
ՄՈՐՄՈՆԻ ԳԻՐՔԸ

ԵՎԱ ՄԵԿ

ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԻՍՈՒՍ ԶՐԻՍՏՈՍԻ

ՄԱՍԻՆ

©2006 Intellectual Reserve, Inc.

Բոլոր իրավունքները վերապահված են

Printed in Germany 7/2008

19932005

Translation of the Book of Mormon
Armenian (East)

ISBN 978-1-59297-587-7 Hardcover (34406 201)

ՄՈՐՄՈՆԻ ԳԻՐՔԸ

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԳՐՎԱԾ

ՄՈՐՄՈՆԻ ՁԵՆՔՈՎ

ԹԻԹԵՂՆԵՐԻ ՎՐԱ

ՎԵՐՅՎԱԾ ՆԵՓԻԻ ԹԻԹԵՂՆԵՐԻՑ

Ուստի, այն Նեփիի ժողովրդի և ման Լամանացիների հիշատակարանի մի կրճատում է,– գրված Լամանացիներին, որոնք Իսրայելի տան մի մնացորդ են. և ման հրեային ու հեթանոսին,– գրված՝ պատվիրանի ձևով և ման մարգարեության ու հայտնության ոգով,– գրված և կնքված և պահ տրված Տիրոջը, որպեսզի չոչնչացվի,– ի հայտ պիտի գա Աստծո զորությամբ ու պարզևորդ թարգմանվելով,– կնքված Մորմոնի ձեռքով և պահ տրված Տիրոջը, որպեսզի ի հայտ գա ուրույն ժամանակին՝ հեթանոսի միջոցով: Դրա թարգմանությունը՝ Աստծո պարզևորդ:

Նաև մի կրճատում, Եթերի Գրքից վերցված, որը Հարեղի ժողովրդի հիշատակարանն է, որոնք ցրվել էին այն ժամանակ, երբ Տերը խառնեց ժողովրդի լեզուն, երբ նրանք կառուցում էին աշտարակ՝ երկնքին հասնելու համար,– որը պետք է ցույց տա Իսրայելի տան մնացորդին, թե ինչպիսի մեծ բաներ է Տերն արել նրանց հայրերի համար. և որպեսզի նրանք կարողանան իմանալ Տիրոջ ուխտերը, որ նրանք վտարված չեն հավիտյան,– և ման, որպեսզի համոզվի հրեային և հեթանոսին, որ ՀԻՍՏՈՒՍԸ ՔՐԻՍՏՈՍԸ Է՝ ՀԱՎԵՐԺԱԿԱՆ ԱՍՏՎԱԾԸ, որն իրեն հայտնում է բոլոր ազգերին: Եվ արդ, եթե կան թերություններ, դրանք մարդկանց սխալներն են. ուստի, մի դատապարտեք Աստծո բաները, որպեսզի դուք կարողանաք անբիծ համարվել Քրիստոսի ատյանի առաջ:

Բնագիր թարգմանությունը, թիթեղներից անգլերեն,

Ջոզեֆ Սմիթ կոտսերի կողմից

Առաջին անգլերեն հրատարակությունը լույս է ընծայվել

Պալմիրայում, Նյու-Յորք, ԱՄՆ, 1830-ին

Հրատարակված է

Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցու կողմից

Սուրբ Լեյք Սիթի, Յուտա, ԱՄՆ

ՈՒՂԵՑՈՒՅՑՈՒՄ ՍՈՒՐԲ ԳՐՔԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԵԼ ԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՀԱՄԱՌՈՏԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հին Կտակարան

Ծն. Գիրք Ծննդոց
Ել. Գիրք Ելից
Ղև. Գիրք Ղևաացոց
Թվ. Գիրք Թվոց
ԲՕր. Գիրք Երկրորդ Օրինաց
Հես. Գիրք Հեսուի
Դաստ. Գիրք Դաստավորաց
Հռութ. Գիրք Հռութի
Ա.Թագ. Գիրք Ա. Թագավորաց
Բ.Թագ. Գիրք Բ. Թագավորաց
Գ.Թագ. Գիրք Գ. Թագավորաց
Դ.Թագ. Գիրք Դ. Թագավորաց
Ա Մն. Գիրք Ա. Մնացորդաց
Բ Մն. Գիրք Բ. Մնացորդաց
Եզր. Գիրք Եզրասի
Նեեմմ. Գիրք Նեեմիայի
Եսթ. Գիրք Եսթերի
Հոր. Գիրք Հորի
Սաղ. Գիրք Սաղմոսաց
Առակ. Գիրք Առակաց
Ժող. Գիրք Ժողովող
Երգ. Գիրք Երգ Երգոց
Ես. Եսայիայի Մարգարեությունը
Երեմմ. Երեմիայի Մարգարեությունը
Ողբ. Երեմիայի Ողբերը
Եզեկ. Եզեկիելի Մարգարեությունը
Դան. Դանիելի Մարգարեությունը
Ովսես. Ովսեսի Մարգարեությունը
Հովել. Հովելի Մարգարեությունը
Ամովսի. Ամովսիի Մարգարեությունը
Աբդիա. Աբդիայի Մարգարեությունը
Հովն. Հովնանի Մարգարեությունը
Միքիա. Միքիայի Մարգարեությունը
Նաում. Նաումի Մարգարեությունը
Ամբ. Ամբակումի Մարգարեությունը
Մովսի. Մովսիսի Մարգարեությունը
Անգե. Անգեի Մարգարեությունը
Զաք. Զաքարիայի Մարգարեությունը
Մաղ. Մաղաքիայի Մարգարեությունը

Նոր Կտակարան

Մատ. Ավետարան ըստ Մատթեոսի
Մար. Ավետարան ըստ Մարկոսի
Դուկ. Ավետարան ըստ Դուկասի
Հովի. Ավետարան ըստ Հովիաննեսի
Գործ. Գործք Առաքելոց
Հռովմ. Թուղթ Պողոսի առ Հռովմայեցիս
Ա Կոր. Թուղթ Պողոսի առ Կորնթացիս Ա.
Բ Կոր. Թուղթ Պողոսի առ Կորնթացիս Բ.

Գաղ. Թուղթ Պողոսի առ Գաղատացիս
Եփես. Թուղթ Պողոսի առ Եփեսացիս
Փիլ. Թուղթ Պողոսի առ Փիլիպպեցիս
Կող. Թուղթ Պողոսի առ Կողոսացիս
Ա Թես. Թուղթ Պողոսի առ Թեսաղոնիկեցիս Ա.
Բ Թես. Թուղթ Պողոսի առ Թեսաղոնիկեցիս Բ.
Ա Տիմ. Թուղթ Պողոսի առ Տիմոթեոս Ա.
Բ Տիմ. Թուղթ Պողոսի առ Տիմոթեոս Բ.
Տիտոս. Թուղթ Պողոսի առ Տիտոս
Փիլիմ. Թուղթ Պողոսի առ Փիլիմոն
Եբր. Թուղթ Պողոսի առ Եբրայեցիս
Հակ. Հակոբոսի Թուղթը
Ա Պետ. Պետրոսի Ա. Թուղթը
Բ Պետ. Պետրոսի Բ. Թուղթը
Ա Հովի. Հովիաննեսի Ա. Թուղթը
Բ Հովի. Հովիաննեսի Բ. Թուղթը
Գ Հովի. Հովիաննեսի Գ. Թուղթը
Հուդա. Հուդա Առաքյալի Թուղթը
Հայտ. Հովիաննեսի Առաքյալի Հայտնությունը

Մորմոնի Գիրքը

1 Նեփի 1 Նեփի
2 Նեփի 2 Նեփի
Հակոբ. Հակոբ
Ենովս. Ենովս
Հարոմ. Հարոմ
Օմնի. Օմնի
Մոս. Մորմոնի Խոսքերը
Մոսիա. Մոսիա
Ալմա. Ալմա
Հել. Հելաման
3 Նեփի 3 Նեփի
4 Նեփի 4 Նեփի
Մորմ. Մորմոն
Եթեր. Եթեր
Մոր. Մորմոնի

Վարդապետություն և Ուխտեր

ՎևՈՒՒ Վարդապետություն և Ուխտեր
ՊՀ-1 Պաշտոնական Հայտարարություն-1
ՊՀ-2 Պաշտոնական Հայտարարություն-2

Թանկագին Մարգարիտ

Մովսես. Մովսես
Աբր. Աբրահամ
ԶՍ-Մ. Զոգեֆ Սմիթ-Մատթեոս
ԶՍ-Պ. Զոգեֆ Սմիթ-Պատմություն
ՀՀ. Հավատո Հանգամանակ
ԶՍԹ. Զոգեֆ Սմիթի Թարգմանություն
ՍՈՒ. Սուրբ Գրքերի ուղեցույց

Եբր. Թարգմանության տարբերակ եբրայերենից:
նշ. Խոսվածքների և դժվար դարձվածների նշանակությունը:
կամ Նշանակում է, որ լրացուցիչ բառերն օգտագործված են
իննացած արտահայտությունները պարզաբանելու համար:

Մորմոնի Գիրքը Աստվածաշնչի նման սուրբ գրքի մի հատոր է: Այն մի հիշատակարան է Ամերիկյան աշխարհամասի հնագույն բնակիչների հետ Աստծո գործերի մասին և պարունակում է հավիտենական ավետարանի լրիվությունը:

Գիրքը գրվել է հնագույն շատ մարգարեների կողմից՝ մարգարեության և հայտնության ոգով: Նրանց խոսքերը, գրված ոսկյա քիթեղների վրա, մեջբերված ու կրճատված են Մորմոն անունով մի մարգարե-պատմագրի կողմից: Հիշատակարանը տալիս է երկու մեծ քաղաքակրթությունների պատմությունը: Մեկը եկել էր Երուսաղեմից՝ Քրիստոսի ծննդից 600 տարի առաջ և հետագայում բաժանվել երկու ազգերի՝ հայտնի որպես Նեփիացիներ ու Լամանացիներ: Մյուսը եկել էր շատ ավելի վաղ, երբ Տերը խառնեց լեզուները Բաբելոնի աշտարակի մոտ: Այս խումբը հայտնի է որպես Հարեդացիներ: Հազարավոր տարիներ հետո բոլորը կործանվեցին, բացի Լամանացիներից, և նրանք են Ամերիկյան Հնդկացիների հիմնական նախահայրերը:

Գլխավոր իրադարձությունը, որն արձանագրված է Մորմոնի Գրքում, Տեր Հիսուս Քրիստոսի անձնական ծառայությունն է Նեփիացիների մեջ՝ նրա հարությունից ոչ շատ անց: Այն մեկնում է ավետարանի վարդապետությունները, ուրվագծում է փրկության ծրագիրը և ասում է մարդկանց, թե ինչ պետք է անեն, որպեսզի ձեռք բերեն խաղաղություն այս կյանքում և հավերժական փրկություն՝ գալիք կյանքում:

Մորմոնը, իր գրառումներն ավարտելուց հետո, տվեց պատմությունն իր որդի Մորմոնիին, որն ավելացրեց մի քանի խոսք՝ իր կողմից և քաքցրեց քիթեղները Կումորա բլրում: 1823 թվականի սեպտեմբերի 21-ին, նույն Մորմոնին, արդեն փառքի արժանացած և հարություն առած էակ, հայտնվեց Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթին և տեղեկացրեց նրան հնադարյան հիշատակարանի և այն անգլերեն լեզվով քարգնանելու կանխորոշվածության վերաբերյալ:

Պատշաճ ժամանակին քիթեղները հանձնվեցին Ջոզեֆ Սմիթին, որը քարգնանեց դրանք՝ Աստծո գործությամբ ու պարգևով: Հիշատակարանն այժմ հրատարակված է շատ լեզուներով, որպես նոր և հավելյալ վկայություն, որ Հիսուս Քրիստոսը կենդանի Աստծո Որդին է, և որ բոլորը, ովքեր կգան նրա մոտ և կհնազանդվեն նրա ավետարանի օրենքներին ու արարողություններին, կարող են փրկվել:

Այս հիշատակարանի վերաբերյալ Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթն ասել է. «Ես ասացի եղբայրներին, որ Մորմոնի Գիրքն ամենաճիշտն է երկրի վրա եղած բոլոր գրքերից և մեր կրոնի պորտաքարն է, և ապրելով ըստ դրա ցուցումների, մարդ ավելի շատ կմոտենա Աստծուն, քան ըստ որևէ այլ գրքի ցուցումների»:

Բացի Ջոզեֆ Սմիթից, Տերը հնարավորություն ընձեռեց՝ տասնմեկ ուրիշների ևս տեսնել իրենց համար ոսկյա քիթեղները և լինել հատուկ վկաներ՝ Մորմոնի Գրքի ճշմարտացիության ու աստվածայնության վերաբերյալ: Նրանց գրավոր վկայությունները ընդգրկված են այստեղ,

որպես «Երեք Վկաների Վկայությունը» և «Ութ Վկաների Վկայությունը»:

Մենք հրավիրում ենք բոլոր մարդկանց, ամենուրեք, կարդալ Մորմոնի Գիրքը, խորհել իրենց սրտում պատգամի մասին, որը պարունակում է այն և ապա հարցնել Աստծուն՝ Հավերժական Հորը, Քրիստոսի անունով, թե արդյոք գիրքը ճշմարիտ է: Նրանք, ովքեր հետևում են այս գործելակերպին և հարցնում են հավատքով, Սուրբ Հոգու զորությամբ վկայություն կստանան նրա ճշմարտացիության և աստվածայնության վերաբերյալ: (Տե՛ս Մորմոնի 10.3–5):

Նրանք, ովքեր ձեռք են բերում այս աստվածային վկայությունը Սուրբ Հոգուց, կգան մաս իմացության, նույն զորությամբ, որ Հիսուս Քրիստոսն աշխարհի Փրկիչն է, որ Ջոզեֆ Սմիթը նրա հայտնողն ու մարգարեն է այս վերջին օրերում, և որ Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցին կրկին վերահաստատված Տիրոջ թագավորությունն է երկրի վրա՝ ի նախապատրաստություն Մեսիայի երկրորդ գալստյան:

ԵՐԵՔ ՎԿԱՆԵՐԻ ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԹՈՂ ՀԱՅՏՆԻ ԼԻՆԻ բոլոր ազգերին, ցեղերին, լեզուներին և ժողովուրդներին, որոնց կհասնի այս աշխատությունը, որ մենք Հայր Աստծո և մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի շնորհով տեսանք թիթեղները, որոնք պարունակում են այս հիշատակարանը, որը Նեփիի ժողովրդի մի հիշատակարան է, և նաև Լամանացիների՝ նրանց եղբայրների, և նաև Հարեղի ժողովրդի, որը եկել էր աշտարակից, որի մասին խոսվել է: Եվ մենք նաև գիտենք, որ դրանք թարգմանվել են Աստծո զորությամբ ու պարզեցվել, քանի որ նրա ձայնը հայտնեց մեզ դա. ուստի մենք հաստատ գիտենք, որ աշխատությունը ճշմարիտ է: Եվ մենք նաև վկայում ենք, որ մենք տեսել ենք փորագրությունները, որոնք թիթեղների վրա են. և դրանք ցույց տրվեցին մեզ Աստծո զորությամբ և ոչ թե՛ մարդու: Եվ մենք հայտարարում ենք զգաստամիտ խոսքերով, որ Աստծո մի հրեշտակ երկնքից իջավ ներքև, և նա բերեց ու դրեց մեր աչքերի առջև, որ մենք նայեցինք ու տեսանք թիթեղները և դրանց վրայի փորագրությունները. և մենք գիտենք, որ դա Հայր Աստծո և Տեր Հիսուս Քրիստոսի շնորհով է, որ մենք տեսանք և արձանագրում ենք, որ այս բաները ճշմարիտ են: Եվ մեր աչքում այս ամենը սքանչելի է: Այնուամենայնիվ, Տիրոջ ձայնը պատվիրեց մեզ, որ մենք պետք է արձանագրություն կատարենք այդ մասին. ուստի, Աստծո պատվիրաններին հնազանդ լինելով, մենք տալիս ենք վկայություն այս բաների վերաբերյալ: Եվ մենք գիտենք, որ եթե մենք հավատարիմ լինենք Քրիստոսում, մենք կմաքրենք մեր հանդերձները՝ բոլոր մարդկանց արյունից և կհամարվենք անբիծ՝ Քրիստոսի ատյանի առջև և հավիտյան կապրենք նրա հետ երկինքներում: Եվ թող փառքը լինի Հորը, և Որդուն, և Սուրբ Հոգուն, որը մեկ Աստված է: Ամեն:

ՕԼԻՎԵՐ ՔԱՌԻՆԵՐԻ
ԴԵՅՎԻԴ ՈՒԻԹՄԵՐ
ՄԱՐՏԻՆ ՀԱՐՐԻՍ

ՈՒԹ ՎԿԱՆԵՐԻ ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԹՈՂ ՀԱՅՏՆԻ ԼԻՆԻ բոլոր ազգերին, ցեղերին, լեզուներին և ժողովուրդներին, որոնց կհասնի այս աշխատությունը. որ Ջոզեֆ Սմիթ կրտսերը՝ այս աշխատության թարգմանիչը, մեզ ցույց տվեց թիթեղները, որոնց մասին խոսվել է, որոնք ունեն ոսկու տեսք. և այնքան թերթեր, որքան վերոհիշյալ Սմիթը թարգմանել էր, մենք վերցրեցինք մեր ձեռքերով. և նաև տեսանք դրանց վրայի փորագրությունները, որոնք բոլորը զարմանալի վարպետության և հմադարյան ձեռագործի տեսք ունեն: Եվ սա մենք արձանագրում ենք լրջմիտ խոսքերով, որ վերոհիշյալ Սմիթը մեզ ցույց է տվել, որ մենք տեսել և ձեռքով ծանրութեթև ենք արել և հաստատ գիտենք, որ վերոհիշյալ Սմիթն ունի թիթեղները, որոնց մասին մենք խոսեցինք: Եվ մենք հայտնում ենք մեր անուններն աշխարհին, վկայելով աշխարհին այն մասին, ինչ մենք տեսանք: Եվ մենք չենք ստում. Աստված վկա է դրան:

ԶԻՄՏԻԱՆ ՈՒԹՄԵՐ
ՋԵՅԿՈՒ ՈՒԹՄԵՐ
ՊԻՏԵՐ ՈՒԹՄԵՐ ԿՐՏՄԵՐ
ՋՈՆ ՈՒԹՄԵՐ

ՀԱՅՐԱՄ ՓԵՅՋ
ՋՈՋԵՖ ՍՄԻԹ ԱՎԱԳ
ՀԱՅՐՈՒՄ ՍՄԻԹ
ՍԵՄՅՈՒԵԼ Հ. ՍՄԻԹ

ՄԱՐԳԱՐԵ ԶՈԶԵՖ ՍՄԻԹԻ ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մարգարե Զոզեֆ Սմիթի սեփական խոսքերը, Մորմոնի Գրքի ի հայտ գալու վերաբերյալ, հետևյալն են.

«Սեպտեմբերի քսանմեկի [1823] երեկոյան.... ես աղոթքով ու աղաչանքով դիմեցի Ամենագոր Աստծուն....

Մինչ այդպես առ Աստված էի կանչում, ես նկատեցի իմ սենյակը քափանցող մի լույս, որը շարունակում էր պայծառանալ, մինչև որ սենյակը դարձավ կեսօրից էլ լուսավոր, երբ անմիջապես մի անձնավորություն հայտնվեց մահճակալիս կողքին, օդի մեջ կանգնած, քանզի նրա ոտքերը չէին դիպչում հատակին:

Նա շլացուցիչ ճերմակության մի լայն պարեգոտ ուներ իր հագին: Դա մի ճերմակություն էր՝ երկրային ամեն բանից վեր, որ ես երբևիցե տեսել էի. ոչ էլ հավատում եմ, որ որևէ երկրային բան կարելի էր դարձնել այդքան արտասովոր ճերմակ ու փայլուն: Նրա ձեռքերը մերկ էին, և նրա արմունկները նույնպես՝ դաստակներից քիչ վեր. նմանապես մերկ էին նրա ոտնաթաթերը. ինչպես նաև ոտքերը՝ կոճերից քիչ վեր: Նրա գլուխը և պարանոցը նույնպես մերկ էին: Ես նկատեցի, որ բացի այդ պարեգոտից, նա ուրիշ այլ հագուստ չուներ իր վրա, քանի որ այն բաց էր, այնպես որ նրա կրծքավանդակը երևում էր:

Ոչ միայն նրա պարեգոտն էր չափազանց ճերմակ, այլ ողջ նրա անձն աննկարագրելի փառահեղ էր, և նրա դեմքը՝ ճիշտ ինչպես կայծակ: Սենյակը չափազանց լուսավոր էր, բայց ոչ այնքան պայծառ, որքան անմիջապես նրա անձի շուրջը: Երբ առաջին անգամ նայեցի նրան, ես վախեցա. բայց շուտով վախս անցավ:

Նա դիմեց ինձ անունով և ասաց, որ ինքը սուրհանդակ է, Աստծո ներկայությունից ինձ մոտ ուղարկված, և որ նրա անունը Մորմոնի է. որ Աստված աշխատանք ունի ինձ համար՝ կատարելու. և որ իմ անունը՝ որպես բարի և չար, կիմացվի բոլոր ազգերի, ցեղերի և լեզուների մեջ, կամ, որ բոլոր ժողովուրդների մեջ իմ մասին կխոսվի և՛ բարի, և՛ չար:

Նա ասաց, որ ոսկե թիթեղների վրա գրված մի գիրք կա պահված, որը տալիս է այս մայրցամաքի նախկին բնակիչների պատմությունը և նրանց ծագման սկզբնաղբյուրը: Նա ասաց նաև, որ այն պարունակում է հավիտենական Ավետարանի լրիվությունը, ինչպես որ այն Փրկչի կողմից հանձնվել է հնագույն բնակիչներին.

Ինչպես նաև, որ կան երկու քարեր՝ արծաթե աղեղների մեջ, – և այդ քարերը, լանջապանակին ամրացված, կազմում են, այսպես կոչված Ուրիմն ու Թումիմը, – պահված թիթեղների հետ. և հին կամ վաղեմի ժամանակներում այդ քարերն ունեցողներն ու օգտագործողներն էին կոչվում *Տեսանողներ*. և որ Աստված դրանք պատրաստել է գիրքը քարգմանելու նպատակով»:

* * * * *

«Բացի այդ, նա ասաց ինձ, որ երբ ստանամ այն թիթեղները, որոնց մասին նա խոսել էր, քանզի դրանց ստանալու ժամանակը դեռ չէր

լրացել, ես դրանք չպետք է ցույց տամ որևէ մեկին. ոչ էլ լանջապանակը՝ Ուրիմի ու Թումիմի հետ. միայն նրանց, ում ինձ կպատվիրվեր ցույց տալ դրանք. հակառակ դեպքում, ես կկործանվեմ: Մինչև նա ինձ հետ խոսում էր քիթեղների մասին, մի տեսիլք բացվեց իմ մտքում, որպեսզի ես կարողանայի տեսնել վայրը, որտեղ քիթեղները պահված էին, և դա այնքան հստակ ու որոշակի էր, որ վայրն այցելելուն պես, ես դարձյալ ճանաչեցի այն:

Այս հաղորդակցությունից հետո ես տեսա, թե ինչպես սենյակի լույսն անմիջապես սկսեց հավաքվել այդ անձնավորության շուրջը՝ նրա, ով խոսում էր ինձ հետ, և դա շարունակվեց այնքան, մինչև սենյակը կրկին մթնեց, բացառությամբ միայն նրա շուրջը, երբ հանկարծ ես տեսա՝ կարծես մի անցուղի բացվեց ուղիղ վեր՝ դեպի երկինք, և նա համբարձվեց, մինչև ամբողջովին անհետացավ, և սենյակը մնաց՝ ինչպես որ եղել էր նախքան այս երկնային լույսի հայտնվելը:

Ես պառկած խորհրդածում էի այս տեսարանի եզակիության մասին, մեծապես զարմանալով այդ արտասովոր սուրհանդակի կողմից ինձ ասված բաների վրա. երբ, իմ մտորումների մեջ, հանկարծ զգացի, որ սենյակս նորից սկսում է լուսավորվել, և կարծես թե մի ակնթարթից նույն երկնային սուրհանդակը կրկին մահճակալիս կողքին էր:

Նա սկսեց և նորից պատմեց ճիշտ նույն բաները, որոնք ասել էր իր առաջին այցելության ժամանակ, առանց չնչին իսկ փոփոխության. որից հետո նա տեղեկացրեց ինձ մեծ դատաստանների մասին, որոնք գալիս էին երկրի վրա մեծ ամայացումներով՝ սովով, սրով և ժանտախտով. և որ այս դառնադետ դատաստանները գալու էին երկրի վրա այս սերնդի ժամանակ: Այս բաները պատմելուց հետո նա կրկին համբարձվեց, ինչպես նախորդ անգամ:

Այդ ընթացքում մտքիս վրա թողած տպավորություններն այնքան խորն էին, որ քունը փախել էր աչքերիցս, և ես պառկել էի՝ ցնցված ու ապշած այն ամենից, ինչ տեսել էի ու լսել: Բայց ինչպիսին էր իմ զարմանքը, երբ կրկին տեսա նույն սուրհանդակին, մահճակալիս կողքին, և մեկ անգամ ևս լսեցի, թե ինչպես նա վերապատմեց, կամ կրկնեց ինձ նույն բաները, ինչ նախկինում. և ավելացրեց ինձ մի նախազգուշացում, ասելով, որ Սատանան կփորձի գայթակղել ինձ (հորս ընտանիքի թշվառ պայմանների հետևանքով) վերցնել քիթեղները հարստանալու նպատակով: Նա ինձ արգելեց այդ անել, ասելով, որ քիթեղները վերցնելու դեպքում ես չպետք է ունենամ ոչ մի ուրիշ դիտավորություն, բացի Աստծուն փառաբանելուց, և չպետք է ազդվեմ որևէ այլ դրդապատճառից, բացի նրա թագավորությունը կառուցելուց. հակառակ դեպքում, ես չէի կարող վերցնել դրանք:

Այս երրորդ այցելությունից հետո նա կրկին համբարձվեց երկինք, ինչպես առաջ, ինձ նորից թողնելով՝ խորհելու հենց նոր ունեցած փորձառության արտասովորության վրա. երբ, երկնային սուրհանդակի երրորդ անգամ իմ մոտից համբարձվելուց շատ չանցած, արքադաղը

կանչեց, և ես տեսա, որ լուսաբացը մոտենում է, այնպես որ մեր զրույցները պետք է որ զբաղեցրած լինեին ողջ այդ գիշերը:

Քիչ անց ես վեր կացա մահճակալից և, սովորականի պես, անցա օրվա անհրաժեշտ գործերին. բայց փորձելով աշխատել, ինչպես ուրիշ անգամներ, ես զգացի, որ այնքան ուժասպառ եմ, որ լիովին անկարող եմ դարձել: Հայրս, որն աշխատում էր ինձ հետ, նկատեց որ ինձ հետ ինչ-որ բան է պատահել և պատվիրեց ինձ տուն գնալ: Ես ճամփա ընկա՝ տուն գնալու մտադրությամբ. բայց փորձելով անցնել դաշտեզրի ցանկապատի վրայով, որտեղ մենք էինք, ուժերս ամբողջովին լքեցին ինձ, և ես անօգնական գետնին փռվեցի և որոշ ժամանակ բոլորովին ոչինչ չէի գիտակցում:

Առաջին բանը, որ կարող եմ մտաբերել, դա մի ձայն էր, որ խոսում էր ինձ հետ՝ տալով անուն: Ես վեր նայեցի և տեսա նույն սուրհանդակին՝ իմ գլխավերևում կանգնած, լույսով շրջապատված, ինչպես առաջ: Ապա նա կրկին պատմեց ինձ այն ամենը, ինչ պատմել էր նախորդ գիշեր, և կարգադրեց ինձ գնալ հորս մոտ և պատմել նրան տեսիլքի ու պատվիրանների մասին, որոնք ես ստացել էի:

Ես հնազանդվեցի. վերադարձա դաշտ՝ հորս մոտ, և պատմեցի նրան ողջ պատահածը: Նա պատասխանեց ինձ, որ դա Աստծուց է եղել, և պատվիրեց ինձ գնալ և անել, ինչպես կարգադրել էր սուրհանդակը: Ես թողեցի դաշտը և գնացի այն վայրը, որտեղ, սուրհանդակի ասելով, պահ էին տրված թիթեղները. և տեսիլքի հստակության շնորհիվ, որ ունեցել էի դրա վերաբերյալ, տեղ հասնելուն պես, ես անմիջապես ճանաչեցի վայրը:

Նյու Յորքի Օնտարիո գավառի Մանչեստր գյուղից ոչ հեռու բավականին մեծ մի բլուր կա՝ ամենաբարձրադիրն այդ շրջակայքում: Բլրի արևմտյան կողմում, գագաթից ոչ հեռու, մի բավական մեծ քարի տակ էին դրված թիթեղները՝ քարե արկղում պահված: Այդ քարը հաստ էր և վերևի մասի մեջտեղում՝ կլոր, իսկ եզրերը՝ ավելի բարակ, այնպես որ գետնից բարձր երևում էր նրա մեջտեղի մասը, իսկ եզրերը բոլոր կողմերից ծածկված էին հողով:

Հեռացնելով հողը՝ ես վերցրեցի մի լծակ, որը հարմարեցրի քարի եզրի տակ և, մի փոքր ճիգ գործադրելով, բարձրացրեցի այն: Ես ներս նայեցի և այնտեղ, իսկապես, տեսա թիթեղները, Ուրիմն ու Թումիմը և լանջապանակը, ինչպես հաղորդել էր սուրհանդակը: Արկղը, որի մեջ դրանք դրված էին, շինված էր միմյանց ինչ-որ շաղախով ամրացված քարերից: Արկղի հատակին երկու քարեր էին դրված, արկղին խաչաձև, և այդ քարերի վրա դրված էին թիթեղները և դրանց հետ՝ մյուս բաները:

Ես փորձեցի հանել դրանք, բայց սուրհանդակն արգելեց և կրկին տեղեկացրեց, որ դրանք ի հայտ բերելու ժամանակը դեռ չի եկել, և կգա այդ ժամանակից չորս տարի անց. բայց նա ասաց ինձ, որ ես պետք է գամ այդ վայրը՝ այդ ժամանակից ուղիղ մեկ տարի անց, և որ նա

կհանդիպի ինձ այնտեղ, և որ ես պետք է շարունակեմ նույնն անել, մինչև որ գա թիթեղները ստանալու ժամանակը:

Այսպիսով, ինչպես որ ինձ պատվիրվել էր, ես ամեն տարին լրանալիս գնում էի և ամեն անգամ այնտեղ գտնում էի նույն սուրհանդակին, և մեր յուրաքանչյուր գրույցի ժամանակ ես ցուցումներ ու գիտելիք էի ստանում նրանից այն մասին, թե ինչ էր պատրաստվում անել Տերը, և թե ինչպես ու ինչ ձևով էր նրա թագավորությունը կառավարվելու վերջին օրերում»:

* * * * *

«Վերջապես եկավ թիթեղները, Ուրիմն ու Թումիմը և լանջապանակը ստանալու ժամանակը: Հազար ութ հարյուր քսանյոթ թվականի սեպտեմբերի քսաներկուսին, սովորականի պես, այդ տարվա վերջին ևս գնալով այն վայրը, որտեղ դրանք պահված էին, նույն երկնային սուրհանդակը հանձնեց ինձ դրանք՝ հետևյալ հանձնարարությամբ. որ ես պետք է պատասխանատու լինեմ դրանց համար. որ, եթե ես անգոյություն կամ իմ անփութության պատճառով ձեռքիցս բաց թողնեմ դրանք, ես կկտրվեմ Տիրոջից. իսկ եթե բոլոր ջանքերս գործադրեմ՝ դրանք պահպանելու համար, մինչև նա՝ սուրհանդակը, գա դրանց ետևից, դրանք կպահպանվեն:

Շուտով ես հասկացա պատճառը, թե ինչու դրանք ապահով պահելու համար այդպիսի խիստ հանձնարարականներ ստացա և թե ինչու սուրհանդակն ասաց, որ երբ ես արած լինեմ այն, ինչ պահանջվում էր ինձանից, ինքը կգա դրանց ետևից: Քանզի հազիվ էր իմացվել, որ դրանք ինձ մոտ են, երբ ամենաեռանդուն ջանքերը գործադրվեցին՝ դրանք ինձանից վերցնելու համար: Ամեն մի հնարք, որ հնարավոր էր հորինել, օգտագործվեց՝ այդ նպատակի համար: Հալածանքը դարձավ ավելի անողորմ ու դաժան, քան առաջ, և ամբոխն աչալուրջ սպասում էր, որ հնարավորության դեպքում խլի դրանք ինձանից: Բայց Աստծո իմաստությամբ, դրանք իմ ձեռքում ապահով մնացին, մինչև որ ես դրանցով կատարեցի այն, ինչ պահանջվում էր իմ ձեռքից: Երբ, համաձայն պայմանավորվածության, սուրհանդակը եկավ դրանց ետևից, ես դրանք հանձնեցի նրան. և դրանք նրա հսկողության տակ են մինչ այսօր՝ հազար ութ հարյուր երեսունյոթ թվականի մայիսի երկրորդ օրը»:

Ամբողջական պատմությունը տե՛ս «Ջոզեֆ Սմիթ–Պատմություն»-ը, «Թանկագին Մարգարիտ» գրքում, և *History of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints* («Հիսուս Զրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցու Պատմություն»), հատոր 1, գլուխ 1–6:

Հնադարյան ձեռագիրը, այսպես ի հայտ բերված հողից, որպես փոշու միջից խոսող մարդկանց ձայն և թարգմանված ժամանակակից լեզվով՝ Աստծո գործությամբ ու պարգևով, որը վավերացվեց Աստվածային հաստատումով, աշխարհում առաջին անգամ հրատարակվեց անգլերեն, 1830 թվականին, որպես «THE BOOK OF MORMON»:

ՄՈՐՄՈՆԻ ԳԻՔԻ

ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲԱՅԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մորմոնի Գիրքը մի սուրբ հիշատակարան է հնադարյան Ամերիկայի ժողովուրդների մասին և փորագրված է եղել մետաղյա թերթերի վրա: Գրքում ինքնին խոսվում է չորս տեսակի մետաղյա թիթեղների մասին.

1. *Նեփիի Թիթեղները*, որոնք երկու տեսակի էին՝ Փոքր Թիթեղներ և Մեծ Թիթեղներ: Առաջիններն ավելի շատ մվիրված էին հոգևոր հարցերին ու մարգարեների ծառայություններին և ուսմունքներին, մինչդեռ վերջիններս հիմնականում զբաղեցվել էին՝ առնչվելով ժողովուրդների աշխարհիկ պատմությանը (1 Նեփի 9.2–4): Մոսիայի ժամանակից սկսած, այնուամենայնիվ, մեծ թիթեղները մույնպես ընդգրկում են հոգևոր մեծ նշանակություն ունեցող հարցեր:
2. *Մորմոնի Թիթեղները*, որոնք պարունակում են Նեփիի Մեծ Թիթեղների Մորմոնի կրճատումը՝ բազմաթիվ մեկնաբանություններով: Այս թիթեղներն ընդգրկում էին նաև Մորմոնի պատմության շարունակությունը և հավելումներ նրա որդու՝ Մորմոնի կողմից:
3. *Եթերի Թիթեղները*, որոնք ներկայացնում են Հարեդաքիների մասին մի պատմություն: Այս հիշատակարանը կրճատվել է Մորմոնի կողմից, որը գետեղել է իր սեփական մեկնաբանությունները և միացրել հիշատակարանը ընդհանուր պատմության հետ՝ «Եթերի Գիրք» անվանումով:
4. *Արույրե թիթեղները*՝ բերված Լեքիի ժողովրդի կողմից Երուսաղեմից, 600 տարի Բ.Ժ.ա.: Սրանք պարունակում էին «Մովսեսի հինգ գրքերը.... և նաև հրեաների մի հիշատակարան, սկսած սկզբից.... մինչև Հուդայի թագավոր Սեդեկիայի թագավորության սկիզբը: Եվ նաև սուրբ մարգարեների մարգարեությունները» (1 Նեփի 5.11–13): Շատ քաղվածքներ՝ այս թիթեղներից, մեջբերելով Եսայիային և ուրիշ աստվածաշնչյան և ոչ աստվածաշնչյան մարգարեների, հայտնվում են Մորմոնի Գրքում:

Մորմոնի Գիրքը պարունակում է տասնհինգ գլխավոր մասեր կամ բաժիններ՝ հայտնի որպես գրքեր, բացառությամբ մեկի, յուրաքանչյուրն իր հիմնական հեղինակի անունով անվանված: Առաջին մասը (առաջին վեց գրքերը՝ վերջանալով Օմնիով) թարգմանություն է Նեփիի Փոքր Թիթեղներից: Օմնիի և Մոսիայի գրքերի միջև մի ներդիր է, որը կոչվում է Մորմոնի Խոսքեր: Այս ներդիրը Փոքր Թիթեղների վրա փորագրված հիշատակարանը կապում է Մեծ Թիթեղների Մորմոնի կրճատման հետ:

Ամենաերկար մասը, սկսած Մոսիայից, մինչև Մորմոն, գլուխ 7-ը ներառյալ, Նեփիի Մեծ Թիթեղների՝ Մորմոնի կրճատման թարգմանությունն է: Եզրափակիչ մասը, սկսած Մորմոն, գլուխ 8-ից մինչև գրքի վերջը, փորագրվել էր Մորմոնի որդի Մորմոնիի կողմից, որը, իր հոր կյանքի հիշատակարանն ավարտելուց հետո, կատարեց Հարեդաքիների

հիշատակարանի կրճատումը (որպես՝ «Եթերի Գիրքը») և հետագայում ավելացրեց այն մասերը, որոնք հայտնի են որպես «Մորոնիի Գիրքը»:

Վերջին Նեփիացի մարգարե-պատմագիրը՝ Մորոնին, մոտավորապես Ք.ծ.հ. 421 թվականին կնքեց սուրբ հիշատակարանը և այն պահ տվեց Տիրոջը, որպեսզի ի հայտ բերվի վերջին օրերին, ինչպես կանխագուշակվել էր Աստծո ձայնով՝ իր հնագույն մարգարեների միջոցով: Ք.ծ.հ. 1823 թվականին, այս նույն Մորոնին, արդեն հարություն առած անձնավորություն, այցելեց Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթին, իսկ ավելի ուշ, հանձնեց նրան փորագրված թիթեղները:

ԳՐՔԵՐԻ ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՀԵՐԹԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՄՈՐՄՈՆԻ ԳՐՔՈՒՄ

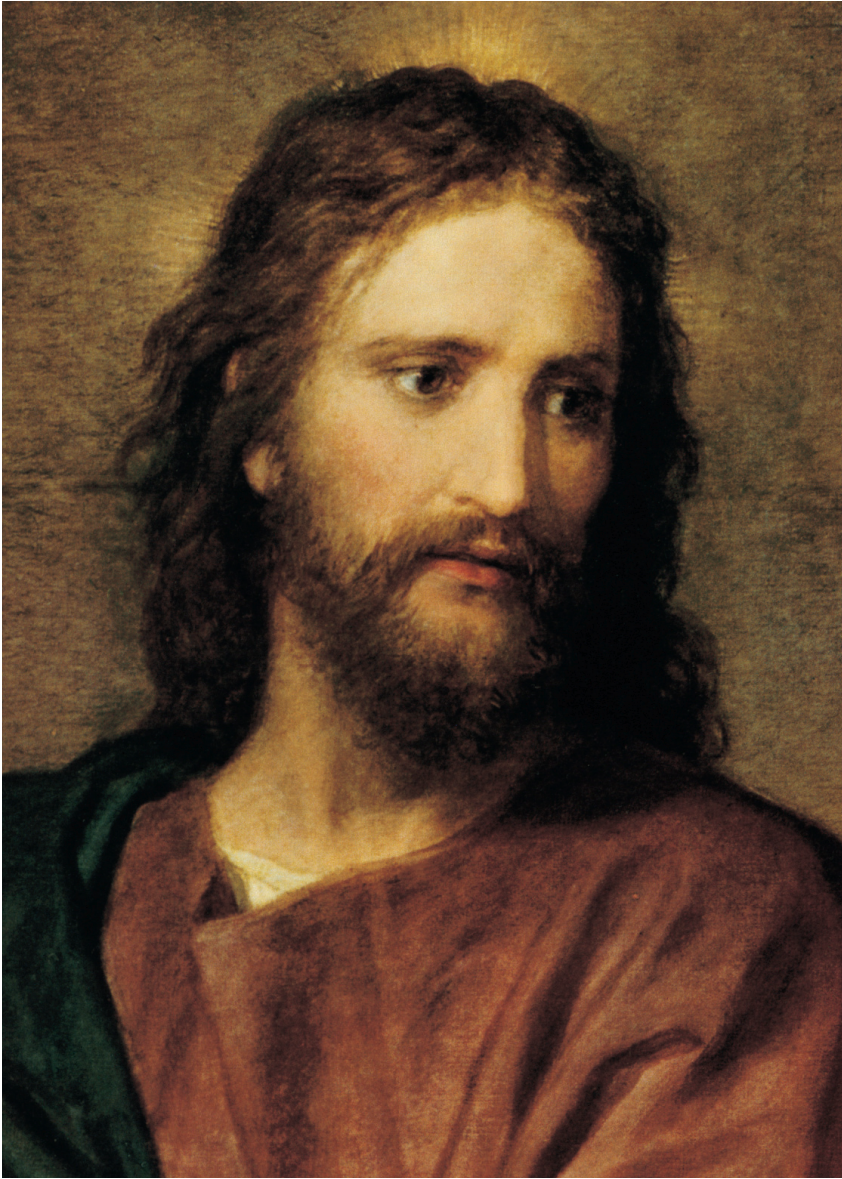
Անուն	Էջ
Նեփիի Առաջին Գիրք	1
Նեփիի Երկրորդ Գիրք	63
Հակոբի Գիրք	140
Ենոքի Գիրք	162
Հարոմի Գիրք	166
Օմնիի Գիրք	168
Մորմոնի Խոսքերը	171
Մոսիայի Գիրք	173
Ալմայի Գիրք	252
Հելամանի Գիրք	460
Երրորդ Նեփի	510
Չորրորդ Նեփի	581
Մորմոնի Գիրք	586
Եթերի Գիրք	609
Մորոնիի Գիրք	647

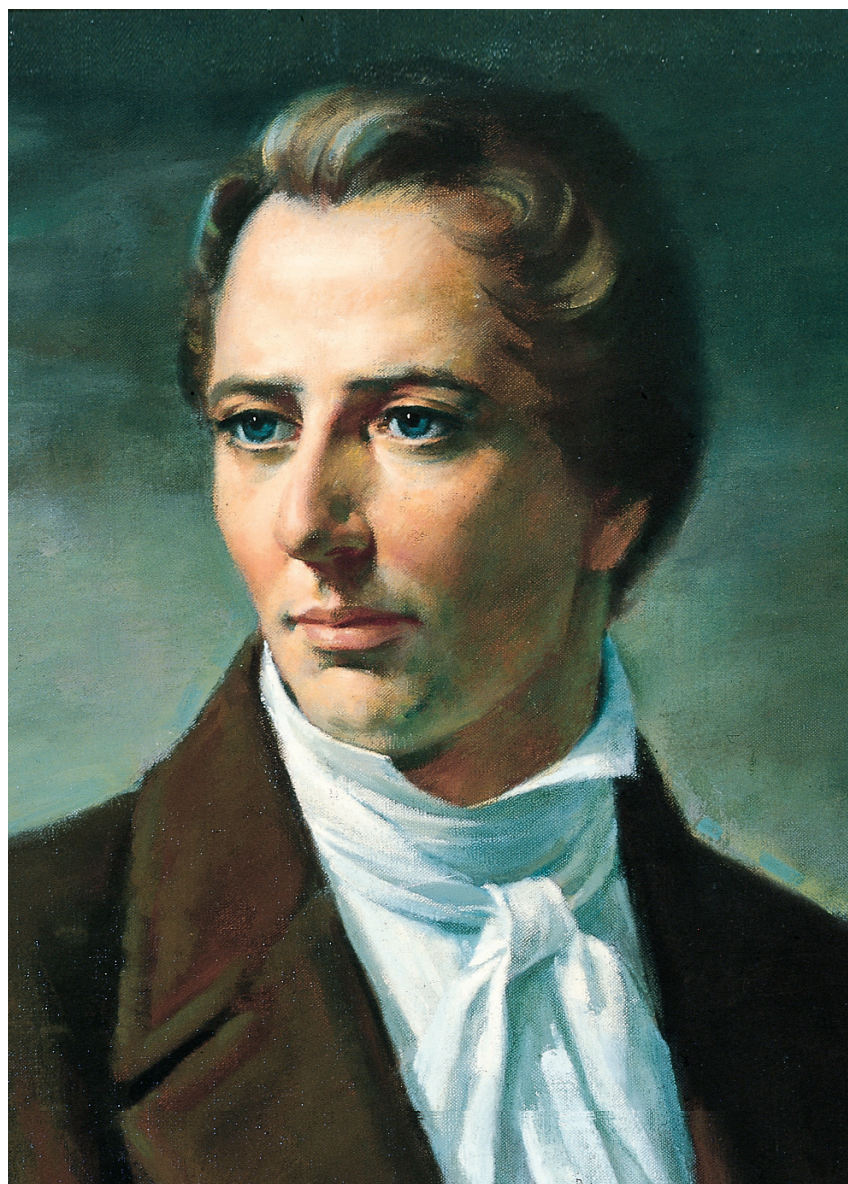
ՍՈՒՐԲ ԳՐՔԵՐԻ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

Նախաբան

Թեմաների այբբենական ցանկ

1. *Տեր Հիսուս Քրիստոսը*
Նկարը՝ Հայնրիխ Հոֆմանի
2. *Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթը*
Նկարը՝ Ալվին Գիթինսի
Տե՛ս «Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթի Վկայությունը», ix–xii էջեր
3. *Լեքին գտնում է Լիահոնան*
Նկարը՝ Առնոլդ Ֆրիբերգի
Տե՛ս 1 Նեփի 16, 39–43 էջեր
4. *Լեքին և նրա ժողովուրդը հասնում են խոստացված երկիր*
Նկարը՝ Առնոլդ Ֆրիբերգի
Տե՛ս 1 Նեփի 18, 49–51 էջեր
5. *Ալման մկրտում է Մորմոնի ջրերում*
Նկարը՝ Առնոլդ Ֆրիբերգի
Տե՛ս Մոսիա 18, 218–221 էջեր
6. *Սամուել Լամանացին մարգարեանում է*
Նկարը՝ Առնոլդ Ֆրիբերգի
Տե՛ս Հելաման 16, 507–509 էջեր
7. *Հիսուս Քրիստոսն այցելում է Ամերիկյան մայրցամաք*
Նկարը՝ Ջոն Սքոթի
Տե՛ս 3 Նեփի 11, 536–539 էջեր
8. *Մորմոնին թաղում է Նեփիացիների հիշատակարանը*
Նկարը՝ Թոմ Լովելի
Տե՛ս Մորմոն 8, 601–605 էջեր

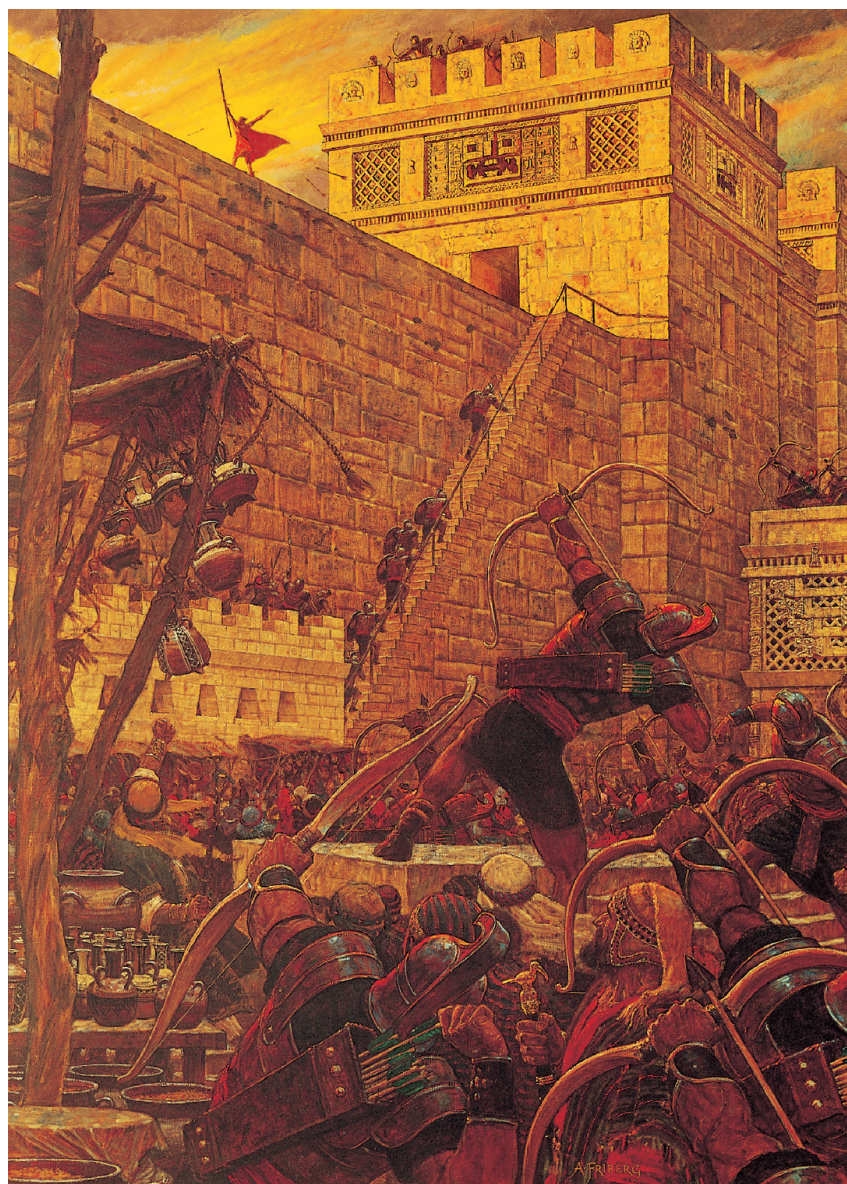

ՆԵՓԻԻ ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔԸ

ՆՐԱ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Պատմությունը Լեքիի ու նրա կին Սարիայի, և նրա չորս որդիների՝ Անվանակոչված լինելով (սկսած մեծից) Լաման, Լեմուել, Սամ և Նեփի: Տերը նախագոյնացնում է Լեքիին՝ հեռանալ Երուսաղեմի հողից, որովհետև նա մարգարեանում է ժողովրդին նրանց անօրինությունների վերաբերյալ, և նրանք ջանում են կործանել նրա կյանքը: Նա ձեռնարկում է երեք օրվա ճամփորդություն դեպի անապատ՝ իր ընտանիքի հետ: Նեփին վերցնում է իր եղբայրներին և վերադառնում Երուսաղեմի հողը՝ հրեաների հիշատակարանի հետևից: Նրանց տառապանքների պատմությունը: Նրանք կնության են վերցնում Իսմայելի դուստրերին: Նրանք վերցնում են իրենց ընտանիքները և հեռանում անապատ: Նրանց տառապանքները և չարչարանքներն անապատում: Նրանց ճամփորդությունների ուղին: Նրանք հասնում են մեծ ջրերին: Նեփիի եղբայրներն ապստամբում են նրա դեմ: Նա կարկամեցնում է նրանց և մի նավ կառուցում: Այդ տեղի անունը նրանք կոչում են Լիառատ: Նրանք անցնում են մեծ ջրերը՝ դեպի խոստացված երկիր, և այդպես շարունակ: Սա համապատասխանում է Նեփիի պատմությանը. կամ, այլ խոսքով ասած, ես՝ Նեփիս, գրեցի այս հիշատակարանը:

ԳԼՈՒԽ 1

Նեփին սկսում է իր ժողովրդի հիշատակարանը – Լեքին տեսիլքում կրակի այրում է տեսնում և կարդում է մարգարեության գրքից – Նա փառաբանում է Աստծուն, կանխագուշակում է Մեսիայի գալուստը և մարգարեանում Երուսաղեմի կործանման մասին – Նա հալածվում է հրեաների կողմից: Մոտ 600թ. Բ.ծ.ա.:

ԵՄ՝ Նեփիս, ծնված լինելով Երևալ՝ ծնողներից, հետևաբար, ինչ-որ չափով՝ շուովորեցվել է իր չորս բոլոր գիտելիքներից. և տե-

սած լինելով շատ ⁵չարչարանքներ իմ օրերի ընթացքում, այնուամենայնիվ, մեծապես հովանավորված լինելով Տիրոջ կողմից իմ բոլոր օրերում. այո, մեծ գիտելիքներ ունենալով Աստծո բարության և «խորհուրդների մասին, հետևաբար, գրում եմ գործերիս ⁶հիշատակարանն իմ օրերում:

2 Այո, ես գրում եմ հիշատակարան՝ իմ հոր ⁷լեզվով, որը բաղկացած է հրեաների դպրությունից և Եգիպտացիների լեզվից:

3 Եվ ես գիտեմ, որ հիշատակարանը, որ գրում եմ, ⁸ճիշտ է. և ես գրում եմ այն իմ սեփական

[1 Նեփի]

1 Լա սո՛ւ Նեփի՛ Լեքիի որդի:
բ Առակ. ԻԲ.1:
գ Վե՛ՌԲ 68.25, 28:
սո՛ւ Ծնողներ:
դ Ենովս 1.1,

Մոսիա 1.2–3:
սո՛ւ Ուսուցանել,
Ուսուցիչ:

ե սո՛ւ Չախորդություն:
գ սո՛ւ Աստծո
խորհուրդները:
է սո՛ւ Սուրբ գրքեր:

2ա Մոսիա 1.2–4,
Մորմ. 9.32–33:
3ա 1 Նեփի 14.30,
Մոսիա 1.6,
Եթեր 5.1–3,
Վե՛ՌԲ 17.6:

ծնոքով. և ես գրում եմ այն՝ իմ գիտելիքների համաձայն:

4 Եվ եղավ այնպես, որ Հուդայի թագավոր Մեղեկիայի թագավորության ⁷առաջին տարվա սկզբին (իմ հայրը՝ Լեքին, ապրած լինելով իր բոլոր օրերը ⁹Երուսաղեմում). և այդ նույն տարում շատ ¹²մարգարեներ եկան՝ մարգարեանալով ժողովրդին, որ նրանք պետք է ապաշխարեն, եթե ոչ՝ մեծ քաղաք ¹⁴Երուսաղեմը պիտի կործանվի:

5 Այդ պատճառով եղավ այնպես, որ իմ հայրը՝ Լեքին, հեռու գնալով աղոթեց Տիրոջը, այո, ուղղակի իր ամբողջ ¹սրտով, իր ժողովրդի համար:

6 Եվ եղավ այնպես, որ, երբ նա աղոթում էր Տիրոջը, մի կրակի ¹սյուն եկավ և մնաց իր առջև՝ ժայռի վրա. և նա տեսավ ու լսեց շատ բաներ. և իր տեսածի ու լսածի պատճառով նա ուժեղ ցնցվեց ու դողաց:

7 Եվ եղավ այնպես, որ նա վերադարձավ Երուսաղեմ՝ իր սեփական տունը. և իրեն գցեց անկողին, ¹ուժասպառ եղած Հոգուց և այն բաներից, որ տեսել էր:

8 Եվ այսպես, ուժասպառ եղած Հոգուց, նա տարվել էր հեռու՝ ¹տեսիլքում, նույնիսկ այնպես, որ նա տեսավ ²երկինքները բաց և մտածեց, որ տեսավ Աստծուն՝ նստած

իր գահի վրա, շրջապատված հրեշտակների անհամար բազմություններով՝ զբաղված իրենց Աստծուն գովերգելով ու փառաբանելով:

9 Եվ եղավ այնպես, որ նա տեսավ Մեկին, որն իջնում էր երկնքի միջից, և նա նկատեց, որ նրա ¹փայլն ավելին էր, քան արևինը կեսօրին:

10 Եվ նա տեսավ նաև ¹տասներկու ուրիշների, որոնք հետևում էին նրան, և նրանց պայծառությունը գերազանցում էր աստղերինը՝ երկնականաբարում:

11 Եվ նրանք վայր իջան ու առաջ գնացին երկրի երեսին. և առաջինը եկավ ու կանգնեց հորս առջև, և տվեց նրան մի ¹զիրք, և պատվիրեց նրան, որ կարդաս:

12 Եվ եղավ այնպես, որ երբ կարդաց, նա լցվեց Տիրոջ ¹Հոգով:

13 Եվ նա կարդաց՝ ասելով. Վա՛յ, վա՛յ Երուսաղեմին, քանզի ես տեսա քո ¹պղծությունները: Այո, և շատ բաներ հայրս կարդաց ²Երուսաղեմի վերաբերյալ,– որ այն պիտի կործանվի, և այնտեղի բնակիչներն էլ. շատերը պիտի սրից կտորվեն և շատերը պիտի գերի ³տարվեն Բաբելոն:

14 Եվ եղավ այնպես, որ երբ հայրս կարդաց և տեսավ շատ մեծ ու զարմանալի բաներ, նա բացականչեց առ Տերը, ասելով

4ա Բ Մն. Լ.2.10, Երեմ. ԾԲ.3–5, Օմնի 1.15:
 Բ սո՛ Ժամանակագրություն – 598 Զ.ծ.ա.
 Գ Ա Մն. Թ.3:
 Դ Դ Թագ. ԺԵ.13–15, Բ Մն. Լ.2.15–16, Երեմ. Է.25–26: սո՛ Մարգարե:
 Ե Երեմ. Բ.2.18, 2 Նեփի 1.4, Հել. 8.20:
 5ա սո՛ Լեքի՝ Նեփիի հայր:

Բ Հակ. Ե.16:
 6ա Ել. ԺԳ.21, Հել. 5.24, 43, Վևո՛ 29.12, ՋՍ–Պ 1.16:
 7ա Դան. Ժ.8, 1 Նեփի 17.47, Մովսես 1.9–10, ՋՍ–Պ 1.20:
 8ա 1 Նեփի 5.4: սո՛ Տեսիլք:
 Բ Եգեկ. Ա.1, Գոր. Է.55, 1 Նեփի 11.14, Հել. 5.45–49,

Վևո՛ 137.1:
 9ա ՋՍ–Պ 1.16–17:
 10ա սո՛ Առաքյալ:
 11ա Եգեկ. Բ.9:
 12ա Վևո՛ 6.15:
 13ա Դ Թագ. ԻԳ.18–20, Բ Մն. Լ.2.14:
 Բ Դ Թագ. ԻԳ.27, ԻԳ.2, Երեմ. ԺԳ.13–14, 2 Նեփի 1.4:
 Գ Դ Թագ. Ի.17–18, 2 Նեփի 25.10, Օմնի 1.15:

շատ բաներ՝ ինչպես. Մեծ և զարմանալի են քո գործերը, ո՛վ Տեր Աստված Ամենագոր: Քո գահը բարձր է երկնքում, և քո գործությունը, բարությունը և ողորմությունը երկրի բոլոր բնակիչների վրա են. և քանի որ դու ողորմած ես՝ դու քույլ չես տա, որ ովքեր ¹գալիս են դեպի քեզ, որ նրանք կորչեն:

15 Եվ այս ձևով էր իմ հոր խոսքը՝ իր Աստծուն փառաբանելիս. քանզի նրա հոգին հրճվում էր և ամբողջ սիրտը լցված էր՝ այն բաների պատճառով, որ նա տեսել էր, այո, որոնք Տերը ցույց էր տվել նրան:

16 Եվ այժմ, ես՝ Նեփիս, չեմ անում լրիվ պատմությունն այն բաների, որոնք հայրս գրել է, քանի որ նա գրել է շատ բաներ, որոնք տեսել էր տեսիլքներում և երազներում. և նա նաև գրել է շատ բաներ, որոնց մասին ²մարգարեացել էր և ասել իր զավակներին, որոնց լրիվ պատմությունը ես չեմ անի:

17 Բայց ես կգրեմ իմ գործերի պատմությունն իմ օրերում: Ահա, ես ³համառոտագրում եմ հորս ⁴հիշատակարանը թիթեղների վրա, որոնք ես պատրաստել եմ իմ սեփական ձեռքերով. ուստի, հորս հիշատակարանը կրճատելուց հետո, ես կգրեմ իմ սեփական կյանքի պատմությունը:

18 Հետևաբար, ես կցանկանայի, որ դուք իմանաք, որ հետո, երբ Տերն այդքան շատ զարմանալի բաներ էր ցույց տվել հորս՝ Լեփին, այո, Երուսաղեմի ⁵կործանման վերաբերյալ, ահա, նա դուրս եկավ

ժողովրդի մեջ և սկսեց ⁶մարգարեանալ և հայտարարել նրանց այն բաների վերաբերյալ, որոնք ինքը և՛ տեսել էր, և՛ լսել:

19 Եվ եղավ այնպես, որ հրեաները ⁷ծաղրեցին նրան՝ այն բաների պատճառով, որ նա վկայեց նրանց մասին. քանի որ նա իսկապես վկայեց նրանց ամբարշտության և նրանց պղծությունների մասին. և նա վկայեց, որ այն բաները, որ նա տեսել էր ու լսել, և նաև այն բաները, որ նա կարդացել էր գրքում, հստակորեն հայտնում էին մի ⁸Մեսիայի գալստյան և նաև աշխարհի փրկագնման մասին:

20 Եվ, երբ հրեաները լսեցին այս բաները, նրանք բարկացան նրա վրա. այո, ճիշտ ինչպես հին մարգարեների վրա, որոնց դուրս ⁹զգեցին և քարկոծեցին, և սպանեցին. և նրանք նաև ջանում էին զրկել նրան կյանքից: Բայց ահա, ես՝ Նեփիս, ցույց կտամ ձեզ, որ Տիրոջ գործվագութ՝ ողորմությունները բոլոր նրանց վրա են, ում նա ընտրել է, նրանց հավատքի շնորհիվ, դարձնելու նրանց հզոր՝ մինչև իսկ ի գործությունն ազատվելու:

ԳԼՈՒԽ 2

Լեփին իր ընտանիքը տանում է անապատ՝ Կարմիր ծովի մոտ – Նրանք թողնում են իրենց ունեցվածքը – Լեփին գոհ է մատուցում Տիրոջը և սովորեցնում իր որդիներին պահել պատվիրանները – Լամանը և Լե-

14ա Ալմա 5.33–36,
3 Նեփի 9.14:
16ա 1 Նեփի 7.1:
17ա 1 Նեփի 9.2–5:
բ 1 Նեփի 6.1–3, 19.1–6,
2 Նեփի 5.29–33,
Վեոմ 10.38–46:

18ա 2 Նեփի 25.9–10,
Վեոմ 5.20:
բ սուր Մարգարեություն,
Մարգարեանալ:
19ա Բ Մն. Լ.2.15–16,
Երեմ. Ի.6.4,
1 Նեփի 2.13, 7.14:

բ սուր Մեսիա:
20ա Հեղ. 13.24–26:
բ Ալմա 34.38,
Վեոմ 46.15:
սուր Ողորմած,
Ողորմություն:

մուելը տրտնջում են իրենց հոր դեմ – Նեփին հնազանդ է և աղոթում է հավատքով. Տերը խոսում է նրա հետ, և նա ընտրվում է կառավարելու իր եղբայրներին: Մոտ 600թ. Բ.ծ.ա.:

ՔԱՆԶԻ ահա, եղավ այնպես, որ Տերը, այո, ուղղակի երագում խոսեց հորս հետ և ասաց նրան. Օրհնվա՛ծ ես դու, Լե՛քի, այն բաների համար, որ դու արել ես. և քանզի դու հավատարիմ եղար ու հայտնեցիր այս ժողովրդին այն բաները, որոնք ես պատվիրեցի քեզ, ահա, նրանք ջանում են ^ագրկել քեզ կյանքից:

2 Եվ եղավ այնպես, որ Տերը ^ապատվիրեց հորս, ուղղակի ^բերագում, որ նա պետք է ^գվերցներ իր ընտանիքը և հեռանար անապատ:

3 Եվ եղավ այնպես, որ նա ^ահնազանդ էր Տիրոջ խոսքին, այդ պատճառով արեց, ինչպես որ Տերը պատվիրեց նրան:

4 Եվ եղավ այնպես, որ նա հեռացավ անապատ: Եվ նա թողեց իր տունը և իր ժառանգության հողը և իր ոսկին և իր արծաթը և իր քանկարժեք իրերը, և իր հետ ոչինչ չվերցրեց, բացի իր ընտանիքից և պարենից և վրաններից, ու ^ահեռացավ անապատ:

5 Եվ նա իջավ ^աԿարմիր ծովի ափի մոտի եզերքով. և նա ճամփորդում էր անապատում՝ այն եզերքով, որն ավելի մոտ էր Կար-

միր ծովին. և նա ճամփորդում էր անապատում իր ընտանիքի հետ, որը բաղկացած էր իմ մայր Սարիայից ու ավագ եղբայրներիցս, որոնք էին՝ ^բԼամանը, Լեմուելը և Սամը:

6 Եվ եղավ այնպես, որ, երբ նա երեք օր ճամփորդել էր անապատում, նա խփեց իր վրանը մի ^ահովտում, ջրի գետի ափին:

7 Եվ եղավ այնպես, որ նա կառուցեց մի ^ագոհասեղան ^բքարերից, և ընծա մատուցեց Տիրոջը, և ^գգոհությամբ հայտնեց Տիրոջը՝ մեր Աստծուն:

8 Եվ եղավ այնպես, որ նա կոչեց գետի անունը Լաման, և այն թափվում էր Կարմիր ծովը. իսկ հովիտը գետաբերանի եզրին մոտ էր:

9 Եվ, երբ հայրս տեսավ, որ գետի ջրերը թափվում էին Կարմիր ծովի ակունքը, նա դիմեց Լամանին՝ ասելով. Երանի՛ թե դու կարողանայիր նմանվել այս գետին՝ անընդհատ վազող դեպի բոլոր արդարության ակունքը:

10 Եվ նա նաև ասաց Լեմուելին. Երանի՛ թե դու կարողանայիր նմանվել այս հովտին՝ կայուն ու հաստատուն, անխախտ՝ Տիրոջ պատվիրանները պահելիս:

11 Եվ այս նա ասաց Լամանի և Լեմուելի խստապարանոցության պատճառով. քանզի ահա, նրանք ^ատրտնջում էին շատ բաների վերաբերյալ իրենց ^բհոր դեմ, քանի որ նա ^գտեսիլատես մարդ էր և

21ա 1 Նեփի 7.14:
2ա 1 Նեփի 5.8, 17.44:
բ սուր Երագ:
գ Ծն. ԺԲ.1,
2 Նեփի 10.20,
Եթեր 1.42,
Աբր. 2.3:
3ա սուր Հնազանդություն,
Հնազանդ, Հնազանդվել:

4ա 1 Նեփի 10.4, 19.8:
5ա 1 Նեփի 16.14,
Վեոմ 17.1:
բ սուր Լաման:
6ա 1 Նեփի 9.1:
7ա Ծն. ԺԲ.7–8,
Ել. ԻԳ.4,
Աբր. 2.17:
բ Ել. Ի.25,

Բ Օր. ԻԷ.5–6:
գ սուր Շնորհակալ,
Շնորհակալություն,
Գոհաբանություն:
11ա 1 Նեփի 17.17:
սուր Տրտնջալ:
բ Առալ. Ի.20:
գ 1 Նեփի 5.2–4:

դուրս էր բերել նրանց Երուսաղեմի հողից՝ թողնելով իրենց ժառանգության հողը և իրենց ոսկին և իրենց արծաթը և իրենց թանկարժեք բաները, որ մեռնի անապատում: Եվ սա, ասում էին նրանք, նա արել էր իր սրտի խենթ երևակայությունների պատճառով:

12 Եվ այսպես Լամանը և Լեմուելը, լինելով ավագները, տրտմջում էին իրենց հոր դեմ: Եվ նրանք տրտմջում էին, որովհետև «չգիտեին գործերն այն Աստծո, որը ստեղծել էր իրենց:

13 Նրանք ոչ էլ հավատում էին, որ Երուսաղեմը, այդ մեծ քաղաքը, կարող է «կործանվել՝ համաձայն մարգարեների խոսքերի: Եվ նրանք նման էին այն հրեաներին, որոնք Երուսաղեմում էին, որոնք ջանում էին գրկել հորս կյանքից:

14 Եվ եղավ այնպես, որ հայրս, լցված լինելով Հոգով, խոսեց նրանց հետ Լեմուելի հովտում, «գործությամբ, այնպես որ նրանց մարմինները ^բդողացին նրա առջև: Եվ նա այնպես կարկամեցրեց նրանց, որ նրանք չհամարձակվեցին խոսել նրա դեմ. ուստի, արեցին, ինչպես նա պատվիրեց:

15 Եվ իմ հայրը բնակվում էր վրանում:

16 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, լինելով չափազանց երիտասարդ, այնուամենայնիվ, լինելով հաղթանդամ կազմված-

քով, և նաև ունենալով մեծ իղձեր՝ իմանալու Աստծո «խորհուրդները, ուստի, ես կանչեցի առ Տերը. և ահա, նա ^բայցելեց ինձ և այնպես ^գփափկացրեց իմ սիրտը, որ ես ^դհավատացի բոլոր այն խոսքերին, որոնք ասվել էին ^եհորս կողմից. այդ պատճառով ես չապստամբեցի նրա դեմ՝ իմ եղբայրների նման:

17 Եվ ես խոսեցի Սամի հետ, իմաց տալով նրան այն բաները, որոնք Տերը հայտնել էր ինձ իր Սուրբ Հոգու միջոցով: Եվ եղավ այնպես, որ նա հավատաց իմ խոսքերին:

18 Բայց, ահա, Լամանը և Լեմուելը չկամեցան ականջ դնել իմ խոսքերին. և «վշտացած լինելով նրանց սրտերի կարծրության պատճառով, ես կանչեցի առ Տերը նրանց համար:

19 Եվ եղավ այնպես, որ Տերը խոսեց ինձ հետ՝ ասելով. Օրհնրված ես դու, Նեփի, քո «հավատքի համար, քանի որ դու փնտրեցիր ինձ ջանասիրաբար՝ սրտի խոնարհությամբ:

20 Եվ որքան որ դուք կպահեք իմ պատվիրանները, դուք «կբարգավաճեք և կառաջնորդվեք խոստումի ^բերկիր. այո, այսինքն՝ մի երկիր, որը ես պատրաստել եմ ձեզ համար. այո, մի երկիր, որն ընտիր է բոլոր մյուս երկրներից առավել:

21 Եվ որքան որ քո եղբայրները

12ա Մովսես 4.6:

13ա Երեմ. ԺԳ.14,

1 Նեփի 1.13:

14ա սուր Զորություն:

բ 1 Նեփի 17.45:

16ա սուր Աստծո խորհուրդները:

բ Սաղ. Ը.4, Ալմա 17.10, Վեոմ 5.16:

սուր Հայտնություն:

գ Գ.Թագ. ԺԸ.37,

Ալմա 5.7:

դ 1 Նեփի 11.5:

ե սուր Հայր

մահկանացու,

Մարգարե:

18ա Ալմա 31.24,

3 Նեփի 7.16:

19ա 1 Նեփի 7.12, 15.11:

20ա Հես. Ա.7,

1 Նեփի 4.14,

Մոսիա 1.7:

բ Բ.Օր. Լ.Գ.13–16,

1 Նեփի 5.5, 7.13,

Մովսես 7.17–18:

սուր Խոստացված երկիր:

կապատամբեն քո դեմ, նրանք
 «կկտրվեն Տիրոջ ներկայությունից:

22 Եվ որքան որ դու կպահես իմ
 պատվիրանները, դու կդարձվես
 «դեկավար և ուսուցիչ քո եղբայր-
 ների վրա:

23 Քանզի ահա, այն օրը, երբ
 նրանք կապատամբեն իմ դեմ, ես
 «կանիծեմ նրանց, նույնիսկ դառն
 անեծքով, և նրանք իշխանություն
 չեն ունենա քո սերնդի վրա, քանի
 դեռ նրանք էլ չեն ապատամբել իմ
 դեմ:

24 Եվ եթե լինի այնպես, որ նրանք
 ապատամբեն իմ դեմ, նրանք «խա-
 րազան կլինեն քո սերնդի համար՝
 քարթնեցնելու նրանց մեջ հիշելու
 սովորությամբ:

ԳԼՈՒԽ 3

*Լեքիի որդիները վերադառնում են
 Երուսաղեմ ձեռք բերելու արույրե
 քիթեղները – Լաբանը մերժում է
 տալ քիթեղները – Նեփիին հորդո-
 րում է և քաջալերում իր եղբայրնե-
 րին – Լաբանը զողանում է նրանց
 ունեցվածքը և փորձում սպանել
 նրանց – Լամանն ու Լեմուելը ծե-
 ծում են Նեփիին ու Սամին և հան-
 դիմանալով են հրեշտակի կողմից:
 Մոտ 600–592թթ. Ք.ծ.ա.:*

Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս,
 Տիրոջ հետ խոսելուց հետո, վերա-
 դարձա հորս վրանը:

2 Եվ եղավ այնպես, որ նա խո-

սեց ինձ հետ՝ ասելով. Ահա, ես
 մի «երազ երազեցի, որով Տերը
 պատվիրեց ինձ, որ դու և քո եղ-
 բայրները պետք է վերադառնաք
 Երուսաղեմ:

3 Քանզի ահա, Լաբանն ունի
 հրեաների հիշատակարանը և մաս
 իմ մախաիայրերի «տոհմաբանու-
 թյունը, և դրանք փորագրված են
 արույրե քիթեղների վրա:

4 Ուստի, Տերը հրամայեց ինձ,
 որ դու և քո եղբայրները պետք է
 զնաք Լաբանի տունը, գտնեք հի-
 շատակարանները և բերեք դրանք
 այստեղ՝ անապատ:

5 Եվ այժմ, ահա քո եղբայրները
 տրտնջում են՝ ասելով, որ այն, ինչ
 պահանջում են նրանցից, դժվար
 բան է. բայց ահա, ես չեմ պահան-
 ջում դա նրանցից, այլ դա պատ-
 վիրան է Տիրոջից:

6 Հետևաբար, գնա՛, որդիս, և դու
 կաջակցվես Տիրոջ կողմից, որով-
 հետև դու «չտրտնջացիր:

7 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նե-
 փիս, ասացի հորս. Ես «կգնամ ու
 կանեմ այն բաները, որոնք Տերը
 պատվիրել է, քանզի գիտեմ, որ
 Տերը «պատվիրաններ չի տալիս
 մարդկանց զավակներին՝ առանց
 ուղի «պատրաստելու նրանց հա-
 մար, որպեսզի նրանք կարողանան
 իրագործել այն, ինչ նա պատվի-
 րել է իրենց:

8 Եվ եղավ այնպես, որ, երբ
 հայրս լսեց այս խոսքերը, նա չա-
 փազանց ուրախացավ, քանի որ

21ա2 Նեփի 5.20–24,
 Ալմա 9.13–15, 38.1:

22աԾՆ. ԼԷ.8–11,
 1 Նեփի 3.29:

23աԲ Օր. ԺԱ.28,
 1 Նեփի 12.22–23,
 ՎԼՈՒ 41.1:

24ա Հես. ԻԳ.13,
 Դաս. Բ.22–23:

բ 2 Նեփի 5.25:

3 2ա սուր Երազ:

3ա1 Նեփի 5.14:

6ա սուր Եկեղեցու
 դեկավարներից
 հաստատելը:

7ա Ա Թագ. ԺԷ.32,
 Գ Թագ. ԺԷ.11–15:
 սուր Հավատք.

Հնազանդություն,
 Հնազանդ, Հնազանդվել:
 բ սուր Պատվիրաններն
 Աստծո:

գ ԾՆ. ԺԸ.14,
 Փիլ. Գ.13,
 1 Նեփի 17.3, 50,
 ՎԼՈՒ 5.34:

իմացավ, որ ես օրհնված էի Տիրոջ կողմից:

9 Եվ ես՝ Նեփիս, ու եղբայրներս մեր վրաններով ճամապարհ ընկանք ամապատով, գնալով վեր՝ դեպի Երուսաղեմի հողը:

10 Եվ եղավ այնպես, որ, երբ մենք հասանք Երուսաղեմի հողը, ես և եղբայրներս խորհրդակցեցինք միմյանց հետ:

11 Եվ մենք՝ վիճակ գցեցինք, թե մեզանից ով պետք է գնար ներս՝ Լաբանի տունը: Եվ եղավ այնպես, որ վիճակն ընկավ Լամանին. և Լամանը ներս գնաց Լաբանի տունը և խոսեց նրա հետ, երբ նա նստած էր իր տանը:

12 Եվ նա Լաբանից ուզեց հիշատակարանները, որոնք փորագրված էին արույրե թիթեղների վրա, որոնք պարունակում էին հորս՝ տոհմաբանությունը:

13 Եվ ահա, եղավ այնպես, որ Լաբանը զայրացավ և դուրս շարտեց նրան իր մոտից. և չկամեցավ, որ նա ունենա հիշատակարանները: Ուստի, նա ասաց նրան. Ահա, դու ավագա՛կ ես, և ես կսպանեմ քեզ:

14 Բայց Լամանը փախավ նրա մոտից և պատմեց մեզ այն բաները, որ Լաբանն արել էր: Եվ մենք սկսեցինք չափազանց վշտանալ, և եղբայրներս պատրաստվում էին վերադառնալ հորս մոտ՝ անապատ:

15 Բայց ահա, ես ասացի նրանց, որ. Ինչպես կենդանի է Տերը, և ինչպես կենդանի ենք մենք, մենք ետ չենք գնա անապատ՝ մեր հոր

մոտ, մինչև չիրագործենք այն, ինչ Տերը պատվիրել է մեզ:

16 Ուստի, եկեք հավատարիմ լինենք Տիրոջ պատվիրանները պահելիս. հետևաբար, եկեք գնանք մեր հոր՝ ժառանգության հողը, քանզի ահա, նա թողել է ոսկի և արծաթ և ամեն տեսակի հարըստություններ: Եվ այս բոլորը նա արել է հանուն Տիրոջ՝ պատվիրանների:

17 Քանզի նա գիտեր, որ Երուսաղեմը պետք է ՝ կործանվի՝ մարդկանց ամբարշտության պատճառով:

18 Քանզի ահա, նրանք՝ մերժեցին մարգարեների խոսքերը: Ուստի, եթե հայրս մնար այդ հողում, այն բանից հետո, երբ նրան ՝ պատվիրվել էր փախչել այդ հողից, ահա, նա նույնպես կկորչեր: Ուստի, անպայման պետք էր, որ նա փախչեր այդ հողից:

19 Եվ ահա, Աստծո իմաստությանը է, որ մենք պետք է ձեռք բերենք այս ՝ հիշատակարանները, որպեսզի մենք կարողանանք պահպանել մեր զավակների համար մեր հայրերի լեզուն.

20 Եվ նաև, որպեսզի կարողանանք ՝ պահպանել նրանց համար այն խոսքերը, որոնք ասվել են բոլոր սուրբ մարգարեների բերանով, որոնք տրվել են նրանց Աստծո Հոգով և զորությանը, աշխարհի սկզբից ի վեր, նույնիսկ ընդհուպ մինչև այս ներկա ժամանակը:

21 Եվ եղավ այնպես, որ այս խոսելաձևով ես համոզեցի իմ եղբայրներին, որ նրանք հավատա-

11ա Նենեմ. Ժ.34,
Գոր. Ա.26:

12ա1 Նեփի 3.3, 5.14:

16ա1 Նեփի 2.4:

բ 1 Նեփի 2.2, 4.34:

17աԲ Մն. Լ.Ձ.16–20,
Երեմ. Լ.Թ.1–9,

1 Նեփի 1.13:

18ա սուր Ապստամբություն:

բ 1 Նեփի 16.8:

19ա Օմնի 1.17,

Մոսիա 1.2–6:

20ա սուր Սուրբ գրքեր –

Սուրբ գրքերը պետք է պահպանվեն:

րիւմ լինեն Աստծո պատվիրանները պահելիս:

22 Եվ եղավ այնպես, որ մենք գնացինք մեր ժառանգության հողը, և մենք ի մի հավաքեցինք մեր ՝ ոսկին և մեր արծաթը և մեր քանկարժեք իրերը:

23 Եվ այս բաներն ի մի հավաքելուց հետո, մենք մորից գնացինք Լաբանի տուն:

24 Եվ եղավ այնպես, որ մենք մտանք ներս՝ Լաբանի մոտ և ուզեցինք նրանից, որ նա մեզ տար հիշատակարանները, որոնք փորագրված էին արույրե ՝ քիթեղների վրա, որի համար մենք նրան կտայինք մեր ոսկին և մեր արծաթը և մեր բոլոր քանկարժեք իրերը:

25 Եվ եղավ այնպես, որ, երբ Լաբանը տեսավ մեր ունեցվածքը, և որ այն չափազանց մեծ էր, նա ՝ փափագեց այն՝ այնպես, որ մեզ դուրս շարտեց և ուղարկեց իր ծառաներին՝ սպանելու մեզ, որպեսզի կարողանար տիրանալ մեր ունեցվածքին:

26 Եվ եղավ այնպես, որ մենք փախուստի դիմեցինք Լաբանի ծառաներից, և ստիպված էինք թողնել այնտեղ մեր ունեցվածքը, և այն ընկավ Լաբանի ձեռքը:

27 Եվ եղավ այնպես, որ մենք փախանք անապատ, և Լաբանի ծառաները չհասան մեր ետևից, և մենք թաքնվեցինք մի ժայռի խոռոչում:

28 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանը բարկացած էր ինձ վրա և նաև իմ հոր վրա. և Լեմուելը՝ մույնպես, քանի որ նա ականջ էր դնում Լամանի խոսքերին: Այդ պատճառով

Լամանը և Լեմուելն ասացին մեզ՝ իրենց փոքր եղբայրներին, շատ ՝ ծանր խոսքեր և ուղղակի ճիպոտով ծեծեցին:

29 Եվ եղավ այնպես, որ, երբ նրանք ճիպոտով ծեծում էին մեզ, ահա, Տիրոջ մի ՝ հրեշտակ եկավ ու կանգնեց նրանց առջև և նա խոսեց նրանց հետ՝ ասելով. Ինչո՞ւ եք ճիպոտով ծեծում ձեր փոքր եղբորը: Չգիտե՞ք, որ Տերը նրան ՝ ղեկավար է ընտրել ձեզ վրա, և դա՝ ձեր անօրինությունների պատճառով: Ահա, դուք պետք է մորից գնաք Երուսաղեմ, և Տերը կհանձնի Լաբանին ձեր ձեռքը:

30 Եվ ՝ հրեշտակը, մեզ հետ խոսելուց հետո, հեռացավ:

31 Եվ հրեշտակի հեռանալուց հետո Լամանը և Լեմուելը մորից սկսեցին ՝ տրտմջալ, ասելով. Ի՞նչպես է դա հնարավոր, որ Տերը Լաբանին հանձնի մեր ձեռքը: Ահա, նա մի գորեղ մարդ է, և նա կարող է հրամայել հիսունի, այո, նա մինչև անգամ կարող է սպանել հիսունի և, ուրեմն, ինչո՞ւ ոչ մեզ:

ԳԼՈՒԽ 4

Նեփին սպանում է Լաբանին Տիրոջ հրամանով և հետո ճարպկությամբ ձեռք բերում արույրե քիթեղները – Չորսմը նախընտրում է միանալ Լեքիի ընտանիքին անապատում: Մոտ 600–592թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ ես խոսեցի եղբայրներիս հետ՝ ասելով. Եկեք մորից գնանք վեր՝ Երուսաղեմ, և եկեք ՝ հավատարիմ լինենք Տիրոջ

22ա 1 Նեփի 2.4:

24ա 1 Նեփի 3.3:

25ա սուր Ազաի լինել:

28ա 1 Նեփի 17.17–18:

29ա 1 Նեփի 4.3, 7.10:

սուր Հրեշտակներ:

բ 1 Նեփի 2.22:

30ա 1 Նեփի 16.38:

31ա սուր Տրտմջալ:

4 1ա սուր Քաջություն,
Քաջարի. Հավատք:

պատվիրանները պահելիս, քանզի ահա, նա ավելի գորեղ է, քան ողջ աշխարհը, ուրեմն՝ ինչո՞ւ ոչ ավելի ^բգորեղ, քան Լաբանը և նրա հիսունը, այո, կամ մինչև անգամ նրա տասնյակ հազարավորները:

2 Հետևաբար, եկեք վերադառնանք. եկեք ^աուժեղ լինենք, ինչպես ^բՄովսեսը. քանի որ նա իսկապես հրամայեց Կարմիր ^գծովի ջրերին, և դրանք բաժանվեցին այս ու այն կողմ, և մեր հայրերը դուրս եկան գերությունից նրա միջով՝ չոր գետնի վրայով, իսկ Փարավոնի բանակները հետևեցին նրանց և խեղդվեցին Կարմիր ծովի ջրերում:

3 Արդ, ահա դուք գիտեք, որ սա ճիշտ է. և դուք գիտեք նաև, որ մի ^ահրեշտակ խոսել է ձեզ հետ. ուստի, կարո՞ղ եք դուք կասկածել: Եկե՛ք վերադառնանք. Տերը կարող է ազատել մեզ, ճիշտ ինչպես մեր հայրերին, և կործանել Լաբանին, ճիշտ ինչպես Եգիպտացիներին:

4 Արդ, երբ ես ասացի այս խոսքերը, նրանք դեռ զայրացած էին և դեռ շարունակում էին տրտնջալ. այնուամենայնիվ, նրանք հետևեցին ինձ, մինչև մենք հասանք Երուսաղեմի պատերի մոտ:

5 Եվ դա գիշերով էր. և ես կարգադրեցի, որ նրանք թաքնվեն պատերից դուրս: Եվ նրանց թաքնվելուց հետո, ես՝ Նեփիս, սողոսկեցի քաղաք և առաջ գնացի դեպի Լաբանի տունը:

6 Եվ ես ^աառաջնորդվում էի Հոգու կողմից՝ նախապես ^բչիմանալով բաները, որոնք պետք է անեի:

7 Այնուամենայնիվ, ես առաջ գնացի, և երբ մոտ եկա Լաբանի տանը, նկատեցի մի մարդու, և նա ընկած էր գետնին՝ իմ առջև, քանի որ գիմուց հարբած էր:

8 Եվ երբ ես մոտեցա նրան, գլխի ընկա, որ դա Լաբանն էր:

9 Եվ ես նկատեցի նրա ^ասուրը և դուրս քաշեցի այն իր պատյանից. և դրա բռնակը մաքուր ոսկուց էր, իսկ աշխատանքը դրա՝ չափազանց նուրբ, և ես տեսա, որ շեղբը դրա ամենաընտիր պողպատից էր:

10 Եվ եղավ այնպես, որ ես Հոգու կողմից ^ապարտադրվեցի, որ սպանեմ Լաբանին. բայց ես ասացի սրտումս. Երբե՛ք և ո՛չ մի անգամ մարդու արյուն ես չեմ թափել: Եվ ես ընկրկեցի ու չցանկացա նրան սպանել:

11 Եվ Հոգին կրկին ասաց ինձ. Ահա, ^աՏերը հանձնել է նրան քո ձեռքը: Այո, և ես գիտեի նաև, որ նա ջանում էր զրկել ինձ իմ սեփական կյանքից. այո, և նա չէր ցանկանում ականջ դնել Տիրոջ պատվիրաններին. և նա նաև ^բհափշտակել էր մեր ունեցվածքը:

12 Եվ եղավ այնպես, որ Հոգին կրկին ասաց ինձ. Սպանի՛ր նրան, քանի որ Տերը հանձնել է նրան քո ձեռքը.

13 Ահա, Տերը ^ասպանում է ^բամբարիշտին, որպեսզի իրագործի իր արդար նպատակները: Ավելի ^գլավ է մեկ մարդ կորչի, քան մի ազգ անհավատության մեջ ընկնի ու կորչի:

14 Եվ այժմ, երբ ես՝ Նեփիս, լսեցի

1բ 1 Նեփի 7.11-12:

2աբ Օր. ԺԱ.8:

բ սո՛ւ Մովսես:

գ Ել. ԺԳ.21,

1 Նեփի 17.26,

Մոսիա 7.19:

3ա1 Նեփի 3.29-31, 7.10:

6ա սո՛ւ Սուրբ Հոգի.

Ոգեշնչում, Ոգեշնչել:

բ Երբ. ԺԱ.8:

9ա2 Նեփի 5.14,

Վևո՛Ւ 17.1:

10ա Ալմա 14.11:

11ա Ա.Թազ. ԺԷ.41-49:

բ 1 Նեփի 3.26:

13ա1 Նեփի 17.33-38,

Վևո՛Ւ 98.31-32:

բ սո՛ւ Ամբարիշտ,

Ամբարշտություն:

գ Ալմա 30.47:

այս խոսքերը, ես հիշեցի Տիրոջ խոսքերը, որոնք մա ասել էր ինձ անապատում՝ ասելով, որ. ^աՈրքան որ քո սերունդը կպահի իմ ^բպատվիրանները, մա ^գկբարգավաճի խոստումի ^դերկրում:

15 Այո, և մտածեցի մա, որ մրանք չէին կարող պահել Տիրոջ պատվիրաններն ըստ Մովսեսի օրենքի, մինչև մրանք չունենային օրենքը:

16 Եվ ես գիտեի մա, որ ^աօրենքը փորագրված էր արույրե թիթեղների վրա:

17 Եվ բացի այդ, ես գիտեի, որ այս պատճառով էր Տերը հանձնել Լաբանին իմ ձեռքը, որ ես կարողանայի ձեռք բերել հիշատակարանները՝ համաձայն իր պատվիրանների:

18 Հետևաբար, ես հնազանդվեցի Հոգու ձայնին և բռնեցի Լաբանին գլխի մագերից և կտրեցի մրա գլուխը՝ իր իսկ ^ասրով:

19 Եվ մրա գլուխն իր իսկ սրով կտրելուց հետո, ես վերցրեցի Լաբանի հանդերձներն ու հագա իմ մարմնի վրա. այո, մինչև անգամ՝ բոլոր մանրությունով. և մրա զենքերը կապեցի մեջքիս:

20 Եվ այս անելուց հետո, ես առաջ գնացի դեպի Լաբանի գանձարանը: Եվ, երբ ես առաջ էի գնում դեպի Լաբանի գանձարանը, ահա, ես տեսա Լաբանի ^ածառային, որն ուներ գանձարանի բանալիները: Եվ ես հրամայեցի մրան Լաբանի ձայնով, որ մա գար ինձ հետ՝ գանձարան:

21 Եվ մա կարծեց, թե ես իր տերը՝ Լաբանն եմ, քանի որ տեսավ

հանդերձները և մա իմ մեջքին կապած սուրը:

22 Եվ մա խոսեց ինձ հետ հրեաների ծերերի մասին, գիտեմալով, որ իր տեր Լաբանը զիշերը մրանց հետ էր եղել դրսում:

23 Եվ ես խոսեցի մրա հետ, իբրև թե Լաբանն եմ:

24 Եվ ես մա ասացի մրան, որ պետք է տանեմ փորագրությունները, որոնք արույրե ^աթիթեղների վրա են, իմ ավագ եղբայրներից, որոնք պատերից դուրս են:

25 Եվ ես մա հրամայեցի մրան, որ մա հետևի ինձ:

26 Եվ մա կարծելով, որ ես խոսում եմ եկեղեցու եղբայրների մասին, և որ ես իրոք այն Լաբանն եմ, որին ես սպանել էի, ուստի, մա հետևեց ինձ:

27 Եվ մա խոսեց ինձ հետ հրեաների ծերերի մասին շատ անգամ, մինչ ես առաջ էի գնում՝ դեպի իմ եղբայրները, որոնք գտնվում էին պատերից դուրս:

28 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Լամանը տեսավ ինձ, մա չափազանց վախեցավ, և Լեմուելն ու Սամը նույնպես: Եվ մրանք փախան իմ ներկայությունից. քանի որ կարծեցին, որ դա Լաբանն է, և որ մա սպանել էր ինձ և ջանում էր մրանց նույնպես զրկել կյանքից:

29 Եվ եղավ այնպես, որ ես կանչեցի մրանց ետևից և մրանք լսեցին ինձ. այդ պատճառով դադարեցին փախչել իմ ներկայությունից:

30 Եվ եղավ այնպես, որ, երբ Լաբանի ծառան տեսավ եղբայրներին, մա սկսեց դողալ և քիչ էր

14ա Օմնի 1.6, Մոսիա 2.22, Եթեր 2.7–12:
բ սուր Պատվիրաններն Աստծո:

գ 1 Նեփի 2.20:
դ 1 Նեփի 17.13–14,
Հակոբ 2.12:
16ա սուր Մովսեսի օրենք:

18ա ԱԹագ. ԺԷ.51:
20ա 2 Նեփի 1.30:
24ա 1 Նեփի 3.12, 19–24,
5.10–22:

մնում փախչելը իմ առջևից և վերադառնալով քաղաք՝ Երուսաղեմ:

31 Եվ ես՝ Նեփիս, լինելով հաղթանդամ կազմվածքով մի մարդ, և նաև ստացած լինելով մեծ Պոթֆիլոսից, հետևաբար, բռնեցի Լաբանի ծառային և պահեցի, որպեսզի չկարողանար փախչել:

32 Եվ եղավ այնպես, որ, երբ ես խոսեցի նրա հետ, որ, եթե նա ականջ դներ իմ խոսքերին. Ինչպես կենդանի է Տերը, և ինչպես կենդանի եմ ես, և դա հենց այդպես է, եթե միայն նա ականջ դներ մեր խոսքերին, մենք կխնայեինք նրա կյանքը:

33 Եվ ես խոսեցի նրա հետ, նույնիսկ Մերդումով, որ նա կարիք չուներ վախենալու. որ նա մեզ նման ազատ մարդ կլիներ, եթե նա գար մեզ հետ անապատ:

34 Եվ ես նորից խոսեցի նրա հետ՝ ասելով. Անկասկած, Տերը Պատվիրել է մեզ անել այս բանը, և մի՞թե մենք չպետք է ջանասեր լինենք Տիրոջ պատվիրանները պահելիս: Հետևաբար, եթե դու գաս անապատ՝ հորս մոտ, դու տեղ կունենաս մեզ մոտ:

35 Եվ եղավ այնպես, որ Պոթֆիլոսը համարձակությամբ լցվեց այն խոսքերից, որ ես ասացի: Արդ, Չորամ էր ծառայի անունը. և նա խոստացավ, որ կգար անապատ՝ մեր հոր մոտ: Այո, և նա նաև երդում տվեց մեզ, որ նա կմնար մեզ հետ՝ այդ ժամանակից ի վեր:

36 Արդ, մենք ցանկանում էինք, որ նա մնար մեզ հետ այն պատճառով, որ հրեաները չկարողանային իմանալ դեպի անապատ

մեր փախուստի մասին, հակառակ դեպքում նրանք կհետապնդեին ու կսպանեին մեզ:

37 Եվ եղավ այնպես, որ, երբ Չորամը Մերդում տվեց մեզ, նրա վերաբերյալ մեր մտավախությունները փարատվեցին:

38 Եվ եղավ այնպես, որ մենք վերցրեցինք արույրե քիթեղներն ու Լաբանի ծառային, և հեռացանք անապատ՝ ուղևորվելով դեպի մեր հոր վրանը:

ԳԼՈՒԽ 5

Սարիան դժգոհում է Լեքիի դեմ – Երկուսն էլ ուրախանում են իրենց որդիների վերադարձի վրա – Նրանք գոհելը են մատուցում – Արույրե քիթեղները պարունակում են Մովսեսի և մարգարեների գրվածքները – Թիթեղները հաստատում են Լեքիի ինքնությունը՝ որպես Հովսեփի հետնորդ – Լեքին մարգարեանում է իր սերնդի և քիթեղների պահպանման վերաբերյալ: Մոտ 600–592թթ. Զ.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ հետո, երբ մենք վերադարձանք անապատ՝ մեր հոր մոտ, ահա, նա լցվեց ուրախությամբ և իմ մայրը՝ Մարիան, նույնպես չափազանց ուրախացավ, քանի որ մեր պատճառով, իսկապես, սուգ էր արել:

2 Քանի որ նա ենթադրել էր, որ մենք մահացել էինք անապատում. և նաև դժգոհել էր իմ հոր դեմ, ասելով նրան, որ նա տեսիլատես մարդ էր, ասելով. Ահա, դու դուրս ես բերել մեզ մեր ժառանգության

31ա Մոսիա 9.17,

Ալմա 56.56:

33ա սուր Երդում:

34ա 1 Նեփի 2.2, 3.16:

35ա 1 Նեփի 16.7,

2 Նեփի 5.5–6:

սուր Չորամ,

Չորամացիներ:

37ա Հես. Թ.1–21,

Ժող. Ե.4:

սուր Երդում:

5 1ա սուր Սարիա:

հողից, և իմ որդիներն այլևս չկան, և մենք մեռնում ենք անապատում:

3 Եվ այս խոսելաձևով էր մայրս դժգոհել հորս դեմ:

4 Եվ եղել էր այնպես, որ հայրս խոսել էր նրա հետ՝ ասելով. Ես գիտեմ, որ ես ՝տեսիլատես մարդ եմ. քանի որ, եթե ես տեսած չլինեի Աստծո բաները ՝տեսիլքում, ես իմացած չէի լինի Աստծո բարությունը, այլ մնացած կլինեի Երուսաղեմում և կմեռնեի եղբայրներիս հետ:

5 Բայց ահա, ես ձեռք եմ բերել խոստումի ՝տերկիր, բաներ, որոնցով ցնծում եմ. այո, և ես ՝գիտեմ, որ Տերը կազատի իմ որդիներին Լաբանի ձեռքից և ետ կբերի կրկին մեզ մոտ՝ անապատ:

6 Եվ այս խոսելաձևով էր իմ հայրը՝ Լեքին, հանգստացրել իմ մորը՝ Սարիային, մեր վերաբերյալ, մինչ մենք ճամփորդում էինք անապատով դեպի Երուսաղեմի հողը՝ ձեռք բերելու հրեաների հիշատակարանը:

7 Եվ երբ մենք վերադարձանք իմ հոր վրանը, ահա, նրանց ուրախությունը լիակատար էր, և մայրս սփռվեց:

8 Եվ նա խոսեց՝ ասելով. Հիմա ես անկասկած գիտեմ, որ Տերն է ՝պատվիրել ամուսնուս փախչել անապատ. այո, և ես անկասկած գիտեմ նաև, որ Տերն է պահպանել իմ որդիներին ու ազատել նրանց

Լաբանի ձեռքից և տվել նրանց զորություն, որի միջոցով նրանք կարողացան ՝իրագործել այն, ինչ Տերը պատվիրել էր նրանց: Եվ այս խոսելաձևով խոսեց նա:

9 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք չափազանց ուրախացան, և ՝գոհ ու ողջակեզներ մատուցեցին Տիրոջը. և ՝գոհություն հայտնեցին Իսրայելի Աստծուն:

10 Եվ Իսրայելի Աստծուն գոհություն հայտնելուց հետո, իմ հայրը՝ Լեքին, վերցրեց հիշատակարանները, որոնք փորագրված էին արույրե ՝թիթեղների վրա և ուսումնասիրեց դրանք սկզբից սկսած:

11 Եվ նա տեսավ, որ դրանք պարունակում էին Մովսեսի հինգ ՝գրքերը, որոնք տալիս էին աշխարհի ստեղծման պատմությունը, ինչպես նաև Ադամի ու Եվայի, որոնք մեր առաջին ծնողներն էին.

12 Եվ նաև հրեաների մի ՝հիշատակարան, սկսած սկզբից ընդհուպ մինչև Հուդայի թագավոր Սեդեկիայի թագավորության սկիզբը.

13 Եվ նաև սուրբ մարգարեների մարգարեությունները, սկսած սկզբից ընդհուպ մինչև ՝Մեդեկիայի թագավորության սկիզբը. և նաև շատ մարգարեություններ, որոնք խոսվել էին ՝Երեմիայի բերանով:

14 Եվ եղավ այնպես, որ իմ հայրը՝ Լեքին, արույրե ՝թիթեղների վրա գտավ նաև իր հայրերի տոհմա-

4ա1 Նեփի 2.11:

բ 1 Նեփի 1.8–13:

սո՛ւ Տեսիլք:

5ա1 Նեփի 2.20, 18.8,

22–23:

սո՛ւ Խոստացված երկիր:

բ սո՛ւ Հավատք:

8ա1 Նեփի 2.2:

բ 1 Նեփի 3.7:

9ա Մոսիա 2.3,

3 Նեփի 9.19–20:

սո՛ւ Մովսեսի օրենք:

բ սո՛ւ Շնորհակալ,

Շնորհակալություն,

Գոհաբանություն:

10ա1 Նեփի 4.24, 38, 13.23:

սո՛ւ Արույրե

Թիթեղներ:

11ա1 Նեփի 19.23:

սո՛ւ Հնգամատյան:

12ա Ա Մն. Թ.1:

սո՛ւ Սուրբ գրքեր:

13ա Դ. Թագ. Ի.Գ.18,

Երեմ. Լ.Է.1:

բ Եզր. Ա.1,

Երեմ. Լ.Զ.17–32,

1 Նեփի 7.14,

Հել. 8.20:

14ա1 Նեփի 3.3, 12:

սո՛ւ Արույրե

Թիթեղներ:

բանությունը. ուստի, նա իմացավ, որ ինքը ^բՀովսեփի հետնորդն էր. այո, այսինքն, այն Հովսեփի, որը ^գՀակոբի որդին էր, որը ^ավաճառվել էր Եգիպտոս, և որը Տիրոջ ձեռքով ^բպահպանվել էր, որպեսզի կարողանար իր հորը՝ Հակոբին և նրա ողջ գերդաստանը պահել սովից ոչնչանալուց:

15 Եվ նրանք մույնպես դուրս էին ^աբերվել գերությունից և Եգիպտոսի երկրից, այն մույն Աստծո կողմից, որը պահպանել էր նրանց:

16 Եվ այսպիսով, իմ հայրը՝ Լեքին, հայտնաբերեց իր հայրերի տոհմաբանությունը: Եվ Լաբանը մույնպես ^աՀովսեփի հետնորդն էր, այո պատճառով, նա և նրա հայրերը պահել էին հիշատակաբանները:

17 Եվ արդ, երբ հայրս տեսավ բոլոր այս բաները, նա լցվեց Հոգով և սկսեց մարգարեանալ իր սերնդի վերաբերյալ,

18 Որ այս արույրե թիթեղները կհասնեն բոլոր այն ազգերին, ցեղերին, լեզուներին և ժողովուրդներին, որոնք իր սերնդից են:

19 Ուստի, նա ասաց, որ այս արույրե թիթեղները ^աերբեք չեն ոչնչանա. ոչ էլ այլևս կխամրեն ժամանակից: Եվ նա մարգարեացավ շատ բաներ իր սերնդի վերաբերյալ:

20 Եվ եղավ այնպես, որ առ այժմ ես և հայրս պահել էինք այն պատվիրանները, որոնք Տերը պատվիրել էր մեզ:

21 Եվ մենք ձեռք էինք բերել այն հիշատակաբանները, որոնք Տերը պատվիրել էր մեզ, և ուսումնասիրել ու գտել, որ դրանք բաղձալի էին. այո, մույնիսկ շատ մեծ ^աարժեքի էին մեզ համար, այնպես որ մենք կկարողանայինք ^բպահպանել Տիրոջ պատվիրանները մեր զավակների համար:

22 Ուստի, Տիրոջ իմաստությամբ էր, որ մենք պետք է տանեինք դրանք մեզ հետ, երբ ճամփորդում էինք անապատով դեպի խոստումի երկիր:

ԳԼՈՒԽ 6

Նեփին գրում է Աստծո բաների մասին – Նեփիի նպատակը մարդկանց հանդեպն է՝ զալ դեպի Աբրահամի Աստվածը և փրկվել: Մոտ 600–592թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ ես՝ Նեփիս, չեմ տալիս իմ հայրերի տոհմաբանությունը հիշատակարանիս ^աայս մասում. ոչ էլ հետագայում, որևէ անգամ կտամ այն՝ այս ^բթիթեղների վրա, որ ես գրում եմ. քանի որ դա տրված է այն հիշատակարանում, որը պահվում է ^գհորս կողմից. ուստի, ես դա չեմ գրում այս աշխատության մեջ:

2 Քանի որ ինձ բավարարում է ասելը, որ մենք ^աՀովսեփի հետնորդներն ենք:

3 Ինձ համար կարևոր չէ, որ ես բծախնդիր լինեմ՝ հորս բոլոր բաների մասին լրիվ պատմությունը

14բ 2 Նեփիի 3.4,
Ալմա 10.3:
սու՝ Հովսեփի՝ Հակոբի
որդի:
գ սու՝ Հակոբի՝ Բահակի
որդի:
դ Շն. ԼԷ.29–36:
ե Շն. ԽԵ.4–5:

15ա Ել. ԺԳ.17–18,
Ամոս Գ.1–2,
1 Նեփի 17.23–31,
Վևո 103.16–18,
136.22:
16ա 1 Նեփի 6.2:
19ա Ալմա 37.4–5:
21ա սու՝ Սուրբ գրքեր –

Սուրբ գրքերի արժեքը:
բ 2 Նեփի 25.26:
6 1ա 2 Նեփի 4.14–15:
բ 1 Նեփի 9.2:
գ 1 Նեփի 1.16–17,
19.1–6:
2ա 1 Նեփի 5.14–16:

տալիս, քանի որ դրանք չեն կարող գրվել՝ այս թիթեղների վրա, որովհետև ինձ տեղ է հարկավոր, որպեսզի կարողանամ գրել Աստծո բաների մասին:

4 Բանգի իմ ողջ նպատակն է, որ ես կարողանամ՝ համոզել մարդկանց՝ Քալ դեպի Աբրահամի Աստվածը և Իսահակի Աստվածը և Հակոբի Աստվածը, և փրկվել:

5 Ուստի, ես չեմ գրում բաները, որոնք հաճելի են աշխարհին, այլ այն բաները, որոնք հաճելի են Աստծուն և նրանց, ովքեր այս աշխարհից չեն:

6 Ուստի, ես պատվիրան եմ տալու իմ սերնդին, որ նրանք չզբաղեցնեն այս թիթեղներն այնպիսի բաներով, որոնք արժեքավոր չեն մարդկանց զավակների համար:

ԳԼՈՒԽ 7

Լեքիի որդիները վերադառնում են Երուսաղեմ և հրավիրում Իսմայելին ու նրա գերդաստանին՝ միանալ իրենց ճամփորդությանը – Լամանը և մյուսներն ապստամբում են – Նեփիի հորդորում է իր եղբայրներին հավատք ունենալ Տիրոջ հանդեպ – Նրանք պարանկերով կապում են նրան և ծրագրում նրա կործանումը – Նա ազատվում է հավատքի գործությամբ – Նրա եղբայրները ներում են խնդրում – Լեքին և նրա ընկերակիցները զոհ և ողջակեզներ են մատուցում: Մոտ 600–592թթ. Բ.ծ.ա.:

ԵՎ այժմ ես կկամենայի, որ դուք

իմանայիք, որ երբ իմ հայրը՝ Լեքին, իր սերնդի վերաբերյալ՝ մարգարեանալը վերջացրեց, եղավ այնպես, որ Տերը խոսեց նրա հետ կրկին, ասելով, որ նրա՝ Լեքիի համար, լավ չէ, որ նա մենակ տանի իր ընտանիքն անապատ. այլ, որ նրա որդիները պետք է Քաղջիկներ Քնուության վերցնեն, որպեսզի նրանք սերունդ աճեցնեն Տիրոջ համար խոստումի երկրում:

2 Եվ եղավ այնպես, որ Տերը պատվիրեց նրան, որ ես՝ Նեփիս, և եղբայրներս, պետք է նորից վերադառնայինք Երուսաղեմի հողը և բերեինք Իսմայելին և նրա ընտանիքին անապատ:

3 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, եղբայրներիս հետ՝ մորից գնացի առաջ անապատով՝ վերադառնալու Երուսաղեմ:

4 Եվ եղավ այնպես, որ մենք հասանք Իսմայելի տունը և այնքան շնորհ գտանք Իսմայելի աչքում, որ հայտնեցինք նրան Տիրոջ խոսքերը:

5 Եվ եղավ այնպես, որ Տերը փափկացրեց Իսմայելի սիրտը և նաև նրա գերդաստանինը, այնպես որ նրանք ճանապարհ ընկան մեզ հետ՝ դեպի անապատ, դեպի մեր հոր վրանը:

6 Եվ եղավ այնպես, որ անապատով ճամփորդելիս, ահա, Լամանը և Լեմուելը և Իսմայելի դուստրերից երկուսը և Իսմայելի երկու որդիները և նրանց ընտանիքներն ապստամբեցին մեր դեմ. այո, իմ՝ Նեփիի, և Սամի և իրենց հոր՝ Իս-

3ա Հակոբ 7.27,
Հարոմ 1.2, 14,
Օմնի 1.30:
4ա Հովի. Ի.30–31: Տե՛ս
Մորմոնի Գ-ըքի

տիտղոսաբերքը:
բ 2 Նեփի 9.41, 45, 51:
5ա Ա Թեա. Բ.4, ՄԻ 1.4:
7 1ա 1 Նեփի 5.17–19:
բ 1 Նեփի 16.7:

գ սո՛ւ Ամուսնություն,
Ամուսնանալ:
2ա 1 Նեփի 16.7–8:
3ա 1 Նեփի 3.2–3:
6ա 2 Նեփի 4.10:

մայելի, և նրա կնոջ և նրա երեք մյուս դուստրերի դեմ:

7 Եվ եղավ այնպես, որ այդ ապստամբության ժամանակ նրանք ցանկանում էին վերադառնալ Երուսաղեմի հողը:

8 Եվ ես՝ Նեփիս, Վշտացած լինելով նրանց սրտերի կարծրությունից, հետևաբար, խոսեցի նրանց հետ՝ ասելով, այո, հենց Լամանին և Լեմուելին. Ահա, դուք իմ մեծ եղբայրներն եք, և ի՞նչպես է, որ դուք այդքան կարծր եք սրտով և այդքան կույր՝ մտքով, որ դուք կարիք ունեք, որ ես՝ ձեր փոքր եղբայրը, պետք է խոսեմ ձեզ վրա, այո, և օրինակ ծառայեմ ձեզ:

9 Ի՞նչպես է, որ դուք ականջ չեք դնում Տիրոջ խոսքին:

10 Ի՞նչպես է, որ դուք մոռացաք, որ տեսաք Տիրոջ հրեշտակին:

11 Այո, և ի՞նչպես է, որ դուք մոռացաք, թե ինչ մեծ բաներ Տերն արեց մեզ համար՝ ազատելով մեզ Լաբանի ձեռքից, և նաև երբ մենք պետք է ձեռք բերեինք հիշատակարանը:

12 Այո, և ի՞նչպես է, որ դուք մոռացաք, որ Տերը՝ ըստ իր կամքի, ամեն ինչ կարող է անել մարդկանց զավակների համար, եթե այնպես լինի, որ նրանք թափառեցին հավատարիմ լինելը նրան:

13 Եվ եթե այնպես լինի, որ մենք հավատարիմ լինեմք նրան, մենք ձեռք կբերեմք խոստումի՝ չեղկիրը. և դուք կիմանաք ապագայում, ինչ-որ մի ժամանակ, որ Տիրոջ

խոսքը կիրագործվի Երուսաղեմի կործանման վերաբերյալ. քանի որ բոլոր բաները, որոնք Տերը խոսել է Երուսաղեմի կործանման վերաբերյալ, պետք է իրագործվեն:

14 Քանզի ահա, Տիրոջ Հոգին կղաղարի ճգնել նրանց հետ. քանզի ահա, նրանք մերժեցին մարգարեներին և թերմիային բանագցեցին: Եվ նրանք այնքան ջանացին խել խել հորս Վյանքը, որ տեղահան արեցին նրան այդ հողից:

15 Այդ ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ, եթե դուք կամենաք վերադառնալ Երուսաղեմ, դուք մույնպես կկորչեք նրանց հետ: Եվ, եթե դուք ընտրություն ունեք, վերադարձե՛ք այդ երկիրը և հիշե՛ք խոսքերը, որ ես ասում եմ ձեզ, որ եթե դուք գնաք, դուք մույնպես կկորչեք. քանզի այսպես է Տիրոջ Հոգին պարտադրում ինձ, որ ես խոսեմ:

16 Եվ եղավ այնպես, որ երբ ես՝ Նեփիս, ասացի այս խոսքերն իմ եղբայրներին, նրանք բարկացան ինձ վրա: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք ձեռք բարձրացրեցին ինձ վրա, քանզի ահա, նրանք չափազանց զայրացած էին, և կապեցին ինձ պարաններով, քանի որ ջանում էին զրկել ինձ կյանքից, թողնել ինձ անապատում՝ հոշոտվելու վայրի գազաններից:

17 Բայց եղավ այնպես, որ ես աղոթեցի Տիրոջը՝ ասելով. Ո՛վ Տեր, համաձայն իմ հավատքի, որը քո հանդեպ է, ազատի՛ր ինձ իմ եղբայրների ձեռքից. այո, տո՛ւր ինձ այնքան ուժ, որ կարողանամ

8ա Ավմա 31.2,
Մովսես 7.41:
10ա Բ.Օր. Գ.9,
1 Նեփի 3.29, 4.3:
11ա 1 Նեփի 4:
12ա 1 Նեփի 17.50,
Ավմա 26.12:

բ 1 Նեփի 3.7, 15.11:
13ա 1 Նեփի 2.20:
սու Խոստացված
երկիր:
բ Գ.Թագ. ԻԵ.1-21,
2 Նեփի 6.8, 25.10,
Օմնի 1.15,

Հել. 8.20-21:
14ա Եզեկ. Ե.6,
1 Նեփի 1.18-20, 2.13:
սու Ապստամբություն:
բ Երեմ. ԼԷ.15-21:
գ 1 Նեփի 2.1:
16ա 1 Նեփի 18.11-15:

“կտրել այս կապերը, որոնցով ես կապված եմ:

18 Եվ եղավ այնպես, որ երբ ես ասացի այս խոսքերը, ահա, կապերն արձակվեցին ձեռքերիս և ոտքերիս վրայից, և ես կանգնեցի իմ եղբայրների առջև ու կրկին խոսեցի նրանց հետ:

19 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք նորից բարկացան ինձ վրա և ջանում էին ձեռք բարձրացնել ինձ վրա. բայց ահա, Իսմայելի՝ “դուստրերից մեկը, այո, և նաև նրա մայրը, և Իսմայելի որդիներից մեկն այնքան աղաչեցին եղբայրներիս, որ փափկացրեցին նրանց սրտերը. և նրանք դադարեցին ջանալ գրկել ինձ կյանքից:

20 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք այնքան վշտացած էին իրենց ամբարշտության պատճառով, որ խոնարհվեցին իմ առջև և աղաչեցին ինձ, որ ես ներեմ նրանց՝ այն բանի համար, որ նրանք արել են իմ դեմ:

21 Եվ եղավ այնպես, որ ես անկեղծորեն “ներեցի նրանց այն բոլորը, ինչ որ արել էին, և ես հորդորեցի նրանց, որ աղոթեն Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն, ներման համար: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք այդպես արեցին: Եվ Տիրոջն աղոթելուց հետո մենք նորից շարունակեցինք մեր ճամփորդությունը դեպի մեր հոր վրանը:

22 Եվ եղավ այնպես, որ մենք եկանք-հասանք մեր հոր վրանը: Եվ երբ ես, եղբայրներս և Իսմայելի ողջ տունը հորս վրանը հասանք, նրանք “գոհություն հայտնեցին

Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն. և նրանք ^բգոհ ու ողջակեզներ մատուցեցին նրան:

ԳԼՈՒԽ 8

Լեքին տեսնում է կենաց ծառի տեսիլքը – Նա ճաշակում է դրա պտղից և ցանկանում, որ իր ընտանիքն էլ անի նույնը – Նա տեսնում է երկաթյա մի ձող, նեղ ու անճուկ մի արահետ և խավարի մշուշներ, որոնք պատում են մարդկանց – Սարիան, Նեփին և Սամը ճաշակում են պտղից, բայց Լամանը և Լեմուելը հրաժարվում են: Մոտ 600–592թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ մենք ի մի էինք հավաքել բոլոր ձևի, ամեն տեսակի սերմեր, ինչպես ամեն տեսակի հատիկներ, այնպես էլ ամեն տեսակի մրգերի սերմեր:

2 Եվ եղավ այնպես, որ մինչ հայրս մնում էր անապատում, նա խոսեց մեզ հետ՝ ասելով. Ահա, ես մի երազ “երագեցի. կամ, այլ խոսքով, ես մի ^բտեսիլք տեսա:

3 Եվ, ահա, այն բանի պատճառով, որ ես տեսա, ես հիմք ունեմ Տիրոջով ուրախանալու “Նեփիի ու նաև Սամի համար. քանի որ հիմք ունեմ ենթադրելու, որ նրանք և նրանց սերնդից շատերը կփրկվեն:

4 Բայց ահա, “Լաման և Լեմուել, ես չափազանց վախենում եմ ձեզ համար. քանզի ահա, երագումս ինձ թվաց ես տեսա մի մութ ու մռայլ անապատ:

5 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա մի մարդու, և նա հագել էր սպի-

17ա Ալմա 14.26–28:

19ա 1 Նեփի 16.7:

21ա սուր Ներել:

22ա սուր Շնորհակալ,

Շնորհակալություն,

Գոհաբանություն:

բ 1 Նեփի 5.9:

8 2ա սուր Երագ,

Հայտնություն:

բ 1 Նեփի 10.17:

սուր Տեսիլք:

3ա 1 Նեփի 8.14–18:

4ա 1 Նեփի 8.35–36:

տակ ՝պարեգոտ. և նա եկավ ու կանգնեց իմ առջև:

6 Եվ եղավ այնպես, որ նա խոսեց ինձ հետ և առաջարկեց հետևել իրեն:

7 Եվ եղավ այնպես, որ ես, հետևելով նրան, տեսա ինձ, որ ես մի մութ ու մռայլ վայրում էի:

8 Եվ շատ ժամերի ընթացքում մթության մեջ ճամփորդելուց հետո, ես սկսեցի աղոթել Տիրոջը, որ նա ՝ողորմություն ունենար իմ հանդեպ՝ համաձայն իր բազմաթիվ գորովագութ օղորմությունների:

9 Եվ եղավ այնպես, որ Տիրոջն աղոթելուց հետո, ես տեսա մի մեծ ու ընդարձակ ՝դաշտ:

10 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա մի ՝ծառ, որի ՝պտուղը բաղձալի էր՝ մարդուն երջանիկ դարձնելու համար:

11 Եվ եղավ այնպես, որ ես առաջ գնացի և ճաշակեցի դրա ՝պտղից. և տեսա, որ այն ամենաքաղցրն էր բոլորից, որ ես նախկինում երբևիցե փորձել էի: Այո, և ես նկատեցի, որ դրա պտուղը ճերմակ է՝ գերազանցելով ամեն ՝ճերմակություն, որ ես երբևէ տեսել էի:

12 Եվ, երբ ես ճաշակեցի դրա պտղից, այն լցրեց իմ հոգին չափազանց մեծ ՝ուրախությամբ. ուստի, ես սկսեցի ՝փափագել, որ իմ ընտանիքն էլ ճաշակի դրանից. քանի որ գիտեի, որ այն ՝բաղձալի է բոլոր մյուս պտուղներից ավելի:

13 Եվ, երբ աչք ածեցի շուրջբոլորս, որ գուցե կարողանայի գտնել

ընտանիքիս նույնպես, ես տեսա ջրի մի ՝գետ. և այն հոսում էր ծառի մոտով, որից ես պտուղ էի ճաշակում:

14 Եվ ես նայեցի որոշելու համար, թե որտեղից էր գալիս. և մի փոքր հեռու տեսա ակունքը. և նրա ակունքի մոտ ես տեսա ձեր մայր Սարիային, և Սամին, և Նեփիին. և նրանք կանգնած էին, կարծես թե չիմանալով, թե ուր պիտի գնան:

15 Եվ եղավ այնպես, որ ես ձեռքով նշան արեցի նրանց. և նաև կանչեցի նրանց բարձր ձայնով, որ նրանք գան ինձ մոտ և ճաշակեն պտղից, որը բաղձալի էր բոլոր մյուս պտուղներից ավելի:

16 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք եկան ինձ մոտ և նույնպես ճաշակեցին պտղից:

17 Եվ եղավ այնպես, որ ես ցանկացա, որ Լամանն ու Լեմուելը գան և նույնպես ճաշակեն պտղից. ուստի, ես աչք ածեցի դեպի գետի ակունքը, որ գուցե կարողանայի տեսնել նրանց:

18 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա նրանց, բայց նրանք ՝չկամեցան՝ գալ ինձ մոտ և ճաշակել պտղից:

19 Եվ ես տեսա երկաթյա մի ՝ծող, և այն ձգվում էր գետի ափի երկայնքով և առաջնորդում դեպի այն ծառը, որի մոտ ես կանգնած էի:

20 Եվ ես տեսա նաև ՝մեղ ու անձուկ մի արահետ, որը ձգվում էր երկաթյա ձողի երկայնքով, նույնիսկ մինչև ծառը, որի մոտ ես կանգնած էի. և այն նույնպես

5աՋՍ-Պ 1.30–32:

8աՍՈՒ Ողորմած,
Ողորմություն:

9աՄատ. ԺԳ.38:

10աԾՆ. Բ.9,

Հայտ. Բ.7, ԻԲ.2,

1 Նեփի 11.4, 8–25:

սՈՒ Կյանքի ծառ:

p Ալմա 32.41–43:

11աԱլմա 5.34:

p 1 Նեփի 11.8:

12աՍՈՒ Ուրախություն:

p Ալմա 36.24:

q 1 Նեփի 15.36:

13ա1 Նեփի 12.16–18,

15.26–29:

18ա2 Նեփի 5.20–25:

19աՍաղ. Բ.9,

Հայտ. ԺԲ.5,

ՋՍԹ, Հայտ. ԺԹ.15,

1 Նեփի 8.30, 11.25,

15.23–24:

20աՄատ. Է.14,

2 Նեփի 31.17–20:

առաջնորդում էր ջրի ակունքի մոտով՝ դեպի մի մեծ ու ընդարձակ Պաշտ, կարծես թե դա մի աշխարհ լիներ:

21 Եվ ես տեսա մարդկանց անհամար բազմություններ, որոնցից շատերն առաջ էին մղվում, որպեսզի կարողանային հասնել Մարահեռին, որը տանում էր դեպի ծառը, որի մոտ ես կանգնած էի:

22 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք առաջ եկան և սկսեցին քայլել արահետով, որը տանում էր դեպի ծառը:

23 Եվ եղավ այնպես, որ խավարի մեզ բարձրացավ. այո, իսկապես, խավարի չափազանց մեծ մեզ, որի հետևանքով նրանք, ովքեր սկսել էին քայլել արահետով, կորցրեցին իրենց ճանապարհը, հետևաբար, հեռու թափառելով՝ կորան:

24 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա ուրիշներին՝ առաջ մղվելիս, և նրանք առաջ եկան և բռնեցին երկաթյա ձողի ծայրից. և նրանք առաջ մղվեցին խավարի մեզի միջով՝ կառչելով երկաթյա ձողից, այնքան, մինչև որ առաջ եկան և ճաշակեցին ծառի Մատից:

25 Եվ, ծառի պտղից ճաշակելուց հետո, նրանք աչք անեցին շուրջբոլորը, կարծես թե Մամաշում էին:

26 Եվ ես նույնպես աչք անեցի շուրջբոլորս և տեսա, ջրի գետի մյուս կողմում, մեծ ու ընդարձակ մի շենք. և այն, կարծես թե, տեղադրված էր օդում, գետնից վերև՝ բարձրում:

27 Եվ այն լի էր մարդկանցով՝ թե՛

ծեր, թե՛ երիտասարդ, թե՛ այր, թե՛ կին. և նրանց հագուստների ձևը չափազանց պնդագեղ էր. և նրանք զբաղված էին ծաղրելով և մատով ցույց տալով դեպի նրանց, ովքեր հասել և ճաշակում էին պտղից:

28 Եվ պտղից համտես անելուց հետո նրանք Մամաշեցին, նրանց պատճառով, ովքեր ծաղրի էին ենթարկում իրենց. և նրանք հեռացան դեպի արգելված ուղիներ և կորան:

29 Եվ ես՝ Նեփիս, չեմ ասում հորս Քոլոր խոսքերը:

30 Բայց, որպեսզի համառոտ լինեմ գրելիս, ահա, նա տեսավ ուրիշ բազմություններ՝ առաջ մղվելիս. և նրանք եկան ու բռնեցին երկաթյա ձողի ծայրից. և առաջ մղվեցին իրենց ճանապարհով, անընդհատ ամուր բռնած երկաթյա ձողից, մինչև առաջ եկան ու երեսնիվայր ընկան և ճաշակեցին ծառի պտղից:

31 Եվ նա տեսավ նաև ուրիշ Մբազմություններ՝ իրենց ուղին խարխափելիս դեպի այն մեծ ու ընդարձակ շենքը:

32 Եվ եղավ այնպես, որ շատերը խեղդվեցին Մակունքի խորքերում. և շատերը կորան նրա տեսադաշտից՝ թափառելով անծանոթ ճանապարհներով:

33 Եվ մեծ էր բազմությունը, որ մտավ այն արտասովոր շենքը: Եվ այն շենքը մտնելուց հետո, նրանք ուղղեցին Մարհամարհանքի մատը դեպի ինձ և նրանց, ովքեր նույնպես ճաշակում էին պտղից. բայց

20բ Մատ. ԺԳ.38:

21ա սուր ճանապարհ:

23ա 1 Նեփի 12.17, 15.24:

24ա 1 Նեփի 8.10–12:

25ա Հռովմ. Ա.16,

Բ Տիմ. Ա.8, Ալմա 46.21, Մորմ. 8.38:

26ա 1 Նեփի 11.35–36,

12.18:

27ա սուր Հպարտություն:

28ա Բ Պետ. Բ.19–22:

բ Մար. Գ.14–20, Ը .38,

Ղուկ. Ը.11–15, Հովհ. ԺԲ.42–43:

գ սուր Ուրացություն:

29ա 1 Նեփի 1.16–17:

30ա 1 Նեփի 15.23–24:

31ա Մատ. Է.13:

32ա 1 Նեփի 15.26–29:

33ա սուր Հալածել, Հալածանք:

մենք ուշադրություն չդարձրեցինք նրանց վրա:

34 Սրանք են իմ հոր խոսքերը. Բանգի բոլոր նրանք, ովքեր "ուշք դարձրեցին նրանց, հեռացան:

35 Եվ "Լամանն ու Լեմուելը չճաշակեցին պտղից, ասաց հայրս:

36 Եվ եղավ այնպես, որ հայրս, իր երազի կամ տեսիլքի բոլոր խոսքերն ասելուց հետո, որոնք շատ էին, ասաց մեզ, որ այն բաների պատճառով, որ ինքը տեսել էր տեսիլքում, նա չափազանց վախենում էր Լամանի ու Լեմուելի համար. այո, վախենում էր, որ նրանք կվտարվեն Տիրոջ ներկայությունից:

37 Եվ նա այն ժամանակ հորդորեց նրանց սիրող "ծնողի ողջ զգացումով, որ նրանք ականջ դնեն իր խոսքերին, որ, գուցե, Տերը ողորմած կլինի նրանց հանդեպ և չի վտարի նրանց. այո, հայրս քարոզեց նրանց:

38 Եվ նրանց քարոզելուց և նաև նրանց շատ բաների մասին մարգարեանալուց հետո, նա պահանջեց նրանցից՝ պահել Տիրոջ պատվիրանները. և ավարտեց նրանց հետ խոսելը:

ԳԼՈՒԽ 9

Նեփին ստեղծում է երկու կարգի հիշատակարաններ – Յուրաքանչյուրը կոչվում է Նեփիի թիթեղներ – Մեծ թիթեղները պարունակում են աշխարհիկ պատմությունը, փոքրերը հիմնականում վերաբերում են

սրբազան բաներին: Մոտ 600–592թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ բոլոր այս բաները հայրս տեսավ, և լսեց, և խոսեց, երբ նա բնակվում էր վրանում՝ Լեմուելի "հովտում, և նաև շատ մեծ այլ բաներ, որոնք չեն կարող գրվել այս թիթեղների վրա:

2 Եվ այժմ, ինչպես ես ասացի այս թիթեղների վերաբերյալ, ահա, դրանք այն թիթեղները չեն, որոնց վրա ես տալիս եմ իմ ժողովրդի պատմության լրիվ արձանագրությունը. որովհետև "թիթեղներին, որոնց վրա ես գրում եմ իմ ժողովրդի լրիվ պատմությունը, ես տվել եմ Նեփիի անունը. ուստի, դրանք կոչվում են Նեփիի թիթեղներ՝ իմ իսկ անունով. և այս թիթեղները նույնպես կոչվում են Նեփիի թիթեղներ:

3 Սակայն ես պատվիրան եմ ստացել Տիրոջից, որ ես պետք է պատրաստեմ այս թիթեղները, այն հատուկ "նպատակով, որպեսզի այնտեղ փորագրվի իմ ժողովրդի "ծառայության պատմությունը:

4 Մյուս թիթեղների վրա պետք է փորագրվի թագավորների թագավորության պատմությունը և իմ ժողովրդի պատերազմներն ու հակառակությունները. ուստի, այս թիթեղները, մեծ մասամբ, ծառայության մասին են. իսկ "մյուս թիթեղները, մեծ մասամբ, թագավորների թագավորության և իմ ժողովրդի պատերազմների ու հակառակությունների մասին:

5 Ուստի, Տերը պատվիրել է ինձ պատրաստել այս թիթեղները՝ իր

34ա Ել. ԻԳ.2:

35ա 1 Նեփի 8.17–18,

2 Նեփի 5.19–24:

37ա սուր Ընտանիք,

Ծնողներ:

9 1ա 1 Նեփի 2.4–6, 8,

14–15, 16.6:

2ա 1 Նեփի 19.2, 4,

չակոբ 3.13–14,

ՄԽ 1.2–11,

ՎԼՈՒ 10.38–40:

սուր Թիթեղներ:

3ա ՎԼՈՒ 3.19:

p 1 Նեփի 6.3:

4ա չակոբ 1.2–4, ՄԽ 1.10:

«Իմաստուն նպատակի համար, թե ինչ նպատակի՝ ես չգիտեմ:

6 Բայց Տերը՝ «գիտի բոլոր բաները՝ ի սկզբանե. ուստի, նա պատրաստում է ուղի՝ կատարելու իր բոլոր գործերը մարդկանց զավակների մեջ. քանզի, ահա, նա ունի ողջ՝ ⁹գորությունը՝ ի կատարումն իր բոլոր խոսքերի: Եվ դա այդպես է: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 10

Լեքին կանխագուշակում է, որ հրեաները գերի կտարվեն Բաբելոնացիների կողմից – Նա պատմում է հրեաների մեջ մի Մեսիայի, մի Փրկչի, մի Քավչի զալստյան մասին – Լեքին պատմում է նաև այն մեկի զալստյան մասին, որը պետք է մկրտի Աստծո Գառնին – Լեքին պատմում է Մեսիայի մահվան և հարության մասին – Նա համեմատում է Իսրայելի ցրվելը և հավաքվելը ձիթենու հետ – Նեփին խոսում է Աստծո Որդու, Սուրբ Հոգու պարզևի և նաև արդարակեցության անհրաժեշտության մասին: Մոտ 600–592թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ այժմ ես՝ Նեփիս, շարունակում եմ տալ «այս թիթեղների վրա իմ գործերի և իմ թագավորության ու ծառայության պատմությունը. ուստի, որպեսզի շարունակեմ իմ պատմությունը, ես

որոշ բաներ պետք է խոսեմ իմ հոր գործերի մասին և նաև իմ եղբայրների մասին:

2 Քանի որ, ահա, եղավ այնպես, որ հայրս իր «Երազի խոսքերի պատմելուն վերջ դնելուց հետո, և նաև, հորդորելով նրանց մեծագույն ջանասիրության, նա խոսեց նրանց հետ հրեաների վերաբերյալ,

3 Որ հետագայում, երբ նրանք կործանվեց, մույնիսկ, այն մեծ քաղաք «Երուսաղեմը, և շատերը գերի ⁹տարվեց Բաբելոն, Տիրոջ հարմար և ուրույն ժամանակին, նրանք նորից ⁹կվերադառնան, այո, այսինքն՝ ետ կբերվեն գերությունից. և գերությունից ետ բերվելուց հետո, նրանք նորից կտիրանան իրենց ժառանգության հողին:

4 Այո, այսինքն՝ Երուսաղեմից իմ հոր հեռանալու ժամանակից ⁹վեց հարյուր տարի անց, մի ⁹մարգարեի Տեր Աստված կբարձրացնի հրեաների միջից, իսկապես, մի ⁹Մեսիայի, կամ, այլ խոսքով, աշխարհի մի Փրկչի:

5 Եվ նա խոսեց նաև մարգարեների վերաբերյալ, թե որքան շատերն էին ⁹վկայել այս բաների մասին՝ այս Մեսիայի, կամ աշխարհի այս Քավչի վերաբերյալ, որի մասին նա խոսել էր:

6 Ուստի, ողջ մարդկությունը կորած և ⁹ընկած վիճակում էր և

5ա 1 Նեփի 19.3, ՄԽ 1.7,
Ամա 37.2, 12, 14:
6ա 2 Նեփի 9.20,
ՎԼՈՒ 38.2,
Մովսես 1.6, 35:
սուր Ամենագետ:
բ Մատ. ԻԸ.18:
10 1ա 1 Նեփի 9.1–5,
19.1–6,
Հակոբ 1.1–4:
2ա 1 Նեփի 8:

3ա Եսթ. Բ.6,
2 Նեփի 6.8,
Հել. 8.20–21:
բ 2 Նեփի 25.10:
սուր Ժամանակագրություն – 587 Ք.ծ.ա.:
գ Եզեկ. ԻԳ.2,
1 Նեփի 1.13,
Օմնի 1.15:
դ Երեմ. ԻԹ.10,
2 Նեփի 6.8–9:

4ա 1 Նեփի 19.8,
2 Նեփի 25.19,
3 Նեփի 1.1:
բ 1 Նեփի 22.20–21:
գ սուր Մեսիա:
5ա Հակոբ 7.11,
Մոսիա 13.33,
Հել. 8.19–24,
3 Նեփի 20.23–24:
6ա սուր Ադամի և Եվայի անկումը:

ընդմիջտ կմնա, եթե չապավինի այս Քավչին:

7 Եվ նա խոսեց նաև մի մարգարեի մասին, որը պիտի գա Մեսիայից առաջ՝ պատրաստելու Տիրոջ ճանապարհը,–

8 Այո, մինչև անգամ նա կգնա առաջ և կկանչի անապատում. «Պատրաստ արեք Տիրոջ ճանապարհը և ուղի՛դ արեք նրա շավիղները. քանի որ ձեր միջև կանգնած է մեկը, որին դուք չգիտեք. և նա ավելի հզոր է, քան ես, ում կոշիկի կապն արծակելու արժանի չեմ: Եվ շատ խոսեց հայրս այս բանի վերաբերյալ:

9 Եվ հայրս ասաց, որ նա պիտի մկրտի «Բեթաբարայում» Հորդանանի կողմերում. և նա նաև ասաց, որ նա պիտի մկրտի ջրով. որ, նա նույնիսկ Մեսիային պիտի մկրտի ջրով:

10 Եվ, Մեսիային ջրով մկրտելուց հետո, նա պիտի ճանաչի ու վկայի, որ նա մկրտել է Աստծո «Գառնին, որը վեր պիտի առնի աշխարհի մեղքերը:

11 Եվ եղավ այնպես, որ իմ հայրն այս խոսքերն ասելուց հետո, խոսեց իմ եղբայրների հետ ավետարանի վերաբերյալ, որը պիտի քարոզվի հրեաների մեջ, և նաև հրեաների «անհավատության մեջ» ընկնելու մասին: Եվ նրանք Մեսիային «սպանելուց հետո, որը պիտի գա, և հետո, երբ նա սպան-

վի, նա պիտի «քարձրանա մեռելներից և «Սուրբ Հոգու միջոցով իրեն հայտնի դարձնի հեթանոսներին:

12 Այո, հայրս իսկապես շատ խոսեց հեթանոսների վերաբերյալ և նաև Իսրայելի տան վերաբերյալ, որ նրանց կարելի է մահացնել «ծիթենու, որի ճյուղերը կկտրվեն և «կցրվեն ողջ երկրի երեսով:

13 Ուստի, ասաց նա, անհրաժեշտ է, որ մենք բոլորս միաբան առաջնորդվենք դեպի խոստումի «երկիր, ի կատարումն Տիրոջ խոսքի, որ մենք պետք է ցրվենք ողջ երկրի երեսով:

14 Եվ Իսրայելի տան ցրվելուց հետո նրանք նորից «կհավաքվեն. կամ, ի վերջո, «հեթանոսները Ավետարանի լրիվությունը ստանալուց հետո, «ծիթենու բնական ճյուղերը, կամ Իսրայելի տան մնացորդը, կպատվաստվի կամ կգա ճշմարիտ Մեսիայի՝ իրենց Տիրոջ և իրենց Քավչի իմացությամբ:

15 Եվ այս խոսելածով հայրս մարգարեացավ ու խոսեց եղբայրներիս հետ և էլ ավելի շատ բաներ, որոնք ես չեմ գրում այս գրքում. քանի որ գրել եմ դրանց մասին իմ «մյուս գրքում» այնքան, որքան մպատակահարմար էր ինձ:

16 Եվ բոլոր այս բաները, որոնց մասին ես խոսեցի, կատարվեցին,

7ա1 Նեփի 11.27,
2 Նեփի 31.4:
8աԵս. Խ.3, Մատ. Գ.1-3:
9աՀովի. Ա.28:
բ սուր Հովհաննես
Մկրտիչ:
10աՍուր Աստծո Գառը:
11աՄորմ. 5.14:
բ Հակոբ 4.14-18:
գ սուր Հիսուս Քրիստոս.
Խաչելություն:

դ սուր Հարություն:
ե սուր Սուրբ Հոգի:
12աԾն. ԽԹ.22-26,
1 Նեփի 15.12,
2 Նեփի 3.4-5,
Հակոբ 5, 6.1-7:
սուր Չիթենի, Տիրոջ
այգին:
բ 1 Նեփի 22.3-8:
սուր Իսրայել –
Իսրայելի ցրվելը:

13ա1 Նեփի 2.20:
սուր Խոստացված
երկիր:
14աՍուր Իսրայել –
Իսրայելի ցրվելը:
բ 1 Նեփի 13.42,
ՎեոՒ 14.10:
գ Հակոբ 5.8, 52, 54,
60, 68:
15ա1 Նեփի 1.16-17:

երբ հայրս բնակվում էր վրանում, Լեմուելի հովտում:

17 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, լսած լինելով իմ հոր բոլոր ^ախոսքերն այն բաների մասին, որոնք նա տեսել էր ^բտեսիլքում, և նաև այն բաները, որ նա խոսել էր՝ Սուրբ Հոգու գործությամբ, այն գործությամբ, որը նա ստացել էր Աստծո Որդու հանդեպ ունեցած հավատքի միջոցով, – և Աստծո Որդին ^գՄեսիան էր, որը պիտի գար, – ես՝ Նեփիս, նույնպես փափագեցի, որ տեսնեի և լսեի, և իմանայի այս բաների մասին Սուրբ Հոգու գործությամբ, որն Աստծո ^դպարգևն է բոլոր նրանց, ովքեր ^եջանասիրաբար փնտրում են իրեն, ինչպես ժամանակներում ^զհին, այնպես էլ այն ժամանակ, երբ նա իրեն հայտնի կդարձնի մարդկանց զավակներին:

18 Քանզի նա ^անույնն է՝ երեկ, այսօր և հավիտյան. և ուղին պատրաստված է բոլոր մարդկանց համար՝ աշխարհի հիմնադրումից ի վեր, եթե այնպես լինի, որ նրանք ապաշխարեն և զան դեպի նա:

19 Քանզի նա, ով ջանասիրաբար փնտրում է, կգտնի. և Աստծո ^բխորհուրդները հայտնի կդառնան նրանց՝ ^գՍուրբ Հոգու գործությամբ, ինչպես այս ժամանակներում, այնպես էլ ժամանակներում հին, և ինչպես ժամանակներում հին, այնպես էլ ժամանակներում գալիք.

ուստի, Տիրոջ ^դընթացքը մեկ հավերժական շրջան է:

20 Հետևաբար, հիշիր, ո՛վ մարդ, քո բոլոր արածների համար դու կրեմվես ^ադատաստանի:

21 Ուստի, եթե դուք ջանացել եք գործել ամբարշտորեն ձեր ^բփորձության օրերում, ուրեմն, դուք կհամարվեք ^գանմաքուր՝ Աստծո ատյանի առջև. և ո՛չ մի անմաքուր բան չի կարող բնակվել Աստծո հետ. ուստի, դուք պետք է վտարվեք հավիտյան:

22 Եվ Սուրբ Հոգին տալիս է ինձ իրավունք, որ ես պետք է ասեմ այս բաները և չուրանամ:

ԳԼՈՒԽ 11

Նեփին տեսնում է Տիրոջ Հոգին և տեսիլքում ցույց է տրվում կենաց ծառը – Նա տեսնում է Աստծո Որդու մորը և իմանում Աստծո բարեհաճության մասին – Նա տեսնում է Աստծո Գառի մկրտությունը, ծառայությունը և խաչելությունը – Նա տեսնում է նաև Գառի Տասներկու Առաքյալների կանչվելը և ծառայությունը: Մոտ 600–592թթ. Ք.ծ.ա.:

ՔԱՆԶԻ եղավ այնպես, հետո, երբ ես փափագեցի իմանալ այն բաները, որ հայրս տեսել էր, և հավատալով, որ Տերը կարող էր դրանք հայտնի դարձնել ինձ, երբ նստած ^ախորհում էի սրտումս, ես Տիրոջ Հոգով ^բտարվեցի հեռու, այո,

17ա Ենովս 1.3, Ալմա 36.17:

բ 1 Նեփի 8.2:

գ սուր Մեսիա:

դ սուր Սուրբ Հոգի:

ե Եբր. 10.4–5, 7, 19:

զ ՎեՆԻ 20.26:

18ա Եբր. ԺԳ.8, Մորմ. 9.9, ՎեՆԻ 20.12:

սուր Աստված,

Աստվածազուլս:

19ա սուր Աստծո

խորհուրդները:

բ սուր Սուրբ Հոգի:

գ Ալմա 7.20,

ՎեՆԻ 3.2, 35.1:

20ա Ժող. ԺԲ.14,

2 Նեփի 9.46:

սուր Վերջին

դատաստան:

21ա Ալմա 34.32–35:

բ Ա Կոր. 2.9–10,

3 Նեփի 27.19,

ՎեՆԻ 76.50–62,

Մովսես 6.57:

11 1ա ՎեՆԻ 76.19:

սուր Խորհել:

բ Բ Կոր. ԺԲ.1–4,

Հայտ. ԻԱ.10,

2 Նեփի 4.25,

Մովսես 1.1:

մի չափազանց բարձր զլեռ, որը ես նախկինում երբեք չէի տեսել, և որի վրա երբեք ուտք չէի դրել:

2 Եվ Հոգին ասաց ինձ. Ահա՛, ի՞նչ ես փափագում դու:

3 Եվ ես ասացի. Ես փափագում եմ տեսնել այն բաները, որոնք տեսել է հայրս:

4 Եվ Հոգին ասաց ինձ. Հավատո՞ւմ ես, որ հայրդ տեսել է ծառը, որի մասին նա պատմել է:

5 Եվ ես ասացի. Այո, դու գիտես, որ ես չհավատում եմ իմ հոր բոլոր խոսքերին:

6 Եվ երբ ես ասացի այս խոսքերը, Հոգին բացականչեց բարձր ձայնով՝ ասելով. Ովսա՛ ննա Տիրոջը՝ բարձրյալ Աստծուն. քանզի նա է Աստված ողջ՝ Երկրի վրա, այո, իսկապես՝ ամենի վրա: Եվ օրհնրված ես դու, Նեփի, որովհետև դու թիվատում ես ամենաբարձրյալ Աստծո Որդուն. ուստի, դու կտեսնես բաները, որոնք դու փափագեցիր:

7 Եվ ահա այս բանը կտրվի քեզ՝ իբրև չնշան, որ ծառը տեսնելուց հետո, որը կրում էր պտուղը, որը քո հայրը ճաշակել էր, դու կտեսնես նաև մի մարդու՝ երկնքից իջնելիս, և դու նրա ականատեսը կլինես. և ականատես լինելուց հետո, դու պիտի թարձանագրես, որ նա Աստծո Որդին է:

8 Եվ եղավ այնպես, որ Հոգին ասաց ինձ՝ Նայիր: Եվ ես նայեցի ու տեսա մի ծառ. և դա նման էր այն ծառին, որը տեսել էր հայրս.

և նրա գեղեցկությունն անհամեմատ վեր էր. այո, գերազանցելով ամեն գեղեցկություն, և նրա թերմակությունը գերազանցում էր սփռված ձյան ճերմակությամբ:

9 Եվ եղավ այնպես, որ ծառը տեսնելուց հետո, ես ասացի Հոգուն. Ես տեսնում եմ, որ դու ինձ ցույց տվեցիր ծառը, որը բոլորից տարժեքավորն է:

10 Եվ նա ասաց ինձ. Ի՞նչ ես փափագում դու:

11 Եվ ես ասացի նրան. Իմանալ դրա տեսնաբանությունը,՝ քանզի ես խոսում էի նրա հետ, ինչպես մարդն է խոսում. քանզի ես տեսա, որ նա մարդու թոքեր ուներ. բայց, այնուամենայնիվ, ես գիտեի, որ դա Տիրոջ Հոգին էր, և նա խոսում էր ինձ հետ, ինչպես մի մարդ խոսում է մեկ ուրիշի հետ:

12 Եվ եղավ այնպես, որ նա ասաց ինձ՝ Նայիր: Եվ ես նայեցի, որ տեսնեի նրան. բայց չտեսա, քանզի նա հեռացել էր իմ ներկայությունից:

13 Եվ եղավ այնպես, որ ես նայեցի ու տեսա մեծ քաղաք Երուսաղեմը և նաև ուրիշ քաղաքներ: Եվ ես տեսա Նազարեթ քաղաքը. և Նազարեթ քաղաքում ես մի կույս տեսա և նա չափազանց գեղեցիկ էր ու սպիտակ:

14 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա երկինքները բաց. և մի հրեշտակ իջավ ներքև ու կանգնեց իմ առջև. և նա ասաց ինձ. Նեփի, ի՞նչ ես տեսնում դու:

1q Բ Օր. Ժ.1,

Եթեր 3.1:

3w 1 Նեփի 8.2–34:

4w 1 Նեփի 8.10–12,

15.21–22:

5w 1 Նեփի 2.16:

6w Ել. Թ.29,

2 Նեփի 29.7,

3 Նեփի 11.14,

Մովսես 6.44:

p սուր Հավատ, Հավատալ:

7w սուր Նշան:

p սուր Վկայություն:

8w 1 Նեփի 8.10:

p 1 Նեփի 8.11:

9w 1 Նեփի 11.22–25:

11w Ծն. Խ.8:

p Եթեր 3.15–16:

13w Մատ. Բ.23:

p Դուկ. Ա.26–27,

Ալմա 7.10:

սուր Մարիամ՝ Հիսուսի

մայրը:

14w Եգեկ. Ա.1, 1 Նեփի 1.8:

15 Եվ ես ասացի նրան. Մի կույս՝ մնացած բոլոր կույսերից գեղեցկագույնն ու մաքուր:

16 Եվ նա ասաց ինձ. Գիտե՞ս դու Աստծո բարեհաճության մասին:

17 Եվ ես ասացի նրան. Ես գիտեմ, որ նա սիրում է իր զավակներին. սակայն ես չգիտեմ բոլոր բաների իմաստը:

18 Եվ նա ասաց ինձ. Նայի՛ր, «կույսը, որին դու տեսնում ես, Աստծո Որդու թմայրն է՝ մարմնակա՞ն ձևով:

19 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա, որ նա Հոգով տարվեց հեռու. և նա որոշ ժամանակի ընթացքում «Հոգով հեռու տարվելուց հետո, հրեշտակը խոսեց ինձ հետ, ասելով՝ Նայի՛ր:

20 Եվ ես նայեցի ու կրկին տեսա կույսին՝ մի «երեխա գրկած իր ձեռքերում:

21 Եվ հրեշտակն ասաց ինձ. Ահա Աստծո «Գառը, այո, հիրավի, Հավերժական Քնոր Պրոֆին: Իմացա՞ր իմաստը Պծառի, որ հայրդ տեսել էր:

22 Եվ ես պատասխանեցի նրան՝ ասելով. Այո, դա Աստծո «սերն է, որը տարածվում է ամենուր՝ մարդկանց զավակների սրտերում. հետևաբար, ամենաբաղձալին է բոլոր բաներից ավելի:

23 Եվ նա խոսեց ինձ հետ՝ ասելով. Այո, և հոգու համար «ամենաբերկրալին:

24 Եվ այս խոսքերն ասելուց հետո, նա ասաց ինձ՝ Նայի՛ր: Եվ ես նայեցի ու տեսա Աստծո Որդուն՝ մարդկանց զավակների միջով առաջ «գնալիս. և ես տեսա շատերին՝ նրա ոտքերն ընկնելիս և նրան երկրպագելիս:

25 Եվ եղավ այնպես, որ ես հասկացա, որ երկաթյա «ծողը, որը տեսել էր հայրս, Աստծո խոսքն էր, որը տանում էր դեպի Քննաց ջրերի ակունքը կամ դեպի կենաց Պծառը. որ ջրերը Աստծո սիրտ պատկերումն են. և ես հասկացա նաև, որ կենաց ծառը Աստծո սիրտ մի պատկերումն էր:

26 Եվ հրեշտակն ասաց ինձ կրկին. Նայի՛ր և տես Աստծո «բարեհաճությունը:

27 Եվ ես նայեցի ու «տեսա աշխարհի Զավչին, որի մասին խոսել էր հայրս, և ես նաև տեսա թմարգարեին, որը պետք է պատրաստեր ճանապարհը նրա առջև: Եվ Աստծո Գառը գնաց առաջ և զմկրտվեց նրա կողմից, և նրա մկրտվելուց հետո ես տեսա երկինքները բաց, և Սուրբ Հոգին վայր իջավ երկնքից՝ «աղավմու տեսքով ու մնաց նրա վրա:

28 Եվ ես տեսա, որ նա առաջ գնաց՝ ծառայելով ժողովրդին՝ «գործությամբ ու մեծ փառքով. և բազմություններ էին հավաքվել ի մի՝ լսելու նրան. և ես տեսա, որ նրանք դուրս գցեցին նրան իրենց միջից:

18ա Ես. Է.14,
Ղուկ. Ա.34–35:
բ Մոսիա 3.8:
19ա Մատ. Ա.20:
20ա Ղուկ. Բ.16:
21ա սո՛ւ Աստծո Գառը:
բ սո՛ւ Աստված,
Աստվածագլուխ –
Աստված Հայրը:
գ սո՛ւ Հիսուս Քրիստոս:

դ 1 Նեփի 8.10,
Ալմա 5.62:
սո՛ւ Կյանքի ծառ:
22ա սո՛ւ Մեր:
23ա սո՛ւ Ուրախություն:
24ա Ղուկ. Գ.14–21:
25ա 1 Նեփի 8.19:
բ սո՛ւ Կենդանի ջուր:
գ Ծն. Բ.9,
Ալմա 32.40–41,

Մովսես 4.28, 31:
26ա 1 Նեփի 11.16–33:
27ա 2 Նեփի 25.13:
բ Մատ. ԺԱ.10,
1 Նեփի 10.7–10,
2 Նեփի 31.4:
գ սո՛ւ Մկրտություն,
Մկրտել:
դ սո՛ւ Աղավմու նշանը:
28ա ՎեՌԻ 138.25–26:

29 Եվ ես տեսա նաև «տասներկու ուրիշների՝ նրան հետևելիս: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք իմ երեսի առաջից հեռու տարվեցին Հոգով, և ես նրանց չտեսա:

30 Եվ եղավ այնպես, որ հրեշտակը խոսեց ինձ հետ կրկին՝ ասելով՝ Նայի՛ր: Եվ ես նայեցի ու տեսա կրկին երկինքները բաց, և տեսա «հրեշտակներ իջնելիս մարդկանց զավակների վրա. և նրանք ծառայում էին նրանց:

31 Եվ նա կրկին խոսեց ինձ հետ՝ ասելով՝ Նայի՛ր: Եվ ես նայեցի ու տեսա Աստծո Գառին՝ մարդկանց զավակների միջով առաջ գնալիս: Եվ ես տեսա մարդկանց բազմություններ, որոնք հիվանդ էին և որոնք չարչարված էին ամեն ձևի հիվանդություններից, և «ղևերից ու թափոններից: և հրեշտակը խոսեց և ցույց տվեց ինձ բոլոր այս բաները: Եվ նրանք «բուժվեցին՝ Աստծո Գառի զորությամբ. իսկ ղևերն ու պիղծ ոգիները դուրս գցվեցին:

32 Եվ եղավ այնպես, որ հրեշտակը նորից խոսեց ինձ հետ՝ ասելով՝ Նայի՛ր: Եվ ես նայեցի ու տեսա Աստծո Գառին, որ նա բռնվեց մարդկանց կողմից. այո, հավիտենական Աստծո Որդին «դատվեց աշխարհի կողմից. և ես տեսա ու արձանագրում եմ:

33 Եվ ես՝ Նեփիս տեսա, որ նա «խաչ բարձրացվեց և թաղանթեց աշխարհի մեղքերի համար:

34 Եվ նրա սպանվելուց հետո ես տեսա երկրի բազմությունները, որ դրանք ի մի հավաքվեցին՝ կռվելու

Գառի առաքյալների դեմ. քանզի այդպես անվանվեցին տասներկուսը՝ Տիրոջ հրեշտակի կողմից:

35 Եվ երկրի բազմությունն ի մի հավաքվեց. և ես տեսա, որ նրանք մի մեծ ու ընդարձակ «շենքում էին, նման այն շենքին, որ տեսել էր հայրս: Եվ Տիրոջ հրեշտակը նորից խոսեց ինձ հետ՝ ասելով. Ահա՛ աշխարհը և դրա իմաստությունը. այո, ահա Իսրայելի տունն ի մի է հավաքվել՝ կռվելու Գառի տասներկու առաքյալների դեմ:

36 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա և արձանագրում եմ, որ մեծ ու ընդարձակ շենքն աշխարհի «հպարտությունն էր. և այն ընկավ և նրա անկումը չափազանց մեծ էր: Եվ Տիրոջ հրեշտակը նորից խոսեց ինձ հետ՝ ասելով. Այսպիսին կլինի բոլոր ազգերի, ցեղերի, լեզուների ու ժողովուրդների կործանումը, որոնք կկռվեն Գառի տասներկու առաքյալների դեմ:

ԳԼՈՒԽ 12

Նեփին տեսիլքում տեսնում է խոստումի երկիրը. դրա բնակիչների արդարությունը, անօրինությունը և անկումը. Աստծո Գառի զալուստը նրանց մեջ. ինչպես են Տասներկու Աշակերտները և Տասներկու Առաքյալները դատելու Իսրայելը. և անհավատության մեջ ընկածների նողկալի ու կեղտոտ վիճակը: Մոտ 600–592թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ հրեշտակն ասաց ինձ. Նայի՛ր, և տե՛ս քո սե-

29ա սուր Առաքյալ:
30ա սուր Հրեշտակներ:
31ա Մար. Ե.15–20,
Մոսիա 3.5–7:
սուր Դև:

բ սուր Ոգի – Չար ոգիներ:
գ սուր Բժշկել, Բժշկումներ:
32ա Մար. ԺԵ.17–20:
33ա Հովի. ԺԹ.16–19,
Մոսիա 3.9–10,

3 Նեփի 27.14:
սուր Խաչ:
բ սուր Քավել, Քավություն:
35ա 1 Նեփի 8.26, 12.18:
36ա սուր Հպարտություն:

րունդը և նաև քո եղբայրների սերունդը: Եվ ես նայեցի ու տեսա խոստումի՝ շերկիրը. և ես տեսա մարդկանց բազմություններ, այո, իսկապես, կարծես թվով այնքան շատ էին, որքան ծովի ավազը:

2 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա բազմություններ ի մի հավաքված՝ ճակատամարտելու մեկը մյուսի դեմ. և ես տեսա Պատերազմներ, և պատերազմների համբավներ, և իմ ժողովրդի մեջ մեծ կոտորածներ՝ սրից:

3 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա շատ սերունդներ անցան պատերազմների և կռիվների մեջ՝ երկրում. և ես տեսա շատ քաղաքներ, այո, նույնիսկ այնքան, որ չհաշվեցի դրանք:

4 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա խավարի՝ մեզ խոստումի երկրի երեսին. և տեսա կալծակներ և լսեցի որոտներ և երկրաշարժեր և ամեն ձևի աղմկոտ ձայներ. և տեսա գետինը և ժայռերը, որ դրանք ճեղքվեցին. և ես տեսա վայր ընկնող և կոտորների վերածվող լեռներ. և տեսա երկրի հարթավայրերը, որ դրանք ճեղքված էին. և տեսա շատ քաղաքներ, որ դրանք խորտակված էին. և տեսա շատերը՝ այրված կրակից. ու տեսա, որ շատերը հողին հավասարվեցին երկրաշարժի պատճառով:

5 Եվ եղավ այնպես, որ այս բաները տեսնելուց հետո, ես տեսա

խավարի՝ մեզ, որ այն անցավ երկրի երեսից. և ահա, ես տեսա բազմություններ, որոնք չէին ընկել Տիրոջ մեծ ու ահեղ դատաստանների հետևանքով:

6 Եվ ես տեսա երկինքները բաց և Աստծո՝ Գառնի երկնքից իջնելիս. և նա իջավ ներքև ու իրեն ցույց տվեց նրանց:

7 Եվ ես նաև տեսա ու արձանագրում եմ, որ Սուրբ Հոգին իջավ տասներկու ուրիշների վրա. և նրանք Աստծո կողմից կարգված էին ու ընտրված:

8 Եվ հրեշտակը խոսեց ինձ հետ՝ ասելով. Տե՛ս, Գառնի տասներկու աշակերտները, որոնք ընտրվել են ծառայելու քո սերնդին:

9 Եվ նա ասաց ինձ. Դու հիշո՞ւմ ես Գառնի՝ տասներկու առաքյալներին: Ահա, այդ նրանք են, որ պետք է Պատեն Իսրայելի տասներկու ցեղերը. ուստի, քո սերնդի տասներկու ծառաները պետք է դատվեն նրանց կողմից. քանի որ դուք Իսրայելի տնից եք:

10 Եվ այս տասներկու ծառաները, որոնց դու տեսնում ես, պետք է դատեն քո սերնդին: Եվ տե՛ս, նրանք արդար են հավիտյան. քանզի Աստծո Գառնի հանդեպ իրենց հավատքի շնորհիվ նրանց թիանդերձները դարձվել են ճերմակ նրա արյունով:

11 Եվ հրեշտակն ասաց ինձ՝ Նա՛յիր: Եվ ես նայեցի ու տեսա, որ շերք սերունդ անցավ արդարու-

12 1ա սուր Խոստացված երկիր:
2ա Ենովա 1.24,
Մորմ. 8.7–8:
սուր Պատերազմ:
4ա 1 Նեփի 19.10:
բ Հել. 14.20–28:
գ 3 Նեփի 8.14:
5ա 3 Նեփի 8.20, 10.9:

6ա 2 Նեփի 26.1, 9,
3 Նեփի 11.3–17:
7ա 3 Նեփի 12.1,
19.12–13:
9ա Դուկ. 2.13:
բ Մատ. ԺԹ. 28,
ՎևոՒ 29.12:
սուր Վերջին
դատաստան:

10ա 3 Նեփի 27.27,
Մորմ. 3.18–19:
բ Հայտ. Է.14,
Այմա 5.21–27,
13.11–13,
3 Նեփի 27.19–20:
11ա 2 Նեփի 26.9–10,
3 Նեփի 27.30–32:

թյան մեջ. և նրանց հանդերձները ճերմակ էին, ճիշտ ինչպես Աստծո Գառինը: Եվ հրեշտակն ասաց ինձ. Սրանք ճերմակ են դարձվել Գառի արյունով՝ նրա հանդեպ իրենց հավատքի շնորհիվ:

12 Եվ ես՝ Նեփիս, տեսա նաև շատերին՝ չորրորդ սերնդից, որոնք անցան արդարության մեջ:

13 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա երկրի բազմությունները՝ ի մի հավաքված:

14 Եվ հրեշտակն ասաց ինձ. Ահա քո սերունդը և նաև քո եղբայրների սերունդը:

15 Եվ եղավ այնպես, որ ես նայեցի ու տեսա իմ սերնդի ժողովրդին, ի մի հավաքված բազմություններով, իմ եղբոր սերնդի՝ Պեմ. և նրանք ի մի էին հավաքվել՝ ճակատամարտելու:

16 Եվ հրեշտակը խոսեց ինձ հետ՝ ասելով. Տես՝ կեղտոտ ջրերի ակունքը, որ տեսել էր հայրդ. այո, այսինքն՝ Պգետը, որի մասին նա խոսել էր. և որի խորքերը Պոթոխքի խորություններն են:

17 Եվ խավարի զննողները դեի գայթակղություններն են, որոնք թկուրացնում են աչքերը, և կարծրացնում սրտերը մարդկանց զավակների, և տանում նրանց հեռու՝ դեպի Պլայն ճանապարհներ, որպեսզի նրանք մահանան ու կորչեն:

18 Իսկ մեծ ու ընդարձակ շենքը,

որը տեսել էր հայրդ, մարդկանց զավակների սին թերակայություններն ու Պիպարտությունն է: Եվ մի մեծ ու զարհուրելի Պանդունդ է բաժանում նրանց. այո, այսինքն՝ արդարադատության խոսքը Հավերժական Աստծո և Մեսիայի, որը Աստծո Գառն է, որի մասին Սուրբ Հոգին վկայում է, աշխարհի սկզբից մինչև այս ժամանակը, և այս ժամանակից՝ այսուհետև և հավիտյան:

19 Եվ մինչդեռ հրեշտակն ասում էր այս խոսքերը, ես նայեցի ու տեսա, որ իմ եղբայրների սերունդը կռվում էր իմ սերնդի դեմ՝ համաձայն հրեշտակի խոսքերի. և իմ սերնդի հպարտության և դեի զայթակղությունների պատճառով ես տեսա, որ իմ եղբայրների սերունդը Պհաղթեց իմ սերնդի ժողովրդին:

20 Եվ եղավ այնպես, որ ես նայեցի և տեսա իմ եղբոր սերնդի ժողովրդին, որ նրանք հաղթել էին իմ սերնդին. և նրանք առաջ գնացին բազմություններով երկրի երեսի վրայով:

21 Եվ ես տեսա նրանց՝ ի մի հավաքված բազմություններով. և ես տեսա Պպատերազմներ ու պատերազմների համբավներ. և պատերազմների ու պատերազմների համբավների մեջ ես տեսա շատ սերունդներ անց կացան:

22 Եվ հրեշտակն ասաց ինձ.

12ա Ալմա 45.10–12,
Հել. 13.5, 9–10,
3 Նեփի 27.32,
4 Նեփի 1.14–27:
15ա Մորմ. 6:
16ա ՍՈՒ Կեղտ,
Կեղտոտություն:
բ 1 Նեփի 8.13,
15.26–29:
գ ՍՈՒ Դեփսք:

17ա 1 Նեփի 8.23, 15.24,
Վեոմ 10.20–32:
բ ՍՈՒ Ուրացություն:
գ Մատ. Է.13–14:
18ա 1 Նեփի 8.26,
11.35–36:
բ Երեմ. Է.24:
գ ՍՈՒ Հպարտություն:
դ Դուկ. ԺԶ.26,
1 Նեփի 15.28–30:

ե ՍՈՒ Արդարադատություն:
19ա ՍՈՒ Գայթակղել,
Գայթակղություն:
բ Հարմ 1.10,
ՄԽ 1.1–2:
21ա Մորմ. 8.8,
Մոր. 1.2:
սՈՒ Պատերազմ:

Ահա՛, սրանք անհավատության մեջ ^ակրկնեն:

23 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա, նրանց անհավատության մեջ ընկնելուց հետո, նրանք դարձան մի թուխ և նողկալի և ^բկեղտոտ ժողովուրդ՝ ^գծուլությամբ ու ամեն ձևի պղծություններով լի:

ԳԼՈՒԽ 13

Նեփին տեսիլքում տեսնում է դևի եկեղեցին հաստատված հեթանոսների մեջ, Ամերիկայի հայտնագործումը և գաղութացումը, Աստվածաշնչի բազմաթիվ պարզ և արժեքավոր մասերի կորուստը, որպես դրա արդյունք՝ հեթանոսների ուրացության վիճակը, ավետարանի վերականգնումը, վերջին օրերի սուրբ գրքերի ի հայտ գալը, և Սիոնի կառուցումը: Մոտ 600–592թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ եղավ այնպես, որ հրեշտակը խոսեց ինձ հետ, ասելով՝ Նայիր: Եվ ես տեսա շատ ազգեր ու թագավորություններ:

2 Եվ հրեշտակն ասաց ինձ. Ի՞նչ ես տեսնում դու: Եվ ես ասացի. Ես տեսնում եմ շատ ազգեր ու թագավորություններ:

3 Եվ նա ասաց ինձ. Սրանք են հեթանոսների ազգերը և թագավորությունները:

4 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա ^ահեթանոսների ազգերի մեջ մի ^բմեծ եկեղեցու ստեղծումը:

5 Եվ հրեշտակն ասաց ինձ. Ահա՛ մի եկեղեցու ստեղծումը, որն ամե-

նապիղծն է բոլոր մյուս եկեղեցիներից ավելի, որը ^ասպանում է Աստծո սրբերին, այո, և տանջում է նրանց, և նրանց շղթայակապ անում, և լծում է նրանց երկաթե ^բլծով, և տանում է նրանց գերության:

6 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա այդ ^ամեծ և պիղծ եկեղեցին. և ես տեսա ^բդևին, որ նա էր դրա հիմնադիրը:

7 Եվ ես տեսա նաև ^աոսկի և արծաթ և մետաքսներ և կարմիր և նրբահյուս բեհեզ և ամեն տեսակի թանկարժեք հագուստներ. և տեսա շատ պռռնիկներ:

8 Եվ հրեշտակը խոսեց ինձ հետ՝ ասելով. Ահա՛ ոսկին և արծաթը և մետաքսը և կարմիրը և նրբահյուս բեհեզը և թանկարժեք հագուստները և պռռնիկներն այս մեծ և պիղծ եկեղեցու ^ացանկություններն են:

9 Եվ նաև աշխարհի գովասանքի համար նրանք ^ակործանում են Աստծո սրբերին և տանում են նրանց գերության:

10 Եվ եղավ այնպես, որ ես նայեցի ու տեսա շատ ջրեր. և դրանք բաժանում էին հեթանոսներին իմ եղբոր սերնդից:

11 Եվ եղավ այնպես, որ հրեշտակն ասաց ինձ. Ահա՛ Աստծո ցասումը քո եղբայրների սերնդի վրա է:

12 Եվ ես նայեցի ու տեսա մի մարդու հեթանոսների մեջ, որը բաժանված էր իմ եղբայրների սերնդից շատ ջրերով. և տեսա Աստծո ^աՀոգին, որ վայր իջավ ու

22ա1 Նեփի 15.13,

2 Նեփի 26.15:

23ա2 Նեփի 26.33:

բ 2 Նեփի 5.20–25:

գ սո՛ր ճույլ, ճուլություն:

13 4ա սո՛ւ Հեթանոսներ:

բ 1 Նեփի 13.26, 34,

14.3, 9–17:

5ա Հայտ. ԺԷ.3–6,

1 Նեփի 14.13:

բ Երեմ. ԻԸ.10–14:

6ա Վևո՛Ւ 88.94:

սո՛ր Դև – Դևի

եկեղեցին:

բ 1 Նեփի 22.22–23:

7ա Մորմ. 8.36–38:

8ա Հայտ. ԺԸ.10–24,

Մորմ. 8.35–38:

9ա Հայտ. ԺԳ.4–7:

12ա սո՛ւ Ոգեշնչում, Ոգեշնչել:

ներգործեց այդ մարդու վրա, և նա առաջ գնաց շատ ջրերի վրայով. նույնիսկ մինչև իմ եղբայրների սերունդը, որոնք խոստացված երկրում էին:

13 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա Աստծո Հոգին, որ այն ներգործեց ուրիշ հեթանոսների վրա էլ. և նրանք դուրս եկան գերությունից շատ ջրերի վրայով:

14 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա հեթանոսների շատ ^աբազմություններ խոստումի ^բերկրում. և տեսա Աստծո ցասումը, որ այն եղբորս սերնդի վրա էր. և նրանք ^գցովեցին հեթանոսների առջև և ջախջախվեցին:

15 Եվ ես տեսա Տիրոջ Հոգին, որ այն հեթանոսների վրա էր, և նրանք բարգավաճեցին և ձեռք բերեցին ^հողով՝ որպես իրենց ժառանգություն. և ես տեսա, որ նրանք սպիտակ էին, և չափազանց գրավիչ ու ^բգեղեցիկ, նման իմ ժողովրդին՝ մինչև նրանց ^կոտորվելը:

16 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, տեսա, որ հեթանոսները, որոնք դուրս էին եկել գերությունից, իրենց խոնարհեցրին Տիրոջ առջև. և Տիրոջ գործությունը նրանց ^հետ էր:

17 Եվ ես տեսա, որ նրանց արյունակից հեթանոսներն ի մի էին հավաքվել ջրերի վրա և մահ ցամաքի վրա՝ ճակատամարտելու նրանց դեմ:

18 Եվ ես տեսա, որ Աստծո գործությունը նրանց հետ էր և մահ, որ Աստծո ցասումը բոլոր նրանց վրա

էր, որոնք ի մի էին հավաքվել՝ ճակատամարտելու նրանց դեմ:

19 Եվ ես՝ Նեփիս, տեսա, որ հեթանոսները, որոնք դուրս էին եկել գերությունից, ^ազատվել էին, Աստծո գործքամբ, բոլոր մյուս ազգերի ձեռքից:

20 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, տեսա, որ նրանք բարգավաճեցին երկրում. և տեսա մի ^գիրք նրանց մեջ, և դա նրանք կրում էին իրենց հետ:

21 Եվ հրեշտակն ասաց ինձ. Գիտե՞ս գրքի նշանակությունը:

22 Եվ ես ասացի նրան՝ Չգիտեմ:

23 Եվ մա ասաց. Տես, այն դուրս է եկել հրեայի բերանից: Եվ ես՝ Նեփիս, տեսա այն. և մա ինձ ասաց. ^աԳիրքը, որ դու տեսնում ես, ^բհրեաների մի ^գհիշատակարան է, որը պարունակում է Տիրոջ ուխտերը, որոնք մա արել է Իսրայելի տան հետ. և այն պարունակում է մահ սուրբ մարգարեների մարգարեություններից շատերը. և դա մի հիշատակարան է, նման այն փորագրություններին, որոնք արույրե ^գթիթեղների վրա են, միայն թե դրանք այնքան շատ չեն. այնուամենայնիվ, դրանք պարունակում են Տիրոջ ուխտերը, որոնք մա կապել է Իսրայելի տան հետ. ուստի, դրանք մեծ արժեք ունեն հեթանոսների համար:

24 Եվ Տիրոջ հրեշտակն ասաց ինձ. Դու տեսար, որ գիրքը դուրս է եկել հրեայի բերանից. և երբ այն դուրս եկավ հրեայի բերանից, այն պարունակում էր Տիրոջ

14ա2 Նեփի 1.11,
Մորմ. 5.19–20:
^բ սո՛ւ խոստացված
երկիր:
^գ 1 Նեփի 22.7–8:
սո՛ւ Իսրայել –
Իսրայելի ցրվելը:

15ա2 Նեփի 10.19:
^բ 2 Նեփի 5.21:
^գ Մորմ. 6.17–22:
16ա Վևո՛Ւ 101.80:
19ա2 Նեփի 10.10–14,
3 Նեփի 21.4,
Եթեր 2.12:

20ա1 Նեփի 14.23:
23ա1 Նեփի 13.38,
2 Նեփի 29.4–12:
^բ 2 Նեփի 3.12:
^գ սո՛ւ Մուրբ գրքեր:
^դ 1 Նեփի 5.10–13:

ավետարանի լրիվությունը, որի մասին տասներկու առաքյալները վկայում են. և նրանք վկայում են՝ ճշմարտության համաձայն, որն Աստծո Գառի մեջ է:

25 Ուստի, այս բաները Պիեաներից Պիեանոսներին են փոխանցվում անադարտ՝ համաձայն այն ճշմարտությանը, որն Աստծո մեջ է:

26 Եվ դրանք Գառի տասներկու առաքյալների ձեռքով հրեաներից Պիեանոսներին անցնելուց հետո, դու տեսնում ես այն Քմեծ և պիղծ Պեկեղեցու ստեղծումը, որն ամենապիղծն է՝ բոլոր մյուս եկեղեցիներից ավելի. քանզի ահա, նրանք Գառի ավետարանից Պիեանել են շատ մասեր, որոնք Պարզ ու ամենաարժեքավորն են. և նրանք հանել են նաև Տիրոջ բազմաթիվ ուխտեր:

27 Եվ այս բոլորը նրանք արել են, որպեսզի կարողանան խեղաթյուրել Տիրոջ ճշմարիտ ուղիները, որպեսզի կարողանան կուրացնել աչքերը և կարծրացնեն սրտերը մարդկանց զավակների:

28 Ուստի, դու տեսնում ես, որ գիրքը մեծ և պիղծ եկեղեցու ձեռքով անցնելուց հետո, կան շատ պարզ ու արժեքավոր բաներ՝ հանված գրքից, որն Աստծո Գառի գիրքն է:

29 Եվ այս պարզ ու արժեքավոր բաները հանվելուց հետո, այն անցնում է հեթանոսների բոլոր ազգերին. և հեթանոսների բոլոր ազգերին անցնելուց հետո, այո,

մինչև անգամ՝ շատ ջրերից այն կողմ գտնվող հեթանոսներին, որոնց դու տեսար, որոնք դուրս էին եկել գերությունից, դու տեսնում ես, – շատ պարզ և արժեքավոր բաների պատճառով, որոնք հանվել էին գրքից, որոնք պարզ էին մարդկանց զավակների հասկացողությանը, համաձայն պարզության, որն Աստծո Գառի մեջ է, – այդ բաների պատճառով, որոնք հանվել են Գառի ավետարանից, շատ-շատերը սայթաքում են, այո, այնպես որ Սատանան մեծ զորություն ունի նրանց վրա:

30 Այնուամենայնիվ, դու տեսնում ես, որ հեթանոսները, որոնք դուրս են եկել գերությունից և Աստծո զորությամբ բարձրացվել են բոլոր մյուս ազգերից վեր՝ մի երկրի երեսին, որն ընտիր է բոլոր մյուս երկրներից ավելի, որն այն երկիրն է, որ Տեր Աստված ուխտեց քո հոր հետ, որ նրա սերունդն ունենա որպես ժառանգության Պիղ. ուստի, դու տեսնում ես, որ Տեր Աստված չի հանդուրժի, որ հեթանոսները կատարելապես ոչնչացնեն քո սերնդի Քառնուրդը, որոնք քո եղբայրների մեջ են:

31 Ոչ էլ նա կհանդուրժի, որ հեթանոսները Պիղ.ացնեն քո եղբայրների սերունդը:

32 Ոչ էլ Տեր Աստված կհանդուրժի, որ հեթանոսները հավիտյան մնան կուրության այդ ահավոր վիճակում, որի մեջ դու տեսնում ես նրանց՝ Գառի ավետարանի

25ա2 Նեփի 29.4–6,
Վև.Ու. 3.16:
սու. Հրեաներ:
բ սու. Հեթանոսներ:
26ա Մատ. ԻԱ.43:
բ 1 Նեփի 13.4–6, 14.3,
9–17:
գ սու. Ուրացություն –

Վաղ Քրիստոնեական
Եկեղեցու
ուրացությունը:
դ Մորմ. 8.33,
Մովսես 1.41:
ե 1 Նեփի 14.20–26,
ՀՀ 1.8:
30ա սու. Խոստացված

երկիր:
բ Ավմա 45.10–14:
31ա2 Նեփի 4.7, 10.18–19,
Հակոբ 3.5–9,
Հել. 15.12,
3 Նեփի 16.8–9,
Մորմ. 5.20–21:

պարզ ու ամենաարժեքավոր մասերի պատճառով, որոնք ետ էին պահվել այն «պիղծ եկեղեցու կողմից, որի ստեղծումը դու տեսար»:

33 Ուստի, ասում է Աստծո Գառը, ես ողորմած կլինեմ հեթանոսների հանդեպ՝ այցելելով մեծ դատաստանով Իսրայելի տան մնացորդին:

34 Եվ եղավ այնպես, որ Տիրոջ հրեշտակը խոսեց ինձ հետ՝ ասելով. Ահա՛, ասում է Աստծո Գառը, Իսրայելի տան «մնացորդին այցելելուց հետո, – և այս մնացորդը, որի մասին ես խոսում եմ, քո հոր սերունդն է, – ուստի, նրանց դատաստանով այցելելուց և հեթանոսների ձեռքով նրանց զարկելուց հետո, և այնուհետև, երբ հեթանոսները չափից ավելի՝ ^բսայթաքեն Գառի ^գավետարանի ամենապարզ և արժեքավոր մասերի պատճառով, որոնք ետ են պահվել այն պիղծ եկեղեցու կողմից, որը պոռնիկների մայրն է, ասում է Գառը, – այն օրը ես ողորմած կլինեմ հեթանոսների հանդեպ՝ այնքան, որ ի հայտ ^դկբերեմ նրանց համար, իմ սեփական զորությամբ, իմ ավետարանի մեծ մասը, որը կլինի պարզ ու արժեքավոր, ասում է Գառը:

35 Զանգի, ահա, ասում է Գառը. Ես կհայտնվեմ քո սերնդին, որպեսզի նրանք գրեն շատ բաներ,

որոնք ես կսովորեցնեմ նրանց, որոնք կլինեն պարզ և արժեքավոր. և հետո, երբ քո սերունդը կործանվի և անհավատության մեջ ընկնի, ինչպես նաև քո եղբայրների սերունդը, ահա, «այս բաները կթաքցվեն, հեթանոսներին ի հայտ գալու համար, Գառի պարզևով ու զորությամբ:

36 Եվ նրանց մեջ կգրվի իմ «ավետարանը, ասում է Գառը, և իմ ^բվեմն ու իմ փրկությունը:

37 Եվ «օրհնված են նրանք, ովքեր կջանան հաստատել իմ ^բՍիոնն այդ օրը, քանզի նրանք կունենան Սուրբ Հոգու ^գպարգևն ու զորությունը. և եթե ^դհամբերեն մինչև վերջ, նրանք կբարձրացվեն վերջին օրը, և կփրկվեն Գառի հավիտենական ^եարքայությունում. և ովքեր որ ^զկիրառարական խաղաղություն, այո, մեծ ուրախության ավետիք, որքա՛ն գեղեցիկ կլինեն նրանք լեռների վրա:

38 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա իմ եղբայրների սերնդի մնացորդին և նաև Աստծո Գառի ^ագիրքը, որը դուրս էր եկել հրեայի բերանից, որ այն անցավ հեթանոսներից իմ եղբայրների սերնդի ^բմնացորդին:

39 Եվ դա՛ նրանց անցնելուց հետո, ես տեսա ուրիշ ^գգրքեր, որոնք ի հայտ եկան Գառի զորությամբ, հեթանոսների կողմից, նրանց համար՝ ^դհամոզելու հե-

32ա սուր Դև – Դևի եկեղեցին:
34ա սուր Հովսեփ՝ Հակոբի որդի:
բ 1 Նեփի 14.1–3, 2 Նեփի 26.20:
գ սուր Ավետարան:
դ Վև. 10.62:
սուր Ավետարանի վերականգնումը:
35ա 2 Նեփի 27.6, 29.1–2:
սուր Մորմոնի Գիրքը:

36ա 3 Նեփի 27.13–21:
բ Հել. 5.12, 3 Նեփի 11.38–39:
սուր Վեմ:
37ա Վև. 21.9:
բ սուր Սիոն:
գ սուր Սուրբ Հոգու պարգև:
դ 3 Նեփի 27.16:
սուր Համբերել:
ե սուր Սելեստիալ փառք:

գ Ես. ԾԲ.7, Մոսիա 15.14–18, 3 Նեփի 20.40:
38ա 1 Նեփի 13.23, 2 Նեփի 29.4–6:
բ Մորմ. 5.15:
39ա սուր Սուրբ գրքեր – Սուրբ գրքերի ի հայտ գալու մարգարեություններ:
բ Գեկ. 1.Է.15–20, 2 Նեփի 3.11–12:

թանոսներին և իմ եղբայրների սերնդի մնացորդին, և նաև հրեաներին, որոնք ցրված էին ողջ երկրի երեսին, որ մարգարեների և Գառի տասներկու առաքյալների հիշատակարանները զճմարիտ են:

40 Եվ հրեշտակը խոսեց ինձ հետ՝ ասելով. Այս ՝ վերջին հիշատակարանները, որոնք դու տեսար հեթանոսների մոտ, ՝ Բիսատատեն Պառաջինի ճմարտացիությունը, որոնք Գառի տասներկու առաքյալներին են, հայտնի կդարձնեն պարզ ու արժեքավոր բաներ, որոնք հանվել էին դրանցից. և հայտնի կդարձնեն բոլոր ցեղերին, լեզուներին ու ժողովուրդներին, որ Աստծո Գառը՝ Հավերժական Հոր Որդին է և աշխարհի Պրկիչը. և որ բոլոր մարդիկ պետք է գան դեպի նա, այլապես նրանք չեն կարող փրկվել:

41 Եվ դրանք պիտի գան՝ համաձայն այն խոսքերի, որոնք կհաստատվեն Գառի բերանով. և Գառի խոսքերը հայտնի կդարձվեն քո սերնդի հիշատակարաններում, ինչպես նաև Գառի տասներկու առաքյալների հիշատակարաններում. ուստի, այդ երկուսը կհաստատվեն՝ որպես ՝ մեկ. քանզի կա ՝ մեկ Աստված և մեկ ՝ Հովիվ ողջ աշխարհի վրա:

42 Եվ կգա Ժամանակը, որ նա հայտնի կդարձնի իրեն բոլոր ազգերին՝ հրեաներին, և նաև

հեթանոսներին. և հրեաներին ու նաև հեթանոսներին իրեն հայտնի դարձնելուց հետո, այնուհետև նա իրեն հայտնի կդարձնի հեթանոսներին և նաև հրեաներին, և ՝ վերջինը կլինի առաջին, իսկ Պառաջինը կլինի վերջին:

ԳԼՈՒԽ 14

Մի հրեշտակ պատմում է Նեփիին այն օրհնությունների ու անեծքների մասին, որ կթափվեն հեթանոսների վրա – Կան միայն երկու եկեղեցիներ՝ Աստծո Գառի Եկեղեցին և դևի եկեղեցին – Աստծո Սրբերը բոլոր ազգերի մեջ հալածվում են մեծ և պիղծ եկեղեցու կողմից – Հովհաննես Առաքյալը կգրի աշխարհի վերջի վերաբերյալ: Մոտ 600–592թթ. Զ.ծ.ա.:

Եվ կլինի այնպես, որ եթե ՝ հեթանոսներն ականջ դնեն Աստծո Գառին, այն օրը, երբ նա հայտնի կդարձնի իրեն՝ խոսքով և նաև ՝ գործությամբ, հենց գործով՝ վերացնելու նրանց ՝ զայթակողության քարերը, –

2 Եվ չկարծրացնեն իրենց սրտերը Աստծո Գառի դեմ, նրանք կհամարվեն քո հոր սերնդի թվում. այդ, նրանք ՝ Կիսամարվեն Իսրայելի տան թվում. և նրանք մի ՝ օրհնված ժողովուրդ կլինեն խոստացված երկրի վրա հավիտյան. նրանք այ-

39q 1 Նեփի 14.30:
40w 2 Նեփի 26.16–17,
29.12:
սուր Մորմոնի Գիրքը:
p Մորմ. 7.8–9:
q սուր Աստվածաշունչ:
դ Տե՛ս Մորմոնի Գիրքի
տիպոգրաֆերը:
Մովսես 1.6:
41w Եզեկ. 1.Է.17:
p Բ Օր. 2.4,

Հովհ. ԺԷ.21–23,
2 Նեփի 31.21:
q սուր Բարի հովիվ:
42w ՎԼՈՒ 90.8–9, 107.33,
112.4:
p Հակոբ 5.63:
q Ղուկ. ԺԳ.30,
1 Նեփի 15.13–20:
14 1w 3 Նեփի 16.6–13:
սուր Հեթանոսներ:
p Ա Թե՛ս. Ա.5,

1 Նեփի 14.14,
Հակոբ 6.2–3:
q Ես. ԾԷ.14,
1 Նեփի 13.29, 34,
2 Նեփի 26.20:
2w Գառ. Գ.7, 29,
2 Նեփի 10.18–19,
3 Նեփի 16.13, 21.6,
22, Աբր. 2.9–11:
p 2 Նեփի 6.12, 10.8–14,
3 Նեփի 16.6–7, 20.27:

լևս չեն տարվի գերության. և Իսրայելի տունն այլևս չի ձուլվի:

3 Եվ այն մեծ ^ահորը, որը փորվել էր նրանց համար այն մեծ և պիղծ եկեղեցու կողմից, որը հիմնադրվել էր դևի և նրա զավակների կողմից, որպեսզի կարողանա քարշ տալ մարդկանց հոգիները վար՝ դեպի դժոխք, – այո, այն մեծ հորը, որը փորվել էր մարդկանց կործանման համար, կլցվի իրենցով, ովքեր փորեցին այն՝ ի լիակատար կործանումն իրենց, ասում է Աստծո Գառը. ոչ ի կործանումն հոգու, եթե միայն դա չգցվի այն ^բդժոխքը, որը վերջ չունի:

4 Քանզի ահա, դա համաձայն դևի գերության է, և նաև համաձայն Աստծո արդարադատության բռնոր մրանց համար, ովքեր կգործեն ամբարշտություն ու պղծություն նրա առջև:

5 Եվ եղավ այնպես, որ հրեշտակը խոսեց ինձ՝ Նեփիիս հետ՝ ասելով. Դու տեսար, որ եթե հեթանոսներն ապաշխարեն, դա նրանց համար լավ կլինի. և դու նաև գիտես Իսրայելի տան հետ Տիրոջ ուխտերի մասին. և դու նաև լսել ես, որ նա, ով ^աչապաշխարի, պիտի կորչի:

6 Հետևաբար, ^ավա՛յ այն հեթանոսներին, եթե լինի այնպես, որ նրանք կարծրացնեն իրենց սրտերն Աստծո Գառի դեմ:

7 Քանզի, գալիս է ժամանակը, ասում է Աստծո Գառը, որ ես

կգործեմ մի մեծ ու ^ազարմանալի գործ մարդկանց զավակների մեջ. մի գործ, որը կլինի հավիտենական՝ թե՛ մի կողմից և թե՛ մյուս կողմից. կա՛ն համոզելով նրանց խաղաղության և հավերժական ^բկյանքի համար, կա՛ն թողնելով իրենց սրտերի կարծրությանը և իրենց մտքերի կուրությանը և նրանց տարվելուն գերության և նաև կործանման՝ և՛ մարմնական, և՛ հոգևոր, համաձայն դևի ^գգերության, որի մասին ես խոսեցի:

8 Եվ եղավ այնպես, որ երբ հրեշտակը խոսեց այս խոսքերը, նա ասաց ինձ. Հիշո՞ւմ ես Հոր ^աուխտերը Իսրայելի տան հետ: Ես ասացի նրան՝ Այո՛:

9 Եվ եղավ այնպես, որ նա ասաց ինձ. Նայի՛ր և տես այն մեծ և պիղծ եկեղեցին, որը պղծությունների մայրն է, որի հիմնադիրը ^ադևն է:

10 Եվ նա ասաց ինձ. Ահա՛, կան լոկ ^աերկու եկեղեցիներ միայն, մեկը՝ Աստծո Գառի եկեղեցին է, իսկ ^բմյուսը՝ դևի եկեղեցին. ուստի, ով որ չի պատկանում Աստծո Գառի եկեղեցուն, պատկանում է այն մեծ եկեղեցուն, որը պղծությունների մայրն է. և որը ողջ աշխարհի ^գպտռնիկն է:

11 Եվ եղավ այնպես, որ ես նայեցի ու տեսա ողջ աշխարհի պտռնիկին, և նա նստած էր շատ ^աջրերի վրա. և ^բնա գերիշխանություն

3ա 1 Նեփի 22.14,
Վևո 109.25:

^բ սուր Նզովք. Դժոխք:

5ա սուր Ապաշխարել,
Ապաշխարություն:

6ա 2 Նեփի 28.32:

7ա Ես. ԻԹ.14,

1 Նեփի 22.8,

2 Նեփի 27.26, 29.1–2,

Վևո 4.1:

սուր Ավետարանի
վերականգնումը:

^բ սուր Հավերժական
կյանք:

^գ 2 Նեփի 2.26–29,
Ալմա 12.9–11:

8ա սուր Աբրահամի
ուխտը:

9ա 1 Նեփի 15.35,
Վևո 1.35:

սուր Դև:

10ա 1 Նեփի 22.23:

^բ 1 Նեփի 13.4–6, 26:

^գ Հայտ. ԺԷ.5, 15,

2 Նեփի 10.16:

11ա Երեմ. ԾԱ.13,

Հայտ. ԺԷ.15:

^բ Վևո 35.11:

ուներ ողջ աշխարհի վրա՝ բոլոր ազգերի, ցեղերի, լեզուների և ժողովուրդների մեջ:

12 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա Աստծո Գառի եկեղեցին և այն թվով Պոլոքը էր՝ պոռնիկի պղծությունների և ամբարշտությունների պատճառով, որը նստած էր շատ ջրերի վրա. այնուամենայնիվ, ես տեսա, որ Գառի եկեղեցին, որոնք Աստծո սրբերն էին, նույնպես Պոլք երկրի երեսի վրա էր. և նրա տիրապետությունները երկրի երեսի վրա փոքր էին՝ մեծ պոռնիկի ամբարշտության պատճառով, որին ես տեսա:

13 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա, որ պղծությունների մեծ մայրը բազմություններ հավաքեց ողջ երկրի երեսին, հեթանոսների բոլոր ազգերի մեջ, որ Պոլքի Աստծո Գառի դեմ:

14 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, տեսա Աստծո Գառի գորությունը, որ այն իջավ Գառի եկեղեցու սրբերի վրա և Տիրոջ ուխտյալ ժողովրդի վրա, որոնք ցրված էին ողջ երկրի երեսին. և նրանք զինված էին արդարությամբ և Աստծո Պոլքության մեծ փառքով:

15 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա, որ Աստծո ցասումը Քափվեց այն մեծ և պիղծ եկեղեցու վրա, այնպես որ երկրի բոլոր Քազգերի և ցեղերի մեջ եղան պատերազմներ և պատերազմների համբավներ:

16 Եվ երբ սկսեցին լինել Պատերազմներ և պատերազմների համբավներ բոլոր ազգերի մեջ, որոնք պատկանում էին պղծությունների մորը, հրեշտակը խոսեց ինձ հետ՝ ասելով. Տես, Աստծո ցասումը պոռնիկների մոր վրա է. և ահա, դու տեսնում ես բոլոր այս բաները,–

17 Եվ երբ Պոլք գա, երբ Աստծո Քցասումը դուրս կթափվի պոռնիկների մոր վրա, որը ողջ աշխարհի մեծ և պիղծ եկեղեցին է, որի հիմնադիրը դևն է, այն ժամանակ՝ այդ օրը, Հոր Պոլքը կսկսվի՝ պատրաստելով ճանապարհ իր Պոլքների իրագործման համար, որոնք նա արել է իր ժողովրդի հետ, որոնք Իսրայելի տնից են:

18 Եվ եղավ այնպես, որ հրեշտակը խոսեց ինձ հետ՝ ասելով՝ Նայիր:

19 Եվ ես նայեցի ու տեսա մի մարդու, և նա իր հագին ճերմակ պարեզոտ ուներ:

20 Եվ հրեշտակն ասաց ինձ. Ահա Գառի տասներկու առաքյալներից Պմեկը:

21 Ահա, նա կտեսնի և կգրի այս բաների մնացածը. այո, և նաև շատ բաներ, որոնք եղել են:

22 Եվ նա կգրի նաև աշխարհի վերջի մասին:

23 Ուստի, այն բաները, որ նա կգրի, արդար են և ճշմարիտ. և ահա, դրանք գրված են այն Պգրքում, որը դու տեսար, որ

12ա Մատ. Է.14,
3 Նեփի 14.14,
Վևո 138.26:
բ Վևո 90.11:
13ա Հայտ. ԺԷ.1–6,
ԺԸ.24, 1 Նեփի 13.5,
Վևո 123.7–8:
14ա Հակոբ 6.2,
Վևո 38.32–38:

15ա Վևո 1.13–14:
բ Մար. 13.8,
Վևո 87.6:
16ա 1 Նեփի 22.13–14,
Մորմ. 8.30:
17ա Սոփ Կերջին օրեր,
Եսին օրեր:
բ 1 Նեփի 22.15–16:
գ 3 Նեփի 21.7, 20–29:

Սոփ Ավետարանի
վերականգնումը:
դ Մորմ. 8.21, 41:
Սոփ Աբրահամի
ուխտը:
20ա Հայտ. Ա.1–3,
1 Նեփի 14.27:
23ա 1 Նեփի 13.20–24,
Մորմ. 8.33:

հրեայի բերանից դուրս եկավ. և այն ժամանակ, երբ դրանք դուրս եկան հրեայի բերանից, կամ այն ժամանակ, երբ գիրքը դուրս եկավ հրեայի բերանից, այն բաները, որոնք գրված էին՝ պարզ էին և ամաղարտ, և ամենից ղարժեքավոր, և դյուրին բոլոր մարդկանց հասկացողության համար:

24 Եվ ահա, այն բաները, որոնք Գառի այս առաքյալը կգրի, շատ բաներ են, որոնք դու տեսար. և ահա, մնացածը դու կտեսնես:

25 Բայց բաները, որոնք դու կտեսնես այսուհետև, դու չպետք է գրես. քանի որ Տեր Աստված կարգել է Աստծո Գառի առաքյալին, որ նա պետք է չգրի դրանք:

26 Եվ նաև ուրիշների, ովքեր եղել են, նրանց էլ է ցույց տվել նա բոլոր բաները, և նրանք գրել են դրանք. և դրանք չկնքված են, որպեսզի իրենց անադարտությամբ, համաձայն այն ճշմարտության, որը Գառի մեջ է, Տիրոջն իսկ հարմար ժամանակ ի հայտ գան Իսրայելի տան համար:

27 Եվ ես՝ Նեփիս, լսեցի ու արձանագրում եմ, որ Գառի առաքյալի անունը չձուլիմանես է՝ համաձայն հրեշտակի խոսքի:

28 Եվ ահա, ինձ՝ Նեփիիս, արգելվեց, որ գրեմ այն բաների մնացածը, որոնք ես տեսա ու լսեցի. ուստի, այն բաները, որոնք ես գրել եմ, բավարարում է ինձ. և ես գրել եմ, բայց՝ միայն մի փոքր մասն այն բաների, որոնք ես տեսա:

29 Եվ ես արձանագրում եմ, որ

ես տեսա այն բաները, որոնք տեսել էր Միայրս, և Տիրոջ հրեշտակը դրանք հայտնի դարձրեց ինձ:

30 Եվ այժմ, ես վերջ եմ դնում խոսելուն այն բաների վերաբերյալ, որոնք ես տեսա, մինչ ես հեռու էի տարվել հոգով. և չնայած բոլոր բաները, որոնք ես տեսա, չեն գրվել, այն բաները, որոնք ես գրել եմ, ճշմարիտ են: Եվ դա այդպես է: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 15

Լեքիի սերունդը պետք է ստանա ավետարանը հեթանոսներից վերջին օրերում – Իսրայելի հավաքվելը նմանեցվում է ձիթենու, որի բնական ճյուղերը նորից կպատկաստվեն – Նեփիին մեկնաբանում է կենաց ծառի տեսիլքը և խոսում է Աստծո արդարության մասին՝ ամբարիշտներին արդարներից բաժանելու վերաբերյալ: Մոտ 600–592թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, հոգով հեռուն տարվելուց և այս բոլոր բաները տեսնելուց հետո, վերադարձա հորս վրանը:

2 Եվ եղավ այնպես, որ ես տեսա եղբայրներիս, և նրանք վիճում էին միմյանց հետ այն բաների վերաբերյալ, որ հայրս խոսել էր նրանց հետ:

3 Քանի որ նա իսկապես բազում մեծ բաներ էր խոսել նրանց հետ, որոնք դժվար էին Միսկացվում մինչև մարդ չհարցներ Տիրոջը. և նրանք՝ լինելով կարծր իրենց սրտերում, հետևաբար, չէին

23բ 1 Նեփի 13.28–32:

24ա Եթեր 4.16:

25ա Հովի. Ի.30–31,

Հայտ. Ա.19:

26ա 2 Նեփի 27.6–23,

Եթեր 3.21–27, 4.4–7,

Վևի 35.18,

ՋՄ–Պ 1.65:

27ա Հայտ. Ա.1–3:

29ա 1 Նեփի 8:

30ա 2 Նեփի 33.10–14:

15 3ա Ա Կոր. Բ.10–12,

Ալմա 12.9–11:

նայում առ Տերը, ինչպես որ պարտավոր էին:

4 Եվ այժմ ես՝ Նեփիս, վշտացած էի նրանց սրտերի կարծրության պատճառով և նաև այն բաների պատճառով, որ տեսել էի ու գիտեի, որ դրանք պետք է անխուսափելիորեն իրականանային՝ մարդկանց զավակների մեծ ամբարշտության պատճառով:

5 Եվ եղավ այնպես, որ ես ուժապառ էի եղել իմ չարչարանքների պատճառով, քանզի համարում էի, որ իմ չարչարանքները բոլորից ավելի մեծ էին՝ իմ ժողովրդի Պործանման պատճառով, քանի որ ես տեսել էի նրանց անկումը:

6 Եվ եղավ այնպես, որ ես, ուժ ստանալուց հետո, խոսեցի եղբայրներիս հետ՝ ցանկանալով իմանալ նրանցից իրենց վիճաբանությունների պատճառը:

7 Եվ նրանք ասացին. Ահա, մենք չենք կարողանում հասկանալ խոսքերը, որ մեր հայրն ասաց ձեռնու բնական ճյուղերի վերաբերյալ և նաև հեթանոսների վերաբերյալ:

8 Եվ ես ասացի նրանց. Դուք Պործանքը եք Տիրոջը:

9 Եվ նրանք ասացին ինձ. Ո՛չ, չենք հարցրել. քանի որ Տերն աղափսի բան մեզ հայտնի չի դարձնում:

10 Ահա, ասացի ես նրանց. Ի՞նչպես է, որ դուք չեք պահում Տիրոջ

պատվիրանները, ի՞նչպես է, որ դուք պիտի կորչեք ձեր սրտերի Պարծրության պատճառով:

11 Դուք չե՞ք հիշում այն բաները, որ Տերն ասել է. Եթե դուք չկարծրացնեք ձեր սրտերը և խնդրեք ինձ հավատքով, հավատալով որ կստանաք, ջանասիրությամբ պահելով իմ պատվիրանները, իհարկե, այս բաները հայտնի կդարձվեն ձեզ:

12 Ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ Իսրայելի տունը համեմատվել էր ձիթենու հետ, Տիրոջ Հոգով, որը մեր հոր մեջ էր. և ահա, արդյոք մենք Իսրայելի տնից չե՞նք պոկված, մի՞թե մենք Իսրայելի տան մի ճյուղը չենք:

13 Եվ այժմ, այն բանը, որը մեր հայրն ի նկատի ուներ, բնական ճյուղերի պատվաստման վերաբերյալ, հեթանոսների լրիվության միջոցով, այն է, որ վերջին օրերում, երբ մեր սերունդը ընկած կլինի անհավատության մեջ, այո, շատ տարիների ընթացքում, և Մեսիան մարմնում մարդկանց զավակներին հայտնվելուց շատ դարեր անց, այն ժամանակ Մեսիայի Պատնարանի լրիվությունը կտրվի հեթանոսներից, իսկ Պործանքներից՝ մեր սերնդի մնացորդին,–

14 Եվ այն օրը մեր Սերնդի մնացորդը կիմանա, որ իրենք Իսրայելի տնից են, և որ իրենք Տիրոջ

5ա սուր Զախորդություն:
բ Ենովս 1.13,
Մորմ. 6.1:
6ա Մովսես 1.10,
ԶՍ–Պ 1.20, 48:
8ա Մոսիա 26.13,
Ավմա 40.3:
սուր Աղոթք:
10ա սուր Ուրացություն:
11ա Հակ. Ա.5–6,

Ենովս 1.15,
Մոր. 7.26,
ՎևոՒ 18.18:
սուր Խնդրել:
12ա Ծն. ԽԹ. 22–26,
1 Նեփի 10.12–14,
19.24:
սուր Լեքի՝ Նեփիի
հայր:
13ա 1 Նեփի 12.22–23,

2 Նեփի 26.15:
բ սուր Մեսիա:
գ սուր Ավետարան:
դ 1 Նեփի 13.42, 22.5–10,
ՎևոՒ 14.10:
սուր Հեթանոսներ:
14ա 2 Նեփի 10.2,
3 Նեփի 5.21–26,
21.4–7:

Պուխտի ժողովուրդն են. և այն ժամանակ նրանք կիմանան և կզան իրենց մախահայրերի Գնացությանը, և նաև Քավչի ավետարանի իմացությանը, որը տրվել էր իրենց հայրերին նրա կողմից. ուստի, նրանք կզան իրենց Քավչի և նրա վարդապետության ամեն մի կետի իմացությանը, որպեսզի նրանք կարողանան իմանալ՝ ինչպես գան դեպի նա և փրկվեն:

15 Եվ այդ ժամանակ՝ այն օրը, մի՞թե նրանք չեն հրճվի և փառք տա իրենց հավերժական Աստծուն՝ իրենց Վեմին և իրենց փրկությանը: Այո, այդ օրը մի՞թե նրանք չեն ստանա ուժ և սնուցում ճշմարիտ Պորթից: Այո, մի՞թե նրանք չեն գա Աստծո իսկական փարախը:

16 Ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ Այո՛. նրանք կրկին կհիշատակվեն Իսրայելի տան թվում. նրանք՝ կպատվաստվեն իսկական ձիթենուն՝ լինելով ձիթենու բնական ճյուղ:

17 Եվ սա է այն, ինչ մեր հայրն ի նկատի ուներ. և նա ի նկատի ուներ, որ դա տեղի չի ունենա, մինչև նրանք հեթանոսների կողմից չցրվեն. և նա ի նկատի ուներ, որ դա կզա հեթանոսների միջոցով, որպեսզի Տերը կարողանա ցույց տալ իր գործությունը հեթանոսներին, հենց այն պատճառով, որ նա Վեմերժի հրեաների կողմից, կամ Իսրայելի տան կողմից:

18 Ուստի, մեր հայրը միայն մեր սերնդի վերաբերյալ չի խոսել, այլ

նաև ողջ Իսրայելի տան, նշելով ուխտը, որ պետք է իրականանա վերջին օրերում. այն ուխտը, որ Տերն արեց մեր հայր Աբրահամին՝ ասելով. Քո՛ սերնդով երկրի բոլոր ցեղերը կօրհնվեն:

19 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, շատ խոսեցի նրանց հետ այս բաների մասին. այո, ես խոսեցի նրանց հետ վերջին օրերում հրեաների Վերականգնման մասին:

20 Եվ ես կրկնեցի նրանց համար Վեմիայի խոսքերը, որը խոսել էր հրեաների կամ Իսրայելի տան վերականգնման վերաբերյալ. և նրանց վերականգնումից հետո նրանք այլևս չպետք է ձուլվեն, ոչ էլ պետք է նորից ցրվեն: Եվ եղավ այնպես, որ ես ասացի շատ խոսքեր եղբայրներիս, այնպես որ նրանք խաղաղվեցին և իրենց խոնարհեցրին Տիրոջ առջև:

21 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք կրկին խոսեցին ինձ հետ՝ ասելով. Ի՞նչ է նշանակում այդ բանը, որ մեր հայրը տեսել է երազում: Ի՞նչ է նշանակում Վառը, որը նա տեսել է:

22 Եվ ես ասացի նրանց. Դա կենաց Վառի պատկերումն էր:

23 Եվ նրանք ասացին ինձ. Ի՞նչ է նշանակում երկաթյա Վառը, որը տեսել էր մեր հայրը, որը տանում էր դեպի Վառը:

24 Եվ ես ասացի նրանց, որ դա Աստծո Վառն է, և նրանք, ովքեր ականջ կդնեն Աստծո խոսքին և ամուր Վերանեն դրանից, երբեք չեն

14բ սուր Աբրահամի ուխտը:
գ 2 Նեփի 3.12, 30.5,
Մորմ. 7.1, 9–10,
Վև.ՈՒԲ 3.16–20: Տես
նաև Մորմոնի Գ-րքի
տիպոգրաֆիան:

15ա սուր Վեմ:
բ Վեմ. ԽՓ.11, Վով. ԺԵ.1:

16ա Վակոբ 5.60–68:
17ա սուր Խաչելություն:
18ա Վեմ. ԺԲ.1–3,
Աբր. 2.6–11:
19ա 1 Նեփի 19.15:
սուր Իսրայել –
Իսրայելի ցրվելը:
20ա 1 Նեփի 19.23:

բ 1 Նեփի 16.5, 24, 39:
21ա 1 Նեփի 8.10–12:
22ա 1 Նեփի 11.4, 25,
Մովսես 3.9:
23ա 1 Նեփի 8.19–24:
24ա սուր Աստծո խոսքը:
բ 1 Նեփի 8.30,
2 Նեփի 31.20:

կորչի. ոչ էլ ⁹գայթակղությունները և ¹⁰հակառակորդի կրակոտ ¹¹նետերը կարող են հաղթել նրանց՝ կուրացնելով, տանելով նրանց դեպի կործանում:

25 Ուստի, ես՝ Նեփիս, հորդորեցի նրանց ¹²ուշք դարձնել Տիրոջ խոսքին. այո, ես հորդորեցի նրանց՝ իմ հոգու ողջ կորովով ու ողջ ունակությամբ, որ ես ունեի, որ նրանք ուշք դարձնեն Աստծո խոսքին և հիշեն՝ միշտ պահել նրա պատվիրանները բոլոր բաներում:

26 Եվ նրանք ասացին ինձ. Ի՞նչ է նշանակում ջրի ¹³«գետը, որը տեսել է մեր հայրը:

27 Եվ ես ասացի նրանց, որ ¹⁴«ջուրը, որ տեսել էր հայրս, ¹⁵Կեղտոտություն էր. և նրա միտքն այնքան շատ էր կլանված ուրիշ բաներով, որ նա չէր նկատել ջրի կեղտոտությունը:

28 Եվ ես ասացի նրանց, որ դա մի ահավոր ¹⁶աանդունդ էր, որը բաժանում էր ամբարիշտներին կենաց ծառից և նաև Աստծո սրբերից:

29 Եվ ես ասացի նրանց, որ դա պատկերումն էր այն ահավոր ¹⁷«դժոխքի, որը, հրեշտակն ասաց ինձ, պատրաստված էր ամբարիշտների համար:

30 Եվ ես ասացի նրանց, որ մեր հայրը տեսել էր նաև, որ Աստծո ¹⁸«արդարադատությունը նույնպես

ամբարիշտներին բաժանում է արդարներից. և դրա պայծառությունը նման է բոցավառ կրակի պայծառությանը, որը վեր է բարձրանում դեպի Աստված՝ հավիտյանս հավիտենից և չունի վերջ:

31 Եվ նրանք ասացին ինձ. Այս բանը նշանակում է մարմնի տանջանքը ¹⁹«փորձության օրերի՞ն, թե՞ այն նշանակում է հոգու վերջնական վիճակը՝ մահկանացու մարմնի ²⁰մահից հետո, թե՞ այն խոսում է այն բաների մասին, որոնք աշխարհիկ են:

32 Եվ եղավ այնպես, որ ես ասացի նրանց, որ դա և՛ աշխարհիկ, և՛ հոգևոր բաների պատկերումն է. քանզի կգա օրը, երբ նրանք պիտի դառնան՝ ըստ իրենց ²¹«գործերի, այո, այսինքն՝ այն գործերի, որոնք իրենց փորձության օրերին արվել են մահկանացու մարմնի կողմից:

33 Ուստի, եթե նրանք ²²«մեռնեն իրենց ամբարշտության մեջ, նրանք պիտի նույնպես ²³վտարված լինեն, ինչ վերաբերում է բաներին, որոնք հոգևոր են, որոնք պատկանում են արդարությանը. ուստի, նրանք պիտի բերվեն՝ կանգնելու Աստծո առջև, ²⁴«դատվելու ըստ իրենց ²⁵«գործերի. և եթե նրանց գործերը կեղտոտություն են եղել, նրանք անպայման պիտի ²⁶«կեղտոտ լինեն. և եթե նրանք կեղտոտ լինեն, նրանք անպայման չպիտի կարո-

24q 1 Նեփի 8.23:
սո՛ր Գայթակղել,
Գայթակղություն:
դ սո՛ր Դև:
ե Եփես. 2.16,
Վև. 3.8, 27.17:
25a Վև. 11.2, 32.4,
84.43–44:
26a 1 Նեփի 8.13:
27a 1 Նեփի 12.16:

p սո՛ր Կեղտ,
Կեղտոտություն:
28a Դու. Ժ. 2.26,
1 Նեփի 12.18,
2 Նեփի 1.13:
29a սո՛ր Դժոխք:
30a սո՛ր Արդարադատու-
թյուն:
31a Ալմա 12.24, 42.10,
Հել. 13.38:

p Ալմա 40.6, 11–14:
32a սո՛ր Գործեր:
33a Մոսիա 15.26,
Մոր. 10.26:
p Ալմա 12.12–16, 40.26:
q սո՛ր Վերջին
դատաստան:
դ 3 Նեփի 27.23–27:
ե 2 Նեփի 9.16,
Վև. 88.35:

դանան Գապրել Աստծո արքայության մեջ. եթե այդպես լիներ, Աստծո արքայությունը նույնպես պիտի կեղտոտ լիներ:

34 Բայց ահա, ես ասում եմ ձեզ. Աստծո արքայությունը՝ Կեղտոտ չէ, և ոչ մի անմաքուր բան չի կարող մտնել Աստծո արքայությունը. ուստի, անպայման պետք է լինի կեղտոտության մի տեղ, պատրաստված նրա համար, ինչը կեղտոտ է:

35 Եվ կա պատրաստված մի տեղ, այո, հենց այն ահավոր Պոլիսը, որի մասին ես խոսեցի, և Պոլսն է դրա պատրաստողը. ուստի, մարդկանց հոգիների վերջնական վիճակը՝ ապրելն է Աստծո արքայությունում, կամ դուրս գցված լինելն այն Գարդարադատության պատճառով, որի մասին ես խոսեցի:

36 Այդ պատճառով ամբարիշտները մերժվում են արդարից և մաս այն կենաց Պառից, որի պտուղն ամենաբանկն ու Քամենաբաղձալին է բոլոր այլ պտուղներից ավելի. այո, և դա Գամենամեծն է Աստծո բոլոր Գարգեններից: Եվ ես այսպես խոսեցի եղբայրներիս հետ: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 16

Ամբարիշտները կարծում են, որ

ճշմարտությունը խիստ է – Լեքիի որդիներն ամուսնանում են Իսմայելի դուստրերի հետ – Լիսիոնան առաջնորդում է նրանց երթուղին անապատում – Ժամանակ առ ժամանակ, Տիրոջ կողմից պատգամները գրվում են Լիսիոնայի վրա – Իսմայելը մահանում է. նրա ընտանիքը տրտնջում է չարչարանքների պատճառով: Մոտ 600–592թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ արդ, եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, եղբայրներիս հետ իմ խոսելուն վերջ դնելուց հետո, ահա նրանք ասացին ինձ. Դու մեզ խիստ բաներ քարոզեցիր, ավելին, քան մենք ի վիճակի ենք տանել:

2 Եվ եղավ այնպես, որ ես ասացի նրանց, որ գիտեմ, որ խիստ բաներ եմ ասել ամբարիշտների դեմ՝ ճշմարտության համաձայն. իսկ արդարներին ես արդարացրել եմ ու վկայել, որ նրանք պետք է բարձրացվեն վերջին օրը. ուստի, Մեղավորները կարծում են՝ ճշմարտությունը խիստ է, քանի որ այն խոցում է նրանց հենց կենտրոնից:

3 Եվ արդ, իմ եղբայրների, եթե դուք արդար լինեիք և կամենայիք ականջ դնել ճշմարտությանը և ուշք դարձնել դրան, որպեսզի կարողանայիք ուղիղ Քայլել Աստծո առջև, այդ դեպքում դուք չէիք տրտնջա ճշմարտության պատ-

33q Սաղ. ԺԵ.1–5,
ԻԳ.3–4, Ալմա 11.37,
ՎԼՈՒ 76.50–70,
Մովսես 6.57:

34ա սուր Կեղտ,
Կեղտություն:

35ա 2 Նեփի 9.19,
Մոսիա 26.27:
սուր Դժոխք:

p 1 Նեփի 14.9,
ՎԼՈՒ 1.35:

q սուր Արդարադատու-
թյուն:

36ա Ծն. Բ.9,
2 Նեփի 2.15:
p 1 Նեփի 8.10–12,
Ալմա 32.42:

q ՎԼՈՒ 6.13:
դ ՎԼՈՒ 14.7:
սուր Հավերժական
կյանք:
16 2ա Հովի. Գ.20,

2 Նեփի 33.5,
Ենովս 1.23, Հել. 14.10:
սուր Մեղավորություն:
p Առալ. ԺԵ.10,
2 Նեփի 1.26, 9.40,
Հել. 13.24–26:

q Գոր. Ե.33,
Մոսիա 13.7:
3ա ՎԼՈՒ 5.21:
սուր Քայլել, Քայլել
Աստծո հետ:

ճառով և ասի. Դու խիստ բաներ ես ասում մեր դեմ:

4 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, ողջ ջանասիրությամբ հորդորեցի եղբայրներին՝ պահել Տիրոջ պատվիրանները:

5 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք իրենց ^ախոնարհեցրին Տիրոջ առաջ. այնպես որ ես ուրախությամբ և մեծ հույսեր ունեցա նրանց համար, որ նրանք կբայլեին արարության շավիղներում:

6 Արդ, բոլոր այս բաներն ասվեցին և արվեցին, երբ հայրս բնակվում էր վրանում՝ մի հովտում, որը նա կոչեց Լեմուել:

7 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, ^ակնության վերցրի Իսմայելի ^բդուստրերից մեկին. և եղբայրներս նույնպես կնության վերցրին Իսմայելի դուստրերից. և ^գՋորամը ևս Իսմայելի ավագ դստերը վերցրեց կնության:

8 Եվ այսպիսով հայրս կատարում էր Տիրոջ բոլոր պատվիրանները, որոնք տրվել էին նրան: Եվ ես՝ Նեփիս, նույնպես Տիրոջ կողմից չափազանց օրհնված էի:

9 Եվ եղավ այնպես, որ Տիրոջ ձայնը խոսեց հորս հետ գիշերով և հրամայեց նրան, որ այգաբացին նա պետք է ճանապարհ ընկնի դեպի անապատ:

10 Եվ եղավ այնպես, որ երբ հայրս առավոտյան վեր կացավ և առաջ գնաց դեպի վրանի դուռը, ի մեծ զարմանս իրեն, նա տեսավ գետնի վրա զարմանալի վարպետության մի կլոր ^ագունդ. և այն ընտիր արույրից էր: Եվ գնդի ներսում կային երկու սլաքներ. և մեկը ցույց էր տալիս ճանապարհը, թե

ուր մենք պետք է գնայինք անապատում:

11 Եվ եղավ այնպես, որ մենք ի մի հավաքեցինք այն բոլոր բաները, որ մենք պետք է տանեինք անապատ և ամբողջ մնացած մեր պարենը, որը Տերը տվել էր մեզ. և մենք վերցրեցինք ամեն տեսակի սերմեր, որ կարող էինք տանել անապատ:

12 Եվ եղավ այնպես, որ մենք վերցրեցինք մեր վրանները և հեռացանք անապատ՝ Լաման գետի մյուս կողմը:

13 Եվ եղավ այնպես, որ մենք ճամփորդեցինք, չորս օրվա ընթացքում, մոտավորապես, հարավ-հարավարևելյան ուղղությամբ, և մենք նորից խփեցինք մեր վրանները. և մենք այդ վայրի անունը կոչեցինք Սագեր:

14 Եվ եղավ այնպես, որ մենք վերցրեցինք մեր աղեղներն ու մեր նետերը և առաջ գնացինք անապատում՝ որսալու ուտելու բան մեր ընտանիքների համար. և մեր ընտանիքների համար ուտելու բան որսալուց հետո, մենք նորից վերադարձանք անապատ՝ մեր ընտանիքների մոտ՝ Սագեր վայրը: Եվ մենք նորից առաջացանք անապատով՝ հետևելով նույն ուղղությանը, մնալով անապատի ամենապտղաբեր մասերում, որոնք ^աԿարմիր ծովի մոտակա սահմաններում էին:

15 Եվ եղավ այնպես, որ մենք ճամփորդեցինք շատ օրերի ընթացքում՝ ճանապարհին ուտելու բան որսալով մեր աղեղներով և մեր նետերով և մեր քարերով և մեր պարսատիկներով:

16 Եվ մենք հետևում էինք գնդի՝
 “ուղղություններին, որոնք մեզ
 առաջնորդում էին դեպի անա-
 պատի ավելի բերրի մասերը:

17 Եվ շատ օրերի ընթացքում
 ճամփորդելուց հետո, մի որոշ
 ժամանակով մենք խփեցինք մեր
 վրանները, որպեսզի կարողանա-
 յինք նորից հանգստանալ և ձեռք
 բերել ուտելիք մեր ընտանիքների
 համար:

18 Եվ եղավ այնպես, որ երբ ես՝
 Նեփիս, առաջ գնացի՝ ուտելու
 բան սպանելու, ահա, ես կտրեցի
 աղեղս, որը պատրաստված էր
 ընտիր “պողպատից. և աղեղս
 ջարդելուց հետո, ահա, եղբայր-
 ներս բարկացան ինձ վրա՝ իմ
 աղեղի կորստի պատճառով, քանի
 որ մենք ուտելիք չհայթաթեցինք:

19 Եվ եղավ այնպես, որ մենք
 վերադարձանք մեր ընտանիք-
 ներն առանց ուտելիքի, և շատ
 հոգնած լինելով՝ իրենց ճամփոր-
 դելու պատճառով, նրանք շատ
 էին տանջվում ուտելիքի բացա-
 կայությունից:

20 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանը
 և Լեմուելը և Իսմայելի որդիները
 սկսեցին չափազանց տրտնջալ՝
 անապատում իրենց տառապանք-
 ների ու չարչարանքների պատ-
 ճառով. և հայրս նույնպես սկսեց
 տրտնջալ Տիրոջ՝ իր Աստծո դեմ.
 այո, և նրանք բոլորը չափազանց
 վշտացած էին, այնքան, որ
 տրտնջացին Տիրոջ դեմ:

21 Արդ, եղավ այնպես, որ ես՝
 Նեփիս, աղեղս կորցնելու պատ-
 ճառով չարչարված լինելով եղ-
 բայրներին հետ, իսկ նրանց

աղեղները կորցրած լինելով իրենց
 ճկունությունը, սկսեց չափազանց
 դժվար լինել, այո, այնքան, որ
 մենք չէինք կարողանում ուտելիք
 հայթաթել:

22 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նե-
 փիս, շատ խոսեցի եղբայրներին
 հետ, որովհետև նրանք նորից
 կարծրացրել էին իրենց սրտերը,
 մինչև իսկ “դժգոհելով Տիրոջից՝
 իրենց Աստծուց:

23 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նե-
 փիս, փայտից մի աղեղ սարքեցի և
 մի ուղիղ փայտածողից՝ մի նետ.
 ուստի, զինվեցի աղեղով ու նետով,
 պարսատիկով ու քարերով: Եվ ես
 ասացի “հորս. Ո՞ր գնամ ուտելիք
 հայթաթելու:

24 Եվ եղավ այնպես, որ նա
 “հարցրեց Տիրոջից, քանի որ
 նրանք խոնարհեցրել էին իրենց՝
 իմ խոսքերի պատճառով. քանզի
 ես շատ բաներ էի ասել նրանց՝ իմ
 հոգու ողջ կորովով:

25 Եվ եղավ այնպես, որ Տիրոջ
 ձայնը եկավ հորս. և նա ճշմար-
 տապես “խրատվեց, Տիրոջ դեմ
 տրտնջալու պատճառով, այնքան,
 որ ընկավ խորը վշտի մեջ:

26 Եվ եղավ այնպես, որ Տիրոջ
 ձայնն ասաց նրան. Նայի՛ր գնդի
 վրա և տե՛ս այն բաները, որ
 գրված են:

27 Եվ եղավ այնպես, որ երբ
 հայրս տեսավ այն բաները, որոնք
 գրված էին գնդի վրա, նա չափա-
 զանց վախեցավ ու դողաց, ինչպես
 և եղբայրներս և Իսմայելի որդի-
 ները և մեր կանայք:

28 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝
 Նեփիս, տեսա ցուցիչները, որոնք

16ա1 Նեփի 16.10, 16, 26,
 18.12,
 Ալմա 37.38–46:
 18աԲ Թագ. ԻԲ.35:

22աԵլ. ԺՁ.8,
 Թվ. ԺԱ.1:
 23աԵլ. Ի.12,
 Մոսիա 13.20:

24աՄոՒ Աղոթք:
 25աԵբեր 2.14:
 սուր Խրատել,
 Խրատելը:

զնդի մեջ էին, որ դրանք աշխատում էին համաձայն այն «հավատքի և ջանասիրության և ուշադրության, որ մենք հատկացնում էինք դրանց:

29 Եվ դրանց վրա նաև մի նոր գրություն կար գրված, որը պարզ կարդացվում էր, որը մեզ տալիս էր «հասկացողություն Տիրոջ ճանապարհների վերաբերյալ. և այն գրվում էր և փոխվում, ժամանակ առ ժամանակ՝ համաձայն այն հավատքի ու ջանասիրության, որ մենք հատկացնում էինք դրան: Եվ այսպիսով, մենք տեսնում ենք, որ «փոքր միջոցներով Տերը կարող է առաջ բերել մեծ բաներ:

30 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, առաջ գնացի վեր՝ դեպի լեռան գագաթը, ըստ այն ուղղությունների, որոնք տրված էին զնդի վրա:

31 Եվ եղավ այնպես, որ ես սպանեցի վայրի կենդանիներ, այնպես որ ձեռք բերեցի ուտելիք մեր ընտանիքների համար:

32 Եվ եղավ այնպես, որ ես վերադարձա մեր վրանները՝ բերելով կենդանիներ, որոնց ես սպանել էի. և արդ, երբ նրանք տեսան, որ ես ուտելիք էի հայթայթել, որքան մեծ եղավ նրանց ուրախությունը: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք իրենց խոնարհեցրին Տիրոջ առջև և գոհություն հայտնեցին նրան:

33 Եվ եղավ այնպես, որ մենք կրկին ճանապարհ ընկանք՝ ճամփորդելով գրեթե նույն ուղղությամբ, ինչպես սկզբում. և շատ օրերի ընթացքում ճամփորդելուց

հետո, մենք կրկին խփեցինք մեր վրանները՝ մի որոշ ժամանակի ընթացքում մնալու համար:

34 Եվ եղավ այնպես, որ «Իսմայելը մահացավ և թաղվեց մի վայրում, որը կոչվում էր Նաոմ:

35 Եվ եղավ այնպես, որ Իսմայելի դուստրերը խորապես ողբացին իրենց հոր կորստյան համար, և անապատում իրենց «չարչարանքների համար, և նրանք տրտնջացին հորս դեմ, քանի որ նա դուրս էր բերել նրանց Երուսաղեմի հողից՝ ասելով. Մեր հայրը մահացավ. այո, և մենք շատ ենք թափառել անապատում և տարել ենք շատ չարչարանքներ, քաղց, ծարավ, և հոգնածություն. և այս բոլոր տառապանքներից հետո մենք պետք է սովից մահանանք անապատում:

36 Եվ այսպես նրանք տրտնջացին հորս դեմ և նաև իմ դեմ. և նրանք ցանկանում էին նորից վերադառնալ Երուսաղեմ:

37 Եվ Լամանն ասաց Լեմուելին և նաև Իսմայելի որդիներին. Ահա, եկեք՝ սպանենք մեր հորը և նաև մեր եղբայր Նեփիին, որն իր վրա է վերցրել մեզ «կառավարիչ ու ուսուցիչ լինելը, մեզ, որ իր ավագ եղբայրներն ենք:

38 Արդ, նա ասում է, որ Տերը խոսել է իր հետ և նաև, որ «հրեշտակներ են սպասավորել իրեն: Բայց, ահա, մենք գիտենք, որ նա մեզ ստում է. և նա ասում է այս բաները և գործում է շատ բաներ՝ իր նեղ խորամանկություններով, որ կարողանա մեր աչքը խաբել՝ մտածելով, որ միգուցե կարողա-

28ա Ալմա 37.40:
սուր Հավատք:
29ա սուր Հասկանալ:
բ Դ.Թագ. է.13,
Հակ. Գ.4,

Ալմա 37.6–7, 41,
Վեոհ 123.16:
34ա 1 Նեփի 7.2–6:
35ա սուր Չախորհուրդներ:
37ա 1 Նեփի 17.44:

սուր Սպանություն:
բ Ծն. Լ.Է.9–11,
1 Նեփի 2.22, 18.10:
38ա 1 Նեփի 3.30–31, 4.3:

նա տանել մեզ հեռու մի օտար անապատ. և մեզ հեռուն տանելուց հետո, նա մտածել է իրեն թագավոր ու կառավարիչ դարձնել մեզ վրա, որպեսզի կարողանա վարվել մեզ հետ՝ ըստ իր կամքի ու հաճույքի: Եվ այս ձևով իմ եղբայր Լամանը նրանց սրտերը դռնեց բարկությամբ:

39 Եվ եղավ այնպես, որ Տերը մեզ հետ էր, այո, իսկապես Տիրոջ ձայնը եկավ և շատ խոսքեր ասաց նրանց և խիստ «խրատեց նրանց. և Տիրոջ ձայնից խրատվելուց հետո, նրանք ետ դարձրեցին իրենց բարկությունը և ապաշխարեցին իրենց մեղքերից, այնպես որ Տերը կրկին օրհնեց մեզ ուտելիքով, որպեսզի մենք չմահանանք:

ԳԼՈՒԽ 17

Նեփիին պատվիրվում է մի նավ կառուցել – Նրա եղբայրները հակառակվում են նրան – Նա հորդորում է նրանց՝ շարադրելով Իսրայելի հետ Աստծո գործերի պատմությունը – Նեփին լցվում է Աստծո գործությամբ – Նրա եղբայրներին արգելվում է ձեռք տալ նրան, այլապես նրանք կչորանան՝ չորացած եղեգի պես: Մոտ 592–591թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ եղավ այնպես, որ մենք կրկին ճամփա ընկանք անապատում. և այդ ժամանակից ի վեր մենք ճամփորդում էինք մոտավորապես արևելյան ուղղությամբ: Եվ մենք ճամփորդում էինք անապատում՝ անցնելով շատ չարչարանքների միջով. և մեր կանայք երեխաներ էին ծնել անապատում:

2 Եվ այնքան մեծ էին Տիրոջ օրհնությունները մեզ վրա, որ մինչ մենք անապատում ապրում էինք՝ հում մսով, մեր կանայք առատ կործք էին տալիս իրենց երեխաներին և ուժեղ էին, այո, ճիշտ տղամարդկանց պես. և նրանք սկսեցին տանել իրենց ճամփորդություններն առանց տրտունջների:

3 Եվ այսպիսով, մենք տեսնում ենք, որ Աստծո պատվիրանները պետք է կատարվեն: Եվ եթե լինում է այնպես, որ մարդկանց զավակները «պահում են Աստծո պատվիրանները, նա կերակրում է նրանց և ուժեղացնում է նրանց, և ապահովում միջոցներ, որոնցով նրանք կարող են իրագործել այն, ինչ նա պատվիրել է նրանց. ուստի, նա մեզ համար միջոցներ էր «ապահովում, մինչ մենք դեգերում էինք անապատում:

4 Եվ մենք դեգերում էինք անապատում շատ տարիների ընթացքում, այո, այսինքն՝ ութ տարի անապատում:

5 Եվ մենք հասանք մի երկիր, որը մենք անվանեցինք Լիառատ՝ նրա առատ մրգի և նաև վայրի մեղրի պատճառով. և այս բոլոր բաները պատրաստվել էին Տիրոջ կողմից, որպեսզի մենք չկորչեինք: Եվ մենք տեսանք ծովը, որը մենք կոչեցինք Իրրեանթում, որը թարգմանվում է՝ շատ ջրեր:

6 Եվ եղավ այնպես, որ մենք խփեցինք մեր վրաները ծովի ափին. և չնայած մենք տարել էինք շատ «չարչարանքներ և շատ դժվարություն, այո, նույնիսկ այնքան շատ, որ չենք կարող դրանք

39ա սուր Խրատել,
Խրատելը:
17 2ա 1 Նեփի 17.12:

3ա Մոսիա 2.41,
Ալմա 26.12:
սուր Հնազանդություն,

Հնազանդ, Հնազանդվել:
բ 1 Նեփի 3.7:
6ա 2 Նեփի 4.20:

բոլորը գրել, մենք չափազանց հրճվում էինք, երբ հասանք ծովափ. և մենք կոչեցինք վայրը Լիառատ՝ դրա առատ մրգի պատճառով:

7 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, Լիառատ երկրում շատ օրերի ընթացքում լինելուց հետո, Տիրոջ ձայնը եկավ ինձ՝ ասելով. Վեր կաց և բարձրացի՛ր սարը: Եվ եղավ այնպես, որ ես վեր կացա ու վեր ելա սարը, և կանչեցի առ Տերը:

8 Եվ եղավ այնպես, որ Տերը խոսեց ինձ հետ՝ ասելով. Դու պետք է մի նավ կառուցես՝ այն ՝ձևով, որ ես ցույց կտամ քեզ, որ ես կարողանամ տանել քո ժողովրդին այս ջրերի մյուս կողմը:

9 Եվ ես ասացի. Տեր, ո՞ր պետք է գնամ, որ կարողանամ գտնել հանքանյութ, որ հալեմ, որպեսզի կարողանամ գործիքներ սարքել՝ նավը կառուցելու համար, այն ձևով, որ դու ցույց տվեցիր ինձ:

10 Եվ եղավ այնպես, որ Տերն ասաց ինձ, թե ուր պետք է գնամ հանքանյութ գտնելու, որ կարողանամ գործիքներ պատրաստել:

11 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, կենդանիների կաշվից փուքս սարքեցի՝ դրանով կրակը փչելու համար. և փուքս սարքելուց հետո, որպեսզի կարողանայի ունենալ ինչով փչել կրակը, ես երկու քար իրար հարվածեցի, որ կարողանայի կրակ ստանալ:

12 Քանի որ Տերն առայժմ թույլ չէր տվել, որ մենք շատ կրակ անեինք, երբ ճամփորդում էինք անապատում. քանի որ նա ասել

էր. Ես կդարձնեմ ձեր ուտելիքը համեղ, որպեսզի դուք այն չհեփեք:

13 Եվ ես կլինեմ նաև ձեր լույսն անապատում. և ՝կպատրաստեմ ձեր առջև ճանապարհը, եթե լինի այնպես, որ դուք պահեք իմ պատվիրանները. ուստի, որքան որ դուք կպահեք իմ պատվիրանները, դուք կառաջնորդվեք դեպի ՝խոստացված երկիր. և դուք ՝կլիմանաք, որ իմ կողմից է, որ դուք առաջնորդվում եք:

14 Այո, և Տերը նաև ասել էր, որ. Դուք խոստացված երկիր հասնելուց հետո, ՝կլիմանաք, որ ես՝ Տերս եմ ՝Աստված. և որ ես՝ Տերս, ազատեցի ձեզ կործանումից. այո, որ ես դուրս բերեցի ձեզ Երուսաղեմի հողից:

15 Այո պատճառով ես՝ Նեփիս, ձգտում էի պահել Տիրոջ պատվիրանները և հորդորում էի եղբայրներիս՝ հավատարմության ու ջանասիրության:

16 Եվ եղավ այնպես, որ ես գործիքներ սարքեցի այն հանքանյութից, որը ես հալել էի ապարից:

17 Եվ երբ եղբայրներս տեսան, որ ես պատրաստվում էի նավ ՝կառուցել, նրանք սկսեցին տրտնջալ իմ դեմ՝ ասելով. Մեր եղբայրը հիմար է, քանի որ կարծում է, թե կարող է նավ կառուցել. այո, և նաև կարծում է, թե կարող է անցնել այս մեծ ջրերը:

18 Եվ այսպես, եղբայրներս բողոքում էին իմ դեմ և ցանկանում, որ իրենք չաշխատեին, քանի որ չէին հավատում, որ ես կարող էի

8ա1 Նեփի 18.2:
12ա1 Նեփի 17.2:
13ա Ավմա 37.38–39:
բ 1 Նեփի 2.20,

Հակոբ 2.12:
գ Ել. 9.7:
14ա2 Նեփի 1.4:
սո՝ Վկայություն:

բ ՎեՌԻ 5.2:
17ա1 Նեփի 18.1–6:

նալ կառուցել. ոչ էլ կամենում էին հավատալ, որ ես ուսուցանվում էի Տիրոջ կողմից:

19 Եվ եղալ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, չափազանց վշտացած էի նրանց սրտերի կարծրության պատճառով. և երբ նրանք տեսան, որ ես սկսեցի վշտանալ, նրանք իրենց սրտերում ուրախացան, այնքան, որ ^ածիծաղեցին իմ վրա՝ ասելով. Մենք գիտեինք, որ դու չես կարող նալ կառուցել, քանի որ գիտեինք, որ քո մոտ բացակայում է ողջամտությունը. ուստի, դու չես կարող իրագործել այդպիսի մի մեծ գործ:

20 Եվ դու մնան ես մեր հորը՝ խոտորված իր սրտի հիմար ^աերևակայություններով. այո, նա մեզ դուրս է բերել Երուսաղեմի հողից, և մենք թափառում ենք անապատում այսքան երկար տարիներ. և մեր կանայք տքնել են՝ երեխայով լինելով. և նրանք երեխաներ են ծնել անապատում և տարել են ամեն ինչ, բացի մահից. և ավելի լավ կլիներ, որ նրանք մահացած լինեին Երուսաղեմից դուրս գալուց առաջ, քան կրեին այս չարչարանքները:

21 Ահա, այսքան շատ տարիներ մենք տառապում ենք անապատում, այն ժամանակ, երբ մենք կարող էինք վայելել մեր ունեցվածքը և մեր ժառանգության հողը. այո, և մենք կարող էինք երջանիկ լինել:

22 Եվ մենք գիտենք, որ ժողովուրդը, որ Երուսաղեմի հողում էր, արդար ժողովուրդ էր. քանի

որ նրանք պահում էին Տիրոջ կանոններն ու դատաստանները, և նրա բոլոր պատվիրաններն ըստ Մովսեսի օրենքի. ուստի, մենք գիտենք, որ նրանք ^աարդար ժողովուրդ են. իսկ մեր հայրը դատապարտեց նրանց և մեզ առաջնորդեց հեռում, որովհետև մենք ակամջ դրեցինք նրա խոսքերին. այո, և մեր եղբայրը մնան է նրան: Եվ խոսքի այս ձևով եղբայրներս տրտնջացին ու բողոքեցին մեր դեմ:

23 Եվ եղալ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, խոսեցի նրանց հետ՝ ասելով. Դուք հավատո՞ւմ եք, որ մեր հայրերը, որոնք Իսրայելի զավակներն էին, Եգիպտոսացիների ձեռքից դուրս առաջնորդված կլինեին, եթե նրանք ականջ չդնեին Տիրոջ խոսքերին:

24 Այո, մի՞թե դուք կարծում եք, որ նրանք դուրս կառաջնորդվեին ճորտությունից, եթե Տերը հրամայած չլիներ Մովսեսին, որ նա պետք է նրանց դուրս ^աառաջնորդեր ճորտությունից:

25 Արդ, դուք գիտեք, որ Իսրայելի զավակները ^աճորտության մեջ էին. և գիտեք, որ նրանք բեռնվում էին ^աաշխատանքներով, որոնց դիմանալը տանջալից էր. ուստի, դուք գիտեք, որ դա անպայման պետք է լավ բան լիներ նրանց համար, որ նրանք դուրս բերվեին գերությունից:

26 Արդ, դուք գիտեք, որ Տիրոջ կողմից էր պատվիրված ^աՄովսեսին՝ անել այդ մեծ աշխատանքը. և դուք գիտեք, որ նրա ^ախոսքով

19ա սուր Հալաժել,
Հալաժանք:
20ա 1 Նեփի 2.11:
22ա 1 Նեփի 1.13:
24ա Ել. 9.2–10,

1 Նեփի 19.10,
2 Նեփի 3.9, 25.20:
25ա Ծն. ԺԵ.13–14:
բ Ել. Ա.11, Բ.11:
26ա Գոր. Է.22–39:

բ Ել. ԺԳ.21–31,
1 Նեփի 4.2,
Մոսիա 7.19, Հել. 8.11,
ՎևոՒ 8.3,
Մովսես 1.25:

Կարմիր ծովի ջրերը բաժանվեցին այս ու այն կողմ, և նրանք անցան միջով՝ չոր գետնի վրայով:

27 Բայց դուք գիտեք, որ Եգիպտացիները, որոնք Փարավոնի զորքերն էին, խեղդվեցին Կարմիր ծովում:

28 Եվ դուք գիտեք նաև, որ նրանք անապատում կերակրվում էին մամանայով:

29 Այո, և դուք գիտեք նաև, որ Մովսեսը, իր խոսքով, համաձայն Աստծո զորության, որն իր մեջ էր, ՝հարվածեց ժայռին, և այնտեղից ջուր դուրս եկավ, որպեսզի Իսրայելի զավակները հագեցնեին իրենց ծարավը:

30 Եվ թեև նրանք առաջնորդվում էին, Տերը՝ նրանց Աստվածը՝ նրանց Զավիչը գնալով նրանց առջևից, առաջնորդելով նրանց ցերեկով և նրանց լույս տալով գիշերով, և նրանց համար անելով ամեն բան, ինչ ՝նպատակահարմար էր մարդու համար ընդունել, նրանք կարծրացրեցին իրենց սրտերն ու կուրացրեցին իրենց մտքերը և ՝զազրախոսեցին Մովսեսի դեմ և ճշմարիտ ու կենդանի Աստծո դեմ:

31 Եվ եղավ այնպես, որ համաձայն իր խոսքի, նա ՝կործանեց նրանց. և համաձայն իր խոսքի, նա ՝առաջնորդեց նրանց. և համաձայն իր խոսքի, նա արեց բոլոր բաները նրանց համար. և չկար

որևէ բան արված, որ նրա խոսքով չլիներ:

32 Եվ Հորդանան գետն անցնելուց հետո, նա դարձրեց նրանց հզոր՝ այդ երկրի զավակներին դուրս ՝բշելու, այո, ցրելու նրանց՝ ի կործանում:

33 Եվ այժմ, դուք կարծում եք, թե այս երկրի զավակները, որոնք խոստումի երկրում էին, որոնք դուրս բշվեցին մեր հայրերի կողմից, դուք կարծում եք, որ նրանք արդարակյա՞ց էին: Ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ:

34 Դուք ի՞նչ եք կարծում, որ մեր հայրերն ավելի ընտրյալ կլինեին, քան նրանք, եթե նրանք արդարակյաց լինեին: Ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ:

35 Ահա, Տերն ամեն մարմին մեկ է համարում. նա, ով ՝արդար է, ՝օրհնվում է Աստծուց: Բայց ահա, այդ ժողովուրդը մերժել էր Աստծո ամեն մի խոսքը և հասունացել էր անօրինության մեջ. և Աստծո լիակատար ցասումը նրա վրա էր. և Տերն անիծեց երկիրը նրանց համար և օրհնեց այն մեր հայրերի համար. նա, անիծեց այն նրանց համար՝ ի կործանումն նրանց, և օրհնեց այն մեր հայրերի համար, որ իշխանություն ձեռք բերեն նրա վրա:

36 Ահա, Տերը ՝ստեղծել է ՝երկիրը, որ այն ՝բնակեցվի. և նա ստեղծել է իր զավակներին, որ նրանք տիրեն այն:

28ա Ել. ԺԶ.4, 14–15, 35, Թվ. ԺԱ.7–8, Բ Օր. Ը.3, Մոսիա 7:19:
29ա Ել. ԺԵ.6, Թվ. Ի.11, Բ Օր. Ը.15, 1 Նեփի 20:21:
30ա Վև. 18.18, 88.64–65: Բ Ել. ԼԲ.8, Թվ. ԺԳ.2–3, Եզեկ. Ի.13–16, Վև. 84.23–25:

31ա Թվ. ԻԶ.65: Բ 1 Նեփի 5.15, Վև. 103.16–18:
32ա Թվ. ԼԳ.52–53, Հես. ԻԳ.8:
35ա Գոր. Ժ.15, 34, Հով. Բ.11, 2 Նեփի 26.23–33: Բ Սաղ. ԾԵ.22, 1 Նեփի 22.17:

գ Ա Թագ. Բ.30, Սաղ. ԳԵ.10, Դև. 20, Ամս 13.4, Վև. 82.10:
36ա ՍՈՒ Ստեղծել, Ստեղծում: Բ ՍՈՒ Երկիր: գ Ես. ԽԵ.18, Աբր. 3.24–25:

37 Եվ նա «բարձրացնում է մի արդար ազգ և կործանում ամբարիշտների ազգերը:

38 Եվ նա դուրս է առաջնորդում արդարներին՝ դեպի ընտիր «երկրներ, իսկ ամբարիշտներին նա՝ կործանում է և անիծում երկիրը նրանց համար՝ իրենց իսկ պատճառով:

39 Նա իշխում է բարձր երկինքներում, քանի որ այն իր գահն է, իսկ այս երկիրը՝ նրա ոտքերի «պատվանդանը:

40 Եվ նա սիրում է նրանց, ովքեր ցանկանում են, որ նա լինի իրենց Աստվածը: Ահա, նա սիրում էր մեր հայրերին, և նա «ուխտեց նրանց հետ, այո, հենց Աբրահամի, ¹Իսահակի և ²Հակոբի. և նա հիշում էր ուխտերը, որ նա արել էր. այդ պատճառով, նա դուրս բերեց նրանց ³Եգիպտոսի երկրից:

41 Եվ նա անապատում նեղում էր նրանց գավազանով. քանզի նրանք «կարծրացնում էին իրենց սրտերը, ճիշտ ինչպես դուք. և Տերը նեղում էր նրանց իրենց անօրինությունների պատճառով: Նա ուղարկեց թևավոր կիզող ⁴օձեր նրանց մեջ. և նրանց խայթվելուց հետո նա ուղի պատրաստեց, որ կարողանային ⁵քուժվել. և գործը, որ նրանք պետք է կատարեին՝ նայելն էր. և միջոցի ⁶պարգույթյան կամ հեշտության

պատճառով՝ եղան շատերը, որ կործանվեցին:

42 Եվ նրանք կարծրացնում էին իրենց սրտերը, ժամանակ առ ժամանակ, և «զագրախոսում ⁷Մովսեսի դեմ, և նաև Աստծո դեմ. այնուամենայնիվ, դուք գիտեք, որ նրանք առաջնորդվեցին առաջ, նրա անգուգական գորությամբ, դեպի խոստումի երկիրը:

43 Եվ այժմ, այս բոլոր բաներից հետո, եկել է ժամանակը, երբ նրանք դարձել են ամբարիշտ, այո, գրեթե հասունացած են. և ես գիտեմ, որ, հավանաբար, նրանք այսօր կործանման եզրին են. քանզի գիտեմ, որ օրը հաստատ պետք է գա, որ նրանք պետք է կործանվեն, բացի միայն մի քանիսից, որոնք կտարվեն գերության:

44 Այդ պատճառով Տերը «պատվիրեց հորս, որ նա հեռանա անապատ. և հրեաները մույնպես ջանում էին զրկել նրան կյանքից. այո, և ⁸դուք մույնպես ջանացիք զրկել նրան կյանքից. ուստի, դուք մարդասպաններ եք ձեր սրտում և նման եք նրանց:

45 Դուք «սրընթաց եք անօրինություն գործելիս, բայց դանդաղ եք Տիրոջը՝ ձեր Աստծուն հիշելիս: Դուք տեսաք ⁹հրեշտակի, և նա խոսեց ձեզ հետ. այո, դուք լսել եք նրա ձայնը, ժամանակ առ ժամանակ. և նա խոսել է ձեզ հետ՝ մեղմ, հանդարտ ձայնով, բայց

37ա Առակ. ԺԳ.34,
1 Նեփի 4.13,
Եթեր 2.10,
ՎևոՒ 117.6:

38ա սոՒ խոստացված
երկիր:

բ Ղև. Ի.22:

39ա Ես. ԿՁ.1,
ՎևոՒ 38.17,
Աբր. 2.7:

40ա սոՒ Աբրահամի ուխտը:
բ Ծն. ԻԱ.12, ՎևոՒ 27.10:

գ Ծն. ԻԸ.1–5:

դ Բ Օր. Գ.37:

41ա Գ. Թագ. ԺԷ.7–23:

բ Թվ. ԻԱ.4–9,

Բ Օր. Ը.15,

Ալմա 33.18–22:

գ Հովհ. Գ.13–15,

2 Նեփի 25.20:

դ Ալմա 37.44–47,
Հել. 8.15:

42ա Թվ. ԺԳ.1–12:

սոՒ Ապստամբություն:

բ ՎևոՒ 84.23–24:

44ա 1 Նեփի 2.1–2:

բ 1 Նեփի 16.37:

45ա Մոսիա 13.29:

բ 1 Նեփի 4.3:

դուք Գանգգայացած էիք, որպեսզի կարողանայիք զգալ նրա խոսքերը. ուստի, նա խոսեց ձեզ հետ որոտի ձայնով, որը գետիներ ցնցեց այնպես, կարծես թե պետք է մասերի բաժանվեր:

46 Եվ դուք գիտեք նաև, որ իր ամենագոր խոսքի ^աուժով նա կարող է ստիպել երկրին, որ այն անհետանա. այո, և դուք գիտեք, որ իր խոսքով նա կարող է ստիպել, որ անհարթ տեղերը դարձվեն հարթ, իսկ հարթ տեղերը լինեն մասնատված: Օ՛ր, ուրեմն, ի՞նչպես է, որ դուք կարողանում եք լինել այդքան կարծր ձեր սրտերում:

47 Ահա, հոգիս պատռվում է տվայտանքից ձեր պատճառով, և սիրտս՝ ցավում. ես վախենում եմ, չլինի թե դուք վտարվեք հավիտյան: Ահա, ես ^ալցված եմ Աստծո Հոգով այնքան, որ մարմինս ուժ ^բչունի:

48 Եվ եղավ այնպես, որ երբ ես ասացի այս խոսքերը, նրանք բարկացան ինձ վրա և ցանկացան զցել ինձ ծովի խորքերը. և երբ նրանք առաջ եկան՝ ձեռք բարձրացնելու ինձ վրա, ես խոսեցի նրանց հետ՝ ասելով. Ամենագոր Աստծո անունով հրամայո՛ւմ եմ, որ ^աչդիպչեք ինձ, քանզի, ես լցված եմ Աստծո ^բգործքամբ՝ այն աստիճան, որ մարմինս այրվում է. և ով որ ձեռք բարձրացնի ինձ վրա, ^գկշորանա, ճիշտ ինչպես չորացած եղեգ. և նա կդառնա ոչինչ Աստծո գործքյան առջև, քանի որ Աստված կզարկի նրան:

49 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, ասացի նրանց, որ նրանք

այլևս չպետք է տրտնջան իրենց հոր դեմ. ոչ էլ հրաժարվեն աշխատել ինձ հետ, քանի որ Աստված էր պատվիրել ինձ, որ ես նալ կառուցեի:

50 Եվ ես ասացի նրանց. ^աԵթե Աստված պատվիրեք ինձ՝ անել բոլոր բաները, ես կկարողանայի անել դրանք: Եթե նա պատվիրեք ինձ, որ ես ասեի այս ջրին՝ հո՛ղ դարձիր, այն կլինեք հող. և եթե ես ասեի դա, այն կկատարվեր:

51 Եվ եթե Տերն ունի այսպիսի մեծ գորուքյուն և գործել է այդքան շատ հրաշքներ մարդկանց զավակների մեջ, ի՞նչպես է որ նա չի կարող ^աուսուցանել ինձ, որ ես նալ կառուցեմ:

52 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, ասացի շատ բաներ եղբայրներիս, այնպես որ նրանք կարկամեցին և չկարողացան վիճել ինձ հետ. ոչ էլ համարձակվեցին ձեռք բարձրացնել ինձ վրա կամ մատով դիպչել ինձ, մույնիսկ շատ օրերի ընթացքում: Եվ նրանք չհամարձակվեցին անել այս, որպեսզի չլինեք թե նրանք չորանային իմ առաջ, այնքան զորեղ էր Աստծո ^աՀոգին. և այսպես էր այն ներգործել նրանց վրա:

53 Եվ եղավ այնպես, որ Տերն ասաց ինձ. Նորից առաջ մեկնի՛ր ձեռքդ դեպի եղբայրներդ և նրանք չեն չորանա քո առջև, բայց ես կցնցեմ նրանց, ասաց Տերը, և դա ես կանեմ, որ նրանք իմանան, որ ես եմ Տերը՝ իրենց Աստվածը:

54 Եվ եղավ այնպես, որ ես առաջ մեկնեցի ձեռքս դեպի եղբայրներս, և նրանք չչորացան իմ առջև. բայց

45գ Եփես. Դ.19:
46ա Հել. 12.6–18:
47ա Միքիս Գ.8:
բ 1 Նեփի 19.20:

48ա Մոսիա 13.3:
բ 2 Նեփի 1.26–27:
սու՛ Զորություն:
գ Գ. Թագ. ԺԳ.4–7:

50ա Փիլ. Դ.13, 1 Նեփի 3.7:
51ա Ծն. 2.14–16,
1 Նեփի 18.1:
52ա սու՛ Սուրբ Հոգի:

Տերը ցնցեց նրանց՝ հենց այն խոսքի համաձայն, որ նա խոսել էր:

55 Եվ նրանք ասացին. Մենք գիտենք անկասկած, որ Տերը քեզ հետ է, քանզի գիտենք, որ Տիրոջ զորությունն էր, որ ցնցեց մեզ: Եվ նրանք ընկան իմ առջև և քիչ էր մնում ինձ «երկրպագելին, բայց ես թույլ չտվեցի նրանց՝ ասելով. Ես ձեր եղբայրն եմ, այո, նույնիսկ ձեր փոքր եղբայրը. ուստի, երկրպագեք Տիրոջը՝ ձեր Աստծուն, և պատվեք ձեր հորը և ձեր մորը, որ ձեր ^բօրերը երկար լինեն այն երկրում, որը Տերը ձեր Աստվածը, կտա ձեզ:

ԳԼՈՒԽ 18

Նավն ավարտված է – Հիշատակվում է Հակոբի ու Հովսեփի ծննդի մասին – Խումբը մավարկում է դեպի խոստացված երկիր – Իսմայելի որդիները և նրանց կանայք միանում են խրախճանքին և խռովությանը – Նեփին կապված է, և նավը ետ է մղվում սարսափելի փոթորիկից – Նեփին ազատ է արձակվում, և նրա աղոթքով մորիկը դադարում է – Մարդիկ հասնում են խոստացված երկիրը: Մոտ 591–589թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ նրանք երկրպագեցին Տիրոջը և աշխատակցեցին ինձ. և մենք զարմանալի վարպետությամբ մշակեցինք հեծանները: Եվ Տերը ցույց էր տալիս ինձ, ժամանակ առ ժամանակ, թե ինչ ձևով ես պետք է մշակեի նավի հեծանները:

2 Արդ, ես՝ Նեփիս, հեծանները

մարդկանցից սովորած ձևով չէի մշակում, ոչ էլ նավն էի կառուցում՝ ըստ մարդկանց իմացած ձևի. այլ ես կառուցում էի դա այն ձևով, որը Տերը ցույց էր տալիս ինձ. ուստի, այն չէր համապատասխանում մարդկանց իմացած ձևին:

3 Եվ ես՝ Նեփիս, հաճախ էի սարգնում և հաճախ «աղոթում Տիրոջը. այդ պատճառով Տերը մեծ բաներ ^բցույց տվեց ինձ:

4 Եվ եղավ այնպես, որ Տիրոջ խոսքի համաձայն նավը վերջացնելուց հետո, եղբայրներս տեսան, որ այն լավն էր, և որ նրա շինվածքը չափազանց ընտիր էր. ուստի, նրանք իրենց կրկին «խոնարհեցրին Տիրոջ առաջ:

5 Եվ եղավ այնպես, որ Տիրոջ ձայնը եկավ հորս, որ մենք պետք է վեր կենայինք և մտնեինք նավը:

6 Եվ եղավ այնպես, որ այգաբացին, երբ մենք նախապատրաստել էինք բոլոր բաները՝ շատ մրգեր և «միս անապատից, և առատ մեղր, և պարեն՝ համաձայն նրա, ինչ Տերը պատվիրել էր մեզ, մենք մտանք նավ մեր ողջ բեռով և մեր սերմերով, և ինչ բաներ, որ մենք բերել էինք մեզ հետ՝ ամեն մեկն իր տարիքին համապատասխան. ուստի, մենք բոլորս մտանք նավ՝ մեր կանանց ու երեխաների հետ:

7 Եվ այժմ, հայրս երկու որդի էր ունեցել անապատում. ավագն անվանվել էր «Հակոբ, իսկ կրտսերը՝ ^բՀովսեփ:

8 Եվ եղավ այնպես, որ բոլորս նավ մտնելուց հետո, վերցնելով մեր պարենը և այն բաները, որ

55ա Գոր. ԺԳ.11–15:

^բ Ել. Ի.12,
Մոսիս 13.20:

18 3ա սոՒ Աղոթք:

^բ սոՒ Հայտնություն:
4ա 1 Նեփի 16.5:

6ա 1 Նեփի 17.2:

7ա 2 Նեփի 2.1:
բ 2 Նեփի 3.1:

մեզ պատվիրված էր, մենք դուրս եկանք ՝ ծով և քամին մեզ առաջ քշեց դեպի ՝ խոստացված երկիրը:

9 Եվ շատ օրերի ընթացքում քամուց առաջ քշվելուց հետո, ահա, եղբայրներս և Իսմայելի որդիները և մահ մրանց կանայք սկսեցին զվարճանալ, այնպես որ սկսեցին պարել և երգել և խոսել շատ գռեհկորեն, այո, մինչև որ մոռացան, թե ինչ գործքամբ էին բերվել այդտեղ. այո, մրանք հասել էին ծայրահեղ գռեհկությամբ:

10 Եվ ես՝ Նեփիս, սկսեցի չափազանց վախենալ, որ չլինի թե Տերը զայրանա մեզ վրա և զարկի մեզ՝ մեր անօրինության պատճառով, որ մենք կույզ գնանք ծովի խորքերին. ուստի, ես՝ Նեփիս, սկսեցի խոսել նրանց հետ շատ լրջորեն. բայց ահա, մրանք ՝ բարկացան ինձ վրա՝ ասելով. Մենք չենք կամենում, որ մեր փոքր եղբայրը ՝ կառավարիչ լինի մեզ վրա:

11 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանն ու Լեմուելը բռնեցին ինձ ու պարաններով կապեցին, և շատ անողորմ վարվեցին ինձ հետ. սակայն Տերը ՝ հանդուրժեց դա, որպեսզի ցույց տա իր գործքունը՝ ի կատարումն իր խոսքի, որը մա խոսել էր ամբարիշտների վերաբերյալ:

12 Եվ եղավ այնպես, որ երբ մրանք կապեցին ինձ՝ այնպես, որ չէի կարողանում շարժվել, ՝ կողմնացույցը, որը պատրաստված էր

Տիրոջ կողմից, դադարեց աշխատել:

13 Այդ պատճառով, մրանք չզիտեին, թե ուր ուղղեին նավը, այնպես որ մի մեծ մրիկ բարձրացավ, այո, մի մեծ ու սարսափելի փոթորիկ, և մենք ջրերի վրայով ետ ՝ քշվեցինք երեք օրվա ընթացքում. և մրանք սկսեցին խիստ վախենալ, որ չլինի թե խեղդվեին ծովում. այնուամենայնիվ, մրանք ինձ չարձակեցին:

14 Եվ չորրորդ օրը, երբ մենք ետ էինք քշվում, փոթորիկը սկսեց խիստ սաստկանալ:

15 Եվ եղավ այնպես, որ մենք քիչ էր մնում կույզ գնայինք ծովի խորքերին: Եվ ջրերի վրայով չորս օրերի ընթացքում ետ քշվելուց հետո, եղբայրներս սկսեցին ՝ տեսնել, որ Աստծո դատաստանները մրանց վրա են, և որ մրանք կորչելու են, եթե չապաշխարեն իրենց անօրինությունների համար, այդ պատճառով մրանք եկան ինձ մոտ և արձակեցին կապերը, որոնք դաստակներին վրա էին, և ահա, դրանք չափազանց ուռել էին. և մահ ոտքերիս կոճերն էին շատ ուռել և սաստիկ էր դրանց ցավը:

16 Այնուամենայնիվ, իմ Աստծուն էի նայում ես և ողջ օրը ՝ գովք էի անում մրան. և չէի տրտնջում Տիրոջ դեմ՝ իմ չարչարանքների պատճառով:

17 Արդ, իմ հայրը՝ Լեքին, շատ բաներ էր ասել մրանց և մահ ՝ Իսմայելի որդիներին. բայց, ահա, մրանք շատ սպառնալիքներ էին

8ա2 Նեփի 10.20:
բ 1 Նեփի 2.20:
սուր խոստացված երկիր:
10ա1 Նեփի 17.17–55:
բ Ծն. Լ.Է.9–11,

1 Նեփի 16.37–38,
2 Նեփի 1.25–27:
11ա Ալմա 14.11:
12ա1 Նեփի 16.10, 16, 26,
2 Նեփի 5.12,
Ալմա 37.38–47,

Վ.Լ.ՈՒ 17.1:
13ա Մոսիա 1.17:
15ա Հել. 12.3:
16ա Ալմա 36.28:
17ա1 Նեփի 7.4–20:

թափում ամեն մեկի դեմ, ով խոսում էր ի նպաստ ինձ. և ծնողներս, կքված լինելով տարիներից և շատ վիշտ տանելով իրենց զավակների պատճառով, կոտորվել էին, այո, մինչև անգամ անկողին էին ընկել:

18 Նրանց վշտի, և շատ դառնությունների, և եղբայրներիս անօրինությունների պատճառով, նրանք համարյա հասցվել էին այս ժամանակից դուրս բերվելուն՝ հանդիպելու իրենց Աստծուն. այո, նրանց սպիտակ մագերը մոտ էին ներքև բերվելու՝ հողի մեջ պառկելու. այո, նրանք վշտից քիչ էր մնացել նույնիսկ ջրի գերեզմանը գցվեին:

19 Եվ Հակոբն ու Հովսեփը նույնպես, լինելով փոքր, կարիք ունենալով լավ սնուցման, վշտացած էին իրենց մոր չարչարանքների պատճառով. և նաև՝ Կլիմա, իր արցունքներով ու աղոթքներով, և նաև երեխաներս չփափկացրին եղբայրներիս սրտերը, որպեսզի նրանք արձակեին ինձ:

20 Եվ չկար ոչինչ, որ կարողանար փափկացնել նրանց սրտերը, բացի Աստծո զորությունից, որը սպառնաց նրանց կործանմամբ. ուստի, երբ նրանք տեսան, որ մոտ են ծովի խորքերին կուլ գնալուն, ապաշխարեցին այն բանի համար, որ արել էին, այնպես որ արձակեցին ինձ:

21 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք արձակեցին ինձ, ահա, ես վերցրեցի կողմնացույցը, և այն աշխատեց, ինչպես որ ես էի ուզում: Եվ եղավ այնպես, որ ես աղոթեցի Տիրոջը. և իմ աղոթելուց հետո քամիները դադարեցին, և

մրրիկը դադարեց և մեծ հանդարտություն տիրեց:

22 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, վարեցի մավը, որպեսզի մենք կրկին նավարկեինք դեպի խոստացված երկիրը:

23 Եվ եղավ այնպես, որ շատ օրերի ընթացքում նավարկելուց հետո, մենք հասանք խոստացված երկիր. և առաջ գնացինք երկրով և խփեցինք մեր վրանները. և կոչեցինք այն՝ խոստացված երկիր:

24 Եվ եղավ այնպես, որ մենք սկսեցինք հերկել հողը և սկսեցինք սերմեր ցանել. այո, մենք դրեցինք հողի մեջ մեր բոլոր սերմերը, որոնք բերել էինք Երուսաղեմի հողից: Եվ եղավ այնպես, որ դրանք շատ լավ աճեցին. ուստի, մենք առատորեն օրհնվեցինք:

25 Եվ եղավ այնպես, որ մենք գտանք խոստումի երկրում, մինչև մենք ճամփորդում էինք անապատով, որ ամտառներում կային ամեն տեսակի վայրի կենդանիներ՝ և՛ կով, և՛ եզ, և՛ էշ, և՛ ձի, և՛ այծ, և՛ քարայծ, և՛ ամեն տեսակի վայրի կենդանիներ, որոնք մարդու օգտագործման համար էին: Եվ մենք գտանք ամեն ձևի հանքանյութ՝ և՛ ոսկու, և՛ արծաթի, և՛ պղնձի:

ԳԼՈՒԽ 19

Նեփին հանքանյութից փոխեղներ է պատրաստում և արձանագրում է իր ժողովրդի պատմությունը – Իսրայելի Աստվածը կգա՝ Լեքիի Երուսաղեմը թողնելու ժամանակից 600 տարի հետո – Նեփին պատմում է

Նրա տառապանքների և խաչելության մասին – Հրեաները կարհամարհվեն և կցրվեն մինչև վերջին օրերը, երբ նրանք կվերադառնան դեպի Տերը: Մոտ 588–570թթ. Բ.Ժ.ա.:

Եւ եղավ այնպես, որ Տերը հրամայեց ինձ, ուստի ես հանքանյութից թիթեղներ պատրաստեցի, որպեսզի կարողանայի փորագրել դրանց վրա իմ ժողովրդի հիշատակարանը: Եվ այն «թիթեղների վրա, որ ես պատրաստեցի, ես փորագրեցի»¹ հորս հիշատակարանը, և նաև մեր ճամփորդություններն անապատում, և հորս մարգարեությունները. և նաև իմ սեփական մարգարեություններից շատերը ես փորագրել եմ դրանց վրա:

2 Եվ ես չգիտեի այն ժամանակ, երբ ես պատրաստեցի դրանք, որ պետք է պատվիրվեի Տիրոջ կողմից պատրաստել «այս թիթեղները. ուստի, հորս հիշատակարանը, և նրա հայրերի տոհմաբանությունը, և անապատում մեր բոլոր գործերի առավել մեծ մասը փորագրված են այն առաջին թիթեղների վրա, որոնց մասին ես խոսել եմ. ուստի, այն բաները, որոնք տեղի էին ունեցել մինչև իմ «այս թիթեղների պատրաստելը, անշուշտ, ավելի մանրամասնորեն հիշատակվում են առաջին թիթեղների վրա:

3 Եվ այս թիթեղներն ըստ պատվիրանի պատրաստելուց հետո, ես՝ Նեփիս, պատվիրան ստացա, որ ծառայությունը և մարգարեու-

թյունները, դրանց առավել պարզ և արժեքավոր մասերը, պիտի գրվեն «այս թիթեղների վրա. և որ այն բաները, որոնք գրված են, պիտի պահվեն իմ ժողովրդի ուսուցման համար, որը պիտի տիրի երկրին և նաև ուրիշ»² իմաստուն նպատակների համար, այն նպատակների, որոնք հայտնի են Տիրոջը:

4 Ուստի, ես՝ Նեփիս, մյուս թիթեղների վրա մի հիշատակարան գրեցի, որը տալիս է մի պատմություն, կամ, որը տալիս է իմ ժողովրդի պատերազմների և կռիվների և ավերումների ավելի մանրամասն պատմությունը: Եվ այս ես արել եմ և պատվիրել իմ ժողովրդին, թե ինչ պետք է անեն իմ գնալուց հետո. և որ այս թիթեղները պետք է փոխանցվեն մի սերնդից մյուսին, կամ մի մարգարեից մյուսին, մինչև Տիրոջ հետագա պատվիրանները:

5 Եվ իմ այս թիթեղները «պատրաստելու մասին մի պատմություն կտրվի ապագայում. և հետո, ահա, ես շարունակում եմ համաձայն նրա, ինչ ես ասացի. և այս ես անում եմ, որ առավել սրբազան բաները»³ պահվեն իմ ժողովրդի իմացության համար:

6 Այնուամենայնիվ, ես չեմ գրում որևէ բան թիթեղների վրա, բացի նրանցից, որոնք կարծում եմ՝ «սրբազան են: Եվ եթե ես սխալվում եմ, հնում մույնպես սխալվում էին. ես կկամենայի արդարացնել ինձ, ոչ թե ուրիշ մարդկանց պատճառով, այլ ես կկամենայի արդարացնել ինձ այն»⁴ թուլությունների

19 1ա սուր թիթեղներ:

բ 1 Նեփի 1.16–17, 6.1–3:

2ա 2 Նեփի 5.30:

բ 1 Նեփի 9.1–5:

3ա Հակոբ 1.1–4, 3.13–14, 4.1–4:

բ 1 Նեփի 9.4–5, ՄՆ 1.7,

ՎևՈՒԲ 3.19–20, 10.1–51:

5ա 2 Նեփի 5.28–33:

բ սուր Մուրբ գրքեր – Մուրբ գրքերը պետք է պահպանվեն:

6ա Տե՛ս Մորմոնի Գրքի

տիտղոսաթերթը:

սուր Մուրբ:

բ Մորմ. 8.13–17, Եթեր 12.23–28:

համար, որոնք ինձանում են՝ ըստ մարմնի:

7 Քանի որ այն բաները, որոնք որոշ մարդիկ գնահատում են շատ արժեքավոր՝ և՛ մարմնի, և՛ հոգու համար, մյուսները՝ ոչինչ են համարում և ոտնակոխ են անում: Այո, մույնիսկ, հենց Իսրայելի Աստծուն են մարդիկ ղոտնակոխ անում. ես ասում եմ կոխ են տալիս իրենց ոտքերով, բայց ես կցանկանայի ասել այլ խոսքերով՝ նրանք ոչինչ են համարում նրան և ականջ չեն դնում նրա խորհուրդների ձայնին:

8 Եվ ահա, նա ՝գալու է, համաձայն հրեշտակի խոսքերի, Երուսաղեմն իմ հոր թողնելու ժամանակից ՝վեց հարյուր տարի անց:

9 Եվ աշխարհը, իր անօրինությունների պատճառով, կդատի նրան՝ որպես ոչ պիտանի մի բանի. ուստի, նրանք կխարազանեն նրան, և նա կտանի դա. և նրանք կզարկեն նրան, և նա կտանի դա: Այո, նրանք ՝կթքեն նրա վրա, և նա դա կտանի՝ մարդկանց զավակների հանդեպ իր ողորմության և երկայնամտության պատճառով:

10 Եվ մեր հայրերի ՝Աստվածը,

որի կողմից նրանք դուրս էին ղբերվել Եգիպտոսից՝ ճորտությունից, և նաև պահպանվել անպատում, այո, Աբրահամի և Իսահակի ղԱստվածը, և Հակոբի Աստվածը, համաձայն հրեշտակի խոսքերի, որպես մարդ ինքն իրեն ղհանձնում է ամբարիշտ մարդկանց ձեռքը՝ ղբարձրացվելու, ըստ ղՁեմոքի խոսքերի, և ղխաչվելու՝ ըստ Նեումի խոսքերի, և ղգերեզմանում թաղվելու՝ ըստ ղՁեմոսի խոսքերի, որը նա ասել է երեքօրյա ղխավարի կապակցությամբ, որը պետք է նշան լինի՝ տրված նրա մահվան մասին նրանց, ովքեր բնակվելու են ծովի կղզիներում, ավելի շուտ, հատկապես, տրված նրանց, ովքեր Իսրայելի ղտնից են:

11 Քանզի, այսպես է խոսել մարգարեն. Տեր Աստված այդ օրը, անշուշտ, ղկայցելի Իսրայելի ողջ տունը, ոմանց՝ իր ձայնով, նրանց արդարության պատճառով, ի մեծ ուրախություն և ի փրկություն իրենց, իսկ մյուսներին՝ իր գորության ղորոտներով ու կայծակներով, փոթորկով, կրակով և ծխով և ղխավարի մեզով և ղգետնի

7ա2 Նեփի 33.2,

Հակոբ 4.14:

բ սոր Ապստամբություն:

8ա սոր Հիսուս Քրիստոս –

Մարգարեություններ

Հիսուս Քրիստոսի

ծննդի և մահվան

մասին:

բ 1 Նեփի 10.4,

2 Նեփի 25.19:

9ա Ես. Ծ.5–6,

Մատ. ԻԷ.30:

10ա2 Նեփի 26.12,

Մոսիա 7.27, 27.30–31,

Ալմա 11.38–39,

3 Նեփի 11.14–15:

բ Ել. Գ.2–10, Զ.6,

1 Նեփի 5.15,

ՎևոՒ 136.22:

գ Մն. ԼԲ.9, Մոսիա 7.19,

ՎևոՒ 136.21:

սոր Եհովա:

դ սոր Քավել,

Քավություն:

ե 3 Նեփի 27.14:

գ Ալմա 33.15, 34.7,

Հել. 8.19–20,

3 Նեփի 10.15–16:

սոր Մուրք գրքեր –

Կորած սուրբ գրքեր.

Ձեմոք:

է 2 Նեփի 6.9,

Մոսիա 3.9:

սոր Խաչելություն:

բ Մատ. ԻԷ.60,

Ղուկ. ԻԳ.53,

2 Նեփի 25.13:

բ Հակոբ 6.1, Հել. 15.11:

սոր Ձեմոս:

ժ 1 Նեփի 12.4–5,

Հել. 14.20, 27,

3 Նեփի 8.3, 19–23,

10.9:

ի 3 Նեփի 16.1–4:

11ա3 Նեփի 9.1–22,

ՎևոՒ 5.16:

բ Հել. 14.20–27,

3 Նեփի 8.5–23:

գ Ղուկ. ԻԳ.44–45,

3 Նեփի 8.19–20:

դ 2 Նեփի 26.5:

ճեղքվելով և ¹¹լեռներով, որոնք վեր կբարձրացվեն:

12 Եվ ¹²բոլոր այս բաները, անկասկած, պիտի գան, ասում է մարգարե ¹³Ջենոսը: Եվ երկրի ¹⁴ժայռերը պիտի ծվատվեն. և երկրի հառաչանքների պատճառով, ծովի կղզիների թագավորներից շատերը Աստծո Հոգուց կներգործվեն՝ բացականչելու. Բնության Աստվածը տառապում է:

13 Իսկ ինչ վերաբերում է նրանց, ովքեր Երուսաղեմում են, ասում է մարգարե, նրանք ¹⁵կխաբազանվեն բոլոր ժողովուրդների կողմից, որովհետև նրանք ¹⁶կխաչեն Իսրայելի Աստծուն և կխտորեն իրենց սրտերը՝ ժխտելով նշաններն ու հրաշքները, և Իսրայելի Աստծո գործությունն ու փառքը:

14 Եվ որովհետև նրանք խտորում են իրենց սրտերը, ասում է մարգարե, և ¹⁷աքիամարիում են Սուրբին Իսրայելի, նրանք մարմնում կթափառեն ու կմեռնեն, և կդառնան ¹⁸սուղոցի ու ¹⁹ասացվածքի առարկա, և կատվեն բոլոր ազգերի մեջ:

15 Այնուամենայնիվ, երբ այն օրը գա, ասում է մարգարե, երբ նրանք ²⁰այլևս չեն խտորի իրենց սրտերն ընդդեմ Սուրբն Իսրայելի, այն ժամանակ, կհիշի նա այն ²¹բուխտերը, որոնք նա արել էր նրանց հայրերին:

16 Այո, այն ժամանակ կհիշի նա ծովի ²²սկզբները. այո, և բոլոր

մարդկանց, ովքեր Իսրայելի տնից են, աշխարհի չորս կողմերից ես ²³կժողովեմ, ասում է Տերը, ըստ մարգարե Ջենոսի խոսքերի:

17 Այո, և ողջ աշխարհը ²⁴կտեսնի Տիրոջ փրկությունը, ասում է մարգարե. ամեն մի ազգ, ցեղ, լեզու և ժողովուրդ կօրհնվի:

18 Եվ ես՝ Նեփիս, գրել եմ այս բաներն իմ ժողովրդին, որ միգուցե կարողանամ համոզել նրանց, որ նրանք հիշեն Տիրոջը՝ իրենց Քավչին:

19 Ուստի, ես խոսում եմ ողջ Իսրայելի տան համար, եթե լինի այնպես, որ ²⁰այս բաները նրանք ձեռք բերեն:

20 Քանի որ, ահա, ես հոգևոր ուժեղ ապրումներ ունեմ, որոնք ինձ հոգնեցնում են այնքան, որ բոլոր հողերս թույլ եմ նրանց համար, ովքեր Երուսաղեմում են. քանզի եթե Տերը ողորմած չլինի՝ ցույց տալու ինձ նրանց վերաբերյալ, ճիշտ ինչպես որ հին մարգարեներին էր արել, ես նույնպես պետք է մեռած լինեի:

21 Եվ նա, անշուշտ, ցույց էր տվել հին ²²մարգարեներին բոլոր բաները նրանց ²³վերաբերյալ. և նա ցույց էր տվել շատերին մաս մեր վերաբերյալ. ուստի, անպայման պետք է, որ մենք իմանանք նրանց վերաբերյալ, քանի որ դրանք գրված են արույրե թիթեղների վրա:

22 Արդ, եղավ այնպես, որ ես՝

11ե 3 Նեփի 8.10:
12ա Հել. 14.20–28:
բ Հակոբ 5.1:
գ Մատ. ԻԷ.51:
13ա Ղուկ. ԻԳ.27–30:
բ 2 Նեփի 10.3:
14ա Ես. ԾԳ.3–6,
Մոսիա 14.3–6:
բ սուր Հրեաներ:

գ Բ Օր. ԻԸ.37,
Գ Թագ. Թ.7,
3 Նեփի 16.9:
15ա 1 Նեփի 22.11–12:
բ սուր Աքքահամի
ուխտը:
16ա 1 Նեփի 22.4,
2 Նեփի 10.21:
բ Ես. ԽԹ.20–22:

սուր Իսրայել –
Իսրայելի ցրվելը:
17ա Ես. ԽԳ.4–5:
19ա Ենոքս 1.16,
Մորմ. 5.12, 7.9–10:
21ա Դ. Թագ. ԺԷ.13,
Ամոս Գ.7:
սուր Մարգարե:
բ 3 Նեփի 10.16–17:

Նեփիս, սովորեցրեցի եղբայրներիս այս բաները. և եղավ այնպես, որ ես նրանց կարդացի շատ բաներ, որոնք փորագրված էին արույրե թիթեղների վրա, որ նրանք կարողանային իմանալ Տիրոջ գործերի մասին ուրիշ երկրներում՝ հնադարյան մարդկանց մեջ:

23 Եվ ես կարդացի նրանց համար շատ բաներ, որոնք գրված էին Մովսեսի Պրբերում. բայց, որպեսզի ես կարողանայի ավելի լիովին համոզել նրանց՝ հավատալու Տիրոջը՝ իրենց Քավչին, ես կարդացի նրանց համար այն, ինչը գրված էր ¹Եսայիա մարգարեի կողմից. քանի որ ես բոլոր սուրբ գրությունները ²նմանեցնում էի մեզ, որպեսզի դա լիներ մեր ³օգտի և ուսման համար:

24 Այդ պատճառով ես խոսեցի նրանց հետ՝ ասելով. Լսեք մարգարեի խոսքերը, դու՛ք, որ Իսրայելի տան մի մնացորդ եք, մի ճյուղ, որ կտրվել եք. լսեք մարգարեի խոսքերը, որոնք գրվել են Իսրայելի ողջ տան համար, և դրանք ձեզ նմանեցրեք, որ դուք նույնպես կարողանաք հույս ունենալ, ինչպես ձեր եղբայրները, որոնցից դուք կտրվել եք. քանզի այս ձեռքով է մարգարեն գրել:

ԳԼՈՒԽ 20

Տերը հայտնում է իր նպատակները

Իսրայելին – Իսրայելն ընտրվել է չարչարանքի հնոցում և պետք է դուրս գա Բաբելոնից – Համեմատեք Եսայիա ԽԸ: Մոտ 588–570թթ. Ք.ծ.ա.:

ԱԿԱՆՋ դրեք ու լսեք սա, ո՛վ Հակոբի տուն, որ կոչվում եք Իսրայելի անունով և դուրս եք եկել Հուդայի ջրերից կամ ¹մկրտության ջրերից, որ երդվում եք Տիրոջ անունով և հիշատակում Իսրայելի Աստծուն, սակայն նրանք չեն երդվում ո՛չ ճշմարտությամբ, ո՛չ էլ արդարությամբ:

2 Այնուամենայնիվ, նրանք իրենց ³սուրբ քաղաքին են կոչում, բայց չեն ⁴ապավինում Իսրայելի Աստծուն, որը Ջորաց Տերն է. այո՛, Ջորաց Տեր է նրա անունը:

3 Ահա, ես ¹առաջվա բաները սկզբից էի հայտարարել. և դրանք դուրս էին եկել իմ քերանից, և ես ցույց տվեցի դրանք: Ես ցույց տվեցի դրանք հանկարծակի:

4 Եվ ես դա արեցի, որովհետև գիտեի, որ ¹դու համառ ես, և քո պարանոցը երկաթե ջլերից է, իսկ ճակատդ՝ արույրից.

5 Եվ ես հենց սկզբից էի հայտարարել քեզ. մինչև այն իրականանալը, ես դրանք ցույց տվեցի քեզ, և ես դրանք ցույց տվեցի վախից, որ չլիներ թե ասեիր. – Իմ ¹կուռքն արեց դրանք, և իմ քանդակած արձանը, և իմ ձուլած արձանը հրամայեց դա:

6 Դու տեսար ու լսեցիր այս

22ա 1 Նեփի 22.1:

23ա Ել. ԺԷ.14,

1 Նեփի 5.11,

Մովսես 1.40–41:

բ 1 Նեփի 15.20,

2 Նեփի 25.4–6,

3 Նեփի 23.1:

գ սուր Սուրբ գրքեր –

Սուրբ գրքերի

արժեքը:

դ 2 Նեփի 4.15:

24ա Ծն. ԽԹ.22–26,

1 Նեփի 15.12,

2 Նեփի 3.4–5:

20 1ա սուր Մկրտություն,

Մկրտել:

2ա Ես. ԾԲ.1:

սուր Երուսաղեմ:

բ նշ. ապավինել:

3ա Ես. ԽԶ.9–10:

4ա նշ. Իսրայել:

5ա սուր Կռապաշտություն:

բոլորը. և դուք չե՞ք հայտարարելու դրանք: Եվ որ ես ցույց եմ տվել քեզ նոր բաներ այս ժամանակից, նույնիսկ ծածուկ բաներ, և դու չգիտեիր դրանք:

7 Դրանք ստեղծվել են այժմ, և ոչ թե սկզբից, նույնիսկ այն օրվանից առաջ, երբ դու չէիր լսել դրանք, դրանք հայտարարվեցին քեզ, որ չլինի թե դու ասեիր. – Ահա, ես գիտեի դրանք:

8 Այո, և դու չես լսում. այո, ոչ էլ գիտես. այո, այդ ժամանակից քո ականջը բացված չէր. քանզի ես գիտեի, որ դու նենգաբար կվարվեիր, և «օրինազանց էիր կոչվում» արգանդից:

9 Այնուամենայնիվ, հանում իմ «անվան, ես ետ կպահեմ իմ զայրույթը, և իմ փառքի համար, ես պիտի ետ պահեմ ինձ քեզանից, որպեսզի չբնաջնջեմ քեզ:

10 Քանի որ, ահա, ես գտել եմ քեզ, ես ընտրել եմ քեզ «չարչարանքի հնոցում:

11 Հանում իմ սեփական օգտի, այո, հանում իմ սեփական օգտի կանեմ ես այս, քանզի ես չեմ հանդուրժի, որ իմ «ամուսնը կեղտոտվի, և ես չեմ տա իմ փառքն ուրիշի:

12 Ականջ դիր ինձ, ո՛վ Հակոբ, և իմ անվանած Իսրայել, քանզի ես եմ նա. ես «առաջինն եմ, և ես նաև վերջինն եմ:

13 Իմ ձեռքն է «դրել նաև երկրի հիմքը, և իմ աջ ձեռքը՝ տարածել երկինքները: Ես կանչում եմ

նրանց, և նրանք միասին ոտքի են կանգնում:

14 Դո՛ւք, բոլո՛րդ, ժողովվեք և լսեք. նրանց միջից ո՞վ է հայտարարել այս բաներն իրենց: Տերը սիրեց նրան. այո, և նա «կկատարի իր խոսքը, որ նա հայտարարել է նրանց միջոցով. և նա կկատարի իր կամքը Քաբելունի վրա, և նրա բազուկը պետք է գա Քաղդեացիների վրա:

15 Տերը նաև ասում է. Ես՝ Տերս, այո, ես եմ խոսել. այո, ես կանչել եմ նրան՝ հայտարարելու, ես բերել եմ նրան, և նա հաջողակ պիտի դարձնի իր ճանապարհը:

16 Եկեք ինձ մոտ. ես «գաղտնի չեմ խոսել. սկսած սկզբից, այն ժամանակից ի վեր, երբ այն հայտարարվեց, խոսել եմ ես. և Տեր Աստված ու նրա Հոգին է ուղարկել ինձ:

17 Եվ այսպես է ասում Տերը՝ քո «Քավիչը՝ Սուրբն Իսրայելի. Ես եմ ուղարկել նրան, Տերս՝ քո Աստվածը, որը սովորեցնում է քեզ օգտակարը, որն Քառաջնորդում է քեզ այն ճանապարհով, որ դու պետք է գնաս. ե՛ս եմ արել դա:

18 Երանի՜ թե ականջ դրած լինեիր իմ «պատվիրաններին, – այդ դեպքում քո խաղաղությունը կլիներ գետի պես և քո արդարությունը՝ ծովի ալիքների պես:

19 Զո՛ւ «սերունդը նույնպես ավագի պես կլիներ. քո որովայնի զավակունքը՝ այնտեղի խիճի պես.

8ա Սաղ. ԾԸ.3:
9ա Ա.Թագ. ԺԲ.22,
Սաղ. ԻԳ.3, Ա
Հովի. Բ.12:
10ա սո՛ւ Չախորդություն:
11ա Երեմ. ԽԴ.26:
բ Ես. ԽԲ.8,
Մովսես 4.1–4:
12ա Հայտ. Ա.17, ԻԲ.13:

սո՛ւ Ալֆա և Օմեգա.
Առաջնեկ:
13ա Սաղ. ԾԲ.25:
սո՛ւ Ստեղծել,
Ստեղծում:
14ա Գ.Թագ. Ը.56,
Վե՛ռ 64.31, 76.3:
բ սո՛ւ Բաբելոն:
16ա Ես. ԽԵ.19:

17ա սո՛ւ Քավիչ:
բ սո՛ւ Ոգեշնչում,
Ոգեշնչել.
Հայտնություն:
18ա Ժող. Ը.5:
19ա Ծմ. ԻԲ.15–19,
Ովսե Ա.10:

նրա անունը չէր կտրվի, ոչ էլ կործանվի իմ առաջից:

20 ^աԴուրս եկեք Բաբելոնից, փախեք Քաղդեացիներից, գովերգող ձայնով հայտարարեք դուք, պատմեք սա, արտասանեք մինչև աշխարհի ծայրը. ասացե՛ք՝ Տերը քավել է իր ^բԺառա Հակոբին:

21 Եվ նրանք ^աչծարավեցին. նա առաջնորդեց նրանց անապատներով. նա ^բԺայռից ջուր դուրս հոսեցրեց նրանց համար. նա ծայրն էլ ճեղքեց, և ջրերը դուրս բխեցին:

22 Եվ չնայած նա արեց այս բոլորը և ավելի մեծ բաներ նույնպես, չկա ^ախաղաղություն ամբարիշտի համար, ասում է Տերը:

ԳԼՈՒԽ 21

Մեսիան լույս է լինելու հեթանոսների համար և ազատելու է գերյալներից – Իսրայելը կժողովվի զորությամբ վերջին օրերում – Թագավորները կլինեն նրանց խնամող հայրերը – Համեմատեք Եսայիայի ԽԹ: Մոտ 588–570թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ կրկին. Ականջ դրեք, ո՛վ Իսրայելի տուն, դո՛ւք, բոլորդ, ովքեր կոտրված եք և դուրս եք քշված իմ ժողովրդի հովիվների ամբարշտության պատճառով. այո, դո՛ւք, բոլորդ, որ կոտրված եք, ցրված եք ամենուրեք, ովքեր իմ ժողովրդից եք, ով Իսրայելի տուն: Լսեք ինձ, ո՛վ ^ակղզիներ, և ականջ դրեք, դո՛ւք, ժողովուրդներ ^բհեռվի. Տերը կանչել է ինձ արգանդից. իմ մոր

որովայնից նա հիշատակել է իմ անունը:

2 Եվ իմ բերանը սրած թրի պես է արել. իր ձեռքի հովանիի տակ է թաքցրել ինձ և ինձ մի փայլուն նետ է շինել, իր կապարճում թաքցրել ինձ.

3 Եվ ասել է ինձ. Դու իմ ^ածառան ես, ո՛վ Իսրայել, որով ես կփառավորվեմ:

4 Այն ժամանակ ես ասացի. Ես գուր աշխատեցի, ես դատարկ և գուր ծախսեցի ուժս. անշուշտ, իմ դատաստանը Տիրոջ մոտ է, և իմ վարձքն իմ Աստծո մոտ է:

5 Եվ այժմ, ասում է Տերը,– որն արգանդից ^աստեղծեց ինձ, որ ես լինեի իր ծառան՝ Հակոբին կրկին իր մոտ բերելիս,– չնայած Իսրայելը դեռ չի հավաքվել, սակայն ես մեծարված կլինեմ Տիրոջ աչքում, և իմ Աստվածը կլինի իմ ուժը:

6 Եվ նա ասաց. Դա թեթև բան է, որ դու պետք է իմ ծառան լինես՝ Հակոբի ^ացեղերը բարձրացնելու և Իսրայելի պահպանվածներին վերադարձնելու համար: Ես քեզ նաև տալու եմ որպես ^բլույս՝ ^գհեթանոսների համար, որպեսզի դու լինես իմ փրկությունն աշխարհի ծայրերի համար:

7 Այսպես է ասում Տերը՝ Իսրայելի Քավիչը՝ նրա Սուրբը, նրան, ում մարդն արհամարհում է, նրան, ում ատում են ազգերը, իշխողների ծառային. Թագավորները կոեսնեն և վեր կկենան, իշխանները նույնպես պիտի երկրպագեն՝ Տիրոջ համար, որը հավատարիմ է:

20ա Երեմ. ԾԱ.6,
վկՈՒՒ 133.5–14:
^բ Ես. ԽԳ.1–2, 21:
21ա Ես. ԽԱ.17–20:
^բ Ել. ԺԷ.6, Թվ. Ի.11,
1 Նեփի 17.29,
2 Նեփի 25.20:

22ա սուր Խաղաղություն:
21 1ա 1 Նեփի 22.4,
2 Նեփի 10.20–22:
^բ վկՈՒՒ 1.1:
3ա Գև. ԻԵ.55,
Ես. ԽԱ.8,
վկՈՒՒ 93.45–46:

5ա Ես. ԽԳ.24:
6ա սուր Իսրայել –
Իսրայելի տասներկու
ցեղերը:
^բ վկՈՒՒ 103.8–10,
Աբր. 2.10–11:
^գ 3 Նեփի 21.11:

8 Այսպես էլ ասում Տերը. Բարենդպաստ ժամանակ քեզ լսեցի, ո՛վ ծովի կղզիներ, և փրկության օրը քեզ օգնեցի. և ես կպահպանեմ քեզ և կտամ քեզ՝ իմ ծառային, որպես ուխտ ժողովրդի համար, հաստատելու երկիրը, ժառանգեցնելու ավերակված ժառանգությունները.

9 Որպեսզի դու ասես՝ Բանտում գտնվողներին. Դուք եկեք. նրանց, ովքեր նստած են թխավարում. Ցույց տվեք ձեզ: Նրանք կարածեն ճանապարհներին, և նրանց Գարտավայրերը կլինեն բոլոր բարձր տեղերում:

10 Նրանք չեն սովի, ոչ էլ ծարավի, ո՛չ շոգը, ո՛չ էլ արևը կգարկի նրանց. քանզի նա, ով ողորմություն ունի նրանց հանդեպ, պետք է առաջնորդի նրանց, հենց ջրի աղբյուրներով կառաջնորդի նրանց:

11 Եվ իմ բոլոր սարերը ճանապարհ կշինեն, և իմ բոլոր մայրուղիները պիտի բարձրացվեն:

12 Եվ այն ժամանակ, ո՛վ Իսրայելի տուն, ահա, մարանք կգան հեռվից. և ահա, սրանք՝ հյուսիսից ու արևմուտքից. և սրանք՝ Սինեայի երկրից:

13 Մերգեք, ո՛վ երկինքներ. և ցնծա, ո՛վ երկիր. քանզի նրանց ոտքը, ովքեր արևելքում են, պիտի հաստատվի. և պոռթկացեք երգով, ո՛վ սարեր. քանզի նրանք այլևս չեն ջախջախվի. քանզի, Տերը մխիթարել է իր ժողովրդին և կունենա ողորմություն իր չարչարվածների վրա:

14 Բայց, ահա, Սիոնն ասաց. Տերը լքել է ինձ, և իմ Տերը մոռացել է ինձ, բայց նա ցույց կտա, որ չի մոռացել:

15 Քանզի կարո՞ղ է կինը մոռանալ իր ծծկեր մանկանը, որ կարեկցանք չունենա իր արգանդի որդուն: Այո՛, նրանք կարող է թմոռանա, սակայն ես քեզ չեմ մոռանա, ո՛վ Իսրայելի տուն:

16 Ահա, ես փորագրել եմ քեզ իմ ձեռքերի մափերի վրա. քո պարիսպները մշտապես իմ առջևում են:

17 Քո զավակները կշտապեն քեզ ավերողների դեմ. և նրանք, ովքեր մալերեցին քեզ, դուքս պիտի գան քեզանից:

18 Աչքերդ բարձրացրու շուրջբոլորդ և տե՛ս. սրանք բոլորը՝ ժողովվում են միասին, և նրանք պիտի գան քեզ մոտ: Եվ ինչպես կենդանի եմ ես, ասում է Տերը, դու, անշուշտ, պիտի հազնես նրանց բոլորին՝ որպես զարդ, և նրանցով գոտևորվես, ճիշտ ինչպես հարս:

19 Որովհետև քո ավերակները և քո ամայի վայրերը, և քո փլատակների երկիրը պետք է այժմ նույնիսկ նեղ լինի բնակիչների պատճառով. և նրանք, ովքեր կլանել էին քեզ, կլինեն հեռվում:

20 Որդիքը, որ դու կունենաս, առաջիններին կորցնելուց հետո, նորից քո ականջին կասեն. Տեղը շատ մեղ է ինձ համար. տեղ տուր ինձ, որ բնակվեմ:

21 Այդ ժամանակ մղու կասես քո սրտում. Սրանց ո՞վ ծնեց ինձ

8ա2 Նեփի 3.6–15,
3 Նեփի 21.8–11,
Մորմ. 8.16, 25:
9ա սուր Գրկություն
մահացածների համար:
բ 2 Նեփի 3.5:
գ Եզեկ. Լ.Գ.14:

11ա Ես. ԿԲ.10,
ՎևոՒ 133.23–32:
12ա Ես. ԽԳ.5–6:
13ա Ես. ԽԳ.23:
15ա սուր Կին, Կանայք:
բ Ես. ԽԱ.17, Ալմա 46.8,
ՎևոՒ 61.36:

16ա Զաք. ԺԳ.6:
17ա 3 Նեփի 21.12–20:
18ա Միքիա Գ.11–13:
20ա Կալ մեղ, ճնշող:
21ա մշ. Սիոն:

համար, տեսնելով, որ ես կորցրել եմ իմ զավակներին և Քամուլ եմ, գերյալ ու դեսուդեն թափառող: Եվ ո՞վ է մեծացրել սրանց: Ահա, ես մնացել էի մեմակ. սրա՛նք, որտե՞ղ էին մրանք:

22 Այսպես է ասում Տեր Աստված. Ահա, ես կբարձրացնեմ իմ ձեռքը դեպի ՝ հեթանոսները և վեր կհանեմ իմ ՝ դրոշը ժողովրդի համար. և նրանք իրենց ճեռքերի վրա կբերեն քո որդիներին, և քո դուստրերին կտանեն իրենց ուսերին:

23 Եվ ՝ թագավորները կլինեն քո լիսնամող հայրերը, և նրանց թագուհիները՝ քո ստնտու մայրերը. նրանք երեսնիվայր մինչև գետին կխոնարհվեն քեզ և կլիզեն քո ոտքերի փոշին. և դու կիմանաս, որ ես եմ Տերը. քանզի նրանք, ովքեր Պալատում են ինձ, ամոթով չեն մնա:

24 Քանզի մի՞թե հզորից կառնվի ավարը, կամ արդյոք ՝ օրինական գերյալները կազատվե՞ն:

25 Բայց այսպես է ասում Տերը. Նույնիսկ հզորի գերիները կառնվեն և զարհուրելիի ավարը կազատվի. քանզի ես կկռվեմ նրա հետ, ով կռվում է քեզ հետ, և ես կփրկեմ քո զավակներին:

26 Եվ ես ՝ կկերակրեմ նրանց, ովքեր քեզ ճնշում են, իրենց իսկ մտով. նրանք կհարբեն իրենց իսկ արյունով, ինչպես քաղցր գինով. և ամեն մարմին ՝ կիմանա, որ ես՝ Տերս եմ քո Փրկիչը և քո Քավիչը՝ Հակոբի ճշգրտը:

ԳԼՈՒԽ 22

Իսրայելը կցրվի ողջ երկրի երեսով – Հեթանոսներն ավետարանով կկերակրեն ու կսնուցեն Իսրայելին վերջին օրերում – Իսրայելը կհավաքվի և կփրկվի, իսկ ամբարիշտները հարդի պես կայրվեն – Դևի թագավորությունը կկործանվի և Սատանան կկապվի: Մոտ 588–570թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ երբ ես՝ Նեփիս, կարդացի այս բաները, որոնք գրված էին արույրե ՝ թիթեղների վրա, եղբայրներս եկան ինձ մոտ և ասացին ինձ. Ի՞նչ են նշանակում այդ բաները, որոնք դու կարդացիր: Ահա, դրանք պիտի հասկացվեն համաձայն այն բաների, որոնք հոգևո՞ր են, որ պիտի իրականանան համաձայն հոգու և ոչ թե մարմնի:

2 Եվ ես՝ Նեփիս, ասացի նրանց. Ահա, դրանք ՝ հայտնի էին դարձել մարգարեին ՝ Քնոզու ձայնով. քանզի Հոգու միջոցով են բոլոր բաները հայտնի դարձվում Պարգարեներին, ինչեր պիտի գան մարդկանց զավակների վրա՝ համաձայն մարմնի:

3 Ուստի, այն բաները, որոնց մասին ես կարդացի, բաներ են, որոնք վերաբերում են և՛ ՝ մահկանացու, և՛ հոգևոր բաներին. քանզի երևում է, որ Իսրայելի տունը վաղ թե ուշ ՝ կցրվի ողջ երկրի երեսով, և նաև բոլոր ազգերի մեջ:

21բ Ես. ԾԳ.1,
Գաղ. Գ.27:

22ա Ես. ԿԶ.18–20:
բ Ես. ԺԱ.12, ԺԸ.3:
գ 1 Նեփի 22.8,
2 Նեփի 10.8–9:

23ա Ես. Կ.16:
բ 1 Նեփի 22.6:
գ 2 Նեփի 6.13,

Վևո 98.2, 133.10–11,
45:

24ա 1 Նեփի 21.25:
26ա 1 Նեփի 22.13–14:
բ Մոսիա 11.22:
գ սուր Եհովա:
22 1ա 1 Նեփի 19.22,
2 Նեփի 4.2:
2ա Բ Պետ. Ա.19–21:

բ սուր Սուրբ Հոգի:
գ սուր Մարգարեություն,
Մարգարեանալ:
3ա Վևո 29.31–34:
բ 1 Նեփի 10.12–14,
2 Նեփի 25.14–16:
սուր Իսրայել –
Իսրայելի ցրվելը:

4 Եվ ահա, կան շատերը, որոնք արդեն կորել են նրանց իմացությունից, ովքեր Երուսաղեմում են: Այո՛, բոլոր ^ացեղերի մեծ մասը հեռու են ^բտարվել. և նրանք ցրված են դեսուդեն՝ ծովի ^գկղզիների վրա. և ուր են նրանք, մեզանից ոչ մեկը չգիտի, բացի այն, որ մենք գիտենք, որ նրանք հեռու են քշվել:

5 Եվ, որովհետև, նրանք հեռու են տարվել, այս բաները մարգարեացել են նրանց վերաբերյալ և նաև բոլոր նրանց վերաբերյալ, որոնք այսուհետև կցրվեն ու կծուվեն Իսրայելի Սուրբի պատճառով. քանզի նրա դեմ նրանք կկարծրացնեն իրենց սրտերը. այդ պատճառով նրանք պետք է ցրվեն բոլոր ազգերի մեջ և պետք է ^ատավեն բոլոր մարդկանց կողմից:

6 Այնուամենայնիվ, երբ նրանք ^ասնուցվեն ^բհեթանոսների կողմից, և Տերը բարձրացնի իր ձեռքը հեթանոսների վրա և վեր հանի նրանց՝ որպես դրոշ, և նրանց ^գզավակները տարվեն նրանց ձեռքերին, և նրանց դուստրերը տարվեն նրանց ուսերին, ահա, այս բաները, որոնց մասին խոսվեց, իրական են. քանզի այսպիսին են Տիրոջ ուխտերը մեր հայրերի հետ, և դա վերաբերում է մեզ, և նաև բոլոր մեր եղբայրներին, մեր

զալիք օրերում, ովքեր Իսրայելի տնից են:

7 Եվ դա նշանակում է, որ գալիս է ժամանակը, որ Իսրայելի ողջ տունը ցրվելուց և ձուլվելուց հետո, որ Տեր Աստված մի հզոր ազգ կբարձրացնի ^ահեթանոսների միջից, այո, հենց այս երկրի երեսին. և նրանց կողմից մեր սերունդը պիտի ^բցրվի:

8 Եվ մեր սերնդի ցրվելուց հետո, Տեր Աստված կշարունակի մի ^ազարմանալի գործ անել ^բհեթանոսների մեջ, որը մեր սերնդի համար մեծ ^գարժեք կունենա. այդ պատճառով այն համեմատվում է հեթանոսների կողմից նրանց սնուցվելուն և ուսերի վրա տարվելուն:

9 Եվ այն մեծ ^աարժեք կունենա նաև հեթանոսների համար. և ոչ միայն հեթանոսների համար, այլ ^բողջ Իսրայելի ^գտան համար՝ հայտնի դարձնելու երկնքի Հոր ^դուխտերն Աբրահամի հետ՝ ասելով. Զո ^եսերնդով ^զկօրհնվեն երկրի բոլոր ցեղերը:

10 Եվ ես կցանկանայի, իմ եղբայրներ՛, որ դուք իմանայիք, որ երկրի բոլոր ցեղերը չեն կարող օրհնվել, մինչև նա ^աչմերկացնի իր բազուկն ազգերի աչքերի առջև:

11 Ուստի, Տեր Աստված կշարունակի մերկացնել իր բազուկը բոլոր ազգերի աչքերի առջև՝ իրա-

4ա սուր Իսրայել –
Իսրայելի տառը
կորած ցեղերը:
բ 2 Նեփի 10.22:
գ 1 Նեփի 21.1,
2 Նեփի 10.8, 20:
5ա 1 Նեփի 19.14:
6ա 1 Նեփի 21.23:
բ սուր Հեթանոսներ:
գ 1 Նեփի 15.13:
7ա 3 Նեփի 20.27:

բ 1 Նեփի 13.12–14,
2 Նեփի 1.11:
8ա Ես. Իթ. 14,
1 Նեփի 14.7,
2 Նեփի 27.26:
սուր Ավետարանի
վերականգնումը:
բ 2 Նեփի 10.10–11,
3 Նեփի 16.4–7,
Մորմ. 5.19:
գ 1 Նեփի 15.13–18,

3 Նեփի 5.21–26, 21.7:
9ա 1 Նեփի 14.1–5:
բ 2 Նեփի 30.1–7:
գ 2 Նեփի 29.13–14:
դ Բ Օր. Գ. 31:
ե սուր Աբրահամի ուխտը:
զ Ծն. ԺԲ. 2–3,
3 Նեփի 20.27,
Աբր. 2.9–11:
10ա Ես. ԾԲ. 10:

գործելով իր ուխտերը և իր ավետարանը նրանց համար, ովքեր Իսրայելի տնից են:

12 Այդ պատճառով նա նրանց կրկին դուրս կբերի գերությունից, և նրանք պիտի ՝ հավաքվեն իրենց ժառանգության հողերում, և նրանք դուրս կբերվեն մթությունից և ՝ խավարից. և նրանք կիմանան, որ ՝ Տերն է իրենց ՝ Փրկիչը և իրենց Քավիչը ՝ ՝ Հզորն Իսրայելի:

13 Եվ այն մեծ և ՝ ալիքոժ եկեղեցու արյունը, որը ողջ աշխարհի պոռնիկն է, պիտի շրջվի իրենց իսկ գլխին. քանզի նրանք ՝ կապտերագմեն իրար միջև և իրենց ՝ իսկ ձեռքերի սրերը կընկնեն իրենց իսկ գլխին, և նրանք պիտի հարբեն իրենց իսկ արյամբ:

14 Եվ ամեն ՝ ազգ, որը կատերազմի քո դեմ, ո՛վ Իսրայելի տուն, պիտի դարձվեն մեկը մյուսի դեմ, և նրանք պիտի ՝ ընկնեն այն փոսը, որը փորել էին ՝ Տիրոջ ժողովրդին որոգայթելու համար: Եվ բոլորը, ովքեր ՝ կկոչվեն Սիոնի դեմ, պիտի կործանվեն, և այն մեծ պոռնիկը, որը խեղաթյուրել է Տիրոջ ճշմարիտ ուղիները, այո, այն մեծ և պիղծ եկեղեցին ՝ փոշույն կհավասարվի, և մեծ կլինի նրա անկումը:

15 Քանզի ահա, ասում է մարգարեն՝ ժամանակն արագ մոտենում է, երբ Սատանան այլևս գործություն չի ունենա մարդկանց

զավակների սրտերի վրա. քանզի շուտով գալիս է օրը, երբ բոլոր հպարտները և նրանք, ովքեր գործում են ամբարշտորեն, ՝ հարդի պես կլինեն. և գալիս է օրը, երբ նրանք պիտի ՝ ալյրվեն:

16 Քանզի, ժամանակը շուտով գալիս է, երբ Աստծո լիակատար ՝ ցասումը դուրս կթափվի բոլոր մարդկանց զավակների վրա. քանզի նա չի հանդուրժի, որ ամբարիշտը կործանի արդարին:

17 Ուստի, նա ՝ կպահպանի ՝ արդարներին իր գործյամբ, նույնիսկ եթե այնպես լինի, որ նրա լիակատար ցասումը գա, և արդարները կպահպանվեն, մինչև իսկ նրանց թշնամիները կկործանվեն՝ կրակով: Ուստի, արդարը վախենալու կարիք չունի. քանզի, այսպես է ասում մարգարեն, նրանք պիտի փրկվեն, նույնիսկ, եթե դա լինի կրակով:

18 Ահա, իմ եղբայրներ՝, ես ասում եմ ձեզ, որ այս բաները պիտի շուտով գան. այո, նույնիսկ, արյուն և կրակ և ծխի մեզ պիտի գա. և դա պիտի անպայման լինի այս երկրի երեսին. և դա գալիս է մարդկանց վրա, ըստ մարմնի, եթե լինի այնպես, որ նրանք կարծրացնեն իրենց սրտերը՝ ընդդեմ Սուրբն Իսրայելի:

19 Քանզի ահա, արդարը չպիտի կորչի. քանի որ հաստատ պիտի գա ժամանակը, որ բոլոր

12ա սուր Իսրայել –
Իսրայելի ցրվելը:
բ սուր Հոգևոր խավար:
գ 2 Նեփի 6.10–11:
դ սուր Փրկիչ:
ե սուր Եհովա:
13ա սուր Դև – Դևի
եկեղեցին:
բ 1 Նեփի 14.3, 15–17:
գ 1 Նեփի 21.26:

14ա Դուռ. ԻԱ.10:
բ Ես. Կ.12, 1 Նեփի 14.3,
ՎևոՒ 109.25:
գ 2 Նեփի 10.13, 27.3:
դ Ես. ԻԵ.12:
15ա Ես. Ե.23–24,
Նաում Ա.10,
Մադ. Դ.1,
2 Նեփի 15.24, 26.4–6,
ՎևոՒ 64.23–24, 133.64:

բ Սադ. ԻԱ.9,
3 Նեփի 25.1,
ՎևոՒ 29.9:
սուր Երկիր – Երկրի
մաքրագործումը:
16ա 1 Նեփի 14.17:
17ա 2 Նեփի 30.10,
Մովսես 7.61:
բ 1 Նեփի 17.33–40:

նրանք, ովքեր մարտնչում են Միոնի դեմ, պիտի արտաքսվեն:

20 Եվ Տերը, անշուշտ, կպատրաստի ճանապարհ իր ժողովրդի համար, ի կատարումն Մովսեսի խոսքերի, որ նա խոսել էր՝ ասելով. Տերը՝ ձեր Աստվածը, ինձ նման մի՝ մարգարե կբարձրացնի ձեզ համար. նրան դուք պետք է լսեք բոլոր բաներում, ինչ նա ձեզ կասի: Եվ կլինի այնպես, որ բոլոր նրանք, ովքեր չեն լսի այդ մարգարեին,՝ կկտրվեն մարդկանց միջից:

21 Եվ այժմ ես՝ Նեփիս, հայտարարում եմ ձեզ, որ այս մարգարեն, ում մասին Մովսեսը խոսել էր, Սուրբն է Իսրայելի. ուստի, նա Պատասխան կանի արդարությամբ:

22 Եվ արդարները վախենալու կարիք չունեն, քանի որ, այդ նրանք են, որոնք չեն կործանվի: Այլ դա դևի թագավորությունն է, որ պետք է կառուցվի մարդկանց զավակների մեջ, թագավորություն, որը հաստատված է նրանց մեջ, որոնք մարմնում են,–

23 Քանզի ժամանակն արագ կգա, երբ բոլոր տեկեղեցիները, որոնք կառուցվել են շահ ստանալու համար, և բոլոր նրանք, որոնք կառուցվել են մարմինների վրա իշխելու համար, և նրանք, որոնք կառուցվել են՝ աշխարհի աչքում՝ հանրաճանաչ դառնալու համար, և նրանք, որոնք ձգտում են մարմնի տռփանքների և աշխարհի

բաների և ամեն տեսակի անօրինություն անելու. այո, վերջապես, բոլոր նրանք, ովքեր պատկանում են դևի թագավորությանը, նրանք է, որ պետք է վախենան և դողան և զսարսռեն. այդ նրանք է, որ պետք է փոշում հավասարեցվեն. նրանք է, որ պետք է հարդի պես զայրվեն, և դա՝ համաձայն մարգարեի խոսքերի:

24 Եվ ժամանակն արագ գալիս է, երբ արդարները կառաջնորդվեն զոմի՝ հորթերի պես, և Սուրբն Իսրայելի կթագավորի գերիշխանությամբ և հզորությամբ և զորությամբ և մեծ փառքով:

25 Եվ նա՝ հավաքում է իր զավակներին աշխարհի չորս կողմերից. և նա հաշվում է իր ոչխարներին, և նրանք գիտեն նրան. և պիտի լինի մեկ հոտ և մեկ ղեկավար. և նա պիտի կերակրի իր ոչխարներին, և նրանում նրանք զարոտ կգտնեն:

26 Եվ նրա ժողովրդի արդարության շնորհիվ՝ Սատանան զորություն չունի. այդ պատճառով նա չի կարող արձակվել շատ տարիների ընթացքում. քանի որ զորություն չունի մարդկանց սրտերի վրա, քանզի նրանք բնակվում են արդարության մեջ և Իսրայելի Սուրբն է թագավորում:

27 Եվ այժմ, ահա, ես՝ Նեփիս, ասում եմ ձեզ, որ բոլոր այս բաները պետք է գան՝ համաձայն մարմնի:

20ա Հովհ. Դ.19, Է.40:

բ Վե.Ու. 133.63:

21ա Բ.Օր. ԺԸ.15, 18,

Գոր. Գ.20–23,

1 Նեփի 10.4,

3 Նեփի 20.23:

բ Սաղ. ԴԸ.9,

Մովսես 6.57:

23ա 1 Նեփի 14.10,

2 Նեփի 26.20:

սուր Քահանանեցություն:

բ Ղուկ. 2.26, Ալմա 1.3:

գ 2 Նեփի 28.19:

դ 2 Նեփի 26.6:

24ա Ամովս 2.4, Մաղ. Դ.2,

3 Նեփի 25.2:

25ա սուր Իսրայել –

Իսրայելի ցովելը:

բ սուր Բարի հովիվ:

գ Սաղ. ԻԳ:

26ա Հայտ. Ի.2, Ալմա 48.17,

Վե.Ու. 43.31, 45.55,

88.110, 101.28:

սուր Դ.և:

բ Հակոբ 5.76:

գ սուր Հազարամյակ:

28 Բայց, ահա, բոլոր ազգերը, ցեղերը, լեզուները և ժողովուրդները պիտի բնակվեն ապահով Սուրբովն Իսրայելի, եթե այնպես լինի, որ նրանք ^{ապաշխարեն}։

29 Եվ այժմ, ես՝ Նեփիս, վերջացնում եմ. քանի որ այլևս չեմ համարձակվում խոսել ավելին այս բաների վերաբերյալ։

30 Ուստի, իմ եղբայրներ՝, ես կկամենայի, որ դուք հաշվի առնեք, որ այն բաները, որոնք գրված

են արույրե ^{քիթեղների վրա}, ճշմարիտ են. և դրանք վկայում են, որ մարդ պետք է հնազանդ լինի Աստծո պատվիրաններին։

31 Ուստի, դուք չպետք է ենթադրեք, որ ես և հայրս միակն ենք, որ վկայել ենք և նաև սովորեցրել դրանք։ Հետևաբար, եթե դուք հնազանդ լինեք ^{պատվիրաններին} և համբերեք մինչև վերջ, դուք կփրկվեք վերջին օրը։ Եվ դա այդպես է։ Ամեն։

ՆԵՓԻԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔԸ

Լեքիի մահվան պատմությունը։ Նեփիի եղբայրներն ապստամբում են նրա դեմ։ Տերը նախագուշացնում է Նեփիին՝ հեռանալ անապատ։ Նրա ճամփորդություններն անապատում և այլն։

ԳԼՈՒԽ 1

Լեքին մարգարեանում է ազատության մի երկրի վերաբերյալ – Նրա սերունդը կցրվի և կզարկվի, եթե նրանք մերժեն Սուրբին Իսրայելի – Նա հորդորում է իր որդիներին հազնել արդարության զենքերը։ Մոտ 588–570թթ. Ք.ծ.ա.։

Եվ եղավ այնպես, որ երբ ես՝ Նեփիս, վերջ դրեցի իմ եղբայրներին սովորեցնելուն, մեր ^{ապաշխարե} Լեքին, նույնպես շատ բաներ խոսեց նրանց հետ և կրկնեց նրանց, թե ինչ մեծ բաներ էր արել Տերը նրանց համար, դուրս բերելով նրանց Երուսաղեմի հողից։

2 Եվ նա խոսեց նրանց հետ ջրերի վրա իրենց ^{ապստամբությունների} և Աստծո ողորմությունների մասին, որը նրանց կյանքը խնայում էր, որպեսզի կույ չգնային ծովին։

3 Եվ նա խոսեց նրանց հետ նաև խոստումի երկրի մասին, որը նրանք ձեռք էին բերել, որքան ողորմած էր Տերը եղել՝ նախագուշացնելով մեզ, որ մենք պետք է դուրս փախչեինք Երուսաղեմի հողից։

4 Քանզի, ահա, ասաց նա, ես ^{տեսիլք} եմ տեսել, որով ես գիտեմ, որ ^{Երուսաղեմը} կործանվել է. և եթե մենք մնացած լինեինք Երուսաղեմում, մենք նույնպես ^{կորած} կլինեինք։

28ա սՈՒ Ապաշխարել, Ապաշխարություն. Ներել: 30ա 2 Նեփի 4.2: 31ա Մատ. ԺԹ.17: սՈՒ Պատվիրաններն	Աստծո: [2 ՆԵՓԻ] 1 1ա սՈՒ Հայրապետ, Հայրապետական: 2ա 1 Նեփի 18.9–20: 4ա սՈՒ Տեսիլք:	p Դ Թագ. ԻԳ.14–15, Երեմ. ԽԳ.2, 1 Նեփի 1.4, Հել. 8.20: q Ալմա 9.22:

5 Բայց, ասաց նա, չնայած մեր չարչարանքներին, մենք ձեռք ենք բերել խոստումի՝ Մերկիր, երկիր, որը բոլոր մյուս երկրներից ավելի՝ ընտիր է. երկիր, որը Տեր Աստված ուխտել է ինձ հետ՝ լինելու մի երկիր իմ սերնդի ժառանգության համար։ Այո, Տերը հավիտյան զուխտել է այս երկիրն ինձ և իմ զավակներին, և նաև բոլոր նրանց, ովքեր դուրս կառաջնորդվեն ուրիշ երկրներից Տիրոջ ձեռքով։

6 Ուստի, ես՝ Լեքիս, մարգարեանում եմ, համաձայն Հոգու ներգործումների, որն ինձանում է, որ ոչ ոք չի գա այս երկիրը, եթե նա չբերվի Տիրոջ ձեռքով։

7 Ուստի, այս Մերկիրը նվիրագործված է նրա համար, ում նա կբերի։ Եվ եթե լինի այնպես, որ նրանք ծառայեն նրան, ըստ այն պատվիրանների, որոնք նա տվել է, այն կլինի թագաւորության երկիր նրանց համար. ուստի, նրանք երբեք չեն տարվի գերության. եթե այդպես լինի, դա կլինի անօրինության պատճառով. քանզի եթե անօրինությունը շատանա, երկիրը նրանց համար զանիծված կլինի, իսկ արդարների համար այն օրհնված կլինի հավիտյան։

8 Եվ, ահա, դա իմաստություն է, որ այս երկիրը դեռ պետք է պահվի մյուս ազգերի իմացությունից. քանզի ահա, բազմաթիվ ազգեր կհեղեղեին երկիրը, այնպես որ ժառանգության համար տեղ չէր լինի։

9 Ուստի, ես՝ Լեքիս, ձեռք եմ

բերել խոստում, որ Մորքան որ նրանք, ում Տեր Աստված դուրս կբերի Երուսաղեմի հողից, կպահեն նրա պատվիրանները, նրանք՝ կբարգավաճեն այս երկրի երեսին. և նրանք կպահվեն բոլոր մյուս ազգերից, որ կարողանան տիրել այս երկրին՝ իրենց համար։ Եվ եթե լինի այնպես, որ նրանք չպահեն նրա պատվիրանները, նրանք կօրհնվեն այս երկրի երեսին և չի լինի մեկը, որ նեղություն պատճառի նրանց, ոչ էլ խլի նրանց ժառանգության հողը. և նրանք ապահով կբնակվեն հավիտյան։

10 Բայց ահա, երբ գա ժամանակը, որ նրանք անհավատության մեջ ընկնեն, Տիրոջ ձեռքից այնպիսի մեծ օրհնություններ ստանալուց հետո, գիտելիք ունենալով երկրի և բոլոր մարդկանց ստեղծման մասին, իմանալով Տիրոջ մեծ ու զարմանալի գործերն աշխարհի արարումից ի վեր. իրենց տրված գործություն ունենալով անելու բոլոր բաները հավատքով. սկզբից ի վեր ունենալով բոլոր պատվիրանները և նրա անսահման բարությամբ բերված լինելով այս ընտիր երկիրը խոստումի, ահա, ես ասում եմ, եթե գա այն օրը, որ նրանք մերժեն Սուրբին Իսրայելի՝ ճշմարիտ Մեսիային՝ իրենց Քավչին և իրենց Աստծուն, ահա, դատաստանները նրա, ով արդար է, կհանգչեն նրանց վրա։

11 Այո, նա Մուրիշ ազգեր կբերի նրանց մոտ, և գործություն կտա նրանց, և կվերցնի նրանցից

5ա սուր Խոստացված երկիր:
բ Եթեր 2.9–10:
գ սուր Ուխտ:
6ա 2 Նեփի 10.22:
7ա Մոսիա 29.32,
Ալմա 46.10, 20:

բ 2 Նեփի 10.11:
սուր Անկախություն:
գ Ալմա 45.10–14, 16,
Մորմ. 1.17,
Եթեր 2.8–12:
9ա 2 Նեփի 4.4,
Ալմա 9.13:

բ Բ Օր. ԻԹ.9:
գ սուր Հնազանդություն,
Հնազանդ, Հնազանդվել:
10ա սուր Մեսիա:
11ա 1 Նեփի 13.12–20,
Մորմ. 5.19–20:

իրենց տոհմական հողերը և այն-պես կանի, որ նրանք ^բցրվեն ու զարկվեն:

12 Այո, երբ մի սերունդը փոխվի մյուսով, կլինեն ^աարյունահեղություներ և մեծ այցելություններ նրանց մեջ. ուստի, իմ որդիներ, ես կկամենայի, որ դուք հիշեք. այո՛, ես կկամենայի, որ դուք ականջ դնեք իմ խոսքերին:

13 Ա՛խ, երանի թե դուք արթնանաք. արթնանաք խորը քնից, այո, այսինքն՝ ^ադժոխքի քնից և թոթափեք ահավոր ^բշոթանքերը, որոնցով դուք կապված եք, որոնք այն շոթանքներն են, որ կապում են մարդկանց զավակներին, որպեսզի նրանք տարվեն գերության՝ ներքև, դեպի թշվառության ու վայի հավերժական ^գանդունդը:

14 Չարքներ և բարձրացեք փոշուց և լսեք խոսքերը դողահար ^ածնողի, որի ձեռքն ու ոտքը դուք շուտով պետք է սառը և լուռ ^բգերեզմանը դնեք, որտեղից ոչ մի ճամփորդ չի կարող վերադառնալ. ևս մի քանի օր, և ես գնալու եմ երկրի ողջ ^գճանապարհը:

15 Բայց ահա, Տերը ^ափրկագնել է իմ հոգին դժոխքից, և ես տեսել եմ նրա փառքը և ես հավերժորեն օղակված եմ նրա ^բսիրո ^գբազուկների մեջ:

16 Եվ ես փափագում եմ, որ դուք հիշեք պահել Տիրոջ ^ականոններն ու դատաստանները. ահա, սա է

եղել իմ հոգու անհանգստությունը՝ սկզբից ի վեր:

17 Իմ սիրտը վշտից ծանրացած է եղել, ժամանակ առ ժամանակ, քանզի ես սարսափել եմ, որ չլինի թե ձեր սրտերի կարծրության համար Տերը՝ ձեր Աստվածը, դուրս գա ձեզ վրա իր լիակատար ^ացասման մեջ, այնպես որ դուք ^բկտրվեք և կործանվեք հավիտյան.

18 Կամ, որ մի անեծք գա ձեզ վրա ^աշատ սերունդների ընթացքում. և ձեզ այցելեն սրով ու սովով, և ատեն և առաջնորդեն համաձայն ^բդևի կամքի ու գերության:

19 Ո՛վ իմ որդիներ, երանի այս բաները չգան ձեզ վրա, այլ որ դուք լինեք Տիրոջ ընտրյալ և ^աարտոնյալ մի ժողովուրդ: Բայց, ահա, թող նրա կամքը կատարվի. քանզի նրա ^բճանապարհներն արդարություն են հավիտյան:

20 Եվ նա ասել է որ. ^աՈրքան որ դուք կպահեք իմ ^բպատվիրանները, դուք ^գկբարգավաճեք երկրի վրա. բայց որքան որ դուք չեք պահի իմ պատվիրանները, դուք կկտրվեք իմ ներկայությունից:

21 Եվ այժմ, որպեսզի իմ հոգին կարողանա ուրախություն ունենալ ձեզանում, և որպեսզի իմ սիրտը կարողանա ուրախությամբ թողնել այս աշխարհը շնորհիվ ձեզ, որպեսզի ես վայր չիջեցվեմ գերեզման կսկիծով ու վշտով, ելեք փոշուց, իմ որդիներ, և ^ատղամարդ

11բ 1 Նեփի 22.7:
12ա Մորմ. 1.11–19, 4.11:

13ա սո՛ր Դժոխք:

բ Ալմա 12.9–11:

գ 1 Նեփի 15.28–30,
Հել. 3.29–30:

14ա սո՛ր Ծնողներ:

բ սո՛ր Մահ ֆիզիկական:

գ Հես. Իգ.14:

15ա Ալմա 36.28:

սո՛ր Բավել, Բավություն:

բ Հռովմ. Ը.39:

սո՛ր Սեր:

գ Հակոբ 6.5, Ալմա 5.33,
3 Նեփի 9.14:

16ա Բ Օր. Դ.5–8,

2 Նեփի 5.10–11:

17ա 2 Նեփի 5.21–24,

Ալմա 3.6–19:

բ Մոսիա 12.8:

18ա 1 Նեփի 12.20–23:

բ սո՛ր Դև:

19ա սո՛ր Ընտրյալ:

բ Ովես ԺԴ.9:

20ա Հարոմ 1.9,

Մոսիա 1.6–7,

Ալմա 9.13–14:

բ Դև. Իգ.3–14,

Հովել Բ.23–26:

գ Սաղ. ԿԷ.6,

Մոսիա 2.21–25:

21ա Ա Թագ. Դ.9,

Գ Թագ. Բ.2:

եղեք, և եղեք վճռական, մտքով
 ²մեկ և սրտով մեկ՝ բոլոր բաներում
 միաբանված, որպեսզի դուք
 չգնաք ներքև՝ գերության:

22 Որպեսզի դուք չանիծվեք
 դառն անեծքով, և նաև, որպեսզի
 դուք ձեզ վրա չհրավիրեք արդար
 Աստծո դժգոհությունը՝ ի կոր-
 ծանումն, այո, երկուստեք՝ հոգու
 և մարմնի հավերժական կոր-
 ծանումը:

23 Չարթներ, իմ որդիներ. հագեք
 արդարության ³գեները: Թոթա-
 փեք շղթաները, որոնցով դուք
 կապված եք, և դուրս եկեք մթու-
 քյան միջից, և վեր ելեք փռույց:

24 Այլևս մի ապստամբեք ձեր
 եղբոր դեմ, որի տեսիլքները փա-
 ռավոր են, և որը պահել է պատ-
 վիրանները՝ այն ժամանակից ի
 վեր, որ մենք թողեցինք Երուսա-
 ղեմը. և որը Աստծո ձեռքում եղել է
 գործիք՝ բերելով մեզ առաջ, դեպի
 խոստումի երկիրը. քանզի եթե
 չլիներ նա, մենք անապատում
 ³սովից մեռած կլինեինք. սակայն
 դուք ջանում էիք ⁴խել նրա կյան-
 քը. այո, և նա շատ վիշտ տարավ
 ձեր պատճառով:

25 Եվ ես չափազանց վախենում
 և դողդողում եմ ձեզ համար, որ
 չլինի թե նա մոռից տառապի.
 քանզի, ահա, դուք մեղադրում եք
 նրան, որ նա ձեզ վրա իշխանու-
 թյուն և ³իրավունք է փնտրում.
 բայց ես գիտեմ, որ նա չի փնտրել
 ո՛չ իշխանություն, ո՛չ էլ իրավունք
 ձեզ վրա, այլ փնտրել է Աստծո
 փառքը և ձեր սեփական հավեր-
 ժական բարօրությունը:

26 Եվ դուք տրտնջացել եք,
 որովհետև նա շիտակ է եղել ձեր
 հանդեպ: Դուք ասում եք, որ նա
 ³խստություն է գործադրել. դուք
 ասում եք, որ նա բարկացել է ձեզ
 վրա. բայց ահա, նրա խստությու-
 նը Աստծո խոսքի գորության
 խստությունն էր, որը նրա մեջ
 էր. և այն, ինչը դուք կոչում եք
 բարկություն, ճշմարտությունն էր,
 համաձայն նրա, ինչը Աստծո մեջ
 է, որը նա չէր կարող զսպել՝ հա-
 մարձակորեն բացահայտելով ձեր
 անօրինությունները:

27 Եվ դա անպայման պետք է
 լինի, որպեսզի Աստծո ³գորությու-
 նը լինի նրա հետ, մինչև իսկ
 պատվիրելու ձեզ, որպեսզի դուք
 հնազանդվեք: Բայց ահա, այդ
 նա չէր, այլ Տիրոջ ⁴Հոգին էր, որը
 նրա մեջ էր, որը ⁴բացեց նրա
 բերանը խոսելու համար, որ նա
 չկարողացավ փակել այն:

28 Եվ այժմ, որդի՛ս, Լաման, և
 նաև Լեմուել ու Սամ, և նաև իմ
 որդիներ, որ Իսմայելի որդիներն
 եք, ահա, եթե դուք ականջ դնեք
 Նեփիի ձայնին, դուք չեք կորչի:
 Եվ եթե դուք կամենաք ականջ
 դնել նրան, ես ձեզ թողնում եմ
 ³օրհնություն, այո, մույնիսկ իմ
 առաջին օրհնությունը:

29 Բայց, եթե դուք չկամենաք
 ականջ դնել նրան, ես վերցնում
 եմ իմ ³առաջին օրհնությունը,
 այո, այսինքն՝ իմ օրհնությունը, և
 այն կհանգչի նրա վրա:

30 Եվ այժմ, Չորամ, ես խոսում
 եմ քեզ հետ: Ահա, դու Լաբանի
 ³ծառան ես. սակայն դու դուրս ես

21բ Մովսես 7.18:
 22ա Վև. 3.4:
 23ա Եփես. 2.11–17:
 24ա 1 Նեփի 16.32:
 ք 1 Նեփի 16.37:
 25ա Ծն. Լ. Է. 9–11:

26ա Առակ. Ժ. 10,
 1 Նեփի 16.2,
 Մոր. 9.4,
 Վև. 121.41–43:
 27ա 1 Նեփի 17.48:
 ք Վև. 121.43:

գ Վև. 33.8:
 28ա սուր Անդրանիկություն:
 29ա Աբր. 1.3:
 30ա 1 Նեփի 4.20, 35:

բերվել Երուսաղեմի հողից, և ես գիտեմ, որ դու ճշմարիտ ընկեր ես՝ իմ որդի Նեփիի համար հավիտյան:

31 Ուստի, քանի որ դու հավատարիմ ես եղել, քո սերունդը կօրհնվի նրա սերնդի «հետ, որ նրանք երկար բնակվեն այս երկրի երեսին բարեկեցության մեջ. և ոչինչ, բացի անօրինությունից նրանց մեջ, չի վնասի, կամ խանգարի նրանց բարեկեցությանը, այս երկրի երեսին, հավիտյան:

32 Ուստի, եթե դու պահես Տիրոջ պատվիրանները, Տերը նվիրագործել է այս երկիրը, քո սերնդի ապահովության համար, իմ որդու սերնդի հետ:

ԳԼՈՒԽ 2

Փրկագնումը գալիս է Սուրբ Մեսիայի միջոցով – Ընտրության ազատությունը (ազատ կամքը) էական է գոյության և առաջընթացի համար – Աղամն ընկավ, որպեսզի մարդկությունը լինի – Մարդիկ ազատ են ընտրել ազատություն և հավերժական կյանք: Մոտ 588–570թթ. Բ.ծ.ա.:

Եվ այժմ, Հակոբ, ես խոսում եմ քեզ հետ. Անապատում, իմ նեղության օրերում, իմ «առաջնեկն ես դու: Եվ, ահա, քո մանկության տարիներին դու տարել ես չարչարանքներ և շատ վիշտ՝ քո եղբայրների կոպտության պատճառով:

2 Այնուամենայնիվ, Հակոբ, անապատում իմ առաջնեկ, դու գիտես Աստծո մեծությունը. և նա կնվիրագործի քո չարչարանքները քո օգտի համար:

3 Ուստի, քո հոգին կօրհնվի և դու ապահով կբնակվես քո եղբոր՝ Նեփիի հետ. և օրերդ կանցնեն քո Աստծո ծառայության մեջ: Ուստի, ես գիտեմ, որ դու փրկագնված ես քո Քավչի արդարության շնորհիվ. քանզի դու տեսել ես, որ ժամանակի լրիվության մեջ նա գալիս է՝ փրկություն բերելու մարդկությանը:

4 Եվ դու «տեսել ես նրա փառքը քո երիտասարդության տարիներին. ուստի, դու օրհնված ես հենց նրանց պես, որոնց նա կծառայի՝ մարմնում. քանզի, Հոգին նույնն է՝ երեկ, այսօր և հավիտյան: Եվ ուղին պատրաստված է՝ մարդու անկումից ի վեր և փրկությունն ^բանհատույց է:

5 Եվ մարդիկ բավականին ուսուցանված են, որ բարին «տարբերեն չարից: Եվ օրենքը տրված է մարդկանց: Եվ օրենքով ոչ մի մարմին չի ^բարդարացվում. կամ օրենքով՝ մարդիկ կտրված են: Այո, մարմնական օրենքով նրանք ^գկտրված էին. և հոգևոր օրենքով նույնպես, նրանք մահանում են բարի բաների նկատմամբ և դառնում հավիտյան թշվառ:

6 Ուստի, «փրկագնումը Սուրբ ^բՄեսիայի մեջ է և նրա միջոցով. քանզի նա լի է ^գշնորհով և ճշմարտությամբ:

31 ա 2 Նեփի 5.6:
2 1 ա 1 Նեփի 18.7:
4 ա 2 Նեփի 11.3,
Հակոբ 7.5:
բ սուր Ընտրի:
5 ա Սուր. 7.16:
բ Հռովմ. 9.20,
2 Նեփի 25.23,

Ալմա 42.12–16:
սուր Արդարացում,
Արդարացնել:
գ 1 Նեփի 10.6,
2 Նեփի 9.6–38,
Ալմա 11.40–45, 12.16,
24, 42.6–11,
Հել. 14.15–18:

6 ա 1 Նեփի 10.6,
2 Նեփի 25.20,
Ալմա 12.22–25:
սուր Փրկագնման
ծրագիր:
բ սուր Մեսիա:
գ Հովի. Ա.14, 17,
Մովսես 1.6:

7 Ահա, նա իրեն «գոհ է մատուցում մեղքի համար՝ բավարարելու օրենքի պահանջները, բոլոր նրանց համար, ովքեր ունեն կոտրված սիրտ ու փշրված հոգի. և ուրիշ ոչ մեկի համար օրենքի՝ պահանջները չեն կարող բավարարվել:

8 Ուստի, որքա՜ն մեծ է այս բաները հայտնի դարձնելու կարևորությունը երկրի բնակիչներին, որպեսզի նրանք իմանան, որ չկա մարմին, որ կարող է բնակվել Աստծո ներկայության մեջ, «բացի դա լինի Սուրբ Մեսիայի արժանիքների, ողորմության և շնորհի միջոցով, որը վայր է դնում իր կյանքը՝ ըստ մարմնի, և կրկին վերցնում է այն, Հոգու զորությամբ, որպեսզի կարողանա իրագործել մեռելների՝ հարությունը՝ լինելով առաջինը, որ պիտի հարություն առնի:

9 Ուստի, նա առաջնապատու է Աստծո համար, այնպես որ նա «կբարեխոսի բոլոր մարդկանց զավակների համար. և ովքեր հավատում են նրան, կփրկվեն:

10 Եվ «բոլորի համար բարեխոսության շնորհիվ, բոլոր մարդիկ զալիս են Աստծո մոտ. ուստի, նրանք կանգնում են նրա ներկայության մեջ,՝ դատվելու նրա կողմից, համաձայն այն ճշմարտության և Գրքության, որը նրանում է: Ուստի, օրենքի պահանջները,

որոնք Սուրբը տվել է՝ պատժի ենթարկելու, որը սահմանված է, այդ սահմանված պատիժը հակադրության մեջ է այն երջանկության հետ, որը սահմանված է՝ Քավության պահանջները բավարարելու համար,

11 Քանզի, անպայման պետք է, որ «հակադրություն լինի բոլոր բաներում: Եթե այդպես չլիներ, անապատում իմ առաջնեկ, արդարությունը չէր կարող իրագործվել, ոչ էլ ամբարշտությունը, ոչ սրբությունը, ոչ էլ թշվառությունը, ոչ լավը, ոչ էլ վատը: Ուստի, բոլոր բաները պետք է որ բաղադրված լինեին մեկում. ուստի, եթե լիներ մեկ մարմին, այն անպայման պետք է մնար մեռած՝ ունենալով ոչ կյանք, ոչ էլ մահ, ոչ ապականություն, ոչ էլ անապականություն, ոչ երջանկություն, ոչ էլ թշվառություն, ոչ զգայունություն, ոչ էլ անզգայունություն:

12 Ուստի, դա անպայման պետք է ստեղծված լիներ, որպես ոչինչ մի բան. հետևաբար, դրա ստեղծման վերջում ոչ մի «մպատակ չէր լինի: Ուստի, այս բանն անպայման պիտի կործաներ Աստծո իմաստությունը և նրա հավերժական մպատակները, և մահ Աստծո զորությունը և ողորմությունը և Քարդարատությունը:

13 Եվ եթե դու ասես՝ «չկա օրենք, դու կասես մահ չկա մեղք: Եթե դու

7ա սուր. Քավել,
Քավություն:
բ Հոովմ. Ժ.4:
8ա 2 Նեփի 25.20, 31.21,
Մոսիա 4.8, 5.8,
Ալմա 38.9:
բ Ա Կոր. ԺԵ.20,
Ալմա 7.12, 12.24–25,
42.23:
սուր Հարություն:

9ա Ես. ԾԳ.1–12,
Մոսիա 14.12,
15.8–9:
10ա սուր Քավիչ:
բ սուր Վերջին
դատաստան:
գ սուր Սրբություն:
դ 2 Նեփի 9.7, 21–22,
26, Ալմա 22.14,
33.22, 34.9:

11ա Վև. 29.39, 122.5–9:
սուր Չախորդություն:
12ա Վև. 88.25–26:
սուր Երկիր –
Մարդկանց համար
ստեղծված:
բ սուր Արդարատու-
թյուն:
13ա 2 Նեփի 9.25:

ասես՝ չկա մեղք, դու մաս կասես՝ չկա արդարություն: Եվ եթե չլինի արդարություն, չի լինի երջանկություն: Եվ եթե չլինի արդարություն, ոչ էլ երջանկություն, չի լինի ո՛չ պատիժ, ո՛չ էլ թշվառություն: Եվ եթե այս բաները չկան, ^բչկա Աստված: Եվ եթե չկա Աստված, չկանք մենք, ոչ էլ երկիրը, քանզի չէր կարող եղած լինել բաների արարում, ո՛չ ներգործելու, ո՛չ էլ ներգործվելու. ուստի, բոլոր բաները պիտի վերացած լինեին:

14 Եվ այժմ, իմ որդիներ, ես խոսում եմ այս բաները ձեզ հետ՝ ձեր օգտի և ուսման համար. քանզի, կա Աստված, և նա է ^աստեղծել բոլոր բաները՝ և՛ երկինքները, որ երկիրը, և՛ բոլոր բաները, որ դրանց մեջ են՝ թե՛ ներգործող բաները և թե՛ ^բներգործվող բաները:

15 Եվ իր հավերժական ^անպատակներն իրագործելու համար, մինչև մարդու վախճանը, այն բանից հետո, երբ նա արարել էր մեր առաջին ծնողներին և դաշտի գազաններին և օդի թռչուններին և, ի վերջո, բոլոր բաները, որոնք ստեղծվել են, անպայման պետք է որ լինեին հակադրություն. այսինքն՝ ^բարգելված ^գպտտույն ի հակադրություն կենաց ^դծառի՝ մեկը լինելով քաղցր, իսկ մյուսը՝ դառը:

16 Ուստի, Տեր Աստված տվեց

մարդուն, որ նա ^ագործի ինքնուրույն: Ուստի, մարդը չէր կարող գործել ինքնուրույն, մինչև որ ^բչիրապուրվեր մեկի կամ մյուսի կողմից:

17 Եվ ես՝ Լեքիս, ըստ այն բաների, որ ես կարդացել եմ, անշուշտ պետք է ենթադրեմ, որ Աստծո մի ^ահրեշտակ, համաձայն այն բանի, ինչ գրված է, ^բընկել է երկնքից. այդ պատճառով, նա դարձել է ^գդև՝ փնտրելով այն, ինչը չար է Աստծո առաջ:

18 Եվ, քանի որ նա ընկել էր երկնքից և հավիտյան թշվառ էր դարձել, նա ^ափնտրում էր մաս ողջ մարդկության թշվառությունը: Այդ պատճառով, նա ասաց ^բԵվային, այո, նույն այն հին օձը, որը դևն է, որը բոլոր ստերի ^գհայրն է, այդ պատճառով, նա ասաց. ճաշակիր արգելված պտղից, և դու չես մեռնի, այլ դու կլինես, ինչպես Աստված՝ ^դիմանալով բարին և չարը:

19 Եվ Ադամն ու Եվան, արգելված պտղից ^աճաշակելուց հետո, դուրս բշկեցին ^բԵդեմի պարտեզից՝ մշակելու հողը:

20 Եվ նրանք բերեցին երեխաներ. այո, այսինքն՝ ողջ երկրագրնդի ^աընտանիքը:

21 Եվ ^ամարդկանց զավակների օրերը երկարացվեցին՝ ըստ Աստծո կամքի, որպեսզի նրանք

13բ Ալմա 42.13:
14ա սո՛ւ Ստեղծել,
Ստեղծում:
բ Վևո՛Ւ 93.30:
15ա Ես. ԽԵ.18,
Ալմա 42.26,
Մովսես 1.31, 39:
բ Ծն. Բ.16–17,
Մովսես 3.17:
գ Ծն. Գ.6,
Ալմա 12.21–23:
դ Ծն. Բ.9, 1 Նեփի 15.22,
36, Ալմա 32.40:

16ա 2 Նեփի 10.23,
Ալմա 12.31:
սո՛ւ Կամբի
ազատություն:
բ Վևո՛Ւ 29.39–40:
17ա սո՛ւ Դև:
բ Ես. ԺԴ.12,
2 Նեփի 9.8,
Մովսես 4.3–4,
Աբր. 3.27–28:
գ սո՛ւ Դև:
18ա 2 Նեփի 28.19–23,
3 Նեփի 18.18,

Վևո՛Ւ 10.22–27:
բ սո՛ւ Եվա:
գ 2 Նեփի 28.8,
Մովսես 4.4:
դ Ծն. Գ.5, Ալմա 29.5,
Մոր. 7.15–19:
19ա Ալմա 12.31:
սո՛ւ Ադամի և Եվայի
անկումը:
բ սո՛ւ Եդեմ:
20ա Վևո՛Ւ 138.38–39:
21ա Ալմա 12.24,
Մովսես 4.23–25:

կարողանան ^բապաշխարել, մինչ մարմնում են. ուստի, նրանց վիճակը դարձավ ^գփորձության մի վիճակ և նրանց ժամանակը երկարաձգվեց՝ ըստ այն պատվիրանների, որոնք Տեր Աստված տվեց մարդկանց զավակներին: Բանգի նա տվեց պատվիրան, որ բոլոր մարդիկ պետք է ապաշխարեն. քանզի նա ցույց տվեց բոլոր մարդկանց, որ նրանք ^դկորած են՝ իրենց ծնողների օրինազանցության պատճառով:

22 Եվ, ահա, եթե Ադամն օրինազանցություն չաներ, նա չէր ընկնի, այլ կմնար Եդեմի պարտեզում: Եվ բոլոր բաները, որոնք արարվել էին, պետք է մնացած լինեին նույն վիճակում, որում եղել էին արարվելուց հետո. և նրանք պետք է հավիտյան մնային և չունենային վերջ:

23 Եվ նրանք ^աերեխաներ չէին ունենա. ուստի, նրանք մնացած կլինեին անմեղության վիճակում, չունենալով ուրախություն, քանզի չգիտեին թշվառություն. չանելով բարիք, քանզի նրանք չգիտեին մեղքը:

24 Բայց, ահա, բոլոր բաներն արվել են նրա իմաստությամբ, ով ^բգիտի բոլոր բաները:

25 ^աԱդամն ^բընկավ, որպեսզի մարդիկ լինեն. և մարդիկ ^գկան, որպեսզի ունենան ^դուրախություն:

26 Եվ ^աՄեսիան գալիս է ժամա-

նակի լրիվության մեջ, որպեսզի մարդկանց զավակներին ^բփրկագնի անկումից: Եվ որովհետև նրանք փրկագնված են անկումից, նրանք դարձել են ^գազատ հավիտյան՝ տարբերելով բարին չարից. գործելու ինքնուրույն և չներգործվելու, բացի դա լինի ^դօրենքի պատժով՝ այն մեծ և վերջին օրը, համաձայն այն պատվիրանների, որոնք Աստված տվել է:

27 Ուստի, մարդիկ ^աազատ են՝ ըստ մարմնի. և բոլոր բաները, որոնք անհրաժեշտ են մարդկանց, տրված են նրանց: Եվ նրանք ազատ են՝ ^բընտրելու ազատություն և ^գհավերժական կյանք, բոլոր մարդկանց մեծ Միջնորդի միջոցով, կամ ընտրելու գերություն և մահ, ըստ դևի գերության և գորության. քանզի նա ջանում է, որ բոլոր մարդիկ լինեն թշվառ, ինչպես ինքը:

28 Եվ այժմ, իմ որդիներ՝, ես կկամենայի, որ դուք նայեք մեծ ^աՄիջնորդին և ակամջ դնեք նրա մեծ պատվիրաններին. և լինեք հավատարիմ նրա խոսքերին և ընտրեք հավերժական կյանք՝ համաձայն նրա Սուրբ Հոգու կամքի.

29 Եվ չընտրեք հավերժական մահ՝ համաձայն մարմնի կամքի ու չարության, որը նրանում է, որը դևի ոգուն գորություն է տալիս ^ագերելու՝ ^բդժոխք իջեցնելու,

21բ Ալմա 34.32:
սուր Ապաշխարել,
Ապաշխարություն:
գ սուր Մահկանացու,
Մահկանացություն:
դ Հակոբ 7.12:
23ա Մովսես 5.11:
24ա սուր Աստված,
Աստվածագլուխ:
25ա սուր Ադամ:
բ Մովսես 6.48:

սուր Ադամի և Եվայի
անկումը:
գ սուր Մահկանացու,
Մահկանացություն:
դ Մովսես 5.10:
սուր Ուրախություն.
Մարդ, Մարդիկ:
26ա սուր Մեսիա:
բ սուր Փրկագնման
ծրագիր:
գ Ալմա 42.27, Հել. 14.30:

դ սուր Օրենք:
27ա Գաղ. Ե.1,
Մովսես 6.56:
բ սուր Կամքի
ազատություն:
գ սուր Հավերժական
կյանք:
28ա սուր Միջնորդ:
29ա Հովմ. 2.16–18,
Ալմա 12.11:
բ սուր Դժոխք:

որպեսզի նա իշխի ձեր վրա իր սեփական թագավորությունում:

30 Ես ասացի այս մի քանի խոսքերը ձեզ բոլորիդ, իմ որդիներ, իմ փորձության վերջին օրերին. և ես ընտրեցի բարի բաժինը՝ ըստ մարգարեի խոսքերի: Եվ ես չունեմ ոչ մի ուրիշ նպատակ, բացի ձեր հոգիների հավիտենական բարությունից: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 3

Հովսեփը Եգիպտոսում տեսել էր Նեփիացիներին տեսիլքում – Նա մարգարեացել էր Ջոզեֆ Սմիթի՝ վերջին օրերի տեսանողի վերաբերյալ. Մովսեսի վերաբերյալ, որն ազատելու էր Իսրայելը. և Մորմոնի Գրքի ի հայտ գալու վերաբերյալ: Մոտ 588–570թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ այժմ, ես խոսում եմ քեզ հետ, Հովսեփ, իմ ¹վերջնածին: Դու ծնվեցիր իմ չարչարանքների անապատում. այո, իմ մեծագույն վշտի օրերին քո մայրը ծնեց քեզ:

2 Եվ թող Տերը նվիրագործի այս ²երկիրը քեզ համար նույնպես, որն ընտրագույն մի երկիր է՝ քո ժառանգության և քո սերնդի ժառանգության համար, քո եղբայրների հետ, քո ապահովության համար՝ հավիտյան, եթե լինի այնպես, որ դու պահես Իսրայելի Սուրբի պատվիրանները:

3 Եվ, այժմ, Հովսեփ, իմ վերջնածին, ում ես դուրս եմ բերել

իմ չարչարանքների անապատից, թող Տերն օրհնի քեզ հավիտյան, քանզի քո սերունդը չի ³կործանվի լիովին:

4 Քանզի, ահա, դու իմ երանքի պտուղն ես. իսկ ես ⁴Հովսեփի ժառանգն եմ, որը ⁵գերության եր տարվել Եգիպտոս: Եվ մեծ էին Տիրոջ ուխտերը, որ նա արեց Հովսեփի հետ:

5 Այդ պատճառով, Հովսեփը, արդարև, ⁶տեսավ մեր օրը: Եվ նա ձեռք բերեց Տիրոջից մի խոստում, որ իր երանքի պտղից Տեր Աստված մի ⁷արդար ⁸ճյուղ կբարձրացնի Իսրայելի տան համար. ոչ թե Մեսիային, այլ մի ճյուղ, որը պետք է կտրվի, սակայն, հիշվի Տիրոջ ուխտերում, որ ⁹Մեսիան հայտնի պիտի դարձվի նրանց՝ վերջին օրերին, գործության ոգով, դուրս բերելու նրանց ¹⁰խավարից դեպի լույս,– այո, ծածուկ խավարից դուրս, և գերությունից դուրս՝ դեպի ազատություն:

6 Քանզի, Հովսեփն իսկապես վկայեց՝ ասելով. Տերը՝ իմ Աստվածը, մի ¹¹տեսանող կբարձրացնի, որը կլինի մի ընտրյալ տեսանող՝ իմ ¹²երանքի պտղի համար:

7 Այո, Հովսեփն իսկապես ասել է. Այսպես է Տերն ինձ ասում. Մի ընտրյալ ¹³տեսանող կբարձրացնեմ ես քո երանքի պտղից. և նա բարձր կգնահատվի քո երանքի պտղի մեջ: Եվ նրան կտամ ես պատվիրան, որ նա անի այն գործը, քո երանքի պտղի՝ իր

3 1ա 1 Նեփի 18.7:

2ա 1 Նեփի 2.20:

սու Խոստացված երկիր:

3ա 2 Նեփի 9.53:

4ա Ծն. ԼԹ. 1–2, ԽԵ. 4,

ԽԹ. 22–26,

1 Նեփի 5.14–16:

p Ծն. ԼԵ. 29–36:

5ա ՏՄԹ Ծն. 50.24–38,

2 Նեփի 4.1–2:

p Հակոբ 2.25:

q Ծն. ԽԹ. 22–26,

1 Նեփի 15.12, 19.24:

սու Տիրոջ այգին:

η 2 Նեփի 6.14,

ՎԼՈՒ 3.16–20:

ե Ես. ԽԲ. 16:

6ա 3 Նեփի 21.8–11,

Մորմ. 8.16:

սու Տեսանող:

p ՎԼՈՒ 132.30:

7ա սու Սմիթ Ջոզեֆ

կրտսեր

եղբայրների համար, որը կլինի մեծ արժեքի նրանց համար, մինչև իսկ բերելով նրանց այն ուխտերի իմացությանը, որոնք ես արել եմ քո հայրերի հետ:

8 Եվ ես կտամ նրան պատվիրան, որ նա ^անչ մի ուրիշ գործ չանի, բացի այն գործից, որը ես կպատվիրեմ նրան: Եվ ես կդարձնեմ նրան մեծ իմ աշքում. քանզի նա կկատարի իմ գործը:

9 Եվ նա կլինի մեծ, ինչպես ^աՄովսեսը, ում ես ասել եմ, որ կբարձրացնեմ ձեզ համար՝ ^աազատելու իմ ժողովրդին, ո՛վ Իսրայելի տուն:

10 Եվ Մովսեսին կբարձրացնեմ ես՝ ազատելու քո ժողովրդին Եգիպտոսի երկրից:

11 Բայց մի տեսանող կբարձրացնեմ ես քո երանքի պտղից և նրան կտամ ես ^ագործություն՝ առաջ բերելու իմ խոսքը քո երանքի սերնդին, և ոչ միայն իմ խոսքն առաջ բերելու, ասում է Տերը, բայց համոզելու նրանց իմ խոսքի վերաբերյալ, որն արդեն առաջ գնացած կլինի նրանց մեջ:

12 Ուստի, քո երանքի պտուղը պիտի ^ագրի. և ^աՀուդայի երանքի պտուղը պիտի ^ագրի և այն, ինչը պիտի գրվի քո երանքի պտղի կողմից և նաև այն, ինչը պիտի գրվի Հուդայի երանքի պտղի կողմից, պիտի սերտաճեն՝ ի ^ահերքումն կեղծ վարդապետությունների, դադարեցնելով հակառակությունները, և հաստատելով խաղաղություն քո երանքի պտղի միջև, և ^աբերելով նրանց իրենց

հայրերի ^աիմացությանը, վերջին օրերին, և նաև իմ ուխտերի իմացությանը, ասում է Տերը:

13 Եվ տկարությունից նա կդարձվի ուժեղ այն օրը, երբ իմ գործը կսկսվի իմ ողջ ժողովրդի մեջ, ի վերականգնումն քեզ, ո՛վ Իսրայելի տուն, ասում է Տերը:

14 Եվ այսպես մարգարեացավ Հովսեփը՝ ասելով. Ահա, այդ տեսանողին կօրհնի Տերը. և նրանք, ովքեր կփնտրեն կործանել նրան, կկործանվեն. քանզի, այս խոստումը, որը ես ստացել եմ Տիրոջից, իմ երանքի պտղի վերաբերյալ, կիրականանա: Ահա, ես վստահ եմ այս խոստման իրականացման վերաբերյալ.

15 Եվ նա ^ակկոչվի իմ անվամբ. և դա կլինի իր հոր ^աանվամբ: Եվ նա կլինի ինձ նման. քանզի այն բանը, որ Տերն առաջ կբերի նրա ձեռքով, Տիրոջ գործությամբ, կբերի իմ ժողովրդին փրկության:

16 Այո, այսպես մարգարեացավ Հովսեփը. Ես համոզված եմ այս բանում, ճիշտ այնպես, ինչպես որ համոզված եմ Մովսեսի խոստման մեջ. քանզի Տերն ասել է ինձ. Ես ^ակպահպանեմ քո սերունդը հավիտյան:

17 Եվ Տերն ասել է. Ես կբարձրացնեմ մի Մովսեսի. և կտամ նրան գործություն՝ զավազանի մեջ. և ես կտամ նրան դատողություն՝ գրելու: Սակայն ես չեմ արձակի նրա լեզուն, որ նա շատ խոսի, քանզի ես նրան գորեղ չեմ դարձնի խոսելիս: Այլ իմ իսկ ձեռքի

8ա Վև. 24.7,9:

9ա Մովսես 1.41:

բ Ել. 9.7–10,

1 Նեփի 17.24:

11ա Վև. 5.3–4:

12ա ՍՈՒ Մորմոնի Գիրքը:

բ 1 Նեփի 13.23–29:

գ ՍՈՒ Աստվածաշունչ:

դ Եզեկ. ԼԷ.15–20,

1 Նեփի 13.38–41,

2 Նեփի 29.8, 33.10–11:

ե Մոր. 1.4:

գ 1 Նեփի 15.14,

2 Նեփի 30.5,

Մորմ. 7.1, 5, 9–10:

15ա Վև. 18.8:

բ ՁՍ–Պ 1.3:

16ա Մն. ԽԵ.1–8:

մատով ^ակգրեմ նրա համար իմ օրենքը. և ես ^բխոսնակ կպատրաստեմ նրա համար:

18 Եվ Տերն ինձ ասաց նաև. Ես քո երանքի պտղի համար կբարձրացնեմ. և ես նրա համար մի խոսող կպատրաստեմ: Եվ ես, ահա, կտամ նրան, որ նա գրի քո երանքի պտղի գրվածքները՝ քո երանքի պտղի համար. և խոսողը՝ քո երանքի, կհայտարարի դա:

19 Եվ խոսքերը, որ նա կգրի, կլինեն այն խոսքերը, որոնք նպատակահարմար են, իմ իմաստությամբ, առաջ գնալու քո երանքի ^ապտղին: Եվ կլինի այնպես, կարծես քո երանքի պտուղը նրանց կանչել էր փոշու ^բմիջից. քանզի ես գիտեմ նրանց հավատքը:

20 Եվ նրանք ^ակկանչեն փոշու միջից. այո, այսինքն՝ ապաշխարություն իրենց եղբայրներին, նույնիսկ նրանցից շատ սերունդներ անցնելուց հետո: Եվ կլինի այնպես, որ նրանց կանչը կլավի, նույնիսկ համաձայն իրենց խոսքերի պարզության:

21 Նրանց հավատքի պատճառով, նրանց ^ախոսքերն առաջ կգնան իմ բերանից, իրենց եղբայրներին, որոնք քո երանքի պտուղն են. և նրանց խոսքերի թուլությունը ես կդարձնեմ ուժեղ իրենց հավատքով՝ հիշելու համար իմ ուխտը, որը ես արել եմ քո հայրերի հետ:

22 Եվ արդ, ահա, որդի՛ս, Հովսեփ, այս ձեռով էր իմ նախահայրը ^ամարգարեացել:

23 Ուստի, այս ուխտի պատճառով,

որով, դու օրհնված ես. քանզի քո սերունդը չի կործանվի, քանզի նրանք ականջ կդնեն գրքի խոսքերին:

24 Եվ նրանց միջից կբարձրանա մի հզոր մեկը, որը շատ բարիք կանի՝ և՛ խոսքով, և՛ գործով, լինելով մի գործիք Աստծո ձեռքին, խիստ մեծ հավատքով, գործելու հզոր հրաշքներ և անելու այն բանը, որը մեծ է Աստծո աչքում, Իսրայելի տան համար և քո եղբայրների սերնդի համար՝ իրականացնելու մեծ վերականգնում:

25 Եվ այժմ, օրհնված ես դու, Հովսեփ: Ահա, դու փոքր ես. ուստի, ականջ դիր քո եղբայր Նեփիի խոսքերին և քեզ համար կարվի ճիշտ այն խոսքերի համաձայն, որոնք ես խոսել եմ: Հիշի՛ր քո մեռնող հոր խոսքերը: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 4

Լեքին խրատում է և օրհնում իր ժառանգներին – Նա մահանում է և քաղվում – Նեփին հրժվում է Աստծո բարությանը – Նեփին իր վստահությունը հավիտյան դնում է Տիրոջ վրա: Մոտ 588–570թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ այժմ, ես՝ Նեփիս, խոսում եմ մարգարեությունների վերաբերյալ, որոնց մասին խոսել է հայրս՝ ^աՀովսեփի առնչությամբ, որը տարվել էր Եգիպտոս:

2 Քանզի ահա, նա, արդարև, մարգարեացավ իր ողջ սերնդի վերաբերյալ: Եվ չկան ավելի մեծ ^ամարգարեություններ, քան նրա գրածները: Եվ նա մարգարեացավ

17ա Բ Օր. Ժ.2, 4,
Մովսես 2.1:
բ Ել. Դ.16:
19ա ՎԼՈՒ 28.8:
բ Ես. ԻԹ.4,

2 Նեփի 27.13, 33.13,
Մորմ. 9.30,
Մոր. 10.27:
20ա 2 Նեփի 26.16,
Մորմ. 8.23:

21ա 2 Նեփի 29.2:
22ա 2 Նեփի 3.5:
4 1ա Ծն. ԼԹ.1–2:
2ա 2 Նեփի 3.5:

մեր և մեր ապագա սերունդների վերաբերյալ. և դրանք գրված են արույրե թիթեղների վրա:

3 Ուստի, Հովսեփի մարգարեությունների վերաբերյալ խոսելուն վերջ դնելուց հետո, հայրս կանչեց Լամանի զավակներին՝ նրա որդիներին և նրա դուստրերին, և ասաց նրանց. Ահա, իմ որդիներ և իմ դուստրեր, որ իմ ^{առաջնեկի} որդիներն ու դուստրերն եք, ես կցանկանայի, որ դուք ալանց դնեք իմ խոսքերին:

4 Քանզի Տեր Աստված ասել է, որ. ^{Որքան} որ կպահեք իմ պատվիրանները, դուք կբարգավաճեք երկրի վրա. և որքան որ դուք չեք պահի իմ պատվիրանները, դուք կտրված կլինեք իմ ներկայությունից:

5 Բայց, ահա, իմ որդիներ և իմ դուստրեր, ես չեմ կարող վայր իջնել գերեզման իմ, մինչև չթողնեմ մի ^{որհնություն} ձեզ վրա. քանզի, ահա, ես գիտեմ, որ եթե դուք դաստիարակվեք այն ^{բողովով}, որ դուք պետք է գնաք, դուք չեք հեռանա դրանից:

6 Ուստի, եթե դուք անիծվեք, ահա, ես ձեզ վրա եմ թողնում իմ օրհնությունը, որ անեծքը վերցվի ձեր վրայից և դրվի ձեր ծնողների ^{զլխին}:

7 Ուստի, իմ օրհնության շնորհիվ Տեր Աստված ^{չի} հանդուրժի, որ դուք բնաջնջվեք. ուստի, նա ^{բողորմած} կլինի ձեր հանդեպ և ձեր սերնդի հանդեպ հավիտյան:

8 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանի որդիների և դուստրերի հետ

խոսելուն վերջ դնելուց հետո, նա բերել տվեց Լեմուելի որդիներին ու դուստրերին իր առջև:

9 Եվ նա խոսեց նրանց հետ՝ ասելով. Ահա, իմ որդիներ և իմ դուստրեր, որ իմ երկրորդ որդու որդիներն ու դուստրերն եք. ահա, ես թողնում եմ ձեզ նույն օրհնությունը, որը ես թողեցի Լամանի որդիներին և դուստրերին. ուստի, դուք լիովին չեք կործանվի. այլ, ի վերջո, ձեր սերունդը կօրհնվի:

10 Եվ եղավ այնպես, որ երբ հայրս նրանց հետ խոսելուն վերջ դրեց, ահա, նա խոսեց ^{Իսմայելի} որդիների հետ, այո, և նույնիսկ նրա ողջ գերդաստանի:

11 Եվ նրանց հետ խոսելուն վերջ դնելուց հետո, նա խոսեց Սամի հետ՝ ասելով. Օրհնված ես դու և քո սերունդը. քանզի դու կծառանգես երկիրը քո եղբայր Նեփիի մասն: Եվ քո սերունդը կհամարվի նրա սերնդի հետ. և դու կլինես ճիշտ քո եղբոր պես, և քո սերունդը՝ նրա սերնդի պես. և դու օրհնված կլինես քո բոլոր օրերում:

12 Եվ եղավ այնպես, հետո, երբ իմ հայրը՝ Լեքին, խոսել էր իր ողջ գերդաստանի հետ, իր սրտի զգացմունքների և Տիրոջ Հոգու համաձայն, որը նրա մեջ էր, նա ծերացավ: Եվ եղավ այնպես, որ նա մահացավ և թաղվեց:

13 Եվ եղավ այնպես, որ նրա մահից ոչ շատ օրեր անց, Լամանը և Լեմուելը, և Իսմայելի որդիները, Տիրոջ խրատների պատճառով, բարկացան ինձ վրա:

14 Քանզի ես՝ Նեփիս, պար-

3ա սուր Առաջնեկ:
4ա 2 Նեփի 1.9:
5ա սուր Հայրապետական օրհնություն:
բ Առաջ. ԻԲ.6:

6ա Վևո 68.25–29:
7ա 2 Նեփի 30.3–6,
Վևո 3.17–18:
բ 1 Նեփի 13.31,
2 Նեփի 10.18–19,

Հակոբ 3.5–9,
Հել. 15.12–13:
10ա 1 Նեփի 7.6:

տադրվեցի խոսել նրանց հետ՝ համաձայն նրա խոսքի. քանզի ես շատ բաներ էի խոսել նրանց հետ, և նաև հայրս, իր մահից առաջ. որի ասածներից շատերը գրված են իմ մյուս թիթեղների վրա. քանզի առավել պատմական մասը գրված է իմ մյուս թիթեղների վրա:

15 Իսկ մարանց վրա ես գրում եմ իմ հոգու բաները և սուրբ գրություններից շատերը, որոնք փորագրված են արույրե թիթեղների վրա: Քանի որ հոգիս հրճվում է սուրբ գրություններով և սիրտս խորհում է դրանք, և ես գրում եմ իմ գավակների Գուսման և օգտի համար:

16 Ահա, մեծ հոգիս հրճվում է Տիրոջ բաներով. և մսիտս շարունակ խորհում է այն բաների շուրջ, որոնք տեսել եմ ու լսել:

17 Սակայն, չնայած Տիրոջ մեծ «բարությանը» իր մեծ և զարմանալի գործերն ինձ ցույց տալիս, սիրտս բացականչում է. Ո՛վ թշվառ մարդ, որ ես եմ: Այո, սիրտս վշտանում է՝ մարմնիս պատճառով, հոգիս մորմոքվում՝ իմ անօրինությունների պատճառով:

18 Ես պարփակված եմ գայթակղությունների և մեղքերի պատճառով, որոնք, իրավ, այնքան հեշտությամբ մեղում են ինձ:

19 Եվ երբ ես ցանկանում եմ ուրախանալ, սիրտս հառաչում է՝ իմ մեղքերի պատճառով. այնուամենայնիվ, ես գիտեմ՝ ում եմ ապավինել:

20 Իմ Աստվածն է եղել իմ ապավենը. նա իմ չարչարանքների միջով առաջնորդել է ինձ անպատում. և նա պահպանել է ինձ մեծ անդունդի ջրերի վրա:

21 Նա լցրել է ինձ իր «սիրով» այն աստիճան, որ մարմնիս այրվում է:

22 Նա ամաչեցրել է իմ «թշնամիների» ստիպելով նրանց դողալ իմ առջև:

23 Ահա, ցերեկով նա լսել է իմ կանչը, իսկ գիշերը գիտելիք է տվել ինձ «տեսիլքներով»:

24 Եվ ցերեկով ես համարձակ եմ դարձել հզոր «աղոթքով նրա առաջ. այո, իմ ծայրը ես հղել եմ վեր՝ դեպի երկինք. և հրեշտակներ են իջել և սպասավորել ինձ:

25 Եվ նրա Հոգու թևերի վրա իմ մարմինը «տարվել է հեռու» չափազանց բարձր լեռների վրա: Եվ իմ աչքերը տեսել են մեծ բաներ. այո, նույնիսկ, շատ մեծ՝ մարդու համար, այդ պատճառով ինձ պատվիրվել էր, որ չպետք է գրեի դրանք:

26 Օ՛հ, այդ դեպքում, եթե ես տեսել եմ այդքան մեծ բաներ, եթե Տերը, մարդկանց գավակների հանդեպ իր բարեհաճությամբ, այցելել է մարդկանց այդքան մեծ ողորմածությամբ, «ինչո՞ւ պիտի սիրտս լաց լինի և հոգիս քարշ գա վշտի հովտում և մարմինս հյուծվի և ուժս հատնի՝ իմ չարչարանքների պատճառով:

27 Եվ ինչո՞ւ պիտի ես «անճանատոր լինեմ մեղքին իմ մարմնի

14ա1 Նեփի 1.16–17, 9.4:

15ա1 Նեփի 6.4–6:

բ սուր խորհել. Սուրբ գրքեր:

գ 1 Նեփի 19.23:

16ա սուր Ընդհակալ, Ընդհակալություն, Գոհաբանություն:

բ սուր Սիրտ:

17ա2 Նեփի 9.10,

ՎեՌԻ 86.11:

բ Հռովմ. է.24:

18ա Հռովմ. է.21–23,

Եբր. ԺԲ.1,

Ալմա 7.15:

21ա սուր Սեր:

22ա1 Նեփի 17.52:

23ա սուր Տեսիլք:

24ա Հակ. Ե.16,

1 Նեփի 2.16:

25ա1 Նեփի 11.1,

Մովսես 1.1–2:

26ա Սաղ. ԽԳ.5:

27ա Հռովմ. Զ.13:

պատճառով: Այո, ինչո՞ւ պիտի ես տեղի տամ ^բգայթակորություններին, որպեսզի չարը տեղ ունենա իմ սրտում՝ կործանելու իմ ^գխաղաղությունը և չարչարելու հոգիս: Ինչո՞ւ եմ ես բարկացած՝ իմ թշնամու պատճառով:

28 Չարքնի՛ր, իմ հոգի: Այլևս մի՛ վիատվիր մեղքի պատճառով: Ուրախացի՛ր, ո՛վ իմ սիրտ, և այլևս տեղ մի՛ տուր իմ հոգու ^աթշնամուն:

29 Մի՛ բարկացիր նորից՝ իմ թշնամիների պատճառով: Մի՛ հատնիր, իմ ուժ՝ իմ չարչարանքների պատճառով:

30 Ուրախացի՛ր, ո՛վ իմ սիրտ, և կանչի՛ր առ Տերը և ասա. Ո՛վ Տեր, ես կգովաբանեմ քեզ հավիտյան. այո, հոգիս կհրճվի քեզանով, իմ Աստված և իմ փրկության ^ավեմ:

31 Ո՛վ Տեր, կփրկագնե՞ս դու իմ հոգին: Կազատե՞ս դու ինձ իմ թշնամիների ձեռքից: Կդարձնե՞ս ինձ այնպիսին, որ կարողանամ ցնցվել ^ամեղքի տեսքից:

32 Թո՛ղ դժոխքի դռները շարունակ փակ լինեն իմ առջև, քանզի իմ ^ասիրտը կոտրված է և հոգիս՝ փշրված: Ո՛վ Տեր, մի՛ փակիր քո արդարության դռներն իմ առաջ, որպեսզի ես կարողանամ ^բքայլել ցածր հովտի արահետով, որպեսզի ես կարողանամ անհողողող լինել հարթ ճանապարհին:

33 Ո՛վ Տեր, շրջապատի՛ր ինձ շուրջանակի քո արդարության պարեգոտով: Ո՛վ Տեր, ե՛լք պատրաստիր փախուստիս համար

իմ թշնամիների առաջից: Ուղի՛ղ արա իմ արահետը՝ իմ առջև: Գայթակորության քար մի՛ դիր իմ ճանապարհին, այլ մաքրիր իմ ճանապարհն իմ առջև և մի՛ խոչընդոտիր իմ ճանապարհը, այլ ճանապարհներն իմ թշնամու:

34 Ո՛վ Տեր, ես քեզ եմ ապավինել, և ես քեզ եմ ^աապավինելու հավիտյան: Ես իմ ^բվստահությունը չեմ դնի մարմնի բազկի վրա. քանզի գիտեմ, որ անիծված է նա, ով մարմնի բազկին է ^գապավինում: Այո, անիծված է նա, որ դնում է իր վստահությունը մարդու վրա կամ մարմինն իրեն բազուկ է սարքում:

35 Այո՛, ես գիտեմ, որ Աստված ^աառատորեն կտա նրան, ով խնդրում է: Այո՛, իմ Աստված կտա ինձ, եթե ես ^բանտեղի ^գչխնդրեմ. հետևաբար, ես կբարձրացնեմ իմ ձայնն առ քեզ. այո՛, ես կկանչեմ առ քեզ, իմ Աստված, իմ արդարության ^ավեմ: Ահա, իմ ձայնը հավիտյան կբարձրանա առ քեզ, իմ վե՛մ և իմ հավիտենական Աստված: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 5

Նեփիացիներն իրենց առանձնացնում են Լամանացիներից, պահում են Մովսեսի օրենքը և տաճար կառուցում – Իրենց անհավատության հետևանքով Լամանացիները կտրվում են Տիրոջ ներկայությունից, անիծվում և դառնում են խաբազան

27բ սուր Գայթակղել,
Գայթակղություն:
գ սուր Խաղաղություն:
28ա սուր Դև:
30ա Ա Կոր. Գ.11:
սուր Վեմ:
31ա Հռովմ. ԺԲ.9,

Ալմա 13.12:
32ա սուր Կոտրված սիրտ:
բ սուր Քայլել, Քայլել
Աստծո հետ:
34ա սուր Ապավինել:
բ Սաղ. ԽԳ.6–8:
գ Երեմ. ԺԷ.5,

Մորմ. 3.9, 4.8:
35ա Հակ. Ա.5:
բ Հեղ. 10.5:
գ սուր Աղոթք:
դ Բ Օր. ԼԲ.4:

Նեփիացիների համար: Մոտ 588–559թթ. Ք.ծ.ա.:

Ահա, եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, եղբայրներիս ^աբարկության պատճառով, շատ կանչեցի առ Տերը՝ իմ Աստվածը:

2 Բայց, ահա, նրանց բարկությունն ուժեղանում էր իմ դեմ՝ այնքան, որ նրանք ջանում էին խլել իմ կյանքը:

3 Այո, նրանք տրտնջում էին իմ դեմ՝ ասելով. Մեր փոքր եղբայրը մտածում է ^աիշխել մեզ վրա. և մենք շատ փորձանքներ ունեցանք նրա պատճառով. ուստի, եկե՛ք սպանենք նրան, որպեսզի այլևս չչարչարվենք նրա խոսքերի պատճառով: Քանզի, ահա, մենք չենք հանդուրժի, որ նա լինի մեր ղեկավարը. քանզի, որպես ավագ եղբայրներ, դա մեզ է պատկանում՝ իշխել այս ժողովրդի վրա:

4 Այժմ ես չեմ գրում այս թիթեղների վրա բոլոր խոսքերը, որոնք նրանք տրտնջացին իմ դեմ: Բայց ինձ բավարարում է ասելը, որ նրանք ջանում էին խլել իմ կյանքը:

5 Եվ եղավ այնպես, որ Տերը ^անախագգուշացրեց ինձ, որ ես՝ ^աՆեփիս, պիտի հեռանամ նրանցից և փախչեմ անապատ, և բոլոր նրանք, ովքեր կկամենան գալ ինձ հետ:

6 Ուստի, եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, վերցրեցի իմ ընտանիքը, և նաև ^աՉորամին և նրա ընտանիքը, և Սամին՝ իմ ավագ եղբորը և նրա ընտանիքը, և Հակոբին ու

Հովսեփին՝ իմ կրտսեր եղբայրներին, և նաև իմ քույրերին, և բոլոր նրանց, ովքեր կամեցան գալ ինձ հետ: Եվ բոլոր նրանք, ովքեր կամեցան գալ ինձ հետ, նրանք էին, ովքեր հավատում էին Աստծո ^անախագգուշացումներին և հայտնություններին. այդ պատճառով նրանք ականջ դրեցին իմ խոսքերին:

7 Եվ մենք վերցրեցինք մեր վրանները և ամեն բան, ինչ հնարավոր էր մեզ համար և ճամփորդեցինք անապատում, շատ օրերի ընթացքում: Եվ շատ օրերի ընթացքում ճամփորդելուց հետո, մենք խփեցինք մեր վրանները:

8 Եվ իմ ժողովուրդը ցանկացավ, որ մենք տեղի անունը կոչենք ^աՆեփի. ուստի, մենք այն կոչեցինք Նեփի:

9 Եվ բոլոր նրանք, ովքեր ինձ հետ էին, իրենց վրա վերցրեցին՝ կոչելու իրենց Նեփիի ^աժողովուրդ:

10 Եվ մենք պահում-պահպանում էինք Տիրոջ դատաստաններն ու կանոնները, և պատվիրանները բոլոր բաներում՝ ըստ Մովսեսի ^աօրենքի:

11 Եվ Տերը մեզ հետ էր. և մենք չափազանց բարգավաճեցինք. քանզի մենք սերմ ցանեցինք և դարձյալ առատորեն հնձեցինք: Եվ մենք սկսեցինք բազմացնել հոտեր և մախիթներ և ամեն տեսակի կենդանիներ:

12 Եվ ես՝ Նեփիս, բերել էի նաև ^ահիշատակարանները, որոնք փոքազրված էին արույրե թիթեղների

5 1ա 2 Նեփի 4.13–14:
3ա 1 Նեփի 16.37–38,
Մոսիա 10.14–15:
5ա սուր Ոգեշնչում,
Ոգեշնչել:
բ Մոսիա 10.13:

6ա 1 Նեփի 4.35, 16.7,
2 Նեփի 1.30–32:
բ սուր Զգուշացնել,
Զգուշացում:
8ա Օմնի 1.12, 27,
Մոսիա 9.1–4, 28.1:

9ա Հակոբ 1.13–14:
10ա 2 Նեփի 11.4:
սուր Մովսեսի օրենք:
12ա Մոսիա 1.3–4:
սուր Թիթեղներ:

վրա. և նաև ^բգունդը, կամ ^գուղեցույցը, որը պատրաստվել էր իմ հոր համար Տիրոջ ձեռքով՝ համաձայն նրա, ինչ գրված է:

13 Եվ եղավ այնպես, որ մենք սկսեցինք չափազանց բարգավաճել և բազմանալ երկրում:

14 Եվ ես՝ Նեփիս, վերցրեցի Լաբանի ^ասուրը և նույն ձևով պատրաստեցի բազմաթիվ սրեր, որպեսզի չլիներ թե այն ժողովուրդը, որն այժմ կոչվում էր ^բԼամանացիներ, որևէ ձևով գար մեզ վրա և կործաներ մեզ. քանզի ես գիտեի նրանց ատելությունը՝ հանդեպ ինձ ու իմ զավակները, և նրանց, ովքեր կոչվում էին իմ ժողովուրդ:

15 Եվ ես սովորեցրեցի իմ ժողովրդին շենքեր շինել և մշակել ամեն ձևի փայտ և ^աերկաթ և պղինձ և արույր և պողպատ և ոսկի և արծաթ և ընտիր հանքանյութեր, որոնք շատ առատ էին:

16 Եվ ես՝ Նեփիս, ^ատաճար կառուցեցի. և ես այն կառուցեցի Սողոմոնի ^բտաճարի ձևով, միայն թե դա կառուցված չէր այնքան շատ ^գթանկարժեք բաներից. քանզի դրանք չէին ճարվում այս երկրում, ուստի այն չէր կարող կառուցվել Սողոմոնի տաճարի նման: Բայց կառուցվածքի ձևը նման էր Սողոմոնի տաճարին. և դրա ոճը չափազանց գեղեցիկ էր:

17 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, սովորեցրի իմ ժողովրդին ^աաշխատասեր լինել և աշխատել իրենց ձեռքերով:

18 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք կամեցան, որ ես լինեմ իրենց ^աթագավորը: Բայց ես՝ Նեփիս, ցանկանում էի, որ նրանք թագավոր չունենան. այնուամենայնիվ, ես անում էի նրանց համար՝ համաձայն նրա, ինչ իմ կարողությունն էր:

19 Եվ, ահա, Տիրոջ խոսքերն իրագործվեցին իմ եղբայրների համար, որ նա խոսել էր նրանց վերաբերյալ, որ ես պետք է լինեի նրանց ^բղեկավարը և նրանց ^բուսուցիչը: Ուստի, ես եղա նրանց ղեկավարը և նրանց ուսուցիչը՝ ըստ Տիրոջ պատվիրանների, մինչև այն ժամանակը, երբ նրանք ջանացին խլել իմ կյանքը:

20 Ուստի, Տիրոջ խոսքն իրագործվեց, որը նա խոսել էր ինձ հետ՝ ասելով. Որքան որ նրանք ականջ ^աչեն դնի թո խոսքերին, նրանք կտրված կլինեն Տիրոջ ներկայությունից: Եվ, ահա, նրանք ^բկտրված էին նրա ներկայությունից:

21 Եվ նա արեց այնպես, որ մի ^աանեծք գար նրանց վրա, այո, նույնիսկ, դառն անեծք՝ նրանց անօրինության պատճառով: Քանզի, ահա, նրանք կարծրացրել էին իրենց սրտերը նրա դեմ, այնպես որ դարձել էին կայծքարի պես, ուստի, քանի որ նրանք սպիտակ էին և չափազանց գեղեցիկ ու ^բհմայիչ, որպեսզի նրանք չկարողանային հրապուրիչ լինել իմ ժողովրդի համար, Տեր Աստված

12բ Մոսիա 1.16:
 գ 1 Նեփի 16.10, 16, 26,
 18.12, 21,
 Ալմա 37.38–47,
 Վև.ՈՒ 17.1:
 14ա1 Նեփի 4.9,
 Հակոբ 1.10,
 ՄԽ 1.13:

բ սուր Լամանացիներ:
 15աԵթեր 10.23:
 16ա սուր Տաճար՝ Տիրոջ
 տուն:
 բ Գ.Թագ. Ջ.Բ ՄՆ Գ:
 գ Վև.ՈՒ 124.26–27:
 17աԾն. Գ.19,
 Վև.ՈՒ 42.42:

18ա Հակոբ 1.9, 11:
 19ա1 Նեփի 2.22:
 բ սուր Ուսուցանել,
 Ուսուցիչ:
 20ա2 Նեփի 2.21:
 բ Ալմա 9.14:
 21ա սուր Անեծք, Անեծքներ:
 բ 4 Նեփի 1.10:

արեց այնպես, որ Գսևամաշկություն գար նրանց վրա:

22 Եվ այսպես է ասում Տեր Աստված. Ես այնպես կանեմ, որ նրանք Պզգվելի կլինեն քո ժողովրդի համար, մինչև որ նրանք չապաշխարեն իրենց անօրինություններին:

23 Եվ անիծված կլինի սերունդը նրա, ով Պկխառնվի նրանց սերունդին. քանզի նրանք կանիծվեն, հենց նույն անեծքով: Եվ Տերը խոսեց սա, և այն կատարվեց:

24 Եվ նրանց անեծքի պատճառով, որն իրենց վրա էր, նրանք դարձան մի Պծույլ ժողովուրդ՝ լի չարությամբ ու նեղությամբ, և նրանք անապատում փնտրում էին որսի գազաններ:

25 Եվ Տեր Աստված ասաց ինձ. Նրանք կլինեն խարազան քո սերնդի համար՝ զարթնեցնելու նրանց հիշելու իմ մասին. և որքան որ նրանք չեն հիշի ինձ և ականջ չեն դնի իմ խոսքերին, նրանք կխարազանվեն, մինչև իսկ ի կործանումն իրենց:

26 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Նեփիս, Պմվիրաբերեցի Հակոբին ու Հովսեփին, որ նրանք լինեին քահանաներ և ուսուցիչներ իմ երկրի ժողովրդի վրա:

27 Եվ եղավ այնպես, որ մենք ապրեցինք երջանիկ:

28 Եվ երեսուն տարի էր անցել այն ժամանակից, երբ մենք թողեցինք Երուսաղեմը:

29 Եվ ես՝ Նեփիս, մինչև այժմ արել էի իմ ժողովրդի մասին արձանագրությունները՝ թիթեղների վրա, որոնք ես էի պատրաստել:

30 Եվ եղավ այնպես, որ Տեր Աստված ասաց ինձ. Պատրաստիր Պուրիշ թիթեղներ. և դու կփորագրես ուրիշ շատ բաներ դրանց վրա, որոնք բարի են իմ աչքում, քո ժողովրդի օգտի համար:

31 Ուստի, ես՝ Նեփիս, հնազանդ լինելով Տիրոջ պատվիրաններին, գնացի և պատրաստեցի Պայս թիթեղները, որոնց վրա ես փորագրեցի այս բաները:

32 Եվ ես փորագրեցի այն, ինչը հաճո է Աստծուն: Եվ եթե իմ ժողովուրդը գոհ լինի Աստծո բաներից, նրանք գոհ կլինեն իմ փորագրություններից, որոնք այս թիթեղների վրա են:

33 Եվ եթե իմ ժողովուրդը ցանկանա իմանալ ժողովրդիս պատմության մանրամասնությունները, նրանք պետք է ուսումնասիրեն իմ մյուս թիթեղները:

34 Եվ ինձ բավարարում է ասելը, որ քառասուն տարիներ անցել էին, և մենք արդեն ունեցել էինք պատերազմներ և հակառակություններ մեր եղբայրների հետ:

ԳԼՈՒԽ 6

Հակորը շարադրում է հրեական պատմությունը՝ Բաբելոնյան գերությունը և վերադարձը. Խորայելի Սուրբի ծառայությունը և խաչելությունը. հեթանոսների կողմից ստացված օգնությունը. և հրեաների վերականգնումը վերջին օրերին, երբ նրանք կհավատան Մեսիային: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

ԽՈՍԹԵՐԸ Հակոբի՝ Նեփիի եղբոր,

21գ 2 Նեփի 26.33,
3 Նեփի 2.14–16:
22ա 1 Նեփի 12.23:
23ա սո՛՛՛ Ամուսնություն,

Ամուսնանալ –
Միջհավատքային
ամուսնություն:
24ա սո՛՛՛ Ծույլ, Ծուլություն:

26ա Հակոբ 1.18–19,
Մոսիա 23.17:
30ա 1 Նեփի 19.1–6:
31ա սո՛՛՛ Թիթեղներ:

որոնք նա ասաց Նեփիի ժողովրդին:

2 Ահա, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես՝ Հակոբս, կանչված լինելով Աստծուց և կարգված, ըստ նրա սուրբ կարգի, և նվիրաբերված լինելով իմ եղբայր Նեփիի կողմից, որին դուք նայում եք՝ որպես «թագավորի կամ պաշտպանի, և որին դուք ապավինում եք՝ անվտանգության համար, ահա, դուք գիտեք, որ ես ասել եմ ձեզ չափազանց շատ բաներ:

3 Այնուամենայնիվ, ես կրկին խոսում եմ ձեզ հետ. քանզի ես փափագում եմ ձեր հոգիների բարօրությունը: Այո, մեծ է իմ անհանգստությունը ձեզ համար. և դուք ինքներդ գիտեք, որ այն մշտապես եղել է: Քանզի ես հորդորել եմ ձեզ ողջ ջանասիրությամբ. և ես սովորեցրել եմ ձեզ իմ հոր խոսքերը. և ես խոսել եմ ձեզ հետ բոլոր բաների վերաբերյալ, որոնք գրված են աշխարհի արարումից ի վեր:

4 Եվ այժմ, ահա, ես կկամենայի խոսել ձեզ հետ բաների վերաբերյալ, որոնք կան, և որոնք պիտի գան. ուստի, ես կկարդամ «Եսայիայի խոսքերը: Եվ դրանք այն խոսքերն են, որոնք եղբայրս ցանկացել է, որ ես խոսեմ ձեզ հետ: Եվ ես խոսում եմ ձեզ հետ ձեր օգտի համար, որպեսզի դուք կարողանաք սովորել և փառաբանել ձեր Աստծո անունը:

5 Եվ արդ, խոսքերը, որոնք ես կկարդամ, այն խոսքերն են, որոնք Եսայիան ասել է ամբողջ Իսրա-

յելի տան վերաբերյալ. ուստի, դրանք կարելի է վերագրել ձեզ, քանզի դուք Իսրայելի տնից եք: Եվ կան շատ բաներ, որոնք ասվել են Եսայիայի կողմից, որոնք կարելի է վերագրել ձեզ, որովհետև դուք Իսրայելի տնից եք:

6 Եվ արդ, սրանք են խոսքերը. «Այսպես է ասում Տեր Աստված. Ահա, ես կբարձրացնեմ իմ ձեռքը դեպի հեթանոսները և վեր կհանեմ իմ ^բդրոշմ ժողովրդի համար. և նրանք իրենց ձեռքերի վրա կբերեն քո որդիներին, և քո դուստրերին կտանեն իրենց ուսերին:

7 Եվ թագավորները կլինեն քո խնամող հայրերը, և նրանց թագուհիները՝ քո ստնտու մայրերը. նրանք երեսնիվայր մինչև գետին կխոնարհվեն քեզ և կլիզեն քո ոտքերի փոշին. և դու կիմանաս, որ ես եմ Տերը. քանզի նրանք, ովքեր «սպասում են ինձ, ամոթով չեն մնա:

8 Եվ այժմ, ես՝ Հակոբս, կկամենայի խոսել որոշ բան այս խոսքերի վերաբերյալ: Քանզի, ահա, Տերը ցույց է տվել ինձ, որ նրանք, ովքեր «Երուսաղեմում էին, որտեղից մենք եկանք, սպանվել են ու ^բտարվել գերության:

9 Սակայն Տերը ցույց է տվել ինձ, որ նրանք կրկին «կվերադառնան: Եվ նա նաև ցույց է տվել ինձ, որ Տեր Աստված՝ Սուրբն Իսրայելի, ինքը մարմնում կհայտնվի նրանց. և ապա, երբ նա ինքը հայտնվի նրանց, նրանք կխառազանեն նրան և ^բկխաչեն նրան, ըստ հրեշտակի խոսքերի, որն ասաց ինձ այդ:

6ա Հակոբ 1.9, 11:
4ա3 Նեփի 23.1:
6ա Ես. ԽԹ.22-23:
բ սոՒ Դրոշ:
7ա Մովսես 1.6,
վճՈՒ 133.45:

8ա Եսթ. Բ.6, 1 Նեփի 7.13,
2 Նեփի 25.10,
Օմնի 1.15, Հել. 8.20-21:
բ Դ. Թագ. ԻԴ.10-16,
ԻԵ.1-12:
սոՒ Իսրայել -

Իսրայելի ցրվելը:
9ա 1 Նեփի 10.3:
բ 1 Նեփի 19.10, 13,
Մոսիա 3.9,
3 Նեփի 11.14-15:
սոՒ Խաչելություն:

10 Եվ Իսրայելի Սուրբի դեմ իրենց սրտերը կարծրացնելուց և պարանոցները խստացնելուց հետո, ահա, Իսրայելի Սուրբի Պատաստանները պիտի գան նրանց վրա: Եվ գալիս է օրը, որ նրանք պիտի լինեն ծեծված և չարչարված:

11 Ուստի, նրանք այստեղ-այնտեղ քվելուց հետո, քանզի այսպես է ասում հրեշտակը. Շատերը չարչարված կլինեն մարմնում, բայց հավատարիմների աղոթքների շնորհիվ կորստի չեն ենթարկվի. նրանք ցրված և ծեծված և ատված կլինեն. այնուամենայնիվ, Տերը ողորմած կլինի նրանց հանդեպ, այնպես որ, Պեր նրանք գան իրենց Քաղչի Քիմացությանը, նրանք կրկին Պկողովվեն միասին իրենց ժառանգության հողերում:

12 Եվ օրհնված են Պհեթանոսները, նրանք, ում մասին գրել է մարգարեն. քանզի, ահա, եթե լինի այնպես, որ նրանք ապաշխարեն, և չկռվեն Սիոնի դեմ, և չմիանան այն մեծ և Քայիղծ եկեղեցուն, նրանք կփրկվեն, քանզի Տեր Աստված կիրագործի իր Պուխտերը, որոնք նա արել է իր զավակների հետ. և այդ պատճառով մարգարեն գրել է այս բաները:

13 Ուստի, նրանք, ովքեր կռվում են Սիոնի դեմ և Տիրոջ ուխտյալ ժողովրդի, կլիզեն նրանց ոտքերի

փոշին. և Տիրոջ ժողովուրդը չպիտի մնա Պամոթով: Քանզի Տիրոջ ժողովուրդը նրանք են, ովքեր Քսպասում են նրան. քանզի նրանք դեռ սպասում են Մեսիայի գալըստին:

14 Եվ ահա, ըստ մարգարեի խոսքերի, Մեսիան ինքը կսկսի կրկին, Պերկորող անգամ դարձի բերել նրանց. ուստի, նա իրեն Քիայոնի կղարձնի նրանց, գորությամբ և մեծ փառքով, ի Պործանումն նրանց թշնամիների, երբ գա այն օրը, երբ նրանք կհավատան նրան. և ոչ մեկին նա չի կործանի, ով կհավատա իրեն:

15 Եվ նրանք, ովքեր չեն հավատա նրան, Պկործանվեն՝ և՛ Քրակով, և՛ փոթորկով, և՛ երկրաշարժերով, և՛ արյունահեղությամբ, և՛ ժամանախտով, և՛ սովով: Եվ նրանք կիմանան, որ Տերն է Աստված՝ Սուրբն Իսրայելի:

16 ՊՔանզի մի՞թե հզորից կառնվի ավարը, կամ արդյոք Քօրինական գերյալները կազատվե՞ն:

17 Բայց այսպես է ասում Տերը. Նույնիսկ հզորի Պգերիները կառնվեն և զարհուրելիի ավարը կազատվի. քանզի Քձգոր Աստված Պկազատի իր ուխտյալ ժողովրդին: Քանզի այսպես է ասում Տերը. Ես կկռվեմ նրանց հետ, ովքեր կռվում են քեզ հետ,

18 Եվ ես կկերակրեմ նրանց,

10ա Մատ. ԻԷ.24–25:
11ա 1 Նեփի 22.11–12,
2 Նեփի 9.2:
բ Ովսե Գ.5:
գ սո՛ւ Իսրայել –
Իսրայելի ցրվելը:
12ա 1 Նեփի 14.1–2,
2 Նեփի 10.9–10:
բ սո՛ւ Դև – Դևի
եկեղեցին:
գ սո՛ւ Աբրահամի ուխտը:

13ա 3 Նեփի 22.4:
բ Ես. Խ.31,
1 Նեփի 21.23,
Վևո՛ւ 133.45:
14ա Ես. ԺԱ.11,
2 Նեփի 25.17, 29.1:
բ 2 Նեփի 3.5:
գ 1 Նեփի 22.13–14:
15ա 2 Նեփի 10.16, 28.15,
3 Նեփի 16.8:
սո՛ւ Վերջին օրեր,

Ետին օրեր:
բ Հակոբ 6.3:
գ Վևո՛ւ 97.22–26:
16ա Ես. ԽԹ.24–26:
բ մշ. Տիրոջ ուխտյալ
ժողովուրդը, ինչպես
հիշատակված է 17-րդ
հատվածում:
17ա 1 Նեփի 21.25:
բ սո՛ւ Եհովա:
գ Դ.Թագ. ԺԷ.39:

ովքեր քեզ ճնշում են, իրենց իսկ մտով. և նրանք կհարբեն իրենց իսկ արյունով, ինչպես քաղցր գինով. և ամեն մարմին կիմանա, որ ես՝ Տերս եմ քո Փրկիչը և քո Քավիչը՝ Հակոբի ՔՀոորը:

ԳԼՈՒԽ 7

Եսայիան խոսում է Մեսիայի պես – Մեսիան կունենա ուսումնավարժ լեզու – Նա կտա իր քիկունքը զարկողներին – Նա ամոթապարտ չի լինի – Համեմատեք Եսայիայի Ծ: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

Առն, քանզի այսպես է ասում Տերը. Ե՞ս եմ արձակել քեզ կամ ե՞ս եմ վտարել քեզ հավիտյան: Քանզի այսպես է ասում Տերը. Ո՞ր է ձեր մոր ապահարգանի թուղթը: Ո՞ւմ համար եմ արձակել ես ձեզ, կամ իմ պարտապաններից որի՞ն եմ ծախել ձեզ: Այո, ո՞ւմ եմ ես ծախել ձեզ: Ահա, ձեր անօրինությունների համար եք դուք ձեզ ծախել և ձեր օրինազանցությունների համար է ձեր մայրն արձակվել:

2 Ուստի, երբ ես եկա, ոչ մի մարդ չկար. երբ ես լկանչեցի, այո՛, պատասխանող չկար: Ո՞վ Իսրայելի տուն, մի՞թե իմ ձեռքը խիստ կարճացել է, որ այն չի կարող փրկագնել կամ մի՞թե ես գորություն չունեմ՝ ազատելու: Ահա, իմ կշտամբանքով ես չորացնում եմ թո՞վերը, ես դարձնում եմ նրանց զգետերն անապատ և նրանց ձկները՝ հոտած, որովհետև ջրերը

ցամաքել են, և նրանք ծարավից սատկում են:

3 Ես երկիքները խավար եմ հագցնում և թուրճը նրանց ծածկոց դարձնում:

4 Տեր Աստված տվել է ինձ ուսումնավարժ լեզու, որպեսզի ես իմանամ, թե ինչպես մի խոսք խոսեմ քեզ հետ ճիշտ ժամանակին, ո՞վ Իսրայելի տուն: Երբ դուք հոգնած եք, նա արթնացնում է՝ առավոտից առավոտ: Նա արթնացնում է իմ ականջը՝ լսելու ուսումնավարժների պես:

5 Տեր Աստված բացել է իմ լսկանջը, և ես ապստամբ չեի, ոչ էլ մեջքս շրջեցի:

6 Ես տվեցի քիկունքս զարկողին և այտերս նրանց, ովքեր փետեցին մազերս: Ես չթաքցրեցի երեսս նախատիքից և թքից:

7 Քանզի Տեր Աստված կօգնի ինձ, հետևաբար, ես ամոթապարտ չեմ լինի: Ուստի, ես դարձրեցի երեսս կայծքարի մման, և ես գիտեմ, որ չեմ ամաչելու:

8 Եվ Տերը մոտ է, և նա արդարացնում է ինձ: Ո՞վ կհակառակվի ինձ: Եկեք միասին կանգնենք: Ո՞վ է իմ հակառակորդը: Թո՛ղ մոտ գա ինձ, և ես կզարկեմ նրան իմ քերանի ուժով:

9 Քանզի Տեր Աստված կօգնի ինձ: Եվ բոլոր նրանք, ովքեր լկատապարտեն ինձ, ահա, նրանք բոլորը պիտի մաշվեն, ինչպես հանդերձը, և ցեցը պիտի ամբողջովին ուտի նրանց:

10 Ո՞վ է ձեր միջից, որ վախենում է Տիրոջից, որ հնազանդվում է նրա

18ա սո՛՛՛՛ Քավիչ:

բ Ծն. ԽԹ.24,

Ես. Կ.16:

7 1ա սո՛՛՛՛ Ուրացություն:

2ա Առակ. Ա.24–25,

Ես. ԿԵ.12, Ալմա 5.37:

բ Ել. ԺԳ.21,

Սաղ. ԴՁ.9,

ՎևՈՒ 133.68–69:

գ Հնե. Գ.15–16:

դ Ել. Է.21:

3ա Ել. Ժ.21:

բ Հայտ. Զ.12:

4ա Դուկ. Բ.46–47:

5ա ՎևՈՒ 58.1:

6ա Մատ. ԻԷ.26,

2 Նեփի 9.5:

9ա Հոռվմ. Բ.31:

ծառայի ^աճայնին, որը քայլում է խավարում և լույս չունի:

11 Ահա, դո՛ւք, ամենքդ, որ կրակ եք վառում և ինքներդ ձեզ կայծերով շուրջանակի շրջապատում, քայլեք ^աձեր կրակի լույսով և կայծերով, որոնք դուք եք վառել: Սա կունենաք դուք իմ ձեռքից՝ դուք կպառկեք վշտի մեջ:

ԳԼՈՒԽ 8

Վերջին օրերին Տերը կմխիթարի Սիոնը և կհավաքի Իսրայելը – Փրկագնվածները, մեծ ուրախությամբ, կգան Սիոն – Համեմատեք Եսայիայի ԾԱ և ԾԲ.1–2: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

ԼՍԵՔ ինձ, դո՛ւք, որ հետամուտ եք արդարության: Նայեք ^ավեմին, որից դուք պոկված եք և հորի անցքին, որից դուք փորված եք:

2 Նայեք Աբրահամին՝ ձեր ^ահորը, և ^բՍարրային՝ նրան, որ բերել է ձեզ. քանզի ես միայն նրան կանչեցի և օրհնեցի նրան:

3 Քանզի Տերը կմխիթարի ^աՍիոնը, նա կմխիթարի նրա բոլոր լքված տեղերը. և նա կդարձնի նրա ^բանապատը Եդեմի նման, և նրա ամայի վայրերը՝ Տիրոջ պարտեզի նման: Յնծությունն ու բերկրանքը կտիրի այնտեղ, գոհաբանությունն ու մեղեդու ձայնը:

4 Լսիր ինձ, իմ ժողովուրդ և ականջ դիր ինձ, ո՛վ իմ ազգ. քանզի ^աօրենք է դուրս գալու ին-

ձանից, և ես կանեմ այնպես, որ իմ դատաստանը դրվի իբրև մի ^բլույս մարդկանց համար:

5 Իմ արդարությունը մոտ է. իմ ^ափրկությունը՝ առաջ գնացած, և իմ բազուկը կդատի մարդկանց: ^բԿողմները կսպասեն ինձ և իմ բազկին կապավինեն:

6 Բարձրացրեք ձեր աչքերը դեպի երկինքները, և նայեք երկրի վրա՝ դեպի ցած. քանզի ^աերկինքները ^բկանհետանան, ինչպես ծուխ, և երկիրը՝ կմաշվի, ինչպես հանդերձը. և նրանք, ովքեր բնակվում են նրա մեջ, կմեռնեն մույն ձևով: Բայց իմ փրկությունը կլինի հավիտյան, և իմ արդարությունը չի վերանա:

7 Լսեք ինձ, դո՛ւք, որ գիտեք արդարություն, մարդիկ, որոնց սրտում ես գրել եմ իմ օրենքը, մի ^ավախեցեք մարդկանց նախատիմքից, ոչ էլ վախեցեք նրանց հայոյանքներից:

8 Քանզի ցեցը կուտի նրանց, ինչպես հանդերձը, և որդը կուտի նրանց, ինչպես բուրդը: Բայց իմ արդարությունը կլինի հավիտյան, և իմ փրկությունը՝ սերնդե-սերունդ:

9 Ձարթնիր, զարթնիր: ^աՉորություն հագիր, ո՛վ Տիրոջ բազուկ. զարթնիր, ինչպես հնադարյան օրերում: Մի՞թե դու նա չես, որ կտոր-կտոր արեցիր Ռահաբին և խոցեցիր վիշապին:

10 Մի՞թե դու նա չես, որ ցամաքեցրիր ծովը՝ մեծ անդունդի ջրերը. որ ծովի խորքերը ^աճանա-

10ա Վև. 1.38:

11ա Դատ. ԺԷ.6:

8 1ա սուր Վեմ:

2ա Ծն. ԺԷ.1–8,

Վև. 132.49:

բ Ծն. ԻԳ.36:

3ա սուր Սիոն:

բ Ես. ԼԵ.1–2, 6–7:

4ա ԿԱՄ ուսմունք,

վարդապետություն:

Ես. Բ.3:

սուր Ավետարան:

բ սուր Լույս, Քրիստոսի լույս:

5ա սուր Փրկություն:

բ 2 Նեփի 10.20:

6ա Բ Պետ. Գ.10:

բ եբր. կցրվեն:

Սաղ. ԾԲ.25–27:

գ եբր. կքայքայվի:

7ա Սաղ. ԾՁ.4, 11,

Վև. 122.9:

9ա Վև. 113.7–8:

10ա Ես. ԼԵ.8:

պարի շինեցիր՝ փրկվածների անցնելու համար:

11 Հետևաբար, Տիրոջ ^ափրկագրվածները կվերադառնան և ^բերգելով կգան Սիոն. և հավիտենական ուրախություն ու սրբություն կլինի նրանց գլուխների վրա. և նրանք ձեռք կբերեն բերկրանք և ուրախություն. վիշտը և ^գսուգը հեռու կփախչեն:

12 ^աԵս նա եմ. այո՛, ես նա եմ, որ մխիթարում է ձեզ: Ահա, ո՞վ ես դու, որ ^բվախենում ես մարդուց, որը պիտի մեռնի, և մարդու որդուց, որը պիտի դառնա ^գխոտի պես:

13 Եվ ^ամոռանում ես Տիրոջը՝ քո արարչին, որ տարածել է երկինքները, և դրել է երկրի հիմքերը, և ամեն օր, շարունակ վախենում ես բռնակալի կատաղությունից, կարծես թե նա պատրաստ էր՝ կործանելու: Եվ ո՞ր է բռնակալի կատաղությունը:

14 Գերի աքսորյալը շտապում է, որպեսզի կարողանա արձակվել, և որպեսզի չմեռնի հորում, ոչ էլ որպեսզի նրա հացը պակասի:

15 Բայց ես եմ Տերը՝ քո Աստվածը, որի ^ալիքները շառաչում են. Չորաց Տեր է իմ անունը:

16 Եվ ես դրել եմ իմ խոսքերը քո բերանում, և ծածկել եմ քեզ իմ ձեռքի ստվերում, որպեսզի կարողանամ տնկել երկինքները և դնել երկրի հիմքերը, և ասել Սիոնին. Ահա, դու՛ ես իմ ^աժողովուրդը:

17 Զարթնիր, զարթնիր, վեր կաց, ո՛վ Երուսաղեմ, որ խմել ես Տիրոջ

ձեռքից նրա ^աբարկության ^բբաժակը, դու խմել ես, պարպելով մրուրը դողացնող բաժակի,

18 Եվ չունի ոչ մեկը, իր բերած որդիների միջից, առաջնորդելու իրեն. ոչ էլ, որպեսզի բռնի նրա ձեռքը, բոլոր որդիներից, որ նա մեծացրել է:

19 Այս երկու ^աորդիներն են քեզ մոտ եկած, որոնք կխղճան քեզ՝ քո լքվածությանը և ավերվածությանը և սովին և սրին, և ո՞ւմ ձեռքով ես պետք է մխիթարեմ քեզ:

20 Քո որդիները նվաղել են, բացի այս երկուսից. նրանք պառկած են բոլոր փողոցների գլխին. ինչպես վայրի ցուլը ցանցի մեջ, նրանք լի են Տիրոջ կատաղությանը, քո Աստծո կշտամբանքով:

21 Ուրեմն, լսիր այժմ սա, ո՛վ չարչարված և ^ահարբած, բայց ոչ թե գիտով.

22 Այսպես է ասում քո Տերը. Տերը և քո Աստվածը ^ապաշտպանում է իր ժողովրդի դատը. ահա, ես քո ձեռքից վերցրել եմ դողացնող բաժակը, իմ կատաղության բաժակի մրուրը. դու այլևս չպիտի խմես այն նորից:

23 Այլ ^աես կդնեմ այն նրանց ձեռքում, ովքեր չարչարում են քեզ, ովքեր ասում էին քո հոգուն. Վա՛ր կռացիր, որ մենք կարողանանք անցնել վրայովդ, և դու քո մարմինը դրեցիր, որպես գետին և որպես փողոց, նրանց համար, որոնք անցան վրայովդ:

24 ^աԶարթնիր, զարթնիր, հագիր

11ա սուր Փրկագնել,
Փրկագնված,
Փրկագնում:

բ Ես. ԼԵ.10:

գ Հայտ. ԻԱ.4:

12ա Վև.Ու. 133.47, 136.22:

բ Երեմ. Ա.8:

գ Ես. Խ.6–8,

Ա Պետ. Ա.24:

13ա Երեմ. ԻԳ.27:

15ա 1 Նեփի 4.2:

16ա 2 Նեփի 3.9, 29.14:

17ա Ղուկ. ԻԱ.24:

բ Ես. ԻԹ.9,

Երեմ. ԻԵ.15:

19ա Հայտ. ԺԱ.3:

21ա 2 Նեփի 27.4:

22ա Երեմ. Ծ.34:

23ա Զաք. ԺԲ.9:

24ա Ես. ԾԲ.1–2:

Քորոթյունդ, ո՛վ Պիոն, հագիր գեղեցիկ հանդերձներդ, ո՛վ Երուսաղեմ, սո՛ւրբ քաղաք. քանզի այսուհետև Պալեստինայի քո մեջ չի մտնի անթափառ և անմաքուրը:

25 Թափ տուր փռշիմ քեզանից. «Ելիր, նստիր, ո՛վ Երուսաղեմ. արձակիր պարանոցիդ՝ Քապերը, ո՛վ Սիոնի գերի աղջիկ:

ԳԼՈՒԽ 9

Հրեաները կժողովվեն բոլոր իրենց խոստումի երկրներում – Քափությունն ազատագնում է մարդուն Անկումից – Մեռելների մարմինները դուրս կգան գերեզմանից, իսկ նրանց հոգիները՝ դժոխքից և դրախտից – Նրանք կդատվեն – Քափությունը փրկում է մահից, դժոխքից, դևից և անվերջ տանջանքից – Արդարները փրկվում են Աստծո արքայությունում – Մեղքերի համար տույժեր են սահմանվում – Իսրայելի Սուրբը դռան պահապանն է: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ այժմ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես կարդացի այս բաները, որպեսզի դուք իմանաք Տիրոջ Պաշտերի մասին, որ նա ուխտել է ողջ Իսրայելի տան հետ,

2 Որոնք նա խոսել է հրեաներին, իր սուրբ մարգարեների բերանով, նույնիսկ սկզբից ի վեր, սերնդեսերունդ, մինչև գա ժամանակը, երբ նրանք ետ կկերպվեն դեպի

ճշմարիտ եկեղեցին, և Աստծո հոտը. երբ նրանք Քկտողովվեն տուն՝ դեպի իրենց ժառանգության հողերը և կհաստատվեն բոլոր իրենց խոստումի երկրներում:

3 Ահա, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես խոսում եմ ձեզ հետ այս բաները, որպեսզի դուք կարողանաք ուրախանալ և «բարձրացնել ձեր գլուխները հավիտյան, այն օրինությունների շնորհիվ, որոնք Տեր Աստված կպարգևի ձեր գավակներին:

4 Քանզի ես գիտեմ, որ դուք՝ ձեզանից շատերը, շատ եք պրպտել՝ իմանալու գալիք բաների մասին. ուստի, ես գիտեմ, որ դուք իմանում եք, որ մեր մարմինը պետք է հալումաշ լինի ու մեռնի. այնուամենայնիվ, մեր «մարմիններում մենք կտեսնենք Աստծուն:

5 Այո, ես գիտեմ, որ դուք իմանում եք, որ մարմնում նա իրեն ցույց կտա նրանց՝ Երուսաղեմում, որտեղից մենք եկել ենք. քանզի հարկ է, որ դա տեղի ունենա նրանց մեջ. քանզի դա պետք է մեծ «Ստեղծողին, որ նա՝ մարմնում, հանդուրժում է, որ ինքը ենթակա դառնա մարդուն և մեռնի՝ բոլոր մարդկանց համար, որպեսզի բոլոր մարդիկ կարողանան ենթակա դառնալ իրեն:

6 Քանզի ինչպես մահն անցավ բոլոր մարդկանց վրա՝ իրագործելու մեծ Ստեղծողի ողորմած

24բ ՎՆՈՒ 113.7–8:

գ սո՛ւ Սիոն:

դ Հոփել Գ.17:

25ա նշ. Ելիր փռշու միջից և արժանապատվությամբ նստիր՝ ի վերջո փրկագնվելով:

բ ՎՆՈՒ 113.9–10:

9 1ա սո՛ւ Աբրահամի ուխտը:

2ա2 Նեփի 6.11:

սո՛ւ Ավետարանի վերականգնումը:

բ սո՛ւ Իսրայել –

Իսրայելի ցրվելը:

գ 2 Նեփի 10.7–8:

սո՛ւ Խոստացված երկիր:

3ա ՋՍԺ, Սաղ. 24.7–10:

4ա Հոբ ԺԺ.26,

Ալմա 11.41–45, 42.23,

Հել. 14.15,

Մորմ. 9.13:

5ա սո՛ւ Ստեղծել,

Ստեղծում:

բ Հոփ. ԺԲ.32,

2 Նեփի 26.24,

3 Նեփի 27.14–15:

՝ծրագիրը, պետք է անպայման լինի Պարության մի գործություն և հարությունը պիտի անպայման գա մարդուն՝ Գանկունի պատճառով. և անկումը եկավ օրինականության հետևանքով, և որովհետև մարդիկ դարձան ընկած, նրանք Պարվեցին Տիրոջ ներկայությունից:

7 Ուստի, պետք է անպայման լինի մի անասանման թափություն, մինչև չլինի մի անասանման թափություն, այս ապականությունը չի կարող հագնել անապականություն: Ուստի, Գառաջին դատաստանը, որը եկավ մարդու վրա, պետք է անպայման զմայացած լինեի մի անվերջ ժամանակաբաժանի համար: Եվ եթե այդպես լինեի, այս մարմինը պետք է վայր դրվեի՝ փտելու և քայքայվելու իր մայր հողում՝ այլևս չբարձրանալու:

8 Օհ, իմաստությունն Աստծո, նրա Պողոմությունը և Զնորհը: Քանզի, ահա, եթե մարմինն այլևս չբարձրանա, մեր հոգիները պետք է դառնան ենթակա այն հրեշտակին, որն ընկել էր Հավերժական Աստծո ներկայությունից և դարձել Գը՝ այլևս չբարձրանալու:

9 Եվ մեր հոգիները պետք է որ դարձած լինեին նրա նման, և

մենք՝ դևեր դարձած, դևի համար իրեշտակներ, Քրկված լինելով մեր Աստծո ներկայությունից՝ Գստերի հոր հետ մնալու, թվառության մեջ, ինչպես ինքը. այո, այն էակի, որը խաբեց մեր առաջին ծնողներին, որը Կոխակերպվում է՝ իբրև լույսի հրեշտակ, և դրդում մարդկանց զավակներին՝ սպանության Գաղտնի խմբակցությունների և խավարի ամեն տեսակի գաղտնի գործերի:

10 Օհ, որքան մեծ է բարությունը մեր Աստծո, որն այս սարսափելի հրեշի ճանկից, մեր փախուստի համար, ուղի է պատրաստում. այո, այն հրեշի՝ մահի ու ղոժոխքի, որը ես կոչում եմ մահը մարմնի, և նաև մահը հոգու:

11 Եվ մեր Աստծո՝ Իսրայելի Սուրբի ազատության ուղու պատճառով, այս մահը, որի մասին ես խոսել եմ, որը ժամանակավոր է, կազատի իր մեռելներին. մահ, որը գերեզմանն է:

12 Եվ այս մահը, որի մասին ես խոսեցի, որը հոգևոր մահն է, կազատի իր մեռելներին. հոգևոր մահը, որը ղոժոխքն է. ուստի, մահը և ղոժոխքը պիտի ազատեն իրենց մեռելներին, և ղոժոխքը պիտի ազատի իր գերյալ ոգիներին, և գերեզմանը պիտի ազատի

6ա սուր Փրկագնման ծրագիր:
բ սուր Հարություն:
գ սուր Աղամի և Եվայի անկումը:
դ 2 Նեփի 2.5:
7ա Ավամ 34.10:
բ սուր Քավել, Քավություն:
գ Մոսիա 16.4–5, Ավամ 42.6, 9, 14:
դ Մոսիա 15.19:
8ա Հոր ԺԲ.13, Աբր. 3.21:
սուր Իմաստություն:

բ սուր Ողորմած, Ողորմություն:
գ սուր Շնորհ:
դ Վևո 93.33–34:
ե Ես. ԺԳ.12, 2 Նեփի 2.17–18, Մովսես 4.3–4, Աբր. 3.27–28:
զ սուր Դև:
9ա Հակոբ 3.11, Ավամ 5.25, 39:
բ Հայտ. ԺԲ.7–9:
գ սուր Ստել:
դ Ծն. Գ.1–13,

Մոսիա 16.3, Մովսես 4.5–19:
ե Բ Կոր. ԺԱ.14, Ավամ 30.53:
գ Վևո 129.8:
է սուր Գաղտնի խմբակցություններ:
10ա Մոսիա 16.7–8, Ավամ 42.6–15:
բ սուր Դժոխք:
11ա սուր Ազատիչ:
բ սուր Մահ ֆիզիկական:
12ա սուր Մահ հոգևոր:
բ Վևո 76.81–85:

իր գերյալ մարմիններին, և մարդկանց մարմիններն ու Պոզիները Պվերականգնվեն մեկը մյուսի հետ. և դա՝ Իսրայելի Սուրբի հարության զորությանը է:

13 Օ՛հ, որքան մեծ է մեր Աստծո ծրագիրը: Քանզի մյուս կողմից Աստծո Պրախտը պիտի ազատի արդարների ոգիները, և գերեզմանը՝ ազատի արդարի մարմինը. և ոգին ու մարմինը կրկին Պվերականգնվի միմյանց հետ, և բոլոր մարդիկ դառնան անապական և Պանմահ, և նրանք ապրող հոգիներ են՝ ունենալով մեզ պես Պատարյալ Պգիտակցություն մարմնում, միայն թե մեր գիտելիքը կլինի կատարյալ:

14 Ուստի, մենք կունենանք կատարյալ Պգիտելիք մեր ողջ Պանցանքի և մեր անմաքրության և մեր Պներկության մասին. իսկ արդարները կունենան կատարյալ իմացություն իրենց վայելքի և իրենց Պարդարության, իմանդերձավորված լինելով Պմաքրությանը, այո, նույնիսկ արդարության էպարեզոտով:

15 Եվ կլինի այնպես, որ երբ բոլոր մարդիկ անցած կլինեն այս առաջին մահից դեպի կյանք, այնպես որ նրանք դարձած կլինեն անմահ, նրանք պիտի հայտնվեն

Իսրայելի Սուրբի Պատյանի առաջ. և հետո գալիս է Պատաստանը, և հետո պետք է նրանք դատվեն՝ ըստ Աստծո սուրբ դատաստանի:

16 Եվ, անկասկած, ինչպես կենդանի է Տերը, քանզի Տեր Աստված է խոսել այս, և սա նրա հավերժական Պխոսքն է, որը չի կարող Պանցնել, որ նրանք, ովքեր արդար են, արդար էլ կլինեն, և նրանք, ովքեր Պկեղտոտ են, Պկեղտոտ էլ կլինեն. ուստի, նրանք, ովքեր կեղտոտ են, ինչն ու նրա հրեշտակներն են, և նրանք կգնան նրանց համար պատրաստված Պհավիտենական կրակի մեջ. և նրանց տանջանքը կրակի և ծծմբի էլճի պես է, որի բոցը բարձրանում է վեր հավիտյանս հավիտենից և չունի վերջ:

17 Օ՛, մեծությունն ու Պարդարադատությունը մեր Աստծո: Քանզի նա իրագործում է բոլոր իր խոսքերը, և դրանք դուրս են եկել նրա բերանից, և նրա օրենքը պետք է կատարվի:

18 Բայց, ահա, արդարները՝ Պսրբերն Իսրայելի Սուրբի, նրանք, ովքեր հավատացել են Իսրայելի Սուրբին, նրանք, ովքեր դիմացել են աշխարհի Պխաչերին, և արհամարիել դրա ամոթը, նրանք Պժառանգեն Աստծո Պարքայությունը,

12գ սո՛ւ Ոգի:

դ սո՛ւ Հարություն:

13ա սո՛ւ Փրկագնման ծրագիր:

բ Վևո՛ւ 138.14–19:

սո՛ւ Դրախտ:

գ Ալմա 11.43:

դ սո՛ւ Անմահ,

Անմահություն:

ե սո՛ւ Կատարյալ:

զ Վևո՛ւ 130.18–19:

14ա Մոսիա 3.25,

Ալմա 5.18:

բ սո՛ւ Մեղավորություն:

գ Մորմ. 9.5:

դ սո՛ւ Արդար,

Արդարություն:

ե Առակ. ԼԱ.25:

զ սո՛ւ Անարատ,

Անարատություն:

է Վևո՛ւ 109.76:

15ա սո՛ւ Վերջին

դատաստան:

բ Սաղ. ԺԹ.9,

2 Նեփի 30.9:

16ա Գ.Թագ. Ը.56,

Վևո՛ւ 1.38,

Մովսես 1.4:

բ Վևո՛ւ 56.11:

գ սո՛ւ Կեղտ,

Կեղտություն:

դ 1 Նեփի 15.33–35,

Ալմա 7.21, Մորմ. 9.14,

Վևո՛ւ 88.35:

ե սո՛ւ Դև:

զ Մոսիա 27.28:

է Հայտ. ԻԱ.8,

2 Նեփի 28.23,

Վևո՛ւ 63.17:

17ա սո՛ւ Արդարադատու-

թյուն:

18ա սո՛ւ Սուրբ:

բ Դուկ. ԺԴ.27:

գ Վևո՛ւ 45.58, 84.38:

դ սո՛ւ Վեհացում:

որը պատրաստված էր նրանց համար, աշխարհի ⁶հիմնադրումից ի վեր, և նրանց ուրախությունը լիակատար կլինի ⁹հավիտյան:

19 Օ՛, մեր Աստծո՛ւ Իսրայելի Սուրբի ողորմության մեծությունը: Քանզի նա ^աազատում է իր սրբերին այդ ^բսարսափելի հրեշից՝ դևից և մահից և ^գդժոխքից, և այդ կրակի ու ծծմբի լճից, որն անվերջ տանջանք է:

20 Օ՛, որքան մեծ է ^ասրբությունը մեր Աստծո: Քանզի նա ^բգիտի բոլոր բաները, և չկա որևէ բան, որ նա չիմանա:

21 Եվ նա գալիս է աշխարհ, որպեսզի ^ափրկի բոլոր մարդկանց, եթե նրանք ականջ դնեն նրա ձայնին. քանզի ահա, նա տանում է բոլոր մարդկանց ^բցավերը, այո, ամեն մի ապրող արարածի ցավերը՝ և՛ տղամարդկանց, և՛ կանանց, և՛ երեխաների, որոնք պատկանում են ^գԱդամի ընտանիքին:

22 Եվ նա տանում է այս, որպեսզի հարությունը կարողանա անցնել բոլոր մարդկանց վրա, որպեսզի բոլորը կարողանան կանգնել նրա առջև այն մեծ և դատաստանի օրը:

23 Եվ նա պատվիրում է բոլոր մարդկանց, որ նրանք պետք է ^աապաշխարեն և ^բմկրտվեն իր

անունով՝ ունենալով կատարյալ հավատք առ Իսրայելի Սուրբը, այլապես նրանք չեն կարող փրկվել Աստծո արքայության մեջ:

24 Եվ եթե նրանք չապաշխարեն և չհավատան նրա ^աանունին, և չմկրտվեն նրա անունով, և ^բչհամբերեն մինչև վերջ, նրանք պետք է ^գնզովվեն. քանզի Տեր Աստված՝ Իսրայելի Սուրբն է խոսել սա:

25 Այդ պատճառով, նա տվել է ^աօրենք. և որտեղ ^բչկա տրված օրենք, չկա և պատիժ. և որտեղ չկա պատիժ, չկա դատապարտություն. և որտեղ չկա դատապարտություն, Իսրայելի Սուրբի ողորմություններն օրինական պահանջ ունեն նրանց վրա՝ քավության պատճառով. քանզի նրանք ազատվում են նրա զորությամբ:

26 Քանզի ^աքավությունը բավարարում է նրա ^բարդարադատության պահանջները բոլոր նրանց համար, ովքեր ^գչունեն իրենց տրված ^դօրենք, այնպես որ նրանք ազատվում են այն սարսափելի հրեշից՝ մահից ու դժոխքից, և դևից և կրակի ու ծծմբի լճից, որն անվերջ տանջանք է. և նրանք վերականգնվում են այն Աստծո մոտ, որը նրանց ^աշունչ է տվել, որը Սուրբն է Իսրայելի:

27 Բայց վա՛յ նրան, ում ^աօրենքը

18ե Ավմա 13.3:
^գ սոռ Հավերժական կյանք:

19ա Վևո՛ 108.8:
^բ 1 Նեփի 15.35:

^գ սոռ Դժոխք:
 20ա սոռ Սրբություն:
^բ Ավմա 26.35,
 Վևո՛ 38.2:

21ա սոռ Փրկություն:
^բ Վևո՛ 18.11, 19.18:
^գ սոռ Ադամ:

23ա սոռ Ապաշխարել, Ապաշխարություն:

^բ սոռ Մկրտություն, Մկրտել:

24ա սոռ Հիսուս Քրիստոս – Հիսուս Քրիստոսի անունը մեզ վրա վերցնելը:

^բ սոռ Համբերել:
^գ սոռ Նզովք:

25ա Հակ. Դ.17:
 սոռ Օրենք:
^բ Հռովմ. Դ.15,
 2 Նեփի 2.13,
 Ավմա 42.12–24:
 սոռ Հաշիվ, Պատաս-

խանատու, Պատասխանատվություն:

26ա 2 Նեփի 2.10, Ավմա 34.15–16:
 սոռ Քավել, Քավություն:

^բ սոռ Արդարադատություն:

^գ Մոսիա 3.11:
^դ Մոսիա 15.24,
 Վևո՛ 137.7:
 ե Ծմ. Բ.7, Վևո՛ 93.33,
 Աբր. 5.7:
 27ա Դուկ. ԺԲ.47–48:

տրված է, այո, որն ունի Աստծո բոլոր պատվիրանները, մեզ մնան, և որը զանգ է անում դրանք, և որը վատնում է իր փորձության օրերը, քանզի սոսկալի է նրա վիճակը:

28 Ա՛խ, այդ խորամանկ Պժրագիրը այն չար մեկի: Ա՛խ, Քնափառությունը, անկայունությունը և հիմարությունը մարդու: Երբ նրանք Պույալ են, նրանք կարծում են, թե Պիմաստուն են, և նրանք չեն լսում Աստծո խորհուրդը, քանզի նրանք այն մի կողմ են դնում՝ ենթադրելով, որ իրենք իմանում են ինքնություն, ուստի նրանց իմաստությունը հիմարություն է, և այն նրանց օգուտ չի բերում: Եվ նրանք կկորչեն:

29 Բայց ույալ լինելը լավ է, եթե նրանք Պականջ են դնում Աստծո խորհուրդներին:

30 Բայց վա՛յ հարուստներին, ովքեր հարուստ են, ինչ աշխարհի բաներին է վերաբերում: Քանզի, որովհետև նրանք հարուստ են, նրանք արհամարհում են Քաղքատներին և հալածում են հեզերին, և նրանց սրտերն իրենց զանձերի վրա են. ուստի, նրանց զանձն իրենց աստվածն է: Եվ, ահա, նրանց զանձը մույնպես կոչնչանա իրենց հետ:

31 Եվ վա՛յ խուլերին, որոնք չեն

կամենում Պլել. քանզի նրանք կկորչեն:

32 Վա՛յ կույրերին, որոնք չեն կամենում տեսնել. քանզի նրանք մույնպես կկորչեն:

33 Վա՛յ սրտով չթվատվածներին, քանզի իրենց անօրինությունների գիտակցությունը պիտի ջախջախի նրանց վերջին օրը:

34 Վա՛յ Պստախոսին, քանզի նա վայր պիտի գցվի Պժոխք:

35 Վա՛յ մարդասպանին, որը Պսպանում է միտումնավոր, քանզի նա Քմեռնի:

36 Վա՛յ նրանց, ովքեր Պպոռնկություն են անում, քանզի նրանք վար պիտի գցվեն դժոխք:

37 Այո, վա՛յ նրանց, ովքեր Պպաշտում են կուռքերի, քանզի բոլոր դևերի դևը զմայլվում է նրանցով:

38 Եվ, ի վերջո, վա՛յ բոլոր նրանց, ովքեր մեռնում են իրենց մեղքերի մեջ. քանզի նրանք պիտի Պվերադառնան Աստծո մոտ, և տեսնեն նրա երեսը, և մնան իրենց մեղքերի մեջ:

39 Ո՛վ իմ սիրելի եղբայրներ, հիշեք այն Սուրբ Աստծո դեմ օրինազանցելու սարսափելիությունը և մաս այն Պխորամանկ մեկի հորդորներին անձնատուր լինելու սարսափելիությունը: Հիշեք,

28ա Ալմա 28.13:

բ սո՛ւ Ունայն, Ունայնություն:

գ Ղուկ. Ժ2.15,

2 Նեփի 26.20, 28.4, 15:

դ Առակ. ԺԴ.6,

Երեմ. Ը.8–9,

Հռովմ. Ա.22:

սո՛ւ Հպարտություն.

Իմաստություն:

ե Ալմա 37.12:

սո՛ւ Խորհուրդ:

29ա 2 Նեփի 28.26:

բ Հակոբ 4.10:

30ա Ղուկ. ԺԲ.34,

Ա Տիմ. Զ.10,

ՎեՌԻ 56.16:

բ սո՛ւ Աղբառ:

31ա Եզեկ. ԼԳ.30–33,

Մատ. ԺԱ.15,

Մոսիա 26.28,

ՎեՌԻ 1.2, 11, 14,

Մովսես 6.27:

34ա Առակ. ԺԹ.9:

սո՛ւ Ազնիվ, Ազնվություն. Սոնել:

բ սո՛ւ Դժոխք:

35ա Ել. Ի.13,

Մոսիա 13.21:

բ սո՛ւ Գերագույն պատիժ:

36ա 3 Նեփի 12.27–29:

սո՛ւ Մաքրաբարոյություն:

37ա սո՛ւ Կռապաշտություն:

38ա Ալմա 40.11, 13:

39ա 2 Նեփի 28.20–22, 32.8,

Մոսիա 2.32, 4.14,

Ալմա 30.53:

Քմարմնական մտածելակերպով լինելը՝ Գմահ է, իսկ հոգևոր մտածելակերպով լինելը Պկյանք հավերժական:

40 Ո՛վ իմ սիրելի եղբայրներ, ականջ դրեք իմ խոսքերին, հիշեք Իսրայելի Սուրբի մեծությունը: Մի՛ ասեք, թե ես ծանր բաներ խոսեցի ձեր դեմ. քանզի եթե ամեք, դուք կհայհոյեք Մճմարտության դեմ. քանզի, ես խոսել եմ ձեր Արարչի խոսքերը: Ես գիտեմ, որ ճմարտության խոսքերը Պխիատ են ամեն անմաքության դեմ. բայց արդարները չեն վախենում դրանցից, քանզի նրանք սիրում են ճմարտությունը և չեն սասանվում:

41 Օ՛հ, ուրեմն, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, Մեկեք դեպի Տերը՝ դեպի Սուրբը: Հիշեք, որ նրա շավիղներն արդար են: Ահա, Քճանապարհը մարդու համար Գնեղ է, բայց այն ձգվում է ուղիղ հունով նրա առջև, և Պդան պահապանը Սուրբն է Իսրայելի. և այնտեղ նա չի պահում ոչ մի ծառա. և չկա ուրիշ ոչ մի ճանապարհ, բացի այդ դռնից. քանզի նա չի կարող խաբվել, քանզի Տեր Աստված է նրա անունը:

42 Եվ ով որ թակի, նրա համար կբացի նա. և Միմաստունները և ուսյալները և նրանք, որ հարուստ են, ովքեր Քիքված են իրենց ուսումի և իրենց իմաստության և իրենց հարստության պատճառով, այո,

այդ նրանք են, ում նա արհամարհում է. և մինչև նրանք դեն չենտեն այս բաները և իրենք իրենց Գհիմար չհամարեն Աստծո առաջ և վայր չիջնեն Պհամեստության խորքերը, նա չի բացի նրանց համար:

43 Սակայն բաներն իմաստունի և խոհեմի Մկթաքցվեն նրանցից հավիտյան,– այո՛, այն երջանկությունը, որը պատրաստված է սրբերի համար:

44 Օ՛, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, հիշեք իմ խոսքերը: Ահա, ես հանում եմ իմ հանդերձները և թափ տալիս ձեր առաջ. ես աղոթում եմ իմ փրկության Աստծուն, որ նա նայի ինձ իր Մամենատես աչքով. ուստի, դուք կիմանաք վերջին օրը, երբ բոլոր մարդիկ կդատվեն իրենց գործերի համար, որ Իսրայելի Աստվածը վկա էր, որ ես Քթթափեցի ձեր անօրինություններն իմ հոգուց, և որ ես նրա առաջ կանգնած եմ պայծառությամբ և Գերծ եմ ձեր արյունից:

45 Օ՛, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ետ դարձեք ձեր մեղքերից. թթափեք նրա Մշթաները, ով կամենում է կապել ձեզ ամուր. եկեք դեպի այն Աստվածը, որը ձեր փրկության Քվեմն է:

46 Պատրաստեք ձեր հոգիներն այն փառավոր օրվա համար, երբ արդարին Մարդարադատություն

39բ Հռովմ. Ը.6:
սո՛ր Մարմնական:
գ սո՛ր Մահ հոգևոր:
դ Առակ. ԺԱ.19:
ե սո՛ր Հավերժական
կյանք:
40ա սո՛ր Ճմարտություն:
բ 1 Նեփի 16.2,
2 Նեփի 28.28, 33.5:
41ա 1 Նեփի 6.4, Հակոբ 1.7,
Օմնի 1.26,
Մոր. 10.30–32:

բ 2 Նեփի 31.17–21,
Ալմա 37.46,
Վևո՛ 132.22, 25:
գ Ղուկ. ԺԳ.24,
2 Նեփի 33.9,
Հել. 3.29–30:
դ 2 Նեփի 31.9, 17–18,
3 Նեփի 14.13–14,
Վևո՛ 43.7, 137.2:
42ա Մատ. ԺԱ.25:
բ սո՛ր Հպարտություն:
գ Ա Կոր. Գ.18–21:

դ սո՛ր Խոնարհ, Խոնարհություն:
43ա Ա Կոր. Բ.9–16:
44ա Հակոբ 2.10:
բ Հակոբ 1.19:
գ Հակոբ 2.2,
Մոսիա 2.28:
45ա 2 Նեփի 28.22,
Ալմա 36.18:
բ սո՛ր Վեմ:
46ա սո՛ր Արդարադատություն:

կարվի, այսինքն՝ Պատաստանի օրը, որպեսզի դուք չընկրկեք սոսկալի վախից. որպեսզի դուք չհիշեք ձեր սոսկալի Պհանցանքը կատարելությանը և պարտադրվեք բացականչել. Սու՛րբ, սու՛րբ եմ քո դատաստանները, ո՛վ Տեր Աստված Պմենագոր, – բայց ես գիտեմ իմ հանցանքը. ես զանց եմ արել քո օրենքը, և իմ օրինական-ցություններն իմն են. և դևը տիրացել է ինձ, այնպես որ ես զոհ եմ նրա սարսափելի թշվառությանը:

47 Բայց ահա, իմ եղբայրներ, արդյոք անհրաժեշտ է, որ ես արթնացնեմ ձեզ այս բաների սարսափելի իրականության համար: Տակնուվրա կանեի՞ ես ձեր հոգիները, եթե ձեր մտքերը մաքուր լինեին: Կլինեի՞ պարզ ձեզ հետ, համաձայն ճշմարտության պարզության, եթե դուք ազատված լինեիք մեղքից:

48 Ահա, եթե դուք լինեիք սուրբ, ես կխոսեի ձեզ հետ սրբության մասին. բայց քանի որ դուք սուրբ չեք, և դուք ինձ վրա նայում եք՝ որպես ուսուցչի, անպայման անհրաժեշտ է, որ ես Պտվորեցնեմ ձեզ Պմեղքի հետևանքները:

49 Ահա, իմ հոգին մողկում է մեղքից, և իմ սիրտը հրճվում է արդարությանը. և ես Պկզովերգեմ իմ Աստծո սուրբ անունը:

50 Եկեք, իմ եղբայրներ, ամեն ոք, ով ծարավ է, եկեք դեպի Պջրերը. և նա, ով փող չունի, եկեք առեք և կերեք. այո՛, եկեք առեք գինի ու կաթ, առանց Պփողի և առանց գնի:

51 Ուստի, փող մի ծախսեք այն բանի համար, ինչն արժեք չունի, ոչ էլ ձեր Պաշխատանքն այն բանի համար, որ չի կարող բավարարել: Լսեք ինձ ջանասիրաբար և հիշեք խոսքերը, որոնք ես խոսել եմ. և եկեք դեպի Սուրբն Իսրայելի, Պճաշակեք այն, ինչը չի ոչնչանում, ոչ էլ կարող է ապականվել, և թող ձեր հոգին զվարճանա պարարտությունով:

52 Ահա, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, հիշեք ձեր Աստծո խոսքերը. շարունակ աղոթե՛ք նրան ցերեկով, և Պգոհություն հայտնեք նրա սուրբ անվանը գիշերով: Թող ձեր սրտերը հրճվեն:

53 Եվ ահա, որքա՛ն մեծ են Տիրոջ Պուխտերը և որքա՛ն մեծ՝ նրա բարեհաճությունները մարդկանց զավակների հանդեպ. և նրա մեծության, նրա շնորհի ու Պողորմության շնորհիվ, նա խոստացել է մեզ, որ մեր սերունդները լիովին չեն կործանվի՝ ըստ մարմնի, այլ որ նա կպահպանի նրանց, և ապագա դարերում նրանք մի արդար Պճյուղ կդառնան Իսրայելի տան համար:

54 Եվ այժմ, իմ եղբայրներ, ես կխոսեի ավելին, բայց վաղը կհայտարարեմ ես ձեզ մնացածն իմ խոսքերի: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 10

Հրեաները կխաչեն իրենց Աստծուն – Նրանք կցրվեն, մինչև որ սկսեն հավատալ նրան – Ամերիկյան կլինի

46բ սուր Վերջին դատաստան:

գ Մոսիա 3.25:

դ 1 Նեփի 1.14, Մովսես 2.1:

48ա Ավմա 37.32:

բ սուր Մեղք:

49ա 1 Նեփի 18.16:

50ա սուր Կենդանի ջուր:

բ Ալմա 42.27:

51ա Ես. ԾԵ.1–2:

բ 2 Նեփի 31.20, 32.3,

3 Նեփի 12.6:

52ա սուր Ընդհակալ,

Ընդհակալություն, Գոհաբանություն:

53ա սուր Ուխտ:

բ սուր Ողորմած, Ողորմություն:

գ սուր Տիրոջ այգին:

ազատության երկիր, որտեղ ոչ մի թագավոր չի իշխի – Հաշտվեք Աստծո հետ և ձեռք բերեք փրկություն նրա շնորհի միջոցով: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ, այժմ, ես՝ Հակոբս, կրկին խոսում եմ ձեզ հետ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, այս արդար Մոլոդի վերաբերյալ, որի մասին ես խոսել եմ:

2 Քանզի, ահա, խոստումները, որոնք մենք ստացել ենք, խոստումներ են տրված մեզ՝ ըստ մարմնի, ուստի, չնայած ինձ ցույց է տրվել, որ մեր զավակներից շատերն անհավատության պատճառով մարմնով կկորչեն. այնուամենայնիվ, Աստված ողորմած կլինի շատերի հանդեպ. և մեր զավակները կվերականգնվեն, որպեսզի նրանք կարողանան գալ այն բանին, ինչը կտա նրանց՝ իրենց Քավչի մասին ճշմարիտ իմացությունը:

3 Ուստի, ինչպես ես ասացի ձեզ, անպայման անհրաժեշտ պիտի լինի, որ Քրիստոսը, – քանզի անցած գիշեր Միքելտակն ասաց ինձ, որ դա պետք է լինի նրա անունը, – պիտի թգա հրեաների մեջ, նրանց մեջ, որոնք աշխարհի առավել ամբարիշտ մասն են. և նրանք Պիսաչեն նրան, – քանզի այսպես է պետք մեր Աստծուն, և

չկա ոչ մի ուրիշ ազգ երկրագնդի վրա, որը Պիսաչեր իր Սասծուն:

4 Քանզի, եթե այդ զորավոր Միքելտները գործվեին ուրիշ ազգերի մեջ, նրանք կապաշխարեին և կիմանային, որ նա է իրենց Աստվածը:

5 Բայց Մքահանանեցության և անօրինությունների պատճառով, նրանք Երուսաղեմում կխստացնեն իրենց պարանոցները նրա դեմ, այնպես որ նրան կխաչեն:

6 Ուստի, նրանց անօրինությունների պատճառով, ավերումներ, սովեր, ժանտախտներ և արյունահեղություն կգա նրանց վրա. և նրանք, ովքեր չեն կործանվի, լկերվեն բոլոր ազգերի մեջ:

7 Բայց, ահա, այսպես է ասում ՄՏեր Աստված. ՄԵրբ գա օրը, որ նրանք հավատան ինձ, որ ես եմ Քրիստոսը, ապա ես ուխտել եմ նրանց հայրերի հետ, որ նրանք կվերականգնվեն մարմնում, երկրի վրա, իրենց ժառանգության հողերում:

8 Եվ պիտի լինի այնպես, որ նրանք պիտի Մժողովվեն իրենց երկարատև ցրումից՝ Թովի կղզիներից, և աշխարհի չորս մասերից. և հեթանոսների ազգերը մեծ կլինեն իմ աչքում, ասում է Աստված, նրանց դեպի իրենց ժառանգության հողերը՝ Գերելիս:

9 Մյո, հեթանոսների թագավոր-

10 1ա 1 Նեփի 15.12–16,
2 Նեփի 3.5,
Հակոբ 5.43–45:
2ա 1 Նեփի 22.8,
3 Նեփի 5.21–26,
21.4–7:
3ա 2 Նեփի 25.19,
Հակոբ 7.5,
Մոր. 7.22:
բ սուր Հիսուս Քրիստոս –
Մարգարեություններ
Հիսուս Քրիստոսի

ծննդի և մահվան
մասին:
գ 1 Նեփի 11.33,
Մոսիա 3.9,
ՎևոՒ 45.52–53:
դ Ղուկ. ԻԳ.20–24:
ե 1 Նեփի 19.10:
5ա սուր Հրաշք:
5ա Ղուկ. ԻԲ.2:
սուր Քահանանեցու-
թյուն:
6ա 1 Նեփի 19.13–14:

սուր Իսրայել –
Իսրայելի ցրվելը:
7ա սուր Տեր:
բ 2 Նեփի 25.16–17:
8ա սուր Իսրայել –
Իսրայելի ցրվելը:
բ 1 Նեփի 22.4,
2 Նեփի 10.20–22,
ՎևոՒ 133.8:
գ 1 Նեփի 22.8:
9ա Ես. ԽԺ.22–23:

ները կլինեն խնամող հայրեր նրանց համար, և նրանց թագուհիները կդառնան ստնտու մայրեր. ուստի, Տիրոջ ^բխոստումները մեծ են հեթանոսներին, քանզի նա խոսել է դա, և ո՞վ կարող է վիճել:

10 Բայց, ահա, այս երկիրը, ասում է Աստված, կլինի քեզ ժառանգության հող, և ^ահեթանոսները կօրհնվեն այս երկրի վրա:

11 Եվ այս երկիրը հեթանոսների համար կլինի ^աազատության երկիր, և երկրի վրա չեն լինի ^բթագավորներ, ովքեր կիշխեն հեթանոսներին:

12 Եվ ես կամրացնեմ այս երկիրը՝ բոլոր մյուս ազգերի դեմ:

13 Եվ մյուս, ով ^ակոչվում է Սիոնի դեմ, ^բկկործանվի, ասում է Աստված:

14 Քանզի նա, ով թագավոր բարձրացնի իմ դեմ, կկործանվի, քանզի ես՝ Տերս, երկնքի ^աթագավորս, կլինեմ նրանց թագավորը, և ես հավիտյան ^բլույս կլինեմ նրանց համար, ովքեր լսում են իմ խոսքերը:

15 Ուստի, այս պատճառով, որպեսզի իմ ^աուխտերը կարողանան իրագործվել, որոնք ես արել եմ մարդկանց զավակների հետ, որոնք ես անելու եմ նրանց համար, մինչ նրանք մարմնում են, ես անպայման պետք է կործանեմ ^բխա-

վարի և սպանությունների և պղծությունների ^գզաղտնի գործերը:

16 Ուստի նա, ով կոչվում է ^աՍիոնի դեմ՝ թե՛ հրեա, թե՛ հեթանոս, թե՛ ստրուկ, թե՛ ազատ, թե՛ այր, թե՛ կին, կկործանվի. քանզի այդ ^բնրանք են, ովքեր ողջ աշխարհի պոռնիկն են. քանզի ^գնրանք, ովքեր իմ կողմից ^դչեն, ^եդեմ են ինձ, ասում է մեր Աստվածը:

17 Քանզի ես ^ակիրագործեմ իմ խոստումները, որոնք ես արել եմ մարդկանց զավակներին, դրանք ես կանեմ նրանց համար, մինչ նրանք մարմնում են,

18 Ուստի, իմ սիրելի՝ եղբայրներ, այսպես է ասում Աստվածը մեր. Ես կչարաչարեմ թո սերնդին՝ հեթանոսների ձեռքով. այնուամենայնիվ, ես կկիսակացնեմ ^ահեթանոսների սրտերը, այնպես որ նրանք կլինեն հոր պես նրանց համար. ուստի, հեթանոսները ^բկօրհնվեն և ^գկհամարվեն Իսրայելի տան թվում:

19 Ուստի, ես ^ակնվիրաբերեմ այս երկիրը քո սերնդին, և նրանց, ովքեր կհամարվեն քո սերնդի թվում հավիտյան, որպես նրանց ժառանգության հողը. քանզի այն ընտիր երկիր է, ասում է ինձ Աստված, առավել քան բոլոր մյուս երկրները, ուստի, ես կամենում եմ, որ բոլոր մարդիկ, որոնք բնակվում

9բ 1 Նեփի 22.8-9,
ՎեՌԻ 3.19-20:
10ա 2 Նեփի 6.12:
11ա սո՛ւ Ազատ,
Ազատություն:
բ Մոսիա 29.31-32:
13ա 1 Նեփի 22.14, 19:
բ Ես. Կ.12:
14ա Ալմա 5.50,
ՎեՌԻ 38.21-22,
128.22-23,
Մովսես 7.53:
բ սո՛ւ Լույս, Քրիստոսի

լույս:
15ա սո՛ւ Ուխտ:
բ սո՛ւ Հոգևոր խավար:
գ Հեյ. 3.23:
սո՛ւ Գաղտնի
խմբակցություններ:
16ա սո՛ւ Սիոն:
բ 1 Նեփի 13.4-5:
գ 1 Նեփի 14.10:
դ 1 Նեփի 22.13-23,
2 Նեփի 28.15-32,
3 Նեփի 16.8-15,
Եթեր 2.9:

ե Մատ. ԺԲ.30:
17ա ՎեՌԻ 1.38:
18ա Դուկ. ԺԳ.28-30,
ՎեՌԻ 45.7-30:
բ Եփես. Գ.6:
գ Գաղ. Գ.7, 29,
1 Նեփի 14.1-2,
3 Նեփի 16.13, 21.6,
22, 30.2,
Արք. 2.9-11:
19ա 2 Նեփի 3.2:

են դրա վրա, որ նրանք երկրպագեն ինձ, ասում է Աստված:

20 Եվ այժմ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, տեսնելով, որ մեր ողորմած Աստված այսպիսի մեծ գիտություն է տվել մեզ այս բաների վերաբերյալ, եկեք հիշենք նրան և մի կողմ դնենք մեր մեղքերը և չկախենք մեր գլուխը, քանզի մենք մեղքոված չենք. թեև մենք դուրս ենք ՝քշվել մեր ժառանգության հողից. բայց մենք առաջնորդվել ենք դեպի ավելի ՝լավ երկիր, քանզի Տերը դարձրեց ծովը մեր ճանապարհը, և մենք ծովի ՝կղզու վրա ենք:

21 Բայց մեծ են Տիրոջ խոստումները նրանց համար, ովքեր ծովի ՝կղզիների վրա են. ուստի, քանի որ ասվում է կղզիներ, պետք է անպայման լինեն ավելին, քան սա, և դրանք նույնպես բնակեցված են մեր եղբայրներով:

22 Քանզի ահա, Տեր Աստված, ժամանակ առ ժամանակ, Իսրայելի տնից ՝տարել է՝ ըստ իր կամքի և հաճության: Եվ այժմ ահա, Տերը հիշում է բոլոր նրանց, ովքեր կտրված են, ուստի նա հիշում է նաև մեզ:

23 Հետևաբար, ուրախացրեք ձեր սրտերը, և հիշեք, որ դուք ՝ազատ եք՝ ինքնուրույն ՝գործելու՝ ճշմարելու հավիտենական մահվան ճանապարհը կամ հավերժական կյանքի ճանապարհը:

24 Ուստի, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, հաշտվեք Աստծո կամքի և ոչ թե դեկ ու մարմնի կամքի հետ. և

հիշեք, հետո, երբ դուք հաշտվեք Աստծո հետ, որ դա միայն Աստծո ՝շնորհով և շնորհիվ է, որ դուք ՝փրկվում եք:

25 Ուստի, թող Աստված բարձրացնի ձեզ մահից, հարության գործյամբ, և նաև հավիտենական մահից, ՝քավության գործյամբ, որպեսզի դուք կարողանաք ընդունվել Աստծո հավերժական արքայությունում, որպեսզի դուք կարողանաք գովաբանել նրան աստվածային շնորհով: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 11

Հակոբը տեսել էր իր Քավչին – Մովսեսի օրենքը խորհրդանշում է Քրիստոսին և ապացուցում, որ նա գալու է: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

ԱՐԴ, ՝ Հակոբն այն ժամանակ շատ ու շատ բաներ խոսեց իմ ժողովրդի հետ. սակայն միայն այս բաները ես ՝գրել տվեցի, քանզի բաները, որոնք ես գրել եմ, բավական են ինձ համար:

2 Եվ այժմ, ես ՝Նեփիս, գրում եմ ավելի շատ խոսքեր ՝Եսայիայից, քանզի հոգիս հրճվում է նրա խոսքերից: Քանզի նրա խոսքերը ես վերագրում եմ իմ ժողովրդին, և ես կիռխանցեմ դրանք իմ բոլոր զավակներին, քանզի նա իսկապես տեսել է իմ ՝Քավչին, ճիշտ ինչպես ես եմ տեսել նրան:

3 Եվ իմ եղբայրը՝ Հակոբը, նույնպես ՝տեսել է նրան, ինչպես ես եմ տեսել նրան. ուստի, ես նրանց

20ա 1 Նեփի 2.1–4:
բ 1 Նեփի 2.20:
սո՛ւ խոստացված երկիր:
գ 1 Նեփի 18.5–23:
դ Ես. ԺԱ.10–12:
21ա 1 Նեփի 19.15–16, 22.4:

22ա 1 Նեփի 22.4:
23ա սո՛ւ Կամբի ազատություն:
բ 2 Նեփի 2.16:
գ Բ Օր. Լ.19:
24ա սո՛ւ Շնորհ:
բ սո՛ւ Փրկություն:

25ա սո՛ւ Քավել, Քավություն:
11 1ա 2 Նեփի 6.1–10:
բ 2 Նեփի 31.1:
2ա 3 Նեփի 23.1:
բ սո՛ւ Քավիչ:
3ա 2 Նեփի 2.3,
Հակոբ 7.5:

խոսքերը կփոխանցեն իմ գավակներին՝ նրանց ապացուցելու համար, որ իմ խոսքերը ճշմարիտ են: Ուստի, ^բերեքի խոսքերով, ասել է Աստված, ես կհաստատեմ իմ խոսքը: Այնուամենայնիվ, Աստված ուղարկում է ավելի շատ վկաներ և ապացուցում բոլոր իր խոսքերը:

4 Ահա, հոգիս հրճվում է՝ ^աապացուցելով իմ ժողովրդին Քրիստոսի ^բգալստյան ճշմարտությունը. քանզի այս վախճանի համար է տրված Մովսեսի ^գօրենքը. և բոլոր բաները, որոնք աշխարհի սկզբից ի վեր, Աստծո կողմից, տրված են մարդուն, խորհրդանշում են նրա:

5 Եվ հոգիս հրճվում է Տիրոջ ^աուխտերով, որոնք նա արել է մեր հայրերի հետ. այո, հոգիս հրճվում է նրա շնորհով և նրա արդարությանը և զորությանը և ողորմությանը՝ մահից ազատման մեծ և հավերժական ծրագրում:

6 Եվ հոգիս հրճվում է՝ իմ ժողովրդին ապացուցելիս, որ ^աեթե Քրիստոսը չգա, բոլոր մարդիկ պիտի կորչեն:

7 Քանզի, եթե ^աչլինի Քրիստոս, չի լինի Աստված. և եթե չլինի Աստված, չկանք և մենք, քանզի չէր կարող լինել ոչ մի ^բարարում:

Բայց կա Աստված, և նա է Քրիստոսը, և նա գալիս է իր ուրույն ժամանակի լրիվության մեջ:

8 Եվ այժմ, ես գրում եմ մի քանի խոսքեր Եսայիայից, որպեսզի իմ ժողովրդից նրանք, ովքեր տեսնեն այս խոսքերը, կարողանան բարձրացնել իրենց սրտերը և ուրախանալ բոլոր մարդկանց համար: Ահա, սրանք են խոսքերը, և դուք կարող եք դրանք վերաբերել ձեզ և բոլոր մարդկանց:

ԳԼՈՒԽ 12

Եսայիան տեսնում է վերջին օրերի տաճարը, Իսրայելի հավաքվելը, և հազարամյա դատաստանն ու խաղաղությունը – Հպարտները և ամբարիշտները կցածրացվեն Երկրորդ Գալստյան ժամանակ – Համեմատեք Եսայիայի Բ: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

ԽՈՍԺՐ, որ ^աԵսայիան՝ Ամոգի որդին, ^բտեսավ Հուդայի և Երուսաղեմի վերաբերյալ.

2 Եվ կլինի այնպես, վերջին օրերին, երբ Տիրոջ ^ատան ^բսարը կհաստատվի ^գսարերի գագաթին և վեր կխոյանա բլուրներից, և բոլոր ազգերը կհոսեն դեպի այն:

3 Եվ շատ մարդիկ կգնան ու

3բ 2 Նեփի 27.12,
Եթեր 5.2–4,
ՎԼՈՒ 5.11:
4ա 2 Նեփի 31.2:
^բ Հակոբ 4.5,
Հարոմ 1.11,
Ալմա 25.15–16,
Եթեր 12.19:
^գ 2 Նեփի 5.10:
5ա ՍՈՒ Աբրահամի
ուխտը:
6ա Մոսիա 3.15:
7ա 2 Նեփի 2.13:

^բ ՍՈՒ Ստեղծել,
Ստեղծում:
12 1ա 2 Նեփի 12–24-ում
Նեփին մեջբերում է
արել Եսայիայի
Բ–ԺԳ գլուխները
արույրե թիթեղներից.
տեքստի մեջ որոշ
տարբերություններ
կան, որոնք պետք է
նկատի ունենալ:
^բ եբր. *khazah*,
«տեսիլք ունենալ»

նշանակությամբ:
Նշանակում է, որ
Եսայան այս
պատգամը Տիրոջից
ստացավ տեսիլքի
միջոցով:
2ա ՍՈՒ Տաճար՝ Տիրոջ
տուն:
^բ Հովել Գ.17:
ՍՈՒ Սիոն:
^գ ՎԼՈՒ 49.25:

կասեն. Եկե՛ք, եկեք վեր գմանք դեպի Տիրոջ սարը՝ Հակոբի Աստծո տունը. և նա կտվորեցնի մեզ իր ուղիների մասին, և մենք՝ կքայլենք նրա շավիղներում. քանզի Սիոնից առաջ կգնա Քօրենքը, և Տիրոջ խոսքը՝ Երուսաղեմից:

4 Եվ նա՝ կղատի ազգերի մեջ և կաստի շատ մարդկանց, և նրանք կծուլեն իրենց սրերը՝ խոփերի, և իրենց նիզակները՝ մանգաղների, ազգ ազգի վրա սուր չի բարձրացնի, ոչ էլ նրանք պատերազմել կտվորեն այլևս:

5 Ո՛վ Հակոբի տուն, եկե՛ք, եկեք քայլենք Տիրոջ լույսով. այո՛, եկեք, քանզի դուք բոլորդ՝ մոլորվել եք՝ ամեն ոք դեպի իր ամբարիշտ ճանապարհները:

6 Այդ պատճառով, ո՛վ Տեր, դու լքել ես քո ժողովրդին՝ Հակոբի տունը, որովհետև նրանք՝ լի են արևելքցիությամբ և լսում են հմայողներին՝ Քոշտացիների պես, և զոհանում են օտարների զավակներով:

7 Նրանց երկիրը նաև լի է արծաթով ու ոսկով, ոչ էլ որևէ վերջ կա նրանց գանձերին. նրանց երկիրը լի է նաև ձիերով, ոչ էլ որևէ վերջ կա նրանց կառքերին:

8 Նրանց երկիրը լի է նաև՝ կուռքերով, նրանք իրենց իսկ ձեռքի գործին են երկրպագում, նրան

ինչն իրենց իսկ մատներն են պատրաստել:

9 Եվ ռամիկ մարդը ցած՝ չի կռանում, և անվանի մարդն իրեն չի խոնարհեցնում, հետևաբար, մի ներիր նրան:

10 Ո՛վ ամբարիշտներ, մտեք ժայռի մեջ և թաքնվեք փոշու մեջ, քանզի Տիրոջ երկյուղը, և նրա վեհափառության փառքը կզարկի ձեզ:

11 Եվ կլինի այնպես, որ մարդու ամբարտալան հայացքները կխոնարհեցվեն, և մարդկանց մեծամղտությունը ցած կհակվի, և Տերը միայն կբարձրացվի այդ օրը:

12 Քանզի Չորաց Տիրոջ՝ օրը շուտով գալիս է բոլոր ազգերի վրա, այո, ամեն մեկի վրա. այո, Քիպարտի և ամբարտալանի վրա, և ամեն մեկի վրա, որը բարձրամղտացած է, և նա կցածրացվի:

13 Այո, և Տիրոջ օրը կգա Լիբանանի բոլոր մայրիների վրա, քանզի նրանք բարձր են և վեր խոյացած. և Բասանի բոլոր կառնիների վրա.

14 Եվ բոլոր բարձր լեռների վրա, և բոլոր բլուրների վրա, և բոլոր ազգերի վրա, որոնք բարձրամղտացած են, և ամեն մի ժողովրդի վրա.

15 Եվ ամեն բարձր աշտարակի վրա, և ամեն ցանկապատված պատի վրա.

3ա սո՛ւ Քայլել, Քայլել
Աստծո հետ:
բ երբ. ուսմունք
կամ վարդապետությոն:
սո՛ւ Ավետարան:
4ա 2 Նեփի 21.2–9:
5ա 2 Նեփի 28.14,
Մոսիա 14.6,
Ալմա 5.37:

6ա նշ. բավարարվում,
ապահովվում են
ուսմունքներով՝ օտար
հավատալիքներով:
Մաղ. ԴՁ.35:
բ սո՛ւ Փղշտացիներ:
գ երբ. ձեռք են խփում,
կամ ուխտ են անում
նրանց հետ:
8ա սո՛ւ Կռապաշտություն:

9ա նշ. Աստծո առաջ.
փոխարենը՝ նա
երկրպագում է
կուռքերին:
10ա Ալմա 12.14:
12ա սո՛ւ Հիսուս Քրիստոսի
երկրորդ գալուստը:
բ Մաղ. Գ.1,
2 Նեփի 23.11,
ՎեՌԻ 64.24:

16 Եվ ՝ծովի բոլոր նավերի վրա, և Թարսիսի բոլոր նավերի վրա, և բոլոր հաճելի տեսարանների վրա:

17 Եվ մարդու ամբարտավանությունը կխոնարհեցվի, և մարդու մեծամտությունը կցածրացվի. և Տերը միայն կբարձրացվի ՝ալդ օրը:

18 Եվ կուռքերին նա ամբողջովին կվերացնի:

19 Եվ նրանք կմտնեն ժայռերի խոռոչների մեջ և երկրի քարանձավների մեջ, քանզի Տիրոջ երկյուղը կգա նրանց վրա, և նրա վեհափառության փառքը կջախջախի նրանց, երբ նա բարձրանա՝ սարսափելի ցնցելու երկիրը:

20 Այդ օրը մարդը խլուրդներին և չղջիկներին ՝կնետի իր արծաթե կուռքերը և իր ոսկե կուռքերը, որոնք նա պատրաստել էր իր համար, որ երկրպագի.

21 Մտնելու համար ապառաժների ճեղքերը և պատառոտված վեմերի ծեղկերը, քանզի Տիրոջ երկյուղը կգա նրանց վրա, և նրա վեհափառության փառքը կջախջախի նրանց, երբ նա բարձրանա՝ սարսափելի ցնցելու երկիրը:

22 Ձեռք քաշեք ՝մարդուց, որի շունչը նրա ռնգերում է. քանզի ի՞նչով պետք է նա գնահատվի:

ԳԼՈՒԽ 13

Հուդան և Երուսաղեմը կպատժվեն

իրենց անհնազանդության համար – Տերը բարեխոսում է և դատում իր ժողովրդին – Սիոնի դուստրերն անիծված են և տանջված իրենց աշխարհիկության համար – Համեմատեք Եսայիայի Գ: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

ՔԱՆԶԻ, ահա, Տերը՝ Չորաց Տերը, վերցնելու է Երուսաղեմից և Հուդայից հեմարանն ու մեցուկը, ողջ մեցուկը՝ հացի և ողջ հեմարանը՝ ջրի,

2 Հզոր մարդուն և պատերազմի մարդուն, դատավորին և իմաստունին, մարգարեին և ծերին.

3 Հիմնապետներին և պատվավոր մարդուն և խորհրդականին և վարպետ արհեստավորին և պերճախոս հռետորին:

4 Եվ ես կտամ երեխաներին լինելու նրանց համար իշխաններ, և մանուկները կկառավարեն նրանց վրա:

5 Եվ մարդիկ կլինեն ճնշված՝ ամեն մեկը մյուսից, և ամեն ոք՝ իր հարևանից. երեխան իրեն հպարտ կպահի ծերերի դեմ, և անարգը՝ պատվավորի դեմ:

6 Երբ մի մարդ կբռնի իր եղբորն իր հոր տան մեջ և կասի. Դու հագուստ ունես, մեր վրա դեկավար եղիր և մի թող այս ՝ավերածությունը գա քո ձեռքի տակ,

7 Այդ օրը նա կերդվի՝ ասելով. Ես չեմ կամենում ՝բժշկող լինել.

16ա Հունարեն (Մեպտագենտ) տարբերակը մի արտահայտություն ունի, որը չկա եբրայերենի մեջ, իսկ եբրայերենը մի արտահայտություն ունի, որը չկա հունարենի մեջ.

սակայն 2 Նեփի 12.16-ում երկուսն էլ կան: Սաղ. ԽԸ.7, Եզեկ. ԻԷ.25: 17ա նշ. Տիրոջ փառքով գալու օրը: 20ա եբր. դեն կնետի: 22ա նշ. Դադարեք ապավինել

մահկանացու մարդուն. նրա ուժը չնչին է Մատթո համեմատ: Մովսես 1.10: 13 6ա Ես. Գ.6: 7ա եբր. վիրակապ (վերքի վրա). այսինքն՝ չեմ կարող լուծել քո խնդիրները:

քանզի իմ տանը ո՛չ հաց կա, ո՛չ հագուստ. ինձ ժողովրդի ղեկավար մի՛ դարձրու:

8 Քանզի Երուսաղեմն ա՛մբերված է, և Հուդան՝ քրնկած, որովհետև նրանց խոսելաձևը և նրանց արարքները դեմ են եղել Տիրոջը՝ զայրացնելով նրա փառաց աչքերը:

9 Նրանց դեմքի արտահայտությունը վկայում է իրենց դեմ և հայտարարում նրանց մեղքի գոյությունը, ճիշտ ինչպես Մողոմը, և նրանք չեն կարող թաքցնել այն: Վա՛յ նրանց հոգիներին, քանզի նրանք իրենք իրենց չարիքով են հատուցել:

10 Ասեք արդարներին, որ նրանց համար ա՛լավ է. քանզի նրանք կճաշակեն իրենց արարքների պտուղը:

11 Վա՛յ ամբարիշտներին, քանզի նրանք կկորչեն. քանզի հատուցումը նրանց ձեռքերի կլինի նրանց վրա:

12 Եվ իմ ժողովուրդ, երեխաներն են նրանց բռնացողները, և կանայք են իշխում նրանց վրա: Ո՛վ իմ ժողովուրդ, նրանք ովքեր առաջնորդում են քեզ, մղում են քեզ սխալի և կործանում քո շավիղների ճանապարհը:

13 Տերը ոտքի է կանգնում՝ քաքելոսսելու, և կանգնում է՝ դատելու ժողովրդին:

14 Տերը դատի մեջ կմտնի իր ժողովրդի ծերերի և նրա իշխանների հետ. քանզի դուք թխժռել եք Գայգին և Պաղատից՝ կողոպտածը ձեր տներում է:

15 Ի՞նչ նկատի ունեք դուք: Դուք մասնատում եք իմ ժողովրդին և ջարդում աղքատների երեսը, ասում է Ջորաց Տեր Աստվածը:

16 Դեռ ավելին, Տերն ասում է. Որովհետև Սիոնի դուստրերը գոռոզ են և քայլում են առաջ ձգված պարանոցներով և ցանկասեր աչքերով՝ քայլելով և «կաքավելով, երբ գնում են և զնգզնգոց հանում իրենց ոտքերով,

17 Հետևաբար, Տերը կզարկի Սիոնի դուստրերի գլխի գագաթը՝ քոտով, և Տերը կմեղքակցնի նրանց գաղտնի մասերը:

18 Այն օրը Տերը կվերացնի նրանց զնգզնգացող զարդերի ճոխությունը և քողերը և լուսնաձև մահիկները.

19 Շղթաները, ապարանջանները և ա՛կզնոցները.

20 Գլխադիրները և ոտքերի զարդերը, ապարոշները, բուրալից տուփերը և ականջօղերը.

21 Մատանիները և քթի զարդերը.

22 Հագուստի փոփոխվող տեսակները և թիկնոցները, գլխաշորերը և զանգրացնող հերակալները.

8ա Երեմ. Թ.11:
բ Ողբ. Ա.3:
9ա Ծն. ԺԹ.1, 4–7, 24–25:
սո՛ւ Համասեռամուլություն:
10ա Բ Օր. ԺԲ.28:
12ա Ես. Թ.16:
13ա երբ. վիճելու:
Սիբիա 2.2,
ՎևՈՒ 45.3–5:
14ա երբ. ղեկավարների,
կամ առաջնորդների:
բ երբ. փչացրել,

կամ այրել:
գ Ես. Ե.7:
դ 2 Նեփի 28.12–13:
ե նշ. շորթած վաստակը:
16ա նշ. մանր արագ
քայլերով՝ նազանքով
քայլելը:
17ա երբ. ցույց կտա.
դարձված, որը
նշանակում է
«կամաչեցնի»:
18ա Հավանաբար,
ցանցավոր գլխաշոր:

Հեղինակավոր
աղբյուրները ոչ միշտ
են համաձայնվում
18–23 հատվածների
կանացի զարդարանքների հետ:
բ նշ. եղջերաձև
կիսալուսնի տեսքով
զարդեր:
19ա երբ. քողերը:
22ա երբ. շքեղ
հագուստները:

23 ^աՀայելիները և բեհեզները, խույրերը և շղարշները:

24 Եվ պիտի լինի այնպես, որ հաճելի հոտի փոխարեն պիտի լինի գարշահոտություն. և գոտիի փոխարեն՝ ^ապատռվածք. և լավ հարդարված մազերի փոխարեն՝ ճաղատություն. և լանջագեղ ^բկամարի փոխարեն՝ քրճե գոտի. գեղեցկության փոխարեն՝ ^գայրվածք:

25 Քո տղամարդիկ պիտի ընկնեն սրից, և քո հզորները՝ պատերազմում:

26 Եվ նրա դռները պիտի ողբան և սգան. և նա լքված պիտի լինի և պիտի նստի գետնին:

ԳԼՈՒԽ 14

Սիոնը և նրա դուստրերը կփրկագնվեն և կմաքրվեն հազարամյակի օրը – Համեմատեք Եսայիայի Դ: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ այն օրը յոթը կին կբռնեն մեկ մարդու՝ ասելով. Մենք կուտենք մեր սեփական հացը և կհագնենք մեր սեփական հագուստը. միայն թույլ տուր մեզ կոչվելու քո անունով՝ վերացնելու համար մեր ^անախատիները:

2 Այն օրը Տիրոջ ^աշառավիղը կլինի գեղեցիկ և փառավոր. երկրի միրգը՝ գերազանց և դուրեկան նրանց համար, որոնք Իսրայելի փրկվածներից են:

3 Եվ կլինի այնպես, որ նրանք,

ովքեր թողնվել են Սիոնում և մնացել Երուսաղեմում, կկոչվեն սուրբ, ամեն ոք, որ գրված է ապրողների թվում Երուսաղեմում,

4 ^աԵրբ Տերը ^բլվացած կլինի Սիոնի դուստրերի կեղտը և զտած կլինի Երուսաղեմի արյունը նրանց միջից՝ դատաստանի ոգով և ^գկիզման ոգով:

5 Եվ Տերը Սիոն սարի ամեն մի բնակատեղի և նրա ժողովների վրա կստեղծի մի ^ամալ և մեզ ցերեկով, և բոցավառ կրակի փայլ գիշերով. քանզի Սիոնի ողջ փառքի վրա պաշտպանություն կլինի:

6 Եվ կլինի տաղավար՝ որպես հովանի ցերեկվա շոգից, և ^ապաստարանի տեղ և ծածկ՝ մրրիկից ու անձրևից:

ԳԼՈՒԽ 15

Տիրոջ այգին (Իսրայելը) կդառնա ամառի և նրա ժողովուրդը կցրվի – Վայեր կգան նրանց վրա իրենց ուրացած և ցրված վիճակում – Տերը դրոշակ կբարձրացնի և կժողովի Իսրայելը – Համեմատեք Եսայիայի Ե: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ ապա կերգեն ես իմ սիրելիի համար սիրեկանիս ^աերգը նրա այգու մասին: Իմ սիրելին մի այգի ունի մի շատ մրգառատ բլրի վրա:

2 Եվ նա ցանկապատեց այն և դուրս թափեց այնտեղի թարերը և տնկեց այն ամենաընտիր

23 ^ա ԿԱՍ ԹԱՓԱՆԳԻԼ
հագուստները:
24 ^ա ԵՐԲ. ԳՆԳՈՒՄԻՆԵՐ:
^բ ԿԱՍ ԱԿԱՏՄՈՒՃԱՆ:
^գ ԿԱՍ ԽԱՐԱՆ
(ստրկության նշան):
14 1 ^ա Ն. ԺԱՄՈՒՄԻՆ և
ԵՐԵԽԱ չՈՒՆՆԱԼՈՒ
դրոշմ:

2 ^ա ԵԱ. Կ.21, 2 ՆԵՓԻ 3.5,
ՀԱԿՈՐ 2.25:
4 ^ա Ն. ԵՐԲ ՏԵՐԸ մաքրած
կլինի երկիրը:
^բ ՍՈՒ ԼՎԱԳՎԵԼ, ԼՎԱԳՎԱԺ,
ԼՎԱԳՈՒՄՆԵՐ:
^գ ՄԱՂ. Գ.2–3, 4.1:
5 ^ա ԵԼ. ԺԳ.21:
6 ^ա ԵԱ. ԻԵ.4, ՎԼՈՒ 115.6:

15 1 ^ա Ն. ՄԱՐԳԱՐԵՆ մի
երգ կամ բանաստեղ-
ծական առակ է
ստեղծագործում այգու
մասին՝ ցույց տալով
Աստծո ողորմածու-
թյունը և Իսրայելի
անպատասխանա-
տությունը:

“որթատունկերով. և կառուցեց մի աշտարակ նրա մեջտեղում, և նաև հնձան սարքեց նրանում, և սպասեց, որ այն խաղող պիտի առաջ բերեր, և այն առաջ բերեց վայրի խաղող:

3 Եվ արդ, ո՛վ Երուսաղեմի բնակիչներ և Հուդայի մարդիկ, ես աղաչում եմ՝ դատ արեք իմ և իմ այգու միջև:

4 Էլ ի՞նչ պետք է արված լիներ իմ այգում, որ ես չեմ արել նրա մեջ: Ուստի, երբ ես սպասում էի, որ այն առաջ բերեր խաղող, այն առաջ բերեց վայրի խաղող:

5 Եվ արդ, այժմ ես պատմեմ ձեզ, թե ինչ կանեմ իմ այգու հետ, — ես “կհանեմ նրա ցանկապատը և այն պիտի ուտվի ամբողջովին. և ես կքանդեմ նրա պատը և այն ոտնակոխ կարվի:

6 Եվ ես այն խոսքն եմ կրողնեմ. այն չի էտվի, ոչ էլ կփորվի. և այնտեղ “ցախ ու փուշ կբուսնի. ես նաև հրամայելու եմ ամպերին, որ անձրևներ թափեն նրա վրա:

7 Քանզի Ձորաց Տիրոջ “այգին Իսրայելի տունն է և Հուդայի մարդիկ՝ նրա հիսմալի տնկիները. և նա սպասում էր թղատաստանի, և ահա՝ ճնշում. արդարության, բայց, ահա՝ մի աղաղակ:

8 Վա՛յ նրանց, ովքեր տունը “տան են կցում, մինչև որ տեղ չլինի, որպեսզի նրանք կարողանան թմնակ տեղավորվել երկրում:

9 Իմ ականջին, ասաց Ձորաց Տերը, անշուշտ, շատ տներ ամայի

կլինեն և մեծ ու գեղեցիկ քաղաքներ՝ առանց բնակչի:

10 Այո, տաս ակր այգին մեկ “մար կտա, և մեկ քոռ սերմը մեկ արդու կտա:

11 Վա՛յ նրանց, որ վեր են կենում վաղ առավոտյան, որպեսզի կարողանան թունդ խմիչքի “հետևից գնալ, որ շարունակում են մինչև գիշեր, և թգինին բորբոքում է նրանց:

12 Էլ քնար ու տավիղ, և թմբուկ ու սրինգ, և գինի կա նրանց խնջույքներում. բայց նրանք “հաշվի չեն առնում Տիրոջ գործը, ոչ էլ զմահատում են նրա ձեռքի աշխատանքը:

13 Այդ պատճառով է իմ ժողովուրդը գերության գնացել, որովհետև նրանք “հասկացողություն չունեն. և նրանց պատվավոր մարդիկ սովատանջ են և նրանց բազմությունը՝ ծարավից տոչորված:

14 Այդ պատճառով, դժոխքը լայնացրել է իրեն և բացել իր երախն անշափ. և նրանց փառքը ու նրանց բազմությունը, նրանց շքեղությունը և նա, որ հրճվում է, իջնելու են դրա մեջ:

15 Եվ ռամիկ մարդը ցած կբերվի, և հզոր մարդը կխոնարհեցվի, և ամբարտավանի աչքերը կխոնարհեցվեն:

16 Բայց Ձորաց Տերը կբարձրանա “դատաստանով, և Աստված, որ սուրբ է, կսրբագործվի արդարությունով:

17 Այն ժամանակ ոչխարները

2ա Երեմ. Բ.21:
5ա Սաղ. Զ.12:
6ա Ես. Է.23, 32.13:
բ Երեմ. Գ.3:
7ա ՍՈՒ Տիրոջ այգին:
բ ԿԱՄ արդարադատություն:
8ա Միքիա Բ.1–2:

բ նշ. թողնել մենակ ապրելու: Հարուստ հողատերերը կկանոն են աղքատների փոքր ազգաբանիքները:
10ա Եզեկ. ԽԵ.10–11:
11ա Առակ. ԻԳ.30–32:

բ սՈՒ Իմաստության Խոսք:
12ա Սաղ. ԻԸ.5:
13ա Ովսե Գ.6:
սՈՒ Գիտություն:
16ա ՍՈՒ Հիսուս Քրիստոս – Գատավոր:

կարածեն իրենց ձևով և պարարտների ամայի վայրերն օտարները պիտի ուտեն:

18 Վա՛յ նրանց, որ քաշում են անօրինությունն ՝ նունայնության պարաններով, և մեղքը՝ ՝ կարծես սայլի թոկերով:

19 Որ ասում են. Թող նա ՝ արագացնի, շտապեցնի իր գործը, որ մենք կարողանանք ՝ տեսնել այն. և թող Իսրայելի Սուրբի խորհուրդը մոտենա և գա, որպեսզի մենք կարողանանք իմանալ այն:

20 Վա՛յ նրանց, որ չարը բարի են ՝ կոչում և բարին՝ չար, որ ՝ խավարը դնում են լույսի տեղ, և լույսը՝ խավարի տեղ, որ դառը դնում են բաղցրի տեղ և բաղցրը՝ դառի:

21 Վա՛յ իրենց աչքում ՝ իմաստունին և իրենց իսկ կարծիքով՝ խելամիտին:

22 Վա՛յ գինի խմելում գորեղին և մարդկանց, որ ուժեղ են թունդ խմիչք խառնելում:

23 Ովքեր արդարացնում են ամբարիշտին պարգևի համար և ՝ հեռացնում են արդարի արդարությունը նրանից:

24 Հետևաբար, ինչպես ՝ կրակը լավում է ՝ հարողը, և բոցը խժռում է ՝ մղեղը, նրանց արմատը կլինի փտածություն, և նրանց ծաղիկները փռում պես վեր կգնան. որովհետև նրանք դեն նետեցին Ջորաց

Տիրոջ օրենքը և ՝ արհամարհեցին Իսրայելի Սուրբի խոսքը:

25 Այդ պատճառով է բռնկվել Տիրոջ ՝ բարկությունն իր ժողովրդի դեմ, և նա մեկնել է իր ձեռքը նրանց դեմ և զարկել է նրանց. և բլուրները դողում էին, և նրանց դիակները բզկտված էին փողոցների մեջտեղում: Այս բոլորի պատճառով նրա բարկությունը չի անցել, բայց նրա ձեռքը դեռ մեկնված է:

26 Եվ նա ՝ դրոշակ կբարձրացնի հեռու ազգերից, և նա կսուլի նրանց երկրի ՝ ծայրից. և ահա, նրանք պիտի ՝ գան սրընթաց արագությամբ՝ ոչ ոք չի հոգնի, ոչ էլ կսայթաքի նրանց միջից:

27 Ոչ մեկը չի մնչի կամ քնի, ոչ էլ նրանց մեջքի գոտին կարծակվի, ոչ էլ կոշիկների կապը կկտրվի:

28 Որոնց նետերը սուր կլինեն, և բոլոր նրանց աղեղները սրած, և նրանց ձիերի սմբակները կհամարվեն կայծքարի պես, և նրանց անիվները՝ ինչպես մորիկ, նրանց մոռնյունը՝ առյուծի պես:

29 Նրանք կմոռնան ՝ կորյունների պես. այո, նրանք կմոռնան և կհափշտակեն գոհին և հեռու կտանեն ապահով, և ոչ ոք չի ազատի:

30 Եվ այն օրը նրանք կմոռնան նրանց դեմ, ինչպես ծովի շառաչը:

18ա սուր Ունայն,
Ունայնություն:
բ նշ. նրանք կապված են իրենց մեղքերին, ինչպես անասունն իր բեռին:
19ա Երեմ. ԺԷ.15:
բ նշ. Նրանք Մեսիային չեն հավատա, մինչև որ չտեսնեն նրան:
20ա Մոր. 7.14, 18, Վև.ՈՒ 64.16, 121.16:
բ Ա չովի. Ա.6:

21ա Առակ. 9.5–7, 2 Նեփի 28.15:
23ա նշ. նրան գրկում են իր օրինական իրավունքներից:
24ա Աբդիա Ա.18, Մադ. Դ.1–2, 2 Նեփի 20.17:
բ Հովել Բ.5, 1 Նեփի 22.15, 23, 2 Նեփի 26.4, 6, Վև.ՈՒ 64.23–24, 133.64:

գ Դուկ. Գ.17, Մոսիա 7.29–31:
դ Բ Թագ. ԺԲ.7–9:
25ա Վև.ՈՒ 63.32, Մովսես 6.27:
26ա սուր Դ-բոշ:
բ ԿԱՇ շվացնել. այսինքն՝ հավաքման ազդանշան տալ:
Ես. 7.18, 2 Նեփի 29.2:
գ սուր Իսրայել – Իսրայելի ցրվելը:
29ա 3 Նեփի 21.12–13:

և եթե նրանք նայեն երկրին, կտեսնեն խավար և կսկիծ, և լույսը խավարած է նրա երկինքներում:

ԳԼՈՒԽ 16

Եսայիան տեսնում է Տիրոջը – Եսայիայի մեղքերը ներվում են – Նա կանչվում է մարգարեանալու – Նա մարգարեանում է հրեաների կողմից Քրիստոսի վարդապետության մերժման մասին – Մի մնացորդ պիտի վերադառնա – Համեմատեք Եսայիայի 2: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

ԱՅս տարին, որ Ոգիա թագավորը մեռավ, ես տեսա նաև Տիրոջը՝ նստած գահի վրա, բարձր և վեհացած, և նրա թղանցքը լցրել էր տաճարը:

2 Դրա վերևում կանգնած էին տերությունները, ամեն մեկն ուներ վեց թև. երկուսով նա ծածկում էր իր երեսը, և երկուսով ծածկում էր իր ոտքերը, և երկուսով նա թռչում էր:

3 Եվ մեկը կանչում էր մյուսին և ասում. Մու՛րբ, մու՛րբ, մու՛րբ է Ձորաց Տերը, ողջ երկիրը լցված է նրա փառքով:

4 Եվ դրանդիքի տալիսները շարժվեցին նրա ձայնից, որ գոչեց, և տունը լցվեց ծխով:

5 Ապա ասացի ես. Վա՛յ ինձ, քանզի ես տկուր ծանված եմ. որովհետև ես անմաքուր շրթունքներով մի մարդ եմ. և ես բնակվում եմ անմաքուր շրթունքներով մարդկանց մեջ. քանզի իմ աչքերը

տեսան թագավորին՝ Ձորաց Տիրոջը:

6 Հետո սերովբեներից մեկը թռավ դեպի ինձ՝ իր ձեռքին ունենալով բոցավառվող տաճար, որը նա ունեւիրով վերցրել էր գոհասեղանի վրայից.

7 Եվ նա դրեց այն իմ բերանի վրա և ասաց. Ահա, սա դիպել է քո շրթունքներին. և տաճարն ու թոնրը վերցված է թեգանից, և քո մեղքը՝ մաքրված:

8 Նաև ես լսեցի Տիրոջ ձայնը՝ ասելիս. Ո՞ւմ ուղարկեմ, և ո՞վ կգնա մեզ համար: Ապա ես ասացի՝ Ահա ես. ինձ ուղարկիր:

9 Եվ նա ասաց. Գնա և ասա այս ժողովրդին. Դե, լսե՛ք, բայց նրանք չհասկացան. և Դե, տեսե՛ք, բայց նրանք չըմբռնեցին:

10 Թանձրացրու այս ժողովրդի սիրտը և ծանրացրու նրանց ականջները և փակիր նրանց աչքերը, – չլինի թե նրանք տեսնեն իրենց աչքերով և լսեն իրենց ականջներով, և հասկանան իրենց սրտով, և դարձի գան ու բժշկվեն:

11 Ապա ասացի ես. Տե՛ր, մինչև ե՞րբ: Եվ նա ասաց. Մինչև քաղաքներն ամայացվեն՝ առանց բնակչի և տներն՝ առանց մարդու և երկիրը լիովին ամայի լինի.

12 Եվ Տերը տանի մարդկանց հեռու, քանզի մի մեծ լքվածություն պիտի լինի երկրի մեջ:

13 Բայց դեռ կլինի մեկ տասներորդը, և նրանք կվերադառնան և կուտվեն, ինչպես բեկեղին, և ինչպես կադմին, որոնց բնանյութն իրենց մեջ է, երբ նրանք թափում են

16 1ա նշ. Ք.ծ.ա. մոտ 750թ.
բ նշ. նրա հանդերձի
ներքևի եզրը,
կամ փեշը:
2ա սուր. Բերովբեներ:
4ա երբ. դռան շեմքի

հիմքը ցնցվեց:
5ա երբ. կորած, այսինքն՝
նա ճնշված էր իր
անձնական և իր
ժողովրդի մեղքերի
զիտակցումից:

6ա նշ. մաքրագործման
խորհրդանշի:
7ա սուր. Մեղքերի
թողություն:
10ա Մատ. ԺԳ.14–15:
12ա Դ. Թագ. ԺԷ.18, 20:

իրենց տերևները. այսպիսով, սուրբ սերունդը կլինի նրա «բնանյութը»:

ԳԼՈՒԽ 17

Եփրեմը և Ասորիքը պատերազմ են մղում Հուդայի դեմ – Քրիստոսը կծնվի կույսից – Համեմատեք Եսայիայի Է: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ եղավ այնպես, Հուդայի թագավոր՝ Ոգիայի որդի, Հովաթամի որդի Աքազի օրերում, որ Ռասինը՝ Ասորիքի թագավորը և Փակենն՝ Ռովմեայի որդին, Իսրայելի թագավորը, եկան դեպի Երուսաղեմ՝ պատերազմելու նրա դեմ, բայց չկարողացան հաղթել նրան:

2 Եվ լուր տրվեց Դավթի տանը՝ ասելով. Ասորիքը դաշնակից է «Եփրեմի հետ: Եվ դողաց նրա սիրտը և նրա ժողովրդի սիրտը, ինչպես անտառի ծառերը դողում են քամուց:

3 Հետո Տերն ասաց Եսայիային. Առաջ գնա այժմ դիմավորելու Աքազին, դու և քո որդին՝ «Մեարյասուրը, վերին ավազանի ջրախողովակի վերջում, թափիչի դաշտի ճանապարհին:

4 Եվ ասա նրան. Ջգույշ եղիր և հանգիստ կաց. մի «վախեցիր և ոչ էլ եղիր թուլասիրտ, այս երկու ծայրը ծխացող խանձողներից՝ Ռասինի ու Ասորիքի կատաղի բարկությունից և Ռովմեայի որդուց:

5 Որովհետև Ասորիքը, Եփրեմը և Ռովմեայի որդին չար խորհուրդ են արել քո դեմ՝ ասելով.

6 Եկեք գնանք Հուդայի դեմ և ահաբեկենք նրան, և եկեք «ճեղք բացենք նրա մեջ մեզ համար և թագավոր դնենք նրա մեջ, այո, Տաբեելի որդուն:

7 Այսպես է ասում Տեր Աստված. Դա չի հաստատվի, ոչ էլ կլինի դա:

8 Բանգի Ասորիքի գլուխը Դամասկոսն է և Դամասկոսի գլուխը՝ Ռասինը. և ոչ ուշ, քան վաթսուներեք տարում Եփրեմը կջարդվի այնպես, որ այն ժողովուրդ չի լինի:

9 Եվ Եփրեմի գլուխը Սամարիան է, և Սամարիայի գլուխը Ռովմեայի որդին: Եթե դուք «չհավատաք, դուք, անշուշտ, չեք հաստատվի:

10 Դեռ ավելին, Տերը դարձյալ խոսեց Աքազի հետ՝ ասելով.

11 Խնդիր մի «նշան Տիրոջից՝ քո Աստծուց. խնդիր այն կամ խորը՝ խորքերում, կամ վերը՝ բարձրերում:

12 Բայց Աքազն ասաց. Ես չեմ խնդրի, ոչ էլ «կփորձեմ Տիրոջը:

13 Եվ նա ասաց. Հիմա լսեք, ո՛վ Դավթի տուն. ձեզ համար քի՞չ է հոգնեցնել մարդկանց, բայց իմ Աստծուն է՞լ եք ուզում հոգնեցնել:

14 Հետևաբար, Տերն ինքը կտա ձեզ նշան,– Ահա, մի «կույս կեղիանա և կծնի որդի և կկոչի նրա անունը՝ Էմմանուել:

15 Կարագ ու մեղր նա կուտի,

13ա նշ. Ծառի նման, չնայած տերևները թափվում են, կյանքը և սերմ տալու ներուժը դեռ մնում է նրանում:
17 2ա նշ. Ողջ հյուսիսային Իսրայելը կոչվում էր Եփրեմի անունով, որը հյուսիսի առաջնորդ

ցեղն էր:
3ա երբ. մնացորդը կվերադառնա:
4ա նշ. Խումայի մի մատնվիր հարձակումից. այդ երկու թագավորներին մի փոքր կրակ է մնացել:
6ա երբ. բաժանենք այն:

9ա Բ ՄՆ. Ի.20:
11ա սուր Նշան:
12ա նշ. փորձության ենթարկել կամ ստուգել:
14ա սուր Կույս:
բ երբ. Աստված մեզ հետ է:
սուր Էմմանուել:

որպեսզի կարողանա գիտենալ՝ մերժել չարը և ընտրել բարին:

16 Քանզի մինչև Մերեխան գիտենա մերժել չարը և ընտրել բարին, երկիրը, որ դուք ատում եք, լքված կլինի իր Քերկու թագավորներից:

17 Տերը քո վրա, և քո ժողովրդի վրա, և քո հոր տան վրա պիտի Մբերի Ասորեստանի թագավորին, օրեր, որ չէին եկել այն օրից, որ Քփրեմը բաժանվեց Հուդայից:

18 Եվ կլինի այնպես, այն օրը, որ Տերը Մկուլի ճանճին, որը Եգիպտոսի ամենահեռավոր մասում է, և մեղվին, որ Ասորեստանի հողում է:

19 Եվ նրանք կգան ու կհանգչեն ամենքն ամայի դաշտավայրերում և ժայռերի խողովներում, և բոլոր փշերի, և բոլոր թփերի վրա:

20 Նույն օրը, Տերն ածելիով, որը վարձված է, նրանց միջոցով՝ գետի այն կողմից, Ասորեստանի թագավորի միջոցով, Քսափրի գլուխը և ոտքերի մազը. և նա կվերացնի նաև մորուքը:

21 Եվ կլինի այնպես, այն օրը, որ մի մարդ Մկաահի մի երինջ և երկու ոչխար.

22 Եվ կլինի այնպես, որ կաթի առատությունից, որ կտան նրանք, նա կուտի կարագ. քանզի կարագ ու մեղր կուտի ամեն ոք, որ մնացել է երկրում:

23 Եվ կլինի այնպես, այն օրը, որ ամեն տեղ, որտեղ կային հազար որթ, հազար Մարձաթի, դրանք կլինեն ցախեր և տատասկափշեր:

24 Նետերով և աղեղներով կգան մարդիկ այդտեղ, որովհետև ողջ երկիրը ցախ և փուշ կդառնա:

25 Եվ բոլոր սարերը, որ կփորվեն բրիչով, այդտեղ չի գա ցախի և փշի վախը. այլ դրանք կլինեն արջառներին արոտի ուղարկելու և Մմանր անասունների կոխկըրտման համար:

ԳԼՈՒԽ 18

Քրիստոսը կլինի՝ որպես գայթակրողության քար և գլորման վեմ – Որոնե՞ք Տիրոջը, ոչ թե քրթմնջացող կախարդներին – Դիմե՞ք օրենքին և վկայությանը՝ առաջնորդության համար – Համեմատեք Եսայիայի Ը: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

ԲԱՅԻ այդ, Տիրոջ խոսքն ասաց ինձ. Վերցրու մի մեծ փաթեթ և գրիր նրա մեջ մարդու գրիչով Մահեր-շալալ-հաշ-բազի մասին:

2 Եվ ես վերցրեցի ինձ հետ հավատարիմ Մվկաներ արձանագրելու համար՝ Ուրիա քահանային և Չաքարիային՝ Բարաքիայի որդուն:

3 Եվ ես մտա Մմարգարեուհու մոտ. և նա հղիացավ ու ծնեց մի որդի: Հետո Տերն ասաց ինձ. Կոչի՛ր նրա անունը Մահեր-շալալ-հաշ-բազ:

4 Քանզի, ահա, Մերեխան գիտություն չի ունենա կանչելու. հա՛յր իմ, և մա՛յր իմ, մախքան այդ Դամասկոսի հարստությունները

16ա2 Նեփի 18.4:

բ Դ Թագ. ԺԵ.30, ԺԶ.9:

17աԲ ՄԸ. ԻԸ.19–21:

բ Գ Թագ. ԺԲ.16–19:

18ա ԿԼՍ շվացնել, այսինքն՝ նշան տալ, կանչել: Ես. Ե.26:

20ա Դ Թագ. ԺԶ.5–9:

բ նշ. Երկիրը

կամայացվի օտար զավթիչների կողմից:

21ա նշ. Միայն իրենց ապահովող մի քանի փրկվածներ կմնան:

23ա ԿԼՍ արձաթի կտորներ:

25ա երբ. ոչխարներ կամ այծեր:

18 1ա նշ. կործանումը մոտ է:

2ա սո՛ւ Վկա:

3ա նշ. նրա կինը:

4ա2 Նեփի 17.16: բ Ես. Ը.4:

և Սամարիայի Գավարը կտարվի Ասորեստանի թագավորի առաջը:
5 Տերը նաև խոսեց ինձ հետ՝ կրկին ասելով:

6 Նկատի ունենալով, որ այս ժողովուրդն արհամարհում է Միլովայի ջրերը, որոնք հոսում են հանդարտ և ուրախանում է Ռ-ասինով և Ռովմելայի որդով:

7 Այժմ, ուրեմն, ահա, Տերը բերում է Մնրա վրա ուժեղ ու առատ ջրերը գետի, այսինքն՝ Ասորեստանի թագավորին և ողջ նրա փառքը. և նա դուրս կհորդի իր ողջ հունից և կհեղեղի իր բոլոր ասիերը:

8 Եվ նա կանցնի Հուդայի միջով. կհեղեղի և կողողի, նա կհասնի մույնիսկ մինչև պարանոցը. և նրա քեների տարածությունը լցնելու է քո երկրի լայնությունը, ո՛վ Էմմանուել:

9 Միավորվեք, ո՛վ ժողովուրդ, և դուք ջարդուփշուր կլինեք. և ականջ դրեք, բոլորդ հեռու երկրներից. պատրաստվեք և ջարդուփշուր կլինեք. պատրաստվեք, և ջարդուփշուր կլինեք:

10 Խորհուրդ արեք միասին, և այն կդառնա ի չիք. խոսեք խոսքը և այն չի հաստատվի. Մքանգի Ասոված մեզ հետ է:

11 Զանգի Տերն այդպես խոսեց

ինձ հետ, իր հզոր ձեռքով, և կարգադրեց, որ ես չպետք է քայլեմ այս ժողովրդի ճանապարհով՝ ասելով:

12 Մի ասեք Պաշնակցություն այն բոլորին, որին այս ժողովուրդը Պաշնակցություն է ասում. ո՛չ վախեցեք նրանց վախով, ո՛չ էլ երկյուղեք:

13 Սրբացրեք նրան՝ Չորաց Տիրոջը, և թող նա լինի ձեր Մվախը, և թող նա լինի ձեր սարսափը:

14 Եվ նա կլինի՝ որպես Մսրբարան. բայց գայթակղության ղար և գլորման վե՛մ՝ Իսրայելի երկու տների համար, որպես թակարդ և որոգայթ՝ Երուսաղեմի բնակիչների համար:

15 Եվ նրանց միջից շատերը կսայթաքեն և կընկնեն, կջարդվեն և կորոգայթվեն և կբռնվեն:

16 Կապիր վկայությունը, կնքիր օրենքն իմ աշակերտների մեջ:

17 Եվ ես կապասեմ Տիրոջը, որը Մթաքցում է իր երեսը Հակոբի տնից, և ես կակնկալեմ նրան:

18 Ահա, ես և այն զավակները, որոնց Տերը տվել է ինձ, Մնշանների ու հրաշքների համար ենք Իսրայելում, Չորաց Տիրոջ կողմից, որը բնակվում է Սիոն սարում:

19 Եվ երբ նրանք ասեն քեզ. Հարցրեք նրանց, ովքեր Մմեռելա-

4գ Դ Թագ. ԺԵ.29:

6ա Ծն. ԽԹ.10,

ՋՍԹ, Ծն. 50.24:

բ Ես. Է.1:

7ա նշ. առաջինը՝

հյուսիսային

Իսրայելի վրա:

8ա նշ. Ասորեստանը մուտք

կգործի նաև Հուդա:

բ սո՛ւ Էմմանուել:

9ա նշ. Դաշինք կազմեք:

10ա նշ. Հուդան

(Էմմանուելի հողը)

կպահպանվի:

Սաղ. ԽԶ.7:

12ա նշ. Հուդան իր

ապահովության

համար չպետք է

ապավինի դավակից

հարևաններին:

13ա նշ. Երկյուղած և

խոնարհ եղեք Աստծո

առաջ:

14ա Եզեկ. ԺԱ.15–21:

բ Ա Պետ. Բ.4–8,

Հակոբ 4.14–15:

15ա Մատ. ԻԱ.42–44:

16ա երբ. ուսմունքներ

կամ վարդապետու-

թյուն:

սո՛ւ Ավետարան:

17ա Ես. ԾԴ.8:

18ա նշ. Եսայիայի և նրա

որդիների անունները,

համապատասխանա-

բար, նշանակում են՝

«Եհովան փրկում է».

«Նա շտապեցնում է

գոհը».

և «Մնացորդը

կվերադառնա»:

2 Նեփի 17.3, 18.3:

19ա Ղև. Ի.6:

հարցուկներ են, և ¹կախարդներին, որ փսփսում են և քրթմնջում, – ²չէ՞ որ ժողովուրդը պետք է իր Աստծուն հարցնի, կենդանիների համար ³մեռածների՞ց լսի:

20 Օրենքին ու վկայությանը. և եթե նրանք չեն ⁴խոսում՝ համաձայն այս խոսքի, դա այն պատճառով է, որ չկա լույս նրանց մեջ:

21 Եվ ⁵նրանք կանցնեն նրա միջով՝ մեղված դժվարություններից և սոված. և կլինի այնպես, որ երբ սոված լինեն, իրենք իրենց կուտեն և կանիծեն իրենց թագավորին ու իրենց Աստծուն, և կնայեն դեպի վեր:

22 Եվ նրանք կնայեն երկրին և կտեսնեն մեղություն ու խավար, տառապանքի մշուշ, և կքշվեն դեպի խավարը:

ԳԼՈՒԽ 19

Եսայիան խոսում է Մեսիայի պես – Մարդիկ խավարի մեջ կտեսնեն մի մեծ լույս – Մեզ համար մի երեխա է ծնվել – Նա կլինի Խաղաղության Իշխանը և կթագավորի Դավթի գահակալության վրա – Համեմատեք Եսայիայի Թ: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

ԱՅՆՈՒԱՄԵՆԱՅՆԻՎ, մշուշը չի լինի այնպիսին, ինչպես նրա մեղության ժամանակ էր, երբ սկզբում նա թեթևակի չարչարեց Ջաբոտոնի ¹Երկիրն ու Նեփթադիմի երկի-

րը, և հետո ավելի դառնադետորեն չարչարեց Կարմիր ծովի ճանապարհին՝ Հորդանանի մյուս կողմում, հեթանոսների Գալիլեայում:

2 Ժողովուրդը, որ քայլում էր ³խավարում, տեսել է մի մեծ լույս, նրանք ովքեր բնակվում էին մահվան ստվերների երկրում, նրանց վրա փայլել է լույսը:

3 Դու բազմացրել ես ազգը և ⁴մեծացրել ուրախությունը, – նրանք ուրախանում են քո առաջնույն ձևով, ինչպես ուրախանում են բերքահավաքով, և ինչպես մարդիկ զվարճանում են, երբ նրանք բաժանում են ավարը:

4 Քանզի դու ջարդեցիր նրա բեռի լուծը և ուսերի ծանրությունը, նրա բռնացողի ցուպը:

5 Քանզի ռազմիկի ամեն մի ճակատամարտը խառնիճաղանձ աղմուկով է, և հանդերձները՝ արյունաթաթախ. բայց այն բոցավառվելով և հրի ճարակով կլինի:

6 Քանզի մեզ համար մի ⁷Երեխա է ծնվել, մեզ մի որդի է տրվել. և ⁸իշխանությունը կլինի նրա ուսի վրա. և նրա անունը կկոչվի Սքանչելի, Խորհրդական, ⁹Հզոր Աստված, ¹⁰Հավիտենական Հայր, ¹¹Խաղաղության Իշխան:

7 ¹²Իշխանության մեծացմանը և խաղաղությանը վերջ ¹³չկա Դավթի գահի վրա, և նրա թագավորության վրա՝ կարգավորելու այն և հաստատելու այն դատաստանով և արդարությամբ այսուհետև, նույ-

19բ նշ. հմայողներ, գուշակներ:
գ Ա Թագ. ԻԸ.6–20:
դ ԿԱՄ մեռելների փոխարեն:

20ա նշ. ոգեղեն հաղորդակցություն ունեցողները (նաև 21–22 հատվածներում):

21ա նշ. Իսրայելը գերության կտարվի, որովհետև չի լսում:
19 1ա Մատ. Դ.12–16:
2ա «Մշուշ» և «խավարը» ուրացությունն է և գերությունը. «մեծ լույսը» Քրիստոսն է:
3ա Ես. Թ.3:

6ա Ես. Է.14,
Դուկ. Բ.11:
բ Մատ. ԻԸ.18:
գ Տիտոս Բ.13–14:
դ Ալմա 11.38–39, 44:
ե Հովի. ԺԴ.27:
7ա ՍՈՒ Կառավարություն:
բ Դան. Բ.44:

նիսկ հավիտյան: Ձորաց Տիրոջ մեծ եռանդը կիրազործի այս:

8 Տերը ուղարկեց իր խոսքը Հակոբին, և այն իջավ ^ՄԻսրայելի վրա:

9 Եվ բոլոր մարդիկ կիմանան, նույնիսկ Եփրեմը և Սամարիայի բնակիչները, ովքեր ասում են հպարտությամբ և սրտի ամբարտավանությամբ:

10 Աղյուսները վայր են ընկած, բայց մենք կսարքենք սրբատաշ քարերով: Քիսկիները կտրված են, բայց մենք կփոխենք դրանք եղևնիներով:

11 Հետևաբար, Տերը կբարձրացնի ^ՄՌասսինի հակառակորդներին նրա դեմ և կմիավորի նրա թշնամիներին միմյանց հետ:

12 Ասորիներն առջևից և Փղշտացիները ետևից. և նրանք պետք է ^ՄԽոռեն Իսրայելը՝ բացած բերանով: Այս բոլորի պատճառով նրա ^Բբարկությունը չի անցել, բայց նրա ձեռքը դեռ մեկնված է:

13 Քանզի մարդիկ չեն ^Մդառնում դեպի նա, ով զարկում է իրենց, ոչ էլ նրանք փնտրում են Ձորաց Տիրոջը:

14 Հետևաբար, Տերը կկտրի Իսրայելից գլուխն ու ազին, ճյուղն ու եղեգը մեկ օրում:

15 Ծերը՝ նա է գլուխը. և մարգարեն, որ սովորեցնում է ստեր՝ նա է ազին:

16 Քանզի այս ժողովրդի առաջնորդները նրանց սխալվելու պատճառն են դառնում. և նրանք, ովքեր առաջնորդվում են նրանց կողմից, կործանվում են:

17 Այդ պատճառով Տերը չի ունենա ուրախություն նրանց երիտասարդներում, ոչ էլ կունենա ^Մողորմություն նրանց հայրագուրկների և որբնայրիների հանդեպ: Քանզի նրանցից ամեն մեկը կեղծավոր է ու չարագործ, և ամեն մի բերան խոսում է ^Մհիմարաբար: Այս բոլորի պատճառով նրա բարկությունը չի անցել, բայց նրա ^Գձեռքը դեռ մեկնված է:

18 Քանզի ամբարշտությունը վառվում է կրակի պես. այն կլափի ցախերը և փշերը, և կբռնկի անտառի ծմակները, և վեր կբարձրանա, ինչպես ծուխն է բարձրանում:

19 Ձորաց Տիրոջ ցասումից երկիրը մթնել է, և մարդիկ կլինեն հրի ճարակի պես. ^Մոչ մի մարդ չի խնայի իր եղբորը:

20 Եվ նա կհափշտակի աջ կողմից և կլինի սոված. և նա ^Մկուտի ձախ կողմից և նրանք չեն կշտանա. նրանք կուտեն՝ ամեն մարդ իր սեփական բազկի միսը,

21 ^ՄՄանասեն ^ԲԵփրեմին. և Եփրեմը՝ Մանասեին. նրանք միասին կլինեն ^ԳՀուդայի դեմ: Այս բոլորի պատճառով նրա բարկությունը չի անցել, բայց նրա ձեռքը դեռ մեկնված է:

ԳԼՈՒԽ 20

Ասորեստանի կործանումը՝ ամբարիշտների կործանման մի մարմնավորում է Երկրորդ Գալստյան

8աւնշ. Հետևող մարգարեական պատգամները (8–21 հատվածները) զգուշացում էին Իսրայել կոչվող հյուսիսային շեղերին:

11ա Դ. Թագ. Ժ2.5–9:
12ա Դ. Թագ. ԺԷ.6, 18:
բ Ես. Ե.25, Ժ.4:
13ա Ամովս Դ.6–12:
17ա սուր Ողորմած, Ողորմություն:
բ 2 Նեփի 9.28–29:

գ Հակոբ 5.47, 6.4:
19ա Միքիա Է.2–6:
20ա Բ Օր. ԻԸ.53–57:
21ա սուր Մանասե:
բ սուր Եփրեմ:
գ սուր Հուդա:

ժամանակ – Քիչ մարդիկ կմնան Տիրոջ կրկին գալուց հետո – Հակոբի մնացորդը կվերադառնա այն օրը – Համեմատեք Եսայիայի Ժ: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

ՎԵՅ նրանց, ովքեր հրամանագրում են անարդար հրամանագրեր և գրում են անիրավություն, որ իրենք են սահմանել,

2 Մերժելու համար կարիքավորին՝ Պատաստանից, խլելու իրավունքն իմ ժողովրդի աղքատից, որպեսզի Պորբևայրիները լինեն իրենց գոհը, և որպեսզի նրանք կարողանան թալանել հայրազուրկներին:

3 Եվ ի՞նչ եք անելու՝ աչցելության օրը և աղետի մեջ, որը կգա հեռվից. ո՞ւմ մոտ եք դուք փախչելու օգնության համար. և որտե՞ղ եք թողնելու դուք ձեր փառքը:

4 Առանց ինձ նրանք վայր կխոնարհվեն գերիների մեջ, և նրանք կընկնեն սպանվածների տակ: Այս բոլորի պատճառով նրա բարկությունը չի անցել, բայց նրա ձեռքը դեռևս մեկնված է:

5 Ո՛վ Ասորիք՝ գավազանն իմ բարկության, և ցուպը նրանց ձեռքում՝ իրենց՝ զայրույթն է:

6 Ես կուղարկեմ նրան մի կեղծավոր ազգի՝ Պեմ, և իմ ցասման ժողովրդի դեմ ես կտամ հրաման՝ վերցնելու ավարը և վերցնելու թալանը և ոտնակոխ անելու նրանց, ինչպես փողոցների ցեխը:

7 Այնուամենայնիվ, նա նկատի ունի ո՛չ այդ, ո՛չ էլ սիրտն է խորհում այդպես. այլ նրա սրտում

կործանելն է և ոչ քիչ ազգեր բնաջնջելը:

8 Քանզի նա ասում է. Մի՞թե իմ իշխանները բոլորն էլ թագավորներ չեն:

9 Մի՞թե Քաղանեն Քարքամիսի պես չէ: Մի՞թե Եմաթը Արփադի պես չէ: Մի՞թե Սամարիան Դամասկոսի պես չէ:

10 Ինչպես որ՝ իմ ձեռքը հիմնադրել է կոռեքերի թագավորությունները, և որոնց քանդակած արձանները գերազանցում էին Երուսաղեմինը և Սամարիայինը.

11 Մի՞թե չպիտի անեմ այնպես, ինչպես արեցի Սամարիային և նրա կոռեքերին, մնամապես անեմ Երուսաղեմին և նրա կոռեքերին:

12 Ուստի, կլինի այնպես, որ երբ Տերը կատարած կլինի իր ողջ գործը Սիոն սարի վրա և Երուսաղեմի վրա. Ես կպատժեմ՝ Ասորեստանի թագավորի համառ սրտի Պպտուղը և նրա բարձրամիտ մայվածքի փառքը:

13 Քանզի՝ «Նա ասում է. Իմ ձեռքի ուժով և իմ իմաստությամբ եմ արել այս բաները. քանզի ես խելամիտ եմ. և տեղաշարժել եմ ժողովուրդների սահմանները և հափշտակել եմ նրանց զանձերը, և ես հպատակեցրել եմ բնակիչներին մի գորավոր մարդու պես.

14 Եվ իմ ձեռքը գտել է ժողովրդի հարստությունները. ինչպես մի բույն, և ինչպես մեկը, որ հավաքում է ձվերը, որոնք թողնված են, ես էլ հավաքեցի ողջ երկիրը. և չկար մեկը, որ շարժեր թևը, կամ բացեր բերանը, կամ ծվար:

20 2ա ԿԼՄ արդարադատությունից:
բ սուր Այրի:
3ա նշ. պատիժ:
5ա Ես. Ժ.5:

6ա նշ. Իսրայելի դեմ:
10ա նշ. Ասորեստանի թագավորի ձեռքը (10–11 հատվածները):
12ա Սոփ. Բ.13:

բ նշ. գոռոզամիտ պարծենկոտությունը:
13ա նշ. Ասորեստանի թագավորը (13–14 հատվածները):

15 Մի՞թե Քրիստոսը կարծես
իրենով՝ նրա դեմ, ով կտրում է
իրենով: Մի՞թե սողը կմեծարի
իրեն՝ նրա դեմ, ով քաշում է իրեն:
Կարծես թե զավազանն ինքն իրեն
պիտի թափահարեր նրանց դեմ,
ովքեր բարձրացնում են այն, կամ
կարծես թե ցուպն ինքն իրեն
պիտի բարձրանար, կարծես թե
փայտ չէր:

16 Հետևաբար, Տերը՝ Չորաց
Տերը, նրա պարարտների մեջ
միևարություն պիտի ուղարկի. և
Մերա փառքի տակ նա կրակ
պիտի վառի՝ հրդեհի կրակի պես:

17 Եվ Իսրայելի լույսը կլինի
կրակի պես, և նրա Սուրբը՝ բոցի
պես, և կայրի ու կլափի նրա
փշերն ու նրա ցախերը մեկ օրում:

18 Եվ կոչնչացնի նրա անտառի
և նրա մրգառատ դաշտի փառքը՝
և՛ հողին, և՛ մարմինը. և նրանք
կլինեն այնպես, ինչպես երբ դո-
շակակիրը թուլանում է:

19 Եվ նրա անտառի ծառերի
մնացածը կլինի քիչ, այնքան որ
երեխան կարող է դրանք գրի
առնել:

20 Եվ Մայն օրը կլինի այնպես,
որ Իսրայելի մնացորդը, Հակոբի
Քոնից նրանք, ովքեր ազատվել
են, այլևս կրկին չեն Պոնի նրա
վրա, ով զարկել էր իրենց, այլ

կապավինեն Տիրոջը՝ Իսրայելի
Սուրբին, ճշմարտությամբ:

21 Մնացորդը, այո, այսինքն՝
Հակոբի մնացորդը, կվերադառնա
դեպի հզոր Աստվածը:

22 Քանզի, չնայած քո ժողովուր-
դը, Իսրայել, լինի ծովի ավազի
չափ էլ, սակայն նրանցից մի մնա-
ցորդ կվերադառնա. Մավերումը,
հռչակված, Քիհորդի արդարու-
թյամբ:

23 Քանզի Չորաց Տեր Աստվածը
կանի մի Մավերում, նույնիսկ
որոշված է ողջ երկրի մեջ:

24 Հետևաբար, այսպես է ասում
Չորաց Տեր Աստվածը. Ո՛վ իմ
ժողովուրդ, որ բնակվում ես Սիո-
նում, մի՛ վախեցիր Ասորիքից. նա
կզարկի քեզ գավազանով և
կբարձրացնի ցուպը քո դեմ՝
Եգիպտոսի Մալե:

25 Քանզի դեռ մի քիչ ժամանակ
անց, և զայրույթը կհանդարտվի, և
իմ բարկությունը՝ նրանց կործա-
նումով:

26 Եվ Չորաց Տերը մի մտրակ
կսարքի նրա համար՝ Օրեբ լեռան
մոտ Մադիամի ջարդի պես. և
հենց այնպես, ինչպես նրա գավա-
զանը ծովի վրա էր, նա նույն ձևով
վեր կբարձրացնի այն, ինչպես
Եգիպտոսի վրա:

27 Եվ կլինի այնպես, այն օրը, որ

15ա Այս հատվածի բոլոր
փոխաբերությունները
միևնույն հարցն են
տալիս. Կարո՞ղ է
մարդը (օրինակ՝
Ասորեստանի
թագավորը) Աստծո
դեմ հաղթանակել:
բ նշ. մարգարեն
թագավորին
համեմատում է
գործիքի հետ:
16ա նշ. Ասորեստանի
թագավորը

(նաև 17–19
հատվածներում):
18ա նշ. Ասորեստանը
կատարելապես
կբնաջնջվի:
19ա նշ. Ասորեստանի
բանակի մնացորդները:
20ա նշ. վերջին օրերին:
բ Ամովս 8–9:
գ նշ. հույսը դնել:
21ա Ես. ԺԱ. 11–12:
22ա Վևո 63.34:
սուր Աշխարհ –
Աշխարհի վերջը:

բ նշ. Նույնիսկ երբ
պատիժ է գալիս,
ողորմածությունն
առկա է:
23ա նշ. որոշված
կործանումը
կիրականացնի:
24ա նշ. ինչպես
Եգիպտացիներն էին
արել նախքան այդ:
Ել. Ա. 13–14:
26ա ճ. ԻԵ. 1–2,
Գաւ. Է. 25:

նրա շքեղ կվերցվի քո ուսի վրա-
յից, և նրա լուծը՝ քո վզից, և լուծը
կկործանվի՝ Թոման պատճառով:

28 Մա եկել է Անգե, նա անցել
է Մագրոնը, Մաքմասուն է նա
տեղավորել իր կառքերը:

29 Նրանք անցնում են լեռնանց-
քով, նրանք օքլան են վերցրել
Գաբայում. Ռաման վախեցած է.
Սավուդի Գաբաան փախած է:

30 Բարձրացրու ձայնդ, ո՛վ
Գադդիմի դուստր. լսել տուր
այն Լայիսի համար, ո՛վ խեղճ
Անաթովք:

31 Մաղմեման տարագրված է.
Գեբիմի բնակիչները հավաքվում
են՝ փախչելու:

32 Քանի դեռ նա կմնա Նոբուն
այն օրը. նա իր ձեռքը թափ կտա
Սիոնի դստեր սարի՝ Երուսաղեմի
բլրի դեմ:

33 Ահա, Տերը՝ Չորաց Տերը,
կխուզի ճյուղերը՝ սարսափով. և
հասակով Մաքարները գետնահար
կարվեն. և գոռոզները կխոնար-
հեցվեն:

34 Եվ նա կկտրի անտառի
ծնակները երկաթով, և Լիբանանը
կընկնի մի հզոր մեկից:

ԳԼՈՒԽ 21

*Հեսսեի ցողունը (Քրիստոսը) կղա-
տի արդարությամբ – Գիտելիքը
Աստծո մասին, կպատի երկիրը Հա-
գարամյակի ժամանակ – Տերը մի*

*ղրոշակ կբարձրացնի և կժողովի
Իսրայելը – Համեմատեք Եսայիա-
յի ԺԱ: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:*

Եւ մի շշառավիղ պիտի դուրս գա
Հեսսեի ցողունից, և մի ընձյուղ
պիտի աճի նրա արմատներից:

2 Եվ Տիրոջ շնորհիմ կհանգչի նրա
վրա՝ իմաստության և բանակա-
նության ոգին, խորհրդի և գորու-
թյան ոգին, գիտության և Տիրոջ
երկյուղի ոգին.

3 Եվ կդարձնի նրան արագ
ընթացմամբ՝ Տիրոջ երկյուղով, և
նա չի ղատի ըստ իր աչքերի
տեսածի, ոչ էլ կհանդիմանի ըստ
իր ականջների լսածի:

4 Այլ արդարությամբ կղատի
աղքատին և անաչառությամբ
կհանդիմանի երկրի հեզերի հա-
մար. և նա կզարկի երկիրն իր
բերանի գավազանով և իր
շրթունքների շնչով կսպանի ամ-
բարիշտներին:

5 Եվ արդարությունը կլինի նրա
մեջքի գոտին և հավատարմու-
թյունը՝ Մերանքի գոտին:

6 Գալլը մույնպես կբնակվի
գառի հետ, և ընձառյուծը կպառ-
կի ուլի հետ, և հորթը, կորյունը և
պարարտ զվարակը՝ միասին. և
մի փոքր երեխա կառաջնորդի
նրանց:

7 Եվ կովն ու արջը կարածեն.
նրանց ձագերը կպառնեն միասին.
և առյուծը ծղոտ կուտի, ինչպես
արջառը:

27ա Ես. ԺԴ.25:

բ սոռ Օծյալը:

28ա մշ. Նկարագրում է
Ասորեստանի գորգերի
առաջընթացը դեպի
Երուսաղեմ. իսկ
հետո (33–34
հատվածներում)
փոխաբերաբար
նկարագրվում է Տիրոջ

քայլերը նրանց դեմ:

33ա Հել. 4.12–13:

21 ա ՎեՌԻ 113.3–4:

բ Հեսսեմ Դավթի հայրն
էր. հղում է արվում
դեպի Դավթի
թագավորական
տոհմաբանական
գիծը, որից, ի վերջո,
ծնվել է Հիսուսը:

Միքիա Ե.2, Եբր. Է.14:

սոռ Հեսսե:

գ ՎեՌԻ 113.1–2:

2ա Ես. ԿԱ.1–3:

3ա Հովի. Է.24:

4ա Սաղ. ՀՔ.2–4,

Մոսիա 29.12:

բ եբր. որոշում կրնողունի:

գ սոռ Հեզ, Հեզուրյուն:

5ա ԿԵՄ գոտկատեղ:

8 Եվ ծծկեր երեխան կխաղա
 "ի ժի անցքի վրա, և կաթից
 կտրված երեխան ձեռքը թարթի
 քնի վրա կդնի:

9 Նրանք չեն վնասի կամ ավերի
 իմ ողջ սուրբ սարում, քանզի եր-
 կիրը Տիրոջ գիտությունով լցված
 կլինի, ինչպես ջրերն են ծածկում
 ծովը:

10 Եվ այն օրը կլինի Հեսսեի մի
 քարմատ, որը կկանգնի որպես
 դրոշ ժողովրդի համար. Պղեպի
 նրան կձգտեն հեթանոսները. և
 նրա հանգիստը փառահեղ կլինի:

11 Եվ կլինի, այն օրը, որ Տերն իր
 ձեռքը կրկին կպարզի, "երկրորդ
 անգամ ետ բերելու իր ժողովրդի
 մնացորդին, որոնք մնացած
 կլինեն Ասորեստանից և Եգիպտո-
 սից, Պաթուրեսից և Քուշից, Եդա-
 մից և Սեմաարից, Եմաթից և
 ծովի կղզիներից:

12 Եվ նա "դրոշ կբարձրացնի
 ազգերի համար և կժողովի Իսրա-
 յելի "տարագիրներին և զկհավաքի
 Հուդայի ցրվածներին՝ աշխարհի
 չորս անկյուններից:

13 Եփրեմի "նախանձը նույնպես
 կվերանա և Հուդայի հակառա-
 կորդները կբնաջնջվեն. Եփրեմը չի
 "նախանձի զՀուդային, և Հուդան
 չի նեղի Եփրեմին:

14 Այլ նրանք Փղշտացիների

ուսերի վրայով "կթռչեն դեպի
 արևմուտք, նրանք միասին կթա-
 լանեն նրանց՝ արևելքում. կդնեն
 իրենց ձեռքը Եղովմի և Մովաբի
 վրա. և Ամոնի զավակները կհնա-
 զանդվեն նրանց:

15 Եվ Տերը լիովին "կկործանի
 Եգիպտական ծովի լեզվակը. և իր
 հզոր քամիով նա իր ձեռքը կշարժի
 գետի վրա և կգարկի այն յոթ
 վտակների, և անցնել կտա մարդ-
 կանց չոր կոշիկով:

16 Եվ մի "մայրուղի կլինի իր ժո-
 ղովրդի մնացորդի համար, որոնք
 մնացած կլինեն Ասորեստանից,
 ինչպես որ եղավ Իսրայելի համար
 այն օրը, երբ նա դուրս եկավ
 Եգիպտոսի երկրից:

ԳԼՈՒԽ 22

*Հազարամյակի օրոք բոլոր մարդիկ
 կգովաբանեն Տիրոջը – Նա կբնակ-
 վի նրանց մեջ – Համեմատեք
 Եսայիայի ԺԲ: Մոտ 559–545թթ.
 Ք.ծ.ա.:*

Եվ այն օրը դու կասես. Ո՛վ Տեր,
 ես կգովաբանեմ քեզ. թեև դու
 բարկացած էիր ինձ վրա, քո
 բարկությունը մեկդի դարձավ, և
 դու մխիթարում ես ինձ:

2 Ահա, Աստված իմ փրկությունն

8ա փոքր թունավոր օձ
 Եգիպտոսում:
 ք մեկ այլ թունավոր օձ:
 9ա Ես. Բ.4:
 սո՛ւ Հազարամյակ:
 ք Վևո՛ 101.32–33, 130.9:
 10ա նշ. վերջին օրերը:
 ՋՄ–Պ 1.40:
 ք Հոռվմ. ԺԵ.12,
 Վևո՛ 113.5–6:
 գ ԿԵՍ դեպի նա:
 դ Վևո՛ 45.9–10:
 11ա 2 Նեփի 6.14, 25.17,
 29.1:

12ա սո՛ւ Դրոշ:
 ք 3 Նեփի 15.15, 16.1–4:
 գ Նեեմ. Ա.9,
 1 Նեփի 22.10–12,
 Վևո՛ 45.24–25:
 սո՛ւ Իսրայել –
 Իսրայելի ցրվելը:
 13ա Երեմ. Գ.18:
 ք Հուդայի և Եփրեմի
 առաջնորդած զորքերը
 պատմականորեն
 ախյաններ են եղել
 (Գ Թագ. ԺԲ.16–20-ի
 իրադարձություննե-

րից հետո): Վերջին
 օրերին այս թշնա-
 մանքը կբուժվի:
 Եզեկ. ԼԵ.16–22:
 սո՛ւ Նախանձել:
 գ սո՛ւ Հուդա:
 14ա նշ. կհարձակվեն
 արևմտյան լանջերի
 վրա, որոնք
 Փղշտացիների
 տարածքներն էին:
 15ա Ջաք. Ժ.11:
 16ա Ես. ԼԵ.8,
 Վևո՛ 133.27:

է. ես ՝կապալինեմ և չեմ վախենա. քանզի Տեր ՝Եհովան է իմ ուժը և իմ երգը. նա նաև դարձել է իմ փրկությունը:

3 Ուստի, ուրախությամբ դուք ՝ջուր դուրս կքաշեք փրկության ջրհորներից:

4 Եվ այն օրը դուք կասեք. ՝Գովք ասեք Տիրոջը, կանչեք նրա անունը, հայտարարեք նրա գործերը ժողովրդի մեջ, հիշեք, որ նրա անունը մեծարված է:

5 ՝Օրհներգեք Տիրոջը. քանզի նա արել է մեծամեծ բաներ. սա հայտնի է ողջ աշխարհում:

6 ՝Աղաղակեք և ցնծացեք, Սիոնի՛ բնակիչներ. քանզի մեծ է Իսրայելի Սուրբը քո մեջ:

ԳԼՈՒԽ 23

Բաբելոնի կործանումը Երկրորդ Գալստյան ժամանակ կործանման մի մարմնավորում է – Այն կլինի ցասման և վրեժխնդրության մի օր – Բաբելոնը (աշխարհը) կընկնի հավիտյան – Համեմատեք Եսայիայի ԺԳ: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

՝ԲԱԲԵԼՈՆԻ Բնեղությունը, որը տեսավ Եսայիան՝ Ամոգի որդին:

2 ՝Դրոջ բարձրացրեք դուք բարձր սարի վրա, բարձրացրեք ձեր ձայնն առ նրանք, ձեռք ՝երեւացրեք, որ նրանք կարողանան

զնալ ազնվականների դռների միջով:

3 Ես պատվիրել եմ իմ ՝սրբվածներին, և ես կանչել եմ նաև իմ հզորներին, քանզի իմ բարկությունը նրանց վրա չէ, որ ցնծում են իմ վեհափառությամբ:

4 Բազմության ձայնը լեռներում մեծ ժողովրդի մմանությամբ է, ազգերի ՝թագավորությունների աղմկոտ ձայնը՝ ՝հավաքված ազգերի մման՝ Չորաց Տերը գորահավաք է անում ճակատամարտի զորքերին:

5 Նրանք գալիս են մի հեռավոր երկրից՝ երկնքի ծայրից, այո, Տերը և նրա բարկության զենքերը՝ կործանելու ողջ երկիրը:

6 Ողբացե՛ք դուք, քանզի Տիրոջ օրը մոտ է. այն կգա որպես մի կործանում Ամենագորից:

7 Այդ պատճառով կլինեն թուլացած բոլոր ձեռքերը, ամեն մարդու սիրտ կհալվի.

8 Եվ նրանք կսոսկան. խայթոցը և տառապանքները կբռնեն նրանց. նրանք ապշած կլինեն մեկը մյուսի վրա. նրանց երեսները կլինեն, ինչպես բոցեր:

9 Ահա, գալիս է Տիրոջ օրը դաժան՝ և՛ ցասմամբ, և՛ կատաղի բարկությամբ, դարձնելու երկիրն ամայի. և նա ՝կկործանի դրա մեղսագործներին նրա միջից:

10 Քանզի երկնքի աստղերը և

22 2ա Մոսիա 4.6,

Հել. 12.1:

բ Ել. ԺԵ.2,

Սաղ. ԶԳ.18:

սուր Եհովա:

3ա սուր Կենդանի ջուր:

4ա սուր Ընդհակալ, Ընդհակալություն, Գոհաբանություն:

5ա ՎԼՈՒԻ 136.28:

6ա Ես. ԾԳ.1,

Սոփ. Գ.14:

23 1ա Ամբարիշտ

Բաբելոնի պատմական կործանումը, որի մասին մարգարեություն է արվել Ես. ԺԳ և ԺԴ գլուխներում, ողջ ամբարիշտ աշխարհի վերջնական կործանման մմանությունն է: ՎԼՈՒԻ 133.5, 7, 14: սուր Բաբելոն:

բ նշ. կործանման պատգամը:

2ա ԿԱՄ Դրոշակ:

սուր Դրոշ:

բ նշ. ձեռքը թափահարել՝ ազդանշան տալ:

3ա նշ. Սրբերին:

4ա Ձաք. ԺԴ.2–3:

բ Ձաք. ԺԲ.3:

9ա սուր Երկիր – Երկրի մաքրագործումը:

դրա համաստեղությունները չեն տա իրենց լույսը. և «արևը կմթնեցվի իր առաջ շարժվելիս, և լուսինը չի ցուացնի իր լույսը:

11 Եվ ես «կպատժեմ աշխարհը չարի համար և ամբարիշտներին իրենց անօրինության համար. ես կդադարեցնեմ Քաղաքների գոռոգությունը և վայր կտապալեմ սոսկալիների ամբարտավանությունը:

12 Ես կդարձնեմ «մարդուն ավելի թանկարժեք, քան ընտիր ոսկին. նույնիսկ մարդուն ավելի, քան Ոփիրի ոսկու գանձը:

13 Հետևաբար, ես կցնցեմ երկինքը, և երկիրը «կշարժվի իր տեղից Ջորաց Տիրոջ ցասման և նրա կատաղի բարկության օրը:

14 Եվ այն կլինի, ինչպես «հետապնդվող այծյամ և ինչպես ոչխարներ, որ ոչ մի մարդ չի հավաքում, և նրանք՝ ամեն մարդ, կվերադառնա դեպի իր սեփական ժողովուրդը, և կփախչի ամեն ոք իր սեփական երկիրը:

15 Ամեն ոք, որ հպարտ է, կխոցվի միջով. այո, և ամեն ոք, որ միացել է ամբարիշտներին, կընկնի սրով:

16 Նրանց երեխաները նույնպես ջարդուխորդ կարվեն իրենց աչքերի առաջ. նրանց տները պիտի թալանվեն, և նրանց կանայք բռնաբարվեն:

17 Ահա, ես նրանց դեմ կդրդեմ Մարերին, որոնք հաշվի չեն առնի արծաթ և ոսկի, և ոչ էլ դրանով կզմայլվեն:

18 Նրանց աղեղները նաև ջարդուխորդ կանեն երիտասարդներին. և նրանք չեն ունենա գութ արգանդի պտղի վրա. և նրանց աչքերը չեն խնայի երեխաներին:

19 Եվ Բաբելոնը՝ թագավորությունների փառքը, Քաղղեացիների գերագանցության «գեղեցկությունը, Աստծո Մողոմը և Գոմորը խորտակելու պես կլինի:

20 Այն երբեք չի «շենամա, ոչ էլ կրնակեցվի սերնդե-սերունդ, ոչ էլ Արաբացին պիտի վրան խփի այնտեղ. ոչ էլ պիտի հովիվներն իրենց փարախը շինեն այնտեղ:

21 Այլ անապատի «վայրի գազանները կպառկեն այնտեղ. և նրանց տները լի կլինեն մեղամաղձոտ էակներով. և բվերը կրնակվեն այնտեղ, և վայրի թայծերը պարկզան այնտեղ:

22 Եվ կղզիների վայրի գազանները կոռնան նրանց ամայի «տներում, և Քվիշպները՝ նրանց հաճելի պալատներում. և նրա ժամանակը գալու մոտ է, և նրա օրը չի երկարաձգվի: Քանզի, ես սրընթաց կկործանեմ նրան. այո, քանզի ես ողորմած կլինեմ իմ ժողովրդի հանդեպ, բայց ամբարիշտները կկորչեն:

ԳԼՈՒԽ 24

Իսրայելը կհավաքվի և կվայելի հազարամյա հանգիստ – Լյուցիֆերը դուրս էր շարտվել երկնքից ապստամբության պատճառով –

10ա սուր Աշխարհ –
Աշխարհի վերջը:
11ա Մաղ. Դ.1:
բ ՎեՌԻ 64.24:
12ա Ես. Դ.1–4:
13ա սուր Երկիր – Երկրի
վերջնական վիճակը:

14ա ԿԱՏ որսվող եղնիկ:
19ա նշ. ունայնությունը:
բ ՄՆ. ԺԹ.24–25,
Բ Օր. ԻԹ.23,
2 Նեփի 13.9:
20ա Երեմ. Ծ.3, 39–40:
21ա Ես. ԼԴ.14–15:

բ երբ. արու այծեր,
կամ հուշկապարիկներ:
22ա երբ. պալատներում:
բ երբ. (հավանաբար)
շնագայլերը,
կամ վայրի շները:

Իսրայելը կհաղթի Բաբելոնին (աշխարհին) – Համեմատեք Եսայիայի ԺԴ: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

ՔԱՆԶԻ Տերը ողորմություն կունենա Հակոբի վրա, և դեռ չկրնաորի Իսրայելին, և կհաստատի նրանց իրենց սեփական երկրում. և թօտարականները կմիավորվեն նրանց հետ և կհարեն Հակոբի տանը:

2 Եվ ժողովուրդները կվերցնեն ու կբերեն նրանց իրենց տեղը. այո, հեռվից՝ աշխարհի ծայրերից. և նրանք կվերադառնան իրենց թերկրները խոստումի: Եվ Իսրայելի Տունը կտիրի դրանց, և Տիրոջ երկիրը կլինի զծառաների ու աղախինների համար. և նրանք գերի կվերցնեն նրանց, որոնց իրենք էին գերի. և նրանք կիշխեն իրենց բռնացողների վրա:

3 Եվ կլինի այնպես, այն օրը, որ Տերը քեզ ՝հանգիստ կտա քո վշտերից և քո երկյուղից և ծանր ճորտությունից, որով քեզ ստիպել էին ծառայել:

4 Եվ կլինի այնպես, այն օրը, որ դու այս առակը կբերես ՝Բաբելոնի թագավորի դեմ և կասես. Ինչպե՞ս է դադարել բռնակալը, ոսկե քաղաքը դադարեց:

5 Տերը կոտրել է ամբարիշտների գավազանը, իշխանավորների գայիսոնները:

6 Նա, ով զարկում էր ժողովրդին

ցասմամբ՝ մի անդադար հարվածով, նա, ով իշխում էր ազգերին բարկությունով, հալածվում է, և ոչ ոք չի արգելում:

7 Ողջ երկիրը հանգիստ է և խաղաղ. նրանք սկսում են հանկարծ ՝երգել:

8 Այո, ՝եղևնիները ցնծում են քո վրա, և նաև Լիբանանի մայրիկները՝ ասելով. Այն ժամանակից, որ դու վայր ես թտապալվել, ոչ մի փայտահատ չի գալիս մեր վրա:

9 ՝Դժոխքը տակից դղրդաց քեզ համար՝ դիմավորելու քեզ քո գավառյան ժամանակ. այն վեր է հանում ՝մեռածներին քեզ համար, նույնիսկ աշխարհի բոլոր գլխավորներին. այն վեր կանգնեցրեց ազգերի բոլոր թագավորներին իրենց գահերից:

10 Բոլոր նրանք կխոսեն և կասեն քեզ. Դու է՞լ ես տկարացել, ինչպես մենք: Դու է՞լ ես դարձել մեզ նման:

11 Քո շքեղությունը վայր բերվեց գերեզման. քո տավիղների հնչյունները չեն լսվում. որդն է տարածված քո տակ, և որդերն են ծածկում քեզ:

12 ՝Ինչպե՞ս դու ընկար երկնքից, ո՞վ ՝Լյուցիֆեր, արշալույսի՝ որդի: Վայր ես տապալված գետնին, դո՛ւ, որ խեղճացնում էիր ազգերին:

13 Քանզի դու ասացիր քո սրտում. ՝Ես կելնե՞մ երկինք, ես կբարձրացնե՞մ իմ գահը Աստծո

24 1ա Չաք. Ա.17:

բ Ես. Կ.3–5, 10:

2ա նշ. Ուրիշ ազգեր

կօգնեն Իսրայելին:

բ սո՛ր Խոստացված երկիր:

գ Ես. Կ.14:

3ա Հես. Ա.13,

Վև.ՈՒ 84.24:

4ա սո՛ր Բաբելոն:

7ա Ես. ԾԵ.12:

8ա երբ. նոճի:

բ նշ. մահացել:

գ երբ. (ծառ) կտրող չի եկել մեր դեմ:

9ա սո՛ր Դժոխք:

բ նշ. մարմնից

անջատված

հոգիներին:

12ա Վև.ՈՒ 76.26:

բ երբ. առավոտյան

աստղ՝ Արուսյակ:

Ամբարիշտ աշխարհի

թագավորը (Բաբելոնը)

համեմատվում է

Լյուցիֆերի՝ բոլոր

ամբարշտության

թագավորի հետ:

սո՛ր Դև. Լյուցիֆեր:

13ա Մովսես 4.1–4:

աստղերից վեր. ես կնստեմ նաև ժողովի սարի վրա՝ Բիյուսիսային կողմում:

14 Ես կբարձրանամ ամպերի բարձունքներից վեր. ես կլինեմ Բարձրյալի նման:

15 Մինչդեռ դու պիտի վայր բերվես դժոխք՝ գուրի խորխորանները:

16 Նրանք, որ կտեսնեն քեզ, մոտիկից կգնեն քեզ և կոնտղեն քեզ, և կասեն. Սա՞ է այն մարդը, որ ստիպում էր դողալ աշխարհին, որ ցնցում էր թագավորությունները:

17 Եվ դարձրեց աշխարհն անպատի պես, և կործանեց նրա քաղաքները, և չբացեց իր բանտարկյալների տունը:

18 Ազգերի բոլոր թագավորները, այո, նրանք՝ բոլորը, պառկած են փառքով, նրանցից ամեն մեկն իր սեփական տանը:

19 Բայց դու դուրս ես գցված քո գերեզմանից՝ զգվելի ճյուղի և նրանց մնացորդի պես, որոնք սպանված են՝ սրով խոցված, որոնք գնում են ցած դեպի գուրի քարերը. ոտնակոխ դիակի պես:

20 Դու թաղումով չես միացվելու նրանց, որովհետև դու կործանել ես քո երկիրը և սպանել քո ժողովրդին. չարագործների Բսերունդը երբեք չպիտի փառաբանվի:

21 Կոտորած պատրաստեք նրա

զավակների համար, նրանց հայրերի՝ ամօրինությունների պատճառով, որպեսզի նրանք չբարձրանան, ո՛չ էլ տիրեն երկրին, ո՛չ էլ լցնեն աշխարհի երեսը քաղաքներով:

22 Քանզի ես վեր կելնեմ նրանց դեմ, ասում է Ջորաց Տերը և կկտրեմ Բաբելոնից՝ ամուրը և մնացորդը, որդուն և Բեղորորդուն, ասում է Տերը:

23 Ես այն նաև կդարձնեմ սեփականություն ձկնկուլների համար, և ջրի լճակներ. և ես կավելեմ այն կործանման ավելով, ասում է Ջորաց Տերը:

24 Ջորաց Տերը երդվել է՝ ասելով. Անշուշտ, ինչպես մտածել եմ, այնպես էլ կլինի. և ինչպես նպատակադրվել եմ, այնպես էլ կկատարվի,

25 Որ ես կբերեմ Մսորեստանցուն իմ երկիրը և իմ Բսարերի վրա ոտնակոխ կանեմ նրան. այն ժամանակ նրա Գլուծը կհեռանա նրանց վրայից և նրա բեռը կհեռանա նրանց ուսերի վրայից:

26 Սա է նպատակը, որ նպատակադրված է ողջ աշխարհի վրա. և սա է այն ձեռքը, որ մեկնված է բոլոր ազգերի վրա:

27 Քանզի Ջորաց Տերն է նպատակադրել, և ո՞վ է խափանելու: Եվ նրա ձեռքը մեկնված է, և ո՞վ է ետ դարձնելու:

13բ նշ. աստվածների բնակավայրը՝ համաձայն Բաբելոնյան հավատքի: Սաղ. ԽԸ.2:

15ա1 Նեփի 14.3:

16ա երբ. շլացած կնայեն քեզ և կմտածեն քո մասին:

18ա նշ. իր ընտանեկան գերեզմանում:

19ա նշ. մերժված ճյուղ,

կտրված և դեմ գցված: Բ նշ. ամենացածր տեղը:

20ա սուր՝ Ամբարիշտ, Ամբարշտություն: Բ Սաղ. ԻԱ.10–11, ԼԷ.28:

21ա Ել. Ի.5:

22ա Առակ. Ժ.7:

Բ չոր ԺԸ.19:

23ա Ես. ԼԴ.11–15:

25ա Սա վերաբերում է Ասորեստանի

հարձակմանն ու անկմանը Հուդայում, Ժ.ծ.ա. 701թ. (24–27 հատվածներ): Դ.Թագ. ԺԺ.32–37, Ես. ԼԷ.33–38:

Բ նշ. Հուդայի և Իսրայելի սարերը:

գ Ես. Ժ.27:

26ա նշ. Ի վերջո, բոլոր աշխարհիկ ազգերն այսպես կկործանվեն:

28 Այն տարում, որ թագավոր Քազը մեռավ, եղավ այս պատգամը:

29 Մի ուրախացիր, ողջ Փղտացիների երկիր, որովհետև նրա զավազանը, որը զարկում էր քեզ, կոտրված է. քանզի օձի արմատից քարք է դուրս գալու և նրա պտուղը՝ թռչող, կիզող օձ է լինելու:

30 Եվ աղքատի առաջնեկը կկերակրվի, և կարիքավորը կպառնկի ապահովության մեջ. իսկ ես կսպանեմ քո արմատը սովով, և նա կկոտորի քո մնացորդին:

31 Ողբա, ո՛վ դուռ. աղաղակիր, ո՛վ քաղաք. դո՛ւ, ողջ Փղտացիների երկիր, քայքայված ես. քանզի հյուսիսից մի ծուխ կգա, և ոչ ոք մեռակ չի լինի նրա նշած ժամին:

32 Ի՞նչ կպատասխանեն այն ժամանակ ազգերի սուրհանդակները: Որ Տերը հիմնադրել է Միլոնը, և նրա ժողովրդի Քաղքատը պիտի Գապվինի նրան:

ԳԼՈՒԽ 25

Նեփին հրճվում է պարզությանը – Եսայիայի մարգարեությունները կհասկացվեն վերջին օրերում – Հրեաները կվերադարձվեն Բաբելոնից, կխաչեն Մեսիային, և կցրվեն ու կխարազանվեն – Նրանք կվերադարձվեն, երբ կհավատան Մեսիային – Նա առաջին անգամ կգա Լեքիի՝ Երուսաղեմը թողնելուց վեց հարյուր տարի անց – Նեփիացիները պահում են Մովսեսի օրենքը և

հավատում Զրիստոսին, որը Սուրբն է Իսրայելի: Մոտ 559–545թթ. Զ.ծ.ա.:

ԱՅՏԻ, ես՝ Նեփիս, խոսում եմ որոշ բան այն խոսքերի մասին, որոնք ես գրել եմ, որոնք ասվել են Եսայիայի բերանով: Քանզի, ահա, Եսայիան խոսել է շատ բաներ, որոնք իմ ժողովրդից շատերի համար չիմպար էր հասկանալ. քանզի նրանք չգիտեն մարգարեանալու ձևի մասին հրեաների մեջ:

2 Քանզի ես՝ Նեփիս, չեմ սովորեցրել նրանց շատ բաներ հրեաների վարքագծի վերաբերյալ. քանզի նրանց չգործերը խավարի գործեր էին, և նրանց արարքները պղծության արարքներ էին:

3 Ուստի, ես գրում եմ իմ ժողովրդին, բոլոր նրանց, ովքեր այսուհետև կստանան այս բաները, որոնք ես գրում եմ, որ նրանք կարողանան իմանալ Աստծո դատաստանները, որ դրանք գալիս են բոլոր ազգերի վրա, համաձայն այն խոսքի, որը նա խոսել է:

4 Ուստի լսեք, ո՛վ իմ ժողովուրդ, ովքեր Իսրայելի տնից եք, և ականջ դրեք իմ խոսքերին. քանզի չնայած Եսայիայի խոսքերը պարզ չեն ձեզ համար, սակայն դրանք պարզ են բոլոր նրանց համար, որոնք լցված են մարգարեության Քոզով: Բայց ես տալիս եմ ձեզ մի մարգարեություն, ըստ այն ոգու, որն իմ մեջ է, ուստի ես կմարգարեանամ՝ համաձայն այն Գալարության, որը եղել է ինձ հետ

28ա նշ. Զ.ծ.ա. մոտ 720թ. Այս պատգամի, այսինքն՝ կործանման պատգամի մարգարեությունն արվել էր Փղտացիների մասին, մինչդեռ Հուդան

ապահով պիտի մնար: Բ Դ Թագ. ԺԶ.20: 32ա սուր Սիոն: Բ Սուփ. Գ.12: Գ ԿԵՄ ապաստան փնտրի նրանում: 25 1ա 2 Նեփի 25.5–6:

2ա Դ Թագ. ԺԵ.13–20: 4ա սուր Մարգարեություն, Մարգարեանալ: Բ սուր Սուրբ Հոգի: Գ 2 Նեփի 31.3, 33.5–6, Հակոբ 4.13:

այն ժամանակից ի վեր, երբ ես դուրս եկա Երուսաղեմից իմ հոր հետ. քանզի ահա, իմ հոգին հրճվում է պարզաբանելով իմ ժողովրդին, որպեսզի նրանք կարողանան սովորել:

5 Այո, և իմ հոգին հրճվում է Եսայիայի խոսքերից, քանզի ես դուրս եմ եկել Երուսաղեմից, և իմ աչքերը տեսել են Դիանների արածները, և ես գիտեմ, որ հրեաներն, իրոք, հասկանում են մարգարեների խոսքերը, և չկա մի այլ ժողովուրդ, որ նրանց նման հասկանա այն բաները, որոնք խոսվել են հրեաների համար, եթե նրանք սովորեցված չլինեն հրեաների սովորույթների համաձայն:

6 Բայց, ահա, ես՝ Նեփիս, չեմ սովորեցրել իմ զավակներին հրեաների ձևով. բայց, ահա, ես ինքս ապրել եմ Երուսաղեմում, ուստի ես գիտեմ մոտակա շրջանների մասին. և ես իմ զավակներին հիշատակել եմ Աստծո դատաստանների վերաբերյալ, որոնք տեղի էին ունեցել հրեաների մեջ, իմ զավակների համար, համաձայն այն ամենի, ինչ Եսայիան խոսել է, և ես չեմ գրում դրանք:

7 Այլ ահա, ես շարունակում եմ իմ սեփական մարգարեությունը, համաձայն իմ Կարգության. ըստ որի, ես գիտեմ, որ ոչ մի մարդ չի կարող սխալվել. այնուամենայնիվ, այն օրերում, երբ Եսայիայի մարգարեությունները կիրակա-նանան, այն ժամանակներում

մարդիկ հաստատ կիմանան, երբ դրանք տեղի ունենան:

8 Ուստի, դրանք Կարծեքավոր են մարդկանց զավակների համար, իսկ նա, ով կարծում է թե այդպես չէ, նրանց հետ ես մասնավորապես կխոսեմ և կսահմանափակեմ խոսքերն առ իմ Կեփական ժողովուրդը. քանզի գիտեմ, որ դրանք նրանց համար մեծ արժեք կունենան Կվերջին օրերում. քանզի այն օրը նրանք կհասկանան դրանք. ուստի, նրանք բարիքի համար եմ ես գրել դրանք:

9 Եվ ինչպես մի սերունդը Կկործանվեց հրեաների միջից անօրինության պատճառով, ճիշտ նմանապես, սերնդե-սերունդ նրանք կործանվել են՝ համաձայն իրենց անօրինությունների. և երբեք նրանցից որևէ մեկը չի կործանվել, մինչև այն չի Կկանխագուշակվել Տիրոջ մարգարեների կողմից:

10 Ուստի, նրանց ասվել է կործանման վերաբերյալ, որ պետք է զարմանալ, անմիջապես հետո, երբ հայրս հեռացավ Երուսաղեմից. այնուամենայնիվ, նրանք կարծրացրեցին իրենց սրտերը. և իմ մարգարեության համաձայն՝ նրանք Կկործանվել են, բացի նրանցից, որոնք գերության էին Կտարվել Բաբելոն:

11 Եվ այժմ այս ես խոսում եմ ոգու շնորհիվ, որն իմ մեջ է: Եվ չնայած նրանք հեռու են տարվել, նրանք մորից պիտի վերադառնան և տիրեն Երուսաղեմի հողին. ուս-

5ա1 Նեփի 19.23,

3 Նեփի 23.1:

բ սու չնեաներ:

6ա2 Նեփի 6.8,

չել. 8.20–21:

7ա2 Նեփի 32.7,

Ալմա 13.23:

8ա սու Սուրբ գրքեր –

Սուրբ գրքերի արժեքը:

բ Ենովս 1.13–16,

Մորմ. 5.12–15,

ՎևոԲ 3.16–20:

գ սու Վերջին օրեր,

Ետին օրեր:

9ա Երեմ. ԼԹ.4–10,

Մատ. ԻԳ.37–38:

բ Ամովս Գ.7,

1 Նեփի 1.13:

10ա1 Նեփի 7.13,

2 Նեփի 6.8,

Օմնի 1.15,

չել. 8.20–21:

բ Գ.Թագ. ԻԳ.14,

Երեմ. ԾԲ.3–16:

տի, նրանք Կվերադառնան նորից իրենց ժառանգության հողը:

12 Բայց, ահա, նրանք կունենան պատերազմներ և պատերազմների համբավներ. և երբ օրը գա, որ Հոր Միածինը, այո, հենց երկրի և երկնքի Հայրը՝ ինքը մարմնում կհայտնվի նրանց, ահա, նրանք կմերժեն նրան իրենց անօրինությունների, և իրենց սրտերի կարծրության, և իրենց պարանոցների խստության պատճառով:

13 Ահա, նրանք Կխաչեն նրան. և Ներք օրվա ընթացքում Գերեզմանում դրվելուց հետո, նա մեռելներից Պարություն պիտի առնի՝ իր քեռի մեջ ունենալով բժշկություն. և բոլոր նրանք, ովքեր կհավատան նրա անվանը, կփրկվեն Աստծո արքայությունում: Այդ պատճառով, հոգիս հրճվում է նրա վերաբերյալ մարգարեանալով, քանզի ես խոսեմ եմ նրա օրը, և սիրտս, իսկապես, մեծարում է նրա սուրբ անունը:

14 Եվ ահա, կլինի այնպես, որ Մեսիան մեռելներից հարություն առնելուց, և ինքը՝ իր ժողովրդին հայտնվելուց հետո, և բոլոր նրանց, ովքեր կհավատան իր անունին, ահա, Երուսաղեմը կրկին Քավերվի. քանզի վա՛յ նրանց, որոնք կռվում են Աստծո և նրա եկեղեցու ժողովրդի դեմ:

15 Ուստի, Պիտաները Քկցրվեն բոլոր ազգերի մեջ, այո, և նաև

Գաբելոնը կավերվի. ուստի, հրեաները կցրվեն ուրիշ ազգերի կողմից:

16 Եվ նրանց ցրվելուց, և Տեր Աստծո կողմից շատ սերունդների ընթացքում ուրիշ ազգերի միջոցով նրանց խարազանելուց հետո, այո, նույնիսկ սերնդե-սերունդ, մինչև որ նրանք համոզվեն Պավատալ Քրիստոսին՝ Աստծո Որդուն, և քաղությանը, որն անսահման է ողջ մարդկության համար, և երբ կգա այն օրը, երբ նրանք կհավատան Քրիստոսին և կերկրպագեն Հորը՝ նրա անունով, անկեղծ սրտով և մաքուր ձեռքերով, և այլևս չեն սպասի մեկ ուրիշ Մեսիայի, ապա, այն ժամանակ, կգա այն օրը, որ անպայման անհրաժեշտ պիտի լինի, որ նրանք այս բաներին հավատան:

17 Եվ Տերը կպարզի իր ձեռքը կրկին, երկրորդ անգամ, Վերականգնելու իր ժողովրդին իրենց կորած և ընկած վիճակից: Ուստի, նա կսկսի Քզարմանալի և սքանչելի մի գործ անել մարդկանց զավակների մեջ:

18 Ուստի, նա ի հայտ կբերի իր խոսքերը նրանց համար, խոսքեր, որոնք Քկդատեն նրանց վերջին օրը, քանզի դրանք կտրվեն նրանց նպատակի համար՝ համոզելու նրանց ճշմարիտ Մեսիայի մասին, որը մերժվել էր նրանց կողմից. և նրանց համոզե-

11ա Եզր. Ա.1–4,
Երեմ. ԻԳ.5–7:

12ա սուր Միածին:

13ա Դուկ. ԻԳ.33:

բ Դուկ. ԻԳ.6–7,

Մոսիա 3.10:

գ Հովհ. ԺԺ.41–42,

1 Նեփի 19.10:

դ սուր Հարություն:

ե 1 Նեփի 11.13–34:

14ա սուր Մեսիա:

բ Դուկ. ԻԱ.24,

ՋՄ–Մ 1.1–18:

15ա սուր Հրեաներ:

բ Նեմ. Ա.8–9,

2 Նեփի 10.6:

գ սուր Բաբելոն:

16ա2 Նեփի 10.6–9, 30.7,

Մորմ. 5.14:

17ա2 Նեփի 21.11–12, 29.1:

սուր Ավետարանի
վերականգնումը:

բ Ես. ԻԺ.14,

2 Նեփի 27.26,

3 Նեփի 28.31–33:

18ա2 Նեփի 29.11–12,

33.11, 14–15:

բ սուր Վերջին

դատաստան:

գ 2 Նեփի 26.12–13:

լու համար, որ նրանք այլևս կարիք չունեն սպասելու որևէ Մեսիայի գալու, քանզի որևէ մեկը չպետք է գա, մինչև դա չլինի մի Պեղծ Մեսիա, որը պիտի խաբի ժողովրդին. քանզի կա միայն մեկ Մեսիա մարգարեների կողմից խոսված և դա այն Մեսիան է, որը պետք է մերժվի հրեաների կողմից:

19 Քանզի համաձայն մարգարեների խոսքերի, Մեսիան գալու է Պեղ հարյուր տարի հետո, այն ժամանակից սկսած, երբ հայրս թողեց Երուսաղեմը. և համաձայն մարգարեների խոսքերի և նաև Աստծո Պրեդիկտի խոսքի, նրա ամուսինը կլինի Հիսուս Քրիստոս, Աստծո Որդի:

20 Եվ այժմ, իմ եղբայրներ, ես խոսեցի հստակորեն, այնպես որ դուք չեք կարող սխալվել: Եվ ինչպես Տեր Աստված ապրում է, որը դուրս չբերեց Իսրայելին Եգիպտոսի երկրից և տվեց Մովսեսին զորություն, որ նա Քուժեր ազգերին՝ թունավոր օձերից խայթվելուց հետո, եթե նրանք իրենց աչքերը ձգեին Պոմբի վրա, որը նա բարձրացրեց նրանց առջև, և նաև տվել էր նրան զորություն, որ նա զարկեր Պժայռին և ջուր դուրս գար. այո, ահա, ես ասում եմ ձեզ, ինչպես որ այս բաները ճիշտ են, և

ինչպես կենդանի է Տեր Աստված, չկա ոչ մի ուրիշ անուն երկնքի տակ տրված, բացի այս Հիսուս Քրիստոսից, որի մասին ես խոսեցի, որի միջոցով մարդ կարող է փրկվել:

21 Ուստի, այս պատճառով է Տեր Աստված խոստացել ինձ, որ այս բաները, որոնք ես Պրոֆետ եմ, պիտի պահվեն ու պահպանվեն, և փոխանցվեն իմ հետնորդներին, սերնդե-սերունդ, որպեսզի խոստումը կարողանա իրականանալ Հովսեփին, որ նրա սերունդը երբեք չի Պորչի, քանի դեռ երկիրը կանգուն կլինի:

22 Ուստի, այս բաները պիտի գնան սերնդե-սերունդ, քանի դեռ երկիրը կանգուն կլինի. և դրանք պիտի գնան համաձայն Աստծո կամքի և հաճության. և ազգերը, որոնք կունենան դրանք, պետք է Պատվեն դրանցով, համաձայն այն խոսքերի, որոնք գրված են:

23 Քանզի, մենք աշխատում ենք ջանասիրաբար՝ գրելու և Պամոգելու մեր զավակներին, և նաև մեր եղբայրներին, հավատալու Քրիստոսին և հաշտվելու Աստծո հետ. քանզի մենք գիտենք, որ Պնորի միջոցով է, որ մենք փրկվում ենք՝ այն ամենից հետո, ինչ մենք կարող ենք Պանել:

18դ սուր Հակաքրիստոս:
19ա սուր Հիսուս Քրիստոս –
Մարգարեություններ
Հիսուս Քրիստոսի
ծննդի և մահվան
մասին:
բ 1 Նեփի 10.4,
3 Նեփի 1.1, 13:
գ 2 Նեփի 10.3:
20ա Ել. 4.7–10,
1 Նեփի 17.24, 31, 19.10:
բ Հով. 4.14,
1 Նեփի 17.41:
գ Թվ. ԻԱ.8–9,

Ալմա 33.19,
Հել. 8.14–15:
դ Ել. ԺԷ.6,
Թվ. Ի.11,
1 Նեփի 17.29, 20.21:
ե Ովսե ԺԳ.4,
Գոր. Գ.10–12,
Մոսիա 5.8,
Մովսես 6.52:
սուր Փրկիչ:
21ա 2 Նեփի 27.6–14:
բ Ամոս Ե.15,
2 Նեփի 3.16,
Ալմա 46.24–27:

22ա 2 Նեփի 29.11,
33.10–15,
3 Նեփի 27.23–27:
23ա սուր Երեխա,
Երեխաներ:
բ Հռովմ. Գ.23–24,
2 Նեփի 2.4–10,
Մոսիա 13.32,
Ալմա 42.12–16,
Վև. 138.4:
սուր Ծնորի:
գ Հակ. Բ.14–26:
սուր Գործեր:

24 Եվ չնայած մենք հավատում ենք Քրիստոսին, մենք պահում ենք Մովսեսի օրենքը, և հաստատամտությամբ սպասում Քրիստոսին, մինչև օրենքը կկատարվի:

25 Քանզի, այս նպատակի համար էր տրված օրենքը. ուստի օրենքը դարձել է մեռած մեզ համար, և մենք դարձվել ենք կենդանի՝ Քրիստոսով, մեր հավատքի շնորհիվ. սակայն մենք պահում ենք օրենքը՝ պատվիրանների պատճառով:

26 Եվ մենք խոսում ենք Քրիստոսի մասին, մենք հրճվում ենք Քրիստոսով, մենք քարոզում ենք Քրիստոսի մասին, մենք մարգարեանում ենք Քրիստոսի մասին, և մենք գրում ենք մեր մարգարեությունների համաձայն, որ մեր զավակները կարողանան իմանալ, թե ինչ աղբյուրի նրանք կարող են ապավինել իրենց մեղքերի թողության համար:

27 Ուստի, մենք խոսում ենք օրենքի վերաբերյալ, որ մեր զավակները կարողանան իմանալ օրենքի մեռածությունը. և նրանք, իմանալով օրենքի մեռած լինելը, կարողանան սպասել այն կյանքին, որը Քրիստոսում է և իմանան, թե ինչ նպատակով էր տրված օրենքը: Եվ օրենքը Քրիստոսում կատարվելուց հետո, որ նրանք կարիք չունենան՝ կարծրացնելու իրենց սրտերը նրա դեմ, երբ օրենքը պետք է դադարեցվի:

28 Եվ այժմ, ահա, իմ ժողովուրդ, դուք խստապարանոց ժողովուրդ եք. ուստի, ես խոսեցի հստակորեն

ձեզ հետ, որպեսզի դուք չլինի թե սխալ հասկանաք: Եվ խոսքերը, որոնք ես խոսեցի, պիտի կանգնեն որպես ղեկավարություն ձեր դեմ. քանզի դրանք բավարար են փոփոխություն ածել մի մարդու ճիշտ ճանապարհը. քանզի ճիշտ ճանապարհը Քրիստոսին հավատալն է և նրան չորանալը. քանզի ուրանալով նրան, դուք ուրանում եք նաև մարգարեներին և օրենքը:

29 Եվ այժմ, ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ ճիշտ ճանապարհը Քրիստոսին հավատալն է և նրան չորանալը. և Քրիստոսը Սուրբն է Իսրայելի. ուստի, դուք պետք է վար խոնարհվեք նրա առաջ և երկրպագեք նրան ձեր ողջ զորությամբ, մտքով, և ուժով, և ողջ ձեր հոգով. և եթե դուք անեք այդ, դուք ոչ մի ձևով դուրս չեք գցվի:

30 Եվ որչափ որ անհրաժեշտ կլինի, դուք պետք է պահեք Աստծո ծիսակատարություններն ու արարողությունները, մինչև որ օրենքը, որը տրված էր Մովսեսին, իրագործվի:

ԳԼՈՒԽ 26

Քրիստոսը կժառաջի Նեփիացիներին – Նեփին կանխատեսում է իր ժողովրդի կործանումը – Նրանք կխոսեն փոշու միջից – հեթանոսները կկառուցեն կեղծ եկեղեցիներ և զաղտնի խմբակցություններ – Տերն արգելում է մարդկանց զբաղվել քահանանեցությանը: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

24ա Հակոբ 4.4–5:
25ա սուր Մովսեսի օրենք:
բ Հռովմ. Է.4–6:
26ա Հակոբ 4.12,
Հարոմ 1.11,
Մոսիա 3.13:

բ Ղուկ. Ժ.23–24:
գ սուր Երեխա,
Երեխաներ:
դ սուր Մեղքերի
թողություն:
28ա Մոսիա 3.14:

բ սուր Վկայություն:
գ 2 Նեփի 33.10:
29ա Բ Օր. 2.5,
Մար. ԺԲ.29–31:
30ա սուր Արարողություններ:

Եւ հետո, երբ Քրիստոսը մեռելներից ^ահարություն կառնի, նա իրեն ^բցույց կտա ձեզ, իմ զավակներ՝ և իմ սիրելի՝ եղբայրներ. և խոսքերը, որոնք նա կասի ձեզ, կլինի այն ^գօրերնքը, որը դուք պետք է անեք:

2 Քանզի, ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ շատ սերունդներ կանցնեն և կլինեն մեծ պատերազմներ ու հակառակություններ իմ ժողովրդի մեջ:

3 Եվ Մեսիայի գալուց հետո ^անշաններ կլինեն տրված իմ ժողովրդին՝ նրա ^բժննդյան վերաբերյալ և նաև նրա մահվան և հարության. և մեծ ու ահավոր կլինի այն օրն ամբարիշտների համար, քանզի նրանք կկորչեն. և նրանք կորչում են, որովհետև նրանք դուրս են գցում մարգարեներին ու սրբերին, և քարկոծում են նրանց, և սպանում նրանց. այդ պատճառով սրբերի ^գարյան աղաղակը կբարձրանա գետնից վեր՝ դեպի Աստված, ընդդէմ նրանց:

4 Ուստի, բոլոր նրանք, ովքեր հպարտ են և գործում են ամբարշտորեն, այն օրը, որ գալիս է, ^ակայրի նրանց, ասում է Չորաց Տերը, այսինքն՝ նրանք հարդի պես կլինեն:

5 Եվ նրանք, ովքեր սպանում են մարգարեներին և սրբերին, երկրի խորքերը ^ակուլ կտան նրանց, ասում է Չորաց Տերը. և ^բլեռները

կծածկեն նրանց, և պտուտահողմերը կքշեն նրանց հեռու, և շինությունները կփլվեն նրանց վրա ու ջարդուփշուր կանեն նրանց, և կփշրեն նրանց՝ դարձնելով փոշի:

6 Եվ նրանց կայցելեն որոտները և կայծակները, երկրաշարժերը և ամեն ձևի ավերումները, քանզի Տիրոջ բարկության կրակը կբռնկվի նրանց դեմ, և նրանք կլինեն հարդի պես, և օրը, որ գալիս է, կայրի նրանց, ասում է Չորաց Տերը:

7 Ա՛խ, իմ հոգու տվայտանքը և ցավն իմ ժողովրդի սպանվածների կորստի համար: Քանզի ես՝ Նեփիս, տեսա դա, և այն գրեթե սպառում է ինձ Տիրոջ ներկայության առջև. բայց ես պիտի կանչեմ առ իմ Աստված. Քո ճանապարհներն ^աարդար են:

8 Բայց, ահա, արդարները, որոնք լսում են մարգարեների խոսքերը և չեն կործանում նրանց, այլ չնայած բոլոր ^ահալածանքներին, հաստատամտությամբ սպասում են Քրիստոսին՝ նշանների համար, որոնք տրվել են, – ահա, այդ նրանք են, որ ^բչեն մեռնի:

9 Այլ, Արդարության Որդին ^ակհայտնվի նրանց, և նա ^բկբժշկի նրանց. և նրանք կունենան ^գխաղաղություն նրա հետ, մինչև որ ^դերեք սերունդներ անցած կլինեն, և շատերը ^եչորրորդ սերնդից

26 1ա 3 Նեփի 11.1–12:

բ 1 Նեփի 11.7, 12.6:

գ 3 Նեփի 15.2–10:

3ա 1 Նեփի 12.4–6:

սո՛ւ Նշան:

բ սո՛ւ Հիսուս Քրիստոս –
Մարգարեություններ
Հիսուս Քրիստոսի
ծննդի և մահվան
մասին:

գ Ծն. Դ.10,

2 Նեփի 28.10,

Մորմ. 8.27:

4ա 3 Նեփի 8.14–24, 9.3, 9:

5ա 1 Նեփի 19.11,

3 Նեփի 10.14:

բ 3 Նեփի 8.10, 9.5–8:

7ա սո՛ւ Արդարադատու-
թյուն:

8ա սո՛ւ Հալածել,

Հալածանք:

բ 3 Նեփի 10.12–13:

9ա 3 Նեփի 11.8–15:

բ 3 Նեփի 17.7–9:

գ 4 Նեփի 1.1–4:

դ 1 Նեփի 12.11–12,

3 Նեփի 27.30–32:

ե Ալմա 45.10–12,

Հել. 13.9–10:

անցած կլինեն արդարակեցության մեջ:

10 Եվ երբ այս բաներն անցած կլինեն, մի սրընթաց ^ակործանում է գալու դեպի իմ ժողովուրդը. քանզի չնայած իմ հոգու ցավերին, ես տեսա այդ. ուստի, ես գիտեմ, որ դա տեղի կունենա. և նրանք ծախում են իրենց՝ ոչնչի համար. քանզի որպես իրենց հպարտության և հիմարության վարձք, նրանք կհնձեն կործանում. քանզի, որովհետև նրանք ենթարկվում են դևին և ընտրում են ավելի շուտ խավարի գործերը, քան լույսը, հետևաբար, նրանք պետք է վար գնան՝ դեպի ^բդժոխք:

11 Քանզի Տիրոջ Հոգին միշտ չի ^աճգնի մարդու հետ: Եվ երբ Հոգին դադարում է մարդու հետ ճգնելը, այն ժամանակ գալիս է սրընթաց կործանում, և սա վշտացնում է իմ հոգին:

12 Եվ ինչպես ես խոսեցի ^ահրեաներին ^բհամոզելու վերաբերյալ, որ Հիսուսը ^գհենց Քրիստոսն է, անպայման պետք է, որ հեթանոսները նույնպես համոզվեն, որ Հիսուսը Քրիստոսն է՝ Հավերժական Աստվածը.

13 Եվ որ նա ինքը հայտնվում է բոլոր նրանց, ովքեր հավատում են իրեն, ^աՍուրբ Հոգու գործությամբ. այո՛, ամեն ազգի, ցեղի, լեզվի և ժողովրդի, գործելով հզոր հրաշքներ, նշաններ և զարմանալիքներ մարդկանց որդիների մեջ, ըստ նրանց հավատքի:

14 Բայց, ահա, ես մարգարեանում եմ ձեզ ^ավերջին օրերի

վերաբերյալ. այն օրերի վերաբերյալ, երբ Տեր Աստված ի հայտ ^բկբերի այս բաները մարդկանց զավակներին:

15 Նրանից հետո, երբ իմ սերունդը և իմ եղբայրների սերունդն ընկած կլինեն անհավատության մեջ և զարկված կլինեն հեթանոսների կողմից. այո, հետո, երբ Տեր Աստված ճամբար դրած կլինի նրանց դեմ շուրջբոլորը, և սարով պաշարում դրած կլինի նրանց դեմ, և ամրոցներ բարձրացրած կլինի նրանց դեմ. և հետո, երբ նրանք վար բերված կլինեն, փոշուն հավասարված, նույնիսկ այնպես, որ նրանք չեն լինի, այնուամենայնիվ, արդարների խոսքերը կգրվեն, և հավատարիմների աղոթքները կլսվեն, և բոլոր նրանք, ովքեր ընկել են անհավատության մեջ, մոռացված չեն լինի:

16 Քանզի նրանք, ովքեր կործանված կլինեն, ^ակխոսեն նրանց հետ հողի միջից, և նրանց խոսքը կլինի ցածր, փոշու միջից, և նրանց ձայնը նման կլինի մեկին, որն ունի ծանոթ ոգի. քանզի Տեր Աստված կտա նրան գործություն, որ նա կարողանա շքնալ նրանց մասին, նույնիսկ կարծես դա հողի միջից էր. և նրանց խոսքը կշքնալ փոշու միջից:

17 Քանզի այսպես է ասում Տեր Աստված. Նրանք ^ակգրեն այն բաները, որոնք կկատարվեն իրենց մեջ, և դրանք կգրվեն ու կկնքվեն մի գրքում, և նրանք, ովքեր ընկել են անհավատության մեջ, չեն

10ա Ավճա 45.9–14,
Մորմ. 8.1–9:
^բ սուր Գժոխք:
11ա Եթեր 2.15:
12ա 2 Նեփի 30.7,
Մորմ. 5.14:

սուր Հրեաներ:
^բ 2 Նեփի 25.18:
^գ Մորմ. 3.21:
13ա սուր Սուրբ Հոգի:
14ա սուր Վերջին օրեր,
Ետին օրեր:

^բ սուր Ավետարանի
վերականգնումը:
16ա Ես. ԻԹ. 4, Մոր. 10.27,
Մովսես 7.62:
սուր Մորմոնի Գիրքը:
17ա 2 Նեփի 29.12:

ունենա դրանք, քանզի նրանք թշանում են կործանել Աստծո բաները:

18 Ուստի, ինչպես նրանք, ովքեր կործանվեցին, կործանվեցին սրընթաց. և նրանց զարհուրելիների բազմությունը կլինի, ինչպես «նդեղը, որ կորչում է, – այո, այսպես է ասում Տեր Աստված. Դա կլինի մի վայրկյանում, հանկարծակի, –

19 Եվ կլինի այնպես, որ նրանք, ովքեր անհավատության մեջ են ընկել, «կգարկվեն հեթանոսների ձեռքով:

20 Եվ հեթանոսները՝ իրենց աչքում «հպարտությունից բարձրամտացած, թգայթեցին՝ իրենց զգայթակության քարի մեծության պատճառով, այնպես որ նրանք կառուցել են բազմաթիվ թեկեղեցիներ. այնուամենայնիվ, նրանք վայր են դնում Աստծո զորությունն ու հրաշքները և իրենք իրենց բարոգում են իրենց իսկ իմաստությունը և իրենց իսկ խավորածը, որպեսզի շահ ստանան և զփշրեն աղքատների երեսին:

21 Եվ շատ եկեղեցիներ կան կառուցված, որոնք առաջացնում են «նախանձություններ և կռիվներ և դիս:

22 Եվ կան նաև «զաղտնի խմբակցություններ, հենց հին ժամանակների պես, ըստ դևի խմբակցությունների, քանզի նա է հիմնադիրը բոլոր այս բաների. այո, սպա-

նության հիմնադիրը, և խավարի գործերի. այո, և նա առաջնորդում է նրանց վուշե պարանով՝ վզից, մինչև նա կապում է նրանց իր ամուր պարաններով, հավիտյան:

23 Քանզի, ահա, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես ասում եմ ձեզ, որ Տեր Աստված չի գործում խավարում:

24 Նա չի անում որևէ բան, բացի դա լինի ի օգուտ աշխարհի. քանզի նա «սիրում է աշխարհն այնքան, որ նա վայր է դնում իր սեփական կյանքը, որպեսզի կարողանա ձգել թուր մարդկանց իր մոտ: Ուստի, նա ոչ ոքի չի պատվիրում, որ նրանք չճաշակեն իր փրկությունից:

25 Ահա, կանչո՞ւմ է նա որևէ մեկին՝ ասելով. Հեռացե՛ք ինձանից: Ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ. այլ նա ասում է. «Եկե՛ք ինձ մոտ, բոլորդ, աշխարհի՛ ծայրեր, թառե՛ք կաթ ու մեղր առանց փողի և առանց գնի:

26 Ահա, պատվիրե՞լ է նա որևէ մեկին, որ նրանք հեռանան ժողովարաններից կամ պաշտամունքի տներից: Ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ:

27 Պատվիրե՞լ է նա որևէ մեկին, որ նրանք չպետք է ճաշակեն նրա «փրկությունից: Ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ. այլ նա թուվել է այն ձրի, բոլոր մարդկանց համար. և նա պատվիրել է իր ժողովրդին, որ նրանք պետք է բոլոր մարդկանց համոզեն զապաշխարել:

28 Ահա, պատվիրե՞լ է Տերը որևէ

17բ Ենովս 1.14:

18ա Մորմ. 5.16–18:

19ա 3 Նեփի 16.8–9,

20.27–28:

20ա սուր Հպարտություն:

բ 1 Նեփի 13.29, 34:

սուր Ուրացություն:

գ Եզեկ. ԺԳ.4:

դ 1 Նեփի 14.10, 22.23,

Մորմ. 8.28:

ե Մորմ. 9.7–8,

2 Նեփի 9.28:

զ Ես. Գ.15,

2 Նեփի 13.15:

21ա սուր Նախանձել:

22ա սուր Գաղտնի

խմբակցություններ:

24ա Հովհ. Գ.16:

բ 3 Նեփի 27.14–15:

25ա Ալմա 5.33–35,

3 Նեփի 9.13–14:

բ Ես. ԾԵ.1–2:

27ա սուր Փրկություն:

բ Եփես. Բ.8,

2 Նեփի 25.23:

գ սուր Ապաշխարել,

Ապաշխարություն:

մեկին, որ նրանք չպետք է ճաշակեն իր բարությունից: Ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ. այլ ՝բոլոր մարդիկ արտոնյալ են, մեկը մյուսի մման, և ոչ ոքի արգելված չէ:

29 Նա պատվիրել է, որ չպետք է լինի ՝քահանանեցություն. քանզի, ահա, քահանանեցություն է այն, երբ մարդիկ քարոզում են և իրենք իրենց բարձր են դնում՝ իբրև մի լույս աշխարհի համար, որ կարողանան շահ և ՝գովասանք ստանալ աշխարհից. սակայն նրանք չեն փնտրում Սիոնի բարօրությունը:

30 Ահա, Տերն արգելել է այս բանը. ուստի, Տեր Աստված տվել է պատվիրան, որ բոլոր մարդիկ պետք է գթություն ունենան, ՝գթություն, որը ՝սեր է: Եվ եթե նրանք չունենան գթություն, նրանք կլինեն ոչինչ: Ուստի, եթե նրանք ունենան գթություն, նրանք չեն հանդուրժի, որ Սիոնում աշխատավորը կորչի:

31 Բայց աշխատավորը ՝Սիոնում պետք է աշխատի Սիոնի համար. քանզի, եթե նրանք աշխատեն ՝փողի համար, նրանք պետք է ոչնչանան:

32 Եվ կրկին, Տեր Աստված ՝պատվիրել է, որ մարդիկ չպետք է սպանեն. որ նրանք չպետք է ստեն. որ նրանք չպետք է գողանան. որ նրանք չպետք է ՝գուր հիշատակեն Տեր Աստծո անունը. որ նրանք չպետք է նախանձեն. որ նրանք չպետք է ոխ ունենան. որ նրանք չպետք է վիճեն մեկը մյուսի հետ. որ նրանք չպետք է գործեն պոռնկություններ. և որ նրանք այս

բաներից ոչ մեկը չպետք է անեն. քանզի ովքեր անում են, նրանք կկորչեն:

33 Քանզի այս անօրինություններից ոչ մեկը չի գալիս Տիրոջից. քանզի նա անում է մարդկանց զավակների մեջ այն, ինչը բարի է. և նա չի անում ոչինչ, եթե դա պարզ չէ մարդկանց զավակների համար. և նա հրավիրում է նրանց բոլորին՝ գալ իր մոտ և ճաշակել իր բարությունին. և նա չի ՝մերժում ոչ մեկին, որ գալիս են դեպի իրեն, սև թե սպիտակ, ստրուկ թե ազատ, այր թե կին. և նա հիշում է ՝հեթանոսներին. և ՝բոլորը նույնն են Աստծո համար՝ թե՛ հրեան, թե՛ հեթանոսը:

ԳԼՈՒԽ 27

Խավարը և ուրացությունը կպատի երկիրը վերջին օրերին – Մորմոնի Գիրքն ի հայտ կգա – Երեք վկաներ կվկայեն գրքի մասին – Ուսյալ մարդը կասի, որ նա չի կարող կարդալ կնքված գիրքը – Տերը զարմանալի և սքանչելի մի գործ կանի – Համեմատեք Եսայիայի ԻԹ: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

ԲԱՅՅ, ահա, ՝վերջին օրերին, կամ հեթանոսների օրերին,– այո, ահա, հեթանոսների բոլոր ազգերը և նաև հրեաները, և նրանք, ովքեր կգան այս երկիր, և նրանք, ովքեր կլինեն ուրիշ երկրներում, այո, նույնիսկ երկրագնդի բոլոր երկրներում, ահա, նրանք հարբած

28ա Հռովմ. Բ.11,
1 Նեփի 17.33–35:
29ա սուր Քահանանեցություն:
բ ՎԼՈՒ 121.34–37:
30ա Մոր. 7.47–48:
սուր Գթություն:

բ սուր Տեր:
31ա սուր Սիոն:
բ Հակոբ 2.17–19,
ՎԼՈՒ 11.7, 38.39:
32ա սուր Պատվիրաններն
Աստծո:
բ սուր Անարգանք:

33ա Գոր. Ժ.9–35, 44–45:
բ Ալմա 26.37:
գ Հռովմ. Բ.11,
1 Նեփի 17.35:
27 1ա սուր Վերջին օրեր,
Ետին օրեր:

կլինեն անօրինությամբ և ամեն ձևի պղծություններով,–

2 Եվ երբ այն օրը գա, նրանց կայցելի Ջորաց Տերը՝ որոտով և երկրաշարժով և մի մեծ աղմուկով, մրրիկով և փոթորկով և լափող կրակի շրջով:

3 Եվ բոլոր ազգերը, որոնք կռվում են Սիոնի դեմ, և որոնք ճնշում են նրան, կլինեն, ինչպես գիշերային տեսիլքի մի երազ. այո, նրանց համար կլինի հենց այնպես, ինչպես տված մարդու հետ, որը երազում է, և ահա, նա ուտում է, բայց արթնանում է և իր հոգին դատարկ է. կամ մման ծարավ մարդուն, որը երազում է, և, ահա, նա խմում է, բայց արթնանում է, և նա, ահա, նվաղած է, և նրա հոգին պապակվում է. այո, հենց այդպես կլինի բազմությունը բոլոր ազգերի, որ կռվում են Սիոն սարի դեմ:

4 Քանզի, ահա, դուք բոլորդ, որ անօրինություն եք անում, կանգ առեք և զարմացե՛ք, քանզի դուք կաղաղակեք և կլացեք. այո, դուք կլինեք հարբած, բայց ոչ զինուց, դուք կօրորվեք, բայց ոչ թունդ խմիչքից:

5 Քանզի, ահա, Տերը ձեր վրա է թափել խորը քնի ոգին: Քանզի ահա, դուք փակել եք ձեր աչքերը և դուք մեթել եք մարգարեներին. և ձեր ղեկավարներին ու տեսանողներին է նա քողարկել՝ ձեր անօրինության պատճառով:

6 Եվ կլինի այնպես, որ Տեր Աստված ի հայտ կբերի՝ ձեզ հա-

մար խոսքերը մի Քորքի, և դրանք կլինեն խոսքերը նրանց, որոնք մնջել են:

7 Եվ, ահա, գիրքը՝ կնքված կլինի. և գրքում կլինի Աստծո կողմից մի Քայտնություն աշխարհի սկզբից մինչև նրա Պերջը:

8 Ուստի, այն բաների պատճառով, որոնք՝ կնքված են, այն բաները, որոնք կնքված են, Քեն հանձնվի ժողովրդի ամբարշտության և պղծությունների օրը: Ուստի, գիրքը կպահվի նրանցից:

9 Բայց գիրքը կհանձնվի մի մարդու, և նա կհանձնի գրքի խոսքերը, որոնք նրանց խոսքերն են, ովքեր մնջել են փոշու մեջ, և նա կհանձնի այս խոսքերը մեկ Քուրիշին.

10 Բայց խոսքերը, որոնք կնքված են, նա չի հանձնի, ոչ էլ նա կհանձնի գիրքը: Քանզի գիրքը կնքված կլինի Աստծո գորության, և հայտնությունը, որը կնքված էր, կպահվի գրքում մինչև Տիրոջ հարմար ժամանակը, որպեսզի դրանք կարողանան ի հայտ գալ. քանզի ահա, դրանք բացահայտում են բոլոր բաները՝ աշխարհի հիմնադրումից մինչև նրա վերջը:

11 Եվ գալիս է օրը, երբ գրքի խոսքերը, որոնք կնքված էին, կկարդացվեն տների կտորների վրա. և դրանք կկարդացվեն Քրիստոսի գորությամբ. և բոլոր բաները՝ կբացահայտվեն մարդկանց զավակներին, որոնք երբևէ եղել

2ա Ես. ԻԳ.6,
ԿԶ.15–16,
Հակոբ 6.3,
3 Նեփի 25.1:
3ա Ես. ԻԹ.7–8:
բ 1 Նեփի 22.14:
6ա Հարոմ 1.2,
Մորմ. 5.12–13:

բ 2 Նեփի 26.16–17,
29.12:
սուր Մորմոնի Գիրքը:
7ա Ես. ԻԹ.11–12,
Եթեր 3.25–27, 4.4–7:
բ Մոսիա 8.19:
գ Եթեր 13.1–12:
8ա Եթեր 5.1:

բ 3 Նեփի 26.9–12,
Եթեր 4.5–6:
9ա Վևոմ 17.5–6:
բ ՋՍ–Պ 1.64–65:
11ա Ղուկ. ԺԲ.3,
Մորմ. 5.8,
Վևոմ 121.26–31:

են մարդկանց զավակների մեջ, և որոնք երբևէ կլինեն, նույնիսկ մինչև աշխարհի վերջը:

12 Ուստի, այն օրը, երբ գիրքը կհանձնվի մարդուն, որի մասին ես խոսեցի, գիրքը կթաքցվի աշխարհի աչքից, որ ոչ մեկի աչքերը չտեսնեն այն, բացառությամբ Մերեք Քականատեսների, որ կտեսնեն այն Աստծո զորությամբ, բացի նրանից, ում կհանձնվի գիրքը. և նրանք կվկայեն գրքի և նրա միջի բաների ճշմարտացիության մասին:

13 Եվ չկա մեկ ուրիշը, որը կտեսնի այն, բացի մի քանիսից, Աստծո կամքի համաձայն՝ վկայություն բերելու համար մարդկանց զավակներին, նրա խոսքի վերաբերյալ. քանզի Տեր Աստված ասել է, որ հավատարիմների խոսքերը կխոսվեն, կարծես թե դրանք մեռածների կողմից լինեն:

14 Ուստի, Տեր Աստված կսկսի առաջ բերել գրքի խոսքերը. և նա կհաստատի իր խոսքն այնքան շատ վկաների բերանով, որքան նրան բարի կթվա. և վա՛յ լինի նրան, որ մերժում է Աստծո խոսքը:

15 Բայց ահա, կլինի այնպես, որ Տեր Աստված կասի նրան, ում նա կհանձնի գիրքը. Վերցրու այս խոսքերը, որոնք կնքված չեն և հանձնի՛ր դրանք մեկ ուրիշին, որպեսզի նա կարողանա ցույց տալ դրանք ուսյալին՝ ասելով. Մարդաս այս, աղաչում եմ քեզ: Եվ ուսյալը կասի. Բեր այստեղ գիրքը և ես կկարդամ դրանք:

16 Եվ արդ, աշխարհի փառքի և

՝շահ ստանալու համար կասեն նրանք այս, և ոչ թե Աստծո փառքի համար:

17 Եվ մարդը կասի. Ես չեմ կարող բերել գիրքը, քանզի այն կնքված է:

18 Այն ժամանակ ուսյալը կասի. Ես չեմ կարող կարդալ այն:

19 Ուստի, կլինի այնպես, որ Տեր Աստված կհանձնի նորից գիրքը և դրա խոսքերը նրան, ով ուսյալ չէ. և մարդը, որն ուսյալ չէ, կասի. Ես ուսյալ չեմ:

20 Այն ժամանակ Տեր Աստված կասի նրան. Ուսյալները չեն կարդա, քանի որ մերժել են դրանք, և ես ի վիճակի եմ անելու իմ սեփական գործը. ուստի, դու կկարդաս խոսքերը, որոնք ես կտամ քեզ:

21 Չեղք մի տուր այն բաներին, որոնք կնքված են, քանզի ես դրանք ի հայտ կբերեմ ինձ իսկ հարմար ժամանակ. քանզի ես ցույց կտամ մարդկանց զավակներին, որ ես ի վիճակի եմ անել իմ սեփական գործը:

22 Ուստի, երբ դու կարդացած կլինես խոսքերը, որոնք ես պատվիրել եմ քեզ և ձեռք կբերես ՝վկաներ, որոնք ես խոստացել եմ քեզ, ապա դու պետք է կնքես գիրքը դարձյալ և թաքցնես այն ինձ համար, որպեսզի ես կարողանամ պահպանել խոսքերը, որոնք դու չես կարդացել, մինչև ես իմ իսկ իմաստությամբ հարմար կտեսնեմ բացահայտել բոլոր բաները մարդկանց զավակներին:

23 Քանզի ահա, ես եմ Աստված. և ես ՝իրաշքների Աստված եմ. և

12ա2 Նեփի 11.3,
Եթեր 5.2–4,
Վև.ՈՒ 5.11, 15, 17.1:
բ Բ Օր. ԺԹ.15:
13ա2 Նեփի 3.19–20,
33.13–15,

Մոր. 10.27:
14ա2 Նեփի 28.29–30,
Եթեր 4.8:
15ա Ես. ԻԹ.11–12,
ՋՄ–Պ 1.65:
16ա ՍՈՒ Քահանանեզու-

բյուն:
21ա Եթեր 5.1:
22ա ՍՈՒ Մորմոնի Գրքի
վկաները:
23ա ՍՈՒ Հրաշք:

ես ցույց կտամ աշխարհին, որ ես ^բնույնն եմ՝ երեկ, այսօր և հավիտյան. և ես չեմ գործում մարդկանց զավակների մեջ, բացի դա լինի իրենց հավատքի ^գհամաձայն:

24 Եվ ապա կլինի այնպես, որ Տերը կասի նրան, ով կկարդա խոսքերը, որոնք կհանձնվեն իրեն:

25 ^աՔանի որ այս ժողովուրդը մոտ է գալիս ինձ իրենց բերանով, և իրենց շուրթերով են ^բպատվում ինձ, բայց իրենց սրտերը հեռացրել են ինձանից և նրանց երկյուղն իմ համդեպ սովորեցվել է մարդկանց ^գցուցմունքներով,–

26 Հետևաբար, ես կսկսեմ մի ^ազարմանալի գործ անել այս ժողովրդի մեջ, այո՛, ^բզարմանալիք և զարմանք, քանզի նրանց իմաստունների և ուսյալների իմաստությունը կոչնչանա և նրանց խելամիտների հասկացողությունը կխափանվի:

27 Եվ ^ավա՛յ նրանց, ովքեր ջանում են խորը թաքցնել իրենց խորհուրդը Տիրոջից: Եվ նրանց գործերը խավարում են, և նրանք ասում են. Ո՞վ է տեսնում մեզ, և ո՞վ գիտի մեզ: Եվ նրանք նաև ասում են. Անշուշտ բաների տակն ու վրա քո շուռ տալը կհամարվի, ինչպես ^բբրուտագործի կավը: Բայց, ահա, ես ցույց կտամ նրանց, ասում է Չորաց Տերը, որ ես գիտեմ նրանց բոլոր գործերը: Քանզի մի՞թե գործը կասի նրան, ով արել է այն՝ նա՛՝ չի արել ինձ: Կամ մի՞թե ստեղծված բանը կասի նրա մա-

սին, ով ստեղծել է այն՝ նա հասկացողություն չունի:

28 Բայց, ահա, ասում է Չորաց Տերը. Ես ցույց կտամ մարդկանց զավակներին, որ դեռ փոքր-ինչ անց, և Լիբանանը կվերածվի մրգառատ դաշտի. և մրգառատ դաշտը կհամարվի, ինչպես անտառը:

29 ^աԵվ այն օրը խուլերը կլսեն գրքի խոսքերը, և կույրերի աչքերը կտեսնեն մթությունից և խավարից:

30 Եվ ^ահեզերը նույնպես կավելանան, և նրանց ^բուրախությունը կլինի Տիրոջով, և աղքատը, մարդկանց միջից, կհրճվի Իսրայելի Սուրբով:

31 Քանզի, հաստատ, ինչպես կենդանի է Տերը, նրանք կտեսնեն, որ ^ազարհուրելիմ դարձվել է ոչինչ և ծաղրողն այրվում է, և բոլորը, ովքեր աշայուրջ են անօրինություն անելու, կկտրվեն.

32 Եվ նրանք, որոնք մարդուն ^ահանցավոր են դարձնում մի բառի համար և որոգայթ են դնում նրա համար, ով հանդիմանում է ^բդռան մոտ, և դատարկ բանի համար երես են ^գթեքում արդարից:

33 Հետևաբար, Տերը, որ փրկագնեց Աբրահամին, այսպես է ասում Հակոբի տան մասին. Հակոբն այժմ չի ամաչելու, ոչ էլ նրա երեսն է գունատվելու:

34 Բայց երբ նա ^ատեսնի իր զավակներին, իմ ձեռքի գործը նրա մեջ, նրանք կարբացնեն իմ

23բ Եբր. ԺԳ.8:
 գ Եբր. ԺԱ,
 Եթեր 12.7–22:
 25ա Ես. ԻԹ.13:
 բ Մատ. ԺԵ.8:
 գ 2 Նեփի 28.31:
 26ա 1 Նեփի 22.8,
 2 Նեփի 29.1–2:

սո՛ւ Ավետարանի
 վերականգնումը:
 բ Ես. ԻԹ.14,
 2 Նեփի 25.17:
 27ա Ես. ԻԹ.15:
 բ Երեմ. ԺԸ.6:
 29ա Ես. ԻԹ.18:
 30ա սո՛ւ Հեզ, Հեզություն:

բ ՎևՈՒ 101.36:
 31ա Ես. ԻԹ.20:
 32ա Ղուկ. ԺԱ.54:
 բ Ամով Ե.10:
 գ 2 Նեփի 28.16:
 34ա Ես. ԻԹ.23–24:

անունը, և կարբացնեն Սուրբին Հակոբի, և կվախենան Իսրայելի Աստծուց:

35 Նրանք, նույնպես, որ «սխալվել էին հոգով, կգան հասկացողության, և նրանք, ովքեր տրտմջում էին,» կսովորեն վարդապետություն:

ԳԼՈՒԽ 28

Շատ կեղծ եկեղեցիներ կատեղծվեն վերջին օրերում – Դրանք կսովորեցնեն կեղծ, սին և հիմար վարդապետություններ – Ուրացությունը կշատանա կեղծ ուսուցիչների պատճառով – Դևը կմղեզմի մարդկանց սրտերում – Նա կսովորեցնի ամեն տեսակի կեղծ վարդապետություններ: Մոտ 559–545թթ. Բ.ծ.ա.:

ԵՎ այժմ, ահա, իմ եղբայրներ, ես խոսեցի ձեզ հետ, համաձայն նրա, ինչ Հոգին պարտադրեց ինձ. ուստի, ես գիտեմ, որ դրանք անշուշտ պետք է կատարվեն:

2 Եվ բաները, որոնք դուրս կգրվեն «գրքից, մեծ քարժեք կունենան մարդկանց զավակների համար, և հատկապես մեր սերնդի համար, որն Իսրայելի տան մի մնացորդ է:

3 Քանզի կլինի այնպես, այն օրը, որ «եկեղեցիները, որոնք ստեղծված են, բայց ոչ Տիրոջ համար, երբ մեկը կասի մյուսին. Ահա, ե՛ս, ե՛ս եմ Տիրոջինը, և մյուսները կասեն. Ե՛ս, ե՛ս եմ Տիրոջինը. և այսպես կասի ամեն մեկը, որը

ստեղծել է եկեղեցիներ, և ոչ թե Տիրոջ համար,

4 Եվ նրանք կլիճեն մեկը մյուսի հետ. և նրանց քահանաները կլիճեն մեկը մյուսի հետ, և նրանք պիտի սովորեցնեն իրենց «իմաստությամբ և ժխտեն Սուրբ Հոգին, որը խոսել է տալիս:

5 Եվ նրանք «ժխտում են Աստծո քորությունը, Սուրբին Իսրայելի. և նրանք ասում են ժողովրդին. Լսե՛ք մեզ և լսե՛ք մեր ցուցումը. քանզի ահա, այսօր Աստված «չկա, քանզի Տերը և Քավիչն արել է իր գործը, և նա տվել է իր գործությունը մարդկանց:

6 Ահա, լսե՛ք իմ ցուցումը. եթե նրանք ասեն. Հրաշք կա գործված Տիրոջ ձեռքով, մի՛ հավատացեք. քանզի այսօր նա «հրաշքների Աստված չէ. նա արել է իր գործը:

7 Այո, և կլինեն շատերը, որոնք կասեն. «Կերեք, խմեք և զվարճացեք, քանզի վաղը մենք մեռնելու ենք. և մեզ համար լավ է լինելու:

8 Եվ կլինեն նաև շատերը, որոնք կասեն. Կերեք, խմեք և զվարճացեք. այնուամենայնիվ, վախեցեք Աստծուց,– նա «կարդարացնի մի փոքր մեղք գործելը. այո՛, «ստեք մի քիչ, օգուտ քաղեք մեկից իր խոսքերի պատճառով, «փոս փորեք ձեր հարևանի համար. սրանում ոչ մի վնաս չկա. և արեք այս բոլոր բաները, քանզի վաղը մեռնելու ենք. և եթե լինի այնպես, որ մենք մեղավոր լինենք, Աստված կծեծի մեզ մի քանի մտրակահար-

35ա2 Նեփի 28.14,

ՎևոՒ 33.4:

բ Դան. ԺԲ.4:

28 2ա սուր Մորմոնի Գիրքը:

բ 1 Նեփի 13.34–42, 22.9,

3 Նեփի 21.6:

3ա Ա Կոր. Ա.10–13,

1 Նեփի 22.23,

4 Նեփի 1.25–29,

Մորմ. 8.28, 32–38:

4ա2 Նեփի 9.28:

5ա2 Նեփի 26.20:

բ Բ Տիմ. Գ.5:

գ Ալմա 30.28:

6ա Մորմ. 8.26, 9.15–26:

7ա Ա Կոր. ԺԵ.32,

Ալմա 30.17–18:

8ա Մորմ. 8.31:

բ ՎևոՒ 10.25,

Մովսես 4.4:

սուր Ստեյ:

գ Առակ. ԻՁ.27,

1 Նեփի 14.3:

վածով, և ի վերջո, մենք կփրկվենք Աստծո արքայությունում:

9 Այո, և կլինեն շատերը, որոնք կսովորեցնեն այս ձևով՝ կեղծ, սին և՝ հիմար՝ վարդապետություններ, և փքված կլինեն իրենց սրտերում, և կջանան իրենց խորհուրդները խորը թաքցնել Տիրոջից. և նրանց գործերը խավարում կլինեն:

10 Եվ սրբերի՝ Մարյունը գետնից կաղաղակի նրանց դեմ:

11 Այո, նրանք բոլորը դուրս են եկել՝ ժամապարհից. նրանք դարձել են զապալանված:

12 ՄՀպարտության պատճառով, և կեղծ ուսուցիչների և սուտ վարդապետությունների պատճառով, նրանց եկեղեցիները դարձել են ապականված, և նրանց եկեղեցիները բարձրամտացած են. հպարտության պատճառով նրանք փքված են:

13 Նրանք՝ կողոպտում են զաղքատներին իրենց գեղեցիկ սրբարանների համար. նրանք կողոպտում են աղքատներին իրենց գեղեցիկ հանդերձների համար. և նրանք հալածում են հեզերին և սրտով խեղճերին, որովհետև փքված են իրենց զհպարտությամբ:

14 Նրանք կրում են Մխիստ պարանոցներ և բարձր գլուխներ. այո, և հպարտության ու ամբարշտության, պղծությունների և պոռնուկությունների պատճառով նրանք բոլորը ճանապարհից շեղվել են, բացի մի քանիսից, որոնք Քրիս-

տոսի խոնարհի հետևորդներն են. այնուամենայնիվ, նրանք առաջնորդվում են, այնպես որ շատ դեպքերում նրանք իրոք սխալվում են, որովհետև սովորեցվում են մարդկանց ցուցումներով:

15 Ա՛խ, իմաստունները, ուսյալները և հարուստները, որոնք փքված են իրենց սրտերի զհպարտությամբ, և բոլոր նրանք, ովքեր քարոզում են կեղծ վարդապետություններ, և բոլոր նրանք, ովքեր գործում են պոռնկությունները և խեղաթյուրում են Տիրոջ ճշմարիտ ճանապարհը, զվա՛յ, վա՛յ, վա՛յ լինի նրանց, ասում է Ամենագոր Տեր Աստված, քանզի նրանք վայր պիտի գցվեն դժոխք:

16 Վա՛յ նրանց, որ դատարկ բանի համար երես են թքելում արդարից և հայհոյում են ընդդեմ նրա, ինչը բարի է և ասում, որ դա արժեք չունի: Քանզի պիտի գա օրը, որ Տեր Աստված սրընթաց կայցելի երկրի բնակիչներին. և այն օրը, երբ նրանք չլիովին հասունացած կլինեն անօրինության մեջ, նրանք կկորչեն:

17 Բայց, ահա, եթե երկրի բնակիչներն ապաշխարեն իրենց ամբարշտությունից և պղծություններից, նրանք չեն կործանվի, ասում է Չորաց Տերը:

18 Բայց, ահա, այն մեծ և պիղծ եկեղեցին՝ ողջ աշխարհի Մպռնիկը, պետք է հողին զհավասարվի, և մեծ պիտի լինի նրա անկումը:

19 Քանզի դևի թագավորությունը

9ա Եզեկ. ԺԳ.3,
Հել. 13.29:
բ Մատ. ԺԵ.9:
10ա Հայտ. Զ.9–11,
2 Նեփի 26.3,
Մորմ. 8.27,
Եթեր 8.22–24,
Վևո 87.7:

11ա Հել. 6.31:
բ Մորմ. 8.28–41,
Վևո 33.4:
12ա Առակ. ԻԲ.25:
13ա Եզեկ. ԼԳ.8:
բ Հել. 4.12:
գ Ալմա 5.53:
14ա Առակ. ԻԱ.4:

բ Ես. ԾԳ.6:
15ա Առակ. Գ.5–7:
բ սուր Հպարտություն:
գ 3 Նեփի 29.5:
16ա Ես. ԻԹ.21:
բ Եթեր 2.9–10:
18ա Հայտ. ԺԹ.2:
բ 1 Նեփի 14.3, 17:

պետք է Կնքվի, և նրանք, ովքեր պատկանում են դրան, անպայման պետք է արթնացվեն ապաշխարության համար, այլապես Քնք կհափշտակի նրանց իր հավիտենական Զոթաներով, և նրանք կորոզվեն բարկության ու կկորչեն.

20 Քանզի, ահա, այն օրը նա Կնքվեցին մարդկանց զավակների սրտերում և կորոզի նրանց բարկության ընդդեմ նրա, ինչը բարի է:

21 Իսկ մյուսներին Կխաղաղեցնի և կհանդարտեցնի՝ տանելով դեպի մարմնական ապահովություն, այնպես որ նրանք կասեն. Ամեն ինչ լավ է Սիոնում. այո՛, Սիոնը բարգավաճում է, ամեն ինչ լավ է, և այդպես Քնք խաբում է նրանց հոգիները և զգուշորեն հեռացնում նրանց իջեցնելով դժոխք:

22 Եվ ահա, մյուսներին նա շողորորթում է, հեռու տանելով, և ասում է նրանց, որ Կդժոխք չկա, և ասում է նրանց. Ես դե չեմ, քանզի այդպիսին չկա. և այսպես նա շնչում է նրանց ականջին, մինչև նա հափշտակում է նրանց իր սարսափելի Քոթաներով, որտեղից չկա ազատում:

23 Այո, նրանք հափշտակվում են մահով և դժոխքով. և մահը, դժոխքը, դեռ և բոլորը, ովքեր կապված են դրանցով, պետք է կանգնեն Աստծո գահի առաջ և Կդատվեն ըստ իրենց գործերի, որտեղից նրանք պիտի գնան իրենց համար պատրաստված տեղը, այսինքն՝

կրակի և ծծմբի մի Քիճ, որն անվերջ տանջանք է:

24 Հետևաբար, վա՛յ լինի նրան, ով անհոգ է Սիոնում:

25 Վա՛յ լինի նրան, ով աղաղակում է. Ամեն ինչ լավ է:

26 Այո, վա՛յ լինի նրան, ով Կսում է մարդկանց ցուցումներին և ժխտում Աստծո գործությունը և Սուրբ Հոգու պարգևը:

27 Այո, վա՛յ լինի նրան, ով ասում է. Մենք ստացել ենք, և մենք այլևս Կարիք չունենք:

28 Եվ ի վերջո, վա՛յ բոլոր նրանց, ովքեր դողում են և Կբարկացած են՝ Աստծո ճշմարտության պատճառով: Քանզի, ահա, նա, ով կառուցված է Քվեմի վրա, ստանում է այն ուրախությամբ. և նա, ով կառուցված է ավազե հիմքի վրա, դողում է, չլինի թե ընկնի:

29 Վա՛յ լինի նրան, որ կասի. Մենք ստացել ենք Աստծո խոսքը և Կայլս Քարիք չունենք Աստծո խոսքի, քանզի մենք բավականաչափ ունենք:

30 Քանզի, ահա, այսպես է ասում Տեր Աստված. Ես կտամ մարդկանց զավակներին՝ տող առ տող, ցուցում առ ցուցում, մի քիչ այստեղ և մի քիչ այնտեղ. և օրհնված են նրանք, ովքեր ականջ են դնում իմ ցուցումներին և ունկդրում իմ խորհրդին, քանզի նրանք Քիմաստություն կսովորեն. քանզի նրան, ով Զնդում է, ես կտամ Կավելին. և նրանցից, ովքեր կասեն. Մենք

19ա1 Նեփի 22.23:

բ Ալմա 34.35:

գ Ալմա 12.11:

20ա Վև. 10.20–27:

21ա Մորմ. 8.31:

բ 2 Նեփի 9.39:

22ա սո՛Ւ Դժոխք:

բ Ալմա 36.18:

23ա սո՛Ւ Հիսուս Քրիստոս –

Դատավոր. Վերջին դատաստան:

բ 2 Նեփի 9.16, 19, 26:

26ա2 Նեփի 9.29:

27ա Ալմա 12.10–11:

28ա2 Նեփի 9.40, 33.5:

սո՛Ւ Ապստամբություն:

բ Մատ. է.24–27:

սո՛Ւ Վեմ:

29ա2 Նեփի 27.14,

Եթեր 4.8:

բ 2 Նեփի 29.3–10:

30ա Ես. ԻԸ.9–13,

Վև. 98.12:

բ սո՛Ւ Իմաստություն:

գ Դուկ. Ը.18:

դ Ալմա 12.10,

Վև. 50.24:

բավականաչափ ունենք, նրանցից կվերցվի, նույնիսկ այն, ինչ նրանք ունեն:

31 Անիծված է նա, որ իր ^ահույսը մարդու վրա է դնում, կամ մարմինն իրեն բազուկ սարքում, կամ, որ ականջ է դնում մարդկանց ցուցումներին, եթե նրանց ցուցումները չեն տրվում Սուրբ Հոգու գործությամբ:

32 ^աՎա՛յ լինի հեթանոսներին, ասում է Ջորաջ Տեր Աստվածը. Քանզի չնայած ես կերկարացնեմ իմ բազուկը դեպի նրանց օր օրի, նրանք կուրանան ինձ. այնուամենայնիվ, ես ողորմած կլինեմ նրանց հանդեպ, ասում է Տեր Աստված, եթե նրանք ապաշխարեն և գան ինձ մոտ. քանզի իմ ^բբազուկը երկարացված է ողջ օրվա ընթացքում, ասում է Ջորաջ Տեր Աստվածը:

ԳԼՈՒԽ 29

Շատ հեթանոսներ կմերժեն Մորմոնի Գիրքը – Նրանք կասեն. Մենք մեկ այլ Աստվածաշնչի կարիք չունենք – Տերը խոսում է շատ ազգերի հետ – Նա կդատի աշխարհը՝ ելնելով այն գրքերից, որոնք կգրվեն: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

ԲԱՅՅ ահա, կլինեն շատերը, այն օրը, երբ ես կսկսեմ մի ^ագարմանալի գործ անել նրանց մեջ, որպեսզի կարողանամ հիշել իմ

^բուխտերը, որոնք ես արել եմ մարդկանց զավակների հետ, որպեսզի ես կարողանամ կրկին պարզել իմ ձեռքը՝ ^գերկրորդ անգամ ետ բերելու իմ ժողովրդին, որոնք Իսրայելի տնից են.

2 Եվ նաև, որպեսզի ես կարողանամ հիշել խոստումները, որոնք ես տվել եմ քե՛զ, Նեփի, և նաև քո հորը, որ ես կհիշեմ քո սերնդին. և որ քո սերնդի ^ախոսքերը դուրս կգան իմ բերանից դեպի քո սերունդը. և իմ խոսքերն առաջ ^բկալանան մինչև աշխարհի ծայրերը՝ որպես ^գդրոշ իմ ժողովրդի համար, որոնք Իսրայելի տնից են.

3 Եվ որովհետև իմ խոսքերը կալանան առաջ, շատերը հեթանոսներից կասեն. ^աԱստվածաշունչ, Աստվածաշունչ: Մենք ունենք Աստվածաշունչ և չի կարող լինել որևէ այլ Աստվածաշունչ:

4 Բայց այսպես է ասում Տեր Աստված. Ո՛վ հիմարներ, նրանք կունենան Աստվածաշունչ. և այն դուրս կգա ^ահրեաներից՝ իմ հին ուխտի ժողովրդից: Եվ ի՞նչպես են շնորհակալություն հայտնում նրանք ^բհրեաներին ^գԱստվածաշունչի համար, որը նրանք ստացել են նրանցից: Այո, ի՞նչ ի նկատի ունեն հեթանոսները: Հիշո՞ւմ են նրանք հրեաների չարքաշությունները, ճիգերը և ցավերը, և նրանց ջանասիրությունը հանդեպ ինձ, հեթանոսներին փրկություն բերելիս:

31ա ՎԼՈՒ 1.19–20:

32ա 1 Նեփի 14.6:

բ Հակոբ 5.47, 6.4:

29 1ա 2 Նեփի 27.26:

սո՛ր Ավետարանի

վերականգնումը:

բ սո՛ր Աբրահամի

ուխտը:

գ 2 Նեփի 6.14,

21.11–12, 25.17:

սո՛ր Իսրայել –

Իսրայելի ցովերը:

2ա 2 Նեփի 3.18–21:

բ Ես. Ե.26,

2 Նեփի 15.26,

Մոր. 10.28:

գ 1 Նեփի 21.22:

սո՛ր Դրոշ:

3ա 1 Նեփի 13.23–25:

սո՛ր Աստվածաշունչ.

Մորմոնի Գիրքը:

4ա ՎԼՈՒ 3.16:

բ սո՛ր Հրեաներ:

գ սո՛ր Հուդա – Հուդայի

փայտը:

5 Ո՛վ դուք, հեթանոսներ, դուք հիշե՛լ եք հրեաներին՝ իմ հիմ ուխտի ժողովրդին: Ո՛չ. այլ դուք անիծել եք նրանց, և ՝ատել եք նրանց, և չե՛ք ջանացել ետ վերադարձնել նրանց: Բայց ահա, ես կվերադարձնեմ բոլոր այս բաները ձեր իսկ գլխին. քանզի ես՝ Տերս, չեմ մոռացել իմ ժողովրդին:

6 Դ՛ու՛, անմի՛տ, որ կասես. ՝Աստվածաշունչ, մենք ունենք Աստվածաշունչ, և մենք կարիք չունենք մեկ այլ Աստվածաշնչի: Մի՞թե դուք ձեռք բերած կլիներիք Աստվածաշունչ, եթե դա չլիներ հրեաների միջոցով:

7 Չգիտե՞ք դուք, որ կան մեկից ավելի ազգեր: Չգիտե՞ք, որ ես՝ Տերս, ձեր Աստվածը, ՝ստեղծել եմ բոլոր մարդկանց, և որ ես հիշում եմ նրանց, ովքեր ծովի ՝կղզիների վրա եմ. և որ ես իշխում եմ վերը՝ երկինքներում, և ներքևում՝ երկրի վրա. և ես հայտնի եմ դարձնում իմ խոսքը մարդկանց զավակներին, այո, այսինքն՝ երկրագնդի բոլոր ազգերին:

8 Ի՞նչի՞ համար եք տրտմջում դուք, մի՞թե այն պատճառով, որ ստանալու եք ավելի շատ իմ խոսքերից: Չգիտե՞ք դուք, որ ՝երկու ազգերի ՝վկայությունն ապացույց է ձեզ, որ ես եմ Աստված, որ ես հիշում եմ մեկ ազգին, ինչպես մյուսին: Ուստի, ես խոսում եմ նույն խոսքերն ինչպես մեկ ազգին, այնպես էլ մյուսին: Եվ երբ երկու

՝ազգերը միավորվեն, երկու ազգերի վկայությունները նույնպես կմիավորվեն:

9 Եվ ես անում եմ այս, որպեսզի կարողանամ ապացուցել շատերին, որ ես ՝նույնն եմ՝ երեկ, այսօր և հավիտյան. և որ ես խոսում եմ իմ խոսքերը՝ ըստ իմ սեփական կամքի: Եվ այն պատճառով, որ ես խոսել եմ մի ՝խոսք, դուք չպետք է ենթադրեք, որ ես չեմ կարող խոսել մեկ ուրիշը. քանզի իմ գործը դեռ չի ավարտվել. ոչ էլ այն կավարտվի, մինչև մարդու վախճանը, ոչ էլ այդ ժամանակից՝ այնուհետև և հավիտյան:

10 Ուստի, քանի որ դուք ունեք Աստվածաշունչ, դուք կարիք չունեք ենթադրելու, որ այն պարունակում է բոլոր իմ ՝խոսքերը. ոչ էլ կարիք ունեք ենթադրելու, որ ես գրել չեմ տվել ավելին:

11 Քանզի ես պատվիրում եմ ՝բոլոր մարդկանց՝ և՛ արևելքում, և՛ արևմուտքում, և՛ հյուսիսում, և՛ հարավում, և՛ ծովի կղզիներում, որ նրանք պետք է ՝գրեն խոսքերը, որոնք ես խոսում եմ նրանց համար, քանզի այն ՝գրքերից ելնելով, որոնք կգրվեն, ես ՝կդատեմ աշխարհը, ամեն մարդու՝ համաձայն իր գործերի, համաձայն նրա, ինչ գրված է:

12 Քանզի ահա, ես կխոսեմ ՝հրեաների համար, և նրանք կգրեն այն. և ես կխոսեմ նաև Նեփիացիների համար, և նրանք ՝կգրեն այն.

5ա3 Նեփի 29.8:
6ա1 Նեփի 13.38:
7աՍտ Ստեղծել,
Ստեղծում:
բ 1 Նեփի 22.4:
8աԵգեկ. ԼԷ.15–20,
1 Նեփի 13.38–41,
2 Նեփի 3.12:
բ Մատ. ԺԸ.16:

ՍՈՒ ՎԿԱՅՈՒՅՐՈՒՄ:
գ Ովսե Ա.11:
9աԵբր. ԺԳ.8:
բ ՍՈՒ ՀԱՅՏԱՆՈՒՅՐՈՒՄ:
10աՍՈՒ ՍՈՒՐԵ ԳՐՔԵՐ –
ՍՈՒՐԵ ԳՐՔԵՐԻ Ի
հԱՅՏ ԳԱՂՈՒ
մԱՐԳԱՐԵՆՈՒՅՐՈՒՄՆԵՐ:
11աԱլմա 29.8:

բ Բ ՏԻՄ. Գ.16:
գ ՍՈՒ ԿՅԱՆՔԻ ԳԻՐՔ:
դ 2 Նեփի 25.22, 33.11,
14–15:
ՍՈՒ ՎԵՐՋԻՆ
ՊԱՏԱՍՏԱՆ:
12ա1 Նեփի 13.23–29:
բ 1 Նեփի 13.38–42,
2 Նեփի 26.17:

և ես կխոսեմ Իսրայելի տան մյուս ցեղերի համար, որոնց ես հեռուն եմ առաջնորդել. և նրանք կգրեն այն. և ես կխոսեմ մաս երկրագնդի Գբուր ազգերի համար, և նրանք կգրեն այն:

13 Եվ կլինի այնպես, որ Խրեաները կունենան Նեփիացիների խոսքերը, և Նեփիացիները կունենան Խրեաների խոսքերը. և Նեփիացիներն ու Խրեաները կունենան Իսրայելի Քորած ցեղերի խոսքերը. և Իսրայելի կորած ցեղերը կունենան Նեփիացիների ու Խրեաների խոսքերը:

14 Եվ կլինի այնպես, որ իմ ժողովուրդը, որոնք Իսրայելի Խունից են, կհավաքվեն տուն՝ իրենց սոռհմական հողերի վրա. և իմ խոսքը նույնպես Քմեկտեղ կհավաքվի: Եվ ես ցույց կտամ նրանց, որ կռվում են իմ խոսքի դեմ և իմ ժողովրդի դեմ, ովքեր Իսրայելի Գունից են, որ ես եմ Աստված, և որ ես Դուխտել եմ Աբրահամի հետ, որ ես հիշելու եմ նրա Սերնդին Գհավիտյան:

ԳԼՈՒԽ 30

Դարձի եկած հեթանոսները կհամարվեն ուխտի ժողովրդի հետ – Շատ Լամանացիներ և Խրեաներ կհավատան խոսքին և կդառնան հրաշալի – Իսրայելը կկերականգնվի և ամբարիշտները կկործանվեն: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

ԵՎ այժմ, ահա, իմ սիրելի՛ եղբայր-

ներ, ես կկամենայի խոսել ձեզ հետ. քանզի ես՝ Նեփիս, չէի հանդուրժի, որ դուք ենթադրեք, թե դուք ավելի արդար եք, քան կլինեն հեթանոսները: Քանզի ահա, եթե դուք չպահեք Աստծո պատվիրանները, դուք բոլորդ մամանապես կկորչեք. և այն խոսքերի պատճառով, որոնք խոսվել են, դուք կարիք չունեք ենթադրելու, որ հեթանոսները լիովին կործանվելու են:

2 Քանզի ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ հեթանոսներից բոլոր նրանք, որ կապաշխարեն, Տիրոջ Խուխտյալ ժողովուրդը կլինեն. և Խրեաներից բոլոր նրանք, որ չեն ապաշխարի, դուրս կգցվեն. քանզի Տերը չի ուխտում որևէ մեկի հետ, բացի դա լինի նրանց հետ, ովքեր Գապաշխարում են և հավատում նրա Որդուն, որը Սուրբն է Իսրայելի:

3 Եվ այժմ, ես կկամենայի դարձյալ մարգարեանալ որոշ բան ևս Խրեաների և հեթանոսների վերաբերյալ: Քանզի հետո, երբ գիրքը, որի մասին ես խոսել եմ, ի հայտ կգա և կգրվի հեթանոսներին, և դարձյալ կկնքվի Տիրոջ համար, կլինեն շատերը, ովքեր Խիսավատան խոսքերին, որոնք գրված են. և Քնրանք կփոխանցեն դրանք մեր սերնդի մնացորդին:

4 Եվ այն ժամանակ մեր սերնդի մնացորդը կիմանա մեր մասին, թե ինչպես մենք դուրս եկանք Երուսաղեմից, և որ նրանք Խրեաների հետնորդներն են:

12գ 2 Նեփի 26.33:
13ա Մոմբ. 5.12–14:
բ սուր Իսրայել –
Իսրայելի տառը
կորած ցեղերը:
14ա Երեմ. Գ.17–18:
բ Եզեկ. ԼԷ.16–17:
գ 1 Նեփի 22.8–9:

դ Ծն. ԺԲ.1–3,
1 Նեփի 17.40,
3 Նեփի 20.27,
Աբր. 2.9:
սուր Աբրահամի
ուխտը:
ե ՎնՈԻ 132.30:
զ Ծն. ԺԷ.7:

30 2ա Գաղ. Գ.26–29:
բ Մատ. Ը.10–13:
սուր Հրեաներ:
գ սուր Ապաշխարել,
Ապաշխարություն:
3ա 3 Նեփի 16.6–7:
բ 1 Նեփի 22.8–9:

5 Եվ Հիսուս Քրիստոսի ավետարանը կիրառարակվի՝ մերանց մեջ, ուստի՝ մերանք ետ կբերվեն իրենց հայրերի մասին՝ Պմացությանը և նաև Հիսուս Քրիստոսի իմացությանը, որը եղել էր իրենց հայրերի մեջ:

6 Եվ այն ժամանակ նրանք կիրճվեն, քանզի նրանք կիմանան, որ դա օրհնություն է իրենց համար՝ Աստծո ձեռքից. և նրանց խավարի թեփուկները կսկսեն ընկնել իրենց աչքերից. և շատ սերունդներ չեն անցնի նրանց մեջ, մինչև որ նրանք կլինեն մի անարատ ու՝ աքանչելի ժողովուրդ:

7 Եվ կլինի այնպես, որ՝ հրեաները, որոնք ցրված են, նույնպես կսկսեն Քրիստոսին. և նրանք կսկսեն ի մի հավաքվել երկրի երեսի վրա. և բոլոր նրանք, ովքեր կհավատան Քրիստոսին, նույնպես կդառնան աքանչելի ժողովուրդ:

8 Եվ կլինի այնպես, որ Տեր Աստված կսկսի իր գործը բոլոր ազգերի, ցեղերի, լեզուների, և ժողովուրդների մեջ՝ իրագործելու իր ժողովրդի վերականգնումը երկրի վրա:

9 Եվ արդարությամբ՝ Տեր Աստված՝ Բողատի աղքատներին և կհանդիմանի անաչառությամբ, երկրի զհեզերի համար: Եվ նա կզարկի երկիրն իր բերանի գավազանով. և իր շրթունքների շնչով նա կսպանի ամբարիշտներին:

10 Քանզի սրընթաց մոտենում է ժամանակը, երբ Տեր Աստված մեծ Քաժանում կառաջացնի ժողովրդի մեջ. և ամբարիշտներին նա կկործանի. և նա Պլանայի իր ժողովրդին, այո՛, նույնիսկ, եթե այնպես լինի, որ նա պետք է Պործանի ամբարիշտներին կրակով:

11 Եվ՝ արդարությունը կլինի նրա մեջքի գոտին և հավատարմությունը՝ իրանի գոտին:

12 Եվ այն ժամանակ գայլը՝ կբնակվի գառի հետ. և ընձառյուծը կպառկի ուլի հետ, և հորթը, և կորյունը, և պարարտ զվարակը՝ միասին. և մի փոքր երեխա կառաջնորդի նրանց:

13 Եվ կովն ու արջը կարածեն. նրանց ձագերը կպառկեն միասին. և առյուծը ծղոտ կուտի, ինչպես արջառը:

14 Եվ ծծկեր երեխան կխաղա իժի անցքի վրա, և կաթից կտրված երեխան ձեռքը քարբի բնի վրա կդնի:

15 Նրանք չեն վնասի կամ ավերի իմ ողջ սուրբ սարում. քանզի երկիրը Տիրոջ գիտությունով լցված կլինի, ինչպես ջրերն են ծածկում ծովը:

16 Ուստի, Քբոլոր ազգերի գործերը հայտնի կդարձվեն. այո՛, բոլոր բաները՝ հայտնի կդարձվեն մարդկանց զավակներին:

17 Չկա ոչինչ, որը զաղտնի է, որ չբացահայտվի. չկա ոչ մի խավարի գործ, որը ցույց չտրվի լույսի

5ա3 Նեփի 21.3–7, 24–26:

բ Վև. 3.20:

գ 1 Նեփի 15.14,

2 Նեփի 3.12,

Մորմ. 7.1, 9–10:

6ա Վև. 49.24, 109.65:

7ա2 Նեփի 29.13–14:

բ 2 Նեփի 25.16–17:

9ա Ես. ԺԱ.4–9:

բ 2 Նեփի 9.15:

գ սուր Հեզ, Հեզություն:

10ա սուր Վերջին օրեր,

Եսին օրեր:

բ Վև. 63.53–54:

գ Մովսես 7.61:

դ 1 Նեփի 22.15–17, 23:

սուր Երկիր – Երկրի

մաքրագործումը:

11ա Ես. ԺԱ.5–9:

12ա Ես. ԿԵ.25:

սուր Հազարամյակ:

16ա Վև. 101.32–35,

121.28–29:

բ Եթեր 4.6–7:

17ա Վև. 1.2–3:

մեջ. և չկա ոչինչ, որը կնքված է երկրի վրա, որ չարձակվի:

18 Ուստի, բոլոր բաները, որոնք բացահայտվել են մարդկանց զավակներին, այն օրը կբացահայտվեն. և Սատանան՝ ալյևս գործություն չի ունենա մարդկանց զավակների սրտերի վրա երկար ժամանակի ընթացքում: Եվ այժմ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես վերջ եմ դնում իմ խոսելուն:

ԳԼՈՒԽ 31

Նեփին պատմում է, թե ինչու Քրիստոսը մկրտվեց – Մարդիկ պետք է հետևեն Քրիստոսին, մկրտվեն, ստանան Սուրբ Հոգին և մինչև վերջ համբերեն՝ փրկվելու համար – Ապաշխարությունը և մկրտությունը դուռն են անձուկ և նեղ արահետի – Հավերժական կյանքը տրվում է նրանց, ովքեր մկրտությունից հետո պահում են պատվիրանները: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ այժմ ես՝ Նեփիս, վերջացնում եմ ձեզ համար իմ մարգարեանալը, իմ սիրելի՛ եղբայրներ: Եվ ես չեմ կարող գրել, բացի մի քանի բաներից, որոնք ես գիտեմ պետք է հաստատ կատարվեն. ոչ էլ ես կարող եմ գրել, բացի իմ եղբայր Հակոբի խոսքերից մի քանիսը:

2 Ուստի բաները, որոնք ես գրել եմ, բավարարում է ինձ, բացի մի քանի խոսքերից, որոնք ես պետք է խոսեմ Քրիստոսի՝ վարդապետության վերաբերյալ. ուստի ես

կխոսեմ ձեզ հետ պարզ՝ համաձայն իմ մարգարեանալու պարզությամբ:

3 Քանզի իմ հոգին հրճվում է պարզությամբ, քանզի Տեր Աստված այս ձևով է գործում մարդկանց զավակների մեջ: Քանզի Տեր Աստված տալիս է լույս հասկացողությամբ. քանզի նա խոսում է մարդկանց հետ ըստ իրենց՝ լեզվի՝ իրենց հասկացողության համար:

4 Ուստի, ես կկամենայի, որ դուք հիշեիք, որ ես խոսել եմ ձեզ հետ այն մարգարեի վերաբերյալ, որին Տերը ցույց տվեց ինձ, որը պետք է մկրտեր Աստծո՝ Գառնին, որը պետք է վեր առներ աշխարհի մեղքերը:

5 Եվ ահա, եթե Աստծո Գառը, լինելով սուրբ, պիտի կարիք ունենար մկրտվել ջրով՝ կատարելու ամեն արդարություն, Օ՛, ուրեմն՝ լինելով անսուրբ, որքա՛ն ավելի շատ կարիք ունենք մենք՝ մկրտվելու, այո՛, հենց ջրով:

6 Եվ այժմ ես կկամենայի հարցնել ձեզ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ի՞նչպես Աստծո Գառը կատարեց ամեն արդարություն՝ մկրտվելով ջրով:

7 Չգիտե՞ք, որ նա սուրբ էր: Բայց չնայած իր սուրբ լինելուն, նա ցույց է տալիս մարդկանց զավակներին, որ ըստ մարմնի նա իրեն խոնարհեցնում է Հոր առաջ, և վկայում է Հորը, որ նա՝ անազանդ կլինի նրան՝ նրա պատվիրանները պահելիս:

8 Ուստի, նրա ջրով մկրտվելուց

18ա Հայտ. Ի.1–3,
Եթեր 8.26:
31 1ա 2 Նեփի 25.1–4:
2ա 2 Նեփի 11.6–7:
3ա ՍՈՒ Նույս, Քրիստոսի
լույս:

բ ՎԵՌԻ 1.24:
4ա 1 Նեփի 10.7, 11.27:
սՈՒ Հովհաննես
Մկրտիչ:
բ ՍՈՒ Աստծո Գառը:
5ա Մատ. Գ.11–17:

ՍՈՒ Մկրտություն,
Մկրտել:
7ա Հովհ. Ե.30:
ՍՈՒ Հնազանդություն,
Հնազանդ, Հնազանդվել:

հետո, Սուրբ Հոգին իջավ նրա վրա Մաղավմու Քտեսքով:

9 Եվ կրկին դա ցույց է տալիս մարդկանց զավակներին արահետի անձկությունը և Պրան նեղությունը, որով նրանք պետք է մտնեն, ինքն օրինակ լինելով նրանց առաջ:

10 Եվ նա ասել է մարդկանց զավակներին. «Հետևի՛ր ինձ: Ուստի, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, կարո՞ղ ենք մենք Քհետևել Հիսուսին, եթե մենք հոժար չլինենք՝ պահելու Հոր պատվիրանները:

11 Եվ Հայրն ասել է. Ապաշխարեք, ապաշխարեք և մկրտվեք, իմ Սիրելի Որդու անունով:

12 Եվ նաև, Որդու ձայնը եկավ ինձ՝ ասելով. Նա, ով մկրտվում է իմ անունով, նրան Հայրը Մկապագևի Սուրբ Հոգին, ինչպես ինձ. ուստի, Քհետևեք ինձ և արեք այն բաները, որոնք դուք տեսաք ինձ՝ անելիս:

13 Ուստի, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես գիտեմ, որ եթե դուք հետևեք Որդուն սրտի ողջ նվիրվածությամբ, չգործելով ոչ կեղծավորություն, ոչ էլ խաբեություն Աստծո առաջ, այլ իսկական վճռակա-նությամբ, ապաշխարելով ձեր մեղքերից, վկայելով Հորը, որ դուք կամենում եք վերցնել ձեզ վրա Քրիստոսի անունը՝ մկրտու-թյամբ, – այո, հետևելով ձեր Տիրոջը և ձեր Փրկչին, մտնելով ջուրը, համաձայն նրա խոսքի,

ահա, այն ժամանակ, դուք կստա-նաք Սուրբ Հոգին. այո, այն ժամա-նակ կգա կրակով և Սուրբ Հոգով Քմկրտությունը. և, այն ժամանակ, դուք կարող եք խոսել հրեշտակնե-րի՝ Գլեզվով և զովք բացականչել Սուրբին Իսրայելի:

14 Բայց ահա, իմ սիրելի՛ եղ-բայրներ, այսպես եկավ Որդու ձայնն ինձ՝ ասելով. Նրանից հետո, երբ դուք ապաշխարել եք ձեր մեղքերից և վկայել Հորը, որ դուք հոժար եք պահել իմ պատ-վիրանները, մկրտվելով ջրով, և ստացել եք կրակով և Սուրբ Հոգով մկրտությունը, և կարողանում եք խոսել նոր լեզվով, այո, այսինքն՝ հրեշտակների լեզվով, և հետո դուք պիտի՝ Պրանաք ինձ, ավելի Քլավ կլինեք, որ դուք իմացած չլինեիք ինձ:

15 Եվ ես մի ձայն լսեցի Հորից, ասելիս. Այո՛, իմ Սիրելիի խոսքե-րը ճշմարիտ են և հավատարիմ: Ով որ համբերում է մինչև վերջ, նա կփրկվի:

16 Եվ արդ, իմ սիրելի՛ եղբայր-ներ, այսպիսով ես գիտեմ, որ մին-չև մարդ չհամբերի մինչև վերջ, հետևելով կենդանի Աստծո Որդու Քօրինակին, նա չի կարող փրկվել:

17 Ուստի, արեք այն բաները, որոնք ես ասել եմ ձեզ, որ ես տե-սել եմ, որ ձեր Տերը և ձեր Քավիչն է անելու. քանզի այս պատճառով եմ դրանք ցույց տրվել ինձ, որպես-զի դուք կարողանայիք իմանալ

8ա սուր Աղավմու նշանը:
 p 1 Նեփի 11.27:
 9ա 2 Նեփի 9.41,
 3 Նեփի 14.13–14,
 ՎևՈՒ 22.4:
 10ա Մատ. Դ.19,
 Ը.22, Թ.9:
 p Մոր. 7.11,
 ՎևՈՒ 56.2:

12ա սուր Սուրբ Հոգու պարզև:
 p Դուկ. Թ.57–62,
 Հովհ. ԺԲ.26:
 13ա Գաղ. Գ.26–27:
 p սուր Սուրբ Հոգու պարզև, Կրակ:
 q 2 Նեփի 32.2–3:
 14ա Մատ. Ժ.32–33,

Ալմա 24.30,
 ՎևՈՒ 101.1–5:
 սուր Աննեբելի մեղք:
 p Բ Պետ. Բ.21:
 16ա Ալմա 5.13, 38.2,
 ՎևՈՒ 20.29:
 p սուր Հիսուս Քրիստոս –
 Հիսուս Քրիստոսի
 օրինակը:

դուռը, որով դուք պիտի մտնեք: Քանզի դուռը, որով դուք պիտի մտնեք, ապաշխարությունը և ջրով լվանալությունն է. և ապա գալիս է ձեր մեղքերի թողությունը՝ կրակով և Սուրբ Հոգով:

18 Եվ այն ժամանակ դուք այս մեղ և անձուկ քարահետի վրա եք, որը տանում է դեպի հավերժական կյանք. այո՛, դուք ներս եք մտել դռնով. դուք արել եք ըստ Հոր և Որդու պատվիրանների. և դուք ստացել եք Սուրբ Հոգին, որը փկայում է Հոր և Որդու մասին՝ ի կատարումն խոստումի, որը նա արել է, որ, եթե դուք ներս մտնեք այդ ճանապարհով, դուք պիտի ստանաք:

19 Եվ այժմ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, հետո, երբ դուք ներս եք մտել այս մեղ և անձուկ արահետը, ես կհարցնեի, թե արդյո՞ք ամեն ինչ ՝արված է: Ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ ո՛չ. քանզի դուք չեիք գա այսքան հեռու, եթե դա չլիներ Քրիստոսի խոսքով և անխախտ ՝հավատքով նրա հանդեպ, ամբողջովին Պապավիճելով նրա արժանիքներին, որը հզոր է փրկելիս:

20 Ուստի, դուք պետք է առաջ մղվեք Քրիստոսի հանդեպ հաստատամտությամբ, ունենալով ՝հույսի կատարյալ պայծառություն, և Գետը՝ Աստծո հանդեպ և բոլոր մարդկանց հանդեպ: Ուստի,

եթե դուք առաջ մղվեք, սնվելով Քրիստոսի խոսքով, և ՝համբերեք մինչև վերջ, ահա, այսպես է ասում Հայրը. Դուք կունենաք հավերժական կյանք:

21 Եվ արդ, ահա, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, սա է ՝ճանապարհը. և չկա ՝ոչ մի այլ ճանապարհ, ոչ էլ Գանուն՝ երկնքի տակ տրված, որով մարդ կարողանա փրկվել Աստծո արքայությունում: Եվ այժմ, ահա, սա է Քրիստոսի Պարզապետությունը՝ միակ և ճշմարիտ վարդապետությունը ՝Հոր և Որդու և Սուրբ Հոգու, որը Գնել Աստված է՝ առանց վերջի: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 32

Հրեշտակները խոսում են Սուրբ Հոգու գործքամբ – Մարդիկ պետք է աղոթեն և իրենց համար գիտելիք ձեռք բերեն Սուրբ Հոգուց: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ այժմ ահա, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես կարծում եմ, որ դուք ինչ-որ բան եք խորհում ձեր սրտերում այն մասին, թե ինչ դուք պետք է անեք այդ ճանապարհը մտնելուց հետո: Բայց ահա, ինչո՞ւ եք դուք խորհում այս բաները ձեր սրտերում:

2 Դուք չե՞ք հիշում, որ ես ասացի ձեզ, որ Սուրբ Հոգին ՝ստանալուց հետո, դուք կարող եք խոսել

17ա Մոսիա 18.10:
սո՛ր Մկրտություն,
Մկրտել:
բ սո՛ր Մեղքերի
թողություն:
18ա 1 Նեփի 8.20:
բ Առակ. Գ.18:
սո՛ր ճանապարհ:
գ Գոր. Ե.29–32:
19ա Մոսիա 4.10:
բ սո՛ր Հավատք:

գ ՎԼՈՒԽ 3.20:
20ա սո՛ր Քայլել, Քայլել
Աստծո հետ:
բ սո՛ր Հույս:
գ սո՛ր Մեր:
դ սո՛ր Համբերել:
21ա Գոր. Գ.10–12,
2 Նեփի 9.41,
Ալմա 37.46,
ՎԼՈՒԽ 132.22, 25:
բ Մոսիա 3.17:

գ սո՛ր Հիսուս Քրիստոս –
Հիսուս Քրիստոսի
անունը մեզ վրա
վերցնելով:
դ Մատ. Է.28,
Հովի. Է.16–17:
ե սո՛ր Աստված,
Աստվածազուլիս:
գ 3 Նեփի 11.27, 35–36:
սո՛ր Միություն:
32ա 3 Նեփի 9.20:

հրեշտակների Քլեզվով: Եվ արդ, ի՞նչպես կարող էիք դուք խոսել հրեշտակների լեզվով, եթե դա չլիներ Սուրբ Հոգու միջոցով:

3 Քհրեշտակները խոսում են Սուրբ Հոգու զորությամբ. ուստի, նրանք խոսում են Քրիստոսի խոսքերը: Այդ պատճառով, ես ասացի ձեզ, Քսմվե՞ք Քրիստոսի խոսքերով. քանզի ահա, Քրիստոսի խոսքերը կասեն ձեզ բոլոր բաները, որ դուք պետք է անեք:

4 Ուստի այժմ, երբ ես խոսել եմ այս խոսքերը, եթե դուք չեք կարողանում հասկանալ դրանք, դա կլինի, որովհետև դուք չեք լսնդդում, ոչ էլ թակում եք. ուստի, դուք չեք բերվում դեպի լույսը, այլ պիտի կորչեք խավարում:

5 Քանզի ահա, ես կրկին ասում եմ ձեզ, որ եթե դուք մտնեք այդ ճանապարհով և ստանաք Սուրբ Հոգին, այն ձեզ ցույց կտա բոլոր բաները, որ դուք պետք է անեք:

6 Ահա, սա է Քրիստոսի վարդապետությունը, և չի տրվի ոչ մի այլ վարդապետություն, մինչև հետո, երբ նա ինքը լկհայտնվի ձեզ՝ մարմնում: Եվ երբ նա ինքը հայտնվի ձեզ մարմնում, այն բաները, որոնք նա կասի ձեզ, հետևեք, որ դուք կատարեք:

7 Եվ այժմ, ես՝ Նեփիս, չեմ կարող խոսել ավելին. Հոգին արգելում է ինձ արտահայտվել, և ես թողնված եմ՝ սզալու մարդկանց լանհավատության, ամբարշտության, տգիտության և խստապարանոցության պատճառով. քանզի նրանք չեն կամենում փնտրել

գիտություն, ոչ էլ կհասկանան մեծ գիտություն, երբ այն տրվի նրանց Քպարզությամբ, նույնիսկ այնքան պարզ, ինչպես կարող է լինել խոսքը:

8 Եվ այժմ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես զգում եմ, որ դուք դեռ խորհում եք ձեր սրտերում. և ինձ վշտացնում է, որ ես պետք է խոսեմ այս բանի վերաբերյալ: Քանզի եթե դուք լսեք Հոգուն, որը սովորեցնում է մարդուն լաղոթել, դուք կիմանայիք, որ դուք պետք է աղոթեք. քանզի Քչար ոգին չի սովորեցնում մարդուն աղոթել, այլ սովորեցնում է նրան, որ նա չպետք է աղոթի:

9 Բայց ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ դուք պետք է միշտ լաղոթեք և չթուլանաք. որ դուք չպետք է կատարեք որևէ բան Տիրոջ համար, մինչև առաջին հերթին չաղոթեք Հորը, Քրիստոսի Քանունով, որ նա նվիրագործի ձեր կատարումը ձեր համար, որպեսզի ձեր կատարումը լինի ձեր հոգու Քբարօրության համար:

ԳԼՈՒԽ 33

Նեփիի խոսքերը ճշմարիտ են – Դրանք վկայում են Քրիստոսի մասին – Նրանք, ովքեր հավատում են Քրիստոսին, կհավատան Նեփիի խոսքերին, որոնք կկանգնեն որպես վկայություն արդարադատության դատարանի առջև: Մոտ 559–545թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ այժմ ես՝ Նեփիս, չեմ կարող

2բ 2 Նեփի 31.13:
3ա սո՛ւ Հրեշտակներ:
բ Երեմ. ԺԵ.16:
4ա սո՛ւ Ննդդել:
6ա3 Նեփի 11.8:

7ա սո՛ւ Անհավատություն:
բ 2 Նեփի 31.2–3,
Հակոբ 4.13:
8ա սո՛ւ Աղոթք:
բ Մոսիա 4.14:

սո՛ւ Դև:
9ա3 Նեփի 20.1,
ՎԼՈՒ 75.11:
բ Մովսես 5.8:
գ Ալմա 34.27:

գրել բոլոր բաները, որոնք ուսուցանվում էին իմ ժողովրդի մեջ. ոչ էլ ես այնպես ^ագորեղ եմ գրելում, ինչպես խոսելում. քանզի, երբ մարդ ^բխոսում է Սուրբ Հոգու զորությամբ, Սուրբ Հոգու զորությունը տանում է այն, մինչև մարդկանց զավակների սրտերը:

2 Բայց ահա, կան շատերը, որ ^ակարծրացնում են իրենց սրտերը Սուրբ Հոգու դեմ, այնպես որ այն տեղ չի ունենում այնտեղ. ուստի, նրանք դեն են մետում շատ բաներ, որոնք գրված են և համարում դրանք՝ որպես դատարկ բաներ:

3 Բայց ես՝ Նեփիս, գրել եմ, ինչ որ գրել եմ, և ես համարում եմ դա մեծ ^աարժեքի և հատկապես իմ ժողովրդի համար: Քանզի ես անընդհատ ^բաղոթում եմ նրանց համար ցերեկով, և իմ աչքերը քացացնում են իմ բարձր գիշերով՝ նրանց համար. և ես կանչում եմ առ իմ Աստված հավատքով, և ես գիտեմ, որ նա կլսի իմ աղաղակը:

4 Եվ ես գիտեմ, որ Տեր Աստված կնվիրագործի իմ աղոթքներն իմ ժողովրդի օգտի համար: Եվ խոսքերը, որոնք ես գրել եմ տկարության մեջ, ^աուժեղ կդարձվեն նրանց համար. քանզի այն նրանց ^բհամոզում է բարիք անել. այն նրանց հայտնի է դարձնում իրենց հայրերի մասին. և այն խոսում է Հիսուսի մասին և համոզում է նրանց հավատալ նրան և համբե-

րել մինչև վերջ, որը կյանք է ^գհավերժական:

5 Եվ այն ^ախիստ է խոսում ընդդեմ մեղքի՝ համաձայն ճշմարտության ^բպարզության. ուստի, ոչ մի մարդ չի բարկանա խոսքերի վրա, որոնք ես գրել եմ, եթե նա չլինի դևի ոգով:

6 Ես հրճվում եմ պարզությամբ. ես հրճվում եմ ճշմարտությամբ. ես հրճվում եմ իմ Հիսուսով, քանզի նա ^ափրկագնել է իմ հոգին դժոխքից:

7 Ես ^ագթություն ունեմ իմ ժողովրդի հանդեպ և մեծ հավատք՝ Քրիստոսում, որ ես կհանդիպեմ շատ անբիժ հոգիների նրա ատյանում:

8 Ես գթություն ունեմ ^ահրեայի հանդեպ, — ես ասում եմ հրեա, որովհետև ի նկատի ունեմ նրանց, որտեղից ես եկել եմ:

9 Ես գթություն ունեմ նաև ^ահեթանոսների հանդեպ: Բայց ահա, սրանցից ոչ մեկի համար չեմ կարող հուսալ, մինչև նրանք ^բչհաշտվեն Քրիստոսի հետ, և չմտնեն ^գնեղ դոճով, և ^դչքայլեն ^եանձուկ արահետով, որ տանում է դեպի կյանք, և չշարունակեն արահետով մինչև փորձության օրվա վերջը:

10 Եվ այժմ, իմ սիրելի՝ եղբայրներ և նաև հրեաներ, և բոլոր աշխարհի ծայրեր, լսեք այս խոսքերը և ^ահավատացեք Քրիստո-

33 1ա Եթեր 12.23–24:

բ ՎևոՒ 100.7–8:

2ա Հել. 6.35–36:

3ա սոՒ Սուրբ գրքեր –

Սուրբ գրքերի արժեքը:

բ Ենովս 1.9–12, ՄԽ 1.8:

4ա Եթեր 12.26–27:

բ Մոր. 7.13:

գ սոՒ Հավերժական կյանք:

5ա 1 Նեփի 16.1–3,

2 Նեփի 9.40:

բ 2 Նեփի 31.3,

Հակոբ 4.13:

6ա սոՒ Փրկագնել,

Փրկագնված,

Փրկագնում:

7ա սոՒ Գթություն:

8ա սոՒ Հրեաներ:

9ա սոՒ Հեթանոսներ:

բ սոՒ Քավել,

Քավություն:

գ 2 Նեփի 9.41:

դ սոՒ Քայլել, Քայլել

Աստծո հետ:

ե Հել. 3.29–30,

ՎևոՒ 132.22:

10ա սոՒ Հավատ,

Հավատալ:

սին. և եթե դուք չեք հավատում այս խոսքերին, հավատացեք Քրիստոսին: Եվ եթե դուք հավատաք Քրիստոսին, դուք կհավատաք այս խոսքերին, քանզի դրանք Քրիստոսի խոսքերն են, և նա է դրանք տվել ինձ. և դրանք չտվորեցնում են բոլոր մարդկանց, որ նրանք պետք է բարիք անեն:

11 Եվ եթե դրանք Քրիստոսի խոսքերը չեն, ինքներդ դատեք, քանզի վերջին օրը Քրիստոսը ցույց կտա ձեզ, Պորությամբ և մեծ փառքով, որ դրանք իր խոսքերն են. և ես և դուք կկանգնենք երես առ երես նրա Պատարանի առաջ, և դուք կհմանաք, որ չնայած իմ տկարությանը, ինձ պատվիրվել է, նրա կողմից, գրել այս բաները:

12 Եվ ես աղոթում եմ Հորը, Քրիստոսի անունով, որ մեզանից շատերը, եթե ոչ բոլորը, կարողա-

նան փրկվել նրա Մարքայությունում այն մեծ և վերջին օրը:

13 Եվ այժմ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, բոլոր նրանք, ովքեր Իսրայելի տնից են, և դուք, բոլոր աշխարհի ծայրեր, ես խոսում եմ ձեզ հետ ինչպես ձայնը մեկի, որն Մաղաղակույմ է փոշու միջից. Մնաք բարով, մինչև այն մեծ օրվա գալը:

14 Եվ դո՛ւք, որ չեք ճաշակի Աստծո բարիքից և չեք հարգի հրեաների խոսքերը և նաև իմ խոսքերը, և այն խոսքերը, որոնք դուրս կգան Աստծո Գառի բերանից, ահա, ես հղում եմ ձեզ հավիտենական մնաք բարով, քանզի այս խոսքերը Պաշտապարտեն ձեզ վերջին օրը:

15 Քանզի, ինչ ես կնքում եմ երկրի վրա, կբերվի ձեր դեմ Պատաստանի աթոռի առաջ. քանզի այսպես է պատվիրել ինձ Տերը, և ես պետք է հնազանդվեմ: Ամեն:

ՆԵՓԻԻ ԵՂՔՈՐ

ՀԱՎՈՒԲ ԳԻՐՔԸ

Նրա քարոզի խոսքերն իր եղբայրներին: Նա կարկամեցնում է մի մարդու, որը ջանում է տապալել Քրիստոսի վարդապետությունը: Մի քանի խոսք Նեփիի ժողովրդի պատմության վերաբերյալ:

ԳԼՈՒԽ 1

Հակոբը և Հովսեփը ջանում են համոզել մարդկանց՝ հավատալ Քրիստոսին և պահել նրա պատվիրանները – Նեփին մահանում է – Ամբարշտությունը գերակշռում է

Նեփիացիների մեջ: Մոտ 544–421թթ. Ք.ծ.ա.:

ՔԱՆՁԻ եղավ այնպես, որ հիսունհինգ տարի էր անցել այն ժամանակից, երբ Լեքին թողեց Երուսաղեմը. ուստի, Նեփին

10բ սուր Մորմոնի Գիրքը:
գ Մոր. 10.27–29:
դ 2 Նեփի 25.28:
11ա Եթեր 5.4,
Մոր. 7.35:

բ Հայտ. Ի.12,
Մոր. 10.34:
12ա սուր Սելեստիալ փառք:
13ա Ես. ԻԹ.4,
2 Նեփի 26.16:

14ա սուր Աստվածաշունչ:
բ սուր Մորմոնի Գիրքը:
գ 2 Նեփի 29.11,
Եթեր 4.8–10:
15ա ՄԽ 1.11:

ինձ՝ ՝Հակոբիս, մի ՝պատվիրան տվեց Պիոքր քիթեղների վերաբերյալ, որոնց վրա այս բաները փորագրված են:

2 Եվ նա ինձ՝ Հակոբիս, պատվիրան տվեց, որ ես պետք է գրեմ այս քիթեղների վրա մի քանիսն այն բաներից, որոնք ես համարում էի ամենաարժեքավորը. որ ես, քեկուզ քեթևակի, չպետք է անդրադառնայի այս ժողովրդի պատմությանը, որը կոչվում է Նեփիի ժողովուրդ:

3 Քանզի նա ասաց, որ իր ժողովրդի պատմությունը պետք է փորագրվի իր մյուս քիթեղների վրա, և որ ես պետք է պահպանեի այս քիթեղները և իմ հետնորդներին փոխանցեի՝ սերնդե-սերունդ:

4 Եվ, եթե լինեք քարոզչություն, որը սրբազան էր, կամ հայտնություն, որը մեծ էր, կամ մարգարեություն, որ ես պիտի փորագրեի դրանց՝ գլուխներն այս քիթեղների վրա, և անդրադառնայի դրանց, որքան հնարավոր է շատ, ի սեր Քրիստոսի և ի սեր մեր ժողովրդի:

5 Քանզի հավատքի և մեծ անհանգստության պատճառով, մեզ, իսկապես, հայտնի էր դարձվել մեր ժողովրդի վերաբերյալ, թե ինչեր պետք է պատահեին նրանց հետ:

6 Եվ մենք ունեինք նաև բազմաթիվ հայտնություններ և շատ մարգարեության ոգի. ուստի, մենք

գիտեինք ՝Քրիստոսի մասին, և նրա արքայության, որը պիտի գար:

7 Ուստի, մենք աշխատում էինք ջանասիրաբար մեր ժողովրդի մեջ, որպեսզի կարողանայինք համոզել նրանց՝ ՝գալ Քրիստոսի մոտ և ճաշակել Աստծո բարությունից, որպեսզի նրանք կարողանային մտնել նրա ՝հանգիստը, որպեսզի չլինեք թե ինչ-որ ձևով նա երդվեք իր ցասման մեջ, որ նրանք չպետք է ՝մտնեին ներս, ինչպես ՝սաղարանքի ժամանակ, փորձության օրերին, մինչ Իսրայելի զավակներն ՝անապատում էին:

8 Ուստի, մենք կամենում էինք Աստծուց, որ կարողանայինք համոզել բոլոր մարդկանց՝ ՝չապստամբել Աստծո դեմ, ՝դրդելով նրան բարկության, այլ որ բոլոր մարդիկ հավատային Քրիստոսին և ըմբռնեին նրա մահը, և կրեին նրա Պիսաչը, և տանեին աշխարհի ծաղրը. ուստի, ես՝ Հակոբս, վերցնում եմ ինձ վրա՝ կատարելու իմ եղբայր Նեփիի պատվիրանները:

9 Եվ Նեփին սկսեց ծերանալ, և նա տեսավ, որ շուտով պիտի ՝մահանար. ուստի, նա ՝օծեց մի մարդու՝ այնուհետև լինելու թագավոր և կառավարիչ իր ժողովրդի վրա, համաձայն Պաղավորների թագավորումների:

10 Ժողովուրդը, չափազանց սիրելով Նեփիին, նա լինելով մեծ

[ՀԱՎՈՐ]

1 1ա սուր Հակոբ՝ Լեթիի որդի:

p Հակոբ 7.27:

q 2 Նեփի 5.28-33,

Հակոբ 3.13-14:

սուր Թիթեղներ:

4ա նշ. գլխավոր, կարևոր հարցերը:

5ա 1 Նեփի 12:

6ա 1 Նեփի 10.4-11, 19.8-14:

7ա 2 Նեփի 9.41,

Օմնի 1.26, Մոր. 10.32:

p սուր Հանգիստ:

q Թվ. ԺԳ.23,

Բ Օր. Ա.35-37,

ՎևոՒ 84.23-25:

դ Եբր. Գ.8:

ե Թվ. ԻՁ.65,

1 Նեփի 17.23-31:

8ա սուր Ապստամբություն:

p 1 Նեփի 17.30,

Ալմա 12.36-37,

Հել. 7.18:

q ՁՄԹ, Մատ. 16.25-26,

Դուկ. ԺԳ.27:

9ա 2 Նեփի 1.14:

p սուր Օծել:

q 2 Նեփի 6.2, Հարոն 1.7:

պաշտպան նրանց համար, տիրապետելով Լաբանի՝ Մարին՝ նրանց պաշտպանության համար, և իր բոլոր օրերում աշխատած լինելով նրանց բարօրության համար,–

11 Ուստի, ժողովուրդը փափագում էր հիշողության մեջ պահպանել նրա անունը։ Եվ ով որ թագավորներ նրա տեղը, ժողովրդի կողմից պիտի կոչվեր երկրորդ Նեփի, երրորդ Նեփի, և այսպես շարունակ, համաձայն թագավորների թագավորումների. և այսպես էին նրանք կոչվում ժողովրդի կողմից, ինչ անուն էլ որ նրանք ունենային։

12 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփին մահացավ։

13 Արդ, ժողովուրդը, որոնք Մամանացիներ չէին, Մեփիացիներ էին. այնուամենայնիվ, նրանք կոչվում էին Նեփիացիներ, Հակոբացիներ, Հովսեփացիներ, Չորամացիներ, Լամանացիներ, Լեմուելացիներ և Իսմայելացիներ։

14 Բայց ես՝ Հակոբս, այսուհետ չեմ տարբերակի նրանց այդ անուններով, այլ ես՝ կկոչեմ նրանց Լամանացիներ, որոնք ջանում են կործանել Նեփիի ժողովրդին, և նրանք, ովքեր բարյացակամ են Նեփիի հանդեպ, ես կկոչեմ Մեփիացիներ կամ Նեփիի՝ ժողովուրդ՝ համաձայն թագավորների թագավորումների։

15 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ

Նեփիի ժողովուրդը երկրորդ թագավորի թագավորության ներքո սկսեցին իրենց սրտերում կարծրանալ և իրենց թույլ տվեցին որոշ չափով ամբարիշտ արարքներ, մնան Դավթին հնում, և Սողոմոնին՝ նրա որդուն, ցանկանալով բազմաթիվ կանայք ու հարճեր։

16 Այո, և նրանք նաև սկսեցին փնտրել շատ ոսկի և արծաթ, և սկսեցին ինչ-որ չափով բարձրամտանալ հպարտությունից։

17 Ուստի ես՝ Հակոբս, տվեցի նրանց այս խոսքերը, երբ ես սովորեցնում էի նրանց՝ տաճարում, սկզբում ստացած լինելով իմ Քանճարարությունը Տիրոջից։

18 Քանզի ես՝ Հակոբս, և իմ եղբայր Հովսեփը, Նեփիի ձեռքով Մովիբաբերվել էինք այս ժողովրդի քահանաներ և ուսուցիչներ։

19 Եվ մենք մեծարեցինք մեր պաշտոնը Տիրոջ համար, վերցնելով մեր վրա պատասխանատվությունը, որ մարդկանց մեղքերը մեր գլխին դրվեն, եթե մենք չսովորեցնենք նրանց Աստծո խոսքը ողջ ջանասիրությամբ. ուստի, աշխատելով մեր զորությամբ, նրանց Պարյունը չէր կարող գալ մեր հանդերձների վրա. հակառակ դեպքում նրանց արյունը կգար մեր հանդերձների վրա, և մենք անբիժ չէինք համարվի վերջին օրը։

10ա1 Նեփի 4.9,
2 Նեփի 5.14,
ՄԽ 1.13,
Մոսիա 1.16,
ՎԼՈՒ 17.1:
13ա Ենովա 1.13,
ՎԼՈՒ 3.18:
բ սուր Նեփիացիներ:
գ 1 Նեփի 4.35,

4 Նեփի 1.36–37:
14ա Մոսիա 25.12,
Ալմա 2.11:
բ 2 Նեփի 4.11:
գ 2 Նեփի 5.9:
15ա ՎԼՈՒ 132.38–39:
17ա2 Նեփի 5.16:
սուր Տաճար՝ Տիրոջ
տուն:

բ սուր Կանչ, Աստծո
կողմից կանչված,
Կոչում:
18ա2 Նեփի 5.26:
19ա սուր Պաշտոն,
Պաշտոնյա:
բ ՎԼՈՒ 107.99–100:
սուր Տնտես:
գ 2 Նեփի 9.44:

ԳԼՈՒԽ 2

Հակոբը պախարակում է սերը դեպի հարստությունները, հպարտությունը և անմաքրությունը – Մարդիկ կարող են փնտրել հարստություններ՝ օգնելու իրենց մերձավորներին – Հակոբը դատապարտում է չքույլատրված բազմակնության կիրառումը – Տերը հիանում է կանանց մաքրաբարոյությանը: Մոտ 544–421թթ. Ք.ծ.ա.:

ԽՈՍՔԵՐԸ, որոնք Հակոբը՝ Նեփիի եղբայրը, խոսեց Նեփիի ժողովրդի համար, Նեփիի մահից հետո.

2 Արդ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես՝ Հակոբս, համաձայն այն պատասխանատվության, որի ներքո եմ ես Աստծո հանդեպ՝ լրջմտությամբ փառավոր անելու իմ պաշտոնը, և որ ես կարողանամ ազատել իմ հանդերձները ձեր մեղքերից, այս օրը ես եկա վեր՝ տաճար, որպեսզի կարողանամ հայտարարել ձեզ Աստծո խոսքը:

3 Եվ դուք ինքներդ գիտեք, որ առ այսօր ես ջանասեր եմ եղել իմ կոչման պաշտոնում. բայց այսօր ես նեղված եմ ձեր հոգիների բարօրության համար, շատ ավելի մեծ ցանկությամբ և մտահոգությամբ, քան մինչև այժմ եղել եմ:

4 Քանզի ահա, առ այժմ դուք հնազանդ եք եղել Տիրոջ խոսքին, որը ես տվել եմ ձեզ:

5 Բայց ահա, լսեք ինձ և իմացեք, որ երկնքի և երկրի ամենագոր Ստեղծողի օգնությամբ ես կարող եմ ասել ձեզ ձեր՝ մտքերի վերաբերյալ, թե ինչպես եք դուք սկսում գործել մեղքի մեջ, մեղք, որը շատ

պիղծ է թվում ինձ համար, այո, և պիղծ՝ Աստծո համար:

6 Այո, դա վշտացնում է իմ հոգին և ստիպում է ինձ ընկրկել ամոթով իմ Արարչի ներկայության առջև, որ ես պետք է վկայեմ ձեզ՝ ձեր սրտերի ամբարշտության վերաբերյալ:

7 Եվ նաև վշտացնում է ինձ, որ ես պետք է գործածեմ խոսքի այսքան շատ՝ խստություն ձեր հանդեպ՝ ձեր կանանց և ձեր երեխաների առջև, որոնցից շատերի զգացմունքները չափազանց քնքուշ են, և թմաքաբարո ու նուրբ՝ Աստծո առջև, բան, որը հաճո է Աստծուն.

8 Եվ ես կարծում եմ, որ նրանք եկել են այստեղ՝ լսելու Աստծո հաճելի խոսքը, այո, խոսքը, որն ամոքում է վիրավոր հոգին:

9 Ուստի, դա ճնշում է իմ հոգին, որ ես պետք է պարտադրվեմ, այն խիստ պատվիրանի պատճառով, որը ես ստացել եմ Աստծուց, խրատելու ձեզ ձեր հանցանքների համաձայն, մեծացնելու վերքերը նրանց, ովքեր արդեն վիրավոր են, նրանց վերքերն ամոքելու և բժշկելու փոխարեն. և նրանք, ովքեր վիրավորված չեն, Աստծո հաճելի խոսքը վայելելու փոխարեն դաշույններ ունեն դրված՝ խոցելու նրանց հոգիները և վիրավորելու նրանց նրբազգաց միտքը:

10 Բայց, չնայած հանձնարարության մեծությանը, ես պետք է անեմ Աստծո խիստ՝ հրամանների համաձայն և ասեմ ձեզ ձեր ամբարշտության ու պղծությունների վերաբերյալ, սրտով մաքրումների և սրտով կոտրվածների ներկայու-

թյամբ, և Ամենագոր Աստծո Քրիստոսականացի հայացքի ներքո:

11 Ուստի, ես պետք է ասեմ ձեզ ճշմարտությունը՝ համաձայն Աստծո խոսքի՝ Մարգարեության: Քանզի ահա, երբ ես հարցրեցի Տիրոջը, այսպես եկավ ինձ խոսքը՝ ասելով. Հակոբ, վեր գնա տաճար էգուց և հայտարարի՛ր խոսքը, որը ես կտամ քեզ այս ժողովրդի համար:

12 Եվ այժմ ահա, իմ եղբայրներ, այս է խոսքը, որը ես հայտարարում եմ ձեզ, որ ձեզանից շատերը սկսել են որոնել ոսկի, և արծաթ, և ամեն ձևի արժեքավոր՝ հանքանյութեր, որոնցով այս երկիրը, որը խոստումի՝ Երկիր է ձեզ համար և ձեր սերունդի համար, առավել առատորեն հարուստ է:

13 Եվ նախախնամության ձեռքն ամենաբարյացակամորեն ժպտացել է ձեզ, այնպես, որ դուք ձեռք եք բերել մեծ հարստություններ. և քանի որ ձեզանից ոմանք ձեռք են բերել ավելի առատորեն, քան ձեր եղբայրները, դուք՝ բարձրանրտացել եք ձեր սրտերի հպարտությունից, և ձեր հանդերձների քանկարժեքության պատճառով կրում եք խիստ պարանոցներ և բարձր գլուխներ, և հալածում եք ձեր եղբայրներին, որովհետև կարծում եք, որ դուք ավելի լավն եք, քան նրանք:

14 Եվ այժմ, իմ եղբայրներ, դուք կարծում եք, թե Աստված արդարացնո՞ւմ է ձեզ այս բանում: Ահա,

ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛հ: Այլ նա դատապարտում է ձեզ, և եթե դուք շարունակեք համառել այս բաներում, նրա դատաստանները սրընթաց պիտի գան ձեզ վրա:

15 Ա՛խ, երանի՜ թե նա ցույց տար ձեզ, որ կարող է խոցել ձեզ, և իր աչքի մի հայացքով կարող է ջախջախել ձեզ՝ փոշուն հավասար:

16 Ա՛խ, երանի՜ նա ազատեք ձեզ այս անօրինությունից և պղծությունից: Եվ ա՛խ, երանի՜ թե դուք լսեիք նրա հրամանների խոսքին և թույլ չտայիք ձեր սրտերի այս՝ «հպարտությանը» կործանելու ձեր հոգիները:

17 Մտածեք ձեր եղբայրների մասին, ինչպես ինքներդ ձեր մասին և բարյացակամ եղեք բոլորի հանդեպ և առատաձեռն՝ ձեր «ունեցվածքով, որ՝ նրանք կարողանան լինել հարուստ, ինչպես դուք:

18 Բայց նախքան «հարստություններ փնտրելը, փնտրեք Աստծո՝ Բարբալությունը:

19 Եվ նրանից հետո, երբ դուք հույս ձեռք բերեք Քրիստոսում, դուք ձեռք կբերեք հարստություններ, եթե փնտրեք. և դուք պետք է փնտրեք դրանք բարիք՝ ամենա մտադրությամբ՝ հագցնելու մերկերին, կերակրելու սովածներին, ազատելու գերյալներին և սփռվելու հիվանդներին ու չարչարվածներին:

20 Եվ այժմ, իմ եղբայրներ, ես խոսեցի ձեզ հետ հպարտության

10բ 2 Նեփի 9.44:
11ա 2 Նեփի 25.4, 31.2–3:
12ա 1 Նեփի 18.25,
Հել. 6.9–11,
Եթեր 10.23:
բ 1 Նեփի 2.20:
սուր Խոստացված

երկիր:
13ա Մորմ. 8.35–39:
16ա սուր Հպարտություն:
17ա սուր Ողորմություններ,
Ողորմություններ
տալը. Բարօրություն:
բ 4 Նեփի 1.3:

18ա Գ. Թագ. Գ. 11–13,
Մար. Ժ. 17–27,
2 Նեփի 26.31,
ՎևոՒ 6.7:
սուր Հարստություններ:
բ Դուկ. ԺԲ. 22–31:
19ա Մոսիա 4.26:

վերաբերյալ. և ձեզանից նրանք, ովքեր չարչարել են իրենց հարևանին և հալածել են նրան, որովհետև ձեր սրտում դուք հպարտ էիք այն բաներով, որոնք Աստված տվել է ձեզ, ի՞նչ կասեք այդ մասին:

21 Դուք չե՞ք կարծում, որ այդպիսի բաները պիղծ են նրա համար, ով ստեղծել է բոլոր մարմինները: Եվ մի արարածը նույնքան թանկ է նրա աչքում, որքան մյուսը: Եվ բոլոր մարմինները փոշուց են. և միևնույն նպատակի համար է նա ստեղծել նրանց, որպեսզի նրանք պահեն նրա՝ պատվիրանները և հավիտյան փառավորեն նրան:

22 Եվ այժմ, ես վերջ եմ տալիս այս հպարտության վերաբերյալ ձեզ հետ խոսելուն: Եվ եթե ես ստիպված չլինեի խոսել ձեզ հետ ավելի վատթար հանցանքի մասին, իմ սիրտը չափազանց կհրճվեր ձեզ համար:

23 Բայց Աստծո խոսքը ճնշում է ինձ՝ ձեր ավելի վատթար հանցանքների պատճառով: Քանզի ահա, այսպես է ասում Տերը. Այս ժողովուրդը սկսում է աճել անօրինության մեջ. նրանք չեն հասկանում սուրբ գրքերը, քանզի ձգտում են արդարացնել իրենց պոռնկություններ անելը, այն բաների պատճառով, որոնք գրվել էին Դավթի և նրա որդու՝ Մողոմոնի վերաբերյալ:

24 Ահա, Դավիթն ու Մողոմոնը, իսկապես, շատ ղկանայք և հար-

ճեր ունեին, որը պիղծ էր իմ առաջ, ասում է Տերը:

25 Ուստի, այսպես է ասում Տերը, ես առաջնորդել եմ այս ժողովրդին առաջ՝ Երուսաղեմի հողից դուրս, իմ բազկի զորությամբ, որ ես կարողանայի ինձ համար մի՝ արդար ճյուղ աճեցնել Հովսեփի երանքի պտղից:

26 Ուստի, ես՝ Տեր Աստված, չեմ հանդուրժի, որ այս ժողովուրդն անի, ինչպես հնում էին անում:

27 Ուստի, իմ եղբայրներ, լսեք ինձ և ականջ դրեք Տիրոջ խոսքին: Քանզի չպետք է ձեր մեջ որևէ մարդ ունենա՝ մեկ կնոջից ավելի. և հարճեր նա չպետք է ունենա՝ ոչ մի հատ.

28 Քանզի ես՝ Տեր Աստվածս, հիանում եմ կանանց մաքրաբարոյությամբ: Եվ պոռնկությունները պղծություն են իմ առաջ. այսպես է ասում Չորաց Տերը:

29 Ուստի, այս ժողովուրդը պետք է պահի իմ պատվիրանները, ասում է Չորաց Տերը, այլապես՝ անիծված կլինի երկիրը նրանց համար:

30 Քանզի, եթե ես կամենամ, ասում է Չորաց Տերը,՝ սերունդ աճեցնել ինձ համար, ես կպատվիրեմ իմ ժողովրդին. այլապես նրանք պետք է հնազանդվեն այս խոսքերին:

31 Քանզի ահա, ես՝ Տերս, տեսա վիշտը և լսեցի իմ ժողովրդի դուստրերի ողբը Երուսաղեմի հողում, այո, և բոլոր երկրներում իմ ժողովրդի, իրենց ամուսինների

21ա Վև. 11.20,
Աբ. 3.25–26:
24ա Գ. Թագ. ԺԱ.1,
Նեեմ. ԺԳ.25–27:
բ Գ. Թագ. ԺԱ.1–3,
Եզր. Թ.1–2,
Վև. 132.38–39:

25ա Ծն. ԽԹ.22–26,
Ամվս Ե.15,
2 Նեփի 3.5,
Ալմա 26.36:
սուր Լեթի՝ Նեփիի
հայր:
27ա Վև. 42.22, 49.16:

սուր Ամուսնություն,
Ամուսնանալ:
28ա սուր Մաքրաբարոյու-
թյուն:
29ա Եթեր 2.8–12:
30ա Մադ. Բ.15,
Վև. 132.61–66:

ամբարշտության և պղծությունների պատճառով:

32 Եվ ես չեմ հանդուրժի, ասում է Ջորաօ Տերը, որ աղաղակներն այս ժողովրդի ազնվագեղ դուստրերի, որոնց ես դուրս եմ առաջնորդել Երուսաղեմի հողից, հասնեն ինձ՝ իմ ժողովրդի տղա-ամարդկանց դեմ, ասում է Ջորաօ Տերը:

33 Քանզի նրանք չպետք է գերի տանեն իմ ժողովրդի դուստրերին՝ նրանց հեզության պատճառով, հակառակ դեպքում ես կայցելեմ նրանց դառն անեծքով, մինչև իսկ ի կործանում. քանզի նրանք չպետք է «պոռնկություն անեն, ինչպես հնում էին անում, ասում է Ջորաօ Տերը:

34 Եվ այժմ ահա, իմ եղբայրներ, դուք գիտեք, որ այս պատվիրանները տրվել էին մեր հայր Լեքիին. ուստի, դուք գիտեիք դրանք անցյալում. և դուք արժանացել եք մեծ դատապարտման. քանզի դուք արել եք այս բաները, որոնք դուք չպետք է արած լինեիք:

35 Ահա, դուք արել եք ավելի «մեծ անօրինություններ, քան Լամանացիները՝ մեր եղբայրները: Դուք կոտրել եք ձեր քնքուշ կանանց սրտերը և կորցրել եք ձեր զավակների վստահությունը, նրանց առաջ ձեր վատ օրինակի պատճառով, և նրանց սրտերի հեկեկոցը բարձրանում է վեր՝ առ Աստված, ձեր դեմ: Եվ Աստծո խոսքի խստության պատճառով, որը վայր է իջնում ձեր դեմ, շատ սրտեր մեռան՝ խոցված խորը վերքերով:

ԳԼՈՒԽ 3

Սրտով մաքուրներն ընդունում են Աստծո հաճելի խոսքը – Լամանացիների արդարությունը գերազանցում է Նեփիսացիների արդարությանը – Հակոբը նախազգուշացնում է պոռնկության, հեշտասիրության և ամեն մեղքի համար: Մոտ 544–421թթ. Ք.ծ.ա.:

ԲԱՅՅ, ահա, ես՝ Հակոբս, ցանկանում եմ խոսել ձեզ հետ, որ մաքուր եք սրտով: Նայեք առ Աստված մտքի կայունությամբ, և աղոթեք նրան խիստ մեծ հավատքով, և նա կսփոփի ձեզ ձեր չարչարանքների մեջ, և կպաշտպանի ձեր դատը, և դատաստան կուղարկի նրանց վրա, ովքեր փնտրում են ձեր կործանումը:

2 Ո՛վ դուք, բոլորդ, որ մաքուր եք սրտով, բարձրացրեք ձեր զուլխները և ընդունեք Աստծո հաճելի խոսքը և վայելեք նրա սերը. քանզի ձեզ թույլ է տրված, եթե ձեր մտքերը «կայուն են հավիտյան:

3 Բայց վա՛յ, վա՛յ ձեզ, որ մաքուր չեք սրտով, որ «կեղտոտ եք այսօր Աստծո առաջ, քանզի մինչև դուք չապաշխարեք, երկիրն անիծված է ձեզ համար. և Լամանացիները, որոնք կեղտոտ չեն ձեզ նման, այնուամենայնիվ, նրանք «անիծված են դառն անեծքով, կխարազանեն ձեզ, մինչև իսկ ձեր կործանումը:

4 Եվ սրընթաց գալիս է ժամանակը, որ եթե դուք չապաշխարեք, նրանք կտիրեն ձեր ժառանգության հողին, և Տեր Աստված

“Կառաջնորդի արդարներին հեռու՝ ձեր միջից դուրս:

5 Ահա, Լամանացիները՝ ձեր եղբայրները, որոնց դուք ատում եք իրենց կեղտոտության և անեծքի պատճառով, որը եկել է նրանց մաշկի վրա, ավելի արդար են, քան դուք. քանզի նրանք չեն “մոռացել Տիրոջ պատվիրանը, որը տրվել էր մեր հորը, որ նրանք պետք է ունենային միայն մեկ կին և ոչ մի հարձ չպետք է ունենային, և պոռնկություններ չպետք է արվեին նրանց մեջ:

6 Եվ այժմ, այս պատվիրանը նրանք ջանում են, որ պահեն. ուստի, այս պատվիրանը կատարելու այդ ջանքերի համար, Տեր Աստված չի կործանի նրանց, այլ “ողորմած կլինի նրանց հանդեպ. և մի օր նրանց կդառնան օրհնված ժողովուրդ:

7 Ահա, նրանց ամուսինները “սիրում են իրենց կանանց, և նրանց կանայք սիրում են իրենց ամուսիններին. և նրանց ամուսիններն ու նրանց կանայք սիրում են իրենց երեխաներին. և նրանց անհավատությունն ու ատելությունը ձեր հանդեպ՝ իրենց հայրերի անօրինության պատճառով է. ուստի, որքանո՞վ եք դուք ավելի լավը, քան նրանք, ձեր մեծ Ստեղծողի աչքում:

8 Ո՛վ իմ եղբայրներ, ես վախեցում եմ, որ եթե դուք չապաշխարեք ձեր մեղքերից, նրանց մաշկն ավելի սպիտակ կլինի, քան ձերը, երբ դուք բերվեք նրանց հետ Աստծո գահի առաջ:

9 Ուստի, մի պատվիրան եմ ես տալիս ձեզ, որն Աստծո խոսքն է, որ դուք այլևս չգազախոսեք նրանց դեմ՝ նրանց մաշկի մգության պատճառով. ոչ էլ դուք պետք է գազախոսեք նրանց դեմ՝ նրանց կեղտոտության պատճառով. այլ դուք պետք է հիշեք ձեր սեփական կեղտոտությունը և հիշեք, որ նրանց կեղտոտությունը եկել է իրենց հայրերի պատճառով:

10 Ուստի, դուք պետք է հիշեք ձեր “զավակներին, ինչպես է որ դուք վշտացրել եք նրանց սրտերն այն օրինակի պատճառով, որ դուք տվել եք նրանց առջև. և նաև հիշեք, որ ձեր կեղտոտության պատճառով դուք կարող եք կործանման բերել ձեր զավակներին, և նրանց մեղքերը կդիպվեն ձեր գլխին վերջին օրը:

11 Ո՛վ իմ եղբայրներ, ականջ դրեք իմ խոսքերին. արթնացրեք ձեր հոգիներին ունակությունները. սթափվեք, որ կարողանաք “գարթնել մահվան միրիսից. և ազատեք ձեզ “դժոխքի ցավերից, որ չլինի թե դառնաք դևի “հրեշտակներ՝ գցվելու այն ծծմբի և կրակի լիճը, որը երկրորդ “մահն է:

12 Եվ արդ, ես՝ Հակոբս, Նեփիի ժողովրդի հետ խոսեցի ավելի շատ բաներ՝ նախագգուշացնելով նրանց “պոռնկության և “հեշտասիրության, ու ամեն տեսակի մեղքի դեմ՝ նրանց ասելով դրանց սոսկալի հետևանքները:

13 Եվ գործերի մեկ հարյուրերորդ մասն այս ժողովրդի, որոնք այժմ դարձել էին բազմաքանակ,

4ա Օմնի 1.5-7, 12-13:

5ա Հակոբ 2.35:

6ա 2 Նեփի 4.3, 6-7,

Հել. 15.10-13:

7ա ՍՈՒ Ընտանիք. Սեր:

10ա ՍՈՒ Երեխա,

Երեխաներ:

11ա Ալմա 5.6-9:

բ ՍՈՒ Դժոխք:

գ 2 Նեփի 9.8-9:

դ ՍՈՒ Մահ հոգևոր:

12ա ՍՈՒ Պոռնկություն:

բ ՍՈՒ Յանկանալ,

Ամբարիշտ,

Ամբարշտություն:

չեն կարող գրվել ^աայս թիթեղների վրա. բայց նրանց գործերից շատերը գրված են ավելի մեծ թիթեղների վրա, և նրանց պատերազմները, և նրանց հակառակությունները, և նրանց թագավորների թագավորումը:

14 Այս թիթեղները կոչվում են Հակոբի թիթեղներ, և դրանք պատրաստված էին Նեփիի ձեռքով: Եվ ես վերջ եմ դնում այս խոսքերը խոսելուն:

ԳԼՈՒԽ 4

Բոլոր մարգարեները պաշտում էին Հորը՝ Քրիստոսի անունով – Աբրահամի կողմից Իսահակի մատուցումը՝ նմանությունն էր Աստծո ու նրա Միածնի – Մարդիկ պետք է հաշտեցնեն իրենց Աստծո հետ՝ Քավոթյան միջոցով – Հրեաները կներթնեն հիմնաքարը: Մոտ 544–421թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ ահա եղավ այնպես, որ ես՝ Հակոբս, շատ ծառայած լինելով իմ ժողովրդին՝ խոսքով (և ես չեմ կարող գրել, բացի իմ մի քանի խոսքերից, թիթեղների վրա մեր խոսքերը փորագրելու դժվարության պատճառով), և մենք գիտենք, որ այն բաները, որոնք մենք գրում ենք թիթեղների վրա, պիտի մնան.

2 Բայց ինչ բաներ էլ որ մենք գրենք որևէ բանի վրա, բացի թիթեղներից, պիտի ոչնչանան ու անհետանան. բայց մենք կարող ենք գրել մի քանի խոսքեր թի-

թեղների վրա, որոնք կտան մեր զավակներին, և նաև մեր սիրելի եղբայրներին գիտելիքի մի փոքր աստիճան մեր մասին, կամ իրենց հայրերի մասին,

3 Եվ այս բանում մենք, իսկապես, հրճվում ենք, և մենք տքնում ենք ջանասիրաբար, փորագրելով այս խոսքերը թիթեղների վրա, հուսալով, որ մեր սիրելի եղբայրները և մեր զավակները կստանան դրանք երախտապարտ սրտով, և կկարդան դրանք, որ կարողանան իմանալ իրենց առաջին ծնողների մասին ուրախությամբ, և ոչ թե տխրությամբ, կամ էլ արհամարհանքով:

4 Քանզի, այս միտումով ենք մենք գրել այս բաները, որպեսզի նրանք կարողանան իմանալ, որ մենք ^ագիտեինք Քրիստոսի մասին, և մենք ունեինք նրա փառքի մի հույս՝ նրա գալստից շատ հարյուրավոր տարիներ առաջ. և ոչ միայն մենք ինքներս ունեինք նրա փառքի մի հույս, այլ նաև բոլոր սուրբ ^ամարգարեները, որոնք մեզանից առաջ էին:

5 Ահա, նրանք հավատում էին Քրիստոսին և ^աերկրպագում էին Հորը՝ նրա անունով, և մենք նույնպես երկրպագում ենք Հորը՝ նրա անունով: Եվ այս նպատակով ենք մենք պահում Մովսեսի ^աօրենքը, որն ^աուղղում է մեր հոգիները դեպի նա. և այս պատճառով դա արդարություն է համարվում մեզ համար, ճիշտ այնպես, ինչպես համարվեց Աբրահամին՝ անապատում, Աստծո հրամաններին հնազանդ

13ա 1 Նեփի 19.1–4,
Հակոբ 1.1–4:
4 ա սուր Հիսուս Քրիստոս:
բ Դուկ. ԻԳ.25–27,
Հակոբ 7.11,

Մոսիա 13.33–35,
ՎեոՒ 20.26:
5ա Մովսես 5.8:
բ 2 Նեփի 25.24,
Հարոմ 1.11,

Մոսիա 13.27, 30,
Ալմա 25.15–16:
սուր Մովսեսի օրենք:
գ Գաղ. Գ.24:

լինելու համար, իր որդի Իսահակին մատուցում անելիս, որը նմանությունն է Աստծո և նրա Պիաժին Որդու:

6 Ուստի, մենք ուսումնասիրում ենք մարգարեներին, և մենք ունենք շատ հայտնություններ և մարգարեության ոգի. և ունենալով բոլոր այս Պկայությունները՝ մենք ձեռք ենք բերում հույս, և մեր հավատքը դառնում է անասան, այնքան, որ մենք, իրոք, կարող ենք Գիրամայել Հիսուսի Դանունով և անգամ ծառերը հնազանդվում են մեզ, թե՛ լեռները, թե՛ ծովի ալիքները:

7 Այնուամենայնիվ, Տեր Աստված մեզ ցույց է տալիս մեր թուլությունը, որ մենք կարողանանք իմանալ, որ նրա շնորհով և մարդկանց զավակների հանդեպ նրա մեծ բարեհաճություններով է, որ մենք զորություն ունենք անելու այս բաները:

8 Ահա, մեծ և զարմանալի են Տիրոջ գործերը: Որքան անքննելի են նրա խորհուրդների խորքերը. և անհնարին է, որ մարդ իմանա նրա բոլոր ուղիները: Եվ ոչ մի մարդ չգիտի նրա Դուրիների մասին, մինչև այն հայտնի չդարձվի նրան. ուստի, եղբայրներ, մի՛ արհամարհեք Աստծո հայտնությունները:

9 Քանզի ահա, նրա խոսքի

«զորությամբ Դմարդը եկավ երկրի երեսի վրա, երկիր, որն արարվել էր նրա խոսքի զորությամբ: Ուստի, եթե Աստված ի զորու եղավ խոսել և աշխարհը եղավ, և խոսել, և մարդը ստեղծվեց, Օ՛հ, ուրեմն ինչո՞ւ ի զորու չէ հրամայելու Գերկրագնդին, կամ իր ձեռքերի ստեղծագործությամբ երկրի երեսի վրա, ըստ իր կամքի և հաճության:

10 Ուստի, եղբայրներ, մի՛ փնտրեք խորհուրդ տալ Տիրոջը, այլ խորհուրդ վերցնել նրա ձեռքից: Քանզի, ահա, դուք ինքներդ գիտեք, որ նա խրատում է Դիմաստությամբ, և արդարությամբ, և մեծ ողորմածությամբ իր բոլոր գործերի վրա:

11 Ուստի, սիրելի՛ եղբայրներ, հաշտվեք նրա հետ, նրա Պիաժին Որդու՝ Քրիստոսի Դքավությամբ, և դուք կարող եք ձեռք բերել Գարություն, համաձայն հարության զորության, որը Քրիստոսի մեջ է, և ներկայացեք որպես Քրիստոսի Դառաջնապատույններ Աստծո համար, ունենալով հավատք, և փառքի բարի հույս ձեռք բերած նրանում, նախքան նա իրեն հայտնի կդարձնի մարմնում:

12 Եվ այժմ, սիրելիներ, մի՛ զարմացեք, որ ես ասում եմ ձեզ այս բաները. քանզի ինչո՞ւ չխոսել Քրիստոսի քավության մասին, և չհասնել նրա մասին կատարյալ

5դ Ծճ. ԻԲ.1–14,
Հովհ. 4.16–18:

սուր Պիաժին:

6ա սուր Մարգարեություն,
Մարգարեանալ:

բ սուր Վկայություն:

գ սուր Զորություն:

դ Գոր. 4.6–16,

3 Նեփի 8.1:

7ա Եթեր 12.27:

8ա Հռովմ. ԺԱ.33–36:

բ Վեճ. 19.10, 76.114:

սուր Աստծո

խորհուրդները:

գ Ա Վոր. Բ.9–16,

Ալմա 26.21–22:

սուր Գիտություն:

դ Ես. ԾԵ.8–9:

9ա Մորմ. 9.17,

Մովսես 1.32:

բ սուր Ստեղծել,

Ստեղծում. Մարդ,

Մարդիկ:

գ Հել. 12.8–17:

10ա2 Նեփի 9.28–29,

Ալմա 37.12, 37,

Վեճ. 3.4, 13:

բ սուր Ամենագետ.

Իմաստություն:

11ա Եթեր. Ե.9:

բ սուր Քավել, Քավություն:

գ սուր Հարություն:

դ Մոսիա 15.21–23, 18.9,

Ալմա 40.16–21:

12ա2 Նեփի 25.26:

գիտության, ինչպես նաև չհասնել գիտությանը՝ հարության և գալիք աշխարհի:

13 Ահա, իմ եղբայրներ, նա ով մարգարեանում է, թող մարգարեանա մարդկանց հասկացողության համար. քանզի ^աՀոգին խոսում է ճշմարտությունը և չի խոսում: Ուստի, այն խոսում է բաների մասին, ինչպես դրանք իրականում ^բկան, բաների մասին, ինչպես դրանք իրականում լինելու են. ուստի, այս բաները մեզ հայտնի են դարձվում ^գհստակորեն՝ մեր հոգիների փրկության համար: Բայց, ահա, մենք այս բաների միակ վկաները չենք. քանզի Աստված դրանք խոսել էր նաև մարգարեների հետ հնում:

14 Բայց ահա, հրեաները մի ^ախստապարանոց ժողովուրդ էին. և նրանք ^բարհամարհեցին պարզության խոսքերը, և սպանեցին մարգարեներին, և փնտրեցին բաներ, որոնք չէին կարող հասկանալ: Ուստի, նրանց ^գկուրության պատճառով, կուրություն, որը եկել էր նշանակետից այն կողմ նայելուց, նրանք պիտի անպայման ընկնեին. քանզի Աստված վերցրել է նրանցից իր պարզությունը և հանձնել նրանց շատ բաներ, որոնք նրանք չեն ^դկարող հասկանալ, քանի որ նրանք ցանկանում էին դա: Եվ քանի որ նրանք ցանկանում էին այդ, Աստված արեց այնպես, որ նրանք կարողանան սայթաքել:

15 Եվ այժմ, ես՝ Հակոբս, շարու-

նակում եմ Հոգուց առաջնորդվել՝ մարգարեանալու. քանզի ես կանխագգում եմ Հոգու ներգործումներով, որն իմ մեջ է, որ հրեաների ^ասայթաքելու պատճառով, նրանք ^բկմերժեն ^գքարը, որի վրա նրանք կկարողանային կառուցել և ունենալ ապահով հիմք:

16 Բայց ահա, ըստ սուրբ գրքերի, այս ^աքարը կդառնա այն մեծ և վերջին և միակ հաստատուն ^բհիմքը, որի վրա հրեաները կարող են կառուցել:

17 Եվ այժմ, իմ սիրելիներ, հնարավոր է արդյոք, որ սրանք հաստատուն հիմքը մերժելուց հետո, ^աերբեւ կարողանան կառուցել դրա վրա, որպեսզի այն կարողանա դառնալ նրանց անկյունի գլուխը:

18 Ահա, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես հայտնի կդարձնեմ այս խորհուրդը ձեզ. եթե ես ինչ-որ ձևով չսասանվեմ իմ կայունությունից Հոգու մեջ և չսայթաքեմ, ձեզ համար իմ չափից ավելի անհամադրության պատճառով:

ԳԼՈՒԽ 5

Հակոբը մեջ է բերում Չենոսի այլաբանությունը՝ ընտանի և վայրի ձիթենիների վերաբերյալ – Դրանք նմանեցվում են Իսրայելին ու հեթանոսներին – Իսրայելի ցրումը և հավաքումը կանխորոշված է – Ակնարկություններ են արվում Նեփիացիների և Լամանացիների

13ա սուր. Սուրբ Հոգի.

ճշմարտություն:

բ ՎեՌՖ 93.24:

գ Ալմա 13.23:

14ա Մատ. Իգ.37–38,

2 Նեփի 25.2:

բ Բ Կոր. ԺԱ.3,

1 Նեփի 19.7,

2 Նեփի 33.2:

գ Ես. ԽԳ.18,

Հովմ. ԺԱ.25:

դ 2 Նեփի 25.1–2:

15ա Ես. Ը.13–15,

Ա Կոր. Ա.23,

2 Նեփի 18.13–15:

բ 1 Նեփի 10.11:

գ սուր Անկյունաքար. Վեմ:

16ա Սաղ. ՃԺԸ.22–23:

բ Ես. ԻԸ.16, Հեղ. 5.12:

17ա Մատ. ԺԹ.30,

ՎեՌՖ 29.30:

և Իսրայելի ողջ տան մասին – Հեթանոսները կապտվաստվեն Իսրայելին – Վերջի վերջո այգին կայրվի: Մոտ 544–421թթ. Ք.ծ.ա.:

ԱՀԱ, իմ եղբայրներ, դուք չե՞ք հիշում, որ կարդացել եք մարգարե Պաղայի խոսքերը, որոնք նա խոսել էր Իսրայելի տան մասին՝ ասելով:

2 Ականջ արա, ո՞վ Իսրայելի տուն, և լսիր խոսքերն իմ՝ Տիրոջ մի մարգարեի:

3 Քանզի ահա, այսպես է ասում Տերը. Ես կհամեմատեմ քեզ, ո՞վ Իսրայելի տուն, մի ընտանի ծիծեռնու հետ, որը մի մարդ վերցրեց և խնամեց իր զայգում. և այն աճեց, և ծերացավ, և սկսեց փտել:

4 Եվ եղավ այնպես, որ այգու տերն առաջ գնաց, և նա տեսավ, որ իր ծիծեռնին սկսել էր փտել. և նա ասաց. Ես կետեմ այն, և կփորեմ նրա շուրջը, և կսնուցեմ այն, որ միգուցե այն կարողանա մատղաշ և նուրբ ընծյուղներ արձակել և չչորանա:

5 Եվ եղավ այնպես, որ նա էտեց այն, և փորեց նրա շուրջը, և խնամեց այն՝ համաձայն իր խոսքի:

6 Եվ եղավ այնպես, որ շատ օրեր անց, այն սկսեց մի քանի փոքր մատղաշ ու նուրբ ճյուղեր արձակել. բայց ահա, նրա հիմնական կատարը սկսեց չորանալ:

7 Եվ եղավ այնպես, որ այգու տերը տեսավ այդ, և նա ասաց իր ծառային. Ինձ վշտացնում է, որ ես պետք է կորցնեմ այս ծառը. ուստի, գնա և պոկիր Վալայի ծիծեռնու ճյուղերից և բեր դրանք այստեղ՝

ինձ մոտ. և մենք կպոկենք այն հիմնական ճյուղերը, որոնք սկսում են չորանալ, և մենք կզցենք դրանք կրակը, որ դրանք այրվեն:

8 Եվ, ահա, ասում է այգու Տերը. Ես հեռացնում եմ այս մատղաշ և նուրբ ճյուղերից շատերը, և ես կապտվաստեմ դրանք որտեղ որ կամենամ. և նշանակությամբ չունի՝ եթե լինի այնպես, որ այս ծառի արմատը չչորանա, ես կարող եմ պահպանել դրա պտուղն ինձ համար, ուստի ես կվերցնեմ այս մատղաշ և նուրբ ճյուղերը և կապտվաստեմ դրանք որտեղ որ կամենամ:

9 Վերցրու դու վալայի ծիծեռնու ճյուղերը և պատվաստիր դրանք նրանց տեղում. և սրանք, որոնք ես պոկել եմ, ես կզցեմ կրակը և կայրեմ, որպեսզի դրանք չզբաղեցնեն իմ այգու տարածքը:

10 Եվ եղավ այնպես, որ այգու Տիրոջ ծառան արեց այգու Տիրոջ խոսքի համաձայն, և պատվաստեց Վալայի ծիծեռնու ճյուղերը:

11 Եվ այգու Տերը դրա շուրջը փորել տվեց, և էտեց, և սնուցեց՝ ասելով իր ծառային. Ինձ վշտացնում է, որ ես պետք է կորցնեմ այս ծառը. այն պատճառով, որ միգուցե ես կարողանայի պահպանել դրա արմատները, որ դրանք չչորանային, որպեսզի ես կարողանայի պահպանել դրանք ինձ համար, ես արեցի այս բանը:

12 Ուստի, գնա՛ քո ճանապարհով, հետևի՛ր ծառին և սնուցի՛ր այն՝ իմ խոսքերի համաձայն:

13 Իսկ սրանք ես՝ կղնեմ իմ այգու ամենաստորին մասում,

5 1ա սուր Ձենոս:
3ա Եսել. Լ.2:8:
սուր Իսրայել:
բ Հռովմ. ԺԱ.17–24:

սուր Չիթենի:
գ Վեոմ 101.44:
սուր Տիրոջ այգին:
դ սուր Ուրացություն:

7ա Հռովմ. ԺԱ.17, 24:
9ա Հռովմ. Ա.13:
10ա սուր Հեթանոսներ:
13ա 1 Նեփի 10.12:

որտեղ որ կամենամ, դա քեզ համար նշանակություն չունի. և ես դա անում եմ, որպեսզի ես կարողանամ պահպանել ինձ համար ծառի բնական ճյուղերը. և նաև, որպեսզի ես ինձ համար կարողանամ ամբարել դրա պտուղը՝ եկող ժամանակի համար. քանզի ինձ վշտացնում է, որ ես պետք է կորցրեմ այս ծառը և դրա պտուղը:

14 Եվ եղավ այնպես, որ այգու Տերը գնաց իր ճանապարհով և թաքցրեց ընտանի ձիթենու բնական ճյուղերն այգու ամենաստորին մասերում՝ մի մասը մեկում և մի մասը մյուսում, ըստ իր կամքի ու հաճության:

15 Եվ եղավ այնպես, որ մի երկար ժամանակ անցավ և այգու Տերն ասաց իր ծառային. Արի՛, եկ գնա՛նք ներքև՝ այգի, որպեսզի կարողանանք աշխատել այգում:

16 Եվ եղավ այնպես, որ այգու Տերը և նաև ծառան գնացին ներքև՝ այգում աշխատելու: Եվ եղավ այնպես, որ ծառան ասաց իր Տիրոջը. Ահա, նայի՛ր այստեղ. տե՛ս ծառը:

17 Եվ եղավ այնպես, որ այգու Տերը նայեց ու տեսավ ծառը, որին պատվաստվել էին վայրի ձիթենու ճյուղերը. և այն շիվեր էր արձակել և սկսել էր «պտուղ տալ»: Եվ նա տեսավ, որ այն բարի էր. և դրա պտուղը նման էր բնական պտղին:

18 Եվ նա ասաց ծառային. Տե՛ս, վայրի ծառի ճյուղերն իրենց են վերցրել դրա արմատի խոնավությունը, այնպես որ նրա արմատը տվել է մեծ ուժ. և դրա արմատի մեծ ուժի պատճառով վայրի ճյուղերն առաջ են բերել ընտանի

պտուղ: Եվ, եթե մենք պատվաստած չլինեինք այս ճյուղերը, դրա ծառը չորացած կլիներ: Եվ այժմ, ահա, ես կամբարեն շատ պտուղ, որը դրա ծառն է տվել. և նրա պտուղը ես կամբարեն եկող ժամանակի համար, իմ սեփական անձի համար:

19 Եվ եղավ այնպես, որ այգու Տերն ասաց ծառային. Արի՛ գնանք այգու ամենաստորին մասը և տեսնենք, թե ծառի բնական ճյուղերն արդյոք չե՞ն տվել շատ պտուղ մույնպես, որպեսզի ես կարողանամ ամբարել դրա պտուղը եկող ժամանակի համար, իմ սեփական անձի համար:

20 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք առաջ գնացին՝ ուր Տերը թաքցրել էր ծառի բնական ճյուղերը, և նա ասաց ծառային՝ Տե՛ս սրանք. և նա տեսավ «առաջինը, որ այն շատ պտուղ էր տվել. և նա տեսավ նաև, որ այն բարի էր: Եվ նա ասաց ծառային. Վերցրու դրա պտղից և հավաքիր եկող ժամանակի համար, որպեսզի ես կարողանամ ամբարել այն իմ սեփական անձի համար. քանզի ահա, ասաց նա, այսքան երկար ժամանակ ես խնամում եմ այն, և այն շատ պտուղ է տվել:

21 Եվ եղավ այնպես, որ ծառան ասաց իր տիրոջը. Ի՞նչպես եկար դու այստեղ՝ տնկելու այս ծառը, կամ այս ծառի ճյուղը: Քանզի ահա, սա քո ողջ այգու տարածքում ամենամաքերրի տեղն էր:

22 Եվ այգու Տերն ասաց նրան. Խորհուրդ մի՛ տուր ինձ. ես գիտեի, որ դա հողի անբերրի տեղն է. ուստի ես ասացի քեզ, ես խնամել եմ այն այսքան երկար ժամանակ,

և դու տեսնում ես, որ այն շատ պտուղ է առաջ բերել:

23 Եվ եղավ այնպես, որ այգու Տերն ասաց իր ծառային. Նայիր այստեղ. ահա, ես տնկել եմ ծառի մեկ այլ ճյուղ մույնպես, և դու գիտես, որ այս տեղի հողն ավելի անբերրի է, քան առաջինը: Բայց ահա, ծառը: Ես խնամել եմ այն այսքան երկար ժամանակ, և այն շատ պտուղ է տվել. հետևաբար, հավաքիր այն և ամբարի՛ր եկող ժամանակի համար, որ ես կարողանամ պահպանել այն իմ սեփական անձի համար:

24 Եվ եղավ այնպես, որ այգու Տերն ասաց կրկին իր ծառային. Նայիր այստեղ և տե՛ս մեկ այլ ՝ ճյուղ ևս, որը ես եմ տնկել. տե՛ս, որ ես այն մույնպես խնամել եմ, և այն պտուղ է առաջ բերել:

25 Եվ նա ասաց ծառային. Նայիր այստեղ և տես վերջինը: Ահա, այս ես տնկել եմ ՝ լավ հողակտորի վրա. և այսքան երկար ժամանակ ես խնամում եմ այն, և միայն ծառի մի մասն է առաջ բերել ընտանի պտուղ, և ծառի ՝ մյուս մասն առաջ է բերել վայրի պտուղ. ահա, ես խնամել եմ այս ծառը մյուսների պես:

26 Եվ եղավ այնպես, որ այգու Տերն ասաց ծառային. Պոկիր ճյուղերը, որոնք բարի ՝ պտուղներ չեն տվել և գցիր դրանք կրակի մեջ:

27 Բայց ահա, ծառան ասաց նրան. Եկ էտենք այն և փորենք շուրջը, և սնուցենք այն մի քիչ ավելի երկար, որպեսզի միգուցե այն կարողանա բարի պտուղ

առաջ բերել քեզ համար, որպեսզի դու կարողանաս ամբարել այն՝ եկող ժամանակի համար:

28 Եվ եղավ այնպես, որ այգու Տերը և այգու Տիրոջ ծառան խնամեցին այգու ողջ պտուղը:

29 Եվ եղավ այնպես, որ մի երկար ժամանակ էր անցել, և այգու Տերն ասաց իր ՝ ծառային. Արի՛, եկ իջնենք այգի, որ կարողանանք այգուն նորից աշխատել: Քանզի, ահա, ՝ ժամանակը մոտենում է, և Պերջը շուտով գալիս է. ուստի, ես պետք է պտուղ ամբարենմ եկող ժամանակի համար, իմ սեփական անձի համար:

30 Եվ եղավ այնպես, որ այգու Տերը և ծառան գնացին ներքև՝ այգի. և նրանք եկան դեպի ծառը, որի բնական ճյուղերը կտրել էին, և վայրի ճյուղեր էին պատվաստել. և ահա, ամեն ՝ տեսակի պտուղ ծանրաբեռնել էր ծառը:

31 Եվ եղավ այնպես, որ այգու Տերը ճաշակեց պտղից՝ ամեն տեսակից իր քանակին համապատասխան: Եվ այգու Տերն ասաց. Ահա, այսքան երկար ժամանակ մենք խնամել ենք այս ծառը, և ես ամբարել եմ ինձ համար շատ պտուղ՝ եկող ժամանակի համար:

32 Բայց, ահա, այս անգամ այն շատ պտուղ է առաջ բերել, և չկա ՝ մեկը, որ բարի լինի: Եվ ահա, կա ամեն տեսակի վատ պտուղ. և դա ինձ ոչ մի օգուտ չի բերում, չնայած մեր ողջ աշխատանքին. և այժմ ինձ վշտացնում է, որ ես պետք է կորցնեմ այս ծառը:

33 Եվ այգու Տերն ասաց ծառա-

24ա Եզեկ. ԺԷ.22–24,
Ալմա 16.17;
3 Նեփի 15.21–24:
25ա 1 Նեփի 2.20:
բ 3 Նեփի 10.12–13:

26ա Մատ. Է.15–20,
Ալմա 5.36, ՎևոՒ 977:
29ա ՎևոՒ 101.55, 103.21:
բ սոՒ Վերջին օրեր,
Ետին օրեր:

գ 2 Նեփի 30.10,
Հակոբ 6.2:
30ա սոՒ Ուրացություն:
32ա ՋՍ–Պ 1.19:

յին. Ի՞նչ անենք ծառի համար, որ ես նորից լավ պտուղ պահպանեմ՝ իմ սեփական անձի համար:

34 Եվ ծառան ասաց իր տիրոջը. Ահա, քանի որ դու պատվաստեցիր վայրի ձիթենու ճյուղերը, դրանք սնուցեցին արմատները, այնպես որ դրանք կենդանի են, և դրանք չեն չորացել. ուստի, դու տեսնում ես, որ դրանք դեռ լավն են:

35 Եվ եղավ այնպես, որ այգու Տերն ասաց իր ծառային. Ծառը ոչ մի օգուտ չի բերում ինձ, և դրա արմատները ոչ մի օգուտ չեն բերում ինձ, քանի դեռ այն չար պտուղ պիտի առաջ բերի:

36 Այնուամենայնիվ, ես գիտեմ, որ արմատները բարի են, և իմ անձնական նպատակի համար եմ ես պահպանել դրանք. և դրանց մեծ ուժի պատճառով նրանք առայժմ վայրի ճյուղերից առաջ են բերել լավ պտուղ:

37 Բայց, ահա, վայրի ճյուղերն աճել են և խեղդել նրա արմատները. և որովհետև վայրի ճյուղերն ընկճել են նրա արմատները, այն առաջ է բերել շատ չար պտուղ. և քանի որ այն առաջ է բերել այդքան շատ չար պտուղ, դու տեսնում ես, որ այն սկսում է փչանալ. և այն շուտով հասունացած կլինի, այնպես որ կարող է կրակը գցվել, եթե մենք ինչ-որ բան չանենք դրա հետ՝ այն պահպանելու համար:

38 Եվ եղավ այնպես, որ այգու Տերն ասաց իր ծառային. Եկ գնանք ներքև՝ այգու ամենաստորին մասերը և տեսնենք, թե արդյո՞ք բնական ճյուղերը նույնպես չար պտուղ են առաջ բերել:

39 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք գնացին ներքև՝ այգու ամենաստորին մասերը: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք տեսան, որ բնական ճյուղերի պտուղը նույնպես դարձել էր ոչ պիտանի. այո, չառաջինը և երկրորդը, և նաև վերջինը. և բոլորը դարձել էին անպետք:

40 Եվ վերջինիս՝ վայրի պտուղը հաղթել էր ծառի այն մասին, որն առաջ էր բերել բարի պտուղ, մինչև իսկ ճյուղը չորացել էր և մահացել:

41 Եվ եղավ այնպես, որ այգու Տերը լաց եղավ և ասաց ծառային. Էլ ի՞նչ կարող էի ես անել իմ այգու համար:

42 Ահա, ես գիտեի, որ այգու ողջ պտուղը, բացի սրանցից, դարձել էր ոչ պիտանի: Եվ այժմ սրանք, որոնք մի ժամանակ տվել էին բարի պտուղ, նույնպես դարձան անպետք. և այժմ իմ այգու բոլոր ծառերը ոչ մի բանի պիտանի չեն, բացի կտրվելուց և կրակը գցվելուց:

43 Եվ տե՛ս, այս վերջինը, որի ճյուղը չորացել է, ես տնկել էի հողի լավ տեղում. այո, այսինքն՝ այնտեղ, որն ընտիր էր ինձ համար՝ իմ այգու հողի բոլոր մասերից առավել:

44 Եվ դու տեսնում ես, որ ես նաև կտրեցի այն, ինչը չգրադեցնում էր հողի այս տեղը, որ ես կարողանալի դրա փոխարեն տնկել այս ծառը:

45 Եվ դու տեսնում ես, որ դրա մի մասն առաջ էր բերել լավ պտուղ, իսկ դրա մյուս մասն առաջ էր բերել վայրի պտուղ. և քանի որ ես չպոկեցի դրա ճյուղերը և չգցեցի դրանք կրակի մեջ, ահա, դրանք

37ա Վև.Ու 45.28–30:

39ա Հակոբ 5.20, 23, 25:

40ա Մորմ. 6.6–18:

41ա2 Նեփի 26.24:

43ա2 Նեփի 1.5:

44ա2 Եթեբ 13.20–21:

հաղթել են լավ ճյուղերին, այնպես որ այն չորացել է:

46 Եվ այժմ, ահա, չնայած ողջ խնամքին, որը մենք տարել ենք իմ այգու, դրա ծառերը դարձել են ոչ պիտանի, այնպես որ դրանք լավ պտուղ չեն տալիս. և սրանք են հույս ունեի պահպանել, որ եկող ժամանակի համար ամբարների դրա պտուղն՝ իմ սեփական անձի համար: Բայց ահա, դրանք դարձան վայրի ծիծեռնու պես, և դրանք ոչ մի արժեք չունեն, բացի «կտրվելուց և կրակը գցվելուց. և դա վշտացնում է ինձ, որ ես պետք է կորցնեմ դրանք:

47 Բայց էլ ի՞նչ կարող էի անել ես իմ այգում: Մի՞թե ես բուլացրել եմ իմ ձեռքն այնպես, որ չեմ խնամել այն: Ո՛չ, ես խնամել եմ այն, և փորել եմ դրա շուրջը, և էտել եմ այն, և գոմադրել եմ այն. և ես «առաջ եմ մեկնել իմ ձեռքը, համարյա ողջ օրվա ընթացքում, և ^բվերջը մոռենում է: Եվ ինձ վշտացնում է, որ ես պետք է կտրեմ իմ այգու բոլոր ծառերը և գցեմ դրանք կրակը, որ դրանք այրվեն: Ի՞նչն էր, որ փչացրեց իմ այգին:

48 Եվ եղավ այնպես, որ ծառան ասաց իր տիրոջը. Արդյոք քո այգու ամբարտավանությունը չէ՞ պատճառը, դրա ճյուղերը չէ՞ն, որ հաղթեցին արմատներին, որոնք լավն են: Եվ քանի որ ճյուղերը հաղթել են դրա արմատներին, ահա, դրանք աճեցին ավելի արագ, քան արմատների ուժն էր՝ վերցնելով ուժն իրենց: Ահա, ես ասում եմ, արդյոք սա՞ չէր պատճառը, որ այգու ծառերը դարձան ոչ պիտանի:

49 Եվ եղավ այնպես, որ այգու

Տերն ասաց ծառային. Եկ գնանք և կտրենք այգու ծառերը և գցենք դրանք կրակի մեջ, որպեսզի դրանք չգրադեցնեն իմ այգու տարածքը, քանզի ես արեցի ամեն ինչ: Ե՞լ ինչ կարող էի ես անել իմ այգու համար:

50 Բայց, ահա, ծառան ասաց այգու Տիրոջը. Խնայիր այն «ևս մի քիչ:

51 Եվ Տերն ասաց. Այո՛, ես կխնայեմ նրան մի քիչ էլ, քանզի ինձ վշտացնում է, որ ես պիտի կորցնեմ իմ այգու ծառերը:

52 Ուստի, եկ վերցնենք սրանց «ճյուղերը, որոնք ես տնկել եմ իմ այգու ամենաստորին մասում և եկ պատվաստենք դրանք ծառին, որից դրանք աճել էին. և եկ պոկենք ծառից այն ճյուղերը, որոնց պտուղն ամենադառն է և ծառի բնական ճյուղերը պատվաստենք դրանց տեղում:

53 Եվ այս ես կանեմ, որպեսզի ծառը չչորանա, որ միգուցե ես կարողանամ պահպանել ինձ համար դրա արմատները՝ իմ անձնական նպատակի համար:

54 Եվ, ահա, ծառի բնական ճյուղերի արմատները, որոնք ես տնկել եմ որտեղ կամեցել եմ, դեռ կենդանի են. ուստի, որպեսզի ես կարողանամ պահպանել դրանք նաև իմ սեփական նպատակի համար, ես կվերցնեմ այս ծառի ճյուղերից, և ես դրանք «կպատվաստեմ դրանց: Այո, ես կպատվաստեմ դրանց վրա իրենց մայր ծառի ճյուղերը, որպեսզի ես կարողանամ պահպանել արմատները մույմպես՝ իմ սեփական անձի համար, որպեսզի երբ դրանք բա-

վականաչափ ուժեղ լինեն, միգուցե ինձ համար լավ պտուղ առաջ բերեն, և ես դեռ կարողանամ իմ այգու պտղով փառք ունենալ:

55 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք վերցրեցին բնական ծառից, որը դարձել էր վայրի, և պատվաստեցին բնական ծառերին, որոնք նույնպես դարձել էին վայրի:

56 Եվ նրանք նաև վերցրեցին բնական ծառերից, որոնք դարձել էին վայրի և պատվաստեցին իրենց մայր ծառի վրա:

57 Եվ այգու Տերն ասաց ծառային. Մի՛ պոկեք վայրի ճյուղերը ծառերից, բացի նրանցից, որոնք ամենադառն են. և դրանց վրա դուք պիտի պատվաստեք՝ համաձայն նրա, ինչ որ ես ասացի:

58 Եվ մենք նորից կխնամենք այգու ծառերը, և մենք կէտենք դրանց ճյուղերը. և մենք կպոկենք ծառերից այն ճյուղերը, որոնք հասունացած են, որոնք պետք է չորանան, և կզցենք դրանք կրակի մեջ:

59 Եվ այս ես անում եմ, որ, միգուցե, դրանց արմատները կարողանան իրենց անխաթարության շնորհիվ վերցնել ուժ. և որ ճյուղերի փոփոխության շնորհիվ, բարին կարողանա հաղթել չարին:

60 Եվ այն պատճառով, որ ես պահպանել եմ բնական ճյուղերը և դրանց արմատները, և որ բնական ճյուղերը նորից պատվաստել եմ իրենց մայր ծառին, և պահպանել եմ իրենց մայր ծառի արմատները, որ, միգուցե, իմ այգու ծառերը կարողանան նորից լավ ^ապտուղ առաջ բերել. և միգուցե ես կարողանամ ուրախություն ունենալ իմ այգու պտղով, և որպեսզի

ես կարողանամ անչափ հրճվել, որ ես պահպանել եմ առաջին պտղի արմատներն ու ճյուղերը,

61 Ուստի, առաջ գնա և ^ածառաներ կանչիր, որ մենք կարողանանք ջանասիրաբար ^աաշխատել այգում՝ մեր ողջ գործությամբ, որ մենք կարողանանք ուղի պատրաստել, որ ես կարողանամ բնական պտուղ առաջ բերել նորից, բնական պտուղ, որը բարի է և ամենաարժեքավորը՝ մյուս բոլոր պտուղներից առավել:

62 Ուստի, եկեք գնանք և աշխատենք մեր ողջ կարողությամբ այս վերջին անգամ, քանզի, ահա, վերջը մոտենում է, և այս վերջին անգամն է, որ ես կէտեմ իմ այգին:

63 Պատվաստեք ճյուղերը. սկսեք ^ավերջիններից, որ նրանք կարողանան լինել առաջինը, և որ առաջինները կարողանան լինել վերջինը, և փորեք ծառերի շուրջը՝ և՛ ծերի, և՛ երիտասարդի, և՛ առաջինի, և՛ վերջինի. և՛ վերջինի, և՛ առաջինի, որ բոլորը կարողանան սնվել ևս մեկ անգամ՝ վերջին անգամ:

64 Ուստի, փորեք դրանց շուրջը և էտեք դրանք, և մեկ անգամ ևս գոմադրեք դրանք, վերջին անգամ, քանզի վերջը մոտենում է: Եվ եթե լինի այնպես, որ այս վերջին պատվաստներն աճեն և առաջ բերեն բնական պտուղը, այն ժամանակ դուք պետք է ճանապարհ պատրաստեք դրանց համար, որպեսզի դրանք կարողանան աճել:

65 Եվ երբ դրանք սկսեն աճել, դուք պետք է մաքրեք այն ճյուղերը, որոնք առաջ են բերում դառը պտուղ՝ լավերի ուժին և դրանց չափին համապատասխան. և դուք

չպետք է "մաքրեք դրանց վատը բոլորը միանգամից, որ չլինի թե դրանց արմատները պատվաստի համար շատ ուժեղ լինեն և պատվաստը չորանա, և ես կորցնեմ իմ այգու ծառերը:

66 Քանզի ինձ վշտացնում է, որ ես պետք է կորցնեմ իմ այգու ծառերը. ուստի, դուք պետք է մաքրեք վատը՝ լավի աճելու հետ մեկտեղ, որ արմատները և կատարը կարողանան լինել հավասար ուժով, մինչև լավը հաղթի վատին, և վատը կտրվի և գցվի կրակի մեջ, որ դրանք չգբաղենցեն իմ այգու տարածքը. և այսպես ես վատն իմ այգուց կվերացնեմ:

67 Եվ բնական ծառի ճյուղերը կրկին բնական ծառին կպատվաստեն.

68 Եվ բնական ծառի ճյուղերը կպատվաստեն ծառի բնական ճյուղերին. և, այսպիսով, դրանք նորից ի մի կբերեն, որ դրանք առաջ բերեն բնական պտուղ, և դրանք կլինեն մեկ:

69 Եվ վատը դեն "կգցվի, այո, նույնիսկ այգու ողջ հողից. քանզի ահա, միայն այս մեկ անգամ ես կլետնեմ իմ այգին:

70 Եվ եղավ այնպես, որ այգու Տերն ուղարկեց իր "ծառային. և ծառան գնաց և արեց, ինչպես Տերը պատվիրել էր նրան և բերեց ուրիշ ծառաներ. և նրանք ^բքիչ էին:

71 Եվ այգու Տերն ասաց նրանց. Գնացեք և "աշխատեք այգում ձեր զորությամբ: Քանզի ահա, սա ^բվերջին անգամն է, որ ես պետք է խնամեմ իմ այգին. քանզի վերջը մոտ է՝ առ ձեռն, և ժամանակը

սրընթաց գալիս է. և եթե դուք ինձ հետ աշխատեք ձեր զորությամբ, դուք ^դուրախություն կունենաք պտղով, որը ես ինձ համար կամբարեմ եկող ժամանակի համար, որը շուտով կգա:

72 Եվ եղավ այնպես, որ ծառաները գնացին և աշխատեցին իրենց զորությամբ. և այգու Տերը նույնպես աշխատում էր նրանց հետ. և նրանք բոլոր բաներում հնազանդվում էին այգու Տիրոջ պատվիրաններին:

73 Եվ այգում սկսեց կրկին բնական պտուղ լինել. և բնական ճյուղերը սկսեցին աճել ու բուռն փթթել. և վայրի ճյուղերը սկսեցին պոկել ու դեն գցել. և նրանք պահում էին դրա արմատը և կատարը հավասար՝ դրա ուժին համապատասխան:

74 Եվ այսպես նրանք աշխատեցին, ամենայն փութաջանությամբ, համաձայն այգու Տիրոջ պատվիրանների, մինչև որ վատը դուրս գցվեց այգուց, և Տերը պահպանեց իր համար ծառերը, որոնք նորից դարձան բնական պտղով. և դրանք դարձան "մեկ մարմնի պես. և պտուղները հավասար էին. և այգու Տերը պահպանել էր իր համար բնական պտուղը, որն ամենաարժեքավորն էր նրա համար՝ սկզբից ի վեր:

75 Եվ եղավ այնպես, որ երբ այգու Տերը տեսավ, որ իր պտուղը լավն էր, և որ իր այգին այլևս ապականված չէր, նա մոտ կանչեց իր ծառաներին և ասաց նրանց. Ահա, այս վերջին անգամ մենք խնամեցինք իմ այգին. և դուք

65ա Վև.ՈՒ 86.6-7:

69ա 1 Նեփի 22.15-17, 23,

2 Նեփի 30.9-10:

70ա Վև.ՈՒ 101.55, 103.21:

^բ 1 Նեփի 14.12:

71ա Մատ. ԻՍ.28,

Հակոբ 6.2-3,

Վև.ՈՒ 33.3-4:

^բ Վև.ՈՒ 39.17, 43.28-30:

^գ Վև.ՈՒ 18.10-16:

74ա Վև.ՈՒ 38.27:

տեսնում եք, որ ես արեցի՝ ըստ իմ կամքի. և ես պահպանեցի բնական պտուղը, որ այն լավն է, նույնիսկ, ճիշտ ինչպես սկզբում էր: Եվ «օրհնված եք դուք. քանզի դուք ջանասեր եղաք՝ ինձ հետ այգում աշխատելիս, և պահեցիք իմ պատվիրանները, և ինձ համար նորից բերեցիք ^բբնական պտուղը, այնպես որ իմ այգին այլևս ապականված չէ, և վատը դեն է գցված, ահա, դուք պետք է ինձ հետ իմ այգու պտղի համար ուրախություն ունենաք:

76 Քանզի ահա, «երկար ժամանակ, իմ սեփական անձի համար ես կամբարեմ իմ այգու պտուղն այն ժամանակի համար, որը սրընթաց գալիս է. և վերջին անգամ եմ ես խնամել իմ այգին, և էտել այն, և փորել դրա շուրջը, և գոմատրել այն. ուստի, ես կամբարեմ պտուղն իմ իսկ անձի համար երկար ժամանակ՝ համաձայն նրա, ինչ ես խոսեցի:

77 Եվ երբ ժամանակը գա, երբ չար պտուղը նորից գա իմ այգին, այն ժամանակ ես հավաքել կտամ լավը և վատը. և լավը ես կպահեմ ինձ համար, իսկ վատը դեն կգցեմ իր ուրույն տեղը: Եվ ապա կգա «^աժամանակը և վերջը. և ես «այրել կտամ իմ այգին կրակով:

ԳԼՈՒԽ 6

Վերջին օրերին Տերը ետ կրերի

Իսրայելը – Աշխարհը կայրվի կրակով – Մարդիկ պետք է հետևեն Քրիստոսին՝ ծծմբի և կրակի լճից խուսափելու համար: Մոտ 544–421թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ այժմ ահա, իմ եղբայրներ, ինչպես ես ասացի ձեզ, որ ես մարգարեանալու էի, ահա, սա է իմ մարգարեությունը, որ բաները, որոնք այս մարգարե «Ձենոսը խոսել է Իսրայելի տան վերաբերյալ, որում նա նմանեցնում է նրանց ընտանի ձիթենու, պետք է հաստատ կատարվեն:

2 Եվ օրը, երբ նա կրկին կմեկնի իր ձեռքը՝ երկրորդ անգամ ետ «բերելու իր ժողովրդին, այն օրն է, այո՛, այսինքն՝ վերջին անգամը, որ Տիրոջ «ծառաներն առաջ կգնան նրա «գործությանը՝ «սնուցելու և էտելու նրա «այգին. և դրանից հետո «վերջը շուտով գալիս է:

3 Եվ որքա՛ն օրհնված են նրանք, ովքեր ջանասիրաբար աշխատել են նրա այգում. և որքա՛ն անիծված են նրանք, ովքեր դուրս կգցվեն իրենց ուրույն տեղը: Եվ աշխարհը «կայրվի կրակով:

4 Եվ որքա՛ն ողորմած է մեր Աստված հանդես մեզ, քանզի նա հիշում է «Իսրայելի տունը՝ և՛ արմատները, և՛ ճյուղերը. և նա առաջ է մեկնում իր «ձեռքը դեպի նրանց, ողջ օրվա ընթացքում. և նրանք «խստապարանոց ու հակառակվող ժողովուրդ են. բայց բոլոր նրանք, ովքեր չեն կարծրացնի

75ա1 Նեփի 13.37:

բ սուր Իսրայել:

76ա1 Նեփի 22.24–26:

սուր Հազարամյակ:

77ա Հայտ. Ի.2–10,

ՎեՌԻ 29.22–24,
43.29–33, 88.110–116:

բ սուր Աշխարհ –

Աշխարհի վերջը:

6 1ա Հակոբ 5.1

2ա1 Նեփի 22.10–12,

ՎեՌԻ 110.11:

սուր Ավետարանի

վերականգնումը:

բ Հակոբ 5.61:

գ 1 Նեփի 14.14:

դ Հակոբ 5.71:

ե սուր Տիրոջ այգին:

գ 2 Նեփի 30.10:

3ա2 Նեփի 27.2,

Հակոբ 5.77,

3 Նեփի 25.1:

4աԲ Թագ. Է.24:

բ Հակոբ 5.47:

գ Մոսիա 13.29:

իրենց սրտերը, կփրկվեն Աստծո արքայությունում:

5 Ուստի, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես աղաչում եմ ձեզ լրջմտության խոսքերով, որ դուք ապաշխարեք և գաք սրտի ողջ նվիրվածությամբ և «հարեք Աստծուն, ինչպես նա է հարում ձեզ: Եվ մինչ նրա ողորմության Քրիստոսը մեկնված է դեպի ձեզ՝ օրվա լույսի մեջ, մի կարծրացրեք ձեր սրտերը:

6 Այո, այսօր, եթե դուք կամեցում եք լսել նրա ձայնը, մի կարծրացրեք ձեր սրտերը, քանզի ինչո՞ւ «մեռնեք:

7 Քանզի ահա, ողջ օրվա ընթացքում Աստծո բարի խոսքով սնվելուց հետո, մի՞թե դուք առաջ կբերեք չար պտուղ, որ անխուսափելիորեն «կտրվեք և կրակի մեջ գցվեք:

8 Ահա, մի՞թե դուք ժխտելու եք այս խոսքերը: Մի՞թե դուք ժխտելու եք մարգարեների խոսքերը. և մի՞թե դուք ժխտելու եք բոլոր խոսքերը, որոնք խոսվել են Քրիստոսի վերաբերյալ, նրա մասին այդքան շատերի խոսելուց հետո. և ուրանալու եք Քրիստոսի բարի խոսքը, և Աստծո զորությունը, և Սուրբ Հոգու «պարզև, և հանգցրնելու եք Սուրբ Հոգին, և մի ծաղր եք սարքելու փրկագնման մեծ ծրագրից, որը դրվել է ձեզ համար:

9 Չգիտե՞ք դուք, որ եթե դուք անեք այս բաները, որ փրկագնման և հարության զորությունը, որը Քրիստոսում է, կբերի ձեզ կանգնելու ամոթով և սոսկալի

«հանցանքով Աստծո Պատարանի առաջ:

10 Եվ համաձայն «արդարադատության զորության, քանզի արդարադատությունը չի կարող մերժվել, դուք պետք է գնաք այն կրակի և ծծմբի լիճը, որի բոցերն անմար են, և որի ծուխը բարձրանում է վեր, հավիտյանս հավիտենից, կրակի և ծծմբի լիճ, որն «անվերջ «տանջանք է:

11 Օ՛ ուրեմն, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ապաշխարեք և ներս մտեք «նեղ դռնով, և շարունակեք այն անձուկ ճանապարհով, մինչև որ ձեռք բերեք հավերժական կյանք:

12 Օ՛, եղեք «իմաստուն. ի՞նչ կարող եմ ասել ավելին:

13 Ի վերջո, ես հղում եմ ձեզ մնաք բարով, մինչև ես կհանդիպեմ ձեզ Աստծո հաճելի դատարանի առջև, դատարան, որը «սոսկալի ահ ու վախ է ներշնչում ամբարիշտներին: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 7

Մերեմն ուրանում է Քրիստոսին, վիճում է Հակոբի հետ, նշան է պահանջում և զարկվում է Աստծուց – Բոլոր մարգարեները խոսել են Քրիստոսի և նրա քավության մասին – Նեփիացիներն իրենց օրերն անցկացրեցին, որպես թափառականներ՝ ծնված նեղության մեջ և ստոված Լամանացիների կողմից: Մոտ 544–421թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ արդ եղավ այնպես, մի քանի

5ա սուր Միություն:

բ Ավմա 5.33–34,

3 Նեփի 9.14:

6ա Եզեկ. ԺԸ.21–23:

7ա Ավմա 5.51–52,

3 Նեփի 27.11–12:

8ա սուր Սուրբ Հոգու

պարզև:

9ա Մոսիա 15.26:

սուր Մեղավորություն:

բ սուր Վերջին

դատաստան:

10ա սուր Արդարադատու-

թյուն:

բ 2 Նեփի 28.23:

սուր Դժոխք:

գ ՎեՌԻ 19.10–12:

դ սուր Նգովք:

11ա 2 Նեփի 9.41:

12ա Մորմ. 9.28:

13ա Ավմա 40.14:

տարի անցնելուց հետո, մի մարդ եկավ Նեփիի ժողովրդի մեջ, որի անունը Սերեմ էր:

2 Եվ եղավ այնպես, որ նա սկսեց քարոզել ժողովրդի մեջ և հայտարարել նրանց, որ չի լինելու ոչ մի Քրիստոս: Եվ նա քարոզում էր շատ բաներ, որոնք շողոքորթում էին ժողովրդին. և նա այդ անում էր, որպեսզի կարողանար տապալել Քրիստոսի վարդապետությունը:

3 Եվ նա գործում էր ջանասիրաբար, որ կարողանար մոլորեցնել մարդկանց սրտերը, այնպես որ նա մոլորեցրել էր շատերի սրտերը, և իմանալով, որ ես՝ Հակոբս, ունեի հավատք Քրիստոսում, որը պիտի գար, նա շատ էր հնարավորություն փնտրում, որ կարողանար գալ ինձ մոտ:

4 Եվ նա ուսյալ էր, այնպես, որ նա ուներ ժողովրդի լեզվի կատարյալ իմացություն. ուստի, կարողանում էր օգտագործել անչափ շողոքորթություն և խոսքի մեծ գործություն՝ ըստ դևի գորուքյան:

5 Նա հույս ուներ՝ սասանել ինձ իմ հավատքից, չնայած բազմաթիվ "հայտնություններին և շատ բաներին, որոնք ես տեսել էի այս բաների վերաբերյալ. քանզի ես, իրոք, տեսել էի հրեշտակներ, և նրանք սպասավորել էին ինձ: Եվ նաև լսել էի Տիրոջ ձայնն ինձ հետ բառերով խոսելիս, ժամանակ առ ժամանակ. ուստի, ես չէի կարող սասանվել:

6 Եվ եղավ այնպես, որ նա եկավ ինձ մոտ, և այս կերպ խոսեց ինձ հետ՝ ասելով. Եղբայր Հակոբ, ես

շատ առիթներ եմ փնտրել, որ կարողանայի խոսել քեզ հետ. քանզի ես լսել եմ և նաև գիտեմ, որ դու շատ ես շրջում՝ քարոզելով այն, ինչը դուք կոչում եք ավետարան, կամ Քրիստոսի վարդապետություն:

7 Եվ դու այս ժողովրդից շատերին ես մոլորեցրել, այնպես որ նրանք խեղաթյուրում են Աստծո ճշմարիտ ճանապարհը և չեն "պահում Մովսեսի օրենքը, որը ճշմարիտ ուղին է. և փոխում են Մովսեսի օրենքը պաշտամունքով մի էակի, որը դու ասում ես պետք է գա շատ հարյուրավոր տարիներ հետո: Եվ այժմ, ահա, ես՝ Սերեմս, հայտարարում եմ քեզ, որ դա հայհոյանք է. քանզի ոչ մի մարդ չգիտի այսպիսի բաների մասին, քանզի նա ^բչի կարող ասել եկող բաների մասին: Եվ այս ձևով Սերեմը վիճեց ինձ հետ:

8 Բայց ահա, Տեր Աստված իմ հոգին լցրեց իր "Հոգով, այնպես որ ես կարկամեցի նրան իր բոլոր խոսքերում:

9 Եվ ես ասացի նրան. Ուրանո՞ւմ ես Քրիստոսին, որը պիտի գա, և նա ասաց. Եթե լինեք ինչ-որ մի Քրիստոս, ես չէի ուրանա նրան, բայց ես գիտեմ, որ ոչ մի Քրիստոս չկա, ո՛չ եղել է, ո՛չ էլ երբևէ կլինի:

10 Եվ ես ասացի նրան. Հավատո՞ւմ ես դու սուրբ գրքերին, և նա ասաց՝ Այո՞:

11 Եվ ես ասացի նրան. Ուրեմն, դու չես հասկանում դրանք, քանզի դրանք, իրոք, վկայում են Քրիստոսի մասին: Ահա, ես ասում եմ քեզ, որ մարգարեներից ոչ մեկը

չի գրել, ոչ էլ «մարգարեացել է՝ առանց այս Քրիստոսի մասին խոսելու:

12 Եվ սա բոլորը չէ. ինձ հայտնի է դարձվել, քանզի ես լսել եմ ու տեսել, և դա ինձ հայտնի է դարձվել նաև Սուրբ Հոգու «գործքամբ. ուստի, ես գիտեմ՝ եթե չարվի քավություն, ողջ մարդկությունը պիտի թկորչի:

13 Եվ եղավ այնպես, որ նա ասաց ինձ. Յույց տուր ինձ մի «նշան այդ Սուրբ Հոգու գործքամբ, որի միջոցով դու այդքան շատ գիտես:

14 Եվ ես ասացի նրան. Ի՞նչ եմ ես, որ փորձեմ Աստծուն, ցույց տալու քեզ մի նշան այն բանի վերաբերյալ, որը դու գիտես, որ «ճշմարիտ է: Սակայն դու կուրանաս այն, որովհետև դու թղկից ես: Այնուամենայնիվ, իմ կամքը թող չկատարվի. բայց եթե Աստված զարկի քեզ, թող դա լինի մի նշան քեզ համար, որ նա ունի գործքուն, և՛ երկնքում, և՛ երկրի վրա. և նաև, որ Քրիստոսը պետք է գա: Եվ քո կամքը կատարվի, ո՞վ Տեր, և ոչ թե իմը:

15 Եվ եղավ այնպես, որ երբ ես՝ Հակոբս, խոսեցի այս խոսքերը, Տիրոջ գործքունը եկավ նրա վրա, այնպես որ նա ընկավ գետնին: Եվ եղավ այնպես, որ նրան կերակրեցին շատ օրերի ընթացքում:

16 Եվ եղավ այնպես, որ նա ասաց ժողովրդին. Էգուց միասին հավաքվեք, քանի որ ես մեռնելու

եմ. ուստի, ես ուզում եմ խոսել ժողովրդի հետ, մինչև իմ մեռնելը:

17 Եվ եղավ այնպես, որ հաջորդ օրը բազմությունը հավաքվեց միասին, և նա խոսեց հստակորեն նրանց հետ և ուրացավ այն բաները, որոնք նա սովորեցրել էր նրանց, և դավանեց Քրիստոսին, և Սուրբ Հոգու գործքամբ և հրեշտակների սպասավորությամբ:

18 Եվ նա հստակորեն խոսեց նրանց հետ, որ նա «խաբված էր եղել թղկի գործքամբ: Եվ նա խոսեց դժոխքի, և հավերժության, և հավերժական պատժի մասին:

19 Եվ նա ասաց. Ես վախենում եմ, որ միգուցե ես գործել եմ «աններելի մեղք, քանզի ես ստել եմ Աստծուն. քանզի ես ուրանում էի Քրիստոսին և ասում էի, որ հավատում էի սուրբ գրքերին. և դրանք իրոք վկայում են նրա մասին: Եվ քանի որ ես այսպես ստել եմ Աստծուն, ես մեծապես վախենում եմ, չլինի թե իմ դրությունը թուսկալի լինի. բայց ես խոստովանում եմ Աստծուն:

20 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նա ասաց այս խոսքերը, նա չկարողացավ ասել ավելին, և նա հոգին «տվեց:

21 Եվ երբ բազմությունը վկա եղավ, որ նա խոսեց այս բաները, երբ նա հոգին տալու վրա էր, նրանք անչափ ապշեցին. այնքան, որ Աստծո գործքունն իջավ նրանց վրա, և նրանք «ուժասպառ եղան, այնպես որ ընկան գետնին:

11ա Հայտ. ԺԹ.10,
1 Նեփի 10.5,
Հակոբ 4.4,
Մոսիա 13.33–35,
Վե.ՌԻ 20.26:
սուր Հիսուս Քրիստոս:
12ա սուր Աստված,
Աստվածազուլու –

Աստված Սուրբ Հոգին.
Սուրբ Հոգի:
բ 2 Նեփի 2.21:
13ա Մատ. ԺԶ.1–4,
Ալմա 30.43–60:
սուր Նշան:
14ա Ալմա 30.41–42:
բ Ալմա 30.53:

18ա Ալմա 30.53:
սուր Խաբկանք,
Խաբել, Խաբություն:
բ սուր Դև:
19ա սուր Աններելի մեղք:
բ Մոսիա 15.26:
20ա Երեմ. ԻԸ.15–17:
21ա Ալմա 19.6:

22 Եվ այս բանը հաճելի էր ինձ՝ Հակոբիս համար, քանզի ես խնդրել էի դա իմ Հորից, որը երկնքում էր. քանզի նա լսել էր իմ աղաղակը և պատասխանել իմ աղոթքին:

23 Եվ եղավ այնպես, որ Աստծո խաղաղությունը և սերը վերականգնվեց կրկին ժողովրդի մեջ. և նրանք՝ քննում էին այս տուրք գրքերը և այլևս չէին լսում այս ամբարիշտ մարդու խոսքերին:

24 Եվ եղավ այնպես, որ շատ միջոցներ հնարվեցին՝ Լամանացիներին՝ ուղղելու և վերադարձնելու ճշմարտության իմացությանը, բայց այդ բոլորը՝ թուր էր, քանզի նրանք հրճվում էին Պատերազմներով և Պարյունահեղությանը, և նրանք հավերժական Կատելություն ունեին մեր՝ իրենց եղբայրների հանդեպ: Եվ նրանք շարունակ ջանում էին կործանել մեզ իրենց բազկի ուժով:

25 Ուստի, Նեփիի ժողովուրդն ամրացնում էր իրեն, նրանց դեմ, զենքերով և ողջ զորությամբ՝ ապավինելով Աստծուն և իր փրկության Վեմին. ուստի, նրանք առ այժմ դառնում էին իրենց թշնամիներին հաղթողներ:

26 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Հակոբս, սկսեցի ծերանալ. և այս ժո-

ղովրդի հիշատակարանը լինելով պահված Նեփիի Մյուս թիթեղների վրա, ուստի ես եզրափակում եմ այս հիշատակարանը՝ հայտարարելով, որ ես գրել եմ իմ իմացության գերագույնին համապատասխան՝ ասելով, որ ժամանակն անցավ մեզ հետ, և նաև մեր Պայանքն անցավ, կարծես երազ լինել մեզ համար, մենք լինելով միայնակ և մռայլ մի ժողովուրդ՝ թափառականներ, դուրս գցված Երուսաղեմից, ծնված նեղությունների մեջ, անապատում, և ատված մեր եղբայրների կողմից, որոնք պատերազմներ և հակառակություններ էին առաջացնում. ուստի, մենք սզացինք մեր բոլոր օրերում:

27 Եվ ես՝ Հակոբս, տեսա, որ ես պետք է շուտով վար իջնեի իմ գերեզմանը. ուստի, ես ասացի իմ որդուն՝ Մեմուսին. Վերցրո՛ւ այս թիթեղները: Եվ ես ասացի նրան այն բաները, որոնք իմ եղբայր Նեփին Պատվիրել էր ինձ, և նա խոստացավ հնազանդություն հրամաններին: Եվ ես վերջ եմ դնում այս թիթեղների վրա իմ գրելուն, գրություն, որը փոքր եղավ. իսկ ընթերցողին ես հղում եմ մնաս բարով, հուսալով, որ իմ եղբայրներից շատերը կկարդան իմ խոսքերը: Եղբայրներ՛, մնաք բարով:

ԵՆՈՎՍԻ ԳԻՐՔԸ

Ենովսն աղոթում է զորությամբ և ձեռք է բերում մեղքերի բողոքություն –

Տիրոջ ձայնը գալիս է նրա մտքի մեջ՝ խոստանալով փրկություն

23ա Ալմա 17.2:
24ա Ենովս 1.20:
բ Ենովս 1.14:
գ Մոսիա 10.11–18:
դ Հարոմ 1.6,

Ալմա 26.23–25:
ե 2 Նեփի 5.1–3,
Մոսիա 28.2:
25ա սո՛ւ Վեմ:
26ա 1 Նեփի 19.1–6,

Հարոմ 1.14–15:
սո՛ւ Թիթեղներ:
բ Հակ. Դ.14:
27ա Ենովս 1.1:
բ Հակոբ 1.1–4:

Լամանացիների համար, մի օր՝ ապագայում – Նեփիացիները ջանում էին դարձիք բերել Լամանացիներին – Ենովսը հրճվում է իր Բալիշով: Մոտ 420թ. Ք.ծ.ա.:

ԱՀԱ, եղավ այնպես, որ ես՝ Ենովս, գիտենալով իմ հորը, որ ¹նա արդար մարդ էր, – քանզի նա ինձ ²սովորեցրել էր իր լեզվով և նաև Տիրոջ ³խրատով ու ուսմունքով, – և օրհնված լինի իմ Աստծո անունը դրա համար, –

2 Եվ ես կպատմեմ ձեզ ⁴գոտեմարտի մասին, որը ես ունեցա Աստծո առաջ մինչև մեղքերի ⁵թողություն ստացա:

3 Ահա, ես գնացել էի գազաններ որսալու անտառներում, և խոսքերը, որոնք ես հաճախ լսել էի իմ հորն ասելիս, հավերժական կյանքի և սրբերի ⁶ուրախության մասին, խորը ⁷ընկղմվել էին իմ սրտում:

4 Եվ իմ հոգին ⁸բաղցում էր. և ես ⁹ծնկի իջա իմ Արարչի առջև, և ես աղաղակեցի առ նա՝ զորեղ ¹⁰հաղոթքով և աղաչանքով իմ սեփական հոգու համար. և ողջ օրվա ընթացքում ես աղաղակեցի առ նա, այո, և երբ եկավ գիշերը ես դեռ բարձրացնում էի իմ ձայնը վեր, այնպես որ այն հասավ երկինքներին:

5 Եվ մի ¹¹ձայն եկավ ինձ՝ ասելով.

Ենովս, քո մեղքերը ներված են քեզ, և դու պիտի օրհնվես:

6 Եվ ես՝ Ենովս, գիտեի, որ Աստված չէր կարող ստել. ուստի, իմ հանցանքը սրբվեց:

7 Եվ ես ասացի. Տե՛ր, ի՞նչպես եղավ դա:

8 Եվ նա ասաց ինձ. Քրիստոսի հանդեպ քո ¹²հավատքի շնորհիվ, որին դու երբեք նախկինում ո՛չ լսել ես, ո՛չ տեսել: Եվ շատ տարիներ կանցնեն նախքան նա իրեն հայտնի կդարձնի մարմնում. ուստի, գնա՛, քո հավատքը քեզ ¹³ողջ դարձրեց:

9 Արդ, եղավ այնպես, որ երբ ես լսեցի այս խոսքերը, ես սկսեցի ¹⁴ցանկություն զգալ իմ եղբայրների՝ Նեփիացիների բարօրության համար. ուստի, ես ¹⁵դուրս թափեցի իմ ողջ հոգին առ Աստված, նրանց համար:

10 Եվ մինչ ես այսպես պայքարում էի հոգում, ահա, Տիրոջ ձայնը կրկին եկավ իմ ¹⁶մտքի մեջ՝ ասելով. Ես կայցելեմ քո եղբայրներին՝ իմ պատվիրանները պահելու մեջ իրենց ջանասիրության համաձայն: Ես ¹⁷տվել եմ նրանց այս երկիրը, և այն սուրբ երկիր է. և ես չեմ ¹⁸հանձնում այն, բացի դա լինի անօրինության պատճառով. ուստի, ես կայցելեմ քո եղբայրներին, ինչպես ես եմ ասել, և նրանց օրինազանցությունները

[ԵՆՈՎԱՍ]

11ա սուր Ենովս՝ Հակոբի որդի:
 բ 2 Նեփի 2.2–4:
 գ 1 Նեփի 1.1–2:
 դ Եփես. 2.4:
 2ա Ծն. ԼԲ.24–32, Ավմա 8.10:
 սուր Ապաշխարել, Ապաշխարություն:
 բ սուր Մեղքերի

թողություն:
 3ա սուր Ուրախություն:
 բ 1 Նեփի 10.17–19, Ավմա 36.17–21:
 4ա 2 Նեփի 9.51, 3 Նեփի 12.6:
 բ սուր Պատկառանք:
 գ սուր Աղոթք:
 5ա սուր Հայտնություն:
 8ա Եթեր 3.12–13:
 սուր Հավատք:

բ Մատ. Թ.22:
 9ա 1 Նեփի 8.12, Ավմա 36.24:
 բ 2 Նեփի 33.3, ՄԽ 1.8, Ավմա 34.26–27:
 10ա սուր Ոգեշնչում, Ոգեշնչել. Միսք:
 բ 1 Նեփի 2.20:
 գ Եթեր 2.7–12:

ես վար կբերեմ ցավով՝ իրենց իսկ գլխին:

11 Եվ ես՝ Ենովս, այս խոսքերը լսելուց հետո, իմ հավատքով անսասան եղա Տիրոջ հանդեպ. և ես աղոթեցի առ նա՝ շատ մեծ ճիգեր քափելով իմ եղբայրների՝ Լամանացիների համար:

12 Եվ եղավ այնպես, որ երբ ես ՝աղոթեցի և տքնեցի ողջ ջանասիրությամբ, Տերն ասաց ինձ. Ես կտամ քեզ, քո ՝ ցանկությունների համաձայն, քո հավատքի շնորհիվ:

13 Եվ այժմ ահա, այս էր այն ցանկությունը, որ ես ցանկացա նրանից, – որ եթե լինեք այնպես, որ իմ ժողովուրդը՝ Նեփիացիները, ընկնեին օրինազանցության մեջ և ինչ-որ ձևով ՝ կործանվեին, իսկ Լամանացիները չկործանվեին, որ Տեր Աստված ՝ պահպաներ իմ ժողովրդի՝ Նեփիացիների մի հիշատակարան. նույնիսկ եթե դա լինեք իր սուրբ բազկի գործությամբ, որ մի օր, ապագայում, այն ի հայտ ՝ բերվեք Լամանացիների համար, որ գուցե նրանք կարողանային ՝ բերվել փրկության, –

14 Քանզի ներկայումս, նրանց ճշմարիտ հավատքի վերադարձնելու մեր ճիգերը ՝ զուր էին: Եվ նրանք երդվել էին իրենց ցասման մեջ, որ, եթե դա հնարավոր լիներ, նրանք ՝ կործանելու էին մեր հիշատակարանները և մեզ, և նաև մեր հայրերի բոլոր ավանդությունները:

15 Ուստի, իմանալով, որ Տեր

Աստված ի գորու է ՝ պահպանելու մեր հիշատակարանները, ես շարունակ կանչում էի առ նա, քանզի նա ասել էր ինձ. Ինչ բան, որ դու խնդրես հավատքով, հավատալով, որ դու պիտի ստանաս Քրիստոսի անունով, դու կստանաս այն:

16 Եվ ես ունեի հավատք և կանչում էի առ Աստված, որ նա ՝ պահպանի ՝ հիշատակարանները. և նա ուխտեց ինձ հետ, որ նա առաջ ՝ կբերի դրանք Լամանացիների համար՝ իրեն իսկ հարմար ժամանակ:

17 Եվ ես՝ Ենովս, գիտեի, դա կլինեք համաձայն այն ուխտի, որը նա արել էր. ուստի, իմ հոգին հանգստացավ:

18 Եվ Տերն ասաց ինձ. Քո հայրերը նույնպես ինձանից խնդրել էին այս բանը. և դա պետք է արվի նրանց համար՝ համաձայն իրենց հավատքի. քանզի նրանց հավատքը նման էր քոնին:

19 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Ենովս, շրջեցի Նեփիի ժողովրդի մեջ՝ մարգարեանալով գալիք բաների մասին, և վկայելով այն բաների մասին, որոնք ես լսել էի ու տեսել:

20 Եվ ես արձանագրում եմ, որ Նեփիի ժողովուրդը ջանասիրաբար ձգտում էր վերադարձնել Լամանացիներին Աստծո ճշմարիտ հավատքին: Բայց մեր ՝ շանքերը զուր էին. նրանց ատելությունը սևեռում էր, և նրանք առաջնորդվում էին իրենց չար էությանը, այնպես որ նրանք դարձել էին

12ա Մորմ. 5.21, 9.36:

բ Սաղ. 1.է.4,
1 Նեփի 7.12,
Հել. 10.5:

13ա Մորմ. 6.1, 6:

բ ՄԽ 1.6–11,
Ալմա 37.2:

գ Ալմա 37.19, Եթեր 12.22,

Վևոթ 3.18:

դ Ալմա 9.17:

14ա Հակոբ 7.24:

բ Մորմ. 6.6:

15ա սուր Սուրբ գրքեր –
Սուրբ գրքերը պետք է

պահպանվեն:

16ա 3 Նեփի 5.13–15,

Վևոթ 3.19–20,
10.46–50:

բ սուր Մորմոնի Գիրքը:

գ 2 Նեփի 27.6:
20ա Մոր. 9.6:

վայրի, կատաղի և ^բարյունարբու ժողովուրդ՝ ^գկռապաշտությամբ և կեղտոտությամբ լցված. սնվելով գիշատիչ գազաններով. ապրելով վրամներում և թափառելով անապատում, մի կարճ մորթուց գոտի իրենց կոնքերին և իրենց գլուխներն ածիլած, և նրանց վարպետությունն ^աաղեղի մեջ էր, և սրի մեջ, և կացնի: Եվ նրանցից շատերը ոչինչ չէին ուտում, բացի հում մսից, և նրանք շարունակ ձգտում էին կործանել մեզ:

21 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփիի ժողովուրդը հող էր վարում և ^աաճեցնում ամեն տեսակի հատիկ և միրգ, մախիրների հոտեր և ամեն տեսակի ու ձևի անասունների հոտեր, այծեր և վայրի այծեր, և մաճ շատ ձիեր:

22 Եվ մեր մեջ չափազանց շատ ^ամարգարեներ կային: Եվ ժողովուրդը ^բխստապարանոց ժողովուրդ էր, դժվար հասկացող:

23 Եվ չկար ոչինչ, բացի չափից դուրս ^ախստությունից, ^բքարոզելուց և պատերազմների, հակառակությունների և ավերումների մասին մարգարեանալուց, մահվան մասին և հավերժության տևողականության և Աստծո դատաստանների ու զորության մասին նրանց շարունակ ^գհիշեցնելուց, – և բոլոր այս բաները՝ նրանց ^աշարունակ սթափեցնելու, Տիրոջ երկյուղի մեջ նրանց պահելու համար: Ես ասում եմ, չկար ոչինչ,

բացի այս բաներից, և խոսքի անչափ մեծ պարզությունից, որ պահեր նրանց դեպի կործանում սրընթաց վար գնալուց: Եվ այս ձևով եմ ես գրում նրանց վերաբերյալ:

24 Եվ իմ օրերի ընթացքում, ես տեսա պատերազմներ Նեփիացիների և Լամանացիների միջև:

25 Եվ եղավ այնպես, որ ես սկսեցի ծերանալ և հարյուր յոթանասուննինը տարիներ անցել էին այն ժամանակից ի վեր, երբ մեր հայր Լեքին ^աթողեց Երուսաղեմը:

26 Եվ ես տեսա, որ ես շուտով պիտի վար իջնեի իմ գերեզմանը՝ ներգործված լինելով Աստծո զորությամբ, որ ես պետք է քարոզեի և մարգարեանալի այս ժողովրդի համար և հայտարարեի խոսքը՝ համաձայն ճշմարտության, որը Քրիստոսում է: Եվ ես հայտարարել եմ այն իմ բոլոր օրերում և հրճվել եմ դրանում առավել, քան այն, ինչ աշխարհիկ է:

27 Եվ շուտով ես գնում եմ իմ ^ահանգստի տեղը, որն իմ Բավչի հետ է. քանզի ես գիտեմ, որ նրանում ես կհանգստանամ: Եվ ես հրճվում եմ այն օրով, երբ իմ ^բմահկանացուն կհազգնի ^գանմահություն և կկանգնի նրա առջև. այն ժամանակ կտեսնեմ ես նրա երեսը հաճույքով, և մա կասի ինձ. Արի ինձ մոտ, դո՛ւ, օրհնված, քեզ համար իմ Հոր ^աապարանքներում տեղ կա պատրաստված: Ամեն:

20բ Հարոմ 1.6:

գ Մոսիա 9.12:

սո՛ւ Կռապաշտություն:

դ Մոսիա 10.8:

21ա Մոսիա 9.9:

22ա ՄԽ 1.16–18:

բ Հարոմ 1.3:

23ա1 Նեփի 16.2,

2 Նեփի 33.5:

բ սո՛ւ Քարոզել:

գ Հել. 12.3:

դ Հարոմ 1.12,

Ալմա 31.5:

25ա1 Նեփի 2.2–4:

27ա սո՛ւ Հանգիստ:

բ սո՛ւ Մահկանացու,

Մահկանացություն:

գ սո՛ւ Ամմահ,

Ամմահություն:

դ Հովհ. ԺԴ.2–3,

Եթեր 12.32–34,

Վևո՛ւ 72.4, 98.18:

Նեփիացիները պահում են Մովսեսի օրենքը, սպասում Քրիստոսի գալլա-տին և բարգավաճում են երկրում – Շատ մարգարեներ աշխատում են պահել ժողովրդին ճշմարտության ուղու վրա: Մոտ 399–361թթ. Ք.ծ.ա.:

ԵՎ ահա, ես՝ Հարոմս, գրում եմ մի քանի խոսքեր իմ հոր՝ Ենովակի պատվիրանների համա-ձայն, որպեսզի մեր Մոհմաբա-նությունը պահպանվի:

2 Եվ քանի որ Մայս թիթեղները Պիոքր են, և քանի որ այս բաները Պգրվում են ի շահ մեր եղբայրների՝ ՊԼամանացիների, ուստի, անպա-յման պետք է, որ ես գրեմ մի քիչ. բայց ես չեմ գրի բաներն իմ մար-գարեանալու, ոչ էլ իմ հայտնու-թյունները: Քանզի ի՞նչ կարող էի ես գրել ավելի, քան իմ հայրերն են գրել: Քանզի չե՞ն բացահայտել նրանք փրկության ծրագիրը: Ես ասում եմ ձեզ՝ Այո՛. և սա բավա-կան է ինձ:

3 Ահա, անհրաժեշտ է, որ այս ժողովրդի մեջ շատ բան արվի, նրանց սրտերի կարծրության, և նրանց ականջների խլության, և նրանց մտքերի կուրության, և նրանց պարանոցների Մխստու-թյան պատճառով. այնուամենայ-նիվ, Աստված չափազանց ողոր-մած է նրանց հանդեպ և դեռ նրանց չի ըսքել երկրի երեսից:

4 Եվ կան շատերը մեր մեջ, ով-քեր բազմաթիվ Մհայտնություններ ունեն, քանզի նրանք բոլորը չեն խստապարանց: Եվ բոլոր նրանք, ովքեր խստապարանց չեն և ու-նեն հավատք, Պհաղորդակցություն ունեն Սուրբ Հոգու հետ, որը հայտնվում է մարդկանց զավակ-ներին՝ ըստ իրենց հավատքի:

5 Եվ արդ, ահա, երկու հարյուր տարիներ անցել էին, և Նեփիի ժողովուրդը զորացել էր երկրում: Նրանք Մպահում-պահպանում էին Մովսեսի օրենքը և Պհանգստու-թյան օրը սուրբ՝ Տիրոջ համար: Եվ նրանք չէին Պսրբապղծում. ոչ էլ նրանք Պհայիոյում էին: Եվ երկրի օրենքները չափազանց խիստ էին:

6 Եվ նրանք ցրված էին երկրի երեսի մեծ մասի վրա և Լամանա-ցիները՝ նույնպես: Եվ նրանք շատ ավելի մեծաքանակ էին, քան Նեփիացիները. և նրանք սիրում էին Մսպանություն և խմում էին զազանների արյունը:

7 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք շատ անգամներ եկան մեր՝ Նե-փիացիների դեմ ճակատամար-տելու: Բայց մեր Մթագավորները և մեր առաջնորդները զորեղ մար-դիկ էին՝ Տիրոջ հավատքում. և նրանք սովորեցնում էին ժողովրդ-դին Տիրոջ ուղիները. ուստի, մենք դիմադրեցինք Լամանացիներին

[ՀԱՐՈՍ]

1 1ա 1 Նեփի 3.12, 5.14:

2ա Հակոբ 3.14,

Օմնի 1.1:

բ 1 Նեփի 6.1–6:

գ սուր Սուրբ գրքեր –
Սուրբ գրքերի արժեքը:

դ 2 Նեփի 27.6,

Մորմ. 5.12:

3ա Ենովա 1.22–23:

բ Եթեր 2.8–10:

4ա Ալմա 26.22,

Հել. 11.23,

Վևո 107.18–19:

սուր Հայտնություն:

բ սուր Սուրբ Հոգի:

5ա 2 Նեփի 25.24,

Ալմա 34.13–14:

բ Ել. ԼԵ.2:

սուր Հանգստության օր:

գ սուր Անարգանք:

դ սուր Հայիոյել,

Հայիոյանք:

6ա Հակոբ 7.24,

Ենովա 1.20:

7ա Հակոբ 1.9, 11, 15:

և քեցինք նրանց ^բմեր հողերից և սկսեցինք ամրացնել մեր քաղաքները, կամ մեր ժառանգության ամեն մի վայր:

8 Եվ մենք շատ բազմացանք և տարածվեցինք երկրի երեսին և դարձանք անչափ հարուստ՝ ոսկով և արծաթով, քանկարժեք բաներով և փայտի նրբագեղ աշխատանքով, շենքերով և սարքավորումներով և մաս երկաթով ու պղնձով, արույրով ու պողպատով, պատրաստելով հողը հերկելու տարբեր ձևերի՝ ամեն տեսակի գործիքներ և պատերազմի ^ազենքեր,– այո՛, սրածայր նետեր, կապարճներ, նիզակներ, տեգեր և ամեն տեսակի նախապատրաստություններ պատերազմի համար:

9 Եվ այսպես, նախապատրաստված լինելով հանդիպելու Լամանացիներին, նրանք հաջողություն չունեցան մեր դեմ: Բայց Տիրոջ խոսքը հաստատվեց, որը մա հայտնել էր մեր հայրերին՝ ասելով, որ. Որքան որ դուք կպահեք իմ պատվիրանները, դուք կբարգավաճեք երկրում:

10 Եվ եղավ այնպես, որ Տիրոջ մարգարեները սպառնացին Նեփիի ժողովրդին, ըստ Աստծո խոսքի, որ՝ եթե նրանք չպահեին պատվիրանները, այլ ընկնեին օրինազանցության մեջ, նրանք ^ակկորչեին երկրի երեսից:

11 Ուստի, մարգարեները, քահանաները և ուսուցիչները ջանասիրաբար տքնում էին՝ ողջ

երկայնամտությամբ ջանասիրության հորդորելով ժողովրդին. սովորեցնելով Սովսեսի ^աօրենքը և նպատակը, ինչի համար որ այն տրվել էր. համոզելով նրանց ^բսպասելու Մեսիային և հավատալու նրա գալուստին այնպես, ^գկարծես թե մա արդեն եկել էր: Եվ այս ձևով էին նրանք սովորեցնում նրանց:

12 Եվ եղավ այնպես, որ այսպես անելով, նրանք պահում էին նրանց երկրի երեսից ^ակործանվելուց. քանզի նրանք խոսքով ^բխայթում էին նրանց սրտերը՝ շարունակ սբափեցնելով նրանց ապաշխարելու համար:

13 Եվ եղավ այնպես, որ երկու հարյուր և երեսունույթ տարի էր անցել,– այդ ժամանակահատվածի մեծ մասը՝ պատերազմներով և հակառակություններով և երկպառակություններով:

14 Եվ ես՝ Հարոմս, չեմ գրում ավելին, քանզի թիթեղները փոքր են: Բայց ահա, իմ եղբայրներ, դուք կարող եք դիմել Նեփիի ^ամյուս թիթեղներին. քանզի, ահա, դրանց վրա մեր պատերազմների հիշատակարաններն են փորագրված՝ ըստ թագավորների գրածների, կամ նրանց, ում նրանք գրել էին տվել:

15 Եվ ես հանձնում եմ այս թիթեղներն իմ որդի Օմնիի ձեռքը, որպեսզի դրանք կարողանան պահվել՝ ըստ իմ հայրերի ^ապատվիրանների:

7բ Մե 1.14:
8ա Մոսիա 10.8:
10ա1 Նեփի 12.19–20,
Օմնի 1.5:
11ա Հակոբ 4.5,

Ալմա 25.15–16:
բ 2 Նեփի 11.4,
Եթեր 12.18–19:
գ 2 Նեփի 25.24–27,
Մոսիա 3.13, 16.6:

12ա Եթեր 2.10:
բ Ալմա 31.5:
14ա1 Նեփի 9.2–4:
15ա Հակոբ 1.1–4:

Օմնին, Ամարոնը, Քեմիսը, Արինա-
դոնը և Ամադելին, յորաքանչյորը՝
հերթով, պահում են հիշատակա-
րանները – Մոսիան հայտնաբերում
է Չարահեմլայի ժողովրդին, որոնք
Սեդեկիայի օրոք էին եկել Երու-
սաղեմից – Մոսիան թագավոր է
կարգվում նրանց վրա – Մոդեբի
հետնորդները Չարահեմլայում
հայտնաբերել էին Կորիանթոսիին՝
Հարեղացիներից վերջինին – Բե-
նիամին թագավորը հաջորդում է
Մոսիային – Մարդիկ պետք է մա-
տուցեն իրենց հոգիները՝ որպես
ընծա Զրիստոսին: Մոտ 323–
130թթ. Ք.ծ.ա.:

ԱՀԱ, եղավ այնպես, որ ես՝
Օմնիս, պատվիրված լինելով
իմ հայր՝ Հարոմի կողմից, որ ինչ-
որ բան գրեի այս թիթեղների վրա՝
պահպանելու համար մեր տոհ-
մաբանությունը,

2 Ուստի, իմ օրերում, ես կկամե-
նայի, որ դուք իմանայիք, որ ես
շատ եմ կովել սրով՝ պահպանելու
իմ ժողովրդին՝ Նեփիացիներին,
իրենց թշնամիների՝ Լամանացի-
ների ձեռքն ընկնելուց: Բայց ահա,
ես ինքս մի ամբարիշտ մարդ եմ, և
ես չեմ պահել Տիրոջ կանոններն
ու պատվիրանները, ինչպես պար-
տավոր էի անել:

3 Եվ եղավ այնպես, որ երկու
հարյուր յոթանասունևվեց տարի
անցել էր, և մենք ունեցել էինք խա-
ղաղության շատ ժամանակներ. և
մենք ունեցել էինք ծանր պատե-
րազմի և արյունահեղության շատ
ժամանակներ: Այո, և ի վերջո,
երկու հարյուր ութանասուներկու

տարիներ անցել էին, և ես պահել
էի այս թիթեղները՝ համաձայն
իմ հայրերի՝ Պատվիրանների. և
ես վստահեցի դրանք իմ որդի
Ամարոնին: Եվ ես ավարտում եմ:

4 Եվ այժմ ես՝ Ամարոնս, այն, ինչ
գրում եմ, որոնք թիչ են, գրում
եմ հորս գրքում:

5 Ահա, եղավ այնպես, որ երեք
հարյուր քսան տարիներ անցել
էին, և Նեփիացիների առավել
ամբարիշտ մասը՝ կործանվել էր:

6 Քանզի Տերը չէր հանդուրժի,
հետո, երբ նա դուրս էր առաջ-
նորդել նրանց Երուսաղեմի հո-
դից և պահել ու պահպանել էր
նրանց իրենց թշնամիների ձեռքն
ընկնելուց, այո, նա չէր հանդուր-
ժի, որ խոսքերը չհաստատվեին,
որոնք նա խոսել էր մեր հայրերի
համար՝ ասելով, որ. Որքան որ
դուք չէք պահի իմ պատվիրան-
ները, դուք չէք բարգավաճի
երկրում:

7 Ուստի, Տերն այցելեց նրանց
մեծ դատաստանով. սակայն, նա
խնայեց արդարներին, որպեսզի
նրանք չկորչեն, այլ ազատեց
նրանց իրենց թշնամիների ձեռքից:

8 Եվ եղավ այնպես, որ ես
հանձնեցի թիթեղներն իմ եղբայր
Քեմիսին:

9 Այժմ ես՝ Քեմիսս, ինչ սակավա-
թիվ բաներ, որ գրում եմ, գրում եմ
նույն գրքում՝ իմ եղբոր հետ. քան-
զի ահա, ես տեսա վերջը, որը նա
գրեց, որ նա դա գրեց իր իսկ ձեռ-
քով. և նա գրեց դա այն օրը, երբ
նա հանձնեց դրանք ինձ: Եվ այս
ձևով ենք մենք պահում հիշատա-
կարանները, քանզի դա մեր հայ-

րերի պատվիրանների համաձայն է: Եվ ես ավարտում եմ:

10 Ահա, ես Աբինադոմն եմ՝ Քեմիսի որդին: Ահա, եղավ այնպես, որ ես շատ պատերազմներ ու հակառակություններ տեսա իմ ժողովրդի՝ Նեփիացիների և Լամանացիների միջև. և ես, իմ իսկ սրով խել եմ Լամանացիներից շատերի կյանքը՝ պաշտպանելով իմ եղբայներին:

11 Եվ, ահա, այս ժողովրդի հիշատակարանը փորագրված է քիթեղների վրա, որն ըստ սերունդների պահվել է թագավորների կողմից. և ես չգիտեմ ոչ մի հայտնության, ոչ էլ մարգարետության մասին, բացի այն, ինչ գրվել է. ուստի, այն ինչը գրված է, բավական է: Եվ ես ավարտում եմ:

12 Ահա, ես Ամադեկին եմ՝ Աբինադոմի որդին: Ահա, ես որոշ բան կխոսեմ ձեզ հետ Մոսիայի վերաբերյալ, որը թագավոր էր կարգվել Չարահեմվա երկրի վրա. քանզի, ահա, նա, լինելով նախագգուշացված Տիրոջից, որ պետք է դուրս փախչեր Նեփիի՝ Մերկրից, և բոլոր նրանք, ովքեր ականջ կոնեին Տիրոջ ձայնին, մույնպես նրա հետ պետք է թեռնանային երկրից դուրս՝ դեպի անապատ, –

13 Եվ եղավ այնպես, որ նա արեց համաձայն նրա, ինչպես Տերն էր պատվիրել նրան: Եվ նրանք հեռացան երկրից դուրս՝ անապատ, բոլոր նրանք, ովքեր ականջ դրեցին Տիրոջ ձայնին. և նրանք առաջնորդվում էին մեծաքանակ քարոզումներով և մարգարեացումներով: Եվ նրանք շարունակ խրատվում էին Աստծո խոսքով. և

նրանք առաջնորդվում էին անապատի միջով նրա բազկի գորությամբ, մինչև որ նրանք եկան ներքև և մտան երկիրը, որը կոչվում է Չարահեմվայի երկիր:

14 Եվ նրանք հայտնաբերեցին մի ժողովուրդ, որը կոչվում էր Չարահեմվայի ժողովուրդ: Այսպիսով, Չարահեմվայի ժողովրդի մեջ մեծ ցնծություն էր. և Չարահեմվան մույնպես անչափ ցնծում էր, որովհետև Տերն ուղարկել էր Մոսիայի ժողովրդին արույրե թիթեղների հետ, որոնք պարունակում էին հրեաների հիշատակարանը:

15 Ահա, եղավ այնպես, որ Մոսիան հայտնաբերեց, որ Չարահեմվայի ժողովուրդը դուրս էր եկել Երուսաղեմից այն ժամանակ, երբ թեղեկիան՝ Հուդայի թագավորը, գերության էր տարվել Բաբելոն:

16 Եվ նրանք ճանապարհորդել էին անապատում և Տիրոջ ձեռքով բերվել էին մեծ ջրերի վրայով դեպի այն երկիրը, որտեղ Մոսիան հայտնաբերեց նրանց. և նրանք այն ժամանակից ի վեր բնակվել էին այնտեղ:

17 Եվ այն ժամանակ, երբ Մոսիան հայտնաբերեց նրանց, նրանք դարձել էին շատ մեծաթիվ: Այնուամենայնիվ, նրանք ունեցել էին շատ պատերազմներ և լուրջ հակառակություններ, և ժամանակ առ ժամանակ ընկել էին սրից. և նրանց լեզուն դարձել էր ապականված. և նրանք՝ հիշատակարաններ չէին բերել իրենց հետ. և նրանք ուրացել էին իրենց Ստեղծողի գոյությունը. և ոչ Մոսիան,

12ա2 Նեփի 5.6–9:

բ Հակոբ 3.4:

14ա ՍՈՒ Չարահեմվա:

բ 1 Նեփի 3.3, 19–20,

5.10–22:

15ա Մոսիա 25.2:

բ Երեմ. ԼԹ.1–10,

Հել. 8.21:

17ա Մոսիա 1.2–6:

ոչ էլ Մոսիայի ժողովուրդը չէին կարողանում հասկանալ նրանց:

18 Բայց եղավ այնպես, որ Մոսիան կարգադրեց, որ նրանց սովորեցնեին իր լեզուն: Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանց սովորեցրեցին Մոսիայի լեզուն, Չարահեմլան տվեց իր հայրերի տոհմաբանությունը՝ ըստ իր հիշողության. և դրանք գրված են, բայց ոչ այս քիթեղներում:

19 Եվ եղավ այնպես, որ Չարահեմլայի և Մոսիայի ժողովուրդները միացան իրար. և Մոսիան նշանակվեց նրանց թագավոր:

20 Եվ եղավ այնպես, որ Մոսիայի օրերում նրա մոտ մի մեծ քար կար բերված՝ վրան փորագրություններով. և նա Աստծո գործյամբ և շնորհով՝ քարգմանեց փորագրությունները:

21 Եվ դրանք տալիս էին ոմն Կորիանթոսների և նրա ժողովրդի սպանվածների պատմությունը: Եվ Կորիանթոսը հայտնաբերվել էր Չարահեմլայի ժողովրդի կողմից. և նա բնակվել էր նրանց հետ ինը լուսնամասների ընթացքում:

22 Այնտեղ խոսվում էր մի քանի խոսք նրա հայրերի մասին: Եվ նրա առաջին ծնողները դուրս էին եկել՝ աշտարակից այն ժամանակ, երբ Տերը թխառնեց ժողովրդի լեզուն. և Տիրոջ խստությունն իջավ նրանց վրա՝ համաձայն նրա դատաստանների, որոնք արդար են. և նրանց հուկորներն ընկած են ցաքուցրիվ երկրումը՝ դեպի հյուսիս:

23 Ահա, ես՝ Ամադեկիս, ծնվել եմ Մոսիայի օրոք. և ես ապրել եմ տեսնելով նրա մահը. և Բենիամինը՝ նրա որդին, թագավորեց նրա փոխարեն:

24 Եվ ահա, ես, Բենիամին թագավորի օրոք, տեսել եմ մի ծանր պատերազմ և շատ արյունահեղություն Նեփիացիների և Լուամնացիների միջև: Բայց ահա, Նեփիացիները մեծ առավելություն ձեռք բերեցին նրանց վրա. այո, այնպես, որ Բենիամին թագավորը դուրս քշեց նրանց Չարահեմլայի երկրից:

25 Եվ եղավ այնպես, որ ես սկսեցի ծերանալ. և չունենալով սերունդ, և ճանաչելով Բենիամին թագավորին, որպես արդար մարդ Տիրոջ առաջ, ուստի, ես կհամձնեմ այս քիթեղները նրան, հորդորելով բոլոր մարդկանց՝ գալ դեպի Աստված՝ Սուրբն Իսրայելի, և հավատալ մարգարեանալուն, հայտնություններին, հրեշտակների սպասավորությանը, լեզուներով խոսելու պարզևհին, լեզուների քարգմանության պարզևհին և բոլոր բաներին, որոնք քարի են. քանզի չկա ոչինչ, որը բարի է, եթե չի գալիս Տիրոջից. և այն, ինչ չար է, գալիս է դևից:

26 Եվ արդ, իմ սիրելի՝ եղբայրներ, ես կկամենայի, որ դուք՝ գաք Քրիստոսի մոտ, որը Սուրբն է Իսրայելի, և ճաշակեք նրա փրկությունից և նրա փրկագնման զորությունից: Այո՛, եկեք նրա մոտ և մատուցեք ձեր ողջ հոգիները

19ա Մոսիա 25.13:

բ Օմնի 1.12:

20ա Մոսիա 8.13–19:

սո՛ւ Տեսանող:

21ա Եթեր 12.1:

սո՛ւ Կորիանթոս:

22ա Եթեր 1.1–5:

բ Ծն. ԺԱ.6–9,

Մոսիա 28.17,

Եթեր 1.33:

գ Մոսիա 8.8:

23ա ՄԽ 1.3:

25ա ՄԽ 1.17–18,

Մոսիա 29.13:

բ ՄԽ 1.10:

գ Ալմա 5.40, Եթեր 4.12,

Մոր. 7.15–17:

26ա Հակոբ 1.7, Ալմա 29.2,

Մոր. 10.32:

բ սո՛ւ Ձոհաբերություն:

նրան՝ որպես զրնծա, և շարունակեք Պծով ու աղոթքով, և համբերեք մինչև վերջ, և ինչպես կենդանի է Տերը, դուք կփրկվեք:

27 Եվ այժմ, ես կկամենայի փոքր-ինչ խոսել մի որոշակի խմբի մասին, որոնք գնացին դեպի անապատ՝ վերադառնալու Նեփիի երկիրը. քանզի կար մի մեծ խումբ, որը ցանկանում էր տիրել իրենց ժառանգության հողին:

28 Ուստի, նրանք գնացին դեպի անապատ: Եվ նրանց առաջնորդը լինելով մի ուժեղ և զորեղ մարդ, և խստապարանոց մարդ, ուստի նա հակառակություն առաջացրեց

նրանց մեջ. և նրանք բոլորը՝ սպանվեցին անապատում, բացի հիսունից, և նրանք կրկին վերադարձան Չարահեմլայի երկիրը:

29 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք նաև վերցրեցին մի զգալի թվով ուրիշների և կրկին ձեռնարկեցին իրենց ճանապարհորդությունը դեպի անապատ:

30 Եվ ես՝ Ամադեկիս, ունեի եղբայր, որը նույնպես գնացել էր նրանց հետ. և ես տեղյակ չեմ նրանց մասին այդ ժամանակից ի վեր: Եվ ես մոտ եմ իմ գերեզմանում պառկելուն. և՝ այս քիթեղները լրացել են: Եվ ես վերջ եմ դնում իմ խոսելուն:

ՄՈՐՄՈՒԽ ԽՈՍՔԵՐԸ

Մորմոնը կրճատում է Նեփիի մեծ քիթեղները – Նա դնում է փոքր քիթեղները մյուս քիթեղների հետ – Բենիամին թագավորը երկրում խաղաղություն է հաստատում: Մոտ 385թ. Ք.ծ.հ.:

Եվ այժմ ես՝ Մորմոնս, մոտ լինելով իմ որդի Մորոնիի ձեռքը հիշատակարանը հանձնելուն, որը ես եմ պատրաստել, ահա, ես վկա եղա իմ ժողովրդի՝ Նեփիացիների համարյա լիակատար կործանմանը:

2 Եվ սա՝ շատ հարյուրավոր տարիներ Քրիստոսի գալստից հետո է, որ ես հանձնում եմ այս

հիշատակարաններն իմ որդու ձեռքը. և ինձ թվում է, որ նա վկա կլինի իմ ժողովրդի լիակատար կործանմանը: Բայց թող Աստված տա, որ նա կարողանա նրանցից երկար ապրել, որպեսզի նա կարողանա որոշ բան գրել նրանց մասին և որոշ բան Քրիստոսի մասին, որ միգուցե մի օր այն Պօգտակար լինի նրանց:

3 Եվ այժմ ես խոսում եմ որոշ բան այն մասին, ինչը ես գրել եմ. քանզի Նեփիի քիթեղներից մի թվով կործանում անելուց հետո, ընդհուպ մինչև այս Բենիամին թագավորի թագավորումը, որի մասին խոսել էր Ամադեկին, ես

26գ 3 Նեփի 9.20:

դ սո՛ւ Շոմ,

Շոմապահություն:

28ա Մոսիա 9.1–4:

30ա 1 Նեփի 6.1–6:

[ՄՈՐՄՈՒԽ ԽՈՍՔԵՐԸ]

1 1ա 3 Նեփի 5.9–12,

Մորմ. 1.1–4, 8.1, 4–5:

սո՛ւ Մորմոն՝ Նեփիացի

մարգարե:

2ա Մորմ. 6.5–6:

բ Վևո՛Ւ 3.16–20:

3ա Վևո՛Ւ 10.38–40:

բ Վևո՛Ւ 10.44:

փնտրեցի՝ հիշատակարանների մեջ, որոնք հանձնվել էին իմ ձեռքը, և գտա այս թիթեղները, որոնք պարունակում էին մարգարեների այս փոքր պատմությունը, սկսած Հակոբից ընդհուպ մինչև այս Բենիամին թագավորի թագավորումը, և նաև Նեփիի խոսքերից շատերը:

4 Եվ բաները, որոնք այս թիթեղների վրա են, ՝հաճելի են ինձ՝ Քրիստոսի գալստյան մարգարեությունների համար. և իմ հայրերն իմանալով, որ դրանցից շատերն իրականացել են. այո՛, և ես նույնպես գիտեմ, որ բոլոր բաները, որոնք մարգարեացել էին մեր վերաբերյալ՝ ընդհուպ մինչև այս օրը, իրականացել են, և այն ամենը, որ վերաբերում են այս օրից հետայսու, պետք է հաստատ իրականանան,–

5 Ուստի, ես ընտրեցի ՝այս բաները, որ ավարտեմ իմ հիշատակարանը դրանց վրա, որի մնացածն իմ հիշատակարանի ես կվերցնեմ Նեփիի թիթեղներից. և ես չեմ կարող գրել իմ ժողովրդի գործերի հարյուրերորդ մասն անգամ:

6 Բայց ահա, ես պիտի վերցնեմ այս թիթեղները, որոնք պարունակում են այս մարգարեացումներն ու հայտնությունները, և դրանք կդնեմ իմ հիշատակարանի մնացածի հետ, քանզի դրանք ընտիր են ինձ համար. և ես գիտեմ՝ դրանք ընտիր կլինեն իմ եղբայրների համար:

7 Եվ ես անում եմ սա ՝իմաստուն նպատակի համար. քանզի ըստ Տիրոջ Հոգու ներգործումների, որն իմ մեջ է, այսպես է այն շնջում ինձ: Եվ այժմ ես չգիտեմ բոլոր բաները. բայց Տերը ՝գլխի բոլոր բաները, որոնք պետք է գան. ուստի, նա ներգործում է իմ մեջ՝ անել ըստ իր կամքի:

8 Եվ իմ ՝աղոթքն առ Աստված վերաբերում է իմ եղբայրներին, որպեսզի նրանք կարողանան դարձյալ գալ Աստծո իմացությանը, այո՛, Քրիստոսի փրկագնմանը. որ նրանք կարողանան դարձյալ լինել մի ՝իրաշալի ժողովուրդ:

9 Եվ այժմ ես՝ Մորմոնս, սկսում եմ իմ հիշատակարանն ավարտել, որը ես վերցնում եմ Նեփիի թիթեղներից. և ես անում եմ դա համաձայն այն իմացության ու հասկացողության, որ Աստված տվել է ինձ:

10 Ուստի եղավ այնպես, որ երբ Ամաղեկին այս թիթեղները ՝հանձնեց Բենիամին թագավորի ձեռքը, նա վերցրեց դրանք և դրեց ՝մյուս թիթեղների հետ, որոնք պարունակում էին հիշատակարանները, որոնք փոխանցվել էին ՝թագավորների կողմից սերնդեսերունդ՝ մինչև Բենիամին թագավորի օրերը:

11 Եվ դրանք փոխանցվել էին Բենիամին թագավորից սկսած, սերնդեսերունդ, մինչև դրանք ընկան ՝իմ ձեռքը: Եվ ես՝ Մորմոնս, աղոթում եմ Աստծուն, որ դրանք կարողանան պահպանվել

3q Մոսիա 1.6, Հել. 3.13–15,
Մորմ. 4.23:
η Οὐνի 1.23:
4w 1 Նեփի 6.5:
5w նշ. 4-րդ հատվածում
նշված բաները, որոնք
հաճելի են նրան:

p 1 Նեփի 9.2:
q 3 Նեփի 5.8–11, 26.6–12:
7w 1 Նեփի 9.5, 19.3,
ՎևՈՒ 3.12–20,
10.1–19, 30–47:
p սուր Ամենագետ:
8w 2 Նեփի 33.3–4,

Ենովս 1.11–12:
p 2 Նեփի 30.6:
10w Օմնի 1.25, 30:
p 1 Նեփի 9.4:
q Հարոմ 1.14:
11w 3 Նեփի 5.8–12,
Մորմ. 1.1–5:

այս ժամանակից ի վեր: Եվ ես գիտեմ, որ դրանք կ'ահապանվեն. քանզի դրանց վրա կ'արևոտ բաներ կան գրված, ըստ որոնց՝ իմ ժողովուրդը և նրանց եղբայրները՝ կ'դատվեն այն մեծ և վերջին օրը, ըստ Աստծո խոսքի, որը գրված է:

12 Եվ այժմ՝ ինչ վերաբերում է այս Բենիամին թագավորին, նա ինչ-որ հակառակություններ ուներ իր սեփական ժողովրդի մեջ:

13 Եվ եղավ այնպես նաև, որ Լամանացիների բանակները վայր եկան Նեփիի՝ Պերկից՝ ճակատամարտելու նրա ժողովրդի դեմ: Բայց ահա, Բենիամին թագավորն ի մի հավաքեց իր բանակները, և նա կանգնեց նրանց դեմ. և նա կռվեց իր սեփական բազկի ուժով, Լաբանի թարով:

14 Եվ Տիրոջ ուժով նրանք կռվեցին իրենց թշնամիների դեմ, մինչև նրանք սպանեցին Լամանացիներից շատ հազարավորների: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք կռվեցին Լամանացիների դեմ, մինչև դուրս քշեցին նրանց իրենց բոլոր ժառանգության հողերից:

15 Եվ եղավ այնպես, որ կեղծ Պրիստոսներ լինելուց հետո, նրանց բերանները փակվեցին, և

նրանք պատժվեցին՝ համաձայն իրենց հանցանքների.

16 Եվ ժողովրդի մեջ կեղծ մարգարեներ, և կեղծ քարոզիչներ, և ուսուցիչներ լինելուց և սրանք բոլորն իրենց հանցանքների համաձայն պատժվելուց հետո. և Լամանացիների հետ շարունակ շատ հակառակություններ և երկպառակություններ ունենալուց հետո, ահա, եղավ այնպես, որ Բենիամին թագավորը, սուրբ մարգարեների աջակցությամբ, որոնք ժողովրդի միջից էին,–

17 Զանգի ահա, Բենիամին թագավորը մի սուրբ մարդ էր, և նա թագավորում էր իր ժողովրդի վրա արդարությամբ. և երկրում կային շատ սուրբ մարդիկ, և նրանք խոսում էին Աստծո խոսքը՝ գործությամբ և իշխանությամբ. և նրանք գործածում էին շատ խստություն ժողովրդի խստապարանոցության պատճառով,–

18 Ուստի, նրանց օգնությամբ, Բենիամին թագավորը, տքնելով իր մարմնի ողջ գործությամբ և իր հոգու ողջ ունակությամբ, և մարգարեները նույնպես, դարձյալ խաղաղություն հաստատեց երկրում:

ՄՈՍԻԱՅԻ ԳԻՐՔԸ

ԳԼՈՒԽ 1

Բենիամին թագավորը սովորեցնում է իր որդիներին իրենց հայրերի

լեզուն և մարգարեությունները – Նրանց կրոնը և քաղաքակրթությունը պահպանվել է հիշատակարանների շնորհիվ պահված զանազան

11բ 2 Նեփի 25.18, 29.11,
33.11–15,
3 Նեփի 27.23–27:
13ա Օմնի 1.12:
բ 1 Նեփի 4.9,

2 Նեփի 5.14,
Հակոբ 1.10,
Մոսիա 1.16,
Վևո 17.1:
15ա ՍՈՒ Հակաքրիստոս:

16ա Ենովս 1.22:
17ա Ալմա 13.26:
բ Ալմա 17.2–3:
գ Մոր. 9.4,
Վևո 121.41–43:

քիթեղների վրա – Մոսիան ընտրվում է որպես թագավոր, և նրան է տրվում հիշատակարանների պահպանությունը և մյուս բաները: Մոտ 130–124թթ. Ք.ծ.ա.:

ԵՎ այժմ այլևս ոչ մի հակառակություն չկար ողջ Ջարահեմ-լայի ^աԵրկրում, բոլոր ժողովրդի մեջ, ովքեր պատկանում էին Բենիամին թագավորին, այնպես որ Բենիամին թագավորն անընդհատ խաղաղություն ունեցավ բոլոր մնացած իր օրերում:

2 Եվ եղավ այնպես, որ նա ունեցավ երեք որդի. և նա կոչեց նրանց անունները Մոսիա և Հելորում և Հելաման: Եվ կարգադրեց, որ նրանց ^ասովորեցնեին իր հայրերի ողջ ^բլեզուն, որ այդպիսով նրանք դառնային խելամիտ մարդիկ. և որպեսզի նրանք իմանային մարգարեությունների մասին, որոնք խոսվել էին իրենց հայրերի բերանով, որոնք իրենց էին հանձնվել Տիրոջ ձեռքով:

3 Եվ նա նաև սովորեցրեց նրանց հիշատակարանների վերաբերյալ, որոնք փորագրված էին արույրե քիթեղների վրա՝ ասելով. Իմ որդիներ, ես կկամենայի, որ դուք հիշեք, որ եթե չլինեին ^աայս քիթեղները, որոնք պարունակում են այս հիշատակարանները և այս պատվիրանները, մենք պիտի տառապեինք ^բանգիտության մեջ, մույնիսկ այս ներկա ժամանակ, չիմանալով Աստծո խորհուրդները:

4 Քանզի հնարավոր չէր լինի, որ մեր հայր Լեքին կարողանար

հիշել բոլոր այս բաները՝ սովորեցնելով դրանք իր զավակներին, եթե չլինեիր այս քիթեղների օգնությունը, քանզի նա սովորեցված լինելով Եզիպտացիների ^ալեզվով, հետևաբար կարող էր կարդալ այս փորագրությունները և սովորեցնել դրանք իր զավակներին, որպեսզի դրանց միջոցով նրանք կարողանային սովորեցնել դրանք իրենց զավակներին, և այսպես կատարելով Աստծո պատվիրանները, ընդհուպ մինչև այս ներկա ժամանակը:

5 Ես ասում եմ ձեզ, իմ որդիներ, եթե չլինեին այս բաները, որոնք պահվել և ^ապահպանվել են Աստծո ձեռքով, որպեսզի մենք կարողանայինք ^բկարդալ և հասկանալ նրա ^գխորհուրդների վերաբերյալ և միշտ ունենայինք նրա պատվիրանները մեր աչքի առաջ, որ մույնիսկ մեր հայրերը կրնկնեին անհավատության մեջ, և մենք պիտի մնանվեինք մեր եղբայրներին՝ Լամանացիներին, ովքեր ոչինչ չգիտեն այս բաների մասին, կամ մույնիսկ չեն հավատում դրանց, երբ դրանք ուսուցանվում են նրանց, իրենց հայրերի ^աավանդությունների պատճառով, որոնք ճիշտ չեն:

6 Ո՛վ իմ որդիներ, ես կկամենայի, որ դուք հիշեիք, որ այս խոսքերը ճշմարիտ են. և որ այս հիշատակարանները ևս ^աճշմարիտ են: Եվ ահա, Նեփիի քիթեղները մույնպես, որոնք պարունակում են հիշատակարանները և մեր հայրերի խոսքերը, նրանց՝ Երուսաղեմը

[ՄՈՍԻԱ]

1 ^ա1ա Օմնի 1.13:

2 ^աա Մոսիա 4.14–15,
Վև.ՈՒ 68.25, 28:

^բ Բորմ. 9.32:

3 ^աա ՍՈՒ Թիթեղներ:

^բ Ալմա 37.8–9:

4 ^աա ՋՄ–Պ 1.64:

5 ^աա ՍՈՒ Սուրբ գրքեր –
Սուրբ գրքերը պետք է
պահպանվեն:

^բ Բ Օր. 2.6–8:

^գ ՍՈՒ Աստծո

խորհուրդները:

^դ Մոսիա 10.11–17:

6 ^աա 1 Նեփի 1.3,

2 Նեփի 33.10–11,

Մոր. 10.27:

թողնելու ժամանակից ի վեր, մինչև այժմ. և դրանք ճշմարիտ են, և մենք կարող ենք իմանալ դրանց հավաստիության վերաբերյալ, որովհետև մենք ունենք դրանք մեր աչքի առաջ:

7 Եվ այժմ, իմ որդիներ, ես կկամենայի, որ դուք հիշեիք ջանասիրաբար՝ քննել դրանք, որպեսզի դուք կարողանաք դրանց շնորհիվ օգուտ քաղել. և ես կկամենայի, որ դուք՝ պահեիք Աստծո պատվիրանները, որպեսզի դուք կարողանայիք՝ բարգավաճել երկրում՝ համաձայն այն՝ խոստումների, որոնք Տերն արել էր մեր հայրերին:

8 Եվ ուրիշ շատ բաներ սովորեցրեց Բենիամին թագավորն իր որդիներին, որոնք գրված չեն այս գրքում:

9 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Բենիամին թագավորը վերջ դրեց իր որդիներին սովորեցնելուն, երբ նա ծերացավ, և տեսավ, որ շատ շուտով գնալու է երկրի ողջ ճանապարհը. հետևաբար, նա ամիրաժեշտ համարեց թագավորությունը շնորհել իր որդիներից մեկին:

10 Հետևաբար, նա բերել տվեց Մոսիային իր առաջ. և սրանք են խոսքերը, որոնք նա խոսեց նրա հետ՝ ասելով. Որդի՛ս, ես կկամենայի, որ դու մի հրովարտակ ուղարկես բոլոր այս երկրով մեկ՝ բոլոր այս ժողովրդի մեջ, կամ Ջարահեմլայի՝ ժողովրդի և Մոսիայի ժողովրդի, ովքեր ապրում են այս երկրում, որ այդպիսով նրանք կարողանան ի մի հավաքվել. քանզի էգուց ես

հայտարարելու եմ իմ այս ժողովրդին, իմ իսկ բերանով, որ դու՝ թագավոր ես և կառավարիչ այս ժողովրդի վրա, որոնց Տեր Աստված տվել է մեզ:

11 Եվ բացի այդ, ես տալու եմ այս ժողովրդին մի՝ անուն, որ դրանով նրանք կարողանան տարբերվել բոլոր այն ժողովուրդներից, որոնց Տեր Աստված դուրս է բերել Երուսաղեմի հողից. և այս ես անում եմ, որովհետև նրանք ջանասեր ժողովուրդ են եղել Տիրոջ պատվիրանները պահելիս:

12 Եվ ես տալիս եմ նրանց մի անուն, որը երբեք չի ջնջվի, բացի դա լինի՝ «օրինազանցության միջոցով»:

13 Այո, և դեռ ավելին եմ ասում ձեզ, որ եթե Տիրոջ այս մեծապես արտոնյալ ժողովուրդն ընկնի «օրինազանցության մեջ, և դառնա մի ամբարիշտ ու շնացող ժողովուրդ, ապա Տերը կթողնի նրանց, որ դրա հետևանքով նրանք դառնան թույլ՝ իրենց եղբայրների պես. և նա այլևս չի՝ պահպանի նրանց իր անգուգակյան և սքանչելի գործությամբ, ինչպես նա պահպանել է մեր հայրերին մինչև այժմ:

14 Քանզի ես ասում եմ ձեզ, որ եթե նա տարածած չլինեք իր բազուկն՝ ի պաշտպանություն մեր հայրերի, նրանք պիտի ընկած լինեին Լամանացիների ձեռքը և դարձած լինեին նրանց ատելության գոհերը:

15 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Բենիամին թագավորն ավարտեց իր որդու հետ այս խոսքերը խոսելը,

7ա ՄՈՒ Սուրբ գրքեր:

բ Մոսիա 2.22,

Ավմա 50.20-22:

գ Սաղ. ԾԻԲ.6,

1 Նեփի 2.20:

դ Ավմա 9.12-14:

10ա Օմնի 1.14:

բ Մոսիա 2.30:

11ա Մոսիա 5.8-12:

12ա ՄՈՒ Մեղք:

13ա Եբր. 2.4-6:

բ Հեղ. 4.24-26:

գ ՎեՌԻ 103.8-10:

նա տվեց նրան թագավորության բոլոր գործերի պատասխանատվությունը:

16 Եվ բացի դրանից, նա տվեց նրան նաև պատասխանատվություն այն հիշատակարանների համար, որոնք փորագրված էին արույրե «քիթեղների վրա. և նաև Նեփիի քիթեղների. և նաև Լաբանի¹ սրի ու «գնդի կամ ուղեցույցի, որն առաջնորդեց մեր հայրերին անապատի միջով, որը պատրաստված էր Տիրոջ ձեռքով, որ դրա միջոցով նրանք առաջնորդվեին՝ ամեն մեկը, համաձայն այն ուշադրության և ջանասիրության, որ ցուցաբերում էին նրա հանդեպ:

17 Հետևաբար, երբ նրանք անհավատարիմ էին, նրանք չէին բարգավաճում, ոչ էլ առաջադիմում իրենց ճանապարհորդության մեջ, այլ ետ էին «մղվում և իրենց վրա հրավիրում Աստծո դժգոհությունը. և հետևաբար, նրանք զարկվում էին սովով և դառը չարչարանքներով՝ զարթնեցնելու նրանց ի հիշեցումն իրենց պատկանություններին:

18 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ Մոսիան գնաց և արեց, ինչպես իր հայրն էր կարգադրել նրան, և հայտարարեց ողջ ժողովրդին, ովքեր Չարահեմլայի երկրում էին, որ այդպիսով նրանք կարողանային ի մի հավաքվել՝ գնալու վեր՝ դեպի տաճար, լսելու խոսքերը, որոնք նրա հայրը պիտի խոսեր նրանց համար:

ԳԼՈՒԽ 2

Բենիամին թագավորը դիմում է իր ժողովրդին – Նա շարադրում է իր թագավորման անաչառությունը, ազնվությունն ու հոգևորությունը – Նա խորհուրդ է տալիս նրանց՝ ծառայել իրենց Երկնային Թագավորին – Նրանք, ովքեր ապստամբում են Աստծո դեմ, կտանեն տվալտանք՝ նման անմար կրակի: Մոտ 124թ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ հետո, երբ Մոսիան արեց, ինչպես իր հայրը պատվիրել էր իրեն և հրովարտակ ուղարկեց ողջ երկրով մեկ, որ ժողովուրդն ի մի հավաքվեր բոլոր երկրով մեկ, որպեսզի գնար վեր՝ տաճարի մոտ՝ լսելու այն խոսքերը, որոնք Բենիամին թագավորը պիտի ասեր նրանց:

2 Եվ կային մեծ թվով մարդիկ, նույնիսկ այնքան շատ, որ նրանք չհաշվեցին նրանց. քանի որ նրանք չափազանց բազմացել էին և մեծաթիվ դարձել երկրում:

3 Եվ նրանք նաև վերցրել էին իրենց հոտերի «անդրանիկներին, որ² գոհ և «ողջակեզ մատուցեին՝³ համաձայն Մովսեսի օրենքի:

4 Եվ նաև, որպեսզի նրանք գոհություն հայտնեին Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն, որը դուրս էր բերել նրանց Երուսաղեմի երկրից, և որը նրանց ազատել էր իրենց բռնամիների ձեռքից, և «նշանակել էր արդար մարդկանց՝ լինելու իրենց⁴ ուսուցիչներ, և նաև մի արդար

16ա Մոսիա 1.3:

բ 1 Նեփի 4.8–19,

ՄԽ 1.13,

ՎևՈՒ 17.1:

գ 1 Նեփի 16.10:

17ա 1 Նեփի 18.12–13:

2 3ա Ծն. Դ.4:

բ սոՒ Չոհաբերություն:

գ 1 Նեփի 5.9:

դ 2 Նեփի 25.24,

Ալմա 30.3, 34.13–14:

4ա սոՒ Կանչ, Աստծո

կողմից կանչված,
Կոչում:

բ Մոսիա 18.18–22:

սոՒ Ուսուցանել,
Ուսուցիչ:

մարդու՝ լինելու իրենց թագավոր, որը հաստատել էր խաղաղություն Չարահենմլայի Պերկրում, և որը սովորեցրել էր նրանց՝ Պապիել Աստծո պատվիրանները, որ նրանք ուրախանային և Նիբով լցվեին Աստծո և բոլոր մարդկանց հանդեպ:

5 Եվ եղավ այնպես, որ հասնելով տաճար, նրանք խփեցին իրենց վրանները շուրջբոլորը, ամեն մարդ ըստ իր ընտանիքի, բաղկացած լինելով իր կնոջից և իր որդիներից ու դուստրերից, և նրանց որդիներից ու դուստրերից, ամենամեծից մինչև ամենափոքրը, ամեն ընտանիք լինելով մեկը մյուսից առանձին:

6 Եվ նրանք իրենց վրանները խփեցին տաճարի շուրջբոլորը, ամեն մարդ խփելով իր Վրանը՝ դուռը դեպի տաճարը, որ այդպիսով նրանք կարողանային մնալ իրենց վրաններում և լսել խոսքերը, որոնք Բենիամին թագավորը պիտի խոսեր նրանց համար:

7 Քանզի բազմությունը լինելով այնքան մեծ, որ Բենիամին թագավորը չկարողացավ ուսուցանել նրանց բոլորին տաճարի պատերի ներսում, ուստի նա մի աշտարակ կառուցել տվեց, որ դրա շնորհիվ իր ժողովուրդը կարողանար լսել խոսքերը, որոնք նա պիտի խոսեր նրանց համար:

8 Եվ եղավ այնպես, որ նա սկսեց խոսել իր ժողովրդի համար աշտարակից. և նրանք չկարողացան բոլորը լսել նրա խոսքերը բազմության մեծության պատճառով:

հետևաբար, նա կարգադրեց, որ խոսքերը, որոնք նա խոսեց, գրվեին և առաջ ուղարկվեին նրանց մեջ, որոնք իր ձայնի լսելության սահմաններում չէին, որպեսզի նրանք նույնպես կարողանային ստանալ իր խոսքերը:

9 Եվ սրանք են խոսքերը, որ նա խոսեց և գրել տվեց՝ ասելով. Իմ եղբայրներ, դուք բոլորդ, որ հավաքվել եք միասին, դուք, որ կարող եք լսել իմ խոսքերը, որոնք են կխոսեմ ձեզ համար այս օրը. քանզի ես չեմ պատվիրել ձեզ հասնել այստեղ՝ Պատակաբանելու այն խոսքերով, որոնք ես կխոսեմ, այլ որ դուք Պականջ դնեք ինձ և բացեք ձեր ականջները, որ կարողանաք լսել, և ձեր Պարտերը, որ կարողանաք հասկանալ, և ձեր մտքերը, որ Աստծո Պտրհորդները բացվեն ձեր ըմբռնման համար:

10 Ես չեմ պատվիրել ձեզ հասնել այստեղ, որ դուք Վախենաք ինձանից, կամ, որ դուք մտածեք, որ ես ինքս ավելին եմ, քան մի մահկանացու մարդ:

11 Այլ ես ձեզ պես ենթակա եմ ամեն ձևի թուլությունների՝ ի մարմնո և ի մտքո. սակայն ես ընտրվել եմ այս ժողովրդի կողմից, և նվիրաբերվել եմ իմ հոր կողմից, և թույլատրվել, Տիրոջ ձեռքով, որ կառավարիչ ու թագավոր լինեմ այս ժողովրդի վրա. և ես պահվել ու պահպանվել եմ նրա անգուգական գործությամբ՝ ծառայելու ձեզ ողջ գործությամբ, մտքով և ուժով, որը Տերը շնորհել է ինձ:

4q Օմնի 1.12–15:

դ Հովհ. ԺԵ.10:

ե սո՛ր Մեր:

5ա սո՛ր Ընտանիք:

6ա Ել. Լ.Գ.8–10:

9ա Մոսիա 8.3:

բ Վևո՛ւ 6.12:

գ սո՛ր Ականջ դնել:

դ Մոսիա 12.27,

3 Նեփի 19.33:

ե սո՛ր Միտք:

գ սո՛ր Աստծո

խորհուրդները:

10ա սո՛ր Վախ:

12 Ես ասում եմ ձեզ, որ ինձ թույլատրված է եղել անցկացնելու իմ օրերը ձեզ ծառայելով, նույնիսկ մինչև այս ժամանակը, և ես չեմ փնտրել ոչ "ոսկի, ոչ արծաթ, ոչ էլ որևէ ձևի հարստություններ ձեզանից.

13 Ոչ էլ հանդուրժել եմ, որ գամվեք գուրեերում, ոչ էլ, որ դուք ստրուկներ դարձնեք մեկդ մյուսին, ոչ էլ, որ սպանեք կամ կոդոպտեք կամ գողանաք կամ շնություն անեք. ոչ էլ անգամ հանդուրժել եմ, որ դուք գործեք որևէ ձևի ամբարշտություն, այլ սովորեցրել եմ ձեզ, որ դուք պետք է պահեք Տիրոջ պատվիրանները բոլոր բաներում, որ մա պատվիրել է ձեզ, –

14 Եվ անգամ ես՝ ինքս, "տքնել եմ իմ սեփական ձեռքերով, որ կարողանայի ծառայել ձեզ, և որպեսզի դուք չբեռնվեք հարկերով, և որպեսզի ոչինչ չգար ձեզ վրա, որին դժվար կլինեք դիմանալ, – և այս բոլոր բաների մասին, որ ես խոսեցի, դուք ինքներդ վկաներ եք այս օրը:

15 Սակայն, իմ եղբայրներ, ես չեմ արել այս բաները, որ պարծենամ, ոչ էլ ասում եմ այս բաները, որ դրանց շնորհիվ մեղադրեմ ձեզ. այլ ասում եմ ձեզ այս բոլորը, որ դուք կարողանաք իմանալ, որ ես կարող եմ մաքուր "խղճմտանքով պատասխանել Աստծո առաջ այս օրը:

16 Ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ քանի որ ես ասացի, որ ես անցկացրել եմ իմ օրերը ձեզ ծառայելով, ես

չեմ ցանկանում պարծենալ, քանզի ես միայն եղել եմ Աստծո ծառայության մեջ:

17 Եվ ահա, ես ասում եմ ձեզ այս բաները, որ դուք կարողանաք "իմաստություն սովորել. որ դուք կարողանաք սովորել, որ երբ դուք ձեր ^բմերձավորների ^գծառայության մեջ եք, դուք սոսկ ձեր Աստծո ծառայության մեջ եք:

18 Ահա, դուք կոչում եք ինձ ձեր թագավոր, և եթե ես, որին դուք կոչում եք ձեր թագավոր, տքնում եմ "ծառայելու ձեզ, ուրեմն պարտավոր չե՞ք արդյոք դուք տքնել՝ ծառայելու մեկդ մյուսին:

19 Եվ ահա մակ, եթե ես, որին դուք կոչում եք ձեր թագավոր, որն անցկացրել է իր օրերը ձեր ծառայության մեջ, և սակայն եղել է Աստծո ծառայության մեջ, արժանի է շնորհակալության ձեր կողմից, Օ՜, որքան պետք է դուք "շնորհակալություն հայտնեք ձեր երկնային Թագավորին:

20 Ես ասում եմ ձեզ, իմ եղբայրներ, որ եթե դուք մատուցեիք բոլոր գոհությունները և "գովքը, որը ձեր ողջ հոգին ի գործու է ունենալու առ այն ^բԱստված, որը ստեղծել է ձեզ, և պահել ու պահպանել է ձեզ, և ուրախություն է պատճառել ձեզ, և շնորհել է, որ դուք խաղաղությամբ ապրեք մեկդ մյուսի հետ, –

21 Ես ասում եմ ձեզ, որ եթե դուք ծառայեք մրան, ով ստեղծել է ձեզ ի սկզբանե, և պահպանում է ձեզ օրեցօր, շունչ տալով ձեզ, որ

12ա Գոր. Ի.33–34:
14ա Ա Կոր. Թ.18:
15ա սո՛ւ Խղճմտանք:
17ա սո՛ւ Իմաստություն:
բ սո՛ւ Եղբայրներ,
Եղբայր. Բույր:

գ Մատ. ԻԵ.40,
Հակ. Ա.27,
ՎԵՌԻ 42.29–31:
սո՛ւ Ծառայություն:
18ա Մատ. Ի.26–27:
19ա սո՛ւ Ընդհակալ,

Ընդհակալություն,
Գոհաբանություն:
20ա 1 Նեփի 18.16:
բ սո՛ւ Աստված,
Աստվածագլուխ:

դուք կարողանաք ապրել և շարժվել և գործել, ձեր իսկ «կամքի համաձայն, և մինչև իսկ աջակցում է ձեզ մի պահից մյուսը, ես ասում եմ,– եթե դուք ծառայեք նրան ձեր հոգու ողջ նվիրվածությամբ, այնուամենայնիվ, դուք կլինեք Քանախտան ծառաներ:

22 Եվ ահա, այն ամենը, ինչ նա պահանջում է ձեզանից՝ իր «պատվիրանները Քաահելն է. և նա խոստացել է ձեզ, որ եթե դուք պահեք նրա պատվիրանները, դուք կբարգավաճեք երկրում. և նա երբեք չի զեղվում նրանից, ինչ նա ասել է. հետևաբար, եթե դուք Քաահում եք նրա պատվիրանները, նա, իրոք, օրհնում և բարգավաճեցնում է ձեզ:

23 Եվ այժմ, նախ և առաջ, նա ստեղծել է ձեզ և շնորհել է ձեզ ձեր կյանքը, որի համար դուք պարտական եք նրան:

24 Եվ երկրորդը՝ նա պահանջում է, որ դուք անեք, ինչպես նա է պատվիրել ձեզ. որի համար, եթե դուք անում եք, նա անմիջապես «օրհնում է ձեզ. և ուստի, նա վճարել է ձեզ: Եվ դուք դեռ պարտական եք նրան, և եղել եք ու կլինե՞ք հավիտյան հավիտենից. ուստի, ինչո՞վ պետք է դուք պարծենաք:

25 Եվ այժմ, ես հարցնում եմ, կարո՞ղ եք ասել որևէ բան ձեզ համար: Ես պատասխանում եմ ձեզ՝ Ո՛չ: Դուք չեք կարող ասել, որ դուք անգամ հողի փոշու չափ եք. քե՛ն դուք «ստեղծվել եք հողի

Քփոշուց. բայց ահա այն պատկանում է նրան, ով ստեղծել է ձեզ:

26 Եվ ես, հենց ես, ում դուք համարում եք ձեր թագավորը, ավելի լավը չեմ, քան դուք ինքներդ եք. քանզի ես նույնպես փոշուց եմ: Եվ դուք տեսնում եք, որ ես ձեր եմ և մոտ եմ այս մահկանացու մարմինն իր մայր հողին հանձնելուն:

27 Հետևաբար, ինչպես ասացի ձեզ, որ ծառայել եմ ձեզ, Աստծո առաջ «բայելով մաքուր խղճմտանքով, ճիշտ այդպես՝ այս պահին, ես ի մի եմ հավաքել ձեզ, որպեսզի կարողանամ անմեղ համարվել, և որպեսզի ձեր Քարյունը չգա ինձ վրա, երբ ես կկանգնեմ Աստծու առաջ՝ դատվելու այն բաների համար, որոնք նա պատվիրել է ինձ ձեր վերաբերյալ:

28 Ես ասում եմ ձեզ, որ ես ձեզ ի մի եմ հավաքել, որ կարողանամ «ազատել իմ հանդերձները ձեր արյունից, այս ժամանակահատվածում, երբ ես մոտ եմ իմ գերեզմանը վայր իջնելուն, որպեսզի ես կարողանամ վայր իջնել խաղաղությամբ, և իմ անմահ Քհոգին կարողանա միանալ Պերգախըմբերին վերևում՝ երգելու գովքն արդարադատ Աստծո:

29 Եվ բացի դրանից, ես ասում եմ ձեզ, որ ես ի մի եմ հավաքել ձեզ, որ կարողանամ հայտարարել ձեզ, որ ես այլևս չեմ կարող լինել ձեր ուսուցիչը, ոչ էլ ձեր թագավորը.

30 Քանզի հենց այս պահին իմ ամբողջ մարմինը սաստիկ դողում է, մինչ փորձում եմ խոսել ձեզ

21ա սուր Կամքի
ազատություն:
բ Գուլ. ԺԷ.7–10:
22ա սուր Պատվիրաններն
Աստծո:
բ Գև. ԻԵ.18–19,
2 Նեփի 1.9:

գ ՎևոՒ 3.1–2:
դ ՎևոՒ 14.7, 58.2–3:
24ա սուր Օրհնել, Օրհնված,
Օրհնություն:
25ա սուր Ստեղծել,
Ստեղծում:
բ Ծն. Գ.19, Հակոբ 2.21:

27ա սուր Քայլել, Քայլել
Աստծո հետ:
բ Հակոբ 1.19:
28ա Հակոբ 2.2:
բ սուր Ոգի:
գ Մորմ. 7.7:

հետ. բայց Տեր Աստված, իրոք, զորավիգ է ինձ և թույլ է տվել ինձ, որ ես խոսեմ ձեզ հետ և պատվիրել է ինձ, որ ես հայտարարեմ ձեզ այս օրը, որ իմ որդի Մոսիան է թագավոր և կառավարիչ ձեզ վրա:

31 Եվ այժմ, իմ եղբայրներ, ես կկամենայի, որ դուք անեիք, ինչպես արել եք մինչև այժմ: Ինչպես դուք պահել եք իմ պատվիրանները, և նաև իմ հոր պատվիրանները, և բարգավաճել եք ու պահվել ձեր թշնամիների ձեռքն ընկնելուց, ճիշտ նույնպես, եթե դուք պահեք իմ որդու պատվիրանները, կամ պատվիրաններն Աստծո, որոնք կտրվեն ձեզ նրա կողմից, դուք կբարգավաճեք այս երկրում, և ձեր թշնամիները չպիտի զորություն ունենան ձեզ վրա:

32 Բայց, ո՛վ իմ ժողովուրդ, զգուշացե՛ք, չլինի թե ձեր մեջ "հակառակություններ բարձրանան, և դուք կամենաք հնազանդվել չար ոգուն, որի մասին խոսվել է իմ հայր Մոսիայի կողմից:

33 Քանզի, ահա, մի վայ կա հայտարարված նրա վրա, ով կամենում է հնազանդվել այդ ոգուն. քանզի եթե նա կամենում է հնազանդվել նրան, և մնում ու մեռնում է իր մեղքերի մեջ, նույնը խմում է "նզովք իր իսկ հոգու համար. քանզի նա ստանում է մի Քիստեմական պատիժ՝ որպես իրեն վարձք, զանց արած լինելով Աստծո օրենքը՝ հակառակ իր սեփական իմացությանը:

34 Ես ասում եմ ձեզ, որ չկա որևէ մեկը ձեր մեջ, բացի ձեր փոքր երեխաներից, որ ուսուցանված չլինի այս բաների

վերաբերյալ, բայց ո՞վ չգիտի, որ դուք հավերժ պարտական եք ձեր երկնային Հորը՝ մատուցելու նրան բոլորը, ինչ դուք ունեք և եք. և նաև ուսուցանված եք եղել հիշատակարանների վերաբերյալ, որոնք պարունակում են մարգարեությունները, որոնք խոսվել են սուրբ մարգարեների կողմից, նույնիսկ ընդհուպ մինչև այն ժամանակը, երբ մեր հայր Լեքին թողեց Երուսաղեմը:

35 Եվ նաև բոլորը, ինչ խոսվել է մեր հայրերի կողմից մինչև այժմ: Եվ, ահա, նրանք խոսեցին նաև այն, ինչ պատվիրվեց նրանց Տիրոջ կողմից. հետևաբար, դրանք արդար են և ճշմարիտ:

36 Եվ այժմ ես ասում եմ ձեզ, իմ եղբայրներ, որ այս բոլոր բաները ձեր իմանալուց և ուսուցանվելուց հետո, եթե զանց անեք և զնաք հակառակ նրան, ինչ խոսվել է, ապա դուք ինքներդ ձեզ ետ կքաշեք Տիրոջ Հոգուց, այնպես որ այն չի կարող տեղ ունենալ ձեզանում՝ առաջնորդելու ձեզ իմաստության ուղիներով, որ դուք կարողանաք լինել օրհնված, բարգավաճ և պահպանված,

37 Ես ասում եմ ձեզ, որ այն մարդը, որն անում է այս, նույնը դուրս է գալիս բաց "ապստամբության" Աստծո դեմ. հետևաբար, նա կամենում է հնազանդվել չար ոգուն և դառնում է մի թշնամի՝ ամենայն արդարության. հետևաբար, Տերը տեղ չունի նրանում, քանզի նա չի բնակվում Քանսուրբ տաճարներում:

38 Հետևաբար, եթե այդ մարդը չի "ապաշխարում և մնում ու

32ա 3 Նեփի 11.29–30:
33ա սուր Նզովք:
բ Վեոմ 19.6, 10–12:

37ա Մոսիա 3.12,
Հել. 8.24–25:
սուր Ապստամբություն:

բ Ալմա 7.21:
38ա սուր Ապաշխարել,
Ապաշխարություն:

մեռնում է Աստծուն թշնամի, աստվածային Քարդարադատության պահանջները զարթնեցնում են նրա անմահ հոգին իր իսկ Պեղավորության վառ զգացման, որն, իրոք, ստիպում է նրան ընկրկել Տիրոջ ներկայությունից և լցնում է նրա կուրծքը մեղավորությամբ և ցավով և տվայտանքով, որը նման է մի անմար կրակի, որի բոցը բարձրանում է վեր հավիտյանս հավիտենից:

39 Եվ արդ, ես ասում եմ ձեզ, որ Պողոսությունն ուժ չունի այդ մարդու վրա. հետևաբար, նրա վերջնական ճակատագիրը երբեք չվերջացող մի տանջանք տանելն է:

40 Ո՛վ դուք, բոլորդ՝ ծերեր՝, և նաև դո՛ւք, երիտասարդներ, և դո՛ւք, փոքր երեխաներ, ովքեր կարող եք հասկանալ իմ խոսքերը, քանզի ես պարզ խոսեցի ձեզ համար, որպեսզի դուք կարողանաք հասկանալ. ես աղոթում եմ, որ դուք զարթնեք՝ ³⁸հիշելու սուկայի դրությունը նրանց, որ ընկել են օրինազանցության մեջ:

41 Եվ բացի դրանից, ես կցանկանայի, որ դուք խորհեք օրհնված և ³⁹երջանիկ վիճակի վրա նրանց, ովքեր պահում են Աստծո պատվիրանները: Քանզի, ահա, նրանք ⁴⁰օրհնված են բոլոր բաներում՝ և՛ աշխարհիկ, և՛ հոգևոր. և եթե նրանք ⁴¹հավատարիմ համբերում են մինչև վերջ, նրանք ընդունվում են ⁴²երկնքում, որի շնորհիվ նրանք կարողանում են բնակվել Աստծո հետ երբեք չվերջացող երջանկության վիճակում: Օ՛ հիշե՛ք, հիշե՛ք,

որ այս բաները ճշմարիտ են. քանզի Տեր Աստված է ասել դրանք:

ԳԼՈՒԽ 3

Բենիամին քազավորը շարունակում է իր խոսքը – Ամենակարող Տերը կծառայի մարդկանց մեջ կավե տաղավարում – Արյուն կգա յուրաքանչյուր ծակոտիից, մինչև նա կքալի աշխարհի մեղքերը – Նրանն է միակ անունը, որով փրկություն է գալիս – Մարդիկ կարող են հանել իրենց միջից բնական մարդուն և դառնալ Սրբեր՝ Քավության միջոցով – Ամբարիշտների տանջանքը կլինի կրակի և ծծմբի լճի պես: Մոտ 124թ. Ք.ծ.ա.:

Եւ կրկին, իմ եղբայրներ, ես կկամենայի հրավիրել ձեր ուշադրությունը, քանզի ես էլի ինչ-որ բան ունեմ ձեզ ասելու. քանզի ահա, ես ասելու բաներ ունեմ ձեզ նրա վերաբերյալ, ինչ պետք է գա:

2 Եվ բաները, որոնք ես կասեմ ձեզ, հայտնի են դարձվել ինձ Աստծո ¹հրեշտակի կողմից: Եվ նա ասաց ինձ. Արթնացի՛ր. և ես արթնացա, և, ահա, նա կանգնած էր իմ առջև:

3 Եվ նա ասաց ինձ. Ջարթնի՛ր և լսի՛ր այն խոսքերը, որոնք ես կասեմ քեզ. քանզի ահա, ես եկել եմ՝ հայտնելու քեզ մեծ ²ուրախության ավետիքը:

4 Քանզի Տերը լսել է քո աղոթքները և գնահատել է քո արդարությունը, և ուղարկել է ինձ հայտնելու քեզ, որ դու կարող ես

38թ սուր Արդարադատություն:
 40 սուր Մեղավորություն:
 39ա Ավմա 34.8–9, 15–16:
 սուր Ողորմած,

Ողորմություն:
 40ա Ավմա 5.18:
 41ա 4 Նեփի 1.15–18:
 սուր Ուրախություն:
 ք սուր Օրհնել, Օրհնված,

Օրհնություն:
 4 ՎեՌԺ 6.13:
 դ սուր Երկինք:
 3 2ա սուր Հրեշտակներ:
 3ա Դուկ. Բ.10–11:

ուրախանալ, և որ դու կարող ես հայտարարել քո ժողովրդին, որ նրանք նույնպես կարողանան լցվել ուրախությամբ:

5 Քանզի ահա, ժամանակը գալիս է և հեռու հեռվում չէ, երբ Ամենակարող ՝Տերը, որն իշխում է գործքամբ, որն էր, և է, ողջ հավերժությունից ողջ հավերժություն, կիջնի ներքև երկնքից՝ մարդկանց զավակների մեջ և կրնակվի կավե ՝ տաղավարում, և առաջ կգնա մարդկանց մեջ, գործելով հզոր ճիշդներ, ինչպես՝ բշկելով հիվանդներին, բարձրացնելով մեռածներին, իրականացնելով կաղերի քայլերը, կույրերին շնորհելով իրենց տեսողությունը, խուլերին՝ լսելը, և բուժելով ամեն ձևի հիվանդություններ:

6 Եվ նա ՝ ղևեր կամ չար ոգիներ դուրս կգցի, որոնք բնակվում են մարդկանց զավակների սրտերում:

7 Եվ ահա, նա կտանի ՝ փորձություններ և մարմնի ցավ, ՝ քաղց, ծարավ և հոգնածություն, նույնիսկ ավելին, քան մարդ կարող է տանել և չմահանալ. քանզի ահա, ՝ արյուն կգա յուրաքանչյուր ծակոտից, այնքան մեծ կլինի նրա ՝ տվայտանքն իր ժողովրդի ամ-

բարշտության և պղծությունների համար:

8 Եվ նա կկոչվի ՝ Հիսուս Քրիստոս, Աստծո ՝ Որդի, երկնքի և երկրի ՝ Հայր, բոլոր բաների Ստեղծողի սկզբանե. և նրա ՝ մայրը կկոչվի ՝ Մարիամ:

9 Եվ ահա, նա գալիս է յուրայինների մոտ, որպեսզի ՝ փրկություն գա մարդկանց զավակներին, միայն առ նրա անունը ՝ հավատքի միջոցով. և նույնիսկ այս բոլորից հետո, նրանք մարդ կհամարեն նրան և կասեն, որ նա ՝ ղև ունի և ՝ կխարազանեն ու ՝ կխաչեն նրան:

10 Եվ ՝ երրորդ օրը նա պիտի ՝ հարություն առնի մեռելներից. և ահա, նա կանգնում է՝ ՝ դատելու աշխարհը. և ահա, բոլոր այս բաներն արվում են, որպեսզի մի արդար դատաստան գա մարդկանց զավակների վրա:

11 Քանզի, ահա, նրա ՝ արյունը ՝ քավում է նաև նրանց մեղքերը, որոնք ՝ զնկել են Ադամի օրինականության պատճառով, որոնք մահացել են՝ չիմանալով Աստծո կամքն իրենց վերաբերյալ, կամ ովքեր ՝ անգիտակցորեն են մեղք գործել:

12 Բայց, վա՛յ, վա՛յ նրան, ով գիտի, որ ՝ ապստամբում է Աստ-

5ա սուր Եհովա:

բ Մոսիա 7.27,

Ալմա 7.9–13:

գ Մատ. Գ.23–24,

Գոր. Բ.22,

1 Նեփի 11.31:

սուր Հրաշք:

6ա Մար. Ա.32–34:

7ա սուր Գայթակղել,

Գայթակղություն:

բ Մատ. Գ.1–2:

գ Վև. 19.15–18:

դ Դուկ. ԻԲ.44:

ե Ես. ԾԳ.4–5:

8ա սուր Աստված,

Աստվածազուլուս –

Աստված Որդին:

բ Ալմա 7.10:

գ Հել. 14.12,

3 Նեփի 9.15:

դ Մատ. Ա.16,

1 Նեփի 11.14–21:

ե սուր Մարիամ՝ Հիսուսի

մայրը:

9ա սուր Փրկություն:

բ սուր Հավատք:

գ Հովհ. Բ.48:

դ Մար. ԺԵ.15:

ե Դուկ. ԺԸ.33,

1 Նեփի 19.10,

2 Նեփի 10.3:

սուր Խաչելություն:

10ա սուր Հարություն:

բ Մատ. ԺՁ.21,

2 Նեփի 25.13,

Հել. 14.20–27:

գ սուր Դատել,

Դատաստան:

11ա սուր Արյուն:

բ սուր Քավել,

Քավություն:

գ սուր Ադամի և Եվայի

անկումը:

դ 2 Նեփի 9.25–26:

12ա Մոսիա 2.36–38,

Հել. 8.25:

սուր Ապստամբություն:

ծո դեմ: Քանզի փրկութիւնն այդ-
պիսիներից ոչ մէկին չի գա, բացի
դա լինի ապաշխարիւթյան և առ
Քեր Հիսուս Քրիստոսը հաւատ-
քի միջոցով:

13 Եվ Տեր Աստված ուղարկել է
իր սուրբ մարգարեներին բոլոր
մարդկանց մեջ, հայտարարելու
այս բաներն ամեն ցեղի, ազգի և
լեզվի, որ այդպիսով, ով որ հա-
վատա, որ Քրիստոսը պիտի գա,
նույնը կարողանա ստանալ իր
մեղքերին քողորթում և անշափ
մեծ ուրախութեամբ հրճվի, նույ-
նիսկ այնպէս, թէ կարծես նա ար-
դեն եկել էր իրենց մեջ:

14 Սակայն Տեր Աստված տե-
սավ, որ իր ժողովուրդը մի խստա-
պարանոց ժողովուրդ էր, և նա
նշանակեց նրանց համար մի
օրենք, հենց Մովսէսի քօրենքը:

15 Եվ նա ցույց տվեց նրանց շատ
նշաններ, հրաշքներ, խորհրդա-
նիշներ և նմանություններ իր գա-
լըստի վերաբերյալ. և նաև սուրբ
մարգարեներ խոսեցին նրանց
հետ՝ նրա գալստի վերաբերյալ. և
այնուամենայնիվ, նրանք կարծ-
րացրեցին իրենց սրտերն ու չհաս-
կացան, որ Մովսէսի քօրենքը ոչ մի
բանի պիտանի չէ, բացի դա լինել
նրա արյան քաւութեան միջոցով:

16 Եվ նույնիսկ, եթէ դա հնարա-
վոր լինէր, որ փոքր տերեւաները
կարողանային մեղանշել, նրանք
չէին կարողանա փրկվել. բայց ես

ասում եմ ձեզ, նրանք քօրհնված
են. քանզի ահա, ինչպէս Ադամով
կամ բնութեամբ նրանք ընկնում են,
ճիշտ նույնպէս Քրիստոսի արյու-
նը քաւում է նրանց մեղքերը:

17 Եվ դեռ ավելին, ես ասում եմ
ձեզ, որ տրված չի լինի քոչ ուրիշ
անուն, ոչ ուրիշ ճանապարհ,
ոչ էլ միջոց, որի շնորհիվ կարող
է փրկություն գալ մարդկանց
զավակներին. միայն Քրիստոսի՝
Ամենակարող Տիրոջ անունով և
միջոցով:

18 Քանզի ահա, նա դատում է, և
նրա դատաստանն արդար է. և
մանուկը, որ մահանում է իր ման-
կության մեջ, չի կորչում. բայց
մարդիկ նզովք են խմում իրենց
սեփական հոգիների համար, եթէ
չեն խոնարհեցնում իրենց ու չեն
դառնում փոքր երեխաների պէս,
և չեն հաւատում, որ փրկությունը
եղել է և կա ու պիտի լինի Քրիս-
տոսի՝ Ամենակարող Տիրոջ քաւիչ
արյամբ և միջոցով:

19 Քանզի քրեական մարդն
Աստծո մի թշնամի է, և եղել է
Ադամի թանկումից ի վեր և կլինի
հավիտյանս հավիտենից, մինչև
նա ճշնաբարկվի Սուրբ Հոգու
հորդորներին և հանի բնական
մարդուն ու դառնա սուրբ, Տեր
Քրիստոսի քաւութեամբ, և դառնա
ինչպէս մի զերեխա՝ ենթարկվող,
հեզ, խոնարհ, համբերատար, սի-
րով լի, հոժար՝ ենթարկվելու բոլոր

12ք սո՛ր Տեր:
13ա սո՛ր Մեղքերի
քողորթում:
ք 2 Նեփի 25.24–27,
Հարոմ 1.11:
14ա սո՛ր Մովսէսի օրենք:
15ա սո՛ր Հիսուս Քրիստոս –
Քրիստոսին
մարմնավորող
խորհրդանիշները:
ք Մոսիա 13.27–32:

16ա սո՛ր Երեխա,
Երեխաներ:
ք Մոր. 8.8–9:
17ա Գոր. Դ.10–12,
2 Նեփի 31.21:
ք սո՛ր Փրկություն:
զ սո՛ր Հիսուս Քրիստոս –
Հիսուս Քրիստոսի
անունը մեզ վրա
վերցնելը:
18ա Մատ. ԺԸ.3:

ք Մոսիա 4.2, Հել. 5.9:
19ա Ա Կոր. Բ.11–14,
Մոսիա 16.2–3:
սո՛ր Բնական մարդ:
ք սո՛ր Ադամի և Եվայի
անկումը:
զ Բ Մն. Լ.8:
դ Մոր. 10.4–5:
սո՛ր Սուրբ Հոգի:
ե սո՛ր Սուրբ:
զ 3 Նեփի 9.22:

բաներին, որոնք Տերը հարմար է տեսնում բերել նրա վրա, ճիշտ ինչպես երեխան է ենթարկվում իր հորը:

20 Եվ դեռ ավելին, ես ասում եմ ձեզ, որ պիտի գա ժամանակը, երբ մի Փրկչի մասին՝ գիտելիքը պիտի տարածվի ամենուր՝ Քամեն ազգի, ցեղի, լեզվի և ժողովրդի մեջ:

21 Եվ, ահա, երբ գա այդ ժամանակը, փոքր երեխաներից բացի ոչ ոք չ'ամմեղ չի համարվի Աստծո առաջ, բացառությամբ ապաշխարության և հավատքի միջոցով՝ առ անունն Ամենակարող Տեր Աստծո:

22 Եվ նույնիսկ այն ժամանակ, երբ դու սովորեցրած կլինես քո ժողովրդին այն բաները, որոնք Տերը՝ քո Աստվածը, պատվիրել է քեզ, նույնիսկ այդ ժամանակ էլ նրանք չեն համարվի անմեղ՝ Տիրոջ աչքում, միայն համաձայն այն խոսքերի, որոնք ես ասացի ձեզ:

23 Եվ այժմ ես ասացի այն խոսքերը, որոնք Տեր Աստված պատվիրել է ինձ:

24 Եվ այսպես է ասում Տերը. Դրանք պիտի կանգնեն որպես մի վառ վկայություն այս ժողովրդի դեմ, դատաստանի օրը. որոնց համար նրանք պիտի դատվեն, յուրաքանչյուր մարդ՝ համաձայն իր գործերի, լինեն դրանք բարի, թե լինեն դրանք չար:

25 Եվ եթե դրանք լինեն չար, նրանք հանձնվում են իրենց սեփական՝ հանցանքի և պղծությունների մի ահավոր ըմբռնման, որը ստիպում է նրանց ընկրկել

Տիրոջ ներկայությունից դեպի Քրիստոսության և ամվերջ տանջանքի մի վիճակի, որտեղից նրանք չեն կարող այլևս վերադառնալ. հետևաբար, նրանք խմել են ճգովք առ իրենց սեփական հոգիները:

26 Հետևաբար, նրանք խմել են Աստծո ցասման գավաթից, որի արդարադատությունը չէր կարող այլևս չեղյալ հայտարարվել նրանց համար, ինչպես չէր կարող չեղյալ հայտարարվել այն, որ Մեղամը պետք է ընկնե՝ արգելված Քստոսից ճաշակելու պատճառով. ուստի, Գողորմությունն այլևս չէր կարող պահանջ ունենալ նրանց վրա հավիտյան:

27 Եվ նրանց՝ տանջանքը կրակի և ծծմբի Քլճի պես է, որի բոցերն անմար են, և որի ծուխը բարձրանում է հավիտյանս հավիտենից: Այսպես է Տերը պատվիրել ինձ: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 4

Բենիամին թագավորը շարունակում է իր խոսքը – Փրկությունը գալիս է Բաղդադյան շողորհիկ – Հավատացե՛ք Աստծուն, որպեսզի փրկվեք – Պահե՛ք ձեր մեղքերի մի թողություն հավատարմության միջոցով – Բաժի՛ն հանեք ձեր ստացվացքից աղքատներին – Արե՛ք բոլոր բաներն իմաստությամբ ու կարգով: Մոտ 124թ. Ք.ծ.ա.:

Եվ այժմ եղավ այնպես, որ երբ Բենիամին թագավորը վերջ դրեց այն խոսքերը խոսելուն, որոնք

20ա ՎԼՈՒ 3.16:

բ սո՛ւ Միսիոներական աշխատանք:

21ա սո՛ւ Հաշիվ, Պատասխանատու, Պատասխանատվություն:

25ա Ալմա 5.18, 12.14–15:

բ Մորմ. 8.38:

26ա Մորմ. 9.12:

բ ԾՆ. Գ.1–12, 2 Նեփի 2.15–19, Ալմա 12.21–23:

գ սո՛ւ Ողորմած,

Ողորմություն:

27ա սո՛ւ Մեղավորություն:

բ 2 Նեփի 9.16, Հակոբ 6.10, ՎԼՈՒ 76.36:

Տիրոջ հրեշտակի կողմից հանձնվել էին նրան, որ նա աչք ածեց շուրջբոլորը՝ բազմության վրա, և ահա, նրանք ընկել էին գետնին, քանզի Տիրոջ ^աերկյուղը եկել էր նրանց վրա:

2 Եվ նրանք տեսել էին իրենց՝ իրենց իսկ ^ամարմնական վիճակում, նույնիսկ ավելի ^բչնչին, քան հողի փոշին: Եվ նրանք բոլորն աղաղակեցին բարձրաձայն՝ միաձայն ասելով. Օ՛, ողորմություն ունեցիր և գործի դիր Քրիստոսի ^գքավիչ արյունը, որպեսզի մենք կարողանանք ներում ստանալ մեր մեղքերից, և մեր սրտերը կարողանան մաքրվել. քանզի մենք հավատում ենք Հիսուս Քրիստոսին՝ Աստծո Որդուն, որը ^դստեղծել է երկինքն ու երկիրը, և բոլոր բաները. որը պիտի իջնի մարդկանց զավակների մեջ:

3 Եվ եղավ այնպես, որ հետո, երբ նրանք ասացին այս խոսքերը, Տիրոջ Հոգին եկավ նրանց վրա և նրանք լցվեցին ուրախությամբ, ստացած լինելով իրենց մեղքերին ^աթողություն, և ունենալով ^բխղճմտանքի խաղաղություն այն արտասովոր ^գհավատքի շնորհիվ, որ նրանք ունեին Հիսուս Քրիստոսում, որը պիտի գար՝ համաձայն այն խոսքերի, որոնք Բենիամին թագավորն ասել էր նրանց:

4 Եվ Բենիամին թագավորը կրկին բացեց իր բերանը և սկսեց խոսել նրանց հետ՝ ասելով. Իմ ընկերներ՝ և իմ եղբայրներ՝, իմ

ցեղ և իմ ժողովուրդ, ես կրկին կկամենայի ձեր ուշադրությունը հրավիրել, որ դուք կարողանաք լսել և հասկանալ մնացյալ իմ խոսքերը, որ ես պիտի ասեմ ձեզ:

5 Քանզի ահա, եթե ^աԱստծո բարության իմացությունն այս պահին արթնացրել է ձեզ՝ ի զգացումն ձեր ոչնչության, և ձեր արժեգուրկ և ձեր ընկած վիճակի,

6 Ես ասում եմ ձեզ, եթե դուք եկել եք ^աիմացության մարդկանց զավակների հանդեպ Աստծո բարության և նրա անգուցական զորության, նրա իմաստության, նրա համբերության և նրա երկայնամտության մասին. և նաև ^բքավության, որը պատրաստվել է աշխարհի ^գհիմնադրումից ի վեր, որ այդպիսով փրկություն կարողանա գալ նրան, ով կոնի իր ^դվստահությունը Տիրոջ վրա և ջանասեր կլինի նրա պատվիրանները պահելիս, և կշարունակի հավատքով, մինչև իսկ իր կյանքի վերջը՝ ես ի նկատի ունեմ մահկանացու մարմնի կյանքը,

7 Ես ասում եմ, որ սա է այն մարդը, որը ստանում է փրկություն քավության միջոցով, որը պատրաստված էր ողջ մարդկության համար աշխարհի հիմնադրումից սկսած, որոնք երբևէ եղել են Ադամի ^աանկումից ի վեր, կամ որոնք կան, կամ որոնք երբևէ կլինեն, նույնիսկ մինչև աշխարհի վերջը,

8 Եվ սա է այն միջոցը, որով փրկություն է գալիս: Եվ ^աչկա մեկ

4 1ա սուր Վախ:
2ա սուր Մարմնական:
^բ Հել. 12.7–8:
^գ Մոսիա 3.18, Հել. 5.9:
^դ սուր Ստեղծել,
Ստեղծում:
3ա սուր Մեղքերի
թողություն:

^բ սուր Խղճմտանք:
^գ սուր Հավատք:
5ա Մովսես 1.10:
6ա սուր Աստված,
Աստվածագլուխ:
^բ սուր Քավել,
Քավություն:
^գ Մոսիա 15.19:

^դ Սաղ. Լ.2.7,
2 Նեփի 22.2, Հել. 12.1:
սուր Ապավինել:
7ա սուր Ադամի և Եվայի
անկումը:
8ա Գոր. Դ.12,
2 Նեփի 31.21,
Մոսիա 3.17:

այլ փրկություն, բացի սրանից, որի մասին խոսվել է. ոչ էլ կան այլ պայմաններ, որոնցով մարդ կկարողանա փրկվել, բացի այն պայմաններից, որոնք ես ասացի ձեզ:

9 Հավատացե՛ք Աստծուն. հավատացե՛ք, որ նա կա, և որ նա ստեղծել է բոլոր բաները՝ և՛ երկրնքում, և՛ երկրի վրա. հավատացե՛ք, որ նա ունի բոլոր ^աիմաստությունը և բոլոր գործությունը՝ և՛ երկնքում, և՛ երկրի վրա. հավատացե՛ք, որ մարդ չի ^բըմբռնում այն բոլոր բաները, որոնք Տերը կարող է ըմբռնել:

10 Եվ դարձյալ, հավատացե՛ք, որ դուք պետք է ^աապաշխարեք ձեր մեղքերից և թողնեք դրանք և խոնարհեցնեք ձեզ՝ Աստծո առաջ. և սրտի անկեղծությամբ խնդրեք, որ նա ^բների ձեզ. և այժմ, եթե դուք ^գհավատում եք բոլոր այս բաներին, տեսեք, որ դուք ^դանեք դրանք:

11 Եվ դարձյալ ես ասում եմ ձեզ, ինչպես առաջ եմ ասել, որ եթե դուք եկել եք Աստծո փառքի գիտությանը, կամ, եթե դուք քաջատեղյակ եք նրա բարությանը և ^աճաշակել եք նրա սիրուց, և ստացել եք մեղքերի ^բթողություն, որն այդպիսի անչափ մեծ ուրախություն է պատճառում ձեր հոգիներին, նմանապես ես կկամենայի, որ դուք հիշեք և միշտ պահեք ձեր հիշողության մեջ Աստծո մեծությունը և ձեր սեփական

^գոչնչությունը և նրա ^դբարությունն ու երկայնամտությունը՝ ձեր՝ անարժան արարածների հանդեպ, և խոնարհեցնեք ձեզ, մինչև իսկ ^եհամեստության խորքերը, ^զկանչելով Տիրոջ անունն ամեն օր և անասան կանգնելով նրա հավատքում, որը պիտի գա, ինչը խոսվել է հրեշտակի բերանով:

12 Եվ, ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ, եթե դուք անեք այս, դուք միշտ կիրճվեք և լցված կլինեք Աստծո ^ասիրով և միշտ ^բկպահպանեք ձեր մեղքերին թողություն. և դուք կաճեք նրա փառքի գիտության մեջ, ով ստեղծել է ձեզ, կամ այն գիտության մեջ, ինչն արդար է և ճշմարիտ:

13 Եվ դուք մեկդ մյուսին վնասելու միտք չեք ունենա, այլ ^ախաղաղությամբ ապրելու և հատուցելու ամեն մարդու՝ ըստ նրա, ինչն իր հասանելիքն է:

14 Եվ դուք չեք հանդուրժի, որ ձեր ^ազավակները քաղցած կամ մերկ չլինեն. ոչ էլ կհանդուրժեք, որ նրանք զանց անեն Աստծո օրենքները, և ^բկովեն ու վիճեն միմյանց հետ, և ծառայեն դևին, որը մեղքի վարպետն է կամ չար ոգին, որի մասին խոսվել է մեր հայրերի կողմից, որ նա թշնամի է ամենայն արդարության:

15 Բայց դուք ^ակսովորեցնեք նրանց՝ ^բքայլել ճշմարտության և լրջմտության ուղիներով. դուք կսո-

9ա Հռոմ. ԺԱ.33–34,
Հակոբ 4.8–13:

բ Ես. ԾԵ.9:

10ա սուր Ապաշխարել,
Ապաշխարություն:

բ ՎեոՒ 61.2:

գ Մատ. Է.24–27:

դ 2 Նեփի 31.19–21:

11ա Ավա 36.24–26:

բ սուր Մեղքերի

թողություն:

գ Մովսես 1.10:

դ Ել. ԼԴ.6, Մոր. 8.3:

ե սուր Խոնարհ,
Խոնարհություն:

զ սուր Աղոթք:

12ա սուր Սեր:

բ Մոսիա 4.26,

Ավա 4.13–14, 5.26–35,

ՎեոՒ 20.31–34:

13ա սուր Խաղաղարար:

14ա Ա Տիմ. Ե.8,

ՎեոՒ 83.4:

բ սուր Հակառակություն:

15ա ՎեոՒ 68.25–28,

Մովսես 6.58:

սուր Ուսուցանել,

Ուսուցիչ:

բ սուր Քայլել, Քայլել

Աստծո հետ:

վորեցնեք նրանց՝ Գաիրել միմյանց
և ծառայել մեկմեկու:

16 Եվ նաև դուք ինքներդ՝ Կասա-
տարեք նրանց, ովքեր ձեր սատար
կանգնելու կարիքն ունեն. դուք
կտաք ձեր ստացվածքից նրան, ով
կարիք ունի, և դուք չեք հանդուր-
ժի, որ Պուրացկանն իզուր դիմի
ձեզ խնդրանքով, և դուրս չեք
վրձողի, որ նա մեռնի:

17 Գուցե դուք՝ ասեք. Մարդն
ինքն է իր վրա բերել իր թշվառու-
թյունը. հետևաբար, ես ետ կպա-
հեմ իմ ձեռքը և չեմ տա նրան իմ
ուտելիքից, ոչ էլ իմ ստացվածքից
նրան բաժին կհանեմ, որ նա
չտանգվի, քանզի նրա պատիժ-
ներն արդար են,

18 Բայց ես ասում եմ քեզ, ո՛վ
մարդ, ով որ անում է այս, նույնը
մեծ պատճառ ունի ապաշխարե-
լու. և եթե չի ապաշխարում նրա
համար, ինչ արել է, նա կորչում է
հավիտյան և բաժին չունի Աստծո
արքայության մեջ:

19 Զանգի ահա, մի՞թե մենք բո-
լորս մուրացկաններ չենք: Մի՞թե
մենք բոլորս կախում չունենք նույն
Էակից, այսինքն՝ Աստծուց, բոլոր
ստացվածքի համար, որ մենք ու-
նենք, թե՛ ուտելիքի և հագուստի
համար, թե՛ ոսկու և արծաթի հա-
մար և թե՛ բոլոր հարստություննե-
րի համար, որ մենք ունենք ամեն
տեսակի:

20 Եվ, ահա, հենց այժմ դուք
կանչում էիք նրա անունը և մուրում
ձեր մեղքերին թողություն: Իսկ նա
թույլ տվե՞ց, որ դուք իզուր մուրաք՝
Ո՛չ. նա դուրս թափեց իր Հոգին

ձեզ վրա և Պուրախությամբ լցրեց
ձեր սրտերը և այնպես արեց, որ
ձեր բերանները փակվեց, այնպես
որ դուք ասելիք չէիք գտնում,
այնքան անսահման մեծ էր ձեր
ուրախությունը:

21 Եվ արդ, եթե Աստված, որը
ստեղծել է ձեզ, որից կախված էք
ձեր կյանքի համար և ամենի հա-
մար, որ դուք ունեք և կաք, շնոր-
հում է ձեզ ինչ որ խնդրում եք, որը
ճիշտ է, հավատքով հավատալով,
որ դուք պիտի ստանաք, օ՛հ, ու-
րեմն որքան պարտավոր եք դուք
Քաժին հանել մեկդ մյուսին այն
ստացվածքից, որ ունեք:

22 Եվ եթե դուք՝ դատում եք մար-
դուն, որը ստացվածքի համար
խնդրանքով դիմում է ձեզ, որ չմեռ-
նի, և դատապարտում եք նրան,
որքան շատ ավելի արդար կլինի
ձեզ դատապարտել՝ ձեր ստաց-
վածքը ետ Պաակելու համար, որն
իրականում ձեզ չի պատկանում,
այլ Աստծուն, որին պատկանում
է նաև ձեր կյանքը. և այնուամե-
նայնիվ, դուք ոչ մի խնդրանքով
չեք դիմում, ոչ էլ ապաշխարում
եք այն բանի համար, որ արել եք:

23 Ես ասում եմ ձեզ, վա՛յ լինի
այդ մարդուն, քանզի նրա ստաց-
վածքն իր հետ պիտի կորչի. և
արդ, այս բաները ես ասում եմ
նրանց, ովքեր Պարուստ են, ինչ
վերաբերում է այս աշխարհին
պատկանող բաներին:

24 Եվ բացի այդ, ես ասում եմ
աղքատներին, դո՛ւք, ովքեր չունեք,
և սակայն ունեք բավարար, որ
կենաք օրեցօր. ես ի նկատի ունեմ

15գ Մոսիա 18.21:
16ա սուր Գթություն.
Ծառայություն:
բ Օր. ԺԵ.7–11,
Առակ. ԻԱ.13,

Ես. Ժ.1–2:
17ա Առակ. ԺԵ.5:
20ա սուր Ուրախություն:
21ա սուր Ծառայություն.
Բարօրություն:

22ա Մատ. Է.1–2,
Հովհ. Է.24:
բ Ա Հովհ. Գ.17:
23ա Վև. 56.16:

բոլորիդ, որ մերժում եք մուրացկանին, որովհետև չունեք, ես կկամենայի, որ դուք ձեր սրտում ասեիք, որ՝ ես չեմ տալիս, որովհետև չունեմ, բայց եթե ունենայի, ^ակտայի:

25 Եվ այժմ, եթե դուք ասեք այս ձեր սրտում, դուք կմնաք անմեղ, այլապես դուք ^աղատապարտված եք. և ձեր դատապարտումն արդար է, քանզի դուք ցանկանում եք այն, ինչը չեք ստացել:

26 Եվ այժմ, հանուն այս բաների, որոնք ես խոսեցի ձեզ համար, – այսինքն՝ հանուն ձեր մեղքերի թողության օրեցօր պահպանման, որպեսզի դուք կարողանաք անմեղ ^աքայլել Աստծո առաջ, – ես կկամենայի, որ դուք ^բբաժին հանեք ձեր ստացվածքից ^գաղքատներին, ամեն մարդ ըստ նրա, ինչ ինքն ունի, ինչպես օրինակ՝ ^դկերակրելով քաղցածին, հագցնելով մերկին, այցելելով հիվանդին և ծառայելով ի սփոփանք նրանց և՛ հոգևորով, և՛ աշխարհիկով՝ նրանց պահանջների համեմատ:

27 Եվ տեսեք, որ բոլոր այս բաներն արվեն իմաստությամբ և կարգով. քանզի հարկավոր չէ, որ մարդ վազի ավելի ^աարագ, քան ինքն ուժ ունի: Եվ բացի այդ, անհրաժեշտ է, որ նա ջանասեր լինի, որ այդպիսով նա կարողանա նվաճել մրցանակը. ուստի, բոլոր բաները պիտի արվեն կարգով:

28 Եվ ես կկամենայի, որ դուք հիշեիք, որ ձեր միջից ով որ պարտք է վերցնում իր հարևանից, պետք է վերադարձնի այն, ինչը

պարտք է վերցրել, ինչպես որ նա համաձայնվել է, այլապես դուք մեղք կգործեք. և միգուցե դուք կստիպեք ձեր հարևանին էլ մեղք գործել:

29 Եվ, ի վերջո, ես չեմ կարող ասել ձեզ բոլոր բաները, որոնցով դուք կարող եք մեղք գործել. քանզի կան զանազան ուղիներ և միջոցներ, նույնիսկ այնքան շատ, որ ես չեմ կարող թվել դրանք:

30 Բայց այսքանը ես կարող եմ ասել ձեզ, եթե դուք ^աչիտուեք ինքներդ ձեզ, և ձեր ^բմտքերին, և ձեր ^գխոսքերին, և ձեր արարքներին, և չկատարեք Աստծո պատվիրանները, և չշարունակեք հավատքով առ այն, ինչ լսեցիք մեր Տիրոջ զալստի վերաբերյալ, նույնիսկ մինչև ձեր կյանքի վերջը, դուք պիտի կորչեք: Եվ այժմ, ով մարդ, հիշիր և մի կորչիր:

ԳԼՈՒԽ 5

Սրբերը դառնում են Քրիստոսի որդիներն ու դուստրերը՝ հավատքի միջոցով – Այդ դեպքում նրանք կոչվում են Քրիստոսի անունով – Բեռնիամին թագավորը հորդորում է նրանց լինել հաստատուն և անխախտ բարի գործերում: Մոտ 124թ. Ք.ծ.ա.:

Եվ այժմ եղավ այնպես, որ երբ Բեռնիամին թագավորն այսպես խոսեց իր ժողովրդի հետ, նա ուղարկեց նրանց մեջ՝ ցանկանալով իմանալ իր ժողովրդից, թե արդյոք նրանք հավատացել էին այն

24ա Մար. ԺԲ.44:

25ա Վև.ՈՒ 56.17:

26ա ՍՈՒ Քայլել, Քայլել

Աստծո հետ:

բ Հակոբ 2.17–19:

գ Չաք. Է.10, Ալմա 1.27:

սՈՒ Ողորմություններ,

Ողորմություններ

տալը:

դ Ես. ԾԸ.10–11,

Վև.ՈՒ 104.17–18:

27ա Վև.ՈՒ 10.4:

30ա Ալմա 12.14:

սՈՒ Արթուն լինել:

բ Մար. Է.18–23:

սՈՒ Մաքեր:

գ Մատ. ԺԵ.18–20:

սՈՒ Անարգանք:

խոսքերին, որոնք նա խոսել էր նրանց համար:

2 Եվ նրանք բոլորը միաձայն աղաղակեցին՝ ասելով. Այո՛, մենք հավատում ենք բոլոր խոսքերին, որոնք դու ասել ես մեզ. և նաև, մենք գիտենք դրանց հավաստության և ճշմարտացիության մասին՝ Ամենակարող Տիրոջ Հոգու շնորհիվ, որը մեր մեջ կամ մեր սրտերում մի զորեղ փոփոխություն է առաջացրել, այնպես որ մենք այլևս հակված չենք գործելու ^բշարիք, այլ շարունակ գործելու բարիք:

3 Եվ մենք ինքներս, նույնպես Աստծո անսահման բարության և նրա Հոգու դրսևորումների միջոցով մեծ պատկերացումներ ունենք այն մասին, ինչը պիտի գա. և եթե անհրաժեշտ լիներ, մենք կկարողանայինք մարգարեանալ բոլոր բաների վերաբերյալ:

4 Եվ դա հավատքն է, որը մենք ունեցանք այն բաների հանդեպ, որոնք մեր թագավորն ասաց մեզ, որ բերել է մեզ այս մեծ գիտելիքին, որի շնորհիվ մենք հրճվում ենք այսպիսի անսահման մեծ ուրախությամբ:

5 Եվ մենք հոժար ենք մտնել ^աուխտի մեջ մեր Աստծո հետ՝ կատարելու նրա կամքը և բոլոր բաներում հնազանդ լինելու նրա պատվիրաններին, որ նա կպատվիրի մնացած մեր բոլոր օրերում, որ մենք չլինի թե մեզ վրա բերենք ^բերբեք չվերջացող մի տանջանք,

ինչպես խոսվել է ^հիրեշտակի կողմից, որպեսզի չլինի թե մենք խմենք Աստծո ցասման գավաթից:

6 Եվ այժմ, սրանք են խոսքերը, որոնք Բենիամին թագավորը փափագում էր նրանցից. և հետևաբար, նա ասաց նրանց. Դուք ասացիք այն խոսքերը, որ ես փափագում էի. և ուխտը, որը դուք արել եք, արդար ուխտ է:

7 Եվ այժմ, ուխտի շնորհիվ, որ դուք արել եք, դուք կկոչվեք Քրիստոսի ^ագավակներ՝ նրա որդիներն ու նրա դուստրերը, քանզի ահա, այս օրը նա հոգով ^բծնեց ձեզ. քանզի դուք ասում եք, որ ձեր ^գսրտերը փոխվել են նրա անվան հանդեպ հավատքի միջոցով. հետևաբար, դուք ^դծնվել եք նրանից և դարձել եք նրա ^եորդիներն ու նրա դուստրերը:

8 Եվ այս անվան ներքո դուք դարձվում եք ^աազատ, և ^բչկա մեկ այլ անուն, որով դուք կարողանաք դարձվել ազատ: Չկա տրված մեկ այլ ^գանուն, որով փրկություն է գալիս. հետևաբար, ես կկամենայի, որ դուք ձեզ վրա ^դվերցնեք Քրիստոսի անունը, դո՛ւք, բոլո՛րդ, որ մտել եք ուխտի մեջ Աստծո հետ, որ լինեք մինչև ձեր կյանքի վերջը հնազանդ:

9 Եվ կլինի այնպես, որ ով որ անի այս, կգտնվի Աստծո աջ կողմում, քանզի նա կիմանա անունը, որով նա կոչվում է. քանզի նա կկոչվի Քրիստոսի անունով:

10 Եվ այժմ կլինի այնպես, որ ով

5 2ա Ավան 5.14:
սուր Վերստին ծնված,
Աստծուց ծնված:
բ Ավան 19.33:
5ա Մոսիա 18.10:
բ Մոսիա 3.25-27:
գ Մոսիա 3.2:
7ա Մոսիա 27.24-26,

Մովսես 6.64-68:
սուր Աստծո որդիներն
ու դուստրերը:
բ սուր Ծնված:
գ սուր Սիրտ:
դ Մոսիա 15.10-11:
սուր Վերստին ծնված,
Աստծուց ծնված:

ե Վեռնի 11.30:
8ա Հովն. 2.18, Գաղ. Ե.1,
Հել. 14.30:
բ Գոր. Դ.10, 12,
Ավան 21.9:
գ Մոսիա 26.18:
դ Գոր. ԺԱ.26,
Ավան 46.15:

որ չի վերցնի իր վրա Քրիստոսի անունը, պետք է կոչվի մեկ «այլ անունով. հետևաբար, նա կգտնի իրեն Աստծո թախ կողմում:

11 Եվ ես կկամենայի, որ դուք հիշեք նաև, որ այս է «անունը, որ ես ասացի պիտի տամ ձեզ, որը երբեք չպիտի ջնջվի, բացի դա լինի օրինազանցության միջոցով. հետևաբար, զգո՛ւյշ եղեք, որ չօրինազանցեք, որ այդ անունը չջնջվի ձեր սրտերից:

12 Ես ասում եմ ձեզ, ես կկամենայի, որ դուք հիշեք «պահել այդ անունը միշտ գրված ձեր սրտերում, որպեսզի դուք չզտնվեք Աստծո ծախ կողմում, այլ որ դուք լսեք և իմանաք ձայնը, որով դուք պիտի կանչվեք, և նաև անունը, որով նա պիտի կանչի ձեզ:

13 Քանզի ի՞նչպես է մարդ «ճանաչում իր տիրոջը, որին նա չի ծառայել, և որն օտար է նրան և հեռու է նրա սրտի մտքերից և խորհուրդներից:

14 Եվ կրկին, մի՞թե մարդ վերցնում է էշը, որը պատկանում է իր հարևանին, և պահում այն: Ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ. նա մույնիսկ չի հանդուրժի, որ նա արածի իր հոտերի մեջ, այլ նրան կքշի հեռու և դուրս կգցի: Ես ասում եմ ձեզ, որ մույն կերպ պիտի լինի ձեր մեջ, եթե դուք չիմանաք անունը, որով դուք կոչվում եք:

15 Հետևաբար, ես կկամենայի, որ դուք լինեք հաստատուն և անխախտ, միշտ հարուստ լինելով բարի գործերով, որպեսզի Քրիստոսը՝ Ամենակարող Տեր Աստվա-

ծը, կարողանա «կնքել ձեզ որպես իրենը, որպեսզի դուք կարողանաք բերվել երկինք, որպեսզի դուք կարողանաք ունենալ հավիտենական փրկություն ու հավերժական կյանք, նրա իմաստության և գործության, արդարության և ողորմության միջոցով, որը թստեղծել է բոլոր բաները երկնքում և երկրում, որն Աստված է՝ բոլորից բարձր: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 6

Բենիամին թագավորն արձանագրում է մարդկանց անունները և նրանց ուսուցանելու համար նշանակում քահանաներ – Մոսիան թագավորում է որպես արդար թագավոր: Մոտ 124–121թթ. Ք.ծ.ա.:

ԵՎ այժմ, Բենիամին թագավորը մտածեց, որ ժողովրդի հետ խոսելն ավարտելուց հետո անհրաժեշտ էր, որ նա «վերցնեք բոլոր նրանց անունները, ովքեր ուխտի մեջ էին մտել Աստծո հետ՝ պահելու նրա պատվիրանները:

2 Եվ եղավ այնպես, որ չկար ոչ մի հոգի, բացի փոքր երեխաներից, որ չմտնեք ուխտի մեջ և չվերցնեք իր վրա Քրիստոսի անունը:

3 Եվ դարձյալ, եղավ այնպես, որ երբ Բենիամինը բոլոր այս բաներին վերջ էր դրել, և նվիրաբերել էր իր զավակ «Մոսիային՝ կառավարիչ և թագավոր լինելու իր ժողովրդի վրա, և նրան էր տվել թագավորության հետ կապված

10ա Ավա 5.38–39:

բ Մատ. ԻԵ.33:

11ա Մոսիա 1.11–12:

սուր Հիսուս Քրիստոս –
Հիսուս Քրիստոսի
անունը մեզ վրա

վերցնելը:

12ա Վևո 18.23–25:

13ա Մոսիա 26.24–27:

15ա սուր Կոչում և
ընտրություն.
Սրբագործում:

բ Կող. Ա.16,

Մոսիա 4.2,

Ավա 11.39:

6 1ա Վևո 128.8:

3ա Մոսիա 1.10, 2.30:

բոլոր պարտականությունները և նաև ^բնշանակել էր քահանաներ, – ^գսովորեցնելու ժողովրդին, որ այդպիսով նրանք կարողանային լսել և իմանալ Աստծո պատվիրանները, – և զարթնեցնելու նրանց, որ հիշեն իրենց տված ^դերդույնը, նա արձակեց բազմությունը, և նրանք վերադարձան իրենց սեփական տները՝ ամեն ոք ըստ իր ընտանիքի:

4 Եվ ^աՄոսիան սկսեց թագավորել իր հոր փոխարեն: Եվ նա սկսեց թագավորել իր տարիքի երեսուներորդ տարում՝ բոլորելով ընդամենը մոտ չորս հարյուր և յոթանասունևեց տարիներ այն ^բժամանակից, որ Լեքին թողել էր Երուսաղեմը:

5 Եվ Բենիամին թագավորն ապրեց երեք տարի ու մահացավ:

6 Եվ եղավ այնպես, որ թագավոր Մոսիան քայլում էր Տիրոջ ուղիներով և կատարում էր նրա դատաստաններն ու նրա կանոնները. և պահում էր նրա պատվիրանները՝ բոլոր բաներում, ինչ որ նա պատվիրել էր նրան:

7 Եվ թագավոր Մոսիան իր ժողովրդին մշակել էր տալիս հողը: Եվ ինքը նույնպես մշակում էր հողը, որ այսպիսով նա իր ժողովրդի համար բեր ^աչղառնար, որ բոլոր բաներում նա կարողանար անել համաձայն նրա, ինչ նրա հայրն էր արել: Եվ երեք տարիների ընթացքում նրա ողջ ժողովրդի մեջ հակառակություն չկար:

ԳԼՈՒԽ 7

Ամմոնը գտնում է Լեքի-Նեփիի

երկիրը, որտեղ Լիմքին է թագավոր – Լիմքիի ժողովուրդը ճորտության մեջ է Լամանացիներից – Լիմքին շարադրում է իրենց պատմությունը – Մի մարգարե (Աբինադին) վկայել էր, որ Քրիստոսն Աստվածն է և Հայրը բոլոր բաների – Նրանք, ովքեր ցանում են կեղտոտություն, հնձում են մորիկ, և նրանք, ովքեր իրենց վստահությունը դնում են Տիրոջ վրա, կազատվեն: Մոտ 121թ. Ք.ծ.ա.:

Եվ այժմ եղավ այնպես, որ թագավոր Մոսիան, երեք տարիների ընթացքում անընդհատ խաղաղություն ունենալուց հետո, ցանկանում էր իմանալ այն ժողովրդի մասին, որը ^ագնաց՝ ապրելու Լեքի-Նեփիի երկրում, կամ Լեքի-Նեփիի քաղաքում. քանզի նրա ժողովուրդը ոչինչ չէր լսել նրանց մասին այն ժամանակից ի վեր, որ նրանք թողել էին ^բՉարահեմլայի երկիրը. հետևաբար, նրանք հոգնեցնում էին նրան՝ իրենց հարցումներով:

2 Եվ եղավ այնպես, որ թագավոր Մոսիան թույլ տվեց, որ նրանց ուժեղ տղամարդկանցից տասներկեցը գնան մինչև Լեքի-Նեփիի երկիրը՝ տեղեկանալու իրենց եղբայրների մասին:

3 Եվ եղավ այնպես, որ հաջորդ օրը նրանք ճանապարհի ընկան՝ իրենց հետ ունենալով մի ինչ-որ Ամմոնի, նա լինելով մի ուժեղ և զորեղ մարդ, և Չարահեմլայի հետնորդ. և նա նաև նրանց առաջնորդն էր:

4 Եվ այժմ նրանք չգիտեին ուղղությունը, որով իրենք պիտի ճամփորդեին անապատում՝ հասնելու Լեքի-Նեփիի երկիրը. հետևաբար,

3բ սուր Կարգել, Կարգում:
գ Ավա 4.7:
դ Մոսիա 5.5–7:

4ա սուր Մոսիա՝
Բենիամինի որդի:
բ 1 Նեփի 1.4:

7ա Բ Կոր. ԺԱ.9:
7 1ա Օմնի 1.27–30:
բ Օմնի 1.13:

նրանք շատ օրեր թափառեցին անապատում, մինչև իսկ քառասուն օր նրանք թափառեցին:

5 Եվ քառասուն օր թափառելուց հետո, նրանք հասան մի բլրի, որը՝ Սիլվոն երկրից հյուսիս է, և այնտեղ նրանք խփեցին իրենց վրանները:

6 Եվ Ամնոնը վերցրեց իր եղբայրներից երեքին, և նրանց անուններն էին՝ Ամադեկի, Հելեմ և Հեմ, և նրանք իջան ներքև՝ դեպի Նեփիի երկիրը:

7 Եվ ահա նրանք հանդիպեցին այն ժողովրդի թագավորին, որը Նեփիի երկրում էր և Սիլվոնի երկրում. և նրանք շրջապատվեցին թագավորի պահակախմբի կողմից և վերցվեցին, և կապվեցին, և բանտ գցվեցին:

8 Եվ եղավ այնպես, երբ երկու օր նրանք բանտում էին, նրանք նորից բերվեցին թագավորի առաջ, և նրանց կապերն արձակվեցին. և նրանք կանգնեցին թագավորի առաջ և թույլ տրվեց, կամ ավելի շուտ հրամայվեց, որ պատասխանեն հարցերին, որոնք նա պետք է տար նրանց:

9 Եվ նա ասաց նրանց. Ահա, ես լիմքին եմ՝ Նոյի որդին, որը Չենիֆի որդին էր, որը եկել էր Չարահենվայի երկրից ժառանգելու այս երկիրը, որն իրենց հայրերի երկիրն էր, որը ժողովրդի ձայնով թագավոր կարգվեց:

10 Եվ այժմ, ես ցանկանում եմ իմանալ պատճառը, թե ինչո՞ւ էիք դուք այնքան հանդուգն, որ եկաք քաղաքի պատերին մոտիկ, երբ ես ինքս իմ պահակախմբի հետ դարպասից դուրս էի:

11 Եվ այժմ այս պատճառով

եմ ես հանդուրժել, որ դուք պահպանվեիք, որ ես կարողանայի տեղեկություն իմանալ ձեզանից, այլապես ես հրամայած կլինեի, որ իմ պահակախումբը մահվան դատապարտեր ձեզ: Չեզ թույլատրվում է խոսել:

12 Եվ այժմ, երբ Ամնոնը տեսավ, որ իրեն թույլատրված էր խոսել, նա առաջ գնաց և խոնարհվեց թագավորի առաջ. և կրկին բարձրանալով, նա ասաց. Ով թագավոր, ես շատ շնորհակալ եմ Աստծո առաջ՝ այս օրը, որ ես դեռ կենդանի եմ, ինձ թույլ է տրվել խոսել. և ես կջանամ համարձակորեն խոսել:

13 Քանզի ես հավատացած եմ, որ եթե դու ճանաչեիր ինձ, չէիր հանդուրժի, որ ես այս կապանքներով կապվեի: Քանզի ես Ամնոնն եմ, և ես Չարահենվայի մի հետնորդ եմ, և դուրս եմ եկել Չարահենվայի երկրից՝ տեղեկանալու մեր եղբայրների մասին, որոնց Չենիֆը դուրս հանեց այդ երկրից:

14 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ Լիմքին, Ամնոնի խոսքերը լսելուց հետո, անչափ ուրախացավ և ասաց. Հիմա ես գիտեմ անկասկած, որ իմ եղբայրները, որոնք Չարահենվայի երկրում էին, դեռ կենդանի են: Եվ այժմ ես հրճվում եմ. և էգուց ես այնպես կանեմ, որ իմ ժողովուրդը մույնպես հրճվի:

15 Քանզի ահա, մենք ճորտության մեջ ենք Լամանացիներից, և իհարկվում ենք մի հարկով, որին դիմանալը ծանր է: Եվ այժմ, ահա, մեր եղբայրները մեզ կազատեն մեր ճորտությունից, կամ Լամանացիների ձեռքից, և մենք կլինենք նրանց ստրուկները. քանզի ավելի լավ է, որ մենք Նեփիացիների

ստորուկները լինենք, քան տուրք վճարենք Լամանացիների թագավորին:

16 Եվ այսպիսով, թագավոր Լիմբին հրամայեց իր պահակախմբին, որ նրանք այլևս չկապեն Ամմոնին, ոչ էլ նրա եղբայրներին, այլ կարգադրեց, որ նրանք զնան բլուրը, որը Սիլոմի հյուսիսում էր և բերեն իրենց եղբայրներին քաղաք, որ այդպիսով նրանք կարողանան ուտել, և խմել, և իրենց հանգիստ տալ իրենց ճամփորդության լարվածությունից. քանզի նրանք տարել էին շատ քաներ. նրանք տարել էին քաղց, ծարավ և հոգնածություն:

17 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ հաջորդ օրը թագավոր Լիմբին իր ողջ ժողովրդի մեջ ուղարկեց մի հրովարտակ, որ այդպիսով նրանք կարողանային ի մի հավաքվել՝ «տաճարում» լսելու խոսքերը, որոնք նա խոսելու էր նրանց համար:

18 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք ի մի էին հավաքվել, նա խոսեց նրանց հետ այս կերպ՝ ասելով. Ո՛վ դուք, իմ ժողովուրդ, բարձրացրեք ձեր գլուխները և մխիթարվեք. քանզի ահա ժամանակը մոտ է, կամ հեռու հեռվում չէ, երբ մենք այլևս մեր թշնամիների հպատակության տակ չենք լինի, չնայած մեր բազմաթիվ կռիվներին, որոնք զուր էին. այնուամենայնիվ, ես վստահ եմ, մնում է մի արգասավոր կռիվ անել:

19 Հետևաբար, բարձրացրե՛ք ձեր գլուխները և ուրախացե՛ք, և ապավինե՛ք՝ Մատթուն, այն

Աստծուն, որն Աստվածն էր Աբրահամի և Իսահակի և Հակոբի. և նաև, այն Աստծուն, որը Եգիպտոսի երկրից դուրս ^բբերեց Իսրայելի զավակներին և այնպես արեց, որ նրանք քայլեցին Կարմիր ծովի միջով, չոր գետնի վրայով, և կերակրեց նրանց ^գմանանայով, որպեսզի նրանք չմեռնեին անապատում. և շատ ավելին նա արեց նրանց համար:

20 Եվ բացի դրանից, այդ նույն Աստվածն է մեր հայրերին՝ «դուրս բերել Երուսաղեմի հողից և պահել ու պահպանել իր ժողովրդին, նույնիսկ մինչև հիմա. և ահա դա մեր անօրինությունների ու պղծությունների պատճառով է, որ նա բերել է մեզ ճորտության:

21 Եվ դուք բոլորդ վկաներ եք այս օրը, որ Ձենիֆը, որը թագավոր էր դարձվել ժողովրդի վրա, նա լինելով չափից ավելի՝ «գերեռանդ» ժառանգելու իր հայրերի երկիրը, հետևաբար, խաբված լինելով թագավոր Լամանի խորամանկությամբ և նենգությամբ, որը պայմանագրի մեջ մտած լինելով թագավոր Ձենիֆի հետ, և հանձնած լինելով նրա ձեռքը երկրի մի մասի տիրակալությունը, կամ, նույնիսկ Լեթի-Նեփիի քաղաքը և Սիլոմ քաղաքը. և շրջակա հողը,–

22 Եվ այս բոլորը նա արեց՝ այս ժողովրդին հպատակության կամ ճորտության ^բբերելու միակ նպատակով: Եվ ահա մենք այս պահին Լամանացիների թագավորին տուրք ենք վճարում մեր եգիպտացորենի կեսի չափով, և մեր գարու, և նույնիսկ ամեն տեսակի ողջ մեր

17ա2 Նեփի 5.16:
19աԵլ. 9.6,
1 Նեփի 19.10:
բ Ել. ԺԲ.40–41,

Ալմա 36.28:
գ Ել. ԺԶ.15, 35,
Թվ. ԺԱ.7–8,
Հեւ. Ե.12:

20ա1 Նեփի 2.1–4:
21ա Մոսիա 9.1–3:
22ա Մոսիա 10.18:

հատիկի և մեր հոտերի և մեր նախիրների աճի կեսը. և Լամանացիների թագավորը բռնազանձում է մեզանից նույնիսկ այն ամենի կեսը, ինչ ունենք, կամ տեր ենք, կամ պահանջում է մեր կյանքը:

23 Եվ արդ, մի՞թե սրան դիմանալը ծանր չէ: Եվ մի՞թե այս մեր չարչարանքը մեծ չէ: Արդ, ահա թե մենք ինչպիսի մեծ պատճառ ունենք ողբալու:

24 Այո, ես ասում եմ ձեզ, մեծ են պատճառները, որոնք մենք ունենք սգալու համար. քանզի ահա մեր եղբայրներից որքան շատերը սպանվեցին, և նրանց արյունն իզուր թափվեց, և այս բոլորը՝ անօրինության պատճառով:

25 Քանզի, եթե այս ժողովուրդն ընկած չլիներ օրինազանցության մեջ, Տերը չէր հանդուրժի, որ այս մեծ չարիքը գար նրանց վրա: Բայց ահա նրանք ականջ չէին դնում նրա խոսքերին, այլ նրանց մեջ հակառակություններ էին բարձրանում. նույնիսկ այնքան շատ, որ նրանք իրենց մեջ արյուն էին թափում:

26 Եվ Տիրոջ մի Պարգարեի են նրանք սպանել. այո, Աստծո մի ընտրյալ մարդու, որն ասաց իրենց ամբարշտության և պղծությունների մասին, և մարգարեացավ շատ բաների մասին, որոնք պետք է գան, այո, նույնիսկ Քրիստոսի գալստի մասին:

27 Եվ քանի որ նա ասաց նրանց, որ Քրիստոսն Մատված է՝ Հայրը բոլոր բաների, և ասաց, որ նա պետք է վերցնի իր վրա մարդու

Պատկերը, և դա պետք է լինի պատկերը, ըստ որի մարդը ստեղծվել է ի սկզբանե, կամ, այլ խոսքով, նա ասաց, որ մարդը ստեղծվել է Պատծո պատկերով, և որ Աստված պետք է վայր իջնի մարդկանց զավակների մեջ և վերցնի իր վրա միս ու արյուն, և առաջ գնա երկրի երեսի վրայով, —

28 Եվ արդ, քանի որ նա ասաց այս, նրանք մահվան դատապարտեցին նրան. և շատ ավելի շատ բաներ նրանք արեցին, ինչը վայր բերեց Աստծո ցասումը նրանց վրա: Հետևաբար, ո՞վ է զարմանում, որ նրանք ճորտության մեջ են, և որ նրանք զարկվում են դառը չարչարանքներով:

29 Քանզի, ահա Տերն ասել է. Ես չեմ Սատարի իմ ժողովրդին իրենց օրինազանցության օրվա մեջ. այլ ես կխոչընդոտեմ նրանց ճանապարհները, որ նրանք չբարգավաճեն. և նրանց արարքները զայթակրության քար կլինեն իրենց առաջ:

30 Եվ բացի այդ նա ասում է. Եթե իմ ժողովուրդը ցանի Պկեղտոտություն, նա Քկինձի դրա մղեղը մրրիկում. և դրա արդյունքը մահաթույն է:

31 Եվ բացի այդ նա ասում է. Եթե իմ ժողովուրդը ցանի կեղտոտություն, նա կինձի Պխորշակ, որն անհապաղ կործանում է բերում:

32 Եվ այժմ ահա, Տիրոջ խոստումը կատարվել է, և դուք զարկված եք ու չարչարված:

33 Բայց, եթե դուք սրտի ողջ նվիրվածությամբ Պառնաք դեպի

26ա Մոսիա 17.12–20:

27ա սուր Աստված,
Աստվածագլուխ:
բ Ծն. Ա. 26–28,
Եթեր 3.14–17,
ՎևոՒ 20.17–18:

գ Մոսիա 13.33–34,
15.1–4:

29ա Ա. Թագ. ԺԲ.15,
Բ Մն. ԻԴ.20:

30ա սուր Կեղտ,
Կեղտոտություն:

բ Գաղ. 2.7–8,
ՎևոՒ 6.33:

սուր Հունձը:
31ա Երեմ. ԺԸ.17,
Մոսիա 12.6:

33ա Մորմ. 9.6:

Տերը և ապավինեք նրան ու մտքի ողջ ջանասիրությամբ ծառայեք նրան, – եթե դուք անեք այդ, նա կազատի ձեզ ճորտությունից՝ իր իսկ կամքի և հաճության համաձայն:

ԳԼՈՒԽ 8

Ամմոնն ուսուցանում է Լիմքիի ժողովրդին – Նա իմանում է քսանչորս Հարեդական թիթեղների մասին – Հնադարյան հիշատակարանները կարող են թարգմանվել տեսանողների կողմից – Ոչ մի պարզև ավելի մեծ չէ, քան տեսանող լինելը: Մոտ 121թ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ թագավոր Լիմքին իր ժողովրդի հետ խոսելն ավարտելուց հետո, քանզի նա շատ բաներ խոսեց նրանց հետ և միայն մի քանիսն են դրանցից ես գրել այս գրքում, ասաց իր ժողովրդին բոլոր բաները՝ իրենց եղբայրների վերաբերյալ, որոնք Չարահեմլայի երկրում էին:

2 Եվ նա ստիպեց Ամմոնին, որ նա կանգնի բազմության առջև և պատմի նրանց բոլորը, ինչ պատահել էր իրենց եղբայրներին, այն ժամանակից ի վեր, ինչ Չենիֆը դուրս էր եկել երկրից, մույնիսկ մինչև այն ժամանակը, երբ նա ինքը դուրս եկավ երկրից:

3 Եվ նա նաև վերապատմեց նրանց վերջին խոսքերը, որոնք Բենիամին թագավորը սովորեցրել էր, և բացատրեց դրանք թագավոր Լիմքիի ժողովրդին, այնպես որ նրանք կարողանային հասկանալ բոլոր խոսքերը, որ նա խոսեց:

4 Եվ եղավ այնպես, որ այս բոլորն անելուց հետո, թագավոր Լիմքին արձակեց բազմությունը և կարգադրեց, որ նրանք վերադառնան ամեն ոք իր սեփական տունը:

5 Եվ եղավ այնպես, որ նա կարգադրեց, որ թիթեղները, որոնք պարունակում էին իր ժողովրդի ^ահիշատակարանն այն ժամանակից, որ նրանք թողել էին Չարահեմլայի երկիրը, բերվեին Ամմոնի առաջ, որ նա կարողանար կարդալ դրանք:

6 Արդ, երբ որ Ամմոնը կարդաց հիշատակարանը, թագավորը տեղեկացավ նրանից՝ իմանալու արդյոք նա կարող էր թարգմանել լեզուներ, և Ամմոնն ասաց նրան, որ նա չէր կարող:

7 Եվ թագավորն ասաց նրան. Վշտացած լինելով իմ ժողովրդի չարչարանքների համար, ես կարգադրեցի, որ քառասուններեքն իմ ժողովրդից ձեռնարկեին մի ճամփորդություն դեպի անապատ, որ այդպիսով նրանք կարողանային գտնել Չարահեմլայի երկիրը, որպեսզի դիմեինք մեր եղբայրներին ազատելու մեզ մեր ճորտությունից:

8 Եվ նրանք շատ օրերի ընթացքում կորել էին անապատում, չնայած նրանք ջանասեր էին և չգտան Չարահեմլայի երկիրը, բայց վերադարձան այս երկիրը, ճամփորդելով մի երկրում, շատ ջրերի միջև, հայտնաբերելով մի երկիր, որը պատված էր մարդկանց և գազանների ոսկորներով, և նաև պատված էր ամեն տեսակի շիմությունների ավերակներով, հայտնաբերելով մի երկիր, որը բնակեցված էր եղել մի ժողովրդով, որոնք

այնքան մեծաթիվ էին եղել, որքան Իսրայելի բազմությունները:

9 Եվ որպես ապացույց, որ բաները, որ նրանք ասել էին՝ ճիշտ են, նրանք բերել են ^բքսանչորս քիթեղներ, որոնք լցված են փորագրություններով, և դրանք մաքուր ոսկուց են:

10 Եվ ահա, նրանք բերել են նաև ^ալանջապանակներ, որոնք մեծ են, և դրանք ^բարույրից ու պղնձից են, և կատարելապես անխաբար:

11 Եվ բացի դրանից, նրանք բերել են սրեր՝ դրանց բռնակները ոչնչացել էին, իսկ դրանց շեղբերը ժանգից քայքայված էին. և չկա ոչ մեկը երկրում, որ ի վիճակի լինի քարգմանել քիթեղների վրայի փորագրությունները: Այդ պատճառով ես ասացի քեզ. Դու կարողանո՞ւմ ես քարգմանել:

12 Եվ ես կրկին ասում եմ քեզ. Գիտե՞ս դու որևէ մեկին, որ կարող է քարգմանել: Զանգի ես ցանկանում եմ, որ այս հիշատակարանները քարգմանվեն մեր լեզվով. քանզի միգուցե, դրանք մեզ մի տեղեկություն կտան ժողովրդի մի մնացորդի մասին, որը կործանվել է, որտեղից այս հիշատակարանները եկել են. կամ միգուցե դրանք մեզ մի տեղեկություն կտան հենց այս ժողովրդի մասին, որը կործանվել է. և ես փափագում եմ իմանալ նրանց կործանման պատճառը:

13 Եվ Ամմոնն ասաց նրան. Ես կարող եմ վստահորեն ասել քեզ, ո՛վ քազավոր, մի մարդու մասին, որ կարող է ^բքարգմանել հիշատակարանները. քանզի նա ունի այն, ինչով որ նա կարող է նայել և քարգմանել բոլոր հիշատակա-

րանները, որ հին թվով են. և դա պարզ և Աստծուց: Եվ այդ բաները կոչվում են ^բմեկնիչներ, և ոչ մի մարդ չի կարող նայել դրանց մեջ, մինչև որ պատվիրված չլինի, որ չլինի թե նա նայի, ինչը նա չպետք է նայի, և մեռնի: Եվ ում որ պատվիրվում է նայել դրանց մեջ, նա կոչվում է ^գտեսանող:

14 Եվ ահա, քազավորն այն ժողովրդի, որը Ջարահեմլայի երկրում է, այն մարդն է, որին պատվիրված է անել այս բաները, և որն ունի Աստծուց այս բարձր պարգևը:

15 Եվ քազավորն ասաց, որ տեսանողն ավելի մեծ է, քան մարգարեն:

16 Եվ Ամմոնն ասաց, որ տեսանողը հայտնող է և մարգարե նույնպես. և մի պարզ, որից ավելի մեծ չի կարող ոչ մի մարդ ունենալ, մինչև նա չունենա Աստծո զորությունը, որը ոչ մի մարդ չի կարող. այնուամենայնիվ, մարդ կարող է Աստծո կողմից իրեն տրված մեծ զորություն ունենալ:

17 Բայց տեսանողը կարող է իմանալ բաների մասին, որոնք անցյալ են և նաև բաների մասին, որոնք պետք է գան, և նրանց միջոցով բոլոր բաները պետք է բացահայտվեն, կամ, ավելի շուտ, գաղտնի բաներ պիտի հայտնի դարձվեն, և քաքնված բաներ պետք է ի լույս գան, և բաներ, որոնք չեն իմացվել, պիտի իմացվեն նրանց միջոցով, և նաև նրանց միջոցով պիտի իմացվեն բաներ, որոնք այլ կերպ չէին կարող իմացվել:

18 Այսպես, Աստված ապահովել է մի միջոց, որ մարդ հավատքի

միջոցով կարողանա հզոր հրաշքներ գործել. հետևաբար, նա իր մերձավորների համար դառնում է մեծ բարիք:

19 Եվ այսպես, երբ Ամոնն այս խոսքերը խոսելուն վերջ դրեց, քազավորն անչափ ուրախացավ և գոհություն հայտնեց Աստծուն՝ ասելով. Անկասկած, մի «մեծ խորհուրդ է պարունակվում այս քիթեղների մեջ, և այս մեկնիչները, անկասկած, պատրաստված էին՝ այսպիսի բոլոր խորհուրդները մարդկանց զավակներին բացահայտելու նպատակով:

20 Օ՛հ, որքա՛ն զարմանալի են Տիրոջ գործերը, և որքա՛ն երկար է նա համբերում իր ժողովրդի հետ. այո, և որքա՛ն կույր և անընկալունակ է մարդկանց զավակների հասկացողությունը. քանզի նրանք չեն կամենում իմաստություն փնտրել, ոչ էլ ցանկանում են, որ նա կառավարի իրենց:

21 Այո, նրանք նման են մի վայրի հոտի, որը փախչում է իր հովվից, և ցրվում և քշվում և հոշոտվում է անտառի գազանների կողմից:

ՉԵՆԻՖԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ – Նրա ժողովրդի մի պատմություն, այն ժամանակից ի վեր, երբ նրանք թողեցին Չարահեմլայի երկիրը, մինչև այն ժամանակը, երբ նրանք ազատվեցին Լամանացիների ձեռքից:

*Ընդգրկելով 9–22 գլուխները
ներառյալ:*

ԳԼՈՒԽ 9

Չենիֆը Չարահեմլայից առաջ-

նորդում է մի խմբի՝ տիրելու Լեքի-Նեփիի երկիրը – Լամանացիների քազավորը թույլ է տալիս նրանց՝ ժառանգելու երկիրը – Լամանացիների և Չենիֆի ժողովրդի միջև պատերազմ է: Մոտ 200–187թթ. Զ.ծ.ա.:

ԵՍ՝ Չենիֆա, սովորեցված լինելով Նեփիացիների բոլոր լեզուները և գիտելիք ունենալով Նեփիի «երկրի մասին, կամ մեր հայրերի առաջին ժառանգության երկրի մասին, և որպես լրտես ուղարկված լինելով Լամանացիների մեջ, որպեսզի լրտեսի նրանց ուժերը, որ մեր բանակը զար նրանց վրա և կործաներ նրանց, բայց երբ ես տեսա այն լավը, ինչ նրանց մեջ էր, ցանկացա, որ նրանք չկործանվեն:

2 Հետևաբար, ես վիճեցի իմ եղբայրների հետ անապատում, քանզի ես կամենում էի, որ մեր դեկավարը նրանց հետ պայմանագիր կնքեր. բայց նա, լինելով դաժան և արյունոտ մի մարդ, հրամայեց, որ ինձ սպանեն. բայց ես, շատ արյուն թափելով, ազատվեցի. քանզի հայրը կռվում էր հոր դեմ, և եղբայրը կռվում էր եղբոր դեմ, մինչև մեր բանակի մեծ մասն անապատում կործանվեց. և մեզանից նրանք, ովքեր խնայվել էին, վերադարձան դեպի Չարահեմլայի երկիրը, այդ պատմությունը պատմելու նրանց կանանց ու երեխաներին:

3 Եվ ես, դեռևս լինելով չափից ավելի գերեռանդ՝ ժառանգելու մեր հայրերի երկիրը, հավաքեցի բոլոր նրանց, ովքեր ցանկանում էին զնալ վեր՝ տիրելու երկրին, և սկսեցիմք մեր ճամփորդությունը դեպի անապատ՝ զնալու վեր դեպի

այդ երկիրը. բայց մենք սովով ու դառը չարչարանքներով զարկվեցինք. քանզի մենք դանդաղ էինք Տիրոջը՝ մեր Աստծուն հիշելիս:

4 Այնուամենայնիվ, անապատում շատ օրեր թափառելուց հետո, մենք մեր վրանները խփեցինք այն տեղում, որտեղ սպանվել էին մեր եղբայրները, որը մոտ էր մեր հայրերի երկրին:

5 Եվ եղավ այնպես, որ ես կրկին իմ մարդկանցից չորսի հետ գնացի քաղաք՝ թագավորի մոտ, որպեսզի իմանայի թագավորի վերաբերմունքի մասին, և որպեսզի իմանայի՝ արդյո՞ք ես կարող էի իմ ժողովրդի հետ մերս գնալ և խաղաղությամբ տիրել երկրին:

6 Եվ ես գնացի մերս՝ թագավորի մոտ, և նա ուխտեց ինձ հետ, որ ես կարող էի տիրել Լեքի-Նեփիի երկրին ու Սիլոմի երկրին:

7 Եվ նա հրամայեց նաև, որ իր ժողովուրդը հեռանար երկրից, և ես ու իմ ժողովուրդը մտանք երկիրը, որպեսզի տիրեինք դրան:

8 Եվ մենք սկսեցինք շենքեր կառուցել, վերանորոգել քաղաքի պատերը, այո, այսինքն՝ Լեքի-Նեփիի քաղաքի պատերը, և Սիլոմի քաղաքը:

9 Եվ մենք սկսեցինք ցանել հողում, այո, այսինքն՝ բոլոր ձևի սերմեր՝ եգիպտացորենի և ցորենի, գարու և մեռսի և շեումի սերմեր, և բոլոր ձևի մրգերի սերմեր. և մենք սկսեցինք երկրում բազմանալ ու բարգավաճել:

10 Արդ, դա թագավոր Լամանի խորամանկությունն ու նենգությունն էր՝ իմ ժողովրդին ճորտության՝ քերելու, որ նա զիջեց երկիրը, որպեսզի մենք տիրենք դրան:

11 Հետևաբար, եղավ այնպես, որ մենք տասներկու տարիների ընթացքում երկրում բնակվելուց հետո, թագավոր Լամանը սկսեց անհանգստանալ, որ չլինեի թե ինչ-որ ձևով իմ ժողովուրդը գորանար երկրում, և որ իրենք չկարողանային հաղթել նրանց ու բերեին նրանց ճորտության:

12 Այժմ նրանք մի ծույլ և «կռապաշտ ժողովուրդ էին. հետևաբար, նրանք ուզում էին բերել մեզ ճորտության, որ կարողանային իրենց հազեցնել մեր ձեռքերի աշխատանքով. այո, որ նրանք կարողանային խրախճանալ մեր դաշտերի հոտերով:

13 Հետևաբար, եղավ այնպես, որ թագավոր Լամանը սկսեց դրդել իր ժողովրդին, որ նրանք կռվեին իմ ժողովրդի հետ. ուստի, երկրում պատերազմներ ու կռիվներ սկսվեցին:

14 Այլ խոսքով ասած, Նեփիի երկրում, իմ թագավորման տասներեքերորդ տարում, Սիլոմ երկրի հեռավոր հարավում, երբ իմ ժողովուրդը ջրում էր և արածեցնում իր հոտերը, և մշակում իր հողերը, Լամանացիների մի սովոր գործ եկավ նրանց վրա և սկսեց նրանց սպանել, և հափշտակել նրանց հոտերը, և նրանց դաշտերի եգիպտացորենը:

15 Այո, և եղավ այնպես, որ բոլոր նրանք, ովքեր չէին բռնվել, փախան մինչև Նեփիի քաղաքը և պաշտպանություն խնդրեցին ինձանից:

16 Եվ եղավ այնպես, որ ես զինեցի նրանց աղեղներով ու նետերով, սրերով ու թրերով, և մահակներով ու պարսաատիկներով, և բոլոր ձևի

զենքերով, որոնք մենք կարող էինք հնարել, և ես ու իմ ժողովուրդն առաջ գնացինք՝ ճակատամարտելու Լամանացիների դեմ:

17 Այո, Տիրոջ ուժով մենք առաջ գնացինք՝ ճակատամարտելու Լամանացիների դեմ. քանզի ես և իմ ժողովուրդն ուժգնորեն աղաղակեցինք առ Տերը, որ նա ազատեր մեզ մեր թշնամիների ձեռքից, քանզի մենք սթափվեցինք հիշելու մեր հայրերի ազատման մասին:

18 Եվ Աստված՝ Մկսեց մեր աղաղակներն ու պատասխանեց մեր աղոթքներին. և մենք նրա գորուքյամբ առաջ գնացինք. այո, մենք առաջ գնացինք Լամանացիների դեմ, և մեկ օրում և մի գիշերում կոտորեցինք երեք հազար և քառասուններեքի. մենք կոտորեցինք նրանց այնքան, մինչև որ դուրս թշեցինք նրանց մեր երկրից:

19 Եվ ես ինքս՝ իմ իսկ ձեռքերով օգնեցի թաղել նրանց մեռելներին: Եվ ահա, ի մեծ վիշտ և սուգ մեզ՝ մեր եղբայրներից երկու հարյուր և յոթանասունինը սպանվել էին:

ԳԼՈՒԽ 10

Թագավոր Լամանը մահանում է – Նրա ժողովուրդը վայրի ու կատաղի է և հավատում է կեղծ ավանդությունների – Ջենիֆր և նրա ժողովուրդը հաղթանակ են տանում նրանց դեմ: Մոտ 187–160թթ. Բ.ժ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ մենք կրկին սկսեցինք թագավորությունը հաստատել, և մենք կրկին սկսեցինք խաղաղությամբ տիրել երկրին: Եվ

ես կարգադրեցի, որ ամեն տեսակի պատերազմի զենքեր սարքվեին, որ այդպիսով ես կարողանայի իմ ժողովրդի համար զենքեր ունենալ՝ ընդդեմ այն ժամանակի, երբ Լամանացիները կգային կրկին՝ պատերազմելու իմ ժողովրդի դեմ:

2 Եվ ես երկրի շուրջը շուրջը պահակախմբեր դրեցի, որ Լամանացիներն անսպասելիորեն կրկին չգային մեզ վրա և կործանեին մեզ. և այսպես, ես հսկում էի իմ ժողովրդին ու իմ հոտերը, և պաշտպանում նրանց՝ մեր թշնամիների ձեռքն ընկնելուց:

3 Եվ եղավ այնպես, որ մենք ժառանգեցինք մեր հայրերի երկիրը շատ տարիների ընթացքում, այո, քսան և երկու տարիների ընթացքում:

4 Եվ ես կարգադրեցի, որ տղամարդիկ մշակեին հողը և ամեն ձևի՝ Պատիկ և ամեն ձևի, ամեն տեսակի միրգ աճեցնեին:

5 Եվ ես կարգադրեցի, որ կանայք մանեն, և տքնեն, և աշխատեն, և գործեն ամեն ձևի նուրբ՝ քաթան, այո, և ամեն տեսակի գործվածք, որ մենք կարողանայինք ծածկել մեր մերկությունը. և այսպիսով, մենք բարգավաճեցինք երկրում, այսպիսով մենք քսան և երկու տարիների ընթացքում երկրում անընդհատ խաղաղություն ունեցանք:

6 Եվ եղավ այնպես, որ թագավոր՝ Լամանը մահացավ, և նրա որդին սկսեց թագավորել նրա փոխարեն: Եվ նա սկսեց իր ժողովրդին ապստամբության դրդել իմ ժողովրդի դեմ. հետևաբար, նրանք սկսեցին պատերազմի պատրաստվել, և

եկան՝ ճակատամարտելու իմ ժողովրդի դեմ:

7 Բայց ես դուրս էի ուղարկել իմ լրտեսներին՝ Մեմլոնի երկրի շուրջբոլորը, որ կարողանայի հայտնաբերել նրանց պատրաստությունները, որ կարողանայի պաշտպանվել նրանց դեմ, որ նրանք չկարողանային գալ իմ ժողովրդի վրա և կործանել նրանց:

8 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք իրենց սովար գորքերով մոտ եկան Սիլոմի երկրի հյուսիսին, տղամարդիկ՝ Պզինված Քաղեղներով և նետերով, սրերով և թրերով, քարերով և պարսատիկներով. և նրանք ածիլել էին իրենց գլուխներն այնպես, որ դրանք լերկ էին. և նրանք՝ իրենց կոնքերի շուրջը, գոտևորված էին կաշվե մի գոտիով:

9 Եվ եղավ այնպես, որ ես կարգադրեցի, որ իմ ժողովրդի կանայք և երեխաները թաքցվեն անապատում. և նաև կարգադրեցի, որ բոլոր իմ ծերերը, որոնք կարող էին կրել զենքեր, և նաև բոլոր իմ երիտասարդները, որոնք ի վիճակի էին զենք կրել, ի մի հավաքվեն, որ գան՝ ճակատամարտելու Լամանացիների դեմ. և ես նրանց դասավորեցի ըստ իրենց դիրքերի՝ ամեն մարդ ըստ իր տարիքի:

10 Եվ եղավ այնպես, որ մենք զնացինք ճակատամարտելու Լամանացիների դեմ. և ես, նույնիսկ ես, իմ ծեր տարիքում, զնացի ճակատամարտելու Լամանացիների դեմ: Եվ եղավ այնպես, որ մենք Տիրոջ ուժով վեր ելանք՝ ճակատամարտելու:

11 Արդ, Լամանացիները ոչինչ չգիտեին Տիրոջ մասին, ոչ էլ Տիրոջ ուժի, հետևաբար, նրանք ապավինում էին իրենց սեփական ուժին: Այնուամենայնիվ, նրանք ուժեղ ժողովուրդ էին, ինչ վերաբերում է մարդկային ուժին:

12 Նրանք Պվայրի և կատաղի և արյունոտ մի ժողովուրդ էին՝ հավատալով իրենց հայրերի Քավանդություններին, որն այս է՝ հավատալով, որ նրանք դուրս էին քշվել Երուսաղեմի հողից իրենց հայրերի անօրինությունների պատճառով, և որ նրանց հանդեպ անապատում իրենց եղբայրներն անարդար էին վարվել, և նրանց հանդեպ անարդար էին վարվել նաև ծովն անցնելիս.

13 Եվ բացի դրանից, որ նրանց հանդեպ այն ժամանակ անարդար էին վարվել, իրենց առաջին ժառանգության հողում, ծովն անցնելուց հետո. և այս ամենն այն պատճառով, որ Նեփին Տիրոջ պատվիրանները պահելիս ավելի հավատարիմ էր, հետևաբար, նա Քհովանավորվում էր Տիրոջ կողմից, քանզի Տերը լսում էր նրա աղոթքներն ու պատասխանում դրանց, և անապատում ստանձնեց նրանց ճանապարհորդության դեկավարությունը:

14 Եվ նրա եղբայրները զայրացած էին նրա վրա, քանի որ նրանք չէին հասկանում Տիրոջ գործերը. նրանք նրա վրա Քզայրացած էին նաև ջրերի վրա, քանի որ նրանք կարծրացրել էին իրենց սրտերը Տիրոջ դեմ:

15 Եվ բացի դրանից, նրանք զայ-

7ա Մոսիա 11.12:
8ա Հարոմ 1.8:
բ Ալմա 3.4–5:
10ա սո՛՛՛ Ապավինել:

12ա Ալմա 17.14:
բ 2 Նեփի 5.1–3:
13ա 1 Նեփի 18.23:
բ 1 Նեփի 17.35:

14ա 1 Նեփի 15.7–11:
բ 1 Նեփի 18.10–11:

րացած էին նրա վրա, երբ նրանք հասել էին խոստացված երկիրը, որովհետև ասացին, որ նա վերցրել էր ժողովրդի ^ակառավարումն իրենց ձեռքից. և նրանք ջանում էին սպանել նրան:

16 Եվ բացի դրանից, նրանք զայրացած էին նրա վրա, որովհետև նա հեռացավ անապատ, ինչպես Տերը ^ապատվիրել էր նրան, և վերցրեց հիշատակարանները, որոնք փորագրված էին արույրե թիթեղների վրա, ուստի նրանք ասում էին, որ նա ^բկողոպտել է իրենց:

17 Եվ այսպիսով, նրանք սովորեցրել էին իրենց երեխաներին, որ նրանք ատեն նրանց, և որ սպանեն նրանց, և որ կողոպտեն ու թալանեն նրանց, և անեն այն ամենը, ինչ կարող են՝ նրանց կործանելու համար. այդ պատճառով, նրանք Նեփիի զավակների հանդեպ մի հավերժական ատելություն ունեն:

18 Հենց այս պատճառով թագավոր Լամանն իր խորամանկությամբ ու կեղծ մեղգությամբ, և իր գրավիչ խոստումներով խաբեց ինձ, այնպես որ ես բերել եմ իմ այս ժողովրդին այս երկիրը, որ նրանք կործանեին նրանց. այո, և մենք այսքան բազում տարիներ տառապել ենք այս երկրում:

19 Եվ այժմ, ես՝ Չենիֆա, Լամանացիների վերաբերյալ բոլոր այս բաներն իմ ժողովրդին ասելուց հետո, խրախուսեցի նրանց՝ գնալ ճակատամարտելու իրենց գորությամբ՝ դնելով իրենց վստահությունը Տիրոջ վրա. հետևաբար, մենք կռվեցինք նրանց հետ դեմ առ դեմ:

20 Եվ եղավ այնպես, որ մենք կրկին դուրս քշեցինք նրանց մեր երկրից. և մենք մի մեծ կոտորածով կոտորեցինք նրանց, նույնիսկ այնքան շատերի, որ մենք չհաշվեցինք նրանց:

21 Եվ եղավ այնպես, որ մենք կրկին վերադարձանք մեր սեփական երկիրը, և իմ ժողովուրդը նորից սկսեց խնամել իր հոտերը և մշակել իր հողը:

22 Եվ այժմ ես, լինելով ծեր, թագավորությունը շնորհեցի իմ որդիներից մեկին. հետևաբար, ես այլևս ասելիք չունեմ: Եվ թող Տերն օրհնի իմ ժողովրդին: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 11

Թագավոր Նոյը կառավարում է ամբարշտությամբ – Նա հաճույք է ստանում զեխ ապրելակերպից՝ իր կանանց և հարճերի հետ – Արինադին մարգարեանում է, որ ժողովուրդը կտարվի ճորտության – Թագավոր Նոյը փնտրում է նրա կյանքը: Մոտ 160–150թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ այժմ եղավ այնպես, որ Չենիֆը շնորհեց թագավորությունը Նոյին՝ իր որդիներից մեկին. հետևաբար, Նոյը սկսեց թագավորել նրա փոխարեն. և նա չբայլեց իր հոր ուղիներով:

2 Քանզի ահա, նա չէր պահում Աստծո պատվիրանները, այլ քայլում էր իր սեփական սրտի ցանկությունների համաձայն: Եվ նա շատ կանայք և ^ահարճեր ուներ: Եվ նա ^բպատճառ էր դառնում, որ իր ժողովուրդը մեղք գործեր ու աներ այն, ինչը պիղծ էր Տիրոջ

աչքում: Այո, նրանք Գառնկոթյուններ էին անում, և ամեն ձևի ամբարշտություն:

3 Եվ նա հարկ էր դրել նրանց վրա ամբողջ ունեցվածքի մեկ հինգերորդ մասով, նրանց ոսկու և նրանց արծաթի մեկ հինգերորդ մասը, և նրանց ֆիֆի մեկ հինգերորդ մասը, և նրանց պարարտների մեկ հինգերորդ մասը. և նաև ողջ նրանց հատիկի մեկ հինգերորդ մասը:

4 Եվ այս բոլորը նա վերցնում էր իրեն և իր կանանց ու իր հարճերին. և նաև իր քահանաներին, և նրանց կանանց ու նրանց հարճերին պահելու համար. այսպիսով, նա փոխել էր թագավորության գործերը:

5 Քանզի նա հեռացրել էր բոլոր քահանաներին, որոնք նվիրաբերվել էին իր հոր կողմից, և նրանց փոխարեն նվիրաբերել էր նորերի, այնպիսիների, որոնք բարձրամտացած էին իրենց սրտերի հպարտությունից:

6 Այո, և այսպիսով նրանք քաջալերվում էին իրենց ծուլության մեջ և իրենց կռապաշտության ու իրենց պոռնկությունների մեջ, հարկերով, որոնք Նոյ թագավորը դրել էր իր ժողովրդի վրա. այսպիսով ժողովուրդը չափազանց տքնում էր անօրինությանն օժանդակելու համար:

7 Այո, և նրանք մույնպես դարձան կռապաշտ, քանի որ նրանք խաբված էին թագավորի ու քահանաների սին ու շողոքորթ խոսքերից. քանզի նրանք ասում էին նրանց շողոքորթող բաներ:

8 Եվ եղավ այնպես, որ թագա-

վոր Նոյը կառուցեց բազմաթիվ պերճաշուք ու լայնարձակ շենքեր. և նա զարդարեց դրանք փայտի նուրբ աշխատանքով և ամեն ձևի քանկարժեք բաներով՝ ոսկով և արծաթով, երկաթով և արույրով, գիֆով և պղնձով:

9 Եվ նա իր համար կառուցեց նաև մի լայնարձակ պալատ, և մի գահ՝ դրա մեջտեղում, որոնք բոլորն ընտիր փայտից էին և զարդարված ոսկով ու արծաթով և քանկարժեք բաներով:

10 Եվ նա նաև կարգադրեց, որ իր աշխատողներն ամեն ձևի հոյակապ գործեր գործեն տաճարի պատերի ներսում՝ ընտիր փայտից և պղնձից և արույրից:

11 Եվ մատատեղերը, որոնք նախատեսված էին քահանայապետերի համար, որոնք բոլոր մյուս մատատեղերից բարձր էին, նա զարդարեց մաքուր ոսկով. և նա կարգադրեց, որ բազրիք կառուցվեր նրանց առջևում, որպեսզի նրանք կարողանային իրենց մարմինները և իրենց բազուկները հենել վրան, մինչ նրանք կխոսեին կեղծավոր և սին խոսքեր՝ իր ժողովրդին:

12 Եվ եղավ այնպես, որ նա տաճարի մոտ մի աշտարակ կառուցեց. այո, մի շատ բարձր աշտարակ, մույնիսկ այնքան բարձր, որ կարող էր կանգնել դրա գագաթին և վերևից նայել Սիլոմի երկրին, և նաև Մեմլոնի երկրին, որը պատկանում էր Լամանացիներին. և նա կարող էր մույնիսկ վերևից նայել շրջակա ողջ երկրին:

13 Եվ եղավ այնպես, որ նա կարգադրեց, որ Սիլոմի երկրում բազմաթիվ շենքեր կառուցվեին. և

նա ստիպեց, որ մի մեծ աշտարակ կառուցվեր բլրի վրա՝ Միլոմ երկրից հյուսիս, որը եղել էր ապաստան Նեփիի գավակների համար, այն ժամանակ, երբ նրանք դուրս փախան երկրից. և այսպես էր նա վարվում այն հարստությունների հետ, որոնք նա հարկման միջոցով ձեռք էր բերում իր ժողովրդից:

14 Եվ եղավ այնպես, որ նա իր սիրտը դրել էր իր հարստությունների վրա, և նա անցկացնում էր իր ժամանակը զեխ ապրելակերպով՝ իր կանանց ու իր հարճերի հետ. և այսպես էին իրենց ժամանակն անցկացնում նաև նրա քահանաները՝ պոռնիկների հետ:

15 Եվ եղավ այնպես, որ նա տնկեց շուրջբոլորը խաղողի այգիներ երկրում. և նա կառուցեց հնձան և առատությամբ գինի էր սարքում. և այդ պատճառով նա դարձավ «գինեմուլ, և իր ժողովուրդը՝ նույնպես:

16 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները սկսեցին գալ իր ժողովրդի վրա՝ փոքր խմբերի վրա, և սպանել նրանց՝ իրենց դաշտերում, մինչ նրանք խնամում էին իրենց հոտերը:

17 Եվ թագավոր Նոյը երկրի շուրջբոլորը պահակախմբեր ուղարկեց՝ նրանց հեռու պահելու համար. բայց նա չէր ուղարկում բավականաչափ թվով, և Լամանացիները գալիս էին նրանց վրա, և սպանում էին նրանց, և երկրից դուրս էին քշում նրանց հոտերից շատերը. այսպիսով, Լամանացիները սկսեցին կոտորել նրանց և գործի դնել իրենց ատելությունը նրանց վրա:

18 Եվ եղավ այնպես, որ թագավոր Նոյն ուղարկեց իր զորքերը նրանց դեմ, և նրանք ետ մղվեցին, կամ նրանք ետ մղեցին նրանց մի որոշ ժամանակով. հետևաբար, նրանք վերադարձան՝ հրճվելով իրենց ավարով:

19 Եվ այժմ, այս մեծ հաղթանակի պատճառով նրանք բարձրամրտացան իրենց արտերի հպարտությունից. նրանք «պարծենում էին իրենց սեփական ուժով, ասելով, որ իրենց հիսունը կարող էր կանգնել հազարավոր Լամանացիների դեմ. և այսպես նրանք պարծենում էին, և հիանում էին արյամբ ու իրենց եղբայրների արյունը թափելով, և դա՝ իրենց թագավորի և քահանաների ամբարշտության պատճառով:

20 Եվ եղավ այնպես, որ նրանց մեջ կար մի մարդ, որի անունն «Աբինադի էր. և նա առաջ գնաց նրանց մեջ, և սկսեց մարգարեանալ՝ ասելով. Ահա, այսպես է ասում Տերը, և այսպես է նա պատվիրել ինձ՝ ասելով. Գնա առաջ, և ասա այս ժողովրդին, այսպես է ասում Տերը. Վա՛յ լինի այս ժողովրդին, քանզի ես տեսա նրանց պղծությունները և նրանց ամբարշտությունը. և նրանց պոռնկությունները. և եթե նրանք չապաշխարեն, ես կայցելեմ նրանց իմ բարկության մեջ:

21 Եվ եթե նրանք չապաշխարեն և չդառնան դեպի Տերը՝ իրենց Աստվածը, ահա, ես կհանձնեմ նրանց իրենց թշնամիների ձեռքը. այո, և նրանք «ճորտության կբերվեն. և նրանք կչարչարվեն իրենց թշնամիների ձեռքով:

22 Եվ կլինի այնպես, որ նրանք կհամանան, որ ես եմ Տերը՝ իրենց Աստվածը, և ես ՝Մախանձոտ Աստված եմ՝ իմ ժողովրդի անօրինությունները պատժող:

23 Եվ կլինի այնպես, որ եթե այս ժողովուրդը չապաշխարի և չդառնա դեպի Տերը՝ իրենց Աստվածը, նրանք կբերվեն ճորտության. և ոչ մեկը չպիտի ազատի նրանց, բացի Տիրոջից՝ Ամենագոր Աստծուց:

24 Այո, և կլինի այնպես, որ երբ նրանք աղաղակեն առ ինձ, ես կլինեմ ՝Պանդաղ նրանց աղաղակները լսելիս. այո, և ես կհանդուրժեմ, որ նրանք զարկվեն իրենց բռնամիների կողմից:

25 Եվ մինչև նրանք չապաշխարեն քրճով ու մոխրով, և ուժգնորեն չաղաղակեն առ Տերը՝ իրենց Աստվածը, ես չեմ ՝լսելու նրանց աղոթքները, ոչ էլ ազատելու եմ նրանց իրենց չարչարանքներից. և այսպես է ասում Տերը, և այսպես է պատվիրել նա ինձ:

26 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Արինադին այս խոսքերն ասաց նրանց, նրանք զայրացան նրա վրա, և ջանացին խել նրա կյանքը, բայց Տերը նրան ազատեց նրանց ձեռքից:

27 Եվ երբ թագավոր Նոյը լսեց այն խոսքերի մասին, որոնք Արինադին ասել էր ժողովրդին, նա նույնպես զայրացավ ու ասաց. Ո՞վ է Արինադին, որ ես ու իմ ժողովուրդը պիտի դատվենք նրա կողմից, կամ ՝ո՞վ է Տերը, որ իմ ժողովրդի վրա այդպիսի մեծ չարչարանք պիտի բերի:

28 Ես հրամայում եմ ձեզ՝ բերել

Արինադիին այստեղ, որ ես սպանեմ նրան, քանզի նա ասել է այս բաները, որ իմ ժողովրդին բարկության դրդի մեկը մյուսի հանդեպ և հակառակություններ բարձրացնի իմ ժողովրդի մեջ. հետևաբար, ես կսպանեմ նրան:

29 Արդ ժողովրդի աչքերը ՝կուրացված էին. հետևաբար, նրանք ՝կարծրացրեցին իրենց սրտերն Արինադիի խոսքերի դեմ. և նրանք, այդ ժամանակից ի վեր, ջանում էին բռնել նրան: Եվ թագավոր Նոյը կարծրացրեց իր սիրտը Տիրոջ խոսքի դեմ, և նա չապաշխարեց իր չար արարքներից:

ԳԼՈՒԽ 12

Արինադին բանտարկվում է ժողովրդի կործանման և թագավոր Նոյի մահվան մասին մարգարեանալու համար – Կեղծ քահանաները վկայակոչում են սուրբ գրքերը և ձևացնում, որ պահում են Մովսեսի օրենքը – Արինադին սկսում է նրանց սովորեցնել Տասը Պատվիրանները: Մոտ 148թ. Բ.ժ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ երկու տարվա ժամանակահատվածից հետո, Արինադին ծալոված եկավ նրանց մեջ, որ չճանաչեին իրեն, և սկսեց մարգարեանալ նրանց մեջ՝ ասելով. Այսպես է Տերը պատվիրել ինձ՝ ասելով. Արինադի՛, գնա և մարգարեացի՛ր իմ այս ժողովրդին, քանզի նրանք կարծրացրել են իրենց սրտերն իմ խոսքերի դեմ. և չեն ապաշխարել նրանք իրենց չար արարքներից.ուստի, ես ՝կայցելեմ

22ա Ել. Ի.5, Բ Օր. 2.15,
Մոսիա 13.13:
24ա Միքիա 9.4,
Մոսիա 21.15:

25ա Ես. 1.15, 59.2:
27ա Ել. Ե.2,
Մոսիա 12.13:
29ա Մովսես 4.4:

բ Ալմա 33.20,
Եբեր 11.13:
12 1ա Ես. ԿԵ.6:

նրանց իմ բարկության մեջ, այո, իմ կատաղի բարկությամբ ես կայցելեմ նրանց՝ իրենց անօրինությունների ու պղծությունների մեջ:

2 Այո, վա՛յ լինի այս սերնդին: Եվ Տերն ասաց ինձ. Առաջ մեկնիր ձեռքդ ու մարգարեացիր՝ ասելով. Այսպես է ասում Տերը՝ կլինի այնպես, որ այս սերունդն իր անօրինությունների պատճառով պիտի բերվի Պաղատության, և պիտի զարկվի Քայտին. այո, և պիտի քշվի մարդկանց կողմից, և պիտի սպանվի. և օղի ուրուրները, և շները, այո, և վայրի գազանները պիտի հոշոտեն նրանց միսը:

3 Եվ կլինի այնպես, որ թագավոր Նոյի Պայանքը պիտի գնահատվի ոչ ավել, քան մի հանդերձ՝ թեժ Քինոցում. քանզի նա պիտի իմանա, որ ե՛ս եմ Տերը:

4 Եվ պիտի լինի այնպես, որ ես դառն չարչարանքներով կզարկեմ իմ այս ժողովրդին, այո, սովով ու թանտախտով. և ես կստիպեմ, որ նրանք Քողբան բոլոր օրերի ընթացքում:

5 Այո, և ես կստիպեմ, որ նրանք ունենան Քբեռներ կապված իրենց մեջքերին. և նրանք անխոս էշի պես պիտի քշվեն առաջ:

6 Եվ պիտի լինի այնպես, որ ես նրանց մեջ կարկուտ կոտարկեմ, և այն պիտի զարկի նրանց. և նրանք նաև պիտի զարկվեն Պիտրշակով. և Քմիջատները պիտի վնասեն նրանց երկիրը նույնպես և խժռեն նրանց հատիկը:

7 Եվ նրանք պիտի զարկվեն մեծ ժանտախտով, և այս բոլորը

ես կանեմ նրանց Պանօրինությունների ու պղծությունների պատճառով:

8 Եվ պիտի լինի այնպես, որ եթե նրանք չապաշխարեն, ես նրանց ամբողջովին Պկոչնչացնեմ երկրի երեսից. սակայն նրանք մի Քհիշատակարան պիտի թողնեն իրենցից հետո, և ես կպահպանեմ դրանք այլ ազգերի համար, որոնք պիտի տիրեն երկրին. այո, նույնիսկ դա կանեմ ես, որ կարողանամ մյուս ազգերին հայտնի դարձնել այս ժողովրդի պղծությունները: Եվ շատ բաներ Աբիմադին մարգարեացավ այս ժողովրդի դեմ:

9 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք բարկացան նրա վրա. և նրանք բռնեցին նրան ու կապած տարան թագավորի առաջ, և ասացին թագավորին. Ահա՛, մենք մի մարդ ենք բերել քո առջև, որը չարիք է մարգարեացել քո ժողովրդի վերաբերյալ, և ասում է, որ Աստված կկործանի նրանց:

10 Եվ նա չարիք է մարգարեանում նաև քո կյանքի վերաբերյալ և ասում է, որ քո կյանքը պիտի լինի, ինչպես մի հանդերձ՝ կրակի հնոցում:

11 Եվ բացի դրանից, նա ասում է, որ դու պիտի լինես, ինչպես մի ցողուն, անգամ ինչպես դաշտի մի չոր ցողուն, որը տրորվել է գազանների կողմից և կոխկրտվել ոտքի տակ:

12 Եվ բացի դրանից, նա ասում է՝ դու պիտի լինես, ինչպես տատակափշի ծաղիկները, որոնք երբ լիովին հասունանում են, եթե

2ա Մոսիա 11.21, 20.21,
21.13–15, 23.21–23:

բ Մոսիա 21.3–4:

3ա Մոսիա 12.10:

բ Մոսիա 19.20:

4ա Վեոմ 97.26:

բ Մոսիա 21.9–10:

5ա Մոսիա 21.3:

6ա Երեմ. ԺԸ.17,

Մոսիա 7.31:

բ Ել. Ժ.1–12:

7ա Վեոմ 3.18:

8ա Ալմա 45.9–14:

բ Մորմ. 8.14–16:

քամին փչում է, դրանք առաջ են քշվում երկրի երեսով: Եվ նա ձևացնում է, թե Տերն է խոսել այդ: Եվ ասում է՝ այս բոլորը պիտի գա քեզ վրա, եթե դու չապաշխարես, և դա՝ քո ամօրինությունների պատճառով:

13 Եվ արդ, ո՛վ թագավոր, ի՞նչ մեծ չարիք ես դու արել, կամ ի՞նչ մեծ մեղքեր է քո ժողովուրդը գործել, որ մենք պիտի դատապարտվենք Աստծո կողմից կամ դատվենք այս մարդու կողմից:

14 Եվ արդ, ո՛վ թագավոր, ահա մենք անմեղ ենք, և դո՛ւ, ո՛վ թագավոր, չես մեղանչել. ուստի, այս մարդը ստել է քո վերաբերյալ, և նա զուր է մարգարեացել:

15 Եվ ահա մենք ուժեղ ենք, և մենք չենք բերվի ճորտության կամ մեր թշնամիների կողմից գերի չենք վերցվի. այո, և դու բարգավաճել ես երկրում, և դու նաև պիտի բարգավաճես:

16 Ահա, այստեղ է այդ մարդը, մենք հանձնում ենք նրան քո ձեռքը, դու կարող ես վարվել նրա հետ, ինչպես քեզ հարմար է քվում:

17 Եվ եղավ այնպես, որ թագավոր Նոյը կարգադրեց, որ Աբինադին բանտ գցվի. և նա հրամայեց, որ ՞բահանաներն ի մի հավաքվեին, որ նա կարողանար խորհուրդ անցկացնել նրանց հետ, թե ինչ պիտի անի նրա հետ:

18 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք ասացին թագավորին. Բե՛ր նրան այստեղ, որ մենք հարցաքննենք նրան. և թագավորը հրամայեց, որ նա բերվի նրանց առաջ:

19 Եվ նրանք սկսեցին հարցաքննել նրան, որ կարողանային

ստիպել նրան՝ ինքն իրեն հակասել, որ դրա միջոցով նրանք ունենային այն, որով կմեղադրեին նրան. բայց նա նրանց համարձակորեն պատասխանեց, և դիմացավ բոլոր նրանց հարցերին, այո, ի զարմանս նրանց. քանզի նա ՞դիմակայեց նրանց՝ իրենց բոլոր հարցերին, և կարկամեցրեց նրանց իրենց բոլոր խոսքերում:

20 Եվ եղավ այնպես, որ նրանցից մեկն ասաց նրան. Ի՞նչ են նշանակում խոսքերը, որոնք գրված են և սովորեցվել են մեր հայրերի կողմից, ասելով.

21 ՞Որքա՛ն գեղեցիկ են սարերի վրա ոտքերը նրա, որ բերում է ավետիք. որ հրատարակում է խաղաղություն. որ բերում է բարի ավետիք. որ հրատարակում է փրկություն. որ ասում է Սիոնին՝ Զո Աստվածն է թագավորում.

22 Զո պահապանները պիտի բարձրացնեն ձայնը. միաձայն նրանք պիտի երգեն. քանզի նրանք դեն հանդիման կտեսնեն, երբ Տերը կրկին կբերի Սիոնը.

23 Պոռթկացե՛ք ուրախությամբ. երգե՛ք միասին, դո՛ւք, Երուսաղեմի ամայացած վայրեր. քանզի Տերը մխիթարել է իր ժողովրդին, նա փրկագնել է Երուսաղեմը.

24 Տերը մերկացրել է իր սուրբ ՞բազուկը բոլոր ազգերի աչքի առաջ, և աշխարհի բոլոր ծայրերը պիտի տեսնեն մեր Աստծո փրկությունը:

25 Եվ Աբինադին ասաց նրանց. Մի՛թե դուք ՞բահանաներ եք, և ձևացնում եք, թե ուսուցանում եք այս ժողովրդին, և հասկանում մարգարեության ոգին, և այնուամենայնիվ, ցանկանում եք իմանալ

ինձանից, թե ի՞նչ են նշանակում այս բաները:

26 Ես ասում եմ ձեզ, վա՛յ լինի ձեզ՝ Տիրոջ ուղիները խեղաթյուրելու համար: Քանզի, եթե դուք հասկանում եք այս բաները, դուք չեք սովորեցրել դրանք. հետևաբար, դուք խեղաթյուրել եք Տիրոջ ուղիները:

27 Դուք ձեր սրտերը չեք նվիրել «հասկանալուն. հետևաբար, դուք իմաստուն չեք եղել: Հետևաբար, ի՞նչ եք դուք սովորեցնում այս ժողովրդին:

28 Եվ նրանք ասացին. Մենք սովորեցնում ենք Մովսեսի օրենքը:

29 Եվ ի պատասխան՝ նա ասաց նրանց. Եթե դուք սովորեցնում եք Մովսեսի «օրենքը, ինչո՞ւ դուք չեք պահում այն: Ինչո՞ւ եք դուք ձեր սրտերը դնում հարստությունների վրա: Ինչո՞ւ եք ղառակություններ անում և պռնիկների հետ վառնում ձեր ուժը, այո, և ստիպում այս ժողովրդին մեղք գործել, այնպես որ Տերը պատճառ ունի ուղարկելու ինձ՝ մարգարեանալու այս ժողովրդի դեմ, այո, նույնիսկ մեծ չարիք այս ժողովրդի դեմ:

30 Չգիտե՞ք արդյոք, որ ես ճշմարտությունն եմ խոսում: Այո, դուք գիտեք, որ ես ճշմարտությունն եմ խոսում. և դուք պարտավոր եք դողալ Աստծո առաջ:

31 Եվ պիտի լինի այնպես, որ դուք պիտի զարկվեք ձեր անօրինությունների համար, քանզի դուք ասացիք, որ դուք սովորեցնում եք Մովսեսի օրենքը: Իսկ ի՞նչ գիտեք դուք Մովսեսի օրենքի

մասին: «Արդյո՞ք փրկությունը գալիս է Մովսեսի օրենքի միջոցով: Ի՞նչ կասեիք դուք:

32 Եվ նրանք պատասխանեցին և ասացին, որ փրկությունը գալիս է Մովսեսի օրենքի միջոցով:

33 Բայց այդ ժամանակ Աբինադին ասաց նրանց. Ես գիտեմ, եթե դուք պահեք Աստծո պատվիրանները, դուք պիտի փրկվեք. այո, եթե դուք պահեք պատվիրանները, որոնք Տերը տվել էր Մովսեսին «Սինայ սարի վրա՝ ասելով.

34 «Ես եմ Տերը՝ քո Աստվածը, որը դուրս ղբերեց քեզ Եգիպտոսի երկրից՝ ճորտության տնից:

35 Բացի ինձանից «ուրիշ Աստված չպիտի ունենաս:

36 Քեզ համար չպիտի շինես քանդակած պատկեր կամ նմանություն որևէ բանի, որը վերը՝ երկնքում է, կամ բաների, որոնք ցածր՝ երկրում են:

37 Եվ Աբինադին ասաց նրանց. Դուք արե՞լ եք արդյոք այս ամենը: Ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ, դուք չե՞ք արել: Եվ «սովորեցրե՞լ եք դուք այս ժողովրդին, որ նրանք պետք է անեն բոլոր այս բաները: Ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ, դուք չեք սովորեցրել:

ԳԼՈՒԽ 13

Աբինադին պաշտպանված է աստվածային զորությանը – Նա սովորեցնում է Տաար Պատվիրանները – Փրկությունը չի գալիս միայն Մովսեսի օրենքի միջոցով – Աստված

27ա սուր Հասկանալ:
29ա սուր Մովսեսի օրենք:
բ սուր Շնություն:
31ա Մոսիա 3.15, 13.27–32,
Ալմա 25.16:

33ա Ել. ԺԹ.9, 16–20,
Մոսիա 13.5:
34ա Ել. Ի.2–4:
բ Ել. ԺԲ.51,
1 Նեփի 17.40,

Մոսիա 7.19:
35ա Ովսե ԺԳ.4:
սուր Կռապաշտություն:
37ա Մոսիա 13.25–26:

ինքը քավություն կանի և կիրկազնի իր ժողովրդին: Մոտ 148թ. Ք.ծ.ա.:

Եւ երբ քազավորը լսեց այս խոսքերը, նա ասաց իր քահանաներին. Հեռացրե՛ք այս մարդուն, և սպանե՛ք նրան. քանզի ի՞նչ ունենք մենք նրա հետ անելու, քանի որ նա խելագար է:

2 Եվ նրանք առաջ կանգնեցին և փորձեցին ձեռք ձգել նրա վրա. բայց նա ընդդիմացավ և ասաց նրանց.

3 Մի՛ դիպչեք ինձ, քանզի Աստված կգարկի ձեզ, եթե դուք ձեռք ձգեք ինձ վրա, քանզի ես չեմ հանձնել պատգամը, որը Տերն ուղարկել է ինձ հանձնելու. ոչ էլ ասացի ձեզ այն, ինչ դուք «հարցրեցիք, որ ես ասեմ. ուստի, Աստված չի հանդուրժի, որ ես կործանվեմ այս պահին:

4 Բայց ես պետք է կատարեմ պատվիրանները, որոնցով Աստված պատվիրել է ինձ. և քանի որ ես ասացի ձեզ ճշմարտությունը, դուք բարկացած եք ինձ վրա: Եվ բացի այդ, քանի որ ես խոսեցի Աստծո խոսքը, դուք դատապարտեցիք ինձ, որ ես խելագար եմ:

5 Այժմ եղավ այնպես, հետո, երբ Արիմադին ասաց այս խոսքերը, քազավոր Նոյի մարդիկ չհամարձակվեցին ձեռք ձգել նրա վրա, քանզի Տիրոջ Հոգին նրա վրա էր. և նրա դեմքը «շողում էր արտասովոր փայլով, ճիշտ ինչպես Մովսեսինն էր այն ժամանակ, երբ Սինայ սարում էր, Տիրոջ հետ խոսելիս:

6 Եվ նա խոսեց Աստծո կողմից՝ «գորությամբ և իշխանությամբ.

և նա շարունակեց իր խոսքերն՝ ասելով.

7 Դուք տեսնում եք, որ գորություն չունեք՝ սպանելու ինձ, ուստի ես վերջացնում եմ իմ պատգամը: Այո՛, և ես զգում եմ, որ այն «խոցում է ձեզ, մինչև սիրտը, որովհետև ես ասում եմ ձեզ ճշմարտությունը՝ ձեր անօրինությունների վերաբերյալ:

8 Այո՛, և իմ խոսքերը լցնում են ձեզ զարմանքով ու ապշանքով և բարկությամբ:

9 Բայց ես վերջացնում եմ իմ պատգամը. և հետո դա նշանակություն չունի, թե ուր ես կգնամ, եթե այնպես լինի, որ ես փրկվեմ:

10 Բայց այսքանն եմ ես ասում ձեզ՝ ինչ դուք անեք ինձ հետ, սրանից հետո, որպես «օրինակ և նմուշ պիտի լինեն այն բաների, որոնք պիտի գան:

11 Եվ այժմ ես կարդում եմ ձեզ Աստծո մնացած «պատվիրանները, քանզի ես զգում եմ, որ դրանք գրված չեն ձեր սրտերում. ես զգում եմ, որ ձեր կյանքի մեծ մասը դուք սովորել եք և սովորեցրել եք անօրինություն:

12 Եվ այժմ, դուք հիշում եք, որ ես ասացի ձեզ. Քեզ համար չպետք է շինես քանդակած պատկեր կամ նմանություն բաների, որոնք վերը՝ երկնքում են, կամ որոնք ցածր՝ երկրի վրա են, կամ որոնք երկրի տակ՝ ջրի մեջ են:

13 Եվ բացի այդ. Դու չպետք է վար խոնարհվես դրանց, ոչ էլ ծառայես դրանց. քանզի ես՝ Տերս, քո Աստվածը, նախանձոտ Աստված եմ, հայրերի անօրինությունները զավակների վրա պատժող,

մինչև նրանց երրորդ և չորրորդ սերունդը, որ ասում են ինձ.

14 Եվ ողորմություն ցուցաբերող հազարավորների հանդեպ, որ սիրում են ինձ և պահում իմ պատվիրանները:

15 Դու չպետք է գործածես Տիրոջ՝ քո Աստծո անունն իզուր. քանզի Տերն անմեղ չի համարի նրան, որ իզուր է գործածում իր անունը:

16 Հիշիր՝ Պահպանության օրը՝ սուրբ պահելով այն:

17 Վեց օր աշխատիր և արա քո բոլոր գործերը.

18 Բայց յոթերորդ օրը, Տիրոջ՝ քո Աստծո հանգստության օրը, դու որևէ գործ չպետք է անես, ո՛չ դու, ո՛չ քո որդին, ո՛չ քո դուստրը, ո՛չ քո ծառան, ո՛չ էլ քո աղախինը, ո՛չ քո անասունը, ո՛չ էլ քո դռան միջի օտարականը.

19 Քանզի ՝վեց օրում Տերն արարեց երկինքը և երկիրը և ծովը և բոլորը, ինչ դրանցում է. ուստի, Տերն օրհնեց հանգստության օրը և սրբագործեց այն:

20 Պատվիր քո հորը և քո մորը, որ քո օրերը երկար լինեն այն երկրի վրա, որ Տերը՝ քո Աստվածը, տալիս է քեզ:

21 Մի՛ սպանիր:

22 Շնություն մի արա: Քո դուրսբյուն մի արա:

23 Դու քո դրացու դեմ ՝սուտ վկայություն մի տուր:

24 Մի՛ ցանկացիր քո դրացու

տունը, ոչ էլ ցանկացիր քո դրացու կնոջը, ո՛չ նրա ծառային, ո՛չ նրա աղախնին, ո՛չ նրա եզը, ո՛չ նրա էջը, ո՛չ էլ որևէ բան, որ քո դրացունն է:

25 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Արիմադին վերջ դրեց այս խոսքերին, նա ասաց նրանց. Մովորեցրե՛լ եք արդյոք այս ժողովրդին, որ նրանք հետևեն, որպեսզի կատարեն բոլոր այս բաները, որպեսզի պահեն այս պատվիրանները:

26 Ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ. քանզի, եթե դուք անեիք, Տերն ինձ չէր ստիպի առաջ գալ և չարիք մարգարեանալ այս ժողովրդի վերաբերյալ:

27 Եվ այժմ դուք ասացիք, որ փրկությունը գալիս է Մովսեսի ՝օրենքի միջոցով: Ես ասում եմ ձեզ, որ անհրաժեշտ է, որ դուք առայժմ պահեք Մովսեսի օրենքը. բայց ես ասում եմ ձեզ, որ պիտի գա ժամանակը, երբ Քալևս անհրաժեշտ չի լինի պահել Մովսեսի օրենքը:

28 Եվ դեռ ավելին, ես ասում եմ ձեզ, որ ՝փրկությունը չի գալիս միայն Քօրենքով. և եթե չլինեք Քավությունը, որն Աստված ինքը պիտի անի՝ իր ժողովրդի մեղքերի և անօրինությունների համար, ապա նրանք պետք է անխուսափելիորեն կորչեն, չնայած Մովսեսի օրենքին:

29 Արդ, ես ասում եմ ձեզ, որ անհրաժեշտ էր, որ լինեի մի օրենք,

16ա սուր՝ Հանգստության օր:

19ա Ծն. Ա.31:

20ա Մար. Է.10:

21ա Մատ. Ե.21–22,

Վե.Ու. 42.18:

սուր՝ Սպանություն:

22ա սուր՝ Շնություն:

բ սուր՝ Գողություն,

Գողանալ:

23ա Առակ. Ի.Դ.28:

սուր՝ Ստեյ:

24ա սուր՝ Ագահ լինել:

27ա սուր՝ Մովսեսի օրենք:

բ 3 Նեփի 9.19–20,

15.4–5:

28ա Գաղ. Բ.16:

սուր՝ Փրկագնել,

Փրկագնված,

Փրկագնում.

Փրկություն:

բ Գաղ. Բ.21,

Մոսիա 3.14–15,

Ալմա 25.15–16:

գ սուր՝ Քավել,

Քավություն:

տրված Իսրայելի գավակներին, այո, նույնիսկ մի շատ Միստ օրենք. քանզի նրանք խստապարանոց ժողովուրդ էին՝ քարագանձորիմություն գործելիս և դանդաղ Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն հիշելիս.

30 Հետևաբար, «օրենք կար նրանց տրված, այո, մի օրենք՝ ծիսակատարությունների և քարադուրբությունների, օրենք, որը նրանք պետք է օրեցօր պահեին խստորեն՝ պահպանելու դրանք ի հիշողություն Աստծո և նրա հանդեպ իրենց պարտականությունների:

31 Բայց ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ այս բոլոր բաները գալիք բաների Միտրիդանիշներն էին:

32 Եվ արդ, նրանք հասկանում էին օրենքը: Ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛հ, նրանք բոլորն էլ չէին հասկանում օրենքը. և դա՝ նրանց սրտերի կարծրության պատճառով. քանզի նրանք չէին հասկանում, որ որևէ մարդ չի կարող փրկվել, «մինչև դա չլինի Աստծո քավության միջոցով:

33 Քանզի ահա, մի՞թե Մովսեսը նրանց չէր մարգարեացել Մեսիայի գալստյան վերաբերյալ, և որ Աստված պետք է փրկագներ իր ժողովրդին: Այո, և նույնիսկ «բոլոր մարգարեները, որոնք երբևէ մարգարեացել են, նույնիսկ աշխարհի արարումից ի վեր, մի՞թե նրանք չեն խոսել շատ կամ քիչ այս բաների վերաբերյալ:

34 Մի՞թե նրանք չեն ասել, որ «Աստված ինքը պիտի գա ներքև՝

մարդկանց գավակների մեջ, և մարդու կերպարանք վերցնի իր վրա, և առաջ գնա մեծ գործությամբ երկրի երեսին:

35 Այո, և մի՞թե նրանք չեն ասել նաև, որ նա պիտի իրագործի մեռելների «հարությունը, և որ նա ինքը պիտի ճնշվի ու չարչարվի:

ԳԼՈՒԽ 14

Եսայիան խոսում է Մեսիայի պես – Նշվում են Մեսիայի նվաստացումները և տառապանքները – Նա իր հոգին պատարագ է մատուցում մեղքի համար և օրինազանցների համար բարեխոսություն անում – Համեմատեք Եսայիա ԾԳ: Մոտ 148թ. Ք.ծ.ա.:

Այո, իրավ մի՞թե Եսայիան չի ասել. Ո՞վ հավատաց մեր լուրին, և ո՞ւմ հայտնվեց Տիրոջ բազուկը:

2 Քանզի նա պիտի աճի նրա առաջին, ինչպես մի մատղաշ բույս, և ինչպես մի արմատ՝ չոր հողից. նա չունի ո՛չ տեսք, ո՛չ էլ գրավչություն. և երբ մենք տեսնենք նրան, չի լինի գեղեցկություն, որ մենք հավանենք նրան:

3 Նա մարդկանց կողմից արհամարհված է և մերժված. վշտերի մի մարդ, և ցավերի հետ ծանոթ. և մենք կարծես ծածկեցինք մեր երեսները նրանից, նա արհամարհված էր, և մենք չգնահատեցինք նրան:

4 Հիրավի, նա «կրեց մեր քցվելը, և տարավ մեր վշտերը.

29ա Հես. Ա.7–8:

բ Ալմա 46.8:

30ա Ել. Ի:

բ սուր Բարդուղիմոսներ:

գ Հակոբ 4.5:

31ա Մոսիա 16.14,

Ալմա 25.15:

սուր Խորհրդանշակություն:

32ա 2 Նեփի 25.23–25:

33ա 1 Նեփի 10.5,

Հակոբ 4.4, 7.11:

34ա Մոսիա 7.27, 15.1–3:

սուր Աստված,

Աստվածագլուխ:

35ա Ես. ԻԶ.19,

2 Նեփի 2.8:

14 4ա Ալմա 7.11–12:

բ Մատ. Ը.17:

սակայն մենք համարեցինք նրան պատուհասված, Աստծո կողմից զարկված և չարչարված:

5 Բայց նա խոցուտվեց մեր ^աօրինազանցությունների համար, խոշտանգվեց մեր անօրինությունների համար. մեր խաղաղության պատիժը նրա վրա էր. և նրա վերքերով ենք մենք ^բբժշկված:

6 Մենք բոլորս ^աոչխարների նման մոլորվեցինք. մենք՝ յուրաքանչյուրս դարձանք դեպի մեր սեփական ճանապարհը. և Տերը նրա վրա դրեց մեր բոլորի անօրինությունները:

7 Նա ճնշվեց, և նա չարչարվեց, սակայն ^անա իր բերանը չբացեց. նա, ինչպես մի ^բգառ, մորթվելու է բերվում, և ինչպես մի ոչխար իր խուզողների առաջին է անմոռնչ, նույնպես էլ նա չբացեց իր բերանը:

8 Նա վեր առնվեց բանտից և դատաստանից. և ո՞վ կհռչակվի նրա սերունդ: Քանզի նա կտրվեց կենդանեաց երկրից. իմ ժողովրդի օրինազանցությունների համար նա զարկվեց:

9 Եվ նա ամբարիշտների հետ սարքեց իր գերեզմանը, և իր մահը՝ ^ահարուստների հետ. քանի որ նա ^բչարիք չէր արել, ոչ էլ որևէ խաբեություն կար նրա բերանում:

10 Բայց Տերը հաճեց խոշտանգել նրան. նրան ցավի մատնեց. երբ դու նրա հոգին մեղքի համար պատարագ մատուցես, նա կտեսնի

իր ^ասերունդը, նա պիտի երկարացնի նրա օրերը, և Տիրոջ հաճությամբ պիտի հաջողվի նրա ձեռքով:

11 Նա պիտի տեսնի իր հոգու երկունքը և պիտի գոհ լինի. իր գիտությամբ իմ արդար ծառան պիտի արդարացնի շատերին. քանզի նա պիտի ^ակրի նրանց անօրինությունները:

12 Ուստի, ես նրան բաժին եմ տալու մեծերի հետ, և նա հզորների հետ կբաժանի ավարը. քանի որ նա դուրս թափեց իր հոգին՝ ի մահ. և նա համարվեց օրինազանցների հետ. և նա շատերի մեղքերը կրեց, և օրինազանցների համար ^աբարեխոսություն արեց:

ԳԼՈՒԽ 15

Ինչպես է Քրիստոսը և՛ Հայրը, և՛ Որդին – Նա բարեխոսություն կանի և կկրի իր ժողովրդի օրինազանցությունները – Նրանք և բոլոր սուրբ մարգարեները նրա սերունդն են – Նա է իրազործում Հայրությունը – Փոքր երեխաներն ունեն հավերժական կյանք: Մոտ 148թ. Ք.ծ.ա.:

Եվ Արիմադին ասաց նրանց. Ես կուզեմայի, որ դուք հասկանայիք, որ ^աԱստված ինքը պիտի գաներք՝ մարդկանց զավակների մեջ և պիտի ^բփրկագնի իր ժողովրդին:

2 Եվ քանի որ նա ^աբնակվում է

5ա Մոսիա 15.9,
Ալմա 11.40:
^բ Ա Պետ. Բ.24–25:
6ա Մատ. Թ.36,
2 Նեփի 28.14,
Ալմա 5.37:
7ա Մար. Ժ.Բ.3:
սո՛ր Հիսուս Քրիստոս:
^բ սո՛ր Աստծո Գաղը,
Ջառիկ:

9ա Մատ. ԻԷ.57–60,
Մար. ԺԵ.27, 43–46:
սո՛ր Հովսեփ
Արիմաթիացի:
^բ Հովհ. ԺԹ.4:
10ա Մոսիա 15.10–13:
11ա Գև. ԺՁ.21–22,
Ա Պետ. Գ.18,
Վև. 19.16–19:
12ա 2 Նեփի 2.9,

Մոսիա 15.8,
Մոր. 7.27–28:
15 1ա Ա Տիմ. Գ.16,
Մոսիա 13.33–34:
սո՛ր Հիսուս Քրիստոս:
^բ սո՛ր Փրկագնել,
Փրկագնված,
Փրկագնում:
2ա Մոսիա 3.5, 7.27,
Ալմա 7.9–13:

մարմնում, նա կկոչվի Աստծո Որդի, և մարմինը ենթարկած լինելով ^բՀոր կամքին՝ լինելով Հայրը և Որդին,

3 Հայրը, ^աորովհետև նա ^բհղիացվել էր Աստծո գործությամբ. և Որդին՝ մարմնի պատճառով, այսպիսով դառնալով Հայրը և Որդի,

4 Եվ նրանք ^ամեկ Աստված են, այո, երկնքի և երկրի ճշմարիտ ^բՀավերժական ^գՀայրը:

5 Եվ այսպիսով, մարմինը ենթակա դառնալով Հոգուն, կամ Որդին՝ Հորը, լինելով մեկ Աստված, տառնում է փորձություն, և անձնատուր չի լինում ^ափորձությամբ, այլ հանդուրժում է ծաղրվելու և ^բխաբազանվելու և դուրս գցվելու և իր ժողովրդի կողմից ^գչճանաչվելու:

6 Եվ այս բոլորից հետո մարդկանց զավակների մեջ բազմաթիվ գորեղ հրաշքներ գործելուց հետո, նա պիտի տարվի, այո, ճիշտ ^աինչպես Եսայիան է ասել՝ ինչպես մի ոչխար խուզողի առաջին է անմոռոնչ, այնպես էլ նա ^բչբացեց իր բերանը:

7 Այո, և նույն ձևով նա պիտի տարվի, ^ախաչվի, և սպանվի՝ մարմինը ենթարկելով մինչև իսկ մահվան, Որդու ^բկամքը կուլ գնացած լինելով Հոր կամքին:

8 Եվ այսպես Աստված ջարդում

է մահվան ^ակապանքները՝ ^բհաղթանակ տանելով մահվան դեմ. Որդուն գործություն տալով՝ ^գբարեխոսելու մարդկանց զավակների համար,

9 Համբարձված լինելով երկինք, ունենալով գթասրտություն. լցված լինելով կարեկցանքով մարդկանց զավակների հանդեպ. կանգնելով նրանց և արդարադատության միջև. ջարդած լինելով մահվան կապանքները, ^աիր վրա վերցրած լինելով նրանց անօրինությունը և նրանց օրինազանցությունները, փրկագնած լինելով նրանց և ^բբավարարած լինելով արդարադատության պահանջները:

10 Եվ այժմ ես ասում եմ ձեզ, ^աո՛վ կհռչակվի նրա սերունդ: Ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ երբ նրա հոգին մեղքի համար պատարագ մատուցվի, նա պիտի տեսնի իր ^ասերունդը: Եվ այժմ, ի՞նչ կասեք դուք: Եվ ^աո՛վ պիտի լինի նրա սերունդը:

11 Ահա, ես ասում եմ ձեզ, ովքեր որ լսել են ^ամարգարեների խոսքերը, այո, բոլոր սուրբ մարգարեների, ովքեր մարգարեացել են Տիրոջ գալստի վերաբերյալ, ես ասում եմ ձեզ, որ բոլոր նրանք, ովքեր ականջ են դրել նրանց խոսքերին, և հավատացել, որ Տերը

2բ Ես. ԿԴ.8, Հովհ. Ժ.30,
ԺԿ.8–10, Մոսիա 5.7,
Ալմա 11.38–39,
Եթեր 3.14:
3ա Վև.11.93.4:
բ Ղուկ. Ա.31–33,
Մոսիա 3.8–9,
Ալմա 7.10, 3 Նեփի 1.14:
4ա Բ Օր. 2.4,
Հովհ. ԺԵ.20–23:
սուր Աստված,
Աստվածագլուխ:
բ Ալմա 11.39:
գ Մոսիա 3.8, Հել. 14.12,

3 Նեփի 9.15,
Եթեր 4.7:
5ա Ղուկ. Դ.2,
Եթր. Դ.14–15:
բ Հովհ. ԺԺ.1:
գ Մար. Ը.31,
Ղուկ. ԺԵ.25:
6ա Ես. ԾԳ.7:
բ Ղուկ. ԻԳ.9,
Հովհ. ԺԺ.9,
Մոսիա 14.7:
7ա սուր Խաչելություն:
բ Ղուկ. ԻԲ.42,
Հովհ. 2.38,

3 Նեփի 11.11:
8ա Մոսիա 16.7,
Ալմա 22.14:
բ Ովսե ԺԳ.14,
Ա Կոր. ԺԵ.55–57:
գ 2 Նեփի 2.9:
9ա Ես. ԾԳ,
Մոսիա 14.5–12:
բ սուր Քավել,
Քավություն:
10ա Ես. ԾԳ.10,
Մոսիա 5.7, 27.25,
Սոր. 7.19:
11ա Վև.11.84.36–38:

փրկագնելու էր իր ժողովրդին, և իրենց մեղքերի թողության համար սպասել են այդ օրվան, ես ասում եմ ձեզ, որ սրանք են նրա սերունդը, կամ նրանք են Աստծո ^բարքայության ժառանգները:

12 Քանզի այդ նրանք են, որոնց մեղքերը ^անա կրեց. այդ նրանք են, որոնց համար նա մեռավ՝ փրկագնելու նրանց իրենց օրինականություններից: Եվ այժմ, մի՞թե նրանք նրա սերունդը չեն:

13 Այո, և մի՞թե մարգարեները չեն՝ ամեն մեկը, որ բացել է իր բերանը՝ մարգարեանալու, որ չի ընկել օրինականության մեջ, ես ի նկատի ունեմ բոլոր սուրբ մարգարեներին՝ այն ժամանակից ի վեր, երբ աշխարհը եղավ: Ես ասում եմ ձեզ, որ նրանք են նրա սերունդը:

14 Եվ այդ նրանք են, ովքեր ^ահրատարակել են խաղաղություն, ովքեր բերել են բարի ավետիք, ովքեր հրատարակել են փրկություն. և ասել են Սիոնին՝ Քո Աստվածն է թագավորում:

15 Եվ, Օ՛հ, որքան գեղեցիկ էին սարերի վրա նրանց ոտքերը:

16 Եվ դարձյալ, որքա՛ն գեղեցիկ են սարերի վրա ոտքերը նրանց, որոնք դեռ հրատարակում են խաղաղություն:

17 Եվ դարձյալ, որքա՛ն գեղեցիկ են սարերի վրա ոտքերը նրանց, ովքեր ապագայում պիտի հրատարակեն խաղաղություն, այո, այս ժամանակից՝ այսուհետև և հավիտյան:

18 Եվ ահա, ես ասում եմ ձեզ, սա բոլորը չէ: Քանզի որքա՛ն գեղեցիկ են սարերի վրա ^աոտքերը նրա, որ բերում է ավետիք, որը հիմնադիրն է ^բխաղաղության, այո, այսինքն՝ Տերը, որը փրկագնել է իր ժողովրդին. այո, նրա, որն իր ժողովրդին փրկություն է շնորհել:

19 Քանզի, եթե չլիներ փրկագնումը, որը նա արել է իր ժողովրդի համար, որը պատրաստված էր աշխարհի ^ահիմնադրումից ի վեր, ես ասում եմ ձեզ, եթե չլիներ այս, ողջ մարդկությունը պիտի ^բկորչեր:

20 Բայց ահա մահվան կապանքները պիտի ջարդվեն, և Որդին թագավորում է և մեռելների վրա զորություն ունի. հետևաբար, նա իրագործում է հարությունը մեռելներին:

21 Եվ գալիս է մի հարություն, այսինքն՝ մի ^աառաջին հարություն. այո, այսինքն՝ հարությունը նրանց, ովքեր եղել են, ովքեր կան և ովքեր կլինեն, մույնիսկ մինչև հարությունը Քրիստոսի, քանզի այսպես պիտի նա կոչվի:

22 Եվ արդ, հարությունը բոլոր մարգարեների և բոլոր նրանց, ովքեր հավատացել են նրանց խոսքերին, կամ բոլոր նրանք, ովքեր պահել են Աստծո պատվիրանները, պիտի դուրս գան առաջին հարության ժամանակ. հետևաբար, նրանք առաջին հարությունն են:

23 Նրանք բարձրացվել են՝ ^աապրելու Աստծո հետ, որը

11բ սուր Աստծո արքայություն կամ Երկնքի արքայություն. Փրկություն:

12ա Մոսիա 14.12, Ալմա 7.13, 11.40–41:
14ա Ես. ԾԲ.7, Հովմ. Ժ.15,

1 Նեփի 13.37, Մոսիա 12.21–24:
սուր Միսիոներական աշխատանք:
18ա 3 Նեփի 20.40, ՎեոԻ 128.19:
բ Հովհ. Ժ.2.33:
սուր Խաղաղություն:

19ա Մոսիա 4.6:
բ 2 Նեփի 9.6–13:
21ա Ալմա 40.16–21:
23ա Մադ. ԻԳ.3–4,
1 Նեփի 15.33–36,
ՎեոԻ 76.50–70:

փրկագնել է նրանց. այսպիսով, նրանք ունեն հավերժական կյանք Քրիստոսի միջոցով, որը ^բջարդել է մահվան կապանքները:

24 Եվ այդ նրանք են, ովքեր բաժին ունեն առաջին հարության մեջ. և այդ նրանք են, ովքեր մահացել են մինչև Քրիստոսի գալը, իրենց անգիտության մեջ, ^ափրկությունը հայտարարված չլինելով իրենց: Եվ այսպես է Տերն իրականացնում նրանց վերականգնումը. և նրանք բաժին ունեն առաջին հարության մեջ, կամ հավերժական կյանք ունեն՝ փրկագնված լինելով Տիրոջ կողմից:

25 Եվ փոքր ^աերեխաները մույնպես ունեն հավերժական կյանք:

26 Բայց տեսե՛ք, և ^ավախեցե՛ք, և դողացե՛ք Աստծո առաջ, քանզի դուք պարտավոր եք դողալ. քանզի Տերը փրկագնում է ո՛չ թե այնպիսիներին, ովքեր ^աապստամբում են նրա դեմ և ^ամահանում իրենց մեղքերի մեջ. այո, այսինքն՝ բոլոր նրանք, ովքեր մեռել են իրենց մեղքերի մեջ աշխարհի սկզբից ի վեր, որոնք հոժարական ապստամբեցին Աստծո դեմ, որոնք իմացել են Աստծո պատվիրանները և չեն կամեցել պահել դրանք. ^աայդ նրանք են, որ բաժին ^աչունեն առաջին հարության մեջ:

27 Հետևաբար, մի՞թե դուք պարտավոր չեք դողալ: Քանզի ոչ մի այդպիսին փրկություն չի գալիս. քանզի Տերը ոչ մի այդպիսին չի փրկագնել. այո, ոչ էլ կարող է Տերը փրկագնել այդպիսին. քանզի նա չի կարող հակասել

ինքն իրեն. քանզի նա չի կարող մերժել ^աարդարադատությունը, երբ այն իր հայցը ներկայացնի:

28 Եվ այժմ, ես ասում եմ ձեզ, որ ժամանակը պիտի գա, որ Տիրոջ փրկությունը պիտի ^ահայտարարվի ամեն ազգի, ցեղի, լեզվի և ժողովրդի:

29 Այո՛, Տե՛ր, քո ^ապահապանները պիտի բարձրացնեն իրենց ձայնը. միասնական ձայնով պիտի նրանք երգեն. քանզի նրանք դեմ հանդիման կտեսնեն, երբ Տերը կրկին կբերի Սիոնը:

30 Պոռթկացեք ուրախությամբ, երգեք միասին, դո՛ւք Երուսաղեմի ամայացած վայրեր. քանզի Տերը մխիթարել է իր ժողովրդին, նա փրկագնել է Երուսաղեմը:

31 Տերը բոլոր ազգերի աչքերի առաջ մերկացրել է իր սուրբ բազուկը. և աշխարհի բոլոր ծայրերը պիտի տեսնեն մեր Աստծո փրկությունը:

ԳԼՈՒԽ 16

Աստված փրկագնում է մարդկանց իրենց կորած և ընկած վիճակից – Նրանք, ովքեր մարմնական են, մնում են այնպես, կարծես ոչ մի փրկագնում չէր եղել – Քրիստոսն իրագործում է մի հարություն՝ դեպի անվերջ կյանք կամ դեպի անվերջ նզովք: Մոտ 148թ. Ք.ծ.ա.:

Եվ այժմ եղավ այնպես, որ հետո, երբ Արինադին խոսեց այս խոսքերը, նա առաջ մեկնեց իր ձեռքը և ասաց. Ժամանակը պիտի գա,

23բ սուր Մահ ֆիզիկական:
24ա 2 Նեփի 9.25–26,
ՎԼՈՒ 137.7:
25ա ՎԼՈՒ 29.46, 137.10:
սուր Փրկություն –
Երեխաների

փրկությունը:
26ա Բ Օր. Ե.29, Հակոբ 6.9:
բ 1 Նեփի 2.21–24:
գ Եգեկ. ԺԸ.26,
1 Նեփի 15.32–33,
Մոր. 10.26:

դ Ալմա 40.19:
ե ՎԼՈՒ 76.81–86:
27ա Ալմա 34.15–16, 42.1:
28ա սուր Միսիոներական
աշխատանք:
29ա սուր Արթուն լինել:

երբ բոլորը պիտի տեսնեն Տիրոջ «փրկությունը. երբ ամեն ազգ, ցեղ, լեզու և ժողովուրդ պիտի դեն հանդիման տեսնի և պիտի թխտտովանի Աստծո առաջ, որ նրա դատաստաններն արդար են:

2 Եվ այն ժամանակ ամբարիշտները պիտի դուրս «զգվեն, և նրանք պատճառ կունենան ոռնալու և Պողբալու և կաղկանձելու և կրճտացնելու իրենց ատամները. և դա՝ այն պատճառով, որ նրանք չկամեցան ականջ դնել Տիրոջ ձայնին. հետևաբար, Տերը նրանց չի փրկագնում:

3 Քանզի նրանք «մարմնական են ու դիվային, և թղեն իշխանություն ունի նրանց վրա. այո, հենց այն հին օձը, որը «խաբեց մեր առաջին ծնողներին, որը նրանց «անկման պատճառն էր. որը բոլոր մարդկության մարմնական, զգայական, դիվական դառնալու, չարը բարուց «տարբերելու, դևին հպատակվելու պատճառն էր:

4 Այսպիսով, ողջ մարդկությունը «կորած էր, և ահա, նրանք անդառնալիորեն կորած կլինեին, եթե Աստված չփրկագներ իր ժողովրդին նրանց կորած և ընկած վիճակից:

5 Բայց հիշե՛ք, որ նա, ով համառում է իր սեփական «մարմնական էությանը և շարունակում մեղքի և

ապստամբության ճանապարհներով՝ ընդդեմ Աստծո, մնում է իր ընկած վիճակում, և դևը նրա վրա լիակատար իշխանություն ունի: Հետևաբար, նա մի վիճակում է, կարծես ոչ մի «փրկագնում չէր արվել՝ թշնամի լինելով Աստծուն. և դևը նույնպես թշնամի է Աստծուն:

6 Եվ ահա, եթե Քրիստոսը եկած չլիներ աշխարհ, խոսելով գալիք բաների մասին, «կարծես դրանք արդեն եկել են, չէր կարող լինել փրկագնում:

7 Եվ եթե Քրիստոսը բարձրացած չլիներ մեռելներից կամ ջարդած չլիներ մահվան կապանքները, որպեսզի գերեզմանը չունենար հաղթանակ, և որպեսզի մահը չունենար «խայթ, չէր կարող լինել հարություն:

8 Բայց կա «հարություն, հետևաբար գերեզմանը հաղթանակ չունի, և «մահվան խայթը կուլ է գնացել Քրիստոսում:

9 Նա է «լույսն ու կյանքն աշխարհի. այո, լույս, որն անվերջ է, որը երբեք չի կարող խավարեցվել. այո, և նա և կյանք, որն անվերջ է, այնպես որ այլևս չի կարող լինել մահ:

10 Նույնիսկ այս մահկանացուն պիտի հազնի «անմահություն, և այս ապականությունը պիտի հազնի անապականություն և պիտի

16 1ա սուր Փրկություն:

բ Մոսիա 27.31:

2ա ՎեՌԻ 63.53-54:

բ Մառ. ԺԳ.41-42,

Ղուկ. ԺԳ.28,

Ավմա 40.13:

3ա Գաղ. Ե.16-25,

Մոսիա 3.19:

սուր Բնական մարդ:

բ 2 Նեփի 9.8-9:

սուր Դև:

գ ԾՆ. Գ.1-13,

Մովսես 4.5-19:

դ սուր Ադամի և Եվայի

անկումը:

ե 2 Նեփի 2.17-18,

22-26:

4ա Ավմա 42.6-14:

5ա Ավմա 41.11:

սուր Մարմնական:

բ սուր Փրկագնել,

Փրկագնված,

Փրկագնում:

6ա Մոսիա 3.13:

7ա Ովսե ԺԳ.14,

Մոսիա 15.8, 20:

8ա Ավմա 42.15:

սուր Հարություն:

բ Ես. ԻԵ.8,

Ա Կոր. ԺԵ.54-55,

Մորմ. 7.5:

9ա ՎեՌԻ 88.5-13:

սուր Լույս, Քրիստոսի

լույս:

10ա Ավմա 40.2:

սուր Ամմահ,

Ամմահություն:

բերվի՝ Քանգնելու Աստծո դատարանի առջև, որ Պատվի նրա կողմից, համաձայն իր գործերի՝ լինեն դրանք բարի, թե լինեն դրանք չար,

11 Եթե դրանք լինեն բարի՝ դեպի հարությունն ՝ անվերջ կյանքի և երջանկության. և եթե դրանք լինեն չար՝ դեպի հարությունն ՝ անվերջ նզովքի, հանձնված լինելով դեհն, որը հպատակեցրել է նրանց, որը նզովք է,–

12 Գնացած լինելով ըստ իրենց սեփական մարմնական կանքի և ցանկությունների. երբեք կանչած չլինելով առ Տերը, քանի դեռ ողորմության բազուկները մեկնված էին դեպի իրենց. քանզի ՝ ողորմության բազուկները մեկնված էին դեպի իրենց, իսկ նրանք չկամեցան. նրանց նախազգուշացվել էր իրենց անօրինությունների մասին, և սակայն, նրանք չկամեցան ետ կանգնել դրանցից. և նրանց պատվիրվել էր ապաշխարել, և սակայն, նրանք չկամեցան ապաշխարել:

13 Եվ այժմ մի՞թե դուք պարտավոր չեք դողալ և ապաշխարել ձեր մեղքերից և հիշել, որ Քրիստոսի մեջ և միջոցով դուք կարող եք փրկվել:

14 Հետևաբար, եթե դուք սովորեցնում եք Մովսեսի ՝ օրենքը, սովորեցրեք նաև, որ այն մի նմուշ է այն բաների, որոնք պետք է գան,

15 Սովորեցրեք նրանց, որ փրկագնումը գալիս է Տեր Քրիստոսի միջոցով, որը հենց ՝ Հավերժական Հայրն է: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 17

Արման հավատում և գրում է Աբինադիի խոսքերը – Աբինադին կրակով մահվան է ենթարկվում – Նա հիվանդություն և կրակով մահ է մարգարտանում իրեն սպանողներին: Մոտ 148թ. Բ.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ երբ Աբինադին վերջացրեց այս խոսքերը, թագավորը հրամայեց, որ ՝ քահանաները տանեն նրան և կարգադրեն, որ նրան մահվան դատապարտեն:

2 Բայց նրանց մեջ կար մեկը, որի անունն ՝ Ալմա էր, նա ևս լինելով Նեփիի մի հետնորդ: Եվ նա մի երիտասարդ տղամարդ էր, և նա ՝ հավատաց խոսքերին, որոնք Աբինադին խոսեց, քանի որ նա գիտեր այն անօրինության մասին, որն Աբինադին վկայեց նրանց դեմ. հետևաբար, նա սկսեց աղերսել թագավորին, որ նա չբարկանա Աբինադիի վրա, այլ թույլ տա, որ նա հեռանա խաղաղությամբ:

3 Բայց թագավորն ավելի զայրացավ և կարգադրեց, որ Ալման դուրս գցվեր իրենց միջից, և իր ծառաներին ուղարկեց նրա ետևից, որ նրանք սպանեն նրան:

4 Բայց նա փախավ նրանց մոտից և թաքնվեց այնպես, որ նրանք չգտան նրան: Եվ նա, շատ օրերի ընթացքում թաքնված լինելով, ՝ գրեց բոլոր խոսքերը, որոնք Աբինադին խոսել էր:

10թ սուր Վերջին դատաստան:
q Ալմա 41.3–6:
11ա սուր Հավերժական կյանք:
p սուր Նզովք:

12ա սուր Ողորմած, Ողորմություն:
14ա սուր Մովսեսի օրենք:
15ա Մոսիա 3.8, 5.7, Եթեր 3.14:
17 1ա Մոսիա 11.1, 5–6:

2ա Մոսիա 23.6, 9–10:
սուր Ալմա ավագը:
p Մոսիա 26.15:
4ա սուր Սուրբ գրքեր:

5 Եվ եղավ այնպես, որ թագավորը կարգադրեց, որ իր պահակախումբը շրջապատի Աբինադիին և բռնի նրան. և նրանք կապեցին նրան և նետեցին նրան բանտ:

6 Եվ երեք օր անց, խորհուրդ անելով իր քահանաների հետ, նա կարգադրեց, որ նա նորից բերվի իր առաջ:

7 Եվ նա ասաց նրան. Աբինադի՛, մենք մի մեղադրանք ենք գտել քո դեմ, և դու արժանի ես մահվան:

8 Քանզի դու ասել ես, որ «Աստված ինքը պիտի գա ներքև՝ մարդկանց զավակների մեջ. և այժմ, այս պատճառով դու պիտի մահվան դատապարտվես, եթե ետ չվերցնես բոլոր խոսքերը, որոնք դու խոսել ես չարիք՝ իմ և իմ ժողովրդի համար:

9 Եվ Աբինադին ասաց նրան. Ես ասում եմ ձե՛զ, ես ետ չեմ վերցնի խոսքերը, որոնք ես ասել եմ ձեզ այս ժողովրդի վերաբերյալ, քանզի դրանք ճշմարիտ են. և որպեսզի դուք իմանաք դրանց հավաստիության մասին, ես հանդուրժել եմ, որ ընկնեմ ձեր ձեռքը:

10 Այո՛, և ես կտանեմ մինչև իսկ մահ, և ես ետ չեմ վերցնի իմ խոսքերը. և դրանք պիտի կանգնեն որպես վկայություն ձեր դեմ: Եվ եթե դուք սպանեք ինձ, դուք «անմեղ արյուն կթափեք, վերջին օրը սա մույնպես պիտի կանգնի որպես մի վկայություն ձեր դեմ:

11 Եվ այժմ, թագավոր Նոյը քիչ էր մնում բաց թողներ նրան, քանի որ նա վախեցավ նրա խոսքերից. որովհետև նա վախեցնում էր, որ Աստծո դատաստանները կգային իր վրա:

12 Բայց քահանաները բարձրացրեցին իրենց ձայները նրա դեմ և սկսեցին մեղադրել նրան՝ ասելով. Նա անարգեց թագավորին: Հետևաբար, թագավորը բարկության դրդվեց նրա դեմ, և նա հանձնեց նրան, որ սպանեն:

13 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք վերցրեցին նրան և կապեցին և խառազանեցին նրա մաշկը ցախի կապուկով, այո, մույնիսկ ի մահ:

14 Եվ ահա, երբ բոցերը սկսեցին այրել նրան, նա աղաղակեց նրանց՝ ասելով.

15 Տեսե՛ք, ճիշտ ինչպես դուք վարվեցիք ինձ հետ, այնպես էլ պիտի լինի, որ ձեր սերունդը պատճառ կդառնա, որ շատերը տանեն այն ցավերը, որոնք ես եմ տանում, մույնիսկ ցավերը կրակով «մահվան. և դա՝ այն պատճառով, որ նրանք հավատում են Տիրոջ՝ իրենց Աստծո փրկությանը:

16 Եվ կլինի այնպես, որ դուք ձեր անօրինությունների պատճառով պիտի չարչարվեք ամեն ձևի հիվանդություններով:

17 Այո, և դուք պիտի «գարկվեք ամեն կողմից, և պիտի քվեք ու ցրվեք այս ու այն կողմ, ճիշտ ինչպես մի վայրի հոտ է քվում վայրի ու կատաղի գազաններից:

18 Եվ այդ օրը դուք պիտի հետապնդվեք, և դուք պիտի բռնվեք ձեր թշնամիների ձեռքով, և այն ժամանակ, դուք պիտի տանեք կրակով «մահվան ցավերը, ինչպես ես եմ տանում:

19 Այսպե՛ս է Աստված «վրեժ-խընդիր լինում նրանց, ովքեր կործանում են իր ժողովրդին: Ո՛վ Աստված, ընդունիր իմ հոգին:

8ա Մոսիա 13.25, 33-34:
10ա Ալմա 60.13:
15ա Մոսիա 13.9-10,

Ալմա 25.4-12:
17ա Մոսիա 21.1-5, 13:
18ա Մոսիա 19.18-20:

19ա ՍՈՒ Վրեժխնդություն:

20 Եվ այժմ, երբ Աբինադին ասաց այս խոսքերը, նա ընկավ, տանելով մահ կրակով. այո, դատապարտված լինելով մահվան, քանի որ նա չկամեցավ ուրանալ Աստծո պատվիրանները՝ կնքելով իր խոսքերի ճշմարտացիությունն իր մահով:

ԳԼՈՒԽ 18

Ալման քարոզում է գաղտնի – Նա բացատրում է մկրտության ուխտը և մկրտում է Մորմոնի ջրերում – Նա կազմակերպում է Քրիստոսի Եկեղեցին և ձեռնադրում քահանաներ – Նրանք պահում են իրենց և սովորեցնում են ժողովրդին – Ալման և իր ժողովուրդը Թագավոր Նոյից փախչում են դեպի անապատ: Մոտ 147–145թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ արդ եղավ այնպես, որ Ալման, որը փախել էր թագավոր Նոյի ծառաներից, «ապաշխարեց իր մեղքերից ու անօրինություններից, և գաղտնի շրջեց ժողովրդի մեջ, և սկսեց սովորեցնել Աբինադիի խոսքերը,–

2 Այո, այն բանի վերաբերյալ, ինչ պիտի գար, և նաև մեռելների հարության և մարդկանց «փրկագրեման վերաբերյալ, որը պետք է իրականացվեր Քրիստոսի ^բգործության և տառապանքների և մահվան, և նրա հարության և դեպի երկինք համբարձման միջոցով:

3 Եվ նա սովորեցնում էր բոլոր նրանց, ովքեր կամենում էին լսել նրա խոսքը: Եվ նա սովորեցնում էր նրանց գաղտնի, որ այն չհաս-

ներ թագավորի իմացությանը: Եվ շատերը հավատացին նրա խոսքերին:

4 Եվ եղավ այնպես, որ բոլոր նրանք, ովքեր հավատացին նրան, գնացին հեռու՝ դեպի մի «վայր, որը կոչվում էր Մորմոն, ստանալով այդ անունը թագավորից, լինելով երկրի ծայրամասում, լցվելով ժամանակ առ ժամանակ, կամ մերթ ընդ մերթ վայրի գազաններով:

5 Եվ Մորմոնում կար մաքուր ջրի մի աղբյուր, և Ալման գնաց այնտեղ՝ ջրին մոտիկ, այնտեղ կար փոքր ծառերի մի ծմակ, որտեղ նա ցերեկով թաքնվում էր թագավորի որոնումներից:

6 Եվ եղավ այնպես, որ բոլոր նրանք, ովքեր հավատացին նրան, գնացին այնտեղ՝ լսելու նրա խոսքը:

7 Եվ եղավ այնպես, որ շատ օրեր հետո, մի զգալի մեծ խումբ ի մի հավաքվեց Մորմոն վայրում՝ լսելու Ալմայի խոսքերը: Այո, բոլորը, ովքեր հավատացել էին նրա խոսքին, ի մի էին հավաքվել՝ լսելու նրան: Եվ նա «սովորեցրեց նրանց և քարոզեց ապաշխարություն և փրկագնում և հավատք առ Տերը:

8 Եվ եղավ այնպես, որ նա ասաց նրանց. Նայե՛ք, ահա Մորմոնի ջրերը, (քանզի այդպես էին նրանք կոչվում) և արդ, քանի որ դուք «փափագում եք գալ Աստծո ^բհոտը և կոչվել նրա ժողովուրդը, և ^գհոժար եք կրելու մեկը մյուսի բեռը, որ դրանք թեթև լինեն,

9 Այո, և հոժար եք սգալու նրանց հետ, ովքեր սգում են. այո, և մխի-

18 1ա Մոսիա 23.9–10:
2ա ՄՈՒ Փրկագնել,
Փրկագնված,
Փրկագնում:

բ սՈՒ Քավել,
Քավություն:
4ա Ալմա 5.3:
7ա Ալմա 5.11–13:

8ա ՎեՆՈՒ 20.37:
բ սՈՒ Հիսուս Քրիստոսի
Եկեղեցի:
գ սՈՒ Կարեկցանք:

թարել նրանց, ովքեր կարիք ունեն մխիթարության, և կանգնելու որպես Աստծո ՝ ավաներ բոլոր ժամանակներում, և բոլոր բաներում, և բոլոր տեղերում, որ դուք կարող է լինեք, նույնիսկ մինչև մահ, որպեսզի դուք կարողանաք փրկագնվել Աստծո կողմից և համարվեք նրանց հետ, ովքեր պատկանում են ՝ առաջին հարությանը, որպեսզի դուք կարողանաք ՝ հավերժական կյանք ունենալ, –

10 Արդ, ես ասում եմ ձեզ, եթե սա է ձեր սրտի իղձը, ի՞նչ ունեք դուք դեմ Տիրոջ անունով ՝ մկրտվելուն՝ որպես մի վկայություն նրա առաջ, որ դուք մտել եք նրա հետ ՝ ուխտի մեջ, որ կծառայեք նրան և կպահեք նրա պատվիրանները, որպեսզի նա իր Հոգին ավելի առատորեն դուրս թափի ձեր վրա:

11 Եվ այժմ, երբ ժողովուրդը լսեց այս խոսքերը, նրանք ուրախությունից ծափ տվեցին, և բացականչեցին. Այս է մեր սրտի իղձը:

12 Եվ արդ եղավ այնպես, որ Ալման վերցրեց Էլամին՝ նա լինելով առաջիններից մեկը, և գնաց ու կանգնեց ջրի մեջ և կանչեց՝ ասելով. Ո՛վ Տեր, դուրս թափիր քո Հոգին ծառայիդ վրա, որ նա կարողանա սրտի սրբությամբ անել այս գործը:

13 Եվ երբ նա ասաց այս խոսքերը, Տիրոջ ՝ Հոգին նրա վրա էր, և նա ասաց. Էլամ, թիշխանություն

ունենալով Ամենագոր Աստծուց, ես ՝ մկրտում եմ քեզ՝ որպես վկայություն, որ դու մտել ես ուխտի մեջ՝ ծառայելու նրան, մինչև մեռնելը, ինչ վերաբերում է մահկանացու մարմնին. և թող Տիրոջ Հոգին դուրս թափվի քեզ վրա. և թող նա Քրիստոսի ՝ փրկագնման միջոցով քեզ հավերժական կյանք շնորհի, ում նա պատրաստել է աշխարհի ՝ հիմնադրումից ի վեր:

14 Եվ հետո, երբ Ալման այս խոսքերն ասաց, երկուսն էլ Ալման ու Էլամը ՝ թաղվեցին ջրի մեջ. և նրանք բարձրացան և առաջ եկան ջրից դուրս՝ ցնծալով, լցված լինելով Հոգով:

15 Եվ դարձյալ, Ալման վերցրեց մեկ ուրիշին և հեռու գնաց՝ ջրի մեջ երկրորդ անգամ, և մկրտեց նրան առաջինի պես, միայն, նա ինքը նորից չթաղվեց ջրի մեջ:

16 Եվ այս ձևով նա մկրտեց յուրաքանչյուրին, որ եկել էր հեռու՝ դեպի Մորմոնի վայրը. և նրանք թվով մոտավորապես երկու հարյուր և չորս հոգի էին. այո, և նրանք ՝ մկրտվեցին Մորմոնի ջրերում, և լցվեցին Աստծո ՝ շնորհով:

17 Եվ նրանք կոչվեցին Աստծո եկեղեցի, կամ Քրիստոսի ՝ եկեղեցի, այդ ժամանակից ի վեր: Եվ եղավ այնպես, որ ով որ մկրտված էր Աստծո գործությամբ և իշխանությամբ, միացավ նրա եկեղեցուն:

18 Եվ եղավ այնպես, որ Ալման,

9ա սո՛ւ Միսիոներական աշխատանք.
Վկայել. Վկա:
բ Մոսիա 15.21–26:
գ սո՛ւ Հավերժական կյանք:
10ա 2 Նեփի 31.17:
սո՛ւ Մկրտություն, Մկրտել:

բ սո՛ւ Ուխտ:
13ա սո՛ւ Սուրբ Հոգի:
բ ՀՀ 1.5:
սո՛ւ Քահանայություն:
գ 3 Նեփի 11.23–26,
ՎեՌՈՒ 20.72–74:
դ սո՛ւ Փրկագնել, Փրկագնված, Փրկագնում:

ե Մովսես 4.2, 5.9:
14ա սո՛ւ Մկրտություն, Մկրտել – Ընկղմամբ մկրտություն:
16ա Մոսիա 25.18:
բ սո՛ւ Շնորհ:
17ա 3 Նեփի 26.21, 27.3–8:
սո՛ւ Հիսուս Քրիստոսի եկեղեցի:

“իշխանություն ունենալով Աստծուց, կարգեց քահանաներ. այսինքն՝ թվաքանակով, յուրաքանչյուր հիսունին մեկ քահանա կարգեց՝ քարոզելու նրանց և թավորեցնելու Աստծո արքայության հետ կապված բաների վերաբերյալ:

19 Եվ նա պատվիրեց նրանց, որ նրանք չսովորեցնեին ոչինչ, բացի այն բաներից, որոնք ինքն էր սովորեցրել, և որոնք խոսվել էին սուրբ մարգարեների բերանով:

20 Այո՛, այսինքն՝ նա պատվիրեց նրանց, որ նրանք “չքարոզեն ոչինչ, բացի ապաշխարությունից և հավատքից առ Տերը, որը փրկագնել էր իր ժողովրդին:

21 Եվ նա պատվիրեց նրանց, որ չպետք է լինի ոչ մի “հակառակություն մեկը մյուսի հետ, այլ որ նրանք պետք է նայեն դեպի ապագան թմեկ աչքով, ունենալով մեկ հավատք և մեկ մկրտություն, միավորելով իրենց սրտերը միության մո սիրով մեկը մյուսի հանդեպ:

22 Եվ այսպես նա պատվիրեց նրանց քարոզել: Եվ այսպես նրանք դարձան Աստծո “զավակները:

23 Եվ նա պատվիրեց նրանց, որ նրանք հարգեն “հանգստության օրը և սուրբ պահեն այն, և նաև ամեն օր նրանք պիտի գոհություն հայտնեն Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն:

24 Եվ նա նաև հրամայեց նրանց, որ քահանաները, որոնց

նա կարգել էր, պիտի “աշխատեն իրենց սեփական ձեռքերով՝ իրենց պահելու համար:

25 Եվ ամեն շաբաթվա մեջ կար մեկ օր, որը նշանակված էր, որ նրանք ժողովվեն միասին՝ սովորեցնելու ժողովրդին և “երկրպագելու Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն, և նաև հավաքվեն միասին այնքան հաճախ, որքան ի գորտ էին:

26 Եվ քահանաներն իրենց պահելու համար չպետք է կախված լինեին ժողովրդից. այլ իրենց աշխատանքի դիմաց նրանք պետք է ստանային Աստծո “շնորհը, որ գորանային Հոգով՝ ունենալով Աստծո թգիտությունը, որ նրանք կարողանային սովորեցնել՝ Աստծո գորության մը և իշխանությամբ:

27 Եվ բացի դրանից Ալման պատվիրեց, որ եկեղեցու ժողովուրդը բաժին հանի իր ստացվածքից, “ամեն ոք ըստ իր ունեցածի. եթե նա ուներ ավելի առատորեն, նա պետք է բաժին հաներ ավելի առատորեն. իսկ նրանից, որ ուներ՝ բայց քիչ, պետք է պահանջվեր՝ բայց քիչ. իսկ նրան, ով չուներ, պետք է տրվեր:

28 Եվ այսպիսով, նրանք պետք է բաժին հանեին իրենց ստացվածքից իրենց սեփական ազատ կամքով և բարի ցանկություններով առ Աստված, և այն քահանաների համար, որոնք կարիքի մեջ էին, այո, և ամեն կարիքավոր, մերկ անձի համար:

29 Եվ նա ասաց դա նրանց, պատվիրված լինելով Աստծո կող-

18ա սուր Բահանայություն:

բ սուր Ոստցանել,

Ոստցիչ:

20ա ՎևոՒ 15.6, 18.14–16:

21ա Յ Նեփի 11.28–30:

սուր Հակառակություն:

բ Մատ. 2.22,

ՎևոՒ 88.67–68:

գ սուր Միություն:

22ա Մոսիա 5.5–7,

Մովսես 6.64–68:

23ա Մոսիա 13.16–19,

ՎևոՒ 59.9–12:

24ա Գոր. Ի.33–35,

Մոսիա 27.3–5,

Ալմա 1.26:

25ա սուր Երկրպագել:

26ա սուր Շնորհ:

բ սուր Գիտություն:

27ա Գոր. Բ.44–45,

4 Նեփի 1.3:

մից, և նրանք ուղիղ էին քայլում Աստծո առաջ, մեկնելու թափին հանելով՝ և՛ աշխարհիկով, և՛ հոգևորով՝ համաձայն իրենց կարիքների ու պահանջների:

30 Եվ եղավ այնպես, որ այս բոլորն արվեց Մորմոնում, այո, Մորմոնի՝ ջրերի մոտ՝ անտառում, որը Մորմոնի ջրերի մոտ էր. այո, Մորմոն վայրը, Մորմոնի ջրերը, Մորմոնի անտառը, որքան գեղեցիկ են դրանք նրանց աչքում, ովքեր այնտեղ եկան իրենց Զավչի իմացությանը. այո, և որքան օրհնված են նրանք, քանզի նրանք պիտի երգեն, ի գովք նրա, հավիտյան:

31 Եվ այս բաներն արվեցին երկրի ծայրամասում, որ դրանք չհասնեին թագավորի իմացությանը:

32 Բայց ահա, եղավ այնպես, որ թագավորը, ժողովրդի մեջ հայտնաբերելով մի շարժում, ուղարկեց իր ծառաներին՝ հետևելու նրանց: Հետևաբար, այն օրը, որ նրանք հավաքվել էին՝ միասին լսելու Տիրոջ խոսքը, նրանք հայտնաբերվեցին թագավորի համար:

33 Եվ այժմ թագավորն ասաց, որ Ալման ժողովրդին ապստամբության է դրդում իր դեմ. հետևաբար, նա ուղարկեց իր զորքը՝ կործանելու նրանց:

34 Եվ եղավ այնպես, որ Ալման ու Տիրոջ ժողովուրդը տեղեկացվեցին թագավորի զորքի գալու մասին. հետևաբար, նրանք վերցրեցին իրենց վրանները և իրենց ընտանիքները, և հեռացան անպատ:

35 Եվ նրանք թվով մոտավորա-

պես չորս հարյուր և հիսուն հոգի էին:

ԳԼՈՒԽ 19

Գեղեղոնը ջանում է սպանել Թագավոր Նոյին – Լամանացիները ներխուժում են երկիր – Թագավոր Նոյը կրակով մահվան է ենթարկվում – Լիմֆին կառավարում է որպես հարկատու միապետ: Մոտ 145–121թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ եղավ այնպես, որ թագավորի զորքը վերադարձավ իգուր որոնած լիներով Տիրոջ ժողովրդին:

2 Եվ այժմ ահա, թագավորի ուժերը՝ նվազած լինելով, փոքր էին և մնացած ժողովրդի մեջ սկսվեց մի բաժանում տեղի ունենալ:

3 Եվ առավել փոքր մասը սկսեց սպառնալիքներ թափել թագավորի դեմ, և այնտեղ սկսվեց մի մեծ հակառակություն նրանց մեջ:

4 Եվ արդ նրանց մեջ կար մի մարդ, որի անունը Գեղեղոն էր, և նա, լինելով ուժեղ և թագավորին թշնամի մի մարդ. հետևաբար, նա քաշեց իր սուրը և իր ցասման մեջ երդվեց, որ սպանելու է թագավորին:

5 Եվ եղավ այնպես, որ նա կռվեց թագավորի հետ. և երբ թագավորը տեսավ, որ նա քիչ էր մնում իրեն հաղթեր, փախավ, և վազեց ու բարձրացավ աշտարակի վրա, որը մոտ էր տաճարին:

6 Եվ Գեղեղոնը հետապնդեց նրան և քիչ էր մնում աշտարակի վրա հասներ, սպաներ թագավորին, և թագավորն աչք ածեց շուրջբոլորը՝ դեպի Մեմլոնի երկիրը, և

ահա, Լամանացիների գորքերը երկրի սահմանների ներսում էին:

7 Եվ արդ, թագավորը գոռաց իր հոգու տվայտանքի մեջ՝ ասելով. Գեղեո՛ն, խնայի՛ր ինձ, քանզի Լամանացիները եկել են մեզ վրա, և նրանք կկործանեն մեզ. այո, նրանք կկործանեն իմ ժողովրդին:

8 Եվ արդ, թագավորն այնքան մտահոգված չէր իր ժողովրդի համար, որքան իր սեփական կյանքի համար. այնուամենայնիվ, Գեղեոնը խնայեց նրա կյանքը:

9 Եվ թագավորը հրամայեց ժողովրդին, որ նրանք փախչեն Լամանացիների առաջից, և նա ինքը գնաց նրանց առջևից, և նրանք իրենց կանանց ու երեխաների հետ փախան անապատ:

10 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները հետապնդեցին, և հասան նրանց, և սկսեցին սպանել նրանց:

11 Արդ, եղավ այնպես, որ թագավորը հրամայեց նրանց, որ բոլոր տղամարդիկ թողնեն իրենց կանանց ու երեխաներին, և փախչեն Լամանացիների առաջից:

12 Արդ, կային շատերը, որոնք չկանեցան թողնել նրանց, այլ նախընտրեցին մնալ ու մեռնել նրանց հետ: Իսկ մնացածը թողեցին իրենց կանանց ու երեխաներին, և փախան:

13 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք, ովքեր մնացին իրենց կանանց ու երեխաների հետ, ստիպեցին, որ իրենց գեղեցիկ դուստրերն առաջ կանգնեն և աղաչեն Լամանացիներին, որ նրանք չսպանեն իրենց:

14 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները կարեկցանք ունեցան նրանց վրա, քանի որ նրանք

հնայվեցին նրանց կանանց գեղեցկությամբ:

15 Հետևաբար, Լամանացիները խնայեցին նրանց կյանքը և նրանց գերի վերցրեցին ու ետ տարան Նեփիի երկիրը, և շնորհ արեցին նրանց, որ նրանք տիրեին երկրին այն պայմանով, որ նրանք հանձնեին թագավոր Նոյին Լամանացիների ձեռքը, և հանձնեին իրենց ունեցվածքը, մինչև անգամ բոլոր իրենց ունեցածի կեսը՝ իրենց ոսկու կեսը, իրենց արծաթի կեսը և բոլոր իրենց քանկարժեք բաները, և այսպիսով, նրանք տարեցտարի տուրք պետք է վճարեին Լամանացիների թագավորին:

16 Եվ արդ, կար թագավորի որդիներից մեկը նրանց մեջ, որոնց գերի էին վերցրել, որի անունը «Լիմքի էր:

17 Եվ արդ, Լիմքին չէր ուզում, որ իր հայրը կործանվի. այնուամենայնիվ, Լիմքին՝ ինքը լինելով մի արդար մարդ, անտեղյակ չէր իր հոր անօրինություններին:

18 Եվ եղավ այնպես, որ Գեղեոնը մարդիկ ուղարկեց անապատ՝ գաղտնի, փնտրելու թագավորին ու նրանց, ովքեր նրա հետ էին: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք անապատում հանդիպեցին բոլոր այդ մարդկանց, բացի թագավորից ու նրա քահանաներից:

19 Արդ, նրանք երդվել էին իրենց սրտերում, որ նրանք վերադառնալու են Նեփիի երկիրը, և եթե իրենց կանայք ու երեխաները, և նաև նրանք, ովքեր մնացել էին նրանց հետ, սպանված լինեին, որ նրանք ձգտելու էին վրեժ լուծել, և նույնպես մեռնել նրանց հետ:

20 Եվ թագավորը հրամայել էր

նրանց, որ չվերադառնան. և նրանք բարկացել էին թագավորի վրա և տառապանքի ենթարկել նրան, նույնիսկ կրակով «մահվան:

21 Եվ նրանք քիչ էր մնացել քահանաներին էլ բռնեին ու մահվան դատապարտեին, սակայն նրանք փախել էին նրանց մոտից:

22 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք պատրաստվում էին Նեփիի երկիրը վերադառնալ, և հանդիպեցին Գեդեոնի մարդկանց: Եվ Գեդեոնի մարդիկ պատմեցին նրանց այն ամենի մասին, որ պատահել էր նրանց կանանց ու երեխաների հետ. և որ Լամանացիները շնորհ էին արել նրանց, որ նրանք տիրեն երկրին՝ իրենց ունեցվածքի կիսով չափ տուրք վճարելով Լամանացիներին:

23 Եվ ժողովուրդն ասաց Գեդեոնի մարդկանց, որ նրանք սպանել են թագավորին, իսկ նրա քահանաները փախել են նրանցից՝ դեպի հեռավոր անապատ:

24 Եվ եղավ այնպես, որ այդ իրադարձության ավարտից հետո, նրանք վերադարձան Նեփիի երկիրը, ուրախանալով, որովհետև իրենց կանայք ու երեխաները չէին սպանվել. և նրանք պատմեցին Գեդեոնին, թե ինչ էին արել թագավորի հետ:

25 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիների թագավորը «երդում տվեց նրանց, որ իր ժողովուրդը չի սպանի նրանց:

26 Եվ մաս Լիմքին, լինելով թագավորի որդին, թագավորությունն իրեն շնորհված լինելով ժողովրդի «կողմից, երդում տվեց Լամանացիների թագավորին, որ իր ժողովուրդը պիտի տուրք վճարի

նրան, մինչև իսկ իրենց ունեցվածքի կեսը:

27 Եվ եղավ այնպես, որ Լիմքին սկսեց հաստատել թագավորությունը և հաստատել խաղաղություն իր ժողովրդի մեջ:

28 Եվ Լամանացիների թագավորը պահակախմբեր դրեց երկրի շուրջը, որ կարողանար պահել Լիմքիի ժողովրդին երկրում, որ նրանք չկարողանային հեռանալ անապատ. և նա պահում էր իր պահակախմբերն այն տուրքով, որը նա ստանում էր Նեփիացիներից:

29 Եվ այսպիսով, թագավոր Լիմքին երկու տարիների ընթացքում իր թագավորության մեջ անընդհատ խաղաղություն ունեցավ, այնպես որ Լամանացիները նեղություն չտվեցին նրանց, ոչ էլ ջանացին կործանել նրանց:

ԳԼՈՒԽ 20

Մի քանի Լամանացի աղջիկներ առևանգվում են Նոյի քահանաների կողմից – Լամանացիները պատերազմ են մղում Լիմքիի ու նրա ժողովրդի դեմ – Լամանական զորքերը ետ են մղվում և խաղաղեցվում: Մոտ 145–123թթ. Ք.ծ.ա.:

Ահա, Սեմլոնում մի տեղ կար, որտեղ Լամանացիների դուստրերը հավաքվում էին՝ միասին երգելու և պարելու և զվարճանալու:

2 Եվ եղավ այնպես, որ մի օր նրանցից մի փոքր խումբ հավաքվել էր՝ միասին երգելու ու պարելու:

3 Եվ արդ, Նոյ թագավորի քահանաները, ամաչելով վերադառնալ Նեփիի քաղաքը, այո, և մաս

վախենալով, որ ժողովուրդը կսպանի իրենց, հետևաբար նրանք չէին համարձակվում վերադառնալ իրենց կանանց ու իրենց երեխաների մոտ:

4 Եվ մնալով անապատում ու հայտնաբերելով Լամանացիների դուստրերին, նրանք դարանակալեցին ու հետևեցին նրանց:

5 Եվ երբ նրանցից միայն մի քանիսը հավաքվել էին՝ միասին պարելու, նրանք դուրս եկան իրենց թաքստոցներից և բռնեցին նրանց ու տարան անապատ. այո, Լամանացիների դուստրերից քսանչորսին նրանք տարան անապատ:

6 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Լամանացիները հայտնաբերեցին, որ իրենց դուստրերը բացակայում են, նրանք բարկացան Լիմքիի ժողովրդի վրա, քանի որ կարծեցին, թե դա Լիմքիի ժողովուրդն էր:

7 Հետևաբար, նրանք իրենց զորքերն առաջ ուղարկեցին. այո, մույնիսկ թագավորն ինքը գնաց իր ժողովրդի առջևից. և նրանք վեր գնացին դեպի Նեփիի երկիրը՝ կործանելու Լիմքիի ժողովրդին:

8 Եվ արդ, Լիմքին նրանց հայտնաբերել էր աշտարակից, այսինքն՝ նա հայտնաբերել էր պատերազմի համար նրանց բոլոր մախապատրաստությունները. հետևաբար, նա ի մի հավաքեց իր ժողովրդին և նրանց դարանակալեց դաշտերում ու անտառներում:

9 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Լամանացիները մոտեցան, Լիմքիի ժողովուրդը սկսեց հարձակվել նրանց վրա իրենց դարաններից և սկսեց սպանել նրանց:

10 Եվ եղավ այնպես, որ ճակատամարտը խիստ սաստկացավ,

քանզի նրանք կռվում էին, ինչպես առյուծները՝ իրենց որսի համար:

11 Եվ եղավ այնպես, որ Լիմքիի ժողովուրդը սկսեց քշել Լամանացիներին իրենց առաջից. չնայած, նրանք քանակով Լամանացիների կեսն էլ չկային: Բայց նրանք՝ կռվում էին իրենց կյանքի համար, և իրենց կանանց համար, և իրենց երեխաների համար. հետևաբար, նրանք լարեցին իրենց ուժերը և վիշապների պես էին կռվում:

12 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք Լամանացիների թագավորին գտան նրանց մեռածների թվում. բայց նա մեռած չէր, այլ վիրավորված ու թողնված գետնի վրա, այնքան սրընթաց էր եղել նրա ժողովրդի փախուստը:

13 Եվ նրանք վերցրեցին նրան և կապեցին նրա վերքերն ու բերեցին Լիմքիի առաջ, և ասացին. Մհա, Լամանացիների թագավորն այստեղ է. նա, վերք ստացած լինելով, ընկել է նրանց մեռածների մեջ, և նրանք թողել են նրան. և ահա մենք բերել ենք նրան քո առաջ. և արդ, թույլ տուր սպանենք նրան:

14 Բայց Լիմքին ասաց նրանց. Դուք չպետք է սպանեք նրան, այլ բերեք նրան այստեղ, որ ես կարողանամ տեսնել նրան: Եվ նրանք բերեցին նրան: Եվ Լիմքին ասաց նրան. Ի՞նչ պատճառ ունեք դուք գալու պատերազմելու իմ ժողովրդի դեմ: Մհա իմ ժողովուրդը չի կոտրել՝ տերղումը, որ ես արել եմ ձեզ. հետևաբար, ինչո՞ւ պիտի դուք կոտրեիք երդումը, որն արել էիք իմ ժողովրդին:

15 Եվ արդ, թագավորն ասաց. Ես կոտրեցի երդումը, որովհետև

քո ժողովուրդն առևանգել է իմ ժողովրդի դուստրերին. հետևաբար, իմ բարկության մեջ ես կարգադրեցի իմ ժողովրդին՝ գալ պատերազմելու քո ժողովրդի դեմ:

16 Եվ արդ, Լիմբին ոչինչ չէր լսել այս հարցի վերաբերյալ. հետևաբար, նա ասաց. Ես կխուզարկեմ իմ ժողովրդի մեջ, և ով որ արած լինի այս բանը, պիտի մեռնի: Հետևաբար, նա կարգադրեց, որ մի խուզարկություն արվեր իր ժողովրդի մեջ:

17 Արդ, երբ «Գեդեոնը լսեց այս բաները, լինելով թագավորի գորապետը, նա առաջ գնաց և ասաց թագավորին. Ես աղաչում եմ քեզ, ետ կանգնիր և մի խուզարկիր այս ժողովրդին, և նրանց մի մեղադրիր այս բանի համար:

18 Քանզի դու արդյոք չե՞ս հիշում քո հոր քահանաներին, որոնց այս ժողովուրդը ջանում էր կործանել: Եվ արդյոք նրանք անապատում չե՞ն: Եվ արդյոք այդ նրա՞նք չեն, որ առևանգել են Լամանացիների դուստրերին:

19 Եվ արդ ահա, և պատմի՛ր թագավորին այս բաների մասին, որ նա պատմի իր ժողովրդին, որ նրանք խաղաղվեն մեր հանդեպ. քանզի ահա, նրանք արդեն պատրաստվում են գալ մեր դեմ. և ահա նաև, մեզանից մնացել են միայն մի քանիսը:

20 Եվ ահա, նրանք գալիս են իրենց ստվար զորքերով. և եթե թագավորը չխաղաղեցնի նրանց մեր հանդեպ, մենք պիտի կորչենք:

21 Քանզի արդյոք չե՞ն «Իրականանում Աբինադիի խոսքերը, որոնք նա մարգարեացավ մեր

դեմ. և այս բոլորն այն պատճառով, որ մենք չկամեցանք ականջ դնել Տիրոջ խոսքերին և դարձի գալ մեր անօրինություններից:

22 Եվ արդ, եկե՛ք խաղաղեցնենք թագավորին և կատարենք երդումը, որը մենք արել ենք նրան. քանզի ավելի լավ է, որ մենք լինենք ճորտության մեջ, քան, որ մենք կորցնենք մեր կյանքը. հետևաբար, եկե՛ք վերջ դնենք այսքան շատ արյուն թափելուն:

23 Եվ այժմ, Լիմբին պատմեց թագավորին բոլոր բաներն իր հոր և «քահանաների մասին, որ փախել էին անապատ, և նրանց դուստրերի առևանգումը վերագրեց նրանց:

24 Եվ եղավ այնպես, որ թագավորը խաղաղվեց նրա ժողովրդի հանդեպ, և նա ասաց նրանց. Եկեք առանց զենքերի գնանք առաջ՝ դիմավորելու իմ ժողովրդին. և ես երդվում եմ ձեզ երդումով, որ իմ ժողովուրդը չի սպանի քո ժողովրդին:

25 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք հետևեցին թագավորին և առանց զենքերի առաջ գնացին՝ դիմավորելու Լամանացիներին: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք ընդառաջ գնացին Լամանացիներին. և Լամանացիների թագավորը վար խոնարհվեց նրանց առաջ և աղերսեց Լիմբիի ժողովրդի համար:

26 Եվ երբ Լամանացիները տեսան Լիմբիի ժողովրդին, որ առանց զենքերի են, նրանք «կարեկցանք ունեցան նրանց նկատմամբ ու նրանց հանդեպ խաղաղվեցին, և իրենց թագավորի հետ խաղաղությամբ վերադարձան իրենց սեփական երկիրը:

ԳԼՈՒԽ 21

Լիմքիի ժողովուրդը զարկվում է և պարտվում Լամանացիներին – Լիմքիի ժողովուրդը հանդիպում է Ամմոնին և դարձի գալիս – Նրանք Ամմոնին պատմում են քսանչորս Հարեդական թիթեղների մասին: Մոտ 122–121թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ Լիմքին և իր ժողովուրդը վերադարձան Նեփի քաղաքը, և կրկին սկսեցին խաղաղությամբ բնակվել երկրում:

2 Եվ եղավ այնպես, որ շատ օրեր հետո, Լամանացիները սկսեցին կրկին բարկության դրդվել ընդդեմ Նեփիացիների, և նրանք սկսեցին ներխուժել երկրի շրջակա սահմաններից ներս:

3 Այժմ նրանք չէին համարձակվում սպանել նրանց՝ այն երդման պատճառով, որը նրանց թագավորն արել էր Լիմքիին. բայց նրանք զարկում էին նրանց՝ աշտերին և իշխանություն գործադրում նրանց վրա. և նրանք սկսեցին ծանր թեռներ դնել նրանց մեջքին և բռնել նրանց, ինչպես կանեին մի անխոս էջի,

4 Այո, այս բոլորը կատարվում էր, որպեսզի Տիրոջ խոսքն իրականանար:

5 Եվ այժմ, Նեփիացիների չարաչարանքները մեծ էին, և չկար ոչ մի միջոց, որ նրանք կարողանային ազատվել նրանց ձեռքից, քանզի Լամանացիներն ամեն կողմից շրջապատել էին նրանց:

6 Եվ եղավ այնպես, որ ժողովուրդը սկսեց տրտնջալ թագավորին իրենց չարաչարանքների համար. և նրանք սկսեցին փափագել՝ գնալ

ճակատամարտելու նրանց դեմ: Եվ նրանք շատ էին չարչարում թագավորին իրենց բողոքներով. հետևաբար, նա թույլ տվեց նրանց, որ նրանք վարվեին ըստ իրենց ցանկությունների:

7 Եվ նրանք ի մի հավաքվեցին կրկին, և հազան իրենց զենք ու զրահը, և գնացին առաջ՝ Լամանացիների դեմ՝ քշելու նրանց իրենց երկրից դուրս:

8 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները ջարդեցին նրանց, և ետ մղեցին նրանց և սպանեցին նրանցից շատերին:

9 Եվ արդ, մեծ Պուգ ու շիվան կար Լիմքիի ժողովրդի մեջ, այրին սզում էր իր ամուսնու համար, որդին ու դուստրը սզում էին իրենց հոր համար, և եղբայրները՝ իրենց եղբայրների համար:

10 Արդ, մեծ թվով այրիներ կային երկրում, և նրանք օրեցօր սաստիկ ողբում էին, քանզի Լամանացիներից մի մեծ վախ էր եկել նրանց վրա:

11 Եվ եղավ այնպես, որ նրանց անընդհատ ողբերը Լիմքիի ժողովրդի մնացածին բարկության դրդեցին Լամանացիների դեմ. և նրանք նորից գնացին ճակատամարտելու, բայց կրկին ետ բռնեցին՝ տալով մեծ կորուստներ:

12 Այո, նրանք կրկին գնացին, նույնիսկ երրորդ անգամ և տուժեցին նույն ձևով. և նրանք, ովքեր չէին սպանվել, նորից վերադարձան Նեփիի քաղաքը:

13 Եվ նրանք խոնարհեցրին իրենց, նույնիսկ մինչև փոշին, հպատակվելով ճորտության լծին, անձնատուր լինելով իրենց թշնամիների քմահաճույքներին՝ զարկ-

վելու և այս ու այն կողմ քշվելու և բեռնվելու:

14 Եվ նրանք՝ խոնարհեցրին իրենց, մինչև իսկ համեստության խորքերը. և նրանք ուժգին կանչում էին առ Աստված. այո, մինչև իսկ ողջ օրվա ընթացքում նրանք կանչում էին առ իրենց Աստված, որ նա ազատի նրանց իրենց չարաշարանքներից:

15 Եվ արդ, Տերը՝ Պանդաղ էր նրանց աղաղակը լսելիս՝ նրանց անօրինությունների պատճառով. այնուամենայնիվ, Տերը լսեց նրանց աղաղակները և սկսեց փափկացնել Լամանացիների սրտերը, այնպես որ նրանք սկսեցին թեթևացնել նրանց բեռները. սակայն Տերը հարմար չէր տեսնում ազատել նրանց ճորտությունից:

16 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք սկսեցին աստիճանաբար բարգավաճել երկրում և սկսեցին ավելի առատորեն հատիկ աճեցնել, և հոտեր, և նախիրներ, որ չտանջվեին քաղցից:

17 Արդ, կային մեծ թվով կանայք՝ ավելի շատ, քան տղամարդիկ. հետևաբար, թագավոր Լիմբին պատվիրեց, որ ամեն մարդ՝ ըստ իր հանձնի, օժանդակություն բայրիների ու նրանց զավակների, որ նրանք չմեռնեին քաղցից. և այս նրանք արեցին նրանց թվի մեծության պատճառով, ովքեր սպանվել էին:

18 Արդ, Լիմբիի ժողովուրդը մնում էր այնքան համախմբված, որքան դա հնարավոր էր և ապահովում էր իրենց հատիկի և իրենց հոտերի անվտանգությունը.

19 Եվ թագավորն իրեն թույլ չէր տալիս լինել քաղաքի պատերից դուրս, մինչև նա չվերցներ իր պահակախումբն իր հետ՝ վախենալով, որ ինչ-որ ձևով նա կարող է ընկնել Լամանացիների ձեռքը:

20 Եվ նա կարգադրեց, որ իր ժողովուրդը հսկի շրջակա երկիրը, որ պեսզի ինչ-որ ձևով նրանք կարողանային վերցնել այն քահանաներին, որոնք փախել էին անապատ, որոնք առևանգել էին Լամանացիների՝ դուստրերին, և որոնք պատճառ էին դարձել, որ այդպիսի մեծ ավերում գար իրենց վրա:

21 Քանզի նրանք ուզում էին բռնել նրանց, որ պատժեն. քանի որ նրանք գիշերով եկել էին Նեփիի երկիրն ու տարել նրանց հատիկը և նրանց արժեքավոր բաներից շատերը. հետևաբար, նրանք դարան էին դրել նրանց համար:

22 Եվ եղավ այնպես, որ այլևս որևէ խռովություն չկար Լամանացիների ու Լիմբիի ժողովրդի միջև, նույնիսկ մինչև այն ժամանակը, երբ՝ Ամմոնն ու նրա եղբայրները եկան այդ երկիրը:

23 Եվ թագավորը, իր պահակախմբի հետ լինելով քաղաքի պատերից դուրս, հայտնաբերեց Ամմոնին ու նրա եղբայրներին. և կարծելով, թե նրանք Նոյի քահանաներն են, ուստի կարգադրեց, որ նրանց բռնեն և կապեն ու ըստ գցեն: Եվ եթե նրանք Նոյի քահանաները լինեին, նա կկարգադրեր, որ նրանք մահվան դատապարտվեին:

24 Բայց երբ նա պարզեց, որ այդ

14ա Մոսիա 29.20:
սո՛ւ Խոնարի,
Խոնարիություն:
15ա Առա՛կ. ԺԵ.29,

Մոսիա 11.23–25,
Վե՛ՌԻ 101.7–9:
17ա Մոսիա 4.16, 26:
բ սո՛ւ Այրի:

20ա Մոսիա 20.5:
22ա Մոսիա 7.6–13:
23ա Հե՛լ. 5.21:

նրանք չեն, այլ, որ նրանք իր եղբայրներն են և եկել են Չարահեմլայի երկրից, նա լցվեց անչափ մեծ ուրախությամբ:

25 Արդ, թագավոր Լիմքին, նախքան Ամմոնի գալը, ուղարկել էր՝ «փոքր թվով մարդկանց»՝ փնտրելու Չարահեմլայի երկիրը. բայց նրանք չէին կարողացել գտնել այն, և նրանք անապատում կորել էին:

26 Այնուամենայնիվ, նրանք գտել էին մի երկիր, որը բնակեցված էր եղել. այո, մի երկիր, որը ծածկված էր չոր «ոսկորներով. այո, մի երկիր, որը բնակեցված էր եղել և որը կործանվել էր. և նրանք ենթադրած լինելով, որ այն Չարահեմլայի երկիրն է, վերադարձել էին Նեփիի երկիրը, հասնելով երկրի սահմաններին՝ Ամմոնի գալուց ոչ շատ օրեր առաջ:

27 Եվ նրանք իրենց հետ բերել էին մի հիշատակարան, այսինքն՝ այն ժողովրդի հիշատակարանը, որոնց ոսկորները նրանք գտել էին. և դա փորագրված էր մետաղյա թիթեղների վրա:

28 Եվ այժմ, Լիմքին կրկին ուրախությամբ լցվեց՝ իմանալով Ամմոնի բերանից, որ թագավոր Մոսիան Աստծուց «պարզ ունեք, որով նա կարող էր թարգմանել այդպիսի փորագրություններ. այո, և Ամմոնը նույնպես ուրախացավ:

29 Սակայն Ամմոնն ու նրա եղբայրները լցված էին վշտով, որովհետև նրանց եղբայրներից այնքան շատերը սպանվել էին.

30 Եվ նաև, որ թագավոր Նոյն ու նրա քահանաները պատճառ

էին դարձել, որ ժողովուրդն այդքան շատ մեղքեր ու անօրինություններ գործեր Աստծո դեմ. և նրանք նաև սգում էին Աբինադիի՝ «մահվան համար. և նաև Ալմայի ու ժողովրդի՝ «հեռանալու համար, որոնք գնացել էին նրա հետ, որոնք հիմնել էին Աստծո եկեղեցին Աստծո ուժով ու զորությամբ, և հավատքով այն խոսքերի հանդեպ, որոնք խոսվել էին Աբինադիի կողմից:

31 Այո, նրանք սգում էին նրանց հեռանալու համար, քանզի նրանք չգիտեին, թե ուր էին նրանք փախել: Այժմ, նրանք ուրախությամբ կմիանային նրանց, քանզի նրանք իրենք էին ուխտի մեջ մտել Աստծո հետ՝ ծառայելու նրան և պահելու նրա պատվիրանները:

32 Եվ այսպիսով, Ամմոնի գալուց ի վեր թագավոր Լիմքին ևս ուխտի մեջ էր մտել Աստծո հետ, և նաև նրա ժողովրդից շատերը, որ կծառային նրան և կպահին նրա պատվիրանները:

33 Եվ եղավ այնպես, որ թագավոր Լիմքին ու նրա ժողովրդից շատերը ցանկանում էին մկրտվել. բայց չկար ոչ մեկը երկրում, որ Աստծուց «իշխանություն ունենար: Եվ Ամմոնը հրաժարվեց այս բանն անել՝ իրեն համարելով մի անարժան ծառա:

34 Հետևաբար, նրանք այդ ժամանակ որպես եկեղեցի չկազմավորվեցին՝ սպասելով Տիրոջ Հոգուն: Այժմ նրանք ցանկանում էին դառնալ ճիշտ ինչպես Ալման ու նրա եղբայրները, որոնք փախել էին անապատ:

35 Նրանք ուզում էին մկրտվել՝

որպես ապացույց և վկայություն, որ նրանք հոժար են ծառայել Աստծուն իրենց ողջ սրտով. սակայն, նրանք հետաձգեցին ժամանակը. և նրանց մկրտության մի պատմություն «կտրվի հետագայում:

36 Եվ այժմ Ամմոնի ու իր մարդկանց, և թագավոր Լիմբիի ու նրա ժողովրդի ողջ մտահոգությունը Լամանացիների ձեռքից և ճորտությունից ազատվելն էր:

ԳԼՈՒԽ 22

Ծրագրեր են կազմվում ժողովրդի համար՝ փախչելու Լամանական ճորտությունից – Լամանացիներին հարբեցնում են – Ժողովուրդը փախչում է, վերադառնում է Չարահենյա և հպատակ դառնում թագավոր Մոսիային: Մոտ 121–120թթ. Բ.ծ.ա.:

Եւ այժմ, եղավ այնպես, որ Ամմոնը և թագավոր Լիմբին սկսեցին խորհրդակցել ժողովրդի հետ, ինչպես իրենք ազատվեն ճորտությունից. և նույնիսկ նրանք կարգադրեցին, որ ողջ ժողովուրդն ի մի հավաքվի, և այս նրանք արեցին, որ այդ հարցի առնչությամբ ունենան ժողովրդի ձայնը:

2 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք չկարողացան ճորտությունից ազատվելու ելք գտնել, բացի դա լինել՝ իրենց կանանց ու երեխաներին, և իրենց հոտերն ու իրենց նախիրները, և իրենց վրամները վերցնելը և հեռանալն անապատ. քանզի Լամանացիները, լինելով այդքան բազմաքանակ, անհմարին էր Լիմբիի ժողովրդի համար

կռվել նրանց դեմ՝ մտածելով ճորտությունից ազատվել սրի միջոցով:

3 Արդ, եղավ այնպես, որ Գեդեոնն առաջ գնաց ու կանգնեց թագավորի առաջ, և ասաց նրան. Արդ, ո՞վ թագավոր, դու առ այժմ շատ անգամներ ականջ ես դրել իմ խոսքերին, երբ մենք կռվում էինք մեր եղբայրների՝ Լամանացիների հետ:

4 Եվ այժմ, ո՞վ թագավոր, եթե դու չես գտնում, որ ես մի անպիտան ծառա եմ, կամ եթե դու առ այժմ լսել ես իմ խոսքերը՝ ինչ-որ չափով, և դրանք եղել են ի օգուտ քեզ, նմանապես, ես ուզում եմ, որ դու լսեիր իմ խոսքերն այս անգամ էլ, և ես կլինեմ քո ծառան և այս ժողովրդին կազատեմ ճորտությունից:

5 Եվ թագավորը շնորհ արեց նրան, որ նա խոսի: Եվ Գեդեոնն ասաց նրան.

6 Տե՛ս, ետևի անցումը, ետևի պատի միջով՝ քաղաքի ետևի կողմում: Լամանացիները, կամ Լամանացիների պահակախումբը, գիշերը հարբած են. հետևաբար, եկեք մի հրովարտակ ուղարկենք ողջ այս ժողովրդի մեջ, որ նրանք ի մի հավաքեն իրենց հոտերն ու նախիրները, որպեսզի գիշերով քշեն դրանք անապատ:

7 Եվ ես համաձայն քո հրամանի կգնամ ու կվճարեմ Լամանացիներին գինու վերջին տուրքը, և նրանք խմած կլինեն. և երբ նրանք հարբած ու քնած կլինեն, մենք նրանց ճամբարի ձախ կողմով, կանցնենք գաղտնի անցուղու միջով:

8 Այսպես, մեր կանանց ու

երեխաների, մեր հոտերի ու մեր նախիրների հետ մենք կհեռանանք անապատ. և մենք կշրջանցենք Սիլոն երկիրը:

9 Եվ եղավ այնպես, որ թագավորն ականջ դրեց Գեդեոնի խոսքերին:

10 Եվ թագավոր Լիմքին կարգադրեց, որ իր ժողովուրդն ի մի հավաքի իրենց հոտերը. և նա Լամանացիներին ուղարկեց գինու տուրքը. և նա նաև ուղարկեց ավելի շատ գինի, որպես նրանց նվեր. և նրանք առատորեն խմեցին այն գինուց, որ թագավոր Լիմքին ուղարկել էր նրանց:

11 Եվ եղավ այնպես, որ թագավոր Լիմքիի ժողովուրդը՝ իրենց հոտերով, և իրենց նախիրներով, գիշերով հեռացավ անապատ, և նրանք շրջանցեցին Սիլոն երկիրն անապատով և թեքեցին իրենց ուղղությունը դեպի Զարահեմլայի երկիրը՝ առաջնորդվելով Ամոնի ու նրա եղբայրների կողմից:

12 Եվ նրանք վերցրել էին բոլոր իրենց ոսկին և արծաթը և իրենց արժեքավոր բաները, որոնք կարող էին տանել, և նաև իրենց պարենը, իրենց հետ՝ անապատ. և նրանք շարունակեցին իրենց ճամփորդությունը:

13 Եվ շատ օրեր անապատում լինելուց հետո, նրանք հասան Զարահեմլայի երկիրը, և միացան Մոսիայի ժողովրդին ու դարձան նրա հպատակները:

14 Եվ եղավ այնպես, որ Մոսիան նրանց ուրախությամբ ընդունեց. և նա ստացավ նաև նրանց ^ահիշատակարանները և նաև այն ^բհիշատակարանները, որոնք գտնվել էին Լիմքիի ժողովրդի կողմից:

15 Եվ արդ եղավ այնպես, երբ Լամանացիները հայտնաբերեցին, որ Լիմքիի ժողովուրդը հեռացել էր երկրից գիշերով, նրանք մի գործ ուղարկեցին անապատ՝ հետապնդելու նրանց.

16 Եվ նրանք, երկու օր նրանց հետապնդելուց հետո, չկարողացան այլևս հետևել նրանց հետքերին. հետևաբար, նրանք կորան անապատում:

Պատմությունը Ալմայի և Տիրոջ ժողովրդի, ովքեր թագավոր Նոյի ժողովրդի կողմից բռնվել էին անապատ:

Ընդգրկելով 23 և 24 գլուխները:

ԳԼՈՒԽ 23

Ալման հրաժարվում է թագավոր լինել – Նա ծառայում է որպես քահանայապետ – Տերը պատժում է իր ժողովրդին, և Լամանացիները նվաճում են Էլամի երկիրը – Ամոնը՝ Թագավոր Նոյի ամբարիշտ քահանաների առաջնորդը, կառավարում է՝ լինելով Լամանացի միապետի հպատակը: Մոտ 145–121թթ. Ք.ծ.ա.:

ԱՐԴ, Ալման, նախագգուշացված լինելով Տիրոջից, որ թագավոր Նոյի զորքերը գալու են իրենց վրա, և դա հայտնի դարձրած լինելով իր ժողովրդին, հետևաբար, նրանք ի մի հավաքեցին իրենց հոտերը և վերցրեցին իրենց հատիկը, և հեռացան անապատ թագավոր Նոյի զորքերից առաջ:

2 Եվ Տերն ուժեղացրեց նրանց, որ թագավոր Նոյի ժողովուրդը

չկարողանա հասնի նրանց և կործանի նրանց:

3 Եվ անապատում նրանք ութ օրվա ճանապարհ անցան:

4 Եվ նրանք հասան մի երկիր, այո, նույնիսկ մի շատ գեղեցիկ և հաճելի երկիր, մաքուր ջրի մի երկիր:

5 Եվ նրանք իրենց վրանները խփեցին, և սկսեցին մշակել հողը, և սկսեցին շենքեր կառուցել. այո, նրանք աշխատասեր էին, և տքնում էին չափից դուրս:

6 Եվ ժողովուրդն ուզում էր, որ Ալման լինի իրենց թագավոր, քանզի նա սիրված էր իր ժողովրդի կողմից:

7 Բայց նա ասաց նրանց. Ահա, հարկավոր չէ, որ մենք թագավոր ունենանք. քանզի, այսպես է ասում Տերը. Դուք մի մարմին չպիտի բարձր համարեք մեկ ուրիշից, կամ մարդ չպիտի իրեն բարձր համարի մեկ ուրիշից. հետևաբար, ես ասում եմ ձեզ՝ հարկավոր չէ, որ դուք թագավոր ունենաք:

8 Այնուամենայնիվ, եթե հնարավոր լիներ, որ դուք կարողանայիք միշտ ունենալ արդար մարդիկ՝ լինելու ձեզ թագավորներ, ձեզ համար լավ կլիներ ունենալ թագավոր:

9 Բայց հիշե՛ք թագավոր Նոյի և նրա քահանաների՝ անօրինությունը. և ես՝ ինքս էի թժուղակն ընկել և շատ բաներ արեցի, որոնք պիղծ էին Տիրոջ աչքում, որոնք դառն ապաշխարության պատճառ դարձան.

10 Այնուամենայնիվ, շատ չմեղու-

թյուններից հետո, Տերը լսեց իմ աղաղակներն ու պատասխանեց իմ աղոթքներին, և ինձ՝ իր ձեռքում, մի գործիք է դարձրել՝ բերելով ձեզանից Քայսբան շատերին իր ճշմարտության մի իմացության:

11 Սակայն սրանով ես չեմ պարծենում, քանզի ես անարժան եմ ինձանով պարծենալ:

12 Եվ արդ, ես ասում եմ ձեզ, դուք ճնշվել եք թագավոր Նոյի կողմից և եղել եք ճորտության մեջ նրանից ու նրա քահանաներից, և բերվել եք անօրինության՝ նրանց կողմից. այդ պատճառով, դուք կապված էիք անօրինության՝ կապանքներով:

13 Եվ արդ, այնպես ինչպես Աստծո զորությամբ դուք ազատվել եք այս կապանքներից. այո, այսինքն՝ թագավոր Նոյի ու նրա ժողովրդի ձեռքից, և նաև անօրինության կապանքներից, ճիշտ նույնպես ես ուզում եմ, որ դուք հաստատուն լինե՛ք այս թագավորության մեջ, որով դուք ազատ եք դարձվել, և որ դուք Պոլ մի մարդու չվատահե՛ք՝ թագավոր լինելու ձեզ վրա:

14 Եվ նաև մի՛ վատահեք ոչ մեկին՝ ձեր թուսուցիչը լինելու, ոչ էլ ձեր սպասավորը, եթե նա Աստծո մարդ չէ՝ նրա ուղիներում քայլող ու նրա պատվիրանները պահող:

15 Այսպես էր Ալման սովորեցնում իր ժողովրդին, որ ամեն մարդ պետք է սիրի իր մերձավորին, ինչպես ինքն իրեն, որ չպետք է նրանց մեջ թակառակություն լինի:

23 7ա Մոսիա 27.3–5:

9ա Առակ. ԺԶ.12,

Մոսիա 11.1–15:

բ Մոսիա 17.1–4:

10ա Վե.Ու. 58.4:

բ Մոսիա 18.35:

12ա 2 Նեփի 28.19–22:

13ա Գաղ. Ե.1:

բ սուր Անկախություն:

գ Մոսիա 29.13:

14ա Մոսիա 18.18–22:

15ա սուր Սեր:

բ 3 Նեփի 11.28–29:

16 Եվ արդ, Ալման նրանց «քահանայապետն էր, ինքը՝ լինելով իրենց եկեղեցու հիմնադիրը:

17 Եվ եղավ այնպես, որ ոչ ոք քարոզելու կամ սովորեցնելու «իրավունք չէր ստանում, եթե դա չլիներ նրա միջոցով՝ Աստծո կողմից: Հետևաբար, նա նվիրաբերեց բոլոր իրենց քահանաներին և բոլոր իրենց ուսուցիչներին. և ոչ ոքի չէին նվիրաբերում, մինչև նրանք չլիներին արդար մարդիկ:

18 Հետևաբար, նրանք հսկում էին իրենց ժողովրդի վրա և «սնուցում էին նրանց արդարությանը պատկանող բաներով:

19 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք սկսեցին չափազանց բարգավաճել երկրում. և նրանք երկիրը կոչեցին Էլամ:

20 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք Էլամի երկրում բազմացան ու չափազանց բարգավաճեցին. և նրանք կառուցեցին մի քաղաք, որը նրանք կոչեցին Էլամի քաղաք:

21 Այնուամենայնիվ, Տերը հարձար է գտնում «խրատել իր ժողովրդին. այո, նա փորձում է նրանց «համբերությունն ու նրանց հավատքը:

22 Սակայն ով որ իր «վստահությունը դնում է նրա վրա, նույնը պիտի «բարձրացվի վերջին օրը: Այո, և այսպես դա եղավ այս ժողովրդի հետ:

23 Քանզի ահա, ես ցույց կտամ ձեզ, որ նրանք ճորտության բերվեցին, և ոչ մեկն ի գորու չեղավ նրանց ազատել, բացի Տիրոջից՝ իրենց Աստծուց, այո՛, հենց

Աբրահամի և Իսահակի և Հակոբի Աստծուց:

24 Եվ եղավ այնպես, որ նա ազատեց նրանց, և նա նրանց ցույց տվեց իր հզոր գորությունը, և նրանց ցնծությունը մեծ էր:

25 Քանզի ահա, եղավ այնպես, որ մինչ նրանք Էլամի երկրում էին, այո, Էլամի քաղաքում, մինչ մշակում էին շրջակա հողը, ահա, Լամանացիների մի զորք երկրի սահմանների ներսում էր:

26 Արդ եղավ այնպես, որ Ալմայի եղբայրները փախան իրենց դաշտերից, և ի մի հավաքվեցին Էլամի քաղաքում. և նրանք ահաբեկված էին Լամանացիների հայտնվելու պատճառով:

27 Բայց Ալման առաջ գնաց ու կանգնեց նրանց մեջ, և հորդորեց նրանց, որ նրանք չպետք է վախենան, այլ որ նրանք պետք է հիշեն Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն, և նա կազատի նրանց:

28 Հետևաբար, նրանք զսպեցին իրենց վախը և սկսեցին աղաղակել առ Տերը, որ նա փափկացնի Լամանացիների սրտերը, որ նրանք խնայեն իրենց և իրենց կանանց և իրենց երեխաներին:

29 Եվ եղավ այնպես, որ Տերը փափկացրեց Լամանացիների սրտերը: Եվ Ալման ու նրա եղբայրները գնացին առաջ և հանձնվեցին նրանց ձեռքը. և Լամանացիները տեղաբնակ Էլամի երկրին:

30 Արդ, Լամանացիների զորքերը, որոնք գնացել էին թագավոր Լիմքիի ժողովրդի ետևից, շատ օրերի ընթացքում կորել էին անապատում:

16ա Մոսիա 26.7:
17ա սուր Իշխանություն.
Քահանայություն:
18ա Ա Տիմ. Դ.6:

21ա Հեկ. 12.3,
ՎեոՒ 98.21:
սուր Խրատել,
Խրատելը:

բ սուր Համբերություն:
22ա սուր Ապավինել:
բ 1 Նեփի 13.37:

31 Եվ ահա նրանք գտան թագավոր Նոյի այն քահանաներին մի վայրում, որը նրանք կոչել էին Ամուղոն. և նրանք սկսել էին տիրել Ամուղոնի երկրին և սկսել էին մշակել հողը:

32 Արդ, այդ քահանաների առաջնորդի անունը Ամուղոն էր:

33 Եվ եղավ այնպես, որ Ամուղոնն աղերսեց Լամանացիներին. և նա նաև առաջ ուղարկեց իրենց կանանց, որոնք Լամանացիների Պուստերն էին՝ աղերսելու իրենց եղբայրներին, որ նրանք չկործանեն իրենց ամուսիններին:

34 Եվ Լամանացիները կարեկցանք ունեցան Ամուղոնի ու նրա եղբայրների հանդեպ, և նրանց կանանց շնորհիվ չկործանեցին նրանց:

35 Եվ Ամուղոնն ու նրա եղբայրները միացան Լամանացիներին, և նրանք ճամփորդեցին անապատում՝ որոնելով Նեփիի երկիրը, երբ նրանք հայտնաբերեցին Էլամի երկիրը, որին տիրացել էին Ալման ու նրա եղբայրները:

36 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները խոստացան Ալմային ու նրա եղբայրներին, որ եթե նրանք ցույց տան ճանապարհը, որը տանում է դեպի Նեփիի երկիրը, ապա նրանք կշնորհեն նրանց իրենց կյանքն ու իրենց ազատությունը:

37 Բայց հետո, երբ Ալման ցույց տվեց նրանց ճանապարհը, որը տանում էր դեպի Նեփիի երկիրը, Լամանացիները չպահեցին իրենց խոստումը. այլ, նրանք ապահակախումբ դրեցին Էլամ երկրի շուրջը բոլորը, Ալմայի ու նրա եղբայրների վրա:

38 Եվ նրանցից մնացածը գնա-

ցին Նեփիի երկիրը. և նրանց մի մասը վերադարձավ Էլամի երկիրը, և նաև իրենց հետ բերեցին պահակների կանանց ու երեխաներին, որոնց թողել էին երկրում:

39 Եվ Լամանացիների թագավորը շնորհեց Ամուղոնին, որ նա լինեի թագավոր ու կառավարիչ իր ժողովրդի վրա, որոնք Էլամի երկրում էին. սակայն նա չպետք է ունենար իշխանություն՝ անելու որևէ բան Լամանացիների թագավորի կամքին հակառակ:

ԳԼՈՒԽ 24

Ամուղոնը հալածում է Ալմային ու նրա ժողովրդին – Նրանք պետք է մահվան ենթարկվեն, եթե աղոթեն – Նրանց բռնները Տերը դարձնում է բեթև թվացող – Նա ազատում է նրանց ճորտությունից, և նրանք վերադառնում են Չարահեմլա: Մոտ 145–120թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ Ամուղոնը շնորհ գտավ Լամանացիների թագավորի աչքում. հետևաբար, Լամանացիների թագավորը թույլ տվեց նրան և նրա եղբայրներին, որ նրանք նշանակվեին ուսուցիչներ իր ժողովրդի վրա, այո, մույնիսկ այն ժողովրդի վրա, ովքեր Մեմլոնի երկրում էին, և Սիլոմի երկրում, և Ամուղոնի երկրում:

2 Քանզի Լամանացիները վերցրել էին այս բոլոր երկրների տիրապետությունը. հետևաբար, Լամանացիների թագավորը բոլոր այս երկրների վրա նշանակել էր թագավորներ:

3 Եվ արդ, Լամանացիների թագավորի անունը Լաման էր՝

կոչված լինելով իր հոր անունով. և ուստի, նա կոչվում էր թագավոր Լաման: Եվ նա թագավոր էր մի բազմաքանակ ժողովրդի վրա:

4 Եվ Ամուղոնի եղբայրներից նա ուսուցիչներ նշանակեց ամեն երկրում, որը սեփականացվել էր իր ժողովրդի կողմից. և այսպիսով, Նեփիի լեզուն սկսվեց ուսուցանվել Լամանացիների ողջ ժողովրդի մեջ:

5 Եվ նրանք մի ժողովուրդ էին՝ մեկը մյուսի հանդեպ բարյացակամ. թեև նրանք չգիտեին Աստծուն. ոչ էլ Ամուղոնի եղբայրներն էին նրանց որևէ բան սովորեցրել Տիրոջ՝ իրենց Աստծո մասին, կամ Մովսեսի օրենքի. ոչ էլ Արքիմադիի խոսքերն էին նրանք սովորեցրել նրանց:

6 Բայց նրանք սովորեցնում էին նրանց, որ նրանք պահեն իրենց հիշատակարանը, և որ նրանք կարողանան գրել մեկը մյուսին:

7 Եվ այսպիսով, Լամանացիները սկսեցին հարստություններ դիզել, և սկսեցին առևտուր անել մեկը մյուսի հետ ու հզորանալ, և դարձան մի խորամանկ և իմաստուն մի ժողովուրդ, ինչ վերաբերում էր աշխարհիկ իմաստությանը, այո՛, մի շատ խորամանկ ժողովուրդ՝ հրճվելով ամեն ձևի ամբարշտությանը ու կողոպուտով, բացառությամբ իրենց սեփական եղբայրների նկատմամբ:

8 Եվ արդ, եղավ այնպես, որ Ամուղոնը սկսեց «իշխանություն գործադրել Ալմայի ու նրա եղբայրների վրա, և սկսեց հալածել նրան, և կարգադրեց, որ իր գավակները հալածեն նրանց գավակներին:

9 Քանզի Ամուղոնը գիտեր Ալ-

մային, որ նա եղել էր թագավորի քահանաներից՝ մեկը, և որ այդ նա էր, որ հավատաց Արքիմադիի խոսքերին և դուրս վռնդվեց թագավորի առջևից, և հետևաբար, նա զայրացած էր նրա վրա. չնայած ինքը հպատակ էր թագավոր Լամանին, այնուամենայնիվ, նա իշխանություն էր գործադրում նրանց վրա, և շհանձմարարություններ դնում նրանց վրա, և վերակացուներ դնում նրանց վրա:

10 Եվ եղավ այնպես, որ այնքան մեծ էին նրանց չարչարանքները, որ նրանք սկսեցին ուժգնորեն աղաղակել առ Աստված:

11 Եվ Ամուղոնը հրամայեց նրանց, որ նրանք դադարեցնեն իրենց աղաղակները. և նա պահակներ դրեց նրանց վրա՝ հսկելու նրանց, որ ում գտնեին առ Աստված կանչելիս, մահվան դատապարտեին:

12 Եվ Ալման ու նրա ժողովուրդը չէին բարձրացնում իրենց ձայնն առ Տերը՝ իրենց Աստվածը, բայց իրենց սիրտը դուրս էին «թափում նրան. և նա գիտեր մտքերը նրանց սրտերի:

13 Եվ եղավ այնպես, որ Տիրոջ ձայնը եկավ նրանց իրենց չարչարանքների մեջ՝ ասելով. Բարձրացրեք ձեր զլուխները և հանգիստ եղեք, քանզի ես գիտեմ ուխտի մասին, որը դուք արել եք ինձ հետ. և ես կուխտեմ իմ ժողովրդի հետ ու կազատեմ նրանց ճորտությունից:

14 Եվ ես նաև կթեթևացնեմ բեռները, որոնք դրվել են ձեր ուսերին, որպեսզի դուք մինչև անգամ չզգաք դրանք ձեր մեջքին, մույնիսկ մինչ դուք ճորտության մեջ

եք. և սա ես կանեն, որպեսզի հետագայում դուք կարողանաք կանգնել որպես «վկաներ ինձ համար, և որպեսզի դուք կարողանաք հաստատ իմանալ, որ ես՝ Տեր Աստվածս, այցելում եմ իմ ժողովրդին իրենց Քարչարանքների մեջ:

15 Եվ արդ, եղավ այնպես, որ բռնները, որոնք դրվել էին Ալմայի ու նրա եղբայրների վրա, թեթևացան. այո՛, Տերն «ուժեղացրեց նրանց, որ նրանք կարողանային իրենց Քեռները հեշտությամբ տանել, և նրանք զվարթությամբ ու համբերությամբ հնազանդվեցին Տիրոջ ողջ կամքին:

16 Եվ եղավ այնպես, որ այնքան մեծ էր նրանց հավատքն ու նրանց համբերությունը, որ Տիրոջ ձայնը կրկին եկավ նրանց՝ ասելով. Հանգիստ եղեք, քանզի էգուց ես ազատելու եմ ձեզ ճորտությունից:

17 Եվ նա ասաց Ալմային. Դու կզնաս այս ժողովրդի առաջից, և ես կզնամ քեզ հետ ու այս ժողովրդին կազատեմ «ճորտությունից:

18 Արդ եղավ այնպես, որ Ալման ու նրա ժողովուրդը գիշերվա ընթացքում ի մի հավաքեցին իրենց հոտերը, և նաև իրենց հատիկը. այո՛, նույնիսկ ամբողջ գիշերվա ընթացքում նրանք ի մի էին հավաքում իրենց հոտերը:

19 Եվ առավոտյան Տերը մի «խորը քուն բերեց Լամանացիների վրա, այո, և բոլոր նրանց վերակացուները խորը քնի մեջ էին:

20 Եվ Ալման ու նրա ժողովուրդը հեռացան անապատ. և երբ նրանք ճամփորդել էին ամբողջ օրը,

նրանք խփեցին իրենց վրանները մի հովտում, և նրանք կոչեցին հովիտը Ալմա, որովհետև նա էր առաջնորդում իրենց ճանապարհն անապատում:

21 Այո, և Ալմայի հովտում նրանք դուրս թափեցին իրենց «գոհությանն առ Աստված, որովհետև նա ողորմած էր եղել իրենց հանդեպ, և թեթևացրել էր իրենց բռնները, և ազատել էր իրենց ճորտությունից, քանզի իրենք ճորտության մեջ էին, և ոչ ոք չէր կարող ազատել իրենց, բացի, Տիրոջից՝ իրենց Աստծուց:

22 Եվ նրանք գոհություն հայտնեցին Աստծուն, այո՛, բոլոր նրանց տղամարդիկ և բոլոր նրանց կանայք ու բոլոր նրանց զավակները, որոնք կարող էին խոսել, բարձրացրեցին իրենց ձայները գովքերում իրենց Աստծո:

23 Եվ արդ Տերն ասաց Ալմային. Աճապարիր և քեզ ու այս ժողովրդին հանիր այս երկրից դուրս, քանզի Լամանացիներն արքնացել են և հետապնդում են քեզ. հետևաբար, քեզ այս երկրից դուրս հանիր, և ես կկանգնեցնեմ Լամանացիներին այս հովտում, որպեսզի նրանք ավելի հեռու չգան՝ այս ժողովրդին հետամուտ:

24 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք հեռացան հովտից, և ձեռնարկեցին իրենց ճամփորդությունը դեպի անապատ:

25 Եվ նրանք անապատում տասներկու օր լինելուց հետո հասան Չարահեմլայի երկիրը. և թագավոր Մոսիան նրանց նույնպես ընդունեց ուրախությամբ:

14ա սոտ Վկա:
բ սոտ Չարախորություն:
15ա Մատ. ԺԱ.28–30:
բ Ալմա 31.38, 33.23:

գ Վևոհ 54.10:
սոտ Համբերություն:
17ա սոտ Գերություն:
19ա Ա Թագ. ԻՋ.12:

21ա սոտ Շնորհակալ,
Շնորհակալություն,
Գոհաբանություն:

ԳԼՈՒԽ 25

Մուղեքի հետնորդները Չարահեմ-լայում դառնում են Նեփիացիներ – Նրանք իմանում են Ալմայի ու Ջեմիֆի մասին – Ալման մկրտում է Լիմբիին և ողջ նրա ժողովրդին – Մոսիան լիագործում է Ալմային՝ կազմակերպել Աստծո Եկեղեցին: Մոտ 120թ. Ք.ծ.ա.:

Եւ արդ, թագավոր Մոսիան կարգադրեց, որ ողջ ժողովուրդն ի մի հավաքվի:

2 Արդ, Նեփիի զավակներից այնքան շատ չկային, կամ այնքան շատ նրանցից, ովքեր Նեփիի հետնորդներ էին, որքան կային Չարահեմլայի ժողովրդից, որը Պուղեքի մի հետնորդ էր, և նրանցից, ովքեր եկել էին նրա հետ անապատ:

3 Եվ չկային այնքան շատ Նեփիի ժողովրդից, և Չարահեմլայի ժողովրդից, որքան կային Լամանացիներից. այո՛, նրանք քանակով նրանց կեսն էլ չէին:

4 Եվ արդ, Նեփիի ողջ ժողովուրդն ի մի հավաքվեց, և նաև Չարահեմլայի ողջ ժողովուրդը, և նրանք ի մի հավաքվեցին երկու խմբերով:

5 Եվ եղավ այնպես, որ Մոսիան կարդաց և կարգադրեց, որ իր ժողովրդի համար կարդային Ջեմիֆի հիշատակարանները. այո՛, նա կարդաց Ջեմիֆի ժողովրդի հիշատակարաններն այն ժամանակից ի վեր, ինչ նրանք թողել էին Չարահեմլայի երկիրը, մինչև նրանց կրկին վերադառնալը:

6 Եվ նա նաև կարդաց Ալմայի ու

նրա եղբայրների պատմությունը, և բոլոր նրանց չարչարանքներն՝ այն ժամանակից ի վեր, ինչ նրանք թողել էին Չարահեմլայի երկիրը, մինչև այն ժամանակը, երբ նրանք կրկին վերադարձան:

7 Եվ արդ, երբ Մոսիան վերջացրեց հիշատակարանների կարդալը, նրա ժողովուրդը, ովքեր մնացել էին երկրում, ցնցված էին զարմանքից ու ապշանքից:

8 Քանզի նրանք չգիտեին՝ ինչ մտածեն. քանի որ, երբ նրանք տեսան նրանց, որոնք ազատվել էին ճորտությունից, լցվեցին անչափ մեծ ուրախությամբ:

9 Եվ բացի այդ, երբ նրանք մտածում էին իրենց եղբայրների մասին, որոնք սպանվել էին Լամանացիների կողմից, նրանք լցվում էին տխրությամբ, և մույնիսկ տխրության շատ արցունքներ թափեցին:

10 Եվ բացի դրանից, երբ նրանք մտածում էին Աստծո անմիջական բարության և նրա զորության մասին՝ Ալմային ու նրա եղբայրներին Լամանացիների ձեռքից և ճորտությունից ազատելիս, նրանք բարձրացնում էին իրենց ձայնն ու գոհություն հայտնում Աստծուն:

11 Եվ բացի այդ, երբ նրանք մտածում էին Լամանացիների մասին, որոնք իրենց եղբայրներն էին, նրանց մեղավոր ու աղտոտված վիճակի մասին, լցվում էին ճգով ու տվայտանքով՝ նրանց Պոզիների բարօրության համար:

12 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք, ովքեր Ամուդոնի ու նրա եղբայրների զավակներն էին, ովքեր կնության էին վերցրել Լամանացիների

դուստրերին, դժգոհ էին իրենց հայրերի վարքից, և նրանք չկամեցան այլևս կոչվել իրենց հայրերի անուններով, ուստի նրանք իրենց վրա վերցրեցին Նեփիի անունը, որպեսզի նրանք կարողանային կոչվել Նեփիի զավակներ ու համարվել նրանց թվում, ովքեր կոչվում էին Նեփիացիներ:

13 Եվ արդ, Չարահեմլայի ողջ ժողովուրդը՝ Պամարվում էր Նեփիացիների հետ, և դա՝ այն պատճառով, որ թագավորությունը չէր շնորհվել ոչ մեկին, բացի նրանցից, ովքեր Նեփիի հետնորդներ էին:

14 Եվ արդ, եղավ այնպես, որ երբ Մոսիան վերջ դրեց ժողովրդի համար խոսելն ու կարդալը, նա ցանկացավ, որ Ալման մույնպես խոսի ժողովրդի հետ:

15 Եվ Ալման խոսեց նրանց հետ, երբ նրանք ի մի էին հավաքվել մեծ խմբերով, և նա գնաց մի խմբից մյուսը, քարոզելով ժողովրդին ապաշխարություն և հավատք առ Տերը:

16 Եվ նա հորդորում էր Լիմքիի ժողովրդին ու իր եղբայրներին, բոլոր նրանց, ովքեր ազատվել էին ճորտությունից, որ նրանք հիշեն, որ դա Տերն էր, որ ազատել էր նրանց:

17 Եվ եղավ այնպես, որ հետո, երբ Ալման ժողովրդին շատ բաներ սովորեցրեց և նրանց հետ խոսելն ավարտեց, թագավոր Լիմքին ցանկացավ, որ ինքը մկրտվի. և ողջ նրա ժողովուրդը ցանկացավ, որ իրենք մույնպես մկրտվեն:

18 Հետևաբար, Ալման ջրի մեջ գնաց և մկրտեց նրանց. այո, նա մկրտեց նրանց այն ձևով, ինչպես

նա մկրտել էր իր եղբայրներին Մորմոնի ջրերում. այո, և բոլոր նրանք, ում նա մկրտեց, սկսեցին պատկանել Աստծո եկեղեցուն. և դա՝ Ալմայի խոսքերի հանդեպ նրանց հավատքի շնորհիվ:

19 Եվ եղավ այնպես, որ թագավոր Մոսիան թույլ տվեց Ալմային, որ նա Չարահեմլայի ամբողջ երկրով մեկ եկեղեցիներ հիմնադրի. և տվեց նրան Միշասնություն՝ կարգելու քահանաներ և ուսուցիչներ յուրաքանչյուր եկեղեցու վրա:

20 Արդ, այս արվեց, քանի որ այնքան շատ մարդիկ կային, որ բոլոր նրանք չէին կարող դեկավարվել մեկ ուսուցչի կողմից. ոչ էլ կարող էին նրանք՝ բոլորը լսել Աստծո խոսքը մեկ հավաքում.

21 Հետևաբար, նրանք տարբեր խմբերով ի մի հավաքվեցին՝ կոչվելով եկեղեցիներ. յուրաքանչյուր եկեղեցի ունենալով իր քահանաներն ու իր ուսուցիչները, և ամեն մի քահանա քարոզելով խոսքն ըստ նրա, ինչպես այն հաղորդվում էր նրան Ալմայի բերանով:

22 Եվ այսպես, չնայած այնտեղ շատ եկեղեցիների առկայությանը, դրանք բոլորը մեկ՝ «Եկեղեցի էին, այո, այսինքն՝ Աստծո եկեղեցին. քանզի բոլոր եկեղեցիներում ոչինչ չէր քարոզվում, բացի դա լինել ապաշխարություն և հավատք առ Աստված:

23 Եվ այժմ, Չարահեմլայի երկրում կային յոթ եկեղեցիներ: Եվ եղավ այնպես, որ ովքեր որ ցանկանում էին վերցնել իրենց վրա Պամունը Քրիստոսի, կամ Աստծո, նրանք միանում էին Աստծո եկեղեցիներին.

13ա Օմնի 1.19:
18ա Մոսիա 21.35:
բ Մոսիա 18.8–17:

19ա ՄՈՒ Քահանայություն:
22ա Մոսիա 18.17:
23ա ՄՈՒ Հիսուս Քրիստոս –

Հիսուս Քրիստոսի
անունը մեզ վրա
վերցնելը:

24 Եվ նրանք կոչվեցին Աստծո՝
 «ժողովուրդ: Եվ Տերը դուրս թա-
 փեց իր Հոգին նրանց վրա, և
 նրանք օրհնվեցին, և բարգավա-
 ճեցին երկրում:

ԳԼՈՒԽ 26

*Եկեղեցու շատ անդամներ անհա-
 վատների պատճառով ընկնում են
 մեղքի մեջ – Ալմային խոստացվում
 է հավերժական կյանք – Նրանք,
 ովքեր ապաշխարում են ու
 մկրտվում, ձեռք են բերում ներում –
 Եկեղեցու մեղք գործած անդամնե-
 րը, ովքեր ապաշխարում են և
 խոստովանում Ալմային ու Տիրոջը,
 կներվեն. այլապես, նրանք չեն հա-
 մարվի Եկեղեցու ժողովրդի թվում:
 Մոտ 120–100թթ. Ք.ծ.ա.:*

Արդ, եղավ այնպես, որ աճող
 սերնդից կային շատերը, ովքեր
 չէին կարողանում հասկանալ
 Բենիամին թագավորի խոսքերը՝
 լինելով փոքր երեխաներ այն
 ժամանակ, երբ նա խոսել էր իր
 ժողովրդի հետ. և նրանք չէին հա-
 վատում իրենց հայրերի ավան-
 դությանը:

2 Նրանք չէին հավատում, ինչ
 ասվել էր մեռելների հարության
 վերաբերյալ, ոչ էլ նրանք հավա-
 տում էին Զրիստոսի գալստին:

3 Եվ արդ, իրենց անհավատու-
 թյան պատճառով, նրանք չէին
 «հասկանում Աստծո խոսքը. և
 նրանց սրտերը կարծրացած էին:

4 Եվ նրանք չէին կամենում
 մկրտվել. ոչ էլ կամենում էին
 միանալ եկեղեցուն: Եվ նրանք
 առանձին ժողովուրդ էին, ինչ

վերաբերում էր նրանց հավատքին,
 և այդ ժամանակից ի վեր մնացել
 էին այդպիսին, այսինքն՝ իրենց
 «մարմնական ու մեղավոր վիճա-
 կում. քանզի նրանք չէին կամենում
 կանչել առ Տերը՝ իրենց Աստվածը:

5 Եվ արդ, Մոսիայի թագավորու-
 թյան ժամանակ նրանք Աստծո
 ժողովրդի կեսի չափ չկային. բայց
 եղբայրների միջև «երկպառակու-
 թյունների պատճառով, նրանք
 դարձան ավելի բազմաթիվ:

6 Քանզի եղավ այնպես, որ
 նրանք իրենց շողոքորթ խոսքերով
 խաբեցին շատերին, ովքեր եկեղե-
 ցում էին և ստիպեցին նրանց շատ
 մեղքեր գործել. հետևաբար, անհ-
 րաժեշտ դարձավ, որ նրանք,
 ովքեր մեղք էին գործում, ովքեր
 եկեղեցում էին, պետք է «խրատ-
 վեին եկեղեցու կողմից:

7 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք
 բերվեցին քահանաների առաջ, և
 ուսուցիչների կողմից հանձնվեցին
 քահանաներին. և քահանաները
 բերեցին նրանց Ալմայի առաջ,
 որը «քահանայապետն էր:

8 Արդ, թագավոր Մոսիան Ալ-
 մային տվել էր իշխանություն
 եկեղեցու վրա:

9 Եվ եղավ այնպես, որ Ալման
 չգիտեր նրանց մասին. բայց
 նրանց դեմ կային շատ վկաներ.
 այդ, մարդիկ կանգնում և տալիս
 էին բազում վկայություններ նրանց
 անօրինությունների մասին:

10 Արդ, որևէ այդպիսի բան
 նախկինում չէր պատահել եկեղե-
 ցում. հետևաբար, Ալման իր հո-
 գում խռովվեց և կարգադրեց, որ
 նրանք բերվեին թագավորի առաջ:

11 Եվ նա ասաց թագավորին.

Ահա, այստեղ են շատերը, որոնց մենք բերել ենք քո առաջ, ովքեր մեղադրվում են իրենց եղբայրների կողմից. այո՛, և նրանք բռնվել են տարբեր անօրինությունների մեջ: Եվ նրանք չեն ապաշխարում իրենց անօրինություններից. հետևաբար, մենք բերել ենք նրանց քո առաջ, որպեսզի դու դատես նրանց՝ ըստ իրենց հանցանքների:

12 Բայց թագավոր Մոսիան ասաց Ալմային. Ահա, ես նրանց չեմ դատում. ուստի, ես «հանձնում եմ նրանց քո ձեռքը՝ դատվելու:

13 Եվ արդ, Ալմայի հոգին կրկին խռովվեց. և նա գնաց ու հարցրեց Տիրոջը, թե ի՞նչ պիտի աներ ինքն այս հարցի վերաբերյալ, քանզի նա վախենում էր, որ սխալ վարվեր Աստծո աչքում:

14 Եվ եղավ այնպես, որ իր ողջ հոգին Աստծուն դուրս թափելուց հետո, Տիրոջ ձայնը եկավ նրան՝ ասելով.

15 Օրհնված ես դու, Ալմա՛, և օրհնված են նրանք, ովքեր մկրտվեցին Մորմոնի՝ «ջրերում: Դու օրհնված ես՝ իմ ծառա Աբի-նադիի սոսկ խոսքերի հանդեպ քո խիստ մեծ ՝ հավատքի պատճառով:

16 Եվ օրհնված են նրանք իրենց խիստ մեծ հավատքի պատճառով՝ սոսկ առ այն խոսքերը, որոնք դու խոսել ես նրանց համար:

17 Եվ օրհնված ես դու, որովհետև դու այս ժողովրդի մեջ «եկեղեցի հիմնեցիր. և նրանք

պիտի հաստատվեն, և նրանք պիտի լինեն իմ ժողովուրդը:

18 Այո՛, օրհնված է այս ժողովուրդը, որոնք հոժար են կրել իմ «անունը, քանզի իմ անունով պիտի նրանք կոչվեն. և նրանք իմն են:

19 Եվ քանի որ դու հարցրեցիր ինձ օրինազանցի վերաբերյալ, օրհնված ես դու:

20 Դու իմ ծառան ես. և ես ուխտում եմ քեզ հետ, որ դու կունենաս «հավերժական կյանք. և դու պիտի ծառայես ինձ և առաջ գնաս իմ անունով, և պիտի ի մի հավաքես իմ ոչխարներին:

21 Եվ նա, ով կլսի իմ ձայնը, պիտի լինի իմ «ոչխարը. և նրան դու պիտի ընդունես եկեղեցի, և նրան ես մույնպես կընդունեմ:

22 Քանզի, ահա, այս իմ եկեղեցին է. ով որ «մկրտվի, պիտի մկրտվի ապաշխարության համար: Եվ ում, որ դու ընդունես, պիտի հավատա իմ անունին. և նրան ես մեծահոգաբար ՝ կնշանակեմ:

23 Քանզի այդ ես եմ, որ «վերցրնում է իր վրա աշխարհի մեղքերը. քանզի այդ ե՛ս եմ, որ ՝ ստեղծել եմ նրանց. և այդ ե՛ս եմ, որ շնորհում եմ մի տեղ՝ իմ աջ կողմում, նրան, ով հավատում է մի՛նչև վերջ:

24 Քանզի, ահա, իմ անունով են նրանք կոչվում. և եթե նրանք «ճանաչեն ինձ, նրանք պիտի առաջ գան, և հավերժ մի տեղ պիտի ունենան իմ աջ կողմում:

25 Եվ պիտի լինի այնպես, որ երբ «երկրորդ փողը հնչի, այն

12ա Վև. 42.78–93:

15ա Մոսիա 18.30:

բ Մոսիա 17.2:
սուր Հավատք:

17ա Մոսիա 25.19–24:

18ա Մոսիա 1.11, 5.8:
սուր Հիսուս Քրիստոս –
Հիսուս Քրիստոսի

անունը մեզ վրա
վերցնելը:

20ա սուր Ընտրյալ.
Ընտրություն.

Հավերժական կյանք:

21ա սուր Բարի հովիվ:

22ա 2 Նեփի 9.23:

սուր Մկրտություն,

Մկրտել:

բ սուր Ներել. Մեղքերի
թողություն:

23ա սուր Քավիչ:

բ սուր Ստեղծել,
Ստեղծում:

24ա Հովի. ԺԷ.3:

25ա Վև. 88.99, 109:

ժամանակ նրանք, որ երբեք չեն ^բճանաչել ինձ, պիտի առաջ գան և կանգնեն իմ առջև:

26 Եվ այն ժամանակ պիտի նրանք իմանան, որ ե՛ս եմ Տերը, իրենց Աստվածը, որ ե՛ս եմ իրենց Քավիչը. բայց նրանք չեն կամենա փրկագնվել:

27 Եվ այն ժամանակ ես նրանց կհայտարարեմ, որ ես երբեք չեմ ^աճանաչել նրանց. և նրանք պիտի ^բհեռանան դեպի դևի ու նրա հրեշտակների համար պատրաստված ^գհավիտենական կրակը:

28 Հետևաբար, ես ասում եմ ձեզ, որ ով չի կամենա ^ալսել իմ ձայնը, նրան դուք չպե՛տք է ընդունեք իմ եկեղեցին, քանզի նրան ես չեմ կամենա ընդունել վերջին օրը:

29 Հետևաբար, ես ասում եմ քեզ՝ Գնա՛. և ով որ օրինազանցի իմ դեմ, նրան դու պիտի ^ադատես ^բըստ այն մեղքերի, որոնք նա գործել է. և եթե նա ^գխոստովանի իր մեղքերն իմ և քո առաջ, և ^դապաշխարի իր սրտի անկեղծությամբ, նրա՛ն պիտի դու ^եներես, և ես կներեմ նրան մույնպես:

30 Այո՛, և ^աորքան հաճախ որ իմ ժողովուրդն ^բապաշխարի, ես կներեմ նրանց, իրենց զանցանքները՝ իմ դեմ:

31 Եվ դուք մույնպես պետք է ^աներեք մեկը մյուսին ձեր զանցանքները, քանզի, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ՝ նա, որ չի ներում իր

մերձավորի զանցանքները, երբ նա ասում է, որ ինքն ապաշխարում է, մույնը դատապարտության տակ է բերում իրեն:

32 Արդ, ես ասում եմ քեզ՝ Գնա՛. և ով որ չի կամենա իր մեղքերից ապաշխարել, մույնը չպիտի համարվի իմ ժողովրդի թվում. և սա պիտի կատարվի այս ժամանակից ի վեր:

33 Եվ եղավ այնպես, երբ Ալման լսեց այս խոսքերը, նա գրի առավ դրանք, որ ունենար դրանք, և որ նա կարողանար դատել այդ եկեղեցու ժողովրդին՝ ըստ Աստծո պատվիրանների:

34 Եվ եղավ այնպես, որ Ալման գնաց ու համաձայն Տիրոջ խոսքի դատեց նրանց, որոնք բռնվել էին անօրինության մեջ:

35 Եվ ովքեր որ ապաշխարեցին իրենց մեղքերից ու ^ախոստովանեցին դրանք, նրանց նա համարեց եկեղեցու ժողովրդի թվում.

36 Իսկ նրանք, ովքեր չկամեցան խոստովանել իրենց մեղքերը և ապաշխարել իրենց անօրինությունից, նրանք չհամարվեցին եկեղեցու ժողովրդի թվում, և նրանց անունները ^աջնջվեցին:

37 Եվ եղավ այնպես, որ Ալման կարգավորեց եկեղեցու բոլոր գործերը. և նրանք սկսեցին նորից խաղաղություն ունենալ ու չափազանց բարգավաճել եկեղեցու գործերում, զգուշորեն քայլելով

25բ Վև. 76.81–86:

27ա Մատ. Է.21–23:

բ Ղուկ. ԺԳ.27:

գ Վև. 76.43–44:

28ա 2 Նեփի 9.31,

Վև. 1.14:

29ա սուր Դատել,

Դատաստան:

բ սուր Հաշիվ, Պատասխանատու, Պատաս-

խանատվություն:

գ 3 Նեփի 1.25:

սուր Խոստովանել,

Խոստովանություն:

դ սուր Ապաշխարել,

Ապաշխարություն:

ե սուր Ներել:

30ա Մոր. 6.8:

բ Եզեկ. ԼԳ.11, 15–16, Գոր. Գ.19–20,

Մոսիա 29.19–20:

31ա 3 Նեփի 13.14–15,

Վև. 64.9–10:

35ա սուր Խոստովանել,

Խոստովանություն:

36ա Ել. ԼԲ.33,

Ալմա 1.24:

սուր Կյանքի գիրք.

Հեռացում:

Աստծո առաջ, ընդունելով շատերին և մկրտելով շատերին:

38 Եվ արդ, Ալման ու նրա գործակիցները, ովքեր եկեղեցու վրա էին, արեցին բոլոր այս բաները, քայլելով ողջ ջանասիրությամբ, Աստծո խոսքը սովորեցնելով բոլոր բաներում, տանելով ամեն ձևի չարչարանքներ, լինելով հալածված բոլոր նրանց կողմից, ովքեր չէին պատկանում Աստծո եկեղեցուն:

39 Եվ նրանք խրատում էին իրենց եղբայրներին. և իրենք նույնպես խրատվում էին, ամեն մեկը՝ Աստծո խոսքով, ըստ իր մեղքերի, կամ այն մեղքերի, որ նա գործել էր, լինելով պատվիրված Աստծո կողմից՝ առանց դադարելու թաղոթել և գոհություն հայտնել բոլոր բաներում:

ԳԼՈՒԽ 27

Մոսիան արգելում է հալածանքը և հավասարություն հայտարարում – Ալմա կրտսերը և Մոսիայի չորս որդիները ջանում են կործանել Եկեղեցին – Մի հրեշտակ է հայտնվում և հրամայում նրանց դադարեցնել իրենց չար ուղին – Ալման պապանձվում է – Ողջ մարդկությունը պետք է վերստին ծնվի, որպեսզի փրկություն ձեռք բերի – Ալման և Մոսիայի որդիները հայտարարում են ավետիք: Մոտ 100–92թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ արդ, եղավ այնպես, որ հալածանքները, որոնց ենթարկվում էր եկեղեցին անհավատների կողմից,

դարձան այնքան մեծ, որ եկեղեցին սկսեց տրտնջալ և բողոքել իրենց առաջնորդներին այդ հարցի առնչությամբ. և նրանք բողոքեցին Ալմային: Եվ Ալման հարցը դրեց իրենց թագավոր Մոսիայի առջև: Եվ Մոսիան խորհրդակցեց իր քահանաների հետ:

2 Եվ եղավ այնպես, որ թագավոր Մոսիան մի հրովարտակ ուղարկեց շրջակա երկրով մեկ, որ չպետք է որևէ անհավատ ՝ հալածեր նրանցից որևէ մեկին, ով պատկանում է Աստծո եկեղեցուն:

3 Եվ ամենուրեք մի խիստ հրաման կար՝ բոլոր եկեղեցիներին, որ նրանց մեջ չպետք է լինեին ոչ մի հալածանք, որ պետք է լինեին ՝ հավասարություն բոլոր մարդկանց միջև.

4 Որ նրանք չպիտի թույլ տային ոչ մի հպարտություն, ոչ էլ մեծամտություն խռովել իրենց ՝ անդորրը. որ ամեն մարդ պիտի գնահատեր իր մերձավորին, ինչպես ինքն իրեն՝ տքնելով իր սեփական ձեռքերով իրեն պահելու համար:

5 Այո՛, և բոլոր նրանց քահանաները և ուսուցիչները պիտի տքնեին իրենց սեփական ձեռքերով, իրենց պահելու համար, բոլոր դեպքերում, եթե դա հիվանդության, կամ մեծ չքավորության ժամանակ չէր. և անելով այս բաները, նրանք առատացան Աստծո շնորհի մեջ:

6 Եվ երկրում կրկին սկսեց լինել մեծ խաղաղություն. և ժողովուրդը սկսեց դառնալ խիստ մեծաթիվ և

39ա սուր Զգուշացնել, Զգուշացում:
բ 2 Նեփի 32.8–9:
գ սուր Շնորհակալ, Շնորհակալություն,

Գոհաբանություն:
27 2ա սուր Հալածել, Հալածանք:
3ա Մոսիա 23.7, 29.32:
4ա սուր Խաղաղություն:

բ սուր Գնահատել:
5ա Մոսիա 18.24, 26:
բ սուր Շնորհ:

սկսեց տաքածվել ամենուրեք՝ երկրի երեսին, այո՛, դեպի հյուսիս և դեպի հարավ, դեպի արևելք և դեպի արևմուտք՝ կառուցելով մեծ քաղաքներ ու գյուղեր երկրի բոլոր կողմերում:

7 Եվ Տերն այցելում էր նրանց ու բարգավաճեցնում նրանց, և նրանք դարձան մի մեծ ու հարուստ ժողովուրդ:

8 Արդ, Մոսիայի որդիները համարվում էին անհավատների թվում. և նաև Ալմայի՝ Պրդիներից մեկը համարվում էր նրանց թվում, ինքը կոչված լինելով Ալմա, ինչպես իր հայրը. սակայն նա դարձավ շատ ամբարիշտ ու թկոտալիստ մի մարդ: Եվ նա մի պերճախոս մարդ էր, և նա շատ էր շողոքորթում ժողովրդին. հետևաբար, նա առաջնորդեց ժողովրդից շատերին գործել իր անօրինությունների համաձայն:

9 Եվ նա Աստծո եկեղեցու բարգավաճման գործում դարձավ մի մեծ խոչընդոտ՝ գողանալով ժողովրդի սրտերը, առաջացնելով մեծ երկպառակություններ ժողովրդի մեջ, Աստծո բնամուն հնարավորություն տալով գործադրել իր իշխանությունը նրանց վրա:

10 Եվ արդ, եղավ այնպես, որ մինչև նա շրջում էր ամենուր, որպեսզի կործանի Աստծո եկեղեցին, քանզի նա Մոսիայի որդիների հետ գաղտնի շրջում էր ամենուր՝ ջանալով կործանել եկեղեցին ու մոլորեցնել Տիրոջ ժողովրդին, հակառակ Աստծո պատվիրանների, կամ մույնիսկ թագավորի,

11 Եվ ինչպես ես ասացի ձեզ, մինչև նրանք շրջում էին ամենուր՝ «ապստամբելով Աստծո դեմ, ահա, Տիրոջ թիրեշտակը՝ հայտնվեց նրանց. և նա իջավ, կարծես թե ամպի մեջ. և նա խոսեց, կարծես թե որոտի ձայնով, որից գետինը ցնցվեց, որի վրա նրանք կանգնած էին.

12 Եվ այնքան մեծ էր նրանց զարմանքը, որ նրանք ընկան գետնին, և չհասկացան խոսքերը, որոնք նա ասաց նրանց:

13 Սակայն նա կրկին գոչեց՝ ասելով. Ալմա, բարձրացի՛ր և առաջ կանգնիր, ուրեմն, ինչո՞ւ ես դու հալածում Աստծո եկեղեցին: Քանզի Տերն ասել է. «Սա իմ եկեղեցին է, և ես կհաստատեմ այն. և ոչ մի բան չի տապալի այն, բացի իմ ժողովրդի օրինազանցությունից:

14 Եվ բացի այդ, հրեշտակն ասաց. Ահա, Տերը լսել է իր ժողովրդի՝ աղոթքները և նաև իր ծառա Ալմայի աղոթքները, որը քո հայրն է. քանզի նա աղոթել է մեծ հավատքով՝ քեզ համար, որ դու կարողանաս բերվել ճշմարտության իմացությանը. հետևաբար, այս նպատակով եմ ես եկել համոզելու քեզ Աստծո գործության և իշխանության վերաբերյալ, որպեսզի նրա ծառաների՝ աղոթքները կարողանան պատասխանվել՝ համաձայն իրենց հավատքի:

15 Եվ արդ, ահա կարո՞ղ ես դու վիճարկել Աստծո գործությունը: Քանզի, ահա, մի՞թե իմ ձայնը չի ցնցում գետինը: Եվ մի՞թե դուք չեք կարողանում նաև տեսնել ինձ

8ա սուր Ալմա՝ Ալմայի որդի:
բ սուր Կռապաշտություն:
9ա Բ Թագ. ԺԵ.1–6:

11ա սուր Ապստամբություն:
բ սուր Հրեշտակներ:
գ Գոր. Թ.1–9,
Ալմա 8.15:

13ա սուր Հիսուս Քրիստոս –
Եկեղեցու գլուխ:
14ա Ալմա 10.22:
բ Մորմ. 9.36–37:

ծեր առջև: Եվ ես ուղարկված եմ Աստծուց:

16 Արդ, ես ասում եմ քեզ. Գնա՛ր և հիշիր քո հայրերի գերությունը Էլամի երկրում և Նեփիի երկրում. և հիշիր որքան մեծ բաներ նա արեց նրանց համար. քանզի նրանք ճորտության մեջ էին, և նա՝ ազատեց նրանց: Եվ այժմ, ես ասում եմ քեզ, Ալմա, գնա՛ր քո ճանապարհով, և այլևս մի՛ ջանա կործանել եկեղեցին, որ նրանց աղոթքները կարողանան պատասխանվել, և արա՛ այս, եթե նույնիսկ դու կամենում ես ինքդ վտարվել:

17 Եվ արդ եղավ այնպես, որ սրանք վերջին խոսքերն էին, որոնք հրեշտակն ասաց Ալմային, և նա հեռացավ:

18 Եվ արդ, Ալման և նրանք, ովքեր նրա հետ էին, նորից ընկան գետնին, քանզի մեծ էր նրանց զարմանքը. քանզի իրենց իսկ աչքերով նրանք տեսան Տիրոջ հրեշտակի. և նրա ձայնը որոտի պես էր, որը ցնցեց գետինը. և նրանք գիտեին, որ չկար ոչինչ, բացի Աստծո զորությունից, որ կարողանար ցնցել գետինը և ստիպել այն դողալ, կարծես թե մասերի էր բաժանվելու:

19 Եվ արդ, Ալմայի զարմանքն այնքան մեծ էր, որ նա պապանձվեց, այնպես որ չկարողացավ բացել իր բերանը. այո, և նա այնքան թուլացավ, որ չէր կարողանում շարժել իր ձեռքերը. հետևաբար, նրանք, որ նրա հետ էին, վերցրեցին նրան ու տարան՝ անօգնական, մինչև որ դրեցին իր հոր առջև:

20 Եվ նրանք պատմեցին նրա հորն այն բոլորը, ինչ պատահել էր նրանց հետ. և նրա հայրն ուրախացավ, քանզի նա գիտեր, որ դա Աստծո զորությունն էր:

21 Եվ նա կարգադրեց, որ բազմությունն ի մի հավաքվեր, որ նրանք կարողանային վկա լինել, ինչ որ Տերն արել էր իր որդու համար, և նաև նրանց համար, որոնք նրա հետ էին:

22 Եվ նա կարգադրեց, որ քահանաներն ի մի հավաքվեն. և նրանք սկսեցին ծոմ պահել ու աղոթել Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն, որ նա բացեր Ալմայի բերանը, որ նա կարողանար խոսել, և նաև, որ նրա մարմինը ստանար իր ուժը, որ ժողովրդի աչքերը կարողանային բացվել՝ տեսնելու և իմանալու Աստծո բարության ու փառքի մասին:

23 Եվ եղավ այնպես, որ նրանց երկու օրվա և երկու գիշերվա ընթացքում ծոմ պահելուց ու աղոթելուց հետո, Ալմայի մարմինը ստացավ իր ուժը, և նա կանգնեց ու սկսեց խոսել նրանց հետ՝ խնդրելով նրանց լինել հանգիստ:

24 Քանզի, ասաց նա. Ես ապաշխարել եմ իմ մեղքերից և՝ փրկագնվել Տիրոջ կողմից. ահա, ես ծնվել եմ Հոգուց:

25 Եվ Տերն ասաց ինձ. Մի զարմացիր, որ ողջ մարդկությունը, այո՛, տղամարդիկ ու կանայք, բոլոր ազգերը, ցեղերը, լեզուները և ժողովուրդները պիտի վերստին ծնվեն. այո՛, Աստծո՛ւց ծնվեն, իրենց մարմնական ու ընկած վիճակից՝ փոխված դեպի արդարու-

16ա Մոսիա 23.1–4:
24ա 2 Նեփի 2.6–7:
սուր ֓Փրկագնել,
Փրկագնված,

Փրկագնում:
25ա Հռովմ. 9.3–11,
Մոսիա 5.7, Ալմա 5.14,
Մովսես 6.59:

սուր Վերստին ծնված,
Աստծուց ծնված:
բ սուր Մարմնական:
գ Մոսիա 3.19, 16.3:

թյան մի վիճակի, փրկագնվելով Աստծո կողմից, դառնալով նրա որդիներն ու դուստրերը.

26 Եվ այսպես, նրանք դառնում են նոր արարածներ. և մինչև նրանք չանեն այս, նրանք չ'ոչ մի կերպ չեն կարող ժառանգել Աստծո արքայությունը:

27 Ես ասում եմ ձեզ, եթե այդպես չլինի, նրանք պետք է վտարվեն, և այս ես գիտեմ, քանի որ ես համարյա վտարված էի:

28 Այնուամենայնիվ, շատ նեղություններով անցնելուց հետո, ապաշխարելով մինչև մահվան եզրը, Տերը ողորմածությամբ հարմար տեսավ դուրս կորզել իմ մի ՝ հավիտենական այրումից, և ես ծնվել եմ Աստծուց:

29 Իմ հոգին դառը մաղձից ու անօրինության կապանքներից փրկագնվել է: Ես ամենախավար վիճի մեջ էի. բայց այժմ ես տեսնում եմ հրաշալի լույսն Աստծո: Իմ հոգին ՝ պրկվել էր հավերժական տանջանքից. բայց ես դուրս կորզվեցի, և իմ հոգին այլևս չի ցավում:

30 Ես ուրացել էի իմ Զավչին ու հերքել այն, ինչի մասին խոսվել էր իմ հայրերի կողմից. բայց այժմ, որպեսզի նրանք կարողանան կանխատեսել, որ նա գալու է, և որ նա հիշում է իր արարչագործության ամեն արարածի, նա իրեն հայտնի կդարձնի բոլորին:

31 Այո, նրա առաջ ՝ ամեն ծունկ պիտի ծալվի և ամեն լեզու խոստովանի: Այո, արդարև, վերջին օրը, երբ բոլոր մարդիկ պիտի

կանգնեն ՝ դատվելու նրանից, այն ժամանակ նրանք պիտի խոստովանեն, որ նա՝ է Աստված. այն ժամանակ նրանք, ովքեր Պառանց Աստծո են ապրում աշխարհում, պիտի խոստովանեն, որ հավիտենական պատժի դատաստանն արդար է նրանց վրա. և նրանք պիտի ցնցվեն ու դողան և ընկրկեն նրա Պանենատես աչքի հայացքի ներքո:

32 Եվ արդ, եղավ այնպես, որ Ալման ու նրանք, ովքեր այն ժամանակ Ալմայի հետ էին, երբ հրեշտակը հայտնվեց նրանց, սկսեցին այդ ժամանակից սովորեցնել ժողովրդին՝ ճամփորդելով շրջակա ողջ երկրով մեկ, հրատարակելով բոլոր մարդկանց այն բաները, որոնք նրանք լսել էին ու տեսել, և քարոզելով Աստծո խոսքը շատ նեղությունների մեջ, լինելով խիստ հալածված նրանց կողմից, ովքեր անհավատներ էին, լինելով ծեծված նրանցից շատերի կողմից:

33 Բայց չնայած այս բոլորին, նրանք մեծ սփոփանք տվեցին եկեղեցուն՝ ամրապնդելով նրանց հավատքը, և երկայնամտությամբ ու շատ չարչարանքով հորդորելով նրանց պահել Աստծո պատվիրանները:

34 Եվ նրանցից չորսը Մոսիայի ՝ որդիներն էին. և նրանց անուններն էին՝ Ամմոն, Ահարոն, Օմներ և Հիմնի. սրանք էին Մոսիայի որդիների անունները:

35 Եվ նրանք ճամփորդում էին ողջ Ջարահեմլայի երկրով մեկ, և

26ա Հովհ. Գ.5:
28ա 2 Նեփի 9.16:
29ա Մոսիա 2.38:
31ա Փիլ. Բ.9–11,
Մոսիա 16.1–2,

ՎևՈՒ 88.104:
բ սոՒ Հիսուս Քրիստոս –
Դատավոր:
գ Ալմա 41.11:
դ սոՒ Աստված,

Աստվածագլուխ:
34ա սոՒ Ամմոն՝ Մոսիայի
որդի:

ողջ ժողովրդի մեջ, ովքեր թագավոր Մոսիայի իշխանության տակ էին, եռանդուն ձգտելով փոխհատուցել բոլոր վնասները, որոնք նրանք հասցրել էին եկեղեցուն, խոստովանելով բոլոր իրենց մեղքերը, և հրատարակելով բոլոր բաները, որոնք նրանք տեսել էին, և բացատրելով մարգարեություններն ու սուրբ գրքերը բոլոր նրանց, ովքեր ուզում էին լսել նրանց:

36 Եվ այսպիսով, նրանք գործիքներ էին Աստծո ձեռքում՝ շատերին ճշմարտության իմացությանը բերելիս, այո, իրենց Քավչի իմացությանը:

37 Եվ որքան օրհնված են նրանք: Բանգի նրանք խաղաղություն «հրատարակեցին. նրանք հրատարակեցին ավետիք՝ բարիքի. և նրանք հայտարարեցին ժողովրդին, որ Տերն է թագավորում:

ԳԼՈՒԽ 28

Մոսիայի որդիները գնում են քարոզելու Լամանացիներին – Օգտագործելով տեսանողի երկու քարերը՝ Մոսիան քարգնամում է Հարեղական քիթերները: Մոտ 92թ. Ք.ծ.ա.:

Արդ եղավ այնպես, որ հետո, երբ Մոսիայի «որդիներն արեցին բոլոր այս բաները, նրանք իրենց հետ մի փոքր խումբ վերցրեցին և վերադարձան իրենց հոր՝ թագավորի մոտ ու խնդրեցին նրան, որ թույլ տար իրենց՝ գնալ նրանց հետ, ում ընտրել էին, դեպի Քեֆիի

երկիրը, որ քարոզեին այն բաները, որոնք նրանք լսել էին, և որ նրանք կարողանային Աստծո խոսքը հաղորդել իրենց եղբայրներին՝ Լամանացիներին,

2 Որ միգուցե կարողանային նրանց բերել Տիրոջ՝ իրենց Աստծո իմացությանը, և ապացուցել նրանց իրենց հայրերի անօրինության մասին. և որ միգուցե կարողանային բուժել նրանց իրենց «ատելությունից հանդեպ Նեփիացիները, որ նրանք նույնպես կարողանային բերվել՝ ուրախանալու Տիրոջով՝ իրենց Աստծով, որ նրանք կարողանային դառնալ բարյացակամ մեկը մյուսի հանդեպ, և որ այլևս չլինեին հակառակություններ ողջ երկրում, որը Տերը՝ իրենց Աստվածը, տվել էր իրենց:

3 Արդ, նրանք ուզում էին, որ փրկությունը հայտարարվեր ամեն մի արարածի, քանզի նրանք չէին կարող «տանել, որ որևէ մարդկային թողի պիտի կորչեր. այո, նույնիսկ սոսկ այն միտքը, որ որևէ հոգի պիտի տաներ զանվերջ տանջանք, ստիպում էր նրանց ցնցվել ու դողալ:

4 Եվ այսպես Տիրոջ Հոգին ներգործեց նրանց վրա, քանզի նրանք մեղսավորներից հենց «ամենաանողկալին էին: Եվ Տերը հարմար տեսավ իր անասանման թողորմությանը խնայել նրանց. սակայն իրենց անօրինությունների պատճառով նրանք տարան հոգու մեծ տվայտանք՝ շատ տառապելով

37ա Ես. ԾԲ.7,
Մոսիա 15.14–17:
սուր Զարգել:
բ սուր Ավետարան:
28 1ա Մոսիա 27.34:
բ Օմնի 1.12–13,

Մոսիա 9.1:
2ա Հակոբ 7.24:
3ա Ալմա 13.27,
3 Նեփի 17.14,
Մովսես 7.41:
բ սուր Հոգի – Հոգու

արժեքը:
գ Հակոբ 6.10,
ՎեոՒ 19.10–12:
4ա Մոսիա 27.10:
բ սուր Ողորմած,
Ողորմություն:

ու վախենալով, որ կվտարվեին հավիտյան:

5 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք աղաչեցին իրենց հորը շատ օրեր, որ կարողանային գնալ վեր՝ դեպի Նեփիի երկիրը:

6 Եվ թագավոր Մոսիան գնաց ու հարցրեց Տիրոջը, թե նա արդյոք պնդե՞լ է թույլ տալ իր որդիներին՝ գնալ Լամանացիների մեջ՝ քարոզելու խոսքը:

7 Եվ Տերն ասաց Մոսիային. Թո՛ւյլ տուր գնան, քանզի շատերը կհավատան նրանց խոսքերին, և նրանք հավերժական կյանք կունենան. և ես՝ կազատեմ քո որդիներին Լամանացիների ձեռքից:

8 Եվ եղավ այնպես, որ Մոսիան թույլ տվեց, որ նրանք գնան ու անեն ըստ իրենց խնդրանքի:

9 Եվ նրանք՝ ^աձեռնարկեցին իրենց ճամփորդությունն անապատով՝ գնալու վեր, քարոզելու խոսքը Լամանացիների մեջ. և ես կտամ նրանց գործերի մասին մի ^բպատմություն հետագայում:

10 Արդ, թագավոր Մոսիան չունե՞ր մեկը, որին շնորհեք թագավորությունը, քանզի չկար իր որդիներից որևէ մեկը, որ կամենար ընդունել թագավորությունը:

11 Հետևաբար, նա վերցրեց հիշատակարանները, որոնք փորագրված էին արույրե ^աքիթեղների վրա, և նաև Նեփիի քիթեղները, և բոլոր բաները, որոնք նա պահել ու պահպանել էր Աստծո պատվիրանների համաձայն, հետո, երբ թարգմանեց ու գրել տվեց այն հիշատակարանները, որ գտել էր Լիմփի ժողովուրդը, որոնք

ոսկե ^բքիթեղների վրա էին, որոնք նրան էին հանձնվել Լիմփի ձեռքով.

12 Եվ այս նա արեց՝ իր ժողովրդի մեծ փափագի պատճառով. քանզի նրանք շատ էին փափագում իմանալ այն ժողովրդի մասին, որոնք կործանվել էին:

13 Եվ արդ, նա թարգմանեց դրանք այն երկու ^աքարերի միջոցով, որոնք ամրացված էին աղեղի երկու օղերին:

14 Արդ, այս բաները պատրաստված էին ի սկզբանե և սերնդե-սերունդ փոխանցվում էին՝ լեզուներ թարգմանելու նպատակով.

15 Եվ դրանք Տիրոջ ձեռքով պահված ու պահպանված են եղել, որպեսզի նա բացահայտեր ամեն մի արարածի, որը կտիրեր երկրին, իր ժողովրդի անօրինություններն ու պղծությունները.

16 Եվ ով որ ունի այս բաները, կոչվում է ^ատեսանող, ինչպես հին ժամանակներում:

17 Արդ հետո, երբ Մոսիան ավարտեց այս հիշատակարանները թարգմանելը, ահա, այն տալիս էր այն ժողովրդի պատմությունը, որը ^ակործանվել էր, նրանց կործանման ժամանակից ետ՝ դեպի ^բմեծ աշտարակի կառուցումը, այն ժամանակը, երբ Տերը ^գխառնեց ժողովրդի լեզուն, և նրանք ցրվեցին ամենուր՝ ողջ երկրի երեսով, այո՛, և նույնիսկ այդ ժամանակից ետ, մինչև Ադամի ստեղծումը:

18 Արդ, այս պատմությունն անչափ սգալու պատճառ դարձավ Մոսիայի ժողովրդի համար, այո, նրանք լցված էին վշտով.

7ա Ավմա 19.22–23:

9ա Ավմա 17.6–9:

բ Ավմա 17–26:

11ա ՍՈՒ Արույրե

Թիթեղներ:

բ ՍՈՒ Ոսկե քիթեղներ:

13ա ՍՈՒ Ուրիմ ու Թումիմ:

16ա Մոսիա 8.13–18:

ՍՈՒ Տեսանող:

17ա Մոսիա 8.7–12:

բ Եթեր 1.1–5:

գ ԾՆ. ԺԱ.6–9:

այնուամենայնիվ այն տվեց նրանց շատ գիտելիք, որով նրանք ուրախացան:

19 Եվ այս պատմությունը կգրվի հետագայում. քանզի ահա, անհրաժեշտ է, որ ողջ ժողովուրդն իմանա այն բաները, որոնք գրված են այս պատմության մեջ:

20 Եվ արդ, ինչպես ես ասացի ձեզ, թագավոր Մոսիան, այս բաներն անելուց հետո, վերցրեց «արույրե թիթեղները, և բոլոր բաները, որոնք պահել էր, և տվեց դրանք Ալմային, որն Ալմայի որդին էր. այո՛, բոլոր հիշատակարաններն ու նաև ^բմեկնիչները, և տվեց դրանք նրան ու հրամայեց նրան, որ նա պահի ու ^գպահպանի դրանք, և նաև պահի ժողովրդի մի հիշատակարան՝ փոխանցելով դրանք սերնդե-սերունդ, ճիշտ ինչպես դրանք փոխանցվել էին այն ժամանակից ի վեր, ինչ Լեքին թողել էր Երուսաղեմը:

ԳԼՈՒԽ 29

Մոսիան առաջարկում է, որ թագավորի փոխարեն դատավորներ ընտրվեն – Անարդար թագավորները մեղքի մեջ են գցում իրենց ժողովրդին – Ալմա կրտսերը, ժողովրդի ձայնով, ընտրվում է գլխավոր դատավոր – Նա նաև քահանայապետն է Եկեղեցու վրա – Ալմա Ավագը և Մոսիան մահանում են: Մոտ 92–91թթ. Ք.ծ.ա.:

Աւր, երբ Մոսիան արել էր այս, նա ուղարկեց ամբողջ երկրով մեկ, ողջ ժողովրդի մեջ՝ ցանկանալով իմանալ նրանց կամքն այն բանի

վերաբերյալ, թե ով պիտի լինի իրենց թագավորը:

2 Եվ եղավ այնպես, որ ժողովրդի ձայնը եկավ՝ ասելով. Մենք ցանկանում ենք, որ Ահարոնը՝ քո որդին, լինի մեր թագավորն ու մեր կառավարիչը:

3 Արդ, Ահարոնը գնացել էր Նեփիի երկիրը, այդ պատճառով թագավորը չէր կարող նրան շնորհել թագավորությունը. ոչ էլ Ահարոնը կկամենար թագավորությունը վերցնել իր վրա. ոչ էլ Մոսիայի «որդիներից որևէ մեկը կամեցավ վերցնել թագավորությունն իր վրա:

4 Հետևաբար, թագավոր Մոսիան ուղարկեց նորից ժողովրդի մեջ. այո, այսինքն՝ մի գրավոր խոսք ուղարկեց նա ժողովրդի մեջ: Եվ սրանք էին խոսքերը, որ գրված էին՝ ասելով.

5 Ահա, ո՛վ դուք, իմ ժողովուրդ, կամ իմ եղբայրներ, քանզի ես ձեզ համարում եմ որպես այդպիսիք, ես ուզում եմ, որ դուք խորհրդածեք այն հարցի շուրջ, որ դուք կանչված եք խորհրդածելու, քանի որ դուք ցանկանում եք ունենալ «թագավոր:

6 Արդ, ես հայտարարում եմ ձեզ, որ նա, որին արդարացիորեն պատկանում է թագավորությունը, հրաժարվել է, և չի կամենում իր վրա վերցնել թագավորությունը:

7 Եվ արդ, եթե մեկ ուրիշը լինի նշանակված նրա տեղում, ահա, ես վախենում եմ ձեր մեջ հակառակություններ բարձրանան: Եվ ով գիտի, միգուցե իմ որդին, որին պատկանում է թագավորությունը, փոխվի, բարկանա ու իր ետևից

20ա Ալմա 37.3–10:
բ սո՛ւ Ուրիմ ու Թումիմ:
գ սո՛ւ Մուրբ գրքեր –

Մուրբ գրքերը պետք է պահպանվեն:
29 3ա Մոսիա 27.34:

5ա Ա Թագ. Ը.9–19:

հեռու տանի այս ժողովրդի մի մասին, որը պատերազմներ ու հակառակություններ կառաջացնի ձեր մեջ, որը շատ արյուն թափելու և Տիրոջ ճանապարհը խեղաթյուրելու պատճառ կլինի, այո, և կկործանի շատ մարդկանց հոգիները:

8 Արդ, ես ասում եմ ձեզ, եկեք լինե՞ք իմաստուն ու խորհրդածե՞ք այս բաները, քանզի մենք իրավունք չունենք կործանել իմ որդուն, ոչ էլ որևէ իրավունք ունենք կործանել մեկ ուրիշին, եթե նա՝ նշանակվի նրա տեղում:

9 Եվ եթե իմ որդին նորից դառնա դեպի իր հպարտությունն ու սին բաները, նա ետ կվերցնի այն, ինչ նա ասել է և կպահանջի իր իրավունքը թագավորության վրա, որը կստիպի նրան, և այս ժողովրդին ևս, շատ մեղքեր գործել:

10 Եվ արդ, եկե՛ք լինե՞ք իմաստուն ու հաշվի առնե՞ք այս բաները, և անե՞ք այն, ինչը կապահովի այս ժողովրդի խաղաղությունը:

11 Հետևաբար, ես կլինեմ ձեր թագավորը մնացած իմ օրերում. այնուամենայնիվ, եկե՛ք՝ դատավորներ՝ նշանակե՞ք՝ դատելու այս ժողովրդին ըստ մեր օրենքի. և մենք նորովի կկարգավորենք այս ժողովրդի գործերը, քանզի մենք կնշանակենք իմաստուն մարդկանց՝ լինելու դատավորներ, որոնք կդատեն այս ժողովրդին՝ Աստծո պատվիրանների համաձայն:

12 Արդ, ավելի լավ է, որ մարդ դատվի Աստծո կողմից, քան մարդու կողմից, քանզի Աստծո դատաստանները միշտ արդար են, իսկ մարդու դատաստանները միշտ չեն արդար:

13 Հետևաբար, եթե հնարավոր լիներ, որ դուք կարողանայիք ունենալ ձեզ թագավորներ արդար՝ մարդկանց, ովքեր կհաստատենին Աստծո օրենքները, և կդատենին այս ժողովրդին՝ համաձայն նրա պատվիրանների, այո, եթե դուք կարողանայիք ունենալ ձեզ թագավորներ այնպիսի մարդկանց, ովքեր կանեին, ճիշտ ինչպես իմ հայր՝ Բենիամինն արեց այս ժողովրդի համար, ես ասում եմ ձեզ՝ եթե միշտ այդպես լինե՞ր հանգամանքը, այդ դեպքում անհրաժեշտ կլիներ, որ դուք միշտ ունենայիք թագավորներ՝ կառավարելու ձեզ վրա:

14 Եվ, իրականում, ես ինքս տքնել եմ ողջ գործությամբ և ունակությամբ, որով ես օժտված եմ եղել սովորեցնելու ձեզ Աստծո պատվիրանները և հաստատելու խաղաղություն երկրով մեկ, որ չլինեին ո՛չ պատերազմներ, ո՛չ հակառակություններ, ո՛չ զոհություն, ո՛չ կողոպուտ, ո՛չ սպանություն, ո՛չ էլ որևէ ձևի անօրինություն.

15 Եվ ով որ անօրինություն է գործել, նրան ես՝ պատժել եմ՝ համաձայն այն հանցանքի, որը նա գործել է, համաձայն այն օրենքի, որը տրվել է մեզ մեր հայրերի կողմից:

16 Արդ, ես ասում եմ ձեզ, որ քանի որ բոլոր մարդիկ չեն արդար, հարկավոր չէ, որ դուք ունենաք թագավոր կամ թագավորներ՝ կառավարելու ձեզ վրա:

17 Քանզի ահա, որքա՛ն շատ՝ անօրինություն կատարվելու պատճառ է դառնում մի՛ Բամբա-

11ա Ել. ԺԸ.13–24:

բ Մոսիա 29.25–27:

13ա Մոսիա 23.8, 13–14:

բ ՄԽ 1.17–18:

15ա Ալմա 1.32–33:

17ա Ալմա 46.9–10:

բ Մոսիա 23.7–9:

րիշտ թագավոր, այո, և ինչպիսի մեծ կործանման:

18 Այո՛, հիշե՛ք թագավոր Նոյին, նրա ՝ամբարշտությունը, և նրա պղծությունները, և նաև ամբարշտությունն ու պղծությունները նրա ժողովրդի: Տեսե՛ք, ինչ մեծ կործանում եկավ նրանց վրա. և նաև, իրենց անօրինության պատճառով՝ նրանք բերվեցին ^բճորտության:

19 Եվ, չլիներ նրանց ամենագետ Ստեղծողի միջամտությունը, և սա՛ նրանց անկեղծ ապաշխարության շնորհիվ, նրանք պետք է անխուսափելիորեն մնային ճորտության մեջ մինչև այժմ:

20 Բայց ահա, նա ազատեց նրանց, որովհետև նրանք իրենց ՝խոնարհեցրին նրա առաջ. և որովհետև նրանք ուժգին ^բաղաղակեցին առ նա, նա նրանց ազատեց ճորտությունից. և այսպես է Տերը գործում իր գործությամբ, բոլոր դեպքերում, մարդկանց գավակների մեջ՝ մեկնելով ^գողորմության բազուկը դեպի նրանց, ովքեր դնում են իրենց ^դվստահությունը նրա վրա:

21 Եվ ահա, այժմ ես ասում եմ ձեզ՝ դուք չեք կարող գահագրկել մի անօրեն թագավորի, եթե դա չլինի մեծ կովի և շատ արյուն թափելու միջոցով:

22 Քանզի ահա, նա իր ^աընկերներն ունի անօրինության մեջ, և նա պահում է իր պահակախումբն իրեն մոտիկ. և նա պատռում է օրենքները նրանց, ովքեր թագավորել են արդարությամբ իրենից

առաջ. և նա կոխկրտում է Աստծո պատվիրաններն իր ոտքերի տակ:

23 Եվ նա սահմանում է օրենքներ, և ուղարկում դրանք առաջ՝ ժողովրդի մեջ, այո, օրենքներ՝ իր սեփական ՝ամբարշտության համաձայն. և նա կարգադրում է կործանել նրան, ով չի հնազանդվում իր օրենքներից. և ով որ ապստամբում է նրա դեմ, նա կուղարկի իր զորքերը նրանց դեմ՝ պատերազմելու, և եթե նա կարող է, նա կկործանի նրանց. և այսպես մի անարդար թագավոր խեղաթյուրում է բոլոր արդարության ուղիները:

24 Եվ արդ, ահա ես ասում եմ ձեզ, հարկավոր չէ, որ այսպիսի պղծություններ գան ձեզ վրա:

25 Հետևաբար, ընտրե՛ք դատավորներ ժողովրդի ձայնով, որ դուք կարողանաք դատվել այն օրենքների համաձայն, որոնք տրվել են ձեզ մեր հայրերի կողմից, որոնք ճիշտ են, և որոնք տրվել են նրանց՝ Տիրոջ ձեռքով:

26 Արդ, ընդունված չէ, որ ժողովրդի ձայնը ցանկանա որևէ բան հակառակ նրա, ինչը ճշմարիտ է. բայց ընդունված է, որ ժողովրդի ավելի քիչ մասը ցանկանա այն, ինչը ճշմարիտ չէ. հետևաբար, դուք այս պետք է պահեք ու դարձնեք այն ձեր օրենքը՝ կատարել ձեր գործը ժողովրդի ձայնով:

27 Եվ ^աեթե ժամանակը գալիս է, երբ ժողովրդի ձայնն ընտրում է անօրինություն, ուրեմն ժամանակն է, որ Աստծո դատաստան-

18ա Մոսիա 11.1–15:

բ Ա Թագ. Ը.10–18,
Մոսիա 12.1–8,
Եթեր 6.22–23:

20ա Մոսիա 21.13–15:

բ Ել. Բ.23–25,

Ալմա 43.49–50:

գ Եզեկ. ԼԳ.11, 15–16,
Մոսիա 26.30:

դ սուր Ապալինել:

22ա Գ. Թագ. ԺԲ.8–14:

23ա սուր Ամբարիշտ,
Ամբարշտություն:
27ա Ալմա 10.19:

ները գան ձեր վրա. այո, ուրեմն ժամանակն է, որ նա այցելի ձեզ մեծ ավերումով, ճիշտ ինչպես նա մինչև այժմ այցելել է այս երկիրը:

28 Եվ արդ, եթե դուք ունեք դատավորներ, և նրանք չեն դատում ձեզ համաձայն այն օրենքի, որը տրված է, դուք կարող եք պահանջել, որ նրանք դատվեն մի վերադաս դատավորից:

29 Եթե ձեր վերադաս դատավորները չեն դատում արդար դատաստաններ, դուք պետք է պահանջեք, որ ձեր ստորադաս դատավորների մի փոքր խումբ ի մի հավաքվի, և նրանք պետք է դատեն ձեր վերադաս դատավորներին՝ համաձայն ժողովրդի ձայնի:

30 Եվ ես հրամայում եմ ձեզ անել այս բաները Տիրոջ հանդեպ երկյուղով. և ես պատվիրում եմ ձեզ անել այս բաները, և որ դուք չունենաք ոչ մի թագավոր. որ եթե այս ժողովուրդը գործի մեղքեր ու անօրինություններ, դրանք պիտի դրվեն իրենց իսկ գլխին:

31 Քանզի ահա, ես ասում եմ ձեզ, շատ մարդկանց մեղքերի պատճառը եղել են իրենց թագավորների անօրինությունները. հետևաբար, նրանց անօրինությունները կդրվեն իրենց թագավորների գլխին:

32 Եվ արդ, ես ուզում եմ, որ այս «անհավասարությունն այլևս չլինի այս երկրում, հատկապես՝ իմ այս ժողովրդի մեջ. այլ ես ուզում եմ, որ այս երկիրը լինի Բազատության մի երկիր, և Գամեն մարդ կարողանա օգտվել իր իրավունքներից ու արտոնություններից նույն ձևով՝ այնքան, որքան Տերը

հարմար է տեսնում, որ մենք ապրենք ու ժառանգենք երկիրը, այո, մինչև իսկ այնքան, որքան մեր ժառանգներից որևէ մեկը կմնա այս երկրի երեսին:

33 Եվ շատ ու շատ բաներ էր թագավոր Մոսիան գրել նրանց՝ բացատրելով նրանց արդար թագավորի բոլոր փորձություններն ու փորձանքները, այո, հոգու բոլոր երկունքներն իրենց ժողովրդի համար, և նաև ժողովրդի բոլոր տրտունջները դեպի իրենց թագավորը. և նա բացատրեց նրանց այդ բոլորը:

34 Եվ նա ասաց նրանց, որ այս բաները չպետք է լինեն. այլ որ բեռը պիտի լինի ողջ ժողովրդի վրա, որ ամեն մարդ կարողանա կրել իր բաժինը:

35 Եվ նա բացատրեց նրանց նաև բոլոր դժվարությունները, որոնց ներքո նրանք կտառապեին՝ իրենց վրա կառավարող ունենալով մի անարդար թագավորի:

36 Այո, բոլոր նրա անօրինություններն ու պղծությունները, բոլոր պատերազմները և հակառակությունները և արյունահեղությունը, գողությունը և կողոպուտը, պռոնկություններ անելը և ամեն ձևի անօրինությունները, որոնք չեն կարող թվարկվել, ասելով նրանց, որ այս բաները չպետք է լինեն, որ դրանք, հատկապես, հակասում են Աստծո պատվի բաններին:

37 Եվ արդ եղավ այնպես, հետո, երբ թագավոր Մոսիան ուղարկեց այս բաները ժողովրդի մեջ, նրանք համոզվեցին նրա խոսքերի ճշմարտացիության մեջ:

38 Հետևաբար, նրանք հրաժար-

վեցին թագավորի համար իրենց ցանկություններին, և դարձան չափազանց մտահոգ, որ ամեն մարդ պիտի ունենա հավասար հնարավորություն ամբողջ երկրով մեկ. այո, և ամեն մարդ պատրաստակամություն հայտնեց պատասխան տալ իր անձնական մեղքերի համար:

39 Հետևաբար, եղավ այնպես, որ նրանք խմբերով ի մի հավաքվեցին ողջ երկրում՝ տալու իրենց ձայնն այն բանի վերաբերյալ, թե ովքեր պետք է լինեին իրենց դատավորները՝ դատելու իրենց համաձայն այն «օրենքի, որը տրված էր նրանց. և նրանք չափազանց ուրախ էին Բազատության համար, որը շնորհվել էր իրենց:

40 Եվ նրանց սերն ուժեղացավ հանդեպ Մոսիան. այո, նրանք գնահատում էին նրան ավելի շատ, քան որևէ այլ մարդու. քանզի նրանք չէին նայում նրա վրա որպես բռնակալի, որն օգուտ էր փնտրում, այո, այն շահը, որն ապականում է հոգին. քանզի նա չէր բռնազանձել նրանց հարստությունները, ոչ էլ արյուն թափելով հաճույք ստացել. այլ նա հաստատել էր «խաղաղություն երկրում, և նա շնորհել էր իր ժողովրդին, որ նրանք ազատված լինեին ամեն ձևի ճորտությունից. ուստի, նրանք գնահատում էին նրան, այո, անչափ՝ չափից դուրս:

41 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք նշանակեցին «դատավորներ՝ կառավարելու իրենց վրա, կամ դատելու իրենց՝ ըստ օրենքի. և այս

նրանք արեցին ամբողջ երկրով մեկ:

42 Եվ եղավ այնպես, որ Ալման նշանակվեց՝ լինելու առաջին գլխավոր դատավորը, նա լինելով նաև քահանայապետը, նրա հայրը՝ պաշտոնը շնորհած լինելով նրան, և տված լինելով նրան պարտականությունները եկեղեցու բոլոր գործերի վերաբերյալ:

43 Եվ այսպիսով, եղավ այնպես, որ Ալման «քայլում էր Տիրոջ ուղիներում և պահում էր նրա պատվիրանները, և նա դատում էր արդար դատավճիռներ. և երկրով մեկ տիրում էր անընդմեջ խաղաղություն:

44 Եվ այսպես սկսվեց դատավորների կառավարումն ամբողջ Չարահեմվայի երկրով մեկ, ողջ ժողովրդի մեջ, ովքեր կոչվում էին Նեփիացիներ. և Ալման առաջին և գլխավոր դատավորն էր:

45 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ նրա հայրը մահացավ՝ լինելով ութսուններկու տարեկան, ապրած լինելով՝ կատարելու Աստծո պատվիրանները:

46 Եվ եղավ այնպես, որ Մոսիան նույնպես մահացավ, իր թագավորման երեսուներեքերորդ տարում՝ լինելով «վաթսուներեք տարեկան. լրացնելով ընդամենը հինգ հարյուրևինը տարիներ այն ժամանակից, երբ Լեքին թողեց Երուսաղեմը:

47 Եվ այսպես վերջացավ Նեփիի ժողովրդի վրա թագավորների թագավորումը. և այսպես վերջացան Ալմայի օրերը, որը նրանց եկեղեցու հիմնադիրն էր:

39ա Ալմա 1.14:
բ սո՛ւ Անկախություն:
40ա սո՛ւ Խաղաղարար:

41ա Մոսիա 29.11:
43ա սո՛ւ Քայլել, Քայլել
Աստծո հետ:

46ա Մոսիա 6.4:

ԱԼՄԱՅԻ ԳԻՐՔԸ

Պատմությունն Ալմայի, որն Ալմայի որդին էր՝ առաջին և գլխավոր դատավորը Նեփիի ժողովրդի վրա, և նաև քահանայապետը Եկեղեցու վրա: Մի պատմություն դատավորների կառավարման, և ժողովրդի մեջ պատերազմների ու հակառակությունների մասին: Եվ նաև մի պատմություն պատերազմի մասին. Նեփիացիների և Լամանացիների միջև, համաձայն Ալմայի՝ առաջին և գլխավոր դատավորի հիշատակարանի:

ԳԼՈՒԽ 1

Նեորն ուսուցանում է կեղծ վարդապետություններ, հիմնադրում է եկեղեցի, քահանանեցություն է անում և սպանում Գեղեղոնին – Նեորն իր հանցագործությունների համար մահվան է դատապարտվում – Քահանանեցություններ ու հալածանքներ են տարածվում ժողովրդի մեջ – Քահանաները պահում են իրենք իրենց, ժողովուրդը հոգ է տանում աղքատների համար, և Եկեղեցին բարգավաճում է: Մոտ 91–88թթ. Բ.ծ.ա.:

ԱՐԴ եղավ այնպես, որ Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման առաջին տարում, այս ժամանակից հետո, թագավոր Մոսիան ¹զնացել էր երկրի ողջ ճանապարհը, պատերազմած լինելով լավ պատերազմ, քայլելով ուղիղ՝ Աստծո առաջ, չթողնելով որևէ մեկին թագավորելու իր փոխարեն. այնուամենայնիվ, նա հաստատել էր օրենքներ, և դրանք ընդունվել էին ժողովրդի վողմից. հետևաբար, նրանք պարտադրված էին հետևել ²օրենքներին, որոնք նա ստեղծել էր:

2 Եվ եղավ այնպես, որ ատյանում Ալմայի կառավարման առաջին տարում, մի ³մարդ էր բերվել նրա առաջ՝ դատվելու, մի մարդ, որը հաղթանդամ էր ու ճանաչված իր մեծ ուժի պատճառով:

3 Եվ նա շրջել էր ժողովրդի մեջ՝ քարոզելով նրանց այն, ինչ նա ⁴անվանում էր Աստծո խոսք՝ ⁵հակադրվելով եկեղեցուն. հայտարարելով ժողովրդին, որ ամեն մի քահանա և ուսուցիչ պետք է դառնար ⁶հանրաճանաչ. և նրանք ⁷չպետք է աշխատեին իրենց ձեռքերով, այլ որ նրանք պետք է պահվեին ժողովրդի կողմից:

4 Եվ նա նաև վկայեց ժողովրդին, որ ողջ մարդկությունը կփրկվի վերջին օրը, և որ նրանք չպետք է վախենան կամ դողան, այլ որ նրանք կարող են բարձրացնել իրենց գլուխները և ցնծալ. քանզի Տերն է ստեղծել բոլոր մարդկանց, և նաև փրկագնել է բոլոր մարդկանց. և վերջում բոլոր մարդիկ պետք է ունենան հավերժական կյանք:

5 Եվ եղավ այնպես, որ նա այնքան սովորեցրեց այս բաները, որ շատերը հավատացին նրա խոսքերին, նույնիսկ այնքան շա-

[ԱԼՄԱ]
1 1ա Մոսիա 29.46:
բ Հարոմ 1.5,
Ալմա 4.16,

Հել. 4.22:
2ա Ալմա 1.15:
3ա Եգեկ. ԺԳ.3:
բ սուհ Հակաքիստոս:

գ Դուկ. 2.26,
1 Նեփի 22.23:
դ Մոսիա 18.24, 26, 275:

տերը, որ նրանք սկսեցին պահել նրան և փող տալ նրան:

6 Եվ նա սկսեց բարձրամտանալ իր սրտի հպարտությունից, և կրել շատ թանկարժեք հանդերձներ, այո, և նույնիսկ սկսեց իր քարոզչությանը համապատասխան մի «եկեղեցի հիմնել:

7 Եվ եղավ այնպես, երբ նա պատրաստվում էր քարոզել նրանց, ովքեր հավատում էին նրա խոսքերին, նա հանդիպեց մի մարդու, որը պատկանում էր Աստծո եկեղեցուն, այո, այսինքն՝ նրանց ուսուցիչներից մեկին. և նա սկսեց ասատիկ վիճել նրա հետ, որպեսզի կարողանար եկեղեցու ժողովրդին մոլորեցնել. բայց այդ մարդն ընդդիմացավ նրան՝ խրատելով նրան Աստծո «խոսքերով:

8 Արդ այդ մարդու անունը «Գեղեոն էր. և այդ նա էր, որ գործիք եղավ Աստծո ձեռքում Լիմբիի ժողովրդին ճորտությունից ազատելիս:

9 Արդ, որովհետև Գեղեոնն Աստծո խոսքով ընդդիմացավ նրան, նա զայրացավ Գեղեոնի վրա և քաշեց իր սուրն ու սկսեց զարկել նրան: Արդ, Գեղեոնը, կքված լինելով շատ տարիներից, հետևաբար ի վիճակի չեղավ ընդդիմանալ նրա հարվածներին, հետևաբար նա «սպանվեց սրով:

10 Եվ մարդը, որը սպանեց նրան, վերցվեց եկեղեցու ժողովրդի կողմից և բերվեց Ալմայի առջև՝ «դատվելու ըստ այն հանցագործությունների, որոնք նա գործել էր:

11 Եվ եղավ այնպես, որ նա կանգ-

նեց Ալմայի առջև և մեծ հանդըգնությամբ պաշտպանեց իրեն:

12 Բայց Ալման ասաց նրան. Ահա, այս առաջին անգամն է, որ «քահանանեցուն է մտցվել այս ժողովրդի մեջ: Եվ ահա, դու մեղավոր ես ոչ միայն քահանանեցության համար, այլ փորձել ես սրի միջոցով հարկադրել այն. և եթե քահանանեցություն հարկադրվի այս ժողովրդի մեջ, դա լիակատար կործանման կհասցնի նրանց:

13 Եվ դու թափել ես մի արդար մարդու արյունը, այո՛, մի մարդու, որն այս ժողովրդի մեջ շատ բարիք է արել. և եթե մենք խնայենք քեզ, նրա արյունը կգա մեզ վրա «վրեժխնդրության համար:

14 Հետևաբար, դու դատապարտվում ես մահվան, համաձայն այն օրենքի, որը տրվել է մեզ Մոսիայի՝ մեր վերջին թագավորի կողմից. և այն ընդունվել է այս ժողովրդի կողմից. հետևաբար, այս ժողովուրդը պետք է «հետևի օրենքին:

15 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք վերցրեցին նրան, և նրա անունը «Նեոր էր, և նրանք տարան նրան Մանթի բլրի գագաթը, և այնտեղ նրան ստիպեցին, կամ ավելի ճիշտ նա ընդունեց, երկնքի ու երկրի միջև, որ այն, ինչ նա սովորեցրել էր ժողովրդին, հակասում էր Աստծո խոսքին. և այնտեղ նա խայտառակ ^բմահ տարավ:

16 Սակայն, այս վերջ չդրեց երկրով մեկ քահանանեցության տարածմանը. քանզի կային շատերը, ովքեր սիրում էին աշխար-

6ա1 Նեփի 14.10:
7ա սո՛՛ Աստծո խոսքը:
8ա Մոսիա 20.17,
22.3:
9ա Ալմա 6.7:

10ա Մոսիա 29.42:
12ա2 Նեփի 26.29:
սո՛՛ Քահանանեցու-
թյուն:
13ա սո՛՛ Վրեժխնդրություն:

14ա սո՛՛ Գեռագույն
պատիժ:
15ա Ալմա 1.2:
բ Բ Օր. ԺԳ.1–9:

հի ունայն բաները, և նրանք առաջ գնացին՝ քարոզելով կեղծ վարդապետություններ. և այս նրանք արեցին հանուն «հարստությունների ու փառքի»:

17 Սակայն նրանք օրենքից վախի պատճառով չէին համարձակվում «ստել, չլինել թե դա իմացվեր, քանզի ստախոսները պատժվում էին. հետևաբար, նրանք ձևացնում էին, թե քարոզում էին համաձայն իրենց հավատքի. և արդ, օրենքը ոչ մի իշխանություն չէր կարող ունենալ որևէ մարդու վրա¹⁶ իր հավատքի համար:

18 Եվ նրանք օրենքից վախի պատճառով չէին համարձակվում «գողանալ, քանզի այդպիսիները պատժվում էին. ոչ համարձակվում էին նրանք կողոպտել, ոչ էլ սպանել, քանզի նա, ով¹⁷ սպանում էր, պատժվում էր¹⁸ մահովամբ:

19 Բայց եղավ այնպես, որ նրանք, ովքեր չէին պատկանում Աստծո եկեղեցուն, սկսեցին հալածել նրանց, որոնք պատկանում էին Աստծո եկեղեցուն, և իրենց վրա էին վերցրել Քրիստոսի անունը:

20 Այո, նրանք հալածում էին նրանց և վիրավորում նրանց ամեն ձևի խոսքերով, և այս, նրանց խոնարհության պատճառով. որովհետև նրանք իրենց սեփական աչքում հպարտ չէին, և որովհետև նրանք հաղորդում էին Աստծո խոսքը մեկը մյուսին առանց «փողի ու առանց գնի»:

21 Այժմ եկեղեցու ժողովրդի մեջ կար մի խիստ օրենք, որ եկեղե-

ցուն պատկանող որևէ մարդ չպետք է վեր կենար ու «հալածեր նրանց, ովքեր չէին պատկանում եկեղեցուն, և որ միմյանց միջև չպետք է լինել որևէ հալածամբ:

22 Սակայն նրանց մեջ կային շատերը, ովքեր սկսեցին հպարտանալ և սկսեցին տաքացած վիճել իրենց հակառակորդների հետ, նույնիսկ մինչև ծեծկռտուք. այո, նրանք բռնացքներով ծեծում էին մեկը մյուսին:

23 Արդ, դա Ալմայի կառավարման երկրորդ տարում էր, և այն մեծ չարչարանքների պատճառ էր եկեղեցու համար. այո, դա մեծ փորձության պատճառ էր եկեղեցու համար:

24 Քանզի շատերի սրտերը կարծրացած էին, և նրանց անունները¹⁹ «ջնջվեցին, այնպես որ նրանք այլևս չէին հիշվում Աստծո ժողովրդի մեջ: Եվ նաև շատերը ետ²⁰ քաշվեցին նրանց միջից:

25 Արդ, այս մի մեծ փորձություն էր նրանց համար, ովքեր ամուր էին կանգնած հավատքի մեջ, այնուամենայնիվ, նրանք հաստատուն էին և անխախտ Աստծո պատվիրանները պահելիս, և նրանք «համբերությամբ տանում էին իրենց վրա դիզված հալածամբը:

26 Եվ երբ Աստծո խոսքը ժողովրդին հաղորդելու համար քահանաները թողնում էին իրենց «աշխատանքը, ժողովուրդը նույնպես թողնում էր իր գործերը՝ լսելու Աստծո խոսքը: Եվ երբ քահանան

16ա սուր Հարստություններ.
Ունայն, Ունայնություն:
17ա սուր Ազնիվ,
Ազնվություն. Ստել:
բ Ալմա 30.7–12, ՀՀ 1.11:
18ա սուր Գողություն,
Գողանալ:

բ սուր Սպանություն:
գ սուր Գերագույն
պատիժ:
20ա Ես. ԾԵ.1–2:
21ա սուր Հալածել,
Հալածամբ:
24ա Ել. ԼԲ.33, Մոսիա 26.36,

Ալմա 6.3:
սուր Հեռացում:
բ Ալմա 46.7:
սուր Ուրացություն:
25ա սուր Համբերություն:
26ա Մոսիա 18.24, 26,
27.3–5:

հաղորդում էր նրանց Աստծո խոսքը, նրանք կրկին բոլորը ջանասիրաբար վերադառնում էին իրենց գործերին. և քահանան, իրեն վեր չգնահատելով իր ունկրնդիրներից, քանզի քարոզիչն ավելի լավը չէր, քան ունկնդիրը. ոչ էլ ուսուցիչն էր ինչ-որ չափով ավելի լավը, քան սովորողը, և այսպիսով նրանք բոլորը հավասար էին, և բոլորն աշխատում էին՝ յուրաքանչյուրն իր ուժի ^բհամաձայն:

27 Եվ նրանք իրենց ստացվածքից ^աբաժին էին հանում ^բաղքատին և կարիքավորին, հիվանդին և չարչարվածին՝ ամեն մարդ համաձայն նրա, ինչ ուներ. և նրանք չէին կրում թանկարժեք հանդերձներ, սակայն նրանք կոկիկ էին ու սիրունատես:

28 Եվ այսպես նրանք հաստատեցին եկեղեցու գործերը, և այսպես նրանք սկսեցին մոռցնալ անընդհատ խաղաղություն ունենալ, չնայած բոլոր իրենց հալածանքներին:

29 Եվ արդ, եկեղեցու կայունության պատճառով նրանք սկսեցին չափազանց ^ահարստանալ, ունենալով առատություն բոլոր բաների, ինչի կարիք որ ունեին՝ առատություն հոտերի ու մախիթների և ամեն տեսակի պարարտների, և մահ առատություն հատիկի և ոսկու և արծաթի և թանկարժեք բաների, և առատություն ^բմետաքսի և նրբահյուս բեհեզի և ամեն ձևի լավ, տնական գործվածքի:

30 Եվ այսպիսով, իրենց ^աբարեկեցիկ պայմաններում նրանք դուրս չէին քշում որևէ մեկին, ով ^բմերկ էր, կամ, որ քաղցած էր, կամ, որ պապակ էր, կամ, որ հիվանդ էր, կամ, որ կերակրված չէր. և նրանք չէին դնում իրենց սիրտը հարստության վրա. հետևաբար, նրանք բոլորի հանդեպ առատաձեռն էին՝ ինչպես ծերի, այնպես էլ երիտասարդի, ինչպես ճորտի, այնպես էլ ազատի, ինչպես տղամարդու, այնպես էլ կնոջ, ինչպես եկեղեցուց դուրս, այնպես էլ եկեղեցում, չունենալով ^գկողմնապահություն հանդեպ անձանց, ինչ վերաբերում էր նրանց, ովքեր գտնվում էին կարիքի մեջ:

31 Եվ այսպիսով, նրանք բարգավաճեցին և դարձան շատ ավելի ունևոր, քան նրանք, ովքեր չէին պատկանում իրենց եկեղեցուն:

32 Քանզի նրանք, ովքեր չէին պատկանում նրանց եկեղեցուն, իրենց տվել էին կախարդությունների և ^ակռապաշտության կամ ^բանգործության, ^գդատարկաբանությունների, ^դմախանձությունների և կռվի. կրելով թանկարժեք հանդերձներ, հպարտությունից ^եբարձրացած լինելով սեփական աչքում. հալածելով, ստելով, գողանալով, կողոպտելով, պոռնկություններ անելով և սպանելով, և ամեն ձևի ամբարշտություն. այնուամենայնիվ, օրենքն ուժի մեջ էր դրվում բոլոր նրանց վրա, ով-

26բ Մոսիա 4.27,
ՎևՌԻ 10.4:
27ա սուր Ողորմություններ,
Ողորմություններ
տալը:
բ Դուկ. ԺԸ.22,
Մոսիա 4.26,
ՎևՌԻ 42.29–31:

29ա սուր Հարստություններ:
բ Ալմա 4.6:
30ա Հակոբ 2.17–19:
բ սուր Աղքատ:
գ Ալմա 16.14,
ՎևՌԻ 1.35:
32ա սուր Կռապաշտություն:
բ սուր Ծուլյ, Ծուլություն:

գ սուր Չարախոսություն:
դ սուր Նախանձել:
ե Հակոբ 2.13,
Ալմա 31.25,
Մորմ. 8.28:
սուր Հպարտություն:

քեր զանցառում էին այն, այնքանով, որքանով դա հնարավոր էր:

33 Եվ եղավ այնպես, որ այսպիսով գործադրելով օրենքը նրանց վրա՝ ամեն մարդ ստանալով պատիժ համաձայն նրա, ինչ նա արել էր, նրանք դարձան ավելի հանգիստ, և չէին համարձակվում որևէ ամբարշտություն գործել, չլինի թե իմացվեր. հետևաբար, Նեփիի ժողովրդի մեջ մեծ խաղաղություն եղավ մինչև դատավորների կառավարման հինգերորդ տարին:

ԳԼՈՒԽ 2

Ամդիկին ջանում է թագավոր լինել և մերժվում է ժողովրդի ձայնով – Նրա հետևորդները նրան թագավոր են դարձնում – Ամդիկիացիները պատերազմում են Նեփիացիների հետ և պարտվում են – Լամանացիներն ու Ամդիկիացիները միավորում են ուժերը և պարտվում – Ալման սպանում է Ամդիկին: Մոտ 87թ. Բ.ծ.ա.:

Եւ եղավ այնպես՝ նրանց կառավարման հինգերորդ տարվա սկզբում ժողովրդի մեջ սկսեց լինել հակառակություն. քանի որ ոմն մի մարդ, կոչված լինելով Ամդիկի, նա լինելով մի շատ խորամանկ մարդ, այդ, մի իմաստուն մարդ, ինչ վերաբերում է աշխարհի իմաստությամբ, նա լինելով ըստ այն մարդու կարգի, որ սպանեց ¹Պեդեդնին սրով, որը մահվան դատապարտվեց օրենքի համաձայն,

2 Արդ, այս Ամդիկին իր խորամանկությամբ հեռու էր տարել շատ մարդկանց իր ետևից. նույնիսկ այնքան շատ, որ նրանք սկսեցին

լինել շատ հզոր. և նրանք սկսեցին ջանք թափել հաստատելու Ամդիկին թագավոր լինելու ժողովրդի վրա:

3 Եվ այս տագնապալի էր եկեղեցու ժողովրդի համար, և նաև բոլոր նրանց համար, որոնք հեռու չէին տարվել Ամդիկիի համոզմունքների ետևից. քանզի նրանք գիտեին, որ համաձայն իրենց օրենքի, այսպիսի բաները պետք է հաստատվեին ժողովրդի ²ձայնով:

4 Հետևաբար, եթե հնարավոր լիներ, որ Ամդիկին ձեռք բերեր ժողովրդի ձայնը, նա, լինելով մի ամբարիշտ մարդ, ³կգրկեր նրանց իրենց իրավունքներից և եկեղեցու արտոնություններից. քանզի դա էր նրա մտադրությունը՝ կործանել Աստծո եկեղեցին:

5 Եվ եղավ այնպես, որ ժողովուրդն ի մի հավաքվեց բոլոր երկրով մեկ, ամեն մարդ ըստ իր մտքի՝ լինելով Ամդիկին կողմ, թե դեմ, առանձին խմբերով, ունենալով մեծ վիճաբանություններ ու ապշեցուցիչ ⁴հակառակություններ մեկը մյուսի հետ:

6 Եվ այսպես, նրանք ի մի հավաքվեցին՝ տալու իրենց ձայներն այդ հարցի վերաբերյալ. և դրանք դրվեցին դատավորների առջև:

7 Եվ եղավ այնպես, որ ժողովրդի ձայնը եկավ Ամդիկիի դեմ, այնպես որ նա չդարձավ թագավոր ժողովրդի վրա:

8 Արդ, դա մեծ ուրախություն առաջացրեց նրանց սրտերում, ովքեր նրա դեմ էին. բայց Ամդիկին բարկության դրդեց նրանց, ովքեր իր կողմից էին, նրանց դեմ, ովքեր իր կողմից չէին:

9 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք

2 1ա Ալմա 1.8:
3ա Մոսիա 29.25–27,

Ալմա 4.16:
4ա Ալմա 10.19, Հել. 5.2:

5ա3 Նեփի 11.29:

ի մի հավաքվեցին և Ամոկիկին նվիրաբերեցին՝ լինելու իրենց թագավոր:

10 Արդ, երբ Ամոկիկին թագավոր դարձավ նրանց վրա, նա հրամայեց, որ նրանք զենք վերցնեին իրենց եղբայրների դեմ. և նա արեց դա, որպեսզի կարողանար նրանց իրեն ենթարկել:

11 Այժմ Ամոկիկի ժողովուրդը զանազանվում էր Ամոկիկի անունով՝ կոչված լինելով «Ամոկիկացիներ». և մնացածը կոչվում էին «Նեփիացիներ, կամ Աստծո ժողովուրդ»:

12 Հետևաբար, Նեփիացիները տեղյակ էին Ամոկիկացիների մտադրության մասին, և այդ պատճառով նրանք պատրաստվեցին հանդիպելու նրանց. այո, նրանք զինվեցին սրերով և թերով, աղեղներով և նետերով, քարերով և պարսատիկներով և բոլոր ձևի, ամեն տեսակի պատերազմի «զենքերով»:

13 Եվ այսպես, նրանք պատրաստ էին հանդիպելու Ամոկիկացիներին նրանց գալու ժամանակ: Եվ նրանց թվաքանակին համապատասխան նշանակվել էին զորապետեր, և ավելի բարձր զորապետեր, և գլխավոր զորապետեր:

14 Եվ եղավ այնպես, որ Ամոկիկին զինեց իր մարդկանց բոլոր ձևի, ամեն տեսակի պատերազմի զենքերով. և իր ժողովրդի վրա նա նաև նշանակեց կառավարիչներ ու ղեկավարներ առաջնորդելու նրանց՝ պատերազմելու իրենց եղբայրների դեմ:

15 Եվ եղավ այնպես, որ Ամոկիկացիները հասան Ամնիհու

բլրին, որը Սիդոն «գետից դեպի արևելք էր, որը հոսում էր Ջարահեմլայի թերակով, և այնտեղ նրանք սկսեցին պատերազմել Նեփիացիների հետ:

16 Այժմ Ալման լինելով Նեփիի ժողովրդի «գլխավոր դատավորը և կառավարիչը, ուստի նա վեր գնաց իր ժողովրդի հետ, այո, իր զորապետերի ու գլխավոր զորապետերի հետ, այո, իր զորքերի գլուխն անցած՝ ճակատամարտելու Ամոկիկացիների դեմ:

17 Եվ նրանք սկսեցին կոտորել Ամոկիկացիներին բլրի վրա՝ Սիդոնի արևելքում: Եվ Ամոկիկացիները կռվում էին Նեփիացիների դեմ մեծ ուժով, այնպես որ Նեփիացիներից շատերն ընկան Ամոկիկացիների առաջ:

18 Սակայն Տերը զորացրեց Նեփիացիների ձեռքը, այնպես որ նրանք կոտորեցին Ամոկիկացիներին մեծ կոտորածով, այնպես որ նրանք սկսեցին փախչել նրանց առաջից:

19 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփիացիները հետապնդեցին Ամոկիկացիներին ամբողջ այդ օրը և «կոտորեցին նրանց մեծ կոտորածով՝ այնչափ, որ Ամոկիկացիներից կային տասներկու հազար հինգ հարյուր երեսուններկու հոգի սպանված. իսկ Նեփիացիներից կային վեց հազար հինգ հարյուր վաթսուներկու հոգի սպանված:

20 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Ալման այլևս չկարողացավ հետապնդել Ամոկիկացիներին, նա կարգադրեց, որ իր մարդիկ խփեին իրենց վրանները Գեդեոնի

11ա Ալմա 3.4:
բ Հակոբ 1.13–14,
Մոսիա 25.12,

Ալմա 3.11:
12ա Մոսիա 10.8, Հել. 1.14:
15ա Ալմա 3.3:

բ Օմնի 1.13–15:
16ա Մոսիա 29.42:
19ա Ալմա 3.1–2, 26, 4.2:

“հովտում, հովիտը կոչված լինելով այն Գեդեոնի անունով, որը սպանվել էր սրով”²⁰ Նեոթի ձեռքով. և այս հովտում Նեփիացիները խփեցին իրենց վրանները՝ գիշերվա համար:

21 Եվ Ալման լրտեսներ ուղարկեց՝ հետևելու Ամդիկիացիներից մնացածին, որպեսզի կարողանար իմանալ նրանց ծրագրերի ու նրանց դավադրությունների մասին, որի միջոցով կկարողանար պաշտպանվել նրանց դեմ, որպեսզի կարողանար իր ժողովրդին պահպանել կործանվելուց:

22 Այսպիսով նրանք, ում նա դուրս էր ուղարկել հետևելու Ամդիկիացիների ճամբարին, կոչվում էին Ջերամ, և Ամնոր, և Մանթի, և Լիմեր. այդ նրանք էին, ովքեր դուրս գնացին իրենց մարդկանցով՝ հետևելու Ամդիկիացիների ճամբարին:

23 Եվ եղավ այնպես, որ հաջորդ օրը նրանք շատ հապճեպորեն վերադարձան Նեփիացիների ճամբարը, լինելով մեծապես ապշած, և ցնցված՝ սաստիկ վախից, ասելով.

24 Ահա, մենք հետևում էինք “Ամդիկիացիների ճամբարին և ի մեծ զարմանս մեզ, Միմոնի երկրում՝ Ջարահեմլայի երկրի վերևում, “Նեփիի երկրի ուղղությամբ, մենք տեսանք Լամանացիների մի ստվար զորք. և ահա, Ամդիկիացիները միացան նրանց.

25 Եվ նրանք մեր եղբայրների վրա են հասել այն երկրում. և նրանք փախչում են նրանց առջևից իրենց հոտերով և իրենց կանանցով և իրենց երեխաներով դեպի մեր քաղաքը. և եթե մենք

չաճապարենք, նրանք տեր կդառնան մեր քաղաքին և կկոտորեն մեր հայրերին, մեր կանանց ու մեր երեխաներին:

26 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփիի ժողովուրդը վերցրեց իր վրանները, և հեռացավ Գեդեոնի հովտից՝ դեպի իրենց քաղաքը, որը “Ջարահեմլայի քաղաքն էր:

27 Եվ ահա, երբ նրանք անցնում էին Սիդոն գետը, Լամանացիները, և Ամդիկիացիները, լինելով զրեթե այնքան “մեծաթիվ, ինչպես ծովի ավազը, եկան նրանց վրա՝ կործանելու նրանց:

28 Սակայն Նեփիացիները, “գորեղացված լինելով Տիրոջ ձեռքով, աղոթած լինելով զորությամբ առ նա, որ նա իրենց ազատեր իրենց թշնամիների ձեռքից, հետևաբար Տերը լսեց նրանց աղաղակները և զորեղացրեց նրանց, և Լամանացիներն ու Ամդիկիացիներն ընկան նրանց առաջ:

29 Եվ եղավ այնպես, որ Ալման կռվեց Ամդիկիի հետ սրով՝ դեմ առ դեմ. և նրանք կռվում էին ուժգնորեն մեկը մյուսի հետ:

30 Եվ եղավ այնպես, որ Ալման, լինելով Աստծո մի մարդ՝ մղված լինելով մեծ “հավատքով, գոչեց՝ ասելով. Ո՛վ Տեր, ողորմություն ունեցիր և խնայիր իմ կյանքը, որպեսզի ես մի գործիք լինեմ քո ձեռքում՝ փրկելու և պահպանելու այս ժողովրդին:

31 Այժմ, երբ Ալման ասաց այս խոսքերը, նա կրկին կռվեց Ամդիկիի հետ. և նա ուժեղացվեց, այնպես որ սրով սպանեց Ամդիկիին:

32 Եվ նա մահ կռվեց Լամանացիների թագավորի հետ, բայց

20ա Ալմա 6.7:

բ Ալմա 1.7–15, 14.16:

24ա Ալմա 3.4, 13–18:

բ 2 Նեփի 5.8:

26ա Օմնի 1.14, 18:

27ա Հայրում 1.6:

28ա Բ Օր. ԼԱ.6:

30ա ՍՈՒ Հավատք:

Լամանացիների թագավորը Ալմայի առաջից ետ փախավ և ուղարկեց իր պահապաններին՝ կռվելու Ալմայի հետ:

33 Իսկ Ալման, իր պահապաններով հանդերձ, կռվեց Լամանացիների թագավորի պահապանների հետ, մինչև սպանեց ու ետ քշեց նրանց:

34 Եվ այսպիսով, նա մաքրեց տարածքը կամ ավելի ճիշտ ափը, որը Սիդոն գետի արևմուտքում էր՝ Սիդոնի ջրերի մեջ գցելով Լամանացիների մարմինները, ովքեր սպանվել էին, որ այդպիսով նրա ժողովուրդը կարողանար տեղ ունենալ՝ անցնելու և կռվելու Լամանացիների ու Ամոփիացիների հետ Սիդոն գետի արևմտյան կողմում:

35 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք բոլորն անցել էին Սիդոն գետը, Լամանացիներն ու Ամոփիացիները սկսեցին նրանց առաջից փախչել, չնայած նրանք այնքան մեծաթիվ էին, որ նրանք չէին կարող հաշվվել:

36 Եվ նրանք փախան Նեփիացիների առաջից՝ դեպի անապատ, որը հյուսիս և արևմուտք էր, և հեռու՝ երկրի սահմաններից այն կողմ. և Նեփիացիները հետապնդեցին նրանց իրենց գործընկերների և սպանեցին նրանց:

37 Այո, նրանց դիմավորում էին ամեն կողմից, և սպանում, և քշում, մինչև նրանք ցրվեցին դեպի արևմուտք, և դեպի հյուսիս, մինչև նրանք հասան անապատին, որը կոչվում էր Հերմաունթս. և դա այն անապատի մասն էր, որը լցված էր վայրի ու անկշտում գազաններով:

38 Եվ եղավ այնպես, որ շատերն

իրենց վերքերից մեռան անապատում, և լավվեցին այդ գազանների ու մահ օդի անգղների կողմից. և նրանց ոսկորները գտան ու դիզեցին հողի վրա:

ԳԼՈՒԽ 3

Ամոփիացիները, մարգարեական խոսքի համաձայն, իրենց վրա նշան էին արել – Լամանացիներն անիծվել էին իրենց ապստամբության համար – Մարդիկ իրենք են բերում իրենց սեփական անեծքներն իրենց վրա – Նեփիացիները հաղթում են ևս մեկ Լամանական բանակի: Մոտ 87–86թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ այն Նեփիացիները, որոնք չէին «սպանվել պատերազմի զենքերով, թաղելով նրանց, ովքեր սպանվել էին,– արդ, սպանվածների հաշիվն անհաշվելի էր, նրանց հաշվի մեծության պատճառով,– հետո, երբ նրանք վերջացրել էին իրենց մեռելներին թաղելը, նրանք բոլորը վերադարձան դեպի իրենց հողերը, և իրենց տները, և իրենց կանայք, և իրենց երեխաները:

2 Արդ, բազում կանայք ու երեխաներ էին սրով կոտորվել, և մահ նրանց հոտերի ու նրանց մախիթների մեծ մասը. և մահ ավերվել էր նրանց հատիկի դաշտերի մեծ մասը, քանի որ դրանք ոտնակոխ էին արվել մարդկանց բազմությունների կողմից:

3 Եվ արդ, Լամանացիներից ու Ամոփիացիներից բոլոր նրանք, ովքեր սպանվել էին Սիդոն գետի ափին, գցվել էին Սիդոն գետի ջրերի մեջ. և ահա, նրանց ոսկոր-

ները ^բծովի խորքերում են, և դրանք բազում են:

4 Եվ ^աԱմդիկիացիները տարբերվում էին Նեփիացիներից, քանզի նրանք, Լամանացիների ձևով, իրենց վրա՝ ճակատներին, կարմիրով ^ննշան էին արել. սակայն նրանք չէին ածիլել իրենց գլուխները Լամանացիների պես:

5 Արդ, Լամանացիների գլուխներն ածիլված էին. և նրանք ^մմերկ էին, բացի մորթուց, որը գոտևորում էր նրանց կոնքերի շուրջը, և նաև նրանց զենք ու զրահից, որը գոտևորված էր նրանց շուրջը, նրանց աղեղներից և նրանց նետերից, նրանց քարերից և նրանց պարսատիկներից և այլն:

6 Եվ Լամանացիների մաշկը մուգ էր, համաձայն այն նշանի, որը դրված էր նրանց հայրերի վրա, որն ^աանեծք էր նրանց վրա՝ իրենց օրինազանցության և իրենց եղբայրների դեմ ապստամբության պատճառով, որոնք բաղկացած էին Նեփիից, Հակոբից, և Հովսեփից, և Սամից, որոնք արդար ու սուրբ մարդիկ էին:

7 Եվ նրանց եղբայրները ջանում էին կործանել նրանց, այդ պատճառով նրանք անիծված էին. և Տեր Աստված մի ^ննշան դրեց նրանց վրա, այո, Լամանի ու Լեմուելի, և նաև Իսմայելի զավակների, և Իսմայելացի կանանց վրա:

8 Եվ այս արվեց, որպեսզի նրանց սերունդը կարողանար տարբերվել իրենց եղբայրների սերնդից, որպեսզի դրա միջոցով Տեր Աստ-

ված կարողանար պահպանել իր ժողովրդին, որ նրանք չկարողանային ^ախառնվել և հավատալ քյուր ^աավանդություններին, որոնք նրանց կործանման կհասցնեին:

9 Եվ եղավ այնպես, որ ով որ խառնում էր իր սերունդը Լամանացիների սերնդի հետ, բերում էր նույն անեծքն իր սերնդի վրա:

10 Հետևաբար, ով որ թույլ էր տալիս իրեն՝ մոլորեցվելու Լամանացիների կողմից, դասվում էր այդ անվան տակ, և մի նշան էր դրվում նրա վրա:

11 Եվ եղավ այնպես, որ ովքեր չէին հավատում Լամանացիների ^աավանդությանը, այլ հավատում էին այն հիշատակարաններին, որոնք դուրս էին բերվել Երուսաղեմի հողից, և նաև իրենց հայրերի ավանդությանը, որոնք ճիշտ էին, ովքեր հավատում էին Աստծո պատվիրաններին և պահում էին դրանք, կոչվում էին Նեփիացիներ կամ Նեփիի ժողովուրդ, այդ ժամանակից ի վեր,

12 Եվ այդ նրանք են, ովքեր պահել են հիշատակարաններն իրենց ժողովրդի մասին, որոնք ^անշանաբիտ են, և նաև Լամանացի ժողովրդի մասին:

13 Այժմ մենք կվերադառնանք կրկին Ամդիկիացիներին, քանզի նրանք նույնպես մի ^ննշան էին դրել իրենց վրա. այո, նրանք նշան էին դրել իրենց վրա, այո, այսինքն՝ կարմիրով մի նշան՝ իրենց ճակատների վրա:

14 Այսպիսով, Աստծո խոսքը

3բ Ալմա 44.22:

4ա Ալմա 2.11:

բ Ալմա 3.13–19:

5ա Ենոկ 1.20,

Մոսիա 10.8,

Ալմա 42.18–21:

6ա2 Նեփի 5.21, 26.33:

սուր Անեծք, Անեծքներ:

7ա1 Նեփի 12.23:

8ա սուր Ամուսնություն,

Ամուսնանալ –

Միջհավատքային

ամուսնություն:

բ Մոսիա 10.11–18,

Ալմա 9.16:

11ա Ալմա 17.9–11:

12ա Մոսիա 1.6,

Եբեր 4.6–11:

13ա Ալմա 3.4:

կատարվում է, քանզի սրանք են այն խոսքերը, որոնք նա ասաց Նեփիին. Ահա, ես անիծել եմ Լամանացիներին, և ես մի նշան կդնեմ նրանց վրա, որպեսզի նրանք և նրանց սերունդը կարողանան առանձնացվել քեզանից և քո սերնդից, այս ժամանակից այսուհետև և հավիտյան, մինչև նրանք չապաշխարեն իրենց ամբարշտությունից և "դառնան դեպի ինձ, որպեսզի ես կարողանամ որոշմունքս ունենալ նրանց վրա:

15 Եվ բացի դրանից. Ես մի նշան կդնեմ նրա վրա, ով խառնում է իր սերունդը քո եղբայրների հետ, որպեսզի նրանք անիծված լինեն նույնպես:

16 Եվ բացի դրանից. Ես մի նշան կդնեմ նրա վրա, ով կռվում է ընդդեմ քեզ և քո սերնդի:

17 Եվ բացի դրանից, ես ասում եմ. նա, ով հեռանում է քեզանից, այլևս չպետք է կռվի քո սերունդը. և ես կօրհնեմ քեզ, և նրանց, ովքեր կկռվեն քո սերունդ, այսուհետև և հավիտյան. և սրանք էին Տիրոջ խոստումները Նեփիին ու նրա սերնդին:

18 Արդ, Ամդիկիացիները չգիտեին, որ նրանք իրականացնում էին Աստծո խոսքերը, երբ նրանք սկսեցին իրենց վրա նշան անել՝ իրենց ճակատներին. այնուամենայնիվ, նրանք դուրս էին եկել բացահայտ "ապստամբության ընդդեմ Աստծո. այդ պատճառով անհրաժեշտ էր, որ անեծքն ընկներ նրանց վրա:

19 Այժմ ես կկամենայի, որ դուք հասկանայիք, որ նրանք իրենք բեռեցին իրենց վրա անեծքը. և հենց

այդպես, ամեն մարդ, որ "անիծվում է, ինքն է բերում իր սեփական դատապարտությունն իր վրա:

20 Արդ եղավ այնպես, որ ոչ շատ օրեր անց այն ճակատամարտից, որը մղվել էր Լամանացիների ու Ամդիկիացիների կողմից՝ Ջարահեմլայի երկրում, որ Լամանացիների մեկ այլ բանակ կար, որ եկավ Նեփիի ժողովրդի վրա այդ "նույն տեղում, որտեղ առաջին բանակը հաճողիպել էր Ամդիկիացիներին:

21 Եվ եղավ այնպես, որ մի բանակ կար ուղարկված՝ դուրս քշելու նրանց իրենց երկրից:

22 Արդ, Ալման ինքը, "վերքից չարչարված լինելով, չգնաց վեր այս անգամ՝ ճակատամարտելու Լամանացիների դեմ.

23 Բայց նա ուղարկեց մի մեծաթիվ բանակ նրանց դեմ. և նրանք գնացին ու կոտորեցին Լամանացիներից շատերին ու քշեցին նրանցից մնացածին իրենց երկրի սահմաններից դուրս:

24 Եվ հետո նրանք կրկին վերադարձան և սկսեցին խաղաղություն հաստատել երկրում այլևս չանհանգստացվելով իրենց քնամիներնից մի առ ժամանակ:

25 Արդ, բոլոր այս բաներն արվեցին, այո, բոլոր այս պատերազմներն ու կռիվները սկսվեցին ու ավարտվեցին դատավորների կառավարման հինգերորդ տարում:

26 Եվ մեկ տարում հազարավոր ու տասնյակ հազարավոր հոգիներ ուղարկվեցին հավերժական աշխարհ, որպեսզի նրանք կարողանային հնձել իրենց "վարձքը՝ համաձայն իրենց գործերի,

14ա2 Նեփի 30.4–6:
18ա4 Նեփի 1.38:
սուր Ապստամբություն:

19ա2 Նեփի 5.21–25,
Ալմա 17.15:
20ա Ալմա 2.24:

22ա Ալմա 2.29–33:
26ա սուր Գործեր:

լինեին դրանք լավ, կամ լինեին դրանք վատ, հնձելու հավերժական երջանկություն կամ հավերժական թշվառություն, համաձայն այն ոգու, որին նրանք կամեցել էին հնազանդվել, լիներ դա լավ ոգի կամ վատը:

27 Բանգի ամեն մարդ ստանում է ՝ ավարձք նրանից, ում նա կամեցել է ՝ հնազանդվել, և դա՝ մարգարեության ոգու խոսքերի համաձայն. հետևաբար, թող դա լինի ճշմարտության համաձայն: Եվ այսպես վերջանում է դատավորների կառավարման հինգերորդ տարին:

ԳԼՈՒԽ 4

Ալման մկրտում է հազարավոր նորադարձների – Անօրինությունը մտնում է Եկեղեցին, և եկեղեցու առաջընթացը կասեցվում է – Նեփիան նշանակվում է գլխավոր դատավոր – Ալման որպես քահանայապետ, իրեն նվիրում է ծառայության: Մոտ 86–83թթ. Ք.ծ.ա.:

Արդ եղավ այնպես, Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման վեցերորդ տարում չկային ո՛չ կռիվներ, ո՛չ էլ պատերազմներ Չարահեմլայի ՝ երկրում.

2 Բայց ժողովուրդը չարչարված էր, այո, իրենց եղբայրների ՝ կորստի համար՝ մեծապես չարչարված, և նաև իրենց հոտերի ու նախիրների կորստի համար, և նաև իրենց հատիկի արտերի կորստի համար, որոնք ոտքի

տակ կոխկրտվել էին ու ավերվել Լամանացիների կողմից:

3 Եվ այնքան մեծ էին նրանց չարչարանքները, որ ամեն հոգի սգալու պատճառ ուներ. և նրանք հավատում էին, որ դրանք Աստծո դատաստաններն էին ուղարկված նրանց վրա՝ իրենց ամբարշտության և իրենց պղծությունների պատճառով. հետևաբար, նրանք զարթնեցվեցին ի հիշողություն իրենց պարտականությունների:

4 Եվ նրանք ավելի լիովին սկսեցին հաստատել եկեղեցին. այո, և շատերը ՝ մկրտվեցին Սիդոնի ջրերում և միավորվեցին Աստծո եկեղեցուն. այո, նրանք մկրտվեցին Ալմայի ձեռքով, որն իր հայր Ալմայի ձեռքով նվիրաբերվել էր, որպես ՝ քահանայապետ եկեղեցու ժողովրդի վրա:

5 Եվ եղավ այնպես, դատավորների կառավարման յոթերորդ տարում կային մոտավորապես երեք հազար հինգ հարյուր հոգի, որոնք միացան Աստծո ՝ եկեղեցուն ու մկրտվեցին: Եվ այսպես ավարտվեց Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման յոթերորդ տարին, և անընդհատ խաղաղություն եղավ այդ ողջ ժամանակաընթացքում:

6 Եվ եղավ այնպես, դատավորների կառավարման ութերորդ տարում, որ եկեղեցու ժողովուրդը սկսեց հպարտանալ իրենց անչափ մեծ ՝ հարստությունների պատճառով, և իրենց ՝ ընտիր մետաքսների, իրենց նրբափյուս բեհեզի և իրենց բազում հոտերի ու

27ա Մոսիա 2.31–33,
Ալմա 5.41–42:
բ Հռովմ. 2.16,
Հել. 14.29–31:
սո՛ւ Հնազանդություն,

Հնազանդ,
Հնազանդվել:
4 1ա Օմնի 1.12–19:
2ա Ալմա 2.19, 3.1–2, 26:
4ա Մոսիա 18.10–17:

բ Մոսիա 29.42:
5ա Մոսիա 25.18–23,
3 Նեփի 26.21:
6ա սո՛ւ Հարստություններ:
բ Ալմա 1.29:

նախիրների պատճառով, և իրենց ոսկու ու իրենց արծաթի, և ամեն ձևի թանկարժեք բաների, որոնք նրանք ձեռք էին բերել իրենց աշխատասիրության միջոցով. և բոլոր այս բաների համար նրանք հպարտությունից բարձրացել էին իրենց աչքում, քանզի սկսել էին կրել շատ թանկարժեք հանդերձներ:

7 Արդ, դա Ալմայի համար խիստ չարչարանքի պատճառ էր, այո, և ժողովրդից շատերի համար, որոնց Ալման ՝ճվիրաբերել էր՝ լինելու ուսուցիչներ և քահանաներ և երեցներ եկեղեցու վրա. այո, նրանցից շատերը դառնորեն վշտացած էին այն ամբարշտության համար, որը նրանք տեսնում էին՝ սկսել էր լինել իրենց ժողովրդի մեջ:

8 Քանզի նրանք տեսնում էին և մեծ դառնությամբ նկատում, որ եկեղեցու ժողովուրդը ՝հպարտությունից սկսել էր բարձրանալ իր աչքում, և դնել իր սիրտը հարըստությունների վրա ու աշխարհի ունայն բաների վրա, որ նրանք սկսել էին դառնալ արհամարհական մեկը մյուսի հանդեպ, և նրանք սկսել էին հալածել նրանց, ովքեր ՝չէին հավատում ըստ իրենց սեփական կամքի ու քմահաճույքի:

9 Եվ այսպես, դատավորների կառավարման այս ութերորդ տարում սկսեց լինել մեծ ՝հակառակություններ եկեղեցու ժողովրդի մեջ. այո, կային ՝նախանձություններ և պայքար և ռիս, հալածանքներ և հպարտություն, նույնիսկ

գերազանցելով հպարտությանը նրանց, ովքեր չէին պատկանում Աստծո եկեղեցուն:

10 Եվ այսպես, ավարտվեց դատավորների կառավարման ութերորդ տարին, և եկեղեցու ամբարշտությունը մեծ գայթակղության քար էր նրանց համար, ովքեր չէին պատկանում եկեղեցուն. և այսպես եկեղեցին սկսեց թերանալ իր առաջընթացի մեջ:

11 Եվ եղավ այնպես, իններորդ տարվա սկզբին, Ալման տեսավ եկեղեցու ամբարշտությունը, և նա տեսավ նաև, որ եկեղեցու ՝օրինակը սկսեց առաջնորդել նրանց, ովքեր անհավատներ էին՝ մի անօրեն արարքից դեպի մյուսը, այսպիսով, առաջ բերելով ժողովրդի կործանումը:

12 Այո, նա տեսավ մեծ անհավասարություն ժողովրդի մեջ, ոմանք՝ իրենց վեր բարձրացնելով իրենց հպարտությամբ, արհամարհելով մյուսներին, շոջելով իրենց մեջքը դեպի ՝կարիքավորն ու մերկը, և նրանց, ովքեր ՝քաղցած էին, և նրանց, ովքեր պապակ էին, և նրանց, ովքեր հիվանդ էին ու չարչարված:

13 Այսպիսով, սա ողբերի մեծ առիթ էր ժողովրդի մեջ, մինչդեռ մյուսները խոնարհեցնում էին իրենց՝ սատարելով նրանց, ովքեր իրենց սատարի կարիքն ունեին, ինչպես օրինակ, ՝բաժին հանելով իրենց ստացվածքից աղքատին և կարիքավորին, կերակրելով սովածներին և տանելով ամեն ձևի ՝չարչարանքներ ՝հանուն

7ա սուր Իշխանություն:
8ա սուր Հպարտություն.
Ունայն, Ունայնություն:
բ Ալմա 1.21:
9ա սուր Հակառակություն:

բ սուր Նախանձել:
11ա Բ Թագ. ԺԲ.14,
Ալմա 39.11:
12ա Ես. Գ.14, Հակոբ 2.17:
բ Մոսիա 4.26:

13ա սուր Ողորմություններ,
Ողորմություններ
տալը:
բ սուր Չախորդություն:
գ Բ Կոր. ԺԲ.10:

Քրիստոսի, որը գալու էր՝ համաձայն մարգարեության ոգու.

14 Ակնկալելով այդ օրվան, այսպիսով՝ պահպանելով իրենց մեղքերի մի թողություն. լցված լինելով մեծ Բուրախությամբ՝ մեռելների հարության պատճառով, համաձայն Հիսուս Քրիստոսի կամքի ու զորության, և մահվան կապանքներից ազատման:

15 Եվ արդ եղավ այնպես, որ Ալման, տեսնելով Աստծո խոնարհ հետևողների չարչարանքները և հալածանքները, որոնք կուտակվել էին նրանց վրա իր ժողովրդի մնացածի կողմից, և տեսնելով բոլոր նրանց՝ անհավասարությունը, սկսեց շատ դառնանալ. այնուամենայնիվ, Տիրոջ Հոգին չլքեց նրան:

16 Եվ նա ընտրեց մի իմաստուն մարդու, որը եկեղեցու երեցներից էր, և ըստ ժողովրդի՝ ծայնի, տվեց նրան իշխանություն, որ նա կարողանար ունենալ իշխանություն հաստատելու օրենքներ, համաձայն այն Բօրենքների, որոնք տրվել էին, և դնել դրանք ուժի մեջ՝ համաձայն մարդկանց ամբարդշտության ու հանցանքների:

17 Արդ, այս մարդու անունը Նեփիա էր, և նա նշանակվեց Պլխավոր դատավոր. և նա նստում էր դատավորի աթոռին՝ դատելու ու կառավարելու ժողովրդին:

18 Արդ, Ալման եկեղեցու վրա քահանայապետ լինելու պաշտոնը չշնորհեց նրան, այլ նա իրեն

պահեց քահանայապետի պաշտոնը. բայց դատավորի աթոռը նա հանձնեց Նեփիային:

19 Եվ այս նա արեց, որ ինքն անձամբ կարողանար առաջ գնալ իր ժողովրդի մեջ, կամ Նեփիի ժողովրդի մեջ, որպեսզի կարողանար քարոզել նրանց Աստծո Բխոսքը՝ զարթնեցնելու նրանց ի հիշողություն իրենց պարտականությունների, և որպեսզի նա կարողանար տապալել Աստծո խոսքով ողջ հպարտությունն ու նենգությունը, և բոլոր հակառակությունները, որոնք կային իր ժողովրդի մեջ՝ չտեսնելով որևէ ճանապարհ, որով նա կարող էր ուղղել նրանց, բացի պարզ վկայությամբ հակադրվելով ընդդեմ նրանց:

20 Եվ այսպես, Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման իններորդ տարվա սկզբում, Ալման հանձնեց դատավորի աթոռը Նեփիային, և ամբողջությամբ սահմանափակվեց Աստծո սուրբ կարգի Բարձրագույն քահանայությամբ, խոսքի վկայությամբ, համաձայն հայտնության և մարգարեության ոգու:

Խոսքերը, որոնք Ալման՝ Քահանայապետն ըստ Աստծո սուրբ կարգի, հաղորդեց ժողովրդին իրենց քաղաքներում ու գյուղերում, ողջ երկրով մեկ:

Ընդգրկելով գլուխ 5–ը:

14ա Մոսիա 4.12,
Ալմա 5.26–35:
սո՛ւ Արդարացում,
Արդարացնել:
բ սո՛ւ Ուրախություն:
15ա Վե՛ն 38.27, 49.20:
16ա Ալմա 2.3–7:

բ Ալմա 1.1, 14, 18:
17ա Ալմա 50.37:
19ա Ալմա 7.1:
բ Ալմա 31.5,
Վե՛ն 11.21–22:
գ Ենովս 1.23:
դ Մոսիա 1.17,

Հե՛լ. 12.3:
ե սո՛ւ Վկայություն:
20ա Ալմա 8.12:
բ Մոսիա 29.42,
Ալմա 5.3, 44, 49:

ԳԼՈՒԽ 5

Փրկություն ձեռք բերելու համար, մարդիկ պետք է ապաշխարեն ու պահեն պատվիրանները, վերստին ծնվեն, Զրիստոսի արյան միջոցով սրբեն իրենց հանդերձները, լինեն խոնարհ, հանեն իրենցից հպարտությունն ու նախանձությունը, և կատարեն արդարության գործեր – Բարի Հովիվը կանչում է իր ժողովրդին – Նրանք, ովքեր անում են չար գործեր, դևի զավակներն են – Ալման վկայում է իր վարդապետության ճշմարտացիության վերաբերյալ և պատվիրում մարդկանց ապաշխարել – Արդարների անունները կզրվեն կյանքի գրքում: Մոտ 83թ. Բ.ծ.ա.:

Արդ եղավ այնպես, որ Ալման սկսեց ՝ հաղորդել ՝ Աստծո խոսքը ժողովրդին, առաջինը՝ Ջարահենլայի երկրում, և այնտեղից՝ ողջ երկրով մեկ:

2 Եվ սրանք են այն խոսքերը, որոնք նա ասաց ժողովրդին՝ եկեղեցում, որը հիմնադրված էր Ջարահենլայի քաղաքում, ըստ իր սեփական հիշատակարանի՝ ասելով.

3 Ես՝ Ալմաս, ՝ անվիրաբերված լինելով իմ հոր՝ Ալմայի կողմից, ՝ քահանայապետ լինելու Աստծո եկեղեցու վրա, նա գործություն և ՝ իշխանություն ունենալով Աստծուց՝ անելու այս բաները, ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ նա սկսեց եկեղեցի հիմնադրել այն ՝ երկրում, որը Նեփիի սահմաններում էր. այո, այն երկրում, որը կոչվում

էր Մորմոնի երկիր. այո, և նա մկրտեց իր եղբայրներին Մորմոնի ջրերում:

4 Եվ ահա, ես ասում եմ ձեզ, նրանք Աստծո ողորմությամբ ու գործությամբ ՝ ազատվեցին թագավոր Նոյի մարդկանց ձեռքից:

5 Եվ ահա, դրանից հետո, նրանք բերվեցին ՝ ճորտության Լամանացիների ձեռքով՝ անապատում. այո, ես ասում եմ ձեզ, նրանք գերության մեջ էին, և Տերը կրկին ազատեց նրանց ՝ ճորտությունից՝ իր խոսքի գործությամբ. և մենք բերվեցինք այս երկիրը, և այստեղ մենք սկսեցինք հիմնադրել Աստծո եկեղեցին՝ այս երկրով մեկ նույնպես:

6 Եվ այժմ, ահա ես ասում եմ ձեզ, իմ եղբայրներ՝, դո՛ւք, որ պատկանում եք այս եկեղեցուն, արդյոք դուք հիշողության մեջ բավականաչափ պահպանե՞լ եք ձեր հայրերի գերությունը: Այո, և արդյոք դուք հիշողության մեջ բավականաչափ պահպանե՞լ եք նրա ողորմությունն ու երկայնամտությունը նրանց հանդեպ: Եվ բացի այդ, արդյոք դուք բավականաչափ պահպանե՞լ եք հիշողության մեջ, որ նա ազատել է նրանց հոգիները դժոխքից:

7 Ահա, նա փոխեց նրանց սրտերը. այո, նա զարթնեցրեց նրանց խորը քնից, և նրանք զարթնեցին առ Աստված: Ահա, նրանք խավարի մեջ էին. սակայն նրանց հոգիները լուսավորվեցին հավիտենական խոսքի լույսով. այո, նրանք օղակված էին մահվան

5 1ա Ալմա 4.19:
բ Ալմա 5.61:
3ա սո՛ր Կարգել, Կարգում:
բ Ալմա 4.4, 18, 20:

գ Մոսիա 18.13,
3 Նեփի 11.25:
դ Մոսիա 18.4,
3 Նեփի 5.12:

4ա Մոսիա 23.1-3:
5ա Մոսիա 23.37-39,
24.8-15:
բ Մոսիա 24.17:

«կապանքներով և դժոխքի շղթաներով, և մի հավիտենական կործանում էր սպասում նրանց:

8 Եվ արդ, ես հարցնում եմ ձեզ, իմ եղբայրներ, կործանվեցի՞ն նրանք: Ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ, նրանք չկործանվեցին:

9 Եվ դարձյալ ես հարցնում եմ՝ ջարդվեցի՞ն մահվան կապանքները, և դժոխքի շղթաները, որոնք օղակել էին նրանց, արձակվեցի՞ն դրանք: Ես ասում եմ ձեզ՝ Այո՛, դրանք արձակվեցին և նրանց հոգիները բացվեցին, և նրանք գովերգեցին քավիչ սերը: Եվ ես ասում եմ ձեզ, որ նրանք փրկված են:

10 Եվ արդ ես հարցնում եմ ձեզ՝ ի՞նչ պայմաններով են նրանք փրկվել: Այո, ի՞նչ հիմքեր ունեին նրանք հուսալու փրկության համար: Ի՞նչն է նրանց արձակված լինելու պատճառը մահվան կապանքներից, այո, և նաև դժոխքի շղթաներից:

11 Ահա ես կարող եմ ասել ձեզ՝ մի՞թե իմ հայր Ալման չհավատաց խոսքերին, որոնք հաղորդվեցին «Աբիմադիի բերանով: Եվ մի՞թե նա մի սուրբ մարգարե չէր: Մի՞թե նա չէր խոսում Աստծո խոսքերը, և իմ հայր Ալման հավատաց դրանց:

12 Եվ համաձայն իր հավատքի՝ մի հզոր փոփոխություն գործվեց նրա սրտում: Ահա ես ասում եմ ձեզ, որ այս բոլորը ճշմարիտ է:

13 Եվ ահա, նա «քարոզեց խոսքը

ձեր հայրերին, և մի հզոր փոփոխություն գործվեց նրանց սրտերում ևս, և նրանք խոնարհեցրին իրենց և դրեցին իրենց «վստահությունը ճշմարիտ ու «կենդանի Աստծո վրա: Եվ ահա, նրանք հավատարիմ էին մինչև «վերջ. այդ պատճառով նրանք փրկվեցին:

14 Եվ արդ ահա, ես հարցնում եմ ձեզ, եկեղեցու իմ եղբայրներ, «ծնվե՞լ եք դուք Աստծուց հոգևորապես: Ընդունե՞լ եք դուք նրա պատկերը ձեր դեմքին: Չգացե՞լ եք դուք այս հզոր փոփոխությունը ձեր սրտերում:

15 Արդյոք դուք գործադրո՞ւմ եք հավատք նրա փրկագնման նկատմամբ, ով «ստեղծել է ձեզ: Արդյոք ակնկալո՞ւմ եք դուք հավատքի աչքով և պատկերացնում այս մահկանացու մարմինն անմահության բարձրացված, և այս ապականությունն անապականության բարձրացված՝ կանգնելու Աստծո առաջ, «դատվելու համաձայն այն գործերի, որոնք արվել են մահկանացու մարմնում:

16 Ես ասում եմ ձեզ, կարո՞ղ եք դուք պատկերացնել ինքներդ ձեզ, որ դուք լսում եք Տիրոջ ձայնը ձեզ ասելիս այն օրը. Եկեք ինձ մոտ, դո՛ւք, «օրհնվածներ, քանզի ահա ձեր գործերն արդարության գործեր են եղել երկրի երեսին:

17 Թե՞ պատկերացնում եք ինքներդ ձեզ, որ կարող եք ստել

7ա Մոսիա 15.8:

բ Ալմա 12.11,

Վեռն 138.23:

10ա սո՛ւ Փրկություն,
Փրկագնման ծրագիր:

11ա Մոսիա 17.1–4:

12ա սո՛ւ Դարձի գալ,
Նորադարձ:

13ա Մոսիա 18.7:

բ սո՛ւ Ապավինել:

գ Մորմ. 9.28,

Վեռն 20.19:

դ սո՛ւ Համբերել:

14ա Մոսիա 27.24–27,

Ալմա 22.15:

սո՛ւ Վերստին ծնված,

Աստծուց ծնված:

բ Հռովմ. Ը.11–17,

Մոսիա 5.2,

Մովսես 6.65:

սո՛ւ Դարձի գալ,

Նորադարձ:

15ա սո՛ւ Ստեղծել,

Ստեղծում:

բ սո՛ւ Հարություն:

գ սո՛ւ Վերջին

դատաստան:

16ա Մատ. Ի.Ե.31–46:

Տիրոջն այն օրը և «ասել,– Տե՛ր, մեր գործերը եղել են արդար գործեր երկրի երեսին,– և որ նա կփրկի ձեզ:

18 Կամ այլ կերպ, կարո՞ղ եք պատկերացնել ձեզ Աստծո դատարանի առջև բերված, ձեր հոգիները մեղավորությամբ ու խղճի խայթով լցված, հիշողություն ունենալով ձեր բոլոր մեղավորության մասին, այո, կատարյալ «հիշողություն ձեր բոլոր ամբարշտության, այո, հիշողություն, որ դուք արհամարհել եք Աստծո պատվիրանները:

19 Ես ասում եմ ձեզ. կարո՞ղ եք այդ օրը վեր մայել Աստծուն անարատ սրտով ու մաքուր ձեռքերով: Ես ասում եմ ձեզ, կարո՞ղ եք դուք վեր մայել՝ Աստծո «պատկերը փորագրված ձեր դեմքին:

20 Ես ասում եմ ձեզ, կարո՞ղ եք մտածել փրկված լինելու մասին, երբ դուք հնազանդվել եք՝ դառնալու «հպատակներ դևին:

21 Ես ասում եմ ձեզ, դուք կիմանաք այդ օրը, որ դուք չեք կարող փրկվել, քանզի չի կարող ոչ մի մարդ «փրկված լինել մինչև նրա «հանդերձները լվացված չլինեն ճերմակ. այո, նրա հանդերձները պիտի «սրբվեն, մինչև դրանք մաքրվեն բոլոր բծերից, նրա արյամբ, ում մասին խոսվել է մեր հայրերի կողմից, որը պիտի գա փրկագնելու իր ժողովրդին իրենց մեղքերից:

22 Եվ արդ, ես հարցնում եմ ձեզ,

իմ եղբայրներ՝, ի՞նչպես կզգա ձեզանից որևէ մեկը, եթե կանգնի Աստծո դատարանի առջև՝ իր հանդերձները «արյամբ ու ամեն ձևի «կեղտոտությամբ բծոտված: Ահա, ի՞նչ կվկայեն այս բաները ձեր դեմ:

23 Ահա, մի՞թե դրանք չեն «վկայի, որ դուք մարդասպաններ եք, այո, և նաև, որ դուք մեղավոր եք ամեն ձևի ամբարշտության մեջ:

24 Ահա, իմ եղբայրներ՝, մի՞թե դուք ենթադրում եք, որ այդպիսի մեկը կարող է մի տեղ ունենալ՝ նստելու Աստծո արքայության մեջ՝ «Աբրահամի հետ, Իսահակի հետ և Հակոբի հետ, և նաև բոլոր սուրբ մարգարեների, որոնց հանդերձները սրբված են ու անբիծ՝ մաքուր ու ճերմակ:

25 Ես ասում եմ ձեզ. Ո՛չ. մինչև դուք չդարձնեք մեր Ստեղծողին ստախտս ի սկզբանե, կամ ենթադրեք, որ նա մի ստախտս է ի սկզբանե, դուք չեք կարող ենթադրել, որ նման բան կարող է տեղի ունենալ երկնքի արքայությունում. այլ նրանք պետք է դուրս գգվեն, քանզի նրանք դևի թագավորության «զավակներն են:

26 Եվ արդ, ահա ես ասում եմ ձեզ, իմ եղբայրներ, եթե դուք զգացել եք սրտի մի «փոփոխություն, և եթե դուք տրամադրված եք եղել երգելու քավիչ սիրո «երգը, ես կկամենայի հարցնել, այժմ դուք «ունե՞ք այդպիսի զգացում:

17ա 3 Նեփի 14.21–23:

18ա Եգեկ. Ի.43,
2 Նեփի 9.14,
Մոսիա 3.25,
Ալմա 11.43:

19ա Ա չովհ. Գ.1–3:

20ա Մոսիա 2.32:

21ա սուր Փրկություն:

բ 1 Նեփի 12.10,

Ալմա 13.11–13,

3 Նեփի 27.19–20:

գ սուր Ամարատ,
Ամարատություն:

22ա Ես. ԾԹ.3:

բ սուր Կեղտ,
Կեղտոտություն:

23ա Ես. ԾԹ.12:

24ա Ղուկ. ԺԳ.28:

25ա 2 Նեփի 9.9:

26ա սուր Գարձի գալ,
Նորադարձ:

բ Ալմա 26.13:

գ Մոսիա 4.12,
Վև.ՈՒ 20.31–34:

27 Քայլէ՞լ եք դուք՝ ձեզ «անա-
րատ պահելով Աստծո առաջ:
Կկարողանայի՞ք դուք ասել ձեռ-
մեջ, եթե դուք այս պահին կանչ-
վեիք մեռնելու, որ եղել եք բավա-
կանին Քիտնարի: Որ ձեր հան-
դերձները մաքրված և ճերմակ են
դարձված Բրիստոսի արյան մի-
ջոցով, որը կգա՝ Գիրկազնելու իր
ժողովրդին իրենց մեղքերից:

28 Ահա, արդյոք դուք զե՞րծ եք
«հպարտությունից: Ես ասում եմ
ձեզ՝ եթե ոչ, դուք պատրաստ չեք
հանդիպելու Աստծուն: Ահա դուք
պետք է պատրաստվեք արագ.
քանզի երկնքի արքայությունը
շուտով մոտենում է, և այդպիսի
մեկը չունի հավերժական կյանք:

29 Ահա ես ասում եմ, կա՞ ձեր
մեջ մեկը, որը զերծ չէ «նախան-
ծությունից: Ես ասում եմ ձեզ, որ
այդպիսի մեկը պատրաստ չէ. և ես
կկամենայի, որ նա արագ պատ-
րաստվեր, քանզի ժամը մոտ է՝
առ ձեռն, և նա չգիտի ժամանակը
երբ կգա. քանզի այդպիսի մեկը
չի համարվի անմեղ:

30 Եվ դարձյալ ես ասում եմ
ձեզ՝ կա՞ ձեր մեջ մեկը, որ «ծաղր
է անում իր եղբորը կամ որ հալա-
ծանքներ է դիզում նրա վրա:

31 Վա՛յ այդպիսի մեկին, քանզի
նա պատրաստ չէ, և ժամանակը
մոտ է, որ նա պետք է ապաշխարի,
այլապես նա չի կարող փրկվել:

32 Այո, այսինքն՝ վա՛յ ձեզ բոլո-

րիդ, անօրինություն «գործողնե՛ր.
ապաշխարե՛ք, ապաշխարե՛ք,
քանզի Տեր Աստված է խոսել այս:

33 Ահա նա ուղարկում է մի հրա-
վեր «բոլոր մարդկանց, քանզի
ողորմության Քազուկները մեկն-
ված են դեպի նրանց, և նա ասում
է. Ապաշխարե՛ք, և ես կընդունեմ
ձեզ:

34 Այո, նա ասում է. «Եկե՛ք ինձ
մոտ, և դուք կճաշակեք կենաց
ծառի Քպտից. այո՛, դուք կուտեք
և կխմեք կյանքի Գիացից ու ջրից
«անհատույց.

35 Այո՛, եկե՛ք ինձ մոտ և առաջ
բերեք արդարության գործեր, և
դուք չեք կտրվի ու կրակի մեջ
զգվի,

36 Քանզի, ահա, ժամանակը
մոտ է, որ ով որ «առաջ է բերում
ոչ բարի պտուղ, կամ ով որ չի
անում արդարության գործեր,
նույնը պատճառ ունի ոռնալու
ու ողբալու:

37 Ով դուք, անօրինություն գոր-
ծողներ. դո՛ւք, որ փքված եք
աշխարհի «ունայն բաներով,
դո՛ւք, որ ձևացրել եք, թե գիտեք
արդարության ուղիները, այնուա-
մենայնիվ, «մոլորվել եք՝ ինչպես
հովիվ չունեցող «ոչխարներ, չնա-
յած մի հովիվ «կանչել է ձեր ետևից
ու դեռ կանչում է ձեր ետևից, բայց
դուք չե՛ք կամենում «սականջ դնել
նրա ձայնին:

38 Ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ

27ա սուր Արդարացում,
Արդարացնել:

բ սուր Խոնարհի,
Խոնարհություն:

գ սուր Փրկագնել,
Փրկագնված,
Փրկագնում:

28ա սուր Հպարտություն:

29ա սուր Նախանձել:

30ա սուր Չարախոսություն:

32ա Մաղ. Ե.5:

33ա Ալմա 19.36,

3 Նեփի 18.25:

բ Հակոբ 6.5,
3 Նեփի 9.14:

34ա 2 Նեփի 26.24–28,

3 Նեփի 9.13–14:

բ 1 Նեփի 8.11, 15.36:

գ սուր Կյանքի հացը:

դ 2 Նեփի 9.50–51,

Ալմա 42.27:

36ա Մատ. Գ.10, Է.15–20,

3 Նեփի 14.19,

ՎեոՒ 97.7:

37ա սուր Ունայն,
Ունայնություն:

բ 2 Նեփի 12.5, 28.14,
Մոսիա 14.6:

գ Մատ. Թ.36:

դ Առակ. Ա.24–27,

Ես. ԿԵ.12:

ե Երեմ. ԻՁ.4–5,

Ալմա 10.6:

բարի ՝հովիվը կանչում է ձեզ. այո, և իր իսկ անունով է նա կանչում ձեզ, որն անունն է Քրիստոսի. և եթե դուք չեք կանչեցնում ՝ականջ դնել Պարի հովվի ձայնին՝ այն ՝անվանը, որով դուք կանչվում եք, ահա, դուք բարի հովվի ոչխարները չեք:

39 Եվ արդ, եթե դուք բարի հովվի ոչխարները չեք, ո՞ր ՝փարախից եք դուք: Ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ ՝ղևն է ձեր հովիվը, և դուք նրա փարախից եք. և այժմ ո՞վ կարող է ժխտել այս: Ահա, ես ասում եմ ձեզ, ով որ ժխտում է այս, Պատախոս է ու դևի ՝գավակ:

40 Քանզի ես ասում եմ ձեզ, որ ինչ որ ՝բարի է, գալիս է Աստուծոց, և ինչ որ չար է, գալիս է դևից:

41 Հետևաբար, եթե մարդ առաջ է բերում ՝բարի գործեր, նա ականջ է դնում բարի հովվի ձայնին, և նա հետևում է նրան. բայց ով, որ առաջ է բերում չար գործեր, նույնը դառնում է դևի ՝գավակ, քանզի նա ականջ է դնում նրա ձայնին ու հետևում նրան:

42 Եվ ով որ անում է այս, պետք է ստանա իր ՝վարձքը նրանից. հետևաբար, որպես իր ՝վարձք, նա ստանում է Պմահ, ինչ վերաբերում է արդարությանը պատկանող բաներին, լինելով մեռած բոլոր բարի գործերի համար:

43 Եվ արդ, իմ եղբայրներ, ես կկանենայի, որ դուք լսեիք ինձ,

քանի որ ես խոսում եմ իմ հոգու կորովով. քանզի ահա, ես խոսել եմ ձեզ հետ հստակորեն, որպեսզի դուք չկարողանաք սխալվել, կամ խոսել եմ Աստծո պատվիրանների համաձայն:

44 Քանզի ես կանչված եմ՝ խոսելու այս ձևով համաձայն Աստծո ՝սուրբ կարգի, որը Քրիստոս Հիսուսի մեջ է. այո, ինձ պատվիրված է կանգնել ու վկայել այս ժողովրդին այն բաները, որոնք խոսվել են մեր հայրերի կողմից, այն բաների վերաբերյալ, որոնք պիտի գան:

45 Եվ այս բոլորը չէ: Մի՞թե դուք կարծում եք, որ այս բաների մասին ես ինքս գիտեմ: Ահա, վկայում եմ ձեզ, որ ես ՝գիտեմ, որ այս բաները, որոնց մասին խոսել եմ, ճշմարիտ են: Եվ ի՞նչ եք դուք կարծում, ի՞նչպես ես գիտեմ դրանց հավաստիության մասին:

46 Ահա ես ասում եմ ձեզ՝ դրանք ՝հայտնի են դարձվել ինձ Աստծո Սուրբ Հոգու կողմից: Ահա, ես ՝ծոմ եմ պահել ու աղոթել շատ օրեր, որ ես ինքս կարողանայի իմանալ այս բաները: Եվ այժմ, ես ինքս գիտեմ, որ դրանք ճշմարիտ են. քանզի Տեր Աստված դրանք հայտնի դարձրեց ինձ Սուրբ Հոգու միջոցով. և դա Պհայտնության ոգին է, որն իմ մեջ է:

47 Եվ ավելին, ես ասում եմ ձեզ, որ դա այսպես է բացահայտվել

38ա սուր Բարի հովիվ:
բ Դև. ԻՁ.14–20,
ՎևՈԻ 101.7:
գ 3 Նեփի 15.24, 18.31:
դ Մոսիա 5.8,
Ալմա 34.38:
39ա Մաւ. 2.24,
Ղուկ. Ժ2.13:
բ Մոսիա 5.10:
սուր Դև.:

գ Ա Հովի. Բ.22:
դ 2 Նեփի 9.9:
40ա Օմնի 1.25, Եթեր 4.12,
Մոր. 7.12, 15–17:
41ա 3 Նեփի 14.16–20:
սուր Գործեր:
բ Մոսիա 16.3–5,
Ալմա 11.23:
42ա Ալմա 3.26–27,
ՎևՈԻ 29.45:

բ Հովմ. 2.23:
գ Հել. 14.16–18:
սուր Մահ հոգևոր:
44ա Ալմա 13.6:
45ա սուր Վկայություն:
46ա Ա Կոր. Բ.9–16:
բ սուր Ծոմ,
Ծոմապահություն:
գ սուր Հայտնություն:

ինձ, որ խոսքերը, որոնք ասվել են մեր հայրերի կողմից, ճշմարիտ են, այսպես իսկ, համաձայն մարգարեության ոգու, որն իմ մեջ է, որը նույնպես Աստծո Հոգու դրսևորմամբ է:

48 Ես ասում եմ ձեզ, որ ես ինքս գիտեմ, որ ինչը որ ես պիտի ասեմ ձեզ նրա վերաբերյալ, ինչը պիտի գա, ճշմարիտ է. և ես ասում եմ ձեզ, որ ես գիտեմ, որ Հիսուս Քրիստոսը պիտի գա, այո, Որդին՝ Հոր Միածինը, լի շնորհով, և ողորմությամբ, և ճշմարտությամբ: Եվ ասեալով նա է, որ գալիս է վեր առնելու աշխարհի մեղքերը, այո, յուրաքանչյուր մարդու մեղքերը, որը հաստատակամորեն հավատում է նրա անվանը:

49 Եվ արդ, ես ասում եմ ձեզ, որ սա է՝ Կարգը, ըստ որի ես կանչված եմ, այո, քարոզելու իմ սիրելի եղբայրներին, այո, և ամեն մեկին, որ բնակվում է այս երկրում. այո, քարոզելու բոլորին՝ և՛ ծերին, և՛ երիտասարդին, և՛ ճորտին, և՛ ազատին. այո, ես ասում եմ ձեզ՝ տարեցներին, և նաև միջա-հասակներին և աճող սերնդին. այո՛, աղաղակելով նրանց, որ նրանք պետք է ապաշխարեն և վերստին թժնվեն:

50 Այո, այսպես է ասում Հոգին. Ապաշխարեք, դուք, բոլոր աշխարհի ծայրեր, քանզի երկնքի արքայությունը շուտով մոտենում

է. այո, Աստծո Որդին գալու է իր փառքով, իր գործությամբ, վեհափառությամբ, հզորությամբ և տիրապետությամբ: Այո, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես ասում եմ ձեզ, որ Հոգին ասում է. Ահա, ողջ երկրքի թագավորի փառքը. և նաև երկնքի թագավորի, պիտի շատ շուտով դուրս շողա բոլոր մարդկանց զավակների մեջ:

51 Եվ նաև Հոգին ասում է ինձ, այո, գորեղ ծայնով աղաղակում է ինձ՝ ասելով. Առաջ գնա և ասա այս ժողովրդին. Ապաշխարեք, քանզի մինչև դուք չապաշխարեք, ոչ մի ձևով չեք կարող ժառանգել Երկնքի արքայությունը:

52 Եվ դարձյալ ես ասում եմ ձեզ, Հոգին ասում է. Ահա, Կյացինը դրված է ծառի արմատին. հետևաբար, ամեն ծառ, որ առաջ չի բերում բարի պտուղ, պիտի Կտրվի ու գցվի կրակը, այո, մի կրակ, որը չի կարող սպառվել, այսինքն՝ մի անմար կրակ: Ահա, և հիշե՛ք, Սուրբն է ասել այս:

53 Եվ արդ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես ասում եմ ձեզ, կարո՞ղ եք դուք դեմ կանգնել այս ասածներին. այո՛, կարո՞ղ եք մի կողմ դնել այս բաները, և չոտնակոխ անել Սուրբին. այո՛, կարո՞ղ եք ձեր սրտերի թիպարտությամբ փքվել. այո, մի՞թե դուք կշարունակեք թանկարժեք հանդերձներ կրել և ձեր սրտերը դնել աշխարհի

49a սուր Կանչ, Աստծո կողմից կանչված, Կոչում.
Քահանայություն:
բ սուր Վերստին ծնված, Աստծուց ծնված:
50a սուր Փառք. Հիսուս Քրիստոսի երկրորդ գալուստը:
բ Սաղ. ԻԴ,

Մատ. Բ.2,
Ղուկ. ԻԳ.2,
2 Նեփի 10.14,
ՎևոՒ 38.21–22,
128.22–23,
Մովսես 7.53:
սուր Հիսուս Քրիստոս, Աստծո արքայություն կամ Երկնքի արքայություն:

51a սուր Երկնք:
52a Ղուկ. Գ.9,
ՎևոՒ 97.7:
բ Հակոբ 5.46, 6.7,
3 Նեփի 27.11–12:
53a 1 Նեփի 19.7:
բ սուր Հպարտություն:
գ 2 Նեփի 28.11–14,
Մորմ. 8.36–39:

ունայն բաների վրա՝ ձեր "հարըստությունների վրա:

54 Այո, մի՞թե դուք կշարունակեք ենթադրել, որ դուք ավելի լավն եք, քան մեկ ուրիշը. այո՛, մի՞թե դուք կշարունակեք հալածանքը ձեր եղբայրների, ուլքեր խոնարհեցնում են իրենց ու քայլում ըստ Աստծո սուրբ կարգի, որով նրանք բերվել են այս եկեղեցին՝ "սրբագործված լինելով Սուրբ Հոգով, և նրանք առաջ են բերում գործեր, որոնք ապաշխարությանը վայել են,

55 Այո, և մի՞թե դուք կշարունակեք ձեր մեջքը դարձնել դեպի "աղքատը և կարիքավորը, և ետ պահել ձեր ստացվածքը նրանցից:

56 Եվ ի վերջո, դուք բոլո՞րդ, որ կշարունակեք ձեր ամբարշտության մեջ, ես ասում եմ ձեզ, որ այդ նրանք են, որոնք պիտի կտրվեն ու գցվեն կրակը, եթե նրանք արագ չապաշխարեն:

57 Եվ արդ, ես ասում եմ ձեզ, ձեզ բոլորիդ, որ ցանկանում եք հետևել "բարի հովվի ձայնին, դո՛ւրս եկեք ամբարիշտների միջից և Քա՛տ եղեք, և մի՛ դիպչեք նրանց անմաքուր բաներին. և ահա, նրանց անունները պիտի զնջվեն, որպեսզի ամբարիշտների անունները չհամրվեն արդարների անունների հետ, որպեսզի Աստծո խոսքը կարողանա իրագործվել, որն ասում է. Ամբարիշտների անունները չպետք է խառնվեն իմ ժողովրդի անունների հետ.

58 Քանզի, արդարների անուններ-

ընդ պիտի գրվեն կյանքի "գրքում, և նրանց ես կշնորհեմ ժառանգություն՝ իմ աջ կողմում: Եվ այժմ, իմ եղբայրներ՛ր, ի՞նչ ունեք դուք սրա դեմ ասելու: Ես ասում եմ ձեզ, եթե դուք խոսեք սրա դեմ, դա նշանակություն չունի, քանզի Աստծո խոսքը պետք է իրագործվի:

59 Քանզի, ո՞ր հովիվը ձեր միջից ունենալով շատ ոչխարներ, չի հսկում նրանց վրա, որպեսզի գայլեր չմտնեն ու չհոշոտեն իր հոտը: Եվ, ահա, եթե գայլ է մտնում նրա հոտը, մի՞թե նա դուրս չի բշում դրան: Այո, և ի վերջո, եթե նա կարողանա, կկործանի նրան:

60 Եվ արդ, ես ասում եմ ձեզ, որ բարի հովիվը կանչում է ձեր ետևից, և եթե դուք ականջ դնեք նրա ձայնին, նա կբերի ձեզ իր փարախը, և դուք նրա ոչխարներն եք. և նա պատվիրում է ձեզ, որ դուք թույլ չտաք ոչ մի գիշատիչ գայլի՝ մտնելու ձեր մեջ, որպեսզի դուք չկործանվեք:

61 Եվ արդ, ես՝ Ամաս, պատվիրում եմ ձեզ, լեզվով "նրա, ով պատվիրել է ինձ, որ դուք հետևեք, որ կատարեք այն խոսքերը, որոնք ես ասել եմ ձեզ:

62 Ես խոսում եմ հրամանի ձևով ձեզ հետ, որ պատկանում եք եկեղեցուն. իսկ նրանց հետ, ուլքեր չեն պատկանում եկեղեցուն, խոսում եմ հրավերի ձևով՝ ասելով. Եկե՛ք և մկրտվե՛ք ապաշխարության համար, որպեսզի դուք մույնպես կարողանաք լինել ճաշակողներ կենաց "ծառի պտղից:

53դ Սաղ. ԿԲ.10,
ՎԼՈՒ 56.16–18:
54ա սո՛ւ Սրբագործում:
55ա Սաղ. ԸԹ.15–16,
Հակոբ 2.17,
Հել. 6.39–40:

57ա սո՛ւ Բարի հովիվ:
բ Եզր. 2.21, Թ.1,
Նեեմ. Թ.2,
Բ Թես. Գ.6,
ՎԼՈՒ 133.5, 14:
գ Բ Օր. ԻԹ.20,

Մոր. 6.7,
ՎԼՈՒ 20.8:
58ա սո՛ւ Կյանքի գիրք:
61ա Ալմա 5.44:
62ա 1 Նեփի 8.10, 11.21–23:

ԳԼՈՒԽ 6

Զարահեմլայի Եկեղեցին մաքրվում է և կարգավորվում – Ալման գնում է Գեղեռն՝ քարոզելու: Մոտ 83թ. Բ.ծ.ա.:

Եւ արդ, եղավ այնպես, որ հետո, երբ Ալման վերջ դրեց խոսելուն եկեղեցու ժողովրդի համար, որը հիմնադրված էր Զարահեմլայի քաղաքում, նա քահանաներ ու չորս երեցներ թկարգեց, զեռնադրելով ըստ Աստծո կարգի, որ նախագահեն և ղեկեն եկեղեցու վրա:

2 Եվ եղավ այնպես, որ ովքեր չէին պատկանում եկեղեցուն, որոնք ապաշխարեցին իրենց մեղքերից, չմկրտվեցին ապաշխարության համար և ընդունվեցին եկեղեցի:

3 Եվ նաև եղավ այնպես, որ ովքեր որ պատկանում էին եկեղեցուն, որոնք չէին ապաշխարում իրենց ամբարշտությունից և խոնարհեցնում իրենց Աստծո առաջ, ես նկատի ունեմ նրանց, ովքեր բարձրամտացած էին իրենց սրտերի թխարտությունից, այդպիսիները մերժվեցին, և նրանց անունները զնջվեցին, որպեսզի նրանց անունները չհամարվեին արդարների թվում:

4 Եվ այսպես նրանք սկսեցին հաստատել եկեղեցու կարգը Զարահեմլա քաղաքում:

5 Արդ, ես կկամենայի, որ դուք հասկանայիք, որ Աստծո խոսքն ազատ էր բոլորի համար, այնպես որ ոչ ոք զրկված չէր արտոնություն:

նից ժողովվելու միասին՝ լսելու Աստծո խոսքը:

6 Այնուամենայնիվ, Աստծո գավակներին պատվիրված էր, որ նրանք հավաքվեին միասին հաճախ, և միանային թծոնով ու զորավոր աղոթքով, այն հոգիների բարօրության համար, ովքեր չգիտեին Աստծուն:

7 Եվ արդ եղավ այնպես, որ երբ Ալման արեց այս կանոնակարգումները, նա հեռացավ նրանցից, այո, եկեղեցուց, որը Զարահեմլա քաղաքում էր, և Սիդոն գետի վրայով անցավ արևելյան կողմը՝ դեպի Գեղեռնի ինովիտը, այնտեղ լինելով կառուցված մի քաղաք, որը կոչվում էր Գեղեռնի քաղաք, որը մի դաշտավայրում էր, որը կոչվում էր Գեղեռն, կոչված լինելով այն մարդու անունով, որը թսպանվել էր Նեորի ձեռքով՝ սրով:

8 Եվ Ալման գնաց և սկսեց հայտարարել Աստծո խոսքը եկեղեցուն, որը հիմնադրված էր Գեղեռնի հովտում, համաձայն ճշմարտության խոսքի հայտնության, որը խոսվել էր իր հայրերի կողմից, և համաձայն մարգարեության ոգու, որը նրա մեջ էր, համաձայն Հիսուս Քրիստոսի՝ Աստծո Որդու՝ վկայության, որը պիտի զար փրկագնելու իր ժողովրդին իրենց մեղքերից, և սուրբ կարգի, որով նա կանչված էր: Եվ այսպես է այդ զրկված: Ամեն:

Ալմայի խոսքերը, որոնք նա հաղորդեց Գեղեռնի ժողովրդին՝

6 1ա սուր Երեց:

բ սուր Կարգել, Կարգում:

գ սուր Զեռնադրություն:

դ ՎԼՈՒ 52.39:

2ա սուր Սկրտություն,
Սկրտել:

3ա Մոսիա 26.6:

բ սուր Հպարտություն:

գ Ել. ԼԲ.33,

Մոսիա 26.36,

Ալմա 1.24, 5.57–58:
սուր Հեռացում:

6ա սուր Ծոմ, Ծոմապահություն:

7ա Ալմա 2.20:

բ Ալմա 1.9:

8ա Հայտ. ԺԹ.10:

համաձայն իր սեփական հիշատակարանի:

Ընդգրկելով գլուխ 7-ը:

ԳԼՈՒԽ 7

Քրիստոսը կծնվի Մարիամից – Նա կարձակի մահվան կապանքները և վեր կառնի իր ժողովրդի մեղքերը – Նրանք, ովքեր ապաշխարում են, մկրտվում և պահում են պատվիրանները, կունենան հավերժական կյանք – Կեղտոտությունը չի կարող ժառանգել Աստծո արքայությունը – Համեստություն, հավատք, հույս և գթություն է պահանջվում: Մոտ 83թ. Ք.ծ.ա.:

Ահ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, տեսնելով, որ ինձ թույլ տրվեց գալ ձեզ մոտ, հետևաբար ես փորձում եմ "դիմել ձեզ իմ լեզվով. այո, իմ իսկ բերանով՝ տեսնելով, որ սա առաջին անգամն է, որ ես խոսում եմ իմ բերանի խոսքերով, ես ամբողջովին զամված լինելով ^բդատավորի աթոռին, ունեցած լինելով շատ գործեր, այնպես որ ես չէի կարողանում գալ ձեզ մոտ:

2 Եվ նույնիսկ ես չէի կարողանա գալ այժմ՝ այս անգամ, եթե չլիներ այնպես, որ դատավորի աթոռը "տրվեր մեկ ուրիշի, կառավարելու իմ փոխարեն. և Տերը մեծ ողորմությամբ շնորհեց, որ ես գալի ձեզ մոտ:

3 Եվ, ահա ես եկել եմ, ունենալով մեծ հույսեր և սաստիկ ցանկություն, որ ես գտնեի, որ դուք խոնարհեցրել էիք ձեզ Աստծո առաջ, և որ դուք շարունակել էիք աղաչելը նրա շնորհի համար, որ ես

գտնեի, որ դուք անարատ էիք նրա առաջ, որ ես գտնեի, որ դուք այն սոսկալի երկրնորանքի մեջ չէիք, որում մեր եղբայրներն էին Չարահեմլայում:

4 Բայց օրհնված լինի Աստծո անունը, որ նա տվել է ինձ իմանալու, այո, տվել է ինձ անչափ մեծ ուրախություն իմանալու, որ նրանք կրկին հաստատված են նրա արդարության ուղու վրա:

5 Եվ ես հուսով եմ, համաձայն Աստծո Հոգու, որն իմ մեջ է, որ ես պետք է նաև ունենամ ուրախություն ձեզ համար. սակայն ես չեմ ցանկանում, որ իմ ուրախությունը ձեզ համար գա այսքան շատ չարչարանքների ու տառապանքի միջոցով, որ ես ունեցել եմ այդ եղբայրների համար Չարահեմլայում, քանզի ահա, իմ ուրախությունը նրանց համար եկավ շատ չարչարանքի ու տառապանքի միջոցով անցնելուց հետո:

6 Բայց ահա, ես հուսով եմ, որ դուք այնքան մեծ անհավատության մի վիճակում չեք, որքան ձեր եղբայրներն էին. ես հուսով եմ, որ դուք բարձրամտացած չեք ձեր սրտերի հպարտությունից. այո, ես հուսով եմ, որ դուք ձեր սրտերը չեք դրել հարստությունների ու աշխարհի ունայն բաների վրա. այո, ես հուսով եմ, որ դուք չեք երկրպագում "կուռքերի, այլ որ դուք երկրպագում եք ճշմարիտ ու ^բկենդանի Աստծուն, և որ դուք, հավիտենական հավատքով, ակրնկալում եք ձեր մեղքերի թողությունը, որը պիտի գա:

7 Զանգի, ահա ես ասում եմ ձեզ, կան շատ բաներ, որ պետք է գան. և ահա կա մի բան, որն ավելի մեծ

7 1ա Ալմա 4.19:
բ Մոսիա 29.42:

2ա Ալմա 4.16-18:
6ա2 Նեֆի 9.37, Հել. 6.31:

բ Դան. 2.26:

կարևորության է, քան մնացած բոլորը, քանզի ահա, ^աժամանակը հեռու հեռվում չէ, երբ Քավիչը կգա ու կապրի իր ժողովրդի մեջ:

8 Ահա ես չեմ ասում, որ նա կգա մեր մեջ իր մահկանացու տաղավարում բնակվելու ժամանակ. քանզի, ահա Հոգին չի ասել ինձ, որ դա այդպես պիտի լինի: Այժմ, ինչ վերաբերում է այս բանին, ես չգիտեմ. բայց այսքանը ես գիտեմ, որ Տեր Աստված ունի գործություն՝ անելու բոլոր բաները, որոնք իր խոսքի համաձայն են:

9 Բայց ահա, Հոգին ասել է ինձ այսքանը՝ ասելով. Աղաղակի՛ր առ այս ժողովուրդը՝ ասելով. ^աԱպաշխարե՛ք և պատրաստե՛ք Տիրոջ ճանապարհը, և քայլե՛ք նրա շավիղներում, որոնք ուղիղ են. քանզի, ահա երկնքի արքայությունը մոտ է, և Աստծո Որդին ^բգալիս է երկրի երեսի վրա:

10 Եվ ահա, նա պետք է ^ածնվի ^բՄարիամից, Երուսաղեմի մոտ, որը մեր նախահայրերի ^գերկիրն է, նա լինելով ^դԵլույս, արժանավոր և ընտրյալ անոթ, որը պիտի լինի հովանիով ծածկված, և ^եհղիանա Սուրբ Հոգու գործությամբ, և բերի մի որդի, այո, այսինքն՝ Աստծո Որդուն:

11 Եվ նա պիտի գնա առաջ՝ տանելով ցավեր և ^աչարչարանքներ, և փորձություններ ամեն տեսակի. և դա՝ որպեսզի խոսքը կարողանա

իրագործվել, որն ասում է. նա վեր կառնի իր վրա իր ժողովրդի ցավերն ու հիվանդությունները:

12 Եվ նա իր վրա վեր կառնի ^ամահ, որ կարողանա արձակել մահվան կապանքները, որոնք կապում են իր ժողովրդին. և նա իր վրա վեր կառնի նրանց թուլությունները, որպեսզի նրա սիրտը լցվի ողորմությամբ, ըստ մարմնի, որպեսզի նա կարողանա իմանալ, ըստ մարմնի, ինչպես ^բսատարել իր ժողովրդին՝ ըստ նրանց թուլությունների:

13 Արդ, Հոգին ^ագիտի բոլոր բաները. այնուամենայնիվ, Աստծո Որդին տառապում է ըստ մարմնի, որպեսզի վեր ^բառնի իր վրա իր ժողովրդի մեղքերը, որ նա կարողանա ջնջել նրանց օրինազանցությունները՝ համաձայն իր ազատման գործության. և այժմ, ահա սա է վկայությունը, որն իմ մեջ է:

14 Արդ, ես ասում եմ ձեզ, որ դուք պետք է ապաշխարեք և վերստին ^ածնվեք, քանզի Հոգին ասում է՝ եթե դուք չծնվեք վերստին, դուք չեք կարող ժառանգել երկնքի արքայությունը. հետևաբար, եկեք և մկրտվեք ապաշխարության համար, որպեսզի կարողանաք լվացված լինել ձեր մեղքերից, որպեսզի կարողանաք ունենալ հավատք առ Աստծո Գառը, որը վեր է առնում աշխարհի մեղքը, որը հզոր է

7ա Ավմա 9.26:

9ա Մատ. Գ.2–4,

Ավմա 9.25:

բ Մոսիա 3.5, 7.27,

15.1–2:

10ա Ես. Է.14,

Դուկ. Ա.27:

բ Մոսիա 3.8:

սուր Մարիամ՝ Հիսուսի մայրը:

գ Ա Մն. Թ.3, Բ Մն. ԺԵ.9,

1 Նեփի 1.4,

3 Նեփի 20.29:

դ 1 Նեփի 11.13–21:

ե Մատ. Ա.20,

Մոսիա 15.3:

11ա Ես. ԾԳ.3–5,

Մոսիա 14.3–5:

12ա 2 Նեփի 2.8,

Ավմա 12.24–25:

սուր Խաչելություն:

բ Եբր. Բ.18, 4.15,

ՎևոՒ 62.1:

13ա սուր Աստված,

Աստվածագլուխ:

բ Մոսիա 15.12:

սուր Քավել,

Քավություն:

14ա սուր Վերստին ծնված,

Աստուծո ծնված:

փրկելու ու ամեն անարդարությունից սրբելու:

15 Այո, ես ասում եմ ձեզ՝ եկեք և մի վախեցեք, և մի կողմ դրեք ամեն մեղք, որը հեշտորեն «պաշարում է ձեզ, որը կապում է ձեզ, որ կործանի, այո, եկեք ու գնացեք առաջ, և ցույց տվեք ձեր Աստծուն, որ դուք հոժար եք ապաշխարել ձեր մեղքերից և մտնել ուխտի մեջ նրա հետ՝ պահելու նրա պատվիրանները, և ապացուցեք դա նրան այս օրը՝ մտնելով մկրտության ջրերը:

16 Եվ ով որ անի այս, և այնուհետև պահի Աստծո պատվիրանները, նույնը կհիշի, որ ես ասում եմ նրան, այո, նա կհիշի, որ ես ասել եմ նրան՝ նա պիտի ունենա հավերժական կյանք, ըստ Սուրբ Հոգու վկայության, որը վկայում է իմ մեջ:

17 Եվ արդ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, հավատո՞ւմ եք դուք այս բաներին: Ահա ես ասում եմ ձեզ, այո, ես գիտեմ, որ դուք հավատում եք դրանց. և ուղին, որով ես գիտեմ, որ դուք հավատում եք դրանց, Հոգու դրսևորման միջոցով է, որն իմ մեջ է: Եվ այժմ, որովհետև ձեր հավատքն ուժեղ է դրանց վերաբերյալ, այո, այն բաների վերաբերյալ, որոնք ես խոսել եմ, մեծ է իմ ուրախությունը:

18 Քանզի ես ասացի ձեզ սկզբում, որ ունեի մեծ ցանկություն, որ դուք չլինեիք երկրնորանքի վիճակում, ինչպես ձեր եղբայրները, նմանապես ես գտա, որ իմ իղձերը բավարարված են:

19 Քանզի ես զգում եմ, որ դուք արդարության շավիղներում եք. ես զգում եմ, որ դուք այն շավիղում եք, որը տանում է դեպի Աստծո արքայություն. այո, ես զգում եմ, որ դուք ուղիղ եք անում նրա «շավիղները:

20 Ես զգում եմ, որ դա հայտնի է դարձվել ձեզ նրա խոսքի վկայությամբ, որ նա չի կարող «քայլել ծուռ շավիղներում. ոչ էլ նա շեղվում է նրանից, ինչ նա ասել է. ոչ էլ նա դարձումի շուրջ իսկ ունի աջից դեպի ձախ, կամ նրանից, ինչը ճիշտ է, դեպի այն, ինչը սխալ է. հետևաբար, նրա ընթացքը մի հավերժական շրջան է:

21 Եվ նա չի բնակվում «անսուրբ տաճարներում. ոչ էլ կարող է կեղտոտությունը կամ որևէ բան, որն անմաքուր է, ընդունվել Աստծո արքայությունում. հետևաբար ես ասում եմ ձեզ՝ ժամանակը պիտի գա, այո, և դա պիտի լինի վերջին օրը, որ նա, ով «կեղտոտ է, պիտի մնա իր կեղտոտության մեջ:

22 Եվ արդ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես ասացի այս բաները ձեզ, որ ես կարողանայի զարթնեցնել ձեզ ի զգացումն ձեր պարտականության առ Աստված, որպեսզի դուք կարողանաք քայլել անառատ նրա առաջ, որպեսզի դուք կարողանաք քայլել Աստծո սուրբ կարգին համապատասխան, ըստ որի դուք ընդունվել եք:

23 Եվ արդ, ես կկամենայի, որ դուք լինեիք «խոնարհ, և լինեիք հիւ ու մեղմ. մատչելի աղերսելու համար. լի համբերությամբ ու

15ա2 Նեփի 4.18:
19ա Մատ. 9.3:
20ա1 Նեփի 10.19,
Ալմա 37.12,
ՎեոՒ 3.2:

21ա Ա Կոր. 9.16–17, 2.19,
Մոսիա 2.37,
Ալմա 34.36:
բ 1 Նեփի 15.33–35,
2 Նեփի 9.16,

Մորմ. 9.14,
ՎեոՒ 88.35:
23ա սուՒ Խոնարհ,
Խոնարհություն:

երկայնամտությամբ՝ լինելով ժուժկալ բոլոր բաներում. լինելով ջանասեր Աստծո պատվիրանները պահելիս բոլոր դեպքերում. խնդրելով ինչ բաների կարիք որ դուք ունեք՝ և՛ հոգևոր և՛ աշխարհիկ. միշտ վերադարձնելով գոհությամբ Աստծուն, ինչ բաների համար որ դուք ստանում եք:

24 Եվ տեսեք, որ դուք ունենաք՝ հավատք, հույս և գթություն, և այն ժամանակ դուք միշտ կհարգատամաք բարի գործերով:

25 Եվ թող Տերն օրհնի ձեզ և անբիծ պահի ձեր հանդերձները, որպեսզի վերջում դուք բերվեք նստելու Աբրահամի, Իսահակի և Հակոբի հետ, և սուրբ մարգարեների հետ, որոնք եղել են այն ժամանակից ի վեր, երբ աշխարհը եղավ, ձեր հանդերձներն՝ «անբիծ, ճիշտ ինչպես նրանց հանդերձներն են անբիծ, երկնքի արքայությունում, որ այլևս դուրս չգնաք:

26 Եվ արդ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես խոսեցի այս խոսքերը ձեզ համար համաձայն Հոգու, որը վկայում է իմ մեջ. և իմ հոգին անչափ ցնծում է, խիստ մեծ ջանասիրության և ուշադրության համար, որ դուք դարձրեցիք իմ խոսքին:

27 Եվ արդ, թող Աստծո՝ խաղաղությունը հանգչի ձեզ վրա, և ձեր տների ու հողերի վրա, և ձեր հոտերի ու նախիրների, և այն ամենի, ինչ դուք ունեք, ձեր կանանց ու ձեր երեխաների վրա, համաձայն ձեր հավատքի և բարի գործերի, այս ժամանակից այսուհետև և հավիտյան: Եվ այսպես եմ ես խոսել: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 8

Ալման քարոզում է և մկրտում Մելեքում – Նա մերժվում է Ամմոնիայում ու հեռանում է – Հրեշտակը պատվիրում է նրան վերադառնալ և ասպաշխարություն աղաղակել ժողովրդին – Նա ընդունվում է Ամուդեկի կողմից և նրանք երկուսով քարոզում են Ամմոնիայում: Մոտ 82թ. Ք.ծ.ա.:

ԵՎ արդ, եղավ այնպես, որ Ալման վերադարձավ Գեդեոնի՝ Մերկրից, Գեդեոնի ժողովրդին շատ բաներ սովորեցնելուց հետո, որոնք չեն կարող գրվել, հաստատած լինելով եկեղեցու կարգը, ինչպես որ նա արել էր մինչ այդ Ջարահեմլայի երկրում, այո, նա վերադարձավ իր սեփական տունը Ջարահեմլայում՝ հանգստանալու այն գործերից, որոնք նա կատարել էր:

2 Եվ այսպես վերջացավ Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման իններորդ տարին:

3 Եվ եղավ այնպես, Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման տասներորդ տարվա սկզբում, Ալման հեռացավ այնտեղից և կրկին ձեռնարկեց իր ճամփորդությունը դեպի Մելեքի հողը՝ Սիդոն՝ «գետի արևմտյան ափը, դեպի արևմուտք՝ անապատի սահմաններին մոտիկ:

4 Եվ նա սկսեց սովորեցնել ժողովրդին Մելեքի երկրում, համաձայն Աստծո՝ «սուրբ կարգի, որով նա կանչված էր. և նա սկսեց սովորեցնել ժողովրդին ամենուրեք՝ Մելեքի ողջ երկրում:

24ա Ա Կոր. ԺԳ.1–13,
Եբեր 12.30–35,
Մոր. 7.33–48:
25ա Բ Պետ. Գ.14:

27ա սուր Խաղաղություն:
8 1ա Ալմա 2.20, 6.7:
3ա Ալմա 16.6–7:
4ա ՎԼՈՒ 107.2–4:

սուր Մելքիսեդեկյան
քահանայություն:

5 Եվ եղավ այնպես, որ ժողովուրդը եկավ նրա մոտ ամեն կողմից՝ երկրի բոլոր սահմաններից, որը մոտ էր անապատի կողմին: Եվ նրանք մկրտվեցին ողջ երկրով մեկ:

6 Այնպես որ, երբ նա վերջացրեց իր աշխատանքը Մեկեքում, նա հեռացավ այնտեղից, և ճանապարհորդեց երեք օրվա ճանապարհ Մեկեքի երկրից դեպի հյուսիս. և նա եկավ մի քաղաք, որը կոչվում էր Ամմոնիա:

7 Արդ, Նեփիի ժողովրդի սովորույթն էր կոչել իրենց երկրները, և իրենց քաղաքները, և իրենց գյուղերը, այո, նույնիսկ բոլոր իրենց փոքր գյուղերը նրա անունով, որն առաջինն էր տիրացել դրանց. և դա այդպես էր Ամմոնիա երկրի հետ:

8 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Ալման եկավ Ամմոնիա քաղաքը, նա սկսեց նրանց քարոզել Աստծո խոսքը:

9 Արդ, Սատանան մեծ ^աազդեցություն էր ձեռք բերել Ամմոնիա քաղաքի ժողովրդի սրտերի վրա. հետևաբար, նրանք չէին կամենում ականջ դնել Ալմայի խոսքերին:

10 Այնուամենայնիվ, Ալման շատ ^ատքնեց հոգով, ^բգոտեմարտելով Աստծո հետ ^գհզոր աղոթքում, որպեսզի նա դուրս թափի իր Հոգին ժողովրդի վրա, ովքեր քաղաքում էին. որպեսզի նա նաև թույլ տա, որ նա կարողանա մկրտել նրանց ապաշխարության համար:

11 Սակայն նրանք կարծրացրեցին իրենց սրտերը՝ ասելով նրան. Ահա, մենք գիտենք, որ դու Ալման

ես. և մենք գիտենք, որ դու քահանայապետ ես եկեղեցու վրա, որը դու հիմնադրել ես երկրի շատ մասերում, ըստ քո ավանդության. և մենք քո եկեղեցուց չենք ու չենք հավատում այդպիսի հիմար ավանդությունների:

12 Եվ արդ, մենք գիտենք, որ քանի որ մենք քո եկեղեցուց չենք, մենք գիտենք, որ դու իշխանություն չունես մեզ վրա. և դու հանձնել ես դատավորի աթոռը ^աՆեփիային. հետևաբար, դո՛ւ չես գլխավոր դատավորը մեզ վրա:

13 Արդ, երբ ժողովուրդն ասաց այս, և դեմ կանգնեց բոլոր նրա խոսքերին, և ամարգեց նրան, և թքեց նրա վրա, և ստիպեց, որ նա դուրս գցվի իրենց քաղաքից, նա հեռացավ այնտեղից ու ձեռնարկեց իր ճամփորդությունը դեպի քաղաքը, որը կոչվում էր Ահարոն:

14 Եվ եղավ այնպես, որ մինչ նա ճամփորդում էր դեպի այդ տեղը, կրված լինելով վշտից, անցնելով շատ ^անեղությունների ու հոգու տվայտանքի միջով՝ ժողովրդի ամբարշտության պատճառով, ովքեր Ամմոնիա քաղաքում էին, եղավ այնպես, մինչ Ալման այսպես տառապանքից կրված էր, ահա, Տիրոջ ^բիրեշտակը հայտնվեց նրան՝ ասելով:

15 Օրհնվա՛ծ ես դու, Ալմա. հետևաբար, բարձրացրու գլուխդ և ուրախացիր, քանզի դու մեծ պատճառ ունես ուրախանալու. քանի որ դու հավատարիմ եղար Աստծո պատվիրանները պահելիս այն ժամանակից ի վեր, երբ դու ստացար քո առաջին պատ-

9ա2 Նեփի 28.19–22,
ՎեՌԻ 10.20:
10ա Ալմա 17.5:
բ Ենոկս 1.1–12:

գ 3 Նեփի 27.1:
սու՝ Աղոթք:
12ա Ալմա 4.20:
14ա սու՝ Չախորդություն:

բ Ալմա 10.7–10, 20:
սու՝ Հրեշտակներ:

գամը նրանից: Ահա ես նա եմ, որ
 «հանձնեց դա քեզ:

16 Եվ, ահա ես ուղարկված եմ՝
 պատվիրելու քեզ, որ դու վերա-
 դառնաս Ամմոնիա քաղաքը և նո-
 րից քարոզես քաղաքի ժողովրդին.
 այո, քարոզի՛ր նրանց: Այո, ասա
 նրանց՝ եթե նրանք չապաշխարեն,
 Տեր Աստված «կործանի նրանց:

17 Քանզի, ահա նրանք ջանում
 են այս պահին, որ կարողանան
 կործանել քո ժողովրդի ազատու-
 թյունը (քանզի այսպես է ասում
 Տերը), որը հակառակ է այն կա-
 նոններին և դատաստաններին, և
 պատվիրաններին, որոնք նա տվել
 է այս ժողովրդին:

18 Արդ, եղավ այնպես, որ հետո,
 երբ Ալման ստացավ իր պատգա-
 մը Տիրոջ հրեշտակի կողմից, նա
 շտապ վերադարձավ Ամմոնիա
 երկիրը: Եվ նա մտավ քաղաք մեկ
 այլ ճանապարհով, այո, ճանա-
 պարհով, որն Ամմոնիա քաղաքի
 հարավում է:

19 Եվ երբ նա մտավ քաղաք, նա
 անոթի էր, և նա ասաց մի մարդու.
 Կտա՞ւ Աստծո խոնարհ ծառային
 որևէ բան ուտելու:

20 Եվ մարդն ասաց նրան. Ես
 Նեփիազի եմ, և ես գիտեմ, որ դու
 Աստծո մի սուրբ մարգարե ես,
 քանի որ դու ես այն մարդը, ում
 մասին «հրեշտակն ասաց տեսիլ-
 քում. Դու պետք է ընդունես:
 Հետևաբար, գնանք ինձ հետ իմ
 տուն, և ես քեզ բաժին կհանեմ իմ
 ուտելիքից. և ես գիտեմ, որ դու
 օրհնություն կլինես իմ և իմ տան
 համար:

21 Եվ եղավ այնպես, որ մարդն

ընդունեց նրան իր տանը. և մար-
 դուն կոչում էին «Ամուղեկ, և նա
 դուրս բերեց հաց ու միս և դրեց
 Ալմայի առջև:

22 Եվ եղավ այնպես, որ Ալման
 հաց կերավ ու կշտացավ. և նա
 «օրհնեց Ամուղեկին ու նրա տունը
 և գոհությամբ հայտնեց Աստծուն:

23 Եվ հետո, երբ նա կերել էր ու
 կշտացել, նա ասաց Ամուղեկին. Ես
 Ալման եմ և «քահանայապետն եմ
 Աստծո եկեղեցու վրա ողջ երկրում:

24 Եվ ահա, ես կանչվել եմ՝ քա-
 րոզելու Աստծո խոսքը բոլոր այս
 ժողովրդի մեջ, համաձայն հայտ-
 նության և մարգարեության ոգու. և
 ես այս երկրում էի, և նրանք չկա-
 մեցան ընդունել ինձ, այլ նրանք
 դուրս «գցեցին ինձ, և ես մոտ էի
 մեջքս դարձնելուն դեպի այս եր-
 կիրը, հավիտյան:

25 Բայց, ահա ինձ պատվիրվել է,
 որ ես կրկին ետ դառնամ և մար-
 գարեանամ այս ժողովրդին, այո,
 և վկայեմ նրանց դեմ՝ իրենց անօ-
 րինությունների վերաբերյալ:

26 Եվ արդ, Ամուղեկ, քանի որ
 դու կերակրեցիր ինձ ու ներս
 առար, դու օրհնված ես. քանզի ես
 անոթի էի, քանի որ ծոմ էի պահել
 շատ օրեր:

27 Եվ Ալման մնաց շատ օրեր
 Ամուղեկի հետ մինչև նա սկսեց
 քարոզել ժողովրդին:

28 Եվ եղավ այնպես, որ մարդիկ
 դարձան ավելի ծայրահեղ իրենց
 անօրինություններում:

29 Եվ խոսքը եկավ Ալմային՝
 ասելով. Գնա. և ասա նաև իմ
 ծառա Ամուղեկին. առաջ գնա և
 մարգարեացիր այս ժողովրդին՝

15ա Մոսիա 27.11–16:
 16ա Ալմա 9.12, 18, 24:
 20ա Ալմա 10.7–9:

21ա ՄՈՒ Ամուղեկ:
 22ա Ալմա 10.11:
 23ա Ալմա 5.3, 44, 49,

13.1–20:
 24ա Ալմա 8.13:

ասելով. «Ապաշխարեք, քանզի այսպես է ասում Տերը, եթե դուք չապաշխարեք, ես կայցեմ այս ժողովրդին իմ բարկության մեջ. այո, և ես մեկդի չեմ դարձնի իմ կատաղի բարկությունը:

30 Եվ Ալման գնաց առաջ, և Ամոտեկը նույնպես, ժողովրդի մեջ, հայտարարելու Աստծո խոսքը նրանց. և նրանք լցված էին Սուրբ Հոգով:

31 Եվ նրանք ունեին՝ գործություն՝ տրված իրենց, այնպես որ նրանք չէին կարող բանտարկվել գուրերում. ոչ էլ հնարավոր էր, որ որևէ մարդ կարողանար սպանել նրանց. սակայն նրանք չէին գործածում իրենց՝ Գործությունը, մինչև նրանք կապվեցին կապերով և զգվեցին բանտ: Արդ այս արվեց, որ Տերը կարողանար ի ցույց դնել իր գործությունը նրանց մեջ:

32 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք առաջ գնացին, և սկսեցին քարոզել, և մարգարեանալ ժողովրդին՝ համաձայն ոգու ու գործության, որ Տերը տվել էր նրանց:

Ալմայի խոսքերը, և նաև խոսքերն Ամոտեկի, որոնք հայտարարվեցին ժողովրդին, որոնք Ամմոնիա երկրում էին: Եվ նաև նրանք զգվում են բանտ ու ազատվում Աստծո հրաշագործ գործությամբ, որը նրանց մեջ էր, համաձայն Ալմայի հիշատակարանի:

*Ընդգրկելով 9–14 գլուխները
ներառյալ:*

ԳԼՈՒԽ 9

Ալման պատվիրում է Ամմոնիայի ժողովրդին ապաշխարել – Տերը ողորմած կլինի Լամանացիների հանդեպ վերջին օրերում – Եթե Նեփիացիները լքեն լույսը, նրանք կկործանվեն Լամանացիների կողմից – Աստծո Որդին կգա շատով – Նա կփրկագնի նրանց, ովքեր ապաշխարում են, մկրտվում են և ունեն հավատք առ նրա անունը: Մոտ 82թ. Ք.ծ.ա.:

Եվ բացի դրանից, ես՝ Ալմաս, պատվիրված լինելով Աստծուց, որ ես պետք է վերցնեի Ամոտեկին և գնալի առաջ ու քարոզեի նորից այս ժողովրդին, կամ այն ժողովրդին, ովքեր Ամմոնիա քաղաքում էին, եղավ այնպես, երբ ես սկսեցի քարոզել նրանց, նրանք սկսեցին վիճել ինձ հետ՝ ասելով.

2 Ո՞վ ես դու: Կարծում ես, որ մենք կհավատա՞նք «մեկ մարդու վկայությանը, թեև նա մեզ քարոզի, որ երկիրը պիտի անցնի:

3 Արդ, նրանք չէին հասկանում խոսքերը, որ նրանք խոսում էին, քանզի նրանք չգիտեին, որ երկիրը պիտի անցներ:

4 Եվ նրանք ասացին նաև. Մենք չենք հավատա քո խոսքերին, թեև դու մարգարեանաս էլ, որ այս մեծ քաղաքն իբրև թե պիտի կործանվի «մեկ օրում:

5 Արդ, նրանք չգիտեին, որ Աստված կարող էր անել այդպիսի զարմանալի գործեր, քանզի նրանք մի կարծրասիրտ ու խստապա-րանոց ժողովուրդ էին:

29ա Ալմա 9.12, 18:
սուր Ապաշխարել,
Ապաշխարություն:

31ա 1 Նեփի 1.20:
բ Ալմա 14.17–29:
9 2ա Բ Օր. ԺԷ.6:

4ա Ալմա 16.9–10:

6 Եվ նրանք ասացին. «Ո՞վ է Աստված, որ ուղարկում է Քոչ ավելի հեղինակություն, քան մեկ մարդ այս ժողովրդի մեջ, հայտարարելու նրանց ճշմարտությունն այդպիսի մեծ ու զարմանալի բաների մասին:

7 Եվ նրանք առաջ կանգնեցին ձեռք բարձրացնելու ինձ վրա. բայց ահա նրանք չարեցին: Եվ ես կանգնեցի՝ համարձակությամբ հայտարարելու նրանց, այո, ես համարձակորեն վկայեցի նրանց՝ ասելով:

8 Ահա, ո՛վ դուք, ամբարիշտ ու խոտորյալ «սերունդ, ի՞նչպես մոռացաք ձեր հայրերի ավանդությունը. այո, որքա՜ն շուտ դուք մոռացաք Աստծո պատվիրանները:

9 Չե՞ք հիշում դուք, որ մեր հայր Լեթին դուրս էր բերվել Երուսաղեմից՝ Աստծո «ձեռքով: Չե՞ք հիշում դուք, որ նրանք բոլորն առաջնորդվում էին նրա կողմից անպատի միջով:

10 Եվ մի՞թե դուք մոռացել եք այդքան շուտ, թե քանի՜-քանի անգամ է նա ազատել մեր հայրերին իրենց թնամիների ձեռքից, և պահպանել նրանց կործանվելուց, նույնիսկ իրենց սեփական եղբայրների ձեռքից:

11 Այո, և եթե չլինեք նրա անգուգական գործությունը, և նրա ողորմությունը, և նրա երկայնամտությունը մեր հանդեպ, մենք պետք է անխուսափելիորեն ջնջված լինեինք երկրի երեսից այս ժամանակից շատ առաջ, և գուցե

հանձնված լինեիք «անվերջ թշվառության ու վայի մի վիճակի:

12 Ահա, այժմ ես ասում եմ ձեզ, որ նա հրամայում է ձեզ ապաշխարել, և մինչև դուք չապաշխարեք, դուք ոչ մի կերպ չեք կարող ժառանգել Աստծո արքայությունը: Բայց ահա, սա բոլորը չէ, նա պատվիրել է ձեզ ապաշխարել, այլապես նա լիովին «կբնաջնջի ձեզ երկրի երեսից. այո, նա կայցելի ձեզ իր բարկության մեջ, և իր Քրիստոսի բարկությունը մեկդի չի դարձնի:

13 Ահա, դուք չե՞ք հիշում խոսքերը, որ նա խոսեց Լեթիի հետ՝ ասելով, որ. «Որքան որ դուք կպահեք իմ պատվիրանները, դուք կբարգավաճեք երկրում: Եվ բացի այդ ասվել է, որ. Որքան որ դուք չեք պահի իմ պատվիրանները, դուք կկտրվեք Տիրոջ ներկայությունից:

14 Արդ, ես կկամենայի, որ դուք հիշեիք, որ որքան որ Լամանացիները չեն պահել Աստծո պատվիրանները, նրանք «կտրված են եղել Տիրոջ ներկայությունից: Արդ, մենք տեսնում ենք, որ Տիրոջ խոսքը հաստատվել է այս բանում, և Լամանացիները կտրված են եղել նրա ներկայությունից, երկրում իրենց օրինազանցությունների սկզբից ի վեր:

15 Սակայն ես ասում եմ ձեզ, որ նրանց համար ավելի «տանելի կլինի դատաստանի օրը, քան ձեզ համար, եթե դուք մնաք ձեր մեղքերի մեջ, այո, և նույնիսկ ավելի տանելի նրանց համար այս կյան-

6ա Ել. 6.2,
Մոսիա 11.27,
Մովսես 5.16:
բ Ալմա 10.12:
8ա Ալմա 10.17–25:

9ա 1 Նեփի 2.1–7:
11ա Մոսիա 16.11:
12ա Ալմա 8.16, 10.19,
23, 27:
բ Ալմա 8.29:

13ա 2 Նեփի 1.20,
Մոսիա 1.7, Ալմա 37.13:
14ա 2 Նեփի 5.20–24,
Ալմա 38.1:
15ա Մատ. ԺԱ.22, 24:

քում, քան ձեզ համար, եթե դուք չապաշխարեք:

16 Քանզի կան շատ խոստումներ, որոնք տարածվում են Լամանացիների վրա. քանզի դա իրենց հայրերի թավանդությունների պատճառով է, որը նրանց ստիպեց մնալ իրենց Գանգիտությունում վիճակում. հետևաբար Տերը ողորմած կլինի նրանց հանդեպ և Պերկարացնի նրանց գոյությունը երկրում:

17 Եվ ինչ-որ մի ժամանակի ընթացքում, նրանք կբերվեն հավատալու նրա խոսքին, և իմանալու իրենց հայրերի ավանդությունների անճշտության մասին. և նրանցից շատերը կփրկվեն, քանզի Տերը ողորմած կլինի բոլորի հանդեպ, ովքեր թկանջում են նրա անունը:

18 Բայց ահա ես ասում եմ ձեզ, որ եթե դուք շարունակեք ձեր ամբարշտության մեջ, որ ձեր օրերը չեն երկարացվի երկրում, քանզի «Լամանացիները կոտարկվեն ձեզ վրա. և եթե դուք չապաշխարեք, նրանք կգան այնպիսի մի ժամանակ, երբ դուք չգիտեք, և ձեզ կայցելեն թիակատար կործանումով. և դա կլինի համաձայն Տիրոջ կատաղի քարկության:

19 Քանզի նա թույլ չի տա ձեզ, որ դուք ապրեք ձեր անօրինությունների մեջ՝ կործանելու իր ժողովրդին: Ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ, ավելի շուտ նա թույլ կտար, որ Լամանացիները կործանեին բոլոր իր ժողովրդին, ովքեր կոչվում են Նեփիի ժողովուրդ, եթե պա-

տահեր այնպես, որ նրանք թընկնեին մեղքերի և օրինազանցությունների մեջ, Տիրոջից՝ իրենց Աստծուց, այդքան շատ լույս և այդքան շատ գիտելիք նրանց տրվելուց հետո.

20 Այո՛, Տիրոջ այդպիսի մեծապես արտոնյալ ժողովուրդ լինելուց հետո. այո, յուրաքանչյուր ուրիշ ազգից, ցեղից, լեզվից կամ ժողովրդից առավել հովանավորված լինելուց հետո. բոլոր բաներն իրենց հայտնի Պարծված լինելուց հետո, ըստ իրենց իղծերի և իրենց հավատքի և աղոթքների, այն մասին, ինչ եղել է, ինչ կա և ինչ պիտի գա.

21 Աստծո Հոգին այցելած լինելով. հրեշտակների հետ զրուցած լինելով և Տիրոջ ձայնը նրանց հետ խոսացած լինելով. ունենալով մարգարեության ոգին և հայտնության ոգին, և նաև շատ պարզևեղ լեզուներով խոսելու պարզևեղ և քարոզելու պարզևեղ, Սուրբ Հոգու պարզևեղ և թարգմանելու պարզևեղ.

22 Այո, և Աստծո կողմից ազատված լինելուց հետո՝ Երուսաղեմի հողից դուրս, Տիրոջ ձեռքով. փրկված լինելով սովից, և տկարությունից, և ամեն ձևի ամեն տեսակի հիվանդություններից. և նրանք, ճակատամարտում դարձած լինելով ուժեղ, որպեսզի չկործանվեին, դուրս բերված լինելով ճորտությունից ժամանակ առ ժամանակ, և պահված ու պահպանված լինելով մինչև այժմ. և նրանք բարգավաճել են, մինչև որ նրանք հարուստ են բոլոր ձևի բաներով,

16ա Ավմա 17.15:

բ Մոսիա 18.11–17:

գ Մոսիա 3.11:

դ Հել. 15.10–12:

17ա Ենովս 1.13:

բ Ավմա 38.5, Վեոմ 3.8:

18ա Ավմա 16.2–3:

բ Ավմա 16.9:

գ Ավմա 8.29:

19ա 1 Նեփի 12.15, 19–20,

Ավմա 45.10–14:

բ Ավմա 24.30:

20ա Սոմ Հայտնություն:

21ա Օմնի 1.20,

Մոսիա 8.13–19,

28.11–17:

22ա 2 Նեփի 1.4:

բ Մոսիա 27.16:

23 Եվ արդ, ահա ես ասում եմ ձեզ, որ եթե այս ժողովուրդը, որը ստացել է այսքան շատ օրհնություններ Տիրոջ ձեռքից, օրհնագանցի այն լույսի ու գիտության դեմ, որ նա ունի, ես ասում եմ ձեզ, եթե այնպես լինի, որ նա ընկնի օրինազանցության մեջ, ապա ավելի «հեշտ կլինի Լամանացիների համար, քան նրանց համար»:

24 Քանզի ահա, Տիրոջ «խոստումները տարածվում են Լամանացիների վրա, բայց դրանք ձեզ համար չեն, եթե դուք օրհնագանցում եք. քանզի արդյոք Տերը չխոստացա՞վ որոշակիորեն ու հրատարակեց վճռականորեն, որ եթե դուք ապստամբեք նրա դեմ, պիտի լիովին բնաջնջվեք երկրի երեսից:

25 Եվ արդ, այս պատճառով, որպեսզի դուք չլինի թե կործանվեիք, Տերն ուղարկել է իր հրեշտակին, այցելելու իր ժողովրդից շատերին, հայտարարելով նրանց, որ նրանք պետք է առաջ գնան և ուժգնորեն աղաղակեն այս ժողովրդին՝ ասելով. «Ապաշխարե՛ք, քանզի երկնքի արքայությունը մոտ է՝ առ ձեռն»:

26 Եվ այս ժամանակից «ոչ շատ օրեր հետո, Աստծո Որդին պիտի գա իր փառքով. և նրա փառքը պիտի լինի փառքը Հոր^ՄՄիածնի, որը լի է «շնորհով, անաչառությամբ ու ճշմարտությամբ, որը լի է համբերությամբ, «ողորմությամբ ու երկայնամտությամբ, որն արագ է իր ժողովրդի աղաղակները

«խելիս և նրանց աղոթքներին պատասխանելիս:

27 Եվ, ահա նա գալիս է «փրկագրներու նրանց, ովքեր^Քկմկրտվեն ապաշխարության համար, նրան վաճառելու հանդեպ հավատքի միջոցով:

28 Հետևաբար, պատրաստեք Տիրոջ ճանապարհը, քանզի ժամանակը մոտենում է, որ բոլոր մարդիկ պիտի հնձեն իրենց «գործերի մի վարձք՝ համաձայն նրա, ինչ նրանք եղել են, եթե նրանք եղել են արդար, նրանք^Քկհնձեն փրկությունն իրենց հոգիների, համաձայն Հիսուս Քրիստոսի գործության ու ազատման. իսկ եթե նրանք եղել են չար, նրանք պիտի հնձեն «դատապարտությունն իրենց հոգիների, համաձայն դևի գործության ու գերության:

29 Այժմ, ահա այս է ձայնը հրեշտակի՝ աղաղակելով առ ժողովուրդը:

30 Եվ արդ, իմ «սիրելի՛ եղբայրներ, քանզի դուք իմ եղբայրներն եք, և դուք պարտավոր եք սիրված լինել, և պարտավոր եք առաջ բերել գործեր, որոնք վայել են ապաշխարությանը՝ տեսնելով, որ ձեր սրտերը ծայրաստիճան կարծրացած են Աստծո խոսքի հանդեպ, և տեսնելով, որ դուք մի^Քկորած ու մի ընկած ժողովուրդ եք:

31 Արդ եղավ այնպես, որ երբ ես՝ Ալմաս, խոսեցի այս խոսքերը, ահա, ժողովուրդը գայրացավ ինձ

23ա Մատ. ԺԱ.22–24:

24ա2 Նեփի 30.4–6,
Վև.ՈՒ 3.20:

25ա Ալմա 7.9,
Հել. 5.32:

26ա Ալմա 7.7:

բ սո՛ւ Միածին:

գ սո՛ւ Շնորհ:

դ սո՛ւ Ողորմած,
Ողորմություն:

ե Բ Օր. ԻՁ.7:

27ա սո՛ւ Փրկագնել,

Փրկագնված,
Փրկագնում:

բ սո՛ւ Մկրտություն,

Մկրտել:

28ա Վև.ՈՒ 1.10, 6.33:

բ Սաղ. Է.16:

գ սո՛ւ Նզովք:

30ա Ա Հովհ. Գ.11:

բ Ալմա 12.22:

վրա, որովհետև ես ասացի նրանց, որ նրանք մի կարծրասիրտ ու չափազանց Ժողովուրդ էին:

32 Եվ նաև, որովհետև ես ասացի նրանց, որ նրանք մի կորած ու ընկած Ժողովուրդ էին, նրանք զայրացան ինձ վրա և ջանացին ձեռք բարձրացնել ինձ վրա, որ կարողանան ինձ բանտ գցել:

33 Բայց եղավ այնպես, որ Տերը թույլ չտվեց նրանց, որ նրանք վերցնեին ինձ այդ Ժամանակ ու բանտ գցեին:

34 Եվ եղավ այնպես, որ Ամուղեկը գնաց ու առաջ կանգնեց, և նույնպես սկսեց քարոզել նրանց: Եվ այժմ Ամուղեկի բոլոր խոսքերը գրված չեն, այնուամենայնիվ, մի մասը նրա խոսքերի գրված են այս գրքում:

ԳԼՈՒԽ 10

Լեքին սերվել էր Մանասեից – Ամուղեկը պատմում է հրեշտակի պատվերը, որ նա հոգ տաներ Ալմային – Ժողովրդի խնայվելու պատճառն արդարների աղոթքներն են – Անարդար օրինազետներն ու դատավորները դնում են ժողովրդի կործանման հիմքը: Մոտ 82թ. Բ.ծ.ա.:

Առ, սրանք էին խոսքերը, որոնք Ամուղեկը քարոզեց ժողովրդին, ովքեր Ամմոնիա երկրում էին՝ ասելով.

2 Ես Ամուղեկն եմ. ես Գեդոնայի որդին եմ, որը Իսմայելի որդին էր, որը Ամինադիի հետնորդ էր.

և այդ նույն Ամինադին էր, որը քարգմանեց գրվածքը, որը տաճարի պատի վրա էր, որը գրված էր Աստծո մատով:

3 Եվ Ամինադին Նեփիի մի հետնորդ էր, որը Լեքիի որդին էր, որը դուրս էր եկել Երուսաղեմի հողից, որը Մանասեի մի հետնորդ էր, որը Ղուսեփի որդին էր, որը Պալաթի էր Եգիպտոս՝ իր եղբայրների ձեռքով:

4 Եվ ահա, ես նույնպես մի մարդ եմ, ոչ փոքր համբավով բոլոր նրանց մեջ, ովքեր գիտեն ինձ. այո, և ահա ես ունեմ շատ ազգականներ ու լեզուներ, և ես նաև ձեռք եմ բերել մեծ հարստություններ իմ ձեռքի աշխատանքով:

5 Այնուամենայնիվ, այս բոլորից հետո, ես երբեք շատ չեմ իմացել Տիրոջ ճանապարհներին, և նրա խորհուրդների ու սքանչելի գործքան մասին: Ես ասացի, ես երբեք չեմ իմացել շատ՝ այս բաների մասին. բայց, ահա ես սխալվում եմ, քանզի ես շատ եմ տեսել նրա խորհուրդներն ու նրա սքանչելի գործքությունը. այո, մինչև իսկ այս ժողովրդի կյանքի պահպանման մեջ:

6 Այնուամենայնիվ, ես կարծրացրել էի իմ սիրտը, քանզի ես կանչվել եմ շատ անգամ, և ես չեմ կամեցել լսել. հետևաբար, ես գիտեի այս բաների վերաբերյալ, բայց ես չէի կամենում իմանալ. հետևաբար, ես շարունակում էի ապստամբել Աստծո դեմ իմ սրտի ամբարշտությամբ, նույնիսկ մինչև այս յոթերորդ ամսվա չոր-

31ա 2 Նեփի 25.28,
Մոսիա 3.14:
34ա Ալմա 10:
10 1ա Ալմա 9.34:
բ Ալմա 8.21–29:

3ա Ծն. ԽԱ.51,
Ա Մն. Թ.3:
բ սուր Հովսեփ՝ Հակոբի
որդի:
գ Ծն. ԼԷ.29–36:

4ա Ալմա 15.16:
5ա սուր Աստծո
խորհուրդները:
6ա Ալմա 5.37:
բ Վն. 39.9:

րորդ օրը, որը դատավորների կառավարման տասներորդ տարում է:

7 Երբ ես ճամփորդում էի՝ տեսնելու մի մոտիկ ազգականի, ահա Տիրոջ ⁷հրեշտակը հայտնվեց ինձ և ասաց. Ամուղեկ, վերադարձի՛ր քո սեփական տունը, քանզի դու պետք է կերակրես Տիրոջ մի մարգարեի. այո, մի սուրբ մարդու, որը Աստծո մի ընտրյալ մարդ է. քանզի նա ⁸ծով է պահել շատ օրեր, այս ժողովրդի մեղքերի համար, և նա անոթի է, և դու պիտի ⁹ընդունես նրան քո տունը և կերակրես նրան, և նա պիտի օրհնի քեզ և քո տունը. և Տիրոջ օրհնությունը պիտի հանգչի քո և քո տան վրա:

8 Եվ եղավ այնպես, որ ես հնազանդվեցի հրեշտակի ձայնին և վերադարձա դեպի իմ տուն: Եվ երբ ես գնում էի այնտեղ, ես գտա ¹⁰մարդուն, ում համար հրեշտակն ասաց ինձ. Դու պիտի քո տունն ընդունես, և ահա սա այն մույն մարդն էր, որը խոսում էր ձեզ հետ Աստծո բաների վերաբերյալ:

9 Եվ հրեշտակն ասաց ինձ, նա մի ¹¹սուրբ մարդ է. ուստի, ես գիտեմ, նա մի սուրբ մարդ է, որովհետև դա ասվեց Աստծո հրեշտակի կողմից:

10 Եվ բացի այդ, ես գիտեմ, որ բաները, որոնց մասին նա վկայեց, ճշմարիտ են. քանզի ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ ինչպես կենդանի է Տերը, ճիշտ մույնպես նա ուղարկեց իր ¹²հրեշտակին՝ այս բաները հայտնի դարձնելու ինձ. և նա արեց դա մինչ այս Ալման ¹³բնակվում էր իմ տանը:

11 Քանզի, ահա նա ¹⁴օրհնեց իմ տունը, նա օրհնեց ինձ և իմ կանանց և իմ երեխաներին, իմ հորը և իմ ազգակիցներին. այո, իրավ, բոլոր իմ ազգականներին է նա օրհնել և Տիրոջ օրհնությունը հանգչել է մեզ վրա, համաձայն այն խոսքերի, որոնք նա խոսեց:

12 Եվ արդ, երբ Ամուղեկը խոսեց այս բաները, ժողովուրդը սկսեց ապշել, տեսնելով, որ կար ¹⁵ավելի քան մեկ վկա, որը վկայեց այն բաների մասին, որոնց համար իրենք մեղադրվում էին, և նաև այն բաների մասին, որոնք պիտի գային, համաձայն մարգարեության ոգու, որը նրանց մեջ էր:

13 Այնուամենայնիվ, կային ոմանք նրանց մեջ, ովքեր մտածեցին հարցաքննել նրանց, որպեսզի իրենց խորամանկ ¹⁶հնարքներով բռնացնեն նրանց իրենց խոսքերում, որ կարողանային ասպառույց գտնել նրանց դեմ, որ կարողանային հանձնել նրանց իրենց դատավորներին, որպեսզի նրանք դատվեին օրենքի համաձայն, և որպեսզի նրանք սպանվեին կամ բանտ գցվեին ըստ հանցանքի, որը նրանք կկարողանային թվալ տալ կամ վկայել նրանց դեմ:

14 Արդ, դա այն մարդիկ էին, ովքեր ջանում էին կործանել նրանց, ովքեր ¹⁷օրինազետներ էին, ովքեր վարձված էին, կամ նշանակված ժողովրդի կողմից, գործադրելու օրենքն իրենց դատերի ժամանակ, կամ ժողովրդի հանցագործությունների դատերում՝ դատավորների առաջ:

7ա Ալմա 8.20:

բ Ալմա 5.46, 6.6:

սո՛ւ Ծով,

Ծովապահություն:

գ Գոր. Ժ.30–35:

8ա Ալմա 8.19–21:

9ա սո՛ւ Սուրբ:

10ա Ալմա 11.30–31:

բ Ալմա 8.27:

11ա Ալմա 8.22:

12ա Ալմա 9.6:

13ա Ալմա 11.21:

14ա Ալմա 10.24,

11.20–21, 14.18:

15 Արդ, այս օրինագետները ժողովրդի բոլոր խաբեությունների ու խորամանկության մեջ բանիմաց էին. և այս պետք էր՝ ի գործու դարձնելու նրանց, որպեսզի նրանք կարողանային հմուտ լինել իրենց գործում:

16 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք սկսեցին հարցաքննել Ամուղեկին, որ դրա միջոցով նրանք կարողանային ստիպել նրան բացասել իր խոսքերը, կամ հակասել այն խոսքերին, որ նա կխոսեր:

17 Արդ, նրանք չգիտեին, որ Ամուղեկը կարող էր իմանալ նրանց դիտավորությունների մասին: Բայց եղավ այնպես, երբ նրանք սկսեցին հարցաքննել նրան, նա՝ կռահեց նրանց մտքերը, և նա ասաց նրանց. Ո՛վ դուք, ամբարիշտ ու խոտորյալ՝ Քսերունդ, դո՛ւք, օրինագետներ ու կեղծավորներ, քանզի դուք դնում եք դևի հիմքերը. քանզի դուք դնում եք Քթակարդներ ու ծուղակներ՝ բռնելու Աստծո սրբերին:

18 Դուք ծրագրեր եք դնում՝ խեղաթյուրելու արդարների ուղիները, և վար բերելու Աստծո ցատունը՝ ձեր գլխին, մինչև իսկ լիակատար կործանումն այս ժողովրդի:

19 Այո, հիբրավի ճիշտ էր ասել Մոսիան, որը մեր վերջին թագավորն էր, երբ նա մոտ էր թագավորությունը հանձնելուն՝ չունենալով ոչ մեկը շնորհելու այն, կարգադրելով, որ այս ժողովուրդը պիտի կառավարվեր իրենց սեփական ձայների միջոցով, այո, հիբրավի ճիշտ է ասել նա, որ՝ եթե ժամանա-

կը գա, որ այս ժողովրդի ձայնը՝ ընտրի անօրինություն, այն է՝ եթե ժամանակը գա, որ այս ժողովուրդն ընկնի օրինազանցության մեջ, նրանք հասուն կլինեն կործանման համար:

20 Եվ արդ, ես ասում եմ ձեզ, որ ճիշտ է դատում Տերը ձեր անօրինությունների վերաբերյալ. ճիշտ է աղաղակում նա այս ժողովրդին իր իրեշտակների ձայնով. Ապաշխարե՛ք, ապաշխարե՛ք, քանզի երկնքի արքայությունը մոտ է:

21 Այո, ճիշտ է աղաղակում նա իր հրեշտակների ձայնով, որ. Մես վար կգամ իմ ժողովրդի մեջ՝ անաչառություն ու արդարադատություն իմ ձեռքում:

22 Այո, և ես ասում եմ ձեզ, որ եթե չլինեն արդարների՝ աղոթքները, ովքեր այժմ երկրում են, որ ձեզ հենց հիմա լիակատար կործանում կայցելի. սակայն դա չի լինի՝ ջրիեղեղով, ինչպես ժողովրդին Նոյի օրերում, այլ դա կլինի սովով և ժանտախտով և սրով:

23 Սակայն արդարների՝ աղոթքներով է, որ դուք խնայվում եք. արդ, հետևաբար, եթե դուք դուրս գցեք արդարներին՝ ձեր միջից, այն ժամանակ Տերը ետ չի պահի իր ձեռքը. այլ իր կատաղի բարկությամբ նա դուրս կգա ձեր դեմ. այն ժամանակ դուք կգարկվեք սովով և ժանտախտով և սրով. և թժամանակը շուտով մոտենում է, եթե դուք չապաշխարեք:

24 Եվ արդ եղավ այնպես, որ ժողովուրդն ավելի զայրացավ Ամուղեկի վրա, և նրանք գոչեցին՝ ասե-

17ա Ալմա 12.3, 20.18, 32, ՎևՌԲ 6.16:
 բ Մատ. 9.7, Ալմա 9.8:
 գ ՎևՌԲ 10.21–27:
 18ա Գոր. ԺԳ.10:

19ա Մոսիա 29.27, Ալմա 2.3–7, Հել. 5.2:
 20ա Ալմա 8.14–16, 13.22:
 21ա Մոսիա 13.34:
 22ա Հակ. Ե.16, Մոսիա 27.14–16:

բ Ծմ. Ը.21, 3 Նեփի 22.8–10:
 սո՛ւ Նոյի ժամանակի ջրիեղեղը:
 23ա սո՛ւ Աղոթք:
 բ Ալմա 34.32–35:

լով. Այս մարդը զագրախոսում է մեր օրենքների դեմ, որոնք արդար են, և մեր իմաստուն օրինագետների դեմ, որոնց մենք ընտրել:

25 Բայց Ամուղեկն առաջ մեկնեց իր ձեռքը և ավելի ուժգին գոչեց դեպի նրանց՝ ասելով. Ո՛վ դուք, ամբարիշտ ու խտորյալ սերունդ, ինչո՞ւ է Սատանան այդպիսի մեծ ազդեցություն ձեռք բերել ձեր սրտերի վրա: Ինչո՞ւ եք կամենում ենթարկվել նրան, որ նա զորություն ունենա ձեզ վրա՝ «կուրացնելու ձեր աչքերը, որպեսզի դուք չհասկանաք խոսքերը, որոնք խոսվում են, համաձայն դրանց ճշմարտացիության:

26 Քանզի ահա, մի՞թե ես վկայեցի ձեր օրենքի դեմ: Դուք չեք հասկանում. դուք ասում եք, որ ես խոսել եմ ձեր օրենքի դեմ. բայց ոչ, այլ ես խոսել եմ հօգուտ ձեր օրենքի՝ ի դատապարտումն ձեզ:

27 Եվ արդ, ահա ես ասում եմ ձեզ, որ այս ժողովրդի կործանման հիմքը սկսվում է դրվել ձեր «օրինագետների ու ձեր դատավորների անարդարության միջոցով:

28 Եվ արդ եղավ այնպես, որ երբ Ամուղեկը խոսեց այս խոսքերը, ժողովուրդը բացականչեց ընդդեմ նրա՝ ասելով. Այժմ մենք գիտենք, որ այս մարդը դեհի զավակ է, քանի որ նա «ստեց մեզ. քանի որ նա խոսել է մեր օրենքի դեմ: Եվ այժմ նա ասում է, որ նա չի խոսել դրա դեմ:

29 Եվ բացի այդ, նա զագրախոսել է մեր օրինագետների և մեր դատավորների դեմ:

30 Եվ եղավ այնպես, որ օրինագետները դրեցին այդ իրենց

սրտերում, որ նրանք հիշեին այդ բաները նրա դեմ:

31 Եվ կար մեկը նրանց մեջ, որի անունը Ջիզրոմ էր: Արդ, նա ամենագլխավորն էր Ամուղեկին ու Ալմային՝ «մեղադրելիս, ինքը լինելով ամենագիտակը նրանց մեջ, շատ գործ ունենալով՝ անելու ժողովրդի մեջ:

32 Արդ, այս օրինագետների խնդիրն էր շահ ստանալը. և նրանք ստանում էին շահ՝ իրենց ծառայության համաձայն:

ԳԼՈՒԽ 11

Նկարագրվում է Նեփիական դրամական համակարգը – Ամուղեկը վիճում է Ջիզրոմի հետ – Քրիստոսը չի փրկի ժողովրդին իրենց մեղքերի մեջ – Միայն նրանք են փրկվում, ովքեր ժառանգում են երկնքի արքայությունը – Բոլոր մարդիկ հարություն կառնեն անմահության մեջ – Հարությունից հետո մահ չկա: Մոտ 82թ. Ք.ծ.ա.:

ԱՐԴ, դա Մոսիայի օրենքում էր, որ ամեն մարդ, որն օրենքի մի դատավոր էր կամ նրանք, ովքեր նշանակված էին լինելու դատավորներ, պետք է ստանային աշխատավարձեր՝ ըստ այն ժամանակի, որը նրանք աշխատում էին՝ դատելու նրանց, ովքեր բերվում էին իրենց առաջ՝ դատվելու:

2 Արդ, եթե մի մարդ պարտք էր մեկ ուրիշին, և նա չէր կամենում վճարել այն, ինչը նա պարտք էր, նրանից բողոքում էին դատավորին. և դատավորը գործադրում էր իշխանություն և ուղարկում պաշտոնյաներ, որպեսզի մարդը

բերվեր նրա առաջ. և նա դատում էր մարդուն ըստ օրենքի ու փաստերի, որոնք բերվում էին նրա դեմ, և այսպես մարդուն հարկադրում էին վճարել այն, ինչ նա պարտք էր, կամ բռնագրավում էին, կամ դուրս գցում մարդկանց միջից, որպես գող ու ավազակ:

3 Եվ դատավորը ստանում էր որպես իր աշխատավարձ, ըստ իր ժամանակի՝ մի ոսկու սենիմ մեկ օրվա համար, կամ մի արծաթի սենում, որը համարժեք է ոսկու մեկ սենիմին. և սա՝ ըստ այն օրենքի, որը տրված էր:

4 Արդ, սրանք են անունները նրանց զանազան ոսկու դրամների, և նրանց արծաթի, ըստ դրանց արժեքի: Եվ անունները տրվել են Նեփիացիների կողմից, քանզի նրանք չէին հաշվում ըստ հրեաների ձևի, ովքեր Երուսաղեմում էին. ոչ էլ նրանք չափում էին ըստ հրեաների ձևի. այլ նրանք փոխել էին իրենց հաշիվը և իրենց չափը, համաձայն ժողովրդի մտածելակերպի ու պայմանների, ամեն մի սերնդի մեջ, մինչև դատավորների կառավարումը, դրանք՝ հաստատված լինելով թագավոր Մոսիայի կողմից:

5 Այսպիսով, հաշվումն այսպիսին է՝ ոսկու սենիմ, ոսկու սեան, ոսկու շում, և ոսկու լիմնա:

6 Արծաթի սենում, արծաթի ամնոր, արծաթի էգրում, և արծաթի օնթի:

7 Արծաթի մի սենումը համարժեք էր ոսկու մի սենիմի, և կամ մի չափ գարու, և նաև մի չափ ամեն տեսակի հատիկի:

8 Արդ, ոսկու մի սեանի քանակը մի սենիմի կրկնակի արժեքն էր:

9 Եվ ոսկու մի շումը կրկնակի արժեքն էր մի սեանի:

10 Եվ ոսկու մի լիմնան դրանց բոլորի արժեքն էր:

11 Եվ արծաթի մի ամնորն այնքան էր, որքան երկու սենումը:

12 Եվ արծաթի մի էգրոմն այնքան էր, որքան չորս սենումը:

13 Եվ մի օնթին այնքան էր, որքան դրանք բոլորը:

14 Արդ, սա է ավելի փոքր թվերի նրանց հաշվի արժեքը,

15 Մի շիբլանը մի սենումի կեսն է. հետևաբար, մի շիբլանը կես չափ գարու համար:

16 Եվ մի շիբլումը մի շիբլանի կեսն է:

17 Եվ մի լետոն մի շիբլումի կեսն է:

18 Արդ, այս է նրանց թվակարգը, ըստ նրանց հաշվի:

19 Արդ, ոսկու մի անթեան հավասար է երեք շիբլանի:

20 Արդ, սա էր միակ նպատակը՝ շահ ստանալ, որովհետև նրանք ստանում էին իրենց աշխատավարձն ըստ իրենց ծառայության, հետևաբար, նրանք դրդում էին ժողովրդին անկարգությունների և ամեն ձևի խռովությունների և ամբարշտության, որպեսզի «ավելի շատ ծառայություն ունենային, որ կարողանային փող վաստակել ըստ հայցերի, որոնք բերվում էին նրանց առաջ. հետևաբար, նրանք դրդեցին ժողովրդին Ալմայի ու Ամուղեկի դեմ:

21 Եվ այս Ձիգրոմը սկսեց հարցաքննել Ամուղեկին՝ ասելով. Կպատասխանե՞ք իմ մի քանի հարցերին, որոնք ես կհարցնեմ ձեզ: Արդ, Ձիգրոմը մի մարդ էր, որը գիտակ էր դևի՝ «հնարքներին, որպեսզի կարողանար կործանել

այն, ինչը բարի է, հետևաբար, նա ասաց Ամուղեկին. Կպատասխանե՞ք հարցերին, որոնք ես կտամ ձեզ:

22 Եվ Ամուղեկն ասաց նրան. Այո, եթե դա լինի համաձայն Տիրոջ՝ Հոգու, որն իմ մեջ է. քանզի ես չեմ ասի ոչինչ, ինչը Տիրոջ Հոգուն հակառակ է: Եվ Ջիզրոմն ասաց նրան. Ահա, այստեղ կա արծաթի վեց օնքի, և այս բոլորը ես կտամ քեզ, եթե դու ժխտես Գերագույն Էակի գոյությունը:

23 Արդ, Ամուղեկն ասաց. Ո՛վ դու, դժոխքի չգավակ, ինչո՞ւ ես թգաթակղում ինձ: Չգիտե՞ս, որ արդարները տեղի չեն տալիս ոչ մի այդպիսի գաթակղությունների:

24 Հավատո՞ւմ ես դու, որ չկա Աստված: Ես ասում եմ քեզ՝ Ո՛չ, դու գիտես, որ կա Աստված, բայց դու սիրում ես այդ շահին ավելի, քան նրան:

25 Եվ այժմ դու ստեցիր ինձ՝ Աստծո առաջ: Դու ասացիր ինձ. Ահա, այս վեց օնքին, որոնք մեծ արժեքի են, ես կտամ քեզ, երբ դու ունեիր քո սրտում՝ պահելու դրանք ինձանից. և քո միակ ցանկությունն էր, որ ես ժխտեի ճշմարիտ ու կենդանի Աստծուն, որպեսզի դու պատճառ ունենայիր՝ կործանելու ինձ: Եվ հիմա, ահա այս մեծ չարիքի համար, դու կստանաս քո հատուցումը:

26 Եվ Ջիզրոմն ասաց նրան. Դու ասում ես կա ճշմարիտ ու կենդանի Աստված:

27 Եվ Ամուղեկն ասաց. Այո՛, կա մի ճշմարիտ ու կենդանի Աստված:

28 Արդ, Ջիզրոմն ասաց. Կա՞ ավելի քան մեկ Աստված:

29 Եվ նա պատասխանեց՝ Ո՛չ:

30 Այժմ Ջիզրոմը կրկին ասաց նրան ի պատասխան. Ի՞նչպես ես դու իմանում այս բաները:

31 Եվ նա ասաց. Մի Պրեշտակ հայտնի դարձրեց դրանք ինձ:

32 Եվ Ջիզրոմն ի պատասխան ասաց. Ո՞վ է նա, որ պետք է գա: Դա Աստծո Որդի՞ն է:

33 Եվ նա ասաց նրան՝ Այո՛:

34 Եվ Ջիզրոմը կրկին ասաց. Կփրկի՞ նա իր ժողովրդին իրենց մեղքերի մեջ: Եվ Ամուղեկը պատասխանեց ու ասաց նրան. Ես ասում եմ քեզ, նա չի՝ փրկի, քանզի անհմարին է նրա համար դրժել իր խոսքը:

35 Արդ, Ջիզրոմն ասաց ժողովրդին. Տեսե՛ք, որ դուք հիշեք այս բաները. քանզի նա ասաց՝ կա միայն մեկ Աստված. սակայն նա ասաց, որ Աստծո Որդին պիտի գա, բայց չպիտի փրկի իր ժողովրդին, կարծես նա ուներ իշխանություն՝ հրամայելու Աստծուն:

36 Արդ, Ամուղեկն ասաց նրան ի պատասխան. Ահա դու ստեցիր, քանզի դու ասում ես, որ ես խոսեցի, կարծես թե իշխանություն ունեի՝ հրամայելու Աստծուն, որովհետև ես ասացի՝ նա չպետք է փրկի իր ժողովրդին իրենց մեղքերի մեջ:

37 Եվ ես դարձյալ ասում եմ ձեզ, որ նա չի կարող փրկել նրանց իրենց մեղքերի մեջ. քանի որ ես չեմ կարող դրժել նրա խոսքը, և նա ասել է, որ թո՛չ մի անմաքուր բան չի

22ա սո՛ւ Սուրբ Հոգի:

23ա Ալմա 5.41:

բ սո՛ւ Գաթակղել,

Գաթակղություն:

24ա Ա Տմ 2.10,

Տիտոս Ա.11:

31ա Ալմա 10.7–10:

34ա Հել. 5.10–11:

37ա Ա Կոր. 2.9–10:

բ 1 Նեփի 15.33,

Ալմա 40.26,

3 Նեփի 27.19:

սո՛ւ Անաստվածային:

կարող ժառանգել երկնքի Գարբայությունը. հետևաբար, ի՞նչպես կարող էք դուք փրկվել, մինչև չժառանգեք երկնքի արքայությունը: Հետևաբար, դուք չեք կարող փրկվել, ձեր մեղքերի մեջ:

38 Այժմ Ձիզրոմն ասաց նրան ի պատասխան. Աստծո Որդին նույն Հավերժական Հա՞յրն է:

39 Եվ Ամուղեկն ասաց նրան. Այո՛, նա է նույն ՄՀավերժական Հայրը երկնքի ու երկրի, և Քոլոր բաների, որոնք նրա մեջ են. նա՛ է սկիզբը և վերջը, առաջինը և վերջինը.

40 Եվ նա կգա Մաշխարի՝ Քիրկագնելու իր ժողովրդին. և նա վեր Գլառնի իր վրա օրինազանցությունները նրանց, ովքեր հավատում են նրա անունին. և այդ նրանք են, ովքեր կունենան հավերժական կյանք, և փրկություն ուրիշ ոչ մեկին չի գալիս:

41 Հետևաբար, ամբարիշտները մնում են, կարծես ոչ մի Միրկազընում չէր արվել, բացի արձակելը մահվան կապանքներից. քանզի, ահա գալիս է օրը, որ Քոլորը պիտի մեռելներից հարություն առնեն ու կանգնեն Աստծո առաջ, և Գրատվեն ըստ իրենց գործերի:

42 Արդ, կա մահ, որը կոչվում է ժամանակավոր մահ. և Քրիստոսի մահը պիտի Մարձակի այս ժամանակավոր մահվան կապանք-

ները, այնպես որ բոլորը պիտի բարձրացվեն այս ժամանակավոր մահից:

43 Ոգին ու մարմինը կրկին պիտի Մվերամիավորվեն՝ կատարյալ տեսքով. և վերջավորություն ու հող պիտի վերականգնվեն իրենց բնական կառուցվածքով, ճիշտ ինչպես մենք հիմա ենք՝ այս պահին. և մենք պիտի բերվենք կանգնելու Աստծո առաջ, գիտենալով, ճիշտ ինչպես մենք հիմա գիտենք, և ունենալով մի վառ Քվերիուշ մեր բոլոր Գհանցանքի:

44 Արդ, այս վերականգնումը պիտի գա բոլորին, ծերին ու երիտասարդին, ճորտին ու ազատին, տղամարդուն ու կնոջը, ամբարիշտին ու արդարին. և նույնիսկ մի մագ իսկ նրանց գլխից չի կորչի. այլ ամեն ինչ պիտի Մվերականգնվի իր կատարյալ կառուցվածքով, ինչպես հիմա է, կամ մարմնում, և պիտի բերվեն ու դատի ներկայացվեն Քրիստոս Որդու, ՔՀայր Աստծո, և Սուրբ Հոգու դատարանի առաջ, որը Գմեկ Հավերժական Աստված է՝ Դատվելու համաձայն իրենց գործերի, լինեն դրանք բարի, թե լինեն դրանք չար:

45 Արդ ահա, ես խոսեցի ձեզ հետ մահկանացու մարմնի մահվան վերաբերյալ և նաև մահկանացու մարմնի Մհարության վերաբերյալ: Ես ասում եմ ձեզ, որ

37q սուր Աստծո արքայություն կամ երկնքի արքայություն:
39ա Ես. Թ.6:
p Կող. Ա.16, Մոսիա 4.2:
40ա սուր Աշխարի:
p Հռովմ. ԺԱ.26–27:
q Ել. Լ.Դ.6–7, Ես. ԾԳ.5, Ա չովի. Բ.2, Մոսիա 14.5, 15.12, ՎևոՆ 19.16–19:

41ա Ալմա 12.18, ՎևոՆ 88.33:
p Հայտ. Ի.12–13, Ալմա 42.23:
q սուր Վերջին դատաստան:
42ա Ալմա 12.16:
43ա 2 Նեփի 9.13, Ալմա 40.23:
p 2 Նեփի 9.14, Մոսիա 3.25, Ալմա 5.18:

q սուր Մեղավորություն:
44ա Ալմա 41.12–15:
p սուր Աստված, Աստվածագլուխ – Աստված Հայրը:
q 3 Նեփի 11.27, 36:
սուր Աստված, Աստվածագլուխ:
դ Հայտ. Ի.12–13:
45ա Ալմա 40.23, ՎևոՆ 88.16:

այս մահկանացու մարմինը մահից Բարձրացվելու է դեպի կյանք, այսինքն՝ առաջին մահից, դառնալով մի Գանձահ մարմին, այնպես որ նրանք Պայլա չեն կարող մեռնել. ոգին միավորվելով մարմնի հետ, որ երբեք չբաժանվի. այսպիսով, ամբողջը դառնալով Պոզկոր ու անմահ, այնպես որ այլևս չեն կարող տեսնել ապականություն:

46 Այժմ, երբ Ամուղեկը վերջացրեց այս խոսքերը, ժողովուրդը կրկին աաչեց, և Ջիգրոմը ևս սկսեց դողալ: Եվ այսպես ավարտվեց Ամուղեկի խոսքերը, կամ այս է բոլորը, որ ես գրեցի:

ՓԼՈՒԽ 12

Ալման վիճաբանում է Ջիգրոմի հետ – Աստծո խորհուրդները կարող են տրվել միայն հավատարիմներին – Մարդիկ դատվում են ըստ իրենց մտքերի, հավատքների, խոսքերի ու գործերի – Ամբարիշտները կտանեն հոգևոր մահ – Այս մահկանացու կյանքը մի փորձնական վիճակ է – Փրկագնման ծրագիրն իրականացնում է Հարությունը և հավատքի միջոցով մեղքերի թողությունը – Ապաշխարողներն ունեն ողորմության իրավունք Միածին Որդու միջոցով: Մոտ 82թ. Բ.ծ.ա.:

Արդ, Ալման, տեսնելով, որ Ամուղեկի խոսքերը լռեցրին Ջիգրոմին, քանզի նա տեսավ, որ Ամուղեկը բռնացրեց նրան Ստախոսելիս և խաբելիս, որ իրեն կործանի, և տեսնելով, որ նա սկսեց դողալ իր մեղքի Բգիտակցությունից, նա

բացեց իր բերանն ու սկսեց խոսել նրա հետ և հաստատել Ամուղեկի խոսքերը և ավելի շատ բացատրել այդ բաները, կամ ավելի շատ լուսաբանել սուրբ գրքերը, քան Ամուղեկն էր արել:

2 Արդ, խոսքերը, որ Ալման խոսեց Ջիգրոմի հետ, լավեցին շրջակայքի ժողովրդի կողմից. քանզի բազմությունը մեծ էր, և նա խոսեց այս ձևով.

3 Այժմ Ջիգրոմ, տեսնելով, որ դու բռնվեցիր քո ստախոսության ու նեղությունների մեջ, քանզի դու ստեցիր ոչ միայն մարդկանց, այլ դու ստեցիր Աստծուն. քանզի ահա, նա գիտի քո բոլոր խոսքերը, և դու տեսնում ես, որ քո մտքերը մեզ հայտնի են դարձվում նրա Հոգու միջոցով,

4 Եվ դու տեսնում ես, որ մենք գիտենք, որ քո ծրագիրը մի շատ նեղ ծրագիր էր, ինչպես դևի նեղությունը՝ ստելու ու խաբելու այս ժողովրդին, որ կարողանայիր տրամադրել նրանց մեր դեմ՝ մեզ անարգելու և մեզ դուրս գցելու համար,

5 Արդ, սա քո իսկառականորդի ծրագիրն էր, և նա գործադրեց իր գործությունը քո մեջ: Այժմ ես կկանենայի, որ դու հիշես, որ ինչ ես ասում եմ քեզ, ես ասում եմ բոլորին:

6 Եվ, ահա ես ասում եմ ձեզ բոլորիդ, որ սա իսկառականորդի ծուղակն էր, որը նա դրել է՝ բռնելու այս ժողովրդին, որ կարողանա հպատակության բերել ձեզ առ իրեն, որ կարողանա շուրջանակի օղակել ձեզ իր շղթաներով,

45թ սուր Հարություն:
q սուր Անմահ,
Անմահություն:
դ Հայտ. ԻԱ.4,

ՓԼՈՒ 63.49, 88.116:
ե Ա Կոր. ԺԵ.44:
12 1ա Ալմա 11.20–38:
բ սուր Խղճմտանք:

3ա Հակոբ 2.5, Ալմա 10.17,
ՓԼՈՒ 6.16:
5ա սուր Դև:
6ա Ալմա 5.7–10:

որպեսզի նա շղթայի ձեզ՝ տանելով հավիտենական կործանման, ըստ նրա գերեվարման գործության:

7 Արդ, երբ Ալման խոսեց այս խոսքերը, Ջիզրոմը սկսեց ավելի ուժգին դողալ, քանզի նա ավելի ու ավելի համոզվեց Աստծո գործության մեջ. և նա նաև համոզվեց, որ Ալման ու Ամուղեկն իմացություն ունեին իր մասին, քանզի նա համոզվեց, որ նրանք գիտեին իր սրտի մտքերն ու խորհուրդները. քանի որ գործություն էր տրված նրանց, որ նրանք կարողանային իմանալ այս բաների մասին՝ համաձայն մարգարեության ոգու:

8 Եվ Ջիզրոմը սկսեց հարցաքննել նրանց ջանասիրաբար, որպեսզի կարողանա իմանալ ավելին Աստծո արքայության վերաբերյալ: Եվ նա ասաց Ալմային. Ի՞նչ է նշանակում այն, ինչ Ամուղեկը խոսեց մեռելների հարության մասին, որ բոլորը պետք է մեռելներից հարություն առնեն, թե՛ արդարները, թե՛ անարդարները, և բերվեն կանգնելու Աստծո առաջ՝ դատվելու ըստ իրենց գործերի:

9 Եվ արդ, Ալման սկսեց մեկնաբանել այս բաները նրանց համար՝ ասելով. Շատերին է տրված իմանալ Աստծո խորհուրդները. սակայն դրանք դրված են խիստ հրամանի ներքո, որ նրանք չպետք է հաղորդեն, թե՛ քաջառությանը իր խոսքի այն բաժնի, որը նա շնորհում է մարդկանց զավակներին,

այն ուշադրության ու ջանասիրության համաձայն, որը նրանք ցուցաբերում են նրա հանդեպ:

10 Եվ հետևաբար, ով «կարծրացնի իր սիրտը, նա կստանա խոսքի՝ նվազագույն բաժինը. իսկ ով չի կարծրացնի իր սիրտը, նրան՝ տրվում է խոսքի ավելի մեծ բաժինը, մինչև որ նրան տրվում է իմանալու Աստծո խորհուրդները՝ մինչև որ նա իմանա դրանք լիովին:

11 Եվ նրանք, ովքեր կկարծրացնեն իրենց սրտերը, նրանց տրվում է խոսքի նվազագույն՝ բաժինը, մինչև որ նրանք ոչինչ չեն իմանում նրա խորհուրդների մասին. և հետո նրանք գերի են վերցվում դևի կողմից և տարվում նրա կամքով վար՝ դեպի կործանում: Արդ սա է, որ նշանակում է «դժոխքի շղթաներ»:

12 Եվ Ամուղեկը խոսեց հստակորեն՝ մահվան մասին և այս մահկանացուից դեպի անմահության մի վիճակի բարձրացված լինելու մասին, և բերված լինելու՝ Աստծո դատարանի առջև, թույլ տվելու ըստ մեր գործերի:

13 Հետևաբար, եթե մեր սրտերը կարծրացած են եղել, այո, եթե մենք կարծրացրել ենք մեր սրտերն ընդդեմ խոսքի՝ այնքան, որ այն չի գտնվել մեր մեջ, այն ժամանակ է լինելու մեր վիճակը սոսկալի, քանզի այն ժամանակ մենք կդատապարտվենք:

9ա Ալմա 26.22:

սուր Աստծո

խորհուրդները:

բ Հովի. ԺԶ.12,

Ալմա 29.8,

3 Նեփի 26.8–11,

Եթեր 4.7:

10ա 2 Նեփի 28.27,

Եթեր 4.8:

բ Վևո 93.39:

գ սուր Խոնարի,

Խոնարիություն:

դ 2 Նեփի 28.30,

Վևո 50.24:

11ա Մատ. ԻԵ.29:

բ սուր Ուրացություն:

գ Առակ. Թ.18,

2 Նեփի 2.29:

սուր Դժոխք:

դ Հովի. Ը.34,

2 Նեփի 28.19:

12ա Ալմա 11.41–45:

բ սուր Վերջին

դատաստան:

14 Քանզի մեր ՝խոսքերը կդատապարտեն մեզ, այո, բոլոր մեր գործերը կդատապարտեն մեզ. մենք չենք համարվի անբիծ. և մեր մտքերը նույնպես կդատապարտեն մեզ. և այս տոսկալի վիճակում մենք չենք համարձակվի նայել վեր՝ առ Աստված. և մենք միանգամայն ուրախ կլինեինք, եթե կարողանայինք հրամայել ժայռերին ու Քլեռներին Պրնկնել մեզ վրա՝ քաքցնելու մեզ նրա ներկայությունից:

15 Բայց դա չի լինի. մենք պետք է առաջ գանք և կանգնենք նրա առաջ՝ նրա փառքի և նրա իշխանության մեջ, նրա գործության, վեհափառության և տիրապետության մեջ, և ընդունենք ի հավիտենական ՝ամոթս մեզ, որ բոլոր նրա Պատաստաններն արդար են. որ նա արդար է իր բոլոր գործերում, և որ նա ողորմած է հանդեպ մարդկանց զավակները, և որ նա ունի ողջ գործությունը փրկելու ամեն մի մարդու, ով հավատում է նրա անունին ու առաջ բերում ապաշխարությանը վայել պտուղ:

16 Եվ այսպիսով, ահա ես ասում եմ ձեզ, այնուհետև զալիս է մի մահ, այսինքն՝ մի երկրորդ ՝մահ, որը հոգևոր մահ է. այնժամ է պահը, որ ով որ մեռնում է իր մեղքերի մեջ, ինչ վերաբերում է ժամանակավոր Պմահվանը, պիտի Պմահանա նաև մի հոգևոր մահով. այո, նա պիտի մահանա արդա-

րությանը պատկանող բաների նկատմամբ:

17 Այնժամ է պահը, երբ նրանց տանջանքները պիտի լինեն կրակի և ծծմբի լճի ՝պես, որի բոցը բարձրանում է վեր հավիտյանս հավիտենից. և այնժամ է պահը, երբ նրանք պիտի շղթայվեն վար՝ դեպի հավիտենական կործանում, համաձայն Սատանայի գործության ու գերության, նա՝ հպատակեցրած լինելով նրանց ըստ իր կամքի:

18 Հետևաբար, ես ասում եմ ձեզ, նրանք պիտի լինեն այնպես, կարծես թե ՝փրկագնում արված չէր եղել. քանզի նրանք չեն կարող փրկագնվել Աստծո արդարադատության համաձայն. և նրանք չեն կարող Պմեռնել, նկատի ունենալով, որ չկա այլևս ապականություն:

19 Արդ եղավ այնպես, որ երբ Ալման վերջ դրեց այս խոսքերը խոսելուն, ժողովուրդը սկսեց ավելի ապշել.

20 Բայց կար մի ինչ-որ Անթոնա, որը գլխավոր կառավարիչ էր նրանց մեջ, որն առաջ եկավ ու ասաց նրան. Ի՞նչ է այս, որ դու ասացիր, որ մարդը պետք է հարություն առնի մեռելներից ու փոխվի այս մահկանացուից մի ՝ամմահ վիճակի, որ հոգին չի կարող երբեք մեռնել:

21 Ի՞նչ նկատի ունի սուրբ գիրքը, որն ասում է, որ Աստված դրեց ՝քերովբեներին և մի բոցեղեն սուր

14ա Մատ. ԺԲ.36,
Հակ. Գ.6,
Մոսիա 4.29–30:
բ Ովսե Ժ.8,
2 Նեփի 26.5:
գ Հոր Լ.Գ.22,
2 Նեփի 12.10:
15ա Մոսիա 3.25:
բ Բ Պեն. Բ.9:

սո՛ւ Արդարադատու-
թյուն:
16ա սո՛ւ Մահ հոգևոր:
բ Ալմա 11.40–45:
գ 1 Նեփի 15.33,
Ալմա 40.26:
17ա Հայտ. ԺԹ.20, ԻԱ.8,
Մոսիա 3.27:
18ա Ալմա 11.41:

բ Հայտ. ԻԱ.4,
Ալմա 11.45,
ՎեՌԻ 63.49:
20ա սո՛ւ Ամմահ,
Ամմահություն:
21ա Ծն. Գ.24,
Ալմա 42.2,
Մովսես 4.31:
սո՛ւ Քերովբեներ:

^բԵդեմի պարտեզի արևելյան կողմում, որպեսզի չլինի թե մեր առաջին ծնողները մտնեին և ճաշակեին կենաց ծառի պտղից և ապրեին հավիտյան: Եվ այսպես, մենք տեսնում ենք, որ չկար հնարավոր հավանականություն, որ նրանք ապրեին հավիտյան:

22 Արդ Ալման ասաց նրան. Սա այն բանն էր, որ ես պատրաստվում էի բացատրել: Արդ մենք տեսնում ենք, որ Ադամն ^աընկավ՝ ճաշակելով արգելված ^բպտղից, ըստ Աստծո խոսքի. և այսպես մենք տեսնում ենք, որ նրա անկումով ողջ մարդկությունը դարձավ մի ^գկորած ու ընկած ժողովուրդ:

23 Եվ արդ, ահա ես ասում եմ ձեզ, որ եթե հնարավոր եղած լիներ Ադամի համար ^աճաշակել կենաց ծառից այդ ժամանակ, մահ եղած չէր լինի, և խոսքը եղած կլիներ դատարկ՝ դարձնելով Աստծուն մի ստախոս, բանգի նա ասել էր. ^բԵթե դու ուտես, դու պիտի անշուշտ մեռնես:

24 Եվ մենք տեսնում ենք, որ ^ամահ է գալիս մարդկության վրա, այո, մահը, որի մասին խոսեց Ամուղեկը, որը ժամանակավոր մահն է. այնուամենայնիվ, կար մի ժամանակահատված՝ շնորհիված ^բմարդուն, որի ընթացքում նա կարողանար ապաշխարել. հետևաբար, այս կյանքը դարձավ մի փորձնական վիճակ. մի ժամանակ՝ ^գպատրաստվելու համար

հանդիպելու Աստծուն. մի ժամանակ՝ պատրաստվելու այն անվերջ վիճակին, որի մասին խոսեցինք մենք, որը մեռելների հարությունից հետո է:

25 Արդ, եթե չլիներ փրկագնման ^ածրագիրը, որը հաստատվել էր աշխարհի հիմնադրումից ի վեր, չէր կարող լինել մեռելների ^բհարություն. սակայն փրկագնման ծրագիրը հաստատվել էր, որը պիտի իրագործի հարությունը մեռելների, որի մասին խոսվեց:

26 Եվ այժմ, ահա եթե հնարավոր լիներ, որ մեր առաջին ծնողները կարողանային առաջ գնալ և ճաշակել կենաց ^ածառից, նրանք կլինեին թշվառ հավիտյան՝ չունենալով նախապատրաստական վիճակ. և այսպիսով, փրկագնման ^բծրագիրը խափանված կլիներ, և Աստծո խոսքը եղած կլիներ դատարկ՝ չտալով ոչ մի արդյունք:

27 Բայց ահա, դա այդպես չէր. այլ ^անշանակված էր մարդկանց համար, որ նրանք պետք է մեռնեն. և մահից հետո, նրանք պետք է գան ^բդատաստանի, այսինքն՝ այն նույն դատաստանին, որի մասին մենք խոսել ենք, որը վերջն է:

28 Եվ հետո, երբ Աստված որոշեց, որ այս բաները պետք է գան մարդուն, ահա, այն ժամանակ նա տեսավ, որ անհրաժեշտ է, որ մարդն իմանա այս բաների վերաբերյալ, որոնք նա որոշել է նրանց համար.

21բ սուր Եդեմ:
22ա սուր Ադամի և Եվայի անկումը:
բ Ծն. Գ.6,
2 Նեփի 2.15–19,
Մոսիա 3.26:
գ Մոսիա 16.4–5:
23ա Ալմա 42.2–9:
բ Ծն. Բ.17:

24ա սուր Մահ ֆիզիկական:
բ 2 Նեփի 2.21,
Մովսես 5.8–12:
գ Ալմա 34.32–35:
25ա սուր Փրկագնման
ծրագիր:
բ 2 Նեփի 2.8,
Ալմա 7.12, 42.23:
26ա Ծն. Բ.9,

1 Նեփի 15.36,
Ալմա 32.40:
բ Ալմա 34.8–16, 42.6–28,
Մովսես 6.59–62:
27ա չոր Է.1,
Եբր. Թ.27,
Վև.ՈՒ 42.48:
բ սուր Վերջին
դատաստան:

29 Հետևաբար, նա ուղարկեց «հրեշտակներ՝ խոսելու նրանց հետ, որոնք մարդկանց տեսնել տվեցին նրա փառքից:

30 Եվ նրանք այդ ժամանակից ի վեր սկսեցին կանչել նրա անունը, հետևաբար, Աստված խոսեց նրանց հետ և «հայտնի դարձրեց նրանց փրկագնման թրագիրը, որը պատրաստված էր աշխարհի «հիմնադրումից. և սա նա հայտնի դարձրեց նրանց՝ համաձայն իրենց հավատքի և ապաշխարության և նրանց սուրբ գործերի:

31 Ուստի, նա «պատվիրաններ տվեց մարդկանց, նրանք զանց արած լինելով՝ առաջին պատվիրանները, ինչ վերաբերում է բաներին, որոնք ժամանակավոր էին, և դառնալով ինչպես աստվածներ, «տարբերելով բարին չարից, դնելով իրենց մի վիճակում՝ «գործելու, կամ, դրված լինելով մի վիճակում՝ գործելու ըստ իրենց կամքի ու ցանկությունների՝ անել չարիք կամ անել բարիք,

32 Հետևաբար, Աստված տվեց նրանց պատվիրաններ փրկագրման ծրագիրը նրանց «հայտնի դարձնելուց հետո, որպեսզի նրանք չանեին չարիք, դրա տույժը լինելով մի երկրորդ թմահ, որը մի հավիտենական մահ էր, ինչ վերաբերում է արդարությանը պատկանող բաներին. քանզի այդպիսիների վրա փրկագնման ծրագիրը չէր

կարող ունենալ գորություն, քանզի «արդարադատության գործերը չէին կարող կործանվել՝ համաձայն Աստծո գերագույն բարության:

33 Բայց Աստված կոչ արեց մարդկանց իր Որդու անունով (այս էր փրկագնման ծրագիրը, որը հաստատված էր), ասելով. Եթե դուք կամենաք ապաշխարել և չկարծրացնեք ձեր սրտերը, ապա ես ողորմություն կունենամ ձեզ վրա իմ Միածին Որդու միջոցով.

34 Հետևաբար, ով որ ապաշխարում է և չի կարծրացնում իր սիրտը, նա «ողորմության իրավունք պիտի ունենա իմ Միածին Որդու միջոցով, մինչև իսկ իր մեղքերի մի թողության. և այդպիսիները պիտի մտնեն իմ «հանգիստը:

35 Եվ ով որ կկարծրացնի իր սիրտը և կանի անօրինություն, ահա, ես երդվում եմ իմ ցասման մեջ, որ նա չպիտի մտնի իմ հանգիստը:

36 Եվ արդ, իմ եղբայրներ, ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ եթե դուք կամենաք կարծրացնել ձեր սրտերը, դուք չպետք է մտնեք Տիրոջ հանգիստը. հետևաբար, ձեր անօրինությունը դրդում է նրան, որ նա վար ուղարկի իր ցասումը ձեզ վրա, ինչպես այն «առաջին սաղրանքի ժամանակ, այո, համաձայն իր խոսքի, ինչպես վերջին սաղրանքի ժամանակ, ճիշտ այնպես էլ առաջինի, ի հավիտենական

29ա Մոր. 7.25, 31,
ՎԼՈՒ 29.42:

30ա Մովսես 5.4–5, 6.51:

բ սուր Փրկագնման
ծրագիր:

գ Մոսիա 18.13,
Ալմա 13.3, 5, 7–8:

31ա սուր Պատվիրաններն
Աստծո:

բ Ծն. Բ.16–17,
2 Նեփի 2.18–19:

գ Ծն. Գ.22–23,
Մովսես 4.11:

դ 2 Նեփի 2.16:
սուր Կամբի

ազատություն:

32ա Մովսես 5.4–9:

բ սուր Մահի հոգևոր:

գ Մոսիա 15.27,

Ալմա 34.15–16, 42.15:

34ա սուր Ողորմած,
Ողորմություն:

բ սուր Մեղքերի
թողություն:

գ սուր Հանգիստ:

36ա Հակոբ 1.7–8,
Ալմա 42.6, 9, 14:

Քկործանումն ձեր հոգիների. հետևաբար, համաձայն իր խոսքի, դեպի վերջին մահը, այնպես ինչպես առաջինը:

37 Եվ արդ, իմ եղբայրներ, նկատի առնելով, որ մենք գիտենք այս բաները, և դրանք ճշմարիտ են, եկեք ապաշխարենք, և չկարծրացնենք մեր սրտերը, որպեսզի մենք չդորոշենք Տիրոջը՝ մեր Աստծուն, վար բերել իր ցատումը մեզ վրա իր այս երկրորդ պատվիրաններում, որոնք նա տվել է մեզ, այլ եկեք մտնենք Աստծո թիկնապատը, որը պատրաստված է՝ համաձայն իր խոսքի:

ԳԼՈՒԽ 13

Մարդիկ կանչվում են, որպես քահանաներ, իրենց խիստ մեծ հավատքի ու բարի գործերի շնորհիվ – Նրանք պետք է սովորեցնեն պատվիրանները – Արդարակեցության միջոցով նրանք սրբազործվում են ու մտնում Տիրոջ թիկնապատը – Մեքիսեդեկը նրանցից մեկն էր – Հրեշտակները հայտարարում են ավետիք ամբողջ երկրում – Նրանք կհայտնեն Քրիստոսի իրական գալուստը: Մոտ 82թ. Ք.ծ.ա.:

Եւ բացի այդ, իմ եղբայրներ, ես կկամենայի ուղղել ձեր մտքերն առաջ՝ դեպի այն ժամանակը, երբ Տեր Աստված տվեց այս պատվիրաններն իր զավակներին. և ես կկամենայի, որ դուք հիշեք, որ Տեր

Աստված քահանաներ չկարգեց՝ ըստ իր սուրբ կարգի, որն ըստ իր Որդու կարգի էր, սովորեցնելու համար այս բաները ժողովրդին:

2 Եվ այդ քահանաները կարգվեցին՝ ըստ իր Որդու չկարգի, մի ձևով, որի միջոցով ժողովուրդը կարողանար իմանալ, թե ինչ ձևով սպասեր նրա Որդուն՝ փրկագրման համար:

3 Եվ այս է ձեր, ըստ որի նրանք կարգվեցին՝ լինելով չկանչված ու չպատրաստված աշխարհի Գիմնադրումից ի վեր, համաձայն Աստծո թիկնապատության, իրենց խիստ մեծ հավատքի ու բարի գործերի շնորհիվ. սկզբում թողնված լինելով՝ ճնշվելու բարին կամ չարը. հետևաբար, նրանք ընտրված լինելով բարին, և գործադրելով անչափ մեծ հավատք, չկանչվում են մի սուրբ կոչումով, այո, այն սուրբ կոչումով, որը պատրաստված էր այդպիսիների համար՝ մի նախապատրաստված փրկագրմամբ և դրա համաձայն:

4 Եվ այսպես, նրանք չկանչված են եղել այս սուրբ կոչման իրենց հավատքի շնորհիվ, մինչդեռ մյուսները մերժում էին Աստծո Հոգին իրենց սրտերի կարծրության և իրենց մտքերի կորության պատճառով, մինչդեռ եթե դա եղած չլիներ այդպես, նրանք կկարողանային ունենալ այնպիսի մեծ Թարտոնություն, ինչպես իրենց եղբայրները:

36թ սուր Եզովք:
37ա1 Նեփի 17.30,
Հակոբ 1.8, Հել. 7.18:
բ Ալմա 13.6–9:
13 1ա Աբր. 2.9, 11:
2ա Վև. 107.2–4:
բ Ալմա 13.16:
3ա Վև. 127.2:

սուր Ընտրություն.
Նախակարգում:
բ Վև. 138.55–56:
գ Ալմա 12.25, 30:
սուր Նախամահկանացու կյանք:
դ Վև. 38.2:
ե սուր Կամքի

ազատություն:
գ սուր Հավատք:
է սուր Կանչ, Աստծո
կողմից կանչված,
Կոչում.
Քահանայություն:
4ա Եթեր 12.10:
բ 1 Նեփի 17.32–35:

5 Կամ ի վերջո, սկզբում նրանք
 «նույն դիրքի վրա էին իրենց
 եղբայրների հետ. այսպիսով, այս
 սուրբ կոչումը, նախապատրաստ-
 ված լինելով աշխարհի հիմնա-
 դրումից ի վեր այնպիսիների
 համար, ովքեր չէին կարծրացնի
 իրենց սրտերը, որը Միածին
 Որդու քավության մեջ և միջոցով
 էր, ով նախապատրաստվել էր,–

6 Եվ այսպես, այս սուրբ կոչումով
 կանչված և Աստծո սուրբ կարգի
 բարձրագույն քահանայությանը
 կարգված՝ սովորեցնելու նրա
 պատվիրանները մարդկանց գա-
 վակներին, որպեսզի նրանք նույն-
 պես կարողանան մտնել նրա
 «հանգիստը,–

7 Այս բարձրագույն քահանա-
 յությունը, լինելով ըստ իր Որդու
 կարգի, կարգ, որը կար աշխարհի
 հիմնադրումից ի վեր. կամ, այլ
 խոսքով, լինելով «առանց օրերի
 սկզբի կամ տարիների վերջի,
 նախապատրաստված լինելով
 հավերժությունից մինչև ողջ հա-
 վերժություն, համաձայն բոլոր
 բաների վերաբերյալ՝ նրա կան-
 խագիստության,–

8 Արդ, նրանք «կարգվում էին
 ըստ այս ձևի,– կանչվելով մի
 սուրբ կոչումով, և ձեռնադրվելով
 մի սուրբ արարողությամբ, և
 իրենց վրա վերցնելով սուրբ կար-
 գի բարձրագույն քահանայությու-
 նը, կոչում և արարողություն և

բարձրագույն քահանայություն,
 որն առանց սկզբի է կամ վերջի,–

9 Այսպիսով, նրանք դառնում են
 «քահանայապետեր հավիտյան,
 ըստ Որդու կարգի՝ Հոր Միածնի,
 որն առանց օրերի սկզբի է կամ
 տարիների վերջի, որը լի է շնոր-
 հով, անաչառությամբ և ճշմարտու-
 քյամբ: Եվ դա այդպես է: Ամեն:

10 Արդ, ինչպես ես ասացի սուրբ
 կարգի կամ այս «բարձրագույն
 քահանայության վերաբերյալ,
 կային շատերը, որոնք կարգվեցին
 ու դարձան Աստծո քահանայա-
 պետեր. և դա Աստծո առջև նրանց
 խիստ մեծ հավատքի ու Քալաշ-
 խարության և նրանց արդարու-
 քյան շնորհիվ էր, նրանք՝ նախընտ-
 րելով ավելի շուտ ապաշխարել ու
 գործել արդար, քան կործանվել,

11 Հետևաբար, նրանք կանչվե-
 ցին ըստ այս սուրբ կարգի և
 «սրբագործվեցին, և նրանց Քիս-
 դերձները լվացվեցին ճերմակ՝
 Գառան արյան միջոցով:

12 Արդ, նրանք, «Սուրբ Հոգով
 Սրբագործված, իրենց հանդերձ-
 ները ճերմակ դարձած, անարատ
 ու անբիծ լինելով Աստծո առաջ,
 չէին կարողանում նայել «մեղքի
 վրա, բացի միայն՝ զգվանքով. և
 կային շատերը, չափից դուրս
 հսկայական քանակությամբ, ով-
 քեր դարձել էին անարատ և մտել
 Աստծո՝ իրենց Տիրոջ հանգիստը:

13 Եվ արդ, իմ եղբայրներ, ես

5ա2 Նեփի 26.28:

6ա Ավմա 12.37, 16.17:

սուրբ Հանգիստ:

7ա Եբր. է.3:

բ սուրբ Աստված,

Աստվածագլուխ:

8ա Վևո 84.33–42:

սուրբ Մելքիսեդեկյան

քահանայություն:

9ա սուրբ Քահանայապետ:

բ 2 Նեփի 2.6:

սուրբ Շնորհ:

10ա Վևո 84.18–22:

բ սուրբ Ապաշխարել,

Ապաշխարություն:

11ա Մովսես 6.59–60:

բ 1 Նեփի 12.10,

Ավմա 5.21–27,

3 Նեփի 27.19–20:

12ա սուրբ Սուրբ Հոգի:

բ Հովմ. Ը.1–9:

սուրբ Սրբագործում:

գ սուրբ Անարատ,

Անարատություն:

դ Մոսիա 5.2,

Ավմա 19.33:

ե Առակ. Ը.13,

Ավմա 37.29:

կկամենայի, որ դուք ձեզ խոնարհեցնեք Աստծո առաջ և ապաշխարությանը վայել՝ «ստուգ բերեք, որպեսզի դուք նույնպես կարողանաք մտնել այդ հանգիստը:

14 Այո, խոնարհեցրե՛ք ձեզ, նույնիսկ ինչպես ժողովուրդը՝ Մեկքիսեդեկի օրերում, որը նույնպես քահանայապետ էր՝ ըստ այս նույն կարգի, որի մասին ես խոսել եմ, որը նույնպես վերցրեց իր վրա բարձրագույն քահանայությունը հավիտյան:

15 Եվ դա այն նույն Մեկքիսեդեկն էր, որին «Աբրահամը՝ տասանորդ վճարեց. այո, նույնիսկ մեր հայր Աբրահամը վճարեց տասանորդ՝ մեկ տասներորդ մասն իր ողջ ունեցածի:

16 Արդ, այս «արարողությունները տրվում էին ըստ այս ձևի, որպեսզի դրա միջոցով ժողովուրդը կարողանար սպասել Աստծո Որդուն, այն լինելով մի՞ մարմնավորում նրա կարգի, կամ այն լինելով նրա կարգը, և դա՝ որպեսզի նրանք կարողանային սպասել նրան իրենց մեղքերի թողության համար, որպեսզի նրանք կարողանային մտնել Տիրոջ հանգիստը:

17 Արդ, այս Մեկքիսեդեկը թագավոր էր Սաղեմի երկրի վրա. և նրա ժողովուրդը դարձել էր ուժեղ անօրինության ու պղծության մեջ. այո, նրանք բոլորը մոլորվել էին. նրանք լի էին ամեն ձևի ամբարշտությամբ.

18 Բայց Մեկքիսեդեկը, գործադ-

րած լինելով գորեղ հավատք, և ստացած լինելով բարձրագույն քահանայության պաշտոնը, ըստ Աստծո՝ «սուրբ կարգի, քարոզեց ապաշխարություն իր ժողովրդին: Եվ, ահա նրանք ապաշխարեցին. և Մեկքիսեդեկն իր օրերում հաստատեց խաղաղություն երկրում. այդ պատճառով նա կոչվեց խաղաղության իշխան, քանզի նա Սաղեմի թագավորն էր. և թագավորում էր իր հոր ներքո:

19 Արդ, կային «շատերը նրանից առաջ, և նաև կային շատերը՝ հետո, բայց Քոչ մեկն ավելի մեծ չէր. այդ պատճառով, նրա մասին նրանք ավելի մանրամասնորեն են հիշատակել:

20 Արդ, կարիք չկա, որ ես վերապատմեն նյութը. ինչ ես ասացի երևի բավական է: Ահա՝ «սուրբ գրքերը ձեր առջև են. եթե դուք կամենաք Քաղավաղել դրանք, դա պիտի լինի ի սեփական կործանումն ձեզ:

21 Եվ արդ, եղավ այնպես, որ երբ Ալման ասաց այս խոսքերը նրանց, նա առաջ մեկնեց իր ձեռքը դեպի նրանց ու գոչեց գորեղ ձայնով՝ ասելով. Հիմա՛ է ժամն «ապաշխարելու, քանզի փրկության օրը մոտենում է,

22 Այո, և Տիրոջ ձայնը հրեշտակների՝ «բերանով հայտարարում է այդ՝ բոլոր ազգերին, այո՛, հայտարարում է այդ, որպեսզի նրանք կարողանան ունենալ ավետիք մեծ ուրախության. այո, և

13ա Ղուկ. Գ.8:

14ա ՎեՌԻ 84.14: ՋՄԹ,

ԾՆ. 14.25–40:

սուր Մեկքիսեդեկ:

15ա սուր Աբրահամ:

բ ԾՆ. ԺԴ.18–20,

Մադ. Գ.8–10:

սուր Տասանորդ,

Տասանորդել:

16ա սուր Արարողություններ:

բ սուր Խորհրդանշականություն:

18ա սուր Մեկքիսեդեկյան քահանայություն:

19ա Հել. 8.18,

ՎեՌԻ 84.6–16,

10740–55:

բ ՎեՌԻ 107.1–4:

20ա սուր Սուրբ գրքեր:

բ Բ Պետ. Գ.16,

Ալմա 41.1:

21ա սուր Ապաշխարել,

Ապաշխարություն:

22ա Ալմա 10.20:

նա հնչեցնում է այս ավետիքն իր ողջ ժողովրդի մեջ, այո, այսինքն՝ նրանց, որ սփռված են ամենուրեք երկրի երեսին. այդ պատճառով նրանք եկել են մեզ մոտ:

23 Եվ դրանք հայտնի են դարձվել մեզ՝ Կարգ արտահայտություններով, որպեսզի մենք կարողանանք հասկանալ, որ մենք չկարողանանք սխալվել. և այս մի օտար երկրում մեր Քափառականներ լինելու պատճառով. հետևաբար, մենք այսպես մեծապես առանձնաշնորհված ենք, քանզի մենք ունենք այս ավետիքը՝ հայտարարված մեզ, մեր այգու բոլոր մասերում:

24 Քանզի, ահա Պրեշտակաները հայտարարում են դա շատերին այս ժամանակաընթացքում, մեր երկրում. և դա մարդկանց գավակների սրտերը պատրաստելու նպատակով է, որպեսզի իր փառքով նրա գալստյան ժամանակ ընդունեն նրա խոսքը:

25 Եվ արդ, մենք միայն սպասում ենք լսելու ուրախ լուրեր նրա գալստյան մասին՝ հայտարարված մեզ հրեշտակների բերանով. քանզի մենք չգիտենք որքան շուտ է գալու այդ ժամանակը: Աստված անի, որ դա լինի իմ օրում. բայց լինի դա շուտ, թե ուշ, դրանում ես կցնծամ:

26 Եվ դա պիտի հայտնի դարձվի՝ Խաղար ու սուրբ մարդկանց, հրեշտակների բերանով, նրա գալստյան ժամանակ, որպեսզի

մեր հայրերի խոսքերը կարողանան իրագործվել, ըստ դրա, ինչ նրանք խոսել են նրա վերաբերյալ, որը մարգարեության ոգու համաձայն էր, որը նրանց մեջ էր:

27 Եվ արդ, իմ եղբայրներ, ես զանկանում եմ իմ սրտի ամենախորքից, այո, մեծ տագնապով, մինչև անգամ՝ ցավով, որ դուք ականջ դնեք իմ խոսքերին, և դեն ձգեք ձեր մեղքերն ու չհետաձգեք ձեր ապաշխարության օրը:

28 Այլ, որ դուք խոնարհեցնեք ձեզ Տիրոջ առաջ, և կանչեք նրա սուրբ անունը, և Խաթուն կենաք ու շարունակ աղոթեք, որպեսզի դուք չլինի թե՛ Պիոժվեք ավելի, քան դուք կարող եք դիմանալ, և այսպես առաջնորդվեք Սուրբ Հոգուց՝ դառնալով խոնարհ, զիեզ, հիւր, համբերատար, սիրով և ողջ երկայնամտությամբ լի:

29 Ունենալով հավատք առ Տերը. ունենալով մի հույս, որ դուք պիտի ստանաք հավերժական կյանք. ունենալով Աստծո Քսերը միշտ ձեր սրտերում, որպեսզի դուք կարողանաք բարձրացվել վերջին օրը և մտնել նրա Գիանգիստը:

30 Եվ թող Տերը շնորհի ձեզ ապաշխարություն, որ դուք վայր չբերեք նրա ցասումը ձեզ վրա, որ դուք չկապվեք Պժոխքի շղթաներով, որ դուք չտանեք երկրորդ մահը:

31 Եվ Ալման խոսեց էլ ավելի շատ խոսքեր ժողովրդի համար, որոնք գրված չեն այս գրքում:

23ա2 Նեփի 25.7–8, 31.3,
32.7, Հակոբ 4.13,
Եթեր 12.39:
բ Հակոբ 7.26:
24ա Ալմա 10.10, 39.19:
25ա1 Նեփի 10.4,
3 Նեփի 1.13:

26ա Ամովս 9.7,
Դուկ. Բ.8–11:
27ա Մոսիա 28.3:
28ա սուր Աղոթք, Արթուն
լինել:
բ Ա Կոր. Ժ.13:
գ սուր Հեզ, Հեզուրբյուն.

Համբերություն:
29ա Ալմա 7.24:
բ ՎեոՒ 20.31, 76.116:
սուր Գթություն:
գ ՎեոՒ 84.24:
30ա սուր Նգովք, Դժոխք:
բ սուր Մահ հոգևոր:

ԳԼՈՒԽ 14

Ալման ու Ամուղեկը բանտարկվում են և ծեծվում – Հավատացյալները և նրանց սուրբ գրքերն այրվում են կրակով – Այս նահատակներն ընդունվում են Տիրոջ կողմից փառքի մեջ – Բանտի պատերը ճեղքվում են և փլվում – Ալման և Ամուղեկն ազատվում են, իսկ նրանց հալածողները՝ սպանվում: Մոտ 82–81թթ. Բ.ծ.ա.:

Եւ եղավ այնպես, հետո, երբ նա վերջ դրեց ժողովրդի հետ խոսելուն, նրանցից շատերը հավատացին նրա խոսքերին և սկսեցին ապաշխարել ու քննել ^ասուրբ գրքերը:

2 Բայց, նրանցից ավելի մեծ մասը փափագում էր, որ կործաներ Ալմային ու Ամուղեկին. քանզի նրանք զայրացած էին Ալմայի վրա, Ջիզրոմի հանդեպ նրա խոսքերի ^ապարզության պատճառով. և նրանք նաև ասացին, որ Ամուղեկը ^բստել էր իրենց, և զազրախոսել էր իրենց օրենքի դեմ, և նաև իրենց օրինագետների ու դատավորների դեմ:

3 Եվ նրանք նաև զայրացած էին Ալմայի ու Ամուղեկի վրա. և որովհետև նրանք այնքան պարզորեն վկայել էին իրենց ամբարշտության դեմ, նրանք ջանում էին ծածուկ վերացնել նրանց:

4 Բայց եղավ այնպես, որ նրանք չարեցին այդ, այլ նրանք բռնեցին նրանց ու կապեցին ամուր պարաններով, և տարան երկրի գլխավոր դատավորի առաջ:

5 Եվ ժողովուրդն առաջ գնաց ու

վկայեց նրանց դեմ՝ հայտարարելով, որ նրանք զազրախոսել էին օրենքի, և իրենց երկրի օրինագետների ու դատավորների, և նաև բոլոր ժողովրդի դեմ, որոնք երկրում էին. և նաև վկայել էին, որ կար միայն մեկ Աստված, և որ նա պիտի ուղարկեր իր Որդուն ժողովրդի մեջ, բայց նա չպիտի փրկեր նրանց. և շատ այսպիսի բաներ ժողովուրդը վկայեց Ալմայի ու Ամուղեկի դեմ: Արդ, այս արվեց երկրի գլխավոր դատավորի առջև:

6 Եվ եղավ այնպես, որ Ջիզրոմն ապշած մնաց այն խոսքերից, որոնք խոսվել էին. և նա իմացավ նաև մտքերի կուրության մասին, որն ինքն առաջացրել էր ժողովրդի մեջ իր սուտ խոսքերով. և նրա հոգին սկսեց ^ատակնուվրա լինել իր սեփական հանցանքի ^բգիտակցումից. այդ, նա սկսեց գալարվել դժոխքի ցավերով:

7 Եվ եղավ այնպես, որ նա սկսեց աղաղակել դեպի ժողովուրդը՝ ասելով. Ահա, ես ^ահանցավոր եմ, և այս մարդիկ անբիծ են Աստծո առաջ: Եվ նա սկսեց բարեխոսել նրանց համար այդ ժամանակից ի վեր. բայց նրանք անարգեցին նրան՝ ասելով. Մի՞թե քեզ էլ է տիրել դևը: Եվ նրանք թքեցին նրա վրա և դուրս ^բզցեցին իրենց միջից, և նաև բոլոր նրանց, ովքեր հավատացել էին այն խոսքերին, որոնք խոսվել էին Ալմայի ու Ամուղեկի կողմից. և նրանք դուրս զցեցին նրանց և ուղարկեցին մարդկանց՝ քարկոծելու նրանց:

8 Եվ նրանք բերեցին նրանց կանանց ու երեխաներին միասին,

14 1ա Դ. Թագ. ԻԲ.8–13:
սուր Սուրբ գրքեր:
2ա Ալմա 12.3–7:

բ Ալմա 10.27:
6ա Ալմա 15.5:
բ սուր Խղճմտանք:

7ա Ալմա 11.21–37:
բ Ալմա 15.1:

և նրանք, ովքեր հավատացել էին կամ սովորեցվել էին՝ հավատալու Աստծո խոսքին, կարգադրեցին, որ նրանց գցեին կրակի մեջ. և նրանք նաև բերեցին նրանց հիշատակարանները, որոնք պարունակում էին սուրբ գրությունները, և դրանք նույնպես գցեցին կրակի մեջ, որպեսզի դրանք վառվեին ու ոչնչանային կրակով:

9 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք վերցրեցին Ալմային ու Ամուղեկին, և տարան նրանց առաջ՝ դեպի նահատակության վայրը, որ ականատես լինեին նրանց կործանմանը, ովքեր կլանվեցին կրակից:

10 Եվ, երբ Ամուղեկը տեսավ կանանց և երեխաների ցավերը, որոնք այրվում էին կրակի մեջ, նա նույնպես ցավեց. և նա ասաց Ալմային. Ի՞նչպես կարող եմք մենք ականատես լինել այս սարսափելի տեսարանին: Հետևաբար, եկ առաջ մեկնենք մեր ձեռքը, և գործի դնենք Աստծո՝ գործությունը, որը մեր մեջ է, և փրկենք նրանց բոցերից:

11 Բայց Ալման ասաց նրան. Հոգին պարտադրում է ինձ, որ ես չպետք է առաջ մեկնեմ իմ ձեռքը. բանգի ահա, Տերն ընդունում է նրանց վեր՝ իր մոտ, փառքի մեջ. և նա հանդուրժում է, որ նրանք կարողանան անել այս բանը, կամ որ ժողովուրդը կարողանա անել այս բանը նրանց հետ, համաձայն նրանց սրտերի կարծրության, որպեսզի ղառաստանները, որոնք նա գործի պիտի դնի նրանց վրա իր ցասման մեջ, կարողանան լինել արդար. և Գամնեղների Պարյունը

պիտի կանգնի, որպես վկայություն ընդդեմ նրանց, այո, և ուժգնորեն աղաղակի նրանց դեմ վերջին օրը:

12 Արդ, Ամուղեկն ասաց Ալմային. Ահա, գուցե նրանք մեզ էլ այրեն:

13 Եվ Ալման ասաց. Թող լինի համաձայն Տիրոջ կամքի: Բայց, ահա մեր գործը չի ավարտվել, հետևաբար նրանք չեն այրի մեզ:

14 Արդ, եղավ այնպես, որ երբ մարմինները նրանց, ովքեր գցվել էին կրակը, ոչնչացան, և նաև հիշատակարանները, որոնք գցվել էին նրանց հետ, երկրի գլխավոր դատավորը եկավ և կանգնեց Ալմայի ու Ամուղեկի առջև, մինչդեռ նրանք կապկաված էին. և նա ձեռքով զարկեց նրանց այտերին, և ասաց նրանց. Դրանից հետո ինչ տեսաք, էլի կքարոզե՞ք այս ժողովրդին, որ նրանք պիտի գցվեն կրակի ու ծծմբի՝ լիճը:

15 Ահա, դուք տեսնում եք, որ դուք չունեիք գործություն՝ փրկելու նրանց, ովքեր գցվել էին կրակի մեջ. ոչ էլ Աստված փրկեց նրանց, որովհետև նրանք չու հավատքից էին: Եվ դատավորն ապտակեց նորից նրանց այտերին և հարցրեց. Ի՞նչ կասեք դուք ձեզ համար:

16 Արդ, այս դատավորն ըստ Մեռելի կարգի ու հավատքի էր, որը սպանել էր Գեդեոնին:

17 Եվ եղավ այնպես, որ Ալման ու Ամուղեկը ոչինչ չպատասխանեցին. և նա կրկին ապտակեց նրանց, և հանձնեց նրանց պաշտոնյաներին, որ բանտ գցեին:

18 Եվ երբ նրանք երեք օր բանտ

10ա Ալմա 8.30–31:

11ա սուր Փառք:

բ Սաղ. ԼԷ.8–13,
Ալմա 60.13,

ՎևոՒ 103.3:

սուր Արդարադատություն:

գ Մոսիա 17.10:

դ սուր Նահատակ,
Նահատակություն:

14ա Ալմա 12.17:
16ա Ալմա 1.7–15:

էին գցված, այնտեղ եկան շատ «օրինազետներ, և դատավորներ, և քահանաներ, և ուսուցիչներ, որոնք Նեորի դավանանքից էին. և նրանք գալիս էին բանտ՝ տեսնելու նրանց, և նրանք հարցաքննում էին նրանց, շատ խոսքերի վերաբերյալ. բայց նրանք ոչինչ չէին պատասխանում նրանց:

19 Եվ եղավ այնպես, որ դատավորը կանգնեց նրանց առջև ու ասաց. Ինչո՞ւ չեք պատասխանում այս մարդկանց հարցերին: Չգիտե՞ք, որ ես իշխանություն ունեմ՝ հանձնելու ձեզ բոցերին: Եվ մա հրամայեց նրանց խոսել. բայց նրանք ոչինչ չպատասխանեցին:

20 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք հեռացան ու գնացին իրենց ճանապարհներով, բայց հաջորդ օրը եկան կրկին. և դատավորը ևս կրկին զարկեց նրանց այտերին: Եվ շատերն առաջ եկան մույնպես և զարկեցին նրանց՝ ասելով. Էլի կկանգնե՞ք ու կդատեք այս ժողովրդին, և կդատապարտե՞ք մեր օրենքը: Եթե այդպիսի մեծ գորություն ունեք, ինչո՞ւ դուք ձեզ չեք «ազատում:

21 Եվ շատ այսպիսի բաներ նրանք ասացին նրանց՝ կրճտացնելով իրենց ատամները նրանց վրա, և թքելով նրանց վրա, և ասելով. Ինչպիսի՞ տեսք կունենանք մենք, երբ դատապարտվենք:

22 Եվ շատ այսպիսի բաներ, այո, ամեն ձևի այսպիսի բաներ ասացին նրանց. և այսպես ծաղրում էին նրանց շատ օրերի ընթացքում: Եվ նրանք պահում էին ուտելիքը նրանցից, որպեսզի քաղցեին, և ջուրը, որպեսզի

ծարավեին. և մահ վերցնում էին նրանցից իրենց շորերը, որպեսզի նրանք մերկ մնային. և այսպես, նրանք կապված էին ուժեղ պարաններով ու փակված բանտում:

23 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք այսպես շատ օրերի ընթացքում տանջվելուց հետո (և դա Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման տասներորդ տարվա, տասներորդ ամսվա, տասներկուերորդ օրն էր), որ Ամոնիա երկրի գլխավոր դատավորը և նրանց ուսուցիչներից ու օրինազետներից շատերը ներս գնացին բանտ, որտեղ Ալման ու Ամուղեկը կապված էին պարաններով:

24 Եվ գլխավոր դատավորը կանգնեց նրանց առջև, և կրկին զարկեց նրանց և ասաց նրանց. Եթե դուք ունեք Աստծո գորությունը, ազատե՞ք ինքներդ ձեզ այս կապանքներից, և այդ դեպքում մենք կհավատանք, որ Տերը կկործանի այս ժողովրդին՝ ըստ ձեր խոսքերի:

25 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք բոլորն առաջ գնացին ու զարկեցին նրանց՝ ասելով մույն խոսքերը, մույնիսկ մինչև վերջինը. և երբ վերջինը խոսեց նրանց հետ, Աստծո «գորությունն Ալմայի ու Ամուղեկի վրա էր, և նրանք բարձրացան ու ոտքի կանգնեցին:

26 Եվ Ալման գոչեց՝ ասելով. Որքա՞ն պիտի մենք տանենք այս մեծ «չարչարանքները, ո՞վ Տեր: Ո՞վ Տեր, տուր մեզ ուժ ըստ մեր հավատքի, որը Քրիստոսում է, մինչև իսկ ի ազատում: Եվ նրանք կտրեցին պարանները, որոնցով նրանք կապված էին. և

երբ մարդիկ տեսան այս, նրանք սկսեցին փախչել, քանզի կործանման վախը եկել էր նրանց վրա:

27 Եվ եղավ այնպես, որ այնքան մեծ էր նրանց վախը, որ նրանք ընկան գետնին, և չհասան Քանտի դոսի դռանը. և գետինը ցնցվեց ուժգին, և բանտի պատերը ճեղքվեցին երկու մասի, այնպես որ դրանք փլվեցին գետնին. և գլխավոր դատավորը, և օրինագետները, և քահանաները, և ուսուցիչները, ովքեր զարկում էին Ալմային ու Ամուղեկին, սպանվեցին դրանց փլուզումից:

28 Եվ Ալման ու Ամուղեկը բանտից դուրս եկան, և նրանք վնասված չէին. քանզի Տերը շնորհել էր նրանց զորություն, ըստ նրանց հավատքի, որը Քրիստոսում էր: Եվ նրանք անմիջապես բանտից դուրս եկան. և նրանք՝ արձակվեցին իրենց կապանքներից. իսկ բանտը փլված էր գետնին, և ամեն ոք, դրա պատերից ներս, բացի Ալմայից ու Ամուղեկից, սպանվեցին. և նրանք անմիջապես առաջ գնացին դեպի քաղաքը:

29 Արդ, ժողովուրդը, լսելով մեծ աղմուկ, եկավ բազմություններով, վազելով միասին, իմանալու դրա պատճառը. և երբ նրանք տեսան Ալմային ու Ամուղեկին բանտից դուրս գալիս, և դրա պատերը՝ փլված գետնին, նրանք ցնցվեցին մեծ վախով, և փախան Ալմայի ու Ամուղեկի ներկայությունից, ճիշտ ինչպես այժմ է փախչում իր ձագի հետ երկու առյուծներից. և այսպես նրանք փախան Ալմայի ու Ամուղեկի ներկայությունից:

ԳԼՈՒԽ 15

Ալման ու Ամուղեկը գնում են Սիդոմ և հիմնում եկեղեցի – Ալման բժշկում է Ջիզրոմին, որը միանում է եկեղեցուն – Շատերը մկրտվում են, և եկեղեցին բարգավաճում է – Ալման ու Ամուղեկը գնում են Չարահեմյա: Մոտ 81թ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ Ալման ու Ամուղեկը պատվիրվեցին հեռանալ այդ քաղաքից. և նրանք հեռացան և դուրս եկան, նույնիսկ մինչև Սիդոմի երկիրը. և ահա, այնտեղ նրանք գտան ողջ ժողովրդին, ովքեր հեռացել էին Մամոնիա երկրից, ովքեր դուրս էին Քգգվել ու քարկոծվել, որովհետև նրանք հավատացել էին Ալմայի խոսքերին:

2 Եվ նրանք պատմեցին նրանց այն ամենը, որ պատահել էր իրենց՝ կանանց ու երեխաների հետ, և նաև իրենց ու իրենց ազատման Քգդորոյան մասին:

3 Եվ Ջիզրոմը ևս պառկած էր հիվանդ՝ Սիդոմում, սաստիկ ջերմով, որն առաջացել էր նրա խիստ մտատանջություններից՝ իր «ամբարշտության պատճառով, քանզի նա ենթադրել էր, որ Ալման ու Ամուղեկն այլևս չկային. և նա ենթադրել էր, որ նրանք սպանվել էին իր անօրինության պատճառով: Եվ այս մեծ մեղքը և նրա բազմաթիվ ուրիշ մեղքերը տակնուվրա էին անում նրա միտքը, մինչև որ այն դարձավ չափազանց ցավագին՝ չունենալով ազատում. այդ պատճառով նա սկսեց այրվել սաստիկ ջերմությունից:

27ա Գոր. ԺՁ.26,
Եթեր 12.13:

28ա Հակոբ 4.6,
3 Նեփի 28.19–22:

15 1ա Ալմա 16.2–3,
9, 11:

բ Ալմա 14.7:
2ա Ալմա 14.8–14:

բ Ալմա 14.28:
3ա Ալմա 14.6–7:

4 Արդ, երբ նա լսեց, որ Ալման ու Ամուղեկը Սիդոմի երկրում էին, նրա սիրտը սկսեց համարձակությամբ լցվել. և նա անմիջապես լուր ուղարկեց նրանց՝ ցանկանալով, որ նրանք գային իր մոտ:

5 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք անմիջապես գնացին՝ հնազանդվելով լուրին, որը նա ուղարկել էր նրանց. և նրանք ներս գնացին տուն՝ Ջիզրոմի մոտ. և նրանք գտան նրան իր մահճակալի վրա, հիվանդ լինելով շատ թույլ սաստիկ ջերմից. և նրա միտքը նույնպես խիստ ցավատանջ էր իր անօրինությունների պատճառով. և երբ նա տեսավ նրանց, նա առաջ մեկնեց իր ձեռքը, և աղերսեց նրանց, որ նրանք բժշկեն իրեն:

6 Եվ եղավ այնպես, որ Ալման ասաց նրան՝ վերցնելով նրա ձեռքը. «Հավատո՞ւմ ես դու Քրիստոսի զորությանը՝ ի փրկություն:

7 Եվ նա պատասխանեց ու ասաց. Այո, ես հավատում եմ բոլոր խոսքերին, որ դու սովորեցրեցիր:

8 Եվ Ալման ասաց. Եթե դու հավատում ես Քրիստոսի փրկագրեմանը, դու կարող ես «բժշկվել:

9 Եվ նա ասաց. Այո, ես հավատում եմ՝ համաձայն քո խոսքերի:

10 Եվ ապա Ալման աղաղակեց առ Տերը՝ ասելով. Ո՛վ Տեր, մեր Աստված, ողորմություն ունեցիր այս մարդու վրա, և «բժշկիր նրան, համաձայն իր հավատքի, որը Քրիստոսում է:

11 Եվ երբ Ալման ասաց այս խոսքերը, Ջիզրոմը «ցատկեց ոտքի, և սկսեց քայլել. և այս արվեց՝ ի մեծ զարմանս ողջ ժողովրդի. և

սրա մասին տեղեկությունն առաջ գնաց՝ ողջ Սիդոմի երկրով մեկ:

12 Եվ Ալման մկրտեց Ջիզրոմին առ Տերը. և նա սկսեց այդ ժամանակից ի վեր քարոզել ժողովրդին:

13 Եվ Ալման եկեղեցի հիմնեց Սիդոմի երկրում, և քահանաներ ու ուսուցիչներ նվիրաբերեց այդ երկրում, որպեսզի առ Տերը մկրտեն նրանց, ովքեր փափագում էին մկրտվել:

14 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք շատ էին. քանզի նրանք հավաքվում էին Սիդոմի շրջակա ողջ տարածքից ու մկրտվում էին:

15 Բայց ինչ վերաբերում էր ժողովրդին, որոնք Ամմոնիա երկրում էին, նրանք դեռևս մնում էին կարծրասիրտ ու խստապարանոց մի ժողովուրդ, և նրանք չապաշխարեցին իրենց մեղքերից՝ վերագրելով Ալմայի ու Ամուղեկի ողջ զորությունը դեհին. քանզի նրանք «Նեորի դավանանքից էին, և չէին հավատում իրենց մեղքերից ապաշխարությանը:

16 Եվ եղավ այնպես, որ Ալման ու Ամուղեկը, Ամուղեկը «թողնելով բոլոր իր ոսկին, և արծաթը, և իր արժեքավոր բաները, որոնք Ամմոնիա երկրում էին, հանուն Աստծո խոսքի, նա՝ «մերժված լինելով նրանցից, ովքեր մի ժամանակ նրա ընկերներն էին, և նաև իր հոր ու իր ազգականների կողմից,

17 Հետևաբար, Ալման Սիդոմում եկեղեցի հիմնելուց հետո, տեսնելով մեծ «զավաժություն, այո, տեսնելով, որ ժողովուրդը զավաժ էր՝ ինչ վերաբերում էր իրենց սրտերի հպարտությանը, և նրանք

6ա Մար. Թ. 23:
8ա սուր Բժշկել,
Բժշկումներ:
10ա Մար. Բ. 1-12:

11ա Գոր. Գ. 1-11:
15ա Ալմա 1.2-15:
16ա Ղուկ. ԺԳ. 33,
Ալմա 10.4:

բ սուր Հավաժել,
Հավաժանք:
17ա Ալմա 16.21:

սկսել էին իրենց Քիտոնաբեցնել Աստծո առաջ, և սկսել էին հավաքվել միասին իրենց սրբարաններում՝ Գերկրապազելու Աստծուն զոհասեղանի առաջ, արթուն կենալով ու անընդհատ աղոթելով, որպեսզի կարողանային ազատվել Սատանայից և մահից ու կործանումից,

18 Արդ, ինչպես ես ասացի, Ալման, տեսնելով բոլոր այս բաները, ուստի նա վերցրեց Ամուդեկին ու եկավ դեպի Չարահեմլայի երկիրը, և տարավ նրան իր սեփական տունը, և օժանդակեց նրան իր նեղություններում, և զորացրեց նրան Տերումը:

19 Եվ այսպես ավարտվեց Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման տասներորդ տարին:

ԳԼՈՒԽ 16

Լամանացիները կործանում են Ամմոնիայի ժողովրդին – Չորամն առաջնորդում է Նեփիացիներին հաղթանակի Լամանացիների վրա – Ալման ու Ամուդեկը և շատ ուրիշներ քարոզում են խոսքը – Նրանք սովորեցնում են, որ իր հարությունից հետո Քրիստոսը կհայտնվի Նեփիացիներին: Մոտ 81–77թթ. Բ.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման տասնմեկերորդ տարում, երկրորդ ամսվա հինգերորդ օրը, Չարահեմլայի երկրում լինելով մեծ խաղաղություն, չլինելով ոչ պատերազմներ, ոչ հակառա-

կություններ մի որոշակի թվով տարիների ընթացքում, մինչև որ տասնմեկերորդ տարվա երկրորդ ամսվա հինգերորդ օրը մի պատերազմի կոչ լսվեց ամբողջ երկրում:

2 Քանզի ահա, Լամանացիների զորքերը ներս էին եկել անապատի կողմից, երկրի սահմաններից ներս, մինչև իսկ Մամոնիա քաղաքը, և սկսել սպանել ժողովրդին ու ավերել քաղաքը:

3 Եվ արդ, եղավ այնպես, նախքան Նեփիացիները կկարողանային մի բավականաչափ զորք հանել՝ բշելու նրանց երկրից դուրս, նրանք Մկոտորեցին ժողովրդին, ովքեր Ամմոնիա քաղաքում էին, և նաև ոմանց Նոյի սահմանների շրջակայքում և մյուսներին գերի տարան անապատ:

4 Արդ, եղավ այնպես, որ Նեփիացիները փափագում էին հասնել նրանց, ովքեր հեռու էին տարվել գերության՝ դեպի անապատ:

5 Հետևաբար, նա, ով նշանակված էր գլխավոր զորապետ Նեփիացիների զորքերի վրա (և նրա անունն էր Չորամ, և նա ուներ երկու որդի՝ Լեքի և Աքա), արդ, Չորամն ու նրա երկու որդիները, իմանալով, որ Ալման քահանայապետն էր եկեղեցու վրա, և լսած լինելով, որ նա ուներ մարգարեության ոգին, հետևաբար նրանք զնացին նրա մոտ և ուզեցին նրանից իմանալ, թե արդյոք Տերը կամենո՞ւմ էր, որ նրանք զնային անապատ՝ փնտրելու իրենց եղբայրներին, որոնք գերի էին վերցվել Լամանացիների կողմից:

6 Եվ եղավ այնպես, որ Ալման տեղեկացավ Տիրոջից այդ հարցի

17թ սուր Խոնարի,
Խոնարիություն:
գ սուր Երկրպազել:

դ սուր Աղոթք, Արթուն
լինել:
ե սուր Մահ հոգևոր:

16 2ա Ալմա 15.1, 15–16:
3ա Ալմա 9.18:
6ա Ալմա 43.23–24:

վերաբերյալ: Եվ Ալման վերադարձավ ու ասաց նրանց. Ահա, Լամանացիները կանցնեն Սիդոն գետն անապատի հարավում՝ հեռու, դեպի վեր, Մանթիի երկրի սահմաններից այն կողմ: Եվ ահա, այնտեղ պիտի դուք հանդիպեք նրանց, Սիդոն գետի արևելյան կողմում, և այնտեղ Տերը ձեզ կհանձնի ձեր եղբայրներին, որոնք գերի են վերցվել Լամանացիների կողմից:

7 Եվ եղավ այնպես, որ Ջորամն ու նրա որդիներն անցան Սիդոն գետի վրայով, իրենց զորքերով, և շարժվեցին հեռու՝ Մանթիի սահմաններից այն կողմ, դեպի անապատի հարավը, որը Սիդոն գետի արևելյան ափին էր:

8 Եվ նրանք վրա հասան Լամանացիների զորքերին, և Լամանացիները ցրվեցին ու քշվեցին դեպի անապատի խորքը. և նրանք վերցրեցին իրենց եղբայրներին, որոնք գերի էին վերցվել Լամանացիների կողմից, և նրանցից ոչ մի հոգի չէր կորել, որ գերի էին վերցվել: Եվ նրանք բերվեցին իրենց եղբայրների կողմից՝ տիրություն անելու իրենց սեփական հողերին:

9 Եվ այսպես, վերջացավ դատավորների տասնմեկերորդ տարին, Լամանացիները դուրս քշված լինելով երկրից, և Ամմոնիայի ժողովուրդը՝ կործանված էր. այո, Ամմոնիացիների յուրաքանչյուր ապրող հոգի՝ կործանվեց. և նաև նրանց մեծ քաղաքը, որը նրանք ասում էին, թե Աստված չէր կարող կործանել դրա մեծության պատճառով:

10 Բայց ահա, Մեկ օրում այն թողվեց ամայի. և դիակները հոշոտվեցին շների ու անապատի վայրի գազանների կողմից:

11 Այնուամենայնիվ, շատ օրեր անց նրանց մեռած մարմինները դիվեցին երկրի երեսի վրա, և դրանք ծածկվեցին բարակ ծածկույթով: Եվ արդ, այնքան ուժեղ էր դրանց հոտը, որ շատ տարիների ընթացքում ժողովուրդը չգնաց՝ տիրելու Ամմոնիա երկրին: Եվ այն կոչվեց Նեորականների Ավերակներ, քանզի նրանք Մեռորի դավանանքից էին, ովքեր սպանվեցին. և նրանց հողերը մնացին ամայի:

12 Եվ Լամանացիները չեկան՝ նորից պատերազմելու Նեփիացիների դեմ մինչև Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման տասնչորսերորդ տարին: Եվ այսպես երեք տարվա ընթացքում Նեփիի ժողովուրդն ունեցավ անընդհատ խաղաղություն ողջ երկրում:

13 Եվ Ալման ու Ամուղեկն առաջ գնացին՝ քարոզելով ժողովրդին ապաշխարություն իրենց՝ տաճարներում, և իրենց սրբարաններում, և նաև ժողովարաններում, որոնք կառուցված էին ըստ հրեաների ձևի:

14 Եվ բոլոր նրանց, ովքեր կամենում էին լսել իրենց խոսքերը, նրանք անընդհատ հաղորդում էին Աստծո խոսքը, մարդկանց հանդեպ առանց որևէ աշառության:

15 Եվ այսպես, Ալման ու Ամուղեկը գնացին առաջ, և նաև շատ շատերը, ովքեր ընտրված էին աշխատանքի համար, քարոզելու խոսքը ողջ երկրով մեկ: Եվ

9ա Ալմա 8.16, 9.18–24,
Մորմ. 6.15–22:
բ Ալմա 25.1–2:

10ա Ալմա 9.4:
11ա Ալմա 1.15, 24.28–30:
13ա2 Նեփի 5.16:

բ Ալմա 21.4–6, 20:
14ա Ալմա 1.30:

եկեղեցու հաստատումը դարձավ համընդհանուր երկրով մեկ, շրջակա ողջ տարածքում, Նեփիացիների ողջ ժողովրդի մեջ:

16 Եվ ^աչկար անհավասարություն նրանց մեջ. Տերը դուրս թափեց իր Հոգին ողջ երկրի երեսին՝ պատրաստելու մարդկանց զավակների միտքը, կամ պատրաստելու նրանց ^բսրտերն ընդունելու խոսքը, որը պետք է սովորեցվեր նրանց մեջ, նրա գալու ժամանակ,

17 Որպեսզի նրանք չկարծրանային խոսքի դեմ, որպեսզի նրանք չլինեին անհավատ, և չգնային շարունակ դեպի կործանում, այլ որպեսզի ընդունեին խոսքն ուրախությամբ, և որպես մի ^աճյուղ պատվաստվեին ճշմարիտ ^բորթին, որպեսզի նրանք մտնեին Տիրոջ՝ իրենց Աստծո ^գհանգիստը:

18 Արդ, այն ^աքահանաները, ովքեր առաջ էին գնացել ժողովրդի մեջ, քարոզում էին ամեն ստախտությունների և ^բխաբեությունների, ^գմախսանծությունների և կռիվների, ռիսերի և հայիոյանքների, զոդությունների, կողոպուտի, թալանի, սպանության, շնություն անելու և ամեն ձևի հեշտասիրության դեմ, հայտարարելով, որ այս բաները չպետք է այդպես լինեն, –

19 Հրապարակելով բաները, որոնք պետք է շուտով գային, այո, հրապարակելով Աստծո Որդու ^ագալուստը, նրա տառապանքները և մահը, և նաև մեռելներից հարությունը:

20 Եվ ժողովրդից շատերը հարցնում էին տեղի վերաբերյալ, թե որտեղ էր գալու Աստծո Որդին, և նրանց սովորեցնում էին, որ նա ^ահայտնվելու էր նրանց իր հարությունից ^բհետո. և ժողովուրդը մեծ ցնծությամբ ու բերկրանքով լսեց այս:

21 Եվ արդ, եկեղեցին հաստատված լինելով ողջ երկրով մեկ՝ ^ահաղթանակ տանելով դևի վրա, և Աստծո խոսքը քարոզվելով իր անադարտությանը ամբողջ երկրում, և Տերը, դուրս թափելով իր օրհնությունները ժողովրդի վրա, – այսպես վերջացավ Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման տասնևչորսերորդ տարին:

Պատմություն Մոսիայի որդիների մասին, ովքեր հրաժարվեցին թագավորության իրենց իրավունքներից՝ Աստծո խոսքի համար, և գնացին Նեփիի երկիրը՝ քարոզելու Լամանացիներին. նրանց տառապանքներն ու ազատվելը, – ըստ Ալմայի հիշատակարանի:

*Ընդգրկելով 17–27 գլուխները
ներառյալ:*

ԳԼՈՒԽ 17

Մոսիայի որդիներն ունեն մարգարեության ու հայտնության ոգին – Նրանք գնում են իրենց առանձին ճանապարհներով հայտարարելու

16ա Մոսիա 18.19–29,
4 Նեփի 1.3:
^բ սո՛ւ Կոռվված սիրտ:
17ա Հակոբ 5.24:
^բ սո՛ւ Տիրոջ այգին:
^գ Ալմա 12.37,
13.10–13:

18ա Ալմա 15.13:
^բ սո՛ւ Խաբկանք,
Խաբել, Խաբեություն:
^գ սո՛ւ Նախանձել:
19ա սո՛ւ Հիսուս Քրիստոս –
Մարգարեություններ
Հիսուս Քրիստոսի

ծննդի և մահվան
մասին:
20ա 2 Նեփի 26.9,
3 Նեփի 11.7–14:
^բ 1 Նեփի 12.4–6:
21ա Ալմա 15.17:

խոսքը Լամանացիներին – Ամնոնը գնում է Իսմայելի երկիրը և դառնում բազավոր Լամոնիի ծառան – Ամնոնը փրկում է բազավորի հոտերն ու սպանում նրա բշմամիներին Սեբուսի ջրերի մոտ: Հատվածներ 1–3 մոտ 77թ. Ք.ծ.ա., հատված 4 մոտ 91–77թթ. Ք.ծ.ա., հատվածներ 5–39՝ մոտ 91թ. Ք.ծ.ա.:

Եւ եղավ այնպես, որ երբ Ալման ճամփորդում էր Գեդեոնի երկրից հարավ, հեռու՝ դեպի Մանթիի երկիրը, ահա, ի զարմանս իրեն, նա ՝հանդիպեց Մոսիայի Պորդիներին՝ դեպի Չարահեմլայի երկիրը ճամփորդելիս:

2 Արդ, Մոսիայի այս որդիները, Ալմայի հետ էին այն ժամանակ, երբ հրեշտակն ՝առաջին անգամ հայտնվեց նրան. հետևաբար, Ալման չափազանց ուրախացավ՝ տեսնելով իր եղբայրներին. և ինչը նրա ուրախությունն էլ ավելի ավելացրեց՝ նրանք դեռ իր եղբայրներն էին Տերում. այո, և նրանք դարձել էին ուժեղ ճշմարտության իմացության մեջ. քանզի նրանք առողջ դատողությամբ մարդիկ էին, և նրանք ջանասիրաբար Քննել էին սուրբ գրքերը, որ կարողանային իմանալ Աստծո խոսքը:

3 Բայց դա բոլորը չէ. նրանք նվիրվել էին շատ աղոթքի ու ՝ծոմի. այդ պատճառով նրանք ունեին մարգարեության ոգին ու հայտնության ոգին, և երբ նրանք Պուտուցանում էին, նրանք ուսուցանում էին Աստծո գործությամբ ու իշխանությամբ:

4 Եվ նրանք սովորեցրել էին Աստծո խոսքը Լամանացիների մեջ տասնևչորս տարիների ընթացքում, ունենալով մեծ ՝հաջողություն, ՝բերելով շատերին ճշմարտության իմացությանը. այո, նրանց խոսքերի գործությամբ շատերը բերվեցին Աստծո գոհասեղանի առջև, կանչելու նրա անունը. և Պուտուցանելու իրենց մեղքերը նրա առջև:

5 Արդ, սրանք էին հանգամանքները, որոնք ուղեկցում էին նրանց իրենց ճամփորդություններում, քանզի նրանք շատ չարչարանքներ էին ունեցել. նրանք շատ էին տառապել և՛ մարմնով, և՛ մտքով, ինչպես օրինակ՝ քաղց, ծարավ և հոգնածություն, և նաև շատ հոգեկան ՝ապրումներ:

6 Այսպիսով, սրանք էին նրանց ճամփորդությունները. ՝Հրաժեշտ տալով իրենց հայր Մոսիային, դատավորների առաջին տարում. Պիրաժարվելով թագավորությունից, որը նրանց հայրը փափագում էր շնորհել նրանց, և այս նաև ժողովրդի մտադրությունն էր.

7 Այնուամենայնիվ, նրանք հեռացան Չարահեմլայի երկրից, և վերցրեցին իրենց սրերը և իրենց նիզակները, իրենց աղեղները և իրենց նետերը և իրենց պարսատիկները. և դա նրանք արեցին, որպեսզի իրենց համար ուտելիք սպահովեին մինչ անապատում էին:

8 Եվ այսպես, նրանք հեռացան անապատի խորքն իրենց խմբի հետ, որոնց իրենք էին ընտրել,

17 1ա Ալմա 27.16:

բ Մոսիա 27.34:

2ա Մոսիա 27.11–17:

բ սո՛ւ Սուրբ գրքեր:

3ա սո՛ւ Ծոմ,

Ծոմապահություն.

Աղոթք:

բ սո՛ւ Ուսուցանել, Ուսուցիչ – Հոգով ուսուցանելը:

4ա Ալմա 29.14:

բ սո՛ւ Միսիոներական

աշխատանք:

գ սո՛ւ Խոստովանել, Խոստովանություն:

5ա Ալմա 8.10:

6ա Մոսիա 28.1, 5–9:

բ Մոսիա 29.3:

գնալու վեր՝ դեպի Նեփիի երկիրը, Լամանացիներին քարոզելու Աստծո խոսքը:

9 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք ճամփորդեցին շատ օրեր անապատում, և նրանք շատ «աղոթեցին, և շատ ծոմ պահեցին, որպեսզի Տերը շնորհեր նրանց իր Հոգուց մի մաս՝ գնալու իրենց հետ ու մնալու իրենց հետ, որպեսզի նրանք կարողանային լինել մի ^բգործիք Աստծո ձեռքում՝ բերելու, եթե դա հնարավոր էր, իրենց եղբայրներին՝ Լամանացիներին, ճշմարտության իմացությանը, իրենց հայրերի ^աավանդությունների բարոյագրկության իմացությանը, որոնք ճիշտ չէին:

10 Եվ եղավ այնպես, որ Տերն «այցելեց նրանց իր ^բՀոգով և ասաց նրանց. ^գՀանգիստ եղեք: Եվ նրանք հանգստացան:

11 Եվ մահ Տերն ասաց նրանց. Առաջ գնացեք Լամանացիների՝ ձեր եղբայրների մեջ, և հաստատեք իմ խոսքը. սակայն դուք պիտի լինեք «համբերատար երկայնամտության ու չարչարանքների մեջ, որպեսզի նրանց համար դուք կարողանաք ցույց տալ լավ օրինակ ինձանում, և ես կդարձնեմ ձեզ մի գործիք իմ ձեռքում՝ ի փրկություն շատ հոգիների:

12 Եվ եղավ այնպես, որ Մոսիայի որդիների սրտերը, և մահ նրանց, ովքեր նրանց հետ էին, քաջությամբ լցվեցին՝ գնալու առաջ Լամանացիների մոտ, հայտարարելու նրանց Աստծո խոսքը:

13 Եվ եղավ այնպես, երբ նրանք հասան Լամանացիների երկրի սահմաններին, նրանք «առանձնացան իրարից ու հեռացան մեկը մյուսից՝ վստահելով Տիրոջը, որ նրանք կրկին պիտի հանդիպեին իրենց ^բհունձքի վերջում. քանզի նրանք ենթադրում էին, որ հսկայական էր գործը, որը նրանք հանձն էին առել:

14 Եվ անշուշտ այն հսկայական էր, քանզի նրանք հանձն էին առել Աստծո խոսքը քարոզել ^ավայրի և կարծրացած ու կատաղի մի ժողովրդի. ժողովուրդ, որը հրճվում էր Նեփիացիներին սպանելով, և նրանց կողոպտելով ու թալանելով. և նրանց սրտերը դրված էին հարստությունների վրա, կամ ոսկու ու արծաթի վրա, և թանկարժեք քարերի. սակայն նրանք ջանում էին ձեռք բերել այս բաները՝ սպանելով ու թալանելով, որպեսզի նրանք չտքնեին դրանց համար իրենց սեփական ձեռքերով:

15 Այսպիսով, նրանք շատ ծույլ ժողովուրդ էին, որոնցից շատերը երկրպագում էին կուռքերի, և Աստծո «անեծքն ընկել էր նրանց վրա իրենց հայրերի ^աավանդությունների պատճառով. բայց և այնպես Տիրոջ խոստումները տարածվում էին նրանց վրա ապաշխարության պայմանով:

16 Հետևաբար, այս էր «պատճառը, որի համար Մոսիայի որդիները հանձն էին առել այդ աշխատանքը, որ գուցե նրանք կարողանային բերել նրանց ապաշխարության. որ, գուցե նրանք կարողանային

9ա Ալմա 25.17:
սո՛ւ Աղոթք:
^բ Մոսիա 23.10,
Ալմա 26.3:
^գ Ալմա 3.10–12:
10ա Վևո՛ւ 5.16:

^բ սո՛ւ Սուրբ Հոգի:
^գ Ալմա 26.27:
11ա Ալմա 20.29:
սո՛ւ Համբերություն:
13ա Ալմա 21.1:
^բ Մատ. Թ.37:

14ա Մոսիա 10.12:
15ա Ալմա 3.6–19,
3 Նեփի 2.15–16:
^բ Ալմա 9.16–24, 18.5:
16ա Մոսիա 28.1–3:

բերել նրանց՝ իմանալու փրկագրման ծրագրի մասին:

17 Այդ պատճառով նրանք առանձնացան մեկը մյուսից, և առաջ գնացին նրանց մեջ, յուրաքանչյուր մարդ մենակ, համաձայն Աստծո խոսքի ու գործության, որը տրված էր նրան:

18 Արդ, Ամնոնը, լինելով նրանց մեջ ղեկավարը, կամ, ավելի շուտ, նա ծառայում էր նրանց, և նա հեռացավ նրանցից՝ համաձայն իրենց տարբեր կոչումների նրանց՝^աօրհնելուց հետո, նրանց հաղորդած լինելով Աստծո խոսքը, կամ ծառայած լինելով նրանց իր մեկնումից առաջ. և այսպես, նրանք բռնեցին իրենց տարբեր ճանապարհները ողջ երկրով:

19 Եվ Ամնոնը գնաց դեպի Իսմայելի երկիրը, երկիրը կոչված լինելով ^աԻսմայելի որդիների անունով, ովքեր նույնպես դարձել էին Լամանացիներ:

20 Եվ երբ Ամնոնը մտավ Իսմայելի երկիրը, Լամանացիները բռնեցին ու կապկպեցին նրան, ինչպես նրանց սովորույթն էր՝ կապել բոլոր Նեփիացիներին, ովքեր ընկնում էին իրենց ձեռքը, և տանել նրանց թագավորի առաջ. և այսպես, թողնվում էր թագավորի քմահաճույթին սպանել նրանց, կամ պահել գերության մեջ, կամ զգել նրանց բանտ, կամ դուրս զգել իր երկրից՝ ըստ իր կամքի ու քմահաճույթի:

21 Եվ այսպես, Ամնոնը տարվեց թագավորի առջև, որը Իսմայելի երկրի վրա էր. և նրա անունը Լամոնի էր. և նա Իսմայելի մի հետնորդ էր:

22 Եվ թագավորը տեղեկացավ

Ամնոնից, թե արդյոք նա ցանկանում էր բնակվել երկրում՝ Լամանացիների մեջ, թե՛ իր ժողովրդի մեջ:

23 Եվ Ամնոնն ասաց նրան. Այո, ես ցանկանում եմ բնակվել այս ժողովրդի մեջ մի որոշ ժամանակ. այո, և գուցե մինչև մեռնելուս օրը:

24 Եվ եղավ այնպես, որ թագավոր Լամոնին շատ գոհ մնաց Ամնոնից, և կարգադրեց, որ նրա կապանքներն արձակվեին. և նա կամեցավ, որ Ամնոնն իր դուստրերից մեկին վերցնեի կնության:

25 Բայց Ամնոնն ասաց նրան. Ո՛չ, բայց ես կլինեմ քո ծառան: Հետևաբար, Ամնոնը դարձավ թագավոր Լամոնիի ծառան: Եվ եղավ այնպես, որ նա դրվեց մյուս ծառաների հետ, հսկելու Լամոնիի հոտերը, ըստ Լամանացիների սովորույթի:

26 Եվ նա երեք օր թագավորի ծառայության մեջ լինելուց հետո, երբ նա Լամանացի ծառաների հետ առաջ էր գնում իրենց հոտերով՝ դեպի ջրի տեղը, որը կոչվում էր Սեբուսի ջուր, և բոլոր Լամանացիները քշում էին իրենց հոտերն այստեղ, որպեսզի կարողանային ջուր ունենալ,

27 Հետևաբար, երբ Ամնոնը և թագավորի ծառաները քշում էին իրենց հոտերն այս ջրի վայրը, ահա, որոշ թվով Լամանացիներ, ովքեր իրենց հոտերի հետ էին ջրի մոտ, կանգնեցին ու ցրեցին Ամնոնի և թագավորի ծառաների հոտերը, և նրանք ցրեցին դրանց այնպես, որ նրանք փախան զանազան ուղղություններով:

28 Արդ, թագավորի ծառաները սկսեցին տրտնջալ՝ ասելով. Հիմա

թագավորը կապանի մեզ, ինչպես նա արեց մեր եղբայրներին, որովհետև նրանց հոտերը ցրիվ էին եկել այս մարդկանց ամբարշտության պատճառով: Եվ նրանք սկսեցին աղեկտուր լաց լինել՝ ասելով. Ահա, մեր հոտերն արդեն ցրված են:

29 Արդ, նրանք լալիս էին սպանվելու վախի պատճառով: Արդ, երբ Ամմոնը տեսավ այս, նրա սիրտն ուրախությունից ոռչեց իր ներսում. քանզի ասաց նա. Ես ի ցույց կդնեմ իմ գորությունն այս իմ ընկեր ծառաներին, կամ գորությունը, որն իմ մեջ է՝ վերադարձնելով այս հոտերը թագավորին, որպեսզի ես կարողանամ նվաճել իմ այս ընկեր ծառաների սրտերը, որպեսզի ես կարողանամ առաջնորդել նրանց՝ հավատալու իմ խոսքերին:

30 Եվ արդ, սրանք էին Ամմոնի մտքերը, երբ նա տեսավ չարչարանքները նրանց, ում իր եղբայրներն էր անվանում:

31 Եվ եղավ այնպես, որ նա քաջալերեց նրանց իր խոսքերով՝ ասելով. Իմ եղբայրներ, քաջ եղեք, և եկեք զնանք փնտրելու հոտերը, և մենք կհավաքենք դրանց և ետ կբերենք ջրի վայրը. և այսպես մենք կպահպանենք հոտերը թագավորի համար, և նա չի սպանի մեզ:

32 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք զնացին՝ փնտրելու հոտերը, և նրանք հետևեցին Ամմոնին, և նրանք առաջ նետվեցին մեծ արագությամբ, և թագավորի հոտերի գլուխն անցան, և կրկին ի մի հավաքեցին դրանց դեպի ջրի տեղը:

33 Եվ այն մարդիկ նորից

կանգնեցին՝ ցրելու նրանց հոտերը, բայց Ամմոնն ասաց իր եղբայրներին. Օղակե՛ք հոտերի շուրջ բոլորը, որ դրանք չփախան. և ես զնում եմ ու կռվեմ այդ մարդկանց հետ, ովքեր ցրում են մեր հոտերը:

34 Հետևաբար, նրանք արեցին, ինչպես Ամմոնը հրամայեց նրանց, և նա առաջ զնաց և կանգնեց կռվելու նրանց հետ, ովքեր կանգնած էին Սեբուսի ջրերի մոտ. և նրանք թվով քիչ չէին:

35 Հետևաբար, նրանք չվախեցան Ամմոնից, քանզի նրանք ենթադրեցին, որ իրենց մարդկանցից մեկը կարող էր սպանել նրան, ըստ իրենց քմահաճույքի, քանզի նրանք չգիտեին, որ Տերը խոստացել էր Մոսիային, որ նա՝ կազատեր իր որդիներին նրանց ձեռքից. ոչ էլ նրանք որևէ բան գիտեին Տիրոջ մասին. հետևաբար, նրանք հրճվում էին իրենց եղբայրների կործանմամբ. և այդ պատճառով նրանք կանգնեցին՝ ցրելու թագավորի հոտերը:

36 Բայց ՄԱմմոնն առաջ կանգնեց ու սկսեց քարեր նետել նրանց վրա իր պարսատիկով. այդ, գորեղ ուժով էր նա քարեր նետում նրանց մեջ. և այսպես նա սպանեց նրանցից մի թքանիսին, այնպես, որ նրանք սկսեցին ապշած մնալ նրա ուժի վրա. սակայն նրանք բարկացած էին իրենց եղբայրների սպանության պատճառով, և նրանք վճռել էին, որ նա պետք է ընկներ. հետևաբար, տեսնելով, որ նրանք չէին Պարողանում խփել նրան իրենց քարերով, նրանք առաջ եկան՝ մահակներով սպանելու նրան:

37 Բայց, ահա ամեն մարդուն,

որ բարձրացնում էր իր մահակը զարկելու Ամմոնին, նա հատում էր նրանց բազուկներն իր սրով, քանզի նա ետ էր մղում նրանց հարվածները՝ զարկելով նրանց բազուկներին իր սրի սայրով, այնպես որ նրանք սկսեցին ապշած մնալ, և սկսեցին փախչել նրա առաջից. այո, և նրանք թվով քիչ չէին. և նա ստիպեց նրանց փախչել իր բազկի ուժով:

38 Արդ, նրանցից վեցն ընկել էին պարսատիկից, բայց իր սրով նա ոչ մեկին չէր սպանել, բացի նրանց ղեկավարից. և նա հատել էր այնքան նրանց բազուկներից, որքան բարձրացվել էին նրա դեմ, և դրանք քիչ չէին:

39 Եվ երբ նա քչեց նրանց հեռու, նա վերադարձավ, և նրանք ջուր տվեցին իրենց հոտերին ու վերադարձին նրանց դեպի թագավորի արտոտավայրը, և ապա գնացին ներս թագավորի մոտ՝ տանելով բազուկները, որոնք հատվել էին Ամմոնի սրով նրանցից, ովքեր ջանում էին սպանել նրան. և դրանք տարան ներս՝ թագավորի մոտ, որպես մի վկայություն այն բաների, որ նրանք արել էին:

ԳԼՈՒԽ 18

Թագավոր Լամոնին ենթադրում է, որ Ամմոնը Մեծ Հոգին է – Ամմոնը սովորեցնում է թագավորին Ստեղծման մասին, մարդկանց հետ Աստծո գործերի մասին, և փրկագնման մասին, որ գալիս է Քրիստոսի միջոցով – Լամոնին հավատում է և ընկնում գետնին, կարծես թե մեռած: Մոտ 90թ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ թագավոր Լամոնին կարգադրեց, որ իր ծառաներն առաջանան ու վկայեն այն բոլոր բաների մասին, որոնք նրանք տեսել էին այդ դեպքի առնչությամբ:

2 Եվ երբ բոլորը վկայեցին այն բաների մասին, որոնք իրենք տեսել էին, և նա իմացավ իր հոտերը պահպանելիս Ամմոնի հավատարմության մասին, և նաև կովելիս նրա մեծ գործության մասին նրանց դեմ, ովքեր ջանում էին սպանել նրան, նա անչափ զարմացավ ու ասաց. Անշուշտ, սա ավելին է, քան մի մարդ: Ահա, արդյոք նա այն Մեծ Հոգի^Թն չէ, որն այսպիսի մեծ պատիժներ է ուղարկում այս ժողովրդի վրա, իրենց սպանությունների պատճառով:

3 Եվ նրանք պատասխանեցին թագավորին ու ասացին. Արդյոք նա Մեծ Հոգին է, թե մարդ է, մենք չգիտենք. բայց այսքանը մենք գիտենք, որ թագավորի թշնամիներն ի գործու ^Թչեն սպանելու նրան. ոչ էլ նրանք ի գործու են ցրել թագավորի հոտերը, երբ նա մեզ հետ է՝ նրա վարպետության և մեծ ուժի պատճառով. հետևաբար, մենք գիտենք, որ նա բարեկամ է թագավորին: Եվ, այժմ, ո՛վ թագավոր, մենք չենք հավատում, որ մարդ ունենա այսպիսի մեծ գործություն, քանզի մենք գիտենք, որ նրան հնարավոր չէ սպանել:

4 Եվ այժմ, երբ թագավորը լսեց այս խոսքերը, նա ասաց նրանց. Հիմա ես գիտեմ, որ դա Մեծ Հոգին է. և նա այս անգամ իջել է ներքև՝ պահպանելու ձեր կյանքը, որպեսզի ես ^Թչսպանեի ձեզ, ինչպես ես արեցի ձեր եղբայրներին: Եվ սա

Մեծ Հոգին է, որի մասին խոսել են մեր հայերը:

5 Արդ, սա Լամոնիի ավանդությունն էր, որը նա ստացել էր իր հորից, որ կա մի Մեծ Հոգի: Չնայած նրանք հավատում էին Մեծ Հոգուն, նրանք կարծում էին, որ ինչ որ իրենք անում են, ճիշտ է. սակայն Լամոնին սկսեց անչափ վախենալ մի վախով, որ չլինի թե սխալ էր արել՝ սպանելով իր ծառաներին:

6 Քանզի նա սպանել էր նրանցից շատերին, որովհետև նրանց եղբայրները ցրել էին հոտերը ջրի վայրում. և այսպես, որովհետև նրանք թույլ էին տվել իրենց հոտերին ցրվել, նրանք սպանվել էին:

7 Արդ, այս Լամանացիների գործելակերպն էր, կանգնել Սեբուսի ջրերի մոտ՝ ցրելու ժողովրդի հոտերը, որպեսզի դրա միջոցով նրանք կարողանային հեռու քշել շատերին, որոնք ցրվում էին, դեպի իրենց սեփական երկիրը, դա լինելով նրանց մեջ թալանելու մի գործելակերպ:

8 Եվ եղավ այնպես, որ թագավոր Լամոնին տեղեկացավ իր ծառաներից՝ ասելով. Ո՞ր է այդ մարդը, որն ունի այսպիսի մեծ զորություն:

9 Եվ նրանք ասացին նրան. Ահա, նա կերակրում է քո ձիերին: Արդ թագավորը հրամայել էր իր ծառաներին իրենց հոտերը ջրելուց առաջ, որ նրանք պատրաստեն իր ձիերն ու կառքերը, և տանեն նրան հեռու՝ դեպի Նեփիի երկիրը. քանզի կար մի մեծ խնջույք նշանակված Նեփիի երկրում, Լամոնիի հոր կողմից, որը թագավոր էր ողջ երկրի վրա:

10 Արդ, երբ թագավոր Լամոնին

լսեց, որ Ամմոնը պատրաստում էր իր ձիերն ու իր կառքերը, Ամմոնի հավատարմության պատճառով նա ավելի ապշեց՝ ասելով. Անկասկած, իմ բոլոր ծառաների միջից չի եղել որևէ ծառա, որ լինեք այսքան հավատարիմ, ինչպես այս մարդը. քանզի մինչև անգամ նա հիշում է բոլոր իմ հրամանները՝ կատարելու դրանք:

11 Հիմա ես անկասկած գիտեմ, որ սա Մեծ Հոգին է, և ես կցանկանայի, որ նա ներս գա՝ ինձ մոտ, բայց չեմ համարձակվում:

12 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Ամմոնը պատրաստել էր ձիերն ու կառքերը թագավորի ու նրա ծառաների համար, նա ներս գնաց թագավորի մոտ, և նա տեսավ, որ թագավորի դեմքը փոխված էր. հետևաբար, նա քիչ էր մնում հետ գնալ՝ նրա ներկայությունից դուրս:

13 Եվ թագավորի ծառաներից մեկն ասաց նրան՝ Ռաբբանա, որը թարգմանվում է հզոր կամ մեծ թագավոր՝ համարելով իրենց թագավորներին հզոր. և այսպիսով, նա ասաց նրան. Ռաբբանա, թագավորը ցանկանում է, որ դու մնաս:

14 Հետևաբար, Ամմոնը շրջվեց դեպի թագավորն ու ասաց նրան. Ի՞նչ կկամենաս, որ ես անեմ քեզ համար, ո՞վ թագավոր: Եվ թագավորը չպատասխանեց նրան մեկ ժամվա ընթացքում, ըստ իրենց ժամանակի, քանզի նա չգիտեր, թե ինչ պետք է ասեր նրան:

15 Եվ եղավ այնպես, որ Ամմոնն ասաց նրան կրկին. Ի՞նչ ես փափագում դու ինձանից: Բայց թագավորը չպատասխանեց:

16 Եվ եղավ այնպես, որ Ամմոն-

նը, լինելով լցված Աստծո Հոգով, հետևաբար նա կռահեց թագավորի մտքերը: Եվ նա ասաց նրան. Մի՞թե դա այն պատճառով է, որ դու լսել ես, որ ես պաշտպանեցի քո ծառաներին ու քո հոտերը, և սպանեցի նրանց եղբայրներից յոթին, պարսատիկով ու սրով, և հատեցի մյուսների բազուկները, որպեսզի պաշտպանեի քո հոտերն ու ծառաներին. ահա, ա՛յս է, որ առաջացնում է քո զարմանքը:

17 Ես ասում եմ քեզ, ի՞նչ է դա, որ քո զարմանքն այդքան մեծ է: Ահա, ես մարդ եմ, և քո ծառան եմ. հետևաբար, ինչ որ դու ցանկանաս, որը ճիշտ է, այն ես կանեմ:

18 Արդ, երբ թագավորը լսեց այս խոսքերը, նա կրկին զարմացավ, քանզի նա տեսավ, որ Ամնոնը կարողացավ լուրհեղ իր մտքերը. բայց չնայած սրան, թագավոր Լամոնին բացեց իր բերանը, և ասաց նրան. Ո՞վ էս դու: Դու այն Մեծ Հոգի՞ն ես, որը թգիտի բոլոր բաները:

19 Ամնոնը պատասխանեց և ասաց նրան՝ Ե՛ս չեմ:

20 Եվ թագավորն ասաց. Ի՞նչպես դու իմացար իմ սրտի մտքերը: Դու կարող ես խոսել համարձակորեն, և պատմել ինձ այս բաների վերաբերյալ, և պատմիր ինձ նաև ի՞նչ զորությամբ դու սպանեցիր ու հատեցիր իմ եղբայրների բազուկները, որոնք ցրեցին իմ հոտերը,

21 Եվ այժմ, եթե դու պատմես ինձ այս բաների վերաբերյալ, ինչ որ դու ցանկանաս ես կտամ քեզ. և եթե կարիք լինի, ես կպաշտպանեմ քեզ իմ զորքերով. բայց ես գիտեմ, որ դու ավելի հզոր ես, քան նրանք բոլորը. այնուամենայնիվ, ինչ որ

դու ցանկանաս ինձանից, ես դա կշնորհեմ քեզ:

22 Արդ, Ամնոնը՝ լինելով իմաստուն, սակայն անվնաս, նա ասաց Լամոնիին. Ականջ կդնե՞ս իմ խոսքերին, եթե ես ասեմ քեզ՝ ինչ զորությամբ եմ ես անում այս բաները: Եվ սա է այն բանը, որ ես փափագում եմ քեզանից:

23 Եվ թագավորը պատասխանեց նրան և ասաց. Այո՛, ես կհավատամ բոլոր քո խոսքերին: Եվ այսպես նա բռնվեց վարպետությամբ:

24 Եվ Ամնոնը սկսեց խոսել նրա հետ՝ համարձակությամբ ու ասաց նրան. Հավատո՞ւմ ես դու, որ կա Աստված:

25 Եվ նա պատասխանեց ու ասաց նրան. Ես չգիտեմ ինչ է դա նշանակում:

26 Եվ այդ ժամանակ Ամնոնն ասաց. Հավատո՞ւմ ես դու, որ կա Մեծ Հոգի:

27 Եվ նա ասաց՝ Այո՛:

28 Եվ Ամնոնն ասաց. Դա՛ է Աստվածը: Եվ Ամնոնն ասաց նրան կրկին. Հավատո՞ւմ ես դու, որ այս Մեծ Հոգին, որը Աստված է, ստեղծել է բոլոր բաները, որոնք երկնքում են և երկրում:

29 Եվ նա ասաց. Այո՛, ես հավատում եմ, որ նա՛ է ստեղծել բոլոր բաները, որոնք երկրում են. բայց ես չգիտեմ երկինքը:

30 Եվ Ամնոնն ասաց նրան. Երկինքը մի տեղ է, որտեղ Աստվածն է բնակվում և բոլոր նրա սուրբ հրեշտակները:

31 Եվ թագավոր Լամոնին ասաց. Դա երկրի վերևում է:

32 Եվ Ամնոնն ասաց. Այո՛, և նա նայում է վար՝ բոլոր մարդկանց

զավակների վրա. և նա գիտի սրտի բոլոր մտքերն ու խորհուրդները. քանզի նրա ձեռքով են նրանք բոլորը ստեղծվել ի սկզբանե:

33 Եվ թագավոր Լամոնին ասաց. Ես հավատում եմ բոլոր այս բաներին, որոնք դու խոսեցիր: Դու ուղարկված ես Աստծո՞ կողմից:

34 Ամմոնն ասաց նրան. Ես մարդ եմ. «մարդն ի սկզբանե ստեղծվեց Աստծո պատկերով, և ես կանչվել եմ նրա Սուրբ Հոգու կողմից»³² Բուսուցանելու այս բաները ժողովրդին, որպեսզի նրանք կարողանան բերվել իմացությանը նրա, ինչն արդար է և ճշմարիտ.

35 Եվ այդ «Հոգուց մի մաս բնակվում է իմ մեջ, որը տալիս է ինձ³³ գիտելիք, և նաև գործություն՝ ըստ իմ հավատքի ու ցանկությունների, որոնք Աստծուց են:

36 Այժմ, երբ Ամմոնն ասաց այս խոսքերը, նա սկսեց աշխարհի ստեղծումից, և նաև Ադամի ստեղծումից, և պատմեց նրան բոլոր բաները մարդու անկման վերաբերյալ, և «պատմեց և դրեց նրա առաջ այդ ժողովրդի հիշատակարանները և³⁴ սուրբ գրքերը, որոնք խոսվել էին Գարգարեների կողմից, նույնիսկ ընդհուպ մինչև այն ժամանակը, երբ նրանց հայրը՝ Լեքին, թողեց Երուսաղեմը:

37 Եվ նա նաև պատմեց նրանց (քանզի դա թագավորի և նրա ծառաների համար էր) իրենց հայրերի բոլոր ճամփորդություններն անապատում, և բոլոր նրանց տառապանքները՝ քաղցից

ու ծարավից, և նրանց չարչարանքը, և այլն:

38 Եվ նա նաև պատմեց նրանց Լամանի ու Լեմուելի ապստամբությունների մասին, և Իսմայելի որդիների, այո, բոլոր նրանց ապստամբությունները պատմեց նրանց. և մեկնաբանեց նրանց համար բոլոր հիշատակարաններն ու սուրբ գրքերն այն ժամանակից ի վեր, երբ Լեքին թողեց Երուսաղեմը՝ ընդհուպ մինչև ներկա ժամանակը:

39 Բայց սա բոլորը չէր. քանզի նա մեկնաբանեց նրանց համար փրկագնման «ծրագիրը, որը պատրաստված էր աշխարհի հիմնադրումից ի վեր. և նա նաև հայտնի դարձրեց նրանց Քրիստոսի զալստյան վերաբերյալ, և նրանց հայտնի դարձրեց Տիրոջ բոլոր գործերը:

40 Եվ եղավ այնպես, որ հետո, երբ նա ասաց բոլոր այս բաները, և մեկնաբանեց դրանք թագավորին, թագավորը հավատաց նրա բոլոր խոսքերին:

41 Եվ նա սկսեց աղաղակել առ Տերն՝ ասելով. Ո՛վ Տեր, ողորմություն ունեցիր. համաձայն քո առաառ «ողորմության, որ դու ունեցել ես Նեփիի ժողովրդի վրա, ողորմություն ունեցիր նաև իմ և իմ ժողովրդի վրա:

42 Եվ արդ, երբ նա ասաց այս, նա ընկավ գետնին, կարծես մեռած լինեք:

43 Եվ եղավ այնպես, որ նրա ծառաները վերցրեցին նրան ու

32ա Ամոփա 4.13,
3 Նեփիի 28.6,
ՎեՌԲ 6.16:
34ա Մոսիա 7.27,
Եթեր 3.13–16:
բ սուր Բուսուցանել,
Բուսուցիչ – Հոգով

ուսուցանելը:
35ա սուր Ոգեշնչում,
Ոգեշնչել:
բ սուր Գիտություն:
36ա Մոսիա 1.4,
Ալմա 22.12, 37.9:
բ սուր Սուրբ գրքեր:

գ Գոր. Գ.18–21:
39ա սուր Փրկագնման
ծրագիր:
41ա սուր Ողորմած,
Ողորմություն:

տարան նրան իր կնոջ մոտ, և դրեցին նրան մահճակալի վրա. և նա պառկած էր երկու օրվա և երկու գիշերվա ընթացքում, կարծես մեռած լիներ. և նրա կինը, և նրա որդիները, և նրա դուստրերը սգում էին նրա վրա Լամանացիների ձևով, մեծապես ողբալով նրա կորուստը:

ԳԼՈՒԽ 19

Լամոնին ստանում է հավիտենական կյանքի լույսը և տեսնում է Քավչին – Նրա գերդաստանը մտքի հափըշտակության մեջ է ընկնում և շատերը տեսնում են հրեշտակներ – Ամմոնը պահպանվում է հրաշքով – Նա մկրտում է շատերին և նրանց մեջ եկեղեցի հիմնում: Մոտ 90թ. Բ.ծ.ա.:

Եւ եղավ այնպես, որ երկու օր և երկու գիշեր հետո նրանք քիչ էր մնում վերցնեին նրա մարմինը և դնեին գերեզմանի մեջ, որը նրանք սարքել էին իրենց մեռելներին թաղելու նպատակով:

2 Արդ, թագուհին լսած լինելով Ամմոնի համբավի մասին, հետևաբար նա ուղարկեց և ցանկացավ, որ նա գար իր մոտ:

3 Եվ եղավ այնպես, որ Ամմոնն արեց, ինչպես իրեն հրամայված էր, և գնաց ներս՝ թագուհու մոտ, և ցանկացավ իմանալ, թե նա ինչ էր կամենում, որ ինքն աներ:

4 Եվ նա ասաց նրան. Իմ ամուսնու ծառաները հայտնի են դարձրել ինձ, որ դու Մուրբ Աստծո մարգարե ես, և որ դու ունես զորություն անելու շատ զորավոր գործեր նրա անունով.

5 Հետևաբար, եթե դա այդպես է, ես կկամենայի, որ դու ներս գնայիր ու տեսնեիր իմ ամուսնուն, քանզի նա պառկած է իր մահճակալին երկու օրվա և երկու գիշերվա ընթացքում. և ոմանք ասում են, որ նա մեռած չէ, բայց մյուսներն ասում են, որ նա մեռած է, և որ նրանից զարշահոտություն է գալիս, և որ նա պետք է դրվի գերեզմանի մեջ. բայց ինչ վերաբերում է ինձ, ըստ ինձ նրանից զարշահոտություն չի գալիս:

6 Արդ, սա այն էր, ինչ Ամմոնը ցանկանում էր, քանզի նա գիտեր, որ թագավոր Լամոնին Աստծո զորության ներքո էր. նա գիտեր, որ անհավատության խավար՝ վարագույրը հեռացվում էր նրա մտքից, և լույսը, որը լուսավորում էր նրա միտքը, որն Աստծո փառքի լույսն էր, որը նրա բարության սքանչելի լույսն էր, այո, այո լույսը նրա հոգուն այնպիսի ուրախություն էր ներշնչել, որ ցրել էր խավարի ամպը, և որ հավիտենական կյանքի լույսն էր վառվել նրա հոգում, այո, նա գիտեր, որ այն հաղթել էր նրա բնական կառուցվածքը, և նա տարված էր Աստծով,

7 Հետևաբար, ինչ որ թագուհին ցանկացավ նրանից, նրա միակ ցանկությունն էր: Այդ պատճառով նա ներս գնաց տեսնելու թագավորին, համաձայն նրա, ինչպես թագուհին էր ցանկացել նրանից. և նա տեսավ թագավորին, և նա գիտեր, որ նա մեռած չէր:

8 Եվ նա ասաց թագուհուն. Նա մեռած չէ, այլ քնած է Աստծով, և էգուց նա պիտի նորից վեր կենա. հետևաբար, մի՛ թաղեք նրան:

9 Եվ Ամմոնն ասաց նրան. Հավատո՞ւմ ես դու սրան: Եվ նա ասաց նրան. Ես չեմ ունեցել ոչ մի վկայություն, բացի քո խոսքից, և մեր ծառաների խոսքից. այնուամենայնիվ, ես հավատում եմ, որ դա պիտի լինի համաձայն նրա, ինչպես դու ասացիր:

10 Եվ Ամմոնն ասաց նրան. Օրհնվա՛ծ ես դու, քո արտասովոր հավատքի պատճառով. ես ասում եմ քեզ, կի՛ն, այսպիսի մեծ ՝հավատք չի եղել Նեփիացիների ողջ ժողովրդի մեջ:

11 Եվ եղավ այնպես, որ նա հսկեց իր ամուսնու մահճակալի մոտ, այդ ժամանակից ի վեր, նույնիսկ մինչև հաջող օրվա այն պահը, որը Ամմոնը նշանակել էր, որ նա պետք է վեր կենար:

12 Եվ եղավ այնպես, որ նա վեր կացավ, համաձայն Ամմոնի խոսքերի. և երբ նա վեր կացավ, նա առաջ մեկնեց իր ձեռքը դեպի կինը և ասաց. Օրհնվա՛ծ լինի Աստծո անունը, և օրհնվա՛ծ ես դու:

13 Քանզի այնպես հաստատ, ինչպես դու ես ապրում, ահա, ես տեսա իմ Քավչին. և նա առաջ պիտի գա, և ՝ծնվի մի ՝կնոջից, և նա պիտի փրկագնի բոլոր մարդկությանը, ովքեր կհավատան նրա անունին: Այժմ, երբ նա ասաց այս խոսքերը, նրա սիրտը լցվել էր իր ներսում, և նա կրկին ընկավ ուրախությունից. և թագուհին նույնպես վայր ընկավ ՝ Հոգուց հաղթված:

14 Արդ, Ամմոնը, տեսնելով, որ Տիրոջ Հոգին է դուրս թափվում ըստ իր ՝աղոթքների, Լամանա-

ցիների՝ իր եղբայրների վրա, ովքեր այնքան շատ սգի պատճառ էին եղել Նեփիացիների մեջ կամ Աստծո բոլոր ժողովրդի մեջ՝ իրենց անօրինությունների ու իրենց ՝ալանդությունների պատճառով, նա ծնկի իջավ և սկսեց դուրս թափել իր հոգին, աղոթելով և գոհություն հայտնելով Աստծուն այն բանի համար, ինչ նա արել էր իր եղբայրների հետ. և նա նույնպես ընկավ Պուրախությունից. և այսպես նրանք բոլորը՝ երեքով, ՝ընկել էին գետնին:

15 Այժմ, երբ թագավորի ծառաները տեսան, որ նրանք ընկել էին, նրանք նույնպես սկսեցին աղաղակել առ Աստված, քանզի Տիրոջ վախը եկել էր նրանց վրա նույնպես, քանզի այդ ՝նրանք էին, որ կանգնել էին թագավորի առաջ և վկայել էին նրան Ամմոնի մեծ գործության մասին:

16 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք իրենց գործյամբ կանչեցին առ Տիրոջ անունը, մինչև որ նրանք բոլորն ընկան գետնին, բացի մի Լամանացի կնոջից, որի անունը Աբիս էր, նա դարձի եկած լինելով առ Տերը, արդեն շատ տարիներ՝ իր հոր մի նշանավոր տեսիլքի պատճառով,–

17 Այսպիսով, դարձի եկած լինելով առ Տերը, և երբեք դա հայտնի դարձրած չլինելով, հետևաբար, երբ նա տեսավ, որ բոլոր Լամոնիի ծառաներն ընկել էին գետնին, և նաև իր տիրուհուն՝ թագուհուն, և թագավորին և Ամմոնին պառկած՝ գետնի վրա փռված,

10ա Ղուկ. Է:9:

սուր Հավատք:

13ա սուր Հիսուս Քրիստոս –
Մարգարեություններ
Հիսուս Քրիստոսի

ծննդի և մահվան

մասին:

բ 1 Նեփի 11.13–21:

14ա Վեոմ 42.14:

բ Մոսիա 1.5:

գ սուր Ուրախություն:

դ Ալմա 27.17:

15ա Ալմա 18.1–2:

նա գիտեր, որ դա Աստծո զորությունն էր. և ենթադրելով, որ այս առիթը, ժողովրդին հայտնի դարձնելու միջոցով, ինչ պատահել էր նրանց հետ, որ տեսնելով այս տեսարանը, դա «կատիպեր նրանց հավատալ Աստծո զորությանը, ուստի նա առաջ վազեց տնից տուն՝ հայտնի դարձնելով դա ժողովրդին:

18 Եվ նրանք սկսեցին ի մի հավաքվել թագավորի տան մոտ: Եվ այնտեղ մի բազմություն եկավ, և ի զարմանս իրենց, նրանք տեսան թագավորին և թագուհուն, և նրանց ծառաներին՝ փռված գետնի վրա, և նրանք բոլորը պառկած էին այնտեղ, կարծես թե մեռած լինեին. և նրանք նաև տեսան Ամմոնին, և ահա, նա մի Նեփիացի էր:

19 Եվ արդ, ժողովուրդը սկսեց տրտնջալ իրենց մեջ. ոմանք ասելով, որ դա մեծ չարիք էր, որ եկել էր նրանց վրա, կամ թագավորի և իր տան վրա, որովհետև նա հանդուրժել էր, որ Նեփիացին «մնար երկրում:

20 Բայց մյուսները սաստեցին նրանց՝ ասելով. Թագավորը բերել է այս չարիքն իր տան վրա, որովհետև նա սպանեց իր ծառաներին, որոնք թույլ էին տվել իրենց հոտերը ցրվել Սեբուսի «ջրերի մոտ:

21 Եվ նրանք էլ սաստվեցին այն մարդկանց կողմից, որոնք կանգնել էին Սեբուսի ջրերի մոտ և «ցրել էին հոտերը, որոնք պատկանում էին թագավորին, քանզի նրանք բարկացած էին Ամմոնի վրա, Սեբուսի ջրերի մոտ իրենց եղբայրներից այն քվի պատճա-

ռով, որ նա սպանել էր, մինչ պաշտպանում էր թագավորի հոտերը:

22 Արդ նրանցից մեկը, որի եղբայրը «սպանվել էր Ամմոնի սրից, անչափ բարկացած լինելով Ամմոնի վրա, քաշեց իր սուրը և առաջ գնաց, որ վար իջեցնի Ամմոնի վրա՝ սպանելու նրան. և երբ նա բարձրացրեց սուրը, որ զարկի նրան, ահա, նա ընկավ մեռած:

23 Արդ մեկը տեսնում ենք, որ Ամմոնին հնարավոր չէր սպանել, քանզի «Տերն ասել էր Մոսիային՝ նրա հորը. Ես կխնայեմ նրան, և դա կլինի համաձայն քո հավատքի,– հետևաբար, Մոսիան նրան «կատահել էր Տիրոջը:

24 Եվ եղավ այնպես, որ երբ բազմությունը տեսավ, որ մարդը, որը բարձրացրեց սուրը՝ սպանելու Ամմոնին, ընկել էր մեռած, նրանց բոլորի վրա վախ իջավ, և նրանք չհամարձակվեցին առաջ մեկնել իրենց ձեռքը՝ դիպչելու նրան կամ որևէ մեկին, որն ընկել էր. և նրանք նորից սկսեցին զարմանալ իրենց մեջ, թե ինչը կարող էր լինել այս մեծ զորության պատճառը, կամ ինչ կարող էր նշանակել բոլոր այս բաները:

25 Եվ եղավ այնպես, որ նրանց մեջ կային շատերը, ովքեր ասացին, որ Ամմոնը «Մեծ Հոգին է, և մյուսներն ասացին՝ նա ուղարկված է Մեծ Հոգու կողմից.

26 Բայց մյուսները սաստեցին սրանց բոլորին՝ ասելով, որ նա մի հրե է, որն ուղարկվել է Նեփիացիների կողմից՝ տանջելու իրենց:

27 Եվ կային ոմանք, ովքեր ասացին, որ Ամմոնն ուղարկված է Մեծ Հոգու կողմից՝ իրենց չարչա-

17ա Մոսիա 27.14:

19ա Ալմա 17.22–23:

20ա Ալմա 17.26, 18.7:

21ա Ալմա 17.27, 18.3:

22ա Ալմա 17.38:

23ա Մոսիա 28.7,

Ալմա 17.35:

բ սուր Ապալինել:

25ա Ալմա 18.2–5:

րելու, իրենց անօրինությունների պատճառով. և որ դա Մեծ Հոգին է, որ միշտ հոգ է տանում Նեփիացիներին, որը միշտ ազատում էր նրանց իրենց ձեռքից. և նրանք սասացին, որ դա այդ Մեծ Հոգին է, որ կործանել է իրենց եղբայրներից՝ Լամանացիներից այնքան շատերին:

28 Եվ այսպես վեճը նրանց մեջ սկսեց սաստիկ սրվել: Եվ մինչ նրանք այսպես վիճում էին, «կին ծառան, որը պատճառն էր եղել բազմության ի մի հավաքվելու, եկավ, ու երբ նա տեսավ վեճը, որը բազմության մեջ էր, նա անչափ վշտացավ, մինչև իսկ արտասվեց:

29 Եվ եղավ այնպես, որ նա գնաց ու բռնեց թագուհու ձեռքը, որպեսզի գուցե կարողանար բարձրացնել նրան գետնից. և հենց որ նա դիպավ նրա ձեռքին, նա բարձրացավ ու կանգնեց ոտքի և բարձր ձայնով աղաղակեց՝ ասելով. Ով օրհնյա՛լ Հիսուս, որ ինձ փրկել ես «սարսափելի դժոխքից: Ով օրհնյա՛լ Աստված, թողորմություն ունեցիր այս ժողովրդի վրա:

30 Եվ երբ նա ասաց այս, նա խփեց ձեռքերը՝ լցված լինելով ուրախությամբ, և ասելով շատ խոսքեր, որոնք չէին հասկացվում. և երբ նա արեց այս, նա բռնեց թագավոր Լամոնիի ձեռքը, և ահա, նա բարձրացավ ու կանգնեց ոտքի:

31 Եվ նա, անմիջապես տեսնելով վեճն իր ժողովրդի մեջ, առաջ գնաց ու սկսեց սաստել նրանց, և

սովորեցնել նրանց այն «խոսքերը, որոնք նա լսել էր Ամմոնի բերանից. և բոլոր նրանք, ովքեր լսեցին նրա խոսքերը, հավատացին և դարձի եկան առ Տերը:

32 Բայց կային նրանց մեջ շատերը, ովքեր չկամեցան լսել նրա խոսքերը. հետևաբար, նրանք գնացին իրենց ճանապարհով:

33 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Ամմոնը բարձրացավ, նա նույնպես սպասավորեց նրանց, և նմանապես վարվեցին Լամոնիի բոլոր ծառաները. և նրանք բոլորը հայտարարեցին ժողովրդին ճիշտ նույն բանը, որ նրանց արտերը «փոխվել էին. որ նրանք այլևս չարիք անելու ցանկություն չունեին:

34 Եվ, ահա շատերը հայտարարեցին ժողովրդին, որ նրանք տեսել էին «հրեշտակներ ու զրուցել նրանց հետ. և այսպես նրանք պատմեցին նրանց Աստծո բաներն ու նրա արդարության մասին:

35 Եվ եղավ այնպես, որ կային շատերը, որ հավատացին նրանց խոսքերին. և բոլոր նրանք, ովքեր հավատացին, «մկրտվեցին. և նրանք դարձան արդարակյաց ժողովուրդ, և նրանք իրենց մեջ եկեղեցի հիմնեցին:

36 Եվ այսպես Տիրոջ գործը սկսվեց Լամանացիների մեջ. այսպես Տերը սկսեց դուրս թափել իր Հոգին նրանց վրա. և մենք տեսնում ենք, որ նրա բազուկը մեկնված է դեպի «բոլոր մարդիկ, ովքեր կապաշխարեն ու կհավատան նրա անունին:

28ա Ալմա 19.16:

29ա 1 Նեփի 14.3:

բ սո՛ւ Ռդորմած,

Ռդորմություն:

31ա Ալմա 18.36–39:

33ա սո՛ւ Վերստին ծնված,

Աստծուց ծնված:

բ Մոսիա 5.2,

Ալմա 13.12:

34ա սո՛ւ Հրեշտակներ:

35ա սո՛ւ Մկրտություն,

Մկրտել:

36ա 2 Նեփի 26.33,

Ալմա 5.33:

ԳԼՈՒԽ 20

Տերն ուղարկում է Ամմոնին Միդդոնի՝ ազատելու իր բանտարկված եղբայրներին – Ամմոնն ու Լամոնին հանդիպում են Լամոնիի հորը, որը թագավոր է ողջ երկրի վրա – Ամմոնը ստիպում է ծեր թագավորին հավանություն տալ իր եղբայրների ազատմանը: Մոտ 90թ. Ք.ծ.ա.:՝

Եւ եղավ այնպես, որ երբ նրանք հիմնեցին եկեղեցի այդ երկրում, որ թագավոր Լամոնին ցանկացավ, որ Ամմոնը գնար իր հետ Նեփիի երկիրը, որպեսզի նա կարողանար ցույց տալ նրան իր հորը:

2 Եվ Տիրոջ ձայնը եկավ Ամմոնին՝ ասելով. Դու չպետք է գնաս վեր՝ դեպի Նեփիի երկիրը, քանզի, ահա թագավորը կփնտրի քո կյանքը. այլ դու պետք է գնաս Միդդոնիի երկիրը. քանզի ահա, քո եղբայր Ահարոնը, և նաև Մուդոքին ու Ամմանը բանտում են:

3 Արդ, եղավ այնպես, որ երբ Ամմոնը լսեց այս, նա ասաց Լամոնիին. Ահա, իմ եղբայրն ու եղբայրակիցները բանտում են՝ Միդդոնիում, և ես գնում եմ, որ գուցե ազատեմ նրանց:

4 Արդ, Լամոնին ասաց Ամմոնին. Ես գիտեմ, Տիրոջ ^աուժով դու կարող ես անել բոլոր բաները: Բայց, ահա, ես կգամ քեզ հետ Միդդոնիի երկիրը. քանզի Միդդոնիի երկրի թագավորը, որի անունը Անթիոմնո է, ընկեր է ինձ. հետևաբար, ես գնում եմ Միդդոնիի երկիրը, որպեսզի կարողանամ բարեխոսել երկրի թագավորին, և նա դուրս կհանի քո եղբայրներին ^բբանտից: Արդ, Լամոնին ասաց.

Ո՞վ ասաց քեզ, որ քո եղբայրները բանտում են:

5 Եվ Ամմոնն ասաց նրան. Ոչ որ չի ասել ինձ, բացի դա լինի Աստծուց, և նա ասաց ինձ. Գնա՛ւ և ազատի՛ր քո եղբայրներին, քանի որ նրանք բանտում են Միդդոնիի երկրում:

6 Արդ, երբ Լամոնին լսեց այս, նա կարգադրեց, որ իր ծառաները պատրաստեն իր ^ածիերն ու կառքերը:

7 Եվ նա ասաց Ամմոնին. Ե՛կ, ես կգամ քեզ հետ Միդդոնիի երկիրը, և այնտեղ ես կխնդրեմ թագավորից, որ նա դուրս հանի քո եղբայրներին բանտից:

8 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Ամմոնն ու Լամոնին ճամփորդում էին դեպի այդ վայրը, նրանք հանդիպեցին Լամոնիի հորը, որը թագավոր էր ողջ երկրի ^ավրա:

9 Եվ ահա, Լամոնիի հայրն ասաց նրան. Ինչո՞ւ դու չեկար այն ^ախնջույքին, այն հրաշալի օրը, երբ ես խնջույք արեցի իմ որդիների և իմ ժողովրդի համար:

10 Եվ նա նաև ասաց. Ո՞ր ես դու գնում այս Նեփիացու հետ, որը ^աստախոսի զավակներից մեկն է:

11 Եվ եղավ այնպես, որ Լամոնին տեղեկացրեց նրան, թե ուր էր նա գնում, քանզի նա վախենում էր վիրավորել նրան:

12 Եվ նա նաև ասաց նրան իր սեփական թագավորությունում մնալու ողջ պատճառը, թե ինչու նա չէր գնացել իր հոր խնջույքին, որը նա պատրաստել էր:

13 Եվ արդ, երբ Լամոնին տեղեկացրեց նրան բոլոր այս բաները, ահա, ի զարմանս իրեն, նրա հայրը բարկացավ նրա վրա և ասաց.

Լամոնի՛, դու պատրաստվում ես ազատել այս Նեփիացիներին, ովքեր ստախոսի որդիներ են: Ահա, նա կողոպտեց մեր հայրերին. և այժմ, նրա զավակները նույնպես եկել են մեր մեջ, որ կարողանան իրենց խորամանկությամբ և իրենց ստերով խաբել մեզ, որպեսզի նորից կողոպտեն մեզ մեր ունեցվածքից:

14 Արդ, Լամոնիի հայրը հրամայեց նրան, որ նա սրով սպաներ Ամմոնին: Եվ նա նաև հրամայեց նրան, որ նա չգնար Միդդոնիի երկիրը, այլ, որ նա վերադառնար իր հետ ^աԻսմայելի երկիրը:

15 Բայց Լամոնին ասաց նրան. Ես չեմ սպանի Ամմոնին, ոչ էլ ես կվերադառնամ Իսմայելի երկիրը, այլ ես գնում եմ Միդդոնիի երկիրը, որպեսզի ես կարողանամ ազատել Ամմոնի եղբայրներին, քանզի ես գիտեմ, որ նրանք արդար մարդիկ են և ճշմարիտ Աստծո սուրբ մարգարեներ:

16 Այժմ, երբ նրա հայրը լսեց այս խոսքերը, նա բարկացավ նրա վրա, և քաշեց իր սուրը, որ զարկեր նրան՝ գետնահար:

17 Բայց Ամմոնն առաջ կանգնեց ու ասաց նրան. Ահա, դու չպետք է սպանես քո որդուն. սակայն, ավելի ^ալավ կլիներ, որ նա ընկներ, քան դու, քանզի ահա, նա ^բապաշխարել է իր մեղքերից. բայց եթե դու ընկնեիր այս պահին, քո բարկության մեջ, քո հոգին չէր կարող փրկվել:

18 Եվ բացի այդ, հարկ է, որ դու զսպես քեզ. քանզի, եթե դու ^ասպանես քո որդուն, նա, լինելով անմեղ մարդ, նրա արյունը կաղաղկեր գետնից առ Տերը՝ նրա

Աստվածը, որ վրեժխնդրություն գար քեզ վրա. և գուցե դու կորցնեիր քո ^բհոգին:

19 Այժմ, երբ Ամմոնն ասաց այս խոսքերը նրան, նա պատասխանեց նրան՝ ասելով. Ես գիտեմ, որ եթե ես սպանեի իմ որդուն, որ ես անմեղ արյուն կթափեի. քանզի այդ դո՛ւ ես, որ ջանացել ես կործանել նրան:

20 Եվ նա մեկնեց իր ձեռքը սպանելու Ամմոնին: Բայց Ամմոնը դիմակայեց նրա հարվածներին, և նաև զարկեց նրա բազկին, այնպես որ նա չկարողացավ գործածել այն:

21 Այժմ, երբ թագավորը տեսավ, որ Ամմոնը կարող էր սպանել իրեն, նա սկսեց աղաչել Ամմոնին, որ նա խնայի իր կյանքը:

22 Բայց Ամմոնը բարձրացրեց իր սուրն ու ասաց նրան. Ահա՛, ես կզարկեմ քեզ, եթե դու շնորհ չանես ինձ, որ իմ եղբայրները կարողանան դուրս հանվել բանտից:

23 Արդ, թագավորը, վախենալով, թե ինքը պիտի կորցնի իր կյանքը, ասաց. Եթե դու խնայես ինձ, ես կշնորհեմ քեզ, ինչ որ դու խնդրես, մինչև իսկ թագավորության կեսը:

24 Այժմ, երբ Ամմոնը տեսավ, որ ինքն ազդել էր ծեր թագավորի վրա՝ ըստ իր ցանկության, նա ասաց նրան. Եթե դու շնորհ անես, որ իմ եղբայրները դուրս հանվեն բանտից, և նաև, որ Լամոնիին թույլ տրվի պահել իր թագավորությունը, և որ դու դժգոհ չլինես նրանից, այլ շնորհ անես, որ նա կարողանա անել՝ ըստ իր սեփական ցանկությունների, ^աինչ բան որ նա մտածում է, այդ դեպքում ես

կխնայեն քեզ. հակառակ դեպքում, ես կզարկեմ քեզ՝ գետնահար:

25 Այժմ, երբ Ամնոնն ասաց այս խոսքերը, թագավորը սկսեց ուրախանալ իր կյանքի համար:

26 Եվ երբ նա տեսավ, որ Ամնոնը ցանկություն չունեի կործանելու նրան, և երբ նա տեսավ նաև այն մեծ սերը, որ նա ուներ իր որդի Լամոնիի հանդեպ, նա անչափ զարմացած մնաց և ասաց. Քանի որ այս է բոլորը, ինչ դու ցանկացար, որ ես ազատ արձակեմ քո եղբայրներին, և թույլ տամ, որ իմ որդի Լամոնին պահպանի իր թագավորությունը, ահա, ես կշնորհեմ քեզ, որ իմ որդին պահպանի իր թագավորությունն այս ժամանակից ի վեր և հավիտյան. և ես այլևս չեմ իշխի նրա վրա,

27 Եվ ես նաև շնորհ կանեմ քեզ, որ քո եղբայրները դուրս հանվեն բանտից, և դու ու քո եղբայրները կարող եք գալ ինձ մոտ՝ իմ թագավորությունը. քանզի ես շատ կցանկանայի տեսնել ձեզ: Քանի որ թագավորը շատ ապշած էր այն խոսքերի վրա, որոնք նա խոսել էր, և նաև այն խոսքերի վրա, որոնք խոսվել էին իր որդի Լամոնիի կողմից, ուստի նա միափազուն էր իմանալ դրանք:

28 Եվ եղավ այնպես, որ Ամնոնն ու Լամոնին շարունակեցին իրենց ճամփորդությունը դեպի Միդդոնիի երկիրը: Եվ Լամոնին շնորհ գտավ երկրի թագավորի աչքում. հետևաբար, Ամնոնի եղբայրները դուրս բերվեցին բանտից:

29 Եվ երբ Ամնոնը հանդիպեց նրանց, նա անչափ վշտացած էր, քանզի ահա, նրանք մերկ էին, և

նրանց մաշկը խիստ պոկված էր՝ ամուր պարաններով կապված լինելու պատճառով: Եվ նրանք նաև տարել էին քաղց, ծարավ և ամեն տեսակի չարչարանքներ. սակայն նրանք՝ համբերատար էին իրենց բոլոր տառապանքներում:

30 Եվ ինչ որ պատահեց, դա նրանց բախտն էր՝ ընկած լինել ավելի կարծրացած ու ավելի խստապարանոց ժողովրդի ձեռքը. որի պատճառով նրանք չցանկացան ականջ դնել նրանց խոսքերին, և նրանք դուրս էին գցել նրանց, և ծեծել էին, և քշել էին նրանց տնից տուն, և տեղից տեղ, նույնիսկ մինչև նրանք հասել էին Միդդոնիի երկիրը. և այնտեղ նրանք վերցվել էին ու բանտ գցվել, և կապվել մամուր պարաններով, ու պահվել էին բանտում շատ օրերի ընթացքում և ազատվել Լամոնիի և Ամնոնի կողմից:

Ահարոնի, և Մուդոքիի, և նրանց եղբայրների կողմից Լամանացիներին քարոզելու մի պատմություն:

*Ընդգրկելով 21–26 գլուխները
ներառյալ:*

ԳԼՈՒԽ 21

Ահարոնը սովորեցնում է Ամադեկացիներին Քրիստոսի և նրա քավության մասին – Ահարոնն ու նրա եղբայրները բանտարկվում են Միդդոնիում – Իրենց ազատվելուց հետո նրանք սովորեցնում են ժողովարաններում ու դարձի բերում շատերին – Լամոնին կրոնական ազատություն է շնորհում ժողովրդին

*Իսմայելի երկրում: Մոտ 90–77թթ.
Ջ.Ժ.ա.:*

ԱՐԴ, երբ Ամնոնն ու իր եղբայրներն առանձնացան մեկմեկուց Լամանացիների երկրի սահմաններում, ահա, Ահարոնը ճանապարհ ընկավ դեպի երկիրը, որը կոչվում էր Լամանացիների կողմից Երուսաղեմ՝ կոչած լինելով այն իրենց հայրերի ճննդավայրի անունով. և դա հեռու էր միանալով Մորմոնի սահմաններին:

2 Արդ, Լամանացիներն ու Ամադեկացիները և Մամուդոնի ժողովուրդը կառուցեցին մի մեծ քաղաք, որը կոչեցին Երուսաղեմ:

3 Արդ, Լամանացիներն ինքնըստինքյան բավականաչափ կարծրացած էին, բայց Ամադեկացիներն ու Ամուդոնացիներն առավել կարծր էին. հետևաբար, նրանք ստիպեցին Լամանացիներին, որ նրանք կարծրացնեին իրենց սրտերը, որ նրանք խստամային ամբարշտության մեջ և իրենց պղծություններում:

4 Եվ եղավ այնպես, որ Ահարոնը եկավ Երուսաղեմ քաղաքը, և առաջինը սկսեց քարոզել Ամադեկացիներին: Եվ նա սկսեց քարոզել նրանց իրենց ժողովարաններում, քանզի նրանք սարքել էին ժողովարաններ՝ ըստ Նեորյանների՝ Պարգի. քանզի Ամադեկացիներից ու Ամուդոնացիներից շատերն ըստ Նեորյանների կարգի էին:

5 Հետևաբար, երբ Ահարոնը մտավ նրանց ժողովարաններից մեկը քարոզելու ժողովրդին, և երբ նա խոսում էր նրանց հետ, ահա, բարձրացավ մի Ամադեկացի ու

սկսեց վիճել նրա հետ՝ ասելով. Ի՞նչ է դա, որ դու վկայեցիր: Դու տեսնո՞ւ ես իրեշտակ: Ինչո՞ւ չեն իրեշտակները հայտնվում մեզ: Ահա, մի՞թե այս ժողովուրդն այնքան լավը չէ, ինչպես քո ժողովուրդը:

6 Դու նաև ասում ես, որ եթե չապաշխարենք, մենք կկորչենք: Որտեղի՞ց դու գիտես միտքն ու խորհուրդները մեր սրտերի: Որտեղի՞ց գիտես, որ մենք պատճառ ունենք ապաշխարելու: Որտեղի՞ց գիտես, որ մենք արդարակյաց մարդիկ չենք: Ահա, մենք սարքել ենք սրբարաններ, և մենք հավաքվում ենք միասին՝ երկրպագելու Աստծուն: Մենք հավատում ենք, որ Աստված կփրկի բոլոր մարդկանց:

7 Արդ, Ահարոնն ասաց նրան. Հավատո՞ւմ ես դու, որ Աստծո Որդին պիտի գա՝ փրկագնելու մարդկությանն իրենց մեղքերից:

8 Եվ մարդն ասաց նրան. Մենք չենք հավատում, որ դու գիտես որևէ այդպիսի բան: Մենք չենք հավատում այս հիմար ավանդություններին: Մենք չենք հավատում, որ դու գիտես գալիք բաների մասին, ոչ էլ մենք հավատում ենք, որ քո հայրերը գիտեին, և նաև, որ մեր հայրերը գիտեին այն բաների վերաբերյալ, որ իրենք խոսել էին՝ այն բանի մասին, ինչ պիտի գա:

9 Արդ, Ահարոնը սկսեց բացել նրանց համար սուրբ գրքերը Քրիստոսի գալստի վերաբերյալ, և նաև մեռելների հարության վերաբերյալ, և որ ՝ ոչ մի փրկագնում չէր կարող լինել մարդկության համար, եթե դա չլիներ Քրիստոսի

մահվան ու տառապանքների և նրա արյան թափության միջոցով:

10 Եվ եղավ այնպես, երբ նա սկսեց մեկնաբանել այս բաները նրանց, նրանք բարկացան նրա վրա, և սկսեցին ծաղրել նրան. և նրանք չկամեցան լսել խոսքերը, որոնք նա խոսեց:

11 Հետևաբար, երբ նա տեսավ, որ նրանք չէին կամենում լսել իր խոսքերը, նա հեռացավ նրանց ժողովարանից ու եկավ մի գյուղ, որը կոչվում էր Անի-Անթի, և այնտեղ նա գտավ Մուղոթիին՝ խոսքը նրանց քարոզելիս. և նաև Ամմային ու իր եղբայրներին: Եվ նրանք վիճում էին շատերի հետ խոսքի մասին:

12 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք տեսան, որ ժողովուրդը կկարծրացնեին իրենց սրտերը, հետևաբար նրանք հեռացան ու անցան Միդդոնիի երկիրը: Եվ նրանք քարոզեցին խոսքը շատերին, և քչերը հավատացին խոսքերին, որոնք նրանք սովորեցրին:

13 Այնուամենայնիվ, Ահարոնն ու նրա եղբայրներից մի քանիսը վերցվեցին ու բանտ գցվեցին, և նրանցից մնացածը փախան Միդդոնիի երկրից դեպի շրջակա շրջանները:

14 Եվ նրանք, ովքեր բանտ էին գցվել, տարան շատ բաներ, և նրանք ազատվեցին Լամոնիի ու Ամմոնի ձեռքով, և նրանց կերակրեցին և հագցրեցին:

15 Եվ նրանք առաջ գնացին կրկին հայտարարելու խոսքը, և այսպես նրանք առաջին անգամ ազատվեցին բանտից. և այսպես էին նրանք տառապել:

16 Եվ նրանք առաջ գնացին, ուր որ առաջնորդվեցին Տիրոջ՝ Հոգու կողմից՝ քարոզելով Աստծո խոսքը Ամադեկացիների ամեն մի ժողովարանում, կամ Լամմաացիների ամեն մի ժողովում, որտեղ նրանց ներս կթողնեին:

17 Եվ եղավ այնպես, որ Տերը սկսեց օրհնել նրանց, այնպես որ նրանք բերեցին շատերին ճմարտության իմացությանը. այո, նրանք շատերին՝ համոզեցին իրենց մեղքերի և իրենց հայրերի ավանդությունների վերաբերյալ, որոնք ճիշտ չէին:

18 Եվ եղավ այնպես, որ Ամմոնն ու Լամոնին Միդդոնիի երկրից վերադարձան Իսմայելի երկիրը, որը նրանց ժառանգության հողն էր:

19 Եվ թագավոր Լամոնին չկամեցավ թույլ տալ, որ Ամմոնը ծառայի իրեն, կամ լինի իր ծառան:

20 Այլ նա կարգադրեց, որ ժողովարաններ կառուցվեն Իսմայելի երկրում. և նա կարգադրեց, որ իր ժողովուրդը, կամ այն ժողովուրդը, որն իր իշխանության տակ էր, հավաքվի միասին:

21 Եվ նա ուրախացավ նրանցով և շատ բաներ սովորեցրեց նրանց: Եվ նա նաև հայտարարեց նրանց, որ նրանք մի ժողովուրդ էին իր ներքո, և որ նրանք մի ազատ ժողովուրդ էին, որ նրանք ազատ էին թագավորի՝ իր հոր բռնություններից. քանի որ նրա հայրը շնորհ էր արել նրան, որ նա կարող էր թագավորել ժողովուրդի վրա, ովքեր Իսմայելի երկրում էին և բոլոր շրջակա երկրում:

22 Եվ նա նաև հայտարարեց նրանց, որ նրանք կարող էին

“ազատություն ունենալ՝ պաշտելու Տիրոջը, իրենց Աստծուն, ըստ իրենց ցանկությունների, որտեղ էլ որ լինեին, եթե դա այն երկրում էր, որը թագավոր Լամոնիի իշխանության ներքո էր:

23 Եվ Ամոնը քարոզում էր թագավոր Լամոնիի ժողովրդին, և եղավ այնպես, որ նա սովորեցրեց նրանց ամենը, ինչ վերաբերում է արդարությանը պատկանող բաներին: Եվ նա հորդորում էր նրանց ամեն օր, ողջ ջանասիրությամբ, և նրանք ուշք էին դնում նրա խոսքին, և նրանք փութաջան էին Աստծո պատվիրանները պահելիս:

ԳԼՈՒԽ 22

Ահարոնը սովորեցնում է Լամոնիի հորը Ստեղծման, Ադամի անկման, և Քրիստոսի միջոցով փրկագնման ծրագրի մասին – Թագավորն ու նրա ողջ գերդաստանը դարձի են գալիս – Բացատրվում է երկրի բաժանումը Նեփիսացիների ու Լամանացիների միջև: Մոտ 90–77թթ. Բ.ծ.ա.:

Արդ, մինչ Ամոնն այսպես շարունակ սովորեցնում էր Լամոնիի ժողովրդին, մենք կվերադառնանք Ահարոնի ու նրա եղբայրների պատմությանը. քանզի հետո, երբ նա հեռացավ Միդդոնիի երկրից, նա Հոգու կողմից “առաջնորդվեց դեպի Նեփիի երկիրը, մինչև իսկ տունը թագավորի, որը բոլոր երկրի վրա էր, ^{բացի} Իսմայելի երկրից. և նա Լամոնիի հայրն էր:

2 Եվ եղավ այնպես, որ նա, իր

եղբայրների հետ, ներս գնաց թագավորի պալատը և խոնարհվեց թագավորի առաջ ու ասաց նրան. Ահա, ո՛վ թագավոր, մենք Ամոնի եղբայրներն ենք, որոնց դու “ազատեցիր բանտից:

3 Եվ այժմ, ո՛վ թագավոր, եթե դու խնայես մեր կյանքը, մենք կլինենք քո ծառաները: Եվ թագավորն ասաց նրանց. Բարձրացե՛ք, քանզի ես շնորհելու եմ ձեզ ձեր կյանքը, և ես թույլ չեմ տա, որ դուք իմ ծառաները լինեք. այլ ես պահանջում եմ, որ դուք սատարեք ինձ. քանզի ես ինչ-որ անհանգիստ եմ մտքով՝ ձեր եղբայր Ամոնի խոսքերի անշահախնդրության ու մեծության պատճառով. և ես ուզում եմ իմանալ պատճառը, ինչո՞ւ նա ձեզ հետ չի եկել Միդդոնիից:

4 Եվ Ահարոնն ասաց թագավորին. Ահա, Տիրոջ Հոգին կանչեց նրան մեկ այլ ճանապարհով. նա գնաց Իսմայելի երկիրը՝ սովորեցնելու Լամոնիի ժողովրդին:

5 Արդ, թագավորն ասաց նրան. Ահա, ի՞նչ է այն, որ դուք ասացիք Տիրոջ Հոգու վերաբերյալ: Ահա, դա է այն բանը, որ անհանգստացնում է ինձ:

6 Եվ նաև, ի՞նչ է այս, որ Ամոնն ասաց. “Եթե ապաշխարես, դու կփրկվես, և եթե չապաշխարես, դու կվտարվես վերջին օրը:

7 Եվ Ահարոնը պատասխանեց ու ասաց նրան. Հավատո՞ւմ ես դու, որ կա Աստված: Եվ թագավորն ասաց. Ես գիտեմ, որ Ամադեկացիներն ասում են, որ կա Աստված, և ես նրանց թույլ եմ տվել, որ կառուցեն սրբարաններ, որ կարողանան հավաքվել միասին՝

երկրպագելու նրան: Եվ եթե հիմա դու ասում ես՝ կա Աստված, ահա, ես կամենում եմ՝ հավատալ:

8 Եվ այժմ, երբ Ահարոնը լսեց այս, նրա սիրտը սկսեց հրճվել, և նա ասաց. Ահա, անկասկած, ինչպես դու ասքրում ես, ո՛վ թագավոր, կա՛ Աստված:

9 Եվ թագավորն ասաց. Արդյո՞ք Աստված այն Մեծ Հոգին է, որ դուրս բերեց մեր հայրերին Երուսաղեմի հողից:

10 Եվ Ահարոնն ասաց նրան. Այո՛, նա այն Մեծ Հոգին է, և նա է՝ «ստեղծել բոլոր բաները՝ և՛ երկրնքում, և՛ երկրի վրա: Հավատո՞ւմ ես դու դրան:

11 Եվ նա ասաց. Այո, ես հավատում եմ, որ Մեծ Հոգին է ստեղծել բոլոր բաները, և ես ուզում եմ, որ դու պատմես ինձ այս բոլոր բաների մասին, և ես՝ կհավատամ քո խոսքերին:

12 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Ահարոնը տեսավ, որ թագավորը կամենում էր հավատալ իր խոսքերին, նա սկսեց Ադամի ստեղծումից՝ կարդալով սուրբ գրքերը թագավորին, թե ինչպես Աստված ստեղծեց մարդուն՝ ըստ իր սեփական պատկերի, և որ Աստված տվեց նրան պատվիրաններ, և որ օրինազանցության պատճառով մարդն ընկավ:

13 Եվ Ահարոնը մեկնաբանեց նրան սուրբ գրքերը, Ադամի՝ «ստեղծումից սկսած, ներկայացնելով նրան մարդու անկումը, և

նրանց մարմնական վիճակը, և նաև փրկագնման թժրագիրը, որը նախապատրաստված էր աշխարհի հիմնադրումից Պի վեր, Քրիստոսի միջոցով, բոլորի համար, ովքեր կհավատային նրա անունին:

14 Եվ քանի որ մարդն «ընկել էր, նա չէր կարող ինքը որևէ բանի թարժանի լինել, այլ Քրիստոսի տառապանքներն ու մահն են զբաղում նրանց մեղքերը՝ հավատքի ու ապաշխարության միջոցով, և այսպես շարունակ. և որ նա ջարդում է մահվան կապանքները, որպեսզի Պգերեզմանը հաղթանակ չունենա, և որպեսզի մահվան խայթը կուլ գնա փառքի հույսերին. և Ահարոնը բոլոր այս բաները բացատրեց թագավորին:

15 Եվ եղավ այնպես, որ հետո, երբ Ահարոնը մեկնաբանեց այս բաները նրան, թագավորն ասաց. «Ի՞նչ պիտի ես անեմ, որ կարողանամ ունենալ այդ հավերժական կյանքը, որի մասին դու խոսեցիր: Այո, ի՞նչ պիտի ես անեմ, որ կարողանամ ծնվել Աստծուց, այս ամբարիշտ հոգին արմատախիլ անելով իմ կրծքից, և ստանամ նրա Հոգին, որպեսզի կարողանամ լցվել ուրախությամբ, որպեսզի ես չվտարվեմ վերջին օրը: Ահա, ասաց նա, ես կիրառարվեմ Պբոլոր բաներից, ինչ ես ունեմ, այո՛, ես կթողնեմ իմ թագավորությունը, որպեսզի կարողանամ ստանալ այդ մեծ ուրախությունը:

16 Բայց Ահարոնն ասաց նրան.

7ա ՎԼՈՒ 46.13–14:

9ա Ալմա 18.18–28:

10ա սուր՝ Ստեղծել,

Ստեղծում:

11ա սուր՝ Հավատ,

Հավատալ:

12ա 1 Նեփի 5.10–18,

Ալմա 37.9:

13ա ՄԸ. Ա.26–28:

բ սուր Փրկագնման

ծրագիր:

գ 2 Նեփի 9.18:

14ա սուր՝ Ադամի և Եվայի անկումը:

բ 2 Նեփի 25.23,

Ալմա 42.10–25:

գ Ալմա 34.8–16:

սուր՝ Քավել, Քավություն:

դ Ես. ԻԵ.8,

Ա Կոր. ԺԵ.55:

15ա Գոր. Բ.37:

բ Ալմա 5.14, 49:

գ Մատ. ԺԳ.44–46,

ԺԹ.16–22:

Եթե դու «ցանկանաս այս բանը, եթե դու խոնարհվես Աստծո առաջ, այո, եթե դու ապաշխարես քո բոլոր մեղքերից, և խոնարհվես Աստծո առաջ, և հավատքով կանչես առ նրա անունը, հավատալով, որ դու պիտի ստանաս, այդ դեպքում դու կստանաս ^բհույսը, որ դու ցանկանում ես:

17 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Ահարոնն ասաց այս խոսքերը, թագավորը «խոնարհվեց Տիրոջ առաջ՝ իր ծնկների վրա. այո, մինչև իսկ երեսն ի վայր ընկավ գետնին, և ^բգոչեց ուժգին՝ ասելով.

18 Ո՛վ Աստված, Ահարոնն ասաց ինձ, որ կա Աստված. և եթե կա՝ Աստված, և եթե դու Աստված ես, դու քեզ հայտնի չէի՞ր դարձնի ինձ, և ես կիրաժարվեմ իմ բոլոր մեղքերից՝ քեզ գիտենալու համար, և որպեսզի ես կարողանամ բարձրանալ մեռելներից և փրկվել վերջին օրը: Եվ այժմ, երբ թագավորն ասաց այս խոսքերը, նա զարկվեց, կարծես թե մեռած լիներ:

19 Եվ եղավ այնպես, որ նրա ծառաները վազեցին և ասացին թագուհուն բոլորը, ինչ պատահել էր թագավորին: Եվ նա ներս եկավ թագավորի մոտ. և երբ նա տեսավ նրան պառկած, կարծես թե մեռած լիներ, և նաև Ահարոնին ու նրա եղբայրներին՝ կանգնած, կարծես թե նրանք էին եղել նրա ընկնելու պատճառը, նա բարկացավ նրանց վրա և հրամայեց, որ իր ծառաները, կամ թագավորի ծառաները բռնեն նրանց և սպանեն:

20 Արդ, ծառաները տեսած լինելով թագավորի ընկնելու

պատճառը, հետևաբար, նրանք չհամարձակվեցին իրենց ձեռքը բարձրացնել Ահարոնի և նրա եղբայրների վրա. և նրանք աղաչեցին թագուհուն՝ ասելով. Ինչո՞ւ ես դու հրամայում, որ մենք սպանենք այս մարդկանց, երբ, ահա, նրանցից մեկն ավելի «գորեղ է, քան մենք բոլորս, ուստի մենք կընկնենք նրանց առաջ:

21 Այժմ, երբ թագուհին տեսավ ծառաների վախը, նա մույմպես սկսեց խիստ վախենալ, որ չլիներ թե ինչ-որ չարիք զար իր վրա: Եվ նա հրամայեց իր ծառաներին, որ նրանք գնան և կանչեն մարդկանց, որպեսզի նրանք սպանեն Ահարոնին և նրա եղբայրներին:

22 Այժմ, երբ Ահարոնը տեսավ թագուհու վճռականությունը, նա, նաև իմանալով ժողովրդի սրտերի կարծրությունը, վախեցավ, որ չլիներ թե մի բազմություն հավաքվեր միասին, և մեծ կռիվ ու խռովություն լիներ նրանց մեջ. հետևաբար, նա առաջ մեկնեց իր ձեռքը և բարձրացրեց թագավորին գետնից, և ասաց նրան՝ Կանգնի՛ր: Եվ նա ոտքի կանգնեց՝ ստանալով իր ուժը:

23 Արդ, այս արվեց թագուհու և ծառաներից շատերի ներկայությամբ: Եվ երբ նրանք տեսան դա, նրանք մեծապես զարմացան ու սկսեցին վախենալ: Եվ թագավորն առաջ կանգնեց ու սկսեց «սովորեցնել նրանց: Եվ նա սովորեցրեց նրանց այնքան, որ նրա ողջ գերդաստանը ^բդարձի եկավ առ Տերը:

24 Արդ, մի մեծ բազմություն ի մի հավաքվեց, թագուհու հրամա-

16ա սուր Դարձի գալ,
Նորադարձ:
^բ Եթեր 12.4:
17ա վևն 5.24:

^բ սուր Աղոթք:
20ա Ալմա 18.1–3:
23ա սուր Ծառայել.
Քարոզել. Ուսուցանել,

Ուսուցիչ:
^բ սուր Դարձի գալ,
Նորադարձ:

նով, և մեծ տրտնջոցներ սկսվեցին նրանց մեջ՝ Ահարոնի և նրա եղբայրների պատճառով:

25 Բայց թագավորն առաջ կանգնեց նրանց մեջ և սատարեց նրանց: Եվ նրանք խաղաղվեցին Ահարոնի և նրանց հանդեպ, ովքեր նրա հետ էին:

26 Եվ եղավ այնպես, որ երբ թագավորը տեսավ, որ ժողովուրդը խաղաղված էր, նա կարգադրեց, որ Ահարոնը և իր եղբայրներն առաջ կանգնեն բազմության մեջտեղում, և որ նրանք քարոզեն խոսքը նրանց:

27 Եվ եղավ այնպես, որ թագավորը մի չհրովարտակ ուղարկեց ողջ երկրով մեկ, իր ողջ ժողովրդի մեջ, ովքեր իր ողջ երկրում էին, ովքեր բոլոր շրջակա տարածքում էին, որը ձգվում էր ընդհուպ մինչև ծովը, արևելքում և արևմուտքում, և որը բաժանված էր ¹Զարահեմլայի երկրից անապատի մի նեղ շերտով, որը ձգվում էր արևելքի ծովից մինչև իսկ արևմուտքի ծովը և ծովափի շրջակա սահմանները, և անապատի սահմանները, որը Զարահեմլայի երկրի մերձակա հյուսիսում էին, Մանթիի սահմանների ուղղությամբ, Սիդոն գետի ակունքի մոտով, ձգվելով արևելքից դեպի արևմուտք, և այսպես էին Լամանացիները և Նեփիացիները բաժանված:

28 Այսպիսով, Լամանացիների ավելի չծուլ մասն ապրում էր անապատում, և բնակվում էր վրաններում. և նրանք Նեփիի երկրում տարածվել էին անապատով՝ դեպի արևմուտք. այո, և նաև Զարահեմլայի երկրի արևմտյան կողմում, ծովափին մոտիկ սահմաններում, և Նեփիի երկրի արևմտյան կողմում՝ իրենց հայրերի առաջին ժառանգության վայրում, և այսպես սահմանակցելով ծովափի երկայնքով:

29 Եվ նաև շատ Լամանացիներ կային ծովափի արևելյան կողմում, ուր Նեփիացիները բռնել էին նրանց: Եվ այսպես, Նեփիացիները համարյա շրջապատված էին Լամանացիներով. սակայն Նեփիացիները վերցրել էին անապատին սահմանակից երկրի բոլոր հյուսիսային մասերի տիրապետությունը՝ Սիդոն գետի ակունքի մոտ, արևելքից մինչև արևմուտք, անապատի կողմի շրջակայքով. դեպի հյուսիս, մինչև իսկ նրանք հասել էին երկիրը, որը նրանք կոչել էին ՄԼիառատ:

30 Եվ այն սահմանակից էր այն երկրին, որը նրանք կոչում էին ՄԱվերակներ, այն լինելով այնքան հեռու՝ հյուսիսում, որ հասնում էր այն երկրին, որը բնակեցված էր եղել և կործանվել, որոնց ²ոսկորների մասին մենք խոսել ենք, որոնք հայտնաբերվել էին Զարահեմլայի ժողովրդի կողմից, այն լինելով նրանց ³առաջին փհանման վայրը:

31 Եվ նրանք եկան այնտեղից դեպի հարավի անապատը: Այսպիսով, երկիրը հյուսիսային կողմում կոչվում էր ՄԱվերակներ, և երկիրը հարավային կողմում կոչվում էր Լիառատ, այն լինելով անապատ, որը լցված է ամեն ձևի,

27ա Ալմա 23.1–4:
բ Օմնի 1.13–17:
28ա 2 Նեփի 5.22–25:
29ա Ալմա 52.9, 63.5:

30ա Ալմա 50.34,
Մորմ. 4.1–3:
բ Մոսիա 8.7–12,
28.11–19:

գ Հել. 6.10:
31ա Հել. 3.5–6:

ամեն տեսակի վայրի կենդանիներով, որոնց մի մասը կերի համար եկել էր հյուսիսային կողմի երկրից:

32 Եվ այսպիսով, Նեփիացու համար դա մեկ և կես օրվա ճամփորդության՝ հեռավորություն էր, Լիառատ և Ավերակներ երկրի գծի վրա, արևելքից դեպի արևմուտյան ծովը. և այսպես, Նեփիացիների երկիրը և Ջարահեմլայի երկիրը գրեթե շրջապատված էին ջրով, այնտեղ լինելով հողի մի մեղ՝ պարանոց՝ հյուսիսային երկրի և հարավային երկրի միջև:

33 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփիացիները բնակեցրել էին Լիառատ երկիրը, մույմիսկ արևելքից մինչև արևմտյան ծովը, և այսպես, Նեփիացիներն իրենց իմաստությամբ, իրենց պահակախմբերով և իրենց զորքերով արգելափակել էին Լամանացիներին հարավում, որ այսպիսով նրանք այլևս չունենային իշխանություն հյուսիսում, որ նրանք չկարողանային հեղեղել երկիրը դեպի հյուսիս:

34 Հետևաբար, Լամանացիներն այլևս չէին կարող իշխանություն ունենալ Նեփիի երկրում և շրջակա անապատում: Արդ, սա էր Նեփիացիների իմաստությունը, քանի որ Լամանացիները թշնամի էին նրանց, իրենք չէին ենթարկվի ամեն կողմից չարչարանքների, և նաև, որպեսզի նրանք կարողանային ունենալ մի երկիր, ուր կփախչեին ցամկության դեպքում:

35 Եվ այժմ, այս ասելուց հետո, ես կրկին վերադառնում եմ Ամոնի ու Ահարոնի, Օմների ու Հիմնիի և նրանց եղբայրների պատմությանը:

ԳԼՈՒԽ 23

Հայտարարվում է կրոնական ազատություն – Լամանացիները յոթ երկրներում և քաղաքներում դարձի են գալիս – Նրանք իրենց կոչում են Անթի-Նեփի-Լեքի և ազատվում անեծքից – Ամադեկացիներն ու Ամուդոնացիները ժխտում են ճշմարտությունը: Մոտ 90–77թթ. Ք.ծ.ա.:

ԱՀԱ, այսպիսով, եղավ այնպես, որ Լամանացիների թագավորը՝ հրովարտակ ուղարկեց իր ողջ ժողովրդի մեջ, որ նրանք ձեռք չբարձրացնեն ո՛չ Ամոնի, ո՛չ Ահարոնի, ո՛չ Օմների, ո՛չ Հիմնիի, ո՛չ էլ նրանց եղբայրներից որևէ մեկի վրա, որոնք պիտի առաջ գնային՝ քարոզելով Աստծո խոսքը, որտեղ էլ, իրենց երկրի որ մասում էլ որ նրանք լինեին:

2 Այո, նա մի հրամանագիր ուղարկեց նրանց մեջ, որ նրանք չպետք է ձեռք բարձրացնեին նրանց վրա, կապեին նրանց կամ գցեին բանտ. ո՛չ էլ պետք է թքեին նրանց վրա, ո՛չ էլ ծեծեին նրանց, ո՛չ էլ դուրս գցեին նրանց իրենց ժողովարաններից, ո՛չ էլ խարազանեին նրանց. ո՛չ էլ պետք է քարեր նետեին նրանց վրա, այլ որ նրանք պետք է ազատ մուտք ունենային նրանց տները, և նաև նրանց տաճարները, և նրանց սրբարանները:

3 Եվ այսպես, նրանք կարող էին առաջ գնալ և քարոզել խոսքը՝ ըստ իրենց ցանկության, քանզի թագավորը, և նրա ողջ գերդաստանը դարձի էին եկել առ Տերը. հետևաբար, նա ուղարկեց իր

հրովարտակը երկրով մեկ՝ իր ժողովրդին, որպեսզի Աստծո խոսքը ոչ մի արգելք չունենար, այլ որ այն կարողանար առաջ գնալ ողջ երկրով մեկ, որպեսզի իր ժողովուրդը կարողանար հավաստիանալ իր հայրերի ամբարիշտ «ավանդությունների վերաբերյալ, և որպեսզի նրանք կարողանային հավաստիանալ, որ իրենք բոլորը եղբայրներ էին, և որ նրանք չպետք է սպանեին, ո՛չ էլ թալանեին, ո՛չ էլ գողանային, ո՛չ էլ շնություն անեին, ո՛չ էլ գործեին որևէ ձևի ամբարշտություն:

4 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ երբ թագավորն ուղարկեց այս հրովարտակը, Ահարոնը և իր եղբայրները գնացին առաջ, քաղաքից քաղաք, և պաշտամունքի մի տնից մյուսը, հիմնելով եկեղեցիներ, և երկրով մեկ՝ Լամանացիների մեջ նվիրաբերելով քահանաներ և ուսուցիչներ՝ Աստծո խոսքը նրանց մեջ քարոզելու և սովորեցնելու համար. և այդպես, նրանք սկսեցին մեծ հաջողություն ունենալ:

5 Եվ հազարավորներ բերվեցին Տիրոջ մասին իմացությանը, այո, հազարավորներ բերվեցին՝ հավատալու Նեփիացիների «ավանդություններին. և նրանց սովորեցնում էին Պիլատակարանները և մարգարեությունները, որոնք փոխանցվել էին՝ մինչև իսկ ներկա ժամանակը:

6 Եվ հաստատ, ինչպես կենդանի է Տերը, նույնքան հաստատ է, որ բոլոր նրանք, ովքեր հավատացին, կամ բոլոր նրանք, ովքեր

բերվեցին ճշմարտության իմացությանը՝ Ամոնի և նրա եղբայրների քարոզելու միջոցով, համաձայն հայտնության և մարգարեության ոգու և Աստծո զորության, գործելով հրաշքներ նրանց մեջ, այո, ես ասում եմ ձեզ, ինչպես կենդանի է Տերը, Լամանացիներից բոլոր նրանք, որ հավատացին նրանց քարոզելուն և «դարձի եկան առ Տերը, ղերբեք չհեռացան:

7 Քանզի նրանք դարձան մի արդար ժողովուրդ. նրանք վայր դրեցին իրենց ապստամբության զենքերը, այնպես որ այլևս չկովեցին Աստծո դեմ, ոչ էլ իրենց եղբայրներից որևէ մեկի դեմ:

8 Արդ, ահա «նրանք, ովքեր դարձի բերվեցին առ Տերը՝

9 Լամանացի ժողովուրդը, որն Իսմայելի երկրում էր.

10 Եվ նաև Լամանացի ժողովուրդից, որոնք Միդդոնիի երկրում էին.

11 Եվ նաև Լամանացի ժողովուրդից, որոնք Նեփիի քաղաքում էին.

12 Եվ նաև Լամանացի ժողովուրդից, որոնք Միլոմի երկրում էին, և որոնք Սեմունի երկրում էին և Լեմուելի քաղաքում և Սիմնիլում քաղաքում:

13 Եվ սրանք են Լամանացիների քաղաքների անունները, որոնք «դարձի եկան առ Տերը. և այդ նրանք են, որ վայր դրեցին իրենց ապստամբության զենքերը, այո, բոլոր իրենց պատերազմի զենքերը, և նրանք բոլորը Լամանացիներ էին:

14 Եվ Ամադեկացիները «դարձի չեկան, բացի միայն մեկից. ոչ էլ Պամուդոնացիներից որևէ մեկը.

3ա Ալմա 26.24:

5ա Ալմա 37.19:

բ Ալմա 63.12:

սո՛ր Սուրբ գրքեր:

6ա ՍՈՒԻ Դարձի գալ,

Նորադարձ:

բ Ալմա 27.27:

8ա Ալմա 26.3, 31:

12ա Մոսիա 22.8, 11:

13ա Ալմա 53.10:

14ա Ալմա 24.29:

բ Մոսիա 23.31–39:

այլ նրանք կարծրացրեցին իրենց սրտերը, և նաև Լամանացիների սրտերը, երկրի այն մասում, որտեղ նրանք բնակվում էին, այո, և բոլոր նրանց գյուղերում և բոլոր նրանց քաղաքներում:

15 Ուստի, մենք հիշատակեցինք բոլոր Լամանացիների քաղաքները, որոնցում նրանք ապաշխարեցին և եկան ճշմարտության իմացությանը, և դարձի բերվեցին:

16 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ թագավորը և նրանք, ովքեր դարձի էին բերվել, փափագում էին, որ ունենային մի անուն, որպեսզի դրանով կարողանային զանազանվել իրենց եղբայրներից. հետևաբար, թագավորը խորհրդակցեց Ահարոնի և նրանց քահանաներից շատերի հետ, այն անվան վերաբերյալ, որ նրանք պիտի վերցնեին իրենց վրա, որպեսզի կարողանային զանազանվել:

17 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք կոչեցին իրենց անունները՝ ^ՄԱնթի-Նեփի-Լեքիներ. և նրանք կոչվեցին այս անունով և այլևս չէին կոչվում Լամանացիներ:

18 Եվ նրանք սկսեցին դառնալ մի շատ ջանասեր ժողովուրդ. այո, և նրանք բարեկամական էին Նեփիացիների հետ. հետևաբար, նրանք հարաբերություններ հաստատեցին նրանց հետ և Աստծո ^Մանեծքն այլևս չէր հետապնդում նրանց:

ԳԼՈՒԽ 24

Լամանացիները գալիս են Աստծո ժողովրդի դեմ – Անթի-Նեփի-

Լեքիները ցնծում են Քրիստոսով, և հրեշտակներ են այցելում նրանց – Նրանք նախընտրում են ավելի շուտ ենթարկվել մահվան, քան պաշտպանվել – Ավելի շատ Լամանացիներ են դարձի գալիս: Մոտ 90–77թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ եղավ այնպես, որ Ամադեկացիները, Ամուդոնացիները և Լամանացիները, ովքեր Ամուդոնի երկրում էին, և նաև Հելամի երկրում, և ովքեր ^ՄԵրուսաղեմի երկրում էին, և ի վերջո, շրջակա ողջ երկրում, ովքեր դարձի էին եկել, և չէին վերցրել իրենց վրա ^ՄԱնթի-Նեփի-Լեքի անունը, Ամադեկացիների ու Ամուդոնացիների կողմից բարկության դրդվեցին իրենց եղբայրների դեմ:

2 Եվ նրանց ատելությունը խիստ սաստկացավ նրանց դեմ, նույնիսկ այնքան, որ նրանք սկսեցին ապստամբել իրենց թագավորի դեմ, այնքան, որ նրանք չկամեցան, որ նա իրենց թագավոր լինի. հետևաբար, նրանք վեր առան զենքեր Անթի-Նեփի-Լեքիի ժողովրդի դեմ:

3 Արդ, թագավորը շնորհեց թագավորությունն իր որդուն, և նա կոչեց նրա անունը Անթի-Նեփի-Լեքի:

4 Եվ թագավորը մահացավ ճիշտ նույն տարում, երբ Լամանացիները սկսեցին պատերազմի պատրաստություններ տեսնել Աստծո ժողովրդի դեմ:

5 Այժմ, երբ Ամնոնը և իր եղբայրները և բոլոր նրանք, ովքեր եկել էին նրա հետ, տեսան Լամանացիների պատրաստությունները՝

17ա սու՛ Անթի-Նեփի-Լեքիներ:
18ա 1 Նեփի 2.23,

2 Նեփի 30.5–6,
3 Նեփի 2.14–16:
24 1ա Ավմա 21.1:

բ Ավմա 25.1, 13:

կործանելու իրենց եղբայրներին, նրանք եկան առաջ՝ դեպի Մադիանի երկիրը, և այնտեղ Ամոնը հանդիպեց իր բոլոր եղբայրներին. և այնտեղից նրանք եկան Իսմայելի երկիրը, որպեսզի «խորհուրդ անեին Լամոնիի հետ, և նաև նրա եղբայր Անթի-Նեփի-Լեքիի հետ, թե ինչ պիտի անեն իրենք, Լամանացիներից պաշտպանվելու համար:

6 Արդ, ողջ ժողովրդի մեզ չկար մեկը, որ դարձի եկած լիներ դեպի Տերը, որ կամենար զենք վերցնել իր եղբայրների դեմ. ո՛չ, նրանք նույնիսկ չկամեցան որևէ պատերաստություններ տեսնել պատերազմի համար. այո, և նրանց թագավորը նույնպես հրամայեց նրանց, որ նրանք չպետք է անեն այդ:

7 Արդ, սրանք են այն խոսքերը, որոնք նա ասաց ժողովրդին այդ հարցի վերաբերյալ. Ես շնորհակալ եմ իմ Աստծուն, իմ սիրելի՛ ժողովուրդ, որ մեր մեծ Աստված բարությանը ուղարկել է այս մեր եղբայրներին՝ Նեփիացիներին մեզ մոտ՝ քարոզելու մեզ, և համոզելու մեզ՝ մեր ամբարիշտ հայրերի՝ «ավանդությունների մասին:

8 Եվ ահա, ես շնորհակալ եմ իմ մեծ Աստծուն, որ նա տվել է մեզ իր Հոգուց մի մաս՝ փափկացնելու մեր սրտերը, որ մենք հարաբերություններ ենք հաստատել այս եղբայրների՝ Նեփիացիների հետ:

9 Եվ ահա, ես նաև շնորհակալ եմ իմ Աստծուն, որ այս հարաբերությունները հաստատելով, մենք համոզվեցինք մեր «մեղքերի մեջ

և բազմաթիվ սպանությունների, որոնք մենք գործել ենք:

10 Եվ ես նաև շնորհակալ եմ իմ Աստծուն, այո, իմ մեծ Աստծուն, որ նա շնորհ է արել մեզ, որ մենք կարողանանք ապաշխարել այս բաներից, և նաև, որ նա «մերել է մեզ այն մեր բազում մեղքերն ու սպանությունները, որոնք մենք գործել ենք, և վերցրել է «հանցանք մեր սրտերից, իր Որդու արժանիքների միջոցով:

11 Եվ այժմ ահա, իմ եղբայրներ՝, քանի որ այն ամենը, ինչ մենք կարող էինք անել (որովհետև մենք ամենակորածն էինք ողջ մարդկությունից)՝ ապաշխարել բոլոր մեր մեղքերից և բազմաթիվ սպանություններից, որոնք մենք գործել ենք, և համոզել Աստծուն «վերցնել դրանք մեր սրտերից, քանզի այն ամենը, ինչ մենք կարող էինք անել՝ բավականաչափ ապաշխարել Աստծո առաջ, որպեսզի նա վերացնի մեր արատը,

12 Արդ, իմ ամենասիրելի՛ եղբայրներ, քանի որ Աստված վերացրել է մեր արատները, և մեր սրերը դարձել են փայլուն, եկեք այլևս չարատավորենք մեր սրերը մեր եղբայրների արյունով:

13 Ահա, ես ասում եմ ձեզ. Ո՛չ, եկեք պահենք մեր սրերը, որպեսզի դրանք չարատավորվեն մեր եղբայրների արյունով. քանզի գուցե, եթե մենք նորից արատավորենք մեր սրերը, դրանք այլևս չեն կարողանա «վազվել փայլուն՝ մեր մեծ Աստծո Որդու արյան միջոցով, որը պիտի թափվի՝ մեր մեղքերի քավության համար:

14 Եվ մեծ Աստված ողորմու-

5ա Ալմա 27.4–13:

7ա Մոսիա 1.5:

9ա Վև. 18.44:

10ա Դան. Թ.9:

բ սուր Մեղավորություն:

11ա Ես. ԾԳ.4–6:

13ա Հայտ. Ա.5:

թյուն ունեցավ մեր հանդեպ, և հայտնի դարձրեց այս բաները մեզ, որպեսզի մենք չկորչենք. այո, և նա մախօրոք հայտնի է դարձրել այս բաները մեզ, որովհետև նա սիրում է մեր ^ահոգիները, ճիշտ այնպես, ինչպես նա սիրում է մեր զավակներին. հետևաբար, իր ողորմությամբ նա այցելում է մեզ իր հրեշտակների միջոցով, որպեսզի փրկության ^բծրագիրը հայտնի դարձվի մեզ, ինչպես նաև ապագա սերունդներին:

15 Օհ, որքան ողորմած է մեր Աստվածը: Եվ այժմ ահա, քանզի մենք արել ենք այն ամենը, ինչ կարող էինք՝ մեր արատները մեզանից վերացնելու համար, և մեր սրերը դարձվել են փայլուն, եկեք թաքցնենք դրանք, որպեսզի դրանք պահվեն փայլուն, որպես մի վկայություն մեր Աստծուն վերջին օրը կամ այն օրը, երբ մենք պիտի բերվենք՝ կանգնելու նրա առջև դատվելու, որ մենք չենք արատավորել մեր սրերը մեր եղբայրների արյունով, այն ժամանակից ի վեր, երբ նա հաղորդեց իր խոսքը մեզ և դարձրեց մեզ մաքուր դրա միջոցով:

16 Եվ այժմ, իմ եղբայրներ, եթե մեր եղբայրները ջանում են կործանել մեզ, ահա, մենք հեռու կթաքցնենք մեր սրերը, այո, նույնիսկ կթաղենք դրանք խորը՝ հողի մեջ, որպեսզի դրանք պահվեն փայլուն, որպես մի վկայություն վերջին օրը. որ մենք երբեք չենք գործածել դրանք. և եթե մեր եղբայրները կործանեն մեզ, ահա,

մենք ^ակգնանք մեր Աստծո մոտ և կփրկվենք:

17 Եվ այժմ, եղավ այնպես, որ երբ թագավորը վերջ դրեց այս խոսքերին և ողջ ժողովուրդն ի մի հավաքվեց, նրանք վերցրեցին իրենց սրերը, և բոլոր զենքերը, որոնք գործածվում էին մարդու արյուն թափելու համար, և նրանք ^աթաղեցին դրանք հողի խորքում:

18 Եվ այս նրանք արեցին, դա՛ նրանց տեսակետից լինելով մի վկայություն Աստծուն, և նաև մարդկանց, որ նրանք այլևս ^աերբեք զենքեր չէին գործածելու՝ մարդու արյուն թափելու համար. և այս նրանք արեցին, հաստատելով և ^բուխտելով Աստծո հետ, որ նրանք ավելի շուտ ^գկտային իրենց սեփական կյանքը, քան կթափեին իրենց եղբայրների արյունը. և նրանք ավելի շուտ կտային, քան կվերցնեին եղբորից. և ավելի շուտ, նրանք կտքնեին առատորեն իրենց ձեռքերով, քան կանցկացնեին իրենց օրերն անգործության մեջ:

19 Եվ այսպիսով, մենք տեսնում ենք, որ երբ այս Լամանացիները բերվեցին՝ հավատալու և իմանալու ճշմարտությունը, նրանք ^աանսասան էին, և կտանեին մինչև իսկ մահ, քան կգործեին մեղք. և այսպիսով, մենք տեսնում ենք, որ նրանք թաղեցին իրենց խաղաղության զենքերը, այսինքն՝ թաղեցին պատերազմի զենքերը խաղաղության համար:

20 Եվ եղավ այնպես, որ նրանց եղբայրները՝ Լամանացիները, պատերազմի պատրաստություններ տեսան և եկան Նեփիի

14ա սուր հոգի – հոգու արժեքը:
բ սուր Փրկագնման ծրագիր:

16ա Ալմա 40.11–15:
17ա Հել. 15.9:
18ա Ալմա 53.11:
բ սուր Ուխտ:

գ սուր Ձոհաբերություն:
19ա սուր Հավատք:

երկիրը, թագավորին կործանելու նպատակով, և դնելու մեկ ուրիշին նրա փոխարեն, և նաև, այդ երկրից բնաջնջելու Ամթի-Նեփի-Լեթիի ժողովրդին:

21 Այժմ, երբ ժողովուրդը տեսավ, որ նրանք գալիս էին իրենց դեմ, նրանք դուրս եկան դիմավորելու նրանց և երեսն ի վար ՞ընկան գետին, նրանց առաջ, ու սկսեցին կանչել Տիրոջ անունը. և այսպես, այս վիճակում էին նրանք գտնվում, երբ Լամանացիները սկսեցին հարձակվել նրանց վրա, և սկսեցին սրով սպանել նրանց:

22 Եվ այսպես, չհանդիպելով որևէ դիմադրության, նրանք սպանեցին նրանցից հազարևիինգին. և մենք գիտենք, որ նրանք օրհնրված են, քանզի նրանք զմացին իրենց Աստծո հետ բնակվելու:

23 Արդ, երբ Լամանացիները տեսան, որ իրենց եղբայրները չէին փախչում սրից, ոչ էլ շրջվում էին մի կողմ՝ աջ կամ ձախ, այլ որ նրանք պառկում էին և ՞մեռնում, և զովաբանում էին Աստծուն, մինչև իսկ հենց սրի տակ մեռնելիս, –

24 Արդ, երբ Լամանացիները տեսան այս, նրանք իրենց ՞գալեցին նրանց սպանելուց. և եղան շատերը, որոնց սրտերը ՞լցվեցին, իրենց եղբայրներից նրանց համար, ովքեր ընկել էին սրի տակ, քանզի նրանք ապաշխարեցին այն բաների համար, որ արել էին:

25 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք վայր գցեցին իրենց պատերազմի զենքերը, և նրանք չկամեցան կրկին վերցնել դրանք, քանզի նրանք խղճի խայթ զգացին այն

սպանությունների համար, որոնք նրանք գործել էին. և նրանք վայր ընկան, ճիշտ ինչպես իրենց եղբայրները, ապավինելով նրանց ողորմություններին, ում բազուկները բարձրացվում էին սպանելու իրենց:

26 Եվ եղավ այնպես, որ այն օրն Աստծո ժողովրդին միացան ավելի շատերը, քան այն թվաքանակը, որ սպանվել էին. և նրանք, ովքեր սպանվել էին, արդար մարդիկ էին, հետևաբար, մենք պատճառ չունենք կասկածելու, որ նրանք ՞փրկված են:

27 Եվ սպանվածների մեջ չկար ոչ մի ամբարիշտ մարդ. բայց կային ավելի քան հազարը՝ բերված ճշմարտության իմացությամբ. այսպիսով, մենք տեսնում ենք, որ Տերը գործում է բազում ՞ուղիներով իր ժողովրդի փրկության համար:

28 Այսպիսով, Լամանացիներից առավելագույն մասը, նրանք, ովքեր սպանեցին իրենց եղբայրներից այդքան շատերին՝ Ամադեկացիներ ու Ամուդոնացիներ էին, որոնց մեծ մասն ըստ ՞Նեորի ՞կարգի էին:

29 Այսպիսով, նրանց թվում, ովքեր միացան Տիրոջ ժողովրդին, ՞չկար մեկը, որ լիներ Ամադեկացի կամ Ամուդոնացի, կամ որը լիներ Նեորի կարգից, այլ նրանք Լամանի ու Լեմուելի իսկական հետնորդներն էին:

30 Եվ այսպիսով, մենք կարող ենք հստակորեն տարբերել, որ հետո, երբ մի ժողովուրդ մի ժամանակ ՞լուսավորված է եղել Աստծո

21ա Ալմա 27.3:

23ա Ալմա 26.32:

24ա Ալմա 25.1:

բ սո՛՛հ Կարեկցանք:

26ա Հայտ. ԺԳ.13:

27ա Ես. ԾԵ.8–9,

Ալմա 37.6–7:

28ա Ալմա 1.15, 2.1, 20:

բ Ալմա 21.4:

29ա Ալմա 23.14:

30ա Մատ. ԺԲ.45:

Հոգով, և ունեցել է մեծ ⁹գիտություն՝ արդարությանը պատկանող բաների վերաբերյալ, և հետո ⁹հեռացել է՝ ընկնելով մեղքի և օրինազանցության մեջ, նրանք դառնում են ավելի կարծրացած, և այսպես, նրանց վիճակը դառնում է ⁹ավելի վատ, քան, եթե նրանք երբեք իմացած չլինեին այս բաները:

ԳԼՈՒԽ 25

Լամանացիների հարձակումները ծավալվում են – Նոյի քահանաների սերունդը ոչնչանում է ինչպես մարգարեացել էր Աբինադին – Շատ Լամանացիներ դարձի են բերվում և միանում են Անթի-Նեփի-Լեքիի ժողովրդին – Նրանք հավատում են Բրիստոսին և պահում Մովսեսի օրենքը: Մոտ 90–77թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ այժմ ահա, եղավ այնպես, որ այն Լամանացիներն ավելի բարկացան, որովհետև նրանք սպանել էին իրենց եղբայրներին. հետևաբար, նրանք երդվեցին վրեժ լուծել Նեփիացիներից. և այդ ժամանակ այլևս փորձ չարեցին սպանել ⁹Անթի-Նեփի-Լեքիի ժողովրդին:

2 Այլ նրանք վերցրեցին իրենց զորքերը և անցան Զարահեմլայի երկրի սահմանների վրայով, և հարձակվեցին ժողովրդի վրա, ովքեր Ամնոնիա երկրում էին և ⁹կործանեցին նրանց:

3 Եվ դրանից հետո, նրանք ունեցան շատ ճակատամարտեր

Նեփիացիների հետ, որոնց ընթացքում թվեցին ու սպանվեցին:

4 Եվ Լամանացիների մեջ, ովքեր սպանվել էին, համարյա ողջ Ամնոնի և նրա եղբայրների բոլոր ⁹սերունդն էր, ովքեր Նոյի քահանաներն էին, և նրանք սպանվեցին Նեփիացիների ձեռքով:

5 Եվ մնացածը, փախած լինելով դեպի արևելյան անապատը, և զավթած լինելով իշխանությունը և իրավունքը Լամանացիների վրա, կարգադրեցին, որ Լամանացիներից շատերը ⁹սպանվեին կրակով՝ իրենց հավատքի համար,

6 Զանգի ⁹նրանցից շատերը, մեծ կորուստ և այդքան բազում չարչարանքներ կրելուց հետո, սկսեցին զարթնեցվել՝ ի հիշողություն այն ⁹խոսքերի, որոնք Ահարոնն ու նրա եղբայրները քարոզել էին նրանց իրենց երկրում. հետևաբար, նրանք սկսեցին չհավատալ իրենց հայրերի ⁹ավանդություններին, և հավատացին Տիրոջը, և որնա տվել էր մեծ զորություն Նեփիացիներին. և այսպիսով, կային նրանցից շատերը, որ դարձի էին եկել անապատում:

7 Եվ եղավ այնպես, որ այն կառավարիչները, ովքեր մնացորդն էին ⁹Ամնոնի զավակների, կարգադրեցին, որ նրանք ⁹մահվան դատապարտվեն, այո, բոլոր նրանք, ովքեր հավատում էին այս բաներին:

8 Այսպիսով, այս նահատակությունը պատճառ եղավ, որ նրանց եղբայրներից շատերը բարկության դրդվեցին. և անապատում հակա-

30բ Եբր. Ժ.26,
Ալմա 47:36:
զ 2 Նեփի 31.14,
Ալմա 9.19:
սո՛ւ Ուրացություն:
դ Բ Պետ. Բ.20–21:

25 1ա սո՛ւ Անթի-Նեփի-
Լեքիներ:
2ա Ալմա 8.16, 16.9:
4ա Մոսիա 23.35:
5ա Մոսիա 17.15:
6ա նշ. Լամանացիներից:

բ Ալմա 21.9:
գ Ալմա 26.24:
7ա Ալմա 21.3, 24.1, 28–30:
բ սո՛ւ Նահատակ,
Նահատակություն:

ռակություն առաջացավ, և Լամանացիները սկսեցին «հետապնդել Ամուղոնի սերնդին ու նրա եղբայրներին և սկսեցին սպանել նրանց. և նրանք փախան դեպի արևելքի անապատը:

9 Եվ ահա, Լամանացիները նրանց հետապնդում են այս օրը: Այսպիսով, Աբինադիի խոսքերն իրականացան, որոնք նա ասել էր քահանաների սերնդի վերաբերյալ, ովքեր կարգադրեցին, որ նա ենթարկվեր կրակով մահվան:

10 Քանզի նա ասել էր նրանց. Ինչ որ դուք «անեք ինձ, պիտի լինի գալիք բաների մի օրինակ:

11 Եվ արդ, Աբինադին առաջինն էր, որ, առ Աստված իր հավատքի համար կրակով «մահվան ենթարկվեց. արդ սա այն է, ինչ ի նկատի ուներ նա, որ շատերը կրակով պիտի ենթարկվեին մահվան, ճիշտ, ինչպես ինքը ենթարկվեց:

12 Եվ նա ասաց Նոյի քահանաներին, որ նրանց սերունդը պիտի կարգադրի շատերին դատապարտելու մահվան, նույն ձևով, ինչպես ինքն էր դատապարտվել, և որ նրանք պիտի ցրվեն ամենուր և սպանվեն, ճիշտ ինչպես հովիվ չունեցող մի ոչխար վայրի գազաններից քվում է ու սպանվում. և այժմ ահա, այս խոսքերը հաստատվեցին, քանզի նրանք քվում էին Լամանացիների կողմից և հետապնդվում ու զարկվում էին նրանց կողմից:

13 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Լամանացիները տեսան, որ իրենք

չէին կարող հաղթել Նեփիացիներին, նրանք նորից վերադարձան իրենց սեփական երկիրը. և նրանցից շատերը եկան՝ բնակվելու Իսմայելի երկրում, և Նեփիի երկրում, և միացան Աստծո ժողովրդին, որը «Անթի-Նեփի-Լեքիի ժողովուրդն էր:

14 Եվ նրանք նույնպես «թաղեցին իրենց պատերազմի զենքերը, ճիշտ ինչպես իրենց եղբայրներն էին արել, և նրանք սկսեցին լինել մի արդարակյաց ժողովուրդ. և նրանք քայլեցին Տիրոջ ուղիներում և պահում-պահպանում էին նրա պատվիրաններն ու նրա կանոնները:

15 Այո, և նրանք պահում էին Մովսեսի օրենքը. քանզի անհրաժեշտ էր, որ նրանք պահեին Մովսեսի օրենքն առայժմ, քանզի այն ամբողջովին չէր իրագործվել: Բայց չնայած Մովսեսի «օրենքին, նրանք սպասում էին Քրիստոսի գալստին՝ համարելով, որ Մովսեսի օրենքը նրա գալստյան մի «նմուշ էր, և հավատալով, որ իրենք պիտի պահեն այն «արտաքին ծիսակատարությունները, մինչև այն ժամանակը, երբ նա հայտնվեր իրենց:

16 Արդ, նրանք չէին կարծում, որ «փրկությունը գալիս էր Մովսեսի «օրենքի միջոցով. բայց Մովսեսի օրենքը ծառայում էր՝ զորացնելու նրանց հավատքն առ Քրիստոս. և այսպես, նրանք հավատքի միջոցով «հույս էին տաժում հավերժական փրկության համար, վստահելով մարգարեության ոգուն, որը

8ա Մոսիա 17.18:

10ա Մոսիա 13.10:

11ա Մոսիա 17.13:

13ա Ալմա 23.16–17:

14ա Ալմա 24.15, 26.32:

15ա Հակոբ 4.5,

Հարոմ 1.11:

սուր Մովսեսի օրենք:

բ Մոսիա 3.14–15, 16.14:

գ Մոսիա 13.29–32:

16ա Մոսիա 12.31–37,

13.27–33:

բ 2 Նեփի 11.4:

գ Ա Թես. Ե.8–9:

խոսում էր այն բաների մասին, որ գալու են:

17 Եվ այժմ, ահա Ամմոնը և Ահարոնը և Օմները և Հիմնին և նրանց եղբայրներն անչափ ցնծում էին այն հաջողության համար, որ նրանք ունեցել էին Լամանացիների մեջ, տեսնելով, որ Տերը, շնորհել էր նրանց՝ համաձայն իրենց ^աաղոթքների, և որ նա նաև ամենայն մանրամասնությամբ հաստատել էր իր խոսքը նրանց համար:

ԳԼՈՒԽ 26

Ամմոնը հրճվում է Տիրոջով – Հավատարիմները զորացվում են Տիրոջ կողմից, և գիտություն է տրվում նրանց – Հավատքով մարդիկ կարող են հազարավոր հոգիների ապաշխարության բերել – Աստված ունի ողջ զորությունը և հասկանում է բոլոր բաները: Մոտ 90–77թթ. Բ.ժ.ա.:

Եվ այժմ, սրանք են Ամմոնի խոսքերն իր եղբայրներին, որոնք այսպես են ասում. Իմ եղբայրներ և իմ եղբայրակիցներ, ահա, ես ասում եմ ձեզ, թե ինչպիսի մեծ պատճառ ունենք մենք ցնծալու. քանզի կարո՞ղ էինք մենք ենթադրել, երբ մենք ^ադուրս եկանք Չաբահեմլայի երկրից, որ Աստված այսպիսի մեծ օրհնություններ էր մեզ շնորհելու:

2 Եվ այժմ, ես հարցնում եմ, ի՞նչ մեծ օրհնություններ է նա պարգևել մեզ: Կարո՞ղ եք ասել:

3 Ահա, ես պատասխանում եմ ձեր փոխարեն. քանզի մեր եղբայրները՝ Լամանացիները խավարում էին, այո, այսինքն՝ ամենախավար վիհի մեջ, բայց, ահա, ^անրանցից քանիսն են բերված՝ տեսնելու Աստծո սքանչելի լույսը: Եվ այս է օրհնությունը, որը պարգևեց մեզ, որ մենք Աստծո ձեռքում ^ագործիքներ դարձվեցինք՝ իրականացնելու այս մեծ աշխատանքը:

4 Ահա, նրանցից ^ահազարավորները ցնծում են և բերվել են Աստծո փարախը:

5 Ահա, ^ադաշտը հասուն էր, և օրհնված էք դուք, քանզի դուք ^ամանգաղը գցեցիք և ձեր զորությամբ հնձեցիք, այո, ողջ օրվա ընթացքում դուք տքնեցիք. և ահա ձեր ^ադրամների թիվը: Եվ դրանք կհավաքվեն շտեմարանները, որպեսզի չվատնվեն:

6 Այո, վերջին օրը դրանք չեն ծեծկվի մրրիկից, այո, ոչ էլ դրանք կցրվեն պտուտահողմերից. բայց երբ ^ամրրիկը գա, դրանք ի մի կհավաքվեն իրենց տեղում, որպեսզի մրրիկը չկարողանա ներթափանցել նրանց մեջ. այո, ոչ էլ դրանք կքշվեն կատաղի քամիներից, որտեղ որ թշնամին է ցանկանում տանել դրանց:

7 Բայց ահա, դրանք ^աբերքահավաքի Տիրոջ ձեռքում են, և դրանք նրանն են, և նա ^ակբարձրացնի նրանց վերջին օրը:

8 Օրհնված լինի անունը մեր Աստծո. եկե՛ք ^ագովք երգենք նրան,

17ա Ալմա 17.9:
26 1ա Մոսիա 28.9,
Ալմա 17.6–11:
3ա Ալմա 23.8–13:
բ Բ Կոր. Գ.5,
Մոսիա 23.10:

4ա Ալմա 23.5:
5ա Հովհ. Գ.35–37,
Վևո 4.4:
բ Հովել Գ.13:
գ Վևո 33.7–11, 75.2, 5:
6ա Հել. 5.12,

3 Նեփի 14.24–27:
7ա Սոմ Հունձ:
բ Մոսիա 23.22,
Ալմա 36.28:
8ա Վևո 25.12:

այո, եկե՛ք՝⁹ գոհություն հայտնենք նրա սուրբ անվանը, քանզի նա արդարություն է գործում հավիտյան:

9 Քանզի, եթե մենք դուրս եկած չլինեինք Չարահեմլայի երկրից, այս մեր շատ սիրելի եղբայրները, որոնք այնքան շատ սիրեցին մեզ, դեռ կտանջվեին մեր դեմ՝ «ատելությունից, այո, և նրանք կլինեին նաև օտարականներ առ Աստված:

10 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Ամնոնն ասաց այս խոսքերը, նրա եղբայր Ահարոնը կշտամբեց նրան՝ ասելով. Ամնո՛ն, ես վախենում եմ, որ ուրախությունդ քեզ տանում է դեպի պարծենկոտություն:

11 Բայց Ամնոնն ասաց նրան. Ես չեմ «պարծենում իմ սեփական ուժով, ո՛չ էլ իմ սեփական իմաստությամբ. բայց ահա, իմ՝ ուրախությունը լիակատար է, այո, իմ սիրտը մինչև պտունկը լցված է ուրախությամբ, և ես կցնծամ իմ Աստծով:

12 Այո՛, ես գիտեմ, որ ես ոչինչ եմ. ինչ վերաբերում է իմ ուժին, ես թույլ եմ. հետևաբար, ես չեմ «պարծենա ինձանով, բայց ես կպարծենամ իմ Աստծով, քանզի նրա՝ ուժով ես կարող եմ անել բոլոր բաները. այո, ահա, մենք բազում հզոր հրաշքներ գործեցինք այս երկրում, որի համար կգովաբանենք նրա անունը հավիտյան:

13 Ահա, մեր եղբայրներից քանի՜-քանի հազարների նա արձակեց «դժոխքի ցավերից. և

նրանք բերվել են՝¹⁴ երգելու քավիչ սերը, և դա՛՛ նրա խոսքի գործության պատճառով, որը մեր մեջ է, հետևաբար, մի՞թե մենք մեծ պատճառ չունենք ցնծալու:

14 Այո, մենք նրան հավիտյան գովաբանելու պատճառ ունենք, քանզի նա Բարձրյալ Աստվածն է, և արձակել է մեր եղբայրներին դժոխքի «շղթաներից:

15 Այո, նրանք շուրջանակի օղակված էին հավիտենական խավարով և կործանմամբ. բայց ահա, նա բերել է նրանց դեպի իր հավիտենական «լույսը, այո, դեպի հավիտենական փրկություն. և նրանք շուրջանակի օղակված են նրա սիրո անգուգական առատությամբ. այո, մենք եղել ենք գործիքներ նրա ձեռքում՝ այս մեծ ու զարմանալի գործն անելիս:

16 Հետևաբար, եկեք՝ հրճվենք, այո, մենք՝ կհրճվենք Տիրոջով. քանզի մեր ուրախությունը լիակատար է, այո, մենք կգովաբանենք մեր Աստծուն հավիտյան: Ահա, ո՞վ կարող է անչափ շատ հրճվել Տիրոջով: Այո, ո՞վ կարող է անչափ շատ խոսել նրա մեծ գործության մասին և մարդկանց գավակների հանդեպ նրա «ողորմության և նրա երկայնամտության մասին: Ահա, ես ասում եմ ձեզ, ես չեմ կարող արտահայտել փոքրագույն մասն իսկ նրա, ինչ զգում եմ:

17 Ո՞վ կարող էր ենթադրել, որ մեր Աստվածը կլինեի այնքան ողորմած, որ մեզ դուրս կկորզեր

8բ սուր Ընդհակալ, Ընդհակալություն, Գոհաբանություն:
9ա Մոսիա 28.1–2:
11ա Բ Կոր. Է.14:
բ ՎևոՒ 18.14–16:
սուր Ուրախություն:

12ա Երեմ. Թ.24, Ալմա 29.9:
բ Սաղ. ԺԸ.32–40, Փիլ. Դ.13, 1Նեփի 17.3:
13ա սուր Դժոխք:
բ Ալմա 5.26:
14ա Ալմա 12.11:

15ա սուր Լույս, Քրիստոսի լույս:
16ա Հռովմ. ԺԵ.17, Ա Կոր. Ա.31:
բ Բ Կոր. Ժ.15–18, ՎևոՒ 76.61:
գ Սաղ. ԼԶ.5–6:

մեր սոսկալի, մեղսավոր և աղտոտված վիճակից:

18 Ահա, մենք առաջ գնացինք, նույնիսկ ցասմամբ, գորեղ սպառնալիքներով՝ «կործանելու նրա եկեղեցին»:

19 Օ՛հ, ուրեմն ինչո՞ւ նա չմատնեց մեզ սարսափելի կործանման, այո, ինչո՞ւ նա թույլ չտվեց, որ իր արդարադատության սուրն ընկնի մեզ վրա, և չդատապարտեց մեզ հավերժական հուսահատության:

20 Օ՛հ, իմ հոգին այդ մտքից գրեթե կարծես ճախրում է: Ահա, նա չգործադրեց իր արդարադատությունը մեզ վրա, այլ իր մեծ ողորմածությամբ բերել է մեզ մահվան ու թշվառության այն հավիտենական «անդունդի վրայով, մինչև իսկ դեպի փրկությունը մեր հոգիների»:

21 Եվ այժմ ահա, իմ եղբայրներ, ո՞ր «բնական մարդն է, որ գիտի այս բաները: Ահա, ես ասում եմ ձեզ, չկա մեկը, որ ղգիտենա այս բաները, բացի զղջացողից:

22 Այո՛, ով որ «ապաշխարում է, և թիավատք գործադրում, և առաջ է բերում բարի գործեր, և առանց դադարի շարունակ աղոթում է, – այդպիսիներին է տրվում՝ իմանալու Աստծո ճշտությունները. այո, այդպիսիներին կտրվի՝ հայտնելու բաներ, որոնք երբեք չեն հայտնըվել. այո, և այդպիսիներին կտրվի՝ ապաշխարության բերելու հազարավոր հոգիների, ճիշտ ինչպես մեզ տրվեց, որ ապաշխարության բերենք մեր այս եղբայրներին:

23 Արդ, դուք հիշո՞ւմ եք, իմ

եղբայրներ, երբ Չարահեմլայի երկրում մենք ասացինք մեր եղբայրներին, որ գնում ենք Նեփիի երկիրը, քարոզելու մեր եղբայրներին՝ Լամանացիներին, և նրանք ծաղրանքով ծիծաղեցին մեզ վրա:

24 Քանզի նրանք ասացին մեզ. Մի՞թե դուք կարծում եք, որ կարող եք Լամանացիներին բերել ճշմարտության իմացությանը: Մի՞թե կարծում եք, որ կարող եք համոզել Լամանացիներին իրենց հայրերի «ավանդությունների անճշտության մասին, այնպիսի թխտապարանոց մի ժողովրդի, ինչպիսին նրանք են. որոնց արտերը հրճվում են արյուն թափելիս. որոնց օրերն անցել են մեծագույն անօրինության մեջ. որոնց ուղիները սկզբից ի վեր եղել են օրինազանցի ուղիներ: Արդ, իմ եղբայրներ, դուք հիշում եք, որ այսպիսին էր նրանց խոսքը:

25 Եվ դեռ ավելին, նրանք ասացին. Եկե՛ք զենք վերցնենք նրանց դեմ, որպեսզի երկրից բնաջնջենք նրանց և նրանց անօրինությունը, որ չլինի թե նրանք ասպատակեն և կործանեն մեզ:

26 Բայց ահա, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, մենք եկանք անապատ, ոչ թե մեր եղբայրներին կործանելու մտադրությամբ, այլ մտադրությամբ, որ գուցե մենք կարողանանք փրկել նրանցից մի քանիսի հոգիները:

27 Այսպիսով, երբ մեր սրտերն ընկճված էին, և մենք քիչ էր մնում ետ դառնալից, ահա, Տերը «հանգստացրեց մեզ, և ասաց.

18ա Մոսիա 27.8–10:

20ա 2 Նեփի 1.13,

էլե. 3.29–30:

21ա սուր Բնական մարդ:

բ Ա Կոր. Բ.9–16,

չակոբ 4.8:

22ա Ալմա 36.4–5:

սուր Ապաշխարել,

Ապաշխարություն:

բ սուր Հավատք:

գ սուր Աստծո

խորհուրդները:

24ա Մոսիա 10.11–17:

բ Մոսիա 13.29:

27ա Ալմա 17.9–11:

Գնացե՛ք ձեր եղբայրների՝ Լամանացիների մեջ, և Քհամբերությամբ տարե՛ք ձեր Չարչարանքները, և ես ձեզ հաջողություն կտամ:

28 Եվ այժմ ահա, մենք եկանք, և եղանք նրանց մեջ. և մենք եղանք համբերատար մեր տառապանքներում, և մենք տարանք ամեն զրկանք. այո, մենք ճանապարհորդել ենք տնից տուն՝ ապավինելով աշխարհի ողորմություններին, ոչ միայն աշխարհի ողորմություններին, այլ Աստծո ողորմություններին:

29 Եվ մենք մտել ենք նրանց տները և սովորեցրել նրանց, և մենք սովորեցրել ենք նրանց իրենց փողոցներում. այո, և մենք սովորեցրել ենք նրանց իրենց բլուրների վրա. և մենք նաև մտել ենք նրանց տաճարներն ու նրանց ժողովարանները, և սովորեցրել նրանց. և մեզ դուրս են գցել ու ծաղրել և թքել են ու ապտակել մեր այտերին. և մեզ քարկոծել են և բռնել և կապել ամուր պարաններով, և բանտ գցել. և Աստծո գործքյան և իմաստության միջոցով մենք կրկին ազատվել ենք:

30 Եվ մենք տարել ենք ամեն ձևի չարչարանքներ, և այս բոլորը, որպեսզի, միգուցե, մենք կարողանայինք լինել որոշ հոգիների փրկելու միջոց. և մենք կարծում էինք, որ մեր ՝ուրախությունը լիակատար կլիներ, եթե միայն մենք կարողանայինք լինել ունանց փրկելու միջոցը:

31 Արդ ահա, մենք կարող ենք նայել ու տեսնել մեր գործերի պտուղները. և մի՞թե դրանք քիչ

են: Ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ, դրանք ՝շատ են, այո, և մենք կարող ենք ակնատես լինել նրանց անկեղծությանը, իրենց սիրո պատճառով՝ հանդեպ իրենց եղբայրները և նաև հանդեպ մեզ:

32 Քանզի ահա, նրանք գերադասեցին ավելի շուտ ՝գոհաբերել իրենց կյանքը, քան վերցնել նույնիսկ իրենց թշնամու կյանքը. և նրանք ՝թաղել են իրենց պատերազմի զենքերը խորը՝ հողի մեջ, իրենց եղբայրների հանդեպ իրենց սիրո պատճառով:

33 Եվ այժմ, ահա ես ասում եմ ձեզ, եղե՛ք է այդպիսի մեծ սեր բոլոր երկրում: Ահա, ես ասում եմ ձեզ. Ո՛չ, չի՛ եղել, նույնիսկ Նեփիազիների մեջ:

34 Քանզի ահա, նրանք կարող էին զենք բարձրացնել իրենց եղբայրների դեմ. նրանք չէին հանդուրժի սպանվել: Բայց ահա, սրանցից քանիսը վայր դրեցին իրենց կյանքը. և մենք գիտենք, որ նրանք գնացել են իրենց Աստծո մոտ, իրենց սիրո և մեղքի հանդեպ իրենց ատելության պատճառով:

35 Արդ, մի՞թե մենք պատճառ չունենք ցնծալու: Այո, ես ասում եմ ձեզ, այն ժամանակից ի վեր, երբ աշխարհը եղավ, երբեք չեն եղել մարդիկ, որ ցնծալու այնպիսի մեծ պատճառ ունենային, ինչպես մենք. այո, և իմ ուրախությունը վերածվել է մինչև իսկ պարծենկոտության՝ իմ Աստծով. քանզի նա ունի ողջ ՝գործությունը, ողջ իմաստությունը և ողջ հասկացողությունը. նա ՝ըմբռնում է բոլոր բաները, և նա Պողոքմած Էակ է,

27բ սուր Համբերություն:
գ Ալմա 20.29–30:
սուր Չախորդություն:
30ա Վևո 18.15–16:

31ա Ալմա 23.8–13:
32ա Ալմա 24.20–24:
բ Ալմա 24.15:
35ա սուր Չորություն:

բ Վևո 88.41:
գ սուր Ողորմած,
Ողորմություն:

մինչև իսկ ի փրկություն նրանց, ովքեր կապաշխարեն ու կհավատան նրա անունին:

36 Արդ, եթե այս պարծենկոտություն է, միևնույն է, կպարծենամ ես. քանզի սա է իմ կյանքը և իմ լույսը, իմ ուրախությունը և իմ փրկությունը, և իմ փրկագնումը հավիտենական վայից: Այո՛, օրհնրված է անունն իմ Աստծո, որը հիշում է այս ժողովրդին, որը Իսրայելի ծառի մի՛ ճյուղն է և կորել է նրա մարմնից մի օտար երկրում. այո, ես սաում եմ՝ թող օրհնվի անունն իմ Աստծո, որը հիշում է մեզ՝ Քափառականներիս, մի օտար երկրում:

37 Արդ, իմ եղբայրներ, մենք տեսնում ենք, որ Աստված հիշում է ամեն ժողովրդի, ինչ երկրում էլ որ նրանք լինեն. այո, մա հաշվում է իր ժողովրդին, և նրա գթասրբությունը ողջ երկրի վրա է: Այսպիսով, սա է իմ մեծ ուրախությունը, և իմ մեծ գոհությունը, այո, և ես գոհություն կհայտնեմ իմ Աստծուն հավիտյան: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 27

Տերը պատվիրում է Ամմոնի առաջնորդել Անթի-Նեփի-Լեքիի ժողովրդին դեպի անվտանգություն – Հանդիպելով Ալմային, Ամմոնն ուրախությունից ուժասպառ է լինում – Նեփիացիները տալիս են Երտոնի երկիրը Անթի-Նեփի-Լեքիներին – Նրանք կոչվում են Ամմոնի ժողովուրդ: Մոտ 90–77թթ. Ք.ծ.ա.:

Արդ, եղավ այնպես, որ երբ այն

Լամանացիները, ովքեր գնացել էին պատերազմելու Նեփիացիների դեմ՝ կործանելու նրանց, իրենց բազում ջանքերից հետո պարզեցին, որ զուր էին ձգտել նրանց կործանմանը, նրանք կրկին վերադարձան Նեփիի երկիրը:

2 Եվ եղավ այնպես, որ Ամադեկացիներն իրենց կորուստների պատճառով անչափ զայրացած էին: Եվ երբ նրանք տեսան, որ չէին կարող վրեժ հանել Նեփիացիներից, նրանք ժողովրդին սկսեցին բարկության դրդել իրենց "եղբայրների"՝ Անթի-Նեփի-Լեքիի ժողովրդի դեմ. հետևաբար, նրանք սկսեցին նորից կործանել նրանց:

3 Այսպիսով, այս ժողովուրդը "կրկին հրաժարվեց վերցնել իրենց գեները, և նրանք թույլ էին տալիս սպանվել՝ ըստ իրենց թշնամիների ցանկության:

4 Այժմ, երբ Ամմոնը և նրա եղբայրները տեսան այս կործանման գործը նրանց մեջ, ում նրանք այնքան շատ սիրում էին, և նրանց մեջ, ովքեր այնքան շատ սիրում էին իրենց, քանզի նրանց հետ վերաբերվում էին այնպես, կարծես թե նրանք հրեշտակներ լինեին՝ ուղարկված Աստծո կողմից, փրկելու նրանց հավիտենական կործանումից, հետևաբար, երբ Ամմոնը և նրա եղբայրները տեսան այս մեծ կործանման գործը, նրանց գուրբը շարժվեց, և նրանք "ասացին թագավորին.

5 Եկե՛ք ի մի հավաքենք Տիրոջ այս ժողովրդին, և եկե՛ք վար գնանք դեպի Չարահեմլայի երկիրը, մեր եղբայրների՝ Նեփիացի-

36աԾն. Խթ. 22–26,
Հակոբ 2.25, 5.25:
բ Հակոբ 7.26:
37աԳոր. Ժ. 34–35,

2 Նեփի 26.33:
27 ա Ալմա 43.11:
բ Ալմա 25.1:
սու՝ Անթի-Նեփի-

Լեքիներ:
3ա Ալմա 24.21–26:
4ա Ալմա 24.5:

ների մոտ, և դուրս փախչենք մեր քշմամիների ձեռքից, որպեսզի մենք չկործանվենք:

6 Բայց թագավորն ասաց նրանց. Ահա, Նեփիացիները կկործանեն մեզ, այն բազում սպանությունների և մեղքերի համար, որ մենք գործել ենք նրանց դեմ:

7 Եվ Ամմոնն ասաց. Ես կգնամ և կտեղեկանամ Տիրոջից, և եթե նա ասի մեզ, որ գնանք վար՝ մեր եղբայրների մոտ, արդյոք դուք կգնա՞ք:

8 Եվ թագավորն ասաց նրան. Այո՛, եթե Տերն ասի մեզ՝ գնացե՛ք, մենք կգնանք վար՝ մեր եղբայրների մոտ, և մենք կլինենք նրանց ստրուկները, մինչև որ փոխհատուցենք նրանց այն բազում սպանությունների և մեղքերի համար, որոնք մենք գործել ենք նրանց դեմ:

9 Բայց Ամմոնն ասաց նրան. Սա մեր եղբայրների օրենքին դեմ է, որը հաստատվել էր իմ հոր կողմից, որ «ստրուկներ լինեն իրենց մեջ. հետևաբար, եկեք գնանք վար և ապավինենք մեր եղբայրների ողորմությանը:

10 Բայց թագավորն ասաց նրան. Տեղեկացեք Տիրոջից, և եթե նա մեզ ասի՝ գնացե՛ք, մենք կգնանք. հակառակ դեպքում, մենք կմեռնենք այս երկրում:

11 Եվ եղավ այնպես, որ Ամմոնը գնաց և տեղեկացավ Տիրոջից, և Տերն ասաց նրան.

12 Այս ժողովրդին դուրս հանիր այս երկրից, որպեսզի նրանք չմեռնեն. քանզի Սատանան մեծ ազդեցություն ունի Ամադեկացիների սրտերի վրա, ովքեր Լամանացիներին բարկության են դրդում իրենց եղբայրների դեմ՝

նրանց սպանելու համար. հետևաբար, դուրս եկեք այս երկրից. և օրհնված է այս ժողովուրդն այս սերնդում, քանզի ես կպահպանեմ նրանց:

13 Եվ այժմ, եղավ այնպես, որ Ամմոնը գնաց և ասաց թագավորին բոլոր խոսքերը, որոնք Տերն ասել էր նրան:

14 Եվ նրանք ի մի հավաքեցին իրենց ողջ ժողովրդին, այո, Տիրոջ ողջ ժողովրդին, և ի մի հավաքեցին բոլոր իրենց հոտերն ու նախիրները, և հեռացան երկրից դուրս, և եկան դեպի անապատը, որը Նեփիի երկիրը բաժանում էր Զարահեմլայի երկրից, և հասան երկրի սահմանների մոտ:

15 Եվ եղավ այնպես, որ Ամմոնն ասաց նրանց. Ահա, ես և իմ եղբայրները կգնանք առաջ՝ Զարահեմլայի երկիրը, և դուք պետք է մնաք այստեղ, մինչև մենք վերադառնանք. և մենք կփորձենք մեր եղբայրների սրտերը, թե արդյո՞ք նրանք կկամենան, որ դուք մտնեք նրանց երկիրը:

16 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Ամմոնն առաջ էր գնում դեպի երկրի խորքը, նա և իր եղբայրները հանդիպեցին Ալմային այն «վայրով անցնելիս, որի մասին խոսվել է. և ահա, սա մի ուրախ հանդիպում էր:

17 Արդ, Ամմոնի «ուրախությունն այնքան մեծ էր, որ ուղղակի լիովի էր. այո, նա կուլ էր գնացել ուրախությանն իր Աստծո, մինչև իսկ իր ²ուժասպառ լինելը. և նա ⁹նորից ընկավ գետնին:

18 Արդ, մի՞թե սա անսահման ուրախություն չէր: Ահա, սա ուրախություն է, որը ոչ ոք չի ստանում,

բացի ճշմարիտ զղջացողից և երջանկության խոնարհ որոնողից:

19 Արդ, Ալմայի ուրախությունը, իր եղբայրներին հանդիպելիս, իսկապես, մեծ էր, և նաև Ահարոնի, Օմների և Հիմնիի ուրախությունը. բայց ահա, նրանց ուրախությունն այնպիսին չէր, որ գերազանցեր իրենց ուժը:

20 Եվ այժմ, եղավ այնպես, որ Ալման առաջնորդեց իր եղբայրներին ետ՝ դեպի Չարահեմլայի երկիրը. այսինքն՝ դեպի իր սեփական տունը: Եվ նրանք գնացին և՞ գլխավոր դատավորին պատմեցին այն բոլորը, ինչ Նեփիի երկրում պատահել էր նրանց հետ, իրենց եղբայրների՝ Լամանացիների մեջ:

21 Եվ եղավ այնպես, որ գլխավոր դատավորն ուղարկեց մի հրովարտակ, ողջ երկրով մեկ, փափագելով ժողովրդի ձայնն իրենց եղբայրներին ընդունելու վերաբերյալ, որոնք Անթի-Նեփի-Լեքիի ժողովուրդն էին:

22 Եվ եղավ այնպես, որ ժողովրդի ձայնը եկավ՝ ասելով. Ահա, մենք կհանձնենք Երսոնի երկիրը, որն արևելքում է՝ ծովին մոտ, որը միանում է Լիառատ երկրին, որը Լիառատ երկրից դեպի հարավ է. և այս Երսոն երկիրն այն երկիրն է, որը մենք կտանք մեր եղբայրներին՝ որպես ժառանգություն:

23 Եվ ահա, մենք կդնենք մեր զորքերը Երսոնի երկրի և Նեփիի երկրի միջև, որպեսզի մենք կարողանանք պաշտպանել մեր եղբայրներին Երսոնի երկրում. և այս մենք անում ենք մեր եղբայրների համար՝ իրենց եղբայրների դեմ գտնել վերցնելու նրանց վախի

պատճառով, որ չլինի թե իրենք մեղք գործեն. և այս նրանց մեծ վախը եկել է իրենց դառն ապաշխարության պատճառով, որ նրանք ունեցել են իրենց բազում սպանությունների և իրենց սոսկալի ամբարշտության պատճառով:

24 Եվ այժմ, ահա, այս մենք կանենք մեր եղբայրների համար, որպեսզի նրանք կարողանան ժառանգել Երսոնի երկիրը. և մենք մեր զորքերով կպաշտպանենք նրանց իրենց թշնամիներից, պայմանով, որ նրանք մեզ բաժին տան իրենց ստացվածքից, օժանդակելու մեզ, որպեսզի մենք կարողանանք կերակրել մեր զորքերին:

25 Արդ, եղավ այնպես, որ երբ Ամմոնը լսեց այս, նա վերադարձավ Անթի-Նեփի-Լեքիի ժողովրդի մոտ. և Ալման ևս՝ նրա հետ, դեպի անապատ, որտեղ նրանք խփել էին իրենց վրանները, և նրանք հայտնի դարձրեցին նրանց բոլոր այս բաները: Եվ Ալման նաև պատմեց նրանց՝ իր, Ամմոնի, և Ահարոնի, և իր եղբայրների հետ միասին՝ Պարծի գալու մասին:

26 Եվ եղավ այնպես, որ դա մեծ ուրախություն առաջացրեց նրանց մեջ: Եվ նրանք գնացին վար՝ դեպի Երսոնի երկիրը, և վերցրեցին Երսոնի երկրի տիրապետությունը. և նրանք Նեփիացիների կողմից կոչվեցին Ամմոնի ժողովուրդ. հետևաբար, նրանք տարբերվում էին այդ անվամբ այն ժամանակից ի վեր:

27 Եվ նրանք Նեփիի ժողովրդի հետ էին, և նաև համարվում էին այն ժողովրդի հետ, ովքեր Աստծո եկեղեցուց էին: Եվ նրանք նաև տարբերվում էին իրենց ջերմե-

ռանդությամբ առ Աստված և նաև հանդեպ մարդկանց. քանզի նրանք կատարելապես «ազնիվ և ուղղամիտ էին բոլոր բաներում. և նրանք՝ հաստատուն էին Քրիստոսի հավատքում, նույնիսկ մինչև վերջ»:

28 Եվ նրանք նայում էին իրենց եղբայրների արյուն թափելու վրա մեծ նողկանքով. և նրանց երբեք հնարավոր չէր համոզել՝ զենք վերցնել իրենց եղբայրների դեմ. և նրանք երբեք չէին նայում մահվան վրա սարսափի որևէ աստիճանով, իրենց հույսի և Քրիստոսի մասին պատկերացումների ու հարության պատճառով. հետևաբար, նրանց համար մահը կուլ էր գնացել Քրիստոսի հաղթանակով:

29 Հետևաբար, նրանք ավելի շուտ «մահ կտանեին ամենադաժան և տանջալից ձևով, որը կարող էր հասցվել իրենց եղբայրների կողմից, քան սուր կամ թուր կվերցնեին՝ զարկելու նրանց»:

30 Եվ այսպիսով, նրանք մի ջերմեռանդ և սիրված ժողովուրդ էին, Տիրոջ մեծապես արտոնյալ մի ժողովուրդ:

ԳԼՈՒԽ 28

Լամանացիները պարտվում են մի զարհուրելի ճակատամարտում – Տասնյակ հազարավորներ սպանվում են – Ամբարիշտները մատնվում են անվերջ վայի մի վիճակի. արդարները ձեռք են բերում երբեք չվերջացող երջանկություն: Մոտ 77–76թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ այժմ, եղավ այնպես, որ հետո,

երբ Ամմոնի ժողովուրդը հաստատվել էր «Երսոնի երկրում, և նաև մի եկեղեցի հաստատել Երսոնի երկրում, և Նեփիացիների զորքերը տեղաբաշխված էին Երսոնի երկրի շուրջը, այո, բոլոր սահմաններում՝ Ջարահենվայի երկրի շուրջը. ահա, Լամանացիների զորքերը հետապնդել էին իրենց եղբայրներին անպատում:

2 Եվ այսպես, տեղի ունեցավ մի զարհուրելի ճակատամարտ. այո, նույնիսկ այնպիսին, որ երբեք չէր իմացվել երկրում՝ բոլոր ժողովրդի մեջ, այն ժամանակից ի վեր, ինչ Լեքին թողել էր Երուսաղեմը. այո, և տասնյակ հազարավոր Լամանացիներ սպանվեցին և ցրվեցին ամենուրեք:

3 Այո, և Նեփիի ժողովրդի մեջ նույնպես տեղի ունեցավ մի զարհուրելի կոտորած. այնուամենայնիվ, Լամանացիները «քվեցին ու ցրվեցին, և Նեփիի ժողովուրդը կրկին վերադարձավ իր երկիրը»:

4 Եվ այժմ, սա մի ժամանակ էր, երբ ամբողջ երկրով մեկ՝ Նեփիի ողջ ժողովրդի մեջ, լսվում էր մի մեծ սուգ ու շիվան,

5 Այո, այրիների լացը՝ սգալով իրենց ամուսինների համար, և նաև հայրերինը, որ սգում էին իրենց որդիների համար, և դուստրերինը՝ եղբայրների համար, այո, եղբայրը՝ հոր համար. և այսպես, սգի լացը լսվում էր նրանց բոլորի մեջ, սգալով իրենց ազգականների համար, ովքեր սպանվել էին:

6 Եվ այժմ, իհարկե, սա մի տրտում օր էր. այո, լրջախոսության մի ժամանակ, և շատ

“ծոմապահության ու աղոթքի մի ժամանակ:

7 Եվ այսպես է վերջանում դատավորների կառավարման տասնհինգերորդ տարին Նեփիի ժողովրդի վրա:

8 Եվ սա է Ամնոնի և նրա եղբայրների պատմությունը, նրանց ճամփորդությունները Նեփիի երկրում, նրանց տառապանքները երկրում, նրանց վշտերը և նրանց չարչարանքները, և նրանց “անըմբռնելի ուրախությունը, և Երսոնի երկրում իրենց եղբայրների ընդունումը և անվտանգությունը: Եվ արդ, թող Տերը՝ բոլոր մարդկանց Քավիչը, օրհնի նրանց հոգիները հավիտյան:

9 Եվ այս է պատերազմների և հակառակությունների պատմությունը Նեփիի ժողովրդի մեջ, և նաև պատերազմները Նեփիացիների և Լամանացիների միջև. և ավարտվեց դատավորների կառավարման տասնհինգերորդ տարին:

10 Եվ առաջինից մինչև տասներհինգերորդ տարիները շատ հազարավոր կյանքերի կործանում բերեցին. այո, տեղի ունեցավ արյունահեղության մի սոսկալի տեսարան:

11 Եվ շատ հազարավորների մարմինները վայր են դրվում հողի մեջ, մինչդեռ շատ հազարավորների մարմինները “փտում են կույտերով երկրի երեսին. այո, և շատ հազարավորներ “սգում են իրենց ազգականների կորուստը, որովհետև նրանք պատճառ ունեին վախենալու, համաձայն Տիրոջ

խոստումների, որ նրանք մատնված են անվերջ վայրի մի վիճակի:

12 Մինչդեռ շատ հազարավոր ուրիշներ սգում են իրենց ազգականների կորուստը, սակայն նրանք ցնծում են և հրճվում հույսով, և նույնիսկ գիտեն, Տիրոջ “խոստումների համաձայն, որ նրանք բարձրացվել են՝ ապրելու Աստծո աջ կողմում, երբեք չվերջացող երջանկության մի վիճակում:

13 Եվ այսպիսով, մենք տեսնում ենք, թե որքան մեծ է մարդկանց “անհավասարությունը՝ մեղքի և օրինականության պատճառով, և դևի գործության, որը գալիս է խորամանկ թժրագրերով, որոնք նա հորինել է՝ թակարդելու մարդկանց սրտերը:

14 Եվ այսպես, մենք տեսնում ենք մեծ կոչ մարդկանց՝ ջանասիրությամբ տքնել Տիրոջ “այգիներում. և այսպես, մենք տեսնում ենք վշտի մեծ պատճառ, և նաև ցնծության, վիշտ՝ մահվան և մարդկանց մեջ կործանման պատճառով, և ուրախություն ի կյանք՝ Քրիստոսի ^բլույսի պատճառով:

ԳԼՈՒԽ 29

Ալման հրեշտակային ջերմեռանդությամբ ցանկանում է ապաշխարություն աղաղակել – Տերն ուսուցիչներ է շնորհում բոլոր ազգերին – Ալման հրճվում է Տիրոջ գործով և Ամնոնի ու նրա եղբայրների հաջողությամբ: Մոտ 76թ. Ք.ծ.ա.:

Ա՛խ, երանի ես մի հրեշտակ լինեի,

6ա Ալմա 30.2:
8ա Ալմա 27.16–19:
11ա Ալմա 16.11:
բ Ալմա 48.23,

ՎԼՈՒ 42.45–46:
12ա Ալմա 11.41:
13ա 1 Նեփի 17.35:
բ 2 Նեփի 9.28:

14ա ՍՈՒ Տիրոջ այգին:
բ ՍՈՒ Լույս, Քրիստոսի
լույս:

և կարողանայի ունենալ իմ սրտի իղձը, որ ես առաջ գնայի և խոսեի Աստծո փողով, երկիրը ցնցելու ձայնով, և ապաշխարություն աղաղակեի ամեն ժողովրդի:

2 Այո, ես ամեն հոգու կհայտարարեի, որոտի ձայնի պես, ապաշխարություն և փրկագնման ծրագիրը, որպեսզի նրանք ապաշխարեին և ^ազային դեպի մեր Աստվածը, որպեսզի ողջ երկրի երեսին այլևս վիշտ չլիներ:

3 Բայց ահա, ես մարդ եմ և մեղանշում եմ իմ իղձում. քանզի ես պետք է գոհ լինեմ այն բաների համար, որոնք Տերը բաշխել է ինձ:

4 Ես չպետք է իմ ցանկություններով տակնուվրա անեմ անխախտ հրամանն արդար Աստծո, քանզի ես գիտեմ, որ նա մարդկանց շնորհում է ըստ իրենց ^ացանկության, լինի դա ի մահ, թե ի կյանք. այո, ես գիտեմ, որ նա մարդկանց բաժին է տալիս, այո, նրանց համար հրամանագրեր է հրամանագրում, որոնք անփոփոխելի են, ըստ նրանց ^բկամքի, լինեն դրանք ի փրկություն, թե ի կործանում:

5 Այո, ես գիտեմ, որ բարին ու չարը եկել են բոլոր մարդկանց առաջ. նա, որ բարին չի զանազանում չարից, անմեղ է. բայց նա, որ բարին ^ազանազանում է չարից, նրան տրվում է՝ համաձայն իր ցանկությունների, արդյոք նա ցանկանում է բարի, թե չար, կյանք, թե մահ, ուրախություն, թե ^բխղճի խայթ:

6 Արդ, տեսնելով, որ ես գիտեմ այս բաները, ինչո՞ւ պետք է ես

ցանկանամ ավելին, քան այն գործը կատարելը, որին կանչված եմ:

7 Ինչո՞ւ պետք է ես ցանկանամ հրեշտակ լինել, որպեսզի կարողանամ խոսել աշխարհի բոլոր ծայրերի համար:

8 Քանզի, ահա, Տերը շնորհում է ^աբոլոր ազգերին, իրենց սեփական ազգից և ^բլեզվից, սովորեցնելու իր խոսքը, այո, իմաստությամբ, այն բոլորը, որ նա հարմար է ^գտեսնում, որ նրանք ունենան. հետևաբար, մենք տեսնում ենք, որ Տերը խրատում է իմաստությամբ, համաձայն նրա, ինչ արդար է ու ճշմարիտ:

9 Ես գիտեմ այն, ինչ Տերը պատվիրել է ինձ, և հրճվում եմ դրանով: Ես չեմ ^ահրճվում ինձանով, այլ հրճվում եմ նրանով, ինչ Տերը պատվիրել է ինձ. այո, և սա է իմ հրճվանքը, որ գուցե կարողանամ Աստծո ձեռքում գործիք լինել, որ ինչ-որ մի հոգու ապաշխարության բերեմ. և այս է իմ ուրախությունը:

10 Եվ ահա, երբ ես տեսնում եմ իմ եղբայրներից շատերին՝ իսկապես զոջացող, և եկող դեպի Տերը՝ իրենց Աստվածը, այդ ժամանակ է իմ հոգին լցվում ուրախությամբ. այդ ժամանակ եմ ես հիշում, թե ^աինչ է Տերն արել ինձ համար, այո, հենց այն, որ նա լսել է իմ աղոթքը. այո, այդ ժամանակ ես հիշում եմ նրա ողորմած բազուկը, որը նա մեկնեց դեպի ինձ:

11 Այո, և ես նաև հիշում եմ իմ հայրերի գերությունը. քանզի ես հաստատ գիտեմ, որ ^աՏերն ազատեց նրանց՝ ճորտությունից և սրա-

29 2ա Օմնի 1.26,

3 Նեփի 21.20:

4ա Սաղ. ԼԷ.4:

բ սոփ Կամքի

ազատություն:

5ա2 Նեփի 2.18, 26,

Մոր. 7.15–19:

սոփ Զանազանելու

պարզ:

բ սոփ Խղճմտանք:

8ա2 Նեփի 29.12:

բ Վեոմ 90.11:

գ Ալմա 12.9–11:

9ա Ալմա 26.12:

10ա Մոսիա 27.11–31:

11ա Մոսիա 24.16–21,

Ալմա 5.3–5:

նով հիմնեց իր եկեղեցին. այո, Տեր Աստվածը՝ Աբրահամի Աստվածը Իսահակի Աստվածը և Հակոբի Աստվածը, ազատեց նրանց ճորտությունից:

12 Այո, ես միշտ հիշել եմ իմ հայրերի գերությունը. և այն նույն Աստվածը, որն «ազատել էր նրանց Եգիպտացիների ձեռքից, ազատեց նրանց ճորտությունից:

13 Այո, և այդ նույն Աստվածն է ստեղծել իր եկեղեցին նրանց մեջ. այո, և այդ նույն Աստվածն է սուրբ կոչումով կանչել ինձ՝ իր ժողովրդին քարոզելու խոսքը, և տվել է ինձ մեծ հաջողություն, որում իմ «ուրախությունը լիովի է:

14 Բայց ես չեմ ուրախանում իմ սեփական հաջողությամբ միայն, այլ իմ ուրախությունն ավելի լիովի է իմ եղբայրների «հաջողության պատճառով, ովքեր եղել են Նեփիի երկրում:

15 Ահա, նրանք չափից դուրս տքնեցին, և առաջ բերեցին շատ պտուղ. և որքան մեծ կլինի նրանց վարձքը:

16 Այժմ, երբ ես մտածում եմ իմ այս եղբայրների հաջողության մասին, իմ հոգին տարվում է հեռուն, մինչև իսկ կարծես թե անջատվելն իմ մարմնից, այնքան մեծ է իմ ուրախությունը:

17 Եվ այժմ, թող Աստված տա իմ այս եղբայրներին, որ նրանք կարողանան նստել Աստծո արքայությունում. այո, և նաև բոլոր նրանց, ովքեր նրանց ջանքերի պտուղն են, որ նրանք այլևս դուրս չգնան, այլ որ նրանք կարողանան գովք անել նրան հավիտյան: Եվ թող Աստված տա, որ դա արվի՝

համաձայն իմ խոսքերի, ճիշտ ինչպես ես խոսեցի: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 30

Կորիհորը՝ հակաքրիստոսը, ծաղրում է Քրիստոսին, Զավթյունը, և մարգարեության ոգին – Նա սովորեցնում է, որ չկա Աստված, չկա մարդու անկում, չկա մեղքի համար տույժ, և չկա Քրիստոս – Ալման վկայում է, որ Քրիստոսը կգա, և որ բոլոր բաները մատնանշում են, որ կա Աստված – Կորիհորը պահանջում է մի նշան և զարկվում է համբությամբ – Դևը հայտնվել էր Կորիհորին, որպես հրեշտակ, և սովորեցրել նրան ինչ ասել – Կորիհորը ոտնակոխ է արվում և մեռնում: Մոտ 76–74թթ. Ք.ծ.ա.:

ԱՀԱ, այժմ եղավ այնպես, որ Ամմոնի «ժողովուրդը Երսոնի երկրում հաստատվելուց հետո, այո, և նաև Լամանացիներին երկրից դուրս թքելուց, և երկրի ժողովուրդը նրանց մեռելներին թաղելուց հետո,

2 Արդ, նրանց մեռելներին չէին հաշվում՝ նրանց թվի մեծության պատճառով. ոչ էլ հաշվում էին Նեփիացիների մեռելներին, բայց եղավ այնպես, իրենց մեռելներին թաղելուց հետո, և նաև ծոմապահության, և սգի, և աղոթքի օրերից հետո (և դա Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման տասնհինգերորդ տարում էր), սկսվեց մի անընդհատ խաղաղություն ողջ երկրով մեկ:

3 Այո, և ժողովուրդը պահում-պահպանում էր Տիրոջ պատվի-

րանները. և նրանք խիստ էին Աստծո Պարարողություններին հետևելիս՝ ըստ Մովսեսի օրենքի. քանզի նրանց սովորեցվում էր Քառի Մովսեսի օրենքը, մինչև որ այն իրագործվեր:

4 Եվ այսպիսով, ժողովուրդը չունեցավ ոչ մի խռովություն Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման ողջ տասնըվեցերորդ տարում:

5 Եվ եղավ այնպես, որ դատավորների կառավարման տասնյոթերորդ տարվա սկզբում տիրում էր ամրնդհատ խաղաղություն:

6 Բայց եղավ այնպես, տասնյոթերորդ տարվա ուշ վերջին, մի մարդ եկավ Չարահեմլայի երկիրը, և նա Պարարիստոս էր, քանզի նա սկսեց քարոզել ժողովրդին մարգարեությունների դեմ, որոնք խոսվել էին մարգարեների կողմից՝ Քրիստոսի գալստի վերաբերյալ:

7 Արդ, մարդու Պարարիստի դեմ ոչ մի օրենք չկար, քանզի դա խստորեն հակասում էր Աստծո հրամաններին, որ լինել օրենք, որը կբերեր մարդկանց անհավասար դիրքերի:

8 Քանզի այսպես է ասում սուրբ գիրքը. «Ընտրեք այսօր, թե ո՞ւմ եք դուք ծառայելու:

9 Արդ, եթե մարդը ցանկանում էր ծառայել Աստծուն, դա նրա արտոնությունն էր. կամ ավելի շուտ, եթե նա հավատում էր Աստծուն, դա նրա արտոնությունն էր ծառայել նրան. բայց, եթե նա չէր հավատում նրան, չկար օրենք նրան պատժելու համար:

10 Բայց եթե նա սպանում էր, նա պատժվում էր Պարարիստով. և եթե նա կողոպտում էր, նույնպես պատժվում էր. և եթե նա գողանում էր, նույնպես պատժվում էր. և եթե նա շնություն էր անում, նույնպես պատժվում էր. այո, այս բոլոր ամբարշտության համար նրանք պատժվում էին:

11 Քանզի կար մի օրենք, որ մարդիկ պետք է դատվեին՝ համաձայն իրենց հանցագործությունների: Սակայն չկար օրենք մարդու հավատքի դեմ. հետևաբար, մարդը պատժվում էր միայն այն հանցանքների համար, որ նա արել էր. ուստի, բոլոր մարդիկ Պարարիստի դիրքերի վրա էին:

12 Եվ այս հակաքրիստոսը, որի անունը Կորիիոն էր, (և օրենքն ուժ չէր կարող ունենալ նրա վրա), սկսեց քարոզել ժողովրդին, որ չպիտի լինի ոչ մի Քրիստոս: Եվ այս ձևով էր նա քարոզում՝ ասելով.

13 Ո՛վ դուք, որ կապված եք մի հիմար և ունայն հույսով, ինչո՞ւ եք լծում ինքներդ ձեզ այսպիսի հիմար բաներով: Ինչո՞ւ եք դուք սպասում մի Քրիստոսի: Քանզի ոչ մի մարդ չի կարող իմանալ որևէ բանի վերաբերյալ, որը պետք է գա:

14 Ահա, այս բաները, որ դուք կոչում եք մարգարեություններ, որոնք դուք ասում եք փոխանցվել են սուրբ մարգարեների կողմից, ահա, դրանք ձեր հայրերի հիմար ավանդություններն են:

15 Ի՞նչպես եք դուք իմանում դրանց ճշմարտացիության մասին: Ահա, դուք չեք կարող իմանալ բաների մասին, որոնք դուք չեք

3ա սուր Մովսեսի օրենք:
բ 2 Նեփի 25.24–27,
Ավմա 25.15:
6ա սուր Հակաքրիստոս:

7ա Ավմա 1.17:
8ա Հեմ. ԻԳ. 15:
սուր Կամքի
ազատություն:

10ա սուր Գերագույն
պատիժ:
11ա Մոսիա 29.32:

“տեսնում. հետևաբար, դուք չեք կարող իմանալ, որ պիտի լինի ինչ-որ մի Քրիստոս:

16 Դուք սպասում եք և ասում, որ դուք տեսնում եք ձեր մեղքերի մի թողություն: Բայց ահա, դա մոլագար մտքի արդյունք է, և ձեր մտքերի խանգարվածությունը գալիս է ձեր հայրերի ավանդությունների պատճառով, որը տա-նում է ձեզ հեռու՝ դեպի հավատքը բաների, որոնք այդպես չեն:

17 Եվ նա ասաց նրանց ուրիշ շատ այսպիսի բաներ՝ ասելով նրանց, որ չէր կարող կատարված լինել քավություն մարդկանց մեղքերի համար, բայց ամեն մարդ ընթանում էր այս կյանքում՝ ըստ անձնական ինքնակառավարման. հետևաբար, ամեն մարդ առաջադիմել է՝ համաձայն իր հանճարի, և որ ամեն մարդ հաղթել է՝ համա-ձայն իր ուժի. և ինչ որ մարդ արել է, հանցագործություն չէ:

18 Եվ այսպես, նա քարոզում էր նրանց, մոլորեցնելով շատերի սրտերը, պատճառ լինելով, որ նրանք բարձրացնեն իրենց գլուխ-ներն իրենց ամբարշտության մեջ, այո, մոլորեցնելով շատ կանանց և նաև տղամարդկանց, գործելու պոռնկություններ, – ասելով նրանց, որ, երբ մի մարդ մեռնում է, դա նրա վերջն է:

19 Արդ, այս մարդն անցավ նաև Երսոնի երկիրը՝ այս բաները քարոզելու Ամմոնի ժողովրդի մեջ, որը մի ժամանակ Լամանացի ժողովուրդ էր:

20 Բայց ահա, նրանք ավելի իմաստուն էին, քան Նեփիհացիներից շատերը. քանզի նրանք բռնեցին նրան ու կապեցին և տարան

Ամմոնի առաջ, որը քահանայապետ էր այդ ժողովրդի վրա:

21 Եվ եղավ այնպես, որ նա կարգադրեց, որ նա դուրս տարվեր երկրից: Եվ նա անցավ Գեդեոնի երկիրը, և սկսեց քարոզել նրանց մույնպես. և այստեղ նա չունեցավ մեծ հաջողություն, քանզի նրան բռնեցին, կապեցին և տարան քահանայապետի առաջ, և նաև այդ երկրի գլխավոր դատավորի:

22 Եվ եղավ այնպես, որ քահա-նայապետն ասաց նրան. Ինչո՞ւ ես դու շրջում ամենուր՝ խեղաթյուրե-լով Տիրոջ ուղիները: Ինչո՞ւ ես դու սովորեցնում այս ժողովրդին, որ ոչ մի Քրիստոս չի լինելու՝ նրանց ցնծությունը խանգարելու համար: Ինչո՞ւ ես դու խոսում սուրբ մար-գարեցների բոլոր մարգարեու-թյունների դեմ:

23 Արդ, քահանայապետի անու-նը Գեդեոնն էր: Եվ Կորիիորն ասաց նրան. Որովհետև ես չեմ սովորեցնում ձեր հայրերի հիմար ավանդությունները, և որովհետև ես չեմ սովորեցնում այս ժողովրդին՝ կապելով նրանց հիմար արա-րողություններով և ծխակատարու-թյուններով, որոնք հիմնադրված են հնադարյան քահանաների կողմից, զավթելու գործություն և իշ-խանություն նրանց վրա, նրանց տգիտության մեջ պահելու հա-մար, որ նրանք չկարողանան բարձրացնել իրենց գլուխները, այլ հպատակեցնելու, համաձայն քո խոսքերի:

24 Դուք ասում եք, որ այս ժողո-վուրդն ազատ ժողովուրդ է: Ահա, ես ասում եմ, նրանք ճորտության մեջ են: Դուք ասում եք, որ այդ հնադարյան մարգարեություննե-

որ ճշմարիտ են: Ահա, ես ասում եմ, որ դուք չգիտեք, որ դրանք ճշմարիտ են:

25 Դուք ասում եք, որ այս ժողովուրդը հանցավոր և ընկած ժողովուրդ է՝ ծնողի օրինազանցության պատճառով: Ահա, ես ասում եմ, որ երեխան հանցավոր չէ իր ծնողների պատճառով:

26 Եվ դուք մաս ասում եք, որ Քրիստոսը գալու է: Բայց ահա, ես ասում եմ, որ դուք չգիտեք, որ լինելու է Քրիստոս: Եվ դուք ասում եք մաս, որ մա պիտի սպանվի աշխարհի մեղքերի համար,

27 Եվ այսպես, դուք մոլորեցնում եք այս ժողովրդին՝ ըստ ձեր հայրերի հիմար ավանդությունների, և ըստ ձեր սեփական ցանկությունների. և դուք պահում եք նրանց հնազանդության մեջ, ճիշտ կարծես ճորտության մեջ, որպեսզի դուք կարողանաք հագեցնել ձեզ նրանց ձեռքերի աշխատանքով, որպեսզի նրանք չհամարձակվեն վեր մայել համարձակությամբ, և որպեսզի նրանք չհամարձակվեն վայելել իրենց իրավունքներն ու արտոնությունները:

28 Այո, նրանք չեն համարձակվում օգտվել նրանից, ինչն իրենց սեփականն է, որ չլինի թե վիրավորեն իրենց քահանաներին, որոնք լծում են նրանց, ըստ իրենց ցանկությունների, և բերում են նրանց հավատալու, ըստ իրենց ավանդությունների և իրենց երազների, իրենց քահանայքների, իրենց տեսիլքների և իրենց շինծու խորհուրդների, որ նրանք, եթե չանեն, ըստ իրենց խոսքերի, կվիրավորեն ինչ-որ անհայտ էակի, որին նրանք ասում են Աստված, մի էակ, որին

երբեք չեն տեսել կամ իմացել, որը երբեք չի եղել, ոչ էլ երբևէ կլինի:

29 Այժմ, երբ քահանայապետը և գլխավոր դատավորը տեսան նրա սրտի կարծրությունը, այո, երբ նրանք տեսան, որ մա կզազրախոսեի մինչև իսկ Աստծո դեմ, նրանք չկամեցան որևէ պատասխան տալ նրա խոսքերին. այլ նրանք կարգադրեցին, որ մա կապվի. և հանձնեցին նրան պաշտոնյաների ձեռքը և ուղարկեցին Չարահեմլայի երկիրը, որպեսզի մա բերվի Ալմայի առջև և գլխավոր դատավորի, որը կառավարիչն էր ողջ երկրի վրա:

30 Եվ եղավ այնպես, որ, երբ մա բերվեց Ալմայի առջև և գլխավոր դատավորի, մա շարունակեց մույն ձևով, ինչպես արել էր Գեդեոնի երկրում. այո, մա շարունակեց «անարգել Աստծուն:

31 Եվ մա ոտքի կանգնեց մեծ «փքուն խոսքերով Ալմայի առջև, և զազրախոսեց քահանաների և ուսուցիչների դեմ, մեղադրելով նրանց ժողովրդին մոլորեցնելում՝ ըստ իրենց հայրերի անհեթեթ ավանդությունների, ժողովրդի աշխատանքի միջոցով հագեցնալու համար:

32 Արդ, Ալման ասաց նրան. Դու գիտես, որ մենք չենք հագեցնում մեզ այս ժողովրդի աշխատանքի միջոցով. քանզի ահա, ես տքնել եմ հենց դատավորների կառավարման սկզբից մինչև հիմա, իմ իսկ ձեռքերով ինձ կերակրելու համար, չնայած ողջ երկրով մեկ իմ բազում ճամփորդություններին՝ հայտարարելու Աստծո խոսքն իմ ժողովրդին:

33 Եվ չնայած այն շատ գործե-

րին, որոնք ես կատարել եմ եկեղեցում, ես երբեք չեմ ստացել մինչև անգամ մեկ ^ասենին իմ աշխատանքի համար. ոչ էլ իմ եղբայրներից որևէ մեկը, բացի դա լինել դատավորի պաշտոնում. և այն ժամանակ մենք ստացել ենք միայն՝ ըստ օրենքի, մեր ժամանակի համար:

34 Եվ այժմ, եթե մենք չենք ստանում որևէ բան եկեղեցում մեր աշխատանքի համար, ի՞նչ օգուտ է մեզ եկեղեցում աշխատել, բացի ճշմարտությունը հայտարարելուց, որպեսզի մենք կարողանանք ունենալ ցնծություն մեր եղբայրների ^աուրախությամբ:

35 Ուրեմն, ինչո՞ւ ես դու ասում, որ մենք քարոզում ենք այս ժողովրդին շահ ստանալու համար, երբ դու, ինքդ գիտես, որ մենք շահ չենք ստանում: Եվ այժմ, հավատո՞ւմ ես դու, որ մենք խաբում ենք այս ժողովրդին, որով այդպիսի ուրախություն ենք առաջացնում նրանց սրտերում:

36 Եվ Կորնիհորը պատասխանեց նրան՝ Այո՛:

37 Եվ ապա Ալման ասաց նրան. Հավատո՞ւմ ես դու, որ կա Աստված:

38 Եվ նա պատասխանեց՝ Ո՛չ:

39 Արդ, Ալման ասաց նրան. Դու կրկին ժխտո՞ւմ ես, որ կա Աստված, և նաև ժխտո՞ւմ ես Քրիստոսին: Քանզի ահա, ես ասում եմ քեզ, ես գիտեմ, որ կա՝ Աստված, և նաև, որ Քրիստոսը գալու է:

40 Եվ այժմ ի՞նչ ապացույց ունես դու, որ չկա ^աԱստված կամ, որ

Քրիստոսը չի գալու: Ես ասում եմ քեզ, որ դու չունես ոչ մի ապացույց, բացի դա լինի քո խոսքը միայն:

41 Բայց ահա, ես ունեմ բոլոր բաները՝ որպես մի ^ավկայություն, որ այս բաները ճշմարիտ են. և դու նույնպես ունես բոլոր բաները՝ որպես մի վկայություն քեզ համար, որ դրանք ճշմարիտ են. և մի՞թե դու կժխտես դրանք: Հավատո՞ւմ ես դու, որ այս բաները ճշմարիտ են:

42 Ահա, ես գիտեմ, որ դու հավատում ես, բայց դու բռնված ես ստույգյան ոգով, և դու քո միջից հանել ես Աստծո Հոգին, այնպես որ այն տեղ չունենա քեզանում. բայց դեռ ունի զորություն քեզ վրա, և նա քեզ ման է ածում՝ գործելով հնարքներ, որ կարողանա կործանել Աստծո զավակներին:

43 Եվ այժմ Կորնիհորն ասաց Ալմային. Եթե դու ցույց տաս ինձ մի ^անշան, որպեսզի ես կարողանամ հանդգնել, որ կա Աստված, այո, ցույց տուր ինձ, որ նա ունի զորություն, և այդ դեպքում ես կհամոզվեմ քո խոսքերի ճշմարտացիության վերաբերյալ:

44 Բայց Ալման ասաց նրան. Դու ունեցել ես բավականաչափ նշաններ, մի՞թե դու փորձում ես քո Աստծուն: Մի՞թե դու կասես՝ ցույց տուր ինձ մի նշան, երբ դու ունես վկայությունը ^աբոլոր այս քո եղբայրների և նաև բոլոր սուրբ մարգարեների: Սուրբ գրքերը դրված են քո առջև, այո, և ^աբոլոր բաները մատնանշում են, որ կա՝ Աստված. այո, նույնիսկ ^աերկիրը և բոլոր

33ա Ալմա 11.3:
34ա սո՛ւ Ուրախություն:
40ա Սաղ. ԺԴ.1:
41ա սո՛ւ Վկայություն:

43ա Հակոբ 7.13–21,
ՎեՌԻ 46.8–9:
սո՛ւ Նշան:
44ա Մոսիա 13.33–34:

p Սաղ. ԺԹ.1,
ՎեՌԻ 88.47:
q Հոբ ԺԲ.7–10:

բաները, որ նրա երեսին են, այո, և նրա ²շարժումը, այո, և բոլոր ⁶մոլորակները, որոնք շարժվում են իրենց կանոնավոր ձևով, վկայում են, որ կա մի Գերագույն Ստեղծող:

45 Եվ դեռ դու շրջում ես՝ մոլորեցնելով այս ժողովրդի սրտերը, վկայելով նրանց, որ չկա՞ Աստված: Եվ մի՞թե դու դեռ կամենում ես ժխտել բոլոր այս վկաներին: Եվ նա ասաց. Այո, ես կժխտեմ, մինչև որ դու ցույց չտաս ինձ մի նշան:

46 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ Ալման ասաց նրան. Ահա, ես վշտացած եմ քո սրտի կարծրության պատճառով, այո, որ դու դեռ հակառակելու ես ճշմարտության ոգուն, որպեսզի քո հոգին կործանվի:

47 Բայց ահա, ^աավելի լավ է, որ քո հոգին կորչի, քան քո ստախտությամբ և քո շողոքորթ խոսքերով միջոց լինես՝ բազում հոգիներ վար բերելու կործանման. հետևաբար, եթե դու կրկին ժխտես, ահա, Աստված պիտի զարկի քեզ, որ դու դառնաս համր, որպեսզի դու այլևս երբեք չբացես քո բերանը, որպեսզի դու այլևս չխաբես այս ժողովրդին:

48 Արդ, Կորիհորն ասաց նրան. Ես չեմ ժխտում Աստծո զորությունը, բայց ես չեմ հավատում, որ կա Աստված. և ես նաև ասում եմ, որ դու չգիտես, որ կա Աստված. և մինչև որ ցույց չտաս ինձ մի նշան, ես չեմ հավատա:

49 Արդ, Ալման ասաց նրան. Այս ես կտամ քեզ որպես նշան, որ դու

^ազարկվես համրությամբ, համաձայն իմ խոսքերի. և ես ասում եմ, որ Աստծո անունով, դու պետք է զարկվես համրությամբ, որպեսզի դու այլևս չկարողանաս խոսել:

50 Այժմ, երբ Ալման ասաց այս խոսքերը, Կորիհորը զարկվեց համրությամբ, այնպես, որ նա չկարողացավ խոսել՝ համաձայն Ալմայի խոսքերի:

51 Եվ այժմ, երբ գլխավոր դատավորը տեսավ այս, նա առաջ տարավ ձեռքը և գրեց Կորիհորի համար՝ ասելով. Դու համոզվեցի՞ր Աստծո զորության մեջ: Ո՞ւմ վրա էիր ուզում, որ Ալման ցույց տար նրա նշանը: Կամենում էիր, որ նա ուրիշների՞նչ չարչարեր, քեզ մի նշան ցույց տալու համար: Ահա, նա ցույց է տվել քեզ մի նշան. և այժմ դու էլի՞ կվիճես:

52 Եվ Կորիհորն առաջ տարավ իր ձեռքը և գրեց՝ ասելով. Ես գիտեմ, որ ես համր եմ, քանզի ես չեմ կարողանում խոսել. և ես գիտեմ, որ Աստծո զորությունից բացի ոչ մի բան չէր կարող բերել այս ինձ վրա. այո, և ես միշտ ^ագիտեի, որ կա Աստված:

53 Բայց ահա, դեռ ^ախաբել է ինձ. քանզի նա ^ահայտնվեց ինձ հրեշտակի տեսքով, և ասաց ինձ. Գնա՛ և ուղղի՛ր այս ժողովրդին, քանզի նրանք բոլորը շեղվել են՝ գնալով մի անձանոթ Աստծո ետևից: Եվ նա ասաց ինձ. ^Չկա Աստված. այո, և նա սովորեցրեց ինձ այն, ինչ ես պետք է ասեի: Եվ ես սովորեցրել եմ նրա խոսքերը. և ես սովորեցրեցի դրանք, որովհետև դրանք հաճելի էին ^ամարմ-

44դ չել. 12.11–15:
ե Մովսես 6.63:
47ա 1 Նեփի 4.13:
49ա Բ Մն. ԺԳ.20:

52ա Ալմա 30.42:
53ա Հակոբ 7.14:
բ Բ Կոր. ԺԱ.14,
2 Նեփի 9.9:

գ Սաղ. Ժ.4:
դ սուր Մարմնական:

նական մտածողության համար. և ես դրանք սովորեցրեցի, նույնիսկ մինչև մեծ հաջողություն ունեցա՝ այնքան, որ ես իսկապես հավատացի, որ դրանք ճշմարիտ են. և այս պատճառով ես դեմ կանգնեցի ճշմարտությանը, նույնիսկ մինչև ես բերեցի այս մեծ անեծքն ինձ վրա:

54 Այժմ, երբ նա ասաց այս, նա աղաչեց, որ Ալման աղոթի Աստծուն, որպեսզի անեծքը վերցվի նրանից:

55 Բայց Ալման ասաց նրան. Եթե այս անեծքը վերցվի քեզանից, դու կրկին կմոլորեցնես այս ժողովրդի սրտերը. հետևաբար, քեզ համար պետք է լինի ճիշտ ինչպես Տերը կկամենա:

56 Եվ եղավ այնպես, որ անեծքը չվերցվեց Կորիհորից, այլ նա դուրս գգվեց և շրջում էր տնից տուն՝ մուրալով:

57 Այսպիսով, տեղեկությունն այն մասին, ինչ պատահել էր Կորիհորին, անմիջապես հրատարակվեց ողջ երկրով մեկ. այո, հայտարարությունն ուղարկվեց գլխավոր դատավորի կողմից երկրի ողջ ժողովրդին՝ հայտարարելով նրանց, ովքեր հավատացել էին Կորիհորի խոսքերին, որ նրանք պետք է արագ ապաշխարեն, որ չլինի թե նույն դատաստանները զան նրանց վրա:

58 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք բոլորը համոզվեցին Կորիհորի ամբարշտության մեջ. հետևաբար, նրանք բոլորը կրկին դարձի բերվեցին առ Տերը. և սա վերջ դրեց անօրինությանը՝ ըստ Կորիհորի: Եվ Կորիհորը շրջում էր տնից

տուն՝ մուրալով ուտելիք իրեն պահելու համար:

59 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նա շրջում էր ժողովրդի մեջ, այո, մի ժողովրդի մեջ, որն առանձնացել էր Նեփիացիներից և իրեն կոչել Չորամացիներ՝ լինելով առաջնորդված մի մարդուց, որի անունը Չորամ էր, և երբ նա առաջ գնաց նրանց մեջ, ահա, նա տրորվեց և կոխտովեց, մինչև որ նա մեռավ:

60 Եվ այսպես, մենք տեսնում ենք վերջը նրա, ով խեղաթյուրում է Տիրոջ ուղիները. և այսպես, մենք տեսնում ենք, որ ¹դևը չի ²աջակցի իր զավակներին վերջին օրը, այլ արագ քարշ կտա նրանց ներքև՝ դեպի ³դժոխք:

ԳԼՈՒԽ 31

Ալման գլխավորում է մի առաքելություն ուղղելու ուրացած Չորամացիներին – Չորամացիներն ուրանում են Քրիստոսին, հավատում են ընտրյալության կեղծ գաղափարին, և երկրպագում են սահմանված աղոթքներով – Քարոզիչները լցվում են Սուրբ Հոգով – Նրանց չարչարանքները կույ են զնում ուրախությանը Քրիստոսի: Մոտ 74թ. Ք.ծ.ա.:

ԱՐԴ, եղավ այնպես, որ Կորիհորի վախճանից հետո, Ալման՝ ստացած լինելով լուրեր, որ Չորամացիները խեղաթյուրում էին Տիրոջ ճանապարհները, և որ Չորամը, որը նրանց առաջնորդն էր, ժողովրդի սրտերը մոլորեցնում էր՝ ¹վար խոնարհվելու համը ²կուռքերին, նրա սիրտը կրկին սկսեց

60ա սուր Դև:

բ Ալմա 3.26–27, 5.41–42, ԳԼՈՒ 29.45:

գ սուր Դժոխք:

31 1ա Ել. Ի.5, Մոսիա 13.13:

բ 2 Նեփի 9.37:

սուր Կռապաշտություն:

«նեղվել ժողովրդի անօրինության պատճառով:

2 Քանզի, դա Ալմայի համար մեծ «վշտի պատճառ էր՝ իմանալ անօրինության մասին իր ժողովրդի մեջ. հետևաբար, նրա սիրտը սաստիկ վշտացած էր Նեփիացիներից Չորամացիների առանձնա՝ նալու պատճառով:

3 Արդ, Չորամացիներն ի մի էին հավաքվել մի երկրում, որը նրանք կոչեցին Անթիոնում, որը Չարահենմայի երկրի արևելքում էր, որը գրեթե սահմանակցում էր ծովափին, որը Երսոնի երկրի հարավում էր, որը նաև սահմանակցում էր անապատին՝ հարավում, անապատ, որը լիքն էր Լամանացիներով:

4 Արդ, Նեփիացիները շատ էին վախենում, որ Չորամացիները հաղորդակցության մեջ կմտնեին Լամանացիների հետ, և որ դա մեծ կորստի միջոց կլինե՞ր Նեփիացիների համար:

5 Եվ արդ, քանի որ «խոսքի քարոզելն ունե՞ր մեծ միտում՝ «առաջնորդել ժողովրդին անելու այն, ինչն արդար էր, այո, այն ունենում էր ավելի գորավոր ազդեցություն մարդկանց մտքերի վրա, քան սուրը, կամ որևէ այլ բան, որ պատահել էր նրանց. հետևաբար, Ալման մտածեց, որ հարկ էր, որ նրանք փորձեին Աստծո խոսքի ուժը:

6 Հետևաբար, նա վերցրեց Ամմոնին և Ահարոնին և Օմներին. իսկ Հիմնիին նա թողեց եկեղեցում՝ Չարահենմայում. բայց երեք նա՝

խորդներին նա վերցրեց իր հետ, և նաև Ամուդեկին և Ջիզրոմին, որոնք Մելեքում էին. և նաև վերցրեց իր որդիներից երկուսին:

7 Արդ, իր որդիներից ամենամեծին նա չվերցրեց իր հետ, և նրա անունը «Հելաման էր. բայց անունները նրանց, ում նա վերցրեց իր հետ, Սիբլոն և Կորիանթոն էին. և սրանք են անունները նրանց, ովքեր գնացին նրա հետ քՉորամացիների մեջ՝ խոսքը նրանց քարոզելու:

8 Արդ, Չորամացիները «պառակտվածներ էին Նեփիացիներից. հետևաբար, Աստծո խոսքը քարոզված էր եղել նրանց:

9 Բայց նրանք «ընկել էին մեծ սխալների մեջ, քանզի նրանք չէին հետևում, որ պահեն Աստծո պատվիրաններն ու կանոններն ըստ Մովսեսի օրենքի:

10 Ոչ էլ նրանք կամենում էին պահել եկեղեցու ծխակատարությունները, ամեն օր շարունակել աղոթքով և աղաչանքով առ Տերը, որպեսզի չմտնեին փորձության մեջ:

11 Այո, ի վերջո, նրանք խեղաթյուրել էին Տիրոջ ուղիները շատ դեպքերում. հետևաբար, այս պատճառով Ալման և իր եղբայրները գնացին այդ երկիրը՝ քարոզելու խոսքը նրանց:

12 Արդ, երբ նրանք եկան այդ երկիրը, ահա, ի զարմանա իրենց, նրանք գտան, որ Չորամացիները կառուցել էին ժողովարաններ, և որ նրանք հավաքվում էին միասին՝ շաբաթվա մեկ օրը, օր, որը նրանք

1q Ալմա 35.15:

2ա Մոսիա 28.3,

3 Նեփի 17.14,

Մովսես 7.41:

5ա Եբր. Գ.12, Հակոբ 2.8,

Ալմա 36.26:

p Ենովս 1.23, Ալմա 4.19:

սուր Քարոզել:

q Հարոմ 1.11–12,

Վեոմ 11.2:

7ա սուր Հելաման՝ Ալմայի որդի:

p Ալմա 30.59:

8ա Ալմա 24.30:

9ա սուր Ուրացություն:

կոչում էին Տիրոջ օր. և նրանք երկրպագում էին մի ձևով, որն Ալման և նրա եղբայրները երբեք չէին տեսել.

13 Քանզի նրանք մի տեղ էին կառուցել իրենց ժողովարանի կենտրոնում, մի տեղ՝ կանգնելու համար, որը վեր՝ գլխից բարձր էր. և դրա վերևում միայն մեկ անձ կարող էր տեղավորվել:

14 Հետևաբար, ով որ ցանկանում էր «երկրպագել, պետք է առաջ գնար և կանգներ դրա վերևում և առաջ մեկներ իր ձեռքերը դեպի երկինք, և գոչեր բարձր ձայնով՝ ասելով.

15 Սուրբ, սուրբ Աստված. մենք հավատում ենք, որ դու Աստված ես, և մենք հավատում ենք, որ դու սուրբ ես, և որ դու ոգի էիր, և որ դու ոգի ես, և որ դու կլինես ոգի հավիտյան:

16 Սուրբ Աստված, մենք հավատում ենք, որ դու առանձնացրել ես մեզ մեր եղբայրներից. և մենք չենք հավատում մեր եղբայրների ավանդությանը, որը նրանց է փոխանցվել՝ իրենց հայրերի մանկամտության պատճառով. բայց մենք հավատում ենք, որ դու «ընտրել ես մեզ՝ լինելու քո՝ սուրբ զավակները. և նաև դու հայտնի ես դարձրել մեզ, որ ոչ մի Քրիստոս չպետք է լինի:

17 Բայց դու նույնն ես՝ երեկ, այսօր, և հավիտյան. և դու «ընտրել ես մեզ, որ մենք փրկվենք, մինչդեռ բոլորը, մեր շուրջը, ընտրված են՝ քո ցասմամբ վար գցվելու դեպի դժոխք. և այս սրբության համար, ո՛վ Աստված, մենք շնորհակալ ենք քեզ. և մենք նաև շնորհակալ ենք քեզ, որ դու ընտրել ես մեզ, որ

մենք չմոլորվենք մեր եղբայրների անհեթեթ ավանդությունների ետևից, որոնք կապում են նրանց առ Քրիստոս մի հավատքով, որն առաջնորդում է նրանց սրտերը՝ թափառելու հեռու քեզանից՝ մեր Աստծուց:

18 Եվ դարձյալ, մենք շնորհակալ ենք քեզ, ո՛վ Աստված, որ մենք մի ընտրված և մի սուրբ ժողովուրդ ենք: Ամեն:

19 Արդ, եղավ այնպես, որ հետո, երբ Ալման, և նրա եղբայրները, և նրա որդիները լսեցին այս աղոթքները, նրանք չափազանց ապշած մնացին:

20 Քանզի ահա, ամեն մարդ առաջ էր գնում և վեր հղում այս նույն աղոթքը:

21 Արդ, այդ տեղը նրանց կողմից կոչվել էր Ռամետումփոն, որը նշանակում է՝ սուրբ հարթակ:

22 Արդ, այս հարթակից նրանք՝ ամեն մարդ, վեր էր հղում հենց նույն աղոթքն առ Աստված՝ գոհություն հայտնելով իրենց Աստծուն, որ նրանք ընտրված էին նրա կողմից, և որ նա չէր մոլորեցնում նրանց իրենց եղբայրների ավանդության ետևից, և որ նրանց սրտերը հափշտակված չէին՝ հավատալու գալիք բաներին, որոնց մասին նրանք ոչինչ չգիտեին:

23 Արդ, երբ ժողովուրդը վեր էր հղում գոհությունն այս ձևով, նրանք վերադառնում էին իրենց տները՝ այլևս «երբեք չխոսելով կրկին իրենց Աստծո մասին, մինչև սուրբ հարթակի մոտ իրենց կրկին ի մի հավաքվելը՝ վեր հղելու գոհություն իրենց ձևով:

24 Այժմ, երբ Ալման տեսավ այս,

նրա սիրտը "վշտացավ. քանզի նա տեսավ, որ նրանք մի ամբարիշտ և խոտորյալ ժողովուրդ էին. այո, նա տեսավ, որ նրանց սրտերը դրված էին ոսկու վրա, և արծաթի վրա, և ամեն ձևի ընտիր իրերի վրա:

25 Այո, և նա նաև տեսավ, որ նրանց սրտերը "բարձրամտացած էին մինչև մեծ պարծենկոտություն՝ իրենց հպարտությունից:

26 Եվ նա բարձրացրեց իր ձայնը դեպի երկինք և "գոչեց՝ ասելով. Օ՛հ, որքա՞ն էս դու հանդուրժելու, ո՛վ Տեր, որ քո ծառաներն ապրեն այստեղ՝ ներքևում, մարմնի մեջ, տեսնելու այսպիսի մեծ ամբարշտություն մարդկանց գավակների մեջ:

27 Ահա, ո՛վ Աստված, նրանք "աղաղակում են առ քեզ, և սակայն, նրանց սրտերը կլանված են իրենց հպարտությամբ: Ահա, ո՛վ Աստված, նրանք աղաղակում են առ քեզ իրենց բերաններով, մինչդեռ նրանք ^բփքված են մինչև իսկ մեծամտության աստիճանի, աշխարհի ունայն բաներով:

28 Տե՛ս, ո՛վ իմ Աստված, նրանց թանկարժեք հանդերձները, և նրանց մատանյակները, և նրանց "ապարանջանները, և նրանց ոսկե զարդերը, և բոլոր նրանց արժեքավոր բաները, որոնցով նրանք զարդարված են. և ահա, նրանց սրտերը դրված են դրանց վրա, և դեռ նրանք աղաղակում են առ քեզ և ասում. Մենք շնորհակալ ենք քեզ, ո՛վ Աստված, քանզի մենք ընտրյալ ժողովուրդ ենք քեզ հա-

մար, մինչդեռ մյուսները պիտի կորչեն:

29 Այո, և նրանք ասում են, որ դու հայտնի ես դարձրել նրանց, որ ոչ մի Քրիստոս չի լինելու:

30 Ո՛վ Տեր Աստված, որքա՞ն էս դու հանդուրժելու, որ այսպիսի ամբարշտություն և անհավատարմություն լինի այս ժողովրդի մեջ: Ո՛վ Տեր, խնդրում եմ, տուր ինձ ուժ, որ ես կարողանամ կրել իմ տկարությունները: Քանզի ես տկար եմ, և այսպիսի ամբարշտությունն այս ժողովրդի մեջ իրավ ցավ է պատճառում իմ հոգում:

31 Ո՛վ Տեր, իմ սիրտը խիստ վշտացած է. խնդրում եմ մխիթարիր իմ հոգին "Քրիստոսով: Ո՛վ Տեր, խնդրում եմ շնորհիր ինձ, որ ես կարողանամ ուժ ունենալ, որ ես կարողանամ համբերությամբ տանել այս չարչարանքները, որոնք պիտի գան ինձ վրա, այս ժողովրդի անօրինության պատճառով:

32 Ո՛վ Տեր, խնդրում եմ մխիթարիր իմ հոգին, և հաջողություն տուր ինձ և նաև իմ գործակիցներին, որոնք ինձ հետ են, այո՛, Ամնոնին և Ահարոնին և Օմներին, և նաև Ամուղեկին և Ջիզբոմին, և նաև իմ "երկու որդիներին, այո, այսինքն՝ նրանց բոլորին խնդրում եմ մխիթարիր, ո՛վ Տեր: Այո, մխիթարիր նրանց հոգիները Քրիստոսով:

33 Խնդրում եմ, շնորհիր նրանց, որ նրանք կարողանան ուժ ունենալ, որ նրանք կարողանան կրել իրենց չարչարանքները, որոնք պիտի գան նրանց վրա՝ այս ժողովրդի անօրինությունների պատճառով:

24ա Ծն. Զ.5–6:
25ա Հակոբ 2.13,
Ալմա 1.32:

26ա Մովսես 7.41–58:
27ա Ես. Իթ. 13:
բ սուրբ Հպարտություն:

28ա Ես. Գ.16–24:
31ա Հովհ. ԺԶ.33:
32ա Ալմա 31.7:

34 Ո՛վ Տեր, խնդրում եմ շնորհիւ մեզ, որ մենք կարողանանք հաջողություն ունենալ՝ նրանց կրկին Քրիստոսով դեպի քեզ բերելու:

35 Ահա, ո՛վ Տեր, նրանց ինքնաշարժություն արժեքավոր եմ, և նրանցից շատերը մեր եղբայրներն են. հետևաբար, ո՛վ Տեր, տուր մեզ զորություն և խմաստություն, որ կարողանանք մեր այս եղբայրներին կրկին բերել քեզ մոտ:

36 Արդ, եղավ այնպես, որ երբ Ալման ասաց այս խոսքերը, նա ղրեց իր թեմերը բոլոր նրանց վրա, ովքեր իր հետ էին: Եվ ահա, երբ նա ղրեց իր թեմերը նրանց վրա, նրանք լցվեցին Սուրբ Հոգով:

37 Եվ դրանից հետո նրանք առանձնացան մեկմեկուց՝ ինքնաշարժությամբ, թե ինչ իրենք պիտի ուտեն, կամ ինչ պիտի խմեն, կամ ինչ պիտի հագնեն:

38 Եվ Տերն ապահովեց նրանց համար, որ նրանք չքաղցեն, ոչ էլ ծարավեն. այո, նա նաև ուժ տվեց նրանց, որ նրանք չտանքին ոչ մի ձևի չարչարանքներ, այլ, որ դրանք կույզ գնային Քրիստոսի ուրախության մեջ: Արդ, դա եղավ Ալմայի աղոթքի համաձայն. և դա եղավ, որովհետև նա աղոթեց իրավասությամբ:

ԳԼՈՒԽ 32

Ալման սովորեցնում է աղքատներին, որոնց չարչարանքները խոնարհեցրել էին նրանց – Հավատքը մի հույս է առ այն, ինչը տեսանելի չէ,

ինչը ճշմարիտ է – Ալման վկայում է, որ հրեշտակները սպասավորում են տղամարդկանց, կանանց և երեխաներին – Ալման համեմատում է խոսքը սերմի հետ – Այն պետք է ցանկի և սնուցվի – Ապա այն աճում է դառնալով մի ծառ, որից հավերժական կյանքի պտուղն է քաղվում: Մոտ 74թ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ նրանք գնացին առաջ և սկսեցին քարոզել Աստծո խոսքը ժողովրդին՝ մտնելով նրանց ժողովարանները և նրանց տները. այո, և մույնիսկ նրանք քարոզեցին խոսքը նրանց՝ փողոցներում:

2 Եվ եղավ այնպես, որ նրանց մեջ շատ աշխատանքից հետո, նրանք սկսեցին հաջողություն ունենալ ժողովրդի աղքատ դասի մեջ. քանզի ահա, նրանք դուրս էին գցվել ժողովարաններից՝ իրենց խղճուկ հանդերձների պատճառով,

3 Հետևաբար, նրանց չէին թույլատրում մտնել իրենց ժողովարանները՝ պաշտելու Աստծուն, համարելով նրանց որպես աղոտություն. այդ պատճառով նրանք աղքատ էին. այո, նրանք գնահատվում էին իրենց եղբայրների կողմից, որպես թափաքվուկ. այդ պատճառով նրանք աղքատ էին, ինչ վերաբերում էր աշխարհի բաներին. և նրանք աղքատ էին նաև սրտով:

4 Արդ, երբ Ալման սովորեցնում էր և խոսում ժողովրդի համար Օմիդա բլրի վրա, նրա մոտ եկավ մի մեծ բազմություն, այդ նրանք էին, որոնց մասին մենք խոսե-

34ա 2 Նեփի 26.33:
35ա սուր Հոգի – Հոգու արժեքը:
36ա 3 Նեփի 18.36–37:
բ սուր Չեռնադրություն:

37ա Մատ. 2.25–34,
3 Նեփի 13.25–34:
38ա Մատ. Ե.10–12,
Մոսիա 24.13–15,
Ալմա 33.23:

բ սուր Հավատք:
32 ա սուր Աղքատ:
3ա Ալմա 34.40:

ցինք, որոնք սրտով «աղքատ էին, իրենց աղքատության պատճառով, ինչ վերաբերում էր աշխարհի բաներին:

5 Եվ նրանք եկան Ալմայի մոտ. և մեկը, որը նրանցից ամենագլխավորն էր, ասաց նրան. Ահա, «ի՞նչ կարող եմ անել իմ այս եղբայրները, քանզի նրանք արհամարհված են բոլոր մարդկանց կողմից՝ իրենց աղքատության պատճառով, այո, և հատկապես, ավելի շատ, մեր քահանաների կողմից. քանզի նրանք մեզ դուրս են «գցել մեր ժողովարաններից, որոնք մենք կառուցել ենք՝ տքնելով առատորեն մեր սեփական ձեռքերով. և նրանք մեզ դուրս են գցել մեր խիստ աղքատության պատճառով. և մենք տեղ չունենք՝ երկրպագելու մեր Աստծուն. և ահա, «ի՞նչ անենք մենք:

6 Եվ այժմ, երբ Ալման լսեց այս, նա շրջվեց, իր դեմքով ուղիղ դեպի նա, և նայեց մեծ ուրախությամբ. քանզի նա հասկացավ, որ նրանց «չարչարանքներն իսկապես «խոնարհեցրել էին նրանց, և որ նրանք «պատրաստ էին լսելու խոսքը:

7 Հետևաբար, նա այլևս ոչինչ չասաց մնացած բազմությանը. այլ նա մեկնեց առաջ իր ձեռքը, և գոչեց դեպի նրանց, որոնց նա տեսավ, որ իսկապես զղջացող էին ու ասաց նրանց.

8 Ես տեսնում եմ, որ դուք սրտով «խոնարհ եք. և եթե այդպես է, օրհնված եք դուք:

9 Ահա, քո եղբայրն ասաց. Ի՞նչ պիտի անենք մենք, քանզի մենք

դուրս ենք գցված մեր ժողովարաններից, այնպես որ մենք չենք կարող երկրպագել մեր Աստծուն:

10 Ահա, ես ասում եմ ձեզ, մի՞թե դուք կարծում եք, որ դուք չեք կարող «երկրպագել Աստծուն, բացառությամբ դա լինի միայն ձեր ժողովարաններում:

11 Եվ դեռ ավելին, ես կկամենայի հարցնել, մի՞թե դուք կարծում եք, որ միայն շաբաթը մեկ անգամ դուք պիտի երկրպագեք Աստծուն:

12 Ես ասում եմ ձեզ, դա լավ է, որ դուք դուրս եք գցված ձեր ժողովարաններից, որպեսզի դուք խոնարհ լինեք, և որպեսզի դուք կարողանաք «իմաստություն սովորել. քանզի անհրաժեշտ է, որ դուք սովորեք իմաստություն. քանզի այդ պատճառով է, որ դուք դուրս եք գցված, որ դուք արհամարհված եք ձեր եղբայրների կողմից՝ ձեր խիստ «աղքատության պատճառով, որպեսզի դուք բերվեիք սրտի խոնարհության. քանզի դուք ստիպողաբար եք բերվել՝ խոնարհ լինելու:

13 Եվ այժմ, քանի որ դուք հարկադրված եք լինել խոնարհ, օրհնված եք դուք. քանզի մարդ երբեմն, եթե նա հարկադրված է լինել խոնարհ, փնտրում է ապաշխարություն. և այժմ, անկասկած, ով որ ապաշխարում է, պիտի գտնի ողորմություն. և նա, ով գտնում է ողորմություն և «համբերում է մինչև վերջ, կփրկվի:

14 Եվ այժմ, ինչպես ես ասացի ձեզ, որ, քանի որ դուք հարկադրվեցիք լինել խոնարհ, դուք

4ա սուր Աղքատ – Հոգով
աղքատ:

5ա Առակ. ԺԸ.23:

բ Ալմա 33.10:

գ Գոր. Բ.37–38:

6ա սուր Չախորդություն:

բ սուր Խոնարհ,
Խոնարհություն:

գ Ալմա 16.16–17,

ՎևոՒ 101.8:

8ա Մատ. Ե.3–5:

10ա սուր Երկրպագել:

12ա Ժող. Գ.13:

բ Առակ. ԺՁ.8:

13ա Ալմա 38.2:

օրհնված եք, արդյոք դուք չե՞ք կարծում, որ ավելի օրհնված են նրանք, ովքեր իսկապես խոնարհեցնում են իրենց՝ խոսքի պատճառով:

15 Այո, նա, ով իսկապես խոնարհեցնում է իրեն, և ապաշխարում է իր մեղքերից և համբերում մինչև վերջ, նա պիտի օրհնվի, այո, շատ ավելի օրհնվի, քան նրանք, ովքեր հարկադրված են լինել խոնարհ՝ իրենց ծայրահեղ աղքատության պատճառով:

16 Հետևաբար, օրհնված են նրանք, ովքեր «խոնարհեցնում են իրենց, առանց հարկադրված լինելու՝ լինել խոնարհ. կամ ավելի շուտ, այլ խոսքով, օրհնված է նա, ով հավատում է Աստծո խոսքին, և մկրտվում է առանց սրտի համառության, այո, առանց ստիպողաբար բերվելու՝ իմանալ խոսքը, կամ մույնիսկ հարկադրվելու՝ իմանալ, նախքան նրանք կհավատան:

17 Այո, կան շատերը, ովքեր ասում են. Եթե դու ցույց տաս մեզ մի «նշան երկնքից, այդ դեպքում, մենք կիմանանք անկասկած. այդ դեպքում մենք կհավատանք:

18 Այժմ, ես հարցնում եմ՝ մի՞թե սա հավատք է: Ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ. քանզի եթե մարդ իմանում է ինչ-որ բան, նա պատճառ չունի «հավատալու, քանզի նա գիտի այդ:

19 Եվ այժմ, որքան ավելի է անիծված նա, ով «գիտի Աստծո կամքը և չի անում այն, քան նա, որ միայն հավատում է, կամ միայն՝

ունի պատճառ հավատալու, և ընկնում է օրինազանցության մեջ:

20 Այժմ, այս բանի վերաբերյալ դուք պետք է դատեք: Ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ ինչպես դա մի կողմից է, ճիշտ մույնպես դա մյուս կողմից է. և ամեն մարդու համար պիտի լինի համաձայն իր գործի:

21 Եվ այժմ, ինչպես ես ասացի հավատքի վերաբերյալ՝ «հավատքը բաների մասին կատարյալ գիտելիք ունենալը չէ. հետևաբար, եթե դուք ունեք հավատք, դուք ^բհույս ունեք բաների համար, որոնք տեսանելի չեն, որոնք ճշմարիտ են:

22 Եվ այժմ, ահա, ես ասում եմ ձեզ, և ես կկամենայի, որ դուք հիշեիք, որ Աստված ողորմած է բոլոր նրանց հանդեպ, ովքեր հավատում են նրա անունին. հետևաբար, նա ցանկանում է, առաջին հերթին, որ դուք հավատաք, այո, այսինքն իր խոսքին:

23 Եվ այժմ, նա հաղորդում է մարդկանց իր խոսքը հրեշտակների միջոցով, այո, «ոչ միայն տղամարդկանց, այլ կանանց մույնպես: Արդ, դա բոլորը չէ. փոքր ^բերեխաներին, շատ անգամ, խոսքեր են տրվում, որոնք շփոթեցնում են իմաստուններին և ուսյալներին:

24 Եվ այժմ, իմ սիրելի՝ եղբայրներ, քանի որ դուք ցանկացաք իմանալ ինձանից, ինչ պիտի անեք դուք, որովհետև չարչարված եք և դուրս գցված, — արդ ես չեմ ցանկանում, որ դուք կարծեք, որ ես նկատի ունեմ դատել ձեզ միայն համաձայն նրա, ինչ ճշմարիտ է, —

16ա սուր Խոնարհի,
Խոնարհություն:
17ա սուր Նշան:
18ա Եթե 12.12, 18:
19ա Հովի. ԺԵ.22–24:

21ա Հովի. Ի.29,
Եբր. ԺԱ:
բ սուր Հույս:
գ Եթե 12.6:
23ա Հովել Բ.28–29:

բ Մատ. ԺԱ.25,
Դուկ. Ժ.21,
3 Նեփի 26.14–16,
ՎևոՒ 128.18:

25 Քանզի ես ի նկատի չունենմ, որ դուք՝ ձեզանից բոլորդ, հարկադրված եք եղել խոնարհեցնել ձեզ. քանզի ես անշուշտ հավատում եմ, որ կան ձեր մեջ ոմանք, ովքեր կխոնարհեցնեին իրենց, ինչ հանգամանքներում էլ որ նրանք լինեին:

26 Այժմ, ինչպես ես ասացի հավատքի վերաբերյալ, – որ այն կատարյալ գիտելիք չէ, – դա ճիշտ այդպես է իմ խոսքերի վերաբերյալ: Դուք չեք կարող իմանալ դրանց ճշմարտացիության մասին սկզբում, կատարելության աստիճանի, քանի որ հավատքը կատարյալ գիտելիք չէ:

27 Բայց ահա, եթե դուք արքնացնեք և զարթնեցնեք ձեր ունակությունները, մինչև անգամ իմ խոսքերի վրա մի փորձարկմամբ, և գործադրեք հավատքի մի մասնիկ, այո, նույնիսկ եթե դուք չեք կարող ավելին, քան «ցանկանալ հավատալ, թույլ տվեք, որ այդ ցանկությունը գործի ձեր մեջ, մինչև որ դուք հավատաք, այնպես որ դուք կարողանաք տեղ տալ իմ խոսքերի մի մասին:

28 Այժմ, մենք կհամենատենք խոսքը՝ «սերմի հետ: Այսպիսով, եթե դուք տեղ տաք, որ մի թերմ սերմանվի ձեր Գրոտում, ահա, եթե այն լինի մի ճշմարիտ սերմ կամ մի լավ սերմ, եթե դուք դուրս չգցեք այն ձեր «անհավատությանը, չդիմադրելով Տիրոջ Հոգուն, ահա, այն կսկսի ուռչել ձեր կրծքում. և երբ դուք զգաք այդ ուռչելու շարժումները, դուք կսկսեք ասել ինքներդ ձեր մեջ. Պետք է որ անպայման սա լավ սերմ լինի կամ

խոսքը լավն է, քանզի այն սկսում է մեծացնել իմ հոգին. այո, այն սկսում է լուսավորել իմ «հասկացողությունը, այո, այն սկսում է հրաշալի լինել ինձ համար:

29 Արդ, ահա, մի՞թե սա չի մեծացնի ձեր հավատքը: Ես ասում եմ ձեզ՝ Այո՛. այնուամենայնիվ, այն չի աճել մինչև մի կատարյալ գիտելիքի:

30 Բայց ահա, երբ սերմը ուռչի, և ծլի, և սկսի աճել, այն ժամանակ դուք պիտի անպայման ասեք, որ սերմը լավն է. քանզի ահա, այն ուռչում է, և ծլում, և սկսում աճել: Եվ այժմ, ահա, մի՞թե այս չի գորացնի ձեր հավատքը: Այո, այն կգորացնի ձեր հավատքը. քանզի դուք կասեք՝ Ես գիտեմ, որ սա լավ սերմ է. քանզի ահա, այն ծլում է և սկսում աճել:

31 Եվ այժմ, ահա, դուք համոզված եք, որ սա լավ սերմ է: Ես ասում եմ ձեզ՝ Այո՛. քանզի ամեն սերմ առաջ է բերում իր իսկ «նմանին:

32 Հետևաբար, եթե մի սերմ աճում է, այն լավն է, բայց եթե այն չի աճում, ահա, այն լավը չէ, ուստի այն դեմ է զգվում:

33 Եվ այժմ, ահա, որովհետև դուք կատարեցիք փորձը, և ցանեցիք սերմը, և այն ուռչում է և ծլում, և սկսում է աճել, դուք անպայման պետք է իմանաք, որ սերմը լավն է:

34 Եվ այժմ, ձեր «գիտելիքը կատարյալ՝ է: Այո, ձեր գիտելիքը կատարյալ է այդ բանում, և ձեր «հավատքը նման է. և դա՛ որովհետև դուք գիտեք, քանզի դուք գիտեք, որ խոսքը ուռչել է ձեր հոգիներում, և դուք նաև գիտեք, որ

27ա Մար. ԺԱ.24:

28ա Ավմա 33.1:

բ Ղուկ. Ը.11:

գ ՍՈՒ Միրտ:

դ Մատ. ԺԷ.19:

ե ՍՈՒ Հասկանալ:

31ա Ծն. Ա.11–12:

34ա ՍՈՒ Գիտություն:

բ Եթեր 3.19:

այն ծլել է, որ ձեր հասկացողությունը սկսում է լուսավորվել, և ձեր միտքը սկսում է ընդարձակվել:

35 Օ՜, ուրեմն, մի՞թե սա իրական չէ: Ես ասում եմ ձեզ՝ Այո՛, որովհետև դա Մույս է. և այն, ինչ լույս է, բարի է, որովհետև տեսանելի է, հետևաբար, դուք պետք է իմանաք, որ այն բարի է. և այժմ ահա, այս լույսը ճաշակելովու հետո, ձեր գիտելիքը կատարյալ՞ է:

36 Ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ. ոչ էլ դուք պետք է մի կողմ դնեք ձեր հավատքը, քանզի դուք գործադրեցիք ձեր հավատքը միայն սերմը ցանելու համար, որ դուք կարողանայիք կատարել փորձը, իմանալու, թե արդյոք սերմը լավն էր:

37 Եվ ահա, երբ ծառը սկսի աճել, դուք կասեք. Եկեք սնուցենք այն մեծ խնամքով, որպեսզի այն արմատ գցի, որպեսզի այն կարողանա աճել և պտուղ բերել մեզ համար: Եվ արդ, ահա, եթե դուք այն սնուցեք մեծ խնամքով, այն արմատ կգցի և կաճի և պտուղ կբերի:

38 Բայց, եթե դուք անտեսեք ծառը, և չտաժեք այն սնուցելու մասին, ահա, այն արմատ չի գցի. և երբ արևի տապը գա և խանձի այն, քանի որ այն արմատ չունի՝ այն կչորանա, և դուք կպոկեք այն ու դուրս կգցեք:

39 Այսպիսով, սա այն պատճառով չէ, որ սերմը լավը չէր, ոչ էլ այն պատճառով է, որ պտուղը ցանկալի չէր լինի. այլ սա այն պատճառով է, որ ձեր հողը և անբերրի, և դուք չեք կամենում

սնուցել ծառը, հետևաբար, դուք չեք կարող ունենալ դրա պտուղը:

40 Եվ այսպիսով, եթե դուք չկամենաք սնուցել խոսքը՝ հավատքի աչքով սպասելով դրա պտղին, դուք երբեք չեք կարող քաղել կենաց ծառի պտղից:

41 Բայց, եթե դուք կամենաք սնուցել խոսքը, այո, սնուցել ծառը, երբ այն սկսում է աճել, ձեր հավատքով, մեծ ջանասիրությամբ և համբերությամբ, սպասելով դրա պտղին, որ այն արմատ կգցի. և ահա այն կլինի դեպի հավիտենական կյանք՝ վեր խոյացող մի ծառ:

42 Եվ ձեր ջանասիրության, ձեր հավատքի և ձեր համբերության շնորհիվ, խոսքի հանդեպ, այն սնուցելիս, որ այն կարողանա արմատ գցել ձեր մեջ, ահա, շուտով դուք կքաղեք դրա պտուղը, որն ամենաթանկարժեքն է, որը քաղոք է այն ամենից, ինչ քաղոք է, և որը ճերմակ է այն ամենից, ինչ ճերմակ է, այո, և մաքուր է այն ամենից, ինչ մաքուր է. և դուք կսնվեք այդ պտուղով մինչև որ կհագնաք, այնպես որ չեք քաղի, ոչ էլ կծարավեք:

43 Այն ժամանակ, իմ եղբայրներ՝, դուք պիտի հնձեք ձեր հավատքի, ձեր ջանասիրության և համբերության և երկայնամտության վարձքը, սպասելով ծառին, որ պտուղ տա ձեզ համար:

ԳԼՈՒԽ 33

Ձեռնար սովորեցրել է, որ մարդիկ պետք է աղոթեն և երկրպագեն բոլոր

34q սուր Միտք:
35a Հովհ. Գ.18–21:
սուր Լույս, Քրիստոսի
լույս:

38a սուր Ուրացություն:
39a Մատ. ԺԳ.5:
40a Ծն. Բ.9, 1 Նեփի 15.36:
41a սուր Համբերություն:

p Ալմա 33.23,
ՎեՌԻ 63.23:
42a սուր Ջանասիրություն:
p 1 Նեփի 8.10–12:

տեղերում, և որ դատաստանները մեկդի են դարձվում Որդու շնորհիվ – Չենոքը սովորեցրել է, որ ողորմությունը պարզևսվում է Որդու շնորհիվ – Մովսեսն Աստծո Որդու մի նախատիպ էր բարձրացրել անապատում: Մոտ 74թ. Բ.ծ.ա.:

Աւր, հետո, երբ Ալման խոսել էր այս խոսքերը, նրանք ուղարկեցին առաջ՝ նրա մոտ, ցանկանալով իմանալ, թե արդյո՞ք նրանք պիտի հավատային ՝մեկ Աստծո, որպեսզի կարողանային ձեռք բերել այս պտուղը, որի մասին նա խոսել էր, կամ ինչպես նրանք պետք է ցանեին ՝սերմը, կամ խոսքը, որի մասին նա խոսել էր, որը նա ասաց՝ պետք է սերմանվի իրենց սրտերում. կամ ինչ ձևով նրանք պետք է սկսեին գործադրել իրենց հավատքը:

2 Եվ Ալման ասաց նրանց. Ահա, դուք ասացիք, որ չեք կարող երկրպագել ձեր Աստծուն, որովհետև դուք դուրս եք գցվել ձեր ժողովաբաններից: Բայց ահա, ես ասում եմ ձեզ, եթե դուք կարծում եք, որ դուք ՝չեք կարող երկրպագել Աստծուն, մեծապես սխալվում եք, և դուք պարտավոր եք քննել ՝սուրբ գրքերը. եթե կարծում եք, որ դրանք սովորեցրել են ձեզ այս, ապա դուք չեք հասկանում դրանք:

3 Դուք հիշո՞ւմ եք, որ կարդացած լինեք, թե ինչ է ասել ՝Ձենոսը՝ հնադարյան մարգարեն, աղոթքի կամ ՝երկրպագության վերաբերյալ:

4 Բանգի նա ասել է. Դու ողորմած ես, ո՞վ Աստված, քանզի դու լսեցիր իմ աղոթքը, նույնիսկ երբ ես անապատում էի. այո, դու ողորմած էիր, երբ ես աղոթեցի նրանց համար, ովքեր իմ ՝քնամիներն էին, և դու դարձրեցիր նրանց դեպի ինձ:

5 Այո, ո՞վ Աստված, և դու ողորմած էիր իմ հանդեպ, երբ ես աղաղակեցի առ քեզ իմ ՝դաշտում. երբ ես աղաղակեցի առ քեզ իմ աղոթքով, և դու լսեցիր ինձ:

6 Եվ այնուհետև, ո՞վ Աստված, երբ ես դարձա իմ տուն, դու լսեցիր ինձ իմ աղոթքում:

7 Երբ ես դարձա իմ ՝սենյակը, ո՞վ Տեր, և աղոթեցի քեզ, դու լսեցիր ինձ:

8 Այո, դու ողորմած ես դեպի քո զավակները, երբ նրանք աղաղակում են առ քեզ, լավելու քո կողմից, և ոչ թե մարդկանց, և դու կամենում ես լսել նրանց:

9 Այո, ո՞վ Տեր, դու ողորմած ես եղել իմ հանդեպ, և լսել ես իմ աղաղակները քո ժողովներում:

10 Այո, և դու լսել ես ինձ նաև, երբ ես դուրս էի ՝գցված և արհամարհված էի իմ քնամիներնի կողմից. այո, դու լսում էիր իմ աղաղակները, և զայրացած էիր իմ քնամիներնի վրա, և դու այցելեցիր նրանց՝ քո բարկության մեջ, սրընթաց կործանմամբ:

11 Եվ դու լսեցիր ինձ՝ իմ չարչարանքների և իմ անկեղծության պատճառով. և դա քո Որդու շնորհիվ էր, որ դու եղար այսպես ողորմած դեպի ինձ, ուստի, ես կաղաղակեմ առ քեզ իմ բոլոր

33 1ա 2 Նեփի 31.21,
Մոսիա 15.2–4:
բ Ալմա 32.28–43:
2ա Ալմա 32.5:
բ Ալմա 37.3–10:

3ա ՍՈՒ Սուրբ գրքեր –
Կորած սուրբ գրքեր,
Չենոս:
բ ՍՈՒ Երկրպագել:
4ա Մատ. Ե.44:

5ա Ալմա 34.20–25:
7ա Մատ. Զ.5–6,
Ալմա 34.26:
10ա Ալմա 32.5:

չարչարանքների մեջ, քանզի քո մեջ է իմ ուրախությունը. քանզի դու մեկդի ես դարձրել քո դատաստաններն ինձանից, քո Որդու շնորհիվ:

12 Եվ այժմ Ալման ասաց նրանց. Հավատո՞ւմ եք դուք այն «սուրբ գրքերին, որոնք գրվել են նրանց կողմից՝ անցյալում:

13 Ահա, եթե դուք հավատում եք, դուք պիտի հավատաք, թե ինչ է ասել «Չենոսը. քանզի ահա, նա ասել է. Դու մեկդի ես դարձրել քո դատաստանները՝ քո Որդու շնորհիվ:

14 Այժմ ահա, իմ եղբայրներ՝, ես կկամենայի հարցնել, թե արդյոք դուք կարդացե՞լ եք սուրբ գրքերը: Եթե դուք կարդացել եք, ի՞նչպես կարող եք դուք չհավատալ Աստծո Որդուն:

15 Քանզի գրված «չէ՛, որ միայն Չենոսն է խոսել այս բաների մասին, այլ «Չենոքը նույնպես խոսել է այս բաների մասին,

16 Քանզի, ահա, նա ասել է. Դու բարկացած ես, ո՞վ Տեր, այս ժողովրդի վրա, որովհետև նրանք չեն կամենում հասկանալ քո ողորմությունները, որոնք դու պարգևել ես նրանց քո Որդու շնորհիվ:

17 Եվ այժմ, իմ եղբայրներ՝, դուք տեսնում եք, որ մի երկրորդ հնադարյան մարգարե է վկայել Աստծո Որդու վերաբերյալ, և քանի որ ժողովուրդը չկամեցավ հասկանալ նրա խոսքերը, նրանք «քարկոծեցին նրան՝ ի մահ:

18 Բայց ահա, սա բոլորը չէ.

միայն նրանք չեն, որ խոսել են Աստծո Որդու վերաբերյալ:

19 Ահա, նրա մասին խոսվել է «Մովսեսի կողմից. այո, և ահա, մի «նախատիպ էր «Գարձրացվել անապատում, որ ով որ նայեր դրա վրա՝ կկարողանար ապրել: Եվ շատերը նայեցին ու ապրեցին:

20 Բայց քչերը հասկացան այդ բաների իմաստը, և դա՝ իրենց սրտերի կարծրության պատճառով: Բայց կային շատերը, ովքեր այնպես էին կարծրացած, որ նրանք հրաժարվեցին նայել, այդ պատճառով նրանք մեռան: Արդ, պատճառը, որ նրանք հրաժարվեցին նայել, սա է՝ որովհետև նրանք չէին հավատում, որ դա «կապաքիններ իրենց:

21 Ո՞վ իմ եղբայրներ, եթե ձեզ հնարավոր լիներ ապաքինվել, սոսկ աչք ածելով շուրջը, որպեսզի դուք կարողանայիք ապաքինվել, մի՞թե դուք կհրաժարվեիք նայել արագ, թե՞ դուք կկամենայիք ավելի շուտ կարծրացնել ձեր սրտերն անհավատությամբ և լի՛նել ալարկոտ, այնպես որ կհրաժարվեիք աչք ածել շուրջը, որպեսզի մեռնեիք:

22 Եթե այդպես է, վա՛յ պիտի գա ձեզ վրա. բայց եթե այդպես չէ, ուրեմն աչք ածեք շուրջը և «սկսեք հավատալ Աստծո Որդուն, որ նա գալու է՝ փրկագնելու իր ժողովրդին, և որ նա պիտի տառապի ու մեռնի՝ նրանց մեղքերը՝ քավելու համար. և որ նա պիտի «բարձրանա մեռելներից, որը կիրականաց-

12ա սուր Սուրբ գրքեր:

13ա Ալմա 34.7:

15ա Հակոբ 4.4:

բ 1 Նեփի 19.10,

Ալմա 34.7:

17ա սուր Նահաաուկ,

Նահաաուկություն:

19ա Բ Օր. ԺԸ.15, 18,

Ալմա 34.7:

բ Թվ. ԻԱ.9,

2 Նեփի 25.20,

Մոսիա 3.15:

գ Հովհ. Գ.14,

Հել. 8.14–15:

20ա 1 Նեփի 17.40–41:

22ա Ալմա 32.27–28:

բ Ալմա 22.14, 34.8–9:

գ սուր Հարություն:

նի ²հարությունը, այնպես որ բոլոր մարդիկ կկանգնեն նրա առաջ՝ դատվելու վերջին ու դատաստանի օրը՝ համաձայն իրենց ³գործերի:

23 Եվ այժմ, իմ եղբայրներ, ես ուզում եմ, որ դուք ⁴սերմանեք այս խոսքը ձեր սրտերում, և երբ այն սկսի ուռչել՝ սնուցեք այն հենց այսպես, ձեր հավատքով: Եվ ահա, այն կդառնա մի ծառ, վեր ⁵խոյանալով ձեր մեջ դեպի հավիտենական կյանք: Եվ այն ժամանակ թող Աստված շնորհի ձեզ, որ ձեր ⁶բեռները թեթև լինեն՝ նրա Որդու ուրախության միջոցով: Եվ, հիշադրելով, այս բոլորը դուք կարող եք անել, եթե կամենաք: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 34

Ամուղեկը վկայում է, որ խոսքը Քրիստոսում է ի փրկություն – Եթե չարվի մի քաղություն, ողջ մարդկությունը պիտի ոչնչանա – Մովսեսի ողջ օրենքը մատնանշում է Աստծո Որդու զոհաբերությունը – Փրկագրքման հավերժական ծրագիրը հիմնված է հավատքի և ապաշխարության վրա – Աղոթք՝ աշխարհիկ և հոգևոր օրհնությունների համար – Այս կյանքը մարդկանց համար մի ժամանակ է նախապատրաստվելու՝ հանդիպելու Աստծուն – Երկրորդ գործեր ձեր փրկությունը Աստծո առջև: Մոտ 74թ. Ք.ծ.ա.:

ԵՎ արդ, եղավ այնպես, որ հետո, երբ Ալման խոսեց այս խոսքերը նրանց համար, նա նստեց գետինին, և ¹Ամուղեկը վեր կացավ և սկսեց սովորեցնել նրանց՝ ասելով.

2 Իմ եղբայրներ, ես կարծում եմ, որ անհնարին է, որ դուք անտեղյակ լինեք այս բաներին, որոնք խոսվեցին Քրիստոսի գալստի վերաբերյալ, որի մասին մենք սովորեցնում ենք, որ Աստծո Որդին է. այո, ես գիտեմ, որ ³այս բաները սովորեցվել են ձեզ առատորեն, մինչև մեր միջից ձեր երկպառակվելը:

3 Եվ քանի որ դուք ցանկացաք իմ սիրելի եղբորից, որ նա հայտնի դարձնի ձեզ, թե դուք ինչ պիտի անեք, ձեր չարչարանքների պատճառով, և նա ասաց ձեզ որոշ բան, ձեր մտքերը նախապատրաստելու համար. այո, և նա հորդորեց ձեզ՝ ի հավատք և ի համբերություն,

4 Այո, մինչև անգամ որ դուք ունենաք այնքան հավատք, որ ⁵սերմանեք խոսքը ձեր սրտերում, որպեսզի դուք կարողանաք կատարել փորձը դրա բարության վերաբերյալ:

5 Եվ մենք տեսանք, որ մեծ հարցը, որը ձեր մտքերում է, այն է. արդյո՞ք խոսքն Աստծո Որդու մեջ է, կամ արդյո՞ք ոչ մի Քրիստոս չպիտի լինի:

6 Եվ դուք նույնպես տեսաք, որ իմ եղբայրն ապացուցեց ձեզ շատ օրինակներով, որ ⁷խոսքը Քրիստոսում է՝ ի փրկություն:

7 Իմ եղբայրը վկայակոչեց Ձեռնոսի խոսքերը, որ փրկագնումը գալիս է Աստծո Որդու միջոցով, և նաև Ձեռնոքի խոսքերը. և նաև, նա հիշատակեց Մովսեսին, ապացուցելու, որ այս բաները ճշմարիտ են:

8 Եվ այժմ ահա, ես ⁹կվկայեմ

22դ Ալմա 11.44:
 Ե սո՛ր Գործեր:
 23ա Ալմա 33.1, 34.4:
 բ Ալմա 32.41,

ՎԼՈՒ 63.23:
 գ Ալմա 31.38:
 34 1ա Ալմա 8.21:
 2ա Ալմա 16.13–21:

4ա Ալմա 33.23:
 6ա Հովհ. Ա.1, 14:
 8ա սո՛ր Վկայել:

ձեզ իմ կողմից, որ այս բաները ճշմարիտ են: Ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ ես իրոք գիտեմ, որ Քրիստոսը պիտի գա մարդկանց գավակների մեջ, իր վրա վերցնելու իր ժողովրդի օրինազանցությունները, և որ նա պիտի ^բքավի աշխարհի մեղքերը. քանզի Տեր Աստված է ասել այս:

9 Քանզի անհրաժեշտ է, որ մի ^աքավություն արվի. քանզի Հավերժական Աստծո մեծ ^բծրագրի համաձայն, պետք է մի քավություն արվի, այլապես, ողջ մարդկությունն անխուսափելիորեն պիտի կորչի. այո, բոլորը կարծրացած են. այո, բոլորն ^գընկած են և կորած, և պիտի կորչեն, եթե չլինի քավությունը, որն անհրաժեշտորեն պետք է արվի:

10 Քանզի անհրաժեշտ է, որ լինի մի մեծ և վերջին ^ագոհաբերություն. այո, ոչ մարդու գոհաբերություն, ոչ էլ կենդանու, ոչ էլ որևէ ձևի թռչունի. քանզի դա չպետք է լինի մի մարդկային գոհաբերություն. այլ դա պիտի լինի մի ^բանասանման և հավերժական ^գգոհաբերություն:

11 Այսպիսով, չկա որևէ մարդ, որ կարողանա գոհաբերել իր սեփական արյունը, որը կքավի մեկ ուրիշի մեղքերը: Արդ, եթե մի մարդ սպանում է, ահա, մեր օրենքը, որն ^աարդար է, կվերցնի[՞] նրա եղբոր կյանքը: Ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ:

12 Սակայն օրենքը պահանջում է նրա կյանքը, ով ^ասպանել է. հետևաբար, մի անասանման քավու-

թյունից զատ ոչ մի բան չի կարող լինել, որ բավարարի աշխարհի մեղքերի համար:

13 Հետևաբար, անհրաժեշտ է, որ լինի մի մեծ և վերջին գոհաբերություն. և այն ժամանակ կլինի, կամ անհրաժեշտ է, որ լինի ^ադադարեցում արյուն թափելուն. այն ժամանակ Մովսեսի ^բօրենքը կկատարվի. այո, այն պիտի ամբողջովին կատարվի՝ ամեն կետ և գիծ, և ոչ մեկը չպիտի անցնի:

14 Եվ ահա, այս է ողջ ^աիմաստը ^բօրենքի՝ ամեն մասնիկ մատնանը՝ շեղվող դեպի այն մեծ և վերջին ^գգոհաբերությունը. և այն մեծ և վերջին գոհաբերությունը լինելու է Աստծո Որդին, այո, անասանման և հավերժական:

15 Եվ այսպիսով, նա պիտի բերի ^ափրկություն բոլոր նրանց, ովքեր կհավատան նրա անունին. սա լինելով նպատակն այդ վերջին գոհաբերության, առաջ բերելու գթասրտությունը, որը հաղթում է արդարադատությանը և առաջ բերում միջոցներ մարդկանց համար, որ նրանք կարողանան ունենալ հավատք ի ապաշխարություն:

16 Եվ այսպես ^աողորմությունը կարող է բավարարել ^բարդարադատության պահանջները, և օղակում է նրանց ապահովության բազուկների մեջ, մինչդեռ նա, ով չի գործադրում հավատք ի ապաշխարություն, ենթակա է ^գարդարադատության պահանջների ամբողջ օրենքին. հետևաբար, միայն

8բ սուր Զավեյ, Զավություն:

9ա Ալմա 33.22:

բ Ալմա 12.22–33,
Մովսես 6.62:

գ սուր Ադամի և Եվայի
անկումը:

10ա Մովսես 5.6–7:

բ 2 Նեփի 9.7:

գ սուր Չոհաբերություն:

11ա Բ Եր. ԻԳ.16,

Մոսիա 29.25:

12ա սուր Գերագույն

պատիժ. Սպանություն:

13ա 3 Նեփի 9.17, 19–20:

բ 3 Նեփի 15.5:

14ա Ալմա 30.3:

բ սուր Մովսեսի օրենք:

գ ՎեոՒ 138.35:

15ա սուր Փրկություն:

16ա սուր Ողորմած,

Ողորմություն:

բ սուր Արդարադատու-

թյուն:

գ Ալմա 12.32:

նրա համար, ով ունի հավատք ապաշխարության համար, իրագործվում է փրկագնման մեծ և հավերժական ծրագիրը:

17 Հետևաբար, թող Աստված շնորհի ձեզ, իմ եղբայրներ, որ դուք կարողանաք գործադրել ձեր հավատքն ապաշխարության համար, որ դուք սկսեք Քանչև առ նրա սուրբ անունը, որպեսզի նա ողորմություն ունենա ձեր վրա,

18 Այո, կանչեք առ նա ողորմության համար. քանզի նա հզոր է փրկելիս:

19 Այո, խոնարհեցրեք ձեզ, և շարունակեք աղոթքի մեջ առ նա:

20 Կանչեք առ նա, երբ դուք ձեր դաշտերում եք, այո, բոլոր ձեր հոտերի համար:

21 Մանչեք առ նա ձեր տներում, այո, ողջ ձեր գերդաստանի համար՝ և՛ առավոտյան, և՛ կեսօրին, և՛ երեկոյան:

22 Այո, կանչեք առ նա ձեր թշնամիների գործության դեմ:

23 Այո, կանչեք առ նա Պղկի դեմ, որը թշնամի է ամենայն արդարության:

24 Կանչեք առ նա ձեր դաշտերի բերքի համար, որպեսզի դուք կարողանաք բարգավաճել դրանով:

25 Կանչեք ձեր դաշտերի հոտերի համար, որպեսզի դրանք կարողանան ավելանալ:

26 Բայց այս բոլորը չէ. դուք պիտի դուրս թափեք ձեր հոգիները ձեր սենյակներում և ձեր գաղտնի տեղերում և ձեր անապատում:

27 Այո, և երբ դուք չեք կանչում առ Տերը, թող ձեր սրտերը լցված լինեն՝ ուղղված նրան, շարունակ աղոթքով՝ ձեր բարօրության համար և նաև նրանց բարօրության համար, ովքեր ձեր շրջապատում են:

28 Եվ այժմ, ահա, իմ սիրելի եղբայրներ, ես ասում եմ ձեզ, մի կարծեք, որ սա բոլորն է. քանզի, այս բոլոր բաներն անելուց հետո, եթե դուք երես դարձնեք կարիքավորից ու մերկից, և չայցելեք հիվանդին ու չարչարվածին, և Քրիստոս չհանք ձեր ստացվածքից, եթե դուք ունեք, նրանց համար, ովքեր կարիքի մեջ են, — ես ասում եմ ձեզ, եթե դուք այս բաներից որևէ մեկը չեք անում, ահա, ձեր ատոթքը գուր է, և ձեզ ոչնչով օգտակար չէ, և դուք մնան եք կեղծավորների, ովքեր ուրանում են հավատքը:

29 Հետևաբար, եթե դուք չեք հիշում զգառատ լինել, դուք մնան եք թափփուկի, որը զտողները դուրս են գցում (քանի որ այն որևէ արժեք չունի), և մարդկանց կողմից ոտնակոխ է արվում:

30 Եվ այժմ, իմ եղբայրներ, ես կկանենայի, որ դուք, այսքան ապացույցներ ստանալուց հետո, տեսնելով, որ սուրբ գրքերը վկայում են այս բաների մասին, դուք գործի անցնեք և ապաշխարությանը վայել ատուղ բերեք:

31 Այո, ես կկանենայի, որ դուք գործի անցնեք և չկարծրացնեք

16դ սուր Փրկագնման ծրագիր:

17ա սուր Հավատք:

բ սուր Աղոթք:

21ա Սաղ. Ե. 1–3,

3 Նեփի 18.21:

23ա 3 Նեփի 18.15, 18:

բ սուր Դև:

գ սուր Արդար, Արդարություն:
26ա Մատ. 2.5–6:

27ա սուր Սիրտ:

բ սուր Խորհել:

28ա սուր Աղքատ:

բ սուր Ողորմություններ, Ողորմություններ

տալը:

գ Մատ. ԺԵ. 7–8:

դ Մոր. 7.6–8:

29ա սուր Գթություն:

30ա Մատ. Գ. 8,

Ալմա 13.13:

ծեր սրտերն այլևս. քանզի ահա, հիմա է ժամանակը և ձեր փրկության՝ օրը. և հետևաբար, եթե դուք կամենաք ապաշխարել և չկարծրացնեք ձեր սրտերը, փրկագրեման մեծ ծրագիրն անհապաղ պիտի իրագործվի ձեզ համար:

32 Քանզի ահա, մարդկանց համար այս կյանքն է ժամանակը՝ նախապատրաստվելու՝ հանդիպելու Աստծուն. այո, ահա, մարդկանց համար այս կյանքի օրն է իրենց գործերը կատարելու օրը:

33 Եվ այժմ, ինչպես ես առաջ եմ ասել ձեզ, քանի որ դուք ունեցել եք այսքան շատ ապացույցներ, հետևաբար, ես աղերսում եմ ձեզ, որ դուք՝ չհետաձգեք ձեր՝ ապաշխարության օրը մինչև վերջ. քանզի կյանքի այս օրից հետո, որը տրված է մեզ, որ նախապատրաստվենք հավերժության համար, ահա, եթե մենք ճիշտ չենք օգտագործում մեր ժամանակն այս կյանքում, հետո գալիս է Պապարի Պիլերը, որի ժամանակ ոչ մի գործ չի կարող կատարվել:

34 Դուք չեք կարող ասել, երբ դուք կրե՞րվեք այն սոսկալի՝ ճգնաժամին, որ՝ ես կապաշխարեմ, որ՝ ես կվերադառնամ իմ Աստծո մոտ: Ո՛չ, դուք չե՞ք կարող ասել այս. քանզի այն նույն ոգին, որը տիրել է ձեր մարմիններին այն պահին, երբ դուք դուրս եք գալիս այս կյանքից, այդ նույն ոգին կունենա գործություն՝ տիրելու

ձեր մարմնին այն հավերժական աշխարհում:

35 Քանզի ահա, եթե դուք հետաձգել եք ձեր ապաշխարության օրը, նույնիսկ մինչև մահ, ահա, դուք՝ անթակա եք դարձել դևի ոգուն, և նա՝ կնքում է ձեզ՝ իրենը. հետևաբար, Տիրոջ Հոգին հեռանում է ձեզանից, և ձեզանում տեղ չունի, և դևն ունի ողջ գործությունը ձեզ վրա. և սա է ամբարիշտի վերջնական վիճակը:

36 Եվ այս ես գիտեմ, որովհետև Տերն ասել է՝ նա չի բնակվում՝ անսուրբ տաճարներում, այլ՝ արդարների սրտերում է նա բնակվում. այո, և նա նաև ասել է, որ արդարները պիտի նստեն նրա արքայությունում՝ այլևս դուրս չգնալու. և նրանց հանդերձները ճերմակ պիտի դարձվեն Գառի արյան միջոցով:

37 Եվ այժմ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես ցանկանում եմ, որ դուք հիշեք այս բաները, և որ դուք երկյուղով՝ Պգործեք ձեր փրկությունն Աստծո առջև, և որ այլևս չժխտեք Քրիստոսի գալուստը.

38 Որ դուք այլևս չհակառակվեք ընդդեմ Սուրբ Հոգուն, այլ որ դուք ընդունեք այն և վերցնեք ձեզ վրա Քրիստոսի՝ քանությունը. որ դուք խոնարհեցնեք ինքներդ ձեզ՝ մինչև փոշին, և Պերկրպագեք Աստծուն, որտեղ էլ որ լինեք, հոգով և ճշմարտությամբ, և որ դուք ապրեք, Պոռություն հայտնելով ամեն

31ա Հռովմ. ԺԳ.11–12:

32ա2 Նեփի 2.21,

Ալմա 12.24, 42.4–6:

33ա Հել. 13.38,

ՎեՌԻ 45.2:

բ սուր Ապաշխարել,
Ապաշխարություն:

գ սուր Հոգևոր խավար,
Մահ հոգևոր:

դ Հովհ. Թ.4,

ՎեՌԻ 45.17:

34ա Ալմա 40.13–14:

35ա2 Նեփի 28.19–23:

բ 2 Նեփի 9.9:

36ա Մոսիա 2.37,

Ալմա 7.21, Հել. 4.24:

բ սուր Արդար,
Արդարություն:

37ա Փիլ. Բ.12:

38ա սուր Հակառակություն:

բ Մոսիա 5.8, Ալմա 5.38:

գ սուր Երկրպագել:

դ Սաղ. ԿԹ.30,

ՎեՌԻ 59.7:

սուր Շնորհակալ,
Շնորհակալություն,
Գոհաբանություն:

օր, այն բազում ողորմությունների և օրհնությունների համար, որոնք նա շնորհում է ձեզ:

39 Այո, և ես նաև հորդորում եմ ձեզ, իմ եղբայրներ, որ դուք շարունակ [՝]աբթուն լինեք աղոթքում, որպեսզի դուք չմոլորեցվեք դևի [՝]գայթակղություններով, որպեսզի նա չկարողանա հաղթել ձեզ, որպեսզի դուք վերջին օրը չդառնաք նրա հպատակները. քանզի ահա, նա հատուցում է ձեզ՝ [՝]ոչ լավ բանով:

40 Եվ այժմ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես կկամենայի հորդորել ձեզ ունենալ [՝]համբերություն, և որ դուք տանեք բոլոր ձևի չարչարանքները. որ դուք [՝]չզազրախոսեք նրանց դեմ, ովքեր ձեզ դուրս են գցում ձեր ծայրահեղ աղքատության պատճառով, որ չլինի թե դուք նրանց պես մեղսագործներ դառնաք,

41 Այլ որ դուք ունենաք համբերություն և կրեք այդ չարչարանքները՝ անխախտ հույսով, որ դուք պիտի մի օր հանգստանաք բոլոր ձեր չարչարանքներից:

ԳԼՈՒԽ 35

Խոսքի քարոզելը կործանում է Չորամացիների նենգությունը – Նրանք վտարում են նորադարձներին, որոնք հետագայում միանում են Ամմոնի ժողովրդին՝ Երսոնում – Ալման վշտանում է ժողովրդի ամբարշտության պատճառով: Մոտ 74թ. Ք.ծ.ա.:

ԱՐԳ, եղավ այնպես, որ հետո, երբ Ամուդեկը վերջ դրեց այս խոսքե-

րին, նրանք ետ քաշվեցին բազմությունից և եկան Երսոնի երկիրը:

2 Այո, մնացած եղբայրները, Չորամացիներին խոսքը քարոզելուց հետո, նույնպես եկան Երսոնի երկիրը:

3 Եվ եղավ այնպես, որ հետո, երբ Չորամացիների առավել հանրաճանաչ մասը խորհրդակցեց միասին այն խոսքերի վերաբերյալ, որոնք քարոզվել էին իրենց, նրանք զայրացան խոսքի պատճառով, քանզի այն կործանում էր նրանց [՝]մենգությունը. հետևաբար, նրանք չկամեցան ականջ դնել խոսքերին:

4 Եվ նրանք ուղարկեցին և ի մի հավաքեցին ողջ ժողովրդին՝ ամբողջ երկրով մեկ, և խորհրդակցեցին նրանց հետ այն խոսքերի վերաբերյալ, որոնք ասվել էին:

5 Արդ, նրանց կառավարիչները և նրանց քահանաները և նրանց ուսուցիչները թույլ չտվեցին ժողովրդին իմանալ իրենց ցանկությունների մասին. հետևաբար, նրանք գաղտնի պարզեցին բոլոր մարդկանց մտքերը:

6 Եվ եղավ այնպես, որ հետո, երբ նրանք պարզեցին բոլոր մարդկանց մտքերը, նրանք, ովքեր կողմ էին խոսքերին, որոնք խոսվել էին Ալմայի կողմից և նրա եղբայրների, դուրս գցվեցին երկրից. և նրանք շատ էին. և նրանք նույնպես եկան Երսոնի երկիրը:

7 Եվ եղավ այնպես, որ Ալման ու նրա եղբայրներն օգնեցին նրանց:

8 Արդ, Չորամացիները բարկացած էին Ամմոնի ժողովրդի վրա, ովքեր Երսոնում էին, և Չորամացիների գլխավոր կառավարիչը լինելով մի շատ ամբարիշտ մարդ,

39ա սուր Աբթուն լինել:
բ սուր Գայթակղել,
Գայթակղություն:

գ Ալմա 30.60:
40ա սուր Համբերություն:
բ ՎԼՈՒ 31.9:

35 Յա սուր Քահանանենգություն:

Ամմոնի ժողովրդի մոտ ուղարկեց՝ կամենալով, որ նրանք դուրս գցեին իրենց երկրից բոլոր նրանց, ովքեր իրենց մոտից անցել էին նրանց երկիրը:

9 Եվ նա շատ սպառնալիքներ քափեց նրանց դեմ: Եվ այժմ Ամմոնի ժողովուրդը չէր վախենում նրանց խոսքերից. հետևաբար, նրանք դուրս չգցեցին նրանց, այլ ընդունեցին Չորամացիների բոլոր աղքատներին, ովքեր անցել էին իրենց մոտ. և նրանք՝ «Կերակրեցին նրանց, և հագցրեցին նրանց, և տվեցին նրանց հողեր՝ ժառանգության համար. և նրանք օժանդակեցին նրանց՝ ըստ նրանց պահանջների:

10 Արդ, դա բարկության դրդեց Չորամացիներին՝ Ամմոնի ժողովրդի դեմ, և նրանք սկսեցին շփվել Լամանացիների հետ և նրանց ևս դրդել բարկության ընդդեմ նրանց:

11 Եվ այսպիսով, Չորամացիներն ու Լամանացիները սկսեցին պատրաստություններ տեսնել պատերազմի համար Ամմոնի ժողովրդի դեմ, և նաև Նեփիացիների դեմ:

12 Եվ այսպես ավարտվեց Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման տասնյոթերորդ տարին:

13 Եվ Ամմոնի ժողովուրդը հեռացավ Երսոնի երկրից, և եկավ հասավ Մելեքի երկիրը, և տեղ տվեց Երսոնի երկրում Նեփիացիների գորքերին, որպեսզի նրանք կարողանային կռվել Լամանացիների գորքերի և Չորամացիների գորքերի դեմ. և այսպես, սկսվեց մի պատերազմ Լամանացիների

ու Նեփիացիների միջև, դատավորների կառավարման տասնյոթերորդ տարում. և նրանց պատերազմների մի «պատմություն կտրվի հետագայում:

14 Եվ Ալման և Ամմոնը և նրանց եղբայրները, և նաև Ալմայի երկու որդիները, Չորամացիներից՝ «շատերին ապաշխարության բերելիս Աստծո ձեռքին գործիքներ լինելուց հետո, վերադարձան Չարահեմլայի երկիրը. և բոլոր նրանք, ովքեր բերվեցին ապաշխարության, դուրս քվեցին իրենց երկրից, բայց նրանք ունեցան հողեր իրենց ժառանգության համար Երսոնի երկրում, և նրանք վերցրեցին զենքեր՝ պաշտպանելու իրենց և իրենց կանանց ու երեխաներին և իրենց հողերը:

15 Արդ, Ալման, վշտացած լինելով իր ժողովրդի անօրինության համար, այո, պատերազմների համար և արյունահեղությունների և հակառակությունների, որ նրանց մեջ էին. և հայտարարած լինելով խոսքը, կամ ուղարկելով խոսքը՝ հայտարարելու բոլոր ժողովրդի մեջ, ամեն քաղաքում. և տեսնելով, որ մարդկանց սրտերը սկսում էին կարծրանալ, և որ նրանք սկսում էին «վիրավորվել խոսքի խստության պատճառով, նրա սիրտն անշափ վշտացավ:

16 Հետևաբար, նա կարգադրեց, որ իր որդիները հավաքվեին միասին, որպեսզի նա կարողանար նրանցից ամեն մեկին առանձին տալ իր «հանձնարարությունը, արդարությանը պատկանող բաների վերաբերյալ: Եվ մենք ունենք մի պատմություն՝ նրա պատվիրանների, որոնք նա տվեց նրանց՝

ըստ իր սեփական հիշատակա-
րանի:

Ալմայի պատվիրաններն իր որդի
Հելամանին:

Ընդգրկելով 36 և 37 գլուխները:

ԳԼՈՒԽ 36

Ալման վկայում է Հելամանին հրեշ-
տակ տեսնելուց հետո իր դարձի
մասին – Նա տարել էր անհծված
հոգու ցավերը, նա կանչել էր Հիսու-
սի անունը, և հետո ծնվել Աստծուց –
Քաղցր ուրախությունը լցրել էր նրա
հոգին – Նա տեսել էր հրեշտակների
բազմություններ՝ Աստծուն զովաբա-
նելիս – Բազմաթիվ նորադարձներ
ճաշակել են ու տեսել, ինչպես նա է
ճաշակել ու տեսել: Մոտ 74թ.
Բ.ծ.ա.:

ՊԵՐՎԵՐՍ, ականջ դիր իմ խոսքե-
րին. քանզի ես երդվում եմ քեզ,
որ որքան որ դու կպահես Աստծո
պատվիրանները, դու կբարգավա-
ճես երկրում:

2 Ես կկամենայի, որ դու անեիր,
ինչպես ես եմ արել՝ հիշելով
մեր հայրերի գերությունը. քանզի
նրանք ճորտության մեջ էին, և ոչ
ոք չէր կարող ազատել նրանց,
բացի դա լինել Աբրահամի Պատ-
վածը և Իսահակի Աստվածը և
Հակոբի Աստվածը, և նա իսկա-
պես ազատեց նրանց իրենց չար-
չարանքներից:

3 Եվ այժմ, ո՛վ իմ որդի Հելաման,

ահա, դու քո երիտասարդությու-
նում ես և հետևաբար, ես աղաչում
եմ քեզ, որ դու լսես իմ խոսքերը և
սովորես ինձանից. քանզի ես իս-
կապես գիտեմ, որ ովքեր որ դնեն
իրենց վստահությունն Աստծո
վրա, պիտի սատարվեն իրենց
փորձանքների, և իրենց տագ-
նապանքների, և իրենց չարչարանք-
ների մեջ, և պիտի Քարձրացվեն
վերջին օրը:

4 Եվ ես չէի ուզեմ, որ դու կար-
ծես, որ ես ինքնուրույն Պատեմ,
գիտեմ ոչ թե մահկանացուով, այլ
հոգևորով, ոչ թե մարմնական
մտքով, այլ Աստծով:

5 Արդ, ահա, ես ասում եմ ձեզ,
եթե ես չ'ծնվեի Աստծուց, ես իմա-
ցած չ'էի լինի այս բաները. բայց
Աստված, սուրբ հրեշտակի բերա-
նով, հայտնի դարձրեց ինձ այս
բաները՝ ո՛չ իմ Գաթանիության
պատճառով.

6 Քանզի ես շրջում էի Մոսիայի
որդիների հետ՝ ջանալով Մկործա-
նել Աստծո եկեղեցին. բայց ահա,
Աստված ուղարկեց իր սուրբ
հրեշտակին՝ կասեցնելու մեզ այդ
ճանապարհին:

7 Եվ ահա, նա խոսեց մեզ հետ,
կարծես որոտի ձայնով, և ողջ
հողը շքնվեց մեր ոտքերի տակ.
և մենք բոլորս ընկանք գետնին,
քանզի Տիրոջ Քերկյուրը պատել
էր մեզ:

8 Բայց ահա, ձայնն ասաց ինձ՝
Բարձրացի՛ր: Եվ ես բարձրացա ու
կանգնեցի, և տեսա հրեշտակին:

9 Եվ նա ասաց ինձ. Եթե դու
կամենում ես ինքդ կործանվել,

36 1ա Հել. 5.9–14:
2ա Մոսիա 23.23, 24.17–21:
բ Ել. 4.6, Ալմա 29.11:
3ա Հռովմ. Ը.28:
բ Մոսիա 23.21–22:
4ա Ա Կոր. Բ.11,

Ալմա 5.45–46:
սուր Գիտություն:
բ սուր Մարմնական:
5ա սուր Վերստին ծնված,
Աստծուց ծնված:
բ Ալմա 26.21–22:

գ սուր Արժանի,
Արժանավորություն:
6ա Մոսիա 27.10:
7ա Մոսիա 27.18:
բ սուր Վախ –
Աստվածավախություն:

այլևս մի ջանա կործանել Աստծո եկեղեցին:

10 Եվ եղավ այնպես, որ ես ընկա գետնին. և ՝երեք օրվա և երեք գիշերվա ընթացքում ես չկարողացա բանալ իմ բերանը, ոչ էլ շարժել իմ մարմինը:

11 Եվ հրեշտակն ավելի շատ բաներ խոսեց ինձ հետ, որոնք լսվեցին իմ եղբայրների կողմից, բայց ես չլսեցի դրանք. քանզի երբ ես լսեցի խոսքերը. Եթե դու կամենում ես ինքդ կործանվել, այլևս մի ջանա կործանել Աստծո եկեղեցին, ես ցնցվեցի այնպիսի մեծ վախով ու զարմանքով, որ չլինի թե ես կործանվեի, որ ես ընկա գետնին և այլևս չլսեցի:

12 Բայց ես պրկված էի ՝հավերժական տանջանքից, քանզի իմ հոգին ծայրաստիճան տակնուվրա էր եղել և պրկվել բոլոր իմ մեղքերից:

13 Այո, ես հիշեցի բոլոր իմ մեղքերը և անօրինությունները, որոնց համար ես ՝տանջվում էի դժոխքի ցավերով. այո, ես տեսա, որ ես ապստամբել էի Աստծո դեմ, և որ ես չէի պահել նրա սուրբ պատվիրանները:

14 Այո, և ես սպանել էի նրա գավակներից շատերին, կամ, ավելի շուտ, տարել էի նրանց դեպի կործանում. այո, և ի վերջո, այնքան մեծ էին իմ անօրինությունները, որ միայն Աստծո ներկայության մեջ գալու միտքը պրկում էր իմ հոգին՝ աննկարագրելի տոկոսով:

15 Ա՛խ, մտածում էի ես, երանի՛ թե ես ՝կարողանայի արտաքսվել

ու բնաջինջ լինել թե՛ հոգով, թե՛ մարմնով, որ չբերվեի՝ կանգնելու իմ Աստծո ներկայության մեջ՝ դատվելու ըստ իմ ՝գործերի:

16 Եվ արդ, երեք օրվա և երեք գիշերվա ընթացքում պրկված էի ես, նույնիսկ ցավերով ՝անիծված հոգու:

17 Եվ եղավ այնպես, որ երբ ես այսպես պրկված էի տանջանքից, մինչ ես ՝տակնուվրա էի եղած իմ բազում մեղքերի հիշողությունից, ահա, ես հիշեցի նաև լսած լինելս՝ իմ հոր մարգարեանալը ժողովրդին, մի Հիսուս Քրիստոսի, մի Աստծո Որդու գալստյան վերաբերյալ՝ քավելու համար աշխարհի մեղքերը:

18 Արդ, երբ դատողությունս որսաց այս միտքը, ես գոչեցի իմ սրտում. Ո՛վ Հիսուս, դո՛ւ, Աստծո՛ Որդի, ողորմություն ունեցիր իմ հանդեպ, որ դառը մաղձի ՝մեջ եմ, և օղակված եմ մահվան հավիտենական ՝շղթաներով:

19 Եվ արդ, ահա, երբ ես մտածեցի այս, ես այլևս չկարողացա հիշել իմ ցավերը. այո, ես այլևս ՝տակնուվրա չէի լինում իմ մեղքերի հիշողությունից:

20 Եվ, Օ՛հ, ինչպիսի ՝ուրախություն, և ինչ սքանչելի լույս ես տեսա. այո, իմ հոգին լցվեց ուրախությամբ՝ նույնքան սաստիկ, ինչպիսին իմ ցավն էր:

21 Այո, ես ասում եմ քեզ, որդի՛ս, որ չէր կարող լինել ոչինչ, այնպես ուժգին և այնպես անողոր, ինչպես իմ ցավերն էին: Այո, և դարձյալ ես ասում եմ քեզ, որդի՛ս, որ մյուս

10ա Մոսիա 27.19–23:
12ա ՎեՌԻ 19.11–15:
13ա սուր Մեղավորություն:
15ա Հայտ. 2.15–17,
Ալմա 12.14:
բ Ալմա 41.3,

ՎեՌԻ 1.9–10:
16ա սուր Նգովք:
17ա Բ Կոր. Է.10:
18ա նշ. ծայրագույն
գոջման մեջ:
բ 2 Նեփի 9.45, 28.22,

Ալմա 12.11,
Մովսես 7.26:
19ա սուր Մեղավորություն:
20ա սուր Ուրախություն:

կողմից, չէր կարող լինել ոչինչ այնպես ուժգին և քաղցր, ինչպիսին իմ ուրախությունն էր:

22 Այո, ինձ թվաց՝ ես տեսա, ճիշտ ինչպես մեր հայր՝ «Լեքին էր տեսել, Աստծուն՝ նստած իր գահի վրա, շրջապատված հրեշտակների անթիվ բազմություններով, զբաղված՝ իրենց Աստծուն գովերգելով և փառաբանելով. այո, և իմ հոգին տենչում էր լինել այնտեղ:

23 Բայց, ահա, իմ ձեռքն ու ոտքը կրկին վերստացան իրենց «ուժը, և ես կանգնեցի ոտքի և հայտնեցի ժողովրդին, որ ես թմովել էի Աստծուց:

24 Այո, և այդ ժամանակից ի վեր՝ մինչև այժմ, ես տքնել եմ առանց դադարելու, որ ես կարողանամ ապաշխարության բերել հոգիներ. որ ես կարողանամ բերել նրանց՝ «ճաշակելու այն սաստիկ ուրախությունից, որից ես ճաշակեցի. որ նրանք նույնպես կարողանան ծնվել Աստծուց և թլցվել Սուրբ Հոգով:

25 Այո, և այժմ, ահա, Օ՛, որդի՛ս, Տերը տալիս է ինձ անչափ մեծ ուրախություն՝ իմ աշխատանքի պտղի մեջ.

26 Քանզի, «խոսքի շնորհիվ, որ նա հաղորդել էր ինձ, ահա, շատերն են ծնվել Աստծուց և ճաշակել, ինչպես ես եմ ճաշակել, և տեսել՝ դեմ հանդիման, ինչպես ես եմ տեսել. հետևաբար, նրանք գիտեն այս բաների մասին, որոնց վերաբերյալ ես խոսեցի, քանի որ

ես իրոք գիտեմ. և գիտելիքը, որը ես ունեմ, Աստծուց է:

27 Եվ ես սատարվել եմ ամեն տեսակի փորձանքների և տագնապների ներքո, այո, և ամեն ձևի չարչարանքների մեջ. այո, Աստված ազատել է ինձ բանտից և կապանքներից, և մահից. այո, և ես դնում եմ իմ վստահությունը նրա վրա, և նա դեռ «կազատի ինձ:

28 Եվ ես գիտեմ, որ նա «կբարձրացնի ինձ վերջին օրը՝ ապրելու իր հետ, թիառքի մեջ. այո, և ես կգովաբանեմ նրան հավիտյան, քանզի նա դուրս զբերեց մեր հայրերին Եգիպտոսից, և նա կուլ տվեց «Եգիպտացիներին Կարմիր ծովում. և նա առաջնորդեց նրանց իր գործությամբ՝ դեպի խոստացված երկիրը. այո, և նա, ժամանակ առ ժամանակ, ազատեց նրանց ճորտությունից և գերությունից:

29 Այո, և նա նաև դուրս բերեց մեր հայրերին Երուսաղեմի հողից. և նա նաև իր հավիտենական գործությամբ, ժամանակ առ ժամանակ, ազատեց նրանց «ճորտությունից և գերությունից, մինչև իսկ ընդհուպ այս ներկա օրը. և ես միշտ պահել եմ հիշողությանս մեջ նրանց գերությունը. այո, և դուք նույնպես պարտավոր եք պահել հիշողության մեջ նրանց գերությունը, ինչպես ես եմ արել:

30 Բայց ահա, որդի՛ս, սա բոլորը չէ. քանզի դուք պարտավոր եք իմանալ, ինչպես ես գիտեմ, որ «որքան որ դուք կպահեք Աստծո պատվիրանները, դուք կբարգա-

22ա1 Նեփի 1.8:

23ա Մովսես 1.10:

բ Ալմա 5.14:

սուր Վերստին ծնված,
Աստծուց ծնված:

24ա1 Նեփի 8.12,

Մոսիա 4.11:

բ 2 Նեփի 32.5,

3 Նեփի 9.20:

սուր Սուրբ Հոգի:

26ա Ալմա 31.5:

27ա Սաղ. ԼԳ.17:

28ա3 Նեփի 15.1:

բ սուր Փառք:

գ Ել. ԺԲ.51:

դ Ել. ԺԳ.26–27:

29ա Մոսիա 24.17, 27.16,

Ալմա 5.5–6:

30ա2 Նեփի 1.9–11,

Ալմա 50.19–22:

վաճեք երկրում. և դուք պարտավոր եք նաև իմանալ, որ որքան որ դուք չեք պահի Աստծո պատվիրանները, դուք կտրված կլինեք նրա ներկայությունից: Արդ, սա նրա խոսքի համաձայն է:

ԳԼՈՒԽ 37

Արույրե քիթեղները և մյուս սուրբ գրքերը պահպանվում են հոգիների փրկության բերելու համար – Հարեղացիները կործանվեցին իրենց ամբարշտության պատճառով – Նրանց գաղտնի երդումներն ու ուխտերը պետք է պահվեն ժողովրդից – Խորհրդակցեք Տիրոջ հետ ձեր բոլոր գործերում – Ինչպես Լիսհոնան ղեկավարում էր Նեփիսցիներին, այնպես էլ Քրիստոսի խոսքն առաջնորդում է մարդկանց ղեպի հավերժական կյանք: Մոտ 74թ. Ք.ծ.ա.:

Եւ այժմ, որդի՛ս, Հելամա՛ն, ես պատվիրում եմ քեզ, որ դու վերցնես ^ահիշատակարանները, որոնք ^բվստահված էին ինձ.

2 Եվ ես նաև պատվիրում եմ քեզ, որ դու պահես այս ժողովրդի մասին մի հիշատակարան՝ համաձայն նրա, ինչպես ես եմ արել Նեփիի քիթեղների վրա, և պահես բոլոր այս բաները սրբորեն, որոնք ես եմ պահել. ճիշտ, ինչպես ես եմ պահել դրանք, քանզի ^աիմաստուն նպատակի համար է, որ դրանք պահվում են:

3 Եվ այս արույրե ^աքիթեղները, որոնք պարունակում են այս փո-

րագրությունները, որոնք իրենց վրա պարունակում են սուրբ գրքերի հիշատակարանները, որոնք ունեն մեր նախահայրերի տոհմաբանությունը, նույնիսկ սկզբից ի վեր,

4 Ահա, դա մեր հայրերի կողմից է մարգարեություն արվել, որ դրանք պետք է պահվեն և փոխանցվեն մի սերնդից մյուսին, և պահվեն ու պահպանվեն Տիրոջ ձեռքով, մինչև դրանք հայտնի դառնան ամեն ազգի, ցեղի, լեզվի, և ժողովրդի, որ նրանք իմանան դրանցում պարունակվող ^ախորհուրդների մասին:

5 Եվ արդ, ահա, եթե դրանք պահվեն, դրանք պիտի պահպանեն իրենց պայծառությունը. այո, և դրանք կպահպանեն իրենց պայծառությունը. այո, և մնանապես՝ բոլոր քիթեղները, որոնք պարունակում են այն, ինչը սուրբ գիր է:

6 Արդ, դու գուցե ենթադրես, որ սա ^ահիմարություն է իմ կողմից. բայց, ահա, ես ասում եմ քեզ, որ ^բփոքր և հասարակ բաներով են իրականացվում մեծ բաները. և փոքր միջոցները շատ դեպքերում շփոթեցնում են իմաստունին:

7 Եվ Տեր Աստված գործում է այս ^ամիջոցներով, որպեսզի իրականացնի իր մեծ և հավերժական նպատակները. և խիստ ^բփոքր միջոցներով Տերը շփոթեցնում է իմաստուններին և իրականացնում բազում հոգիների փրկությունը:

8 Եվ արդ, մինչ այժմ դա եղել է Աստծո իմաստությամբ, որ այս բաները պահպանվեին. քանզի

37 1ա Ավմա 45.2–8:

բ Մոսիա 28.20:

2ա Ենովս 1.13–18,

ՄԻ 1.6–11,

Ավմա 37.9–12:

3ա 1 Նեփի 5.10–19:

սու՝ Արույրե

Թիթեղներ:

4ա սու՝ Աստծո

խորհուրդները:

6ա Ա Կոր. Բ. 14:

բ 1 Նեփի 16.28–29,

ՎԼՈՒ 64.33,

123.15–17:

7ա Ես. ԾԵ. 8–9:

բ Դ. Թագ. Ե. 1–14:

ահա, դրանք ^աընդլայնել են այս ժողովրդի հիշողությունը, այո, համոզել շատերին իրենց ուղիների սխալմունքների վերաբերյալ, և նրանց բերել իրենց Աստծո իմացությանը՝ ի փրկություն իրենց հոգիներին:

9 Այո, ես ասում եմ ձեզ, եթե ^աչլինեին այս բաները, որ այս հիշատակարանները պարունակում են, որոնք այս թիթեղների վրա են, Ամմոնը և նրա եղբայրները չէին կարողանա ^ահամոզել Լամանացիներից այսքան բազում հազարավորների՝ նրանց հայրերի թյուր ավանդության վերաբերյալ. այո, այս հիշատակարանները և դրանց ^ախոսքերը բերեցին նրանց ապաշխարության. այսինքն՝ դրանք բերեցին նրանց Տիրոջ՝ իրենց Աստծո իմացությանը, և ցնծալու Հիսուս Քրիստոսով՝ իրենց Քավիչով:

10 Եվ ո՞վ գիտե, միգուցե դրանք միջոց կլինեն՝ իրենց Քավիչի իմացությանը բերելու նրանցից բազում հազարավորների, այո, և նաև մեր խստապարանոց եղբայրներից՝ Նեփիազիներից բազում հազարավորների, ովքեր այժմ կարծրացնում են իրենց սրտերը մեղքի ու անօրինությունների մեջ:

11 Արդ, այս խորհուրդները դեռ լիովին հայտնի չեն դարձվել ինձ. հետևաբար, ես պիտի զսպեմ ինձ:

12 Եվ, հավանաբար, բավական է, եթե ես միայն ասեմ, որ դրանք պահպանված են մի իմաստուն նպատակի համար, նպատակ, որը հայտնի է Աստծուն. քանզի նա, իմաստությամբ ^ախորհուրդ է տա-

լիս բոլոր իր ստեղծածներին, և նրա շավիղներն ուղիղ են և նրա ընթացքը ^ամի հավերժական շրջան է:

13 Օ՜, հիշի՛ր, հիշի՛ր, որդի՛ս, Հեւլաման, որքան ^ախիստ են Աստծո պատվիրանները: Եվ նա ասել է. ^աԵթե դուք պահեք իմ պատվիրանները, դուք պիտի ^աբարգավաճեք երկրում, բայց եթե դուք չպահեք նրա պատվիրանները, դուք պիտի կտրվեք նրա ներկայությունից:

14 Եվ այժմ, հիշի՛ր, որդի՛ս, որ Աստված ^ավստահել է քեզ այս բաները, որոնք ^ասրբազան են, որոնք նա պահել է սրբորեն, և նաև, որոնք նա կպահի ու կպահպանի իր ^աիմաստուն նպատակի համար, որպեսզի նա ցույց տա իր գործությունն ապագա սերունդներին:

15 Եվ այժմ ահա, ես ասում եմ քեզ, մարգարեության ոգով, որ եթե դու զանց անես Աստծո պատվիրանները, ահա, այս բաները, որոնք սրբազան են, պիտի վերցվեն քեզանից Աստծո գործությամբ, և դու պիտի հանձնվես Սատանային, որ նա կարողանա մաղել քեզ, ինչպես մղեղը քամու առաջ:

16 Բայց, եթե դու պահպանես Աստծո պատվիրանները և վարվես այս բաների հետ, որոնք սրբազան են, համաձայն նրա, ինչ Տերը կպատվիրի քեզ (քանզի, դու պիտի դիմես Տիրոջը բոլոր բաների վերաբերյալ, ինչ որ դու պիտի անես դրանց հետ), ահա, ոչ մի գործություն երկրի կամ դժոխքի չի կարող ^ավերցնել դրանք քեզանից, քանզի Աստված գորավոր է բոլոր իր խոսքերն իրագործելիս:

8աԲ Տիմ. Գ.15-17,

Մոսիա 1.3-5:

9աՄոսիա 1.5:

բ Ալմա 18.36, 22.12:

գ սո՛ւ Ավետարան:

12ա2 Նեփի 9.28,

Հակոբ 4.10:

բ 1 Նեփի 10.19,

Ալմա 7.20:

13ա2 Նեփի 9.41:

բ Ալմա 9.13,

3 Նեփի 5.22:

գ Մոսիա 1.7,

Ալմա 50.20:

14աՎևո՛Ւ 3.5:

բ սո՛ւ Մուրբ:

գ 1 Նեփի 9.3-6:

16աՁՄ-Պ 1.59:

17 Քանզի նա կկատարի բոլոր իր խոստումները, որոնք նա կտա քեզ, քանզի նա կատարել է իր խոստումները, որոնք նա տվել էր մեր հայրերին:

18 Քանզի նա խոստացել էր նրանց, որ նա «կպահպանի այս բաներն իր մի իմաստուն նպատակի համար, որպեսզի նա կարողանա ցույց տալ իր գործությունն ապագա սերունդներին:

19 Եվ այժմ, ահա, մեկ նպատակ իրագործել է նա, այսինքն՝ Լամանացիներից՝ Բազում հազարավորների վերադարձնելով Ճշմարտության իմացությանը. և նա ցույց է տվել իր գործությունն այդ բաների միջոցով, և նա դեռևս ցույց կտա իր գործությունը՝ դրանց միջոցով, ^բապագա սերունդներին. հետևաբար, դրանք պիտի պահպանվեն:

20 Հետևաբար, ես պատվիրում եմ քեզ, որդի՛ս, Հելաման, որ դու ջանասեր լինես իմ բոլոր խոսքերը կատարելիս, և դու ջանասեր լինես Աստծո պատվիրանները պահելիս, ինչպես որ դրանք գրված են:

21 Եվ այժմ, ես կխոսեմ քեզ հետ այն ^աքսանչորս թիթեղների վերաբերյալ, որպեսզի դու պահես դրանք, որ գաղտնիքները, և խավարի գործերը, և նրանց ^բգաղտնի գործերը, կամ գաղտնի գործերն այն ժողովրդի, որոնք կործանվել են, կարողանան ցույց տրվել այս ժողովրդին. այո, նրանց բոլոր սպանությունները, կոդուպտները, և նրանց թալանները, և նրանց ողջ ամբարշտությունն ու պղծությունները ցույց տրվեն այս ժո-

ղովրդին. այո, և որ դու պահպանես այս ^գմեկնիչները:

22 Քանզի, ահա, Տերը տեսավ, որ իր ժողովուրդը սկսեց գործել խավարի մեջ, այո, գործել գաղտնի սպանություններ և պղծություններ. հետևաբար, Տերն ասաց՝ եթե նրանք չապաշխարեն, նրանք պիտի կործանվեն այս երկրի երեսից:

23 Եվ Տերն ասաց. Ես կպատրաստեմ իմ ծառա Գազեղեմի համար մի ^աքար, որը պիտի դուրս շողա մթությունից ի լույս, որ ես կարողանամ հայտնի դարձնել իմ ժողովրդի համար, ովքեր ծառայում են ինձ, որ ես կարող եմ նրանց համար հայտնի դարձնել իրենց եղբայրների գործերը, այո, նրանց գաղտնի գործերը, նրանց խավարի գործերը, և նրանց ամբարշտությունն ու պղծությունները:

24 Եվ այժմ, որդի՛ս, այս մեկնիչները պատրաստված էին, որպեսզի իրագործվեր Աստծո խոսքը, որը նա խոսել էր՝ ասելով.

25 Ես խավարից դուրս ^ակբերեմ, բոլոր նրանց գաղտնի գործերը, և նրանց պղծությունները. և եթե նրանք չապաշխարեն, ես ^բկկործանեմ նրանց երկրի երեսից. և ես ի լույս կբերեմ բոլոր նրանց գաղտնիքներն ու պղծություններն ամեն ազգի, որն այսուհետև տիրելու է երկրին:

26 Եվ այժմ, որդի՛ս, մենք տեսնում ենք, որ նրանք չապաշխարեցին, ուստի նրանք կործանվեցին, և առ այժմ Աստծո խոսքն իրագործվել է. այո, նրանց գաղտնի

18ա Վև.ՈՒ 5.9:
19ա Ալմա 23.5:
^բ Ենովս 1.13,
Մորմ. 7.8–10:

21ա Եթեր 1.1–5:
^բ սուր Գաղտնի
խմբակցություններ:
^գ սուր Ուրիմ ու Թումիմ:

23ա Մոսիա 8.13:
25ա Վև.ՈՒ 88.108–110:
^բ Մոսիա 21.26:

պղծությունները դուրս են բերվել խավարից և հայտնի դարձվել մեզ:

27 Եվ այժմ, որդի՛ս, ես պատվիրում եմ քեզ, որ դու պահես բոլոր նրանց երդումները, և նրանց ուխտերը, և նրանց գաղտնի պղծություններում իրենց համաձայնությունները. այո, և բոլոր նրանց՝ մեղանները, և նրանց զարմանալիքները դու պիտի պահես այս ժողովրդից, որ նրանք չիմանան դրանք, որ չլինի թե, պատահաբար, նրանք նույնպես ընկնեն խավարի մեջ ու կործանվեն:

28 Քանզի ահա, «անեծք կա ողջ երկրի վրա, որ կործանում պիտի գա այն բոլոր խավարի գործիչների վրա՝ համաձայն Աստծո գործության, երբ նրանք լիովին հատումանան. հետևաբար, ես ցանկանում եմ, որ այս ժողովուրդը չկործանվի:

29 Հետևաբար, դու պիտի պահես նրանց՝ «երդումների և նրանց ուխտերի այս գաղտնի ծրագրերն այս ժողովրդից, և միայն նրանց ամբարշտությունը, և նրանց սպանությունները, և նրանց պղծությունները դու պիտի հայտնի դարձնես նրանց. և դու պիտի սովորեցնես նրանց՝ թատել այդպիսի ամբարշտությունը, և պղծությունները, և սպանությունները. և դու պիտի նաև սովորեցնես նրանց, որ այդ ժողովուրդը կործանվեց՝ իրենց ամբարշտության ու պղծությունների և իրենց սպանությունների պատճառով:

30 Քանզի ահա, նրանք սպանեցին Տիրոջ բոլոր մարգարեներին,

ովքեր եկան նրանց մեջ՝ հայտարարելու նրանց իրենց անօրինությունների վերաբերյալ. և արյունը նրանց, ում նրանք սպանեցին, աղաղակում էր առ Տերը՝ իրենց Աստվածը, վրեժխնդրության համար՝ նրանց վրա, ովքեր իրենց սպանողներն էին. և այսպես Աստծո դատաստանները եկան այս խավարի ու գաղտնի խմբակցությունների գործիչների վրա:

31 Այո, և անիծված լինի երկիրը՝ հավիտյանս հավիտենից, խավարի ու գաղտնի խմբակցությունների այն գործիչների համար, նույնիսկ ի կործանում, եթե նախքան լիովին հասունանալը, նրանք չապաշխարեն:

32 Եվ այժմ, որդի՛ս, հիշի՛ր խոսքերը, որ ես խոսեցի քեզ հետ. մի վստահիր այդ գաղտնի ծրագրերն այս ժողովրդին, այլ սովորեցրու նրանց մի հավիտենական «ատելություն» մեղքի և անօրինության հանդեպ:

33 «Քարոզիր նրանց ապաշխարություն և հավատք առ Տեր Հիսուս Քրիստոս. սովորեցրու նրանց խոնարհեցնել իրենց և լինել թեզ ու խոնարհ սրտով. սովորեցրու նրանց դիմակայել դեռի ամեն «գայթակղության» իրենց հավատքով առ Տեր Հիսուս Քրիստոսը:

34 Սովորեցրու նրանց երբեք չձանձրանալ բարի գործերից, այլ լինել հեզ և սրտով խոնարհ, քանզի այդպիսիները՝ «հանգստություն կգտնեն իրենց հոգիների համար:

35 Օ՜, հիշի՛ր, որդի՛ս, և սովորիր «իմաստություն քո երիտասար-

27ա Հել. 6.22:
28ա Ալմա 45.16,
Եթեր 2.7–12:
29ա Հել. 6.25:
բ Ալմա 13.12:

32ա 2 Նեփի 4.31:
33ա սուր՝ Քարոզել:
բ սուր՝ Հեզ, Հեզություն:
գ սուր՝ Գայթակղել,
Գայթակղություն:

34ա Սաղ. ԼԷ.4–7,
Մատ. ԺԱ.28–30:
35ա սուր՝ Իմաստություն:

դուքյան տարիներին. այո, քո երիտասարդության տարիներին սովորիր պահել Աստծո պատվիրանները:

36 Այո, և «Կանչիր առ Աստված քո բոլոր գոյամիջոցների համար. այո, թող բոլոր քո արարքները լինեն ի Տերը, և ուր էլ որ գնաս, թող դա լինի Տիրոջով, այո, թող քո բոլոր մտքերն ուղղված լինեն առ Տերը. այո, թող քո սրտի գործվանքը դրված լինի Տիրոջ վրա հավիտյան:

37 «Խորհուրդ արա Տիրոջ հետ քո բոլոր գործերում, և նա ուղղություն ցույց կտա քեզ բարոյ համար. այո, երբ դու պառկես գիշերը, պառկիր ի Տերը, որ նա կարողանա հսկել քեզ, քնիդ մեջ. և երբ դու վեր կենաս առավոտյան, թող քո սիրտը լի լինի՝ գոհությամբ առ Աստված. և եթե դու անես այս բաները, դու պիտի բարձրացվես վերջին օրը:

38 Եվ այժմ, որդի՛ս, ես որոշ բան ունեմ ասելու այն բանի վերաբերյալ, որը մեր հայրերը կոչում էին գունդ, կամ ուղեցույց, կամ մեր հայրերը կոչում էին այն «Լիափոնա, որը թարգմանվում է՝ կողմնացույց. և Տերն էր պատրաստել այն:

39 Եվ, ահա, որևէ մարդ չի կարող ստեղծել այդպիսի զարմանալի վարպետության մի կերտվածք: Եվ ահա, այն պատրաստված էր՝ ցույց տալու ուղին մեր հայրերին, որով նրանք պիտի ճանապարհորդեին անապատում:

40 Եվ այն աշխատում էր նրանց համար՝ Աստծո հանդեպ իրենց «հավատքի համաձայն. հետևաբար, եթե նրանք ունենում էին

հավատք՝ հավատալու, որ Աստված կարող էր անել այնպես, որ այն սլաքները ցույց տային ճանապարհը, որով նրանք պետք է գնային, ահա, դա արվում էր. ուստի, նրանք ունենում էին այս հրաշքը, և նաև շատ ուրիշ հրաշքներ, օրեցօր գործված Աստծո գործությամբ:

41 Չնայած այդ հրաշքները գործվում էին «փոքր միջոցներով՝ այն նրանց ցույց էր տալիս զարմանալի գործեր: Նրանք ալարկոտ էին, և մոռանում էին գործադրել իրենց հավատքը և ջանասիրությունը, և դրա հետևանքով այն զարմանալի գործերը դադարում էին, և նրանք չէին առաջադիմում իրենց ճամփորդության մեջ.

42 Հետևաբար, նրանք հապաղում էին անապատում, և ինչ որ ճամփորդում ճիշտ ուղով, և չարչարվում էին քաղցից ու ծարավից՝ իրենց օրինազանցությունների պատճառով:

43 Եվ այժմ, որդի՛ս, ես կկամեմայի, որ դու հասկանայիր, որ այս բաներն առանց մոռանության չեն. քանզի երբ մեր հայրերն ալարում էին ուշադրություն դարձնել այս կողմնացույցին (արդ, այս բաները ժամանակավոր էին), նրանք չէին բարգավաճում. դա ճիշտ այդպես է այն բաների վերաբերյալ, որոնք հոգևոր են:

44 Քանզի ահա, հեշտ է ուշք դարձնել Քրիստոսի՝ խոսքին, որը ցույց կտա ձեզ մի ուղիղ ճանապարհ դեպի հավերժական երանություն, ինչպես դա մեր հայրերի համար էր՝ ուշք դարձնել այս կողմնացույցին, որը ցույց կտար

36ա սուր Աղոթք:
37ա Հակոբ 4.10,
ՎևոՒ 3.4:
բ ՎևոՒ 46.32:

38ա 1 Նեփի 16.10, 18.12,
ՎևոՒ 17.1:
40ա 1 Նեփի 16.28:
41ա Ալմա 37.6–7:

44ա Սաղ. ԵԺԹ.105,
1 Նեփի 11.25,
Հել. 3.29–30:

նրանց մի ուղիղ ճամփա դեպի խոստացված երկիրը:

45 Եվ այժմ, ես ասում եմ, մի՞թե այս բանում չկա մի օրինակ: Քանզի հենց այնպես հաստատ, ինչպես այս ուղեցույցը բերեց մեր հայրերին, հետևելով դրա ուղուն, դեպի խոստացված երկիր, Քրիստոսի խոսքերը, եթե մենք հետևենք դրանց ուղուն, պիտի տանեն մեզ այս վշտի հովտից դեպի մի շատ ավելի լավ խոստումի երկիր:

46 Օ՛, որդիս, ե՛կ ^աալարկոտ չլինենք՝ ^բճանապարհի հեշտության պատճառով. քանզի դա այդպես էր մեր հայրերի հետ. քանզի այնպես էր դա պատրաստված նրանց համար, որ եթե նրանք նայեին, կկարողանային ^գապրել, դա ճիշտ այդպես է մեզ հետ: Ճանապարհը պատրաստված է, և եթե մենք կամենանք նայել, մենք կարող ենք ապրել հավիտյան:

47 Եվ արդ, որդի՛ս, տես որ հոգ տանես այս սրբազան բաների համար, այո, տես որ նայես առ Աստված և ապրես: Գնա այս ժողովրդի մոտ և հայտարարիր խոսքը, և եղիր լքմիտ: Մնաս բարով, որդի՛ս:

Ալմայի պատվիրաններն իր որդի Սիբլոնին:

Ընդգրկելով գլուխ 38-ը:

ԳԼՈՒԽ 38

Սիբլոնը հալածված էր արդարության համար – Փրկությունը Քրիստոսի:

տոտում է, որն աշխարհի կյանքն է ու լույսը – Սանձեք ձեր բոլոր կրքերը: Մոտ 74բ. Բ.ծ.ա.:

ՈՐԴՈ՛Ս, ականջ դիր իմ խոսքերին, քանզի ես ասում եմ քեզ, ճիշտ ինչպես ես ասացի Հելամանին, որ որքան որ դու կպահես Աստծո պատվիրանները, դու կբարգավաճես երկրում. և որքան որ դու չես պահի Աստծո պատվիրանները, դու կկորվես նրա ներկայությունից:

2 Եվ այժմ, որդի՛ս, ես վստահ եմ, որ մեծ ուրախություն պիտի ունենամ քեզ համար՝ Աստծո հանդեպ քո հաստատունության և քո հավատարմության համար. քանզի ինչպես դու սկսել ես քո երիտասարդության տարիներին նայել առ Տերը՝ քո Աստվածը, ճիշտ նույնպես ես հուսով եմ, որ դու ^ակշարունակես պահել նրա պատվիրանները. քանզի օրինված է նա, ով ^բհամբերում է մինչև վերջ:

3 Ես ասում եմ քեզ, որդի՛ս, որ ես արդեն ունեցել եմ մեծ ուրախություն քեզ համար՝ ^աՉորամացիների մեջ քո հավատարմության ու քո ջանասիրության, և քո համբերության ու քո երկայնամտության պատճառով:

4 Քանզի ես գիտեմ, որ դու կապանքների մեջ էիր. և ես նաև գիտեմ, որ դու քարկոծվեցիր հանուն խոսքի. և դու կրեցիր բոլոր այս բաները ^ահամբերությամբ, որով հետև Տերը քեզ ^բհետ էր. և այժմ, դու գիտես, որ Տերն ազատեց քեզ:

5 Եվ այժմ, որդի՛ս, Սիբլոն, ես կկամենայի, որ դու հիշեիր, որ

46ա 1 Նեփի 17.40–41:

բ Հովհ. ԺԴ.5–6,
2 Նեփի 9.41, 31.17–21,
ՎԼՈՒ 132.22, 25:
գ Հովհ. ԺԱ.25, Հել. 8.15,

3 Նեփի 15.9:

38 2ա Ալմա 63.1–2:
բ 2 Նեփի 31.15–20,
3 Նեփի 15.9, 27.6,
16–17:

3ա Ալմա 31.7:

4ա սուր Համբերություն:
բ Հովմ. Ը.35–39:

որքան շատ որ դու ^աապավինես Աստծուն, այնքան շատ որ ^բկազատվես քո փորձանքներից, քո ^գտագնապներից ու քո չարչարանքներից, և դու կբարձրացվես վերջին օրը:

6 Արդ, որդի՛ս, ես չեմ կամենում, որ դու մտածես, որ ես գիտեմ այս բաներն ինքնուրույն, այլ դա Աստծո չնոգին է, որն իմ մեջ է, որը դարձնում է այս բաները հայտնի ինձ համար. քանզի, եթե ես ^ածնված չլինեի Աստծուց, ես չէի իմանա այս բաները:

7 Բայց ահա, Տերն իր մեծ ողորմությամբ ուղարկեց իր ^ահրեշտակին հայտարարելու ինձ, որ ես պետք է դադարեցնեմ ^բկործանման գործն իր ժողովրդի մեջ. այո, և ես տեսա մի հրեշտակի, երեսառ երես, և նա խոսեց ինձ հետ, և նրա ձայնը որոտի պես էր, և այն ցնցեց ողջ գեախինը:

8 Եվ եղավ այնպես, որ ես, երեք օր և երեք գիշեր, հոգու ամենադառը ցավի ու տվայտանքի մեջ էի. և ոչ մի դեպքում ես չստացա մեղքերի ^աթողություն, մինչև ես չաղաղակեցի առ Տերը՝ Հիսուս Քրիստոսը, ողորմության համար: Բայց ահա, ես աղաղակեցի առ նա, և ես գտա խաղաղություն իմ հոգուն:

9 Եվ այժմ, որդի՛ս, ես այս պատմեցի քեզ, որ դու սովորես իմաստություն, որ դու սովորես ինձանից, որ ^աչկա ոչ մի ուրիշ ճանապարհ կամ միջոց, որով մարդ կարողանա փրկվել՝ միայն Քրիստոսի մեջ է և նրա միջոցով:

Ահա, նա է կյանքն ու ^բլույսն աշխարհի: Ահա, նա է խոսքը ճշարտության և արդարության:

10 Եվ արդ, ինչպես դու սկսել ես սովորեցնել խոսքը, ճիշտ նույնպես ես կկամենայի, որ դու շարունակեիր սովորեցնել. և ես կկամենայի, որ դու լինեիր ջանասեր և ժուժկալ բոլոր բաներում:

11 Տես որ դու չբարձրամտանաս մինչև հպարտություն. այո, տե՛ս որ դու ^աչպարծենաս քո սեփական իմաստությամբ, ոչ էլ քո շատ ուժով:

12 Գործածի՛ր համարձակություն, բայց ոչ բռնադատություն. և նաև տե՛ս որ դու սամձես բոլոր քո կրքերը, որ դու լցվես սիրով. տե՛ս որ դու զերծ մնաս անգործությունից:

13 Մի աղոթիր ինչպես Ջորամացիները, քանզի դու տեսար, որ նրանք աղոթում են, որպեսզի լսվեն մարդկանց կողմից և գովաբանվեն իրենց իմաստության համար:

14 Մի ասա. Ո՛վ Աստված, ես շնորհակալ եմ քեզ, որ մենք ^աավելի լավն ենք, քան մեր եղբայրները, այլ ավելի շուտ ասա. Ո՛վ Տեր, ներիր իմ ^բանարժանությունը, և հիշի՛ր իմ եղբայրներին ողորմությամբ, այո, ընդունի՛ր քո անարժանությունը Աստծո առաջ բոլոր դեպքերում:

15 Եվ թող Տերն օրհնի քո հոգին և ընդունի քեզ վերջին օրն իր արքայության մեջ՝ նստելու խաղաղությամբ: Այժմ գնա, որդի՛ս, և սովորեցրու խոսքն այս ժո-

5ա Ավմա 36.27:

սո՛ւ Ապավինել:

բ Մատ. ԺԱ.28–30:

գ ՎևՈՒ 3.8, 121.7–8:

6ա Ավմա 36.26, ՎևՈՒ 5.16:

սո՛ւ Վերստին ծնված,

Աստծուց ծնված:

7ա Մոսիա 27.11–17:

բ Ավմա 26.17–18,

36.6–11:

8ա սո՛ւ Մեղքերի

թողություն:

9ա Հեղ. 5.9:

բ Մոսիա 16.9:

11ա սո՛ւ Հպարտություն:

14ա Ավմա 31.16:

բ Դուկ. ԺԸ.10–14:

դովորդին: Եղիբ լրջմիտ: Որդի՛ս, մնաս բարով:

Ալմայի պատվիրանները՝ իր որդի Կորիանթոնին:

*Ընդգրկելով 39–42 գլուխները
ներառյալ:*

ԳԼՈՒԽ 39

Սեռական մեղքը պղծություն է – Կորիանթոնի մեղքերը խանգարեցին Չորամացիներին ընդունել խոսքը – Քրիստոսի փրկագնումը հետադարձաբար փրկում է հավատարիմներին, ովքեր նախորդել էին դրան: Մոտ 74թ. Ք.ծ.ա.:

Եւ այժմ, որդի՛ս, ես քեզ ավելի շատ բան ունեմ ասելու, քան այն, ինչ ասացի քո եղբորը. քանզի ահա, մի՞թե դու չնկատեցիր քո եղբոր կայունությունը, նրա հավատարմությունը, և նրա ջանասիրությունն Աստծո պատվիրանները պահելիս: Ահա, մի՞թե նա լավ օրինակ չի հանդիսացել քեզ համար:

2 Քանզի դու շատ ուշադրություն չդարձրեցիր իմ խոսքերին, ինչպես ուշադիր էր քո եղբայրը՝ Չորամացիների մեջ: Այժմ սա է այն, ինչ ես ունեմ քո դեմ. դու շարունակեցիր քո ուժով և քո իմաստությամբ պարծենալ:

3 Եվ դա բոլորը չէ, որդի՛ս: Դու արեցիր այն, ինչ ցավալի էր ինձ համար, քանզի դու լքեցիր ծառայությունը, և գնացիր անցար

Սիրոնի երկիրը՝ Լամանացիների սահմաններից ներս, ՝պոռնիկ Իզաբելի ետևից:

4 Այո, նա շատերի սրտերը ՝գողացավ, բայց դա արդարացում չէր քեզ համար, որդի՛ս: Դու պիտի հոգ տանեիր ծառայության համար, որ վստահվել էր քեզ:

5 Չգիտե՞ս, որդիս, որ ՝այս բաները պղծություն են Տիրոջ աչքում. այո, ամենապիղծը՝ բոլոր մեղքերից, բացի դա լինի անմեղ արյուն քափելը կամ Սուրբ Հոգին ուրանալը:

6 Քանզի ահա, եթե դու ՝ուրանաս Սուրբ Հոգին, երբ այն մի ժամանակ տեղ է ունեցել քո մեջ, և դու իմանաս, որ ուրանում ես այն, ահա, դա մեղք է, որն ՝անմեղելի է. այո, և ով որ սպանում է Աստծո լույսի և գիտելիքի դեմ, նրա համար Պնդունում ստանալը հեշտ չէ, այո, ես ասում եմ քեզ, որդի՛ս, որ հեշտ չէ նրա համար ներում ստանալը:

7 Եվ այժմ, որդի՛ս, ես կամենում եմ Աստծուց, որ դու ՝մեղավոր չլինես այսպիսի մեծ հանցանքի մեջ: Ես կանգ չեի առնի քո հանցանքների վրա՝ տակնուվրա անելու քո հոգին, եթե դա չլիներ քո օգտի համար:

8 Բայց ահա, դու չես կարող բաքցնել քո հանցանքներն Աստծուց. և եթե դու չապաշխարես, դրանք կկանգնեն, որպես վկայություն քո դեմ վերջին օրը:

9 Այժմ որդի՛ս, ես կկամենայի, որ դու ապաշխարեիր և թողնեիր քո մեղքերը և այլևս չգնայիր քո աչքերի ՝տենչանքների ետևից,

39 2ա Ալմա 38.3:
3ա սոտ 2գայական,
2գայականություն:
4ա Առակ. Է.6–27:

5ա սոտ Սեռական
անբարոյականություն:
6ա ՎևոՒ 76.35–36:
բ սոտ Անմեղելի մեղք:

գ ՎևոՒ 64.10:
սոտ Ներել:
7ա սոտ Մեղավորություն:
9ա սոտ Մարմնական:

այլ թխաչ քաշեիր բոլոր այդ բաների վրա. քանզի եթե դու չանես այս, դու չես կարող ոչ մի կերպ ժառանգել Աստծո արքայությունը: Օ՛հ, հիշի՛ր, և հանձն առ, և խաչ քաշիր այս բաների վրա:

10 Եվ ես պատվիրում եմ քեզ, որ դու հանձն առնես խորհրդակցել քո ավագ եղբայրների հետ քո ձեռնարկումներում. քանզի ահա, դու քո երիտասարդության մեջ ես, և դու կարիք ունես սնուցվելու քո եղբայրների կողմից: Եվ ո՛ւշք դարձրու նրանց խորհրդին:

11 Քեզ թույլ մի տուր տարվել որևէ ունայն կամ հիմար բանով. թույլ մի տուր դեկին կրկին մոլորեցնել քո սիրտն այն ամբարիշտ պոռնիկների ետևից: Ահա, Օ՛, որդիս, ինչպիսի մեծ անօրինություն դու բերեցիր «Չորամացիների վրա. քանզի երբ նրանք տեսան քո Քվարքը, նրանք չկամեցան հավատալ իմ խոսքերին:

12 Եվ այժմ Տիրոջ Հոգին ասում է ինձ. «Պատվիրիր քո զավակներին բարիք անել, որպեսզի նրանք չմոլորեցնեն բազում մարդկանց սրտերն ի կործանում. հետևաբար, ես պատվիրում եմ քեզ, որդիս, Աստծո երկյուղով, որ դու ետ կանգնես քո անօրինություններից.

13 Որպեսզի դու դառնաս դեպի Տերը քո բոլոր մտքով, կարողությամբ և ուժով. որպեսզի դու այլևս սրտեր չմոլորեցնես՝ ամբարշտություն գործելու. այլ, ավելի շուտ, վերադարձիր նրանց մոտ և «ընդունիր քո սխալները և այն անիրավությունը, որ դու արել ես:

14 Մի «փնտրիր հարստություններ, ոչ էլ աշխարհի ունայն բաները. քանզի, ահա, դու չես կարող տանել դրանք քեզ հետ:

15 Եվ այժմ, որդիս, ես կկամենայի քեզ որոշ բան ասել Քրիստոսի գալստի վերաբերյալ: Ահա, ես ասում եմ քեզ, որ այդ նա է, որ հաստատ պիտի գա՝ վեր առնելու աշխարհի մեղքերը, այո, նա գալիս է՝ իր ժողովրդին փրկության ավետիք հայտարարելու:

16 Եվ արդ, որդիս, այս էր ծառայությունը, որին դու կանչվել էիր՝ հայտարարելու այս ավետիքն այս ժողովրդին, պատրաստելու նրանց միտքը. կամ, ավելի շուտ, որպեսզի փրկություն կարողանա գալ նրանց, որպեսզի նրանք կարողանան պատրաստել իրենց «զավակների մտքերը՝ լսելու խոսքը նրա գալստյան ժամանակ:

17 Եվ այժմ, ես փոքր-ինչ կհանգստացնեմ քո միտքն այս հարցի կապակցությամբ: Ահա, դու զարմանում ես, թե ինչո՞ւ այս բաները պետք է իմացվեն այդքան շատ առաջ: Ահա, ես ասում եմ քեզ, մի՞թե մի հոգին այնքան արժեքավոր չէ Աստծո համար այս ժամանակ, ինչքան կլինի մի հոգին նրա գալստյան ժամանակ:

18 Մի՞թե այս ժողովրդին փրկագնման ծրագիրը հայտնի դարձնելը նույնքան անհրաժեշտ չէ, որքան նրանց զավակներին:

19 Մի՞թե այս ժամանակ, Տիրոջ համար իր հրեշտակին ուղարկելը՝ այս ավետիքը հայտարարելու մեզ, նույնքան հեշտ չէ, որքան մեր

9բ 3 Նեփի 12.30:
11ա Ավմա 35.2–14:
բ Հոովմ. Բ.21–23, 14.13,
Ավմա 4.11:
12ա ՍՈՒ Պատվիրաններն

Աստծո. Ուսուցանել,
Ուսուցիչ:
13ա Մոսիա 27.34–35:
14ա Մատ. 2.25–34,
Հակոբ 2.18–19,

ՎեՌԻ 6.6–7, 68.31–32:
16ա ՍՈՒ Ընտանիք –
Ծնողների պարտա-
կանությունները:

գավակներին, կամ որքան նրա գալստի ժամանակից հետո:

ԳԼՈՒԽ 40

Քրիստոսն իրագործում է բոլոր մարդկանց հարությունը – Արդար մեռելները զնում են դրախտ, իսկ ամբարիշտները՝ դրսի խավարը, սպասելու իրենց հարության օրվան – Հարության ժամանակ բոլոր բաները կվերականգնվեն իրենց ճիշտ և կատարյալ կառուցվածքով: Մոտ 74թ. Ք.ծ.ա.:

Արդ, որդի՛ս, ահավասիկ ես կկամենայի որոշ բան էլ ասել քեզ. քանզի ես զգում եմ, որ քո միտքը խռովված է մեռելների հարության վերաբերյալ:

2 Ահա, ես ասում եմ քեզ, որ չկա հարություն, կամ, ես կասեի այլ խոսքերով, որ այս մահկանացուն չի հազնում ^աանմահություն, այս ապականությունը չի ^բհազնում անապականություն, ^գմինչև Քրիստոսի գալուստը:

3 Ահա, նա իրականացնում է մեռելների ^ահարությունը: Բայց ահա, որդիս, դեռ հարությունը չէ: Արդ, ես բացահայտում եմ քեզ մի խորհուրդ. սակայն, կան շատ ^բխորհուրդներ, որոնք ^գպահվում են, որ ոչ ոք չիմանա դրանք, բացի իրենից՝ Աստծուց: Բայց ես ցույց եմ տալիս քեզ մի բան, որը ես ջանասիրաբար հարցրել եմ Աստծուց, որ ես կարողանայի իմանալ, դա հարության վերաբերյալ է:

4 Ահա, կա մի նշանակված

ժամանակ, որ բոլորը պիտի դուրս ^ագան մեռած տեղից: Արդ, երբ է գալու այս ժամանակը, ոչ ոք չգիտի, բայց Աստված գիտի ժամանակը, որը նշանակված է:

5 Արդ, դա կլինի առաջին անգամ, թե ^աերկրորդ անգամ, թե երրորդ անգամ, որ մարդիկ դուրս կգան մեռած տեղից, դա նշանակություն չունի. քանզի Աստված ^բգիտի բոլոր այս բաները. և ինձ բավական է գիտենալ, որ դա այդպես է, որ կա նշանակված ժամանակ, երբ բոլորը պիտի հարություն առնեն մեռելներից:

6 Արդ, պետք է անպայման լինի մի ժամանակահատված՝ մահվան ժամանակի և հարության ժամանակի միջև:

7 Եվ այժմ, ես կկամենայի հարցնել ի՞նչ է պատահում մարդկանց ^ահոգիների հետ մահվան այս ժամանակից մինչև հարության համար նշանակված ժամանակը:

8 Արդ, արդյո՞ք կա ավելի, քան մեկ ժամանակ, նշանակված՝ մարդկանց հարություն առնելու համար, դա նշանակություն չունի. քանզի բոլորը միանգամից չեն մեռնում, և դա նշանակություն չունի. Աստծո համար բոլորը մեկ օրվա պես է, և ժամանակը չափվում է միայն մարդու համար:

9 Հետևաբար, կա մի ժամանակ նշանակված՝ մարդկանց համար, որ նրանք պիտի հարություն առնեն մեռելներից. և կա մի ժամանակահատված մահվան ժամանակի և հարության ժամանակի միջև: Եվ այժմ, այս ժամանակա-

40 2ա Մոսիա 16.10–13:

սո՛ր Ամմահ,

Անմահություն:

բ Ա Կոր. ԺԵ.53–54:

գ Ա Կոր. ԺԵ.20:

3ա սո՛ր Հարություն:

բ սո՛ր Աստծո

խորհուրդները:

գ ՎեՌԻ 25.4, 124.41:

4ա Հովհ. Ե.28–29:

5ա Մոսիա 26.24–25,

ՎեՌԻ 43.18, 76.85:

բ սո՛ր Աստված,

Աստվածագլուխ:

7ա Այմա 40.21,

ՎեՌԻ 138:

սո՛ր Հոգի:

հատվածի վերաբերյալ, թե ինչ է պատահում մարդկանց հոգիների հետ, դա այն է, որը ես ջանասիրաբար հարցրել եմ Տիրոջից՝ իմանալու համար. և դա այն բանն է, որի մասին ես գիտեմ:

10 Եվ երբ գա ժամանակը, երբ բոլորը հարություն առնեն, այն ժամանակ նրանք կիմանան, որ Աստված գիտի բոլոր «ժամանակները, որոնք նշանակված են մարդու համար:

11 Այժմ, հոգու վիճակի վերաբերյալ «մահվան և հարության միջև: Ահա, ինձ համար հայտնի դարձվեց հրեշտակի կողմից, որ բոլոր մարդկանց հոգիները, հենց որ նրանք հեռանում են այս մահկանացու մարմնից, այո, բոլոր մարդկանց հոգիները՝ լինեն նրանք բարի, թե չար, տարվում են ¹տուն՝ այն Աստծո մոտ, որը նրանց կյանք էր տվել:

12 Եվ հետո պիտի լինի այնպես, որ նրանց հոգիները, ովքեր արդար են, ընդունվում են «երջանկության մի վիճակի մեջ, որը կոչվում է ²դրախտ՝ ³հանգստության մի վիճակ, ⁴խաղաղության մի վիճակ, որտեղ նրանք պիտի հանգստանան բոլոր իրենց տագնապներից և բոլոր մտահոգություններից, և վշտից:

13 Եվ հետո, պիտի լինի այնպես, որ հոգիներն ամբարիշտների, այո, ովքեր չար են, քանզի, ահա, նրանք չունեն մաս կամ բաժին՝ Տիրոջ Հոգուց, քանզի ահա, նրանք ընտրեցին, ավելի շուտ, չար գոր-

ծեր, քան բարի. հետևաբար, դևի ոգին մտավ նրանց մեջ, և տիրեց նրանց տանը, և սրանք դուրս պիտի գցվեն դրսի «խավարը, այնտեղ պիտի լինի ⁵լացն ու կոծը, և ատամների կրճտոցը, և այս, իրենց իսկ անօրինության պատճառով, լինելով տարված գերի՝ դևի կամքով:

14 Արդ, սա է վիճակն «ամբարիշտների հոգիների, այո, խավարում և զարհուրելի մի վիճակում՝ ⁶երկյուղով սպասելով իրենց վրա Աստծո ցասման բռնաժառանգությանը. այսպիսով, նրանք մնում են այս ⁷վիճակում, ինչպես որ արդարները՝ դրախտում, մինչև իրենց հարության ժամանակը:

15 Արդ, կան ոմանք, ովքեր հասկացել են, որ հոգու այս վիճակը երջանկության և այս վիճակը թշվառության, նախքան հարությունը, մի առաջին հարություն էր: Այո, ես ընդունում եմ, դա կարող է կոչվել մի հարություն՝ ոգու կամ հոգու բարձրանալը, և նրանց հանձնումը երջանկության կամ թշվառության, համաձայն այն խոսքերի, որոնք խոսվել են:

16 Եվ ահա, բացի այդ, ասվել է, որ կա մի «առաջին ⁸հարություն, մի հարություն բոլոր նրանց, ովքեր եղել են, կամ ովքեր կան, կամ ովքեր կլինեն, ընդհուպ մինչև Քրիստոսի հարությունը մեռելներից:

17 Արդ, մենք չենք կարծում, որ այս առաջին հարությունը, որի

10ա Գոր. ԺԷ.26:

11ա Դուկ. ԺԶ.22–26,
Ա Պետ. Գ.18–19, 4.6,
Վև.ՈՒ 76.71–74, 138:
բ Ժող. ԺԲ.7,
2 Նեփի 9.38:

12ա ՍՈՒ Ուրախություն:

բ ՍՈՒ Դրախտ:

գ ՍՈՒ Հանգիստ:

դ Վև.ՈՒ 45.46:

սՈՒ Խաղաղություն:

13ա ՍՈՒ Դժոխք:

բ Մատ. Ը.12,

Մոսիա 16.2:

14ա Վև.ՈՒ 138.20:

բ Հակոբ 6.13,

Մովսես 7.1:

գ Ալմա 34.34:

16ա Հակոբ 4.11,

Մոսիա 15.21–23:

բ ՍՈՒ Հարություն:

մասին խոսվեց այս ձևով, կարող է լինել հոգիների հարությունը և նրանց Պհանձնումը երջանկության կամ թշվառության: Դու չես կարող կարծել, որ սա այն է, ինչ դա նշանակում է:

18 Ահա, ես ասում եմ քեզ՝ Ո՛չ, այլ դա նշանակում է նրանց հոգու վերամիավորումը մարմնի հետ, Ադամի օրերից ի վեր, ընդհուպ մինչև Քրիստոսի Պհարությունը:

19 Արդ, արդյոք հոգիները և մարմինները նրանց, որոնց մասին խոսվեց, պիտի բոլորը վերամիավորվեն միանգամից՝ ամբարիշտները, ինչպես նաև արդարները, ես չեմ ասում. թող բավարարի այն, որ ես ասում եմ, որ նրանք բոլորը դուրս են գալու, կամ, այլ խոսքով, նրանց հարությունն իրականացվում է Պմինչև հարությունը նրանց, ովքեր կենդանի Քրիստոսի հարությունից հետո:

20 Արդ, որդի՛ս, ես չեմ ասում, որ նրանց հարությունը գալիս է Քրիստոսի հարության պահին. այլ, ահա, ես տալիս եմ դա, որպես իմ կարծիքը, որ արդարների հոգիները և մարմինները վերամիավորվում են Քրիստոսի հարության և դեպի երկինք նրա Պհամբարձման ժամանակ:

21 Բայց արդյոք դա կլինի նրա հարության պահին, թե հետո, ես չեմ ասում. բայց այսքանը ես ասում եմ, որ կա մի Պժամանակահատված, մահվան և մարմնի հարության միջև, և հոգու մի վիճակ՝ Պերջանկության մեջ կամ

Պթվառության մեջ, մինչև այն ժամանակը, որը նշանակված է Աստծո կողմից, որ մեռելները պիտի դուրս գան և վերամիավորվեն՝ և՛ հոգին, և՛ մարմինը, և Պերվեն՝ կանգնելու Աստծո առաջ և դատվելու ըստ իրենց գործերի:

22 Այո, սա իրականացնում է վերականգնումն այն բաների, որոնց մասին խոսվել է մարգարեների բերանով:

23 ՊՀոգին պիտի Պվերականգնվի մարմնի հետ, և մարմինը՝ հոգու հետ, այո, և ամեն վերջավորություն և հող պիտի վերականգնվի իր մարմնի հետ. այո, նույնիսկ գլխի մի մազ չպիտի կորչի. այլ բոլոր բաները պիտի վերականգնվեն իրենց ճիշտ և կատարյալ կառուցվածքով:

24 Եվ այժմ, որդի՛ս, այս է վերականգնումը, որի մասին Պխոսվել է մարգարեների բերանով,

25 Եվ այն ժամանակ արդարները պիտի դուրս շողան Աստծո արքայության մեջ:

26 Բայց ահա, մի տոկալի Պմահ է գալիս ամբարիշտների վրա. քանզի նրանք մեռնում են արդարությանը վերաբերող բաների նկատմամբ. քանզի նրանք անմաքուր են, և ոչ մի Պանմաքուր բան չի կարող ժառանգել Աստծո արքայությունը. այլ նրանք դուրս են գցվում ու մատնվում՝ ճաշակելու իրենց աշխատանքների, կամ իրենց գործերի պտուղները, որոնք չար են եղել, և նրանք խմում են դառը գավաթի մրուրը:

17ա ՎևոՒ 76.17, 32, 50–51:

18ա Մատ. ԻԷ.52–53:

19ա Մոսիա 15.26:

20ա ՍՈՒ Համբարձում:

21ա Ղուկ. ԻԳ.39–43:

բ ՍՈՒ Դրախտ:

գ ՍՈՒ Դժոխք:

դ Ալմա 42.23:

23ա Նշ. Ոգին:

ՎևոՒ 88.15–17:

սՈՒ Հոգի:

բ 2 Նեփի 9.12–13,

Ալմա 11.40–45:

գ ՍՈՒ Մարմին:

24ա Ես. ԻԶ.19:

26ա 1 Նեփի 15.33,

Ալմա 12.16:

բ Ալմա 11.37:

ԳԼՈՒԽ 41

Հարության ժամանակ մարդիկ դուրս են գալիս դեպի անկերք երջանկության կամ անկերք թշվառության մի վիճակ – Ամբարշտությունը երբեք երջանկություն չի եղել – Մարմնական մարդիկ առանց Աստծո են աշխարհում – Ամեն մարդ, վերականգնման ժամանակ, կրկին ստանում է մահկանացու վիճակում ձեռք բերված բնորոշ գծերն ու յուրահատկությունները: Մոտ 74թ. Բ.Ժ.ա.:

Եվ այժմ, որդի՛ս, ես որոշ բան ունեմ ասելու վերականգնման վերաբերյալ, որի մասին խոսվել է, քանզի, ահա, ոմանք Մաղավադել են սուրբ գրքերը, և թնոլորվել են այս բանի պատճառով: Եվ ես զգում եմ, որ քո միտքը նույնպես խռովված է այս բանի վերաբերյալ: Բայց ահա, ես քեզ կբացատրեմ դա:

2 Ես ասում եմ քեզ, որդի՛ս, որ վերականգնման ծրագիրը հարկավոր է՝ համաձայն Աստծո արդարադատության. քանզի հարկավոր է, որ բոլոր բաները վերականգնվեն իրենց ճիշտ կարգով: Ահա, դա հարկավոր է և արդար՝ համաձայն Քրիստոսի զորության և հարության, որ մարդու հոգին վերականգնվի իր մարմնի հետ, և որ մարմնի ամեն մաս վերականգնվի:

3 Եվ դա հարկավոր է՝ ըստ Աստծո արդարադատության, որ

մարդիկ թղատվեն՝ համաձայն իրենց գործերի. և եթե նրանց գործերը բարի են եղել այս կյանքում, և նրանց սրտերի ցանկությունները բարի են եղել, ապա վերջին օրը նրանք ևս պիտի վերականգնվեն դեպի այն, ինչը բարի է:

4 Իսկ եթե նրանց գործերը չար են, դրանք պիտի վերականգնվեն նրանց՝ չարի համար: Հետևաբար, բոլոր բաները պիտի վերականգնվեն իրենց ճիշտ կարգով, ամեն բան իր բնական կառուցվածքով՝ մահկանացուն բարձրացված անմահության, Գապականությունը՝ անապականության, բարձրացվելու՝ Պանվերջ երջանկության, ժառանգելու Աստծո արքայությունը, կամ անվերջ թշվառության, ժառանգելու դևի թագավորությունը, մեկը՝ մի կողմից, մյուսը՝ մյուս կողմից,

5 Մեկը՝ բարձրացված դեպի երջանկություն, երջանկության համար՝ իր ցանկությունների համաձայն, կամ բարին, բարու համար՝ իր ցանկությունների համաձայն. իսկ մյուսը՝ դեպի չարը, չարի համար՝ իր ցանկությունների համաձայն. քանզի, ինչպես նա ցանկացել է գործել չարիք՝ ամբողջ օրվա ընթացքում, ճիշտ նույնպես նա պիտի ունենա իր հատուցումը չարով, երբ գիշերը գա:

6 Եվ դա նույնն է մյուս կողմից: Եթե նա ապաշխարել է իր մեղքերից, և ցանկացել արդարություն՝ մինչև իր օրերի վերջը, նմանապես

41 1ա Բ Պետ. Ա.20, Գ.16, Ալմա 13.20:
բ սո՛ր Ուրացություն:
2ա Ալմա 40.23:
3ա սո՛ր Արդարադատություն:
բ սո՛ր Հաշիվ, Պատաս-

խանատու, Պատասխանատվություն.
Դատել,
Դատաստան:
գ սո՛ր Գործեր:
դ Հել. 14.31:
4ա Ալմա 42.28:

բ 2 Նեփի 9.12-13, Վեճ. 138.17:
սո՛ր Հարություն:
գ Ա Կոր. ԺԵ.51-55:
դ սո՛ր Հավերժական կյանք:

նրան պիտի հատուցվի արդարությամբ:

7 Մյո նրանք են, որ փրկագնվել են Տիրոջ կողմից. այո, այո նրանք են, որոնք դուրս են բերվել, որոնք ազատվել են այն անվերջ խավարի գիշերից. և այսպես, նրանք կանգնում են կամ ընկնում. քանզի ահա, նրանք իրենց Քսեփական ղատավորներն են, արդյոք գործեն բարիք, թե գործեն չարիք:

8 Արդ, Աստծո հրամանագրերն «անփոփոխելի են. հետևաբար, ուղին պատրաստված է, որ ով որ կամենա, կարող է քայլել դրանով և փրկվել:

9 Եվ այժմ ահա, որդի՛ս, մի հանդգնիր քո Աստծո դեմ ևս «մեկ վիրավորանք՝ վարդապետության այն կետերի վերաբերյալ, որոնցում դու առ այժմ հանդգնել ես մեղք գործել:

10 Մի՛ կարծիր թե, եթե խոսվել է վերականգնման վերաբերյալ, որ դու պիտի վերականգնվես մեղքից՝ դեպի երջանկություն: Ահա, ես ասում եմ քեզ, «ամբարշտությունը երբեք երջանկություն չի եղել:

11 Եվ այժմ, որդի՛ս, բոլոր մարդիկ, որ «բնական վիճակում են, կամ ես կասեի՝ «մարմնական վիճակում, դառը մաղձի և անօրինության կապանքների մեջ են. նրանք «առանց Աստծո են աշխարհում, և նրանք հակառակ են գնացել Աստծո էությանը. հետևաբար, նրանք երջանկության էությանը հակառակ մի վիճակում են:

12 Եվ այժմ ահա, մի՞ թե վերականգնում բառի իմաստն է՝ վերցնել մի բան, բնական վիճակում, և դնել այն՝ մի անբնական վիճակում, կամ դնել այն՝ իր էությանը հակադիր մի վիճակում:

13 Օ՜, որդիս, դա այդպես չէ, այլ վերականգնում բառի իմաստն է՝ ետ բերել նորից չարը չարի համար, կամ մարմնականը՝ մարմնականի համար, կամ դիվայինը՝ դիվայինի համար, բարին՝ նրա համար, ինչ բարի է. արդարակյացը՝ նրա համար, ինչ արդարակյաց է. արդարը՝ նրա համար, ինչ արդար է. ողորմածը՝ նրա համար, ինչ ողորմած է:

14 Հետևաբար, որդի՛ս, տես որ դու ողորմած լինես հանդեպ քո եղբայրները. վարվիր «ազնվորեն, դատիր Քարոարացի և շարունակ «բարիք գործիր. և եթե դու անես բոլոր այս բաները, այն ժամանակ դու պիտի ստանաս քո վարձքը. այո, «ողորմությունը կրկին կվերադարձվի քեզ. արդարադատությունը կրկին կվերադարձվի քեզ. արդար դատաստանը կրկին կվերադարձվի քեզ. և բարին կրկին կհատուցվի քեզ:

15 Զանգի այն, ինչ դու դուրս ես ուղարկում, պիտի կրկին վերադառնա քեզ և վերականգնվի. հետևաբար, վերականգնում բառն ավելի լիովին է դատապարտում մեղսագործին և ամենևին չի արդարացնում նրան:

7ա Վև. 76.50-70:

բ 2 Նեփի 2.26,
Ալմա 42.27,
Հել. 14.30:
սո՛ւ Կամբի
ազատություն:

8ա Վև. 1.38:

9ա Վև. 42.23-28:

10ա Սաղ. ԼԲ.10,

Ես. ԾԷ.20-21,
Հել. 13.38:

11ա Մոսիա 3.19:

սո՛ւ Բնական մարդ:
բ սո՛ւ Մարմնական:
գ Եփես. Բ.12:

14ա սո՛ւ Ազնիվ,

Ազնվություն:

բ Հովհ. Է.24,
Վև. 11.12:

գ Վև. 6.13, 58.27-28:

դ սո՛ւ Ողորմած,
Ողորմություն:

ԳԼՈՒԽ 42

Մահկանացու վիճակը մի փորձնական ժամանակ է՝ հնարավորություն տալու մարդուն ապաշխարել և ծառայել Աստծուն – Անկումը ողջ մարդկության վրա բերեց մարմնական ու հոգևոր մահ – Փրկագնումը գալիս է ապաշխարության միջոցով – Աստված ինքն է քավում աշխարհի մեղքերի համար – Ողորմությունը նրանց համար է, ովքեր ապաշխարում են – Մնացած բոլորը ենթակա են Աստծո արդարադատությանը – Ողորմությունը գալիս է Քավության շնորհիվ – Միայն ճշմարիտ զոջացողներն են փրկվում: Մոտ 74թ. Ք.ծ.ա.:

ԵՎ այժմ, որդի՛ս, ես զգում եմ, որոշ բան էլ կա, որը հուզում է քո միտքը, որը դու չես կարողանում հասկանալ, որը վերաբերում է մեղսագործին պատժելիս Աստծո ՝ արդարադատությանը. քանզի դու փորձում ես ենթադրել, որ դա անարդարություն է, որ մեղսագործը պիտի մատուցի թշվառության մի վիճակի:

2 Արդ, ահա, որդի՛ս, ես կբացատրեմ այս բանը քեզ: Քանզի ահա, հետո, երբ Տեր Աստված մեր առաջին ծնողներին ՝ Եդեմի պարտեզից դուրս ՝ Դանեց՝ հողը մշակելու, որտեղից նրանք վերցված էին, այո, նա արտաքսեց մարդուն, և նա տեղադրեց Եդեմի պարտեզի արևելյան ծայրում ՝ քերովքեցներին, և մի բոցեղեն սուր, որը

պտտվում էր ամեն կողմ՝ կենաց ՝ ծառը պահպանելու համար,

3 Արդ, մենք տեսնում ենք, որ մարդը դարձել էր Աստծո նման՝ տարբերելով բարին ու չարը. և որպեսզի չլիներ, թե նա առաջ մեկներ իր ձեռքը, և վերցներ նաև կենաց ծառից և ուտեր ու ապրեր հավիտյան, Տեր Աստված դրեց քերովքեցներ և բոցեղեն սուր, որպեսզի նա չճաշակեր պտղից,

4 Եվ այսպիսով մենք տեսնում ենք, որ կար մի ժամանակահատված շնորհված մարդուն ապաշխարելու համար, այո, մի ՝ փորձնական ժամանակ, մի ժամանակ՝ ապաշխարելու և ծառայելու Աստծուն:

5 Քանզի ահա, եթե Ադամն անմիջապես առաջ մեկներ իր ձեռքը, և ճաշակեր կենաց ծառից, նա կապրեր հավիտյան՝ համաձայն Աստծո խոսքի, չունենալով ժամանակահատված ապաշխարության համար. այո, և նաև Աստծո խոսքը գուր եղած կլիներ, և փրկության մեծ ծրագիրը՝ խափանված:

6 Բայց ահա, մարդու համար նշանակված էր ՝ մեռնել, հետևաբար, ինչպես նրանք կտրված էին կենաց ծառից, նրանք կտրված պիտի լինեին երկրի երեսից, և մարդը դարձավ կորած հավիտյան, այո, նրանք դարձան ՝ ընկած մարդ:

7 Եվ այժմ, դու տեսնում ես սրանով, որ մեր առաջին ծնողները Տիրոջ ներկայությունից ՝ կտրված էին՝ և՛ մարմնապես, և՛ հոգեպես. և մենք տեսնում ենք, նրանք դար-

42 1ա 2 Նեփի 26.7,
Մոսիա 15.26-27:
սուր Արդարադատությանը:
2ա սուր Եդեմ:
բ Ծն. Գ. 23-24,

Մովսես 4.28-31:
գ սուր Քերովքեցներ:
դ Ծն. Բ. 9:
4ա Ալմա 34.32-33:
6ա սուր Մահ ֆիզիկական:
բ Մոսիա 16.3-5:

սուր Ադամի և Եվայի անկումը:
7ա 2 Նեփի 2.5, 9.6,
Հել. 14.16:
սուր Մահ հոգևոր:

ծան ենթակա՝ հետևելու իրենց սեփական Քրիստոսին:

8 Այժմ ահա, անհրաժեշտ չէր, որ մարդը ձերբազատվեր այս ժամանակավոր մահից, քանզի դա կկործաներ երջանկության մեծ ծրագիրը:

9 Հետևաբար, քանի որ հոգին չէր կարող երբեք մեռնել, և ՝անկումը բերել էր ողջ մարդկության վրա մի հոգևոր, ինչպես նաև, մի մարմնական մահ, այսինքն, նրանք կտրված էին Տիրոջ ներկայությունից, անհրաժեշտ էր, որ մարդկությունը ձերբազատվեր այս հոգևոր մահից:

10 Հետևաբար, քանի որ ՝նությունը նրանք դարձել էին մարմնական, զգայական և դիվային, այս փորձնական վիճակը դարձավ նրանց համար՝ պատրաստվելու մի վիճակ. այն դարձավ մի նախապատրաստական վիճակ:

11 Եվ այժմ հիշիր, որդի՛ս, եթե չլինեիր փրկագնման ծրագիրը, (դնելով այն մի կողմ) հենց որ նրանք մեռնեին, նրանց հոգիները կլինեին ՝թշվառ՝ կտրված լինելով Տիրոջ ներկայությունից:

12 Եվ այսպիսով, չկար ոչ մի միջոց մարդկանց ձերբազատելու այս ընկած վիճակից, որը մարդը բերել էր իր վրա՝ իր իսկ անհնազանդության պատճառով:

13 Հետևաբար, ըստ արդարադատության, փրկագնման ՝ծրագիրն այս փորձնական վիճակում

չէր կարող իրականացվել միայն մարդկանց ՝ապաշխարության պայմանով, այո, այս նախապատրաստական վիճակում. եթե չլինեին այս պայմանները, ողորմությունը չէր կարող ուժի մեջ մտնել առանց արդարադատության գործը կործանելու: Այսպիսով, արդարադատության գործը չէր կարող կործանվել. եթե այդպես լինեիր, Աստված Պաշտարներ Աստված լինել:

14 Եվ այսպիսով, մենք տեսնում ենք, որ ողջ մարդկությունը ՝ընկած էր, և նրանք ՝արդարադատության ճանկում էին. այո, Աստծո արդարադատության, որը մատնում էր նրանց հավիտյան՝ կտրված լինելու իր ներկայությունից:

15 Եվ այժմ, ողորմության ծրագիրը չէր կարող իրականացվել, մինչև մի քավություն չարվեր. հետևաբար, Աստված ինքն է ՝քավում աշխարհի մեղքերը՝ իրականացնելով՝ ողորմության ծրագիրը, քավարարելով ՝արդարադատության պահանջները, որպեսզի Աստված լինի ՝կատարյալ, արդար Աստված և նաև ողորմած Աստված:

16 Արդ, ապաշխարությունը չէր կարող գալ մարդկանց, եթե չլինեիր մի պատիժ, որը ՝հավերժական էր, ինչպես հոգու կյանքը պիտի լինի՝ սահմանված ի հակադրություն երջանկության ծրագրին,

7բ սուր Կամքի
ազատություն:
8ա Ալմա 34.9,
Մովսես 6.62:
9ա սուր Ադամի և Եվայի
անկումը:
10ա սուր Բնական մարդ:
բ սուր Մարմնական:
գ սուր Մահկանացու,

Մահկանացություն:
11ա2 Նեփի 9.7-9:
13ա սուր Փրկագնման
ծրագիր:
բ սուր Ապաշխարել,
Ապաշխարություն:
գ 2 Նեփի 2.13-14:
14ա Ալմա 22.13-14:
բ 2 Նեփի 2.5:

15ա2 Նեփի 9.7-10,
Մոսիա 16.7-8:
սուր Քավել, Քավություն:
բ սուր Ողորմած,
Ողորմություն:
գ սուր Արդարադատու-
թյուն:
դ 3 Նեփի 12.48:
16ա վեճի 19.10-12:

որը հավերժական էր, ինչպես հոգու կյանքը:

17 Արդ, ի՞նչպես կարող էր մարդ ապաշխարել, մինչև նա ^ամեղանշեր: Ի՞նչպես կարող էր նա մեղանշել, եթե չլիներ ^բօրենք: Ի՞նչպես կարող էր լինել օրենք, եթե չլիներ պատիժ:

18 Արդ, կար մի պատիժ սահմանված, և մի արդար օրենք տրված, որը մարդկանց բերում էր ^գխղճի խայթ:

19 Այժմ, եթե տրված չլիներ օրենք՝ եթե մարդ ^դսպանում է, նա պետք է մեռնի, նա կվախենա՞ր, որ ինքը կմեռնի, եթե սպանի:

20 Եվ նաև, եթե մեղքի դեմ օրենք չլիներ տրված, մարդիկ չէին վախենա մեղանշելուց:

21 Եվ եթե օրենք տրված ^եչլիներ, երբ մարդիկ մեղանշեին, ի՞նչ կարող էր անել արդարադատությունը կամ թե ողորմությունը, քանզի նրանք պահանջ չէին ունենա արարածի վրա:

22 Բայց օրենքը տրված է, և պատիժը կցված, և ^զապաշխարությունը շնորհված. ապաշխարություն, որը ողորմություն է հայցում, այլապես, արդարադատությունը հայց է ներկայացնում արարածին և գործադրում օրենքը, և օրենքը՝ ենթարկում պատժի. եթե այդպես չլիներ, արդարադատության գործերը կկործանվեին և Աստված կդադարեր Աստված լինել:

23 Բայց Աստված չի դադարում Աստված լինել, և ^էողորմությունը հայց է ներկայացնում զոջացողի համար, և ողորմությունը գալիս է ^զքավության շնորհիվ. և քավությունն իրագործում է մեռելների ^էհարությունը. և մեռելների հարությունը մարդկանց ^զետ է բերում Աստծո ներկայությունը. և այսպիսով, նրանք վերականգնվում են նրա ներկայության մեջ՝ ^էդատվելով համաձայն իրենց գործերի՝ ըստ օրենքի և արդարադատության:

24 Քանզի, ահա, արդարադատությունը ներկայացնում է իր բոլոր պահանջները, և նաև ողորմությունն է հայցում այն բոլորը, ինչն իր սեփականն է. և այսպես, բացի անկեղծորեն զոջացողից, ո՛չ մեկը չի փրկվում:

25 Դու ի՞նչ ես կարծում, ողորմությունը կարող է կողոպտե՞լ ^էարդարադատությանը: Ես ասում եմ քեզ՝ Ո՛չ. ամենևին: Եթե այդպես լիներ, Աստված կդադարեր Աստված լինել:

26 Եվ այսպես է Աստված իրականացնում իր մեծ ու հավերժական ^էնպատակները, որոնք նախապատրաստված էին աշխարհի հիմնադրումից ^զի վեր: Եվ այսպես է տեղի ունենում փրկությունը և մարդկանց փրկագնումը, և նաև նրանց կործանումն ու թշվառությունը:

27 Հետևաբար, Օ՛, որդի՛ս, ^էով

17ա սուր Մեղք:

բ Հռովմ. Դ.15:

18ա սուր Խղճմտանք:

19ա սուր Սպանություն:

21ա2 Նեփի 9.25–26,

Մոսիա 3.11:

22ա սուր Ապաշխարել,

Ապաշխարություն:

23ա սուր Ողորմած,

Ողորմություն:

բ սուր Քավել,

Քավություն:

գ 2 Նեփի 2.8, 9.4,

Ալմա 7.12, 11.41–45,

12.24–25,

Հել. 14.15–18,

Մորմ. 9.13:

դ Ալմա 40.21–24:

ե սուր Վերջին

դատաստան:

25ա սուր Արդարադատություն:

26ա2 Նեփի 2.14–30,

Մովսես 1.39:

բ Ալմա 13.3,

3 Նեփի 1.14:

27ա Ալմա 5.34,

Հել. 14.30:

սուր Կամքի

ազատություն:

որ կամենում է գալ, կարող է գալ և ճաշակել կյանքի ջրերից ազատորեն. և ով որ չի կամենում գալ, նրան չի պարտադրվի գալ. բայց վերջին օրը դա պիտի թվերականգնվի նրան՝ համաձայն իր արարքների:

28 Եթե նա փափագել է գործել չարիք, և չի ապաշխարել իր օրերում, ահա, չարիք պիտի արվի նրա հանդեպ՝ համաձայն Աստծո վերականգման:

29 Եվ այժմ, որդի՛ս, ես փափագում եմ, որ դու այլևս չբողնես, որ այս բաները խռովեն քեզ, և թող միայն քո մեղքերը խռովեն քեզ այնպիսի մի խռովքով, որը կրերի քեզ վար՝ դեպի ապաշխարություն:

30 Օ՛, որդի՛ս, ես փափագում եմ, որ դու այլևս չժխտես Աստծո արդարադատությունը: Մի՛ ձգտիր արդարացնել ինքդ քեզ՝ նվազագույն իսկ չափով, քո մեղքերի համար, ժխտելով Աստծո արդարադատությունը. այլ թույլ տուր Աստծո արդարադատությունը, և նրա ողորմությունը, և նրա երկայնամտությունը լիակատար ազդեցություն ունենա քո սրտում, և թող դա քեզ վար բերի մինչև փոշին խոնարհության մեջ:

31 Եվ այժմ, Օ՛, որդի՛ս, դու կանչված ես Աստծուց՝ քարոզելու խոսքն այս ժողովրդին: Եվ այժմ, որդի՛ս, գնա՛ քո ճանապարհով, հայտարարիր խոսքը ճշմարտությանը և լրջմտությանը, որպեսզի դու կարողանաս հոգիներ բերել ապաշխարության, որպեսզի ողորմածության մեծ ծրագիրը կարողանա հայց ներկայացնել նրանց վրա: Եվ թո՛ղ Աստված շնորհի

քեզ՝ ճիշտ իմ խոսքերի համաձայն: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 43

Ալման ու նրա որդիները քարոզում են խոսքը – Ջորամացիներն ու մյուս Նեփիացի պառակտվածները դառնում են Լամանացիներ – Լամանացիները գալիս են Նեփիացիների դեմ պատերազմով – Մորոնին զինում է Նեփիացիներին պաշտպանական զենքերով – Տերը հայտնում է Ալմային Լամանացիների ռազմավարությունը – Նեփիացիները պաշտպանում են իրենց տները, ազատությունը, ընտանիքները և կրոնը – Մորոնիի և Լեքիի գորքերը շրջապատում են Լամանացիներին: Մոտ 74թ. Ք.ծ.ա.:

Եվ այժմ եղավ այնպես, որ Ալմայի որդիներն առաջ գնացին ժողովրդի մեջ՝ հայտարարելու խոսքը նրանց: Եվ Ալման՝ ինքը, մույնպես, չկարողացավ հանգիստ առնել, և նա մույնպես առաջ գնաց:

2 Այժմ մենք այլևս չենք խոսի նրանց քարոզելու վերաբերյալ, բացի այն, որ նրանք քարոզեցին խոսքն ու ճշմարտությունը՝ համաձայն մարգարեության և հայտնության ոգու. և նրանք քարոզեցին ըստ Աստծո՝ Սուրբ կարգի, որով նրանք կանչված էին:

3 Եվ այժմ, ես վերադառնում եմ պատերազմների մասին մի պատմության՝ Նեփիացիների ու Լամանացիների միջև, դատավորների կառավարման տասնութերորդ տարում:

4 Զանգի ահա, եղավ այնպես, որ

27բ Ալմա 41.15:
գ Ես. ԾԹ.18,
Հայտ. Բ.12:

28ա Ալմա 41.2–5:
30ա սուր Խոնարհ,
Խոնարհություն:

43 2ա սուր Մեքսիսեդեկյան
քահանայություն:

“Չորամացիները դարձան Լամանացիներ. հետևաբար, տասներորդ տարվա սկզբում, Նեփիացի ժողովուրդը տեսավ, որ Լամանացիները գալիս էին իրենց վրա. ուստի, նրանք պատրաստություններ տեսան պատերազմի համար. այո՛, նրանք ի մի հավաքեցին իրենց զորքերը Երսոնի երկրում:

5 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները եկան իրենց հազարներով. և նրանք եկան Անթիոնումի երկիրը, որը Չորամացիների երկիրն է. և մի մարդ, Ջերահեմնա անունով, նրանց ղեկավարն էր:

6 Եվ այժմ, քանի որ Ամադեկացիները էությամբ ավելի ամբարիշտ և արյունաբերու էին, քան իրենք՝ Լամանացիները, հետևաբար Ջերահեմնան նշանակեց գլխավոր զորապետեր Լամանացիների վրա, և նրանք բոլորը Ամադեկացիներ ու Չորամացիներ էին:

7 Արդ, այս նա արեց, որ կարողանար պահպանել նրանց ատելությունը դեպի Նեփիացիները, որպեսզի նա կարողանար նրանց բերել հպատակության՝ իրագործելու իր ծրագրերը:

8 Քանզի ահա, նրա ծրագրերն էին՝ Լամանացիներին բարկության դրդել ընդդեմ Նեփիացիների. այս նա արեց, որպեսզի կարողանար զավթել մեծ իշխանություն նրանց վրա, և նաև որպեսզի կարողանար հասնել իշխանության Նեփիացիների վրա՝ նրանց ճորտության բերելու միջոցով:

9 Եվ արդ, Նեփիացիների ծրագիրն էր՝ պաշտպանել իրենց հողերը և իրենց տները, իրենց

“կանանց և իրենց երեխաներին, որպեսզի նրանք կարողանային պահպանել նրանց իրենց թշնամիների ձեռքից. և նաև, որ նրանք կարողանային պահպանել իրենց իրավունքներն ու արտոնությունները, այո, և նաև իրենց ղազատությունը, որպեսզի նրանք կարողանային երկրպագել Աստծուն՝ ըստ իրենց ցանկության:

10 Քանզի նրանք գիտեին, որ եթե իրենք ընկնեին Լամանացիների ձեռքը, որ ով որ “երկրպագեր Աստծուն՝ ղիզով և ճմարտությամբ, ճշմարիտ և կենդանի Աստծուն, Լամանացիները կկործանեին:

11 Այո, և նրանք գիտեին նաև Լամանացիների ծայրահեղ ատելությունը հանդեպ իրենց “եղբայրները, որն Անթի-Նեփի-Լեքիի ժողովուրդն էր, ովքեր կոչվում էին Ամմոնի ժողովուրդ, և նրանք չէին կամենում զենք վերցնել, այո՛, նրանք մտել էին ուխտի մեջ, և նրանք չէին կամենում դրժել այն, հետևաբար, եթե նրանք ընկնեին Լամանացիների ձեռքը, նրանք կկործանվեին:

12 Եվ Նեփիացիները չէին կամենում թույլ տալ, որ նրանք կործանվեին. ուստի, նրանք տվեցին նրանց հողեր՝ իրենց ժառանգության համար:

13 Եվ Ամմոնի ժողովուրդը տվեց Նեփիացիներին իրենց ստացվածքից մի մեծ բաժին՝ պահելու իրենց զորքերին. և այսպես, Նեփիացիները, միայնակ, հարկադրված էին դեմ կանգնել Լամանացիներին, որոնք մի խառնուրդ էին Լամանի ու Լեմուելի, և Իսմայելի որդիների,

4ա Ալմա 35.2–14, 52.33:

9ա Ալմա 44.5, 46.12:

բ սո՛ւ Անկախություն:

10ա սո՛ւ Երկրպագել:

բ Հովհ. Դ.23–24:

11ա Ալմա 24.1–3, 5, 20,

25.1, 13, 27.2, 21–26:

և բոլոր նրանց, ովքեր պառակտվել էին Նեփիացիներից, ովքեր Ամադեկացիներ ու Ջորամացիներ էին, և Նոյի քահանաների՝¹ հետնորդներ:

14 Արդ, այդ հետնորդներն այնքան մեծաթիվ էին, գրեթե, որքան Նեփիացիներն էին. և այսպես Նեփիացիները ստիպված էին կռվել իրենց եղբայրների հետ՝ ընդհուպ մինչև արյունահեղություն:

15 Եվ եղավ այնպես, քանի որ Լամանացիների զորքերը հավաքվել էին ի մի Ամթիոնումի երկրում, ահա, Նեփիացիների զորքերը պատրաստ էին հանդիպելու նրանց Երսոնի երկրում:

16 Արդ, Նեփիացիների առաջնորդը, կամ այն մարդը, որը նշանակվել էր՝ լինելու գլխավոր զորապետ Նեփիացիների վրա, այժմ այդ գլխավոր զորապետն էր վերցնում Նեփիացիների բոլոր զորքերի հրամանատարությունը, և նրա անունը Մորոնի էր:

17 Եվ Մորոնին վերցրեց ողջ հրամանատարությունը, և ղեկավարությունն իրենց պատերազմների: Եվ նա ընդամենը քսանհինգ տարեկան էր, երբ նա գլխավոր զորապետ նշանակվեց Նեփիացիների զորքերի վրա:

18 Եվ եղավ այնպես, որ նա հանդիպեց Լամանացիներին Երսոնի սահմաններում, և նրա մարդիկ զինված էին սրերով, և թրերով, և պատերազմի բոլոր ձևի զենքերով:

19 Եվ երբ Լամանացիների զորքերը տեսան, որ Նեփիի ժողովուրդը, կամ, որ Մորոնին պատրաստել էր իր ժողովրդին լանջապանակներով և բազպաններով, այո՛, և նաև իրենց գլուխները պաշտ-

պանելու վահաններով, և նաև նրանք հագել էին հաստ հագուստներ,–

20 Արդ, Ջերահեմայի զորքը պատրաստված չէր որևէ այսպիսի բանով. նրանք ունեին միայն իրենց սրերն ու իրենց թրերը, իրենց աղեղներն ու իրենց նետերը, իրենց քարերն ու իրենց պարսատիկները. և նրանք՝² մերկ էին, բացի մի մորթուց, որը գոտևորում էր նրանց կոնքերի շուրջը. այո, բոլորը մերկ էին, բացի Ջորամացիներից և Ամադեկացիներից:

21 Բայց նրանք զինված չէին լանջապանակներով, ոչ էլ վահաններով,– հետևաբար, նրանք չափազանց վախեցան Նեփիացիների զորքերից, նրանց սպառնալիքներից, և զանազան պատճառով, չնայած նրանց թիվը շատ ավելի մեծ էր, քան Նեփիացիներինը:

22 Ահա, այժմ եղավ այնպես, որ նրանք չհամարձակվեցին գալ Նեփիացիների դեմ Երսոնի սահմաններում. ուստի, նրանք հեռացան Ամթիոնումի երկրից դեպի անապատ, և ճանապարհ ընկան՝ շրջանցում կատարելով անապատում, հեռու՝ Սիդոն գետի ակունքով, որպեսզի նրանք կարողանային գալ Մանթիի երկիրը և վերցնել երկրի տիրապետությունը. քանզի նրանք չէին կարծում, որ Մորոնիի զորքերը կհամայնին, թե ուր էին իրենք գնացել:

23 Բայց եղավ այնպես, հենց որ նրանք հեռացան անապատ, Մորոնին լրտեսներ ուղարկեց անապատ՝ հետևելու նրանց բանակին. և Մորոնին ևս իմանալով Ալմայի մարգարեությունների մասին, ուղարկեց որոշ մարդկանց նրա մոտ,

փափագելով նրանից, որ նա տեղեկանար Տիրոջից, թե «ուր պիտի գնային Նեփիացիների գորքերը՝ Լամանացիներից պաշտպանվելու համար:

24 Եվ եղավ այնպես, որ Տիրոջ խոսքը եկավ Ալմային, և Ալման հաղորդեց Մորոնիի սուրհանդակներին, որ Լամանացիների գորքերն ընթանում էին՝ շրջանցում կատարելով անապատում, որպեսզի նրանք կարողանային անցնել Մանթիի երկիրը, որպեսզի կարողանային սկսել մի հարձակում՝ ժողովրդի առավել թույլ մասի վրա: Եվ այդ սուրհանդակները գնացին և հանձնեցին լուրը Մորոնիին:

25 Արդ Մորոնին, թողնելով իր գորքի մի մասը Երսոնի երկրում, որպեսզի չլիներ թե ինչ-որ ձևով Լամանացիների մի մասը զարայդ երկիրը և տիրապետության տակ վերցնեք քաղաքը, վերցրեց մնացած մասն իր գորքերի և արշավեց անցավ Մանթիի երկիրը:

26 Եվ նա կարգադրեց, որ այդ մասի ողջ ժողովուրդն ի մի հավաքվեր՝ ճակատամարտելու Լամանացիների դեմ, «պաշտպանելու իրենց հողերը և իրենց երկիրը, իրենց իրավունքները և իրենց ազատությունը. հետևաբար, նրանք նախապատրաստված էին Լամանացիների գալու ժամանակի դեմ:

27 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնին կարգադրեց, որ իր գորքը թաքնվեր հովտում, որը Սիդոն գետի ափին մոտ էր, որը Սիդոն գետից դեպի արևմուտք էր՝ անապատում:

28 Եվ Մորոնին դրեց լրտեսներ շուրջբոլորը, որ ինքը կարողանար իմանալ, թե երբ էր Լամանացիների բանակը գալու:

29 Եվ արդ, քանի որ Մորոնին գիտեր Լամանացիների մտադրությունը, որ նրանց մտադրությունն էր՝ կործանել իրենց եղբայրներին կամ հպատակեցնել նրանց և բերել նրանց ճորտության, որ նրանք կարողանային հիմնադրել մի թագավորություն, իրենց համար, բոլոր երկրով մեկ:

30 Եվ նա՝ իմանալով նաև, որ Նեփիացիների միակ ցանկությունն իրենց հողերի, և իրենց «ազատության և իրենց եկեղեցու պահպանումն էր, ուստի նա մտածեց՝ դա մեղք չէր, որ նա պաշտպաներ իրենց՝ մի հմարքով. ուստի, նա պարզեց իր լրտեսների միջոցով, թե որ ուղղությամբ պիտի շարժվեին Լամանացիները:

31 Հետևաբար, նա բաժանեց իր գորքը և բերեց մի մասը դեպի հովիտը, և քողարկեց նրանց Ռիփլա բլրի արևելյան կողմում և հարավային կողմում:

32 Իսկ մնացածին նա քողարկեց արևմտյան հովտում՝ Սիդոն գետի արևմտյան կողմում, և այսպես ներքև՝ մինչև Մանթիի երկրի սահմանները:

33 Եվ այսպես տեղադրած լինելով իր գորքն ըստ իր ցանկության, նա պատրաստ էր հանդիպելու նրանց:

34 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները մոտեցան բլրի հյուսիսային կողմից, որտեղ քողարկված էր Մորոնիի գորքի մի մասը:

35 Եվ երբ Լամանացիներն անցան Ռիփլա բլուրը, և մտան հովիտը, և սկսեցին անցնել Սիդոն գետը, գորքը, որը քողարկված էր բլրի հարավային կողմում, որն առաջնորդվում էր մի մարդու կող-

մից, որի անունը «Լեքի էր, և նա տարավ իր գորքն առաջ ու շրջապատեց Լամանացիներին նրանց թիկունքից՝ արևելյան կողմում:

36 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները, երբ տեսան Նեփիացիներին իրենց վրա գալիս իրենց թիկունքից, շրջվեցին ետ և սկսեցին կռվել Լեքիի գորքի հետ:

37 Եվ մահվան գործը սկսվեց երկու կողմից, բայց այն առավել սոսկալի էր Լամանացիների կողմում, քանզի նրանց «մերկությունն անպաշտպան էր Նեփիացիների ծանր հարվածների դեմ» նրանց սրերով և նրանց թրերով, որոնք բերում էին մահ գրեթե ամեն մի հարվածից:

38 Մինչդեռ, մյուս կողմից, լինում էր, ժամանակ առ ժամանակ, մի մարդ էր ընկնում Նեփիացիների միջից, նրանց սրերից, և արյան կորստից, իրենք՝ պաշտպանված լինելով մարմնի առավել կարևոր մասերից, կամ ավելի շուտ, մարմնի առավել կարևոր մասերը պաշտպանած լինելով Լամանացիների հարվածներից, իրենց «լանջապանակներով, և իրենց բազպաններով, և իրենց սաղավարտներով. և այսպես, Նեփիացիները շարունակում էին մահվան գործը Լամանացիների մեջ:

39 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները վախեցան, իրենց մեջ այդ մեծ կոտորածի պատճառով, նույնիսկ այնքան, որ սկսեցին փախչել դեպի Սիդոն գետը:

40 Եվ նրանք հետապնդվում էին Լեքիի և նրա մարդկանց կողմից. և նրանք ըշվեցին Լեքիի կողմից դեպի Սիդոնի ջրերը, և նրանք անցան Սիդոնի ջրերը: Եվ Լեքին

պահեց իր գորքերը Սիդոն գետի ափին, որ նրանք չանցնեին:

41 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնին և նրա գորքը դիմավորեցին Լամանացիներին՝ հովտում, Սիդոն գետի մյուս ափին, և թափվեցին նրանց վրա ու սկսեցին սպանել նրանց:

42 Եվ Լամանացիները փախան նորից նրանց առաջից դեպի Մանթիի երկիրը. և նրանց կրկին դիմավորեցին Մորոնիի գորքերը:

43 Արդ, այս իրավիճակում Լամանացիները կռվեցին արտակարգ. այո, երբեք Լամանացիները հայտնի չէին եղել այդպիսի արտասովոր մեծ ուժով և քաջությամբ կռվող, ո՛չ, ոչ նույնիսկ ի սկզբանե:

44 Եվ նրանք ոգեշնչված էին «Չորամացիների ու Ամադեկացիների կողմից, ովքեր նրանց գլխավոր գորապետերն ու ղեկավարներն էին, և Ջերահեմնայի կողմից, որը նրանց գլխավոր գորապետն էր, կամ նրանց գլխավոր ղեկավարն ու հրամանատարը. այո, նրանք կռվում էին վիշապների պես, և Նեփիացիներից շատերը սպանվեցին նրանց ձեռքով, այո, քանզի նրանք ջարդում էին նրանց սաղավարտներից շատերը երկու մասի, և նրանք խոցում էին նրանց լանջապանակներից շատերը, և նրանք կտրում էին նրանցից շատերի բազուկները. և այսպես, Լամանացիները ջախջախում էին իրենց կատաղի բարկության մեջ:

45 Այնուամենայնիվ, Նեփիացիները ոգեշնչված էին ավելի արդար դրդապատճառից, քանզի նրանք չէին «կռվում միապետության, ոչ էլ իշխանության համար,

այլ նրանք կռվում էին իրենց տներին և իրենց Քաղատության, իրենց կամանց և իրենց երեխաների և իրենց ամեն ինչի համար, այո, իրենց պաշտամունքի ծեսերի և իրենց եկեղեցու համար:

46 Եվ նրանք անում էին այն, ինչը զգում էին իրենց՝ «պարտքն էր, որը նրանք պարտական էին իրենց Աստծուն. քանզի Տերն ասել էր նրանց, և նաև իրենց հայրերին, որ. ՔՆկատի ունենալով, որ դուք մեղավոր չեք՝ Գառաջին վիրավորանքի համար, ոչ էլ երկրորդ, դուք չպետք է թույլ տաք ձեզ սպանվել ձեր թշնամիների ձեռքով:

47 Եվ բացի այդ, Տերն ասել է, որ. Դուք պետք է «պաշտպանեք ձեր ընտանիքներն ընդհուպ մինչև արյունահեղություն: Հետևաբար, այս պատճառով էին Նեփիացիները կռվում Լամանացիների հետ՝ պաշտպանելու իրենց, և իրենց ընտանիքները և իրենց հողերը, իրենց երկիրը, և իրենց իրավունքները, և իրենց կրոնը:

48 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Մորոնիի մարդիկ տեսան Լամանացիների կատաղությունը և զայրույթը, նրանք քիչ էր մնում ընկրկեին և փախչեին նրանցից: Եվ Մորոնին, կռահելով նրանց մտադրությունը, առաջ ուղարկեց և ոգեշնչեց նրանց սրտերն այս մտքերով, այո, իրենց հողերի, իրենց անկախության, այո, ճորտությունից իրենց ազատվելու մտքերով:

49 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք շրջվեցին Լամանացիների վրա, և նրանք միաձայն «աղաղակեցին առ Տերը՝ իրենց Աստված, իրենց

անկախության և ճորտությունից իրենց ազատության համար:

50 Եվ նրանք սկսեցին կանգնել Լամանացիների դեմ զորությամբ. և այդ նույն ժամին, որ նրանք աղաղակեցին առ Տերը՝ իրենց ազատության համար, Լամանացիները սկսեցին փախչել նրանց առջևից. և նրանք փախան մինչև Սիդոնի ջրերը:

51 Արդ, Լամանացիներն ավելի մեծաթիվ էին, այո, ավելի քան Նեփիացիների թվի կրկնապատիկը. այնուամենայնիվ, նրանք թշվեցին այնքան, որ ի մի հավաքվեցին մի խմբով, Սիդոն գետի մոտ՝ հովտում:

52 Հետևաբար, Մորոնիի զորքերն օղակեցին նրանց շուրջանակի, այո, այսինքն՝ գետի երկու կողմերից, քանզի, ահա, արևելյան կողմում Լեքիի մարդիկ էին:

53 Ուստի, երբ Ջերահեմնան տեսավ Լեքիի մարդկանց Սիդոն գետի արևելյան կողմում, իսկ Մորոնիի զորքերը Սիդոն գետի արևմտյան կողմում, որ իրենք օղակված էին շուրջանակի Նեփիացիների կողմից, նրանք ցնցվեցին սարսափից:

54 Արդ, Մորոնին, երբ տեսավ նրանց սարսափը, հրամայեց իր մարդկանց, որ նրանք դադարեն թափել նրանց արյունը:

ՓԼՈՒԽ 44

Մորոնին հրամայում է Լամանացիներին խաղաղության ուխտ անել, այլապես կկործանվեն – Ջերահեմնան մեղքում է առաջարկը և ճակա-

45բ սուր Անկախություն:
46ա սուր Պարտականություն:
բ Ալմա 48.14,

ՎԼՈՒԽ 98.33–36:
գ 3 Նեփի 3.21,
ՎԼՈՒԽ 98.23–24:

47ա ՎԼՈՒԽ 134.11:
49ա Ել. Բ.23–25,
Մոսիա 29.20:

տամարտը վերսկսվում է – Մորոնիի գործերը պարտության են մատնում Լամանացիներին: Մոտ 74–73թթ. Զ.Ժ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ նրանք կանգ առան և ետ քաշվեցին մի քայլ նրանցից: Եվ Մորոնին ասաց Չերահեմնային. Տես, Չերահեմնա, որ մենք չենք փափագում լինել արյունահեղ մարդիկ: Դուք գիտեք, որ մեր ձեռքում եք, սակայն մենք չենք կամենում սպանել ձեզ:

2 Ահա, մենք դուրս չենք եկել՝ ճակատամարտելու ձեր դեմ, որպեսզի թափենք ձեր արյունն իշխանության համար. ոչ էլ մենք փափագում ենք բերել որևէ մեկին ճորտության լծի: Բայց դա հենց այն պատճառն է, որի համար դուք եկել եք մեր դեմ. այո, և դուք բարկացած եք մեզ վրա մեր կրոնի պատճառով:

3 Բայց այժմ դուք տեսնում եք, որ Տերը մեզ հետ է. և դուք տեսնում եք, որ նա մատնել է ձեզ մեր ձեռքը: Եվ այժմ ես կկամենայի, որ դուք հասկանայիք, որ այս արվում է մեզ համար՝ մեր կրոնի և Քրիստոսի հանդեպ մեր հավատքի պատճառով: Եվ այժմ, դուք տեսնում եք, որ դուք չեք կարող կործանել այս մեր հավատքը:

4 Արդ, դուք տեսնում եք, որ այս է ճշմարիտ հավատքն առ Աստված. այո, դուք տեսնում եք, որ Աստված կաջակցի և կպահի ու կպահպանի մեզ այնքան ժամանակ, քանի դեռ մենք հավատարիմ ենք նրան և մեր հավատքին և մեր կրոնին. և երբեք Տերը թույլ չի տա, որ մենք կործանվենք, եթե մենք

չընկնենք օրինազանցության մեջ և չուրանանք մեր հավատքը:

5 Եվ այժմ, Չերահեմնա, ես հրամայում եմ քեզ, այն ամենագոր Աստծո անունով, որը գորացրել է մեր բազուկները, որ մենք ձեռք ենք բերել իշխանություն ձեզ վրա, մեր հավատքով, մեր կրոնով, և մեր պաշտամունքի շնորհով, և մեր եկեղեցով, և սրբազան աջակցությամբ, որի համար մենք պարտական ենք մեր կամանց և մեր երեխաներին, այն ղազատությամբ, որը կապում է մեզ մեր հողերին և մեր երկրին. այո, և նաև Աստծո սրբազան խոսքի պահպանումով, որին մենք պարտական ենք ողջ մեր երջանկության համար. և այն ամենով, ինչն ամենաթանկն է մեզ համար,

6 Այո, և այս բոլորը չէ. ես հրամայում եմ ձեզ, հանուն այն բոլոր իղձերի, որ դուք ունեք կյանքի համար, որպեսզի դուք մեզ հանձնեք ձեր պատերազմի զենքերը, և մենք չենք փնտրի ձեր արյունը, այլ կխնայենք ձեր կյանքը, եթե դուք զնաք ձեր ճանապարհով և նորից չգաք պատերազմելու մեր դեմ:

7 Եվ այժմ, եթե դուք չանեք այս, ահա, դուք մեր ձեռքում եք, և ես կհրամայեմ իմ մարդկանց, որ նրանք հարձակվեն ձեզ վրա, և մահացու վերքեր հասցնեն ձեր մարմիններին, որպեսզի դուք բնաջինջ դառնաք. և այն ժամանակ մենք կտեսնենք, թե ով կունենա իշխանություն այս ժողովրդի վրա. այո, մենք կտեսնենք, թե ով կբերվի ճորտության:

8 Եվ այժմ, եղավ այնպես, որ երբ Չերահեմնան լսեց այս ասածները, նա առաջ եկավ և հանձնեց

իր սուրը և իր թուրը, և իր աղեղը՝ Մորոնիի ձեռքը, և ասաց նրան. Տես, ահա մեր պատերազմի զենքերը. մենք կհանձնենք դրանք քեզ, բայց մենք թույլ չենք տա մեզ՝ ներդում տալ քեզ, որը մենք գիտենք, որ պիտի դրժենք, և մեր զավակները նույնպես. բայց վերցրո՛ւ մեր պատերազմի զենքերը, և թո՛ւյլ տուր, որ մենք հեռանանք անապատ. հակառակ դեպքում մենք կպահենք մեր սրերը, և մենք կմեռնենք կամ կհաղթենք:

9 Ահա, մենք ձեր հավատքից չենք. մենք չենք հավատում, որ դա Աստված է, որ հանձնել է մեզ ձեր ձեռքը. այլ մենք հավատում ենք, որ դա ձեր խորամանկությունն է, որ պահպանել է ձեզ մեր սրերից: Ահա, դա ձեր լիանջապանակներն են և ձեր վահանները, որ պահպանեցին ձեզ:

10 Եվ այժմ, երբ Չերահեմնան վերջ դրեց այս խոսքերը խոսելուն, Մորոնի վերադարձրեց Չերահեմնային սուրը և պատերազմի զենքերը, որ նա ստացել էր՝ ասելով. Ահա, մենք կվերջացնենք պայքարը:

11 Այժմ, ես չեմ կարող ետ վերցնել խոսքերը, որոնք ես ասացի, հետևաբար, ինչպես կենդանի է Տերը, դուք չեք հեռանա, եթե դուք չհեռանաք երդումով, որ դուք չեք վերադառնա կրկին՝ մեր դեմ պատերազմելու: Այժմ, քանի որ դուք մեր ձեռքում եք, մենք կթափենք ձեր արյունը գետնին, կամ դուք պետք է ենթարկվեք այն պայմաններին, որոնք ես առաջարկեցի:

12 Եվ այժմ, երբ Մորոնին ասաց այս խոսքերը, Չերահեմնան պահեց իր սուրը, և նա զայրացած էր

Մորոնիի վրա, և նա առաջ նետվեց, որ սպաներ Մորոնիին. բայց երբ նա բարձրացրեց իր սուրը, ահա, Մորոնիի զինվորներից մեկն ուղղակի գետնին զարկեց այն, և այն ջարդվեց բռնակից. և նա զարկեց նաև Չերահեմնային՝ այնպես, որ հանեց նրա գանգամաշկը, և այն ընկավ գետնին: Եվ Չերահեմնան ետ քաշվեց նրանց առջևից դեպի իր զինվորների մեջ:

13 Եվ եղավ այնպես, որ զինվորը, որը կանգնած էր մոտիկ, որը հանեց Չերահեմնայի գանգամաշկը, վերցրեց գանգամաշկը մագերից՝ գետնի վրայից, և դրեց այն իր սրի ծայրին, և մեկնեց այն առաջ դեպի նրանց՝ ասելով նրանց բարձր ձայնով.

14 Ճիշտ ինչպես այս գանգամաշկն ընկավ գետնին, որը ձեր առաջնորդի գանգամաշկն է, այնպես էլ դուք պիտի ընկնեք գետնին, եթե դուք չհանձնեք ձեր պատերազմի զենքերը և չհեռանաք խաղաղության մի ուխտով:

15 Արդ, կային շատերը, ովքեր ցնցվեցին վախից, երբ նրանք լսեցին այս խոսքերը և տեսան գանգամաշկը, որը սրի վրա էր. և շատերն առաջ եկան և վայր գցեցին իրենց պատերազմի զենքերը Մորոնիի ոտքերի մոտ, և մտան խաղաղության «ուխտի մեջ»: Եվ բոլոր նրանք, ովքեր մտան ուխտի մեջ, նրանց թույլ տրվեց հեռանալ անապատ:

16 Արդ, եղավ այնպես, որ Չերահեմնան խիստ զայրացավ, և նա իր զինվորներից մնացածին բարկության դրդեց՝ ավելի ուժգնորեն կռվելու Նեփիազիների դեմ:

17 Եվ այժմ, Մորոնին բարկա-

ցավ Լամանացիների կամակորոքյան պատճառով. հետևաբար, նա հրամայեց իր մարդկանց, որ նրանք հարձակվեն նրանց վրա և սպանեն նրանց: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք սկսեցին սպանել նրանց. այո, և Լամանացիները կովում էին իրենց սրերով և իրենց գորուքյամբ:

18 Բայց ահա, նրանց մերկ մաշկը և նրանց լերկ գլուխները բաց էին Նեփիացիների սուր սրերի դեմ. այո, ահա, նրանք խոցվում էին ու զարկվում, այո, և ընկնում էին խիստ արագ Նեփիացիների սրերի առաջ. և նրանք սկսեցին վայր տալավել, ճիշտ ինչպես Մորոնիի զինվորն էր մարգարեացել:

19 Արդ, Ջերահեմնան, երբ տեսավ, որ իրենք բոլորը քիչ էր մնում կործանվելին, ուժգնորեն աղաղակեց Մորոնիին՝ խոստանալով, որ նա կուխտեր և նաև իր ժողովուրդը՝ իրենց հետ, եթե նրանք խնայելին մնացածի կյանքը, որ իրենք չէին գա կրկին՝ պատերազմելու նրանց դեմ:

20 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնին կարգադրեց, որ մահվան գործը նորից դադարեր ժողովրդի մեջ: Եվ նա վերցրեց պատերազմի զենքերը Լամանացիներից. և հետո, երբ նրանք մտել էին խաղաղության «ուխտի մեջ» նրա հետ, նրանց թույլ տրվեց հեռանալ անապատ:

21 Արդ, հաշիվը, նրանց զոհվածների, չհաշվվեց, թվի մեծության պատճառով. այո, զոհվածների թիվը խիստ մեծ էր՝ թե՛ Նեփիացիներից, թե՛ Լամանացիներից:

22 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք

զցեցին իրենց մեռելներին Սիդոնի ջրերը, և դրանք հեռու գնացին և թաղված են ծովի խորքերում:

23 Եվ Նեփիացիների կամ Մորոնիի գորքերը վերադարձան և եկան իրենց տներն ու իրենց հողերը:

24 Եվ այսպես ավարտվեց Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման տասնութերորդ տարին: Եվ այսպես ավարտվեց Ալմայի հիշատակարանը, որը գրված էր Նեփիի թիթեղների վրա:

Նեփիի ժողովրդի պատմությունը և նրանց պատերազմներն ու երկպառակությունները Հելամանի օրոք, համաձայն Հելամանի հիշատակարանի, որը նա պահել էր իր օրոք:

*Ընդգրկելով 45–62 գլուխները
ներառյալ:*

ԳԼՈՒԽ 45

Հելամանը հավատում է Ալմայի խոսքերին – Ալման մարգարեանում է Նեփիացիների կործանումը – Նա օրհնում է և անիծում երկիրը – Ճիշտ ինչպես Մովսեսը, Ալման հնարավոր է վերցված լինի Հոգու կողմից – Եկեղեցում աճում է երկպառակությունը: Մոտ 73թ. Ք.ծ.ա.:

Ահա, այժմ եղավ այնպես, որ Նեփիի ժողովրդի ցնծությանը չափ չկար, որովհետև Տերը նորից ազատել էր նրանց իրենց թշնամիների ձեռքից. այդ պատճառով նրանք գոհություն հայտնեցին Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն. այո, և նրանք շատ «ծոմ» պահեցին և

աղոթեցին շատ, և նրանք երկըրպագեցին Աստծուն անչափ մեծ ուրախությամբ:

2 Եվ եղավ այնպես, Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման տասնիններորդ տարում, որ Ալման եկավ իր որդի Հելամանի մոտ և ասաց նրան. Հավատո՞ւմ ես դու խոսքերին, որ ես ասացի քեզ այս ^ահիշատակաբանների վերաբերյալ, որոնք պահվել են:

3 Եվ Հելամանն ասաց նրան. Այո, ես հավատում եմ:

4 Եվ Ալման ասաց նրան կրկին. Հավատո՞ւմ ես դու Հիսուս Քրիստոսին, որը պիտի գա:

5 Եվ նա ասաց նրան. Այո, ես հավատում եմ բոլոր խոսքերին, որ դու խոսել ես:

6 Եվ Ալման ասաց նրան կրկին. ^աԿպահե՞ս դու իմ պատվիրանները:

7 Եվ նա ասաց. Այո, ես կպահեմ քո պատվիրաններն իմ ողջ սրտով:

8 Այն ժամանակ Ալման ասաց նրան. Օրհնվա՛ծ ես դու. և Տերը պիտի ^աբարգավաճեցնի քեզ այս երկրում:

9 Բայց ահա, ես ունեմ որոշ բան ^ամարգարեանալու քեզ. Բայց ինչ ես մարգարեանամ քեզ, դու չպետք է հայտնի դարձնես. այո, ինչ ես մարգարեանամ քեզ, չպիտի հայտնի դարձվի, ընդհուպ մինչև մարգարեությունն իրագործվի. հետևաբար, գրի՛ր խոսքերը, որոնք ես պիտի ասեմ:

10 Եվ սրանք են այդ խոսքերը. Ահա, ես կանխագգում եմ, համա-

ծայն հայտնության ոգու, որն իմ մեջ է, որ հենց այս ժողովուրդը՝ Նեփիացիները, ^աչորս հարյուր տարի անց, այն ժամանակից, երբ Հիսուս Քրիստոսն իրեն հայտնի կդարձնի նրանց, ^աանհավատության մեջ կընկնեն:

11 Այո, և այն ժամանակ նրանք կտեսնեն պատերազմներ ու համաճարակներ, այո, սովեր ու արյունահեղություն, մինչև որ Նեփիի ժողովուրդը ^աբնաջնջվի,

12 Այո, և դա՛ որովհետև նրանք կընկնեն անհավատության մեջ և կընկնեն խավարի գործերի և ^ահեշտասիրության և բոլոր ձևի անօրինությունների մեջ. այո, ես ասում եմ քեզ, որ քանի որ նրանք կմեղանչեն այդպիսի մեծ լույսի ու գիտելիքի դեմ, այո, ես ասում եմ քեզ, որ այդ օրից մույնիսկ չորրորդ սերունդը չի անցնի, նախքան այդ մեծ անօրինությունը կգա:

13 Եվ երբ այն մեծ օրը գա, ահա, շատ շուտով գալիս է ժամանակը, որ նրանք, ովքեր կան այժմ, կամ սերունդը նրանց, ովքեր այժմ համարվում են Նեփիի ժողովրդի թվում, ^աայլևս չեն համարվի Նեփիի ժողովրդի թվում:

14 Բայց նրանք, ովքեր կմնան և չեն կործանվի այն մեծ ու ահեղ օրը, ^ակհամարվեն Լամանացիների թվում և կդառնան նրանց նման, բոլորը, բացի մի քանիսից, ովքեր կկոչվեն Տիրոջ աշակերտներ. և նրանց Լամանացիները կհալածեն, այնքան, ^ամինչև որ նրանք կբնաջնջվեն: Եվ արդ, անօրինու-

2ա Ալմա 37.1–5, 50.38:
6ա սուր Պատվիրաններն
Աստծո. Հնազանդու-
թյուն, Հնազանդ,
Հնազանդվել:
8ա 1 Նեփի 4.14,
Ալմա 48.15–16, 25:

9ա սուր Մարգարեություն,
Մարգարեանալ:
10ա 1 Նեփի 12.10–15,
Հել. 13.9,
Մորմ. 8.6–7:
բ սուր Ուրացություն,
Անհավատություն:

11ա Հարոմ 1.10,
Մորմ. 8.2–3, 6–7:
12ա սուր Ցանկանալ:
13ա Հել. 3.16:
14ա Մոր. 9.24:
բ Մոր. 1.1–3:

թյան պատճառով, այս մարգարեությունը պիտի իրագործվի:

15 Եվ այժմ, եղավ այնպես, որ Ալման, այս բաները Հելամանին ասելուց հետո, նա օրհնեց նրան, և նաև իր մյուս որդիներին. և նա նաև օրհնեց հողը՝ «արդարների համար:

16 Եվ նա ասաց. Այսպես է ասում Տեր Աստված. «Անիծված պիտի լինի հողը, այո, այս հողը, ամեն ազգի, ցեղի, լեզվի և ժողովրդի համար, ի կործանումն նրանց, ովքեր գործում են ամբարշտորեն, երբ նրանք լիովին հասունանան. և ինչպես ես ասացի, այդպես էլ կլինի. քանզի սա Աստծո ամենքը և Պօրհնությունն է այս հողի վրա, քանզի Տերը չի կարող մեղքը զնվազագույն իսկ աստիճանով թույլատրելի համարել:

17 Եվ այժմ, երբ Ալման ասաց այս խոսքերը, նա օրհնեց «Եկեղեցին, այո, բոլոր նրանց, ովքեր կկանգնեն անասան հավատքում, այդ ժամանակից ի վեր:

18 Եվ երբ Ալման արեց այս, նա հեռացավ Չարահեմլայի երկրից, կարծես թե՝ գնալու Մելեքի երկիրը: Եվ եղավ այնպես, որ նրա մասին այլևս երբեք չլսեցին. ինչ վերաբերում է նրա մահվանը և թաղվելուն, մենք այդ մասին չգիտենք:

19 Ահա, սա մենք գիտենք, որ նա մի արդար մարդ էր. և խոսքը տարածվեց ամենուր՝ եկեղեցում, որ նա վերցվել է Հոգու կողմից, կամ թաղվել Տիրոջ ձեռքով, ճիշտ ինչպես Մովսեսը: Բայց, ահա, սուրբ գրքերն ասում են՝ Տերը վերցրեց Մովսեսին իր մոտ. և մենք

կարծում ենք, որ նա իր մոտ է ընդունել նաև Ալմային՝ հոգու մեջ. հետևաբար, այս պատճառով մենք ոչինչ չգիտենք նրա մահվան ու թաղվելու մասին:

20 Եվ այժմ, եղավ այնպես, Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման տասնիններորդ տարվա սկզբում, որ Հելամանն առաջ գնաց ժողովրդի մեջ՝ հայտարարելու խոսքը նրանց:

21 Քանզի ահա, Լամանացիների հետ նրանց պատերազմների և բազում փոքր երկպառակությունների ու խռովությունների պատճառով, որոնք եղել էին ժողովրդի մեջ, դարձավ անհրաժեշտ, որ Աստծո՝ խոսքը հայտարարվեր նրանց մեջ, այո, և որ մի կանոնակարգում արվեր եկեղեցով մեկ:

22 Հետևաբար, Հելամանը և նրա եղբայրներն առաջ գնացին՝ կրկին հաստատելու եկեղեցին ողջ երկրում, այո, ամեն քաղաքում՝ բոլոր երկրով մեկ, որը պատկանում էր Նեփիի ժողովրդին: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք նշանակեցին քահանաներ և ուսուցիչներ բոլոր երկրով մեկ, բոլոր եկեղեցիների վրա:

23 Եվ այժմ, եղավ այնպես, որ հետո, երբ Հելամանը և նրա եղբայրները նշանակեցին քահանաներ և ուսուցիչներ եկեղեցիների վրա, նրանց մեջ բարձրացավ մի «երկպառակություն, և նրանք չէին կամենում ուշք դարձնել Հելամանի և նրա եղբայրների խոսքերին.

24 Այլ նրանք հպարտացան, բարձրամտացած լինելով իրենց սրտերում, իրենց խիստ մեծ

15ա Ալմա 46.10, 62.40:

16ա 2 Նեփի 1.7,

Ալմա 37.31,

Եթեր 2.8–12:

բ Վեռմ 130.21:

գ Վեռմ 1.31:

17ա Սոփ Հիսուս Քրիստոսի եկեղեցի:

19ա Սոփ Փոխակերպված էակներ:

21ա Ալմա 31.5:

23ա 3 Նեփի 11.28–29:

“հարստությունների պատճառով. հետևաբար, նրանք դարձել էին հարուստ՝ իրենց թագավորական աշխարհում և չէին կամենում ուշք դարձնել նրանց խոսքերին՝ քայլել ուղիղ Աստծո առաջ:

ԳԼՈՒԽ 46

Ամադիկիան դավադրություն է կազմակերպում՝ թագավոր լինելու համար – Մորոնին բարձրացնում է ազատության դրոշը – Նա միավորում է ժողովրդին՝ պաշտպանելու իրենց կրոնը – Ճշմարիտ հավատացյալները կոչվում են Քրիստոնյաներ – Հովսեփի մի մնացորդ կպահպանվի – Ամադիկիան և պառակտիչները փախչում են Նեփիի երկիրը – Նրանք, ովքեր չեն կամենում աջակցել ազատության գործին, դատապարտվում են մահվան: Մոտ 73–72թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ եղավ այնպես, որ բոլոր նրանք, ովքեր չկամեցան լսել Հելամանի և նրա եղբայրների խոսքերը, ի մի հավաքվեցին ընդդեմ իրենց եղբայրների:

2 Եվ այժմ ահա, նրանք խիստ զայրացած էին՝ այնքան, որ նրանք վճռել էին սպանել նրանց:

3 Արդ, առաջնորդը նրանց, ովքեր զայրացած էին իրենց եղբայրների վրա, մի հաղթանդամ ու ուժեղ մարդ էր. և նրա անունը Ամադիկիա էր:

4 Եվ Ամադիկիան փափագում էր թագավոր լինել. և այն մարդիկ, ովքեր զայրացած էին, մույնպես փափագում էին, որ նա լիներ իրենց թագավորը. և նրանք, առավել մեծ մասը նրանցից, երկրի

“ստորադաս դատավորներն էին, և նրանք ձգտում էին իշխանության:

5 Եվ նրանք առաջնորդվում էին Ամադիկիայի շողոքորթություններով, որ եթե նրանք աջակցեին իրեն և հաստատեին իրեն լինելու իրենց թագավոր, որ նա կդարձներ նրանց կառավարիչներ ժողովրդի վրա:

6 Այսպիսով, նրանք երկպառակորթությունների էին դրդվում Ամադիկիայի կողմից, չնայած Հելամանի և նրա եղբայրների բարոգելուն, այո, չնայած նրանց խիստ մեծ հոգատարությանը եկեղեցու վրա, քանզի նրանք քահանայապետեր էին եկեղեցու վրա:

7 Եվ եկեղեցում կային շատերը, ովքեր հավատացին Ամադիկիայի շողոքորթող խոսքերին, հետևաբար, նրանք մույնիսկ պառակտվեցին եկեղեցուց. և այսպիսին էին Նեփիի ժողովրդի գործերը՝ տագնապալի ու վտանգավոր, չնայած իրենց մեծ “հաղթանակին, որ նրանք ունեցել էին Լամանացիների վրա և իրենց մեծ ցնծություններին, որ նրանք ունեցել էին Տիրոջ ձեռքով իրենց ազատագրման համար:

8 Այսպիսով, մենք տեսնում ենք, թե որքան “արագ են մարդկանց զավակները մոռանում Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն, այո, որքան արագ անօրինություն անում, և մոլորեցվում այն չար մեկի կողմից:

9 Այո, և մենք նաև տեսնում ենք այն մեծ “ամբարշտությունը, որ մի շատ ամբարիշտ մարդ կարող է առաջացնել մարդկանց զավակների մեջ:

10 Այո, մենք տեսնում ենք, որ Ամադիկիան, քանի որ նա մի

մարդ էր խորամանկ հմարքով, և մի մարդ՝ բազում շողոքորթող խոսքերով, որ նա մոլորեցրեց շատ մարդկանց սրտերը՝ գործելու ամբարշտորեն. այո, և ձգտելու կործանել Աստծո եկեղեցին, և կործանելու ՝ ազատության հիմքը, որն Աստված շնորհել էր նրանց, կամ այն օրհնությունը, որն Աստված ուղարկել էր երկրի երեսի վրա՝ ի սեր Բարդարների:

11 Եվ արդ, եղավ այնպես, որ երբ Մորոնին, որը ՝ գլխավոր հրամանատարն էր Նեփիացիների գործերի, լսեց այս երկպառակությունների մասին, նա զայրացավ Ամադիկիայի վրա:

12 Եվ եղավ այնպես, որ նա պատռեց իր պատմութանը. և նա վերցրեց դրանից մի կտոր և գրեց վրան. ՝ Ի հիշեցումն մեր Աստծո, մեր կրոնի և ազատության, և մեր խաղաղության, մեր կանանց և մեր երեխաների, և նա ամրացրեց այն մի ձողի ծայրին:

13 Եվ նա ամրացրեց իր սահմանները, և իր լանջապանակը, և իր վահանները, և ամրացրեց իր զենքերն իր գոտկատեղի շուրջը. և նա վերցրեց ձողը, որն ուներ իր ծայրին նրա պատռված պատմութանը (և նա կոչեց այն ազատության դրոշ), և նա գետին խոնարհվեց ու աղոթեց զորությամբ առ իր Աստված, ազատության օրհնություններն իր եղբայրների վրա մնալու համար, քանի դեռ Քրիստոնյաների մի խումբ կմնար տիրելու երկրին,

14 Քանզի այսպես էին կոչվում

Քրիստոսի բոլոր ճշմարիտ հավատացյալները, ովքեր պատկանում էին Աստծո եկեղեցուն, նրանց կողմից, ովքեր չէին պատկանում եկեղեցուն:

15 Եվ նրանք, ովքեր պատկանում էին եկեղեցուն, հավատարիմ էին. այո, բոլոր նրանք, ովքեր ճշմարիտ հավատացյալներ էին Քրիստոսում, ուրախությամբ իրենց վրա վերցրեցին Քրիստոսի, կամ ՝ Քրիստոնյաներ ՝ ամուրը, ինչպես նրանց կոչեցին՝ իրենց հավատքի համար Քրիստոսում, որը պիտի գար:

16 Եվ հետևաբար, այդ պահին, Մորոնին աղոթեց, որ Քրիստոնյաների և երկրի ազատության գործը հովանավորվեր:

17 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նա դուրս էր թափել իր հոգին առ Աստված, բոլոր երկիրը, որն ՝ Ավերակներ երկրի հարավում էր, այո, և ի վերջո բոլոր երկիրը՝ թե՛ հյուսիսում և թե՛ հարավում, նա անվանեց՝ Ընտրյալ երկիր, և ազատության երկիր:

18 Եվ նա ասաց. Անշուշտ Աստված չի՝ հանդուրժի, որ մենք, որ արհամարհված ենք, որովհետև մենք վերցնում ենք մեզ վրա Քրիստոսի անունը, ոտնատակ լինենք և կործանվենք, եթե մենք չբերենք դա մեզ վրա՝ մեր իսկ օրինազանցություններով:

19 Եվ երբ Մորոնին ասաց այս խոսքերը, նա առաջ գնաց ժողովրդի մեջ՝ ծածանելով իր ՝ հանդերձի պատռած մասն օդում, որպեսզի բոլորը կարողանային տեսնել գրությունը, որը նա գրել էր

10ա2 Նեփի 1.7,
Մոսիա 29.32:

բ 2 Նեփի 1.7:
11ա Ալմա 43.16–17:

12ա Նեեմ. Գ.14,
Ալմա 44.5:
15ա Գոր. ԺԱ.26,
Ա Պետ. Գ.16:

բ Մոսիա 5.7–9:
17ա Ալմա 22.30–31:
19ա սուր Դրոշ:

պատռված մասի վրա, և գոչելով քարձր ձայնով՝ ասելով:

20 Ահա, ովքեր որ կպաշտպանեն այս դրոշը երկրի վրա, թող նրանք առաջ գան Տիրոջ ուժով, և մտնեն ուխտի մեջ, որ նրանք կպաշտպանեն իրենց իրավունքները, և իրենց կրոնը, որպեսզի Տեր Աստված կարողանա օրհնել նրանց:

21 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Մորոնին հռչակեց այս խոսքերը, ահա, ժողովուրդը եկավ, վազելով միասին, իրենց զենքերն ամրացրած իրենց գոտկատեղի շուրջը, պատռելով իրենց հանդերձները՝ որպես խորհրդանիշ, կամ որպես ուխտ, որ նրանք չէին լքի Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն. կամ, այլ խոսքով, եթե նրանք զանց անեին Աստծո պատվիրանները, կամ ընկնեին օրինազանցության մեջ և «ամաչեին իրենց վրա վերցնել Քրիստոսի անունը, Տերը պիտի պատռեր նրանց, ճիշտ ինչպես նրանք պատռեցին իրենց հանդերձները:

22 Արդ սա էր ուխտը, որը նրանք արեցին, և նրանք գցեցին իրենց հանդերձները Մորոնիի ոտքերի մոտ՝ ասելով. Մենք ուխտում ենք մեր Աստծո հետ, որ մենք պիտի կործանվենք, ճիշտ ինչպես մեր եղբայրները հյուսիսային կողմի երկրում, եթե մենք պիտի ընկնենք օրինազանցության մեջ. այո, թող նա գցի մեզ մեր թշնամիների ոտքերը, ճիշտ ինչպես մենք ենք գցել մեր հանդերձները քո ոտքերի մոտ, կոխկրտվելու ոտքի տակ, եթե մենք ընկնենք օրինազանցության մեջ:

23 Մորոնին ասաց նրանց. Ահա,

մենք Հակոբի սերնդի մի մնացորդ ենք. այո, մենք «Հովսեփի Քսերնդի մի մնացորդ ենք, որի Պատմությանը պատռվեց շատ կտորների իր եղբայրների կողմից. այո, և այժմ ահա, եկեք հիշենք պահել Աստծո պատվիրանները, այլապես մեր հանդերձները կպատռվեն մեր եղբայրների կողմից, և մենք կզգվենք բացու կամ կծախվենք կամ կսպանվենք:

24 Այո, եկեք պահպանենք մեր ազատությունը՝ որպես Հովսեփի մի «մնացորդ. այո, եկեք հիշենք Հակոբի խոսքերն իր մահվանից առաջ, քանզի ահա, նա տեսավ, որ Հովսեփի պատմության մնացորդի մի մաս պահպանվել էր և չէր քայքայվել: Եվ նա ասաց. Ճիշտ այնպես, ինչպես իմ որդու հանդերձի այս մնացորդն է պահպանվել, այնպես էլ պիտի իմ որդու սերնդի մի մնացորդ պահպանվի Աստծո ձեռքով, և վերցվի իր մոտ, մինչդեռ Հովսեփի սերնդի մնացածը պիտի կորչի, ճիշտ ինչպես նրա հանդերձի մնացորդը:

25 Այժմ ահա, այս վիշտ է պատճառում իմ հոգուն. այնուամենայնիվ, իմ հոգին ուրախություն ունի իմ որդով, նրա սերնդի այն մասի համար, որոնք պիտի վերցվեն Աստծո մոտ:

26 Արդ ահա, այս էր Հակոբի խոսքը:

27 Եվ արդ, ո՞վ գիտի, գուցե, Հովսեփի սերնդի մնացորդը, որը պիտի կորչի, ինչպես իր հանդերձը, նրանք են, ովքեր պառակտվել են մեզանից: Այո, և նույնիսկ դա պիտի լինենք ինքներս, եթե մենք

21 ա 1 Նեփի 8.25–28,
Մորմ. 8.38:

23 ա սուր Հովսեփի՝ Հակոբի
որդի:

բ Ծն. ԽԹ. 22–26,
1 Նեփի 5.14–15:
գ Ծն. ԼԷ. 3, 31–36:
24 ա Ամովս Ե.15,

3 Նեփի 5.21–24, 10.17:
բ 2 Նեփի 3.5–24,
Եթեր 13.6–7:

հաստատուն չկանգնենք Քրիստոսի հավատքում:

28 Եվ արդ, եղավ այնպես, որ երբ Մորոնին ասաց այս խոսքերը, նա առաջ գնաց, և նաև ուղարկեց առաջ՝ դեպի երկրի բոլոր մասերը, որտեղ կային երկպառակություններ, և ի մի հավաքեց բոլոր ժողովրդին, ովքեր փափագում էին պաշտպանել իրենց ազատությունը, կանգնել Ամադիկիայի և նրանց դեմ, ովքեր պառակտվել էին, ովքեր կոչվում էին Ամադիկիացիներ:

29 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Ամադիկիան տեսավ, որ Մորոնի մարդիկ ավելի բազմաքանակ էին, քան Ամադիկիացիները, և նա տեսավ նաև, որ իր ժողովուրդը կասկածում էր այն գործի արդարության վերաբերյալ, որ իրենք ձեռնարկել էին, հետևաբար, վախենալով, որ ինքը չէր հասնի նպատակին, նա վերցրեց իր մարդկանցից նրանց, ովքեր կամեցան, և հեռացավ Նեփիի երկիրը:

30 Այժմ Մորոնին մտածեց, որ նպատակահարմար չէր, որ Լամանացիներն ունենային էլ ավելի շատ ուժ. հետևաբար, նա մտածեց կանգնեցնել Ամադիկիայի մարդկանց, կամ վերցնել նրանց ու ետ բերել, և Ամադիկիային մահվան ենթարկել. այդ, քանզի նա գիտեր, որ նա Լամանացիներին բարկության կորդեր իրենց դեմ, և առիթ կտար նրանց՝ գալ ճակատամարտելու իրենց դեմ. և այս նա գիտեր, որ Ամադիկիան կաներ այդ, որպեսզի կարողանար հասնել իր նպատակներին:

31 Հետևաբար, Մորոնին մտածեց, որ նպատակահարմար էր, որ

նա վերցներ իր զորքերը, որոնք ի մի էին հավաքվել, և զինվել էին ու մտել ուխտի մեջ՝ պահպանելու խաղաղությունը, և եղավ այնպես, որ նա վերցրեց իր զորքը և արշավեց դուրս իր վրաններով, դեպի ամապատ, կտրելու Ամադիկիայի ճանապարհն անապատում:

32 Եվ եղավ այնպես, որ նա արեց ըստ իր ցանկությունների, և արշավեց առաջ անապատում ու կասեցրեց Ամադիկիայի զորքերը:

33 Եվ եղավ այնպես, որ Ամադիկիան փախավ իր մարդկանց մի փոքր խմբի հետ, իսկ մնացածը հանձնվեցին Մորոնի ձեռքը և ետ տարվեցին Չարահեմլայի երկիրը:

34 Արդ, Մորոնին՝ լինելով մի մարդ, որը ^անշանակվել էր գլխավոր դատավորների կողմից և ժողովրդի ձայնով, հետևաբար նա ուներ զորություն ըստ իր կամքի՝ Նեփիացիների զորքերի հետ, հաստատել և գործադրել իշխանություն նրանց վրա:

35 Եվ եղավ այնպես, որ Ամադիկիացիներից, ովքեր որ չկամեցան մտնել ուխտի մեջ՝ աջակցելու ազատության գործին, որպեսզի նրանք կարողանային պահպանել ազատ կառավարումը, նա հրամայեց մահվան ենթարկել. և կային, բայց՝ քիչ, ովքեր մերժեցին ազատության ուխտը:

36 Եվ նաև եղավ այնպես, որ նա հրամայեց, որ ազատության դրոշը բարձրացվեր յուրաքանչյուր աշտարակի վրա, որ կար ողջ երկրում, որին տիրում էին Նեփիացիները. և այսպես Մորոնին կանգնեցրեց ազատության դրոշը Նեփիացիների մեջ:

37 Եվ նրանք կրկին սկսեցին

խաղաղություն ունենալ երկրում. և այսպես նրանք խաղաղություն պահպանեցին երկրում, մինչև գրեթե դատավորների կառավարման տասնիններորդ տարվա վերջը:

38 Եվ Հելամանն ու Մքահանայապետերը նույնպես պահպանեցին կարգ ու կանոն եկեղեցում. այո, նույնիսկ չորս տարիների ընթացքում նրանք ունեցան շատ խաղաղություն և ցնծություն եկեղեցում:

39 Եվ եղավ այնպես, որ կային շատերը, ովքեր մահացան, հաստատ Մհավատալով, որ իրենց հոգիները փրկագնված էին Տեր Հիսուս Քրիստոսի կողմից. այսպիսով, նրանք հեռացան աշխարհից ցնծությամբ:

40 Եվ եղան ոմանք, ովքեր մահացան տենդերից, որոնք տարվա որոշ եղանակներին շատ հաճախ էին երկրում, բայց ոչ այնքան շատ՝ տենդերից. բազմաթիվ Մբույսերի ու արմատների գերազանց հատկությունների շնորհիվ, որոնք Աստված պատրաստել էր հիվանդությունների պատճառը վերացնելու համար, որոնց մարդիկ ենթակա էին կլիմայի բնույթից ելնելով,

41 Սակայն կային շատերը, ովքեր մահացան ծեր հասակում. և նրանք, ովքեր մահացան Քրիստոսի հավատքում, Մերջանիկ են նրանով, ինչպես մենք անպայման պիտի ենթադրենք:

ԳԼՈՒԽ 47

Ամառիկիսան գործի է դնում դավա-

ճանություն, սպանություն և խարդավանք Լամանացիների թագավորը դառնալու համար – Նեփիացի պառակտիչներն ավելի ամբարիշտ են ու կատաղի, քան Լամանացիները: Մոտ 72թ. Ք.ծ.ա.:

ԱՅԺԾ մեր հիշատակարանում մենք կվերադառնանք Ամառիկիային և նրանց, ովքեր նրա հետ Մփախել էին անապատ. քանզի ահա, նա վերցրել էր իր հետ նրանց, ովքեր գնացել էին նրա հետ և հասել էին Նեփիի Քերկիրը՝ Լամանացիների մեջ և Լամանացիներին բարկության էին դրդել Նեփիի ժողովրդի դեմ, այնպես որ Լամանացիների թագավորն ուղարկեց մի հրովարտակ իր ողջ երկրով մեկ, իր ողջ ժողովրդի մեջ, որ նրանք ի մի հավաքվեն՝ կրկին գնալու, ճակատամարտելու Նեփիացիների դեմ:

2 Եվ եղավ այնպես, որ երբ հրովարտակն առաջ գնաց նրանց մեջ, նրանք խիստ վախեցան. այո, նրանք երկյուղում էին թագավորին զայրացնել, և նրանք նաև երկյուղում էին գնալ ճակատամարտելու Նեփիացիների դեմ, որ չլիներ թե կորցնեին իրենց կյանքը: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք չկամեցան, կամ նրանցից մեծ մասը չկամեցավ հնազանդվել թագավորի պատվիրաններին:

3 Եվ այժմ, եղավ այնպես, որ թագավորը զայրացավ նրանց անհնազանդության պատճառով. ուստի, նա տվեց Ամառիկիային իր բանակի այն մասի հրամանատարությունը, որը հնազանդ էր իր հրամաններին, և հրամայեց նրան,

38ա Ալմա 46.6:
39ա Մոր. 7.3, 41:
40ա Վև. 89.10:

41ա Հայտ. ԺԴ.13:
47 1ա Ալմա 46.33:
բ 2 Նեփի 5.5–8,

Օմնի 1.12–13:

որ նա գնար առաջ և հրամայեք նրանց՝ ի գեմ:

4 Արդ, ահա, այս էր Ամադիկիայի փափագը. քանզի նա՝ լինելով չարիք անելու մի շատ ճարպիկ մարդ, հետևաբար, նա իր սրտում ծրագիր դրեց՝ գահագրկել Լամանացիների թագավորին:

5 Եվ այժմ նա ստացել էր հրամանատարությունը Լամանացիների այն մասերի, ովքեր համակրում էին թագավորին. և նա ձգտեց ձեռք բերել համակրանքը նրանց, ովքեր հնազանդ չէին. հետևաբար, նա գնաց առաջ դեպի այն տեղը, որը կոչվում էր ՊՈՆԻՊԱ, քանզի այստեղ էին փախել բոլոր Լամանացիները. քանզի նրանք հայտնաբերել էին զորքերի գալը, և կարծելով, որ նրանք գալիս էին կործանելու իրենց, հետևաբար, նրանք փախել էին Օնիդա՝ դեպի զինանոցը:

6 Եվ նրանք նշանակել էին մի մարդու՝ լինելու թագավոր և ղեկավար իրենց վրա, որոշած լինելով իրենց մտքում մի հաստատուն վճռականությամբ, որ նրանք չէին ենթարկվելու՝ գնալ ընդդեմ Նեփիացիների:

7 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք ի մի էին համախմբվել լեռան գագաթին, որը կոչվում էր Անթիփաս, պատրաստվելով ճակատամարտելու:

8 Արդ Ամադիկիայի մտադրությունը նրանց ճակատամարտ տալը չէր՝ ըստ թագավորի պատվիրանքի. բայց ահա, նրա մտադրությունն էր՝ շահել Լամանացիների զորքերի համակրանքը, որ նա կարողանար նրանց գլուխն անցնել և գահագրկել թագավորին

և վերցնել թագավորության տիրապետությունը:

9 Եվ ահա, եղավ այնպես, որ նա հրամայեց իր զորքին խփել իրենց վրանները հովտում, որն Անթիփաս լեռան մոտ էր:

10 Եվ եղավ այնպես, որ երբ գիշեր էր, նա ուղարկեց մի զաղտնի դեսպանություն դեպի Անթիփաս լեռը, կամենալով, որ ղեկավարը նրանց, ովքեր լեռան վրա էին, որի անունը Լեքոնտի էր, որ նա վար իջներ լեռան ստորոտը, քանզի նա ցանկանում էր խոսել նրա հետ:

11 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Լեքոնտին ստացավ լուրը, նա չհամարձակվեց վար իջնել լեռան ստորոտը: Եվ եղավ այնպես, որ Ամադիկիան ուղարկեց երկրորդ անգամ՝ ցանկանալով, որ նա իջներ ներքև: Եվ եղավ այնպես, որ Լեքոնտին չկամեցավ. և նա ուղարկեց նորից՝ երրորդ անգամ:

12 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Ամադիկիան տեսավ, որ նա չէր կարող ստիպել Լեքոնտին ներքև իջնել լեռից, նա բարձրացավ լեռը, գրեթե Լեքոնտիի ճամբարին մոտ. և նա կրկին՝ չորրորդ անգամ ուղարկեց իր լուրը՝ Լեքոնտիին, ցանկանալով, որ նա ներքև գա, և որ նա բերի իր պահակախումբն իր հետ:

13 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Լեքոնտին եկավ ներքև իր պահակախմբի հետ Ամադիկիայի մոտ, Ամադիկիան ցանկացավ, որ նա գար ներքև իր զորքի հետ գիշերվա ժամին, և շրջապատեր այն մարդկանց, իրենց ճամբարներում, որոնց վրա թագավորն իրեն էր տվել հրամանատարությունը, և որ նա կհանձներ նրանց Լեքոնտիի

ծեռքը, եթե նա դարձներ նրան (Ամադիկիային) երկրորդ առաջնորդ ամբողջ բանակի վրա:

14 Եվ եղավ այնպես, որ Լեքոնտին եկավ ներքև իր մարդկանց հետ, և շրջապատեց Ամադիկիայի մարդկանց, այնպես որ օրվա լուսաբացին՝ մախբան նրանց արթնանալը, նրանք շրջապատված էին Լեքոնտիի զորքերի կողմից:

15 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք տեսան, որ իրենք շրջապատված էին, նրանք աղերսեցին Ամադիկիային, որ նա թույլ տար իրենց միանալ իրենց եղբայրների հետ, որ չկործանվեն: Արդ այս հենց այն էր, ինչ ցանկանում էր Ամադիկիան:

16 Եվ եղավ այնպես, որ նա հանձնեց իր մարդկանց, ՝հակառակ թագավորի հրամաններին: Արդ, այս այն էր, ինչ Ամադիկիան ցանկանում էր, որ նա կարողանար իրագործել թագավորին գահազրկելու իր ծրագրերը:

17 Արդ, Լամանացիների մեջ սովորույթ էր, եթե իրենց գլխավոր առաջնորդը սպանվում էր, նշանակել երկրորդ առաջնորդին՝ լինելու իրենց գլխավոր առաջնորդը:

18 Եվ եղավ այնպես, որ Ամադիկիան կարգադրեց, որ իր ծառաներից մեկն աստիճանաբար թույն տար Լեքոնտիին, որպեսզի նա մեռեր:

19 Արդ, երբ Լեքոնտին մեռավ, Լամանացիները նշանակեցին Ամադիկիային՝ լինելու իրենց առաջնորդը և իրենց գլխավոր հրամանատարը:

20 Եվ եղավ այնպես, որ Ամադիկիան արշավեց իր զորքերի հետ (քանզի նա հասել էր իր իղձերին)

դեպի Նեփիի երկիրը, դեպի Նեփիի քաղաքը, որը գլխավոր քաղաքն էր:

21 Եվ թագավորը դուրս եկավ դիմավորելու նրանց իր պահակախմբի հետ, քանզի նա ենթադրեց, որ Ամադիկիան կատարել էր իր հրամանները, և որ Ամադիկիան ի մի էր հավաքել այդպիսի մեծ մի բանակ՝ գնալու Նեփիացիների դեմ ճակատամարտելու:

22 Բայց ահա, երբ թագավորը դուրս եկավ՝ դիմավորելու նրան, Ամադիկիան կարգադրեց, որ իր ծառաներն առաջ գնան՝ դիմավորելու թագավորին: Եվ նրանք գնացին և խոնարհվեցին թագավորի առաջ, իբր թե մեծարելու նրան՝ իր մեծության համար:

23 Եվ եղավ այնպես, որ թագավորն առաջ պարզեց իր ձեռքը՝ բարձրացնելու նրանց, ինչպես սովորույթն էր Լամանացիների մեջ, ի նշան խաղաղության, սովորույթ, որը նրանք վերցրել էին Նեփիացիներից:

24 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նա բարձրացրեց առաջինին գետնից, ահա, նա դանակահարեց թագավորին՝ մինչև սիրտը. և նա ընկավ գետնին:

25 Արդ, թագավորի ծառաները փախան. և Ամադիկիայի ծառաները մի աղաղակ բարձրացրեցին սաելով:

26 Տեսեք, թագավորի ծառաները դանակահարել են նրան մինչև սիրտը, և նա ընկել է, և նրանք փախան. ահա, եկեք ու տեսեք:

27 Եվ եղավ այնպես, որ Ամադիկիան հրամայեց, որ իր զորքերն արշավեն առաջ և տեսնեն, թե ինչ է պատահել թագավորին. և երբ

նրանք եկան այդ տեղը, և գտան թագավորին՝ պառկած իր արյան մեջ, Ամադիկիան ձևացրեց, թե զայրացած էր և ասաց. Ով որ սիրում է թագավորին, թող նա առաջ գա, և հետապնդի նրա ծառաներին, որ նրանք սպանվեն:

28 Եվ եղավ այնպես, որ բոլոր նրանք, ովքեր սիրում էին թագավորին, երբ նրանք լսեցին այս խոսքերը, առաջ եկան և հետապնդեցին թագավորի ծառաներին:

29 Այժմ, երբ թագավորի ծառաները տեսան իրենց ետևից՝ հետապնդող մի գործը, նրանք կրկին վախեցան, և փախան անապատ, և եկան Զարահեմլայի երկիրն ու միացան Ամոնի ժողովրդին:

30 Եվ գործը, որը նրանց ետևից հետապնդում էր, վերադարձավ նրանց ետևից գուր հետապնդած լինելով. և այսպիսով Ամադիկիան, իր խարդախությամբ, շահեց մարդկանց սրտերը:

31 Եվ եղավ այնպես, որ հաջորդ օրը նա մտավ Նեփիի քաղաքն իր գործերի հետ, և վերցրեց քաղաքի տիրապետությունը:

32 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ թագուհին, երբ լսեց, որ թագավորը սպանված էր. քանզի Ամադիկիան մի դեսպանություն էր ուղարկել թագուհու մոտ՝ տեղեկացնելով նրան, որ թագավորը սպանվել էր իր ծառաների կողմից, որ նա հետապնդել էր նրանց իր գործի հետ, բայց դա գուր էր եղել, և նրանք հաջողել էին իրենց փախուստը,

33 Հետևաբար, երբ թագուհին ստացավ այս լուրը, նա ուղարկեց Ամադիկիայի մոտ՝ կամենալով, որ

նա խնայեր քաղաքի ժողովրդին. և նա նաև կամեցավ, որ նա ներկայանար իրեն. և նա նաև կամեցավ, որ նա բերեր իր հետ ականատեսներ՝ վկայելու թագավորի մահվան վերաբերյալ:

34 Եվ եղավ այնպես, որ Ամադիկիան վերցրեց մույն ծառային, որ սպանել էր թագավորին, և բոլոր նրանց, ովքեր եղել էին նրա հետ, և զմաց ներս՝ թագուհու մոտ, այն տեղը, որտեղ նա նստում էր. և նրանք բոլորը վկայեցին նրան, որ թագավորը սպանվել էր իր իսկ ծառաների կողմից. և նրանք ասացին նաև. Նրանք փախել են. մի՞թե սա չի վկայում նրանց դեմ: Եվ այսպիսով, նրանք բավարարեցին թագուհուն՝ թագավորի մահվան վերաբերյալ:

35 Եվ եղավ այնպես, որ Ամադիկիան ձեռք բերեց թագուհու համակրանքը, և նրան վերցրեց իրեն կնության. և այսպիսով, իր խաբեությամբ և իր խորամանկ ծառաների աջակցությամբ, նա ձեռք բերեց թագավորությունը. այո, նա ճանաչվեց թագավոր ողջ երկրով մեկ՝ Լամանացիների ողջ ժողովրդի մեջ, որոնք թաղկացած էին Լամանացիներից և Լեմուելացիներից, Իսմայելացիներից և Նեփիացի բոլոր պառակտիչներից, Նեփիի թագավորումից սկսած՝ ընդհուպ մինչև ներկա ժամանակը:

36 Արդ, այս պառակտիչները, ունենալով Նեփիացիների մույն ուսուցումը և մույն իրազեկությունը, այո, սովորեցված լինելով մույն ղգիտելիքով Տիրոջ մասին, այնուամենայնիվ, տարօրինակ է ասել, որ իրենց երկպառակու-

թյուններից ոչ շատ անց նրանք դարձան ավելի կարծրացած և զգոյացող, և ավելի վայրի, ամբարիշտ և կատաղի, քան Լամանացիները, արբեմալով Լամանացիների ավանդություններով. անձնատուր լինելով ծուլության, և ամեն ձևի հեշտասիրության. այո, լիովին մոռանալով Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն:

ԳԼՈՒԽ 48

Ամադիկիան հրահրում է Լամանացիներին Նեփիացիների դեմ – Մորոնին պատրաստում է իր ժողովրդին պաշտպանելու Քրիստոնյաների գործը – Նա ցնծում է անկախությամբ ու ազատությամբ և Աստծո մի գորեղ մարդ է: Մոտ 72թ. Ք.ծ.ա.:

ԵՎ այժմ, եղավ այնպես, որ հենց որ Ամադիկիան ձեռք բերեց թագավորությունը, նա սկսեց ոգեշնչել Լամանացիների սրտերը Նեփիի ժողովրդի դեմ. այո, նա նշանակեց մարդկանց խոսելու իրենց աշտարակներից Լամանացիների հետ՝ Նեփիացիների դեմ:

2 Եվ այսպես, նա ոգեշնչեց նրանց սրտերը Նեփիացիների դեմ, այնպես որ դատավորների կառավարման տասնիներորդ տարվա վերջում, նա՝ իրագործած լինելով իր ծրագրերն այդքանով, այո, դարձած լինելով թագավոր Լամանացիների վրա, նա ձգտում էր նաև թագավորել ողջ երկրի վրա, այո, և ողջ ժողովրդի, ովքեր երկրում էին, ինչպես Նեփիացիներին, այնպես էլ Լամանացիներին:

3 Հետևաբար, նա իրագործել էր

իր ծրագրերը, քանզի նա կարծրացրել էր Լամանացիների սրտերը և կուրացրել էր նրանց մտքերը, և դրդել էր նրանց բարկության, այնպես որ նա ի մի էր հավաքել մի սովոր գործ՝ զմալու ճակատամարտելու Նեփիացիների դեմ:

4 Եվ նա վճռական էր, իր ժողովրդի թվի մեծության պատճառով, հաղթել Նեփիացիներին և բերել նրանց ճորտության:

5 Եվ այսպես, նա՝ գլխավոր զորապետեր նշանակեց Չորամացիներից, նրանք՝ լինելով առավել ծանոթ Նեփիացիների ուժին և նրանց պաշտպանական վայրերին, և նրանց քաղաքների ամենաթույլ մասերին. հետևաբար, նա նշանակեց նրանց՝ լինելու գլխավոր զորապետեր իր գորքերի վրա:

6 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք վերցրեցին իրենց ճամբարը, և առաջ շարժվեցին անապատով՝ Չարահեմլայի երկրի ուղղությամբ:

7 Արդ, եղավ այնպես, որ մինչ Ամադիկիան այսպես ձեռք էր բերում իշխանություն խաբեության ու ստի միջոցով, մյուս կողմից Մորոնին՝ պատրաստում էր ժողովրդի միտքը՝ հավատարիմ լինելու Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն:

8 Այո, նա ուժեղացնում էր Նեփիացիների գորքերը և բարձրացնում փոքր ամրոցներ, կամ պաշտպանական վայրեր՝ հողապատնեշներ գցելով իր գորքերի շուրջը, շրջապատելու համար, և նաև կառուցելով քարե պատեր, օղակելու համար նրանց շուրջը, իրենց քաղաքների շուրջը, իրենց երկրամասերի սահմանները. այո, երկրի շուրջը:

9 Եվ իրենց ամենաթույլ ամրոցներում նա դրեց մարդկանց ավելի մեծ թիվ. և այսպես նա ամրացրեց ու ուժեղացրեց երկիրը, որը պատկանում էր Նեփիացիներին:

10 Եվ այսպես, նա նախապատրաստվում էր՝ պաշտպանել իրենց ազատությունը, իրենց հողերը, իրենց կանանց և իրենց երեխաներին, և իրենց խաղաղությունը, և որ նրանք կարողանային ապրել Տիրոջ՝ իրենց Աստծո համար, և որ նրանք կարողանային պահպանել այն, ինչը նրանց թշնամիների կողմից կոչվում էր Քրիստոնյաների գործ:

11 Եվ Մորոնին մի ուժեղ և գորեղ մարդ էր. նա կատարյալ՝ հասակացողությամբ տեր մարդ էր. այո, մարդ, որը չէր հրճվում արյունահեղությամբ. մարդ, որի հոգին ցնծում էր իր երկրի և իր եղբայրների անկախության ու ազատության համար, և իր եղբայրների ճորտությունից ու ստրկությունից դուրս գալու համար:

12 Այո, մարդ, որի սիրտը լցվում էր գոհությամբ առ իր Աստված, այն բազում արտոնությունների և օրհնությունների համար, որոնք նա պարգևում էր իր ժողովրդին. մարդ, որը տքնում էր չափից դուրս՝ իր ժողովրդի՝ Քարօրության ու ապահովության համար:

13 Այո, և նա մի մարդ էր, որը հաստատում էր Քրիստոսի հավատքում, և նա երդումով՝ երդվել էր պաշտպանել իր ժողովրդին, նրա իրավունքները և նրա երկիրը և նրա կրոնը՝ մինչև իսկ իր արյան գնով:

14 Արդ, Նեփիացիներն ուսուցանվում էին պաշտպանվել իրենց թշնամիներից՝ մինչև անգամ արյուն թափելով, եթե դա անհրաժեշտ էր. այո, և նրանց նաև սովորեցվում էր՝ երբեք վիրավորանք չհասցնել, այո, և երբեք չբարձրացնել սուրը, բացառությամբ թշնամու դեմ, բացառությամբ իրենց կյանքը պահպանելու համար:

15 Եվ սա էր նրանց հավատքը, որ այսպես վարվելու միջոցով Աստված կբարգավաճեցներ նրանց այդ երկրում, կամ, այլ խոսքով, եթե նրանք հավատարիմ լինեին Աստծո պատվիրանները պահելիս, որ նա նրանց կբարգավաճեցներ երկրում. այո՛, կնախագուշացներ նրանց փախչել, կամ նախապատրաստվել պատերազմի՝ համաձայն իրենց սպասվող վտանգի.

16 Եվ նաև, որ Աստված հայտնի կդարձներ նրանց, թե ուր պիտի իրենք գնային իրենց թշնամիներից պաշտպանվելու համար, և այդպես անելով, Տերը կազատեր նրանց. և սա Մորոնիի հավատքն էր, և նրա սիրտը հրճվում էր դրանով. «ոչ թե արյուն թափելով, այլ բարին անելով՝ իր ժողովրդին պահպանելով, այո, Աստծո պատվիրանները պահելով, այո, և անօրհնությանը դիմակայելով:

17 Այո, ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, եթե բոլոր մարդիկ եղած լինեին, և մնային, և երբևէ լինեին Մորոնիի նման, ահա, մույնիսկ դժոխքի գորությունները հավիտյան կսասանվեին. այո, «դևը

10ա Ալմա 46.12–13:
11ա սո՛ւ Հասկանալ:
12ա սո՛ւ Բարօրություն:
13ա Ալմա 46.20–22:

14ա Ալմա 43.46–47,
3 Նեփի 3.20–21,
Մորմ. 3.10–11,
ՎևոՒ 98.16:

16ա Ալմա 55.19:
17ա 1 Նեփի 22.26,
3 Նեփի 6.15:

երբեք զորութիւն չէր ունենա մարդկանց զավակների սրտերի վրա:

18 Ահա, նա մի մարդ էր մնան Ամմոնի՝ Մոսիայի որդուն, այո, և նույնիսկ Մոսիայի մյուս որդիներին, այո, և նաև Ալմային և նրա որդիներին, քանզի նրանք բոլորն Աստծո մարդիկ էին:

19 Եվ ահա, Հելամանը և նրա եղբայրները ոչ պակաս պիտանի էին ժողովրդի համար, քան Մորոնին էր. քանզի նրանք քարոզում էին Աստծո խոսքը, և նրանք մկրտում էին ապաշխարության համար բոլոր մարդկանց, ովքեր կամենում էին ականջ դնել իրենց խոսքերին:

20 Եվ այսպես, նրանք առաջ գնացին, և ժողովուրդն իրեն խոնարհեցրեց նրանց խոսքերի շնորհիվ, այնպես որ նրանք մեծապես ^բհովանավորված էին Տիրոջից, և այսպես, նրանք գերծ էին պատերազմներից ու հակառակություններից իրենց մեջ, այո, նույնիսկ չորս տարիների ընթացքում:

21 Բայց ինչպես ես ասացի, տասնիններորդ տարվա ուշ վերջին, այո, չնայած խաղաղությանն իրենց միջև, նրանք պարտադրվեցին կռուվելու, դժկամությամբ, իրենց եղբայրների՝ Լամանացիների հետ:

22 Այո, և ի վերջո, շատ տարիների ընթացքում, չնայած նրանց մեծ դժկամությանը, նրանց պատերազմները Լամանացիների հետ երբեք չդադարեցին:

23 Այժմ նրանք ^ացավում էին՝ Լամանացիների դեմ գերծ վերցնելու համար, որովհետև նրանք չէին հրճվում արյուն թափելում. այո, և

այս բոլորը չէր, նրանք ցավում էին իրենց եղբայրներից այնքան շատերին այս աշխարհից դուրս՝ հավերժական աշխարհ ուղարկելու, իրենց Աստծուն անպատրաստ հանդիպելու միջոցը լինելու համար:

24 Այնուամենայնիվ, նրանք չէին կարող թույլ տալ վայր դնել իրենց կյանքը, այնպես որ իրենց ^ականայք, և իրենց զավակները կոտորվեին վայրագ դաժանությամբ նրանց, ովքեր մի ժամանակ իրենց եղբայրներն էին, այո, և ^բպառակտվել էին իրենց եկեղեցուց և լքել էին իրենց, և գնացել էին կործանելու իրենց՝ միանալով Լամանացիներին:

25 Այո, նրանք չէին կարող հանդուրժել, որ իրենց եղբայրները հրճվեին Նեփիացիների արյամբ, քանի դեռ կար մեկը, որը կպահեր Աստծո պատվիրանները, քանզի Տիրոջ խոստումն էր՝ եթե նրանք պահեին իր պատվիրանները, նրանք պիտի բարգավաճեին երկրում:

ԳԼՈՒԽ 49

Ներխուժող Լամանացիներն անկարող են վերցնել ամրացված Ամմոնիա և Նոյ քաղաքները – Ամադիկիան անիծում է Աստծուն և երդվում է խմել Մորոնիի արյունը – Հելամանը և նրա եղբայրները շարունակում են զորացնել եկեղեցին: Մոտ 72թ. Ք.ծ.ա.:

Եվ այժմ, եղավ այնպես, տասնիններորդ տարվա տասնմեկերորդ ամսում, ամսի տասներորդ օրը, Լամանացիների զորքերը նշմար-

վեցին Ամմոնիա երկրին մոտենալիս:

2 Եվ ահա, քաղաքը վերակառուցվել էր, և Մորոնին տեղադրել էր մի գորք քաղաքի սահմանների մոտ, և նրանք հող էին հանել շուրջ բոլորը՝ Լամանացիների նետերից ու քարերից իրենց պաշտպանելու համար. քանզի ահա, նրանք կոչվում էին քարերով ու նետերով:

3 Ահա, ես սասցի, որ «Ամմոնիա քաղաքը վերակառուցվել էր: Ես ասում եմ ձեզ, այո, որ այն մասամբ էր վերակառուցվել. և քանի որ Լամանացիներն ավերել էին այն մի անգամ, ժողովրդի անօրինության պատճառով, նրանք կարծում էին, որ այն նորից կդառնար մի հեշտ ավար իրենց համար:

4 Բայց ահա, որքան մեծ էր նրանց հիասթափությունը. քանզի ահա, Նեփիացիները փորել հանել էին մի հողե եզրապատ, իրենց շուրջ բոլորը, որն այնքան բարձր էր, որ Լամանացիները չէին կարողանում նետել իրենց քարերը և իրենց նետերը նրանց վրա, որ նրանք կարողանային արդյունքի հասնել, ոչ էլ նրանք կարողանում էին գալ նրանց վրա, բացի նրանց մուտքի մասից:

5 Արդ, այս անգամ Լամանացիների գլխավոր զորապետերն անչափ ապշած էին մնացել իրենց համար պաշտպանության տեղեր պատրաստելու Նեփիացիների իմաստության պատճառով:

6 Արդ, Լամանացիների առաջնորդները ենթադրել էին, իրենց թվի մեծության հետևանքով, այո, նրանք ենթադրել էին, որ իրենք առավելություն պիտի ունենային գալով նրանց վրա, ինչպես նրանք

արել էին մինչ այդ. այո, և նրանք նաև նախապատրաստվել էին վահաններով, և լանջապանակներով. և նրանք նաև նախապատրաստվել էին կաշվե հանդերձներով, այո, շատ հաստ հանդերձներով՝ ծածկելու իրենց մեքեությունը:

7 Եվ լինելով այսպես նախապատրաստված՝ նրանք կարծում էին, որ իրենք պիտի հեշտորեն հաղթեին ու ենթարկեին իրենց եղբայրներին ճորտության լծին, կամ սպանեին ու կոտորեին նրանց՝ ըստ իրենց հաճույքի:

8 Բայց ահա, ի մեծագույն զարմանս իրենց, նրանք «նախապատրաստված էին իրենց համար, մի ձևով, որը երբեք հայտնի չէր եղել Լեքիի զավակների մեջ: Արդ նրանք նախապատրաստվել էին, Լամանացիների դեմ ճակատամարտելու, ըստ Մորոնիի ցուցմունքների:

9 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները կամ Ամադիկիացիները, անչափ ապշած էին պատերազմի համար նրանց նախապատրաստության ձևի վրա:

10 Արդ, եթե թագավոր Ամադիկիան՝ իր գորքի գլուխն անցած, վար եկած լինե՛ր Նեփիի «երկրից, միգուցե մա կարգադրեր Լամանացիներին՝ հարձակվել Նեփիացիների վրա Ամմոնիա քաղաքում. քանզի ահա, մա չէր մտահոգվում իր ժողովրդի արշան համար:

11 Բայց ահա, Ամադիկիան ինքը վար չէր եկել ճակատամարտելու: Եվ ահա, նրա գլխավոր զորապետերը չհամարձակվեցին Նեփիացիների վրա հարձակվել՝ Ամմոնիա քաղաքում, քանզի Մորոնին վերափոխել էր գործերի վարումը

Նեփիացիների մեջ, այնպես որ Լամանացիները հուսախափված էին նրանց ապաստարանների պատճառով, և նրանք չէին կարողանում գալ նրանց վրա:

12 Հետևաբար, նրանք նահանջեցին դեպի անապատի խորքը, և վերցրեցին իրենց ճամբարն ու արշավեցին դեպի Նոյի երկիրը՝ կարծելով, դա էր մյուս լավագույն տեղն իրենց համար՝ գալու Նեփիացիների դեմ:

13 Քանզի նրանք չգիտեին, որ Մորոնիին ամրացրել էր կամ կառուցել էր «պաշտպանական ամրոցներ, ամեն քաղաքի համար՝ շրջակա ողջ երկրով. հետևաբար, նրանք արշավեցին առաջ՝ դեպի Նոյի երկիրը, մի հաստատ վճռականությամբ. այո, նրանց գլխավոր զորապետերն առաջ եկան և երդում տվեցին, որ իրենք կոչընչացնեն այդ քաղաքի ժողովրդին:

14 Բայց ահա, ի զարմանս իրենց, Նոյի քաղաքը, որը մինչ այդ եղել էր մի թույլ վայր, այժմ, Մորոնիի միջոցով, դարձել էր ուժեղ, այո, նույնիսկ գերազանցելով Ամմոնիա քաղաքի ուժը:

15 Եվ այժմ, ահա, այս Մորոնիի իմաստությամբ էր. քանզի նա կռահել էր, որ նրանք կվախենային Ամմոնիա քաղաքից. և քանի որ Նոյի քաղաքը մինչ այդ եղել էր երկրի ամենաթույլ մասը, հետևաբար նրանք կարշավեին այնտեղ ճակատամարտելու. և այսպես, դա ըստ նրա ցանկության էր:

16 Եվ ահա, Մորոնիին նշանակել էր Լեքիին՝ լինելու գլխավոր զորապետ այդ քաղաքի մարդկանց վրա. և դա այն «նույն Լեքին էր, որը կռվել էր Լամանացիների հետ

Սիդոն գետի արևելյան կողմի հովտում:

17 Եվ այժմ ահա, եղավ այնպես, որ երբ Լամանացիները պարզեցին, որ Լեքին էր հրամանատարություն անում քաղաքում, նրանք կրկին հուսախաբվեցին, քանզի նրանք սաստիկ վախենում էին Լեքիից. այնուամենայնիվ, նրանց գլխավոր զորապետերը երդվել էին՝ երդումով գրոհել քաղաքը. հետևաբար, նրանք մոտ բերեցին իրենց զորքերը:

18 Այժմ ահա, Լամանացիները չէին կարողանում մտնել նրանց պաշտպանական ամրոցները որևէ այլ ճանապարհով, բացի մուտքից, հողապատնեշի բարձրության պատճառով, որը բարձրացվել էր, և խանդակի խորության, որը փորվել էր շուրջ բոլորը, բացի մուտքից:

19 Եվ այսպես էին Նեփիացիները պատրաստվել՝ ոչնչացնելու բոլոր նրանց, ովքեր կփորձեին մագլցել վեր՝ մտնելու ամրոցը որևէ այլ ճանապարհով՝ քարեր և նետեր գցելով նրանց վրա:

20 Այսպես էին նրանք նախապատրաստվել, այո, նրանց ամենաուժեղ մարդկանցից մի խումբ, իրենց սրերով և իրենց պարսատիկներով՝ վայր զարկելու բոլորին, որ կփորձեին գալ ներս՝ իրենց պաշտպանության տեղը, մուտքի մասով. և այսպես էին նրանք պատրաստվել՝ Լամանացիներից պաշտպանվելու համար:

21 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիների զորապետերը մոտ բերեցին իրենց զորքերը մուտքի մասի առջև, և սկսեցին կռվել Նեփիացիների հետ՝ մտնելու նրանց

պաշտպանության վայրը. բայց, ահա, նրանք ետ մղվեցին ժամանակ առ ժամանակ, այնպես որ նրանք կոտորվեցին մի ահռելի կոտորածով:

22 Այժմ, երբ նրանք պարզեցին, որ իրենք չէին կարող ձեռք բերել իշխանություն Նեփիացիների վրա անցումի միջով, նրանք սկսեցին փորել նրանց հողապատնեշները, որ կարողանային ձեռք բերել մի անցուղի՝ դեպի նրանց գործերը, որ ունենային հավասար հնարավորություն կռվելու. բայց ահա, այս փորձերի ընթացքում նրանք ոչնչացվեցին քարերով ու նետերով, որոնք գցվում էին նրանց վրա. և նրանց խանդակները, փոխանակ լցվելու քանդվող հողապատնեշներով, որոշ չափով դրանք լցվեցին նրանց մեռած կամ վիրավոր մարմիններով:

23 Այսպիսով, Նեփիացիներն ունեին ողջ իշխանությունն իրենց թշնամիների վրա. և այսպես Լամանացիները փորձեցին կործանել Նեփիացիներին, մինչև որ նրանց գլխավոր զորապետերից բոլորը սպանվեցին. այո, և Լամանացիներից ավելի քան հազարը սպանվեցին. մինչդեռ, մյուս կողմից Նեփիացիներից ոչ մի հոգի չկար, որ սպանված լիներ:

24 Կային մոտ հիսուսը, ովքեր վիրավոր էին, ովքեր եղել էին Լամանացիների նետերի տակ՝ անցումի միջով, բայց նրանք պաշտպանված էին իրենց վահաններով և իրենց լանջապանակներով և իրենց սաղավարտներով, այնպես որ նրանց վերքերն իրենց ոտքերի վրա էին, որոնց մեծ մասը շատ ծանր էին:

25 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Լամանացիները տեսան, որ իրենց գլխավոր զորապետերը բոլորը սպանված էին, նրանք փախան անապատ: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք վերադարձան Նեփիի երկիրը՝ իրենց մեծ կորստի մասին տեղեկացնելու իրենց թագավոր Ամադիկիային, որը ծագումով Նեփիացի էր:

26 Եվ եղավ այնպես, որ նա սաստիկ բարկացավ իր մարդկանց վրա, որովհետև նա չէր հասել իր իղձին՝ Նեփիացիների վրա. նա չէր ենթարկել նրանց ճորտության լծին:

27 Այո, նա խիստ զայրացած էր, և նա «անիծում էր Աստծուն և նաև Մորոնիին, «երդումով երդվելով, որ խմելու է նրա արյունը. և դա՝ որովհետև Մորոնին պահել էր Աստծո պատվիրանները, նախապատրաստվելով իր ժողովրդի անվտանգության համար:

28 Եվ եղավ այնպես, որ մյուս կողմից Նեփիի ժողովուրդը «գոհություն էր հայտնում Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն, իրենց թշնամիների ձեռքից իրենց ազատելուն նրա անգուզական զորության համար:

29 Եվ այսպես, ավարտվեց Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման տասնիններորդ տարին:

30 Այո, և նրանց մեջ տիրում էր անընդհատ խաղաղություն, իսկ եկեղեցում՝ շատ մեծ բարգավաճում, իրենց ուշադրության և ջանասիրության հետևանքով, որը նրանք ցուցաբերում էին Աստծո խոսքի հանդեպ, որը հայտարարվում էր նրանց՝ Հելամանի, և Սիբլոնի, և Կորիանթոնի, և Ամմոնի ու

նրա եղբայրների կողմից, այո, և բոլոր նրանց կողմից, ովքեր կարգվել էին Աստծո՝ Մտորք կարգով՝ մկրտված լինելով ապաշխարության համար, և ուղարկված առաջ՝ քարոզելու ժողովրդի մեջ:

ԳԼՈՒԽ 50

Մորոնին ամրացնում է Նեփիացիների հողերը – Նրանք կառուցում են շատ նոր քաղաքներ – Պատերազմներ և ավերումներ են տեղի ունենում Նեփիացիների հետ իրենց ամբարշտության և պոծությունների օրերում – Մորիանթոնը և նրա պառակտիչները պարտվում են Թեանկումի կողմից – Նեփիան մեռնում է, և նրա որդին Պատրանը, զբաղեցնում է դատավորական աթոռը: Մոտ 72-67թթ. Ք.ծ.ա.:

ԵՎ այժմ, եղավ այնպես, որ Մորոնին չդադարեց պատերազմի համար նախապատրաստություններ տեսնելը, կամ իր ժողովրդին պաշտպանելն ընդդեմ Լամանացիների. քանզի նա կարգադրեց, որ իր զորքերը սկսեն, դատավորների կառավարման քսաներորդ տարվա սկզբին, որ նրանք սկսեն փորել-հանել հողակույտեր՝ բոլոր քաղաքների շուրջբոլորը ողջ երկրով մեկ, որը պատկանում էր Նեփիացիներին:

2 Եվ այս հողե եզրաթմբերի գազաթին, նա կարգադրեց, որ հեծաններ լինեն, այո, հեծաններից մարդու հասակի բարձրության կառույցներ սարքվեն քաղաքների շուրջբոլորը:

3 Եվ նա կարգադրեց, որ հեծաններից այդ կառույցների վրա, մի

ցցաշարք կառուցված լինի՝ հեծանների շուրջբոլորը. և դրանք ամուր էին ու բարձր:

4 Եվ նա կարգադրեց, որ աշտարակներ կանգնեցվեն, որոնք կխոյանան ցցաշարի կառույցներից վեր, և նա կարգադրեց, որ պաշտպանական տեղեր կառուցվեն այդ աշտարակների վրա, որ Լամանացիների քարերն ու նետերը չկարողանան վնասել իրենց:

5 Եվ նրանք նախապատրաստված էին, որ կարողանային քարեր նետել դրանց գազաթից, ըստ իրենց ցանկության և իրենց ուժի, և սպանեն նրան, ով կփորձեր մոտենալ քաղաքի պատերին մոտիկ:

6 Այսպես, Մորոնին բերդեր պատրաստեց իրենց թշնամիների գալու դեմ՝ ամեն մի քաղաքի շուրջ բոլորը, ողջ երկրում:

7 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնին կարգադրեց, որ իր զորքերն առաջ գան դեպի արևելյան անապատը. այո, և նրանք առաջ գնացին և թշեցին բոլոր Լամանացիներին, ովքեր արևելյան անապատում էին՝ դեպի իրենց սեփական հողերը, որոնք Չարահեմլայի երկրից հարավ էին:

8 Եվ Նեփիի երկիրը ձգվում էր ուղիղ գծով արևելյան ծովից մինչև արևմտյանը:

9 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Մորոնին դուրս բշեց բոլոր Լամանացիներին արևելյան անապատից, որը նրանց սեփական տիրապետության հողերից հյուսիս էր, նա կարգադրեց, որ բնակիչները, ովքեր Չարահեմլայի հողում էին և շրջակա երկրում, առաջ գնան դեպի արևելյան անապատը, նույ-

նիսկ մինչև ծովափին մոտ սահմանները, և տիրեն երկրին:

10 Եվ նա մաս գորքեր դրեց հարավում, իրենց տիրույթների սահմանների վրա, և կարգադրեց նրանց կառուցել «ամրություններ, որ իրենք կարողանան պաշտպանել իրենց գորքերը և իրենց ժողովրդին, իրենց թշնամիների ձեռքից:

11 Եվ այսպես, նա վերացրեց Լամանացիների բոլոր բերդերն արևելյան անապատում, այո, և նաև արևմուտքում, ամրացնելով զիծը Նեփիացիների ու Լամանացիների միջև, Ջարահեմլայի երկրի և Նեփիի երկրի միջև, արևմուտյան ծովից տարածվելով Սիդոն գետի ակունքով, Նեփիացիները տիրելով ըստ իրենց ցանկության հյուսիսային կողմի ողջ երկրին, այո, նույնիսկ ողջ երկրին, որը Լիառատ երկրից հյուսիս էր:

12 Այսպիսով Մորոնին, իր գորքերի հետ, որոնք օրեցօր ավելանում էին՝ պաշտպանվածության վստահության պատճառով, որն առաջ էին բերում նրա գործերը՝ իրենց համար, ջանում էր վերացնել Լամանացիների ուժն ու իշխանությունն իրենց տիրապետության հողերից, որ նրանք իշխանություն չունենային իրենց տիրապետության հողերի վրա:

13 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփիացիները սկսեցին մի քաղաքի հիմնադրումը, և նրանք կոչեցին քաղաքի անունը Մորոնի. և այն արևելյան ծովի մոտ էր. և այն հարավում էր՝ մոտիկ Լամանացիների տիրույթների գծին:

14 Եվ նրանք մաս սկսեցին հիմնադրումը մի քաղաքի՝ Մորոնիի

քաղաքի ու Ահարոնի քաղաքի միջև, միացնելով Ահարոնի ու Մորոնիի սահմանները. և նրանք կոչեցին քաղաքի, կամ երկրի անունը Նեփիա:

15 Եվ նրանք մաս սկսեցին նույն տարում կառուցել բազմաթիվ քաղաքներ հյուսիսում, դրանցից մեկը մի առանձնահատուկ ձևով, որը նրանք կոչեցին Լեփի, որը հյուսիսում էր՝ ծովափի սահմաններին մոտ:

16 Եվ այսպես ավարտվեց քսաներորդ տարին:

17 Եվ այս բարգավաճ պայմաններում էր Նեփիի ժողովուրդը, Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման քսանամեկերորդ տարվա սկզբին:

18 Եվ նրանք անչափ բարգավաճեցին, և նրանք դարձան չափազանց հարուստ. այո, և նրանք բազմացան ու զորացան երկրում:

19 Եվ այսպես, մենք տեսնում ենք, թե որքան ողորմած ու արդար են Տիրոջ բոլոր գործերը՝ ի իրագործումն բոլոր իր խոսքերի, մարդկանց զավակների համար. այո, մենք կարող ենք տեսնել՝ հենց այս պահին, որ հաստատվում են նրա խոսքերը, որոնք նա խոսել էր Լեփիի հետ՝ ասելով.

20 Օրինված ես դու և թո զավակները. և նրանք պիտի օրհնվեն, որքան որ նրանք կպահեն իմ պատվիրանները, նրանք կբարգավաճեն երկրում: Բայց հիշիր, որքան որ նրանք չեն պահի իմ պատվիրանները, նրանք «կկտրվեն Տիրոջ ներկայությունից:

21 Եվ մենք տեսնում ենք, որ այս խոստումները հաստատվեցին՝ Նեփիի ժողովրդի համար. քանզի

դա նրանց վիճաբանություններն ու հակառակություններն էին, այո, նրանց սպանությունները և նրանց թալանները, նրանց կռապաշտությունը, նրանց պոռնկությունները և նրանց պղծությունները, որոնք կային նրանց մեջ, որ բերում էին նրանց վրա իրենց պատերազմներն ու իրենց կործանումները:

22 Եվ նրանք, ովքեր հավատարիմ պահում էին Տիրոջ պատվիրանները, ազատվում էին բոլոր ժամանակներում, մինչդեռ նրանց ամբարիշտ եղբայրներից հազարավորները դատապարտվում էին ճորտության, կամ սրից կոտորվելու, կամ անհավատության մեջ ընկնելու, և խառնվում էին Լամանացիներին:

23 Բայց ահա, երբեք չէր եղել ավելի՝ «Երջանիկ ժամանակ Նեփիի ժողովրդի մեջ»՝ սկսած Նեփիի օրերից, քան Մորոնիի օրոք, այո, հենց այդ ժամանակ՝ դատավորների կառավարման քսանևմեկերորդ տարում:

24 Եվ եղավ այնպես, որ դատավորների կառավարման քսանևներկուերորդ տարին նույնպես ավարտվեց խաղաղության մեջ. այո, և նմանապես՝ քսանևերեքերորդ տարին:

25 Եվ եղավ այնպես, որ դատավորների կառավարման քսանևորսերորդ տարվա սկզբին, նույնպես կլինեի խաղաղություն Նեփիի ժողովրդի մեջ, եթե չլիներ մի «կռիվ, որը տեղի ունեցավ նրանց միջև» Լեքիի երկրի առնչությամբ, և Մորիանթոնի երկրի, որը միանում էր Լեքիի սահմաններին. որոնք երկուսն էլ սահմանակից էին ծովափին:

26 Քանզի ահա, ժողովուրդը, որը տիրում էր Մորիանթոնի երկրին, պահանջեց Լեքիի երկրի մի մասը. հետևաբար, սկսվեց մի թեժ կռիվ նրանց միջև, այնպես որ Մորիանթոնի մարդիկ գեներ վերցրեցին իրենց եղբայրների դեմ, և նրանք վճռել էին սրով սպանել նրանց:

27 Բայց ահա, ժողովուրդը, որը տիրում էր Լեքիի երկրին, փախավ Մորոնիի ճամբարը և դիմեց նրան՝ օգնության համար. քանզի, ահա, նրանք սխալ չէին:

28 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Մորիանթոնի մարդիկ, որոնք առաջնորդվում էին մի մարդու կողմից, որի անունը Մորիանթոն էր, իմացան, որ Լեքիի ժողովուրդը փախել էր Մորոնիի ճամբարը, նրանք սաստիկ վախեցան, չլիներ թե Մորոնիի բանակը զար իրենց վրա ու կործաներ իրենց:

29 Հետևաբար, Մորիանթոնը դրեց նրանց սրտերում, որ նրանք փախչեն այն երկիրը, որը դեպի հյուսիս էր, որը ծածկված էր ջրի մեծ զանգվածներով, և վերցնեն այն երկրի տիրապետությունը, որը դեպի հյուսիս էր:

30 Եվ ահա, նրանք կհասցնեին այս ծրագիրն իրագործման (որը ողբալի հետևանք կունենար), բայց ահա, Մորիանթոնը լինելով մի շատ կատաղի մարդ, հետևաբար, բարկացավ իր սպասուհիներից մեկի վրա, և հարձակվեց նրա վրա ու նրան շատ ծեծեց:

31 Եվ եղավ այնպես, որ նա փախավ և եկավ Մորոնիի ճամբարը, և պատմեց Մորոնիին ամեն ինչ այդ գործի վերաբերյալ, և նաև հյուսիսային կողմի երկիրը փախ-

չելու նրանց մտադրությունների վերաբերյալ:

32 Այժմ ահա, ժողովուրդը, որը գտնվում էր Լիառատ երկրում կամ, ավելի շուտ, Մորոնին, վախենում էր, որ նրանք ականջ կդնեն Մորիանթոնի խոսքերին և կմիանային նրա մարդկանց, և այսպիսով նա ձեռք կբերեր տիրապետությունը երկրի այն մասերի, որը հիմք կդնէր Նեփիի ժողովրդի մեջ լուրջ հետևանքների համար, այո, հետևանքներ, որոնք կբերեին իրենց «ազատության խորտակմանը»:

33 Հետևաբար, Մորոնին ուղարկեց մի զորք՝ իրենց ճամբարով, կասեցնելու Մորիանթոնի մարդկանց, կանգնեցնելու նրանց փախուստը՝ դեպի հյուսիսային կողմի երկիրը:

34 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք չկասեցրին նրանց, մինչև նրանք հասան «Ավերակներ երկրի սահմանին. և այնտեղ նրանք կասեցրին նրանց, նեղ անցումի մոտ, որը տանում էր ծովի մոտով՝ հյուսիսային կողմի երկիրը, այո, արևմուտյան և արևելյան ծովի մոտով»:

35 Եվ եղավ այնպես, որ զորքը, որն ուղարկվել էր Մորոնիի կողմից, որն առաջնորդվում էր մի մարդու կողմից, որի անունը Թեանկում էր, հանդիպեց Մորիանթոնի մարդկանց. և այնքան համառ էին Մորիանթոնի մարդիկ (լինելով ոգեշնչված նրա ամբարոշտությամբ և նրա շողոքորթող խոսքերով), որ մի ճակատամարտ սկսվեց նրանց միջև, որի ժամանակ Թեանկումը սպանեց Մորիանթոնին, և հաղթեց նրա զորքին, և վերցրեց նրանց գերի, և վե-

րադարձավ Մորոնիի ճամբարը: Եվ այսպես, ավարտվեց Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման քսանհորսերորդ տարին:

36 Եվ այսպես էին Մորիանթոնի մարդիկ ետ բերվել: Եվ հենց որ նրանք ուխտեցին պահել խաղաղությունը, նրանց վերադարձվեց Մորիանթոնի երկիրը, և մի համերաշխություն հաստատվեց նրանց և Լեքիի ժողովրդի միջև. և նրանց վերադարձվեցին նաև իրենց հողերը:

37 Եվ եղավ այնպես, որ նույն տարում, երբ Նեփիի ժողովուրդն ունեցավ խաղաղությունը վերականգնված իրենց համար, որ Նեփիան՝ երկրորդ գլխավոր դատավորը, մահացավ, զբաղեցրած լինելով դատավորական աթոռը կատարյալ արդարությամբ՝ Աստծո առաջ:

38 Այնուամենայնիվ, նա մերժել էր Ալմային տիրություն անել այն հիշատակարաններին և այն բաներին, որոնք համարվում էին Ալմայի և նրա հայրերի կողմից ամենաարբազանը. ուստի, Ալման տվել էր դրանք իր որդի Հելամանին:

39 Ահա, եղավ այնպես, որ Նեփիայի որդին նշանակվեց՝ զբաղեցնելու դատավորական աթոռը, իր հոր տեղը. այո, նա նշանակվել էր գլխավոր դատավոր և կառավարիչ ժողովրդի վրա՝ երդումով և սրբազան արարողությամբ, դատելու արդարությամբ, և պահպանելու խաղաղությունն ու ազատությունը ժողովրդի, և տալու նրանց իրենց սրբազան արտոնությունները՝ պաշտելու Տիրոջը, իրենց Աստծուն, այո, աջակցելու

և պաշտպանելու Աստծո գործը՝ իր բոլոր օրերում, և բերելու ամբարիշտներին արդարադատության՝ ըստ իրենց հանցանքի:

40 Արդ, ահա, նրա անունը Պառան է: Եվ Պառանը զբաղեցրեց իր հոր տեղը, և սկսեց իր կառավարումը Նեփիի ժողովրդի վրա քսանհորսերորդ տարվա վերջում:

ԳԼՈՒԽ 51

Թագավորասերները ջանում են փոխել օրենքը և թագավոր դնել – Պառանը և ազատասերներն աջակցվում են ժողովրդի ձայնով – Մորոնին հարկադրում է թագավորասերներին պաշտպանել իրենց երկիրը, այլապես նրանք մահվան կդատապարտվեն – Ամադիկիսն և Լամանացիները գրավում են բազմաթիվ ամրացված քաղաքներ – Թեանկումը ետ է մղում Լամանացիների արշավանքը և սպանում է Ամադիկիսին նրա վրանում: Մոտ 67–66թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ արդ, եղավ այնպես, Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման քսանհինգերորդ տարվա սկզբին, նրանք՝ հաստատած լինելով խաղաղություն Լեքիի ժողովրդի և Մորիանթոնի ժողովրդի միջև, իրենց հողերի կապակցությամբ, և սկսած լինելով քսանհինգերորդ տարին խաղաղության մեջ.

2 Այնուամենայնիվ, նրանք երկար չպահպանեցին լիակատար խաղաղություն այդ երկրում, քանզի գլխավոր դատավոր Պառանի հետ կապված սկսվեցին հակառակություններ ժողովրդի մեջ. քանզի ահա, ժողովրդի մեջ կար մի մաս, ովքեր ցանկանում էին, որ

օրենքի մի քանի առանձին կետեր փոխվեն:

3 Բայց ահա, Պառանը չէր կաննում փոխել, կամ թույլ տալ օրենքը փոխվեր. հետևաբար, նա ականջ չարեց նրանց, ովքեր ուղարկել էին իրենց ձայները՝ իրենց խնդրագրերի հետ, օրենքի փոփոխության վերաբերյալ:

4 Հետևաբար, նրանք, ովքեր ցանկանում էին, որ օրենքը փոխվեր, բարկացած էին նրա վրա, և ցանկանում էին, որ նա այլևս գլխավոր դատավոր չլիներ երկրի վրա. հետևաբար, մի թեժ վեճ բարձրացավ այդ հարցի կապակցությամբ, բայց ոչ մինչև արյունահեղություն:

5 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք, ովքեր ցանկանում էին, որ Պառանը պաշտոնանկ արվեր դատավորական աթոռից, կոչվեցին թագավորասերներ, քանզի նրանք ցանկանում էին, որ օրենքը փոխվեր այնպես, որ ազատ կառավարումը տապալվեր ու թագավոր հաստատվեր երկրի վրա:

6 Իսկ նրանք, ովքեր ցանկանում էին, որ Պառանը գլխավոր դատավոր մնար երկրի վրա, իրենց վրա վերցրեցին ազատասերներ անունը. և այսպիսին էր բաժանումը նրանց միջև, քանզի ազատասերները երդվել էին, կամ ուխտել՝ պահպանել իրենց իրավունքներն ու իրենց կրոնի արտոնությունները՝ ազատ կառավարման միջոցով:

7 Եվ եղավ այնպես, որ նրանց վիճաբանության այս հարցը կարգավորվեց ժողովրդի ձայնի միջոցով: Եվ եղավ այնպես, որ ժողովրդի ձայնը եկավ ի օգուտ ազատասերների, և Պառանը պահեց դատավորական աթոռը, որն առաջացրեց մեծ ցնծություն

Պատրանի եղբայրների ու նաև ազատության կողմնակիցներից շատերի մեջ, ովքեր նաև լռեցրեցին թագավորասերներին, այնպես որ նրանք չհամարձակվեցին հակառակվել, այլ ստիպված էին պաշտպանել ազատության գործը:

8 Արդ նրանք, ովքեր թագավորների էին կողմնակից, «բարձր ծագում ունեցողներն էին, և նրանք ջանում էին լինել թագավորներ. և նրանք աջակցվում էին նրանց կողմից, ովքեր իշխանություն և իրավունք էին փնտրում ժողովրդի վրա:

9 Բայց ահա, սա մի ճգնաժամային պահ էր Նեփիի ժողովրդի մեջ, այսպիսի հակառակություններ լինելու համար. քանզի ահա, Ամադիկիան մորից դրդել էր Լամանաքի ժողովրդի սրտերը Նեփիացի ժողովրդի դեմ, և նա իր երկրի բոլոր մասերից զինվորներ էր հավաքում, և զինում էր նրանց ու պատրաստում պատերազմի՝ ողջ ջանասիրությամբ. քանզի նա «երդվել էր խմել Մորոնիի արյունը:

10 Բայց ահա, մենք կտեսնենք, որ նրա խոստումը, որը նա արել էր՝ անխոհեմ էր. այնուամենայնիվ, նա նախապատրաստում էր իրեն ու իր զորքերը՝ գալու Նեփիացիների դեմ ճակատամարտելու:

11 Արդ, նրա զորքերն այնքան մեծ չէին, որքան դրանք եղել էին մինչև այդ, այն բազում հազարավորների պատճառով, ովքեր սպանվել էին Նեփիացիների ձեռքով. բայց չնայած իրենց մեծ կորստին, Ամադիկիան ի մի էր հավաքել մի զարմանալի մեծության բանակ, այնպես որ, նա չէր

վախենում գալ վար՝ Ջարահեմ-լայի երկիրը:

12 Այո, նույնիսկ Ամադիկիան՝ ինքը, Լամանաքիների գլուխն անցած՝ վար եկավ: Եվ դա դատավորների կառավարման քսանհինգերորդ տարում էր. և դա այն նույն պահին էր, երբ նրանք սկսել էին կարգավորել գլխավոր դատավոր Պատրանի հետ կապված իրենց վիճաբանության գործերը:

13 Եվ եղավ այնպես, որ երբ մարդիկ, որոնք կոչվում էին թագավորասերներ, լսեցին, որ Լամանաքիները գալիս էին մերքև՝ ճակատամարտելու իրենց դեմ, նրանք ուրախացան իրենց սրտերում. և նրանք հրաժարվեցին զենք վերցնել, քանզի նրանք այնքան զայրացած էին գլխավոր դատավորի վրա, և նաև ազատության կողմնակից «ժողովրդի վրա, որ նրանք չկամեցան զենք վերցնել՝ պաշտպանելու իրենց երկիրը:

14 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Մորոնին տեսավ այս, և տեսավ նաև, որ Լամանաքիները մտնում էին երկրի սահմաններից մերս, նա սաստիկ զայրացավ այդ ժողովրդի համառության պատճառով, որին նա այնպիսի մեծ ջանասիրությամբ տքնել էր պաշտպանել. այո, նա սաստիկ զայրացած էր. նրա հոգին լցված էր բարկությանը նրանց դեմ:

15 Եվ եղավ այնպես, որ նա մի խնդրագիր ուղարկեց ժողովրդի ձայնով, երկրի կառավարչին՝ կամենալով, որ նա կարդար այն, և տար նրան (Մորոնիին) իշխանություն՝ հարկադրելու այդ պառակտիչներին պաշտպանել իրենց

երկիրը, այլապես դատապարտել նրանց մահվան:

16 Քանզի դա նրա առաջին հոգսն էր՝ վերջ դնել նման հակառակություններին ու երկպառակություններին ժողովրդի մեջ. քանզի ահա, մինչ այդ դա էր եղել բոլոր նրանց կործանումների պատճառը: Եվ եղավ այնպես, որ դա շնորհվեց՝ համաձայն ժողովրդի ձայնի:

17 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնին հրամայեց, որ իր բանակը գնար այդ թագավորասերների դեմ՝ խորտակելու նրանց հպարտությունն ու նրանց ազնվագարնությունը և հավասարեցնել նրանց հողին, կամ էլ նրանք պետք է զենք վերցրնեին և աջակցեին ազատության գործին:

18 Եվ եղավ այնպես, որ զորքերն առաջ արշավեցին նրանց դեմ. և նրանք խորտակեցին նրանց հպարտությունն ու նրանց ազնվագարնությունը, այնպես որ, երբ նրանք բարձրացնում էին իրենց պատերազմի զենքերը՝ կռվելու Մորոնիի մարդկանց դեմ, նրանց կոտորում էին ու հավասարեցնում հողին:

19 Եվ եղավ այնպես, որ կային այն «պառակտիչներից չորս հազարը, ովքեր կոտորվեցին սրով. և նրանց առաջնորդներից նրանք, ովքեր չսպանվեցին ճակատամարտում, վերցվեցին ու բանտ գցվեցին, քանզի այդ ժամանակալընթացքում նրանց դատավարությունների համար ժամանակ չկար:

20 Եվ այն պառակտիչներից մնացածը, փոխարեն սրով գետնին զարկվելու, ենթարկվեցին ազատության դրոշին, և հարկադրված

էին բարձրացնել ազատության «դրոշը՝ իրենց աշտարակների վրա և իրենց քաղաքների վրա, և զենք վերցնել՝ ի պաշտպանություն իրենց երկրի:

21 Եվ այսպես, Մորոնին վերջ դրեց այն թագավորասերներին, այնպես որ չկար որևէ մեկը՝ հայտնի թագավորասեր անվանումով. և այսպես նա վերջ դրեց այն մարդկանց համառությանն ու հպարտությանը, ովքեր հորջոջվում էին ազնվական արյամբ. սակայն նրանք վայր բերվեցին՝ իրենց խոնարհեցնելու իրենց եղբայրների պես, և կռվելու քաջարի՝ ճորտությունից իրենց ազատության համար:

22 Ահա, եղավ այնպես, որ մինչ «Մորոնին այսպես դադարեցնում էր պատերազմներն ու հակառակություններն իր սեփական ժողովրդի մեջ, և հպատակեցնում նրանց խաղաղության ու քաղաքակրթության, և կանոնակարգումներ անում՝ Լամանացիների դեմ պատերազմին մախապատրաստվելու, ահա, Լամանացիները եկան Մորոնիի երկիրը, որը ծովափին մոտ սահմաններում էր:

23 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփիացիները բավականաչափ ուժեղ չէին Մորոնիի քաղաքում. հետևաբար, Ամադիկիան քշեց նրանց՝ սպանելով շատերին: Եվ եղավ այնպես, որ Ամադիկիան վերցրեց քաղաքի տիրապետությունը, այո, տիրապետությունը բոլոր նրանց ամբոխությունների:

24 Եվ նրանք, ովքեր դուրս փախան Մորոնիի քաղաքից, եկան Նեփիայի քաղաքը. և մահ Լեքիի քաղաքի ժողովուրդն ի մի հա-

վաքվեց, և պատրաստություններ տեսան ու պատրաստ էին ընդունել Լամանացիներին՝ ճակատամարտելու:

25 Բայց եղավ այնպես, որ Ամադիկիան չկամեցավ թույլ տալ Լամանացիներին գնալ Նեփիայի քաղաքի դեմ՝ ճակատամարտելու, այլ պահեց նրանց ներքևում՝ ծովափին մոտ, մարդիկ թողնելով ամեն քաղաքում, դրանք պահելու և պաշտպանելու համար:

26 Եվ այսպես, նա գնաց առաջ, վերցնելով շատ քաղաքների տիրապետությունը, Նեփիայի քաղաքի և Լեքիի քաղաքի, Մորիանթոնի քաղաքի և Օմների քաղաքի, Գեդի քաղաքի և Մուդեկի քաղաքի, որոնք բոլորը ծովափի արևելյան սահմանների վրա էին:

27 Եվ այսպես, Ամադիկիայի խորամանկությամբ Լամանացիներն իրենց անթիվ զորքերով ձեռք էին բերել այսքան շատ քաղաքներ, որոնք բոլորն ուժեղ ամրացված էին՝ ըստ Մորոնիի «ամրությունների ձևի. որոնք բոլորը բերդեր դարձան Լամանացիների համար:

28 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք արշավեցին դեպի Լիառատ երկրի սահմանները՝ քշելով Նեփիացիներին իրենց առաջից և սպանելով շատերին:

29 Բայց եղավ այնպես, որ նրանց դիմավորեց Թեանկումը, որն իր փախուստի ժամանակ «սպանել էր Մորիանթոնին և կասեցրել նրա մարդկանց:

30 Եվ եղավ այնպես, որ նա կասեցրեց նաև Ամադիկիային, երբ նա արշավում էր առաջ, իր սովոր գորքով, որպեսզի վերցնի Լիառատ երկրի տիրապետու-

թյունը և նաև հյուսիսային կողմի երկիրը:

31 Բայց ահա, նա հանդիպեց հուսախաբության, ետ մղվելով Թեանկումի և նրա մարդկանց կողմից, քանզի նրանք մեծ ռազմիկներ էին. քանզի Թեանկումի ամեն մի մարդը գերազանցում էր Լամանացիներին՝ իրենց ուժով և պատերազմելու իրենց վարպետությամբ, այնպես որ նրանք առավելություն ձեռք բերեցին Լամանացիների վրա:

32 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք ուժասպառ արեցին նրանց այնքան, որ սպանեցին նրանց, մույնիսկ մինչև մութն ընկնելը: Եվ եղավ այնպես, որ Թեանկումը և նրա մարդիկ խփեցին իրենց վրանները Լիառատ երկրի սահմաններում. իսկ Ամադիկիան խփեց իր վրանները ծովեզրին մոտ՝ փախ սահմաններում, և այս ձևով էին նրանք քշվել:

33 Եվ եղավ այնպես, որ երբ եկավ գիշերը, Թեանկումն ու իր ծառան սողոսկեցին առաջ և դուրս եկան գիշերով ու գնացին Ամադիկիայի ճամբարը. և ահա, քունը հաղթել էր նրանց իրենց շատ հոգնածության պատճառով, որն առաջացել էր այդ օրվա թափած ճիգերից ու շոգից:

34 Եվ եղավ այնպես, որ Թեանկումը գաղտագողի սողոսկեց թագավորի վրանը և տեզը խրեց նրա սիրտը. և թագավորին անմիջապես մահ պատճառեց, այնպես որ նա չգարթնեցրեց իր ծառաներին:

35 Եվ նա ծածուկ վերադարձավ կրկին իր սեփական ճամբարը, և ահա, նրա մարդիկ քնած էին, և նա արթնացրեց նրանց և պատմեց

նրանց բոլորին այն բաները, որ ինքն արել էր:

36 Եվ նա կարգադրեց, որ իր զորքերը կանգնեն պատրաստ, որ չլինե՞ր թե Լամանացիներն արթնանան ու զան իրենց վրա:

37 Եվ այսպես է ավարտվում Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման քսանհինգերորդ տարին. և այսպես են վերջանում Ամադիկիայի օրերը:

ԳԼՈՒԽ 52

Ամնորոնը հաջորդում է Ամադիկիային, որպես Լամանացիների թագավոր – Մորոնին, Թեանկումը և Լեքին առաջնորդում են Նեփիացիներին ընդդեմ Լամանացիների՝ մի հաղթական պատերազմում – Մուդեկի քաղաքը ետ է վերցվում, և Հակոբ Չորամացին սպանվում է: Մոտ 66–64թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ արդ, եղավ այնպես, Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման քսանվեցերորդ տարում, ահա, երբ Լամանացիներն արթնացան առաջին ամսվա առաջին օրը, ահա, նրանք Ամադիկիային մեռած գտան իր սեփական վրանում. և նրանք նաև տեսան, որ Թեանկումը պատրաստ էր իրենց ճակատամարտ տալու՝ այդ օրը:

2 Եվ այժմ, երբ Լամանացիները տեսան այս, նրանք վախեցան. և նրանք հրաժարվեցին հյուսիսային կողմի երկիրն արշավելու իրենց ծրագրից, և բոլոր իրենց բանակով մահանջեցին Մուդեկի քաղաքը, և պաշտպանություն փնտրեցին իրենց ամրություններում:

3 Եվ եղավ այնպես, որ Ամադիկիայի եղբայրը թագավոր նշանակվեց ժողովրդի վրա. և նրա անունն Ամնորոն էր. այսպիսով, թագավոր Ամնորոնը՝ թագավոր Ամադիկիայի եղբայրը, նշանակվեց թագավորելու նրա փոխարեն:

4 Եվ եղավ այնպես, որ նա հրամայեց, որ իր ժողովուրդը պահպանի այն քաղաքները, որոնք վերցվել էին արյուն թափելով. քանզի նրանք չէին վերցրել որևէ քաղաք, մինչև որ չէին կորցրել շատ արյուն:

5 Եվ այժմ, Թեանկումը տեսավ, որ Լամանացիները վճռել էին պահել այն քաղաքները, որոնք իրենք վերցրել էին, և երկրի այն մասերը, որոնց տիրապետությունը ձեռք էին բերել. և նաև տեսնելով նրանց թվի վիթխարիությունը, Թեանկումը մտածեց, որ պետք չէր, որ նա փորձեր հարձակվել նրանց վրա՝ իրենց ամրոցներում:

6 Բայց նա պահում էր իր մարդկանց շրջակայքում, իբրև թե պատրաստություններ էր տեսնում պատերազմի համար. այո, և իրոք նա պատրաստվում էր պաշտպանվել նրանցից՝ ՝վեր խոյացնելով պատեր շուրջբոլորը և պատրաստելով պաշտպանական վայրեր:

7 Եվ եղավ այնպես, որ նա շարունակեց պատերազմի համար այսպես պատրաստվելը, մինչև Մորոնին ուղարկեց մեծ թվով մարդկանց՝ ուժեղացնելու նրա բանակը:

8 Եվ Մորոնին նաև հրամաններ ուղարկեց նրան, որ նա պահեր բոլոր գերիներին, ովքեր ընկել էին նրա ձեռքը. որովհետև, քանի որ

Լամանացիները վերցրել էին շատ գերիներ, որ նա պետք է պահեր Լամանացիների բոլոր գերիներին՝ որպես փրկանք նրանց համար, ում վերցրել էին Լամանացիները:

9 Եվ նա նաև ուղարկեց հրամաններ նրան, որ նա ամրացներ Լիառատ երկիրը, և ապահովեր ^անեղ անցումը, որը տանում էր հյուսիսային կողմի երկիրը, որ չլիներ թե Լամանացիները ձեռք բերեին այդ մասը և իշխանություն ունենային նեղելու իրենց ամեն կողմից:

10 Եվ Մորոնին նաև ուղարկեց նրա մոտ, փափագելով, որ նա լիներ հավատարիմ՝ երկրի այդ մասը պաշտպանելիս, և որ այդ մասում նա կփնտրեր ամեն մի առիթ՝ խարազանելու Լամանացիներին, այնքան, որքան նա ի գործ էր, որ գուցե նա՝ հնարագիտությամբ կամ որևէ այլ ձևով, կարողանար նորից վերցնել այն քաղաքները, որոնք վերցվել էին իրենց ձեռքից. և որ նա նաև ամրացներ ու ուժեղացներ շրջակա քաղաքները, որոնք չէին ընկել Լամանացիների ձեռքը:

11 Եվ նա նաև ասաց նրան. Ես կկամենայի գալ ձեզ մոտ, բայց ահա, Լամանացիները մեր վրա են գալիս արևմտյան ծովին մոտիկ երկրի սահմաններում. և ահա, ես գնում եմ նրանց դեմ, այդ պատճառով ես չեմ կարող գալ ձեզ մոտ:

12 Արդ, թագավորը (Ամմորոնը) հեռացել էր Ջարահենվայի երկրից, և հայտնի դարձրել թագուհուն իր եղբոր մահվան մասին, և ի մի էր հավաքել մեծ թվով մարդկանց, և արշավել առաջ՝ Նեփիա-

ցիների դեմ, արևմտյան ծովին մոտիկ սահմանների վրա:

13 Եվ այսպես նա ձգտում էր նեղել Նեփիացիներին, և հեռու քաշել նրանց ուժերի մի մասին դեպի երկրի այդ մասը, մինչդեռ նա հրամայել էր նրանց, որոնց նա թողել էր տիրելու այն քաղաքներին, որոնք ինքը վերցրել էր, որ նրանք նույնպես նեղեին Նեփիացիներին արևելյան ծովին մոտիկ սահմանների վրա, և վերցնեին նրանց հողերի տիրապետությունը, այնքան, որքան նրանք ի գործ էին՝ իրենց գործերի ուժի համաձայն:

14 Եվ այսպես, Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման քսանվեցերորդ տարվա վերջում, այսպիսի վտանգավոր պայմաններում էին Նեփիացիները:

15 Բայց ահա, եղավ այնպես, դատավորների կառավարման քսանևյոթերորդ տարում, որ Թեանկումը, Մորոնիի հրամանով, որը տեղավորել էր գործեր՝ պաշտպանելու երկրի հարավային ու արևմտյան սահմանները, և սկսել էր իր արշավանքը դեպի Լիառատ երկիրը, որ կարողանար իր մարդկանցով օգնել Թեանկումին՝ ետ վերցնելու քաղաքները, որոնք իրենք կորցրել էին,

16 Եվ եղավ այնպես, որ Թեանկումը կարգադրություններ էր ստացել՝ հարձակում գործել Մուդեկի քաղաքի վրա, և ետ վերցնել այն, եթե դա հնարավոր լիներ:

17 Եվ եղավ այնպես, որ Թեանկումը պատրաստություններ տեսավ՝ հարձակում գործելու Մուդեկի քաղաքի վրա, և արշավելու առաջ՝ իր գործի հետ, Լամանացիների դեմ. բայց նա տեսավ, որ

դա անհնարին էր, որ ինքը հաղթեր նրանց, մինչ նրանք իրենց ամբողջություններում էին. ուստի, նա հրաժարվեց իր ծրագրերից և կրկին վերադարձավ Լիառատ քաղաքը՝ սպասելու Մորոնիի գալույն, որպեսզի նա կարողանար ուժ ստանալ իր բանակի համար:

18 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնին հասավ իր բանակի հետ Լիառատ երկիրը, Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման քսանկոթերոդ տարվա ուշ վերջին:

19 Եվ քսանկոթերոդ տարվա սկզբին Մորոնին, և Թեանկումը, և գլխավոր հրամանատարներից շատերը մի ռազմական խորհուրդ անցկացրեցին, թե ինչ պիտի իրենք անեն՝ Լամանաքիներին ստիպելու դուրս գալ իրենց դեմ ճակատամարտելու. կամ, որպեսզի նրանք կարողանային ինչ-որ միջոցներով հրապուրել նրանց իրենց բերդերից դուրս, որպեսզի իրենք կարողանային հասնել առավելության նրանց վրա և նորից վերցնեն Մուդեկի քաղաքը:

20 Եվ եղավ այնպես, նրանք դեսպանություն ուղարկեցին Լամանաքիների բանակը, որը պաշտպանում էր Մուդեկի քաղաքը՝ նրանց ղեկավարի մոտ, որի անունը Հակոբ էր՝ կամենալով, որ նա դուրս գար իր գործերի հետ իրենց հանդիպելու՝ հարթավայրի վրա, երկու քաղաքների միջև: Բայց ահա, Հակոբը, որը Ձորամացի էր, չկամեցավ դուրս գալ իր գործի հետ՝ հանդիպելու նրանց հարթավայրի վրա:

21 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնին, չունենալով ոչ մի հույս՝ հանդիպելու նրանց ազնիվ հիմքերի վրա, հետևաբար, նա որոշում ըն-

դունեց մի ծրագրի վերաբերյալ, որ նա կարողանար Լամանաքիներին հրապուրել իրենց բերդերից դուրս:

22 Հետևաբար, նա կարգադրեց, որ Թեանկումը վերցներ մարդկանց մի փոքր խումբ և քայլեր ներքև՝ ծովափի մոտով. և Մորոնին ու նրա զորքը քայլեցին գիշերով անապատում, դեպի Մուդեկ քաղաքի արևմտյան կողմը. և այսպես, հաջորդ օրը, երբ Լամանաքիների պահակները հայտնաբերեցին Թեանկումին, նրանք վազեցին ու ասացին այդ՝ Հակոբին, իրենց ղեկավարին:

23 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանաքիների զորքերն արշավեցին առաջ՝ Թեանկումի դեմ, ենթադրելով իրենց թվաքանակով հաղթել Թեանկումին՝ իր թվաքանակի փոքրության պատճառով: Եվ երբ Թեանկումը տեսավ Լամանաքիների զորքերը՝ իր դեմ դուրս գալիս, նա սկսեց մահանջել ծովեզրով՝ դեպի հյուսիս:

24 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Լամանաքիները տեսան, որ նա սկսեց փախչել, նրանք քաջալերվեցին և հետապնդեցին նրանց՝ եռանդով: Եվ մինչ Թեանկումն այսպես հեռու էր առաջնորդում Լամանաքիներին, որոնք զուր էին հետապնդում նրանց, ահա, Մորոնին հրամայեց, որ իր բանակի մի մասը, ովքեր իր հետ էին, արշավեն առաջ՝ դեպի քաղաքը, և վերցնեն նրա տիրապետությունը:

25 Եվ նրանք այդպես արեցին ու սպանեցին բոլոր նրանց, ովքեր թողնվել էին՝ պաշտպանելու քաղաքը, այո, բոլոր նրանց, ովքեր չկամեցան հանձնել իրենց պատերազմի զենքերը:

26 Եվ այսպես, Մորոնին ձեռք

բերեց Մուղեկ քաղաքի տիրապետությունն իր բանակի մի մասով, մինչև նա արշավում էր մնացածի հետ՝ դիմավորելու Լամանացիներին, երբ նրանք վերադառնալիս թեանկումին հետապնդելուց:

27 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները հետապնդեցին թեանկումին, մինչև նրանք մոտ եկան Լիառատ քաղաքին, և այդ ժամանակ նրանց դիմավորեցին Լեքին և մի փոքր բանակ, որը թողնվել էր պաշտպանելու Լիառատ քաղաքը:

28 Եվ այժմ ահա, երբ Լամանացիների գլխավոր զորապետերը տեսան Լեքին իր զորքի հետ՝ զայլս իրենց դեմ, նրանք փախսան՝ մեծ խառնաշփոթությամբ՝ վախենալով, որ գուցե նրանք չհասնեին Մուղեկ քաղաքը, մինչև Լեքին կհասներ իրենց ետևից. քանզի նրանք հոգնած էին իրենց արշավի պատճառով, իսկ Լեքիի մարդիկ թարմ էին:

29 Արդ, Լամանացիները չգիտեին, որ Մորոնին իրենց թիկունքում էր՝ իր զորքի հետ. և նրանց ողջ երկյուղը Լեքին էր ու նրա մարդիկ:

30 Այժմ Լեքին չէր ուզում նրանց ետևից հասնել, մինչև նրանք չհանդիպեին Մորոնիին ու նրա զորքին:

31 Եվ եղավ այնպես, որ նախքան Լամանացիների հեռու մահանջելը, նրանք շրջապատվեցին Նեփիացիների կողմից, Մորոնիի մարդկանցով՝ մի կողմից, և Լեքիի մարդկանցով՝ մյուս կողմից, որոնք բոլորը թարմ էին և ուժով լի. իսկ Լամանացիները հոգնած էին՝ իրենց երկար արշավանքի պատճառով:

32 Եվ Մորոնին հրամայեց իր մարդկանց, որ նրանք հարձակվեն նրանց վրա, մինչև որ նրանք հրաժարվեն իրենց պատերազմի զենքերից:

33 Եվ եղավ այնպես, որ Հակոբը՝ լինելով նրանց առաջնորդը, լինելով նաև Պորամացի, և ունենալով անպարտ ոգի, նա առաջնորդեց Լամանացիներին առաջ՝ Մորոնիի դեմ, ճակատամարտելու սաստիկ կատաղությամբ:

34 Մորոնին՝ լինելով նրանց արշավանքի ճանապարհին, ուստի, Հակոբը վճռել էր սպանել նրանց և կտրել անցնել իր ճանապարհը՝ դեպի Մուղեկի քաղաքը: Բայց ահա, Մորոնին ու նրա մարդիկ ավելի հզոր էին. հետևաբար, նրանք տեղի չտվեցին Լամանացիների առաջ:

35 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք երկու կողմից էլ կռվեցին՝ սաստիկ կատաղությամբ. և կային շատ սպանվածներ՝ երկու կողմից էլ. այո, Մորոնին ևս վիրավորվեց, իսկ Հակոբը՝ սպանվեց:

36 Եվ Լեքին իր ուժեղ մարդկանց հետ նրանց թիկունքից ճնշում էր այնպիսի կատաղությամբ, որ թիկունքում Լամանացիները հանձնեցին իրենց պատերազմի զենքերը. իսկ նրանցից մնացածը՝ լինելով շատ շփոթված, չգիտեին ուր գնալ, կամ կռվել:

37 Արդ, Մորոնին, տեսնելով նրանց խառնաշփոթությունը, նա ասաց նրանց. Եթե դուք բերեք առաջ ձեր պատերազմի զենքերը և հանձնեք դրանք, ահա, մենք կդադարենք ձեր արյունը թափելը:

38 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Լամանացիները լսեցին այս

խոսքերը, նրանց գլխավոր հրամանատարները, բոլոր նրանք, ովքեր չէին սպանվել, եկան առաջ ու գցեցին իրենց պատերազմի զենքերը՝ Մորոնիի ոտքերի մոտ, և նաև հրամայեցին իրենց մարդկանց, որ նրանք էլ անեն նույնը:

39 Բայց ահա, կային շատերը, որոնք չկամեցան. և նրանք, ովքեր չկամեցան հանձնել իրենց սրերը, վերցվեցին ու կապվեցին, և նրանց պատերազմի զենքերը վերցվեցին նրանցից, և նրանք հարկադրված էին քայլել առաջ՝ իրենց եղբայրների հետ, դեպի Լիառատ երկիրը:

40 Եվ այժմ գերիների քանակը, ովքեր վերցվել էին, գերազանցում էր նրանց թվաքանակին, ովքեր սպանվել էին, այո, ավելի էին, քան նրանք, ովքեր սպանվել էին երկու կողմից էլ:

ԳԼՈՒԽ 53

Լամանացի գերիներն օգտագործվում են ամրացնելու Լիառատ քաղաքը – Երկպառակությունները՝ Նեփիացիների մեջ, պատճառ են դառնում Լամանացիների հաղթանակներին – Հելամանը վերցնում է Ամմոնի ժողովրդի երկու հազար դռնահաս որդիների հրամանատարությունը: Մոտ 64–63թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ նրանք պահակներ դրեցին Լամանացիների գերիների վրա, և հարկադրեցին նրանց գնալ առաջ և թաղել իրենց մեռելներին, այո, և նաև Նեփիացիների մեռելներին, որոնք սպանվել էին. և Մորոնիի դրեց մարդիկ նրանց վրա՝ հսկելու նրանց, մինչ

նրանք պետք է կատարեին իրենց աշխատանքները:

2 Եվ Մորոնիի Լեքիի հետ, գնաց Մուդեկի քաղաքը և վերցրեց քաղաքի հրամանատարությունն ու տվեց այն Լեքիին: Արդ ահա, այս Լեքին մի մարդ էր, որը եղել էր Մորոնիի հետ նրա բոլոր ճակատամարտերից մեծ մասում. և նա մի մարդ էր՝ «նման Մորոնիին, և նրանք ուրախանում էին միմյանց ապահովությամբ. այո, նրանք սիրված էին մեկը մյուսի կողմից և նաև սիրված էին Նեփիի ողջ ժողովրդի կողմից:

3 Եվ եղավ այնպես, որ հետո, երբ Լամանացիները վերջացրել էին իրենց մեռելներին, և նաև, Նեփիացիների մեռելներին թաղելը, նրանց քայլել տվեցին ետ՝ դեպի Լիառատ երկիրը. և Թեանկումը, ըստ Մորոնիի կարգադրությունների, ստիպեց, որ նրանք սկսեն աշխատել՝ փորելով մի խանդակ Լիառատ երկրի կամ քաղաքի շուրջը:

4 Եվ նա կարգադրեց, որ նրանք հեծաններից մի «ցապատ շինեն» խանդակի ներսի թմբի վրա. և նրանք խանդակից ցեխ էին դուրս գցում, հեծաններից՝ ցապատին. և այսպես նրանք ստիպում էին Լամանացիներին տքնել, մինչև որ նրանք օղակեցին Լիառատ քաղաքի շուրջը: Եվ չորս օրվա ընթացքում բարձրության հեծաններով ու հողե մի ամուր պատով:

5 Եվ այս քաղաքը դարձավ չափազանց ամուր մի բերդ՝ այդ ժամանակից ի վեր, և այս քաղաքում էին նրանք հսկում Լամանացիների գերիներին. այո, հենց պատի ներսում, որը նրանք ստիպել էին

նրանց կառուցել իրենց սեփական ձեռքերով: Արդ, Մորոնին հարկադրված էր Լամանացիներին ստիպել աշխատել, որովհետև նրանց հեշտ էր հսկել մինչ նրանք աշխատում էին. իսկ նա ցանկանում էր ունենալ բոլոր իր ուժերը, երբ նա պետք է հարձակում գործեր Լամանացիների վրա:

6 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնին այսպես հաղթանակի հասավ Լամանացիների ամենամեծ զորքերից մեկի վրա, և նա ձեռք բերեց Մոտեկի քաղաքի տիրապետությունը, որը Նեփիի երկրում Լամանացիների ամենաուժեղ բերդերից մեկն էր. և այսպիսով, նա կառուցեց նաև մի բերդ՝ պահելու իր գերիներին:

7 Եվ եղավ այնպես, որ այդ տարի նա այլևս փորձ չարեց ճակատամարտել Լամանացիների հետ, բայց նա ծառայեցրեց իր մարդկանց՝ պատերազմի նախապատրաստվելու համար, այո, և սարքելով ամրություններ՝ Լամանացիներից պաշտպանվելու համար, այո, և նաև ազատելով իրենց կանանց և իրենց երեխաներին սովից ու չարչարանքից, և ուտելիք ապահովելով իրենց զորքերի համար:

8 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ Լամանացիների զորքերն արևմտյան ծովի մոտ՝ հարավում, Մորոնիի բացակայության ընթացքում, ինչ-որ խարդավանքի հետևանքով՝ Նեփիացիների մեջ, ինչը երկպառակությունների պատճառ էր դարձել նրանց մեջ, Նեփիացիների վրա որոշ առավելությունների հասան, այո, այնքան, որ երկրի այդ մասում ձեռք բերեցին նրանց

որոշ թվով քաղաքների տիրապետությունը:

9 Եվ այսպես, իրենց միջի անօրինության պատճառով, այո, իրենց միջի երկպառակությունների ու խարդավանքի պատճառով, նրանք հայտնվել էին ամենավրտանգավոր պայմաններում:

10 Եվ այժմ, ահա, ես որոշ բան ունեմ ասելու Ամմոնի Մոդոկլորի մասին, ովքեր, սկզբում, Լամանացիներ էին. բայց Ամմոնի և իր եղբայրների միջոցով, կամ ավելի շուտ՝ Աստծո գործության և խոսքի միջոցով, նրանք Պարադի բերվեցին դեպի Տերը. և նրանք բերվել էին Չարահեմլայի երկիրը, և այդ ժամանակից ի վեր պաշտպանվում էին Նեփիացիների կողմից:

11 Եվ իրենց երդման պատճառով, նրանց արգելվել էր գնք վերցնել իրենց եղբայրների դեմ. քանզի նրանք երդում էին տվել, որ էլ չեբքեք արյուն չէին թափելու. և համաձայն իրենց երդման՝ նրանք կորած կլինեին. այո, նրանք իրենց թույլ տված կլինեին ընկնել իրենց եղբայրների ձեռքը, եթե չլինեք խղճահարությունը և անչափ մեծ սերը, որ Ամմոնը և նրա եղբայրները տաժում էին նրանց հանդեպ:

12 Եվ այս պատճառով էին նրանք վար բերվել Չարահեմլայի երկիրը. և նրանք միշտ Պաշտպանվում էին Նեփիացիների կողմից:

13 Բայց եղավ այնպես, որ երբ նրանք տեսան վտանգը և բազում չարչարանքներն ու նեղությունները, որ Նեփիացիները կրում էին իրենց համար, նրանց գուրբ շարժվեց և նրանք զանազան գնք

10ա Ալմա 27.24-26:
բ Ալմա 23.8-13:

11ա Ալմա 24.17-19:
12ա Ալմա 27.23:

13ա Ալմա 56.7:

վերցնել՝ պաշտպանելու իրենց երկիրը:

14 Բայց ահա, երբ նրանք պատրաստվում էին վերցնել իրենց պատերազմի զենքերը, նրանք ենթարկվեցին Հելամանի ու նրա եղբայրների հորդորներին, քանզի նրանք մոտ էին ^Մերդումը ^Քդրժելու, որն իրենք էին արել:

15 Եվ Հելամանը վախենում էր, որ չլինելը թե այդպես անելով, նրանք կորցնեին իրենց հոգիները. հետևաբար, բոլոր նրանք, ովքեր մտել էին այս ուխտի մեջ, ստիպված էին, այս անգամ իրենց վտանգավոր պայմաններում, մայել, թե ինչպես են իրենց եղբայրները չարչարանքներ հաղթահարում:

16 Բայց ահա, եղավ այնպես, նրանք ունեին շատ որդիներ, ովքեր չէին մտել ուխտի մեջ, որ իրենք չէին վերցնելու պատերազմի զենքեր՝ պաշտպանվելու իրենց թշնամիներից. ուստի, նրանք ի մի հավաքվեցին այդ ժամանակ, բոլոր նրանք, ովքեր ի վիճակի էին զենք վերցնել, և նրանք կոչեցին իրենց Նեփիազիներ:

17 Եվ նրանք ուխտի մեջ մտան՝ կռվելու Նեփիազիների ազատության համար, այո, պաշտպանել հողը մինչև իսկ վայր դնելով իրենց կյանքը. այո, նրանք մույնիսկ ուխտեցին, որ իրենք երբեք չէին տալու իրենց ^Մազատությունը, այլ կռվելու էին բոլոր դեպքերում Նեփիազիներին ու իրենց ճորտությունից պաշտպանելու համար:

18 Արդ ահա, կային երկու հազարն այդ պատանիներից, ովքեր մտան այդ ուխտի մեջ և վերցրե-

ցին իրենց պատերազմի զենքերը՝ պաշտպանելու իրենց երկիրը:

19 Եվ այժմ ահա, քանի որ մինչ այդ նրանք երբեք բեռ չէին եղել Նեփիազիների համար, այժմ՝ այս ժամանակահատվածում, նրանք դարձան նաև մեծ ապավեն. քանզի նրանք վերցրեցին իրենց պատերազմի զենքերը, և նրանք կամեցան, որ Հելամանը լինել իրենց առաջնորդը:

20 Եվ նրանք բոլորը պատանիներ էին, և նրանք անսահման անվեհեր էին ^Մխիզախության մեջ, և նաև ուժի և գործունեության մեջ. բայց ահա, դա բոլորը չէր, նրանք տղաներ էին, որոնք ^Քհավատարիմ էին բոլոր դեպքերում, ինչ էլ որ նրանց վստահվում էր:

21 Այո, նրանք ճշմարտության և լրջմտության տղաներ էին, քանզի նրանց սովորեցրել էին պահել Աստծո պատվիրանները և ^Մքայլել ուղիղ՝ նրա առաջ:

22 Եվ այժմ, եղավ այնպես, որ Հելամանն արշավեց իր ^Մերկու հազար պատանի զինվորների գլուխն անցած՝ ի օժանդակություն երկրի հարավում, արևմտյան ծովին մոտ՝ սահմանամերձ ժողովրդին:

23 Եվ այսպես, ավարտվեց Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման քսանութերորդ տարին:

ԳԼՈՒԽ 54

Ամմորոնը և Մորոնին բանակցում են գերիների փոխանակման համար

14ա սուր Երդում:

բ Թվ. Լ.2:

17ա Ալմա 56.47:

սուր Անկախություն:

20ա սուր Քաջություն,

Քաջարի:

բ սուր Շիտակություն:

21ա սուր Քայլել, Քայլել

Աստծո հետ:

22ա Ալմա 56.3–5:

– Մորոնին պահանջում է, որ Լամանացիները ետ քաշվեն և դադարեցնեն իրենց վայրագ հարձակումները – Ամմորոնը պահանջում է, որ Նեփիացիները վայր դնեն իրենց զենքերը և հպատակ դառնան Լամանացիներին: Մոտ 63թ. Զ.ծ.ա.:

Եվ արդ, եղավ այնպես, դատավորների քսանևիններորդ տարվա սկզբին, որ Մամմորոնը Մորոնիի մոտ ուղարկեց՝ ցանկանալով, որ նա փոխանակեր գերիներին:

2 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնին այս խնդրանքի վրա անսահման ուրախության զգացում ունեցավ, քանզի նա կարիքն ուներ այն պարենի, որը բաժին էր հանվում Լամանացի գերիներին պահելու համար, իր սեփական ժողովրդին պահելու համար. և նա նաև իր սեփական ժողովրդի կարիքն ուներ՝ իր բանակն ուժեղացնելու համար:

3 Արդ, Լամանացիները վերցրել էին շատ կանանց ու երեխաների, իսկ Մորոնիի բոլոր գերիների մեջ, կամ գերիների, որոնց վերցրել էր Մորոնին, չկար ոչ մի կին կամ երեխա. ուստի Մորոնին որոշում ընդունեց մի հնարքի վերաբերյալ՝ ստանալ այնքան շատ Նեփիացի գերիներ՝ Լամանացիներից, որքան դա հնարավոր էր:

4 Հետևաբար, նա մի թուրք գրեց և ուղարկեց այն՝ Ամմորոնի ծառայի միջոցով, այն մույմի, որը բերել էր մամակ Մորոնիին: Արդ, սրանք են այն խոսքերը, որ նա գրեց Ամմորոնին՝ ասելով.

5 Ահա, Ամմորոն, ես գրել եմ քեզ որոշ բան այս պատերազմի վերաբերյալ, որը դուք մղել եք իմ

ժողովրդի դեմ, կամ ավելի շուտ, որը քո Մեղբայրն է մղել նրանց դեմ, և որը դուք դեռ մտադիր եք շարունակել՝ նրա մահից հետո:

6 Ահա, ես կկամենայի ձեզ որոշ բան ասել Աստծո Մարդարադատության և նրա ամենագոր ցասման սրի մասին, որը կախված է ձեզ վրա, եթե դուք չապաշխարեք և ձեր զորքերը ետ չքաշեք ձեր սեփական հողերը, կամ ձեր տիրապետության հողերը, որը Նեփիի երկիրն է:

7 Այո, ես կկամենայի ասել այս բաները, եթե դուք ընդունակ լինեիք ականջ անելու դրանց. այո, ես կկամենայի ասել ձեզ այն սուկալի Պոֆուքի մասին, որ սպասում է ընդունելու այնպիսի մարդասպանների, ինչպիսին դու և քո եղբայրն եք, եթե դուք չապաշխարեք և չնահանջեք ձեր ոճրամիտ նպատակներից, և վերադառնաք ձեր զորքերի հետ ձեր սեփական հողերը:

8 Բայց քանի որ դուք մի անգամ մերժել եք այս բաները և կռվել Տիրոջ ժողովրդի դեմ, մնանապես ես կարող եմ սպասել՝ դուք կանեք այդ կրկին:

9 Եվ այժմ ահա, մենք պատրաստված ենք ընդունել ձեզ. այո, և եթե դուք չապաշխարեք ձեր նպատակներից, ահա, դուք վար կբերեք ձեզ վրա այն Աստծո ցասումը, որին դուք ուրացել եք, մինչև իսկ ի լիակատար կործանումն ձեզ:

10 Սակայն, ինչպես կենդանի է Տերը, մեր զորքերը կգան ձեր վրա, եթե դուք ետ չքաշվեք, և շուտով դուք կայցելվեք մահով, քանզի

54 1ա Ավմա 52.3:

5ա Ավմա 48.1:

6ա ՍՈՒ Արդարադատու-

թյուն:

7ա ՍՈՒ Դժոխք:

բ Ավմա 47.18, 22-24:

ՍՈՒ Սպանություն:

մենք կպահպանենք մեր քաղաքներն ու մեր հողերը. այո, և մենք կպաշտպանենք մեր կրոնն ու մեր Աստծո գործը:

11 Բայց ահա, ինձ թվում է, որ ես իզուր եմ խոսում քեզ հետ այս բաների մասին. կամ ինձ թվում է, որ դու "դժոխքի մի զավակ ես. հետևաբար, ես ավարտում եմ իմ նամակն ասելով, որ ես չեմ փոխանակի գերիներ, բացի դա լինի մի պայմանով, որ դուք համձնեք մեկ մարդու, և իր կնոջը, և իր զավակներին՝ մի գերու համար. եթե լինի այնպես, որ դուք անեք այդ, ես կփոխանակեմ:

12 Եվ ահա, եթե դուք չանեք այս, ես ձեր դեմ կգամ իմ զորքերի հետ. այո, ես կզինեմ նույնիսկ իմ կանանց ու իմ երեխաներին, և ես կգամ ձեր դեմ և կհետապնդեմ ձեզ՝ մինչև ձեր սեփական երկիրը, որը "մեր առաջին ժառանգության երկիրն է. այո, և կլինի արյուն՝ արյան համար, այո, կյանք՝ կյանքի համար. և ես կտամ ձեզ ճակատամարտ, նույնիսկ մինչև դուք բնաջնջվեք երկրի երեսից:

13 Ահա, ես իմ զայրույթի մեջ եմ, և նաև իմ ժողովուրդը. դուք ջանացել եք սպանել մեզ, իսկ մենք ջանացել ենք միայն պաշտպանվել: Բայց ահա, եթե դուք ջանաք կործանել մեզ կրկին, մենք կջանանք կործանել ձեզ. այո, և մենք կձգտենք մեր հողին՝ մեր առաջին ժառանգության հողին:

14 Այժմ ես ավարտում եմ իմ նամակը: Ես Մորոնիին եմ. ես Նեփիի ժողովուրդի առաջնորդն եմ:

15 Արդ, եղավ այնպես, որ Ամմոնոնը, երբ ստացավ այս նամակը, զայրացավ. և նա գրեց մեկ ուրիշ

նամակ Մորոնիին, և սրանք են այն խոսքերը, որոնք նա գրեց՝ ասելով.

16 Ես Ամմոնոնն եմ՝ Լամանացիների թագավորը. ես Ամադիկիայի եղբայրն եմ, որին դուք "սպանել եք: Ահա, ես նրա արյան վրեժը կառնեմ ձեզանից, այո, և ես կգամ ձեզ վրա իմ զորքերով, քանզի ես չեմ վախենում ձեր սպառնալիքներից:

17 Քանզի ահա, ձեր հայրերն անիրավություն արեցին իրենց եղբայրներին, քանի որ նրանք խլեցին նրանցից կառավարման իրենց "իրավունքը, երբ այն արդարացիորեն պատկանում էր նրանց:

18 Եվ արդ ահա, եթե դուք վայր դնեք ձեր զենքերը և հպատակվեք՝ կառավարվելու նրանց կողմից, ում արդարացիորեն պատկանում է կառավարման իրավունքը, այդ դեպքում ես կկարգադրեմ, որ իմ ժողովուրդը վայր դնի իրենց զենքերը և այլևս չպիտի լինի պատերազմի մեջ:

19 Ահա, դու թափել ես շատ սպառնալիքներ իմ և իմ ժողովուրդի դեմ. բայց ահա, մենք չենք վախենում քո սպառնալիքներից:

20 Այնուամենայնիվ, ես ուրախությամբ շնորհի կանեմ փոխանակել գերիներին՝ ըստ քո առաջարկի, որ ես իմ պարենը կարողանամ պահել իմ ռազմիկների համար. և մենք կմղենք մի պատերազմ, որը պիտի լինի հավերժական, կամ հպատակեցնելու Նեփիացիներին մեր իշխանությանը, կամ մինչև նրանց հավերժական բնաջնջումը:

21 Իսկ ինչ վերաբերում է այն Աստծուն, որին, դու ասում ես, մենք ուրացել ենք, ահա, մենք զիտենք այդպիսի էակի. ոչ էլ դուք.

բայց եթե դա այդպես է, որ կա այդպիսի մի էակ, մենք չգիտենք, բայց երևի նա արարել է մեզ նույնպես, ինչպես ձեզ:

22 Եվ եթե լինի այնպես, որ կա դև ու դժոխք, ահա, մի՞թե նա չի ուղարկի քեզ այնտեղ՝ բնակվելու իմ եղբոր հետ, որին դուք սպանել եք, որի մասին դու ակնարկել ես, որ նա գնացել է այդպիսի մի տեղ: Բայց ահա, այս բաները կարևոր չեն:

23 Ես Ամնորոնն եմ և մի ժառանգ եմ՝ Չորամի, որին քո հայրերը հարկադրեցին և դուրս բերեցին Երուսաղեմից:

24 Եվ ահա, այժմ ես մի քաջ Լամանացի եմ. ահա, այս պատերազմը մղվել է՝ նրանց անիրավությունների վրեժն առնելու, և պաշտպանելու ու ձեռք բերելու նրանց կառավարման իրավունքը. և ես ավարտում եմ իմ նամակը Մորոնիին:

ԳԼՈՒԽ 55

Մորոնին հրաժարվում է գերիներ փոխանակել – Լամանացի պահակներին խաբելով հարբեցնում են և Նեփիացի գերիներն ազատվում են – Գեդ քաղաքը վերցվում է առանց արյունահեղության: Մոտ 63–62թթ. Բ.ծ.ա.:

ԱՐԴ եղավ այնպես, որ, երբ Մորոնին ստացավ այս նամակը, նա ավելի բարկացավ, որովհետև նա գիտեր, որ Ամնորոնն ուներ կատարյալ իմացություն իր Մխարդախության մասին. այո, նա գիտեր, որ Ամնորոնը գիտեր, որ դա արդար պատճառ չէր, որ դրդել

էր նրան պատերազմ մղել Նեփիի ժողովրդի դեմ:

2 Եվ նա ասաց. Ահա, ես գերիներ չեմ փոխանակի Ամնորոնի հետ, եթե նա ձեռք չբաշի իր նպատակից, ինչպես որ ես հայտարարել էի իմ նամակում. քանզի ես չեմ թույլ տա նրան, որ նա ունենա ինչ-որ չափով ավելի շատ իշխանություն, քան այն, ինչ նա ունի:

3 Ահա, ես գիտեմ տեղը, որտեղ Լամանացիները հսկում են իմ ժողովրդին, որոնց նրանք գերի են վերցրել. և քանի որ Ամնորոնը չկամեցավ շնորհ անել ինձ այն, ինչ խնդրել էի իմ նամակում, ահա, ես կվարվեմ նրա հետ՝ համաձայն իմ խոսքերի. այո, ես կփնտրեմ մահ՝ նրանց համար, մինչև որ նրանք խաղաղություն աղերսեն:

4 Եվ արդ եղավ այնպես, որ երբ Մորոնին ասաց այս խոսքերը, նա կարգադրեց, որ իր մարդկանց մեջ որոնում կատարվեր, որ գուցե ինքը կարողանար նրանց մեջ գտնել մի մարդու, որը լիներ Լամանի մի հետնորդ:

5 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք գտան մեկին, որի անունը Լաման էր. և նա այն թագավորի ծառաներից՝ մեկն էր, որը սպանվել էր Ամադիկիայի կողմից:

6 Արդ Մորոնին կարգադրեց, որ Լամանը և իր մարդկանցից մի փոքր խումբ գնան առաջ՝ պահակների մոտ, ովքեր հսկում էին Նեփիացիներին:

7 Արդ Նեփիացիներին հսկում էին Գեդ քաղաքում. հետևաբար, Մորոնին նշանակեց Լամանին և կարգադրեց, որ մարդկանց մի փոքր խումբ գնա նրա հետ:

8 Եվ երբ երեկո էր, Լամանը

զնաց պահակների մոտ, ովքեր Նեփիացիներին հսկում էին, և ահա, նրանք տեսան նրան՝ գալիս, և նրանք ձայն տվեցին նրան. բայց նա ասաց նրանց. Մի՛ վախեցեք, ահա, ես Լամանացի եմ: Ահա, մենք փախել ենք Նեփիացիներից, և նրանք քնած են. և ահա, մենք վերցրել ենք նրանց զինուց և բերել ենք մեզ հետ:

9 Արդ, երբ Լամանացիները լսեցին այս խոսքերը, նրանք ընդունեցին նրան ուրախությամբ. և նրանք ասացին նրան. Տո՛ւր մեզ քո զինուց, որ խմենք. մենք ուրախ ենք, որ այսպիսով դուք զինի եք վերցրել ձեզ հետ, քանզի մենք հոգնած ենք:

10 Բայց Լամանն ասաց նրանց. Եկե՛ք պահենք մեր զինուց, մինչև մենք գնանք՝ ճակատամարտելու Նեփիացիների դեմ: Բայց այս ասածը միայն դարձրեց նրանց ավելի ծարավի՝ խմելու այդ զինուց:

11 Քանզի նրանք ասացին. Մենք հոգնած ենք, հետևաբար եկեք վերցնենք զինուց, և ոչ շատ անց, մենք պիտի մեր օրաբաժին զինին ստանանք, որը կգորացնի մեզ՝ գնալու Նեփիացիների դեմ:

12 Եվ Լամանն ասաց նրանց. Դուք կարող եք անել ըստ ձեր ցանկության:

13 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք խմեցին զինուց ազատորեն. և դա հաճելի էր նրանց քիմքին, այդ պատճառով նրանք խմեցին ավելի ազատորեն. և այն թունդ էր՝ պատրաստված լինելով իր թնդությամբ:

14 Եվ եղավ այնպես, նրանք խմեցին և ուրախացան, և շատ

չանցած, նրանք բոլորը հարբած էին:

15 Եվ այժմ, երբ Լամանը և իր մարդիկ տեսան, որ նրանք բոլորը հարբած էին, և խորը քնի մեջ էին, նրանք վերադարձան Մորոնիի մոտ ու պատմեցին նրան բոլոր բաները, որ պատահել էր:

16 Եվ արդ, սա Մորոնիի ծրագրի համաձայն էր: Եվ Մորոնին նախապատրաստել էր իր մարդկանց պատերազմի զենքերով. և նա զնաց Գեդ քաղաքը, մինչ Լամանացիները խորը քնի մեջ էին ու հարբած, և զցեցին ներս պատերազմի զենքեր՝ գերիներին, այնպես որ նրանք բոլորը զինվեցին.

17 Այո, երբ Մորոնին զինեց բոլոր այդ գերիներին, մույնիսկ նրանց կանանց, և բոլոր նրանց երեխաներին, բոլոր նրանց, ովքեր ի վիճակի էին պատերազմի զենք կրել. և բոլոր այդ բաներն արվեցին խորը լռության մեջ:

18 Բայց, եթե նրանք արթնացնեին Լամանացիներին, ահա, նրանք հարբած էին, և Նեփիացիները կարող էին սպանել նրանց:

19 Բայց ահա, սա չէր Մորոնիի ցանկությունը. նա չէր հրճվում սպանությամբ կամ արյունահեղությամբ, այլ նա հրճվում էր՝ փրկելով իր ժողովրդին կործանումից. և այդ պատճառով, որպեսզի անարդարություն չբերի իր վրա, նա չէր կամենում հարձակվել Լամանացիների վրա և կործանել նրանց իրենց հարբած վիճակում:

20 Բայց նա հասել էր իր իղձերին. քանզի նա զինել էր այն Նեփիացի գերիներին, ովքեր քաղաքի պատերի ներսում էին, և տվել էր նրանց ուժ՝ ձեռք բերելու

այն մասերի վերահսկողությունը, որոնք պատերի ներսում էին:

21 Եվ ապա նա կարգադրեց այն մարդկանց, ովքեր իր հետ էին, մի քայլ ետ քաշվել նրանցից, և շրջապատել Լամանացիների զորքերը:

22 Արդ ահա, այս արվեց զիշեր ժամանակ, այնպես որ, երբ Լամանացիներն առավոտյան արթնացան, նրանք տեսան, որ իրենք շրջապատված էին Նեփիացիների կողմից՝ դրսից, և որ իրենց գերիները զինված էին՝ ներսից:

23 Եվ այսպես նրանք տեսան, որ Նեփիացիները զորություն ունեն իրենց վրա. և այս հանգամանքներում նրանք գտան, որ նպատակահարմար չէր, որ իրենք կռվեն Նեփիացիների հետ. հետևաբար, նրանց զլիսավոր զորապետերը պահանջեցին նրանց պատերազմի զենքերը, և նրանք առաջ բերեցին դրանք ու զցեցին դրանք Նեփիացիների ոտքերի մոտ, ողորմություն աղերսելով:

24 Արդ ահա, այս էր Մորոնիի իղծը: Նա վերցրեց նրանց ռազմագերի, և վերցրեց քաղաքի տիրապետությունը և կարգադրեց, որ բոլոր գերիները, ովքեր Նեփիացի էին, ազատվեն. և նրանք միացան Մորոնիի բանակին և մեծ ուժ էին նրա բանակի համար:

25 Եվ եղավ այնպես, որ նա կարգադրեց Լամանացիներին, որոնց նա գերի էր վերցրել, որ նրանք սկսեն ամրությունների ուժեղացման մի՝ «աշխատանք» Գեդ քաղաքի շուրջը շրջապատել:

26 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նա ամրացրեց Գեդ քաղաքը՝ ըստ իր իղծերի, նա կարգադրեց, որ իր գերիները տարվեն Լիառատ

քաղաքը. և նա հսկում էր նաև այդ քաղաքը՝ չափազանց հզոր ուժով:

27 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք, չնայած բոլոր Լամանացիների խարդավանքներին, պահեցին ու պաշտպանեցին բոլոր գերիներին, ում նրանք վերցրել էին, և նաև պահպանեցին ողջ տարածքն ու դիրքերը, որոնք իրենք ետ էին նվաճել:

28 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփիացիները կրկին սկսեցին լինել հաղթական, և վերականգնել իրենց իրավունքներն ու իրենց արտոնությունները:

29 Շատ անգամներ Լամանացիները փորձեցին շրջապատել նրանց զիշերով, բայց այս փորձերի ժամանակ նրանք կորցրեցին շատերին, որպես գերիներ:

30 Եվ շատ անգամներ նրանք փորձեցին սպասավորել իրենց զինուց Նեփիացիներին, որ կարողանային կործանել նրանց՝ թույնով կամ հարբեցնելով:

31 Բայց ահա, Նեփիացիները դանդաղ չէին Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն՝ «հիշելիս, իրենց այս չարչարանքի ժամանակ: Նրանց հնարավոր չէր զգել իրենց ծուղակները. այո, նրանք չէին ճաշակում նրանց զինուց, մինչև առաջինը Լամանացի գերիներից ոմանց չէին տալիս:

32 Եվ նրանք այսպես զգույշ էին, որ ոչ մի թույն չտրվեր իրենց մեջ. քանզի եթե նրանց զինին թունավորեր մի Լամանացու, այն կթունավորեր նաև մի Նեփիացու. և այսպես նրանք փորձում էին բոլոր նրանց խմիչքները:

33 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ Մորոնիին անհրաժեշտ էր նախապատրաստություններ տեսնել՝

Մորիանթոն քաղաքի վրա հարձակվելու համար. քանզի ահա, Լամանացիներն իրենց աշխատանքներով, ամրացրել էին Մորիանթոն քաղաքը, մինչև որ այն դարձել էր մի չափազանց ամուր քերդ:

34 Եվ նրանք շարունակ նորանոր ուժեր էին բերում այդ քաղաքը, և նաև նորանոր պարենի պաշարներ:

35 Եվ այսպես ավարտվեց Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման քսանհիններորդ տարին:

ԳԼՈՒԽ 56

Հելամանը մի նամակ է ուղարկում Մորոնիին, շարադրելով պատերազմի վիճակը Լամանացիների հետ – Անքիփուտը և Հելամանը հասնում են մեծ հաղթանակի Լամանացիների հանդեպ – Հելամանի երկու հազար դեռահաս որդիները կոչվում են հրաշագործ զորությամբ, և նրանցից ոչ մեկը չի սպանվում: Հատված 1՝ մոտ 62թ. Ք.ծ.ա., հատվածներ 2–19՝ մոտ 66թ. Ք.ծ.ա., և հատվածներ 20–57՝ մոտ 65–64թթ. Ք.ծ.ա.:

Եւ արդ եղավ այնպես, դատավորների կառավարման երեսուներորդ տարվա սկզբին, առաջին ամսի երկրորդ օրը, Մորոնիին, երկրի այդ մասում ժողովրդի գործերի մասին հաղորդող մի նամակ ստացավ Հելամանից:

2 Եվ սրանք են այն խոսքերը, որ նա գրել էր՝ ասելով. Իմ շատ սիրելի եղբայր Մորոնի, ինչպես Տերում, այնպես էլ մեր պատերազմի նեղություններում. ահա, իմ

սիրելի՛ եղբայր, ես որոշ բան ունեմ ասելու քեզ, մեր պատերազմի վերաբերյալ՝ երկրի այս մասում:

3 Ահա, Մերկու հազարն այն մարդկանց որդիներից, որոնց Ամոնը վար բերեց Նեփիի երկրից դուրս, – արդ դուք գիտեք, որ սրանք հետնորդներն էին Լամանի, որը մեր հայր Լեքիի ամենաավագ որդին էր.

4 Արդ կարիք չկա, որ ես կրկնեմ քեզ նրանց ավանդությունների կամ նրանց անհավատության մասին, քանզի դու գիտես բոլոր այդ բաների մասին, –

5 Հետևաբար, ինձ բավարարում է, որ ասեմ քեզ, որ այս պատանիներից երկու հազարը վերցրել են իրենց պատերազմի զենքերը, և կամեցել, որ ես լինեմ իրենց առաջնորդը. և մենք առաջ ենք եկել՝ մեր երկիրը պաշտպանելու համար:

6 Եվ արդ, դու նաև գիտես Պուխտի մասին, որը նրանց հայրերն արել էին, որ նրանք չլին վերցնելու իրենց պատերազմի զենքերն իրենց եղբայրների դեմ՝ արյուն թափելու համար:

7 Բայց քսանվեցերորդ տարում, երբ նրանք տեսան իրենց համար մեր չարչարանքներն ու մեր նեղությունները, նրանք մոտ էին ուխտը Պրժելում, որն իրենք արել էին, և վերցնելու իրենց պատերազմի զենքերը՝ ի պաշտպանություն մեզ:

8 Բայց ես թույլ չտվեցի նրանց, որ նրանք դրժեն այդ ուխտը, որ նրանք արել էին՝ ենթադրելով, որ Աստված կգորացնի մեզ այնքան, որ մենք այլևս չենք տառապի՝ երդման կատարման պատճառով, որ նրանք արել էին:

9 Բայց ահա, այստեղ կա մի բան, որում մենք կարող ենք ունենալ մեծ ուրախություն: Քանզի ահա, քսանկվեցերորդ տարում, ես՝ Հելամանս, քայլեցի այս երկու հազար պատանիների գլուխն անցած դեպի Հուդայի քաղաքը՝ օգնելու Անթիփուսին, որին դու առաջնորդ էիր նշանակել երկրի այդ մասի ժողովրդի վրա:

10 Եվ ես միացրի իմ երկու հազար որդիներին (քանզի նրանք արժանի են կոչվելու որդիներ) Անթիփուսի բանակին, որի ուժով Անթիփուսն անչափ ուրախացավ. քանզի ահա, նրա զորքը կրճատվել էր Լամանացիների կողմից, որովհետև նրանց ուժերը սպանել էին մեր մարդկանցից մի հսկայական թիվ, որի պատճառով մենք առիթ ունենք սգալու:

11 Այնուամենայնիվ, մենք կարող ենք մխիթարել մեզ նրանով, որ նրանք մահացել են իրենց երկրի և իրենց Աստծո գործի համար, այո, և նրանք՝ տրջանիկ են:

12 Եվ Լամանացիները մահ պահել են շատ գերիներ, որոնցից բոլորը գլխավոր զորապետներ են, քանզի ուրիշ ոչ մեկի նրանք չեն թողել կենդանի: Եվ մենք ենթադրում ենք, որ նրանք հիմա, այս պահին, Նեփիի երկրում են. դա այդպես է, եթե նրանք չեն սպանվել:

13 Եվ արդ, սրանք են այն քաղաքները, որոնց տիրապետությունը վերցրել են Լամանացիները՝ քափելով արյունն այնքան բազում մեր քաջարի մարդկանց.

14 Մանթիի երկիրը, կամ Մանթիի քաղաքը և Ջիզրոմի քաղաքը,

Կունենիի քաղաքը և Անթիփա-րայի քաղաքը:

15 Եվ սրանք են այն քաղաքները, որոնց նրանք տիրացել էին, երբ ես հասա Հուդայի քաղաքը. և ես գտա Անթիփուսին և նրա մարդկանց իրենց կարողությամբ տքմելիս՝ քաղաքն ամրացնելու համար:

16 Այո, և նրանք խոնջացած էին մարմնով, ինչպես մահ հոգով, քանզի նրանք քաջաբար կռվել էին ցերեկով և տքմել՝ գիշերով, իրենց քաղաքները պաշտպանելու համար. և այսպես, նրանք տարել էին ամեն տեսակի մեծ չարչարանքներ:

17 Եվ արդ, նրանք վճռական էին հաղթել այս տեղում կամ մեռնել. հետևաբար, դու կարող ես լավ պատկերացնել, որ այս փոքր ուժը, որը ես բերել էի իմ՝ հետ, այո, իմ այն որդիները, տվեցին նրանց մեծ հույսեր և շատ ուրախություն:

18 Եվ արդ եղավ այնպես, որ երբ Լամանացիները տեսան, որ Անթիփուսը ստացել էր մի ավելի մեծ ուժ՝ իր բանակի համար, նրանք հարկադրվեցին Ամմորոնի կարգադրություններով չգալ Հուդայի քաղաքի դեմ, կամ մեր դեմ՝ ճակատամարտելու:

19 Եվ այսպես էինք մենք հովանավորված Տիրոջ կողմից. քանզի եկած լինեին նրանք մեզ վրա՝ մեր այս թուլության մեջ, նրանք միգուցե կկործանեին մեր փոքր բանակը. բայց այսպես մենք պահպանվեցինք:

20 Նրանց հրամայված էր Ամմորոնի կողմից պահել այն քաղաքները, որոնք իրենք վերցրել էին: Եվ այսպես ավարտվեց քսանկվեցերորդ տարին: Եվ քսանկյո-

քերորդ տարվա սկզբում մենք նախապատրաստել էինք մեր քաղաքը և մեզ՝ պաշտպանության համար:

21 Արդ, մենք փափագում էինք, որ Լամանացիները գալին մեզ վրա. քանզի մենք չէինք փափագում հարձակում գործել նրանց վրա իրենց բերդերում:

22 Եվ եղավ այնպես, որ մենք լրտեսներ էինք պահում դրսի շրջակայքում՝ հետևելու Լամանացիների շարժումներին, որ նրանք չկարողանային անցնել մեր մոտով՝ գիշերով, ոչ էլ ցերեկով հարձակում գործեին մեր մյուս քաղաքների վրա, որոնք դեպի հյուսիս էին:

23 Քանզի մենք գիտեինք, որ այն քաղաքներում նրանք բավականաչափ ուժեղ չէին՝ դիմավորելու նրանց. հետևաբար, մենք փափագում էինք, եթե նրանք անցնեին մեր մոտով, հարձակվել նրանց վրա թիկունքից, և այսպես շրջափակել նրանց թիկունքից, մինևույն ժամանակ դիմավորել նրանց ճակատից: Մենք կարծում էինք, որ մենք կարող էինք հաղթել նրանց, բայց ահա, մենք հուսախաբվեցինք մեր այս իղձում:

24 Նրանք չէին համարձակվում անցնել մեր մոտով՝ իրենց ամբողջ բանակով, ոչ էլ համարձակվում էին մի մասի հետ, որ չլիներ թե իրենք բավականաչափ ուժեղ չլիներին և պարտվեին:

25 Ոչ էլ համարձակվում էին ընթանալ ներքև՝ Չարահեմլայի քաղաքի դեմ. ոչ էլ համարձակվում էին անցնել Սիդոնի ակունքի վրայով՝ դեպի Նեփիայի քաղաքը:

26 Եվ այսպես, իրենց ուժերով, նրանք վճռական էին պահպանել

այն քաղաքները, որոնք իրենք վերցրել էին:

27 Եվ արդ, եղավ այնպես, այս տարվա երկրորդ ամսում, մեզ համար բերվեց շատ պարեն՝ այն իմ երկու հազար որդիների հայրերի կողմից:

28 Եվ նաև մեզ մոտ ուղարկեցին երկու հազար մարդ՝ Չարահեմլայի երկրից: Եվ այսպես, մենք նախապատրաստված էինք տասը հազար մարդկանցով և պարենով՝ նրանց համար, և նաև նրանց կանանց ու նրանց երեխաների համար:

29 Եվ Լամանացիները՝ տեսնելով մեր ուժերի օրեցօր այսպես մեծանալը և պարենի ժամանելը՝ մեր օժանդակության համար, նրանք սկսեցին զարհուրել և սկսեցին արտագրոհի ելնել, եթե հնարավոր լիներ՝ կասեցնելու մեր պարենի և ուժերի ստացումը:

30 Արդ, երբ մենք տեսանք, որ Լամանացիները սկսեցին անհանգստանալ այս ձևով, մենք ցանկացանք մի հնարք գործի դնել նրանց վրա. հետևաբար, Անթիփուսը կարգադրեց, որ ես քայլեի առաջ, իմ փոքր որդիների հետ՝ դեպի հարևան քաղաքը, իբրև թե մենք պարեն էինք տանում հարևան քաղաքը:

31 Եվ մենք պիտի շարժվեինք Անթիփարա քաղաքի մոտով, իբրև թե մենք գնում էիք ծովեզրի սահմաններին մոտիկ հեռավոր քաղաքը:

32 Եվ եղավ այնպես, որ մենք շարժվեցինք առաջ, իբրև թե մեր պարենով՝ գնալու դեպի այդ քաղաքը:

33 Եվ եղավ այնպես, որ Անթիփուսը շարժվեց առաջ՝ իր գորքի մի մասի հետ, թողնելով մնացա-

ծին՝ պաշտպանելու քաղաքը: Բայց նա առաջ չընթացավ, մինչև ես առաջ գնացի իմ փոքր գորքով և եկա մոտիկ Անթիփարա քաղաքին:

34 Եվ արդ, Անթիփարա քաղաքում տեղադրված էին Լամանացիների ամենաուժեղ զորքերը. այո, ամենամեծաթիվը:

35 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք տեղեկացվեցին իրենց լրտեսների կողմից, նրանք առաջ եկան իրենց գորքով և շարժվեցին մեր դեմ:

36 Եվ եղավ այնպես, որ մենք փախանք նրանց առջևից դեպի հյուսիս: Եվ այսպես, Լամանացիների ամենահզոր բանակը մենք առաջնորդեցինք հեռու:

37 Այո, մույնիսկ զգալի տարածություն, այնպես որ, երբ նրանք տեսան Անթիփուսի բանակը՝ իր ողջ զորությամբ իրենց հետապնդելիս, նրանք չթեքվեցին ոչ աջ, ոչ էլ ձախ, այլ շարունակեցին իրենց արշավն ուղիղ ընթացքով՝ մեր ետևից. և ինչպես մենք ենք ենթադրում, նրանց մտադրությունն էր սպանել մեզ, նախքան Անթիփուսը կհասներ իրենց ետևից, և այո, որպեսզի իրենք չկարողանային շրջափակվել մեր մարդկանց կողմից:

38 Եվ արդ, Անթիփուսը, տեսնելով մեր վտանգը, արագացրեց իր գորքի երթը: Բայց ահա, գիշեր էր. հետևաբար, նրանք չհասան մեզ, ոչ էլ Անթիփուսը հասավ նրանց. ուստի, մենք ճամբար դրեցինք գիշերվա համար:

39 Եվ եղավ այնպես, որ մինչև առավոտյան լուսաբացը, ահա, Լամանացիները հետապնդել էին մեզ: Այժմ մենք բավականաչափ ուժեղ չէինք՝ կռվելու նրանց հետ.

այո, ես չէի կամենում թույլ տալ, որ իմ փոքր որդիներն ընկնեին նրանց ձեռքը. հետևաբար, մենք շարունակեցինք մեր երթը, և մենք ուղղեցինք մեր երթը՝ դեպի անապատ:

40 Այժմ նրանք չէին համարձակվում շրջվել աջ կամ ձախ, որ չլիներ թե իրենք շրջապատվեին. ոչ էլ ես էի կամենում շրջվել աջ կամ ձախ, որ չլիներ թե նրանք հասնեին ինձ, և մենք չէինք կարող կանգնել նրանց դեմ, այլ կսպանվեինք, և նրանք փախուստի կդիմեին. և այսպես, մենք փախչում էինք ամբողջ այդ օրը դեպի անապատի խորքը, մույնիսկ մինչև մթնելը:

41 Եվ եղավ այնպես, որ կրկին, երբ առավոտյան լույսը բացվեց, մենք տեսանք Լամանացիներին մեզ վրա գալիս, և մենք փախանք նրանց առջևից:

42 Բայց եղավ այնպես, որ նրանք մեզ չհետապնդեցին հեռու, մինչև իրենց կանգ առնելը. և դա յոթերորդ ամսի երրորդ օրվա առավոտյան էր:

43 Եվ արդ, արդյոք Անթիփուսի կողմից էին նրանք հանկարծակիի բերվել, մենք չգիտեինք, բայց ես ասացի իմ մարդկանց. Ահա, մենք չգիտենք, բայց նրանք երևի կանգ են առել այն նպատակով, որ մենք զանք իրենց դեմ, որ նրանք կարողանան բռնել մեզ իրենց ծուղակում:

44 Հետևաբար, ի՞նչ եք ասում դուք, իմ որդիներ, կգնա՞ք նրանց դեմ ճակատամարտելու:

45 Եվ արդ, ես ասում եմ քեզ, իմ սիրելի՜ եղբայր Մորոնի, որ ես երբեք չէի տեսել այդպիսի մեծ ՝ արիություն, ո՛չ, ոչ էլ բոլոր Նեփիացիների մեջ:

46 Քանզի ինչպես ես էի միշտ նրանց կոչում իմ որդիներ (քանզի նրանք՝ նրանցից բոլորը, շատ երիտասարդ էին), ճիշտ նույնպես նրանք ասացին ինձ. Հայր, ահա, մեր Աստված մեզ հետ է, և նա թույլ չի տա, որ մենք ընկնենք. ուրեմն եկեք առաջ գնանք. մենք չէինք սպանի մեր եղբայրներին, եթե նրանք մեզ հանգիստ թողնեին. հետևաբար, եկեք գնանք, որ չլինի թե նրանք հաղթեն Անթիփուսի գործին:

47 Արդ, նրանք երբեք չէին կռվել, սակայն նրանք չէին վախենում մահից. և նրանք ավելի շատ մտածում էին իրենց հայրերի՝ ազատության մասին, քան իրենց կյանքի մասին. այո նրանք սովորեցվել էին իրենց մայրերի կողմից, որ եթե նրանք չկասկածեին, Աստված կազատեր նրանց:

48 Եվ նրանք կրկնեցին ինձ իրենց մայրերի խոսքերն՝ ասելով. Մենք չենք կասկածում, մեր մայրերը գիտեին դա:

49 Եվ եղավ այնպես, որ ես իմ երկու հազարով վերադարձա այն Լամանացիների դեմ, ովքեր հետապնդել էին մեզ: Եվ այժմ ահա, Անթիփուսի գործերը հասել էին նրանց, և մի սոսկալի ճակատամարտ էր սկսվել:

50 Անթիփուսի բանակը, այդպիսի կարճ ժամանակահատվածում՝ իրենց երկար արշավանքի պատճառով, լինելով հոգնած, քիչ էր մնում ընկնեին Լամանացիների ձեռքը. և վերադարձած չլինեի ես, իմ երկու հազարի հետ, նրանք կհասնեին իրենց նպատակին:

51 Քանզի Անթիփուսն ընկել էր սրից, և նրա առաջնորդներից

շատերը՝ իրենց հոգնածության պատճառով, որն առաջացել էր իրենց արշավանքի արագությունից. ուստի, Անթիփուսի մարդիկ, լինելով խառնված իրենց առաջնորդների ընկնելուց, սկսեցին մահանջել Լամանացիների առջև:

52 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները համարձակություն ստացան և սկսեցին հետապնդել նրանց. և այսպես, Լամանացիները հետապնդում էին նրանց՝ մեծ եռանդով, երբ Հելամանը եկավ նրանց քիկումքից իր երկու հազարի հետ և սկսեց սաստիկ կոտորել նրանց՝ այնքան, որ Լամանացիների ամբողջ բանակը կանգ առավ և շուտ եկավ դեպի Հելամանը:

53 Այժմ, երբ Անթիփուսի մարդիկ տեսան, որ Լամանացիները շրջվել էին հակառակ կողմը, նրանք ի մի հավաքեցին իրենց մարդկանց և եկան կրկին Լամանացիների քիկումքի վրա:

54 Եվ այժմ, եղավ այնպես որ մենք՝ Նեփիի ժողովուրդը, Անթիփուսի մարդիկ և ես՝ իմ երկու հազարով, շրջապատեցինք Լամանացիներին և կոտորեցինք նրանց. այո, այնպես որ նրանք հարկադրված էին հանձնել իրենց պատերազմի զենքերը, և նաև իրենք իրենց, որպես ռազմագերիներ:

55 Եվ արդ եղավ այնպես, որ երբ նրանք անձնատուր եղան մեզ, ահա, ես հաշվեցի այն պատանիներին, որոնք կռվել էին ինձ հետ, վախենալով, որ չլինեի թե նրանցից շատերը սպանված լինեին:

56 Բայց ահա, ի մեծ ուրախություն ինձ, նրանցից մոտ մի հոգի չէր ընկել գետնին. այո, և նրանք կռվել էին, կարծես Աստծո ուժով.

այո, երբեք հայտնի չէին եղել մարդիկ, որ կռված լինեին այդպիսի զարմանահրաշ ուժով. և այնպիսի հզոր զորությամբ էին նրանք հարձակվում Լամանացիների վրա, որ նրանք զարհուրեցնում էին նրանց. և այս պատճառով Լամանացիները հանձնվեցին՝ որպես ռազմագերիներ:

57 Եվ քանի որ մենք տեղ չունեինք մեր գերիների համար, որ մենք կարողանայինք հսկել նրանց՝ պահելու նրանց Լամանացիների զորքերից, հետևաբար, մենք ուղարկեցինք նրանց Չարահեմլայի երկիրը, և նրանց հետ՝ Անթիփուսի այն մարդկանցից մի մասին, որոնք չէին սպանվել. իսկ մնացածին ես վերցրեցի և միավորեցի նրանց իմ դեռահաս Մամոնացիներին, և մենք երթի ելանք ետ՝ դեպի Հուդայի քաղաքը:

ԳԼՈՒԽ 57

Հելամանը շարադրում է Անթիփարայի գրավումը, և Կումենիի հանձնումն ու ավելի ուշ՝ պաշտպանությունը – Նրա Ամմոնացի պատանիները կռվում են քաջաբար. բոլորը վիրավորվում են, բայց ոչ մեկը չի սպանվում – Գեդը հաղորդում է Լամանացի գերիների սպանվելը և փախուստը: Մոտ 63թ. Ջ.ժ.ա.:

Եվ արդ, եղավ այնպես, որ ես ստացա մի մամակ Ամմորոնից՝ քազավորից, հաղորդելով, որ եթե ես հանձնեի այն ռազմագերիներին, որոնց մենք վերցրել էինք, որ նա մեզ կհանձնեի Անթիփարայի քաղաքը:

2 Բայց ես ուղարկեցի մի մամակ

քազավորին, որ մենք վստահ էինք, մեր ուժերը բավարար էին՝ վերցնելու Անթիփարայի քաղաքը մեր ուժով. և հանձնելով գերիներին, այդ քաղաքի համար, մենք պիտի մեզ անմիտ համարեինք. և որ մենք կհանձնեինք մեր գերիներին միայն փոխանակմամբ:

3 Եվ Ամմորոնը մերժեց իմ նամակը, քանզի նա չկամեցավ փոխանակել գերիներ. ուստի, մենք սկսեցինք պատրաստություններ տեսնել՝ գնալու Անթիփարայի քաղաքի դեմ:

4 Բայց Անթիփարայի ժողովուրդը թողեց քաղաքը, և փախավ դեպի իրենց մյուս քաղաքները, որոնց նրանք տիրացել էին՝ ամրացնելու դրանք. և այսպես Անթիփարայի քաղաքն ընկավ մեր ձեռքը:

5 Եվ այսպես ավարտվեց դատավորների կառավարման քսանութերորդ տարին:

6 Եվ եղավ այնպես, որ քսանկններորդ տարվա սկզբին մենք ստացանք պարենի պաշար, և մաս համալրում մեր բանակին, Չարահեմլայի երկրից, և շրջակա երկրից, թվով վեց հազար մարդ, բացի Ամմոնացիների վաթսուն «որդիներից, ովքեր եկել էին՝ միանալու իրենց եղբայրներին, իմ երկու հազարանոց փոքր խմբին: Եվ այժմ ահա, մենք ուժեղ էինք, այո, և մենք ունեինք մաս առատ պարեն՝ բերված մեզ համար:

7 Եվ եղավ այնպես, որ մեր փափագն էր՝ ճակատամարտ մղել այն բանակի հետ, որը տեղադրված էր՝ պաշտպանելու Կումենի քաղաքը:

8 Եվ այժմ ահա, ես ցույց կտամ

ծեզ, որ շուտով մենք իրականացրեցինք մեր փափագը. այո, մեր գործող ուժով կամ մեր գործող ուժի մի մասով, մենք գիշերով շրջապատեցինք Կումենի քաղաքը, մի քիչ ավելի շուտ, քան նրանք կստանալին պարենի պաշար:

9 Եվ եղավ այնպես, որ մենք ճամբար էինք դրել քաղաքի շուրջը շատ գիշերների ընթացքում. սակայն մենք բնույթ էինք մեր սրերի վրա և պահում պահակներ, որպեսզի Լամանացիները չկարողանային գալ մեզ վրա գիշերով և սպանելին մեզ, որը նրանք փորձեցին շատ անգամներ. բայց քանի անգամ որ նրանք փորձեցին այս, նրանց արյունը թափվեց:

10 Վերջապես նրանց պարենը եկավ, և նրանք քիչ էր մնում քաղաք մտնելին գիշերով: Եվ մենք, Լամանացի լինելու փոխարեն, Նեփիազի էինք. հետևաբար, մենք վերցրեցինք նրանց և նրանց պարենը:

11 Եվ չնայած Լամանացիներն այս ձևով կտրված լինելով իրենց օժանդակությունից, նրանք դեռ վճռական էին՝ պահել քաղաքը. հետևաբար, անհրաժեշտ դարձավ, որ մենք վերցնեինք այդ պարենը և ուղարկեինք Հուդա, իսկ մեր գերիներին՝ Չարահեմլայի երկիրը:

12 Եվ եղավ այնպես, որ շատ օրեր չէին անցել, մինչև Լամանացիները սկսեցին կորցնել օգնության բոլոր հույսերը. հետևաբար, նրանք հանձնեցին քաղաքը մեր ձեռքը. և այսպես, մենք իրականացրեցինք Կումենի քաղաքը ձեռք բերելու հետ կապված մեր ծրագիրը:

13 Բայց եղավ այնպես, որ մեր գերիներն այնքան մեծաթիվ էին, որ չնայած մեր թվի վիթխարիու-

թյանը, մենք ստիպված էինք գործադրել մեր ամբողջ ուժը՝ պահելու նրանց, այլապես նրանց մահվան դատապարտել:

14 Քանզի ահա, նրանք դուրս էին ճեղքում մեծ թվաքանակով, և կռվում էին քարերով, և մահակներով, կամ ինչ բան որ ընկնում էր նրանց ձեռքը, այնքան, որ մենք սպանեցինք նրանցից ավելի քան երկու հազարին՝ նրանց գերի հանձնվելուց հետո:

15 Հետևաբար, դարձավ անհրաժեշտ մեզ համար, որ մենք վերջ դնեինք նրանց կյանքին, կամ հսկեինք նրանց՝ սուրը ձեռքներիս, ընդհուպ մինչև Չարահեմլայի երկիրը. և նաև մեր պարենը հազիվ էր բավարարում մեր սեփական ժողովրդին, չնայած նրան, ինչ մենք խլել էինք Լամանացիներից:

16 Եվ այժմ, այդ օրհասական պայմաններում դարձավ շատ լուրջ խնդիր վճել ռազմագերիների հետ կապված հարցը. այնուամենայնիվ, մենք որոշեցինք ուղարկել նրանց ներքև՝ դեպի Չարահեմլայի երկիրը. հետևաբար, մենք ընտրեցինք մեր մարդկանցից մի մասին, և տվեցինք նրանց հսկողությունը մեր գերիների վրա՝ գնալու ներքև՝ դեպի Չարահեմլայի երկիրը:

17 Բայց եղավ այնպես, որ հաջորդ օրը նրանք վերադարձան: Եվ այժմ ահա, մենք նրանց չհարցրեցինք գերիների մասին. քանզի, ահա, Լամանացիները մեզ վրա էին եկել, և նրանք ժամանակին վերադարձան՝ փրկելու մեզ նրանց ձեռքն ընկնելուց: Քանզի, ահա, Ամմոնոնն ուղարկել էր պարենի մոր պաշար՝ օժանդակելու նրանց, և նաև տղամարդկանց մի ստվար զորք:

18 Եվ եղավ այնպես, որ այն մարդիկ, որոնց մենք ուղարկել էինք գերիների հետ, ժամանակին հասան՝ կասեցնելու նրանց, երբ նրանք քիչ էր մնում հաղթեին մեզ:

19 Բայց ահա, իմ երկու հազար և վաթսուամեկ փոքր ջոկատը կոչվում էր առավելագույն մոլեգնությամբ. այո, նրանք անսասան էին Լամանացիների առջև, և մատակարարում էին մահ բոլոր նրանց, ովքեր դիմադրում էին իրենց:

20 Եվ այն ժամանակ, երբ մեր զորքի մնացածը քիչ էր մնում տեղի տար Լամանացիների առջև, ահա այն երկու հազար և վաթսուին անսասան էին ու անվեհեր:

21 Այո, և նրանք հնազանդվում և ձգտում էին ճշգրիտ կատարել հրամանի ամեն մի բառը. այո, և ճիշտ իրենց հավատքի համաձայն կատարվեց նրանց համար. և ես հիշեցի խոսքերը, որ նրանք ասացին ինձ, որ իրենց մայրերը սովորեցրել էին իրենց:

22 Եվ այժմ ահա, դա իմ այս որդիներն էին և այն մարդիկ, ովքեր ընտրվել էին՝ փոխադրելու գերիներին, ում մենք պարտական ենք այս մեծ հաղթանակի համար. քանզի այդ նրանք էին, ովքեր պարտության մատնեցին Լամանացիներին. հետևաբար, նրանք ետ բռնեցին դեպի Մանթիի քաղաքը:

23 Եվ մենք պահեցինք մեր քաղաք Կումենին, և բոլորս չկտորվեցինք սրից. սակայն մենք կրել էինք մեծ կորուստ:

24 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիների փախչելուց հետո, ես անմիջապես կարգադրություններ

արեցի, որ իմ տղամարդիկ, ովքեր վիրավորվել էին, վերցվեն մեռածների միջից, և կարգադրեցի, որ նրանց վերքերը կապվեն:

25 Եվ եղավ այնպես, որ երկու հազար և վաթսուինից կային երկու հարյուրը, որոնք ուշաթափվել էին՝ արյան կորստի պատճառով. այնուամենայնիվ, համաձայն Աստծո բարության և ի մեծ զարմանս մեզ, և նաև ի ուրախություն մեր ողջ բանակի, չկար նրանցից մեկ հոգի, որ մեռած լիներ. այո, և ոչ էլ կար մի հոգի նրանց մեջ, որ ստացած չլիներ շատ վերքեր:

26 Եվ այժմ, նրանց պահպանումն ապշեցուցիչ էր մեր ողջ բանակի համար, այո, որ նրանք պետք է խնայվեին, մինչև կային մեր եղբայրներից հազարը, ովքեր սպանվել էին: Եվ մենք արդարացիորեն վերագրում ենք դա Աստծո հրաշագործ զորությանը, շնորհիվ նրանց արտասովոր հավատքի առ այն, ինչին նրանք սովորեցվել էին հավատալ, որ կա արդար Աստված, և նրանք, ովքեր չեն կասկածում, որ նրանք պետք է պահպանվեն նրա սքանչելի զորությամբ:

27 Արդ, այս էր հավատքը նրանց, որոնց մասին ես խոսեցի. նրանք երիտասարդ են, և նրանց միտքն անսասան է, և նրանք շարունակ դնում են իրենց վստահությունը՝ Աստծո վրա:

28 Եվ եղավ այնպես, որ այսպես մեր վիրավոր մարդկանց հոգ տանելուց, և մեր մեռելներին և նաև Լամանացիների մեռելներին քաղելուց հետո, որոնք շատ էին, ահա, մենք հարցրեցինք Գեդից գերիների վերաբերյալ, որոնց

21ա Ալմա 56.47–48:

25ա Ալմա 56.56:

26ա ՍՈՒ Չորրորդուն:

բ ՍՈՒ Հավատք:

հետ նրանք ճանապարհ էին ընկել գնալու ներքև՝ դեպի Ջարահեմ-լայի երկիրը:

29 Այժմ Գեղը գլխավոր գորապետն էր ջոկատի, որը նշանակված էր հսկելու նրանց՝ ընդհուպ մինչև այդ երկիրը:

30 Եվ արդ, սրանք են այն խոսքերը, որոնք Գեղն ասաց ինձ. Ահա, մենք ճանապարհ ընկանք՝ գնալու Ջարահեմ-լայի երկիրը, մեր գերիների հետ: Եվ եղավ այնպես, որ մենք հանդիպեցինք մեր զորքերի լրտեսներին, որոնք դուրս էին ուղարկվել՝ հետևելու Լամանացիների ճամբարին:

31 Եվ նրանք աղաղակեցին դեպի մեզ՝ ասելով. Ահա, Լամանացիների զորքերն արշավում են դեպի Կումենի քաղաքը. և ահա, նրանք հարձակվելու են նրանց վրա, այո, և կոտորելու են մեր ժողովրդին:

32 Եվ եղավ այնպես, որ մեր գերիները լսեցին նրանց աղաղակները, որը ստիպեց նրանց համարձակություն ստանալ. և նրանք ապստամբություն բարձրացրեցին մեր դեմ:

33 Եվ եղավ այնպես, նրանց ապստամբության պատճառով, մենք ստիպված էինք մեր սրերը բերել նրանց վրա: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք խմբով վազեցին մեր սրերի վրա, որի ընթացքում նրանցից մեծ թվով սպանվեցին. իսկ նրանցից մնացածը դուրս ճեղքեցին և փախան մեզանից:

34 Եվ ահա, երբ նրանք փախել էին, և մենք չկարողացանք բռնել նրանց, մենք արշավի էլանք արագորեն՝ դեպի Կումենի քաղաքը. և ահա, մենք հասանք ժամանակին, որպեսզի կարողանայինք օգնել

մեր եղբայրներին քաղաքը պահպանելում:

35 Եվ ահա, մենք կրկին ազատված ենք մեր թշնամիների ձեռքից: Եվ օրինյալ է Աստծո անունը. քանզի ահա, այդ նա է, որ ազատեց մեզ. այո, որ արեց այս մեծ բանը մեզ համար:

36 Արդ, եղավ այնպես, որ ես՝ Հելամանս, երբ լսեցի Գեղի այս խոսքերը, ես լցվեցի մեծ ուրախությամբ՝ մեզ պահպանելիս Աստծո բարության պատճառով, որ մենք բոլորս չմեռանք. այո, և ես վստահ եմ, որ նրանց հոգիները, ովքեր սպանվել են, "մտել են իրենց Աստծո հանգիստը:

ԳԼՈՒԽ 58

Հելամանը, Գեղը և Թեոմները մի հնարքով վերցնում են Մանթի քաղաքը – Լամանացիները նահանջում են – Ամմոնի ժողովրդի որդիները պահպանվում են, քանի որ նրանք հաստատում են կանգնած իրենց ազատության և հավատքի պաշտպանությունում: Մոտ 63–62թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ ահա, այժմ եղավ այնպես, որ մեր հաջորդ նպատակն էր ձեռք բերել Մանթիի քաղաքը. բայց ահա, չկար ոչ մի ձև, որ մենք կարողանայինք նրանց դուրս բերել քաղաքից՝ մեր փոքր ջոկատներով: Քանզի ահա, նրանք հիշում էին այն, ինչ մինչև այժմ մենք արել էինք. հետևաբար, մենք չէինք կարող "հրապուրել նրանց՝ իրենց բերդերից դուրս:

2 Եվ նրանք շատ ավելի մեծաթիվ էին, քան մեր բանակը, այնպես որ

մենք չէինք համարձակվում առաջ գնալ և հարձակվել նրանց վրա՝ իրենց բերդերում:

3 Այո, և դարձավ անհրաժեշտ, որ մենք օգտագործենք մեր մարդկանց՝ պահպանելու երկրի այն մասերը, որոնք մենք մեր տիրապետությանն էինք վերադարձրել. հետևաբար, նպատակահարմար դարձավ, որ մենք սպասեինք, որ պեսզի Ջարահեմլայի երկրից ավելի շատ ուժ ստանայինք, և նաև պարենի նոր պաշար:

4 Եվ եղավ այնպես, որ ես, այսպիսով, մեր երկրի կառավարչի մոտ ուղարկեցի մի դեսպանություն՝ ծանոթացնելու նրան մեր ժողովրդի գործերի վերաբերյալ: Եվ եղավ այնպես, որ մենք սպասում էինք պարեն և ուժ ստանալ Ջարահեմլայի երկրից:

5 Բայց ահա, այս օգուտ բերեց մեզ, բայց քիչ. քանզի Լամանացիները նույնպես օրեցօր մեծ ուժ էին ստանում, և նաև շատ պարեն. և այսպիսին էր մեր դրությունն այս ժամանակահատվածում:

6 Եվ Լամանացիներն արտագրոհի էին ելնում մեր դեմ ժամանակ առ ժամանակ՝ վճռելով մի հնարքով կործանել մեզ. սակայն մենք չէինք կարող գալ՝ ճակատամարտելու նրանց հետ, նրանց ապաստարանների և նրանց բերդերի պատճառով:

7 Եվ եղավ այնպես, որ մենք սպասում էինք այս դժվարին պայմաններում, շատ ամիսների ընթացքում, նույնիսկ մինչև մենք քիչ էր մնում մեռնելիս ուտելիքի պակասությունից:

8 Բայց եղավ այնպես, որ մենք ստացանք ուտելիք, որն ուղեկց-

վել էր մեզ մոտ երկու հազար հոգիանոց զորքի կողմից՝ ի օժանդակություն մեզ. և այս է բոլոր օգնությունը, որ մենք ստացանք՝ պաշտպանելու մեզ և մեր երկիրը, մեր թշնամիների ձեռքն ընկնելուց, այո, կռվելու համար մի թշնամու հետ, որն անհամար էր:

9 Եվ այժմ, մեր այս դժվարությունների պատճառը, կամ պատճառը, թե ինչու նրանք մեզ չէին ուղարկում ավելի մեծ ուժ, մենք չգիտենք. դրա համար մենք վշտացած էինք, և նաև լցված վախով, որ չլիներ թե որևէ ձևով Աստծո դատաստանները գային մեր երկրի վրա՝ ի խորտակումն և լիակատար կործանումն մեզ:

10 Հետևաբար, մենք դուրս թափեցինք մեր հոգիներն աղոթքով առ Աստված, որ նա ուժեղացներ մեզ և ազատեր մեզ մեր թշնամիների ձեռքից, այո, և նաև տար մեզ ուժ, որ մենք կարողանայինք պահպանել մեր քաղաքները և մեր հողերը և մեր ունեցվածքը մեր ժողովրդի ապրուստի համար:

11 Այո, և եղավ այնպես, որ Տերը՝ մեր Աստվածը, այցելեց մեզ հավաստիացումներով, որ նա կազատի մեզ. այո, այնպես որ նա խաղաղություն խոսեց մեր հոգիներին, և մեծ հավատք շնորհեց մեզ, և այնպես արեց, որ մենք հուսացինք մեր ազատմանը նրանով:

12 Եվ մենք արիացանք մեր փոքր ուժով, որը ստացել էինք, և վճռականությամբ լցվեցինք, որ կհաղթենք մեր թշնամիներին և ՝կպահպանենք մեր հողերն ու մեր ունեցվածքը, մեր կանանց, մեր երեխաներին և մեր ՝ազատության գործը:

13 Եվ այսպես, մենք առաջ գնացինք ողջ մեր զորությամբ՝ Լամանացիների դեմ, որոնք Մանքիի քաղաքում էին. և մենք խփեցինք մեր վրաններն անապատի եզրի մոտ, որը մոտ էր քաղաքին:

14 Եվ եղավ այնպես, որ հաջորդ օրը, երբ Լամանացիները տեսան, որ մենք անապատին մոտիկ սահմաններում էինք, որը քաղաքին մոտ էր, նրանք դուրս ուղարկեցին իրենց լրտեսներին՝ մեր շրջակայքը, որպեսզի կարողանային պարզել մեր բանակի թիվն ու ուժը:

15 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք տեսան, որ մենք ուժեղ չէինք՝ ըստ մեր թվաքանակի, և վախենալով, որ մենք նրանց կկտրեինք իրենց օգնության միջոցներից, եթե իրենք դուրս չգային, ճակատամարտելու մեր դեմ, և չսպանեին մեզ, և նաև ենթադրելով, որ իրենք կկարողանային իրենց մեծաքանակ զորքերով հեշտորեն ոչնչացնել մեզ, հետևաբար, նրանք սկսեցին պատրաստություններ տեսնել՝ դուրս գալու մեր դեմ՝ ճակատամարտելու:

16 Եվ երբ մենք տեսանք, որ նրանք պատրաստություններ էին տեսնում՝ դուրս գալու մեր դեմ, ահա, ես կարգադրեցի, որ Գեդը, մարդկանց մի փոքր խմբով, քողարկվեք անապատում, և նաև, որ Թեոմները և մարդկանց մի փոքր խումբ ևս՝ քողարկվեին անապատում:

17 Արդ, Գեդը և իր մարդիկ աջ կողմում էին, իսկ մյուսները՝ ձախ կողմում. և երբ նրանք այսպես քողարկվեցին, ահա, ես մնացի իմ զորքի մնացածի հետ այն նույն տեղում, որտեղ մենք սկզբում խփել էինք մեր վրանները՝ պատրաստվելով այն ժամանակի հա-

մար, երբ Լամանացիները պիտի դուրս գային՝ ճակատամարտելու:

18 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները դուրս եկան մեր դեմ իրենց սովոր բանակով: Եվ երբ նրանք եկան ու քիչ էր մնում սրելով հարձակվելին մեզ վրա, ես կարգադրեցի, որ իմ մարդիկ, նրանք, ովքեր ինձ հետ էին, նահանջեն անապատի խորքը:

19 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները հետապնդեցին մեզ մեծ արագությամբ, քանզի նրանք սաստիկ փափագում էին հասնել մեզ, որպեսզի կարողանային սպանել մեզ. հետևաբար, նրանք մեզ հետապնդեցին մինչև անապատի խորքը. և մենք անցանք Գեդի և Թեոմների մեջտեղով, այնպես որ նրանք չհայտնաբերվեցին Լամանացիների կողմից:

20 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Լամանացիներն անցել էին, կամ երբ բանակն անցել էր, Գեդը և Թեոմները բարձրացան իրենց գաղտնի տեղերից, և կասեցրեցին Լամանացիների լրտեսներին, որպեսզի նրանք չվերադառնային քաղաք:

21 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք կասեցրել էին նրանց, նրանք վազեցին դեպի քաղաք և հարձակվեցին պահակախմբի վրա, որոնց թողել էին՝ հսկելու քաղաքը, այնպես որ նրանք կոտորեցին նրանց, և վերցրեցին քաղաքի տիրապետությունը:

22 Արդ, այս արվեց, որովհետև Լամանացիները թույլ էին տվել իրենց ողջ բանակը, բացի միայն մի քանի պահակներից, առաջնորդվելու դեպի անապատի խորքը:

23 Եվ եղավ այնպես, որ Գեդը և Թեոմներն այս ձևով ձեռք բերեցին տիրապետությունը նրանց բերդերի: Եվ եղավ այնպես, որ մենք

անապատում շատ ճամփորդելուց հետո վերցրեցինք մեր ուղղությամբ դեպի Ջարահեմլայի երկիրը:

24 Եվ երբ Լամանացիները տեսան, որ նրանք քայլում էին դեպի Ջարահեմլայի երկիրը, նրանք սաստիկ վախեցան, չլինե՞ր թե մի ծրագիր էր դրված՝ տանելու իրենց կործանման. հետևաբար, նրանք սկսեցին կրկին նահանջել դեպի անապատի խորքը, այո, ճիշտ նույն ուղով ետ, որով իրենք եկել էին:

25 Եվ ահա գիշեր էր և նրանք խփեցին իրենց վրանները, քանզի Լամանացիների գլխավոր զորապետերը ենթադրել էին, որ Նեփիացիները հոգնել էին իրենց արշավի պատճառով. և ենթադրելով, որ նրանք քշել էին իրենց ամբողջ բանակը, հետևաբար, նրանք միտք չարեցին Մանթիի քաղաքի մասին:

26 Արդ եղավ այնպես, որ երբ գիշեր էր, ես կարգադրեցի, որ իմ մարդիկ չքնեն, այլ որ նրանք արշավեն առաջ՝ մեկ այլ ճամապարհով, դեպի Մանթիի երկիրը:

27 Եվ գիշերով կատարած մեր այս արշավանքի պատճառով, ահա, հաջորդ օրը մենք Լամանացիներից անցել էինք, այնպես որ մենք տեղ հասանք Մանթիի քաղաքը՝ նրանցից առաջ:

28 Եվ այսպիսով եղավ այնպես, որ այս հնարքի միջոցով մենք վերցրեցինք Մանթի քաղաքի տիրապետությունը՝ առանց արյուն քսփելու:

29 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Լամանացիների զորքերը հասան քաղաքի մոտ, և տեսան, որ մենք նախապատրաստված էինք՝ հանդիպելու նրանց, նրանք սաստիկ

ապշեցին և ցնցվեցին մեծ վախով, այնպես որ նրանք փախան անապատ:

30 Այո, և եղավ այնպես, որ Լամանացիների զորքերը դուրս փախան երկրի բոլոր մասերից: Բայց ահա, նրանք իրենց հետ շատ կանանց ու երեխաների են տարել երկրից դուրս:

31 Եվ «այն քաղաքները, որոնք վերցվել էին Լամանացիների կողմից, դրանցից բոլորն այս ժամանակահատվածում մեր տիրապետության տակ են. և մեր հայրերը և մեր կանայք և մեր զավակները վերադառնում են իրենց տները, բոլորը, բացի նրանցից, ովքեր գերի են վերցվել ու տարվել Լամանացիների կողմից:

32 Բայց ահա, մեր զորքերը փոքր են՝ պահպանելու համար այսքան մեծ թվով քաղաքներ և այսքան մեծ տիրույթներ:

33 Բայց ահա, մենք ապավինում ենք մեր Աստծուն, որը տվել է մեզ հաղթանակ՝ այդ հողերի վրա, այնպես որ մենք ձեռք ենք բերել այն քաղաքները և այն հողերը, որոնք մեր սեփականն էին:

34 Այժմ մենք չգիտենք պատճառը, որ կառավարությունը չի տալիս մեզ ավելի շատ ուժ. ոչ էլ այն մարդիկ գիտեն, ովքեր եկան մեզ մոտ, թե ինչու մենք չենք ստացել ավելի մեծ ուժ:

35 Ահա, մենք չգիտենք, բայց միգուցե դուք անհաջողության մեջ եք, և դուք տարել եք ուժերը՝ երկրի այդ մասը. եթե այդպես է, մենք չենք ուզում տրտնջալ:

36 Իսկ եթե դա այդպես չէ, ահա, մենք վախենում ենք, որ կառավարությունում ինչ-որ «տարածայնու-

թյուն կա, որ նրանք չեն ուղարկում ավելի շատ մարդիկ՝ մեզ օգնության. քանզի մենք գիտենք, որ նրանք ավելի մեծաքանակ են, քան այն, ինչ նրանք ուղարկել են:

37 Բայց ահա, դա նշանակություն չունի, մենք վստահ ենք՝ Աստված ^ակազատի մեզ, չնայած մեր զորքերի թուլությանը, այո, և կազատի մեզ՝ մեր թշնամիների ձեռքից:

38 Ահա, այս քսանհիններորդ տարին է՝ ուշ վերջը, և մենք տիրում ենք մեր հողերին. իսկ Լամանացիները փախել են դեպի Նեփիի երկիրը:

39 Եվ Ամմոնի ժողովրդի այն որդիները, որոնց մասին ես այնքան բարեհաճորեն խոսեցի, ինձ հետ են՝ Մանթիի քաղաքում. և Տերն օգնել է նրանց, այո, և պահել է նրանց՝ սրից ընկնելուց, այնպես որ նույնիսկ ^ամեկ հոգի չի սպանվել:

40 Բայց ահա, նրանք ստացել են շատ վերքեր. այնուամենայնիվ, նրանք կանգնած են հաստատուն այն ^ազատության մեջ, որով Աստված դարձրել է նրանց ազատ. և նրանք ճշգրիտ են Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն օրեցօր հիշելիս. այո, նրանք շարունակ պահում-պահպանում են նրա կանոնները և նրա դատաստանները և նրա պատվիրանները, և նրանց հավատքը մարգարեությունների հանդեպ՝ նրա մասին, ինչ պիտի գա, ամուր է:

41 Եվ այժմ, իմ սիրելի՛ եղբայր Մորոնի, թող Տերը՝ մեր Աստվածը, որը փրկագնել է մեզ և դարձրել ազատ, պահի քեզ շարունակ իր ներկայության մեջ. այո, և թող հովանավորի այս ժողովրդին, այնքան, որ դուք ունենաք հաջո-

ղություն ձեռք բերելում տիրապետությունը՝ այն ամենի, որ Լամանացիները խլել են մեզանից, որը մեր ապրուստի համար էր: Եվ այժմ ահա, ես վերջացնում եմ իմ նամակը: Ես Հելամանն եմ՝ Ալմայի որդին:

ԳԼՈՒԽ 59

Մորոնին խնդրում է Պաորանին գորացնել Հելամանի ուժերը – Լամանացիները վերցնում են Նեփիայի քաղաքը – Մորոնին բարկանում է կառավարության վրա: Մոտ 62թ. Թ.ծ.ա.:

ԱՐԴ եղավ այնպես, Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման երեսուներորդ տարում, Մորոնին, Հելամանի ^անամակը ստանալուց և կարդալուց հետո, անչափ ուրախացավ այն բարօրության համար, այո, այն մեծ հաջողության, որը Հելամանն ունեցել էր՝ ձեռք բերելով այն հողերը, որոնք կորցրել էին:

2 Այո, և նա դա հայտնի դարձրեց իր ողջ ժողովրդին՝ շրջակա ողջ երկրում, այն մասում, որտեղ ինքն էր, որ նրանք նույնպես ուրախանային:

3 Եվ եղավ այնպես, որ նա անմիջապես ^ամի մամակ ուղարկեց ^բՊաորանին, փափագելով, որ նա կարգադրեր մարդկանց ի մի հավաքվել՝ գորացնելու Հելամանին, կամ Հելամանի զորքերը, այնպես որ նա կարողանար հեշտությամբ պահպանել երկրի այդ մասը, որը նրան այնպիսի հրաշագործությամբ հաջողվել էր վերադարձնել:

4 Եվ եղավ այնպես, հետո, երբ

Մորոնին ուղարկել էր այս նամակը Ջարահեմլայի երկիրը, նա նորից սկսեց մի ծրագիր կազմել, որպեսզի ինքը կարողանար ձեռք բերել այն հողերի և քաղաքների մնացածը, որոնք Լամանացիները վերցրել էին իրենցից:

5 Եվ եղավ այնպես, որ մինչդեռ Մորոնին այսպես պատրաստություներ էր տեսնում՝ գնալու Լամանացիների դեմ ճակատամարտելու, ահա, Նեփիայի ժողովուրդը, ովքեր ի մի էին հավաքվել Մորոնիի քաղաքից, և Լեքիի քաղաքից, և Մորիանթոնի քաղաքից, հարձակման ենթարկվեցին Լամանացիների կողմից:

6 Այո, այսինքն՝ նրանք, ովքեր հարկադրված էին եղել փախչել Մանթիի երկրից, և շրջակա երկրից, եկել էին ու միացել Լամանացիներին երկրի այս մասում:

7 Եվ այսպես, լինելով չափազանց մեծաթիվ, այո, և ստանալով ուժ՝ օրեցօր, Ամնորոնի հրամանով, նրանք առաջ եկան Նեփիայի ժողովրդի դեմ, և նրանք սկսեցին կոտորել նրանց մի չափազանց մեծ կոտորածով:

8 Եվ նրանց զորքերն այնքան մեծաթիվ էին, որ Նեփիայի ժողովրդի մնացածը ստիպված էր փախչել՝ նրանց առջևից. և նրանք իրականում եկան ու միացան Մորոնիի բանակին:

9 Եվ այժմ, քանի որ Մորոնին կարծում էր, որ պետք է մարդիկ ուղարկված լինեին Նեփիայի քաղաքը՝ ժողովրդին օգնության, պահելու այդ քաղաքը, և իմանալով, որ ավելի հեշտ էր պաշտպանել քաղաքը՝ Լամանացիների ձեռքն ընկնելուց, քան ետ վերցնել այն

նրանցից, նա կարծում էր, որ նրանք հեշտությամբ կպահեին այդ քաղաքը:

10 Հետևաբար, նա պահեց բոլոր իր ուժերը՝ պաշտպանելու այն վայրերը, որոնք նա ետ էր վերցրել:

11 Եվ այժմ, երբ Մորոնին տեսավ, որ Նեփիայի քաղաքը կորցրեցին, նա խիստ վշտացավ, և սկսեց տարակուսել, ժողովրդի ամբարշտության պատճառով, թե արդյոք նրանք չէին ընկնելու իրենց եղբայրների ձեռքը:

12 Արդ, այսպիսին էր վիճակը նրա բոլոր գլխավոր զորապետերի: Նրանք տարակուսում էին և նաև զարմանում ժողովրդի ամբարշտության համար, և դա՝ իրենց վրա Լամանացիների հաջողության պատճառով:

13 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնին բարկացավ կառավարության վրա, իրենց երկրի ազատության նկատմամբ նրանց անտարբերության պատճառով:

ԳԼՈՒԽ 60

Մորոնին բողոքում է Պառաճին՝ զորքերի հանդեպ կառավարության անուշադրության համար – Տերը հանդուրժում է արդարների սպանվելը – Նեփիացիները պետք է օգտագործեն բոլոր իրենց զորությունը և միջոցները՝ ազատվելու իրենց թշնամիներից – Մորոնին սպառնում է կռվել կառավարության դեմ, եթե օգնություն չմատակարարվի իր զորքերին: Մոտ 62թ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ նա նորից գրեց երկրի կառավարչին, որը Պառաճն էր, և սրանք են խոսքե-

րը, որ նա գրեց՝ ասելով. Ահա, ես ուղղում եմ իմ նամակը Պառա-նին, Ջարահեմլայի քաղաքում, որը՝ Պալսավոր դատավորն ու կառավարիչն է երկրի վրա, և նաև բոլոր նրանց, ովքեր ընտրվել են այս ժողովրդի կողմից՝ կառավարելու և ղեկավարելու այս պատե-րազմի գործերը:

2 Քանզի ահա, ես որոշ բան ունեմ ասելու նրանց՝ դատապարտության ձևով. քանզի ահա, դուք ինքներդ գիտեք, որ դուք նշանակվել եք՝ ի մի հավաքելու մարդկանց, և նրանց զինելու սրերով և թրերով, և բոլոր ձևի, ամեն տեսակի պատերազմի զենքերով, և ուղարկելու առաջ՝ Լամանացիների դեմ, որ կողմից էլ որ նրանք գան մեր երկիրը:

3 Եվ այժմ ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ ինքս, և նաև իմ մարդիկ, և նաև, Հելամանն ու նրա մարդիկ, կրել ենք խիստ մեծ տառապանքներ. այո, նույնիսկ քաղց, ծարավ, և հոգնածություն, և բոլոր ձևի ու ամեն տեսակի չար-չարանքներ:

4 Բայց ահա, եթե սա լիներ այն ամենը, ինչ մենք կրեցինք, մենք չէինք տրտնջա կամ բողոքի:

5 Սակայն ահա, մեծ եղավ կոտորածը մեր ժողովրդի մեջ. այո, հազարավորներ ընկան սրից, մինչդեռ կարող էր այլ կերպ լինել, եթե դուք տված լինեիք մեր գորքերին բավականաչափ ուժ և օգնություն նրանց համար: Այո, մեծ է եղել ձեր անփութությունը մեր հանդեպ:

6 Եվ այժմ ահա, մենք փափագում ենք իմանալ այս խիստ մեծ անփութության պատճառը. այո,

մենք փափագում ենք իմանալ ձեր անհոգ վիճակի պատճառը:

7 Մի՞թե դուք մտածում եք, որ կարող եք նստել ձեր գահերի վրա անմիտ ընդարմության մի վիճակում, մինչդեռ ձեր թշնամիները տարածում են մահվան գործը ձեր շուրջը: Այո, մինչդեռ նրանք սպանում են ձեր եղբայրներից հազարավորներին,

8 Այո, նույնիսկ նրանք, ովքեր դրել են հույսը ձեզ վրա՝ պաշտպանության համար, այո, դրել են ձեզ մի պաշտոնում, որպեսզի դուք կարողանալիք սատարել նրանց, այո, դուք կարող էիք գորքեր ուղարկել նրանց, գորացրած լինելով նրանց, և փրկած լինելով նրանցից հազարավորներին՝ սրով ընկնելուց:

9 Բայց ահա, դա բոլորը չէ, դուք նրանցից ետ եք պահել ձեր պարենը, այնպես որ շատերն են կռվել և իրենց կյանքը, մինչև արյան վերջին կաթիլը, տվել հանուն իրենց մեծ իղծերի, որոնք նրանք ունեին այս ժողովրդի բարօրության համար. ա՛յո, և այս նրանք արել են, երբ նրանք քիչ էր մնում՝ մեռնելին քաղցից, նրանց հանդեպ ձեր չափազանց մեծ անփութության պատճառով:

10 Եվ այժմ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, քանզի դուք պարտավոր եք սիրված լինել. այո, դուք պարտավոր էիք շարժվել ավելի ջանասիրաբար՝ այս ժողովրդի բարօրության և ազատության համար. բայց ահա, դուք անտեսել եք նրանց, այնպես որ հազարավորների արյունը պիտի գա ձեր գլուխների վրա վրեժխնդրության համար. այո, քանզի Աստծուն

հայտնի էին բոլոր նրանց աղա-
ղակները, և բոլոր նրանց տառա-
պանքները,

11 Ահա, մի՞թե դուք կարող էիք
կարծել, որ դուք կարող էիք նստել
ծեր գահերի վրա և Աստծո չափա-
զանց բարության պատճառով կա-
րող էիք ոչինչ չանել, և նա կազա-
տեր ձեզ: Ահա, եթե դուք կարծել
եք այդպես, դուք իզուր եք կարծել:

12 Մի՞թե դուք «կարծում եք,
որովհետև ձեր եղբայրներից այդ-
քան շատերը սպանվել են, դա
նրանց ամբարշտության պատճա-
ռով է: Ես ասում եմ ձեզ՝ եթե դուք
կարծում եք այդպես, դուք իզուր
եք կարծում. քանզի ես ասում եմ
ձեզ՝ կան շատերը, որոնք ընկել
են սրից, և ահա, դա ձեր դատա-
պարտության համար է.

13 Քանզի Տերը հանդուրժում է
«արդարների սպանվելը, որպեսզի
իր արդարադատությունը և դա-
տաստանը գա ամբարշտների
վրա. հետևաբար, դուք չպետք է
կարծեք, որ արդարները կորչում
են, քանի որ նրանք սպանվում են.
այլ ահա, նրանք մտնում են Տիրոջ՝
իրենց Աստծո հանգիստը:

14 Եվ արդ ահա, ես ասում եմ
ձեզ, ես սաստիկ վախենում եմ,
որ Աստծո դատաստանները գա-
լու են այս ժողովրդի վրա, իրենց
խիստ ծուլության պատճառով,
այո, հենց մեր կառավարության
ծուլության, և նրանց խիստ մեծ
անփութության՝ դեպի իրենց եղ-
բայրները, այո, դեպի նրանց, ով-
քեր սպանվել են:

15 Քանզի եթե չլինեք «ամբարշ-
տության պատճառով, որն առա-
ջինը սկսվեց մեր հրամանատա-
րությունից, մենք կկարողանայինք

դիմադրել մեր թշնամիներին, որ
նրանք չկարողանային իշխանու-
թյուն ձեռք բերել մեզ վրա:

16 Այո, եղած չլինեք «պատե-
րազմը, որը բռնկվեց մեր մեջ. այո,
չլինեին այն «թագավորասերները,
որոնք պատճառ դարձան այդքան
շատ արյունահեղության մեր մեջ.
այո, այն ժամանակ, երբ մենք
կովում էինք մեր մեջ, եթե մենք
միավորած լինեինք մեր ուժը, ինչ-
պես մենք արել էինք մինչև այժմ.
այո, եղած չլինեք ուժի և իշխանու-
թյան տենչը մեզ վրա, որն ունեին
այն թագավորասերները. նվիր-
ված լինեին նրանք մեր ազատու-
թյան գործին, և միավորված մեզ
հետ, և զնային առաջ՝ մեր թշնամի-
ների դեմ, մեր դեմ սրեր վերցնելու
փոխարեն, որը պատճառն էր մեր
մեջ այսքան շատ արյունահեղու-
թյան. այո, եթե մենք առաջ գնա-
ցած լինեինք նրանց դեմ՝ Տիրոջ
ուժով, մենք ցիրուցան արած կլի-
նեինք մեր թշնամիներին, քանզի
դա արված կլինեք, համաձայն
նրա խոսքի կատարման:

17 Բայց ահա, այժմ Լամանա-
ցիները գալիս են մեզ վրա, վերց-
նելով մեր հողերի տիրապետու-
թյունը, և նրանք սպանում են մեր
ժողովրդին սրով, այո, մեր կա-
նանց և մեր երեխաներին, և նաև
տանում են նրանց գերության,
պատճառ դառնալով, որ նրանք
ամեն ձևի չարչարանքներ կրեն,
և սա՝ այն մեծ ամբարշտության
պատճառով նրանց, ովքեր ձգտում
են ուժի և իշխանության, այո, այ-
սինքն՝ այն թագավորասերների:

18 Բայց ինչո՞ւ ես պիտի շատ
խոսեմ այս հարցի մասին: Քանզի
մենք չգիտենք, բայց միգուցե դուք

ինքներդ եք ձգտում իշխանության: Մենք չգիտենք, բայց միգուցե դուք նույնպես ձեր հայրենիքի դավաճաններն եք:

19 Կամ մի՞թե դուք անտեսել եք մեզ, որովհետև դուք մեր երկրի սրտում եք, և անվտանգությամբ եք շրջապատված, որ դուք չեք կարգադրում՝ ուտելիք ուղարկվի մեզ, և նաև, մարդկանց՝ գորացնելու մեր գորքերը:

20 Մի՞թե դուք մոռացել եք Տիրոջ՝ ձեր Աստծո պատվիրանները: Այո, մի՞թե դուք մոռացել եք մեր հայրերի գերությունը: Մի՞թե դուք մոռացել եք այն բազում դեպքերը, որ մենք ազատվել ենք մեր բշտամիների ձեռքից:

21 Կամ մի՞թե դուք կարծում եք, որ Տերը դեռ կազատի մեզ, մինչ մենք նստած ենք մեր գահերին և չենք օգտագործում այն միջոցները, որոնք Տերն ապահովել է մեզ համար:

22 Այո, մի՞թե դուք նստելու եք անգործության մեջ, մինչ դուք շրջապատված եք հազարավոր այնպիսիներով, այո՛, բյուրավորներով, ովքեր նույնպես նստած են անգործության մեջ, մինչդեռ կան երկրի շրջակա սահմաններում հազարավորներ, ովքեր ընկնում են սրից, այո, վիրավոր ու արյունաքամ:

23 Մի՞թե դուք կարծում եք, որ Աստված ձեզ կհամարի անմեղ, մինչ դուք նստած եք հանգիստ և նայում եք այս բաներին: Ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛հ: Արդ, ես կամենում եմ, որ դուք հիշեք, որ Աստված ասել է, որ նախ անոթի ՞ներսը պիտի մաքրվի, և ապա մաքրվի նաև անոթի դուրսը:

24 Եվ արդ, եթե դուք չապաշխարեք դրանցից, ինչ դուք արել եք, և չսկսեք ոտքի ելնել ու գործել, և ուտելիք ու մարդիկ չուղարկեք մեզ, և նաև Հեղամանին, որպեսզի նա կարողանա պահել երկրի այն մասերը, որոնք նա ետ է վերցրել, և որ մենք նույնպես կարողանանք վերադարձնել մեր տիրությունների մնացածը՝ այս մասերում, ահա, հարկ կլինի, որ մենք այլևս չկռվենք Լամանացիների հետ, մինչև մենք նախ չմաքրենք մեր անոթի ներսը, այո՛ հենց մեր կառավարության մեծ գլուխը:

25 Եվ եթե դուք չհամաձայնվեք իմ նամակի հետ, և չդրսևորեք և ցույց չտաք ինձ ազատության ճշմարիտ ՞ոգի, և չջանաք գորացնել ու ամրացնել մեր գորքերը, և չտաք նրանց ուտելիք՝ իրենց պահելու համար, ահա, ես կթողնեմ իմ ազատասերների մի մասին՝ պահպանելու մեր հողի այս մասը, և ես կթողնեմ Աստծո ուժն ու օրհնությունները նրանց վրա, որ ոչ մի ուրիշ ուժ չկարողանա գործել նրանց դեմ,

26 Եվ դա՛ նրանց խիստ մեծ հավատքի և իրենց նեղությունների մեջ նրանց համբերության պատճառով,

27 Եվ ես կգամ ձեզ մոտ, և եթե ձեր մեջ լինի որևէ մեկը, որն ունի ազատության տենչ, այո, եթե լինի ազատության անգամ մի կայծ մնացած, ահա, ես խոռվություններ կառաջացնեմ ձեր մեջ, նույնիսկ մինչև նրանք, ովքեր իդձեր ունեն զավթելու ուժ և իշխանություն, բնաջինջ դառնան:

28 Այո, ահա, ես չեմ վախենում ձեր ուժից, ոչ էլ իշխանությունից,

այլ դա իմ՝ Աստծուց է, որ ես վախենում եմ. և դա ըստ նրա պատվիրանների է, որ ես վերցնում եմ իմ սուրը պաշտպանելու իմ երկրի գործը, և դա ձեր անօրինության պատճառով է, որ մենք կրել ենք այսքան մեծ կորուստ:

29 Ահա, ժամանակն է, այո, ժամանակը հիմա մոտ է, որ եթե դուք ջանք չգործադրեք ձեր երկրի և ձեր փոքրիկների պաշտպանության համար, արդարության՝ սուրը կախված է ձեր վրա. այո, և այն կրկնի ձեր վրա և կայցելի ձեզ, նույնիսկ ի լիակատար կործանումն ձեզ:

30 Ահա, ես ձեզանից օգնություն եմ սպասում. և եթե դուք մեզ օժանդակություն չմատակարարեք, ահա, ես կգամ ձեզ մոտ՝ հենց Զարահեմլայի երկիրը և կգարկեմ ձեզ սրով, այնպես որ դուք այլևս ուժ չեք ունենա՝ խոչընդոտելու այս ժողովրդի առաջընթացը՝ մեր ազատության գործում:

31 Քանզի ահա, Տերը թույլ չի տա, որ դուք ապրեք ու գորանաք ձեր անօրինությունների մեջ՝ կործանելու իր արդար մարդկանց:

32 Ահա, մի՞թե կարող եք դուք կարծել, որ Տերը կխնայի ձեզ և դուրս կգա դատաստանով Լամանաքիների դեմ, երբ դա նրանց հայրերի ավանդությունն է, որ առաջացրել է իրենց ատելությունը, այո, և այն կրկնապատկվել է նրանց կողմից, որոնք պառակտվել են մեզանից, մինչդեռ ձեր անօրինությունը՝ փառքի և աշխարհի ունայն բաների հանդեպ ձեր սիրտ պատճառով է:

33 Դուք գիտեք, որ զանց եք անում Աստծո օրենքները, և դուք

գիտեք, որ դուք ոտնակոխ եք անում դրանք: Ահա Տերն ասում է ինձ. Եթե նրանք, ում դուք նշանակել եք ձեզ կառավարիչներ, չապաշխարեն իրենց մեղքերից և անօրինություններից, դուք պետք է վեր գնաք՝ ճակատամարտելու նրանց դեմ:

34 Եվ այժմ, ահա, ես՝ Մորոնիս, հարկադրված եմ, համաձայն այն ուխտի, որ ես արել եմ, պահել իմ Աստծո պատվիրանները. հետևաբար, ես կամենում եմ, որ դուք ենթարկվեք Աստծո խոսքին, և շտապ ուղարկեք ձեր պարենից և ձեր մարդկանցից՝ ինձ և նաև Հելամանին:

35 Եվ ահա, եթե դուք չանեք այդ, ես գալիս եմ շտապ ձեզ մոտ. քանզի ահա, Աստված թույլ չի տա, որ մենք սովից մեռնենք. հետևաբար, նա կտա մեզ ձեր ուտելիքից, եթե նույնիսկ դա լինի սրի միջոցով: Արդ, տեսեք, որ դուք կատարեք Աստծո խոսքը:

36 Ահա, ես Մորոնին եմ՝ ձեր գլխավոր գորապետը: Ես չեմ փնտրում իշխանություն, այլ տապալել այն: Ես չեմ փնտրում աշխարհի հարգանքը, այլ իմ Աստծո փառքը, և իմ երկրի ազատությունն ու բարօրությունը: Եվ այսպես, ես ավարտում եմ իմ նամակը:

ԳԼՈՒԽ 61

Պատրանը պատմում է Մորոնիին կառավարության դեմ խռովության ու ապստամբության մասին – Թագավորասերները վերցնում են Զարահեմլան և դաշնակից են

Լամանացիներին – Պաորանը խնդրում է ռազմական օգնություն ապստամբների դեմ: Մոտ 62թ. Բ.ժ.ա.:

ԱՀԱ, արդ եղավ այնպես, որ շուտով, Մորոնին իր նամակը գլխավոր կառավարչին ուղարկելուց հետո, նա Պաորանից՝ գլխավոր կառավարչից, մի նամակ ստացավ: Եվ սրանք են այն խոսքերը, որ նա ստացավ.

2 Ես՝ Պաորանս, որ գլխավոր կառավարիչն եմ այս երկրի, ուղարկում եմ այս խոսքերը Մորոնիին՝ բանակի վրա գլխավոր գործապետին: Ահա, ես ասում եմ քեզ, Մորոնի՛, որ ես չեմ ուրախանում քո մեծ չարչարանքներով, այո, դա վշտացնում է իմ հոգին:

3 Բայց ահա, կան ոմանք, ովքեր ուրախանում են քո չարչարանքներով, այո, այնպես որ նրանք ապստամբություն են բարձրացրել իմ դեմ և նաև իմ մարդկանցից նրանց, ովքեր Մազատասերներ են, այո, և նրանք, ովքեր բարձրացրել են, խիստ մեծաթիվ են:

4 Եվ այդ նրանք են, ովքեր ջանացել են խլել ինձանից դատավորական աթոռը, որոնք եղել են պատճառն այս մեծ անօրինության. քանզի նրանք կիրառել են մեծ շողոքորթություն և բազում մարդկանց սրտեր են մոլորեցրել, որը մեր մեջ դառը չարչարանքի պատճառ է լինելու. նրանք ետ են պահել մեր պարենը և ահաբեկել մեր ազատասերներին, այնպես որ նրանք չեկան ձեզ մոտ:

5 Եվ ահա, նրանք դուրս են վռնդել ինձ իրենց մոտից, և ես փախել եմ Գեդեոնի երկիրը,

այնքան մարդկանց հետ, որքան որ հնարավոր եղավ հավաքել:

6 Եվ ահա, ես ուղարկել եմ մի հրովարտակ՝ երկրի այս մասով մեկ. և ահա, նրանք օրեցօր հավաքվում են մեզ մոտ՝ զինվելու, որ պաշտպանեն իրենց երկիրը և իրենց Մազատությունը, և որ վրեժ առնեն մեր հանդեպ անիրավությունների համար:

7 Եվ նրանք եկել են մեզ մոտ, այնպես որ նրանք, ովքեր ապստամբության են բարձրացել մեր դեմ, արհամարհանքի են արժանացել, այո, այնպես որ նրանք վախենում են մեզանից և չեն համարձակվում գալ՝ մեր դեմ ճակատամարտելու:

8 Նրանք վերցրել են Չարահեմլա երկրի կամ քաղաքի տիրապետությունը. նրանք թագավոր են նշանակել իրենց վրա, և նա գրել է Լամանացիների թագավորին, որով նա միաբանվել է նրա հետ մի դաշինքով. դաշինք, որով նա համաձայնվել է պահպանել Չարահեմլա քաղաքը, պահպանում, որը նա կարծում է ի վիճակի կդարձնի Լամանացիներին՝ նվաճելու երկրի մնացածը, և նա պիտի դրվի թագավոր այս ժողովրդի վրա, երբ նրանք կնվաճվեն Լամանացիների կողմից:

9 Եվ արդ, քո նամակում դու կշտամբել ես ինձ, բայց դա նշանակություն չունի. ես բարկացած չեմ, այլ հրճվում եմ քո սրտի մեծությամբ: Ես՝ Պաորանս, չեմ փնտրում իշխանություն, բացի միայն իմ դատավորական աթոռը պահելուց, որպեսզի ես կարողանամ պաշտպանել իմ ժողովրդի իրավունքներն ու ազատությունը:

Իմ հոգին այդ ազատության մեջ հաստատուն է կանգնած, որով Աստված դարձրել է մեզ Մազատ:

10 Եվ այժմ, ահա, մենք կդիմադրենք ամբարշտությանը, նույնիսկ մինչև արյունահեղություն: Մենք չէինք թափի Լամանացիների արյունը, եթե նրանք մնային իրենց սեփական երկրում:

11 Մենք չէինք թափի մեր եղբայրների արյունը, եթե նրանք ապստամբություն չբարձրացնեին և սուր չվերցնեին մեր դեմ:

12 Մենք կենթարկվեինք ճորտության լծին, եթե դա պահանջվեր Աստծո արդարությամբ, կամ եթե նա պատվիրեր մեզ այդպես անել:

13 Բայց ահա, նա չի պատվիրում մեզ, որ մենք ենթարկվենք մեր քնամոհներին, այլ որ մենք պետք է մեր Վստահությունը դնենք նրա վրա, և նա կազատի մեզ:

14 Հետևաբար, իմ սիրելի՛ եղբայր Մորոնի, եկե՛ք ընդդիմանալ չարին, և ինչ չարիքի որ մենք չենք կարող ընդդիմանալ մեր խոսքերով, այո, ինչպիսիք են ապստամբություններն ու երկպառակությունները, եկե՛ք մեր սրերով ՝ ընդդիմանալ դրանց, որպեսզի մենք կարողանանք պահպանել մեր ազատությունը, որպեսզի մենք կարողանանք ցնծալ մեր եկեղեցու մեծ արտոնությամբ, և մեր Քավչի ու մեր Աստծո գործով:

15 Հետևաբար, շտապ արի՛ ինձ մոտ, քո մարդկանցից մի քանիսի հետ, և մնացածին թող Լեքիի ու Թեանկումի հսկողությամբ. նրանց իշխանությունն տուր՝ վարելու

պատերազմը երկրի այդ մասում, համաձայն Աստծո ՝ Հոգու, որը նաև ազատության ոգին է, որը նրանց մեջ է:

16 Ահա, ես ուղարկել եմ մի քիչ պարեն նրանց համար, որ նրանք չմեռնեն, մինչև դու կարողանաս գալ ինձ մոտ:

17 Ի մի հավաքիր ինչ ուժ որ դու կարող ես, քո արշավանքի ընթացքում դեպի այստեղ, և մենք կշտապենք այդ պառակտիչների դեմ մեր Աստծո ուժով, մեր հավատքի համաձայն, որը մեր մեջ է:

18 Եվ մենք կվերցնենք Չարահեմլա քաղաքի տիրապետությունը, որպեսզի կարողանանք ավելի շատ ուտելիք ձեռք բերել՝ ուղարկելու Լեքիին ու Թեանկումին. այո, մենք Տիրոջ ուժով կգնանք առաջ՝ նրանց դեմ, և մենք վերջ կդնենք այս մեծ անօրինությանը:

19 Եվ այժմ, Մորոնի՛, ես իրավ ուրախ եմ քո նամակը ստանալու համար, քանզի ես որոշ չափով անհանգստացած էի, թե մենք ինչ պետք է անեինք, թե արդյո՞ք արդար կլինե՞ր մեզ համար՝ գնալ մեր եղբայրների դեմ:

20 Բայց դու ասել ես՝ եթե նրանք չապաշխարեն, Տերը պատվիրել է քեզ, որ դու գնաս նրանց դեմ:

21 Տե՛ս, որ դու ՝ զորացնես Լեքիին ու Թեանկումին՝ Տիրոջով. պատվիրի՛ր նրանց չվախենալ, քանզի Աստված կազատի նրանց, այո, և նաև բոլոր նրանց, ովքեր կանգնած են հաստատուն այն ազատության մեջ, որով Տերը դարձրել է մեզ ազատ: Եվ այժմ ես ավարտում եմ իմ նամակը՝ առ իմ սիրելի եղբայր Մորոնին:

ԳԼՈՒԽ 62

Մորոնին արշավում է Պատրանին օգնության՝ Գեդեոնի երկրում – Թազավորասերները, որոնք հրաժարվում են պաշտպանել իրենց երկիրը, մահվան են դատապարտվում – Պատրանը և Մորոնին ետ են վերցնում Նեփիսան – Բազմաթիվ Լամանացիներ միանում են Ամմոնի ժողովրդին – Թեանկումը սպանում է Ամմորոնին և իր հերթին սպանվում – Լամանացիները բռնվում են երկրից, և խաղաղություն է հաստատվում – Հելամանը վերադառնում է ծառայության և կառուցում Եկեղեցին: Մոտ 62-57թթ. Զ.ծ.ա.:

Եվ այժմ, եղավ այնպես, որ երբ Մորոնին ստացավ այս նամակը, նրա սիրտը լցվեց համարձակությամբ, և լցվեց անչափ մեծ ուրախությամբ՝ Պատրանի հավատարմության համար, որ նա նույնպես Պապաճան չէր ազատությանը և իր երկրի գործին:

2 Բայց նա նաև սաստիկ սգաց, նրանց անօրինության համար, ովքեր վռնդել էին Պատրանին դատավորական աթոռից, այո, ի վերջո՝ նրանց համար, ովքեր ապստամբել էին իրենց երկրի և նաև իրենց Աստծո դեմ:

3 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնին վերցրեց փոքր թվով մարդկանց, Պատրանի ցանկության համաձայն, և տվեց հրամանատարությունը Լեթիին ու Թեանկումին իր մնացած բանակի վրա, և ուղղեց իր երթը դեպի Գեդեոնի երկիրը:

4 Եվ նա բարձրացրեց Պապատության Պրոշը, ինչ տեղ էլ որ

նա մտավ և ձեռք բերեց ինչ ուժ որ կարող էր ամբողջ իր երթի ընթացքում՝ դեպի Գեդեոնի երկիրը:

5 Եվ եղավ այնպես, որ հազարավորներ հավաքվեցին նրա դրոշի ներքո և վերցրեցին իրենց սերնդի պաշտպանություն իրենց ազատության, որպեսզի իրենք չբերվեին ճորտության:

6 Եվ այսպիսով, երբ Մորոնին ի մի էր հավաքել այնքան մարդ, որքան կարողացել էր, իր ողջ երթի ընթացքում, նա եկավ Գեդեոնի երկիրը. և միավորելով իր ուժերը Պատրանի հետ, նրանք դարձան չափազանց ուժեղ, նույնիսկ ավելի ուժեղ, քան Պաքուսի մարդիկ, որն այն պառակտիչների Պապավորն էր, ովքեր Պապատասերներին դուրս էին բռնել Ջարահեմլայի երկրից և վերցրել էին երկրի տիրապետությունը:

7 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնին ու Պատրանը վար եկան իրենց զորքերի հետ Ջարահեմլայի երկիրը և առաջ գնացին քաղաքի դեմ, և հանդիպեցին Պաքուսի մարդկանց, այնպես որ նրանք եկան պատերազմելու:

8 Եվ ահա, Պաքուսը սպանվեց, և նրա մարդիկ գերի վերցվեցին, և Պատրանը վերականգնվեց իր դատավորական աթոռում:

9 Եվ Պաքուսի մարդիկ ստացան իրենց դատը՝ համաձայն օրենքի, և նաև, այն թագավորասերները, ովքեր վերցվել ու բանտ էին գցվել. և նրանք մահապատժի ենթարկվեցին՝ օրենքի համաձայն. այո, Պաքուսի այն մարդիկ և այն թագավորասերները, ովքեր չկամեցան զենքեր վերցնել՝ ի պաշտ-

պանություն իրենց երկրի, այլ կամեցան կռվել դրա դեմ, մահվան դատապարտվեցին:

10 Եվ այսպես դարձավ անհրաժեշտ, որ այս օրենքը խստորեն պահպանվեր՝ իրենց երկրի անվտանգության համար. այո, և ում որ գտնում էին իրենց ազատությունն ուրանալիս՝ անհապաղ մահապատժի էին ենթարկում, օրենքի համաձայն:

11 Եվ այսպես ավարտվեց Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման երեսուներորդ տարին. Մորոնին ու Պաորանը, վերահաստատած լինելով խաղաղություն Չարահեմլայի երկրում՝ իրենց սեփական ժողովրդի մեջ, մահվան ենթարկած լինելով բոլոր նրանց, ովքեր հավատարիմ չէին ազատության գործին:

12 Եվ եղավ այնպես, Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման երեսունմեկերորդ տարվա սկզբին, Մորոնին անմիջապես կարգադրեց, որ պարեն ուղարկվեր, և նաև մի գործ՝ վեց հազար մարդուց, ուղարկվեր Հելամանին, օգնելու նրան երկրի այդ մասը պահպանելիս:

13 Եվ նա նաև կարգադրեց, որ վեց հազար մարդուց մի գործ, բավականաչափ քանակությամբ ուտելիքի հետ, ուղարկվեր Լեֆիի ու Թեանկումի գործերին: Եվ եղավ այնպես, որ այս արվեց՝ ամրացնելու երկիրը Լամանացիների դեմ:

14 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնին և Պաորանը մարդկանց մի մեծ խումբ թողնելով Չարահեմլայի երկրում, ուղղեցին իրենց արշավանքը, մարդկանց մի մեծ խմբի հետ, դեպի Նեփիայի երկիրը, վճռած լինելով ոչնչացնել Լամանացիներին այդ քաղաքում:

15 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք արշավում էին դեպի այդ երկիրը, նրանք բռնեցին Լամանացիների մարդկանց մի մեծ խումբ և սպանեցին նրանցից շատերին, և խլեցին նրանց պարենը և նրանց պատերազմի զենքերը:

16 Եվ եղավ այնպես, նրանց բռնելուց հետո, նրանք ստիպեցին նրանց մտնել ուխտի մեջ, որ իրենք այլևս չէին վերցնի իրենց պատերազմի զենքերը՝ Նեփիացիների դեմ:

17 Եվ երբ նրանք այդ ուխտի մեջ էին մտել, նրանց ուղարկեցին՝ բնակվելու Ամմոնի ժողովրդի հետ, և նրանք թվով մոտ չորս հազար էին, ովքեր չէին սպանվել:

18 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանց ուղարկեցին, նրանք շարունակեցին իրենց արշավանքը դեպի Նեփիայի երկիրը: Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք եկան Նեփիայի քաղաքը, խփեցին իրենց վրանները Նեփիայի հարթավայրերում, որը Նեփիա քաղաքին մոտիկ էր:

19 Արդ, Մորոնին փափագում էր, որ Լամանացիները դուրս գային ճակատամարտելու իրենց դեմ՝ հարթավայրերի վրա. բայց Լամանացիները, իմանալով նրանց շատ մեծ քաջությունը, և տեսնելով նրանց թվի մեծությունը, հետևաբար, չհամարձակվեցին դուրս գալ նրանց դեմ. հետևաբար, նրանք չեկան ճակատամարտելու այդ օրը:

20 Եվ երբ գիշերն ընկավ, Մորոնին առաջ գնաց՝ գիշերվա խավարում, և բարձրացավ պատի վերևը՝ լրտեսելու, թե քաղաքի որ մասում էին Լամանացիները ճամբար դրել իրենց գործով:

21 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք արևելյան կողմում էին՝ մուտքին

մոտիկ, և նրանք բոլորը քնած էին: Եվ արդ Մորոնին վերադարձավ իր բանակը, և կարգադրեց, որ նրանք շտապ պատրաստեն ամուր պարաններ ու սանդուղքներ՝ ներքև իջնելու պատի վերևից՝ դեպի պատի ներսի կողմը:

22 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնին կարգադրեց, որ իր մարդիկ առաջ ընթանան, և բարձրանան պատի վերևը, և իջնեն ներքև՝ քաղաքի այդ մասը, այո, այսինքն՝ արևմտյան կողմը, որտեղ Լամանացիները ճամբար չէին դրել իրենց զորքերի հետ:

23 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք բոլորին իջեցրեցին ներքև՝ քաղաքի մեջ գիշերով, իրենց ամուր պարանների ու իրենց ամուր սանդուղքների օգնությամբ. այսպիսով, երբ առավոտը եկավ, նրանք բոլորը քաղաքի պատերի ներսում էին:

24 Եվ այժմ, երբ Լամանացիներն արթնացան ու տեսան, որ Մորոնիի զորքերը պատերի ներսում էին, նրանք սաստիկ վախեցան, այնպես որ նրանք դուրս փախան մուտքով:

25 Եվ այժմ, երբ Մորոնին տեսավ, որ նրանք փախչում էին իր առջևից, նա կարգադրեց, որ իր մարդիկ արշավեն առաջ՝ նրանց դեմ, և սպանեց շատերին, և շրջապատեց շատ ուրիշների, և վերցրեց նրանց գերի. իսկ նրանցից մնացածը փախավ Մորոնիի երկիրը, որը ծովեզրին մոտիկ սահմաններում էր:

26 Այսպես ձեռք բերեցին Մորոնին ու Պաորանը Նեփիա քաղաքի տիրապետությունը՝ առանց մեկ հոգու կորստի. և կային շատերը

Լամանացիներից, ովքեր սպանվեցին:

27 Արդ եղավ այնպես, որ Լամանացիներից շատերը, որոնք գերի էին, փափագում էին միանալ Ամմոնի Մոգովրդին և դառնալ ազատ ժողովուրդ:

28 Եվ եղավ այնպես, որ բոլոր նրանք, ովքեր փափագում էին այդ, նրանց շնորհվեց՝ ըստ իրենց իղձերի:

29 Հետևաբար, Լամանացի բոլոր գերիները միացան Ամմոնի ժողովրդին, և սկսեցին շատ աշխատել՝ մշակելով հողը, աճեցնելով ամեն ձևի հատիկ, և ամեն տեսակի հոտեր ու նախիրներ. և այսպես ազատվեցին Նեփիացիները մի մեծ բեռից. այո, այնպես որ նրանք ազատվեցին բոլոր Լամանացի գերիներից:

30 Այժմ եղավ այնպես, որ Մորոնին, Նեփիա քաղաքի տիրապետությունը ձեռք բերելուց հետո, վերցրած լինելով բազում գերիներ, որը խիստ կրճատեց Լամանացիների զորքերը, և վերադարձրած լինելով Նեփիացիներից շատերին, ովքեր գերի էին վերցվել, որը խիստ զորացրեց Մորոնիի բանակը. հետևաբար, Մորոնին առաջ գնաց՝ Նեփիայի երկրից դեպի Լեքիի երկիրը:

31 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Լամանացիները տեսան, որ Մորոնին գալիս էր իրենց դեմ, նրանք կրկին վախեցան ու փախան Մորոնիի բանակի առաջից:

32 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնին ու իր բանակը հետապնդեցին նրանց՝ քաղաքից քաղաք, մինչև նրանց դիմավորեցին Լեքին ու Թեանկումը. և Լամանացիները

փախան Լեքիից ու Թեանկումից՝ ընդհուպ մինչև ծովեզրին մոտիկ սահմանները, մինչև որ նրանք եկան Սորոնիի երկիրը:

33 Եվ Լամանացիների գորքերը բոլորն ի մի էին հավաքվել, այնպես որ նրանք բոլորը միախումբ էին Սորոնիի երկրում: Արդ Ամմորոնը՝ Լամանացիների թագավորը նույնպես նրանց հետ էր:

34 Եվ եղավ այնպես, որ Սորոնիին, և Լեքին, և Թեանկումը, Սորոնիի երկրի սահմանների շուրջ բոլորն իրենց գորքերով ճամբար դրեցին, այնպես որ Լամանացիները շրջափակված էին հարավից՝ անապատին մոտիկ սահմաններում, և արևելքից՝ անապատին մոտիկ սահմաններում:

35 Եվ այսպես նրանք ճամբար դրեցին գիշերվա համար: Քանզի, ահա, Նեփիացիները և Լամանացիները ևս հոգնած էին՝ արշավանքի լարվածության պատճառով. հետևաբար, նրանք գիշերը ոչ մի որոշում չընդունեցին ռազմական որևէ հմարքի վերաբերյալ, բացի Թեանկումից. քանզի նա խիստ զայրացած էր Ամմորոնի վրա, այնպես որ նա համարում էր, որ Ամմորոնը և Ամադիկիան՝ նրա եղբայրն էին եղել՝ «պատճառը՝ իրենց ու Լամանացիների միջև այս մեծ և երկարատև պատերազմի, որը պատճառ էր եղել այնքան շատ պատերազմի ու արյունահեղության, այո, և այնքան մեծ տոլի:

36 Եվ եղավ այնպես, որ Թեանկումն իր բարկության մեջ գնաց առաջ՝ Լամանացիների ճամբարը, և քաղաքի պատերի վրայով իջավ ցած: Եվ նա առաջ գնաց պարանով տեղից տեղ, այնքան,

մինչև որ նա գտավ թագավորին. և նա «նետեց տեզը նրա վրա, որը խոցեց նրան՝ սրտին մոտիկ: Բայց ահա, թագավորն արթնացրեց իր ծառաներին՝ մինչև իր մեռնելը, այնպես որ նրանք հետապնդեցին Թեանկումին և սպանեցին նրան:

37 Այժմ եղավ այնպես, որ երբ Լեքին ու Սորոնին իմացան, որ Թեանկումը մեռած էր, նրանք սաստիկ վշտացան. քանզի ահա, նա մի մարդ էր, որը կռվել էր խիզախորեն իր երկրի համար, այո, ազատության մի հավատարիմ պաշտպան. և նա տարել էր անչափ շատ, խիստ դառը չարչարանքներ: Բայց ահա, նա մեռավ և գնաց երկրի ողջ ճանապարհը:

38 Արդ եղավ այնպես, որ Սորոնին արշավեց առաջ՝ հաջորդ օրը, և եկավ Լամանացիների վրա, այնպես որ նրանք կոտորեցին նրանց՝ մեծ կոտորածով. և նրանք քշեցին նրանց երկրից դուրս. և նրանք փախան, այնպես որ չվերադարձան այդ ժամանակ Նեփիացիների դեմ:

39 Եվ այսպես ավարտվեց Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման երեսունևմեկերորդ տարին. և այսպես նրանք պատերազմներ և արյունահեղություններ և սով և չարչարանք ունեցան շատ տարիների ընթացքում:

40 Եվ եղել էին սպանություններ և հակառակություններ, երկպառակություններ և ամեն ձևի անօրինություն՝ Նեփիի ժողովրդի մեջ. այնուամենայնիվ, հանուն «արդարների, այո, արդարների աղոթքների շնորհիվ, նրանք խնայվեցին:

41 Բայց ահա, Նեփիացիների ու

Լամանացիների միջև պատերազմի չափազանց երկարատևության պատճառով շատերը դարձել էին կարծրացած՝ պատերազմի չափազանց երկարատևության պատճառով. շատերն էլ փափկել էին՝ իրենց «չարչարանքների պատճառով, այնպես որ նրանք իրենց խոնարհեցրել էին Աստծո առաջ, մինչև իսկ համեստության խորքերը:

42 Եվ եղավ այնպես, որ հետո, երբ Մորոնին ամրացրել էր երկրի այն մասերը, որոնք առավել անպաշտպան էին Լամանացիների դեմ, մինչև որ դրանք բավականաչափ ամուր էին, նա վերադարձավ Զարահեմլա քաղաքը. և Հելամանը նույնպես վերադարձավ իր ժառանգության վայրը. և մեկ անգամ ևս խաղաղություն հաստատվեց Նեփիի ժողովրդի մեջ:

43 Եվ Մորոնին հանձնեց իր զորքերի հրամանատարությունն իր որդու ձեռքը, որի անունը Մորոնիա էր. և նա հեռացավ իր սեփական տունը, որ կարողանար անցկացնել իր մնացած օրերը խաղաղության մեջ:

44 Եվ Պատրանը վերադարձավ իր դատավորական աթոռին. իսկ Հելամանը կրկին իր վրա վերցրեց ժողովրդին Աստծո խոսքը բարոզելը. քանզի, այդքան շատ պատերազմների ու հակառակությունների պատճառով, անհրաժեշտ էր դարձել, որ կրկին մի կանոնակարգում արվեր եկեղեցում:

45 Ուստի, Հելամանն ու իր եղբայրները գնացին առաջ և հայտարարեցին Աստծո խոսքը մեծ զորությամբ՝ «համոզելով շատ մարդկանց իրենց ամբարշտության վերաբերյալ, որը ստիպում

էր նրանց ապաշխարել իրենց մեղքերից և մկրտվել առ Տերը՝ իրենց Աստվածը:

46 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք կրկին հաստատեցին Աստծո եկեղեցին՝ ողջ երկրով մեկ:

47 Այո, և կանոնակարգումներ արվեցին օրենքի վերաբերյալ: Եվ նրանց «դատավորներ ու նրանց գլխավոր դատավորներ ընտրվեցին:

48 Եվ Նեփիի ժողովուրդը սկսեց կրկին «բարգավաճել երկրում, և սկսեցին կրկին բազմանալ և չափազանց զորանալ երկրում: Եվ նրանք սկսեցին շատ հարստանալ:

49 Բայց, չնայած իրենց հարստություններին, կամ իրենց ուժին, կամ իրենց բարգավաճմանը, նրանք բարձր չէին իրենց աչքում՝ հպարտությունից. ոչ էլ դանդաղ էին Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն հիշելիս. այլ նրանք անչափ խոնարհեցնում էին իրենց՝ նրա առաջ:

50 Այո, նրանք հիշում էին, թե ինչպիսի մեծ բաներ էր Տերն արել իրենց համար, որ նա իրենց ազատել էր մահից և կապանքներից և բանտերից և ամեն ձևի չարչարանքներից, և նա ազատել էր իրենց թշնամիների ձեռքից:

51 Եվ նրանք անդադար աղոթում էին Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն, այնպես որ Տերն օրհնում էր նրանց, համաձայն իր խոսքի, դրա համար նրանք զորանում ու բարգավաճում էին երկրում:

52 Եվ եղավ այնպես, որ այս բոլոր բաները կատարվեցին: Եվ Հելամանը մահացավ Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների

կառավարման երեսունևհինգերորդ տարում:

ԳԼՈՒԽ 63

Սիբլոնը, իսկ ավելի ուշ՝ Հելամանը, վերցնում են սրբազան հիշատակարանների պահպանությունը – Շատ Նեփիացիներ ճանապարհորդում են դեպի հյուսիսային կողմի երկիրը – Հագաթը կառուցում է նավեր, որոնք նավարկում են առաջ արևմտյան ծովով – Մորոնիան ճակատամարտում պարտության է մատնում Լամանացիներին: Մոտ 56–52թթ. Բ.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման երեսունևվեցերորդ տարվա սկզբին, որ ^աՍիբլոնը վերցրեց պահպանությունն այն ^բսրբազան բաների, որոնք հանձնվել էին Հելամանին Ալմայի կողմից:

2 Եվ նա արդար մարդ էր, և նա քայլում էր ուղիղ Աստծո առաջ. և նա ձգտում էր շարունակ բարիք անել, պահել Տիրոջ՝ իր Աստծո պատվիրանները. և նույնն անում էր նրա եղբայրը:

3 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնին նույնպես մահացավ: Եվ այսպես ավարտվեց դատավորների կառավարման երեսունևվեցերորդ տարին:

4 Եվ եղավ այնպես, որ դատավորների կառավարման երեսունևկոթերորդ տարում, մարդկանց մի մեծ խումբ, քանակով նույնիսկ հինգ հազար և չորս հարյուր տղամարդ, իրենց կանանց և իրենց երեխաների հետ, հեռացավ Չա-

րահեմլայի երկրից դեպի երկիրը, որը ^ահյուսիսային կողմում էր:

5 Եվ եղավ այնպես, որ Հագաթը, լինելով մի չափազանց հետաքրքրասեր մարդ, հետևաբար նա առաջ գնաց և մի շատ մեծ նավ կառուցեց իր համար, Լիառատ երկրի սահմանների մոտ՝ Ավերակներ երկրին մոտիկ, և այն իջեցրեց արևմտյան ծովը, ^ամեղ պարանոցին մոտիկ, որը տանում էր հյուսիսային կողմի երկիրը:

6 Եվ ահա, կային Նեփիացիներից շատերը, ովքեր մտան դրա մեջ և նավարկեցին առաջ, շատ պարենով, և նաև շատ կանանց ու երեխաների հետ. և նրանք վերցրեցին իրենց ուղղությունը դեպի հյուսիս: Եվ այսպես ավարտվեց երեսունևկոթերորդ տարին:

7 Եվ երեսունևութերորդ տարում, այս մարդը կառուցեց ուրիշ նավեր: Եվ առաջին նավը նույնպես վերադարձավ, և ավելի շատ մարդիկ մտան դրա մեջ. և նրանք նույնպես վերցրեցին շատ պարեն, և նորից ճանապարհ ընկան դեպի հյուսիսային կողմի երկիրը:

8 Եվ եղավ այնպես, որ նրանց մասին այլևս երբեք չլսեցին: Եվ մենք կարծում ենք, որ նրանք խեղդվեցին ծովի խորքերում: Եվ եղավ այնպես, որ մեկ ուրիշ նավ նույնպես լողաց առաջ. և թե ուր գնաց այն, մենք չգիտենք:

9 Եվ եղավ այնպես, որ այս տարում կային շատ մարդիկ, ովքեր առաջ գնացին դեպի ^ահյուսիսային կողմի երկիրը: Եվ այսպես ավարտվեց երեսունևութերորդ տարին:

10 Եվ եղավ այնպես դատավորների կառավարման երեսունևին-

63 1ա Ալմա 38.1–2:
բ Ալմա 37.1–12:
սո՛ւ Սուրբ:

4ա Ալմա 22.31:
5ա Ալմա 22.32,
Եթեր 10.20:

9ա Հել. 3.11–12:

ներորդ տարում Սիբլոնը նույնպես մահացավ, իսկ Կորիանթոնը գնացել էր հեռու հյուսիսային կողմի երկիրը, նավով՝ պարեն տանելու ժողովրդին, ովքեր գնացել էին այդ երկիրը:

11 Հետևաբար, Սիբլոնի համար անհրաժեշտ դարձավ, իր մահից առաջ, այդ սրբազան բաները տալ «Հելամանի որդուն, որի անունը Հելաման էր՝ կոչված լինելով իր հոր անունով:

12 Արդ, ահա, բոլոր այդ «փորագրությունները, որոնք Հելամանի տնօրինության տակ էին, գրվեցին և ուղարկվեցին առաջ՝ մարդկանց զավակների մեջ, ողջ երկրով մեկ, բացի այն հատվածներից, որոնք Ալմայի կողմից պատվիրվել էր հայտնի՝ Քղարձնել:

13 Այնուամենայնիվ, այս բաները պետք է սրբազան պահվեին և «փոխանցվեին մի սերնդից մյուսին. հետևաբար, այս տարում

դրանք տրվեցին Հելամանին, նախքան Սիբլոնի մահը:

14 Եվ եղավ այնպես, որ այս տարում ևս եղան որոշ պառակտիչներ, ովքեր գնացել էին Լամանացիների մոտ. և նրանց կրկին բարկության էին դրդել Նեփիացիների դեմ:

15 Եվ նաև, այս նույն տարում, նրանք վար եկան մի ստվար զորքով՝ պատերազմելու «Մորոնիայի ժողովրդի դեմ, կամ Մորոնիայի բանակի դեմ, որի ժամանակ նրանք ջարդվեցին և ետ քշվեցին կրկին՝ դեպի իրենց սեփական հողերը, կրելով մեծ կորուստ:

16 Եվ այսպես ավարտվեց Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման երեսունհիններորդ տարին:

17 Եվ այսպես ավարտվեց պատմությունն Ալմայի, և նրա որդու՝ Հելամանի, և նաև Սիբլոնի, որը նրա որդին էր:

ՀԵԼԱՄԱՆԻ ԳԻՐԲԸ

Նեփիացիների մի պատմություն: Նրանց պատերազմներն ու հակառակությունները և նրանց երկպառակությունները: Եվ նաև բազմաթիվ սուրբ մարգարեների մարգարեությունները, մինչև Քրիստոսի գալուստը՝ համաձայն Հելամանի հիշատակարանների, որը Հելամանի որդին էր, և նաև համաձայն նրա որդիների հիշատակարանների, նույնիսկ ընդհուպ մինչև Քրիստոսի գալուստը: Եվ նաև Լամանացիներից շատերը դարձի են գալիս: Նրանց դարձի մի պատմություն: Լամանացիների արդարակեցության և Նեփիացիների ամբարշտության ու պղծությունների մի պատմություն, համաձայն Հելամանի ու նրա որդիների հիշատակարանի, նույնիսկ ընդհուպ մինչև Քրիստոսի գալուստը, որը կոչվում է Հելամանի գիրք, և այդպես շարունակ:

ԳԼՈՒԽ 1

Պատրան երկրորդը գլխավոր դատավոր է դառնում և սպանվում Կիսկումենի կողմից – Պակումենին զբաղեցնում է դատավորական աթոռը – Կորիանթումրն առաջնորդում է Լամանական զորքերը, վերցնում է Չարահենյան և սպանում է Պակումենին – Մորոնիան պարտության է մատնում Լամանացիներին և ետ է վերցնում Չարահենյան, իսկ Կորիանթումրը սպանվում է: Մոտ 52–50թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ այժմ ահա, եղավ այնպես, որ Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման քառասուներորդ տարվա սկզբին, մի լուրջ դժվարություն սկսվեց Նեփիացիների մեջ:

2 Քանզի ահա, Պատրանը մահացել էր և գնացել երկրի ողջ ճանապարհը. հետևաբար, սկսվեց մի լուրջ հակառակություն այն բանի վերաբերյալ, թե եղբայրներից ով պիտի տիրեր դատավորական աթոռին, ովքեր Պատրանի որդիներն էին:

3 Արդ, սրանք են նրանց անունները, ովքեր կռվում էին դատավորական աթոռի համար, ովքեր նաև ժողովրդի կռվելու պատճառ էին դառնում՝ Պատրան, Պաանքի և Պակումենի:

4 Արդ, սրանք Պատրանի բոլոր որդիները չէին (քանզի նա շատ ուներ), բայց այդ նրանք են, ովքեր կռվում էին դատավորական աթոռի համար. ուստի, նրանք երեք բաժանումներ առաջացրեցին ժողովրդի մեջ:

5 Այնուամենայնիվ, եղավ այն-

պես, որ Պատրանը, ժողովրդի ձայնով, նշանակվեց գլխավոր դատավոր ու կառավարիչ Նեփիի ժողովրդի վրա:

6 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Պակումենին տեսավ, որ ինքը չէր կարող ձեռք բերել դատավորական աթոռը, նա միացավ ժողովրդի ձայնին:

7 Բայց ահա, Պաանքին և ժողովրդի այն մասը, որ փափագում էին, որ նա դառնար իրենց կառավարիչը, սաստիկ զայրացած էին. հետևաբար, նա քիչ էր մնում շողոքորթեր այդ մարդկանց՝ ապստամբություն բարձրացնելու իրենց եղբայրների դեմ:

8 Եվ եղավ այնպես, երբ նա քիչ էր մնում աներ այս, ահա, նա բռնվեց ու դատվեց՝ ըստ ժողովրդի ձայնի, և դատապարտվեց մահվան. քանզի նա ապստամբություն էր բարձրացրել և ջանում էր կործանել ժողովրդի ազատությունը:

9 Արդ, երբ այն մարդիկ, ովքեր փափագում էին, որ նա լիներ իրենց կառավարիչը, տեսան, որ նա դատապարտվեց մահվան, այդ պատճառով նրանք բարկացան, և ահա, նրանք առաջ ուղարկեցին մի ինչ-որ Կիսկումենի, մինչև իսկ Պատրանի դատավորական աթոռը, և սպանեցին Պատրանին, երբ նա նստած էր դատավորական աթոռին:

10 Եվ նա հետապնդվեց Պատրանի ծառաների կողմից. բայց ահա, այնքան արագ էր Կիսկումենի փախուստը, որ ոչ մի մարդ չկարողացավ հասնել նրան:

11 Եվ նա գնաց նրանց մոտ, ովքեր ուղարկել էին իրեն, և նրանք բոլորը մտան ուխտի մեջ,

այո, երդվելով իրենց հավիտենական Արարչով, որ իրենք չեն պատմի ոչ ոքի, որ Կիսկումենն է սպանել Պառաանին:

12 Հետևաբար, Կիսկումենը չճանաչվեց Նեփիի ժողովրդի մեջ, որովհետև նա ծպտված էր այն ժամանակ, երբ սպանեց Պառաանին: Եվ Կիսկումենը և նրա հրոսակախումբը, որն ուխտել էր նրա հետ, խառնվեցին ժողովրդի մեջ այնպես, որ նրանց բոլորին չկարողանային հայտնաբերել. բայց բոլոր նրանք, ովքեր հայտնաբերվեցին, դատապարտվեցին՝ մահվան:

13 Եվ այժմ, ահա, համաձայն ժողովրդի ձայնի, Պակումենին նշանակվեց, լինելու գլխավոր դատավոր ու կառավարիչ ժողովրդի վրա, կառավարելու իր եղբայր Պառաանի փոխարեն, և դա իր իրավունքի համաձայն էր: Եվ այս բոլորն արվեց դատավորների կառավարման քառասուներորդ տարում, և այն ավարտվեց:

14 Եվ եղավ այնպես, դատավորների կառավարման քառասունմեկերորդ տարում, որ Լամանացիներն ի մի հավաքեցին մարդկանց մի անհամար զորք, և նրանց զինեցին սրերով և թրերով, աղեղներով և նետերով, սաղավարտներով և լանջապանակներով, և ամեն ձևի, ամեն տեսակի վահաններով:

15 Եվ նրանք կրկին վար եկան, որ ճակատամարտ մղեն Նեփիացիների դեմ: Եվ նրանք առաջնորդվում էին մի մարդու կողմից, որի անունը Կորիանթունը էր. և նա Չարահեմլայի մի հետնորդ էր. և նա մի պառակտիչ էր Նեփիացի-

ների միջից. և նա խոշորակազմ ու զորեղ մի մարդ էր:

16 Հետևաբար, Լամանացիների քազավորը, որի անունը Տուբալոթ էր, որը՝ Մամորոնի որդին էր, կարծելով, որ Կորիանթունը, լինելով մի զորեղ մարդ, կարող էր իր մեծ իմաստությամբ կանգնել Նեփիացիների դեմ, այնպես որ ուղարկելով նրան առաջ, նա ձեռք կբերեր իշխանություն Նեփիացիների վրա,

17 Հետևաբար, նա բարկության դրդեց նրանց, և ի մի հավաքեց իր զորքերը, և նշանակեց Կորիանթունին՝ լինելու իրենց ղեկավար, և կարգադրեց, որ արշավեն վար, դեպի Չարահեմլայի երկիրը՝ Նեփիացիների դեմ ճակատամարտելու:

18 Եվ եղավ այնպես, որ կառավարությունում այսքան շատ հակառակության ու այսքան շատ դժվարության պատճառով, նրանք չէին պահել բավականաչափ պահակախմբեր Չարահեմլայի երկրում. քանզի նրանք ենթադրել էին, որ Լամանացիները չէին համարձակվի գալ իրենց հողերի սիրտը՝ գրոհելու այդ մեծ քաղաք Չարահեմլան:

19 Բայց եղավ այնպես, որ Կորիանթունը, իր սովոր զորքի գլուխն անցած, արշավեց առաջ, և եկավ քաղաքի բնակիչների վրա, և նրանց արշավանքն այնպիսի չափազանց մեծ արագությամբ էր, որ Նեփիացիների համար ժամանակ չկար ի մի հավաքելու իրենց զորքերը:

20 Հետևաբար, Կորիանթունը սրակոտոր արեց պահակախմբին քաղաքի մուտքի մոտ և իր ամբողջ

բանակի հետ արշավեց առաջ՝ դեպի քաղաքը, և նրանք սպանեցին յուրաքանչյուրին, ով դիմադրեց իրենց, այնքան, մինչև որ նրանք վերցրեցին ամբողջ քաղաքի տիրապետությունը:

21 Եվ եղավ այնպես, որ Պակումենին, որը գլխավոր դատավորն էր, փախավ Կորիանթոմրից մինչև քաղաքի պարիսպները: Եվ եղավ այնպես, որ Կորիանթոմրը զարկեց նրան պատին, այնպես որ նա մեռավ: Եվ այսպես ավարտվեցին Պակումենիի օրերը:

22 Եվ արդ, երբ Կորիանթոմրը տեսավ, որ նա տիրել էր Ջարահեմլայի քաղաքին, և տեսավ, որ Նեփիացիները փախել էին իրենց առաջից, և սպանվել, բռնվել և բանտ էին գցվել, և որ նա ձեռք էր բերել ողջ երկրի ամենաուժեղ բերդի տիրապետությունը, նրա սիրտը համարձակությամբ լցվեց, այնպես, որ նա քիչ էր մնում առաջ գնար ողջ երկրի դեմ:

23 Եվ արդ, նա չմնաց Ջարահեմլայի երկրում, այլ նա, մի մեծ բանակի հետ, արշավեց առաջ՝ ուղիղ դեպի Լիառատ քաղաքը. քանզի նրա վճիռն էր՝ առաջ գնալ ու սրով բացել իր ճանապարհը, որպեսզի կարողանար ձեռք բերել երկրի հյուսիսային մասերը:

24 Եվ, կարծելով, որ նրանց ամենամեծ ուժը երկրի կենտրոնում է, ուստի նա արշավեց առաջ՝ չտալով նրանց ժամանակ ի մի հավաքվելու, բացի դա լինել փոքր խմբերից. և այս ձևով էին նրանք հարձակվում նրանց վրա և գետնին տապալում նրանց:

25 Բայց ահա, Կորիանթոմրի այս արշավանքը երկրի կենտրոնով, Մորոնիային մեծ առավելու-

թյուն տվեց նրանց վրա, չնայած Նեփիացիների թվի մեծությամբ, որոնք սպանվել էին:

26 Բանգի ահա, Մորոնիան ենթադրել էր, որ Լամանացիները չէին հանդգնի գալ երկրի կենտրոնը, այլ որ նրանք կգրոհեն քաղաքները՝ շրջակա սահմաններում, ինչպես մինչև այժմ էին արել. հետևաբար, Մորոնիան կարգադրել էր, որ իրենց ուժեղ զորքերը պահպանեն շրջակա սահմաններին մոտիկ այդ մասերը:

27 Բայց ահա, Լամանացիները չվախեցան, նրանց ցանկացածի պես, այլ նրանք եկան երկրի կենտրոնը և վերցրեցին մայրաքաղաքը, որը Ջարահեմլայի քաղաքն էր, և արշավեցին երկրի կարևորագույն մասերով, մեծ կոտորածով կոտորելով ժողովրդին՝ թե՛ տղամարդկանց, թե՛ կանանց, թե՛ երեխաներին, վերցնելով բազմաթիվ քաղաքների ու բազմաթիվ բերդերի տիրապետությունը:

28 Բայց երբ Մորոնիան հայտնաբերեց այս, նա անմիջապես շրջանցիկ ուղով Լեքիին ուղարկեց մի զորքի հետ՝ կանխելու նրանց, մինչև նրանք կհասնեին Լիառատ երկիրը:

29 Եվ այսպես նա արեց, և նա կասեցրեց նրանց, նախքան նրանց Լիառատ երկիր հասնելը, և ճակատամարտ տվեց նրանց, այնպես որ նրանք սկսեցին ետ նահանջել՝ դեպի Ջարահեմլայի երկիրը:

30 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնիան կասեցրեց նրանց իրենց նահանջում, և ճակատամարտ տվեց նրանց, այնպես որ այն վերածվեց մի չափազանց արյունոտ ճակատամարտի. այո, շատերը սպանվեցին և սպանվածների թվում գտան նաև ^աԿորիանթոմրին:

31 Եվ այժմ, ահա, Լամանացիները չէին կարող մահանջել այս կամ այն կողմ՝ ո՛չ դեպի հյուսիս, ո՛չ էլ դեպի հարավ, ո՛չ դեպի արևելք, ո՛չ էլ դեպի արևմուտք, քանզի նրանք ամեն կողմից շրջապատված էին Նեփիացիներով:

32 Եվ այսպես էր Կորիանթուներ Լամանացիներին զգել Նեփիացիների մեջտեղը, այնպես որ նրանք Նեփիացիների իշխանության տակ էին, և նա ինքը սպանվեց, և Լամանացիներն ընկան Նեփիացիների ձեռքը:

33 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնիան կրկին վերցրեց Չարահեմլայի քաղաքի տիրապետությունը և կարգադրեց, որ Լամանացիները, ովքեր վերցվել էին գերի, հեռանային երկրից խաղաղությամբ:

34 Եվ այսպես ավարտվեց դատավորների կառավարման քառասունմեկերորդ տարին:

ԳԼՈՒԽ 2

Հելամանը՝ Հելամանի որդին, դառնում է գլխավոր դատավոր – Գադիանթոնն առաջնորդում է Կիսկումենի հրոսակախումբը – Հելամանի ծառան սպանում է Կիսկումենին, և Գադիանթոնի հրոսակախումբը փախչում է անսպաս: Մոտ 50–49թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, դատավորների կառավարման քառասունմեկերորդ տարում, հետո, երբ Մորոնիան կրկին խաղաղություն հաստատեց Նեփիացիների ու Լամանացիների միջև, ահա, չկար մեկը, որ զբաղեցներ դատավորական աթոռը. հետևաբար, նորից

հակառակություն սկսվեց ժողովրդի մեջ այն բանի վերաբերյալ, թե ով պիտի զբաղեցներ դատավորական աթոռը:

2 Եվ եղավ այնպես, որ Հելամանը, որը Հելամանի որդին էր, ժողովրդի ձայնով նշանակվեց՝ զբաղեցնելու դատավորական աթոռը:

3 Բայց ահա, Կիսկումենը, որը սպանել էր Պատրանին, դարանակալել էր՝ կործանելու Հելամանին ևս. և նա աջակցվում էր իր հրոսակախմբի կողմից, ովքեր մտել էին ուխտի մեջ, որ ոչ ոք չիմանար իր ամբարշտությունը:

4 Քանզի կար մի ինչ-որ Գադիանթոն, որը մեծ գիտակ էր ճարտարախոսության մեջ, և նաև իր նմագության մեջ, ղեկավարելու սպանության կողոպուտի գաղտնի գործը. ուստի, նա Կիսկումենի հրոսակախմբի առաջնորդը դարձավ:

5 Հետևաբար, նա շողոքորթեց նրանց, և նաև Կիսկումենին, որ եթե իրենք ղնեին նրան դատավորական աթոռին, նա կշնորհեր նրանց, ովքեր պատկանում էին իր հրոսակախմբին, որ ժողովրդի մեջ նրանք դրվեին ուժի և իշխանության դիրքերում. այդ պատճառով էր Կիսկումենը ջանում կործանել Հելամանին:

6 Եվ եղավ այնպես, երբ նա առաջ էր գնում դեպի դատավորական աթոռ՝ կործանելու Հելամանին, ահա Հելամանի ծառաներից մեկը, գիշերը դրսում լինելով և ծպտված, տեղեկություն ձեռք բերելով այդ ծրագրերի մասին, որոնք կազմվել էին այս հրոսակախմբի կողմից՝ Հելամանին կործանելու համար,

7 Եվ եղավ այնպես, որ նա հանդիպեց Կիսկունենին, և նա նրան նշան տվեց. ուստի Կիսկունենը հայտնի դարձրեց նրան իր ցանկության նպատակը՝ կամենալով, որ նա ուղեկցի իրեն դեպի դատավորական աթոռը, որպեսզի կարողանա սպանել Հելամանին:

8 Եվ երբ Հելամանի ծառան իմացավ բոլորը, ինչ Կիսկունենի սրտում էր, և որ նրա նպատակն էր սպանել, և նաև, որ դա էր նպատակը բոլոր նրանց, ովքեր պատկանում էին նրա հրոսակախմբին՝ սպանել և կողոպտել և ձեռք բերել իշխանություն (և այդ էր նրանց «գաղտնի ծրագիրը և նրանց դավադրությունը»), Հելամանի ծառան ասաց Կիսկունենին. Արի առաջ գնանք դեպի դատավորական աթոռը:

9 Արդ, դա անչափ գոհացրեց Կիսկունենին, քանզի նա կարծեց, որ պիտի իրագործեր իր ծրագիրը. բայց ահա, Հելամանի ծառան, մինչ նրանք առաջ էին գնում դեպի դատավորական աթոռը, դանակահարեց Կիսկունենին մինչև սիրտը, այնպես որ նա ընկավ մեռած՝ առանց մի տմբոցի: Եվ նա վազեց և պատմեց Հելամանին բոլոր բաները, ինչ նա տեսել էր և լսել և արել:

10 Եվ եղավ այնպես, որ Հելամանն առաջ ուղարկեց՝ բռնելու կողոպտիչներին ու գաղտնի մարդասպանների այդ հրոսակախումբը, որ նրանք մահվան դատապարտվեին՝ համաձայն օրենքի:

11 Բայց ահա, երբ Գադիանթոնը հայտնաբերեց, որ Կիսկունենը չէր վերադարձել, նա վախեցավ, որ չլինի թե ինքը կործանվի. ուստի նա կարգադրեց, որ իր հրոսակա-

խումբը հետևի իրեն: Եվ նրանք փախուստի դիմեցին երկրից դուրս՝ գաղտնի ճանապարհով՝ դեպի անապատը. և այսպիսով, երբ Հելամանն առաջ ուղարկեց՝ նրանց բռնելու, նրանց ոչ մի տեղ չկարողացան գտնել:

12 Եվ այս Գադիանթոնի մասին դեռ կխոսվի հետագայում: Եվ այսպես ավարտվեց Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման քառասուններկուերորդ տարին:

13 Եվ ահա, այս գրքի վերջում, դուք կտեսնեք, որ այս «Գադիանթոնը Նեփիի ժողովրդին հասցրեց խորտակման, այո, գրեթե լիակատար կործանման:

14 Ահա, ես ի նկատի չունեմ Հելամանի գրքի վերջը, այլ ես ի նկատի ունեմ Նեփիի գրքի վերջը, որից ես վերցրել եմ ամբողջ պատմությունը, որը ես գրի եմ առել:

ԳԼՈՒԽ 3

Բազմաթիվ Նեփիացիներ գաղթում են դեպի հյուսիսային կողմի երկիրը – Նրանք կառուցում են ցեմենտից տներ ու պահում շատ հիշատակարաններ – Տասնյակ հազարավորներ դարձի են գալիս ու մկրտվում – Աստծո խոսքն առաջնորդում է մարդկանց դեպի փրկություն – Նեփին Հելամանի որդին, զբաղեցնում է դատավորական աթոռը: Մոտ 49–39թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ արդ, եղավ այնպես, դատավորների կառավարման քառասուններեքերորդ տարում, Նեփիի ժողովրդի մեջ հակառակություն չկար, բացի մի փոքր հպարտու-

թյունից, որը եկեղեցում էր, որը որոշ չափով փոքր երկպառակությունների պատճառ դարձավ ժողովրդի մեջ, գործեր, որոնք կարգավորվեցին քառասուններեքերորդ տարվա վերջին:

2 Եվ քառասունևչորսերորդ տարում ժողովրդի մեջ ոչ մի հակառակություն չկար. ոչ էլ շատ հակառակություններ կար քառասունևհինգերորդ տարում:

3 Եվ եղավ այնպես, քառասունևվեցերորդում, այո, եղան շատ հակառակություններ ու շատ երկպառակություններ. որի ընթացքում եղան չափազանց մեծ թվով մարդիկ, ովքեր հեռացան Չարահեմլայի երկրից, և առաջ գնացին դեպի «հյուսիսային կողմի երկիրը» ժառանգելու հողը:

4 Եվ նրանք մի չափազանց մեծ տարածություն անցան, այնքան, մինչև որ հասան ջրի «մեծ զանգվածների ու շատ գետերի»:

5 Այո, և նրանք տարածվեցին, նույնիսկ դեպի երկրի բոլոր մասերը, դեպի այն մասերը, որ ամայի ու ծառագուրկ չէին դարձվել բնակիչների շատության պատճառով, որոնք նախկինում ժառանգել էին հողը:

6 Եվ այժմ երկրի ոչ մի մաս ամայի չէր, բացի դա լինե՞ր ծառերից. բայց ժողովրդի «կործանման վիթխարիության պատճառով, որոնք նախկինում ժառանգել էին հողը, այն կոչվում էր «ամայի»:

7 Եվ այնտեղ կային, բայց քիչ ծառեր երկրի երեսին, այնուամենայնիվ, մարդիկ, ովքեր առաջ գնացին, չափազանց գիտակ դարձան ցեմենտով աշխատելիս. ուս-

տի, նրանք ցեմենտից տներ կառուցեցին, որոնցում բնակվեցին:

8 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք բազմացան ու տարածվեցին, և առաջ գնացին հարավային կողմի երկրից դեպի հյուսիսային կողմի երկիրը, և տարածվեցին այնքան, որ նրանք սկսեցին ծածկել ամբողջ երկրի երեսը, հարավային ծովից մինչև հյուսիսային ծովը, «արևմտյան ծովից մինչև արևելյան ծովը»:

9 Եվ ժողովուրդը, որոնք հյուսիսային կողմի երկրում էին, բնակվում էին վրաններում և ցեմենտից տներում, և նրանք թույլ էին տալիս, որ ինչ ծառ էլ որ բուսներ երկրի երեսին, որ այն աճեր, որպեսզի ժամանակին իրենք փայտ ունենային՝ կառուցելու իրենց տները, այո, իրենց քաղաքները, իրենց տաճարները և իրենց ժողովարանները և իրենց սրբարանները, և բոլոր ձևի իրենց շենքերը:

10 Եվ եղավ այնպես, քանի որ փայտը չափազանց սակավ էր հյուսիսային կողմի երկրում, նրանք «նավերով ուղարկեցին մեծ քանակությամբ»:

11 Եվ այսպիսով, նրանք հնարավորություն ընձեռեցին ժողովրդին՝ հյուսիսային կողմի երկրում, որ կառուցեն շատ քաղաքներ՝ ինչպես փայտից, այնպես էլ ցեմենտից:

12 Եվ եղավ այնպես, որ Ամնոնի «ժողովրդից շատերը, ովքեր ծագումով Լամանացիներ էին, նույնպես գնացին այս երկիրը»:

13 Եվ այժմ, այս ժողովրդի գործերի մասին, այս ժողովրդից շատերի կողմից՝ իրենց վերաբերյալ, կան շատ հիշատակարաններ

3 3ա Ալմա 63.4:

4ա Մոսիա 8.8, Մորմ. 6.4:

6ա Մոսիա 21.25–27:

բ Ալմա 22.31:

8ա Ալմա 22.27, 32:

10ա Ալմա 63.5–8:

12ա Ալմա 27.21–26:

պահված, որոնք հանգամանալից են և շատ ծավալուն:

14 Քանզի ահա, այս ժողովրդի գործերի մեկ հարյուրերորդ մասը, այո, Լամանացիների ու Նեփիացիների պատմությունը և նրանց պատերազմները, հակառակությունները և երկպառակությունները, նրանց քարոզելը և նրանց մարգարեությունները, նրանց նավերով փոխադրումները և նրանց նավեր կառուցելը, նրանց տաճարներ և ժողովարաններ ու սրբարաններ կառուցելը, նրանց արդարակեցությունը և նրանց ամբարշտությունը, նրանց սպանությունները և նրանց կողոպուտները, նրանց թալանները և բոլոր ձևի պղծություններն ու պոռնկությունները, հնարավոր չէ ընդգրկել այս աշխատության մեջ:

15 Բայց ահա, կան շատ գրքեր ու շատ հիշատակարաններ ամեն տեսակի, և դրանք հիմնականում պահվել են Նեփիացիների կողմից:

16 Եվ դրանք՝ փոխանցվել են Նեփիացիների կողմից՝ մի սերունդից մյուսին, մինչև որ նրանք ընկել են օրինազանցության մեջ և սպանվել են, թալանվել և հալածվել, բռնվել հեռու և մոռնվել, ցրվել երկրի երեսով և ձուլվել Լամանացիների հետ, մինչև նրանք՝ ալյուս չեն կոչվել Նեփիացիներ, դառնալով ամբարիշտ և վայրի և կատաղի, այո, մինչև անգամ դառնալով Լամանացիներ:

17 Եվ այժմ ես կրկին վերադառնում եմ իմ պատմությանը. հետևաբար, ինչ ես խոսել եմ Նեփիի ժողովրդի մեջ, տեղի էր ունեցել

մեծ հակառակություններից և խռովություններից, պատերազմներից և երկպառակություններից հետո:

18 Դատավորների կառավարման քառասունվեցերորդ տարին ավարտվեց.

19 Եվ եղավ այնպես, որ դեռևս մեծ հակառակություն կար երկրում, այո, մույնիսկ քառասունևյոթերորդ տարում, և նաև քառասունևութերորդ տարում:

20 Այնուամենայնիվ, Հելամանը զբաղեցնում էր դատավորական աթոռը՝ արդարությամբ ու անաչառությամբ. այո, նա պահում-պահպանում էր Աստծո կանոնները և դատաստանները և պատվիրանները. և նա շարունակ անում էր այն, ինչը շիտակ էր Աստծո աչքում. և նա բայում էր իր հոր ուղիներով, այնպես որ նա բարգավաճեց երկրում:

21 Եվ եղավ այնպես, որ նա ունեցավ երկու որդի: Նա տվեց ավագին՝ Մեփի անունը, իսկ կրտսերին՝ Լեքի անունը: Եվ նրանք սկսեցին մեծանալ Տիրոջ համար:

22 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփիացիների մեջ պատերազմներն ու հակառակությունները սկսեցին փոքր-ինչ դադարել, Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման քառասունևութերորդ տարվա ուշ վերջին:

23 Եվ եղավ այնպես, դատավորների կառավարման քառասունևիններորդ տարում, երկրում հաստատվեց անընդհատ խաղաղություն, ամենուր, բացի դա լինել գաղտնի խմբակցություններից,

14ա2 Նեփի 5.16,
Հակոբ 1.17,
3 Նեփի 11.1:
16ա1 Նեփի 5.16–19,

Ալմա 37.4:
բ Ալմա 45.12–14:
21ա սուր Նեփի՝ Հելամանի
որդի:

բ սուր Լեքի՝ Նեփիացի
բարոզի:

որոնք ավագակ ^ՄԳաղիանթոնն էր հիմնել երկրի առավել բնակեցված մասերում, որոնք այդ ժամանակ հայտնի չէին նրանց, ովքեր կառավարության գլուխն էին անցել. ուստի նրանք չէին վերացվել երկրից:

24 Եվ եղավ այնպես, որ այս նույն տարում, մեծ բարգավաճում եղավ եկեղեցում, այնպես որ եղան հազարավորներ, ովքեր միացան եկեղեցուն ու մկրտվեցին ապաշխարության համար:

25 Եվ այնքան մեծ էր եկեղեցու բարգավաճումը, և այնքան շատ՝ օրհնությունները, որոնք դուրս բափվեցին ժողովրդի վրա, որ նույնիսկ քահանայապետերն ու ուսուցիչներն իրենք չափազանց ապշած էին:

26 Եվ եղավ այնպես, որ Տիրոջ գործը բարգավաճեց՝ մկրտելով և միավորելով Աստծո եկեղեցուն բազմաթիվ հոգիներ, այո, նույնիսկ տասնյակ հազարավորների:

27 Այսպիսով, մենք կարող ենք տեսնել, որ Տերը ողորմած է բոլորի հանդեպ, ովքեր իրենց սրտի անկեղծությամբ կկանչեն նրա սուրբ անունը:

28 Այո, այսպիսով մենք տեսնում ենք, որ երկնքի ^Մդուռը բաց է ^Բբոլորի համար, այսինքն՝ նրանց համար, ովքեր կհավատան Հիսուս Քրիստոսի անունին, որն Աստծո Որդին է:

29 Այո, մենք տեսնում ենք, որ ով որ կամենա, կարող է կառչած մնալ Աստծո ^Մխոսքին, որը ^Բկենդանի է և հզոր, որը կտորկտոր է անում դևի ողջ խորամանկությունը և ծուղակները և խա-

բերությունները, և առաջնորդում է Քրիստոսի մարդուն մի անձուկ ու ^Գնեղ ուղիով՝ այն հավիտենական ^Բթշվառության անդունդի վրայով, որը պատրաստված է՝ կլանելու ամբարիշտներին,–

30 Եվ նրանց հոգիները, այո, նրանց ամմահ հոգիները հասցնում է Աստծո ^Մաջ կողմը՝ երկնքի արքայություն, որ նստեն Աբրահամի և Իսահակի և Հակոբի և մեր բոլոր սուրբ հայրերի հետ, և այլևս դուրս չգնան:

31 Եվ այս տարում անընդհատ ցնծություն եղավ Չարահեմլայի երկրում, և շրջակա բոլոր շրջաններում, նույնիսկ ողջ երկրում, որը պատկանում էր Նեփիացիներին:

32 Եվ եղավ այնպես, որ մնացած քառասունևինը տարում խաղաղություն և չափազանց մեծ ուրախություն եղավ. այո, և մահ անընդհատ խաղաղություն ու մեծ ուրախություն եղավ դատավորների կառավարման հիսուներորդ տարում:

33 Եվ դատավորների կառավարման հիսունևեկերորդ տարում նույնպես խաղաղություն եղավ, բացի միայն հպարտությունից, որը սկսեց մուտք գործել եկեղեցի, ոչ թե Աստծո եկեղեցի, այլ մարդկանց սրտերը, ովքեր ձևացնում էին, թե պատկանում են Աստծո եկեղեցուն,

34 Եվ նրանք բարձրամտացել էին ^Մհպարտությունից, մինչև իսկ իրենց եղբայրներից շատերին հալածելը: Արդ, սա մեծ չարիք էր, որը պատճառ էր դառնում ժողովրդի ավելի խոնարհ մասին տանել

23ա Հել. 2.4:
28ա 2 Նեփի 31.9, 17:
բ Գոր. Ժ.28,
Հռոմ. Բ.10–11:

29ա ՍՈՒ Աստծո խոսքը:
բ Եբր. Գ.12, ՎևՈՒ 11.2:
գ 2 Նեփի 9.41, 33.9:
դ 1 Նեփի 15.28–30:

30ա Մատ. ԻԵ.33–34:
34ա ՍՈՒ Հպարտություն:

մեծ հալածանքներ և անցնել շատ չարչարանքների միջով:

35 Այնուամենայնիվ, նրանք հաճախ ծոմ էին պահում ու Քաղոթում և դառնում էին ավելի ու ավելի ուժեղ իրենց խոնարհության մեջ, և ավելի ու ավելի կայուն՝ Քրիստոսի հավատքում, որը նրանց հոգիները լցնում էր ուրախությամբ ու սիրովանքով, այո, նույնիսկ մինչև իսկ Պաքրում ու սրբագործում էր նրանց սրտերը, սրբագործում, որը զալիս էր իրենց սրտերն Աստծուն ճեմարկելուց:

36 Եվ եղավ այնպես, որ հիսուններկուերորդ տարին նույնպես ավարտվեց խաղաղությանը, բացի միայն չափազանց մեծ հպարտության, որը մտել էր մարդկանց սրտերը. և դա նրանց անչափ մեծ հարստությունների և երկրում նրանց բարգավաճման պատճառով էր. և այն օրեցօր իշխում էր նրանց վրա:

37 Եվ եղավ այնպես, դատավորների կառավարման հիսուններեքերորդ տարում Հելամանը մահացավ, և նրա ավագ որդին՝ Նեփիան սկսեց կառավարել նրա փոխարեն: Եվ եղավ այնպես, որ նա արդարությամբ ու անաչառությամբ զբաղեցրեց դատավորական աթոռը. այո, նա պահում էր Աստծո պատվիրաններն ու քայլում իր հոր ուղիներով:

ԳԼՈՒԽ 4

Նեփիացի պառակտիչներն ու Լա-

մանացիները միացնում են ուժերը և վերցնում Չարահեմլայի երկիրը – Նեփիացիների պարտությունները զալիս են իրենց ամբարշտության հետևանքով – Եկեղեցին նվազում է, և ժողովուրդը դառնում է Լամանացիների պես թույլ: Մոտ 38–30թթ. Բ.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, հիսունհինգերորդ տարում կային շատ պառակտիչներ եկեղեցում, և կար նաև հակառակություն ժողովրդի մեջ, այնպես որ շատ արյունահեղություն եղավ:

2 Եվ ապստամբ մասը սպանվեց ու դուրս քշվեց երկրից, և նրանք անցան Լամանացիների թագավորի կողմը:

3 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք ջանացին դրդել Լամանացիներին՝ պատերազմելու Նեփիացիների դեմ. բայց ահա, Լամանացիներն անչափ վախենում էին, այնպես որ նրանք չկամեցան ականջ անել այդ պառակտիչների խոսքերին:

4 Բայց եղավ այնպես, դատավորների կառավարման հիսունվեցերորդ տարում, եղան պառակտիչներ, ովքեր գնացին Նեփիացիներից՝ Լամանացիների մոտ. և նրանք հաջողության հասան այն մյուսների հետ՝ նրանց դրդելով բարկության Նեփիացիների դեմ. և նրանք բոլորն այդ տարում նախապատրաստվում էին պատերազմի:

5 Եվ հիսունյոթերորդ տարում նրանք վար եկան Նեփիացիների դեմ ճակատամարտելու, և նրանք

35ա սուր Ծոմ,
Ծոմապահություն:
բ սուր Աղոթք:
գ սուր Խոնարհ,
Խոնարհություն:

դ սուր Անարատ,
Անարատություն:
ե սուր Սրբագործում:
զ Բ ՄՆ. Լ.8,
Մոսիա 3.19:

36ա սուր Հարստություններ:
4 1ա 3 Նեփի 11.29:
4ա Հել. 5.17:

սկսեցին մահվան գործը. այո, այնպես որ դատավորների կառավարման հիսունևութերորդ տարում նրանք հաջողության հասան Չարահենմլայի երկրի տիրապետությունը ձեռք բերելիս. այո, և նաև բոլոր հողերը, նույնիսկ, մինչև այն հողը, որը մոտ էր Լիառատ երկրին:

6 Եվ Նեփիացիներն ու Մորոնիայի գորքերը թշվեցին, նույնիսկ մինչև Լիառատ երկիրը:

7 Եվ այնտեղ նրանք ամրացան Լամանացիների դեմ, արևմտյան ծովից նույնիսկ մինչև արևելյանը, դա Նեփիացու համար լինելով մեկ օրվա ճանապարհ, այն գծի վրա, որը նրանք ամրացրել էին ու տեղավորել իրենց գորքերը՝ իրենց երկրի հյուսիսը պաշտպանելու համար:

8 Եվ այսպիսով, Նեփիացիների այդ պառակտիչները, Լամանացիների սովոր բանակի օգնությամբ, ձեռք էին բերել Նեփիացիների բոլոր տարածքները, որոնք երկրի հարավային կողմում էին: Եվ այս բոլորն արվեց դատավորների կառավարման հիսունևութերորդ և իններորդ տարիներին:

9 Եվ եղավ այնպես, դատավորների կառավարման վաթսուներորդ տարում, Մորոնիան իր գորքերով հաջողության հասավ՝ ձեռք բերելով երկրի շատ մասերը. այո, նրանք ետ վերցրեցին բազմաթիվ քաղաքներ, որոնք ընկել էին Լամանացիների ձեռքը:

10 Եվ եղավ այնպես, դատավորների կառավարման վաթսունևեներորդ տարում, նրանք հաջողության հասան՝ ետ վերցնելով

նույնիսկ բոլոր իրենց տարածքների կեսը:

11 Արդ, Նեփիացիների այս մեծ կորուստը, և մեծ կոտորածը, որը եղավ նրանց մեջ, չէր պատահի, եթե չլիներ նրանց ամբարշտությունն ու նրանց պղծությունը, որը նրանց մեջ էր. այո, և դա նրանց մեջ էր, ովքեր ձևացնում էին, թե պատկանում են Աստծո եկեղեցուն:

12 Եվ դա նրանց սրտերի «հպարտության պատճառով էր, իրենց անչափ ՝ հարստությունների պատճառով, այո, դա Պաղքատին ճնշելու պատճառով էր, իրենց ուտելիքը սովածից պահելու, իրենց հագուստը մերկից պահելու, և իրենց խոնարհ եղբայրների այտերին խփելու, այն, ինչ սրբազան էր՝ ծաղր սարքելու, մարգարեության և հայտնության ոգին մերժելու, սպանելու, թալանելու, ստելու, զողանալու, շնություն անելու, մեծ հակառակություններ բարձրացնելու, և դեպի Նեփիի երկիրը՝ Լամանացիների մեջ հեռանալու պատճառով,

13 Եվ իրենց այս մեծ ամբարշտության ու իրենց սեփական ուժով ՝ պարծենալու պատճառով, նրանք թողնվեցին իրենց սեփական ուժին. ուստի նրանք չէին բարգավաճում, այլ չարչարվեցին ու զարկվեցին և թշվեցին Լամանացիների կողմից, մինչև որ կորցրեցին գրեթե բոլոր իրենց հողերի տիրապետությունը:

14 Բայց ահա, Մորոնիան ժողովրդին շատ բաներ քարոզեց՝ նրանց անօրինության պատճառով, և նաև ՝ Նեփին ու Լեքին,

որոնք Հելամանի որդիներն էին, ժողովրդին շատ բաներ քարոզեցին, այո, և շատ բաներ մարգարեացան նրանց՝ իրենց անօրինությունների վերաբերյալ, և ինչ պիտի պատահեր նրանց, եթե նրանք չապաշխարեին իրենց մեղքերից:

15 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք ապաշխարեցին, և որքան նրանք ապաշխարեցին, այնքան սկսեցին քարգավաճել:

16 Քանզի, երբ Մորոնիան տեսավ, որ նրանք ապաշխարեցին, նա խիզախեց առաջնորդել նրանց առաջ՝ տեղից-տեղ, և քաղաքից-քաղաք, նույնիսկ, մինչև որ նրանք ետ վերցրեցին իրենց ունեցվածքի կեսը և իրենց բոլոր հողերի կեսը:

17 Եվ այսպես ավարտվեց դատավորների կառավարման վաթսուհիններորդ տարին:

18 Եվ եղավ այնպես, դատավորների կառավարման վաթսուհներկուերորդ տարում, Մորոնիան չկարողացավ ձեռք բերել ավելի շատ տարածքներ Լամանացիներից:

19 Հետևաբար, նրանք հրաժարվեցին իրենց ծրագրերից՝ ձեռք բերել իրենց հողերի մնացածը, քանզի այնքան մեծաթիվ էին Լամանացիները, որ Նեփիացիների համար անհնար դարձավ ավելի մեծ իշխանություն ձեռք բերել նրանց վրա. այդ պատճառով Մորոնիան գործածում էր բոլոր իր զորքերը՝ պահպանելու այն մասերը, որոնք նա վերցրել էր:

20 Եվ եղավ այնպես, Լամանացիների թվի մեծության պատճառով, Նեփիացիները սաստիկ վախի մեջ էին, որ չլինի թե իրենք

պարտվեն և կոխկրտվեն և սպանվեն և կործանվեն:

21 Այո, նրանք սկսեցին հիշել Ալմայի մարգարեությունները և նաև Մոսիայի խոսքերը. և նրանք տեսան, որ իրենք մի խստապարանոց ժողովուրդ են, և որ իրենք ոչինչ են համարել Աստծո պատվիրանները:

22 Եվ որ իրենք փոխել էին ուտքի տակ գցել Մոսիայի «օրենքները, կամ այն, ինչ Տերը պատվիրել էր նրան տալ ժողովրդին. և նրանք տեսան, որ իրենց օրենքներն ապականվել էին, և որ իրենք դարձել էին մի ամբարիշտ ժողովուրդ, այնպես որ նրանք ամբարիշտ էին, նույնիսկ ինչպես Լամանացիները:

23 Եվ իրենց անօրինության պատճառով եկեղեցին սկսել էր «նվազել. և նրանք սկսել էին չհավատալ մարգարեության ոգուն ու հայտնության ոգուն. և Աստծո դատաստանները նրանց դեմքին հառեցին:

24 Եվ նրանք տեսան, որ իրենք դարձել են «թույլ իրենց եղբայրների՝ Լամանացիների պես, և որ Տիրոջ Հոգին այլևս չէր պահպանում իրենց. այո, այն ետ էր քաշվել նրանցից, որովհետև Տիրոջ ^բՀոգին չի բնակվում ^գանսուրբ տաճարներում,

25 Հետևաբար, Տերը դադարեց պահպանել նրանց իր հրաշագործ և անգուգական զորությամբ, քանզի նրանք ընկել էին «անհավատության մի վիճակի և սոսկալի ամբարշտության մեջ. և նրանք տեսան, որ Լամանացիներն անհամեմատ ավելի մեծաթիվ են,

22ա Ալմա 1.1:
23ա սու՝ Ուրացություն:
24ա Մոսիա 1.13:

բ սու՝ Մուրք Հոգի:
գ Մոսիա 2.37,
Ալմա 7.21, 34.36:

25ա սու՝ Անհավատություն:

քան իրենք, և եթե իրենք Քիսարեն Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն, իրենք անխուսափելիորեն պիտի կորչեն:

26 Քանզի ահա, նրանք տեսան, որ Լամանացիների ուժն այնքան մեծ էր, որքան իրենց ուժը, նույնիսկ մարդ մարդու դեմ: Եվ այսպիսով, նրանք ընկել էին այս մեծ օրինազանցության մեջ. այո, այսպիսով, նրանք Պոլ շատ տարիների ընթացքում դարձել էին թույլ՝ իրենց օրինազանցության պատճառով:

ԳԼՈՒԽ 5

Նեփիին ու Լեքին իրենց նվիրում են քարոզելուն – Նրանց անունները դրդում են նրանց ընդօրինակել իրենց կյանքում իրենց նախնիներին – Քրիստոսը փրկագնում է նրանց, ովքեր ապաշխարում են – Նեփիին ու Լեքին շատերին դարձի են բերում և բանտարկվում են, և կրակն օղակում է նրանց – Խալսարի մի ամսյա սովերում է երեք հարյուր մարդկանց – Երկիրը ցնցվում է, և մի ձայն պատվիրում է մարդկանց ապաշխարել – Նեփիին ու Լեքին զրուցում են հրեշտակների հետ, և բազմությունն օղակվում է կրակով: Մոտ 30թ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ այս նույն տարում, ահա Մեփիին հանձնեց դատավորական աթոռը մի մարդու, որի անունը Քեզորաւն էր:

2 Քանի որ նրանց օրենքներն ու նրանց կառավարությունները հաստատվում էին ժողովրդի ժայնով, և նրանք, ովքեր ընտրում էին չարիք, ավելի մեծաթիվ

էին, քան նրանք, ովքեր ընտրում էին բարիք, հետևաբար, նրանք հասունանում էին կործանման համար, քանզի օրենքները դարձել էին ապականված:

3 Այո, և դա բոլորը չէր. նրանք մի խստապարանոց ժողովուրդ էին, այնպես որ չէին կարողանում կառավարվել օրենքով, ոչ էլ արդարադատությամբ, բացի դա լիներ ի կործանումն իրենց:

4 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփիին վիստովել էր նրանց անօրինությունների պատճառով. և նա Պրաթարվեց դատավորական աթոռից, և իր բոլոր մնացած օրերում իր վրա վերցրեց Աստծո խոսքը քարոզելը, և նրա եղբայր Լեքին նույնպես՝ իր բոլոր մնացած օրերում.

5 Քանզի նրանք հիշում էին խոսքերը, որոնք իրենց հայրը՝ Հելամանը, ասել էր իրենց: Եվ սրանք են այն խոսքերը, որոնք նա ասել էր.

6 Ահա, իմ որդիներ, ես փափագում եմ, որ դուք հիշեք պահել Աստծո պատվիրանները. և ես կկամենայի, որ դուք հայտարարեք այս խոսքերը ժողովրդին: Ահա, ես տվել եմ ձեզ մեր առաջին ծնողների անունները, ովքեր դուրս էին եկել Երուսաղեմի հողից. և այս ես արել եմ, որ երբ դուք հիշեք ձեր անունները, դուք կարողանաք հիշել նրանց. և երբ դուք հիշեք նրանց, դուք կարողանաք հիշել նրանց գործերը. և երբ դուք հիշեք նրանց գործերը, դուք կարողանաք իմանալ, որ ասվել է, և նաև գրվել, որ դրանք Քարի էին:

7 Հետևաբար, իմ որդիներ, ես կկամենայի, որ դուք անեք այն, ինչ

25թ Հակոբ 6.5:
26ա Ավա 46.8, Հել. 12.3–4:
5 1ա Հել. 3.37:

2ա Մոսիա 29.25–27:
բ Ավա 10.19:
4ա Ավա 4.15–20:

6ա 1 Նեփի 1.1, 5:
բ 2 Նեփի 33:

բարի է, որպեսզի ձեր մասին էլ ասվի, և նաև գրվի, ճիշտ ինչպես ասվել և գրվել է նրանց մասին:

8 Եվ այժմ, իմ որդիներ, ահա, ես որոշ բան էլ ունեմ փափագելու ձեզանից, փափագ, որ դուք չանեք այս բաները՝ ձեր պարծենալու համար, այլ որ դուք անեք այս բաները, որ ձեզ համար ՝ գանձ դիզեք երկնքում, այո, որը հավերժական է, և որը չի փչանում. այո, որ դուք կարողանաք ունենալ հավերժական կյանքի այն ՝ քանկարժեք պարգևը, որը մենք հիմք ունենք ենթադրելու, որ տրվել է մեր հայրերին:

9 Օ՛, հիշե՛ք, հիշե՛ք, իմ որդիներ, այն ՝ խոսքերը, որոնք Բենիամին թագավորն ասաց իր ժողովրդին. այո, հիշե՛ք, որ չկա ուրիշ ճանապարհ կամ միջոց, որով մարդ կարողանա փրկվել, միայն ՝ քավիչ արյամբ Հիսուս Քրիստոսի, որը պիտի գա. այո, հիշե՛ք, որ նա գալիս է ՝ փրկագնելու ՝ աշխարհը:

10 Եվ հիշե՛ք նաև ՝ խոսքերը, որոնք Ամուղեկն ասաց Զիգրոմին Ամմոնիա քաղաքում. քանզի նա ասաց նրան, որ Տերն, անկասկած, պիտի գա՝ փրկագնելու իր ժողովրդին, սակայն որ նա չպիտի գա՝ փրկագնելու նրանց իրենց մեղքերի մեջ, այլ փրկագնելու նրանց իրենց մեղքերից:

11 Եվ նա Հոր կողմից գործություն ունի տրված, փրկագնելու նրանց իրենց մեղքերից՝ ապաշխարության շնորհիվ. այդ նպատակով

նա ՝ ուղարկել է իր հրեշտակներին՝ հայտարարելու ապաշխարության պայմանների ավետիքը, որը բերում է դեպի Քավչի գործությունը, դեպի իրենց հոգիների փրկությունը:

12 Եվ, այժմ, իմ որդիներ, հիշե՛ք, հիշե՛ք, որ դա մեր Քավչի ՝ վեմի վրա է, որը Քրիստոսն է՝ Աստծո Որդին, որ դուք պիտի կառուցեք ձեր ՝ հիմքը. որ, երբ դևն առաջ ուղարկի իր գորեղ քամիները, այո, իր նետերը պատահողմում, այո, երբ նրա ողջ կարկուտը և գորեղ ՝ փոթորիկը հարվածի ձեզ, այն գործություն չի ունենա ձեր վրա՝ քաշելու ձեզ վար՝ դեպի թշվառության ու անվերջ վայի անդունդը, այն վեմի շնորհիվ, որի վրա դուք կառուցված եք, որը հաստատուն հիմք է, հիմք, որի վրա, եթե մարդիկ կառուցեն, նրանք չեն ընկնի:

13 Եվ եղավ այնպես, որ սրանք էին այն խոսքերը, որոնք Հելամանը ՝ սովորեցրեց իր որդիներին. այո, նա սովորեցրեց շատ բաներ, որոնք չեն գրվել, և նաև շատ բաներ, որոնք գրվել են:

14 Եվ նրանք հիշում էին նրա խոսքերը. և այդ պատճառով նրանք առաջ գնացին՝ պահելով Աստծո պատվիրանները՝ ուսուցանելու Աստծո խոսքը Նեփիի ողջ ժողովրդի մեջ, սկսած Լիառատ քաղաքից.

15 Եվ այնտեղից՝ առաջ, դեպի Գեդի քաղաքը. և Գեդի քաղաքից՝ դեպի Մուղեկի քաղաքը.

8ա3 Նեփի 13.19–21:

բ Վեմ 14.7:

9ա Մոսիա 2.9:

բ Մոսիա 3.17–18:

սուր Քավել,
Քավություն:

գ սուր Փրկագնել,
Փրկագնված,

Փրկագնում:

դ սուր Աշխարհ –
Մարդիկ, ովքեր չեն
հնազանդվում
պատվիրաններին:

10ա Ալմա 11.34:

11ա Ալմա 13.24–25:

12ա Մատ. Է.24–27,

Վեմ 6.34,

Մովսես 7.53:

սուր Անկյունաքար.

Վեմ:

բ Ես. ԻԸ.16,

Հակոբ 4.16:

գ 3 Նեփի 14.25, 27:

13ա Մոսիա 1.4:

16 Եվ, նույնիսկ մի քաղաքից մյուսը, մինչև որ նրանք շրջեցին Նեփիի ողջ ժողովրդի մեջ, ովքեր երկրի հարավային կողմում էին. և այնտեղից՝ դեպի Ջարահեմլայի երկիրը, Լամանացիների մեջ:

17 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք քարոզեցին մեծ զորությամբ, այնպես որ նրանք ամաչեցրեցին այն՝ պառակտիչներից շատերին, ովքեր գնացել էին Նեփիացիներից, այնպես որ նրանք առաջ եկան և խոստովանեցին իրենց մեղքերն ու մկրտվեցին ապաշխարության համար, և ամմիջապես վերադարձան Նեփիացիների մոտ, ջանալով ուղղել նրանց առաջ այն անիրավությունները, որոնք իրենք արել էին:

18 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփին ու Լեքին քարոզեցին Լամանացիներին այդպիսի մեծ զորությամբ ու իշխանությամբ, քանզի նրանք ունեին զորություն ու իշխանություն տրված իրենց, որ կարողանային խոսել, և նրանք մահ իրենց տրված ունեին այն, ինչ իրենք պիտի խոսեին,

19 Հետևաբար, նրանք խոսեցին, ի մեծ զարմանա Լամանացիների, իհարկե նրանց, այնպես, որ Լամանացիներից եղան ութ հազար, ովքեր Ջարահեմլայի երկրում էին և շրջակայքում, մկրտված ապաշխարության համար, և համոզվեցին իրենց հայրերի ավանդությունների ամբարշտության վերաբերյալ:

20 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփին

ու Լեքին այնտեղից շարունակեցին գնալ Նեփիի երկիրը:

21 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք բռնվեցին Լամանացիների մի զորքի կողմից ու գցվեցին ՝ քանտ. այո, հենց այն նույն քանտը, ուր Ամմոնն ու նրա եղբայրներն էին գցվել Լիմքիի ծառաների կողմից:

22 Եվ նրանք շատ օրերի ընթացքում՝ առանց ուտելիքի, բանտ գցվելուց հետո, ահա, նրանք գնացին բանտ՝ վերցնելու նրանց, որ սպանեն նրանց:

23 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփին ու Լեքին կարծես ՝ կրակով օղակված լինեին, նույնիսկ այնպես, որ նրանք չհամարձակվեցին ձեռք ձգել նրանց վրա՝ վախենալով, որ չլինի թե այրվեն: Այնուամենայնիվ, Նեփին ու Լեքին չէին այրվում. և նրանք կարծես կանգնած էին կրակի մեջտեղում ու չէին այրվում:

24 Եվ երբ նրանք տեսան, որ իրենց շուրջը շատ օղակված էր մի կրակե ՝ այրումով, և որ այն չէր այրում իրենց, նրանց սիրտը լցվեց համարձակությամբ:

25 Քանզի նրանք տեսան, որ Լամանացիները չէին համարձակվում ձեռք բարձրացնել իրենց վրա. ոչ էլ համարձակվում էին մոտ գալ իրենց, այլ կանգնած էին, կարծես զարմանքից զարկված լինեին համարությամբ:

26 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփին ու Լեքին առաջ կանգնեցին ու սկսեցին խոսել նրանց հետ՝ ասելով. Մի վախեցեք, քանզի ահա, դա Աստված է, որ ցույց է տվել ձեզ

17ա Հել. 4.4:
18ա Վև. 100.5–8:
սուր Մարգարեություն,
Մարգարեանալ:
19ա սուր Դարձի գալ,

Նորադարձ.
Միսիոներական
աշխատանք:
21ա Մոսիա 7.6–7, 21.23:
23ա Ել. 9.2:

24ա Ել. ԺԳ.24,
1 Նեփի 1.6,
Վև. 29.12,
ՋՍ–Պ 1.16:

այս զարմանալիքը, որով ցույց է տրվում ձեզ, որ դուք չեք կարող ձեռք բարձրացնել մեզ վրա՝ սպանելու մեզ:

27 Եվ ահա, երբ նրանք ասացին այս խոսքերը, գետինը սաստիկ ցնցվեց, և բանտի պատերը ցնցվեցին, կարծես դրանք գետնին փլվելու վրա էին. բայց ահա, դրանք չփլվեցին: Եվ ահա, նրանք, ովքեր բանտում էին, Լամանացիներ ու Նեփիացիներ էին, որոնք պառակտիչներ էին:

28 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք ստվերված էին մի խավարի ամպով, և մի տոսկալի մռայլ վախ պատեց նրանց:

29 Եվ եղավ այնպես, որ մի ժայն եկավ, կարծես այն խավարի ամպի վերևից էր՝ ասելով. Ապաշխարեք, ապաշխարեք, և այլևս մի ջանացեք կործանել իմ ծառաներին, որոնց ես ուղարկել եմ ձեզ մոտ՝ ավետիք հայտարարելու:

30 Եվ եղավ այնպես, երբ նրանք լսեցին այս ձայնն ու տեսան, որ դա մի որոտի ձայն չէր, ոչ էլ մի բարձր աղմկոտ ժխորի ձայն, այլ ահա, դա կատարյալ մեղմության մի ժանգարտ ձայն էր, կարծես մի շշուկ, և այն թափանցեց մինչև հոգու խորքը,–

31 Եվ չնայած ձայնի մեղմությանը, ահա, գետինը սաստիկ ցնցվեց և բանտի պատերը կրկին դողացին, կարծես թե գետնին փլվելու վրա էին. և ահա խավարի ամպը, որը ստվերել էր նրանց, չէր ցրվում,–

32 Եվ ահա ձայնը կրկին եկավ՝ ասելով. Ապաշխարեք, ապաշխարեք, քանզի երկնքի արքայությունը մոտ է. և այլևս մի ջանացեք

կործանել իմ ծառաներին: Եվ եղավ այնպես, որ գետինը կրկին ցնցվեց և պատերը դողացին:

33 Եվ նաև երրորդ անգամ կրկին ձայնը եկավ և խոսեց նրանց հետ սքանչելի խոսքեր, որոնք չեն կարող արտաբերվել մարդու կողմից. և պատերը կրկին դողացին և գետինը ցնցվեց, կարծես քիչ էր մնում մասերի բաժանվելը:

34 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները չկարողացան փախչել խավարի ամպի պատճառով, որը ստվերել էր իրենց. այո, և նրանք նաև անշարժացել էին վախից, որը եկել էր իրենց վրա:

35 Արդ, այնտեղ՝ նրանց մեջ, կար ծագումով մի Նեփիացի, որը մի ժամանակ պատկանել էր Աստծո եկեղեցուն, բայց պառակտվել էր նրանցից:

36 Եվ եղավ այնպես, որ նա շրջվեց, և ահա, խավարի ամպի միջով նա տեսավ Նեփիի ու Լեքիի դեմքերը. և ահա, դրանք սաստիկ ժպտալու էին, ճիշտ ինչպես հրեշտակների դեմքերը: Եվ նա տեսավ, որ նրանք բարձրացրել էին իրենց աչքերը դեպի երկինք. և նրանք կարծես զբաղված էին՝ խոսելով կամ իրենց ձայները բարձրացնելով դեպի ինչ-որ մի եսկ, որին նրանք տեսնում էին:

37 Եվ եղավ այնպես, որ այս մարդն աղաղակեց դեպի բազմությունը, որպեսզի նրանք շրջվեն ու նայեն: Եվ ահա, զորություն կար տրված նրանց, որ նրանք շրջվեն ու նայեն. և նրանք տեսան Նեփիի ու Լեքիի դեմքերը:

38 Եվ նրանք ասացին այդ մարդուն. Ահա, ի՞նչ է նշանակում

բոլոր այս բաները, և ո՞վ է նա, որի հետ այս մարդիկ խոսում են:

39 Արդ, այդ մարդու անունն Ամինադաբ էր: Եվ Ամինադաբն ասաց նրանց. Նրանք խոսում են Աստծո հրեշտակների հետ:

40 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիներն ասացին նրան. «Ի՞նչ պիտի անենք, որ այս խավարի ամպը հեռանա մեզ ստվերելուց:

41 Եվ Ամինադաբն ասաց նրանց. Դուք պիտի «ապաշխարեք և աղաղակեք առ ձայնը, նույնիսկ մինչև որ Քաղաքում ունենաք Քրիստոսի հանդեպ, ում մասին ուսուցանվել է ձեզ Ալմայի, Ամուդեկի և Ջիզրոմի կողմից. և երբ դուք անեք այս, խավարի ամպը կհեռացվի ձեզ ստվերելուց:

42 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք բոլորը սկսեցին աղաղակել առ ձայնը նրա, որը ցնցել էր գետինը. այո, նրանք աղաղակեցին, մինչև որ խավարի ամպը ցրվեց:

43 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք աչք ածեցին շուրջ բոլորը, և տեսան, որ խավարի ամպը ցրվել էր իրենց ստվերելուց, ահա, նրանք տեսան, որ իրենք «օղակված էին շուրջանակի, այո, ամեն հոգի՝ մի կրակի սյունով:

44 Եվ Նեփին ու Լեքին նրանց մեջտեղում էին. այո, նրանք օղակված էին շուրջանակի. այո, նրանք կարծես բոցավառ կրակի մեջ էին, սակայն այն չէր վնասում իրենց, ոչ էլ այն բռնկում էր բանտի պատերը. և նրանք լցված էին այն «ուրախությամբ, որն անասելի է ու փառքով լի:

45 Եվ ահա, Աստծո «Սուրբ

Հոգին վար եկավ երկնքից և մտավ նրանց սրտերը, և նրանք կարծես լցվեցին կրակով, և նրանք կարողացան Քիտսել սքանչելի խոսքեր:

46 Եվ եղավ այնպես, որ մի ձայն եկավ նրանց, այո, մի հաճելի ձայն, կարծես դա մի շշուկ էր՝ ասելով.

47 «Խաղաղություն, խաղաղություն լինի ձեզ, ձեր հավատքի համար իմ Շատ Սիրելիի հանդեպ, որը կար աշխարհի հիմնադրումից ի վեր:

48 Եվ արդ, երբ նրանք լսեցին այս, նրանք բարձրացրեցին իրենց աչքերը, կարծես տեսնելու՝ որտեղից էր գալիս ձայնը. և ահա, նրանք տեսան «երկինքները բաց. և հրեշտակներ վար եկան երկնքից ու սպասավորեցին նրանց:

49 Եվ կային մոտ երեք հարյուր հոգի, ովքեր տեսան ու լսեցին այս բաները, և նրանց պատվիրվեց առաջ գնալ ու չգարմանալ, ոչ էլ նրանք պիտի կասկածեին:

50 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք գնացին առաջ, և սպասավորեցին ժողովրդին՝ շրջակայքի բոլոր շրջաններով մեկ՝ հայտարարելով բոլոր բաները, որոնք իրենք լսել էին ու տեսել, այնպես որ Լամանացիների մեծ մասը համոզվեց նրանց կողմից, բազում ապացույցների պատճառով, որոնք իրենք ստացել էին:

51 Եվ բոլոր նրանք, ովքեր «համոզվեցին, վար դրեցին իրենց պատերազմի զենքերը, և նաև իրենց ատելությունը, և իրենց հայրերի ավանդությունը:

52 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք

40ա Գոր. Բ.37–39:

41ա սուր Ապաշխարել,
Ապաշխարություն:
բ սուր Հավատք:

43ա3 Նեփի 17.24, 19.14:

44ա սուր Ուրախություն:
45ա3 Նեփի 9.20,
Եթեր 12.14:

բ սուր Հոգու պարգևները:
47ա սուր Խաղաղություն:
48ա1 Նեփի 1.8:
51ա Ալմա 31.5:

Նեփիացիներին հանձնեցին նրանց պատկանող հողերը:

ԳԼՈՒԽ 6

Արդարակյաց Լամանացիները քարոզում են ամբարիշտ Նեփիացիներին – Երկու ժողովուրդներն էլ բարգավաճում են խաղաղության ու առատության մի ժամանակահատվածի ընթացքում – Լյուցիֆերը՝ մեղքի հեղինակը, դրդում է ամբարիշտների սրտերը և Գադիանթոնի ավազակներին սպանությունների ու ամբարշտության – Ավազակները վերցնում են Նեփիական կառավարության վերահսկողությունը: Մոտ 29–23թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ երբ դատավորների կառավարման վաթսուներկուերորդ տարին ավարտվեց, բոլոր այս բաները տեղի էին ունեցել, և Լամանացիները՝ նրանցից մեծ մասը, դարձել էին մի արդարակյաց ժողովուրդ, այնպես որ նրանց արդարությունը գերազանցում էր Նեփիացիներին՝ հավատքում իրենց կայունության ու հաստատունության պատճառով:

2 Բանգի ահա, կային Նեփիացիներից շատերը, ովքեր դարձել էին ակարծրացած ու չապաշխարող, և ծայրահեղ ամբարիշտ, այնքան, որ նրանք մերժում էին Աստծո խոսքը և բոլոր քարոզչությունն ու մարգարեացումները, որոնք գալիս էին նրանց մեջ:

3 Այնուամենայնիվ, եկեղեցու ժողովուրդը մեծ ուրախություն ունեցավ Լամանացիների դարձի գալու համար, այո, Աստծո եկե-

ղեցու համար, որը հաստատվել էր նրանց մեջ: Եվ նրանք՝ ընկերակցում էին մեկը մյուսին, և հրճվում մեկը մյուսով, և ունենում մեծ ուրախություն:

4 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիներից շատերը վար եկան Չարահեմլայի երկիրը և հայտարարեցին Նեփիացի ժողովրդին, թե ինչպես էին իրենք՝ դարձի եկել, և նրանց հավատքի ու ապաշխարության հորդորեցին:

5 Այո, և շատերը քարոզեցին խիստ մեծ գործությամբ ու իշխանությամբ՝ վար բերելով շատերին համեստության խորքերը՝ լինելու Աստծո ու Գառի խոնարհի հետևորդները:

6 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիներից շատերը գնացին հյուսիսային կողմի՝ Երկիրը. և Նեփին ու Լեքին նույնպես գնացին հյուսիսային կողմի երկիրը՝ ժողովրդին քարոզելու: Եվ այսպես ավարտվեց վաթսուներեքերորդ տարին:

7 Եվ ահա, խաղաղություն եղավ բոլոր երկրում, այնպես որ Նեփիացիները գնացին երկրի որ մասը որ իրենք կամեցան, ինչպես Նեփիացիների, այնպես էլ Լամանացիների մեջ:

8 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները նույնպես գնում էին, ուր որ իրենք կամեցան, լինելով դա Լամանացիների, թե Նեփիացիների մեջ. և այսպես, նրանք ազատ շփում ունեին միմյանց հետ՝ գնելու ու վաճառելու, և շահ ստանալու՝ ըստ իրենց ցանկության:

9 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք դարձան չափազանց հարուստ՝ և՛ Լամանացիները, և՛ Նեփիացիները:

6 1ա Հել. 13.1:
2ա Հռովմ. Ա.28–32:
3ա ՍՈՒ Ընկերակցել:

4ա ՍՈՒ Դարձի գալ,
Նորադարձ:
6ա Ալմա 63.4–9,

Հել. 3.11–12:

ըր. և նրանք ունեին չափազանց շատ ոսկի և արծաթ և ամեն ձևի քանկարժեք մետաղներ, ինչպես հարավի երկրում, այնպես էլ հյուսիսի երկրում:

10 Արդ, հարավի երկիրը կոչվում էր Լեքի, և հյուսիսի երկիրը կոչվում էր Մուղեկ, որն անվանվել էր Մեդեկիայի որդու անունով. քանզի Տերը բերեց Մուղեկին հյուսիսի երկիրը, և Լեքիին՝ հարավի երկիրը:

11 Եվ ահա, այս երկու երկրներում կար ամեն ձևի ոսկի և արծաթ և ամեն տեսակի քանկարժեք հանքանյութ. և կային նաև հմուտ աշխատավորներ, ովքեր մշակում էին ամեն տեսակի հանքանյութ և գտում այն. և այսպես նրանք դարձան հարուստ:

12 Նրանք առատորեն հատիկ էին աճեցնում՝ և՛ հյուսիսում, և՛ հարավում. և նրանք չափազանց բարգավաճեցին՝ և՛ հյուսիսում, և՛ հարավում: Եվ նրանք բազմացան ու չափազանց ուժեղացան երկրում: Եվ նրանք աճեցնում էին շատ հոտեր ու մախիթներ, այո, բազում պարարտներ:

13 Ահա, նրանց կանայք տքնում էին ու մանում, և պատրաստում ամեն ձևի կտորեղեն՝ նրբահյուս քեհեզ և ամեն տեսակի կտորեղեն՝ ծածկելու իրենց մերկությունը: Եվ այսպես վաթսուներորդ տարին անցավ խաղաղության մեջ:

14 Եվ վաթսուներկու տարում մույնպես, նրանք մեծ ուրախություն ու խաղաղություն ունեցան, այո, շատ քարոզություն ու բազմաթիվ մարգարեություններ՝ նրա վերաբերյալ, ինչ պիտի գար:

Եվ այսպես անցավ վաթսունևհինգերորդ տարին:

15 Եվ եղավ այնպես, որ դատավորների կառավարման վաթսուներկու տարում, ահա, Քեզորամը սպանվեց մի անհայտ ձեռքով, մինչ նա նստած էր դատավորական աթոռին: Եվ եղավ այնպես, որ այդ նույն տարում, նրա որդին, որը ժողովրդի կողմից նշանակվել էր նրա փոխարեն, մույնպես սպանվեց: Եվ այսպես ավարտվեց վաթսուներկու տարին:

16 Եվ վաթսուներեքերորդ տարվա սկզբին ժողովուրդը սկսեց կրկին դառնալ չափազանց ամբարիշտ:

17 Քանզի ահա, Տերն այնքան երկար էր օրհնել նրանց աշխարհի հարստություններով, որ նրանք չէին դրդվել բարկության, պատերազմների, ոչ էլ արյունահեղության. ուստի, նրանք սկսեցին դնել իրենց սրտերն իրենց հարստությունների վրա. այո, նրանք սկսեցին ձգտել շահ ստանալ, որ կարողանային բարձրանալ մեկը մյուսից վեր. հետևաբար, նրանք սկսեցին գործել զաղտնի սպանություններ, և կողոպտել ու թալանել, որ կարողանային շահ ստանալ:

18 Եվ այժմ ահա, այդ մարդասպաններն ու թալանչիները մի հրոսակախումբ էին, որը կազմավորվել էր Կիսկունեմի ու Քադիանթոնի կողմից: Եվ արդ եղավ այնպես, որ կային շատերը, մույնիսկ Նեփիացիների մեջ, որ Գադիանթոնի հրոսակախմբից էին: Բայց ահա, նրանք ավելի մեծաթիվ էին Լամանացիների առավել

ամբարիշտ մասի մեջ: Եվ նրանք կոչվում էին Գաղիանթոնի ավագակներ ու մարդասպաններ:

19 Եվ այդ նրանք էին, որ սպանեցին գլխավոր դատավոր Քեզորամին, և նրա որդուն, երբ նրանք դատավորական աթոռին էին. և ահա, նրանց չգտան:

20 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ երբ Լամանացիները պարզեցին, որ իրենց մեջ ավագակներ կան, նրանք չափազանց վշտացան. և նրանք ամեն հնարավոր միջոց գործադրեցին՝ բնաջնջելու նրանց երկրի երեսից:

21 Բայց ահա, Սատանան դողեց Նեփիացիների մեծամասնության սրտերը՝ այնպես, որ նրանք միավորվեցին ավագակների այդ հրոսակախմբի հետ, և մտան նրանց ուխտերի ու երդումների մեջ, որ իրենք կաշտպանեն ու կսպանեն մեկը մյուսին, ինչ դժվարին հանգամանքների մեջ էլ որ ընկնեն, որպեսզի իրենք չտառապեն իրենց սպանությունների, իրենց թալանների և իրենց գողությունների համար:

22 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք ունեին իրենց նշանները, այո, իրենց ՝ գաղտնի նշանները, և իրենց գաղտնի խոսքերը. և դա՝ որ նրանք կարողանային զանազանել եղբայրակցին, որն ուխտի մեջ էր մտել, որ ինչ ամբարշտություն էլ իր եղբայրակիցն աներ, նա չվնասվեր իր եղբոր կողմից, ոչ էլ նրանց կողմից, որոնք պատկանում էին նրա հրոսակախմբին, որը ստանձնել էր այս ուխտը:

23 Եվ այդպես, նրանք կարողա-

նում էին սպանել, թալանել, գողանալ և պոռնկություններ ու ամեն ձևի ամբարշտություն անել, հակառակ իրենց երկրի օրենքների և նաև իրենց Աստծո օրենքների:

24 Եվ նրանցից, ովքեր որ պատկանում էին իրենց հրոսակախմբին, եթե աշխարհին բացահայտեին իրենց ամբարշտությունների ու իրենց ՝ պոռնկությունների մասին, պիտի դատվեին ոչ թե համաձայն իրենց երկրի օրենքների, այլ համաձայն իրենց ամբարշտության օրենքների, որոնք տրվել էին Գաղիանթոնի ու Կիսկունների կողմից:

25 Այժմ ահա, դրանք այս գաղտնի ՝ երդումներն ու ուխտերն են, որոնք Ալման պատվիրեց իր որդուն, որ չպիտի հայտնի դառնային աշխարհին, որ չլինի թե դրանք լինեին մի միջոց՝ վար բերելու մարդկանց կործանման:

26 Արդ ահա, այդ ՝ գաղտնի երդումներն ու ուխտերը Գաղիանթոնին հայտնի չէին դարձել հիշատակարաններից, որոնք հանձնվել էին Հելամանին. այլ ահա, դրանք դրվել էին Գաղիանթոնի սրտում այն ՝ մույն էակի կողմից, որը հրապուրեց մեր առաջին ծնողներին՝ ճաշակելու արգելված պտղից,

27 Այո, այն մույն էակի, որը դավ նյութեց ՝ Կայենի հետ, որ եթե նա սպաներ իր եղբայր Աբելին, դա աշխարհին հայտնի չէր դառնա: Եվ նա դավադրում էր Կայենի ու նրա հետևորդների հետ այդ ժամանակից ի վեր:

28 Եվ այդ նաև այն մույն էակն է, որը մարդկանց սրտերում դրեց ՝ կառուցել մի բավականաչափ

22ա սուր Գաղտնի
խմբակցություններ:
24ա սուր Ամբարիշտ,
Ամբարշտություն:

25ա Ալմա 37.27–32:
26ա Մովսես 5.29, 49–52:
բ 3 Նեփի 6.28,
Մովսես 4.6–12:

27ա Մովսես 5.18–33:
28ա Ծն. ԺԱ.1–4,
Եթեր 1.3:

բարձր աշտարակ, որ իրենք կարողանային հասնել երկնքին: Եվ դա այն նույն էական էր, որը մոլորեցրեց մարդկանց, ովքեր եկել էին այդ աշտարակից այս երկիրը. որը ողջ երկրի երեսին տարածեց խավարի գործերն ու պղծությունները, մինչև նա քարշ տվեց մարդկանց վար՝ դեպի Ելիակատար կործանում, և դեպի հավիտենական դժոխք:

29 Այո, դա այն նույն էական է, որը Պաղիանթոնի սրտում դրեց՝ տակավին շարունակելու խավարի և գաղտնի սպանության գործը. և նա հայտնի դարձրեց դա մարդու սկզբից ի վեր՝ ընդհուպ մինչև այս ժամանակը:

30 Եվ ահա, դա նա է, որը բոլոր մեղքերի հեղինակն է: Եվ ահա, նա շարունակում է իր խավարի ու գաղտնի սպանության գործերը և փոխանցում է նրանց դավերը և նրանց երդումները, նրանց ուխտերը և նրանց տոկալի ամբարշտության ծրագրերը սերնդե-սերունդ, որքանով որ ինքը կարողանում է ազդեցություն ձեռք բերել մարդկանց գավակների սրտերի վրա:

31 Եվ այժմ ահա, նա մեծ ազդեցություն էր ձեռք բերել Նեփիացիների սրտերի վրա. այո, այնպես որ նրանք դարձել էին չափազանց ամբարիշտ. այո, նրանց մեծ մասը դուրս էր եկել արդարության ճանապարհից, և ոտքերի տակ՝ կոխկրտել Աստծո պատվիրանները, և դարձել դեպի իրենց սեփական ճանապարհները, և իրենց համար կուռքեր շինել՝ իրենց ոսկուց ու իրենց արծաթից:

32 Եվ եղավ այնպես, որ բոլոր այս անօրինությունները եկան նրանց վրա, ինչ շատ տարիների ընթացքում, այնպես որ դրանց մեծ մասը եկել էր նրանց վրա, Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման վաթսուներորդ տարում:

33 Եվ նրանք աճում էին իրենց անօրինություններում վաթսուներորդ տարում նույնպես՝ ի մեծ վիշտ ու կսկիծ արդարների:

34 Եվ այսպես, մենք տեսնում ենք, որ Նեփիացիները սկսեցին անհավատության մեջ ընկնել, և աճել ամբարշտության ու պղծությունների մեջ, մինչդեռ Լամանացիները սկսեցին չափազանց աճել իրենց Աստծո գիտության մեջ. այո, նրանք սկսեցին պահել նրա կանոններն ու պատվիրանները և քայլել ճշմարտության և ուղղամտության մեջ:

35 Եվ այսպիսով, մենք տեսնում ենք, որ Տիրոջ Հոգին սկսեց լսել քաշվել Նեփիացիներից՝ իրենց սրտերի ամբարշտության ու կարծրության պատճառով:

36 Եվ այսպիսով, մենք տեսնում ենք, որ Տերը սկսեց դուրս թափել իր Հոգին Լամանացիների վրա՝ իր խոսքերին անառարկելիորեն և պատրաստակամորեն հավատալու պատճառով:

37 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները հետապնդեցին Գաղիանթոնի ավազակների հրոսակախմբին. և նրանք քարոզեցին Աստծո խոսքը նրանց առավել ամբարիշտ մասին, այնպես որ այս ավազակների հրոսակախումբը

28բ Եթեր 8.9, 15–25:

29ա Հել. 2.4–13:

30ա Ալմա 5.39–42,

Մոր. 7.12, 17,

Մովսես 4.4:

31ա 1 Նեփի 19.7:

32ա Ալմա 46.8:

35ա Մոսիա 2.36,

Վեոմ 121.37:

լիովին վերացավ Լամանացիների միջից:

38 Իսկ մյուս կողմից եղավ այնպես, որ Նեփիացիները նրանց գորացրեցին ու աջակցեցին, սկսած նրանց առավել ամբարիշտ մասից, մինչև որ նրանք տարածվեցին Նեփիացիների ողջ երկրով, գայթակղելով արդարների մեծ մասին, մինչև որ նրանք ցածրացան՝ հավատալու նրանց գործերին ու ճաշակելու նրանց ավարից, և միաբանվելու նրանց հետ իրենց գաղտնի սպանություններում ու խմբակցություններում:

39 Եվ այսպես, նրանք ձեռք բերեցին կառավարության բացառիկ ղեկավարությունը, այնպես որ նրանք իրենց ոտքերի տակ կոխկրտեցին և զարկեցին և պատառոտեցին, շրջեցին իրենց մեջքն՝ աղքատներին ու հեզերին և Աստծո խոմարի հետևորդներին:

40 Եվ այսպես մենք տեսնում ենք, որ նրանք մի սոսկալի վիճակում էին, և՛ հասունանում էին հավիտենական կործանման համար:

41 Եվ եղավ այնպես, որ այսպես ավարտվեց Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման վաթսուներեքերորդ տարին:

Հելամանի Որդու՝ Նեփիի Մարգարեությունը – Աստված սպառնում է Նեփիի ժողովրդին, որ նա կայցելի նրանց իր բարկությամբ՝ ի լիակատար կործանումն իրենց, եթե նրանք չապաշխարեն իրենց ամբարշտությունից: Աստված զարկում է Նեփիի ժողովրդին ժանտախտով. նրանք ապաշխա-

րում են ու դառնում դեպի մա: Սամուելը՝ մի Լամանացի, մարգարեանում է Նեփիացիներին:

Ընդգրկելով 7–16 գլուխները ներառյալ:

ԳԼՈՒԽ 7

Նեփին մերժվում է հյուսիսում ու վերադառնում Ջարահեմյա – Նա աղոթում է իր պարտեզի աշտարակի վրա և հետո կոչ անում ժողովրդին՝ ապաշխարել, այլապես կոչնչանան: Մոտ 23–21թթ. Ք.ծ.ա.:

ԱՀԱ, արդ եղավ այնպես, որ Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման վաթսուներեքերորդ տարում Նեփին՝ Հելամանի որդին, հյուսիսային կողմի երկրից՝ վերադարձավ Ջարահեմյայի երկիրը:

2 Քանզի մա եղել էր դրսում՝ ժողովրդի մեջ, որ հյուսիսային կողմի երկրում էին, և քարոզել էր Աստծո խոսքը նրանց և շատ բաներ մարգարեացել նրանց.

3 Եվ նրանք մերժել էին նրա բոլոր խոսքերը, այնպես որ նա չկարողացավ մնալ նրանց մեջ, այլ կրկին վերադարձավ իր ծննդավայրը:

4 Եվ տեսնելով ժողովրդին մի այսպիսի սոսկալի ամբարշտության վիճակում, և այդ Գադիանքոնի ավագակներին դատավորական աթոռները զբաղեցրած՝ զավթած լինելով երկրի գորությունն ու իշխանությունը. Աստծո պատվիրանները մի կողմ դնելով և նվազագույն իսկ չափով ճիշտ չլինելով նրա առջև. չանելով

39ա Սաղ. ԾԹ.16,
Ալմա 5.54–56,

ՎԼՈՒ 56.16:
40ա Հել. 5.2, 11.37,

ՎԼՈՒ 18.6:
7 1ա Հել. 6.6:

ոչ մի արդարություն մարդկանց գավակներին.

5 Դատապարտելով արդարներին իրենց արդարության համար. իրենց փողի համար թողնելով հանցավորին ու ամբարիշտին զնալու անպատիժ. և դեռ ավելին՝ պաշտոնում պահվելու, կառավարության գլխին՝ կառավարելու ու վարվելու ըստ իրենց կամքի, որպեսզի կարողանան ստանալ շահն ու փառքն «աշխարհի, և դեռ ավելին, որպեսզի կարողանան ավելի հեշտորեն շնություն անել և գողանալ և սպանել և անել ըստ իրենց սեփական կամքի,

6 Արդ, այս մեծ անօրինությունը եկել էր Նեփիացիների վրա ոչ շատ տարիների ընթացքում. և երբ Նեփին տեսավ այդ, նրա սիրտը լցվեց վշտով իր կրծքում. և նա բացականչեց իր հոգու տվայտանքի մեջ.

7 Ա՛խ, երանի՜ թե իմ իմ օրերը լինեին այն օրերին, երբ իմ հայր Նեփին առաջին անգամ դուրս եկավ Երուսաղեմի հողից, երանի՜ թե ես ուրախանայի նրա հետ խոստացված երկրում. այն ժամանակ նրա մարդիկ մատչելի էին աղերսելու համար, հաստատուն էին Աստծո պատվիրանները պահելիս, և դանդաղ էին անօրինության տարվելիս. և նրանք արագ էին Տիրոջ խոսքերին ականջ անելիս,

8 Այո, եթե իմ օրերը լինեին այդ օրերին, այն ժամանակ իմ հոգին ուրախություն կունենար իմ եղբայրների արդարությամբ:

9 Բայց ահա, ինձ նշանակված է, որ սրանք լինեն իմ օրերը, և որ իմ հոգին լցված պիտի լինի վշտով,

իմ եղբայրների այս ամբարշտության պատճառով:

10 Եվ ահա, այժմ եղավ այնպես, որ դա մի աշտարակի վրա էր, որը Նեփիի պարտեզում էր, որը մոտ էր մայրուղուն, որը տանում էր դեպի գլխավոր շուկան, որը Ջարահեմլայի քաղաքում էր. ուստի, Նեփին խոնարհվել էր աշտարակի վրա, որն իր պարտեզում էր, աշտարակ, որը մոտ էր նաև պարտեզի դռանը, որի մոտով անցնում էր մայրուղին:

11 Եվ եղավ այնպես, որ կային որոշ մարդիկ, մոտակայքով անցնելիս, և տեսան Նեփիին, երբ նա աշտարակի վրա դուրս էր թափում իր հոգին առ Աստված. և նրանք վազեցին ու պատմեցին մարդկանց, ինչ իրենք տեսել էին, և ժողովուրդը եկավ միասին բազմություններով, որ կարողանային իմանալ ժողովրդի ամբարշտության համար այդպիսի մեծ ողբի պատճառը:

12 Եվ այժմ, երբ Նեփին վեր կացավ, նա տեսավ մարդկանց բազմությունները, որոնք ի մի էին հավաքվել:

13 Եվ եղավ այնպես, որ նա բացեց իր բերանն ու ասաց նրանց. Ահա, «ինչո՞ւ եք դուք հավաքվել միասին: Որպեսզի ես ասեմ ձեզ ձեր անօրինությունների մասի՞ն:

14 Այո, որովհետև ես բարձրացել եմ աշտարակի վրա, որ կարողանամ հոգիս դուրս թափել իմ Աստծուն, իմ սրտի մեծ վշտի պատճառով, որը ձեր անօրինությունների պատճառով է:

15 Եվ իմ լաց ու կոծի պատճառով դուք հավաքվել եք միասին և

գարմանում եք. այո, և դուք զարմանալու մեծ պատճառ ունեք. այո, դուք պարտավոր եք զարմանալ, որովհետև դուք անձնատուր եք եղել, այնպես որ դևն այդքան մեծ իշխանություն ունի ձեր սրտերի վրա:

16 Այո, ի՞նչպես կարողացաք դուք անձնատուր լինել հորդորին նրա, որը ջանում է հեռու շարտել ձեր հոգիները վար՝ դեպի հավիտենական թվառություն ու անվերջ վայ:

17 Օ՛հ, ապաշխարե՛ք, ապաշխարե՛ք: ՄԻՆՈ՞ւ մեռնեք: Դարձե՛ք, դարձե՛ք դեպի Տերը՝ ձեր Աստվածը: Ի՞նչո՞ւ է նա լքել ձեզ:

18 Դա այն պատճառով է, որ դուք կարծրացրել եք ձեր սրտերը. այո, դուք չեք կամենում ականջ անել Մբարի հովվի ձայնին. այո, դուք նրան թաղրել եք բարկության ձեր դեմ:

19 Եվ ահա, ձեզ հավաքելու փոխարեն, եթե դուք չկամենաք ապաշխարել, ահա, նա ձեզ հեռու կցրի, որ դուք դառնաք միս՝ շների ու վայրի գազանների համար:

20 Օ՛հ, ինչպես կարողացաք մոռանալ ձեր Աստծուն հենց այն օրը, որ նա ազատել է ձեզ:

21 Բայց ահա, դա շահ ստանալն է, մարդկանց կողմից գովաբանվելը, այո, և որ դուք կարողանաք ստանալ ոսկի ու արծաթ: Եվ դուք դրել եք ձեր սրտերը հարստությունների վրա և այս աշխարհի ունայն բաների վրա, որի համար դուք սպանում եք և թալանում և գողանում, թուտ վկայություն եք

տալիս ձեր հարևանի դեմ և ամեն ձևի անօրինություն անում:

22 Եվ այս պատճառով վա՛յ պիտի գա ձեզ վրա, եթե դուք չապաշխարեք: Քանզի, եթե դուք չկամենաք ապաշխարել, ահա, այս մեծ քաղաքը, և նաև բոլոր այն մեծ քաղաքները, որոնք շրջակայքում են, որոնք մեր տիրապետության երկրում են, պիտի վերցվեն, այնպես որ դուք տեղ չպիտի ունենաք դրանցում. քանզի ահա, Տերը չի շնորհի ձեզ մուժ, ինչպես նա մինչև այժմ է արել՝ ընդդիմանալու ձեր թշնամիներին:

23 Քանզի ահա, այսպես է ասում Տերը. Ես ցույց չեմ տա իմ ուժն ամբարիշտներին՝ մեկին ավելի, քան մյուսին, բացի նրանցից, ովքեր կապաշխարեն իրենց մեղքերից և ականջ կանեն իմ խոսքերին: Այժմ այդ պատճառով, ես կկամենայի, որ դուք հասկանաք, իմ եղբայրներ՝, որ աավելի լավ կլինի Լամանացիների համար, քան ձեզ համար, եթե դուք չապաշխարեք:

24 Քանզի ահա, նրանք ավելի արդարակյաց են, քան դուք, քանզի նրանք չեն մեղանչել այս մեծ գիտության դեմ, որը դուք եք ստացել. այդ պատճառով Տերը ողորմած կլինի նրանց հանդեպ. այո, նա կերկարացնի նրանց օրերը և կշատացնի նրանց սերունդը, մույնիսկ, երբ դուք լիովին թկործանված կլինեք, եթե դուք չապաշխարեք:

25 Այո, վա՛յ լինի ձեզ այն մեծ պղծության համար, որը եկել է ձեր մեջ. և դուք միացել եք դրան, այո,

17ա Եզեկ. ԺԸ.23, 31–32:
18ա Եզեկ. ԼԳ.12,
Հովի. Ժ.14–16,
Ալմա 5.38–41, 57–60:
սուր Բարի հովիվ:

բ Հակոբ 1.8,
Ալմա 12.36–37:
19ա3 Նեփի 10.4–7:
21ա սուր Աշխարհիկություն:
բ Ել. Ի.16,

Մատ. ԺԵ.19–20:
22ա Մոսիա 7.29:
23ա Հել. 15.11–15:
24ա Ալմա 9.16, Վևու 5.33:
բ Ալմա 9.19:

այն «գաղտնի հրոսակախմբին, որը հիմնադրվել է Գաղիանթոնի կողմից:

26 Այո, «վա՛յ պիտի գա ձեզ այն հպարտության պատճառով, որը դուք թույլ եք տվել մտնելու ձեր սրտերը, որը ձեր չափազանց մեծ²⁵ հարստությունների պատճառով բարձրամտացրել է ձեզ այն բանից վեր, ինչը բարի է:

27 Այո, վա՛յ լինի ձեզ ձեր ամբարշտության ու պղծությունների համար:

28 Եվ եթե դուք չապաշխարեք, դուք պիտի կորչեք. այո, այսինքն՝ ձեր հողերը ձեզանից պիտի վերցվեն, և դուք պիտի բնաջնջվեք երկրի երեսից:

29 Ահա, այժմ ես ինքս ինձանից չեմ ասում, որ այս բաները պիտի լինեն, որովհետև դա ինքս ինձանից չեմ, որ գիտեմ այս բաները. բայց ահա, ես «գիտեմ, որ այս բաները ճշմարիտ են, որովհետև Տեր Աստված է հայտնի դարձրել դրանք ինձ, ուստի, ես վկայում եմ, որ դրանք պիտի լինեն:

ԳԼՈՒԽ 8

Ապականված դատավորները ջանում են հրահրել ժողովրդին Նեփիի դեմ – Աբրահամը, Մովսեսը, Չեմոսը, Չեմոքը, Եզիասը, Եսայիան, Երեմիան, Լեբին ու Նեփին բոլորը վկայել են Քրիստոսի մասին – Ոգեշնչմամբ՝ Նեփին հայտարարում է գլխավոր դատավորի սպանությունը: Մոտ 23–21թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ արդ, եղավ այնպես, որ երբ Նեփին ասաց այս խոսքերը, ահա, կային մարդիկ, ովքեր դատավոր-

ներ էին, որոնք նույնպես պատկանում էին Գաղիանթոնի գաղտնի հրոսակախմբին, և նրանք բարկացած էին, և նրանք պախարակեցին նրան՝ ասելով ժողովրդին. Ինչո՞ւ չեք բռնում այս մարդուն ու բերում առաջ, որ նա դատապարտվի՝ համաձայն այն հանցանքի, որ արել է:

2 Ինչո՞ւ եք նայում այս մարդուն և լսում նրա զագրախոսելին այս ժողովրդի դեմ ու մեր օրենքի դեմ:

3 Քանզի ահա, Նեփին ասել էր նրանց իրենց օրենքի ապականվածության մասին. այո, Նեփին շատ բաներ էր խոսել, որոնք չեն կարող գրվել. և նա ոչինչ չէր խոսել, որ հակառակ լիներ Աստծո պատվիրաններին:

4 Եվ այդ դատավորները բարկացած էին նրա վրա, որովհետև նա պարզորոշ²⁶ խոսեց նրանց հետ իրենց խավարի գործերի մասին. այնուամենայնիվ, նրանք չհամարձակվեցին իրենց ձեռքը բարձրացնել նրա վրա, քանզի նրանք վախենում էին ժողովրդից, որ չլինեք թե նրանք պախարակեին իրենց:

5 Հետևաբար, նրանք գոչեցին դեպի ժողովուրդն, ասելով. Ինչո՞ւ եք հանդուրժում, որ այս մարդը զագրախոսի մեր դեմ: Քանզի ահա, նա դատապարտում է ողջ այս ժողովրդին, մինչև իսկ ի կործանում. այո, և նաև, որ մեր այս մեծ քաղաքները պիտի վերցվեն ձեզանից, այնպես որ մենք տեղ պիտի չունենանք դրանցում:

6 Եվ այժմ մենք գիտենք, որ դա անհնարին է, քանզի ահա, մենք հզոր ենք, և մեր քաղաքները՝ մեծ, ուստի մեր թշնամիները չեն կարող իշխանություն ունենալ մեզ վրա:

7 Եվ եղավ այնպես, որ այսպես

25ա Հել. 3.23:
26ա Ես. Ե.8–25:

բ Հակոբ 2.13:
29ա Ալմա 5.45–46:

8 4ա 1 Նեփի 16.2–3:

նրանք ժողովրդին բարկության դրդեցին Նեփիի դեմ և հակառակություններ բարձրացրեցին նրանց մեջ. քանզի կային ոմանք, ովքեր գոչեցին. Հանգի՛ստ թողեք այս մարդուն, քանզի նա լավ մարդ է, և այն բաները, որ նա ասում է, անկասկած տեղի կունենան, եթե մենք չապաշխարենք.

8 Այո, ահա, բոլոր դատաստանները կգան մեզ վրա, որոնք նա վկայել է մեր դեմ. քանզի մենք գիտենք, որ նա մեզ ճիշտ է վկայել մեր անօրինությունների վերաբերյալ: Եվ ահա, դրանք շատ են, և նա "գիտի նաև բոլոր բաները, որոնք պիտի պատահեն մեզ, այնպես, ինչպես նա գիտի մեր անօրինությունների մասին.

9 Այո, և ահա, եթե նա մարգարե չլիներ, նա չէր կարող վկայել այդ բաների վերաբերյալ:

10 Եվ եղավ այնպես, որ այն մարդիկ, ովքեր ջանում էին կործանել Նեփիին, վախի պատճառով իրենց զսպեցին, այնպես որ չբարձրացրեցին իրենց ձեռքը նրա վրա. ուստի նա սկսեց կրկին խոսել նրանց հետ, տեսնելով որ ինքը շնորհ էր գտել ոմանց աչքում, այնքան, որ նրանց մնացածը վախենում էին:

11 Հետևաբար, նա պարտադրվեց էլի խոսել նրանց հետ, ասելով. Ահա, իմ եղբայրներ, չե՞ք կարդացել, որ Աստված գործություն տվեց մեկ մարդու, այսինքն՝ Մովսեսին, զարկել Կարմիր "ծովի ջրերին, և դրանք բաժանվեցին այս ու այն կողմ,

այնպես որ Իսրայելացիները, որոնք մեր հայրերն էին, անցան միջով՝ չոր գետնի վրայով, և ջրերը փակվեցին եգիպտական զորքերի վրա և կլանեցին նրանց:

12 Եվ այժմ ահա, եթե Աստված տվել էր այդ մարդուն այդպիսի գործություն, ուրեմն ինչո՞ւ դուք ձեր մեջ պիտի վիճեք, և ասեք, որ նա ինձ չի տվել ոչ մի գործություն, որով ես կարող եմ իմանալ այն դատաստանների մասին, որոնք պիտի գան ձեր վրա, եթե դուք չապաշխարեք:

13 Բայց ահա, դուք ոչ միայն ուրանում եք իմ խոսքերը, այլ նաև ուրանում եք բոլոր խոսքերը, որոնք խոսվել են մեր հայրերի կողմից, և նաև խոսքերը, որոնք խոսվել էին այդ մարդու՝ Մովսեսի կողմից, որն իրեն տրված այդպիսի մեծ գործություն ուներ, այո, այն խոսքերը, որոնք նա ասել է Մեսիայի գալստյան վերաբերյալ:

14 Այո, մի՞թե նա չի վկայել, որ Աստծո Որդին պետք է գա: Եվ ինչպես նա անապատում "բարձրացրեց բրոնզե օձը, ճիշտ նույնպես պիտի բարձրացվի նա, ով պիտի գա:

15 Եվ բոլոր նրանք, ովքեր նայեին այն օձին, պիտի "ապրեին, նմանապես բոլոր նրանք, ովքեր հավատքով կնայեն Աստծո Որդուն, ունենալով ապաշխարող հոգի, կարող են "ապրել, մինչև իսկ այն կյանքով, որը հավերժական է:

16 Եվ այժմ ահա, միայն Մովսեսը չվկայեց այս բաների մասին, այլ նաև "բոլոր սուրբ մարգարե-

8ա Հել. 7.29:
11ա Ել. ԺԳ.16,
1 Նեփի 17.26,
Մոսիա 7.19,
Վև.ՈՒ 8.2-3,
Մովսես 1.25:

14ա Թվ. ԻԱ.6-9,
2 Նեփի 25.20,
Ալմա 33.19-22:
սուր Հիսուս Քրիստոս -
Քրիստոսին
մարմնավորող

խորհրդանիշները:
15ա 1 Նեփի 17.41,
Ալմա 37.45-47,
3 Նեփի 15.9:
բ Հովհ. ԺԱ.25:
16ա Հակոբ 4.4-5, 7.11:

ները, սկսած նրա օրերից, նույնիսկ մինչև Աբրահամի օրերը:

17 Այո, ահա, ^աԱբրահամը տեսավ նրա գալուստը, և լցվեց ուրախությամբ ու հրճվեց:

18 Այո, և ահա ես ասում եմ ձեզ, որ ոչ միայն Աբրահամը գիտեր այդ բաների մասին, այլ կային ^աշատերը, մինչև Աբրահամի օրերը, ովքեր կանչված էին ըստ Աստծո՝ ^բկարգի. այո, այսինքն՝ ըստ նրա Որդու կարգի. և այս, որպեսզի ցույց տրվեր մարդկանց, նրա գալուստից շատ ու շատ հազարավոր տարիներ առաջ, որ նրանց փրկագնում պիտի գար:

19 Եվ արդ, ես կկամենայի, որ դուք իմանաք, որ նույնիսկ սկսած Աբրահամի օրերից եղել են շատ մարգարեներ, որ վկայել են այս բաները. այո, ահա, մարգարե ^աՉենոսը համարձակորեն վկայեց. որի համար նա սպանվեց:

20 Եվ ահա, նաև ^աՉենոքը, և նաև Եզրիսը, և նաև ^բԵսայիան և ^գԵրեմիան (Երեմիան լինելով այն նույն մարգարեն, որը վկայեց ^դԵրուսաղեմի կործանման վերաբերյալ), և այժմ մենք գիտենք, որ Երուսաղեմը կործանվեց՝ համաձայն Երեմիայի խոսքերի: Օ՛, ուրեմն ինչո՞ւ Աստծո Որդին չի գալու, նրա մարգարեության համաձայն:

21 Եվ արդ մի՞թե դուք կվիճեք, որ ^աԵրուսաղեմը կործանվեց: Մի՞թե

դուք կասեք, որ Սեդեկիայի ^բորդիները չէին սպանվել՝ բոլորը, բացի ^գՄուղեկից: Այո, և մի՞թե չեք տեսնում, որ Սեդեկիայի հետնորդները մեզ հետ են, և նրանք դուրս էին քշվել Երուսաղեմի հողից: Բայց ահա, դա բոլորը չէ,

22 Մեր հայր Լեքին դուրս էր քշվել Երուսաղեմից, որովհետև նա վկայեց այս բաների մասին: Նեփին նույնպես վկայեց այս բաների մասին, և նաև գրեթե բոլոր մեր հայրերը, նույնիսկ ընդհուպ մինչև այս ժամանակը. այո, նրանք վկայել են Քրիստոսի ^ագալուստի մասին և սպասել ու հրճվել են նրա օրով, որը պիտի գա:

23 Եվ ահա, նա Աստված է, և նա նրանց հետ է, և նա հայտնվեց նրանց, որպեսզի նրանք փրկագրվեին իր կողմից. և նրանք փառք տվեցին նրան, այն բանի համար, ինչը պիտի գա:

24 Եվ այժմ, տեսնելով, որ դուք գիտեք այս բաները, և չեք կարող ուրանալ սրանք, մինչև որ չստեք. ուստի, սրանում դուք մեղանչել եք, քանզի դուք մերժել եք բոլոր այս բաները, չնայած այնքան բազմաթիվ ապացույցներին, որոնք դուք ստացել եք. այո, այսինքն՝ ձեզ տրվել են ^աբոլոր բաները՝ և՛ բաները, որ երկնքում են, և՛ բոլոր բաները, որոնք երկրի վրա են, որպես մի ապացույց, որ դրանք ճշմարիտ են:

17ա Ծն. ԻԲ.8–14,
Հովհ. Ը.56:

18ա Ավմա 13.19,
ՎՈՒ 84.6–16,
136.37:

^բ սուր Մեքսիկեցիական
քահանայություն:

19ա Ավմա 34.7:

20ա 1 Նեփի 19.10,
3 Նեփի 10.15–16:

սուր Սուրբ գրքեր –
Կորած սուրբ գրքեր:

^բ Ես. ԾԳ:

^գ 1 Նեփի 5.13, 7.14:

^դ Երեմ. ԻԶ.18,

1 Նեփի 1.4:

21ա 2 Նեփի 6.8,

Օմնի 1.15:

^բ Դ.Թագ. ԻԵ.7,
Երեմ. ԼԹ.6, ԾԲ.10:

^գ Եզեկ. ԺԷ.22–23,
Հել. 6.10:

22ա սուր Հիսուս Քրիստոս –
Մարգարեություններ
Հիսուս Քրիստոսի
ծննդի և մահվան
մասին:

24ա Ավմա 30.44,
Սովսես 6.63:

25 Բայց ահա, դուք մերժել եք ճշմարտությունը, և ՝ապատամբել ձեր սուրբ Աստծո դեմ. և հենց այս պահին, փոխարեն՝ ձեզ համար ^բգանձեր դիզելու երկնքում, ուր ոչինչ չի ապականվում, և ուր ոչինչ չի կարող գալ, ինչն անմաքուր է, դուք կիտում եք ձեզ համար ցասում՝ ^գդատաստանի օրվա համար:

26 Այո՛, հենց այս պահին դուք հասունանում եք ձեր սպանությունների և ձեր ՝պոռնկությունների ու ամբարշտության պատճառով՝ հավիտենական կործանման համար. այո, և եթե դուք չապաշխարեք, այն շուտով մոտենում է ձեզ:

27 Այո՛, ահա, այն այժմ հենց ձեր դռների մոտ է. այո, նե՛րս գնացեք դատավորական աթոռը և ստուգե՛ք. և տեսե՛ք՝ ձեր դատավորը սպանված է, և նա ՝պառկած է իր արյան մեջ. և նա սպանվել է իր եղբոր ^բկողմից, որը ջանում է նստել դատավորական աթոռին:

28 Եվ ահա, նրանք երկուսն էլ պատկանում են ձեր գաղտնի հրոսակախմբին, որի ՝հեղինակը Գաղիանթոնն է և այն չար մեկը, որը ջանում է կործանել մարդկանց հոգիները:

ԳԼՈՒԽ 9

Լրաբերները գտնում են գլխավոր դատավորին՝ մեռած, դատավորական աթոռի մոտ – Նրանք քանտարկվում են, իսկ ավելի ուշ՝ արձակվում – Ոգեշնչմամբ՝ Նեփին հաստատում է Սեանթոնի ինքնու-

թյունը, որպես մարդասպան – Նեփին ընդունվում է ոմանց կողմից որպես մարգարե: Մոտ 23–21թթ. Բ.ծ.ա.:

ԱՀԱ, այժմ եղավ այնպես, որ երբ Նեփին ասաց այս խոսքերը, որոշ մարդիկ, որոնք նրանց մեջ էին, վազեցին դեպի դատավորական աթոռը. այո, նույնիսկ կային հինգը, ովքեր գնացին և իրենց մեջ ասացին, երբ գնում էին.

2 Ահա, այժմ մենք կիմանանք անկասկած, թե արդյոք այս մարդը մարգարե է, և արդյոք Աստված է պատվիրել նրան մարգարեանալ մեզ այսպիսի զարմանալի բաներ: Ահա, մենք չենք հավատում, որ նա է պատվիրել. այո, մենք չենք հավատում, որ նա մարգարե է. այնուամենայնիվ, եթե այս բանը, որը նա ասել է գլխավոր դատավորի մասին, ճիշտ լինի, որ նա մեռած լինի, այդ դեպքում մենք կհավատանք, որ մյուս խոսքերը, որոնք նա ասել է, ճշմարիտ են:

3 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք վազեցին իրենց ողջ գործությամբ, և ներս մտան դատավորական աթոռը. և ահա, գլխավոր դատավորն ընկած էր գետնին և ՝պառկած էր իր արյան մեջ:

4 Եվ այժմ ահա, երբ նրանք տեսան այս, չափից դուրս ապշեցին, այնպես որ ընկան գետնին. քանզի նրանք չէին հավատացել այն խոսքերին, որ Նեփին ասել էր գլխավոր դատավորի մասին:

5 Բայց այժմ, երբ նրանք տեսան, հավատացին, և վախ եկավ նրանց վրա, որ չլինի թե բոլոր

25ա Մոսիա 2.36–38, 3.12:
բ Հել. 5.8,
3 Նեփի 13.19–21:
գ Վեոն 10.20–23,

121.23–25:
26ա ՍՈՒ Պոռնկություն:
27ա Հել. 9.3, 15:
բ Հել. 9.6, 26–38:

28ա Հել. 6.26–30:
9 3ա Հել. 8.27:

դատաստանները, որոնք Նեփին ասել էր, պիտի գային այս ժողովրդի վրա. այդ պատճառով նրանք դողացին և ընկան գետնին:

6 Այժմ, անմիջապես հետո, երբ դատավորը սպանվեց՝ դանակահարված լինելով իր ծպտված եղբոր կողմից, և նա փախավ, իսկ ծառաները վազեցին ու պատմեցին մարդկանց՝ տարածելով նրանց մեջ սպանության բոթը.

7 Եվ ահա, ժողովուրդն ի մի հավաքվեց դատավորական աթոռի տեղում, և ահա, ի զարմանս իրենց, նրանք տեսան այն հինգ մարդկանց, ովքեր ընկել էին գետնին:

8 Եվ այժմ ահա, ժողովուրդը ոչինչ չգիտեր այն բազմության մասին, որն ի մի էր հավաքվել Նեփիի՝ «պարտեզի մոտ. ուստի, նրանք ասացին իրենց մեջ. Այս մարդիկ նրանք են, ովքեր սպանել են դատավորին, և Աստված զարկել է նրանց այնպես, որ չեն կարողացել փախչել մեզանից:

9 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք բռնեցին նրանց ու կապեցին, և բանտ գցեցին նրանց: Եվ մի հրովարտակ ուղարկվեց ամենուրեք, որ դատավորը սպանված է, և որ մարդասպանները բռնվել են ու բանտ գցվել:

10 Եվ եղավ այնպես, որ հաջորդ օրը ժողովուրդն ի մի հավաքվեց՝ սգալու ու «ծոմ պահելու գլխավոր դատավորի թաղմանը, որը սպանվել էր:

11 Եվ այսպիսով, այն դատավորները, ովքեր Նեփիի պարտեզի մոտ էին եղել, և լսել նրա խոսքերը, թաղմանը մույնպես ի մի հավաքվեցին:

12 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք

հարցում արեցին ժողովրդի մեջ, ասելով. Ո՞ւր են այն հինգը, որոնք ուղարկվեցին՝ տեղեկանալու գլխավոր դատավորի մասին, թե արդյոք նա մեռած էր: Եվ նրանք պատասխանեցին և ասացին. Այդ հինգի մասին, ում դուք ասում եք, թե ուղարկել եք, մենք չգիտենք. բայց կան հինգը, որոնք մարդասպաններ են, որոնց մենք բանտ ենք գցել:

13 Եվ եղավ այնպես, որ դատավորները կամեցան, որ նրանք բերվեն. և նրանք բերվեցին, և ահա նրանք էին այն հինգը, ովքեր ուղարկվել էին. և ահա դատավորները տեղեկացան նրանցից՝ իմանալու համար այդ գործի վերաբերյալ, և նրանք պատմեցին նրանց այն բոլորը, որ նրանք արել էին, ասելով.

14 Մենք վազեցինք ու եկանք դատավորական աթոռի տեղը, և երբ մենք տեսանք բոլոր բաները, ճիշտ ինչպես Նեփին էր վկայել, մենք այնքան ապշեցինք, որ ընկանք գետնին. և երբ մենք ուշքի եկանք մեր ապշանքից, ահա նրանք մեզ բանտ գցեցին:

15 Այժմ, ինչ վերաբերում է այս մարդու սպանությանը, մենք չգիտենք՝ ով է դա արել. և միայն այսքանը մենք գիտենք՝ մենք վազեցինք ու եկանք, ինչպես որ դուք կամեցաք, և ահա, նա մեռած էր, համաձայն Նեփիի խոսքերի:

16 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ դատավորները պատահածը բացատրեցին ժողովրդին, և պախարակեցին Նեփիին՝ ասելով. Ահա, մենք գիտենք, որ այս Նեփին պետք է որ պայմանավորված լիներ ինչ-որ մեկի հետ՝ սպանել

դատավորին, և ապա, հայտաբարեր դա մեզ, որպեսզի ինքը կարողանար դարձի բերել մեզ իր հավատքին, որ նա կարողանար բարձրացնել իրեն՝ լինելու մի մեծ մարդ, Աստծո կողմից ընտրված, և մի մարգարե:

17 Եվ այժմ ահա, մենք դիմակազերծ կանենք այս մարդուն, և նա կխոստովանի իր հանցանքն ու հայտնի կդարձնի մեզ այս դատավորի իսկական սպանողին:

18 Եվ եղավ այնպես, որ այն հինգն ազատվեցին թաղման օրը: Այնուամենայնիվ, նրանք սաստեցին դատավորներին՝ այն խոսքերի համար, որոնք նրանք ասացին Նեփիի դեմ, և վիճեցին նրանց հետ մեկ առ մեկ, այնպես որ նրանք կարկամեցրին նրանց:

19 Այնուամենայնիվ, նրանք կարգադրեցին, որ Նեփին բռնվեր ու կապվեր և բերվեր բազմության առջև, և նրանք սկսեցին զանազան ձևերով հարցաքննել նրան, որ կարողանային ստիպել նրան հակասել ինքն իրեն, որպեսզի մեղադրեին նրան՝ ի մահ,

20 Ասելով նրան. Դու դավակից ես. ո՞վ է այն մարդը, որ արել է այս սպանությունը: Այժմ ասա մեզ և խոստովանիր քո հանցանքը, ասելով. Նայիր, ահա փող. և նա մենք կշնորհենք քեզ քո կյանքը, եթե դու կամենաս պատմել մեզ և խոստովանել պայմանավորվածությունը, որը դու արել ես նրա հետ:

21 Բայց Նեփին ասաց նրանց. Ո՛վ դուք, ^ահիմարներ, դո՛ւք, սրտով չթյալատվածներ, դո՛ւք, կույրեր, և դո՛ւք, ^բխստապարանոց ժողովուրդ, արդյոք գիտե՞ք, թե Տերը՝ ձեր Աստվածը, որքան պիտի

թույլ տա ձեզ, որ դուք շարունակեք ձեր մեղքի այս ճանապարհը:

22 Ա՛խ, դուք պարտավոր եք սկսել ^աուզ ու շիվանը, այն մեծ կործանման պատճառով, որն այս պահին սպասում է ձեզ, եթե դուք չապաշխարեք:

23 Ահա, դուք ասում եք, որ ես պայմանավորվել եմ մի մարդու հետ, որ նա սպանի Մեզորամին՝ մեր գլխավոր դատավորին: Բայց ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ դա այն պատճառով է, որ ես վկայել եմ ձեզ, որ դուք իմանաք այս բանի մասին. այո, նույնիսկ, որպես մի ապացույց ձեզ, որ ես գիտեի ամբարշտության ու պղծությունների մասին, որոնք ձեր մեջ են:

24 Եվ քանի որ ես արել եմ այս, դուք ասում եք, որ ես պայմանավորվել եմ մի մարդու հետ, որ նա աներ այս բանը. այո, որովհետև ես ցույց տվեցի ձեզ այս նշանը, դուք բարկացած եք ինձ վրա, և ջանում եք կործանել իմ կյանքը:

25 Եվ այժմ ահա, ես ցույց կտամ ձեզ ևս մեկ նշան, և կտեսնեմ, թե արդյոք դուք այս բանում կջանա՞ք կործանել ինձ:

26 Ահա, ես ասում եմ ձեզ. Գնացե՛ք Մեանթումի տունը, որը Մեզորամի ^աեղբայրն է, և ասեք նրան.

27 Արդյո՞ք Նեփին, այդ կեղծ մարգարեն, որն այս ժողովրդի վերաբերյալ այսքան շատ չարիք է մարգարեանում, պայմանավորվել է քեզ հետ, որի պատճառով դու սպանել ես Մեզորամին, որը քո եղբայրն է:

28 Եվ ահա, նա կասի ձեզ՝ Ո՛չ:

29 Եվ դուք կասեք նրան. Դո՛ւ ես սպանել քո եղբորը:

21ա Գոր. Է.51:
բ սո՛ւ Ապստամբություն:

22ա Մոսիա 7.24:
26ա Հեղ. 8.27:

30 Եվ նա կկանգնի վախով, և չի իմանա՝ ինչ ասի: Եվ ահա, նա կհերքի ձեզ. և նա կձևացնի, թե իբր ինքն ապշած է. այնուամենայնիվ, նա կհայտարարի ձեզ, որ ինքն անմեղ է:

31 Բայց ահա, դուք կստուգեք նրան և արյուն կգտնեք նրա վերարկուի բղանքներին:

32 Եվ երբ դուք տեսնեք այս, դուք կասեք. Որտեղի՞ց է այս արյունը: Մի՞թե մենք չգիտենք, որ դա քո եղբոր արյունն է:

33 Եվ այդ ժամանակ նա կողոպտի և կգումատվի, կարծես թե մահ էր եկել իր վրա:

34 Եվ այնուհետև դուք կասեք. Այս վախի և քո դեմքի վրա եկած այս գունատության պատճառով, ահա, մենք գիտենք, որ դու մեղավոր ես:

35 Եվ այնուհետև մի ավելի մեծ վախ կգա նրա վրա. և այնուհետև, նա կխոստովանի ձեզ և այլևս չի հերքի, որ ինքն է արել այս սպանությունը:

36 Եվ այնուհետև նա կասի ձեզ, որ ես՝ Նեփիս, ոչինչ չգիտեմ այս գործի վերաբերյալ, բացի դա տրված լինել ինձ Աստծո գործյամբ: Եվ այդ ժամանակ դուք կիմանաք, որ ես ազնիվ մարդ եմ, և որ ես ուղարկված եմ ձեզ մոտ Աստծո կողմից:

37 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք գնացին ու արեցին, ճիշտ ինչպես Նեփին էր ասել իրենց: Եվ ահա, այն խոսքերը, որ նա ասել էր, ճշմարիտ էին. քանզի համաձայն այդ խոսքերի՝ նա հերքեց. և նաև, համաձայն այդ խոսքերի, նա խոստովանեց:

38 Եվ նրան բերեցին՝ հաստատելու, որ նա՝ հենց ինքն էր սպանողը,

այնպես որ այն հինգն ազատ արձակվեցին, և Նեփին՝ նույնպես:

39 Եվ Նեփիացիների մեջ եղան ոմանք, ովքեր հավատացին Նեփիի խոսքերին. և եղան նաև ոմանք, ովքեր հավատացին այն հինգի վկայության պատճառով, քանզի նրանք դարձի էին եկել, մինչ բանտում էին:

40 Եվ այժմ, ժողովրդի մեջ կային ոմանք, ովքեր ասում էին, որ Նեփին մարգարե է:

41 Եվ կային ուրիշները, ովքեր ասացին. Ահա, նա աստված է, քանզի եթե նա աստված չլիներ, նա չէր կարող իմանալ բոլոր բաների մասին: Քանզի ահա, նա ասել է մեզ մեր սրտի մտքերը, և նաև ասել է մեզ այլ բաներ. և նույնիսկ, մեզ հայտնի դարձրել մեր գլխավոր դատավորի իսկական սպանողին:

ԳԼՈՒԽ 10

Տերը Նեփիին տալիս է կնքելու գործություն – Նա լիազորվում է կապել և արձակել երկրի վրա և երկնքում – Նա պատվիրում է մարդկանց ապաշխարել, այլապես կոչնչանան – Հոգին տանում է նրան բազմությունից բազմություն: Մոտ 21–20թթ. Ք.ծ.ա.:

Եվ եղավ այնպես, որ մի բաժանում տեղի ունեցավ ժողովրդի մեջ, այնպես որ նրանք բաժանվեցին այս ու այն կողմ, և գնացին իրենց ճանապարհներով, թողնելով Նեփիին միայնակ, երբ նա կանգնած էր նրանց մեջտեղում:

2 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփին գնաց իր ճանապարհով դեպի իր սեփական տունը, չխորհելով այն

բաների վրա, ինչ Տերը ցույց էր տվել իրեն:

3 Եվ եղավ այնպես, երբ նա այսպես խորհում էր,– շատ ընկրճված լինելով Նեփիացիների ամբարշտության, նրանց խավարի գաղտնի գործերի և նրանց սպանությունների, նրանց թալանների և բոլոր ձևի անօրինությունների պատճառով,– և եղավ այնպես, մինչ նա այսպես խորհում էր իր սրտում, ահա, մի ձայն եկավ նրան՝ ասելով:

4 Օրհնված ես դու, Նեփի, այն բաների համար, որ դու արել ես. քանզի ես տեսել եմ, թե ինչպես ես դու ՝անխոնջությամբ այս ժողովրդին հայտարարել խոսքը, որը ես տվել եմ քեզ: Եվ դու չես վախեցել նրանցից, չես փնտրել քո ՝սեփական կյանքը, այլ փնտրել ես իմ ՝կամքը և իմ պատվիրանները պահելը:

5 Եվ այժմ, քանի որ դու արել ես դա այդպիսի անխոնջությամբ, ահա, ես կօրհնեմ քեզ հավիտյան. և ես կդարձնեմ քեզ գորեղ խոսքում ու արարմունքում, հավատքում ու գործերում. այո, մինչև իսկ ՝բոլոր բաները կարվեն քեզ՝ համաձայն քո ՝խոսքի, քանզի դու ՝չես խնդրի այն, ինչը հակառակ է իմ կամքին:

6 Ահա, դու Նեփին ես, իսկ ես՝ Աստված: Ահա ես հայտարարում եմ քեզ իմ հրեշտակների ներկայությամբ, որ դու կունենաս զորություն այս ժողովրդի վրա, և կգարկես երկիրը ՝ստվով և ժանտախտով և կործանումով, համաձայն այս ժողովրդի ամբարշտության:

7 Ահա, ես տալիս եմ քեզ զորություն, որ ինչ որ դու ՝կնքես երկրի վրա, կկնքվի երկնքում. և ինչ որ դու արձակես երկրի վրա, կարձակվի երկնքում. և այսպես դու զորություն կունենաս այս ժողովրդի մեջ:

8 Եվ այսպես, եթե դու ասես այս տաճարին, որ այն պիտի ճեղքվի երկու մասի, դա կկատարվի:

9 Եվ եթե դու ասես այս ՝լեռանը. Վա՛ր տապալվի ր և դարձի՛ր հարթ, դա կկատարվի:

10 Եվ ահա, եթե դու ասես, որ Աստված պիտի զարկի այս ժողովրդին, դա տեղի կունենա:

11 Եվ այժմ ահա, ես պատվիրում եմ քեզ, որ դու գնաս ու հայտարարես այս ժողովրդին, որ այսպես է ասում Տեր Աստված, որն Ամենագորն է. Եթե դուք չապաշխարեք, դուք պիտի զարկվեք՝ մինչև իսկ ի ՝կործանում:

12 Եվ ահա, այժմ եղավ այնպես, որ երբ Տերն ասաց այս խոսքերը Նեփիին, նա կանգ առավ ու չգնաց իր սեփական տունը, այլ վերադարձավ բազմությունների մոտ, որոնք ցրված էին երկրի երեսով մեկ, և սկսեց հայտարարել նրանց Տիրոջ խոսքը, որն ասվել էր իրեն նրանց կործանման վերաբերյալ, եթե նրանք չապաշխարեին:

13 Արդ ահա, չնայած այն մեծ հրաշքին, որը Նեփին արել էր՝ ասելով նրանց գլխավոր դատավորի մահվան մասին, նրանք կարծրացրեցին իրենց սրտերն ու ականջ չարեցին Տիրոջ խոսքերին:

14 Հետևաբար, Նեփին հայտա-

4ա սուր Ջանասիրություն:
բ սուր Ջոհաբերություն:
գ 3 Նեփի 11.11:
5ա 3 Նեփի 18.20,
վևոՒ 88.63–65:

բ Ենովս 1.12:
գ 2 Նեփի 4.35,
վևոՒ 46.30:
6ա Հել. 11.4–18:
7ա Մատ. ԺՁ.19:

սուր Կնիք, Կնքում:
9ա Մատ. ԺԷ.19,
Հակոբ 4.6, Մորմ. 8.24,
Եթեր 12.30:
11ա Հել. 5.2:

րարեց նրանց Տիրոջ խոսքը՝ ասելով. Եթե դուք չապաշխարեք, այսպես է ասում Տերը, դուք պիտի զարկվեք՝ մինչև իսկ ի կործանում:

15 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Նեփին նրանց հայտարարեց այդ խոսքը, ահա, նրանք, այնուամենայնիվ, կարծրացրեցին իրենց սրտերը, և չկամեցան ականջ անել նրա խոսքերին. ուստի, նրանք զազարխոսեցին նրա դեմ և ջանացին ձեռք բարձրացնել նրա վրա, որպեսզի կարողանային նրան բանտ գցել:

16 Բայց ահա, Աստծո գործությունը նրա հետ էր, և նրանք չկարողացան բռնել նրան՝ բանտ գցելու նրան, քանզի նա վերցվեց Հոգու կողմից և փոխադրվեց հեռու՝ նրանց միջից դուրս:

17 Եվ եղավ այնպես, որ այսպես նա գնաց առաջ՝ Հոգու մեջ, բազմությունից բազմություն, հայտարարելով Աստծո խոսքը, նույնիսկ մինչև նա հայտարարեց այն նրանց բոլորին, կամ տարածեց այն ամբողջ ժողովրդի մեջ:

18 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք չկամեցան ականջ անել նրա խոսքերին. և այնտեղ սկսեցին հակառակություններ լինել, այնպես որ նրանք բաժանվեցին իրար դեմ և սկսեցին սրով միմյանց սպանել:

19 Եվ այսպես ավարտվեց Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման յոթանասունևմեկերորդ տարին:

ԳԼՈՒԽ 11

Նեփին համոզում է Տիրոջը, որ պատերազմի փոխարեն սով լինի –

Շատ մարդիկ ոչնչանում են – Նրանք ապաշխարում են, և Նեփին աղաչում է Տիրոջը՝ անձրևի համար – Նեփին ու Լեքին շատ հայտնություններ են ստանում – Գաղիանքոնի ավազակներն ամրապնդվում են երկրում: Մոտ 20–6թթ. Ք.ծ.ա.:՝

Եվ այժմ եղավ այնպես, որ դատավորների կառավարման յոթանասունևերկուերորդ տարում հակառակություններն ընդլայնվեցին, այնպես որ պատերազմներ եղան ողջ երկրում՝ Նեփիի ամբողջ ժողովրդի մեջ:

2 Եվ այս ավազակների՝ զաղտնի հրոսակախումքն էր, որն առաջ էր տանում կործանման ու ամբարշտության այս գործը: Եվ այս պատերազմը տևեց այդ ամբողջ տարին. և այն նաև շարունակվեց յոթանասունևերեքերորդ տարում:

3 Եվ եղավ այնպես, որ այս տարում Նեփին աղաղակեց առ Տերը՝ ասելով.

4 Ո՛վ Տեր, թույլ մի տուր, որ այս ժողովուրդը կործանվի սրով. այլ, ո՛վ Տեր, ավելի լավ է թող՝ սով լինի երկրում՝ զարթնեցնելու նրանց հիշելու Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն, և գուցե նրանք ապաշխարեն ու դառնան դեպի քեզ:

5 Եվ այդպես դա արվեց՝ համաձայն Նեփիի խոսքերի: Եվ մեծ սով եղավ երկրի վրա՝ ամբողջ Նեփիի ժողովրդի մեջ: Եվ այսպես, յոթանասունևչորսերորդ տարում սովը շարունակվեց, և սրով կործանման գործը դադարեց, բայց ծանր դարձավ սովից:

6 Եվ կործանման այս գործը շարունակվեց նաև յոթանասունևինգերորդ տարում: Քանզի հողը

գարկվեց, այնպես որ չորացավ, և հատիկի ժամանակին հատիկ չէր տալիս. և ամբողջ հողը զարկվել էր, այսինքն՝ ինչպես Լամանացիների մեջ, այնպես էլ Նեփիացիների, հետևաբար, նրանք զարկվեցին այնպես, որ մեռնում էին հազարներով, երկրի առավել ամբարիշտ մասերում:

7 Եվ եղավ այնպես, որ մարդիկ տեսան, որ իրենք մոտ են սովից կոտորվելուն, և սկսեցին “հիշել Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն. և նրանք սկսեցին հիշել Նեփիի խոսքերը:

8 Եվ մարդիկ սկսեցին աղաչել իրենց գլխավոր դատավորներին ու իրենց ղեկավարներին, որ նրանք ասեն Նեփիին. Ահա, մենք գիտենք, որ դու Աստծո մի մարդ ես, և հետևաբար, աղաղակիր առ Տերը՝ մեր Աստվածը, որ նա հեռացնի այս սովը մեզանից, որ չլինի թե բոլոր “խոսքերը, որոնք դու խոսել ես մեր կործանման վերաբերյալ, իրագործվեն:

9 Եվ եղավ այնպես, որ դատավորներն ասացին Նեփիին՝ համաձայն այն խոսքերի, որ կամեցել էին: Եվ եղավ այնպես, որ երբ Նեփին տեսավ, որ մարդիկ ապաշխարել էին ու իրենց խոնարհեցրել քրճով, նա կրկին աղաղակեց առ Տերը՝ ասելով.

10 Ո՛վ Տեր, ահա, այս ժողովուրդն ապաշխարում է. և նրանք հեռու են քշել Գաղիանթոնի հրոսակախմբին իրենց միջից, այնպես որ նրանք բնաջինջ են եղել, և նրանք թաղել են իրենց գաղտնի ծրագրերը հողում:

11 Արդ, ո՛վ Տեր, նրանց այս խոնարհության համար դու մեկդի չէի՞ր դարձնի քո բարկությունը, և

թող քո բարկությունը մեղմանա այն ամբարիշտ մարդկանց կործանմամբ, որոնց դու արդեն կործանել ես:

12 Ո՛վ Տեր, մեկդի չէի՞ր դարձնի քո բարկությունը, այո, քո կատաղի բարկությունը, և այնպես անեիր, որ այս սովը դադարեր այս երկրում:

13 Ո՛վ Տեր, ականջ չէի՞ր անի ինձ, և այնպես անեիր, որ կատարվի իմ խոսքերի համաձայն, և “անձրև ուղարկեիր հողի երեսին, որպեսզի այն առաջ բերեր իր պտուղը, և իր հատիկը՝ հատիկի ժամանակին:

14 Ո՛վ Տեր, դու ականջ արեցիր “իմ խոսքերին, երբ ես ասացի. Թող լինի սով, որպեսզի սրի համաճարակը դադարի. և ես գիտեմ, որ դու հենց այս պահին, ականջ կդնես իմ խոսքերին, քանզի դու ասացիր, որ. Եթե այս ժողովուրդն ապաշխարի, ես կխնայեմ նրանց:

15 Այո, ո՛վ Տեր, և դու տեսնում ես, որ նրանք ապաշխարել են սովի, և ժամտախտի, և կործանման պատճառով, որ նրանց վրա է եկել:

16 Եվ այժմ, ո՛վ Տեր, մեկդի չէի՞ր դարձնի քո բարկությունը, և փորձեիր կրկին, թե արդյոք նրանք կծառայեն քեզ: Եվ եթե այդպես լինի, ո՛վ Տեր, դու կարող ես օրհնել նրանց՝ համաձայն քո խոսքերի, որոնք դու ես ասել:

17 Եվ, եղավ այնպես, որ յոթանասունևվեցերորդ տարում Տերը մեկդի դարձրեց իր բարկությունը ժողովրդից, և այնպես արեց, որ “անձրև տեղաց երկրի երեսին, այնպես որ այն առաջ բերեց իր պտուղը՝ իր պտղի ժամանակին: Եվ եղավ այնպես, որ այն առաջ

բերեց իր հատիկը՝ իր հատիկի ժամանակին:

18 Եվ ահա, ժողովուրդը հրճվեց ու փառաբանեց Աստծուն, և ողջ երկրի երեսը լի էր հրճվանքով. և նրանք այլևս չէին ջանում կործանել Նեփիին, այլ նրանք համարում էին նրան մի «մեծ մարգարե և Աստծո մի մարդ, որին մեծ գոբություն ու իշխանություն էր տրվել Աստծուց:

19 Եվ ահա, Լեփին՝ նրա եղբայրը, «ամենևին հետ չէր մնում նրանից, ինչ վերաբերում է արդարությանը պատկանող բաներին:

20 Եվ այսպես, եղավ այնպես, որ Նեփիի ժողովուրդը սկսեց կրկին բարգավաճել երկրում, և սկսեցին կառուցել իրենց ամայի վայրերը, և սկսեցին բազմանալ ու տարածվել, մինչև որ նրանք ծածկեցին ամբողջ երկրի երեսը՝ ինչպես հյուսիսային կողմում, այնպես էլ հարավային կողմում, արևմուտքի ծովից մինչև արևելքի ծովը:

21 Եվ եղավ այնպես, որ յոթանասունևվեցերորդ տարին ավարտվեց խաղաղությամբ: Եվ յոթանասունևյոթերորդ տարին սկսվեց խաղաղությամբ. և «եկեղեցին տարածվեց ողջ երկրի երեսով մեկ. և ժողովրդի մեծ մասը՝ և՛ Նեփիացիները, և՛ Լամանացիները պատկանում էին եկեղեցուն. և նրանք ունեցան չափազանց մեծ խաղաղություն երկրում. և այսպես ավարտվեց յոթանասունևյոթերորդ տարին:

22 Եվ նրանք խաղաղություն ունեցան յոթանասունութերորդ տարում նույնպես, բացի մի քանի հակառակություններից՝ վարդապետության այն կետերի վերա-

բերյալ, որոնք հիմնադրվել էին մարգարեների կողմից:

23 Եվ յոթանասունևիններորդ տարում, մեծ վեճ սկսվեց: Բայց եղավ այնպես, որ Նեփին ու Լեփին, և նրանց եղբայրներից շատերը, ովքեր գիտեին վարդապետության ճշմարիտ կետերի վերաբերյալ՝ ամեն օր բազմաթիվ «հայտնություններ ունենալով, հետևաբար, նրանք քարոզում էին ժողովրդին, այնպես որ նրանք վերջ դրեցին իրենց վեճին այդ նույն տարում:

24 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման ութսուներորդ տարում, Նեփիի ժողովրդից եղան մի որոշ թվով պառակտիչներ, որոնք մի քանի տարի առաջ անցել էին Լամանացիների կողմը, և վերցրել էին իրենց վրա Լամանացի անունը, և նաև, նրանց մի որոշակի թիվ, ովքեր, Լամանացիների իսկական հետնորդներ էին՝ դրդված լինելով բարկության, նրանց կողմից, կամ այն պառակտիչների կողմից, ուստի նրանք սկսեցին մի պատերազմ իրենց եղբայրների հետ:

25 Եվ նրանք գործում էին սպանություն ու թալան. և հետո, մահանջում էին ետ՝ դեպի լեռները և անապատը և գաղտնի տեղերը, թաքնվելով, որ իրենց չկարողանային հայտնաբերել, իրենց թվին օրեկան մի հավելում ստանալով, քանի որ կային պառակտիչներ, որոնք հեռանում էին նրանց մոտ:

26 Եվ այսպես, ժամանակի ընթացքում, այո, նույնիսկ ոչ շատ տարիների ընթացքում, նրանք դարձան ավազակների չափազանց մեծ մի հրոսակախումբ. և նրանք հայտնաբերեցին

Գաղիանթոնի բոլոր գաղտնի ծրագրերը. և այսպես նրանք դարձան Գաղիանթոնի ավազակներ:

27 Այդ ահա, այս ավազակները մեծ վնաս էին հասցնում, այո, մինչև իսկ, մեծ կործանում՝ Նեփիի ժողովրդի մեջ, և նաև Լամանացիների մեջ:

28 Եվ եղավ այնպես, որ հարկ եղավ, որ կործանման այս գործին մի վերջ դրվեր. հետևաբար, նրանք ուժեղ տղամարդկանց մի զորք ուղարկեցին անապատ և լեռները՝ գտնելու ավազակների այս հրոսակախմբին և բնաջնջելու նրանց:

29 Բայց ահա, եղավ այնպես, որ այդ նույն տարում, նրանք ետ մղվեցին, նույնիսկ մինչև իրենց սեփական հողերը: Եվ այսպես, ավարտվեց Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման ութսուներորդ տարին:

30 Եվ եղավ այնպես՝ ութսունևեներորդ տարվա սկզբին, նրանք կրկին առաջ գնացին, այս ավազակների հրոսակախմբի դեմ և կործանեցին շատերին. և իրենց նույնպես մեծ կործանում այցելեց:

31 Եվ նրանք կրկին հարկադրված էին վերադառնալ անապատից ու լեռներից դեպի իրենց սեփական հողերը, այդ ավազակների չափազանց մեծ թվի պատճառով, որոնք հեղեղել էին լեռներն ու անապատը:

32 Եվ եղավ այնպես, որ այսպես ավարտվեց այս տարին: Եվ ավազակները դեռևս ավելանում էին ու դառնում ուժեղ, այնպես որ նրանք ուշադրություն չէին դարձնում Նեփիացիների, և նաև Լամանացիների բոլոր զորքերին. և նրանց պատճառով մեծ տուժում

եկավ ժողովրդի վրա ամբողջ երկրի երեսին:

33 Այո, քանզի նրանք այցելեցին երկրի շատ վայրեր և մեծ ավերում պատճառեցին նրանց. այո, սպանեցին շատերին, իսկ մյուսներին գերի տարան հեռու՝ անապատի խորքը, այո, և ավելի շատ, հատկապես, նրանց կանանց ու նրանց երեխաներին:

34 Այժմ այս մեծ չարիքը, որը եկավ ժողովրդի վրա իրենց անօրինության պատճառով, զարթնեցրեց նրանց կրկին՝ հիշելու Տիրոջը, իրենց Աստծուն:

35 Եվ այսպես ավարտվեց դատավորների կառավարման ութսունևեներորդ տարին:

36 Եվ ութսունևերկուերորդ տարում, նրանք սկսեցին կրկին "մոռանալ Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն: Եվ ութսունևերեքերորդ տարում նրանք սկսեցին խստամալ անօրինության մեջ: Եվ ութսունևչորսերորդ տարում նրանք չուղեցին իրենց ճանապարհները:

37 Եվ եղավ այնպես ութսունևհինգերորդ տարում նրանք ավելի ու ավելի խստացան իրենց հպարտության մեջ և իրենց ամբարշտության մեջ. և այսպես նրանք հասունանում էին կրկին կործանման համար:

38 Եվ այսպես ավարտվեց ութսունևհինգերորդ տարին:

ԳԼՈՒԽ 12

Մարդիկ անկայուն են ու հիմար, և արագ՝ չարիք անելիս – Տերը խրատում է իր ժողովրդին – Մարդկանց ոչնչությունը համեմատվում է Աստ-

ծո գորության հետ – Դատաստանի օրը մարդիկ ձեռք կրերեն հավիտենական կյանք կամ հավիտենական նզովք: Մոտ 6թ. Ք.ծ.ա.:

Եվ այսպիսով, մենք կարող ենք տեսնել, թե որքան կեղծ և նաև անկայուն են մարդկանց զավակների սրտերը. այո, մենք կարող ենք տեսնել, որ Տերն իր անսահման մեծ բարությանը օրհնում ու «բարգավաճեցնում է նրանց, ովքեր դնում են իրենց ^բվստահությունը նրա վրա:

2 Այո, և մենք կարող ենք տեսնել՝ հենց այն ժամանակ, երբ նա բարգավաճեցնում է իր ժողովրդին, այո, իրենց դաշտերի, իրենց հոտերի ու իրենց մախիթների, ոսկու և արծաթի և ամեն ձևի, ամեն տեսակի ու տիպի թանկարժեք բաների աճով. խնայելով նրանց կյանքը, և ազատելով նրանց իրենց թշնամիների ձեռքից. փափկացնելով նրանց թշնամիների սրտերը, որ նրանք չհայտարարեն պատերազմներ նրանց դեմ. այո, և ի վերջո, անելով բոլոր բաներն իր ժողովրդի բարօրության ու երջանկության համար. այո, այդ ժամանակ է, որ նրանք ^ակարծրացնում են իրենց սրտերը և մոռանում են Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն, և իրենց ոտքերի տակ ^բկոխ են տալիս Սուրբին,– այո՛, և դա՛ իրենց բարեկեցության և իրենց

խիստ մեծ բարգավաճման պատճառով:

3 Եվ այսպիսով, մենք տեսնում ենք, որ մինչև Տերը չի ^ախրատում իր ժողովրդին շատ չարչարանքներով, այո, մինչև նա չի այցելում նրանց մահով ու սարսափով, և սովով, և ամեն ձևի ժանտախտով, նրանք չեն կամենում ^բհիշել նրան:

4 Ա՛խ, որքան հիմար և որքան ունայն, որքան չար և դիվային են մարդկանց զավակները, որքան ^աարագ են անօրինություն անելիս և որքան դանդաղ՝ բարիք անելիս. այո, որքան արագ՝ այն չար մեկի խոսքերին ականջ անելիս և իրենց ^բսրտերն աշխարհի ունայն բաների վրա դնելիս:

5 Այո, որքան արագ են նրանք ^ահպարտությունից բարձրամտանալիս. այո, որքան արագ՝ պարծենալիս և այն ամենն անելիս, ինչն անօրինություն է. և որքան դանդաղ են Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն հիշելիս և նրա խորհուրդներին ականջ դնելիս, այո, որքան դանդաղ են իմաստության ուղիներում ^բբայլելիս:

6 Ահա, նրանք չեն ցանկանում, որ Տերը՝ իրենց Աստվածը, որը ^աստեղծել է իրենց, ^բկառավարի ու բազավորի իրենց վրա. չնայած նրանց հանդեպ նրա մեծ բարությանն ու ողորմածությանը, նրանք ոչինչ են համարում նրա խորհուրդները և չեն կամենում, որ նա լինի իրենց առաջնորդը:

12 1ա Բ Մն. ԻՁ.5,

Սաղ. Ա.2–3:

^բ Սաղ. ԼՁ.7–8,

2 Նեփի 22.2,

Մոսիա 4.6:

սո՛ւ Ապալիմել:

2ա սո՛ւ Ուրացություն:

^բ Ալմա 5.53,

3 Նեփի 28.35:

3ա Մոսիա 23.21,

Վևո՛ւ 98.21, 101.8:

^բ Ամոս Դ.6–11:

4ա Ել. ԼԲ.8:

^բ Մատ. ԺԵ.19,

Եբր. Գ.12:

5ա Առակ. ԻԹ.23:

սո՛ւ Հպարտություն:

^բ սո՛ւ Քայլել, Քայլել

Աստծո հետ:

6ա Ես. ԽԵ.9,

Վևո՛ւ 58.30,

Մովսես 7.32–33:

^բ Վևո՛ւ 60.4:

7 Այն, որքան մեծ է տնչնչոթյունը մարդկանց զավակներին. այո, նրանք նույնիսկ ավելի չնչին են, քան հողի փոշին:

8 Քանզի ահա, հողի փոշին շարժվում է այս ու այն կողմ, մասերի բաժանվելով մեր մեծ և հավիտենական Աստծո հրամանով:

9 Այո, ահա, նրա ձայնից բլուրներն ու լեռները դողում են ու ցնցվում:

10 Եվ նրա ձայնի զորությունից դրանք փշրվում են, և դառնում հարթ, այո, ճիշտ ինչպես մի հովիտ:

11 Այո, նրա ձայնի զորությունից ամբողջ երկիրը ցնցվում է.

12 Այո, նրա ձայնի զորությունից հիմքերը շարժվում են, նույնիսկ մինչև հենց կենտրոնը:

13 Այո, և եթե նա ասում է երկրին՝ Շարժվիր, այն շարժվում է:

14 Այո, եթե նա ասում է՝ երկրին, – Դու պետք է ետ գնաս, որ դա շատ ժամերով զերկարացնի օրը, – դա կատարվում է.

15 Եվ այսպես, նրա խոսքի համաձայն երկիրը ետ է գնում, և մարդուն թվում է, թե արևը կանգնած է անշարժ. այո, և ահա, դա այդպես է. քանզի, անկասկած, այդ երկիրն է, որ շարժվում է, և ոչ թե արևը:

16 Եվ ահա, նա, եթե նա մեծ անդունդի ջրերին ասում է՝ Յամաքեք, դա կատարվում է:

17 Ահա, եթե նա ասում է այս լեռանը, – Բարձրացիր, և արի ու ընկիր այս քաղաքի վրա, որ այն թաղվի, – ահա դա կատարվում է:

18 Եվ ահա, եթե մի մարդ զանձ է թաքցնում հողում, և Տերն ասում է, – Թող Քանիժված լինի, նրա անօրինության պատճառով, ով թաքցրել է այն, – ահա, այն անիծված կլինի:

19 Եվ եթե Տերն ասի, – Անիծված եղիր, որ ոչ մի մարդ չգտնի քեզ, այս ժամանակից, այսուհետև և հավիտյան, – ահա, ոչ մի մարդ չի գտնի դա այսուհետև և հավիտյան:

20 Եվ ահա, եթե Տերն ասի որևէ մարդու, – Քո անօրինության համար, անիծված պիտի լինես հավիտյան, – դա պիտի կատարվի:

21 Եվ եթե Տերն ասի, – Քո անօրինությունների համար, դու կտրված կլինես իմ ներկայությունից, – նա այնպես կանի, որ դա այդպես լինի:

22 Եվ վա՛յ նրան, ում նա կասի այս, քանզի դա կլինի նրան, ով կանի անօրինություն, և նա չի կարող փրկվել. հետևաբար, այս պատճառով ապաշխարություն հայտարարվեց, որպեսզի մարդիկ կարողանան փրկվել:

23 Հետևաբար, օրհնված են նրանք, ովքեր կապաշխարեն ու սկանջ կանեն Տիրոջ՝ իրենց Աստծո ձայնին. քանզի այդ նրանք են, որ ակիրկվեն:

24 Եվ թող Աստված՝ իր մեծ լիության մեջ շնորհ անի, որ մարդիկ կարողանան բերվել դեպի ապաշխարություն ու բարի գործեր, որպեսզի նրանք կարողանան ստանալ շնորհի շնորհի համար՝ համաձայն իրենց գործերի:

7ա Ես. Խ.15, 17,
Մոսիա 4.19,
Մովսես 1.10:
9ա3 Նեփի 22.10:
10ա1 Նեփի 17.46:
11ա Մորմ. 5.23, Եթեր 4.9:

14ա Հես. Ժ.12–14:
բ Ես. ԼԸ.7–8:
գ Դ.Թագ. Ի.8–11:
16ա Մատ. Ը.27:
բ Ես. ԽԳ.27,
ՕԱ.10:

17ա3 Նեփի 8.10:
18ա Մորմ. 1.18,
Եթեր 14.1:
բ Հել. 13.17:
23ա սուր Փրկություն:
24ա սուր Շնորհ:

25 Եվ ես կկամենայի, որ բոլոր մարդիկ կարողանան փրկվել: Բայց մենք կարողում ենք, որ մեծ ու վերջին օրը կլինեն ոմանք, որոնք պիտի դուրս գգվեն, այո, ովքեր պիտի դեն գգվեն Տիրոջ ներկայությունից.

26 Այո, որոնք պիտի մատնվեն անվերջ թշվառության մի վիճակի, իրագործելով այն խոսքերը, որոնք ասում են. Նրանք, ովքեր արել են բարիք, կունենան ^ահավիտենական կյանք. իսկ նրանք, ովքեր արել են չարիք, կունենան հավիտենական ^բնզովք: Եվ դա այդպես է: Ամեն:

Սամուել Լամանացու մարգարեությանը Նեփիացիներին:

Ընդգրկելով 13–15 գլուխները
ներառյալ:

ԳԼՈՒԽ 13

Սամուել Լամանացիի մարգարեանում է Նեփիաացիների կործանումը, եթե նրանք չապաշխարեն – Նրանք և նրանց հարստություններն անիծված են – Նրանք մեթքում ու քարկոծում են մարգարեներին, շրջապատված են չարքերով, և փնտրում են երջանկություն անօրինություն անելու մեջ: Մոտ 6թ. Ք.ծ.ա.:

Եւ այժմ եղավ այնպէս, ութսունվեցերորդ տարում, Նեփիացիները դեռ մնում էին ամբարշտության մեջ, այդ՝ մեծ ամբարշտության, մինչդէռ Լամանացիները խստո-

րեն պահում-պահպանում էին Աստծո պատվիրանները՝ համաձայն Մովսեսի օրենքի:

2 Եվ եղավ այնպես, որ այս տա-
րում կար ոմն Սամուել՝ մի Լամա-
նացի, որը եկել էր Ջարահեմլայի
երկիրը, և սկսել էր քարոզել ժո-
ղովրդին: Եվ եղավ այնպես, որ
նա ապաշխարություն քարոզեց
ժողովրդին շատ օրեր, և նրանք
դուրս գցեցին նրան, և նա պատ-
րաստվում էր վերադառնալ իր
սեփական երկիրը:

3 Բայց ահա, Տիրոջ ձայնը եկավ
 նրան, որ ինքը պիտի կրկին վերա-
 դառնար, և մարգարեանար ժո-
 դովրդին՝ ինչ բաներ որ կգա-
 րա՝ սիրտը:

4 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք թույլ չէին տալիս, որ նա մտներ քաղաքը. ուստի, նա գնաց ու բարձրացավ այնտեղի պատի վրա, և առաջ մեկնեց իր ձեռքն ու բարձր ձայնով գոչեց, և մարգարեացավ ժողովրդին՝ ինչ բաներ որ Տերը դրեց նրա սրտում:

5 Եվ նա ասաց նրանց. Ահա, ես՝ Սամուելս, մի Լամանացի, խոսում եմ Տիրոջ խոսքերը, որոնք նա դրել է իմ սրտում. և ահա, նա դրել է իմ սրտում՝ ասելու այս ժողովրդին, որ արդարադատության "սուրբ կախված է այս ժողովրդի վրա. և չորս հարյուր տարի չի անցնի, բայց արդարադատության սուրբ ղեկներու է այս ժողովրդի վրա:

6 Այո, ծանր ակործանում է սպասվում այս ժողովրդին, և այն, անկասկած, գալիս է այս ժողովրդին, և ոչինչ չի կարող փրկել այս ժողովրդին, բացի ապաշխարու-

26ա Մատ. ԻԵ.46,
Հովհ. Ե.28-29,
Հռովմ. Ջ.13:
բ ՍՈՒՆԳՈՎՔ:

13 1ա Հել. 15.4–5:
3ա ՎևոՒ 100.5:
5ա Ալմա 60.29,
3 Նեփի 2.19:

6*wa* Uḷḡwa 45.10–14,
 ḡḡ. 15.17:

թյունից և հավատքից առ Տեր Հիսուս Զրիստոսը, ով, անկասկած, պիտի գա աշխարհ, և պիտի տանի շատ բաներ ու պիտի սպանվի իր ժողովրդի համար:

7 Եվ ահա, Տիրոջ մի "հրեշտակ է հայտարարել դա ինձ, և նա "ավետիք բերեց իմ հոգուն: Եվ ահա, ես ուղարկվեցի ձեզ մոտ՝ հայտարարելու դա ձեզ նույնպես, որ դուք կարողանաք ունենալ ավետիք. բայց ահա դուք չկամեցաք ընդունել ինձ:

8 Հետևաբար, այսպես է ասում Տերը. Նեփիացի ժողովրդի սրտերի կարծրության պատճառով, եթե նրանք չապաշխարեն, ես կվերցնեմ իմ խոսքը նրանցից, և ես "եստ կբաշեմ իմ Հոգին նրանցից, և ես այլևս չեմ համոզուրժի նրանց, և ես կդարձնեմ նրանց եղբայրների սրտերն իրենց դեմ:

9 Եվ "չորս հարյուր տարիներ չեն անցնի մինչև ես նրանց զարկել կտամ. այո, ես կայցելեմ նրանց սրով և սովով ու ժամտախտով:

10 Այո, ես կայցելեմ նրանց իմ կատաղի բարկության մեջ, և նրանք կլինեն "չորրորդ սերնդից, ովքեր պիտի ապրեն, ձեր թշնամիներից, տեսնելու ձեր լիակատար կործանումը. և դա, անկասկած, պիտի գա, եթե դուք չապաշխարեք, ասում է Տերը. և նրանք՝ չորրորդ սերնդից, պիտի այցելեն ձեզ կործանումով:

11 Բայց եթե դուք կամենաք ապաշխարել ու "վերադառնալ դեպի Տերը՝ ձեր Աստվածը, ես մեկդի կդարձնեմ իմ բարկությունը, ասում է Տերը. այո, այսպես է

ասում Տերը՝ օրհնված եմ նրանք, ովքեր կապաշխարեն ու կդառնան դեպի ինձ, բայց վա՛յ նրան, ով չի ապաշխարում:

12 Այո, "վա՛յ Ջարահեմլայի այս մեծ քաղաքին. քանզի ահա, դա արդարների շնորհիվ է, որ այն փրկվում է. այո, վա՛յ այս մեծ քաղաքին, քանզի ես զգում եմ, ասում է Տերը, որ կան շատերը, այո, նույնիսկ մեծ մասն այս մեծ քաղաքի, որ կկարծրացնեն իրենց սրտերն իմ դեմ, ասում է Տերը:

13 Բայց օրհնված եմ նրանք, ովքեր կապաշխարեն, քանզի նրանց ես կխնայեմ: Բայց ահա, եթե չլինեին արդարները, ովքեր այս մեծ քաղաքում են, ահա, ես կկարգադրեի, որ "կրակ թափվեր երկնքից ու կործաներ այն:

14 Բայց ահա, դա ի սեր արդարների է, որ այն խնայվում է: Բայց ահա, ժամանակը գալիս է, ասում է Տերը, որ երբ դուք դուրս գցեք արդարներին ձեր միջից, այն ժամանակ դուք հասուն կլինեք կործանման համար. այո, վա՛յ լինի այս մեծ քաղաքին՝ այն ամբարշտության ու պղծությունների համար, որ նրանում են:

15 Այո, և վա՛յ լինի Գեդեոն քաղաքին, այն ամբարշտության ու պղծությունների համար, որ նրանում են:

16 Այո, և վա՛յ լինի բոլոր քաղաքներին, որոնք շրջակա երկրում են, որոնք պատկանում են Նեփիացիներին՝ այն ամբարշտության ու պղծությունների համար, որ դրանցում են:

7ա Ալմա 13:26:
բ Ես. ԾԲ.7:
8ա Հել. 6.35:
9ա Ալմա 45.10-12:

10ա 1 Նեփի 12.12,
2 Նեփի 26.9,
3 Նեփի 27.32:
11ա 3 Նեփի 10.5-7:

12ա 3 Նեփի 8.8, 24, 9.3:
13ա Ծն. ԺԹ.24,
Գ. Թագ. Ա.9-16,
3 Նեփի 9.11:

17 Եվ ահա, մի «անեծք պիտի գա երկրի վրա, ասում է Չորաց Տերը, ժողովրդի արարքների պատճառով, ովքեր երկրի վրա են, այո, նրանց ամբարշտության ու նրանց պղծությունների պատճառով:

18 Եվ կլինի այնպես, ասում է Չորաց Տերը, այո, մեր մեծ ու ճշմարիտ Աստվածը, որ ովքեր որ գանձեր «թաքցնեն հողում, այլևս չպիտի գտնեն նորից, երկրի մեծ անեծքի պատճառով, եթե նա չլինի մի արդար մարդ և չթաքցնի այն Տիրոջ համար:

19 Քանզի ես կամենում եմ, ասում է Տերը, որ նրանք թաքցնեն իրենց գանձերն ինձ համար. և անիծված լինեն նրանք, ովքեր չեն թաքցնում իրենց գանձերն ինձ համար. քանզի ոչ ոք չի թաքցնում իր գանձերն ինձ համար, բացի արդարից. և նա, ով չի թաքցնում իր գանձերն ինձ համար, անիծված է նա և նաև գանձը, և ոչ մեկը չի փրկի այն՝ երկրի անեծքի պատճառով:

20 Եվ օրը պիտի գա, երբ նրանք կթաքցնեն իրենց գանձերը, որովհետև նրանք դրել են իրենց սրտերը հարստությունների վրա. և որովհետև նրանք դրել են իրենց սրտերը հարստությունների վրա, և կթաքցնեն իրենց գանձերը, երբ իրենք փախչեն իրենց թշնամիների առաջից. քանի որ նրանք չեն կամենում թաքցնել դրանք ինձ համար՝ անիծված լինեն նրանք, և նաև նրանց գանձերը. և այն օրը նրանք պիտի զարկվեն, ասում է Տերը:

21 Տեսեք, դուք, այս մեծ քաղաքի

ժողովուրդ, և «ականջ արեք իմ խոսքերին. այո՛, ականջ արեք խոսքերին, որոնք Տերն է ասում. քանզի ահա, նա ասում է, որ դուք անիծված եք ձեր հարստությունների պատճառով, և նաև ձեր հարստություններն են անիծված, որովհետև դուք դրել եք ձեր սրտերը դրանց վրա, և ականջ չեք արել նրա խոսքերին, ով տվել է դրանք ձեզ:

22 Դուք չեք հիշում Տիրոջը՝ ձեր Աստծուն, այն բաների համար, որոնցով նա օրհնել է ձեզ, բայց դուք միշտ հիշում եք ձեր «հարստությունները, ոչ թե գոհություն հայտնելու Տիրոջը՝ ձեր Աստծուն, դրանց համար. այո, ձեր սրտերն ուղղված չեն առ Տերը, այլ դրանք փքվում են մեծ «հպարտությունից՝ ի պարծենկոտություն, և ի մեծ ամբարտավանություն, «նախանձություններ, կռիվներ, ռիս, հալածանքներ, և սպանություններ, և ամեն ձևի անօրինություններ:

23 Այս պատճառով է Տեր Աստված կարգադրել, որ մի անեծք գա երկրի վրա, և նաև ձեր հարստությունների վրա, և դա՝ ձեր անօրինությունների համար:

24 Այո, վա՛յ այս ժողովրդին, այս ժամանակի պատճառով, որը եկել է, որ դուք «դուրս եք գցում մարգարեներին և ծաղրում եք նրանց, քարեր եք նետում նրանց վրա և սպանում եք նրանց, և անում եք ամեն ձևի անօրինություն նրանց հանդեպ, ճիշտ ինչպես հին ժամանակներում էին անում:

25 Եվ այժմ, երբ դուք խոսում եք, դուք ասում եք. Եթե մեր օրերը

17ա Հել. 12.18:

18ա Մորմ. 1.18,
Եթեր 14.1:

21ա ՍՈՒ Ականջ դնել:

22ա Դուկ. ԺԲ.34:

սՈՒ Հարստություններ,
Աշխարհիկություն:
բ ՍՈՒ Հպարտություն:

գ ՍՈՒ Նախանձել:
24ա Բ ՄԵ. ԼՁ.15–16,
1 Նեփի 1.20:

եղած լինեին հնում, մեր "հայրերի օրոք, մենք չէինք սպանի մարգարեներին. մենք չէինք քարկոծի նրանց և դուրս չէինք գցի նրանց:

26 Ահա, դուք ավելի վատն եք, քան նրանք. քանզի, ինչպես կենդանի է Տերը, եթե մի "մարգարե է գալիս ձեր մեջ ու հայտարարում ձեզ Տիրոջ խոսքը, որը վկայում է ձեր մեղքերի ու անօրինությունների մասին, դուք "բարկանում եք նրա վրա, և դուրս եք գցում նրան ու փնտրում ամեն ձևի ուղիներ՝ կործանելու նրան. այո, դուք կասեք, որ նա կեղծ "մարգարե է, և որ նա մեղսագործ է, և դեկից է, որովհետև նա "վկայում է, որ ձեր գործերը չար են:

27 Բայց ահա, եթե մի մարդ գա ձեր մեջ, և ասի. Արե՛ք այս, և ոչ մի անօրինություն չկա. արեք այն և դուք չեք տառապի. այո՛, նա կասի. Քայլե՛ք ձեր իսկ սրտերի հպարտության համաձայն. այո, քայլեք ձեր աչքերի հպարտության համաձայն, և արեք, ինչ որ ձեր սիրտն է փափագում. և եթե մի մարդ գա ձեր մեջ և ասի այս, դուք կընդունեք նրան, և կասեք, որ նա "մարգարե է:

28 Այո, դուք կբարձրացնեք նրան, և դուք կտաք նրան ձեր ստացվածքից. դուք կտաք նրան ձեր ոսկուց, և ձեր արծաթից, և դուք կհագցնեք նրան քանկարժեք հանդերձով. և քանի որ նա խոսում է "շողոքորթող խոսքեր ձեր համար, և նա ասում է, որ ամեն ինչ լավ է, այդ դեպքում հանցանք չեք գտնի նրանում:

29 Ո՛վ դո՛ւք, ամբարիշտ, և դո՛ւք, խոտորյալ սերունդ. դո՛ւք, կարծրացած, և դո՛ւք, խստապարանոց ժողովուրդ, որքա՞ն ժամանակ եք կարծելու, որ Տերը կհանդուրժի ձեզ: Այո՛, որքա՞ն ժամանակ եք թույլ տալու՝ առաջնորդելու "հիմար ու "կույր առաջնորդների կողմից: Այո, որքա՞ն ժամանակ եք խավարն ավելի "նախընտրելու, քան "լույսը:

30 Այո, ահա, Տիրոջ բարկությունն արդեն բռնկվել է ձեր դեմ. ահա, նա անիծել է երկիրը ձեր անօրինության պատճառով:

31 Եվ ահա, ժամանակը գալիս է, որ նա անիծելու է ձեր հարստությունները, որ դրանք դառնան "սպողուն, որ դուք չկարողանաք բռնել դրանք. և ձեր աղքատության օրերին դուք չեք կարող պահել դրանք:

32 Եվ ձեր աղքատության օրերին, դուք կաղաղակեք առ Տերը. և իզուր պիտի աղաղակեք, քանզի ձեր աղետն արդեն եկել է ձեր վրա, և ձեր կործանումը դարձել է անտարակուսելի. և այդ ժամանակ դուք պիտի լացեք ու ռռնաք այն օրը, ասում է Չորաց Տերը: Եվ այն ժամանակ դուք կողբաք ու կասեք.

33 Ա՛խ, "երանի՜ թե ես ապաշխարեի, և չսպանեի մարգարեներին, և "չքարկոծեի նրանց, և դուրս չգցեի նրանց: Այո՛, այդ օրը դուք պիտի ասեք. Ա՛խ, երանի՜ մենք հիշեինք Տիրոջը, մեր Աստծուն, այն օրը, երբ նա տվեց մեզ մեր հարստությունները, և այդ դեպ-

25ա Գոր. է. 51:
26ա Բ Մն. ԺԷ. 7.
Դուկ. ԺԶ. 31:
բ Ես. Լ. 9–10:
գ Մատ. ԺԳ. 57:
դ Գալ. Դ. 16:

27ա Միքիա Բ. 11:
սուր Բաղանմանեցում-
քյուն:
28ա Բ Տիմ. Գ. 3–4:
29ա 2 Նեփի 28. 9:
բ Մատ. ԺԵ. 14:

գ Հովհ. Գ. 19:
դ Հոր ԻԳ. 13:
31ա Մորմ. 1. 17–18:
33ա Մորմ. 2. 10–15:
բ Մատ. ԻԳ. 37:

քում դրանք չէին դառնա սպրդուն, որ մենք կորցնեինք դրանք. քանզի ահա, մեր հարստությունները գնացել են մեզանից:

34 Ահա, մենք մի գործիք դնում ենք այստեղ և հաջորդ օրն այն չկա. և ահա, մեր սրերը վերցված են մեզանից այն օրը, երբ մենք փնտրում ենք դրանք ճակատամարտի համար:

35 Այո, մենք բաքցրել ենք մեր գանձերը, և դրանք հեռու են սպրդել մեզանից, երկրի անեծքի պատճառով:

36 Ախ, երանի՜ մենք ապաշխարեինք այն օրը, երբ Տիրոջ խոսքը եկավ մեզ. քանզի ահա երկիրն անիծված է, և ամեն ինչ դարձել է սպրդուն, և մենք չենք կարող բռնել դրանք:

37 Ահա, մենք շրջապատված ենք չարքերով, այո, մենք օղակված ենք շուրջանակի հրեշտակներով նրա, ով ջանացել է կործանել մեր հոգիները: Ահա, մեր անօրինությունները մեծ են: Ո՛վ Տեր, քո բարկությունը մեկդի չէի՞ր դարձնի մեզանից: Եվ ա՛յս կլինի ձեր խոսելաձևն այն օրերին:

38 Բայց ահա, ձեր փորձության ^աօրերն անցած են. դուք ^բձգձգել եք ձեր փրկության օրը, մինչև դա առհավետ չափազանց ուշ է, և ձեր կործանումը դարձել է անտարակուսելի. այո, քանզի դուք փնտրել եք ձեր կյանքի բոլոր օրերում այն, ինչը դուք չէիք կարող ձեռք բերել. և դուք փնտրել եք ^գերջանկություն անօրինություն անելու մեջ, մի բան, որը հակառակ է այն արդարության էությանը, որը մեր մեծ ու Հավերժական Գլխավորի մեջ է:

39 Օ՛հ, դո՛ւք, երկրի ժողովուրդ, երանի՜ թե կամենայիք լսել իմ խոսքերը: Եվ ես աղոթում եմ, որ Տիրոջ բարկությունը մեկդի դարձվի ձեզանից, և որ դուք կամենաք ապաշխարել ու փրկվել:

ԳԼՈՒԽ 14

Սամուելը կանխագուշակում է լույս՝ գիշերվա ընթացքում, և մի նոր աստղ՝ Զրիստոսի ծննդյան ժամանակ – Զրիստոսը փրկագնում է մարդկանց ժամանակավոր և հոգևոր մահից – Նրա մահվան նշանները ներառում են երեք օրվա խափար, ժայռերի ճեղքվելը, և բնության մեծ տեղաշարժեր: Մոտ 6բ. Զ.ծ.ա.:

Եվ այժմ եղավ այնպես, որ ^աՍամուել Լամանացին շատ ավելի մեծ բաներ մարգարեացավ, որոնք չեն կարող գրվել:

2 Եվ ահա, նա ասաց նրանց. Ահա, ես տալիս եմ ձեզ մի նշան. քանզի կանցնի ևս հիմզ տարի, և ահա, հետո գալիս է Աստծո Որդին՝ փրկագնելու բոլոր նրանց, ովքեր կհավատան նրա անունին:

3 Եվ ահա, սա կտամ ես ձեզ որպես ^անշան նրա գալստի ժամանակ. քանզի ահա, պիտի լինեն մեծ լույսեր երկնքում, այնպես որ չպիտի լինի խավար, այնպես որ մարդուն պիտի թվա, կարծես ցերեկ է:

4 Հետևաբար, պիտի լինի մեկ ցերեկ, և մի գիշեր ու մի ցերեկ, կարծես թե դա մեկ օր էր և գիշեր չէր եղել, և դա պիտի լինի ձեզ՝ որպես նշան. քանզի դուք կիմանաք արևի ծագելու և նաև նրա մայր մտնելու մասին. հետևաբար,

նրանք, անկասկած, կիմանան, որ կլինի երկու ցերեկ ու մի գիշեր. այնուամենայնիվ, գիշերը չի մթնեցվի. և դա կլինի Մնրա ծնվելու նախորդ գիշերը:

5 Եվ ահա, մի նոր Մասող պիտի ծագի, այնպիսին, որ դուք երբեք չեք տեսել. և դա նույնպես նշան պիտի լինի ձեզ համար:

6 Եվ ահա, սա բոլորը չէ, պիտի լինեն շատ նշաններ ու հրաշքներ երկնքում:

7 Եվ կլինի այնպես, որ դուք բոլորը կլինեք ապշած ու զարմացած, այնքան, որ դուք պիտի ՞ընկնեք գետնին:

8 Եվ պիտի լինի այնպես, որ ով որ ՞հավատա Աստծո Որդուն, նույնը պիտի ունենա հավիտե-նական կյանք:

9 Եվ ահա, այսպես է Տերը պատվիրել ինձ, իր հրեշտակների միջոցով, որ ես գամ ու ասեմ ձեզ այս բանը. այո, նա պատվիրել է, որ ես մարգարեանամ ձեզ այս բաները. այո, նա ասել է ինձ. Աղա-դակի՛ր այս ժողովրդին՝ ապաշխարե՛ք ու պատրաստե՛ք Աստծո ճանապարհը:

10 Եվ այժմ, քանի որ ես Լամա-նացի եմ և ասել եմ ձեզ այն խոսքերը, որոնք Տերն է պատվիրել ինձ, և քանի որ դրանք ծանր են ձեզ համար, դուք բարկացած եք ինձ վրա ու ջանում եք կործանել ինձ, և ՞դուրս եք գցել ինձ ձեր միջից:

11 Եվ դուք պիտի լսեք իմ խոսքերը, քանզի այս նպատակով եմ ես բարձրացել քաղաքի պատերի

վրա, որ դուք կարողանաք լսել ու իմանալ Աստծո դատաստանների մասին, որոնք սպասում են ձեզ, ձեր անօրինությունների պատճառով, և նաև, որպեսզի դուք կարողանաք իմանալ ապաշխարության պայմանները.

12 Եվ նաև, որպեսզի դուք կարողանաք իմանալ Հիսուս Քրիստոսի՝ Աստծո Որդու, երկնքի ու երկրի ՞ձոր, ի սկզբանե բոլոր բաների Ստեղծողի գալստի մասին. և որպեսզի դուք կարողանաք իմանալ նրա գալստի նշանները՝ այն նպատակով, որ դուք կարողանաք հավատալ նրա անունին:

13 Եվ եթե դուք ՞հավատաք նրա անունին, դուք կապաշխարեք ձեր բոլոր մեղքերից, որ այդպիսով, դուք կարողանաք ունենալ դրանց մի թողություն՝ նրա Քարժանիքների միջոցով:

14 Եվ ահա, բացի դրանից, մեկ ուրիշ նշան եմ ես տալիս ձեզ, այո, նրա մահվան մի նշան:

15 Քանզի ահա, նա, անշուշտ, պիտի մահանա, որ ՞փրկություն կարողանա գալ. այո, դա հարկավոր է նրան, և դառնում է անհրաժեշտ, որ նա մեռնի՝ իրագործելու մեռելների Քարությունը, որպեսզի դրա միջոցով մարդիկ կարողանան բերվել Տիրոջ ներկայության մեջ:

16 Այո, ահա, այս մահն իրագործում է հարությունը, և ՞փրկագնում է բոլոր մարդկությանն առաջին մահից՝ այն հոգևոր մահից. քանզի ողջ մարդկությունը, Աղա-

4ա սուր Հիսուս Քրիստոս –
Մարգարեություններ
Հիսուս Քրիստոսի
ծննդի և մահվան
մասին:

5ա Մատ. Բ.1–2,
3 Նեփի 1.21:

7ա3 Նեփի 1.16–17:

8ա Հովհ. Գ.16:

10ա Հել. 13.2:

12ա Մոսիա 3.8,
3 Նեփի 9.15,

Եթեր 4.7:

սուր Հիսուս Քրիստոս:

13ա Գոր. Ժ2.30–31:

բ Վեոմ 19.16–20:

15ա սուր Փրկիչ:

բ Ալմա 42.23:

սուր Հարություն:

16ա սուր Փրկագնման
ծրագիր:

մի Բանկումով Պկտրված լինելով Տիրոջ ներկայությունից, համարվում է Դմեռած, ինչ վերաբերում է թե՛ աշխարհիկ, թե՛ հոգևոր բաներին:

17 Բայց ահա, Քրիստոսի հարությունը Պիրկազմում է մարդկությանը, այո, նույնիսկ ողջ մարդկությանը, և բերում նրանց ետ՝ դեպի Տիրոջ ներկայությունը:

18 Այո, և դա իրագործում է ապաշխարության պայմանը, որպեսզի ով որ ապաշխարի, նա չկտրվի և չզցվի կրակը. բայց ով որ չապաշխարի, կկտրվի և կզցվի կրակը. և գալիս է նրանց վրա կրկին մի հոգևոր մահ, այո, մի երկրորդ մահ, քանզի նրանք կրկին կտրված են, ինչ վերաբերում է արդարությանը պատկանող բաներին:

19 Հետևաբար, ապաշխարե՛ք, ապաշխարե՛ք, որ չլինի թե, իմանալով այս բաներն ու չանելով դրանք, դուք դատապարտության տակ ընկնեք, և վար բերվեք դեպի այս երկրորդ մահը:

20 Բայց ահա, ինչպես ես ասացի ձեզ մեկ այլ Մնշանի վերաբերյալ՝ նրա մահվան նշանի, ահա այն օրը, երբ նա մահվան կենթարկվի, արևը պիտի թափարեցվի և հրաժարվի իր լույսը տալ ձեզ. և նաև լուսինը և աստղերը. և լույս չպիտի լինի այս երկրի երեսին, Պերեք օրվա ընթացքում, այսինքն՝ այն ժամանակից սկսած, որ նա կտանի մահ, մինչև այն ժամանակը, որ նա կրկին կբարձրանա մեռելներից:

21 Այո, այն պահին, երբ նա հոգին կտա, շատ ժամերի ընթացքում կլինեն Պրոտներ ու կայծակներ, և հողը կցնցվի ու կդողա. և ժայռերը, որոնք այս երկրի երեսին են, որոնք, թե՛ հողի վրա են, թե՛ տակը, որոնք դուք գիտեք՝ այս պահին կարծր են, կամ դրա մեծ մասը մեկ կարծր զանգված է, պիտի թջարդուփշուր լինեն.

22 Այո, դրանք պիտի ճեղքվեն մասերի, և հետո պիտի ընդմիշտ մնան ճաքած ու ճեղքված, և ջարդված բեկորներով՝ ողջ երկրի երեսին, այո, թե՛ հողի վրա, թե՛ տակը:

23 Եվ ահա, պիտի լինեն մեծ փոթորիկներ, և շատ լեռներ պիտի ցածրացվեն, ինչպես հովիտ, և պիտի լինեն շատ վայրեր, որոնք այժմ կոչվում են հովիտներ, որոնք պիտի դառնան լեռներ, որոնց բարձրությունը վիթխարի է:

24 Եվ շատ մայրուղիներ պիտի քանդվեն, և շատ Պքաղաքներ պիտի դառնան ամալի:

25 Եվ շատ Պգերեզմաններ պիտի բացվեն և դուրս հանեն իրենց մեռելներից շատերին. և շատ սրբեր պիտի հայտնվեն շատերին:

26 Եվ ահա, այսպես խոսեց Պհրեշտակն ինձ հետ. քանզի նա ասաց ինձ, որ պիտի լինեն որոտներ ու կայծակներ շատ ժամերի ընթացքում:

27 Եվ նա ասաց ինձ, որ մինչդեռ որոտն ու կայծակը, և փոթորիկը կշարունակվեն, որ այս բաները պիտի լինեն, և որ Պխավարը

16բ սուր Ադամի և Եվայի անկումը:
 գ Ալմա 42.6–9:
 դ սուր Մահ հոգևոր:
 17ա սուր Փրկազմել, Փրկազմված, Փրկազմում:

20ա3 Նեփի 8.5–25:
 բ Ղուկ. ԻԳ.44:
 գ Մոսիա 3.10:
 21ա3 Նեփի 8.6:
 բ 3 Նեփի 10.9:
 22ա3 Նեփի 8.18:
 24ա3 Նեփի 9.3–12:

25ա Մատ. ԻԷ.50–54,
 3 Նեփի 23.9–11:
 26ա Ալմա 13.26:
 27ա1 Նեփի 19.10,
 3 Նեփի 8.3:

պիտի պատի ամբողջ երկրի երեսը երեք օրվա ընթացքում:

28 Եվ հրեշտակն ասաց ինձ, որ շատերը կտեսնեն ավելի մեծ բաներ, քան սրանք, այն նպատակով, որ նրանք կարողանան հավատալ, որ Մայս նշաններն ու այս հրաշքները պիտի տեղի ունենան այս երկրի ողջ երեսին, այն նպատակով, որ անհավատության ոչ մի պատճառ չլինի մարդկանց գավակների մեջ,

29 Եվ դա՝ այն նպատակով, որ ով որ կամենա հավատալ, կարողանա փրկվել, և ով որ չկամենա հավատալ, մի արդար Պատաստան գա նրանց վրա. և նաև, եթե նրանք դատապարտվում են, իրենք են իրենց վրա բերում իրենց իսկ դատապարտությունը:

30 Եվ այժմ հիշեք, հիշեք, իմ եղբայրներ, որ ով կործանվում է, իր պատճառով է կործանվում, և ով անօրինություն է անում, իրեն է անում. քանզի ահա, դուք Մազատ եք. ձեզ թույլատրված է, որ գործեք ինքներդ ձեզ համար. քանզի ահա, Աստված տվել է ձեզ Քգիտելիք և դարձրել է ձեզ ազատ:

31 Նա տվել է ձեզ, որ դուք կարողանաք բարին Մտաբերել չարից, և նա տվել է ձեզ, որ դուք կարողանաք Քընտրել կյանք կամ մահ. և դուք կարող եք բարին անել և Վերականգնվել դեպի այն, ինչը բարի է, կամ բարին կվերադարձվի ձեզ, կամ կարող եք անել չարիք, և չարը կվերադարձվի ձեզ:

ԳԼՈՒԽ 15

Տերը խրատում էր Նեփիացիներին, որովհետև նա սիրում էր նրանց – Դարձի եկած Լամանացիները կայուն են և հաստատուն հավատքում – Վերջին օրերին Տերը ողորմած կլինի Լամանացիների հանդեպ: Մոտ 6թ. Բ.ծ.ա.:

Եվ այժմ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ահա, ես հայտարարում եմ ձեզ, որ եթե դուք չապաշխարեք, ձեր տները պիտի Մավերված թողնվեն ձեզ:

2 Այո, եթե դուք չապաշխարեք, ձեր կանայք մեծ պատճառ պիտի ունենան սզալու այն օրը, երբ նրանք կուրծք կտան. քանզի դուք կփորձեք փախչել, և ապաստանի համար տեղ չի լինի. այո, և վա՛յ նրանց, ովքեր Մհղի են, քանզի նրանք ծանր կլինեն և չեն կարող փախչել. ուստի, նրանք ոռնակոխ կարվեն և կթողվեն մեռնելու:

3 Այո, վա՛յ այս ժողովրդին, ովքեր կոչվում են Նեփիի ժողովուրդ, եթե նրանք չապաշխարեն, երբ նրանք կտեսնեն բոլոր այս նշաններն ու հրաշքները, որոնք ցույց կտրվեն նրանց. քանզի ահա, նրանք Տիրոջ մի ընտրյալ ժողովուրդ են եղել. այո, Նեփիի ժողովրդին սիրել է նա, և նաև նրանց Մխրատել է նա. այո, նրանց անօրինությունների օրերին է նա խրատել նրանց, որովհետև նա սիրում է նրանց:

4 Բայց ահա, իմ եղբայրներ,

28ա1 Նեփի 12.4–5:

29ա սո՛ւ Վերջին դատաստան:

30ա2 Նեփի 2.26–29,

Մովսես 6.56:

սո՛ւ Կամքի

ազատություն:

բ սո՛ւ Գիտություն:

31ա Մոր. 7.16:

բ 2 Նեփի 2.28–29,

Ալմա 3.26–27:

գ Ալմա 41.3–5:

15 1ա Մատ. ԻԳ.37–38:

2ա Մատ. ԻԳ.19:

3ա Առակ. Գ.12,

Եբր. ԺԲ.5–11,

Վևո՛ւ 95.1:

Լամանացիներին ատել է նա, որովհետև նրանց գործերը շարունակ չար են եղել, և դա՝ նրանց հայրերի՝ Մավանդությունների անօրինության պատճառով: Բայց ահա, Նեփիացիների քարոզելու միջոցով փրկություն է եկել նրանց. և այդ նպատակով է Տերը Քերկարացրել նրանց օրերը:

5 Եվ ես կկամենայի, որ դուք տեսնեք, որ նրանցից Մանե մասն իրենց պարտականության ուղու վրա են, և նրանք քայլում են զգուշորեն Աստծո առջև և պահում պահպանում են նրա պատվիրանները և նրա կանոններն ու նրա դատաստաններն ըստ Մովսեսի օրենքի:

6 Այո, ես ասում եմ ձեզ, որ նրանց մեծ մասն անում է այս, և նրանք ձգտում են անխոց ջանասիրությամբ, որ նրանք կարողանան բերել իրենց եղբայրների մնացածին ճշմարտության իմացությանը. հետևաբար, կան շատերը, ովքեր ավելանում են նրանց թվին ամեն օր:

7 Եվ ահա, դուք ինքներդ գիտեք, քանզի դուք ականատես եք եղել դրան, որ բոլոր նրանք, ովքեր բերվել են ճշմարտության իմացությանը, և գիտենալու իրենց հայրերի ամբարիշտ ու պիղծ ավանդությունների մասին, և առաջնորդվում են հավատալու սուրբ գրություններին, այո, սուրբ մարգարեների մարգարեություններին, որոնք գրված են, որոնք առաջնորդում են նրանց դեպի հավատքն առ Տերը, և ապաշխարություն. հավատք ու ապաշխարություն, որը

սրտի Միությունություն է բերում նրանց համար,

8 Ուստի, բոլոր նրանք, ովքեր եկել են սրան, դուք ինքներդ գիտեք, Մկայուն ու հաստատուն են հավատքում, և այն բանում, որի միջոցով իրենք դարձել են ազատ:

9 Եվ դուք գիտեք նաև, որ նրանք Քաղել են իրենց պատերազմի զենքերը և սոսկում են վերցնել դրանք, որ չլինի թե ինչ-որ ձևով իրենք մեղանչեն. այո, դուք կարող եք տեսնել, որ նրանք սոսկում են մեղանչել, քանզի ահա, նրանք թույլ կտան իրենց, որ իրենք ունակոխ լինեն ու սպանվեն իրենց թշնամիների կողմից, և չեն բարձրացնի իրենց սրերը նրանց դեմ, և դա՝ Քրիստոսում իրենց հավատքի շնորհիվ:

10 Եվ այժմ, իրենց հաստատության շնորհիվ, երբ նրանք հավատում են այն բանին, ինչին հավատում են, քանզի իրենց կայունության շնորհիվ, երբ նրանք մեկ անգամ լուսավորվում են, ահա, Տերը կօրհնի նրանց և կերկարացնի նրանց օրերը, չնայած իրենց անօրինությանը,

11 Այո, նույնիսկ, եթե նրանք ընկնեն անհավատության մեջ, Տերը Մկերկարացնի նրանց օրերը, մինչև որ կգա ժամանակը, որը խոսվել է մեր հայրերի կողմից, և նաև Քենոս մարգարեի, և շատ ուրիշ մարգարեների կողմից, մեր եղբայրներին՝ Լամանացիներին, կրկին ճշմարտության իմացությանը՝ Վերականգնելու վերաբերյալ,

12 Ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ վերջին ժամանակներում Տիրոջ

4ա սուր՝ Ավանդություններ:
բ Ալմա 9.16:
5ա Հել. 13.1:
7ա սուր՝ Դարձի գալ,

Նորադարձ:
8ա Ալմա 23.6, 27.27,
3 Նեփի 6.14:
9ա Ալմա 24.17–19:

11ա Ալմա 9.16:
բ Հել. 8.19:
գ 2 Նեփի 30.5–8:

«խոստումները կհասնեն մեր եղբայրներին՝ Լամանացիներին. և չնայած բազում չարչարանքներին, որ նրանք կունենան, և չնայած նրանք Քրիստոսին աշխատեցնելու երեւոյթներին, և կհետապնդվեն և կզարկվեն ու կցրվեն ամենուրեք, չունենալով տեղ ապաստանի համար, Տերը Պողոսմաճ կլինի նրանց հանդէպ:

13 Եվ դա՝ մարգարեության համաձայն է, որ նրանք պիտի կրկին Մբերվեն ճշմարիտ իմացությանը, որն իմացությունն է իրենց Քավչի, և իրենց մեծ ու ճշմարիտ Քոմվի, և համարվեն նրա ոչխարների թվում:

14 Այդ պատճառով ես ասում եմ ձեզ՝ ապրելի լավ կլինի նրանց համար, քան ձեզ համար, եթե դուք չապաշխարեք:

15 Քանզի ահա, եթե այն գործերը ցույց տրվեին նրանց, որոնք ցույց են տրվել ձեզ, այո, նրանց, ովքեր ընկել են անհավատության մեջ իրենց հայրերի ավանդությունների պատճառով, դուք ինքներդ կարող եք տեսնել, որ նրանք երբեք կրկին չեն ընկնի անհավատության մեջ:

16 Հետևաբար, ասում է Տերը. Ես լիովին չեմ կործանի նրանց, այլ ես կանեմ այնպես, որ այն օրը, որ իմաստուն կհամարեմ, նրանք կրկին կվերադառնան դեպի ինձ, ասում է Տերը:

17 Եվ այժմ ահա, ասում է Տերը, Նեփիացիների վերաբերյալ. Եթե նրանք չապաշխարեն և չհետևեն կատարել իմ կամքը, ես լիովին կկործանեմ նրանց, ասում է Տերը,

իրենց անհավատության պատճառով, չնայած այն բազում գործերին, որոնք ես արել եմ նրանց մեջ. և այնպես, անկասկած, ինչպես կենդանի է Տերը, այս բաները պիտի լինեն, ասում է Տերը:

ԳԼՈՒԽ 16

Նեփիացիները, որոնք հավատում են Սամուելին, մկրտվում են Նեփիի կողմից – Սամուելը չի կարող սպանվել չապաշխարող Նեփիացիների նետերով ու քարերով – Ոմանք կարծրացնում են իրենց սրտերը, իսկ մյուսները տեսնում հրեշտակներ – Անհավատներն ասում են խելամիտ չէ հավատալ Քրիստոսին և նրա գալստին Երուսաղեմ: Մոտ 6–1թթ. Ք.ձ.ա.:

Եվ այժմ եղավ այնպես, որ եղան շատերը, ովքեր լսեցին Սամուել Լամանացու խոսքերը, որոնք նա խոսեց քաղաքի պատերի վրա: Եվ բոլոր նրանք, ովքեր հավատացին նրա խոսքին, առաջ գնացին և փնտրեցին Նեփիին. և երբ նրանք առաջ եկան և գտան նրան, խոստովանեցին նրան իրենց մեղքերն ու չուրացան՝ ցանկանալով, որ իրենք մկրտվեն առ Տերը:

2 Բայց եղածներից բոլոր նրանք, ովքեր չհավատացին Սամուելի խոսքերին, բարկացան նրա վրա. և նրանք քարեր շարտեցին նրա վրա՝ դեպի պատը, և մահ շատերը մետեր արձակեցին նրա վրա, մինչ նա կանգնած էր պատի վրա. բայց Տիրոջ Հոգին նրա հետ էր, այնպես որ նրանք չկարողացան

12ա Ենովս 1.12–13:

բ Մորմ. 5.15:

գ 1 Նեփի 13.31,

2 Նեփի 10.18–19,

Հակոբ 3.5–6:

13ա 3 Նեփի 16.12:

բ սուր Բարիի հովիվ:

14ա Հել. 7.23:

15ա Մատ. ԺԱ.20–23:

17ա Հել. 13.6–10:

խփել նրան իրենց քարերով, ոչ էլ իրենց նետերով:

3 Այժմ, երբ նրանք տեսան, որ իրենք չէին կարողանում խփել նրան, եղան ավելի շատերը, ովքեր հավատացին նրա խոսքերին, այնպես որ նրանք գնացին Նեփիի մոտ՝ մկրտվելու:

4 Քանզի ահա, Նեփին մկրտում էր և մարգարեանում և քարոզում, ապաշխարություն աղաղակելով ժողովրդին, ցույց տալով նշաններ ու զարմանալիքներ, գործելով «հրաշքներ ժողովրդի մեջ, որպեսզի նրանք իմանային, որ Քրիստոսը՝ շուտով պիտի գար,

5 Ասելով նրանց այն բաների մասին, որոնք շուտով պիտի գային, որ դրանց գալու ժամանակ նրանք կարողանային իմանալ և հիշել, որ դրանք իրենց հայտնի էին դարձվել նախօրոք, այն նպատակով, որ նրանք հավատային. ուստի, բոլոր նրանք, ովքեր հավատացին Սամուելի խոսքերին, գնացին նրա մոտ՝ մկրտվելու, քանզի նրանք եկան՝ ապաշխարելով ու խոստովանելով իրենց մեղքերը:

6 Բայց նրանցից մեծ մասը չհավատաց Սամուելի խոսքերին. ուստի, երբ նրանք տեսան, որ չեն կարողանում խփել նրան իրենց քարերով ու իրենց նետերով, նրանք բղավեցին իրենց գորապետերին՝ ասելով. Բռնե՛ք այս մարդուն ու կապե՛ք նրան, քանզի ահա նա դև ումի. և դևի զորության պատճառով, որը նրա մեջ է, մենք չենք կարողանում խփել նրան մեր քարերով ու մեր նետերով. ուստի, բռնե՛ք նրան ու կապե՛ք, և հեռո՛ւ տարեք նրան:

7 Եվ երբ նրանք առաջ գնացին՝

ձեռք բարձրացնելու նրա վրա, ահա, նա իրեն ցած գցեց պատից և դուրս փախավ նրանց երկրից, այո, նույնիսկ մինչև իր սեփական երկիրը, և սկսեց քարոզել ու մարգարեանալ իր սեփական ժողովրդի մեջ:

8 Եվ ահա, նրա մասին երբեք այլևս չլսվեց Նեփիացիների մեջ. և այսպիսին էին ժողովրդի գործերը:

9 Եվ այսպես ավարտվեց Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման ութսունևկեսերորդ տարին:

10 Եվ այսպես ավարտվեց նաև դատավորների կառավարման ութսունևկոթերորդ տարին՝ ժողովրդի մեծ մասը մնալով իրենց հպարտության և ամբարշտության մեջ, և փոքրագույն մասը՝ զգուշորեն քայլելով Աստծո առաջ:

11 Եվ այսպիսին էին պայմանները նաև դատավորների կառավարման ութսունևկեսերորդ տարում:

12 Եվ կար, բայց՝ քիչ փոփոխություն ժողովրդի գործերում, բացի այն, որ ժողովուրդը սկսել էր լինել ավելի կարծրացած՝ անօրինության մեջ, և ավելի ու ավելի էր անում այն, ինչը հակառակ էր Աստծո պատվիրաններին, դատավորների կառավարման ութսունևկեսերորդ տարում:

13 Բայց եղավ այնպես, դատավորների կառավարման իննսուներորդ տարում տրվեցին «մեծ նշաններ ու հրաշքներ ժողովրդին. և մարգարեների խոսքերը՝ սկսեցին իրականանալ:

14 Եվ «հրեշտակներ հայտնվեցին մարդկանց՝ իմաստուն մարդկանց, և հայտարարեցին նրանց

մեծ ուրախության ավետիք. այսպիսով, այս տարում սուրբ գրքերը սկսեցին իրականանալ:

15 Այնուամենայնիվ, մարդիկ սկսեցին կարծրացնել իրենց սրտերը, բոլորը, բացի նրանց ամենահավատացող մասից, և Նեփիացիներից, և նաև Լամանացիներից, և սկսեցին ապավինել սեփական ուժին ու «սեփական իմաստությամբ» ասելով.

16 Այդքան շատերի մեջ որոշ բաներ նրանք հնարավոր է ճիշտ գուշակած լինեն. բայց ահա, մենք գիտենք, որ բոլոր այս մեծ ու զարմանալի գործերը չեն կարող տեղի ունենալ, որոնց մասին խոսվել է:

17 Եվ նրանք սկսեցին կշռադատել ու վիճել իրենց մեջ՝ ասելով.

18 Խելամիտ «չէ, որ այնպիսի մի էակ, ինչպիսին Քրիստոսն է, պիտի գա. եթե այդպես է, և նա լինի Աստծո Որդին՝ երկնքի ու երկրի Հայրը, ինչպես դա ասվել է, ինչո՞ւ նա իրեն չի ցույց տա մեզ նույնպես, ինչպես նրանց, ովքեր կլինեն Երուսաղեմում:

19 Այո, ինչո՞ւ նա իրեն չի ցույց տա այս երկրում նույնպես, ինչպես Երուսաղեմի հողում:

20 Բայց ահա, մենք գիտենք, որ սա մի ամբարիշտ «ավանդություն է, որը մեզ փոխանցվել է մեր հայրերի կողմից՝ ստիպելու համար, որ մենք հավատանք ինչ-որ մեծ ու զարմանալի մի բանի, որը պիտի տեղի ունենա, բայց ոչ մեր մեջ, այլ մի երկրում, որը հեռու հեռվում է, մի երկիր, որը մենք չգիտենք. ուստի, նրանք կարող են պահել մեզ անգիտության մեջ, քանզի մենք չենք կարող ^բականատես

լինել մեր սեփական աչքերով, որ դրանք ճշմարիտ են:

21 Եվ այն չար մեկի խորամանկությամբ ու խորհրդավոր խաբեբայություններով, նրանք կսարքեն ինչ-որ մեծ գաղտնիք, որը մենք չենք կարող հասկանալ, որը կպահի մեզ ներքևում՝ ծառաներ լինելու նրանց խոսքերին, և նաև ծառաներ լինելու իրենց, քանզի մենք կապավինենք նրանց՝ սովորեցնելու մեզ խոսքը. և այսպիսով նրանք կպահեն մեզ անգիտության մեջ, եթե մենք կամենանք ենթարկվել նրանց մեր կյանքի բոլոր օրերում:

22 Եվ ավելի շատ բաներ մարդիկ պատկերացրեցին իրենց սրտերում, որոնք հիմար էին և «ունայն. և նրանք շատ անհանգստացած էին, քանզի Սատանան դրդում էր նրանց շարունակ անել անօրինություն. այո, նա շրջում էր՝ տարածելով համբավներ ու հակառակություններ ողջ երկրի երեսին, որպեսզի կարողանար կարծրացնել մարդկանց սրտերը նրա դեմ, ինչը բարի էր, և նրա դեմ, ինչը պիտի զար:

23 Եվ չնայած նշաններին ու հրաշքներին, որոնք գործվել էին Տիրոջ ժողովրդի մեջ, և այն բազում հրաշքներին, որոնք նրանք արեցին, Սատանան մեծ ազդեցություն էր ձեռք բերել մարդկանց սրտերի վրա ողջ երկրի երեսին:

24 Եվ այսպես ավարտվեց Նեփիի ժողովրդի վրա դատավորների կառավարման իննսուներորդ տարին:

25 Եվ այսպես ավարտվեց Հելամանի գիրքը՝ համաձայն Հելամանի ու նրա որդիների հիշատակարանի:

ԵՐՐՈՐԴ ՆԵՓԻ ԳԻՐՔԸ ՆԵՓԻԻ

ՈՐԴԻՆ ՆԵՓԻԻ, ՈՐԸ ՀԵԼԱՍՄԱՆԻ ՈՐԴԻՆ ԵՐ

Եվ Հելամանը՝ Հելամանի որդին էր, որն Ալմայի որդին էր, որն Ալմայի որդին էր՝ լինելով Նեփիի մի հետնորդ, որը Լեքիի որդին էր, որը դուրս էր եկել Երուսաղեմից, Սեդեկիայի՝ Հուդայի թագավորի թագավորության առաջին տարում:

ԳԼՈՒԽ 1

Նեփին՝ Հելամանի որդին, մեկնում է երկրից, և նրա որդին՝ Նեփին, պահում է հիշատակարանները – Թեև նշաններն ու հրաշքները շատանում են, ամբարիշտները ծրագրում են սպանել արդարներին – Գալիս է Զրիստոսի ծննդյան գիշերը – Տրվում է նշանը, և մի նոր աստղ է հայտնվում – Ստերն ու խաբեություններն աճում են, և Գադիանթոնի ավազակները սպանում են շատերին: Մոտ 1–4թթ. Զ.ծ.հ.:

ԱՐԴ եղավ այնպես, որ իննսունամեկերորդ տարին անցավ և եղավ Պվեց հարյուր տարի այն ժամանակից, երբ Լեքին թողեց Երուսաղեմը. և դա այն տարում էր, երբ Լաքոնիուսը գլխավոր դատավորն էր ու կառավարիչը երկրի վրա:

2 Եվ Նեփին՝ Հելամանի որդին, մեկնեց Ջարահեմլայի երկրից՝ հանձնարարություն տալով իր որդի ՄՆեփիին, որը նրա ավագ որդին էր, արույրե թիթեղների և բոլոր այն հիշատակարանների վերաբերյալ, որոնք պահվել էին, և բոլոր այն բաների, որոնք պահվել

էին սրբորեն՝ Երուսաղեմից Լեքիի մեկնելուց ի վեր:

3 Այնուհետև նա հեռացավ երկրից, և թե Պուր նա գնաց, ոչ ոք չգիտեր. և նրա որդի Նեփին պահում էր հիշատակարանները նրա փոխարեն, այո՝ այս ժողովրդի հիշատակարանը:

4 Եվ եղավ այնպես, իննսուներկուերորդ տարվա սկզբին, ահա, մարգարեների մարգարեությունները սկսեցին ավելի լիովին իրագործվել. քանզի սկսեցին ավելի մեծ նշաններ և ավելի մեծ հրաշքներ գործվել ժողովրդի մեջ:

5 Բայց եղան ոմանք, ովքեր սկսեցին ասել, որ ժամանակն անցած է խոսքերն իրագործվելու համար, որոնք Մասվել էին Սամուել Լամանացու կողմից:

6 Եվ նրանք սկսեցին ծիծաղել իրենց եղբայրների վրա՝ ասելով. Ահա, ժամանակն անցել է և Սամուելի խոսքերը չիրագործվեցին. հետևաբար, ձեր հավատքն այս բանի վերաբերյալ գուր է:

7 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք մեծ աղմուկ բարձրացրեցին ամբողջ երկրում. և այն մարդիկ, ովքեր հավատում էին, սկսեցին շատ տրտմել, որ չլինի թե ինչ-որ

[3 Նեփի]

11ա 2 Նեփի 25.19:

2ա սոփ Նեփի՝ Հելամանի

որդի Նեփիի որդի:

բ Ալմա 37.3–5:

3ա 3 Նեփի 2.9:

5ա Հել. 14.2–4:

պատճառով, այն բաները, որոնք ասվել էին, տեղի չունենային:

8 Բայց ահա, նրանք աննկուն սպասում էին այն օրվան և այն գիշերվան ու այն օրվան, որը պետք է լիներ ինչպես մեկ օր, կարծես չկար գիշեր, որպեսզի նրանք իմանային, որ իրենց հավատքը գուր չէր եղել:

9 Արդ եղավ այնպես, որ անհավատների կողմից նշանակվեց մի օր, որ բոլոր նրանք, ովքեր հավատում էին այդ ավանդություններին, պետք է մահվան ¹⁰դատապարտվեին, եթե չլիներ նշանը, որը տրվել էր Սամուել մարգարեի կողմից:

10 Արդ եղավ այնպես, որ երբ Նեփին՝ որդին Նեփիի, տեսավ իր ժողովրդի այս ամբարշտությունը, նրա սիրտը խիստ տրտմեց:

11 Եվ եղավ այնպես, որ նա դուրս գնաց ու վար խոնարհվեց գետնին, և ուժգնորեն աղաղակեց առ Աստված իր ժողովրդի համար, այո, նրանց՝ ովքեր քիչ էր մնում կործանվեին իրենց հայրերի ավանդությունների հանդեպ իրենց հավատքի պատճառով:

12 Եվ եղավ այնպես, որ նա ուժգնորեն աղաղակեց առ Տերը՝ ¹³«ամբողջ այդ օրը. և ահա, Տիրոջ ձայնը եկավ նրան՝ ասելով.

13 Բարձրացրու գլուխդ և ուրախացիր. քանզի ահա, ժամանակը մոտ է, և այս գիշեր նշանը պիտի տրվի, և ¹⁴«եզուց ես գալիս եմ աշխարհ՝ ցույց տալու աշխարհին, որ ես իրագործելու եմ այն բոլորը,

ինչ ես ¹⁵խոսել եմ տվել սուրբ մարգարեների բերանով:

14 Ահա, ես ¹⁶գալիս եմ յուրայինների մոտ, որպեսզի ¹⁷իրագործեմ բոլոր բաները, որոնք ես հայտնի եմ դարձրել մարդկանց զավակներին աշխարհի ¹⁸«հիմնադրումից ի վեր, և կատարեմ կամքը ¹⁹«և՛ Հոր, և՛ Որդու, — Հորը՝ իմ պատճառով, և Որդուն՝ իմ մարմնի պատճառով: Եվ ահա, ժամանակը մոտ է, և այս գիշեր նշանը պիտի տրվի:

15 Եվ եղավ այնպես, որ այն խոսքերը, որ եկան Նեփիին, իրագործվեցին, ինչպես որ դրանք խոսվել էին. քանզի ահա, արևի մայր մտնելուց խավար ¹⁶չէղավ. և մարդիկ սկսեցին ապշած մնալ, որովհետև խավար չէղավ, երբ գիշերը եկավ:

16 Եվ եղան շատերը, ովքեր չէին հավատացել մարգարեների խոսքերին, ¹⁷ընկան գետնին և կարծես մեռած լինեին, քանզի նրանք իմացան, որ կործանման մեծ ¹⁸ժրագիրը, որ նրանք դրել էին նրանց համար, ովքեր հավատում էին մարգարեների խոսքերին, խափանված էր. քանզի նշանը, որը տրվեց, արդեն առկա էր:

17 Եվ նրանք սկսեցին գիտենալ, որ Աստծո Որդին պետք է շուտով հայտնվի. այո, ի վերջո, բոլոր ժողովուրդը ողջ երկրի երեսին, արևմուտքից արևելք՝ և՛ հյուսիսային երկրում, և՛ հարավային կողմի երկրում, այնքան սաստիկ ապշած էին, որ նրանք ընկան գետնին:

18 Քանզի նրանք գիտեին, որ մարգարեները վկայել էին այս

9ա սուր Նահատակ,
Նահատակություն:

12ա Ենովս 1.4,
Ալմա 5.46:

13ա Ղուկ. Բ.10–11:
բ սուր Հիսուս Քրիստոս –

Մարգարեություններ
Հիսուս Քրիստոսի
ծննդի և մահվան
մասին:

14ա Հովհ. Ա.11:
բ Մատ. Ե.17–18:

գ Ալմա 42.26:
դ ՎեոՒ 93.3–4:
15ա Հել. 14.3:
16ա Հել. 14.7:
բ 3 Նեփի 1.9:

բաների մասին շատ տարիների ընթացքում, և որ այն նշանը, որը տրվել է արդեն առկա է. և նրանք սկսեցին վախենալ, իրենց անօրինության պատճառով, և իրենց անհավատության:

19 Եվ եղավ այնպես, որ բոլոր այդ գիշերը խավար չեղավ, այլ այնպես լույս էր, կարծես կեսօր լիներ: Եվ եղավ այնպես, որ արևը կրկին ծագեց առավոտյան՝ ըստ իր ուրույն կարգի. և նրանք գիտեին, որ դա այն օրն էր, որ Տերը պիտի թմնվեր, այն նշանի շնորհիվ, որը տրվել էր:

20 Եվ դա կատարվել էր, այո, բոլոր բաները, ամեն մասնիկ՝ մարգարեների խոսքերի համաձայն:

21 Եվ մաս եղավ այնպես, որ մի նոր աստղ հայտնվեց՝ խոսքի համաձայն:

22 Եվ եղավ այնպես, որ այս ժամանակից սկսած, սկսեցին ստեր ուղարկվել առաջ՝ մարդկանց մեջ, Սատանայի կողմից՝ կարծրացնելու նրանց սրտերը, այն նպատակով, որ նրանք չհավատային այն նշաններին ու հրաշքներին, որ իրենք տեսել էին. բայց չնայած այդ ստերին ու խաբեություններին, ժողովրդի մեծ մասը հավատաց և դարձի եկավ առ Տերը:

23 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփին առաջ գնաց ժողովրդի մեջ, և մաս շատ ուրիշները, մկրտելով ապաշխարության համար, այդպիսով եղավ մեղքերի մեծ թողություն: Եվ այսպիսով ժողովուրդը սկսեց կրկին խաղաղություն ունենալ երկրում:

24 Եվ հակառակություններ

չկային, բացի մի քանիսից, որոնք սկսեցին քարոզել՝ փորձելով հանդիմանալ սուրբ գրքերով, որ այլևս «անհրաժեշտ չէր հնազանդվել Մովսեսի օրենքին: Արդ, այս բանում նրանք սխալվում էին՝ հասկացած չլինելով սուրբ գրքերը:

25 Բայց եղավ այնպես, որ նրանք շուտով դարձի եկան և գիտակցեցին այն սխալը, որի մեջ էին իրենք, քանզի նրանց հայտնի դարձվեց, որ օրենքը դեռ չէր «կատարվել, և որ այն պետք է կատարվի՝ ամեն մասնիկ. այո, խոսքը եկավ նրանց, որ այն պետք է կատարվի. այո, ոչ մի կետ կամ գիծ չպիտի անցնի, մինչև որ բոլորը չկատարվի. հետևաբար, այս նույն տարում նրանք բերվեցին իրենց սխալի գիտակցմանը և թխտատվանեցին իրենց հանցանքները:

26 Եվ այսպես իննսուներկուերորդ տարին անցավ՝ ավետիք բերելով ժողովրդին, այն նշանների հետևանքով, որոնք իրականացան՝ բոլոր սուրբ մարգարեների մարգարեության խոսքերի համաձայն:

27 Եվ եղավ այնպես, որ իննսուներեքերորդ տարին նույնպես անցավ խաղաղությամբ, բացի դա լիներ «Գաղիանթոնի ավազակների պատճառով, որոնք բնակվում էին սարերում, որոնք հեղեղել էին երկիրը. քանզի այնքան ուժեղ էին նրանց ամրոցներն ու նրանց թաքստոցները, որ ժողովուրդը չէր կարողանում հաղթել նրանց. հետևաբար, նրանք գործում էին բազմաթիվ սպանություններ, և մեծ կոտորած սարքում ժողովրդի մեջ:

19ա Ղուկ. Բ.1–7:

21ա Մատ. Բ.1–2, Հել. 14.5:

23ա ՍՈՒ Մեղքերի

թողություն:

24ա Ալմա 34.13:

25ա Մատ. Ե.17–18:

բ Մոսիա 26.29:

27ա ՍՈՒ Գաղիանթոնի ավազակներ:

28 Եվ եղավ այնպես, որ իննսունևհորսերորդ տարում, նրանք սկսեցին ավելանալ մեծ չափով, որովհետև Նեփիացիներից կային շատ պառակտիչներ, ովքեր փախան նրանց մոտ, որը մեծ վիշտ պատճառեց այն Նեփիացիներին, ովքեր մնացել էին երկրում:

29 Եվ Լամանացիների մեջ նույնպես կար մեծ վշտի մի պատճառ. բանգի ահա, նրանք ունեին շատ երեխաներ, ովքեր մեծացել էին և սկսել էին ուժեղ դառնալ տարիների ընթացքում, այնպես որ նրանք դարձել էին ինքնուրույն և մոլորեցվել էին նրանց կողմից, ովքեր «Չորամացիներ էին, նրանց ստերով և նրանց շողոքորթ խոսքերով՝ միանալու այն Գադիանթոնի ավազակներին:

30 Եվ այսպիսով, Լամանացիները նույնպես չարչարված էին, և սկսեցին թուլանալ՝ ինչ վերաբերում էր իրենց հավատքին ու արդարակեցությանը՝ աճող սերնդի ամբարշտության պատճառով:

ԳԼՈՒԽ 2

Ամբարշտությունն ու պղծություններն աճում են ժողովրդի մեջ – Նեփիացիներն ու Լամանացիները միանում են՝ պաշտպանվելու Գադիանթոնի ավազակների դեմ – Դարձի եկած Լամանացիները դառնում են սպիտակամաշկ և կոչվում են Նեփիացիներ: Մոտ 5–16թթ. Բ.ժ.հ.:

Եվ եղավ այնպես, որ այսպես անցավ իննսունևհինգերորդ տարին նույնպես, և մարդիկ սկսեցին

մոռանալ այն նշաններն ու հրաշքները, որոնք նրանք լսել էին, և սկսեցին ավելի ու ավելի քիչ ապշել երկնքից նշանի կամ հրաշքի վրա, այնպես որ նրանք սկսեցին լինել կարծր՝ իրենց սրտերում, և կույր՝ իրենց մտքերում, և սկսեցին չհավատալ այն ամենին, ինչ լսել էին ու տեսել,

2 Պատկերացնելով ինչ-որ ունայն բան իրենց սրտերում, որ դա մարդկանց կողմից և դևի գորուքյամբ էր գործվել՝ մոլորեցնելու ու «խաբելու մարդկանց սրտերը. և այսպես Սատանան կրկին տիրացավ մարդկանց սրտերին՝ այնպես, որ նա կուրացրեց նրանց աչքերը և մոլորեցրեց նրանց՝ հավատալու, որ Քրիստոսի վարդապետությունը մի հիմար և ունայն բան է:

3 Եվ եղավ այնպես, որ ժողովուրդը սկսեց ուժեղանալ ամբարշտության և պղծությունների մեջ. և նրանք չէին հավատում, որ պիտի տրվեն որևէ ուրիշ նշաններ ու հրաշքներ. և Սատանան «շրջում էր այս ու այնտեղ՝ մոլորեցնելով մարդկանց սրտերը, գայթակղելով նրանց, և ստիպելով նրանց, որ անեին մեծ ամբարշտություն երկրում:

4 Եվ այսպես անցավ իննսունևվեցերորդ տարին, և նաև իննսունևյոթերորդ տարին, և նաև իննըսունևուրբերորդ տարին, և նաև իննսունևհինգերորդ տարին.

5 Եվ նաև, հարյուր տարի էր անցել «Մոսիայի օրերից սկսած, որը թագավոր էր Նեփիացի ժողովրդի վրա:

6 Եվ վեց հարյուր և ինը տարիներ էին անցել այն ժամանակից ի

վեր, երբ Լեքին թողեց Երուսաղեմը:

7 Եվ ինը տարիներ էին անցել այն ժամանակից, երբ նշանը տրվեց, որը խոսվել էր մարգարեների կողմից, որ Քրիստոսը պիտի գար աշխարհ:

8 Արդ, Նեփիացիները սկսեցին հաշվել իրենց ժամանակն այս ժամանակաշրջանից, երբ նշանը տրվեց, կամ Քրիստոսի գալստից. հետևաբար, ինը տարի էր անցել:

9 Եվ Նեփին, որը Նեփիի հայրն էր, որը հիշատակարանների համար պատասխանատվություն էր կրում, “չվերադարձավ Չարահեմ-լայի երկիրը, և ամբողջ երկրում ոչ մի տեղ նրան չկարողացան գտնել:

10 Եվ եղավ այնպես, որ ժողովուրդը դեռ մնում էր ամբարշտության մեջ, չնայած շատ քարոզելուն և մարգարեանալուն, որն ուղարկվում էր նրանց մեջ. և այսպես անցավ տասներորդ տարին ևս. և տասնմեկերորդ տարին ևս անցավ անօրինության մեջ:

11 Եվ եղավ այնպես, որ տասներեքերորդ տարում պատերազմներ ու հակառակություններ սկսեցին ամբողջ երկրով մեկ. քանզի Գադիանթոնի ավազակները դարձել էին այնքան բազմաթիվ, և կոտորել էին այնքան շատ մարդկանց, և ամայացրել էին այնքան շատ քաղաքներ, և սփռել էին այնքան շատ մահ ու կոտորած երկրով մեկ, որ անհրաժեշտ դարձավ, որ բոլոր ժողովուրդը՝ և՛ Նեփիացիները, և՛ Լամանացիները, զենք վերցնեին նրանց դեմ:

12 Հետևաբար, բոլոր Լամանացիները, ովքեր դարձի էին եկել

դեպի Տերը, միացան իրենց եղբայրներին՝ Նեփիացիներին, և ստիպված էին իրենց կյանքի և իրենց կամանց ու իրենց երեխաների ապահովության համար զենք վերցնել այդ Գադիանթոնի ավազակների դեմ, այո, և նաև պաշտպանել իրենց իրավունքները, և իրենց եկեղեցու ու իրենց պաշտամունքի արտոնությունները, և իրենց “ազատությունն ու իրենց” անկախությունը:

13 Եվ եղավ այնպես, որ մինչև այս տասներեքերորդ տարվա անցնելը, Նեփիացիներին լիակատար կործանում էր սպառնում այս պատերազմի պատճառով, որը չափազանց սաստկացել էր:

14 Եվ եղավ այնպես, որ այն Լամանացիները, ովքեր միացել էին Նեփիացիներին, համարվում էին Նեփիացիների թվում.

15 Եվ նրանց “անեծքը վերցվել էր իրենց վրայից, և նրանց մաշկը դարձել էր Նեփիացիների պես” սպիտակ.

16 Եվ նրանց երիտասարդները և նրանց աղջիկները դարձել էին շատ գեղեցիկ, և նրանք համարվում էին Նեփիացիների թվում, և կոչվում էին Նեփիացիներ: Եվ այսպես ավարտվեց տասներեքերորդ տարին:

17 Եվ եղավ այնպես, որ տասնչորսերորդ տարվա սկզբին, ավազակների ու Նեփիի ժողովրդի միջև պատերազմը շարունակվեց և չափազանց սաստկացավ. այնուամենայնիվ, Նեփիի ժողովուրդը որոշ առավելության հասավ ավազակների հանդեպ, այնպես որ նրանք բշեցին նրանց ետ՝ իրենց

9ա3 Նեփի 1.2–3:
12ա ՍՆՆ Ազատ,
Ազատություն:

բ ՍՈՒ Անկախություն:
15ա Ալմա 17.15, 23.18:
բ 2 Նեփի 5.21, 30.6,

Հակոբ 3.8:

հողերից դուրս, դեպի սարերն ու իրենց թաքստոցները:

18 Եվ այսպես ավարտվեց տասնըչորսերորդ տարին: Եվ տասընհինգերորդ տարում նրանք առաջ եկան Նեփիի ժողովրդի դեմ. և Նեփիի ժողովրդի ամբարշտության և նրանց բազմաթիվ հակառակությունների ու երկպառակությունների պատճառով, Գադիանթոնի ավազակները մեծ առավելությունների հասան նրանց հանդեպ:

19 Եվ այսպես ավարտվեց տասնհինգերորդ տարին, և այսպես, ժողովուրդը շատ չարչարանքների մեջ էր. և կործանման սուրը կախված էր նրանց վրա, այնպես որ նրանք մոտ էին դրանից ջախջախվելուն, և դա՝ իրենց անօրինության պատճառով:

ԳԼՈՒԽ 3

Գեդդիանիմ Գադիանթոնի առաջնորդը, պահանջում է, որ Լաքոնիուսը և Նեփիացիները հանձնեն իրենց հողերն ու անձնատուր լինեն – Լաքոնիուսը Գեդգեդոնիին նշանակում է բանակի գլխավոր զորապետ – Նեփիացիները հավաքվում են Չարահենյայում ու Լիառատում պաշտպանվելու համար: Մոտ 16–18թթ. Ք.ծ.հ.:

Եւ այժմ եղավ այնպես, որ Քրիստոսի գալստից սկսած տասնվեցերորդ տարում, Լաքոնիուսը՝ երկրի կառավարիչը, նամակ ստացավ այս ավազակախմբի ղեկավարից ու առաջնորդից. և սրանք են այն խոսքերը, որոնք գրված էին՝ ասելով.

2 Լաքոնիուս, երկրի ազնվա-

գոյն և գլխավոր կառավարիչ, ահա, ես գրում եմ այս նամակը քեզ, և հիրավի, տալիս եմ քեզ անսահման մեծ զովեստ՝ քո վճռականության համար, և նաև քո ժողովրդի վճռականության՝ պաշտպանելու այն, ինչ դուք կարծում եք ձեր իրավունքն է ու անկախությունը. այո, դուք լավ եք դիմանում, կարծես թե աջակցվում եք մի ինչ-որ աստծո ձեռքով՝ ձեր ազատության, և ձեր սեփականության, և ձեր երկրի պաշտպանության մեջ, կամ նրա, ինչ դուք այդպես եք կոչում:

3 Եվ ես ամիսսում եմ, ազնվագոյն Լաքոնիուս, որ դուք այդքան ամալիտ և սնապարծ պիտի լինեք, որ կարծեք թե կարող եք կանգնել այսքան շատ քաջարի մարդկանց դեմ, որոնք իմ հրամանատարության մերքո են, որոնք այժմ՝ այս պահին կանգնած են իրենց զենքերով և մեծ անհամբերությամբ սպասում են այս խոսքին. Գնացեք վար՝ Նեփիացիների վրա, և կործանեք նրանց:

4 Եվ ես՝ իմանալով նրանց անպարտ ոգին, ստուգած լինելով նրանց ճակատամարտի դաշտում, և իմանալով նրանց հավիտենական ատելության մասին ձեր հանդեպ, այն բազում անհրաժեշտությունների պատճառով, որոնք դուք արել եք նրանց, ուստի, եթե նրանք վար գան ձեր դեմ, նրանք կայցելեն ձեզ լիակատար կործանումով:

5 Հետևաբար, ես գրում եմ այս նամակը՝ կնքելով այն իմ սեփական ձեռքով, մտահոգվելով ձեր բարօրության համար, ձեր վճռականության պատճառով նրանում,

ինչ դուք հավատում եք, որ ճիշտ է, և ճակատամարտի դաշտում ձեր ազնիվ ոգու:

6 Հետևաբար, ես գրում եմ ձեզ՝ փափագելով, որ դուք համձնեք իմ այս մարդկանց ձեր քաղաքները, ձեր հողերը և ձեր ունեցվածքը, փոխանակ նրանք այցելեն ձեզ սրով, և որ կործանում գա ձեզ վրա:

7 Կամ, այլ խոսքով, անձնատուր եղեք մեզ, և միացեք մեզ ու ծանոթացեք մեր՝ ազադունի գործերին, և դարձեք մեր եղբայրները, որպեսզի լինեք մեզ նման՝ ոչ թե մեր սարուկները, այլ մեր եղբայրներն ու փայատները մեր բոլոր ստացվածքի:

8 Եվ ահա, ես շերդվում եմ ձեզ մի երդումով՝ եթե դուք անեք այս, դուք չեք կործանվի. բայց եթե դուք չանեք այս, ես երդվում եմ ձեզ մի երդումով, որ հաջորդ ամիս, ես կհրամայեմ, որ իմ զորքերը գան վար՝ ձեր դեմ, և նրանք ետ չեն պահի իրենց ձեռքն ու չեն խնայի, այլ կսպանեն ձեզ, և կթողնեն՝ սուրն ընկնի ձեզ վրա, նույնիսկ, մինչև որ դուք բնաջինջ լինեք:

9 Եվ ահա, ես Գեղդիանին եմ. և ես Գադիանթոնի այս ազադունի կազմակերպության առաջնորդն եմ. կազմակերպություն, որը, և որի գործերը ես գիտեմ, որ թբարի եմ. և դրանք զինադարյան ժամանակներից են, և դրանք փոխանցվել են մեզ:

10 Եվ ես գրում եմ այս նամակը քեզ, Լաբոնիոս, և ես հուսով եմ, որ դուք կհամձնեք ձեր հողերը և ձեր ունեցվածքն առանց արյուն թափելու, այնպես որ այս իմ մար-

դիկ կարողանան վերականգնել իրենց իրավունքներն ու կառավարությունը, որոնք պառակտվել են ձեզանից, կառավարության իրենց իրավունքները, ձեր ամբարշտության պատճառով, իրենցից պահելու համար, և եթե դուք չանեք այս, ես վրեժ կլուծեմ՝ նրանց հանդեպ անիրավությունների համար: Ես Գեղդիանին եմ:

11 Եվ այժմ եղավ այնպես, երբ Լաբոնիոսը ստացավ այս նամակը, նա խիստ ապշեց Գեղդիանիի հանդգնության համար՝ Նեփիացիների հողերը պահանջելու, և նաև ժողովրդին սպառնալու, և անիրավությունների համար վրեժը լուծելու՝ նրանց, որոնց չէր հասցվել ոչ մի անիրավություն, բացառությամբ, որ իրենք էին իրենց աանիրավություն արել՝ հեռանալով այն ամբարիշտ ու պիղծ ավազակների մոտ:

12 Արդ, ահա այդ Լաբոնիոսը՝ կառավարիչը, մի արդար մարդ էր, և չէր կարող ահաբեկվել մի աավազակի պահանջներից ու սպառնալիքներից. ուստի նա ականջ չարեց ավազակապետ Գեղդիանիի նամակին, այլ կարգադրեց, որ իր ժողովուրդն աղաղակի առ Տերը՝ ուժի համար ընդդեմ այն ժամանակի, որ ավազակները պիտի վար գային իրենց դեմ:

13 Այո, նա ուղարկեց մի հրովարտակ ողջ ժողովրդի մեջ, որ նրանք ի մի հավաքեին, մի տեղում, իրենց կանանց և իրենց երեխաներին, իրենց հոտերն ու իրենց նախորդները, և բոլոր իրենց ստացվածքը, բացի իրենց հողից:

3 7ա Հել. 6.22–26:
8ա Եթեր 8.13–14:
9ա սուր Գադունի
խմբակցություններ:

բ Ալմա 30.53:
գ Հել. 6.26–30,
Մովսես 5.29, 49–52:
11ա Հել. 14.30:

12ա Ալմա 54.5–11,
3 Նեփի 4.7–10:

14 Եվ նա կարգադրեց, որ ամբողջություններ կառուցվեին իրենց շուրջբոլորը, և դրանց ամբողջությունը պիտի անչափ մեծ լիներ: Եվ նա կարգադրեց, որ ինչպես Նեփիացիների, այնպես էլ Լամանացիների գորքերը, կամ բոլոր նրանք, ովքեր համարվում էին Նեփիացիների թվում, դրվեին որպես պահակներ շուրջբոլորը՝ հսկելու իրենց, և օր ու գիշեր ավազակներից պաշտպանելու իրենց:

15 Այո, նա ասաց նրանց. Ինչպես կենդանի է Տերը, եթե դուք չապաշխարեք ձեր բոլոր անօրինություններից և չաղաղակեք առ Տերը, դուք ոչ մի կերպ չեք ազատվի այդ Գաղիանթոնի ավազակների ձեռքից:

16 Եվ այնքան մեծ ու զարմանալի էին Լաքոնիուսի խոսքերն ու մարգարեությունները, որ դրանք վախեցրին ողջ ժողովրդին. և նրանք լարեցին իրենց ուժերը, իրենց ողջ գործությամբ, անելու համաձայն Լաքոնիուսի խոսքերի:

17 Եվ եղավ այնպես, որ Լաքոնիուսը Նեփիացիների բոլոր գորքերի վրա գլխավոր գորապետեր նշանակեց՝ առաջնորդելու նրանց այն ժամանակ, երբ ավազակները վար կգալին իրենց դեմ անապատից:

18 Արդ, նշանակվեց բոլոր գլխավոր գորապետերի ամենագլխավորը և Նեփիացիների բոլոր գորքերի բարձրագույն հրամանատարը, և նրա անունն էր՝ Գեդգեդոնի:

19 Արդ, բոլոր Նեփիացիների մեջ սովորույթ էր՝ նշանակել որպես իրենց գլխավոր գորապետեր (բացի դա լինե՞ր իրենց ամբարշտության ժամանակներում) մեկին,

որն ուներ հայտնության և նաև՝ մարգարեության ոգին. ուստի, այս Գեդգեդոնին մի մեծ մարգարե էր նրանց մեջ, ճիշտ ինչպես գլխավոր դատավորը:

20 Արդ, ժողովուրդն ասաց Գեդգեդոնիին. Աղոթիր Տիրոջը, և եկեք զնանք վեր՝ դեպի լեռները և անապատը, որ մենք կարողանանք ավազակների վրա հարձակվել և կործանել նրանց՝ իրենց սեփական հողերում:

21 Բայց Գեդգեդոնին ասաց նրանց. Տերն չարգելում է. քանզի եթե մենք զնանք նրանց դեմ, Տերը՝ կհանձնի մեզ նրանց ձեռքը. ուստի մենք կնախապատրաստվենք մեր հողերի կենտրոնում, և մենք ի մի կհավաքենք բոլոր մեր գորքերը, և մենք չենք զնա նրանց դեմ, այլ մենք կսպասենք մինչև նրանք կգան մեր դեմ. ուստի ինչպես կենդանի է Տերը, եթե մենք անենք այս, նա կհանձնի նրանց մեր ձեռքը:

22 Եվ եղավ այնպես տասնյոթերորդ տարում՝ տարվա ուշ վերջին, Լաքոնիուսի հրովարտակը տարածվեց ամբողջ երկրի երեսով մեկ, և նրանք վերցրեցին իրենց ձիերը և իրենց սայլերը, իրենց անասունները և բոլոր իրենց հոտերը և իրենց նախիրները, իրենց հատիկը և բոլոր իրենց ստացվածքը, և առաջ ընթացան հազարներով ու տասնյակ հազարներով, մինչև նրանք բոլորն առաջ զնացին դեպի այն վայրը, որը նշանակված էր, որ իրենք ի մի հավաքվե՞ն պաշտպանվելու իրենց թշնամիներից:

23 Եվ երկիրը, որը նշանակված էր, Չարահեմլայի երկիրն էր և երկիրը, որը Չարահեմլայի երկրի ու

Լիառատ երկրի միջև էր, այո, մինչև ասհմանը, որը Լիառատ երկրի և Ավերակներ երկրի միջև էր:

24 Եվ կային շատ հազարավոր մարդիկ, ովքեր կոչվում էին Նեփիացիներ, որոնք ի մի էին հավաքվել այս երկրում: Արդ, Լաքոնիուսը կարգադրեց, որ նրանք ի մի հավաքվեն հարավային կողմի երկրում, այն մեծ անեծքի պատճառով, որը հյուսիսային կողմի ՝ երկրի վրա էր:

25 Եվ նրանք ամրացան իրենց բնամիների դեմ. և նրանք բնակվեցին մեկ երկրում, և միախմբված, և նրանք վախեցան այն խոսքերից, որոնք խոսվել էին Լաքոնիուսի կողմից, այնպես որ ապաշխարեցին բոլոր իրենց մեղքերից. և նրանք հղեցին իրենց աղոթքներն առ Տերը՝ իրենց Աստվածը, որ նա ՝ ազատեր իրենց այն ժամանակ, երբ իրենց բնամիները վար կգային իրենց դեմ ճակատամարտելու:

26 Եվ նրանք անչափ տրտում էին իրենց բնամիների պատճառով: Եվ Գեղգեղոնին կարգադրեց, որ նրանք պատերազմի ՝ զենքեր սարքեն ամեն տեսակի, և նրանք պետք է ամուր լինեին զրահով և վահաններով և ասպարներով, ինչպես նա կարգադրել էր:

ԳԼՈՒԽ 4

Նեփիացիների զորքերը պարտության են մատնում Գադիանթոնի ավազակներին – Գեղիանին սպանվում է, և նրա հաջորդին Ջեմնարիային կախում են – Նեփիացիները փառաբանում են Տիրոջը՝ իրենց

հաղթանակների համար: Մոտ 19–22թթ. Ք.ծ.հ.:

Եւ եղավ այնպես, որ տասնութ-ըրդ տարվա ուշ վերջին ավազակների զորքերը պատրաստվել էին ճակատամարտի և սկսեցին վար գալ ու առաջ նետվել բլուրներից և սարերից և անապատից, իրենց բերդերից և իրենց թաքստոցներից, և սկսեցին վերցնել հողերի տիրապետությունը՝ ինչպես հարավային կողմի երկրում, այնպես էլ հյուսիսային կողմի երկրում, և սկսել էին վերցնել բոլոր հողերի տիրապետությունը, որոնք ՝ լքվել էին Նեփիացիների կողմից, և քաղաքների, որոնք թողնվել էին ամայի:

2 Բայց ահա, այդ հողերում, որոնք լքվել էին Նեփիացիների կողմից, չկային ոչ վայրի գազաններ, ոչ էլ որս, և ավազակների համար որս չկար, բացի դա լինե՞ր անապատում:

3 Եվ ավազակները չէին կարողանում գոյատևել, բացի դա լինե՞ր անապատում, ուտելիքի պակասության պատճառով. քանզի Նեփիացիները թողել էին իրենց հողերն ամայի, և հավաքել էին իրենց հոտերն ու իրենց նախիրները, և բոլոր իրենց ստացվածքը, և նրանք միախմբված էին:

4 Հետևաբար, ավազակների համար հնարավորություն չկար թալանելու և ձեռք բերելու ուտելիք, բացի Նեփիացիների դեմ բաց ճակատամարտի դուրս գալուց. և Նեփիացիները՝ լինելով միախմբված, և ունենալով այդպիսի մեծ թիվ, և իրենց համար ունենալով պահեստավորած պարեն և ձիեր և

24ա Ալմա 22.31:
25ա սո՛՛՛՛ Ապավինել:

26ա 2 Նեփի 5.14:
4 1ա 3 Նեփի 3.13–14, 22:

անասուն և ամեն տեսակի հոտեր, որ նրանք կարողանային գոյություն պահպանել յոթ տարիների ընթացքում՝ այդ ժամանակաընթացքում հույս ունենալով բնաջնջել ավազակներին երկրի երեսից. և այսպես անցավ տասնութերորդ տարին:

5 Եվ եղավ այնպես, որ տասնիններորդ տարում Գեղդիանին գտավ, որ անհրաժեշտ էր, որ նա գնար՝ ճակատամարտելու Նեփիացիների դեմ, քանզի չկար ոչ մի միջոց, որ նրանք կարողանային գոյություն պահպանել, բացի դա լինել թալանելը և կողոպտելը և սպանելը:

6 Եվ նրանք չհամարձակվեցին տարածվել երկրի երեսին, այնպես որ կարողանային հատիկ աճեցնել, որ չլինել թե Նեփիացիները գային իրենց վրա և սպանեին իրենց. ուստի Գեղդիանին հրաման տվեց իր զորքերին, որ այս տարում նրանք գնային վեր՝ ճակատամարտելու Նեփիացիների դեմ:

7 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք եկան ճակատամարտելու. և դա վեցերորդ ամսում էր. և ահա, ահռելի ու սոսկալի էր այն օրը, որ նրանք եկան վեր՝ ճակատամարտելու. և նրանք գոտևորված էին ավազակների ձևով. և նրանք ունեին մի գառան մորթի իրենց կոնքերի շուրջը, և նրանք ներկված էին արյունով, և նրանց գլուխներն ածիլված էին, և նրանք ունեին սաղավարտներ իրենց վրա. և ահռելի ու սոսկալի էր Գեղդիանիի զորքերի տեսքը՝ նրանց զրահների պատճառով, և արյունով ներկված լինելու պատճառով:

8 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփիա-

ցիների զորքերը, երբ տեսան Գեղդիանիի զորքի տեսքը, բոլորն ընկան գետնին, և բարձրացրեցին իրենց աղաղակներն առ Տերը՝ իրենց Աստվածը, որ նա խնայեր իրենց և ազատեր իրենց բշնամիների ձեռքից:

9 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Գեղդիանիի զորքերը տեսան այս, նրանք ուրախությունից սկսեցին գոռալ բարձր ձայնով, քանզի նրանք կարծեցին, թե Նեփիացիները վախից էին ընկել՝ իրենց զորքերից սարսափի պատճառով:

10 Բայց այս բանում նրանք հուսախաբվեցին, քանզի Նեփիացիները չէին վախենում նրանցից. այլ նրանք ՝վախենում էին իրենց Աստծուց և աղաչում էին նրան՝ պաշտպանության համար. հետևաբար, երբ Գեղդիանիի զորքերը նետվեցին նրանց վրա, նրանք պատրաստ էին հանդիպել նրանց. այո, Տիրոջ ուժով նրանք ընդունեցին նրանց:

11 Եվ ճակատամարտը սկսվեց այս վեցերորդ ամսում. և ահռելի ու սոսկալի էր նրանց ճակատամարտը, այո, ահռելի ու սոսկալի էր դրա կոտորածը, այնպես որ այդպիսի ահռելի մի կոտորած երբեք չէր իմացվել Լեքիի ողջ ժողովրդի մեջ՝ Երուսաղեմը թողնելուց ի վեր:

12 Եվ չնայած ՝սպառնալիքներին ու երդումներին, որոնք Գեղդիանին արել էր, ահա, Նեփիացիները ջարդեցին նրանց՝ այնպես, որ նրանք ետ ընկրկվեցին նրանց առաջից:

13 Եվ եղավ այնպես, որ ՝Գեղգեդոնին հրամայեց, որ իր զորքերը հետապնդեն նրանց մինչև ամա-

պատի սահմանները, և որ նրանք չպիտի խնայեն որևէ մեկին, որը կրնկներ իրենց ձեռքը ճանապարհին. և այսպես, նրանք հետապնդեցին նրանց մինչև անապատի սահմանները և սպանեցին նրանց, մինչև որ նրանք կատարեցին Գեղգեղոնիի հրամանը:

14 Եվ եղավ այնպես, որ Գեղդիանին, որը կանգնել ու կռվել էր համարձակորեն, հետապնդվեց, երբ փախչում էր. և հոգնած լինելով իր շատ կռվելու պատճառով, նրան բռնեցին ու սպանեցին: Եվ այսպես եղավ ավազակ Գեղդիանիի վախճանը:

15 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփիացիների զորքերը կրկին վերադարձան իրենց ապաստանավայրը: Եվ եղավ այնպես, որ այս տասնիններորդ տարին անցավ, և ավազակներն այլևս չեկան՝ կրկին ճակատամարտելու. ոչ էլ նրանք եկան կրկին քսաներորդ տարում:

16 Եվ քսանմեկերորդ տարում նրանք չեկան ճակատամարտելու, բայց նրանք եկան բոլոր կողմերից՝ պաշարում դնելու Նեփիի ժողովրդի շուրջբոլորը. քանզի նրանք կարծում էին, որ եթե իրենք կտրեին Նեփիի ժողովրդին իրենց հողերից, և շրջափակեին ամեն կողմից, և եթե նրանք կտրեին նրանց բոլոր իրենց դրսում գործելու արտոնություններից, ապա նրանք կկարողանային ստիպել նրանց անձնատուր լինել՝ ըստ իրենց ցանկության:

17 Արդ, նրանք նշանակել էին իրենց համար մեկ այլ առաջնորդ, որի անունը Ջեմնարիա էր. ուստի Ջեմնարիան էր, որ կարգադրել էր, որ այս պաշարումը տեղի ունենար:

18 Բայց ահա, սա առավելություն էր Նեփիացիների համար. քանզի ավազակների համար անհրճառ էր բավականաչափ երկար պաշարում դնել Նեփիացիների վրա՝ որևէ ազդեցություն ունենալու համար, նրանց մեծաքանակ մթերքի շնորհիվ, որը նրանք ունեին պաշարած՝ ամբարված,

19 Եվ ավազակների մթերքի սակավության պատճառով. քանզի ահա, նրանք չունեին ոչինչ, բացի մսից, իրենց գոյության համար, մսից, որը նրանք ձեռք էին բերում անապատում:

20 Եվ եղավ այնպես, որ Մվայրի որսը դարձավ սակավ անապատում, այնպես որ ավազակները մոտ էին սովից կոտորվելուն:

21 Եվ Նեփիացիներն անընդհատ արշավում էին դուրս, ցերեկով ու գիշերով, և հարձակվում նրանց զորքերի վրա, և կոտորում նրանց հազարներով ու տասնյակ հազարներով:

22 Եվ այսպիսով, Ջեմնարիայի մարդկանց փափագը դարձավ՝ հրաժարվել իրենց ծրագրից, այն մեծ կործանման պատճառով, որը եկավ նրանց վրա, գիշերով ու ցերեկով:

23 Եվ եղավ այնպես, որ Ջեմնարիան հրաման տվեց իր ժողովրդին, որ նրանք ետ քաշվեն պաշարումից, և ընթանան դեպի հյուսիսային կողմի երկրի ամենահեռավոր մասերը:

24 Եվ այժմ, Գեղգեղոնին՝ տեղյակ լինելով նրանց ծրագրին, և իմանալով նրանց թուլությունը՝ ուտելիքի պակասության և մեծ կոտորածի պատճառով, որը եղել էր նրանց մեջ, ուստի նա գիշերով

դուրս ուղարկեց իր գորքերը, և կտրեց նրանց նահանջի ճանապարհը, և դրեց իր գորքերը նրանց նահանջի ճանապարհին:

25 Եվ այս նրանք արեցին զիշերով, և սկսեցին իրենց արշավանքը՝ անցնելով ավազակներից, այնպես որ հաջորդ առավոտ, երբ ավազակները սկսեցին իրենց արշավանքը, նրանց դիմավորեցին Նեփիացիների գորքերը՝ ինչպես ճակատից, այնպես էլ թիկունքից:

26 Եվ ավազակները, ովքեր հարավում էին, նույնպես կտրվեցին իրենց նահանջի տեղերում: Եվ բոլոր այս բաներն արվեցին Գեդգեդոնի իրամանով:

27 Եվ կային բազում հազարավորներ, ովքեր գերի հանձնվեցին Նեփիացիներին, իսկ նրանցից մնացածը սպանվեցին:

28 Եվ նրանց առաջնորդին՝ Ջեմնարիային վերցրեցին ու կախեցին մի ծառից, այո, այսինքն՝ դրա գագաթից, մինչև որ նա մեռավ: Եվ երբ նրանք կախեցին նրան, մինչև որ նա մեռավ, նրանք տապալեցին ծառը գետնին և բղավեցին բարձր ձայնով՝ ասելով.

29 Թո՛ղ Տերը պահպանի իր ժողովրդին արդարության մեջ և սրտի սրբության մեջ, որ նրանք կարողանան գետնին տապալել բոլորին, ովքեր կջանան սպանել նրանց՝ իշխանության ու գաղտնի խմբակցությունների պատճառով, ճիշտ ինչպես այս մարդն է տապալվել գետնին:

30 Եվ նրանք կրկին ցնծացին և զոչեցին միաձայն՝ ասելով. Թող Արքահամի՝ Աստվածը և Իսահա-

կի Աստվածը և Հակոբի Աստվածը պաշտպանի այս ժողովրդին արդարության մեջ, քանի դեռ նրանք՝ կկանչեն իրենց Աստծո անունը՝ պաշտպանության համար:

31 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք պոռթկացին, միահամուռ, երգելով և՜ գովաբանելով իրենց Աստծուն այն մեծ բանի համար, որ նա արել էր իրենց համար՝ պահպանելով նրանց իրենց թշնամիների ձեռքն ընկնելուց:

32 Այո, նրանք գոչում էին. Մովսաննա Բարձրյալ Աստծուն: Եվ նրանք գոչում էին. Օրինվա՛ծ լինի՝ Մաննագոր Տեր Աստծո՛ւ Բարձրյալ Աստծո անունը:

33 Եվ նրանց սրտերը լցված էին ուրախությամբ՝ դուրս հեղելով առատ արցունքներ, իրենց թշնամիների ձեռքից իրենց ազատելիս՝ Աստծո մեծ բարության պատճառով. և նրանք գիտեին, որ դա իրենց ապաշխարության և իրենց համեստության շնորհիվ էր, որ նրանք ազատվեցին մի հավիտենական կործանումից:

ԳԼՈՒԽ 5

Նեփիացիներն ապաշխարում են և բողոքում իրենց մեղքերը – Մորմոնը գրում է իր ժողովրդի պատմությունը և նրանց հայտարարում է հավիտենական խոսքը – Իսրայելը կհավաքվի երկարատև ցրումից: Մոտ 22–26թթ. Ք.ծ.հ.:

Եվ այժմ ահա, չկար ոչ մի կենդանի հոգի Նեփիացիների ողջ ժողովրդի մեջ, որ նվազագույն

30ա Ավմա 29.11:

բ Եթեր 4.15:

31ա Ավմա 26.8:

սո՛ւ Շնորհակալ,

Շնորհակալություն,

Գոհաբանություն:

32ա սո՛ւ Ովսաննա:

բ 1 Նեփի 1.14:

սո՛ւ Աստված,

Աստվածագլուխ:

չափով իսկ կասկածեր բոլոր սուրբ մարգարեների խոսքերին, ովքեր խոսել էին. քանզի նրանք գիտեին, որ դրանք անպայման պետք է որ կատարվեին:

2 Եվ նրանք գիտեին, որ անպայման պետք է որ Քրիստոսը եկած լիներ, այն բազում նշանների պատճառով, որոնք տրվել էին՝ համաձայն մարգարեների խոսքերի. և այն բաների պատճառով, որոնք արդեն կատարվել էին, նրանք գիտեին, որ բոլոր բաներն անպայման պետք է կատարվեն՝ համաձայն նրա, ինչ խոսվել է:

3 Հետևաբար, նրանք թողել էին բոլոր իրենց մեղքերը և իրենց պղծությունները և իրենց պոռնկությունները, և ողջ ջանասիրությամբ, օր ու գիշեր, ծառայում էին Աստծուն:

4 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ երբ նրանք գերի վերցրեցին բոլոր ավագակներին, որոնք չէին սպանվել, այնպես որ ոչ մեկը չփախավ, նրանք իրենց գերիներին բանտ գցեցին ու կարգադրեցին, որ Աստծո խոսքը քարոզվի նրանց. և բոլոր նրանք, ովքեր կամեցան ապաշխարել իրենց մեղքերից և մտնել ուխտի մեջ, որ իրենք այլևս չեն սպանի, ^աազատ արձակվեցին:

5 Սակայն բոլոր նրանք, ովքեր չմտան ուխտի մեջ, և ովքեր դեռ շարունակում էին պահել այն գաղտնի սպանություններն իրենց սրտերում, այո, բոլոր նրանց, ում գտան իրենց եղբայրների դեմ սպառնալիքներ թափելիս, դատապարտեցին և պատժեցին օրենքի համաձայն:

6 Եվ այսպես, նրանք վերջ դրեցին բոլոր այն ամբարիշտ,

գաղտնի և պիղծ խմբակցություններին, որոնցում այնքան շատ ամբարշտություն և այնքան շատ սպանություններ կային գործված:

7 Եվ այսպես անցավ ^աքսաններկուերորդ տարին, և քսաներեքերորդ տարին նույնպես, և քսանչորսերորդը, և քսանհինգերորդը. և այսպես քսանհինգ տարիներ անցան:

8 Եվ շատ բաներ տեղի ունեցան, որոնք, մեծ և զարմանալի կլինեին ոմանց աչքում. այնուամենայնիվ, դրանք չեն կարող բոլորը գրվել այս գրքում. այո, այս գիրքը չի կարող պարունակել նույնիսկ մեկ ^ահարյուրերորդ մասը նրա, ինչ արվել էր այդքան շատ ժողովրդի մեջ քսանհինգ տարիների ընթացքում.

9 Բայց ահա կան ^ահիշատակարաններ, որոնք իսկապես պարունակում են այս ժողովրդի բոլոր գործերը. և մի կարճառոտ, բայց ճշմարտացի պատմություն տրվել է Նեփիի կողմից:

10 Հետևաբար, ես գրում եմ իմ հիշատակարանն այս բաների վերաբերյալ, համաձայն Նեփիի հիշատակարանի, որը փորագրված էր թիթեղների վրա, որոնք կոչվում էին Նեփիի թիթեղներ:

11 Եվ ահա, ես գրում եմ հիշատակարանը թիթեղների վրա, որոնք ես եմ սարքել՝ իմ սեփական ձեռքերով:

12 Եվ ահա, ինձ կոչում են ^աՄորմոն, կոչված լինելով Մորմոնի ^բերկրի անունով, երկիր, որտեղ Ալման ժողովրդի մեջ հիմնեց եկեղեցին, այո, առաջին եկեղեցին, որը հիմնվեց նրանց մեջ նրանց օրինազանցությունից հետո:

5 4ա սուր անկախություն:
7ա3 Նեփի 2.8:

8ա3 Նեփի 26.6–12:
9ա Հել. 3.13–15:

12ա Մորմ. 1.1–5:
բ Մոսիա 18.4, Ալմա 5.3:

13 Ահա, ես Հիսուս Քրիստոսի՝ Աստծո Որդու մի աշակերտն եմ: Ես կանչվել եմ նրա կողմից՝ հայտարարելու նրա խոսքն իր ժողովրդի մեջ, որ նրանք կարողանան հավիտենական կյանք ունենալ:

14 Եվ անհրաժեշտ է դարձել, համաձայն Աստծո կամքի, համաձայն նրանց հավատքի, ովքեր զնացել են, որոնք սրբեր էին, որպեսզի նրանց աղոթքները կատարվեն, որ ես մի «հիշատակարան գրեմ այն բաների մասին, որոնք տեղի են ունեցել,

15 Այո, մի փոքր հիշատակարան այն մասին, որը տեղի է ունեցել այն ժամանակից ի վեր, ինչ Լեքին թողեց Երուսաղեմը, մույնիսկ ընդհուպ մինչև ներկա ժամանակը:

16 Հետևաբար, ես գրում եմ իմ հիշատակարանն այն պատմություններից, որոնք տրվել են նրանց կողմից, ովքեր ինձանից առաջ են եղել, մինչև իմ օրերի սկիզբը.

17 Եվ հետո ես գրում եմ մի «հիշատակարան այն բաների մասին, որոնք ես եմ տեսել՝ իմ իսկ աչքով:

18 Եվ ես գիտեմ՝ հիշատակարանը, որը ես գրում եմ, ճշգրիտ և ճշմարտացի հիշատակարան է. այնուամենայնիվ, կան շատ բաներ, որոնք ըստ մեր լեզվի ի վիճակի չենք «գրել:

19 Եվ այժմ ես ավարտում եմ իմ մասին խոսելը և շարունակում եմ գրել իմ պատմությունն այն

բաների մասին, որոնք եղել են ինձանից առաջ:

20 Ես Մորմոնն եմ՝ Լեքիի մի գտարյուն հետնորդ: Ես հիմք ունեմ օրհնելու իմ Աստծուն և իմ Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսին, որ նա դուրս բերեց մեր հայրերին Երուսաղեմի հողից (և «ոչ թշնամացավ դա, բացի իրենից և նրանցից, որոնց նա դուրս բերեց այդ երկրից), և որ նա տվել է ինձ և իմ ժողովրդին այդքան շատ գիտելիք՝ մեր հոգիների փրկության համար:

21 Անշուշտ, նա օրհնել է «Հակոբի ղուրմը, և «ողորմած է եղել Հովսեփի սերնդի հանդեպ:

22 Եվ «որքան որ Լեքիի զավակները պահել են նրա պատվիրանները, նա օրհնել է նրանց և բարգավաճեցրել նրանց՝ համաձայն իր խոսքի:

23 Այո, և անշուշտ, նա Հովսեփի սերնդի մի «մնացորդի կրկին պիտի բերի Տիրոջ՝ իրենց Աստծո ղիմացությանը:

24 Եվ այնպես անկասկած, ինչպես կենդանի է Տերը, նա աշխարհի չորս կողմերից «կհավաքի Հակոբի սերնդի բոլոր մնացորդը, ովքեր ցրված են ամենուր՝ ողջ աշխարհի երեսին:

25 Եվ քանի որ նա ուխտել է Հակոբի ողջ տան հետ, ուստի, ուխտը, որով նա ուխտել է Հակոբի տան հետ, պիտի կատարվի իրեն իսկ հարմար ժամանակ՝ «վերադարձնելով ողջ Հակոբի տունն այն ուխտի ղիմացությանը, որ նա ուխտել է նրանց հետ:

26 Եվ այն ժամանակ նրանք

14ա Ենովս 1.13–18,

Վևոթ 3.19–20:

17ա Մորմ. 1.1:

18ա Եթեր 12.25:

20ա 1 Նեփի 4.36:

21ա Ծն. ԼԲ.28:

բ սոթ Իսրայել:

գ Բ Օր. ԼԳ.13–17:

22ա 2 Նեփի 1.20:

23ա Ալմա 46.24:

բ 2 Նեփի 3.12:

24ա սոթ Իսրայել –
Իսրայելի ցրվելը:

25ա 3 Նեփի 16.5:

«ԿճԱՆԱՅԵՆ իրենց Քաժչին, որը Հիսուս Քրիստոսն է՝ Աստծո Որդին. և այն ժամանակ նրանք կհավաքվեն աշխարհի չորս կողմերից՝ դեպի իրենց սեփական հողերը, որտեղից նրանք ցրվել են. այո, ինչպես կենդանի է Տերը, այդպես պիտի դա լինի: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 6

Նեփիացիները բարգավաճում են – Հպարտություն, հարստություն, և դասային տարբերություններ են առաջանում – Եկեղեցին մասնատվում է երկպառակություններից – Սատանան առաջնորդում է մարդկանց ապստամբության – Շատ մարգարեներ ապաշխարություն են աղաղակում և սպանվում – Նրանց սպանողները դավադրություն են կազմակերպում՝ զավթելու կառավարությունը: Մոտ 26–30թթ. Ք.ծ.հ.:

ԵՎ այժմ եղավ այնպես, որ քսանևվեցերորդ տարում Նեփիացիները բոլորը վերադարձան իրենց սեփական հողերը՝ ամեն մարդ իր ընտանիքի, իր հոտերի ու իր նախիրների, իր ձիերի ու իր անասունների, և բոլոր բաների հետ, ինչ պատկանում էր իրեն:

2 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք չէին սպառել իրենց ողջ պարենը. ուստի նրանք վերցրեցին իրենց հետ այն ամենը, ինչ իրենք չէին գործածել՝ բոլոր իրենց հատիկն ամեն տեսակի, և իրենց ոսկին, իրենց արծաթը և բոլոր իրենց քանկարժեք բաները, և վերադարձան իրենց սեփական հողերն ու իրենց կալվածքները՝ ինչպես հյուսիսում, այնպես էլ հարավում,

ինչպես հյուսիսային կողմի երկրում, այնպես էլ հարավային կողմի երկրում:

3 Եվ նրանք հողեր տվեցին այն ավազակներին՝ ըստ իրենց թվաքանակի, որոնք մտել էին ուխտի մեջ՝ պահելու երկրի խաղաղությունը, ովքեր ուզում էին մնալ Լամանացիներ, որպեսզի կարողանային իրենց աշխատանքով ունենալ այն, ինչով գոյություն կպահպանեին. և այսպես նրանք խաղաղություն հաստատեցին ողջ երկրում:

4 Եվ նրանք սկսեցին կրկին բարգավաճել և հզորանալ. և քսանևվեցերորդ և քսանևյոթերորդ տարիներն անցան, և երկրում մեծ կարգ ու կանոն կար. և նրանք ստեղծել էին իրենց օրենքները՝ անաչառության և արդարության համաձայն:

5 Եվ այժմ ողջ երկրում չկար ոչինչ, որ խանգարեր ժողովրդին անընդհատ բարգավաճելուց, եթե միայն նրանք չընկնեին օրինազանցության մեջ:

6 Եվ արդ, դա Գեդգեդոնին էր, և դատավոր Լաքոնիուսը, և նրանք, ովքեր նշանակվեցին դեկավարներ, որ հաստատեցին այս մեծ խաղաղությունը երկրում:

7 Եվ եղավ այնպես, որ նորից կառուցվեցին շատ քաղաքներ և վերանորոգվեցին շատ հին քաղաքներ:

8 Եվ շատ մայրուղիներ գցվեցին և շատ ճանապարհներ սարքվեցին, որոնք տանում էին քաղաքից քաղաք, և երկրից երկիր, և տեղից տեղ:

9 Եվ այսպես անցավ քսանևնութերորդ տարին, և ժողովուրդն

ունեցավ անընդմեջ խաղաղություն:

10 Բայց եղավ այնպես, քան ինններորդ տարում սկսեցին լինել որոշ վիճաբանություններ ժողովրդի մեջ. և ոմանք բարձրատացել էին մինչև «հպարտություն և պարծենկոտություններ» իրենց անչափ մեծ հարստությունների պատճառով, այո, նույնիսկ մինչև մեծ հալածանքներ:

11 Քանզի կային շատ վաճառականներ երկրում, և նաև շատ օրինագետներ, և շատ իշխանավորներ:

12 Եվ ժողովուրդը սկսեց տարբերվել դասերով՝ ըստ իրենց «հարստությունների և ըստ իրենց ուսման հնարավորությունների. այո, ոմանք տգետ էին՝ իրենց աղքատության պատճառով, մյուսները ստանում էին մեծ ուսում՝ իրենց հարստությունների շնորհիվ:

13 Ոմանք բարձրամտացած էին հպարտությունից, մյուսներն անչափ խոնարհ էին. ոմանք վերադարձնում էին չարախոսությունը չարախոսությամբ, մինչդեռ մյուսներն ընդունում էին չարախոսությունը և «հալածանքը և բոլոր ձևի չարչարանքները, և կրկին չէին շրջվում ու թանարգում, այլ խոնարհ և զղջացող էին Աստծո առաջ:

14 Եվ այսպես, մեծ անհավասարություն առաջացավ ողջ երկրում, այնպես որ եկեղեցին սկսեց մասնատվել. այո, այնպես որ երեսուներորդ տարում եկեղեցին մասնատված էր ողջ երկրում, բացի մի քանի Լամանազիներից, ովքեր դարձի էին բերվել ճշմարիտ հա-

վատքի. և նրանք չկամեցան հեռանալ դրանից, քանզի նրանք կայուն էին և հաստատուն և անսասան՝ հոժար լինելով ողջ «ջանասիրությամբ պահելու Տիրոջ պատվիրանները:

15 Արդ ժողովրդի այս անօրինության պատճառն այս էր՝ Սատանան մեծ զորություն ուներ՝ դրդելով ժողովրդին անել ամեն ձևի անօրինություն, և դարձնելով նրանց փքված հպարտությունից, գայթակղելով նրանց՝ ձգտել զորության և իշխանության և հարլստությունների և աշխարհի ունայն բաների:

16 Եվ այսպես Սատանան մոլորեցրեց մարդկանց սրտերը՝ անելու ամեն ձևի անօրինություն. ուստի նրանք վայելեցին խաղաղություն, բայց միայն մի քանի տարի:

17 Եվ այսպես, երեսուներորդ տարվա սկզբին,– ժողովուրդը երկար ժամանակի ընթացքում թողնված լինելով տարվելու դևի «գայթակղություններով, ուր որ նա փափագում էր տանել նրանց, և անել ինչ անօրինություն, որ նա փափագում էր, որ նրանք անեին,– և այսպես, այս երեսուներորդ տարվա սկզբին, նրանք ամբարշտության մի սոսկալի վիճակում էին:

18 Արդ, նրանք չէին մեղանշում «անգիտակցորեն, քանզի նրանք գիտեին Աստծո կամքն իրենց վերաբերյալ, քանզի դա ուսուցանվել էր նրանց. ուստի նրանք՝ կանխամտածված թապստամբում էին Աստծո դեմ:

19 Եվ այժմ դա Լաքոնիուսի

6 10ա սուր Հպարտություն:
12ա Ա Տիմ. 2.17–19,
Հել. 4.12:
13ա սուր Հալածել,
Հալածանք:

բ Մատ. Ե.39,
4 Նեփի 1.34,
ՎևոՒ 98.23–25:
14ա սուր Ջանասիրություն:
17ա սուր Գայթակղել,

Գայթակղություն:
18ա Մոսիա 3.11:
բ սուր Ապստամբություն:

որդու Լաքոնիուսի օրերին էր, քանզի Լաքոնիուսը զբաղեցրեց իր հոր աթոռը և կառավարեց ժողովրդին այդ տարի:

20 Եվ եղան մարդիկ, երկնքից՝ ոգեշնչված ու առաջ ուղարկված, ովքեր կանգնում էին ժողովրդի մեջ ողջ երկրում, քարոզում ու վկայում համարձակորեն ժողովրդի մեղքերի ու անօրինությունների մասին, և վկայում նրանց փրկագրեման մասին, որը Տերն անելու էր իր ժողովրդի համար, կամ, այլ խոսքով ասած, Քրիստոսի հարության մասին. և նրանք համարձակորեն վկայում էին նրա՝ մահվան ու տառապանքների մասին:

21 Արդ, ժողովրդից կային շատերը, որոնք խիստ բարկացած էին նրանց պատճառով, ովքեր վկայում էին այս բաների մասին. և նրանք, ովքեր բարկացած էին, հիմնականում գլխավոր դատավորներն էին, և նրանք, ովքեր քահանայապետներ և օրինագետներ՝ էին եղել. այո, բոլոր նրանք, ովքեր օրինագետներ էին, բարկացած էին նրանց վրա, ովքեր վկայում էին այս բաների մասին:

22 Արդ, չկար օրինագետ, ո՛չ դատավոր, ո՛չ էլ քահանայապետ, որ լիազորություն ունենար՝ որևէ մեկին մահվան դատապարտելու, մինչև նրա դատապարտումը չստորագրվեր երկրի կառավարչի կողմից:

23 Արդ, կային նրանցից շատերը, ովքեր վկայեցին Քրիստոսին վերաբերող բաների մասին, ովքեր համարձակորեն վկայեցին, նրանք բռնվեցին ու գաղտնի մահվան են-

թարկվեցին դատավորների կողմից, որպեսզի նրանց մահվան մասին տեղեկությունը չհասներ երկրի կառավարչին, նախքան նրանց մահը:

24 Արդ, ահա, սա հակառակ էր երկրի օրենքներին, որ որևէ մարդ մահվան դատապարտվել մինչև նրանք չունենային լիազորություն երկրի կառավարչի կողմից,

25 Հետևաբար, մի բողոք եկավ Ջարահեմլայի երկիրը՝ երկրի կառավարչին, այս դատավորների դեմ, որոնք մահվան էին դատապարտել Տիրոջ մարգարեներին, ոչ ըստ օրենքի:

26 Արդ, եղավ այնպես, որ նրանք բռնվեցին և բերվեցին դատավորի առջև՝ դատվելու այն հանցագործության համար, որ նրանք արել էին, ըստ ՝ օրենքի, որը տրվել էր ժողովրդի կողմից:

27 Արդ, եղավ այնպես, որ այս դատավորներն ունեին շատ ընկերներ ու ազգականներ. և մնացածը, այո, այսինքն՝ գրեթե բոլոր օրինագետները և քահանայապետներն ի մի հավաքվեցին, և միացան ազգականներին այն դատավորների, որոնք պետք է դատվեին ըստ օրենքի:

28 Եվ նրանք մտան ուխտի մեջ՝ մեկը մյուսի հետ, այո, ճիշտ այն ՝ ուխտի մեջ, որը տրվել էր հնուց, ուխտ, որը տրված էր ու սպասավորված ՝ Պէկի կողմից՝ միավորվելու ամենայն արդարության դեմ:

29 Հետևաբար, նրանք միավորվեցին Տիրոջ ժողովրդի դեմ, և մտան ուխտի մեջ՝ կործանելու նրանց, և ազատելու նրանց, ովքեր

20ա սուր Ոգեշնչում,
Ոգեշնչել. Մարգարե:
բ սուր Քավել,
Քավություն.

Խաչելություն:
21ա ՎևոՆ 121.36–37:
սուր Ուրացություն:
26ա Մոսիա 29.25,

Ալմա 1.14:
28ա սուր Գաղտնի
խմբակցություններ:
բ Հել. 6.26–30:

հանցավոր էին սպանության մեջ, արդարադատության ճանկից, որը պատրաստվում էր գործադրվել ըստ օրենքի:

30 Եվ նրանք արհամարհում էին օրենքը և իրենց երկրի իրավունքները. և նրանք ուխտեցին միմյանց հետ կործանել կառավարչին և հաստատել թագավոր երկրի վրա, որպեսզի երկիրն այլևս չլիներ ազատ, այլ հպատակ լիներ թագավորներին:

ԳԼՈՒԽ 7

Գլխավոր դատավորը սպանվում է, կառավարությունը կործանվում է, և ժողովուրդը բաժանվում է տոհմերի – Հակոբը՝ մի հակաքրիստոս, դառնում է թագավոր մի գաղտնի խմբակցության վրա – Նեփին քարոզում է ապաշխարություն և հավատք առ Քրիստոս – Հրեշտակներ են ծառայում նրան ամեն օր, և նա բարձրացնում է իր եղբորը մեռելներից – Շատերն ապաշխարում են և մկրտվում: Մոտ 30–33թթ. Ք.ծ.հ.:

Առաջ ահա, ես ցույց կտամ ձեզ, որ նրանք չհաստատեցին թագավոր երկրի վրա. այլ այս նույն տարում, այո, երեսուներորդ տարում, նրանք դատավորական աթոռի վրա կործանեցին, այո, սպանեցին երկրի գլխավոր դատավորին:

2 Եվ ժողովուրդը բաժանվեց մեկը մյուսի դեմ. և նրանք մեկը մյուսից բաժանվեցին տոհմերով, ամեն մարդ ըստ իր ընտանիքի և իր ցեղի և ընկերների. և այսպես նրանք տապալեցին երկրի կառավարությունը:

3 Եվ ամեն տոհմ նշանակեց մի ղեկավար կամ առաջնորդ իր վրա. և այսպես, նրանք դարձան տոհմեր և տոհմերի առաջնորդներ:

4 Արդ ահա, չկար ոչ մի մարդ նրանց մեջ, որ չունենար մեծ ընտանիք, և շատ ցեղակիցներ ու ընկերներ. հետևաբար, նրանց տոհմերը դարձան չափազանց մեծ:

5 Արդ, այս բոլորը կատարվեց, և նրանց մեջ դեռևս պատերազմներ չկային. և բոլոր այս անօրինությունը եկել էր ժողովրդի վրա, որովհետև նրանք ամենատուր էին եղել Սատանայի իշխանությանը:

6 Եվ կառավարության կանոնակարգը կործանվեց, նրանց ընկերների ու ցեղակիցների զաղտնի խմբակցության պատճառով, ովքեր սպանեցին մարգարեներին:

7 Եվ նրանք մեծ հակառակություն առաջացրեցին երկրում, այնպես որ ժողովրդի առավել արդարակյաց մասը՝ գրեթե բոլորը, դարձան ամբարիշտ. այո, նրանց մեջ կային արդար մարդիկ, բայց քիչ:

8 Եվ այսպիսով վեց տարի չէր անցել, երբ ժողովրդի մեծ մասը շրջվեց իր արդարակեցությունից, ինչպես շունը դեպի իր փախածը, կամ ինչպես խոզը դեպի իր թավալվելը ցեխի մեջ:

9 Այժմ այդ գաղտնի խմբակցությունը, որը բերել էր այսպիսի մեծ անօրինություն ժողովրդի վրա, ի մի հավաքվեց, և իրենց գլխավոր դրեց մի մարդու, որին նրանք կոչում էին Հակոբ:

10 Եվ նրանք կոչեցին նրան իրենց թագավոր. ուստի նա

դարձավ թագավոր այս ամբարիշտ ավագակախմբի վրա. և նա ամենագլխավորներից մեկն էր, որը տվել էր իր ձայնը մարգարեների դեմ, որոնք վկայեցին Հիսուսի մասին:

11 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք այնքան մեծ չէին թվով, ինչպես տոհմերն այն մարդկանց, որոնք միավորված էին միմյանց հետ, թեև իրենց առաջնորդները հաստատել էին իրենց օրենքները՝ ամեն մեկը համաձայն իր տոհմի. այնուամենայնիվ, նրանք թշնամիներ էին. չնայած արդարակյաց ժողովուրդ չէին, սակայն նրանք ատելությամբ էին միավորված հանդեպ նրանց, ովքեր մտել էին ուխտի մեջ՝ կործանելու կառավարությունը:

12 Հետևաբար, Հակոբը տեսնելով, որ իրենց թշնամիներն ավելի մեծաթիվ էին, քան իրենք, նա լինելով ավագակախմբի թագավորը, ուստի հրամայեց իր մարդկանց, որ նրանք փախուստի դիմեն դեպի երկրի ամենահյուսիսային մասը, և այնտեղ իրենց համար՝ թագավորություն ստեղծեն, մինչև որ նրանց կմիանան պառակտիչները (քանզի նա հուսադրեց նրանց, որ լինելու էին շատ պառակտիչներ), և նրանք կդառնան բավականաչափ ուժեղ՝ կռվելու մարդկանց տոհմերի հետ. և նրանք արեցին այդպես:

13 Եվ այնքան սրընթաց էր նրանց արշավը, որ հնարավոր չեղավ խափանել այն, նախքան ժողովրդից նրանց խույս տալը: Եվ այսպես ավարտվեց երեսուներորդ տարին. և այսպիսին էր Նեփիի ժողովրդի վիճակը:

14 Եվ եղավ այնպես երեսունևմեկերորդ տարում, որ նրանք բաժանվեցին տոհմերի, ամեն մարդ ըստ իր ընտանիքի, ցեղի և ընկերների. այնուամենայնիվ, նրանք եկել էին մի համաձայնության, որ չէին գնա պատերազմելու մեկը մյուսի դեմ. բայց նրանք միավորված չէին իրենց օրենքներով և իրենց կառավարման ձևով, քանզի դրանք հաստատվել էին ըստ նրանց խելքի, ովքեր իրենց գլխավորներն ու իրենց առաջնորդներն էին: Սակայն նրանք հաստատել էին շատ խիստ օրենքներ, որ մի տոհմ չպիտի ոտնձգություն աներ մյուսի դեմ, այնպես որ ինչ-որ չափով նրանք խաղաղություն ունեցան երկրում. այնուամենայնիվ, նրանց սրտերը շրջվել էին Տիրոջից՝ իրենց Աստծուց, և նրանք քարկոծում էին մարգարեներին և դուրս էին գցում նրանց իրենց միջից:

15 Եվ եղավ այնպես, որ ՄՆԵՓԻՆ,– նրան այցելած լինելով հրեշտակներ և նաև Տիրոջ ձայնը, ուստի, տեսնելով հրեշտակներ և ականատես լինելով և իրեն տրված զորություն ունենալով, որ կարողանա իմանալ Քրիստոսի ծառայության մասին, և նաև ականատես լինելով նրանց արագ վերադարձին արդարակեցությունից դեպի ամբարշտություն ու պղծություններ:

16 Ուստի, վշտացած լինելով նրանց սրտերի կարծրությունից և նրանց մտքերի կուրությունից,– նա առաջ գնաց նրանց մեջ այդ նույն տարում, և սկսեց համարձակորեն վկայել ապաշխարություն և մեղքերի թողություն՝ առ Տեր

Հիսուս Քրիստոսը հավատքի միջոցով:

17 Եվ նա շատ բաներ սովորեցրեց նրանց. և դրանցից բոլորը չեն կարող գրվել, և գրել դրանց մի մասը բավարար չէր լինի, ուստի դրանք չեն գրվել այս գրքում: Եվ Նեփին սովորեցնում էր «գորությամբ և մեծ իշխանությամբ»:

18 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք բարկացան նրա վրա, հատկապես այն պատճառով, որ նա ուներ ավելի մեծ զորություն, քան իրենք, քանզի «անհմարին էր, որ նրանք չհավատային նրա խոսքերին, քանզի այնքան մեծ էր նրա հավատքն առ Տեր Հիսուս Քրիստոսը, որ իրեշտակներ էին ծառայում նրան ամեն օր»:

19 Եվ Հիսուսի անունով նա դուրս հանեց դևեր և «պիղծ ոգիներ. նույնիսկ իր եղբորը բարձրացրեց մեռելներից՝ մարդկանց կողմից նրա քարկոծվելուց և մահվան դատապարտվելուց հետո»:

20 Եվ ժողովուրդը տեսավ դա, և վկան էր դրա, և բարկացավ նրա վրա՝ նրա գործության պատճառով. և Հիսուսի անունով նա արեց ժողովրդի աչքի առաջ ուրիշ «շատ հրաշքներ»:

21 Եվ եղավ այնպես, որ երեսունևմեկերորդ տարին անցավ, և կային, բայց՝ քչերը, ովքեր դարձի եկան առ Տերը. բայց բոլոր նրանք, ովքեր դարձի եկան, իսկապես ցույց տվեցին ժողովրդին, որ իրենց այցելել էր Աստծո գործությունն ու Հոգին, որը Հիսուս Քրիստոսն էր, որին նրանք հավատում էին:

22 Եվ բոլոր նրանք, որոնցից դևեր դուրս հանվեցին, և որոնք բուժվեցին իրենց հիվանդություններից ու իրենց տկարություններից, իսկապես հայտնեցին ժողովրդին, որ նրանք ներգործվել էին Աստծո Հոգուց, և բուժվել էին. և նրանք ցույց տվեցին նշաններ նույնպես, և արեցին մի քանի հրաշքներ ժողովրդի մեջ:

23 Այսպես անցավ երեսունևեկուերորդ տարին ևս: Եվ Նեփին աղաղակում էր առ ժողովուրդը երեսունևեկերեքերորդ տարվա սկզբին. և նա քարոզում էր նրանց ապաշխարություն և մեղքերի թողություն:

24 Արդ, ես կկամենայի ցանկ հիշեցնել ձեզ, որ չկար մեկը, որ բերված լիներ ապաշխարության, որը «մկրտվեք ջրով»:

25 Հետևաբար, այս ծառայության համար կային Նեփիի կողմից կարգված տղամարդիկ, որպեսզի բոլոր նրանք ովքեր կգային նրանց մոտ, մկրտվեին ջրով, և դա՝ որպես մի ապացույց և մի վկայություն Աստծո առաջ և ժողովրդին, որ իրենք ապաշխարել էին և ստացել իրենց մեղքերին «թողություն»:

26 Եվ եղան շատերն այս տարվա սկզբին, որ մկրտվեցին ապաշխարության համար. և այսպես անցավ տարվա մեծ մասը:

ԳԼՈՒԽ 8

Փոթորիկները, երկրաշարժերը, հրդեհները, պտուտահողմերը, և

17ա սՈՒ 2որություն:
18ա 2 Նեփի 33.1,
Ալմա 4.19:
19ա սՈՒ Ոգի – Չաբ

ոգիներ:
20ա 3 Նեփի 8.1:
24ա սՈՒ Մկրտություն,
Մկրտել:

25ա ՎևՈՒ 20.37:
սՈՒ Մեղքերի
թողություն:

ընտրության տեղաշարժերը հաստատում են Զրիստոսի խաչելությունը – Շատ մարդիկ են կործանվում – Խավարը պատում է երկիրը երեք օր – Նրանք, ովքեր կենդանի են մնում, ողբում են իրենց ճակատագիրը: Մոտ 33–34թթ. Բ.ժ.հ.:

Եվ այժմ եղավ այնպես, որ համաձայն մեր հիշատակարանի, և մենք գիտենք՝ մեր հիշատակարանը ճշմարիտ է, քանի որ ահա, դա մի արդար մարդ էր, որ պահում էր հիշատակարանը,– քանզի նա իսկպես շատ ^ահրաշքներ գործեց Հիսուսի ^բանունով. և չկար որևէ մարդ, որ կարողանար Հիսուսի անունով հրաշք գործել, եթե նա լիովին մաքրված չլիներ իր անօրինությունից,–

2 Եվ այժմ եղավ այնպես, եթե մեր ժամանակը հաշվելիս այս մարդու կողմից ոչ մի սխալ չէր արվել, անցավ ^աերեսունևերեքերորդ տարին.

3 Եվ ժողովուրդը սկսեց մեծ լռությամբ սպասել նշանին, որը տրվել էր մարգարե Սամուել Լամանացու կողմից, այո, այն ժամանակին, երբ երեք օրվա ընթացքում ^ախավար պիտի լիներ երկրի երեսին:

4 Եվ սկսեցին լինել մեծ կասկածներ ու վեճեր ժողովրդի մեջ, չնայած այնքան շատ ^անշաններ էին տրվել:

5 Եվ եղավ այնպես՝ երեսունևչորսերորդ տարում, առաջին ամսում, ամսվա չորրորդ օրը մի մեծ մրրիկ բարձրացավ, այնպիսին,

ինչպիսին երբեք չէր իմացվել ողջ երկրում:

6 Եվ նաև մի ահռելի ու զարհուրելի փոթորիկ եղավ. և եղավ մի զարհուրելի ^աորոտ, այնպես որ այն ^բցնցում էր ամբողջ երկիրը, կարծես քիչ էր մնում այն մասերի բաժաներ:

7 Եվ եղան չափազանց վառ կայծակներ, ինչպիսիք երբեք չէին իմացվել ողջ երկրում:

8 Եվ Չարահեմլայի ^աքաղաքը բռնկվեց կրակից:

9 Եվ Մորոնիի քաղաքը սուզվեց ծովի խորքերը, իսկ դրա բնակիչները խեղդվեցին:

10 Եվ հողը ծածկեց Մորոնիայի քաղաքը, այնպես որ քաղաքի տեղում մի հսկա լեռ առաջացավ:

11 Եվ մի ահռելի ու զարհուրելի կործանում եղավ հարավային կողմի երկրում:

12 Բայց ահա, մի ավելի ահռելի ու զարհուրելի կործանում եղավ հյուսիսային կողմի երկրում. քանզի ահա, երկրի ամբողջ երեսը փոխվել էր փոթորիկի ու պտուտահողմների, որոտների ու կայծակների և ամբողջ երկրի անչափ մեծ ցնցման հետևանքով.

13 Եվ ^ամայրուղիները քանդվել էին, և հարթ ճանապարհները փչացել էին, և շատ ուղիղ տեղեր դարձել էին խորդուբորդ:

14 Եվ բազմաթիվ մեծ ու նշանավոր քաղաքներ ^ասուզվել էին, և շատերն այրվել էին, և շատերը՝ ցնցվել, մինչև այնտեղի շինությունները գետնին էին փլվել, և

8 1ա 3 Նեփի 7.19–20,
Մորմ. 9.18–19:
բ Գոր. Գ. 6,
Հակոբ 4.6:
2ա 3 Նեփի 2.8:
3ա 1 Նեփի 19.10,

Հել. 14.20, 27,
3 Նեփի 10.9:
4ա սուր Խաչելություն:
6ա 1 Նեփի 19.11,
Հել. 14.21:
բ Մատ. ԻԷ. 45, 50–51:

8ա 4 Նեփի 1.7–8:
13ա Հել. 14.24,
3 Նեփի 6.8:
14ա 1 Նեփի 12.4:

դրանց բնակիչները սպանվել էին, և այդ վայրերը մնացել էին ամայի:

15 Եվ կային որոշ քաղաքներ, որոնք մնացել էին. սակայն դրանց վնասվածքն անչափ մեծ էր, և դրանցում կային շատերը, ովքեր սպանվել էին:

16 Եվ կային ոմանք, ովքեր բշտել էին պտուտահողմից. և թե ուր էին նրանք գնացել, ոչ մի մարդ չգիտեր, բացի նրանից, որ գիտեին, որ նրանք բշտել էին:

17 Եվ այսպիսով, ամբողջ երկրի երեսը ձևավորվել էր փոթորիկների և որոտների, կայծակների և գետնի ցնցման հետևանքով:

18 Եվ ահա, «Ժայռերը ճեղքվել էին երկու մասի. դրանք ջարդովիչուր էին եղել ամբողջ երկրի երեսին, այնպես որ դրանք գտնվում էին ջարդված բեկորներով և ճաքերով և ճեղքերով ողջ երկրի երեսին:

19 Եվ եղավ այնպես, որ երբ որոտները և կայծակները, մրրիկը, փոթորիկը և գետնի ցնցումները դադարեցին, — քանզի ահա, դրանք տևեցին մոտ «երեք ժամ. և ոմանք ասում էին, որ ժամանակն ավելի երկար էր. այնուամենայնիվ, բոլոր այս ահռելի ու սոսկալի բաները կատարվեցին մոտ երեք ժամվա ընթացքում, — և հետո, ահա, խավար եղավ երկրի երեսին:

20 Եվ եղավ այնպես, որ թանձր խավար էր ողջ երկրի երեսին, այնպես որ այնտեղի բնակիչները, ովքեր չէին գոհվել, կարող էին «գգալ թխավարի մեզը.

21 Եվ խավարի հետևանքով չէր կարող լինել ոչ մի լույս, ոչ մուներ, ոչ ջահեր. ոչ էլ հնարավոր էր

կրակ վառել՝ նրանց ընտիր և շատ չոր փայտով, այնպես որ չէր կարող լինել որևէ լույս ընդհանրապես.

22 Եվ չկար որևէ նշմարվող լույս՝ ոչ կրակ, ոչ կայծ, ոչ արևը, ոչ լուսինը, ոչ աստղերը, քանի որ այնքան մեծ էին խավարի մշուշները, որոնք երկրի երեսին էին:

23 Եվ եղավ այնպես, որ դա տևեց «երեք օրերի ընթացքում, երբ չկար ոչ մի նշմարվող լույս. և շարունակ մեծ սուգ էր և ողբ ու հեկեկոց ողջ ժողովրդի մեջ. այո, մեծ էին ժողովրդի տնքոցները, խավարի և ահռելի կործանման պատճառով, որ եկել էր նրանց վրա:

24 Եվ մի տեղում լավում էր լաց՝ ասելով. Ա՛խ, երանի մենք ապաշխարեինք այս ահռելի ու զարհուրելի օրից առաջ, և այդ դեպքում մեր եղբայրները կխնայվեին, և նրանք չէին այրվի այն մեծ քաղաք «Չարահեմլայում:

25 Եվ մեկ ուրիշ տեղում լավում էր նրանց լացը և սուգը՝ ասելով. Ա՛խ, երանի մենք ապաշխարած լինեինք մինչև այս ահռելի ու զարհուրելի օրը, և սպանած ու քարկոծած չլինեինք մարգարեներին, և չգցեինք նրանց դուրս. այդ դեպքում մեր մայրերն ու մեր գեղեցիկ դուստրերը, և մեր զավակները կխնայվեին, և չէին թաղվի այն մեծ քաղաք Մորոնիայում: Եվ այսպիսին էին ժողովրդի հեկեկոցները՝ ահռելի ու զարհուրելի:

ԳԼՈՒԽ 9

Խավարում, Քրիստոսի ձայնը հայտարարում է շատ մարդկանց

ու քաղաքների կործանման մասին իրենց ամբարշտության պատճառով – Նա նաև հայտարարում է իր աստվածայնությունը, հայտնում, որ Մովսեսի օրենքը կատարված է, և հրավիրում է մարդկանց՝ գալ իր մոտ և փրկվել: Մոտ 34թ. Ք.ծ.հ.:

Եւ եղավ այնպես, որ մի ճայն լավեց երկրի բոլոր բնակիչների մեջ, ողջ այս երկրի երեսին՝ գոչելով:

2 Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ այս ժողովրդին. Վա՛յ այս ամբողջ աշխարհի բնակիչներին, եթե նրանք չապաշխարեն. քանզի դևը ծիծաղում է, և նրա հրեշտակները հրճվում են իմ ժողովրդի սպանված գեղեցիկ որդիների ու դուստրերի համար. և դա նրանց անօրինության ու պղծությունների պատճառով է, որ նրանք ընկան:

3 Ահա, այն մեծ քաղաք Ջարահեմլան և այնտեղի բնակիչներին ես այրեցի կրակով:

4 Եվ ահա, այն մեծ քաղաք Մորոնին սուզեցի ծովի խորքերը, և այնտեղի բնակիչները խեղդվեցին:

5 Եվ ահա, այն մեծ քաղաք Մորոնիան և այնտեղի բնակիչներին ծածկեցի ես հողով՝ թաքցնելու նրանց անօրինություններն ու նրանց պղծություններն իմ երեսի առաջից, որպեսզի մարգարեների և սրբերի արյունն այլևս չհասնի ինձ՝ նրանց դեմ:

6 Եվ ահա, Գադգադա քաղաքը ես խորտակեցի և այնտեղի բնակիչները թաղվեցին հողի խորքերում:

7 Այո, և քաղաք Օնիան ու այնտեղի բնակիչներին, և Մոքում քաղաքն ու այնտեղի բնակիչներին, և քաղաք Երուսաղեմն ու այն-

տեղի բնակիչներին. և ես այնպես արեցի, որ Մջրեր գան դրանց տեղը՝ թաքցնելու նրանց ամբարշտությունն ու պղծություններն իմ երեսի առաջից, որպեսզի մարգարեների և սրբերի արյունն այլևս չհասնի ինձ՝ նրանց դեմ:

8 Եվ ահա, քաղաք Գադիանդին, և քաղաք Գադիոմման, և Հակոբի քաղաքը, և քաղաք Գիմգիմմոն, – սրանք բոլորը խորտակել տվեցի ես, և դրանց տեղը դարձրեցի Քլուրմեր ու հովիտներ. և այնտեղի բնակիչներին ես թաղել եմ հողի խորքերում, որ թաքցնեմ նրանց ամբարշտությունն ու պղծություններն իմ երեսի առաջից, որպեսզի մարգարեների ու սրբերի արյունն այլևս չհասնի ինձ՝ նրանց դեմ:

9 Եվ ահա, այն մեծ քաղաք Հակոբուգաթը, որը բնակեցված էր քազավոր Հակոբի ժողովրդի կողմից, ես այրեցի կրակով՝ իրենց մեղքերի ու իրենց ամբարշտության պատճառով, որը վեր էր ողջ աշխարհի բոլոր ամբարշտությունից՝ նրանց Պաղտնի սպանությունների և խմբակցությունների պատճառով. քանզի այդ նրանք էին, որ կործանեցին իմ ժողովրդի խաղաղությունը, և երկրի կառավարությունը. ուստի, ես այրել տվեցի նրանց՝ կործանելու նրանց իմ երեսի առաջից, որպեսզի մարգարեների ու սրբերի արյունն այլևս չհասնի ինձ՝ նրանց դեմ:

10 Եվ ահա, Լամանի քաղաքը և Հոսի քաղաքը, Գադի քաղաքը և Կիսկումենի քաղաքը և այնտեղի բնակիչներին ես այրեցի կրակով՝ նրանց ամբարշտության, մարգարեներին դուրս գցելու պատճառով:

9 1ա 1 Նեփի 19.11,
3 Նեփի 11.10:
2ա Մատ. ԺԱ.20–21:

բ Մովսես 7.26:
7ա Եզեկ. ԻԶ.19:
8ա 1 Նեփի 19.11:

9ա Հեղ. 6.17–18, 21:
բ Մոսիա 12.8:

ռով, և նրանց քարկոծելու, որոնց ես ուղարկել էի, հայտարարելու նրանց, իրենց ամբարշտության ու իրենց պղծությունների վերաբերյալ:

11 Եվ քանի որ նրանք դուրս գեցին բոլոր նրանց, այնպես որ ոչ մի արդարակյաց չմնաց նրանց մեջ, ես վար ուղարկեցի՝ կրակ և կործանեցի նրանց, որպեսզի նրանց ամբարշտությունն ու պղծությունները թաքցվեն իմ երեսի առաջից, որպեսզի մարգարեների ու սրբերի արյունը, որոնց ես ուղարկել էի նրանց մեջ, ^բգետնից չաղաղակեն առ ինձ՝ նրանց դեմ:

12 Եվ ^աշատ մեծ ավերածություններ պատճառեցի ես՝ գալու այս երկրի վրա, և այս ժողովրդի վրա, իրենց ամբարշտության և իրենց պղծությունների պատճառով:

13 Ո՛վ դուք, բոլորդ, ովքեր ^ախնայվել եք, որովհետև դուք ավելի արդար էիք, քան նրանք, այժմ չե՞ք վերադառնա ինձ մոտ և ապաշխարեք ձեր մեղքերից, և դարձի չե՞ք գա, որպեսզի ես կարողանամ ^բբուժել ձեզ:

14 Այո, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, եթե դուք ^ագաք ինձ մոտ, դուք կունենաք ^բհավերժական կյանք: Ահա, իմ ողորմության ^գբազուկը մեկնված է դեպի ձեզ, և ով որ գա, նրան ես կընդունեմ.

և օրհնված եմ նրանք, ովքեր գալիս են ինձ մոտ:

15 Ահա, ես եմ Հիսուս Քրիստոսը՝ Աստծո Որդին: Ես ^աստեղծեցի երկինքները և երկիրը, և բոլոր բաները, որ դրանցում եմ: Ես Հոր հետ էի ի սկզբանե: ^բԵս Հոր մեջ եմ, և Հայրը՝ ինձանում. և ինձանում Հայրը փառավորեց իր անունը:

16 Ես եկա յուրայինների մոտ, և յուրայինները ^աչընդունեցին ինձ: Եվ սուրբ գրքերը, իմ գալստի վերաբերյալ, կատարվել են:

17 Եվ բոլոր նրանք, ովքեր ընդունել են ինձ, ես ^աշնորհել եմ նրանց դառնալ Աստծո որդիները. և ճիշտ այդպես կանեն ես բոլոր նրանց, ովքեր կհավատան իմ անունին, քանզի ասի, ինձանով է գալիս ^բփրկագնումը, և ինձանում է Մովսեսի ^գօրենքը կատարվում:

18 Ես եմ ^ալույսը և կյանքն աշխարհի: Ես եմ ^բԱլֆան և Օմեգան, սկիզբը և վերջը:

19 Եվ դուք ^աայլևս ինձ չպետք է մատուցեք արյուն թափելը. այո, ձեր զոհերն ու ձեր ողջակեզները վերջ պիտի տրվեն, քանզի ես չեմ ընդունի ձեր զոհերից և ձեր ողջակեզներից ոչ մեկը:

20 Եվ որպես ^ազոհ դուք պիտի մատուցեք ինձ կոտրված սիրտ և փշրված հոգի: Եվ ով որ գալիս է ինձ մոտ կոտրված սրտով և

11աԴ Թագ. Ա.9–16,
Հել. 13.13:
բ Ճն. Դ.10:
12ա3 Նեփի 8.8–10, 14:
13ա3 Նեփի 10.12:
բ Երեմ. Գ.22,
3 Նեփի 18.32:
14ա2 Նեփի 26.24–28,
Ալմա 5.33–36:
բ Հովի. Գ.16:
գ Ալմա 19.36:
15ա Հովի. Ա.1–3,
Կող. Ա.16, Հել. 14.12,

Եթեր 4.7,
Վևո 14.9:
բ Հովի. ԺԷ.20–22,
3 Նեփի 11.27, 19.23, 29:
16ա Հովի. Ա.11,
Վևո 6.21:
17ա Հովի. Ա.12:
սու Մարդ, Մարդիկ –
Մարդ՝ Երկնային Հոր
ման դառնալու
ներուժը, Աստծո
որդիներն ու
դուստրերը:

բ սու Փրկագնել,
Փրկագնված,
Փրկագնում:
գ 3 Նեփի 12.19, 46–47,
15.2–9:
18ա սու Լույս, Քրիստոսի
լույս:
բ Հայտ. Ա.8:
սու Ալֆա և Օմեգա:
19ա Ալմա 34.13:
20ա3 Նեփի 12.19,
Վևո 20.37:

փշրված հոգով, նրան ես ^բկմկրտեմ կրակով և Սուրբ Հոգով, ճիշտ ինչպես Լամանացիները մկրտվեցին կրակով և Սուրբ Հոգով՝ առ ինձ իրենց հավատքի պատճառով, իրենց դարձի ժամանակ, և չիմացան դա:

21 Ահա, ես եկել եմ աշխարհ՝ փրկագնում բերելու աշխարհին, փրկելու աշխարհը մեղքից:

22 Հետևաբար, ով որ ^աապաշխարում է և գալիս ինձ մոտ, ինչպես մի փոքր ^բերեխա, նրան ես կընդունեմ, քանզի այդպիսիներինն է Աստծո արքայությունը: Ահա, այդպիսիների համար եմ ես իմ կյանքը ցած ^գդրել, և վերցրել այն կրկին. ուստի ապաշխարե՛ք և եկեք ինձ մոտ, դո՛ւք, աշխարհի՛ ծայրեր, և փրկվեք:

ԳԼՈՒԽ 10

Երկրում լուռքում է տիրում շատ ժամերի ընթացքում – Քրիստոսի ձայնը խոստանում է հավաքել իր ժողովրդին, ինչպես հավն է հավաքում իր ճտերին – Ժողովրդի առավել արդար մասը պահպանվել է: Մոտ 34–35թթ. Ք.ծ.հ.:

ԵՎ այժմ ահա եղավ այնպես, որ երկրի ողջ ժողովուրդը լսեց այս խոսքերը և ականատես եղավ դրան: Եվ այս խոսքերից հետո, շատ ժամերի ընթացքում, լուռքում տիրեց.

2 Քանզի այնքան մեծ էր ժողովրդի ապշանքը, որ նրանք դադարեցրել էին լացն ու հեկեկոցը՝

իրենց ազգակիցների կորստի համար, ովքեր սպանվել էին. ուստի շատ ժամերի ընթացքում լուռքում տիրեց ողջ երկրում:

3 Եվ եղավ այնպես, որ կրկին մի ձայն եկավ ժողովրդին, և ողջ ժողովուրդը լսեց, և ականատես եղավ դրան՝ ասելով.

4 Ո՛վ դուք, ժողովուրդ այս ^ամեծ քաղաքների, որ կործանվել են, ովքեր Հակոբի հետնորդներն եք, այո, ովքեր Իսրայելի տնից եք, որքան հաճախ եմ ես հավաքել ձեզ, ինչպես հավն է իր թևերի տակ հավաքում իր ճտերին, և ^բկերակրել ձեզ:

5 Եվ բացի այդ, ^աորքա՛ն հաճախ հավաքած կլինեի ես ձեզ, ինչպես հավն է իր թևերի տակ հավաքում իր ճտերին, այո, ո՛վ դուք, Իսրայելի տան ժողովուրդ, որ ընկել եք, այո, ո՛վ դուք, Իսրայելի տան ժողովուրդ, դո՛ւք, որ ապրում եք Երուսաղեմում, ինչպես նաև դո՛ւք, որ ընկել եք. այո, որքա՛ն հաճախ հավաքած կլինեի ես ձեզ, ինչպես հավն է հավաքում իր ճտերին, և դուք չկամեցաք:

6 Ո՛վ դուք, Իսրայելի՛ տուն, որին ես ^ախնայել եմ, որքա՛ն հաճախ ես ձեզ կհավաքեմ, ինչպես հավն է իր թևերի տակ հավաքում իր ճտերին, եթե դուք ^բսրտի ողջ նվիրվածությամբ ապաշխարեք և ^գվերադառնաք ինձ մոտ:

7 Բայց եթե ոչ, ո՛վ Իսրայելի տուն, ձեր բնակության վայրերը պիտի ամայի դառնան, մինչև ձեր հայրերի հետ արված ^աուխտի կատարման ժամանակը:

20բ 2 Նեփի 31.13–14:
22ա սուր Ապաշխարել,
Ապաշխարություն:
բ Մար. Ժ.15,
Մոսիս 3.19,
3 Նեփի 11.37–38:

գ Հովհ. Ժ.15–18:
10 4ա 3 Նեփի 8.14:
բ 1 Նեփի 17.3:
5ա Մատ. ԻԳ.37,
ՎՆՈՒ 43.24–25:
6ա 3 Նեփի 9.13:

բ Եզեկ. ԼՁ.26:
գ Ա.Թագ. Է.3,
Հել. 13.11,
3 Նեփի 24.7:
7ա սուր Ուխտ:

8 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ ժողովուրդն այս խոսքերը լսելուց հետո, ահա, նրանք կրկին սկսեցին լալ ու հեկեկալ՝ իրենց ազգականների ու ընկերների կոռստի պատճառով:

9 Եվ եղավ այնպես, որ այսպես անցան երեք օրեր: Եվ դա առավոտյան էր, և Միսավարը ցրվեց երկրի երեսից, և գետինը դադարեց ցնցվել, ժայռերը դադարեցին ճեղքվել, և ահավոր տնքոցները դադարեցին, և բոլոր աղմկոտ ձայները մարեցին:

10 Եվ հողը կրկին իրար կպավ, այնպես որ այն մնաց հաստատուն. և ողբը և լացն ու կոծը մարդկանց, որոնք կենդանի էին մնացել, դադարեցին. և նրանց սուգը փոխվեց ուրախության, և նրանց լացը՝ գովքի ու գոհության առ Տեր Հիսուս Քրիստոսը՝ իրենց Քավիչը:

11 Եվ մինչ այժմ սուրբ գրությունները Մկատարվում էին, որոնք խոսվել են մարգարեների կողմից:

12 Եվ դա ժողովրդի Մառավել արդարակյաց մասն էր, որ փրկվեց, և այդ նրանք էին, որոնք ընդունեցին մարգարեներին և չքարկոծեցին նրանց. և այդ նրանք էին, որ խնայվեցին, ովքեր չթափեցին սրբերի արյունը,

13 Եվ նրանք խնայվեցին և չխորտակվեցին ու չթաղվեցին հողում. և նրանք չխեղդվեցին ծովի խորքերում. և նրանք չայրվեցին կրակից, ոչ էլ որևէ բան նրանց վրա ընկավ ու ջարդուփշուր արեց՝ ի մահ. և նրանք չքշվեցին պտուտա-

հողմի մեջ. ոչ էլ նրանք ընկճվեցին ծխի ու խավարի մեզից:

14 Եվ արդ, ով որ կարդում է, թող մա հասկանա. մա ով ունի սուրբ գրքերը, թող Մքմնի դրանք, և մայի ու տեսնի թե բոլոր այս մահերն ու ավերածությունները կրակից և ծխից, փոթորիկներից և պտուտահողմերից, և գետնի Քբացվելը, որ ընդունի նրանց, և բոլոր այս իրադարձություններն արդյոք կատարո՞ւմը չեն շատ սուրբ մարգարեների մարգարեությունների:

15 Ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ Այո՛, շատերն են վկայել Քրիստոսի գալստյան ժամանակի այս իրադարձությունների վերաբերյալ, և Մսպանվել, որովհետև նրանք վկայել էին այս բաների վերաբերյալ:

16 Այո, մարգարե Չենոսը վկայել է այս բաների մասին, և նաև Չենոքն է խոսել այս բաների վերաբերյալ, որովհետև նրանք վկայեցին, հասկապես, մեր վերաբերյալ, ովքեր իրենց սերնդի մնացորդն ենք:

17 Ահա, մեր հայր Հակոբն էլ վկայեց Հովսեփի սերնդի մի՝ մնացորդի վերաբերյալ: Եվ ահա մի՞թե մենք Հովսեփի սերնդի մի մնացորդ չենք: Եվ այս բաները, որոնք վկայում են մեր մասին, մի՞թե դրանք գրված չեն արույրե քիթեղների վրա, որոնք մեր հայր Լեքին դուրս բերեց Երուսաղեմից:

18 Եվ եղավ այնպես, որ երեսուրեք չորսերորդ տարվա վերջին, ահա, ես ցույց կտամ ձեզ, որ Նեփիի ժողովուրդը, որը խնայվել էր, և նաև նրանք, ովքեր կոչվում

9ա3 Նեփի 8.19:
11ա9-որ. Գ.18-20:
12ա2 Նեփի 26.8,
3 Նեփի 9.13:
14ա50Ի Սուրբ գրքեր –

Սուրբ գրքերի արժեքը:
բ 1 Նեփի 19.11,
2 Նեփի 26.5:
15ա50Ի Նահատակ,
Նահատակություն:

16ա Հել. 8.19-20:
17ա2 Նեփի 3.4-5,
Ալմա 46.24,
3 Նեփի 5.23-24:

էին Լամանացիներ, որոնք խնայվել էին, մեծ շնորհներ ունեցան՝ իրենց ցույց տրված, և մեծ օրհնություններ թափվեցին նրանց գլխին, այնպես որ շուտով Քրիստոսի երկինք ^Մհամբարձվելուց հետո, նա իսկապես հայտնվեց նրանց,

19 ^ՄՅույց տալով իր մարմինը նրանց, և սովորեցնելով նրանց. և նրա ծառայության մի պատմություն կտրվի հետագայում: Հետևաբար, այս պահին ես ավարտում եմ իմ խոսքը:

Հիսուս Քրիստոսը ցույց տվեց իրեն Նեփիի ժողովրդին, երբ բազմությունն ի մի էր հավաքվել Լիառատ երկրում, և սովորեցրեց նրանց, և այս կերպ նա իրեն ցույց տվեց նրանց:

*Ընդգրկելով 11–26 գլուխները
ներառյալ:*

ԳԼՈՒԽ 11

Հայրը վկայում է իր Սիրելի Որդու մասին – Քրիստոսը հայտնվում է և հրապարակում իր քափությունը – Մարդիկ շոշափում են վերքի տեղերը նրա ձեռքերի մեջ, և ոտքերին, և կողին – Նրանք աղաղակում են Ովսա՛ննա – Նա բացատրում է մկրտության եղանակն ու ձևը – Հակառակության ոգին դևից է – Քրիստոսի վարդապետությունն է, որ մարդիկ հավատան, և մկրտվեն, և ստանան Սուրբ Հոգին: Մոտ 34թ. Բ.ժ.հ.:

Եւ արդ եղավ այնպես, որ Նեփիի ժողովրդից մի մեծ բազմություն կար ի մի հավաքված տաճարի շուրջը շուրջը, որը Լիառատ երկրում էր. և նրանք զարմանում ու հիանում էին միմյանց հետ, և ցույց էին տալիս մեկը մյուսին այն ^Մմեծ և զարմանալի փոփոխությունը, որը տեղի էր ունեցել:

2 Եվ նրանք նաև խոսում էին այս Հիսուս Քրիստոսի մասին, որի մահվան վերաբերյալ տրվել էր ^Մնշանը:

3 Եվ եղավ այնպես, որ մինչ նրանք այսպես խոսում էին մեկը մյուսի հետ, նրանք լսեցին մի ^Մձայն, կարծես այն երկնքից էր գալիս. և նրանք աչք ածեցին շուրջը շուրջը, քանզի նրանք չհասկացան ձայնը, որ իրենք լսեցին. և այն կոպիտ ձայն չէր, ոչ էլ այն բարձր ձայն էր. այնուամենայնիվ, և չնայած այն մի ^Մմեղմ ձայն էր, այն ներթափանցեց նրանց մեջ՝ այնպես, որ լսվեց մինչև նրանց սրտի խորքը, այնպես որ չկար նրանց մարմնի ոչ մի մաս, որին այն չստիպեր դողալ. այո, այն ներթափանցեց մինչև նրանց հոգու խորքը, և բոցավառեց նրանց սրտերը:

4 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք կրկին լսեցին ձայնը, և նրանք չհասկացան այն:

5 Եվ կրկին՝ երրորդ անգամ նրանք լսեցին ձայնը և բացեցին իրենց ականջները՝ լսելու այն. և նրանք աչքերը ձայնին էին ուղղված. և նրանք սևեռում նայում էին դեպի երկինքը, որտեղից գալիս էր ձայնը:

18ա Գոր. Ա.9–11:

19ա 3 Նեփի 11.12–15:

11 1ա 3 Նեփի 8.11–14:

2ա Հեղ. 14.20–27:

3ա Բ.Օր. Գ.33–36,

Հեղ. 5.29–33:

բ Գ.Թագ. ԺԹ.11–13,

ՎԼՈՒ 85.6:

6 Եվ ահա, երրորդ անգամ, նրանք հասկացան ձայնը, որ նրանք լսեցին. և այն ասաց նրանց.

7 Ահա իմ Սիրելի Որդին, ՞որից ես շատ գոհ եմ, որով ես փառավորեցի իմ անունը, լսե՛ք նրան:

8 Եվ եղավ այնպես, երբ նրանք հասկացան, նրանք կրկին հառեցին իրենց աչքերը վեր՝ դեպի երկինք. և ահա, նրանք տեսան մի Մարդու՝ երկնքից իջնելիս. և նրա հագին մի ճերմակ պարեգոտ կար. և նա իջավ ու կանգնեց նրանց մեջտեղում. և ողջ բազմության աչքերն ուղղված էին նրա վրա, և նրանք չէին համարձակվում բացել իրենց բերանները, նույնիսկ մեկը մյուսի հետ, և չգիտեին, թե ինչ էր դա նշանակում, քանզի նրանք կարծեցին, թե դա մի հրեշտակ էր, որը հայտնվել էր նրանց:

9 Եվ եղավ այնպես, որ նա առաջ մեկնեց իր ձեռքը և խոսեց ժողովրդի հետ՝ ասելով.

10 Ահա, ես եմ Հիսուս Քրիստոսը, ում մասին մարգարեները վկայել էին, որ պիտի գա աշխարհ:

11 Եվ ահա, ես եմ լույսն ու կյանքն աշխարհի. և ես խմեցի այն դառը՝ բաժակից, որը Հայրը տվեց ինձ, և փառավորեցի Հորը՝ Պերցնելով ինձ վրա աշխարհի մեղքերը, որով ես ենթարկվեցի Հոր ՞կամքին, բոլոր բաներում, ի սկզբանե:

12 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսը խոսեց այս խոսքերը, ամբողջ բազմությունն ընկավ գետ-

նին. քանզի նրանք հիշեցին, որ իրենց մեջ դա Մարգարեացել էին, որ Քրիստոսն իրեն պիտի ցույց տար նրանց՝ իր երկինք համբարձվելուց հետո:

13 Եվ եղավ այնպես, որ Տերը խոսեց նրանց հետ՝ ասելով.

14 Բարձրացե՛ք և առաջ եկեք ինձ մոտ, որ դուք կարողանաք մտցնել ձեր ձեռքն իմ կողը, և նաև, որ դուք կարողանաք շոշափել բևեռների նշաններն իմ ձեռքերի ու իմ ոտքերի վրա, որ դուք կարողանաք իմանալ, որ ես եմ Իսրայելի Պատվածը, և ամբողջ ՞երկրագնդի Աստվածը, և սպանվել եմ աշխարհի մեղքերի համար:

15 Եվ եղավ այնպես, որ բազմությունն առաջ եկավ, և մտցրեց իրենց ձեռքերը նրա կողը, և շոշափեց բևեռների նշանները նրա ձեռքերի ու նրա ոտքերի վրա. և դա նրանք արեցին, առաջ գալով մեկ առ մեկ, մինչև որ նրանք բոլորն առաջ եկան և տեսան իրենց իսկ աչքով, և շոշափեցին իրենց ձեռքերով, և իմացան անկասկած ու վկայեցին, որ Մայր նա էր, որի մասին գրվել էր մարգարեների կողմից, որ պիտի գար:

16 Եվ երբ նրանք բոլորն առաջ եկան և իրենք ականատես եղան, նրանք միաձայն աղաղակեցին՝ ասելով.

17 Ովսա՛ննա: Օրհնվա՛ծ լինի Բարձրյալ Աստծո անունը: Եվ նրանք ընկան ցած՝ Հիսուսի ոտքերի մոտ և ՞երկրագեցին նրան:

7ա Մատ. Գ.17, ԺԷ.5,
ՁՄ-Պ 1.17:

բ 3 Նեփի 9.15:

8ա 1 Նեփի 12.6,

2 Նեփի 26.1:

11ա սոՒ Լույս, Քրիստոսի
լույս:

բ Մատ. ԻՁ.39, 42:

գ Հովհ. Ա.29,

ՎևոՒ 19.18–19:

դ Մար. ԺԳ.36,

Հովհ. Ձ.38, ՎևոՒ 19.2:

12ա Ալմա 16.20:

14ա Հովհ. Ի.27:

բ Ղուկ. ԻԳ.36–39,

ՎևոՒ 129.2:

գ Ես. ԽԵ.3,

3 Նեփի 15.5:

դ 1 Նեփի 11.6:

15ա սոՒ Հիսուս Քրիստոս –
Քրիստոսի ետմահ-
կանացու հայտնու-
թյան դեպքերը:

17ա սոՒ Երկրպագել:

18 Եվ եղավ այնպես, որ նա դիմեց ՄՆԵՓԻԻՆ (քանզի ՆԵՓԻՆ բազմության մեջ էր) և նա պատվիրեց նրան, որ նա առաջ գա:

19 Եվ ՆԵՓԻՆ բարձրացավ ու առաջ եկավ, և խոնարհվեց Տիրոջ առաջ և համբուրեց նրա ոտքերը:

20 Եվ Տերը պատվիրեց նրան, որ նա բարձրանա: Եվ նա բարձրացավ և կանգնեց նրա առջև:

21 Եվ Տերն ասաց նրան. Ես տալիս եմ քեզ Պորություն, որ դու մկրտես այս ժողովրդին, երբ ես կրկին համբարձվեմ երկինք:

22 Եվ կրկին Տերը կանչեց Պորիչների և ասաց նրանց նույն ձևով. և նա նրանց մկրտելու գործություն տվեց: Եվ նա ասաց նրանց. Այս կերպ դուք պիտի մկրտեք. և ձեր մեջ ոչ մի վիճաբանություններ չպիտի լինեն:

23 Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ ով որ ապաշխարի իր մեղքերից, ձեր խոսքերի միջոցով, և փափագի մկրտվել իմ անունով, այս կերպ պիտի դուք մկրտեք նրանց. Ահա դուք պիտի իջնեք և Պկանգնեք ջրի մեջ, և իմ անունով պիտի դուք մկրտեք նրանց:

24 Եվ արդև ահա, սրանք են այն խոսքերը, որոնք դուք պիտի ասեք, կոչելով նրանց անունով՝ ասելով.

25 Պիշխանություն ունենալով չիսուս Քրիստոսի կողմից տրված,

ես մկրտում եմ քեզ անունով Քնոր և Որդու և Սուրբ Հոգու: Ամեն:

26 Եվ հետո դուք պիտի ընկերդմեք նրանց ջրի մեջ, և կրկին դուրս բերեք ջրից:

27 Եվ այս ձևով դուք պիտի իմ անունով մկրտեք. քանզի ահա, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ Հայրը և Որդին և Սուրբ Հոգին մեկ են. և ես Հոր մեջ եմ, և Հայրը՝ իմ մեջ, և Հայրը և ես մեկ ենք:

28 Եվ ինչպես որ ես պատվիրել եմ ձեզ, այդպես պիտի դուք մկրտեք: Եվ ձեր մեջ չպիտի լինեն վիճաբանություններ, ինչպես մինչև այժմ է եղել. ոչ էլ պիտի վիճաբանություններ լինեն ձեր մեջ՝ իմ վարդապետության կետերի վերաբերյալ, ինչպես մինչև այժմ է եղել:

29 Քանզի ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, նա, որ ունի Պակառակության ոգին, ինձանից չէ, այլ Պնից է, որը հակառակության հայրն է, և նա դրդում է մարդկանց սրտերը՝ բարկությանը վիճելու մեկը մյուսի հետ:

30 Ահա, սա իմ վարդապետությունը չէ՝ բարկության դրդել մարդկանց սրտերը մեկմեկու դեմ. այլ այս է իմ վարդապետությունը, որ այդպիսի բաները պիտի վերացվեն:

31 Ահա, ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ

18ա3 Նեփի 1.2, 10:
21ա սո՛ւ Ջորություն:
բ սո՛ւ Մկրտություն,
Մկրտել:
22ա1 Նեփի 12.7,
3 Նեփի 12.1:
բ 3 Նեփի 18.34:
23ա3 Նեփի 12.2:
բ սո՛ւ Մկրտություն,
Մկրտել – Մկրտության
համար անհրաժեշտ
պայմանները:

գ 3 Նեփի 19.10–13:
25ա Մոսիա 18.13,
ՎևՈՒ 20.73:
սո՛ւ Մկրտություն,
Մկրտել – Պատշաճ
իշխանությամբ:
բ սո՛ւ Աստված,
Աստվածազուլիս:
26ա սո՛ւ Մկրտություն,
Մկրտել – Ընկղմամբ
մկրտություն:
27ա Հովհ. ԺԷ.20–22,

3 Նեփի 28.10,
Մորմ. 7.7,
ՎևՈՒ 20.28:
28ա Ա Կոր. Ա.10,
Եփես. Գ.11–14,
ՎևՈՒ 38.27:
29ա Բ Տիմ. Բ.23–24,
Մոսիա 23.15:
սո՛ւ Հակառակություն:
բ ՋՍԹ, Եփես. 4.26,
Մոսիա 2.32–33:

ասում ձեզ, ես կիրապարակեմ ձեզ իմ ՝ վարդապետությունը:

32 Եվ այս է իմ ՝ վարդապետությունը, և դա այն վարդապետությունն է, որը Հայրը տվել է ինձ. և ես ՝ վկայում եմ Հոր մասին, և Հայրը վկայում է իմ մասին, և Պապը Հոգին վկայում է Հոր և իմ մասին. և ես վկայում եմ, որ Հայրը պատվիրում է բոլոր մարդկանց, ամենուր, ապաշխարել և հավատալ ինձ:

33 Եվ, ով որ հավատում է ինձ և ՝ մկրտվում, նույնը պիտի ՝ փրկվի. այդ նրանք են, ովքեր պիտի Պապան գնան Աստծո արքայությունը:

34 Եվ ով որ չի հավատում ինձ և չի մկրտվում, նգոված պիտի լինի:

35 Եվ մարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ այս է իմ վարդապետությունը, և ես վկայում եմ դրա մասին Հոր կողմից. և ով որ ՝ հավատում է ինձ, հավատում է նաև Հորը. և նրան Հայրը կվկայի իմ մասին, քանզի նա կայցելի նրան ՝ կրակով և Պապը Հոգով:

36 Եվ այսպես, Հայրը կվկայի իմ մասին, և Սուրբ Հոգին կվկայի նրան Հոր և իմ մասին. քանզի Հայրը և ես, և Սուրբ Հոգին, մեկ ենք:

37 Եվ կրկին ես ասում եմ ձեզ՝ դուք պետք է ապաշխարեք և ՝ դառնաք ինչպես մի փոքր երեխա, և մկրտվեք իմ անունով, այլապես դուք ոչ մի կերպ չեք կարող ստանալ այս բաները:

38 Եվ կրկին ես ասում եմ ձեզ՝

դուք պետք է ապաշխարեք, և մկրտվեք իմ անունով, և դառնաք ինչպես մի փոքր երեխա, այլապես չեք կարող ոչ մի կերպ ժառանգել Աստծո արքայությունը:

39 Եվ մարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ այս է իմ վարդապետությունը՝ ով որ ՝ կառուցում է սրա վրա, կառուցում է իմ վեմի վրա, և դժոխքի Պոռները չպիտի հաղթեն նրանց:

40 Եվ ով որ կհայտարարի ավել կամ պակաս, քան այս, և հաստատի այն որպես իմ վարդապետություն, նույնը գալիս է չարից. և չի կառուցվում իմ վեմի վրա. այլ նա կառուցում է ՝ ավազե հիմքի վրա, և դժոխքի դռները բացված են՝ ընդունելու այդպիսիներին, երբ ջրհեղեղները գան և քամիները ծեծկեն նրանց:

41 Հետևաբար, առաջ գնացեք դեպի այս ժողովուրդը և հրապարակեք խոսքերը, որ ես խոսեցի, մինչև աշխարհի ծայրերը:

ԳԼՈՒԽ 12

Հիտուր կանչում է և լիագործում Տասներկուսին – Նա մի խրատ է հաղորդում Նեփիացիներին՝ նման Սարի վրայի քարոզին – Նա ասում է Երանելիները – Նրա ուսմունքները գերազանցում են և ավելի բարձր են, քան Մովսեսի օրենքը – Մարդկանց պատվիրվում է լինել կատարյալ, ճիշտ ինչպես նա և իր Հայրն են

31ա2 Նեփի 31.2–21:
32ա սուր Բրիտանի
վարդապետությունը:
բ Ա Հովհ. Ե.7:
գ 3 Նեփի 28.11,
Եթեր 5.4:
33ա Մար. Ժ.2.16:
սուր Սկրտություն,

Սկրտել – Եական է:
բ սուր Փրկություն:
գ սուր Սելեստիալ փառք:
35ա Եթեր 4.12:
բ 3 Նեփի 9.20, 12.2:
գ սուր Սուրբ Հոգի:
37ա Մար. Ժ.15,
Հուկ. ԺԸ.17,

Մոսիա 3.19,
3 Նեփի 9.22:
39ա Մատ. Ե.24–29,
Հել. 5.12:
սուր Վեմ:
բ 3 Նեփի 18.12–13:
40ա3 Նեփի 14.24–27:

կատարյալ – Համեմատեք Մատթեոս Ե: Մոտ 34թ. Զ.ծ.հ.:

Եւ եղալ այնպես, որ երբ Հիսուսն ասաց այս խոսքերը Նեփիին, և նրանց, ովքեր կանչվել էին (արդ նրանց քիվը, ովքեր կանչվել էին և զորություն ու իշխանություն ստացել, Մտասներկուսն էին) և ահա, նա առաջ մեկնեց իր ձեռքը դեպի բազմությունը և աղաղակեց դեպի նրանց՝ ասելով. *Քրանելի եք դուք, եթե ուշք դարձնեք այս տասներկուսի խոսքերին, որոնց ես զընտրել եմ ձեր միջից՝ ծառայելու ձեզ և լինելու ձեր ծառաները. և նրանց ես տվել եմ իշխանություն, որ կարողանան մկրտել ձեզ ջրով. և հետո, երբ դուք մկրտվեք ջրով, ահա, ես կմկրտեմ ձեզ կրակով և Սուրբ Հոգով. ուստի քրանելի եք դուք, եթե հավատաք ինձ և մկրտվեք այն բանից հետո, երբ դուք տեսաք ինձ և իմացաք, որ ես եմ:*

2 Եվ բացի այդ, ավելի քրանելի են նրանք, ովքեր Մկհավատան ձեր խոսքերին, քանի որ դուք պիտի վկայեք, որ տեսել եք ինձ, և որ դուք գիտեք, որ ես եմ: Այո, քրանելի են նրանք, ովքեր կհավատան ձեր խոսքերին, և Քկիջնեն համեստության խորքերը և կմկրտվեն, քանզի նրանք կայցեվեն Պկրակով և Սուրբ Հոգով, և թողություն կստանան իրենց մեղքերին:

3 Այո, քրանելի են հոգով Մաքրատները, ովքեր Քգալիս են ինձ մոտ, քանզի նրանցն է երկնքի արքայությունը:

4 Եվ բացի այդ, քրանելի են բոլոր նրանք, ովքեր սգում են, քանզի նրանք կմխիթարվեն:

5 Եվ քրանելի են Մհեզերը, քանզի նրանք կժառանգեն Քերկիրը:

6 Եվ քրանելի են բոլոր նրանք, ովքեր Մքաղած և Քծարավ են Պարդարության, քանզի նրանք կլցվեն Սուրբ Հոգով:

7 Եվ քրանելի են Մողորմածները, քանզի նրանք ողորմություն կգտնեն:

8 Եվ քրանելի են բոլոր Մարտով մաքուրները, քանզի նրանք Քկտեսնեն Աստծուն:

9 Եվ քրանելի են բոլոր Մխաղաղարարները, քանզի նրանք Աստծո Քգավակներ կկոչվեն:

10 Եվ քրանելի են բոլոր նրանք, ովքեր Մհալածվում են համուն իմ անվան, քանզի նրանցն է երկնքի արքայությունը:

11 Եվ քրանելի եք դուք, երբ մարդիկ անարգեն ձեզ ու հալածեն, և խարդախորեն ամեն ձեռք չար բան ասեն ձեր դեմ՝ իմ պատճառով:

12 Քանզի դուք կունենաք մեծ ցնծություն և կլինեք անչափ ուրախ, քանզի մեծ կլինի ձեր Մվարձքը երկնքում. քանզի այդպես

12 1ա 3 Նեփի 13.25:
բ սո՛ւ Օրինել, Օրինված,
Օրինություն:
գ սո՛ւ Կանչ, Աստծո
կողմից կանչված,
Կոչում:
2ա Վևո՛Ւ 46.13–14:
սո՛ւ Հավատ, Հավատալ:
բ Եթե՛ր 4.13–15:
գ 3 Նեփի 11.35, 19.13:
3ա Վևո՛Ւ 56.17–18:

սո՛ւ Խոնարի,
Խոնարիություն:
բ Մատ. ԺԱ.28–30:
5ա Հռովմ. ԺԲ.16,
Մոսիա 3.19:
սո՛ւ Հեզ, Հեզություն:
բ սո՛ւ Երկիր:
6ա 2 Նեփի 9.51, Ենովս 1.4:
բ Երեմ. ԻԹ.13:
գ Առակ. ԻԱ.21:
7ա սո՛ւ Ողորմած,

Ողորմություն:
8ա սո՛ւ Անարատ,
Անարատություն:
բ Վևո՛Ւ 93.1:
9ա սո՛ւ Խաղաղարար:
բ սո՛ւ Աստծո որդիներն
ու դուստրերը:
10ա Վևո՛Ւ 122.5–9:
սո՛ւ Հալածել,
Հալածանք:
12ա Եթե՛ր 12.4:

հալածեցին մարգարեներին, ովքեր ձեզանից առաջ են եղել:

13 Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, ես տալիս եմ ձեզ՝ լինելու երկրի Մաղը. սակայն եթե աղը կորցնի իր համը, ինչո՞վ պիտի երկիրն աղանվի: Աղը, այնուհետև, պետք չի լինի ոչնչի, այլ դուրս պիտի գցվի և մարդկանց ոտքերի տակ կոխկրտվի:

14 Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, ես տալիս եմ ձեզ՝ լինելու այս ժողովրդի լույսը: Մի քաղաք, որ գտնվում է սարի վրա, չի կարող քաքցվել:

15 Ահա, մի՞թե մարդիկ վառում են Մոնը և դնում այն գրվանի տակ: Ո՛չ, այլ մոմակալի վրա են դնում, և այն լույս է տալիս բոլորին, ովքեր տան մեջ են.

16 Հետևաբար, թող ձեր Մլույսն այնպես շողա այս ժողովրդի առաջ, որ նրանք կարողանան տեսնել ձեր բարի գործերը և փառավորեն ձեր Հորը, որը երկնքում է:

17 Մի կարծեք, որ ես եկել եմ կործանելու օրենքը կամ մարգարեներին: Ես չեմ եկել կործանելու, այլ կատարելու.

18 Քանզի ճշմարիտ եմ ասում ձեզ՝ ոչ մի կետ կամ գիծ չի անցել Մօրենքից, այլ ինձանով այն ամբողջովին կատարվել է:

19 Եվ ահա, ես տվել եմ ձեզ օրենքը և իմ Հոր պատվիրանները, որպեսզի դուք հավատաք ինձ, և որպեսզի դուք ապաշխարեք ձեր մեղքերից, և զաք ինձ մոտ Մկտորված սրտով և փշրված հոգով: Ահա, դուք ունեք պատվիրանները

ձեր առաջ, և Մօրենքը կատարված է:

20 Ուստի, եկեք ինձ մոտ և փրկվեք. քանզի ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ եթե դուք չպահեք իմ պատվիրանները, որոնք ես պատվիրել եմ ձեզ այս ժամանակ, դուք ոչ մի դեպքում չպիտի մտնեք երկնքի արքայությունը:

21 Դուք լսել եք, որ ասվել է նրանց կողմից, հիմ ժամանակ, և այն նաև գրված է ձեր մոտ, որ դուք չպետք է Մսպանեք, և ով որ սպանի, Աստծո դատաստանի վտանգի տակ կլինի.

22 Բայց ես ասում եմ ձեզ, որ ով որ բարկանա իր եղբոր վրա, դատաստանի վտանգի տակ կլինի: Եվ ով որ իր եղբորն ասի՝ հիմա՛ր, ատյանի վտանգի տակ կլինի. և ով որ իր եղբորն ասի՝ անմիտ, դժոխքի կրակի վտանգի տակ կլինի:

23 Հետևաբար, եթե դու գաս ինձ մոտ, կամ փափագես գալ ինձ մոտ, և հիշես, որ քո եղբայրը որևէ բան ունի քո դեմ,

24 Գնա քո ճանապարհով քո եղբոր մոտ, և առաջին հերթին Մհաշտվիր քո եղբոր հետ, և հետո եկ ինձ մոտ սրտի ողջ նվիրվածությամբ, և ես կընդունեմ քեզ:

25 Հաշտվիր քո հակառակորդի հետ արագ, մինչ դու նրա հետ ճանապարհին ես, որ չլինի թե ինչ-որ ժամանակ նա քեզ բռնի, և բանտ գցի:

26 Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում քեզ, դու ոչ մի կերպ չես կարող դուրս գալ այնտեղից, մինչև չվճարես վերջին սենիմը: Եվ մինչդեռ դուք բանտում եք, կարո՞ղ եք վճա-

13ա Վ.ՈՒ 101.39–40:
սուր Աղ:
15ա Գուկ. Ը.16:
16ա3 Նեփի 18.24:

18ա սուր Մովսեսի օրենք:
19ա3 Նեփի 9.20:
սուր Կտորված սիրտ:
բ 3 Նեփի 9.17:

21ա Ել. Ի.13,
Մաթիա 13.21,
Վ.ՈՒ 42.18:
24ա սուր Նեբել:

րել նույնիսկ մի «սենին»: Ճշմարիտ, ճշմարիտ են ասում ձեզ՝ ո՛չ:

27 Ահա, գրված է նրանց կողմից, հին ժամանակ, որ դուք չպետք է «շնություն անեք».

28 Բայց ես ասում եմ ձեզ, որ ով որ նայում է մի կնոջ վրա՝ «ցանկանալով նրան, արդեն շնություն է արել իր սրտում:

29 Ահա, ես տալիս եմ ձեզ պատվիրան, որ դուք թույլ չտաք այս բաներից ոչ մեկը մտնի ձեր «սիրտը».

30 Քանզի ավելի լավ է, որ դուք գրկեք ձեզ այս բաներից, որով դուք կվերցնեք ձեր «խաչը, քան որ դուք գցվեք դժոխք:

31 Գրված է, որ ով որ բաժանվի իր կնոջից, թող տա նրան «ապահարզանի թուղթ»:

32 Ճշմարիտ, ճշմարիտ են ասում ձեզ, որ ով որ «բաժանվում է իր կնոջից, բացի Քաղոնկության պատճառից, ստիպում է նրան «շնություն անել. և ով որ ամուսնանում է նրա հետ, ով արձակված է, շնություն է անում:

33 Եվ բացի այդ, գրված է՝ դու չպետք է սուտ երդում անես, այլ պետք է կատարես Տիրոջ համար քո «երդումները».

34 Բայց ճշմարիտ, ճշմարիտ ես ասում եմ ձեզ՝ մի «երդվեք ընդհանրապես. ոչ երկնքով, քանզի այն Աստծո գահին է.

35 Ոչ երկրով, քանզի այն նրա ոտքերի պատվանդանն է.

36 Ոչ էլ երդվեք ձեր գլխով, որովհետև դուք չեք կարող ոչ մի մազ սև կամ սպիտակ դարձնել.

37 Այլ թող ձեր խոսքը լինի, Այո-ն՝ այո. Ոչ-ը՝ ոչ. քանզի ինչ որ գալիս է դրանից ավելի, չարից է:

38 Եվ ահա, գրված է՝ «աչքի տեղ աչք, և ատամի տեղ ատամ».

39 Բայց ես ասում եմ ձեզ, որ դուք չպետք է «հակառակվեք չարին, այլ ով որ ապտակի ձեզ ձեր աջ այտին, մյուսն էլ Քրջեք նրան».

40 Եվ եթե որևէ մարդ կամենա քեզ դատի տալ օրենքով և վերցնել քո շապիկը, քո բաճկոնն էլ թող նրան.

41 Եվ ով որ հարկադրի քեզ մի մղոն գնալ, գնա նրա հետ երկուսը:

42 «Տուր նրան, որ խնդրում է քեզանից, և նրանից, որ կամենում է քեզանից փոխ առնել, երես մի դարձնիր:

43 Եվ ահա, գրված է նաև, որ դուք սիրեք ձեր ընկերոջը և ատեք ձեր թշնամուն.

44 Բայց ահա ես ասում եմ ձեզ՝ սիրեք ձեր «թշնամիներին, օրհնեք նրանց, ովքեր անիծում են ձեզ, բարին արեք նրանց, ովքեր ատում են ձեզ, և Քաղոթեք նրանց համար, ովքեր անխղճորեն շահագործում և հալածում են ձեզ».

45 Որպեսզի դուք կարողանաք լինել զավակները ձեր Հոր, որ երկնքում է. քանզի նա իր արեգակը ծագեցնում է չարերի վրա և բարիների վրա:

26ա Ալմա 11.3:
27ա 2 Նեփի 9.36,
ՎեոՒ 59.6:
28ա ՎեոՒ 42.23:
սուր 3անկանալ:
29ա Գոր. Ը.22:
30ա Մատ. Ժ.38,
Ժ.2.24,
Ղուկ. Թ.23:

31ա սուր Ամուսնալուծու-
թյուն:
32ա Մար. Ժ.11–12:
p սուր Պոռնկություն:
q սուր Ծնություն:
33ա սուր Երդում:
34ա սուր Անարգանք:
38ա Ղև. ԻԳ.20:
39ա 3 Նեփի 6.13,

4 Նեփի 1.34,
ՎեոՒ 98.23–32:
p սուր Համբերություն:
42ա Հակոբ 2.17–19,
Մոսիա 4.22–26:
44ա Առակ. ԻԳ.17,
Ալմա 48.23:
p Գոր. Է.58–59:

46 Հետևաբար, այն բաները, որոնք հին ժամանակից էին, որոնք օրենքի տակ էին, ինձանում բոլորը կատարվեցին:

47 ^աՀին բաներին վերջ տրվեց և բոլոր բաները դարձան նոր:

48 Հետևաբար, ես կամենում եմ, որ դուք լինեք ^ակատարյալ, ճիշտ ինչպես ես, կամ ձեր Հայրը, որ երկնքում է, կատարյալ է:

ԳԼՈՒԽ 13

Հիսուսը սովորեցնում է Նեպիացիներին Տիրոջ Աղոթքը – Նրանք պետք է դիզեն զանձներ երկնքում – Տասներկուսին իրենց ծառայության մեջ պատվիրվում է չմտախոգվել աշխարհիկ բաներով – Համեմատել Մատթեոս 2: Մոտ 34թ. Ք.ծ.հ.:

ԴՇՄԱԲԻՏ, ճշմարիտ եմ ասում, որ ես կամենում եմ, որ դուք ^աողորմություն անեք աղքատներին. բայց ուշադիր եղեք, որ դուք չանեք ձեր ողորմությունները մարդկանց առաջ՝ նրանց կողմից նկատվելու համար. այլպես դուք վարձք չունեք ձեր Հորից, որը երկնքում է:

2 Հետևաբար, երբ դուք անեք ձեր ողորմությունները, ձեր առջև շեփոր մի հնչեցրեք, ինչպես կեղծավորներն են անում ժողովարաններում ու փողոցներում, որպեսզի իրենք կարողանան ^ափառք ունենալ մարդկանցից: Դճմարիտ եմ ասում ձեզ՝ նրանք ունեն իրենց վարձքը:

3 Բայց երբ դու ողորմություն ես

անում, թող քո ձախ ձեռքը չիմանա, թե ինչ է անում քո աջ ձեռքը.

4 Որպեսզի քո ողորմությունը կարողանա ծածուկ լինել. և քո Հայրը, որը տեսնում է ծածկապես, ինքը կհատուցի քեզ հայտնապես:

5 Եվ երբ ^աաղոթում ես, դու չպետք է անես ինչպես կեղծավորները, քանզի նրանք սիրում են աղոթել՝ կանգնած ժողովարաններում և փողոցի անկյուններում, որ իրենք կարողանան նկատվել մարդկանցից: Դճմարիտ եմ ասում ձեզ, նրանք ունեն իրենց վարձքը:

6 Բայց դու, երբ աղոթում ես, մտիր քո սենյակը, և երբ փակես քո դուռը, աղոթիր քո Հորը, որը ծածուկում է. և քո Հայրը, որը տեսնում է ծածկապես, կհատուցի քեզ հայտնապես:

7 Բայց երբ դու աղոթում ես, մի գործածիր զուր կրկնություններ, ինչպես հեթանոսները, քանզի նրանք կարծում են, որ իրենք լսելի կլինեն իրենց շատ խոսելու համար:

8 Ուստի, մի եղեք նրանց մման, քանզի ձեր Հայրը ^ագիտի, թե ինչ բաների կարիք ունեք, մախքան դուք նրանից կխնդրեք:

9 Այս ^աձևով, հետևաբար, ^աաղոթեք դուք. ^աՀայր մեր, որ երկնքում ես, թող սուրբ լինի քո անունը:

10 Քո կամքը թող կատարվի երկրի վրա, ինչպես որ երկնքում է:

11 Եվ ներիր մեզ մեր պարտքերը, ինչպես մենք ենք ներում մեր պարտապաններին:

12 Եվ ^ամի տանիր մեզ փորձության, այլ ազատիր մեզ չարից:

47ա3 Նեպի 15.2, 7,
ՎԼՈՒ 22.1:

48ա Մատ. Ե.48,
3 Նեպի 27.27:
սուր Կատարյալ:

13 1ա սուր Ողորմություններ,

Ողորմություններ տալը:
2ա ՎԼՈՒ 121.34–35:
5ա սուր Աղոթք:
8ա ՎԼՈՒ 84.83:
9ա Մատ. 2.9–13:
բ սուր Աղոթք:

գ սուր Աստված,
Աստվածագլուխ –
Աստված Հայրը:
12ա ՋՍԹ, Մատ. 6.14:

13 Քանզի քոնն է արքայությունը և գորությունը և փառքը հավիտյան: Ամեն:

14 Քանզի, եթե դուք ^աներեք մարդկանց իրենց զանցանքները, ձեր երկնային Հայրն էլ ձեզ կների:

15 Բայց եթե դուք չներեք մարդկանց իրենց զանցանքները, ձեր Հայրն էլ ձեզ չի ների ձեր զանցանքները:

16 Դեռ ավելին, երբ դուք ^ածոմ եք պահում, մի եղեք կեղծավորների պես՝ խոսուր դեմքով, քանզի նրանք այլափոխում են իրենց երեսները, որ երևան մարդկանց, թե ծոմ են պահում: Ճշմարիտ են ասում ձեզ՝ նրանք ունեն իրենց վարձքը:

17 Բայց դու, երբ ծոմ պահես, օծիր քո գլուխը, և լվա քո երեսը:

18 Որպեսզի դու չերևաս մարդկանց ծոմ պահող, այլ քո Հորը, որը ^ածածոկումն է. և քո Հայրը, որը տեսնում է ծածկապես, կհատուցի քեզ հայտնապես:

19 Մի դիզեք ձեզ համար զանձեր երկրի վրա, որտեղ ցեցն ու ժանգն են ապականում, և գողերը ներս են խուժում ու գողանում:

20 Այլ ^ազանձեր դիզեք ձեզ համար երկնքում, որտեղ ո՛չ ցեցը, ո՛չ ժանգը չեն ապականում, և ուր գողերը ներս չեն թափանցում և չեն գողանում:

21 Քանզի որտեղ ձեր զանձերն են, այնտեղ կլինի և ձեր սիրտը:

22 Մարմնի ^ալույսն աչքն է. եթե, հետևաբար, քո աչքը պարզ լինի, քո ամբողջ մարմինը լցված կլինի լույսով:

23 Բայց եթե քո աչքը չար լինի, քո ամբողջ մարմինը լցված կլինի խավարով: Եթե, հետևաբար, լույսը, որ քո մեջ է, լինի խավար, որքա՞ն մեծ է այդ խավարը:

24 Ոչ մի մարդ չի կարող ^ածառայել երկու տիրոջ. քանզի նա կամ կատի մեկին և կսիրի մյուսին, կամ էլ նա կնվիրվի մեկին և կարհամարիի մյուսին: Դուք չեք կարող ծառայել Աստծուն և մամոնային:

25 Եվ արդ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսն ասաց այս խոսքերը, նա մայեց տասներկուսի վրա, որոնց ընտրել էր, և ասաց նրանց. Հիշե՛ք խոսքերը, որ ես ասացի: Քանզի ահա, դուք նրանք եք, որոնց ես ընտրել եմ ^ածառայելու այս ժողովրդին: Հետևաբար, ես ասում եմ ձեզ՝ մի ^ամտահոգվեք ձեր կյանքի համար, թե ինչ պիտի ուտեք, կամ ինչ պիտի խմեք. ոչ էլ ձեր մարմնի համար, թե ինչ պիտի հագնեք: Մի՞թե կյանքն ավելի չէ, քան կերակուրը, և մարմինը՝ քան զգեստը:

26 Նայե՛ք օդի թռչուններին, քանզի նրանք ոչ ցանում են, ոչ էլ հնձում կամ ժողովում ամբարների մեջ. ասկայն ձեր երկնային Հայրը կերակրում է նրանց: Մի՞թե դուք շատ ավելի լավը չեք, քան նրանք:

27 Ձեզանից ո՞վ մտահոգվելով կարող է ավելացնել իր հասակի վրա մեկ կանգուն:

28 Եվ ինչո՞ւ եք մտահոգվում հագուստի համար: Մտիկ տվեք դաշտի շուշաններին, ինչպես են դրանք աճում. դրանք չեն գործում, ոչ էլ մանում:

14ա Մոսիա 26.30–31,
ՎևոՒ 64.9:
սոՒ Ներել:
16ա Ես. ԾԸ.5–7:

սոՒ Ծոմ,
Ծոմապահություն:
18ա ՎևոՒ 38.7:
20ա Հել. 5.8, 8.25:
22ա ՎևոՒ 88.67:

24ա Ա. Թագ. Է.3:
25ա սոՒ Ծառայել:
բ Ալմա 31.37–38,
ՎևոՒ 84.79–85:

29 Եվ սակայն ես ասում եմ ձեզ, որ նույնիսկ Սողոմոնը բոլոր իր փառքի մեջ, դրանցից մեկի նման չգուզվեց:

30 Ուստի, եթե Աստված այսպես հազցնում է դաշտի խոտը, որն այսօր կա, և վաղը գցվում է փռի մեջ, ճիշտ այդպես էլ կհազցնի նա ձեզ, եթե դուք փոքր հավատքով չեք:

31 Հետևաբար, մի մտահոգվեք, ասելով. Ի՞նչ պիտի մենք ուտենք, կամ ի՞նչ պիտի մենք խմենք, կամ ի՞նչ պիտի հագնենք:

32 Քանզի ձեր երկնային Հայրը գիտի, որ այս բոլոր բաները ձեզ պետք են:

33 Բայց փնտրեք, նախ, Աստծո «արքայությունը և նրա արդարությունը, և բոլոր այս բաները կտրվեն ձեզ:

34 Մի մտահոգվեք, ուրեմն, էգուցվա համար, քանզի էգուցվա օրն ինքը կհոգա իր մասին: Բավական է օրվա համար իր նեղությունը:

ԳԼՈՒԽ 14

Հիսուսը պատվիրում է մի՛ դատեք. խնդրեք Աստծուց. զգուշացե՛ք կեղծ մարգարեներից – Նա փրկություն է խոստանում նրանց, ովքեր կատարում են Հոր կամքը – Համեմատեք Մատթեոս Է: Մոտ 34թ. Ք.ծ.հ.:

Ես այժմ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսը խոսեց այս խոսքերը նա կրկին շրջվեց դեպի բազմությունը, և կրկին բաց արեց իր բերանը նրանց համար՝ ասելով. Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ. Մի «դատեք, որ չդատվեք:

2 Քանզի «ինչ դատաստանով որ դուք դատեք, դո՛ւք պիտի դատվեք. և ինչ չափով, որ չափեք, դրանով կրկին պիտի չափվի ձեզ:

3 Եվ ինչո՞ւ եք տեսնում շյուղը, որը ձեր եղբոր աչքում է, բայց չեք նկատում գերանը, որ ձեր սեփական աչքում է:

4 Կամ ի՞նչպես կասես քո եղբորը. Թող որ հանեն շյուղը քո աչքից,– և ահա, մի գերան է քո սեփական աչքում:

5 Դու՛ն, կեղծավոր, նախ հանիր «գերանը քո սեփական աչքից. և ապա հստակ կտեսնես շյուղը՝ քո եղբոր աչքից հանելու համար:

6 Մի տվեք այն, ինչ «սուրբ է, շներին, ոչ էլ ձեր մարգարիտները գցեք խոզերի առաջ, որ չլինի թե նրանք կոխկրտեն դրանք իրենց ոտքերի տակ և շրջվեն ու պատառոտեն ձեզ:

7 «Խնդրեք, և ձեզ կտրվի. փնտրեք, և դուք կգտնեք. թակեք, և ձեզ համար կբացվի:

8 Քանզի ամեն մեկը, որ խնդրում է, ստանում է. և նա, ով փնտրում է, գտնում է, և նրան, որ թակում է, կբացվի:

9 Կամ ձեզանից ո՞ր մարդը, որից, իր որդին, եթե հաց ուզի, նրան քար կտա:

10 Կամ եթե նա ձուկ ուզի, մի՞թե օձ կտա նրան:

11 Եթե ուրեմն դուք, չար լինելով, գիտեք թե ինչպես բարի պարգևներ տաք ձեր զավակներին, որքան առավել ևս ձեր Հայրը, որը երկնքում է, բարիքներ կտա նրանց, որ խնդրում են իրենից:

12 Հետևաբար, բոլոր բաները, որ դուք կամենում եք, որ մարդիկ

33ա Ղուկ. ԺԲ.31:
14 1ա ՁՄԹ, Մատ. Է.1–2,
Հովհ. Է.24:

2ա Մոյմ. 8.19:
5ա Հովհ. Ը.3–11:
6ա ՍՈՒ Սուրբ:

7ա3 Նեփի 27.29:
սուր Աղոթք:

ամեն ձեզ, նույն ձեռքով Պուք արեք նրանց, քանզի այս է օրենքը և մարգարեները:

13 Մտեք անդ դռնով. քանզի լայն է դուռը և ընդարձակ՝ ճանապարհը, որը տանում է դեպի կործանում, և շատերը կան, որ ներս են մտնում նրանով:

14 Որովհետև նեղ է Պուռը և անճուղ է ճանապարհը, որը տանում է դեպի կյանք, և քչերն է, որ գտնում են այն:

15 Զգուշացեք՝ կեղծ մարգարեներից, ովքեր գալիս են ձեզ մոտ ոչխարների հանդերձներով, բայց ներսից նրանք հոշոտող գայլեր են:

16 Դուք պիտի ճանաչեք նրանց իրենց պտուղներից: Մի՞թե մարդիկ փշերից խաղող են հավաքում, կամ տատասկից՝ թուզ:

17 Ճիշտ նույնպես ամեն բարի ծառ առաջ է բերում բարի պտուղ. բայց չար ծառն առաջ է բերում չար պտուղ:

18 Եվ բարի ծառը չի կարող առաջ բերել չար պտուղ, ոչ էլ չար ծառն առաջ կբերի բարի պտուղ:

19 Ամեն ծառ, որ առաջ չի բերում բարի պտուղ, կտրվում է և կրակի մեջ գցվում:

20 Ուստի, իրենց պտուղներից դուք պիտի ճանաչեք նրանց:

21 Ոչ ամեն ոք, ով ասում է ինձ՝ Տե՛ր, Տե՛ր, կմտնի երկնքի արքայությունը. այլ նա, որ անում է իմ Հոր կամքը, որը երկնքում է:

22 Շատերը կասեն ինձ այն օրը. Տե՛ր, Տե՛ր, չե՞ որ մենք քո

անունով ենք մարգարեացել, և քո անունով ենք դուրս գցել դևեր, և քո անունով արել ենք շատ հրաշագործություններ:

23 Եվ այն ժամանակ ես կհայտարարեմ նրանց. Ես ձեզ երբեք չեմ Միմացել. հեռացե՛ք ինձանից, դո՛ւք, որ անօրինություն եք գործում:

24 Հետևաբար, ով որ լսում է իմ այս խոսքերը և կատարում դրանք, ես կմամենցնեմ նրան մի իմաստուն մարդու, որն իր տունը կառուցեց՝ վեմի վրա,

25 Եվ ամեն մեկը, ով տեղացի է ջրհեղեղները եկան, և քամիները փչեցին ու զարկեցին այդ տանը. և այն ղեկավար, քանզի վեմի վրա էր կառուցված:

26 Եվ ամեն մեկը, որ լսի իմ այս խոսքերը և չկատարի դրանք, կմամենցվի մի հիմար մարդու, որն իր տունը կառուցեց՝ ավազի վրա,

27 Եվ ամեն մեկը, ով տեղացի է ջրհեղեղները եկան, և քամիները փչեցին ու զարկեցին այդ տանը. և այն ղեկավար, և մեծ էր նրա անկումը:

ԳԼՈՒԽ 15

Հիսուսը հայտարարում է, որ Մովսեսի օրենքը կատարվել է իրենով – Նեփիացիներն ուրիշ ոչխարներն են, որոնց մասին նա խոսեց Երուսաղեմում – Անօրինության պատճառով, Տիրոջ ժողովուրդը Երուսաղեմում,

12ա սուր Կարեկցամբ:

13ա Ղուկ. ԺԳ.24,

3 Նեփի 27.33:

բ Վեմ 132.25:

14ա 1 Նեփի 8.20:

բ 2 Նեփի 9.41, 31.9,

17–18,

Վեմ 22.1–4:

գ 1 Նեփի 14.12:

15ա Երեմ. ԻԳ.21–32,

2 Նեփի 28.9, 12, 15:

19ա Մատ. Գ.10,

Ալմա 5.36–41,

Վեմ 97.7:

20ա Ղուկ. Զ.43–45,

Մոր. 7.5:

22ա Ալմա 5.17:

23ա Մոսիա 5.13, 26.24–27:

բ Ղուկ. ԺԳ.27:

24ա սուր Վեմ:

25ա Ալմա 26.6,

Հեղ. 5.12:

բ Առակ. ԺԲ.7:

26ա 3 Նեփի 11.40:

զգիտի Իսրայելի ցրված ոչխարների մասին: Մոտ 34թ. Ք.ծ.հ.:

Եւ այժմ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսն ավարտեց այս խոսքերը, նա աչք ածեց շուրջբոլորը բազմության վրա, և ասաց նրանց. Ահա՛ դուք լսեցիք այն բաները, որոնք ես սովորեցրեցի, մինչև իմ Հոր մոտ համբարձվելը. ուստի, ով որ հիշի իմ այս խոսքերը և ՝կատարի դրանք, նրան ես ՝կբարձրացնեմ վերջին օրը:

2 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսն ասաց այս խոսքերը, նա զգաց, որ նրանց մեջ կային ոմանք, ովքեր ապշած էին ու զարմացած, թե ինչ էր կամենում նա Մովսեսի ՝օրենքի առնչությամբ. քանզի նրանք չէին հասկացել այն խոսքը, թե հին բաներն անցել են, և որ բոլոր բաները դարձել են նոր:

3 Եվ նա ասաց նրանց. Մի՛ ապշեք, որ ես ասացի ձեզ, որ հին բաներն անցել են, և որ բոլոր բաները դարձել են նոր:

4 Ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ ՝օրենքը կատարվել է, որը տրված էր Մովսեսին:

5 Ահա, ՝ես եմ նա, որ տվեց օրենքը, և ես եմ նա, որն ուխտեց իմ Իսրայել ժողովրդի հետ. ուստի օրենքն ինձանով կատարված է, քանզի ես եկել եմ՝ օրենքը ՝կատարելու. հետևաբար այն վերջանում է:

6 Ահա, ես ՝չեմ ջնջում մարգարեների, քանզի այն ամենն ինչ չի կատարվել ինձանում, ճշմա-

րիտ եմ ասում ձեզ, բոլորը պիտի կատարվի:

7 Եվ քանի որ ես ասացի ձեզ, որ հին բաներն անցել են, ես չեմ ջնջում այն, ինչ խոսվել է այն բաների վերաբերյալ, որոնք պիտի գան:

8 Քանզի ՝ուխտը, որը ես արել եմ իմ ժողովրդի հետ, ամբողջը չի կատարվել. բայց օրենքը, որը տրված էր Մովսեսին, վերջանում է ինձանում:

9 Ահա, ես եմ ՝օրենքը, և ՝լույսը: Նայեք ինձ, և համբերեք մինչև վերջ, և դուք ՝կայրեք. քանզի նրան, որ ՝համբերում է մինչև վերջ, ես հավերժական կյանք կտամ:

10 Ահա, ես տվել եմ ձեզ ՝պատվիրանները. ուստի, պահեք իմ պատվիրանները: Եվ այս է օրենքը և մարգարեները, քանզի նրանք ճշմարտացիորեն ՝վկայեցին իմ մասին:

11 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսը խոսեց այս խոսքերը, նա ասաց այն տասներկուսին, որոնց նա ընտրել էր.

12 Դուք իմ աշակերտներն եք. և դուք լույս եք այս ժողովրդի համար, ովքեր ՝Հովսեփի տան մի մնացորդ են:

13 Եվ ահա, այս է ձեր ժառանգության ՝հողը. և Հայրն է տվել դա ձեզ:

14 Եվ ոչ մի անգամ Հայրն ինձ չի տվել պատվիրան, որ ես դա ՝ասեի ձեր եղբայրների և Երուսաղեմում:

15 1ա չակ. Ա.22:

բ 1 Նեփի 13.37,

ՎևՈՒ 5.35:

2ա սոՒ Մովսեսի օրենք:

4ա Մոսիա 13.27-31,

3 Նեփի 9.17-20:

5ա Ա Կոր. Ժ.1-4,

3 Նեփի 11.14:

սոՒ Եհովա:

բ Ալմա 34.13:

6ա 3 Նեփի 23.1-5:

8ա 3 Նեփի 5.24-26:

9ա 2 Նեփի 26.1:

բ սոՒ Լույս, Քրիստոսի

լույս:

գ Հովհ. ԺԱ.25,

ՎևՈՒ 84.44:

դ սոՒ Համբերել:

10ա 3 Նեփի 12.20:

բ Մոսիա 13.33:

12ա սոՒ Հովսեփ՝ չակոբի

որդի:

13ա 1 Նեփի 18.22-23:

14ա 3 Նեփի 5.20:

15 Ոչ էլ երբևէ Հայրը պատվիրան է տվել, որ ես ասեի նրանց Իսրայելի տան Մյուս ցեղերի մասին, որոնց Հայրը տարել էր երկրից դուրս:

16 Այսքանն էր Հայրը պատվիրել ինձ, որ ես ասեի նրանց.

17 Որ ուրիշ ոչխարներ ունեմ, որոնք այս փարախից չեն. նրանց նույնպես ես պիտի բերեմ, և նրանք կլսեն իմ ձայնը. և կլինի մեկ հոտ և մեկ ժողով:

18 Եվ արդ, խստապարանոցության և անհավատության պատճառով նրանք չհասկացան իմ խոսքը. ուստի Հոր կողմից ինձ պատվիրվեց այլևս նրանց ոչինչ չասել այս բանի վերաբերյալ:

19 Բայց, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ Հայրը պատվիրել է ինձ, և ես ասում եմ ձեզ, որ դուք առանձնացվել եք նրանց միջից՝ նրանց անօրինության պատճառով. հետևաբար, նրանց անօրինության պատճառով է, որ նրանք չգիտեն ձեր մասին:

20 Եվ ճշմարիտ եմ ասում ձեզ կրկին, որ մյուս ցեղերին Հայրն առանձնացրել է նրանցից. և դա նրանց անօրինության պատճառով է, որ իրենք չգիտեն նրանց մասին:

21 Եվ ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ դուք եք նրանք, ում մասին ես ասացի. Մուրիշ ոչխարներ ունեմ, որոնք այս փարախից չեն. նրանց նույնպես ես պիտի բերեմ, և նրանք կլսեն իմ ձայնը. և կլինի մեկ հոտ և մեկ հովիվ:

22 Եվ նրանք չհասկացան ինձ, քանզի նրանք ենթադրեցին, որ դա Մեթանոսներն էին. քանզի նրանք չհասկացան, որ հեթանոսները պետք է Պարծի գային՝ նրանց քարոզելու միջոցով:

23 Եվ նրանք չհասկացան ինձ, երբ ես ասացի. նրանք կլսեն իմ ձայնը. և նրանք չհասկացան ինձ, որ Մեթանոսները երբևէ չեն լսի իմ ձայնը, որ ես չպիտի ինքս հայտնվեմ նրանց, բացի դա լինի Պուրբ Հոգու միջոցով:

24 Բայց ահա, դուք և՛ լսեցիք իմ ձայնը, և՛ տեսաք ինձ. և դուք իմ ոչխարներն եք, և դուք համարվում եք նրանց թվում, որոնց Հայրը թուվել է ինձ:

ԳԼՈՒԽ 16

Հիտար կայցելի Իսրայելի մյուս կորած ոչխարներին – Վերջին օրերին ավետարանը կտարածվի դեպի հեթանոսները և հետո դեպի Իսրայելի տունը – Տիրոջ ժողովուրդը կտեսնի դեմ հանդիման, երբ նա կրկին կբերի Սիոնը: Մոտ 34թ. Ք.ծ.հ.:

Եւ ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ ես ունեմ Մուրիշ ոչխարներ, որոնք ոչ այս հողից են, ոչ Երուսաղեմի հողից, ոչ էլ այն շրջակա երկրի որևէ մասերից, որտեղ ես եղել եմ՝ ծառայելու համար:

2 Քանզի նրանք, որոնց մասին ես խոսում եմ, նրանք են, ովքեր դեռևս չեն լսել իմ ձայնը. ոչ էլ ես երբևէ հայտնվել եմ նրանց:

15ա3 Նեփի 16.1–4:
սուր Իսրայել –
Իսրայելի տառը
կորած ցեղերը:
17ա սուր Բարի հովիվ:
18ա Վեոմ 10.59:
21ա Հովի. Ժ.14–16:

22ա սուր Հեթանոսներ:
բ Գոր. Ժ.34–48:
23ա Մատ. Ժ.24:
բ 1 Նեփի 10.11:
սուր Մուրբ Հոգի:
24ա Ալմա 5.38,
3 Նեփի 16.1–5:

բ Հովի. 2.37,
Վեոմ 27.14:
16 1ա 3 Նեփի 15.15:
սուր Իսրայել –
Իսրայելի տառը
կորած ցեղերը:

3 Բայց ես պատվիրան եմ ստացել Հորից, որ պետք է գնամ մրանց մոտ, և որ մրանք պիտի լսեն իմ ձայնը, և պիտի համարվեն իմ ոչխարների թվում, որպեսզի լինի մեկ հոտ և մեկ հովիվ. ուստի ես գնում եմ՝ ցույց տալու ինձ մրանց:

4 Եվ ես պատվիրում եմ ձեզ, որ դուք գրեք այս «ասածները, իմ գնալուց հետո, որ եթե լինի այնպես, որ Երուսաղեմի իմ ժողովուրդը, մրանք, ովքեր տեսել են ինձ և եղել են ինձ հետ իմ ծառայության ընթացքում, չհարցնեն Հորը՝ իմ անունով, որպեսզի Սուրբ Հոգու միջոցով տեղեկություն ստանան ձեր մասին, և նաև մյուս ցեղերի մասին, որոնց մասին մրանք չգիտեն, որպեսզի այս ասածները, որ դուք կգրեք, պահվեն և հայտնի դարձվեն հեթանոսներին, որպեսզի հեթանոսների լրիվության միջոցով, մրանց սերնդի մնացորդը, որն իրենց անհավատության պատճառով ցրված կլինի հեռու՝ աշխարհի երեսին, կարողանա ի մի բերվել, կամ կարողանա իմ իրենց Քալչի մասին մի հիմացության բերվել:

5 Եվ այդ ժամանակ կհավաքեն ես մրանց աշխարհի չորս կողմերից. և այդ ժամանակ կկատարեն ես Պուխտը, որը Հայրն արել է Իսրայելի Գտան ողջ ժողովրդի հետ:

6 Եվ օրհնված են «հեթանոսներն իմ հանդեպ իրենց հավատքի պատճառով, Պուրբ Հոգու միջո-

ցով, որը վկայում է նրանց իմ և Հոր մասին:

7 Ահա, իմ հանդեպ իրենց հավատքի պատճառով, և ձեր անհավատության պատճառով, ո՛վ Իսրայելի տուն, «վերջին օրերին ճշմարտությունը կհասնի հեթանոսներին, որպեսզի այս բաների լրիվությունը հայտնի դարձվի նրանց:

8 Բայց, վա՛յ հեթանոսների անհավատներին, ասում է Հայրը, — քանզի չնայած մրանք առաջ են եկել այս երկրի վրայով, և «ցրել են իմ ժողովրդին, որոնք Իսրայելի տնից են. և իմ ժողովուրդը, ովքեր Իսրայելի տնից են, մրանց միջից դուրս է Քզգվել և նրանց կողմից ոտնակոխ է արվել.

9 Եվ հեթանոսների հանդեպ Հոր ողորմությունների, և նաև Հոր դատաստանների պատճառով իմ ժողովրդի վրա, որոնք Իսրայելի տնից են, ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ այս բոլորից հետո, և երբ ես, իմ ժողովրդին, որոնք Իսրայելի տնից են, կգարկեմ և կչարչարեմ և «կմեռցնեմ և դուրս կզցեմ նրանց միջից, և նրանց կողմից ատելի կդարձնեմ, և սուլոցի ու ասացվածքի առարկա կդարձնեմ նրանց մեջ,—

10 Եվ այսպես է պատվիրում Հայրը, որ ես ասեմ ձեզ. Այն օրը, երբ հեթանոսները մեղանչեն իմ ավետարանի դեմ, և մերժեն իմ ավետարանի լրիվությունը, և բոլոր ազգերից ու ամբողջ աշխարհի

3ա3 Նեփի 17.4:

4ա սուր Խորք գրքեր:

բ 1 Նեփի 10.14,

3 Նեփի 21.6:

գ Եզեկ. Ի. 42–44,

3 Նեփի 20.13:

5ա սուր Իսրայել —

Իսրայելի ցրվելը:

բ 3 Նեփի 5.24–26:

գ 1 Նեփի 22.9,

3 Նեփի 21.26–29:

6ա 1 Նեփի 13.30–42,

2 Նեփի 30.3:

բ 2 Նեփի 32.5,

3 Նեփի 11.32, 35–36:

սուր Խորք Հոգի:

7ա սուր Ավետարանի

վերականգնումը:

8ա 1 Նեփի 13.14,

Մորմ. 5.9, 15:

բ 3 Նեփի 20.27–29:

9ա Ամոս 10.1–4:

բոլոր ժողովուրդներից շատ ^աբարձր անտաքացած լինեն իրենց սրտերի հպարտությունից, և լցված լինեն բոլոր ձևի ստերով և խաբեություններով, չարություններով և բոլոր ձևի կեղծավորությամբ, սպանություններով և ^բքահանաներն գութամբ, պոռնկություններով և զաղտնի պղծություններով. և եթե նրանք անեն բոլոր այդ բաները և մերժեն իմ ավետարանի լրիվությունը, ահա, ասում է Հայրը, ես կվերցնեմ իմ ավետարանի լրիվությունը նրանց միջից:

11 Եվ այն ժամանակ ես ^ակհիշեմ իմ ուխտը, որը ես արել եմ իմ ժողովրդի հետ, ո՛վ Իսրայելի տուն, և կբերեմ իմ ավետարանը նրանց:

12 Եվ ես ցույց կտամ քեզ, ո՛վ Իսրայելի տուն, որ հեթանոսները զորություն չեն ունենա քեզ վրա. այլ ես կհիշեմ իմ ուխտը քեզ հետ, ո՛վ Իսրայելի տուն, և դուք կգաք իմ ավետարանի լրիվության ^աիմացությանը:

13 Բայց եթե հեթանոսներն ապաշխարեն և վերադառնան ինձ մոտ, ասում է Հայրը, ահա, նրանք կհամարվեն իմ ժողովրդի ^աթվում, ո՛վ Իսրայելի տուն:

14 Եվ ես թույլ չեմ տա իմ ժողովրդին, ովքեր Իսրայելի տնից են, որ անցնեն նրանց միջով, և ոտնակոխ անեն նրանց, ասում է Հայրը:

15 Բայց եթե նրանք չդառնան ինձ մոտ, և ականջ չանեն իմ ծայնին, ես թույլ կտամ նրանց, այո, ես թույլ կտամ իմ ժողովրդին, ո՛վ Իսրայելի տուն, որ նրանք անցնեն

նրանց միջով և ^աոտնակոխ անեն նրանց, և նրանք կլինեն աղի պես, որը կորցրել է իր համը, որն այսուհետև ոչ մի բանի պեստք չէ, բացի դուրս գցվելու և կոխկրտվելու իմ ժողովրդի ոտքերի տակ, ո՛վ Իսրայելի տուն:

16 Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, այսպես է Հայրը պատվիրել ինձ, որ ես տամ այս ժողովրդին այս հողը՝ իրենց ժառանգության համար:

17 Եվ այն ժամանակ մարգարե Եսայիայի ^ախոսքերը կկատարվեն, որոնք ասում են.

18 ^աՔո ^բպահապանները պիտի բարձրացնեն ձայնը. միաձայն պիտի նրանք երգեն, քանզի նրանք դեմ հանդիման կտեսնեն, երբ Տերը կրկին կբերի Սիոնը:

19 Պոռնկացե՛ք ուրախությամբ, երգե՛ք միասին, դո՛ւք, Երուսաղեմի ամայացած վայրեր. քանզի Տերը մխիթարել է իր ժողովրդին, նա փրկագնել է Երուսաղեմը:

20 Տերը բոլոր ազգերի աչքի առաջ մերկացրել է իր սուրբ բազուկը. և աշխարհի բոլոր ծայրերը պիտի տեսնեն Աստծո փրկությունը:

ԳԼՈՒԽ 17

Հիսուսը պատվիրում է ժողովրդին խորհել իր խոսքերի մասին և աղոթել՝ հասկանալու համար – Նա բժշկում է նրանց հիվանդներին – Նա աղոթում է ժողովրդի համար՝ գործածելով մի լեզու, որը չի կարող

10ա Մորմ. 8.35–41:

բ 2 Նեփի 26.29:

11ա 3 Նեփի 21.1–11,

Մորմ. 5.20:

12ա Հել. 15.12–13:

13ա Գալ. Գ.7, 29,

1 Նեփի 15.13–17,

2 Նեփի 10.18,

3 Նեփի 30.2,

Աբր. 2.9–11:

15ա Միքիա Ե.8–15,

3 Նեփի 20.16–19,

21.12–21,

ՎՆՈՒ 87.5:

17ա 3 Նեփի 20.11–12:

18ա Ես. ԾԲ.8–10:

բ Եզեկ. ԼԳ.1–7:

սու Արթուն լինել:

գրվել – Հրեշտակներ են սպասավորում և կրակն օղակում է նրանց փորրիկներին: Մոտ 34թ. Ք.ծ.հ.:

Ահա, արդ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսը խոսեց այս խոսքերը, նա կրկին նայեց շուրջբոլորը՝ բազմության վրա, և նա ասաց նրանց. Ահա, իմ ժամանակը մոտ է:

2 Ես զգում եմ, որ դուք թույլ եք, որ դուք չեք կարող ՝ հասկանալ իմ բոլոր խոսքերը, որոնք ինձ պատվիրվել է Հորից՝ խոսել ձեզ համար այս պահին:

3 Ուստի, գնացեք ձեր տները, և խորհեք այն բաների վրա, որոնք ես ասացի, և հարցրեք Հորը՝ իմ անունով, որպեսզի դուք կարողանաք հասկանալ, և ղապտրաստել ձեր մտքերը Էգուցվա համար, և ես գալու եմ ձեզ մոտ կրկին:

4 Սակայն այժմ ես ղգնում եմ Հոր մոտ, և նա, որ ղցույց տամ ինձ Իսրայելի ղկորած ցեղերին, քանզի նրանք կորած չեն Հոր համար, քանզի նա գիտի, թե ուր է ինքը տարել նրանց:

5 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսն այսպես խոսեց, նա կրկին աչք ածեց շուրջբոլորը՝ բազմության վրա, և տեսավ՝ նրանք արտասվում էին, և նայում էին նրա վրա սևեռուն, կարծես կամենում էին խնդրել նրան՝ մի քիչ էլ մնալ իրենց հետ:

6 Եվ նա ասաց նրանց. Ահա, իմ սիրտը լցված է ղկարեկցանքով հանդեպ ձեզ:

7 Ունե՞ք ձեր մեջ այնպիսիք, որ հիվանդ են: Բերե՞ք նրանց այստեղ: Ունե՞ք դուք կաղեր, կամ կույրեր, կամ խեղվածներ, կամ հաշմանդամներ, կամ բորոտներ, կամ որ չորացած են, կամ, որ խուլ են, կամ, որ չարաբված են ինչ-որ ձևով: Բերե՞ք նրանց այստեղ, և ես կբժշկեմ նրանց, քանզի ես կարեկցանք ունեմ ձեզ վրա. իմ սիրտը լցված է ողորմությամբ:

8 Քանզի ես զգում եմ, որ դուք փափագում եք, որ ես ցույց տամ ձեզ, թե ինչ եմ արել ձեր եղբայրների համար Երուսաղեմում, քանզի ես տեսնում եմ, որ ձեր ղհավատքը ղբավարար է, որ ես բժշկեմ ձեզ:

9 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նա այսպես խոսեց, ողջ բազմությունը, միախմբված գնաց առաջ՝ իրենց հիվանդներով և իրենց չարաբվածներով, իրենց կաղերով և իրենց կույրերով և իրենց խուլերով, և բոլոր նրանց հետ, որոնք չարաբված էին ինչ-որ ձևով. և նա ղբժշկեց նրանցից ամեն մեկին, երբ նրանք առաջ բերվեցին՝ նրա մոտ:

10 Եվ նրանք բոլորը՝ և՛ նրանք, ովքեր բժշկվել էին, և՛ նրանք, ովքեր առողջ էին, վար խոնարհվեցին նրա ոտքերի մոտ և երկըրպագեցին նրան. և բոլոր նրանք, ովքեր կարողացան գալ, քանզի բազմությունը ղհամբուրում էր նրա ոտքերը, այնպես որ նրանք լվացին նրա ոտքերն իրենց արցունքներով:

11 Եվ եղավ այնպես, որ նա

17 1ա նշ. Հոր մոտ
վերադառնալու:
Տե՛ս 4-րդ հ.:
2ա Հովհ. ԺԶ.12,
ՎևՈՒ 78.17–18:
3ա ՍՈՒ Խորհել:
բ ՎևՈՒ 132.3:

գ 3 Նեփի 19.2:
4ա 3 Նեփի 18.39:
բ 3 Նեփի 16.1–3:
գ ՍՈՒ Իսրայել –
Իսրայելի տասը
կորած ցեղերը:
6ա ՍՈՒ Կարեկցանք:

8ա Ղուկ. ԺԸ.42:
բ 2 Նեփի 27.23,
Եթեր 12.12:
9ա Մոսիա 3.5,
3 Նեփի 26.15:
10ա Ղուկ. Է.38:

պատվիրեց, որ իրենց փոքր երեխաներին բերեն:

12 Այսպիսով նրանք բերեցին իրենց փոքր երեխաներին և դրեցին նրանց ներքև՝ գետնի վրա, նրա շուրջը, և Հիսուսը կանգնեց մեջտեղում. և բազմությունը ճանապարհ տվեց, մինչև նրանք բոլորը բերվեցին նրա մոտ:

13 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք բոլորը բերվեցին, և Հիսուսը կանգնած էր մեջտեղում, նա պատվիրեց բազմությանը, որ նրանք ծնկի իջնեն գետնի վրա:

14 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք ծնկի իջան գետնի վրա, Հիսուսն իր ներսում խռովվեց և ասաց. Հա՛յր, ես ՝անհանգստացած եմ Իսրայելի տան ժողովրդի ամբարշտության պատճառով:

15 Եվ երբ նա ասաց այս խոսքերը, նա ինքը ևս ծնկի իջավ գետնի վրա. և ահա նա աղոթեց Հորը, և այն բաները, որ նա աղոթեց, չեն կարող գրվել, և բազմությունը, որը լսեց նրան, վկայություն բերեց:

16 Եվ այս ձևով են նրանք վկայում. ՝Աչքը երբևէ չի տեսել, ոչ էլ ականջը լսել, նախկինում, այնպիսի մեծ և սքանչելի բաներ, ինչպիսիք մենք տեսանք ու լսեցինք Հիսուսին Հոր հետ խոսելիս.

17 Եվ ոչ մի ՝լեզու չի կարող խոսել, ոչ էլ կարող է գրվել որևէ մարդու կողմից, ոչ էլ կարող է մարդկանց սրտերը երևակայել այնպիսի մեծ և սքանչելի բաներ, ինչպիսիք մենք թե՛ տեսանք, թե՛ լսեցինք Հիսուսին խոսելիս. և ոչ մեկը չի կարող երևակայել այն ուրախությունը, որը լցրեց մեր

հոգիներն այն պահին, երբ մենք լսում էինք նրան՝ մեզ համար Հորն աղոթելիս:

18 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսը վերջ դրեց Հորն աղոթելուն, նա վեր կացավ. սակայն այնքան մեծ էր բազմության ՝ցնծությունը, որ նրանք ուժասպառ էին եղել:

19 Եվ եղավ այնպես, որ Հիսուսը խոսեց նրանց հետ և խնդրեց նրանց վեր կենալ:

20 Եվ նրանք վեր կացան գետնից, և նա ասաց նրանց. Օրհնվա՛ծ եք դուք ձեր հավատքի համար: Եվ այժմ, ահա, իմ ցնծությունը լիակատար է:

21 Եվ երբ նա ասաց այս խոսքերը, նա ՝արտասովեց, և բազմությունը վկայեց դա, և նա վերցրեց նրանց փոքր երեխաներին, մեկ առ մեկ, և ՝օրհնեց նրանց, և նրանց համար աղոթեց Հորը:

22 Եվ երբ նա արեց այս, նա կրկին արտասովեց.

23 Եվ նա խոսեց բազմության հետ, և ասաց նրանց. Նայե՛ք ձեր փոքրիկներին:

24 Եվ երբ նրանք նայեցին՝ տեսնելու համար, նրանք զգեցին իրենց աչքերը դեպի երկինք, և նրանք տեսան երկինքները բաց, և նրանք տեսան հրեշտակներ՝ իջնելիս երկնքից, կարծես թե կրակի մեջ էին. և նրանք իջան վար և ՝օղակեցին այն փոքրիկների շուրջը, և նրանք, շուրջանակի, օղակված էին կրակով, և հրեշտակները սպասավորում էին նրանց:

25 Եվ բազմությունը տեսավ և լսեց և վկայեց. և նրանք գիտեն, որ իրենց վկայությունը ճիշտ է,

11ա Մատ. ԺԹ.13-14,
3 Նեփի 26.14, 16:
13ա Ղուկ. ԻԲ.41,
Գոր. Ի.36:

14ա Մովսես 7.41:
16ա Ես. ԿԳ.4, Ա Կոր. Բ.9,
ՎևոՒ 76.10, 114-119:
17ա Բ Կոր. ԺԲ.4:

18ա սոՒ Ուրախություն:
21ա Հովհ. ԺԱ.35:
բ Մար. Ժ.14-16:
24ա Հել. 5.23-24, 43-45:

քանզի նրանք՝ նրանցից բոլորը, տեսան և լսեցին, ամեն մարդ իր համար. և նրանք թվով մոտ երկու հազար և հինգ հարյուր հոգի էին. և նրանք բաղկացած էին տղամարդկանցից, կանանցից և երեխաներից:

ԳԼՈՒԽ 18

Հիսուսը Նեպիացիների մեջ հաստատում է հաղորդությունը – Նրանց պատվիրում է միշտ աղոթել նրա անունով – Նրանք, ովքեր ուտում են նրա մարմինը և խմում են նրա արյունը անաթոմոսներեն, նզովվում են – Աշակերտներին տրվում է զորություն՝ շնորհելու Սուրբ Հոգին: Մոտ 34թ. Ք.ծ.հ.:

Եվ եղավ այնպես, որ Հիսուսը պատվիրեց իր աշակերտներին, որ նրանք մի քիչ ^ահաց ու գինի բերեն իր համար:

2 Եվ մինչ նրանք գնացել էին հացի և գինու ետևից, նա պատվիրեց բազմությանը, որ նրանք նստեն գետնին:

3 Եվ երբ աշակերտները եկան ^ահացի և գինու հետ, նա վերցրեց հացից, և կտրեց ու օրհնեց այն. և նա տվեց աշակերտներին ու պատվիրեց, որ նրանք ուտեն:

4 Եվ երբ նրանք կերան և հագեցան, նա պատվիրեց, որ նրանք տան բազմությանը:

5 Եվ երբ բազմությունը կերավ և հագեցավ, նա ասաց աշակերտներին. Ահա, մեկը կարգված պիտի լինի ձեր մեջ, և ես կտամ նրան իշխանություն, որ նա ^ակտրի հացն ու օրհնի այն, և տա այն իմ եկեղեցու ժողովրդին՝ բոլոր նրանց,

ովքեր կհավատան և կմկրտվեն իմ անունով:

6 Եվ դուք միշտ պիտի հետևեք, որ անեք դա, ճիշտ ինչպես ես արեցի, ճիշտ ինչպես ես կտրեցի հացը և օրհնեցի այն, և տվեցի ձեզ:

7 Եվ այս պիտի դուք անեք՝ ի ^ահիշատակ իմ մարմնի, որը ես ցույց եմ տվել ձեզ: Եվ դա կլինի մի վկայություն Հորը, որ դուք միշտ հիշում եք ինձ: Եվ եթե դուք միշտ հիշեք ինձ, դուք իմ Հոգին կունենաք ձեզ հետ:

8 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նա ասաց այս խոսքերը, նա պատվիրեց իր աշակերտներին, որ նրանք վերցնեն բաժակի գինուց և խմեն այն, և որ նրանք տան նաև բազմությանը, որ նրանք էլ խմեն այն:

9 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք արեցին այդպես, և խմեցին այն ու հագեցան. և նրանք տվեցին բազմությանը, և նրանք խմեցին, և նրանք հագեցան:

10 Եվ երբ աշակերտներն արեցին այս, Հիսուսն ասաց նրանց. Օրհնվա՛ծ եք դուք, այս բանի համար, որ դուք արեցիք, քանզի այս է իմ պատվիրանների կատարումը, և այս վկայում է Հորը, որ դուք հոժար եք անել այն, ինչ ես պատվիրել եմ ձեզ:

11 Եվ այս պիտի դուք միշտ անեք նրանց համար, ովքեր ապաշխարում և մկրտվում են իմ անունով. և դուք պիտի դա անեք ի հիշատակ իմ արյան, որը ես հեղել եմ ձեզ համար, որ դուք կարողանաք վկայել Հորը, որ դուք միշտ հիշում եք ինձ: Եվ եթե դուք միշտ հիշում եք ինձ, դուք իմ Հոգին կունենաք ձեզ հետ:

12 Եվ ես տալիս եմ ձեզ մի

պատվիրան, որ դուք պիտի անեք այս բաները: Եվ եթե դուք միշտ անեք այս բաները, օրհնված եք դուք, քանզի դուք կառուցված եք իմ ¹²վեմի վրա:

13 Բայց ովքեր, որ ձեր մեջ անեն ավելի կամ պակաս, քան այս, կառուցված չեն իմ վեմի վրա, այլ կառուցված են ավագն հիմքի վրա. և երբ անձրևը տեղա, և ջրհեղեղները գան, և քամիները փչեն և զարկեն նրանց, նրանք ¹⁴կընկնեն, և դժոխքի ¹⁵բռները բաց են՝ պատրաստ ընդունելու նրանց:

14 Ուստի, օրհնված եք դուք, եթե դուք պահեք իմ պատվիրանները, որոնք Հայրը պատվիրել է ինձ, որ ես տամ ձեզ:

15 Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ՝ դուք պետք է արթուն լինեք և միշտ ¹⁶աղոթեք, որ չլինի թե գայթակղվեք դևի կողմից ու գերության տարվեք նրա կողմից:

16 Եվ ինչպես ես աղոթեցի ձեր մեջ, ճիշտ նույնպես դուք պետք է աղոթեք իմ եկեղեցում՝ իմ ժողովրդի մեջ, ովքեր ասպաշխարում և մկրտվում են իմ անունով: Ահա, ե՛ս եմ ¹⁷լույսը. ես ¹⁸օրինակ եմ ծառայում ձեզ համար:

17 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսն ասաց այս խոսքերն իր աշակերտներին, նա կրկին շրջվեց դեպի բազմությունը և ասաց նրանց.

18 Ահա, ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, դուք պետք է արթուն կենաք և միշտ աղոթեք, որ չլինի

թե մտնեք գայթակղության մեջ. քանզի ¹⁹Սատանան փափագում է տիրել ձեզ, որ կարողանա ցորենի պես մաղել ձեզ:

19 Ուստի դուք պետք է միշտ աղոթեք Հորը՝ իմ անունով.

20 Եվ ²¹ինչ որ դուք խնդրեք Հորը, իմ անունով, ինչ որ ճիշտ է, հավատալով, որ դուք կստանաք, ահա այն կտրվի ձեզ:

21 ²²Աղոթեք Հորը ձեր ընտանիքներում, միշտ իմ անունով, որպեսզի ձեր կանայք և ձեր զավակները կարողանան օրհնվել:

22 Եվ ահա, դուք պիտի հաճախ հավաքվեք միասին. և չպիտի որևէ մարդու արգելեք ձեզ մոտ գալ, երբ միասին հավաքվեք, այլ թույլ տվեք նրանց, որ նրանք կարողանան գալ ձեզ մոտ, և մի արգելեք նրանց.

23 Բայց դուք պիտի ²⁴աղոթեք նրանց համար, և չպիտի դուրս գցեք նրանց. և եթե այնպես լինի, որ նրանք հաճախ ձեզ մոտ գան, դուք պետք է աղոթեք նրանց համար Հորը՝ իմ անունով:

24 Ուստի, բարձր պահեք ձեր ²⁵լույսը, որպեսզի այն լույս տա աշխարհին: Ահա, ե՛ս եմ ²⁶լույսը, որը դուք պետք է բարձր պահեք, այն, ինչ դուք տեսաք ինձ անելիս: Ահա, դուք տեսաք, որ ես աղոթեցի Հորը, և դուք բոլորդ ականատես եղաք:

25 Եվ դուք տեսնում եք, որ ես պատվիրեցի, որ ²⁶ձեզանից ոչ ոք հեռու չգնա, այլ ավելի ճիշտ պատվիրեցի, որ դուք գաք ինձ

12ա սու՛ Կեն:
13ա սու՛ Ուրացություն:
բ 3 Նեփի 11.39:
15ա Ալմա 34.17–27:
սու՛ Աղոթք:
16ա սու՛ Լույս, Քրիստոսի
լույս:

բ սու՛ Հիսուս Քրիստոս –
Հիսուս Քրիստոսի
օրինակը:
18ա Գուլ. ԻԲ.31,
2 Նեփի 2.17–18,
Վև. 10.22–27:
20ա Մատ. ԻԱ.22,

Հել. 10.5, Մոր. 7.26,
Վև. 88.63–65:
21ա Ալմա 34.21:
23ա 3 Նեփի 18.30:
24ա Մատ. Ե.16:
բ Մոսիա 16.9:
25ա Ալմա 5.33:

մոտ, որպեսզի կարողանաք Քրիստոսին և տեսնել։ Ճիշտ մույմպես դուք պիտի անեք աշխարհին։ և ով որ խախտում է այս պատվիրանը, թույլ է տալիս իրեն գայթակղության տարվելու։

26 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսն ասաց այս խոսքերը, նա կրկին ուղղեց իր աչքերն աշակերտների վրա, որոնց նա ընտրել էր, և ասաց նրանց։

27 Ահա, ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, ես տալիս եմ ձեզ ևս մեկ պատվիրան, և այնուհետև ես պետք է գնամ իմ ՄՀոր մոտ, որպեսզի ես կարողանամ կատարել Քնյուս պատվիրանները, որոնք նա տվել է ինձ։

28 Եվ այժմ ահա, այս է պատվիրանը, որը ես տալիս եմ ձեզ, որ դուք չպետք է թույլ տաք որևէ մեկին գիտակցաբար Մանարժանորեն ճաշակել իմ մարմնից ու արյունից, երբ դուք սպասավորեք այն։

29 Բանգի ով որ ուտում և խմում է իմ մարմնին ու Մարյունն Մանարժանորեն, ուտում և խմում է նզովք իր հոգուն։ ուստի, եթե դուք գիտեք, որ որևէ մարդ անարժան է՝ ուտելու և խմելու իմ մարմնից ու արյունից, դուք պետք է արգելեք նրան։

30 Այնուամենայնիվ, դուք չպետք է դուրս զգեք նրան ձեր միջից, այլ դուք պետք է ծառայեք նրան, և պետք է աղոթեք նրա համար Հորը՝ իմ անունով։ և եթե լինի այնպես, որ նա ապաշխարի ու

մկրտվի իմ անունով, այդ դեպքում դուք պիտի ընդունեք նրան, և սպասավորեք նրան իմ մարմնից ու արյունից։

31 Բայց եթե նա չի ապաշխարում, նա չպետք է համարվի իմ ժողովրդի թվում, որ նա չկարողանա կործանել իմ ժողովրդին, քանզի ահա ես գիտեմ Միմ ոչխարներին, և նրանք համրված են։

32 Այնուամենայնիվ, դուք չպետք է դուրս գգեք նրան ձեր ժողովարաններից, կամ ձեր պաշտամունքի վայրերից, քանզի այդպիսիներին դուք պետք է շարունակեք ծառայել։ քանզի դուք չգիտեք, միգուցե նրանք վերադառնան ու ապաշխարեն, և զան ինձ մոտ սրտի ողջ նվիրվածությամբ, և ես Մկրժկեմ նրանց։ և դուք կլինեք նրանց փրկության բերելու միջոցը։

33 Հետևաբար, պահեք այս խոսքերը, որոնք ես պատվիրել եմ ձեզ, որպեսզի դուք չգաք Պատապարտության տակ։ քանզի վա՛յ նրան, ում Հայրը դատապարտում է։

34 Եվ ես տալիս եմ ձեզ այս պատվիրանները վիճաբանությունների պատճառով, որոնք եղել են ձեր մեջ։ Եվ օրհնված եք դուք, եթե դուք Մվիճաբանություններ չունեք ձեր մեջ։

35 Եվ այժմ ես գնում եմ Հոր մոտ, որովհետև անհրաժեշտ է, որ ես գնամ Հոր մոտ՝ Մհանում ձեզ։

36 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսն ավարտեց այս խոսքերը, նա

բ 3 Նեփի 11.14–17:
27ա սոՒ Աստված,
Աստվածագլուխ –
Աստված Հայրը:
բ 3 Նեփի 16.1–3:
28ա Մորմ. 9.29:
բ Ա Կոր. ԺԱ.27–30:
29ա սոՒ Արյուն։

Հաղորդություն:
բ ՎևՌԻ 46.4:
30ա ՎևՌԻ 46.3:
31ա Հովհ. Ժ.14,
Ալմա 5.38,
3 Նեփի 15.24:
32ա 3 Նեփի 9.13–14,
ՎևՌԻ 112.13:

33ա սոՒ Դատապարտել,
Դատապարտություն:
34ա 3 Նեփի 11.28–30:
35ա Ա Հովհ. Բ.1,
2 Նեփի 2.9,
Մոր. 7.27–28,
ՎևՌԻ 29.5:

իր ʼձեռքով դիպավ ʼաշակերտներին, որոնց ընտրել էր, մեկ առ մեկ, նույնիսկ մինչև դիպավ նրանց բոլորին, և նա խոսում էր նրանց հետ, երբ դիպչում էր նրանց:

37 Եվ բազմությունը չլսեց խոսքերը, որոնք նա խոսեց, ուստի նա չվկայեց. բայց աշակերտները վկայեցին, որ նա տվեց իրենց ʼգորություն՝ շնորհելու ʼՄուրբ Հոգին: Եվ ես ցույց կտամ ձեզ հետագայում, որ այս վկայությունը ճշմարիտ է:

38 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսը դիպավ նրանց բոլորին, մի ʼամպ եկավ և ստվերեց բազմությանը, այնպես որ նրանք չկարողացան տեսնել Հիսուսին:

39 Եվ մինչ նրանք ստվերված էին, նա հեռացավ նրանցից և համբարձվեց երկինք: Եվ աշակերտները տեսան ու վկայեցին, որ նա կրկին համբարձվեց երկինք:

ԳԼՈՒԽ 19

Տասներկու աշակերտները ծառայում են ժողովրդին և աղոթում են Մուրբ Հոգին ստանալու համար – Աշակերտները մկրտվում են և ստանում Մուրբ Հոգին և հրեշտակների սպասավորումը – Հիսուսն աղոթում է՝ գործածելով խոսքեր, որ չեն կարող գրվել – Նա վկայություն է քերում այդ Նեփիացիների անչափ մեծ հավատքի վերաբերյալ: Մոտ 34թ. Ք.ձ.հ.:

Եվ այժմ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսը համբարձվեց երկինք, բազմությունը ցրվեց, և ամեն մարդ վերցրեց իր կնոջն ու իր երեխանե-

րին, և վերադարձավ իր սեփական տունը:

2 Եվ, ամենուր, ժողովրդի մեջ ամմիջապես լուր տարածվեց՝ դեռ մինչև մթնելը, որ բազմությունը տեսել է Հիսուսին, և որ նա ծառայել է նրանց, և որ նա կրկին՝ հաջորդ օրը, ցույց է տալու իրեն բազմությանը:

3 Այո, և նույնիսկ ողջ գիշեր, ամենուր լուր տարածվեց Հիսուսի մասին. և նրանք այնքան տարածեցին ժողովրդի մեջ, որ եղան շատերը, այո, մի չափազանց մեծ թիվ, որոնք անչափ տքնեցին ողջ այդ գիշեր, որպեսզի հաջորդ օրը նրանք կարողանային լինել այն տեղում, որտեղ Հիսուսը պետք է իրեն ցույց տար բազմությանը:

4 Եվ եղավ այնպես, որ հաջորդ օրը, երբ բազմությունն ի մի էր հավաքվել, ահա, Նեփին և նրա եղբայրը, որին նա բարձրացրել էր մեռելներից, որի անունը Տիմոթեոս էր, և նրա որդին ևս, որի անունը Հովման էր, և Մաթոնին ևս, և Մաթոնիան՝ նրա եղբայրը, և Կումենը, և Կումենոնին, և Երեմիան, և Սեմնոնը, և Հովմանը, և Սեդեկիան, և Եսայիան, արդ, սրանք էին աշակերտների անունները, որոնց Հիսուսն ընտրել էր, և եղավ այնպես, որ նրանք առաջ գնացին և կանգնեցին բազմության մեջտեղում:

5 Եվ ահա, բազմությունն այնքան մեծ էր, որ նրանք կարգադրեցին, որ այն բաժանվեր տասներկու խմբերի:

6 Եվ տասներկուսը սովորեցնում էին բազմությանը. և ահա, նրանք կարգադրեցին, որ բազմությունը

36ա սուր Զեմադրություն:

բ 1 Նեփի 12.7,
3 Նեփի 19.4:

37ա սուր Զորություն:

բ սուր Մուրբ Հոգու պարգև:

38ա ել. ԺԹ.9, 16:

ծնկի իջնի՝ երկրի երեսին, և աղոթի Հորը՝ Հիսուսի անունով:

7 Եվ աշակերտները նույնպես աղոթում էին Հորը՝ Հիսուսի անունով: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք վեր կացան և ծառայեցին ժողովրդին:

8 Եվ երբ նրանք սովորեցրեցին այն նույն խոսքերը, որոնք Հիսուսն էր խոսել, ոչինչ չփոխելով այն խոսքերից, որոնք Հիսուսն էր ասել, ահա, նրանք կրկին ծնկի իջան և աղոթեցին Հորը՝ Հիսուսի անունով:

9 Եվ նրանք աղոթեցին նրա համար, ինչն իրենք ամենաշատն էին փափագում. և նրանք փափագում էին, որ Սուրբ Հոգին շնորհվեր իրենց:

10 Եվ երբ նրանք այսպես աղոթեցին, նրանք վար գնացին դեպի ջրի եզրը, և բազմությունը հետևեց նրանց:

11 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփին ընկղմվեց ջրի մեջ և մկրտվեց:

12 Եվ նա վեր բարձրացավ ջրից, և սկսեց մկրտել: Եվ նա մկրտեց բոլոր նրանց, ում Հիսուսն ընտրել էր:

13 Եվ եղավ այնպես, երբ նրանք բոլորը մկրտվել էին և դուրս եկել ջրից, Սուրբ Հոգին իջավ նրանց վրա, և նրանք լցվեցին Սուրբ Հոգով ու կրակով:

14 Եվ ահա, նրանք կարծես շուրջանակի շողակված էին կրակով. և այն իջնում էր երկնքից, և բազմությունն ականատես եղավ դրան, և վկայեց. և հրեշտակներ վար եկան երկնքից և ծառայեցին նրանց:

15 Եվ եղավ այնպես, որ մինչ

հրեշտակները ծառայում էին աշակերտներին, ահա, Հիսուսը եկավ և կանգնեց մեջտեղում ու ծառայեց նրանց:

16 Եվ եղավ այնպես, որ նա խոսեց բազմության հետ և պատվիրեց նրանց, որ նրանք կրկին ծնկի իջնեն գետնի վրա, և որ իր աշակերտները նույնպես ծնկի իջնեն գետնի վրա:

17 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք բոլորը ծնկի էին իջել գետնի վրա, նա պատվիրեց իր աշակերտներին, որ աղոթեն:

18 Եվ ահա, նրանք սկսեցին աղոթել. և նրանք աղոթեցին առ Հիսուսը՝ կոչելով նրան իրենց Տեր և իրենց Աստված:

19 Եվ եղավ այնպես, որ Հիսուսը հեռացավ նրանց միջից, և գնաց մի քիչ հեռու նրանցից, և խոնարհվեց գետնին, և ասաց.

20 Հա՛յր, ես շնորհակալ եմ քեզ, որ դու տվել ես Սուրբ Հոգին նրանց, ում ես ընտրել եմ. և դա առ ինձ նրանց հավատքի շնորհիվ է, որ ես ընտրել եմ նրանց աշխարհից:

21 Հա՛յր, ես աղաչում եմ, որ դու Սուրբ Հոգին շնորհես բոլոր նրանց, ովքեր կհավատան նրանց խոսքերին:

22 Հա՛յր, դու շնորհել ես նրանց Սուրբ Հոգին, որովհետև նրանք հավատում են ինձ. և դու տեսնում ես, որ նրանք հավատում են ինձ, որովհետև դու լսում ես նրանց, և նրանք աղոթում են ինձ. և նրանք աղոթում են ինձ, որովհետև ես նրանց հետ եմ:

23 Եվ այժմ Հա՛յր, ես աղոթում եմ քեզ նրանց համար, և նաև

19 9ա 3 Նեփի 9.20:
11ա 3 Նեփի 11.23:
13ա սուր Մկրտություն,
Մկրտել:

բ 3 Նեփի 12.2,
Մորմ. 7.10:
սուր Սուրբ Հոգու
պարգև:

14ա Հել. 5.23–24, 43–45,
3 Նեփի 17.24:

բոլոր նրանց համար, ովքեր կհավատան նրանց խոսքերին, որպեսզի նրանք կարողանան հավատալ ինձ, որպեսզի ես կարողանամ լինել նրանց մեջ, ¹ինչպես դու, Հա՛յր, ինձանում ես, որպեսզի մենք կարողանանք լինել ²մեկ:

24 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսն այսպես աղոթեց առ Հայրը, նա եկավ աշակերտների մոտ, և ահա, նրանք դեռ շարունակում էին, առանց դադարի, աղոթել նրան. և նրանք չէին ³ավելացնում շատ խոսքեր, քանզի իրենց տրված էր, թե ինչ պիտի ⁴աղոթեն, և նրանք լցված էին փափագով:

25 Եվ եղավ այնպես, որ Հիսուսն օրհնեց նրանց, մինչ նրանք աղոթում էին իրեն. և նրա դեմքը ժպտում էր նրանց, և նրա ⁵դեմքի լույսը շողում էր նրանց վրա, և ահա նրանք այնպես ⁶ճերմակ էին, ինչպես Հիսուսի դեմքը և նաև հանդերձները. և ահա նրանց ճերմակությունը գերազանցում էր ամեն ճերմակություն, այո, հիրավի երկրի վրա ոչինչ չէր կարող լինել այնպես ճերմակ, ինչպես նրանց ճերմակությունն էր:

26 Եվ Հիսուսն ասաց նրանց. Շարունակե՛ք աղոթել, չնայած նրանք չէին դադարել աղոթելը:

27 Եվ նա կրկին շրջեց նրանցից, և գնաց մի փոքր հեռու և խոնարհվեց գետնին. և նա կրկին աղոթեց Հորը՝ ասելով.

28 Հա՛յր, ես շնորհակալ եմ քեզ, որ դու ¹սրբագործել ես նրանց, որոնց ես ընտրել եմ՝ իրենց հավատքի պատճառով, և ես

աղոթում եմ նրանց համար, և նաև նրանց համար, ովքեր կհավատան նրանց խոսքերին, որպեսզի նրանք կարողանան սրբագործվել ինձանով, նրանց խոսքերի հանդեպ հավատքի միջոցով, ճիշտ ինչպես նրանք են սրբագործված ինձանով:

29 Հա՛յր, ես չեմ աղոթում աշխարհի համար, այլ նրանց համար, ում դու տվել ես ինձ ²«աշխարհից՝ իրենց հավատքի պատճառով, որպեսզի նրանք կարողանան սրբագործվել ինձանով, որպեսզի ես կարողանամ լինել նրանցում, ինչպես դու, Հայր, ինձանում ես, որպեսզի մենք մեկ լինենք, որ ես կարողանամ փառավորվել նրանցով:

30 Եվ երբ Հիսուսն ասաց այս խոսքերը, նա կրկին եկավ իր աշակերտների մոտ. և ահա նրանք աղոթում էին սևեռում, առանց դադարելու, առ նա. և նա ժպտաց նրանց կրկին. և ահա նրանք ³ճերմակ էին, ճիշտ ինչպես Հիսուսը:

31 Եվ եղավ այնպես, որ նա կրկին գնաց մի փոքր հեռու և աղոթեց Հորը.

32 Եվ լեզուն չի կարող խոսել բառերը, որ նա աղոթեց, ոչ էլ կարող են ⁴գրվել մարդու կողմից բառերը, որոնք նա աղոթեց:

33 Եվ բազմությունը լսեց և վկայեց. և նրանց սրտերը բաց էին, և նրանք իրենց սրտերում հասկացան այն խոսքերը, որոնք նա աղոթեց:

34 Այնուամենայնիվ, այնքան մեծ և սքանչելի էին խոսքերը,

23ա3 Նեփի 9.15:
բ Հովհ. ԺԷ.21–23:
սո՛ւ Միություն:
24աՄատ. 2.7:
բ Վևո՛ւ 46.30:
25աԹվ. 2.23–27:

բ սո՛ւ Կերպարանափոխում – Կերպարանափոխված էակներ:
28աՄոր. 7.48,
Վևո՛ւ 50.28–29,
88.74–75:

սո՛ւ Անարատ,
Անարատություն:
29աՀովհ. ԺԷ.6:
30աՄատ. ԺԷ.2:
32աՎևո՛ւ 76.116:

որոնք նա աղոթեց, որ դրանք չեն կարող գրվել, ոչ էլ կարող են «արտաբերվել մարդու կողմից:

35 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսն ավարտեց աղոթելը, նա կրկին եկավ իր աշակերտների մոտ, և ասաց նրանց. Այսպիսի մեծ «հավատք ես երբեք չեմ տեսել բոլոր հրեաների մեջ. դրա համար ես չկարողացա ցույց տալ նրանց այսպիսի մեծ հրաշքներ՝ իրենց Բանհավատության պատճառով:

36 Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, չկա նրանցից ոչ մեկը, որ տեսած լինի այսպիսի մեծ բաներ, ինչպիսիք դուք տեսաք. ոչ էլ լսել են նրանք այնպիսի մեծ բաներ, ինչպիսիք դուք լսեցիք:

ԳԼՈՒԽ 20

Հիսուսը հրաշքով հաց ու զինի է մատակարարում և կրկին ժողովրդին սպասավորում հաղորդությունը – Հակոբի մնացորդը կգա Տիրոջ՝ իրենց Աստծո իմացությանը և կժառանգի Ամերիկյան աշխարհամասը – Հիսուսը Մովսեսի պես մարգարե է, և Նեփիացիները մարգարեների զավակներ են – Տիրոջ ժողովրդի մնացածը կհավաքվի Երուսաղեմում: Մոտ 34թ. Ք.ծ.հ.:

Եվ եղավ այնպես, որ նա պատվիրեց բազմությանը և նաև իր աշակերտներին, որ նրանք դադարեն աղոթելը: Եվ նա պատվիրեց նրանց, որ չդադարեն «աղոթել իրենց սրտերում:

2 Եվ նա պատվիրեց նրանց, որ

նրանք բարձրանան ու ոտքի կանգնեն: Եվ նրանք բարձրացան ու ոտքի կանգնեցին:

3 Եվ եղավ այնպես, որ նա կրկին կտրեց հացը և օրհնեց այն, և տվեց աշակերտներին, որ ուտեն:

4 Եվ երբ նրանք կերան, նա պատվիրեց նրանց, որ կտրեն հացը և տան բազմությանը:

5 Եվ երբ նրանք տվեցին բազմությանը, նա տվեց նրանց նաև զինի, որ խմեն, և պատվիրեց նրանց, որ նրանք տան բազմությանը:

6 Արդ, ո՛չ «հաց, ո՛չ էլ զինի կար բերված աշակերտների կողմից, ոչ էլ բազմության կողմից.

7 Բայց նա իրոք նրանց հաց «տվեց, որ ուտեն, և նաև զինի, որ խմեն:

8 Եվ նա ասաց նրանց. Նա, ով «ուտում է այս հացը, ուտում է իմ մարմնից՝ իր հոգու համար. և նա, ով խմում է այս զինուց, խմում է իմ արյունից՝ իր հոգու համար. և նրա հոգին երբեք չպիտի քաղցի, ոչ էլ ծարավի, այլ պիտի հագեցնա:

9 Արդ, երբ բազմությունը՝ բոլորը, կերան և խմեցին, ահա, նրանք լցվեցին Հոգով. և նրանք բացական չեցին միաձայն, և փառք տվեցին Հիսուսին, որին նրանք և՛ տեսան, և՛ լսեցին:

10 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք բոլորը փառք տվեցին Հիսուսին, նա ասաց նրանց. Ահա, այժմ ես ավարտում եմ պատվիրանը, որը Հայրը պատվիրել է ինձ՝ այս ժողովրդի վերաբերյալ, որոնք Իսրայելի տան մի մնացորդ են:

11 Դուք հիշում եք, որ ես խոսեցի

34աԲ Կոր. ԺԲ.4,
3 Նեփի 17.17:
35ա սուր Հավատք:
բ Մատ. ԺԳ.58:

սուր Անհավատություն:
20 1ա 2 Նեփի 32.9,
Մոսիա 24.12:
6ա Մատ. ԺԳ.19–21:

7ա Հովի. Զ.9–14:
8ա Հովի. Զ.50–58,
3 Նեփի 18.7:
սուր Հաղորդություն:

ձեզ հետ և ասացի, որ երբ Մեսայիայի թխուրքերը կատարվեն, ահա դրանք գրված են, դուք ունեք դրանք ձեր առջև, ուստի քննեք դրանք,

12 Եվ ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ երբ դրանք կատարվեն, այդ ժամանակ է իրականացումն Մովստի, որը Հայրն արել էր իր ժողովրդի հետ, ո՛վ Իսրայելի տուն:

13 Եվ այն ժամանակ մնացածները, որոնք քրված կլինեն ամենուրեք աշխարհի երեսին, պիտի հավաքվեն արևելքից ու արևմուտքից, և հարավից ու հյուսիսից. և նրանք կերվեն Տիրոջ՝ իրենց Աստծո Պիմացությանը, որը փրկագնել է նրանց:

14 Եվ Հայրը պատվիրել է ինձ, որ ես տամ ձեզ այս Մերկիրը՝ ձեր ժառանգության համար:

15 Եվ ես ասում եմ ձեզ, որ եթե հեթանոսները չապաշխարեն, այն օրհնությունից հետո, որ նրանք կստանան՝ իմ ժողովրդին ցրելուց հետո,

16 Այն ժամանակ, դո՛ւք, որ Հակոբի տան մի մնացորդ եք, առաջ կգնաք նրանց մեջ. և դուք կլինեք նրանց մեջ, ովքեր կլինեն բազմաթիվ. և դուք կլինեք նրանց մեջ, ինչպես առաջնորդ անտառի գազանների մեջ, և ինչպես կորյունը ոչխարների հոտերի մեջ, որը, եթե անցնում է նրանց միջով, և՛

Պոռնատակ է անում, և՛ պատառ-պատառ է անում, և ոչ մեկը չի կարող ազատել:

17 Բո ձեռքը պիտի բարձրացած լինի քո հակառակորդների վրա, և բոլոր քո թշնամիները պիտի քնաջնջվեն:

18 Եվ ես ի մի Մկհավաքեմ իմ ժողովրդին, ինչպես մի մարդ ժողովում է որաները կալի մեջ:

19 Քանզի ես կդարձնեմ իմ ժողովրդին, որի հետ Հայրը ուխտել է, այո, ես քո Մեղջյուրը կդարձնեմ երկաթե և քո սմբակները կդարձնեմ արույրե: Եվ դու շատ ժողովուրդների ջարդովչուր կանես. և ես նրանց վաստակը կնվիրաբերեմ Տիրոջը, և նրանց ստացվածքը՝ ամբողջ աշխարհի Տիրոջը: Եվ ահա, ես եմ նա, ով անում է այդ:

20 Եվ կլինի այնպես, ասում է Հայրը, որ իմ արդարադատության Մտուրը կկախվի նրանց վրա այն օրը. և եթե նրանք չապաշխարեն, այն կընկնի նրանց վրա, ասում է Հայրը, այո, նույնիսկ հեթանոսների բոլոր ազգերի վրա:

21 Եվ կլինի այնպես, որ ես կհաստատեմ իմ ժողովրդին, ո՛վ Իսրայելի տուն:

22 Եվ ահա, այս ժողովրդին ես կհաստատեմ այս երկրում՝ ի կատարումն Մովստի, որը ես արել եմ քո հոր՝ Հակոբի հետ. և այն պիտի լինի Մորո Երուսաղեմ: Եվ երկնքի գորությունները պիտի լինեն այս

11ա2 Նեփի 25.1–5,
Մորմ. 8.23:
բ 3 Նեփի 16.17–20,
23.1–3:
12ա3 Նեփի 15.7–8:
13ա3 Նեփի 16.11–12,
21.2–7:
բ սո՛ւ Իսրայել –
Իսրայելի ցրվելը:
գ սո՛ւ Իսրայել –
Իսրայելի ցրվելը:

դ 3 Նեփի 16.4–5:
14ա սո՛ւ Խոստացված
երկիր:
15ա3 Նեփի 16.10–14:
16ա Մորմ. 5.24,
Վևո՛ւ 19.27:
բ Միքիա Ե.8–9,
3 Նեփի 16.14–15,
21.12:
18ա Միքիա Դ.12:
19ա Միքիա Դ.13:

20ա3 Նեփի 29.4:
21ա3 Նեփի 16.8–15:
22աՄՆ. ԽԹ.22–26,
Վևո՛ւ 57.2–3:
բ Ես. Բ.2–5,
3 Նեփի 21.23–24,
Եթե՛ր 13.1–12,
Վևո՛ւ 84.2–4:
սո՛ւ Նոր Երուսաղեմ:

ժողովրդի մեջ. այո, հիրավի, ⁹ես կլինեմ ձեր մեջ:

23 Ահա, ես եմ նա, որի մասին Մովսեսը խոսեց՝ ասելով. Տերը՝ ձեր Աստվածը, ինձ նման մի ¹⁰մարգարե կբարձրացնի ձեզ համար՝ ձեր եղբայրներից. նրան պիտի դուք լսեք բոլոր բաներում, ինչ որ նա կասի ձեզ: Եվ կլինի այնպես, որ ամեն հոգի, որ չի լսի այդ մարգարեին՝ պիտի արտաքսվի մարդկանց միջից:

24 Դժմարիտ եմ ասում ձեզ, այո, և ¹¹բոլոր մարգարեները, սկսած Սամուելից, և նրանք, որ հաջորդել են այնուհետև, բոլոր նրանք, ովքեր խոսել են, վկայել են իմ մասին:

25 Եվ ահա, դուք եք մարգարեների զավակները. և դուք Իսրայելի տնից եք. և դուք այն ¹²ուխտից եք, որ Հայրն արել էր ձեր հայրերի հետ՝ ասելով Աբրահամին. Եվ ¹³քո սերնդով երկրի բոլոր ցեղերը կօրհնվեն:

26 Հայրը նախ ինձ բարձրացնելով ձեզ համար և ուղարկելով՝ օրհնելու ձեզ, հեռու ¹⁴շրջելով ձեզանից ամեն մեկին իր անօրինություններից. և դա՝ որովհետև դուք ուխտի զավակներն եք,

27 Եվ նրանից հետո, երբ դուք օրհնվել եք, այն ժամանակ Հայրը կատարում է ուխտը, որը նա արել էր Աբրահամի հետ՝ ասելով. ¹⁵Քո սերնդով երկրի բոլոր ցեղերը

կօրհնվեն՝ դուրս թափելով հեթանոսների վրա Սուրբ Հոգին՝ իմ միջոցով, մի օրհնություն՝ ¹⁶հեթանոսների վրա, որը կդարձնի նրանց բոլորից ավելի զորեղ, մինչև իսկ իմ ժողովրդին ցրելը, ո՛վ Իսրայելի տուն:

28 Եվ նրանք ¹⁷խաբազան պիտի լինեն այս երկրի ժողովրդի համար: Այնուամենայնիվ, երբ նրանք ստացած կլինեն իմ ավետարանի լրիվությունը, այնուհետև, եթե նրանք կարծրացնեն իրենց սրտերն իմ դեմ, ես կվերադարձնեմ նրանց անօրինություններն իրենց իսկ գլխին, ասում է Հայրը:

29 Եվ ես ¹⁸կհիշեմ ուխտը, որն արել եմ իմ ժողովրդի հետ. և ես ուխտել եմ նրանց հետ, որ ի մի եմ ¹⁹հավաքելու նրանց, ինձ իսկ հարմար ժամանակ, որ ես կրկին նրանց եմ տալու իրենց հայրերի ²⁰երկիրը՝ իրենց ժառանգության համար, որը ²¹Երուսաղեմի հողն է, որը նրանց խոստացված երկիրն է հավիտյան, ասում է Հայրը:

30 Եվ կլինի այնպես, որ ժամանակը կգա, երբ իմ ավետարանի լրիվությունը կբարոզվի նրանց.

31 Եվ նրանք ²²կհավատան ինձ, որ ես եմ Հիսուս Քրիստոսը՝ Աստծո Որդին, և կաղոթեն Հորը՝ իմ անունով:

32 Այն ժամանակ նրանց ²³պահապանները կբարձրացնեն իրենց

22գ Ես. ԾԹ.20–21,

Մադ. Գ.1,

3 Նեփի 24.1:

23աԲ Օր. ԺԸ.15–19,

Գոր. Գ.22–23,

1 Նեփի 22.20–21:

24աԳոր. Գ.24–26,

1 Նեփի 10.5,

Հակոբ 7.11:

25աՍՈՒ Աբրահամի

ուխտը:

բ Ծն. ԺԲ.1–3, ԻԲ.18:

26աԱռակ. ԺԶ.6:

27աԳաղ. Գ.8,

2 Նեփի 29.14,

Աբր. 2.9:

բ 3 Նեփի 16.6–7:

28ա3 Նեփի 16.8–9:

29աԵս. ԽԳ.21,

3 Նեփի 16.11–12:

բ ՍՈՒ Իսրայել –

Իսրայելի ցրվելը:

գ Ամոկս Թ.14–15:

դ ՍՈՒ Երուսաղեմ:

31ա3 Նեփի 5.21–26,

21.26–29:

32աԵս. ԾԲ.8,

3 Նեփի 16.18–20:

ՍՈՒ Արթուն լինել:

ծայնը և միաձայն կերգեն. քանզի նրանք կտեսնեն դեմ հանդիման:

33 Այն ժամանակ Հայրը նրանց կրկին ի մի կհավաքի և կտա նրանց Երուսաղեմը՝ որպես իրենց ժառանգության հող:

34 Այն ժամանակ նրանք կպոռքկան ուրախությամբ. «Երգեք միասին, դո՛ւք, Երուսաղեմի ամայացած վայրեր. քանզի Հայրը մխիթարել է իր ժողովրդին, նա փրկագնել է Երուսաղեմը:

35 Հայրը բոլոր ազգերի աչքի առաջ մերկացրել է իր սուրբ բազուկը. և աշխարհի բոլոր ծայրերը պիտի տեսնեն Հոր փրկությունը. և Հայրը և ես մեկ ենք:

36 Եվ այն ժամանակ կիրակա՛նան այն, ինչը գրված է. «Ձաթը՝ նիր, զարթնիր կրկին, և հագիր զորությունդ, ո՛վ Սիոն. հագիր գեղեցիկ հանդերձներդ, ո՛վ Երուսաղեմ, սո՛ւրբ քաղաք, քանզի այսուհետև այլևս բռ մեջ չի մտնի անթլփատը և անմաքուրը:

37 Թափ տուր փոշին քեզանից. ելիր, նստիր, ո՛վ Երուսաղեմ. արձակիր պարանոցիդ կապերը, ո՛վ Սիոնի գերի աղջիկ:

38 Քանզի այսպես է ասում Տերը. Դուք ոչնչի համար ծախվեցիք, և դուք պիտի փրկագնվեք առանց փողի:

39 Շշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ իմ ժողովուրդը պիտի իմանա իմ անունը. այո, այն օրը նրանք պիտի իմանան, որ ես եմ նա, որ խոսում է:

40 Եվ այն ժամանակ նրանք պիտի ասեն. «Որքա՛ն գեղեցիկ են

սարերի վրա ոտքերը նրա, որ բերում է ավետիք նրանց, որ ՝հրատարակում է խաղաղություն. որ բերում է նրանց ավետիք բարիքի, որ հրատարակում է փրկություն. որ ասում է Սիոնին՝ Քո Աստվածն է թագավորում:

41 Եվ այն ժամանակ մի աղաղակ կլավի. «Հեռացե՛ք, հեռացե՛ք, դո՛ւրս եկեք այնտեղից, մի դիպչեք նրան, ինչն ՝անմաքուր է. դո՛ւրս գնացեք նրա միջից. եղե՛ք Պա՛քուր, դո՛ւք, որ կրում եք Տիրոջ սպասները:

42 Քանզի դուք ՝չպիտի դուրս գնաք հապճեպ, ոչ էլ գնաք փախչելով. քանզի Տերը ձեր առաջից կգնա, և Իսրայելի Աստվածը պիտի լինի ձեր թիկնապահը:

43 Ահա, իմ ծառան պիտի վարվի խելամտորեն. նա պիտի բարձրացվի և փառաբանվի, և լինի շատ բարձր:

44 Ինչպես որ շատերն ապշեցին քեզ վրա՝ նրա տեսքն այնպես խաթարված էր, ավելի շատ, քան որևէ մարդունը, և նրա կերպարանքը՝ ավելի շատ, քան մարդկանց որդիներինը,

45 Այսպես պիտի նա ՝ցողի շատ ազգերի. թագավորները պիտի փակեն իրենց բերանները նրա առջև, քանզի այն, ինչ չէր ասվել իրենց, նրանք պիտի տեսնեն. և այն, ինչ նրանք չէին լսել, նրանք պիտի հասկանան:

46 Շշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, բոլոր այս բաները պիտի անկասկած գան, ճիշտ ինչպես Հայրը պատվիրել է ինձ: Այն

34ա Ես. ԾԲ.9:

36ա Ես. ԾԲ.1–3,

ՎևՈՒ 113.7–10:

սուր Սիոն:

40ա Ես. ԾԲ.7, Նաում Ա.15,

Մոսիա 15.13–18,

ՎևՈՒ 128.19:

բ Մար. ԺԳ.10,

1 Նեփի 13.37:

41ա Ես. ԾԲ.11–15:

բ սուր Մաքուր և

Անմաքուր:

գ ՎևՈՒ 133.5:

42ա3 Նեփի 21.29:

45ա Ես. ԾԲ.15:

ժամանակ այս ուխտը, որը Հայրը ուխտել է իր ժողովրդի հետ, պիտի կատարվի. և այն ժամանակ՝ Երուսաղեմը պիտի կրկին բնակեցվի իմ ժողովրդով, և այն պիտի լինի նրանց ժառանգության հողը:

ԳԼՈՒԽ 21

Իսրայելը կհավաքվի, երբ Մորմոնի Գիրքն ի հայտ գա – Հեթանոսները կհաստատվեն, որպես մի ազատ ժողովուրդ, Ամերիկայում – Նրանք կփրկվեն, եթե հավատան ու հնազանդվեն. այլապես, նրանք կարտաքսվեն և կկործանվեն – Իսրայելը կկառուցի Նոր Երուսաղեմը, և կորած ցեղերը կվերադառնան: Մոտ 34թ. Բ.ժ.հ.:

Եւ ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, ես տալիս եմ ձեզ մի նշան, որպեսզի դուք կարողանաք իմանալ այն՝ ժամանակը, երբ այս բաները մոտ կլինեն կատարվելու, երբ ես իմ ժողովրդին կժողովեմ իրենց երկարատև ցրումից, ո՛վ Իսրայելի տուն, և կհաստատեմ կրկին նրանց մեջ իմ Սիոնը.

2 Եվ ահա, այս է այն, ինչը ես կտամ ձեզ որպես մի նշան, քանզի ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ երբ այս բաները, որոնք ես հայտարարում եմ ձեզ, և որոնք ես ինքս կհայտարարեմ ձեզ այսուհետև, և Սուրբ Հոգու գործությամբ, որը կտրվի ձեզ՝ Հոր կողմից, հայտնի կդարձվեն հեթանոսներին, որպեսզի նրանք կարողանան իմա-

նալ այս ժողովրդի մասին, ովքեր Հակոբի տան մի մնացորդ են, և իմ այս ժողովրդի մասին, ովքեր կցրվեն նրանց կողմից.

3 Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, երբ՝ այս բաները նրանց հայտնի կդարձվեն Հոր կողմից, և առաջ կգան Հոր կողմից նրանցից ձեզ.

4 Քանզի դա Հոր իմաստությամբ է, որ նրանք պիտի հաստատվեն այս երկրում, և Հոր գործությամբ հիմնադրվեն, որպես մի՝ ազատ ժողովուրդ, որ այս բաները կարողանան առաջ գալ նրանցից՝ ձեր սերնդի մնացորդին, որ Հոր Քույստը կարողանա կատարվել, որը նա ուխտել է իր ժողովրդի հետ, ո՛վ Իսրայելի տուն.

5 Հետևաբար, երբ այս գործերը և այն գործերը, որոնք կգործվեն ձեր մեջ այսուհետև, առաջ գան՝ հեթանոսներից՝ ձեր Քսերնդին, որոնք անօրինության պատճառով ընկած կլինեն անհավատության մեջ.

6 Քանզի, այսպես է անհրաժեշտ Հորը, որ դա առաջ գա՝ հեթանոսներից, որպեսզի նա կարողանա ցույց տալ իր գործությունը հեթանոսներին, այն նպատակով՝ որ հեթանոսները, եթե նրանք չկարծրացնեն իրենց սրտերը, որ նրանք ապաշխարեն և գան ինձ մոտ, և մկրտվեն իմ անունով, և իմանան իմ վարդապետության ճշմարիտ կետերը, որպեսզի նրանք կարողանան Քհամարվել իմ ժողովրդի քվում, ո՛վ Իսրայելի տուն.

46ա Եթեր 13.5, 11:

21 1ա սուր Վերջին օրեր, Եսիմ օրեր:

3ա Եթեր 4.17,

ՋՄ–Պ 1.34–36:

4ա 1 Նեփի 13.17–19,
ՎևոՒ 101.77–80:

բ Մորմ. 5.20:

սուր Աբրահամի ուխտը:

5ա 3 Նեփի 26.8:

բ 2 Նեփի 30.4–5,

Մորմ. 5.15,
ՎևոՒ 3.18–19:

6ա 1 Նեփի 10.14,

Հակոբ 5.54,

3 Նեփի 16.4–7:

բ Գաղ. Գ.7, 29,

3 Նեփի 16.13,

Աբր. 2.9–11:

7 Եվ երբ այս բաները տեղի ունենան, այնպես որ քո ^ասերունդը սկսի իմանալ այս բաները, դա մի նշան կլինի նրանց համար, որպեսզի նրանք կարողանան իմանալ, որ Հոր գործն արդեն սկսվել է՝ ի կատարումն ուխտի, որը մա արել էր ժողովրդին, ովքեր Իսրայելի տնից են:

8 Եվ երբ այդ օրը գա, կլինի այնպես, որ թագավորները կփակեն իրենց բերանները. քանզի այն, ինչ չէր ասվել իրենց, նրանք պիտի տեսնեն. և այն, ինչ նրանք չէին լսել, նրանք պիտի հասկանան:

9 Քանզի այն օրը, Հայրը հանուն ինձ կգործի մի գործ, որը մեծ և ^ազարմանալի գործ կլինի նրանց մեջ. և նրանց մեջ կլինեն այնպիսիք, ովքեր չեն հավատա դրան, չնայած մի մարդ կհայտարարի դա նրանց:

10 Բայց ահա, իմ ծառայի կյանքը կլինի իմ ձեռքում. հետևաբար, նրանք չպիտի վնասեն նրան, թեև մա ^ախաթարված կլինի նրանց պատճառով: Սակայն ես կբժշկեմ նրան, քանզի ես ցույց կտամ նրանց, որ ^իմ իմաստությունն ավելի մեծ է, քան դևի խորամանկությունը:

11 Հետևաբար, կլինի այնպես, որ ովքեր չեն հավատա իմ խոսքերին, որ՝ Հիսուս Քրիստոսն էմ, որոնք Հայրը կկարգադրի, որ ^ամա առաջ բերի հեթանոսների համար, և նրան գործություն կտա, որ մա այդ խոսքերն առաջ բերի հեթանոսների համար (կկատարվի ճիշտ

ինչպես Մովսեսն է ասել), նրանք ^կկտրվեն ուխտի իմ ժողովրդից:

12 Եվ իմ ժողովուրդը, որը Հակոբի մի մնացորդ է, կլինի հեթանոսների մեջ, այո, նրանց մեջտեղում, ինչպես մի ^առյուծ անտառի գազանների մեջ, ինչպես մի կորյուն ոչխարների հոտերի մեջ, որը, եթե անցնում է նրանց միջով, և ^առնատակ է անում, և ոչ մեկը չի կարող ազատել:

13 Նրա ձեռքը բարձրացված կլինի իր հակառակորդների վրա, և նրա բոլոր թշնամիները կբնաջնջվեն:

14 Այո, վա՛յ լինի հեթանոսներին, եթե նրանք ^աչապաշխարեն. քանզի այն օրը կլինի այնպես, ասում է Հայրը, որ ես բնաջինջ կանեմ քո միջից քո ձիերին, և կկործանեմ քո կառքերը.

15 Եվ ես բնաջինջ կանեմ քո երկրի քաղաքները և կխորտակեմ քո բոլոր բերդերը.

16 Եվ ես քո երկրից բնաջինջ կանեմ մոգությունը, և դու այլևս չես ունենա գուշակողներ.

17 Բո ^աքանդակած պատկերները ես մույնպես բնաջինջ կանեմ, և քո կանգուն արձանները՝ քո միջից, և դու այլևս չպիտի երկրպագես քո ձեռքերի գործերը.

18 Եվ քո միջից, ես արմատախիլ եմ անելու քո պուրակները. մմանապես ես կործանելու եմ քո քաղաքները:

19 Եվ կլինի այնպես, որ բոլոր ^աստերը և խաբեությունները,

7ա3 Նեփի 5.21–26:
9ա Ես. ԻԹ.13,
Գոր. ԺԳ.41,
1 Նեփի 22.8:
սո՛ր Ավետարանի
վերականգնումը:
10ա Վևո՛ 135.1–3:

բ Վևո՛ 10.43:
11ա2 Նեփի 3.6–15,
Մորմ. 8.16, 25:
բ Վևո՛ 1.14:
12ա Միքիա Ե.8–15,
3 Նեփի 20.16:
բ 3 Նեփի 16.13–15:

14ա2 Նեփի 10.18, 33.9:
17ա Ել. Ի.3–4,
Մոսիա 13.12–13,
Վևո՛ 1.16:
սո՛ր Կռապաշտություն:
19ա3 Նեփի 30.2:

նախանձությունները և կռիվները, քահանաներմանները և պոռնկությունները պիտի վերացվեն:

20 Բանգի կլիմի այնպես, ասում է Հայրը, որ այն օրը, ով որ չապաշխարի և չգա դեպի իմ Սիրելի Որդին, նրանց ես կարտաքսեմ իմ ժողովրդի միջից, ո՛վ Իսրայելի տուն:

21 Եվ ես իրագործելու եմ վրեժխնդրություն և կատաղություն նրանց վրա, ճիշտ ինչպես հեթանոսների վրա, այնպիսին, որ նրանք չեն լսել:

22 Բայց, եթե նրանք ապաշխարեն և ակամջ անեն իմ խոսքերին, և չկարծրացնեն իրենց սրտերը, ես ՝կհիմնեմ իմ եկեղեցին նրանց մեջ, և նրանք կմտնեն ուխտի մեջ և ՝կհամարվեն Հակոբի այս մնացորդի թվում, որոնց ես տվել եմ այս երկիրը՝ իրենց ժառանգության համար:

23 Եվ նրանք կաջակցեն իմ ժողովրդին՝ Հակոբի մնացորդին, և նաև Իսրայելի տնից բոլոր նրանց, ովքեր կգան, որպեսզի նրանք կարողանան կառուցել մի քաղաք, որը կկոչվի ՝Նոր Երուսաղեմ:

24 Եվ այն ժամանակ նրանք կաջակցեն իմ ժողովրդին, որպեսզի նրանք կարողանան ժողովվել, ովքեր ցրված են ողջ երկրի երեսին, դեպի Նոր Երուսաղեմ:

25 Եվ այն ժամանակ, երկնքի ՝գործությունը պիտի իջնի նրանց մեջ. և ՝ես նույնպես կլինեմ նրանց մեջ:

26 Եվ այն ժամանակ, այն օրը

Հոր աշխատանքը կսկսվի, այսինքն՝ երբ այս ավետարանը կքարոզվի այս ժողովրդի մնացորդի մեջ: Դժնարիտ եմ ասում ձեզ, այն օրը Հոր գործը ՝կսկսվի իմ ժողովրդի բոլոր ցրվածների մեջ, այո, այսինքն՝ այն ցեղերի, որոնք ՝կորել են, որոնց՝ Հայրը հեռու է տարել Երուսաղեմից:

27 Այո, գործը կսկսվի իմ ժողովրդի բոլոր ՝ցրվածների մեջ՝ Հոր մասնակցությամբ, պատրաստելու ճանապարհը, որով նրանք կարող են գալ ինձ մոտ, որպեսզի նրանք կարողանան կանչել առ Հայրը իմ անունով:

28 Այո, և այն ժամանակ գործը կսկսվի, Հոր մասնակցությամբ, բոլոր ազգերի մեջ, պատրաստելով ճանապարհը, որի միջոցով իր ժողովուրդը կարող է ՝ժողովվել տուն՝ դեպի իրենց ժառանգության հողը:

29 Եվ նրանք դուրս պիտի գան բոլոր ազգերից. և նրանք չպիտի դուրս գան ՝հապճեպ, ոչ էլ գնան փախչելով, քանզի ես կգնամ նրանց առջևից, ասում է Հայրը, և ես կլինեմ նրանց թիկնապահը:

ԳԼՈՒԽ 22

Վերջին օրերին Սիոնը և նրա ցգերը կհաստատվեն, և Իսրայելը կհավաքվի՝ ողորմությամբ և քնքշությամբ – Նրանք կհաղթանակեն – Համեմատեք Եսայիա ԾԴ: Մոտ 34թ. Բ.ծ.հ.:

22ա սու՝ Տնտեսություն:

բ 2 Նեփի 10.18–19,

3 Նեփի 16.13:

23ա 3 Նեփի 20.22,

Եթեր 13.1–12:

սու՝ Նոր Երուսաղեմ:

25ա 1 Նեփի 13.37:

բ Ես. Բ.2–4,

3 Նեփի 24.1:

26ա 1 Նեփի 14.17,

3 Նեփի 21.6–7:

բ սու՝ Իսրայել –

Իսրայելի տասը

կորած ցեղերը:

27ա 3 Նեփի 16.4–5:

28ա սու՝ Իսրայել –

Իսրայելի ցրվելը:

29ա Ես. ԾԲ.12,

3 Նեփի 20.42:

Եւ այն ժամանակ պիտի կատարվի այն, ինչը գրված է. Երգիր, ո՛վ ամուլ, դո՛ւ, որ չէիր ծնում. քնդա՝ ներգելով, և աղաղակիր բարձրա՝ ձայն, դո՛ւ, որ զավակի երկունք չէիր քաշել. քանզի չբերի զավակներն ավելի շատ են, քան ամուսնացած կնոջ զավակները, ասում է Տերը:

2 Մեծացրու քո վրանի տեղը, և բող քո կացարանի վարագույրները նրանք հեռու տարածեն. մի խնայիր, երկարացրու պարաններդ, և ամրացրու՝ ցցերդ.

3 Քանզի դու պիտի դուրս խուժես դեպի աջ և դեպի ձախ, և քո սերունդը պիտի ժառանգի՝ հեթանոսներին և ամայի քաղաքները դարձնի բնակեցված:

4 Մի վախեցիր, քանզի դու չպիտի ամաչես. ոչ էլ նվաստանաս, քանզի դու չպիտի՝ խայտառակվես. քանզի դու պիտի մոռանաս քո երիտասարդության խայտառակությունը և չպիտի հիշես քո երիտասարդության նախատիները, և այլևս չպիտի հիշես քո այրիության նախատիները:

5 Քանզի քո արարիչը, քո ամուսինը, Չորաց Տեր է նրա անունը. և քո Քավիչը՝ Իսրայելի Սուրբը, ամբողջ երկրի Աստված պիտի նա կոչվի:

6 Քանզի Տերը կանչել է քեզ, որպես մի կին՝ հոգով լքված ու դառնացած, և երիտասարդ մի կին, երբ դու մերժված էիր, ասում է քո Աստվածը:

7 Մի կարճ պահ են ես լքել

քեզ, բայց մեծ ողորմություններով կժողովեն ես քեզ:

8 Մի փոքր ցասամք ես քաքքրեցի իմ երեսը քեզանից՝ մի պահ, բայց հավիտենական բարությանը ես՝ ողորմություն կունենամ քեզ վրա, ասում է Տերը՝ քո Քավիչը:

9 Քանզի՝ սա Նոյի՝ ջրերի պես է ինձ համար, քանզի ինչպես ես երդվեցի, որ Նոյի ջրերն այլևս չպիտի ծածկեն երկիրը, նմանապես երդվել եմ ես, որ ես չեմ զայրանալու քեզ վրա:

10 Քանզի՝ լեռները պիտի հեռանան և բլուրները վերանան, բայց իմ բարությունը չպիտի՝ հեռանա քեզանից, ոչ էլ իմ խաղաղության ուխտը պիտի վերանա, ասում է Տերը, որը ողորմություն ունի քեզ վրա:

11 Ո՛վ դու, չարչարված, փոթորիկից վայր գցված և անմխիթար: Ահա ես կշարեմ քո՝ քարերը գեղեցիկ գույներով, և կդնեմ քո հիմքը շափյուղաներով:

12 Եվ ես կսարքեմ քո պատուհաններն ազատից և քո դռները՝ կարկեհանից, և բոլոր քո եզրապատերը՝ պատվական քարերից:

13 Եվ՝ բոլոր քո զավակները պիտի ուսուցանվեն Տիրոջ կողմից. և մեծ պիտի լինի քո զավակների խաղաղությունը:

14 Մարդարությամբ պիտի դու հաստատվես. դու հեռու պիտի լինես բռնությունից, քանզի դու չպիտի վախենաս, և հեռու պիտի լինես սոսկումից, քանզի այն չպիտի գա քեզ մոտիկ:

15 Ահա, անշուշտ, նրանք ի մի

22 1ա սուր Երգել:
2ա սուր Ցից:
3ա սուր Հեթանոսներ:
4ա 2 Նեփի 6.7, 13:
8ա սուր Ողորմած,
Ողորմություն:

9ա Ես. ԾԳ.9:
բ սուր Նոյի ժամանակի
ջրհեղեղը:
10ա Ես. Խ.4:
բ Սաղ. ԴԳ.14,
ՎևոՒ 35.25:

11ա Հայտ. ԻԱ.18–21:
13ա Երեմ. ԼԱ.33–34:
14ա սուր Արդար,
Արդարություն:

պիտի հավաքվեն քո դեմ՝ ոչ իմ կողմից. ովքեր որ ի մի հավաքվեն քո դեմ, կրնկեն հանուն քեզ:

16 Ահա, ես եմ ստեղծել դարբնին, որը փչում է կրակի միջի ածուխները, և որը գործիք է ստեղծում իր աշխատանքի համար. և ես եմ ստեղծել ավերողին, որ կործանի:

17 Ոչ մի գեներ, որ ստեղծվել է քո դեմ, չպիտի հաջողվի. և ամեն լեզու, որ կգազրախոսի քո դեմ՝ դատաստանով, դու պիտի դատապարտես: Այս է Տիրոջ ծառաների ծառանգությունը, և նրանց արդարությունն ինձանից է, ասում է Տերը:

ԳԼՈՒԽ 23

Հիտուսը հաստատում է Եսայիայի խոսքերը – Նա պատվիրում է ժողովրդին ուսումնասիրել մարգարեներին – Սամուել Լամանացու խոսքերը, հարության մասին, ավելացվում են նրանց հիշատակարաններում: Մոտ 34թ. Ք.ծ.հ.:

Եվ այժմ, ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ դուք պարտավոր եք ^աքննել այս բաները: Այո, մի պատվիրան եմ տալիս ձեզ, որ դուք ջանասիրաբար խորաքննեք այս բաները. քանզի մեծ եմ ^բԵսայիայի խոսքերը:

2 Քանզի, անշուշտ, նա խոսել է բոլոր բաների առնչությամբ՝ իմ ժողովրդի վերաբերյալ, որոնք Իսրայելի տնից են. հետևաբար, անպայման պետք է որ նա խոսեր նաև հեթանոսների համար:

3 Եվ բոլոր բաները, որ նա խոսել է, եղել են և ^ակլինեն, հենց այն խոսքերի համաձայն, որոնք նա խոսել է:

4 Հետևաբար, ուշք դարձրեք իմ խոսքերին. գրեք այն բաները, որոնք ես ասել եմ ձեզ. և համաձայն Հոր կամքի ու ժամանակի, դրանք կհայտարարվեն հեթանոսներին:

5 Եվ ով որ ականջ անի իմ խոսքերին, և ապաշխարի, և մկրտվի, նույնը պիտի փրկվի: Խորաքննեք ^ամարգարեներին, քանզի շատերը կան, որ վկայում են այս բաների մասին:

6 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ երբ Հիտուսն ասաց այս խոսքերը, նա կրկին ասաց նրանց, հետո, երբ նա մեկնաբանեց նրանց բոլոր սուրբ գրությունները, որոնք նրանք ստացել էին, նա ասաց նրանց. Ահա, այլ սուրբ գրություններ ես կկամենայի, որ դուք գրեք, որոնք դուք չունեք:

7 Եվ եղավ այնպես, որ նա ասաց Նեփիին. Առաջ բեր հիշատակարանը, որ դու պահել ես:

8 Եվ երբ Նեփին առաջ բերեց հիշատակարանները, և դրեց դրանք նրա առջև, նա աչք ածեց դրանք և ասաց.

9 Շճմարիտ եմ ասում ձեզ՝ ես պատվիրեցի իմ ծառա ^աՍամուել Լամանացուն, որ նա վկայի այս ժողովրդին, որ այն օրը, երբ Հայրը փառավորի իր անունն ինձանով, որ կլինեն ^բշատ ^գսուրբեր, որ ^դկբարձրանան մեռելներից, և կհայտնվեն շատերին, և կծառա-

23 1ա սուրբ Սուրբ գրքեր:
բ 2 Նեփի 25.1–5,
Մոմ. 8.23:
սուրբ Եսայիա:

3ա3 Նեփի 20.11–12:
5ա Ղուկ. ԻԳ.25–27:
9ա Հեկ. 13.2:
բ Հեկ. 14.25:

գ սուրբ Սուրբ:
դ Մատ. ԻԷ.52–53:
սուրբ Հարություն:

յեն նրանց: Եվ նա հարցրեց նրանց. Մի՞թե դա այդպես չէր:

10 Եվ նրա աշակերտները պատասխանեցին նրան և ասացին. Այո՛, Տեր, Սամուելը մարգարեացավ, համաձայն քո խոսքերի, և դրանք բոլորը կատարվեցին:

11 Եվ Հիսուսն ասաց նրանց. Ի՞նչպես է, որ դուք չեք գրել այս բանը, որ շատ սրբեր բարձրացան և հայտնվեցին շատերին և ծառայեցին նրանց:

12 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփին հիշեց, որ այս բանը գրի չէր առնվել:

13 Եվ եղավ այնպես, որ Հիսուսը պատվիրեց, որ դա գրվեր. ուստի այն գրվեց, ինչպես որ նա պատվիրեց:

14 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսը մեկնաբանեց բոլոր սուրբ գրությունները, որ նրանք գրել էին, որպես մեկ ամբողջություն, նա պատվիրեց նրանց, որ նրանք սովորեցնեն այն բաները, որոնք նա մեկնաբանել էր նրանց:

ԳԼՈՒԽ 24

Տիրոջ սուրհանդակը կատարաստի ճանապարհը Երկրորդ Գալստի համար – Քրիստոսը կնստի դատաստանի – Իսրայելին պատվիրվում է վճարել տասանորդներ ու ընծաներ – Մի հիշատակի գիրք է պահվում – Համեմատեք Մաղաքիա Գ: Մոտ 34թ. Ք.ծ.հ.:

Եվ եղավ այնպես, որ նա պատվիրեց նրանց, որ նրանք գրեն այն

խոսքերը, որոնք Հայրը տվել էր Մաղաքիային, որն ինքը պիտի ասեր նրանց: Եվ եղավ այնպես, որ հետո, երբ դրանք գրվեցին, նա մեկնաբանեց դրանք: Եվ սրանք են այն խոսքերը, որոնք նա հաղորդեց նրանց՝ ասելով. Այսպես ասաց Հայրը Մաղաքիային. Ահա, ես կուղարկեմ իմ սուրհանդակին, և նա կպատրաստի ճանապարհին իմ առաջ, և Տերը, ում դուք փնտրում եք, հանկարծակի պիտի գա իր տաճարը, այսինքն՝ ուխտի սուրհանդակը, որով դուք հրճվում եք. ահա, նա պիտի գա, ասում է Չորաց Տերը:

2 Բայց ո՞վ կարող է Պիմանալ նրա գալստյան օրվան, և ո՞վ պիտի կանգնի, երբ նա հայտնվի: Քանզի նա նման է Քաղիչի կրակին, և նման քափիչի օճառին:

3 Եվ նա պիտի մտնի, իբրև արծաթ գտող և մաքրող. և նա պիտի սրբի Ղևիի տորդներին և զոհի նրանց ոսկու և արծաթի պես, որ նրանք կարողանան ընծա ղմատուցել Տիրոջը՝ արդարության մեջ:

4 Այն ժամանակ Հուդայի և Երուսաղեմի ընծան հաճելի կլինի Տիրոջը, ինչպես հին օրերում, և ինչպես անցած տարիներում:

5 Եվ ես կգամ ձեզ մոտ՝ դատաստանի. և ես ժիր վկա կլինեմ հմայողների և շնացողների դեմ, և սուտ երդվողների դեմ, և նրանց դեմ, ովքեր հարստահարում են վարձկանին իր աշխատավարձում, որբեայրիին և հայրազուրկին, և որ մի կողմ են շրջվում

14ա Ղուկ. ԻԳ.44–46:
24 1ա ՎևՈՒ 45.9:
2ա3 Նեփի 25.1:
բ Չաք. ԺԳ.9,
վևՈՒ 128.24:

սուր Երկիր – Երկրի
մաքրագործումը.
Հիսուս Քրիստոսի
երկրորդ գալուստը:
3աբ Օր. Ժ.8,

ՎևՈՒ 84.31–34:
բ ՎևՈՒ 13.1:
5ա Հակ. Ա.27:

օտարականից և չեն վախենում ինձանից, ասում է Ջորաջ Տերը:

6 Քանզի ես եմ Տերը՝ ես չեմ փոխվում. հետևաբար, դուք, Հակոբի որդիներ, չեք այրվի:

7 Նույնիսկ ձեր հայրերի օրերից ի վեր, դուք հեռու եք ^ազնացել իմ արարողություններից, և չեք պահել դրանք: ^Բտ դարձեք դեպի ինձ, և ես կդառնամ դեպի ձեզ, ասում է Ջորաջ Տերը: Բայց դուք ասում եք. Ի՞նչ բանում ետ դառնանք:

8 Մի՞թե մարդ կկողոպտի Աստծուն: Սակայն դուք կողոպտել եք ինձ: Բայց դուք ասում եք. Ի՞նչ բանում ենք մենք կողոպտել քեզ: ^Սաասնորդներում և ^Քընծաներում:

9 Դուք անիծված եք անեծքով, քանզի դուք կողոպտել եք ինձ, նույնիսկ այս ամբողջ ազգը:

10 Բերեք ձեր բոլոր ^Մտասանորդները շտեմարան, որպեսզի իմ տանն ուտելիք լինի. և դրանով ստուգեք ինձ հիմա, ասում է Ջորաջ Տերը, թե արդյոք ձեր համար չե՞մ բացի երկնքի պատուհանները, և դուրս չե՞մ քափի ձեզ համար ^Քօրհնություն, այնպես որ բավականաչափ տեղ չլինի՝ ընդունելու այն:

11 Եվ ես կկշտամբեմ խժռողին՝ ձեզ համար, և նա չպիտի փչացնի ձեր հողի պտուղները. ոչ էլ ձեր որթը ժամանակից շուտ կգցի իր պտուղը դաշտերում, ասում է Ջորաջ Տերը:

12 Եվ բոլոր ազգերը ձեզ պիտի

կոչեն օրհնված, քանզի դուք պիտի լինեք մի սքանչելի երկիր, ասում է Ջորաջ Տերը:

13 Ձեր խոսքերը խիստ են եղել իմ դեմ, ասում է Տերը: Սակայն դուք ասում եք. Ի՞նչ ենք մենք խոսել քո դեմ:

14 Դուք ասել եք. Ջուր է Աստծուն ծառայելը, և ի՞նչ օգուտ, որ մենք պահել ենք նրա արարողությունները, և որ մենք տրտմորեն ենք քայլել Ջորաջ Տիրոջ առջև:

15 Եվ այժմ մենք կոչում ենք հպարտին՝ երջանիկ. այո, նրանք, որ գործում են ամբարշտություն, հաջողակ են. այո, նրանք, որ մինչև անգամ փորձում են Աստծուն, ազատվում են:

16 Այն ժամանակ, նրանք, որ երկյուղում էին Տիրոջից, հաճախ ^Մխոսեցին մեկը մյուսի հետ, և Տերն ականջ արեց ու լսեց. և հիշատակի՞ ^Քզիրք գրվեց նրա առաջ՝ նրանց համար, որ երկյուղում էին Տիրոջից, և որոնք պատկառում էին նրա անունից:

17 Եվ նրանք կլինեն իմը, ասում է Ջորաջ Տերը, այն օրը, երբ ես ^Մկհավաքեմ իմ գոհարները. և ես կխնայեմ նրանց, ինչպես մարդ խնայում է իր սեփական որդուն, որը ծառայում է նրան:

18 Այն ժամանակ, դուք ետ կդառնաք ու ^Մկզանազանեք արդարի և ամբարիշտի միջև, նրա միջև, որ ծառայում է Աստծուն, և նրա, որ չի ծառայում նրան:

7ա սուր Ուրացություն:

բ Հել. 13.11,
3 Նեփի 10.6,
Մոր. 9.22:

8ա սուր Տասանորդ,
Տասանորդել:

բ սուր Ընծա:

10ա Վևո 64.23, 119.1–7:
բ սուր Օրհնել, Օրհնված,
Օրհնություն:

16ա Մոր. 6.5:
բ Վևո 85.9,

Մովսես 6.5:

սուր Պատվիրանների
գիրք:
17ա Վևո 101.3:
18ա սուր Չանազանելու
պարզև:

ԳԼՈՒԽ 25

Երկրորդ Գալստի ժամանակ, հպարտներն ու ամբարիշտները հարդի պես կայրվեն – Եղիան կվերադառնա մինչև այն մեծ և ահեղ օրը – Համեմատեք Մաղաքիա Դ: Մոտ 34թ. Ք.ծ.հ.:

Քառօր ահա, օրը գալիս է, որը ՝ կայրի թոնրի պես. և բոլոր ՝ հպարտները, այո, և բոլորը, որ գործում են ամբարշտորեն, հարդի պես կլինեն. և օրը, որ գալիս է, պիտի այրի նրանց, ասում է Ձորաց Տերը, այնպես որ այն չպիտի թողնի նրանց՝ ո՛չ արմատ, ո՛չ ճյուղ:

2 Բայց ձե՛զ համար, որ երկյուղում եք իմ անունից, պիտի Արդարության ՝ Որդին բարձրանա՝ իր թևերի մեջ ունենալով բժշկություն. և դուք պիտի առաջ գնաք ու ՝ մեծանաք, ինչպես Պորթերը գոմում:

3 Եվ դուք պիտի ՝ ոտնատակ անեք ամբարիշտներին. քանզի նրանք մոխիր պիտի դառնան ձեր ոտքերի թաթերի տակ՝ այն օրը, երբ ես կանեմ այդ, ասում է Ձորաց Տերը:

4 Հիշե՛ք իմ ծառայի՝ Մովսեսի օրենքը, որը ես պատվիրեցի նրան ՝ Քորեի վրա՝ ողջ Իսրայելի համար՝ կանոններով և դատաստաններով:

5 Ահա, ես կուղարկեմ ձեզ ՝ Եղիա մարգարեին, մինչև Տիրոջ այն մեծ ու ահեղ ՝ օրվա գալը.

6 Եվ նա պիտի հայրերի սիրտը ՝ դարձնի դեպի զավակները, և զավակների սիրտը՝ դեպի իրենց հայրերը, որ չլինի թե ես գամ և երկիրը զարկեմ անեծքով:

ԳԼՈՒԽ 26

Հիտուր մեկնաբանում է բոլոր բաները՝ սկզբից մինչև վերջ – Մանուկներն ու երեխաներն արտաբերում են զարմանալի բաներ, որոնք չեն կարող գրվել – Քրիստոսի Եկեղեցում նրանք ունեն բոլոր բաներն ընդհանուր իրենց մեջ: Մոտ 34թ. Ք.ծ.հ.:

Եվ այժմ եղավ այնպես, որ երբ Հիտուն ասաց այս բաները, նա մեկնաբանեց դրանք բազմությամբ. և նա մեկնաբանեց նրանց բոլոր բաները՝ թե՛ մեծ և թե՛ փոքր:

2 Եվ նա ասաց. ՝ Այս սուրբ գրությունները, որ դուք չունեիք, Հայրը պատվիրեց, որ ես տամ ձեզ. քանզի դա նրա իմաստությամբ է, որպեսզի դրանք տրվեն ապագա սերունդներին:

3 Եվ նա մեկնաբանեց բոլոր բաները, մույնիսկ սկսած սկզբից, մինչև այն ժամանակը, երբ նա պիտի գա իր ՝ փառքով. այո, մույնիսկ բոլոր բաները, որոնք պիտի գան երկրի երեսին, և մինչև իսկ

25 1ա Ես. ԻԴ.6,
1 Նեփի 22.15,
3 Նեփի 24.2,
ՎԼՈՒ 29.9, 64.23–24,
133.64,
ՁՍ–Պ. 1.37:
սուր Երկիր – Երկրի
մաքրագործումը:
բ 2 Նեփի 20.33:
սուր Հպարտություն:
2ա Եթեր 9.22:

բ ՎԼՈՒ 45.58:
գ Ամովս 2.4,
1 Նեփի 22.24:
3ա 3 Նեփի 21.12:
4ա Ել. Գ.1–6:
5ա Դ. Թագ. Բ.1–2,
ՎԼՈՒ 2.1, 110.13–16,
128.17–18:
սուր Եղիա. Փրկություն
մահացածների
համար. Կնիք, Կնքում:

բ սուր Հիտու Քրիստոսի
երկրորդ գալուստը:
6ա ՎԼՈՒ 2.2:
26 2ա Նշ. Մաղ. Գ և Դ
գլուխները, որոնք
մեջբերված են
3 Նեփի 24 և 25
գլուխներում:
3ա սուր Հիտու Քրիստոս –
Հիտու Քրիստոսի
փառքը:

Քտարրերը պիտի հալվեն կիզող կրակով, և երկիրը պիտի զգալարվի մագաղաթի պես, և երկինքներն ու երկիրը պիտի անց կենան:

4 Եվ նույնիսկ մինչև այն՝ մենք և վերջին օրը, երբ բոլոր ժողովուրդները, և բոլոր ցեղերը, և բոլոր ազգերն ու լեզուները պիտի ղկանգնեն Աստծո առաջ՝ դատվելու ըստ իրենց գործերի, լինեն դրանք բարի, թե լինեն դրանք չար:

5 Եթե դրանք լինեն բարի՝ դեպի ՝հարությունը՝ հավիտենական կյանքի: և եթե դրանք լինեն չար՝ դեպի հարությունը՝ նգովքի: լինելով զուգահեռ, մեկը՝ մի կողմից, իսկ մյուսը՝ մյուս կողմից, համաձայն այն ողորմության և Քարդարատության և սրբության, որը Քրիստոսում է, որը կար զմախքան աշխարհը եղավ:

6 Եվ այժմ չի կարող գրվել այս գրքում նույնիսկ մեկ ՝հարյուրերորդ մասն այն բաների, որոնք Հիսուսն իրոք սովորեցրեց ժողովրդին:

7 Բայց ահա Նեփիի ՝թիթեղները մեծ մասամբ պարունակում են այն բաները, որոնք նա սովորեցրեց ժողովրդին:

8 Եվ ես գրում եմ այս բաները, որոնք փոքրագույն մասն են այն բաների, որոնք նա սովորեցրեց ժողովրդին: և ես գրել եմ դրանք այն նպատակով, որ դրանք ՝հեթանոսներից կրկին բերվեն

այս ժողովրդին, համաձայն այն խոսքերի, որոնք ասաց Հիսուսը:

9 Եվ երբ նրանք ստացած կլինեն սա, որն անհրաժեշտ է, որ նրանք ունենան, առաջինը՝ փորձելու նրանց հավատքը, և եթե դա լինի այնպես, որ նրանք հավատան այս բաներին, այն ժամանակ ՝ավելի մեծ բաներ հայտնի կդարձվեն նրանց:

10 Եվ եթե լինի այնպես, որ նրանք չհավատան այս բաներին, այն ժամանակ ավելի մեծ բաները ետ ՝կապահվեն նրանցից՝ ի դատապարտումն իրենց:

11 Ահա, ես պատրաստվում էի գրել դրանք բոլորը, ինչ փորագրված էր Նեփիի թիթեղների վրա, բայց Տերն արգելեց դա՝ ասելով: Ես ՝կփորձեմ իմ ժողովրդի հավատքը:

12 Հետևաբար, ես՝ Մորմոնս, գրում եմ այն բաները, որոնք պատվիրվել է ինձ Տիրոջ կողմից: Եվ այժմ ես՝ Մորմոնս, ավարտում եմ խոսքս, և սկսում եմ գրել այն բաները, որոնք պատվիրվել են ինձ:

13 Հետևաբար, ես կկամենայի, որ դուք հասկանաք, որ Տերը, իրոք, երեք օրերի ընթացքում սովորեցրեց ժողովրդին: և դրանից հետո, նա իրեն հաճախ ՝ցույց տվեց նրանց, և հաճախ կտրեց ՝հացը, և օրհնեց այն, և տվեց այն նրանց:

3բ Ամովս Թ.13,
Բ Պեռ. Գ.10, 12,
Մորմ. 9.2:
սուր Երկիր – Երկրի
մաքրագործումը,
Աշխարհ – Աշխարհի
վերջը:
գ Մորմ. 5.23:
4ա Հել. 12.25,
3 Նեփի 28.31:
բ Մոսիա 16.10–11:

սուր Վերջին
դատաստան:
5ա Դան. ԺԲ.2,
Հովհ. Ե.29:
բ սուր Արդարադատու-
թյուն:
գ Եթեր 3.14:
սուր Հիսուս Քրիստոս –
Քրիստոսի
նախամահականացու
գոյությունը:

6ա Հովհ. ԻԱ.25,
3 Նեփի 5.8:
7ա սուր Թիթեղներ:
8ա 3 Նեփի 21.5–6:
9ա Եթեր 4.4–10:
10ա Այմա 12.9–11:
11ա Եթեր 12.6:
13ա Հովհ. ԻԱ.14:
բ 3 Նեփի 20.3–9:
սուր Հաղորդություն:

14 Եվ եղավ այնպես, որ նա սովորեցրեց և ծառայեց այն բազմության *Մերեխաներին*, որոնց մասին խոսվել է, և նա *Մարձակեց* նրանց լեզուները, և նրանք ասացին իրենց հայրերին մեծ ու զարմանալի բաներ, նույնիսկ ավելի մեծ, քան նա բացահայտել էր ժողովրդին. և նա արձակեց նրանց լեզուները, այնպես որ նրանք կարողացան խոսել:

15 Եվ եղավ այնպես, որ նրա երկինք համբարձվելուց հետո, երբ նա իրեն ցույց էր տվել նրանց երկրորդ անգամ, և զնացել Հոր մոտ, հետո, երբ *Մթշկել* էր բոլոր նրանց հիվանդներին, և նրանց կաղերքին, և բացել էր նրանց կույրերի աչքերը, և բացել խուլերի ականջները, և իրոք, արել էր ամեն ձևի բժշկություններ նրանց մեջ, և մեռելներից բարձրացրել մի մարդու, և նրանց ցույց տվել իր զորությունը, և համբարձվել Հոր մոտ,

16 Ահա, եղավ այնպես, հաջորդ օրը, որ բազմությունն ի մի հավաքվեց, և նրանք թե՛ տեսան, թե՛ լսեցին այդ երեխաներին. այո՛, նույնիսկ *Մամակիկները* բացեցին իրենց բերաններն ու արտաբերեցին զարմանալի բաներ. և այն բաները, որոնք նրանց արտաբերեցին, արգելվեցին, որ ոչ մի մարդ դրանք չպետք է գրեր:

17 Եվ եղավ այնպես, որ *Մաշակերտները*, ում Հիսուսն ընտրել էր, սկսեցին այդ ժամանակից ի վեր *Մկրտել* և սովորեցնել բոլոր

նրանց, ովքեր եկան նրանց մոտ. և բոլոր նրանք, ովքեր մկրտվեցին Հիսուսի անունով, լցվեցին Սուրբ Հոգով:

18 Եվ նրանցից շատերը տեսան ու լսեցին անասելի բաներ, որոնք օրինական *Մէ*, որ գրվեմ:

19 Եվ նրանք սովորեցնում էին և ծառայում մեկը մյուսին. և նրանց մեջ *Քրիոթ* բաներն *Քրնդիանոր* էին՝ ամեն մարդ արդար վարվելով մեկը մյուսի հետ:

20 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք անում էին բոլոր բաները, ճիշտ ինչպես Հիսուսն էր պատվիրել նրանց:

21 Եվ նրանք, ովքեր մկրտվեցին Հիսուսի անունով, կոչվեցին *Քրիստոսի Մեկեղեցի*:

ԳԼՈՒԽ 27

Հիսուսը պատվիրում է նրանց Եկեղեցին կոչել իր անունով – Նրա առաքելությունը և քալիչ զոհաբերությունը կազմում են նրա ավետարանը – Մարդկանց պատվիրվում է ապաշխարել և մկրտվել, որպեսզի կարողանան սրբագործվել Սուրբ Հոգով – Նրանք պետք է լինեն, ճիշտ ինչպես Հիսուսն է: Մոտ 34–35թթ. Ք.ծ.հ.:

Եվ եղավ այնպես, որ մինչ Հիսուսի աշակերտները ճանապարհորդում էին և քարոզում այն բաները, որոնք նրանք և՛ լսել էին, և՛ տեսել, և մկրտում էին Հիսուսի անունով, եղավ այնպես, որ աշակերտները

14ա3 Նեփի 17.11–12:
բ Ալմա 32.23,
3 Նեփի 26.16:
15ա3 Նեփի 17.9:
սուր Բժշկել,
Բժշկումներ. Հրաշք:

16ա Մատ. ԺԱ.25:
17ա3 Նեփի 19.4–13:
բ 4 Նեփի 1.1:
18ա3 Նեփի 26.11:
19ա4 Նեփի 1.3:
բ սուր Նվիրաբերել,

Նվիրաբերման օրերը:
21ա Մոսիա 18.17:
սուր Հիսուս Քրիստոսի
Եկեղեցի:

հավաքվեցին և Մնիաբանվեցին հզոր աղոթքով ու Բժուճով:

2 Եվ Հիսուսն իրեն կրկին Մույց տվեց նրանց, քանի որ նրանք աղոթում էին Հորը՝ նրա անունով. և Հիսուսը եկավ ու կանգնեց նրանց մեջտեղում, և ասաց նրանց. Ի՞նչ եք կամենում, որ ես ձեզ տամ:

3 Եվ նրանք ասացին նրան. Տե՛ր, մենք կամենում ենք, որ դու ասես մեզ այն անունը, որով մենք պիտի կոչենք այս եկեղեցին. քանի որ ժողովրդի մեջ վիճաբանություններ կան այս հարցի առնչությամբ:

4 Եվ Տերն ասաց նրան. Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, ինչո՞ւ պիտի ժողովուրդը տրտնջա և վիճի այս բանի պատճառով:

5 Մի՞թե դուք չեք կարդացել սուրբ գրքերը, որոնք ասում են՝ դուք պետք է վերցնեք ձեզ վրա Քրիստոսի անունը, որն իմ անունն է: Քանզի այս անունով պիտի դուք կոչվեք վերջին օրը.

6 Եվ ով որ վերցնում է իր վրա իմ անունը և Միամբերում մինչև վերջ, նույնը պիտի փրկվի վերջին օրը:

7 Հետևաբար, ինչ որ դուք անեք, դուք դա պիտի անեք իմ անունով. հետևաբար, դուք պիտի կոչեք եկեղեցին իմ անունով. և դուք պիտի կանչեք առ Հայրն իմ անունով, որպեսզի նա օրհնի եկեղեցին՝ հանուն ինձ:

8 Եվ ի՞նչպես կլինի այն Միմ եկեղեցին, եթե այն կոչված չլինի իմ անունով: Քանզի, եթե մի եկեղեցի կոչվի Մովսեսի անունով,

ուրեմն դա կլինի Մովսեսի եկեղեցին. կամ եթե այն կոչված լինի մարդու անունով, ուրեմն դա կլինի մարդու եկեղեցի. բայց եթե այն կոչված լինի իմ անունով, ուրեմն դա իմ եկեղեցին է, եթե այնպես լինի, որ նրանք կառուցված լինեն իմ ավետարանի վրա:

9 Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ դուք կառուցված եք իմ ավետարանի վրա. հետևաբար, ինչ բաներ որ կոչեք, դուք պիտի կոչեք իմ անունով. հետևաբար, եթե դուք կանչեք առ Հայրը՝ եկեղեցու համար, եթե դա լինի իմ անունով, Հայրը կլսի ձեզ.

10 Եվ եթե այնպես լինի, որ եկեղեցին կառուցված լինի իմ ավետարանի վրա, այն ժամանակ Հայրը ցույց կտա իր սեփական գործերը դրանում:

11 Բայց եթե դա կառուցված չլինի իմ ավետարանի վրա, և կառուցված լինի մարդկանց գործերի վրա, կամ դևի գործերի վրա, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, նրանք ուրախություն ունեն իրենց գործերում միառժամանակ, և շուտով գալիս է Մվերջը, և նրանք կտրվում են, և զգվում կրակի մեջ, որտեղից չկա վերադարձ:

12 Քանզի նրանց գործերը Միետևում են նրանց, քանզի դա նրանց գործերի պատճառով է, որ նրանք կտրվում են. ուստի, հիշեք այն բաները, որ ես ասացի ձեզ:

13 Ահա, ես տվել եմ ձեզ իմ Մավետարանը, և այս է ավետա-

27 1ա Վև. 29.6:

բ Ալմա 6.6:

սու Շոմ,

Շոմապառություն:

2ա3 Նեփի 26.13:

սու Հիսուս Քրիստոս –

Քրիստոսի ետմահ-

կանացու հայտնու-

թյան դեպքերը:

5ա սու Հիսուս Քրիստոս –

Հիսուս Քրիստոսի

անունը մեզ վրա

վերցնելը:

6ա3 Նեփի 15.9:

8ա Վև. 115.4:

բ սու Հիսուս Քրիստոս –

Եկեղեցու գլուխ:

11ա Ալմա 5.52:

12ա Հայտ. ԺԳ.13,

Վև. 59.2:

13ա Վև. 76.40–42:

սու Ավետարան:

րանը, որ ես տվել եմ ձեզ, որ ես եկա աշխարհ՝ կատարելու իմ Հոր Քրիստոսը, որովհետև իմ Հայրն ուղարկեց ինձ:

14 Եվ իմ Հայրն ուղարկեց ինձ, որպեսզի ես խաչի վրա Քարձրացվեմ. իսկ հետո, երբ խաչի վրա էի բարձրացվել, որպեսզի ես կարողանայի բոլոր մարդկանց թագել դեպի ինձ, որպեսզի ինչպես ես բարձրացվեցի մարդկանց կողմից, ճիշտ նույնպես մարդիկ բարձրացվեն Հոր կողմից՝ կանգնելու իմ առջև, Գառնվելու ըստ իրենց գործերի՝ լինեն դրանք բարի, թե լինեն դրանք չար,

15 Եվ այս պատճառով եմ ես Քարձրացվել. հետևաբար, համաձայն Հոր գործության, ես բոլոր մարդկանց կձգեմ դեպի ինձ, որպեսզի նրանք կարողանան դատվել՝ համաձայն իրենց գործերի:

16 Եվ կլինի այնպես, որ ով որ ապաշխարի և Մկրտվի իմ անունով, նա կլցվի. և եթե նա համբերի մինչև վերջ, ահա, նրան ես անմեղ կհամարեմ իմ Հոր առաջ այն օրը, երբ ես կկանգնեմ՝ դատելու աշխարհը:

17 Եվ ով որ չի համբերի մինչև վերջ, այդ նա է, որ նույնպես կկտրվի և կզգվի կրակի մեջ, որտեղից այլևս հնարավոր չէ վերադառնալ՝ Հոր արդարադատության պատճառով:

18 Եվ սա է այն խոսքը, որը նա

տվել է մարդկանց զավակներին: Եվ այս պատճառով նա կատարում է խոսքերը, որոնք տվել է, և չի ստում, այլ բոլոր իր խոսքերը կատարում է:

19 Եվ Պոլոս մի անմաքուր բան չի կարող մտնել նրա արքայությունը. ուստի, ոչինչ չի մտնում նրա հանգիստը, բացի նրանցից, ովքեր զվազել են իրենց հանդերձներն իմ արյունով՝ իրենց հավատքի, և բոլոր իրենց մեղքերից ապաշխարության, և մինչև վերջ իրենց հավատարմության շնորհիվ:

20 Արդ այս է պատվիրանը. «Ապաշխարեք, դու՛ք, աշխարհի բոլոր ծայրեր, և եկեք ինձ մոտ ու Մկրտվեք իմ անունով, որպեսզի դուք կարողանաք Գարբագործվել՝ ընդունելով Սուրբ Հոգին, որպեսզի դուք կարողանաք կանգնել Գանբիժ իմ առջև վերջին օրը:

21 Դժմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, այս է իմ ավետարանը. և դուք գիտեք այն բաները, ինչ դուք պիտի անեք իմ եկեղեցում. քանզի այն գործերը, որոնք դուք տեսաք ինձ անելիս, դրանք պետք է նաև դու՛ք անեք. քանզի այն, ինչ դուք տեսաք ինձ անելիս, հենց այդ պետք է դուք անեք.

22 Հետևաբար, եթե դուք անեք այդ բաները, օրհնված եք դուք, քանզի դուք պիտի բարձրացվեք վերջին օրը:

23 Գրեք այն բաները, որոնք դուք

13բ Հովհ. 2.38–39:
14ա 1 Նեփի 11.32–33,
Մովսես 7.55:
բ Հովհ. 2.44,
2 Նեփի 9.5,
Վև. 27.18:
գ Սուրբ Հիսուս Քրիստոս –
Դատավոր:
15ա Սուրբ Քավել,
Քավություն:

16ա Սուրբ Ապաշխարել,
Ապաշխարություն:
բ Սուրբ Մկրտություն,
Մկրտել:
գ 1 Նեփի 13.37:
սուրբ Համբերել:
17ա Սուրբ Արդարադատու-
թյուն:
19ա Ավան 11.37:
բ Վև. 84.24:

Սուրբ Հանգիստ:
գ Հայտ. Ա.5, Է.14,
Ավան 5.21, 27, 13.11–13:
20ա Եթեր 4.18:
բ Սուրբ Մկրտություն,
Մկրտել – Էական է:
գ Սուրբ Սրբագործում:
դ Վև. 4.2:

տեսաք և լսեցիք, բացի նրանցից, որոնք ^աարգելված են:

24 Գրեք այս ժողովրդի գործերը, որոնք պիտի լինեն, ճիշտ ինչպես որ գրվել է այն մասին, ինչ եղել է:

25 Քանզի ահա, այն գրքերից, որոնք գրվել են, և որոնք կգրվեն, այս ժողովուրդը պիտի ^ադատվի, քանզի դրանց միջոցով նրանց ^բգործերը պիտի հայտնի դարձվեն մարդկանց:

26 Եվ ահա, բոլոր բաները ^ագրվել են Հոր կողմից. հետևաբար, այն գրքերից, որոնք կգրվեն, պիտի դատվի աշխարհը:

27 Եվ իմացեք, որ ^ադուք պիտի լինեք դատավորներն այս ժողովրդի՝ համաձայն այն արդարադատության, որ ես կտամ ձեզ, որը կլինի արդար: Հետևաբար, ^բինչպիսի՞ մարդ եք դուք պարտավոր լինել: Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ՝ ճիշտ ^գինչպես ես եմ:

28 Եվ այժմ ես ^ագնում եմ Հոր մոտ: Եվ ճշմարիտ եմ ասում ձեզ՝ ինչ բաներ որ դուք խնդրեք Հորը, իմ անունով, կտրվի ձեզ:

29 Հետևաբար, ^ախնդրեք և դուք կստանաք. թակեք և կբացվի ձեզ. քանզի նա, ով խնդրում է, ստանում է. և նրա համար, ով թակում է, կբացվի:

30 Եվ այժմ ահա, իմ ուրախությունը մեծ է, մինչև իսկ լիակատար՝ ձեր և նաև այս սերնդի շնորհիվ. այո, նույնիսկ Հայրն է

ցնծում, և նաև, բոլոր սուրբ հրեշտակները՝ ձեր և այս սերնդի շնորհիվ. քանզի նրանցից ^աոչ մեկը չի կորչի:

31 Ահա, ես կկամենայի, որ դուք հասկանաք. քանզի ես ի նկատի ունեմ նրանց, ովքեր ^աայժմ ^բայս սերնդից կենդանի են. և նրանցից ոչ մեկը չի կորչի. և ես լիակատար ^գուրախություն ունեմ նրանցում:

32 Բայց ահա, ես վշտանում եմ այս սերնդից սկսած՝ ^աչորրորդ սերնդի պատճառով, քանզի նրանք գերության են տարվում նրա կողմից, ճիշտ ինչպես կորստի որդին. քանզի նրանք կծախեն ինձ՝ արծաթի ու ոսկու համար, և նրա համար, ինչը ^բցեցն ապակամում է, և որը գողերը կարող են ներս խուժել և գողանալ: Եվ այն օրը ես կայցելեմ նրանց, այսինքն՝ շրջելով նրանց գործերն իրենց իսկ գլխին:

33 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսն ավարտեց այս խոսքերը, նա ասաց իր աշակերտներին. Ներս մտեք ^ամեղ դռնով. քանզի մեղ է դուռը և անձուկ ճանապարհը, որ տանում է դեպի կյանք, և քչերն են, որ գտնում են այն. բայց լայն է դուռը և ընդարձակ՝ ճանապարհը, որ տանում է դեպի մահ, և շատերն են, որ ճանապարհվում են այնտեղով, մինչև որ գալիս է գիշերը, երբ ոչ մի մարդ չի կարող գործել:

23*ա*3 Նեփի 26.16:

25*ա*2 Նեփի 33.10–15,

ՄԽ 1.11:

բ 1 Նեփի 15.32–33:

26*ա*3 Նեփի 24.16:

սուր Կյանքի գիրք:

27*ա*1 Նեփի 12.9–10,

Մորմ. 3.19:

բ սուր Հիսուս Քրիստոս –

Հիսուս Քրիստոսի օրինակը:

գ Մատ. Ե.48,

3 Նեփի 12.48:

28*ա* Հովհ. Ի.17:

29*ա* Մատ. Է.7,

3 Նեփի 14.7:

30*ա* Հովհ. Ժ.12:

31*ա*3 Նեփի 9.11–13, 10.12:

բ 3 Նեփի 28.23:

գ սուր Ուրախություն:

32*ա*2 Նեփի 26.9–10,

Ալմա 45.10, 12:

բ Մատ. Զ.19–21,

3 Նեփի 13.19–21:

33*ա* Մատ. Է.13–14,

3 Նեփի 14.13–14,

Վեոմ 22.1–4:

ԳԼՈՒԽ 28

Տասներկուսից իննը փափագում են և նրանց խոստացվում է ժառանգություն Զրիստոսի արքայությունում, երբ նրանք մեռնեն – Երեք Նեփիացիները փափագում են և նրանց տրվում է զորություն մահվան վրա, որպեսզի մնան երկրի վրա, մինչև Հիսուսը կրկին գա – Նրանք փոխվում են և տեսնում բաներ, ոչ օրինական՝ արտաբերելու, և նրանք այժմ ծառայում են մարդկանց մեջ: Մոտ 34–35թթ. Ք.ծ.հ.:

Եւ եղավ այնպես, երբ Հիսուսն ասաց այս խոսքերը, նա խոսեց իր աշակերտների հետ, մեկ առ մեկ, ասելով նրանց. Ի՞նչ եք փափագում դուք ինձանից, հետո, երբ ես գնամ Հոր մոտ:

2 Եվ նրանք բոլորը խոսեցին, բացի երեքից՝ ասելով. Մենք փափագում ենք, որ մարդկային տարիքն առնելուց հետո, երբ մեր ծառայությունը, որին դու կանչել ես մեզ, վերջանա, որպեսզի մենք կարողանանք շտապ գալ քեզ մոտ՝ բոլոր արքայությունը:

3 Եվ նա ասաց նրանց. Օրհնված եք դուք, որովհետև դուք փափագեցիք այս բանն ինձանից. հետևաբար, յոթանասուներկու տարեկանից հետո, դուք կգաք ինձ մոտ՝ իմ արքայությունը. և ինձ հետ դուք կգտնեք ^ահանգստություն:

4 Եվ երբ նա խոսեց նրանց հետ, նա շրջվեց դեպի այն երեքը, և ասաց նրանց. Ի՞նչ եք կամենում

դուք, որ ես անեմ ձեզ համար, երբ ես գնամ Հոր մոտ:

5 Եվ նրանք տրտմեցին իրենց սրտում, քանզի նրանք չհամարձակվեցին ասել նրան այն բանը, որ իրենք փափագում էին:

6 Եվ նա ասաց նրանց. Ահա, ես ^ագիտեմ ձեր մտքերը, և դուք փափագեցիք այն բանը, որը ^բՀովհաննեսը՝ իմ սիրելին, որն ինձ հետ էր իմ ծառայության ընթացքում, նախքան իմ բարձրացվելը հրեաների կողմից, փափագեց ինձանից:

7 Հետևաբար, ավելի օրհնված եք դուք, քանզի դուք ^աերբեք ^բմահ չեք ճաշակի. այլ կապրեք՝ տեսնելու Հոր բոլոր արածները մարդկանց զավակների համար, մույնիսկ մինչև բոլոր բաները կատարվեն, համաձայն Հոր կամքի, երբ ես կգամ իմ փառքով երկնքի ^գզորությունների հետ:

8 Եվ դուք երբեք չպիտի տանեք մահվան ցավերը. բայց երբ ես գամ իմ փառքով, դուք պիտի փոխվեք մի ակնթարթում ^ամահկանացությունից՝ ^բանմահության. և այն ժամանակ, կօրհնվեք դուք իմ Հոր արքայությունում:

9 Եվ բացի այդ, դուք չպիտի ունենաք ցավ, մինչև դուք կբնակվեք մարմնում, ոչ էլ վիշտ, բացի դա լինի՝ աշխարհի մեղքերի համար. և այս բոլորը կանեն ես, այն բանի պատճառով, որ դուք փափագեցիք ինձանից, քանզի դուք փափագեցիք, որպեսզի դուք կարողանաք մարդկանց հոգիներ ^աբերել ինձ

28 3ա սուր Հանգիստ:
6ա Ամովս Դ.13,
Ալմա 18.32:
բ Հովի. ԻԱ.21-23,
ՎևոՒ 7.1-4:
7ա4 Նեփի 1.14,

Մորմ. 8.10-11,
Եբեր 12.17:
բ սուր Փոխակերպված
էակներ:
գ 3 Նեփի 20.22:
8ա3 Նեփի 28.36-40:

սուր Մահկանացու,
Մահկանացություն:
բ սուր Անմահ,
Անմահություն:
9ա Փիլ. Ա.23-24,
ՎևոՒ 7.5-6:

մոտ, մինչ աշխարհը կանգուն կլինի:

10 Եվ այս պատճառով, դուք պիտի ունենաք լիակատար ուրախություն. և դուք պիտի մատեք իմ Հոր արքայության մեջ. այո, ձեր ուրախությունը պիտի լիակատար լինի, ճիշտ ինչպես Հայրն է տվել ինձ լիակատար ուրախություն. և դուք կլինեք ճիշտ ինչպես ես եմ, և ես եմ, ճիշտ ինչպես Հայրը. և Հայրը և ես ^Բմեկ ենք:

11 Եվ Սուրբ Հոգին վկայում է Հոր և իմ մասին. և Հայրը շնորհում է Սուրբ Հոգին մարդկանց գավակներին՝ իմ պատճառով:

12 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Հիսուսը խոսեց այս խոսքերը, նա, իր մատով, դիպավ նրանցից ամեն մեկին, բացի՝ երեքից, ովքեր պիտի մնային, և, այնուհետև, նա հեռացավ:

13 Եվ ահա, երկինքները բացվեցին, և նրանք՝ հափշտակվեցին երկինք, և տեսան, և լսեցին անասելի բաներ:

14 Եվ նրանց՝ արգելվեց, որ նրանք արտաբերեն. ոչ էլ նրանց տրվեց գորություն, որ նրանք կարողանային արտաբերել այն բաները, որոնք նրանք տեսան ու լսեցին:

15 Եվ արդյոք նրանք մարմնում էին, թե մարմնից դուրս, նրանք չէին կարող ասել. քանզի նրանց թվաց, կարծես իրենք՝ կերպարանափոխվեցին, որ իրենք փոխվեցին այս մսի մարմնից մի անմահ վիճակի, որ նրանք կարողանային տեսնել Աստծո բաները:

16 Բայց եղավ այնպես, որ նրանք կրկին ծառայեցին աշխարհի երեսին. սակայն նրանք չսովորեցրեցին այն բաների մասին, որոնք նրանք լսել էին ու տեսել, այն պատվիրանի պատճառով, որը նրանց տրվել էր երկնքում:

17 Եվ արդ, արդյոք նրանք մահկանացու էին, թե անմահ, իրենց կերպարանափոխության օրից ի վեր, ես չգիտեմ:

18 Բայց այսքանը ես գիտեմ համաձայն այն հիշատակարանի, որը տրվել է՝ նրանք առաջ գնացին երկրի երեսին, և ծառայեցին ողջ ժողովրդին՝ միացնելով եկեղեցուն բոլոր նրանց, ովքեր հավատացին իրենց քարոզին. մկրտելով նրանց, և բոլոր նրանք, ովքեր մկրտվեցին, ստացան Սուրբ Հոգին:

19 Եվ նրանք բանտ գցվեցին նրանց կողմից, ովքեր չէին պատկանում եկեղեցուն: Եվ՝ բանտերն ի զորու չեղան պահել նրանց, քանզի դրանք ճեղքվեցին երկու մասի:

20 Եվ նրանք գցվեցին վիրապը. բայց նրանք զարկեցին հողը Աստծո խոսքով, այնպես որ նրա՝ գորությամբ նրանք դուրս պրծան վիրապի խորքերից. և ուստի, նրանց պահելու համար նրանք համապատասխան հորեր չկարողացան փորել:

21 Եվ երեք անգամ նրանց գցեցին՝ հնոցը և ոչ մի վնաս չկրեցին:

22 Եվ երկու անգամ նրանք գցվեցին վայրի գազանների՝ որջը. և ահա, նրանք խաղում էին գազանների հետ, ինչպես երե-

10ա Վև.ՈՒ 84.36–38:
բ Հովհ. ԺԵ.20–23:
11ա2 Նեփի 31.17–21,
3 Նեփի 11.32:
13աԲ Կոր. ԺԲ.2–4:
14ա Վև.ՈՒ 76.114–116:

15ա Մովսես 1.11:
սու Կերպարանափո-
խում:
19աԳոր. ԺԶ.26,
Ալմա 14.26–28:
20ա Մորմ. 8.24:

21աԳան. Գ.22–27,
4 Նեփի 1.32:
22աԳան. Զ.16–23,
4 Նեփի 1.33:

խան՝ ծծկեր գառան հետ, և ոչ մի վնաս չկրեցին:

23 Եվ եղավ այնպես, նրանք առաջ գնացին Նեփիի ողջ ժողովրդի մեջ, և քարոզեցին Քրիստոսի՝ ավետարանը ողջ ժողովրդին՝ երկրի երեսին. և նրանք դարձի եկան դեպի Տերը և միացվեցին Քրիստոսի եկեղեցուն, և այսպիսով, Քալդ սերնդի ժողովուրդն օրհնվեց՝ Հիսուսի խոսքի համաձայն:

24 Եվ այժմ ես՝ Մորմոնս, միառժամանակ ավարտում եմ խոսելն այս բաների վերաբերյալ:

25 Ահա, ես քիչ էր մնում գրեի նրանց՝ անունները, ովքեր երբեք չպիտի մահ ճաշակեն, բայց Տերն արգելեց. ուստի, ես չեմ գրում դրանք, քանզի դրանք թաքցված են աշխարհից:

26 Բայց ահա, ես տեսել եմ նրանց, և նրանք ծառայել են ինձ:

27 Եվ ահա, նրանք կլինեն հեթանոսների մեջ, և հեթանոսները չեն ճանաչի նրանց:

28 Նրանք կլինեն նաև հրեաների մեջ, և հրեաները չեն ճանաչի նրանց:

29 Եվ կլինի այնպես, որ երբ Տերը հարմար տեսնի իր իմաստությամբ, նրանք կծառայեն Իսրայելի բոլոր Պրփլած ցեղերին, և բոլոր ազգերին, ցեղերին, լեզուներին և ժողովուրդներին, և դուրս կբերեն նրանցից բազում հոգիներ Հիսուսի համար, որպեսզի նրանց իղձը կատարվի, և նաև Աստծո համոզող գործության շնորհիվ, որը նրանց մեջ է:

30 Եվ նրանք Աստծո՝ Խրեշտակ-

ների պես են, և եթե նրանք աղոթեն Հորը՝ Հիսուսի անունով, նրանք կարող են ցույց տալ իրենց՝ ինչ մարդու որ իրենք հարմար կգտնեն:

31 Հետևաբար, մեծ ու զարմանալի գործեր պիտի գործվեն նրանց կողմից, նախքան մեծ և զալիք օրը, երբ բոլոր մարդիկ պիտի, անկասկած, կանգնեն Քրիստոսի ատյանի առջև.

32 Այո, նույնիսկ հեթանոսների մեջ մի՛ մեծ ու զարմանալի գործ պիտի կատարվի նրանց կողմից, նախքան այդ դատաստանի օրը:

33 Եվ եթե դուք ունեցել եք սուրբ գրքերը, որոնք տալիս են Քրիստոսի բոլոր զարմանալի գործերի պատմությունը, դուք կիմանաք, համաձայն Քրիստոսի խոսքերի, որ այս բաները պետք է անկասկած գան:

34 Եվ վա՛յ լինի նրան, ով չի կամենա ականջ անել Հիսուսի խոսքերին, և նաև Պրփանց, ում նա ընտրել է և ուղարկել նրանց մեջ. քանզի ով որ չի ընդունում Հիսուսի խոսքերը և նրանց խոսքերը, ում նա ուղարկել է, չի ընդունում իրեն. և հետևաբար, նա չի ընդունի նրանց՝ վերջին օրը.

35 Եվ ավելի լավ կլինեք նրանց համար, եթե նրանք ծնված չլինեին: Քանզի մի՞թե դուք կարծում եք, որ կարող եք ազատվել վիրավորված Աստծո արդարադատությունից, որը՝ Կոխկրտվել է մարդկանց ոտքերի տակ, որպեսզի դրա միջոցով փրկություն կարողանա գալ:

23ա սուր Ավետարան:
բ 3 Նեփի 27.30–31:
25ա 3 Նեփի 19.4:
29ա սուր Իսրայել –
Իսրայելի ցրվելը.

Իսրայել – Իսրայելի
տասը կորած ցեղերը:
30ա սուր Հրեշտակներ:
31ա Հել. 12.25,
3 Նեփի 26.4–5:

32ա 2 Նեփի 25.17:
34ա Եթեր 4.8–12:
բ սուր Մարգարե:
35ա Հել. 12.2:

36 Եվ այժմ ահա, ինչպես ես խոսեցի նրանց վերաբերյալ, որոնց Տերն ընտրել է, այո, այսինքն՝ երեքի, ովքեր հափշտակվեցին երկինքների մեջ, այնպես որ ես չգիտեի, թե արդյոք նրանք մաքրվել էին մահկանացությունից դեպի անմահություն,

37 Բայց ահա, մինչ ես գրում էի, ես հարցրեցի Տիրոջը, և նա հայտնի դարձրեց ինձ, որ անպայման նրանց մարմինների վրա մի փոփոխություն պիտի գործվեր, այլապես նրանք անպայման պետք է որ մահ ճաշակեին:

38 Հետևաբար, որպեսզի նրանք մահ չճաշակեն, մի փոփոխություն գործվեց նրանց մարմինների վրա, որպեսզի նրանք չլրելին ցավ, ոչ էլ վիշտ, բացի դա լինել անխաբիի մեղքերի համար:

39 Արդ, այս փոփոխությունը հավասար չէր նրան, ինչը պիտի տեղի ունենա վերջին օրը. բայց նրանց վրա մի փոփոխություն էր գործվել, այնպես որ Սատանան չէր կարող գործություն ունենալ նրանց վրա, այնպես որ նա չէր կարող զայթակղել նրանց. և նրանք թաքցված էին մարմնում, այնպես որ նրանք զուրկ էին, և երկրի գործությունները չէին կարող պահել նրանց:

40 Եվ այս վիճակում նրանք պիտի մնան, մինչև Քրիստոսի դատաստանի օրը. և այդ օրը նրանք պիտի ստանան ավելի մեծ փոփոխություն, և ընդունվեն Հոր արքայության մեջ՝ այլևս դուրս չգալու, այլ Աստծո հետ հավերժորեն բնակվելու երկինքներում:

ԳԼՈՒԽ 29

Մորմոնի Գրքի առաջ գալը մի նշան է, որ Տերը սկսել է հավաքել Իսրայելը և կատարել իր ուխտերը – Նրանք, ովքեր կմերժեն նրա վերջին օրերի հայտնությունները և պարզևեցնեն, կանխվեն: Մոտ 34–35թթ. Բ.ժ.հ.:

Եվ այժմ ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ երբ Տերը հարմար տեսնի, իր իմաստությամբ, որ այս ասածները ՝ զան դեպի հեթանոսները՝ համաձայն իր խոսքի, այն ժամանակ դուք կարող եք իմանալ, որ այն թուխտը, որը Հայրն արել է Իսրայելի զավակների հետ դեպի իրենց ժառանգության հողերը նրանց վերադարձի կապակցությամբ, արդեն սկսվում է կատարվել:

2 Եվ դուք կարող եք իմանալ, որ Տիրոջ խոսքերը, որոնք խոսվել են սուրբ մարգարեների կողմից, պիտի բոլորը կատարվեն. և դուք չպետք է ասեք, որ Տերն Պուրացնում է իր գալուստն Իսրայելի զավակների մոտ:

3 Եվ դուք չպետք է ձեռնարկեք պատկերացնեք, որ այն խոսքերը, որոնք գրվել են, զուր են, քանզի ահա, Տերը հիշելու է իր ուխտը, որը նա արել է Իսրայելի տան իր ժողովրդին:

4 Եվ երբ դուք տեսնեք այս ասածներն ի հայտ գալիս՝ ձեր մեջ, այն ժամանակ, դուք այլևս չպետք է արհամարհեք Տիրոջ արածները, քանզի նրա Պարզաբանության թուրքը նրա աջ

38ա սուր Փոխակերպված էակներ:

39ա սուր Գայթակղել, Գայթակղություն:

բ սուր Սրբագործում:

գ սուր Սրբություն:

29 1ա 2 Նեփի 30.3–8:

բ Մորմ. 5.14, 20:

2ա Ղուկ. ԺԲ.45–48:

4ա սուր Արդարադատություն:

բ 3 Նեփի 20.20:

ծեռքում է. և ահա, այդ օրը, եթե դուք արհամարհանքով մերժեք նրա արածները, նա շուտով կիջեցնի այն ձեզ վրա:

5 Մվա՛յ նրան, որ Քարհամարհանքով մերժում է Տիրոջ արածները. այո, վա՛յ նրան, որ Պուրանա Քրիստոսին և նրա գործերը:

6 Այո, Մվա՛յ նրան, որ կուրանա Տիրոջ հայտնությունները, և կասի՝ Տերն այլևս չի գործում հայտնությամբ, կամ մարգարեությամբ, կամ Քարգաններով, կամ լեզուներով, կամ բժշկություններով, կամ Սուրբ Հոգու գործությամբ:

7 Այո, և վա՛յ նրան, որ Մշահ ստանալու համար կասի այն օրը, որ Հիսուս Քրիստոսի կողմից գործված Քոչ մի հրաշք չի կարող լինել. քանզի նա, որ ասում է այս, կղառնա կորստի Պորդու պես, որի համար չկար ողորմություն՝ Քրիստոսի խոսքի համաձայն:

8 Այո, և դուք չպետք է այլևս Մսուլեք կամ Քարհամարհանքով մերժեք, կամ ծաղր սարքեք Պերեաներին, կամ Իսրայելի տան որևէ մնացորդին. քանզի ահա, Տերը հիշում է իր ուխտը նրանց հետ, և նա կանի նրանց համար՝ համաձայն նրա, ինչպես որ նա երդվել է:

9 Հետևաբար, դուք չպետք է կարծեք, թե դուք կարող եք շրջել Տիրոջ աջ ձեռքը դեպի ձախ, որ նա չկարողանա դատաստան

գործի դնել՝ ի կատարումն ուխտի, որը նա արել է Իսրայելի տան հետ:

ԳԼՈՒԽ 30

Վերջին օրերի հեթանոսներին պատվիրվում է ապաշխարել, գալ Քրիստոսի մոտ, և համարվել Իսրայելի տան հետ: Մոտ 34–35թթ. Ք.ծ.հ.:

ԱԿԱՆՁ արեք, ով դո՛ւք, հեթանոսներ, և լսե՛ք Հիսուս Քրիստոսի՝ կենդանի Աստծո Որդու խոսքերը, որը նա Մպատվիրել է ինձ, որ ես խոսեմ ձեր վերաբերյալ, քանզի ահա, նա պատվիրում է ինձ, որ ես գրեմ՝ ասելով.

2 Դարձե՛ք, դո՛ւք, բոլոր Մհեթանոսներդ, ձեր ամբարիշտ ուղիներից. և Քապաշխարե՛ք ձեր չար արարքներից, ձեր ստախոսություններից ու խաբեություններից, ձեր պոռնկություններից և ձեր գաղտնի պղծություններից, ձեր կռապաշտություններից և ձեր սպանություններից, ձեր քահանանեմզումներից և ձեր մախանձություններից, ձեր կռիվներից և բոլոր ձեր ամբարշտությունից ու պղծություններից, և եկեք ինձ մոտ և մկրտվեք իմ անունով, որպեսզի դուք կարողանաք ստանալ ձեր մեղքերին թողություն և լցվել Սուրբ Հոգով, որպեսզի դուք կարողանաք իմ ժողովրդի թվում, որոնք Իսրայելի տնից են:

5ա2 Նեփի 28.15–16:

բ Մորմ. 8.17,

Եթեր 4.8–10:

գ Մատ. Ժ.32–33:

6ա Մորմ. 9.7–11, 15:

բ սուր Հոգու

պարգևները:

7ա սուր Քահանանեմզու-

թյուն:

բ 2 Նեփի 28.4–6,

Մորմ. 9.15–26:

գ սուր Կորստի որդիներ:

8ա1 Նեփի 19.14:

բ 2 Նեփի 29.4–5:

գ սուր Հրեաներ:

30 1ա 3 Նեփի 5.12–13:

2ա սուր Հեթանոսներ:

բ սուր Ապաշխարել,

Ապաշխարություն:

գ Գաղ. Գ.27–29,

2 Նեփի 10.18–19,

3 Նեփի 16.10–13,

21.22–25,

Աբր. 2.10:

ՉՈՐՐՈՐԴ ՆԵՓԻ ԳԻՐՔԸ ՆԵՓԻԻ

ՈՐԸ ՆԵՓԻԻ ՈՐԴԻՆ Է՝ ՀԻՍՈՒՄ ԶՐԻՍՏՈՍԻ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻՑ ՄԵԿԸ

Նեփիի ժողովրդի մի պատմություն՝ ըստ նրա հիշատակարանի:

Նեփիացիները և Լամանացիները՝ բոլորը դարձի են գալիս առ Տերը – Նրանց բոլոր բաներն ընդհանուր են, գործում են հրաշքներ և բարգավաճում են երկրում – Երկու դար հետո առաջանում են բաժանումներ, չարիքներ, կեղծ եկեղեցիներ և հալածանքներ – Երեք հարյուր տարի հետո, ինչպես Նեփիացիները, այնպես էլ Լամանացիներն ամբարիշտ են – Ամմարոնը թաքցնում է սրբազան հիշատակարանները: Մոտ 35–321թթ. Բ.ժ.հ.:

Եվ եղավ այնպես, որ երեսունհինգ տարի անցավ, և նաև երեսունհինգ տարի, և ահա, շրջակա բոլոր երկրներում Հիսուսի աշակերտները Քրիստոսի մի եկեղեցի էին կազմավորել: Եվ բոլոր նրանք, ովքեր եկան նրանց մոտ և խկկապես ապաշխարեցին իրենց մեղքերից, մկրտվեցին Հիսուսի անունով. և նրանք նաև ստացան Սուրբ Հոգին:

2 Եվ եղավ այնպես երեսունևեցերորդ տարում, ամբողջ ժողովուրդը դարձի էր եկել դեպի Տերը՝ ողջ երկրի երեսին, ինչպես Նեփիացիները, այնպես էլ Լամանացիները, և նրանց մեջ չկային հակառակություններ և վիճաբանություններ, և ամեն մարդ արդար էր վարվում մեկը մյուսի հետ:

3 Եվ նրանց մեջ ժողովրդ բաներն

ընդհանուր էին. հետևաբար, չկային հարուստ ու աղքատ, ճորտ ու ազատ, այլ նրանք բոլորը դարձվել էին ազատ, և երկնային պարգևի ճաշակողներ:

4 Եվ եղավ այնպես, որ երեսունևեցերորդ տարին մույնպես անցավ, և երկրում դեռ շարունակվում էր խաղաղություն տիրել:

5 Եվ մեծ ու զարմանալի գործեր էին գործվել Հիսուսի աշակերտների կողմից, այնպես որ նրանք թժշկել էին հիվանդներին, և բարձրացրել մեռածներին, իրականացրել կաղերի քայլեր, և կույրերին շնորհել իրենց տեսողությունը, խուլերին՝ լսելը. և ամեն ձևի զորքներ էին գործել մարդկանց զավակների մեջ. և ոչ մի բանում նրանք հրաշքներ չէին գործել, եթե չլիներ Հիսուսի անունով:

6 Եվ այսպես երեսուներորդ տարին անցավ, և նաև երեսունևինգերորդը, և քառասունևեցերորդը, քառասունևերկուերորդը, այո, մույնիսկ մինչև քառասունևինգ տարիներ անցան, և նաև հիսունևեցերորդը, հիսունևերկուերորդը, այո, և մույնիսկ մինչև հիսունևինգ տարիներ անցան:

7 Եվ Տերը խիստ բարգավաճեցրեց նրանց երկրում. այո, այնպես որ նրանք կրկին կառուցեցին քաղաքներ, որտեղ քաղաքներ էին այրվել:

8 Այո, նույնիսկ այն մեծ քաղաք Չարահենման նրանք կրկին կառուցել տվեցին:

9 Բայց կային շատ քաղաքներ, որոնք ատվել էին, և ջրերը եկել էին դրանց տեղը. ուստի այս քաղաքները չկարողացան վերականգնվել:

10 Եվ այժմ ահա, եղավ այնպես, որ Նեփիի ժողովուրդը գորացավ, և շատ արագ բազմացավ, և դարձավ մի չափազանց Գեղեցիկ և հմայիչ ժողովուրդ:

11 Եվ նրանք ամուսնանում էին, և ամուսնացնում, և օրհնվում էին՝ ըստ այն մեծաքանակ խոստումների, որոնք Տերը տվել էր նրանց:

12 Եվ նրանք այլևս չէին քայլում ըստ Մովսեսի Խորենի Ժառանգարությունների և արարողությունների. այլ նրանք քայլում էին՝ ըստ այն պատվիրանների, որոնք ստացել էին իրենց Տիրոջից և իրենց Աստծուց՝ շարունակելով Գծնապահությունով ու աղոթքով, և հաճախ հավաքվելով միասին, ինչպես աղոթելու, այնպես էլ լսելու Տիրոջ խոսքը:

13 Եվ եղավ այնպես, որ հակառակություն չեղավ ամբողջ ժողովրդի մեջ, ողջ երկրում, այլ եղան հզոր հրաշքներ՝ գործված Հիսուսի աշակերտների մեջ:

14 Եվ եղավ այնպես, որ յոթանասուններորդ տարին անցավ, և յոթանասուներկուերորդ տարին ևս, այո, և ի վերջո, մինչև յոթանասունևիններորդ տարին

անցավ. այո, նույնիսկ հարյուր տարի անցավ, և Հիսուսի աշակերտները, որոնց նա ընտրել էր, գնացել էին բոլորն Աստծո Պալատը, բացի այն Բերքից, որոնք պիտի մնային. և ուրիշ Գաղատներ կային նրանց փոխարեն Կարգված. և մաս այդ սերնդից շատերը մահացել էին:

15 Եվ եղավ այնպես, որ չկար ոչ մի հակառակություն երկրում Աստծո սիրո շնորհիվ, որը բնակվում էր մարդկանց սրտերում:

16 Եվ չկային մախանություններ, ոչ էլ պայքարներ, ոչ էլ խլրտումներ, ոչ էլ պոռնկություններ, ոչ էլ ստախտություններ, ոչ էլ սպանություններ, ոչ էլ որևէ ձկնի Բեշտասիրություն. և, անկասկած, ավելի Գերջանիկ ժողովուրդ չէր կարող լինել այն բոլոր ժողովուրդների մեջ, որոնք ստեղծվել էին Աստծո ձեռքով:

17 Չկային ո՛չ ավազակներ, ո՛չ մարդասպաններ, ո՛չ էլ կային Լամանացիներ կամ որևէ այլ տեսակի -ացիներ. այլ նրանք մեկ էին՝ Քրիստոսի զավակները և Աստծո արքայության ժառանգները:

18 Եվ որքան օրհնված էին նրանք: Քանզի Տերն օրհնում էր նրանց բոլոր իրենց գործերում. այո, նրանք օրհնված էին ու բարգավաճում էին նույնիսկ մինչև հարյուր և տաս տարիներ անցնելը, և առաջին սերունդը՝ Քրիստոսից սկսած, անց էր կացել. և ողջ երկրում չկար ոչ մի հակառակություն:

8ա3 Նեփի 8.8:
9ա3 Նեփի 9.4, 7:
10ա Մորմ. 9.6:
12ա ՍՈՒ Մովսեսի օրենք:
բ 2 Նեփի 25.30,
3 Նեփի 15.2–8:
գ Մոր. 6.5,
վևՈՒ 88.76–77:

14ա ՍՈՒ Դրախտ:
բ 3 Նեփի 28.3–9:
սՈՒ Փոխակերպված
էակներ:
գ ՍՈՒ Աշակերտ:
դ ՍՈՒ Կարգել, Կարգում:
15ա ՍՈՒ Խաղաղություն:
16ա ՍՈՒ Միություն:

բ ՍՈՒ Ցանկանալ:
գ Մոսիա 2.41,
Այնա 50.23:
սՈՒ Ուրախություն:
17ա Հովհ. ԺԷ.21:
սՈՒ Միոն:

19 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփին, նա, որը գրում էր այս վերջին հիշատակարանը (և նա գրում էր դա Նեփիի «թիթեղների վրա») մահացավ, և նրա որդին՝ Ամովսը գրեց այն նրա փոխարեն. և նա նույնպես գրեց այն Նեփիի թիթեղների վրա:

20 Եվ նա գրեց այն ութսունչորս տարիներ, և դեռ կար խաղաղություն երկրում, բացի ժողովրդի մի փոքր մասից, ովքեր ընդվզել էին եկեղեցու դեմ և վերցրել իրենց վրա Լամանացիներ անունը. հետևաբար, սկսեցին կրկին Լամանացիներ լինել երկրում:

21 Եվ եղավ այնպես, որ Ամովսը նույնպես մահացավ, (և դա հարյուր և իննսունչորս տարի էր Քրիստոսի գալուց ի վեր), և նրա որդին՝ Ամովսը, գրեց հիշատակարանը նրա փոխարեն. և նա նույնպես գրեց այն Նեփիի թիթեղների վրա. և դա նույնպես գրվեց Նեփիի գրքում, որն այս գիրքն է:

22 Եվ եղավ այնպես, որ երկու հարյուր տարի էր անցել. և բոլոր երկրորդ սերունդն անցել էր, բացի մի քանիսից:

23 Եվ այժմ, ես՝ Մորմոնս, կկամենայի, որ դուք իմանայիք, որ ժողովուրդն այնքան էր բազմացել, որ նրանք տարածվել էին ամբողջ երկրի երեսին, և որ նրանք դարձել էին անչափ հարուստ՝ Քրիստոսում իրենց բարգավաճման հետևանքով:

24 Եվ այժմ, այս երկու հարյուր և մեկերորդ տարում, նրանց մեջ

սկսեցին լինել այնպիսիք, ովքեր բարձրամտացած էին «հպարտությունից, ինչպես օրինակ՝ կրելով թանկարժեք հանդերձներ և բոլոր տեսակի գեղեցիկ մարգարիտներ և աշխարհի գեղեցիկ բաներ:

25 Եվ այդ ժամանակից ի վեր նրանց ապրանքներն ու նրանց ստացվածքն այլևս «ընդհանուր չէր իրենց մեջ:

26 Եվ նրանք սկսեցին բաժանվել դասերի. և նրանք իրենց համար սկսեցին հիմնել «եկեղեցիներ»՝ շահ ստանալու համար, և սկսեցին ուրանալ Քրիստոսի ճշմարիտ եկեղեցին:

27 Եվ եղավ այնպես, որ երբ երկու հարյուր և տասը տարի անցավ, եղան շատ եկեղեցիներ երկրում. այո, եղան շատ եկեղեցիներ, որոնք ձևացնում էին, թե գիտեին Քրիստոսին, և սակայն նրանք «ուրացել էին նրա ավետարանի շատ մասերը, այնպես որ նրանք ընդունեցին ամեն ձևի ամբարշտություն, և սպասավորեցին այն, ինչը սրբազան էր նրան, ում դա «արգելված էր՝ անարժանավորության պատճառով:

28 Եվ այս «եկեղեցին չափազանց բազմացավ անօրինության պատճառով, և Սատանայի գործության պատճառով, որն ազդեցություն էր ձեռք բերել նրանց սրտերի վրա:

29 Եվ բացի դրանից, կար մեկ այլ եկեղեցի, որն ուրանում էր Քրիստոսին. և նրանք «հալածում էին Քրիստոսի ճշմարիտ եկեղեցին՝

19a սուր Թիթեղներ:
24a սուր Հպարտություն:
25a 4 Նեփի 1.3:
26a 1 Նեփի 22.23,
2 Նեփի 28.3,

Մորմ. 8.32–38:
p Վևո 10.56:
սուր Քահանանեցություն:
27a սուր Ուրացություն:

p 3 Նեփի 18.28–29:
28a սուր Դև – Դևի
եկեղեցին:
29a սուր Հալածել,
Հալածանք:

նրանց համեստության և Քրիստոսում նրանց հավատքի պատճառով. և նրանք արհամարհում էին նրանց, այն շատ հրաշքների պատճառով, որոնք գործվել էին նրանց մեջ:

30 Հետևաբար, նրանք գործություն և իշխանություն էին գործադրում Հիսուսի աշակերտների վրա, որոնք մնացել էին իրենց հետ, և նրանք Մբանտ էին գգում նրանց. բայց Աստծո խոսքի գործությամբ, որը նրանց մեջ էր, բանտերը երկու մասի էին ճեղքվում, և նրանք դուրս էին գալիս՝ հզոր հրաշքներ գործելով նրանց մեջ:

31 Այնուամենայնիվ, և չնայած բոլոր այս հրաշքներին, մարդիկ կարծրացրեցին իրենց սրտերը, և ջանացին սպանել նրանց, ճիշտ ինչպես հրեաները Երուսաղեմում ջանացին սպանել Հիսուսին՝ համաձայն նրա պատմածի:

32 Եվ նրանք գցեցին նրանց «կրակի» հնոցները, և նրանք դուրս եկան՝ ոչ մի վնաս չկրելով:

33 Եվ նրանք նաև գցեցին նրանց վայրի գազանների «որջերը» և նրանք խաղում էին վայրի գազանների հետ, ճիշտ ինչպես երեխան գառան հետ. և նրանք դուրս եկան նրանց միջից՝ չկրելով ոչ մի վնաս:

34 Սակայն, մարդիկ կարծրացրել էին իրենց սրտերը, քանզի նրանք առաջնորդվում էին շատ քահանաների և կեղծ մարգարեների կողմից՝ հիմնելու բազմաթիվ եկեղեցիներ և գործելու ամեն ձևի անօրինություն: Եվ նրանք «զարկում էին Հիսուսի

ժողովրդին. բայց Հիսուսի ժողովուրդը չէր զարկում ի պատասխան: Եվ այսպես, նրանք ընկան անհավատության և ամբարշտության մեջ՝ տարեց տարի, նույնիսկ մինչև երկու հարյուր և երեսուն տարիներ անցան:

35 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ այս տարում, այո, երկու հարյուր և երեսունհինգերորդ տարում, մարդկանց միջև բաժանում եղավ:

36 Եվ եղավ այնպես, որ այս տարում հայտնվեց մի ժողովուրդ, որոնք կոչվեցին Նեփիացիներ, և նրանք Քրիստոսի ճշմարիտ հավատացյալներ էին. և նրանց մեջ կային այնպիսիք, ովքեր Լամանացիների կողմից կոչվեցին Հակոբացիներ, և Հովսեփացիներ, և Ջորամացիներ:

37 Հետևաբար, Քրիստոսի ճշմարիտ հավատացյալները, և Քրիստոսի ճշմարիտ երկրպագողները (որոնց մեջ էին Հիսուսի «երեք աշակերտները, ովքեր պիտի մնային») կոչվեցին Նեփիացիներ, և Հակոբացիներ, և Հովսեփացիներ, և Ջորամացիներ:

38 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք, ովքեր մերժեցին ավետարանը, կոչվեցին Լամանացիներ, և Լեմուելացիներ, և Խսմայելացիներ. և նրանք չէին ընկել անհավատության մեջ, ինչպես սկզբում իրենց հայրերն էին ընկել, այլ նրանք կանխամտածված «ապստամբել էին Քրիստոսի ավետարանի դեմ. և նրանք սովորեցնում էին իրենց զավակներին, որ նրանք չպետք է հավատան:

39 Եվ դա նրանց հայրերի ամբարշտության և պղծության պատ-

30ա3 Նեփի 28.19–20:
32ա Դան. Գ.26–27:
բ 3 Նեփի 28.21:

33ա3 Նեփի 28.22:
34ա3 Նեփի 12.39,
ՎևոՒ 98.23–27:

37ա3 Նեփի 28.6–7,
Մորմ. 8.10–11:
38ա սոՒ Ապստամբություն:

ճառով էր, ճիշտ ինչպես ի սկզբանե էր: Եվ նրանց՝ սովորեցրել էին ատել Աստծո զավակներին, ճիշտ ինչպես Լամանացիներին էին սովորեցրել ատել Նեփիի զավակներին ի սկզբանե:

40 Եվ եղավ այնպես, որ երկու հարյուր և քառասունհորս տարիներ անցան, և այսպիսին էին ժողովրդի գործերը: Եվ ժողովրդի առավել ամբարիշտ մասն ուժեղացավ, և դարձավ շատ ավելի բազմաթիվ, քան Աստծո ժողովուրդն էր:

41 Եվ նրանք շարունակում էին իրենց համար հիմնել եկեղեցիներ, և զարդարել դրանք ամեն ձևի քանկարժեք բաներով: Եվ այսպես, երկու հարյուր և հիսուն տարիներ անցան, և երկու հարյուր և վաթսուն տարիներ ևս:

42 Եվ եղավ այնպես, որ ժողովրդի ամբարիշտ մասը սկսեց կրկին հիմնել Գադիանթոնի գաղտնի երդումները և՝ խմբակցությունները:

43 Եվ նաև ժողովուրդը, որ կոչվում էր Նեփիի ժողովուրդ, սկսեց իր սրտում լինել հպարտ, իր մեծ հարստությունների պատճառով, և դարձավ սնապարծ, ինչպես իրենց եղբայրները՝ Լամանացիները:

44 Եվ այս ժամանակից սկսած, աշակերտները սկսեցին վշտանալ՝ աշխարհի Մեղքերի համար:

45 Եվ եղավ այնպես, որ երբ երեք հարյուր տարիներ անցան, ինչպես Նեփիի ժողովուրդը, այն-

պես էլ Լամանացիները դարձան չափազանց ամբարիշտ՝ մեկը մյուսի մման:

46 Եվ եղավ այնպես, որ Գադիանթոնի ավազակները տարածվեցին երկրի ողջ երեսին. և չկար ոչ մեկը, որ արդար լիներ, բացի Հիսուսի աշակերտներից: Եվ ոսկին ու արծաթը նրանք հավաքում էին՝ առատորեն կուտակում, և առ ու տուր էին անում առևտրի ամեն ձևով:

47 Եվ եղավ այնպես, որ երեք հարյուր և հինգ տարիներ անցնելուց հետո (և ժողովուրդը դեռ մնում էր ամբարշտության մեջ) Ամոփը մահացավ. և նրա եղբայր Ամմարոնը նրա փոխարեն պահեց հիշատակարանը:

48 Եվ եղավ այնպես, որ երբ երեք հարյուր և քսան տարիներ անցան, Ամմարոնը, պարտադրվելով Սուրբ Հոգու կողմից, թաքցրեց ՝ հիշատակարանները, որոնք սրբազան էին, այո, նույնիսկ բոլոր սրբազան հիշատակարանները, որոնք փոխանցվել էին սերնդե-սերունդ, որոնք սրբազան էին, նույնիսկ մինչև Քրիստոսի գալստից սկսած երեք հարյուր և քսաներորդ տարին:

49 Եվ նա թաքցրեց դրանք Տիրոջ համար, որպեսզի դրանք կրկին ՝ հայտնի դարձվեին Հակոբի տան մնացորդին, Տիրոջ մարգարեությունների ու խոստումների համաձայն: Եվ այսպիսին է Ամմարոնի հիշատակարանի վերջը:

ԳԼՈՒԽ 1

Ամմարոնը հրահանգում է Մորմոնին սրբազան հիշատակարանների վերաբերյալ – Պատերազմ է սկսվում Նեփիացիների ու Լամանացիների միջև – Երեք Նեփիացիները վերցվում են – Գերակշռում է ամբարշտությունը, անհավատությունը, կախարդությունները և մոգությունը: Մոտ 321–326թթ. Ք.ծ.հ.:

ԵՎ այժմ ես՝ Մորմոնս, մի ¹հիշատակարան եմ գրում այն բաների վերաբերյալ, որոնք ես թե՛ տեսել եմ, թե՛ լսել, և կոչում եմ այն Մորմոնի Գիրք:

2 Եվ մոտավորապես այն ժամանակ, երբ Մամարոնը թաքցրեց հիշատակարանը Տիրոջ համար, նա եկավ ինձ մոտ (ես լինելով մոտ տասն տարեկան, և ես սկսել էի ինչ-որ չափով ²ուսուցանվել ըստ իմ ժողովրդի գիտելիքի) և Ամարոնն ասաց ինձ. Ես զգում եմ, որ դու լրջմիտ երեխա ես և արագ ես ընկալում:

3 Հետևաբար, երբ դու մոտ քսանհչորս տարեկան լինես, ես կկամենայի, որ դու հիշես այն բաները, որ դու նկատել ես այս ժողովրդի վերաբերյալ. և երբ դու այդ տարիքին լինես, գնա Անթու մի երկիրը, մի բլրի մոտ, որը կկոչվի ՄՍիմ. և այնտեղ եմ ես Տիրոջը պահ տվել բոլոր սրբազան փորագրություններն այս ժողովրդի վերաբերյալ:

4 Եվ ահա, դու պիտի վերցնես

Նեփիի ³քիթեղները քո մոտ, իսկ մնացածը դու պիտի թողնես այնտեղ, որտեղ դրանք են. և դու պիտի փորագրես Նեփիի քիթեղների վրա բոլոր բաները, ինչ նկատել ես այս ժողովրդի վերաբերյալ:

5 Եվ ես՝ Մորմոնս, լինելով Մեփիի մի հետմորդ (և իմ հոր անունը Մորմոն էր), հիշեցի այն բաները, որոնք Ամարոնը պատվիրել էր ինձ:

6 Եվ եղավ այնպես, որ երբ ես տասնմեկ տարեկան էի, հայրս տարավ ինձ դեպի հարավային կողմի երկիրը, այսինքն՝ Ջարահեմլայի երկիրը:

7 Երկրի ողջ երեսը ծածկված էր շինություններով և ժողովուրդը գրեթե այնքան մեծաթիվ էր, ինչպես ծովի ավազը:

8 Եվ եղավ այնպես, այս տարում սկսվեց մի պատերազմ Նեփիացիների միջև, որոնք բաղկացած էին Նեփիացիներից և Հակոբացիներից և Հովսեփացիներից և Ջորամացիներից. և այս պատերազմը Նեփիացիների և Լամանացիների, Լեմուելացիների և Իսմայելացիների միջև էր:

9 Արդ, Լամանացիները, Լեմուելացիները և Իսմայելացիները կոչվում էին Լամանացիներ, և հակառակորդ կողմերն էին՝ Նեփիացիները և Լամանացիները:

10 Եվ եղավ այնպես, որ պատերազմը սկսվեց նրանց միջև Ջարահեմլայի սահմաններում՝ Սիդոնի ջրերի մոտ:

11 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփիա-

[ՄՈՐՄՈՆ]

1 *1ա* սուր Մորմոն՝

Նեփիացի մարգարե:

բ 3 Նեփի 5.11–18:

2*ա* 4 Նեփի 1.47–49:

բ Մոսիա 1.3–5:

3*ա* Եթեր 9.3:

4*ա* ՄԽ 1.1, 11:

սուր Թիթեղներ:

5*ա* 3 Նեփի 5.12, 20:

ցիներն ի մի էին հավաքել մեծ թվով մարդկանց, նույնիսկ թվով երեսուն հազարից անց: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք այս նույն տարում ունեցան մի շարք ճակատամարտեր, որոնցում Նեփիացիները ջարդեցին Լամանացիներին և կոտորեցին նրանցից շատերին:

12 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները հրաժարվեցին իրենց ծրագրից, և խաղաղություն հաստատվեց երկրում. և խաղաղությունը տևեց մոտ չորս տարիների ընթացքում, այնպես որ ոչ մի արյունահեղություն չեղավ:

13 Բայց ամբարշտությունը գերակշռում էր ողջ երկրի երեսին, այնպես որ Տերը վերցրեց իր «սիրելի աշակերտներին, և հրաշքների ու բժշկությունների գործը դադարեց» ժողովրդի անօրինության պատճառով:

14 Եվ չկային «պարզևներ Տիրոջից, և ^բՍուրբ Հոգին չէր գալիս որևէ մեկի վրա՝ նրանց ամբարշտության և ^գանհավատության պատճառով:

15 Եվ ես՝ լինելով տասնհինգ տարեկան, և լինելով որոշ չափով լրջմիտ խելքով, ուստի Տերն այցելեց ինձ, և ես ճաշակեցի ու իմացա Հիսուսի բարության մասին:

16 Եվ ես փորձեցի քարոզել այս ժողովրդին, բայց իմ բերանը փակվեց, և ինձ արգելվեց, որ ես քարոզեի նրանց. քանզի ահա, նրանք կանխամտածված «ապստամբել էին իրենց Աստծո դեմ. և սիրելի աշակերտները ես ^բվերցվեցին երկրից՝ նրանց անօրինության պատճառով:

17 Բայց ես մնացի նրանց մեջ, սակայն ինձ արգելվեց քարոզել նրանց, նրանց սրտերի կարծրության պատճառով. և նրանց սրտերի կարծրության պատճառով երկիրն «անիծվեց նրանց համար:

18 Եվ այս Գադիանթոնի ավազակները, որոնք Լամանացիների մեջ էին, հեղեղել էին երկիրը, այնպես որ այնտեղի բնակիչները սկսեցին թաքցնել իրենց «գանձերը հողում. և դրանք դարձան սպողում, որովհետև Տերն անիծել էր երկիրը, որպեսզի նրանք չկարողանային պահել դրանք, ոչ էլ կրկին պահպանել դրանք:

19 Եվ եղավ այնպես, որ կային կախարդություններ և մոգություններ և հմայություններ. և չարի գործությունը գործածվում էր երկրի ողջ երեսին՝ մինչև իսկ ի կատարումն Աբինադիի և նաև Սամուել Լամանացու խոսքերի:

ԳԼՈՒԽ 2

Մորմոնն առաջնորդում է Նեփիական գործերը – Երկիրը ողողվում է արյամբ ու կոտորածով – Նեփիացիները ողբում են ու սգում վշտով նգովվածների – Նրանց շնորհի օրն անցած է – Մորմոնը ձեռք է բերում Նեփիի թիթեղները – Պատերազմները շարունակվում են: Մոտ 327–350թթ. Ք.ծ.հ.:

Եվ եղավ այնպես, այդ նույն տարում կրկին մի պատերազմ սկսվեց Նեփիացիների ու Լամանացիների միջև: Եվ չնայած իմ երիտասարդ լինելուն, ես հաղթանդամ էի.

13ա3 Նեփի 28.2, 12:
14ա Մոր. 10.8–18, 24:
^բ սուր Սուրբ Հոգի:
^գ սուր Անհավատության:

16ա սուր Ապստամբություն:
^բ Մորմ. 8.10:
17ա2 Նեփի 1.7,
Ալմա 45.10–14, 16:

18ա Հել. 13.18–20,
Եթեր 14.1–2:

հետևաբար, Նեփիի ժողովուրդը նշանակեց ինձ, որ ես լինեի իրենց առաջնորդը, կամ իրենց գործերի առաջնորդը:

2 Ուստի եղավ այնպես, որ իմ տասնվեցերորդ տարում ես առաջ գնացի Լամանացիների դեմ՝ Նեփիացիների բանակի գլուխն անցած. ուստի, երեք հարյուր և քսանվեց տարի էր անցել:

3 Եվ եղավ այնպես, որ երեք հարյուր և քսանկյոթերորդ տարում Լամանացիները եկան մեզ վրա չափազանց մեծ ուժով, այնպես որ նրանք ահաբեկեցին իմ գործերին. ուստի, նրանք չկամեցան կռվել, և նրանք սկսեցին նահանջել դեպի հյուսիսային երկիրը:

4 Եվ եղավ այնպես, որ մենք եկանք Անգոլա քաղաքը, և մենք վերցրեցինք քաղաքի տիրապետությունը, և պատրաստություններ տեսանք՝ պաշտպանվելու Լամանացիների դեմ: Եվ եղավ այնպես, որ մենք ամրացրեցինք քաղաքը մեր գործությամբ. բայց չնայած բոլոր մեր ամրություններին, Լամանացիները եկան մեզ վրա և դուրս քշեցին մեզ քաղաքից:

5 Եվ նրանք դուրս քշեցին մեզ նաև Դավթի երկրից:

6 Եվ մենք արշավեցինք առաջ և եկանք Հեսուի երկիրը, որն արևմտյան սահմաններում էր՝ ծովեզրին մոտիկ:

7 Եվ եղավ այնպես, որ մենք ժողովեցինք մեր ժողովրդին այնքան արագ, որքան դա հնարավոր էր, որպեսզի ի մի հավաքեինք նրանց մեկ խմբով:

8 Բայց ահա, երկիրը լցված էր ավազակներով և Լամանացիներով. և չնայած այն մեծ կործանմանը, որը կախված էր իմ ժողովրդի վրա, նրանք չապաշխարեցին

իրենց շատ արարքներից. ուստի, արյուն և կոտորած էր սփռվել ողջ երկրի երեսով մեկ, ինչպես Նեփիացիների կողմում, այնպես էլ Լամանացիների կողմում. և դա մի կատարյալ հեղաշրջում էր ողջ երկրի երեսով մեկ:

9 Եվ այժմ Լամանացիներն ունեին թագավոր, և նրա անունն Ահարոն էր. և նա եկավ մեր դեմ, մի քառասունհորս հազարանոց բանակով: Եվ ահա, ես կանգնեցի նրա դեմ քառասուններկու հազարով: Եվ եղավ այնպես, որ ես ջարդեցի նրան իմ բանակով, այնպես որ նա փախավ իմ առաջից: Եվ ահա, այս բոլորն արվեց, և երեք հարյուր և երեսուն տարի էր անցել:

10 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփիացիները սկսեցին ապաշխարել իրենց անօրինությունից և սկսեցին աղաղակել, ճիշտ ինչպես մարգարեացել էր Սամուել մարգարեն. քանզի ահա, ոչ մի մարդ չէր կարողանում պահել այն, ինչ իր սեփականն էր՝ գողերի և ավազակների և մարդասպանների, հմայության և մոգության պատճառով, որ կար երկրում:

11 Այսպիսով, լաց ու կոծ սկսվեց ողջ երկրում այս բաների պատճառով, և հատկապես՝ Նեփիի ժողովրդի մեջ:

12 Եվ եղավ այնպես, որ երբ ես՝ Մորմոնս, տեսա նրանց կոծն ու լացը, և նրանց վիշտը Տիրոջ առջև, սիրտս սկսեց հրճվել ներսումս, իմանալով Տիրոջ ողորմություններն ու երկայնամտությունը, հետևաբար, ենթադրելով, որ նա ողորմած կլինի նրանց հանդեպ, այնպես որ նրանք կրկին կդառնան մի արդարակյաց ժողովուրդ:

13 Բայց ահա, իմ այս ուրախու-

թյունը զուր էր, քանզի նրանց «վշտանալն ի ապաշխարություն չէր, Աստծո բարության պատճառով. այլ դա ավելի շուտ վշտանալն էր քնգովվածների, որովհետև Տերը միշտ չէր հանդուրժելու նրանց, որ Գերջանկություն գտնեն մեղքի մեջ:

14 Եվ նրանք չէին գալիս դեպի Հիսուսը կոտրված «սրտով և փշրված հոգով, այլ քանի՞ծում էին Աստծուն և ցանկանում մեռնել: Այնուամենայնիվ, նրանք սրով կռվում էին իրենց կյանքի համար:

15 Եվ եղավ այնպես, որ իմ վիշտը վերադարձավ ինձ կրկին, և ես տեսա, որ նրանց համար «շնորհի քորն Գանգեղ էր՝ թե՛ աշխարհիկով, թե՛ հոգևորով. քանզի ես տեսա նրանցից հազարավորների՝ վար տապալված իրենց Աստծո դեմ բաց ապատամբությունում, և դիզված գոմաղբի պես երկրի երեսին: Եվ այսպիսով, երեք հարյուր և քառասունհորս տարի էր անցել:

16 Եվ եղավ այնպես, որ երեք հարյուր և քառասունհինգերորդ տարում Նեփիազիները սկսեցին փախչել Լամանազիների առաջից. և նրանք հետապնդվեցին, մինչև որ նրանք եկան, մույնիսկ մինչև Հասոնի երկիրը, նախքան հնարավոր եղավ կանգնեցնել նրանց իրենց նահանջում:

17 Եվ արդ, Հասոնի քաղաքը մոտ էր այն «երկրին, որտեղ Ամմարոնը պահ էր տվել հիշատակարանները Տիրոջը, որպեսզի դրանք չոչնչացվեին: Եվ ահա ես

գնացի, համաձայն Ամմարոնի խոսքի, և վերցրեցի Նեփիի թիթեղները, և մի հիշատակարան գրեցի՝ համաձայն Ամմարոնի խոսքերի:

18 Եվ Նեփիի թիթեղների վրա ես գրեցի բոլոր ամբարշտության և պղծությունների մի լրիվ պատմություն. բայց այս «թիթեղների վրա ես խուսափեցի գրել նրանց ամբարշտության ու պղծությունների լրիվ պատմությունը, քանզի ահա, ամբարշտության և պղծությունների մի անընդմեջ տեսարան է եղել իմ աչքերի առաջ այն ժամանակից ի վեր, ինչ ես ձեռնհաս եղա տեսնել մարդկանց ուղիները:

19 Եվ վա՛յ ինձ, նրանց ամբարշտության պատճառով. քանզի իմ սիրտը բոլոր իմ օրերում լցված է եղել վշտով նրանց ամբարշտության պատճառով. այնուամենայնիվ, ես գիտեմ, որ ես պիտի «քարձրացվեմ վերջին օրը:

20 Եվ եղավ այնպես, որ այս տարում Նեփիի ժողովուրդը կրկին հետապնդվում էր և ջլվում: Եվ եղավ այնպես, որ մենք հասանք հյուսիսային կողմի երկիրը, որը կոչվում էր Սեմ:

21 Եվ եղավ այնպես, որ մենք ամրացրեցինք Սեմ քաղաքը, և մենք ներս հավաքեցինք այնքան շատ ժողովուրդ, որքան հնարավոր էր, որ միգուցե մենք կարողանայինք փրկել նրանց կործանումից:

22 Եվ եղավ այնպես, երեք հարյուր և քառասունվեցերորդ

2 13ա Բ Կոր. Է.10,

Ավմա 42.29:

բ սո՛ւ Նգովք:

գ Ավմա 41.10:

14ա սո՛ւ Կոտրված սիրտ:

բ սո՛ւ Հայիոյել,

Հայիոյանք:

15ա սո՛ւ Շնորհ:

բ Հել. 13.38:

գ Երեմ. Ը.20,

ՎԼՈՒ 56.16:

17ա Մորմ. 1.1–4:

18ա սո՛ւ Թիթեղներ:

19ա Մոսիա 23.22,

Եթեր 4.19:

տարում նրանք սկսեցին կրկին գալ մեզ վրա:

23 Եվ եղավ այնպես, որ ես խոսեցի իմ ժողովրդի հետ, և նրանց համոզեցի մեծ եռանդով, որ նրանք կանգնեին համարձակորեն Լամանացիների առջև և «կովեին իրենց կանանց և իրենց երեխաների, իրենց տների և իրենց օջախների համար:

24 Եվ իմ խոսքերը որոշ չափով բարձրացրեցին նրանց կորովը, այնպես որ նրանք չփախան Լամանացիների առաջից, այլ համարձակորեն կանգնեցին նրանց դեմ:

25 Եվ եղավ այնպես, որ մենք երեսուն հազարանոց բանակով կովեցինք ընդդեմ հիսուն հազարանոց բանակի: Եվ եղավ այնպես, որ մենք այնպիսի վճռականությամբ կանգնեցինք նրանց առաջ, որ նրանք փախան մեր առջևից:

26 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք փախան, մենք հետապնդեցինք նրանց մեր զորքերով, և նրանց դեմ եկանք կրկին և ջարդեցինք նրանց. սակայն Տիրոջ ուժը մեզ հետ չէր. այո, մենք թողնված էինք ինքներս մեզ, այնպես որ Տիրոջ Հոգին չէր մնում մեզ հետ. հետևաբար, մենք դարձել էինք մեր եղբայրների պես թույլ:

27 Եվ իմ սիրտը վշտանում էր իմ ժողովրդի մեծ դժբախտության պատճառով, նրանց ամբարշտության և նրանց պղծությունների պատճառով: Բայց ահա, մենք առաջ գնացինք Լամանացիների և Գաղիանթոնի ավազակների դեմ, մինչև որ կրկին վերցրեցինք մեր ժառանգության հողերի տիրապետությունը:

28 Եվ անցել էր երեք հարյուր և քառասունևիններորդ տարին: Եվ երեք հարյուր և հիսուներորդ տարում մենք դաշինք կնքեցինք Լամանացիների և Գաղիանթոնի ավազակների հետ, որով մենք հասանք մեր ժառանգության հողերի բաժանմանը:

29 Եվ Լամանացիները տվեցին մեզ հյուսիսային կողմի երկիրը, այո, նույնիսկ մինչև «Մեղ անցումը, որը տանում էր դեպի հարավային կողմի երկիրը: Եվ մենք տվեցինք Լամանացիներին հարավային կողմի ողջ երկիրը:

ԳԼՈՒԽ 3

Մորմոնը Նեփիացիներին ապաշխարության է կանչում – Նրանք հասնում են մեծ հաղթանակի և փառքի իրենց սեփական ուժով – Մորմոնը հրաժարվում է առաջնորդել նրանց, և նրա աղոթքները նրանց համար առանց հավատքի են – Մորմոնի Գիրքը հրավիրում է Իսրայելի տասներկու ցեղերին հավատալ ավետարանին: Մոտ 360–362թթ. Ք.ծ.հ.:

Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները կրկին չեկան ճակատամարտելու, մինչև անցան տասը տարիներ ևս: Եվ ահա, ես գործի լծեցի իմ ժողովրդին՝ Նեփիացիներին, նախապատրաստելու իրենց հողերը և իրենց զենքերը՝ ճակատամարտի ժամանակի համար:

2 Եվ եղավ այնպես, որ Տերն ասաց ինձ. Աղաղակիր առ այս ժողովուրդը. Ապաշխարե՛ք, և եկե՛ք ինձ մոտ, և մկրտվե՛ք, և կրկին

հիմնեք իմ եկեղեցին, և դուք կխնայվեք:

3 Եվ ես աղաղակեցի առ այս ժողովուրդը, բայց դա զուր էր. և նրանք չգիտակցեցին, որ դա Տերն էր, որ խնայեց նրանց, և մի հնարավորություն չնորհեց նրանց՝ ապաշխարելու համար: Եվ ահա, նրանք կարծրացրեցին իրենց սրտերը Տիրոջ՝ իրենց Աստծո դեմ:

4 Եվ եղավ այնպես, որ այս տասը տարիներն անցնելուց հետո՝ Քրիստոսի գալստից սկսած՝ դառնալով ընդամենը երեք հարյուր և վաթսու տարի, Լամանացիների քաղաքը ինձ մի նամակ ուղարկեց, որն ինձ իմաց էր տալիս, որ նրանք կրկին նախապատրաստվում են գալ՝ ճակատամարտելու մեր դեմ:

5 Եվ եղավ այնպես, որ ես կարգադրեցի իմ ժողովրդին, որ նրանք ի մի հավաքվեն Ավերակներ երկրում, մի քաղաքում, որի սահմանները մոտ էին նեղ անցումին, որը տանում էր դեպի հարավային կողմի երկիրը:

6 Եվ այնտեղ մենք դիրքավորեցինք մեր զորքերը, որ կարողանայինք կանգնեցնել Լամանացիների զորքերը, որ նրանք չկարողանային տիրապետություն ձեռք բերել մեր հողերից որևէ մեկի վրա. ուստի, մենք ամրացանք նրանց դեմ մեր ողջ ուժով:

7 Եվ եղավ այնպես, որ երեք հարյուր և վաթսուներեկերորդ տարում Լամանացիները վար եկան Ավերակներ քաղաքը՝ ճակատամարտելու մեր դեմ. և եղավ այնպես, որ այդ տարում մենք ջարդեցինք նրանց այնպես, որ նրանք

կրկին վերադարձան իրենց սեփական հողերը:

8 Եվ երեք հարյուր և վաթսուներկուերորդ տարում նրանք կրկին վար եկան՝ ճակատամարտելու: Եվ մենք կրկին ջարդեցինք նրանց, և կոտորեցինք նրանց մի մեծ թվաքանակով, և նրանց մեռելներին ծովը գցեցինք:

9 Եվ այժմ, այս մեծ բանի պատճառով, որ իմ ժողովուրդը՝ Նեփիացիներն արեցին, նրանք սկսեցին «պարծենալ իրենց սեփական ուժով, և սկսեցին երդվել երկնքի առաջ, որ իրենք վրեժխնդիր կլինեն իրենց եղբայրների արյան համար, որոնք կոտորվել էին իրենց թշնամիների կողմից:

10 Եվ նրանք երդվեցին երկնքով, և նաև Աստծո գահով, որ իրենք «գնալու են ճակատամարտելու իրենց թշնամիների դեմ, և բնաջրնջելու են նրանց երկրի երեսից:

11 Եվ եղավ այնպես, որ ես՝ Մորմոնս, բացարձակապես հրաժարվեցի այս ժամանակից ի վեր այս ժողովրդի հրամանատարն ու առաջնորդը լինել՝ նրանց ամբարշտության և պղծության պատճառով:

12 Ահա, ես առաջնորդել էի նրանց, չնայած իրենց ամբարշտությանը, ես շատ անգամ էի առաջնորդել նրանց՝ ճակատամարտելու, և սիրել էի նրանց իմ ողջ սրտով, համաձայն Աստծո՝ «սիրո, որն իմ մեջ էր. և իմ հոգին ամբողջ օրը դուրս էր քափվել աղոթքում առ իմ Տերը՝ նրանց համար. այնուամենայնիվ, դա «առանց հավատքի էր՝ նրանց սրտերի կարծրության պատճառով:

13 Եվ երեք անգամ ես ազատել

եմ նրանց իրենց թշնամիների ձեռքից, և նրանք չապաշխարեցին իրենց մեղքերից:

14 Եվ երբ նրանք երդվեցին այն ամենով, որ իրենց՝ արգելված էր մեր Տիրոջ և Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսի կողմից, որ նրանք գնալու էին իրենց թշնամիների հետ ճակատամարտելու, և վրեժխնդիր լինելու իրենց եղբայրների արյան համար, ահա, Տիրոջ ձայնը եկավ ինձ՝ ասելով:

15 «Վրեժն իմն է, և ես թկիստուցեմ. և քանի որ այս ժողովուրդը չապաշխարեց, երբ ես ազատեցի նրանց, ահա, նրանք պիտի բնաջնջվեն երկրի երեսից:

16 Եվ եղավ այնպես, որ ես կտրականապես հրաժարվեցի գնալ վեր՝ իմ թշնամիների դեմ. և ես արեցի, ճիշտ ինչպես Տերն էր պատվիրել ինձ. և ես կանգնեցի, որպես մի պարապ ականատես, հայտնելու աշխարհին այն բաները, որոնք ես տեսնում և լսում էի, Հոգու դրսևորումների համաձայն, որը վկայել էր գալիք բաների մասին:

17 Հետևաբար, ես գրում եմ՝ ձեզ, հեթանոսներ, և նաև ձեզ, Իսրայելի՝ տուն, երբ գործը սկսվի, որ դուք մոտ կլինեք ձեր ժառանգության հողը վերադառնալու համար նախապատրաստվելուն:

18 Այո, ահա, ես գրում եմ աշխարհի բոլոր ծայրերին. այո, ձեզ, Իսրայելի տասներկու ցեղեր, որ պիտի՝ ղատվեք, համաձայն ձեր գործերի, տասներկուսի կողմից,

որոնց Հիսուսն ընտրեց՝ լինելու իր աշակերտները, Երուսաղեմի հողում:

19 Եվ ես գրում եմ նաև այս ժողովրդի մնացորդին, որոնք նույնպես պիտի ղատվեն՝ տասներկուսի կողմից, որոնց Հիսուսն ընտրեց այս երկրում. և նրանք պիտի ղատվեն մյուս տասներկուսի կողմից, որոնց Հիսուսն ընտրեց Երուսաղեմի հողում:

20 Եվ այս բաները Հոգին հայտնում է ինձ. հետևաբար, ես գրում եմ ձեզ բոլորիդ: Եվ այս պատճառով եմ ես գրում ձեզ, որպեսզի դուք կարողանաք իմանալ, որ դուք պետք է բոլորդ կանգնեք Քրիստոսի՝ ատյանի առջև, այո, ամեն հոգի, որը պատկանում է Ադամի ողջ մարդկային ընտանիքին. և դուք պետք է կանգնեք՝ ղատվելու ըստ ձեր գործերի, լինեն դրանք բարի, թե չար:

21 Եվ նաև, որպեսզի դուք կարողանաք՝ հավատալ Հիսուս Քրիստոսի ավետարանին, որը դուք կունենաք ձեր մեջ. և նաև, որպեսզի թիքաները՝ Տիրոջ ուխտյալ ժողովուրդը, ունենան ևս մեկ՝ վկայություն, բացի նրանից, ում նրանք տեսան ու լսեցին, որ Հիսուսը, որին նրանք սպանեցին, թիք Քրիստոսն էր և իրոք՝ Աստված:

22 Եվ ես կկամենայի համոզել աշխարհի բոլոր ծայրերին՝ ապաշխարել և պատրաստվել՝ կանգնելու Քրիստոսի ատյանի առջև:

14ա3 Նեփի 12.34–37:
15ա սո՛ւ Վրեժխնդություն:
բ ՎևՈՒ 82.23:
17ա2 Նեփի 30.3–8,
3 Նեփի 29.1:
18ա Մատ. ԺԺ.28,

Ղուկ. ԻԲ.29–30,
ՎևՈՒ 29.12:
19ա1 Նեփի 12.9–10:
20ա սո՛ւ Վերջին
դատաստան:
բ ՎևՈՒ 27.11:

21ա ՎևՈՒ 3.20:
բ սո՛ւ Հրեաներ:
գ 2 Նեփի 25.18:
դ 2 Նեփի 26.12,
Մոսիա 7.27:
22ա Ալմա 29.1:

ԳԼՈՒԽ 4

Պատերազմն ու կոտորածը շարունակվում են – Ամբարիշտները պատժում են ամբարիշտներին – Գերակշռում է ավելի մեծ ամբարշտություն, քան երբևէ նախկինում բոլոր Իսրայելի մեջ – Կանայք ու երեխաներ են գողաբերվում կոտորելին – Լամանացիները սկսում են քշել Նեփիացիներին իրենց առաջից: Մոտ 363–375թթ. Ք.ծ.հ.:

Եվ այժմ եղավ այնպես, որ երեք հարյուր և վաթսուներեքերորդ տարում Նեփիացիներն իրենց զորքերով գնացին վեր, Ավերակներ երկրից դուրս, ճակատամարտելու Լամանացիների դեմ:

2 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփիացիների զորքերը կրկին ետ մղվեցին դեպի Ավերակներ երկիրը: Եվ մինչդեռ նրանք հոգնած էին, Լամանացիների մի քարմ զորք եկավ նրանց վրա. և նրանք մի ծանր ճակատամարտ ունեցան, այնպես որ Լամանացիները վերցրեցին Ավերակներ քաղաքի տիրապետությունը, և սպանեցին Նեփիացիներից շատերին, և շատ գերիներ վերցրեցին:

3 Իսկ մնացածը փախան ու միացան Թեանկում քաղաքի բնակիչներին: Արդ, Թեանկում քաղաքը գտնվում էր ծովեզրին մոտ սահմաններում. և այն մահ մոտ էր Ավերակներ քաղաքին:

4 Եվ դա եղավ, Պորովիետև Նեփիացիների զորքերը գնացին Լամանացիների վրա, այնպես որ նրանք սկսեցին ջախջախվել. քանզի, եթե դա չլիներ, Լամանա-

ցիները չէին կարող իշխանություն ունենալ նրանց վրա:

5 Բայց ահա, Աստծո դատաստանները վրա կհասնեն ամբարիշտներին. և դա ամբարիշտների միջոցով է, որ ամբարիշտները ՝ պատժվում են. քանզի ամբարիշտներն են, որ մարդկանց զավակների սրտերը դրդում են արյունահեղության:

6 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները պատրաստություններ տեսան՝ գալու Թեանկում քաղաքիդեմ:

7 Եվ եղավ այնպես, երեք հարյուր և վաթսուներեսերորդ տարում, Լամանացիները եկան Թեանկում քաղաքի դեմ, որպեսզի վերցնեն մահ Թեանկում քաղաքի տիրապետությունը նույնպես:

8 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք ետ մղվեցին և ետ քշվեցին Նեփիացիների կողմից: Եվ երբ Նեփիացիները տեսան, որ իրենք Լամանացիներին քշեցին, նորից պարծեցան իրենց սեփական ուժով. և նրանք գնացին առաջ՝ իրենց սեփական զորությամբ, և կրկին վերցրեցին Ավերակներ երկրի տիրապետությունը:

9 Եվ այժմ բոլոր այս բաներն արվեցին, և երկու կողմից էլ եղան հազարավոր սպանվածներ՝ ինչպես Նեփիացիներից, այնպես էլ Լամանացիներից:

10 Եվ եղավ այնպես, որ երեք հարյուր և վաթսուներեքերորդ տարին անցել էր, և Լամանացիները կրկին եկան Նեփիացիների վրա՝ ճակատամարտելու. և սակայն Նեփիացիները չէին ապաշխարել չարիքից, որ իրենք արել էին, այլ շարունակ համառում էին իրենց ամբարշտության մեջ:

11 Եվ անհնար է լեզվի համար նկարագրել, կամ մարդու համար գրել արյան ու կոտորածի այս զարհուրելի տեսարանի մի կատարյալ նկարագրություն, որը տեղի ունեցավ մարդկանց մեջ՝ ինչպես Նեփիացիների, այնպես էլ Լամանացիների. և ամեն սիրտ կարծրացած էր այնպես, որ նրանք հրճվում էին անընդհատ արյուն քսփելով:

12 Եվ երբեք այսպիսի մեծ «ամբարշտություն չէր եղել Լեփի բոլոր զավակների մեջ, ոչ էլ նույնիսկ ողջ Իսրայելի տան մեջ, ըստ Տիրոջ խոսքերի, ինչպիսին այս ժողովրդի մեջ էր:

13 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները վերցրեցին Ավերակներ քաղաքի տիրապետությունը, և այս եղավ, որովհետև նրանց «թիվը գերազանցում էր Նեփիացիների թվին:

14 Եվ նրանք մաս արշավեցին առաջ՝ Թեանկում քաղաքի դեմ, և դուրս քշեցին բնակիչներին այնտեղից, և վերցրեցին շատ գերիներ՝ թե՛ կանանց, թե՛ երեխաների, և նրանց որպես զոհ մատուցեցին իրենց «կուռք աստվածներին:

15 Եվ եղավ այնպես, որ երեք հարյուր և վաթսուներեքերորդ տարում, Նեփիացիները՝ բարկացած լինելով այն պատճառով, որ Լամանացիները զոհաբերել էին իրենց կանանց և իրենց երեխաներին, նրանք չափազանց մեծ բարկությամբ գնացին Լամանացիների դեմ, այնպես որ նրանք կրկին ջարդեցին Լամանացիներին և դուրս քշեցին նրանց իրենց հողերից:

16 Եվ Լամանացիները կրկին

չեկան Նեփիացիների դեմ, մինչև երեք հարյուր և յոթանասունհինգերորդ տարին:

17 Եվ այս տարում նրանք վարեկան՝ Նեփիացիների դեմ, բոլոր իրենց ուժերով. և նրանց չհաշվեցին՝ իրենց թվի մեծության պատճառով:

18 Եվ այս «Ժամանակից ի վեր Նեփիացիներն իշխանության չհասան Լամանացիների վրա, այլ սկսեցին ոչնչացվել նրանց կողմից, ճիշտ ինչպես ցողն արևի տակ:

19 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները վարեկան Ավերակներ քաղաքի դեմ. և շատ ծանր ճակատամարտ տվեցին Ավերակներ երկրում, որում նրանք ջարդեցին Նեփիացիներին:

20 Եվ նրանք կրկին փախուստի դիմեցին նրանց առաջից, և եկան Բոոս քաղաքը. և այնտեղ նրանք մեծ համարձակությամբ կանգնեցին Լամանացիների դեմ, այնպես որ Լամանացիները չջարդեցին նրանց, մինչև որ նրանք չեկան երկրորդ անգամ:

21 Եվ երբ նրանք եկան երկրորդ անգամ, Նեփիացիները քշվեցին և կոտորվեցին շատ մեծ կոտորածով. նրանց կանանց և նրանց երեխաներին կրկին զոհաբերեցին կուռքերին:

22 Եվ եղավ այնպես, որ Նեփիացիները կրկին փախուստի դիմեցին նրանց առջևից, իրենց հետ վերցնելով բոլոր բնակիչներին՝ ինչպես քաղաքներում, այնպես էլ գյուղերում:

23 Եվ այժմ, ես՝ Մորմոնս, տեսնելով, որ Լամանացիները մոտ էին երկիրը խորտակելուն, հետևաբար, ես գնացի «Միմ բլուրը և

վերցրեցի բոլոր հիշատակարանները, որոնք Ամմարոնը պահ էր սովել Տիրոջը:

ԳԼՈՒԽ 5

Մորմոնը կրկին առաջնորդում է Նեփիական զորքերն արյան ու կոտորածի ճակատամարտերում – Մորմոնի Գիրքն առաջ կգա՝ համոզելու բոլոր Իսրայելին, որ Հիսուսը Քրիստոսն է – Լամանացիները կցրվեն իրենց անհավատության պատճառով, և Հոգին կդադարի ճգնել նրանց հետ – Նրանք կստանան ավետարանը հեթանոսներից վերջին օրերում: Մոտ 375–384թթ. Բ.ժ.հ.:

Եւ եղավ այնպես, որ ես գնացի առաջ՝ Նեփիացիների մեջ, և ապաշխարեցի այն Մերդումից, որը ես արել էի, որ ես այլևս չէի օգնելու նրանց. և նրանք կրկին ինձ տվեցին իրենց զորքերի հրամանատարությունը, քանզի նրանք նայում էին ինձ վրա, կարծես թե ես կարող էի ազատել նրանց իրենց չարչարանքներից:

2 Բայց ահա, ես ՝առանց հույսի էի, քանզի ես գիտեի Տիրոջ դատաստանները, որոնք պիտի գային նրանց վրա. քանզի նրանք չէին ապաշխարել իրենց անօրինություններից, այլ պայքարում էին իրենց կյանքի համար, առանց կանչելու առ այն Էակը, որը ստեղծել էր իրենց:

3 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիները եկան մեր դեմ, երբ մենք փախել էինք Հորդանան. բայց ահա, նրանք ետ թշվեցին,

այնպես որ նրանք այդ ժամանակ չվերցրեցին քաղաքը:

4 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք կրկին եկան մեր դեմ, և մենք պաշտպանեցինք քաղաքը: Եվ կային նաև ուրիշ քաղաքներ, որոնք պաշտպանվեցին Նեփիացիների կողմից, բերդեր, որոնք խոչընդոտեցին նրանց, այնպես որ նրանք չկարողացան մտնել երկիրը, որը տարածված էր մեր առջև՝ կործանելու մեր երկրի բնակիչներին:

5 Բայց եղավ այնպես, որ ինչ հողերի մոտով որ մենք անցանք, և դրանց բնակիչները չհամախմբվեցին, կործանվեցին Լամանացիների կողմից, և նրանց քաղաքները, գյուղերը և բերդաքաղաքներն այրվեցին կրակով. և այսպես անցան երեք հարյուր և յոթանասունևիններ տարիներ:

6 Եվ եղավ այնպես, որ երեք հարյուր և ութսուներորդ տարում Լամանացիները կրկին եկան մեր դեմ՝ ճակատամարտելու, և մենք արիաբար կանգնեցինք նրանց դեմ. բայց այդ բոլորը զուր էր, քանզի այնքան մեծ էր նրանց թիվը, որ նրանք Նեփիացիներին ոտնակոխ արեցին:

7 Եվ եղավ այնպես, որ մենք կրկին փախուստի դիմեցինք, և նրանք, որոնց փախուստն ավելի արագ էր, քան Լամանացիներինը, ազատվեցին, և նրանք, որոնց փախուստը չէր գերազանցում Լամանացիներինը, վար տապալվեցին և բնաջնջվեցին:

8 Եվ այժմ ահա, ես՝ Մորմոն, չեմ փափագում տակնուվրա անել մարդկանց հոգիները՝ նրանց նկարագրելով արյան ու կոտորածի այնպիսի մի սոսկալի տեսարան,

ինչպիսին իմ աչքերի առջև էր փռված. բայց ես՝ գիտենալով, որ այս բաները պետք է անկասկած հայտնի դարձվեն, և որ բոլոր բաները, որոնք թաքցված են, պետք է «բացահայտվեն տների կտուրների վրա», –

9 Եվ նաև, որպեսզի այս բաների մասին մի տեղեկություն «հասնի այս ժողովրդի մնացորդին, և նաև հեթանոսներին, որոնք, Տերն ասել է, պիտի ^բցրեն այս ժողովրդին, և այս ժողովուրդը կհամարվի ոչինչ նրանց մեջ, – ուստի ես մի ^գփոքր համառոտագրում եմ անում, չհամարձակվելով տալ լրիվ պատմությունն այն բաների, որոնք ես տեսել եմ, այն պատվիրանի պատճառով, որը ես ստացել եմ, և նաև, որպեսզի դուք չունենաք խիստ մեծ վիշտ այս ժողովրդի ամբարշտության պատճառով:

10 Եվ այժմ ահա, ես ասում եմ այս նրանց սերնդին, և նաև հեթանոսներին, ովքեր մտահոգվում են Իսրայելի տան համար, ովքեր հասկանում են և գիտեն, թե որտեղից են գալիս իրենց օրհնությունները:

11 Զանգի ես գիտեմ, որ այդպիսիք կվշտանան Իսրայելի տան դժբախտության համար. այո, նրանք կվշտանան այս ժողովրդի կործանման համար. նրանք կվշտանան, որ այս ժողովուրդը չապաշխարեց, որպեսզի նրանք կարողանային գրկվել Հիսուսի բազուկներում:

12 Այժմ «այս բաները գրվում են Հակոբի տան ^բմնացորդի համար. և դրանք գրվում են այս ձևով, որովհետև դա հայտնի է Աստծուց, որ ամբարշտությունն ի հայտ չի բերի դրանք՝ նրանց համար. և դրանք պիտի ^գպահ տրվեն Տիրոջը, որպեսզի դրանք առաջ գան նրան իսկ հարմար ժամանակ:

13 Եվ այս է պատվիրանը, որ ես ստացել եմ. և ահա, դրանք առաջ կգան, համաձայն Տիրոջ պատվիրանի, երբ մա հարմար կտեսնի, իր իմաստությամբ:

14 Եվ ահա, դրանք կգնան «հրեաների անհավատների մեջ. և այս նպատակով դրանք կգնան, որպեսզի նրանք կարողանան ^բհամոզվել, որ Հիսուսը Քրիստոսն է՝ կենդանի Աստծո Որդին. որպեսզի Հայրը կարողանա իրագործել իր Ամենասիրելի միջոցով, իր մեծ ու հավերժական նպատակը՝ վերադարձնելով հրեաներին, կամ բոլոր Իսրայելի տունն իրենց ժառանգության հողը, որը Տերը՝ իրենց Աստվածը տվել է նրանց, ի կատարումն իր ^գուխտի.

15 Եվ նաև, որպեսզի «այս ժողովրդի սերունդն ավելի լիովին հավատա նրա ավետարանին, որը ^բկգա նրանց՝ հեթանոսներից. քանի որ այս ժողովուրդը ^գցրված կլինի, և ^դկրառնա մի թուխ, և կեղտոտ, և մի մողկալի ժողովուրդ, նկարագրությունից վեր՝ նրա, ինչը երբևէ եղել է մեր մեջ, այո, նույնիսկ այն, ինչ եղել է Լամանա-

8ա Ղուկ. ԺԲ.2–3,
2 Նեփի 27.11,
ՎևՈՒ 1.3:
9ա 4 Նեփի 1.49:
բ 3 Նեփի 16.8:
գ Մորմ. 1.1:
12ա Ենովա 1.16,
Հել. 15.11–13:

սուր Մորմոնի Գիրքը:
բ ՎևՈՒ 3.16–20:
գ Մորմ. 8.4, 13–14,
Մոր. 10.1–2:
14ա 2 Նեփի 29.13, 30.7–8:
սուր Հրեաներ:
բ 2 Նեփի 25.16–17:
գ 3 Նեփի 29.1–3:

15ա 3 Նեփի 21.3–7, 24–26:
բ 1 Նեփի 13.20–29, 38,
Մորմ. 7.8–9:
գ 1 Նեփի 10.12–14,
3 Նեփի 16.8:
դ 2 Նեփի 26.33:

ցիների մեջ, և դա՝ նրանց անհավատությանն ու կռապաշտության պատճառով:

16 Քանզի ահա, Տիրոջ Հոգին արդեն՝ հաղարել է ճիգ թափելուց նրանց հայրերի հետ. և նրանք առանց Քրիստոսի և Աստծո են աշխարհում. և նրանք թշվում են այս ու այն կողմ, ինչպես թնդեղը քամու առաջ:

17 Նրանք մի ժամանակ հրաշալի ժողովուրդ էին, և նրանք ունեին Քրիստոսին որպես իրենց ինքիվ. այո, նրանք նույնիսկ առաջնորդվում էին Հայր Աստծո կողմից:

18 Բայց այժմ ահա, նրանք այս ու այն կողմ են տարվում Սատանայի կողմից, ճիշտ ինչպես մղեղն է թշվում քամու առաջ կամ ինչպես նավն է տարուբերվում ալիքների վրա, առանց առագաստի կամ խարսխի, կամ առանց որևէ վարելու բանի. և ճիշտ ինչպես դա է, այդպես էլ նրանք են:

19 Եվ ահա, Տերը պահել է նրանց օրհնությունները, որոնք նրանք կարող էին ստանալ երկրում՝ հեթանոսների համար, որոնք պիտի տիրեն երկրին:

20 Բայց ահա, կլինի այնպես, որ նրանք կթվեն ու կցրվեն հեթանոսների կողմից. և հետո, երբ նրանք հեթանոսների կողմից թշված ու ցրված կլինեն, ահա, այն ժամանակ Տերը՝ կիիշի՝ ուխտը, որը նա արել է Աբրահամի և ամբողջ Իսրայելի տան հետ:

21 Եվ Տերը նաև կիիշի արդարների՝ աղոթքները, որ նրանց համար հղվել են առ իրեն:

22 Եվ այն ժամանակ, ո՛վ հեթանոսներ, ի՞նչպես դուք կարող եք կանգնել Աստծո գործության առջև, եթե չապաշխարեք և չդառնաք ձեր չար ուղիներից:

23 Մի՞թե չգիտեք, որ դուք Աստծո ձեռքում եք: Մի՞թե չգիտեք, որ նա ունի ողջ գործությունը, և նրա մեծ՝ հրամանով երկիրը մագաղաթի պես պիտի թզալարվի:

24 Հետևաբար, ապաշխարե՛ք և խոնարհվե՛ք նրա առաջ, որ չլինի թե նա դուրս գա արդարադատությանը ձեր դեմ, որ չլինի թե Հակոբի սերնդի մի մնացորդ առաջ գա ձեր մեջ՝ առյուծի պես, և պատառ-պատառ անի, և չլինի մեկը, որ ազատի:

ԳԼՈՒԽ 6

Նեփիացիները հավաքվում են Կոմորայի երկրում վերջնական ճակատամարտի – Մորմոնը բաբգնում է սրբազան հիշատակարանները Կոմորա բլրում – Լամանացիները հաղթում են, և Նեփիացի ազգը կործանվում է – Հարյուր հազարավորներ սպանվում են սրով: Մոտ 385թ. Ք.ծ.հ.:

Եվ այժմ ես ավարտում եմ հիշատակարանս իմ ժողովրդի՝ Նեփիացիների՝ կործանման մասին: Եվ եղավ այնպես, որ մենք արշավեցինք Լամանացիներին ընդառաջ:

2 Եվ ես՝ Մորմոնս, մի նամակ գրեցի Լամանացիների թագավորին, և խնդրեցի նրանից, որ նա

16ա Ծն. 2.3, Եբեր 2.15:

բ Սաղ. Ա.4:

17ա սուր Բարի հովիվ:

18ա 2 Նեփի 28.21:

19ա 3 Նեփի 20.27–28:

20ա 3 Նեփի 16.8–12:

բ սուր Աբրահամի ուխտը:

21ա Ենովս 1.12–18,

Մորմ. 9.36–37:

23ա Հել. 12.8–17:

բ 3 Նեփի 26.3:

24ա Միքիա 5.8,

3 Նեփի 20.15–16:

6 1ա 1 Նեփի 12.19,

Հարոմ 1.10,

Ալմա 45.9–14,

Հել. 13.5–11:

թույլ տար մեզ, որ մենք ի մի հավաքենք մեր ժողովրդին Կումորա Մերկրում, մի բլրի մոտ, որը կոչվում էր Կումորա, և այնտեղ մենք կկարողանայինք ճակատամարտ տալ նրանց:

3 Եվ եղավ այնպես, որ Լամանացիների թագավորը թույլ տվեց ինձ այն, ինչ ես խնդրել էի:

4 Եվ եղավ այնպես, որ մենք արշավեցինք առաջ՝ դեպի Կումորայի երկիրը. և մենք խփեցինք մեր վրանները՝ Կումորա բլրի շուրջըլորը. և դա շատ ջրերի, գետերի, և աղբյուրների մի երկրում էր. և այստեղ մենք հույս ունեինք առավելության հասնել Լամանացիների նկատմամբ:

5 Եվ երբ երեք հարյուր և ութսունչորս տարի անց էր կացել, մենք ի մի հավաքեցինք մեր ժողովրդի բոլոր մնացածին Կումորայի երկրում:

6 Եվ եղավ այնպես, որ երբ մենք ի մի հավաքեցինք մեր ողջ ժողովրդին Կումորայի երկրում, ահա, ես՝ Մորմոնս, սկսեցի ծերանալ. և իմանալով, որ դա իմ ժողովրդի վերջին պայքարն է, և պատվիրված լինելով Տիրոջ կողմից, որ ես չպետք է թույլ տամ, որ հիշատակարանները, որոնք փոխանցվել են մեր հայրերի կողմից, որոնք սրբազան են, ընկնեն Լամանացիների ձեռքը (քանզի Լամանացիները կոչնչացնեին դրանք), ուստի ես կազմում եմ ՝ այս հիշատակարանը Նեփիի թիթեղներից, և թաքցնում բոլոր հիշատակարանները Կումորա բլրում, որոնք վստահվել են ինձ Տիրոջ ձեռքով, բացի Պայս մի քանի թիթեղներից,

որոնք ես տվեցի իմ որդի Պորոնիին:

7 Եվ եղավ այնպես, որ իմ ժողովուրդը, իրենց կանանց ու իրենց երեխաների հետ, տեսան Լամանացիների ՝ գորքերին՝ իրենց ուղղությամբ արշավելիս. և մահվան այն սոսկալի վախով, որը լցնում է բոլոր ամբարիշտների կուրծքը, նրանք սպասում էին ընդունել նրանց:

8 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք եկան՝ ճակատամարտելու մեր դեմ, և ամեն հոգի լցված էր սարսափով, նրանց թվի մեծության պատճառով:

9 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք հարձակվեցին իմ ժողովրդի վրա սրով և աղեղով և նետով և կացնով, և բոլոր ձևի պատերազմի զենքերով:

10 Եվ եղավ այնպես, որ իմ մարդիկ վար տապալվեցին, այո, մույնիսկ իմ տասը հազարը, որոնք ինձ հետ էին, և ես վիրավոր ընկա նրանց մեջ. և նրանք անցան իմ կողքով, այնպես որ նրանք վերջ չտվեցին իմ կյանքին:

11 Եվ երբ նրանք անցան մեր միջով և վար տապալեցին ՝ բոլոր իմ մարդկանց, բացի մեզանից քսանչորսին (որոնց մեջ էր իմ որդի Մորոնիին), և մենք, կենդանի մնալով մեր մարդկանց մահից հետո, հաջորդ օրը, երբ Լամանացիները վերադարձել էին իրենց ճամբարները, տեսանք Կումորա բլրի գագաթից, իմ գլխավորությամբ առաջնորդված, իմ մարդկանցից այն տասը հազարին, ովքեր վար էին տապալված:

12 Եվ մենք նաև տեսանք իմ

2աԵթեր 9.3:
6աՍՈՒ Թիթեղներ:
բ Եթեր 15.11:

գ ՄԽ 1.2:
դ Մորմ. 8.1:
7ա1 Նեփի 12.15:

11ա1 Նեփի 12.19–20,
Հել. 15.17:

մարդկանցից տասը հազարին, ովքեր առաջնորդվել էին իմ որդի Մորմոնիի կողմից:

13 Եվ ահա, Գեղգեղոնայի տասը հազարն ընկած էին, և ինքը՝ նույնպես նրանց մեջ:

14 Եվ Լամահն էր ընկել իր տասը հազարով. և Գաղգադան էր ընկել իր տասը հազարով. և Լիմհայն էր ընկել իր տասը հազարով. և Ենեումն էր ընկել իր տասը հազարով. և Կումենիան և Մորմոնիան և Անթիոնումը և Սիբլումը և Սեմը և Հոսը, – բոլորն ընկել էին՝ յուրաքանչյուրն իր տասը հազարով:

15 Եվ եղավ այնպես, որ կային ևս տասը, որոնք ընկել էին սրից, յուրաքանչյուրը՝ իրենց տասը հազարի հետ. այո, հիրավի՝ ողջ իմ ժողովուրդն ընկել էր, բացի այն քսանչորսից, որոնք ինձ հետ էին, և նաև մի քանիսից, որոնք փախել էին հարավային երկրներ, և մի քանիսից, ովքեր դասալքել անցել էին Լամանացիների կողմը. և նրանց միայն և ոսկորները և արյունը փռված էին երկրի երեսին, թողնված լինելով նրանց ձեռքով, ովքեր սպանել էին նրանց՝ փոխելու գետնի վրա, և քայքայվելու ու վերադառնալու դեպի իրենց մայր հողը:

16 Եվ իմ հոգին պատռվում էր տվայտանքից, իմ ժողովրդի կոտորածի պատճառով, և ես աղաղակեցի.

17 Ա՛խ, դո՛ւք, սիրուններ, ինչպես կարողացաք հեռանալ Տիրոջ ուղիներից: Ա՛խ, դո՛ւք, սիրուններ, ինչպես կարողացաք ուրանալ այն Հիսուսին, որը կանգնած էր՝ գրկաբաց ընդունելու ձեզ:

18 Ահա, եթե դուք արած չլինեիք

այս, չէիք ընկնի: Բայց ահա, դուք ընկած եք, և ես ողբում եմ ձեր կորուստը:

19 Ա՛խ, դո՛ւք, սիրուն որդիներ և դուստրեր, դո՛ւք, հայրեր և մայրեր, դո՛ւք, ամուսիններ և կանայք, դո՛ւք, սիրուններ, ինչպես եղավ, որ դուք ընկաք:

20 Բայց ահա, դուք գնացիք, և իմ վիշտը չի կարող վերադարձնել ձեզ:

21 Եվ շուտով գալիս է օրը, որ ձեր մահկանացուն պիտի հագնի անմահություն, և այս մարմինները, որոնք այժմ փառում են ապականությանը, պետք է շուտով դառնան «անապական մարմիններ. և այն ժամանակ դուք պետք է կանգնեք Քրիստոսի ատյանի առջև՝ դատվելու ըստ ձեր գործերի. և եթե լինի այնպես, որ դուք արդար լինեք, այն ժամանակ դուք կօրհնվեք ձեր հայրերի հետ, որոնք հեռացել են ձեզանից առաջ:

22 Ա՛խ, եթե դուք ապաշխարեիք մինչև ձեզ վրա այս մեծ կործանման գալը: Բայց ահա, դուք գնացել եք, և Հայրը, այո, երկնքի Հավերժական Հայրը, գիտի ձեր վիճակը. և նա վարվում է ձեզ հետ՝ համաձայն իր «արդարադատության ու թողորմության»:

ԳԼՈՒԽ 7

Մորմոնը հորդորում է վերջին օրերի Լամանացիներին հավատալ Քրիստոսին, ընդունել նրա ավետարանը և փրկվել – Բոլորը, ովքեր հավատում են Աստվածաշնչին, կհավատան նաև Մորմոնի Գրքին: Մոտ 385թ. Ք.ժ.հ.:

Եւ այժմ ահա, ես կկամենայի խոսել որոշ բան այս ժողովրդի մնացորդի համար, ովքեր խնայվել են, եթե լինի այնպես, որ Աստված իմ խոսքերը տա նրանց, որպեսզի նրանք կարողանան իմանալ իրենց հայրերի գործերը. այո, ես խոսում եմ ձեզ համար, դուք, Իսրայելի տան մնացորդ. և սրանք են խոսքերը, որ ես ասում եմ.

2 Իմացեք, որ դուք Իսրայելի տանից եք:

3 Իմացեք, որ դուք պետք է գաք սպաշխարության, այլապես դուք չեք կարող փրկվել:

4 Իմացեք, որ դուք պետք է վար դնեք ձեր պատերազմի զենքերը, և այլևս չհրճվեք արյուն թափելով, և կրկին դրանք չվերցնեք, մինչև Աստված չպատվիրի ձեզ:

5 Իմացեք, որ դուք պետք է գաք ձեր հայրերի իմացությանը, և սպաշխարեք ձեր բոլոր մեղքերից ու անօրինություններից, և թավատաք Հիսուս Քրիստոսին, որ նա Աստծո Որդին է, և որ նա սպանվել է հրեաների կողմից, և Հոր գործյամբ նա կրկին հարություն է առել, որով նա Պաշտօնակ է ձեռք բերել գերեզմանի վրա. և նաև նրանում է մահվան խայթոցը կուլ գնացել:

6 Եվ նա իրականացնում է մեռելների Պարությունը, որի միջոցով մարդը պետք է բարձրացվի՝ կանգնելու նրա թաղանի առջև:

7 Եվ նա իրականացրել է աշխարհի Պրկագնումը, որի միջոցով, նա, ով դատաստանի օրն Քաննեղ կգտնվի նրա առջև, նրան թույլ կտրվի Քնակվել Աստծո ներկայության մեջ, իր արքայությունում, անդադար գովքեր գովելով: Դեպքայաճերի հետ վերևում՝ Հորը և Որդուն և Սուրբ Հոգուն, որոնք մեկ Աստված են, Պեջանության մի վիճակում, որը վերջ չունի:

8 Հետևաբար, սպաշխարեք և մկրտվեք Հիսուսի անունով, և կառչած մնացեք Քրիստոսի Պավտարանից, որը մատչելի կդարձվի ձեզ, ոչ միայն այս հիշատակարանում, հիշատակարան, որը պիտի գա Քեզ հեթանոսներից, այլ նաև այն Պիշատակարանում, որը պիտի գնա հեթանոսներին իրեաներից:

9 Քանզի ահա, Սա գրվում է այն նպատակով, որ դուք թավատաք դրան. և եթե դուք հավատաք դրան, դուք կհավատաք նաև սրան. և եթե դուք հավատաք սրան, դուք կիմանաք ձեր հայրերի մասին, և նաև այն զարմանալի գործերի մասին, որոնք գործվել են նրանց մեջ Աստծո գործյամբ:

10 Եվ դուք կիմանաք նաև, որ դուք Հակոբի սերնդի մի մնացորդ եք. հետևաբար, դուք համարվում եք առաջին ուխտի ժողովրդի հետ.

7 1ա Հել. 15.11–13:

2ա Ավմա 10.3:

5ա 2 Նեփի 3.12:

բ սու Հավատ, Հավատալ, Հավատք:

գ Ես. ԻԵ. 8,

Մոսիա 16.7–8:

6ա սու Հարություն:

բ սու Հիսուս Քրիստոս – Դատավոր. Վերջին

դատաստան:

7ա սու Փրկագնել,

Փրկագնված,

Փրկագնում:

բ սու Արդարացում,

Արդարացնել:

գ 1 Նեփի 10.21,

Վև. 76.62,

Մովսես 6.57:

դ Մոսիա 2.28:

ե Վև. 20.28:

սու Աստված,

Աստվածագլուխ:

գ սու Ուրախություն:

8ա սու Ավետարան:

բ 1 Նեփի 13.38:

գ սու Աստվածաշունչ:

դ 2 Նեփի 29.4–13:

9ա սու Մորմոնի Գիրքը:

բ 1 Նեփի 13.38–41:

և եթե լինի այնպես, որ դուք հավատաք Քրիստոսին և մկրտվեք, նախ՝ ջրով, հետո՝ կրակով և Սուրբ Հոգով, հետևելով մեր Փրկչի՝ օրինակին, համաձայն նրա, ինչնա պատվիրել է մեզ, ձեզ համար լավ կլինի դատաստանի օրը: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 8

Լամանացիները հետապնդում են և կործանում Նեփիացիներին – Մորմոնի Գիրքն առաջ կգա Աստծո գործքայամբ – Վայեր են ասվում նրանց վրա, ովքեր ցատում և պայքար են շնչում Տիրոջ գործի դեմ – Նեփիական հիշատակարաններն ի հայտ կգան ամբարշտության, այլասերվածության և ուրացության օրը: Մոտ 400–421թթ. Ք.ծ.հ.:

Ահա ես՝ Մորմոնիս, ավարտում եմ իմ հոր՝ Մորմոնի՝ ¹հիշատակարանը: Ահա, ես որոշ բաներ էլ ունեմ գրելու, բաներ, որոնք ինձ պատվիրվել են իմ հոր կողմից:

2 Եվ այժմ եղավ այնպես, որ Կումորայի՝ ²մեծ և սոսկալի ճակատամարտից հետո, ահա, Նեփիացիները, որոնք փախել էին հարավային կողմի երկիրը, հետապնդվեցին ³Լամանացիների կողմից, մինչև որ նրանք բոլորը կործանվեցին:

3 Եվ իմ հայրը նույնպես սպանվեց նրանց կողմից, և ես հիրավի մնացել եմ՝ ⁴մենակ՝ գրելու իմ ժողովրդի կործանման տխուր պատմությունը: Բայց ահա, նրանք հեռացել են, և ես կատարում

եմ իմ հոր պատվիրանը: Եվ արդյոք նրանք կսպանեն ինձ, ես չգիտեմ:

4 Հետևաբար, ես կգրեմ և կթաքցնեմ հիշատակարանները հողում. և թե ուր կգնամ ես՝ դա կարևոր չէ:

5 Ահա, իմ հայրը կազմել է ⁵այս հիշատակարանը, և նա գրել է դրանց նպատակը: Եվ ահա ես կգրեի դա նույնպես, եթե ես տեղ ունենայի ⁶թիթեղների վրա, բայց ես չունեմ. և ոչ էլ հանքանյութ ունեմ, քանզի ես մենակ եմ: Իմ հայրը և բոլոր իմ ազգականները սպանվել են ճակատամարտում, և ես չունեմ ո՛չ ընկերներ, ո՛չ էլ որևէ տեղ գնալու. և որքան ժամանակ Տերը թույլ կտա, որ ես սալեմ, ես չգիտեմ:

6 Ահա, չորս ⁷հարյուր տարիներ են անցել մեր Տիրոջ և Փրկչի գալստից ի վեր:

7 Եվ ահա, Լամանացիները հետապնդել են իմ ժողովրդին՝ Նեփիացիներին, քաղաքից քաղաք և տեղից տեղ, նույնիսկ մինչև որ նրանք այլևս չկան. և մեծ եղավ նրանց ⁸անկումը. այո, մեծ և զարմանալի է իմ ժողովրդի՝ Նեփիացիների կործանումը:

8 Եվ ահա, այդ Տիրոջ ձեռքն է, որ արեց սա: Եվ նաև ահա Լամանացիները մեկը մյուսի հետ ⁹պատերազմի մեջ են. և այս երկրի ամբողջ երեսը սպանության ու արյունահեղության մի անընդմեջ շրջան է. և ոչ ոք չգիտի պատերազմի վերջը:

9 Եվ այժմ ահա, ես այլևս չեմ խոսում նրանց մասին, քանզի,

10ա2 Նեփի 31.5-9:
8 1ա սուր Մորմոնի՝
Մորմոնի որդի:
բ սուր Թիթեղների:

2ա Մորմ. 6.2-15:
բ Վեոկ 3.18:
3ա Մոր. 9.22:
5ա Մորմ. 2.17-18:

բ Մորմ. 6.6:
6ա Ալմա 45.10:
7ա 1 Նեփի 12.2-3:
8ա 1 Նեփի 12.20-23:

բացի Լամանացիներից և Մավա-
զակներից, ոչ մեկը գոյություն
չունի այս երկրի երեսին:

10 Եվ չկա ոչ մեկը, որ իմանա
ճշմարիտ Աստծուն, բացի Հիսուսի
Մաշակերտներից, ովքեր մնացել
էին երկրում, մինչև որ ժողովրդի
ամբարշտությունն այնքան մեծ
եղավ, որ Տերը թույլ չտվեց նրանց
մնալ ժողովրդի հետ. և արդյոք
նրանք երկրի երեսին են, թե ոչ, ոչ
մի մարդ չգիտի:

11 Բայց ահա, իմ Միայրը և ես
տեսել ենք նրանց, և նրանք ծա-
ռայել են մեզ:

12 Եվ ովքեր, որ ընդունեն այս
հիշատակարանը, և չդատապար-
տեն այն, թերությունների պատ-
ճառով, որոնք կան դրա մեջ, այդ-
պիսիք կիմանան Մավելի մեծ
բաներ, քան սրանք: Ահա, ես Մո-
րոնին եմ. և լինել դա հնարավոր,
ես բոլոր բաները հայտնի կդարձ-
նեի ձեզ:

13 Ահա, ես ավարտում եմ այս
ժողովրդի մասին խոսելը: Ես Մոր-
մոնի որդին եմ, և իմ հայրը Նեփիի
մի Միտմորոդ էր:

14 Եվ ես նա եմ, ով Մպահ է տա-
լիս այս հիշատակարանը Տիրոջ
համար. դրա թիթեղները ոչ մի ար-
ժեք չունեն, Տիրոջ պատվիրանի
պատճառով: Քանզի նա ճշմարիտ
է ասում, որ ոչ մեկը չպիտի դրանք
ունենա՝ Քառի ստանալու համար.
բայց դրանց հիշատակարանը մեծ
արժեքի է. և ով որ ի լույս բերի
այն, նրան Տերը կօրհնի:

15 Քանզի ոչ ոք գործություն չի
ունենա ի լույս բերելու այն, մինչև
դա տրված չլինի Աստծո կողմից.
քանզի Աստված կամենում է, որ
դա արվի միմիայն իր փառքին
ուղղված Մաշքով, կամ ի բարօ-
րություն հիմ և վաղուց սփռված
Տիրոջ ուխտյալ ժողովրդի:

16 Եվ օրհնված լինի Մա, որ ի
լույս կբերի այս բանը. քանզի այն
դուրս Քերվի խավարից ի լույս,
համաձայն Աստծո խոսքի. այո,
այն դուրս կբերվի հողից, և այն
դուրս կշողա խավարից, և կհասնի
մարդկանց իմացությանը. և դա
կարվի Աստծո գործությամբ:

17 Եվ եթե լինեն Մսխալներ,
դրանք մարդկանց սխալներն են:
Բայց ահա, մենք չգիտենք ոչ մի
սխալ. այնուամենայնիվ, Աստված
գիտի բոլոր բաները. հետևաբար,
նա, ով Քդատապարտում է, թող
զգոն լինի, որ չլինի թե նա դժոխքի
կրակի վտանգի տակ լինի:

18 Եվ նա, որ ասում է. Յույց տուր
ինձ, թե չէ կգարկվես, թող նա
զգուշանա, որ չլինի թե նա հրա-
մայի այն, ինչ արգելված է Տիրոջ
կողմից:

19 Քանզի ահա, նա, որ Մդատում
է հապճեպորեն, ինքը էլ կդատվի
հապճեպորեն. քանզի համա-
ձայն իր գործերի պիտի լինի իր
վարձքը. հետևաբար, նա, որ
զարկում է, ինքն էլ կգարկվի՝
Տիրոջ կողմից:

20 Տեսեք, թե ինչ է ասում սուրբ
գիրքը՝ մարդ չպիտի զարկի, ոչ

9ա Մորմ. 2.8:
10ա 3 Նեփի 28.7,
Եթեր 12.17:
սո՛ւ Երեք Նեփիացի
աշակերտները:
բ Մորմ. 1.16:
11ա 3 Նեփի 28.24–26:
12ա 3 Նեփի 26.6–11:

13ա 3 Նեփի 5.20:
14ա Մոր. 10.1–2:
բ ՋՄ–Պ 1.46:
15ա Վևո՛Ւ 4.5:
16ա 2 Նեփի 3.6–7, 11,
13–14:
բ Ես. Իթ. 18,
2 Նեփի 27.29:

17ա Մորմ. 9.31, 33,
Եթեր 12.23–28:
բ 3 Նեփի 29.5,
Եթեր 4.8:
19ա ՋՄԹ, Մատ. 7.1–2,
3 Նեփի 14.1–2,
Մոր. 7.14:

էլ պիտի դատի. քանզի դատաստանն իմն է, ասում է Տերը, և վրեժխնդրությունը նույնպես իմն է, և ես կհատուցեմ:

21 Եվ ով որ ցատում և պայքար կշնչի Տիրոջ գործի դեմ և Տիրոջ ուխտայալ ժողովրդի դեմ, որոնք Իսրայելի տնից են, և կասի. Մենք կկործանենք Տիրոջ գործը, և Տերը չի հիշի իր ուխտը, որն արել է Իսրայելի տան հետ, մա կտրվելու և կրակի մեջ գցվելու վտանգի տակ կլինի:

22 Քանզի Տիրոջ հավերժական «նպատակները պիտի շարունակվեն, մինչև որ բոլոր նրա խոստումները կատարվեն:

23 Քննեք «Եսայիայի մարգարեությունները: Ահա, ես չեմ կարող գրել դրանք: Այո, ահա ես ասում եմ ձեզ, որ այն սրբերը, ովքեր գնացել են ինձանից առաջ, ովքեր տիրել են այս երկրին, պիտի ^բաղաղակեն, այո, նույնիսկ փոշուց կաղաղակեն նրանք առ Տերը. և ինչպես կենդանի է Տերը, մա կհիշի ուխտը, որն արել է նրանց հետ:

24 Եվ մա գիտի նրանց «աղոթքները, որ դրանք ի սեր իրենց եղբայրների էին: Եվ մա գիտի նրանց հավատքը, քանզի իր անունով նրանք կարողանում էին ^բսարեր տեղափոխել. և իր անունով նրանք կարողանում էին ստիպել գետնին ցնցվել. և իր խոսքի զորությամբ նրանք գետնին

տապալեցին ^գբանտերը. այո, նույնիսկ բոցավառ հնոցը չկարողացավ վնասել նրանց, ոչ էլ վայրի գազանները, ոչ էլ թունավոր օձերը, իր խոսքի զորության շնորհիվ:

25 Եվ ահա, նրանց «աղոթքները նույնպես ի սեր նրա էին, ում Տերը թույլ կտար ի հայտ բերելու այս բաները:

26 Եվ ոչ մեկը պետք չէ, որ ասի՝ դրանք չեն գալու, քանզի դրանք անկասկած պիտի գան, քանզի Տերն է խոսել դա. քանզի, հողից դրանք դուրս «կգան, Տիրոջ ձեռքով, և ոչ ոք չի կարող խանգարել. և դա կգա մի այնպիսի օր, երբ կասվի, որ ^բհրաշքները վերացել են. և այն կգա, ճիշտ կարծես մեկը կխոսի մեռած ^գտեղից:

27 Եվ դա կգա այն օրը, երբ սրբերի «արյունը կաղաղակի առ Տերը, ^բգաղտնի խմբակցությունների ու խավարի գործերի պատճառով:

28 Այո, դա կգա այն օրը, երբ Աստծո զորությունը կուրանան և «եկեղեցիները կդառնան պղծված և բարձրամտացած իրենց սրտերի հպարտությունից. այո, նույնիսկ այն օրը, երբ եկեղեցիների առաջնորդներն ու ուսուցիչները կբարձրանան իրենց սրտերի հպարտությունից, մինչև իսկ մախանձելով նրանց, ովքեր պատկանում են իրենց եկեղեցիներին:

29 Այո, դա կգա այն օրը, երբ

22ա Վև. 3.3:
23ա 3 Նեփի 20.11, 23.1:
բ Ես. ԻԹ. 4,
2 Նեփի 3.19–20,
26.16:
24ա Ենովս 1.12–18,
Մորմ. 9.36,
Վև. 10.46:
բ Հակոբ 4.6, Հեղ. 10.9:

գ Ալմա 14.27–29:
25ա Մորմ. 5.21:
26ա Ես. ԻԹ. 4,
2 Նեփի 33.13:
բ Մորմ. 9.15–26,
Մոր. 7.27–29, 33–37:
գ 2 Նեփի 26.15–16,
Մորմ. 9.30,
Մոր. 10.27:

27ա Եբեր 8.22–24,
Վև. 87.6–7:
բ սուր Գաղտնի
խմբակցություններ:
28ա Բ. Տիմ. Գ. 1–7,
1 Նեփի 14.9–10,
2 Նեփի 28.3–32,
Վև. 33.4:

“կլավեն հրդեհների և փոթորիկների և ծխի ^բմեզերի մասին օտար երկրներում.

30 Եվ կլավեն նաև ^ապատերազմների, պատերազմների համբավների և զանազան տեղերում երկրաշարժերի մասին:

31 Այո, դա կգա այն օրը, երբ մեծ աղտոտվածություն կլինի երկրի երեսին. կլինեն մարդասպանություններ և ավազակություն, ստախոսություն և խաբեություններ, պողծություններ. երբ կլինեն շատերը, ովքեր կասեն. Արա այս, կամ արա այն, և ^անշանակություն չունի, քանզի վերջին օրը Տերը ^բկաջակցի այդպես անողներին: Բայց վա՛յ այդպիսիներին, քանզի նրանք դառն ^գմադձի և անօրինության կապանքների մեջ են:

32 Այո, դա կգա այն օրը, երբ եկեղեցիներ կլինեն հիմնված, որոնք կասեն. Եկեք ինձ մոտ, և ձեր փողի համար ձեզ կներվեն ձեր մեղքերը:

33 Ո՛վ դուք, ամբարիշտ և խոտորյալ և խստապարանոց ժողովուրդ, ինչո՞ւ եք դուք ձեզ համար եկեղեցիներ հիմնել, մի՞թե ^աշահ ստանալու համար: Ինչո՞ւ եք դուք ^բձևափոխել Աստծո սուրբ խոսքը, որպեսզի ^գզոգովք բերեք ձեր հոգիներին: Ահա, մայեք Աստծո հայտնություններին. քանզի ահա, գալիս է ժամանակը՝ այն օրը, երբ բոլոր այս բաները պիտի կատարվեն:

34 Ահա, Տերն ինձ ցույց է տվել մեծ և զարմանալի բաներ նրա վերաբերյալ, ինչ պետք է շուտով գա, այն օրը, երբ այս բաներն առաջ կգան ձեր մեջ:

35 Ահա, ես խոսում եմ ձեզ հետ, կարծես դուք ներկա լինեք, և սակայն դուք ներկա չեք: Բայց ահա, Հիսուս Քրիստոսը ձեզ ցույց է տվել ինձ, և ես գիտեմ ձեր արարքները:

36 Եվ ես գիտեմ, որ դուք ^աքայլում եք ձեր սրտերի հպարտությամբ. և չկա ոչ մեկը, բացի միայն մի քանիսից, որոնք իրենց չեն ^բբարձրացնում իրենց սրտերի հպարտությունից, մինչև իսկ ^գշատ ընտիր հանդերձներ կրելը, մինչև նախանձ և պայքար և ռիս, հալածանքներ և ամեն ձևի անօրինություններ. և ձեր եկեղեցիները, այո, մույնիսկ յուրաքանչյուրը դարձել է աղտոտված, ձեր սրտերի հպարտության պատճառով:

37 Քանզի ահա, դուք ավելի շատ սիրում եք ^ափողը և ձեր ստացվածքը, ձեր ընտիր հանդերձները և ձեր եկեղեցիները զարդարելը, քան սիրում եք աղքատին ու կարիքավորին, հիվանդին ու չարչարվածին:

38 Ո՛վ դուք, աղտոտվածներ, դո՛ւք կեղծավորներ, դո՛ւք ուսուցիչներ, ովքեր ծախում եք ձեզ նրա համար, ինչը քայքայվելու է, ինչո՞ւ եք դուք աղտոտել Աստծո սուրբ եկեղեցին: Ինչո՞ւ եք դուք ^աամաչում վերցնել ձեզ վրա Քրիստոսի

29ա Հովել Բ.28–32,

2 Նեփի 27.2–3:

բ 1 Նեփի 19.11,
ՎեՌՖ 45.39–42:

30ա Մատ. ԻԳ.6,

1 Նեփի 14.15–17:

31ա 2 Նեփի 28.21–22:

բ 2 Նեփի 28.8:

գ Ալմա 41.11:

33ա սուր Բախանանեցություն:

բ 1 Նեփի 13.26–29:

գ սուր Նզովք:

36ա սուր Բայլել, Բայլել

Աստծո հետ:

բ Հակոբ 2.13:

գ Ալմա 5.53:

37ա 2 Նեփի 28.9–16:

38ա Հոովմ. Ա.16,

Բ Տիմ. Ա.8,

1 Նեփի 8.25–28,

Ալմա 46.21:

անունը: Ինչո՞ւ դուք չեք մտածում, որ անվերջ երջանկության արժեքն ավելի մեծ է, քան այն թշվառությանը, որը երբեք չի մեռնում, մի՞թե աշխարհի զովասանքի համար:

39 Ինչո՞ւ եք դուք զարդարում ձեզ նրանով, ինչը կյանք չունի, և սակայն թույլ տալիս, որ սովածը և կարիքավորը և մերկը և հիվանդը և չարչարվածն անցնի ձեր կողքով, և ուշք չեք դարձնում նրանց:

40 Այո, ինչո՞ւ եք դուք շահ ստանալու համար՝ զաղտնի պղծություններ հիմնում և ստիպում, որ այրիները սզան Տիրոջ առջև, և նաև որբերը սզան Տիրոջ առջև, և նաև նրանց հայրերի ու նրանց ամուսինների արյունը գետնից աղաղակի առ Տերը վրեժխնդրության համար, ձեր գլխին:

41 Ահա, վրեժխնդրության սուրը կախված է ձեզ վրա. և ժամանակը շուտով գալիս է, որ նա սրբերի արյան համար՝ վրեժ կլուծի ձեզանից, քանզի նա այլևս չի տանի նրանց աղաղակները:

ԳԼՈՒԽ 9

Մորոնին նրանց կոչ է անում ապաշխարել, ովքեր չեն հավատում Քրիստոսին – Նա հայտարարում է հրաշքների Աստծո մասին, որը տալիս է հայտնություններ և պարգևներ ու նշաններ է թափում հավատարիմների վրա – Հրաշքները դադարում են անհավատության պատճառով – Նշաններ են հետևում նրանց, ովքեր

հավատում են – Մարդկանց հորդորվում է լինել իմաստուն և պահել պատվիրանները: Մոտ 401–421թթ. Զ.ծ.հ.:

Եւ այժմ, ես խոսում եմ նաև նրանց վերաբերյալ, ովքեր չեն հավատում Քրիստոսին:

2 Ահա, կհավատա՞ք դուք ձեր այցելության օրը, ահա, երբ Տերը գա, այո, նույնիսկ այն մեծ օրը, երբ թերկիրը կգալարվի մագաղաթի պես, և տարրերը՝ կհալվեն այրող տաքությունից, այո, այն մեծ օրը, երբ դուք կբերվեք՝ կանգնելու Աստծո Գառնի առաջ, այն ժամանակ մի՞թե դուք կասեք, որ Աստված չկա:

3 Այն ժամանակ մի՞թե դուք դեռ կուրանաք Քրիստոսին, կամ կարո՞ղ եք մայել Աստծո Գառնին: Մի՞թե դուք կարծում եք, որ դուք պիտի բնակվեք նրա հետ ձեր հանցանքի գիտակցության ներքո: Մի՞թե դուք կարծում եք, որ դուք կկարողանաք երջանիկ լինել, բնակվելով այն սուրբ Էակի հետ, երբ ձեր հոգիները պրկված են հանցանքի գիտակցումից, որ դուք միշտ ոտնահարել եք նրա օրենքները:

4 Ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ դուք կլինեք ավելի թշվառ՝ բնակվելով սուրբ և արդար Աստծո հետ, նրա առջև ձեր աղտոտվածության գիտակցության ներքո, քան դուք կլինեք՝ ապրելով՝ մեղաված հոգիների հետ Պժոխքում:

5 Քանզի ահա, երբ դուք կբերվեք՝ տեսնելու ձեր մերկությունն

38բ Մոսիա 3.25:
գ 1 Նեփի 13.9:
40ա սուր Գաղտնի
խմբակցություններ:
41ա 1 Նեփի 22.14:
92ա Մաղ. Դ.5,

3 Նեփի 28.31:
բ Մորմ. 5.23,
ՎեՌԻ 63.20–21:
սուր Աշխարհ –
Աշխարհի վերջը:
գ Ամովս Թ.13,

3 Նեփի 26.3:
4ա սուր Նզովք:
բ սուր Դժոխք:
5ա 2 Նեփի 9.14:

Աստծո առջև, և նաև Աստծո փառքը, և Հիսուս Քրիստոսի սրբությունը, դա անմար կրակի մի բոց կվառի ձեր մեջ:

6 Օհ, ուրեմն, «անհավատներ, ղարձեք դեպի Տերը, ուժգին աղաղակեք առ Հայրը՝ Հիսուսի անունով, որ, միգուցե, այն մեծ և վերջին օրը, դուք կարողանաք անքիծ, ⁹մաքուր, անարատ և ճերմակ համարվել՝ մաքրված լինելով ⁹Գառան արյան միջոցով:

7 Եվ դարձյալ, ես խոսում եմ ձեզ հետ, որ «ուրանում եք Աստծո հայտնությունները, և ասում, թե դրանք վերացել են, որ չկան ոչ մի հայտնություններ, ոչ էլ մարգարեություններ, ոչ պարգևներ, ոչ բժշկություններ, ոչ լեզուներով խոսել, ոչ էլ լեզուներով ⁹թարգմանել:

8 Ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ նա, ով ուրանում է այս բաները, չգիտի Քրիստոսի «ավետարանը. այո, նա չի կարդացել սուրբ գրքերը. եթե կարդացել է, նա չի ⁹հասկանում դրանք:

9 Քանզի մի՞թե մենք չենք կարդում, որ Աստված «նույնն է՝ երեկ, այսօր, և հավիտյան, և նրա մեջ փոփոխություն չկա, ոչ էլ փոխվելու շուրջ:

10 Եվ այժմ, եթե դուք երևակայել եք մի աստված, որը փոփոխվում է, և որի մեջ կա փոխվելու շուրջ, այդ դեպքում դուք երևակայել եք

մի աստված, որը հրաշքների Աստված չէ:

11 Բայց ահա, ես ցույց կտամ ձեզ հրաշքների մի Աստված, այսինքն՝ Աբրահամի Աստվածը և Իսահակի Աստվածը և Հակոբի Աստվածը. և դա այն նույն «Աստվածն է, որը ստեղծեց երկինքները և երկիրը, և բոլոր բաները, որ դրանցում են:

12 Ահա, նա ստեղծեց Ադամին, և «Ադամի միջոցով եկավ մարդու ⁹անկումը: Եվ մարդու անկման պատճառով եկավ Հիսուս Քրիստոսը, այսինքն՝ Հայրը և Որդին. և Հիսուս Քրիստոսի շնորհիվ եկավ մարդու ⁹փրկագնումը:

13 Եվ մարդու փրկագնման շնորհիվ, որը Հիսուս Քրիստոսի միջոցով եկավ, նրանք ետ են բերվում Տիրոջ ներկայության մեջ. այո, այս ձևով են բոլոր մարդիկ փրկագնվում, որովհետև Քրիստոսի մահն իրականացնում է «հարությունը, որն իրականացնում է փրկագնում մի անվերջ ⁹քնից, քուն, որից բոլոր մարդիկ պիտի արթնացվեն Աստծո գործությամբ, երբ փողը հնչի. և նրանք դուրս կգան՝ թե՛ փոքր, թե՛ մեծ, և բոլորը կկանգնեն նրա դատարանի առջև՝ փրկագնված և արձակված լինելով մահվան այս հավերժական ⁹կապանքից, մահ, որը ժամանակավոր մահ է:

14 Եվ այնուհետև, նրանց վրա գալիս է Սուրբի «դատաստանը.

6ա սՈՒ Անհավատություն:

բ Եզեկ. ԺԸ.23, 32,

ՎևՈՒ 98.47:

գ սՈՒ Անարատ,

Անարատություն:

դ սՈՒ Աստծո Գառը:

7ա3 Նեպիի 29.6–7:

բ Ա Կոր. ԺԲ.7–10,

ՀՀ 1.7:

8ա սՈՒ Ավետարան:

բ Մատ. ԻԲ.29:

9ա Եբր. ԺԳ.8,

1 Նեպիի 10.18–19,

Ալմա 7.20, Մոր. 8.18,

ՎևՈՒ 20.12:

11ա Մմ. Ա.1,

Մոսիա 4.2,

ՎևՈՒ 76.20–24:

սՈՒ Հիսուս Քրիստոս:

12ա Մոսիա 3.26:

բ սՈՒ Ադամի և Եվայի անկումը:

գ սՈՒ Փրկագնել,

Փրկագնված,

Փրկագնում:

13ա Հել. 14.15–18:

բ ՎևՈՒ 43.18:

գ ՎևՈՒ 138.16:

14ա սՈՒ Վերջին

դատաստան:

և այնուհետև, գալիս է ժամանակը, որ նա, ով Քրիստոսն է, պիտի լինի տակավին կեղտոտ. և նա, ով արդար է, պիտի լինի տակավին արդար. նա, ով երջանիկ է, պիտի լինի տակավին երջանիկ. և նա, ով դժբախտ է, պիտի լինի տակավին դժբախտ:

15 Եվ այժմ, ո՛վ դուք, բոլո՛րդ, որ պատկերացրել եք ձեզ մի աստված, որը՝ հրաշքներ չի կարող անել, ես կկամենայի հարցնել ձեզ, արդյո՞ք այս բոլոր բաները տեղի են ունեցել, որոնց մասին ես խոսեցի: Վերջն արդեն եկե՞լ է: Ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ. և Աստված չի դադարել հրաշքների Աստված լինել:

16 Ահա, մի՞թե այն բաները, որ Աստված գործել է, զարմանալի չեն մեր աչքում: Այո, և ո՞վ կարող է ըմբռնել Աստծո զարմանալի ՝ գործերը:

17 Ո՞վ կասի, թե հրաշք չէր, որ նրա խոսքով երկինքը և երկիրը եղավ. և նրա խոսքի զորությամբ մարդը ՝ ստեղծվեց հողի փոշուց. և նրա խոսքի զորությամբ հրաշքներ գործվեցին:

18 Եվ ո՞վ կասի, որ Հիսուս Քրիստոսը հզոր ՝ հրաշքներ չգործեց: Եվ շատ զորավոր հրաշքներ եղան առաքյալների ձեռքով գործված:

19 Եվ եթե եղել են ՝ հրաշքներ գործված այն ժամանակ, ինչո՞ւ է Աստված դադարել հրաշքների Աստված լինել, և այնուամենայ-

նիվ, անփոխոխ էակ է: Եվ ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ նա չի փոխվում. եթե լիներ այդպես, նա կդադարեր Աստված լինել. իսկ նա չի դադարում Աստված լինել, և հրաշքների Աստված է:

20 Եվ պատճառը, թե ինչու է նա դադարում ՝ հրաշքներ գործել մարդկանց զավակների մեջ, այն է, որ նրանք ընկնում են անհավատության մեջ, և հեռանում են ճիշտ ուղուց, և չեն ճանաչում Աստծուն, որին պետք է ՝ ապավինեն:

21 Ահա, ես ասում եմ ձեզ. Ով որ ոչ մի բանի չկասկածելով հավատում է Քրիստոսին, ինչ էլ նա խնդրի Հորը՝ Քրիստոսի անունով, կտրվի նրան. և այս խոստումը բոլորի համար է, նույնիսկ աշխարհի ծայրերի համար:

22 Քանզի ահա, այսպես ասաց Հիսուս Քրիստոսը՝ Աստծո Որդին, իր աշակերտներին, որոնք պետք է մնային, այո, և նաև բոլոր իր աշակերտներին, բազմության ներկայությամբ. ՝ Գնացե՛ք աշխարհով մեկ, և քարոզե՛ք ավետարանն ամեն արարածի.

23 Եվ նա, ով կհավատա և կմկրտվի, կփրկվի, բայց նա, որ չի հավատա, ՝ կնզկովվի.

24 Եվ այս ՝ նշանները կհետևեն նրանց, ովքեր կհավատան՝ իմ անունով նրանք ՝ դևեր դուրս կգցեն. նրանք կխոսեն նոր լեզուներով. օժեր վեր կառնեն. և եթե նրանք որևէ մահացու բան խմեն,

14բ Ալմա 7.21,
ՎևՈՒ 88.35:

15ա Մոր. 7.35–37,
ՎևՈՒ 35.8:

սո՛ւ Հրաշք:
16ա Մադ. Խ.5,
ՎևՈՒ 76.114,
Մովսես 1.3–5:

17ա Հակոբ 4.9:

բ սո՛ւ Ստեղծել,
Ստեղծում:

գ Ծն. Բ.7, Մոսիա 2.25:

18ա Հովհ. 2.14:

19ա ՎևՈՒ 63.7–10:

20ա Դատ. 2.11–13,

Եթեր 12.12–18,

Մոր. 7.35–37:

բ սո՛ւ Ապավինել:

21ա Մատ. ԻԱ.22,
3 Նեփի 18.20:

22ա Մար. ԺՁ.15–16:

սո՛ւ Միսիոներական
աշխատանք:

23ա սո՛ւ Նզովք:

24ա Մար. ԺՁ.17–18:

սո՛ւ Նշան:

բ Գոր. ԺՁ.16–18:

այն նրանց վնաս չի տա. նրանք կդնեն զձեռքերը հիվանդի վրա, և նրանք կառողջանան.

25 Եվ ով որ կհավատա իմ անունին՝ չկասկածելով ոչ մի բանի, նրան ես չկհաստատեմ բոլոր իմ խոսքերը, նույնիսկ մինչև աշխարհի ծայրերը:

26 Եվ այժմ ահա, ո՞վ կարող է կանգնել Տիրոջ գործերի դեմ: ՄՈ՞վ կարող է ուրանալ նրա ասածները: Ո՞վ կբարձրանա Տիրոջ ամենագոր ուժի դեմ: Ո՞վ կարհամարհի Տիրոջ գործերը: Ո՞վ կարհամարհի Քրիստոսի գավակներին: Ահա, դուք բոլորդ, ովքեր Տիրոջ գործերի Մարհամարիողներ եք, քանզի դուք կգարանաք և կկորչեք:

27 Օ՛հ, ուրեմն, մի արհամարհեք և մի զարմացեք, այլ ականջ արեք Տիրոջ խոսքերին, և խնդրեք Հորը, Հիսուսի անունով, ինչ բաների կարիք որ դուք կունենաք: Մի կասկածեք, այլ եղեք հավատացող, և սկսեք ինչպես հին ժամանակներում, և չեկեք Տիրոջ մոտ ձեր ամբողջ յարտով, և զգործեք ձեր սեփական փրկությունը երկյուղով և դողալով նրա առաջ:

28 Միմաստուն եղեք ձեր փորձության օրերին. հանեք ձեզանից ամեն անմաքություն. մի խնդրեք, որ վատնեք ձեր քանկությունների վրա, այլ խնդրեք անսասան հաստատունությամբ, որ դուք չենթարկվեք ոչ մի գայթակղության,

այլ որ դուք ծառայեք ճշմարիտ և զկենդանի Աստծուն:

29 Տեսեք, որ դուք չանարժանորեն չնկրտվեք. տեսեք, որ ճանարժանորեն չճաշակեք Քրիստոսի հաղորդությունից. այլ տեսեք, որ դուք անեք բոլոր բաներն զարժանիորեն, և արեք դրանք Հիսուս Քրիստոսի՝ կենդանի Աստծո Որդու անունով. և եթե դուք անեք այս, և համբերեք մինչև վերջ, դուք ոչ մի կերպ դուրս չեք գցվի:

30 Ահա, ես չխոսում եմ ձեզ հետ, կարծես թե խոսեի մեռած տեղից. քանզի ես գիտեմ, որ դուք կունենաք իմ խոսքերը:

31 Մի դատապարտեք ինձ իմ թերությունների համար, ոչ էլ իմ հորը նրա թերությունների համար, ոչ էլ նրանց, ովքեր գրել են նրանից առաջ. այլ, ավելի շուտ, գոհություն հայտնեք Աստծուն, որ նա հայտնի է դարձրել ձեզ մեր թերությունները, որպեսզի դուք տվորեք լինել ավելի իմաստուն, քան մենք ենք եղել:

32 Եվ այժմ ահա, մենք գրել ենք այս հիշատակարանը՝ համաձայն մեր գիտելիքի, գրերով, որոնք մեր մեջ կոչվում են չփոխված եզիպտերեն՝ փոխանցված և վերափոխված լինելով մեր կողմից, ըստ մեր խոսելաձևի:

33 Եվ եթե մեր քիթեղները բավականաչափ մեծ լինեին, մենք կգրեինք երբայերեն. բայց երբա-

24q սուր Հիվանդների սպասավորում:

25a սուր Հայտնություն. Վկայություն:

26a 3 Նեփի 29.4–7:
p Առակ. ԺԳ.13:

27a Մոր. 10.30–32:
p Հես. ԻԲ.5,

Վև.ՈՒ 64.22, 34:
սուր Միքա:

q Փիլ. Բ.12:

28a Հակոբ 6.12:

p սուր Ցանկանալ:

q Ալմա 5.13:

29a սուր Մկրտություն,
Մկրտել – Մկրտության
համար անհրաժեշտ
պայմանները:

p Ա Կոր. ԺԱ.27–30,
3 Նեփի 18.28–32:

q սուր Արժանի,

Արժանավորություն:

30a Մորմ. 8.26,

Մոր. 10.27:

31a Մորմ. 8.17,
Եթեր 12.22–28, 35:

32a 1 Նեփի 1.2,
Մոսիա 1.4:

յերենը նույնպես վերափոխվել է մեր կողմից. և եթե մենք կարողանայինք գրել եբրայերեն, ահա, դուք ոչ մի թերություն չէիք ունենա մեր հիշատակարաններում:

34 Բայց Տերը գիտի այն բաները, որ մենք գրել ենք, և նաև, որ ոչ մի այլ ժողովուրդ չգիտի մեր լեզուն. և քանի որ ոչ մի այլ ժողովուրդ չգիտի մեր լեզուն, հետևաբար, նա ^ամիջոց է պատրաստել դրանց քարգմանության համար:

35 Եվ այս բաները գրվել են, որպեսզի մենք կարողանանք մաքրել մեր հանդերձները մեր եղբայրների արյունից, որոնք ընկել են ^աանհավատության մեջ:

36 Եվ ահա, այս բաները, որոնք մենք ^ափափագել ենք մեր եղբայրների վերաբերյալ, այո, այսինքն՝ նրանց վերադարձնելը Քրիստոսի իմացությանը, բոլոր սրբերի աղոթքների համաձայն է, ովքեր բնակվել են երկրում:

37 Եվ թող Տեր Հիսուս Քրիստոսը շնորհի, որ նրանց աղոթքները կարողանան պատասխանվել՝ համաձայն իրենց հավատքի. և թող Հայր Աստվածը հիշի ուխտը, որը նա արել է Իսրայելի տան հետ. և թող նա օրհնի նրանց հավիտյան, առ Հիսուս Քրիստոսի անունը հավատքի միջոցով: Ամեն:

ԵԹԵՐԻ ԳԻՐՔԸ

Հարեղացիների հիշատակարանը, վերցված քսանչորս թիթեղներից, գտնված Լիմբիի ժողովրդի կողմից՝ քազավոր Մոսիայի օրոք:

ԳԼՈՒԽ 1

Մորոնին կրճատում է Եթերի գրածները – Ներկայացվում է Եթերի տոհմաբանությունը – Հարեղացիների լեզուն չի խառնվում Բաբելոնի աշտարակի մոտ – Տերը խոստանում է առաջնորդել նրանց դեպի մի ընտիր երկիր և դարձնել նրանց մեծ ազգ:

Եվ այժմ ես՝ Մորոնիս, սկսում եմ տալ պատմությունն այն հնադարյան բնակիչների, ովքեր

կործանվել էին Տիրոջ ^ժձեռքով այս հյուսիսային երկրի երեսին:

2 Եվ ես վերցնում եմ իմ պատմությունը ^աքսանչորս թիթեղներից, որոնք գտնվել էին Լիմբիի ժողովրդի կողմից, որը կոչվում է Եթերի Գիրք:

3 Եվ քանի որ ես եմբաղրում եմ, որ այս հիշատակարանի առաջին մասը, որը խոսում է աշխարհի ստեղծման մասին, և նաև Ադամի, և մի պատմություն այդ ժամանակից սկսած, նույնիսկ մինչև մեծ ^աաշտարակը, և ինչ բաներ որ

34ա Մոսիա 8.13–18,
Եթեր 3.23, 28,
Վև.ՈՒ 17.1:
35ա 2 Նեփի 26.15:
36ա Մորմ. 8.24–26,
Վև.ՈՒ 10.46–49:

[ԵԹԵՐ]
1 1ա ՍՈՒ Մորոնի՝
Մորմոնի որդի:
բ Մորմ. 5.23,
Վև.ՈՒ 87.6–7:
2ա Ալմա 37.21,

Եթեր 15.33:
3ա Օմնի 1.22,
Մոսիա 28.17,
Հել. 6.28:

տեղի էին ունեցել մարդկանց զավակների մեջ, մինչև այդ ժամանակը, որ պահված էին հրեաների մոտ,

4 Հետևաբար, ես չեմ գրում այն բաները, որոնք տեղի էին ունեցել ՄԱդամի օրերից ի վեր մինչև այդ ժամանակը. բայց դրանք կան թիթեղների վրա. և ով որ գտնի դրանք, նույնը կունենա գործություն, որ ստանա լրիվ պատմությունը:

5 Բայց ահա, ես չեմ տալիս լրիվ պատմությունը, այլ տալիս եմ պատմության մի մասը՝ աշտարակից սկսած, ընդհուպ մինչև նրանց կործանվելը:

6 Եվ այս ձևով եմ ես տալիս պատմությունը: Նա, ով գրեց այս հիշատակարանը, ՄԵթերն էր, և նա Կորիանթոսի մի հետևորդ էր:

7 Կորիանթոսը Մորոնի որդին էր:

8 Եվ Մորոնը Եթեմի որդին էր:

9 Եվ Եթեմը Աքայի որդին էր:

10 Եվ Աքայը Սեթի որդին էր:

11 Եվ Սեթը Սիբլոնի որդին էր:

12 Եվ Սիբլոնը Կոմի որդին էր:

13 Եվ Կոմը Կորիանթոսի որդին էր:

14 Եվ Կորիանթոսը Ամնիգադայի որդին էր:

15 Եվ Ամնիգադան Ահարոնի որդին էր:

16 Եվ Ահարոնը Քետի հետևորդ էր, որը Հնարթոմի որդին էր:

17 Եվ Հնարթոնը Լիբի որդին էր:

18 Եվ Լիբը Կիսի որդին էր:

19 Եվ Կիսը Քորոմի որդին էր:

20 Եվ Քորոնը Ղևկի որդին էր:

21 Եվ Ղևկին Կիմի որդին էր:

22 Եվ Կիմը Մորիանթոսի որդին էր:

23 Եվ Մորիանթոսը Ռիփլակիսի մի հետևորդ էր:

24 Եվ Ռիփլակիսը Սեզի որդին էր:

25 Եվ Սեզը Քետի որդին էր:

26 Եվ Քետը Կոմի որդին էր:

27 Եվ Կոմը Կորիանթոսի որդին էր:

28 Եվ Կորիանթոսը Եմերի որդին էր:

29 Եվ Եմերը Օմերի որդին էր:

30 Եվ Օմերը Սուլեի որդին էր:

31 Եվ Սուլեն Կիբի որդին էր:

32 Եվ Կիբը Օրիայի որդին էր, որը Հարեդի որդին էր.

33 Այն չՀարեդի, որը եկավ մեծ աշտարակից իր եղբոր և նրանց ընտանիքների հետ, մի քանի ուրիշների և նրանց ընտանիքների հետ, այն ժամանակ, երբ Տերը Պառնեց ժողովրդի լեզուն, և երգվեց իր ցասման մեջ, որ նրանք պետք է ցրվեն ողջ երկրի Պերեսին. և Տիրոջ խոսքի համաձայն, ժողովուրդը ցրվեց:

34 Եվ Հարեդի Մեղբայրը, լինելով հաղթանդամ ու հզոր մի մարդ, և Տիրոջից մեծապես հովանավորված մարդ, Հարեդը՝ նրա եղբայրը, ասաց նրան. Աղադակիր առ Տերը, որ նա չխառնի մեզ այնպես, որ մենք չհասկանանք մեր խոսքերը:

35 Եվ եղավ այնպես, որ Հարեդի եղբայրն աղադակեց առ Տերը, և Տերը գութ ունեցավ Հարեդի վրա. հետևաբար, նա չխառնեց Հարեդի լեզուն. և Հարեդն ու իր եղբայրը չխառնվեցին:

36 Այնուհետև Հարեդն ասաց իր եղբորը. Աղադակիր կրկին առ Տերը, և միգուցե նա մեկդի դարձնի

իր բարկությունը նրանցից, ովքեր մեր ընկերներն են, որ նա չխառնի նրանց լեզուն:

37 Եվ եղավ այնպես, որ Հարեդի եղբայրն աղաղակեց առ Տերը, և Տերը գուր ունեցավ նրանց ընկերների և նրանց ընտանիքների վրա նույնպես, այնպես որ նրանք չխառնվեցին:

38 Եվ եղավ այնպես, որ Հարեդը կրկին խոսեց իր եղբոր հետ՝ ասելով. Գնա և տեղեկացիր Տիրոջից, թե արդյոք նա քշելո՞ւ է մեզ երկրից, և եթե նա քշելու է մեզ երկրից, աղաղակիր առ նա, թե ուր մենք պիտի գնանք: Եվ ով գիտի, գուցե Տերը տանի մեզ մի երկիր, որն «ամենաընտիրն է աշխարհում: Եվ եթե լինի այդպես, եկեք հավատարիմ լինենք Տիրոջը, որ կարողանաք ստանալ այն մեր ժառանգության համար:

39 Եվ եղավ այնպես, որ Հարեդի եղբայրն աղաղակեց առ Տերը՝ համաձայն նրա, ինչ խոսվել էր Հարեդի բերանով:

40 Եվ եղավ այնպես, որ Տերը լսեց Հարեդի եղբորը, և գուր ունեցավ նրա վրա, և ասաց նրան.

41 Գնա և ի մի հավաքիր քո հոտերը՝ թե՛ արու, թե՛ էգ, ամեն տեսակից. և նաև ամեն տեսակի երկրի սերմից. և քո «ընտանիքները. և նաև Հարեդի՝ քո եղբոր և նրա ընտանիքը. և նաև քո «ընկերներին ու նրանց ընտանիքները, և Հարեդի ընկերներին ու նրանց ընտանիքները:

42 Եվ երբ դու անես այս, դու նրանց գլուխն անցած պիտի «գնաս ներքև՝ դեպի հովիտը, որը հյուսիսային կողմում է: Եվ այնտեղ

ես կհանդիպեմ քեզ, և ես կգնամ քո «առջևից դեպի մի երկիր, որն «ամենաընտիրն է աշխարհի բոլոր երկրներից:

43 Եվ այնտեղ ես կօրհնեմ քեզ և քո սերնդին, և ինձ համար քո սերնդից, և քո եղբոր սերնդից, և նրանց, ովքեր կգնան քեզ հետ, մի մեծ ազգ կհարուցեմ: Եվ ողջ երկրի երեսին չի լինի ավելի մեծ, քան այն ազգը, որին ես կհարուցեմ ինձ համար քո սերնդից: Եվ այսպես, ես կանեմ քեզ համար, որովհետև այս երկար ժամանակարմբացքում դու աղաղակել ես առ ինձ:

ԳԼՈՒԽ 2

Հարեդացիները նախապատրաստվում են դեպի խոստացված երկիր իրենց ճամփորդության համար – Դա մի ընտիր երկիր է, որի վրա մարդիկ պետք է ծառայեն Քրիստոսին, այլապես կոչնչացվեն – Տերը երեք ժամ խոսում է Հարեդի եղբոր հետ – Հարեդացիները բռնանավեր են կառուցում – Տերը հանձնարարում է Հարեդի եղբորն առաջարկել, թե ինչպես են լուսավորելու բռնանավերը:

Եվ եղավ այնպես, որ Հարեդը և նրա եղբայրը, և նրանց ընտանիքները, և նաև Հարեդի և նրա եղբոր ընկերներն ու նրանց ընտանիքները, եկան վար՝ դեպի հովիտը, որը հյուսիսային կողմում էր (և հովտի անունը «Ներբովք էր, կոչված լինելով զորեղ որսորդի անունով), իրենց հոտերի հետ, որ նրանք ի մի էին հավաքել, արու և էգ, ամեն տեսակի:

2 Եվ նրանք նաև ծուղակներ դրեցին և օղի թռչուններ բռնեցին. և նրանք նաև պատրաստեցին մի աման, որի մեջ նրանք իրենց հետ տանում էին ջրերի ձուկը:

3 Եվ նրանք իրենց հետ նաև տարան դեգուրեթ, որը թարգմանաբար՝ մեղրի մեղու է. և այսպիսով, նրանք իրենց հետ տանում էին մեղվապարսեր, և ամեն ձևի բաներ, ամեն տեսակի սերմեր, որ երկրի երեսին էին:

4 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք վար եկան Նեբրովթի հովիտը, Տերը վար եկավ և խոսեց Հարեդի եղբոր հետ. և նա՝ ամայի մեջ էր, և Հարեդի եղբայրը չտեսավ նրան:

5 Եվ եղավ այնպես, որ Տերը պատվիրեց նրանց, որ նրանք առաջ գնան անապատի խորքը, այո, այն մասը, որտեղ երբեք մարդ չէր եղել: Եվ եղավ այնպես, որ Տերը գնում էր նրանց առաջից և խոսում էր նրանց հետ, երբ նա կանգնած էր՝ ամայի մեջ, և հրահանգներ էր տալիս, թե ուր նրանք պիտի ճանապարհվեն:

6 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք ճամփորդեցին անապատում, և կառուցեցին բեռնանավեր, որոնցով նրանք անցան շատ ջրեր՝ շարունակ հրահանգված լինելով Տիրոջ ձեռքով:

7 Եվ Տերը չկամեցավ թույլ տալ, որ նրանք կանգնեն ծովից այն կողմ՝ անապատում, այլ նա կամեցավ, որ նրանք առաջ գան՝ նույնիսկ մինչև խոստումի Պերկիլը, որն ընտիր էր բոլոր մյուս

երկրներից առավել, որը Տեր Աստված պահպանել էր մի արդարակյաց ժողովրդի համար:

8 Եվ նա իր ցասման մեջ երդվել էր Հարեդի եղբորը, որ, ով տիրի այս խոստումի երկրին, այդ ժամանակից այնուհետև և հավիտյան, պիտի ՝ ծառայի իրեն՝ ճշմարիտ և միակ Աստծուն, այլապես նրանք պիտի ՝ ոչնչացվեն, երբ նրա լիակատար ցասումը գա նրանց վրա:

9 Եվ այժմ, մենք կարող ենք տեսնել Աստծո հրամաններն այս երկրի վերաբերյալ, որ այն խոստումի երկիր է. և ինչ ազգ որ տիրի դրան, պիտի ծառայի Աստծուն, այլապես նրանք պիտի ոչնչացվեն, երբ նրա լիակատար ցասումը գա նրանց վրա: Եվ նրա լիակատար ցասումը գալիս է նրանց վրա, երբ նրանք հասունացած են անօրինության մեջ:

10 Քանզի ահա, այս մի երկիր է, որն ընտիր է բոլոր մյուս երկրներից առավել. ուստի նա, ով կտիրի դրան, պիտի ծառայի Աստծուն, այլապես կոչնչացվի. քանզի դա Աստծո հավիտենական հրամանագիրն է: Եվ դա չի լինում, մինչև երկրի զավակների մեջ ՝ լիակատար անօրինությունը, երբ նրանք ՝ վերացվում են:

11 Եվ այս գալու է ձեզ, ո՛վ դուք, ՝ հեթանոսներ, որ դուք իմանաք Աստծո հրամանները, որ դուք սպաշխարեք, և չարոնակեք ձեր անօրինությունների մեջ, մինչև որ լիակատար անօրինությունը գա, որպեսզի դուք վար չբերեք Աստծո լիակատար ցասումը ձեզ վրա,

4աԹվ. ԺԱ.25,
ՎևՈՒ 34.7–9,
ԶՄ–Պ 1.68:
5աԵլ. ԺԳ.21–22:
7ա1 Նեփի 4.14:

ՍՈՒ Խոստացված
երկիր:
8աԵթեր 13.2:
բ Հարոմ 1.3, 10,
Ալմա 37.28, Եթեր 9.20:

10ա2 Նեփի 28.16:
բ 1 Նեփի 17.37–38:
11ա2 Նեփի 28.32:

ինչպես երկրի բնակիչները մինչև այժմ են արել:

12 Ահա, սա մի ընտիր երկիր է, և ինչ ազգ որ տիրի նրան, ^աազատ կլինի ճորտությունից և գերությունից և երկնքի տակի բոլոր մյուս ազգերից, եթե միայն նրանք ^բծառայեն երկրի Աստծուն, որը Հիսուս Քրիստոսն է, որը հայտնի է դարձվել այն բաներով, որոնք մենք գրել ենք:

13 Եվ այժմ ես շարունակում եմ իմ հիշատակարանը. քանզի, ահա եղավ այնպես, որ Տերը բերեց Հարեդին և նրա եղբայրներին մինչև այն մեծ ծովը, որը բաժանում է երկրները: Եվ երբ հասան ծովին, նրանք խփեցին իրենց վրանները. և այդ վայրի անունը նրանք կոչեցին Մորիսանկումեր. և նրանք բնակվում էին վրաններում, և չորս տարիների ընթացքում նրանք բնակվեցին վրաններում՝ ծովափին:

14 Եվ եղավ այնպես, չորրորդ տարվա վերջին, որ Տերը կրկին եկավ Հարեդի եղբոր մոտ, և կանգնեց ամպի մեջ ու խոսեց նրա հետ: Եվ երեք ժամվա ընթացքում Տերը խոսեց Հարեդի եղբոր հետ, և ^ախրատեց նրան, որովհետև նա չէր հիշել ^բկանչել Տիրոջ անունը:

15 Եվ Հարեդի եղբայրն ապաշխարեց այն չարից, որ ինքն արել էր, և կանչեց առ Տիրոջ անունը՝ իր եղբայրների համար, որոնք իր հետ էին: Եվ Տերն ասաց նրան. Ես կներեմ քեզ և քո եղբայրներին՝ իրենց մեղքերը. բայց դուք այլևս չպետք է մեղանչեք, քանզի դուք պետք է հիշեք, որ իմ ^աՀոգին միշտ

չի ^բճգնում մարդու հետ. ուստի, եթե դուք մեղանչեք, մինչև որ լիովին հասունանաք, դուք կկտրվեք Տիրոջ ներկայությունից: Եվ սրանք են իմ մտքերն այն երկրի վերաբերյալ, որը ես կտամ ձեզ՝ ձեր ժառանգության համար. քանզի այն կլինի մի ^գընտիր երկիր՝ բոլոր մյուս երկրներից առավել:

16 Եվ Տերն ասաց. Գնացեք, աշխատեք և կառուցեք բեռնանավեր այն ձևով, որ մինչև այժմ եք կառուցել: Եվ եղավ այնպես, որ Հարեդի եղբայրը գնաց աշխատելու, և նրա եղբայրները՝ նույնպես, և կառուցեցին բեռնանավեր այն ձևով, որ իրենք էին կառուցել՝ համաձայն Տիրոջ ^աիրահանգների: Եվ դրանք փոքր էին, և ջրի վրա դրանք թեթև էին, ճիշտ ջրի վրա թռչնի թեթևության պես:

17 Եվ դրանք կառուցված էին մի ձևով, որ լիովին ^աանջրանցիկ էին, այնպես որ դրանք ամանի պես պահում էին ջուրը. և դրանց հատակն ամանի պես անջրանցիկ էր. և դրանց կողքերն ամանի պես անջրանցիկ էին. և դրանց ծայրերը սրագագաթ էին. և դրանց վերնամասն ամանի պես անջրանցիկ էր. և դրանց լայնությունը ծառի լայնության էր. և դրանց դուռը, երբ այն փակ էր, ամանի պես անջրանցիկ էր:

18 Եվ եղավ այնպես, որ Հարեդի եղբայրն աղաղակեց առ Տերը՝ ասելով. Ո՛վ Տեր, ես կատարեցի գործը, որ դու պատվիրել էիր ինձ, և ես կառուցել եմ բեռնանավերը, ինչպես որ դու ես իրահանգել ինձ:

19 Եվ ահա, ո՛վ Տեր, դրանցում

12ա սուր Անկախություն:

բ Ես. Կ.12:

14ա սուր Խրատել, Խրատելը:

բ սուր Աղոթք:

15ա Եթեր 15.19:

բ Ծն. 2.3,

2 Նեփի 26.11,

Մորմ. 5.16:

գ Եթեր 9.20:

16ա 1 Նեփի 17.50–51:

17ա Եթեր 6.7:

լույս չկա. մենք ո՞ր պիտի ուղ-
ղություն վերցնենք: Եվ բացի այդ
մենք կմեռնենք, քանզի դրանցում
մենք չենք կարող շնչել, բացի այն
օդից, որ դրանցում կա. ուստի
մենք կմեռնենք:

20 Եվ Տերն ասաց Հարեդի եղ-
բորը. Ահա, դու մի անցք կբացես
վերին մասում, և նաև հատակին. և
երբ դու օդի կարիք ունենաս, դու
կբացես անցքը և օդ կստանաս:
Եվ եթե լինի այնպես, որ ջուրը
գա ձեզ վրա, ահա, դուք կփակեք
անցքը, որպեսզի դուք չմեռնեք
ջրհեղեղում:

21 Եվ եղավ այնպես, որ Հարեդի
եղբայրն արեց այնպես, ինչպես
որ Տերն էր պատվիրել:

22 Եվ նա կրկին աղաղակեց առ
Տերը՝ ասելով. Ո՛վ Տեր, ահա ես
արեցի, ճիշտ ինչպես դու պատ-
վիրեցիր ինձ. և ես պատրաստել
եմ նավերն իմ ժողովրդի համար
և ահա դրանցում լույս չկա: Ահա,
ո՛վ Տեր, մի՞թե դու թույլ կտաս,
որ մենք անցնենք այս մեծ ջուրը
խավարի մեջ:

23 Եվ Տերն ասաց Հարեդի եղբո-
րը. Ի՞նչ կկամենաս, որ ես անեմ, որ
դուք լույս ունենաք ձեր նավերում:
Քանզի ահա, դուք չեք կարող
պատուհաններ ունենալ, քանի որ
դրանք ջարդուփշուր կլինեն. ոչ էլ
դուք կրակ պիտի վերցնեք ձեզ
հետ, քանզի դուք չպիտի գնաք
կրակի լույսով:

24 Քանզի ահա, դուք կետի պես
կլինեք ծովի մեջտեղում. քանզի
ալիքների լեռներ պիտի հարվա-
ծեն ձեզ: Այնուամենայնիվ, ես
կրկին վեր կբերեմ ձեզ ծովի խոր-
քերից. քանզի ՞քամիներն իմ
բերանից են դուրս եկել, և նաև

՞անձրևներն ու ջրհեղեղներն են
ես ուղարկել:

25 Եվ ահա, ես նախապատրաս-
տում եմ ձեզ այս բաների համար.
քանի որ դուք չեք կարող անցնել
այս մեծ ջրանդունդը, եթե ես
չնախապատրաստեմ ձեզ ծովի
ալիքների դեմ, և քամիների, որոնք
առաջ գնացած կլինեն, և ջրհեղեղ-
ների, որոնք պիտի գան: Հետևա-
բար, ի՞նչ կկամենաք դուք, որ ես
պատրաստեմ ձեզ համար, որ դուք
կարողանաք լույս ունենալ, երբ
դուք կույ գնացած կլինեք ծովի
խորքերին:

ԳԼՈՒԽ 3

*Հարեդի եղբայրը տեսնում է Տիրոջ
մատը, երբ նա դիպչում է տասնվեց
բարերին – Քրիստոսը ցույց է տա-
լիս իր հոգևոր մարմինը Հարեդի
եղբորը – Նրանք, ովքեր ունեն կա-
տարյալ իմացություն, չեն կարող
պահվել վարագույրից ներս – Մեկ-
նիչները նախատեսված են Հարե-
դական հիշատակարանը լույս
բերելու համար:*

Եւ եղավ այնպես, որ Հարեդի եղ-
բայրը (այժմ նավերի թիվը, որոնք
պատրաստված էին, ութն էին)
առաջ գնաց դեպի սարը, որը
նրանք կոչում էին Մելեմ, դրա շատ
մեծ բարձրության պատճառով, և
ապարից հալեց տասնվեց փոքր
բարեր. և դրանք սալիտակ էին ու
թափանցիկ, ճիշտ ապակու պես
թափանցիկ. և նա տարավ դրանք
իր ձեռքում սարի գագաթը և կրկին
աղաղակեց առ Տերն՝ ասելով.

2 Ո՛վ Տեր, դու ասել ես, որ մենք
պետք է շրջապատված լինենք

ջրհեղեղներով: Արդ, ահա, ո՛վ Տեր, և մի բարկացիր քո ծառայի վրա, քո առաջ նրա թուլության պատճառով. քանզի մենք գիտենք, որ դու սուրբ ես և բնակվում ես երկինքներում, և որ մենք քո առաջ անարժան ենք. ³«անկման պատճառով մեր ⁴Լուծյունները շարունակ չար են դարձել. այնուամենայնիվ, ո՛վ Տեր, դու մեզ մի պատվիրան ես տվել, որ մենք պիտի կանչենք առ քեզ, որպեսզի քեզանից մենք կարողանանք ստանալ՝ ըստ մեր ցանկությունների:

3 Ահա, ո՛վ Տեր, դու զարկել ես մեզ մեր անօրինության պատճառով, և քշել ես մեզ առաջ, և այս բազում տարիների ընթացքում, մենք եղել ենք անպատում. այնուամենայնիվ, դու ⁵«ողորմած ես եղել մեր հանդեպ: Ո՛վ Տեր, նայի՛ր ինձ խղճահարությամբ, և մեկդի դարձրու քո բարկությունն այս քո ժողովրդից, և թույլ մի՛ տուր, որ նրանք առաջ գնան այս մոլեգին ջրանդունդի վրայով խավարի մեջ. այլ տե՛ս այս բաները, որոնք ես հալել եմ ապարից:

4 Եվ ես գիտեմ, ո՛վ Տեր, որ դու ունես ամենայն ⁶«գորություն և կարող ես անել ինչ որ կամենաս՝ մարդկանց օգտի համար. ուստի, դիպչի՛ր այս քարերին, ո՛վ Տեր, քո մատով, և պատրաստիր դրանք, որ դրանք կարողանան փայլել խավարում. և դրանք կփայլեն մեզ համար նավերի մեջ, որոնք մենք ենք պատրաստել, որ մենք կարողանանք լույս ունենալ, մինչ մենք կանցնենք ծովը:

5 Ահա, ո՛վ Տեր, դու կարող ես անել այս: Մենք գիտենք, որ դու ի վիճակի ես ցույց տալ մեծ գորություն, որը փոքր է ⁷«թվում մարդկանց հասկացողությամբ:

6 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Հարեղի եղբայրն ասաց այս խոսքերը, ահա, ⁸«Տերն առաջ մեկնեց իր ձեռքը և իր մատով դիպավ քարերին՝ մեկ առ մեկ: Եվ ⁹«վարագույրը վերցվեց Հարեղի եղբոր աչքերից, և նա տեսավ Տիրոջ մատը. և դա մարդու մատի պես էր, մման մսից ու արյունից. և Հարեղի եղբայրը վայր ընկավ Տիրոջ առջև, քանզի նա վախից ցնցվեց:

7 Եվ Տերը տեսավ, որ Հարեղի եղբայրն ընկել էր գետնին. և Տերն ասաց նրան. Վե՛ր կաց, ինչո՞ւ ես ընկել:

8 Եվ նա ասաց Տիրոջը. Ես տեսա Տիրոջ մատը և վախեցա, որ չլինի թե նա զարկի ինձ. քանզի ես չգիտեի, որ Տերը միս ու արյուն ունի:

9 Եվ Տերն ասաց նրան. Քո հավատքի շնորհիվ դու տեսար, որ ես ինձ վրա եմ վերցնելու ¹⁰«միս ու արյուն. և երբեք որևէ մարդ չի եկել իմ առջև այնպիսի մեծ հավատքով, ինչպես դու. քանզի, չլինե՛ր դա այդպես, դու չէիր կարող տեսնել իմ մատը: Տեսնո՞ւմ ես դու ավելին, քան այս:

10 Եվ նա պատասխանեց՝ Ո՛չ. Տե՛ր, ցույց տուր քեզ ինձ:

11 Եվ Տերն ասաց նրան. Հավատո՞ւմ ես դու այն խոսքերին, որոնք ես կխոսեմ:

12 Եվ նա պատասխանեց. Այո՛, Տե՛ր, ես գիտեմ, որ դու խոսում

3 2ա սու՝ Ադամի և Եվայի անկումը:
բ Մոսիա 3.19:
3ա Եթեր 1.34–43:
4ա սու՝ Չորրորդում:

5ա Ես. ԾԵ.8–9,
1 Նեփի 16.29:
6ա սու՝ Հիսուս Քրիստոս:
բ Եթեր 12.19, 21:
9ա սու՝ Միս. Հիսուս

Քրիստոս.
Մահկանացու,
Մահկանացություն:

ես ճշմարտությունը, քանզի դու ճշմարտության Աստված ես և չես ^ակարող ստել:

13 Եվ երբ նա ասաց այս խոսքերը, ահա, Տերն իրեն ^ացույց տվեց նրան, և ասաց. ^բՔանի որ դու գիտես այս բաները, դու փրկագրված ես անկումից. ուստի, դու ետ ես բերվել իմ ներկայության մեջ. ուստի, ես ինձ ^գցույց եմ տալիս քեզ:

14 Ահա, ես եմ նա, ով պատրաստված էր աշխարհի հիմնադրումից ի վեր՝ ^ափրկագրելու իմ ժողովրդին: Ահա, ես եմ Հիսուս Քրիստոսը: Ես եմ ^բՀայրը և Որդին: Ինձանով պիտի ողջ մարդկությունը ^գկյանք ունենա, և դա՝ հավերժորեն, այսինքն՝ նրանք, ովքեր կհավատան իմ անունին. և նրանք կդառնան իմ ^դորդիներն ու իմ դուստրերը:

15 Եվ ես երբեք ինձ ցույց չեմ տվել մարդուն, որին ես եմ ստեղծել, քանզի երբեք մարդ այդպես չի ^ահավատացել ինձ այնպես, ինչպես դու: Տեսնո՞ւմ ես, որ դուք ստեղծված եք ըստ իմ սեփական ^բպատկերի: Այո, հիրավի, ի սկզբանե բոլոր մարդիկ ստեղծվել էին ըստ իմ սեփական պատկերի:

16 Ահա, այս մարմինը, որը դու այժմ տեսնում ես, իմ ^ահոգու մարմինն է. և մարդուն ես ստեղծել եմ ըստ իմ հոգու մարմնի. և ճիշտ ինչպես ես հայտնվում եմ քեզ՝ լինելով հոգու մեջ, ես կհայտնվեմ իմ ժողովրդին մարմնի մեջ:

17 Եվ այժմ, ինչպես ես՝ Մորո-

նիս ասացի, ես չեմ կարող անել լրիվ պատմությունն այս բաների, որոնք գրված են, հետևաբար, բավական է ինձ ասել, որ Հիսուսը հոգու մեջ ցույց տվեց իրեն այս մարդուն, այսինքն՝ այն նույն մարմնի ձևով ու նմանությամբ, ճիշտ ինչպես իրեն ^ացույց տվեց Նեփիացիներին:

18 Եվ նա ծառայեց նրան, ճիշտ ինչպես նա ծառայեց Նեփիացիներին. և այս բոլորը, որպեսզի այս մարդը կարողանար իմանալ այն բազում մեծ գործերի շնորհիվ, որ Տերը ցույց էր տվել նրան, որ նա Աստված էր:

19 Եվ այս մարդու իմացության պատճառով, նա չէր կարող պահվել ^ավարագույրի միջով տեսնելուց. և նա տեսավ Հիսուսի մատը, որը, երբ տեսավ, նա վախից ընկավ. քանզի նա իմացավ, որ դա Տիրոջ մատն էր. և նա այլևս հավատք չուներ, քանզի նա գիտեր՝ չկասկածելով ոչ մի բանի:

20 Ուստի, ունենալով այս կատարյալ իմացությունն Աստծո մասին, նա ^աչէր կարող պահվել վարագույրից ներս. հետևաբար, նա տեսավ Հիսուսին. և նա ծառայեց նրան:

21 Եվ եղավ այնպես, որ Տերն ասաց Հարեդի եղբորը. Ահա՛, դու չպետք է թույլ տաս, որ այս բաները, որոնք դու տեսար և լսեցիր, տարածվեն աշխարհում, մինչև որ գա ^աժամանակը, երբ ես փառավորեմ իմ անունը մարմնի մեջ.

12ա Եբր. 2.18:

13ա ՎեՌԻ 67.10–11:

բ Եսնվա 1.6–8:

գ սուր Հիսուս Քրիստոս – Քրիստոսի նախամահկանացու գոյությունը:

14ա սուր Փրկագնել,

Փրկագնված,

Փրկագնում. Քավիչ:

բ Մոսիա 15.1–4:

գ Մոսիա 16.9:

դ սուր Աստծո որդիներն ու դուստրերը:

15ա սուր Հավատ, Հավատալ:

բ Ծն. Ա.26–27,

Մոսիա 7.27,

ՎեՌԻ 20.17–18:

16ա սուր Ոգի:

17ա 3 Նեփի 11.8–10:

19ա սուր Վարագույր:

20ա Եբր. 12.19–21:

21ա Եբր. 4.1:

ուստի, դու գանձի պես պիտի պահես այն բաները, որոնք դու տեսար ու լսեցիր, և ցույց չտաս ոչ մի մարդու:

22 Եվ ահա, երբ դու գաս ինձ մոտ, դու պիտի գրես դրանք և պիտի կնքես դրանք, որպեսզի ոչ մեկը չկարողանա թարգմանել դրանք. քանզի դու պիտի գրես դրանք այնպիսի մի լեզվով, որ դրանք չկարդացվեն:

23 Եվ ահա, այս ^աերկու քարերը կտամ ես քեզ, և դու դրանք նույնպես պիտի կնքես, այն բաների հետ, որոնք դու պիտի գրես:

24 Քանզի ահա, լեզուն, որով դու պիտի գրես, ես խառնել եմ. ուստի, ես, ինձ իսկ հարմար ժամանակ, այնպես կանեմ, որ այս քարերը կպարզեն մարդկանց աչքերին այն բաները, որոնք դու կգրես:

25 Եվ երբ Տերն ասաց այս խոսքերը, նա ցույց տվեց Հարեդի եղբորն աշխարհի ^աբոլոր բնակիչներին, որոնք եղել էին, և նաև բոլորին, որ լինելու էին. և նա չսքողեց նրանց նրա տեսադաշտից, մինչև իսկ աշխարհի ծայրերը:

26 Քանզի նա ասել էր նրան, ժամանակներ առաջ, որ ^աեթե նա ^բհավատար իրեն, որ նա կարող էր ցույց տալ նրան ^գբոլոր բաները, դա պիտի ցույց տրվեր նրան. հետևաբար, Տերը չէր կարող որևէ բան սքողել նրանից, քանզի նա գիտեր, որ Տերը կարող էր իրեն ցույց տալ բոլոր բաները:

27 Եվ Տերն ասաց նրան. Գրիբ այս բաները և ^ակնքիր դրանք. և ես, ինձ իսկ հարմար ժամանակ,

ցույց կտամ դրանք մարդկանց զավակներին:

28 Եվ եղավ այնպես, որ Տերը պատվիրեց նրան, որ նա կնքի այն երկու ^աքարերը, որոնք նա ստացավ, և ցույց չտա դրանք, մինչև որ Տերը ցույց կտա դրանք մարդկանց զավակներին:

ԳԼՈՒԽ 4

Մորոնիին պատվիրվում է կնքել Հարեդի եղբոր գրածները – Դրանք չեն բացահայտվի, մինչև որ մարդիկ Հարեդի եղբոր նման հավատք չունենան – Քրիստոսը պատվիրում է, որ մարդիկ հավատան իր խոսքերին և իր աշակերտների խոսքերին – Մարդկանց պատվիրվում է ապաշխարել, հավատալ ավետարանին և փրկվել:

ԵՎ Տերը պատվիրեց Հարեդի եղբորը՝ վար իջնել սարից՝ Տիրոջ ներկայությունից, և ^ագրել այն բաները, որոնք նա տեսել էր. և արգելեց դրանք հայտնի դարձնել մարդկանց զավակներին, ^բնախքան նրա խաչ բարձրացվելը. այս պատճառով թագավոր Մոսիան պահեց դրանք, որպեսզի դրանք հայտնի չդարձվեն աշխարհին, նախքան Քրիստոսի իրեն ցույց տալն այս ժողովրդին:

2 Եվ հետո, երբ Քրիստոսը, հիրավի, իրեն ցույց տվեց իր ժողովրդին, նա պատվիրեց, որ դրանք ցույց տրվեն:

3 Եվ արդ, դրանից հետո նրանք բոլորն ընկան անհավատության մեջ. և նրանք ուրացան Քրիստոսի

23ա սու՛ Ուրիմ ու Թումիմ:

25ա Մովսես 1.8:

26ա Եթեր 3.11–13:

^բ սու՛ Հավատ, Հավատալ:

գ Եթեր 4.4:

27ա2 Նեփի 27.6–8:

28ա Վևու՛ 17.1:

4 1ա Եթեր 12.24:

սու՛ Մուրբ գրքեր:

^բ Եթեր 3.21:

ավետարանը, և չմնաց ոչ մեկը, բացի Լամանացիներից. այդ պատճառով ինձ պատվիրվում է, որ ես կրկին ՝ քաքցնեմ դրանք հողի մեջ:

4 Ահա, ես գրել եմ այս թիթեղների վրա հենց այն բաները, որոնք Հարեղի եղբայրը տեսավ. և երբեք չէին եղել ավելի մեծ բաներ ցույց տրված, քան դրանք, որոնք ցույց էին տրվել Հարեղի եղբորը:

5 Ուստի, Տերը պատվիրել է ինձ գրել դրանք. և ես գրել եմ դրանք: Եվ նա պատվիրել է ինձ, որ ես ՝ կնքեմ դրանք. և նա նաև պատվիրել է, որ ես կնքեմ դրանք թարգմանությունը. ուստի, ես կնքել եմ ՝ մեկնիչները՝ ըստ Տիրոջ պատվիրանի:

6 Քանզի Տերն ասաց ինձ. Դրանք չպիտի հասնեն հեթանոսներին, մինչև այն օրը, երբ նրանք կապաշխարեն իրենց անօրինությունից և կդառնան մաքուր Տիրոջ առջև:

7 Եվ այն օրը, երբ նրանք հավատք կգործադրեն առ ինձ, ասում է Տերը, ճիշտ ինչպես Հարեղի եղբայրն արեց, որպեսզի նրանք ՝ սրբագործվեն ինձանով, այն ժամանակ ես ցույց կտամ նրանց այն բաները, որոնք տեսավ Հարեղի եղբայրը, մինչև իսկ բացելով նրանց բոլոր իմ հայտնությունները, ասում է Հիսուս Քրիստոսը՝ Աստծո Որդին, ՝ Հայրը երկինքների և երկրի, և բոլոր բաների, որ դրանց մեջ են:

8 Եվ նա, ով ՝ կհակառակի Տիրոջ խոսքին, թող անիծված լինի. և նա, ով ՝ կուրանա այս բաները, թող անիծված լինի. քանզի նրանց ես ցույց չեմ Գտա ավելի մեծ բաներ, ասում է Հիսուս Քրիստոսը. քանզի ես եմ նա, ով խոսում եմ:

9 Եվ իմ հրամանով երկինքները բացվում են և ՝ փակվում. և իմ խոսքով ՝ երկիրը կցնցվի. և իմ հրամանով դրա բնակիչները կանհետանան, ճիշտ ինչպես կրակից:

10 Եվ նա, ով չի հավատում իմ խոսքերին, չի հավատում իմ աշակերտներին. և եթե լինի այնպես, որ ես չխոսեմ, ինքներդ դատեք. քանզի ՝ վերջին օրը դուք կիմանաք, որ այդ ես եմ, որ խոսում եմ:

11 Բայց նա, ով ՝ հավատում է այս բաներին, որոնք ես խոսել եմ, նրան ես կայցեցեմ իմ Հոգու դրսևորումներով, և նա կիմանա և կվկայի: Քանզի իմ Հոգու շնորհիվ նա ՝ կիմանա, որ այս բաները Գճմարիտ են. քանզի այն կհամոզի մարդկանց բարիք անել:

12 Եվ ինչ բան, որ համոզում է մարդկանց անել բարիք, ինձանից է. քանզի ՝ բարին չի գալիս ոչ մեկից, բացի դա լինի ինձանից: Ես եմ նա, որ առաջնորդում է մարդկանց դեպի ամենայն բարին. նա, ով ՝ չի հավատա իմ խոսքերին, չի հավատա ինձ, որ ես եմ. և նա, ով չի հավատա ինձ, չի հավատա Հորը, ով ուղարկել է ինձ: Քանզի ահա, ես եմ Հայրը, ես եմ

3ա Մորմ. 8.14:

5ա Եթեր 5.1:

բ Վևոն 17.1, ՋՍ-Պ 1.52:

սո՛ր Ուրիմ ու Թումիմ:

7ա սո՛ր Սրբագործում:

բ Մոսիա 3.8:

8ա 3 Նեփի 29.5–6,

Մորմ. 8.17:

բ 2 Նեփի 27.14, 28.29–30:

գ Ալմա 12.10–11,

3 Նեփի 26.9–10:

9ա Գ. Թագ. Ը.35,

Վևոն 77.8:

բ Հել. 12.8–18,

Մորմ. 5.23:

10ա 2 Նեփի 33.10–15:

11ա Վևոն 5.16:

բ սո՛ր Վկայություն:

գ Եթեր 5.3–4,

Մոր. 10.4–5:

12ա Ալմա 5.40,

Մոր. 7.16–17:

բ 3 Նեփի 28.34:

Գլույսը և Պկյանքը և ճշմարտությունն աշխարհի:

13 Մեկեք ինձ մոտ, ո՛վ դուք, հեթանոսներ, և ես ցույց կտամ ձեզ ավելի մեծ բաներ, գիտելիք, որը գաղտնի է պահվում՝ անհավատության պատճառով:

14 Եկեք ինձ մոտ, ո՛վ դուք, Իսրայելի՛ տուն, և ձեզ ՝ ցույց կտրվի, թե որքան մեծ բաներ է Հայրը պատրաստել ձեզ համար, աշխարհի հիմնադրումից ի վեր. և դրանք չեն հասել ձեզ՝ անհավատության պատճառով:

15 Ահա, երբ դուք պատռեք անհավատության այդ վարագույրը, որը ստիպում է ձեզ մնալ ամբարշտության և սրտի կարծրության և մտքի կուրության ձեր սոսկալի վիճակում, այն ժամանակ կլինեն մեծ և զարմանալի բաներ, որոնք աշխարհի հիմնադրումից ի վեր ՝ թաքցվել են ձեզանից, այո, երբ դուք կանչեք առ Հայրն իմ անունով, կոտրված սրտով և փշրված հոգով, այն ժամանակ դուք կիմանաք, որ Հայրը հիշել է ուխտը, որը նա արել էր ձեր հայրերի հետ, ո՛վ Իսրայելի տուն:

16 Եվ այն ժամանակ իմ ՝ հայտնությունները, որոնք ես գրել եմ տվել իմ ծառա Հովհաննեսին, պիտի բացվեն բոլոր մարդկանց աչքերին: Հիշեք, երբ դուք տեսնեք այս բաները, դուք կիմանաք, որ ժամանակը մոտ է, որ դրանք ցույց պիտի տրվեն հենց գործով:

17 Հետևաբար, Մերբ դուք ստանաք այս հիշատակարանը, դուք կարող եք իմանալ, որ Հոր գործը սկսել է երկրի ողջ երեսին:

18 Հետևաբար, Մապաշխարե՛ք, դո՛ւք, աշխարհի բոլո՛ր ծայրեր, և եկե՛ք ինձ մոտ, և հավատացե՛ք իմ ավետարանին, և Մկրտվե՛ք իմ անունով. քանզի նա, ով հավատում է և մկրտվում, կկրկվի. բայց նա, ով չի հավատում, կնզովվի. և Գնշաններ կհետևեն նրանց, որ հավատում են իմ անունին:

19 Եվ օրհնված է նա, որ ՝ հավատարիմ կլինի իմ անունին վերջին օրը, քանզի նա կբարձրացվի՝ բնակվելու արքայությունում, պատրաստված իր համար աշխարհի ՝ հիմնադրումից ի վեր: Եվ ահա, ե՛ս եմ, որ ասում է դա: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 5

Երեք վկաները և ինքը՝ զիրքը, կկանգնեն որպես վկայություն Մորմոնի Գրքի ճշմարտացիության մասին:

Եվ այժմ ես՝ Մորմոնիս, գրել եմ այն խոսքերը, որոնք ինձ պատվիրված են, ըստ իմ հիշողության. և ես պատմել եմ ձեզ այն բաները, որոնք ՝ կնքել եմ. հետևաբար, ձեռք մի տվեք դրանց՝ թարգմանելու նպատակով. քանզի այդ բանն արգելված է ձեզ, բացի շուտով դա լինի Աստծո իմաստությամբ:

2 Եվ ահա, գուցե դուք արտոնվեք, որ կարողանաք ցույց տալ

12գ սուր Լույս, Քրիստոսի լույս:
դ Հովհ. Ը.12, Ալմա 38.9:
13ա3 Նեփի 12.2–3:
14ա ՎեՆԻ 121.26–29:
15ա2 Նեփի 27.10:
16ա Հայտ. Ա.1,
1 Նեփի 14.18–27:

17ա3 Նեփի 21.1–9, 28:
18ա3 Նեփի 27.20,
Մոր. 7.34:
բ Հովհ. Գ.3–5:
սուր Մկրտություն,
Մկրտել – Եական է:
գ սուր Հոգու պարզկները:
19ա Մոսիա 2.41,

ՎեՆԻ 6.13:
սուր Հիսուս Քրիստոս –
Հիսուս Քրիստոսի
անունը մեզ վրա
վերցնելը:
բ 2 Նեփի 9.18:
5 1ա 2 Նեփի 27.7–8, 21,
Եթեր 4.4–7:

թիթեղները՝ Կրանց, ուրբեր կաշակցեն առաջ բերել այս գործը.

3 Եվ Կրեք վկաների դրանք ցույց կտրվեն Աստծո գործությամբ. ուստի, նրանք Մկիմանան, անկասկած, որ այս բաները Պճմարիտ են:

4 Եվ երեք Վկաների բերանով այս բաները պիտի հաստատվեն. և երեքի վկայությունը և նաև նրա խոսքը, որի մասին Հայրը և Որդին և Սուրբ Հոգին վկայում են, և վերջին օրն այս բոլորը կկանգնեն որպես վկայություն ընդդեմ աշխարհի:

5 Եվ եթե այնպես լինի, որ նրանք ապաշխարեն և Կան դեպի Հայրը՝ Հիսուսի անունով, նրանք կընդունվեն Աստծո արքայության մեջ:

6 Եվ այժմ, արդյոք ես ունեմ իշխանություն այս բաների համար, թե՛ ոչ, ինքներդ դատեք. քանզի դուք կիմանաք, որ ես ունեմ իշխանություն, երբ դուք տեսնեք ինձ, և մենք պիտի կանգնենք Աստծո առջև, վերջին օրը: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 6

Հարեղական բեռնանավերը քշվում են քամիներից դեպի խոստացված երկիր – Ժողովուրդը գուրբ է անում Տիրոջը նրա բարության համար – Օրիան թագավոր է նշանակվում նրանց վրա – Հարեղը և նրա եղբայրը մահանում են:

Եվ այժմ, ես՝ Մորոնիս, շարունակում եմ գրել Հարեղի և նրա եղբոր հիշատակարանը:

2 Քանզի եղավ այնպես, հետո, երբ Տերը պատրաստեց քարերը, որոնք Հարեղի եղբայրը տարել էր վեր՝ սարի վրա, Հարեղի եղբայրը վար իջավ սարից և քարերը դրեց նավերի մեջ, որոնք պատրաստ էին, դրանցից ամեն մեկում մեկ հատ. և ահա, դրանք լույս տվեցին նավերին:

3 Եվ այսպես, Տերն արեց այնպես, որ քարերը փայլեցին խավարում, լույս տալով տղամարդկանց, կանանց և երեխաներին, որպեսզի նրանք մեծ ջրերը չանցնեին խավարի մեջ:

4 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք պատրաստել էին ամեն ձևի ուտելիք, որպեսզի դրանցով նրանք կարողանային սնվել ջրի վրա, և նաև կեր՝ իրենց հոտերի ու նախիրների համար, և ինչ գազան, կամ կենդանի, կամ թռչուն, որ պիտի տանեին իրենց հետ, և եղավ այնպես, որ երբ նրանք արեցին այս բոլորը, նրանք նստեցին նավերը կամ բեռնանավերը, և դուրս եկան ծով, իրենց հանձնելով Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն:

5 Եվ եղավ այնպես, որ Տեր Աստված ստիպեց, որ մի «կատաղի քամի փչի ջրերի երեսին՝ խոստացված երկրի ուղղությամբ. և այսպես, նրանք քշվում էին քամուց ծովի ջրերի վրայով:

6 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք շատ անգամ թաղվեցին ծովի խորքերում, ալիքների լեռների պատճառով, որոնք փլուզվում էին նրանց վրա, և նաև ահռելի ու սուկալի

2ա2 Նեփի 27.12–14,
Վև. 5.9–15:
3ա2 Նեփի 11.3, 27.12:
բ Վև. 5.25:
գ Եթեր 4.11:
4ա Տե՛ս Վև. 17 բաժնի

ներածությունը և 1–3
հատվածները. տես
նաև «Երեք Վկաների
Վկայությունը»
Մորմոնի Գրքի
սկզբնական էջերում:

5ա Մորմ. 9.27,
Մոր. 10.30–32:
6 2ա Եթեր 3.3–6:
5ա Եթեր 2.24–25:

փոթորիկներից, որոնք առաջացել էին քամու կատաղությունից:

7 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք թաղվում էին ջրամղուններում, ոչ մի ջուր չէր կարողանում վնասել նրանց, իրենց նավերը լինելով՝ անջրանցիկ ամանի պես, և դրանք անջրանցիկ էին նաև Նոյի Պտապանի պես. ուստի, երբ նրանք շրջապատվում էին շատ ջրերով, նրանք աղաղակում էին առ Տերը, և նա կրկին դուրս էր բերում նրանց ջրերի գագաթների վրա:

8 Եվ եղավ այնպես, որ քամին երբեք չդադարեց փչել խոստացված երկրի ուղղությամբ, մինչ նրանք ջրերի վրա էին. և այսպես, նրանք առաջ էին քշվում քամուց:

9 Եվ նրանք գովք էին Մերգում առ Տերը. այո, Հարեդի եղբայրը գովք էր երգում առ Տերը, և նա Պգոհություն էր հայտնում և գովերգում Տիրոջն ամբողջ օրը. և երբ գալիս էր գիշերը, նրանք չէին դադարում գովերգել Տիրոջը:

10 Եվ այսպես նրանք առաջ էին քշվում. և ծովի ոչ մի հրեշ չէր կարող նրանց ջարդուփշուր անել, ոչ էլ կետ, որ կարողանար վնասել նրանց. և նրանք անընդհատ լույս ունեին՝ լինել ջրի վրա, թե ջրի տակ:

11 Եվ այսպես ջրի վրա երեք հարյուր և քառասունևչորս օր, նրանք առաջ քշվեցին:

12 Եվ նրանք խոստացված երկրի ափն իջան: Եվ երբ նրանք իրենց ոտքը դրեցին խոստացված երկրի ափերին, նրանք վար կռացան երկրի երեսին, և իրենց խոնարհեցրին Տիրոջ առջև, և

ուրախության արցունքներ թափեցին Տիրոջ առջև, իրենց վրա նրա բազում գորովագութ ողորմությունների համար:

13 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք տարածվեցին երկրի երեսով մեկ և սկսեցին մշակել հողը:

14 Եվ Հարեդն ուներ չորս որդի. և նրանց կոչում էին Հակոմ և Գադգա և Մահա և Օրիա:

15 Եվ Հարեդի եղբայրը նույնպես ծնեց որդիներ և դուստրեր:

16 Եվ Հարեդի և նրա եղբոր՝ ընկերները թվով մոտ քսաններկու հոգի էին. և նրանք նույնպես ծնեցին որդիներ ու դուստրեր, նախքան խոստացված երկիր իրենց գալը. և ուստի, նրանք սկսեցին շատանալ:

17 Եվ նրանց սովորեցնում էին խոնարհաբար՝ Քայլել Տիրոջ առաջ. և նրանք Պսովորեցվում էին նաև ի վերուստ:

18 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք սկսեցին տարածվել երկրի երեսին և բազմանալ և մշակել հողը. և նրանք զորացան երկրում:

19 Եվ Հարեդի եղբայրը սկսեց ծերանալ, և տեսավ, որ ինքը պիտի շուտով գերեզման իջներ. ուստի, նա ասաց Հարեդին. Եկ ի մի հավաքենք մեր ժողովրդին, որ կարողանանք նրանց հաշվել, որ կարողանանք իմանալ նրանցից, թե ինչ կցանկանան մեզանից, նախքան մեր գերեզման իջնելը:

20 Եվ հետևաբար, ժողովուրդն ի մի հավաքվեց: Արդ, Հարեդի եղբոր որդիների և դուստրերի թիվը քսաններկու հոգի էր. և Հարեդի որդիների ու դուստրերի

7ա Եթեր 2.17:
բ Ծն. 2.14,
Մովսես 7.43:
9ա սոտ Երգել:

բ Ա Մն. ԺՁ.7–9,
Ալմա 37.37,
ՎևոՒ 46.32:
16ա Եթեր 1.41:

17ա սոտ Քայլել, Քայլել
Աստծո հետ:
բ սոտ Հայտնություն:

թիվը տասներկուսն էր, նա ունեցաւ չորս որդի:

21 Եվ եղաւ այնպէս, որ նրանք հաշվեցին իրենց ժողովրդին. և հետո, երբ հաշվել էին նրանց, նրանք ցանկացան իմանալ նրանցից, թե նրանք ինչ կփափագեին, որ իրենք անեին, նախքան իրենց գերեզման իջնելը:

22 Եվ եղաւ այնպէս, որ ժողովուրդը ցանկացաւ նրանցից, որ նրանք իրենց որդիներից մեկին թագաւոր՝ օծեն իրենց վրա:

23 Եվ ահա, դա ցավալի էր նրանց համար: Եվ Հարեղի եղբայրն ասաց նրանց. Այս բանը, անկասկած, տանում է գերութեան:

24 Բայց Հարեղն ասաց իր եղբորը. Թույլ տուր, որ նրանք թագաւոր ունենան: Եվ ուստի, նա ասաց նրանց. Ընտրեք մեր որդիների միջից թագաւոր, նույնիսկ ում որ կամենաք:

25 Եվ եղաւ այնպէս, որ նրանք ընտրեցին հենց Հարեղի եղբոր առաջնեկին. և նրա անունը Պագագ էր: Եվ եղաւ այնպէս, որ նա հրաժարվեց և չկամեցաւ նրանց թագաւոր լինել: Եվ ժողովուրդը կամեցաւ, որ նրա հայրը պարտադրի նրան, բայց նրա հայրը չկամեցաւ. և նա պատվիրեց նրանց, որ ոչ մի մարդու չպետք է պարտադրեն լինել իրենց թագաւոր:

26 Եվ եղաւ այնպէս, որ նրանք ընտրեցին Պագագի բոլոր եղբայրներին, և նրանք չկամեցան:

27 Եվ եղաւ այնպէս, որ ոչ էլ Հարեղի որդիները կամեցան, նույնիսկ բոլորը, բացի՝ մեկից. և Օրիան թագաւոր օծվեց ժողովրդի վրա:

28 Եվ նա սկսեց թագաւորել, և

ժողովուրդը սկսեց բարգաւաճել. և նրանք դարձան չափազանց հարուստ:

29 Եվ եղաւ այնպէս, որ Հարեղը մահացաւ, և նրա եղբայրը՝ նույնպէս:

30 Եվ եղաւ այնպէս, որ Օրիան խոնարհաբար քայլում էր Տիրոջ առաջ, և հիշում էր, թե ինչպիսի մեծ բաներ էր Տերն արել իր հոր համար, և նաև սովորեցնում էր իր ժողովրդին, թե ինչպիսի մեծ բաներ էր Տերն արել իրենց հայրերի համար:

ԳԼՈՒԽ 7

Օրիան արդարությամբ է թագաւորում – Բռնազաւթման և պայքարի մեջ հիմնվում են Սուլեյի և Կոհորի մրցակից թագաւորությունները – Մարգարեները դատասպարտում են ժողովրդի ամբարշտությունն ու կռապաշտությունը, որոնք հետո ապաշխարում են:

Եւ եղաւ այնպէս, որ Օրիան, որի օրերը չափազանց շատ եղան, արդարությամբ էր դատաստան անում երկրի վրա իր բոլոր օրերում:

2 Եվ նա ծնեց որդիներ ու դուստրեր. այո, նա ծնեց երեսունմեկին, որոնցից քսաններեքը որդիներ էին:

3 Եվ եղաւ այնպէս, որ իր ծեր հասակում նա ծնեց նաև Կիբին: Եվ եղաւ այնպէս, որ Կիբը թագաւորեց նրա փոխարեն. և Կիբը ծնեց Կորիհորին:

4 Եվ երբ Կորիհորը եղաւ երեսուններկու տարեկան, նա ապստամբեց իր հոր դէմ և գնաց ու

բնակվեց Նեորի երկրում. և նա ծնեց որդիներ ու դուստրեր, և նրանք դարձան չափազանց գեղեցիկ. ուստի, Կորիհորն իր ետևից շատ մարդկանց տարավ:

5 Եվ երբ նա ի մի հավաքեց մի բանակ, նա եկավ Մորոնի երկիրը, որտեղ բնակվում էր թագավորը, և նրան գերի վերցրեց, որն իրականացրեց Հարեդի եղբոր՝ Մասածը, որ նրանք բերվելու էին գերության:

6 Արդ, Մորոնի երկիրը, որտեղ թագավորն էր բնակվում, մոտիկ էր երկրին, որը Նեփիացիների կողմից կոչվում էր Ավերակներ:

7 Եվ եղավ այնպես, որ Կիբը և նրա ժողովուրդը բնակվեցին գերության մեջ, Կորիհորի՝ իր որդու ներքո, մինչև որ նա շատ ծերացավ. սակայն Կիբն իր ծեր հասակում ծնեց Սուլեին, մինչ գերության մեջ էր:

8 Եվ եղավ այնպես, որ Սուլեն բարկացավ իր եղբոր վրա. և Սուլեն դարձավ ուժեղ ու զորեղ՝ ինչ վերաբերում է մարդկային ուժին. և նա զորեղ էր նաև դատողությամբ:

9 Ուստի, նա եկավ Եփրեմի բլուրը, և բլրի հանքաքարից ձուլեց, և պողպատից սրեր սարքեց նրանց համար, ում նա իր հետ էր տարել. և նրանց սրերով զինելուց հետո, նա վերադարձավ Նեոր քաղաքը և ճակատամարտ տվեց իր եղբայր Կորիհորին, այդպիսով, նա ձեռք բերեց թագավորությունը և վերադարձրեց այն իր հորը՝ Կիբին:

10 Եվ այժմ այն բանի համար, որ արեց Սուլեն, նրա հայրը թագավորությունը շնորհեց նրան. հետևաբար, նա սկսեց թագավորել իր հոր փոխարեն:

11 Եվ եղավ այնպես, որ նա

արդարությամբ էր դատաստան անում. և նա տարածեց իր թագավորությունը ողջ երկրի երեսին, քանզի ժողովուրդը չափազանց մեծաթիվ էր դարձել:

12 Եվ եղավ այնպես, որ Սուլեն շատ որդիներ ու դուստրեր ծնեց:

13 Եվ Կորիհորն ապաշխարեց այն բազում չարիքից, որ ինքն արել էր. ուստի, Սուլեն իշխանություն տվեց նրան իր թագավորությունում:

14 Եվ եղավ այնպես, որ Կորիհորն ունեցավ շատ որդիներ ու դուստրեր: Եվ Կորիհորի որդիների մեջ կար մեկը, որի անունը Նոյ էր:

15 Եվ եղավ այնպես, որ Նոյն ապստամբեց Սուլեյի՝ թագավորի դեմ, և նաև իր հոր՝ Կորիհորի, և հեռու տարավ Կոհորին՝ իր եղբորը և նաև իր բոլոր եղբայրներին և ժողովրդից շատերին:

16 Եվ նա ճակատամարտ տվեց Սուլեին՝ թագավորին, այդպիսով նա ձեռք բերեց իրենց առաջին ժառանգությունը. և երկրի այդ մասի վրա նա թագավոր դարձավ:

17 Եվ եղավ այնպես, որ նա ճակատամարտ տվեց Սուլեին՝ թագավորին. և նա վերցրեց Սուլեյին՝ թագավորին, և նրան գերության տարավ Մորոն:

18 Եվ եղավ այնպես, երբ քիչ էր մնում նրան մահվան ենթարկելը, Սուլեյի որդիները գիշերով ներս սողոսկեցին Նոյի տունը, և սպանեցին նրան, և ջարդեցին բանտի դուռը, և դուրս բերեցին իրենց հորը, և դրեցին նրան իր գահի վրա՝ իր սեփական թագավորություն մեջ:

19 Ուստի, Նոյի որդին նրա փո-

խաբեն հիմնեց իր թագավորությունը. սակայն նրանք այլևս իշխանության չհասան Սուլեյի՝ թագավորի վրա, և ժողովուրդը, որը Սուլեյի թագավորության ներքո էր, չափազանց բարգավաճեց և դարձավ մեծ:

20 Եվ երկիրը բաժանված էր. և կային երկու թագավորություններ՝ Սուլեյի թագավորությունը և Կոհորի՝ Նոյի որդու թագավորությունը:

21 Եվ Կոհորը՝ Նոյի որդին, կարգադրեց, որ իր ժողովուրդը ճակատամարտ տա Սուլեյին, որի ժամանակ Սուլեն ջարդեց նրանց և սպանեց Կոհորին:

22 Եվ այժմ Կոհորը մի որդի ուներ, որը կոչվում էր Նեբրովթ. և Նեբրովթը Սուլեյին հանձնեց Կոհորի թագավորությունը, և նա շնորհ ձեռք բերեց Սուլեյի աչքում. ուստի, Սուլեն մեծ շնորհներ էր անում նրան, և նա վարվում էր Սուլեյի թագավորության մեջ՝ ըստ իր ցանկության:

23 Եվ նաև Սուլեյի թագավորության ժամանակ եկան մարգարեներ ժողովրդի մեջ, ովքեր ուղարկված էին Տիրոջ կողմից, մարգարեանալով, որ ժողովրդի ամբարշտությունն ու «կռապաշտությունն անեծք էր բերում երկրի վրա, և նրանք պիտի կործանվեին, եթե չապաշխարեին:

24 Եվ եղավ այնպես, որ մարդիկ զգրախոսեցին մարգարեների դեմ և ծաղրեցին նրանց: Եվ եղավ այնպես, որ թագավոր Սուլեն դատաստան արեց բոլոր նրանց դեմ, ովքեր զգրախոսեցին մարգարեների դեմ:

25 Եվ նա մի օրենք հաստատեց ողջ երկրով մեկ, որը տալիս էր

իշխանություն մարգարեներին, որ նրանք գնան, ուր որ կամենան. և դրա շնորհիվ ժողովուրդն ապաշխարության բերվեց:

26 Եվ քանի որ ժողովուրդն ապաշխարեց իր անօրինություններից և կռապաշտություններից, Տերը խնայեց նրանց, և նրանք սկսեցին կրկին բարգավաճել երկրում: Եվ եղավ այնպես, որ իր ծեր հասակում Սուլեն ծնեց որդիներ ու դուստրեր:

27 Եվ այլևս պատերազմներ չեղան Սուլեյի օրերում. և նա հիշում էր այն մեծ բաները, որ Տերն արել էր իր հայրերի համար, մեծ ջրանդունդի «վրայով բերելով նրանց խոստացված երկիրը. ուստի, նա արդարությամբ էր դատաստան անում բոլոր իր օրերում:

ԳԼՈՒԽ 8

Թագավորության համար պայքար է ու կրիվ – Աքիսը կազմում է մի երդմնապարտ գաղտնի խմբակցություն սպանելու թագավորին – Գաղտնի խմբակցությունները դիպեց են և ազգերին կործանման են հասցնում – Ժամանակակից հեթանոսներին նախազգուշացվում է այն գաղտնի խմբակցության դեմ, որը կջանախորտակել բոլոր երկրների, ազգերի և պետությունների ազատությունը:

Եվ եղավ այնպես, որ նա ծնեց Օմերին, և Օմերը թագավորեց նրա փոխարեն: Եվ Օմերը ծնեց Հարեդին. և Հարեդը ծնեց որդիներ ու դուստրեր:

2 Եվ Հարեդն ապստամբեց իր հոր դեմ, և եկավ ու բնակվեց Քե-տի երկրում: Եվ եղավ այնպես,

որ նա իր խորամանկ խոսքերի շնորհիվ շատ մարդկանց շողոքորթեց, մինչև որ իր կողմը գրավեց թագավորության կեսին:

3 Եվ երբ նա իր կողմը գրավեց թագավորության կեսին, նա ճակատամարտ տվեց իր հորը, և գերության տարավ իր հորը, և ստիպեց նրան ծառայել գերության մեջ:

4 Եվ այժմ, Օմերի թագավորության օրերին, իր օրերի կեսը նա գերության մեջ էր: Եվ եղավ այնպես, որ նա ծնեց որդիներ և դուստրեր, որոնց մեջ էին Եսրոմը և Կորիանթումբը:

5 Եվ նրանք չափազանց բարկացած էին Հարեղի՝ իրենց եղբոր արածների համար՝ այնքան, որ նրանք հավաքեցին մի բանակ և ճակատամարտ տվեցին Հարեղին: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք ճակատամարտ տվեցին նրան գիշերով:

6 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք կոտորեցին Հարեղի գործը, նրանք քիչ էր մնում նրան ևս սպանեին. և նա աղաչեց նրանց, որպեսզի իրեն չսպանեն, և ինքը կհանձնի թագավորությունն իր հորը: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք նրան շնորհեցին իր կյանքը:

7 Եվ այժմ, Հարեղը դարձավ խիստ վշտաբեկ՝ թագավորության կորստի պատճառով, քանզի նա դրել էր իր սիրտը թագավորության վրա և աշխարհի փառքի վրա:

8 Արդ, Հարեղի դուստրը, լինելով չափազանց խորաթափանց, և տեսնելով իր հոր վշտերը, մտածեց մի ծրագիր հորինել, որով ինքը կարող էր վերադարձնել թագավորությունն իր հորը:

9 Արդ, Հարեղի դուստրը շատ գեղեցիկ էր: Եվ եղավ այնպես, որ նա խոսեց իր հոր հետ և ասաց նրան. Ինչի՞ց է, որ իմ հայրն այդքան վիշտ ունի: Մի՞թե նա չի կարդացել հիշատակարանը, որը մեր հայրերը բերել են մեծ ջրանդունդի վրայով: Ահա, մի՞թե այնտեղ չկա մի պատմություն նրանց վերաբերյալ՝ հնում, որ նրանք, իրենց «գաղտնի ծրագրերով, ձեռք էին բերում թագավորություններ և մեծ փառք:

10 Եվ այժմ, հետևաբար, բոլր իմ հայրն ուղարկի Աքիսի՝ Կիմնորի որդու ետևից. և ահա, ես գեղեցիկ եմ, և ես «կպարեմ նրա առաջ և նրան դուր կգամ, այնպես որ նա կցանկանա ինձ կնության վերցնել. ուստի, եթե նա ցանկանա քեզանից, որ դու ինձ կնության տաս նրան, այն ժամանակ դու կասես. Ես կտամ նրան, եթե դու բերես ինձ իմ հոր՝ թագավորի գլուխը:

11 Եվ արդ, Օմերը Աքիսի ընկերն էր. ուստի, երբ Հարեղն ուղարկեց Աքիսի ետևից, Հարեղի դուստրը պարեց նրա առջև, այնպես որ նա այնքան դուր եկավ նրան, որ նա ցանկացավ նրան կնության վերցնել: Եվ եղավ այնպես, որ նա ասաց Հարեղին. Տո՛ւր նրան ինձ կնության:

12 Եվ Հարեղն ասաց նրան. Ես կտամ նրան քեզ, եթե դու բերես ինձ իմ հոր՝ թագավորի գլուխը:

13 Եվ եղավ այնպես, որ Աքիսը հավաքեց բոլոր իր ազգականներին Հարեղի տանը և ասաց նրանց. Դուք կերդվե՞ք ինձ, որ հավատարիմ կլինեք ինձ՝ այն բանում, ինչ ես կցանկանամ ձեզանից:

14 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք

բոլորը՝ Երդվեցին նրան երկնքի Աստծով, և նաև երկինքներով, և նաև երկրով, և իրենց գլխով, որով որ ետ կանգնի այն աջակցությունից, որն Աքիսը ցանկանում է, պիտի գրկվի իր գլխից. և ով որ հրապարակի, ինչ որ Աքիսը հայտնի էր դարձրել իրենց, նույնը պիտի գրկվի իր կյանքից:

15 Եվ եղավ այնպես, որ այսպիսով նրանք համաձայնվեցին Աքիսի հետ: Եվ Աքիսը երդվել տվեց նրանց՝ այն Երդումներով, որոնք տրվել էին հնում՝ նրանց կողմից, ովքեր նույնպես ձգտում էին իշխանության, որոնք փոխանցվել էին մինչև իսկ Քալայեցից, որը մարդասպան էր ի սկզբանե:

16 Եվ դրանք դեի գորությանը պահպանվել էին՝ երդվել տալու այդ երդումներով ժողովրդին, նրանց խավարում պահելու համար, օգնելու այնպիսիներին, ովքեր իշխանության էին ձգտում՝ հասնելու իշխանության և սպանելու, թալանելու և ստելու և գործելու ամեն ձևի ամբարշտություն ու պոռնություններ:

17 Եվ Հարեդի դուստրն էր, որ նրա սրտում դրեց՝ փնտրել այս հին բաները. և Հարեդը դրեց դա Աքիսի սրտում. ուստի, Աքիսը երդվել տվեց դրանով իր ազգականներին և բարեկամներին, մոլորեցնելով նրանց սիրուն խոստումներով՝ անելու այն, ինչ որ ինքն էր ցանկանում:

18 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք կազմեցին մի գաղտնի խմբակցություն, ճիշտ ինչպես հնում էին անում. խմբակցություն, որն

Աստծո աչքում ամենապիղծն է և ամբարիշտը բոլորից առավել.

19 Քանզի Տերը չի գործում գաղտնի խմբակցություններով, ոչ էլ կամենում է նա, որ մարդ արյուն թափի, այլ արգելել է դա բոլոր բաներում, մարդու սկզբից ի վեր:

20 Եվ այժմ, ես՝ Մորոնիս, չեմ գրում նրանց երդումների և խմբակցությունների ձևը, քանզի ինձ հայտնի է դարձվել, որ դրանք եղել են բոլոր ժողովուրդների մեջ, և դրանք եղել են Լամանացիների մեջ:

21 Եվ դրանք են առաջացրել այս ժողովրդի՝ Կործանումը, որոնց մասին ես այժմ խոսում եմ, և նաև կործանումը Նեփիի ժողովրդի:

22 Եվ ինչ ազգ որ աջակցի այդպիսի գաղտնի խմբակցությունների՝ ձեռք բերելու և հասնելու իշխանության, մինչև որ դրանք տարածվեն ազգի վրա, ահա, նրանք կկործանվեն. քանզի Տերը չի հանդուրժի, որ իր սրբերի ՝ արյունը, որը կթափվի նրանց կողմից, միշտ աղաղակի գետնից առ նա՝ նրանց վրա Քլեթխնդրության համար, և սակայն, նա նրանց վրեժը չլուծի:

23 Ուստի, ով դո՛ւք, հեթանոսներ, դա Աստծո իմաստությամբ է, որ այս բաները պիտի ցույց տրվեն ձեզ, որպեսզի դրա միջոցով դուք կարողանաք ապաշխարել ձեր մեղքերից, և չհանդուրժեք, որ այս ոճրագործ խմբակցությունները, որոնք հիմնվում են ՝ իշխանություն և շահ ստանալու համար, ուժ ունենան ձեր վրա, և չհանդուրժեք, որ գործը, այո, այսինքն՝ կործանման

14ա սուր Հայկոյել,
Հայկոյանը:
15ա սուր Երդում:
բ Ծն. Դ.7–8,

Մովսես 5.28–30:
18ա սուր Գաղտնի
խմբակցություններ:
21ա Հել. 6.28:

22ա Մորմ. 8.27, 40–41:
բ սուր Վրեժխնդրություն:
23ա 1 Նեփի 22.22–23,
Մովսես 6.15:

գործն իջնի ձեր վրա, այո, այսինքն՝ Հավերժական Աստծո արդարադատության սուրն ընկնի ձեզ վրա, ի խորտակումն և ի կործանումն ձեզ, եթե դուք հանդուրժեք, որ այս բաները լինեն:

24 Ուստի, Տերը պատվիրում է ձեզ, երբ դուք տեսնեք այս բաները ձեր մեջ առաջանալիս, որ դուք զարթնեք՝ ի զգացումն ձեր սոսկալի դրության, այն գաղտնի խմբակցության պատճառով, որը կլինի ձեր մեջ. կամ վա՛յ լինի այդ խմբակցությանը նրանց արյան համար, ովքեր սպանվել են. քանզի նրանք փոշուց վրեժխնդրություն են աղաղակում նրանից, և բառն նրանցից, ովքեր հիմնել են այն:

25 Քանզի լինում է այնպես, որ ով հիմնում է դա, նա ջանում է խորտակել բոլոր երկրների, ազգերի և պետությունների՝ ազատությունը. և այն իրականացնում է բոլոր մարդկանց կործանումը, քանզի այն հիմնվում է դևի կողմից, որը բոլոր ստերի հայրն է. հենց այն նույն ստախոսը, որը թխաբեց մեր առաջին ծնողներին, այո, հենց այն նույն ստախոսը, որն ի սկզբանե ստիպեց մարդուն սպանություն գործել. որն ի սկզբանե կարծրացրեց մարդկանց սրտերն այնպես, որ նրանք սպանեցին մարգարեներին և քարկոծեցին նրանց և դուրս գցեցին նրանց:

26 Ուստի, ինձ՝ Մորոնիիս, պատվիրվել է գրել այս բաները, որպեսզի չարիքը վերանա, և որպեսզի գա ժամանակը, երբ Սատանան

«իշխանություն չի ունենա մարդկանց զավակների սրտերի վրա, այլ որպեսզի նրանք թիմոզվեն բարիք անել շարունակ, որպեսզի գան դեպի բոլոր արդարության ակունքը և փրկվեն:

ԳԼՈՒԽ 9

Թագավորությունը, խարդախանքով և սպանությամբ, ժառանգաբար անցնում է մեկից մյուսին – Եմերը տեսել էր Արդարության Որդուն – Շատ մարգարեներ ապաշխարություն են աղաղակում – Սովը և թունավոր օձերը պատռուհասում են ժողովրդին:

ԵՎ այժմ ես՝ Մորոնիս, շարունակում եմ իմ հիշատակարանը: Հետևաբար, ահա եղավ այնպես, որ Աքիսի և նրա ընկերների՝ ազադունի խմբակցությունների պատճառով, ահա, նրանք խորտակեցին Օմերի թագավորությունը:

2 Այնուամենայնիվ, Տերը ողորմած էր Օմերի, և նաև նրա որդիների ու դուստրերի հանդեպ, ովքեր չէին փնտրել նրա կործանումը:

3 Եվ Տերը նախագոյացրեց Օմերին երազում, որ նա հեռանա երկրից. ուստի, Օմերը հեռացավ երկրից իր ընտանիքի հետ, և ճամփորդեց շատ օրեր, և եկավ ու անցավ Սիմ բլրի մոտով, և անցավ այն վայրով, որտեղ կործանվել էին Նեփիացիները, և այնտեղից՝ արևելյան ողողությամբ, և եկան մի վայր ծովափին մոտ, որը կոչվում էր Աբլոն, և այնտեղ նա խփեց իր

25ա սու՛ Ազատ,
Ազատություն:
բ Ծն. Գ.1–13,
2 Նեփի 9,9,

Մոսիա 16.3,
Մովսես 4.5–19:
26ա 1 Նեփի 22.26:
բ 2 Նեփի 33.4,

Մոր. 7.12–17:
9 1ա Եթեր 8.13–17:
3ա Մորմ. 1.3, 4.23:
բ Մորմ. 6.1–15:

վրանը, և նաև իր որդիներն ու իր դուստրերը, և բոլոր իր գերդաստանը, բացի Հարեդից և նրա ընտանիքից:

4 Եվ եղավ այնպես, որ Հարեդն ամբարշտության ձեռքով թագավոր օծվեց ժողովրդի վրա. և նա իր դատերը կնության տվեց Աքիսին:

5 Եվ եղավ այնպես, որ Աքիսը փնտրեց իր աներոջ կյանքը. և նա դիմեց նրանց, որոնց ինքը երդվել տվեց երդումով հների, և նրանք ձեռք բերեցին նրա աներոջ գլուխը, երբ նա նստած էր իր գահին՝ ընդունելու իր ժողովրդին:

6 Քանզի այնքան մեծ էր եղել տարածումն այս ամբարիշտ և գաղտնի ընկերության, որ այն սպալկանել էր բոլոր մարդկանց սրտերը. հետևաբար, Հարեդը սպանվեց իր գահի վրա, և Աքիսը թագավորեց նրա փոխարեն:

7 Եվ եղավ այնպես, որ Աքիսը սկսեց նախանձել իր որդուն, ուստի, նա փակեց նրան բանտում, և պահեց նրան սակավ, կամ առանց ուտելիքի, մինչև որ նա մահացավ:

8 Եվ այժմ, եղբայրը նրա, ով մահվան էր ենթարկվել (և նրա անունը Նամրա էր) բարկացած էր իր հոր վրա նրա համար, ինչ որ հայրն արել էր իր եղբորը:

9 Եվ եղավ այնպես, որ Նամրան ի մի հավաքեց փոքր թվով մարդկանց, և փախավ երկրից, և եկավ ու բնակվեց Օմերի հետ:

10 Եվ եղավ այնպես, որ Աքիսը էլի որդիներ ծնեց, և նրանք նվաճեցին մարդկանց սրտերը, չնայած նրանք երդվել էին նրան անել ամեն ձևի անօրինություն՝ համաձայն նրա, ինչ նա ցանկանար:

11 Արդ, Աքիսի մարդիկ տենչում էին շահի, ճիշտ ինչպես Աքիսը

տենչում էր իշխանության. ուստի, Աքիսի որդիները նրանց փող առաջարկեցին, որի շնորհիվ նրանք իրենց ետևից տարան ժողովրդի մեծ մասին:

12 Եվ մի պատերազմ սկսվեց Աքիսի որդիների և Աքիսի միջև, որը տևեց շատ տարիների ընթացքում, այո, մինչև թագավորության գրեթե բոլոր մարդկանց կործանումը, այո, նույնիսկ բոլորի, բացի երեսուն հոգուց, և նրանց, ովքեր փախել էին Օմերի տան հետ:

13 Հետևաբար, Օմերը կրկին վերահաստատվեց իր ժառանգության հողում:

14 Եվ եղավ այնպես, որ Օմերը սկսեց ծերանալ. այնուամենայնիվ, իր ծեր հասակում, նա ծնեց Եմերին. և նա Եմերին օծեց թագավոր՝ իր փոխարեն թագավորելու:

15 Եվ հետո, երբ նա Եմերին օծել էր թագավոր, նա երկու տարիների ընթացքում խաղաղություն տեսավ երկրում, և նա մահացավ՝ տեսնելով չափազանց շատ օրեր, որոնք լի էին վշտով: Եվ եղավ այնպես, որ Եմերը թագավորեց նրա փոխարեն և գնաց իր հոր հետքերով:

16 Եվ Տերը կրկին սկսեց վերցնել անեծքը երկրից, և Եմերի տունը խիստ բարգավաճեց Եմերի թագավորության ներքո. և վաթսուներկու տարիների ընթացքում նրանք դարձել էին չափազանց ուժեղ, այնպես որ նրանք դարձան շատ հարուստ,

17 Ունենալով ամեն ձևի միրգ և հատիկ, մետաքսներ և բեհեզներ, ոսկի և արծաթ և թանկարժեք բաներ.

18 Եվ նաև ամեն ձևի անասուն՝ եզներ և կովեր, ոչխարներ և խոզեր և այծեր, և նաև շատ ուրիշ տեսա-

կի կենդանիներ, որոնք օգտակար էին մարդու սննդի համար:

19 Եվ նրանք ունեին նաև «ձիեր և էշեր, և կային փղեր և քուրուլմներ ու քումոմներ. որոնք բոլորն օգտակար էին մարդու համար, և ավելի շատ, հատկապես, փղերը և քուրուլմներն ու քումոմները:

20 Եվ այսպես, Տերը դուրս թափեց իր օրհնություններն այս երկրի վրա, որն «ընտիր էր մյուս բոլոր երկրներից առավել. և նա պատվիրեց, որ ով որ տիրեր երկրին, պետք է տիրեր այն Տիրոջ համար, այլապես նրանք պիտի «կործանվեին, երբ նրանք հասունացած լինեին անօրհնության մեջ. քանզի, այդպիսիների վրա, ասում է Տերը, ես դուրս կթափեմ իմ լիակատար ցասումը:

21 Եվ Եմերն արդարությանը դատաստան արեց բոլոր իր օրերում, և նա ծնեց շատ որդիներ և դուստրեր. և նա ծնեց Կորիանթումին, և նա օծեց Կորիանթումին՝ թագավորելու իր փոխարեն:

22 Եվ հետո, երբ նա օծեց Կորիանթումին՝ թագավորելու իր փոխարեն, նա ապրեց չորս տարի, և նա տեսավ խաղաղություն երկրում. այո, և նա մույնիսկ տեսավ Արդարության «Որդուն, և ցնծաց ու հրճվեց նրա օրով. և նա մահացավ խաղաղությամբ:

23 Եվ եղավ այնպես, որ Կորիանթումը քայլեց իր հոր հետքերով, և կառուցեց բազում հզոր քաղաքներ, և իր բոլոր օրերում իր ժողովրդին տվեց այն, ինչը բարի էր: Եվ եղավ այնպես, որ նա զավակներ չունեցավ, մույնիսկ մինչև խոր ծերություն:

24 Եվ եղավ այնպես, որ նրա կի-

նը մահացավ՝ լինելով հարյուրներկու տարեկան: Եվ եղավ այնպես, որ Կորիանթումը, իր ծեր տարիքում, կնոթյան վերջրեց մի ջահել աղջկա և ծնեց որդիներ ու դուստրեր. ուստի, նա ապրեց, մինչև եղավ հարյուր և քառասուններկու տարեկան:

25 Եվ եղավ այնպես, որ նա ծնեց Կոմին, և Կոմը թագավորեց նրա փոխարեն. և նա թագավորեց քառասունհինգ տարի, և նա ծնեց Քետին. և նա ծնեց նաև ուրիշ որդիներ ու դուստրեր:

26 Եվ ժողովուրդը կրկին տարածվեց ողջ երկրի երեսին, և սկսեց կրկին մի չափազանց մեծ ամբարշտություն լինել երկրի երեսին, և Քետը սկսեց կրկին հարել զաղտնի ծրագրերին՝ հին, իր հորը կործանելու համար:

27 Եվ եղավ այնպես, որ նա գահագրկեց իր հորը, քանզի նա սպանեց նրան իր իսկ սրով. և նա թագավորեց նրա փոխարեն:

28 Եվ կրկին երկիր եկան մարգարեներ ապաշխարություն աղաղակելով նրանց, որ նրանք պիտի պատրաստեին Տիրոջ ճանապարհը, այլապես մի անեծք պիտի զար երկրի երեսին. այո, պիտի լինեին մույնիսկ մի մեծ սով, որից նրանք պիտի կործանվեին, եթե չապաշխարեին:

29 Բայց մարդիկ չհավատացին մարգարեների խոսքերին, այլ նրանց դուրս գցեցին. և նրանցից ոմանց նրանք գցեցին փոսերը և թողեցին, որ մեռնեն: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք արեցին բոլոր այս բաները թագավորի՝ Քետի պատվիրանների համաձայն:

30 Եվ եղավ այնպես, որ մի մեծ -

երաշտ սկսվեց երկրում, և բնակիչները երաշտի պատճառով սկսեցին չափազանց արագ կոտորվել, քանզի ոչ մի անձրև չկար երկրի երեսին:

31 Եվ երկրի երեսին դուրս եկան նաև թունավոր օձեր և թունավորեցին շատ մարդկանց: Եվ եղավ այնպես, որ նրանց հոտերը սկսեցին փախչել թունավոր օձերի առջևից՝ հարավային երկրի ուղղությամբ, որը Նեփիացիները կոչում էին «Չարահեմա»:

32 Եվ եղավ այնպես, որ եղան նրանցից շատերը, որոնք մեռան ճանապարհին. այնուամենայնիվ, եղան մի քանիսը, որոնք փախան հարավային կողմի երկիրը:

33 Եվ եղավ այնպես, որ Տերը ստիպեց «օձերին, որ նրանք այլևս չհետապնդեին նրանց, այլ որ նրանք խոչընդոտեին ճանապարհը, որ ժողովուրդը չկարողանար անցնել, որպեսզի ով որ փորձեր անցնել, ընկներ թունավոր օձերից:

34 Եվ եղավ այնպես, որ մարդիկ հետևում էին գազանների ուղուն և խժռում էին դիակները նրանց, որոնք ընկել էին ճանապարհին, մինչև որ խժռեցին նրանց բոլորին: Այժմ, երբ մարդիկ տեսան, որ իրենք պետք է մեռնեին, նրանք սկսեցին «ապաշխարել իրենց - անօրինություններից և աղաղակել առ Տերը:

35 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք իրենց բավականաչափ «խոնարհեցրին Տիրոջ առաջ, նա անձրև ուղարկեց երկրի երեսին. և ժողովուրդը սկսեց կրկին ուշքի գալ, և սկսեց պտուղ լինել հյուսիսային երկրներում, և շրջակա բոլոր երկրներում: Եվ Տերը ցույց

տվեց նրանց իր գործությունը՝ պահպանելով նրանց սովից:

ԳԼՈՒԽ 10

Մի թագավորը հաջորդում է մյուսին – Թագավորներից ոմանք արդարակյաց են. մյուսները՝ ամբարիշտ – Երբ արդարությունը գերակշռում է, մարդիկ Տիրոջ կողմից օրհնվում են և բարգավաճում:

Եվ եղավ այնպես, որ Սեզը, որը Քետի մի հետնորդ էր, քանզի Քետը և ողջ նրա գերդաստանը, բացի Սեզից, մահացել էին սովից, հետևաբար, Սեզը սկսեց կրկին ամրացնել կոտորված ժողովրդին:

2 Եվ եղավ այնպես, որ Սեզը հիշում էր իր հայրերի կործանումը, և նա հիմնեց մի արդար թագավորություն. քանզի նա հիշում էր, թե ինչ էր արել Տերը՝ բերելով Հարեդին ու նրա եղբորը՝ «ջրանդունդի վրայով. և նա քայլեց Տիրոջ ուղիներում. և նա ծնեց որդիներ ու դուստրեր:

3 Եվ նրա ավագ որդին, որի անունը Սեզ էր, ապստամբեց նրա դեմ. սակայն Սեզը զարկվեց մի ավազակի ձեռքով, իր շատ մեծ հարստությունների պատճառով, որը կրկին խաղաղություն բերեց նրա հորը:

4 Եվ եղավ այնպես, որ նրա հայրը կառուցեց շատ քաղաքներ երկրի երեսին, և ժողովուրդը կրկին սկսեց տարածվել ողջ երկրի երեսին: Եվ Սեզն ապրեց մինչև խոր ծերություն. և նա ծնեց Ռիփլակիսին: Եվ նա մեռավ, և Ռիփլակիսը թագավորեց նրա փոխարեն:

5 Եվ եղավ այնպես, որ Ռիփլա-

կիսը չէր անում այն, ինչը ճիշտ էր Տիրոջ աչքում, քանզի նա ուներ շատ կանայք ու «հարճեր, և նա դնում էր մարդկանց ուսերին այն, ինչը ծանր էր տանել. այո, նա հարկում էր նրանց ծանր հարկերով. և այդ հարկերով նա շինում էր բազմաթիվ ընդարձակ շինություններ:

6 Եվ նա իր համար կառուցեց մի չափազանց գեղեցիկ գահ. և նա շատ բանտեր կառուցեց, և ուլքեր որ չէին կամենում ենթարկվել հարկերին, նա բանտ էր գցում. և ով որ ի վիճակի չէր վճարել հարկերը, նա բանտ էր գցում. և նա ստիպում էր, որ նրանք անընդհատ աշխատեին՝ իրենց պահելու համար. և ով որ հրաժարվում էր աշխատել, նա կարգադրում էր մահվան դատապարտել նրանց:

7 Ուստի, նա ձեռք բերեց բոլոր իր նրբագեղ աշխատանքները, այո, նույնիսկ իր ընտիր ոսկին նա կարգադրում էր գտել բանտում. և նա կարգադրում էր, որ ամեն ձևի նրբագեղ աշխատանքներ արվեն բանտում: Եվ եղավ այնպես, որ նա իր պոռնկություններով ու պղծություններով չարչարեց ժողովրդին:

8 Եվ երբ նա թագավորեց քառասուններկու տարիներ, ժողովուրդն ապստամբություն բարձրացրեց նրա դեմ. և երկրում կրկին պատերազմ սկսվեց, այնպես որ Ռփիլակիսը սպանվեց, և նրա հետնորդները երկրից դուրս քշվեցին:

9 Եվ եղավ այնպես, շատ տարիների ժամանակահատվածից հետո, Մորիանթոնը (նա լինելով Ռփիլակիսի մի հետնորդ) տարագիրներից մի գործ ի մի հավաքեց, և գնաց առաջ ու ճակատամարտ

տվեց ժողովրդին. և նա իշխանություն ձեռք բերեց շատ քաղաքների վրա. և պատերազմը սաստիկ ծանրացավ, և տևեց շատ տարիներ. և նա իշխանություն ձեռք բերեց ողջ երկրի վրա, և իրեն թագավոր հաստատեց ողջ երկրի վրա:

10 Եվ հետո, երբ նա իրեն թագավոր հաստատեց, թեթևացրեց ժողովրդի բեռը, որով նա շնորհ ձեռք բերեց ժողովրդի աչքում, և նրանք օժեցին նրան իրենց թագավոր:

11 Եվ նա արդարություն էր անում ժողովրդին, բայց՝ ոչ իրեն, իր բազում պոռնկությունների պատճառով. ուստի, նա կտրված էր Տիրոջ ներկայությունից:

12 Եվ եղավ այնպես, որ Մորիանթոնը շատ քաղաքներ կառուցեց, և նրա թագավորության ներքո ժողովուրդը չափազանց հարստացավ, ինչպես շինություններով, այնպես էլ ոսկով ու արծաթով, հատիկ աճեցնելով, հոտերով և մախիրներով և այնպիսի բաներով, որոնք վերադարձվեցին նրանց:

13 Եվ Մորիանթոնն ապրեց մինչև խոր ծերություն, և հետո նա ծնեց Կիմին. և Կիմը թագավորեց իր հոր փոխարեն. և նա թագավորեց ութ տարի, և նրա հայրը մահացավ: Եվ եղավ այնպես, որ Կիմն արդարությամբ չթագավորեց, ուստի, նա չհովանավորվեց Տիրոջից:

14 Եվ նրա եղբայրն ապստամբություն բարձրացրեց նրա դեմ, որով բերեց նրան գերության. և նա իր բոլոր օրերում մնաց գերության մեջ. և գերության մեջ նա ծնեց որդիներ ու դուստրեր, և իր ծեր հասակում նա ծնեց Ղևիին. և նա մահացավ:

15 Եվ եղավ այնպես, որ Ղևին, իր հոր մահից հետո, քառասուններկու տարիների ընթացքում, ծառայեց գերության մեջ: Եվ նա պատերազմ մղեց երկրի թագավորի դեմ, որի միջոցով նա ձեռք բերեց թագավորությունն իր համար:

16 Եվ հետո, երբ նա իր համար ձեռք բերեց թագավորությունը, նա արեց այն, ինչը ճիշտ էր Տիրոջ աչքում. և ժողովուրդը բարգավաճեց երկրում. և նա ապրեց մինչև բավականին ծեր հասակը, և ծնեց որդիներ ու դուստրեր. և նա նաև ծնեց Կորոմին, որին նա իր փոխարեն թագավոր օժեց:

17 Եվ եղավ այնպես, որ բոլոր իր օրերում Կորոմն արեց այն, ինչը բարի էր Տիրոջ աչքում. և նա ծնեց շատ որդիներ ու դուստրեր. և շատ օրեր տեսնելուց հետո, նա վախճանվեց, ճիշտ երկրի մնացածի պես. և Կիսը թագավորեց նրա փոխարեն:

18 Եվ եղավ այնպես, որ Կիսը նույնպես վախճանվեց, և Լիբը թագավորեց նրա փոխարեն:

19 Եվ եղավ այնպես, որ Լիբը նույնպես արեց այն, ինչը բարի էր Տիրոջ աչքում: Եվ Լիբի օրերում՝ թունավոր օձերը ոչնչացվեցին: Ուստի, նրանք գնացին հարավային կողմի երկիրը՝ ուտելու բան որսալու երկրի ժողովրդի համար, քանզի երկիրը ծածկված էր անտառի կենդանիներով: Եվ Լիբը՝ ինքը նույնպես հմուտ որսորդ դարձավ:

20 Եվ նրանք ցամաքի նեղ պարանոցին մոտիկ մի մեծ քաղաք կառուցեցին, այն տեղին մոտիկ, որտեղ ծովը բաժանում է ցամաքը:

21 Եվ նրանք հարավային կողմի

երկիրը պահեցին որպես անպատ՝ որս անելու համար: Իսկ հյուսիսային կողմի երկրի ամբողջ երեսը ծածկված էր բնակիչներով:

22 Եվ նրանք շատ աշխատասեր էին, և նրանք գնում էին ու վաճառում, և առևտուր անում մեկը մյուսի հետ, որպեսզի շահ ստանային:

23 Եվ նրանք մշակում էին ամեն ձևի հանքանյութ, և ստանում էին ոսկի և արծաթ և՛ երկաթ և արույր և ամեն ձևի մետաղներ. և նրանք փորում-հանում էին դա հողից. ուստի, նրանք կիտում էին հողի առեղի կույտեր՝ ոսկու և արծաթի, երկաթի և պղնձի հանքանյութ գտնելու համար: Եվ նրանք գործում էին ամեն ձևի նրբագեղ գործվածք:

24 Եվ նրանք ունեին մետաքսներ և նրբահյուս բեհեզ. և նրանք գործում էին ամեն ձևի գործվածք, որպեսզի ծածկեին իրենց մերկությունը:

25 Եվ նրանք պատրաստում էին ամեն ձևի գործիքներ հողը մշակելու համար՝ հերկելու և ցանելու, հնձելու և փխրեցնելու և նաև կալսելու համար:

26 Եվ նրանք պատրաստեցին ամեն ձևի գործիքներ, որոնցով նրանք բանեցնում էին իրենց անասուններին:

27 Եվ նրանք պատրաստեցին ամեն ձևի պատերազմի զենքեր: Եվ նրանք խիստ զարմանալի վարպետության ամեն ձևի գործեր գործեցին:

28 Եվ երբեք ոչ մի ժողովուրդ այդքան ավելի օրհնված չէր եղել, որքան նրանք էին, և ավելի բարգավաճած՝ Տիրոջ ձեռքով: Եվ նրանք մի երկրում էին, որն ընտիր

էր բոլոր երկրներից առավել, քանզի Տերն էր ասել դա:

29 Եվ եղավ այնպես, որ Լիբն ապրեց շատ տարիներ, և ծնեց որդիներ ու դուստրեր. և նա նաև ծնեց Հեարթումին:

30 Եվ եղավ այնպես, որ Հեարթումը թագավորեց իր հոր փոխարեն: Եվ երբ Հեարթումը թագավորեց քսանհորս տարիներ, ահա, թագավորությունը վերցվեց նրանից: Եվ նա շատ տարիներ ծառայեց գերության մեջ, այո, նույնիսկ բոլոր իր օրերի մնացածը:

31 Եվ նա ծնեց Քետին, և Քետը բոլոր իր օրերն ապրեց գերության մեջ: Եվ Քետը ծնեց Ահարոնին, և Ահարոնը բոլոր իր օրերը բնակվեց գերության մեջ. և նա ծնեց Ամնիգադային, և Ամնիգադան նույնպես բոլոր իր օրերը բնակվեց գերության մեջ. և նա ծնեց Կորիանթումին, և Կորիանթումը բոլոր իր օրերը բնակվեց գերության մեջ. և նա ծնեց Կոմին:

32 Եվ եղավ այնպես, որ Կոմն իր կողմը գրավեց թագավորության կեսին: Եվ նա թագավորության կեսի վրա թագավորեց քառասուններկու տարիներ. և նա գնաց ճակատամարտելու թագավորի՝ Ամգիդի դեմ, և նրանք մարտնչեցին շատ տարիներ, այդ ժամանակի ընթացքում Կոմն իշխանություն ձեռք բերեց Ամգիդի վրա, և ձեռք բերեց իշխանություն թագավորության մնացածի վրա:

33 Եվ Կոմի օրերին երկրում սկսեցին ավազակներ հայտնվել. և նրանք որդեգրեցին հին ծրագրերը և ՝ երդումներ տվեցին, ըստ նախնիների ձևի, և ջանացին կրկին կործանել թագավորությունը:

34 Արդ, Կոմը երկար մարտնչեց նրանց դեմ. սակայն, նա առավելության չհասավ նրանց վրա:

ԳԼՈՒԽ 11

Պատերազմներ, երկաթաշարություններ և ամբարշտություն է տիրում Հարեղացիների կյանքում – Մարգարեները գուշակում են Հարեղացիների լիակատար կործանումը, եթե նրանք չապաշխարեն – Ժողովուրդը մերժում է մարգարեների խոսքերը:

Եվ Կոմի օրերին ևս շատ մարգարեներ եկան և մարգարեացան այդ մեծ ժողովրդի կործանման վերաբերյալ, եթե նա չապաշխարեր և չդառնար դեպի Տերը, և չթողներ իր սպանություններն ու ամբարշտությունը:

2 Եվ եղավ այնպես, որ մարգարեները մերժվեցին ժողովրդի կողմից, և նրանք փախան Կոմի մոտ պաշտպանության համար, քանզի ժողովուրդը ջանում էր կործանել նրանց:

3 Եվ նրանք Կոմին մարգարեացան շատ բաներ. և նա օրհնվեց իր մնացած բոլոր օրերում:

4 Եվ նա ապրեց մինչև խոր ծերություն և ծնեց Սիբլումին. և Սիբլումը թագավորեց նրա փոխարեն: Եվ Սիբլումի եղբայրն ապստամբեց նրա դեմ, և մի դաժան պատերազմ սկսվեց ամբողջ երկրում:

5 Եվ եղավ այնպես, որ Սիբլումի եղբայրը կարգադրեց, որ բոլոր մարգարեները, ովքեր մարգարեացել էին ժողովրդի կործանման վերաբերյալ, պետք է մահվան դատապարտվեին.

6 Եվ մեծ դժբախտություն էր ողջ երկրում, քանզի նրանք վկայել էին, որ մի մեծ անեծք պիտի գար երկրի վրա, և նաև ժողովրդի վրա, և որ մի մեծ կործանում պիտի լիներ նրանց մեջ, այնպիսին, ինչպիսին երբեք չէր եղել երկրի երեսին, և նրանց ոսկորները պիտի դառնային հողի՝ «կույտերի պես» երկրի երեսին, եթե նրանք չապաշխարեին իրենց ամբարշտությունից:

7 Եվ նրանք ականջ չարեցին Տիրոջ ձայնին իրենց ամբարիշտ խմբակցությունների պատճառով. ուստի, ողջ երկրում սկսվեցին պատերազմներ ու հակառակություններ, և նաև մեծ սով ու համաճարակ, այնպես որ մեծ կործանում եղավ, այնպիսին, ինչպիսին երբեք չէր իմացվել երկրի երեսին. և այս բոլորը տեղի ունեցավ Սիբլոնի օրերին:

8 Եվ ժողովուրդը սկսեց ապաշխարել իր անօրինությունից. և որքանով նրանք ապաշխարեցին, այնքանով Տերը՝ ողորմություն ունեցավ նրանց վրա:

9 Եվ եղավ այնպես, որ Սիբլոնը սպանվեց, և Սեբը գերության տարվեց, և գերության մեջ ապրեց բոլոր իր օրերը:

10 Եվ եղավ այնպես, որ Աքայը՝ նրա որդին, նվաճեց թագավորությունը. և նա թագավորեց ժողովրդի վրա բոլոր իր օրերում: Եվ նա արեց ամեն ձևի անօրինություն իր օրերում, որի պատճառով շատ արյուն թափվեց. և քիչ եղան նրա օրերը:

11 Եվ Եթեմը, լինելով Աքայի մի հետնորդ, ձեռք բերեց թագավորությունը. և իր օրերում, նա նույնպես արեց այն, ինչն ամբարիշտ էր:

12 Եվ եղավ այնպես, որ Եթեմի օրերում, եկան շատ մարգարեներ, և նորից մարգարեացան ժողովրդին. այո, նրանք մարգարեացան, որ Տերը նրանց լիովին բնաջնջելու էր երկրի երեսից, եթե նրանք չապաշխարեին իրենց անօրինություններից:

13 Եվ եղավ այնպես, որ ժողովուրդը կարծրացրեց իր սիրտը և չկամեցավ՝ «ականջ դնել նրանց խոսքերին. և մարգարեները սգացին ու ետ քաշվեցին ժողովրդի միջից:

14 Եվ եղավ այնպես, որ Եթեմն ամբարշտությամբ դատաստան արեց բոլոր իր օրերում. և նա ծնեց Մորոնին: Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնը թագավորեց նրա փոխարեն. և Մորոնն արեց այն, ինչն ամբարիշտ էր Տիրոջ առաջ:

15 Եվ եղավ այնպես, որ ժողովրդի մեջ՝ «ապստամբություն բարձրացավ այն գաղտնի խմբակցության հետևանքով, որը հիմնվել էր իշխանություն և շահ ձեռք բերելու համար. և անօրինության մեջ զորավոր մի մարդ բարձրացավ նրանց մեջ, և ճակատամարտ տվեց Մորոնին, որով նա տապալեց թագավորության կեսը. և նա շատ տարիներ պահեց թագավորության կեսը:

16 Եվ եղավ այնպես, որ Մորոնը տապալեց նրան և կրկին ձեռք բերեց թագավորությունը:

17 Եվ եղավ այնպես, որ մի ուրիշ զորավոր մարդ բարձրացավ. և նա Հարեղի եղբոր հետնորդն էր:

18 Եվ եղավ այնպես, որ նա տապալեց Մորոնին և ձեռք բերեց թագավորությունը. ուստի, Մորոնն իր մնացած բոլոր օրերն ապրեց

գերության մեջ. և նա ծնեց Կորիանթորին:

19 Եվ եղավ այնպես, որ Կորիանթորն իր բոլոր օրերն ապրեց գերության մեջ:

20 Եվ Կորիանթորի օրերում ևս շատ մարգարեներ եկան, և մարգարեացան մեծ ու զարմանալի բաների վերաբերյալ, և ժողովրդին ապաշխարության կանչեցին, և եթե նրանք չապաշխարեին, Տեր Աստված ¹ «դատաստան էր անելու նրանց վրա՝ ի լիակատար կործանումն իրենց»:

21 Եվ որ Տեր Աստված իր գործյամբ ուղարկելու էր կամ բերելու էր ² «մեկ ուրիշ ժողովրդի՝ տիրելու երկրին, այն ձևով, ինչպես նա բերեց իրենց հայրերին»:

22 Եվ իրենց գաղտնի կազմակերպության և ամբարիշտ պղծությունների պատճառով, նրանք մերժեցին մարգարեների բոլոր խոսքերը:

23 Եվ եղավ այնպես, որ Կորիանթորը ծնեց ³ «Եթերին և նա մեռավ՝ իր բոլոր օրերն ապրելով գերության մեջ»:

ԳԼՈՒԽ 12

Մարգարե Եթերը հորդորում է մարդկանց հավատալ Աստծուն – Մորոնին թվարկում է հավատքով արված զարմանալիքներն ու հրաշքները – Հավատքն ի գործու դարձրեց Հարեդի եղբորը տեսնելու Քրիստոսին – Տերը մարդկանց թուլություն է տալիս, որպեսզի նրանք լինեն խոնարհ – Հարեդի եղբայրը

հավատքով տեղափոխեց Ջերին սարը – Հավատքը, հույսը և գթությունը կարևոր են փրկության համար – Մորոնին տեսավ Հիսուսին երես առ երես:

Եվ եղավ այնպես, որ Եթերի օրերը Կորիանթումի օրերում էին. և ¹ «Կորիանթումը թագավոր էր ողջ երկրի վրա»:

2 Եվ ² «Եթերը Տիրոջ մի մարգարե էր. ուստի Եթերն առաջ եկավ Կորիանթումի օրերում, և սկսեց մարգարեանալ ժողովրդին, քանզի նա չէր կարող ³ զսպել իրեն՝ Տիրոջ Հոգու պատճառով, որը նրա մեջ էր»:

3 Քանզի նա ⁴ «աղաղակում էր առավոտից, նույնիսկ մինչև արևի մայր մտնելը, հորդորելով ժողովրդին հավատալ Աստծուն՝ ապաշխարելով, եթե ոչ, նրանք պիտի ⁵ կործանվեին, ասելով նրանց, որ ⁶ հավատքով են բոլոր բաները կատարվում»:

4 Ուստի, ով որ հավատում է Աստծուն, կարող է անկասկած ⁷ «հուսալ ավելի լավ աշխարհի համար, այո, նույնիսկ մի տեղի՝ Աստծո աջ կողմում, հույս, որը զալիս է հավատքից, դառնում է ⁸ խարխիս մարդկանց հոգիների համար, ինչը դարձնում է նրանց կայուն և հաստատուն, միշտ հարստացնում ⁹ բարի գործերով, առաջնորդում ¹⁰ փառաբանելու Աստծուն»:

5 Եվ եղավ այնպես, որ Եթերը ժողովրդին մեծ և զարմանալի բաներ մարգարեացավ, որոնց նրանք չհավատացին, որովհետև նրանք չէին տեսնում դրանք:

20ա սուր Դատել,
Դատաստան:
21ա Եթեր 13.20–21:
23ա Եթեր 1.6, 15.33–34:
12 1ա Եթեր 13.13–31:

2ա սուր Եթեր:
բ Երեմ. Ի.9, Եմովս 1.26,
Ալմա 43.1:
3ա Գլոխ 112.5:
բ Եթեր 11.12, 20–22:

գ սուր Հավատք:
4ա սուր Հույս:
բ Եբր. 2.19:
գ Ա Կոր. ԺԵ.58:
դ 3 Նեփի 12.16:

6 Եվ այժմ, ես՝ Մորոնիս, կկամենայի որոշ բան խոսել այս բաների վերաբերյալ. ես կկամենայի ցույց տալ աշխարհին, որ ՝հավատքը բաներ են, որոնց համար Քիոյս ունենք և զենք տեսնում. ուստի, մի վիճեք, եթե դուք չեք տեսնում, քանզի նախքան ձեր հավատքի ՝փորձությունը, դուք վկայություն չեք ստանում:

7 Քանզի հավատքով էր, որ Քրիստոսն իրեն ցույց տվեց մեր հայրերին մեռելներից հարություն առնելուց հետո. և նա իրեն ցույց չտվեց նրանց, մինչև նրանք հավատք չունեցան առ նա. ուստի, անպայման անհրաժեշտ էր, որ ոմանք հավատք ունենային առ նա, քանի որ նա իրեն ցույց չէր տվել աշխարհին:

8 Բայց մարդկանց հավատքի պատճառով նա իրեն ցույց տվեց աշխարհին, և փառավորեց Հոր անունը, և պատրաստեց մի ուղի, որպեսզի դրա միջոցով մյուսները երկնային պարգևի ճաշակողներ լինեին, որպեսզի նրանք հուսային այն բաների համար, որոնք նրանք չէին տեսել:

9 Ուստի, դուք նույնպես կարող եք հույս ունենալ և այդ պարգևի ճաշակողներ լինել, եթե միայն հավատք ունենաք:

10 Ահա, հավատքով էր, որ հնում ՝կանչվում էին ըստ Աստծո սուրբ կարգի:

11 Ուստի, հավատքով էր Մովսեսի օրենքը տրված: Բայց իր Որդու պարգևով Աստված պատրաստել է ավելի ՝գերազանց ուղի. և հավատքով է, որ դա կատարվեց:

12 Քանզի, եթե ՝հավատք չլինի մարդկանց զավակների մեջ, Աստված չի կարող ՝հրաշք գործել նրանց մեջ. ուստի, նախքան նրանց հավատքը, նա ցույց չտվեց իրեն:

13 Ահա, Ալմայի և Ամուղեկի հավատքն էր, որ գետնին փլուզեց ՝բանալը:

14 Ահա, Նեփիի ու Լեքիի հավատքն էր, որ ՝փոփոխություն գործեց Լամանացիների մեջ, այնպես որ նրանք մկրտվեցին կրակով ու ՝Սուրբ Հոգով:

15 Ահա, ՝Ամմոնի և նրա եղբայրների հավատքն էր, որ Լամանացիների մեջ այնպիսի մեծ մի հրաշք ՝գործեց:

16 Այո, և նույնիսկ բոլոր նրանք, ովքեր գործեցին ՝հրաշքներ, ՝հավատքով գործեցին, նույնիսկ նրանք, ովքեր Քրիստոսից առաջ էին, և նաև նրանք, ովքեր հետո էին:

17 Եվ հավատքով էր, որ երեք աշակերտները խոստում ձեռք բերեցին, որ իրենք ՝չպետք է մահ ճաշակեն. և նախքան իրենց հավատքը, նրանք ձեռք չբերեցին խոստումը:

18 Եվ ոչ էլ երբևէ որևէ մեկը հրաշքներ է գործել, նախքան իր

6ա Եբր. ԺԱ.1:
բ Հռովմ. Ը.24–25:
գ Ալմա 32.21:
դ 3 Նեփի 26.11,
ՎևոՒ 105.19, 121.7–8:
10ա Ալմա 13.3–4:
սոՒ Կանչ, Աստծո
կողմից կանչված,
Կոչում:

11ա Ա Կոր. ԺԲ.31:
12ա 2 Նեփի 27.23,
Մոսիա 8.18,
Մոր. 7.37,
ՎևոՒ 35.8–11:
բ Մատ. ԺԳ.58,
Մորմ. 9.20:
13ա Ալմա 14.26–29:
14ա Հեկ. 5.50–52:

բ Հեկ. 5.45, 3 Նեփի 9.20:
15ա Ալմա 17.29–39:
բ նշ. ինչպես ասվում է
Ալմայի 17–26
գլուխներում:
16ա սոՒ Հրաշք:
բ Եբր. ԺԱ.7–40:
17ա 3 Նեփի 28.7,
Մորմ. 8.10–12:

հավատքը. ուստի, նրանք առաջինը հավատացին Աստծո Որդուն:

19 Եվ եղան շատերը, որոնց հավատքն այնքան շատ ուժեղ էր, նույնիսկ ^ամինչև Քրիստոսի գալը, որ չէին կարող պահվել ^բվարագույրից ներս, այլ հիրավի իրենց աչքով տեսան այդ բաները, որոնք հավատքի աչքով նրանք տեսան, և նրանք ուրախ էին:

20 Եվ ահա, մենք այս հիշատակարանում տեսանք, որ դրանցից մեկը Հարեղի եղբայրն էր. քանզի այնքան մեծ էր նրա հավատքն առ Աստված, որ երբ Աստված առաջ մեկնեց իր ^ամատը, նա չկարողացավ թաքցնել այն Հարեղի եղբոր տեսողությունից, իր խոսքի պատճառով, որը նա ասել էր նրան, խոսք, որը նա ձեռք էր բերել հավատքով:

21 Եվ հետո, երբ Հարեղի եղբայրը տեսել էր Տիրոջ մատը, այն ^ախոստումի հետևանքով, որ Հարեղի եղբայրը ձեռք էր բերել հավատքով, Տերը չէր կարող նրա տեսողությունից որևէ բան ետ պահել. ուստի, նա ցույց տվեց նրան բոլոր բաները, քանզի նա այլևս չէր կարող ^բվարագույրից այն կողմ պահվել:

22 Եվ հավատքով է, որ իմ հայրերը ձեռք բերեցին ^ախոստումը, որ այս բաները հեթանոսների միջոցով պիտի գան իրենց եղբայրների. հետևաբար, Տերը պատվիրել է ինձ, այդ, այսինքն՝ Հիսուս Քրիստոսը:

23 Եվ ես ասացի նրան. Տե՛ր, գրելու մեջ մեր ^աթուլության պատճա-

ռով հեթանոսները կծիծաղեն այս բաների վրա. քանզի, Տե՛ր, դու մեզ զորավոր ես դարձրել խոսքի մեջ, հավատքի միջոցով, բայց դու մեզ ^բզորավոր չես դարձրել գրելու մեջ. քանզի դու այս ողջ ժողովրդին դարձրել ես այնպես, որ նրանք շատ կարողանան խոսել, Սուրբ Հոգու շնորհիվ, որը շնորհել ես նրանց.

24 Եվ դու մեզ դարձրել ես այնպես, որ մենք կարողանանք գրել, բայց քիչ, մեր ձեռքերի անճկունության պատճառով: Ահա, դու մեզ զորավոր չես դարձրել ^ագրելու Հարեղի եղբոր պես, քանզի դու դարձրել էիր նրան այնպես, որ այն բաները, որոնք նա գրեց, զորավոր էին, ճիշտ ինչպես դո՛ւ ես, մինչև իսկ դրդելու մարդուն կարգալ դրանք:

25 Դու նաև մեր խոսքերը զորավոր ու մեծ ես դարձրել՝ այնքան, որ մենք չենք կարողանում գրել դրանք. ուստի, երբ մենք գրում ենք, մենք տեսնում ենք մեր թուլությունը, և սայթաքում ենք՝ մեր խոսքերի տեղադրման պատճառով. և ես վախենում եմ, որ չլինի թե հեթանոսները ^ածիծաղեն մեր խոսքերի վրա:

26 Եվ երբ ես ասացի այս, Տերը խոսեց ինձ հետ՝ ասելով. Հիմարներն են ^ածիծաղում, բայց նրանք կսգան. և իմ շնորհը բավական է հեզերի համար, այնպես որ նրանք չեն չարաշահի ձեր թուլությունը.

27 Եվ եթե մարդիկ գան ինձ մոտ, ես նրանց ցույց կտամ իրենց ^աթուլությունը: Ես մարդկանց թու-

19ա 2 Նեփի 11.1–4,
Հակոբ 4.4–5,
Հարոմ 1.11,
Ալմա 25.15–16:
բ Եթեր 3.6:
սո՛ւ Վարագույր:

20ա Եթեր 3.4:
21ա Եթեր 3.25–26:
բ Եթեր 3.20,
Վևո՛ւ 67.10–13:
22ա Ենովս 1.13:
23ա Մորմ. 8.17, 9.33:

բ 2 Նեփի 33.1:
24ա սո՛ւ Լեզու:
25ա Ա Վոր. Բ.14:
26ա Գաղ. 2.7:
27ա Հակոբ 4.7:

լուրջություն են Բտալիս, որպեսզի նրանք խոնարհ լինեն. և իմ Զնորհը բավական է բոլոր մարդկանց համար, ովքեր իրենց Դխոնարհեցնում են իմ առջև. քանզի, եթե նրանք խոնարհեցնեն իրենց իմ առջև, և հավատք ունենան ինձանում, այն ժամանակ, նրանց Բթույլ կողմերը ես կդարձնեմ ուժեղ:

28 Ահա, ես հեթանոսներին ցույց կտամ իրենց թուլությունը, և ես ցույց կտամ նրանց, որ Դհավատքը, հույսը և գթությունը բերում են դեպի ինձ՝ դեպի ակունքն ամենայն արդարության:

29 Եվ ես՝ Մորոնիս, այս խոսքերը լսելով, հանգստացա և ասացի. Ով Տեր, քո արդար կամքը թող կատարվի, քանզի ես գիտեմ, որ դու գործում ես մարդկանց զավակների համար՝ համաձայն նրանց հավատքի.

30 Քանզի Հարեդի եղբայրն ասաց Ջերին սարին՝ ԴՏեղափոխվի՛ր, և այն տեղափոխվեց: Եվ եթե նա հավատք չունենար, այն չէր շարժվի. ուստի դու գործում ես հետո, երբ մարդիկ հավատք են ունենում:

31 Քանզի այսպես՝ դու հայտնվեցիր քո աշակերտներին. քանզի, հետո, երբ նրանք Դհավատք ունեցան, և խոսեցին քո անունով, դու մեծ գործությամբ քեզ ցույց տվեցիր նրանց:

32 Եվ ես նաև հիշում եմ, որ դու ասել ես, որ դու մարդկանց համար օթևան ես պատրաստել, այո, նույն

նիսկ քո Հոր Դապարանքներում, որով մարդ ավելի գերազանց Դհույս կարող է ունենալ. ուստի մարդ պետք է հուսա, այլապես չի կարող ժառանգություն ստանալ այն տեղում, որ դու պատրաստել ես:

33 Եվ բացի դրանից, ես հիշում եմ, որ դու ասել ես, որ Դսիրեցիր աշխարհը, մինչև իսկ աշխարհի համար վայր դնելով քո կյանքը, որ դու կարողանայիր կրկին վերցնել այն՝ մի տեղ պատրաստելու մարդկանց զավակների համար:

34 Եվ այժմ ես գիտեմ, որ Դսերը, որ դու ունես մարդկանց զավակների համար, գթությունն է. ուստի, եթե մարդիկ գթություն չունենան, նրանք չեն կարող ժառանգել այն տեղը, որը դու պատրաստել ես քո Հոր Դապարանքներում:

35 Ուստի, ես գիտեմ, այս բանի միջոցով, որ դու ասել ես, որ եթե հեթանոսները գթություն չունենան՝ մեր թուլության պատճառով, որ դու կապացուցես նրանց և կվերցնես նրանց Դքանքարը, այո, նույնիսկ այն, ինչ նրանք ստացել են և կտաս նրանց, ովքեր ավելի առատորեն կունենան:

36 Եվ եղավ այնպես, որ ես աղոթեցի Տիրոջը, որ նա Դշնորհ տար հեթանոսներին, որ նրանք կարողանային գթություն ունենալ:

37 Եվ եղավ այնպես, որ Տերն ասաց ինձ. Եթե նրանք գթություն չունենան, դա քեզ համար նշանակություն չունի, դու եղել ես հավատարիմ. ուստի, քո հանդերձները

27բ Ել. Գ.11, Ա Կոր. Ա.27:
գ սուր Ընդրի:
դ Գուլ. ԺԸ.10–14,
ՎԼՈՒ 1.28:
սուր Խոնարհ,
Խոնարհություն:
ե Գուլ. Թ.46–48,
Բ Կոր. ԺԲ.9:

28ա Ա Կոր. ԺԳ.1–13,
Մոր. 7.39–47:
30ա Մատ. ԺԵ.19,
Հակոբ 4.6, Հէլ. 10.6, 9:
սուր Զորություն:
31ա սուր Հավատք:
32ա Հովհ. ԺԳ.2,
Ենովս 1.27,

ՎԼՈՒ 72.4, 98.18:
բ սուր Հույս:
33ա Հովհ. Գ.16–17:
34ա Մոր. 7.47:
սուր Գթություն. Մեր:
35ա Մատ. ԻԵ.14–30:
սուր Պարզ, Զանքար:
36ա սուր Ընդրի:

“մաքուր կդարձվեն: Եվ քանի որ դու տեսար քո թուլությունը, դու ուժեղ կդարձվես, մինչև իսկ նստելու այն տեղում, որը ես պատրաստել եմ իմ Հոր ապարանքներում:

38 Եվ այժմ ես՝ Մորոնիս, մնաք բարով եմ հղում հեթանոսներին, այո, և նաև իմ եղբայրներին, որոնց ես սիրում եմ, մինչև մենք կհանդիպենք Քրիստոսի՝ առաջ, որտեղ բոլոր մարդիկ կհամանան, որ իմ թանկեղծներն պատասխանում են ինձ արյունով:

39 Եվ այն ժամանակ դուք կիմանաք, որ ես տեսել եմ Հիսուսին, և որ նա խոսել է ինձ հետ՝ թերես առ երես, և որ նա ասել է ինձ, պարզ համատությամբ, ճիշտ ինչպես մարդ ասում է մեկ ուրիշին, իմ սեփական լեզվով՝ այս բաների վերաբերյալ:

40 Եվ գրելու իմ թուլության պատճառով ես միայն մի քանի բաներ եմ գրել:

41 Եվ այժմ ես կկամենայի հանձնարարել ձեզ՝ փնտրել այս Հիսուսին, որի մասին գրել են մարգարեներն ու առաքյալները, որպեսզի շնորհը Հայր Աստծո և նաև Տեր Հիսուս Քրիստոսի, և Սուրբ Հոգու, որը Քվկայում է նրանց մասին, լինի և մնա ձեր մեջ հավիտյան: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 13

Եթերը խոսում է Նոր Երուսաղեմի

մասին, որը Հովսեփի սերնդի կողմից կառուցվելու է Ամերիկայում – Նա մարգարեանում է, դուրս է գցվում, գրում է Հարեդական պատմությունը և կանխագուշակում Հարեդացիների կործանումը – Պատերազմը մոլեգնում է ողջ երկրով մեկ:

Եվ այժմ ես՝ Մորոնիս, սկսում եմ վերջացնել իմ հիշատակարանն այն ժողովրդի կործանման վերաբերյալ, որի մասին ես գրում եմ:

2 Բանգի ահա, նրանք մերժեցին Եթերի բոլոր խոսքերը. քանի որ նա ճշմարտացիորեն ասաց նրանց բոլոր բաների մասին, մարդու սկզբից ի վեր. և որ հետո, երբ ջրերը ետ քաշվեցին այս երկրի երեսից, այն դարձավ ընտիր երկիր՝ բոլոր մնացած երկրներից առավել, Տիրոջ մի ընտրյալ երկիր. ուստի, Տերը կամենում է, որ բոլոր մարդիկ, ովքեր բնակվում են դրա երեսին, ծառայեն իրեն:

3 Եվ, որ այն Նոր Երուսաղեմի տեղն է, որը պիտի Քվար գա երկնքից, և Տիրոջ սուրբ սրբարանը:

4 Ահա, Եթերը տեսավ Քրիստոսի օրերը, և նա խոսեց մի Նոր Երուսաղեմի մասին այս երկրի վրա:

5 Եվ նա խոսեց նաև Իսրայելի տան վերաբերյալ, և Նոր Երուսաղեմի, որտեղից Քլեթին պիտի գար, որ հետո, երբ այն կործանվեր, այն պիտի կրկին կառուցվեր, մի Գուրբ քաղաք՝ Տիրոջ համար. ուստի, այն չէր կարող լինել մի նոր Երու-

37ա ՎՆՈՒ 38.42, 88.74–75, 135.4–5:

բ Եթեր 12.27:

38ա սուր Հիսուս Քրիստոս – Դատավոր:

բ Հակոբ 1.19:

39ա սուր Հիսուս Քրիստոս – Քրիստոսի ետմահ-

կանացու հայտնության դեպքերը:

բ ՄՆ. ԼԲ.30,

ԵՂ. ԼԳ.11:

41ա ՎՆՈՒ 88.63, 101.38:

բ 3 Նեփի 11.32:

13 2ա ԾՆ. Է.11–24, 8.3:

բ Եթեր 2.8:

3ա 3 Նեփի 20.22, 21.23–24:

սուր Նոր Երուսաղեմ:

բ Հայտ. Գ.12, ԻԱ.2:

4ա սուր Սիմոն:

5ա սուր Երուսաղեմ:

բ 1 Նեփի 1.18–20:

գ Հայտ. ԻԱ.10,

3 Նեփի 20.29–36:

սաղեմ, քանի որ դա եղել էր հին ժամանակ. բայց այն պիտի կրկին կառուցվի և դառնա Տիրոջ մի սուրբ քաղաք. և այն պիտի կառուցվի Իսրայելի տան համար,

6 Եվ որ այս հողի վրա մի Մոր Երուսաղեմ պիտի կառուցվի, Քնովսեփի սերնդի մնացորդի համար, բաներ, որոնց համար եղել է օրինակ:

7 Քանզի, ինչպես Հովսեփն իր հորը բերեց ներքև՝ Մեգիպտոսի երկիրը, և այսպես, նա մահացավ այնտեղ. հետևաբար, Տերը Երուսաղեմի հողից դուրս բերեց Հովսեփի սերնդի մի մնացորդի, որպեսզի ինքը ողորմած լինի Հովսեփի սերնդի հանդեպ, որպեսզի նրանք չկորչեն, ճիշտ ինչպես նա ողորմած եղավ Հովսեփի հոր հանդեպ, որ նա չկորչի:

8 Ուստի, Հովսեփի տան մնացորդը կհաստատվի այս Մերկրի վրա. և այն կլինի նրանց ժառանգության հողը. և նրանք, հին Երուսաղեմի նման, Տիրոջ համար մի սուրբ քաղաք կկառուցեն. և նրանք այլևս չեն ձուլվի, մինչև որ վերջը գա, երբ երկիրն անցնի:

9 Եվ կլինի մի Մոր երկիրը և մի մոր երկիր. և նրանք նման կլինեն հին, բացառությամբ, որ հինն անցած կլինի, և բոլոր բաները դարձած կլինեն մոր:

10 Եվ հետո կգա Նոր Երուսաղեմը. և օրհնված են նրանք, ովքեր

կրնակվեն այնտեղ, քանզի այդ նրանք են, որոնց հանդերձները ճերմակ են Գառի արյան միջոցով. և այդ նրանք են, ովքեր համարվում են Հովսեփի սերնդի թվում, ովքեր Իսրայելի տնից էին:

11 Եվ հետո կգա նաև հին Երուսաղեմը. և դրա բնակիչները, օրհնված են նրանք, քանզի նրանք մաքրվել են Գառի արյունով. և այդ նրանք են, ովքեր ցրվել էին ու հավաքվել աշխարհի չորս կողմերից և իշխուսի երկրներից, և մասնակիցներն են ուխտի կատարման, որն Աստված արեց իրենց հոր՝ Աբրահամի հետ:

12 Եվ երբ այս բաները գան, կիրականանա սուրբ գիրքը, որն ասում է՝ կլինեն այնպիսիք, որ առաջինն էին, ովքեր կդառնան վերջինը. և կլինեն այնպիսիք, որ վերջինն էին, ովքեր կդառնան առաջինը:

13 Եվ ես պատրաստվում էի գրել ավելին, բայց ինձ արգելվեց. բայց մեծ և հրաշալի էին Եթերի մարգարեությունները. բայց և այնպես, նրան ոչինչ համարեցին և դուրս գցեցին. և ցերեկը նա թաքնվում էր ժայռի խոռոչում, իսկ գիշերը, նա գնում էր դուրս՝ տեսնելու այն բաները, որոնք պիտի գային ժողովրդի վրա:

14 Եվ մինչև նա բնակվում էր ժայռի խոռոչում, նա գիշերով գրեց իր հիշատակարանի մնացածը՝

6ա Վև. 42.9, 45.66–67, 84.2–5,

ՀՀ 1.10:

p սո՛ւ Հովսեփ՝ Հակոբի որդի:

q Ալմա 46.24:

սո՛ւ Խորիդամշակա-
նություն:

7ա Ծն. ԽՁ.2–7, ԽԷ.6:

p 2 Նեփի 3.5:

8ա սո՛ւ Խոստացված
երկիր:

p Մոր. 10.31:

9ա Բ Գեռ. Գ.10–13,

Հայտ. ԻԱ.1,

3 Նեփի 26.3,

Վև. 101.23–25:

10ա Հայտ. Է.14,

1 Նեփի 12.10–11,

Ալմա 5.27:

11ա սո՛ւ Իսրայել –

Իսրայելի ցրվելը:

p Վև. 133.26–35:

q սո՛ւ Աբրահամի
ուխտը:

12ա Մար. Ժ.31,

1 Նեփի 13.42,

Հակոբ 5.63,

Վև. 90.9:

տեսնելով ավերածությունները, որոնք գալիս էին ժողովրդի վրա:

15 Եվ եղավ այնպես, որ այն նույն տարում, երբ նա դուրս էր գցվել ժողովրդի միջից, մի մեծ պատերազմ սկսվեց ժողովրդի մեջ, քանզի կային շատերը, ովքեր բարձրացան, ովքեր զորավոր մարդիկ էին, և ջանացին կործանել Կորիանթումբին իրենց ամբարշտության գաղտնի ծրագրերով, որոնց մասին խոսվել է:

16 Եվ այժմ Կորիանթումբը՝ ինքը ուսումնասիրած լինելով պատերազմի ողջ արվեստը և աշխարհի ողջ խորամանկությունը, ուստի նա ճակատամարտ տվեց նրանց, ովքեր ջանում էին կործանել իրեն:

17 Բայց նա չապաշխարեց, ոչ էլ նրա գեղեցիկ որդիներն ու դուստրերը. ոչ էլ Կոհորի գեղեցիկ որդիներն ու դուստրերը. ոչ էլ Կորիհորի գեղեցիկ որդիներն ու դուստրերը. և, ի վերջո, չկար ոչ մեկը գեղեցիկ որդիներից ու դուստրերից ողջ երկրի երեսին, որ ապաշխարեր իր մեղքերից:

18 Ուստի, եղավ այնպես, որ առաջին տարում, երբ Եթերը բնակվում էր ժայռի խոռոչում, եղան շատ մարդիկ, ովքեր սպանվեցին այն՝ «գաղտնի խմբակցությունների սրով, որոնք կռվում էին Կորիանթումբի դեմ, որ կարողանային ձեռք բերել թագավորությունը:

19 Եվ եղավ այնպես, որ Կորիանթումբի որդիները շատ մարտնչեցին և շատ արյուն թափեցին:

20 Եվ երկրորդ տարում Տիրոջ խոսքը եկավ Եթերին, որ նա պիտի գնա և մարգարեանա

«Կորիանթումբին, որ եթե նա ապաշխարի, և ողջ նրա գերդաստանը, Տերը կտա նրան իր թագավորությունը և կխնայի ժողովրդին,

21 Հակառակ դեպքում նրանք կկործանվեն, և նրա ողջ գերդաստանը, բացի իրենից: Եվ նա միայն պիտի ապրի՝ տեսնելու իրականացումն այն մարգարեությունների, որոնք խոսվել էին՝ այդ երկիրը որպես ժառանգություն՝ մեկ ուրիշ ժողովրդի ստանալու վերաբերյալ. և Կորիանթումբը պիտի թաղվեր նրանց կողմից. և ամեն հոգի պիտի կործանվեր, բացի՝ Կորիանթումբից:

22 Եվ եղավ այնպես, որ Կորիանթումբը չապաշխարեց, ոչ էլ իր գերդաստանը, ոչ էլ ժողովուրդը. և պատերազմները չդադարեցին. և նրանք ջանում էին սպանել Եթերին, բայց նա փախավ նրանց առաջից և նորից թաքնվեց ժայռի խոռոչում:

23 Եվ եղավ այնպես, որ Սարեղը բարձրացավ, և նա նույնպես ճակատամարտ տվեց Կորիանթումբին. և նա ջարդեց նրան, այնպես որ երրորդ տարում, նա գերության բերեց նրան:

24 Եվ չորրորդ տարում, Կորիանթումբի որդիները ջարդեցին Սարեղին և կրկին նվաճեցին թագավորությունն իրենց հոր համար:

25 Արդ, մի պատերազմ սկսվեց ողջ երկրի երեսին, ամեն մարդ իր ավագակախմբով՝ կռվելով նրա համար, ինչ ինքը փափագում էր:

26 Եվ կային ավագակներ, և ի վերջո, ամեն ձևի ամբարշտություն, երկրի ողջ երեսին:

27 Եվ եղավ այնպես, որ Կորիանթումբը խիստ բարկացած

էր Սարեղի վրա, և նա գնաց նրա դէմ՝ մարտնչելու իր գորքերով. և նրանք հանդիպեցին մեծ բարկությամբ, և նրանք հանդիպեցին Գաղգադա հովտում. և ճակատամարտը սաստիկ ծանրացավ:

28 Եվ եղավ այնպես, որ Սարեղը կռվեց նրա դէմ երեք օրվա ընթացքում: Եվ եղավ այնպես, որ Կորիանթումը ջարդեց նրան և հետապնդեց նրան, մինչև նա հասավ Հեսլոնի տափաստանները:

29 Եվ եղավ այնպես, որ Սարեղը կրկին ճակատամարտ տվեց նրան տափաստաններում. և ահա, նա ջարդեց Կորիանթումը, և նրան կրկին ետ քշեց դեպի Գաղգադայի հովիտը:

30 Եվ Կորիանթումը կրկին ճակատամարտ տվեց Սարեղին Գաղգադայի հովտում, որում նա ջարդեց Սարեղին և սպանեց նրան:

31 Եվ Սարեղն ագորից վիրավորեց Կորիանթումը, այնպես որ նա չգնաց կրկին ճակատամարտելու՝ երկու տարիների ընթացքում, ժամանակ, որի ընթացքում բոլոր մարդիկ երկրի երեսին արյուն էին հեղում, և չկար մեկը, որ զսպեր նրանց:

ԳԼՈՒԽ 14

Ժողովրդի անօրինությունն անեծք է բերում երկրի վրա – Կորիանթումը պատերազմում է ընդդէմ Գաղաադի, հետո՝ ընդդէմ Լիբի, և հետո՝ ընդդէմ Սիզի – Արյունն ու կոտորածը պատում են երկիրը:

Եւ այժմ, ժողովրդի անօրինության պատճառով մի մեծ անեծք

եղավ ողջ երկրի վրա, այնպիսին, որ եթե մի մարդ դներ իր գործիքը կամ իր սուրն իր թարեքի վրա, կամ այն տեղում, որտեղ նա պահում էր դա, ահա, հաջորդ օրը, նա չէր կարողանա գտնել այն, այնքան մեծ էր անեծքը երկրի վրա:

2 Ուստի ամեն մարդ իր երկու ձեռքով կառչել էր նրան, ինչն իր սեփականն էր, և չէր կամենում ոչ պարտքով վերցնել, ոչ էլ կամենում էր պարտքով տալ. և ամեն մարդ պահում էր իր սրի բռնակն իր աջ ձեռքում՝ իր ունեցվածքի և իր սեփական կյանքի, իր կանանց ու երեխաների պաշտպանության համար:

3 Եվ այժմ, երկու տարի անց և Սարեղի մահից հետո, ահա, բարձրացավ Սարեղի եղբայրը և ճակատամարտեց Կորիանթումի դէմ, որում Կորիանթումը ջարդեց նրան և հետապնդեց մինչև Աքիսի անապատը:

4 Եվ եղավ այնպես, որ Սարեղի եղբայրը ճակատամարտեց նրադէմ Աքիսի անապատում. և ճակատամարտը սաստիկ ծանրացավ, և շատ հազարավորներ ընկան սրից:

5 Եվ եղավ այնպես, որ Կորիանթումը պաշարում դրեց անապատում. և Սարեղի եղբայրը գիշերով արշավեց անապատից դուրս և սպանեց Կորիանթումի գորքի մի մասին, քանի որ նրանք հարբած էին:

6 Եվ նա եկավ առաջ՝ դեպի Մորոնի երկիրը և նստեց Կորիանթումի գահին:

7 Եվ եղավ այնպես, որ Կորիանթումը իր բանակի հետ բնակվեց անապատում՝ երկու տարիների

ընթացքում, որի ժամանակ նա մեծ ուժ ստացավ իր բանակի համար:

8 Այժմ Սարեդի եղբայրը, որի անունը Գադաադ էր, գաղտնի խմբակցությունների շնորհիվ, նույնպես մեծ ուժ ստացավ իր բանակի համար:

9 Եվ եղավ այնպես, որ նրա քահանայապետը սպանեց նրան, երբ նա նստած էր իր գահին:

10 Եվ եղավ այնպես, որ գաղտնի խմբակցություններից մեկը սպանեց նրան մի գաղտնի անցումում և ձեռք բերեց թագավորությունն իր համար. և նրա անունը Լիբ էր. և Լիբը մի հաղթանդամ մարդ էր, ավելի քան որևէ այլ մարդ՝ ողջ ժողովրդի մեջ:

11 Եվ եղավ այնպես, որ Լիբի առաջին տարում, Կորիանթոսները մոտեցավ Մորոնի երկրին և ճակատամարտեց Լիբի դեմ:

12 Եվ եղավ այնպես, որ նա մարտնչեց Լիբի հետ, որի ժամանակ Լիբը զարկեց նրա բազկին, այնպես որ նա վիրավորվեց. այնուամենայնիվ, Կորիանթոսների բանակն առաջ մետվեց Լիբի վրա, այնպես որ նա փախավ դեպի ծովափի սահմանները:

13 Եվ եղավ այնպես, որ Կորիանթոսները հետապնդեց նրան. և Լիբը ծովափին ճակատամարտ տվեց նրան:

14 Եվ եղավ այնպես, որ Լիբը զարկեց Կորիանթոսների բանակին, այնպես որ նրանք կրկին փախուստի դիմեցին դեպի Աքիսի անապատը:

15 Եվ եղավ այնպես, որ Լիբը հետապնդեց նրան, մինչև նա հասավ Ագոսի տափաստանները: Եվ Կորիանթոսներն իր հետ վերցրել

էր բոլոր մարդկանց, երբ նա փախուստի դիմեց Լիբի առջևից, դեպի երկրի այն մասը, ուր նա փախչում էր:

16 Եվ երբ նա հասել էր Ագոսի տափաստանները, նա ճակատամարտեց Լիբի դեմ և զարկեց նրան, այնպես որ նա մեռավ. սակայն, Լիբի եղբայրը Կորիանթոսների դեմ եկավ նրա փոխարեն, և ճակատամարտը սաստիկ ծանրացավ, որի ժամանակ Կորիանթոսները կրկին փախուստի դիմեց Լիբի եղբոր բանակի առջևից:

17 Արդ, Լիբի եղբոր անունը Սիզ էր: Եվ եղավ այնպես, որ Սիզը հետապնդեց Կորիանթոսներին, և նա տապալեց շատ քաղաքներ, և նա սպանում էր թե՛ կանանց և թե՛ երեխաներին, և նա հրկիզում էր քաղաքները:

18 Եվ Սիզից մի վախ տարածվեց ողջ երկրով մեկ. այո, մի աղաղակ առաջ գնաց երկրով մեկ. Ո՞վ կարող է կանգնել Սիզի բանակի դեմ: Ահա, նա քշում-տանում է հողն իր առաջից:

19 Եվ եղավ այնպես, որ ժողովուրդը սկսեց հավաքվել միասին՝ զորքերով, ողջ երկրի երեսով մեկ:

20 Եվ նրանք բաժանվեցին. և նրանց մի մասը փախավ Սիզի բանակը, իսկ նրանց մի մասը փախավ Կորիանթոսների բանակը:

21 Եվ այնքան մեծ ու երկարատև էր եղել պատերազմը, և այնքան երկար էր եղել արյունահեղությամբ ու կոտորածի տեսարանը, որ երկրի ողջ երեսը ծածկվել էր մեռածների՝ մարմիններով:

22 Եվ այնքան արագ ու սրընթաց էր պատերազմը, որ ոչ ոք չէր մնացել, որ թաղեր մեռելներին,

այլ նրանք արշավում էին առաջ՝ մի արյունահեղությունից մյուս արյունահեղությունը, թողնելով տղամարդկանց և կանանց և երեխաների մարմինները սփռված երկրի երեսին՝ կեր դառնալու մսի՝[»]որդերին:

23 Եվ դրանց հոտը տարածվեց հեռու՝ երկրի երեսին, նույնիսկ ամբողջ երկրի երեսին. ուստի, ժողովուրդը ցերեկ ու գիշեր նեղվում էր դրանց զարշառուտությունից:

24 Այնուամենայնիվ, Սիզը չէր դադարում Կորիանթումբին հետապնդելը. քանզի նա երդվել էր վրեժ լուծել Կորիանթումբից իր եղբոր արյան համար, որը սպանվել էր, և Տիրոջ խոսքի համար, որը եկել էր Եթերին, որ Կորիանթումբը չպետք է ընկներ սրից:

25 Եվ այսպիսով մենք տեսնում ենք, որ Տերն այցելեց նրանց իր լիակատար ցասամբ, և նրանց ամբարշտությունն ու պղծություններն ուղի էին պատրաստել նրանց հավիտենական կործանման համար:

26 Եվ եղավ այնպես, որ Սիզը հետապնդեց Կորիանթումբին դեպի արևելք, նույնիսկ մինչև ծովափի սահմանները, և այնտեղ նա երեք օրվա ընթացքում մարտնչեց Սիզի դեմ:

27 Եվ այնքան սարսափելի էր Սիզի զորքերի կործանումը, որ ժողովուրդը սկսեց վախենալ և սկսեց փախչել Կորիանթումբի զորքերի առաջից. և նրանք փախան Կորիհորի երկիրը և ոչընչացրեցին բնակիչներին իրենց առաջից, բոլոր նրանց, ովքեր չկամեցան միանալ իրենց:

28 Եվ նրանք խփեցին իրենց վրանները Կորիհորի հովտում. և

Կորիանթումբը խփեց իր վրանները Սուրի հովտում: Արդ Սուրի հովիտը Կոմնոր բլրի մոտ էր. ուստի, Կորիանթումբն ի մի հավաքեց իր զորքերը Կոմնորի բլրի վրա և փող փչեց Սիզի զորքերի համար՝ հրավիրելու նրանց առաջ՝ ճակատամարտելու:

29 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք եկան առաջ, բայց կրկին ետ մղվեցին. և նրանք եկան երկրորդ անգամ, և նրանք կրկին ետ մղվեցին՝ երկրորդ անգամ: Եվ եղավ այնպես, որ նրանք եկան մորից՝ երրորդ անգամ, և ճակատամարտը սաստիկ ծանրացավ:

30 Եվ եղավ այնպես, որ Սիզը զարկեց Կորիանթումբին, այնպես որ նրան շատ խորը վերքեր հասցրեց. և Կորիանթումբը, արյուն կորցրած լինելով, նվաղեց և հեռու տարվեց, կարծես մեռած լինեք:

31 Արդ, տղամարդկանց, կանանց և երեխաների կորուստը երկու կողմից էլ այնքան մեծ էր, որ Սիզը հրամայեց իր մարդկանց, որ նրանք չհետապնդեն Կորիանթումբի զորքերին. ուստի, նրանք վերադարձան իրենց ճամբարը:

ԳԼՈՒԽ 15

Միլիոնավոր Հարեդացիներ սպանվում են ճակատամարտում – Սիզը և Կորիանթումբը բոլոր մարդկանց հավաքում են՝ մահացու մարտի – Տիրոջ Հոգին դադարում է ճիգ թափել նրանց հետ – Հարեդացի ազգն ամբողջովին կործանվում է – Միայն Կորիանթումբն է մնում:

Եվ եղավ այնպես, երբ Կորիանթումբն ապաքինվեց իր վերքերից,

նա սկսեց հիշել այն «խոսքերը, որոնք Եթերն ասել էր իրեն»:

2 Նա տեսավ, որ արդեն իր ժողովրդից սրով սպանվել էին մոտ երկու միլիոն, և նա սկսեց իր սրտում վշտանալ. այո, սպանվել էին երկու միլիոն գորավոր տղամարդիկ, և նաև նրանց կանայք և նրանց երեխաները:

3 Նա սկսեց ապաշխարել այն չարիքի համար, որ նա արել էր. նա սկսեց հիշել այն խոսքերը, որոնք խոսվել էին մարգարեների բերանով, և նա տեսավ, որ դրանք կատարվել էին մինչ այժմ, ամեն մասնիկը. և նրա հոգին սգում էր ու հրաժարվում մխիթարվել:

4 Եվ եղավ այնպես, որ նա մի նամակ գրեց Սիզիմ՝ կամենալով, որ նա խնայեր ժողովրդին, և նա, հանուն մարդկանց կյանքի, կիրառարվեր թագավորությունից:

5 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Սիզը ստացավ նրա նամակը, նա մի նամակ գրեց Կորիանթոսներին, որ եթե նա հանձնվեր, այնպես որ ինքը կարողանար սպանել նրան իր իսկ սրով, նա կխնայեր մարդկանց կյանքը:

6 Եվ եղավ այնպես, որ ժողովուրդը չապաշխարեց իր անօրինություններից. և Կորիանթոսների մարդիկ բարկության էին դրդվել Սիզի ժողովրդի դեմ. իսկ Սիզի ժողովուրդը բարկության էր դրդվել Կորիանթոսների ժողովրդի դեմ. ուստի, Սիզի ժողովուրդը ճակատամարտ տվեց Կորիանթոսների ժողովրդին:

7 Եվ երբ Կորիանթոսները տեսավ, որ ինքն ընկնելու վրա էր, նա կրկին փախուստի դիմեց Սիզի մարդկանց առաջից:

8 Եվ եղավ այնպես, որ նա եկավ Ռիփլիանկումի ջրերի մոտ, որը թարգմանաբար նշանակում է՝ լայնարձակ կամ ամենին գերազանցող. ուստի, երբ նրանք եկան այս ջրերի մոտ, խփեցին իրենց վրանները. և Սիզը նույնպես խփեց իր վրանները նրանց մոտիկ. և ուստի, հաջորդ օրը նրանք եկան ճակատամարտելու:

9 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք մղեցին մի շատ ծանր ճակատամարտ, որում Կորիանթոսները կրկին վիրավորվեց, և նա արյան կորստից մվաղեց:

10 Եվ եղավ այնպես, որ Կորիանթոսների զորքերը ճնշեցին Սիզի զորքերին, այնպես որ ջարդեցին նրանց և ստիպեցին նրանց փախչել իրենց առաջից. և նրանք փախան դեպի հարավ, և խփեցին իրենց վրանները մի վայրում, որը կոչվում էր Ազաթ:

11 Եվ եղավ այնպես, որ Կորիանթոսների բանակը խփեց իր վրանները Ռամա բլրի մոտ. և դա այն նույն բլուրն էր, որտեղ իմ հայր Մորմոնը «պահ տվեց Տիրոջը հիշատակարանները, որոնք սրբազան էին»:

12 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք երկրի ողջ երեսին ի մի հավաքեցին ամբողջ ժողովրդին, ովքեր չէին սպանվել, բացի Եթերից:

13 Եվ եղավ այնպես, որ Եթերը տեսավ ժողովրդի բոլոր արածները. և նա տեսավ, որ մարդիկ, ովքեր Կորիանթոսների կողմից էին, միացան Կորիանթոսների բանակին. իսկ մարդիկ, ովքեր Սիզի կողմից էին, միացան Սիզի բանակին:

14 Ուստի, նրանք չորս տարիների ընթացքում ի մի հավաքեցին

ժողովրդին, որ կարողանային բերել բոլորին, ովքեր երկրի երեսին էին, և որ նրանք ստանային ողջ ուժը, ինչ հնարավոր էր ստանալ:

15 Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք բոլորն ի մի էին հավաքվել՝ ամեն մեկն այն բանակի հետ, որի հետ ինքը կամեցել էր, իրենց կանանց և իրենց երեխաների հետ՝ թե՛ տղամարդ, թե՛ կին և թե՛ երեխա, զինված լինելով պատերազմի զենքերով, ունենալով վահաններ և լանջապանակներ և սաղավարտներ, և հագնված լինելով պատերազմական ձևով, նրանք արշավեցին առաջ՝ ճակատամարտելու մեկը մյուսի դեմ. և նրանք մարտնչեցին ամբողջ այդ օրը և չհաղթեցին:

16 Եվ եղավ այնպես, որ երբ գիշեր եղավ, նրանք հոգնած էին, և հեռացան իրենց ճամբարները. և իրենց ճամբարները հեռանալուց հետո, նրանք հեծեժանք ու ողբ սկսեցին իրենց սպանված մարդկանց կորստի համար. և այնքան ուժեղ էին նրանց աղաղակները, նրանց հեծեժանքն ու ողբը, որ դրանք սաստիկ ծվատում էին օդը:

17 Եվ եղավ այնպես, որ հաջորդ օրը նրանք կրկին գնացին՝ ճակատամարտելու, և մեծ ու սարսափելի էր այդ օրը. այնուամենայնիվ, նրանք չհաղթեցին, և երբ կրկին գիշեր եկավ, նրանք իրենց աղաղակներով, և իրենց հեծեժանքներով ու ողբերով ծվատեցին օդն իրենց սպանված մարդկանց կորստի համար:

18 Եվ եղավ այնպես, որ Կորիանթումըր նորից մի նամակ գրեց Սիզիմ՝ կամենալով, որ նա չգար կրկին ճակատամարտելու, այլ որ

նա վերցներ թագավորությունը և խնայեր մարդկանց կյանքը:

19 Բայց ահա, Տիրոջ Հոգին դադարել էր նրանց հետ ճիգ թափելուց, և Մատանան լիակատար գործություն ուներ մարդկանց սրտերի վրա. քանզի նրանք հանձնվել էին իրենց սրտերի կարծրությանը և իրենց մտքերի կոռուքյանը, որ կործանվեին. ուստի, նրանք նորից գնացին ճակատամարտելու:

20 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք մարտնչեցին ամբողջ այդ օրը, և երբ գիշերը եկավ, նրանք քնեցին իրենց սրերի վրա:

21 Եվ հաջորդ օրը նրանք մարտնչեցին, մույնիսկ մինչև գիշեր:

22 Եվ երբ եկավ գիշերը, նրանք՝ հարբած էին բարկությամբ, ճիշտ ինչպես մարդ հարբած է լինում գինուց. և նրանք կրկին քնեցին իրենց սրերի վրա:

23 Եվ հաջորդ օրը նրանք կրկին մարտնչեցին. և երբ գիշեր եկավ, նրանք բոլորն ընկել էին սրից, բացի հիսուններկուսից՝ Կորիանթումրի մարդկանցից, և վաթսուներկուսից՝ Սիզի մարդկանցից:

24 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք այդ գիշերը քնեցին իրենց սրերի վրա, և հաջորդ օրը նրանք նորից մարտնչեցին, և ամբողջ այդ օրը նրանք իրենց գործությամբ մարտնչեցին իրենց սրերով և իրենց վահաններով:

25 Եվ երբ գիշեր եկավ, մնացել էին երեսուններկուսը՝ Սիզի մարդկանցից, և քսանկյոթը՝ Կորիանթումրի մարդկանցից:

26 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք կերան ու քնեցին՝ պատրաստվե-

լով մահվան հաջորդ օրը: Եվ նրանք հաղթանդամ և զորավոր մարդիկ էին, ինչ վերաբերում էր մարդկային ուժին:

27 Եվ եղավ այնպես, որ նրանք կռվեցին երեք ժամվա ընթացքում, և նրանք նվաղեցին արյան կորստից:

28 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Կորիանթուհի մարդիկ բավականաչափ ուժ վերգտան, որ կարողացան քայլել, նրանք հանուն իրենց կյանքի պատրաստվեցին փախչել. բայց ահա, Սիզը բարձրացավ, և նաև նրա մարդիկ, և նա իր ցասման մեջ երդվեց, որ սպանելու է Կորիանթուհին կամ մեռնելու է սրով:

29 Ուստի, նա հետապնդեց նրանց, և հաջորդ օրը նա հասավ նրանց. և նրանք կրկին կռվեցին սրով: Եվ եղավ այնպես, որ երբ նրանք ՞բոլորն ընկել էին սրից, բացի Կորիանթուհից և Սիզից, ահա Սիզն արյան կորստից նվաղեց:

30 Եվ եղավ այնպես, որ երբ Կորիանթուհիը հենվեց իր սրին,

այնպես որ մի քիչ հանգստացավ, նա կտրեց Սիզի գլուխը:

31 Եվ եղավ այնպես, որ Սիզի գլուխը կտրելուց հետո, Սիզը բարձրացավ իր ձեռքերի վրա և ընկավ. և այնուհետև, նա, շնչահեղձ լինելով, մահացավ:

32 Եվ եղավ այնպես, որ ՞Կորիանթուհին ընկավ գետնին և կարծես անկենդան դարձավ:

33 Եվ Տերը խոսեց Եթերի հետ և ասաց նրան. Գնա առաջ: Եվ նա գնաց առաջ ու տեսավ, որ Տիրոջ բոլոր խոսքերը կատարվել էին. և նա ավարտեց իր ՞հիշատակարանը. (և հարյուրերորդ մասն իսկ ես չեմ գրել) և նա թաքցրեց դրանք այնպես, որ Լիմքիի մարդիկ գտան դրանք:

34 Արդ, վերջին խոսքերը, որոնք գրված են ՞Եթերի կողմից, սրանք են. Արդյոք Տերը կկամենա, որ ես փոխվեմ, թե մարմնում տանեմ Տիրոջ կամքը, նշանակություն չունի, եթե այնպես լինի, որ ես փրկվեմ Աստծո արքայությունում: Ամեն:

ՄՈՐՈՆԻ ԳԻՐՔԸ

ԳԼՈՒԽ 1

Մորոնին գրում է Լամանացիների բարօրության համար – Այն Նեփիացիները, որոնք չեն կամենում ուրանալ Քրիստոսին, մահվան են դատապարտվում: Մոտ 401–421թթ. Ք.ծ.հ.:

ԱՅԺՄ ես՝ ՞Մորոնիս, ավարտելով Հարեղի ծողովրդի հիշատակարանի կրճատելը, չէի կարծում, որ կգրեմ ավելին, բայց ես դեռ չեմ մահացել. և ես ինձ հայտնի չեմ դարձնում Լամանացիներին, որ չլինի թե նրանք կործանեն ինձ:

29ա Եթեր 13.20–21:

32ա Օմնի 1.20–22:

33ա Մոսիա 8.9,

Ալմա 37.21–31,

Եթեր 1.1–5:

34ա Եթեր 12.2:

[ՄՈՐՈՆԻ]

1 1ա սու ՞Մորոնի՝ Մորմոնի որդի:

2 Քանզի ահա, նրանց ՝պատե-
րազմները խիստ կատաղի են մի-
մյանց միջև. և իրենց ատելության
պատճառով, նրանք մահվան են
՝դատապարտում յուրաքանչյուր
Նեփիացու, որը չի կամենում ու-
րանալ Քրիստոսին:

3 Եվ ես՝ Մորոնիս, չեմ կամենում
՝ուրանալ Քրիստոսին. ուստի, ես
իմ իսկ կյանքի ապահովության
համար քափառում եմ, ուր որ
կարող եմ:

4 Ուստի, ես գրում եմ մի քանի
բան ևս, հակառակ նրա, ինչ ես
կարծում էի. քանզի ես կարծում
էի, որ այլևս չեմ գրելու. բայց ես
գրում եմ մի քանի բան ևս, որ-
պեսզի գուցե դրանք ինչ-որ մի օր՝
ապագայում, արժեքավոր լինեն
իմ եղբայրների՝ Լամանացիների
համար, Տիրոջ կամքի համաձայն:

ԳԼՈՒԽ 2

*Հիսուսը զորություն տվեց տասներ-
կու Նեփիացի աշակերտներին՝
շնորհելու Սուրբ Հոգու պարգևը:
Մոտ 401–421թթ. Ք.ծ.հ.:*

ՔՐԻՍՏՈՍԻ խոսքերը, որոնք նա
ասաց իր ՝աշակերտներին՝ այն
տասներկուսին, որոնց նա ընտրել
էր, երբ նա դրեց իր ձեռքերը
նրանց վրա,

2 Եվ նա կոչեց նրանց անունով՝
ասելով. Դուք պիտի զորավոր
աղոթքով կանչեք առ Հայրը՝ իմ
անունով. և այս անելուց հետո,
դուք ՝զորություն կունենաք, որ

նրան, ում վրա դուք կդնեք ձեր
՝ձեռքերը, Պուք կշնորհեք Սուրբ
Հոգին. և իմ անունով դուք կշնոր-
հեք այն, քանզի այսպես են
անում իմ առաքյալները:

3 Արդ, Քրիստոսն ասաց այս
խոսքերը նրանց՝ առաջին անգամ
հայտնվելու ժամանակ. և բազմու-
թյունը չլսեց դա, բայց աշակերտ-
ները լսեցին դա. և բոլոր նրանց
վրա, որ նրանք ՝դրեցին իրենց
ձեռքերը, իջավ Սուրբ Հոգին:

ԳԼՈՒԽ 3

*Երեցները ձեռնադրմամբ կարգում
են քահանաներ և ուսուցիչներ: Մոտ
401–421թթ. Ք.ծ.հ.:*

ԱՅՆ ձևը, որով աշակերտները,
ովքեր կոչվում էին եկեղեցու
՝երեցներ, ՝կարգում էին քահա-
նաներ և ուսուցիչներ,

2 Հետո, երբ նրանք աղոթում էին
Հորը՝ Քրիստոսի անունով, դնում
էին իրենց ձեռքերը նրանց վրա և
ասում.

3 Հիսուս Քրիստոսի անունով ես
կարգում եմ քեզ քահանա (կամ
եթե ուսուցիչ՝ ես կարգում եմ քեզ
ուսուցիչ), քարոզելու ապաշխա-
րություն և մեղքերի ՝թողություն
Հիսուս Քրիստոսի միջոցով՝ հա-
վատքի տոկունությամբ առ նրա
անունը, մինչև վերջ: Ամեն:

4 Եվ այս ձևով էին նրանք քահա-
նաներ և ուսուցիչներ ՝կարգում,
մարդկանց համար Աստծո ՝պար-
գևների և կոչումների համաձայն.

2ա1 Նեփի 12.20–23:

բ Ավմա 45.14:

3ա Մատ. Ժ.32–33,

3 Նեփի 29.5:

2 1ա 3 Նեփի 13.25:

2ա սոտ 2դրություն:

բ սոտ 2եռնադրություն:

գ 3 Նեփի 18.37:

3ա Գոր. ԺԺ.6:

3 1ա Ավմա 6.1:

սոտ Երեց:

բ սոտ Կարգել, Կարգում:

3ա սոտ Մեղքերի

թողություն:

4ա ՎեՌԺ 18.32, 20.60:

բ սոտ Պարգև:

և նրանք կարգում էին նրանց Սուրբ Հոգու՝ Գործությամբ, որը նրանց մեջ էր:

ԳԼՈՒԽ 4

Բացատրվում է, թե ինչպես են երեց-ները և քահանաները սպասավորում հաղորդության հացը: Մոտ 401–421թթ. Ք.ծ.հ.:

ՆՐԱՆՑ Պատրիարքի և քահանաների կողմից Քրիստոսի մարմինը և արյունը եկեղեցում սպասավորելու Պատրիարքի և նրանք Գոգայտություն էին այն՝ Քրիստոսի պատվիրանների համաձայն. ուստի, մենք գիտենք, որ ձեռք ճիշտ է, և երեցը կամ քահանան մատակարարում էին այն,

2 Եվ նրանք ծնկի էին իջնում եկեղեցու հետ և աղոթում Հորը՝ Քրիստոսի անունով, ասելով.

3 Ո՛վ Աստված, Հայր Հավերժական, խնդրում ենք քեզ, քո Որդու՝ Հիսուս Քրիստոսի անունով, օրհնիր և սրբացրու այս հացը բոլոր նրանց հոգիների համար, ովքեր ճաշակում են այն. որ նրանք կարողանան ուտել, ի Պատրիարքի մարմնի, և վկայեն քեզ, ո՛վ Աստված, Հայր Հավերժական, որ նրանք հոժար են իրենց վրա վերցնել Գոգայտություն քո Որդու և միշտ հիշել նրան և պահել նրա պատվիրանները, որոնք նա տվել է իրենց, որպեսզի նրանք նրա Պատրիարքի հետ ունենան: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 5

Բացատրվում է հաղորդության գինու սպասավորման եղանակը: Մոտ 401–421թթ. Ք.ծ.հ.:

ԳԻՆՈՒՍ սպասավորման Պատրիարքի. Ահա, նրանք վերցնում էին գավաթը, և ասում.

2 Ո՛վ Աստված, Հայր Հավերժական, խնդրում ենք քեզ, քո Որդու՝ Հիսուս Քրիստոսի անունով, օրհնիր և սրբացրու այս Պատրիարքի հոգիների համար, ովքեր ըմպում են այն, որ նրանք կարողանան անել այդ, ի Պատրիարքի մարմնի, որ հեղվել է իրենց համար. որ նրանք կարողանան վկայել քեզ, ո՛վ Աստված, Հայր Հավերժական, որ նրանք միշտ հիշում են նրան, որպեսզի նրանք նրա Հոգին իրենց հետ ունենան: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 6

Ապաշխարող անձինք մկրտվում են և ընկերակցվում – Եկեղեցու անդամները, ովքեր ապաշխարում են, ներվում են – Ժողովները ղեկավարվում են Սուրբ Հոգու գործությամբ: Մոտ 401–421թթ. Ք.ծ.հ.:

Եվ այժմ, ես խոսում եմ Պատրիարքի վերաբերյալ: Ահա, երեցներ, քահանաներ և ուսուցիչներ էին մկրտվում. և նրանք չէին մկրտվում, մինչև առաջ չէին բերում վայել

4q 1 Նեփի 13.37,
Մոր. 6.9:
4 1ա սուր երեց:
բ 3 Նեփի 18.1–7:
գ ՎԼՈՒԽ 20.76–77:
3ա սուր Հաղորդություն:
բ Ղուկ. ԻԲ.19,
Ա Կոր. ԺԱ.23–24,

3 Նեփի 18.7:
գ սուր Հիսուս Քրիստոս –
Հիսուս Քրիստոսի
անունը մեզ վրա
վերցնելը:
դ սուր Սուրբ Հոգի:
5 1ա 3 Նեփի 18.8–11,
ՎԼՈՒԽ 20.78–79:

2ա ՎԼՈՒԽ 27.2–4:
սուր Հաղորդություն:
բ Ղուկ. ԻԲ.19–20,
Ա Կոր. ԺԱ.25:
6 1ա սուր Մկրտություն,
Մկրտել:

պտուղ, որ նրանք ^բարժանի էին դրան:

2 Ոչ էլ նրանք ընդունում էին մկրտության որևէ մեկին, եթե նրանք առաջ չէին գալիս ^կուտըրված սրտով և փշրված հոգով և վկայում եկեղեցուն, որ նրանք, իսկապես, ապաշխարել էին բոլոր իրենց մեղքերից:

3 Եվ ոչ ոք մկրտության չէր ընդունվում, մինչև նրանք իրենց վրա չէին ^վերցնում Քրիստոսի անունը՝ վճռականություն ունենալով ծառայել նրան մինչև վերջ:

4 Եվ հետո, երբ նրանք մկրտության էին ընդունվում, և ներգործվում ու ^ամաքրվում էին Սուրբ Հոգու գործությամբ, նրանք համարվում էին Քրիստոսի եկեղեցու ժողովրդի թվում. և նրանց ^բանունները գրի էին առնվում, որպեսզի հիշվեին և սնուցվեին Աստծո բարի խոսքով՝ պահելու նրանց ճշմարիտ ուղու վրա, շարունակ պահելու նրանց ^գարթուն աղոթքում, ^դապավինելով միմիայն Քրիստոսի արժանիքներին, որը նրանց հավատքի ^եհեղինակն ու ամբողջացնողն էր:

5 Եվ ^աեկեղեցին ^բհաճախ հավաքվում էր՝ ^գծոմ պահելու ու աղոթելու, և խոսելու մեկը մյուսի հետ, իրենց հոգիների բարօրության վերաբերյալ:

6 Եվ նրանք հաճախ հավաքվում

էին՝ ճաշակելու հացից և գինուց՝ ի հիշատակ Տեր Հիսուսի:

7 Եվ նրանք խիստ հետևում էին, որ ^ամօրհնություն չլիներ իրենց մեջ. և ում որ հայտնաբերում էին ամօրհնություն գործելիս, և եկեղեցու ^բերեք վկաներ դատապարտում էին նրանց ^գերեցների առջև, և եթե նրանք չէին ապաշխարում, և չէին ^դխոստովանում, նրանց անունները ^եջնջվում էին, և նրանք չէին համարվում Քրիստոսի ժողովրդի թվում:

8 Բայց ^աորքան հաճախ որ նրանք ապաշխարում էին ու ներում փնտրում, անկեղծ միտումով, նրանք ^բներվում էին:

9 Եվ նրանց ժողովները ^աղեկավարվում էին եկեղեցու կողմից՝ համաձայն Հոգու ներգործումների ձևին, և ^բՍուրբ Հոգու գործությամբ. քանզի, ինչպես որ Սուրբ Հոգու գործությունն առաջնորդում էր նրանց՝ լինելու դա քարոզելը, թե՛ հորդորելը կամ աղոթելը, թե՛ աղերսելը կամ երգելը, ճիշտ այդպես էլ արվում էր:

ԳԼՈՒԽ 7

Հրավեր է տրվում մտնելու Տիրոջ հանգիստը – Աղոթեք անկեղծ միտումով – Քրիստոսի Հոգին հնարավորություն է տալիս մարդկանց

1 ^բ սուր Արժանի, Արժանավորություն:
2 ^ա սուր Կոտրված սիրտ:
3 ^ա սուր Հիսուս Քրիստոս – Հիսուս Քրիստոսի անունը մեզ վրա վերցնելը:
4 ^ա սուր Անարատ, Անարատություն:
^բ Վեճ 20.82:
^գ Ալմա 34.39,
3 Նեփի 18.15–18:

^դ 2 Նեփի 31.19, Վեճ 3.20:
^ե Եբր. ԺԲ.2:
5 ^ա սուր Հիսուս Քրիստոսի եկեղեցի:
^բ 3 Նեփի 18.22,
4 Նեփի 1.12, Վեճ 88.76:
^գ սուր Ծոմ, Ծոմապահություն:
7 ^ա Վեճ 20.54:
^բ Վեճ 42.80–81:

սուր Վկա:
^գ Ալմա 6.1:
սուր Երեց:
^դ սուր Խոստովանել, Խոստովանություն:
^ե Ել. ԼԲ.33, Վեճ 20.83:
սուր Հեռացում:
8 ^ա Մոսիա 26.30–31:
^բ սուր Ներել:
9 ^ա Վեճ 20.45, 46.2:
^բ սուր Սուրբ Հոգի:

տարբերել բարին չարից – Սատանան համոզում է մարդկանց ուրանալ Քրիստոսին և չարիք գործել – Մարգարեները հայտնում են Քրիստոսի գալուստը – Հավատքով են հրաշքներ գործվում և հրեշտակներ ծառայում – Մարդիկ պետք է հուսան հավերժական կյանքի համար և հարեն գթությանը: Մոտ 401–421թթ. Ք.ծ.հ.:

Եւ այժմ ես՝ Մորմոնիս, գրում եմ իմ հոր՝ Մորմոնի խոսքերից մի քանիսը, որոնք նա ասել էր Պալատի, հույսի և գթության մասին. քանզի այս ձևով էր նա խոսել ժողովրդի հետ, երբ նա սովորեցնում էր նրանց ժողովարանում, որը նրանք կառուցել էին, որպես պաշտամունքի վայր:

2 Եվ այժմ ես՝ Մորմոնս, խոսում եմ ձեզ հետ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ. և դա Հայր Աստծո շնորհով է, և մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի, և նրա սուրբ կամքով, ինձ պարգևած նրա Պնդումի շնորհիվ, որ ինձ թույլ է տրվել խոսել ձեզ հետ այս պահին:

3 Ուստի, ես կկամենայի խոսել ձեզ հետ, որ եկեղեցուց եք, որ Քրիստոսի խաղաղ հետևորդներն եք, և որ ձեռք եք բերել բավականաչափ հույս, որի միջոցով, դուք, այս ժամանակից հետո, կարող եք մտնել Տիրոջ Պահպանության, մինչև որ դուք նրա հետ հանգիստ առնեք երկնքում:

4 Եվ այժմ, իմ եղբայրներ, ես դատում եմ այս բաները ձեր մասին՝

մարդկանց զավակների հետ ձեր խաղաղ Պնթացքի պատճառով:

5 Քանզի ես հիշում եմ Աստծո խոսքը, որն ասում է. իրենց գործերով դուք պիտի Պանաչեք նրանց. քանզի, եթե նրանց գործերը բարի լինեն, ուրեմն նրանք նույնպես բարի են:

6 Քանզի ահա, Աստված ասել է. մարդ, Պչար լինելով, չի կարող անել այն, ինչ բարի է. քանզի, եթե նա ընծա է մատուցում կամ Պաղոթում Աստծուն, եթե նա չի անում դա անկեղծ միտումով, դա նրան ոչ մի օգուտ չի տալիս:

7 Քանզի ահա, դա նրա համար արդարություն չի համարվում:

8 Քանզի ահա, եթե մարդ՝ Պչար լինելով, տալիս է ընծա, նա անում է դա Պղկամությամբ. ուստի, դա համարվում է նրա համար նույնը, կարծես նա պահած լինեք ընծան. ուստի, նա համարվում է չար՝ Աստծո առաջ:

9 Եվ նմանապես չար է համարվում նաև մարդու համար, եթե նա աղոթի, բայց ոչ սրտի Պանկեղծ միտումով. այո, և դա նրան ոչ մի օգուտ չի տա, քանզի Աստված այդպիսի ոչ մեկին չի ընդունում:

10 Ուստի, մարդ՝ չար լինելով, չի կարող անել այն, ինչ բարի է. ոչ էլ նա բարի ընծա կտա:

11 Քանզի ահա, դառն Պաղբյուրը լավ ջուր չի կարող առաջ բերել. ոչ էլ լավ աղբյուրն առաջ կբերի դառը ջուր. ուստի, մարդ՝ դեկ ծառա լինելով, չի կարող հետևել Քրիստոսին. և եթե նա Պհետևի

7 1ա Ա. Կոր. ԺԳ.1–13,
Եբեր 12.3–22, 27–37,
Մոր. 8.14, 10.20–23:
2ա սուր Կանչ, Աստծո
կողմից կանչված,
Կոչում:
3ա սուր Հանգիստ:

4ա Ա. Հովհ. Բ.6,
ՎևոՒ 19.23:
5ա 3 Նեփի 14.15–20:
6ա Մատ. Է.15–18:
բ Ալմա 34.28:
սուր Աղոթք:
8ա Առակ. ԺԵ.8:

բ ՎևոՒ 64.34:
9ա Հակ. Ա.6–7, Ե.16,
Մոր. 10.4:
11ա Հակ. Գ.11–12:
բ Մատ. Զ.24,
2 Նեփի 31.10–13,
ՎևոՒ 56.2:

Քրիստոսին, նա չի կարող լինել դևի ծառա:

12 Ուստի, բոլոր բաները, որոնք՝ քարի են, գալիս են Աստծուց. իսկ այն, ինչ՝ չար է, գալիս է դևից. քանզի դևը թշնամի է Աստծուն, և շարունակ կռվում է նրա դեմ, և հրավիրում է ու հրապուրում ի հմեղք, և շարունակ անելու այն, ինչ չար է:

13 Բայց ահա, այն, ինչ Աստծուց է, շարունակ հրավիրում և հրապուրում է անել բարիք. ուստի, ամեն բան, որ հրավիրում և չհրապուրում է անել բարիք, և սիրել Աստծուն, և ծառայել նրան, թոգեշընչված է Աստծուց:

14 Ուստի, ուշք դարձրեք, իմ սիրելի՝ եղբայրներ, որ դուք չդատեք այն, ինչը որ չարից է՝ Աստծուց լինի, կամ այն, ինչը որ բարի է և Աստծուց՝ դևից լինի:

15 Քանզի ահա, իմ եղբայրներ, ձեզ տրված է Պատել, որպեսզի դուք կարողանաք բարին տարբերել չարից. և դատելու ուղին այնքան պարզ է, որ դուք կարող եք տարբերել մի կատարյալ իմացությամբ, ինչպես ցերեկը խավար գիշերից:

16 Քանզի ահա, Քրիստոսի չձոգին տրվում է ամեն մարդու, որպեսզի նա կարողանա բարին թտարբերել չարից. ուստի, ես ցույց եմ տալիս ձեզ դատելու ուղին. քանզի ամեն բան, որ հրավիրում

է անել բարիք, և համոզում է հավատալ Քրիստոսին, առաջանում է Քրիստոսի գործությամբ ու պարգևով. ուստի, դուք կարող եք կատարյալ իմացությամբ իմանալ՝ դա Աստծուց է:

17 Բայց ինչ բան, որ համոզում է մարդկանց գործել չարիք, և չհավատալ Քրիստոսին, և ուրանալ նրան, և չծառայել Աստծուն, այդ դեպքում դուք կարող եք իմանալ մի կատարյալ իմացությամբ՝ դա դևից է. քանզի այս ձևով է դևը գործում, քանզի նա ոչ մի մարդու չի համոզում բարիք գործել, ո՛չ, ոչ մեկին. ո՛չ էլ նրա հրեշտակներն են անում այդ. ո՛չ էլ նրանք են անում այդ, ովքեր ենթարկվում են նրան:

18 Եվ այժմ, իմ եղբայրներ, տեսնելով, որ դուք գիտեք լույսը, որով դուք կարող եք դատել, լույս, որը Քրիստոսի լույսն է, տեսե՛ք, որ դուք սխալ չդատեք. քանզի այն նույն Պատաստանով, որ դուք եք դատում, դուք ևս պիտի դատվեք:

19 Ուստի, ես աղաչում եմ ձեզ, եղբայրներ, որ դուք ջանասիրաբար քննեք Քրիստոսի լույսով, որ կարողանաք բարին տարբերել չարից. և եթե դուք որդեգրեք այն ամենը, ինչ բարի է, և չդատապարտեք այն, դուք, անշուշտ, կլինեք Քրիստոսի զավակը:

20 Եվ այժմ, իմ եղբայրներ, ինչպես է դա հնարավոր, որ դուք

12ա Հակ. Ա.17, Ա
Հովհ. Գ.1–2, Եթեր 4.12:

բ Ավմա 5.39–42:

գ Հել. 6.30:

սո՛ւ Մեղք:

13ա 2 Նեփի 33.4,
Եթեր 8.26:

բ սո՛ւ Ոգեշնչում,
Ոգեշնչել:

14ա Ես. Ե.20,

2 Նեփի 15.20:

15ա սո՛ւ Ձանազանելու

պարգև:

16ա սո՛ւ Խղճմտանք. Լույս,

Քրիստոսի լույս:

բ Ծն. Գ.5, 2

Նեփի 2.5, 18, 26,

Մոսիա 16.3,

Ավմա 29.5, Հել. 14.31:

17ա սո՛ւ Մեղք:

18ա Մոսիա 16.9,

ՎեՌՆ 50.24, 88.7–13:

սո՛ւ Լույս, Քրիստոսի

լույս:

բ ՋՍԹ, Մատ. Է.1–2,

Դուկ. 2.37, Հովհ. Է.24:

19ա ՎեՌՆ 84.45–46:

բ Մոսիա 15.10–12, 27.25:

սո՛ւ Աստծո որդիներն

ու դուստրերը:

կարողանաք որդեգրել այն ամենը, ինչ բարի է:

21 Եվ այժմ ես անդրադառնում եմ այն հավատքին, որի մասին ասացի, որ կխոսեմ. և ես կասեմ ձեզ ուղին, որով դուք կարող եք ընդունել այն ամենը, ինչ բարի է:

22 Քանզի ահա, Աստված, իմանալով բոլոր բաները, լինելով հավիտենականությունից հավիտենականություն, ահա, նա իրեշտակներ ուղարկեց՝ սպասավորելու մարդկանց զավակներին, հայտնի դարձնելու Քրիստոսի գալստի վերաբերյալ. և Քրիստոսի միջոցով պիտի գա ամեն բարի բան:

23 Եվ Աստված իր իսկ բերանով նույնպես հայտարարեց մարգարեներին, որ Քրիստոսը պիտի գա:

24 Եվ ահա, եղան զանազան ուղիներ, որոնցով նա մարդկանց զավակներին հայտնեց բաներ, որոնք բարի են. և բոլոր բաները, որոնք բարի են, գալիս են Քրիստոսից. այլապես մարդիկ չընկած էին, և ոչ մի բարի բան չէր կարող գալ նրանց:

25 Ուստի, իրեշտակների սպասավորումով, և ամեն խոսքով, որը դուրս էր եկել Աստծո բերանից, մարդիկ սկսեցին հավատք գործադրել առ Քրիստոս. և այսպես, հավատքով նրանք որդեգրեցին այն ամենը, ինչ բարի էր. և դա այդպես էր մինչև Քրիստոսի գալուստը:

26 Եվ հետո, երբ նա եկավ, այնուհետև էլ մարդիկ փրկվում էին հավատքով առ նրա անունը. և հավատքով նրանք դառնում են Աստծո որդիներ: Եվ այնպես

անկասկած, ինչպես ապրում է Քրիստոսը, նա ասել է այս խոսքերը մեր հայրերին՝ ասելով. Պնչ էլ որ դուք խնդրեք Հորը՝ իմ անունով, որը բարի է, հավատքով հավատալով, որ դուք կստանաք, ահա, դա կարվի ձեզ համար:

27 Ուստի, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, մի՞թե իրաջքները դադարել են, որովհետև Քրիստոսը համբարձվել է երկինք և նստել Աստծո աջ կողմում՝ ի հայցելու Հորից ողորմության իր իրավունքները, որոնք նա ունի մարդկանց զավակների հանդեպ:

28 Քանզի նա բավարարել է օրենքի պահանջները, և նա պահանջում է բոլոր նրանց, ովքեր հավատք ունեն առ նա. և նրանք, ովքեր հավատք ունեն առ նա, իհարեմ այն ամենին, ինչ բարի է. ուստի, նա թարեխոսում է մարդկանց զավակների գործի համար. և նա հավերժորեն բնակվում է երկինքներում:

29 Եվ քանի որ նա արել է այս, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, մի՞թե իրաջքները դադարել են: Ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ Ոչ. ոչ էլ իրեշտակներն են դադարել մարդկանց զավակներին սպասավորելը:

30 Քանզի ահա, նրանք ենթարկվում են նրան՝ սպասավորելու համաձայն նրա հրամանի խոսքի, իրենց ցույց տալով նրանց, ովքեր ուժեղ են հավատքով և կայուն՝ մտքով, ամեն ձևի աստվածապաշտությամբ:

31 Եվ նրանց ծառայության պաշտոնն է՝ կանգնել մարդկանց ապաշխարության, և իրականացնել ու

22ա ՄՈՐ Աստված,
Աստվածագլուխ:
բ Մովսես 5.58:
սՈՐ Հրեշտակներ:
24ա 2 Նեփի 2.5:

25ա Այն 12.28–30:
26ա 3 Նեփի 18.20:
սՈՐ Աղոթք:
27ա ՄՈՐ Հրաշք:
բ Ես. 69.12,

Մոսիա 14.12:
28ա Հովով. ԺԲ.9,
ՎԼՈՒ 98.11:
բ Ա Հովի. Բ.1, 2 Նեփի 2.9:
սՈՐ Բարեխոս:

կատարել գործը Հոր ուխտերի, որոնք նա արել է մարդկանց զավակների հետ՝ նախապատրաստելու ճանապարհը մարդկանց զավակների մեջ, հայտարարելով Քրիստոսի խոսքը Տիրոջ ընտրյալ անոթներին, որ նրանք կարողանան վկայություն տալ նրա մասին:

32 Եվ այդպես անելով, Տեր Աստված ճանապարհի է նախապատրաստում, որ մնացած մարդիկ՝ ^ահավատք ունենան առ Քրիստոս, որպեսզի Սուրբ Հոգին տեղ ունենա նրանց սրտերում՝ համաձայն նրա զորության. և այս ձևով է Հայրն իրագործում ուխտերը, որոնք նա արել է մարդկանց զավակներին:

33 Եվ Զրիստոսն ասել է. «Եթե դուք հավատք ունենաք առ ինձ, ապա զորություն կունենաք՝ անելու ինչ որ ³⁴Քնապատակահարմար է ինձ:

34 Եվ նա ասել է. ^աԱպաշխարեք, աշխարհի բոլոր ծայրեր, և եկեք ինձ մոտ, և մկրտվեք իմ անունով, և ունեցեք հավատք առ ինձ, որ դուք կարողանաք փրկվել:

35 Եվ այժմ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, եթե լինի այնպես, որ այս բաները ճշմարիտ լինեն, որոնք ես խոսեցի ձեզ հետ, և Աստված ցույց է տալու ձեզ՝ ^ազորության մեծ փառքով, վերջին ^բօրը, որ դրանք ճշմարիտ են, և եթե դրանք ճշմարիտ են, մի՞թե հրաշքների օրը դադարել է:

36 Կամ մի՞թե հրեշտակները
դադարել են հայտնվել մարդկանց
գավակներին: Կամ մի՞թե նա

նրանցից ^աետ է պահել Սուրբ Հոգու գորոթյունը: Կամ մի՞թե նա կանի դա, քանի դեռ ժամանակը կտևի, կամ երկիրը կանգուն կլինի, կամ նրա երեսին մեկ մարդ կլինի՝ փրկվելու:

37 Ահա, ես ասում եմ ձեզ՝ Ո՛չ. քանզի հավատքով է, որ ^ահրաշքներ են գործվում. և հավատքով է, որ հրեշտակներ են հայտնվում և սպասավորում մարդկանց. ուստի, եթե այս բաները դադարել են, վա՛յ լինի մարդկանց զավակներին, քանզի դա ^բանհավատության պատճառով է, և բոլորը գուր է:

38 Քանզի ոչ մի մարդ չի կարող փրկվել, համաձայն Քրիստոսի խոսքերի, եթե նրանք հավատք չունենան առ նրա անունը. ուստի, եթե այս բաները դադարել են, ապա հավատքը նույնպես դադարել է. և սուկալի է մարդկանց վիճակը, քանզի նրանք այնպես են, կարծես ոչ մի փրկագնում չի արվել:

39 Բայց, ահա, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես դատում եմ ձեռնասին ավելի լավ բաներ, քանզի ես դատում եմ, որ դուք ունեք հավատք առ Քրիստոս, ձեր հեգուրթյան պատճառով. քանզի եթե դուք չունենաք հավատք առ նա, ապա դուք չպիտանի չեք՝ համարվելու նրա եկեղեցու ժողովրդի թվում:

40 Եվ բացի դրանից, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ես կկամենայի խոսել ձեզ հետ ^Մհուլիսի վերաբերյալ: Ի՞նչպես կարող եք դուք ձեռք բերել հավատք, եթե դուք չունենաք հույս:

32աՍՈՒ Հավատք:
33աՄատ. ԺԷ.19:
 բ ՎԼՈՒ 88.64-65:
34ա3 Նեփի 27.20,
 Եթեր 4.18:
35ա2 Նեփի 33.11:

p ՎԼՈՒ 35.8:
36*u* Մոք. 10.4–5, 7, 19:
37*u* Մառ. ԺԳ.58,
Մոքմ. 9.20,
Եթեր 12.12–18:
p Մոք. 10.19–24:

39ա ՍՈՒ Արժանի,
Արժանավորություն:
40ա ԵՅԵՐ 12.4:
ՍՈՒ ՀՈՒՅ:

41 Եվ ի՞նչն է, որի համար դուք պիտի չհույս ունենաք: Ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ դուք կունենաք թույլ, Քրիստոսի քավության և նրա հարության գործության միջոցով, բարձրացվելու դեպի հավերժական զկյանք, և դա՝ ձեր հավատքի շնորհիվ առ նա՝ խոստումի համաձայն:

42 Ուստի, եթե մարդ ունի չհավատք, նա թանապաման պետք է ունենա հույս. քանզի առանց հավատքի չի կարող լինել որևէ հույս:

43 Եվ դարձյալ, ահա ես ասում եմ ձեզ, որ նա չի կարող ունենալ հավատք և հույս, եթե նա չլինի չհեզ և սրտով խոնարհ:

44 Եթե այդպես է, նրա չհավատքը և հույսը գուր է, քանզի ոչ մեկն ընդունելի չէ Աստծո առաջ, բացի հեզից և սրտով խոնարհից. և եթե մարդ հեզ է ու սրտով խոնարհ, և թխտավանում է Սուրբ Հոգու գործությամբ, որ Հիսուսը Քրիստոսն է, նա անպայման պետք է ունենա գթություն. քանզի եթե նա չունի գթություն, նա ոչինչ է. ուստի, նա անպայման պետք է ունենա գթություն:

45 Եվ չգթությունը երկայնամիտ է և բարի, չի թնախանձում, փքված չէ, իրենը չի փնտրում, չի գրգռվում հեշտորեն, չարը չի մտածում և չի հրճվում անօրինությամբ, այլ հրճվում է ճշմարտությամբ, տա՜նում է ամեն բան, հավատում է

ամեն բանի, ամեն բանի հույս ունի, ամեն բանի համբերում է:

46 Ուստի, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, եթե դուք չունեք գթություն, դուք ոչինչ եք, քանզի գթությունը երբեք չի խափանվում: Ուստի, հարե՛ք գթությանը, որը բոլորից մեծ է, քանզի բոլոր բաները պիտի խափանվեն,

47 Բայց չգթությունը Քրիստոսի մաքուր թերն է, և այն տևում է հավերժ. և ով որ օժտված լինի դրանով վերջին օրը, նրա համար լավ կլինի:

48 Ուստի, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, չաղոթեք Հորը, սրտի ողջ կորուվով, որ դուք կարողանաք լցված լինել այդ սիրով, որը նա շնորհել է բոլոր նրանց, ովքեր նրա Որդու՝ Հիսուս Քրիստոսի ճշմարիտ չհետևորդներն են. որ դուք կարողանաք դառնալ Աստծո որդիները. որպեսզի երբ նա հայտնվի, մենք զլինենք նրա մման. քանզի մենք պիտի տեսնենք նրան, ինչպես որ ինքն է. որ մենք կարողանանք ունենալ այդ հույսը. որ մենք կարողանանք թմաքրվել, ճիշտ ինչպես նա է մաքուր: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 8

Փոքր երեխաների մկրտությունը չար պղծություն է – Փոքր երեխաները կենդանի են Քրիստոսով Քա-

41ա ՎԼՈՒ 138.14:

բ Տիտոս Ա.2, Հակոբ 4.4, Ավմա 25.16, Մոր. 9.25:
գ ՍՈՒ Հավերժական կյանք:

42ա ՍՈՒ Հավատք:

բ Մոր. 10.20:

43ա ՍՈՒ Հեզ, Հեզություն:

44ա Ավմա 7.24,

Եթեր 12.28–34:

բ Ղուկ. ԺԲ.8–9:

ս ՍՈՒ Խոստովանել, Խոստովանություն. Վկայություն:

45ա Ա Կոր. ԺԳ.1–13:

բ ՍՈՒ Նախանձել:

47ա 2 Նեփի 26.30:

ս ՍՈՒ Գթություն:

բ Հես. ԻԲ.5:

ս ՍՈՒ Մեր:

48ա ՍՈՒ Աղոթք:

բ ՍՈՒ Հիսուս Քրիստոս – Հիսուս Քրիստոսի օրինակը. Հնազանդություն, Հնազանդ, Հնազանդվել:

գ Ա Հովի. Գ.1–3,

3 Նեփի 27.27:

դ 3 Նեփի 19.28–29:

ս ՍՈՒ Անաբապտ,

Անաբապտություն:

վորքյան շնորհիվ – Հավատքը, ապաշխարությունը, հեգությունը և սրտի խոնարհությունը, Սուրբ Հոգին ստանալը և մինչև վերջ համբերելը փրկության են առաջնորդում: Մոտ 401–421թթ. Ք.ծ.հ.:

ՆԱՄԱԿ, գրված ինձ՝ Մորոնիիս, իմ ^ահայր Մորմոնից. և այն գրվել էր ինձ, շուտով, իմ ծառայության կանչվելուց հետո: Եվ այս ձևով էր նա գրել ինձ՝ ասելով:

2 Իմ սիրելի՛ որդի Մորոնի, ես անչափ հրճվում եմ, որ Տեր Հիսուս Քրիստոսը հիշում է քեզ և կանչել է քեզ իր ծառայությանը և իր սուրբ աշխատանքին:

3 Ես միշտ հիշում եմ քեզ իմ աղոթքներում, շարունակ աղոթելով Հայր Աստծուն, իր Սուրբ Զավակ Հիսուսի անունով, որ նա, իր անսահման ^աբարությանը ու ^բշնորհով, պահի քեզ առ իր անունը հավատքի տոկունությամբ, մինչև վերջ:

4 Եվ այժմ, որդիս, ես խոսում եմ քեզ հետ այն բանի վերաբերյալ, ինչն ինձ չափազանց վշտացնում է. քանզի ինձ վշտացնում է, որ ^ավիճաբանություններ պիտի բարձրանային ձեր մեջ:

5 Քանզի, եթե ճշմարտությունն են իմացել, ձեր մեջ վիճաբանություններ են եղել՝ ձեր փոքր երեխաների մկրտության վերաբերյալ:

6 Եվ այժմ, որդիս, ես փափագում եմ, որ դու ջանասիրաբար աշխատես, որպեսզի այս կոպիտ

սխալը վերացվի ձեր միջից. քանզի, այդ մպատակի համար եմ ես գրել այս նամակը:

7 Քանզի անմիջապես հետո, երբ իմացա այս բաները քեզանից, ես տեղեկացա Տիրոջից այդ հարցի վերաբերյալ: Եվ Տիրոջ ^ախոսքը եկավ ինձ Սուրբ Հոգու գործությամբ՝ ասելով:

8 Լսեք Քրիստոսի՝ ձեր Քավչի՝ ձեր Տիրոջ և ձեր Աստծո խոսքերը: Ահա, ես եկա աշխարհ՝ ապաշխարության կանչելու ոչ թե արդարներին, այլ մեղավորներին. ^աողջերը բժշկի կարիք չունեն, այլ նրանք, որ հիվանդ են. ուստի, փոքր ^բերեխաները ^գողջ են, քանզի նրանք ընդունակ չեն ^մեղք գործելու. ուստի, ^նԱդամի անեծքը նրանցից վերցված է ինձանով, այնպես որ այն գործություն չունի նրանց վրա. և ^դթլփատության օրենքը խափանվում է ինձանով:

9 Եվ այս ձևով Սուրբ Հոգին հայտնեց ինձ Աստծո խոսքը. ուստի, սիրելի՛ որդիս, ես գիտեմ, որ դա լուրջ ծաղր է Աստծո առաջ, որ դուք մկրտեք փոքր երեխաներին:

10 Ահա, ես ասում եմ ձեզ, որ այս բանը պիտի դուք սովորեցնեք՝ ապաշխարություն և մկրտություն նրանց, ովքեր ^ապատասխանատու են և ընդունակ մեղք գործելու. այդ, սովորեցրե՛ք ծնողներին, որ նրանք պետք է ապաշխարեն և մկրտվեն, և խոնարհեցնեն իրենց, ինչպես իրենց փոքր ^բերեխաները,

8 1ա ՄԽ 1.1:

3ա Մոսիա 4.11:

բ սո՛ւ Շնորհ:

4ա 3 Նեփի 11.22, 28, 18.34:

7ա սո՛ւ Աստծո խոսքը:

8ա Մար. Բ.17:

բ Մար. Ժ.13–16:

գ Մոսիա 3.16,

ՎեՌԻ 74.7:

դ սո՛ւ Մեղք:

ե 2 Նեփի 2.25–27:

սո՛ւ Ադամի և Եվայի անկումը:

գ Ծն. ԺԷ.10–11:

սո՛ւ Թլփատություն:

10ա սո՛ւ Հաշիվ, Պատասխանատու, Պատասխանատվություն:

բ սո՛ւ Երեխա, Երեխաներ. Խոնարհ, Խոնարհություն:

և նրանք բոլորը պիտի փրկվեն իրենց փոքր երեխաների հետ:

11 Իսկ նրանց փոքր տերեխաները կարիք չունեն ապաշխարության, ոչ էլ մկրտության: Ահա, մկրտությունն ապաշխարության համար է՝ ի կատարումն պատվիրանների՝ մեղքերի թողության համար:

12 Բայց փոքր տերեխաները կենդանի են Քրիստոսով, նույնիսկ աշխարհի հիմնադրումից ի վեր. եթե ոչ, Աստված կողմնապահ Աստված է, և նաև փոփոխական Աստված, և մարդկանց հանդեպ՝ թաշառ. քանզի, որքան շատ փոքր երեխաներ են մահացել առանց մկրտության:

13 Ուստի, եթե փոքր երեխաները չկարողանային փրկվել առանց մկրտության, նրանք պետք է գնացած լինեին մի անվերջ դժոխք:

14 Ահա, ես ասում եմ ձեզ, նա, ով կարծում է, որ փոքր երեխաները կարիք ունեն մկրտության, դառն մաղձի և անօրինության կապանքների մեջ է. քանզի նա չունի ո՛չ տալատք, ո՛չ հույս, ո՛չ էլ գթություն. ուստի, եթե նա մեռնի, մինչ այդ մտքին է, նա պետք է վար գնա դժոխք:

15 Քանզի տոսկալի ամբարըշտություն է կարծել, որ Աստված փրկում է մի երեխայի՝ մկրտության շնորհիվ, իսկ մյուսը պետք

է կորչի, որովհետև նա չունի մկրտություն:

16 Վա՛յ լինի նրանց, որ կխեղաքյուրեն Տիրոջ ճանապարհներն այս ձևով, քանզի նրանք կկորչեն, եթե չապաշխարեն: Ահա, ես խոսում եմ համարձակորեն՝ աշխարհում ունենալով Աստծուց. և ես չեմ վախենում՝ ինչ կարող է անել մարդը. քանզի կատարյալ թերթի հեռացում է ամեն վախ:

17 Եվ ես լցված եմ գթությամբ, որը հավիտենական սեր է. ուստի, բոլոր երեխաները մեկ են ինձ համար. ուստի, ես սիրում եմ փոքր տերեխաներին մի կատարյալ սիրով. և նրանք բոլորը մեկ են և մասնակիցներ են փրկության:

18 Քանզի ես գիտեմ, որ Աստված կողմնապահ Աստված չէ, ոչ էլ փոփոխական էակ. այլ նա անփոփոխ է՝ ողջ հավերժությունից ողջ հավերժություն:

19 Փոքր տերեխաները չեն կարող ապաշխարել. ուստի, դա տոսկալի ամբարըշտություն է՝ ուրանալ Աստծո մաքուր ողորմությունները նրանց հանդեպ, քանզի նրանք բոլորը կենդանի են նրանում՝ նրա ողորմության շնորհիվ:

20 Եվ նա, ով ասում է, որ փոքր երեխաները կարիք ունեն մկրտության, ուրանում է Քրիստոսի ողորմությունները, և անարգում նրա տալությունն ու փրկագնելու նրա գործությունը:

11ա սուր Մկրտություն,
Մկրտել – Մկրտության
համար անհրաժեշտ
պայմանները. Երեխա,
Երեխաներ:
բ սուր Մեղքերի
թողություն:
12ա Վե՛ր 29.46–47, 93.38:
բ Եփես. 2.9,
2 Նեփի 26.33,

Վե՛ր 38.16:
14ա Ա Կոր. ԺԳ.1–13,
Եթեր 12.6,
Մոր. 7.25–28,
10.20–23:
16ա սուր Իշխանություն:
բ սուր Սեր:
գ Ա Հովհ. Գ.18:
17ա սուր Գթություն:
բ Մոսիա 3.16–19:

18ա Ալմա 7.20, Մորմ. 9.9:
սուր Աստված,
Աստվածագլուխ:
բ Մոր. 7.22:
19ա Դուկ. ԺԸ.15–17:
բ սուր Ողորմած,
Ողորմություն:
20ա սուր Քավել,
Քավություն,
Փրկագնան ծրագիր:

21 Վա՛յ այդպիսիներին, քանզի նրանք մահվան, Պժոժխքի և թանվերջ տանջանքի վտանգի տակ են: Ես խոսում եմ համարձակորեն. Աստված է պատվիրել ինձ: Լսե՛ք և ուշադրություն դարձրե՛ք դրանց, այլապես դրանք կկանգնեն ձեր դեմ՝ Քրիստոսի գալստյանում:

22 Քանզի ահա, բոլոր փոքր երեխաները՝ կենդանի են Քրիստոսով, և նաև բոլոր նրանք, ովքեր առանց թրեմքի են: Քանզի փրկագնման գործությունը գալիս է բոլոր նրանց վրա, ովքեր չունեն օրենք. ուստի նա, որ դատապարտված չէ, կամ նա, որ ոչ մի դատապարտության տակ չէ, չի կարող ապաշխարել. և այդպիսիների համար մկրտությունը ոչնչով օգտակար չէ,

23 Այլ այն ծաղր է Աստծո առաջ, ուրանալով Քրիստոսի ողորմությունները, և նրա Սուրբ Հոգու գործությունը, և վստահությունը դնելով՝ մեռած գործերի վրա:

24 Ահա, որդի՛ս, այս բանը չպետք է լինի. քանզի՝ ապաշխարությունը նրանց համար է, որոնք դատապարտության տակ են և խախտած օրենքի անեծքի տակ:

25 Եվ՝ ապաշխարության առաջին պտուղներից է մկրտությունը. և մկրտությունը գալիս է հավատ-

քով՝ պատվիրանների կատարման համար. և պատվիրանները կատարելը բերում է մեղքերի թողություն.

26 Եվ մեղքերի թողությունը բերում է Պնդություն և սրտի խոնարհություն. և հեզության ու սրտի խոնարհության շնորհիվ գալիս է Սուրբ Հոգու այցելությունը, Մխիթարիչ, որը լցնում է Պիտյով և կատարյալ Պիրով, սեր, որը համբերում է ջանասիրությամբ առ Կողոթքը, մինչև որ կգա վերջը, երբ բոլոր Պրբերը կբնակվեն Աստծո հետ:

27 Ահա, որդի՛ս, ես քեզ կրկին կգրեմ, եթե չուտով դուրս չգամ Լամանացիների դեմ: Ահա, այս ազգի կամ Նեփիացիների Պպարտությունը նրանց հասցնում է կործանման, եթե նրանք չապաշխարեն:

28 Աղոթի՛ր նրանց համար, որդի՛ս, որպեսզի ապաշխարություն գա նրանց: Բայց ահա, ես վախենում եմ, որ չլինի թե Հոգին դադարել է նրանց հետ՝ ճիգ թափելուց. և երկրի այս մասում նրանք նույնպես ջանում են տապալել ողջ գործությունն ու իշխանությունը, որը գալիս է Աստծուց. և նրանք Պուրանում են Սուրբ Հոգին:

29 Եվ այսպիսի մեծ գիտելիքը մերժելուց հետո, որդի՛ս, նրանք

21ա սուր Դժոխք:

բ Հակոբ 6.10,
Մոսիա 28.3,
Վևո՛ 19.10–12:

գ սուր Հիսուս Քրիստոս –
Դատավոր:

22ա սուր Փրկություն –
Երեխաների
փրկությունը:

բ Գոր. ԺԷ.30,
Վևո՛ 76.71–72:

գ սուր Փրկագնել,
Փրկագնված,

Փրկագնում:

23ա Վևո՛ 22.2:

24ա սուր Ապաշխարել,
Ապաշխարություն:

25ա սուր Մկրտություն,
Մկրտել – Մկրտության
համար անհրաժեշտ
պայմանները:

բ Մովսես 6.58–60:

գ Վևո՛ 76.52:
սուր Մեղքերի
թողություն:

26ա սուր Հեզ, Հեզություն:

բ սուր Սուրբ Հոգի:

գ սուր Մխիթարիչ:

դ սուր Հույս:

ե Ա Պետ. Ա.22,

1 Նեփի 11.22–25:

գ սուր Ջանասիրություն:

է սուր Աղոթք:

ը սուր Սուրբ:

27ա Վևո՛ 38.39:

սուր Հպարտություն:

28ա Մորմ. 5.16:

բ Ալմա 39.6:

սուր Ամեներևի մեղք:

շուտով պիտի կործանվեն՝ ի կատարումն մարգարեությունների, որոնք խոսվել էին մարգարեների կողմից, ինչպես նաև ի կատարումն իր՝ մեր Փրկչի խոսքերի:

30 Մնաս բարով, որդի՛ս, մինչև որ կրկին կգրեմ կամ կհանդիպեմ քեզ: Ամեն:

Մորմոնի երկրորդ նամակն իր որդուն՝ Մորմոնիին:

Ընդգրկելով գլուխ 9:

ԳԼՈՒԽ 9

Ինչպես Նեփիացիները, այնպես էլ Լամանացիներն անառակ են ու այլասերված – Նրանք տանջում են և սպանում մեկը մյուսին – Մորմոնն աղոթում է, որ շնորհը և բարությունը հանգչի Մորմոնիի վրա հավիտյան: Մոտ 401–421թթ. Ք.ծ.հ.:

Իս սիրելի՛ որդի, ես կրկին գրում եմ քեզ, որպեսզի իմանաս, որ ես դեռ կենդանի եմ. բայց ես որոշ բան գրում եմ այն մասին, ինչը ցավալի է:

2 Քանզի ահա, ես ծանր ճակատամարտ մղեցի Լամանացիների դեմ, որում մենք չհաղթեցինք. և Արքեանթուսը սրից ընկավ, և Դուրամն ու Եմրոնը՝ նույնպես. այո, և մենք կորցրեցինք մեր ընտիր մարդկանցից շատերին:

3 Եվ այժմ ահա, որդի՛ս, ես վախենում եմ, որ չլինի թե Լամանացիները կործանեն այս ժողովրդին. քանզի նրանք չեն ապաշխարում, և Սատանան շարունակ նրանց

բարկության է դրդում մեկը մյուսի դեմ:

4 Ահա, ես շարունակ տքնում եմ նրանց հետ. և երբ ես խոսում եմ Աստծո խոսքը՝ Միստոթյամբ, նրանք դողում են և բարկանում իմ դեմ. և եթե ես չեմ գործածում խստություն, նրանք կարծրացնում են իրենց սրտերը դրա դեմ. ուստի, ես վախենում եմ, որ չլինի թե Տիրոջ Հոգին դադարել է նրանց հետ⁹ ճգնելուց:

5 Քանզի այնպես սաստիկ են նրանք բարկանում, որ ինձ թվում է, որ նրանք վախ չունեն մահից. և նրանք կորցրել են իրենց սերը մեկը մյուսի հանդեպ. և նրանք¹⁰ ծարավ են արյան և շարունակ վրեժ են լուծում:

6 Եվ այժմ, սիրելի՛ որդիս, չնայած նրանց կարծրասրտությանը, ե՛կ գործենք¹¹ ջանասիրաբար. քանզի եթե մենք դադարենք¹² գործելուց, մենք պիտի բերվենք դատապարտության տակ. քանզի մենք գործ ունենք կատարելու, մինչ այս կավե տաղավարում ենք, որպեսզի կարողանանք հաղթել ամեն արդարության թշնամուն, և մեր հոգիները հանգչեն Աստծո արքայությունում:

7 Եվ այժմ, ես գրում եմ որոշ բան այս ժողովրդի տառապանքների վերաբերյալ: Քանզի համաձայն այն գիտելիքի, որը ես ստացել եմ Ամորոնից, ահա, Լամանացիներն ունեն շատ ռազմագերիներ, որոնց նրանք վերցրել են Մերիգա աշտարակից. և կան տղամարդիկ, կանայք և երեխաներ:

8 Եվ այն կանանց ու երեխաների ամուսիններին ու հայրերին,

9 4ա 2 Նեփի 1.26–27,
ՎԼՈՒ 121.41–43:
բ ՎԼՈՒ 1.33:

5ա Մորմ. 4.11–12:
6ա սո՛ւ Ջանասիրություն:
բ Հակոբ 1.19,

Ենովս 1.20:
սո՛ւ Պարտականություն:

նրանք սպանել են. և նրանք կերակրում են կանանց իրենց ամուսինների մտով, և երեխաներին՝ իրենց հայրերի մտով. և բացի մի քիչ ջրից, նրանց ոչինչ չեն տալիս:

9 Եվ չնայած Լամանացիների այս մեծ պղծությանը, այն չի գերազանցում մեր ժողովրդինը Մորիանթում: Քանզի ահա, Լամանացիների աղջիկներից շատերին նրանք գերի են վերցրել. և նրանց զրկելուց հետո նրանից, ինչն ամենաթանկն է ու արժեքավորը՝ բոլոր բաներից առավել, որը մաքրաբարոյությունն է ու թկուսությունը,

10 Եվ այս բանն անելուց հետո, նրանք ամենադաժան ձևով սպանել են նրանց, տանջելով նրանց մարմինները, մինչև իսկ ի մահ. և այս անելուց հետո, նրանք խժռել են նրանց միսը վայրի գազանների պես, իրենց սրտերի կարծրության պատճառով. և նրանք անում են դա՝ ի նշան քաջության:

11 Ա՛խ, սիրելի՛ որդիս, ի՞նչպես կարող է այդպիսի մի ժողովուրդ, որ առանց քաղաքակրթության է,

12 (Եվ միայն մի քանի տարիներ են անցել, և նրանք մի քաղաքակիրթ և հրաշալի ժողովուրդ էին)

13 Բայց ա՛խ, որդի՛ս, ի՞նչպես կարող է այդպիսի մի ժողովուրդ, որի բերկրանքն այդքան շատ պղծության մեջ է,

14 Ի՞նչպես կարող ենք մենք սպասել, որ Աստված ետ ՝ կպահի իր ձեռքը մեր դեմ դատաստանում:

15 Ահա, սիրտս աղաղակում է. Վա՛յ այս ժողովրդին: Դո՛ւրս արի դատաստանով, ո՛վ Աստված, և թաքցրու նրանց մեղքերը

և ամբարշտությունը և պղծությունները քո երեսի առաջից:

16 Եվ բացի այդ, որդի՛ս, կան շատ ՝ ալյրիներ և նրանց դուստրերը, ովքեր մնում են Սերիզայում. և մթերքի այն մասը, որը Լամանացիները չեն տարել, ահա, Ջենեփիի բանակն է տարել, և թողել նրանց՝ թափառելու ուտելիքի համար ուր որ նրանք կարող են. և բազում ծեր կանայք ճանապարհին նվաղում են ու մեռնում:

17 Եվ բանակը, որն ինձ հետ է, թույլ է. և Լամանացիների զորքերը Սերիզայի և իմ մեջտեղում են. և բոլոր նրանք, ովքեր փախել են ՝ Ահարոնի բանակը, ընկել են՝ դարձել են նրանց սոսկալի վայրագության զոհերը:

18 Ա՛խ, իմ ժողովրդի անառակությունը: Նրանք առանց կարգի ու կանոնի են և առանց ողորմության: Ահա, ես ընդամենը մի մարդ եմ, և ես ունեմ ընդամենը մի մարդու ուժ, և ես այլևս չեմ կարողանում գործադրել իմ հրամանները:

19 Եվ նրանք խստացել են իրենց այլանդակության մեջ. և նրանք միանման վայրագ են, չխնայելով ոչ մեկին՝ ո՛չ ծերին, ո՛չ երիտասարդին. և նրանք հրճվում են ամեն բանով, բացի նրանից, ինչը բարի է. և մեր կանանց ու մեր երեխաների տառապանքը, այս երկրի ողջ երեսին, գերազանցում է ամեն ինչին. այո, լեզուն չի կարող պատմել, ո՛չ էլ դա կարող է գրվել:

20 Եվ այժմ, որդի՛ս, ես այլևս կանգ չեմ առնում այս մողկալի տեսարանի վրա: Ահա, դու գիտես այս ժողովրդի ամբարշտությունը. դու գիտես, որ նրանք առանց սկզբունքի են և անզգա. և նրանց

ամբարշտությունը՝ «գերազանցում է Լամանացիներին»:

21 Ահա, որդի՛ս, ես նրանց համար չեմ կարող երաշխավորել Աստծո առջև, որ չլինի թե նա զարկի ինձ:

22 Բայց ահա, որդի՛ս, քեզ համար ես երաշխավորում եմ Աստծո առաջ, և ես վստահում եմ Քրիստոսին, որ դու կփրկվես. և ես աղոթում եմ Աստծուն, որ նա «խնայի քո կյանքը, որ ակամատես լինես իր ժողովրդի վերադարձին իր մոտ կամ նրանց լիակատար կործանմանը. քանզի ես գիտեմ, որ նրանք պիտի մեռնեն, եթե չհապաշխարեն ու չվերադառնան նրա մոտ:

23 Եվ եթե նրանք մեռնեն, դա նման կլինի Հարեդացիներին, իրենց սրտերի համառության պատճառով՝ «ձգտելով արյան ու թլրեթխնորության:

24 Եվ եթե լինի այնպես, որ նրանք մեռնեն, մենք գիտենք, որ մեր եղբայրներից շատերն «անցել են Լամանացիների կողմը, և շատ շատերը մույնպես կանցնեն նրանց կողմը. ուստի, գրի՛ր մի քանի բաներ, եթե դու խնայվես, իսկ ես մեռեմ ու չտեսնեմ քեզ. բայց ես հուսով եմ, որ շուտով կարող եմ տեսնել քեզ. քանզի ես ունեմ սրբազան հիշատակարաններ, որոնք ես կկամենայի թիանձնել քեզ:

25 Որդի՛ս, հավատարիմ եղի՛ր Քրիստոսին. և թող այն բաները, որ ես գրել եմ, չվշտացնեն քեզ՝ ծանրաբեռնելով քեզ ի մահ. այլ թող Քրիստոսը քեզ վեր բարձրաց-

նի, և թող նրա «տառապանքներն ու մահը, և իր մարմնի ցույց տալը մեր հայրերին, և նրա ողորմությունն ու երկայնամտությունը, և նրա փառքի և թիավերժական կյանքի հույսը մնա քո «մտքում հավիտյան:

26 Եվ թող շնորհը Հայր Աստծո, որի գահը բարձր երկինքներում է, և Տեր Հիսուս Քրիստոսի, որը նստում է նրա գործության «աջ կողմում, մինչև որ բոլոր բաները հպատակ դառնան նրան, լինի և մնա քեզ հետ հավիտյան: Ամեն:

ԳԼՈՒԽ 10

Մորմոնի Գրքի վկայությունը գալիս է Սուրբ Հոգու գործությամբ – Հոգու պարզկները բաշխվում են հավատարիմներին – Հոգևոր պարզկներին միշտ ուղեկցում է հավատքը – Մորմոնի խոսքերը խոսում են փոշուց – Եկեք Քրիստոսի մոտ, կատարելագործվե՛ք նրանով և սրբագործե՛ք ձեր հոգիները: Մոտ 421թ. Ք.ծ.հ.:

ԱՅԺՄԵՄ՝ Մորմոնիս, գրում եմ որոշ բան, ինչն ինձ կարևոր է թվում. և ես գրում եմ իմ եղբայրներին՝ «Լամանացիներին. և ես կկամենայի, որ նրանք իմանան, որ ավելի քան չորս հարյուր և քսան տարիներ անց են կացել այն ժամանակից ի վեր, ինչ տրվել էր Քրիստոսի գալստի նշանը:

2 Եվ ես, ձեզ համար հորդորանքի ձևով մի քանի խոսքեր

20ա Հել. 6.34–35:

22ա Մորմ. 8.3:

բ Մադ. Գ.7, Հել. 13.11,
3 Նեփի 10.6, 24.7:

23ա Մորմ. 4.11–12:

բ Եթեր 15.15–31:

24ա Ալմա 45.14:

բ Մորմ. 6.6:

25ա սուր Բավել,
Քավություն:

բ սուր Հավերժական
կյանք:

գ սուր Միսք:

26ա Դուկ. ԻԲ.69,

Գոր. Է.55,

Մոսիա 5.9,

Ալմա 28.12:

10 1ա Վեռմ 10.48:

խոսելուց հետո, ^ակկնքեմ այս հիշատակարանները:

3 Ահա, ես կկամենայի հորդորել ձեզ, որ երբ դուք կարդաք այս բաները, եթե դա Աստծո իմաստությամբ լինի, որ դուք կարդաք դրանք, որ դուք հիշեք, թե որքան ողորմած է եղել Տերը մարդկանց զավակների համդեպ Ադամի ստեղծումից ի վեր, մինչև ընդհուպ այն ժամանակը, երբ դուք կստանաք այս բաները և ^ակխորհեք այն ձեր ^սրտերում:

4 Եվ երբ դուք ստանաք այս բաները, ես կկամենայի հորդորել ձեզ, որ դուք ^ահարցնեք Աստծուն՝ Հավերժական Հորը, Քրիստոսի անունով, թե արդյոք այս բաները ճիշտ ^է են. և եթե դուք հարցնեք ^մաքուր սրտով, ^անկեղծ միտումով, ^հավատք ունենալով առ Քրիստոս, նա ^կհայտնի ձեզ դրանց ^ճճմարտության մասին՝ Սուրբ Հոգու զորությամբ:

5 Եվ Սուրբ Հոգու զորությամբ դուք կարող եք ^իմանալ ^ճճմարտությունը բոլոր բաների վերաբերյալ:

6 Եվ ինչ բան, որ բարի է, արդար է ու ճշմարիտ. ուստի, ոչ մի բան, որ բարի է, չի ուրանում Քրիստոսին, այլ ընդունում է, որ նա կա:

7 Եվ դուք կարող եք իմանալ, որ նա կա, Սուրբ Հոգու զորությամբ. ուստի, ես կկամենայի հորդորել ձեզ, որ դուք չուրանաք Աստծո

զորությունը. քանզի նա գործում է զորությամբ, ^ահամաձայն մարդկանց զավակների հավատքի, նույնը՝ այսօր և վաղը և հավիտյան:

8 Եվ դարձյալ, ես հորդորում եմ ձեզ, իմ եղբայրներ, որ դուք չուրանաք Աստծո ^ապարգևները, քանզի դրանք շատ են. քանզի դրանք գալիս են նույն Աստծուց: Եվ կան ^քզանազան ուղիներ, որոնցով այս պարգևները տրվում են. բայց դա նույն Աստվածն է, որ գործում է ամենուրեք՝ ամենի մեջ. և դրանք տրվում են մարդկանց, Աստծո Հոգու դրսևորումների միջոցով, ի օգուտ նրանց:

9 Քանզի ահա, ^ամեկին տրվում է Աստծո Հոգով, որ նա կարողանա ^ստվորեցնել իմաստության խոսքը.

10 Եվ մեկ ուրիշին, որ նա նույն Հոգով կարողանա ստվորեցնել գիտության խոսքը.

11 Եվ մեկ ուրիշին՝ չափազանց մեծ ^ահավատք. և մեկ ուրիշին՝ ^քբժշկության պարգևներ նույն Հոգով.

12 Եվ բացի դրանից, մեկ ուրիշին, որ նա կարողանա գործել զորավոր ^ահրաշքներ.

13 Եվ բացի դրանից, մեկ ուրիշին, որ նա կարողանա մարգարեանալ բոլոր բաների վերաբերյալ.

14 Եվ բացի դրանից, մեկ ուրիշին՝ հրեշտակներ ու սպասավորող ոգիներ տեսնել.

2ա Մորմ. 8.4, 13–14:
սո՛ւ Սուրբ գրքեր –
Սուրբ գրքերի ի
հայտ գալու
մարգարեություններ:

3ա Բ Օր. ԺԱ.18–19:
սո՛ւ խորհել:
բ Բ Օր. 2.6–7:

4ա սո՛ւ Աղոթք:
բ 1 Նեփի 13.39, 14.30,
Մոսիա 1.6,

Եթեր 4.10–11, 5.3:
գ սո՛ւ Ազնիվ,
Ազնվություն:
դ Հակ. Ա.5–7, Մոր. 7.9:
ե սո՛ւ Հավատք:
զ սո՛ւ Հայտնություն:
է սո՛ւ ճշմարտություն:
5ա Վևո՛ւ 35.19:
սո՛ւ Զանազանելու
պարգև, Վկայություն:
բ Հովհ. Բ.32:

7ա 1 Նեփի 10.17–19:
8ա սո՛ւ Հոգու պարգևները:
բ Վևո՛ւ 46.15:
9ա Ա Կոր. ԺԲ.8–11,
Վևո՛ւ 46.8–29:
բ Վևո՛ւ 88.77–79, 118:
11ա սո՛ւ Հավատք:
բ սո՛ւ Բժշկել,
Բժշկումներ:
12ա սո՛ւ Հրաշք:

15 Եվ բացի դրանից, մեկ ուրիշին՝ ամեն ձևի լեզուներ.

16 Եվ բացի դրանից, մեկ ուրիշին՝ լեզուների և տարբեր տեսակի խոսվածքների թարգմանություն:

17 Եվ բոլոր այս պարզևները գալիս են Քրիստոսի Հոգու միջոցով. և դրանք գալիս են ամեն մարդու առանձին-առանձին՝ ըստ նրա կամքի:

18 Եվ ես կկամենայի հորդորել ձեզ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, որ դուք հիշեք, որ ՝ամեն բարի պարզև գալիս է Քրիստոսից:

19 Եվ ես կկամենայի հորդորել ձեզ, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, որ դուք հիշեք, որ նա ՝նույնն է՝ երեկ, այսօր և հավիտյան, և որ բոլոր այս պարզևները, որոնց մասին ես խոսեցի, որոնք հոգևոր են, երբեք չեն վերանա, նույնիսկ այնքան ժամանակ, որքան աշխարհը կանգուն կլինի, բացի միայն՝ մարդկանց զավակների ՝անհավատության պատճառով:

20 Ուստի, պետք է լինի ՝հավատք. և եթե պիտի լինի հավատք, պիտի լինի նաև հույս. և եթե պիտի լինի հույս, պիտի լինի նաև գթություն:

21 Եվ եթե դուք չունենաք ՝գթություն, դուք ոչ մի կերպ չեք կարող փրկվել Աստծո արքայությունում. ոչ էլ կարող եք դուք փրկվել Աստծո արքայությունում, եթե դուք չունենաք հավատք. ոչ էլ կարող եք, եթե չունենաք հույս:

22 Եվ եթե դուք չունենաք հույս, դուք անպայման պիտի լինեք

հուսահատության մեջ. և հուսահատությունը գալիս է անօրինության պատճառով:

23 Եվ Քրիստոսը ճշմարիտ է ասել մեր հայրերին. ՝Եթե դուք հավատք ունենաք, ապա գործություն կունենաք՝ անելու ինչ որ նպատակահարմար է ինձ:

24 Եվ այժմ ես խոսում եմ աշխարհի բոլոր ծայրերի համար. որ, եթե օրը գա, երբ Աստծո գործությունը և պարզևները վերացած լինեն ձեր միջից, դա կլինի ՝անհավատության ՝պատճառով:

25 Եվ վա՛յ լինի մարդկանց զավակներին, եթե դա այդպես լինի. քանզի չի լինի ձեր մեջ ՝ոչ մեկը, որ բարիք գործի, ո՛չ, ոչ մեկը: Քանզի եթե ձեր մեջ լինի մեկը, որ բարիք գործի, նա պիտի գործի Աստծո գործությամբ և պարզևներով:

26 Եվ վա՛յ նրանց, ովքեր այս բաները կվերացնեն և կմեռնեն, քանզի նրանք ՝կմեռնեն իրենց ՝մեղքերի մեջ, և նրանք չեն կարող փրկվել Աստծո արքայությունում. և ես խոսում եմ Քրիստոսի խոսքերի համաձայն. և ես չեմ ստում:

27 Եվ ես հորդորում եմ ձեզ հիշել այս բաները. քանզի ժամանակն արագ մոտենում է, երբ դուք կիմանաք, որ ես չեմ ստում, քանզի դուք կտեսնեք ինձ Աստծո դատարանում. և Տեր Աստված կասի ձեզ. Մի՞թե ես չեի հայտարարել իմ ՝խոսքերը ձեզ, որոնք գրվել էին այս մարդու կողմից, այնպես, կարծես մեկն ՝աղաղակեր մեռած

16ա սուր Լեզուների պարզև:

18ա Հակ. Ա.17:

19ա Եբր. ԺԳ.8:

բ Մոր. 7.37:

20ա Եբր. 12.3–37:

21ա Ա Կոր. ԺԳ.1–13,

Մոր. 7.1, 42–48:

սուր Գթություն:

23ա Մոր. 7.33:

24ա սուր Անհավատություն:

բ Մոր. 7.37:

25ա ՋՄԹ, Սաղ. 14.1–7,

Հռովմ. Գ.10–12:

26ա Եզեկ. ԺԸ.26–27,

1 Նեփի 15.32–33,

Մոսիա 15.26:

բ Հովհ. Ը.21:

27ա2 Նեփի 33.10–11:

բ 2 Նեփի 3.19–20, 27.13,

33.13,

Մորմ. 9.30:

տեղից, այո, ճիշտ ինչպես մեկը խոսեր Գիոշու միջից:

28 Ես հայտարարում եմ այս բաները՝ ի կատարումն մարգարեությունների: Եվ ահա, դրանք դուրս պիտի գան հավիտենական Աստծո բերանից. և նրա խոսքն՝ առաջ պիտի սլանա սերնդից սերունդ:

29 Եվ Աստված ցույց կտա ձեզ, որ այն, ինչ ես գրել եմ, ճշմարիտ է:

30 Եվ կրկին, ես կկամենայի հորդորել ձեզ, որ դուք՝ զաք Քրիստոսի մոտ, և կառչած մնաք ամեն բարի պարգևից, և թձեռք չտաք չար պարգևի, ոչ էլ անմաքուր բանի:

31 Եվ, զարթոնիր և ելիր փոշուց, ո՛վ Երուսաղեմ. այո, և հագիր գեղեցիկ հանդերձներդ, ո՛վ Միոնի դուստր. և Գամրացրու քո Գցերը և ընդարձակիր քո սահմանները հավիտյան, որ դու՝ Նայկա չճուլվես, որ Հավերժական Հոր ուխտերը, որոնք նա արել է քեզ հետ, ո՛վ Իսրայելի տուն, կատարվեն:

32 Այո, ՝եկեք Քրիստոսի մոտ և կատարելագործվեք նրանում, և հրաժարվեք ամեն անաստվածությունից. և եթե դուք հրաժարվեք ամեն անաստվածությունից և

Գսիրեք Աստծուն, ձեր ողջ զորությամբ, մտքով և ուժով, ապա նրա շնորհը բավական է ձեզ, որպեսզի նրա շնորհով դուք կատարյալ լինեք Քրիստոսում. և եթե Աստծո շնորհով դուք կատարյալ լինեք Քրիստոսում, դուք ոչ մի կերպ չեք կարող ուրանալ Աստծո զորությունը:

33 Եվ բացի այդ, եթե դուք Աստծո շնորհով կատարյալ լինեք Քրիստոսում և չուրանաք նրա զորությունը, ապա դուք ՝կարգագործվեք Քրիստոսում՝ Աստծո շնորհով, Քրիստոսի Քարյան հեղվելով, որը Հոր ուխտի մեջ է՝ մեղքերի Գթողության համար, այնպես որ դուք դառնում եք ՝սուրբ՝ առանց բժի:

34 Եվ այժմ, ես հղում եմ բոլորիդ՝ մնաք բարով: Ես շուտով գնալու եմ՝ ՝հանգիստ առնելու Աստծո Քրախտում, մինչև որ իմ Գհոգին և մարմինը կրկին ՝կվերամիավորվեն, և ես առաջ կբերվեմ հաղթական, ՝օղի միջով՝ հանդիպելու ձեզ, մեծ Գհովայի՝ թե՛ ողջերի, թե՛ մեռածների Հավերժական Դատավորի Քհաճելի դատարանի առջև: Ամեն:

27q Ես. ԻԹ.4:

28a2 Նեփի 29.2:

30a1 Նեփի 6.4,

Մորմ. 9.27, Եթեր 5.5:

p Ալմա 5.57:

31a Ես. ԾԲ.1–2:

p սո՛ւ Միոն:

q Ես. ԾԴ.2:

q սո՛ւ Ցից:

t Եթեր 13.8:

32a Մատ. ԺԱ.28,

2 Նեփի 26.33,

Հակոբ 1.7, Օմնի 1.26:

p Մատ. Ե.48,

3 Նեփի 12.48:

սո՛ւ Կատարյալ:

q ՎևոՒ 4.2, 59.5–6:

q 2 Նեփի 25.23:

33a սո՛ւ Սրբագործում:

p սո՛ւ Քավել,

Քավություն:

q սո՛ւ Մեղքերի

թողություն:

q սո՛ւ Սրբություն:

34a սո՛ւ Հանգիստ:

p սո՛ւ Դրախտ:

q սո՛ւ Ոգի:

q սո՛ւ Հարություն:

t Ա.Թես. Դ.16:

q սո՛ւ Եհովա:

t սո՛ւ Հիսուս Քրիստոս –

Դատավոր:

p Հակոբ 6.13:

ՄՈՒՐԲ ԳՐԹԵՐԻ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

ՆԱԽԱԲԱՆ

ԹԵՄԱՆԵՐԻ ԱՅԲԲԵՆԱԿԱՆ ՑԱՆԿ

ՆԱԽԱԲԱՆ

Սուրբ գրքերի Ուղեցույցի Թեմաների այբբենական ցանկը պարզաբանում է տալիս ընտրված վարդապետությունների, սկզբունքների, մարդկանց և տեղանունների մասին, որոնք հանդիպում են «Աստվածաշունչ», «Մորմոնի Գիրքը», «Վարդապետություն և Ուխտեր» և «Թանկագին Մարգարիտ» գրքերում: Այն տալիս է նաև սուրբ գրքերի առանցքային հղումներ՝ յուրաքանչյուր թեման ուսումնասիրելու համար: Ուղեցույցը կարող է օգնել ձեզ անհատապես և ընտանիքով սուրբ գրքերն ուսումնասիրելիս: Այն կարող է օգնել, որպեսզի պատասխան գտնեք ավետարանի վերաբերյալ հարցերին, ուսումնասիրեք սուրբ գրքերի թեմաները, պատրաստեք ելույթներ ու դասեր և ավելացնեք ձեր գիտելիքն ու վկայությունն ավետարանի վերաբերյալ:

Սուրբ գրքերի ուսումնասիրության մեջ ձեզ ավելի շատ օգնելու համար, Ուղեցույցը պարունակում է մի շարք այլ օգտակար առանձնահատկություններ: Օրինակ, եթե դուք բացեք «Հիսուս Քրիստոս» բառահոդվածը, ապա կգտնեք Ուղեցույցում տրված թեմաների մանրամասն մի ցուցակ, որոնք անմիջական տեղեկություն են պարունակում Փրկչի և նրա ծառայության վերաբերյալ: Մա Ուղեցույցում տրված միակ թեման է, որն ունի այդպիսի մեծ ցուցակ, ինչը շեշտում է Քրիստոսի կարևոր լինելը ողջ մարդկության համար: Ի լրումն, «Ժամանակագրություն» թեմայի տակ թվարկված են Աստվածաշնչի և Մորմոնի Գրքի ժամանակների ամենակարևոր իրադարձություններից մի քանիսը՝ մոտավոր տարեթվերով հանդերձ: «Ավետարաններ» թեման պարունակում է Ավետարանների համաձայնություն ենթավերնագիրը: Այդ համաձայնությունը համեմատում է Մատթեոսում, Մարկոսում, Լուկասում, Հովհաննեսում և վերջին օրերի հայտնություններում տրված Քրիչի ուսմունքները:

Ուղեցույցում սուրբ գրքերի համար օգտագործվել են հետևյալ համառոտագրությունները.

Հին Կտակարան		Հովելի Մարգարեությունը	
Գիրք Ծննդոց	Ծն.	Ամովսի Մարգարեությունը	Հովվ
Գիրք Ելից	Ել.	Աբդիայի Մարգարեությունը	Աբդիա
Գիրք Դևտացոց	Դև.	Հովնանի Մարգարեությունը	Հովն.
Գիրք Թվոց	Թվ.	Միքիայի Մարգարեությունը	Միքիա
Գիրք Երկրորդ Օրինաց	Բ Օր.	Նաումի Մարգարեությունը	Նաում
Գիրք Հեսուի	Հես.	Ամբակումի Մարգարեությունը	Ամբ.
Գիրք Դատավորաց	Դատ.	Սոփոնիայի Մարգարեությունը	Սոփ.
Գիրք Հռութի	Հռութ.	Անգեի Մարգարեությունը	Անգե
Գիրք Ա. Թագավորաց	Ա Թագ.	Զաքարիայի Մարգարեությունը	Զաք.
Գիրք Բ. Թագավորաց	Բ Թագ.	Մաղաքիայի Մարգարեությունը	Մաղ.
Գիրք Գ. Թագավորաց	Գ Թագ.		
Գիրք Դ. Թագավորաց	Դ Թագ.		
Գիրք Ա. Մնացորդաց	Ա Մն.	Նոր Կտակարան	
Գիրք Բ. Մնացորդաց	Բ Մն.	Ավետարան ըստ Մատթեոսի	Մատ.
Գիրք Եզրասի	Եզր.	Ավետարան ըստ Մարկոսի	Մար.
Գիրք Նեմիայի	Նեմն.	Ավետարան ըստ Լուկասի	Լուկ.
Գիրք Եսթերի	Եսթ.	Ավետարան ըստ Հովհաննեսի	Հովհ.
Գիրք Հոբի	Հոբ.	Գործք Առաքելոց	Գորք.
Գիրք Սաղմոսաց	Սաղ.	Թուրք Պողոսի առ Հռովմայեցիս	Հռովմ.
Գիրք Առակաց	Առակ.	Թուրք Պողոսի առ Կորնթացիս Ա.	Ա Կոր.
Գիրք Ժողովող	Ժող.	Թուրք Պողոսի առ Կորնթացիս Բ.	Բ Կոր.
Գիրք Երգ Երգոց	Երգ.	Թուրք Պողոսի առ Գաղատացիս	Գաղ.
Եսայիայի Մարգարեությունը	Ես.	Թուրք Պողոսի առ Եփեսացիս	Եփես.
Երեմիայի Մարգարեությունը	Եր.	Թուրք Պողոսի առ Փիլիպպեցիս	Փիլ.
Երեմիայի Ողբերը	Ողբ.	Թուրք Պողոսի առ Կորնթացիս	Կոր.
Եզեկիելի Մարգարեությունը	Եզեկ.	Թուրք Պողոսի առ	
Դանիելի Մարգարեությունը	Դան.	Թեառդոնիկեցիս Ա.	Ա Թես.
Ովսեի Մարգարեությունը	Ովսե	Թուրք Պողոսի առ	
		Թեառդոնիկեցիս Բ.	Բ Թես.

Թուղթ Պողոսի առ Տիմոթեոս Ա.	Ա Տիմ.	Մորմոնի Խոսքերը	ՄԽ
Թուղթ Պողոսի առ Տիմոթեոս Բ.	Բ Տիմ.	Մոսիա	Մոսիա
Թուղթ Պողոսի առ Տիտոս	Տիտոս	Ալմա	Ալմա
Թուղթ Պողոսի առ Փիլիմոն	Փիլիմ.	Հելաման	Հել.
Թուղթ Պողոսի առ Եբրայեցիս	Եբր.	3 Նեփի	3 Նեփի
Հակոբոսի Թուղթը	Հակ.	4 Նեփի	4 Նեփի
Պետրոսի Ա. Թուղթը	Ա Պետ.	Մորմոն	Մորմ.
Պետրոսի Բ. Թուղթը	Բ Պետ.	Եթեր	Եթեր
Հովհաննեսի Ա. Թուղթը	Ա Հովհ.	Մորոնի	Մոր.
Հովհաննեսի Բ. Թուղթը	Բ Հովհ.		
Հովհաննեսի Գ. Թուղթը	Գ Հովհ.	Վարդապետություն և Ուխտեր	ՎևՈՒ
Հուդա Առաքյալի Թուղթը	Հուդա	Պաշտոնական Հայտարարություն–1	ՊՀ–1
Հովհաննես Առաքյալի Հայտնությունը	Հայտ.	Պաշտոնական Հայտարարություն–2	ՊՀ–2
Մորմոնի Գիրքը		Թանկագին Մարգարիտ	
1 Նեփի	1 Նեփի	Մովսես	Մովսես
2 Նեփի	2 Նեփի	Աբրահամ	Աբր.
Հակոբ	Հակոբ	Ջոզեֆ Սմիթ–Մատթեոս	ՋՄ–Մ
Ենոկս	Ենոկս	Ջոզեֆ Սմիթ–Պատմություն	ՋՍ–Պ
Հարոմ	Հարոմ	Հավատո Հանգանակ	ՀՀ
Օմնի	Օմնի	Ջոզեֆ Սմիթի Թարգմանություն	ՋՍԹ

ԹԵՄԱՆԵՐԻ ԱՅԲԲԵՆԱԿԱՆ ՑԱՆԿ

Ինչպես օգտագործել: Սուրբ գրքերի Ուղեցույցն ավետարանական թեմաների այլ-բեմական ցուցակ է: Այն տալիս է յուրաքանչյուր թեմայի կարճ սահմանումը և տալիս է սուրբ գրությունների ամենամշանակալից հղումներն այդ թեմայի վերաբերյալ: Յուրաքանչյուր հղմանը մի կարճ քաղվածք կամ համառոտ շարադրանք է նախորդում այդ սուրբ գրությունից: Սուրբ գրքերի հղումները տրված են հետևյալ կարգով. Հին Կտակարան, Նոր Կտակարան, Մորմոնի Գիրք, Վարդապետություն և Ուխտեր, Թանկագին Մարգարիտ: Հետևյալ սխեման բացատրում է բառահոդվածի մի նմուշ.

Թեմաները թավատառ են՝ մեծատառերով գրված:

Յուրաքանչյուր թեմայի համար հակիրճ սահմանում է տրված:

Որոշ թեմաներ ունեն ենթախորագրեր: Դրանք տրված են շղագիր տառերով:

Փակագծերի մեջ տրված են Սուրբ գրքերի հղումներ, որոնք օգնում են հասկանալ սահմանումը:

Երբեմն ձեռք գտած թեմայի նյութի վերաբերյալ տեղեկություն տրված չէ: Շղագիր տե՛ս բառն ակնարկում է այն թեման, որտեղ կարելի է գտնել տեղեկությունը:

ԵՐԿԻՐ: *Տե՛ս նաև* Աշխարհ. Ստեղծել, Ստեղծում

Մոլորակը, որի վրա մենք ապրում ենք, որը ստեղծվել է Աստծո կողմից, Հիսուս Քրիստոսի միջոցով, որպեսզի մարդիկ օգտագործեն այն իրենց մահկանացու փորձնական ժամանակաշրջանում: Նրա հավերժական ճակատագիրն է՝ դառնալ փառավոր և վեհացած (ՎևոՒ 77.1–2, 130.8–9): Երկիրը կդառնա նրանց հավերժական ժառանգությունը, ովքեր արժանի են ապրել սելեստիալ փառքի համար (ՎևոՒ 88.14–26): Նրանք կվայելեն Հոր և Որդու ներկայությունը (ՎևոՒ 76.62):

Մարդկանց համար ստեղծված. Աստված մարդուն իշխանություն տվեց երկրի վրա՝ **ԾՆ.** Ա.28 (Մովսես 2.28): Երկիրը Տիրոջն է՝ **Ել.** Թ.29 (Սաղ. ԻԳ.1): Տերը երկիրը մարդկանց զավակներին է տվել՝ **Մադ.** ԴԺԵ.16: Ես եմ արարել երկիրը և մարդուն նրա վրա ստեղծել՝ **Ես.** ԽԵ.12: Նրա խոսքի զորությամբ մարդը եկավ երկիր՝ **Հակոբ** 4.9: Երկիրը պիտի արվի նրանց, ովքեր վերցրել են Սուրբ Հոգին՝ որպես իրենց ուղեկից՝ **ՎևոՒ** 45.56–58 (ՎևոՒ 103.7): Նրանք, ովքեր հնազանդվել են ավետարանին, որպես իրենց վարձք կստանան երկրի բարիքները՝ **ՎևոՒ** 59.3: Երկիրը պիտի ժառանգեն նրա աղբատներն ու հեգերը՝ **ՎևոՒ** 88.17 (Մատ. Ե.5, 3 Նեփի 12.5): Մենք կստեղծենք մի երկիր, և մենք նրանց կստուգենք՝ **Աբբ.** 3.24–25:

ԶԱՏԻԿ: *Տե՛ս* Հարություն. Հիսուս Քրիստոս

ԸՆԿՂՄՈՒՄ: *Տե՛ս* Մկրտություն, Մկրտել – Ընկղմամբ մկրտություն

Երբեմն ուղեցույցի այլ թեմաներ տեղեկություն են պարունակում, որը վերաբերում է այն թեմային, որը դուք ուսումնասիրում եք: Շղագիր տե՛ս *նաև* արտահայտությունը ձեզ ակնարկում է փոխկապակցված թեմաները:

Սուրբ գրությունների փոխկապակցված հղումները տրված են փակագծերում:

Սուրբ գրային յուրաքանչյուր հղմանը նախորդում է մի կարճ քաղվածք այդ սուրբ գրությունից կամ այդ սուրբ գրության համառոտ շարադրանքը:

Շղագիր տե՛ս (կամ տե՛ս *նաև*) բառին հետևող գիծը ձեզ հուշում է, որ տեղեկությունը գտնվում է հիմնական թեմայի («Ընկղմամբ մկրտություն») ենթախորագրի («Մկրտություն, Մկրտել») տակ:

ԱՔԴԻԱ

Հին Կտակարանի մարգարե, որը կանխապատմել է Եդոմի պատիժը: Նա մարգարեացել է, հավանաբար, Հովրամի թագավորության ժամանակ (Ք.ծ.ա. 848–844 թթ.) կամ էլ Բաբելոնյան արշավանքի ժամանակ Ք.ծ.ա. 586թ.:

Աբդիայի գիրքը. Գիրք Հին Կտակարանում: Այն ունի միայն մեկ գլուխ: Նրանում Աբդիան գրել է Եդոմի անկման մասին և մարգարեացել է, որ փրկիչներ պիտի կանգնեն Սիոն սարի վրա:

ԱՔԵՂՆԱԳՈՎ: Տե՛ս նաև Դանիել

Հին Կտակարանում՝ Մեղրաքը, Միաքը և Աբեղնագովը Իսրայելացի այն երեք երիտասարդներն էին, որոնք Դանիելի հետ բերվեցին Բաբելոնի թագավոր՝ Նաբոգոդոնոսորի պալատը: Աբեղնագովի երբայական անունն Ազարիա էր: Այդ չորս երիտասարդները մերժեցին իրենց պղծել թագավորի կերակրով ու նրա գինով (Դան. Ա): Մեղրաքը, Միաքը և Աբեղնագովը թագավորի կողմից գցվեցին կրակով բոլորովն հնոցի մեջ, սակայն Աստծո Որդին պահապան եղավ նրանց (Դան. Գ):

ԱՔԵԼ: Տե՛ս նաև Ադամ, Կայեն

Հին Կտակարանում՝ Ադամի և Եվայի որդին:

Ավելի լավ ընծա մատուցեց Աստծուն, քան իր եղբայր Կայենը՝ **Ճճ. Դ.4–5** (Եբր. ԺԱ.4, Մովսես 5.16–21): Սպանվեց Կայենի կողմից՝ **Ճճ. Դ.8** (Մովսես 5.32): Քահանայություն ստացավ Ադամից՝ **ՎՆՈՒ 84.16**: Սատանան դավ նյութեց Կայենի հետ, որ սպանի Աբելին՝ **Մովսես 5.28–31** (Հել. 6.27):

ԱՔԻՆԱԴԻ: Տե՛ս նաև Նահաատակ, Նահաատակություն

Նեփիաղի մարգարե Մորմոնի Գրքում:

Մարգարեացավ, որ Աստված կպատժի ամբարիշտ թագավոր Նոյի ժողովրդին, եթե նրանք չապաշխարեն՝ **Մոսիա 11.20–25**: Բանտարկվեց, որովհետև մարգարեացավ թագավոր Նոյի և նրա ժողովրդի կործանման մասին՝ **Մոսիա 12.1–17**: Թագավոր Նոյի ամբարիշտ քահանաներին ուսուցանեց Մովսեսի օրենքի և Քրիստոսի մասին՝ **Մոսիա 12–16**: Ալման՝

երեցը, հավատաց և գրեց նրա խոսքերը՝ **Մոսիա 17.2–4**: Թագավոր Նոյի կողմից կրակով մահվան դատապարտվեց՝ **Մոսիա 17.20**:

ԱՔԱՐԱՆ: Տե՛ս նաև Աբրահամի

Ուխտը

Թարայի որդին՝ Քաղդեայի Ուրում ծնված (Ճճ. ԺԱ.26, 31, ԺԵ.5): Տիրոջ մարգարե, որի հետ Տեբը հավերժական ուխտեր հաստատեց, որոնց միջոցով օրհնվում են երկրի բոլոր ազգերը: Աբրահամի սկզբնական անունն Աբրամ էր:

Քոչեցին Խառան, որտեղ Թարան մահացավ՝ **Ճճ. ԺԱ.31–32** (Աբր. 2.1–5): Աստծո կողմից կանչվեց, որ գնա Քանան՝ աստվածային ուխտը ստանալու համար՝ **Ճճ. ԺԲ.1–8** (Աբր. 2.4, 15–17): Գնաց Եգիպտոս՝ **Ճճ. ԺԲ.9–20** (Աբր. 2.21–25): Բնակվեց Քեբրոնում՝ **Ճճ. ԺԳ.18**: Ազատեց Դավիթին՝ **Ճճ. ԺԴ.1–16**: Հանդիպեց Մելքիսեդեկին՝ **Ճճ. ԺԴ.18–20**: Հազարը ծնեց նրա որդի Իսմայելին՝ **Ճճ. ԺԶ.15–16**: Նրա անունը փոխվեց՝ դարձավ Աբրահամ՝ **Ճճ. ԺԵ.5**: Տերն սասց Աբրահամին և Սարային, որ նրանք որդի կունենան՝ **Ճճ. ԺԵ.15–22, ԺԸ.1–14**: Սարան ծնեց նրա որդի Իսահակին՝ **Ճճ. ԻԱ.2–3**: Պատվիրվեց զոհաբերել Իսահակին՝ **Ճճ. ԻԲ.1–18**: Սարան մահացավ և թաղվեց՝ **Ճճ. ԻԳ.1–2, 19**: Աբրահամը մահացավ և թաղվեց՝ **Ճճ. ԻԵ.8–10**: Իսահակին զոհաբերելու Աբրահամի պատրաստակամությունը նման էր Աստծուն և նրա Միածին Որդուն՝ **Հակոբ 4.5**: Տասանորդ վճարեց Մելքիսեդեկին՝ **Ալմա 13.15**: Կանխագուշակեց և վկայեց Քրիստոսի գալստի մասին՝ **Հել. 8.16–17**: Քահանայությունը ստացավ Մելքիսեդեկից՝ **ՎՆՈՒ 84.14**: Հավատարիմները դառնում են Աբրահամի սերունդը՝ **ՎՆՈՒ 84.33–34** (Գաղ. Գ.27–29): Բոլոր բաները ստացավ հայրնությանը՝ **ՎՆՈՒ 132.29**: Իր վեհացմանն արժանացավ՝ **ՎՆՈՒ 132.29**: Փնտրեց հայրական օրհնությունները և քահանայության նշանակումները՝ **Աբր. 1.1–4**: Հետապնդվեց Քաղդեայի կեղծ քահանաների կողմից՝ **Աբր. 1.5–15**: Փրկվեց Տիրոջ կողմից՝ **Աբր. 1.16–20**: Մովորեց արևի, լուսնի և աստղերի մասին՝ **Աբր. 3.1–14**: Մովորեց նախամահկանացու կյանքի և Ստեղծման մասին՝ **Աբր. 3.22–28**:

Աբրահամի Գիրքը։ Հնադարյան հիշատակարաններ, Աբրահամի ձեռքով գրված, որոնք Եկեղեցու սեփականությունն էին դարձել 1835 թվականին։ Հիշատակարաններն ու մի քանի մուսլիմներ հայտնաբերվել էին եգիպտական գետնադամբաններում, Անտոնիո Լեբոլոյի կողմից, որը դրանք կտակել էր Մայքլ Չանդլերին։ 1835 թվականին Չանդլերը դրանք ցուցահանդեսի էր հանել Միացյալ Նահանգներում։ Ջոզեֆ Սմիթի ընկերներից ոմանք դրանք գնել էին Չանդլերից և տվել էին Մարգարեին, որը թարգմանեց դրանք։ Այժմ այդ հիշատակարանների մի մասը գետեղված է Թանկագին Մարգարիտ գրքում։

1-ին գլխում գրանցված է Քաղղեայի Ուրում ունեցած Աբրահամի փորձառությունների մասին, որտեղ ամբարիշտ քրդները փորձել էին զոհաբերել նրան։ 2-րդ գլուխը պատմում է դեպի Քանան նրա ճամփորդության մասին։ Տեղը հայտնվեց նրան և ուխտեր հաստատեց նրա հետ։ 3-րդ գլուխն արձանագրում է, որ Աբրահամը տեսավ տիեզերքը և հասկացավ երկնային մարմինների հարաբերությունները։ 4-րդ և 5-րդ գլուխները Ստեղծման մասին մեկ այլ պատմություն է։

Աբրահամի Սերունդը։ Մարդիկ, ովքեր Հիսուս Քրիստոսի ավետարանի օրենքներին ու արարողություններին հնազանդվելու միջոցով ստանում են Աստծո կողմից Աբրահամին տրված խոստումներն ու ուխտերը։ Տղամարդիկ և կանայք կարող են ստանալ այդ օրհնությունները, եթե նրանք Աբրահամի անմիջական ազգատոհմից են, կամ եթե նրանք որդեգրվում են նրա ընտանիքի մեջ՝ ընդունելով ավետարանը և մկրտվելով (Գաղ. Գ.26-29, Դ.1-7, Վև. Գ.83-84, 103.17, 132.30-32, Աբր. 2.9-11)։ Աբրահամի անմիջական հետնորդներն անհնազանդության պատճառով կարող են զրկվել իրենց օրհնություններից (Հռովմ. Դ.13, Թ.6-8)։

ԱՐԱՐԱՏԱՄԻ ՈՒՆՏԸ: *Տե՛ս նաև*

Աբրահամ. Թլփատություն. Ուխտ

Աբրահամն ընդունեց ավետարանը և կարգվեց բարձրագույն քահանայության (Վև. Գ.84.14, Աբր. 2.11) և մտավ սելեսուիալ ամուսնության մեջ, որը վեհացման ուխտն է (Վև. Գ.131.1-4, 132.19, 29)։ Աբրահամը խոստում ստացավ, որ այդ

ուխտերի բոլոր խոստումները կառաջարկվեն իր մահկանացու ժառանգներին (Վև. Գ.132.29-31, Աբր. 2.6-11)։ Այդ ուխտերն ու խոստումները միասին կոչվում են Աբրահամի ուխտ։ Այդ ուխտի վերականգնումն ավետարանի վերականգնում էր վերջին օրերին, որովհետև դրա միջոցով օրհնվում են երկրագնդի բոլոր ազգերը (Գաղ. Գ.8-9, 29, Վև. Գ.110.12, 124.58, Աբր. 2.10-11)։

ԱՐԱՐԱՏ: *Տե՛ս* Աբրահամ

ԱԳԱՀ ԼԻՆԵԼ: *Տե՛ս նաև* Նախանձել

Սուրբ գրքերում գործածվող իմաստով, ազահ լինելը նախանձելն է ինչ-որ մեկին կամ տեղեկություն ունենալն ինչ-որ բանի համար։

Մի ցանկանա՝ **Ել. Ի.17** (Բ Օր. Ե.21, Մոսիա 13.24, Վև. Գ.19.25)։ Ազահությունն առողն իր օրերը կերկարացնի՝ **Առաք. ԻԸ.16**։ Նրանք ցանկանում են ազարակներ և հափշտակում են՝ **Միքիա Բ.2**։ Ջգուշացեք ազահությունից՝ **Ղուկ. ԺԲ.15**։ Օրենքն ասել է. Մի ցանկանա՝ **Հռովմ. Է.7**։ Վերջին օրերին մարդիկ կլինեն ազահ՝ **Բ Տիմ. Գ.1-2**։ Երբ Լաբանը տեսավ մեր ունեցվածքը, նա փափագեց այն՝ **1 Նեփի 3.25**։ Դու չպետք է անհագ լինես քո սեփական ունեցվածքով՝ **Վև. Գ.19.26**։ Դադարեք ազահ լինել՝ **Վև. Գ.88.123**։ Մի ցանկացեք այն, ինչը պատկանում է ձեր եղբորը՝ **Վև. Գ.136.20**։

ԱԳԻԴՊԱՏ: *Տե՛ս նաև* Պողոս

Նոր Կտակարանում՝ Հերովդես Ագրիպաս Ա-ի որդին և Բերնիկեի ու Դրուսիայի եղբայրը։ Նա Քաղկիսի թագավորն էր, որը Լիբանաններում է։ Նա լսեց Պողոս Առաքյալին և գրեթե համոզվել էր, որ դառնա Քրիստոնյա (Գոր. 25-26, ԶՄ-Պ 1.24)։

ԱԳԱՄ: *Տե՛ս նաև* Ադամ-օղի-Ահման.

Ադամի և Եվայի անկումը. Եղեն.

Եվա. Հրեշտակապետ. Միքայել

Երկրի վրա ստեղծված առաջին մարդը։

Ադամը մարդկային ցեղի հայրապետն է երկրի վրա։ Նրա օրինազանցությունը Եղենի պարտեզում (Ճճ. Գ, Վև. Գ.29.40-42, Մովսես 4) պատճառ եղավ, որ նա «ընկնի» և մահկանացու դառնա, անհրա-

ծեշտ մի քայլ, որպեսզի մարդկությունը զարգանա այս երկրի վրա (2 Նեփի 2.14–29, Ալմա 12.21–26): Ուստի, մենք պետք է հարգանք մատուցենք Ադամին և Եվային՝ մեր հավերժական զարգացումը հնարավոր դարձնելու համար: Ադամը Հիմնադրոցն է, և նա հայտնի է նաև որպես Միքայել (Դան. 7, Վև. 27.11, 107.53–54, 116, 138.38): Նա հրեշտակապետն է, և նա կրկին երկիր կգա, որպես մարդկային ընտանիքի հայրապետ՝ ի նախապատրաստումն Հիսուս Քրիստոսի երկրորդ գալստի (Վև. 29.26):

Աստված մարդուն ստեղծեց իր կերպարանքով՝ **ԾՖ. Ա.26–28** (Մովսես 2.26–28, Աբր. 4.26–28): Աստված մարդուն իշխանություն տվեց բոլոր բաների վրա և պատվիրեց բազմաձայլ և լցնել երկիրը՝ **ԾՖ. Ա.28–31** (Մովսես 2.28–31, Աբր. 4.28–31): Աստված Ադամին և Եվային դրեց Եդեմի պարտեզում և նրանց արգելեց ուտել բարո և չարի գիտության ծառից՝ **ԾՖ. Բ.7–9, 15–17** (Մովսես 3.7–9, 15–17, Աբր. 5.7–13): Ադամն անուններ տվեց բոլոր կենդանի արարածներին՝ **ԾՖ. Բ.19–20** (Մովսես 3.19–20, Աբր. 5.20–21): Աստված ամուսնացրեց Ադամին և Եվային՝ **ԾՖ. Բ.18–25** (Մովսես 3.18–25, Աբր. 5.14–21): Ադամն ու Եվան գաթակղվեցին Մատանայի կողմից, ճաշակեցին արգելված պտղից և դուրս գցվեցին Եդեմի պարտեզից՝ **ԾՖ. Գ. (Մովսես 4):** Ադամը մահանալիս 930 տարեկան էր՝ **ԾՖ. Ե.5** (Մովսես 6.12): Ադամն առաջին մարդն էր՝ **Վև. 84.16**: Իր մահանալուց առաջ Ադամը հավաքեց իր արդարապես ժառանգներին Ադամ–օնդի–Ահմանում և օրհնեց նրանց՝ **Վև. 107.53–57**: Ադամը գոհ մատուցեց **Մովսես 5.4–8**: Ադամը մկրտվեց, ստացավ Մուրբ Հոգին և քահանայության կարգվեց՝ **Մովսես 6.51–68**:

ԱՂԱՄԻ ԵՎ ԵՎԱՅԻ ԱՆԿՈՒՄԸ.

Տես նաև Ադամ. Բնական մարդ. Եվա. Հիսուս Քրիստոս. Մահ հոգևոր. Մահականացու, Մահականացություն. Մահ ֆիզիկական. Փրկագնման ծրագիր. Փրկագնել, Փրկագնված, Փրկագնում. Քավել, Քավություն

Այն ընթացքը, որով մարդկությունը մահ-

կանացու դարձավ այս երկրի վրա: Երբ Ադամն ու Եվան կերան արգելված պտղից, նրանք դարձան մահականացու, այսինքն՝ մեղքին և մահվան ենթակա: Ադամը դարձավ «առաջին մարմինը» երկրի վրա (Մովսես 3.7): Վերջին օրերի հայտնությունները պարզ են դարձնում, որ Անկումն օրհնություն է, և որ Ադամին և Եվային պետք է հարգանք մատուցել՝ որպես ողջ մարդկության առաջին ծնողների:

Անկումն անհրաժեշտ քայլ էր մարդու զարգացման համար: Քանի որ Աստված գիտեր, որ Անկումը լինելու է, դեռ նախաերկրային կյանքում նա Փրկիչ էր նախապատրաստել: Հիսուս Քրիստոսը եկավ ժամանակների զազաքնակետին, որ քավություն անի Ադամի անկման համար և նաև մարդու անձնական մեղքերի համար՝ մի պայմանով, որ մարդ պիտի ապաշխարի:

Նրանից կերած օրդ մահով կմեռնես՝ **ԾՖ. Բ.17** (Մովսես 3.17): Նա առավ նրա պտղից և կերավ՝ **ԾՖ. Գ.6** (Մովսես 4.12): Ինչպես Ադամով բոլորը մեռնում են, ճիշտ այդպես Քրիստոսով բոլորը կենդանանան՝ **Ա. Կոր. ԺԵ.22**: Ողջ մարդկությունը կորած և ընկած վիճակում էր՝ **1 Նեփի 10.6**: Ուղին պատրաստված է՝ մարդու անկումից ի վեր՝ **2 Նեփի 2.4**: Ադամն ու Եվան, արգելված պտղից ճաշակելուց հետո, դուրս քշվեցին Եդեմի պարտեզից՝ **2 Նեփի 2.19**: Ադամն ընկավ, որպեսզի մարդիկ լինեն՝ **2 Նեփի 2.15–26**: Բնական մարդն Աստծո մի թշնամի է, և եղել է՝ Ադամի անկումից ի վեր՝ **Մոսիա 3.19**: Ահարոնը Լամոնիի հորն ուսուցանեց Անկման մասին՝ **Ալմա 22.12–14**: Պետք է մի քավություն արվի, այլապես, ողջ մարդկությունն ընկած է և կորած՝ **Ալմա 34.9**: Մեր առաջին ծնողները Տիրոջ ներկայությունից կտրված էին և՛ ֆիզիկապես, և՛ հոգեպես՝ **Ալմա 42.2–15** (Հել. 14.16): Անկման պատճառով մեր էությունը չար է դարձել՝ **Եբեր 3.2**: Այս սուրբ օրհներգների օրինազանցությամբ, մարդը դարձավ ընկած մարդ՝ **Վև. 20.20** (Վև. 29.34–44): Քանի որ դու ընկել ես, դու կարող ես փրկագնվել՝ **Մովսես 5.9–12**: Օրինազանցության պատճառով գալիս է անկումը՝ **Մովսես 6.59**: Մարդիկ կպատժվեն իրենց իսկ մեղքերի համար՝ **ՀՀ 1.2**:

ԱԳԱՍ-ՕՆԴԻ-ԱՀՄԱՆ: *St'u nwal* Ադամ

Այն վայրը, որտեղ Ադամն օրհնեց իր արդարակյաց ժառանգներին իր մահանալուց երեք տարի առաջ (Վևո 107.53–56), և ուր նա կգա նախքան Երկրորդ Գալստի ժամանակը (Վևո 116):

ԱԶԱՏ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ: *St'u* Կամքի ազատություն

ԱԶԱՏ, ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ. *St'u nwal* Անկախություն. Գերություն. Կամքի ազատություն

Առանց հարկադրանքի անձնական ընտրություն կատարելու ուժը կամ կարողությունը: Հոգևոր իմաստով՝ անձը, որն ապաշխարում և հնազանդվում է Աստծո կամքին, Հիսուս Քրիստոսի քաղության միջոցով ազատ է մեղքի գերությունից (Մոսիա 5.8):

Ճշմարտությունը ձեզ ազատ կդարձնի՝ **Հովհ.** Ը.32: Նրանք, ովքեր մեղքից ազատված են, ստանում են հավերժական կյանք՝ **Հովհ.** Զ.19–23: Իսրայելի տան արդար մի ճյուղ գերությունից դուրս կրելով դեպի ազատություն՝ **2 Նեփի** 3.5: Նրանք միաձայն աղաղակեցին առ Տերը՝ իրենց ազատության համար՝ **Ալմա** 43.48–50: Մորոնին ցնծում էր իր երկրի ազատության համար՝ **Ալմա** 48.11: Աստծո Հոգին ազատության հոգին է՝ **Ալմա** 61.15: Հետևեք ինձ, և դուք կլինեք ազատ ժողովուրդ՝ **Վևո** 38.22:

ԱԶԱՏԻՉ: *St'u nwal* Հիսուս Քրիստոս

Հիսուս Քրիստոսը մարդկության Ազատիչն է, որովհետև նա բոլորին փրկում է մահվան գերությունից, իսկ ապաշխարողներին՝ մեղքի պատիժներից:

Տերն իմ վեմն է ու իմ ազատիչը՝ **Իսա.** ԻԲ.3 (Մաղ. ԺԸ.2, ՃԽԴ.2): Դու իմ օգնությունն ու իմ ազատիչն ես՝ **Մաղ.** Խ.17 (Մաղ. Հ.5): Սիոնից պիտի գա Ազատիչը՝ **Հովհ.** ԺԱ.26: Սրբերն Աստծո Որդուն ճանաչում էին որպես իրենց Քավիչ և Ազատիչ՝ **Վևո** 138.23:

ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԴՐՈՇ: *St'u nwal* Մորոնի հրամանատարը

Դրոշ, որը բարձրացրել էր Մորոնին, Նեփիական բանակի գլխավոր հրամանատարը Մորոնի Գրքում: Մորոնին պատրաստել էր այդ դրոշը, որպեսզի ոգեշնչի Նեփիացի ժողովրդին՝ պաշտպանելու իրենց կրոնը, ազատությունը, խաղաղությունը և ընտանիքները:

Մորոնին պատրաստեց ազատության դրոշն իր պատռած պատմունճանից՝ **Ալմա** 46.12–13: Նրանք, ովքեր կամենում էին պաշտպանել դրոշը, մտնում էին ուխտի մեջ՝ **Ալմա** 46.20–22: Մորոնին կարգադրեց, որ դրոշ բարձրացվի ամեն աշտարակի վրա՝ **Ալմա** 46.36 (Ալմա 51.20):

ԱԶՆԻՎ, ԱԶՆՎՈՒԹՅՈՒՆ: *St'u* *nwal* Շիտակություն

Լինել անկեղծ, ճշմարիտ և անխաբախ:

Հավատարմություն անողները հաճելի են Տիրոջը՝ **Առաք.** ԺԲ.22: Հատուցիր այն, ինչ խոստացել ես՝ **Ժող.** Ե.4–5: Մենք մերժել ենք անագնիվ ծածուկ բաները՝ **Բ Կոր.** Դ.1–2: Ձեր վարքն ազնիվ պահեք՝ **Ա Պետ.** Բ.12: Վա՛յ ստախոսին, քանզի նա վայր պիտի գցվի դժոխք՝ **2 Նեփի** 9.34: Հոգին ճշմարտությունն է խոսում և չի խաբում՝ **Հակոբ** 4.13: Ով որ պարտք է վերցնում իր հարևանից, պետք է վերադարձնի այն, ինչը պարտք է վերցրել **Մոսիա** 4.28 (Վևո 136.25): Տես որ դու վարվես ազնվորեն, դատես արդարացիորեն և գործես բարիք՝ **Ալմա** 41.14: Թող ամեն մարդ գործի ազնվորեն՝ **Վևո** 51.9: Բոլորը, ովքեր գիտեն, որ իրենց սիրտն ազնիվ է, ընդունված են իմ կողմից՝ **Վևո** 97.8: Ազնիվ, իմաստուն և բարի մարդիկ պետք է փնտրել քաղաքական պաշտոնների համար՝ **Վևո** 98.4–10: Ջանախրաբար փնտրիր, որ վերադարձնես այն, ինչ կորցրել է քո մերձավորը՝ **Վևո** 136.26: Մենք հավատում ենք ազնիվ լինելուն՝ **ՀՀ** 1.13:

ԱԼՄԱ ԱՎԱԳԸ

Նեփիացի մարգարե Մորոնի Գրքում, որը Եկեղեցի կազմավորեց ամբարիշտ քաղավոր Նոյի օրոք:

Ամբարիշտ քաղավոր Նոյի քահանան էր և Նեփիի հետնորդը՝ **Մոսիա** 17.1–2: Լսելով ու հավատալով Աբինադիին՝ նա

դուրս գցվեց թագավորի կողմից: Նա փախավ, թաքնվեց և գրեց Աբինադիի խոսքերը՝ **Մոսիա** 17.3–4: Ապաշխարեց և ուսուցանեց Աբինադիի խոսքերը՝ **Մոսիա** 18.1: Մկրտեց Մորմոնի ջրերի մոտ՝ **Մոսիա** 18.12–16: Կազմակերպեց Եկեղեցին՝ **Մոսիա** 18.17–29: Իր ժողովրդի հետ եկավ Ջարահենմալ՝ **Մոսիա** 24.25: Իշխանություն ստացավ Եկեղեցու վրա՝ **Մոսիա** 26.8: Դատում և ղեկավարում էր Եկեղեցին՝ **Մոսիա** 26.34–39: Քահանայապետի պաշտոնը շնորհեց իր որդուն՝ **Ալմա** 4.4 (**Մոսիա** 29.42, **Ալմա** 5.3):

ԱԼՄԱ՝ ԱԼՄԱՅԻ ՈՐԴԻ: *St'u msla*

Ալմա ավագը. Ամուղեկ. Մոսիայի որդիները

Մորմոնի Գրքում՝ Նեփի ազգի առաջին գլխավոր դատավորն ու մարգարեն: Իր երիտասարդության տարիներին նա փորձում էր կործանել Եկեղեցին (**Մոսիա** 27.8–10): Մակայն, մի հրեշտակ հայտնվեց նրան և նա դարձի եկավ դեպի ավետարանը (**Մոսիա** 27.8–24, **Ալմա** 36.6–27): Ավելի ուշ նա թողեց գլխավոր դատավորի իր պաշտոնը, որպեսզի ուսուցանի մարդկանց (**Ալմա** 4.11–20):

Ալմայի գիրքը: Առանձին մի գիրք Մորմոնի Գրքում, որն ընդգրկում է մարգարեներ Ալմայի՝ Ալմայի որդու, և նրա որդի Հելամանի հիշատակարանների համառոտագրումը: Գրքում նկարագրված իրադարձությունները տեղի են ունենում Ք.ծ.ա. մոտ 91–52թթ.: Գիրքը բաղկացած է 63 գլխից: 1–4-րդ գլուխները նկարագրում են Նեհորի և Ամդիկիի հետևորդների ապստամբությունը Նեփիացիների դեմ: Սկիզբ առած պատերազմները մինչ այդ տեղի ունեցածներից ամենակործանարարներն էին Նեփիացիների պատմության մեջ: 5–16-րդ գլուխները պարունակում են Ալմայի վաղ միսիոներական ճամփորդությունների հիշատակարանը, այդ թվում՝ նրա քարոզը Բարի Հովվի մասին (**Ալմա** 5) և Ամմոնիա քաղաքում նրա քարոզը Ամուղեկի հետ: 17–27-րդ գլուխները պարունակում են Մոսիայի որդիների հիշատակարանը և նրանց ծառայությունը Լամանացիների մեջ: 28–44-րդ գլուխները պարունակում են Ալմայի ամենակարևոր քարոզներից մի քանիսը: 32-րդ գլխում

Ալման խոսքը համեմատել է սերմի հետ, 36-րդ գլխում նա իր որդի Հելամանին պատմել է իր դարձի գալու պատմությունը: 39–42-րդ գլուխները հիշատակում են Ալմայի խորհուրդները բարոյական օրինազանցության մեջ ներգրավված իր որդուն՝ Կորիանթոնին. այդ կարևոր քարոզը բացատրում է արդարադատությունը, ողորմությունը, հարությունը և Քավությունը: 45–63-րդ գլուխները նկարագրում են այդ ժամանակաշրջանի պատերազմները և արտագաղթը Հազաբի դեկավարությամբ: Ջորասպետ Մորմոնի, Թեանկունի և Լեքիի մամն մեծ առաջնորդները, իրենց քաջարի և ժամանակին կատարված գործողությունների շնորհիվ, պահպանեցին Նեփիացիներին:

ԱԼՖԱ ԵՎ ՕՄԵԳԱ: *St'u msla* Հիսուս

Քրիստոս

Ալֆան հունարեն այբուբենի առաջին տառն է. Օմեգան՝ վերջինը: Դրանք մասնաճյուղներ են, Հիսուս Քրիստոսին տրված, և օգտագործվում են որպես խորհրդանիշ՝ ցույց տալու համար, որ Հիսուսը ողջ արարման սկիզբն է և վերջը (Հայտ. Ա.8, ՎևոՆ 19.1):

ԱԿԱՆՁ: *St'u msla* Ականջ դնել

Սուրբ գրքերում ականջը հաճախ խորհրդողանշում է մարդու կողմից Աստծո բաները լսելու և հասկանալու կարողություն:

Ականջներ ունեն և չեն լսում՝ **Մադ. ԴԺԵ.6:** Տերը զարթեցնում է իմ ականջը, որ լսեմ՝ **Ես. Ծ.4–5** (2 Նեփի 7.4–5): Ով որ լսելու ականջ ունի, թող լսի՝ **Մատ. Ժ.15:** Նրանց ականջները ծանր են լսում՝ **Մատ. Ժ.15** (Մովսես 6.27): Ոչ մի աչք չի տեսել, ոչ էլ ականջ է լսել այն բաները, որոնք Աստված պատրաստել է նրանց համար, ովքեր սիրում են նրան՝ **Ա Կոր. Բ.9** (ՎևոՆ 76.10): Դևը շշմջում է նրանց ականջին՝ **2 Նեփի 28.22:** Բացեք ձեր ականջները, որ կարողանաք լսել՝ **Մոսիա 2.9** (3 Նեփի 11.5): Ես կանջվել եմ շատ անգամներ, և չեմ կամեցել լսել՝ **Ալմա 10.6:** Ականջ դիր իմ խոսքերին՝ **Ալմա 36.1** (**Ալմա** 38.1, ՎևոՆ 58.1): Չկա ականջ, որ չլսի՝ **ՎևոՆ 1.2:** Ականջները բացվում են խոնարհության և աղոթքի միջոցով՝ **ՎևոՆ 136.32:**

ԱԿԱՆՋ ԳՆԵԼ: Տե՛ս նաև Ականջ.

Հնազանդություն, Հնազանդ,
Հնազանդվել

Լսել և հնազանդվել Տիրոջ ձայնին կամ ուսմունքներին.

Տերը քո եղբայրներից ի՞նձ պես մի մարգարե վեր կկացնի ձեզ համար, լսեցեք նրան՝ **ԲՕր.** ԺԸ.15: Ականջ դնելն ավելի լավ է, քան խոյերի գոհաբերության ճարպը՝ **ԱԹագ.** ԺԵ.20–23: Մենք չլսեցինք Տիրոջ ծառաներին՝ մարգարեներին՝ **Դան.** Թ.6: Արդարները, որոնք լսում են մարգարեների խոսքերը, չեն ոչնչանա՝ **2 Նեփի** 26.8: Եթե դուք չեք կամենում ականջ դնել բարի հովվի ձայնին, դուք նրա ոչխարները չեք՝ **Ալմա** 5.38 (Հել. 7.18): Ականջ դրեք, ո՛վ դուք, իմ եկեղեցու՝ ժողովուրդ՝ **ՎևոՒ** 1.1: Ամեն ոք, ով ականջ է դնում Հոգու ձայնին, լուսավորվում է և գալիս է Հոր մոտ՝ **ՎևոՒ** 84.46–47: Նրանք հապաղում էին լսել իրենց Տիրոջը. ուստի նա հապաղում է լսել նրանց աղոթքները՝ **ՎևոՒ** 101.7–9: Նրանք, ովքեր ականջ չեն դնում պատվիրաններին, խրատվում են՝ **ՎևոՒ** 103.4 (Մովսես 4.4):

ԱՀԱՐՈՆ՝ ՄՈՍԻԱՅԻ ՈՐԴԻ: *Տե՛ս նաև* Մոսիա՝ Բենիամինի որդի.
Մոսիայի որդիները

Մորմոնի Գրքում՝ Մոսիա թագավորի որդին: Ահարոնը ծառայեց որպես միսիոներ, որի հետևողական ջանքերն օգնեցին բազում հոգիներ դարձի բերել ղեպի Քրիստոսը:

Նա այն անհավատների թվում էր, որոնք ջանում էին կործանել Եկեղեցին՝ **Մոսիա** 27.8–10, 34: Մի հրեշտակ հայտնվեց նրան և նրա գործընկերներին՝ **Մոսիա** 27.11: Ապաշխարեց և սկսեց քարոզել Աստծո խոսքը՝ **Մոսիա** 27.32–28.8: Հրաժարվեց թագավոր հռչակվել և, փոխարենը, գնաց Լամանացիների հողը և քարոզեց Աստծո խոսքը՝ **Ալմա** 17.6–9: Ծոմ պահեց և աղոթեց ուղղություն ստանալու համար՝ **Ալմա** 17.8–11: Ուսուցանեց Թագավոր Լամոնիի հորը՝ **Ալմա** 22.1–26: Գնաց Ջորամացիներին քարոզելու՝ **Ալմա** 31.6–7:

ԱՀԱՐՈՆ՝ ՄՈՎՍԵՍԻ ԵՂԲԱՅՐ:

Տե՛ս նաև Ահարոնյան
Քահանայություն. Մովսես

Հին Կտակարանում՝ Ամրամի և Հոբարեղի որդին՝ Ղևիի ցեղից (Ել. 2.16–20). Մովսեսի ավագ եղբայրը (Ել. 7.7):

Տիրոջ կողմից նշանակվել էր, որ Մովսեսին օգնի՝ Իսրայելի որդիներին Եգիպտոսից դուրս բերելիս, և լինի նրա խոսնակը՝ **Ել.** Գ.10–16, 27–31, Ե.1–ԺԲ.51: Մինայ սարի վրա Մովսեսը հրահանգներ ստացավ Ահարոնին և նրա չորս որդիներին Ահարոնյան Քահանայությունը նշանակելու վերաբերյալ՝ **Ել.** ԻԸ.1–4: Ոսկե հորթ շինեց ժողովրդի խնդրանքով՝ **Ել.** ԼԲ.1–6, 21, 24, 35: Մահացավ Հովր սարի վրա 123 տարեկանում՝ **Թվ.** Ի.22–29 (Թվ. ԼԳ.38–39): Տերը քահանայությունը հաստատեց նաև Ահարոնի և նրա հետնորդների վրա՝ **ՎևոՒ** 84.18, 26–27, 30: Նրանք, ովքեր մեծարում են քահանայության կոչումը, դառնում են Մովսեսի և Ահարոնի որդիները՝ **ՎևոՒ** 84.33–34: Տերը կարողաբացնի նրանց արդար գործերը, ովքեր կանչված են Հոր կողմից, ինչպես Ահարոնը՝ **ՎևոՒ** 132.59:

ԱՀԱՐՈՆՅԱՆ

ՔԱՀԱՆԱՅՈՒՆԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*

Ահարոն՝ Մովսեսի Եղբայր.
Մովսեսի Օրենք. Քահանայություն

Ցածր քահանայությունը (Եբր. Է.11–12, ՎևոՒ 107.13–14): Նրա պաշտոններն են՝ եպիսկոպոս, քահանա, ուսուցիչ և սարկավագ (ՎևոՒ 84.30, 107.10, 14–15, 87–88): Հնում, Մովսեսի օրենքի օրոք, կային քահանայապետեր, քահանաներ և Ղևտացիներ: Ահարոնյան Քահանայությունը հայտնի դարձվեց Մովսեսին, որովհետև հին Իսրայելացիներն ապստամբեցին Աստծո դեմ: Նրանք մերժեցին սրբագործվել և ընդունել Մեքիսդեղեկյան Քահանայությունն ու նրա արարողությունները (ՎևոՒ 84.23–25): Ահարոնյան Քահանայությունը պատասխանատու է օրենքի և ավետարանի աշխարհիկ հարցերի ու արտաքին արարողությունների համար (Ա. Մոմ. ԻԳ.27–32, ՎևոՒ 84.26–27, 107.20): Այն կրում է հրեշտակների սպասավորության, ապաշխարության ավետարանի և մկրտության բանալիները (ՎևոՒ 13): Արդի տնտեսության ժամանակ Ահարոնյան Քահանայությունը երկրի վրա վերականգնվեց 1829թ. մայիսի 15-ին: Հովհաննես Մկրտիչն այն

շնորհեց Ջոզեֆ Սմիթին և Օլիվեր Քաուդերին՝ Պենսիլվանիա նահանգի Հարմոնի բնակավայրի մոտ, Սաքսոնեհան գետի ափին (ՎԼՈՒ 13, ԶՄ-Պ 1.68-73):

Եվ նա կունենա հավիտենական քահանայության ուխտը՝ **ԹՎ.** ԻԵ.13: Տերը մաքրելու է Ղևիի որդիներին և գտելու է նրանց՝ **Մառ.** Գ.3 (3 Նեփի 24.3): Ոչ ոք չի կարող իրեն վերցնել այդ պատիվը՝ **Եբբ.** Ե.4: Կատարելությունը չի գալիս Ղևտական Քահանայությունով՝ **Եբբ.** Է.11: Այս քահանայությունը երբեք կրկին չի վերցվի երկրի վրայից, մինչև որ Ղևիի որդիներն ընծա մատուցեն՝ **ՎԼՈՒ** 13.1: Ջոզեֆ Սմիթը և Օլիվեր Քաուդերին կարգվեցին Ահարոնյան Քահանայության՝ **ՎԼՈՒ** 27.8: Ցածր քահանայությունը կրում է հրեշտակների սպասավորության բանալին՝ **ՎԼՈՒ** 84.26 (**ՎԼՈՒ** 13.1): Կա երկու քահանայություն, անվանապես՝ Մելքիսեդեկյան և Ահարոնյան՝ **ՎԼՈՒ** 107.1: Երկրորդ քահանայությունը կոչվում է Ահարոնի Քահանայություն՝ **ՎԼՈՒ** 107.13:

ԱՂ

Հին աշխարհում օգտագործվում էր որպես մթերքի կարևոր պահպանիչ նյութ. այն կենսական էր համարվում կյանքի համար:

Ղովտի կինը դարձավ աղի արձան՝ **ՃՆ.** ԺԹ.26: Դուք երկրի աղն եք՝ **Մառ.** Ե.13 (Ղուկ. ԺԴ.34, 3 Նեփի 12.13): Տիրոջ ուխտյալ ժողովուրդը համարվում է երկրի աղը՝ **ՎԼՈՒ** 101.39-40: Եթե Սրբերը մարդկանց փրկիչները չեն, նրանք նման են աղի, որը կորցրել է իր համը՝ **ՎԼՈՒ** 103.9-10:

ԱՂԱՎՆՈՒ ՆՇԱՆԸ: Տե՛ս նաև Սուրբ Հոգի

Նախահաստատված նշան, որով Հովհաննես Մկրտիչը պիտի ճանաչեր Մեսիային (Հովհ. Ա.32-34): Ջոզեֆ Սմիթն ուսուցանել է, որ աղավնու նշանը նախքան աշխարհի ստեղծումը հաստատվել է որպես Սուրբ Հոգու վկայություն. ուստի, դեր չի կարող գալ աղավնու նշանով:

Աստծո Հոգին վայր էր իջնում աղավնու պես՝ **Մառ.** Գ.16: Հիսուսի մկրտվելուց հետո Սուրբ Հոգին վայր իջավ աղավնու տեսքով՝ **1 Նեփի** 11.27: Ես՝ Հովհաննեսս, վկայում եմ, և ահա, երկինքները բացվե-

ցին և Սուրբ Հոգին իջավ նրա վրա աղավնու տեսքով՝ **ՎԼՈՒ** 93.15:

ԱՂԹՔ: Տե՛ս նաև Ամեն.

Երկրպագել. Խոդրել. Խորհել

Ակնածալից հաղորդակցություն Աստծո հետ, որի ընթացքում մարդ շնորհակալություն է հայտնում և օրհնություններ է խնդրում: Աղոթքներն ուղղվում են Երկնային Հորը՝ Հիսուս Քրիստոսի անունով: Աղոթքները կարող են ասվել կամ բարձրաձայն, կամ լուռ: Մարդու մտքերը նույնպես կարող են աղոթք լինել, եթե ուղղված են Աստծուն: Արդարների երգը կարող է աղոթք լինել Աստծուն (ՎԼՈՒ 25.12):

Աղոթքի նպատակը ոչ թե Աստծո կամքը փոխելն է, այլ ապահով դարձնել մեր և ուրիշների օրհնությունները, որոնք Աստված կամենում է շնորհել, բայց որոնք մենք պետք է խնդրենք, որ ստանանք:

Մենք աղոթում ենք Հորը՝ Քրիստոսի անունով (Հովհ. ԺԴ.13-14, ԺԶ.23-24): Մենք իրոք կարողանում ենք աղոթել Քրիստոսի անունով, երբ մեր ցանկությունները Քրիստոսի ցանկություններն են (Հովհ. ԺԵ.7, ՎԼՈՒ 46.30): Ապա մենք խնդրում ենք այն բաները, որոնք ճշմարիտ են, և այդպիսով, հնարավոր է, որ Աստված շնորհի (3 Նեփի 18.20): Որոշ աղոթքներ անպատասխան են մնում, որովհետև ոչ մի կերպ Քրիստոսի ցանկությունը չեն արտահայտում, այլ մարդու եսասիրության արդյունքն են (Հակ. Դ.3, ՎԼՈՒ 46.9): Իսկապես, եթե մենք անարդար բաներ ենք խնդրում Աստծուց, այն դատապարտություն կդառնա մեզ համար (ՎԼՈՒ 88.65):

Այն ժամանակ սկսեցին կանչել Տիրոջ անունը՝ **ՃՆ.** Դ.26: Չոհասեղանի տեղն Աբրահամը կանչեց Տիրոջ անունը՝ **ՃՆ.** ԺԳ.4: Աբրահամի ծառան աղոթեց, որ Իսահակի համար կին գտնելիս օգնություն ստանա՝ **ՃՆ.** ԻԴ.10-19: Աստված արգելեց, որ ես մեղք չգործեմ Տիրոջ դեմ և չդադարեմ ձեզ համար աղոթելը՝ **ԱԹազ.** ԺԲ.23: Տերը լսում է արդարների աղոթքը՝ **Առակ.** ԺԵ.29: Դուք ինձ կգտնեք, եթե ձեր ողջ սրտով որոնեք ինձ՝ **Երեմ.** ԻԹ.12-13: Աղոթեք նրանց համար, ովքեր չարչարում են ձեզ՝ **Մառ.** Ե.44 (Ղուկ. Զ.28, 3 Նեփի 12.44): Աղոթիր քո Հորը, որը ծածուկում է՝ **Մառ.** Զ.5-8

(3 Նեփի 13.5-8): Այս ձևով դուք աղոթեք՝ **Մատ.** 2.9-13 (Դուկ. ԺԱ.2, 3 Նեփի 13.9): Խնդրեք և ձեզ կտրվի՝ **Մատ.** Է.7 (3 Նեփի 14.7, ՎևոՒ 4.7, 6.5, 66.9): Հիսուսը վեր ելավ սարը՝ առանձին աղոթք անելու՝ **Մատ.** ԺԳ.23: Արթուն կացեք և աղոթեք, որ փորձության մեջ չմտնեք՝ **Մատ.** Ի2.41 (Մար. ԺԳ.38, 3 Նեփի 18.15-18, ՎևոՒ 31.12): Թող խնդրի հավատքով, առանց երկմտելու՝ **Հակ.** Ա.5-6 (ՎևոՒ 42.68, 46.7): Արդարի ցերմեռանդ աղոթքը շատ գորավոր է՝ **Հակ.** Ե.16: Ականջ դրեք այն Հոգուն, որը մարդուն սովորեցնում է աղոթել՝ **2 Նեփի** 32.8-9: Ես կանչեցի առ նա գորավոր աղոթքով՝ **Ենովս** 1.4: Ես ծոռ եմ պահել և աղոթել եմ շատ օրեր՝ **Ալմա** 5.45-46 (Ալմա 26.22): Նրանք մվիրվել էին շատ աղոթքի ու ծովի՝ **Ալմա** 17.3: Հիշո՞ւմ եք ինչ է ասել Ջենոնս աղոթքի և երկրպագության վերաբերյալ՝ **Ալմա** 33.3: Խոնարհեցրեք ձեզ և շարունակեք աղոթքով՝ **Ալմա** 34.18-27: Խորհուրդ արա Տիրոջ հետ բոլոր քո գործերում՝ **Ալմա** 37.37: Դուք պետք է միշտ աղոթեք Հորն իմ անունով՝ **3 Նեփի** 18.19-20: Աղոթեք ձեր ընտանիքներում **3 Նեփի** 18.21: Հիսուսն աղոթեց Հորը՝ **3 Նեփի** 19.31-34 (Հովհ. ԺԷ, 3 Նեփի 18.16): Նա նրանց պատվիրեց չդադարել սրտում աղոթելը՝ **3 Նեփի** 20.1: Եթե նրանք սրտի անկեղծ միտումով չեն աղոթում, այն նրանց չի օգնում՝ **Մոր.** 7.6-9: Մի խնդրեք այն բաները, որոնք չպետք է խնդրեք՝ **ՎևոՒ** 8.10: Միշտ աղոթեք, որ դուք հաղթող դուրս գաք՝ **ՎևոՒ** 10.5: Ես քեզ պատվիրում եմ, որ աղոթես՝ ինչպես բարձրաձայն, այնպես էլ քո սրտում՝ **ՎևոՒ** 19.28: Հոգին ձեզ կտրվի հավատքի աղոթքով՝ **ՎևոՒ** 42.14: Գնա աղոթքի տուն և քո հաղորդությունները մատուցի՝ **ՎևոՒ** 59.9 (Մատ. ԻԱ.13): Ծնողները պետք է իրենց երեխաներին աղոթել սովորեցնեն՝ **ՎևոՒ** 68.28: Տերը՝ իրենց Աստվածը, հապաղում է լսել նրանց աղոթքները՝ **ՎևոՒ** 101.7-8 (Մոսիա 21.15): Եղիբ խոնարհ. և Տերը՝ քո Աստվածը, կպատասխանի քո աղոթքներին՝ **ՎևոՒ** 112.10: Աղանին պատվիրվեց կանչել առ Աստված՝ Որդու անունով՝ **Մովսես** 5.8: Հայրը և Որդին հայտնվեցին Ձոգեֆ Սմիթին՝ ի պատասխան նրա աղոթքին՝ **ՋՄ-Պ** 1.11-20:

ԱՂՔԱՏ: *Տես նաև* Բարօրություն.

Ընծա. Խոնարհեցնել, Խոնարհություն. Ծոռ, Ծոմապահություն.

Ողորմություններ, Ողորմություններ տալը

Սուրբ գրքերում *աղբատ* բառը կարող է վերաբերել՝ (1) մարդկանց, որոնք չունեն անհրաժեշտ նյութական միջոցներ, օրինակ՝ ուտելիք, հագուստ և ապաստարան. կամ էլ (2) մարդկանց, որոնք խոնարհ են և հպարտ չեն:

Նյութապես աղբատ. Ձեռքդ չփակես քո աղբատ եղբորից՝ **Բ Օր.** ԺԵ.7: Ամբարիշտն իր ամբարտավանությամբ հալածում է աղբատին՝ **Մադ.** Ժ.2: Ով որ աղբատին տա՝ պակասություն չի ունենա՝ **Առակ.** ԻԸ.27: Աղբատին տար քո տուն՝ **Ես.** ԾԸ.6-7: Եթե կամենում ես կատարյալ լինել, տուր աղբատներին՝ **Մատ.** ԺԹ.21 (Մար. Ժ.21, Դուկ. ԺԸ.22): Չէ՞ որ Աստված ընտրեց այս աշխարհի աղբատներին՝ **Հակ.** Բ.5: Որովհետև նրանք հարուստ են, նրանք արհամարհում են աղբատներին՝ **2 Նեփի** 9.30: Ձեր մեղքերի թողությունը պահելու համար, ձեր ստացվածքից բաժին հանեք աղբատներին՝ **Մոսիա** 4.26: Նրանք իրենց ստացվածքից բաժին էին հանում աղբատին՝ **Ալմա** 1.27: Եթե դուք երես դարձնեք կարիքավորից, ձեր աղոթքը գուր է՝ **Ալմա** 34.28: Նեփիացիների մեջ բոլոր բաներն ընդհանուր էին. չկային հարուստ ու աղբատ՝ **4 Նեփի** 1.3: Դու պետք է հիշես աղբատներին՝ **ՎևոՒ** 42.30 (ՎևոՒ 52.40): Վայ աղբատներին, որոնց սրտերը կոտրված չեն՝ **ՎևոՒ** 56.17-18: Աղբատները կմասնակցեն Գառի հարսանիքին՝ **ՎևոՒ** 58.6-11: Եսխկուրսը պետք է փնտրի աղբատներին՝ **ՎևոՒ** 84.112: Ավետարանի օրենքն է կառավարում աղբատների մասին հոգալը՝ **ՎևոՒ** 104.17-18: Աղբատներ չկային նրանց մեջ՝ **Մովսես** 7.18:

Հոգով աղբատ. Ավելի օրինված են նրանք, ովքեր իրենց խոնարհեցնում են ոչ աղբատությունից հարկադրված լինելով՝ **Ալմա** 32.4-6, 12-16: Օրինված են հոգով աղբատները, որոնք գալիս են ինձ մոտ՝ **3 Նեփի** 12.3 (Մատ. Ե.3): Աղբատներին ու հեգերին պիտի քարոզվի ավետարանը՝ **ՎևոՒ** 35.15:

ԱՄԱՂԵԿԱՑԻՆՆԵՐ (Հին

Կտակարան)

Արաբական մի ցեղ, որն ապրում էր Փառան անապատում Արաբա հովտի և Միջերկրական ծովի միջև։ Մովսեսի ժամանակներից (Ել. ԺԷ.8) մինչև Սափուղը և Դավիթը, նրանք շարունակ պատերազմում էին եբրայեցիների դեմ (Ա.Թագ. ԺԵ, ԻԷ.8, Լ, Բ.Թագ. Ը.11-12)։

ԱՄԱՂԵԿԱՑԻՆՆԵՐ (Մորմոնի Գիրք)

Ուրացած Նեփիացիների մի խումբ, որը Լամանացիներին պատերազմի առաջնորդեց Նեփիացիների դեմ (Ալմա 21-24, 43)։

ԱՄԱՂԻԿԻԱ

Մորմոնի Գրքում՝ Նեփիացի դավաճան, որն իշխանություն ձեռք բերեց Լամանացիների վրա և նրանց տարավ Նեփիացիների դեմ (Ալմա 46-51)։

ԱՄԱԿԱՌԻՄ

Հին Կտակարանի մարգարե Հուդայում, որը խոսել է մարդկանց մեղսավոր լինելու մասին, հավանաբար, Հովաքիի թագավորության ժամանակ (մոտ 600թ. Ք.ծ.ա.)։

Ամբակումի Գիրքը. Ա գլուխը երկխոսություն է Տիրոջ և իր մարգարեի միջև, ինչպես Երեմիա ԺԲ-ում և Վև. 121-ում։ Ամբակումը մտահոգված էր, որ ամբարիշտները կարծես բարգավաճում են։ Բ գլխում Տերն Ամբակումին խորհուրդ է տալիս համբերատար լինել, – արդար մարդիկ սովորում են հավատալով ապրել։ Գ գլխում հիշատակվում է Ամբակումի աղոթքը, որում նա հաստատում է, որ Աստված արդար է դատում։

ԱՄԱՐԻՇՏ,**ԱՄԱՐՇՏՈՒԹՅՈՒՆ**։ *Տե՛ս նաև*

Անաստվածային. Անիրավ,
Անիրավություն. Կեղտ,
Կեղտություն. Հոգևոր Խավար.
Մեղք

Չարություն, անօրինություն. Աստծո պատվիրաններին անհնազանդ լինելը։

Ի՞նչպես գործեն այս մեծ չարությունը և Աստծո դեմ մեղանչեն՝ **ՄՃ**. ԼԹ.7-9։ Տերը հեռու է ամբարիշտներից, բայց լսում է արդարների աղոթքը՝ **Առակ**. ԺԵ.29։ Երբ ամբարիշտն է իշխում, ժողովուրդը սգում

է՝ **Առակ**. ԻԹ.2 (Վև. 98.9)։ Չար մարդուն ձեռ միջից հեռացրեք՝ **Ա Կոր**. Ե.13։ Մեր պատերազմը հոգևոր ամբարշտության դեմ է բարձր տեղերում՝ **Եփես**. 2.12։ Դուրս եկեք ամբարիշտների միջից և մի դիպեք նրանց անմաքուր բաներին՝ **Ալմա** 5.56-57 (Վև. 38.42)։ Սա է ամբարիշտի վերջնական վիճակը՝ **Ալմա** 34.35 (Ալմա 40.13-14)։ Ամբարշտությունը երբեք երջանկություն չի եղել՝ **Ալմա** 41.10։ Ամբարիշտների միջոցով է, որ ամբարիշտները պատժվում են՝ **Մորմ**. 4.5 (Վև. 63.33)։ Այդ ժամին գալիս է արդարների և ամբարիշտների լիովին առանձնացումը՝ **Վև**. 63.54։ Այդպես է գալիս ամբարիշտների վերջը՝ **ՋՍ-Մ** 1.55։

ԱՄԵՆ։ *Տե՛ս նաև* Աղոթք

Նշանակում է՝ «թող այդպես լինի» կամ «այդպես է»։ *Ամենն* ասվում է ի սրտե հավանություն և հանդիսավոր համաձայնություն (Բ.Օր. ԻԷ.14-26) կամ ճշմարտացիություն արտահայտելու համար (Գ.Թագ. Ա.36)։ Այսօր աղոթքների, վկայությունների և ելույթների վերջում, աղոթքի կամ ուղերձի ունկնդիրները լսելի *ամեն* են ասում՝ համաձայնություն և հավանություն արտահայտելու համար։

Հին Կտակարանի ժամանակներում մարդ պետք է *ամեն* ասեր երդում տալիս (Ա.Մճ. ԺԶ.7, 35-36, Նեեմ. Ե.13, Ը.2-6)։ Քրիստոսին կոչել են «Ամենը՝ հավատարիմ և ճշմարիտ վկան» (Հայտ. Գ.14)։ *Ամենը* նաև ուխտի նշան էր ծառայում Մարգարեների Դպրոցում (Վև. 88.133-135)։

ԱՄԵՆԱԳԵՏ։ *Տե՛ս նաև* Աստված,

Աստվածություն

Ամեն բան իմանալու աստվածային գիծ (Մատ. 2.8, 2 Նեփի 2.24)։

ԱՄԵՆԱԿԱՐՈՂ։ *Տե՛ս նաև* Աստված,

Աստվածություն

Ողջ գործությունն ունենալու աստվածային գիծ (Մճ. ԺԸ.14, Ալմա 26.35, Վև. 19.1-3)։

ԱՄԵՆԱՀԱՍ։ *Տե՛ս նաև* Աստված,

Աստվածություն

Իր հոգու միջոցով ամենուրեք ներկա լինելու Աստծո կարողությունը (Սաղ. 6ԼԹ.7-12, Վև. 88.7-13, 41)։

ԱՄՐԻԿԻ, ԱՄՐԻԿԻԱՅԻՆԵՐ

Մի մարդ, Մորմոնի Գրքում, որն առաջնորդում էր Նեփիացիների մի խումբ, որոնք դատավորների կառավարման ժամանակ թագավոր էին ցանկանում ունենալ: Այդ Նեփիացիները, որոնք կոչվում էին Անդիկիացիներ, բաց ապստամբության ելան Աստծո դեմ, որի համար անիծյալ դարձան (Ալմա 2-3):

ԱՄՄՈՆ՝ ՋԱՐԱՀԵՄԼԱՅԻ

ՀԵՏՆՈՐԴ: *Տե՛ս նաև* Լիմբի

Մորմոնի Գրքում՝ ուժեղ և զորեղ մի մարդ, որը մի արշավախումբ առաջնորդեց Ջարահեմլայից դեպի Լեքի-Նեփի հողը (Մոսիա 7.1-16): Նրան ցույց տրվեցին հնագույն հիշատակարաններ, և նա բացատրեց, թե ինչ է տեսանողը (Մոսիա 8.5-18): Հետագայում նա օգնեց՝ ազատելու Թագավոր Լիմբիին և նրա ժողովրդին Լամանացիներից և նրանց ետ բերելու Ջարահեմլա (Մոսիա 22):

ԱՄՄՈՆ՝ ՄՈՍԻԱՅԻ ՈՐԴԻ: *Տե՛ս*

նաև Անթի-Նեփի-Լեքիներ. Մոսիա՝

Բենիամինի որդի. Մոսիայի որդիները

Մորմոնի Գրքում՝ Մոսիա թագավորի որդին: Ամոնը ծառայեց որպես միսիոներ, որի ջանասեր ծառայությունն օգնեց բազում հոգիներ դարձի բերել դեպի Քրիստոսը:

Անհավատ էր, որը փնտրում էր կործանել Եկեղեցին՝ **Մոսիա** 27.8-10, 34: Մի հրեշտակ հայտնվեց նրան և նրա ընկերներին՝ **Մոսիա** 27.11: Ապաշխարեց և սկսեց քարոզել Աստծո խոսքը՝ **Մոսիա** 27.32-28.8: Հրաժարվեց թագավոր հռչակվել և, փոխարենը, գնաց Լամանացիների հողը՝ Աստծո խոսքը քարոզելու՝ **Ալմա** 17.6-9: Ուղղություն ստանալու համար ծոմ պահեց և աղոթեց՝ **Ալմա** 17.8-11: Գերեվարվեց թագավոր Լամոնիի մոտ՝ **Ալմա** 17.20-21: Փրկեց Լամոնիի հոտերը՝ **Ալմա** 17.26-39: Քարոզեց Լամոնիին՝ **Ալմա** 18.1-19.13: Գոհություն հայտնեց Աստծուն և հաղթվեց ուրախությունից՝ **Ալմա** 19.14: Նրա նորադարձները երբեք չհեռացան՝ **Ալմա** 23.6: Ցնծում էր՝ հազարավորների ճշմարտության բերելիս Աստծո ձեռքին գործիք լինելու համար՝ **Ալմա** 26.1-8 (Ալմա 26.1-37): Անթի-Նեփի-Լեքի

ժողովրդին առաջնորդեց դեպի անվտանգություն՝ **Ալմա** 27: Մեծ ուրախություն ապրեց՝ հանդիպելով իր եղբայրներին՝ **Ալմա** 27.16-18:

ԱՄՈՎՍ

Հին Կտակարանի մարգարե, որը մարգարեացավ մոտ 792-740թթ. Ք.ծ.ա. Հնդկայի թագավոր Ոգիայի և Իսրայելի թագավոր Հերոբոամի օրոք:

Ամովսի Գիրքը. Գիրք Հին Կտակարանում: Ամովսի մարգարեությունների մեծ մասն Իսրայելին և նրա հարևան ազգերին զգուշացնում է վերադառնալ արդարակցության:

1-5-րդ գլուխներն Իսրայելին և նրա հարևան ազգերին ապաշխարության կոչ են անում: 3-րդ գլուխը բացատրում է, որ Տերն իր գաղտնիքները հայտնում է մարգարեներին, և որ օրինազանգության պատճառով Իսրայելը կկործանվի հակառակորդի կողմից: 6-8-րդ գլուխները, ասորեստանյան արշավանքից շատ տարիներ առաջ, մարգարեանում են Իսրայելի անկման մասին: 9-րդ գլուխը մարգարեություն է, որ Իսրայելը կվերականգնվի իր սեփական հողերում:

ԱՄՈՒՂԵԿ: *Տե՛ս նաև* Ալմա՝ Ալմայի որդի

Մորմոնի Գրքում՝ Ալմայի որդի Ալմայի միսիոներ ընկերը:

Նրան այցելեց հրեշտակը՝ **Ալմա** 8.20, 10.7: Ալմային ընդունեց իր տուն՝ **Ալմա** 8.21-27: Ձորությամբ քարոզում էր Ամոնիայի ժողովրդին՝ **Ալմա** 8.29-32, 10.1-11: Լեքիի, Նեփիի և Մանասեի հետնորդն էր՝ **Ալմա** 10.2-3: Վկայեց ճշմարտության մասին՝ **Ալմա** 10.4-11: Ժողովրդին ապաշխարելու կոչ արեց և մերժվեց՝ **Ալմա** 10.12-32: Վիճեց Ջիզրոմի հետ՝ **Ալմա** 11.20-40: Ուսուցանեց հարության, դատաստանի և վերականգնման մասին՝ **Ալմա** 11.41-45: Ցանկացավ կանխել հավատացյալների անհատակումը՝ **Ալմա** 14.9-10: Ալմայի հետ միասին բանտարկվեց՝ **Ալմա** 14.14-23: Հավատքի միջոցով ազատվեց բանտի կապանքներից՝ **Ալմա** 14.24-29: Վկայեց Քավության, ողորմության և արդարադատության մասին՝ **Ալմա** 34.8-16: Ուսուցանեց աղոթքի մասին՝ **Ալմա** 34.17-28: Մարդկանց քաջալերեց

չհետաձգել ապաշխարությունը՝ **Ալմա** 34.30–41: Ալմայի և Ամուղեկի հավատքը փլուզեց բանտի պատերը՝ **Եթեր** 12.13:

ԱՄՈՒՄՆ: *Տես* *u* Ամուսնություն,
Ամուսնանալ. Ընտանիք

ԱՄՈՒՄՆԱԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ: *Տես* *u*
նաև Ամուսնություն, Ամուսնանալ

Ամուսնության լուծարումը պետական կամ հոգևոր օրենքների իշխանությամբ: Ըստ Նոր Կտակարանի՝ մարդկանց կարծրասրբությունը պատճառով, որոշ հանգամանքների դեպքում, Աստված թույլ էր տվել ամուսնալուծությունը, սակայն ինչպես բացատրել է Հիսուսը. «սկզբից այդպես չի եղել» (Մատ. ԺԹ.3–12): Սուրբ գրքերն ընդհանրապես խորհուրդ չեն տալիս ամուսնալուծվել և տղամարդկանց ու կանանց խորհուրդ են տալիս արդարությամբ սիրել միմյանց (Ա Կոր. Է.10–12, Վևո 42.22):

ԱՄՈՒՄՆՈՒԹՅՈՒՆ,

ԱՄՈՒՄՆԱՆԱԼ: *Տես* *u* *նաև*

Ամուսնալուծություն. Ընտանիք

Օրինական ուխտ կամ պայմանագիր, տղամարդու և կնոջ միջև, ըստ որի նրանք դառնում են ամուսին և կին: Ամուսնությունը կարգված է Աստծո կողմից (Վևո 49.15):

Լավ չէ, որ մարդ մենակ լինի՝ **Ծն.** Բ.18 (Մովսես 3.18): Մարդ պետք է հարի իր կնոջը, և նրանք կլինեն մեկ մարմին՝ **Ծն.** Բ.24 (Մատ. ԺԹ.5, Աբր. 5.18): Այն, ինչ Աստված միավորեց, թող մարդը չբաժանի՝ **Մատ.** ԺԹ.6 (Մար. Ժ.9): Վերջին օրերին շատերը հավատքից կհեռանան՝ արգելելով ամուսնանալը՝ **Ա Տիմ.** Գ.1–3: Ամուսնությունը պատվական է՝ **Եբր.** ԺԳ.4: Տերը Լեքիի որդիներին պատվիրեց ամուսնանալ Իսմայելի դուստրերի հետ՝ **1 Նեփի** 7.1, 5 (1 Նեփի 16.7–8): Աստված Ադամին և Եվային ստեղծեց, որ լինեն տղամարդ և կին՝ **Մովսես** 3.7, 18, 21–25:

Ամուսնության նոր և հավիտենական ուխտը. Ամուսնությունը, որը կատարվում է ավետարանի օրենքով և սուրբ քահանայությանը, մահկանացու կյանքի և հավերժության համար է: Արժանի տղամարդիկ և կանայք, այդպես կնքվելով տաճարային ամուսնությամբ, կարող են հավերժության մեջ ամուսին և կին մնալ:

Հիսուսն ուսուցանեց ամուսնության օրենքը՝ **Ղուկ.** Ի.27–36: Ոչ էլ մարդն է առանց կնոջ Տիրոջ մոտ՝ **Ա Կոր.** ԺԱ.11: Ամուսինը և կինը միասին կյանքի շնորհի ժառանգակիցներ են՝ **Ա Պետ.** Գ.7: Ինչ որ կնքեք երկրի վրա, կկնքվի երկնքում՝ **Հեղ.** 10.7 (Մատ. ԺԶ.19): Սելեստիալ արքայության ամենաբարձր աստիճանին հասնելու համար, մարդը պետք է մտնի ամուսնության նոր և հավիտենական ուխտի մեջ՝ **Վևո 131.1–4:** Եթե տղամարդը կնոջ հետ ամուսնանում է ոչ ինձանով, նրանց ուխտը և ամուսնությունն ուժի մեջ չեն նրանց մահից հետո՝ **Վևո 132.15:** Եթե մի մարդ ամուսնանա մի կնոջ հետ, իմ խոսքով ու նոր և հավիտենական ուխտով, և այն կնքվի Խոստումի Սուրբ Հոգով, այն ամբողջովին ուժի մեջ կլինի, երբ նրանք դուրս են աշխարհից՝ **Վևո 132.19:**

Միջհավատքային ամուսնություն. Ամուսնություն տարբեր կրոնական դավանանքներ և սովորություններ ունեցող տղամարդու և կնոջ միջև:

Իմ որդու համար կին չառնես Քանանացիների աղջիկներից՝ **Ծն.** ԻԳ.3: Եթե Հակոբն էլ է Քեռի աղջիկներից կին առնելու, ինչո՞ւ է ինձ կյանքը պետք՝ **Ծն.** ԻԷ.46 (Ծն. ԻԸ.1–2): Իսրայելը չպետք է ամուսնանա Քանանացիների հետ՝ **Բ Օր.** Է.3–4: Իսրայելը Քանանացիների հետ ամուսնացավ, երկրպագեց կեղծ աստվածների և անիծվեց՝ **Դատ.** Գ.1–8: Սողոմոնի կանայք նրա սիրտը դարձրին դեպի կեղծ աստվածների պաշտամունքը՝ **Գ Թագ.** ԺԱ.1–6: Մենք չենք տա մեր աղջիկներին երկրի ազգերին, ոչ էլ նրանց աղջիկները կառնենք մեր որդիների համար՝ **Նեեմ.** Ժ.30: Անհավատների հետ ալլախառն լծակից մի եղեք՝ **Բ Կոր.** Զ.14: Տերը մի նշան էր դրել Լաճանացիների վրա, որպեսզի ոչ Նեփիացիները չխառնվեին ու չհավատային թյուր ավանդություններին՝ **Ալմա** 3.6–10: Եթե տղամարդը կնոջ հետ ամուսնանում է ոչ ինձանով, նրանց ուխտը և ամուսնությունն ուժի մեջ չեն նրանց մահից հետո՝ **Վևո 132.15:** Մարդկանց որդիներն իրենց կին էին վերցնում, ինչպես որ կամենում էին՝ **Մովսես** 8.13–15:

Բազմակնություն. Տղամարդու ամուսնու-

թյունը երկու և ավելի ապրող կանանց հետ: Տղամարդու համար օրինական է ունենալ միայն մեկ կին, եթե Տերն այլ բան չի պատվիրել հայտնության միջոցով (Հակոբ 2.27–30): Հայտնության միջոցով բազմակնությունը գործածվում էր Հին Կտակարանի ժամանակ և վերականգնված Եկեղեցու վաղ օրերին, մարգարեի ղեկավարությամբ, որը կրում էր քահանայության բանալիները (Վև. 132.34–40, 45): Այն այլևս չի կիրառվում Եկեղեցում (Վև. 132.37–1). այսօր, մեկից ավելի կին ունենալն անհամատեղելի է Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցու անդամության հետ:

Մարան Հազարին տվեց Աբրամին, որ նրան կին լինի՝ **ԾՆ.** Ժ2.1–11: Հակոբն ընդունեց Լիային ու Ռաբելին և նրանց աղախիններին, որպես կանայք՝ **ԾՆ.** ԻԹ.21–28 (ԾՆ. Լ.4, 9, 26): Եթե մի մարդ մեկ ուրիշ կին վերցնի, նա չպետք է պակասեցնի առաջին կնոջը պատկանող բաները՝ **Ել.** ԻԱ.10: Դավիթն իր երկու կանանց հետ վեր գնաց Քեբբոն՝ **Բ Ժազ.** Բ.1–2: Աբրահամը, Իսահակը և Հակոբը արեցին այն, ինչ իրենց պատվիրվել էր, և ունեցան մի քանի կին՝ **Վև.** 132.37: Դավիթը և Սողոմոնը նույնպես չնեղանչեցին ոչնչում, բացի այն բաներից, որոնք չստացան Տիրոջից՝ **Վև.** 132.38–39:

ԱՅԻՒ: Տե՛ս նաև Բարօրություն

Կին, որի ամուսինը մահացել է, և նա կրկին չի ամուսնացել:

Հայրագուրկը և այրին կգան և կուտեն՝ **Բ Օր.** ԺԴ.29: Այս աղքատ որբայրին ամեն ինչ որ ունեք, գցեց՝ **Մար.** ԺԲ.41–44: Հայրագուրկներին և այրիներին այցելեք նրանց հեղության մեջ՝ **Հակ.** 1.27: Տերը ժիր վկա կլինի նրանց դեմ, ովքեր հարբատահարում են որբայրիին՝ **3 Նեփի** 24.5 (Չաք. Է.10): Այրիներն ու որբերը պետք է ապահովվեն՝ **Վև.** 83.6 (Վև. 136.8):

ԱՆՆԻԱ ԴԱՄԱՍԿՈՍՅԻ: Տե՛ս նաև Պողոս

Քրիստոնյա մի աշակերտ Դամասկոսում, որը մկրտեց Պողոսին (Գոր. Թ.10–18, ԻԲ.12):

ԱՆՆԻԱ ԵՐՈՒՄԱՂԵՄՅԻ

Նոր Կտակարանում՝ նա և նրա կին

Սափիրան ստեցին Տիրոջը՝ ետ պահելով Տիրոջը նվիրաբերած գումարի մի մասը: Երբ Պետրոսը հանդիմանեց նրանց, նրանք երկուսն էլ գետնին ընկան և մահացան (Գոր. Ե.1–11):

ԱՆԱՍՎԱԾԱՅԻՆ: Տե՛ս նաև

Ամբարիշտ, Ամբարշտություն.

Անիրավ, Անիրավություն. Կեղտ,

Կեղտություն. Մեղք

Ինչ-որ մեկը կամ ինչ-որ բան, որն Աստծո կամքին ու պատվիրաններին համապատասխան չէ. ամբարիշտ է և անտուրբ:

Ամբարիշտների ճանապարհը կորչի՝ **Սաղ.** Ա.6: Եթե արդարը հազիվ է փրկվում, ամբարիշտը ո՞րտեղ կհայտնվի՝ **Ա Պետ.** Դ.18: Հրաժարվեք ամեն անաստվածությունից՝ **Մոր.** 10.32: Վրեժխնդրությունը սրբնաբաց գալիս է անաստվածների վրա՝ **Վև.** 97.22: Անաստվածների մեջ Փրկչի ծայրը չբարձրացավ՝ **Վև.** 138.20:

ԱՆԱՐԱՍ, ԱՆԱՐԱՍՈՒԹՅՈՒՆ:

Տե՛ս նաև Մաքուր և Անմաքուր.

Սրբագործում

Մեղքից կամ հանցանքից զերծ. անմեղ: Մաքր անարատ է դառնում, երբ նրա մտքերն ու գործերը մաքուր են լինում ամեն իմաստով: Մեղք գործած մարդը կարող է անարատ դառնալ՝ հավատալով Հիսուս Քրիստոսին, ապաշխարելով և ստանալով ավետարանի արարողությունները.

Նա, ով մաքուր է ձեռքով և անարատ՝ սրտով, կստանա Տիրոջ օրհնությունները՝ **Սաղ.** ԻԴ.3–5: Մաքուր եղեք, ով Տիրոջ սպասները կրողներ՝ **Ես.** ԾԲ.11 (Վև. 133.4–5): Երանի նրանց, որ սրտով մաքուր են՝ **Մատ.** Ե.8 (3 Նեփի 12.8): Ինչ բաներ որ սուրբ են, դրանք մտածեք՝ **Փիլ.** Դ.8 (ՀՀ 1.13): Բոլորը, որ մաքուր եք սրտով, բարձրացրեք ձեր գլուխը և ընդունեք Աստծո հաճելի խոսքը՝ **Հակոբ** 3.2–3: Կարող եք նայել Աստծուն, այն օրը, անարատ սրտով և մաքուր ձեռքերով՝ **Ալմա** 5.19: Անարատ և անբիժ լինելով Աստծո առաջ՝ նրանք մեղքի վրա կարող էին նայել ոչ այլ կերպ, քան զզվանքով՝ **Ալմա** 13.12: Անարատ եղեք, ինչպես Քրիստոսն է անարատ՝ **Մոր.** 7.48 (Մորմ. 9.6): Քրիստոսը մի անարատ ժողովուրդ

է պահպանելու իր համար՝ **ՎՆՈՒ** 43.14: Տերը պատվիրեց, որ տուն կառուցվի Սիոնում, որի մեջ սրտով մաքուրները կտեսնեն Աստծուն՝ **ՎՆՈՒ** 97.10–17: Սա է Սիոնը՝ սրտով մաքուրները՝ **ՎՆՈՒ** 97.21:

ԱՆԱՐԳԱՆՔ: *Տե՛ս նաև* Հայիոյել, Հայիոյանք

Անհարգալից կամ արհամարհական վերաբերմունք սուրբ բաների հանդեպ. հատկապես Աստծո անվան անհարգալից օգտագործում:

Քո Տեր Աստծո անունը դատարկ տեղը մի հիշատակիր՝ **Ել.** Ի.7 (2 Նեփի 26.32, Մոսիա 13.15, ՎՆՈՒ 136.21): Ինչո՞ւ ենք մենք անարգում մեր հայրերի ուխտը՝ **Մաղ.** Բ.10: Ամեն դատարկ խոսքի համար, որ մարդիկ խոսեն, դատաստանի օրը հաշիվ պիտի տան՝ **Մատ.** ԺԲ.34–37: Միևնույն բերանից դուրս են գալիս օրհնություն և անեծք, որ չպետք է այդպես լինի՝ **Հակ.** Գ.10: Մեր խոսքերը կհանդիմանեն մեզ՝ **Ալմա** 12.14 (Մոսիա 4.30): Թող բոլոր մարդիկ գգուշանան, թե ինչպես են գործածում իմ անունն իրենց շուրթերով՝ **ՎՆՈՒ** 63.61–62:

ԱՆԲԱՐՈՅԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս*

Ամբարիշտ, Ամբարշտություն.
Զգայական, Զգայականություն.
Մաքրաբարդություն. Սեռական
Ամբարդյականություն

ԱՆԳԵ

Հին Կտակարանի մարգարե, որը մարգարեացել է մոտ 520 տարի Բ.ծ.ա. Երուսաղեմում՝ Բաբելոնյան գերությունից հրեաների վերադարձից կարճ ժամանակ անց (Եզր. Ե.1, Զ.14): Նա խոսել է Տիրոջ Երուսաղեմի տաճարը վերակառուցելու մասին և հանդիմանել ժողովրդին, որ այն չի ավարտվել: Նա գրել է նաև հազարամյակի տաճարի և Փրկչի թագավորության մասին:

Անգեի գիրքը. Ա գլխում Տերը հանդիմանել է ժողովրդին նրա համար, որ նրանք ապրում էին իրենց ձեռնագարդ տներում, մինչդեռ տաճարը մնում էր կիսակառույց: Բ գլուխը հիշատակում է Անգեի մարգարեությունը, որ Տերը հանգիստ կպարգևի իր տաճարում:

ԱՆԴՐԱՆԻԿՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*

Առաջնեկ. Ուխտ

Անդրանիկ որդուն պատկանող ժառանգության իրավունք: Լայն իմաստով անդրանիկության մեջ մտնում է մի ընտանիքում կամ մշակույթում ծնված անձին փոխանցվող բոլոր իրավունքներն ու ժառանգությունը կամ դրանց մի մասը:

Ծախիր ինձ վրա այսօր քո անդրանիկությունը՝ **Ծճ.** ԻԵ.29–34 (Ծճ. ԻԷ.36): Նստեցին անդրանիկն իր անդրանկության համեմատ՝ **Ծճ.** ԽԳ.33: Փարենին Մանասեից առաջ դրեց՝ **Ծճ.** ԽԸ.14–20 (Երեմ. ԼԱ.9): Անդրանկությունը Հովսեփինը եղավ՝ **Ա Մճ.** Ե.2: Եսավն իր անդրանիկությունը ծախեց՝ **Եբր.** ԺԲ.16: Դուք օրինական ժառանգներ եք՝ **ՎՆՈՒ** 86.9: Սիոնը քահանայության համար իրավունք ունի ազգատոհմով՝ **ՎՆՈՒ** 113.8 (Աբր. 2.9–11):

ԱՆԴՐԵԱՍ

Նոր Կտակարանում՝ Սիմոն Պետրոսի եղբայրը և Տասներկու առաքյալներից մեկը, որին Հիսուսը կանչել էր իր մահկանացու ծառայության ժամանակ (Մատ. Դ.18–19, Մար. Ա.16–18, 29):

ԱՆԵԾՔ, ԱՆԵԾՔՆԵՐ: *Տե՛ս նաև*

Անարգանք. Նգովք

Անեծքը՝ սուրբ գրքերում, աստվածային օրենքի գործադրումն է, որը թույլ է տալիս կամ բերում է դատաստաններ և դրանց հետևանքները՝ իրերի, անձանց, կամ մարդկանց վրա՝ գլխավորապես անիրավության հետևանքով: Անեծքներն Աստվածային սիրտ և արդարադատության արտահայտությունն են: Դրանք կարող են իջեցվել անմիջապես Աստծո կողմից կամ հայտարարվել նրա լիազորված ծառաների կողմից: Երբեմն անեծքների իրական պատճառները հայտնի են միայն Աստծուն: Բացի այդ, անիծված վիճակ են ապրում նրանք, ովքեր գիտակցաբար չեն հնազանդվում Աստծուն, և այդպիսով, Տիրոջ Հոգին հեռացնում են իրենցից:

Տերը կարող է հեռացնել անեծքն անձից կամ մարդկանցից՝ առ Հիսուս Հրիստոս նրանց հավատքի և ավետարանի օրենքներին ու արարողություններին նրանց հնազանդվելու շնորհիվ (Ալմա 23.16–18, 3 Նեփի 2.14–16, ՀՀ 1.3):

Ադամին և Եվային խաբելու համար Աստված անիծեց օձին՝ **ԾՖ.** Գ.13–15 (Մովսես 4.19–21): Հողն անիծվեց Ադամի և Եվայի համար՝ **ԾՖ.** Գ.17–19 (Մովսես 4.23–25): Աբելին սպանելու համար Տերը Կայենին անիծեց՝ **ԾՖ.** Գ.11–16 (Մովսես 5.22–41): Տերն անիծեց Քանանին և նրա սերունդներին՝ **ԾՖ.** Թ.25–27 (Մովսես 7.6–8, Աբր. 1.21–27): Իսրայելը կորհնվի, եթե հնազանդ լինի Աստծուն, և կանիծվի, եթե անհնազանդ լինի՝ **Բ Օր.** ԻԸ.1–68 (Բ Օր. ԻԹ.18–28): Գեեհզին և նրա սերունդներն անիծվեցին Նեեմանի բողոտությունով՝ **Դ Թագ.** Ե.20–27: Տերն անիծեց հնադարյան Իսրայելի ազգին տասանորդ և նվիրատվություններ չվճարելու համար՝ **Մադ.** Գ.6–10: Հիսուն անիծեց թգի ծառը և այն չորացավ՝ **Մար.** ԺԱ.11–14, 20–21: Հիսուն անիծեց Քորազին, Բեթսայիդա և Կափառնայում քաղաքները՝ **Ղուկ.** Ժ.10–15: Քանի որ Լամանացիները չէին կանգնում լսել Տիրոջը, նրանք առանձնացվեցին Տիրոջ ներկայությունից և անիծվեցին՝ **2 Նեփի** 5.20–24: Բոլորը հրավիրված են գալ Աստծո մոտ՝ **2 Նեփի** 26.33: Տերը կանիծի նրանց, ովքեր պոռնկություններ կգործեն՝ **Հակոբ** 2.31–33: Նեփիացիները, եթե չապաշխարեն, ավելի մեծ անեծք կստանան, քան Լամանացիները՝ **Հակոբ** 3.3–5: Ապառամբ մարդիկ իրենք են իրենց վրա անեծքներ բերում՝ **Ալմա** 3.18–19 (Բ Օր. ԺԱ.26–28): Ժողովրդին Աստծուց հեռացնելու համար Կորիիորն անիծվեց՝ **Ալմա** 30.43–60: Ժողովրդի անօրինությունների պատճառով Տերն անիծել էր Նեփիացիների հողերն ու հարստությունները՝ **Հել.** 13.22–23 (2 Նեփի 1.7, Ալմա 37.31): Տերն անիծեց ամբարիշտ Հարեղացիներին՝ **Եթեր** 9.28–35: Քրիստոսի քավությունն Ադամի անեծքը հեռացնում է երեխաներից՝ **Մոր.** 8.8–12: Նրանք, ովքեր հեռանում են Տիրոջից, անիծվում են՝ **ՎՆՈՒ** 41.1: Երկիրը կգարկցող օղակ չլինի հայրերի և զավակների միջև՝ **ՎՆՈՒ** 128.18 (Մադ. Դ.5–6):

Անարգանք. Անիծել նշանակում է նաև անպատիվ, հայհոյող կամ արհամարհական լեզու օգտագործել:

Մարդիկ չպետք է անիծեն իրենց հորը կամ մորը՝ **Ել.** ԻԱ.17 (Մատ. ԺԵ.4): Մի

անիծեք նրանց, ովքեր կառավարում են ձեզ՝ **Ել.** ԻԲ.28 (Ժող. Ժ.20): Ոչ տղամարդիկ, ոչ կանայք չպետք է անիծեն Աստծուն՝ **ՂԱ. ԻԳ.13–16:** Պետրոսը սկսեց անիծել, երբ ուրացավ, որ ճանաչում է Հիսուսին՝ **Մատ.** ԻԶ.69–74: Ամբարիշտ Նեփիացիներն անիծում էին Աստծուն և ցանկանում էին մեռնել՝ **Մորմ.** 2.14:

ԱՆԹԻ-ՆԵՓԻ-ԼԵԶԻՆԵՐ: *Տե՛ս նաև*

Ամմոն՝ Մոսիայի որդի. Հելաման՝ որդիները. Մոսիայի որդիները

Մորմոնի Գրքում՝ Մոսիայի որդիների միջոցով դարձի եկած Լամանացիներին տրված առում: Դարձի գալուց հետո, այս ժողովուրդը, որին անվանում էին նաև Ամմոնի ժողովուրդ, հավատարիմ մնաց իր ողջ կյանքում (Ալմա 23.4–7, 16–17, 27.20–27):

Նրանք վերցրեցին Անթի-Նեփի-Լեքիներ անունը՝ **Ալմա** 23.16–17, 24.1: Նրանք հրաժարվեցին արյուն թափելուց և թաղեցին իրենց զենքերը՝ **Ալմա** 24.6–19: Նրանց որդիները նախապատրաստվեցին պատերազմի և ընտրեցին Հելամանին՝ որպես իրենց առաջնորդ՝ **Ալմա** 53.16–19, 56–58 (այդ որդիները նաև հայտնի էին՝ որպես 2000 պատանի զինվորներ):

ԱՆԻՐԱՎ, ԱՆԻՐԱՎՈՒԹՅՈՒՆ:

Տե՛ս նաև Ամբարիշտ, Ամբարշտություն. Անաստվածային. Արդար, Արդարություն. Կեղտ, Կեղտոտություն. Մեղք

Ամբարիշտ, անարդար մարդիկ, որոնք չեն սիրում Աստծուն կամ Աստծո բաները, և որոնք չեն աջակցում նրա գործին:

Անիրավներն Աստծո արքայությունը չեն ժառանգի՝ **Ա Կոր.** Զ.9–10: Բոլորը, ովքեր հավանում են անօրինությունը, նգովված են՝ **Բ Թես.** Բ.11: Հիսուս Քրիստոսը կարող է մեզ սրբել ամեն անիրավությունից՝ **Ա Հովհ.** 1.9: Մի անարդար թագավորը խեղաբարություն է բոլոր արդարության ուղիները՝ **Մոսիա** 29.23: Կործանման հիմքը դրվում է օրինագետների և դատավորների անարդարության միջոցով՝ **Ալմա** 10.27: Ես ուղարկում եմ ձեզ՝ աշխարհին հանդիմանելու բոլոր իր անիրավ գործերի համար՝ **ՎՆՈՒ** 84.87: Հոգին սրբագործված պիտի լինի ամեն

անհրավությունից՝ **ՎևՈՒ** 88.17–18: Գրեթե բոլոր մարդկանց բնությունն ու հակվածությունն է՝ անհրավ տիրապետություն գործադրել՝ **ՎևՈՒ** 121.39:

ԱՆԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*

Ազատ, Ազատություն. Գերություն.

Կամքի ազատություն

Ազատ գործելու և մտածելու հնարավորություն ունենալու վիճակը կամ պայմանները: Ավետարանի սկզբունքներին հնազանդվելը մարդուն ազատում է մեղքի հոգևոր գերությունից (Հովհ. Ը.31–36):

Ազատ կգնամ. որովհետև քո պատվիրաններն եմ փնտրում **Մաղ. ՃԺԹ.45**: Որտեղ որ Տիրոջ Հոգին է, այնտեղ ազատություն է՝ **Բ Կոր. Գ.17**: Հաստատ կանգնեք այն ազատության մեջ, որով Քրիստոսը մեզ ազատ է դարձրել՝ **Գաղ. Ե.1** (ՎևՈՒ 88.86): Մարդիկ ազատ են ընտրելու ազատություն և հավերժական կյանք՝ **2 Նեփի 2.27**: Այս երկիրն ազատության երկիր կլինի՝ **2 Նեփի 10.11**: Մորոնի կանգնեցրեց ազատության դրոշը Նեփիացիների մեջ՝ **Ալմա 46.36**: Տերը և նրա ծառաներն ազատություն են հայտարարում գերյալ ոգիներին՝ **ՎևՈՒ** 138.18, 31, 42:

ԱՆԿՅՈՒՆԱՔԱՐ: *Տե՛ս նաև* Հիսուս Քրիստոս

Կառույցի հիմքի անկյունը կազմող հիմնաքարը: Հիսուս Քրիստոսին անվանում են գլխավոր անկյունաքար (Եփես. Բ.20):

Այն քարը, որ շինողներն ամարգեցին, նա եղավ անկյունի գլուխ՝ **Մաղ. ՃԺԸ.22** (Մատ. ԻԱ.42–44, Մար. ԺԲ.10, Ղուկ. Ի.17, Գոր. Գ.10–12): Հրեաները մերժեցին անկյունաքարը՝ **Հակոբ 4.15–17**:

ԱՆՀԱՎԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Հավատ, Հավատալ

Աստծո և նրա ավետարանի հանդեպ հավատքի պակաս:

Այնտեղ նա շատ զորավոր գործեր չարեց՝ նրանց անհավատության պատճառով՝ **Մատ. ԺԳ.58**: Իրենց անհավատության պատճառով՝ Հիսուսի աշակերտները չկարողացան դևին դուրս գցել՝ **Մատ. ԺԷ.14–20**: Օգնիր իմ անհավատությանը՝ **Մար. Թ.22–23**: Հիսուսը հանդիմանեց իր Առաքյալների անհավատությունն ու

քարսրտությունը՝ **Մար. ԺԶ.14**: Մի՞թե անհավատությունն Աստծո հավատքը կխափանի՝ **Հռովմ. Գ.3**: Ավելի լավ է մի մարդ կորչի, քան մի ազգ անհավատության մեջ ընկնի և կորչի՝ **1 Նեփի 4.13**: Երբ ժամանակը գա, որ նրանք ընկնեն անհավատության մեջ, նա այնպես կանի, որ նրանք ցրվեն և զարկվեն՝ **2 Նեփի 1.10–11** (ՎևՈՒ 3.18): Իրենց անհավատության պատճառով՝ նրանք չէին հասկանում Աստծո խոսքը՝ **Մոսիա 26.1–5**: Ես չկարողացա հրեաներին ցույց տալ այսպիսի մեծ հրաշքներ՝ նրանց անհավատության պատճառով՝ **3 Նեփի 19.35**: Չեթ միտքն անցյալում մթազնել է՝ անհավատության պատճառով՝ **ՎևՈՒ** 84.54–58:

ԱՆՄԱՀ, ԱՆՄԱՀՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Հարություն. Հիսուս Քրիստոս. Մահկանացու, Մահկանացություն. Փրկություն. Քավել, Քավություն

Հարություն առած՝ ֆիզիկական մահվանը ոչ ենթակա վիճակում հավիտյան ապրելը:

Նա հարություն է առել՝ **Մար. ԺԶ.6**: Ճիշտ այդպես Քրիստոսով բոլորը կկենդանանան՝ **Ա Կոր. ԺԵ.22**: Մահը կուլ կգնա, երբ որ այս մահկանացուն կհազգնի անմահություն՝ **Ա Կոր. ԺԵ.53–54**: Քրիստոսը խափանեց մահը և բերեց անմահություն՝ **Բ Տիմ. Ա.10**: Անմահությունը ոգու և մարմնի վերականգնումն է՝ **2 Նեփի 9.13**: Հոգիները, միավորվելով իրենց մարմինների հետ, դառնում են անապական, որ այլևս չմահանան՝ **Ալմա 11.45**: Հավատարիմները կպահպանեն անմահությամբ և հավերժական կյանքով՝ **ՎևՈՒ** 75.5: Երկիրը կլինի սրբագործված և անմահ՝ **ՎևՈՒ** 77.1 (ՎևՈՒ 130.9): Աստծո գործը և փառքն է՝ իրականացնել մարդու անմահությունն ու հավերժական կյանքը՝ **Մովսես 1.39**:

ԱՆՄԱՔՈՒՐ: *Տե՛ս* Մաքուր և Անմաքուր

ԱՆՄԵՂՈՒԹՅՈՒՆ, ԱՆՄԵՂ

Անաղարտ կամ մեղք չունեցող:

Նախքան անկումը, Ադամը և Եվան անմեղության վիճակում էին՝ **2 Նեփի 2.23**: Անմեղների արյունը պիտի կանգնի որպես վկայություն՝ **Ալմա 14.11**: Ամեն մարդու ոգի սկզբում անմեղ էր՝ **ՎևՈՒ** 93.38:

Ամենդները չպետք է դատապարտվեն անարդարների կողմից՝ **ՎՆՈՒ** 104.7: Ջոզեֆ և Հայրուն Սմիթներն անմեղ էին որևէ հանցանքից՝ **ՎՆՈՒ** 135.6–7: Երեխաներն անմեղ են աշխարհի հիմնադրումից ի վեր՝ **Մովսես** 6.54:

ԱՆՆԱ

Նոր Կտակարանում՝ մարգարետի, որն Ասերի ցեղից էր: Հիսուսի ծննդյան ժամանակ նա տարեց այրի էր: Նա տեսավ մանուկ Հիսուսին, երբ նրան ներկայացնում էին տաճարում, և ընդունեց նրան որպես Քալվի (Ղուկ. Բ.36–38):

ԱՆՆԱ: Տե՛ս նաև Կայիափա

Նոր Կտակարանում՝ տղամարդ, որը մեծ ազդեցություն ուներ Ծերակույտում: Երբ Հիսուսին բռնեցին, առաջինը բերեցին նրա մոտ (Հովհ. ԺԸ.13). նա ղեկավար դեր ուներ նաև Առաքյալներին դատելիս (Գոր. Դ.3–6):

ԱՆՆԱ: Տե՛ս նաև Սամուել՝ Հին Կտակարանի Մարգարե

Հին Կտակարանի մարգարե՝ Սամուելի մայրը: Տերը Սամուելին շնորհեց Աննային՝ ի պատասխան նրա աղոթքների (Ա.Թագ. Ա.11, 20–28): Աննան Սամուելին նվիրաբերեց Տիրոջը: Նրա գոհաբանության երզը կարելի է համեմատել Մարիամի՝ Հիսուսի մոր երգի հետ (Ա.Թագ. Բ.1–10, Ղուկ. Ա.46–55):

ԱՆՆԵՐԵԼԻ ՄԵՂՔ: Տե՛ս նաև

Կորստի որդիներ. Հայիոյել, Հայիոյանք. Սպանություն. Մուրբ Հոգի

Մուրբ Հոգին ուրանալու մեղքը մի մեղք է, որը չի կարող ներվել:

Մուրբ Հոգու դեմ հայիոյանքը չի ներվի մարդկանց՝ **Մատ.** ԺԲ.31–32 (Մար. Գ.29, Ղուկ. ԺԲ.10): Անկարելի է նրանց, որ Մուրբ Հոգուն ճաշակած դարձյալ նորոգվեն ապաշխարության համար՝ **Եբբ.** 2.4–6: Եթե մենք ճշմարտության գիտությունն ընդունելուց հետո հոժար կամքով մեղք գործենք, այլևս նրանից հետո մեղքերի համար գոհ չի մնում **Եբբ.** Ժ.26: Եթե ուրանում ես Մուրբ Հոգին և գիտես, որ ուրանում ես այն, դա մեղք է, որն աններելի է՝ **Ալմա** 39.5–6 (Հակոբ 7.19):

Նրանք ներում չունեն, ուրացած լինելով Միածին Որդուն՝ իրենց համար խաչած լինելով նրան՝ **ՎՆՈՒ** 76.30–35: Մուրբ Հոգու դեմ հայիոյանքը չի ներվի, որն անմեղ արյուն թափելն է, այն բանից հետո, երբ դուք ստացել եք իմ նոր և հավիտենական ուխտը՝ **ՎՆՈՒ** 132.26–27:

ԱՆՍՈՒՐԲ: Տե՛ս Անաստվածային

ԱՆՎԵՐՋ: Տե՛ս նաև Աստված, Աստվածազուլիս

Աստծո անուններից մեկը, որը բնութագրում է նրա հավերժական էությունը (ՎՆՈՒ 19.10–12, Մովսես 1.3, 7.35):

ԱՆՈՒՆԸ ԵԿԵՂԵՑՈՒ: Տե՛ս

Եկեղեցու անունը. Հիսուս
Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի
Եկեղեցի

ԱՇԱԿԵՐՏ: Տե՛ս նաև Առաքյալ.

Դարձի գալ, Նորադարձ. Լուծ.
Քրիստոնյաներ

Հիսուս Քրիստոսի հետևորդ, որն ապրում է Քրիստոսի ուսմունքների համաձայն (ՎՆՈՒ 41.5): *Աշակերտ* բառն օգտագործվել է Տասներկու Առաքյալներին նկարագրելու համար, որոնց կանչեց Քրիստոսն իր մահկանացու ծառայության ժամանակ (Մատ. Ժ.1–4): *Աշակերտ* բառն օգտագործվել է նաև այն տասներկու տղամարդկանց նկարագրելու համար, որոնց Հիսուսն ընտրեց, որպեսզի ղեկավարեն իր Եկեղեցին Նեփիացիների և Լամա-նացիների մեջ (3 Նեփի 19.4):

Կնքի օրենքն իմ աշակերտների մեջ՝ **Ես.** Ը.16: Եթե դուք իմ խոսքի մեջ մնաք, ապա դուք իմ աշակերտներն եք՝ **Հովհ.** Ը.31: Մորմոնը Հիսուս Քրիստոսի աշակերտն էր՝ **3 Նեփի** 5.12–13: Դուք իմ աշակերտներն եք՝ **3 Նեփի** 15.12: Երեք աշակերտ մահ չեն ճաշակի՝ **3 Նեփի** 28.4–10: Նախագույնացնող ձայնը կլինի իմ աշակերտների բերանով՝ **ՎՆՈՒ** 1.4: Իմ աշակերտները պիտի կանգնեն սուրբ տեղերում՝ **ՎՆՈՒ** 45.32: Նրանք, ովքեր չեն հիշում աղքատներին, կարիքավորներին, հիվանդներին ու տառապալիներին, իմ աշակերտները չեն՝ **ՎՆՈՒ** 52.40: Ով որ չի կամենում վայր

դնել իր կյանքը, իմ աշակերտը չէ՝ **ՎԼՈՒ** 103.27–28:

ԱՇԽԱՐՀ: *Տե՛ս նաև* Բաբելոն. Երկիր.

Մահկանացու, Մահկանացություն

Երկիրը. մահկանացու մարդկանց փորձություն վայր: Փոխաբերական իմաստով, այն մարդիկ, ովքեր չեն հնազանդվում Աստծո պատվիրաններին:

Մահկանացու գոյություն. Աշխարհում ճեղքություն կունենա՞ք՝ **Հովհ.** ԺՁ.33: Մի վախեցե՛ք մահից. քանզի այս աշխարհում ձեր ուրախությունը լիակատար չէ՝ **ՎԼՈՒ** 101.36:

Մարդիկ, ովքեր չեն հնազանդվում պատվիրաններին. Ես պիտի պատժեմ աշխարհին իրենց չարության համար՝ **Ես.** ԺԳ.11 (2 Նեփի 23.11): Եթե աշխարհը ձեզ ատում է, իմացե՛ք, որ ինձ ձեզանից առաջ է ատել՝ **Հովհ.** ԺԵ.18–19: Մեծ ու ընդարձակ շենքն աշխարհի հպարտությունն է՝ **1 Նեփի** 11.36: Աշխարհը հատումանում է անօրինության մեջ՝ **ՎԼՈՒ** 18.6: Անբիծ պահիր քեզ աշխարհից՝ **ՎԼՈՒ** 59.9: Նա, ով հավատարիմ է և համբերում է, կհաղթի աշխարհին՝ **ՎԼՈՒ** 63.47: Դուք չպետք է ապրեք աշխարհի ձևով՝ **ՎԼՈՒ** 95.13:

Աշխարհի վերջը. Ես նոր երկիր եմ ստեղծում. և առաջինները չեն հիշվի՝ **Ես.** ԿԵ.17 (Հայտ. ԻԱ.1, ՀՀ 1.10): Այս աշխարհի վերջում որոմները պիտի հավաքվեն ու կրակով այրվեն՝ **Մատ.** ԺԳ.40, 49 (Մադ. Դ.1, Հակոբ 6.3): Իմ այգին ես այրել կտամ կրակով՝ **Հակոբ** 5.77 (ՎԼՈՒ 64.23–24): Աշխարհի վերջում Տերը կկործանի Մատանային ու նրա գործերը՝ **ՎԼՈՒ** 19.3: Երկիրը կմահանա, բայց վերստին կկենդանանա՝ **ՎԼՈՒ** 88.25–26: Տերը Ենովքին ցույց տվեց աշխարհի վերջը՝ **Մովսես** 7.67:

ԱՇԽԱՐՀԻ ՎԵՐՋԸ: *Տե՛ս* Աշխարհ – Աշխարհի վերջը

ԱՇԽԱՐՀԻԿՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Հարստություններ. Հպարտություն. Ունայն, Ունայնություն. Փող

Անիրավ ցանկությունները և հոգևոր բաները թողնելով՝ ժամանակավոր հարստություններ և նյութական բարիքներ ձեռք բերելու ջանքերը:

Ի՞նչ օգուտ ունի մարդ, եթե բոլոր աշխարհը ստանա և իր անձը կորցնի՝ **Մատ.** ԺՁ.26: Նրանք իրենց սրտերը դրել են աշխարհի սին բաների վրա՝ **Ալմա** 4.8 (Ալմա 31.27): Մի կողմ դրե՛ք այս աշխարհի բաները՝ **ՎԼՈՒ** 25.10: Մարդկանց սրտերն այնքան շատ է դրված այս աշխարհի բաների վրա՝ **ՎԼՈՒ** 121.35:

ԱՉԶ, ԱՉԶԵՐ

Սուրբ գրքերում աչքը հաճախ օգտագործվում է որպես Աստծո լույսն ընդունելու մարդու կարողության խորհրդանիշ: Մարդու աչքը նաև խորհրդանշաբար ցույց է տալիս հոգևոր վիճակ և Աստծո բաների հասկացողություն:

Տիրոջ պատվիրանները մաքուր են՝ աչքերը լուսավորող՝ **Մադ.** ԺԹ.8: Հիմարներն աչքեր ունեն, բայց չեն տեսնում՝ **Երեմ.** Ե.21 (Մար. Ը.18): Մարմնի լույսն աչքն է՝ **Մատ.** Զ.22 (Դուկ. ԺԱ.34, 3 Նեփի 13.22, ՎԼՈՒ 88.67): Երանելի են ձեր աչքերը, որովհետև տեսնում են՝ **Մատ.** ԺԳ.16: Չեր հասկացողության աչքերը կբացվեն՝ **Եփես.** Ա.17–18: Վայ իրենց աչքում իմաստուններին՝ **2 Նեփի** 15.21 (Ես. Ե.21): Նրանք սկսեցին ծոմ պահել և աղոթել, որպեսզի ժողովրդի աչքերը բացվեն՝ **Մոսիա** 27.22: Սատանան կուրացրեց նրանց աչքերը՝ **3 Նեփի** 2.2: Ոչ ոք զորություն չի ունենա առաջ բերելու Մորմոնի Գիրքը, եթե դա չարվի Աստծո փառքին նվիրված աչքով՝ **Մորմ.** 8.15: Հոգու զորությամբ մեր աչքերը բացվեցին և մեր հասկացողությունը լուսավորվեց՝ **ՎԼՈՒ** 76.12: Լույսը նրա միջոցով է, ով լույս է տալիս ձեր աչքերին՝ **ՎԼՈՒ** 88.11: Եթե ձեր աչքն ուղղված լինի միայն իմ փառքին, ձեր ամբողջ մարմինը լցված կլինի լույսով՝ **ՎԼՈՒ** 88.67:

ԱՊԱՇԽԱՐԵԼ, ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Խոստովանել, Խոստովանություն. Կոտրված սիրտ. Հիսուս Քրիստոս. Մեղքերի թողություն. Ներել. Քավել, Քավություն

Մտքի և սրտի փոփոխություն, որը նոր վերաբերմունք է բերում Աստծո, սեփական անձի և, առհասարակ, կյանքի հանդեպ: Ապաշխարությունը ենթադրում է, որ մարդը շրջվում է չարից և իր սիրտը և

կամքը դարձնում է դեպի Աստված՝ հնազանդվելով Աստծո պատվիրաճանդերին ու ցանկություններին և թողնելով մեղքը: Ենթադրյալ ապաշխարությունը գալիս է Աստծո հանդեպ եղած սիրուց և նրա պատվիրաճանդերին հնազանդվելու անկեղծ ցանկությունից: Բոլոր պատասխանատու մարդիկ մեղք են գործել և պետք է ապաշխարեն, որպեսզի առաջանան դեպի փրկություն: Միայն Հիսուս Քրիստոսի քավության միջոցով է, որ մեր ապաշխարությունը կարող է գործություն ունենալ և ընդունվել Աստծո կողմից:

Խոստովանվեք Տիրոջ առաջ՝ **Եզր.** Ժ.11: Հեռացրեք ձեր գործերի չարությունը. դադարեք չարություն գործելուց՝ **Ես.** Ա.16: Դարձի եկեք և ձեր բոլոր հանցանքներից ետ դարձեք՝ **Եզեկ.** ԺԸ.30–31: Ապաշխարեք, որ մոտեցել է երկնքի արքայությունը՝ **Մատ.** Գ.2: Երկնքում ուրախություն կա մեկ մեղավորի համար, որ ապաշխարում է՝ **Դուկ.** ԺԵ.7: Աստված պատվիրում է բոլոր մարդկանց, ամեն տեղ, ապաշխարել **Գոր.** ԺԷ.30 (2 Նեփի 9.23, 3 Նեփի 11.31–40, Վև. 133.16): Աստվածային տրտմությունն ապաշխարություն է գործում փրկության համար՝ **Բ Կոր.** Է.10: Ամենակարող Տիրոջ Հոգին մեր սրտերում գործել փոփոխություն է առաջացրել, այնպես որ մենք այլևս հակված չենք չարիք անելու՝ **Մոսիա** 5.2: Եթե նա խոստովանի իր մեղքերը և ապաշխարի, նրան դու կներես՝ **Մոսիա** 26.29: Ավանյի բարոգից հետո շատ մարդիկ սկսեցին ապաշխարել՝ **Ալմա** 14.1: Մի հետաձգեք ձեր ապաշխարության օրը՝ **Ալմա** 34.33: Ալման Հելամանին տվորեցրեց իր ապաշխարության և դարձի գալու մասին՝ **Ալմա** 36 (Մոսիա 27.8–32): Ապաշխարությունը չէր կարող գալ մարդկանց, եթե պատիժ չլիներ՝ **Ալմա** 42.16: Թող միայն քո մեղքերը խոռվեն քեզ, այնպիսի խոռվքով, որը քեզ ապաշխարության կբերի՝ **Ալմա** 42.29: Որպես զոհ դուք պիտի մատուցեք ինձ կոտրված սիրտ և փշրված հոգի՝ **3 Նեփի** 9.20: Ով որ ապաշխարում է և գալիս ինձ մոտ, ինչպես մի փոքր երեխա, նրան ես կընդունեմ՝ **3 Նեփի** 9.22: Ապաշխարեք, ով դուք, աշխարհի ծայրեր՝ **3 Նեփի** 27.20: Որքան հաճախ որ նրանք ապաշխարում էին, նրանք ներվում էին՝ **Մոր.** 6.8: Ոչինչ

մի ասեք այս սերնդին, բացի ապաշխարությունից՝ **Վև.** 6.9 (Վև. 11.9): Որքան մեծ է նրա ուրախությունն այն հոգու համար, որն ապաշխարում է՝ **Վև.** 18.13: Ամեն մարդ պետք է կամ ապաշխարի, կամ տառապի՝ **Վև.** 19.4: Նա, ով մեղք է գործում և չի ապաշխարում, դուրս պիտի գցվի՝ **Վև.** 42.28: Նա, ով խոստովանում է ու թողնում իր մեղքերը, ներվում է՝ **Վև.** 58.42–43: Մահացածները, ովքեր ապաշխարում են, կփրկվեն՝ **Վև.** 138.58: Մենք հավատում ենք ապաշխարությանը՝ **ՀՀ** 1.4:

ԱՊԱՎԻՆԵԼ: *St'u nals* Հավատք.

Վստահություն

Հուսալ կամ վստահությունը դնել ինչ-որ մեկի կամ ինչ-որ բանի վրա: Հոգևոր հարցերում ապավինելը ներառում է հույսը դնել Աստծո և նրա Հոգու վրա:

Թեև ինձ սպանի, ես նրան եմ հուսալով՝ **Հոր** ԺԳ.15: Տիրոջն ապավինիր քո բոլոր սրտով՝ **Առաք.** Գ.5: Աստված ազատեց իր ծառաներին, որոնք նրան ապավինեցին՝ **Դան.** Գ.19–28: Ես հավիտյան քեզ եմ ապավինելու՝ **2 Նեփի** 4.34: Ուրախացեք և ապավինեք Աստծուն՝ **Մոսիա** 7.19: Ով որ իր վստահությունը դնում է Աստծո վրա, պիտի բարձրացվի վերջին օրը՝ **Մոսիա** 23.22: Ովքեր որ դնեն իրենց վստահությունն Աստծո վրա, պիտի սատարվեն իրենց փորձանքների մեջ՝ **Ալմա** 36.3, 27: Մի ապավինիր մարմնի բազկին՝ **Վև.** 1.19: Ապավինիր այն Հոգուն, որն առաջնորդում է բարիք գործել՝ **Վև.** 11.12: Թող նա ապավինի ինձ, և ոչ որ նրան չի կարկամեցնի՝ **Վև.** 84.116:

ԱՊՈԿԱԼԻՊՏԻՍ: *St'u nals*

Հովհաննեսի Հայտնություն

Հայտնության գիրքը՝ վերջին գիրքը Նոր Կտակարանում. կարող է նշանակել ցանկացած այլ նշանակալից հայտնություն: Հունարեն բառ, որը նշանակում է «հայտնված» կամ «բացահայտված»:

ԱՊՍՏՄԱՐՈՒԹՅՈՒՆ: *St'u nals* Դև.

Մեղք. Տրտմել. Ուրացություն

Տիրոջն ընթոսանալը կամ ընդդիմանալը, այդ թվում՝ նրա ընտրյալ ղեկավարներին հետևելուց հրաժարվելը և գիտակցաբար նրա պատվիրաճանդերին չհնազանդվելը:

Տիրոջ դեմ մի ապստամբեք՝ **ԹՎ. ԺԴ.9**: Միշտ ապստամբություն է փնտրում չար մարդը՝ **Առակ. ԺԷ.11**: Վա՛յ ապստամբ զավակներին՝ **Ես. Լ.1**: Տերը չի փրկագնում այնպիսիներին, որոնք ապստամբում են նրա դեմ և մեռնում իրենց մեղքերի մեջ՝ **Մոսիա 15.26**: Ամղկկիացիները դուրս էին եկել բացահայտ ապստամբություն ընդդեմ Աստծո՝ **Ամա 3.18–19**: Ապստամբները խորը վշտով պիտի խոցվեն՝ **ՎՆՈՒ 1.3**: Տիրոջ բարկությունը բռնկված է ապստամբների դեմ՝ **ՎՆՈՒ 56.1** (**ՎՆՈՒ 63.1–6**): Սատանան ապստամբեց Աստծո դեմ՝ **Մովսես 4.3**:

ԱՌԱԿ: Տե՛ս նաև Ավետարաններ –

Ավետարանների համաձայնությունը

Առակ բառը, ինչպես որ օգտագործվել է սուրբ գրքերում, ունի երկու իմաստ՝ (1) համառոտ բարոյախոսություն կամ խորհուրդ. (2) պարզ պատմություն, որն օգտագործվում է հոգևոր ճշմարտություն կամ սկզբունք լուսաբանելու կամ ուսուցանելու համար: **Առակը** հիմնված է հասարակ մի առարկա կամ մի իրադարձություն ճշմարտության հետ համեմատելու վրա, և դրա տակ բացված իմաստը կամ առակի պատգամը հաճախ մատչելի չէ այն լսողների համար, որոնք հոգով պատրաստ չեն այն ստանալու (Մատ. ԺԳ.10–17):

Հիսուսը հաճախ էր ուսուցանում առակներով: Նրա հիմնական առակների ցանկի համար տես «Ավետարաններ» թեման:

Առակաց գիրքը. Հին Կտակարանի գիրք, որը պարունակում է շատ առածներ, ասացվածքներ և բանաստեղծություններ, որոնցից մի քանիսը գրվել են Մողոմոնի կողմից: Առակաց գրքից շատ մեջբերումներ կան Նոր Կտակարանում:

Ա–Թ գլուխները բացատրություն են ճշմարիտ իմաստության մասին: Ժ–ԻԳ գլուխներն ասացվածքների հավաքածուներ են ճիշտ և սխալ ապրելակերպի վերաբերյալ: ԻԵ–ԻԹ գլուխները պարունակում են Մողոմոնի առակները, որոնք արձանագրել են Հուդայի բագավոր Եզեկիայի մարդիկ: Լ–ԼԱ գլուխները շարադրում են առաքինի կնոջ նկարագիրը:

ԱՌԱՋԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅՈՒՆ:

Տե՛ս նաև Հայտնություն. Նախագահ.

Քահանայության բանալիները

Եկեղեցու Նախագահն իր խորհրդականների հետ: Նրանք կազմում են երեք քահանայապետերի քվորում և նախագահում են ողջ Եկեղեցու վրա: Առաջին Նախագահությունը կրում է քահանայության բոլոր բանալիները:

Արքայության բանալիները միշտ պատկանում են Բարձրագույն Քահանայության Նախագահությանը՝ **ՎՆՈՒ 81.2**: Բարձրագույն Քահանայության Նախագահությունն իրավունք ունի պաշտոնավարելու բոլոր պաշտոններում՝ **ՎՆՈՒ 107.9, 22**: Ով որ ընդունում է ինձ, ընդունում է Առաջին Նախագահությունը՝ **ՎՆՈՒ 112.20, 30**: Առաջին Նախագահությունը պետք է պատգամներ [հայտնություններ] ստանա ամբողջ Եկեղեցու համար՝ **ՎՆՈՒ 124.126**:

ԱՌԱՋԻՆ ՏԵՍԻԼՔ: Տե՛ս նաև

Ավետարանի վերականգնումը.

Սմիթ Ջոզեֆ կրտսեր

Հայր Աստծո և նրա Որդի՝ Հիսուս Քրիստոսի հայտնվելը Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթին ծառերի մի պուրակում:

1820 թվականի գարնանը Ջոզեֆ Սմիթ կրտսերը տասնհինգ տարեկան էր: Նա իր ընտանիքի հետ ապրում էր Նյու Յորքի Պլամիրա շրջանում: Հայրական տնից դեպի արևմուտք, կարճ տարածության վրա, մեծ ծառերի մի պուրակ կար: Ջոզեֆը գնաց այդ տեղի, Աստծուն աղոթելու համար, որպեսզի իմանա, թե որ Եկեղեցին է ճշմարիտ: Կարդալով Աստվածաշունչը՝ նա զգացել էր, որ այդ պատասխանը պետք է խնդրի Աստծուց (Հակ. Ա.5–6): Ի պատասխան նրա աղոթքի, Հայրը և Որդին հայտնվեցին նրան և պատվիրեցին չմիանալ այն ժամանակ երկրի վրա գոյություն ունեցող ոչ մի եկեղեցու, քանի որ դրանք բոլորը սխալ էին (ՁԱ–Պ 1.15–20): Այդ սրբազան փորձառությամբ սկսվեցին մի շարք իրադարձություններ, որոնք իրականացրեցին ավետարանի և Քրիստոսի ճշմարիտ Եկեղեցու վերականգնումը:

ԱՌԱՋՆԵԿ: Տե՛ս նաև

Անդրանիկություն. Հիսուս Քրիստոս

Հին մահապետների ժամանակ առաջնեկ որդուն էր տրվում անդրանիկությունը (Ծն. ԽԳ.33), և այդպիսով, նա ժառանգում էր ընտանիքի ղեկավարությունը հոր մահից հետո: Առաջնեկը պետք է

արժանի լինե՛ր՝ այդ պատասխանատվությունն ստանձնելու (Ա Մն. Ե.1–2) և անիրավության դեպքում կարող էր կորցնել իր անդրանիկությունը:

Մովսեսի օրենքի ժամանակ ընդունված էր, որ անդրանիկ որդին Աստծուն է պատկանում: Առաջնեկն իր հոր ունեցվածքից կրկնակի բաժին էր ստանում (Բ Օր. ԻԱ.17): Իր հոր մահից հետո, նա պատասխանատու էր մոր և քույրերի մասին հոգալու համար:

Անասունների արու առաջնեկը ևս պատկանում էր Աստծուն: Մաքուր կենդանիներին օգտագործում էին գոհաբերությունների համար, իսկ անմաքուր կենդանիները պետք է փրկագվեին կամ վաճառվեին կամ մորթվեին (Ել. ԺԳ.2, 11–13, ԼԳ.19–20, Գև. ԻԷ.11–13, 26–27):

Առաջնեկը խորհրդանշում էր Հիսուս Քրիստոսին և նրա երկրային ծառայությունը, մարդկանց հիշեցնելով, որ մեծ Մեսիան պիտի գա (Մովսես 5.4–8, 6.63):

Հիսուսն անդրանիկն է մեր Երկնային Հոր հոգեղեն զավակների մեջ՝ Հոր Միածինը մարմնում, և առաջինը, որ մեռելներից բարձրանալով պիտի հարություն առնե՛ր (Կող. Ա.13–18): Հավերժության մեջ հավատարիմ Սրբերը դառնում են Անդրանիկի Եկեղեցու անդամները (Վև.10 93.21–22):

Քո որդիների անդրանիկներն ինձ պիտի տա՛մ **Ել.** ԻԲ.29: Իսրայելի մեջ բոլոր առաջնեկներին սրբեցի ինձ համար՝ **Թվ.** Գ.13: Որ նա անդրանիկ լինի շատ եղբայրների մեջ՝ **Հռովմ.** Ը.29: Նա անդրանիկին աշխարհ է մտցնում՝ **Եբր.** Ա.6: Այդ նրանք են, որ Անդրանիկի Եկեղեցին են՝ **Վև.10** 76.54, 94: Այս ինձ շնորվել էր հայրերի կողմից, այսինքն՝ իրավունքն անդրանիկի՝ **Աբր.** 1.3:

ԱՌԱՔԻՆՈՒԹՅՈՒՆ: Տե՛ս նաև

Չորրորդում. Մաքրաբարոյություն.

Շիտակություն

Շիտակություն և բարոյական գերազանցություն, ուժ և զորություն (Ղուկ. Ը.46) կամ սեռական անարատություն (Մոր. 9.9):

Դու մի առաքինի կին ես՝ **Հռուբ Գ.11**: Նա, ով ունի սուրբ ձեռքեր և անարատ սիրտ, կկանգնի Տիրոջ սրբության տեղում՝ **Մաղ.**

ԻԴ.3–4: Առաքինի կինը պսակ է իր ամուսնու համար՝ **Առաք. ԺԲ.4**: Առաքինի կնոջ գինը գոհարներից ավելի է՝ **Առաք. ԼԱ.10–31**: Չեր հավաքին ավելացրեք առաքինություն՝ **Ք Պետ. 1.5** (Վև.10 4.6): Փորձեք Աստծո խոսքի առաքինությունը՝ **Ալմա 31.5**: Թող առաքինությունը շարունակ զարդարի քո մտքերը՝ **Վև.10** 121.45: Մենք հավատում ենք առաքինի լինելուն՝ **ՀՀ 1.13** (Փիլ. Դ.8):

ԱՌԱՔՅԱԼ: Տե՛ս նաև Աշակերտ.

Հայտնություն

Այն կոչումը, որը Հիսուսը տվեց Տասներկուսին, որոնց նա ընտրեց և կարգեց, որ լինեն իր մեթավոր աշակերտներն ու օգնականները երկրային իր ծառայության ժամանակ (Ղուկ. Զ.13, Հովհ. ԺԵ.16): Նա առաջ ուղարկեց նրանց, որ իր ներկայացուցիչները լինեն և ծառայեն նրա փոխարեն դեպի երկինք իր համբարձվելուց հետո: Ե՛վ հնում, և՛ այսօր, վերականգնված Եկեղեցու Տասներկու Առաքյալների Քվորումում, Առաքյալը Հիսուս Քրիստոսի հատուկ վկան է ողջ աշխարհում՝ նրա աստվածայնության և մեռելներից նրա հարության մասին վկայելու համար (Գոր. Ա.22, Վև.10 107.23):

Քրիստոսի եկեղեցին կառուցված է Առաքյալների և մարգարեների հիմքի վրա՝ **Եփես.** Բ.20, Դ.11: Լեքին և Նեփին տեսան Տասներկու Առաքյալներին, որոնք հետևում էին Հիսուսին՝ **1 Նեփի 1.10, 11.34**: Առաքյալները պետք է դատեն Իսրայելի տունը՝ **Մորմ.** 3.18: Նրանք, ովքեր ուշք չեն դարձնում մարգարեների և առաքյալների խոսքերին, պիտի կտրվեն՝ **Վև.10** 1.14 (3 Նեփի 12.1): Հայտնի դարձվեց Տասներկուսի կոչումը և առաքելությունը՝ **Վև.10** 18.26–36: Ջոզեֆ Սմիթն Առաքյալ կարգվեց՝ **Վև.10** 20.2, 21.1: Առաքյալները Քրիստոսի անվան հատուկ վկաներ են և կրում են ծառայության բանալիները՝ **Վև.10** 27.12 (Վև.10 112.30–32): Տասներկու Առաքյալները կազմում են քվորում, որն իշխանությամբ ու զորությամբ հավասար է Առաջին Նախագահությանը՝ **Վև.10** 107.23–24: Տասներկուսը համարվում են ճամփորդող Նախագահող Բարձրագույն Խորհուրդը՝ **Վև.10** 107.33: Առաքյալները կրում են միսիոներական աշխատանքների բանա-

լիները՝ **ՎԼՈՒ** 107.35: Նկարագրվում են Առաքյալների որոշ պարտականությունները՝ **ՎԼՈՒ** 107.58: Ես ասում եմ բոլոր Տասներկուսին. հետևեք ինձ և արածեցրեք իմ ոչխարները՝ **ՎԼՈՒ** 112.14–15: Մենք հավատում ենք Առաքյալներին՝ **ՀՀ** 1.6:

Առաքյալների ընտրությունը. Առաքյալներն ընտրվում են Տիրոջ կողմից (Հովհ. 2.71, ԺԵ.16):

Իր աշակերտներից, Հիսուսն ընտրեց տասներկու Առաքյալների՝ **Ղուկ.** 2.13–16: Մատաթիան ընտրվեց՝ Առաքյալ լինելու՝ **Գոր.** Ա.21–26: Օլիվեր Քաուդերիին և Դեյվիդ Ուիթմենին պատվիրվեց գտնել Տասներկուսին՝ **ՎԼՈՒ** 18.37–39:

ԱՌՈՂՋՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս*

Իմաստության Խոսք

ԱՄՍ

Հին Կտակարանում՝ Հուդայի երրորդ թագավորը: Սուրբ գրքերն արձանագրում են, որ նրա «սիրտն ուղիղ էր Տիրոջ հետ իր բոլոր օրերում» (Գ Թագ. ԺԵ.14): Իր թագավորության ժամանակ նա բարձրացրեց բանակի մարտունակությունը, վայր գցեց Եթովպացիների լուծը, վերացրեց սուտ կուտքերին և ժողովրդին հորդորեց Եհովային փնտրելու ուխտ անել: (Գ Թագ. ԺԵ–ԺԶ, Բ Մն. ԺԴ–ԺԶ): Սակայն, երբ նա ոտքերից հիվանդացավ, նա չխնդրեց Տիրոջ օգնությունը և մահացավ (Գ Թագ. ԺԵ.23–24, Բ Մն. ԺԶ.12–13):

ԱՄԵՐ: *Տե՛ս նաև* Իսրայել. Հակոբ՝

Իսահակի որդի

Հին Կտակարանում՝ Հակոբի և Լիայի աղային՝ Զեղփայի որդին (Ճն. Լ.12–13):

Ասերի ցեղը: Հակոբն օրհնեց Ասերին (Ճն. ԻԹ.20), և Մովսեսն օրհնեց Ասերի սերունդներին (Բ Օր. ԼԳ.1, 24–29): Այդ սերունդները կոչվեցին «քաջագուններ» (Ա Մն. Է.40):

ԱՍՈՐԵՍԱՆ

Հնագույն կայսրություն, որը Հին Կտակարանի ժամանակներում իր ախոյան Բաբելոնի հետ իշխում էր Ասորիքի և Պաղեստինի հին նահանգներից շատերի վրա: Չնայած որ Ասորեստանցիները մեծ ուժ ունեին Ք.ծ.ա. 12-րդ դարից

մինչև Ք.ծ.ա. 7-րդ դարը, նրանք երբեք ի վիճակի չեղան հիմնելու հաստատուն քաղաքական հասարակարգ: Նրանք իշխում էին ահաբեկչությամբ՝ կրակով ու սրով ջախջախելով իրենց թշնամիներին կամ թուլացնելով նրանց՝ կայսրության ծայրամասերը վտարելով բնակչության հոծ զանգվածներ: Նրանց հպատակները երբեք չդադարեցին նրանց ախոյանները լինելուց, և կայսրության ողջ պատմությունն ուղեկցվեց անդադար խռովություններով: (Տե՛ս Դ Թագ. ԺԸ–ԺԹ, Բ Մն. ԼԲ, Ես. Է.17–20, Ժ, ԺԹ, ԼԷ):

ԱՄՏԾՈՒ ԱՐՔԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՍ

ԵՐԿՆՔԻ ԱՐՔԱՅՈՒԹՅՈՒՆ:

Տե՛ս նաև Հիսուս Քրիստոսի

Եկեղեցի. Սելեստիալ փառք

Աստծո արքայությունը երկրի վրա Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցին է (ՎԼՈՒ 65): Եկեղեցու նպատակն է՝ իր անդամներին նախապատրաստել հավերժ ապրելու սելեստիալ արքայությունում կամ երկնքի արքայությունում: Այնուամենայնիվ, սուրբ գրքերում Եկեղեցին երբեմն կոչվում է երկնքի արքայություն, ինչը նշանակում է, որ Եկեղեցին երկնքի արքայությունն է երկրի վրա:

Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցին Աստծո արքայությունն է երկրի վրա, բայց ներկայումս այն սահմանափակված է հոգևոր թագավորությամբ: Հազարամյակի ժամանակ, Աստծո արքայությունը լինելու է և՛ քաղաքացիական, և՛ հոգևոր:

Տերն է թագավոր հավիտյանս հավիտենից՝ **Մաղ.** Ժ.16 (Մաղ. ԺԱ.4): Երկնքի Աստվածը մի թագավորություն կհաստատի, որը երբեք չի կործանվի՝ **Դան.** Բ.44 (ՎԼՈՒ 138.44): Ապաշխարեք, որովհետև երկնքի արքայությունը մոտեցել է՝ **Մատ.** Գ.2 (Մատ. Դ.17): Քո արքայությունը թող գա, քո կամքը թող կատարվի երկրի վրա՝ **Մատ.** 2.10: Առաջ Աստծո արքայությունը փնտրեք՝ **Մատ.** 2.33 (3 Նեփի 13.33): Ես կտամ քեզ արքայության բանալիները՝ **Մատ.** ԺԶ.19: Եկեք, ժառանգեք ձեզ համար պատրաստված թագավորությունը՝ **Մատ.** ԻԵ.34: Երբ ես կճաշակեմ հաղորդությունը ձեզ հետ իմ Հոր արքայության մեջ՝ **Մատ.** ԻԶ.26–29: Դուք կտեսնեք բոլոր մարգարեներին Աստծո արքայության

մեջ՝ **Ղուկ. ԺԳ.28:** Անհրավներն Աստծո արքայությունը չեն ժառանգի՝ **Ա Կոր. Զ.9:** Մարմինն ու արյունը չեն կարող ժառանգել Աստծո արքայությունը՝ **Ա Կոր. ԺԵ.50:** Նախքան հարստություններ որոնելը, որոնք Աստծո արքայությունը՝ **Հակոբ 2.18:** Ոչ մի անմաքուր բան չի կարող ժառանգել երկնքի արքայությունը՝ **Ալմա 11.37:** Որ դու կարողանաս նրանց հետ հանգստանալ իմ Հոր արքայության մեջ՝ **Վևո 15.6:** Արքայությունը, կամ եկեղեցու բանալիները, տրվել են ձեզ՝ **Վևո 42.69 (Վևո 65.2):** Թող Աստծո արքայությունն առաջ գնա, որ երկնքի արքայությունը գա՝ **Վևո 65.5–6:** Այս արքայության բանալիները երբեք քեզանից չեն վերցվի՝ **Վևո 90.3:** Ով որ ընդունում է քեզ, ինչպես մի փոքր երեխա, ընդունում է իմ արքայությունը՝ **Վևո 99.3:** Այսպես պիտի կոչվի իմ եկեղեցին վերջին օրերին, այսինքն՝ Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի եկեղեցի՝ **Վևո 115.4:** Երկինքները բացվեցին, և ես տեսա Աստծո սելեստիալ արքայությունը՝ **Վևո 137.1–4:**

ԱՄՏՈՆ ԳԱՌԸ: *Տե՛ս նաև* Զատիկ.

Հիսուս Քրիստոս. Զավել,
Քավություն

Փրկչին տրված մի անուն, որն ակնարկում է Հիսուսին, որպես մեզ համար մատուցված զոհաբերության ընծա:

Նա բերվում է ինչպես մի գառ, որ մորթվելու է տարվում՝ **Ես. ԾԳ.7 (Մոսիա 14.7):** Ահա Աստծո Գառը, որը վեր է առնում աշխարհի մեղքը՝ **Հովհ. Ա.29 (Ալմա 7.14):** Դուք փրկագնվել եք Քրիստոսի պատվական արյունով, ինչպես մի անարատ գառի՝ **Ա Պետ. Ա.18–20:** Արժանի է մորթված Գառը՝ **Հայտ. Ե.12:** Մենք հաղթում ենք Սատանային Գառի արյունով՝ **Հայտ. ԺԲ.11:** Սրանք ճերմակ են դարձել Գառի արյունով՝ նրա հանդեպ նրանց հավատքի շնորհիվ՝ **1 Նեփի 12.11:** Աստծո Գառը Հավերժական Հոր Որդին է և աշխարհի Փրկիչը՝ **1 Նեփի 13.40 (1 Նեփի 11.21):** Ուժգնորեն աղաղակեք առ Հայրը՝ Հիսուսի անունով, որ, միգուցե, դուք կարողանաք մաքրվել Գառի արյամբ՝ **Մորմ. 9.6 (Հայտ. Է.14, Ալմա 34.36):** Մարդու Որդին Գառն է, որը մորթվել է աշխարհի հիմնադրումից ի վեր՝ **Մովսես 7.47:**

ԱՄՏՈՆ ԶԱՎԱԿՆԵՐ: *Տե՛ս* Աստծո որդիներն ու դուստրերը. Մարդ, Մարդիկ

ԱՄՏՈՆ ԽՈՍՔԸ: *Տե՛ս նաև*
Հայտնություն. Պատվիրաններն
Աստծո. Սուրբ գրքեր

Աստծուց ստացված հրահանգներ, պատվիրաններ կամ ուղերձներ: Աստծո զավակները կարող են նրա խոսքը ստանալ անմիջական հայտնությամբ, Հոգու միջոցով կամ իր ընտրյալ ծառաների միջոցով (**Վևո 1.38**):

Տիրոջ բերանից դուրս եկած ամեն բանով մարդ կապի՝ **Բ Օր. Ը.3 (Մատ. Դ.4, Վևո 84.43–44):** Զո խոսքը ճրագ է իմ ոտների համար և լույս՝ իմ ճանապարհի համար՝ **Սաղ. ՃԺԹ.105:** Նրանք բոլորը Սուրբ Հոգով լցվեցին և Աստծո խոսքը խոսում էին համարձակորեն՝ **Գոր. Դ.31–33:** Երկաթյա ձողն Աստծո խոսքն էր, որն առաջնորդում էր դեպի կյանքի ծառը՝ **1 Նեփի 11.25 (1 Նեփի 15.23–25):** Դուք անզգայացած էիք, որպեսզի կարողանալիք զգալ նրա խոսքերը՝ **1 Նեփի 17.45–46:** Վա՛յ նրան, ով մերժում է Աստծո խոսքը՝ **2 Նեփի 27.14 (2 Նեփի 28.29, Եթեր 4.8):** Առաջ մղվեք՝ սնվելով Քրիստոսի խոսքով՝ **2 Նեփի 31.20 (2 Նեփի 32.3):** Իրենց անհավատության պատճառով, նրանք չէին հասկանում Աստծո խոսքը՝ **Մոսիա 26.3 (Ալմա 12.10):** Նրանք ջանասիրաբար քննել էին սուրբ գրքերը, որպեսզի իմանային Աստծո խոսքը՝ **Ալմա 17.2:** Փորձիր Աստծո խոսքի առաքինությունը՝ **Ալմա 31.5:** Ալման Աստծո խոսքը համեմատել է սերմի հետ՝ **Ալմա 32.28–43:** Ինչ որ նրանք խոսեն, երբ շարժվում են Սուրբ Հոգով, պիտի լինի Տիրոջ խոսքը՝ **Վևո 68.4:** Ապրեք Աստծո բերանից դուրս եկող ամեն մի խոսքով՝ **Վևո 84.44–45:** Նա, ով զանձում է իմ խոսքը, չի մոլորվի՝ **ԶՍ–Մ 1.37:**

ԱՄՏՈՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԸ

Աստծո խորհուրդները հոգևոր ճշմարտություններ են, որոնք տրվում են միայն հայտնությամբ: Աստված իր խորհուրդները հայտնում է նրանց, ովքեր հնազանդ են ավետարանին: Աստծո որոշ խորհուրդներ դեռևս հայտնի պիտի դառնան:

Ձեզ տրված է իմանալ երկնքի արքայու-

քյան խորհուրդները՝ **Մատ. ԺԳ.11**: Եթե բոլոր խորհուրդներն իմանան, բայց գթություն չունենան, ոչինչ են՝ **Ա Կոր. ԺԳ.2**: Նեփին մեծ գիտելիքներ ունենալով խորհուրդների մասին՝ **1 Նեփի 1.1**: Շատերին է տրված իմանալ Աստծո խորհուրդները՝ **Ալմա 12.9**: Այդպիսիներին տրված է իմանալ Աստծո խորհուրդները՝ **Ալմա 26.22**: Այս խորհուրդները դեռ լիովին հայտնի չեն դարձվել ինձ՝ **Ալմա 37.11**: Շատ խորհուրդներ կան, որոնք ոչ ոք չգիտի, բացի Աստծուց՝ **Ալմա 40.3**: Ի՞նչ մեծ է աստվածայնության խորհուրդը՝ **Վևո 19.10**: Եթե խնդրես, դու կստանաս հայտնություն և կիմանաս արքայության խորհուրդները՝ **Վևո 42.61, 65 (Ա Կոր. Բ.7, 11-14)**: Նրան, ով պահում է իմ պատվիրանները, կտրվեն արքայության խորհուրդները՝ **Վևո 63.23**: Ես բոլոր խորհուրդները հայտնի կդարձնեմ նրանց՝ **Վևո 76.7**: Մեծագույն քահանայությունը կրում է խորհուրդների բանալիները՝ **Վևո 84.19**: Իր գալստի ժամանակ Տերը հայտնի կդարձնի թաքնված բաներ, որոնք ոչ ոք չի իմացել՝ **Վևո 101.32-33**: Մեղքիսեղեկյան քահանայությունն արքայության խորհուրդները ստանալու առանձնաշնորհն ունենալն է՝ **Վևո 107.19**:

ԱՄՏԾՈ ՈՐԴԻ: *Տե՛ս* Աստված, Աստվածություն. Հիսուս Քրիստոս

ԱՄՏԾՈ ՈՐԴԻՆԵՐՆ ՈՒ

ԴՈՒՍՏՐԵՐԸ: *Տե՛ս նաև* Ծնված.

Մարդ, Մարդիկ. Վերստին ծնված, Աստծուց ծնված. Քավել,

Քավություն. Քրիստոսի զավակները.

Սուրբ գրքերում այս տերմինն օգտագործվում է երկու ձևով: Մի իմաստով՝ մենք բոլորս, բառացիորեն, մեր Երկնային Հոր զավակներն ենք: Մեկ այլ իմաստով՝ Աստծո որդիներն ու դուստրերը նրանք են, ովքեր վերստին ծնվել են Քրիստոսի քավության միջոցով:

Հոր հոգեղեն զավակները. Դուք աստվածներ եք և Բարձրալի զավակները՝ **Մադ. 2Բ.6**: Մենք Աստծո ազգից ենք՝ **Գոր. ԺԷ.29**: Հնազանդվեք հոգիների չորը՝ **Եբր. ԺԲ.9**: Ես Աստծո որդի եմ՝ **Մովսես 1.13**:

Քավության միջոցով վերստին ծնված զավակներ. Նրանց, ովքեր ընդունեցին նրան,

իշխանություն տվեց Աստծո որդիներ լինելու՝ **Հովհ. Ա.12 (Հռովմ. Ը.14, 3 Նեփի 9.17, Վևո 11.30)**: Հիմա Աստծո որդիք ենք՝ **Ա Հովհ. Գ.1-2**: Դուք կկոչվեք Քրիստոսի զավակներ՝ նրա որդիներն ու նրա դուստրերը՝ **Մոսիա 5.7**: Բոլոր մարդիկ պետք է վերստին ծնվեն՝ դառնալով նրա որդիներն ու դուստրերը՝ **Մոսիա 27.25**: Նրանք կդառնան իմ որդիներն ու իմ դուստրերը՝ **Եբեք 3.14**: Դուք, առնչված, կլինեք Քրիստոսի զավակը՝ **Մոր. 7.19**: Բոլոր նրանք, ովքեր ընդունում են իմ ավետարանը, որդիներ և դուստրեր են՝ **Վևո 25.1**: Նրանք աստվածներ են, այսինքն՝ Աստծո որդիներ՝ **Վևո 76.58**: Այդպիսով բոլորը կարող են դառնալ իմ որդիները՝ **Մովսես 6.68**: Շատերն են հավատացել և դարձել Աստծո որդիները՝ **Մովսես 7.1**:

ԱՄՏՎԱԾ, ԱՄՏՎԱԾԱԳԼՈՒԽ: *Տե՛ս նաև* Հայր Երկնային. Հիսուս Քրիստոս. Սուրբ Հոգի. Տեր

Աստվածազխտում կան երեք առանձին անձնավորություններ՝ Աստված՝ Հավերժական Հայրը. նրա Որդին՝ Հիսուս Քրիստոսը. և Սուրբ Հոգին: Մենք հավատում ենք նրանցից յուրաքանչյուրին (ՀՀ 1.1): Վերջին օրերի հայտնություններից մենք սովորում ենք, որ Հայրը և Որդին ունեն շոշափելի մարմին՝ մսից և ոսկորից, և որ Սուրբ Հոգին հոգեղեն անձնավորություն է՝ առանց մսի և ոսկրի (Վևո 130.22-23): Այս երեք անձնավորությունները մեկ են՝ նպատակի և վարդապետության կատարյալ միության մեջ ու ներդաշնակությամբ (Հովհ. ԺԷ.21-23, 2 Նեփի 31.21, 3 Նեփի 11.27, 36):

Աստված Հայրը. Հիմնականում Հայրն է, կամ Էլոհիմը, որին դիմում ենք Աստված տիադոսով: Նրան անվանում ենք Հայր, որովհետև նա մեր հոգիների Հայրն է (Մադ. Բ.10, Թվ. Ժ2.22, ԻԷ.16, Մատ. 2.9, Եփես. Դ.6, Եբր. ԺԲ.9): Հայր Աստվածը տիեզերքի գերագույն կառավարիչն է: Նա ամենագործ է (Ծն. ԺԸ.14, Ալմա 26.35, Վևո 19.1-3), ամենազեղ (Մատ. 2.8, 2 Նեփի 2.24) և ամենուրեք ներկա է իր Հոգով (Մադ. ԴԼԹ.7-12, Վևո 88.7-13, 41): Մարդկությունն առանձնահատուկ կապ ունի Աստծո հետ, ինչը մարդուն առանձնացնում է բոլոր մյուս ստեղծված

բաներից. տղամարդիկ և կանայք Աստծո հոգեղեն զավակներն են (Մաղ. ԶԲ.6, Ա Հովհ. Գ.1-3, ՎևոՒ 20.17-18):

Հայր Աստծո կողմից մարդուն հայտնվելու կամ խոսելու մի քանի դեպքեր կան արձանագրված: Սուրբ գրքերն ասում են, որ նա խոսեց Ադամի և Եվայի հետ (Մովսես 4.14-31) և մի քանի անգամ ներկայացրեց Հիսուս Քրիստոսին (Մատ. Գ.17, ԺԷ.5, Հովհ. ԺԲ.28-29, 3 Նեփի 11.3-7): Նա հայտնվեց Ստեփանոսին (Գոր. Է.55) և Ջոզեֆ Սմիթին (ԶՍ-Պ 1.17): Ավելի ուշ նա հայտնվեց և՛ Ջոզեֆ Սմիթին, և՛ Միդնի Ռիզոնին (ՎևոՒ 76.20, 23): Նրանց, ովքեր սիրում են Աստծուն և մաքրագործվում են նրա առաջ, Աստված երբեմն տալիս է արտոնություն, որ իրենց համար տեսնեն և ճանաչեն, որ նա է Աստվածը (Մատ. Ե.8, 3 Նեփի 12.8, ՎևոՒ 76.116-118, 93.1):

Իմ Աստված, իմ Աստված, ինչո՞ւ բողիք ինձ՝ **Մար.** ԺԵ.34: Այս մարդիկ Բարձրյալ Աստծո ծառաներն են՝ **Գոր.** ԺԶ.17: Մենք Աստծո ազգից ենք՝ **Գոր.** ԺԷ.28-29: Դու պետք է քո հաղորդությունները մատուցես Բարձրյալին՝ **ՎևոՒ** 59.10-12: Ենովքը տեսավ ոգիներին, որոնց Աստված ստեղծել էր՝ **Մովսես** 6.36: Սրբության Մարդ է նրա անունը՝ **Մովսես** 6.57:

Աստված Որդին. Աստված, որը հայտնի է որպես Եհովա՝ Որդին է՝ Հիսուս Քրիստոսը (Ես. ԺԲ.2, ԽԳ.11, ԽԹ.26, Ա Կոր. Ժ.1-4, Ա Տիմ. Ա.1, Հայտ. Ա.8, 2 Նեփի 22.2): Հիսուսը գործում է Հոր ղեկավարությամբ և կատարելապես ներդաշնակ է նրա հետ: Բոլոր մարդիկ նրա եղբայրներն ու քույրերն են, քանի որ նա Էլոհի-մի հոգեղեն զավակներից ավագն է: Սուրբ գրքերի որոշ հղումներ նրան դիմում են *Աստված* բառով: Օրինակ՝ սուրբ գրությունն ասում է, որ «Աստված ստեղծեց երկինքը և երկիրը» (Ծն. Ա.1), բայց իրականում դա Հիսուսն էր, որը Ստեղծողն էր՝ Հայր Աստծո ղեկավարության ներքո (Հովհ. Ա.1-3, 10, 14, Եբր. Ա.1-2):

Տերը հայտնեց իր ինքնությունը, որպես ԵՍ ԵՄ՝ **Ել.** Գ.13-16: Ես եմ Տերը [Եհովան], և ինձանից բացի փրկիչ չկա՝ **Ես.** ԽԳ.11 (Ես. ԽԵ.23): Ես եմ աշխարհի լույսը՝ **Հովհ.** Ը.12: Արքահամի լինելուց առաջ Ես եմ՝ **Հովհ.** Ը.58: Տերը կծառայի մարդ-

կանց մեջ կավե տաղավարում՝ **Մոսիա** 3.5-10: Արքիմադին բացատրել է, թե ինչպես Քրիստոսը Հայրն է և Որդին՝ **Մոսիա** 15.1-4 (Եբեր 3.14): Տերը հայտնվեց Հարեդի եղբորը՝ **Եբեր** 3: Լսեք Քրիստոսի՝ ձեր Տիրոջ և ձեր Աստծո ձայնը՝ **Մոր.** 8.8: Եհովան ողջերի և մեռածների դատավորն է՝ **Մոր.** 10.34: Հիսուսը հայտնվեց Ջոզեֆ Սմիթին և Միդնի Ռիզոնին՝ **ՎևոՒ** 76.20, 23: Տեր Եհովան հայտնվեց Կիրթլենդի Տաճարում՝ **ՎևոՒ** 110.1-4: Եհովան խոսեց Արքահամի հետ՝ **Աբր.** 1.16-19: Հիսուսը հայտնվեց Ջոզեֆ Սմիթին՝ **ԶՍ-Պ** 1.17:

Աստված Սուրբ Հոգին. Սուրբ Հոգին նույնպես Աստված է, և նրան դիմում են Հոգի, Աստծո Հոգի և այլ նմանատիպ անուններով ու տիտղոսներով: Սուրբ Հոգու օգնությամբ մարդ կարող է իմանալ Հայր Աստծո կամքը և իմանալ, որ Հիսուսը Քրիստոսն է (Ա Կոր. ԺԲ.3):

Սուրբ Հոգին ձեզ կսովորեցնի, թե ինչ պիտի խոսեք՝ **Ղուկ.** ԺԲ.12: Սուրբ Հոգին Միսիթարիչն է՝ **Հովհ.** ԺԴ.26 (Հովհ. ԺԶ.7-15): Սուրբ Հոգու միջոցով Հիսուսը պատվիրաններ էր տալիս Առաքյալներին՝ **Գոր.** Ա.2: Սուրբ Հոգին վկայում է Աստծո և Քրիստոսի մասին՝ **Գոր.** Ե.29-32 (Ա Կոր. ԺԲ.3): Սուրբ Հոգին նույնպես վկայում է մեզ՝ **Եբր.** Ժ.10-17: Սուրբ Հոգու գործությամբ դուք կարող եք իմանալ ճշմարտությունը բոլոր բաների մասին՝ **Մոր.** 10.5: Սուրբ Հոգին հայտնության ոգին է՝ **ՎևոՒ** 8.2-3 (ՎևոՒ 68.4):

ԱՍՏՎԱԾԱՇՈՒՆԶ: *Տե՛ս նաև*

Եփրեմ – Եփրեմի կամ Հովսեփի փայտը. Կանոնական Գրքեր. Հին Կտակարան. Հուդա – Հուդայի փայտը. Նոր Կտակարան. Պարսկանոն Գրքեր. Սուրբ գրքեր

Եբրայական և Քրիստոնեական գրությունների հավաքածու, որոնք պարունակում են աստվածային հայտնություններ: Աստվածաշունչը շատ մարգարեների և ոգեշնչված մատենագիրների աշխատանք է, որոնք գործել են Սուրբ Հոգու ազդեցության ներքո (Բ Ղետ. Ա.21):

Քրիստոնեական Աստվածաշունչն ունի երկու բաժին, որոնք սովորաբար կոչվում են Հին և Նոր Կտակարաններ: Հին Կտակարանը բաղկացած է սուրբ գրքերից,

որոնք օգտագործվում էին Պաղեստինի հրեաների կողմից Տիրոջ երկրային ծառայության ժամանակ: Նոր Կտակարանը պարունակում է Առաքելական դարաշրջանին պատկանող գրություններ, որոնք համարվում են նույնքան սուրբ և հեղինակավոր, որքան հրեաների սուրբ գրքերը: Հին Կտակարանի գրքերը վերցվել են շատ դարերով ձգվող ազգային գրականությունից և գրեթե ամբողջությամբ գրված են եղել եբրայերեն, մինչդեռ Նոր Կտակարանի գրքերը մեկ սերնդի աշխատանքներ են և հիմնականում գրվել են հունարեն:

Կտակարան բառը Հին Կտակարանում ներկայացնում է եբրայերեն մի բառ, որը նշանակում է «ուխտ»: Հին Ուխտն այն օրենքն է, որը տրվեց Մովսեսին, երբ Իսրայելը մերժեց ավետարանի լրիվությունը, որն Աստծո ժողովուրդն ունեցել էր մահկանացության սկզբից ի վեր: Նոր Ուխտը Հիսուս Քրիստոսի կողմից ուսուցանված ավետարանն է:

Եբրայեցիների Աստվածաշնչում (Հին Կտակարանում) գրքերը բաժանված էին երեք խմբի՝ Օրենք, Մարգարեներ և Գրություններ: Քրիստոնեական աշխարհում օգտագործվող Աստվածաշնչի գրքերը դասակարգվում են ըստ համապատասխան թեմաների, ինչպես օրինակ՝ պատմական, բանաստեղծական և մարգարեական:

Նոր Կտակարանի գրքերը հիմնականում ունեն հետևյալ հերթականությունը՝ չորս Ավետարանները և Գործքը. Պողոսի թղթերը. Հակոբոսի, Պետրոսի, Հովհաննեսի և Հուդայի ընդհանրական թղթերը. և Հովհաննեսի Հայտնությունը:

Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցին հարգում ու պատվում է Աստվածաշունչը և նաև պնդում, որ Տերը շարունակում է լրացուցիչ Հայտնություններ տալ իր վերջին օրերի մարգարեների միջոցով, որոնք պաշտպանում և հաստատում են մարդկության հետ ունեցած Աստծո գործերի վերաբերյալ աստվածաշնչի արձանագրությունները:

Հուդայի փայտը (Աստվածաշունչը) և Հովսեփի փայտը (Մորմոնի Գիրքը) մեկ կղառնան Տիրոջ ձեռքում՝ **Եզեկ**. ԼԷ.15–20: Աստվածաշնչի ճշմարտացիությունը կհաստատվի վերջին օրերի սուրբ գրքերի կողմից՝ **1 Նեփի** 13.38–40: Աստվածա-

շունչը և Մորմոնի Գիրքը կսերտանան, որպեսզի վերացնեն կեղծ վարդապետությունները՝ **2 Նեփի** 3.12: Աստվածաշունչ, Աստվածաշունչ: Մենք ունենք Աստվածաշունչ՝ **2 Նեփի** 29.3–10: Բոլորը, ովքեր հավատում են Աստվածաշնչին, կհավատան նաև Մորմոնի Գրքին՝ **Մորմ**. 7.8–10: Երեցները պետք է ուսուցանեն իմ ավետարանի սկզբունքները, որոնք Աստվածաշնչի և Մորմոնի Գրքի մեջ են՝ **ՎԼՈՒ** 42.12: Մենք հավատում ենք, որ Աստվածաշունչն Աստծո խոսքն է, որքան որ այն ճիշտ է թարգմանված՝ **ՀՀ** 1.8:

ԱՍՏՎԱԾԱՇՈՒՆՉ ՋՈՁԵՑ
ՍՄԻԹԻ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
(**ՋՍԹ**): Տե՛ս Ջոզեֆ Սմիթի
Թարգմանություն (**ՋՍԹ**)

ԱՍՏՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ: Տե՛ս
Հավերժական կյանք. Մարդ,
Մարդիկ – Մարդ՝ Երկնային Հոր
նման դառնալու ներուժը. Վեհացում

ԱՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Գավանանքներ և սովորույթներ, որոնք փոխանցվում են մի սերնդից մյուսին (Բ Թես. Բ.15): Սուրբ գրքերում Տերը շարունակ գոռուցնում է արդարներին, որ խոսափեն մարդկանց չար ավանդություններից (Ղև. ԺԸ.30, Մար. Է.6–8, Մոսիա 1.5, ՎԼՈՒ 93.39–40):

ԱՎԵՏԱՐԱՆ: Տե՛ս *նաև* Տնտեսություն.
Փրկագնման ծրագիր. Քրիստոսի
վարդապետությունը

Աստծո փրկության ծրագիրը, որը հնարավոր է դարձել Հիսուս Քրիստոսի քավության միջոցով: Ավետարանն իր մեջ ընդգրկում է հավերժական ճշմարտություններ կամ օրենքներ, ուխտեր և արարողություններ, որոնք մարդկությանն անհրաժեշտ են՝ կրկին Աստծո ներկայությունը մտնելու համար: Տասնիններորդ դարում, Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթի միջոցով, Աստված վերականգնեց ավետարանի լրիվությունը երկրի վրա:

Գնացեք ամբողջ աշխարհով և քարոզեք ավետարանը՝ **Մար.** ԺԶ.15: Գառի ավետարանի պարզ և արժեքավոր մասերը են էին պահվել՝ **1 Նեփի** 13.32: Աս է իմ ավետարանը՝ **3 Նեփի** 27.13–21 (ՎԼՈՒ

39.6): Մորմոնի Գիրքը պարունակում է ավետարանի լրիվությունը՝ **ՎԼՈՒ** 20.8–9 (ՎԼՈՒ 42.12): Սա է ավետարանը՝ **ՎԼՈՒ** 76.40–43: Մելքիսեդեկյան Քահանայությունը սպասավորում է ավետարանը՝ **ՎԼՈՒ** 84.19: Ամեն մարդ կլսի ավետարանի լրիվությունն իր լեզվով՝ **ՎԼՈՒ** 90.11: Որդին ավետարանը քարոզեց մահացածների ոգիներին՝ **ՎԼՈՒ** 138.18–21, 28–37: Ավետարանը քարոզվում էր սկզբից ի վեր՝ **Մովսես** 5.58: Բացատրվում են ավետարանի առաջնային սկզբունքներն ու արարողությունները՝ **ՀՀ** 1.4:

ԱՎԵՏԱՐԱՆԻ ԱՌԱՋԻՆ

ՍԿԶՔՈՒՆՔՆԵՐԸ: *Տե՛ս*

Ապաշխարել, Ապաշխարություն.

Հավատք. Մկրտություն, Մկրտել.

Սուրբ Հոգի

ԱՎԵՏԱՐԱՆԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՒ-

ՄԸ: *Տե՛ս նաև* Ավետարան. Սմիթ

Ջոզեֆ Կրաստեր. Տնտեսություն.

Ուրացություն

Աստծո կողմից երկրի վրա իր ավետարանի ճշմարտությունների ու արարողությունների վերահաստատումը մարդկանց մեջ: Հիսուս Քրիստոսի ավետարանը կորսվել էր երկրի վրայից ուրացության հետևանքով, որը տեղի ունեցավ Քրիստոսի Առաքյալների երկրային ծառայությունից հետո: Այդ ուրացության հետևանքով՝ անհրաժեշտություն առաջացավ, որ ավետարանը վերականգնվի: Տեսիլքների, հրեշտակների սպասավորության և երկրի վրա մարդկանց տրված հայտնությունների միջոցով Աստված վերականգնեց ավետարանը: Վերականգնումը սկսվեց Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթի միջոցով (ՋՄ–Պ 1.1–75, ՎԼՈՒ 128.20–21) և շարունակվում է մինչև այժմ՝ Տիրոջ կենդանի մարգարեների աշխատանքի միջոցով:

Տիրոջ տունը կհաստատվի սարերի գլխին՝ **Յս.** Բ.2 (Միքիա Դ.2, 2 Նեփի 12.2): Աստված կատարելու է զարմանալի և սքանչելի մի գործ՝ **Յս.** ԻԺ.14 (2 Նեփի 25.17–18, ՎԼՈՒ 4.1): Աստված մի բազավորություն է հաստատելու, որը երբեք չի կործանվի՝ **Դան.** Բ.44: Եղիան կգա և կվերականգնի բոլոր բաները՝ **Մատ.** Ժ.11 (Մար. Թ.11, ՎԼՈՒ 77.14): Ամեն բաները վերահաստատելու ժամանակները կգան՝ **Գոր.**

Գ.21 (ՎԼՈՒ 27.6): Ժամանակների լուսքյան տնտեսության ժամանակ Աստված կբովանդակի ամեն բան՝ **Եփես.** Ա.10: Ես տեսա մեկ ուրիշ հրեշտակ, որը հավիտենական ավետիք ուներ քարոզելու՝ **Հայտ.** ԺԳ.6: Ավետարանի լրիվությունը կհասնի հեթանոսներին՝ **1 Նեփի** 15.13–18: Հրեաները կվերականգնվեն ճշմարիտ եկեղեցուն՝ **2 Նեփի** 9.2: Վերջին օրերին ճշմարտությունը կվերականգնվի՝ **3 Նեփի** 16.7: Ես շնորհում եմ ձեզ Ահարոնի Քահանայությունը՝ **ՎԼՈՒ** 13.1 (ՋՄ–Պ 1.69): Ես հանձնել եմ արքայության բանալիները վերջին ժամանակների համար՝ **ՎԼՈՒ** 27.6, 13–14 (ՎԼՈՒ 128.19–21): Հավաքեք Իսրայելի ցեղերին և վերականգնեք բոլոր բաները՝ **ՎԼՈՒ** 77.9: Այս տնտեսության բանալիները տրված են՝ **ՎԼՈՒ** 110.16 (ՎԼՈՒ 65.2): Քահանայությունը տրվել է ժամանակների լուսքյան տնտեսության ժամանակ՝ **ՎԼՈՒ** 112.30: Ես տեսա երկու անձնավորություն՝ **ՋՄ–Պ** 1.17: Ես ձեզ կհայտնեմ քահանայությունը Եղիայի ձեռքով՝ **ՋՄ–Պ** 1.38 (Մադ. Դ.5–6):

ԱՎԵՏԱՐԱՆԻԶ: *Տե՛ս նաև*

Հայրապետ, Հայրապետական.

Հայրապետական օրհնություններ

Նա, ով ունի և հռչակում է Հիսուս Քրիստոսի ավետարանի բարի լուրը: Ջոզեֆ Սմիթն ուսուցանել է, որ ավետարանիչը հայրապետ էր: Հայրապետները կանչվում և կարգվում են Տասներկու Առաքյալների ղեկավարության ներքո՝ հատուկ օրհնություններ տալու համար, որոնք կոչվում են հայրապետական օրհնություններ:

Տերը մի քանիսին կանչել է Առաքյալներ լինելու, մի քանիսին՝ մարգարեներ և մի քանիսին՝ ավետարանիչներ՝ **Եփես.** Դ.11: Ավետարանի գործը կատարի՝ **Բ Տիմ.** Դ.5: Մենք հավատում ենք Առաքյալներին, մարգարեներին, հովիվներին, ուսուցիչներին, ավետարանիչներին՝ **ՀՀ** 1.6:

ԱՎԵՏԱՐԱՆՆԵՐ: *Տե՛ս նաև*

Հովհաննես՝ Ձեբեդեոսի Որդի.

Ղուկաս. Մարկոս. Մատթեոս

Չորս հիշատակարանները կամ վկայությունները՝ Հիսուսի մահկանացու կյանքի և նրա ծառայությանը վերաբերող իրադարձությունների մասին, որոնք գտնվում են

Նոր Կտակարանի առաջին չորս գրքերում: Գրված լինելով Մատթեոսի, Մարկոսի, Ղուկասի և Հովհաննեսի կողմից՝ դրանք Քրիստոսի կյանքը հիշատակող վկայություններ են: Մորմոնի Գրքի 3 Նեփիի գիրքը շատ բաներով նման է Նոր Կտակարանի այդ չորս Ավետարաններին:

Նոր Կտակարանի գրքերն սկզբնապես գրվել էին հունարեն լեզվով: Ինչպես հունարենում, *ավետարան* բառը նշանակում է «բարի լուր»: Բարի լուրն այն է, որ Հի-

սուս Քրիստոսը քավություն է արել, որը մահից կփրկագնի մարդկությանը և ամեն մարդու կհատուցի իր գործերի համեմատ (Հովհ. Գ.16, Հոովմ. Ե.10-11, 2 Նեփի 9.26, Ալմա 34.9, Վեոմ 76.69):

Ավետարանների համաձայնություն. Փրկչի ուսմունքները Մատթեոսում, Մարկոսում, Ղուկասում և Հովհաննեսում, ինչպես նաև վերջին օրերի հայտնությունները, կարելի է համեմատել միմյանց հետ հետևյալ կերպ.

ԱՎԵՏԱՐԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ

Իրադարձություն		Մատթեոս		Մարկոս	Ղուկաս	Հովհաննես	Վերջին օրերի հայտնություններ
Հիսուսի տոհմաբանությունը	Ա.2-17			Գ.23-38			
Հովհաննես Մկրտչի ծնունդը				Ա.5-25, 57-58			
Հիսուսի ծնունդը	Բ.1-15			Բ.6-7			1 Նեփի 11.18-20, 2 Նեփի 17.14, Մոսիա 3.5-8, Ալմա 7.10, Հել. 14.5-12, 3 Նեփի 1.4-22
Միմեռնի և Աննայի մարգարեությունները				Բ.25-39			
Տաճար այցելելը (Զատկին)				Բ.41-50			
Հովհաննեսի ծառայության սկիզբը	Գ.1, 5-6	Ա.4	Գ.1-3	Ա.6-14			
Հիսուսի մկրտությունը	Գ.13-17	Ա.9-11	Գ.21-22	Ա.32-34			1 Նեփի 10.7-10, 2 Նեփի 31.4-21
Հիսուսի փորձվելը	Գ.1-11		Գ.1-13				

Իրադարձություն	Մատթեոս	Մարկոս	Գուկաս	Հովհաննես	Վերջին օրերի հայտնու- թյուններ
Հովհաննես Մկրտչի վկայությունը				Ա.15–36	ՎևոՒ 93.6–18, 26
Կանայի հարսանիքը (Հիսուսի առաջին հրաշքը)				Բ.1–11	
Տաճարի առաջին մաքրումը				Բ.14–17	
Նիկողեմոսի հետ հանդիպումը				Գ.1–10	
Սամարացի կինը ջրհորի մոտ				Գ.1–42	
Հիսուսը մերժվում է Նազարեթում	Գ.13–16			Գ.16–30	
Ձկնորսները կանչվում են՝ մարդկանց որսորդներ լինելու	Գ.18–22	Ա.16–20			
Ուռկանները հրաշքով լցվում են			Ե.1–11		
Հայրուսի աղջկան կենդանացնելը	Թ.18–19, 23–26	Ե.21–24, 35–43	Ը.41–42, 49–56		
Տեռատես կնոջ բժշկումը	Թ.20–22	Ե.25–34	Ը.43–48		
Տասներկուսին կանչելը	Ժ.1–42	Գ.13–19, Ջ.7–13	Ջ.12–16, Թ.1–2, ԺԲ.2–12, 49–53		1 Նեփի 13.24–26, 39–41, ՎևոՒ 95.4
Որբեկայրու որդուն կենդանացնելը			Է.11–15		
Քրիստոսի ոտքերի օծումը			Է.36–50	ԺԲ.2–8	
Փոթորիկը հանդարտեցնելը		Գ.36–41	Ը.22–25		

Իրադարձություն	Մատենոս	Մարկոս	Գուկաս	Հովհաննես	Վերջին օրերի հայտնություններ
Յոթանասունին կանչելը			Ժ.1		ՎԼՈՒ 107.25, 34, 93-97
Դևերի լեզեռնին դուրս հանելը և խոզերի մեջ գցելը		Ե.1-20			
Սարի վրայի քարոզը	Ե-Է		Ձ.17-49		3 Նեփի 12-14
Հիսուսի առակները կարճ պատմություններ են, որոնք հասարակ առարկաները կամ իրադարձությունները համեմատում են ճշմարտության հետ: Հիսուսը հաճախ էր դրանք օգտագործում՝ հոգևոր ճշմարտություններ ուսուցանելու համար:					
Սերմնացանը.	ԺԳ.3-9, 18-23	Դ.3-9, 14-20	Ը.4-8, 11-15		
Որոմները.	ԺԳ.24-30, 36-43				ՎԼՈՒ 86.1-7
Մանանեխի հատիկը.	ԺԳ.31-32	Դ.30-32	ԺԳ.18-19		
Թթխմորը.	ԺԳ.33		ԺԳ.20-21		
Աբսի միջի գանձը.	ԺԳ.44				
Թանկագին մարգարիտը.	ԺԳ.45-46				
Ձկնորսի ուռկանը.	ԺԳ.47-50				
Տանտերը.	ԺԳ.51-52				
Կորած ոչխարը.	ԺԸ.12-14		ԺԵ.1-7		
Կորած դրամը.			ԺԵ.8-10		
Անառակ որդին.			ԺԵ.11-32		
Անշնորհակալ ծառան.	ԺԸ.23-35				
Բարի Սամարացին.			Ժ.25-37		

Իրադարձություն	Մատթեոս	Մարկոս	Լուկաս	Հովհաննես	Վերջին օրերի հայտնություններ
Անիրավ տնտեսը.			ԺՁ.1-8		
Հարուստը և Ղազարոսը.			ԺՁ.14-15, 19-31		
Անարդար դատավորը.			ԺԸ.1-8		
Բարի հովիվը.				Ժ.1-21	3 Նեփի 15.17-24
Այգում աշխատողները.	Ի.1-16	Ժ.31			
Մնասները.			ԺԹ.11-27		
Երկու որդին.	ԻԱ.28-32				
Ամբարիշտ մշակները.	ԻԱ.33-46	ԺԲ.1-12	Ի.9-20		
Թագավորի որդու հարսանիքը.	ԻԲ.1-14		ԺԴ.7-24		
Տասը կույսերը.	ԻԵ.1-13		ԺԲ.35-36		ՎՆՈՒ 45.56-59
Քանքարները.	ԻԵ.14-30				
Ոչխարները, այծերը.	ԻԵ.31-46				
Հինգ հազարին կերակրելը	ԺԴ.16-21	Ձ.33-44	Թ.11-17	Ձ.5-14	
Հիսուսը քայլեց ջրի վրայով	ԺԴ.22-33	Ձ.45-52		Ձ.16-21	
Քրիստոսի մասին Պետրոսի վկայությունը	ԺՁ.13-16	Ը.27-29	Թ.18-20		
Պետրոսին խոստացվում են արքայության բանալիները	ԺՁ.19				

Իրադարձություն	Մատթեոս	Մարկոս	Գուկաս	Հովհաննես	Վերջին օրերի հայտնու- թյուններ
Կյանքի հացի քարոզը				Ջ.22-71	
Հանգստության օրը կույր մարդուն բժշկելը				Թ.1-41	
Կերպարանավո- խումը, քահանա- յության բանալինե- րը հանձնելը	ԺԷ.1-13	Թ.2-13	Թ.28-36		ՎԼՈՒ 63.20-21, 110.11-13
Երեխաներին օրհնելը	ԺԹ.13-15	Ժ.13-16	ԺԸ.15-17		
Տիրոջ աղոթքը	Ջ.5-15		ԺԱ.1-4		
Ղազարոսին կենդանացնելը				ԺԱ.1-45	
Հանդիսավոր մուտքը	ԻԱ.6-11	ԺԱ.7-11	ԺԹ.35-38	ԺԲ.12-18	
Դրամավոխների տաճարից դուրս հանելը	ԻԱ.12-16	ԺԱ.15-19	ԺԹ.45-48		
Որբկայրու լուման		ԺԲ.41-44	ԻԱ.1-4		
Բանախոսություն Երկորդ Գալստի մասին	ԻԴ.1-51	ԺԳ.1-37	ԺԲ.37-48, ԺԷ.20-37, ԻԱ.5-38		ՎԼՈՒ 45.16-60, ՋՍ-Մ 1.1-55
Տասը բորոտներին բժշկելը			ԺԷ.12-14		
Հիսուսի վերջին Ջատիկը, հաղորդության հաստատումը, հրահանգներ Տասներկուսին, աշակերտների ոտքերը լվանալը	ԻՋ.14-32	ԺԴ.10-27	ԻԲ.1-20	ԺԳ-ԺԷ	

Իրադարձություն	Մատթեոս	Մարկոս	Գուկաս	Հովհաննես	Վերջին օրերի հայտնություններ
Հիսուսի տառապանքը Գեթսեմանիում	ԻՁ.36–46	ԺԳ.32–42	ԻԲ.40–46		2 Նեփի 9.21–22, Մոսիա 3.5–12, ՎևոՒ 19.1–24
Հիսուսն է որբը				ԺԵ.1–8	
Հուդայի մատնելը	ԻՁ.47–50	ԺԳ.43–46	ԻԲ.47–48	ԺԸ.2–3	
Կայիափայի առաջ լսելը	ԻՁ.57	ԺԳ.53	ԻԲ.54, 66–71	ԺԸ.24, 28	
Պիղատոսի առաջ լսելը	ԻԷ.2, 11–14	ԺԵ.1–5	ԻԳ.1–6	ԺԸ.28–38	
Հերովդեսի առաջ լսելը			ԻԳ.7–10		
Հիսուսին խարազանում և ծաղրում են	ԻԷ.27–31	ԺԵ.15–20		ԺԹ.1–12	
Խաչելությունը	ԻԷ.35–44	ԺԵ.24–33	ԻԳ.32–43	ԺԹ.18–22	Հեղ. 14.20–27, 3 Նեփի 8.5–22, Ժ.9
Հարությունը	ԻԸ.2–8	ԺՁ.5–8	ԻԴ.4–8		
Հիսուսի հայտնվելն աշակերտներին		ԺՁ.14	ԻԴ.13–32, ԻԵ.19–23 36–51		
Հիսուսի հայտնվելը Թովմասին				Ի.24–29	
Համբարձումը		ԺՁ.19–20	ԻԴ.50–53		

ԱՏԵԼ, ԱՏԵԼՈՒԹՅՈՒՆ. *Sh'u nusi*
Թշնամանք. Սեր. Վրեժխնդրություն

Ատելությունը խիստ հակակրանք է ինչ-որ մեկի կամ ինչ-որ բանի հանդեպ:

Ես՝ Աստված, կհատուցեմ հայրերի անօրինությունը որդիների վրա նրանց, ովքեր ատում են ինձ՝ **Ել.** Ի.5: Վեց բան կա, որ Տերն ատում է՝ **Առակ.** Ջ.16: Հիմար մարդն անարգում է իր մորը՝ **Առակ.** ԺԵ.20: Նա

անարգված է և մարդկանցից մերժված՝ **Ես.** ԾԳ.3: Բարիք արեք ձեզ ատողներին՝ **Մատ.** Ե.44: Կամ մեկին կատի և մյուսին կսիրի, կամ մեկին կմեծարի և մյուսին կարհամարի՝ **Մատ.** Ջ.24: Ամենից կատվեք իմ անվան համար՝ **Մատ.** Ժ.22: Ամեն չար գործող ատում է լույսը՝ **Հովհ.** Գ.20: Թող ոչ ոք չո երիտասարդությունը չանարգի՝ **Ա Տիմ.** Դ.12: Քանի որ նրանք

հարուստ են, նրանք արհամարհում են արքատներին՝ **2 Նեփի** 9.30: Մի արհամարհեք Աստծո հայտնությունները՝ **Հակոբ** 4.8: Նրանք հավերժական ատելություն ունեին մեր հանդեպ՝ **Հակոբ** 7.24: Մարդիկ ոչինչ են համարում Աստծո խորհուրդները և արհամարհում են նրա խոսքերը՝ **Վևո** 3.7: Ինձ ատում և հալածում էին այն բանի համար, որ ասում էի, թե տեսիլք են տեսել՝ **ԶՍ-Պ** 1.25:

ԱՐԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ: *Տե՛ս նաև*

Կնիք, Կնքում. Տաճար՝ Տիրոջ տուն.

Տոհմաբանություն. Փրկություն.

Փրկություն մահացածների համար

Սրբազան ծեսեր և ծիսակարգեր: Արարողությունները բաղկացած են գործողություններից, որոնք հոգևոր իմաստ են կրում: Արարողությունները կարող են նշանակել նաև Աստծո օրենքներն ու կանոնները:

Եկեղեցու արարողությունների թվում են՝ հիվանդների սպասավորումը (Հակ. Ե.14–15), հաղորդության օրհները (Վևո 20.77, 79), ընկղմամբ մկրտությունը (Մատ. Գ.16, Վևո 20.72–74), երեխաներին օրհները (Վևո 20.70), Սուրբ Հոգու շնորհումը (Վևո 20.68, 33.15), քահանայություն շնորհելը (Վևո 84.6–16, 107.41–52), տաճարային արարողությունները (Վևո 124.39), նոր և հավիտենական ուխտով ամուսնանալը (Վևո 132.19–20):

Սովորեցրու նրանց կանոններն ու օրենքները՝ **Ել.** ԺԸ.20: Քայլեք իմ օրենքներով և պահեք իմ արարողությունները՝ **Եզեկ** ԺԱ.20: Ժողովուրդը խիստ էր Աստծո արարողություններին հետևելիս՝ **Ալմա** 30.3: Ինչ օգուտ, որ մենք պահել ենք նրա արարողությունները՝ **3 Նեփի** 24.13–14: Նա, ով աղոթում է և ապաշխարող է, ընդունվում է իմ կողմից, եթե հնազանդվում է իմ արարողություններին՝ **Վևո** 52.14–19: Ողջ մարդկությունը կարող է փրկվել՝ հնազանդվելով ավետարանի օրենքներին և արարողություններին՝ **ՀՀ** 1.3:

Փոխարինող արարողություն. Կրոնական արարողություն, որը կատարվում է ապրող մարդու կողմից՝ մեկ ուրիշի համար, որը մահացել է: Այդ արարողություններն ազդեցություն են ունենում միայն երբ անձինք, ում համար կատարվում են այդ

արարողությունները, ընդունում են դրանք, պահում են դրանց հետ կապված ուխտերը և կնքվում են Խոստումի Սուրբ Հոգով: Նման արարողություններ այսօր կատարվում են տաճարում:

Ի՞նչ կանեն մեռելների համար մկրտվողները, եթե արդարև մեռելները հարություն չեն առնում՝ **Ա Կոր.** ԺԵ.29: Մահացածների համար մկրտությունները պետք է կատարվեն տաճարում՝ **Վևո** 124.29–36: Հոգիների աշխարհի հոգիներին ուսուցանվեց փոխարինող մկրտություն՝ մեղքերի քողության համար՝ **Վևո** 138.29–34:

ԱՐԳԵԼՎԱԾ ՊՏՈՒՂ: *Տե՛ս* Ադամի և Եվայի անկումը. Եղեմ

ԱՐԴԱՐ, ԱՐԴԱՐՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Անիրավ, Անիրավություն.

Արժանավոր, Արժանավորություն.

Շիտակություն. Պատվիրաններն

Աստծո. Քայլել, Քայլել Աստծո հետ

Եշմարիտ, սուրբ, առաքինի, շիտակ լինելը. Աստծո պատվիրաններին հնազանդ ապրելը. մեղքից խուսափելը:

Տերը կօրհնի արդարին՝ **Մադ.** Ե.12: Տիրոջ աչքերն արդարների վրա են՝ **Մադ.** ԼԴ.15, 17 (Ա Պետ. Գ.12): Երբ արդարներն են իշխում, ժողովուրդն ուրախանում է՝ **Առակ.** ԻԹ.2 (Վևո 1 98.9–10): Երանի նրանց, ովքեր սոված և ծարավ են արդարության՝ **Մատ.** Ե.6 (3 Նեփի 12.6): Առաջ Աստծո արքայությունը և նրա արդարությունը փնտրեք՝ **Մատ.** Զ.33: Արդարները կզնան հավերժական կյանքը՝ **Մատ.** ԻԵ.46: Արդարի ջերմեռանդ աղոթքը շատ գրավոր է՝ **Հակ.** Ե.16: Նա, ով արդար է, օրհնվում է Աստծուց՝ **1 Նեփի** 17.35: Նա կպահպանի արդարներին. նրանք վախենալու կարիք չունեն՝ **1 Նեփի** 22.17, 22: Տիրոջ ժողովրդի արդարության շնորհիվ Սատանան գործություն չի ունենա՝ **1 Նեփի** 22.26: Եթե չլինի արդարություն, չի լինի երջանկություն՝ **2 Նեփի** 2.13: Արդարները կժառանգեն Աստծո արքայությունը՝ **2 Նեփի** 9.18: Արդարները չեն վախենում ճշմարտության խոսքերից՝ **2 Նեփի** 9.40: Ողջ մարդկությունը պետք է փոխվի արդարության մի վիճակի՝ **Մոսիա** 27.25–26: Արդարների անունները պիտի գրվեն կյանքի գրքում՝ **Ալմա** 5.58:

Դուք երջանկություն եք փնտրել անօրինությունում անելու մեջ, որը հակառակ է արդարության էությանը՝ **Հել.** 13.38: Արդարների երգն աղոթք է ինձ համար՝ **ՎևոՒ** 25.12: Կանգնե՛ք՝ արդարության լանջապանակը հագած՝ **ՎևոՒ** 27.16 (Եփես. 2.14): Արդարների մահը քաղցր կլինի նրանց համար՝ **ՎևոՒ** 42.46: Արդարները պիտի հավաքվեն բոլոր ազգերի միջից՝ **ՎևոՒ** 45.71: Մարդիկ պետք է իրենց իսկ ազատ կամքով շատ արդարություն իրագործեն՝ **ՎևոՒ** 58.27: Նա, ով արդարության գործեր է անում, ձեռք կբերի խաղաղություն այս աշխարհում և հավերժական կյանք՝ գալիք աշխարհում՝ **ՎևոՒ** 59.23: Երկրորդ Գալստի ժամանակ կլինի արդարների և ամբարիշտների լիովին առանձնացում՝ **ՎևոՒ** 63.54: Երկրների գորությունները կարող են կառավարվել միայն արդարության սկզբունքների հիման վրա՝ **ՎևոՒ** 121.36: Արդարների մեջ խաղաղություն էր ափրում՝ **ՎևոՒ** 138.22: Սիոնի ժողովուրդը բնակվում էր արդարության մեջ՝ **Մովսես** 7.18: Աբրահամ արդարության հետևորդ էր՝ **Աբր.** 1.2:

ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*

Ողորմած, Ողորմություն. Քավել, Քավություն

Արդար մտքերի ու գործերի համար օրհնվելու և չապաշխարած մեղքերի համար պատժվելու ամխուսափելի հետևանքը: Արդարադատությունը հավերժական օրենք է, որը պատիժ է պահանջում՝ ամեն անգամ Աստծո օրենքը խախտելու համար (Ալմա 42.13–24): Մեղավորը պարտավոր է պատիժը վճարել, եթե նա չի ապաշխարում (Մոսիա 2.38–39, ՎևոՒ 19.17): Եթե նա ապաշխարում է, Փրկիչը, Քավության միջոցով, վճարում է պատիժը և ողորմություն հայցում (Ալմա 34.16):

Մեղանշող անձը պիտի մեռնի՝ **Եզեկ.** ԺԸ.4: Տերն ի՞նչ է ուզում քեզանից, միայն արդար գործել՝ **Միքիա** 2.8: Հիսուսն արդար կլինի և մեզ կների մեր մեղքերը՝ **Ա Հովհ.** Ա.9: Աստծո արդարադատությունն ամբարիշտներին բաժանում էր արդարներից՝ **1 Նեփի** 15.30: Քավությունը բավարարում է արդարադատության պահանջները՝ **2 Նեփի** 9.26: Ողջ մարդկությունն ընկած է և արդարադատության ճանկում է՝ **Ալմա** 42.14: Քավու-

թյունը բավարարում է արդարադատության պահանջները՝ **Ալմա** 42.15: Կարծում ես ողորմությունը կարող է կողոպտել՝ արդարադատությանը՝ **Ալմա** 42.25: Աստծո արդարադատությունը կախված է ձեզ վրա, եթե դուք չապաշխարեք՝ **Ալմա** 54.6: Արդարադատությունն ու դատաստանն այն պատիժներն են, որոնք կցված են իմ օրենքին՝ **ՎևոՒ** 82.4: Արդարադատությունը շարունակում է իր ընթացքը և պահանջում է յուրայիններից՝ **ՎևոՒ** 88.40: Ոչ ոք չի ազատվի Աստծո արդարադատությունից և օրենքներից՝ **ՎևոՒ** 107.84:

ԱՐԴԱՐԱՅՈՒՄ, ԱՐԴԱՐԱՑՆԵԼ:

Տե՛ս նաև Մրբագործում. Քավել, Քավություն

Ազատվել մեղքի համար տրվող պատժից և ճանաչվել անմեղ: Անձն արդարացվում է Փրկչի շնորհով՝ նրա հանդեպ ունեցած հավատաբով: Այդ հավատաբը ցուցաբերվում է ապաշխարելով և ավետարանի օրենքներին և արարողություններին հնազանդվելով: Հիսուս Քրիստոսի քավությունը մարդկանց հնարավորություն է տալիս ապաշխարել և արդարացվել կամ ներվել պատժից, որը նրանք հակառակ դեպքում կստանային:

Տերով պիտի արդարանա բոլոր Իսրայելը՝ **Ես.** ԽԵ.25: Ոչ թե օրենքը լսողները, այլ կատարողներն են արդարացվում՝ **Հռովմ.** Բ.13: Մարդն արդարացվում է Քրիստոսի արյան միջոցով՝ **Հռովմ.** Ե.1–2, 9: Դուք արդարացվում եք Տեր Հիսուսի անունով՝ **Ա Կոր.** 2.11: Նրա շնորհով արդարացված՝ մենք ժառանգներ կդարձվենք՝ **Տիմոս** Գ.7: Զե՞ որ մեր հայր Աբրահամը գործերով արդարացավ՝ **Հակ.** Բ.21: Մարդ գործերով է արդարանում, և ոչ միայն հավատքով՝ **Հակ.** Բ.14–26: Օրենքով ոչ մի մարմին արդարացված չէ՝ **2 Նեփի** 2.5: Իմ արդար ծառան պիտի արդարացնի շատերին. քանզի նա պիտի կրի նրանց անօրինությունները՝ **Մոսիա** 14.11 (Ես. ԾԳ.11): Կկարողանայի՞ք դուք ասել, որ ձեր հանդերձները մաքրված են Քրիստոսի միջոցով՝ **Ալմա** 5.27: Արդարացումը, Հիսուս Քրիստոսի շնորհի միջոցով, ճշմարիտ է՝ **ՎևոՒ** 20.30–31 (ՎևոՒ 88.39): Հոգով դուք արդարացվում եք՝ **Մովսես** 6.60:

ԱՐԹՈՒՆ ԼԻՆԵԼ

Աչալուրջ լինել, սպասել: Այն անձը, որն արթուն է և հնազանդ, պատրաստ է և նախապատրաստված:

Արդ, արթուն մնացեք. քանի որ չգիտեք ժամը, երբ ձեր Տերը կգա՝ **Մատ. ԻԳ.42-43** (Մատ. ԻԵ.13, Մար. ԺԳ.35-37, ՎևոՒ 133.10-11): Արթուն կացեք և աղոթք արեք, որ փորձության մեջ չմտնեք՝ **Մատ. ԻԶ.41** (3 Նեփի 18.15, 18): Եթե դուք չհետևեք ձեզ, ձեր մտքերին, ձեր խոսքերին, ձեր գործերին, դուք կկորչեք՝ **Մոսիա 4.30**: Նա, ով չի սպասում Փրկչին, պիտի կորվի՝ **ՎևոՒ 45.44**:

ԱՐԺԱՆԱՎՈՐ, ԱՐԺԱՆԱՎՈ-

ԲՈՒԹՅՈՒՆ: Տե՛ս նաև Արդար,

Արդարություն

Անճմապես արդար լինել և ընդունված լինել Աստծո և նրա նշանակված ղեկավարների առաջ:

Ով որ չի առնում իր խաչը, ինձ արժանի չէ՝ **Մատ. Ժ.38**: Մշակն արժանի է իր կարճքին՝ **Ղուկ. Ժ.7** (ՎևոՒ 31.5): Տեսեք, որ դուք բոլոր այս բաներն անեք արժանավորությամբ՝ **Մորմ. 9.29**: Նրանք չէին մկրտվում, մինչև որ արժանի չէին լինում՝ **Մորմ. 6.1**: Նա, ով ծույլ է, արժանի չի համարվի կանգուն մնալ՝ **ՎևոՒ 107.100**: Նա, ով չի դիմանում խրատին, արժանի չէ իմ արքայությանը՝ **ՎևոՒ 136.31**: Քահանայությունը տարածվում է բոլոր արժանի տղամարդկանց վրա՝ **ՎևոՒ ԴՀ-2**:

ԱՐՀԱՄԱՐՀԵԼ: Տե՛ս Ատել,

Ատելություն

ԱՐՄԱԳԵԴՈՆ: Տե՛ս նաև Գոգ.

Հիսուս Քրիստոսի երկրորդ գալուստը. Մագոգ

Արմագեդոն անունը սերվել է եբրայերեն *Հար Մեգիդդոն* արտահայտությունից, որը նշանակում է «Մակեդդոնի լեռ»: Մակեդդոնի հովիտը Եզրեելոնի հարթավայրի արևմտյան մասում է, Երուսաղեմից ութսուն կիլոմետր դեպի հյուսիս, և համարվում է Հին Կտակարանի ժամանակների մի շարք վճռական ճակատամարտերի վայրը: Մեծ և վերջին ընդհարումը, որը տեղի կունենա Տիրոջ երկրորդ գալստի ժամանակ, կոչվում է Արմագեդոնի ճա-

կատամարտ, որովհետև այն կսկսվի նույն վայրում: (Տե՛ս Եզեկ. ԼԹ.11, Չաք. ԺԲ-ԺԴ, հատկապես՝ ԺԲ.11, Հայտ. ԺԶ.14-21):

ԱՐՅՈՒՆ: Տե՛ս նաև Չոհաբերություն.

Հիսուս Քրիստոս. Զավել,

Քավություն

Հին Իսրայելացիների մոտ և ներկայիս շատ ազգերի մոտ համարվում է կյանքի աղբյուրը, կամ բոլոր մարմինների կենսական ուժը: Հին Կտակարանի ժամանակներում Տերը Իսրայելին արգելել էր արյունը որպես կերակուր օգտագործելը (Ղև. Գ.17, Է.26-27, ԺԷ.10-14):

Չոհաբերության քավիչ ուժն արյան մեջ էր, քանի որ արյունը համարվում էր կյանքի էական մասը: Կենդանիների զոհաբերությունը, Հին Կտակարանում, ավելի ուշ Հիսուս Քրիստոսի կատարած մեծ զոհաբերության խորհրդանիշն էր (Ղև. ԺԷ.11, Մովսես 5.5-7): Հիսուս Քրիստոսի քավիչ արյունն ապաշխարողին մաքրում է մեղքերից (Ա Հովհ. Ա.7):

Նրա քրտինքն արյան կաթիլների պես էր՝ **Ղուկ. ԻԲ.44**: Մենք սրբազործվում ենք Քրիստոսի հեղած արյամբ՝ **Եբք. Ժ.1-22**: Արյուն էր հոսում ամեն մի ծակոտից՝ **Մոսիա 3.7** (ՎևոՒ 19.18): Տիրոջ արյունը թափվել էր մեղքերի բողոքյան համար՝ **ՎևոՒ 27.2**: Իր արյունը հեղելով՝ Հիսուսը կատարյալ քավություն իրագործեց՝ **ՎևոՒ 76.69**: Արյունով դուք սրբազործվում եք՝ **Մովսես 6.60**:

ԱՐՏ: Տե՛ս նաև Աշխարհ. Տիրոջ այգին

Սուրբ գրքերում՝ բաց հողատարածք, որն օգտագործվում է որպես վարելահող կամ որպես արոտավայր: Հաճախ այն խորհրդանշում է աշխարհն ու նրա ժողովուրդները:

Արտն աշխարհն է՝ **Մատ. ԺԳ.38**: Երկնքի արքայությունը նման է արտի մեջ թաքցված զանձի՝ **Մատ. ԺԳ.44**: Ես տեսա մեծ ու ընդարձակ մի դաշտ՝ **1 Նեփի 8.9, 20**: Դաշտը հասել էր՝ **Ալմա 26.5**: Արտը սպիտակել է, արդեն հնձին հասել՝ **ՎևոՒ 4.4** (ՎևոՒ 6.3, 11.3, 12.3, 14.3, 31.4, 33.3, 7): Արտն աշխարհն էր՝ **ՎևոՒ 86.1-2**: Ես կնճանեցնեմ այդ թագավորություններն արտ ունեցող մի մարդու՝ **ՎևոՒ 88.51**:

ԱՐՈՒՅՐԵ ԹԻԹԵՂՆԵՐ: *Տե՛ս նաև* Թիթեղներ

Հրեաների մի հիշատակարան՝ սկզբից սկսած մինչև Ք.ծ.ա. 600թ., որը պարունակում էր մարգարեների շատ գրվածքներ (1 Նեփի 5.10–16): Այս հիշատակարանը պահվում էր Լաբանի՝ Երուսաղեմի հրեա ծերերից մեկի կողմից: Մինչ Լեքին և նրա ընտանիքը դեռ անապատում էին, Լեքին իր որդիներին ետ ուղարկեց Երուսաղեմ, որպեսզի ձեռք բերեն այդ հիշատակարանը (1 Նեփի 3–4): (Լրացուցիչ տեղեկության համար, տես «Մորմոնի Գրքի մասին համառոտ բացատրություն» խորագիրը, որը գտնվում է Մորմոնի Գրքում):

ԱՐՈՒՅՑԱԿ: *Տե՛ս* Լյուցիֆեր

ԱՔԱԱԲ: *Տե՛ս նաև* Հեգաբել

Հին Կտակարանում՝ հյուսիսային Իսրայելի ամենամաքաբիշտ ու հզոր թագավորներից մեկը: Նա ամուսնացավ Սիդոնի արքայադստեր՝ Հեգաբելի հետ, որի ազդեցությամբ Իսրայելում հաստատվեց Բահադի և Աստարովթի երկրպագությունը (Գ. Թագ. ԺՁ.29–33, Գ. Թագ. Գ.2) և փորձ արվեց վերացնել մարգարեներին և Եհովային երկրպագելը (Գ. Թագ. ԺԸ.13):

Իսրայելի վրա Սամարիայում թագավորեց քսաներկու տարի՝ **Գ. Թագ. ԺՁ.29** (Գ. Թագ. 16–22): Իրենից առաջ եղածներից առավել չարիք գործեց Տիրոջ աչքի առաջ՝ **Գ. Թագ. ԺՁ.30:** Սպանվեց պատերազմում՝ **Գ. Թագ. ԻԲ.29–40:**

ԲԱԲԵԼՈՆ: *Տե՛ս նաև* Աշխարհ.

Նաբուգոդոնոսոր

Բաբելոնիայի մայրաքաղաքը:

Բաբելոնը հիմնվել է Նեբրովթի կողմից և եղել է Միջագետքի կամ Սեմարի ամենահին քաղաքներից մեկը (Ճն. Ժ.8–10): Բաբելոնի աշտարակը կառուցելու ժամանակ Տերը խառնեց լեզուները (Ճն. ԺԱ.1–9, Եթեր 1.3–5, 33–35): Հետագայում Բաբելոնը դարձավ Նաբուգոդոնոսորի մայրաքաղաքը: Նա մի հսկայական քաղաք կառուցեց, որի ավերակները դեռ մնում են: Բաբելոնը դարձավ շատ ամբարիշտ քաղաք և այդ ժամանակից ի վեր դարձավ աշխարհի ամբարշտության խորհրդանիշը:

Փախեց Բաբելոնի միջից՝ **Երեմ.** ԾԱ.6: Բաբելոնը կհաստատվի և կընկնի՝ **Հայտ.** ԺԷ–ԺԸ: Բաբելոնը կավերվի՝ **2 Նեփի 25.15:** Բաբելոնը պիտի ընկնի՝ **ՎՆՈՒ 1.16:** Ես չեմ խնայի ոչ ոքի, ով մնում է Բաբելոնում՝ **ՎՆՈՒ 64.24:** Դուրս եկեք Բաբելոնից՝ **ՎՆՈՒ 133.5, 7, 14:**

ԲԱԶՄԱԿՆՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս*

Ամուսնություն, Ամուսնանալ –
Բազմակնություն

ԲԱԶՄԱՍՈՒՄՆՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս*

Ամուսնություն, Ամուսնանալ –
Բազմակնություն

ԲԱՀԱՂ: *Տե՛ս նաև* Կռապաշտություն

Տղամարդ արև-աստված, որին գլխավորապես պաշտում էին Փյունիկեում (Գ. Թագ. ԺՁ.31), սակայն, նրան տարբեր ձևերով պաշտում էին նաև այլ տեղերում՝ Մովաբացիները, որպես Բելփեդոլը (Թվ. ԻԵ.1–3), Սյուբեմում՝ որպես Բահադրերիթ (Գ.առ. Ը.33, Թ.4), Ակկարոնում՝ որպես Բահադ-ճանճիկ (Գ. Թագ. Ա.2): Բահադը, հավանաբար, նույն Բաբելոնի Բելն ու Հունաստանի Ջևան էր: *Բահադ* բառն արտահայտում է տիրոջ և իր ստրուկի միջև եղած փոխհարաբերությունը: Բահադի խորհրդանիշը հիմնականում մի ցույ էր: Բահադի հետ մեկտեղ սովորաբար պաշտում էին Աստարովթ աստվածուհուն:

Բահադը երբեմն միացվում էր այլ անունների կամ բառերի հետ, Բահադի հետ եղած կապը ցույց տալու համար, ինչպես օրինակ՝ տեղը, որտեղ նրան պաշտում էին կամ անձը, որն ուներ Բահադին բնորոշ հատկանիշներ: Ավելի ուշ, քանի որ *Բահադը* սկսեց ձեռք բերել զանազան վատ իմաստներ, *Բուսթ* բառը սկսվեց օգտագործվել այդ համադրված անուններում: *Բուսթ* նշանակում է «ամոթ»:

ԲԱՂԱՍՄ

Մարգարե, Հին Կտակարանում, որը ցանկանում էր անիծել Իսրայելին՝ փողի համար: Տերը նրան պատվիրեց չանիծել Իսրայելին (Թվ. ԻԲ–ԻԳ):

Բաղասմի էլը հրաժարվեց առաջ գնալ, որովհետև մի հրեշտակ կանգնել էր նրա ճանապարհին՝ **Թվ. ԻԲ.22–35:**

ԲԱՂԴԱՍԱՐ: *Տե՛ս նաև* Բաբելոն

Հին Կոտակարանում՝ Բաբելոնի վերջին քաղաքորդը, որը թագավորեց նախքան Կյուրոսի կողմից Բաբելոնի նվաճումը. Նաբուգոդոնոսորի որդին և նրան հաջորդողը (Դան. Ե.1–2):

ԲԱՄԲԱՍԱՆՔ: *Տե՛ս նաև* Համբավ.

Չարախոսություն

Որևէ մեկի անձնական փաստերով կամ տեղեկությամբ կիսվելը՝ չունենալով տվյալ անձի թույլտվությունը:

Մարդիկ պետք է հաշիվ տան ամեն դատարկ խոսքի համար, որ խոսում են՝ **Մատ. ԺԲ.36:** Սրբերին հորդորվում է չլինել շատախոս և հետաքրքրասեր, և չխոսել այն, ինչ պետք չէ՝ **Ա Տիմ. Ե.11–14:** Քո մերձավորի մասին չար բան մի խոսիր՝ **ՎևոՒ 42.27:** Ձորացրու եղբայրներիդ քո բոլոր հաղորդակցություններով՝ **ՎևոՒ 108.7:**

ԲԱՆ: *Տե՛ս* Հիսուս Քրիստոս –

Քրիստոսի նախամահականացու գոյությունը

ԲԱՆԱԼԻՆԵՐԸ

ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹՅԱՆ: *Տե՛ս*

Քահանայության բանալիները

ԲԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ,

ԲԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ: *Տե՛ս*

նաև Լույս, Քրիստոսի լույս.

ճշմարտություն. Ոգի

Բանականությունն ունի շատ իմաստներ, որոնցից երեքը հետևյալն են. (1) Դա ճշմարտության լույսն է, որը կյանք և լույս է տալիս բոլոր բաներին տիեզերքում: Այն միշտ գոյություն է ունեցել: (2) *Բանականություններ* բառը կարող է նաև վերաբերել Աստծո հոգեղեն զավակներին: (3) Սուրբ գրքերում բանականության մասին խոսվում է նկատի ունենալով նաև այն հոգեղեն նախանյութը, որը գոյություն է ունեցել նախքան մեր ծնվելը՝ որպես հոգեղեն զավակներ:

Բանականությունը հարում է բանականությանը՝ **ՎևոՒ 88.40:** Բանականությունը չի ստեղծվել կամ արարվել՝ **ՎևոՒ 93.29:** Ամեն բանականություն անկախ

է այն ոլորտում, որտեղ Աստված դրել է՝ **ՎևոՒ 93.30:** Աստծո փառքը բանականությունն է՝ **ՎևոՒ 93.36–37:** Այս կյանքում ձեռք բերած բանականությունը մեզ հետ բարձրանալու է հարության ժամանակ՝ **ՎևոՒ 130.18–19:** Տերը կառավարում է բոլոր բանականություններին՝ **Աքք. 3.21:** Տերն Աբրահամին ցույց տվեց այն բանականությունները, որոնք կազմավորվել էին նախքան աշխարհի լինելը՝ **Աքք. 3.22:**

ԲԱՌՆԱԲԱՍ

Անուն, որը տրվեց Հովսեփին (նաև Հովսես էին կոչում), Կիպրոսում ծնված Ղևտացուն, որը վաճառեց իր հորը և գույմարը տվեց Առաքյալներին (Գոր. Դ.36–37): Չնայած նախնական Առաքյալներից չէր, նա դարձավ Առաքյալ (Գոր. ԺԴ.4, 13) և ծառայեց մի քանի միսիոներական ճամփորդություններում (Գոր. ԺԱ.22–30, ԺԲ.25, 13–15, Ա Կոր. Թ.6, Գաղ. Բ.1, 9, Կող. Դ.10):

ԲԱՐԱԲԱՍ

Այն մարդու անունը, որին Խաչելության ժամանակ ազատեցին Հիսուսի փոխարեն: Բարաբբան ապստամբ էր, մարդասպան և ավազակ (Մատ. ԻԷ.16–26, Մար. ԺԵ.6–15, Լուկ. ԻԳ.18–25, Հովհ. ԺԸ.40):

ԲԱՐԵՆՈՍ: *Տե՛ս նաև* Հիսուս Քրիստոս

Հիսուս Քրիստոսը մեր Բարեխոսն է Հոր մոտ (Մոր. 7.28), և նա պաշտպանում է մեր դատը նրա մոտ:

Հիսուս Քրիստոսը մեր բարեխոսն է Հոր մոտ՝ **Ա Հովհ. Բ.1** (ՎևոՒ 110.4): Հիսուսը կբարեխոսի բոլորի համար՝ **2 Նեփի 2.9** (Եբր. Է.25): Հիսուսը հաղթանակ տարավ մահվան դեմ, որը նրան գործություն տվեց բարեխոսելու մարդկանց զավակների համար՝ **Մոսիա 15.8:** Ես ձեր բարեխոսն եմ Հոր մոտ՝ **ՎևոՒ 29.5:** Հիսուս Քրիստոսը պաշտպանում է ձեր դատը՝ **ՎևոՒ 45.3–5:**

ԲԱՐԹՈՂՈՄԵՈՍ: *Տե՛ս նաև*

Նաբանայել

Նոր Կոտակարանում՝ Հիսուս Քրիստոսի նախնական Տառներկու Առաքյալներից մեկը (Մատ. Ժ.2–4):

ԲԱՐԻ ՀՈՎԻՎ: *Տե՛ս նաև* Հիսուս Քրիստոս

Հիսուս Քրիստոսը Բարի Հովիվն է: Խորհրդանշաբար, նրա հետևորդները նման են ոչխարների, որոնց հովիվը Հիսուսն է:

Տերն է իմ հովիվը՝ **Սաղ. ԻԳ.1:** Նա հովիվի նման հովվելու է իր հորտը՝ **Ես. Խ.11:** Այդպես էլ ես պիտի որոնեմ իմ ոչխարներին՝ **Եզեկ. ԼԴ.12:** Ես եմ բարի հովիվը՝ **Հովհ. Ժ.14–15:** Հիսուսն է ոչխարների մեծ Հովիվը՝ **Եբր. ԺԳ.20:** Նա հաշվում է իր ոչխարներին, և նրանք գիտեն նրան՝ **1 Նեփի 22.25:** Բարի հովիվը կանչում է ձեզ իր անունով, որն է՝ Քրիստոս՝ **Ալմա 5.38, 60:** Կլիմի մեկ հոտ և մեկ հովիվ՝ **3 Նեփի 15.21** (Հովհ. Ժ.16):

ԲԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Ատեղ, Ատելություն. Սեր

Բարկությունը ջղայնության արտահայտումն է: Տերը գոռուցրել է իր Սրբերին՝ զսպել իրենց բարկությունը (Մատ. Ե.22): Ոչ ծնողները, ոչ էլ երեխաները չպետք է վիրավորեն ընտանիքի մյուս անդամներին: Սուրբ գրքերում հաճախ բարկության փոխաբերական պատկերը կրակն է (2 Նեփի 15.25, ՎևոՒ 1.13):

Եվ Կայենը շատ բարկացավ և երեսը կախեց՝ **Ծճ. Դ.5:** Տերը դանդաղ է բարկանալիս և բազումողորմ է՝ **Սաղ. ՃԽԵ.8:** Մեղմ պատասխանը հանգստացնում է բարկությունը՝ **Առակ. ԺԵ.1:** Բարկացկոտ մարդը կռիվ է գրգռում, բայց նա, ով դանդաղ է բարկանալիս, վեճը հանգստացնում է՝ **Առակ. ԺԵ.18** (Առակ. ԺԴ.29): Իմ անվան համար ես կուշացնեմ իմ բարկությունը՝ **Ես. ԽԸ.9:** Ես տարածեցի իմ ձեռքերը դեպի մի ժողովուրդ, որն ինձ միշտ բարկացնում է՝ **Ես. ԿԵ.2–3:** Ով որ ապտակ տա քո աչքերսին, մյուսն էլ նրան դարձրու՝ **Մատ. Ե.39:** Հայրեր, մի բարկացրեք ձեր զավակներին՝ **Եփես. Զ.4:** Քանի որ ես ասացի ձեզ ճշմարտությունը, դուք բարկացած եք ինձ վրա՝ **Մոսիա 13.4:** Ես կայցելեմ այս ժողովուրդին իմ բարկության մեջ՝ **Ալմա 8.29:** Ոչ որի հանդեպ նրա ցատումը չի բռնկվում, բացի նրանցից, ովքեր չեն խոստովանում նրա ձեռքը բոլոր բաներում՝ **ՎևոՒ 59.21:** Ես՝

Տերս, բարկացած եմ ամբարիշտների վրա՝ **ՎևոՒ 63.32:**

ԲԱՐՉՐԱԳՈՒՅՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ: *Տե՛ս* Առաջին Նախագահություն. Առաքյալ. Նախագահող Եպիսկոպոս. Յոթանասունական

ԲԱՐՉՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Տասներկու քահանայապետերի խորհուրդ:

Վերականգնված Եկեղեցու վաղ օրերին *բարձրագույն խորհուրդ* տերմինը վերաբերում էր երկու տարբեր ղեկավար մարմինների՝ (1) Եկեղեցու Տասներկու Առաքյալների Զվորումին (ՎևոՒ 107.33, 38). և (2) յուրաքանչյուր ցղի սահմաններում ծառայող բարձրագույն խորհրդին (ՎևոՒ 102, 107.36):

ԲԱՐՉՐԱԳՈՒՅՆ ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս* Մեղքխեղեկյան Քահանայություն

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս* Մաքրաբարդություն. Ծնություն. Պոռնություն. Մեռական Անբարոյականություն

ԲԱՐՕՐՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Աղքատ. Ընծա. Ծառայություն. Ծոմ, Ծոմապահություն. Ողորմություններ, Ողորմություններ տալը

Մարդկանց հոգևոր և նյութական կարիքները հոգալու գործընթացը և միջոցները:

Զեռքդ լայն բաց քո երկրում եղած աղքատ և չքավոր եղբորդ՝ **Բ Օր. ԺԵ.11:** Ով որ աղքատիմ տա, կարոտ չի լինի՝ **Առակ. ԻԸ.27:** Սա՝ չէ ծոմը, որին ես հավանում եմ. հացդ կտրես տաս սովածին, քո տուն տանես չքավորին՝ **Ես. ԾԸ.6–7:** Սովեցի և ինձ ուտելիք տվեցիք. օտար էի, և ինձ ձեզ մոտ առաք. որովհետև այս իմ փոքր եղբայրներից մեկին արեցիք, ինձ արեցիք՝ **Մատ. ԻԵ.35–40:** Տվեք ձեր ստացվածքից նրան, ով կարիք ունի՝ **Մոսիա 4.16–26:** Նրանք մեկմեկու բաժին էին հանում՝ և՛ աշխարհիկով, և՛ հոգևորով՝ համաձայն իրենց կարիքների և պետքերի՝ **Մոսիա 18.29:** Նրանց պատվիրվել էր միասին ծոմ պահել այն մարդկանց բարոքության համար, ովքեր չգիտեին Աստծուն՝ **Ալմա**

6.6: Աղոթեք ձեր բարօրության համար, և նրանց բարօրության համար, ովքեր ձեր շրջապատում են՝ **Ալմա** 34.27–28: Նրանց մեջ բոլոր բաներն ընդհանուր էին՝ **4 Նեփի** 1.3: Հիշեք աղքատներին՝ **Վևո** 42.30–31: Այցելեք աղքատներին ու կարիքավորներին՝ **Վևո** 44.6: Բոլոր բաներում հիշեք աղքատներին և կարիքավորներին՝ **Վևո** 52.40: Վա՛յ ձեզ, հարուստներ, որ չեք կամենում ձեր ստացվածքը տալ աղքատներին, և վա՛յ ձեզ, աղքատներ, որ չեք բավարարվում, որ ազատ եք և չեք կամենում աշխատել՝ **Վևո** 56.16–17: Սիոնում ոչ մի աղքատ չկար նրանց մեջ՝ **Մովսես** 7.18:

ԲԵԹԱՆԻԱ

Գյուղը, որտեղ Հիսուս Քրիստոսը մնաց իր մահկանացու կյանքի վերջին շաբաթը (Մատ. ԻԱ.17, Մար. ԺԱ.11): Բեթանիան Ղազարոսի, Մարիամի և Մարթայի բնակավայրն էր, և այն գտնվում էր Զիթենյաց լեռան հարավ-արևելյան լանջին (Հովհ. ԺԱ.1–46, ԺԲ.1):

ԲԵԹԱՆԻԱՅԻ ՄԱՐԻԱՄԱՐ: *Տե՛ս*

նաև Ղազարոս. Մարթա

Նոր Կտակարանում՝ Ղազարոսի և Մարթայի քույրը:

Մարիամը Հիսուսի ոտքերի մոտ նստած լսում էր՝ **Ղուկ.** Ժ.39, 42: Մարիամը և նրա քույր Մարթան մարդ ուղարկեցին Հիսուսի մոտ՝ **Հովհ.** ԺԱ.1–45: Նա յուրով օծեց Հիսուսի ոտքերը՝ **Հովհ.** ԺԲ.3–8:

ԲԵԹԵԼ

Եբրայերեն նշանակում է «Աստծո տուն», և Իսրայելի ամենաարքայազան հողակտորներից մեկն է: Այն գտնվում է Երուսաղեմից տասնվեց կիլոմետր դեպի հյուսիս: Այստեղ Աբրահամը, առաջին անգամ Քանան ժամանելով, կառուցեց իր գոհասեղանը (Ճն. ԺԲ.8, ԺԳ.3): Այստեղ Հակոբը տեսիլքում սանդուղք տեսավ, որը հասնում էր երկինք (Ճն. ԻԸ.10–19): Այն սուրբ վայր էր նաև Սամուելի օրոք (Ա թագ. Է.16, Ժ.3):

ԲԵԹԼԵՀԵՄ

Փոքրիկ քաղաք, որը գտնվում է Երուսաղեմից ութ կիլոմետր դեպի հարավ: Բեթլեհեմի եբրայերեն նշանակությունն է

«հացի տուն»։ այն անվանում էին նաև Եփրատ, որը նշանակում է «պտղաբեր»։ Հիսուս Քրիստոսը ծնվեց Բեթլեհեմում (Միքիա Ե.2, Մատ. Բ.1–8): Այնտեղ է քաղվել Ռաբելը (Ճն. ԼԵ.19, ԽԸ.7):

Հուրը և Բոռն ապրում էին այնտեղ՝ **Հռութ Ա.22**: Այնտեղ Սամուելն օծեց Դավթին՝ **Ա թագ.** ԺԶ.1–13, ԺԷ.12, 15, Ի.6, 28: Հերովդեսը սպանեց այնտեղի երեխաներին՝ **Մատ.** Բ.16:

ԲԵՆԻԱՄԻՆ՝ ՀԱԿՈՔԻ ՈՐԴԻ: *Տե՛ս*

նաև Իսրայել. Հակոբ՝ Իսահակի որդի

Հին Կտակարանում՝ Հակոբի և Ռաբելի երկրորդ որդին (Ճն. ԼԵ.16–20):

Բենիամինի ցեղը. Հակոբն օրհնեց Բենիամինին (Ճն. ԽԹ.27): Բենիամինի հետնորդները պատերազմասեր ցեղ էին: Երկու հայտնի Բենիամինացիներ էին Սավուրը՝ առաջին Իսրայելացի թագավորը (Ա թագ. Թ.1–2), և Պողոսը՝ Նոր Կտակարանի Առաքյալը (Հռովմ. ԺԱ.1):

ԲԵՆԻԱՄԻՆ՝ ՄՈՍԻԱՅԻ ՀԱՅՐ: *Տե՛ս նաև*

Մոսիա՝ Բենիամինի որդի

Մորմոնի Գրքի մարգարե և թագավոր (Մոսիա 1–6):

Մեծ դժվարությունների հանդիպեց երկրում խաղաղություն հաստատելիս՝ **Օմնի** 1.23–25 (ՄԽ 1.12–18): Ուսուցանեց իր որդիներին՝ **Մոսիա** 1.1–8: Թագավորությունը շնորհեց իր որդուն՝ Մոսիային՝ **Մոսիա** 1.9–18: Նրա ժողովուրդը հավաքվեց լսելու նրա վերջին խոսքը՝ **Մոսիա** 2.1–8: Դիմեց իր ժողովրդին՝ **Մոսիա** 2.9–4.30: Նրա ժողովուրդն ուխտ կապեց Տիրոջ հետ՝ **Մոսիա** 5–6:

ԲԵՐՍԱԲԵ: *Տե՛ս նաև* Դավիթ

Ուրիայի կինը. հետագայում Դավթի կինը և Մորմոնի մայրը: Դավիթ թագավորը շնորքում արեց նրա հետ: Նա նաև կազմակերպեց նրա ամուսնու սպանությունը ճակատամարտում (Բ թագ. ԺԱ), մեղք, որը հավերժական հետևանք ունեցավ Դավթի համար (Վևո 132.39):

ԲԺՇԿԵԼ, ԲԺՇԿՈՒՄՆԵՐ: *Տե՛ս նաև*

Հիվանդների սպասավորում. Օծել

Լավացնել, կամ կրկին առողջացնել՝ և՛ ֆիզիկապես, և՛ հոգեպես: Սուրբ գրքերը

Տիրոջ և նրա ծառաների կողմից հրաշագործ բժշկումների շատ օրինակներ են պարունակում:

Ես եմ Տերը՝ քո բժիշկը՝ **Ել. ԺԵ.26**: Նեեմանը յոթ անգամ սուզվեց Հորդանան գետը և բժշկվեց **Դ Թագ. Ե.1–14**: Նրա վերքերով մենք բուժվեցինք՝ **Ես. ԾԳ.5** (Մոսիա 14.3): Արդարության Որդին պիտի բարձրանա և բժշկություն պիտի լինի նրա բների վրա՝ **Մաղ. Դ.2**: Հիսուսը բժշկում էր ամեն տեսակի հիվանդություն՝ **Մատ. Դ.23** (Մատ. Թ.35): Նա նրանց գործություն տվեց՝ բժշկելու ամեն տեսակի հիվանդություն՝ **Մատ. Ժ.1**: Նա ինձ ուղարկել է սրտով կտրվածներին բժշկելու՝ **Ղուկ. Դ.18**: Եվ նրանք բժշկվեցին Աստծո Գառի գործությամբ՝ **1 Նեփի 11.31**: Եթե հավատում ես Քրիստոսի փրկագմանը, դու կարող ես բժշկվել **Ալմա 15.8**: Նա բժշկեց նրանց բոլորին՝ **3 Նեփի 17.9**: Նա, ով բժշկվելու հավատք ունի առ ինձ, կբժշկվի՝ **Վևո 42.48**: Իմ անունով նրանք կբուժեն հիվանդների՝ **Վևո 84.68**: Մենք հավատում ենք բժշկության պարզեին՝ **ՀՀ 1.7**:

ԲՆԱԿԱՆ ՄԱՐԴ: *Տե՛ս նաև* Ադամի և Եվայի անկումը. Մարմնական. Վերստին ծնված, Աստծուց ծնված

Անճամպորություն, որն ավելի շատ նախընտրում է ղեկավարվել մարմնական կրքերով, ցանկություններով, հակումներով ու զգացումներով, քան Սուրբ Հոգու հուշումներով: Այդպիսի անճամպորությունը կարող է ըմբռնել ֆիզիկական բաները, բայց ոչ հոգևոր բաները: Ադամի և Եվայի անկման հետևանքով բոլոր մարդիկ մարմնական, կամ մահկանացու են: Յուրաքանչյուր մարդ պետք է վերստին ծնվի, Հիսուս Քրիստոսի քավության միջոցով, որպեսզի դադարի բնական մարդ լինել:

Ընչավոր մարդը Հոգու բաները չի ընդունում՝ **Ա Կոր. Բ.14**: Բնական մարդն Աստծո մի թշնամի է և պետք է վրայից հանվի՝ **Մոսիա 3.19**: Նա, ով համառում է իր սեփական մարմնական էությանը, մնում է իր ընկած վիճակում՝ **Մոսիա 16.5** (Ալմա 42.7–24, Վևո 20.20): Ո՞ր բնական մարդն է, որ գիտի այս բաները՝ **Ալմա 26.19–22**: Բնական կամ մարմնական մարդիկ առանց Աստծո են աշխար-

հում՝ **Ալմա 41.11**: Իր օրինազանցության պատճառով, մարդը դարձավ հոգեպես մահացած՝ **Վևո 29.41**: Ոչ էլ կարող է որևէ բնական մարդ մնալ Աստծո ներկայության մեջ՝ **Վևո 67.12**: Եվ մարդն սկսեց լինել մարմնական, զգայական և դիվական՝ **Մովսես 5.13** (Մովսես 6.49):

ԲՈՈՍ: *Տե՛ս նաև* Հոուք

Հոուքի ամուսինը (Հոուք Դ.9–10). Իսրայելի Դավիթ թագավորի մեծ պապը (Հոուք Դ.13–17). Քրիստոսի Թագավորների Թագավորի նախածնողը (Ղուկ. Գ.32):

ԲՈՐՈՏՈՒԹՅՈՒՆ

Վարակիչ հիվանդություն, որի մասին հաճախ է խոսվում Հին և Նոր Կտակարաններում: Աստվածաշնչի շատ հռչակավոր մարդիկ ինչ-որ ժամանակ վարակված են եղել դրանով, դրանց թվում նաև Մովսեսը (Ել. Դ.6–7), նրա քույր Մարիամը (Թվ. ԺԲ.10), Նեեմանը (Դ Թագ. Ե) և Ոգիա թագավորը (Բ Մն. ԻԶ.19–21):

Հիսուսը բուժեց շատ մարդկանց բորոտությունը՝ **Մատ. Ը.2–4** (Մար. Ա.40–45, Ղուկ. Ե.12–15, 3 Նեփի 17.7–9): Հիսուսը բուժեց տասը բորոտների՝ **Ղուկ. ԺԷ.11–19**:

ԲՐՈՆՁԵ ՕԶ: *Տե՛ս նաև* Հիսուս Քրիստոս. Մովսես

Արույրե օձ, որը պատրաստել էր Մովսեսը, Աստծո պատվիրանով, բժշկելու համար այն Իսրայելացիներին, որոնց կծել էին կիզող (թունավոր) օձերն անապատում (Թվ. ԻԱ.8–9): Այդ արույրե օձը դրվել էր մի ձողի վրա և «բարձրացվել... որ ով որ մայրեր դրա վրա, կկարողանար ապրել» (Ալմա 33.19–22): Տերն ակնարկել է, որ անապատում օձի բարձրացնելը խորհրդանշում է խաչի վրա իր բարձրացվելը (Հովհ. Գ.14–15): Վերջին օրերի հայտնությունները հաստատում են կիզող օձերի պատմությունը, և թե ինչպես մարդիկ բժշկվեցին (1 Նեփի 17.41, 2 Նեփի 25.20, Հել. 8.14–15):

ԳԱՔՐԻԵԼ: *Տե՛ս նաև* Հրեշտակներ.

Մարիամ Հիսուսի մայրը. Նոյ՝ աստվածաշնչյան հայրապետ

Հրեշտակ, որն ուղարկվել էր Դանիելին (Դան. Ը.16, Թ.21), Ջաքարիային (Ղուկ.

Ա.11–19, ՎևոՒ 27.7), Մարիամին (Ղուկ. Ա.26–38) և ուրիշների (ՎևոՒ 128.21): Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթը նշել է, որ Գաբրիելը Հին Կտակարանի Նոյ մարգարեն է:

ԳԱԳԱԹ: *Տե՛ս* Գողգոթա

ԳԱԴ ՏԵՍԱՆՈՂԸ: *Տե՛ս նաև* Սուրբ գրքեր – Կորած սուրբ գրքեր

Հին Կտակարանում՝ մարգարե և Դավթի հավատարիմ ընկերն ու խորհրդատուն (Ա.Թագ. ԻԲ.5, Բ.Թագ. ԻԴ.11–19): Նա գրեց Դավթի գործերի գիրքը, որը դարձավ կորած սուրբ գիրք (Ա.Մն. ԻԹ.29):

ԳԱԴ՝ ՀԱՎՈՐՔԻ ՈՐԴԻ: *Տե՛ս նաև* Իսրայել. Հակոբ՝ Իսահակի որդի

Հին Կտակարանում՝ Հակոբի և Ջեղփայի որդին (Ճննդոց Լ.10–11): Նրա հետնորդները դարձան Իսրայելի մի ցեղը:

Գաղի ցեղը. Իր որդի Գաղին տված Հակոբի օրհնության համար, տե՛ս Ճննդոց ԽԹ.19: Գաղի ցեղին տված Մովսեսի օրհնության համար, տե՛ս Երկրորդ Օրինաց ԼԳ.20–21: Ըստ այդ օրհնությունների՝ Գաղի հետնորդները պատերազմասեր ցեղ էին լինելու: Քանանում նրանց բաժին ընկած հողերը Հորդանան գետի արևելքում էին և ընդգրկում էին ջրառատ լավ արոտավայրեր:

ԳԱԴԻԱՆԹՈՆԻ ԱՎԱՋԱԿՆԵՐ.

Տե՛ս նաև Գաղտնի Խմբակցություններ

Մորմոնի Գրքում՝ ավազակների հրոսակախումբ, որը հիմնվել էր Գաղիանթոն անունով մի ամբարիշտ Նեփիացու կողմից: Նրանց կազմակերպությունը հիմնված էր գաղտնիության և սատանայական երդումների վրա:

Գաղիանթոնը Նեփիի ժողովրդի կործանման պատճառը դարձավ՝ **Հեյ.** 2.12–13: Դեռ գաղտնի երդումներ ու ուխտեր տվեց Գաղիանթոնին՝ **Հեյ.** 6.16–32: Գաղտնի խմբակցությունները Հարեղացի ազգի կործանման պատճառը եղան՝ **Եթեր** 8.15–26:

ԳԱԼ: *Տե՛ս նաև* Աշակերտ.

Հնազանդություն, Հնազանդ, Հնազանդվել

Սուրբ գրքերում՝ ինչ-որ մեկին հնազանդ-

վելով և հետևելով՝ մոտենալ նրան, ինչպես հետևյալ արտահայտության մեջ՝ «Եկեք Քրիստոսի մոտ և կատարելագործվեք նրանում» (Մոր. 10.32):

Չեր ականջը խոնարհեցրեք և ինձ մոտ եկեք՝ **Ես.** ԾԵ.3: Ինձ մոտ եկեք ամեն վաստակածներ՝ **Մատ.** ԺԱ.28: Թույլ տվեք երեխաներին ինձ մոտ գալ **Մատ.** ԺԹ.14: Եթե մեկը կամենում է իմ ետևից գալ, թող իր անձն ուրանա՝ **Ղուկ.** Թ.23: Ինձ մոտ եկողը չի սովի՝ **Հովհ.** 2.35: Քրիստոսը բոլորին հրավիրում է գալ իր մոտ՝ **2 Նեփի** 26.33: Եկեք ինձ մոտ և փրկվեք՝ **3 Նեփի** 12.20: Եկեք Քրիստոսի մոտ՝ **Մոր.** 10.32: Բոլորին հրավիրեք՝ գալ Քրիստոսի մոտ՝ **ՎևոՒ** 20.59: Եկեք ինձ մոտ, և ձեր հոգիները պիտի ապրեն՝ **ՎևոՒ** 45.46:

ԳԱԼԻԼԵԱ

Հնադարում և արդի ժամանակներում Իսրայելի ամենախոյսիսային շրջանը Հորդանան գետի և Գալիլեայի ծովի արևմուտքում: Գալիլեայի երկարությունը մոտ ինսուլնյոթ կիլոմետր է, իսկ լայնությունը՝ մոտ քառասունոթ կիլոմետր: Հնադարում այն ընդգրկում էր Իսրայելի ամենալավ հողերն ու ամենագեղեցիկ թաղաքները: Կարևոր մայրաքաղաքները, որոնք տանում էին դեպի Դամասկոս, Եգիպտոս և Իսրայելի արևելք, անցնում էին Գալիլեայով: Նրա գերագանց կլիման ու բերրի հողը ձիթապտղի, ցորենի, գարու և խաղողի առատ բերք էին տալիս: Գալիլեայի ծովափնյա ձկնորսաբաններն առևտրի խոշոր արտահանում էին ապահովում և մեծ հարստության աղբյուր էին: Իր ժամանակի մեծ մասը Փրկիչն անցկացրեց Գալիլեայում:

Գալիլեայում մեծ լույս է ծագելով՝ **Ես.** Թ.1–3 (2 Նեփի 19.1–3): Հիսուսը ման էր գալիս բոլոր Գալիլեայում՝ քարոզելով, սովորեցնելով և բժշկելով՝ **Մատ.** Գ.23: Հարություն առնելուց հետո, Հիսուսը հայտնվեց Գալիլեայում՝ **Մար.** ԺԴ.28 (Հովհ. ԻԱ.1–14): Հիսուսի համբավը տարածվեց ողջ Գալիլեայում՝ **Ղուկ.** Գ.14: Իր հրաշքները Հիսուսն սկսեց Գալիլեայի Կանայում՝ **Հովհ.** Բ.11:

Գալիլեայի ծովը. Գալիլեայի ծովը գտնվում

է Իսրայելի հյուսիսում: Այն կոչվել է նաև Քեներեթի ծով՝ Հին Կտակարանում, և Գեննեսարեթի կամ Տիբերեայի ծովակ՝ Նոր Կտակարանում: Հիսուսը մի քանի քարոզներ է կարդացել այնտեղ (Մատ. ԺԳ.2): Ծովը տանձան է և ունի 20 կիլոմետր երկարություն և 12 կիլոմետր լայնություն՝ ամենալայն տեղում: Ծովի մակարդակից 207 մետր ցածր է, որի հետևանքով շրջակա օդի ջերմաստիճանը բավական բարձր է: Բյուրների սառը հոսանքները, սրընթաց ցած հոսելով և հանդիպելով ջրի վրայի տաք հոսանքներին, հաճախ առաջացնում են անսպասելի փոթորիկներ: (Ղուկ. Ը.22–24):

ԳԱՂԱՍԴԻ ԲԱԼԱՍՄԱՆ

Անուշաբույր խեժ կամ համեմունք, որն օգտագործվում էր վերքերը բուժելու համար (Ծն. ԽԳ.11, Երեմ. Ը.22, ԽՉ.11, ԾԱ.8): Թուփը, որի արտադրած բուսախեժից պատրաստում էին բալասանը, այնքան շատ էր աճեցվում Գաղատայում, Հին Կտակարանի ժամանակներում, որ այդ բալասանը հայտնի դարձավ՝ որպես «Գաղաադի բալասան» (Ծն. ԼԷ.25, Եգեկ. ԻԷ.17):

ԳԱՂԱՍՏՅԻՄ՝ ԹՈՒՂԹ ԱՈ: *St'u* *նաև* Պողոս. Պողոսի Թղթերը

Գիրք Նոր Կտակարանում: Սկզբում դա մի նամակ էր, որ Պողոս Առաքյալը գրել էր Գաղատիայում ապրող Սրբերին: Այս նամակի թեման այն է, որ իրական ազատություն կարելի է ձեռք բերել միայն ապրելով Հիսուս Քրիստոսի ավետարանով: Եթե Սրբերը որդեգրեին հրեա քրիստոնյաների ուսմունքները, որոնք պնդում էին Մովսեսի օրենքը պահելու անհրաժեշտությունը, նրանք կսահմանափակեին կամ կկործանեին այն ազատությունը, որը գտել էին Քրիստոսում: Նամակում Պողոսը հաստատել է իր դիրքը՝ որպես Առաքյալ, բացատրել է հավատքով արդար ապրելու վարդապետությունը և հաստատել է հոգևոր կրոնի արժեքը:

Ա և Բ գլուխներում Պողոսն ամփոսանք է հայտնում իր ստացած նորության համար, որ Գաղատացիներից ոմանք ուրացել են և պարզաբանել է առաքյալների մեջ ունեցած իր դիրքը: Գ և Դ գլուխներում խոսվում է հավատքի և գործերի վարդա-

պետության մասին: Ե և Ջ գլուխները քարոզներ են հավատքի վարդապետության գործնական արդյունքների մասին:

ԳԱՂՏՆԻ ԽՄԲԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ-ՆԵՐ: *St'u* նաև Գաղիանոնի Ավագակներ. Կայեն

Մարդկանց կազմակերպություն, որի անդամները միացած են խմբակցության չար նպատակներին առաջ տանելու երդումով:

Ստերի հայրը մարդկանց զավակներին դրդում է գաղտնի խմբակցությունների՝ **2 Նեփի 9.9:** Ես անպայման պետք է կործանեմ խավարի գաղտնի գործերը՝ **2 Նեփի 10.15:** Աստծո դատաստանները եկան գաղտնի խմբակցությունների այս գործիչների վրա՝ **Ալմա 37.30:** Գաղիանոնը գրեթե լիակատար կործանման հասցրեց Նեփիի ժողովրդին՝ **Հել. 2.4–13:** Սատանան դրեց մարդկանց սրտերում՝ կազմել գաղտնի երդումներ և ուխտեր՝ **Հել. 6.21–31:** Տերը չի գործում գաղտնի խմբակցություններով՝ **Եբեր 8.19:** Ազգերը, որոնք սատարում են գաղտնի խմբակցություններին, պիտի կործանվեն՝ **Եբեր 8.22–23:** Իրենց գաղտնի կազմակերպության պատճառով՝ նրանք մերժեցին մարգարեների բոլոր խոսքերը՝ **Եբեր 11.22:** Կայենի օրերից ի վեր կար մի գաղտնի խմբակցություն՝ **Մովսես 5.51:**

ԳԱՄԱՂԻԵԼ: *St'u* նաև Փարիսեցիներ

Հայտնի Փարիսեցի՝ Նոր Կտակարանում, որը գիտեր և ուսուցանում էր հրեաների օրենքը: Պողոս Առաքյալը նրա ուսանողներից մեկն է եղել (Գոր. ԻԲ.3): Նա մեծ ազդեցություն ուներ Ծերակույտում (Գոր. Ե.34–40):

ԳԱՅԹԱԿԵԼ, ԳԱՅԹԱԿՈՒ-ԹՅՈՒՆ: *St'u* նաև Դ-ն. Կամքի ազատություն. Համբերել

Չարի փոխարեն բարին ընտրելու մարդու կարողության փորձություն. մեղք գործելու և Աստծո փոխարեն Սատանային հետևելու հրապուրանք:

Եթե քո աջ աչքը գայթակեցնում է քեզ, հանիր այն՝ **Մատ. Ե.29:** Մի տար մեզ փորձության, այլ ազատիր մեզ չարից՝ **Մատ. Զ.13 (3 Նեփի 13.12):** Ով որ գայթակեցնի այս փոքրիկներից մեկին, որը

հավատում է ինձ, ավելի լավ է, որ նա ծովի անդունդն ընկղմվի՝ **Մատ. ԺԸ.6** (ՎևոՒ 121.19–22): Աստված չի թողնի, որ դուք փորձվեք ձեր կարողություններին վեր՝ **Ա Կոր. Ժ.13**: Քրիստոսը փորձվեց, ինչպես որ մենք՝ **Եբր. Դ.14–15**: Օրհնված է այն մարդը, որը փորձություններին դիմանում է՝ **Հակ. Ա.12–14**: Հակառակորդի գայթակղությունները չեն կարող հաղթել նրանց, ովքեր ականջ են դնում Աստծո խոսքին՝ **1 Նեփի 15.24** (Հել. 5.12): Մարդը չէր կարող գործել ինքնուրույն, մինչև որ չհրապուրվեր մեկի կամ մյուսի կողմից՝ **2 Նեփի 2.11–16**: Աբրոն մնացեք և շարունակ աղոթեք, որպեսզի ընկնեք ավելի մեծ գայթակղության մեջ, քան դուք կարող եք դիմանալ՝ **Ալմա 13.28**: Սովորեցրու նրանց դիմակայել դևի ամեն գայթակղության, իրենց հավատքով առ Տեր Հիսուս Քրիստոս՝ **Ալմա 37.33**: Միշտ աղոթեք, որ չլինի թե գայթակղության մեջ ընկնեք՝ **3 Նեփի 18.15, 18** (ՎևոՒ 20.33, 31.12, 61.39): Ջգուշացի՝ ի հպարտությունից՝ չլինի թե ընկնես գայթակղության մեջ՝ **ՎևոՒ 23.1**: Աղամը ենթարկվեց դևի կամքին, որովհետև տեղի տվեց գայթակղությանը՝ **ՎևոՒ 29.39–40**: Ես ենթարկվում էի տարբեր տեսակի գայթակղությունների՝ **ՋՄ–Պ 1.28**:

ԳԵԴԵՆՆ (ՀԻՆ ԿՏԱԿԱՐԱՆ)

Առաջնորդ, որն Իսրայելին ազատեց Մադիանացիներից (Դատ. Զ.11–40, Է–Ը):

ԳԵԴԵՆՆ (ՄՈՐՄՈՆԻ ԳԻՐԸ)

Նեփիացի հավատարիմ առաջնորդ:

Ուժեղ մարդ էր և թագավոր Նոյին թշնամի՝ **Մոսիա 19.4–8**: Խորհրդակցեց թագավոր Լիմբիի հետ՝ **Մոսիա 20.17–22**: Լամանացիների ճորտությունից փախչելու ծրագիր առաջարկեց՝ **Մոսիա 22.3–9**: Սպանվեց Նեորի կողմից՝ **Ալմա 1.8–10**:

ԳԵԹՄԵՄԱՆԻ: Տե՛ս նաև Զիթենյաց սար. Զավել, Զավություն

Պարտեզ, որի մասին խոսվում է Նոր Կտակարանում, որը Զիթենյաց սարի լանջին էր: Արամեական լեզվով *գեթսեմանի* բառը նշանակում է «ձիթենյաց հնձան»: Հուդայի կողմից մատնվելու գիշերը Հիսուսը գնաց այդ պարտեզը: Այնտեղ՝

Գեթսեմանիում, նա աղոթեց և տառապեց մարդկության մեղքերի համար (Մատ. ԻԶ.36, 39, Մար. ԺԳ.32, Հովի. ԺԸ.1, Ալմա 21.9, ՎևոՒ 19.15–19):

ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՊԱՏԻԺ: Տե՛ս նաև Սպանություն

Մահվան պատիժ՝ գործած հանցանքի համար, հատկապես վերաբերում է սպանության համար տրված պատժին:

Ով որ մարդու արյուն թափի, նրա արյունը մարդով պիտի թափվի՝ **Ծն. Թ.6** (ՋՍԹ՝ Ծն. Թ.12–13): Մարդասպանն անպայման պիտի մեղցվի՝ **Թվ. Լե.16**: Մարդասպանները, ովքեր միտումնավոր սպանում են, պիտի մեռնեն՝ **2 Նեփի 9.35**: Դու դատապարտվում ես մահվան՝ համաձայն օրենքի՝ **Ալմա 1.13–14**: Նա, ով սպանում էր, պատժվում էր մահվամբ՝ **Ալմա 1.18**: Օրենքը պահանջում է նրա կյանքը, ով սպանել է՝ **Ալմա 34.12**: Նա, ով սպանում է, պիտի մեռնի՝ **ՎևոՒ 42.19**:

ԳԵՐԵՋՄԱՆ: Տե՛ս նաև Հարություն

Մահկանացու մարմինը թաղելու վայրը: Քավության շնորհիվ բոլորը հարություն կառնեն գերեզմանից:

Քրիստոսի հարությունից հետո գերեզմանները բացվեցին և շատ մարմիններ հարություն առան՝ **Մատ. ԻԷ.52–53** (3 Նեփի 23.9–13): Ով գերեզման, ո՞րք է ջո հաղթությունը՝ **Ա Կոր. ԺԵ.55**: Գերեզմանը պիտի ազատի իր մեռելներին՝ **2 Նեփի 9.11–13**: Նրանք, ովքեր մնջել են իրենց գերեզմաններում, առաջ կգան՝ **ՎևոՒ 88.97–98**: Մկրտության ավագանը գերեզմանի խորհրդանիշն է՝ **ՎևոՒ 128.12–13**:

ԳԵՐՈՒԹՅՈՒՆ: Տե՛ս նաև Ազատ, Ազատություն

Ֆիզիկական կամ հոգևոր կապանքների մեջ լինելը:

Իսրայելի տունն իր անօրինությունների համար գերի է ընկել՝ **Եզեկ. ԼԹ.23**: Եթե մեկը գերության քաշի, գերության պիտի տարվի՝ **Հայտ. ԺԳ.10**: Ամբարիշտները գերության կտարվեն դևի կողմից՝ **1 Նեփի 14.4, 7**: Մարդիկ ազատ են ընտրելու ազատություն և հավերժական կյանք կամ գերություն և մահ՝ **2 Նեփի 2.27**: Մարմնի կամքը դևի ոգուն գորություն է

տալիս՝ գերելու՝ **2 Նեփի** 2.29: Հիշողության մեջ բավականաչափ պահպանե՞լ եք արդյոք ձեր հայրերի գերությունը՝ **Ալմա** 5.5-6: Նրանք, ովքեր կարծրացնում են իրենց սրտերը, գերի են վերցվում դևի կողմից՝ **Ալմա** 12.11: Արթուն կացեք և միշտ աղոթեք, որ չլինի թե գայթակղվեք դևի կողմից ու գերության տարվեք նրա կողմից՝ **3 Նեփի** 18.15:

ԳԹՈՒԹՅՈՒՆ: *St'u lials*

Բարօրություն. Ծառայություն.

Կարեկցանք. Մեր

Քրիստոսի մաքուր սերը (Մոր. 7.47). այն սերը, որը Քրիստոսն ունի մարդկանց զավակների հանդեպ, և որը մարդկանց զավակները պետք է ունենան միմյանց հանդեպ (2 Նեփի 26.30, 33.7-9, Եթեր 12.33-34). ոչ թե պարզապես կապվածություն, այլ ամենավեհ, ամենաազնիվ, ամենագորեղ սերը:

Գիտությունը հպարտացնում է, բայց գթությունը շենացնում է՝ **Ա Կոր.** Ը.1: Գթությունը՝ մաքուր սերը, գերազանցում և անցնում է գրեթե ամեն բան՝ **Ա Կոր.** ԺԳ: Պատվիրանքի վախճանը սերն է՝ սուրբ սրտից՝ **Ա Տիմ.** Ա.5: Եղբայրասիրության վրա ավելացրեք գթություն՝ **Բ Պետ.** Ա.7: Տերը պատվիրել է, որ բոլոր մարդիկ գթություն ունենան՝ **2 Նեփի** 26.30 (Մոր. 7.44-47): Տեսեք, որ դուք ունենաք հավատք, հույս և գթություն՝ **Ալմա** 7.24: Մերը, որը Տերն ունի մարդկանց հանդեպ, գթությունն է՝ **Եթեր** 12.33-34: Առանց գթության, մարդիկ չեն կարող ժառանգել այն տեղը, որը պատրաստվել է Հոր ապարանքներում՝ **Եթեր** 12.34 (Մոր. 10.20-21): Մորոնիգն գրեց Մորմոնի խոսքերը հավատքի, հույսի և գթության մասին՝ **Մոր.** 7: Գթությունը մարդկանց որակում է Տիրոջ գործի համար՝ **Վևոթ** 4.5-6 (Վևոթ 12.8): Ձեր վրա հագեք գթության կապը՝ **Վևոթ** 88.125: Թող քո աղիները լցված լինեն գթությամբ՝ **Վևոթ** 121.45:

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ: *St'u lials*

Իմաստություն. Հասկանալ.

Ճշմարտություն

Հասկացողություն և իմացություն, հատկապես ճշմարտության վերաբերյալ, ինչպես որ ուսուցանվել կամ հաստատվել է Հոգու կողմից:

Տերը գիտության Աստված է՝ **Ա Թագ.** Բ.3: Տերը գիտությամբ կատարյալ է՝ **Հոր** Լ.Է.16: Տիրոջ վախը գիտության սկիզբն է՝ **Առալ.** Ա.7: Գիտություն ունեցողը զսպում է իր խոսքերը՝ **Առալ.** Ժ.Է.27: Երկիրը լիքն է լինելու Տիրոջ գիտությունով՝ **Ես.** ԺԱ.9 (2 Նեփի 21.9, 30.15): Դուք վերցրել եք գիտության բանալին՝ **Ղուկ.** ԺԱ.52: Քրիստոսի սերն ամեն գիտությունից գերազանց է՝ **Եփես.** Գ.19: Ձեր հավատքի վրա ավելացրեք առաքինություն, և առաքինության վրա՝ գիտություն՝ **Բ Պետ.** Ա.5: Նեփին մենք գիտելիք ունեն Աստծո բարության մասին՝ **1 Նեփի** 1.1: Նրանք կգան իրենց Քավչի իմացությանը՝ **2 Նեփի** 6.11: Արդարները կատարյալ իմացություն կունենան իրենց արդարության մասին՝ **2 Նեփի** 9.14: Հոգին տալիս է գիտելիք՝ **Ալմա** 18.35: Ձեր գիտելիքը կատարյալ է այդ բանում՝ **Ալմա** 32.34: Լամանացիները կբերվեն իրենց Քավչի ճշմարիտ իմացությանը՝ **Հեյ.** 15.13: Դուք կարող եք կատարյալ իմացությամբ իմանալ, որ դա Աստծուց է՝ **Մոր.** 7.15-17: Սրբերը կզոհվեն գիտության մեծ զանձներ՝ **Վևոթ** 89.19: Մաքուր գիտելիքը խիստ մեծացնում է հոգին՝ **Վևոթ** 121.42: Նրա համար, ով ունի սուրբ քահանայության բանալիները, դժվար չէ գիտելիք ձեռք բերել փաստերի վերաբերյալ՝ **Վևոթ** 128.11: Եթե մի անձնավորություն գիտելիք է ձեռք բերում այս կյանքում, մա առավելություն ունի զալիք աշխարհում՝ **Վևոթ** 130.19: Անհնար է փրկվել անգիտության մեջ՝ **Վևոթ** 131.6:

ԳԻՐԲԸ ՄՈՐՄՈՆԻ: *St'u* Մորմոնի

Գիրքը

ԳՆԱՀԱՏԵԼ: *St'u lials* Պատվել.

Պատկառանք

Ինչ-որ բան կամ ինչ-որ մեկին արժանավոր և արժեքավոր համարել, հատկապես ավետարանի տեսանկյունից:

Նա անարգված էր, և մենք նրան չէինք գնահատում՝ **Ես.** ԾԳ.3-4: Մարդկանց մեջ բարձր համարվող բանը պղծություն է Աստծո առաջ՝ **Ղուկ.** ԺԶ.15: Թող մեկը մյուսին իր անձից ավելի լավը համարի՝ **Փիլ.** Բ.3: Տերը բոլոր մարմինը մեկ է համարում՝ **1 Նեփի** 17.35: Ամեն մարդ պետք է գնահատի իր մերձավորին, ինչ-

պես ինքն իրեն՝ **Մոսիա** 27.4 (ՎևոՒՒ 38.24–25): Իրենց խաղաղության օրը նրանք թեթևամտորեն վերաբերվեցին իմ խորհրդին՝ **ՎևոՒՒ** 101.8:

ԳՈԳ. *Տե՛ս նաև* Մագոգ. Հիսուս
Քրիստոսի երկրորդ գալուստը

Մագոգի թագավորը: Եզեկիելը մարգարեացել է, որ Տիրոջ երկրորդ գալստի ժամանակ Գոգը կներխուժի Իսրայել (Եզեկ. ԼԸ–ԼԹ): Մեկ այլ պատերազմ, որը կոչվում է Գոգի և Մագոգի պատերազմ, տեղի կունենա Հազարամյակի վերջում (Հայտ. Ի.7–9, ՎևոՒՒ 88.111–116):

ԳՈԳՊՈԹԱ. *Տե՛ս նաև* Խաչելություն.
Հիսուս Քրիստոս

Արամեական լեզվով *Գողգոթա* նշանակում է «գանգ»: Դա այն տեղի անունն է, որտեղ խաչվեց Քրիստոսը (Մատ. ԻԷ.33, Մար. ԺԵ.22, Հովհ. ԺԹ.17): Այս տեղը հայտնի է նաև Գազաթ անունով (Ղուկ. ԻԳ.33):

ԳՈԴԻԱԹ: *Տե՛ս նաև* Դավիթ

Հին Կտակարանում՝ Փղշտացի հսկա, որը մարտի կոչեց Իսրայելացիների բանակին: Դավիթն ընդունեց նրա մարտակոչը և Տիրոջ օգնությամբ սպանեց նրան (Ա.Թագ. ԺԷ):

ԳՈՂՈԹՅՈՒՆ, ԳՈՂԱՆԱԼ

Անագնիվ և անօրինական ձևով մեկից մի բան վերցնելը: Տերը միշտ իր գավակներին պատվիրել է գողություն չանել (Ել. Ի.15, Մատ. ԺԹ.18, 2 Նեփի 26.32, Մոսիա 13.22, ՎևոՒՒ 59.6):

Չեզ համար գանձեր դիզեց երկնքում, ուր գողերը չեն մտնում ու չեն գողանում՝ **Մատ.** 2.19–21: Նեփիացիների պարտությունը եղավ հպարտության, հարբստությունների, թալանելու, գողանալու պատճառով՝ **Հել.** 4.12: Նա, ով գողանում է և չի կամենում ապաշխարել, դուրս պիտի գցվի՝ **ՎևոՒՒ** 42.20: Նրանք, ովքեր գողանում են, կհանձնվեն երկրի օրենքին՝ **ՎևոՒՒ** 42.84–85:

ԳՈՄՈՐ: *Տե՛ս նաև* Սողոմ

Հին Կտակարանում՝ ամբարիշտ մի քաղաք, որը Տերը կործանեց (Ծն. ԺԹ.12–29):

ԳՈՎՔ: *Տե՛ս* Փառք. Շնորհակալ,
Շնորհակալություն, Գոհաբանություն

ԳՈՐԾԵՐ

Մարդու գործողությունները՝ բարի, թե չար: Յուրաքանչյուր անձ դատվելու է ըստ իր իսկ գործերի:

Տերը մարդուն հատուցելու է իր գործերի համեմատ՝ **Առալ.** Ի.Դ.12: Թող ձեր լույսն այնպես շողա մարդկանց առաջ, որ նրանք տեսնեն ձեր բարի գործերը՝ **Մատ.** Ե.16 (3 Նեփի 12.16): Նա, ով կատարում է իմ Հոր կամքը, կմտնի երկնքի արքայությունը՝ **Մատ.** Է.21: Հավատքն առանց գործերի մեռած է՝ **Հալ.** Բ.14–26: Նրանք պետք է դատվեն իրենց գործերի համար՝ **1 Նեփի** 15.32 (Մոսիա 3.24): Մենք գիտենք, որ շնորհի միջոցով է, որ մենք փրկվում ենք՝ այն ամենից հետո, ինչ կարող ենք անել՝ **2 Նեփի** 25.23: Սովորեցրու նրանց երբեք չձանձրանալ բարի գործերից՝ **Ալմա** 37.34: Հարկավոր է, որ մարդիկ դատվեն ըստ իրենց գործերի՝ **Ալմա** 41.3: Իրենց գործերով դուք պիտի ճանաչեք նրանց՝ **Մոր.** 7.5 (ՎևոՒՒ 18.38): Ես՝ Տերս, կդատեմ բոլոր մարդկանց՝ համաձայն նրանց գործերի՝ **ՎևոՒՒ** 137.9:

ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵՆԼՈՑ: *Տե՛ս նաև*
Ղուկաս

Սա Ղուկասի կողմից Թեոփիլեին գրված երկու մասից բաղկացած աշխատության երկրորդ գիրքն է: Առաջին մասը հայտնի է՝ որպես Ավետարան ըստ Ղուկասի: Ա–ԺԲ գլուխները նկարագրում են Պետրոսի ղեկավարությամբ Տասներկու Առաքյալների հիմնական միսիոներական գործերից մի բանիսն անմիջապես Փրկչի մահից և հարությունից հետո: ԺԳ–ԻԸ գլուխները նկարագրում են Պողոս Առաքյալի ճամփորդությունները և միսիոներական աշխատանքը:

ԴԱԼԻԼԱ: *Տե՛ս նաև* Փղշտացիներ

Փղշտացի կին՝ Հին Կտակարանում, որը խաբեց և դավաճանեց Սամսոնին (Դատ. ԺԶ):

ԴԱՄԱՍԿՈՍ

Ասորիքի հնագույն քաղաք:

Դամասկոսը գտնվում է արգասավոր հարթավայրի վրա, ամապատի ծայրամաս-

սում և լավ ոռոգվում է Բարադա գետով: Այն հաճախ է հիշատակվում սուրբ գրքերում (սկսած Ծն. ԺԵ.2-ից): Պոռոսը Դամասկոսի ճանապարհին էր, երբ հարություն առած Տերը հայտնվեց նրան (Գոր. Թ.1-27, ԻԲ.5-16, ԻԶ.12-20, Բ Կոր. ԺԱ.32-33):

ԴԱՆ: *Տե՛ս նաև* Իսրայել. Հակոբ՝

Իսահակի որդի

Հին Կտակարանում՝ Հակոբի և Ռաբելի աղախին՝ Բաղդայի որդին (Ծն. Լ.5-6):

Դանի գեղը. Դանին տված Հակոբի օրհնության մասին, տե՛ս Ծննդոց ԽԹ.16-18: Դանին տված Մովսեսի օրհնության մասին, տե՛ս Երկրորդ Օրինաց ԼԳ.22: Քանանում բնակություն հաստատելուց հետո Դանի գեղը ստացավ փոքր, բայց չափազանց պարարտ հողաբաժին (Հես. ԺԹ.40-48): Նրանք բավական մեծ դժվարություններ ունեցան Ամորիացիներից (Դատ. Ա.34) և Փղշտացիներից այն պաշտպանելիս (Դատ. ԺԳ.2, 25, ԺԸ.1): Արդյունքում, Դանի գեղը տեղափոխվեց Պաղեստինի հյուսիսային մասը (Դատ. ԺԸ), Լայիսի շրջակայքը, և այդ քաղաքը վերանվանվեց Դան: Այս քաղաքը քաջ հայտնի է որպես Պաղեստինի հյուսիսային սահման, որը ձգվում էր «Դանից մինչև Բերսաբե»:

ԴԱՆԻԵԼ

Հին Կտակարանի Դանիելի գրքի հիմնական գործող անձը. Աստծո մարգարե և մեծ հավատքի տեր մարդ:

Նրա ծնողների մասին ոչինչ հայտնի չէ, չնայած որ նա, ըստ երևույթին, թագավորական սերնդից է սերվել (Դան. Ա.3): Նա գերեվարվեց Բաբելոն, որտեղ ստացավ Բաղդասասար անունը (Դան. Ա.6-7): Դանիելը և երեք այլ գերիներ կրոնական դրդումներով մերժեցին թագավորական կերակուրը (Դան. Ա.8-16):

Դանիելը երազների մեկնաբանելու իր կարողությամբ Նաբուգոդոնոսորի և Դարեհի բարեհաճությանն արժանացավ (Դան. Բ, Դ): Նա նաև կարողաց և մեկնաբանեց պատի վրայի ձեռագիրը (Դան. Ե): Նրա թշնամիները դավ նյութեցին նրա դեմ, և նա գցվեց աշյուծների գուրը, սակայն Տերը պահպանեց նրա կյանքը (Դան. Զ):

Դանիելի Գիրքը. Գիրքը բաղկացած է երկու մասից. Ա-Ջ գլուխները պատմում են Դանիելի և նրա երեք ընկերների մասին. Է-ԺԲ գլուխները Դանիելի տեսած մարգարեական տեսիլքներն են: Գիրքն ուսուցանում է Աստծուն հավատարիմ լինելու կարևորությունը և ցույց է տալիս, որ Տերն օրհնում է հավատարիմ մարդկանց:

Գրքի գլխավոր ավանդը՝ Նաբուգոդոնոսոր թագավորի երազի մեկնաբանությունն է: Երազում Աստծո արքայությունը վերջին օրերին ներկայացվում է որպես մի քար, որը կտրվել է սարից: Քարը պիտի գլորվի, մինչև որ լցնի ողջ երկիրը (Դան. Բ, տե՛ս նաև Վև.11:65.2):

ԴԱՎԻԹ: *Տե՛ս նաև* Բերսաբե.

Սաղմոս

Հնագույն Իսրայելի թագավոր Հին Կտակարանում:

Դավիթը Հեսեի որդին էր՝ Հուդայի գեղից: Նա քաջազուն երիտասարդ էր, որն սպանեց մի առյուծ, մի արջ և Փղշտացի հսկա Գողիաթին (Ա Թագ. ԺԷ): Դավիթն ընտրվեց և օծվեց որպես Իսրայելի թագավոր: Սավուդի նման, իր հասուն տարիքում նա ծանր հանցանքների մեղսակից եղավ, սակայն, ի տարբերություն Սավուդի, նա ընդունակ էր անկեղծ զղջման: Ուստի նա կարողացավ ներում գտնել, բացի Ուրիայի սպանության դեպքից: (Վև.11:132.39): Նրա կյանքը կարելի է բաժանել չորս մասի. (1) Բեթլեհեմում, որտեղ նա հովիվ էր (Ա Թագ. ԺԶ-ԺԷ). (2) Սավուդ թագավորի արքունիքում (Ա Թագ. ԺԸ-ԺԹ.18). (3) որպես գաղթական (Ա Թագ. ԺԹ.18-Բ Թագ. Ա.27). (4) որպես Հուդայի թագավոր Քեքրոնում (Բ Թագ. Բ-Դ), իսկ ավելի ուշ՝ որպես ողջ Իսրայելի թագավոր (Բ Թագ. Ե-Գ Թագ. Բ.11):

Բերսաբեի հետ Դավթի շնության մեղքին հետևեցին լուրջ դժբախտություններ, որոնք մրտնեցին նրա կյանքի վերջին քսան տարիները: Ազգը, ամբողջությամբ վերցրած, բարգավաճում էր նրա թագավորության ժամանակ, սակայն ինքը՝ Դավիթը, տառապում էր իր մեղքերի պատճառով: Շարունակ ընտանեկան գծություններ էին լինում, որոնք, Աբիտողոմի և Աղոնիայի դեպքում, ավարտվեցին բաց ապստամբությամբ: Այդ դեպ-

քերը Նաթան մարգարեի հայտարարությունների իրականացումն էին Դավթի վերաբերյալ՝ նրա մեղքերի պատճառով (Բ Թագ. ԺԲ.7–13):

Չնայած այդ դժբախտություններին՝ Դավթի թագավորությունն ամենափայլունն էր Իսրայելացիների պատմության մեջ, քանի որ. (1) նա ցեղերին միավորեց մեկ ազգի մեջ, (2) նա ապահովեց երկրի անվիճելի տարածքների անվտանգությունը, (3) նա կառավարությունը հաստատեց ճշմարիտ կրոնի վրա, այնպես որ Աստծո կամքը դարձել էր Իսրայելի օրենքը: Նշված պատճառներով Դավթի թագավորությունը հետագայում գնահատվեց որպես ազգի ոսկե դարաշրջան, և որպես այն ավելի փառահեղ դարաշրջանի մարմնավորում, երբ Մեսիան պիտի գա (Ես. ԺՁ.5, Երեմ. ԻԳ.5, Եզեկ. ԼԷ.24–28):

Դավթի կյանքը ցույց է տալիս, որ բոլոր մարդիկ պետք է արդարության մեջ համբերեն մինչև վերջ: Որպես երիտասարդ՝ նրա մասին ասվում էր, որ Տիրոջ «սրտի համեմատ» մարդ է (Ա Թագ. ԺԳ.14). որպես տղամարդ՝ նա խոսում էր Հոգով և շատ հայտնություններ ուներ: Սակայն նա ծանր զին վճարեց Աստծո պատվիրաններին չհնազանդվելու համար (ՎևոՒ 132.39):

ԴԱՏԱՊԱՐՏԵԼ, ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒ-

ԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Դատել,

Դատաստան. Վերջին դատաստան

Մեղավոր համարել կամ այդպիսին համարվել Աստծո կողմից:

Նենգավոր մարդուն Աստված կդատապարտի՝ **Առակ. ԺԲ.2:** Տիրոջից խրատվում ենք, որ աշխարհի հետ չդատապարտվենք՝ **Ա Կոր. ԺԱ.32:** Մեր խոսքերը, գործերը և մտքերը կդատապարտեն մեզ՝ **Ալմա 12.14:** Իմանալով բաները և չանելով դրանք, մարդիկ ընկնում են դատապարտության տակ՝ **Հեկ. 14.19:** Եթե դադարենք գործելուց, մենք կընկնենք դատապարտության տակ՝ **Մոր. 9.6:** Ով իր եղբորը չի ներում, դատապարտված կանգնած է Տիրոջ առաջ՝ **ՎևոՒ 64.9:** Նա, ով մեղանչում է ավելի մեծ լույսի դեմ, ավելի մեծ դատապարտություն պիտի ստանա՝ **ՎևոՒ 82.3:** Ողջ Եկեղեցին դատապարտության տակ է, մինչև որ նրանք

ապաշխարեն և հիշեն Մորմոնի Գիրքը՝ **ՎևոՒ 84.54–57:**

ԴԱՏԱՎՈՐԱՑ ԳԻՐՔԸ

Գիրք Հին Կտակարանում: Դատավորաց գիրքն Իսրայելացիների վերաբերյալ է՝ Հեսուի մահից մինչև Սամուելի ծնունդը:

Ա–Գ գլուխները նախաբան են Դատավորաց ողջ գրքի համար: Դրանք բացատրում են, որ քանի որ Իսրայելացիները դուրս չլքեցին իրենց բնամիտներին (Դատ. Ա.16–35), Իսրայելացիները պետք է կրեն դրա հետևանքները. հավատքի կորուստ, անհավատների հետ ամուսնություն և կռապաշտություն: Գ–Ե գլուխները պատմում են Դեբորայի և Բարակի փորձառությունների մասին, որոնք Իսրայելին ազատեցին Քանանացիներից: Ձ–Լ գլուխները հավատք ամրացնող պատմություններ են Գեդեոնի մասին, որին Տերն օրհնեց, որ Իսրայելին ազատի Մադիանացիներից: Թ–ԺԲ գլուխներում մի քանի տարբեր տղամարդիկ ծառայում են որպես դատավորներ Իսրայելում, որը մեծամասամբ ուրացության մեջ էր և ճնշման տակ: ԺԳ–ԺՁ գլուխները պատմում են Սամսոնի՝ վերջին դատավորի բարձրացման և անկման մասին: Եզրափակիչ՝ ԺԷ–ԻԱ գլուխները կարելի է դիտել որպես հավելվածներ, որոնք հայտնի են դարձնում Իսրայելի մեղքերի խորությունը:

ԴԱՏԵԼ, ԴԱՏԱՍՏԱՆ: Տե՛ս նաև

Դատապարտել, Դատապարտու-

թյուն. Հիսուս Քրիստոս –

Դատավոր. Վերջին դատաստանը

Գնահատել վարքը՝ ավետարանի սկզբունքներին համահունչ լինելու առումով. որոշել. բարին չարից տարբերել:

Մովսեսը ցույց է դատելու ժողովրդին՝ **Ել. ԺԼ.13:** Քո դրացուն արդարությունով դատիր՝ **Ղև. ԺԹ.15:** Մի դատիր, որ չդատվես՝ **Մատ. Է.1 (ՋՄԹ՝ Մատ. 7.1–2, Ղուկ. 2.37, 3 Նեփի 14.1):** Նրանք, որ օրենքի տակ մեղք գործեցին, օրենքով կդատվեն՝ **Հռովմ. Բ.12:** Սրբերը կդատեն աշխարհը՝ **Ա Կոր. 2.2–3:** Հավիտենական Աստծո Որդին դատվեց աշխարհի կողմից՝ **1 Նեփի 11.32:** Գառի Տասներկու Առաքյալները կդատեն Իսրայելի տասներկու ցեղերին՝ **1 Նեփի 12.9 (ՎևոՒ 29.12):**

Մահը, դժոխքը, դևը և բոլորը, ովքեր կապված են եղել դրանցով, պետք է դատվեն՝ **2 Նեփի 28.23** (1 Նեփի 15.33): Եթե դուք դատում եք մարդուն, որը ստացվածքի համար խնդրանքով դիմում է ձեզ, որքան շատ ավելի արդար կլինի ձեզ դատապարտելը՝ ձեր ստացվածքը ետ պահելու համար՝ **Մոսիա 4.22**: Մարդիկ պիտի դատվեն՝ համաձայն իրենց գործերի՝ **Ալմա 41.3**: Արդար դատիր և քեզ համար կրկին կվերականգնվի արդարադատությունը՝ **Ալմա 41.14**: Գրված գրքերից պիտի դատվի աշխարհը՝ **3 Նեփի 27.23–26** (Հայտ. Ի.12): Այս ժողովրդի մնացորդը պիտի դատվի տասներկուսի կողմից, որոնց Հիսուսն ընտրեց այս երկրում՝ **Մորմ. 3.18–20**: Մորմոնը բացատրել է, թե ինչպես կարելի է բարին և չարը դատել՝ **Մոր. 7.14–18**: Ապավինիր այն Հոգուն, որն առաջնորդում է ճշմարտությամբ դատել՝ **Վևոթ 11.12**: Դուք պետք է ասեք ձեր սրտերում. Թող Աստված դատի իմ և քո միջև՝ **Վևոթ 64.11**: Տիրջե՛ք Եկեղեցին պիտի դատի ազգերին՝ **Վևոթ 64.37–38**: Որդին այցելեց բանտում եղած ոգիներին, որ նրանք կարողանան դատվել մարմնում գտնվող մարդկանց պես՝ **Վևոթ 76.73** (Պ.Ա. Գ.6): Եպիսկոպոսն ընդհանուր դատավոր պիտի լինի՝ **Վևոթ 107.72–74**: Տերը կդատի բոլոր մարդկանց՝ համաձայն նրանց գործերի՝ համաձայն նրանց սրտերի ցանկությունների՝ **Վևոթ 137.9**:

ԴԱՐԵՆ: *Տե՛ս նաև* Բաբելոն

Հին Կտակարանում՝ Մարաց թագավորը, որը Բաղդասարի մահից հետո թագավորեց Բաբելոնում (Դան. Ե.31, 2.9, 25–28, Թ.1, ԺԱ.1):

ԴԱՐՁԻ ԳՍԼ, ՆՈՐԱԴԱՐՁ: *Տե՛ս*

նաև Վերստին ծնված, Աստծուց ծնված. Աշակերտ

Համոզմունքները, սիրտը և կյանքը փոխել՝ Աստծո կամքն ընդունելու և դրան հարմարվելու համար (Գոր. Գ.19):

Դարծի գալու մեջ է մտնում նաև գիտակից որոշումը՝ նախկին կենսաձևին վերջ տալ և փոխվել՝ Քրիստոսի աշակերտ դառնալու համար: Ապաշխարությունը, մկրտությունը՝ մեղքերի թողության համար, Սուրբ Հոգու ստանալը՝ ձեռնադրմամբ, և շարունակվող հավատքն առ Տեր

Հիսուս Քրիստոս, դարձի գալը դարձնում են ամբողջական: Բնական մարդը կփոխվի նոր անձի, որը սրբագործված է և մաքուր՝ Քրիստոս Հիսուսով վերստին ծնված (Բ.Կոր. Ե.17, Մոսիա 3.19):

Մարդիկ պետք է դարձի գան և դառնան երեխաների նման՝ **Մատ. ԺԸ.3** (Մոսիա 3.19): Դու երբ որ դառնաս, եղբայրներիդ հաստատիր՝ **Ղուկ. ԻԲ.32**: Նրանք, որ նրա խոսքն ուրախությամբ ընդունեցին, մկրտվեցին՝ **Գոր. Բ.37–41**: Դարձրու մեղավորին իր մոլորություն ճանապարհից՝ **Հակ. Ե.20**: Ենովսը դարձի եկավ՝ **Ենովս 1.2–5**: Բենիամին թագավորի խոսքերը մեծ փոփոխություն առաջացրեցին մարդկանց մոտ՝ **Մոսիա 5.2** (Ալմա 5.12–14): Ողջ մարդկությունը պետք է վերստին ծնվի, այո, Աստծուց ծնվի՝ **Մոսիա 27.25**: Ալման և Մոսիայի որդիները դարձի եկան՝ **Մոսիա 27.33–35**: Լամոնիի հայրը դարձի եկավ՝ **Ալմա 22.15–18**: Աստծո գործության և խոսքի միջոցով նրանք դարձի եկան առ Տերը՝ **Ալմա 53.10**: Ապաշխարությունը սրտի փոփոխություն է բերում՝ **Հեկ. 15.7**: Բոլոր նրանք, ովքեր դարձի եկան, իսկապես ցույց տվեցին, որ Աստծո գործությունն ու Հոգին այցելել էր իրենց՝ **3 Նեփի 7.21**: Քրիստոսի հանդեպ նրանց հավատքի պատճառով, դարձի ժամանակ, նրանք մկրտվեցին կրակով և Սուրբ Հոգով՝ **3 Նեփի 9.20**: Նրանք պիտի առաջ գնան և ապաշխարություն քարոզեն, և շատերը դարձի կգան՝ **Վևոթ 44.3–4**:

ԴԵՔՈՐԱ

Հին Կտակարանում՝ մարգարեուհի, որը դատավոր էր Իսրայելում, և որը Բարակին քաջալերեց Քանանացիների դեմ (Դատավորաց Դ): Դեբորայի և Բարակի երգը տոնում էր Իսրայելի ազատումը գերությունից (Դատավորաց Ե):

ԴԵՁՈՐԻԹԵ: *Տե՛ս նաև*

Հարեղացիներ

Մորմոնի Գրքում՝ Հարեղական բառ, որը նշանակում է «մեղրի մեղու» (Եթեր 2.3):

ԴԵՄԷԻ ԱՐՏԱՀԱՅՏՈՒԹՅՈՒՆ

Մարդու դեմքի ընդհանուր տեսքը, որը հաճախ արտացոլում է հոգևոր կեցվածքը և մտքի վիճակը:

Նրանց երեսի տեսքը վկայում է իրենց դեմ՝ **Ես.** Գ.9: Թագավորի դեմքի գույնը փոխվեց, և նրա խորհուրդները նրան խռովեցրին՝ **Դան.** Ե.6: Նրա կերպարանքը փայլակի պես էր՝ **Մատ.** ԻԸ.3: Նրա երեսն արեգակի պես էր՝ **Հայտ.** Ա.16: Ընդունել էր դուք Աստծո պատկերը ձեր դեմքին՝ **Ալմա** 5.14, 19: Ամռոնը տեսավ, որ թագավորի դեմքը փոխված էր՝ **Ալմա** 18.12: Ծոմ պահեք և աղոթեք ուրախ սրտով և զվարթ դեմքով՝ **ՎևոՒ** 59.14–15: Նրա դեմքը փայլում էր՝ արևի պայծառությունից վառ՝ **ՎևոՒ** 110.3:

ԴԵՎ: *Տե՛ս նաև* Դժոխք. Լյուցիֆեր.

Կործանիչ. Կորստի որդիներ.

Հակաքրիստոս. Ոգի – Չար ոգիներ

Սատանան: Դևն արդարության և այն մարդկանց թշնամին է, որոնք ջանում են կատարել Աստծո կամքը: Նա բառացիորեն Աստծո հոգեղեն զավակն է, և մի ժամանակ իշխանություն ունեցող հրեշտակ է եղել Աստծո ներկայության մեջ (Ես. ԺԴ.12, 2 Նեփի 2.17): Ինչևիցե, նախամահականացու կյանքում նա ապստամբեց և Հոր հոգեղեն զավակների մեկ երրորդ մասին համոզեց իր հետ ապստամբել (ՎևոՒ 29.36, Մովսես 4.1–4, Աբր. 3.27–28): Նրանք դուրս գցվեցին երկնքից, նրանց մերժվեց մահկանացու մարմիններ ստանալու և մահկանացու կյանքով ապրելու հնարավորությունը, և նրանք հավերժ ճգովված կլինեն: Այն ժամանակից ի վեր, երբ դևը դուրս է գցվել երկնքից, նա շարունակ ձգտում է բոլոր տղամարդկանց և կանանց մոլորեցնել ու հեռացնել Աստծո գործից, որպեսզի ողջ մարդկությանը դարձնի իր մասն թշվառ (Հայտ. ԺԲ.9, 2 Նեփի 2.27, 9.8–9):

Հիսուսը սաստեց դևին՝ **Մատ.** ԺԷ.17: Հավիտենական կրակ է պատրաստված դևի և նրա հրեշտակների համար՝ **Մատ.** ԻԵ.41: Դեմ կանգնեք դևին, և նա կփախչի ձեզանից՝ **Հակ.** Դ.7: Ամբարիշտները կերպովեն դևի գերությանը՝ **1 Նեփի** 14.7: Դևը բոլոր ստերի հայրն է՝ **2 Նեփի** 2.18 (Մովսես 4.4): Դևը ջանում է, որ բոլոր մարդիկ լինեն թշվառ, ինչպես ինքը՝ **2 Նեփի** 2.27: Եթե մարմինն այլևս չբարձրանա, մեր հոգիները ենթակա պիտի դառնան դևին՝ **2 Նեփի** 9.8–9: Դևը կմոլեգնի, կհանդարտեցնի և կշողոթորթի՝

2 Նեփի 28.20–23: Այն, ինչ չար է, գալիս է դևից՝ **Օմնի** 1.25 (Ալմա 5.40, Մոր. 7.12, 17): Զգուշացե՛ք, չլինի թե ձեր մեջ հակառակություններ բարձրանան, և դուք հնազանդվեք չար ոգուն՝ **Մոսիա** 2.32: Եթե դուք բարի հովվի ոչխարները չեք, ապա դևն է ձեր հովվիլ՝ **Ալմա** 5.38–39: Դևը չի աջակցի իր զավակներին՝ **Ալմա** 30.60: Շարունակ աղոթեք, որպեսզի չմոլորեցվեք դևի գայթակղություններով՝ **Ալմա** 34.39 (3 Նեփի 18.15, 18): Զեր հիմքը կառուցեք Քալչի վրա, որպեսզի դևի գորեղ փոթորիկը գորություն չունենա ձեր վրա՝ **Հել.** 5.12: Դևը բոլոր մեղքերի հեղինակն է՝ **Հել.** 6.26–31: Դևը փնտրել է մի խորամանկ ծրագիր ձեռնարկել՝ **ՎևոՒ** 10.12: Անպայման պետք է որ դևը գայթակղեր մարդկանց զավակներին, այլապես նրանք չէին կարող գործակալ լինել՝ **ՎևոՒ** 29.39: Աղամը ենթարկվեց դևի կամքին, որովհետև տեղի տվեց գայթակղությանը՝ **ՎևոՒ** 29.40: Կորստի որդիները հավերժության մեջ կբազմալորեն դևի և նրա հրեշտակների հետ՝ **ՎևոՒ** 76.33, 44: Դևը կապված կլինի հազար տարվա ընթացքում՝ **ՎևոՒ** 88.110 (Հայտ. Ի.2): Չարագործը գալիս և վերցնում է լույսն ու ճշմարտությունը՝ **ՎևոՒ** 93.39: Սատանան չպահեց իր առաջին վիճակը՝ **Աբր.** 3.28:

Դևի եկեղեցին. Ամեն մի չար և աշխարհիկ կազմակերպություն երկրի վրա, որը խեղաթյուրում է մարդու և կատարյալ ավետարանը և կոմիում է Աստծո Գառնի դեմ:

Դևն է հիմնադրել այն մեծ և պիղծ եկեղեցին՝ **1 Նեփի** 13.6 (1 Նեփի 14.9): Կա միայն երկու եկեղեցի. մեկը՝ Աստծո Գառնին, իսկ մյուսը՝ դևինը՝ **1 Նեփի** 14.10 (Ալմա 5.39): Մի հակառակվեք ոչ մի եկեղեցու, բացի դա լինի դևի եկեղեցին՝ **ՎևոՒ** 18.20: Այն մեծ և պիղծ եկեղեցին վայր պիտի գցվի՝ **ՎևոՒ** 29.21:

ԴժՈՒԲԸ: *Տե՛ս նաև* Դև. Կորստի որդիներ. Մահ հոգևոր. Նգովք

Վերջին օրերի հայտնությունները դժոխքի մասին խոսում են առնվազան երկու իմաստով: Առաջին՝ դա հոգիների աշխարհում ժամանակավոր բնակատեղ է նրանց համար, ովքեր անհնազանդ են եղել մահկանացու կյանքում: Տվյալ իմաստով դժոխքն ունի վերջ: Այնտեղի

հոգիներին կբարոզվի ավետարանը, և ինչ-որ ժամանակ, իրենց ապաշխարությունից հետո, նրանք հարություն կառնեն այն փառքի աստիճանի համար, որին արժանի են: Նրանք, ովքեր չեն ապաշխարի, բայց այնուամենայնիվ, կորստի որդիները չեն, դժոխքում կմնան Հազարամյակի ընթացքում: Հազարամյա այդ տանջանքներից հետո, նրանք հարություն կառնեն թելեստիալ փառքի համար (ՎևՈՒ 76.81–86, 88.100–101):

Երկրորդ՝ դա մշտական տեղ է նրանց համար, ովքեր չեն փրկագնվել Հիսուս Քրիստոսի բավությանը: Այս իմաստով, դժոխքը հարատև է: Այն նրանց համար է, ովքեր «դեռևս կեղտոտ են» (ՎևՈՒ 88.35, 102): Դա այն տեղն է, որտեղ հավերժ պետք է մնան Սատանան, նրա հրեշտակները և կորստի որդիները,– նրանք, ովքեր ուրացել են Որդուն այն բանից հետո, երբ Հայրը հայտնել է նրանց (ՎևՈՒ 76.43–46):

Սուրբ գրքերում դժոխքն ակնարկվում է նաև որպես դրսի խավար:

Դավթի հոգին չի մնա դժոխքում՝ **Մադ.** ԺԶ.10 (Մադ. ՉԶ.13): Դժոխքը գնաս, այն անանցանելի կրակի մեջ՝ **Մար.** Թ.42 (Մոսիա 2.38): Հարուստը դժոխքում, մինչ տանջանքների մեջ էր, իր աչքերը բարձրացրեց՝ **Ղուկ.** ԺԶ.22–23 (ՎևՈՒ 104.18): Մահը և դժոխքն իրենց միջի մեռելներին տվեցին՝ **Հայտ.** Ի.13: Մի տեղ կա պատրաստված, այդ, հենց այն ահավոր դժոխքը՝ **1 Նեփի** 15.35: Մարմնի կամքը դևի ոգուն գորություն է տալիս, որ մեզ իջեցնի դժոխք՝ **2 Նեփի** 2.29: Քրիստոսն ուղի է պատրաստել մահից ու դժոխքից մեր ազատման համար՝ **2 Նեփի** 9.10–12: Նրանք, ովքեր մնում են կեղտոտ, կգնան հավիտենական տանջանք՝ **2 Նեփի** 9.16: Դևը խաբում է նրանց հոգիները և զգուշորեն հեռացնում նրանց՝ իջեցնելով դժոխք՝ **2 Նեփի** 28.21: Հիսուսը փրկագնել է իմ հոգին դժոխքից՝ **2 Նեփի** 33.6: Ազատե՛ք ձեզ դժոխքի ցավերից՝ **Հակոբ** 3.11: Դևի կողմից գերի վերցվելը և նրա կամքով դեպի կործանում տարվելը դժոխքի շրթաններն են՝ **Ալմա** 12.11: Ամբարիշտները դուրս են գցվում դրսի խավարը մինչև իրենց հարության ժամանակը՝ **Ալմա** 40.13–14: Կեղտոտ մարդիկ ավելի թշվառ կլինեն Աստծո հետ ապրելու, քան դժոխքում ապրելու՝ **Մորմ.** 9.4:

Իմ ձեռքով տրված պատիժն անվերջ պատիժ է՝ **ՎևՈՒ** 19.10–12: Դժոխքը մի վայր է, որը պատրաստված է դևի և նրա հրեշտակների համար՝ **ՎևՈՒ** 29.37–38: Նրանք, ովքեր ընդունում են Աստծուն, ազատվում են մահից ու դժոխքի կապանքներից՝ **ՎևՈՒ** 138.23:

ԳՊԻՐ

Հին և Նոր Կտակարաններն այս տերմինն օգտագործում են որոշ տարբերությամբ. (1) Հին Կտակարանում դպիրի անմիջական պարտականությունն էր՝ արտագրել սուրբ գրքերը (Եբեմ. Ը.8): (2) Դպիրները հաճախ են նշվում Նոր Կտակարանում և երբեմն կոչվում են օրինակալներ կամ օրենքի վարդապետներ: Նրանք օրենքն ավելացնում էին մանրամասնություններով և համապատասխանեցնում իրենց ժամանակի պայմաններին (Մատ. ԺԳ.52, Մար. Բ.16–17, ԺԱ.17–18, Ղուկ. ԺԱ.44–53, Ի.46–47):

ԳՐԱՆՏ: *Sto u nas* Երկիրն

Հոգիների աշխարհի այն մասը, որտեղ այս կյանքից հեռացած արդարակյաց հոգիները սպասում են մարմնի հարությանը: Դա երջանկության և խաղաղության մի վիճակ է:

Դրախտ բառը սուրբ գրքերում օգտագործվել է նաև հոգիների աշխարհ (Ղուկ. ԻԳ.43), սեղեստիալ արքայություն (Բ Կոր. ԺԲ.4) և երկրի հազարամյա փառավոր վիճակ (ՀՀ 1.10) իմաստներով:

Նրան, ով հաղթում է, ես թույլ կտամ ուտել կյանքի ծառի պտղից, որն Աստծո դրախտում է՝ **Հայտ.** Բ.7: Աստծո դրախտը պիտի ազատի արդարների հոգիները՝ **2 Նեփի** 9.13: Արդարների հոգիներն ընդունվում են երջանկության մի վիճակի մեջ, որը կոչվում է դրախտ՝ **Ալմա** 40.11–12: Հիսուսի բոլոր աշակերտները գնացին Աստծո դրախտը, բացի երեքից՝ **4 Նեփի** 1.14: Շուտով ես գնում եմ հանգստանալու Աստծո դրախտում՝ **Մորմ.** 10.34: Քրիստոսը ծառայեց դրախտի արդար հոգիներին՝ **ՎևՈՒ** 138:

ԳՐՈՇ

Սուրբ գրքերում՝ դրոշակ կամ խորհրդրդանշան, որի շուրջ համախմբվում են նպատակով կամ գաղափարով միավոր-

ված մարդիկ: Հին ժամանակներում, պատերազմող զինվորների համար դրոշը ծառայում էր որպես հավաքվելու կետ: Մորմոնի Գիրքը և Հիսուս Քրիստոսի Եկեղեցին խորհրդանշական դրոշ են երկրի բոլոր ազգերի համար:

Նա դրոշակ է բարձրացնելու ազգերի համար՝ **Ես. Ե.26** (2 Նեփի 15.26): Հեսսեի արմատն ազգերի համար դրոշակ կկանգնի՝ **Ես. ԺԱ.10** (2 Նեփի 21.10, Վևո 113.6): Խաղաղության դրոշ բարձրացրե՛ք՝ **Վևո 105.39**:

ԴՐՍԻ ԽԱՎԱՐ: *Տե՛ս Դ-ժողբ. Դ-և.*

Կորստի որդիներ. Մահ հոգևոր

ԵԲՐԱՅԵՐԵՆ: *Տե՛ս նաև* Իսրայել

Մեմական լեզու, որով խոսում էին Իսրայելի զավակները:

Իսրայելացիները եբրայերեն խոսում էին մինչև Բաբելոնյան գերությունից վերադառնալը, որից հետո արամեականը դարձավ առօրյա խոսակցական լեզուն: Հիսուսի ժամանակ եբրայերենն ուսյալների, օրենքի և կրոնական գրականության լեզուն էր:

ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ ԹՈՒՂՈՒ ԱՌ: *Տե՛ս*

նաև Պողոս. Պողոսի Թղթերը

Գիրք Նոր Կտակարանում: Այս նամակը Պողոսն ուղղել է Եկեղեցու հրեա անդամներին, նրանց համոզելու համար, որ Մովսեսի օրենքի նշանակալից մասերը կատարվել են Քրիստոսում, և որ Քրիստոսի ավելի բարձր՝ ավետարանական օրենքը փոխարինել է դրան: Իր երրորդ առաքելության վերջում Երուսաղեմ վերադառնալուց հետո (մոտ 60թ. Ք.ծ.հ.), նա հայտնաբերեց, որ Եկեղեցու շատ հրեա անդամներ դեռևս հավատարիմ էին Մովսեսի օրենքին (Գոր. ԻԱ.20): Առնվազն տաս տարի անցել էր այն բանից հետո, երբ Եկեղեցու Երուսաղեմի համաժողովը որոշել էր, որ Մովսեսի օրենքի որոշակի արարողություններ անհրաժեշտ չէին հեթանոս Քրիստոնյաների փրկության համար: Ըստ երևույթի՝ դրանից ոչ շատ անց, Պողոսը գրեց Եբրայեցիներին, որպեսզի նրանց ցույց տա, իրենց իսկ սուրբ գրություններով և առողջ դատողությամբ, թե ինչու այլևս անհրաժեշտություն չկա կիրառելու Մովսեսի օրենքը:

Ա և Բ գլուխները բացատրում են, որ Հիսուսն ավելի մեծ է, քան հրեշտակները: Գ-Է գլուխները Հիսուսին համեմատում են Մովսեսի և Մովսեսի օրենքի հետ, վկայելով, որ նա երկուսից էլ մեծ է: Դ-րանք ուսուցանում են նաև, որ Մեկքիսեղեկյան Քահանայությունը մեծ է Ահարոնյանից: Ը-Թ գլուխները նկարագրում են, թե ինչպես Մովսեսական արարողությունները ժողովրդին նախապատրաստել են Քրիստոսի ծառայությանը, և թե ինչպես է Քրիստոսը նոր ուխտի միջնորդը (Ավա 37.38-45, Վևո 84.21-24): Ժ գլուխը ջանասիրության և հավատարմության հորդոր է: ԺԱ գլուխը բանախոսություն է հավատքի վերաբերյալ: ԺԲ գլուխը պարունակում է խրատներ և ողջույններ: ԺԳ գլուխն առնչվում է ամուսնության պատվավոր բնույթին և հնազանդության կարևորությանը:

ԵԴԵՄ: *Տե՛ս նաև* Ադամ. Եվա

Մեր առաջին ծնողների՝ Ադամի և Եվայի բնակավայրը (Ծն. Բ.8-3.24, Դ.16, 2 Նեփի 2.19-25, Մովսես 3, 4, Աբր. 5), որը պարտեզ էր արևելքի կողմը՝ Նդեմում: Ադամը և Եվան, արգելված պտուղն ուտելուց և մահկանացու դառնալուց հետո դուրս հանվեցին Նդեմից (Մովսես 4.29): Վերջին օրերի հայտնությունները հաստատում են Նդեմի պարտեզի աստվածաշնչային պատմությունը: Դ-րանք կարևոր տեղեկություն են ավելացնում, որ պարտեզը գտնվել է այժմյան Հյուսիսային Ամերիկայի աշխարհամասում (Վևո 116, 117.8):

ԵԳԻՊՏՈՍ

Երկիր, որը գտնվում է Աֆրիկայի հյուսիս-արևելյան անկյունում: Եգիպտոսի մեծ մասն ամալի է և անմարդաբնակ: Բնակչության մեծ մասն ապրում է Նեղոսի հովտում, որը երկարաձգվում է մոտ 890 կմ:

Հնագույն Եգիպտոսը հարուստ էր և բարգավաճ: Մեծ հասարակական շինություններ էին կառուցվում, այդ թվում՝ ռոզզան ջրանցքներ. պաշտպանական ամուր քաղաքներ. և շքեղ հուշարձաններ, հատկապես բուրգ-շիրիմներ և տաճարներ, որոնք մինչ այժմ աշխարհի հրաշալիքների թվում են: Եգիպտական

կառավարությունը որոշ ժամանակ քահանայության հայրապետական կարգի մամուլայամբ էր (Աբր. 1.21–27):

Աբրահամը և Հովսեփը տարվեցին Եգիպտոս, որպեսզի իրենց ընտանիքները փրկեն սովից՝ **ԾՃ. ԺԲ.10** (ԾՃ. ԼԷ.28): Հովսեփը վաճառվեց Եգիպտոս՝ **ԾՃ. ԽԵ.4–5** (1 Նեփի 5.14–15): Հակոբին տարան Եգիպտոս՝ **ԾՃ. ԽՁ.1–7**: Մովսեսն Իսրայելի գավակներին դուրս հանեց Եգիպտոսից՝ **Ել. Գ.7–10, ԺԳ.14** (Եբր. ԺԱ.27, 1 Նեփի 17.40, Մովսես 1.25–26): Եգիպտոսը չարի խորհրդանիշ էր՝ **Եգեկ. ԻԹ.14–15** (Ովսե Թ.3–7, Աբր. 1.6, 8, 11–12, 23): Հրեշտակը Հովսեփին և Մարիամին պատվիրեց փախչել Եգիպտոս՝ **Մատ. Բ.13** (Ովսե ԺԱ.1):

ԵԳԻՊՏՈՒՍ

Նոյի որդի Քամի և՛ կնոջ, և՛ դստեր անունը: Քաղղեացիների լեզվով այդ անունը նշանակում է Եգիպտոս, կամ այն, ինչ արգելված է (Աբր. 1.23–25):

ԵՋԵԿԻԼ

Հին Կտակարանում՝ Հուդայի ազգի արդար թագավոր: Նա թագավորել է քսանինը տարի, այն ժամանակ, երբ Եսայիան մարգարե էր Հուդայում (Դ Թագ. 18–20, Բ Մն. 29–32, Ես. ԼՁ–ԼԹ): Եսայիան օգնեց նրան և՛ եկեղեցու, և՛ կառավարության բարեփոխումների գործում: Նա ճնշեց կռապաշտությունը և վերահաստատեց տաճարային ծառայությունները: Աղոթքի և հավատքի շնորհիվ Եգեկիայի կյանքը երկարեց տասնհինգ տարով (Դ Թագ. Ի.1–7): Նրա թագավորության վաղ շրջանը ծաղկուն էր, սակայն Ասորեստանի թագավորի դեմ նրա ապստամբությունը (Դ Թագ. ԺԸ.7) հանգեցրեց Ասորեստանի կողմից երկու արշավանքների: Առաջինը նկարագրված է Եսայիա Ժ.24–32-ում, իսկ երկրորդը՝ Դ Թագավորաց ԺԸ.13–ԺԹ.7-ում: Երկրորդ արշավանքի ժամանակ Երուսաղեմը փրկվեց Տիրոջ հրեշտակի կողմից (Դ Թագ. ԺԹ.35):

ԵՋԵԿԻԵԼ

Մարգարե, որը Հին Կտակարանի Եգեկիել գրքի հեղինակն է: Նա քահանա էր՝ Սաղովկի ընտանիքից, և Նաբուգոդոնոսորի կողմից գերության տարված հրեա-

ներից մեկը: Նա բնակվեց տարագիր հրեաների հետ Բաբելոնում և մարգարեացավ քսաներկու տարիների ընթացքում՝ Բ.ծ.ա. 592–570թթ.:

Եգեկիելի գիրքը. Եգեկիելի գիրքը կարելի է բաժանել չորս մասի. Ա–Գ գլուխները պատմում են Աստծո տեսիլքի և Եգեկիելի ծառայության կանչվելու մասին. Դ–ԻԴ գլուխները խոսում են Երուսաղեմի վրա եկած դատաստանների մասին, և թե ինչու էին դրանք տրվել. ԻԵ–ԼԲ գլուխները դատաստաններ են հռչակում ազգերի վրա. և ԼԳ–ԽԸ գլուխներում տեսիլքներ են գրված վերջին օրերի Իսրայելի վերաբերյալ:

ԵՋՐԱՍ

Հին Կտակարանի քահանա և դպիր, որը հրեաների մի մասին Բաբելոնյան գերությունից ետ քերեց Երուսաղեմ (Եգր. Է–Ժ, Նեեմ. Ը, ԺԲ): Բ.ծ.ա. 458 թվականին նա Պարսից թագավոր Արտաշեսից թույլտվություն ստացավ Երուսաղեմ տանել բոլոր տարագիր հրեաներին, որոնք կցանկանային գնալ (Եգր. Է.12–26):

Նախքան Եգրասի ժամանակները, քահանաները գրեթե միայն իրենք էին կարողում սուրբ գրքերի գրված հավաքածուն, որը կոչվում էր «օրենք»: Եգրասն օգնեց, որ սուրբ գրքերը հասանելի լինեն ամեն մի հրեայի համար: «Օրենքի գիրքն» ազատ կարդալն ի վերջո դարձավ հրեաների ազգային կյանքի կենտրոնական մասը: Հավանաբար, Եգրասի ամենամեծ ուսուցումը գալիս էր իր սիրտը պատրաստելու անձնական օրինակից, որ փնտրի Տիրոջ օրենքը, հնազանդվի նրան և այն ուսուցանի ուրիշների (Եգր. Է.10):

Եգրասի գիրքը. Ա–Ջ գլուխները նկարագրում են այն իրադարձությունները, որոնք տեղի էին ունեցել Եգրասի Երուսաղեմ գալուց վաթսուհինուսու տարի առաջ, – Կյուրոսի հռչակագիրը, Բ.ծ.ա. 537 թվականին, և հրեաների վերադարձը Ջորաբաբելի դեկավարությամբ: Է–Ժ գլուխները նկարագրում են, թե ինչպես Եգրասը գնաց Երուսաղեմ: Նա իր խմբի հետ ծոմ պահեց և աղոթեց պաշտպանության համար: Երուսաղեմում նրանք հանդիպեցին շատ հրեաների, որոնք Երուսաղեմ էին գնացել ալելի վաղ՝ Ջորաբա-

բելի հետ, և, ուխտից դուրս, կանայք էին կնություն վերցրել և այդպես իրենց պղծել էին: Եզրասն աղոթեց նրանց համար և նրանց ուխտի տակ դրեց, որ բաժանվեն այդ կանանցից: Եզրասի հետագա պատմությունը տրվում է Նեեմիայի գրքում:

ԵԹԵՐ: Տե՛ս նաև Հարեղացիներ

Վերջին Հարեղացի մարգարեն Մորմոնի Գրքում (Եթեր 12.1-2):

Եթերի գիրքը. Գիրք՝ Մորմոնի Գրքում, որը պարունակում է Հարեղացիների հիշատակարանի որոշ մասեր: Հարեղացիները մի խումբ ժողովուրդ էին, որոնք Լեքիի ժողովրդից շատ դարեր առաջ ապրում էին արևմտյան կիսագնդում: Եթերի գիրքը գրվեց Լիմբիի ժողովրդի կողմից գտնված քսանչորս թիթեղներից (Մոսիա 8.8-9):

1-2-րդ գլուխները պատմում են, թե ինչպես Հարեղացիները թողեցին իրենց բնակավայրը Բաբելոնի Աշտարակի ժամանակներում և սկսեցին իրենց ճամփորդությունը դեպի այժմ մեզ հայտնի Ամերիկյան աշխարհամաս: 3-6-րդ գլուխները բացատրում են, որ Հարեղի եղբայրը տեսավ նախամահականացու Փրկչին, և որ Հարեղացիները ճամփորդում էին ութ բեռնանավերով: 7-11-րդ գլուխները շարունակում են ամբարշտության պատմությունը, որը գերաշնչում էր Հարեղացիների պատմության մեծ մասի ընթացքում: Մորմոնին, որը խմբագրում էր Եթերի հիշատակարանը, 12-13-րդ գլուխներում գրեց այն հրաշագործությունների մասին, որոնք արվել էին հավատքով և Քրիստոսի ու Նոր Երուսաղեմի գալստի մասին: 14-15-րդ գլուխները պատմում են, թե ինչպես Հարեղացիները դարձան գորավոր ազգ, սակայն կործանվեցին քաղաքացիական պատերազմում՝ ամբարշտության պատճառով:

ԵԼԻ8: Տե՛ս նաև Հնգամատյան

Գիրք Հին Կտակարանում, Մովսեսի կողմից գրված, որը նկարագրում է Իսրայելացիների ելքը Եգիպտոսից: Իսրայելացիների վաղ պատմությունը, ինչպես հիշատակված է Ելիցում, կարելի է բաժանել երեք մասի՝ (1) ժողովրդի ստրուկ դառնալը Եգիպտոսում. (2) Մովսեսի ղեկավարությամբ Եգիպտոսից նրանց հեռանալը. և (3) Իրենց կրոնական և քա-

ղաքական կյանքում Աստծո ծառայությանը նվիրվելը:

Առաջին մասը՝ Ա-ԺԵ գլուխները, մեկնաբանում են Իսրայելի հարստահարումը Եգիպտոսում. Մովսեսի վաղ պատմությունը և կանչվելը. Ելիցը և Ջատկի հաստատումը. երբը դեպի Կարմիր ծով, Փարավոնի զորքերի կործանումը և Մովսեսի հաղթության երգը:

Երկրորդ մասը՝ ԺԵ-ԺԸ գլուխները, պատմում է Իսրայելի փրկագնման և Կարմիր ծովից դեպի Սինայ սարը ճամփորդության ժամանակ տեղի ունեցած իրադարձությունների մասին. Մեռայի դառը ջրերը, լուրեր ու մանանա տալը, Հնգգստության օրը պահելը, ջրի հրաշք պարզելը Ռափիդիմում և այնտեղի պատերազմն Ամադեկացիների հետ. Հոթորի գալը ճամբար և նրա խորհուրդը ժողովրդի քաղաքացիական հարցերի կառավարման վերաբերյալ:

Երրորդ մասը՝ ԺԹ-Խ գլուխները, վերաբերում են Աստծո ծառայությանն Իսրայելի նվիրաբերվելուն՝ Սինայի հանդիսավոր դեպքերի ժամանակ: Տերն իր ժողովրդին առանձնացրեց՝ որպես քահանաների թագավորություն և սուրբ ազգ. նա տվեց Տասը Պատվիրանները. նա հրահանգներ տվեց խորանի վերաբերյալ, դրա կահավորանքի և դրանում երկրպագելու վերաբերյալ: Ապա հետևում է պատմությունը ժողովրդի մեղքի՝ ոսկե հորթին երկրպագելու և, ի վերջո, խորանի կառուցման և նրա ծառայություններին նախապատրաստվելու մասին:

ԵԿԵՂԵՑՈՒ՝ ՄԵԾ ԵՎ ՊԻՂԾ: Տե՛ս

Դև - Դևի եկեղեցին

ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԱՆՈՒՆԸ: Տե՛ս նաև

Հիսուս Քրիստոսի Եկեղեցի. Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցի. Մորմոն(ներ)

Մորմոնի Գրքում, երբ իր հարությունից կարճ ժամանակ անց Հիսուս Քրիստոսն այցելեց արդարակյաց Նեփիացիներին, նա ասաց, որ իր Եկեղեցին պետք է կրի իր անունը (3 Նեփի 27.3-8): Արդի ժամանակներում Տերը հայտնել է, որ Եկեղեցու անունը պետք է լինի Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցի (ՎԼՈՒ 115.4):

ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԻՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԼԸ: *St u nas* Ընդհանուր
Համաձայնություն

Եկեղեցու տեղական և բարձրագույն դեկավարների կոչումներում ծառայողների համար աջակցություն խնդրելը:

Հետո՛ւն բոլոր ժողովրդի առաջ կանգնեցրու և նրանց աչքի առաջ նրան պատվեր տուր՝ **ԹՎ.** ԻԷ.18–19: Բոլոր ժողովուրդն աղաղակեց և ասաց. Աստված փրկի՝ քազավորին՝ **Ա Թազ.** Ժ.24: Հավատացե՛ք նրա մարգարեներին և հաջողություն կունենաք՝ **Բ ՄԵ.** Ը.20: Հնազանդվե՛ք նրանց, ովքեր հսկում են ձեր վրա՝ **Երբ.** ԺԳ.17: Դու կաջակցվես Տիրոջ կողմից, որովհետև դու չտրտնջացիր՝ **1 Նեփի** 3.6: Ովքեր ընդունեցին մարգարեներին, խնայվեցին՝ **3 Նեփի** 10.12–13: Ուշք դարձրե՛ք այս տասներկուսի խոսքերին՝ **3 Նեփի** 12.1: Իմ իսկ ձայնով, թե իմ ծառաների ձայնով՝ միևնույն է՝ **ՎևոՒ** 1.38: Նրա խոսքը դուք պետք է ընդունեք, ինչպես որ իմ իսկ բերանից՝ **ՎևոՒ** 21.5: Նա, ով ընդունում է իմ ծառաներին, ընդունում է ինձ՝ **ՎևոՒ** 84.35–38: Նա, ով ընդունում է ինձ, ընդունում է նրանց, ում են ուղարկել եմ՝ **ՎևոՒ** 112.20: Եթե իմ ժողովուրդն ապականջ չդնի այն մարդկանց ձայնին, որոնց ես նշանակել եմ, նա չի օրհնվի՝ **ՎևոՒ** 124.45–46:

ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՃՐՄԱՐՏՈՒԹՅԱՆ

ՆՇԱՆՆԵՐԸ: *St u nas* Հիսուս
Քրիստոսի Եկեղեցի. Հիսուս
Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի
Եկեղեցի. Նշան

Եկեղեցու վարդապետություններն ու գործերը, որոնք ցույց են տալիս, որ այն Աստծո հավանությունը ստացած և Տիրոջ կողմից հաստատված միջոց է, որպեսզի իր գավալները ձեռք բերեն նրա օրհնությունների ամբողջությունը: Ճշմարիտ Եկեղեցու որոշ նշաններից են.

Աստվածազվիսի ճիշտ հասկացողությունը. Աստված մարդուն ստեղծեց իր իսկ պատկերով՝ **ՄՈ.** Ա.26–27: Տերը խոսում էր Մովսեսի հետ դեմ առ դեմ՝ **Ել.** ԼԳ.11: Հավերժական կյանքը՝ Հայր Աստծուն և Հիսուս Քրիստոսին ճանաչելն է՝ **Հովհ.** ԺԷ.3: Հայրը և Որդին մարմին ունեն մսից և ոսկորից՝ **ՎևոՒ** 130.22–23: Հայրը և

Որդին հայտնվեցին Ջոզեֆ Սմիթին՝ **ՋՍ–Պ.** 1.15–20: Մենք հավատում ենք Աստծուն՝ Հավերժական Հորը՝ **ՀՀ** 1.1:

Առաջին սկզբունքներն ու արարողությունները. Եթե մարդ չձմվի ջրից և Հոգուց՝ **Հովհ.** Գ.3–5: Ապաշխարեք և ձեզանից ամեն մեկը թող մկրտվի Հիսուս Քրիստոսի անունով՝ **Գոր.** Բ.38: Այն ժամանակ ձեռքերը դրին նրանց վրա, և նրանք ընդունում էին Սուրբ Հոգին՝ **Գոր.** Ը.14–17: Աստծո գավալներ եք Հիսուս Քրիստոսի հավատքով՝ **Գաղ.** Գ.26–27: Ապաշխարեք և մկրտվեք իմ Միքելի Որդու անունով՝ **2 Նեփի** 31.11–21: Նրանք, ովքեր հավատացին, մկրտվեցին և ձեռնադրմամբ ստացան Սուրբ Հոգին՝ **ՎևոՒ** 76.50–53: Պատշաճ քահանայություն է հարկավոր՝ մկրտելու և Սուրբ Հոգու պարգևը շնորհելու համար՝ **ՋՍ–Պ.** 1.70–72: Նկարագրվում են ավետարանի առաջին սկզբունքներն ու արարողությունները՝ **ՀՀ** 1.4:

Հայտնությունը. Որտեղ տեսիլք չկա, այնտեղ ժողովուրդը կործանվում է՝ **Առախ.** ԻԹ.18: Տերը հայտնում է իր գաղտնիքներն իր մարգարեներին՝ **Ամովս** Գ.7: Եկեղեցին կառուցված է Հայտնության վեմի վրա՝ **Մառ.** ԺԶ.17–18 (**ՎևոՒ** 33.13): Վայ նրան, ով կասի՝ Տերն այլևս չի գործում հայտնությամբ՝ **3 Նեփի** 29.6: Հայտնություններն ու պատվիրանները գալիս են միայն նրա կողմից, ով նշանակված է՝ **ՎևոՒ** 43.2–7: Մենք հավատում ենք այն ամենին, ինչ Աստված հայտնել է՝ **ՀՀ** 1.9:

Մարգարեները. Եկեղեցին կառուցված է Առաքյալների և մարգարեների հիմքի վրա՝ **Եփես.** Բ.19–20: Առաքյալները և մարգարեներն էական են Եկեղեցու համար՝ **Եփես.** Գ.11–16: Ջոզեֆ Սմիթը կանչվել էր լինելու տեսանող, մարգարե և Առաքյալ՝ **ՎևոՒ** 21.1–3: Մենք հավատում ենք մարգարեներին՝ **ՀՀ** 1.6:

Իշխանությունը. Հիսուսը գործություն և իշխանություն տվեց իր աշակերտներին՝ **Ղուկ.** Թ.1–2 (**Հովհ.** ԺԵ.16): Նեփին՝ Հելլանի որդին, մեծ իշխանություն ուներ Աստծո կողմից՝ **Հել.** 11.18 (3 Նեփի 7.17): Մարգարեն պետք է պատվիրաններ ստանա Եկեղեցու համար՝ **ՎևոՒ** 21.4–5: Ոչ ոք չպետք է քարոզի ավետարանը և կառուցի Եկեղեցին, մինչև նա չկարգվի մեկի կող-

մից, ով իշխանություն ունի՝ **ՎՆՈՒ** 42.11: Երեցները պետք է քարոզեն ավետարանը՝ գործելով իշխանությամբ՝ **ՎՆՈՒ** 68.8: Ամեն ոք, ով քարոզում կամ սպասավորություն է անում Աստծո համար, պետք է կանչվի Աստծուց՝ իշխանություն ունեցողների միջոցով՝ **ՀՀ** 1.5:

Լրացուցիչ սուրբ գրքերի ի հայտ գալը. Հուդայի փայտը պիտի միանա Հովսեփի փայտին՝ **Եզեկ**. ԼԷ.15–20: Վերջին օրերի սուրբ գրքերի հայտնվելը կանխագուշակվել էր՝ **1 Նեփի** 13.38–41: Մենք հավատում ենք, որ Աստված դեռ շատ մեծ և կարևոր բաներ կհայտնի՝ **ՀՀ** 1.9:

Եկեղեցու կազմակերպությունը. Եկեղեցին կառուցված է Առաքյալների և մարգարեների հինքի վրա՝ **Եփես**. Բ.19–20: Առաքյալները և մարգարեներն էական են Եկեղեցու համար՝ **Եփես**. Դ.11–16: Քրիստոսն է Եկեղեցու Գլուխը՝ **Եփես**. Ե.23: Քրիստոսի Եկեղեցին պետք է կոչվի իր անունով՝ **3 Նեփի** 27.8: Մենք հավատում ենք մույն կազմակերպությանը, որը գոյություն ունի Նախնական Եկեղեցում՝ **ՀՀ** 1.6:

Քարոզչական աշխատանքը. Ուրեմն գնացեք և բոլոր ազգերն աշակերտեցեք՝ **Մատ**. ԻԲ.19–20: Յուրանատունը կանչվեցին՝ քարոզելու ավետարանը՝ **Ղուկ**. Ժ.1: Նրանք ուզում էին, որ փրկությունը հայտարարվեր ամեն արարածի՝ **Մոսիա** 28.3: Երեցները պետք է առաջ գնան, երկու-երկու, քարոզելով իմ ավետարանը՝ **ՎՆՈՒ** 42.6: Ավետարանը պետք է քարոզվի ամեն արարածի՝ **ՎՆՈՒ** 58.64:

Հոգևոր պարգևները. Նրանք սկսեցին խոսել այլ լեզուներով՝ **Գոր**. Բ.4: Երեցները պետք է բուժեն հիվանդներին՝ **Հակ**. Ե.14: Մի ուրացեք Աստծո պարգևները՝ **Մոր**. 10.8: Թվարկվում են հոգևոր պարգևները՝ **ՎՆՈՒ** 46.13–26 (Ա Կոր. ԺԲ.1–11, Մոր. 10.9–18):

Տաճարները. Ես ուխտ կանեմ և իմ սրբարանը նրանց մեջ կդնեմ հավիտյան՝ **Եզեկ**. ԼԷ.26–27: Տերը հանկարծակի գալու է իր տաճարը՝ **Մադ**. Գ.1: Նեփին մի տաճար կառուցեց՝ **2 Նեփի** 5.16: Սրբերը խրատվում են Տիրոջ տունը չկառուցելու համար՝ **ՎՆՈՒ** 95 (ՎՆՈՒ 88.119): Տիրոջ ժողովուրդը միշտ տաճարներ է կառուցում՝

սուրբ արարողություններ կատարելու համար՝ **ՎՆՈՒ** 124.37–44: Տաճարներ կառուցելը և արարողություններ կատարելը վերջին օրերի մեծ աշխատանքի մի մասն են՝ **ՎՆՈՒ** 138.53–54:

ԵՀՈՎԱ: *Տե՛ս նաև* ԵՄ ԵՄ. Հիսուս Քրիստոս

Իսրայելի Աստծո ուխտի անունը կամ հատուկ անունը: Այն նշանակում է «հավերժական ԵՄ ԵՄ» (Ել. Գ.14, Հովի. Ը.58): Եհովան նախամահկանացու Հիսուս Քրիստոսն է և եկավ երկիր՝ որպես Մարիամի որդի (Մոսիա 3.8, 15.1, 3 Նեփի 15.1–5): Հին Կտակարանում հանդիպող *Տեր* բառը սովորաբար նշանակում է Եհովա:

Եհովան Քրիստոսն է. Հին մարգարեները ճանաչում էին Եհովային (Ել. 2.3, Աբր. 1.16): Պողոս Առաքյալն ուսուցանել է, որ Քրիստոսը Հին Կտակարանի Եհովան էր (Ել. ԺԷ.6, Ա Կոր. Ժ.1–4): Հարեղի եղբայրը, Մորմոնի Գրքում, տեսավ նախամահկանացու Քրիստոսին և երկրպագեց նրան (Եթեր 3.13–15): Մորմոնի մույնպես Քրիստոսին անվանել է Եհովա (Մոր. 10.34): Կիրթլենդի Տաճարում Ջոզեֆ Սմիթը և Օլիվեր Քաուդերին տեսան հարություն առած Եհովային (ՎՆՈՒ 110.3–4):

ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ, ԵՂԲԱՅՐ: *Տե՛ս նաև* Մարդ, Մարդիկ. Քույր

Որպես մեր Երկնային Հոր զավակներ՝ բոլոր տղամարդիկ և կանայք հոգևոր եղբայրներ ու բույրեր են: Եկեղեցում տղամարդ անդամներին և Եկեղեցու ընկերներին հաճախ անվանում են եղբայրներ:

Ղու երբոր դառնաս՝ եղբայրներիդ հաստատիր՝ **Ղուկ**. ԻԲ.32: Ով որ չի սիրում իր եղբորը, մնում է մահի մեջ՝ **Ա Հովի**. Գ.10–17: Մտածեք ձեր եղբայրների մասին, ինչպես ինքներդ ձեր մասին՝ **Հակոր** 2.17: Թող ամեն մարդ գնահատի իր եղբորը, ինչպես ինքն իրեն՝ **ՎՆՈՒ** 38.24–25: Ջորաջրու եղբայրներիդ քո բոլոր վարքով՝ **ՎՆՈՒ** 108.7:

ԵՂԻԱ: *Տե՛ս նաև* Կնիք, Կնքում. Փրկություն

Հին Կտակարանի մարգարե, որը վերջին օրերին վերադարձավ, որպեսզի Ջոզեֆ Սմիթին և Օլիվեր Քաուդերին շնորհի

կնքման գործության բանալիները: Իր օրերում Եղիան ծառայում էր Իսրայելի Հյուսիսային Թագավորությունում (Գ. Թագ. ԺԷ-Դ. Թագ. Բ): Նա մեծ հավատք ուներ առ Տեբը և հայտնի է բազում հրաշքներով: Նա կանխեց անճրևը երեք և կես տարի: Նա մի պատանու բարձրացրեց մեռելներից և երկնքից կրակ իջեցրեց (Գ. Թագ. ԺԷ-ԺԸ): Հրեա ժողովուրդը դեռևս սպասում է Եղիայի վերադարձին, ինչպես մարգարեացել է Մաղաքիան, որ նա կգա (Մաղ. Դ.5): Նա հրավիրված էր հյուր է հրեաների գատիկ խնջույքին, որտեղ բաց դուռը և ազատ աթոռը միշտ սպասում են նրան:

Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթն ասել է, որ Եղիան կրել է Մեքիսդեկյան Քահանայության կնքման գործությունը և եղել է վերջին մարգարեն, որն այն ունեցել է նախքան Հիսուս Քրիստոսի ժամանակները: Կերպարանափոխման սարի վրա նա հայտնվեց Մովսեսի հետ և շնորհեց քահանայության բանալիները Պետրոսին, Հակոբոսին և Հովհաննեսին (Մատ. ԺԷ.3): Նա հայտնվեց կրկին, Մովսեսի և այլոց հետ, 1836թ. ապրիլի 3-ին, Օհայոյի Կիրթլենդի տաճարում, և նույն բանալիները շնորհեց Ջոզեֆ Սմիթին և Օլիվեր Բաուդերիին (Վև.111 110.13-16): Այդ բոլորը եղավ՝ ի նախապատրաստություն Տիրոջ երկրորդ գալստին, ինչպես խոսվել է Մաղաքիայի Դ.5-6-ում:

Եղիայի գործությունը քահանայության կնքման գործությունն է, որով երկրի վրա կապած կամ արձակած բաները կապվում կամ արձակվում են երկնքում (Վև.111 128.8-18): Այսօր, երկրի վրա, Տիրոջ ընտրյալ ծառաներն ունեն այս կնքման գործությունը և կատարում են ավետարանի փրկության արարողություններն ապրողների և մահացածների համար (Վև.111 128.8):

Կնքեց երկինքները և կերակրվեց ագավների միջոցով՝ **Գ. Թագ. ԺԷ.1-7**: Հրամայեց, որ որբևայրու սափորի այլուրը և կուժի յուղը չպակասեն՝ **Գ. Թագ. ԺԷ.8-16**: Մահից բարձրացրեց որբևայրու որդուն՝ **Գ. Թագ. ԺԷ.17-24**: Հաղթեց Բահադի քահանաներին՝ **Գ. Թագ. ԺԸ.21-39**: Մեղմ ու բարակ ձայնը խոսեց նրա հետ՝ **Գ. Թագ. ԺԹ.11-12**: Հեղեղն կառքով համբարձվեց երկինք՝ **Դ. Թագ. Բ.11**:

Մաղաքիան մարգարեացել է վերջին օրերին նրա վերադառնալու մասին՝ **Մաղ. Դ.5-6** (3 Նեփի 25.5): Հայտնվեց Կերպարանափոխման սարի վրա՝ **Մատ. ԺԷ.3-4**: Փրկիչը հիշատակել է նրա ծառայության մասին՝ **Ղուկ. Դ.25-26**: Հակոբոսը հիշատակել է նրա ծառայության մասին՝ **Հակ. Ե.17**: 1836-ին հայտնվեց Օհայոյի Կիրթլենդի Տաճարում՝ **Վև.111 110.13-16**:

ԵԳԻԱՍ

Սուրբ գրքերում *Եղիաս* անունը կամ կոչումն օգտագործվում է մի քանի ձևով:

Նախակարապետ. Եղիասը կոչում է այն մարդու համար, որը նախակարապետ է: Օրինակ՝ Հովհաննես Մկրտիչը Եղիասն էր, որովհետև նա ուղարկվել էր՝ Հիսուսի համար ճանապարհի նախապատրաստելու (Մատ. ԺԷ.12-13):

Վերականգնիչ. Եղիաս կոչումը վերագրվել է նաև ուրիշների, որոնք հատուկ առաքելություն են ունեցել կատարելու, ինչպիսիք եղել են Հովհաննես Հայտնողը (Վև.111 77.14) և Գաբրիելը (Ղուկ. Ա.11-20, Վև.111 27.6-7, 110.12):

Աբրահամի տնտեսության ժամանակ ապրող մարդ. Մարգարե, որի անունն էր Եսայի կամ Եղիաս, որն, ըստ երևույթին, ապրել է Աբրահամի օրոք (Վև.111 84.11-13, 110.12):

ԵԳԻՍԱԲԵԹ: Տե՛ս նաև Հովհաննես Մկրտիչ

Նոր Կտակարանում՝ Ջաքարիայի կինը, Հովհաննես Մկրտչի մայրը և Մարիամի ազգականը (Ղուկ. Ա.5-60):

ԵԳԻՍԵ

Հին Կտակարանի Իսրայելի Հյուսիսային Թագավորության մարգարե և այդ երկրի թագավորներից մի քանիսի խորհրդատու:

Տիխոնն ուներ մեղմ և հանդարտ բնավորություն՝ ի տարբերություն այն բոցավառ եռանդի, որով աչքի էր ընկնում նրա ուսուցիչը՝ Եղիան: Նրա նշանավոր հրաշքները (Դ. Թագ. Բ-Ե, Ը) վկայում են, որ նա իսկապես ստացել էր Եղիայի գործությունը, երբ նա՝ որպես մարգարե, հաջորդեց Եղիային (Դ. Թագ. Բ.9-12): Օրինակ՝ նա թշկեց դառն աղբյուրի ջրերը, բաժանեց

Հորդանան գետի ջրերը, շատացրեց որբակայրու յուրը, մահից բարձրացրեց մի տղայի, մի մարդու բուժեց բորոտությունից, այնպես արեց, որ երկաթե տապարը լողա և Ասորիներին զարկեց կուրությամբ (Դ. Թագ. Բ-2): Նրա ծառայությունը տեղեց ավելի քան հիսուն տարի՝ Հովթամի, Հեռի, Հովաթափի և Հովասի քաղաքներում և ընթացքում:

Ստացավ Նեփիացի քիկնոցը՝ **Դ. Թագ. Բ.13:** Շատացրեց որբակայրու յուրը՝ **Դ. Թագ. Դ.1-7:** Մահից բարձրացրեց Սունամացու կնոջ որդուն՝ **Դ. Թագ. Դ.18-37:** Բժշկեց ասորացի Նեեմանին՝ **Դ. Թագ. Ե.1-14:** Կուրացրեց Ասորական զինվորներին, և նրա ծառայի աչքերը բացվեցին՝ **Դ. Թագ. Զ.8-23:**

ԵՆՈՎՄՍ՝ ՀԱԿՈՒՔԻ ՈՐԴԻ

Մորմոնի Գրքում՝ Նեփիացի մարգարե և հիշատակարանները պահող, որն աղոթեց և իր մեղքերին թողություն ստացավ՝ Քրիստոսի հանդեպ իր հավատքի միջոցով (Եմովս 1.1-8): Տերը Եմովսի հետ ուխտեց, որ Մորմոնի Գիրքն առաջ կբերի Լամանացիներին համար (Եմովս 1.15-17):

Եմովսի գիրքը. Գիրք՝ Մորմոնի Գրքում, որը պատմում է Տիրոջ ուղղված Եմովսի աղոթքի մասին՝ իր ներքնա համար, իր ժողովրդի և ուրիշների համար: Տերը նրան խոստացավ, որ Մորմոնի Գիրքը կպահպանվի և ապագայում կտրվի Լամանացիներին: Չնայած գիրքը միայն մեկ գլուխ է պարունակում, այնուամենայնիվ, այն գորավոր պատմության հիշատակում է մի մարդու մասին, որն աղոթքով փնտրում էր իր Աստծուն, ապրում էր Աստծո պատվիրաններին հնազանդ, և նախքան մահանալը հրճվում էր Քաչի մասին իր գիտելիքով:

ԵՆՈՎՔ: Տե՛ս նաև Սիոն

Մարգարե, որն առաջնորդում էր Սիոն քաղաքի ժողովրդին: Նրա ծառայության մասին խոսվում է և՛ Հին Կտակարանում, և՛ Թանկագին Մարգարիտում: Ադամից հետո նա յոթերորդ հայրապետն էր: Նա Հարեղի որդին էր և Մաթուսաղայի հայրը (Շմ. Ե.18-24, Գուլ. Գ.37):

Եմովքը մեծ անձնավորություն էր, և նրա ծառայությունն ավելի նշանակալից

է եղել, քան նշված է Աստվածաշնչի համառոտ պատմության մեջ: Աստվածաշնչում նշվում է, որ նա փոխակերպվեց (Եբր. ԺԱ.5), սակայն մանրամասնություններ չեն նշվում նրա ծառայության վերաբերյալ: Հուդա Ա.14-ը քաղվածք է պարունակում նրա մարգարեությունից: Վերջին օրերի հայտնություններն ավելի շատ են բացատրում Եմովքի մասին, հատկապես նրա քարոզչության, Սիոն կոչվող նրա քաղաքի, նրա տեսիլքների և նրա մարգարեությունների մասին (Վև.11 107.48-57, Մովսես 6-7): Սիոնը երկինք փոխադրվեց՝ նրանում ապրողների արդարության շնորհիվ (Մովսես 7.69):

Աստված իրեն հայտնի դարձրեց Եմովքին՝ **Մովսես 6.26-37:** Եմովքն ուսուցանում էր ավետարանը՝ **Մովսես 6.37-68:** Եմովքն ուսուցանեց ժողովրդին և հաստատեց Սիոնը՝ **Մովսես 7.1-21:** Եմովքը տեսավ ապագան՝ ընդհուպ մինչև Քրիստոսի երկրորդ գալուստը՝ **Մովսես 7.23-68:**

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ: Տե՛ս նաև Ահարոնյան Քահանայություն

Պաշտոն կամ պատասխանատվության կոչում՝ «վերակացու» նշանակությամբ: Եպիսկոպոսը կարգված պաշտոն է Ահարոնյան Քահանայությունում (Վև.11 20.67, 107.87-88), և եպիսկոպոսն ընդհանուր դատավոր է Իսրայելում (Վև.11 107.72, 74):

Սուրբ Հոգին ձեզ վերակացուներ է դրել՝ **Գոր. Բ.28:** Տրվում են եպիսկոպոսին անհրաժեշտ հատկանիշները՝ **Ա Տիմ. Գ.1-7** (Տիտոս Ա.7): Եպիսկոպոս պետք է կարգվի՝ **Վև.11 20.67:** Էպիսկոպոսի պետք է ծառայեր Եկեղեցու համար, որպես եպիսկոպոս՝ **Վև.11 41.9:** Եպիսկոպոսը պետք է զանազանի հոգևոր պարգևները՝ **Վև.11 46.27, 29:** Քահանայապետը կարող է պաշտոնավարել եպիսկոպոսի պաշտոնում՝ **Վև.11 68.14, 19** (Վև.11 107.17): Եպիսկոպոս է նշանակվում Տիրոջ կողմից՝ **Վև.11 72.1-26:** Եպիսկոպոսը պետք է հոգ տանի աղքատների համար՝ **Վև.11 84.112:** Եպիսկոպոսը պետք է կառավարի բոլոր աշխարհիկ գործերը՝ **Վև.11 107.68:** Եպիսկոպոսն Ահարոնյան Քահանայության նախագահն է՝ **Վև.11 107.87-88:**

ԵՄ ԵՄ: *Տե՛ս նաև* Եհովա. Հիսուս
Քրիստոս

Տեր Հիսուս Քրիստոսի անուններից մեկը:

Տերն ասաց Մովսեսին. ԵՄ ԵՄ ՈՐ ԵՄ **Ել.** Գ.14–15: Ես եմ Տերը՝ **Ել.** Զ.2–3: Աբրահամի լինելուց առաջ ԵՄ ԵՄ՝ **Հովհ.** Ը.56–59: Լսեք ձայնը Հիսուս Քրիստոսի՝ Մեծ ԵՄ ԵՄ-ի՝ **Վև.Ու** 29.1 (Վև.Ու 38.1, 39.1):

ԵՄԱՎ: *Տե՛ս նաև* Իսահակ. Հակոբ՝
Իսահակի որդի

Հին Կտակարանում՝ Իսահակի և Ռեբեկայի ավագ որդին և Հակոբի երկվորյակը: Երկու եղբայրներն իրենց ծննդից ի վեր ախոյաններ էին (Ճն. ԻԵ.19–26): Եսավի հետնորդները՝ Եղովմացիները, և Հակոբի հետնորդները՝ Իսրայելացիները, դարձան թշնամի ազգեր (Ճն. ԻԵ.23):

Եսավն իր անդրանիկությունը վաճառեց Հակոբին՝ **Ճն.** ԻԵ.33 (Եբր. ԺԲ.16–17): Եսավն ամուսնացավ Քետացի կանանց հետ, ինչը դաժնություն եղավ իր ծնողների համար՝ **Ճն.** ԻԶ.34–35: Հակոբը և Եսավը հաշտվեցին՝ **Ճն.** Լ.Գ:

ԵՄԱՅԻ

Եսայիա անվան Նոր Կտակարանի (հունարեն) ձևը (Մատ. Գ.3): Նաև եղել է Եսայի մարգարե, որն ապրել է Աբրահամի օրոք (Վև.Ու 76.100, 84.11):

ԵՄԱՅԻԱ

Հին Կտակարանի մարգարե, որը մարգարեացել է Բ.ծ.ա. 740–701թթ.: Որպես Շեկկիա թագավորի գլխավոր խորհրդատու՝ Եսայիան կրոնական և քաղաքական մեծ ազդեցություն է ունեցել:

Հիսուսը Եսայիային վկայակոչել է շատ ավելի հաճախ, քան որևէ այլ մարգարեի: Եսայիային հաճախ վկայակոչել են նաև Պետրոս, Հովհաննես և Պողոս Առաքյալները Նոր Կտակարանում: Մորմոնի Գիրքը և Վարդապետություն և Ուխտերն ավելի շատ քաղվածքներ են պարունակում Եսայիայից, քան որևէ այլ մարգարեից, և մեծապես օգնում են Եսայիային մեկնաբանելու: Նեփին իր ժողովրդին ուսուցանում էր Եսայիայի գրություններից (2 Նեփի 12–24, Ես Բ–ԺԳ): Տերը Նեփիացիներին ասաց, որ «մեծ են

Եսայիայի խոսքերը», և որ Եսայիայի բոլոր մարգարեությունները պիտի կատարվեն (3 Նեփի 23.1–3):

Եսայիայի գիրքը. Գիրք Հին Կտակարանում: Եսայիայի մարգարեություններից շատերը վերաբերում են Քալդի գալստին՝ թե՛ նրա երկրային ծառայությանը (Ես. Թ.6) և թե՛ որպես վերջին օրերի Մեծ Թագավոր (Ես. ԿԳ): Նա նաև շատ է մարգարեացել Իսրայելի ապագայի մասին:

Ա գլուխը նախաբան է գրքի մնացած մասի համար: Եսայիա Է.14, Թ.6–7, ԺԱ.1–5, ԾԳ.1–12 և ԿԱ.1–3 կանխավ պատմում են Փրկչի առաքելության մասին: Բ, ԺԱ, ԺԲ և ԼԵ գլուխները խոսում են վերջին օրերի իրադարձությունների մասին, երբ ավետարանը կվերականգնվի, Իսրայելը կհավաքվի, և ծարավ հողը վարդի պես կծաղկի: ԻԺ գլուխը մարգարեություն է պարունակում Մորմոնի Գրքի ի հայտ գալու վերաբերյալ (2 Նեփի 27): Խ–ԽԶ գլուխները հռչակում են Եհովայի՝ որպես ճշմարիտ Աստծո գերազանցությունը կռապաշտ ժողովուրդների կողք աստվածների նկատմամբ: Մնացած ԽԷ–ԿԶ գլուխները վերաբերում են Իսրայելի վերջնական վերականգնման ժամանակ տեղի ունեցող իրադարձություններին, Սիոնի հաստատմանը, որտեղ Տերը կբնակվի իր ժողովրդի հետ:

ԵՄԹԵՐ

Մեծ հավատքի տեր կին և Եսթերի գրքի հիմնական կերպարը:

Եսթերի գիրքը. Գիրք Հին Կտակարանում, որը պատմում է Եսթեր թագուհու մեծ քաջությունից մասին, երբ նա փրկեց իր ժողովրդին կործանումից:

Ա–Բ գլուխները պատմում են, թե ինչպես Եսթերը՝ հրեա մի կին՝ Մուրթթե անունով հրեա տղամարդու որդեգրած աղջիկը, իր գեղեցկության շնորհիվ ընտրվեց Պարսկաստանի թագուհի: Գ գլուխը բացատրում է, որ Համան անունով մի մարդ, որը թագավորի արքունիքի գլխավոր իշխանն էր, ատելությամբ լցվեց Մուրթթեի հանդեպ և մի հրամանագիր ընդունեց՝ մահվան ենթարկել բոլոր հրեաներին: Դ–Ժ գլուխները պատմում են, թե ինչպես Եսթերը, մեծապես վտանգի ենթարկվելով իր անձը, թագավորին հայտնի դարձրեց

իր ազգությունը և ձեռք բերեց հրամանագրի չեղյալ լինելը:

ԵՎԱ: *Տե՛ս նաև* Աղամ. Աղամի և Եվայի անկումը. Եդեմ

Առաջին կինը, որն ապրել է այս երկրի վրա (Ծն. Բ.21–25, Գ.20): Նա Աղամի կինն էր: Եբրայերենում այդ անունը նշանակում է «կյանք» և ակնարկում է, որ Եվան առաջին մայրն էր երկրի վրա (Մովսես 4.26): Նա և Աղամը՝ առաջին տղամարդը, հավերժական փառքի կարժանանամ՝ ողջ մարդկության հավերժական զարգացումը հնարավոր դարձնելու համար:

Եվան գայթակղվեց և ճաշակեց արգելված պտղից՝ **Ծն.** Գ (2 Նեփի 2.15–20, Մովսես 4): Եվան հասկացավ Անկման անհրաժեշտությունը և փրկագնման ուրախությունը՝ **Մովսես** 5.11–12: Նախագահ Ջոզեֆ Ֆ. Սմիթը հոգիների աշխարհի իր տեսիլքում տեսավ Եվային՝ **Վևո** 138.39:

ԵՏԵՎԻՑ ԽՈՍԵԼ: *Տե՛ս*
Չարախոսություն

ԵՐԱՁ: *Տե՛ս նաև* Հայտնություն

Երազը մի ձև է, որով Աստված իր կամքը հայտնի է դարձնում երկրի տղամարդկանց և կանանց: Այնուամենայնիվ, ոչ բոլոր երազներն են հայտնություններ: Ոգեշնչված երազները հավատքի պտուղներն են:

Նա երազ տեսավ, և ահա մի սանդուղք՝ երկնքին հասնող **Ծն.** ԻԸ.12: Հովսեփը մի երազ տեսավ՝ **Ծն.** ԼԷ.5: Տերը երազի մեջ կյանքի նրա հետ՝ **Թվ. ԺԲ.6:** Նաբուգոդոնոսորը երազներ տեսավ՝ **Դան.** Բ.1–3: Ծերերը երազներ պիտի երազեն՝ **Հովել** Բ.28 (Գոր. Բ.17): Տիրոջ հրեշտակը երազում երևաց նրան՝ **Մատ.** Ա.20 (Մատ. Բ.19): Լեքին գրեց շատ բաներ, որ տեսել էր երազներում՝ **1 Նեփի** 1.16: Լեքին մի երազ երազեց՝ **1 Նեփի** 8:

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*
Երգել. Օրհներգ

Մեղեդիներն ու ռիթմերը, որոնք երգում և նվագում էին աստվածաշնչի վաղ ժամանակներից՝ ուրախություն, գովք և երկընդազուություն արտահայտելու համար

(Բ Թագ. 2.5): Այն կարող է լինել աղոթքի մի ձև: Սաղմոսները, հավանաբար, երգում էին պարզ մեղեդիների ներքո և նվագակցվում էին գործիքներով:

Մարիամը՝ Ահարոնի և Մովսեսի քույրը, վերցրեց թմբուկը և պարեց կանանց հետ՝ **Ել. ԺԵ.20:** Երգիչ Ղևտացիները ծնծղաներ և տավիղներ ունեին և հարյուր քսան քահանա փողեր էին հնչեցնում՝ **Բ Մն.** Ե.12: Հիսուսը և Տասներկուսը Վերջին Ընթրիքից հետո օրհներգեցին՝ **Մատ.** Ի2.30: Մովորեցրեք ու խրատեք միմյանց սաղմոսներով և օրհներգերով ու հոգևոր երգերով՝ **Կող.** Գ.16: Դուք տրամադրված եք եղել երգելու քավիչ սիրո երգը՝ **Ալմա** 5.26: Աստծո հոգին հրճվում է սրտաբուխ երգով. այո՛, արդարների երգն աղոթք է՝ **Վևո** 25.12: Գովք ասեք Տիրոջը՝ երգելով, երաժշտությամբ և պարելով՝ **Վևո** 136.28:

ԵՐԱԽԱՅՐԻ

Տարվա տվյալ եղանակին հավաքած առաջին պտուղները՝ բերքը: Հին Կտակարանի ժամանակներում դրանք մատուցվում էին Տիրոջը (Ղև. ԻԳ.9–20): Նրանք, ովքեր ընդունում են ավետարանը և հավատարիմ համբերում են մինչև վերջ, խորհրդանշաբար, երախայրի են, որովհետև պատկանում են Աստծուն:

Նրանք, ովքեր Գառի ետևից գնում են, ուր որ նա գնա, երախայրի են Աստծո համար՝ **Հայտ.** ԺԴ.4: Նրանք, ովքեր առաջինը կիջնեն Քրիստոսի հետ, առաջին պտուղներն են՝ **Վևո** 88.98:

ԵՐԱԽՏԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ. *Տե՛ս*
Շնորհակալ, Շնորհակալություն,
Գոհաբանություն

ԵՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ: *Տե՛ս նաև*
Սարի վրայի քարոզը

Մի շարք ուսմունքներ, որոնք Հիսուսն ուսուցանեց Սարի վրայի Քարոզում, որոնք մաքուր և հոգևոր բնութագրի նկարագիր են (Մատ. Ե.3–12, Դուկ. 2.20–23): Երանությունները տրված են այնպիսի ձևով, որ յուրաքանչյուր դրույթ կառուցված է նախորդի հիմքի վրա: Երանությունների ավելի մանրամասն և ճշգրիտ արձանագրությունը գտնվում է 3 Նեփի 12-ում:

ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ

Գիրք Հին Կտակարանում: Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթն ուսուցանել է, որ Երգ Երգոցը ոգեշնչված գրություն չէ:

ԵՐԳԵԼ: *St'u laila* Երաժշտություն.

Օրհներգ

Երգով ու սաղմոսով երկրպագել և փառաբանել Աստծուն:

Երգեք Տիրոջը՝ **Ա Մճ.** ԺՁ.23–36 (Սաղ. ԳՁ): Երգեք և գոհություն հայտնեք Տիրոջը՝ **Սաղ.** Լ.4: Ուրախությամբ աղաղակեք առ Տերը՝ **Սաղ.** Ճ.1: Օրհներգելուց հետո դուրս եկան Չիթենյաց սարը՝ **Մատ.** ԻՁ.30: Սուրբ Հոգին նրանց առաջնորդում էր երգել՝ **Մոր.** 6.9: Արդարի երգն աղոթք է ինձ համար՝ **ՎՆՈՒ** 25.12: Եթե զվարթ ես, գովք ասա Տիրոջը երգելով՝ **ՎՆՈՒ** 136.28:

ԵՐԳՈՒՄ: *St'u laila* Ուխտ.

Քահանայության երգումը և ուխտը

Սուրբ գրքերում օգտագործված իմաստով, սովորաբար, սրբազան ուխտ կամ խոստում: Ինչևէ, ամբարիշտ մարդիկ, այդ թվում՝ Սատանան և նրա հրեշտակները, նույնպես երդում են տալիս իրենց չար նպատակներին հասնելու համար: Հին Կտակարանի ժամանակներում երդումներն ընդունելի էին. սակայն Հիսուս Քրիստոսն ուսուցանել է, որ մարդիկ չպետք է երդվեն՝ ոչ Աստծո անունով, ոչ էլ նրա ստեղծագործություններով (Մատ. Ե.33–37):

Ես կկատարեմ այն խոստումը, որ երդվեցի Աբրահամին՝ **Ճճ.** ԻՁ.3: Եթե մի մարդ երդում անի իր հոգին կապել, թող զանց չանի այն՝ **ԹՎ.** Լ.2: Նրանք երդում արեցին, որ գնան Աստծո օրենքով՝ **Նեեմ.** Ժ.29: Կատարիք Տիրոջ համար քո երդումները՝ **Մատ.** Ե.33 (Ժող. Ե.1–2, 3 Նեփի 12.33): Աստված երդումով խոստացավ, որ հավատարիմները կփրկվեն՝ **Եբբ.** 2.13–18: Երբ Չորամը երդում տվեց, նրա մտավախությունները փարատվեցին՝ **1 Նեփի** 4.37: Ամնոնի ժողովուրդը երդվեց, որ երբեք արյուն չի թափի՝ **Ալմա** 53.11: Ամբարիշտ Նեփիացիները գաղտնի երդումներ և ուխտեր արեցին Սատանայի հետ՝ **Հեյ.** 6.21–30: Մարդիկ հավերժական կյանք են ստանում քահանայության երդման և ուխտի միջոցով՝ **ՎՆՈՒ** 84.33–42: Բոլոր

ուխտերը, դաշինքները, մուրհակները, պարտավորությունները և երդումները, որոնք չեն կնքվել Խոստումի Սուրբ Հոգով, վերջանում են մարդկանց մահվան հետ՝ **ՎՆՈՒ** 132.7:

ԵՐԵՆԱ, ԵՐԵՆԱՆԵՐ: *St'u laila*

Ընտանիք. Հաշիվ, Պատասխանատու, Պատասխանատվություն.

Մանուկների մկրտություն.

Փրկություն – Երեխաների

փրկությունը. Քավել, Քավություն.

Օրհնել, Օրհնված, Օրհնություն –

Երեխաներին օրհնելը

Դեռահաս, որը չի հասել իր սեռական հասունությանը: Հայրերն ու մայրերը պետք է իրենց երեխաներին սովորեցնեն հնազանդվել Աստծո կամքին: Երեխաներն աննեղ են, մինչև պատասխանատվության տարիքին հասնելը (Մոր. 8.22, ՎՆՈՒ 68.27):

Երեխաները Տիրոջ ժառանգությունն են՝ **Սաղ.** ԴԻԷ.3–5: Կրթիք երեխային իր ճանապարհի համեմատ՝ **Առախ.** ԻԲ.6: Թույլ տվեք այդ երեխաներին, և դրանց մի արգելեք ինձ մոտ գալ՝ **Մատ.** ԺԺ.14: Հնազանդվեք ձեր ծնողներին՝ **Եփես.** 2.1–3 (Կող. Գ.20): Եթե Անկումը չլինեք, Ադամը և Եվան երեխաներ չէին ունենա՝ **2 Նեփի** 2.22–23: Երեխաներին սովորեցրեք ճշմարտություն և լրջմտություն՝ **Մոսիա** 4.14–15: Փոքր երեխաներն ունեն հավերժական կյանք՝ **Մոսիա** 15.25: Հիսուսը վերցրեց փոքր երեխաներին և օրհնեց նրանց՝ **3 Նեփի** 17.21: Քո բոլոր զավակները պիտի սովորեցվեն Տիրոջ կողմից, և մեծ պիտի լինի քո զավակների խաղաղությունը՝ **3 Նեփի** 22.13 (Ես. ԾԳ.13): Փոքր երեխաներն ապաշխարության կամ մկրտության կարիք չունեն՝ **Մոր.** 8.8–24: Փոքր երեխաները փրկագնված են աշխարհի հիմնադրումից ի վեր՝ իմ Միածնի միջոցով՝ **ՎՆՈՒ** 29.46–47: Ծնողները պետք է իրենց երեխաներին սովորեցնեն ավետարանի սկզբունքներն ու սովորությունները՝ **ՎՆՈՒ** 68.25, 27–28: Փոքր երեխաները սուրբ են՝ Քրիստոսի քավության միջոցով, **ՎՆՈՒ** 74.7: Ծնողներին պատվիրվում է երեխաներին մեծացնել լույսի և ճշմարտության մեջ՝ **ՎՆՈՒ** 93.40: Երեխաները, որոնք մահանում են նախքան պատաս-

խանապետության տարիքին հասնելը, փրկվում են երկնքի սելեստիալ արքայությունում՝ ՎԼՈՒ 137.10:

ԵՐԵՆԱՆԵՐԻ ՓՐԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:

Տե՛ս Երեխա, Երեխաներ.

Փրկություն – Երեխաների փրկությունը

ԵՐԵՄԻԱ: Տե՛ս նաև Երեմիայի Ողբերը

Հին Կտակարանի մարգարե, որը ծնվել է քահանայական ընտանիքում և մարգարեացել է Հուդայում, Ք.ծ.ա. 626–586թթ.: Նա ապրել է մյուս մեծ մարգարեների՝ Լեքիի, Եզեկիելի, Ովսեի և Դանիելի մոտ ժամանակաշրջանում:

Երեմիան մարգարե էր կարգվել նախամահկանացու կյանքում (Երեմ. Ա.4–5): Մարգարե լինելու մոտ քառասուն տարիների ընթացքում, նա ուսուցանել է հրեա ժողովրդի մեջ եղած կռապաշտության և անընդունակության դեմ (Երեմ. Գ.1–5, Է.8–10): Նա ստիպված է եղել դիմանալ շարունակվող ընդդիմությանն ու անարգանքներին (Երեմ. Ի.2, ԼՁ.18–19, ԼԸ.4): Երուսաղեմի անկումից հետո, հրեաները, որոնք հեռացան Եգիպտոս, Երեմիային վերցրեցին իրենց հետ (Երեմ. ԽԳ.5–6), որտեղ, ըստ ավանդության, նրանք քարկոծելով սպանեցին նրան:

Երեմիայի գիրքը. Ա–Ձ գլուխները պարունակում են Հովսիայի թագավորության ժամանակ տրված մարգարեությունները: Է–Ի գլուխները Հովակիմի ժամանակի մարգարեություններն են: ԻԱ–ԼԸ գլուխները վերաբերում են Մեղեկիայի թագավորությանը: ԼԹ–ԽԳ գլուխները պարունակում են մարգարեություններ և նկարագրում են Երուսաղեմի անկումից հետո տեղի ունեցած պատմական իրադարձությունները: ԽԵ գլուխը խոստում է պարունակում Բաբելոնի նրա դալիքին, որ Բաբելոնի կյանքը կպահպանվի: Ի վերջո, ԽՁ–ԾԱ գլուխները մարգարեություններ են օտար ազգերի դեմ: ԾԲ գլուխը պատմական վերջաբան է: Երեմիայի մարգարեությունների մի մասը գրված էին Նեփիի կողմից ձեռք բերված Լաբանի արույրե թիթեղների վրա (1 Նեփի 5.10–13): Երեմիայի անունը Մորմոնի գրքում նշվել է ևս երկու անգամ (1 Նեփի 7.14, Հել. 8.20):

Երեմիայի գրքում ընդգրկված են նաև մարդու նախամահկանացու գոյության ճանաչումը և Երեմիայի նախակարգումը (Երեմ. Ա.4–5). մարգարեություն՝ իր ցրված վիճակից Իսրայելի վերադառնալու մասին, քաղաքից մեկնել և ընտանիքից երկուսին Սիոնում հավաքելու մասին, հիանալի երկրի մասին, որտեղ Իսրայելը և Հուդան կկարողանան բնակվել ապահովության և խաղաղության մեջ (Երեմ. Գ.12–19). և մարգարեություն այն բանի մասին, որ Տերը կհավաքի Իսրայելը հյուսիսային երկրներից՝ շատ «ճկնորսներ» և «որսորդներ» ուղարկելով, որպեսզի գտնեն նրան (Երեմ. ԺՁ.14–21): Վերջին օրերի այս իրադարձությունն անհամեմատ ավելի մեծ է լինելու, քան Եգիպտոսից Իսրայելին դուրս բերելը (Երեմ. ԺՁ.13–15, ԻԳ.8):

ԵՐԵՄԻԱՅԻ ՈՂԲԵՐԸ

Գիրք Հին Կտակարանում, որը գրվել է Երեմիայի կողմից: Այն Երուսաղեմի և Իսրայելի ազգի անկման մասին ողբալից բանաստեղծությունների և երգերի մի ժողովածու է: Գիրքը գրվել է Ք.ծ.ա. 586 թվականին քաղաքի անկումից հետո:

ԵՐԵՅ: Տե՛ս նաև Մեղքիսեղեկյան

Քահանայություն. Քահանայություն

Երեց (ծեր) տերմինն Աստվածաշնչում օգտագործվում է տարբեր իմաստներով: Հին Կտակարանում այն հաճախ վերաբերում է ցեղի տարիքով երեցներին, որոնց սովորաբար վստահվում էին կառավարման գործերը (Ճն. Ծ.7, Հես. Ի.4, Հռութ Դ.2, Մատ. ԺԵ.2): Նրանց տարիքն ու փորձը նրանց տված խորհուրդը դարձնում էին արժեքավոր: Նրանց պաշտոնը պարտադիր չէ, որ քահանայության կոչում լիներ:

Կային նաև Մեղքիսեղեկյան Քահանայության կարգված երեցներ Հին Կտակարանի ժամանակներում (Ել. ԻԳ.9–11): Նոր Կտակարանում երեցները նշվում են որպես քահանայության պաշտոնյաներ Եկեղեցում (Հակ. Ե.14–15): Նեփիիցների թվում նույնպես կային քահանայության կարգված երեցներ (Ալմա 4.7, 16, Մոր. 3.1): Արդի տմեստության ժամանակ Ջոզեֆ Սմիթը և Օլիվեր Քաուդերին առաջին երեցներն էին, որ պիտի կարգվեին (ՎԼՈՒ 20.2–3):

Ներկայումս երեցը կոչում է, որը տրվում է բոլոր Մեղքխեղեկյան Քահանայություն կրողներին: Օրինակ՝ տղամարդ միսիոներներին դիմում են որպես երեցների: Առաքյալը նույնպես երեց է, և Տասներկուսի Քվորումի կամ Յորթանաստուհի Քվորումների անդամներին պատշաճ է դիմել այդ կոչումով (ՎևոՒ 20.38, Ա Պետ. Ե.1): Եկեղեցում կարգված ներկայիս երեցների պարտականությունները տրվել են վերջին օրերի հայտնություններում (ՎևոՒ 20.38–45, 42.44, 46.2, 107.12):

Մովսեսը գրեց Իսրայելի բոլոր ծերերին՝ **Բ Օր.** ԼԱ.9: Բառնաբասը եկեղեցու երեցների համար օգնություն ուղարկեց՝ **Գոր.** ԺԱ.30: Երեցներ կարգվեցին ամեն մի եկեղեցու համար՝ **Գոր.** ԺԴ.22 (Տխոս Ա.5): Կանչեք երեցներին, որ հիվանդի վրա աղոթք անեն՝ **Հայկ.** Ե.14: Երեցներ էին կարգվում ձեռնադրմամբ՝ **Ալմա** 6.1: Երեցները պետք է օրհնեն երեխաներին՝ **ՎևոՒ** 20.70: Երեցները պետք է ժողովները վարեն Սուրբ Հոգով՝ **ՎևոՒ** 46.2: Երեցները պետք է հաշիվ ներկայացնեն իրենց տնտեսության մասին՝ **ՎևոՒ** 72.5: Երեցները պետք է ավետարանը քարոզեն ազգերին՝ **ՎևոՒ** 133.8:

ԵՐԵՔ ՆԵՓԻԱՅԻ

ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԸ: Տե՛ս նաև

Աշակերտ. Նեփիացիներ.
Փոխակերպված էակներ

Քրիստոսի ընտրած Նեփիացի աշակերտներից երեքը, որոնց մասին նշվում է Մորմոնի Գրքում:

Տերը շնորհեց այս աշակերտներին այն նույն օրհնությունը, որը շնորհել էր Սիբեցյալ Հովհաննեսին, այսինքն՝ որ նրանք մինչև Տիրոջ վերադարձը մնան երկրի վրա, որպեսզի հոգիները բերեն դեպի Քրիստոս: Նրանք փոխակերպվեցին, որպեսզի ցավ չզգան և չմահանան (3 Նեփի 28):

Քրիստոսը շնորհեց երեք աշակերտների ցանկությունը՝ մնալ մինչև իր վերադարձը՝ **3 Նեփի** 28.1–9: Նրանք երեք չեն տանի մահվան ցավերը, ոչ էլ վիշտ կունենան՝ **3 Նեփի** 28.7–9: Նրանք լիակատար ուրախություն կունենան՝ **3 Նեփի** 28.10: Նրանք ժամանակավորապես հափշտակվեցին երկինք՝ **3 Նեփի** 28.13–

17: Նրանք ծառայեցին ժողովրդին և հալածանքներ կրեցին՝ **3 Նեփի** 28.18–23: Նրանք ծառայեցին Մորմոնին՝ **3 Նեփի** 28.24–26 (Մորմ. 8.10–11): Նրանք կծառայեն հեթանոսներին, հրեաներին, ցրված ցեղերին և բոլոր ազգերին՝ **3 Նեփի** 28.27–29: Սատանան գործություն չունի նրանց վրա՝ **3 Նեփի** 28.39:

ԵՐԻՔՈՎ

Պարսպապատ քաղաք Հորդանանի հովտում, որը 245 մետր ցածր է ծովի մակարդակից: Երիքով մոտ է այն վայրին, որտեղ Իսրայելացիներն անցան գետը, երբ նոր էին մտել խոստումի երկիր (Հես. Բ.1–3, Գ.16, 2):

Իսրայելացիները պատերազմեցին Երիքովի մոտ՝ **Հես.** 2.1–20: Հեսուս անեծք դրեց Երիքովի վրա՝ **Հես.** 2.26 (Գ. Թագ. Ժ2.34): Երիքովը Բենիամինին նշանակված տարածքի մեջ էր՝ **Հես.** ԺԸ.11–12, 21: Դեսիի Երուսաղեմ իր վերջին ուղևորության ժամանակ Տերը մտավ Երիքով՝ **Մար.** Ժ.46 (Դուկ. ԺԸ.35, ԺԺ.1):

ԵՐԿԻՆՔ: *Տե՛ս նաև* Աստծո արքայություն կամ Երկնքի արքայություն. Դրախտ.
Սելեստիալ փառք

Երկինք բառը սուրբ գրքերում հիմնականում երկու իմաստ ունի: (1) Դա Աստծո բնակության վայրն է և Սրբերի ապագա տունը (Ճմ. ԻԸ.12, Մաղ. ԺԱ.4, Մառ. 2.9): (2) Դա երկիրը շրջապատող հաստատությունն է (Ճմ. Ա.1, 17, Ել. ԻԴ.10): Երկինքն ակնհայտորեն *դրախտը* չէ, որն այս երկրի վրա ապրած և մահացած հավատարիմ մարդկանց հոգիների ժամանակավոր բնակավայրն է: Խաչի վրա իր մահից հետո Հիսուսն այցելեց դրախտ, բայց երրորդ օրը նա Մարիամին տեղեկացրեց, որ դեռ չի եղել Հոր մոտ (Դուկ. ԻԳ.39–44, Հովհ. Ի.17, ՎևոՒ 138.11–37):

Ես տեսնում եմ երկինքը՝ քո մատների գործը՝ **Մաղ.** Ը.3: Տիրոջ խոսքով ստեղծվեցին երկինքները՝ **Մաղ.** ԼԳ.6: Ի՞նչպես վայր ընկար երկնքից, ով Լյուցիֆեր՝ **Ես.** ԺԴ.12 (2 Նեփի 24.12): Երկինքները պիտի զալարվեն մազադաթի պես՝ **Ես.** ԼԴ.4: Ես նոր երկինք և նոր երկիր եմ

ստեղծում՝ **Ես**. ԿԵ.17: Աստված կբացի երկնքի պատուհանները՝ **Մաղ**. Գ.10: Մեր Հայր, որ երկնքում ես. սուրբ լինի քո անունը՝ **Մատ**. 2.9 (3 Նեփի 13.9): Պողոսը հափշտակվեց մինչև երբորդ երկինքը՝ **Բ Կոր**. ԺԲ.2: Լռություն եղավ երկնքում՝ **Հայտ**. Ը.1 (ՎևոՒ 88.95–98): Եթե նրանք հավատարմորեն դիմանում են մինչև վերջ, նրանք ընդունվում են երկնքում՝ **Մոսիա** 2.41: Որպեսզի դուք կարողանաք լինել զավակները ձեր Հոր, որ երկնքում է՝ **3 Նեփի** 12.45: Ես պիտի գամ երկնքի ամպերի մեջ՝ **ՎևոՒ** 45.16: Տեղիան երկինք էր վերցվել առանց մահ ճաշակելու՝ **ՎևոՒ** 110.13: Քահանայության իրավունքները կապված են երկնքի գորությունների հետ՝ **ՎևոՒ** 121.36: Երկնքում կան երկու տեսակի էակներ՝ **ՎևոՒ** 129.1: Սիոնը վերցվել էր երկինք՝ **Մովսես** 7.23:

ԵՐԿԻՐ: *Տես նաև* Աշխարհ. Ստեղծել, Ստեղծում

Մոլորակը, որի վրա մենք ապրում ենք, որը ստեղծվել է Աստծո կողմից, Հիսուս Քրիստոսի միջոցով, որպեսզի մարդիկ օգտագործեն այն իրենց մահկանացու փորձնական ժամանակաշրջանում: Նրա հավերժական ճակատագիրն է՝ դառնալ փառավոր և վեհացած (ՎևոՒ 77.1–2, 130.8–9): Երկիրը կդառնա նրանց հավերժական ժառանգությունը, ովքեր արժանի են ապրելու սելեստիալ փառքի համար (ՎևոՒ 88.14–26): Նրանք կվայելեն Հոր և Որդու ներկայությունը (ՎևոՒ 76.62):

Մարդկանց համար ստեղծված. Աստված մարդուն իշխանություն տվեց երկրի վրա՝ **ԾՆ**. Ա.28 (Մովսես 2.28): Երկիրը Տիրոջն է՝ **Ել**. Թ.29 (Մաղ. ԻԳ.1): Տերը երկիրը մարդկանց զավակներին է տվել՝ **Սաղ**. ԴԺԵ.16: Ես եմ արարել երկիրը և մարդուն նրա վրա ստեղծել՝ **Ես**. ԽԵ.12: Նրա խոսքի գորությամբ մարդը եկավ երկիր՝ **Հակոբ** 4.9: Երկիրը պիտի տրվի նրանց, ովքեր վերցրել են Սուրբ Հոգին՝ որպես իրենց ուղեկից՝ **ՎևոՒ** 45.56–58 (ՎևոՒ 103.7): Նրանք, ովքեր հնազանդվել են ավետարանին, որպես իրենց վարձք կստանան երկրի բարիքները՝ **ՎևոՒ** 59.3: Երկիրը պիտի ժառանգեն նրա աղքատներն ու հեզերը՝ **ՎևոՒ** 88.17 (Մատ. Ե.5, 3 Նեփի 12.5): Մենք

կստեղծենք մի երկիր, և մենք նրանց կստուգենք՝ **Աքք**. 3.24–25:

Կենդանի գոյություն. Երկիրը հավիտյան կանգնած է՝ **Ժող**. Ա.4: Ապակյա ծովը երկիրն է՝ իր սրբագործված, անմահ և հավերժական վիճակում՝ **ՎևոՒ** 77.1: Երկիրը սրբագործված և պատրաստ պիտի լինի սելեստիալ փառքի համար՝ **ՎևոՒ** 88.18–19: Երկիրը բարձրաձայն ողբում էր՝ **Մովսես** 7.48:

Երկրի բաժանումը. Թող ջրերը մեկտեղ ժողովվեն՝ **ԾՆ**. Ա.9: Փառելի օրերում բաժանվեց երկիրը՝ **ԾՆ**. Ժ.25: Ջրերը ետ քաշվելուց հետո այն դարձավ մի ընտիր երկիր՝ **Եթեր** 13.2: Երկիրը կլինի այնպես, ինչպես նախքան իր բաժանվելը՝ **ՎևոՒ** 133.24:

Երկրի մաքրագործումը. Քառասուն օր երկրի վրա անձրև եկավ՝ **ԾՆ**. Է.4: Երկիրը պահվում է դատաստանի օրվա կրակի համար՝ **Բ Պետ**. Գ.7: Այսօրվանից հետո գալիս է այրումը՝ **ՎևոՒ** 64.24: Երկիրը ցանկանում է մաքրվել կեղտոտությունից՝ **Մովսես** 7.48:

Երկրի վերջնական վիճակը. Երկիրը պիտի գալարվի մագաղաթի պես և պիտի անցնի՝ **3 Նեփի** 26.3 (ՎևոՒ 29.23): Կլինի նոր երկինք և նոր երկիր՝ **Եթեր** 13.9 (ՎևոՒ 29.23): Ապակյա ծովը երկիրն է՝ իր սրբագործված, անմահ և հավերժական վիճակում՝ **ՎևոՒ** 77.1: Երկիրը պիտի սրբագործվի և պատրաստվի սելեստիալ փառքի համար՝ **ՎևոՒ** 88.18–19: Այս երկիրը կդառնա բյուրեղի նման և մի Ուրիմ ու Թուֆն կլինի՝ **ՎևոՒ** 130.8–9: Հազար տարի շարունակ երկիրը կհանգրստանա՝ **Մովսես** 7.64: Երկիրը կնորացվի՝ **ՀՀ** 1.10:

ԵՐԿՆԱՅԻՆ ՀԱՅՐ. *Տես* Աստված, Աստվածազուլիս. Հայր Երկնայի

ԵՐԿՐՊԱԳԵԼ: *Տես նաև* Աստված, Աստվածություն

Սիրել, ակնածել, ծառայել և նվիրվել Աստծուն (ՎևոՒ 20.19): Երկրպագությունը ներառում է աղոթք, ծոմապահություն, եկեղեցական ծառայություն, մասնակցություն ավետարանական արարողություններին և այլ սովորույթներին, որոնք

նվիրվածություն և սեր են արտահայտում առ Աստված:

Ուրիշ աստվածներ չունենաւ իմ առաջ՝ **Ել. Ի.3** (Ել. ԼԲ.1–8, 19–35, Սաղ. 20.9): Հոգով և ճշմարտությունով երկրպագեք Հորը՝ **Հովհ. Դ.23**: Երկրպագեք երկնքի և երկրի արարչին՝ **Հայտ. ԺԴ.7** (ՎևոՒ 133.38–39): Երկրպագեք նրան ձեր ողջ գոյությամբ, մտքով և ուժով՝ **2 Նեփի 25.29**: Նրանք հավատում էին Քրիստոսին և պաշտում էին Հորը՝ նրա անունով՝ **Հակոբ 4.5**: Ձեռնոսն ուսուցանել էր, որ մարդիկ պետք է աղոթեն ու երկրպագեն ամեն տեղ՝ **Ալմա 33.3–11**: Հոգով և ճշմարտությամբ երկրպագեք Աստծուն, որտեղ էլ որ լինեք՝ **Ալմա 34.38**: Մարդիկ ընկան Հիսուսի ոտքերը և երկրպագեցին նրան՝ **3 Նեփի 11.17**: Բոլոր մարդիկ պետք է ապվխարեն, հավատան առ Հիսուս Քրիստոս և երկրպագեն Հորը՝ նրա անունով՝ **ՎևոՒ 20.29**: Ես տալիս եմ ձեզ այս խոսքերը, որ կարողանաք հասկանալ և իմանալ, թե ինչպես պիտի երկրպագեք, և իմանաք, թե ում եք երկրպագում՝ **ՎևոՒ 93.19**: Այս մեկ Աստծուն միայն ես կերկրպագեմ՝ **Մովսես 1.12–20**: Մենք պահանջում ենք Ամենագոր Աստծուն երկրպագելու արտոնությունը՝ **ՀՀ 1.11**:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԵԻԹԱՐԻՉ: *Տե՛ս*

Միսիբարիչ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՎԻՃԱԿ: *Տե՛ս*

Մահկանացու, Մահկանացություն

ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՆԱՅ: *Տե՛ս նաև*

Հնգամատյան

Նշանակում է «օրենքի կրկնում» և համարվում է Հին Կտակարանի հինգերորդ գիրքը:

Երկրորդ Օրինացում ընդգրկված են Մովսեսի վերջին երեք բանախոսությունները, որոնք նա հաղորդեց Մովսեսի դաշտերում ամմիջապես իր փոխակերպվելուց առաջ: Առաջին բանախոսությունը (Ա–Դ գլուխները) նախաբան է: Երկրորդ բանախոսությունը (Ե–Իմ գլուխները) բաղկացած է երկու մասից. (1) Ե–ԺԱ գլուխները՝ տասը պատվիրանները և դրանց վերաբերյալ գործնական բացատրություններ. և (2) ԺԲ–Իմ գլուխները՝ օրենքների մի

համակարգ, որը կազմում է ողջ գրքի էությունը: Երրորդ բանախոսությունը (ԻԷ–Լ գլուխները) ներառում է Իսրայելի և Աստծո միջև ուխտի հանդիսավոր վերահաստատումը և այն օրհնությունների և անեծքների հայտարարումը, որոնք կհետևեն հնազանդությանը և անհնազանդությանը: ԼԱ–ԼԴ գլուխները նկարագրում են օրենքի համծնումը՝ Ղևտացիներին, Մովսեսի երգն ու վերջին օրհնությունը և Մովսեսի հեռանալը:

ԵՐՋԱՆԻԿ, ԵՐՋԱՆԿՈՒԹՅՈՒՆ:

Տե՛ս Ուրախություն

ԵՐՈՒՍԱԴԵՄ

Քաղաք, որը գտնվում է այժմյան Իսրայելում: Այն ամենամշահակալից քաղաքն է աստվածաշնչյան պատմության մեջ: Այստեղ են գտնվում քրիստոնյաների, հրեաների և մահմեդականների ամենաարքազան վայրերից մի քանիսը, որտեղ պարբերաբար այցելում են բազում հավատարիմ հավատացյալներ: Այն հաճախ ակնարկվում է որպես սուրբ քաղաք:

Մի ժամանակ, հայտնի լինելով որպես Սաղեմ (Ճմ. ԺԴ.18, Սաղ. 22.2), Երուսաղեմը Հեբրուսացիների քաղաքն էր, մինչև որ Դավիթը գրավեց այն (Հեա. Ժ.1, ԺԵ.8, Բ Թագ. Ե.6–7) և դարձրեց իր մայրաքաղաքը: Մինչ այդ, այն առավելապես ծառայել էր որպես լեռնային ամրոց, որն 800 մետր բարձր էր ծովի մակարդակից: Բոլոր կողմերից, բացի հյուսիսայինից, այն շրջապատված է խոր հովիտներով:

Դավիթ թագավորը Երուսաղեմում իր թագավորության ժամանակ ապրում էր փայտե պալատում: Սակայն Սողոմոնի թագավորության ժամանակ մարդիկ շատ բաներ արեցին քաղաքը գեղեցկացնելու համար, այդ թվում՝ կառուցեցին թագավորական պալատը և տաճարը:

Իսրայելի և Հուդայի թագավորությունների բաժանվելուց հետո, Երուսաղեմը մնաց Հուդայի մայրաքաղաքը: Նրա վրա հաճախ հարձակվում էին զավթիչ զորքերը (Գ Թագ. ԺԴ.25, Դ Թագ. ԺԴ.13, Ժ2.5, 18–19, ԻԴ.10, 25): Եզեկիայի օրոք Երուսաղեմը դարձավ կրոնական պաշտամունքի կենտրոն, սակայն մասամբ ավերվեց Ք.ծ.ա. 320, 168 և 65թթ.: Հերովդեսը վերականգնեց պատերը և տաճարը,

սակայն Բ.ծ.հ. 70թ. Հռոմեացիներն ամբողջովին ավերեցին այն:

Մելքիսեդեկը Սաղեմի թագավորն էր՝ **ԾՆ**. ԺԳ.18 (Եբր. Է.2): Նաայիան Երուսաղեմին կոչ արեց հազմել իր փառավոր հանդերձները՝ **ՇԱ**. ԾԲ.1: Տիրոջ խոսքը պիտի գար Երուսաղեմից՝ **Միքիա** Դ.2: Քրիստոսը ողբաց Երուսաղեմի ճակատագրի համար՝ **Մատ**. ԻԳ.37–39 (Դուկ. ԺԳ.34): Երուսաղեմը կենդանի Աստծո քաղաքն է՝ **Եբր**. ԺԳ.22: Երուսաղեմը պիտի կործանվեր, եթե չապաշխարեր՝ **1 Նեփի** 1.4, 13, 18 (2 Նեփի 1.4, Հել. 8.20): Երուսաղեմը, քանդվելուց հետո, կրկին պիտի բնակեցվի՝ **3 Նեփի** 20.46: Երուսաղեմը պիտի կրկին կառուցվի՝ **Եբր** 13.5: Քրիստոսը գգուշացրել է Վերջին Օրերի Սրբերին, ինչպես որ գգուշացրել է Երուսաղեմի ժողովրդին՝ **ՎևոՒ** 5.20: Նրանք, ովքեր Հուդայից են, թող փախչեն Երուսաղեմ՝ **ՎևոՒ** 13.13: Տերը կխոսի Երուսաղեմից՝ **ՎևոՒ** 13.21:

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ՝ ՆՈՐ: *Տե՛ս Նոր*
Երուսաղեմ. Միոն

ԵՓԵՍԱՑԻՄ ԹՈՒՂԹ ԱՌ: *Տե՛ս*
նաև Պողոս. Պողոսի Թղթերը

Նոր Կտակարանում՝ թուրք, որը գրվել էր Պողոս Առաքյալի կողմից Եփեսոսի Սրբերին: Թուրքը մեծ կարևորություն ունի, որովհետև պարունակում է Պողոսի ուսմունքները Քրիստոսի Եկեղեցու վերաբերյալ:

Ա գլուխը ներառում է ավանդական ողջույններ: Բ և Գ գլուխները բացատրում են այն փոփոխությունները, որոնք կատարվում են մարդկանց հետ, երբ նրանք դառնում են Եկեղեցու անդամ, – նրանք համաքաղաքացի են դառնում Սրբերին՝ մեկ Եկեղեցում միավորված հեթանոսներին ու իրեաներին: Դ–Ջ գլուխները բացատրում են Առաքյալների և մարգարեների դերը, միասնության անհրաժեշտությունը և Աստծո ողջ սպառազինությունը հազմելու անհրաժեշտությունը:

ԵՓՐԵՄ. *Տե՛ս նաև* Իսրայել. Հովսեփ՝ Հակոբի որդի. Մանասե. Մորմոնի Գիրքը

Հին Կտակարանում՝ Հովսեփի և Ասանթի երկրորդ որդին (ՃՆ. ԽԱ.50–52, ԽԶ.20):

Ավանդական սովորությանը հակառակ, Եփրեմն ստացավ անդրանիկության օրհնությունը Մանասեի փոխարեն, որն ավագ որդին էր (ՃՆ. ԽԶ.17–20): Եփրեմը դարձավ Եփրեմի ցեղի հայրը:

Եփրեմի ցեղը. Եփրեմին տրվեց անդրանիկությունն Իսրայելի մեջ (Ա ՄՆ. Ե.1–2, Երեմ. ԼԱ.9): Վերջին օրերին նրանց արտոնությունն ու պատասխանատվությունն է՝ կրել քահանայությունը, վերականգնված ավետարանի պատգամը հասցնել աշխարհին և դրոշ բարձրացնել՝ ցրված Իսրայելին հավաքելու համար (ՇԱ. ԺԱ.12–13, 2 Նեփի 21.12–13): Եփրեմի զավակները փառքով կպսակեն հյուսիսի երկրներից նրանց, ովքեր կվերադառնան վերջին օրերին (ՎևոՒ 133.26–34):

Եփրեմի կամ Հովսեփի փայտը. Հիշատակարան Եփրեմի ցեղի մի խմբի, որը Երուսաղեմից առաջնորդվել էր Ամերիկա՝ մոտավորապես Բ.ծ.ա. 600 թվականին: Այս խմբի հիշատակարանն անվանում են Եփրեմի կամ Հովսեփի փայտ, կամ Մորմոնի Գիրք: Հուդայի փայտի (Աստվածաշնչի) հետ միասին այն միասնական վկայություն է պարունակում Տեր Հիսուս Քրիստոսի մասին, նրա հարության մասին, և Իսրայելի տան այս երկու բաժինների մեջ կատարած նրա աստվածային աշխատանքի մասին:

Եփրեմի մի ճյուղ կկտրվի և կգրի ևս մեկ վկայություն Քրիստոսի մասին՝ **ՋՍԹ՝ ԾՆ**. 50.24–26, 30–31: Հուդայի փայտը և Հովսեփի փայտը մեկ կդառնան՝ **Եգեկ**. ԼԷ.15–19: Հուդայի և Հովսեփի գրվածները պիտի սերտանան՝ **2 Նեփի** 3.12: Տերը խոսում է շատ ազգերի հետ՝ **2 Նեփի** 29: Եփրեմի փայտի հիշատակարանի բանալիները հանձնվել էին Մորմոնիին՝ **ՎևոՒ** 27.5:

ԶԱԲՈՒՂՈՆ: *Տե՛ս նաև* Իսրայել.
Հակոբ՝ Իսահակի որդի

Հին Կտակարանում՝ Հակոբի և Լիայի որդին (ՃՆ. Լ.19–20):

Ջաբուրոնի ցեղը. Հակոբն օրհնեց Ջաբուրոնի ցեղը (ՃՆ. ԽԹ.13): Իսրայելի թշնամիների դեմ կռվելիս Ջաբուրոնի ցեղը միացավ Դեբեորային և Բարակին (Դատ. Դ.4–6, 10): Միլիանացիների դեմ կռվե-

լիս նույնպես նրանք միացան Գեղեոնին (Դատ. 2.33–35):

ԶԱՆԱԶԱՆԵԼՈՒ ՊԱՐԳԵՎ: *St'u*

նաև Հոգու պարզները

Հասկանալ կամ իմանալ ինչ-որ բան Հոգու գործընթացը: Զանազանելու պարզերը Հոգու պարզներից մեկն է: Այն ընդգրկում է մարդկանց իսկական բնութագիրն ըմբռնելը և հոգևոր դրսևորումների աղբյուրն ու իմաստը հասկանալը:

Մարդը տեսնում է աչքի առաջինը, բայց Տերը սրտին է նայում՝ **Ա Թագ. Ժ2.7:** Վա՛յ նրանց, որ չարին ասում են բարի՝ **Ես. Ե.20 (2 Նեփի 15.20):** Աստծո Հոգու բաները հոգով են զանազանվում՝ **Ա Կոր. Բ.14:** Ոմանց տրված է հոգիները զանազանելու պարզը՝ **Ա Կոր. ԺԲ.10:** Ամմոնը կարողանում էր կռահել նրա մտքերը՝ **Ալվա 18.18, 32:** Մեղմ ձայնը ներթափանցեց նրանց մեջ, ովքեր լսում էին՝ **3 Նեփի 11.3:** Որպեսզի չխաբվեք, հետամնտ եղեք լավագույն պարզների՝ **Վևո 46.8, 23:** Եկեղեցու ղեկավարներին տրված է Հոգու պարզները զանազանելու գործընթացը՝ **Վևո 46.27:** Այն մարմինը, որը լցված է լույսով, ըմբռնում է բոլոր բաները՝ **Վևո 88.67:** Մովսեսը տեսավ երկիրը՝ զանազանելով Աստծո Հոգով՝ **Մովսես 1.27:**

ԶԱՏԻԿ: *St'u* նաև Աստծո Գառ.

Հարություն. Հիսուս Քրիստոս.
Վերջին Ընթրիք

Զատիկ տոնը հաստատվել է Իսրայելի զավակներին օգնելու համար, որպեսզի հիշեն, որ կործանիչ հրեշտակն անցավ իրենց տների վրայով և իրենց ազատեց Եգիպտացիներից (Ել. ԺԲ.21–28, ԺԳ.14–15): Անարատ գառները, որոնց արյունն օգտարործվել էր, որպես նշան՝ հնում Իսրայելին փրկելու համար, խորհրդանշում են Հիսուս Քրիստոսին՝ Աստծո Գառին, որի զոհաբերությունը փրկագնեց ողջ մարդկությանը:

Սա է Զատիկի արարողությունը՝ **Ել. ԺԲ.43:** Հիսուսը և նրա Առաքյալները տոնեցին Զատիկը Վերջին Ընթրիքի ժամանակ՝ **Մատ. Ի2.17–29 (Մար. ԺԳ.12–25):** Ահա Աստծո Գառը, որը վեր է առնում աշխարհի մեղքը՝ **Հովհ. Ա.29, 36:**

Քրիստոսը՝ մեր Զատիկը, զոհաբերվել է մեզ համար՝ **Ա Կոր. Ե.7:** Մենք փրկագրվեցինք Քրիստոսի՝ անարատ գառի արյամբ՝ **Ա Պետ. Ա.18–19:** Հավատացեք Աստծո Գառին, որը վերցնում է աշխարհի մեղքերը՝ **Ալվա 7.14:** Սրբերը, ովքեր ապրում են Իմաստության Խոսքով, կաշտպանվեն, ինչպես Իսրայելի զավակները՝ պաշտպանվեցին՝ **Վևո 89.21:** Գառը մոռված է աշխարհի հիմնադրումից եթե՝ **Մովսես 7.47:**

ԶԱՐԱՀԵՄԼԱ: *St'u* նաև Ամմոն.

Մուղեկ

Մորմոնի Գրքում Զարահեմլա անունը վերաբերում է՝ (1) մի մարդու, որը ղեկավարում էր Մուղեկի գաղթականներին, (2) քաղաքի, որը կոչվել էր նրա անունով, (3) Զարահեմլա հողին, կամ (4) այն մարդկանց, ովքեր հետևում էին նրան:

Զարահեմլան ցմծում էր, որ Տերն ուղարկել է Նեփիացիներին՝ **Օմնի 1.14:** Զարահեմլան տվեց հայրերի տոհմաբանությունը՝ **Օմնի 1.18:** Ամմոնը Զարահեմլայի հետնորդ էր՝ **Մոսիա 7.3, 13:** Եկեղեցին հաստատվեց Զարահեմլա քաղաքում՝ **Ալվա 5.2:** Արդարների շնորհիվ ամբարիշտները փրկվեցին Զարահեմլայում՝ **Հել. 13.12:** Զարահեմլա քաղաքն այրվեց Քրիստոսի մահվան ժամանակ՝ **3 Նեփի 8.8, 24:**

ԶԱՔԱՐԻԱ

Հին Կտակարանի մարգարե, որը մարգարեացել է Ք.ծ.ա. մոտ 520թ.: Նա ապրել է միևնույն ժամանակաշրջանում, ինչ Անգե մարգարեն (Եզր. Ե.1, 2.14):

Զաքարիայի գիրքը. Գիրքը նշանավոր է Քրիստոսի մահկանացու ծառայության և նրա երկրորդ գալստի մասին իր մարգարեություններով (Զաք. Թ.9, ԺԱ.12–13, ԺԲ.10, ԺԳ.6): Ա–Ը գլուխները պարունակում են մի շարք տեսիլքներ Աստծո ժողովրդի ապագայի վերաբերյալ: Թ–ԺԳ գլուխները պարունակում են տեսիլքներ Մեսիայի, վերջին օրերի, Իսրայելի հավաքման, վերջին մեծ պատերազմի և Երկրորդ Գալստի վերաբերյալ:

ԶԱՔԱՐԻԱ: *St'u* նաև Եղիսաբեթ.

Հովհաննես Մկրտիչ

Նոր Կտակարանում՝ Հովհաննես Մկրտչի հայրը: Զաքարիան կրում էր քահանա-

յի պաշտոնը և պաշտոնավարում էր տաճարում:

Գաբրիել հրեշտակը Ձաքարիային և նրա կնոջը՝ Եղիաբեթին, որդի խոստացավ՝ **Ղուկ.** 1.5–25 (ՎևոՒ 27.7): Նրա լեզուն արձակվեց՝ **Ղուկ.** 1.59–79: Ձաքարիան սպանվեց տաճարի և գոհասեղանի միջև՝ **Մատ.** ԻԳ.35 (Ղուկ. ԺԱ.51):

ԶԳԱԼ: *Տե՛ս նաև* Սուրբ Հոգի

Հոգու դրոշմները զգալով ընկալել:

Դուք անզգայացած էիք, որպեսզի կարողանայիք զգալ նրա խոսքերը՝ **1 Նեփի** 17.45: Երբ դուք զգաք այդ ուղեղում շարժումները, դուք կսկսեք ասել, որ այն լավ սերմ է՝ **Ալմա** 32.28: Դու պիտի զգաս, որ դա ճիշտ է՝ **ՎևոՒ** 9.8: Բոլոր մարդիկ, ովքեր կմտնեն Տիրոջ տուն, կարողանան զգալ քո գործությունը՝ **ՎևոՒ** 109.13:

ԶԳԱՅԱԿԱՆ, ԶԳԱՅԱԿԱՆՈՒ-

ԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Մաքրաբարություն. Ընություն. Պոռնկություն. Սեռական Անբարոյականություն. Ցանկանալ

Ցանկասիրություն կամ տենչանք դեպի անիրավ ֆիզիկական հաճույքը, հատկապես դեպի սեռական անբարոյականությունը:

Նրա տիրոջ կինն աչք գցեց Հովսեփի վրա՝ **Ծն.** ԼԹ.7: Ով որ մի կնկա վրա մտիկ տա նրան ցանկանալով, արդեն շնություն է անում՝ **Մատ.** Ե.28 (3 Նեփի 12.28): Հեռու մնացեք մարմնավոր ցանկություններից, որ կռվում են հոգու դեմ՝ **Ա Պետ.** Բ.11: Մարմնի ցանկությունը և աչքերի ցանկությունը Հորից չեն՝ **Ա Հովհ.** Բ.16: Այլևս մի գնա քո աչքերի տենչանքների ետևից՝ **Ալմա** 39.9: Սուրբ օրենքներն օրինազանցելով՝ մարդը դարձավ զգայական՝ **ՎևոՒ** 20.20: Եթե մարդիկ շնություն անեն իրենց սրտում, նրանք չեն ունենա Հոգին՝ **ՎևոՒ** 63.16: Վերջ տվեք ձեր բոլոր հեշտասեր ցանկություններին՝ **ՎևոՒ** 88.121: Մարդիկ սկսեցին լինել մարմնական, զգայական և դիվական՝ **Մովսես** 5.13 (Մոսիա 16.3, Մովսես 6.49):

ԶԳՈՒՑԱՅՆԵԼ, ԶԳՈՒՑԱՅՈՒՄ:

Տե՛ս նաև Պահապաններ

Տեղեկություն հաղորդել կամ նախագգու-

շացնել: Մարգարեները, դեկավարները և ծնողները զգուշացնում և ուսուցանում են՝ հնազանդ լինել Տիրոջը և նրա ուսմունքներին:

Հակոբը Նեփիի ժողովրդին զգուշացրեց ամեն տեսակի մեղքերի դեմ՝ **Հակոբ** 3.12: Նախազգուշացնող ձայնը գնում է բոլոր ժողովուրդներին՝ **ՎևոՒ** 1.4: Թող ձեր քարոզը լինի նախազգուշացնող ձայնը՝ **ՎևոՒ** 38.41: Սա զգուշացման օր է՝ **ՎևոՒ** 63.58: Ամեն մարդ, ով զգուշացվել է, պետք է զգուշացնի իր մերձավորին՝ **ՎևոՒ** 88.81: Ես զգուշացրել եմ ձեզ, և նախազգուշացնում եմ, տալով ձեզ այս իմաստության խոսքը՝ **ՎևոՒ** 89.4:

ԶԵՆԻՑ

Մորմոնի Գրքում՝ մի մարդ, որն առաջնորդում էր այն խումբը, որը վերադարձավ Նեփիի երկիրը. նա դարձավ նրանց թագավորը և արդարությամբ դեկավարեց նրանց (Մոսիա 9–10):

ԶԵՆՈՍ

Իսրայելի մարգարե Հին Կտակարանի ժամանակներում, որի մարգարեությունները Քրիստոսի առաքելության վերաբերյալ գտնվում են միայն Մորմոնի Գրքում:

Մարգարեացել է Քրիստոսի թաղման և երեք օրվա խավարի մասին՝ **1 Նեփի** 19.10, 12: Կանխազգուշակել է Իսրայելի հավաքումը՝ **1 Նեփի** 19.16: Հակոբը մեջ բերեց Ձենոսի առակն ընտանի և վայրի ձիթենիների մասին՝ **Հակոբ** 5: Հակոբը մեկնաբանեց Ձենոսի այլաբանությունը՝ **Հակոբ** 6.1–10: Ուսուցանել է աղոթքի և երկրպագության վերաբերյալ՝ **Ալմա** 33.3–11: Ուսուցանել է, որ փրկագնումը գալիս է Ռդդու միջոցով՝ **Ալմա** 34.7: Սպանվել է իր համարձակ վկայության համար՝ **Հել.** 8.19: Խոսել է Լամանացիների վերականգնման վերաբերյալ՝ **Հել.** 15.11: Վկայել է Քրիստոսի մահվան ժամանակ կործանումների մասին՝ **3 Նեփի** 10.15–16:

ԶԵՆՈՔ

Իսրայելի մարգարե Հին Կտակարանի ժամանակներում, որի մասին նշվում է միայն Մորմոնի Գրքում:

Մարգարեացել է Քրիստոսի մահվան մասին՝ **1 Նեփի** 19.10: Խոսել է Աստծո Որդու մասին՝ **Ալմա** 33.15 (Ալմա 34.7): Նահատակվեց ճշմարտության համար՝ **Ալմա** 33.17: Մարգարեացել է Մեսիայի գալստի վերաբերյալ՝ **Հել.** 8.20:

ԶԻԶՐՈՄ

Մորմոնի Գրքում՝ Ամմոնիա քաղաքի օրինագետներից մեկը: Ալման և Ամուղեկը Հոգու օգնությամբ զգացին, որ Զիզրոմը ստում էր: Այնուհետև նա դարձի եկավ դեպի Քրիստոսի ավետարանը (Ալմա 11.21–46, 15.1–12):

ԶՈՀԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ: *St'u nna*

Արյուն. Կոտրված սիրտ.

Հաղորդություն. Հիսուս Քրիստոս.

Քավել, Քավություն

Հնում *գոհաբերությունը* նշանակում էր մի բան կամ մեկին սուրբ դարձնել: Ներկայումս այն սկսել է գործածվել ինչ-որ բանից հրաժարվելու կամ Տիրոջ և նրա բազմվորության համար աշխարհիկ բաներից զրկվելու իմաստով: Տիրոջ Եկեղեցու անդամները պետք է պատրաստակամ լինեն՝ գոհաբերելու ամեն բան Տիրոջ համար: Ջոզեֆ Սմիթն ուսուցանել է, որ «կրոնը, որը չի պահանջում գոհաբերել ամեն բան, երբեք բավական գործություն չի ունենա զարգացնելու այն հավատքը, որն անհրաժեշտ է կյանքի և փրկության համար»: Հավերժության տեսանկյունից՝ գոհաբերությամբ ձեռք բերված օրինություններն ավելի մեծ են, քան ցանկացած բան, որից հրաժարվում ենք:

Այն բանից հետո, երբ Ադամը և Եվան դուրս էին գցվել Եդենի պարտեզից, Տերը նրանց տվեց գոհաբերության օրենքը: Այդ օրենքը ներառում էր անասունների արու առաջնեկներին մատուցում անելը: Այդ գոհաբերությունը խորհրդանշում էր այն գոհաբերությունը, որը պիտի արվեր Աստծո Միածին Որդու կողմից (Մովսես 5.4–8): Այդ սովորությունը շարունակվեց մինչև Հիսուս Քրիստոսի մահը, որը վերջ դրեց կենդանիների գոհաբերությանը, որպես ավետարանի արարողություն (Ալմա 34.13–14): Այսօր՝ Եկեղեցում, անդամները ճաշակում են հաղորդության հացը և ջուրը՝ ի հիշատակ Հիսուս Քրիստոսի գոհաբերության: Այսօր Քրիստոսի

Եկեղեցու անդամներին խնդրվում է նաև, որպես գոհաբերություն՝ մատուցել կոտրված սիրտ և փշրված հոգի (3 Նեփի 9.19–22): Դա նշանակում է, որ նրանք խոնարհ են, ապաշխարող և պատրաստակամ՝ հնազանդվելու Աստծո պատվիրաններին:

Աբրահամը կապեց Իսահակին՝ իր որդուն, և նրան դրեց գոհասեղանի վրա՝ **Ծն.** ԻԲ.1–18 (Հակոբ 4.5): Մատուցիր քո ողջակեզները՝ **Ել.** Ի.24: Զոհաբերվող անասունները պետք է անարատ լինեն՝ **ԲՕր.** ԺԵ.19–21: Հնազանդությունը գոհաբերությունից լավ է՝ **ԱԹագ.** ԺԵ.22: Միրելն ավելին է, քան ամեն ողջակեզներ և զոհեր՝ **Մար.** ԺԲ.32–33: Մենք սրբազործված ենք Քրիստոսի գոհաբերության միջոցով՝ **Եբր.** Ժ.10–14: Քրիստոսն իրեն զոհ է մատուցում մեղքի համար՝ **2 Նեփի** 2.6–7: Այն մեծ և վերջին գոհաբերությունը լինելու է Աստծո Որդին, այո՛, անսահման և հավերժական՝ **Ալմա** 34.8–14: Այլևս ողջակեզներ մի մատուցեք. Աստծուն գոհաբերեք կոտրված սիրտ և փշրված հոգի՝ **3 Նեփի** 9.19–20 (Մաղ. ԾԱ.16–17, ՎևոՒ 59.8): Այսօր է գոհաբերության օրը՝ **ՎևոՒ** 64.23 (ՎևոՒ 97.12): Բոլորը, ովքեր կամենում են պահպանել իրենց ուխտերը գոհաբերությամբ, ընդունելի են Տիրոջ համար՝ **ՎևոՒ** 97.8: Ջոզեֆ Ֆ. Սմիթը տեսավ արդարների հոգիները, որոնք Փրկչի գոհաբերության նմանությամբ զոհեր էին մատուցել՝ **ՎևոՒ** 138.13: Փրկագնումը եկավ խաչի վրա Աստծո Որդու գոհաբերությամբ՝ **ՎևոՒ** 138.35:

ԶՈՀԱՍԵՂԱՆ: *St'u nna*

Զոհաբերություն

Զոհաբերությունների, մատուցումների և երկրպագության համար օգտագործվող շինություն:

Նոյը մի գոհասեղան կառուցեց Տիրոջ համար և ողջակեզներ մատուցեց՝ **Ծն.** Ը.20: Աբրամը գոհասեղան շինեց Տիրոջ համար՝ **Ծն.** ԺԲ.7–8: Աբրահամն իր որդուն՝ Իսահակին, կապեց գոհասեղանին՝ **Ծն.** ԻԲ.9 (Ծն. ԻԲ.1–13): Հակոբը մի գոհասեղան շինեց այնտեղ և այդ տեղի անունը կոչեց Էլ-Բեթել՝ **Ծն.** ԼԵ.6–7: Եղիան մի գոհասեղան շինեց և մարտակոչ արեց Բահադի քահանաներին՝ **ԳԹագ.** ԺԸ.17–40: Եթե քո ընձամ բերում ես գոհասեղանի մոտ, նախ հաշտվիր քո եղբոր հետ՝ **Մատ.**

Ե.23–24: Չոհասեղանի ներքևում տեսա նրանց հոգիները, ովքեր սպանվել էին Աստծո խոսքի համար՝ **Հայտ.** 2.9 (ՎևոՒ 135.7): Լեքին շինեց քարե գոհասեղան և գոհություն հայտնեց Տիրոջը՝ **1 Նեփի** 2.7: Եղկենայի գոհասեղանի վրա Աբրահամը փրկվեց մահից՝ **Աբր.** 1.8–20:

ԶՈՐԱԲԱԲԵԼ

Հին Կտակարանում, երբ Կյուրոսը թույլատրեց հրեաներին վերադառնալ Պաղեստին, Չորաբաբելը նշանակվեց կառավարիչ կամ Հուդայի թագավորական տան ներկայացուցիչ: Նրա պարսկական անունը Սասրասար էր (Եզր. Ա.8): Նա ներգրավվեց Երուսաղեմի տաճարը կրկին կառուցելու գործում (Եզր. 4.2, 8, Ե.2):

ԶՈՐԱՄ, ԶՈՐԱՄԱՑԻՆԵՐ

Մորմոնի Գրքում՝ Լաբանի ծառան, որը միացավ Նեփիին և Լեքիին, որպեսզի գա խոստումի երկիր (1 Նեփի 4.31–38): Չորամի հավատարմության շնորհիվ, Լեքին օրհնեց նրան իր որդիների հետ միասին (2 Նեփի 1.30–32): Նրա հետնորդները հայտնի էին որպես Չորամացիներ (Հակոբ 1.13):

ԶՈՐԱՑ ՏԵՐ: *Տե՛ս նաև* Հիսուս Բրիստոս

Հիսուս Բրիստոսի անուններից մեկը: Նա թագավորում է երկնքի և երկրի գործերի վրա, և արդարներին առաջնորդում է չարի դեմ (ՎևոՒ 29.9, 121.23):

Չորաց Տերը փառաց Թագավորն է՝ **Սաղ.** ԻԳ.10: Իսրայելի Աստվածն է Չորաց Տերը՝ **1 Նեփի** 20.2: Իմ Հոգին միշտ չի տքնի մարդկանց հետ, ասում է Չորաց Տերը՝ **ՎևոՒ** 1.33:

ԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*

Իշխանություն. Քահանայություն

Ինչ-որ բան անելու կարողություն: Ինչ-որ մեկի կամ ինչ-որ բանի վրա գործություն ունենալ նշանակում է կարողանալ կառավարել կամ հրամայել նրան: Սուրբ գրքերում գործությունը հաճախ կապված է Աստծո գործության կամ երկնային գործության հետ: Հաճախ այն սերտորեն կապված է քահանայության իշխանության հետ, որն Աստծո անունից գործելու թույլատվություն է կամ իրավունք:

Սրա համար քեզ բարձրացրեցի, որ քեզ անով ցույց տամ իմ գործությունը՝ **Ել.** Թ.16: Աստված իմ ուժն է և գործությունը՝ **Բ Թագ.** ԻԲ.33: Բարությունը մի խնայիր, երբոր ձեռքումդ գործություն կա անելու՝ **Առափ.** Գ.27: Արդարև, ես լցված եմ գործությունով՝ Տիրոջ հոգով՝ **Միքիա** Գ.8: Ամեն իշխանություն ինձ է տրվել երկնքում և երկրում՝ **Մատ.** ԻԸ.18: Նրանք զարմանում էին նրա վարդապետության վրա. որ նրա խոսքն իշխանությամբ էր՝ **Ղուկ.** Գ.32: Մնացեք քաղաքում, մինչև որ վերևից գործություն հազնեք՝ **Ղուկ.** ԻԳ.49: Որոնք որ նրան ընդունեցին, նրանց իշխանություն տվեց Աստծո որդիներ լինելու՝ **Հովհ.** Ա.12 (ՎևոՒ 11.30): Դուք գործություն կատանք, երբ որ Սուրբ Հոգին իջնի ձեր վրա՝ **Գոր.** Ա.8: Չկա իշխանություն, որ Աստծուց չէ՝ **Հռովմ.** ԺԳ.1: Աստծո գործությամբ պահպանվում եք՝ հավատքով դեպի փրկություն՝ **Ա Պետ.** Ա.3–5: Ես լցված եմ Աստծո գործությամբ՝ **1 Նեփի** 17.48: Ինձ հայտնի է դարձվել Սուրբ Հոգու գործությամբ՝ **Հակոբ** 7.12: Մարդը կարող է Աստծո կողմից իրեն տրված մեծ գործություն ունենալ՝ **Մոսիա** 8.16: Նրանք ուսուցանում էին Աստծո գործությամբ և իշխանությամբ՝ **Ալմա** 17.2–3: Նեփին ծառայում էր գործությամբ և մեծ իշխանությամբ՝ **3 Նեփի** 7.15–20 (3 Նեփի 11.19–22): Թեև մարդ կարող է ունենալ զորավոր գործեր անելու գործություն, այդուհանդերձ, եթե մա պարծնում է իր սեփական ուժով, մա պետք է ընկնի՝ **ՎևոՒ** 3.4: Ամեն մարդու մեջ բարիք գործելու գործություն կա՝ **ՎևոՒ** 58.27–28: Մեքիստեղեկյան Քահանայության արարողություններում բացահայտվում է աստվածայության գործությունը՝ **ՎևոՒ** 84.19–22: Քահանայության իրավունքներն անբաժանորեն կապված են երկնքի գործությունների հետ՝ **ՎևոՒ** 121.34–46: Ես կառաջնորդեմ քեզ իմ ձեռքով, և իմ գործությունը կլինի քեզ վրա՝ **Աբր.** 1.18:

ԷԼՈՒՀԻՄ: *Տե՛ս* Աստված,
Աստվածագլուխ. Հայր Երկնային

ԷՄՄԱՆՈՒԵԼ: *Տե՛ս նաև* Հիսուս
Բրիստոս

Հիսուս Բրիստոսի անուններից մեկը: Այն սերվում է եբրայերեն բառերից և նշանակում է «Աստված մեզ հետ է»:

Էմմանուելն անուն-տիտղոս է, որը տրվել է որպես Աստծո ազատման նշան (Ես. Է.14): Եսայայի կողմից Էմմանուել բառի հիշատակումը Մատթեոսն առանձնապես նշում է, որպես մարգարեություն Հիսուսի մահկանացու ծննդի վերաբերյալ (Մատ. Ա.18–25): Այդ բառը հայտնվում է նաև վերջին օրերի սուրբ գրություններում (2 Նեփի 17.14, 2 Նեփի 18.8, Վև.1 128.22):

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Եկեղեցու
Դեկավարներին Հաստատելը.
Հիսուս Քրիստոսի Եկեղեցի

Այն սկզբունքը, որով Եկեղեցու անդամները հաստատում են Եկեղեցում ծառայության կանչվածներին, ինչպես նաև մյուս Եկեղեցական որոշումները, որոնք պահանջում են նրանց աջակցությունը, որը սովորաբար, արտահայտվում է աջ ձեռքի բարձրացմամբ:

Հիսուս Քրիստոսը կանգնած է իր Եկեղեցու գլխին: Սուրբ Հոգու ոգեշնչմամբ նա ղեկավարում է Եկեղեցու առաջնորդներին կարևոր գործերում և որոշումներում: Այնուամենայնիվ, Եկեղեցու բոլոր անդամներն իրավունք և արտոնություն ունեն՝ հաստատելու կամ չհաստատելու իրենց առաջնորդների որոշումները:

Բոլոր ժողովուրդը միաձայն պատասխան տվեցին՝ **ԵԼ** ԻԳ.3 (ԹՎ. ԻԷ.18–19): Առաքյալները և երեցները միաբան ժողովեցին՝ **Գոր.** Ժ.Բ.25: Ոչ ոք չպետք է կարգվի որևէ պաշտոնի՝ առաջնորդ Եկեղեցու քվեարկության՝ **Վև.1** 20.65–66: Բոլոր բաները պետք է արվեն ընդհանուր համաձայնությամբ՝ **Վև.1** 26.2 (Վև.1 28.13): Թող բոլոր բաներն արվեն ընդհանուր համաձայնությամբ՝ **Վև.1** 104.21:

ԸՆԾԱ: Տե՛ս նաև Բարօրություն.

Ձոհաբերություն. Ծոմ, Ծոմապահություն. Ողորմություններ, Ողորմություններ տալը. Տասանորդ, Տասանորդել

Նվիրատվություն Տիրոջը: Հին Կտակարանում այս բառն օգտագործվում է ակնարկելով զոհաբերությունները կամ ողջակեզները: Այսօր Եկեղեցին ծոմի

նվիրատվությունները և այլ կամավոր նվիրատվությունները (այդ թվում՝ ժամանակը, շնորհները և ունեցվածքը) օգտագործում է աղքատներին օգնելու և այլ արժանավոր գործերի համար:

Դուք ինձ կողոպտում եք տասանորդով և ընծայով՝ **Մաղ. Գ.8–10:** Առաջ հաշտվիր քո եղբոր հետ, հետո քո ընծան մատուցիր՝ **Մատ. Ե.23–24:** Ձեր հոգին ամբողջությամբ ընծա մատուցեք Քրիստոսին՝ **Օմնի 1.26:** Եթե մարդ ընծա է մատուցում, բայց ոչ անկեղծ միտումով, դա նրան ոչ մի օգուտ չի տալիս՝ **Մոր. 7.6:** Քահանայության բանալիները երբեք կրկին չեն վերցվի երկրի վրայից, մինչև որ Ղևիի որդիները, դարձյալ, արդարությամբ ընծա մատուցեն Տիրոջը՝ **Վև.1** 13.1: Այդ օրը՝ Տիրոջ օրը, դու պետք է Բարձրալիմ մատուցես քո ընծաներն ու քո հաղորդությունները՝ **Վև.1** 59.12: Եկեք, որպես եկեղեցի և ժողովուրդ, արդարությամբ ընծա մատուցենք Տիրոջը՝ **Վև.1** 128.24:

ԸՆԿԵՐԱՎՑԵԼ: Տե՛ս նաև Միություն.

Մեր

Վերջին Օրերի Սրբերի համար ընկերակցել նշանակում է մերձավորներին բարեկամական հաղորդակցություն առաջարկել, ծառայել, բարձրացնել և ամրացնել:

Սիրիի մերձավորիդ քո անձի պես՝ **Ղև. ԺԹ.18** (Մատ. ԺԹ.19, Վև.1 59.6): Երբ որ դու դարձի գաս, եղբայրներիդ հաստատիր՝ **Ղուկ. ԻԲ.32:** Դուք իմ աշակերտներն եք, եթե սիրում եք միմյանց՝ **Հովհ. ԺԳ.35:** Արածեցրու իմ ոչխարները՝ **Հովհ. ԻԱ.15–17:** Նրանք աղաչեցին, որ մեզ վրա վերցնենք Սրբերին հաղորդակցելու պաշտոնը՝ **Բ Կոր. Ը.1–5:** Մեր հաղորդությունը Հոր հետ և նրա Որդու հետ է՝ **Ա Հովհ. Ա.3:** Նեփիացիներն ու Լամանացիներն ընկերակցում էին միմյանց հետ՝ **Հել. 6.3:** Թող ամեն մարդ գնահատի իր եղբորը, ինչպես ինքն իրեն՝ **Վև.1** 38.24–25: Եթե դուք մեկ չեք, դուք իմը չեք՝ **Վև.1** 38.27: Ես ընդունում եմ քեզ ընկերակցության՝ լինելու քո բարեկամն ու եղբայր՝ **Վև.1** 88.133:

ԸՆԿՎՄՈՒՄ: Տե՛ս Մկրտություն, Մկրտել – Ընկղմամբ մկրտություն

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆ.

Տե՛ս Տոհմաբանություն. Փրկություն մահացածների համար

ԸՆՏԱՆԻՔ: *Տե՛ս նաև* Ամուսնություն, Ամուսնամալ. Երեխա, Երեխաներ. Հայր մահկանացու. Մայր

Սուրբ գրքերում օգտագործվող իմաստով, ընտանիքը բաղկացած է ամուսնուց և կնոջից, երեխաներից, իսկ երբեմն՝ այլ ազգականներից, որոնք ապրում են միևնույն տանը կամ ընտանեկան մեկ ղեկավարի ներքո: Ընտանիք կարող է լինել նաև միայնակ ծնողը երեխաների հետ, ամուսինը և կինն առանց երեխաների, կամ մույնիսկ միայնակ ապրող մեկ անձնավորությունը:

Ընդհանուր սուրբ գրություններ. Քեզանով երկրի բոլոր ընտանիքները պիտի օրհնվեն՝ **ԾՃ.** ԺԲ.3 (ԾՃ. ԻԸ.14, Աբր. 2.11): Ես Աստված կլինեմ Իսրայելի բոլոր ընտանիքների համար՝ **Երեմ.** ԼԱ.1: Ամեն ընտանիք երկնքում և երկրի վրա անուն է առնում Հոր կողմից՝ **Եփես.** Գ.14–15: Աղամն ու Եվան բերեցին ողջ երկրագլուխի ընտանիքը՝ **2 Նեփի** 2.20: Քո փառքը կլինի սերունդների շարունակությունը հավիտյան՝ **Վևո** 132.19: Ես կտամ նրան հավերժական կյանքերի պսակներ հավերժական աշխարհներում՝ **Վևո** 132.55: Ջավակների կնքումը ծնողների հետ ժամանակների լրության մեծ աշխատանքի մի մասն է՝ **Վևո** 138.48: Արու և էգ ստեղծեցի ես նրանց, և ասացի նրանց. Պտղաբեր եղեք և բազմացեք՝ **Մովսես** 2.27–28: Լավ չէ, որ մարդը մենակ լինի՝ **Մովսես** 3.18: Աղամը և Եվան տքնում էին միասին՝ **Մովսես** 5.1:

Ծնողների պարտականությունները. Աբրահամը կպատվիրի իր երեխաներին, և մրանք կպահեն Տիրոջ ճանապարհը՝ **ԾՃ.** ԺԸ.17–19: Այս խոսքերը ջանասիրաբար ուսուցանիր քո երեխաներին՝ **Բ Օր.** Զ.7 (Բ Օր. ԺԱ.19): Նա, ով սիրում է իր որդուն, խրատում է նրան՝ **Առակ.** ԺԳ.24 (Առակ. ԻԳ.13): Կրթիր երեխային, թե ինչ ճանապարհով պիտի գնա՝ **Առակ.** ԻԲ.6: Ուրախությամբ ապրիր քո սիրելի կնոջ հետ՝ **Ժող.** Թ.9: Քո բոլոր զավակները Տիրոջ կողմից ուսուցանված կլինեն՝ **Ես.** ԾԳ.13 (3 Նեփի 22.13): Մեծացրեք

նրանց Տիրոջ ուսմունքով՝ **Եփես.** Զ.1–4 (Եմովս 1.1): Եթե մեկն իրենների համար խնամք չտանի, նա հավատքից ուրացած է՝ **Ա Տիմ.** Ե.8: Նա հորդորեց նրանց սիրող ծնողի ողջ զգացումով՝ **1 Նեփի** 8.37: Մենք խոսում ենք Քրիստոսի մասին, որ մեր զավակները կարողանան իմանալ, թե ինչ աղբյուրի նրանք կարող են ապավինել՝ **2 Նեփի** 25.26: Նրանց ամուսիններն ու նրանց կանայք սիրում են իրենց երեխաներին՝ **Հակոբ** 3.7: Սովորեցրեք նրանց՝ սիրել մեկը մյուսին ու ծառայել մեկը մյուսին՝ **Մոսիա** 4.14–15: Դուք պետք է պաշտպանեք ձեր ընտանիքներն ընդհուպ մինչև արյունահեղություն՝ **Ալմա** 43.47: Աղորոշեք ձեր ընտանիքներում, որպեսզի ձեր կանայք և ձեր զավակները կարողանան օրհնվել՝ **3 Նեփի** 18.21: Ծնողները պետք է ուսուցանեն ավետարանն իրենց երեխաներին՝ **Վևո** 68.25: Ամեն տղամարդ պարտավոր է ապահովել իր ընտանիքը՝ **Վևո** 75.28: Բոլոր երեխաներն իրավունք ունեն աջակցվելու իրենց ծնողների կողմից՝ **Վևո** 83.4: Մեծացրեք ձեր երեխաներին լույսի և ճշմարտության մեջ՝ **Վևո** 93.40: Կարգի բեր քո սեփական տունը՝ **Վևո** 93.43–44, 50: Քահանայություն կրողներն ուրիշների վրա պետք է ազդեն միայն անկեղծ սիրով՝ **Վևո** 121.41: Աղամը և Եվան բոլոր բաները հայտնի դարձրեցին իրենց երեխաներին՝ **Մովսես** 5.12:

Երեխայի պարտականությունները. Պատվիր քո հորը և քո մորը՝ **Ել.** Ի.12: Լսիր, որդյակս, քո հոր խրատը՝ **Առակ.** Ա.8 (Առակ. ԺԳ.1, ԻԳ.22): Հիսուսը հնազանդ էր իր ծնողներին՝ **Ղուկ.** Բ.51: Հիսուսը կատարեց իր Հոր կամքը՝ **Հովհ.** Զ.38 (3 Նեփի 27.13): Հնազանդ եղեք ձեր ծնողներին Տերով՝ **Եփես.** Զ.1 (Կող. Գ.20): Եթե երեխաներն ապաշխարեն, դու պիտի մեկդի դնես քո զայրույթը՝ **Վևո** 98.45–48: Եվայի հավատարիմ դուստրերը պաշտում էին ճշմարիտ և կենդանի Աստծուն՝ **Վևո** 138.38–39:

Հավերժական ընտանիք. Վարդապետություն և Ուխտերը ներկայացնում է ամուսնական հարաբերությունների և ընտանիքի հավերժական բնույթը: Մեղեստիալ ամուսնությունը և ընտանեկան միավորի շարունակությունն ամուսիններին և կանանց

հնարավորություն է տալիս դառնալ աստվածներ (ՎևոՒ 132.15–20):

ԸՆՏՐԵԼ, ԸՆՏՐԵՑ, ԸՆՏՐՎԱԾ:

Տե՛ս նաև Ազատ, Ազատություն.

Կամքի ազատություն. Կանչ,

Աստծո կողմից Կանչված, Կոչում

Երբ Տերն ընտրում է մի անձի կամ խմբի, նա սովորաբար նաև կանչում է նրանց ծառայելու:

Ընտրեցեք այսօր ձեզ համար, քե՛ն ում եք ծառայելու՝ **Հես**. ԻԴ.15 (Ալմա 30.8, Մովսես 6.33): Ես քեզ փորձեցի նեղության հալոցում՝ **Ես**. ԽԸ.10 (1 Նեփի 20.10): Ոչ քե՛ն դուք ինձ ընտրեցիք, այլ ես ձեզ ընտրեցի՝ **Հովի**. ԺԵ.16: Այս աշխարհի հիմարներին Աստված ընտրեց, որ ամաչեցնի իմաստուններին՝ **Ա Կոր**. Ա.27: Նա մեզ ընտրել է աշխարհի հիմնարդումից առաջ՝ **Եփես**. Ա.4: Մենք ազատ ենք՝ ընտրելու ազատություն և հավերժական կյանք կամ գերություն և մահ՝ **2 Նեփի** 2.27: Ազնիվ ու մեծ մարդիկ ի սկզբանե ընտրվել էին՝ **ՎևոՒ** 138.55–56: Իսրայելն ընտրվել էր Աստծո կողմից՝ **Մովսես** 1.26: Աբրահամն ընտրվել էր նախքան իր ծնվելը՝ **Աբր**. 3.23:

ԸՆՏՐՅԱԼ: Տե՛ս նաև Կանչ, Աստծո

կողմից կանչված, Կոչում

Սուրբ գրքերում *ընտրյալ* բառն ունի երկու իմաստ. (1) նրանք, ովքեր Աստծո կողմից ընտրվել են՝ հատուկ պատասխանատվություններ կրելու. (2) նրանք, ովքեր իրենց ողջ սրտով սիրում են Աստծուն և ապրում են նրան հաճելի կյանքով: Նրանք, ովքեր ապրում են աշակերտի այդպիսի կյանքով, մի օր Տիրոջ կողմից կընտրվեն՝ լինելու նրա ընտրյալ զավակների թվում:

Նրանք, ովքեր Աստծո կողմից ընտրվել են՝ հատուկ պատասխանատվություններ կրելու. Ես ուխտ դրեցի իմ ընտրյալի հետ՝ **Մադ**. 2Թ.3: Շատերն են կանչված, բայց քչերն են ընտրված՝ **Մատ**. ԻԲ.14 (Մատ. Ի.16, ՎևոՒ 95.5, 121.34, 40): Սրբերն ընտիր ազգ են՝ թագավորական քահանայություն՝ **Ա Պետ**. Բ.9: Քրիստոսն Աստծո Սիրելին և Ընտրյալն էր ի սկզբանե՝ **Մովսես** 4.2:

Նրանք, ովքեր ապրում են Աստծուն հաճելի կյանքով. Եթե հնարավոր լինի, ընտրվածներին էլ կմոլորեցնեն՝ **Մատ**. ԻԴ.24:

Հովհաննեսն ուրախանում էր, որովհետև ընտրյալ տիկնոջ զավակները ճշմարիտ էին և հավատարիմ՝ **Բ Հովի**. Ա: Բո մեղքերը ներված են քեզ, և դու մի ընտրյալ տիկին ես՝ **ՎևոՒ** 25.3: Իմ ընտրյալները լսում են իմ ձայնը և չեն կարծրացնում իրենց սրտերը՝ **ՎևոՒ** 29.7: Ճիշտ այդպես կհավաքեն ես իմ ընտրյալներին աշխարհի չորս կողմերից՝ **ՎևոՒ** 33.6: Սուրբ գրքեր պիտի տրվեն իմ ընտրյալների փրկության համար՝ **ՎևոՒ** 35.20–21: Նրանք, ովքեր մեծարում են իրենց քահանայության կոչումները, դառնում են Աստծո ընտրյալներ՝ **ՎևոՒ** 84.33–34: Հանուն ընտրյալների, նեղության օրերը պիտի կարճացվեն՝ **ՋՄ-Մ** 1.20:

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ. Տե՛ս նաև Կոչում և

Ընտրություն. Ընտրել, Ընտրեց,

Ընտրված. Կամքի ազատություն

Նախամահկանացու կյանքում, արժանավորության հիման վրա, Աստված ընտրել է նրանց, ովքեր կյիներն Աբրահամի սերունդն ու Իսրայելի տունը և կղաճան ուխտի ժողովուրդը (Բ Օր. ԼԲ.7–9, Աբր. 2.9–11): Այդ մարդկանց տրվում են հատուկ օրհնություններ և պարտականություններ, որպեսզի նրանք կարողանան օրհնել աշխարհի ազգերին (Հովմ. ԺԱ.5–7, Ա Պետ. Ա.2, Ալմա 13.1–5, ՎևոՒ 84.99): Սակայն, մույնիսկ այդ ընտրյալները պետք է կանչվեն և ընտրվեն այս կյանքում, որպեսզի փրկություն ձեռք բերեն:

ԹԱԳ: Տե՛ս Պսալ

ԹԱԳԱՎՈՐԱՍԵՐՆԵՐ

Մորմոնի Գրքում՝ մի խումբ մարդիկ, ովքեր ցանկանում էին տապալել Նեփիացիների կառավարությունը (Ալմա 51.1–8):

ԹԱԳԱՎՈՐԱՑ: Տե՛ս նաև

Ժամանակագրություն

Չորս գիրք Հին Կտակարանում: Հայերեն Աստվածաշնչում Ա և Բ Թագավորաց գրքերը կոչվում են նաև Սամուելի Ա և Բ գրքեր, իսկ անգլերեն ՀԹՏ Աստվածաշնչի Ա և Բ Թագավորաց գրքերը, համապատասխանաբար, Գ և Դ Թագավորաց գրքերն են: Առաջին երկու գրքերում ընդգրկված է մոտ 130 տարվա պատմություն՝ Սամուելի ծննդից սկսած, գրեթե

մինչև Դավիթ թագավորի մահը: Երրորդ և չորրորդ գրքերում տրվում է Իսրայելի պատմությունը՝ Դավիթ թագավորի որդի Ադոնիայի ապստամբությունից սկսած (մոտ Ք.ծ.ա. 1015թ.) մինչև Հուդայի վերջնական գերությունը (մոտ Ք.ծ.ա. 586թ.): Դրանք պարունակում են հյուսիսային թագավորության (Իսրայելի տասը ցեղերի) ամբողջ պատմությունը, բաժանումից մինչև Ասորեստանցիների կողմից գերի վերցվելը և դեպի հյուսիսային երկրներ տանելը:

Ա Թագավորաց. Ա-Դ գլուխները նկարագրում են, որ Տերն անիծեց և պատժեց Հեղիի ընտանիքը և Սամուելին կանչեց որպես քահանայապետ և դատավոր: Դ-Ջ գլուխները պատմում են, թե ինչպես ուխտի տապանակն ընկավ Փղշտացիների ձեռքը: Է-Ը գլուխներն արձանագրում են Սամուելի զգուշացումները կեղծ աստվածներ և ամբարիշտ թագավոր ունենալու վերաբերյալ: Թ-ԺԵ գլուխները նկարագրում են Սավուդի թագադրությունը և որպես թագավոր նրա կառավարումը: ԺՁ-ԼԱ գլուխները պատմում են Դավթի պատմությունը և նրա իշխանությունն ստանալը՝ Սամուելն օծեց Դավթին, որը սպանել էր Գողիաթին: Սավուդն ատում էր Դավթին, սակայն Դավիթը հրաժարվեց սպանել Սավուդին, թեև դրա համար հնարավորություն ունեցավ:

Բ Թագավորաց. Այս գիրքը պարունակում է Դավթի թագավորության մանրասաները, որպես Հուդայի և, ի վերջո, որպես ամբողջ Իսրայելի թագավոր: Ա-Դ գլուխները ցույց են տալիս երկարատև պայքարը Դավթի հետևորդների և Սավուդի հետևորդների միջև, այն բանից հետո, երբ Դավիթը թագադրվեց Հուդայի կողմից: Ե-Ժ գլուխները ցույց են տալիս, որ Դավթի հզորությունը տարածվում է շատ երկրներով մեկ: ԺԱ-ԻԱ գլուխները ցույց են տալիս Դավթի հոգևոր ուժի անկումը նրա մեղքերի և նաև սեփական ընտանիքում բարձրացած ապստամբության պատճառով: ԻԲ-ԻԴ գլուխները նկարագրում են Տիրոջ հետ հաշտվելու Դավթի փորձերը:

Գ Թագավորաց. Ա գլուխը նկարագրում է Դավթի թագավորի կյանքի վերջին օրերը: Բ-ԺԱ գլուխները հիշատակում են

Սողոմոնի կյանքը: ԺԲ-ԺՁ գլուխները պատմում են Սողոմոնի անմիջական հաջորդողների՝ Ռորովամի և Հերթովամի մասին: Հերթովամը դարձավ Իսրայելի թագավորության բաժանման պատճառը: Հիշատակվում են նաև մյուս թագավորները: ԺԷ-ԻԱ գլուխներում հիշատակվում են որոշ մասեր Եղիայի ծառայության մասին, երբ նա խրատում էր Աքաաթին՝ Իսրայելի թագավորին: ԻԲ գլուխը նկարագրում է պատերազմն Ասորիքի դեմ, որի ժամանակ Աքաաթը և Հովսափատը՝ Հուդայի թագավորը, միացնում են իրենց ուժերը: Միքիա մարգարեն մարգարեանում է ընդդեմ այդ թագավորների:

Դ Թագավորաց. Ա գլխից մինչև Բ.11-ը պարունակում է Եղիայի կյանքը, այդ թվում՝ Եղիայի երկինք բարձրանալը հրեղեն կառքով: Բ-Թ գլուխները պատմում են Եղիսեի հավատքի ծառայության և մեծ գործության մասին: Ժ գլուխը պատմում է Հեու թագավորի մասին, և թե ինչպես նա կործանեց Աքաաթի տունը և Բահաիլի քահանաներին: ԺԱ-ԺԳ գլուխները պատմում են Հովսիի արդար թագավորության մասին և Եղիսեի մահվան մասին: ԺԴ-ԺԷ գլուխները պատմում են զանազան թագավորների մասին, որոնք, հաճախ ամբարըշտությամբ, թագավորել են Իսրայելում և Հուդայում: ԺԸ գլուխը հիշատակում է, թե ինչպես ասորեստանցիները գերության տարան Իսրայելի տասը ցեղերին: ԺԹ-Ի գլուխները հիշատակում են Եզեկիայի՝ Հուդայի թագավորի արդարակյաց կյանքի, և Եսայիա մարգարեի մասին: ԻԱ-ԻԳ գլուխները պատմում են Մանասե և Հովսիա թագավորների մասին: Ավանդության համաձայն՝ Մանասեն պատասխանատու է եղել Եսայիայի նահատակության համար: Հովսիան արդարակյաց թագավոր էր, որը վերահաստատեց օրենքը հրեաների մեջ: ԻԴ-ԻԵ գլուխները պատմում են Բաբելոնյան գերության մասին:

ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՄԱՐԳԱՐԻՏ: Տե՛ս

նաև Կանոնական Գրքեր. Սմիթ
Ջոզեֆ կրտսեր. Սուրբ գրքեր

Աստծո արքայությունը երկրի վրա նմանեցվում է «թանկագին մարգարիտի» (Մատ. ԺԳ.45-46):

Թանկագին Մարգարիտը նաև այն ան-

վանումն է, որը տրվել է սուրբ գրքերի այն չորս հատորներից մեկին, որոնք կոչվում են Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցու «օրինակելի աշխատություններ»։ Թանկագին Մարգարիտի առաջին հրատարակությունը լույս է ընծայվել 1851 թվականին և պարունակել է որոշ նյութեր, որոնք այժմ Վարդապետություն և Ուխտերում են։ 1902-ից ի վեր լույս ընծայված հրատարակությունները պարունակում են՝ (1) քաղվածքներ Ծննդոց գրքի և Մատթեոս Ի-ի ձեռնագրի Սմիթի թարգմանությունից, որոնք համապատասխանաբար անվանվել են Մովսեսի գիրք և Ձեռնագրի Սմիթ-Մատթեոս։ (2) եզրատական որոշ պապիրաթների թարգմանություն, որոնք նա ձեռք էր բերել 1835թ., որը կոչվում է Աբրահամի գիրք։ (3) քաղվածքներ Ձեռնագրի Սմիթի Եկեղեցու պատմությունից, որը նա գրել է 1838թ., որը կոչվում է Ձեռնագրի Սմիթ-Պատմություն. և (4) Հավատո հանգանակը՝ դավանանքի և վարդապետության տասներեք հայտարարություն։

ԹԱՐԳՄԱՆԵԼ

Մի լեզվով տրված գաղափարի իմաստը համագոր բառերի օգնությամբ մեկ այլ լեզվով արտահայտելը (Մոսիա 8.8–13, ՀՀ 1.8)։ Սուրբ գրքերում այն հաճախ ակնարկվում է որպես Աստծո պարզ (Ալմա 9.21, Վև. 8, 9.7–9)։ Երբեմն այն կարող է օգտագործվել տվյալ լեզվով առկա թարգմանությունը կատարելագործելու կամ ուղղելու կամ էլ կորած տեքստը վերականգնելու իմաստով (Վև. 45.60–61)։ Ձեռնագրի Սմիթին պատվիրվել էր կատարել Հակոբ Թագավորի Աստվածաշնչի ոգեշնչված թարգմանությունը (Վև. 42.56, 76.15)։

Ձեռնագրի Սմիթը գործություն ուներ թարգմանելու Աստծո ողորմությամբ, Աստծո գործությամբ՝ Վև. 1.29։ Դու թարգմանելու պարզև ունե՛ս՝ Վև. 5.4։ Ես չնորհում եմ քեզ պարզև, եթե դու ցանկանում ես ինձանից, թարգմանել՝ Վև. 6.25։ Աստված ի վերուստ գործություն ավելց Ձեռնագրի Սմիթին՝ Մորմոնի Գիրքը թարգմանելու համար՝ Վև. 20.8։ Ուրիմի ու Թուրիմի միջոցով ես թարգմանեցի գրքերից մի քանիսը՝ ԶՄ-Պ 1.62 (Մոսիա 8.13, 28.13)։

ԹԵՄԱԿՈՒՄ

Նեփիաացի մեծ զինվորական առաջնորդ Մորմոնի Գրքում (Ալմա 50.35, 51–52, 61–62)։

ԹԵԹԵՎԱՄՏՈՒԹՅՈՒՆ։ Տե՛ս նաև

Չարախոսություն

Սրբազան բաներին անլուրջ վերաբերվելը (Վև. 84.54)։

Սրբերը չպետք է պարապ մտքեր ունենան, ոչ էլ չափից շատ ծիծաղ՝ Վև. 88.69։ Վերջ ավելք ձեր բոլոր հպարտությանը և բեթևամտությանը՝ Վև. 88.121։

ԹԵԼԵՍՏԻԱԼ ՓԱՌՔ։ Տե՛ս նաև

Փառքի աստիճաններ

Փառքի երեք աստիճաններից ամենացածրը, որտեղ մարդիկ կրճակվեն վերջին դատաստանից հետո։

Պողոսը տեսավ աստղերի փառքը՝ Ա Կոր. ԺԵ. 40–41։ Ձեռնագրի Սմիթը և Սիդնի Ռիդդոնը տեսան թելեստիալ փառքը՝ Վև. 76.81–90։ Թելեստիալ աշխարհի բնակիչներն անհամար էին, ինչպես աստղերը՝ Վև. 76.109–12։ Նա, ով չի կարողանում մնալ թելեստիալ արքայության օրենքում, չի կարողանա մնալ թելեստիալ փառքում՝ Վև. 88.24, 31, 38։

ԹԵՅԼՈՐ ՋՈՆ

Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցու երրորդ նախագահը։

Կանչվեց Տասներկուսի Խորհուրդ՝ Վև. 118.6 (Վև. 124.128–29)։ Գրեց Ձեռնագրի և Հայրում Սմիթների նահատակության վերաբերյալ՝ Վև. 135։ Վերադարձվել էր նահատակության ժամանակ՝ Վև. 135.2։ Այն հզորների թվում էր, որոնց Ձեռնագրի Ֆ. Սմիթը տեսավ հոգիների աշխարհում՝ Վև. 138.53–56։

ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՄ ԹՈՒՂՔ ԱՈ։

Տե՛ս նաև Պողոս. Պողոսի Թղթերը

Երկու գիրք Նոր Կտակարանում։ Սկզբում դրանք նամակներ էին, որոնք Պողոսը գրել էր Թեսաղոնիկեցիներին, մինչև նա Կորնթոսում էր, դեպի Եփրոսյա իր առաջին ճանապարհորդության ժամանակ, մոտ Ք.ծ.հ. 50 թվականին։ Թեսաղոնիկեում կատարած նրա աշխատանքը նկարագրված է Գործք ԺԵ-ում։ Պողոսը ցանկանում

եր վերադառնալ Թեսաղոնիկե, սակայն չէր կարողանում (Ա Թես. Բ.18): Ուստի, նա ուղարկեց Տիմոթեոսին, որպեսզի քաջալերի նորադարձներին և նրանց մասին մի լուր բերի: Առաջին թուղթը Պողոսը գրեց, որպես իր երախտագիտության արտահայտություն, Տիմոթեոսի վերադարձից հետո:

Ա Թեսաղոնիկեցիս. Ա-Բ գլուխներում Պողոսի ողջույններն են Սրբերին և աղոթքը նրանց համար. Գ-Ե գլուխներում հրահանգ է տրվում հոգևոր աճի, սիրո, մաքրաբարոյության, ջանասիրության և Հիսուս Քրիստոսի երկրորդ գալստի մասին:

Բ Թեսաղոնիկեցիս. Ա գլուխն աղոթք է Սրբերի համար: Բ գլուխը խոսում է սպասվող ուրաքության մասին: Գ գլուխը Պողոսի աղոթքն է ավետարանի գործի հաղթանակի համար:

ԹԵՐԵՍՏՐԻԱԼ ՓԱՌՔ: *Տե՛ս նաև*

Փառքի աստիճաններ

Փառքի երեք աստիճաններից երկրորդը, որտեղ մարդիկ կրճակվեն վերջին դատասանից հետո:

Պողոսը տեսավ թերեստրիալ փառքը՝ այն մնացեցրեց լուսնի փառքի հետ՝ **Ա Կոր. ԺԵ.40-41:** Չոգե՛ք Սմիթը և Սիդնի Ռիզ-դունը տեսան թերեստրիալ փառքը՝ **ՎԼՈՒ 76.71-80:** Թերեստրիալի փառքը գերազանցում է թելեստիալի փառքը՝ **ՎԼՈՒ 76.91:** Նրանք, ովքեր չեն կարողանում մնալ թերեստրիալ արքայության օրենքում, չեն կարողանա մնալ թերեստրիալ փառքում՝ **ՎԼՈՒ 88.23, 30, 38:**

ԹԻԹԵՂՆԵՐ: *Տե՛ս նաև* Մորմոնի

Գիրքը. Ոսկե թիթեղներ

Հնում որոշ ժողովուրդներ իրենց պատմությունը և հիշատակարանները գրում էին մետաղյա թիթեղների վրա, ինչպես Մորմոնի Գրքի դեպքում: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար, տե՛ս «Մորմոնի Գրքի մասին համառոտ բացատրություն» խորագիրը Մորմոնի Գրքի ներածական էջերում:

ԹԼՓԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*

Աբրահամի ուխտը

Աբրահամի ուխտի նշան բոլոր Իսրայել-

լացիների համար Հին Կտակարանի տնտեսությունների ժամանակ (Ծն. ԺԷ.10-11, 23-27. ՋՍԹ, Ծն. ԺԷ.11): Թլփատությունը կատարվում էր տղա երեխաների և նաև մեծերի «ամբլփատության մարմնից» կտրելով: Նրանք, ովքեր ընդունում էին այն, վայելում էին ուխտի արտոնությունները և ստանձնում էին դրա պատասխանատվությունները: Քրիստոսի առաքելությամբ՝ թլփատությունը՝ որպես ուխտի նշան, վերացվեց (Մոր. 8.8, ՎԼՈՒ 74.3-7):

ԹՇՆԱՄԱՆՔ: *Տե՛ս նաև* Նախանձ.

Սեր. Վրեժխնդրություն

Սուրբ գրքերում՝ բշնամություն, ոխ և ատելություն:

Ես բշնամություն կդնեմ քո և կնոջ միջև՝ **Ծն. Գ.15** (Մովսես 4.21): Մարմնի խորհուրդն Աստծո դեմ բշնամություն է՝ **Հռովմ. Ը.7:** Աշխարհի հետ բարեկամությունն Աստծո հետ բշնամություն է՝ **Հակ. Դ.4:** Այդ օրը բշնամանքը կվերանա իմ երեսի առաջից՝ **ՎԼՈՒ 101.26:**

ԹՈՎԱՄԱՍ

Նոր Կտակարանում՝ սկզբնական Տասներկու Առաքյալներից մեկը, որն ընտրվել էր Փրկչի կողմից իր մահկանացու ծառայության ժամանակ: Թովմասին անվանում էին նաև Երկվորյակ (Մատ. Ժ.2-3, Հովհ. ԺԴ.5, Ի.24-29, ԻԱ.2): Թեև Թովմասը կասկածեց Հիսուսի հարությանը, մինչև որ չտեսավ Փրկչին, սակայն իր ամուր բնավորության շնորհիվ նա կամովին դիմակայեց հալածանքներին և մահացավ իր Տիրոջ համար (Հովհ. ԺԱ.16, Ի.19-25):

ԹՎՈՑ: *Տե՛ս նաև* Հնգամատյան

Հին Կտակարանի չորրորդ գիրքը: Թվոց գիրքը գրել է Մովսեսը: Թվոց գիրքը պատմում է Իսրայելացիների ճամփորդության մասին Սինայ սարից դեպի Քանանի սահմաններում գտնվող Մովաբի դաշտերը: Ամենակարևոր դասերից մեկը, որ այն ուսուցանում է, այն է, որ Աստծո ժողովուրդը, եթե ցանկանում է հաջողակ շարունակել, պետք է քայլի հավատքով՝ վստահելով նրա խոստումներին: Այն շարադրում է Աստծո պատիժներն Իսրայելին, անհնազանդության համար, և տեղեկություն է

տալիս Իսրայելացիների օրենքների մասին: Գրքի անունը բխել է մարդահամարի նշանակալից բվերից (Թվ. Ա-Բ, ԻԶ):

Ա-Ժ գլուխները պատմում են Իսրայելացիների Սինայից հեռանալու նախապատրաստության մասին: ԺԱ-ԺԴ գլուխները նկարագրում են երթը, լրտեսներ ուղարկելը Քանան և խոստումի երկիր մտնելու Իսրայելի մերժումը: ԺԵ-ԺԹ գլուխները նշում են տարբեր օրենքներ և պատմական իրադարձություններ: Ի-ԼԶ գլուխներն անապատում անցկացրած ժողովրդի վերջին տասը տարիների պատմությունն են:

ԹՈՒԼՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*

Խոնարհեցնել, Խոնարհություն

Մահկանացու լինելու վիճակը և կարողության, ուժի կամ հմտության պակասը: Թուլությունը գոյության վիճակ է: Բոլոր մարդիկ թույլ են, և միայն Աստծո շնորհով է, որ նրանք գործություն են ստանում գործելու արդար գործեր (Հակոբ 4.6-7): Այդ

թուլությունը մասամբ արտահայտվում է անհատական թուլությամբ կամ տկարությամբ, որն ունի յուրաքանչյուր անձ:

Ուժովացրեք թուլացած ձեռքերը՝ **Ես. ԼԵ.3-4**: Հոգին հոժար է, բայց մարմինը տկար՝ **Մատ. ԻԶ.41** (Մար. ԺԴ.38): Թուլությունների համար, որոնք ինձանում են՝ ըստ մարմնի, ես կկամենայի արդարացնել ինձ՝ **1 Նեփի 19.6**: Չնայած իմ տկարությանը, ինձ պատվիրվել է գրել այս բաները՝ **2 Նեփի 33.11**: Մի բարկացիր քո ծառայի վրա՝ նրա թուլության պատճառով՝ **Եթեր 3.2**: Հեթանոսները կծիծաղեն այս բաների վրա՝ գրելու մեջ մեր թուլության պատճառով՝ **Եթեր 12.23-25, 40**: Ես նրանց ցույց կտամ իրենց թուլությունը՝ **Եթեր 12.27-28**: Քանի որ դու տեսար քո թուլությունը, դու կդարձվես ուժեղ՝ **Եթեր 12.37**: Նա, ով թույլ է ձեռք մեջ, այսուհետև պիտի ուժեղացվի՝ **Վևո 50.16**: Հիսուս Քրիստոսը գիտի մարդու թուլությունը՝ **Վևո 62.1**:

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հետևյալ ժամանակագրությունը, կամ իրադարձությունների ցանկը, ամբողջական չէ և նախատեսված է միայն ընթերցողին օգնելու համար՝ զգալու իրադարձությունների հաջորդականությունն աստվածաշնչյան և Մորմոնի Գրքի ժամանակներում:

Վաղ հայրապետների օրերի իրադարձությունները. (Այս բաժնի իրադարձությունների ճշգրիտ տարեթվերը որոշելու դժվարության պատճառով՝ տարեթվերը տրված չեն):

Ք.ծ.ա. (Քրիստոսի ծննդից առաջ կամ մ.թ.ա.)

4000թ. Ադամն ընկավ:

Ենովքը սպասավորեց:

Նոյը սպասավորեց. ջրհեղեղը ծածկեց երկիրը:

Բաբելոնի աշտարակը կառուցվեց. Հաբեղացիները ճամփորդեցին դեպի

Խոստումի Երկիր:

Մեթիսեդեկը սպասավորեց:

Նոյը մահացավ:

Աբրամը (Աբրահամը) ծնվեց:

Իսահակը ծնվեց:

Հակոբը ծնվեց:

Հովսեփը ծնվեց:

Հովսեփը վաճառվեց Եգիպտոս:

Հովսեփը հայտնվեց Փարավոնի առաջ:

Հակոբը (Իսրայելը) և նրա ընտանիքը գնացին Եգիպտոս:

Հակոբը (Իսրայելը) մահացավ:

Հովսեփը մահացավ:

Մովսեսը ծնվեց:

Մովսեսն Իսրայելի զավակներին դուրս հանեց Եգիպտոսից (Ելիցը):

Մովսեսը փոխակերպվեց:

Հետոն մահացավ:

Հետուի մահից հետո սկսվեց դատավորաց ժամանակաշրջանը՝ առաջին դատավորը լինելով Գոթոնիելը, իսկ վերջինը՝ Սամուելը. մնացածի կարգը և տարեթվերը շատ անորոշ են:
Սավուղը թագավոր օծվեց:

Իսրայելի միացյալ թագավորության իրադարձությունները.

- 1095թ. Սկսվեց Սավուղի թագավորությունը:
1063թ. Դավիթը թագավոր օծվեց Սամուելի կողմից:
1055թ. Դավիթը դարձավ Քեբրոնի թագավորը:
1047թ. Դավիթը թագավոր դարձավ Երուսաղեմում. Նաթանը և Գադը մարգարե էին:
1015թ. Սողոմոնը դարձավ Իսրայելի թագավորը:
991թ. Տաճարն ավարտվեց:
975թ. Սողոմոնը մահացավ. տասը հյուսիսային ցեղերն ապստամբեցին նրա որդու՝ Ռոբովամի դեմ, և Իսրայելը բաժանվեց:

Իսրայելի իրադարձությունները.	Հուդայի իրադարձությունները.	Մորմոնի Գրքի իրադարձությունները.

975թ. Հերոբովամն Իսրայելի թագավորն էր:	949թ. Եգիպտոսի Սիսակ թագավորը թալանեց Երուսաղեմը:	
875թ. Աքաաբը թագավորում էր Սամարիայում՝ հյուսիսային Իսրայելի վրա. Եղիան մարգարեություն արեց:		
851թ. Եղիսեն մեծ հրաշքներ գործեց:		
792թ. Ամոսը մարգարեություն արեց:		
790թ. Հովնանը և Ովսենն մարգարեություն արեցին:	740թ. Եսայիայի մարգարեության սկիզբը: (Հիմնադրվեց Հռոմը. Նաբոնասարը Բաբելոնի թագավորն էր 747 թվականին. Թագղաթ-փաղասար Գ թագավորեց Ասորեստանի վրա 747–734թթ.):	
	728թ. Եզեկիան Հուդայի թագավորն էր: (Սաղմանասար Դ Ասորեստանի թագավորն էր):	

<i>Իսրայելի իրադարձությունները.</i>	<i>Հուլայի իրադարձությունները.</i>	<i>Մորմոնի Գրքի իրադարձությունները.</i>
721թ. Հյուսիսային Թագավորությունը կործանվեց. տասը ցեղերը գերության տարվեցին. Միքիան մարգարեություն արեց:	642թ. Նաումը մարգարեություն արեց: 628թ. Երեմիան և Սովոնիան մարգարեություն արեցին: 609թ. Աբդիան մարգարե էր. Դանիելը գերության տարվեց Բաբելոն: (Նինվեն կործանվեց 606թ., Նաբուգոդոնոսորը Բաբելոնի թագավորն էր 604–561թթ.):	600թ. Լեքին հեռացավ Երուսաղեմից:
	598թ. Եզեկիելը մարգարեություն արեց Բաբելոնում. Ամբակումը մարգարեություն արեց. Սեդեկիան Հուլայի թագավորն էր:	588թ. Մոլեկը հեռացավ Երուսաղեմից դեպի խոստումի երկիր:
	587թ. Նաբուգոդոնոսորը գրավեց Երուսաղեմը:	588թ. Նեփիացիները բաժանվեցին Լամանացիներից (մոտ 588–570թթ.):

***Պատմական Հրեաստանի
իրադարձությունները.***

Մորմոնի Գրքի իրադարձությունները.

- 537թ. Կյուրոսը հռչակեց, որ հրեաները կարող են վերադառնալ Բաբելոնից:
520թ. Անգեն և Ջաքարիան մարգարեություն արեցին:
486թ. Եսթերն ապրում էր:
458թ. Եզրասը բարեփոխումներ կատարելու լիազորություն ստացավ:
444թ. Նենմիան նշանակվեց Հուլայի կառավարիչ:
432թ. Մադաքիան մարգարեություն արեց:

- 400թ. Հարումը ստացավ թիթեղները:
360թ. Օմնին ստացավ թիթեղները:

- 332թ. Ալեքսանդր Մեծը նվաճեց Ասորիքը և Եգիպտոսը:
323թ. Ալեքսանդրը մահացավ:

**Պատմական Հրեաստանի
իրադարձությունները.**

Մորմոնի Գրքի իրադարձությունները.

- 277թ. Սկսվեց Մեպտագենտի՝
հրեական սուրբ գրքերի
թարգմանությունը հունարեն
լեզվով:
- 167թ. Մատաթիա Մակաբեն
ապստամբեց Ասորիքի դեմ:
- 166թ. Հուդա Մակաբայեն դարձավ
հրեաների առաջնորդը:
- 165թ. Տաճարը մաքրվեց և կրկին
նվիրագործվեց. Անուկան ծնվեց:
- 161թ. Հուդա Մակաբայեն մահացավ:
- 63թ. Պոմպեոսը նվաճեց Երուսաղեմը,
և Մակաբայեցիների
իշխանությունն Իսրայելում
ավարտվեց:
- 51թ. Կլեոպատրան թագավորեց:
- 41թ. Հերովդեսն ու Փասայելը
դարձան Հրեաստանի միացյալ
չորրորդապետները:
- 37թ. Հերովդեսը ղեկավար դարձավ
Երուսաղեմի վրա:
- 31թ. Տեղի ունեցավ Ալտիումի
ճակատամարտը. Օգոստոսը
դարձավ Հռոմի կայսրը Ք.ծ.ա.
31-ից մինչև Ք.ծ.հ. 14 թվականը:
- 30թ. Կլեոպատրան մահացավ:
- 17թ. Հերովդեսը վերականգնեց
տաճարը:

- 148թ. Աբինադին նահատակվեց.
Ալման վերահաստատեց
Եկեղեցին Նեփիացիների մեջ:
- 124թ. Բենիամինն իր վերջին խոսքով
դիմեց Նեփիացիներին:
- 100թ. Ալմա կրոսերը և Մոսիայի
որդիները սկսեցին իրենց
աշխատանքը:
- 91թ. Նեփիացիների մեջ սկսվեց
դատավորների իշխանությունը:

- 5թ. Սամուել Լամանացին
մարգարեացավ Քրիստոսի
ծննդի մասին:

**Քրիստոնեական պատմության
իրադարձությունները.**

Մորմոնի Գրքի իրադարձությունները.

- Ք.ծ.հ. (Քրիստոսի ծննդից հետո, կամ
մ.թ.) Հիսուս Քրիստոսի ծնունդը:
- 30թ. Սկսվեց Քրիստոսի
ծառայությունը:

- Ք.ծ.հ. կամ մ.թ.

**Քրիստոնեական պատմության
իրադարձությունները.**

- Ք.ծ.հ. (Քրիստոսի ծննդից հետո, կամ
մ.թ.) Հիսուս Քրիստոսի ծնունդը:
33թ. Քրիստոսին խաչեցին:
35թ. Պողոսը դարձի եկավ:
45թ. Պողոսի առաջին միսիններական
ճամփորդությունը:
58թ. Պողոսն ուղարկվեց Հռոմ:
61թ. Ավարտվեց Առաքյալների
գործերի պատմությունը:
62թ. Հռոմն այրվեց: Ներոնի
գլխավորությամբ
Քրիստոնյաներին սկսեցին
հալածել:
70թ. Քրիստոնյաները գնում են
Պելլա. Երուսաղեմը պաշարվում
և գերության է վերցվում:
95թ. Քրիստոնյաները հալածվում են
Դոմիտիանոսի կողմից:

Մորմոնի Գրքի իրադարձությունները.

Ք.ծ.հ. կամ մ.թ.

- 33թ. կամ
34թ. Հարություն առած Քրիստոսը
հայտնվեց Ամերիկայում:

385թ. Նեփիացիների ազդը
կործանվեց:

421թ. Մորմոնին քաքքրեց թիթեղները:

ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐԻ ՆՇԱՆՆԵՐԸ:

Տե՛ս նաև Հիսուս Քրիստոսի
երկրորդ գալուստը. Նշան. Վերջին
օրեր, Ետին օրեր

Իրադարձություններ կամ փորձառու-
թյուններ, որոնք Աստված տալիս է
մարդկանց, ցույց տալու համար, որ իր
գործում ինչ-որ կարևոր բան է կատարվել
կամ շուտով պետք է կատարվի: Փրկչի
երկրորդ գալստի համար շատ նշաններ
են մարգարեացվել, որոնք կիրականան
վերջին օրերին: Այդ ազդանշանները հա-
վատարին մարդկանց թույլ են տալիս
ճանաչել Աստծո ծրագրերը, գզուշանալ և
նախապատրաստվել:

Տիրոջ տան սարը հաստատ կլինի սարե-
րի գլխին՝ **Ես.** Բ.2–3: Տերը դրոշակ է
բարձրացնելու և հավաքելու է Իսրայելը՝
Ես. Ե.26 (2 Նեփի 15.26–30): Արեգակը
խավար է լինելու և լուսինը չի ցուցնելու
իր լույսը՝ **Ես.** ԺԳ.10 (Հովել Գ.15, Վև.14):
Մարդիկ զանց կանեն օրենքը և
կիսափանեն հավիտենական ուխտը՝ **Ես.**
ԻԳ.5: Նեփիացիները պիտի խոսեն,
ինչպես փոշուց դուրս եկող մի ձայն՝ **Ես.**

ԻԹ.4 (2 Նեփի 27): Իսրայելը գորու-
թյամբ պիտի հավաքվի՝ **Ես.** ԽԹ.22–23
(1 Նեփի 21.22–23, 3 Նեփի 20–21):
Աստված մի թագավորություն կհաստա-
տի, որը չի կործանվի՝ **Դան.** Բ.44 (Վև.1
65.2): Պատերազմներ, երազներ և տեսիլք-
ներ կմախորդեն Երկրորդ Գալստյանը՝
Հովել Բ: Բոլոր ազգերը կհավաքվեն
Երուսաղեմի դեմ պատերազմելու՝ **Ջաք.**
ԺԴ.2 (Եզեկ. ԼԸ–ԼԹ): Օրը կգա, որը
թոմրի պես կայրի՝ **Մադ.** Գ.1 (3 Նեփի
25.1, Վև.1 133.64, ՋՄ–Պ 1.37): Մեծ
աղետներ կլինեն նախքան Երկրորդ
Գալուստը՝ **Մատ.** ԻԴ (ՋՄ–Մ 1): Պողո-
սը նկարագրել է ուրացությունը և վտան-
գավոր ժամանակները վերջին օրերին՝
Բ Տիմ. Գ–Դ: Երկու մարգարեներ կսպան-
վեն և հարություն կառնեն Երուսաղեմում՝
Հայտ. ԺԱ (Վև.1 77.15): Վերջին օրերին
ավետարանը կվերականգնվի հրեշտակ-
ների սպասավորությամբ՝ **Հայտ.** ԺԴ.6–7
(Վև.1 13, 27, 110.11–16, 128.8–24):
Բաբելոնը կհաստատվի և կընկնի՝ **Հայտ.**
ԺԷ–ԺԸ: Իսրայելը կհավաքվի գորու-
թյամբ՝ **1 Նեփի** 21.13–26 (Ես. ԽԹ.13–26,
3 Նեփի 20–21): Սա է նշանը, որպեսզի

դուք իմանաք ժամանակը՝ **3 Նեփի** 21.1: Մորմոնի Գիրքն առաջ կգա Աստծո զորությանը՝ **Մորմ.** 8: Լամանացիները կծաղկեն՝ **Վևո** 49.24–25: Ամբարիշտները կսպանեն ամբարիշտներին՝ **Վևո** 63.32–35 (Հայտ. Թ): Պատերազմ կբախվի բոլոր ազգերի վրա՝ **Վևո** 87.2: Նշանները, տարերային աղետները և հրեշտակները, ճանապարհ են պատրաստում Տիրոջ զալստյան համար՝ **Վևո** 88.86–94: Խավարը կսպտի երկիրը՝ **Վևո** 112.23–24: Տերը Սրբերին պատվիրել է նախապատրաստվել երկրորդ Գալստին՝ **Վևո** 133:

ԺԱՌԱՆԳ

Անձ, որն իրավունք ունի ժառանգելու ֆիզիկական և հոգևոր պարգևները: Մուրբ գրքերում արդարներին խոստացվում է, որ նրանք կդառնան ժառանգորդներն այն ամենի, ինչ ունի Աստված:

Աբրահամը մի ժառանգ ցանկացավ՝ **Ծն.** ԺԵ.2–5: Աբրահամն աշխարհի ժառանգը դարձավ հավատքի արդարությունով՝ **Հռոմ.** Գ.13: Մենք Աստծո զավակներն ենք, և եթե զավակները, ապա ժառանգները. Աստծո ժառանգները և Քրիստոսի ժառանգակիցները՝ **Հռոմ.** Ը.16–17 (Վևո 84.38): Դու որդի ես և Աստծո ժառանգը Քրիստոսով՝ **Գաղ.** Դ.7: Աստված իր Որդուն ամեն բանի ժառանգ նշանակեց՝ **Եբր.** Ա.2: Նրանք, ովքեր սպասում են իրենց մեղքերի բողոքյան, Աստծո արքայության ժառանգներն են՝ **Մոսիա** 15.11: Մարդիկ դարձան Քրիստոսի զավակները և Աստծո արքայության ժառանգները՝ **4 Նեփի** 1.17: Նրանք, ովքեր մահացել են, գիտություն չունենալով ավետարանի մասին, կարող են դառնալ Աստծո սելեստիալ արքայության ժառանգները՝ **Վևո** 137.7–8: Մահացածները, ովքեր ապաշխարում են, փրկության ժառանգներ են՝ **Վևո** 138.59: Իր արդարակեցության շնորհիվ Աբրահամը դարձավ օրինական ժառանգ՝ **Աբր.** 1.2:

ԺՈՂՈՎԱԲԱՆ: *Տե՛ս նաև* Հրեաներ

Կրոնական նպատակներով օգտագործվող հավաքատեղ: Նոր Կտակարանի ժամանակներում, կահավորանքը հիմնականում հասարակ էր և ընդգրկում էր տապանակը, որի մեջ կային օրենքի թղթազևանները և այլ սրբազան գրություններ,

կարդալու բարձր սեղանը և երկընթացողների համար նստատեղերը:

Երեցների տեղական խորհուրդը կառավարում էր յուրաքանչյուր ժողովարանը: Նրանք էին որոշում, թե ում էր պետք ներս թողնել, իսկ ում պետք էր դուրս գցել (Հովի. Թ.22, ԺԲ.42): Ամենակարևոր պաշտոնյան ժողովարանի գլխավորն էր (Ղուկ. ԺԳ.14, Մար. Ե.22): Նա հիմնականում դպիր էր, հոգ էր տանում շենքի համար և ղեկավարում էր ծառայությունները: Մի սպասավոր կատարում էր հոգևորական պարտականությունները (Ղուկ. Գ.20):

Ժողովարան կար ամեն մի քաղաքում, որտեղ ապրում էին հրեաները՝ թե՛ Պաղեստինում և թե՛ ուրիշ վայրերում: Դա մեծ օգնություն էր Հիսուս Քրիստոսի ավետարանը տարածելիս, որովհետև Եկեղեցու առաջին միսիոներներին տվորաբար թույլ էր տրվում խոսել ժողովարաններում (Գոր. ԺԳ.5, 14, ԺԴ.1, ԺԵ.1, 10, ԺԸ.4): Այս նույն սովորությունը կիրառում էին Մորմոնի Գրքի միսիոներները (Ամս 16.13, 21.4–5, 32.1), ինչպես նաև արդի տնտեսության վաղ շրջանի միսիոներները (Վևո 66.7, 68.1):

ԺՈՂՈՎՈՂ

Գիրք Հին Կտակարանում, որը մտորումներ է պարունակում կյանքի ամենախոր հիմնախնդիրներից մի քանիսի շուրջը:

Գրքի հեղինակը՝ ժողովողը, գրքի մեծ մասը գրում է նրանց տեսանկյունից, ովքեր չեն ըմբռնում ավետարանը: Նա գրում է աշխարհի մարդկանց, այսինքն՝ «արեգակի տակ» (Ժող. Ա.9) գտնվողների գգաջմունքների համաձայն: Գրքի մեծ մասը թվում է բացասական և ոչ լավատեսական (Ժող. Թ.5, 10): Դա այն չէ, ինչպես Տերը կցանկանար, որ մենք ըմբռնեինք կյանքը, այլ, ավելի շուտ, ժողովողի դիտողություններն են, թե ինչպես են իրերը երևում երկրի վրայի չլուսավորված մարդկանց: Գրքի ամենաիողեղոր մասը ԺԱ և ԺԲ զուլխներն են, որտեղ գրողը եզրակացնում է, որ միակ հարատև արժեքն Աստծո պատվիրաններին հնազանդվելն է:

Ի ՍՊԱՍ ԴՆԵԼ: *Տե՛ս նաև* Կանչ,

Աստծո կողմից Կանչված, Կոչում.

Ձեռնադրություն

Մուրբ նպատակների համար ընտրվելն

ու նվիրաբերվելը: Սա որոշակի ծառայության նշանակելն է Եկեղեցու կազմակերպության շրջանակներում, որն արվում է ձեռնադրմամբ, մեկի կողմից, ով ունի պատշաճ իշխանություն: Միայն քահանայության քվորումների վրա նախագահողներն են ստանում բանալիները, երբ ի սպաս են դրվում: Կոչման համար սպասադրվող մարդկանց կարող են տրվել քահանայության օրհնություններ, բայց այդ օրհնության հետ բանալիներ չեն տրվում. դրանք տրվում են միայն քահանայության քվորումների նախագահներին:

Ինձ համար առանձնացրեք Բառնաբասին և Սողոսին այդ գործի համար՝ **Գոր. ԺԳ.2-3**: Ուրիշ եպիսկոպոսներ պետք է ի սպաս դրվեն՝ **ՎՆՈՒ 68.14**: Եպիսկոպոսը՝ ընդհանուր դատավորը, պիտի ի սպաս դրվի այդ ծառայության համար՝ **ՎՆՈՒ 107.17, 74**: Մարդ պետք է մարգարեությանը և ձեռնադրմամբ կանչված լինի Աստծո կողմից՝ **ՀՀ 1.5**:

ԻՄԱՍՏՈՒԹՅԱՆ ԽՈՍՔ

Առողջության օրենք, որը հայտնի է դարձվել Տիրոջ կողմից՝ Սրբերի ֆիզիկական և հոգևոր օրհնության համար (ՎՆՈՒ 89): Սովորական է դարձել այն անվանել Իմաստության Խոսք: Տերն իր հետևորդներին միշտ ուսուցանել է առողջության սկզբունքները: Տերը Ջոզեֆ Սմիթին հայտնի է դարձրել, թե ինչպիսի ուտելիք պետք է օգտագործել և ինչից խուսափել՝ ժամանակավոր և հոգևոր օրհնություններ խոստանալով Իմաստության Խոսքին հնազանդվելու համար:

Գինի և օղի չխմեք՝ **Ղև. Ժ.9**: Ծաղրող է գինին և խռովարար է ցքին՝ **Առաք. Ի.1**: Դառնանալու է ցքին իրեն խմողների համար՝ **Ես. ԴԻ.9**: Դանիելը չցանկացավ իրեն պղծել թագավորի կերակրով և գինով՝ **Դան. 1.8**: Եթե մեկը պղծի Աստծո տաճարը, Աստված կկործանի նրան՝ **Ա Կոր. Գ.16-17**: Արքեպոկոներն Աստծո արքայությունը չեն ժառանգի՝ **Ա Կոր. 2.10** (Գաղ. Ե.21): Նա, ով արգելում է, ասելով, թե մարդ չպետք է միս ուտի, կարգված չէ Աստծուց՝ **ՎՆՈՒ 49.18-21**: Բոլոր բաները, որոնք դուրս են գալիս երկրից, պետք է օգտագործվեն դատությունամբ, ոչ շռայլորեն՝ **ՎՆՈՒ 59.20**:

Տերը Սրբերին խորհուրդ է տվել չօգտագործել գինի, բունդ խմիչքներ, ծխախոտ և տաք ըմպելիքներ՝ **ՎՆՈՒ 89.1-9**: Խոտաբույսերը, մրգերը, միսը և հացահատիկը կարգված են մարդու և կենդանիների օգտագործման համար՝ **ՎՆՈՒ 89.10-17**: Իմաստության Խոսքին հնազանդվելը բերում է ժամանակավոր և հոգևոր օրհնություններ՝ **ՎՆՈՒ 89.18-21**:

ԻՄԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆ: Տե՛ս նաև

Գիտություն. Հասկանալ.

Շնորհաբանություն

Ճիշտ դատելու աստվածային պարզ և կարողություն: Մարդն իմաստություն է ձեռք բերում փորձով և սովորելով և Աստծո խորհուրդներին հետևելով: Առանց Աստծո օգնության, մարդը չունի ճշմարիտ իմաստություն (2 Նեփի 9.28, 27.26):

Աստված Սողոմոնին իմաստություն տվեց՝ **Գ Թագ. Դ.29-30**: Ամեն բանի գլուխն իմաստությունն է. ուստի, իմաստություն ստացիր՝ **Առաք. Դ.7**: Իմաստություն ստացողը սիրում է իր հոգին՝ **Առաք. ԺԺ.8**: Հիսուսն աճում էր իմաստությունով՝ **Ղուկ. Բ.40, 52**: Եթե մեկն իմաստության պակաս ունի, թող խնդրի Աստծուն՝ **Հաք. 1.5** (ՎՆՈՒ 42.68, ՋՍ-Պ 1.11): Ես ձեզ ասում եմ այս բաները, որ դուք կարողանաք իմաստություն սովորել՝ **Մոսիա 2.17**: Իմաստություն սովորիր քո երիտասարդության տարիներին՝ **Ալմա 37.35**: Սրբերը կզոհեն իմաստություն և գիտության մեծ գանձեր՝ **ՎՆՈՒ 89.19**: Թող նա, ով բանիմաց չէ, իմաստություն սովորի՝ իրեն խոնարհեցնելով և կանչելով առ Տերը՝ **ՎՆՈՒ 136.32**:

ԻՇԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆ: Տե՛ս նաև

Չորություն. Կանչ, Աստծո կողմից

Կանչված, Կոչում. Կարգել,

Կարգում. Քահանայություն.

Քահանայության բանալիները

Հայր Աստծո և Հիսուս Քրիստոսի անունով և անունից գործելու բույլաստվություն, որը շնորհված է երկրի վրա Աստծո գործը կատարելու համար կանչված և կարգված մարդկանց:

Ես եմ քեզ ողորկել՝ **Ել. Գ.12-15**: Խոսիր այն ամենը, ինչ որ քեզ կիրառայեմ՝ **Ել. Է.2**: Սա իշխանություն տվեց տասներկու

աշակերտներին՝ **Մատ. Ժ.1:** Ոչ թե դուք ինձ ընտրեցիք, այլ ես ընտրեցի ձեզ և կարգեցի ձեզ՝ **Հովհ. ԺԵ.16:** Նեփին և Լեքին քարոզեցին մեծ իշխանությամբ՝ **Հեյ. 5.18:** Նեփին՝ Հելամանի որդին, Աստծո մարդ էր, որը մեծ գործություն և իշխանություն ուներ Աստծուց՝ **Հեյ. 11.18** (3 Նեփի 7.17): Հիսուսը գործություն և իշխանություն տվեց տասներկու Նեփիացիներին՝ **3 Նեփի 12.1-2:** Ջոզեֆ Սմիթը կանչվել է Աստծո կողմից և կարգվել՝ **ՎևոՒ 20.2:** Ոչ ոք չպետք է քարոզի իմ ավետարանը կամ կառույցի իմ Եկեղեցին, մինչև որ չկարգվի և Եկեղեցուն հայտնի չլինի, որ նա իշխանություն ունի՝ **ՎևոՒ 42.11:** Երեցները պետք է քարոզեն ավետարանը՝ գործելով իշխանությամբ՝ **ՎևոՒ 68.8:** Մեկքիսեդեկյան Քահանայությունն ունի հոգևոր բաներում սպասավորելու իշխանություն՝ **ՎևոՒ 107.8, 18-19:** Ինչ էլ որ մարդիկ կատարում են իշխանությամբ, դառնում է օրենք՝ **ՎևոՒ 128.9:** Բոլոր նրանք, ովքեր քարոզում կամ սպասավորում են Աստծո համար, պետք է կանչվեն Աստծո կողմից՝ իշխանություն ունեցողների միջոցով՝ **ՀՀ 1.5:**

ԻՍԱՀԱԿ: *Տե՛ս նաև* Աբրահամ

Հին Կտակարանի հայրապետ: Աբրահամի և Սարայի ծեր տարիքում նրա ծնվելը հրաշք էր՝ (Ճն. ԺԵ.4-6, ԺԵ.15-21, ԻԱ.1-8): Իսահակին մատուցում անելու Աբրահամի պատրաստակամությունն Աստծո և նրա Միածին Որդու նմանությամբ էր (Հակոբ 4.5): Իսահակը Աբրահամի ուխտի խոստումների ժառանգորդ էր (Ճն. ԻԱ.9-12, 1 Նեփի 17.40, ՎևոՒ 27.10):

Ծնվեց Իսահակը՝ **Ճն. ԻԱ.1-7:** Պետք է զոհ մատուցվեր Մորիա սարի վրա՝ **Ճն. ԻԲ.1-19** (ՎևոՒ 101.4): Ամուսնացավ՝ **Ճն. ԻԴ:** Վարվեց իր որդիների հետ՝ **Ճն. ԻԷ.1-ԻԸ.9:** Վեհացում ձեռք բերեց Աբրահամի և Հակոբի հետ՝ **ՎևոՒ 132.37** (Մատ. Ը.11):

ԻՍԱԶԱՐ: *Տե՛ս նաև* Իսրայել. Հակոբ՝ Իսահակի որդի

Հակոբի և Լիայի որդին Հին Կտակարանում (Ճն. Լ.17-18, ԼԵ.23, ԽԶ.13): Նրա հետնորդները դարձան Իսրայելի տասներկու ցեղերից մեկը:

Իսաքարի ցեղը. Հակոբի օրհնությունն Իսաքարին կարելի է գտնել Ծննդոց ԽԹ.14-15-ում: Քանանում հաստատվելուց հետո, այդ ցեղը ստացավ Պաղեստինի ամենահարուստ հողերից մեկը, այդ թվում՝ Եզդրելոնի հովիտը: Իսաքարի սահմաններում էին գտնվում հրեական մի քանի կարևոր պատմական վայրեր, օրինակ՝ Կարմելը, Մակեդոնը, Դոթալիմը, Գեղբունեն, Հեզրայելը, Թաբորը և Նազարեթը (Հն. ԺԹ.17-23):

ԻՍՄԱՅԵԼ՝ ԱԲՐԱՀԱՄԻ ՈՐԴԻ:

Տե՛ս նաև Աբրահամ. Հազար

Հին Կտակարանում՝ Աբրահամի և Սարայի եգիպտացի աղախին՝ Հազարի որդին (Ճն. ԺԶ.11-16): Տերը և՛ Աբրահամին, և՛ Հազարին խոստացավ, որ Իսմայելը կդառնա մեծ ազգի հայր (Ճն. ԻԱ.8-21):

Ուխտը եկավ ավելի շուտ Իսահակից, ոչ թե Իսմայելից՝ **Ճն. ԺԷ.19-21** (Գաղ. Գ.22-5.1): Աստված օրհնեց Իսմայելին, որ նա շատ բազմամա՝ **Ճն. ԺԷ.20:** Իսմայելն օգնեց թաղել Աբրահամին՝ **Ճն. ԻԵ.8-9:** Տրվում են Իսմայելի տասներկու որդիների անունները՝ **Ճն. ԻԵ.12-16:** Իսմայելը մահացավ՝ **Ճն. ԻԵ.17-18:** Եսավն Իսմայելի դուստր Մայելեթին կնության վերցրեց՝ **Ճն. ԻԸ.9:**

ԻՍՄԱՅԵԼ՝ ՆԵՓԻԻ ԱՆԵՐ: *Տե՛ս*

նաև Լեքի՝ Նեփիի հայր

Մի մարդ Մորմոնի Գրքում, որն իր ընտանիքի հետ միացավ Լեքիի ընտանիքին՝ խոստումի երկիր նրանց ճամփորդելիս:

Նեփին և նրա եղբայրները վերադարձան Երուսաղեմ և Իսմայելին ու նրա ընտանիքին համոզեցին Լեքիին ու նրա ընտանիքին ուղեկցել դեպի խոստումի երկիր՝ **1 Նեփի 7.2-5:** Երկու ընտանիքների միջև ամուսնություններ եղան՝ **1 Նեփի 16.7:** Իսմայելը մահացավ անապատում՝ **1 Նեփի 16.34:**

ԻՍՐԱՅԵԼ: *Տե՛ս նաև* Աբրահամ –

Աբրահամի Սերունդը. Հակոբ՝ Իսահակի որդի. Որդեգրում

Հին Կտակարանում Տերը Աբրահամի բոռ և Իսահակի որդի Հակոբին տվեց Իսրայել անունը (Ճն. ԼԲ.28, ԼԵ.10): Իսրայել անունը կարող է վերաբերել անձամբ

Հակոբին, նրա հետնորդներին կամ այն թագավորությանը, որն ունեին նրա հետնորդները Հին Կտակարանի ժամանակներում (Բ Թագ. Ա.24, ԻԳ.3): Իսրայելի զավակները, Մովսեսի կողմից Եգիպտական գերությունից դուրս բերվելուց հետո (Ել. 9-ԺԴ), ավելի քան երեք հարյուր տարի ղեկավարվում էին դատավորների կողմից: Մավուդ թագավորից սկսած, թագավորներն էին կառավարում միացյալ Իսրայելը, մինչև Սողոմոնի մահը, երբ տասը ցեղերն անջատվեցին Ռոբովամից, որպեսզի առանձին պետություն ստեղծեն: Իսրայելի թագավորության բաժանումից հետո, հյուսիսային ցեղերը, լինելով մեծ մասը, պահպանեցին Իսրայելի անունը, մինչդեռ հարավային թագավորությունը կոչվեց Հուդա: Այսօր Քանանի երկիրը նույնպես կոչվում է Իսրայել: Մեկ այլ իմաստով՝ Իսրայել նշանակում է Քրիստոսի ճշմարիտ հավատացյալ (Հովմ. Ժ.1, ԺԱ.7, Գաղ. 2.16, Սփես. Բ.12):

Իսրայելի տասներկու ցեղերը. Աբրահամի թոռ Հակոբը, որի անունը փոխվեց Իսրայել, ուներ տասներկու որդի: Նրանց հետնորդները հայտնի դարձան որպես Իսրայելի տասներկու ցեղեր կամ Իսրայելի զավակներ: Սրանք են տասներկու ցեղերը՝ Ռուբեն, Շմալոն, Դևի, Հուդա, Իսաքար և Չաբուդոն (Հակոբի և Լիայի որդիները), Դան և Նեփթալիմ (Հակոբի և Բաղդայի որդիները), Գադ և Ասեր (Հակոբի և Չեղփայի որդիները), Հովսեփ և Բենիամին (Հակոբի և Ռաքելի որդիները) (Ճն. ԻԹ.32-Լ.24, ԼԵ.16-18):

Նախքան մահանալը Հակոբն օրհնություն տվեց յուրաքանչյուր ցեղի ղեկավարին (Ճն. ԻԹ.1-28): Լրացուցիչ տեղեկության համար, տե՛ս Հակոբի յուրաքանչյուր որդու անունը:

Ռուբենը՝ Հակոբի առաջնեկ որդին նրա առաջին կին Լիայից, անբարոյականության պատճառով կորցրեց իր անդրանիկության օրհնությունը և ժառանգության կրկնակի բաժինը (Ճն. ԻԹ.3-4): Ապա անդրանիկությունն անցավ Հովսեփին, որը Հակոբի երկրորդ առաջնեկ որդին էր նրա երկրորդ կնոջից՝ Ռաքելից (Ա Մն. Ե.1-2): Դևին, որի ցեղին Տերն ընտրեց, որ իր համար քահանայության ծառայողներ լինեն, չստացավ ժառանգություն՝ իր հատուկ կոչման հետևանքով, որ

պիտի ծառայեր բոլոր ցեղերի մեջ: Դա թույլ տվեց, որ Հովսեփի կրկնակի բաժինը կիսվի Հովսեփի որդիների՝ Եփրեմի և Մանասեի միջև (Ա Մն. Ե.1, Երեմ. ԼԱ.9), որոնք համարվեցին որպես Իսրայելի առանձին ցեղեր (ՉՄԹ՝ Ճն. 48.5-6):

Հուդայի ցեղի անդամները պետք է կառավարիչներ լինեին մինչև Մեսիայի գալը (Ճն. ԻԹ.10, ՉՄԹ՝ Ճն. 50.24): Վերջին օրերին Եփրեմի ցեղին է տրված ավետարանի վերականգնման պատգամն աշխարհին տանելու և ցրված Իսրայելը հավաքելու արտոնությունը (Բ Օր. ԼԳ.13-17): Կգա ժամանակ, երբ Հիսուս Քրիստոսի ավետարանի միջոցով, Եփրեմը ղեկավար դեր կունենա Իսրայելի բոլոր ցեղերին միավորելու գործում (Ես. ԺԱ.12-13, ՎևոՒ 133.26-34):

Իսրայելի ցրվելը. Իրենց անարդարակցության և ըմբոստության պատճառով Տերը ցրեց և չարչարեց Իսրայելի տասներկու ցեղերին: Մակայն, իր ընտրյալ ժողովրդի այս ցրումն աշխարհի ազգերի մեջ, Տերն օգտագործեց մահ այդ ազգերին օրհնելու համար:

Ես ձեզ հեթանոսների մեջ կցրեմ՝ **Դև.** ԻԶ.33: Տերը կցրի քեզ բոլոր ժողովուրդների մեջ՝ **Բ Օր.** ԻԸ.25, 37, 64: Ես պիտի թողնեմ, որ նրանք աքսորվեն երկրի բոլոր թագավորությունների մեջ՝ **Երեմ.** ԻԹ.18-19: Ես պիտի մաղեմ Իսրայելի տունը բոլոր ազգերի մեջ՝ **Ամով.** Թ.9 (Չաք. Ժ.9): Հիսուսն ուղարկվել էր Իսրայելի տան կորած ոչխարներին համար՝ **Մատ.** ԺԵ.24: Ուրիշ ոչխարներ ես ունեմ, որոնք այս փարախից չեն՝ **Հովհ.** Ժ.16: Իսրայելը պիտի ցրվի ողջ երկրի երեսով՝ **1 Նեփի.** 22.3-8: Հակոբը շարադրում է Չենոսի այլաբանությունն ընտանի և վայրի ձիթենիների վերաբերյալ՝ **Հակոբ.** 5-6: Հոր գործը կսկսվի իմ ժողովրդի բոլոր ցրվածների մեջ՝ **3 Նեփի.** 21.26:

Իսրայելի հավաքումը. Վերջին օրերին, նախքան Քրիստոսի գալուստը, Իսրայելի տունը պիտի հավաքվի (ՀՀ 1.10): Տերը կհավաքի Իսրայելի իր ժողովրդին, երբ նրանք ընդունեն նրան և պահեն նրա պատվիրանները:

Նա դրոշ կբարձրացնի և նրանք կգան՝ **Ես.** 2.26: Մեծ ողորմությամբ ես կհավաքեմ քեզ՝ **Ես.** ԺԴ.7: Իսրայելը և Հուդան պիտի

հավաքվեն իրենց հողերում՝ **Երեմ.** Լ.3: Տերը կհավաքի Իսրայելի տունն այն ժողովուրդների միջից, որոնց մեջ նրանք ցրվել են՝ **Եզեկ.** ԻԸ.25: Ժամանակների լրության տնտեսության ժամանակ նա ամեն ինչ կբովանդակի Քրիստոսում՝ **Եփես.** Ա.10: Յրվելուց հետո, Իսրայելը կլինի կհավաքվի՝ **1 Նեփի** 15.12–17: Տերը կհավաքի Իսրայելի տան ողջ ժողովրդին՝ **1 Նեփի** 19.16 (3 Նեփի 16.5): Նրանք դուրս կբերվեն խավարից և կիմանան, որ Տերն է իրենց Փրկիչը՝ **1 Նեփի** 22.12: Աստված հավաքում և հաշվում է իր զավակներին՝ **1 Նեփի** 22.25: Հեթանոսների ազգերն Իսրայելին կառաջնորդեն դեպի իր ժառանգության հողերը՝ **2 Նեփի** 10.8 (3 Նեփի 16.4): Իմ ժողովուրդը և իմ խոսքը պիտի հավաքվեն մեկտեղ՝ **2 Նեփի** 29.13–14: Երեցները կանչված են հավաքելու ընտրյալներին՝ **Վևո** 29.7 (Վևո 39.11): Ես կհավաքեմ իմ ընտրյալներին՝ **Վևո** 33.6: Այնպես հավաքվեք, որ ես կարողանամ տալ ձեզ իմ օրենքը, և որ դուք կարողանաք օժտվել՝ **Վևո** 38.31–33: Ես պիտի վերականգնեմ իմ ժողովրդին, որոնք Իսրայելի տնից են՝ **Վևո** 39.11: Սրբերն առաջ պիտի գան՝ **Վևո** 45.46: Մովսեսը հանձնեց հավաքման բանալիները՝ **Վևո** 110.11: Արդարությունն ու ճշմարտությունը կարբեն երկիրը և կհավաքեն Տիրոջ ընտրյալներին՝ **Մովսես** 7.62: Հավաքումը համեմատվում է դիակի վրա արծիվների հավաքման հետ՝ **ՉՍ–Մ** 1.27:

Իսրայելի տասը կորած ցեղերը. Իսրայելի տասը ցեղերը կազմում էին Իսրայելի հյուսիսային թագավորությունը և Ք.ծ.ա. 721թ. գերի տարվեցին Ասորեստան: Այդ ժամանակ նրանք գնացին «հյուսիսային երկրներ» և կորան մյուսների համար: Վերջին օրերին նրանք կվերադառնան:

Հյուսիսին ասելու են՝ Տուր՝ **Ես.** ԽԳ.6: Սրանք պիտի գան հյուսիսից՝ **Ես.** ԽԺ.12 (1 Նեփի 21.12): Հնուդան և Իսրայելը միասին պիտի գան հյուսիսային երկրից՝ **Երեմ.** Գ.18: Կենդանի է Տերը, որ Իսրայելի զավակներին հանեց հյուսիսի երկրից՝ **Երեմ.** ԺԶ.14–16: Ես նրանց պիտի բերեմ հյուսիսի երկրից՝ **Երեմ.** ԼԱ.8: Նեփիացիները և հրեաները կունենան Իսրայելի կորած ցեղերի խոսքերը՝ **2 Նեփի** 29.12–

13: Ես գնում եմ, որ ինձ ցույց տամ Իսրայելի կորած ցեղերին՝ **3 Նեփի** 17.4: Երբ ավետարանը քարոզվի Իսրայելի տան մնացորդին, կորած ցեղերը պիտի հավաքվեն տանը՝ իրենց ժառանգության հողերում՝ **3 Նեփի** 21.26–29: Մովսեսը Ջոզեֆ Սմիթին և Օլիվեր Քաուտերին հանձնեց Իսրայելի տան հավաքման բանալիները՝ **Վևո** 110.11: Տերը հիշելու է նրանց, ովքեր հյուսիսի երկրներում են՝ **Վևո** 133.26–32: Մենք բառացիորեն հավատում ենք Իսրայելի Տան հավաքմանը՝ **ՀՀ** 1.10:

ԻՍՐԱՅԵԼԻ ՉԱՎԱԿՆԵՐ: *Տե՛ս*
Իսրայել

ԻՍՐԱՅԵԼԻ ՀԱՎԱՔՈՒՄԸ: *Տե՛ս*
Իսրայել – Իսրայելի հավաքումը

ԻՍՐԱՅԵԼԻ ՍՈՒՐԲԸ: *Տե՛ս* Հիսուս
Քրիստոս

ԻՍՐԱՅԵԼԻ ՏՈՒՆ: *Տե՛ս* Իսրայել

ԻՍՐԱՅԵԼԻ ՑՐՈՒՄԸ: *Տե՛ս*
Իսրայել – Իսրայելի ցրումը

ԼԱՔԱՆ՝ ԱՐՈՒՅՐԵ ԹԻԹԵՂՆԵՐԸ
ՊԱՀՊԱՆՈՂԸ: *Տե՛ս նաև* Արույրե
Թիթեղներ

Մորմոնի Գրքում՝ այն մարդը, որը Երուսաղեմում, Լեքիի ընտանիքի օրոք պահպանում էր արույրե թիթեղները: Լաբանը կողոպտեց և փորձեց սպանել Նեփիին և նրա եղբայրներին (1 Նեփի 3.1–27): Թիթեղները ձեռք բերելու համար Հոգին Նեփիին առաջնորդեց՝ սպանելու Լաբանին (1 Նեփի 4.1–26):

ԼԱՔԱՆ՝ ՌԵԲԵԿԱՅԻ ԵՂՔԱՅՐ:
Տե՛ս նաև Ռեբեկա

Հին Կտակարանում՝ Ռեբեկայի եղբայրը և Հակոբի կանանց՝ Լիայի և Ռաբելի հայրը (Ճն. ԻԳ.29–60, ԻԷ.43–44, ԻԸ.1–5, ԻԺ.4–29, Լ.25–42, ԼԱ.1–55):

ԼԱՄԱՆ: *Տե՛ս նաև* Լամանացիներ.
Լեքի՝ Նեփիի հայր

Մորմոնի Գրքում՝ Լեքիի և Սարիայի ավագ որդին և Նեփիի ավագ եղբայրը (1 Նեփի 2.5): Լամանը, հիմնականում, բարիք գործելու փոխարեն ընտրում էր չարք:

Լամանը տրտնջում էր իր հոր դեմ՝ **1 Նեփի** 2.11–12: Ապստամբեց իր արդար եղբոր՝ Նեփիի դեմ՝ **1 Նեփի** 7.6 (1 Նեփի 3.28–29): Լեքիի տեսիլքում չնաշակեց կյանքի ծառի պտղից՝ **1 Նեփի** 8.35–36: Մի անձը իջավ Լամանի և նրա հետևորդների վրա՝ **2 Նեփի** 5.21 (Ալմա 3.7):

ԼԱՄԱՆԱՑԻՆԵՐ: *Տե՛ս նաև* Լաման.

Մորմոնի Գիրքը. Նեփիացիներ

Մի խումբ մարդիկ, Մորմոնի Գրքում, որոնցից շատերը Լեքիի ավագ որդի Լամանի հետևորդներն էին: Նրանք կարծում էին, թե Նեփիի և նրա հետևորդների կողմից խաբվել են (Մոսիա 10.11–17): Այդ պատճառով նրանք ապստամբում էին Նեփիացիների դեմ և հաճախ մերժում ավետարանի ուսմունքները: Այնուամենայնիվ, Հիսուս Քրիստոսի ծննդից ոչ շատ առաջ, Լամանացիներն ընդունեցին ավետարանը և դարձան ավելի արդարակյաց, քան Նեփիացիները (Հել. 6.34–36): Ամերիկյան աշխարհամասը Քրիստոսի այցելությունից երկու հարյուր տարի անց և՛ Լամանացիները, և՛ Նեփիացիները դարձան ամբարիշտ և սկսեցին պատերազմել մեկմեկու դեմ: Ք.ծ.հ. մոտ 400 թվականին Լամանացիներն ամբողջովին բնաջնջեցին Նեփիացիների ազգը:

Լամանացիները հաղթեցին Նեփիի սերնդին՝ **1 Նեփի** 12.19–20: Լամանացիներն ապում էին Նեփիացիներին՝ **2 Նեփի** 5.14: Լամանացիները խաբագան կլինեն Նեփիացիների համար՝ **2 Նեփի** 5.25: Մորմոնի Գիրքը Լամանացիներին գիտելիք կտա իրենց նախահայրերի և Հիսուս Քրիստոսի ավետարանի մասին՝ **2 Նեփի** 30.3–6 (Մորմոնի Գրքի տիպոգրաֆերը): Լամանացիները հրեաների մի մնացորդ են՝ **Վևո** 19.27: Նախքան Տիրոջ գալուստը, Լամանացիները վարդի պես կկոթեն՝ **Վևո** 49.24:

ԼԱՄՈՆԻ: *Տե՛ս նաև* Ամմոն՝ Մոսիայի որդի

Մորմոնի Գրքում՝ Լամանացի թագավոր, որը դարձի եկավ Տիրոջ Հոգու միջոցով՝ Ամմոնի ոգեշնչված ջանքերի ու ուսմունքների արդյունքում: (Ալմա 17–19):

ԼԱՆՋԱՊԱՆԱԿ: *Տե՛ս նաև* Ուրիմ ու Թումիմ

Սուրբ գրքերում նշվում են երկու տեսակի լանջապանակ. (1) Ձինվորի կուրծքը պաշտպանող հագուստ կամ զրահ: Խորհրդանշական իմաստով Սրբերը պետք է կրեն արդարության լանջապանակը, որպեսզի պաշտպանվեն չարից (Ես. ԾԹ.17, Եփես. Զ.14): (2) Հագուստի մի մաս, որը կրում էր քահանայապետը Մովսեսի օրենքի ժամանակ (Ել. ԻԸ.13–30, ԼԹ.8–21): Այն պատրաստվում էր քաթանից և կրում էր տասներկու թանկարժեք քարեր: Երբեմն այն նշվում է Ուրիմի և Թումիմի հետ միասին (Վևո 17.1, ԶՄ–Պ Ա.35, 42, 52):

ԼԵՁՈՒ: *Տե՛ս նաև* Լեզուների պարզև

Գրավոր կամ բանավոր բառեր, որոնք հատուկ ձևով փոխկապակցվում են՝ տեղեկություն, մտքեր և գաղափարներ հաղորդելու համար: Լեզուն օգտագործելու ձևը ցույց է տալիս մեր զգացմունքներն առ Աստված և այլ մարդիկ: Հիսուս Քրիստոսի երկրորդ գալստի ժամանակ Տերը ողջ մարդկությանը մաքուր լեզու կպարզի (Մով. Գ.8–9): Նաև խոսելու խորհրդանշանիչ: Սրբերը պետք է զսպեն իրենց լեզուն, ինչը նշանակում է, որ նրանք պետք է կառավարեն իրենց խոսակցությունը: *Լեզուն* վերաբերում է նաև լեզուներին և ժողովուրդներին: Ի վերջո ամեն ծունկ պիտի ծալվի և ամեն լեզու խոստովանի Աստծուն (Ես. ԽԵ.23, Հռովմ. ԺԴ.11):

Եվ բոլոր երկրում մեկ լեզու էր՝ **Ծն. ԺԱ.1**: Տերը խառնեց բոլոր երկրի լեզուն՝ **Ծն. ԺԱ.4–9**: Պահիր քո լեզուն չարությունից՝ **Սաղ. ԼԴ.13** (ՊՊես. Գ.10): Ով որ զսպի իր բերանն ու իր լեզուն, իր հոգին նեղություններից հեռու կլսաի՝ **Առաք. ԻԱ.23**: Ամեն մեկը լսում էր նրանց, որ իր լեզվով խոսում էին՝ **Գոր. Բ.1–6**: Ով որ իր լեզուն չսանձահարի, այդ մարդու կրոնասիրությունը գուր է՝ **Հակ. Ա.26**: Եթե մեկը խոսքով չի մեղանջում, նա կատարյալ մարդ է՝ **Հակ. Գ.1–13**: Ավետարանը կքարոզվի ամեն ազգի, ցեղի, լեզվի և ժողովրդի՝ **Հայտ. ԺԴ.6–7** (2 Նեփի 26.13, Մոսիա 3.13, 20, Վևո 88.103, 112.1): Տերը մարդկանց հետ խոսում է ըստ իրենց լեզվի՝ **2 Նեփի** 31.3 (Վևո 1.24): Բենիամինն իր որդիներին ուսուցանեց իր հայրերի լեզուն, որպեսզի նրանք դառնային խելամիտ մարդիկ՝ **Մոսիա 1.2–5**: Տերը շնոր-

հուն է բոլոր ազգերին, իրենց սեփական ազգից և լեզվից, որ սովորեցնեն խոսքը՝ **Ալմա** 29.8: Այս քիթեղներն առաջ կգնան դեպի ամեն ազգ, ցեղ, լեզու և ժողովուրդ՝ **Ալմա** 37.4: Չեռք բեր իմ խոսքը և այն ժամանակ քո լեզուն կբացվի՝ **Վևոթ** 11.21: Նա, ում լեզուն հեզ է և շենացնող, Աստծուց է, եթե հնազանդվում է իմ արարողություններին՝ **Վևոթ** 52.16: Ամեն մարդ կլսի ավետարանի լրիվությունն իր իսկ լեզվով՝ **Վևոթ** 90.11: Ծանոթացեք բոլոր լեզուներին, բարբառներին և ժողովուրդներին՝ **Վևոթ** 90.15: Ադամը և նրա երեխաներն ունեին մաքուր և անարատ լեզու՝ **Մովսես** 6.5–6, 46: Աստված Ենովքին տվել էր լեզվի մեծ գորություն՝ **Մովսես** 7.13:

ԼԵՉՈՒՆԵՐԻ ՊԱՐԳԵՎ: *Տե՛ս նաև*

Լեզու. Հոգու պարզկները

Սուրբ Հոգու պարզև, որը հնարավորություն է տալիս ոգեշնչված անձանց խոսել, հասկանալ կամ թարգմանել անծանոթ լեզուներ: Մենք հավատում ենք լեզուների պարզկին (ՀՀ 1.7):

Ամենքը Սուրբ Հոգով լցվեցին և սկսեցին խոսել ուրիշ լեզուներով՝ **Գոր.** Բ.4: Անծանոթ լեզվով խոսողը մարդու հետ չի խոսում, այլ Աստծո հետ՝ **Ա Կոր.** ԺԳ.1–5, 27–28: Լեզուները նշան են նրանց համար, ովքեր չեն հավատում՝ **Ա Կոր.** ԺԳ.22–28: Այն ժամանակ կգա կրակով և Սուրբ Հոգով մկրտությունը. և այն ժամանակ դուք կարող եք խոսել իրեշտակների լեզուներով՝ **2 Նեփի** 31.13–14: Ամաղելին բոլոր մարդկանց հորդորել է հավատալ լեզուներով խոսելու պարզկին՝ **Օմնի** 1.25: Ոմանց տրված է լեզուներով խոսելը. իսկ մեկ ուրիշի՝ լեզուների թարգմանությունը՝ **Վևոթ** 46.24–25 (Ա Կոր. ԺԲ.10, Մոր. 10.8, 15–16): Թող թափվի լեզուների պարզև՝ **Վևոթ** 109.36:

ԼԵՄՈՒԵԼ: *Տե՛ս նաև* Լաման.

Լամանացիներ. Լեքի՝ Նեփիի հայր

Մորմոնի Գրքում՝ Լեքիի երկրորդ որդին և Նեփիի ավագ եղբայրներից մեկը: Նա միացավ Լամանին՝ Նեփիին ընդդիմանալու համար:

Լեքին Լեմուելին հորդորեց հաստատուն լինել, ինչպես հովիտը՝ **1 Նեփի** 2.10: Բարկացավ Նեփիի վրա և ականջ դրեց

Լամանին՝ **1 Նեփի** 3.28: Լեմուելացիները մտնում էին Լամանացիների մեջ՝ **Հակոբ** 1.13–14 (Ալմա 47.35):

ԼԵՔԻՆՆԵՓԻԱՑԻ ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐ

Մորմոնի Գրքում՝ Նեփիացի զինվորական հրամանատար (Ալմա 43.35–53, 49.16–17, 52.27–36, 53.2, 61.15–21):

ԼԵՔԻՆՆԵՓԻԱՑԻ ԶԱՐԱՊԻՉ: *Տե՛ս նաև* Հելաման՝ Հելամանի որդի

Մորմոնի Գրքում՝ Հելամանի որդի Հելամանի որդին: Լեքին մեծ քարոզիչ էր (Հել. 3.21, 4.14):

Նրան անվանել էին Լեքի, որպեսզի հիշեր իր նախահորը՝ **Հել.** 5.4–6: Նեփիի հետ միասին շատ մարդկանց դարձի բերեց, բանտարկվեց, կրակով օղակվեց և խոսեց իրեշտակների հետ՝ **Հել.** 5.14–48: Ամեն օր բազմաթիվ հայտնություններ էր ստանում՝ **Հել.** 11.23:

ԼԵՔԻՆՆԵՓԻԻ ՀԱՅՐ

Մորմոնի Գրքում՝ եբրայեցի մարգարե, որն առաջնորդեց իր ընտանիքը և իրեն հետևողներին Երուսաղեմից դեպի խոստումի մի երկիր արևմտյան կիսագնդում, Ք.ծ.ա. մոտ 600 թվականին: Լեքին իր ժողովրդի միջից առաջին մարգարեն էր Մորմոնի Գրքում:

Տիրոջ հրամանով՝ Լեքին իր ընտանիքով փախավ Երուսաղեմից (1 Նեփի 2.1–4): Նա Հովսեփի հետնորդ էր, որը վաճառվել էր Եգիպտոս (1 Նեփի 5.14): Տերը տվեց նրան կյանքի ծառի տեսիլքը (1 Նեփի 8.2–35): Լեքին ու նրա տղաները մի նավ կառուցեցին և նավարկեցին դեպի արևմտյան կիսագնդ (1 Նեփի 17–18): Նա և նրա հետնորդները հաստատվեցին մի նոր երկրում (1 Նեփի 18.23–25): Նախքան իր մահանալը, Լեքին օրհնեց իր որդիներին և ուսուցանեց նրանց Քրիստոսի մասին և վերջին օրերին Մորմոնի Գրքի ի հայտ գալու մասին (2 Նեփի 1–3, 4.1–12):

Լեքիի Գիրքը. Մորմոնի Գրքի թարգմանությունը Ջոզեֆ Սմիթն սկսել էր Լեքիի գրքից: Դա մի հիշատակարան էր, որը Մորմոնը համառոտագրել էր Լեքիի թիեղներին: Այդ գրքից 116 ձեռագիր էջ

թարգմանելուց հետո, Ջոզեֆը ձեռագիրը տվեց Մարտին Հարրիսին, որը, Մորմոնի Գիրքը թարգմանելիս, կարճ ժամանակ ծառայեց որպես Ջոզեֆի դպիր: Մարտինը կորցրեց այդ էջերը: Ջոզեֆը կրկին չթարգմանեց Լեքիի գիրքը, կորած ձեռագրերի փոխարեն, այլ թարգմանեց դրան առնչվող այլ պատմություններ ոսկե թիթեղներից (տե՛ս Վևի 3-ի և 10-ի նախաբանները): Այդ մյուս պատմություններն այժմ Մորմոնի Գրքի առաջին վեց գրքերն են:

ԼԻԱ: *Տե՛ս նաև* Լաբան՝ Ռեբեկայի եղբայր. Հակոբ՝ Բսահակի որդի

Հին Կտակարանում՝ Լաբանի ավագ դուստրը և Հակոբի կանանցից մեկը (Ծն. ԻԹ): Լիան դարձավ վեց որդիների և մեկ աղջկա մայր (Ծն. ԻԹ.31–35, Լ.17–21):

ԼԻԱՀՈՆԱ

Մորմոնի Գրքում՝ արույրե մի գունդ, երկու սլաքներով, որը, կողմնացույցի նման, Լեքիին և նրա հետևորդներին ուղղություն, ինչպես նաև հոգևոր ցուցումներ էր տալիս, երբ նրանք արդար էին ապրում: Տերը տվել էր այդ Լիահոնան և դրա միջոցով հրահանգներ էր տալիս:

Լեքին գտավ արույրե մի գունդ, երկու սլաքներով, որոնք ցույց էին տալիս այն ճանապարհը, որով պիտի գնային Լեքին ու նրա ընտանիքը՝ **1 Նեփի** 16.10: Գունդը գործում էր հավատքի և ջանասիրության համեմատ՝ **1 Նեփի** 16.28–29 (Ալմա 37.40): Բենիամինը գունդը տվեց Մոսիային՝ **Մոսիա** 1.16: Գունդը, կամ ուղեցույցը կոչվեց Լիահոնա՝ **Ալմա** 37.38: Լիահոնան համեմատվեց Քրիստոսի խոսքերի հետ՝ **Ալմա** 37.43–45: Մորմոնի Գրքի երեք Վկաները պետք է տեսնեին Լեքիին տրված ուղեցույցը՝ **Վևի** 17.1:

ԼԻԲԵՐԹԻ ԲԱՆՏ, ՄԻՍՍՈՒՐԻ
(ԱՄՆ): *Տե՛ս նաև* Սմիթ Ջոզեֆ կրտսեր

Փոքրիկ մի բանտ, որի մեջ 1838-ի նոյեմբերից մինչև 1839-ի ապրիլ անարդարացիորեն բանտարկվել էին Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթը և ուրիշներ: Գտնվելով նման դժվարին պայմաններում՝ Ջոզեֆը որոշ հայտնություններ ստացավ, մարգարեություններ արեց և ոգեշնչվեց Սրբերին

կարևոր նամակ գրել, որի քաղվածքն ընդգրկված է Վարդապետություն և Ուխտերի 121–123 բաժիններում:

ԼԻՄՔԻ: *Տե՛ս նաև* Նոյ՝ Ջենիֆի որդի

Մորմոնի Գրքում՝ Նեփիացի արդար թագավոր Նեփիի երկրում. նա թագավոր Նոյի տղաներից մեկն էր (Մոսիա 7.7–9): Թագավոր Լիմքին ուխտի մեջ մտավ՝ ծառայելու Աստծուն (Մոսիա 21.32): Նա իր ժողովրդին դուրս հանեց Լամանացիների գերությունից և վերադարձավ Զարահեմլա (Մոսիա 22):

ԼՅՈՒՑԻՖԵՐ: *Տե՛ս նաև* Դժոխք. Դև.

Կործանիչ. Կորստի որդիներ.
Հակաքրիստոս

Այս անունը նշանակում է Ամենապաշտառ կամ Լուսաբեր: Նա հայտնի է նաև որպես Արշալույսի Որդի: Լյուցիֆերը երկնային Հոր հոգեղեն զավակներից էր և նախամահկանացու կյանքում ապստամբության առաջնորդը: Լյուցիֆեր (Լրույակ) անունը միայն մեկ անգամ է հայտնվում Աստվածաշնչում (Ես. ԺԴ.12): Վերջին օրերի հայտնությունները լրացուցիչ տեղեկություններ են տալիս Լյուցիֆերի անկման մասին (Վևի 76.25–29):

Լյուցիֆերն ընկել էր նախամահկանացու գոյության ժամանակ՝ **Ես. ԺԴ.12** (Ղուկ. Ժ.18, 2 Նեփի 24.12): Իր անկումից հետո, նա դարձավ Սատանան և դևը՝ **Վևի** 76.25–29 (Մովսես 4.1–4):

ԼՎԱՑՎԵԼ, ԼՎԱՑՎԱՏ,
ԼՎԱՑՈՒՄՆԵՐ: *Տե՛ս նաև*
Սկրտություն, Սկրտել. Քավել,
Քավություն

Ֆիզիկապես կամ հոգեպես մաքրվել: Ապաշխարող անձը, խորիդանշաբար, Հիսուս Բրիստոսի քավիչ զոհաբերությանը կարող է մաքրվել մեղքերից ծանրացած կյանքից ու դրա հետևանքներից: Որոշ վկացումներ, որոնք կատարվում են քահանայության պատշաճ իշխանության ներքո, ծառայում են որպես սրբազան արարողություններ:

Քահանան իր հանդերձները ջրով ողողի և իր մարմինը ջրով լվանա՝ **Թվ. ԺԹ.7:** Իսպառ լվա իմն իմ անօրինությունից՝ **Սաղ. ԾԱ.2, 7:** Լվացվեք, մաքրվեք,

դադարեք չարություն գործել՝ **Ես.** 1.16–18: Հիսուսը վազ իր Առաքյալներին ուղարկելով՝ **Հովհ.** ԺԳ.4–15 (Վև. 88.138–139): Մկրտվիր և թո մեղքերը վաճառեց՝ **Գոր.** ԻԲ.16 (Ավ. 7.14, Վև. 39.10): Ոչ ոք չի կարող փրկվել միայն նրա հանդերձները վաճառելով չլինելու ճանաչման՝ **Ավ.** 5.21 (3 Նեփի 27.19): Նրանց հանդերձները վաճառելու ճանաչման՝ **Քրիստոսի** արյան միջոցով՝ **Ավ.** 13.11 (Եթ. 13.10): Որ-պեսզի, պատվիրանը պահելով, նրանք կարողանան վաճառել և մաքրվել իրենց բոլոր մեղքերից՝ **Վև.** 76.52: Ձեր օծումները և ձեր վաճառումները կարգված են իմ սուրբ տան արարողությանը՝ **Վև.** 124.39–41:

ԼՈՒԾ: *St'u nals* Աշակերտ

Հարմարանք, որը դրվում է անասունների կամ մարդկանց պարանոցին՝ միմյանց լծակցելու համար: Քրիստոսի լուծն աշակերտության խորհրդանշել է, մինչդեռ ճորտության լուծը ճնշման խորհրդանշել է:

Իմ լուծը քաղցր է, և իմ բեռը՝ թեթև՝ **Մատ.** ԺԱ.29–30: Անհավասար լծակից մի եղբոր անհավատներին՝ **Բ. Կոր.** 2.14: Մատուցության լծի տակ մի մտքը՝ **Գաղ.** Ե.1: Ոչ էլ փափագում ենք որևէ մեկին բերել ճորտության լծի՝ **Ավ.** 44.2: Սրբերի տառապանքները երկաթե լուծ է, ամուր կապանք է, և դժոխքի շղթաներն են՝ **Վև.** 123.1–3, 7–8:

ԼՈՒՅՍ, ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԼՈՒՅՍ: *St'u nals* Բանակաճարություն, Բանակաճարություններ. Խղճմանք. Հիսուս Քրիստոս. Ճշմարտություն. Սուրբ Հոգի

Աստվածային էներգիա, գործություն կամ ազդեցություն, որը բխում է Աստծուց, Քրիստոսի միջոցով, և կյանք ու լույս է տալիս բոլոր բաներին: Դա այն օրենքն է, որով կառավարվում են բոլոր բաները երկնքում և երկրի վրա (Վև. 88.6–13): Այն օգնում է նաև մարդկանց՝ հասկանալու ավետարանի ճշմարտությունները և օգնում է՝ նրանց դնել ավետարանի այն ճանապարհի վրա, որը տանում է դեպի փրկություն: (Հովհ. Գ.19–21, ԺԲ.46, Ավ. 26.15, 32.35, Վև. 93.28–29, 31–32, 40, 42):

Քրիստոսի լույսը չափազանց է շփոթել Սուրբ Հոգու հետ: Քրիստոսի լույսն անձնավորություն չէ: Այն ազդեցություն է, որը գալիս է Աստծուց և մարդուն պատրաստում է ստանալ Սուրբ Հոգին: Այն ազդեցություն է, որը բարիք է բերում բոլոր մարդկանց կյանք (Հովհ. Ա.9, Վև. 84.46–47):

Քրիստոսի լույսի դրսևորումներից մեկը խիղճն է, որը մարդուն օգնում է ըմտնել ճշտի և սխալի միջև (Մոր. 7.16): Երբ մարդիկ ավելի շատ են սովորում ավետարանի մասին, նրանց խիղճը դառնում է ավելի նրբազգաց (Մոր. 7.12–19): Մարդիկ, ովքեր լսում են Քրիստոսի լույսին, առաջնորդվում են դեպի Հիսուս Քրիստոսի ավետարանը (Վև. 84.46–48):

Տերն իմ լույսն է՝ **Մաղ.** ԻԷ.1: Եկեք քայլեր Տիրոջ լույսի մեջ՝ **Ես.** Բ.5 (2 Նեփի 12.5): Տերը հավիտենական լույս կլինի՝ **Ես.** Կ.19: Ճշմարիտ լույսը լուսավորում է ամեն մարդու, որ գալիս է աշխարհ՝ **Հովհ.** Ա.4–9 (Հովհ. Գ.19, Վև. 6.21, 34.1–3): Ես եմ աշխարհի լույսը՝ **Հովհ.** Ը.12 (Հովհ. Թ.5, Վև. 11.28): Ինչ-որ լույս է՝ բարի է՝ **Ավ.** 32.35: Քրիստոսն է կյանքը և լույսն աշխարհի՝ **Ավ.** 38.9 (3 Նեփի 9.18, 11.11, Եթ. 4.12): Քրիստոսի լույսը տրված է ամեն մարդու, որն աշխարհում ապրում է աշխարհում, մինչև կատարյալ օր է դառնում՝ **Վև.** 50.24: Հոգին լույս է տալիս ամեն մարդու՝ **Վև.** 84.45–48 (Վև. 93.1–2): Ով որ պահում է նրա պատվիրանները, լույս և ճշմարտություն է ստանում՝ **Վև.** 93.27–28: Լույսը և ճշմարտությունը լրում են այն չարագործին՝ **Վև.** 93.37:

ԽԱԲԿԱՆՔ, ԽԱԲԵԼ, ԽԱԲԵՈՒԹՅՈՒՆ: *St'u nals* Նենգություն.

Ստեղծ

Սուրբ գրքերում խաբել նշանակում է այնպես անել, որ մարդ հավատա մի բանի, ինչը ճշմարիտ չէ:

Նա, ով նենգությամբ երդում չի անում, վեր կգնա Տիրոջ սարը՝ **Մաղ.** ԻԴ.4: Խաբող մարդուց ազատի ինձ՝ **Մաղ.** ԽԳ.1: Վայ նրանց, որ չարին ասում են բարի, և բարուն ասում են չար՝ **Ես.** Ե.20 (2 Նեփի 15.20): Թող ոչ ոք իր անձը չխաբի՝

Ա Կոր. Գ.18: Թող ոչ ոք չխաբի ձեզ դատարկ խոսքերով՝ **Եփես.** Ե.6: Չար մարդիկ պիտի մոլորեցնեն և իրենք մոլորվեն՝ **Բ Տիմ.** Գ.13: Սատանան, որը ողջ աշխարհին մոլորեցնում էր, վայր գցվեց՝ **Հայտ.** ԺԲ.9: Սատանան կապվեց, որ այլևս չմոլորեցնի ազգերին՝ **Հայտ.** Ի.1-3: Տերը չի կարող խաբվել՝ **2 Նեփի** 9.41: Եթե դուք հետևեք Որդուն, չգործելով ոչ մի խաբեություն Աստծո առաջ, դուք կստանաք Սուրբ Հոգին՝ **2 Նեփի** 31.13: Մերենը խոստովանեց, որ խաբված է եղել դևի գործությամբ՝ **Հակոբ** 7.18: Թագավոր Նոյի մարդիկ խաբվել էին շողոքորթ խոսքերից՝ **Մոսիա** 11.7: Իմաստունները վերցրել են Սուրբ Հոգին, որպես իրենց ուղեկից, և չեն խաբվել՝ **Վևոթ** 45.57: Վայ նրանց, ովքեր խաբեբաներ են՝ **Վևոթ** 50.6: Նա դարձավ Սատանա՝ բոլոր ստերի հայրը, որ խաբի և կուրացնի մարդկանց՝ **Մովսես** 4.4:

ԽԱՂԱՂԱՐԱՐ: Տե՛ս նաև
Խաղաղություն

Խաղաղություն բերող կամ դրան նպաստող անձնավորություն (Մատ. Ե.9, 3 Նեփի 12.9): Խաղաղարար կարող է կոչվել նաև նա, ով հռչակում է ավետարանը (Մոսիա 15.11-18):

ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆ: Տե՛ս նաև
Խաղաղարար. Հազարամյակ.
Հանգիստ

Սուրբ գրքերում խաղաղությունը կարող է նշանակել կամ ազատություն ընդհանրումներից ու ընդվզումներից, կամ ներքին անդորր և հանգստություն, որը գալիս է այն Հոգուց, որն Աստված տալիս է իր հավատարիմ Սրբերին:

Ազատություն ընդհանրումներից ու ընդվզումներից. Նա դադարեցնում է պատերազմները՝ **Մաղ.** ԽՁ.9: Նրանք այլևս պատերազմի չեն վարժվի՝ **Ես.** Բ.4: Մարդկանց հետ խաղաղություն ունեցեք. ձեր անձերի համար վրեժխնդրություն մի արեք՝ **Հռոմ.** ԺԲ.18-21: Երկրում դեռ խաղաղություն էր տիրում՝ **4 Նեփի** 1.4, 15-20: Մերժեք պատերազմը և խաղաղություն հռչակեք՝ **Վևոթ** 98.16: Բարձրացրեք խաղաղության դրոշը՝ **Վևոթ** 105.39:

Աստծո խաղաղությունը հնազանդներին.

Փրկիչը կկոչվի Խաղաղության Իշխան՝ **Ես.** Թ.6: Խաղաղություն չկա ամբարիշտներից՝ **Ես.** ԽԶ.22: Երկնային գործի մի բազմություն օրհնում էր Աստծուն և ասում. Փառք Աստծուն բարձունքում և երկրի վրա խաղաղություն՝ **Ղուկ.** Բ.13-14: Խաղաղություն են թողնում ձեզ՝ **Հովհ.** ԺԴ.27: Աստծո խաղաղությունը վեր է ամեն հասկացողությունից՝ **Փիլ.** Դ.7: Բեմիսմին թագավորի ժողովուրդը խղճմտանքի խաղաղություն ստացավ՝ **Մոսիա** 4.3: Ի՛նչ գեղեցիկ են սարերի վրա նրանց ոտքերը, ովքեր խաղաղություն են հրատարակում՝ **Մոսիա** 15.14-18 (Ես. ԾԲ.7): Ալման աղաղակից առ Տերը և խաղաղություն գտավ՝ **Ալմա** 38.8: Արդարների հոգիներն ընդունվում են խաղաղության մի վիճակում՝ **Ալմա** 40.12: Ես քո մտքին խաղաղություն չխոսեցի՞ այդ հարցի վերաբերյալ՝ **Վևոթ** 6.23: Քայլիք իմ Հոգու հեգությամբ և դու խաղաղություն կունենաս ինձանում՝ **Վևոթ** 19.23: Նա, ով արդարության գործեր է կատարում, խաղաղություն կստանա՝ **Վևոթ** 59.23: Ձեր վրա հագեք գթության կապը, որը կատարելության և խաղաղության կապն է՝ **Վևոթ** 88.125: Որդիս, խաղաղություն քո հոգում՝ **Վևոթ** 121.7: Հայտնաբերելով, որ ավելի մեծ խաղաղություն կար, ես փնտրեցի հայրերի օրհնությունները՝ **Աբր.** 1.2:

ԽԱՉ: Տե՛ս նաև Գողգոթա.
Խաչելություն. Հաղորդություն.
Հիսուս Քրիստոս. Քավել,
Քավություն

Փայտե կառույց, որի վրա խաչվեց Հիսուս Քրիստոսը (Մար. ԺԵ.20-26): Ներկայումս շատերն աշխարհում մտածում են դրա մասին՝ որպես Քրիստոսի խաչելության և քավիչ գոհաբերության խորհրդանիշ. այնուամենայնիվ, Տերը հաստատել է իր խաչելության և գոհաբերության իր իսկ խորհրդանիշները՝ հաղորդության հացը և ջուրը (Մատ. ԻՁ.26-28. Վևոթ 20.40, 75-79): Սուրբ գրքերում՝ իրենց խաչը վերցնողները նրանք են, ովքեր այնքան սիրում են Հիսուս Քրիստոսին, որ հրաժարվում են ամեն անաստվածությունից ու ամեն աշխարհիկ ցանկությունից և պահում են նրա պատվիրանները (ՉՍԹ՝ Մատ. ԺՁ.25-26):

Վերցրու խաչը և հետևիր ինձ՝ **Մար.** Ժ.21 (3 **Նեփի** 12.30, ՎԼՈՒ 23.6): Հիսուսը հանձն առավ խաչը և նստեց Աստծո գահի աջ կողմում՝ **Եբր.** ԺԲ.2: Նա խաչ բարձրացվեց և սպանվեց աշխարհի մեղքերի համար՝ **1 Նեփի** 11.33: Նրանք, ովքեր դիմացել են աշխարհի խաչերին, կժառանգեն Աստծո արքայությունը՝ **2 Նեփի** 9.18: Իմ Հայրն ուղարկեց ինձ, որպեսզի ես խաչի վրա բարձրացվեմ՝ **3 Նեփի** 27.14–15: Նա, ով չի կամենում վերցնել իր խաչը և հետևել ինձ, և պահել իմ պատվիրանները, նույնը չպետք է փրկվի՝ **ՎԼՈՒ** 56.2: Նայիր Մարդու Որդուն՝ խաչի վրա բարձրացված՝ **Մովսես** 7.55:

ԽԱՉԵԼՈՒԹՅՈՒՆ: *Տես՝ սևակ*

Գողգոթա. Հիսուս Քրիստոս. Խաչ.
Քավել, Քավություն

Պատժի հռոմեական ձև, որն ընդունված էր Նոր Կտակարանի ժամանակներում, ըստ որի անձը մահվան էր ենթարկվում՝ խաչին կապելով կամ գամելով նրա ձեռքերն ու ոտքերը: Սովորաբար այդպես վարվում էին ստրուկների և ստորագույն հանցագործների հետ: Խաչելությանը սովորաբար նախորդում էր խարազանելը կամ մտրակելը (Մար. ԺԵ.15): Խաչվող անձին սովորաբար ստիպում էին տանել իր խաչը մինչև պատժի վայրը (Հովհ. ԺԹ.16–17): Նրա հագուստները սովորաբար վերցնում էին դատավճիռն իրականացրած զինվորները (Մատ. ԻԷ.35): Խաչն այնպես էր դրվում հողի մեջ, որ անձի ոտքերը միայն մեկ-երկու ոտնաչափ էր հողից բարձր լինում: Զինվորները հետևում էին խաչին, մինչև որ խաչված անձը մահանում էր, ինչը երբեմն մինչև երեք օր տևում էր (Հովհ. ԺԹ.31–37):

Հիսուս Քրիստոսը խաչվեց, որովհետև անհավատների մի խումբ խարդախությամբ նրան մեղադրեցին Կեսարի դեմ խռովության մեջ և աստվածամարգույնության մեջ, որովհետև նա ասում էր, որ Աստծո Որդին է: Հիսուսին ծիրանի հանդերձ հազցրին (Հովհ. ԺԹ.2), փչերից պսակ դրեցին և այլ վիրավորանքներ հասցրեցին (Մատ. ԻԶ.67, Մար. ԺԴ.65):

Ամբարիշտները ծակեցին Մեսիայի ձեռքերն ու ոտքերը՝ **Մաղ.** ԻԲ.11–18: Քրիստոսը մորթվելու կտարվի, ինչպես մի

ոչխար՝ **Ես.** ԾԳ.7: Հիսուսը կանխավ պատմեց իր խաչելության մասին՝ **Մատ.** Ի.18–19: Նկարագրվում է Քրիստոսի խաչելությունը՝ **Մատ.** ԻԷ.22–50 (Մար. ԺԵ.22–37, Ղուկ. ԻԳ.26–46, Հովհ. ԺԹ.17–30): Նեփին տեսիլքում տեսավ Աստծո Գառի խաչելությունը՝ **1 Նեփի** 11.33: Նեփին հաղորդել է Քրիստոսի տառապանքների և խաչելության մասին՝ **1 Նեփի** 19.9–14: Հակոբը հաղորդել է Իսրայելի Սուրբի ծառայության և խաչելության մասին՝ **2 Նեփի** 6.9: Ամերիկայում փոթորիկները, երկրաշարժերը, հրդեհները և պառտաահողները հաստատեցին Քրիստոսի խաչելությունը Երուսաղեմում՝ **3 Նեփի** 8: Ես Հիսուսն եմ, որը խաչվել է՝ **ՎԼՈՒ** 45.51–52: Քրիստոսի ծառայությունը բանտում գտնվող հոգիների մեջ սահմանափակվեց իր մահվան և հարության միջև ընկած ժամանակով՝ **ՎԼՈՒ** 138.27:

ԽԱՎԱՐ ԴՐՍԻ: *Տես՝ Դոնիս*

ԽՂՃՄՏԱՆՔ: *Տես՝ սևակ* Լույս,
Քրիստոսի լույս

Քրիստոսի Լույսից եկող ճշտի և սխալի ներքին զգացում բոլոր մարդկանց մեջ (Մոր. 7.16): Մենք ծնվում ենք ճիշտը սխալից տարբերելու բնական ունակությամբ՝ Քրիստոսի Լույսի շնորհիվ, որը տրված է ամեն մարդու (ՎԼՈՒ 84.46): Այդ ձիրքը կոչվում է խղճմտանք: Այն մեզ դարձնում է պատասխանատու եակներ: Մեր մյուս ձիրքերի պես, խղճմտանքը ևս կարող է մահանալ մեղքի կամ սխալ օգտագործման միջոցով:

Դպիրներն ու Փարիսեցիներն իրենց խղճմտանքից հանդիմանվեցին՝ **Հովհ.** Ը.9: Խղճմտանքը նույնպես վկայություն է տալիս՝ **Հռովմ.** Բ.14–15: Ուրացածների խղճմտանքը տաք արդուկով դադարված՝ բթացած է՝ **Ա Տիմ.** Դ.2: Մարդիկ բավականաչափ ուսուցանված են, որ տարբերեն բարին չարից՝ **2 Նեփի** 2.5: Բենիամին բազմավորը մաքուր խղճմտանք ուներ Աստծո առաջ՝ **Մոսիա** 2.15: Նեփիացիները լցվեցին ուրախությամբ՝ ունենալով խղճմտանքի խաղաղություն՝ **Մոսիա** 4.3: Զիզորնը տակնուվրա էր լինում սեփական մեղքի գիտակցումից՝ **Ալմա** 14.6: Մեզ տրվում է ուրախություն կամ խղճի խայթ՝ մեր ցանկություններին

համաձայն՝ **Ալմա** 29.5: Պատիժն ու արդար օրենքը բերում են խղճի խայթ՝ **Ալմա** 42.18: Քրիստոսի Հոգին տրված է ամեն մարդու, որ նա կարողանա բարին չարից տարբերել՝ **Մոր.** 7.16: Ամեն անհատ պետք է ունենա խղճի գործարքման ազատություն՝ **Վևո** 134.2: Իմ խիղճը մաքուր է՝ **Վևո** 135.4: Մենք պահանջում ենք մեր խղճի թելադրանքով Աստծուն երկրպագելու արտոնությունը՝ **ՀՀ** 1.11:

ԽՄԲԱԿՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ: *Տե՛ս*
Գաղտնի Խմբակություններ

ԽՄԵԼ, ԽՄԱԾ: *Տե՛ս* Իմաստության
Խոսք

ԽՆԴՐԵԼ: *Տե՛ս նաև* Աղոթք

Տեղեկանալ, հարցնել կամ դիմել Աստծուն՝ հատուկ շնորհի համար:

Խնդրեք և կտրվի ձեզ՝ **Մատ.** Է.7: Եթե ձեզանից որևէ մեկն իմաստության կարիք ունի, թող խնդրի Աստծուն՝ **Հակ.** Ա.5 (ՋՍ–Պ 1.7–20): Խնդրեք ինձ հավատքով՝ **1 Նեփի** 15.11: Եթե դուք չեք կարողանում հասկանալ այս խոսքերը, դա կլինի, որովհետև դուք չեք խնդրում՝ **2 Նեփի** 32.4: Խնդրեք սրտի անկեղծությամբ՝ **Մոսիա** 4.10: Աստված շնորհում է ձեզ ինչ որ խնդրում եք, որը ճիշտ է, հավատքով՝ **Մոսիա** 4.21: Հարցրեք Աստծուն, թե արդյոք այս բաները ճիշտ չեն՝ **Մոր.** 10.4: Նրանք խավարն ավելի շատ են սիրում, քան լույսը. ուստի նրանք չեն կամենում խնդրել ինձ՝ **Վևո** 10.21: Ձեզ պատվիրված է բոլոր բաներում խնդրել Աստծուն՝ **Վևո** 46.7:

ԽՈՆԱՐՀԵՑՆԵԼ, ԽՈՆԱՐՀՈՒ-
ԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Աղքատ.

Թուլություն. Կոտրված սիրտ. Հեզ,
Հեզություն. Հպարտություն

Հեզ և սովորելու ընդունակ դարձնելը կամ հեզ և սովորելու ընդունակ լինելը: Խոնարհությունը ներառում է Աստծուց մեր կախվածությունն ընդունելը և նրա կամքին հնազանդվելու ցանկությունը:

Աստված քեզ քառասուն տարի ման ածեց անապատում, որ խոնարհեցնի քեզ՝ **ԲՕր.** Ը.2: Իմ անձը ծոնով խոնարհեցնում էի՝ **Սաղ.** Լե.13: Լավ է մի աղքատ և իմաստուն երեխան, քան թե ծեր և անմիտ

բազավորը՝ **Ժող.** Դ.13: Տերը բնակվում է նրա հետ, ով խոնարհ է՝ **Ես.** ԾԷ.15: Ով որ իր անձն այս երեխայի նման խոնարհեցնի, նա է մեծ երկնքի արքայության մեջ՝ **Մատ.** ԺԸ.4: Ով որ իր անձը խոնարհեցնի՝ կբարձրանա՝ **Մատ.** ԻԳ.12 (Ղուկ. ԺԴ.11, ԺԸ.14): Հիսուսն իրեն խոնարհեցրեց և հնազանդ եղավ մինչև մահ՝ **Փիլ.** Բ.8 (Ղուկ. ԻԲ.42, ԻԳ.46): Աստված հպարտներին հակառակ է կենում, բայց խոնարհներին շնորհք է տալիս՝ **Ա Պետ.** Ե.5–6 (2 Նեփի 9.42): Խոնարհեցրեք ձեզ, մինչև համեստության խորքերը՝ **Մոսիա** 4.11 (2 Նեփի 9.42, 3 Նեփի 12.2): Դուք բավականաչափ խոնարհ եք եղել՝ **Ալմա** 5.27–28: Ժողովրդի ավելի խոնարհ մասը դառնում էր ավելի ու ավելի ուժեղ իր համեստության մեջ՝ **Հեյ.** 3.33–35: Ես մարդկանց թուլություն եմ տալիս, որ նրանք կարողանան լինել խոնարհ՝ **Եթեր** 12.27: Խոնարհությունը որակում է մկրտության համար՝ **Վևո** 20.37: Խոնարհեցրեք ձեզ իմ առաջ, և դուք կտեսնեք ինձ և կիմանաք, որ ես եմ՝ **Վևո** 67.10: Եղի՛ր խոնարհ և Տերը կպատասխանի քո աղոթքներին՝ **Վևո** 112.10: Թող նա, ով բանիմաց չէ, իմաստություն սովորի՝ իրեն խոնարհեցնելով՝ **Վևո** 136.32: Իմ Հոգին աշխարհի է ուղարկվել, որ լուսավորի խոնարհներին՝ **Վևո** 136.33:

ԽՈՍՍԱՑՎԱԾ ԵՐԿԻՐ

Հողեր, որոնք, որպես Ժառանգություն՝ Տերը խոստանում է իր հավատարիմ հետևորդներին, և հաճախ, նաև նրանց հետևորդներին: Խոստացված երկրներ շատ կան: Մորմոնի Գրքում, հաճախ, խոստացված երկիրը, որի մասին խոսվում է, Ամերիկյան աշխարհամասն է:

Քո սերնդին պիտի տամ այս երկիրը՝ **Ծն.** ԺԲ.7 (Աբր. 2.19): Ես քեզ և քո սերնդին կտամ Քանանի երկիրը՝ **Ծն.** ԺԷ.8 (Ծն. ԻԸ.13): Քանանում Մովսեսը նշեց հողերի սահմաններն Իսրայելի համար՝ **Թվ.** ԼԴ.1–12 (Թվ. ԻԷ.12): Դուք կառաջնորդվեք խոստումի մի երկիր՝ **1 Նեփի** 2.20 (1 Նեփի 5.5): Տերն արդարներին առաջնորդում է դեպի ընտիր երկրներ՝ **1 Նեփի** 17.38: Եթե Լեքիի հետևորդները պահեն Աստծո պատվիրանները, նրանք կբարգավաճեն խոստումի երկրում՝ **2 Նեփի** 1.5–9: Իսրայելը կվերադառնա դեպի իրենց

խոստումի երկրները՝ **2 Նեփի** 24.1–2 (Ես. ԺԳ.1–2): Ինչ ազգ էլ որ տիրի այս խոստումի երկրին, պիտի ծառայի Աստծուն, պլապես նրանք կոչնչանան՝ **Եբեր** 2.9–12: Սա է խոստումի երկիրը և վայրը Սիոն քաղաքի համար՝ **Վևոթ** 57.2: Հուդան կարող է սկսել վերադառնալ Արահամի հողերը՝ **Վևոթ** 109.64: Նոր Երուսաղեմը կկառուցվի Ամերիկյան աշխարհամասում՝ **ՀՀ** 1.10:

ԽՈՍՏՈՎԱՆԵԼ, ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒ-ԹՅՈՒՆ: *St'u laval* Ապաշխարել, Ապաշխարություն. Ներել

Սուրբ գրքերում *խոստովանել* բառն օգտագործվում է առնվազն երկու իմաստով. Մի իմաստով՝ խոստովանել նշանակում է հայտնի դարձնել հավատքն ինչ-որ բանի հանդեպ, ինչպես օրինակ՝ խոստովանել, որ Հիսուսը Քրիստոսն է (Մատ. Ժ.32, Հովմ. Ժ.9, Ա Հովհ. Գ.1–3, Վևոթ 88.104):

Մեկ այլ իմաստով՝ խոստովանել նշանակում է ընդունել մեղավորությունը, ինչպես օրինակ՝ մեղքերը խոստովանել: Բոլոր մարդկանց պարտականությունն է՝ իրենց բոլոր մեղքերը խոստովանել Տիրոջը և ներում ստանալ նրանից (Վևոթ 58.42–43): Անհրաժեշտության դեպքում մեղքերը պետք է խոստովանել այն անձին կամ անձանց, որոնց հանդեպ մեղանչել ենք: Լուրջ մեղքերը պետք է խոստովանել Եկեղեցու պաշտոնյային (մեծ մասամբ, եպիսկոպոսին):

Նա պետք է խոստովանի՝ ինչում որ մեղք է գործել՝ **Վև. Ե.5**: Նրանք պետք է խոստովանեն իրենց անօրինությունը՝ **Վև. ԻԶ.40–42**: Իսրայելի Տեր Աստծուն փառք տուր և նրան խոստովանիր՝ **Հես. Է.19**: Իրենց մեղքերը խոստովանելով՝ մարդիկ մկրտվում էին Հորդանանի մեջ նրա կողմից՝ **Մատ. Գ.5–6**: Օրինազանցը, որը խոստովանում է իր մեղքերը, պիտի ներվի՝ **Մոսիա** 26.29: Խոստովանիր քո մեղքերը, չլինի թե դու պատիժներ կրես՝ **Վևոթ** 19.20: Ապաշխարողները կխոստովանեն և կթողնեն իրենց մեղքերը՝ **Վևոթ** 58.43: Տերը ողորմած է նրանց հանդեպ, ովքեր խոնարհ սրտով խոստովանում են իրենց մեղքերը՝ **Վևոթ** 61.2: Տերը ներում է նրանց մեղքերը, ովքեր խոստովանում են և ներում են խնդրում՝ **Վևոթ** 64.7:

ԽՈՍՏՈՒՄԻ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻ: *St'u laval* Սուրբ Հոգի

Սուրբ Հոգին Խոստումի Սուրբ Հոգին է (Գոր. Բ.33): Նա հաստատում է մարդկանց արդար գործերի, արարողությունների և ուխտերի ընդունելի լինելն Աստծո կողմից: Խոստումի Սուրբ Հոգին Հորը վկայում է, որ փրկության արարողությունները կատարվել են պատշաճ ձևով, և որ դրանց հետ կապված ուխտերը պահպանվել են:

Նրանք, ովքեր կնքվում են Խոստումի Սուրբ Հոգով, ստանում են այն ամենը, ինչ ունի Հայրը՝ **Վևոթ** 76.51–60 (Եփես. Ա.13–14): Բոլոր ուխտերն ու կատարումները պետք է կնքվեն Խոստումի Սուրբ Հոգով, որպեսզի ուժ ունենան այս կյանքից հետո՝ **Վևոթ** 132.7, 18–19, 26:

ԽՈՐԱՆ: *St'u laval* Սրբությանը Սրբություն. Տաճար՝ Տիրոջ տուն. Ուխտի Տապանակ

Տիրոջ տուն՝ Իսրայելացիների երկրպագության կենտրոնը Եգիպտոսից դուրս գալուց հետո: Իրականում խորանը փոխադրելի տաճար էր, որը կարելի էր մասերի բաժանել և կրկին հավաքել: Իսրայելի զավակներն օգտագործում էին խորանը մինչև որ կառուցեցին Սողոմոնի տաճարը (Վևոթ 124.38):

Խորանի ձևն Աստված հայտնի դարձրեց Մովսեսին (Ել. ԻԶ–ԻԷ), և Իսրայելի զավակներն այն կառուցեցին ըստ այդ ձևի (Ել. ԼԵ–Խ): Երբ խորանը պատրաստ էր, մի ամպ պատեց վրանը, և Տիրոջ փառքը լցրեց խորանը (Ել. Խ.33–34): Ամպն Աստծո ներկայության նշան էր: Գիշերն այն կրակի տեսք ուներ: Երբ ամպը կանգ էր առնում վրանի վրա, Իսրայելի զավակները ճամբար էին դնում: Երբ այն շարժվում էր, նրանք շարժվում էին ամպի հետ (Ել. Խ.36–38, Թվ. Թ.17–18): Իսրայելի զավակները խորանն իրենց հետ տանում էին՝ անապատում իրենց դեգերումների ժամանակ և Քանանի երկիրը նվաճելիս: Այդ նվաճումից հետո, խորանը տեղադրվեց Մեղվում, այն տեղում, որը Տերն էր ընտրել (Հես. ԺԸ.1): Այն բանից հետո, երբ Իսրայելի զավակները կառուցեցին Սողոմոնի տաճարը, խորանն ամբողջովին անհետացավ պատմությունից:

Տերը և Եսայիան, օգտագործել են խորանը, որպես Միոն և Երուսաղեմ քաղաքների խորհրդանիշ Տիրոջ երկրորդ գալուստի ժամանակ (Ես. ԼԳ.20, Մովսես 7.62):

ԽՈՐՀԵԼ: *Տե՛ս նաև* Աղոթք.
Հայտնություն

Մտորել և խորհրդածել, հաճախ սուրբ գրությունների կամ Աստծո այլ բաների մասին: Երբ խորհրդածելն ուղեկցվում է աղոթքով, Աստծո բաների մասին խորհրդածելը կարող է հայտնություն և հասկացողություն բերել:

Մարիամն իր սրտում մտածում էր այդ բաների մասին՝ **Ղուկ.** Բ.19: Մինչ ես խորհում էի իմ սրտում, ես տարվեցի հեռու՝ **1 Նեփի** 11.1: Միքսս խորհում է սուրբ գրքերի մասին՝ **2 Նեփի** 4.15: Նեփին զմաց իր ճանապարհով՝ խորհելով այն բաների վրա, ինչ Տերը ցույց էր տվել՝ **Հել.** 10.2–3: Գնացք ձեր տները և խորհեք այն բաների վրա, որոնք ես ասացի՝ **3 Նեփի** 17.3: Հիշեք, թե որքան ողորմած է եղել Տերը և խորհեք ձեր սրտում՝ **Մոր.** 10.3: Խորհիր այն բաների վրա, որոնք ստացել ես՝ **Վևո** 30.3: Մինչ մենք խորհրդածում էինք այդ ամենի մասին, Տերը դիպավ մեր հասկացողության աչքերին՝ **Վևո** 76.19: Ես նստել էի իմ սենյակում՝ խորհելով սուրբ գրությունների մասին՝ **Վևո** 138.1–11: Նորից ու նորից ես անդրադարձա դրան՝ **ՋՄ–Պ** 1.12:

ԽՈՐՀՐԳԱՆՇԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Օգտագործել մի բան՝ որպես մեկ այլ բանի նմանություն կամ պատկեր: Խորհրդանշականությունը սուրբ գրքերում օգտագործում է ծանոթ մի առարկա, իրադարձություն կամ իրավիճակ՝ ավետարանի որևէ սկզբունք կամ ուսմունք ներկայացնելու համար: Օրինակ՝ Մորմոնի Գրքի Ալմա մարգարեն օգտագործել է սերնդ՝ Աստծո խոսքը ներկայացնելու համար (Ալմա 32):

Բոլոր սուրբ գրքերում մարգարեներն օգտագործել են խորհրդանիշների լեզուն, որպեսզի ուսուցանեն Հիսուս Քրիստոսի մասին: Այդ խորհրդանիշներն են եղել ծեսերն ու արարողությունները (Մովսես 6.63), զոհաբերությունները (Եբր. Թ.11–15, Մովսես 5.7–8), հաղորդությունը (Ղուկ.

ԻԲ.13–20, ՋՄԹ՝ Մար. 14.20–24) և մկրտությունը (Հռովմ. 2.1–6, Վևո 128.12–13): Աստվածաշնչյան շատ անուններ խորհրդանշական են: Հին Կտակարանի խորանի ծեսերը և Մովսեսի օրենքը հավերժական ճշմարտություններ են ներկայացրել (Եբր. Ը–Ժ, Մոսիա 13.29–32, Ալմա 25.15, Հել. 8.14–15): Որպես օրինակներ՝ տե՛ս նաև Մատ. Ե.13–16, Հովի. Գ.14–15, Հակոբ 4.5, Ալմա 37.38–45:

ԽՈՐՀՈՒՐԳ: *Տե՛ս նաև* Մարգարե

Խրատներ, զգուշացումներ, առաջարկություններ և հրահանգներ՝ Տիրոջ և նրա կարգված ղեկավարների կողմից:

Ես թեզ խորհուրդ եմ տալիս՝ **Ել.** ԺԸ.19: Աստված կառաջնորդի ինձ իր խորհրդով՝ **Սաղ.** ՀԳ.24: Խորհրդի բացակայությունից ժողովուրդը ընկնում է՝ **Առակ.** ԺԱ.14: Փարիսեյներն ու օրինականներն անարգեցին Աստծո խորհուրդը՝ **Ղուկ.** Է.30: Ուսյալ լինելը լավ է, եթե նրանք ակամջ են դնում Աստծո խորհուրդներին՝ **2 Նեփի** 9.29: Լսեք խորհուրդը նրա, ով կարգել է ձեզ՝ **Վևո** 78.2: Խորհուրդ ստացիր նրանից, ում ես նշանակել եմ՝ **Վևո** 108.1: Նա տենչում է հաստատել իր խորհուրդը, այն խորհրդի փոխարեն, որը կարգել եմ ես՝ **Վևո** 124.84: Ակամջ դիր իմ ծառա Ջոզեֆի խորհրդին՝ **Վևո** 124.89: Եթե մարդ չի փնտրում իմ խորհուրդը, նա գործություն չի ունենա՝ **Վևո** 136.19:

ԽՈՐՀՈՒՐԳ ԵՐԿՆՔՈՒՄ: *Տե՛ս նաև*

Նախամահկանացու Կյանք.
Պատերազմ Երկնքում.
Փրկագնման ծրագիր

Իրադարձություն նախամահկանացու կյանքում, երբ Հայրը ներկայացրեց իր ծրագիրն իր հոգևոր զավակներին, որոնք պիտի գային այս երկիր:

Աստծո որդիներն ուրախությունից գոչում էին՝ **Հոբ** ԼԸ.7: Աստծո աստղերից քարծր կղնեն իմ արքող՝ **Ես.** ԺԴ.12–13: Պատերազմ եղավ երկնքում՝ **Հայտ.** ԺԲ.7–11: Նախքան ծնվելը, նրանք ստացել էին իրենց առաջին դասերը հոգիների աշխարհում՝ **Վևո** 138.56: Նախամահկանացու կյանքում Սատանան ապստամբեց՝ **Մովսես** 4.1–4: Բանականությունները կազմավորվել էին նախքան աշխարհի

ստեղծումը՝ **Աբբ.** 3.22: Աստվածները խորհուրդ արեցին միմյանց հետ՝ **Աբբ.** 4.26: Աստվածներն ավարտեցին աշխատանքը, որը խորհրդակցել էին կատարել՝ **Աբբ.** 5.2:

ԽՌԻՃՈՒԴ՝ ՏԱԼ

Սուրբ գրքերում խորհուրդ տալն օգտագործված է խրատ կամ հրահանգ տալու իմաստով:

Ես խորհուրդ եմ տալիս քեզ, ինձանից կրակում փորձված ոսկի ամ՝ **Հայտ.** 9.18: Մի փնտրեք խորհուրդ տալ Տիրոջը՝ **Հակոբ** 4.10: Նա խորհուրդ է տալիս իմաստությամբ բոլոր իր ստեղծածներին՝ **Ալմա** 37.12: Ձեր մեղքերը հասել են ինձ, որովհետև դուք փնտրում եք խորհուրդ անել ձեր իսկ ուղիներով՝ **ՎևոՒ** 56.14:

ԽՐԱՏԵԼ, ԽՐԱՏԵԼԸ: *St'u nals* Չախտորդություն

Կատարելագործվելու կամ ավելի ուժեղ դարձնելու նպատակով՝ անհատներին կամ խմբերին տրված ուղղություն կամ պատիժ:

Մի անարգիր Ամենակարողի խրատող ձեռքը՝ **Հոբ** 5.17 (Առակ. 9.11): Երանի այն մարդուն, ում դու խրատում ես, ով Տեր՝ **Մադ.** 4.12: Բոլոր Սուրբ գրքերը տրվել են հանդիմանության համար, ուղղելու համար՝ **ԲՏիմ.** 4.16: Տերը խրատում է, ում որ սիրում է՝ **Եբբ.** ԺԲ.5–11: Տերը հարմար է գտնում խրատել իր ժողովրդին՝ **Մոսիա** 23.21–22: Մինչև Տերը չի խրատում իր ժողովրդին, նրանք չեն կամենում հիշել նրան՝ **Հել.** 12.3: Տերը խոսեց Հաբեդի եղբոր հետ և խրատեց նրան՝ **Եթեր** 2.14: Նրանք խրատվել էին, որ կարողանային ապաշխարել՝ **ՎևոՒ** 1.27: Ում որ սիրում եմ, ես նաև խրատում եմ, որ նրանց մեղքերը ներվեն՝ **ՎևոՒ** 95.1: Բոլոր նրանք, ովքեր չեն կամենում խրատին համբերել, չեն կարող սրբագործվել՝ **ՎևոՒ** 101.2–5: Անպայման պետք է, որ իմ ժողովուրդը խրատվի, մինչև որ նա հնազանդություն սովորի՝ **ՎևոՒ** 105.6: Նա, ով չի դիմանում խրատին, արժանի չէ իմ արքայությանը՝ **ՎևոՒ** 136.31:

ԾԱՌԱՅԵԼ: *St'u nals* Ծառայություն.

Քահանայություն

Տիրոջ գործը կատարել երկրի վրա:

Աստծո ընտրյալ ծառաները, նրա գործում ծառայություն անելու համար պետք է կանչված լինեն Աստծուց: Երբ ճշմարիտ ծառաները կատարում են Տիրոջ կամքը, նրանք իրենց պաշտոնական պարտականություններում ներկայացնում են Տիրոջը և գործում են որպես նրա գործակալներ (ՎևոՒ 64.29), այդպիսով վարելով մարդկության փրկության համար անհրաժեշտ գործերը: Տերը տվել է Առաքյալներ, մարգարեներ, ավետարանիչներ, քահանայապետներ, յոթանասունականներ, երեցներ, եպիսկոպոսներ, քահանաներ, ուսուցիչներ, սարկավագներ, օգնություններ և կառավարություններ՝ Սրբերի կատարելագործման համար, պաշտոնի գործի համար (Եփես. 4.11–16, Ա Կոր. ԺԲ.12–28, ՎևոՒ 20, 107):

Տերը նրան է ընտրել, որ Տիրոջ անունով ծառայություն անի՝ **Բ Օր.** ԺԸ.5: «Մեր Աստծո պաշտոնյաներ» են կոչվել ձեզ՝ **Ես.** ԿԼ.6: Մարդու Որդին չեկավ, որ իրեն ծառայեն, այլ որ ինքը ծառայի՝ **Մատ.** Ի.26–28: Ես քեզ երևացի, որ քեզ պաշտոնյա և վկա դարձնեմ՝ **Գոր.** Իձ.16–18: Աստված անիրավ չէ, որ մոռանա ձեր սիրո աշխատանքը, որով ծառայում էիք սրբերին՝ **Եբբ.** 2.10: Եթե որևէ մարդ ծառայում է, բոլ անի դա այն գործությամբ, որը տալիս է Աստված՝ **Ա Պետ.** 4.10–11: Նրանք սովորեցնում էին և ծառայում էին միմյանց՝ **3 Նեփի** 26.19: Տասներկուսի պարտականությունն է՝ կարգել ավետարանչական սպասավորներ՝ **ՎևոՒ** 107.39–40: Քահանայապետը կարող է ի սպաս դրվել՝ վարելու նյութական գործերը՝ **ՎևոՒ** 107.71–72: Այդ յոթանասունականները պիտի լինեն ճամփորդող ծառայողներ՝ **ՎևոՒ** 107.93–97: Երեցները կարգված են, որ տեղի ծառայողներ լինեն իմ եկեղեցու համար՝ **ՎևոՒ** 124.137:

ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ: *St'u nals* Քարօրություն. Մեր

Ցուցաբերված հոգատարություն և կատարված աշխատանք՝ ի նպաստ Աստծո և ուրիշների: Ծառայելով ուրիշներին, մենք նաև ծառայում ենք Աստծուն:

Ընտրեք այսօր, քե ում եք ծառայելու՝ **Հես.** Ի.15: Որովհետև այս իմ փոքր եղբայրներից մեկին արիք, ինձ արիք՝ **Մատ.**

ԻԵ.35–45: Ձեր մարմինները ներկայացրեք կենդանի զոհաբերություն, որն է ձեր խոհեն ծառայությունը՝ **Հռոմ. ԺԲ.1**: Սիրով ծառայեք միմյանց՝ **Գաղ. Ե.13**: Քո օրերը կանցնեն քո Աստծո ծառայության մեջ՝ **2 Նեփի 2.3**: Երբ դուք ձեր մերձավորների ծառայության մեջ եք, դուք սոսկ ձեր Աստծո ծառայության մեջ եք՝ **Մոսիա 2.17**: Նրանք, ովքեր կոփիեն խոստումի երկրին, պիտի ծառայեն Աստծուն, այլապես կոչնչացվեն՝ **Եբեր 2.8–12**: Նրանք, ովքեր մտնում են Աստծո ծառայության մեջ, պետք է իրենց ողջ սրտով ծառայեն՝ **Վևո 4.2**: Տերը տվել է պատվիրաններ, որ մարդիկ պետք է սիրեն և ծառայեն իրեն՝ **Վևո 20.18–19**: Հիսուս Քրիստոսի անունով ծառայիր Աստծուն՝ **Վևո 59.5**: Ես՝ Տերս, բերկրանքով պատվում եմ նրանց, ովքեր ծառայում են ինձ՝ **Վևո 76.5**: Երկրպագիր Աստծուն, քանզի միայն նրան դու պետք է ծառայես՝ **Մովսես 1.15**:

ԾԵՐ: *Տե՛ս Երեք*

ԾԵՐԱՎՈՒՅՑ: *Տե՛ս նաև Հրեաներ*

Հրեաների խորհրդարանը և հրեական բարձրագույն դատական մարմինը՝ թե՛ քաղաքական, թե՛ հոգևոր հարցերի համար: Ծերակույտը բաղկացած էր յոթանասունմեկ անդամներից, որոնք ընտրվում էին ավագ քահանաներից, դպիրներից և երեցներից: Սուրբ գրքերում այն հաճախ անվանվում է առյան (Մատ. ԻՉ.59, Մար. ԺԳ.55, Գոր. Ե.34):

ԾԻԱԾԱՆ: *Տե՛ս նաև Նոյ՝*

աստվածաշնչյան հայրապետ. Նոյի ժամանակի ջրհեղեղը. Տապան

Նոյի հետ Աստծո ուխտի նշան կամ խորհրդանիշ (Ծն. Թ.13–17): ՋՄԹ՝ Ծն. 9.21–25-ը բացատրում է, որ ուխտը ներառում է խոստումներ, որ երկիրն այլևս երբեք չի ծածկվի ջրհեղեղով, որ Ենովքի Սիոնը կվերադառնա, և որ Տերը կրկին կվերադառնա բնակվելու երկրի վրա:

ԾԽԱՆՈՏ: *Տե՛ս Իմաստության Խոսք*

ԾՆՆԴԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ: *Տե՛ս նաև*
Ամուսնություն, Ամուսնանալ.
Ընտանիք

Հղիությունը սահմանափակելու կամ կանխելու միջոցով զույգերի մոտ ծնված երեխաների թվի կառավարում:

Աճեցեք և շատացեք, և լցրեք երկիրը՝ **Ծն. Ա.28** (Մովսես 2.28): Երեխաները Տիրոջ ժառանգությունն են՝ **Սաղ. ՃԻԷ.3–5**: Լեքիի ընտանիքը պետք է սերունդ աճեցնեք Տիրոջ համար՝ **1 Նեփի 7.1**: Ամուսնությունն Աստծո կողմից է կարգված մարդու համար՝ **Վևո 49.15–17**: Վեհացված էակները կունենան լիությունը և սերունդի շարունակությունը՝ հավիտյանս հավիտենից՝ **Վևո 132.19, 63**:

ԾՆՆԴՈՑ: *Տե՛ս նաև* Հնգամատյան

Ծննդոց նշանակում է «ծագում» կամ «սկիզբ»: Ծննդոց գիրքը Հին Կտակարանի առաջին գիրքն է և գրվել է Մովսես մարգարեի կողմից: Այն պատմում է շատ բաների սկզբի մասին, ինչպիսիք են՝ երկրի ստեղծումը, կենդանիների և մարդու տեղավորումը երկրի վրա, Ադամի և Եվայի անկումը, ավետարանի հայտնությունն Ադամին, ցեղերի և ազգերի սկիզբը, տարբեր լեզուների ծագումը Բաբելոնում և Աբրահամական ընտանիքի սկիզբը, որը հիմք դրեց Իսրայելի տան հաստատմանը: Ծննդոցում շեշտվում է Հովսեփի դերը որպես Իսրայելի պահապան:

Վերջին օրերի հայտնությունները հաստատում և պարզաբանում են Ծննդոցի արձանագրությունները (1 Նեփի 5, Եբեր 1, Մովսես 1–8, Աբր. 1–5):

Ծննդոց գրքի Ա–Գ գլուխները պատմում են աշխարհի ստեղծման և Ադամի ընտանիքի զարգացման մասին: Ե–Ժ գլուխներում գրված է Նոյի պատմությունը: ԺԱ–Ի գլուխները պատմում են Աբրահամի և նրա ընտանիքի մասին, մինչև Իսահակի ժամանակը: ԻԱ–ԼԵ գլուխները կենտրոնացած են Իսահակի ընտանիքի վրա: ԼԶ գլուխը պատմում է Եսավի և նրա ընտանիքի մասին: ԼԷ–Ծ գլուխները պատմում են Հակոբի ընտանիքի մասին և նկարագրում են Հովսեփի վաճառվելը Եգիպտոս և նրա դերն Իսրայելի տունը փրկելիս:

ԾՆՈՂՆԵՐ: *Տե՛ս նաև* Հայր
մահկանացու. Մայր

Հայրեր և մայրեր: Արժանի ամուսինները

և կանայք, որոնց ամուսնությունը պատշաճ ձևով կնքվել է Աստծո տաճարում, կարող են շարունակել իրենց ծնողական դերը հավերժության մեջ:

Երեխաներ, հնազանդվեք ձեր ծնողներին՝ **Եփես.** 2.1–3 (Կող. Գ.20): Աղամբ և Եվան մեր առաջին ծնողներն էին՝ **1 Նեփի** 5.11: Որպեսզի անեժքը լինի ձեր ծնողների վրա՝ **2 Նեփի** 4.6: Ուսուցանեք ծնողներին, որ նրանք պետք է ապաշխարեն և մկրտվեն՝ **Մոր.** 8.10: Ծնողներին պատվիրվում է ուսուցանել ավետարանն իրենց երեխաներին՝ **Վևո** 68.25: Բոլոր երեխաներն իրավունք ունեն աջակցվելու իրենց ծնողների կողմից՝ **Վևո** 83.4: Ծնողների մեղքերը չեն դրվի երեխաների գլխին՝ **Մովսես** 6.54:

ԾՆՎԱԾ: *Տե՛ս նաև* Աստծո որդիներն ու դուստրերը. Միածին. Վերստին ծնված, Աստծուց ծնված. Քրիստոսի զավակները

Ծնված լինել: Ծնելը ծնունդ տալն է, ծննդաբերելը, գոյության բերելը: Սուրբ գրքերում այս բառերը սովորաբար օգտագործվում են Աստծուց ծնվելու նշանակությամբ: Չնայած Հիսուս Քրիստոսը Հորից ծնված միակ մահկանացու զավակն է, բոլոր մարդիկ կարող են հոգով ծնվել Քրիստոսից՝ ընդունելով նրան, հնազանդվելով նրա պատվիրաններին և նոր անձ դառնալով Սուրբ Հոգու գործությամբ:

Ես այսօր ծնեցի քեզ՝ **Մաղ.** Բ.7 (Գոր. ԺԳ.33, Եբր. Ա.5–6, Ե.5): Նրա փառքը Հորից եղած միածնի փառք էր՝ **Հովհ.** Ա.14 (2 Նեփի 25.12, Ալմա 12.33–34, Վևո 76.23): Աստված այնպես սիրեց աշխարհը, որ տվեց իր միածին Որդուն՝ **Հովհ.** Գ.16 (Վևո 20.21): Քրիստոսը հոգով ծնեց իր ժողովրդին՝ **Մոսիա** 5.7: Նրանք, ովքեր ծնվել են Տիրոջ միջոցով, Անդրանիկի Եկեղեցին են՝ **Վևո** 93.22:

ԾՈՄ, ԾՈՄՄԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ. *Տե՛ս նաև* Աղբատ. Բարօրություն. Ընծա. Ողորմություններ, Ողորմություններ տալը

Կամավոր ձեռնպահ մնալ ուտելուց և խմելուց՝ Տիրոջը մոտենալու և նրա օրհնությունները խնդրելու նպատակով: Երբ անհատները կամ խմբերը ծոմ են

պահում, նրանք պետք է նաև աղոթեն, որպեսզի հասկանան Աստծո կամքը և ավելի մեծ հոգևոր ուժ ստանան: Ծոմապահությունը միշտ կիրառվել է ճշմարիտ հավատացյալների կողմից:

Եկեղեցում՝ ներկայումս, ամեն ամսվա մեկ Հանգստության օրն առանձնացված է ծոմապահության համար: Այդ ժամանակ Եկեղեցու անդամներն ուտելիք և ջուր չեն օգտագործում քսանչորս ժամվա ընթացքում: Այս նրանք Եկեղեցում են նվիրաբերում այն գումարը, որը ծախսած կլինեն այդ ուտելիքների համար: Այդ գումարն անվանվում է ծոմի նվիրատվություն: Ծոմի նվիրատվությունը Եկեղեցին օգտագործում է աղքատներին և կարիքավորներին օժանդակելու համար:

Մենք ծոմ պահեցինք և խնդրեցինք մեր Աստծուն՝ **Եզր.** Ը.21–23, 31: Ես ծոմ պահեցի ու աղոթք էի անում երկնքի Աստծո առաջ՝ **Նեեմ.** Ա.4: Ծոմ պահեք ինձ համար, և երեք օր ոչ կերեք, ոչ խմեք՝ **Եսթեր** 4.16: Ես, ծոմ պահելով, իմ անձը խոնարհեցնում էի՝ **Մաղ.** ԼԵ.13: Սա՞ չէ ծոմը, որին ես հավանում եմ՝ **Ես.** ԾԸ.3–12: Ես իմ երեսը դարձրի դեպի Տեր Աստված, որ աղոթք մատուցեմ ծոմով՝ **Դան.** Թ.3: Դեպի ինձ դարձեք ձեր բոլոր սրտով, և ծոմով՝ **Հովհ.** Բ.12: Նիսիվեի մարդիկ հավատացին Աստծուն և ծոմ հրատարակեցին՝ **Հովհ.** Գ.5: Հիսուսը քառասուն օր ծոմ պահեց՝ **Մատ.** Դ.2 (Ել. ԼԴ.28, Գ Թագ. ԺԹ.8, Դուկ. Դ.1–2): Մարդկանց ծոմ պահող մի երևա՝ **Մատ.** 2.18 (3 Նեփի 13.16): Այս ցեղը դուրս չի գա, եթե ոչ աղոթքով և ծոմով՝ **Մատ.** Ժ.20: Ծարունակեք ծոմով ու աղոթքով՝ **Օմնի** 1.26 (4 Նեփի 1.12): Նրանք սկսեցին ծոմ պահել ու աղոթել Տիրոջը՝ իրենց Աստծուն՝ **Մոսիա** 27.22: Ես ծոմ եմ պահել ու աղոթել շատ օրեր, որ ես ինքս կարողանամ իմանալ այս բաները՝ **Ալմա** 5.46: Աստծո զավակները միանում էին ծոմով ու գորավոր աղոթքով՝ **Ալմա** 6.6: Մոսիայի որդիները նվիրվել էին շատ աղոթքի ու ծոմի՝ **Ալմա** 17.3, 9: Ծառ Նեփիացիների մահվանը հետևեց ծոմապահության և աղոթքի ժամանակը՝ **Ալմա** 28.5–6: Նրանք շատ ծոմ պահեցին և շատ աղոթեցին՝ **Ալմա** 45.1 (Հել. 3.35): Թող քո ուտելիքը պատրաստվի սրտի պարգույթյամբ, որ քո ծոմապահությունը լինի կատարյալ՝

ՎԼՈՒՒ 59.13–14: Դուք պետք է շարունակեք աղոթքով ու ծոմով՝ **ՎԼՈՒՒ 88.76:**

ԾՐԱԳԻՐ ՓՐԿԱԳՆՄԱՆ: *Տե՛ս*
Փրկագնման ծրագիր

ԾՐԱԳԻՐ ՓՐԿՈՒԹՅԱՆ: *Տե՛ս*
Փրկագնման ծրագիր

ԾՈՒՅԼ, ԾՈՒԼՈՒԹՅՈՒՆ

Անգործունյա և արդար գործերին չմասնակցող:

Եթե մեկը չի կամենում գործել, թող չուտի էլ՝ **Բ ԹԵՍ**. Գ.10: Նրանք դարձան շարության մեջ մի ծուլ ժողովուրդ՝ **2 ՆԵՓԻ 5.24:** Ձեր ձեռքները անգործությունից՝ **Ալմա 38.12:** Նա, ով ծուլ է, չպետք է ուտի աշխատողի հացը՝ **ՎԼՈՒՒ 42.42:** Վա՛յ ձեզ, որ չեք կամենում աշխատել ձեր ձեռքերով՝ **ՎԼՈՒՒ 56.17:** Ձերմեռանդ ներգրավվեք բարի գործի մեջ՝ **ՎԼՈՒՒ 58.27:** Դադարեք ծուլ լինել՝ **ՎԼՈՒՒ 88.124:**

ԿԱՄՔԻ ԱՁԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*
Ազատ, Ազատություն. Հաշիվ,
Պատասխանատու,
Պատասխանատվություն

Աստծո կողմից մարդկանց տրված՝ ինքնուրույն ընտրելու և գործելու կարողություն և արտոնություն:

Պարտեզի ամեն ծառից ազատ կարող ես ուտել՝ **ԾՖ. Բ.16:** Մարդը չէր կարող գործել ինքնուրույն, մինչև որ չիրապարկվեր՝ **2 ՆԵՓԻ 2.15–16:** Մարդիկ ազատ են՝ ընտրելու ազատություն և հավերժական կյանք կամ գերություն և մահ՝ **2 ՆԵՓԻ 2.27:** Դուք ազատ եք. ձեզ թույլատրված է գործել ինքնեղ ձեզ համար՝ **Հել. 14.30:** Երկնքի գործերի մեկ երրորդին մա շրջեց՝ նրանց կամքի ազատության պատճառով՝ **ՎԼՈՒՒ 29.36:** Անպայման պետք է որ դու գալթակդ մարդկանց զավակներին, այլապես նրանք չեն կարող գործակալ լինել՝ **ՎԼՈՒՒ 29.39:** Թող ամեն մարդ իր համար ընտրի՝ **ՎԼՈՒՒ 37.4:** Ամեն մարդ կարողանա գործել բարոյական կամքի ազատության համաձայն, որը տվել են նրան՝ **ՎԼՈՒՒ 101.78:** Սատանան փորձեց կործանել մարդու կամքի ազատությունը՝ **Մովսես 4.3:** Տերը մարդուն տվեց նրա կամքի ազատությունը՝ **Մովսես 7.32:**

ԿԱՅԵՆ: *Տե՛ս նաև* Աբել. Ադամ.
Գաղտնի խմբակցություններ.
Սպանություն

Ադամի և Եվայի որդին, որը սպանեց իր կրտսեր եղբայր Աբելին (ԾՖ. Գ.1–16):

Տերը չընդունեց նրա ընծան՝ **ԾՖ. Գ.3–7** (Մովսես 5.5–8, 18–26): Սպանեց իր եղբայր Աբելին՝ **ԾՖ. Գ.8–14** (Մովսես 5.32–37): Տերը մի անեծք և մի նշան դրեց նրա վրա՝ **ԾՖ. Գ.15** (Մովսես 5.37–41): Ադամը և Եվան շատ երեխաներ ունեցան՝ նախքան նրա ծնվելը՝ **Մովսես 5.1–3, 16–17:** Սատանային ավելի շատ սիրեց, քան Աստծուն՝ **Մովսես 5.13, 18:** Անսուրբ ուխտ կնքեց Սատանայի հետ՝ **Մովսես 5.29–31:**

ԿԱՅԻԱՓԱ: *Տե՛ս նաև* Աննա.
Սաղոկեցիներ

Քահանայապետ և Աննայի փեսան Նոր Կտակարանում: Կայիափան ակտիվ մասնակցություն ուներ Հիսուսին և նրա աշակերտներին ընդդիմանալու գործում (Մատ. Ի.2.3–4, Հովհ. ԺԱ.47–51, ԺԲ.13–14):

ԿԱՅՐ

Նոր Կտակարանում՝ այն տիտղոսը, որով կոչվում էին Հռոմեական միապետներից ոմանք: Սուրբ գրքերում այն օգտագործվում է որպես աշխարհիկ կառավարության կամ իշխանության խորհրդանիշ:

Կայսրինը կայսրին տվեք՝ **Մատ. Ի.Բ.21** (Մար. ԺԲ.17, Ղուկ. Ի.25, ՎԼՈՒՒ 63.26):

ԿԱՆԳՈՒՆ

Սովորական չափի միավոր Եբրայեցիների մեջ,– սկզբնապես արմունկից մինչև միջմամատի ծայրն ընկած հեռավորությունը:

ԿԱՆՈՆԱԿԱՆ ԳՐՔԵՐ: *Տե՛ս նաև*

Աստվածաշունչ. Թանկագին
Մարգարիտ. Մորմոնի Գիրքը.

Սուրբ գրքեր. Վարդապետություն և Ուխտեր

Վավերացված, հեղինակություն ստացած սրբազան գրքերի հավաքածու: Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցուն կանոնական գրքերը կոչվում են օրինակելի աշխատություններ և ընդգրկ-

կում են՝ Հին և Նոր Կտակարանները, Մորմոնի Գիրքը, Վարդապետություն և Ուխտերը, և Թանկագին Մարգարիտը:

ԿԱՆՉ, ԱՍՏԾՈ ԿՈՂՄԻՑ

ԿԱՆՉՎԱԾ, ԿՈՉՈՒՄ: *Տե՛ս նաև*

Իշխանություն. Ընտրել, Ընտրեց, Ընտրված. Ընտրյալ. Կարգել, Կարգում. Տնտես. Տնտեսություն

Աստծո կողմից կանչվելը՝ նրա կողմից կամ նրա պատշաճ լիազորությունը ստացած Եկեղեցու ղեկավարների կողմից նշանակում կամ հրավեր ստանալն է՝ հատուկ ձևով նրան ծառայելու համար:

Իր ձեռքը նրա վրա դրեց և նրան պատվեր տվեց՝ **ԹՎ.** ԻԷ.23: Ես քեզ մարգարե եմ կարգել՝ **Երեմ.** Ա.5: Ես ընտրեցի ձեզ և կարգեցի ձեզ՝ **Հովհ.** ԺԵ.16: Պողոսը կանչվել էր Առաքյալ՝ **Հռոմ.** Ա.1: Ոչ ոք չի կարող այդ պատիվն իրեն վերցնել, բացի նրանից, ով Աստծուց կանչված է՝ **Եբր.** Ե.4: Հիսուսն Աստծուց կանչվել էր Մելքիսեդեկի կարգի պես՝ **Եբր.** Ե.10: Ես կանչվել եմ Աստծո խոսքը քարոզելու՝ հայտնության և մարգարեության ոգու համաձայն՝ **Ալմա** 8.24: Քահանաները կանչված և պատրաստված էին աշխարհի հիմնադրումից ի վեր՝ **Ալմա** 13.3: Եթե դուք ցանկություն ունեք ծառայելու Աստծուն, դուք կանչված եք՝ **Վևնի** 4.3: Հաստատուն կանգնիր այն գործում, որին քեզ կանչել եմ՝ **Վևնի** 9.14: Դու կարիք չունես ենթադրելու, որ կանչված ես քարոզելու, մինչև դու կանչվես՝ **Վևնի** 11.15: Երեցները կանչված են՝ իրագործելու ընտրյալների հավաքումը՝ **Վևնի** 29.7: Ոչ ոք չպետք է քարոզի իմ ավետարանը կամ կառուցի իմ եկեղեցին, մինչև որ նա չկարգվի՝ **Վևնի** 42.11: Շատերն են կանչված, բայց քչերն են ընտրված՝ **Վևնի** 121.34: Մարդ պետք է կանչված լինի Աստծո կողմից՝ **ՀՀ** 1.5:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ: Տե՛ս նաև

Սահմանադրություն

Երբ Հիսուս Քրիստոսը վերադառնա, նա կհաստատի արդարության իշխանություն:

Իշխանությունը կլինի նրա ուսերին՝ **Ես.** Թ.6 (2 Նեփի 19.6): Կեսարիներ տվեց Կեսարին՝ **Մատ.** ԻԲ.21 (Վևնի 63.26): Հնազանդվեք բարձր իշխանություններին՝

որին՝ **Հռոմ.** ԺԳ.1: Աղոթեք թագավորներին և ամեն իշխանավորի համար՝ **Ա Տիմ.** Բ.1–2: Ենթարկվեք իշխանություններին և պետություններին և հնազանդվեք իշխանավորներին՝ **Տիմոթ.** Գ.1: Հնազանդվեք ամեն մարդկային կարգի՝ Տիրոջ համար՝ **Ա Պետ.** Բ.13–14: Հիսուս Քրիստոսը կլինի աշխարհի թագավորությունների կառավարիչը՝ **Հայտ.** ԺԱ.15: Արդար մարդիկ ունեցեք ձեզ թագավորներ՝ **Մոսիա** 23.8: Ձեր գործերն արեք ժողովրդի ձայնով՝ **Մոսիա** 29.26: Քրիստոսը կլինի մեր կառավարիչը, երբ որ գա՝ **Վևնի** 41.4: Նա, ով պահում է Աստծո օրենքները, պետք չէ որ խախտի երկրի օրենքները՝ **Վևնի** 58.21: Երբ ամբարիշտներն են կառավարում, ժողովուրդը սգում է՝ **Վևնի** 98.9–10: Կառավարություններն Աստծո կողմից են կարգված՝ մարդկության օգտի համար՝ **Վևնի** 134.1–5: Մարդիկ պարտավոր են աջակցել և սատար կանգնել կառավարությանը՝ **Վևնի** 134.5: Մենք հավատում ենք թագավորներին, նախագահներին, կառավարիչներին և մյուս իշխանավորներին հպատակվելուն՝ **ՀՀ** 1.12:

ԿԱՏԱՐԵԼ: *Տե՛ս* Հնազանդություն, Հնազանդ, Հնազանդվել

ԿԱՏԱՐՅԱԼ

Ամբողջական, լրիվ և լիովին զարգացած. բացարձակ արդարակյաց: Կատարյալ կարող է նշանակել նաև ամենդ կամ անարատ: Միայն Քրիստոսն է եղել բացարձակապես կատարյալ: Քրիստոսի ճշմարիտ հետևորդները կարող են կատարյալ դառնալ նրա շնորհի և քավության միջոցով:

Ձեր սիրտն ուղիղ լինի Տիրոջ հետ՝ **Գ Թագ.** Ը.61: Արդ դուք կատարյալ եղեք, ճիշտ ինչպես ձեր Հայրը, որ Երկրնքում է՝ **Մատ.** Ե.48 (3 Նեփի 12.48): Եթե մեկը խոսքով չի մեղանչում, նա կատարյալ մարդ է՝ **Հակ.** Գ.2: Հավատքը բաների մասին կատարյալ գիտելիք ունենալը չէ՝ **Ալմա** 32.21, 26: Քավությունը կատարվեց, որպեսզի Աստված լինի կատարյալ Աստված՝ **Ալմա** 42.15: Մորմոնի կատարյալ հասկացողությամբ մարդ էր՝ **Ալմա** 48.11–13, 17–18: Աստծո Հոգին տրվել է ամեն մարդու, որ դատի և կատարյալ գիտելիքով իմանա, թե արդյոք տվյալ բանն Աստծուց է, թե ոչ. **Մոր.** 7.15–17: Եկեք

Քրիստոսի մոտ և կատարելագործվեք նրանում՝ **Մոր.** 10.32: Համբերությամբ շարունակեք, մինչև որ կատարյալ դարձվեք՝ **ՎՆՈՒ** 67.13: Այդ նրանք են, ովքեր արդար մարդիկ են, Հիսուսի միջոցով կատարյալ դարձված՝ **ՎՆՈՒ** 76.69: Եկեղեցու պաշտոնները Սրբերի կատարելության համար են՝ **ՎՆՈՒ** 124.143 (Եփես. Գ.11-13): Առանց մահացածների՝ ապրողները կատարյալ չեն՝ **ՎՆՈՒ** 128.15, 18: Նոյն արդար մարդ էր՝ իր սերնդի մեջ կատարյալ՝ **Մովսես** 8.27:

ԿԱՐԳԵԼ, ԿԱՐԳՈՒՄ: *Տե՛ս նաև*

Իշխանություն. Կանչ, Աստծո կողմից Կանչված, Կոչում.
Ձեռնադրություն. Պաշտոն,
Պաշտոնյա. Քահանայություն

Նշանակել կամ շնորհել իշխանություն կամ պաշտոն: Տիրոջ Եկեղեցում իշխանություն գործածելու համար, մարդ պետք է կանչված լինի Աստծուց, մարգարեությամբ և իշխանություն ունեցողների ձեռնադրությամբ (ՀՀ 1.5): Չնայած որ մարդ կարող է կարգվելով իշխանություն ստանալ, նա պետք է այն օգտագործի նրանց ղեկավարության ներքո, ովքեր այդ իշխանության համար որոշակի բանալիներ են կրում:

Ես քեզ մարգարե եմ կարգել ազգերի համար՝ **Երեմ.** Ա.5: Ոչ թե դուք եք ինձ ընտրել, այլ ես եմ ձեզ ընտրել և կարգել՝ **Հովհ.** ԺԵ.16: Իշխանություն ունենալով Աստծո կողմից՝ Ալման կարգեց քահանաներ՝ **Մոսիա** 18.18: Մարդիկ բարձրագույն քահանայության են կարգվում սուրբ արարողությամբ՝ **Ալմա** 13.1-9: Հիսուսը կանչեց և կարգեց տասներկու աշակերտներին՝ **3 Նեփի** 12.1: Երեցները քահանաներ և ուսուցիչներ էին կարգում ձեռնադրմամբ՝ **Մոր.** 3.1-4: Սպասիր մի փոքր, քանզի դու դեռ կարգված չես՝ **ՎՆՈՒ** 5.17: Ջոզեֆ Սմիթը կարգվեց Հիսուս Քրիստոսի Առաքյալ՝ **ՎՆՈՒ** 20.2 (ՎՆՈՒ 27.12): Ոչ ոք չպետք է կարգվի առանց Եկեղեցու քվեարկության՝ **ՎՆՈՒ** 20.65: Ոչ ոքի չի տրվի քարոզել իմ ավետարանը, եթե նա չկարգվի մեկի կողմից, ով իշխանություն ունի՝ **ՎՆՈՒ** 42.11: Երեցները կարգվել են՝ քարոզելու իմ ավետարանը՝ **ՎՆՈՒ** 50.13-18: Տասներկուսի պարտականությունն է՝ կարգել և կազմակերպել Եկեղեցու մյուս

բոլոր պաշտոնյաներին՝ **ՎՆՈՒ** 107.58: Ես փնտրեցի հայրերի օրհնությունները և իրավունքը, որին պետք է կարգվելի՝ **Աբր.** 1.2: Ջոզեֆ Սմիթը և Օլիվեր Քաուդերին Ահարոնյան Քահանայության կարգեցին միմյանց **ՋՍ-Պ** 1.68-72:

ԿԱՐԵԿՑԱՆՔ: *Տե՛ս նաև* Գթություն.

Ողորմած, Ողորմություն. Մեր

Սուրբ գրքերում կարեկցանքը նշանակում է բառացիորեն «ցավը կիսել»: Դա նշանակում է նաև վշտակից լինել, գթալ և ողորմություն ցուցաբերել մեկի հանդեպ:

Տերն իր ժողովրդին կոչ է անում գթություն ցուցաբերել՝ **Ջաք.** Է.8-10: Հիսուսի գութը շարժվեց՝ **Մատ.** Թ.36 (Մատ. Ի.34, Մար. Ա.41, Դուկ. Է.13): Մի Սամարացի գթաց նրան՝ **Ղուկ.** Ժ.33: Կարեկից եղեք մեկմեկու՝ **Պ.Պետ.** Գ.8: Կրիստոսը կարեկցանքով լի է մարդկանց զավակների հանդեպ՝ **Մոսիա** 15.9: Իմ սիրտը լցված է կարեկցանքով հանդեպ ձեզ **3 Նեփի** 17.6: Ջոզեֆ Սմիթն աղերսում էր Տիրոջ կարեկցանքը՝ **ՎՆՈՒ** 121.3-5:

ԿԱՐՄԻՐ ԾՈՎ: *Տե՛ս նաև* Մովսես

Ջրային զանգված Եգիպտոսի և Արաբիայի միջև: Նրա հյուսիսային երկու ծովածոցերը կազմում են Սինայ թերակղզու ջրափնյա գիծը: Տերը հրաշքով բաժանեց Կարմիր ծովը, այնպես որ Իսրայելացիները, Մովսեսի առաջնորդությամբ, կարողացան անցնել չոր հողի վրայով (Ել. ԺԳ.13-31, Եբր. ԺԱ.29): Մովսեսի կողմից ծովի բաժանելը հաստատվում է վերջին օրերի հայտնություններում (1 Նեփի 4.2, Հել. 8.11, ՎՆՈՒ 8.3, Մովսես 1.25):

ԿԵՂՏ, ԿԵՂՏՈՏՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Ամաստվածային. Ամբարիշտ, Ամբարշտություն. Անիրավ, Անիրավություն. Մաքուր և Ամաքուր. Մեղք

Աստծուն գիտակցաբար չինազանդվելու հետևանքով առաջացած հոգևոր անմաքրություն:

Տերը կմաքրի Սիմոնի դուստրերի աղտը՝ **Ես.** Դ.4 (2 Նեփի 14.4): Աստծո արքայությունը կեղտոտ չէ՝ **1 Նեփի** 15.34 (Ալմա 7.21): Նրանք, ովքեր կեղտոտ են, կեղտոտ էլ կլինեն՝ **2 Նեփի** 9.16 (Մորմ.

9.14): Ի՞նչպես կզգաք, եթե կանգնեք Աստծո ղատարանի առաջ՝ ձեր հանդերձները բռնոված լինելով կեղտոտությամբ՝ **Ալմա** 5.22: Նրանք կեղտոտ էլ պիտի մնան՝ **Վևո** 88.35: Ե՞րբ պիտի հանգստանան և մաքրվեն կեղտոտությունից՝ **Մովսես** 7.48:

ԿԵՆԴԱՆԱՑՆԵԼ: *Տե՛ս նաև*

Հարություն

Կենդանություն պարզեել, հարուցանել կամ փոխակերպել մարդուն, որպեսզի նա կարողանա լինել Աստծո ներկայության մեջ:

Աստված մեզ կենդանացրեց Քրիստոսի հետ՝ **Եփես.** Բ.4–5 (Կող. Բ.6, 12–13): Քրիստոսը մահվան ենթարկվեց մարմնով, բայց կենդանի եղավ Հոգով՝ **Ա Պետ.** Գ.18 (Վևո 138.7): Ոչ ոք չի տեսել Աստծուն, մինչև որ չի կենդանացվել Հոգով՝ **Վևո** 67.11: Փրկագնումը նրա միջոցով է, ով կենդանացնում է բոլոր բաները՝ **Վևո** 88.16–17: Սրբերը կկենդանացվեն և կհափշտակվեն վեր՝ Քրիստոսին դիմավորելու՝ **Վևո** 88.96: Ադամը կենդանացավ ներսի մարդուն՝ **Մովսես** 6.65:

ԿԵՆԴԱՆԻ ՋՈՒՐ: *Տե՛ս նաև* Հիսուս

Քրիստոս

Տե՛ր Հիսուս Քրիստոսի և նրա ուսմունքների խորհրդանիշը: Ինչպես որ ջուրն անհրաժեշտ է ֆիզիկական կյանքի համար, այնպես էլ Փրկիչը և նրա ուսմունքները (կենդանի ջուրը) անհրաժեշտ են հավերժական կյանքի համար:

Դուք ուրախությամբ ջուր կքաշեք փրկության աղբյուրներից՝ **Ես.** ԺԲ.3: Նրանք թողել են ինձ՝ կենաց ջրի աղբյուրին՝ **Երեմ.** Բ.13: Ով որ խմի այս ջրից, որ ես տալիս եմ նրան, երբեք չի ծարավի՝ **Հովհ.** Դ.6–15: Եթե մեկը ծարավ է, թող ինձ մոտ գա և խմի՝ **Հովհ.** Է.37: Երկաթյա ձողը տանում էր դեպի կենդանի ջրերի աղբյուրը՝ **1 Նեփի** 11.25: Ազատ ճաշակեք կյանքի ջրերից՝ **Վևո** 10.66: Իմ պատվիրանները կլինեն կենդանի ջրի աղբյուր՝ **Վևո** 63.23:

ԿԵՐՊԱՐԱՆԱՓՈԽՈՒՄ: *Տե՛ս նաև*

Հիսուս Քրիստոս. Բաժանալության բանալիները

Այն մարդկանց վիճակը, որոնք ժամանա-

կավորապես վերափոխվում են արտաքինով և ներքինով, այսինքն՝ բարձրացվում են հոգևոր ավելի բարձր աստիճանի, որպեսզի կարողանան դիմանալ երկնային էակների ներկայությանն ու փառքին:

Քրիստոսի կերպարանափոխումը. Պետրոսը, Հակոբոսը և Հովհաննեսը տեսան Տիրոջը՝ փառավորված և կերպարանափոխված իրենց առաջ: Փրկիչը նախկինում խոստացել էր, որ Պետրոսին կտրվեն երկնքի արքայության բանալիները (**Մատ.** Ժ2.13–19, ԺԷ.1–9, Մար. Թ.1–9, Դուկ. Թ.28–36, Բ Պետ. Ա.16–18): Այս կարևոր իրադարձության ժամանակ, Փրկիչը, Մովսեսը և Եղիան տվեցին քահանայության խոստացված բանալիները Պետրոսին, Հակոբոսին և Հովհաննեսին: Քահանայության այս բանալիներով Առաքյալները գործություն ունեցան շարունակելու արքայության աշխատանքը Հիսուսի համբարձվելուց հետո:

Ջոզեֆ Սմիթն ուսուցանել է, որ կերպարանափոխման սարի վրա Պետրոսը, Հակոբոսը և Հովհաննեսը նույնպես կերպարանափոխվել էին: Նրանք տեսան երկրի տեսիլքը, ինչպես որ այն կհայտնվի իր ապագա փառավոր վիճակում (**Վևո** 63.20–21): Նրանք տեսան Մովսեսին և Եղիային՝ երկու փոխակերպված էակների, և լսեցին Հոր ձայնը: Հայրն ասաց. «Սա է իմ սիրելի Որդին, որին ես հավանել եմ. լսեք նրան» (**Մատ.** ԺԷ.5):

Կերպարանափոխված էակներ. Նրանք տեսան Իսրայելի Աստծուն՝ **Ել.** ԻԳ.9–11: Նրա երեսի մոթքը լուսավալյում էր, մինչև խոսում էր Աստծո հետ՝ **Ել.** ԼԳ.29 (**Մար.** Թ.1–2): Հիսուսի դեմքը փայլում էր՝ **Մատ.** ԺԷ.2 (**Մար.** Թ.1–2): Իսրայելի զավակները չէին կարողանում նայել Մովսեսի երեսին՝ նրա երեսի փառքի համար՝ **Բ Կոր.** Գ.7: Աբիմադիի դեմքը շողում էր արտասովոր փայլով՝ **Մոսիա** 13.5–9: Նրանք կարծես կրակով օղակված լինեին՝ **Հեկ.** 5.23, 36, 43–45 (3 Նեփի 17.24, 19.14): Նրանք այնպես ճերմակ էին, ինչպես Հիսուսի դեմքը՝ **3 Նեփի** 19.25: Նրանց թվում էր, թե կարծես կերպարանափոխվել էին՝ **3 Նեփի** 28.15: Ոչ ոք մարմնում չի տեսել Աստծուն, մինչև որ չի կենդանացվել Հոգով՝ **Վևո** 67.10–12: Հոգու գործությամբ մեր աչքերը բացվեցին՝

ՎԼՈՒ 76.12: Աստծո փառքը Մովսեսի վրա էր՝ **Մովսես** 1.2: Նրա փառքն իմ վրա էր. և ես տեսա նրա դեմքը, քանզի ես կերպարանափոխվել էի՝ **Մովսես** 1.11: Ես տեսա երկինքները բացված, և փառք իջավ իմ վրա՝ **Մովսես** 7.3-4:

ԿԻՆ: *Տե՛ս* Ամուսնություն, Ամուսնանալ, Ընտանիք

ԿԻՍԿՈՒՄԵՆ: *Տե՛ս նաև* Գաղիանթոնի ավազակներ

Մորմոնի Գրքում՝ մի խումբ ամբարիշտ մարդկանց ղեկավար, որոնք հետագայում հայտնի էին որպես Գաղիանթոնի ավազակներ (Հել. 1.9-12, 2):

ԿԻՐԱԿԻ: *Տե՛ս* Հանգստության օր

ԿԻՐԹԼԵՆԴԻ ՏԱՃԱՐ

Արդի ժամանակներում Եկեղեցու կողմից կառուցված առաջին տաճարը: Սրբերը կառուցեցին այն Կիրթլենդում, Օհայո (Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ), Տիրոջ պատվիրանի համաձայն (ՎԼՈՒ 94.3-9): Դրա մի նպատակն էր՝ տեղ պատրաստել, որտեղ Եկեղեցու արժանավոր անդամները կկարողանային հոգևոր գործություն և իշխանություն ստանալ և լուսավորվել (ՎԼՈՒ 109, 110): Այն նվիրագործվեց 1836թ. մարտի 27-ին. նվիրագործման աղոթքը հայտնությամբ տրվել էր Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթին (ՎԼՈՒ 109): Տերը տվեց մի քանի կարևոր հայտնություններ և վերականգնեց քահանայության անհրաժեշտ բանալիներն այս տաճարում (ՎԼՈՒ 110, 137): Այն չէր օգտագործվում տաճարային բոլոր արարողությունների համար, որոնք այսօր արվում են տաճարներում:

ԿՅԱՆՔ: *Տե՛ս նաև* Լույս, Քրիստոսի լույս. Հավերժական կյանք

Աստծո գործությամբ հնարավոր դարձած ժամանակավոր և հոգևոր գոյություն:

Ես այսօր քո առաջն եմ դնում կյանքը և բարին՝ **Բ Օր.** Լ.15-20: Դու ինձ ճանաչեցնում ես կյանքի ճանապարհը՝ **Մադ.** ԺՁ.11: Արդարության հետևողը կյանք կգտնի՝ **Առախ.** ԻԱ.21: Ով որ գտնում է իր կյանքը, կկորցնի այն. և ով որ կորցնում է իր կյանքն ինձ համար, կգտնի այն՝ **Մաա.**

Ժ.39 (Մաա. ԺՁ.25, Մար. Ը.35, Դուկ. Թ.24, ԺԷ.33): Մարդու Որդին չի եկել կործանելու մարդկանց կյանքը, այլ փրկելու նրանց՝ **Դուկ.** Թ.56: Նրանում էր կյանքը, և կյանքը մարդկանց լույսն էր՝ **Հովհ.** Ա.4: Ինձ ուղարկողին հավատացողը մահից փոխվում է դեպի կյանք՝ **Հովհ.** Ե.24: Ես եմ ճանապարհը, ճշմարտությունը և կյանքը՝ **Հովհ.** ԺԴ.6: Եթե միայն այս կյանքում ունենք հույս Քրիստոսի վրա, մենք անենաողորմելի մարդիկ ենք՝ **Ա Կոր.** ԺԵ.19-22: Աստվածայնությունն ունի այժմյան և զավիթ կյանքի խոստումը՝ **Ա Տիմ.** Դ.8: Մեր զավակները կարողանան սպասել այն կյանքին, որը Քրիստոսում է՝ **2 Նեփի.** 25.23-27: Մարդկանց համար այս կյանքն է ժամանակը նախապատրաստվելու՝ հանդիպելու Աստծուն՝ **Ալմա** 34.32 (Ալմա 12.24): Ես եմ լույսը և կյանքն աշխարհի՝ **3 Նեփի** 9.18 (Մոսիա 16.9, 3 Նեփի 11.11, Եթե.4.12): Օրինյալ են նրանք, ովքեր հավատարիմ են՝ կյանքում լինի, թե մահվան մեջ՝ **ՎԼՈՒ** 50.5: Սա է հավերժական կյանքերը՝ ճանաչել Աստծուն և Հիսուս Քրիստոսին՝ **ՎԼՈՒ** 132.24: Սա է իմ գործը և իմ փառքը՝ իրականացնել մարդու անմահությունն ու հավերժական կյանքը՝ **Մովսես** 1.39:

ԿՅԱՆՔԻ ԳԻՐՔ: *Տե՛ս նաև*

Հիշատակի Գիրք

Ինչ-որ իմաստով Կյանքի Գիրքը մարդու մտքերի և գործերի ամբողջությունն է՝ նրա կյանքի հիշատակարանը: Սակայն սուրբ գրքերը նշում են, որ մաս երկնային հիշատակարան է պահվում հավատարիմների վերաբերյալ, որն ընդգրկում է նրանց անունների և արդար գործերի արձանագրությունը:

Տերը մեղանշողներին կջնջի իր գրքից՝ **Ել.** ԼԲ.33: Ով որ հաղթում է, նրա անունը կյանքի գրքից չի ջնջվի՝ **Հայտ.** Գ.5: Մի ուրիշ գիրք էլ բացվեց, որը կյանքի գիրքն է՝ **Հայտ.** Ի.12 (ՎԼՈՒ 128.6-7): Արդարների անունները պիտի գրվեն կյանքի գրքում՝ **Ալմա** 5.58: Չե՛ր աղոթքները գրվել են սրբագործվածների անունների գրքում՝ **ՎԼՈՒ** 88.2:

ԿՅԱՆՔԻ ԾԱՆ: *Տե՛ս նաև* Եղեմ

Ծառ Եղեմի պարտեզում և Աստծո դրախտում (Ծն. Բ.9, Հայտ. Բ.7): Լեքիի

երագում կյանքի ծառը ներկայացնում է Աստծո սերը և համարվում է Աստծո պարզևներից մեծագույնը (1 Նեփի 8, 11.21–22, 25, 15.36):

Քերովբեները և բոցեղեն սուրը պահում են կյանքի ծառի ճանապարհը՝ **ԾՆ. Գ.24** (Ալմա 12.21–23, ԽԲ.2–6): Հովհաննեսը տեսավ կյանքի ծառը, և տերևները բժշկող գործընթացում ունեին ազգերի համար՝ **Հայտ. ԻԲ.2**: Լեքին տեսավ կյանքի ծառը՝ **1 Նեփի 8.10–35**: Նեփին տեսավ այն ծառը, որը տեսել էր իր հայրը՝ **1 Նեփի 11.8–9**: Երկաթե ձողն առաջնորդում է դեպի կյանքի ծառը՝ **1 Նեփի 11.25** (1 Նեփի 15.22–24): Մի ահալոր անդունդ ամբարիշտներին բաժանում է կյանքի ծառից՝ **1 Նեփի 15.28, 36**: Անպայման պետք է որ լինեք արգելված պատու՝ ի հակադրություն կյանքի ծառի՝ **2 Նեփի 2.15**: Եկեք դեպի Տերը և ճաշակեք կյանքի ծառի պտղից՝ **Ալմա 5.34, 62**: Եթե մեր առաջին ծնողները ճաշակեին կյանքի ծառի պտղից, նրանք հավիտյան թշվառ կլինեին՝ **Ալմա 12.26**: Եթե դուք չսնուցեք խոսքը, դուք երբեք չեք կարող քաղել կյանքի ծառի պտղից՝ **Ալմա 32.40**: Տերը տնկեց կյանքի ծառը պարտեզի մեջտեղում՝ **Մովսես 3.9** (Աբր. 5.9): Աստված Աղամին դուրս հանեց Եդեմից, որ չլինեք թե՛ նա ճաշակեք կյանքի ծառի պտղից և ապրեք հավիտյան՝ **Մովսես 4.28–31**:

ԿՅԱՆՔԻ ՀԱՅՐԸ: Տե՛ս նաև

Հաղորդություն. Հիսուս Քրիստոս

Հիսուս Քրիստոսը Կյանքի Հացն է: Հաղորդության հացը խորհրդանշական ձևով ներկայացնում է Քրիստոսի մարմինը:

Ես եմ կյանքի հացը՝ **Հովհ. Զ.33–59**: Կերեք և խմեք կյանքի հացից ու ջրից՝ **Ալմա 5.34**: Հացն ի հիշատակ Քրիստոսի մարմնի է՝ **3 Նեփի 18.5–7**: Հացը Քրիստոսի մարմնի խորհրդանշան է՝ **ՎՆՈՒ 20.40, 77** (Մոր. 4.1–3):

ԿՅՈՒՐՈՍ

Հին Կտակարանում՝ Պարսից թագավոր, որն իրականացրեց Տաաիայի մարգարեությունը (Բ ՄՆ. Լ.Չ.22–23, Ես ԽԴ.28, 45.1), թույլ տալով հրեաներին վերադառնալ Երուսաղեմ, վերակառուցելու տաճարը, այդպիսով, մասնակիորեն,

վերջ դնելով Բաբելոնյան գերությանը: Տաաիայի մարգարեությունն արվել էր թագավորի գործողություններից 180 տարի առաջ:

ԿՆԻՔ, ԿՆՔՈՒՄ: Տե՛ս նաև

Արարողություններ. Եղիա.

Քահանայություն

Երկրի վրա քահանայության իշխանությանը կատարված արարողությունները վավերական դարձնել երկնքում: Արարողությունները կնքվում են, երբ դրանք ստանում են Խոստումի Սուրբ Հոգու, այսինքն՝ Սուրբ Հոգու հաստատումը:

Ինչ որ կապեք երկրի վրա, կկապվի երկնքում՝ **Մատ. ԺԶ.19** (Մատ. ԺԸ.18, ՎՆՈՒ 124.93, 132.46): Դուք կնքվեցիք Խոստումի Սուրբ Հոգով՝ **Եփես. Ա.13**: Ես քեզ գործություն եմ տալիս, որ ինչ որ կնքես երկրի վրա, կկնքվի երկնքում՝ **Հեղ. 10.7**: Նրանց գործություն է տված՝ կնքելու և՛ երկրի վրա, և՛ երկնքում՝ **ՎՆՈՒ 1.8**: Սեւ լեստիալ փառքում գտնվողները կկնքվեն Խոստումի Սուրբ Հոգով՝ **ՎՆՈՒ 76.50–70**: Եղիան կնքման գործության բանալիները հանձնում է Ջոզեֆ Սմիթի ձեռքը՝ **ՎՆՈՒ 110.13–16**: Դա կնքող և կապող գործություն է՝ **ՎՆՈՒ 128.14**: Մարգարեական ավելի հաստատ խոսքը նշանակում է իմանալ, որ մարդ կնքվել է հավերժական կյանքի համար՝ **ՎՆՈՒ 131.5**: Բոլոր ուխտերը, որոնք չեն կնքվել Խոստումի Սուրբ Հոգով, վերջանում են մարդկանց մահանալու հետ՝ **ՎՆՈՒ 132.7**: Մեծ աշխատանքը, որը պիտի արվի տաճարներում, ներառում է երեխաներին իրենց ծնողների հետ կնքելը՝ **ՎՆՈՒ 138.47–48**:

ԿՏԱԿԱՐԱՆ: Տե՛ս Հին Կտակարան.

Նոր Կտակարան

ԿՈԼԱՔ

Այն աստղը, որն ամենամոտն է Աստծո գահին (Աբր. 3.2–3, 9):

Աբրահամը տեսավ Կոլաքը և աստղերը՝ **Աբր. 3.2–18**: Տիրոջ ժամանակը հաշվարկվում է ըստ Կոլաքի ժամանակի՝ **Աբր. 3.4, 9** (Աբր. 5.13):

ԿՈՂՈՍԱՑԻՄ ԹՈՒՂԹ ԱՌ: Տե՛ս

նաև Պողոս. Պողոսի Թղթերը

Գիրք Նոր Կտակարանում: Սկզբում դա

մի նամակ էր, որ Պողոս Առաքյալը գրել էր Կողոսացիներին, նրանից հետո, երբ Եփապրասը՝ Կողոսայի Եկեղեցու ավետարանիչը, այցելել էր իրեն (Կող. Ա.7-8): Եփապրասը Պողոսին ասել էր, որ Կողոսացիները լուրջ սխալների մեջ են ընկել, նրանք կարծում էին, որ ավելի լավն են, քան մյուսները, որովհետև ստույգ կատարում էին որոշ արտաքին արարողություններ (Կող. Բ.16), իրենց գրկում էին որոշ ֆիզիկական կարիքներից և երկրպագում էին հրեշտակների (Կող. Բ.18): Կողոսացիները կարծում էին, որ այդ սովորությունները սրբագործում էին իրենց: Նրանք նաև կարծում էին, թե տիեզերքի գաղտնիքներն ավելի լավ էին հասկանում, քան Եկեղեցու մյուս անդամները: Իր նամակում Պողոսն ուղղեց նրանց, ուսուցանելով, որ փրկագնումը գալիս է միայն Քրիստոսի միջոցով, և որ մենք պետք է իմաստուն լինենք և ծառայենք նրան:

Ա գլուխը Կողոսացիներին ուղղված Պողոսի ողջույնն է: Բ-Գ գլուխները վարդապետական են, և դրույթներ են պարունակում Քրիստոսի մասին՝ որպես Քավչի, կեղծ պաշտամունքի վտանգի մասին և հարության կարևորության մասին: Դ գլուխը սովորեցնում է, որ Սրբերն իմաստուն պիտի լինեն բոլոր բաներում:

ԿՈՉՈՒՄ ԵՎ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ:

Տե՛ս նաև Ընտրություն

Քրիստոսի արդար հետևորդները կարող են համարվել այն ընտրյալների թվում, որոնք ստանում են վեհացման երաշխիքը: Այդ կոչումը և ընտրությունը սկսվում է ապաշխարությունից և մկրտությունից: Այն կատարյալ է դառնում, երբ նրանք «առաջ են մղվում, սմվելով Քրիստոսի խոսքով, և համբերում են մինչև վերջ» (2 Նեփի 31.19-20): Այս ընթացքը սուրբ գրքերում կոչվում է մեր կոչումը և ընտրությունը հաստատ դարձնել (Բ Պետ. Ա.4-11, ՎևոՒ 131.5-6):

Դ-ուք ի՞նձ համար քահանաների թագավորություն կլինե՞ք՝ **Ել. ԺԾ. 5-6** (Հայտ. Ա.6): Աստված սկզբից ի վեր ընտրյալներին ընտրել է՝ փրկության համար՝ **Բ Թես. Բ.13**: Ձանք արեք, որ ձեր կոչումը և ընտրությունը հաստատ անեք՝ **Բ Պետ. Ա.10**: Տերը կարողանա կնքել ձեզ, որպես իրենց՝ **Մոսիա 5.15**: Ես ուվստում եմ քեզ

հետ, որ դու կունենաս հավերժական կյանք՝ **Մոսիա 26.20**: Հավատարիմ քահանայություն կրողները դառնում են Աստծո եկեղեցին, արքայությունը և ընտրյալները՝ **ՎևոՒ 84.33-34**: Մարգարեական ավելի հաստատ խոսքը նշանակում է մարդու իմացությունը, որ նա կնքվել է հավերժական կյանքի համար՝ **ՎևոՒ 131.5-6**: Ես կնքում եմ քեզ վրա քո վեհացումը՝ **ՎևոՒ 132.49**:

ԿՈՈՆԵԼԻՈՍ: *Տե՛ս նաև* Հարյուրապետ. Հեթանոսներ. Պետրոս

Պետրոսի կողմից մկրտված հարյուրապետ Կեսարիայում (Գ-որ. Ժ): Նա, հավանաբար, առաջին հեթանոսն էր, որը միացավ Եկեղեցուն առանց դեպի հուդայականություն դարձի գալու: Կոռնելիոսի և նրա ընտանիքի մկրտությունը եղավ հեթանոսներին ավետարանը քարոզելու ճանապարհի բացման նշանը: Պետրոսը՝ գլխավոր առաքյալը, որն այդ ժամանակ կրում էր Աստծո արքայության բանալիները երկրի վրա, ղեկավարեց այդ քարոզչությունը:

ԿՈՏՐՎԱԾ ՄԻՐՏ: *Տե՛ս նաև*

Ապաշխարել, Ապաշխարություն.
Չոհաբերություն. Խոնարհեցնել,
Խոնարհություն. Հեզ, Հեզություն.
Սիրտ

Կոտրված սիրտ ունենալը՝ խոնարհի, ապաշավող, ապաշխարող և հեզ, այսինքն՝ Աստծո կամքն ընդունող լինելն է:

Ես բնակվում եմ կոտրված և խոնարհ հոգի ունեցողի հետ՝ **Ես. ԾԷ.15**: Քրիստոսն իրեն գոհ մատուցեց նրանց համար, ովքեր ունեն կոտրված սիրտ և փշրված հոգի՝ **2 Նեփի 2.7**: Որպես գոհ Տիրոջը մատուցեք կոտրված սիրտ և փշրված հոգի՝ **3 Նեփի 9.20** (ՎևոՒ 59.8): Մկրտության ընդունվում էին միայն կոտրված սիրտ և փշրված հոգի ունեցողները՝ **Մոր. 6.2**: Հիսուսը խաչվեց փշրված սրտի մեղքերի թողության համար՝ **ՎևոՒ 21.9**: Նա, ում հոգին փշրված է, ընդունվում է՝ **ՎևոՒ 52.15**: Սուրբ Հոգին խոստացվում է նրանց, ովքեր ապաշխարող են՝ **ՎևոՒ 55.3**: Իմ Հոգին ուղարկվել է, որ լուսավորի խոնարհներին և ապաշխարողներին՝ **ՎևոՒ 136.33**:

ԿՈՐԱՇ ՍՈՒՐԲ ԳՐՔԵՐ: *Տե՛ս*

Սուրբ գրքեր – Կորած սուրբ գրքեր

ԿՈՐԱՇ ՑԵՂԵՐ: *Տե՛ս* Իսրայել –

Իսրայելի տասը կորած ցեղերը

ԿՈՐԻԱՆԹՈՆ: *Տե՛ս* *մակ* Ալմա՝

Ալմայի որդի

Մորմոնի Գրքում՝ Ալմայի որդի Ալմայի որդին:

Գնաց Ջորամացիների մոտ՝ **Ալմա** 31.7: Լքեց ծառայությունը և գնաց մի պռոնիկի հետևից՝ **Ալմա** 39.3: Ալման նրան ուսուցանեց ետմահկանացու գոյության վիճակի մասին, հարության և քավության մասին՝ **Ալմա** 39–42: Կրկին կանչվեց քարոզելու՝ **Ալմա** 42.31: Նավով գնաց դեպի հյուսիսային կողմի երկիրը՝ **Ալմա** 63.10:

ԿՈՐԻԱՆԹՈՒՄԲ: *Տե՛ս* *մակ*

Հարեղացիներ

Մորմոնի Գրքում՝ Հարեղացիների թագավորը և Հարեղացիների ազգից վերջին կենդանի մնացածը:

Հայտնաբերվեց Ջարահենլայի ժողովրդի կողմից՝ **Օմնի** 1.21: Թագավոր էր ողջ երկրի վրա՝ **Եթեր** 12.1–2: Գերության տարվեց Սարեդի կողմից և ազատագրվեց իր որդիների կողմից՝ **Եթեր** 13.23–24: Պատերազմեց տարբեր թշնամիների դեմ՝ **Եթեր** 13.28–14.31: Ապաշխարեց՝ **Եթեր** 15.3: Կռվեց իր վերջին ճակատամարտը Սիզի դեմ՝ **Եթեր** 15.15–32:

ԿՈՐԻՀՈՐ: *Տե՛ս* *մակ* Հակաքրիստոս

Հակաքրիստոս Մորմոնի Գրքում, որը նշան էր ուզում որպես Ասածո գործության ապացույց. Տերը Կորիհորին զարկեց համբույթամբ (Ալմա 30.6–60):

ԿՈՐԾԱՆԻՉ: *Տե՛ս* *մակ* Դև

Սատանան կործանիչն է:

Տերը չի թողնի, որ կործանիչը մտնի ձեր տները՝ **Ել.** ԺԲ.23: Կործանիչը շրջում է ջրերի վրա՝ **Վևոթ** 61.19: Պահապանը կարող էր փրկել իմ այգին կործանիչից՝ **Վևոթ** 101.51–54:

ԿՈՐՆԹԱՅԻՄ ԹՈՒՂԹ ԱՈ՛: *Տե՛ս**մակ* Պողոս. Պողոսի Թղթերը

Երկու գիրք Նոր Կտակարանում: Սկզբում

դրանք նամակներ էին, որոնք Պողոսը գրել էր Կորնթոսի Սրբերին՝ նրանց անկարգություններն ուղղելու համար: Կորնթացիներն ապրում էին բարոյապես ամբարիշտ հասարակարգում:

Ա Կորնթացիս. Ա գլուխը պարունակում է Պողոսի ողջույններն ու շնորհակալական ուղերձը: Բ–Ջ գլուխները Կորնթացի Սրբերի սխալների ուղղումն է: Է–ԺԲ գլուխները պարունակում են Պողոսի պատասխանները որոշ հարցերի: ԺԳ–ԺԵ գլուխները վերաբերում են գթությանը, հոգևոր պարզակներին և հարությանը: ԺԶ գլուխը պարունակում է Պողոսի հորդորը՝ հաստատ մնալ հավատքում:

Բ Կորնթացիս. Ա գլուխը պարունակում է Պողոսի ողջույններն ու շնորհակալական ուղերձը: Բ գլուխն անձնական խորհուրդ է պարունակում Տիտոսի համար: Գ–Է գլուխներում խոսվում է Սրբերի և նրանց ղեկավարների կյանքում ավետարանի գործության մասին: Ը–Թ գլուխներում Սրբերին խորհուրդ է տրվում ուրախ սրտով նվիրաբերել աղքատների համար: Ժ–ԺԲ գլուխները հաստատում են Պողոսի անձնական դիրքը՝ որպես առաքյալ: ԺԳ գլուխը կատարյալ լինելու հորդորանք է:

ԿՈՐՍՏԻ ՈՐԴԻՆԵՐ: *Տե՛ս* *մակ*

Ամենբերկի մեղք Դժոխք. Դև. Մահ հոգևոր. Նգովք

Սատանայի հետևորդները, որոնք հավերժության մեջ կտառապեն նրա հետ: Կորստի որդիների թվում են (1) նրանք, ովքեր հետևեցին Սատանային և ապստամբության համար դուրս գցվեցին երկնից նախամահկանացու կյանքի ժամանակ և (2) նրանք, որոնց թույլ է տրվել ծնվել այս աշխարհում ֆիզիկական մարմնով, սակայն հետո նրանք ծառայել են Սատանային և կատարելապես ընդդիմացել են Աստծուն: Այդ երկրորդ խմբում եղածները հարություն կառնեն մեռելներից, սակայն չեն փրկագովի երկրորդ (հոգևոր) մահից և չեն կարող բնակվել փառքի թագավորության մեջ (Վևոթ 88.32, 35):

Նրանցից ոչ մեկը չկորավ, բացի կորստի որդուց՝ **Հովհ.** ԺԷ.12: Անկարելի է, որ նրանք դարձյալ նորոգվեն ապաշխարության համար՝ **Եթեր**. 2.4–6 (Եթեր. Ժ.26–29):

Ողորմությունն ուժ չունի այդ մարդու վրա և նրա վերջնական ճակատագիրը երբեք չվերջացող տանջանքն է՝ **Մոսիա** 2.36–39: Նա այնպես է, կարծես ոչ մի փրկագնում չի արվել՝ **Մոսիա** 16.5: Նրանք, ովքեր շահ ստանալու համար ուրանում են Քրիստոսի հրաշքները, կդառնան կորստի որդու պես՝ **3 Նեփի** 29.7: Նրանք ներում չեն ստանա՝ ո՛չ այս, ո՛չ էլ հանդերձյալ աշխարհում՝ **ՎԼՈՒ** 76.30–34 (**ՎԼՈՒ** 84.41, 132.27): Միայն նրանք են, որ չեն փրկագնվի երկրորդ մահից՝ **ՎԼՈՒ** 76.34–48: Կորստի որդիներն ուրանում են Սուրբ Հոգին, այն ստանալուց հետո՝ **ՎԼՈՒ** 76.35: Կորստի որդիներն ուրանում են Որդուն, այն բանից հետո, երբ Հայրը հայտնել է նրան՝ **ՎԼՈՒ** 76.43: Կայենը կկոչվի Կորուստ՝ **Մովսես** 5.22–26:

ԿՈՐՈՒՍ: *Տե՛ս* Կորնտի որդիներ

ԿՈՒՊԱՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

Կուռքերին երկրպագելը կամ որևէ բանի չափազանց կապված կամ նվիրված լինելը:

Իմ առաջ ուրիշ աստվածներ չունենա՛ն՝ **Ել.** Ի.3 (**Մոսիա** 12.35, 13.12–13): Եթե **ՆԻՇ**ը աստվածների հետևից գնաս, անպատճառ կկորչես՝ **ԲՕՐ.** Ը.19: Անհրճազանդությունն անօրինության և կռապաշտության պես է՝ **Ա.Թագ.** ԺԵ.23: Դու քեզ հայտնի ես դարձրել մեկ ուրիշին, բայց ոչ ինձ՝ **Ես.** ԾԷ.8: Արծաթի ու ոսկի աստվածների փառավորեցիր՝ **Դան.** Ե.23: Չեք կարող Աստծոն ծառայել և մամոնային՝ **Մատ.** 2.24: Ազահությունը կռապաշտություն է՝ **Կող.** Գ.5: Որդյակներ, պահեք ձեր անձերը կուռքերից՝ **Ա.Հովի.** Ե.21: Վա՛յ նրանց, ովքեր պաշտում են կուռքերի՝ **2 Նեփի** 9.37: Նեփիի ժողովրդի կռապաշտությունն էր նրանց վրա բերում իրենց պատերազմներն ու կործանումները՝ **Ալմա** 50.21: Ամեն մարդ քայլում է իր իսկ աստծո պատկերի հետևից՝ **ՎԼՈՒ** 1.16: Թող նրանք աշխատեն իրենց սեփական ձեռքերով, որպեսզի որևէ կռապաշտություն չլինի՝ **ՎԼՈՒ** 52.39: Աբրահամի հայրը հեռու էր տարվել կռապաշտությամբ՝ **Աբր.** 1.27:

ԿՐԱԿ: *Տե՛ս նաև* Դժոխք. Երկիր –

Երկրի մաքրագործումը.

Մկրտություն, Մկրտել. Սուրբ Հոգի

Մաքրելու, մաքրագործելու կամ սրբագործելու խորհրդանիշ: Կրակը կարող է ծառայել նաև որպես Աստծո ներկայության խորհրդանիշ:

Քո Աստվածը մաշող կրակ է՝ **ԲՕՐ.** Դ.24: Տերն իր ծառաներին այրող կրակ է շինում՝ **Մաղ.** ԾԴ.4: Ջորաջ Տերն այցելելու է նրանց մաշող կրակի բոցով՝ **Ես.** ԻԹ.6 (2 Նեփի 27.2): Տերը գալիս է կրակով՝ **Ես.** ԿԶ.15: Նա հալեցնողի կրակի պես է՝ **Մաղ.** Գ.2 (3 Նեփի 24.2, **ՎԼՈՒ** 128.24): Նա ձեզ կմկրտի Սուրբ Հոգով և կրակով՝ **Մատ.** Գ.11 (Ղուկ. Գ.16): Արդարները կպահպանվեն կրակով՝ **1 Նեփի** 22.17: Ամբարիշտները կկործանվեն կրակով՝ **2 Նեփի** 30.10: Նեփին բացատրել է, թե ինչպես ենք մենք մկրտվել կրակով և Սուրբ Հոգով՝ **2 Նեփի** 31.13–14 (3 Նեփի 9.20, 12.1, 19.13, Եթեր 12.14, **ՎԼՈՒ** 33.11): Դու պետք է հայտարարես մեղքերի թողություն՝ մկրտությամբ և կրակով՝ **ՎԼՈՒ** 19.31: Մեծ և պիղծ եկեղեցին վայր պիտի գցվի լավիող կրակով՝ **ՎԼՈՒ** 29.21: Երկիրը պիտի անցնի այնպես, ինչպես կրակից՝ **ՎԼՈՒ** 43.32: Տիրոջ ներկայությունը նման կլինի հալեցնող կրակի՝ **ՎԼՈՒ** 133.41: Ադամը մկրտվեց կրակով և Սուրբ Հոգով՝ **Մովսես** 6.66:

ԿՈՒՄՈՐԱԲՈՒՐ: *Տե՛ս նաև*

Մորմոնի Գիրքը. Մորմոն՝ Մորմոնի որդի. Սմիթ Ջոզեֆ կրտսեր

Փոքրիկ բլուր, որը գտնվում է արևմտյան Նյու Յորքում՝ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում: Այստեղ Մորմոնի անունով հնագույն մի մարգարե թաքցրել էր ոսկե թիթեղները, որոնք պարունակում էին Նեփիացի և Հարեղացի ազգերի մի բանի հիշատակարաններ: Ջոզեֆ Սմիթն ուղեկցվեց այս բլուրը 1827թ., հարություն առած Մորմոնի կողմից, որպեսզի ձեռք բերի այդ թիթեղները և թարգմանի դրանց մի մասը: Մորմոնի Գիրքն այդ թարգմանությունն է:

Նեփիացիները հավաքվեցին Կումորայում՝ **Մորմ.** 6.2–4: Կումորան շատ ջրերի երկրում էր՝ **Մորմ.** 6.4: Մորմոնը հիշատակարանները թաքցրեց Կումորա բլրում՝ **Մորմ.** 6.6: Բոլոր Նեփիացիները սպանվեցին Կումորայում, բացի բաանջորսից՝ **Մորմ.** 6.11: Ավետիք ենք լսում Կումորայից՝ **ՎԼՈՒ** 128.20: Ջոզեֆ Սմիթը

վերցրեց թիթեղները Կումորա բլրից՝
ՁՄ–Պ 1.42, 50–54, 59:

ԿՈՒՅՍ: *Տե՛ս նաև* Մարիամ՝ Հիսուսի
մայրը

Ամուսնության տարիքի տղամարդ կամ
կին, որը երբեք չի ունեցել սեռական
հարաբերություններ: Սուրբ գրքերում
կույս բառը կարող է վերաբերել մեկին,
որը բարոյապես մաքուր է (Հայտ. ԺԴ.4):

Կույսը կեղիսանա և որդի կծնի՝ **Ես.** Է.14
(Մատ. 1.23, 2 Նեփի 17.14): Երկնքի
արքայությունը նմանեցվում է տասը
կույսերի՝ **Մատ.** ԻԵ.1–13: Նազարեթ
քաղաքում ես տեսա մի կույս, որն Աստծո
Որդու մայրն էր՝ **1 Նեփի** 11.13–18: Մա-
րիամը կույս էր՝ արժանավոր և ընտրյալ
մի անոթ՝ **Ալմա** 7.10:

ԿՈՒՅՍ ՄԱՐԻԱՄ: *Տե՛ս* Մարիամ՝
Հիսուսի մայրը

ԿՈՒՍԱԿՐՈՆՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս*
Ամուսնություն, Ամուսնանալ

ՀԱԲԵԹ: *Տե՛ս նաև* Նոյ՝
աստվածաշնչյան հայրապետ

Նոյի՝ Հին Կտակարանի մարգարեի ավագ
որդին (Մովսես 8.12):

Նոյը ծնեց Հաբեթին՝ **Ծն.** Ե.32 (Ծն. Զ.10,
Մովսես 8.12): Հաբեթն իր կնոջ հետ
մտավ Նոյի տապանը՝ **Ծն.** Է.13: Հաբեթը
դուրս եկավ տապանից՝ **Ծն.** Թ.18: Աստ-
ված կընդարձակի Հաբեթին՝ **Ծն.** Թ.27:

ՀԱԳԱԹ

Նեփիացի մավաշինարար Մորմոնի
Գրքում (Ալմա 63.5–7):

ՀԱԳԱՐ: *Տե՛ս նաև* Աբրահամ.
Իսմայել՝ Աբրահամի որդի

Հին Կտակարանում՝ Մարայի եգիպտա-
ցի աղայիսինը: Նա դարձավ Աբրահամի
կինը և Իսմայելի մայրը (Ծն. ԺԶ.1–16,
ԻԵ.12, Վև.12 132.34, 65): Տերը Հագա-
րին խոստացավ, որ նրա որդուց մեծ ազգ
կսերվի (Ծն. ԻԱ.9–21):

ՀԱԶԱՐԱՄՅԱԿ: *Տե՛ս նաև* Դժոխք.
Հիսուս Քրիստոսի երկրորդ
գալուստը

Հազարամյա խաղաղության ժամանա-
կաշրջան, որը կսկսվի, երբ Քրիստոսը
կվերադառնա՝ երկրի վրա անձամբ թա-
գավորելու (ՀՀ 1.10):

Մարդիկ սուր չեն բարձրացնի, ոչ էլ կտ-
վորեն պատերազմել՝ **Ես.** Բ.4 (2 Նեփի
12.4, Միքիա Դ.3): Ամայացած երկիրը
Եդեմի պարտեզի նման է դարձել՝ **Եզեկ.**
ԼԶ.35: Նրանք կենդանացան և Քրիստոսի
հետ թագավորեցին հազար տարի՝ **Հայտ.**
Ի.4: Արդարության շնորհիվ Մատանան
գործություն չունի՝ **1 Նեփի** 22.26: Ես ար-
դարության մեջ կբնակվեմ երկրի վրա
հազար տարի՝ **Վև.12** 29.11: Երբ հազար
տարին վերջանա, ես կխնայեմ երկիրը
մի փոքր ժամանակով՝ **Վև.12** 29.22: Մեծ
Հազարամյակը պիտի գա՝ **Վև.12** 43.30:
Արդարների զավակները կմեծանան
առանց մեղքի՝ **Վև.12** 45.58: Երեխանե-
րը պիտի մեծանան, մինչև որ դառնան
ծեր. մարդիկ կփոխվեն մի ակնթարթում՝
Վև.12 63.51: Յոթերորդ հազարամյակի
սկզբում Տերը կսրբագործի երկիրը՝
Վև.12 77.12: Նրանք կրկին չեն ապրի,
մինչև որ հազար տարին չվերջանա՝
Վև.12 88.101: Սատանան կապված կլի-
նի հազար տարվա ընթացքում՝ **Վև.12**
88.110: Նկարագրվում է Հազարամյակը՝
Վև.12 101.23–34: Հազար տարի երկիրը
պիտի հանգստանա՝ **Մովսես** 7.64:

ՀԱԼԱԾԵԼ, ՀԱԼԱԾԱՆՔ: *Տե՛ս նաև*
Չախորդություն

Տառապանք ու ցավ պատճառել ուրիշնե-
րին՝ հավատքի կամ սոցիալական կարգա-
վիճակի պատճառով. նեղել կամ ճնշել:

Երանի նրանց, ովքեր արդարության հա-
մար հալածվում են՝ **Մատ.** Ե.10 (3 Նեփի
12.10): Աղոթեք ձեզ չարչարողների և
ձեզ հալածողների համար՝ **Մատ.** Ե.44
(3 Նեփի 12.44): Որովհետև նրանք հա-
րուստ են, նրանք հալածում են հեզերին՝
2 Նեփի 9.30 (2 Նեփի 28.12–13): Արդար-
ները, որոնք չնայած բոլոր հալածանք-
ներին՝ սպասում են Քրիստոսին, չեն
կորչի՝ **2 Նեփի** 26.8: Բոլոր այս բաները
քեզ փորձառություն կտան՝ **Վև.12** 122.7:

ՀԱԿԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս*
Չախորդություն

ՀԱԿԱՌԱԿՈՐԴ: *Տե՛ս* Դև

ՀԱՎԱՌԱԿՈՒԹՅՈՒՆ: Տե՛ս նաև

Ապստամբություն

Կռիվը, վիճաբանելը, հակաճառելը: Հակառակությունը, հատկապես Տիրոջ Եկեղեցու անդամների կամ ընտանիքի անդամների միջև, հաճելի չէ Տիրոջը:

Թող իմ և քո միջև կռիվ չլինի՝ **ԾՖ. ԺԳ.8:** Հպարտությունից հակառակություն է առաջանում՝ **Առակ. ԺԳ.10:** Եթե մի մարդ մեկ ուրիշի հետ վիճել է, բոլորների, ինչպես Քրիստոսը ներեց՝ **Կող. Գ.13:** Ամմիտ հարցերից ու հակառակություններից խուսափիր՝ **Տիմոս. Գ.9:** Տերը մարդկանց պատվիրում է չվիճել միմյանց հետ՝ **2 Նեփի 26.32:** Դուք չեք հանդուրժի, որ ձեր զավակները կռվեն ու վիճեն միմյանց հետ՝ **Մոսիա 4.14:** Ալման պատվիրեց, որ Եկեղեցու անդամների մեջ հակառակություն չլինի՝ **Մոսիա 18.21:** Սատանան համբավներ ու հակառակություններ է տարածում՝ **Հեղ. 16.22:** Դուք հակառակության հայրն ե, և նա մարդկանց դրդում է հակառակվել մեկմեկու՝ **3 Նեփի 11.29 (Մոսիա 23.15):** Հաստատեք իմ ավետարանը, որ չլինեն այդքան շատ հակառակություններ՝ **Վևո 10.62–64:** Դադարեք հակառակվել մեկմեկու՝ **Վևո 136.23:**

ՀԱՎԱԶԲԻՒՍՈՍ: Տե՛ս նաև Դև

Ամեն ոք, ով բացահայտորեն կամ ծածուկ ընդդիմանում է Քրիստոսին, կամ այն ամենը, որ ավետարանի և փրկության ճշմարիտ ծրագրի կեղծ արտահայտումն է: Հովհաննես Հայտնողը հակաքրիստոսին նկարագրում է որպես մոլորեցնող (Ա Հովհ. Բ.18–22, Գ.3–6, Բ Հովհ. Ա.7): Լյուցիֆերը մեծ հակաքրիստոսն է, բայց նա ունի շատ օգնականներ՝ և՛ հոգեղեն էակներ, և՛ մահկանացուներ:

Կորստի որդին ապստամբում է և գոռոզանում այն ամենի վրա, որ Աստված է անվանվում՝ **Բ Թես. Բ.1–12:** Նա երկրի վրա ապրողներին մոլորեցնում է հրաշագործությունների միջոցով՝ **Հայտ. ԺԳ.13–17:** Մերեմ ուրացել էր Քրիստոսին և մոլորեցրել շատերին՝ **Հակոբ 7.1–23:** Նեորը կեղծ վարդապետություն ուսուցանեց, եկեղեցի հիմնադրեց և քահանանեզում մտցրեց՝ **Ալմա 1.2–16:** Կորիհորը ծաղրում էր Քրիստոսին, Քավությունը և մարգարեության ոգին՝ **Ալմա 30.6–60:**

ՀԱՎՈՐ՝ ԻՍԱՀԱԿԻ ՈՐԴԻ: Տե՛ս

նաև Եսալ. Իսահակ. Իսրայել

Հին Կտակարանի հայրապետ և մարգարե. Իսահակի և Ռեբեկայի երկվորյակ եղբայրների փոքրը (ՄՆ. ԻԵ.19–26): Հակոբն իր եղբայր Եսավից վերցրեց անդրանիկությունը: Դա եղավ Հակոբի արժանավորության և ուխտի մեջ ամուսնանալու շնորհիվ, մինչդեռ Եսավն արհամարհեց իր անդրանիկությունը և ամուսնացավ ուխտից դուրս (ՄՆ. ԻԵ.30–34, ԻԶ.34–35, 27, ԻԸ.6–9, Եբր. ԺԲ.16):

Ռեբեկան Տիրոջ կողմից իմացավ, որ Եսավը ծառայելու է Հակոբին՝ **ՄՆ. ԻԵ.23:** Անդրանիկությունը գնեց Եսավից՝ **ՄՆ. ԻԵ.29–34:** Երազում դեպի երկիրը մի աստիճան տեսավ՝ **ՄՆ. ԻԸ:** Ամուսնացավ Լիայի և Ռաքելի հետ՝ **ՄՆ. ԻԹ.1–30:** Ունեցավ տասներկու որդի և մի դուստր՝ **ՄՆ. ԻԹ.31–Լ.24, Լ.16–20:** Ամուսնացավ Բաղդայի և Ջեդփայի հետ՝ **ՄՆ. Լ.3–4, 9:** Ամուրը փոխվեց Իսրայել՝ **ՄՆ. Լ.Բ.28:** Դեմառդեն տեսավ Աստծուն՝ **ՄՆ. Լ.Բ.30:** Հովսեփին ամենից շատ սիրեց՝ **ՄՆ. Լ.Է.3:** Իր ընտանիքի հետ գնաց Եգիպտոս՝ **ՄՆ. ԽԶ.1–7:** Օրհնեց իր որդիներին և նրանց ժառանգներին՝ **ՄՆ. ԽԹ:** Մահացավ՝ **ՄՆ. ԽԹ.33:** Պահեց պատվիրանները և այժմ Աբրահամի և Իսահակի հետ միասին երկնքում բարձրացված է գահի վրա՝ **Վևո 132.37:**

ՀԱՎՈՐ՝ ԼԵՔԻԻ ՈՐԴԻ: Տե՛ս նաև

Լեքի՝ Նեփիի հայր

Մարգարե Մորմոնի Գրքում. 2 Նեփիի ու Հակոբի գրքերի մի քանի քարոզների հեղինակը (2 Նեփի 6–11, Հակոբ 1–7):

Հակոբի գիրքը. Մորմոնի Գրքի երրորդ գիրքը: 1-ին գլուխը պատմում է, որ Նեփին հիշատակարանները փոխանցեց Հակոբին, և ապա Հակոբին ու նրա եղբայր Հովսեփին նվիրաբերեց, որ քահանաներ և ուսուցիչներ լինեն ժողովրդի համար: 2–4-րդ գլուխները քարոզներ են, որոնք ժողովրդին հորդորում են մաքրաբարո լինել: Հակոբը նաև ուսուցանել է փրկագնող Մեսիայի գալստի մասին և պատճառներ է թվարկել, թե ինչու ոմանք Իսրայելում չեն ընդունի նրան, երբ որ նա գա: 5–6-րդ գլուխները պարունակում են Հակոբի վկայությունը և մարգարեական

մի այլաբանություն Իսրայելի ժողովրդի պատմության և առաքելության վերաբերյալ: 7-րդ գլխում մի պատմություն է ընդգրկված Մերեմ անունով ուսյալ մի խռովարարի մասին, որին Հակոբը հաղթեց աստվածային վկայությամբ:

ՀԱԿՈՐԻ ՀՈՒԿԱ

Նոր Կտակարանում՝ Հիսուս Քրիստոսի նախնական Տասներկու Առաքյալներից մեկը (Ղուկ. 2.13-16): Նա, հավանաբար, հայտնի էր նաև՝ որպես Ղեբեոս Թադեոս (Մատ. Ժ.2-4):

ՀԱԿՈՐՈՍ՝ ԶԵԲԵԴՆՈՍԻ ՈՐԴԻ

Իր մահկանացու ծառայության ժամանակ Հիսուսի կողմից ընտրված Տասներկու Առաքյալներից մեկը: Նա Հովհաննեսի եղբայրն էր: Նա այն երեք Առաքյալներից մեկն էր, որոնք ընտրվել էին՝ Հիսուսի հետ լինելու մի քանի իրադարձությունների ժամանակ. Հայրուսի աղջկան կենդանացնելիս (Մար. Ե.37), Կերպարանափոխվելիս (Մատ. Ժ.1, Մար. Թ.1, Ղուկ. Թ.28) և Գերսեմանիում (Մատ. Ի.2.37, Մար. Ժ.33): Պետրոսի և Հովհաննեսի հետ նա երկրի վրա վերականգնեց Մեքքիստեղեկյան Քահանայությունը՝ կարգելով Զոգեֆ Սմիթին (Վև.27.12, 128.20, 2ՍՍ-Պ.1.72):

ՀԱԿՈՐՈՍ՝ ԱԼՓԵՆՈՍԻ ՈՐԴԻ

Իր մահկանացու ծառայության ժամանակ Հիսուսի կողմից ընտրված Տասներկու Առաքյալներից մեկը (Մատ. Ժ.3, Մար. Գ.18, Ղուկ. 2.15, Գոր. Ա.13):

ՀԱԿՈՐՈՍ՝ ՏԻՐՈՋ ԵՂԲԱՅՐ

Նոր Կտակարանում՝ եղբայրը Տիրոջ (Գաղ. Ա.19) և Հովսեփի, Սիմոնի, Հուդայի և մի քանի թույրերի (Մատ. Ժ.Գ.55-56, Մար. 2.3, Հուդա Ա.1): Նա նաև հայտնի էր՝ որպես Հակոբոս Արդար, և Երուսաղեմի Եկեղեցում կարևոր պաշտոն էր զբաղեցնում (Գոր. ԺԲ.17, ԺԵ.13, Ա Կոր. ԺԵ.7, Գաղ. Բ.9-12): Ենթադրվում է, որ Հակոբոսի թույրը նա է գրել:

Հակոբոսի թույրը. Գիրք Նոր Կտակարանում: Սկզբում դա մի նամակ էր, որն ուղղված էր Իսրայելի տասներկու ցրված ցեղերին և, հավանաբար, գրվել էր Երու-

սաղեմում: Թղթում պարզորոշ սահմանված են որոշ հարցեր գործնական կրոնի վերաբերյալ, ներառյալ Ա գլխի կարևոր խորհուրդը, որ եթե մարդ իմաստության պակասություն ունի, նա պետք է օգնություն խնդրի Աստծուց (Հակ. Ա.5-6, 2ՍՍ-Պ.1.9-20): Բ գլուխը վերաբերում է հավատքին և գործերին: Գ-Դ գլուխներում խոսվում է լեզուն սամծելու անհրաժեշտության մասին և Սրբերին հորդորում է չչարախոսել միմյանց մասին: Ե գլուխը Սրբերին քաջալերում է համբերություն ունենալ և հիվանդության դեպքում կանչել երեցներին, որ օրհնեն. այն ուսուցանում է նաև ուրիշների դարձի բերմանն օգնելու օրհնությունների մասին:

ՀԱՂՈՐԴԱԿՅՈՒԹՅՈՒՆ: Տե՛ս

Հաղորդություն

ՀԱՂՈՐԴՈՒԹՅՈՒՆ: Տե՛ս նաև

Ջոհաբերություն. Խաչ. Կենդանի ջուր. Կյանքի հացը. Հիսուս Քրիստոս. Մկրտություն, Մկրտել. Վերջին Ընթրիք. Քավել, Քավություն

Վերջին Օրերի Սրբերի համար *հաղորդությունը* վերաբերում է հացից և ջրից ճաշակելու արարողությանը՝ ի հիշատակ Քրիստոսի քավիչ գոհաբերության: Կարծած հացը խորհրդանշում է նրա կոտրված մարմինը. ջուրը խորհրդանշում է արյունը, որ նա թափեց՝ մեր մեղքերը քավելու համար (Ա Կոր. ԺԱ.23-25, Վև.27.2): Երբ Եկեղեցու արժանի անդամները հաղորդություն են ընդունում, նրանք խոստանում են իրենց վրա վերցնել Քրիստոսի անունը, միշտ հիշել նրան և պահել նրա պատվիրանները: Այս արարողության միջոցով Եկեղեցու անդամները նորացնում են իրենց մկրտության ուխտերը:

Վերջին Ընթրիքին, Տասներկու Առաքյալների հետ ընթրելու ընթացքում, Հիսուսը բացատրեց հաղորդության արարողությունը (Մատ. Ի.2.17-28, Ղուկ. ԻԲ.1-20):

Հիսուսը վերցրեց հացը և օրհնեց այն. և նա վերցրեց բաժակը և գոհություն հայտնեց՝ **Մատ.** Ի.2.26-28 (Մար. ԺԴ.22-24, Ղուկ. ԻԲ.19-20): Իմ մարմինն ուտողը և իմ արյունը խմողը հավերժական կյանք ունի՝ **Հովհ.** 2.55: Անարժանությանը

ուտողը և խմողն իր հոգու համար նգովք է ուտում՝ **Ա Կոր.** ԺԱ.29 (3 Նեփի 18.29): Հիսուսը Նեփիացի իր տասներկու աշակերտներին ուսուցանեց հաղորդության մասին՝ **3 Նեփի** 18.1–11: Հիսուսն ուսուցանեց այս աշակերտներին, որ անարժան մարդկանց թյուր չտան ընդունել հաղորդությունը՝ **3 Նեփի** 18.28–29 (Մորմ. 9.29): Տրված են հաղորդության աղոթքները՝ **Մոր.** 4–5 (Վև. 20.75–79): Հաղորդությունը պետք է սպասավորվի քահանայի կամ երեցի կողմից՝ **Վև.** 20.46, 76: Ուսուցիչները և սարկավազներն իշխանություն չունեն օրհնելու հաղորդությունը՝ **Վև.** 20.58: Հաղորդության համար, գինուց բացի, կարելի է օգտագործել նաև այլ հեղուկներ՝ **Վև.** 27.1–4:

ՀԱՄԱՍԵՌԱՄՈԼՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Զգայական, Զգայականություն, Շնորհյուն

Միևնույն սեռի անձանց սեռական հարաբերություն: Աստված արգելում է մանատիպ սեռական գործողությունները:

Նրանց դուրս բեր մեզ մոտ, և գիտեմանք նրանց՝ **Ճն.** ԺԹ.1–11 (Մովսես 5.51–53): Աբուի հետ կնկա հետ պառկելու պես չպառկես. պղծություն է այդ՝ **Ղև.** ԺԸ.22 (Ղև. 20.13): Իսրայելի տղերքից իզացյալ չլինի՝ **Բ Օր.** ԻԳ.17: Նրանք իրենց մեղքերը հրատարակում են Սողոմի պես, չեն ծածկում՝ **Ես.** Գ.9 (2 Նեփի 13.9): Տղամարդիկ իրենց ցանկություններով իրար հետ բորբոքվեցին՝ **Հռոմ.** Ա.27: Արվագետները չեն ժառանգի Աստծո արքայությունը՝ **Ա Կոր.** Զ.9–10: Օրենքն արդարի համար չէ ստեղծված, այլ իրենց պղծող արվագետների՝ **Ա Տիմ.** Ա.9–10: Ուրիշ մարմնի ետևից գնացողներն օրինակի համար մեր առաջ դրված են՝ հավերժական կրակի դատաստանն ընդունելով՝ **Հովտ** Ա.7:

ՀԱՄԱՎ: *Տե՛ս նաև* Բամբասանք, Չարախոսություն

Մատանան տարածում է համբավներ և հակառակություններ, երբեմն մասամբ ճշմարտության վրա հիմնված, որպեսզի մարդկանց շրջի ընդդեմ Աստված և ամենայն բարին (Հել. 16.22, ԶՄ–Պ 1.1): Հիսուս Քրիստոսի երկրորդ գալստի

նշաններից մեկն այն է, որ մարդիկ կխոսեն պատերազմների և պատերազմների համբավների մասին (Մատ. ԻԳ.6, Վև. 45.26, ԶՄ–Մ 1.23):

ՀԱՄԱԲԶՈՒՄ: *Տե՛ս նաև* Հիսուս Քրիստոս, Հիսուս Քրիստոսի երկրորդ գալուստը

Փրկչի հանդիսավոր մեկնումը երկրից՝ իր հարությունից քառասուն օր անց: Համբարձումը տեղի ունեցավ Չիթենյաց սարի վրա՝ աշակերտների ներկայությամբ (Մար. ԺԶ.19, Ղուկ. ԻԳ.51): Այդ ժամանակ երկնքից իջած երկու հրեշտակ վկայեցին, որ ավագայում Տերը «այդպես» էլ կվերադառնա (Գոր. Ա.9–12):

ՀԱՄԱԲԵԼ: *Տե՛ս նաև* Գայթակղել, Գայթակղություն, Համբերություն, Չախորդություն

Տոկուն մնալ Աստծո պատվիրաններին հավատարիմ լինելու պարտավորության մեջ, չնայած գայթակղությանը, ընդդիմությանը և ձախորդությանը:

Ով որ համբերի մինչև վերջ, նա կփրկվի՝ **Մատ.** Ժ.22 (Մար. ԺԳ.13): Նրանք արմատներ չունեն և, ուստի, դիմաճում են միայն փոքր ժամանակ՝ **Մար.** Գ.17: Գթությունն ամեն բանի համբերում է՝ **Ա Կոր.** ԺԳ.7: Աբրահամը երկայնամտությամբ համբերելով հասավ խոստմանը՝ **Եբր.** Զ.15: Եթե համբերեն մինչև վերջ, վերջին օրը նրանք կբարձրացվեն՝ **1 Նեփի** 13.37: Եթե դուք հնազանդ լինեք պատվիրաններին և համբերեք մինչև վերջ, ապա կփրկվեք՝ **1 Նեփի** 22.31 (Ալմա 5.13): Եթե առաջ մղվեք, սնվելով Քրիստոսի խոսքով, և համբերեք մինչև վերջ, դուք կունենաք հավերժական կյանք՝ **2 Նեփի** 31.20 (3 Նեփի 15.9, Վև. 14.7): Ով որ վերցնում է իր վրա իմ անունը և համբերում է մինչև վերջ, նույնը պիտի փրկվի՝ **3 Նեփի** 27.6: Ով որ իմ եկեղեցուն համբերում է մինչև վերջ, նրան ես կհաստատեն իմ վեմի վրա՝ **Վև.** 10.69: Նա, ով հավատքով համբերում է և կատարում է իմ կամքը, կհաղթի աշխարհին՝ **Վև.** 63.20, 47: Բոլոր գահերն ու տիրապետությունները պիտի տրվեն բոլոր նրանց, ովքեր քաջաբար համբերել են հանուն Հիսուս Քրիստոսի ավետարանի՝ **Վև.** 121.29:

ՀԱՄԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*

Համբերել. Հեզ, Հեզություն

Հանգիստ տոկունություն. չարչարանքները, անարգանքները կամ վիրավորանքներն առանց զանգատվելու կամ վրեժխնդրության տանելու կարողություն:

Հանգստացիր Տիրոջով և համբերատար սպասիր նրան՝ **Մադ.** ԼԷ.7–8: Նա, ով դանդաղ է բարկության մեջ, մեծ հասկացողություն ունի՝ **Առախ.** Ժ.Գ.29: Ձեր համբերությամբ տիրապետեք ձեր անձը՝ **Ղուկ.** ԻԱ.19: Համբերությամբ և սուրբ գրքերի մխիթարությամբ հույս ունենեք՝ **Հռովմ.** ԺԲ.4: Հետևեք նրանց, ովքեր հավատքով և համբերությամբ են ժառանգում խոստումները՝ **Եբր.** Զ.12–15: Թող համբերությունն իր կատարյալ գործը կատարի, որպեսզի դուք կատարեք և ամբողջական լինեք՝ **Հախ.** Ա.2–4: Հոբի համբերության մասին լսել եք՝ **Հախ.** Ե.11: Նրանք զվարթությամբ և համբերատարությամբ հնազանդվեցին Տիրոջ ողջ կամքին՝ **Մոսիա** 24.15: Դու այս բոլոր բաները համբերությամբ տարար, որովհետև Տերը քեզ հետ էր՝ **Ալմա** 38.4–5: Համբերությամբ շարունակիր, մինչև որ կատարյալ դառնաս՝ **ՎևոՒ** 67.13:

ՀԱՄԵՍՏՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*

Խոնարհեցնել, Խոնարհություն

Խոնարհ, չափավոր և պարկեշտ վարք կամ արտաքին տեսք: Համեստ անձնավորությունը գերծ է մնում չափազանցությունից և ձևանդությունից:

Աստված կաշվից հանդերձներ շինեց Ադամի և Եվայի համար և հագրեց նրանց՝ **Ծճ.** Գ.21 (Մովսես 4.27): Կանայք վայելույ հագուստով իրենց անձերը զարդարեն՝ **Ա Տիմ.** Բ.9: Եղեք խոհեմ, մաքրաբարո, տնարար՝ **Տիտոս** Բ.5: Իրենց հագուստների բանկարժեքության պատճառով շատերը հպարտությունից բաժրամտացել են՝ **Հակոբ** 2.13: Թող քո բոլոր հանդերձները լինեն պարզ՝ **ՎևոՒ** 42.40: Մենք հավատում ենք մաքրաբարո և առաքինի լինելուն՝ **ՀՀ** 1.13:

ՀԱՅԳ ՕՐՄՈՆ

Արդի տնտեսության ժամանակ կանչված Տասներկու Առաքյալների առաջին Քվորումի անդամ (ՎևոՒ 68.1–3, 75.13, 102.3,

124.128–129): Նա բազմաթիվ առաքելություններ կատարեց Եկեղեցու համար, այդ թվում՝ Սուրբ Հոդի նվիրագործումը, 1841 թվականին՝ հրեա ժողովրդի վերադարձի համար:

ՀԱՅՀՈՅԵԼ, ՀԱՅՀՈՅԱՆԶ: *Տե՛ս նաև*
Անարգանք. Աններելի մեղք

Աստծո կամ սրբազան բաների վերաբերյալ անպատիվ կամ անհարգալից խոսելը:

Հիսուսը շատ անգամ հրեաների կողմից մեղադրվում էր հայիոյանք խոսելու մեջ, որովհետև նա պնդում էր, որ մեղքերը թողնելու իրավունք ունի (Մատ. Թ.2–3, Ղուկ. Ե.20–21), որովհետև իրեն Աստծո Որդի էր անվանում (Հովհ. Ժ.22–36, ԺԹ.7), և որովհետև ասում էր, որ նրան կտեսնեն գործության աջ կողմում նստած և երկնքի ամպերի մեջ գալիս (Մատ. ԻԶ.64–65): Այդ մեղադրանքները ճիշտ կլինեին, եթե ճշմարիտ լինեք այն ամենն, ինչ նա ասում էր: Ծերակույտի առաջ դատվելիս՝ նրա դեմ բերած սուտ վկաների մեղադրանքը (Մատ. ԻԶ.59–61) հայիոյանքն էր Աստծո տաճարի դեմ: Սուրբ Հոգու դեմ հայիոյանքը, որը Քրիստոսին գիտակցաբար ուրանալն է, նրա մասին կատարյալ գիտելիք ստանալուց հետո, աններելի մեղք է (Մատ. ԺԲ.31–32, Մար. Գ.28–29, ՎևոՒ 132.27):

Ով հայիոյում է Տիրոջ անունը, պետք է մահվան ենթարկվի՝ **Ղև. ԻԳ.11–16:** Տիրոջ թշնամիները չեն մնա, որ հայիոյեն նրա անունը՝ **ՎևոՒ** 105.15: Վրեժխնդրություն կզա նրանց վրա, ովքեր հայիոյում են Տիրոջը՝ **ՎևոՒ** 112.24–26:

ՀԱՅՏՆՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Աստծո

Խոսքը. Երազ. Լույս, Քրիստոսի լույս. Չայն. Մարգարեություն, Մարգարեանալ. Ոգեշնչում, Ոգեշնչել. Սուրբ Հոգի. Տեսիլք.

Աստծո կողմից երկրի վրա իր զավակների հետ հաղորդակցություն: Հայտնությունը կարող է գալ Քրիստոսի Լույսի և Սուրբ Հոգու միջոցով՝ ոգեշնչմամբ, տեսիլքներով, երազներով կամ հրեշտակների այցելությամբ: Հայտնությունը ապահովում է ղեկավարություն, որը հավատարիմներին կարող է առաջնորդել

դեպի հավերժական փրկություն սելեստիալ արքայության մեջ:

Տերն իր գործերը հայտնի է դարձնում իր մարգարեներին և հավատացյալներին հաստատում է, որ մարգարեներին տրված հայտնությունները ճշմարիտ են (Ամովս Գ.7): Հայտնության միջոցով Տերն անհատական առաջնորդություն է ապահովում յուրաքանչյուր անձի համար, որը ձգտում է դրան, և որը հավատք ունի, ապաշխարում է և հնազանդ է Հիսուս Քրիստոսի ավետարանին: «Սուրբ Հոգին հայտնողն է, – ասել է Ջոզեֆ Սմիթը և, – ոչ որ չի կարող ստանալ Սուրբ Հոգին առանց հայտնությունների ստանալու»:

Տիրոջ Եկեղեցում, Առաջին Նախագահությունը և Տասներկու Առաքյալների Քվորումը մարգարեներ, տեսանողներ և հայտնողներ են Եկեղեցու և աշխարհի համար: Եկեղեցու նախագահը միակ մարդն է, ում Տերը լիազորել է հայտնություններ ստանալ Եկեղեցու համար (ՎևոՒՒ 28.2–7): Ամեն մարդ կարող է անձնական հայտնություն ստանալ իր օգտի համար:

Տիրոջ բերանից դուրս եկած ամեն խոսքով կապրի մարդը՝ **Բ Օր.** Ը.3 (Մատ. Դ.4, ՎևոՒՒ 98.11): Տերը խոսում է մեզմ ու բարակ ձայնով՝ **Գ Թագ.** ԺԺ.12: Որտեղ տեսիլք չկա, այնտեղ ժողովուրդը կործանվում է՝ **Առախ.** ԻԺ.18: Որովհետև Տեր Աստված ոչ մի բան չի անի, եթե չհայտնի իր խորհուրդն իր ծառաներին՝ մարգարեներին՝ **Ամովս** Գ.7: Երանի քեզ Սիմոն՝ Հովնանի որդի, որովհետև մարմինը և արյունը չհայտնեց քեզ, բայց իմ Հայրը՝ **Մատ.** ԺԺ.15–19: Հոգին կառաջնորդի ձեզ ամեն ճշմարտության մեջ և գալու բաները ցույց կտա ձեզ՝ **Հովի.** ԺԺ.13: Եթե ձեզանից մեկն իմաստության պակաս ունի, թող խնդրի Աստծուց՝ **Հակ.** Ա.5: Բոլոր բաները հայտնի կդարձվեն՝ **2 Նեփի** 27.11: Ես կտամ մարդկանց գավակներին տող առ տող՝ **2 Նեփի** 28.30: Չկա ոչ մի գաղտնիք, որ չբացահայտվի՝ **2 Նեփի** 30.17: Սուրբ Հոգին ձեզ ցույց կտա բոլոր բաները՝ **2 Նեփի** 32.5: Ոչ մի մարդ չգիտի Աստծու ուղիները, մինչև այն հայտնի չդարձվի նրան՝ **Հակոբ** 4.8: Այնպես ծով էր պահել և աղոթել հայտնություն ստանալու համար՝ **Ալմա** 5.46: Բաներ, որոնք երբեք չեն հայտնվել,

հայտնի կդառնան հավատարիմներին՝ **Ալմա** 26.22: Նրանք, ովքեր ժխտում են հայտնությունը, չգիտեն Հիսուս Քրիստոսի ավետարանը և չեն հասկանում սուրբ գրքերը՝ **Մորմ.** 9.7–8: Նախքան ձեր հավատքի փորձությունը, դուք վկայություն չեք ստանում՝ **Եթեր** 12.6: Իմ խոսքերը բոլորը պիտի կատարվեն՝ **ՎևոՒՒ** 1.38: Խաղաղություն չխոսեցի՞ ես քո մտքին այդ հարցի վերաբերյալ՝ **ՎևոՒՒ** 6.22–23: Ես կասեմ քեզ քո մտքում և քո սրտում՝ **ՎևոՒՒ** 8.2–3: Եթե դա ճիշտ լինի, ես այնպես կանեմ, որ կուրծքդ կայրվի՝ **ՎևոՒՒ** 9.8: Մի ուրացիր հայտնության ոգին՝ **ՎևոՒՒ** 11.25: Նրանք ովքեր խնդրում են, ստանում են հայտնություն հայտնության վրա՝ **ՎևոՒՒ** 42.61: Ինչ որ նրանք խոսեն, երբ շարժվում են Սուրբ Հոգով, պիտի լինի Տիրոջ ձայնը՝ **ՎևոՒՒ** 68.4: Աստված ձեզ գիտություն կտա՝ **ՎևոՒՒ** 121.26: Ջոզեֆ Սմիթը տեսավ Հորը և Որդուն՝ **ՋՄ–Պ** 1.17: Մենք հավատում ենք այն ամենին, ինչ Աստված հայտնել է և դեռ կհայտնի՝ **ՀՀ** 1.7, 9:

ՀԱՅՐ ԵՐԿՆԱՅԻՆ: Տե՛ս նաև

Աստված, Աստվածաշնորհ

Ողջ մարդկության հոգիների Հայրը (Մադ. ԶԲ.6, Մատ. Ե.48, Հովի. Ժ.34, Հովմ. Ը.16–17, Գաղ. Դ.7, Ա Հովի. Գ.2): Հիսուսը նրա Միածին Որդին է մարմնում: Մարդուն պատվիրվել է հնազանդվել և պատկառանք ունենալ Հոր հանդեպ, և աղոթել նրան Հիսուսի անունով:

Եթե դուք մարդկանց ներքե, ձեր Երկնային Հայրն էլ ձեզ կների՝ **Մատ.** Զ.14 (Մատ. ԺԸ.35, 3 Նեփի 13.14): Ձեր Երկնային Հայրը գիտի, որ դուք ունեք այդ ամենի կարիքը՝ **Մատ.** Զ.26–33 (3 Նեփի 13.26–33): Որքա՞ն ավելի Երկնային Հայրը Սուրբ Հոգին կտա նրանց, որ ուզում են նրանից՝ **Ղուկ.** ԺԱ.11–13: Օրինյալ է Աստված և մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի Հայրը՝ **Եփես.** Ա.3: Դուք հավերժ պարտական եք ձեր Երկնային Հորը՝ **Մոսիս** 2.34: Քրիստոսը փառավորեց Հոր անունը՝ **Եթեր** 12.8: Սրբերը պետք է վկայություն բերեն իրենց հալածանքների մասին, նախքան Հայրը դուրս կգա իր թաքստոցից՝ **ՎևոՒՒ** 123.1–3, 6: Մենք մեծ և փառավոր օրինություններ ունեցանք մեր Երկնային Հորից՝ **ՋՄ–Պ** 1.73:

ՀԱՅՐ ՄԱՀԿԱՆԱՑՈՒ: *Տե՛ս նաև*

Ընտանիք. Ծնողներ. Հայրապետ,
Հայրապետական.

Հայրապետական օրհնություններ

Սրբազան կոչում, որով դիմում են տղամարդուն, որը երեխա ունի կամ օրինական ձևով որդեգրել է:

Պատվիր քո հորը և քո մորը՝ **Ել.** Ի.12 (Բ Օր. Ե.16, Մատ. ԺԹ.19, Մոսիա 13.20): Հայրը կուղղի իր երեխային, որին սիրում է՝ **Առափ.** Գ.12: Հայրեր, մի բարկացրեք ձեր երեխաներին՝ **Եփես.** Զ.1–4: Ես ինչոր չափով սովորեցվել էի հորս բոլոր գիտելիքներից՝ **1 Նեփի** 1.1: Հայրս արդար մարդ էր, քանզի ինձ սովորեցրել էր՝ **Ենոփ** 1.1: Ալման աղոթում էր իր որդու համար՝ **Մոսիա** 27.14: Ալման պատվիրաններ տվեց իր որդիներին՝ **Ալմա** 36–42: Հելամանն իր որդիներին կոչեց իր անխնիների անուններով՝ **Հել.** 5.5–12: Մորմոնն իր աղոթքներում միշտ հիշում էր իր որդուն՝ **Մոր.** 8.2–3: Որպեսզի մեծ բաներ պահանջվեն նրանց հայրերի ձեռքից՝ **Վևոթ** 29.48: Ամեն տղամարդ պարտավոր է ապահովել իր սեփական ընտանիքը՝ **Վևոթ** 75.28: Նա ինձ պատվիրեց, որ գնամ իմ հոր մոտ՝ **ԶՄ–Պ** 1.49:

ՀԱՅՐԱՊԵՏ, ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ:

Տե՛ս նաև Ավետարանիչ. Հայր մահկանացու. Հայրապետական օրհնություններ. Մելքիսեդեկյան Քահանայություն

Սուրբ գրքերում խոսվում է երկու տեսակի հայրապետների մասին՝ (1) կարգված պաշտոն Մելքիսեդեկյան Քահանայության մեջ, որը երբեմն կոչվում է ավետարանիչ. (2) ընտանիքների հայրեր: Կարգված հայրապետները հատուկ օրհնություններ են տալիս Եկեղեցու արժանի անդամներին:

Կարգված հայրապետներ. Ունանց նա դրել է մարգարեներ, իսկ ունանց՝ ավետարանիչներ՝ **Եփես.** Գ.11 (ՀՀ 1.6): Տասներկուսի պարտականությունն է՝ ավետարանչական սպասավորներ կարգել՝ **Վևոթ** 107.39: Հայրերն կարող է վերցնել քահանայության և հայրապետի պաշտոնը՝ **Վևոթ** 124.91–92, 124, 135.1:

Հայրեր. Հակոբն օրհնեց իր որդիներին և

նրանց հետնորդներին՝ **Ծն.** ԽԹ.11–28: Կարող են վատահորեն խոսել Դավիթ նահապետի մասին՝ **Գոր.** Բ.29: Լեքին խորհուրդ տվեց և օրհնեց իր ժառանգներին՝ **2 Նեփի** 4.3–11: Ես դարձա արդարակյաց ժառանգ՝ կրելով հայրերին պատկանող իրավունքը՝ **Աբր.** 1.2–4:

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՕՐՀՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ:

Տե՛ս նաև
Ավետարանիչ. Հայրապետ,
Հայրապետական. Հայր
մահկանացու

Կարգված հայրապետների կողմից Եկեղեցու արժանավոր անդամներին տրվող օրհնություն: Հայրապետական օրհնությունը ներառում է Տիրոջ խորհուրդն օրհնություն ստացող անձին և հայտարարություն Իսրայելի տան մեջ այդ անձի ազգատոհմի մասին: Որպես իրենց ընտանիքների հայրապետներ՝ հայրերը կարող են հատուկ օրհնություններ տալ, բայց այդ օրհնությունները չեն գրանցվում և չեն պահպանվում Եկեղեցու կողմից:

Իսրայելն իր աջ ձեռքը մեկնեց և Եփրեմի գլխին դրեց՝ **Ծն.** ԽԸ.14: Հակոբն օրհնեց իր որդիներին և նրանց սերունդներին՝ **Ծն.** ԽԹ: Լեքին օրհնեց իր ժառանգներին՝ **2 Նեփի** 4.3–11:

ՀԱՆԳԻՍՏ: *Տե՛ս նաև* Խաղաղություն.

Հանգստության օր

Հոգսից ու աղմուկից խաղաղություն և ազատություն վայելելը: Տերը մամն հանգիստ է խոստացել իր հավատարիմ հետևորդներին այս կյանքի ընթացքում: Նա նրանց համար հանգստի մի վայր է պատրաստել նաև հաջորդ կյանքում:

Իմ ներկայությունը քեզ հետ կլինի, և ես քեզ կհանգստացնեմ՝ **Ել.** ԼԳ.14: Ինձ մոտ եկեք, ամեն բեռնավորվածներ, և ես հանգիստ կտամ ձեզ՝ **Մատ.** ԺԱ.28–29: Մենք աշխատում էինք, որպեսզի նրանք կարողանային ներս մտնել նրա հանգիստը՝ **Հակոբ** 1.7 (Եբր. Գ.1–11): Ով որ ապաշխարում է, պիտի ներս մտնի իմ հանգիստը՝ **Ալմա** 12.34: Կային շատերը, հսկայական քանակությամբ, ովքեր դարձվել էին անարատ և մտել էին Տիրոջ հանգիստը՝ **Ալմա** 13.12–16: Դրախտը հանգստի վիճակ է՝ **Ալմա** 40.12 (Ալմա 60.13):

Ոչինչ ներս չի մտնում նրա հանգիստը, բացի նրանցից, ովքեր իրենց հանդերձները լվացել են իմ արյունով՝ **3 Նեփի 27.19**: Ապաշխարություն հայտարարիք այս ժողովրդին, որ կարողանաս նրանց հետ հանգստանալ իմ Հոր արքայությունում՝ **ՎևոՒ 15.6** (ՎևոՒ 16.6): Նրանք, ովքեր մահանում են, կհանգստանան իրենց աշխատանքներից՝ **ՎևոՒ 59.2** (Հայտ. ԺԳ.13): Տիրոջ հանգիստը նրա փառքի լիությունն է՝ **ՎևոՒ 84.24**:

ՀԱՐԳԱՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐ: *Տե՛ս նաև*

Հանգիստ. Ստեղծել, Ստեղծում

Սուրբ օր, որն ամեն շաբաթ առանձնացվում է հանգստի և երկրպագության համար: Այն բանից հետո, երբ Աստված ստեղծեց բոլոր բաները, յոթերորդ օրը նա հանգստացավ և պատվիրեց, որ շաբաթվա մեկ օրը լինի հանգստի օր՝ օգնելու մարդկանց, որ հիշեն իրեն (Ել. Ի.8–11):

Նախքան Քրիստոսի հարությունը, Եկեղեցու անդամները շաբաթվա վերջին օրն էին պահում որպես Շաբաթ (Հանգրստության օր), ինչպես որ անում էին հրեաները: Հարությունից հետո Եկեղեցու անդամները՝ թե՛ հրեաները և թե՛ հեթանոսները, սկսեցին պահել շաբաթվա առաջին օրը (Տիրոջ օրը), որպեսզի հիշեն Տիրոջ հարությունը: Այսօր Եկեղեցին շարունակում է պահել շաբաթվա մեկ օրը՝ որպես սուրբ հանգստության օր, Աստծուն երկրպագելու և աշխարհի գործերից հանգըստանալու համար:

Հանգստության օրը մարդկանց հիշեցնում է հոգևոր սնուցման կարիքի և նրանց պարտականության մասին, որ հնազանդվեն Աստծուն: Երբ որ երկիրն անընդունաբար է վերաբերվում Հանգրստության օրը պահելուն, այն ազդում է կյանքի բոլոր ոլորտների վրա և հոգևոր կյանքը քայքայվում է (Նեեմ. ԺԳ.15–18, Եսեմ. ԺԵ.21–27):

Աստված հանգստացավ յոթերորդ օրը՝ **ՇՆ. Բ.1–3**: Իսրայելի զավակները մահանա չէին հավաքում հանգստության օրը՝ **Ել. ԺՁ.22–30**: Հիշիք հանգստության օրը՝ այն սուրբ պահելու համար՝ **Ել. Ի.8–11** (Մոսիա 13.16–19): Հանգստության օրը տրվել է որպես նշան Աստծո և մարդու միջև՝ **Ել. ԼԱ.12–17** (Եզեկ. Ի.12, 20): Մենք չպետք է առք ու վաճառք անենք

հանգստության օրը՝ **Նեեմ. Ժ.31**: Շաբաթը կոչիր բերկրանք՝ պատվելով Տիրոջը և չկատարելով քո բաղձանքները՝ **Ես. ԾԸ.13–14**: Շաբաթը մարդու համար եղավ և ոչ թե մարդը շաբաթի համար՝ **Մար. Բ.23–28**: Մարդու Որդին շաբաթի Տերն է՝ **Ղուկ. Զ.1–10**: Հիսուսը հանգստության օրն ուսուցանում էր ժողովարանում և բժշկում էր՝ **Ղուկ. ԺԳ.10–14**: Նեփիացիները հանգստության օրը սուրբ էին պահում՝ **Հարոմ 1.5**: Հարգեք հանգստության օրը, որպեսզի սուրբ պահեք այն՝ **Մոսիա 18.23**: Քո հաղորդությունները մատուցիր իմ սուրբ օրը՝ **ՎևոՒ 59.9–13**: Սիոնի բնակիչները պետք է պահեն հանգստության օրը՝ **ՎևոՒ 68.29**: Ես՝ Աստվածս, յոթերորդ օրը հանգստացա իմ բոլոր գործերից՝ **Մովսես 3.1–3** (ՇՆ. Բ.1–3, Աբր. 5.1–3):

ՀԱՇԻՎ, ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ, ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ:

Տե՛ս նաև Կամքի ազատություն

Տերն ասել է, որ բոլոր մարդիկ պատասխանատու են իրենց իսկ դրդապատճառների, վերաբերմունքի, ցանկությունների և գործողությունների համար:

Պատասխանատվության տարիքն այն տարիքն է, երբ երեխաները պատասխանատու են համարվում իրենց գործողությունների համար և ունակ են մեղք գործել և ապաշխարել:

Ամեն մարդու իր ճանապարհների համեմատ պիտի դատեմ՝ **Եզեկ. ԺԸ.30**: Մարդիկ հաշիվ կտան ամեն դատարկ խոսքի համար՝ **Մատ. ԺԲ.36**: Հաշիվ տուր քո տնտեսության համար՝ **Ղուկ. ԺՁ.2**: Մեզանից ամեն մեկն իր անձի համար պիտի հաշիվ տա Աստծուն՝ **Հռոմ. ԺԳ.12**: Մեռելները պիտի դատվեն իրենց գործերի համեմատ՝ **Հայտ. Ի.12**: Մեր խոսքերը, գործերը և մտքերը կդատապարտեն մեզ՝ **Ալմա 12.14**: Մենք մեր սեփական դատավորներն ենք՝ գործենք բարիք, թե չարիք՝ **Ալմա 41.7**: Ձեզ բույլատրված է գործել ինքներդ ձեզ համար՝ **Հել. 14.29–31**: Այս բանը պիտի դուք սովորեցնեք՝ ապաշխարություն և մկրտություն նրանց, ովքեր պատասխանատու են՝ **Մոր. 8.10**: Բոլորը, ովքեր հասել են պատասխանատվության տարիքին, պետք է ապաշխարեն և մկրտվեն՝ **ՎևոՒ 18.42**: Ստատանալ չի

կարող գալթակղել փոքր երեխաներին, մինչև որ նրանք չսկսեն պատասխանատու դառնալ իմ առաջ՝ **ՎԼՈՒ** 29.46–47: Երեխաները պետք է մկրտվեն, երբ նրանք ութ տարեկան են՝ **ՎԼՈՒ** 68.27: Գատաստանի օրն ամեն մարդ պատասխանատու կլինի իր իսկ մեղքերի համար՝ **ՎԼՈՒ** 101.78: Մարդկանց արված է բարին տարբերել չարից. ուստի նրանք գործակալ են իրենց համար՝ **Մովսես** 6.56: Մարդիկ կպատժվեն իրենց իսկ մեղքերի համար՝ **ՀՀ** 1.2:

ՀԱՄԿԱՆԱԼ: *Տե՛ս նաև* Գիտություն.

Իմաստություն. Ճշմարտություն

Գիտելիք ստանալ կամ ըմբռնել ճշմարտության իմաստը և նաև դրա կիրառությունը կյանքում:

Քո հասկացողությանը մի վստահիր՝ **Առափ**. Գ.5: Քո ամեն ստացվածքի հետ հանճար ստացիր՝ **Առափ**. Գ.7: Հիսուսը խոսում էր առակներով և ոմանք չէին հասկանում՝ **Մատ**. ԺԳ.12–17: Տերը բացեց նրանց միտքը՝ **Ղուկ**. ԻԳ.45: Եթե դուք չեք կարողանում հասկանալ այս խոսքերը, դա նրանից է, որ դուք չեք խոնարհվում **2 Նեփի** 32.4 (3 Նեփի 17.3): Հիշատակարանները պահպանվել են, որպեսզի մենք կարդանք և հասկանանք՝ **Մոսիա** 1.2–5: Իրենց անհավատության պատճառով՝ նրանք չէին կարողանում հասկանալ Աստծո խոսքը՝ **Մոսիա** 26.3: Նրանք առողջ դատողությանը մարդիկ էին՝ **Ալմա** 17.2–3: Խոսքը սկսում է լուսավորել իմ հասկացողությունը՝ **Ալմա** 32.28: Եկեք միասին արամաբանենք, որպեսզի դուք հասկանաք՝ **ՎԼՈՒ** 50.10–12, 19–23: Ծնողները պետք է ուսուցանեն իրենց երեխաներին, որպեսզի նրանք հասկանան՝ **ՎԼՈՒ** 68.25: Աստծո գործերն ու խորհուրդները հնարավոր է հասկանալ միայն Սուրբ Հոգով՝ **ՎԼՈՒ** 76.114–116: Սատանան փնտրում է հեռացնել նրանց սրտերը հասկացողությունից՝ **ՎԼՈՒ** 78.10: Քրիստոսի Լույսը կենդանացնում է մեր հասկացողությունը՝ **ՎԼՈՒ** 88.11:

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ: *Տե՛ս* Զեռնադրություն

ՀԱՎԱՏ, ՀԱՎԱՏԱԼ: *Տե՛ս նաև*

Ապավինել. Անհավատություն.

Հավատք. Հիսուս Քրիստոս

Հավատք ունենալ ինչ-որ մեկի հանդեպ կամ ընդունել մի բան որպես ճշմարտություն: Մարդը պետք է ապաշխարի և հավատա Հիսուս Քրիստոսին, որպեսզի փրկվի Աստծո արքայությունում (**ՎԼՈՒ** 20.29):

Հավատացեք ձեր Տեր Աստծուն. հավատացեք նրա մարգարեներին՝ **Բ ՄՈ**. Ի.20: Դանիելը չվնասվեց առյուծների գուրռն, որովհետև հավատաց Աստծուն՝ **Դան**. 2.23: Ինչպես որ հավատացիր, թող այնպես լինի քեզ՝ **Մատ**. Ը.13: Ամեն ինչ, որ հավատալով խնդրեք աղոթքի մեջ, կստանաք՝ **Մատ**. ԻԱ.22: Մի վախեցիր, բայց միայն հավատա՝ **Մար**. Ե.36: Ամեն բան հնարավոր է հավատացողի համար՝ **Մար**. Թ.22–23: Ով որ հավատաց և մկրտվեց, կփրկվի՝ **Մար**. Ժ2.16 (2 Նեփի 2.9, 3 Նեփի 11.33–35): Որդուն հավատացողը հավիտենական կյանք ունի՝ **Հովհ**. Գ.16, 18, 36 (Հովհ. Ե.24, **ՎԼՈՒ** 10.50): Մենք հավատացինք և ճանաչեցինք, թե դու ես Քրիստոսը՝ **Հովհ**. 2.70: Ինձ հավատացողը, թեև մեռնի էլ, կապրի՝ **Հովհ**. ԺԱ.25–26: Մենք, որ հավատացինք, մտնում ենք հանգստի մեջ՝ **Եբբ**. Գ.3: Հավատանք Հիսուս Քրիստոսին և սիրենք միմյանց՝ **Ա Հովհ**. Գ.23: Մեսիան չի կործանի ոչ դքի, ով հավատում է իրեն՝ **2 Նեփի** 6.14: Հրեաները կհալածվեն, մինչև որ նրանք կհամոզվեն հավատալու Քրիստոսին՝ **2 Նեփի** 25.16: Եթե դուք հավատում եք այս բաներին, տեսեք որ դուք անեք դրանք՝ **Մոսիա** 4.10: Որդին իր վրա կվերցնի նրանց օրինազանցությունները, ովքեր հավատում են իր անվանը՝ **Ալմա** 11.40: Օրհնված է նա, ով հավատում է Աստծո խոսքին, առանց հարկադրված լինելու հավատալ՝ **Ալմա** 32.16: Եթե դուք չեք կարող ավելին, քան ցանկանալ հավատալ, թույլ տվեք, որ այդ ցանկությունը գործի ձեր մեջ՝ **Ալմա** 32.27: Եթե դուք հավատում եք Քրիստոսի անվանը, դուք կապաշխարեք՝ **Հեղ**. 14.13: Նրանք, ովքեր հավատում են Քրիստոսին, հավատում են նաև Հորը՝ **3 Նեփի** 11.35: Երբեք մարդն այնպես չի հավատացել Տիրոջը, ինչպես Հարեդի եղբայրը՝ **Եբբ** 3.15: Ամեն ինչ, որ համոզում է հավատալ Քրիստոսին, ուղարկված է Քրիստոսի գործությամբ՝ **Մոր**. 7.16–17: Տիրոջ խոսքին հավատացողներին կտրվի

Հոգու հայտնությունը՝ **ՎԼՈՒ** 5.16: Ովքեր որ հավատում են Տիրոջ անվանը, կդառնան Աստծո որդիներ՝ **ՎԼՈՒ** 11.30 (Հովհ. Ա.12): Ոմանց էլ տրված է հավատալ ուրիշների խոսքերին՝ **ՎԼՈՒ** 46.14: Նշանները հետևում են նրանց, ովքեր հավատում են՝ **ՎԼՈՒ** 58.64 (ՎԼՈՒ 63.7-12): Նրանք, ովքեր հավատում են, ապաշխարում և մկրտվում, կստանան Սուրբ Հոգին՝ **Մոզես** 6.52:

ՀԱՎԱՏՈ ՀԱՆԳԱՆԱԿ: *St'u nush*
Թանկագին Մարգարիտ. Սմիթ
Ջոզեֆ կրտսեր

Դավանանքի տասներեք կետեր, որոնց հավատում են Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցու անդամները:

Ջոզեֆ Սմիթն առաջին անգամ այն գրեց «Chicago Democrat» լրագրի խմբագիր Ջոն Վենսլոքիին ուղղված իր նամակում՝ որպես այն հարցի պատասխան, թե ինչի են հավատում Եկեղեցու անդամները: Այդ նամակը հայտնի դարձավ որպես «Վենսլոքիի նամակ» և առաջին անգամ հրատարակվեց «Times and Seasons» պարբերականում, 1842թ. մարտին: 1880թ. հոկտեմբերի 10-ին Եկեղեցու անդամների քվեարկությամբ Հավատո Հանգանակն ընդունվեց որպես սուրբ գրություն և դարձավ Թանկագին Մարգարիտի մի մաս:

ՀԱՎԱՏՔ. *St'u nush* Հավատ,
Հավատալ. Հիսուս Քրիստոս. Հույս.
Վստահություն

Վստահություն ինչ-որ բանի կամ ինչ-որ մեկի հանդեպ: Ինչպես ամենից հաճախ օգտագործվում է սուրբ գրքերում, հավատքը վստահելն ու ապավինելն է Հիսուս Քրիստոսին, ինչը մարդուն առաջնորդում է հնազանդվելու նրան: Հավատքը պետք է կենտրոնացված լինի Հիսուս Քրիստոսի վրա, որպեսզի մարդուն տանի փրկության: Վերջին Օրերի Սրբերը հավատք ունեն նաև առ Հայր Աստված, Սուրբ Հոգին, քահանայության գործությունը և վերականգնված ավետարանի կարևոր այլ տեսակետները:

Հավատքը ներառում է հույս այն բաների համար, որոնք տեսանելի չեն, բայց որոնք ճշմարիտ են (Եբր. ԺԱ.1, Ալմա 32.21, Եբրե 12.6): Հավատքը ծնվում է

ավետարանը լսելուց, որն ուսուցանվում է Աստծո կողմից ուղարկված՝ լիազորված սպասավորների կողմից (Հռոմ. Ժ.14-17): Հրաշքները հավատք չեն առաջացնում, այլ ամուր հավատքը զարգանում է Հիսուս Քրիստոսի ավետարանին հնազանդվելով: Այլ կերպ ասած՝ հավատքը գալիս է արդար ապրելուց (Ալմա 32.40-43, Եբրե 12.4, 6, 12, ՎԼՈՒ 63.9-12):

Ճշմարիտ հավատքը բերում է հրաշքներ, տեսիլքներ, երազներ, բժշկումներ և Աստծո բոլոր պարգևները, որոնք նա տալիս է իր Սրբերին: Հավատքով ստանում ենք մեղքերի թողություն և հնարավորություն՝ ի վերջո բնակվելու Աստծո ներկայության մեջ: Հավատքի պակասը մարդուն տանում է հուսահատության, որը գալիս է անօրինության պատճառով (Մոր. 10.22):

Արդարը հավատքով պիտի ապրի՝ **Ամբ.** Բ.4: Քո հավատքը քեզ ապրեցրեց՝ **Մատ.** Թ.22 (Մար. Ե.34, Ղուկ. Է.50): Ձեր հավատքի պես թող լինի ձեզ՝ **Մատ.** Թ.29: Եթե մանանեխի հատի չափ հավատք ունենաք, ոչինչ անկարելի չի լինի ձեզ համար՝ **Մատ.** ԺԷ.19 (Ղուկ. ԺԷ.6): Ես աղաչեցի քեզ համար, որ քո հավատքը չպակասի՝ **Ղուկ.** ԻԲ.32: Քրիստոսի անվան հավատքն այս մարդուն բժշկեց՝ **Գոր.** Գ.16: Հավատքը գալիս է Աստծո խոսքը լսելուց՝ **Հռոմ.** Ժ.17: Եթե Քրիստոսը հարություն չի առել, ձեր հավատքն ունայն է՝ **Ա Կոր.** ԺԵ.14: Հավատքը գործում է սիրով՝ **Գաղ.** Ե.6: Շնորհով եք փրկվել՝ հավատքի միջոցով՝ **Եփես.** Բ.8 (2 Նեփի 25.23): Վերցրեք հավատքի վահանը՝ **Եփես.** Զ.16 (ՎԼՈՒ 27.17): Ավարտեցի ընթացքս, հավատքը պահեցի՝ **Բ Տիմ.** Դ.7: Հավատքը հուսացած բաների հաստատությունն է՝ **Եբր.** ԺԱ.1: Առանց հավատքի հնարավոր չէ նրան հաճո լինել՝ **Եբր.** ԺԱ.6: Հավատքը, եթե գործեր չունի, մեռած է՝ **Հակ.** Բ.17-18, 22: Ես կգամ և կանեն այն բաները, որոնք Տերը պատվիրել է՝ **1 Նեփի 3.7:** Տերն ամեն բան կարող է անել մարդկանց զավակների համար, եթե նրանք հավատք գործադրեն նրա հանդեպ՝ **1 Նեփի 7.12:** Լիախոնայի ցուցիչները գործում էին ըստ հավատքի՝ **1 Նեփի 16.28:** Ապաշխարեք և մկրտվեք նրա անունով, կատարյալ հավատք ունենալով առ Սուրբը՝ **2 Նեփի 9.23:** Քրիստոս-

սը հզոր հրաշքներ է գործում մարդկանց զավակների մեջ՝ նրանց հավատքի համաձայն՝ **2 Նեփի** 26.13 (Եթեր 12.12, Մոր. 7.27–29, 34–38): Ենովսի մեղքերը ներվեցին Քրիստոսի հանդեպ նրա հավատքի պատճառով՝ **Ենովս** 1.3–8: Փրկությունն այդպիսիներից ոչ մեկին չի գա, բացի դա լինի առ Տեր Հիսուս Քրիստոսը հավատքի միջոցով՝ **Մոսիա** 3.12: Սրտեր փոխվում են առ նրա անունը հավատքի միջոցով՝ **Մոսիա** 5.7: Աստծո ծառաների աղոթքները պատասխանվում են նրանց հավատքի համաձայն՝ **Մոսիա** 27.14: Չորություն տուր մեզ՝ Քրիստոսի հանդեպ մեր հավատքի համաձայն՝ **Ալմա** 14.26: Կանչեք Աստծո անունը հավատքով՝ **Ալմա** 22.16: Հավատքը բաների մասին կատարյալ գիտելիք ունենալը չէ՝ **Ալմա** 32.21 (Եթեր 12.6): Երբ այն սկսի ուռչել՝ սնուցեք այն հենց այդպես, ձեր հավատքով՝ **Ալմա** 33.23 (Ալմա 32.28): Նրանց պահպանումը վերագրվում էր Աստծո հրաշագործ գործությանը՝ նրանց մեծ հավատքի շնորհիվ՝ **Ալմա** 57.25–27: Բոլոր նրանք, ովքեր հավատքով կնայեն Աստծո Որդուն, կարող են ապրել՝ **Հել.** 8.15: Ես տեսնում եմ, որ ձեր հավատքը բավարար է, որ ես ձեզ բժշկեմ՝ **3 Նեփի** 17.8: Հավատքը բաներն են, որոնց համար հույս ունենք և չենք տեսնում՝ **Եթեր** 12.6: Բոլոր նրանք, ովքեր հրաշքներ գործեցին, հավատքով արեցին դրանք՝ **Եթեր** 12.12–18: Եթե նրանք հավատք ունենան ինձանում, այն ժամանակ նրանց բոլոր կողմերը ես կդարձնեմ ուժեղ՝ **Եթեր** 12.27–28, 37: Մորմոնն ուսուցանել էր հավատքի, հույսի և գթության մասին՝ **Մոր.** 7: Ինչ էլ որ դուք խնդրեք ձորը՝ իմ անունով, որը բարի է, հավատքով հավատալով, որ դուք կստանաք, ահա, դա կարվի ձեզ համար՝ **Մոր.** 7.26: Նրանք, ովքեր հավատք ունեն Քրիստոսում, կհաքեն այն ամենին, ինչ բարի է՝ **Մոր.** 7.28: Եթե դուք հարցնեք, հավատք ունենալով առ Քրիստոս, նա կհայտնի ձեզ ճշմարտությունը՝ **Մոր.** 10.4: Առանց հավատքի դու ոչինչ չես կարող անել. ուստի, հավատքով խնդրիր՝ **Վևո** 8.10: Այն կշնորհվի նրանց՝ իրենց աղոթքներում ունեցած հավատքի համաձայն՝ **Վևո** 10.47, 52: Բոլոր մարդիկ պետք է հավատքով առ նրա անունը համբերեն մինչև վերջ՝ **Վևո** 20.25, 29: Արդարացումը, Քրիս-

տոսի շնորհով, արդար է և ճշմարիտ՝ **Վևո** 20.30: Հոգին կտրվի ձեզ հավատքի աղոթքով՝ **Վևո** 42.14: Հավատքը չի գալիս նշաններով, այլ նշաններն ուղեկցում են նրանց, ովքեր հավատում են՝ **Վևո** 63.9–12: Ծնողները պետք է երեխաներին ուսուցանեն հավատք առ Քրիստոս՝ **Վևո** 68.25: Ուսում փնտրեք, այսինքն՝ ուսումնասիրելով և նաև հավատքով՝ **Վևո** 88.118: Հավատքն առ Տեր Հիսուս Քրիստոս ավետարանի առաջին սկզբունքն է՝ **ՀՀ** 1.4:

ՀԱՎԵՐԺԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔ: *Sti u nas*

Կյանք. Պսակ. Մեղստիալ փառք.

Վեհացում. Քավել, Քավություն

Աստծո ներկայության մեջ ընտանիքներով առիավետ ապրելը (Վևո 132.19–20, 24, 55): Հավերժական կյանքն Աստծո ամենամեծ պարգևն է մարդու համար:

Հավերժական կյանքի խոսքեր ունես դու՝ **Հովհ.** 2.69: Սա է հավերժական կյանքը, որ ճանաչեն քեզ՝ միակ ճշմարիտ Աստված. և Հիսուս Քրիստոսին՝ **Հովհ.** Ժ.3 (Վևո 132.24): Պատերազմիր հավատքի բարի պատերազմը, և բռնիր հավերժական կյանքը՝ **Ա Տիմ.** 2.12: Մարդիկ ազատ են՝ ընտրելու ազատություն և հավերժական կյանք՝ **2 Նեփի** 2.27 (Հել. 14.31): Հոգևոր մտածողությամբ լինելը հավերժական կյանք է՝ **2 Նեփի** 9.39: Այն ժամանակ դուք անձուկ արահետի վրա եք, որը տանում է դեպի հավերժական կյանք՝ **2 Նեփի** 31.17–20: Քրիստոսին հավատալը և մինչև վերջ համբերելը հավերժական կյանք է՝ **2 Նեփի** 33.4 (3 Նեփի 15.9): Նա, ով հավերժական կյանք ունի, հարուստ է՝ **Վևո** 6.7 (Վևո 11.7): Հավերժական կյանքը մեծագույնն է Աստծո բոլոր պարգևներից՝ **Վևո** 14.7 (Հովմ. 2.23): Արդարները կստանան խաղաղություն այս աշխարհում և հավերժական կյանք գալիք աշխարհում՝ **Վևո** 59.23: Նրանք, ովքեր համբերում են մինչև վերջ, կստանան հավերժական կյանքի պսակը՝ **Վևո** 66.12 (Վևո 75.5): Բոլոր նրանք, ովքեր մահացել են առանց ավետարանի, որոնք ընդունած կլինեին այն, եթե ապրեին, սեղեստիալ արքայության ժառանգներն են՝ **Վևո** 137.7–9: Աստծո աշխատանքն ու փառքն է՝ իրագործել մարդու ամենախոյունն ու հավերժական կյանքը՝ **Մովսես**

1.39: Աստված հավերժական կյանք է պարգևում հնազանդներին՝ **Մովսես** 5.11:

ՀԱՎԵՐԺԱԿԱՆ ՀԱՅՐ: *Տե՛ս* Հայր Երկնային. Աստված, Աստվածագլուխ

ՀԱՎԻՏՆԵԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔ: *Տե՛ս* Հավերժական կյանք

ՀԱՎԻՏՆԵԱԿԱՆ ՈՒԽՏ: *Տե՛ս* Նոր և Հավիտենական Ուխտ. Ուխտ

ՀԱՐԵԴ: *Տե՛ս նաև* Հարեդացիներ. Հարեդի եղբայր

Առաջնորդ Մորմոնի Գրքում, որն իր եղբոր հետ մի խումբ ժողովրդի առաջնորդեց Բաբելոնի աշտարակից դեպի խոստումի մի երկիր արևմտյան կիսագնդում (Եթեր 1.33–2.1):

Հարեդն իր եղբորը խնդրեց աղոթել Տիրոջ, որ չխառնի նրանց ընտանիքների և ընկերների լեզուն՝ **Եթեր** 1.34–37: Ճանապարհորդեց դեպի ծովի ափ և չորս տարի բնակվեց այնտեղ՝ **Եթեր** 2.13: Նավարկեց դեպի խոստումի երկիր՝ **Եթեր** 6.4–12:

ՀԱՐԵԴԱՅԻՆԵՐ: *Տե՛ս նաև* Հարեդ. Հարեդի եղբայր. Մորմոնի Գիրքը

Ժողովուրդ Մորմոնի Գրքում, որոնք Հարեդի, նրա եղբոր և նրանց ընկերների հետնորդներն էին (Եթեր 1.33–41): Աստված նրանց առաջնորդեց Բաբելոնի աշտարակից դեպի Ամերիկյան աշխարհամաս՝ խոստումի մի երկիր (Եթեր 1.42–43, 2–3, 6.1–18): Չնայած նրանց ազգը ժամանակին եղել էր միլիոնանոց ժողովուրդ, նրանք բոլորը բնաջնջվել էին ամբարշտության պատճառով առաջացած քաղաքացիական պատերազմում (Եթեր 14–15):

ՀԱՐԵԴԻ ԵՂԲԱՅՐ: *Տե՛ս նաև* Հարեդ. Հարեդացիներ

Մորմոնի Գրքի մարգարե: Նա և նրա եղբայրը հիմնեցին Հարեդացիների ազգը, երբ մի խումբ ժողովրդի Բաբելոնի աշտարակից առաջնորդեցին դեպի խոստումի մի երկիր արևմտյան կիսագնդում (Եթեր 1–6): Նա այնպիսի մեծ հավատքով մարդ էր, որ Տիրոջ հետ խոսեց դեմառդեն

(ՎեոՒ 17.1): Նրա պատմությունը շարադրված է Եթերի գրքում:

Հարեդի եղբայրը մի հաղթանդամ ու հզոր և Տիրոջից մեծապես հովանավորված մի մարդ էր՝ **Եթեր** 1.34: Իր հավատքի շնորհիվ Հարեդի եղբայրը տեսավ Տիրոջ մատը՝ **Եթեր** 3.6–9 (Եթեր 12.20): Քրիստոսը Հարեդի եղբորը ցույց տվեց իր հոգեղեն մարմինը՝ **Եթեր** 3.13–20: Ավելի մեծ բաներ երբեք ցույց տրված չեն եղել, քան նրանք, որոնք ցույց են տրվել Հարեդի եղբորը՝ **Եթեր** 4.4: Հարեդի եղբայրն իր ժողովրդին զգուշացրեց չհիմնել միապետություն՝ **Եթեր** 6.22–23: Տերը բոլոր բաները ցույց տվեց Հարեդի եղբորը՝ **Եթեր** 12.21: Հարեդի եղբայրը գորավոր էր գրելիս՝ **Եթեր** 12.24: Հարեդի եղբայրը հավատքով տեղափոխեց Ջերին սարը՝ **Եթեր** 12.30:

ՀԱՐՅՈՒՐԱՊԵՏ

Հռոմեական բանակի սպա, որը 50–100 մարդկանց հրամանատար էր: Այդ զորախումբը կազմում էր Հռոմեական լեգեոնի մեկ վաթսուներորդ մասը: (*Տե՛ս* Մատ. Ը.5, Ղուկ. ԻԳ.47, Գոր. Ժ.1–8):

ՀԱՐՈՄ

Մորմոնի Գրքում՝ Ենովսի որդին և Լեքիի ծոռնորդին: Նա վաթսուն տարի, Բ.ծ.ա. 420–361թթ., պահեց Նեփիացիների հիշատակարանները (Ենովս 1.25, Հարոմ 1.13): Նա հավատարիմ մարդ էր, որը որոշեց շատ չգրել այդ պատմական հիշատակարանում (Հարոմ 1.2):

Հարոմի Գիրքը. Մորմոնի Գրքի այս գրքում միայն տասնհինգ հատված կա: Հարոմն արձանագրել է, որ Նեփիացիները շարունակում էին ապրել Մովսեսի օրենքով և սպասում էին Քրիստոսի գալստին: Նրանց ղեկավարում էին թագավորներ, որոնք հզոր հավատքով մարդիկ էին: Ուշք դարձնելով իրենց մարգարեներին, քահանաներին և ուսուցիչներին՝ նրանք քարգավաճում էին:

ՀԱՐՍՏՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս* Հարստություններ

ՀԱՐՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ: *Տե՛ս նաև* Փող. Հպարտություն

Հարստություն կամ առատություն: Տերը

Սրբերին խորհուրդ է տալիս չփնտրել աշխարհիկ հարստություններ, բացի միայն բարիք գործելու համար: Նախքան աշխարհիկ հարստություններ որոնելը, Սրբերը պետք է որոնեն Աստծո արքայությունը, որը ներառում է հավերժության հարստությունները (Հակոբ 2.18–19):

Եթե հարստությունը շատանա, սիրտ մի դրեք նրա վրա՝ **Մադ.** ԿԲ.10: Օգուտ չունի հարստությունը բարկության օրը՝ **Առակ.** ԺԱ.4: Իր հարստությանը հուսացողը վայր կընկնի՝ **Առակ.** ԺԱ.28: Անունը հարստությունից ավելի ընտիր է՝ **Առակ.** ԻԲ.1: Ինչքան դժվար է, որ հարստություններ ունեցողները մտնեն Աստծո արքայությունը՝ **Մար.** Ժ.23 (Ղուկ. ԺԸ.24–25): Արժաթափրությունն ամեն չարիքի արմատն է՝ **Ա Տիմ.** Զ.10: Վայ հարուստներին, որոնք արհամարհում են աղքատներին և նրանց գանձն իրենց աստվածն է՝ **2 Նեփի** 9.30: Արդարներն իրենց սրտերը չէին դնում հարստության վրա, այլ կիսվում էին բոլորի հետ՝ **Ալմա** 1.30: Ժողովուրդն սկսեց հպարտանալ հարստությունների պատճառով՝ **Ալմա** 4.6–8: Ժողովուրդը սկսեց տարբերվել դասերով՝ ըստ իրենց հարստությունների՝ **3 Նեփի** 6.12: Մի փնտրեք հարստություն, այլ իմաստություն՝ **Վևոթ** 6.7 (Ալմա 39.14, Վևոթ 11.7): Երկրի հարստություններն Աստծուն են, տալու համար, բայց զգուշացեք հպարտությունից՝ **Վևոթ** 38.39:

Հավերժության հարստությունները. Գանձեր դիզեք երկնքում՝ **Մատ.** Զ.19–21: Որքա՞ն հաճախ ես կանչեցի ձեզ հավերժական կյանքի հարստություններով՝ **Վևոթ** 43.25: Հավերժության հարստություններն իմն են՝ տալու համար՝ **Վևոթ** 67.2 (Վևոթ 78.18):

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄԱՐՏԻՆ: *Տե՛ս նաև*

Մորմոնի Գրքի վկաները

Մորմոնի Գրքի աստվածային ծագումն ու ճշմարտությունը հաստատող Երեք Վկաներից մեկը: Նա նյութապես օգնեց Ջոզեֆ Սմիթին և Եկեղեցուն: Տերը Մարտին Հարրիսին խնդրեց վաճառել իր ունեցվածքը և նվիրել իր դրամները՝ վճարելու Մորմոնի Գրքի հրատարակման ծախսերը (Վևոթ 19.26–27, 34–35): Օրինակ լինելու Եկեղեցու համար (Վևոթ

58.35): և օգնելու ծառայության ծախսերի վճարմանը (Վևոթ 104.26):

Մարտին Հարրիսը հեռացվեց Եկեղեցուց, բայց հետո վերադարձավ լիարժեք անդամակցության: Մինչև իր կյանքի վերջը նա վկայում էր, որ տեսել է Մորմոնի հրեշտակին և ոսկե թիթեղները, որոնցից Ջոզեֆ Սմիթը թարգմանել էր Մորմոնի Գիրքը:

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Ամմահ,

Ամմահություն. Հիսուս Քրիստոս.

Մահ ֆիզիկական. Մարմին. Ոգի.

Քավել, Քավություն

Հոգեղեն մարմնի և մտն ու ոսկրե ֆիզիկական մարմնի վերամիավորումը մահից հետո: Հարությունից հետո ոգին և մարմինն այլևս երբեք չեն առանձնանա, և մարդ կդառնա ամմահ: Քանի որ Հիսուս Քրիստոսը հաղթել է մահը, ամեն մարդ, որը ծնվել է երկրի վրա, հարություն կառնի (Ա Կոր. ԺԵ.20–22):

Հիսուս Քրիստոսն առաջին մարդն էր երկրի վրա, որը հարություն առավ (Գոր. ԻԶ.23, Կոր. Ա.18, Հայտ. Ա.5): Նոր Կտակարանն ակնհայտ փաստեր է տալիս, որ Հիսուսը հարություն առավ իր ֆիզիկական մարմնով. նրա գերեզմանը դատարկ էր, նա ձուլվեց մեղրախորիսի կերպով, նա մահից ու ոսկորից մարմին ուներ, մարդիկ շոշափեցին նրան և հրեշտակներն ասացին, որ նա հարություն է առել (Մար. ԺԶ.1–6, Ղուկ. ԻԳ.1–12, 36–43, Հովհ. Ի.1–18): Վերջին օրերի հայտնությունները հաստատում են Քրիստոսի և ողջ մարդկության հարության իրականությունը (Ալմա 11.40–45, 40, 3 Նեփի 11.1–17, Վևոթ 76, Մովսես 7.62):

Բոլոր մարդիկ հարություն չեն առնի միևնույն փառքի մեջ (Ա Կոր. ԺԵ.39–42, Վևոթ 76.89–98), ոչ էլ բոլորը հարություն կառնեն միևնույն ժամանակ (Ա Կոր. ԺԵ.22–23, Ալմա 40.8, Վևոթ 76.64–65, 85): Քրիստոսի հարությունից հետո շատ սրբեր հարություն առան (Մատ. ԻԷ.52): Արդարները հարություն կառնեն ամբարիշտներից առաջ և առաջ կզան առաջին հարության ժամանակ (Ա Թես. Դ.15): Հապաշխարդ մեղսագործներն առաջ կզան վերջին հարության ժամանակ (Հայտ. Ի.5–13, Վևոթ 76.85):

Թեև իմ մորթն այսպես թափվի, այնուամենայնիվ

մենայնիվ, ես իմ մարմնում տեսնելու եմ Աստծուն՝ **Հոր ԺԹ.26** (Մովսես 5.10): Ես պիտի բացեմ գերեզմանները և դուրս պիտի հանեմ ձեզ՝ **Եզեկ. ԼԷ.12**: Գերեզմանները բացվեցին և շատ մարմիններ հարություն առան՝ **Մատ. ԻԷ.52–53** (3 Նեփի 23.9): Տերը հարություն է առել՝ **Ղուկ. ԻԳ.34**: Ոգին միս և ոսկոր չունի, ինչպես ինձ եք տեսնում, որ ունեմ՝ **Ղուկ. ԻԳ.39**: Ես եմ հարությունը և կյանքը՝ **Հովհ. ԺԱ.25**: Տասներկու Առաքյալներն ուսուցանեցին, որ Հիսուսը հարություն է առել՝ **Գոր. Ա.21–22** (Գոր. Բ.32, Գ.15, Գ.33): Քրիստոսով բոլորը կկենդանացվեն՝ **Ա Կոր. ԺԵ.1–22**: Քրիստոսով մենեղներն առաջ հարություն կառնեն՝ **Ա Թես. Դ.15**: Երանելի և սուրբ է նա, ով բաժին ունի առաջին հարության մեջ՝ **Հայտ. Ի.6**: Քրիստոսը վայր է դնում իր կյանքը և վերցնում է այն կրկին, որպեսզի իրագործի մեռելների հարությունը՝ **2 Նեփի 2.8** (Մոսիա 13.35, 15.20, Ալմա 33.22, 40.3, Հել. 14.15): Առանց հարության մենք ենթակա կդառնայինք Սատանային՝ **2 Նեփի 9.6–9**: Հարությունը կգա բոլոր մարդկանց՝ **2 Նեփի 9.22**: Արիմադին ուսուցանել է առաջին հարության վերաբերյալ՝ **Մոսիա 15.21–26**: Ամբարիշտները մնում են, կարծես ոչ մի փրկագնում չի արվել, բացի մահվան կապալանքներն արձակվելը՝ **Ալմա 11.41–45**: Ալման բացատրել է հոգիների վիճակը մահվան և հարության միջև՝ **Ալմա 40.6, 11–24**: Տիրոջ գալստի ժամանակ առաջ կգան նրանք, ովքեր մահացել են Քրիստոսում՝ **Վևո 29.13** (Վևո 45.45–46, 88.97–98, 133.56): Սպացեք հասկապես նրանց համար, ովքեր չունեն փառավոր հարության հույս՝ **Վևո 42.45**: Նրանք, ովքեր ոչ մի օրենք չեն իմացել, բաժին կունենան առաջին հարության մեջ՝ **Վևո 45.54**: Նրանք կբարձրանան մեռելներից և հետո չեն մեռնի՝ **Վևո 63.49**: Մեռելներից հարությունը հոգու փրկագնումն է՝ **Վևո 88.14–16**: Ոգին և ստամոք, անբաժան միացած, ստանում են ուրախության լիությունը՝ **Վևո 93.33**: Հրեշտակները, որոնք հարություն առած էակներ են, մաից և ոսկորից մարմին ունեն՝ **Վևո 129.1**: Բանակաճության ինչ աստիճանի որ հասնենք այս կյանքում, հարության ժամանակ կբարձրանա մեզ հետ՝ **Վևո 130.18–19**:

ՀԵԶ, ՀԵԶՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*

Խոնարհեցնել, Խոնարհություն.

Կոտրված սիրտ. Համբերություն

Աստվածավախ, արդարակյաց, խոնարհ, ուսումնասեր և չարչարանքների մեջ համբերատար: Հեզերը պատրաստակամ են՝ հետևելու ավետարանի ուսմունքներին:

Մովսեսը շատ հեզ էր՝ **Թվ. ԺԲ.3**: Հեզերը կժառանգեն երկիրը՝ **Մադ. ԼԷ.11** (Մատ. Ե.5, 3 Նեփի 12.5, Վևո 88.17): Փնտրեք Տիրոջը, ով հեզեր. արդարություն փնտրեք, հեզություն փնտրեք՝ **Մով. Բ.3** (Ա Տիմ. 2.11): Մովորեք ինձանից, որովհետև ես հեզ եմ և սրտով խոնարհ՝ **Մատ. ԺԱ.29**: Հեզությունը Հոգու պատվներից է՝ **Գալ. Ե.22–23**: Տիրոջ ծառան պետք է հեզահոգի լինի, սովորեցնող, համբերատար, հակառակորդներին հանդարտությունով խրատող՝ **Բ Տիմ. Բ.24–25**: Հեզ և հանդարտ հոգին շատ բանկազին է Աստծո համար՝ **Ա Պետ. Գ.4**: Հանքե բնական մարդուն և դարձեք հեզ՝ **Մոսիա 3.19** (Ալմա 13.27–28): Աստված Հելամանին պատվիրեց, որ ժողովրդին սովորեցնի հեզ լինել՝ **Ալմա 37.33**: Տիրոջ շնորհը բավական է հեզերի համար՝ **Եբեր 12.26**: Դուք ունեք հավատք առ Քրիստոս՝ ձեր հեզության շնորհիվ՝ **Մոր. 7.39**: Ոչ ոք ընդունելի չէ Աստծո առաջ, բացի նրանից, ով հեզ է և սրտով խոնարհ՝ **Մոր. 7.44**: Մեղքերի թողությունը հեզություն է բերում, և հեզության շնորհիվ գալիս է Սուրբ Հոգու այցելությունը՝ **Մոր. 8.26**: Քայլիք իմ Հոգու հեզության մեջ՝ **Վևո 19.23**: Հեզությամբ կառավարիք թո տունը՝ **Վևո 31.9**: Քահանայության գործությունն ու ազդեցությունը պետք է պահպանվի մեղմությամբ և հեզությամբ՝ **Վևո 121.41**:

ՀԵԶԱԲԵԼ: *Տե՛ս նաև* Աքաաբ

Ամբարիշտ մի կին Հին Կտակարանում, որը Փյունիկեի երկրից էր: Նա Աքաաբի՝ Իսրայելի թագավորի կինն էր (Գ Թագ. Ժ2.30–31), որը թագավորել է Եղիա մարգարեի ժամանակ:

Հեզաբելի ամուսնությունն Աքաաբի հետ, ավելի շատ, քան որևէ այլ եզակի դեպք, եղավ Իսրայելի հյուսիսային թագավորության անկման պատճառը: Հեզաբելը, Եհովային երկրպագելու փոխարեն, իր երկրից Իսրայել բերեց

կռապաշտության ամենավատ ձևերը (Գ. Թագ. ԺԸ.13, 19):

Հեգաբելը սպանեց Աստծո մարգարեներից շատերին՝ **Գ. Թագ. ԺԸ.4**: Հեգաբելը փորձեց սպանել Եդիային՝ **Գ. Թագ. ԺԹ.1-3**: Հեգաբելի ամբարշտությունն ավարտվեց նրա սոսկալի մահով՝ **Գ. Թագ. ԺԹ.30-37**:

ՀԵԹԱՆՈՄՆԵՐ

Հեթանոսներ բառը սուրբ գրքերում օգտագործված է մի քանի իմաստով: Երբեմն այն մատնանշում է ծագումով ոչ Իսրայելացի մարդկանց, երբեմն ծագումով ոչ հրեա, իսկ երբեմն, ավետարանը չունեցող ազգերին, նույնիսկ եթե այդ մարդկանց մեջ կա Իսրայելացու արյուն: Այս վերջին գործածությունն առավել բնորոշ է այդ բառին, ինչպես որ այն օգտագործվում է Մորմոնի Գրքում և Վարդապետություն և Ուխտերում:

Իսրայելացիները չպետք է ամուսնանային ոչ Իսրայելացիների (հեթանոսների) հետ՝ **Բ. Օր. Է.1-3**: Տեղը կգա, որպես լույս հեթանոսներին՝ **Ես. 42.6**: Պետրոսին պատվիրվեց ավետարանը տանել հեթանոսներին՝ **Գոր. Ժ.9-48**: Աստված հեթանոսներին էլ ապաշխարություն շնորհեց՝ **Գոր. ԺԱ.18**: Մենք ամենքս մկրտվել ենք մեկ եկեղեցում՝ թե՛ հրեաներ, թե՛ հեթանոսներ՝ **Ա. Կոր. ԺԲ.13**: Հեթանոսները Քրիստոսում ժառանգակիցներ են ավետարանով՝ **Եփես. Գ.6**: Մորմոնի Գիրքը գրվել է հեթանոսներին՝ **Մորմոնի Գրքի տխոդոսաթերթ** (Մորմ. 3.17): Հեթանոսների միջից մի մարդ առաջ գնաց ջրերի վրայով՝ **1 Նեփի 13.12**: Ուրիշ գրքեր եկան հեթանոսներից՝ **1 Նեփի 13.39**: Ավետարանի լրիվությունը կգա հեթանոսներին՝ **1 Նեփի 15.13** (3 Նեփի 16.7, Վև. 20.9): Այս երկիրն ազատության երկիր կլինի հեթանոսների համար՝ **2 Նեփի 10.11**: Հեթանոսները նման են վայրի ձիթենուն՝ **Հակոբ 5**: Ավետարանն առաջ պիտի գա հեթանոսների ժամանակներում՝ **Վև. 45.28** (Վև. 19.27): Խոսքը պիտի առաջ գնա դեպի աշխարհի ծայրերը, սկզբում՝ դեպի հեթանոսները, իսկ հետո՝ դեպի հրեաները՝ **Վև. 90.8-10**: Յոթամասումականները պետք է հատուկ վկաներ լինեն հեթանոսների համար՝

Վև. 107.25: Առաջ ողորակեք իմ եկեղեցու երեցներին՝ կոչ անելու բոլոր ազգերին, նախ՝ հեթանոսներին, և ապա՝ հրեաներին՝ **Վև. 133.8**:

ՀԵԼԱՄԱՆ՝ ԱԼՄԱՅԻ ՈՐԴԻ. Տե՛ս

նաև Ալմա՝ Ալմայի որդի. Անթի-

Նեփի-Լեքիներ. Հելամանի որդիները

Մորմոնի Գրքում՝ Ալմայի որդի Ալմայի ավագ որդին (Ալմա 31.7): Հելամանը մարգարե էր և զինվորական առաջնորդ:

Ալման իր որդի Հելամանին վատահեց իր ժողովրդի հիշատակարանները և Հարեղացիների թիթեղները՝ **Ալմա 37.1-2, 21**: Ալման Հելամանին պատվիրեց շարունակել գրել իր ժողովրդի պատմությունը՝ **Ալմա 45-62**: Հելամանը կրկին հաստատեց Եկեղեցին՝ **Ալմա 45.22-23**: Ամմոնացի երկու հազար պատանի մարտիկներ ցանկացան, որ Հելամանը լինի իրենց առաջնորդը՝ **Ալմա 53.19, 22**: Հելամանը և նրա դեռահաս Ամմոնացիները պատերազմեցին Լամանացիների դեմ և իրենց հավատքի շնորհիվ պահպանվեցին՝ **Ալմա 57.19-27**:

ՀԵԼԱՄԱՆ՝ ԲԵՆԻԱՄԻՆ

ԹԱԳԱՎՈՐԻ ՈՐԴԻ: Տե՛ս նաև

Բենիամին՝ Մոսիայի հայր

Մորմոնի Գրքում՝ Բենիամին թագավորի երեք որդիներից մեկը (Մոսիա 1.2-8):

ՀԵԼԱՄԱՆ՝ ՀԵԼԱՄԱՆԻ ՈՐԴԻ

Մարգարե և մատենագիր Մորմոնի Գրքում, որն ուսուցանեց Նեփիացիներին: Նա կրտսեր Ալմայի թոռն էր և այն Նեփիի հայրը, որին գորություն էր տրվել բոլոր տարրերի վրա (Հել. 5-10): Իր որդի Նեփիի հետ Հելամանը գրեց Հելամանի գիրքը:

Հելամանի գիրքը. 1-2-րդ գլուխները ներկայացնում են քաղաքական մեծ հուզումների մի ժամանակաշրջան: 3-4-րդ գլուխներում արձանագրվում է, որ Հելամանը և Մորմոնիան՝ Նեփիացիների բանակի գլխավոր զորապետը, ի վերջո կարողացան խաղաղության հասնել որոշ ժամանակ: Սակայն, չնայած այդ լավ մարդկանց առաջնորդությանը, ժողովուրդը չափազանց աճել էր ամբարշտության մեջ: 5-6-րդ գլուխներում Նեփին թողեց

դատավորական աթոռը, ինչպես արել էր Ալման՝ իր պապը, որպեսզի ուսուցանի ժողովրդին: Որոշ ժամանակ մարդիկ ապաշխարեցին: 6–12-րդ գլուխներում, սակայն, Նեփիացի ժողովուրդը դարձավ ամբարիշտ: Եզրափակիչ գլուխները՝ 13–16-ը, արտասովոր պատմություն են պարունակում մի մարգարեի մասին, որի անունն էր Սամուել Լամանացի, որը կանխավ պատմեց Փրկչի ծննդի ու խաչելության մասին, և այն նշանների մասին, որոնք կընդունեն այդ իրադարձությունները:

ՀԵԼԱՄԱՆԻ ՈՐԴԻՆԵՐԸ: *Տե՛ս նաև*

Անթի-Նեփի-Լեփներ. Հելաման՝
Ալմայի որդի

Մորմոնի Գրքում՝ դարձի եկած Լամանացիների որդիները, որոնք հայտնի էին՝ որպես Ամոնացիներ, որոնք մարտիկներ դարձան Հելամանի ղեկավարությամբ (Ալմա 53.16–22):

Հելամանը նրանց արժանի համարեց իր որդիներն անվանել՝ **Ալմա** 56.10: Նրանց մայրերը նրանց սովորեցրել էին չկասկածել, որ Տերը կարողություն ունի նրանց ազատելու՝ **Ալմա** 56.47: Նրանք հաղթեցին Լամանացիներին և իրենց հավատքի շնորհիվ այնպես պահպանվեցին, որ ոչ ոք չսպանվեց **Ալմա** 56.52–54, 56, 57.26:

ՀԵՂԻ: *Տե՛ս նաև* Սամուել՝ Հին Կտակարանի Մարգարե

Քահանայապետ և դատավոր Հին Կտակարանում, այն ժամանակ երբ Տերը Սամուելին մարգարե կանչեց (Ա Թագ. Գ): Տերը հանդիմանեց նրան իր որդիների ամբարշտությունը հանդուրժելու համար (Ա Թագ. Բ.22–36, Գ.13):

ՀԵՌԱՅՈՒՄ. *Տե՛ս նաև* Ուրացություն. Ապատամբություն

Անձին Եկեղեցու անդամությունից զրկելու և նրա իրավունքներն ու արտոնությունները ետ վերցնելու գործընթացը: Եկեղեցու իշխանություններն անձին հեռացնում են Եկեղեցուց, միայն երբ նա ընտրում է ապրել Տիրոջ պատվիրաններից հակառակ և դրանով իրեն որակագրկում է Եկեղեցու հետագա անդամակցումից:

Շատերի սրտերը կարծրացել էին, և

նրանց անունները ջնջվեցին՝ **Ալմա** 1.24 (Ալմա 6.3): Եթե նա չի ապաշխարում, նա չպետք է համարվի իմ ժողովրդի թվում՝ **3 Նեփի** 18.31 (Մոսիա 26): Շնորքում անողները, ովքեր չեն ապաշխարում, դուրս պիտի գգվեն՝ **ՎԼՈՒ** 42.24: Նա, ով մեղանշում է և չի ապաշխարում, դուրս պիտի գգվի՝ **ՎԼՈՒ** 42.28: Տրվում են Եկեղեցու իմնական դժվարությունները հարթելու ընթացակարգերը՝ **ՎԼՈՒ** 102 (ՎԼՈՒ 42.80–93): Եպիսկոպոսը նշանակված է դատավոր լինելու Իսրայելում՝ **ՎԼՈՒ** 107.72: Կրոնական կազմակերպություններն ունեն անդամների անկանոն վարքով զբաղվելու իրավունքը՝ **ՎԼՈՒ** 134.10:

ՀԵՍՈՒ: *Տե՛ս նաև* Երիքով

Հին Կտակարանի մարգարե և առաջնորդ՝ Մովսեսին հաջորդողը: Նա ծնվեց Եգիպտոսում, նախքան Իսրայելի զավակների ազատվելը (Թվ. ԺԳ.26–31): Քաղեքի հետ միասին, նա այն տասներկու լրեսների թվում էր, որոնք ուղարկվել էին Քանան: Միայն նրանք լավ հաշվետվություն տվեցին այդ երկրի մասին (Թվ. ԺԳ.8, 17–ԺԳ.10): Նա մահացավ 110 տարեկանում (Հես. ԻԳ.29): Հետոն բարեպաշտ մարգարե-ռազմիկի մեծ օրինակ էր:

Հեսուի գիրքը. Այս գիրքն անվանվել է Հեսուի անունով, քանի որ նա այդտեղ գլխավոր անձն էր և ոչ թե այն պատճառով, որ նա դրա հեղինակն էր: Ա–ԺԲ գլուխները նկարագրում են Քանանի նվաճումը: ԺԳ–ԻԳ գլուխները պատմում են այդ երկիրն Իսրայելի ցեղերի մեջ բաժանելու մասին և Հեսուի վերջին խորհուրդների մասին:

Հեսուի գրքի երկու նշանակալից հատվածներ են՝ նրան տրված Տիրոջ պատվիրանը՝ մտորել սուրբ գրքերի վրա (Հես. Ա.8), և Հեսուի կոչը ժողովրդին՝ հավատարիմ լինել Տիրոջը (Հես. ԻԳ.15):

ՀԵՄՍԵ: *Տե՛ս նաև* Դավիթ

Հին Կտակարանում՝ Դավթի հայրը և Քրիստոսի ու Հուդայի բոլոր թագավորների նախնին:

Հռութի որդին՝ Ովբեդը, Հեսսեի հայրն էր՝ **Հռութ** Դ.17, 22: Թվարկվում են Հեսսեի

և շատ դարեր շարունակ վկայում էին Քրիստոսի և նրա գալիք ծառայության մասին: Այն պարունակում է նաև Աբրահամի և նրա հետնորդների պատմությունը, սկսած Աբրահամից և այն ուխտից, կամ *կտակարանից*, որը Տերը հաստատեց Աբրահամի և նրա ժառանգների հետ:

Հին Կտակարանի առաջին հինգ գրքերը գրվել են Մովսեսի կողմից: Դրանք են՝ Ծննդոց, Ելից, Դևտացոց, Թվոց և Երկրորդ Օրինաց: Ծննդոցը վերաբերում է երկրի, մարդկության, լեզուների, ռասաների ծագմանը և Իսրայելի տան սկիզբ առնելուն:

Պատմական գրքերը պատմում են Իսրայելի հետ կապված իրադարձությունների մասին: Դրանք են՝ Հեսուի, Դատավորաց, Հոսիի, Թագավորաց Ա, Բ, Գ և Դ, Մնացորդաց Ա և Բ, Եզրասի, Նեեմիայի և Եսթերի գրքերը:

Բանաստեղծական գրքերում արձանագրված են մարգարեների իմաստությունների ու գրականության որոշ մասեր: Դրանք են՝ Հոբի, Սաղմոս, Առակաց, Ժողովող, Երգ Երգոց գրքերը և Երեմիայի ողբերը:

Մարգարեներն Իսրայելին զգուշացնում էին իր մեղքերի համար և վկայում էին հնազանդությունից եկող օրհնությունների մասին: Նրանք մարգարեանում էին Քրիստոսի գալստի մասին, որը պիտի քաղեր նրանց մեղքերը, ովքեր ապաշխարում են, ստանում արարողությունները և ապրում են ավետարանով: Մարգարեների գրքերն են՝ Նաայիայի, Երեմիայի, Եզեկիելի, Դանիելի, Ովսեի Հովելի, Ամոսի, Աբդիայի, Հովնանի, Միքիայի, Նաումի, Ամբակումի, Սոփոնիայի, Անգեի, Չաբարիայի և Մադաքիայի մարգարեությունները:

Հին Կտակարանի գրքերը մեծամասամբ գրվել են եբրայերեն: Որոշ գրվածքներ գրվել են ազգակից՝ արամեական լեզվով:

ՀԻՆԱՎՈՒՐՑԸ: *Տե՛ս* Ադամ

ՀԻՇՄԱՍԱԿԻ ԳԻՐՔ: *Տե՛ս նաև*

Կյանքի Գիրք. Տոհմաբանություն

Գիրք, որը սկսվել էր Ադամի կողմից, որի մեջ արձանագրվել էին նրա հետնորդների գործերը. նաև որևէ այլ նմանատիպ հիշատակարաններ, որոնք այդ ժամա-

նակից ի վեր վարել են մարգարեները և հավատարիմ անդամները: Ադամը և նրա երեխաները պահում էին հիշատակի գիրք, որում նրանք գրում էին ոգեշնչման ոգով, և ծննդոց գիրք, որը պարունակում էր նրանց տոհմաբանությունը (Մովսես 6.5, 8): Նման հիշատակարանները հնարավոր է մաս կազմեն մեր վերջնական դատաստանի վճիռը կայացնելիս:

Հիշատակի գիրք գրվեց՝ **Մաղ. Գ.16–18** (3 Նեփի 24.13–26): Բոլոր նրանք, ովքեր հիշատակի գրքում գրված չեն լինի, ժառանգություն չեն գտնի այն օրը՝ **ՎՆՈՒ 85.9**: Մեռելները դատվեցին գրքերում գրվածներից, որոնք պարունակում էին նրանց գործերի հիշատակարանը՝ **ՎՆՈՒ 128.7**: Եկեք ներկայացնենք մի գիրք, որը պարունակում է մեր մահացածների գրանցումները՝ **ՎՆՈՒ 128.24**: Հիշատակի գիրք էր պահվում՝ **Մովսես 6.5–8**: Մենք հիշատակի գիրք ունենք մեր մեջ՝ **Մովսես 6.46**: Աբրահամը ջանում էր հիշատակարան գրել իր ժառանգների համար՝ **Աբր. 1.31**:

ՀԻՄՈՒՄ ՔՐԻՍՏՈՍ: *Տե՛ս նաև*

Ադամի և Եվայի անկումը. Ազատիչ.

Ալֆա և Օմեգա. Անկյունաքար.

Ամվերջ. Ապաշխարել, Ապաշխարություն.

Առաջնել. Աստծո Գառը.

Աստված, Աստվածություն. Ավետարաններ.

Արյուն. Բարեխոս.

Բարի Հովիվ. Բրոնզե օձ. Գողգոթա. Եհովա. ԵՍ ԵՄ. Զոհաբերություն.

Էմմանուել. Լույս, Քրիստոսի լույս. Խաչ. Խաչելություն.

Խղճմտանք. Ծնված. Կենդանի ջուր.

Կերպարանափոխում –

Քրիստոսի կերպարանափոխումը.

Կյանքի հացը. Հաղորդություն.

Համբարձում. Հավատք. Հարություն.

Հիսուս Քրիստոսի երկրորդ գալուստը. Դանապարհ. Մարդու Որդի.

Մարիամ՝ Հիսուսի մայրը. Մեղքերի թողություն. Մեսիա. Միջնորդ.

Մխիթարիչ. Շնորհ. Սարի վրայի քարոզը. Սկիզբ. Ստեղծել, Ստեղծում. Վեմ. Տեր. Փեսա. Փրկագնել, Փրկագնված, Փրկագնում. Փրկագնման ծրագիր. Փրկիչ. Քավել, Քավություն. Քավիչ. Օծյալը

Քրիստոս (հունարեն) և *Մեսիա* (եբրայերեն) բառերը նշանակում են «օծյալ»:

Հիսուս Քրիստոսը Հոր անդրաճանկն է հոգում (Եբր. Ա.6, ՎևոՒ 93.21): Նա Հոր Միածին Որդին է մարմնում (Հովհ. Ա.14, Գ.16): Նա Եհովան է (ՎևոՒ 110.3-4) և իր մեծ կոչման համար նա մախակարգված է եղել աշխարհի հիմնադրումից առաջ: Հոր դեկավարության ներքո Հիսուսը ստեղծեց երկիրը և ամեն ինչ, որ նրա վրա է (Հովհ. Ա.3, 14, Մովսես 1.31-33): Նա ծնվեց Մարիամից, Բեթլեհեմում, ապրեց մեղսագործ կյանքով և կատարյալ քավություն կատարեց բոլոր մարդկության մեղքերի համար՝ հեղելով իր արյունը և իր կյանքը տալով խաչի վրա (Մատ. Բ.1, 1 Նեփի 11.13-33, 3 Նեփի 27.13-16, ՎևոՒ 76.40-42): Նա հարություն առավ մեռելներից՝ այդպիսով երաշխավորելով ողջ մարդկության վերջնական հարությունը: Հիսուսի քավության և հարության միջոցով, նրանք, ովքեր ապաշխարում են իրենց մեղքերից և հնազանդվում են Աստծո պատվիրաններին, կարող են հավերժ ապրել Հիսուսի և Հոր մոտ (2 Նեփի 9.10-12, 21-22, ՎևոՒ 76.50-53, 62):

Հիսուս Քրիստոսն ամենավեհ էակն է, որը պիտի ծնվեր այս աշխարհի վրա: Նրա կյանքը կատարյալ օրինակ է ողջ մարդկության համար, թե ինչպես պիտի նրանք ապրեն: Բոլոր աղոթքները, օրհնությունները և բաժանարարյան արարողությունները պետք է կատարվեն նրա անունով: Նա տերերի Տերն է, թագավորների Թագավորը, Մտեղծողը, Փրկիչը և Աստվածը ողջ երկրի:

Հիսուս Քրիստոսը կրկին կգա, զորությամբ և փառքով, որպեսզի թագավորի երկրի վրա Հազարամյակի ընթացքում: Վերջին օրը նա կդատի ողջ մարդկությանը (Ալմա 11.40-41, ԶՄ-Մ 1):

Նրա կյանքի համառոտ շարադրանքը (իրադարձությունների հերթականությամբ). Հիսուսի ծնունդն ու առաքելությունը կանխավ պատմվել է՝ **Ղուկ.** Ա.26-38 (Ես. Է.14, Թ.6-7, 1 Նեփի 11): Ծնվեց **Ղուկ.** Բ.1-7 (Մատ. Ա.18-25): Թվափառվեց՝ **Ղուկ.** Բ.21: Ներկայացվեց տաճարում՝ **Ղուկ.** Բ.22-38: Նրան այցելեցին իմաստունները՝ **Մատ.** Բ.1-12: Հովսեփը և Մարիամը նրա հետ փախան Եգիպտոս՝ **Մատ.** Բ.13-18: Նրան բերեցին Նազարեթ՝ **Մատ.** Բ.19-23: Այցելեց տաճար տասներկու տարեկանում՝ **Ղուկ.** Բ.41-

50: Ուներ եղբայրներ և քույրեր՝ **Մատ.** ԺԳ.55-56 (Մար. Զ.3): Մկրտվեց **Մատ.** Գ.13-17 (Մար. Ա.9-11, Ղուկ. Գ.21-22): Փորձվեց դևի կողմից՝ **Մատ.** Գ.1-11 (Մար. Ա.12-13, Ղուկ. Գ.1-13): Կանչեց իր աշակերտներին՝ **Մատ.** Գ.18-22 (Մատ. Թ.9, Մար. Ա.16-20, Բ.13-14, Ղուկ. Ե.1-11, 27-28, Զ.12-16, Հովհ. Ա.35-51): Լիազորեց Տասներկուսին՝ **Մատ.** Ժ.1-4 (Մար. Գ.13-19, Ղուկ. Զ.12-16): Ասաց սարի վրայի քարոզը՝ **Մատ.** 5-7: Կանխապատմեց սեփական մահն ու հարությունը՝ **Մատ.** ԺԶ.21 (Մատ. ԺԷ.21-22, 20.17-19, Մար. Ը.31, Թ.30-32, Ժ.32-34, Ղուկ. Թ.22, Ժ.31-34): Կերպարանափոխվեց՝ **Մատ.** ԺԷ.1-9 (Մար. Թ.1-7, Ղուկ. Թ.28-36): Ողարկեց յոթանասունին՝ **Ղուկ.** Ժ.1-20: Կատարեց իր հանդիսավոր մուտքը Երուսաղեմ՝ **Մատ.** ԻԱ.1-11 (Մար. ԺԱ.1-11, Ղուկ. ԺԹ.29-40, Հովհ. ԺԲ.12-15): Հաստատեց հաղորդությանը՝ **Մատ.** ԻԶ.26-29 (Մար. ԺԴ.22-25, Ղուկ. ԻԲ.19-20): Տառապանք կրեց և աղոթեց Գեթսեմանիում՝ **Մատ.** ԻԶ.36-46 (Մար. ԺԴ.32-42, Ղուկ. ԻԲ.39-46): Նրան դավաճանեցին, ձեռքակալեցին և լքեցին՝ **Մատ.** ԻԶ.47-56 (Մար. ԺԴ.43-53, Ղուկ. ԻԲ.47-54, Հովհ. ԺԸ.2-13): Խաչվեց՝ **Մատ.** ԻԷ.31-54 (Մար. ԺԵ.20-41, Ղուկ. ԻԳ.26-28, 32-49, Հովհ. ԺԹ.16-30): Հարություն առավ՝ **Մատ.** ԻԸ.1-8 (Մար. ԺԶ.1-8, Ղուկ. ԻԴ.1-12, Հովհ. Ի.1-10): Հայտնվեց իր հարությունից հետո՝ **Մատ.** ԻԸ.9-20 (Մար. ԺԶ.9-18, Ղուկ. ԻԴ.13-48, Հովհ. Ի.11-31, Գոր. Ա.3-8, Ա Կոր. ԺԵ.5-8): Համբարձվեց երկինք՝ **Մար.** ԺԶ.19-20 (Ղուկ. ԻԴ.51-53, Գոր. Ա.9-12): Հայտնվեց Նեփիացիներին՝ **3 Նեփի** 11.1-17 (3 Նեփի 11-26): Հայտնվեց Ջոզեֆ Սմիթին՝ **ԶՄ-Պ** 1.15-20:

Դատավոր. Նա արդարությամբ կդատի աշխարհը՝ **Մադ.** Թ.8 (3 Նեփի 27.16): Նա գալիս է երկիրը դատելու՝ **Մադ.** Գ.Զ.13: Աստված կդատի արդարին և անբարիչին՝ **Ժող.** Գ.17: Նա պիտի դատի ազգերի մեջ՝ **Ես.** Բ.4 (Միքիա Գ.3, 2 Նեփի 12.4): Նա արդարությամբ կդատի աղքատներին՝ **Ես.** ԺԱ.2-4: Հայրը բոլոր դատաստանը տվել է Որդուն՝ **Հովհ.** Ե.22: Եթե նա դատեմ, իմ դատաստանը ճշմարիտ է՝ **Հովհ.** Ը.16: Նա կնդամաների և մեռելների դատավոր է կարգվել Աստծո կողմից՝

Գոր. Ժ.42 (Բ Տիմ. Դ.1): Աստված մարդկանց ծածուկ բաները կդատի Հիսուս Քրիստոսի ձեռքով՝ **Հռովմ. Բ.16**: Մենք բոլորս կկանգնենք Քրիստոսի դատարանի առջև՝ **Հռովմ. ԺԴ.10** (Բ Կոր. Ե.10, Ալմա 12.12, Մորմ. 3.20, 7.6, Եթեր 12.38, Վևո 135.5): Բոլոր մարդիկ գալիս են Աստծո մոտ, որ դատվեն նրա կողմից՝ համաձայն ճշմարտության և սրբության, որը նրանում է՝ **2 Նեփի 2.10**: Կանգնեք Աստծո առաջ, որ դատվեք՝ համաձայն գործերի՝ **Ալմա 5.15** (Ալմա 12.15, 33.22, 3 Նեփի 27.14): Աստված և Քրիստոսն են դատավորը բոլորի՝ **Վևո 76.68**:

Եկեղեցու գլուխ. Քրիստոսը Եկեղեցու գլուխն է՝ **Եփես. Ե.23** (Եփես. Ա.22, Դ.15): Նա է մարմնի՝ Եկեղեցու գլուխը՝ **Կող. Ա.18**: Սա իմ Եկեղեցին է՝ **Մոսիա 26.22** (Մոսիա 27.13): Քրիստոսը նրանց հավատքի հեղինակն էր և ամբողջացնողը՝ **Մոր. 6.1-4**: Այս Եկեղեցին ես հաստատել եմ՝ **Վևո 33.5** (3 Նեփի 27.3-8):

Իշխանությունը. Իշխանությունը կլինի նրա ուսի վրա՝ **Ես. Թ.6** (2 Նեփի 19.6): Հիսուսն ուսուցանում էր իշխանություն ունեցողի պես՝ **Մատ. Է.28-29** (Մար. Ա.22): Մարդու Որդին երկրի վրա մեղքեր բողբոջելու իշխանություն ունի՝ **Մատ. Թ.6**: Հիսուսն իշխանությունով հրամայում էր պիղծ ոգիներին և նրանք հնազանդվում էին նրան՝ **Մար. Ա.27** (Դուկ. Դ.33-36): Հիսուսը կարգեց տասներկուսին, որ գործություն ունենան՝ **Մար. Գ.14-15**: Հիսուսի խոսքը գործությամբ էր՝ **Ղուկ. Դ.32**: Հայրը բոլոր դատաստանը հանձնել է Որդուն՝ **Հովհ. Ե.22, 27**: Աստված Հիսուսին օծել է Սուրբ Հոգով և գործությամբ՝ **Գոր. Ժ.38**: Քրիստոսը նախակարգվել է աշխարհի հիմնադրումից առաջ՝ **Ա Պետ. Ա.20** (Եթեր 3.14): Քրիստոսն ունի դժոխքի և մահվան բանալիները՝ **Հայտ. Ա.18**: Բոլոր մարդիկ ենթակա են դառնում Քրիստոսին՝ **2 Նեփի 9.5**: Հիսուս Քրիստոսը՝ Աստծո Որդին, երկնքի և երկրի Հայրն է, բոլոր բաների Ստեղծողն է սկզբանե՝ **Հել. 14.12**: Քրիստոսը եկավ Հոր կամքով՝ նրա կամքը կատարելու համար՝ **Վևո 19.24**: Հիսուսն ստացավ Հոր փառքի լիությունը և ստացավ ողջ գործությունը՝ **Վևո 93.3-4, 16-17** (Հովհ. Գ.35-36):

Հիսուս Քրիստոսի անունը մեզ վրա վերց-

նելը. Չկա ուրիշ անուն, որով մենք պետք է փրկվենք՝ **Գոր. Դ.12** (2 Նեփի 31.21): Առաքյալներն ուրախանում էին, որ արժանի եղան նրա անունի համար անարգվել՝ **Գոր. Ե.38-42**: Սա է նրա պատվիրանը, որ հավատանք նրա Որդու՝ Հիսուս Քրիստոսի անվանը՝ **Ա Հովհ. Գ.23**: Վկայեք, որ կամենում եք մկրտվելով ձեզ վրա վերցնել Քրիստոսի անունը՝ **2 Նեփի 31.13**: Ես կկամենայի, որ դուք ձեզ վրա վերցնեք Քրիստոսի անունը՝ **Մոսիա 5.6-12** (Մոսիա 1.11): Ովքեր որ ցանկանում էին իրենց վրա վերցնել Քրիստոսի անունը, միանում էին Աստծո Եկեղեցուն՝ **Մոսիա 25.23**: Բոլոր նրանք, ովքեր Քրիստոսի ճշմարիտ հավատացյալներ էին, իրենց վրա վերցրեցին Քրիստոսի անունը՝ **Ալմա 46.15**: Երկնքի դուռը բաց է բոլորի համար, ովքեր կհավատան Հիսուս Քրիստոսի անվանը՝ **Հել. 3.28**: Օրինյալ է նա, որ հավատարիմ կլինի իմ անվանը վերջին օրը՝ **Եթեր 4.19**: Նրանք հոժար են իրենց վրա վերցնել անունը Որդու՝ **Մոր. Ժ.3** (Վևո 12.77): Չեզ վրա վերցրեք Քրիստոսի անունը՝ **Վևո 18.21-25**:

Հիսուս Քրիստոսի մասին բերված վկայությունները. Պողոսը վկայել է, որ Հիսուսը Քրիստոսն է՝ **Գոր. ԺԸ.5**: Անգամ չար ոգիներն էին վկայում, որ գիտեին Հիսուսին՝ **Գոր. ԺԹ.15**: Ոչ ոք չի կարող Հիսուսին Տեր անվանել, եթե ոչ Սուրբ Հոգով՝ **Ա Կոր. ԺԲ.3**: Ամեն ծունկ պիտի ծալվի և ամեն լեզու խոստովանի, որ Հիսուս Քրիստոսը Տեր է՝ **Փիլ. Բ.10-11**: Մենք խոսում ենք Քրիստոսի մասին, մենք հրճվում ենք Քրիստոսով, մենք քարոզում ենք Քրիստոսի մասին, մենք մարգարեանում ենք Քրիստոսի մասին՝ **2 Նեփի 25.26**: Մորմոնի Գիրքը հրեաներին և հեթանոսներին պիտի համոզի, որ Հիսուսը Քրիստոսն է՝ **2 Նեփի 26.12** (Մորմոնի Գրքի տխուր սաբերք): Մարգարեները և սուրբ գրքերը վկայում են Քրիստոսի մասին՝ **Հակոբ 7.11, 19**: Փնտրեք այս Հիսուսին, որի մասին գրել են մարգարեներն ու առաքյալները՝ **Եթեր 12.41**: Մենք տեսանք նրան և լսեցինք ձայնը, որը վկայում էր, որ նա է Սիածինը՝ **Վևո 76.20-24**: Սա է հավերժական կյանքը՝ ճանաչել Աստծուն և Հիսուս Քրիստոսին՝ **Վևո 132.24**: Մենք հավատում ենք Աստծուն՝ Հավերժական Հորը և նրա Որդուն՝ Հիսուս

Քրիստոսին՝ **ՀՀ** 1.1: Մենք հավատում ենք, որ Քրիստոսն անձամբ կթագավորի երկրի վրա՝ **ՀՀ** 1.10:

Հիսուս Քրիստոսի փառքը. Տիրոջ փառքը լցրեց խորանը՝ **Ել.** Խ.34–38: Ողջ երկիրը լցված է նրա փառքով՝ **Ես.** 2.3 (2 Նեփի 16.3): Տիրոջ փառքը ծագել է քեզ վրա՝ **Ես.** Կ.1–2: Մարդու Որդին կգա իր Հոր փառքով՝ **Մատ.** Ժ2.27: Փառավորիք ինձ այն փառքով, որ աշխարհի լինելուց առաջ ունեի քեզ հետ՝ **Հովհ.** ԺԵ.5: Իսրայելի Սուրբը պիտի թագավորի մեծ փառքով՝ **1 Նեփի** 22.24: Մենք ունեինք նրա փառքի հույսը՝ **Հակոբ** 4.4: Աստծո Որդին գալիս է իր փառքով՝ **Ամա** 5.50: Նա մեկնաբանեց բոլոր բաները, սկսած սկզբից, մինչև այն ժամանակը, երբ նա պիտի գա իր փառքով՝ **3 Նեփի** 26.3: Իմ Առաքյալները պիտի կանգնեն փառք հագած, ճիշտ ինչպես ես եմ՝ **Վևո** 29.12 (Վևո 45.44): Մենք տեսանք Որդու փառքը Հոր աջ կողմում՝ **Վևո** 76.19–23: Հովհաննեսը տեսավ և վկայեց իմ փառքի լիության մասին՝ **Վևո** 93.6 (Հովհ. Ա.14): Նրա դեմքը փայլում էր արևի պայծառությամբ փառք՝ **Վևո** 110.3: Նրա փառքն իմ վրա էր, և ես տեսա նրա երեսը՝ **Մովսես** 1.1–11: Սա է իմ աշխատանքը և իմ փառքը՝ **Մովսես** 1.39:

Հիսուս Քրիստոսի օրինակը. Ես ձեզ օրինակ տվեցի՝ **Հովհ.** ԺԳ.15: Ես եմ ճանապարհը, ճշմարտությունը և կյանքը՝ **Հովհ.** ԺԳ.6: Քրիստոսը չարչարվեց մեզ համար, օրինակ բողոքելով մեզ համար, որ նրա հետքերին հետևենք՝ **Ա Պետ.** Բ.21: Մինչև որ մարդ չհետևի կենդանի Աստծո Որդու օրինակին, նա չի կարող փրկվել՝ **2 Նեփի** 31.16: Ես կամենում եմ, որ դուք կատարյալ լինեք, ճիշտ ինչպես ես՝ **3 Նեփի** 12.48: Դուք միշտ պիտի հետևեք, որ անեք դա, ճիշտ ինչպես ես արեցի՝ **3 Նեփի** 18.6: Ես օրինակ եղա ձեզ համար՝ **3 Նեփի** 18.16: Գործերը, որոնք տեսել եք ինձ անելիս, դրանք պետք է մաս դուք անեք՝ **3 Նեփի** 27.21, 27: Հիսուս Քրիստոսի ճշմարիտ հետևորդները պետք է լինեն նրա նման՝ **Մոր.** 7.48:

Մարգարեություններ Հիսուս Քրիստոսի ծննդի և մահվան մասին. Կույսը կիդիանա և մի որդի կբերի՝ **Ես.** Է.14 (1 Նեփի 11.13–20): Բերլեհեմից պիտի իջխան

դուրս գա Իսրայելի համար՝ **Միքիա** Ե.2: Սամուել Լամանացին մարգարեացավ, որ մի ցերեկ և մի գիշեր ու մի ցերեկ անընդհատ լույս կլինի. նոր աստղ և այլ նշաններ կլինեն՝ **Հեկ.** 14.2–6: Սամուել Լամանացին մարգարեացավ խավարի, որոտների և կայծակների և երկրի ցնցումների մասին՝ **Հեկ.** 14.20–27: Հիսուսի ծննդյան նշանները կատարվեցին՝ **3 Նեփի** 1.15–21: Հիսուսի մահվան նշանները կատարվեցին՝ **3 Նեփի** 8.5–23:

Քրիստոսի ետմահկանացու հայտնության դեպքերը. Երբ Հիսուսը հարության առավ, նա առաջինը հայտնվեց Մարիամին՝ **Մար.** Ժ2.9 (Հովհ. Ի.11–18): Հիսուսը քայլեց և խոսեց երկու աշակերտների հետ Էմմաուսի ճանապարհին՝ **Ղուկ.** ԻԳ.13–34: Հիսուսը հայտնվեց Առաքյալներին, որոնք շոշափեցին նրա ձեռքերն ու ոտքերը՝ **Ղուկ.** ԻԳ.36–43 (Հովհ. Ի.19–20): Հիսուսը հայտնվեց Թովմասին՝ **Հովհ.** Ի.24–29: Հիսուսը հայտնվեց աշակերտներին Տիրեբայի ծովի մոտ՝ **Հովհ.** ԻԱ.1–14: Իր հարությունից հետո, Հիսուսը քառասուն օր դեռ ծառայեց՝ **Գոր.** Ա.2–3: Սեփիանոսը տեսավ Հիսուսին Աստծո աջ կողմում կանգնած՝ **Գոր.** Է.55: Հիսուսը հայտնվեց Սողոմին՝ **Գոր.** Թ.1–8 (**ՋՍԹ**՝ Գոր. 9.7, Գոր. Ի2.9–17): Քրիստոսը երևաց ավելի քան 500 մարդու՝ **Ա Կոր.** ԺԵ.3–8: Հիսուս Քրիստոսն իրեն ցույց տվեց Նեփիի ժողովուրդին՝ **3 Նեփի** 11.1–17: 2500 մարդ տեսավ և լսեց Հիսուսին՝ **3 Նեփի** 17.16–25: Տերն այցելեց Մորմոնին՝ **Մորմ.** 1.15: Ջոզեֆ Սմիթը և Սիդնի Ռիզզոնը տեսան Հիսուսին՝ **Վևո** 76.22–23: Ջոզեֆ Սմիթը և Օլիվեր Քատլերին տեսան Տիրոջը Կիրքլենդի Տաճարում՝ **Վևո** 110.1–4: Ջոզեֆ Սմիթը տեսավ Հիսուսին Աստծո աջ կողմում՝ **ՋՍՊ** 1.15–17:

Քրիստոսի հազարամյա թագավորությունը. Իշխանությունը կլինի նրա ուսի վրա՝ **Ես.** Թ.6 (2 Նեփի 19.6): Ես կբնակվեմ ձեր մեջ, ասում է Տերը՝ **Ջաք.** Բ.10–12 (**Ջաք.** ԺԳ.9): Աստված Հիսուսին կտա նրա Դավիթ հոր գահը՝ **Ղուկ.** Ա.30–33: Քրիստոսը կթագավորի հավիտյան հավիտենից՝ **Հայտ.** ԺԱ.15: Սրբերը Քրիստոսի հետ հազար տարի կթագավորեն՝ **Հայտ.** Ի.4 (Վևո 76.63): Ժողովուրդի արդարու-

քյան շնորհիվ Սատանան գործություն չի ունենա՝ **1 Նեփի** 22.26 (Հայտ. Ի.1-3): Հազար տարի են մարդկանց հետ արդարության մեջ կրճակվեմ երկրի վրա՝ **ՎևոՒ** 29.11 (ՎևոՒ 43.29-30): Ենթարկվեք գոյություն ունեցող իշխանություններին, մինչև որ թագավորի նա, ում իրավունքն է թագավորել՝ **ՎևոՒ** 58.22 (Ա Կոր. ԺԵ.25): Քրիստոսն անձամբ կթագավորի երկրի վրա՝ **ՀՀ** 1.10 (Ես. ԼԲ.1):

Քրիստոսին մարմնավորող խորհրդանշները. Աբելը մատուցեց իր հոտի առաջնեկներին՝ **Ծճ.** Դ.4 (Մովսես 5.20): Վերցրու քո միակ որդուն՝ Իսահակին, և զոհ մատուցիր նրան՝ **Ծճ.** ԻԲ.1-13 (Հակոբ 4.5): Տերն Իսրայելի զավակներին պատվիրեց զոհաբերել անարատ զառները՝ **Ել.** ԺԲ.5, 21, 46 (Թվ. Թ.12, Հովի. Ա.29, ԺԺ.33, Ա Պետ. Ա.19, Հայտ. Ե.6): Սա այն հացն է, որ Տերը տվեց ձեզ, որ ուտեք՝ **Ել.** ԺԶ.2-15 (Հովի. 2.51): Ժայռին զարկիր և նրանից ջուր դուրս կգա, որ ժողովուրդը խմի՝ **Ել.** ԺԷ.6 (Հովի. Դ.6-14, Ա Կոր. Ժ.1-4): Նոխսզն իր վրա կտանի նրանց բոլոր անօրինությունները՝ **Ղև.** ԺԶ.20-22 (Ես. ԾԳ.11, Մոսիա 14.11, 15.6-9): Մովսեսը պղծեմ մի օձ բարձրացրեց, որ փրկի բոլոր նրանց, ովքեր կնայեն նրան՝ **Թվ.** ԻԱ.8-9 (Հովի. Գ.14-15, Ալմա 33.19, Հել. 8.14-15): Հովմանը երեք օր ձկան փորում էր՝ **Հովմ.** Ա.17 (Մատ. ԺԲ.40): Դա Հոր կողմից Միածնի զոհաբերության նմանությունն է՝ **Մովսես** 5.4-8:

Քրիստոսի նախամահկանացու գոյությունը. Տերը հայտնվեց Աբրամին՝ **Ծճ.** ԺԲ.7 (Ծճ. ԺԲ.1, ԺԸ.1, Աբր. 2.6-8): Տերը դեմառդեն խոսեց Մովսեսի հետ՝ **Ել.** ԼԳ.11 (Բ Օր. ԼԴ.10, Մովսես 1.1-2): Ես տեսա Տիրոջը զոհասեղանի վրա կանգնած՝ **Անովս** Թ.1: Սկզբում Բանն Աստծո մոտ էր: Եվ Բանը մարմին դարձավ և բնակվեց մեր մեջ՝ **Հովի.** Ա.1, 14 (Ա Հովի. Ա.1-3): Նախքան Աբրահամի լինելը, ես եմ՝ **Հովի.** Ը.58: Փառավորիք ինձ այն փառքով, որ աշխարհի լինելուց առաջ ունեի՝ **Հովի.** ԺԷ.5: Եսայիան իսկապես տեսել էր իմ Քավչին, ինչպես ես և իմ եղբայրը՝ Հակոբն ենք տեսել նրան՝ **2 Նեփի** 11.2-3: Էգուց ես գալիս եմ աշխարհ՝ **3 Նեփի** 1.12-14: Քրիստոսը կար նախքան աշխարհը եղավ՝ **3 Նեփի** 26.5 (Հովի. 2.63): Ինչպես

ես հայտնվում եմ քեզ, ես կհայտնվեմ իմ ժողովրդին մարմնի մեջ՝ **Եփեթ** 3.14-17: Ենովքը տեսավ Տիրոջը և քայլեց նրա հետ՝ **ՎևոՒ** 107.48-49: Իմ Սիրելի Որդին, որն իմ Սիրելին ու Ընտրյալն էր ի սկզբանե՝ **Մովսես** 4.2: Տերն ասաց. Ո՞ւմ ուղարկեմ: Եվ մեկը՝ Մարգու Որդու նման, պատասխանեց. Ահա ես, ուղարկիր ինձ՝ **Աբր.** 3.27:

ՀԻՍՏՈՒՄ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵԿԵՂԵՑԻ:

Տե՛ս նաև Աստծո արքայություն կամ Երկնքի արքայություն. Ավետարանի վերականգնումը. Եկեղեցու անունը. Եկեղեցու ճշմարտության նշանները. Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցի. Սուրբ

Հավատացյալների կազմավորված մարմին, որոնք մկրտությամբ և հաստատմամբ իրենց վրա են վերցրել Հիսուս Քրիստոսի անունը: Ճշմարիտ լինելու համար, Եկեղեցին պետք է լինի Տիրոջ Եկեղեցին. պետք է ունենա նրա իշխանությունը, ուսմունքները, օրենքները, արարողությունները և անունը. և պետք է ղեկավարվի նրա կողմից՝ իր նշանակած ներկայացուցիչների միջոցով:

Տերն ամեն օր ավելացնում էր Եկեղեցուն՝ **Գոր.** Բ.47: Մենք, շատ լինելով, մեկ մարմին ենք Քրիստոսում՝ **Հռովմ.** ԺԲ.5: Մենք ամենքս Հոգով մկրտվեցինք՝ մեկ մարմին լինելու՝ **Ա Կոր.** ԺԲ.13: Եկեղեցին կառուցված է Առաքյալների և մարգարեների հիմքի վրա՝ **Եփես.** Բ.19-20: Առաքյալները և մարգարեներն էական են Եկեղեցու համար՝ **Եփես.** Դ.11-16: Քրիստոսն է Եկեղեցու Գլուխը՝ **Եփես.** Ե.23: Չնայած շատ եկեղեցիների առկայությանը՝ դրանք բոլորը մեկ եկեղեցի էին՝ **Մոսիա** 25.19-22: Եկեղեցին մարդկեց և կարգի բերվեց **Ալմա** 6.1-6: Քրիստոսի եկեղեցին պետք է կոչվի իր անունով՝ **3 Նեփի** 27.8: Եկեղեցին հաճախ հավաքվում էր՝ ծով պահելու ու աղոթելու և խոսելու՝ **Մոր.** 6.5: Սա միակ ճշմարիտ և կենդանի եկեղեցին է՝ **ՎևոՒ** 1.30: Քրիստոսի Եկեղեցին բարձրացավ այս վերջին օրերին՝ **ՎևոՒ** 20.1: Տերը կանչում է իր ծառաներին՝ կառուցելու իր Եկեղեցին՝ **ՎևոՒ** 39.13: Քանզի այսպես պիտի կոչվի իմ եկեղեցին վերջին օրերին՝ **ՎևոՒ** 115.4:

ՀԻՍՈՒՄ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՐԿՐՈՐԴ**ԳԱԼԱՏԵՍԸ:** *Տես նաև* Արմագեդոն.

Գոգ. Ժամանակների նշանները.

Հիսուս Քրիստոս. Մագոգ

Հազարամյա Դարաշրջանի սկզբում Քրիստոսը կվերադառնա երկիր: Այդ իրադարձությունն այս երկրի մահկանացու փորձության ավարտի նշանը կլինի: Ամբարիշտները կհեռացվեն երկրի վրայից և արդարները կհափշտակվեն ամսյի մեջ, մինչ երկիրը կմաքրվի: Չնայած ոչ որ ճշգրիտ չգիտի, թե Քրիստոսը երբ կգա երկրորդ անգամ, այնուամենայնիվ, նա մեզ նշաններ է տվել հետևելու, որոնք ցույց են տալիս, որ ժամանակը մոտ է (Մատ. ԻԳ, ՁՄ-Մ 1):

Գիտեմ, որ իմ Քավիչը կկանգնի երկրի վրա վերջին օրերին՝ **Հոր** ԺԺ.25: Ամեն ծունկ պիտի կրկնվի և ամեն լեզու երդում անի ինձ՝ **Ես**. ԽԵ.23 (ՎևոՒ 88.104): Մարդու Որդին գալիս էր երկնքի ամպերով՝ **Դան**. Է.13 (Մատ. ԻԶ.64, Ղուկ. ԻԱ.25-28): Նրանք կնայեն ինձ, որին խոցեցին՝ **Ջաք**. ԺԲ.10: Նրան կասեն. Սա ի՞նչ հարվածներ են ձեռքերիդ մեջ՝ **Ջաք**. ԺԳ.6 (ՎևոՒ 45.51): Ո՞վ է նրա գալու օրը տանողը. որովհետև նա հալեցնող կրակի պես է՝ **Մադ**. Գ.2 (3 Նեփի 24.2, ՎևոՒ 128.24): Մարդու Որդին կգա իր Հոր փառքով՝ **Մատ**. ԺԶ.27 (Մատ. ԻԵ.31): Այն օրվա և ժամի մասին ոչ որ չգիտի, բայց միայն իմ Հայրը՝ **Մատ**. ԻԳ.36 (ՎևոՒ 49.7, ՁՄ-Մ 1.38-48): Այս նույն Հիսուսն այսպես կգա, ինչպես նրան տեսաք երկինքը գնալիս՝ **Գոր**. Ա.11: Ինքը Տերը վայր կգա երկնքից՝ **Ա Թես**. Դ.15: Տիրոջ օրը գիշերվա գողի պես կգա՝ **Բ Պես**. Գ.10: Տերը կգա իր բյուրավոր սրբերով՝ **Հուդա** Ա.14: Նա գալիս է ամպերով. և ամեն աչք կտեսնի նրան՝ **Հայտ**. Ա.7: Հիսուսը կկանգնի՝ դատելու աշխարհը՝ **3 Նեփի** 27.14-18: Պատրաստվե՛ք, պատրաստվե՛ք, քանզի Տերը մոտ է՝ **ՎևոՒ** 1.12: Ես կհայտնվեմ երկնքից գործությամբ և կբնակվեմ երկրի վրա հազար տարի՝ **ՎևոՒ** 29.9-12: Բարձրացրու ձայնդ և ապաշխարություն աղաղակիր՝ պատրաստելով Տիրոջ ճանապարհին իր երկրորդ գալստի համար՝ **ՎևոՒ** 34.5-12: Ես Հիսուս Քրիստոսն եմ, և ես հանկարծակի կգամ իմ տանարը՝ **ՎևոՒ** 36.8

(ՎևոՒ 133.2): Օրը շուտով գալիս է, որ դուք պիտի տեսնեք ինձ և իմանաք, որ ես եմ՝ **ՎևոՒ** 38.8: Ով որ երկյուղում է ինձանից, պիտի սպասի Մարդու Որդու գալստյան նշաններին՝ **ՎևոՒ** 45.39: Տերը կբացի իր երեսի բողը՝ **ՎևոՒ** 88.95: Տիրոջ մեծ և ահեղ օրը մոտ է՝ **ՎևոՒ** 110.16: Երբ Փրկիչը հայտնվի, մենք կտեսնենք նրան, ինչպիսին որ կա՝ **ՎևոՒ** 130.1: Փրկիչը կկանգնի իր ժողովրդի մեջ և կթագավորի՝ **ՎևոՒ** 133.25: Ո՞վ է սա, որ գալիս է երկնքի Ասածուց, ներկված համդերձներով՝ **ՎևոՒ** 133.46 (Ես. ԿԳ.1):

ՀԻՍՈՒՄ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԾՆՆԴՅԱՆ**ԵՎ ՄԱՀՎԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐԸ:** *Տես նաև* Հիսուս Քրիստոս

Իրադարձություններ, որոնք ուղեկցում էին Հիսուս Քրիստոսի ծննդյանն ու մահվանը:

Ծնունդ. Կույսը կիղիանա և որդի կբերի՝ **Ես**. Է.14: Բեթլեհեմից իշխան դուրս պիտի գա Իսրայելի համար՝ **Միքիա** Ե.2: Սամուել Լամանացին մարգարեացավ, որ կլինի մեկ ցերեկ և մի գիշեր ու մի ցերեկ լույս. նոր աստղ. և այլ նշաններ՝ **Հել**. 14.2-6: Նշաններն իրականացան՝ **3 Նեփի** 1.15-21:

Մահ. Սամուել Լամանացին մարգարեացավ, որ կլինի խավար, որոտներ ու կայծակներ, և հողը կցնցվի՝ **Հել**. 14.20-27: Նշաններն իրականացան՝ **3 Նեփի** 8.5-23:

ՀԻՍՈՒՄ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՎԵՐՋԻՆ**ՕՐԵՐԻ ՍՐԲԵՐԻ ԵԿԵՂԵՑԻ:**

Տես նաև Ավետարանի

վերականգնումը. Եկեղեցու անունը.

Եկեղեցու ճշմարտության նշանները.

Հիսուս Քրիստոսի Եկեղեցի

Վերջին օրերին Քրիստոսի Եկեղեցուն տրված անունը՝ նախորդ տնտեսությունների ժամանակների Եկեղեցուց այն տարբերելու համար (ՎևոՒ 115.3-4):

Տերը գիտելիք կթափի Վերջին Օրերի Սրբերի վրա՝ **ՎևոՒ** 121.33: Ջոզեֆ Սմիթը Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցու մարգարեն և տեսանողն է՝ **ՎևոՒ** 127.12: Տիրոջ մեծ օրը մոտ է Վերջին Օրերի Սրբերի համար՝ **ՎևոՒ** 128.21, 24: Ջոզեֆ Սմիթն օգնել է հավաքել Վերջին Օրերի Սրբերին՝ **ՎևոՒ** 135.3:

Վերջին Օրերի Սրբերի խմբեր պետք է կազմավորվեն դեպի Միացյալ Նահանգների արևմտյան տարածք ճամփորդելու համար՝ **ՎԼՈՒ** 136.2: Ամուսնության օրենքները պարզաբանվում են Վերջին Օրերի Սրբերի համար՝ **ՎԼՈՒ** Դձ-1: Քահանայությունը տրվում է Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցու բոլոր արժանի տղամարդկանց՝ **ՎԼՈՒ** Դձ-2: Առաջին Տեսիլքի պատմությունը՝ բոլոր Վերջին Օրերի Սրբերի համար **ՋՄ-Դ** 1.1:

ՀԻՎԱՆԴ, ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆ

Տկարություն կամ ցավ ունենալ: Սուրբ գրքերում ֆիզիկական հիվանդությունը երբեմն հոգևոր ոչ բարեկեցիկ վիճակի խորհրդանիշ է ծառայում (Ես. Ա.4-7, ԼԳ.24):

Լսեցի քո աղոթքը, տեսա քո արտասուքը. ահա ես քեզ կբժշկեմ՝ **Դ Թագ.** Ի.1-5 (Բ Մն. ԼԲ.24, Ես ԼԸ.1-5): Հիսուսը ման էր գալիս՝ ամեն հիվանդություն և ամեն ցավ բուժելով՝ **Մատ.** Դ.23-24 (1 Նեփի 11.31, Մոսիա 3.5-6): Առողջները բժշկի կարոտ չեն, այլ հիվանդները՝ **Մատ.** Թ.10-13 (Մար. Բ.14-17, Դուկ. Ե.27-32): Եթե ձեզանից մեկը հիվանդ է, թող երեցներին կանչի՝ **Հակ.** Ե.14-15: Քրիստոսն իր վրա կվերցնի իր ժողովրդի հիվանդություններն ու ցավերը՝ **Ալմա** 7.10-12: Հիսուսը բժշկեց Նեփիացիների մեջ եղած բոլոր հիվանդներին՝ **3 Նեփի** 26.15: Հիվանդներին սնուցեք մեղմությամբ՝ բույսերով ու թեթև սննդով՝ **ՎԼՈՒ** 42.43 (Ալմա 46.40): Բոլոր բաներում հիշեք հիվանդներին ու տառապյալներին՝ **ՎԼՈՒ** 52.40: Ձեռքերդ դիր հիվանդների վրա, և նրանք կառողջանան՝ **ՎԼՈՒ** 66.9:

ՀԻՎԱՆԴՆԵՐԻ ՄՈՍՍԱՎՈՐՈՒՄ:

Տես նաև Բժշկել, Բժշկություններ.

Ձեռնադրություն. Յուդ.

Քահանայություն. Օծել

Մելքիսեդեկյան Քահանայություն կրող տղամարդկանց կողմից հիվանդներին տրվող օրհնություն, որը ներառում է նվիրագործված յուղի գործածումը:

Ձեռքդ նրա վրա դիր՝ **Մատ.** Թ.18: Հիսուսը մի քանի հիվանդների վրա ձեռք դրեց և բժշկեց՝ **Մար.** 2.5: Քրիստոսի Առաքյալ-

ները շատ հիվանդների յուղով օծում և բժշկում էին՝ **Մար.** 2.13: Երեցները պետք է օծեն և բժշկեն հիվանդներին՝ **Հակ.** Ե.14-15: Դուք չպետք է բժշկեք հիվանդներին, եթե չպահանջվի նրանց կողմից, ովքեր փափագում են՝ **ՎԼՈՒ** 24.13-14: Երեցները պետք է ձեռնադրեն հիվանդներին՝ **ՎԼՈՒ** 42.44: Ձեռքերդ դիր հիվանդների վրա և նրանք կառողջանան՝ **ՎԼՈՒ** 66.9:

ՀՆԱՋԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆ, ՀՆԱՋԱՆԴ,

ՀՆԱՋԱՆԴՎԵԼ: *Տես նաև* Ականջ դնել. Պատվիրաններն Աստծո.

Ուրախություն. Քայլել, Քայլել

Աստծո հետ. Օրենք. Օրհնել,

Օրհնված, Օրհնություն

Հոգևոր իմաստով՝ հնազանդությունն Աստծո կամքը կատարելն է:

Նոյն արեց բոլոր բաները, ինչպես Աստված պատվիրել էր նրան՝ **ԾՆ.** 2.22: Աբրահամը հնազանդվեց Տիրոջը՝ **ԾՆ.** ԻԲ.15-18: Տիրոջ բոլոր ասածները կանենք՝ **Ել.** ԻԴ.7: Արդ, ով Իսրայել, լսիր և զգուշություն արա կատարելով՝ **Բ Օր.** 2.1-3: Սիրիր Տիրոջը և հնազանդվիր նրա ձայնին՝ **Բ Օր.** Լ.20: Հնազանդությունը լավ է, քան զոհը՝ **Ա Թագ.** ԺԵ.22: Վախեցիր Աստծուց և պահիր նրա պատվիրանները՝ **Ժող.** ԺԲ.13-14: Ամեն մարդ չի մտնի երկրից արքայությունը, այլ մա, ով կատարում է Հոր կամքը՝ **Մատ.** Է.21 (3 Նեփի 14.21): Եթե մեկը կամենում է կատարել նրա կամքը, մա կիմանա թե արդյոք վարդապետությունն Աստծուց է՝ **Հովհ.** Է.17: Աստծուն պետք է ավելի հնազանդվել, քան մարդկանց՝ **Գոր.** Ե.29: Երեխանք՝, հնազանդվեք ձեր ծնողներին՝ **Եփես.** 2.1 (Կող. Գ.20): Ես կգնամ և կանեմ այն, ինչ Տերը պատվիրել է՝ **1 Նեփի** 3.7: Ես հնազանդվեցի Հոգու ձայնին՝ **1 Նեփի** 4.6-18: Եթե մարդկանց զավակները պահում են Աստծո պատվիրանները, մա սնում է նրանց՝ **1 Նեփի** 17.3: Զգուշացե՛ք, չլինի թե հնազանդվեք չար ոգուն՝ **Մոսիա** 2.32-33, 37 (ՎԼՈՒ 29.45): Մարդիկ հնձում են իրենց վարձքը՝ համաձայն այն ոգու, որին հնազանդվել են՝ **Ալմա** 3.26-27: Մարդիկ շատ բաներ պետք է անեն իրենց ազատ կամքով՝ **ՎԼՈՒ** 58.26-29: Ոչնչով մարդ չի վիրավորում Աստծուն, բացի նրանցից, ովքեր չեն խոստովանում նրա ձեռքը և

չեն հնազանդվում նրա պատվիրաններին՝ **ՎՆՈՒ** 59.21: Ես՝ Տերս, կապված եմ, երբ դուք անում եք այն, ինչ ես ասում եմ՝ **ՎՆՈՒ** 82.10: Ամեն հոգի, որ հնազանդվում է իմ ձայնին, կտեսնի իմ երեսը և կիմանա, որ ես եմ՝ **ՎՆՈՒ** 93.1: Ժողովուրդը պետք է խրատվի, մինչև որ հնազանդություն ստվիրի՝ **ՎՆՈՒ** 105.6: Երբ մենք ինչ-որ օրհնություն ենք ստանում Աստծուց, դա այն օրենքին հնազանդվելով է, որի վրա այն հիմնված է՝ **ՎՆՈՒ** 130.21: Աղամը հնազանդ էր՝ **Մովսես** 5.5: Մենք կփորձենք նրանց՝ տեսնելու, թե արդյոք նրանք կանեն այն ամենը, ինչ Տերը կպատվիրի՝ **Աբր.** 3.25:

ՀՆԳԱՄԱՍՏՅԱՆ: *Տե՛ս նաև* Ելից.

Երկրորդ Օրինաց. Թվոց. Հին Կտակարան. Ծննդոց. Ղևտացոց. Մովսես

Անվանում, որը տրվել է Հին Կտակարանի առաջին հինգ՝ Ծննդոց, Ելից, Ղևտացոց, Թվոց և Երկրորդ Օրինաց գրքերին: Հրեաներն այս գրքերն անվանում են «Տորա» կամ Իսրայելի օրենքը: Դրանք գրվել են Մովսեսի կողմից (1 Նեփի 5.10–11):

ՀՈՐ

Հին Կտակարանում՝ արդարակյաց մարդ, որը բավական շատ չարչարանքներ կրեց, սակայն հավատարիմ մնաց իր հավատքին առ Աստված: Նրա պատմությունը գրված է Հոբի գրքում:

Հոբի գիրքը. Չմայած, որ գիրքը Հոբի տառապանքների մասին է, այն ամբողջովին չի պատասխանում այն հարցին, թե ինչու Հոբը (կամ որևէ այլ անձնավորություն) պետք է ցավ կրեր կամ կորցներ իր ընտանիքը և ունեցվածքը: Գիրքը պարզաբանում է, որ չարչարանքներ ունենալն անպայման չի նշանակում, որ անձը մեղք է գործել: Տերը կարող է չարչարանքն օգտագործել ինչպես փորձառության, կարգապահության և ուսուցման համար, այնպես էլ պատժի համար (**ՎՆՈՒ** 122):

Գիրքը կարելի է բաժանել չորս մասի: Ա–Բ գլուխները պատմության նախաբանն են: Գ–ԼԱ գլուխները պատմում են Հոբի և նրա երեք ընկերների միջև տեղի ունեցած մի շարք բանավեճերի մասին: ԼԲ–ԼԷ գլուխները պարունակում են

Եղիուսի՝ չորրորդ ընկերոջ խոսքերը, որը Հոբին դատապարտում է այլ պատճառներով, քան առաջին ընկերները: ԼԸ–ԽԲ գլուխներն ամփոփում են գիրքը, Հոբին հավաստիացնելով, որ նրա կյանքի ընթացքն ի սկզբանե լավ է եղել:

Հոբի գիրքն ուսուցանում է, որ եթե մարդ ճիշտ գիտելիք ունի Աստծու մասին և ապրում է մի կյանքով, որն ընդունելի է Աստծո համար, նա ավելի լավ կկարողանա համբերել իր վրա եկող փորձություններին: Հոբի անսասան հավատը ընդողջվում է նման արտահայտություններով, ինչպիսին է. «Թե որ ինձ սպանե, էլի նրան եմ ապավինելու» (Հոբ ԺԳ.15): Հոբի մասին նշվում է նաև Եզեկիել ԺԳ.14-ում, Հակոբոս Ե.11-ում, Վարդապետություն և Ուխտեր 121.10-ում:

ՀՈԳԵՎՆՆ ՍՏԵՂԾՈՒՄ: *Տե՛ս նաև*

Մարդ, Մարդիկ. Ստեղծել, Ստեղծում

Նախքան ամեն բանի ֆիզիկական ստեղծումը, Տերը դրանք ստեղծել է հոգեղեն (Մովսես 3.5):

Տերը բոլոր բույսերն արարել էր նախքան դրանց երկրի վրա լինելը՝ **Ծն.** Բ.4–6 (**Աբր.** 5.5): Իմ Հոգու գործընթացն եմ ես ստեղծել բոլոր բաները, նախ՝ հոգևորը, հետո՝ ֆիզիկականը՝ **ՎՆՈՒ** 29.31–32: Այն, ինչ ֆիզիկական է՝ հոգեղենի մնացորդաձև է՝ **ՎՆՈՒ** 77.2: Ես արարեցի աշխարհը և մարդկանց, նախքան նրանք մարմնում էին՝ **Մովսես** 6.51:

ՀՈԳԵՎՈՐ ՊԱՐԳԵՎՆԵՐ: *Տե՛ս*

Հոգու պարզկները

ՀՈԳԵՎՈՐ ԽԱՎԱՐ: *Տե՛ս նաև*

Ամբարիշտ, Ամբարշտություն

Ամբարշտություն կամ հոգևոր բաների արհամարհում:

Վայ նրանց, որ չարին ասում են բարի՝ **Ես.** Ե.20 (2 Նեփի 15.20): Խավարը ծածկելու է երկիրը, և մառախուղը՝ ազգերին՝ **Ես.** Կ.2: Հիսուսը լույս կտա խավարում նստածներին՝ **Ղուկ.** Ա.79: Լույսը խավարում լույս է տալիս, և խավարը չի ըմբռնում այն՝ **Հովհ.** Ա.5 (**ՎՆՈՒ** 45.7): Դեռ զցենք խավարի գործերը և հագնենք լույսի զենքերը՝ **Հռոմ.** ԺԳ.12: Մասնակից մի եղեք խավարի անպտուղ գործերին՝ **Եփես.**

Ե.8–11: Քանի որ դուք չեք խնդրում, դուք չեք բերվում դեպի լույսը, այլ պիտի կորչեք խավարում՝ **2 Նեփի** 32.4: Սատանան տարածում է խավարի գործերը՝ **Հել.** 6.28–31: Խավարի ուժերը գերիշխում են երկրի վրա՝ **ՎևոՒ** 38.8, 11–12: Ողջ աշխարհը հառաչում է խավարի և մեղքի տակ՝ **ՎևոՒ** 84.49–54: Եթե ձեր աչքն ուղղված լինի միայն իմ փառքին, ձեր մեջ չի լինի խավար՝ **ՎևոՒ** 88.67: Խավարի գործերն սկսեցին գերակշռել մարդկանց որդիների մեջ՝ **Մովսես** 5.55:

ՀԱՌԵՎՈՐ ՄԱՀ: *Տե՛ս* Մահ հոգևոր

ՀԱՌԻ: *Տե՛ս նաև* Մարմին. Ոգի

Մուրը գրքերում հոգիների մասին խոսվում է երեք իմաստով. (1) ոգեղեն էակներ՝ թե՛ նախամահկանացու, թե՛ ետմահկանացու (Ալմա 40.11–14, Աբր. 3.23). (2) ոգու և մարմնի մահկանացու միացություն (Աբր. 5.7). և (3) անմահ, հարություն առած էակ, որի ոգին ու մարմինն անբաժանելիորեն միացած են (Ալմա 40.23, ՎևոՒ 88.15–16):

Արյունը քափություն է անում հոգու համար՝ **Ղև.** ԺԷ.11: Իմ հոգուն հանգիստ է տալիս՝ **Մադ.** ԻԳ.3: Սիրիքի քո Տեր Աստծուն քո ողջ հոգով՝ **Մատ.** ԻԲ.37 (Մար. ԺԲ.30): Դևը խաբում է նրանց հոգիները՝ **2 Նեփի** 28.21: Մատուցե՛ք նրան ձեր ողջ հոգիները՝ որպես ընծա՝ **Օմնի** 1.26: Խոսքը սկսում է մեծացնել իմ հոգին՝ **Ալմա** 32.28: Նրա հոգին երբեք չպիտի քաղցի, ոչ էլ ծարավի՝ **3 Նեփի** 20.8: Հաղորդության հացը և ջուրը սրբագործված են նրանց հոգիների համար, ովքեր ճաշակում են դրանցից՝ **Մոր.** 4–5 (ՎևոՒ 20.77–79): Թագավորության մեջ աշխատողներն իրենց ծառայությանը փրկություն են բերում իրենց հոգիներին՝ **ՎևոՒ** 4.2, 4: Հոգիների արժեքը մեծ է՝ **ՎևոՒ** 18.10: Դուք աշխարհ եք եկել ջրով, արյունով և ոգով, և այդպես կենդանի հոգի դարձել՝ **Մովսես** 6.59:

Հոգիների արժեքը. Բոլոր մարդիկ Աստծո հոգևոր զավակներն են: Նա հոգ է տալիս իր յուրաքանչյուր զավակի համար և յուրաքանչյուրին կարևոր է համարում: Քանի որ նրանք իր երեխաներն են, նրանք իր մահն դառնալու ներքոժ ունեն: Ուստի նրանք մեծ արժեք ունեն:

Ուրախություն է, երբ մի մեղավոր ապաշ-

խաբում է՝ **Ղուկ.** ԺԵ.10: Աստված այնպես սիրեց աշխարհը, որ տվեց իր Միածին Որդուն՝ **Հովհ.** Գ.16: Նրանք չէին կարող տանել, որ որևէ մարդկային հոգի պետք է ոչնչանա՝ **Մոսիա** 28.3: Մի՞թե մի հոգին այնքան արժեքավոր չէ Աստծո համար՝ այս ժամանակ, ինչքան կլինի մի հոգին նրա գալստյան ժամանակ՝ **Ալմա** 39.17: Այն, ինչն ամենաարժեքավորը կլինի քեզ համար, հոգիներ բերելն է ինձ մոտ՝ **ՎևոՒ** 15.6: Հիշե՛ք, հոգիների արժեքը մեծ է Աստծո աչքում՝ **ՎևոՒ** 18.10–15: Սա է իմ գործը և իմ փառքը՝ իրականացնել մարդու անմահությունն ու հավերժական կյանքը՝ **Մովսես** 1.39:

ՀԱՌԻ ՍՈՒՐԲ: *Տե՛ս* Մուրը Հոգի

ՀԱՌԻՆԵՐԻ ԱՇԽԱՐՀ: *Տե՛ս*

Դժոխք. Դրախտ.

Նախամահկանացու կյանք

ՀԱՌԻՆԵՐԻ ԲԱՆՏ: *Տե՛ս* Դժոխք

ՀԱՌՈՒ ՊԱՐԳԵՎՆԵՐԸ: *Տե՛ս նաև*

Պարգև

Հատուկ հոգևոր օրհնություններ, որոնք Տերը տալիս է արժանի անհատներին, որ օգտագործեն իրենց օգուի և ուրիշների օրհնության համար: Հոգու պարգևների նկարագրության համար, ուսումնասիրեք Վարդապետություն և Ուխտեր 46.11–33, Ա Կորնթացիս ԺԲ.1–12, Մորոնի 10.8–18 գրվածքները:

Նախանձավոր եղեք լավագույն պարգևների՝ **Ա Կոր.** ԺԲ.31 (Ա Կոր. ԺԴ.1): Նեփիացիներին Հոգու շատ պարգևներ էին շնորհվել՝ **Ալմա** 9.21: Վա՛յ նրան, ով կասի, թե Տերն այլևս չի գործում պարգևներով կամ Մուրը Հոգու գործությամբ՝ **3 Նեփի** 29.6: Աստված պարգևներ է տալիս հավատարիմ մարդկանց՝ **Մորմ.** 9.7: Պարգևները գալիս են Քրիստոսի Հոգուց՝ **Մոր.** 10.17: Քանզի կան շատ պարգևներ, և ամեն մարդու մի պարգև է տրված Աստծո Հոգուց՝ **ՎևոՒ** 46.11: Եկե՛ղեցու դեկավարներին Հոգու պարգևները տարբերելու գործություն է տրված՝ **ՎևոՒ** 46.27: Եկե՛ղեցու Նախագահին ունի Աստծո բոլոր պարգևները՝ **ՎևոՒ** 107.92:

ՀՈԹՈՐ: *Տե՛ս նաև* Մովսես

Հին Կտակարանի Մադիանացիների

իշխան և քահանա, որը Մովսեսին Եգիպտոսից փախչելուց հետո ապաստան տվեց: Նրան նաև կոչում էին Ռագուել (Ել. Բ.18): Ավելի ուշ Մովսեսն ամուսնացավ Հոթորի դուստր Մեպփորայի հետ (Ել. Գ.1, Դ.18, ԺԸ.1-12): Հոթորը Մովսեսին ուսուցանեց բաշխել լիազորությունները (Ել. ԺԸ.13-27): Մովսեսը Մեղքիսեղեկյան Քահանայությունն ստացավ Հոթորից (ՎևՈՒ 84.6-7):

ՀՈՐԴԱՆԱՆ ԳԵՏ

Հորդանան գետը հոսում է Գալիլեայի ծովից դեպի Մեռյալ ծովը: Գետի երկարությունը 160 կմ է, և այն սկիզբ է առնում Հերմոն սարից հոսող բազմաթիվ աղբյուրներից: Այն Իսրայելի ամենակարևոր գետն է:

Այս գետի հետ կապված երկու կարևոր իրադարձություններն են՝ գետի բաժանումը Տիրոջ կողմից՝ Իսրայելի անցման համար (Հեա. Գ.14-17) և Հիսուս Քրիստոսի մկրտությունը (Մատ. Գ.13-17, 1 Նեփի 10.9):

ՀՈՎԵԼ

Հին Կտակարանի մարգարե Հուդայի երկրում: Նրա կյանքի տարեթվերն անհայտ են. նա կարող է ապրած լինել Ք.ծ.ա. 850 թվականից առաջ՝ Հովասի թագավորության և Հուդայի ցեղի Բաբելոնյան գերությունից վերադառնալու միջև ընկած ժամանակահատվածում:

Հովելի գիրքը. Գիրքը կենտրոնացնում է այն մարգարեության վրա, որն արել էր Հովելը նրանից հետո, երբ Հուդայի հողին հարվածել էին դաժան երաշտն ու մորելաները (Հովել Ա.4-20): Հովելը ժողովրդին հավաստիացրեց, որ ապաշխարության միջոցով նրանք կրկին կստանան Աստծո օրհնությունները (Հովել Բ.12-14):

Ա գլուխը Տիրոջ տանը հանդիսավոր ժողով հավաքելու կոչ է: Բ գլխում ասվում է պատերազմների և ամայացումների մասին, որոնք կնախորդեն Հազարամյակին: Գ գլուխը խոսում է վերջին օրերի մասին և հաստատում է, որ բոլոր ազգերը պատերազմի մեջ կլինեն, բայց, ի վերջո, Տերը կբնակվի Սիոնում:

Պենտեկոստեի օրը Պենտոսը մեջ բերեց Հովելի մարգարեությունը Հոգու

թափվելու մասին (Հովել Բ.28-32, Գոր. Բ.16-21): Մորոնի հրեշտակը նույնպես մեջ բերեց այդ նույն հատվածը Ջոզեֆ Սմիթին (ՋՍ-Պ 1.41):

ՀՈՎԻՎ: *Sh'u* նաև Բարի Հովիվ.

Հիսուս Քրիստոս

Խորհրդանշաբար՝ մարդ, որը հոգում է Տիրոջ զավակների մասին:

Տերն իմ հովիվն է՝ **Մադ.** ԻԳ.1: Հովիվները պետք է արածեցնեն հոտը՝ **Եզեկ.** ԼԳ.2-3:

ՀՈՎՀԱՆՆԵՄ՝ ՁԵԲԵԳԵՈՍԻ

ՈՐԴԻ: *Sh'u* նաև Առաքյալ.

Ավետարաններ. Հովհաննեսի Հայտնությունը. Մեղքիսեղեկյան Քահանայություն. Փոխակերպված էակներ

Տասներկու Առաքյալներից մեկը Նոր Կտակարանում, Ձեբեղեոսի որդին և Հակոբոսի եղբայրը: Իր կյանքի սկզբնական շրջանում նա ծկնորս էր (Մար. Ա.17-20): Հավանաբար, նա Հովհաննես Մկրտչի այն անանուն առաքյալն է, որի մասին նշված է Հովհաննես Ա.40-ում: Ավելի ուշ նա կանգնեց որպես Հիսուս Քրիստոսի աշակերտ (Մատ. Գ.21-22, Ղուկ. Ե.1-11): Նա է գրել Հովհաննեսի Ավետարանը, երեք թղթեր և Հայտնության գիրքը: Նա այն երեքից մեկն էր, որոնք Տիրոջ հետ էին Հայրոսի աղջկան կենդանացնելիս (Մար. Ե.35-42), Կերպարանավորիսման սարում (Մատ. ԺԷ.1-9) և Գեթսեմանիում (Մատ. ԻԶ.36-46): Իր գրություններում նա իրեն դիմում է, որպես աշակերտ, որին Հիսուսը սիրում էր (Հովի. ԺԳ.23, ԻԱ.20) և որպես «մյուս աշակերտ» (Հովի. Ի.2-8): Հիսուսը նրան և նրա եղբորը կոչում էր նաև Բաներեզես՝ «որոտմունքի որդիք» (Մար. Գ.17): Խաչելության և հարության պատմությունների մեջ նա հաճախ է ակնարկվում (Ղուկ. ԻԲ.8, Հովի. ԺԸ.15, ԺԹ.26-27, 20.2-8, ԻԱ.1-2): Ավելի ուշ Հովհաննեսն աքսորվեց Պատմոս, որտեղ նա գրեց Հայտնության գիրքը (Հայտ. Ա.9):

Վերջին օրերի հայտնություններում Հովհաննեսի անունը հաճախ է հիշատակվում (1 Նեփի 14.18-27, 3 Նեփի 28.6, Եթեր 4.16, ՎևՈՒ 7, 27.12, 61.14, 77,

88.141): Այդ հատվածները հաստատում են Հովհաննեսի աստվածաշնչային արձանագրությունները, և նաև օգնում են ըմբռնել նրա մեծությունը և այն աշխատանքի կարևորությունը, որը Տերը տվել էր, որ նա կատարի երկրի վրա Նոր Կտակարանի ժամանակներում և վերջին օրերին: Վերջին օրերի սուրբ գրքերը պարզաբանում են, որ Հովհաննեսը չմահացավ, այլ նրան թույլ տրվեց մնալ երկրի վրա՝ որպես սպասավոր ծառա, մինչև Տիրոջ երկրորդ գալուստը (Հովհ. ԻԱ.20–23, 3 Նեփի 28.6–7, ՎևոՒ 7):

Հովհաննեսի թղթերը. Չնայած որ այս երեք թղթերի հեղինակն իրեն չի նշում անունով, գրվածքի լեզուն այնքան է մնացել Հովհաննես Առաքյալի լեզվին, որ բոլոր երեքն էլ ենթադրվում է, որ նա է գրել:

Ա Հովհաննես Ա գլուխը Սրբերին հորդորում է հաղորդակցվել Աստծո հետ: Բ գլուխը շեշտում է, որ Սրբերն Աստծուն ճանաչում են հնազանդությամբ, և նրանց հորդորում է չսիրել աշխարհը: Գ գլուխը բոլորին կոչ է անում դառնալ Աստծո գավակները և սիրել միմյանց: Դ գլուխը բացատրում է, որ Աստված սեր է բնակվում է նրանց մեջ, ովքեր սիրում են նրան: Ե գլուխը բացատրում է, որ Սրբերը ծնվում են Աստծուց՝ Քրիստոսի հավատքի միջոցով:

Բ Հովհաննեսը մնան է Ա Հովհաննեսին: Նրանում Հովհաննեսը ցնծում է «ընտրյալ տիկնոջ» երեխաների հավատարմության համար:

Գ Հովհաննեսը Գայիոս անունով մի անձնավորության գովաբանում է նրա հավատարմության համար և այն մարդկանց օգնելու համար, ովքեր սիրում են ճշմարտությունը:

Հովհաննեսի ավետարանը. Նոր Կտակարանի այս գրքում Հովհաննես Առաքյալը վկայել է, որ (1) Հիսուսը Քրիստոսն է, կամ Մեսիան, և որ (2) Հիսուսն Աստծո Որդին է (Հովհ. Ի.31): Հիսուսի կյանքից ընտրված դրվագները, որոնք նա նկարագրում է, զգուշորեն ընտրված և դասավորված են՝ աչքի առաջ ունենալով այդ նպատակը: Գիրքը սկսվում է Քրիստոսի նախամահկանացու գոյության և դիրքի մասին հայտնելով. նա Աստծո մոտ էր, նա Աստված էր, և նա բոլոր բաների

ստեղծողն էր: Նա ծնվեց մարմնում՝ որպես Հոր Միածին Որդի: Հովհաննեսը Հիսուսի ծառայության ընթացքը նկարագրում է՝ մեծապես շեշտելով նրա աստվածայնությունը և նրա հարությունը մեռելներից: Նա հստակ ձևով պնդում է, որ Հիսուսն Աստծո Որդին է, ինչը հաստատվում է հրաշքներով, վկաներով, մարգարեներով և Քրիստոսի սեփական ձայնով: Հովհաննեսն ուսուցանում է, հակադրելով լույսը և խավարը, ճիշտը և սխալը, բարին և չարը, Աստծուն և դևին: Հավանաբար, ուրիշ ոչ մի այլ հիշատակարանում այդքան պարզորոշ չի հռչակվում Հիսուսի սրբությունը և հրեա ղեկավարների անհավատությունը:

Հովհաննեսը հիմնականում նկարագրել է Քրիստոսի ծառայությունը Հուդայում, հատկապես նրա մահկանացու ծառայության վերջին շաբաթը, մինչդեռ Մատթեոսը, Մարկոսը և Դուկասը հիմնականում նկարագրել են նրա ծառայությունը Գալիլեայում: Այս ավետարանի միջից շատ հարցեր պարզաբանվել են վերջին օրերի հայտնություններով (ՎևոՒ 7 և ՎևոՒ 88.138–141):

Գլուխների ընդհանուր տեսության համար, տես «Ավետարաններ» թեման:

Հայտնության գիրքը. Տես Հովհաննեսի Հայտնություն

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՄԿՐՏԻՉ: Տես նաև

Ահարոնյան Քահանայություն.

Եղիաս

Չաքարիայի և Եղիսաբեթի որդին Նոր Կտակարանում: Հովհաննեսն ուղարկվել էր մարդկանց նախապատրաստելու համար, որպեսզի ընդունեն Մեսիային (Հովհ. Ա.19–27): Նա կրում էր Ահարոնյան Քահանայության բանալիները և մկրտեց Հիսուս Քրիստոսին:

Եսայիան և ուրիշները մարգարեացել են Հովհաննեսի առաքելության մասին՝ **Ես.** Խ.3 (Մաթ. Գ.1, 1 Նեփի 10.7–10, 2 Նեփի 31.4): Գ-ցվեց բանտ և գլխատվեց՝ **Մատ.** ԺԳ.3–12 (Մար. Զ.17–29): Գաբրիելը հայտարարեց Հովհաննեսի ծննդի և ծառայության մասին Չաքարիային՝ **Ղուկ.** Ա.5–25: Հիսուսն ուսուցանեց, որ Հովհաննեսը մեծ մարգարե էր՝ **Ղուկ.** Է.24–28: Դանաչեց Հիսուսին՝ որպես Աստծո Որդի՝

Հովհ. Ա.29–34: Հովհաննեսի աշակերտները դարձան Հիսուսի աշակերտները՝ **Հովհ.** Ա.25–29, 35–42 (Գոր. Ա.21–22): Հրաշքներ չգործեց՝ **Հովհ.** Ժ.41: Որպես հարություն առած էակ՝ ուղարկվեց Ահարոնյան Քահանայության կարգելու Ջոզեֆ Սմիթին և Օլիվեր Բառլեթիին՝ **ՎԼՈՒ** 13 (ՎԼՈՒ 27.7–8, ՋՍ–Պ 1.68–72): Կարգվել էր հրեշտակի կողմից, երբ ութ օրական էր՝ **ՎԼՈՒ** 84.28:

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍԻ ՀԱՅՏՆՈՒԹՅՈՒՆ:

Տե՛ս նաև Ապոկալիպսիս.

Հովհաննես՝ Ձեբեդեոսի Որդի

Վերջին գիրքը Նոր Կտակարանում, որը պարունակում է Հովհաննես Առաքյալին տրված հայտնությունը: Նրան թույլ տրվեց տեսնել աշխարհի պատմությունը, հատկապես վերջին օրերը (Հայտ. Ա.1–2, 1 Նեփի 14.18–27, ՎԼՈՒ 77): Հովհաննեսի Հայտնությունը հայտնի է նաև որպես Ապոկալիպսիս.

Հովհաննեսն այս հայտնությունը ստացավ Տիրոջ օրը՝ Պատմոս կղզում (Հայտ. Ա.9–10), Ասիական ծովափի մոտ, Եփեսոսից ոչ հեռու: Հայտնության ճշգրիտ տարեթիվը հայտնի չէ:

Գիրքը հասկանալու որոշ բանալիներ կան 1 Նեփի 14.18–27-ում և ՎԼՈՒ 77-ում (Եթե 4.15–16):

Ա–Գ գլուխները նախաբան են գրքի և Ասիայի յոթ եկեղեցիներին ուղղված նամակների համար: Հովհաննեսը նամակները գրել է՝ Սրբերին օգնելու համար, որ լուծեն որոշակի հիմնախնդիրներ: Դ–Ե գլուխներն արձանագրում են այն տեսիլքները, որոնք ստացավ Հովհաննեսը, որոնք ցույց են տալիս Աստծո և Քրիստոսի վեհությունն ու արդար իշխանությունը: Զ–Թ, ԺԱ գլուխներում Հովհաննեսն արձանագրել է կնքված գրքի տեսիլքը, որն ուներ յոթ կնիք, յուրաքանչյուր կնիքը ներկայացնելով երկրի աշխարհային պատմության յուրաքանչյուր հազար տարին: Այդ գլուխներն առաջին հերթին վերաբերում են յոթերորդ կնիքի իրադարձություններին (տե՛ս Հայտ. Ը–Թ, ԺԱ.1–15): Ժ գլուխը նկարագրում է այն գիրքը, որը կերավ Հովհաննեսը: Գիրքը ներկայացնում է ապագայի այն առաքելությունը, որը մենք կկատարենք: ԺԲ գլուխն արձանագրում է տեսիլքն այն չարիքի,

որը սկսվեց երկնքում, երբ Սատանան ապստամբեց և դուրս գցվեց: Պատերազմը, որը սկսվեց այնտեղ, շարունակվում է երկրի վրա: ԺԳ, ԺԷ–ԺԹ գլուխներում Հովհաննեսը նկարագրել է աշխարհի այն ամբարիշտ թագավորությունները, որոնք կառավարվում են Սատանայի կողմից, և արձանագրել է նրանց ճակատագիրը, ինչպես նաև չարի վերջնական կործանումը: ԺԴ–ԺԶ գլուխները նկարագրում են Սրբերի արդարությունը չարերի մեջ, Քրիստոսի երկրորդ գալստից անմիջապես առաջ: Ի–ԻԲ գլուխները նկարագրում են Հազարամյակը, հրաշագեղ Նոր Երուսաղեմ քաղաքը և երկրի պատմության վերջին իրադարձությունները:

ՀՈՎՆԱԹԱՆ: Տե՛ս նաև

Դավիթ.

Սավուղ՝ Իսրայելի թագավոր

Հին Կտակարանում՝ Սավուղի՝ Իսրայելի թագավորի որդին: Հովնաթանը Դավթի մոտ ընկերն է եղել (Ա Թագ. ԺԳ–ԻԳ, ԼԱ):

ՀՈՎՆԱՆ: Տե՛ս նաև

Նիմվե

Հին Կտակարանի մարգարե, որը Տիրոջ կողմից կանչվեց ապաշխարություն քարոզելու Նիմվե քաղաքին (Հովն. Ա.1–2):

Հովնանի գիրքը. Գիրք Հին Կտակարանում, որը պատմում է Հովնանի կյանքի փարձառության մասին: Հավանաբար, Հովնանն ինքը չի գրել գիրքը: Հովնանի գրքի հիմնական գաղափարն այն է, որ Եհովան թագավորում է ամենուրեք և իր սերը չի սահմանափակում մեկ ազգով կամ ժողովրդով:

Ա գլխում Տերը կանչեց Հովնանին, որ քարոզի Նիմվեում: Տիրոջ պատվիրանը կատարելու փոխարեն, Հովնանը նավակով փախավ, և մի մեծ ձուկ կուլ տվեց նրան: Բ գլխում Հովնանն աղոթեց Տիրոջը, և ձուկը փախեց նրան չոր հողի վրա: Գ գլխին արձանագրում է, որ Հովնանը գնաց Նիմվե և մարգարեացավ նրա անկման մասին: Ինչևէ, ժողովուրդն ապաշխարեց: Դ գլխում Տերը Հովնանին հանդիմանեց, որ նա բարկացել էր, որ Տերը փրկեց ժողովրդին:

Հիսուսն ուսուցանել է, որ Հովնանի կուլ գնալը ձկանը նախաճշան էր հենց իր՝ Հիսուսի մահվան և հարության համար: (Մատ. ԺԲ.39–40, ԺԶ.4, Ղուկ. ԺԱ.29–30):

ՀՈՎՍԱՓԱՏ

Հին Կտակարանում՝ Հուդայի հավատաբիրն թագավոր (Գ Թագ. ԺԵ.24, 22):

ՀՈՎՍԵԹ ԱՐԻՄԱԹԻԱՅԻ

Արիմաթիացի Հովսեփը Ծերակույտի անդամ էր, Քրիստոսի աշակերտ, և հարուստ ու հավատարիմ Իսրայելացի, որը չմասնակցեց մեր Տիրոջ դատապարտությանը: Խաչելությունից հետո Հովսեփը հոգ տարավ, որ Փրկչի մարմինը պատանվի մաքուր կտավով և դրեց նրան իր սեփական վիճակոր գերեզմանում (Մատ. ԻԷ.57–60, Մար. ԺԵ.43–46, Ղուկ. ԻԳ.50–53, Հովհ. ԺԺ.38–42):

ՀՈՎՍԵԹ՝ ՀԱԿՈՔԻ ՈՐԴԻ: *St'u*

նաև Իսրայել. Հակոբ՝ Իսահակի որդի

Հին Կտակարանում՝ Հակոբի և Ռաբելի անդրանիկ որդին (Ճն. Լ.22–24, ԼԷ.3):

Հովսեփը ձեռք բերեց Իսրայելի անդրանիկությունը, որովհետև Ռուբենը՝ Հակոբի առաջին կնոջ անդրանիկ որդին, օրինազանցության պատճառով կորցրեց այդ արտոնությունը (Ա Մն. Ե.1–2): Իր արժանավորության շնորհիվ, Հովսեփը՝ որպես Հակոբի երկրորդ կնոջ անդրանիկ որդի, ըստ հեթաբկանության հաջորդն էր օրինության համար: Հովսեփը նաև օրինություն ստացավ իր հոր կողմից՝ Հակոբի մահանալուց ոչ շատ առաջ (Ճն. ԽԹ.22–26):

Հովսեփը լավ բնավորության տեր մարդ էր՝ «հանճարեղ և իմաստուն» անհատ (Ճն. ԽԱ.39): Պետավրեսի կնոջը մերժելով՝ նա հավատքի, մաքրաբարոյություն և անձնական շիտակության օրինակ դարձավ (Ճն. ԼԹ.7–12): Եգիպտոսում, երբ Հովսեփն իր ով լինելը հայտնեց իր եղբայրներին, նա նրանց ոչ թե մեղադրեց, այլ շնորհակալություն հայտնեց իր հանդեպ նրանց վերաբերմունքի համար: Նա հավատացած էր, որ նրանց գործողություններն օգնել էին, որ կատարվեր Աստծո կամքը (Ճն. ԽԵ.4–15):

Վերջին օրերի հայտնությունները հայտնում են վերջին օրերին Հովսեփի ընտանիքի ավելի մեծ առաքելության մասին (2 Նեփի 3:3–24, 3 Նեփի 20.25–27, ՋՍԹ՝ Ճն. 50):

Հակոբը շատ էր սիրում Հովսեփին և նրա համար թեքերով մի պատմունճան էր շինել՝ Ճն. ԼԷ.3: Նախանձից դրդված՝ Հովսեփի եղբայրներն սկսեցին ատել նրան և դավադրեցին սպանել նրան, սակայն, դրա փոխարեն, նրան վաճառեցին առևտրականներին, որոնք գնում էին Եգիպտոս՝ Ճն. ԼԷ.5–36: Եգիպտոսում Տերը հաջողություն տվեց նրան, և նա վերակացու դարձավ Պետավրեսի տան վրա՝ Ճն. ԼԹ.1–4: Պետավրեսի կինը ստեց, ասելով, որ Հովսեփը փորձել է զայթակել իրեն. Հովսեփն անարդարացի ձևով դատապարտվեց և բանտ գցվեց՝ Ճն. ԼԹ.7–20: Հովսեփը մեկնաբանեց Փարավոնի գլխավոր մատուռվալի և հացագործի երազները՝ Ճն. ԽԲ: Փարավոնն սկսեց շնորհ անել Հովսեփին, որովհետև Հովսեփը մեկնաբանել էր Փարավոնի երազներից մեկը. նա Հովսեփին կառավարիչ նշանակեց Եգիպտոսի վրա՝ Ճն. ԽԱ.14–45: Ծնվեցին Եփրեմը և Մանասեն՝ Ճն. ԽԱ.50–52: Հովսեփը կրկին միացավ իր հորը և եղբայրներին՝ Ճն. ԽԵ–ԽԶ: Հովսեփը մահացավ Եգիպտոսում՝ 110 տարեկանում՝ Ճն. Ծ.22–26:

ՀՈՎՍԵԹ՝ ՄԱՐԻԱՄԻ ԱՄՈՒՍԻՆ:

St'u նաև Հիսուս Քրիստոս. Մարիամ՝ Հիսուսի մայրը

Հիսուսի մայր Մարիամի ամուսինը: Հովսեփը Դավթի հետնորդն էր (Մատ. Ա.1–16, Ղուկ. Գ.23–38) և ապրում էր Նազարեթում: Նա նշանված էր Մարիամի հետ: Իրենց ամուսնությունից անմիջապես առաջ, Մարիամին այցելեց Գաբրիել հրեշտակը, որը հայտարարեց, որ Մարիամն ընտրվել է, որ լինի Փրկչի մայրը (Ղուկ. Ա.26–35): Հովսեփը նույնպես հայտնություն ստացավ այդ աստվածային ծննդի վերաբերյալ (Մատ. Ա.20–25):

Մարիամը Հիսուսի միակ երկրային ծնողն էր, որովհետև Հայր Աստված էր Հիսուսի հայրը: Բայց հրեաները կարծում էին, որ Հովսեփն է Հիսուսի հայրը, և Հիսուսը նրան վերաբերվում էր որպես այդպիսին (Ղուկ. Բ.48, 51): Երկնային երազների զգուշացմամբ, Հովսեփը պահպանեց մանուկ Հիսուսի կյանքը՝ փախչելով Եգիպտոս (Մատ. Բ.13–14): Հերովդեսի մահից հետո, հրեշտակը Հովսեփին հրահանգեց Քրիստոս մանուկին ետ տանել Իսրայել (Մատ. Բ.19–23):

ՀՈՎՍԹՓԻ ՓԱՅՏԸ: *Տե՛ս* Եփրեմ – Եփրեմի կամ Հովսեփի փայտը. Մորմոնի Գիրքը

ՀՈՎՍԻԱ

Հուդայի արդար թագավոր՝ Բ.ծ.ա. 641–610 թթ.: (Դ Թագ. ԻԲ–ԻԴ, Բ Մն. ԼԴ–ԼԵ): Նրա թագավորության ժամանակ օրենքի մի գիրք գտնվեց Տիրոջ տան մեջ (Դ Թագ. ԻԲ.8–13):

ՀՊԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ: Տե՛ս նաև

Աշխարհիկություն. Խոնարհեցնել, Խոնարհություն. Հարստություններ. Ունայն, Ունայնություն. Փող

Խոնարհության և ուսուցանվելու հատկանիշի պակաս կամ բացակայություն: Հայարտությունն ընդդիմություն է ստեղծում առանձին մարդկանց միջև և Աստծո միջև: Հայարտ մարդն իրեն վեր է դասում շրջապատի մարդկանցից և ավելի շատ հետևում է սեփական կամքին, քան Աստծո կամքին: Ինքնահավանությունը, նախանձը, կարծրատրտությունը և գոռոզությունը նույնպես բնորոշ են հայարտ մարդուն:

Զգուշացիր, որ միգուցե Տիրոջը մոռանաս և սիրտդ բարձրամտանա՝ **Բ Օր.** Ը.11–14: Հայարտությունն ու ամբարտավանությունը ես ատում եմ՝ **Առակ.** Ը.13 (Առակ. 2.16–17): Կործանումից առաջ գնում է հայարտությունը՝ **Առակ.** Ժ2.18: Տիրոջ օրը կգա հայարտների վրա՝ **Ես.** Բ.11–12 (2 Նեփի 12.11–12): Զո սրտի հայարտությունը քեզ խաբել է՝ **Աբդիա** Ա.3: Բոլոր գոռոզները հարդի պես են լինելու՝ **Մաղ.** Դ.1 (1 Նեփի 22.15, 3 Նեփի 25.1, Վև.1 29.9): Ով որ իր անձը բարձրացնի, կխոնարհվի՝ **Մատ.** ԻԳ.12 (Վև.1 101.42): Աստված հայարտներին հակառակ է կենում **Ա Պետ.** Ե.5: Այն մեծ և ընդարձակ շենքն աշխարհի հայարտությունն էր՝ **1 Նեփի** 11.36 (1 Նեփի 12.18): Երբ նրանք ուսյալ են, նրանք կարծում են, թե իմաստուն են՝ **2 Նեփի** 9.28–29: Դուք բարձրամտացել եք ձեր սրտերի հայարտությունից՝ **Հակոբ** 2.13, 16 (Ալմա 4.8–12): Արդյոք դուք գե՞րծ եք հայարտությունից՝ **Ալմա** 5.28: Չափազանց մեծ հայարտություն էր մտել մարդկանց սրտերը՝ **Հել.** 3.33–36: Ինչ արագ են մարդկանց զավակները բարձրամտանում

հայարտությունից՝ **Հել.** 12.4–5: Այս ազգի հայարտությունը նրանց հասցրել է կործանման՝ **Մոր.** 8.27: Զգուշացեք հայարտությունից, չլինի թե դուք դառնաք ինչպես Նեփիացիները՝ **Վև.1** 38.39: Վերջ տվեք ձեր բոլոր հայարտությանը և թեթևամտությանը՝ **Վև.1** 88.121:

ՀՈՎՄԱՅՆՅԵՑԻՄ ԹՈՒՂԾ ԱՌ:

Տե՛ս նաև Պողոս. Պողոսի Թղթերը

Նոր Կտակարանում՝ նամակ, որը Պողոսը գրել էր Հռոմի Սրբերին: Նա մտադրվել էր այցելել Երուսաղեմ, չնայած հավատացած էր, որ դա վտանգավոր է: Եթե նա փրկվեր իր կյանքը, հույս ուներ հետագայում այցելել Հռոմ: Մասնակիորեն, նամակի նպատակն այնտեղի Եկեղեցուն նախապատրաստելն էր՝ իրեն ընդունելու, երբ նա գնար այնտեղ: Այն կարելի է նաև դիտել որպես պաշտոնական հաղորդագրություն որոշակի վարդապետությունների վերաբերյալ, որոնց շուրջ վեճեր էին ծագել, և որոնք Պողոսն այժմ համարում էր որպես վերջնականապես հիմնավորված:

Ա գլխում Պողոսի ողջույններն են Հռոմեացիներին: Բ–ԺԱ գլուխներն ընդգրկում են մի քանի բացատրություններ հավատքի, գործերի և շնորհի վարդապետության վերաբերյալ: ԺԲ–ԺԶ գլուխները պարունակում են գործնական ուսմունքներ սիրո, պարտականությունների և սրբության վերաբերյալ:

ՀՈՌՄ: Տե՛ս նաև Հռոմեական Կայսրություն

Նոր Կտակարանում՝ Հռոմեական Կայսրության մայրաքաղաքը, որը գտնվում է Իտալիայում՝ Տիրբեր գետի վրա (Գոր. ԺԸ.2, ԺԹ.21, ԻԳ.11): Պողոսն ուսուցանեց ավետարանը Հռոմում, երբ Հռոմեական կառավարության բանտարկյալ էր (Հռովմ. Ա.7, 15–16, Գոր. ԻԸ.14–31):

ՀՈՍՄԵԱԿԱՆ ԿԱՅՄՐՈՒԹՅՈՒՆ:

Տե՛ս նաև Հռոմ

Հին Հռոմի կայսրությունը: Առաքելական դարաշրջանում Հռոմեական Կայսրությունը միակ հզոր ուժն էր աշխարհում: Այն ներառում էր այն ամենը, ինչ գտնվում էր Եփրատ, Դանուբ, Հռենոս գետերի, Ատլանտյան օվկիանոսի և Մահարա անա-

պատի միջև: Զ.ծ.ա. 63 թվականին, երբ Պոմպեոսը գրավեց Երուսաղեմը, Պաղեստինը դարձավ ենթակա մահանգ: Չնայած Հռոմեացիները հրեաներին շատ արտոնություններ էին տվել, հրեաներն ատում էին Հռոմեական իշխանությունը և շարունակ ապստամբում էին:

Պողոսը, որը Հռոմեական կայսրության քաղաքացի էր, օգտագործեց հունարենը, կայսրության մեջ ամենաշատ օգտագործվող լեզուն, ավետարանը կայսրությունով մեկ տարածելու համար:

Կայսրինը կայսրին տվեք՝ **Մատ.** ԻԲ.17–22: Պողոսը՝ որպես Հռոմեացի, պահանջեց իր իրավունքները՝ **Գոր.** ԺՁ.37–39 (Գոր. ԻԲ.25–29):

ՀԱՉԱԿԱԳԻՐ: *Տե՛ս նաև*

Ամուսնություն, Ամուսնանալ –
Բազմակնություն. Վուդրուֆ Վիլֆորդ

Նախագահ Վիլֆորդ Վուդրուֆի կողմից կատարված պաշտոնական հայտարարություն, 1890 թվականին, որը պարզորոշ հաղորդում է, որ Եկեղեցին և նրա անդամները ենթարկվում են երկրի օրենքին և այլևս չեն կիրառում բազմակնություն (Վև.ՈՒ ԴՀ–1): Նախագահ Վուդրուֆը Հռչակագիրն արձակել է Աստծո կողմից տեսիլք և հայտնություն ստանալուց հետո:

ՀՈՌԻԹ: *Տե՛ս նաև* Բոոս

Հին Կտակարանում՝ Իսրայելացի Նոեմիի և Ելիմելեքի Մովաբացի հարսը: Իր ամուսնու մահից հետո Հռութն ամուսնացավ Նոեմիի ազգական Բոոսի հետ: Նրանց որդի Ովբեդը դարձավ Դավթի և Քրիստոսի նախահայրը: Հռութի պատմությունը գեղեցիկ կերպով ցույց է տալիս ոչ Իսրայելացու դարձի գալը դեպի Իսրայելի փարախը: Հռութը թողեց իր նախկին աստծուն և նախկին կյանքը, որպեսզի միանա հավատքի ընտանիքին՝ ծառայելով Իսրայելի Աստծուն (Հռութ Ա.16):

Հռութի գիրքը. Ա գլուխը նկարագրում է Ելիմելեքի ու նրա ընտանիքի կյանքը Մովաբում: Իրենց ամուսինների մահից հետո, Նոեմին և Հռութը գնացին Բեթլեհեմ: Բ գլուխը բացատրում է, որ Հռութը հասկ էր ժողովում Բոոսի արտերում: Գ գլուխը պատմում է, թե ինչպես Նոեմին Հռութին խորհուրդ տվեց գնալ կալը և

պառկել Բոոսի ոտքերի մոտ: Դ գլուխը պատմում է, թե ինչպես Հռութն ամուսնացավ Բոոսի հետ: Նրանք ունեցան որդի՝ Ովբեդին, որի ազգատոհմից էին Դավիթը և Քրիստոսը:

ՀՐԱՇԹ: *Տե՛ս նաև* Հավատք. Նշաններ

Աստծո գործությանը կատարված արտատվոր իրադարձություն: Հիսուս Քրիստոսի գործի մեջ հրաշքները կարևոր տարրեր են: Դրանց թվում են բուժումները, մահացածներին կյանքի վերադարձնելը և հարությունը: Հրաշքները Հիսուս Քրիստոսի ավետարանի մասն են: Հրաշքներ տեսնելու համար հավատք է հարկավոր (Մար. 2.5–6, Մորմ. 9.10–20, Եբեթ 12.12):

Երբ Փարավոնն ասի. Մի հրաշք ցույց տվեք՝ **Ել.** Է.9: Ոչ ոք չկա, որ իմ անունով հրաշք գործի և շուտով իմ մասին չար խոսի՝ **Մար.** Թ.38: Կանան այն վայրն էր, որտեղ Հիսուսը գործեց իր առաջին հրաշքը՝ **Հովհ.** Բ.11: Ես հրաշքների Աստված եմ՝ **2 Նեփի** 27.23: Աստծո գործությունը հրաշքներ է գործում՝ **Ալմա** 23.6: Քրիստոսը կարողացավ ավելի մեծ հրաշքներ գործել նրանց համար, ովքեր Ամերիկյան աշխարհամասում էին, որովհետև նրանք մեծ հավատք ունեին՝ **3 Նեփի** 19.35: Աստված չի դադարել հրաշքների Աստված լինել՝ **Մորմ.** 9.15: Հրաշքներ մի պահանջեք, մինչև Տերը չպատվիրի ձեզ՝ **Վև.ՈՒ** 24.13–14: Ոմանց տրված է հրաշքներ գործելու պարզև՝ **Վև.ՈՒ** 46.21 (Մոր. 10.12):

ՀՐԵԱՆԵՐ: *Տե՛ս նաև* Իսրայել. Հուդա

Հրեաներ կարող են լինել՝ կա՛մ (1) Հուդայի՝ Հակոբի տասներկու որդիներից մեկի հետնորդները, (2) հին Հուդայի՝ հարավային թագավորության ժողովուրդը, կա՛մ էլ (3) մարդիկ, որոնք ծնունդով կարող են լինել կամ չլինել հրեա, բայց ապրում են Հուդայիզմի կրոնով, կենսաձևով և սովորություններով: Մովաբական է դարձել *հրեա* բառն օգտագործել Հակոբի բոլոր հետնորդներին ակնարկելու համար, սակայն դա սխալ է: Այն պետք է սահմանափակել Հուդայի թագավորության ժողովրդով կամ, հատկապես այսօր, Հուդայի ցեղի հետնորդներով և նրան միացողներով:

Գավազանը Հուդայից չի հեռացվի, մինչև որ գա Մելովը՝ **ԾՃ. ԽԹ.10:** Քրիստոսի ավետարանն Աստծո գործությունն է ի վերկայություն, առաջ՝ հրեային՝ **Հռովմ. Ա.16:** Տերը մի մարգարե կբարձրացնի հրեաների միջից, այսինքն՝ մի Մեսիա՝ **1 Նեփի 10.4:** Երբ գիրքը դուրս եկավ հրեայի բերանից, գրվածները պարզ էին և անաղարտ՝ **1 Նեփի 14.23:** Հրեաները կցրվեն բոլոր ազգերի մեջ՝ **2 Նեփի 25.15:** Հրեաներն իմ հին ուխտի ժողովուրդն են՝ **2 Նեփի 29.4:** Հրեաները, որոնք ցրված են, կսկսեն հավատալ Քրիստոսին՝ **2 Նեփի 30.7:** Հրեաները կմերժեն քարը, որի վրա կկարողանային կառուցել՝ **Հռովմ. 4.14-16:** Հրեաները կունենան ևս մեկ վկայություն, որ Հիսուսը հենց ինքը՝ Քրիստոսն էր՝ **Մորմ. 3.20-21:** Երկու մարգարե պիտի բարձրացվի հրեա ազգի համար վերջին օրերին՝ **Վևո 77.15:** Կոչ արեք բոլոր ազգերին, մաս՝ հեթանոսներին, և ապա՝ հրեաներին՝ **Վևո 133.8:** Այն օրերին մեծ մեղություն կլինի հրեաների համար՝ **ՋՍ-Մ 1.18:**

ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏ: *Sh'u nask* Աղամ.

Միքայել

Միքայելը, կամ Աղամը, հրեշտակապետն է կամ հրեշտակների գլխավորը:

Տերը՝ հրամանով, հրեշտակապետի ծայունով վայր կգա երկնքից՝ **Ա Թես. Գ.15:** Միքայելը հրեշտակապետն է՝ **Հուդա Ա.9 (Վևո 29.26, 88.112, 128.20-21):**

ՀՐԵՇՏԱԿՆԵՐ

Երկու տեսակի էակներ կան երկնքում, որոնք կոչվում են հրեշտակներ. նրանք, որոնք ոգիներ են, և նրանք, որոնք ունեն մսից և ոսկորից մարմին: Հրեշտակները, որոնք ոգիներ են, կամ դեռևս ձեռք չեն բերել մսից և ոսկորից մարմին, կամ այն ոգիներն են, որոնք մի ժամանակ ունեցել են մահկանացու մարմին և սպասում են հարությանը: Հրեշտակները, որոնք ունեն մսից և ոսկորից մարմին, կամ հարություն են առել մեռելներից, կամ էլ փոխակերպվել են:

Մուրբ գրքերում շատ հղումներ կան հրեշտակների աշխատանքի մասին: Երբեմն հրեշտակները խոսում են որոտի ծայունով, երբ նրանք հաղորդում են Աստ-

ծո պատգամները (Մոսիա 27.11-16): Արդարակյաց մահկանացու մարդիկ ևս կարող են կոչվել հրեշտակներ (ՋՄԹ՝ ԾՃ. ԺԹ.15): Որոշ հրեշտակներ ծառայում են երկնքում Աստծո գահի մոտ (Ալմա 36.22):

Մուրբ գրքերում խոսվում է նաև դևի հրեշտակների մասին: Դրանք այն ոգիներն են, որոնք նախաերկրային կյանքում հետևեցին Լյուցիֆերին և Աստծո ներկայությունից վտարվեցին և ցած գցվեցին երկիր (Հայտ. ԺԲ.1-9, 2 Նեփի 9.9, 16. Վևո 29.36-37):

Հակոբը տեսավ Աստծո հրեշտակներին վեր գնալիս և իջնելիս՝ **ԾՃ. ԻԸ.12:** Աստծո հրեշտակները պատահեցին Հակոբին՝ **ԾՃ. ԼԲ.1-2:** Գեղեճը դեմառդեն տեսավ Տիրոջ հրեշտակին՝ **Դաւ. 2.22:** Հրեշտակն իր ձեռքը մեկնեց Երուսաղեմի վրա, որ կործանի այն՝ **Բ Թագ. ԻԳ.16:** Հրեշտակը դիպավ Շոլային և ասաց նրան. Վեր կաց, կեր՝ **Գ Թագ. ԺԹ.5-7:** Դանիելը տեսիլքում տեսավ Գաբրիել հրեշտակին՝ **Դաւ. Ը.15-16:** Միքայել հրեշտակն օգնեց Դանիելին՝ **Մաւ. 2.13:** Գաբրիել հրեշտակն ուղարկվեց Աստծո կողմից՝ **Դուկ. Ա.19, 26-27:** Դևի հրեշտակները կապանքների մեջ կպահվեն մինչև դատաստանը՝ **Հուդա Ա.6 (Բ Պետ. Բ.4):** Մարդիկ տեսան հրեշտակներին՝ երկնքից իջնելիս՝ **3 Նեփի 17.24:** Մորմոն գրել է հրեշտակների սպասավորության մասին՝ **Մոր. 7.25-32:** Ահարոնյան Քահանայությունը կրում է հրեշտակների սպասավորության բանալիները՝ **Վևո 13:** Մորմոն, Հովհաննես Մկրտիչը, Պետրոսը, Հակոբոսը, Հովհաննեսը, Մովսեսը, Նոյան և Նոյասը, - բոլորը՝ որպես հրեշտակներ, սպասավորել են Ջոզեֆ Սմիթին՝ **Վևո 27.5-12:** Դուք չեք կարող դիմանալ հրեշտակների սպասավորությանը՝ **Վևո 67.13:** Միքայել հրեշտակապետն Աղամն է՝ **Վևո 107.54:** Հրեշտակները հարություն առած անձնավորություններ են, որոնք ունեն մսից և ոսկորից մարմին՝ **Վևո 129:** Չկան հրեշտակներ, որոնք սպասավորում են այս երկիրը, բացի նրանցից, ովքեր պատկանում են նրան՝ **Վևո 130.5:** Մարդիկ, որոնք չեն հնազանդվում հավերժական ամուսնության Աստծո օրենքին, ո՛չ կին կառնեն, ո՛չ էլ մարդի կցման. այլ հրեշտակներ կնշանակվեն երկնքում՝ **Վևո 132.16-17:**

ՀՌԻԴԱ

Նոր Կտակարանում՝ Հիսուսի եղբայրներից մեկը և Հուդայի թղթի հավանական հեղինակը (Մատ. ԺԳ.55, Հուդա Ա.1):

Հուդայի թուղթը. Այս գիրքը բաղկացած է մի մասակից, որը Հուդան գրել է որոշ Սրբերի, որոնց հավատքը թուլանում էր: Նրանց թուլացնում էին իրենց միջից նրանք, ովքեր դավանում էին, որ Քրիստոսն այս օրը, սակայն անբարոյական հեթանոսական պաշտամունքներ էին կատարում և պնդում էին, որ ազատված են բարոյական օրենքներից: Հուդան ցանկանում էր Սրբերին տեղեկացնել նրանց սպառնալից հոգևոր վտանգի մասին և քաջալերել նրանց՝ հավատարիմ մնալու:

Հուդայի թղթի նշանավոր հատվածներից է 6-րդ հատվածը, որը պատմում է երկնքի պատերազմի մասին և Լյուցիֆերին ու նրա հրեշտակներին իրենց նախամահականացու վիճակից դուրս գցելու մասին (Աբր. 3.26–28), և 14–15-րդ հատվածները, որոնք վկայակոչում են Ենովքի մարգարեությունը:

ՀՌԻԴԱ: Տե՛ս նաև Աստվածաշունչ.

Իսրայել. Հրեաներ

Հին Կտակարանում՝ Հակոբի և Լիայի չորրորդ որդին (Ճն. ԻԹ.35, ԼԷ.26–27, ԿԳ.3, 8, ԽԳ.16, ԽԺ.8): Հակոբն օրհնեց Հուդային, որ նա լավ ղեկավար կլինի Հակոբի որդիների մեջ, և որ Սելովը (Հիսուս Քրիստոսը) կլինի նրա հետնորդը (Ճն. ԽԺ.10):

Հուդայի ցեղը. Քանանում բնակություն հաստատելուց հետո Հուդայի ցեղը վերցրեց ղեկավարությունը: Նրա գլխավոր մրցակիցը Եփրեմի ցեղն էր: Մովսեսն օրհնեց Հուդայի ցեղը (Բ Օր. ԼԳ.7): Սողոմոնի թագավորությունից հետո Հուդայի ցեղը դարձավ Հուդայի թագավորությունը:

Հուդայի թագավորությունը. Ռոբովամի թագավորության ժամանակ Սողոմոնի տիրապետությունները բաժանվեցին երկու առանձին թագավորությունների, հիմնականում Եփրեմի և Հուդայի ցեղերի միջև եղած նախանձի պատճառով: Հարավային թագավորությունը, կամ Հուդայի թագավորությունը, ներառում էր Հուդայի ցեղը և Բենիամինի մեծ մասը: Երուսա-

ղենը նրա մայրաքաղաքն էր: Ընդհանուր առմամբ այն ավելի հավատարիմ մնաց Եհովայի երկրպագությանը, քան հյուսիսային թագավորությունը: Հուդան ավելի քիչ էր հարձակման ենթարկվում հյուսիսից և արևելքից, և գերագույն իշխանությունը մնաց Դավթի ընտանիքի ձեռքում, մինչև Բաբելոնյան գերությունը: Իսրայելի ավելի զորեղ և բնակչությամբ ավելի մեծ թագավորության անկումից հետո, Հուդայի թագավորությունը կարողացավ գոյատևել 135 տարի:

Հուդայի փայտը. Սա վերաբերում է Աստվածաշնչին՝ որպես Հուդայի տան հիշատակարանի (Եզեկ. ԼԷ.15–19): Վերջին օրերին, երբ Իսրայելի տան տարբեր ճյուղերը հավաքվեց, նրանց սրբազան հիշատակարանները նույնպես մեկտեղ կհավաքվեն: Սուրբ գրային այս հիշատակարանները կրացնեն միմյանց և կկազմեն միասնական վկայություն, որ Հիսուսը Քրիստոսն է՝ Իսրայելի Աստվածը և ողջ երկրի Աստվածը (2 Նեփի 3, 29, ՋՄԺԾն. 50.24–36):

ՀՌԻԴԱ ԻՍԿԱՐԻՈՎՏԱՑԻ

Հիսուսի Տասներկու առաքյալներից մեկը Նոր Կտակարանում (Մատ. Ժ.4, Մար. ԺԳ.10, Հովհ. Զ.72, ԺԲ.4): Նրա ազգանունը նշանակում էր «Կարիվլի մարդ»: Նա Հուդայի ցեղից էր և միակ Առաքյալն էր, որ Գալիլեացի չէր: Հուդան դավաճանեց Տիրոջը:

Երեսուն արժաք ստացավ Քրիստոսին քահանայապետներից մեկին հանձնելու համար՝ **Մատ.** ԻԶ.14–16 (Ջաք. ԺԱ.12–13): Մատնեց Տիրոջը համբույրով՝ **Մատ.** ԻԶ.47–50 (Մար. ԺԳ.43–45, Դուկ. ԻԲ.47–48, Հովհ. ԺԸ.2–5): Կախվեց՝ **Մատ.** ԻԷ.5: Սատանան մտավ Հուդայի մեջ՝ **Դուկ.** ԻԲ.3 (Հովհ. ԺԳ.2, 26–30): Դավիթն ասել էր, որ Հուդան կդավաճանի Հիսուսին՝ **Գոր.** Ա.16 (Մաղ. ԽԱ.9):

ՀՌԻՅԱ: Տե՛ս նաև

Հավատք
Արդարության դիմաց խոստացված օրհնությունների վստահ սպասում ու փափագ: Սուրբ գրքերը հաճախ են խոսում հույսի մասին՝ որպես հավերժական կյանքի ակնկալում Հիսուս Քրիստոսի հանդեպ հավատքի միջոցով:

Օրինյալ է այն մարդը, որի հույսը Տերն է՝ **Երեմ.** ԺԷ.7: Տերը կլինի իր ժողովրդի հույսը՝ **Հովկել** Գ.16: Մենք հույս ունենք համբերությամբ և սուրբ գրքերի միջոցով՝ **Հռովմ.** ԺԵ.4: Քրիստոսի հարությանը Աստված մեզ վերստին ծնեց դեպի կենդանի հույսը՝ **Ա. Պետ.** Ա.3: Ամեն մարդ, ով այս հույսն ունի, սրբագործում է իրեն՝ **Ա. Հովհ.** Գ.2-3: Դուք պետք է առաջ մղվեք՝ հույսի կատարյալ պայծառություն ունենալով՝ **2 Նեփի** 31.20: Տեսեք, որ դուք ունենաք հավատք, հույս և գթություն՝ **Ալմա** 7.24 (Ա. Կոր. ԺԳ.13, Մոր. 10.20): Ես ցանկանում եմ, որ դուք ականջ դնեք իմ խոսքերին՝ ունենալով մի հույս, որ դուք պիտի ստանաք հավերժական կյանք՝ **Ալմա** 13.27-29: Եթե դուք ունեք հավատք, դուք հույս ունեք բաների համար, որոնք տեսանելի չեն, որոնք ճշմարիտ են՝ **Ալմա** 32.21 (Եբր. ԺԱ.1): Հույսը գալիս է հավատքից և դառնում է խաբիսխ հոգու համար՝ **Եթեր** 12.4 (Եբր. 2.17-19): Մարդ պետք է հուսա, այլապես նա չի կարող ժառանգություն ստանալ՝ **Եթեր** 12.32: Մորմոնը խոսել է հավատքի, հույսի և գթության մասին՝ **Մոր.** 7.1: Դուք պիտի հուսաք, որ Հիսուս Քրիստոսի քավության միջոցով բարձրացվելու եք դեպի հավերժական կյանք՝ **Մոր.** 7.40-43: Սուրբ Հոգին ձեզ լցնում է հույսով՝ **Մոր.** 8.26 (Հռովմ. ԺԵ.13): Նրանք մահկանացու կյանքից հեռացել էին փառավոր հարության հաստատուն հույսով՝ **Վևո** 138.14:

ՀՈՒՆՉԹ

Սուրբ գրքերում *հունճք* բառը երբեմն օգտագործվում է փոխաբերաբար, նշելով մարդկանց եկեղեցի բերելը, որն Աստծո արքայությունն է երկրի վրա, կամ դատաստանի ժամանակը, ինչպիսին է Հիսուս Քրիստոսի երկրորդ գալուստը.

Հունճքն անցավ, ամառը վերջացավ, բայց մենք չփրկվեցինք՝ **Երեմ.** Ը.20 (Վևո 56.16): Հունճքը շատ է, բայց մշակները քիչ են՝ **Մատ.** Թ.37: Հունճքն աշխարհի վերջն է՝ **Մատ.** ԺԳ.39: Մարդ ինչ որ սերմանի, այն էլ կհնճի՝ **Գաղ.** 2.7-9 (Վևո 6.33): Արտը սպիտակել է, արդեն հնճին հասել՝ **Վևո** 4.4: Հունճքը կավարտվի, իսկ ձեր հոգիները չեն փրկվի՝ **Վևո** 45.2:

Հնճի ժամանակը եկել է, և իմ խոսքն անպայման պիտի կատարվի՝ **Վևո** 101.64:

ԶԱՆՈՐԴՈՒԹՅՈՒՆ: Տես նաև

Գայթակղել, Գայթակղություն.
Խրատել, Խրատելը. Հալածել,
Հալածամբ. Համբերել

Զախորդությունների, այսինքն՝ փորձանքների, անախորդությունների և նեղությունների միջոցով, մարդ կարող է շատ փորձառություններ ունենալ, որոնք տանում են հոգևոր աճի և հավերժական առաջընթացի, եթե նա դառնում է դեպի Տերը:

Աստված ձեզ փրկել է ձեր բոլոր ձախորդություններից ու նեղություններից՝ **Ա. Թագ.** Ժ.19: Նրանք Տիրոջը կանչեցին իրենց նեղության մեջ՝ **Մաղ.** ՂԷ.6, 13, 19, 28: Թեև Տերը ձեզ տալիս է նեղության հաց, քո ուսուցիչներն այսպես են չնչն քաշվելու՝ **Ես.** Լ.20-21: Անպայման անհրաժեշտ է, որ հակադրություն լինի բոլոր բաներում՝ **2 Նեփի** 2.11: Եթե նրանք երբևէ չճաշակեին դառնություն, ապա չէին իմանա քաղցրությունը՝ **Վևո** 29.39: Քո ձախորդությունները կտեսնե միայն մի փոքր պահ՝ **Վևո** 121.7-8: Բոլոր այս բաները փորձառություն կտան քեզ և կլինեն քո բարիքի համար՝ **Վևո** 122.5-8: Նրանք դառնություն են ճաշակում, որպեսզի սովորեն գնահատել բարին՝ **Մովսես** 6.55:

ԶԱՅՆ: Տես նաև Հայտնություն

Սուրբ գրքերում օգտագործված իմաստով՝ Տիրոջ կամ նրա սուրհանդակների կողմից ասված պատգամ՝ երբեմն հստակ լսելի: Հոգու ձայնը կարող է նաև ոչ լսելի լինել և ուղղված լինել սրտին կամ մտքին:

Ադամը և Եվան լսեցին Տեր Աստծո ձայնը՝ **Ծն.** Գ.8 (Մովսես 4.14): Տերը խոսեց Եդիայի հետ մեղմ բարակ ձայնով՝ **Գ. Թագ.** ԺԹ.11-13: Արդարները հետևում են Բարի Հովվի ձայնին՝ **Հովհ.** Ժ.1-16: Ամեն ով որ ճշմարտությունից է, իմ ձայնը լսում է՝ **Հովհ.** ԺԸ.37: Ես հնազանդվեցի Հոգու ձայնին՝ **1 Նեփի** 4.6-18: Մի ձայն եկավ ինձ՝ ասելով. Եմովա, քո մեղքերը ներված են՝ **Եմովա** 1.5: Դա կատարյալ մեղմության մի ձայն էր և այն բախանցեց մինչև հոգու խորքը՝ **Հե.** 5.29-33 (3 Նեփի 11.3-7): Իմ իսկ ձայնով, թե իմ ծառանե-

րի ձայնով՝ մինևույն է՝ **Վևև** 1.38: Ինչ որ նրանք խոսեն, երբ շարժվում են Սուրբ Հոգու կողմից, պիտի լինի Տիրոջ ձայնը՝ **Վևև** 68.2–4: Ամեն հոգի, որ հնազանդվում է իմ ձայնին, պիտի տեսնի իմ երեսը և իմանա, որ ես եմ՝ **Վևև** 93.1:

ՇԵՌՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ: *Տես նաև* Ի սպաս դնել. Կարգել, Կարգում. Հիվանդների սպասավորում. Սուրբ Հոգու պարզև

Ձեռքերն ամնի գլխին դնելու գործողությունը՝ որպես քահանայության արարողության մաս: Քահանայության շատ արարողություններ, ինչպիսիք են՝ կարգումները, օրհնությունները, հիվանդներին սպասավորելը, Եկեղեցու անդամության հաստատումը և Սուրբ Հոգի շնորհելը, կատարվում են ձեռնադրմամբ:

Մովսեսն իր ձեռքերը Հեսուի գլխին դրեց, ինչպես պատվիրել էր Տերը՝ **Թվ.** ԻԷ.18, 22–23 (Բ Օր. ԼԳ.9): Հիսուսը ձեռնադրեց մի քանի հիվանդների և բժշկեց նրանց՝ **Մար.** Զ.5 (Մորմ. 9.24): Առաքյալները ձեռնադրեցին այն յոթին, որոնք պիտի օգնեին նրանց՝ **Գոր.** Զ.5–6: Սուրբ Հոգին սրվում էր ձեռնադրմամբ՝ **Գոր.** Ը.14–17: Անանիան ձեռնադրեց Սողոսին և վերականգնեց նրա տեսողությունը՝ **Գոր.** Թ.12, 17–18: Պողոսը ձեռնադրեց և բժշկեց նրան՝ **Գոր.** ԻԸ.8: Պողոսն ուսուցանել է մկրտության և ձեռնադրման վարդապետությունը՝ **Եբր.** Զ.2: Ալման քահանաներ և երեցներ կարգեց ձեռնադրմամբ՝ **Ալմ** 6.1: Հիսուսն իր աշակերտներին գործություն տվեց՝ շնորհել Սուրբ Հոգին ձեռնադրմամբ՝ **Յ Նեփի** 18.36–37: Ում վրա դուր կոնքե ձեռքերը, դուք կշնորհեք Սուրբ Հոգին՝ **Մոր.** 2.2: Երեցները պետք է ձեռնադրեն երեսաներին՝ օրհնության համար՝ **Վևև** 20.70: Նրանք Սուրբ Հոգին կստանան ձեռնադրմամբ՝ **Վևև** 35.6 (ՀՀ 1.4): Երեցները պետք է ձեռնադրեն հիվանդներին՝ **Վևև** 42.44 (Վևև 66.9): Մկրտությունից հետո երեսաները պետք է ձեռնադրվեն՝ **Վևև** 68.27: Քահանայությունը ստանում են ձեռնադրմամբ՝ **Վևև** 84.6–16:

ՁԵՌՔԵՐԸ ՎՐԱՆ ԴՆԵԼ: *Տես* ձեռնադրություն

ՁԻԹՆԵՒ: *Տես նաև* Իսրայել. Յուդ

Իսրայելում տարածված ծառ և կարևոր գյուղատնտեսական պաշար Աստվածաշնչյան երկրներում: Այն աճեցվում է իր փայտի, պտղի և յուղի համար: Սուրբ գրքերում ձիթենին ամենից հաճախ օգտագործվում է որպես Իսրայելի տան խորհրդանիշ:

Իսրայելի տունը համեմատվում է ձիթենու հետ, որի ճյուղերը կտրվում և ցրվում են՝ **1 Նեփի** 10.12 (1 Նեփի 15.12): Տերը Իսրայելի տունը համեմատել է ընտանի ձիթենու հետ՝ **Հակոբ** 5–6: Ջոզեֆ Սմիթը 88-րդ բաժնի հայտնությունն անվանել է ձիթենու տերև՝ **Վևև** 88.նախադրություն: Ազնվականն իր ծառաներին կարգադրեց՝ գնալ իր այգին և տասներկու ձիթենի տնկել՝ **Վևև** 101.43–62:

ՁԻԹՆԵՅԱՑ ՍԱՐ: *Տես նաև* Գեթսեմանի

Երուսաղեմից դեպի արևելք, Կեդրոնի հեղեղատի արևելյան մասում գտնվող բլուր: Նրա արևմտյան լանջի մերձի մասում Գեթսեմանի պարտեզն է: Բեթփազեն և Բեթանիան տեղակայված են սարի վերևում և արևելյան լանջին: Այս սարն աստվածաշնչյան շատ իրադարձությունների վայր է եղել (Մատ. ԻԳ.3) և նաև կարևոր վայր կլինի վերջին օրերի իրադարձությունների համար (Ջաք. ԺԳ.3–5, Վևև 45.48–54, 133.20):

ՂԱԶԱՐՈՍ: *Տես նաև* Բեթանիացի Մարիամը. Մարթա

Նոր Կտակարանում՝ Մարթայի և Մարիամի եղբայրը: Հիսուսը նրան բարձրացրեց մեռելներից (Հովհ. ԺԱ.1–44, ԺԲ.1–2, 9–11): Սա այն առակի մտրացկան Ղազարոսը չէ, որի մասին ուսուցանում էր Հիսուսը (Ղուկ. ԺԶ.19–31):

ՂԵՎԻ: *Տես նաև* Իսրայել. Հակոբ՝ Իսահակի որդի

Հին Կտակարանում՝ Հակոբի և Լիայի երրորդ որդին (Մճ. ԻԹ.34, ԼԵ.23): Ղևին դարձավ Իսրայելի ցեղերից մեկի հայրը:

Ղևիի ցեղը. Հակոբն օրհնեց Ղևիին ու նրա հետնորդներին (Մճ. ԽԹ.5–7): Ղևիի հետնորդները սպասավորում էին Իսրայելի սրբաբաններում (Թվ. Ա.47–54): Ահարոնը Ղևուացի էր, և նրա հետնորդները քահանաներ եղան (Ել. Զ.16–20,

ԻԸ.1-4, ԻԹ): Ղևտացիներն օգնում էին քահանաներին՝ Ահարոնի որդիներին (Թվ. Գ.5-10, Գ Թագ. Ը.4): Երբեմն նրանք գործում էին որպես երաժիշտներ (Ա Մն. ԺԵ.16, Նենմ. ԺԱ.22). մորթում էին զոհեր (Բ Մն. ԻԹ.34, Եգր. Զ.20). և ընդհանուր առմամբ օգնում էին տաճարում (Նենմ. ԺԱ.16): Ղևտացիները նվիրել էին Տիրոջ ծառայությանը Իսրայելի զավակների համար արարողություններ կատարելու գործին: Ղևտացիներն իրենց էին ընծա մատուցում Իսրայելի զավակների փոխարեն (Թվ. Ը.11-22). այդպիսով նրանք դառնում էին Աստծո յուրահատուկ սեփականությունը, որոնք առաջնեկների փոխարեն տրվում էին նրան (Թվ. Ը.16): Նրանք չէին նվիրաբերվում, սակայն մաքրվում էին իրենց ծառայության համար (Թվ. Ը.7-16): Նրանք հողի ժառանգություն չստացան Քանանում (Թվ. ԺԸ.23-24), սակայն ստանում էին տասանորդը (Թվ. ԺԸ.21), ստացան քառասունմեկ քաղաք (Թվ. ԼԵ.6) և տոների ժամանակ ժողովրդի նվիրատվությունները ստանալու իրավունք (Բ Օր. ԺԲ.18-19, ԺԴ.27-29):

ՂԵՎՏԱԿԱՆ ՔԱՆԱՆԱՅՈՒՆ

ԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս* Ահարոնյան Քահանայություն

ՂԵՎՏԱՅՈՑ: *Տե՛ս նաև* Հնգամատյան

Գիրք Հին Կտակարանում, որը պատմում է քահանայական պարտականությունների մասին Իսրայելում: Այն հատկանշում է Աստծո սրբությունը և այն օրինագիրը, ըստ որի իր ժողովուրդը կարող էր ապրել՝ սուրբ դառնալու համար: Նրա նպատակն է՝ ծեսերի միջոցով ուսուցանել Մովսեսի օրենքի բարոյական կանոններն ու կրոնական ճշմարտությունները: Ղևտացոց գիրքը գրել է Մովսեսը:

Ա-Է գլուխները բացատրում են զոհաբերության արարողությունները: Ը-Ժ գլուխները նկարագրում են քահանաների նվիրաբերման ծեսերը: ԺԱ գլուխը բացատրում է, թե ինչը պետք է ուտել և ինչը՝ ոչ, ինչն է մաքուր և ինչը՝ անմաքուր: ԺԲ գլուխը քննարկում է կանանց վիճակը երեխա քերելուց հետո: ԺԳ-ԺԵ գլուխներն օրենքներ են՝ կապված ծիսական անմաքրությունների հետ: ԺԶ գլուխը

պարունակում է այն ծիսակարգը, որը պետք է պահվի Քավության օրը: ԺԷ-ԻԶ գլուխները պարունակում են կրոնական և հասարակական կանոնապահումների հետ կապված օրենքների օրինագրեր: ԻԷ գլուխը բացատրում է, որ Տերը Իսրայելին պատվիրել է Տիրոջը նվիրաբերել իր բերքը, հոտերն ու նախիրները:

ՂՈՎՏ: *Տե՛ս նաև* Աբրահամ

Հին Կտակարանում՝ Առանի որդին և Աբրահամի եղբորորդին (Մն. ԺԱ.27, 31, Աբր. 2.4): Առանը մահացավ Ուրում եղած սովի պատճառով (Աբր. 2.1): Ղովտը թողեց Ուրը և Աբրահամի ու Սարայի հետ գնաց Քանան (Մն. ԺԲ.4-5): Ղովտը որոշեց ապրել Սոդոմում: Տերն ուղարկեց իր սուրիանդակներին, որպեսզի գզուշացնեն Ղովտին, որ փախչի Սոդոմից, նախքան Տերը կկործաներ այն՝ ժողովրդի ամբարշտության պատճառով (Մն. ԺԳ.8-13, ԺԹ.1, 13, 15). ինչևէ, Ղովտի կինը ետ նայեց կործանման ժամանակ և դարձավ աղե արձան (Մն. ԺԹ.26): Նոր Կտակարանում ակնարկվում է Ղովտի մասին (Ղուկ. ԺԷ.29, Բ Պետ. Բ.6-7): Նրա կյանքը, Աբրահամից առանձնանալուց հետո, նկարագրված է Մննդոց ԺԳ, ԺԴ և ԺԹ գլուխներում:

ՂՈՒԿԱՍ: *Տե՛ս նաև* Ավետարաններ.

Գործք Առաքելոց

Ղուկասի ավետարանի և Գործք գրքի հեղինակը և Պողոսի միսիոներական գործընկերը Նոր Կտակարանում: Նա ծնվել էր Հույն ծնողներից և զբաղվում էր բժշկությամբ (Կող. Դ.14): Ղուկասը լավ կրթված էր: Նա իրեն ներկայացնում է որպես Պողոս Առաքյալի գործընկեր, երբ Տրովրալայում միանում է Պողոսին (Գոր. ԺԶ.10-11): Ղուկասը Պողոսի հետ էր նաև Փիլիպպետոմ՝ դեպի Երուսաղեմ Պողոսի վերջին ճամփորդության ժամանակ (Գոր. Ի.6), և երկուսը միասին էին մինչև Հռոմ ժամանելը: Ղուկասը Պողոսի հետ էր նաև նրա հռոմեական երկրորդ բանտարկության ժամանակ (Բ Տիմ. Դ.10): Ըստ ավանդության՝ նա նահատակվել է, որպես մարտիրոս:

Ղուկասի ավետարանը. Ղուկասի գրած պատմությունը Հիսուս Զրիստոսի և

նրա մահկանացու ծառայության մասին: Գործք Առաքելոց գիրքը Ղուկասի ավետարանի շարունակությունն է: Ղուկասը բողեղ է Հիսուսի ծառայության մասին լավ գրված պատմություն՝ Հիսուսին ներկայացնելով որպես Փրկիչ՝ և՛ հրեաների, և՛ հեթանոսների համար: Նա շատ է գրել Հիսուսի ուսմունքների և նրա գործերի մասին: Միայն Ղուկասում է հիշատակվում Ջաքարիային և Մարիամին Գաբրիելի այցելելու մասին (Ղուկ. Ա). մանուկ Հիսուսին հովիվների այցելելու մասին (Ղուկ. Բ.8–18). Հիսուսի տասներկու տարեկանում տաճարում լինելու մասին (Ղուկ. Բ.41–52). յոթնասունի մասին, որոնք համձնարարվում և ուղարկվում են (Ղուկ. Ժ.1–24). Հիսուսի արյան քրտընքի մասին (Ղուկ. ԻԲ.44). խաչի վրա չարագործի հետ Հիսուսի երկխոսության մասին (Ղուկ. ԻԳ.39–43). և իր հարությունից հետո Հիսուսի ձուկ և մեղրախորիսխ ուտելու մասին (Ղուկ. ԻԳ.42–43):

Գլուխների ընդհանուր տեսության համար, տես «Ավետարաններ» թեման:

ԴԱՆԱԳԱՐՀ: Տես նաև Հիսուս

Քրիստոս. Քայլել, Քայլել Աստծո հետ

Այն ուղին կամ ընթացքը, որին մարդ հետևում է: Հիսուսն ասաց, որ նա է ճանապարհը (Հովհ. ԺԴ.4–6):

Պահիր Տիրոջ պատվիրանները և քայլիք նրա ճանապարհներում՝ **Բ Օր.** Ը.6: Կրթիք երեխային իր ճանապարհի համեմատ՝ **Առակ.** ԻԲ.6 (2 Նեփի 4.5): Տերն ասել է, որ իր ճանապարհները բարձր են մեր ճանապարհներից՝ **Ես.** ՃԵ.8–9: Նեղ է դուռը և նեղվածք է ճանապարհը, որը տանում է դեպի կյանք՝ **Մատ.** Է.13–14 (3 Նեփի 14.13–14, 3 Նեփի 27.33, ՎևոՒ 132.22, 25): Աստված փորձությունից ազատվելու ճանապարհ կպատրաստի՝ **Ա Կոր.** Ժ.13: Տերը ոչ մի պատվիրան չի տալիս, եթե ճանապարհ չի պատրաստում իր զավակների համար, որ պահեն՝ **1 Նեփի** 3.7 (1 Նեփի 9.6, 17.3, 13): Չկա ոչ մի ուրիշ ճանապարհ, բացի դրանից՝ **2 Նեփի** 9.41: Դուք ազատ եք գործելու ինքնուրույն՝ ընտրելու հավիտենական մահվան ճանապարհը կամ հավերժական կյանքի ճանապարհը՝ **2 Նեփի** 10.23: Սա է ճանապարհը. և չկա ոչ մի այլ ճանապարհ,

ոչ էլ անուն՝ **2 Նեփի** 31.21 (Մոսիա 3.17, Ալմա 38.9, Հել. 5.9): Իր Որդու պարզևով, Աստված պատրաստել է մի ավելի գերազանց ուղի՝ **Եթեր** 12.11 (Ա Կոր. ԺԲ.31): Ամեն մարդ քայլում է իր իսկ ճանապարհով՝ **ՎևոՒ** 1.16: Դա անպայման պետք է արվի իմ իսկ ձևով՝ **ՎևոՒ** 104.16:

ԴՇՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ: Տես նաև

Բանականություն,

Բանականություններ. Գիտություն.

Լույս, Քրիստոսի լույս

Գիտություն բաների մասին, ինչպես որ դրանք կան և ինչպես որ դրանք կային, և ինչպես որ դրանք պիտի լինեն (ՎևոՒ 93.24): Դժմարտությունը վերաբերում է նաև լույսին և հայտնությանը երկնքից:

Դժմարտություն կրուսնի երկրից՝ **Սաղ.** 2Ե.11 (Մովսես 7.62): Դժմարտությունը կճանաչեք և ճժմարտությունը կազատի ձեզ՝ **Հովհ.** Ը.32: Ես եմ ճանապարհը, ճժմարտությունը և կյանքը՝ **Հովհ.** ԺԴ.6: Եթե ասենք թե մեղք չունենք, ճժմարտություն չկա մեզանում՝ **Ա Հովհ.** Ա.8: Մեղավորը կարծում է ճժմարտությունը խիստ է՝ **1 Նեփի** 16.2: Արդարները սիրում են ճժմարտությունը՝ **2 Նեփի** 9.40: Հոգին ճժմարտությունն է խոսում և չի ստում՝ **Հակոբ** 4.13: Դու ճժմարտության Աստված ես և չես կարող ստել՝ **Եթեր** 3.12: Սուրբ Հոգու գորությանը դուք կարող եք իմանալ ճժմարտությունը բոլոր բաների մասին՝ **Մոր.** 10.5: Դժմարտությունը մնում է հավիտյանս հավիտենից՝ **ՎևոՒ** 1.39: Դու լուսավորվել ես ճժմարտության Հոգով՝ **ՎևոՒ** 6.15: Մորմոնի Գիրքը պարունակում է ճժմարտությունը և Աստծո խոսքը՝ **ՎևոՒ** 19.26: Մխիթարիչն ուղարկվել է, որ ուսուցանի ճժմարտությունը՝ **ՎևոՒ** 50.14: Նա, ով խոսքը ստանում է ճժմարտության Հոգով, ստանում է այնպես, ինչպես քարոզվում է ճժմարտության Հոգով՝ **ՎևոՒ** 50.17–22: Հոչակեք ճժմարտությունը՝ համաձայն հայտնությունների, որոնք են տվել եմ ձեզ՝ **ՎևոՒ** 75.3–4: Այն, ինչ ճժմարտություն է, լույս է՝ **ՎևոՒ** 84.45: Քրիստոսի լույսը ճժմարտության լույսն է՝ **ՎևոՒ** 88.6–7, 40: Իմ Հոգին ճժմարտություն է՝ **ՎևոՒ** 88.66: Բանականությունը, կամ ճժմարտության լույսը, չի ստեղծվել՝ **ՎևոՒ** 93.29: Աստծո փառքը բանականություն է, կամ լույս և ճժմարտություն՝ **ՎևոՒ**

93.36: Ես ձեզ պատվիրել եմ ձեր երեխաներին մեծացնել լույսի և ճշմարտության մեջ՝ **ՎԼՈՒ** 93.40: Իմ Միածինը լի է շնորհով և ճշմարտությամբ՝ **Մովսես** 1.6:

ՄԱԳՈԳ: *Տե՛ս նաև* Գոգ. Հիսուս
Քրիստոսի երկրորդ գալուստը

Աստվածաշնչում՝ մի երկիր և ժողովուրդ Մև ծովի մոտ: Նրանց թագավորը՝ Գոգը, կառաջնորդի Մագոգի բանակը Քրիստոսի երկրորդ գալստից առաջ վերջին մեծ պատերազմի ժամանակ (Եզեկ. ԼԸ.2, ԼԹ.6): Սուրբ գրքերում խոսվում է Հագարամյակի վերջում Աստծո բանակի և չարի բանակի միջև Գոգի և Մագոգի մեկ այլ մեծ պատերազմի մասին (Հայտ. Ի.7–9, ՎԼՈՒ 88.111–116):

ՄԱԹՈՒՍԱՂԱ: *Տե՛ս նաև* Ենովք

Ենովքի որդին Հին Կտակարանում: Մաթուսաղան ապրեց 969 տարի (Ծն. Ե.21–27, Դուկ. Գ.37, Մովսես 8.7): Նա արդարակյաց մարգարե էր, որը երկրի վրա էր բողոքել, երբ Ենովքի թաղաքը վերցվեց երկինք: Նա մնաց երկրի վրա, որպեսզի ժառանգներ ունենա, որոնցից պիտի ծնվեր Նոյը (Մովսես 8.3–4):

ՄԱՀ ՀՈԳԵՎՈՐ: *Տե՛ս նաև* Ադամի և
Եվայի անկումը. Դժոխք. Դև.
Կորստի որդիներ. Նզովք.
Փրկություն

Հեռացում Աստծուց և նրա ազդեցությունից. մահանալ արդարությանը վերաբերող բաների նկատմամբ: Լյուցիֆերը և երկնային զորքերի մեկ երրորդ մասը հոգևոր մահ ապրեցին, երբ նրանք դուրս գցվեցին երկնքից (ՎԼՈՒ 29.36–37):

Հոգևոր մահն աշխարհի մտավ Ադամի անկման միջոցով (Մովսես 6.48): Չար մտքերով, խոսքերով և գործերով մահկանացու մարդիկ հոգով մահացած են, չնայած որ ֆիզիկապես ապրում են երկրի վրա (Ա Տիմ. Ե.6): Հիսուս Քրիստոսի քավության և ավետարանի սկզբունքներին ու արարողություններին հնազանդվելու միջոցով, տղամարդիկ և կանայք կարող են մաքրվել մեղքերից և հաղթահարել հոգևոր մահը:

Հոգևոր մահը լինում է նաև մահկանացու մահից հետո: Թե՛ հարություն առած էակները, թե՛ դևն ու նրա հրեշտակները

պիտի դատվեն: Նրանք, ովքեր գիտակցաբար ապստամբել են ավետարանի լույսի և ճշմարտության դեմ, հոգևոր մահ կապրեն: Այդ մահը հաճախ անվանվում է երկրորդ մահ (Ալմա 12.16. Հել. 14.16–19. ՎԼՈՒ 76.36–38):

Չարագործները կկտրվեն՝ **Մադ.** ԼԷ.9: Մարմնական մտածողությամբ լինելը մահ է՝ **Հոռովմ.** Ը.6 (2 Նեփի 9.39): Ցանկությունները մարդկանց ընկղմում են կործանման և կորստի մեջ՝ **Ա Տիմ.** Զ.9: Մեղքը մահ է ծնում՝ **Հակ.** Ա.15: Ով որ հաղթում է, երկրորդ մահից չի վնասվի՝ **Հայտ.** Բ.11: Նման մարդկանց վրա երկրորդ մահը գործություն չունի՝ **Հայտ.** Ի.6, 12–14: Ամբարիշտների բաժինը կլինի այն լծում, որը կրակով և ծծմբով վառվում է. որը երկրորդ մահն է՝ **Հայտ.** ԻԱ.8 (ՎԼՈՒ 63.17–18): Մարդիկ ազատ են՝ ընտրելու ազատություն և հավերժական կյանք կամ ընտրելու գերություն և մահ՝ **2 Նեփի** 2.27 (2 Նեփի 10.23, Ալմա 29.5, Հել. 14.30–31): Աստված մեզ համար ուղի է պատրաստել, որ խուսափենք մահից ու դժոխքից՝ **2 Նեփի** 9.10: Ազատեք ձեզ դժոխքի ցավերից, որպեսզի չճաշակեք երկրորդ մահը՝ **Հակոբ** 3.11: Բնական մարդը բշտամի է Աստծուն՝ **Մոսիա** 3.19: Թող որ Տեքը շնորհի ձեզ ապաշխարություն, որպեսզի դուք չտանք երկրորդ մահը՝ **Ալմա** 13.30: Ալման օղակված էր մահվան հավիտենական շղթաներով՝ **Ալմա** 36.18: Ամբարիշտները մահանում են արդարությանը վերաբերող բաների նկատմամբ՝ **Ալմա** 40.26 (Ալմա 12.16): Անկումը մի հոգևոր մահ էր բերել ողջ մարդկության վրա՝ **Ալմա** 42.9 (Հել. 14.16–18): Ադամն իր անկումով դարձավ հոգեպես մահացած՝ **ՎԼՈՒ** 29.40–41, 44:

ՄԱՀ ԵՐԿՐՈՐԴ: *Տե՛ս* Մահ հոգևոր

ՄԱՀ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ: *Տե՛ս նաև*

Ադամի և Եվայի անկումը.

Հարություն. Մահկանացու,

Մահկանացություն. Փրկություն

Մարմնի և ոգու առանձնացումը: Անկումը մահկանացություն և մահ բերեց երկիր (2 Նեփի 2.22, Մովսես 6.48): Հիսուս Քրիստոսի քավությունը հաղթեց մահը, այնպես որ բոլորը հարություն կառնեն (Ա Կոր. ԺԵ.21–23): Հարությունն անհա-

տույց պարզև է բոլոր մարդկանց՝ անկախ նրանից, թե այս կյանքում նրանք բարիք են գործել, թե չարիք (Ալմա 11.42–44): Յուրաքանչյուր անձնավորություն միայն մեկ ֆիզիկական մահ է ունենալու, որովհետև երբ մենք հարություն առնենք, մեր մարմիններն այլևս չեն մահանա (Ալմա 11.45):

Ամեն մարմին կմեռնի, և մարդը կրկին հող կդառնա՝ **Հոբ** ԼԴ.15: Պատվական է Տիրոջ առաջ նրա սրբերի մահը՝ **Սաղ.** ԾԺ.2.15: Հողը ետ կդառնա երկիր, և ոգին կվերադառնա Աստծու մոտ՝ **Ժող.** ԺԲ.7: Մարդով եղավ մահը՝ **Ա Կոր.** ԺԵ.21: Փրկիչն ունի դժոխքի և մահվան բանալիները՝ **Հայտ.** Ա.18: Ոչ մահ, ոչ ցավ այլևս չեն լինի՝ **Հայտ.** ԻԱ.4: Մահն անցել է բոլոր մարդկանց վրա՝ **2 Նեփի** 9.6, 11 (Ալմա 12.24): Նրանք երբեք սարսափով չէին նայում մահվան վրա՝ **Ալմա** 27.28: Ալման բացատրել է հոգու վիճակը մահվան և հարության միջև՝ **Ալմա** 40.11: Նրանք, ովքեր մահանում են ինձանում, մահ չեն ճաշակի՝ **Վևո** 42.46: Նրանք, ովքեր նշանակված չեն մահվան, պիտի թշկվեն՝ **Վևո** 42.48: Ես ձեզ կփորձեմ բոլոր բաներում, մինչև իսկ մահով՝ **Վևո** 98.14: Դեպի հողը պիտի վերադառնաս՝ **Մովսես** 4.25: Ադամն ընկավ. և նրա անկումով եկավ մահը՝ **Մովսես** 6.48:

ՄԱՀԱՅԱԾՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ՓՐԿՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս* Փրկություն մահացածների համար

ՄԱՀԿԱՆԱՑՈՒ, ՄԱՀԿԱՆԱՑՈՒ-

ԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Ադամի և Եվայի անկումը. Աշխարհ. Մահ ֆիզիկական. Մարմին

Ծնողից մինչև ֆիզիկական մահն ընկած ժամանակաշրջանը: Սա երբեմն կոչվում է երկրորդ վիճակ:

Նրանից կերած օրդ անկասկած պիտի մեռնե՝ **Ծն.** Բ.16–17 (Մովսես 3.16–17): Մահանալիս հոգին կվերադառնա Աստծու մոտ, իսկ մարմինը՝ երկրի հողին՝ **Ժող.** ԺԲ.7 (Ծն. Գ.19, Մովսես 4.25): Մի թողեք, որ մեղքը թագավորի ձեռք մահկանացու մարմնի մեջ՝ **Հռովմ.** 2.12: Այս մահկանացու մարմինը պիտի անհամություն հազնի՝ **Ա Կոր.** ԺԵ.53 (Ենոք 1.27, Մոսիա 16.10, Մորմ. 6.21): Մարդու վիճակը

դարձավ փորձության վիճակ՝ **2 Նեփի** 2.21 (Ալմա 12.24, 42.10): Ադամն ընկավ, որպեսզի մարդիկ լինեն՝ **2 Նեփի** 2.25: Արդյոք դուք նայո՞ւմ եք առաջ ու տեսնում այս մահկանացու մարմինն անմահության մեջ բարձրացած՝ **Ալմա** 5.15: Այս կյանքն է ժամանակը նախապատրաստվելու՝ հանդիպելու Աստծուն՝ **Ալմա** 34.32: Մի վախեցեք մահից. քանզի այս աշխարհում ձեր ուրախությունը լիակատար չէ՝ **Վևո** 101.36: Նրանք, ովքեր պահում են իրենց երկրորդ վիճակը, փառքի կարժանանան՝ **Աբր.** 3.26:

ՄԱՂԱՔԻԱ

Հին Կտակարանի մարգարե, որը գրել է մարգարեանքը և մոտավորապես Ք.ծ.ա. 430 թվականին:

Մաղաքիայի գիրքը. Մաղաքիայի գիրքը, կամ մարգարեությունը, Հին Կտակարանի վերջին գիրքն է: Այն կարծես ամփոփում է չորս հիմնական թեմա՝ (1) Իսրայելի մեղքերը՝ Մաղաքիա Ա.6–2.17, Գ.8–9. (2) Իսրայելի վրա գալիք դատաստանները՝ նրա անհնազանդության պատճառով՝ Մաղաքիա Ա.14, Բ.2–3, 12, Գ.5. (3) խոստումները հնազանդության համար՝ Մաղաքիա Գ.10–12, 16–18, Գ.2–3 և (4) մարգարեություններ Իսրայելի վերաբերյալ՝ Մաղաքիա Գ.1–5, Գ.1, 5–6 (Վևո 2, 128.17, ՋՍ–Պ 1.37–39):

Իր մարգարեության մեջ, Մաղաքիան գրել է Հովհաննես Մկրտչի մասին (Մաղ. Գ.1, Մատ. ԺԱ.10), տասանորդի օրենքի մասին (Մաղ. Գ.7–12), Տիրոջ երկրորդ գալստի մասին (Մաղ. Գ.5) և Եդիայի վերադարձի մասին (Մաղ. Գ.5–6, Վևո 2, 128.17, ՋՍ–Պ 1.37–39): Փրկիչը Նեփիացիներին վկայակոչել է Մաղաքիայի Գ և Դ գլուխներում ամբողջությամբ (3 Նեփի 24–25):

ՄԱՄՈՆԱ: Տե՛ս նաև Փող

Արամեական բառ, որը նշանակում է «հարստություններ» (Մատ. 2.24, Դուկ. Ժ2.9, Վևո 82.22):

ՄԱՅՐ: Տե՛ս նաև Եվա. Ընտանիք.

Ծնողներ

Սրբազան տիտղոս, որը վերաբերում է այն կնոջը, որը երեխաներ է բերում կամ

որդեգրում: Մայրերն օժանդակում են Աստծո ծրագրին՝ մահկանացու մարմին տալով Աստծո հոգեղեն զավակներին:

Ադամն իր կնոջն անվանեց Եվա, որովհետև նա բոլոր ապրողների մայրն էր՝ **Ծն. Գ.20** (Մովսես 4.26): Պատվիր քո հորը և քո մորը՝ **Ել. Ի.12** (Եփես. 2.1–3, Մոսիա 13.20): Մի մերժիր քո մոր օրենքը՝ **Առակ. 1.8**: Հիմար մարդը կանարգի իր մորը՝ **Առակ. ԺԵ.20** (Առակ. Ժ.1): Մի անարգիր քո մորը, երբ ծնե է՝ **Առակ. ԻԳ.22**: Նրա երեխաներն ու ամուսինը կանգնում են և անվանում նրան երանելի և նրա ամուսինը գովաբանում է նրան՝ **Առակ. ԼԱ.28**: Հիսուսի մայրը կանգնել էր խաչի մոտ՝ **Հովհ. ԺԹ.25–27**: Երկու հազար Լամանացի ռազմիկներն ուսուցանվել էին իրենց մայրերի կողմից՝ **Ալմա 56.47** (Ալմա 57.21): Մեր փառահեղ մայր Եվան այն մեծերի և հզորների թվում էր, որոնց Տերն ուսուցանել էր հոգիների աշխարհում՝ **ՎևոՒ 138.38–39**:

ՄԱՆԱՆԱ: *Տե՛ս նաև* Ելից. Կյանքի հաց

Նուրբ, թեփիկներից մնամ ուտելիք՝ մեղրով գաթայի (Ել. ԺԶ.14–31) կամ յուղով շինած գաթայի համով (Թվ. ԺԱ.8): Տերը պատրաստեց այն՝ Իսրայելի զավակներին քառասուն տարի անապատում կերակրելու համար (Ել. ԺԶ.4–5, 14–30, 35, Հես. Ե.12, 1 Նեփի 17.28):

Իսրայելի զավակներն այն կոչեցին Ման (կամ եբրայերեն «Մա՛ն հու»), որը նշանակում է՝ «ի՞նչ է սա», որովհետև չգիտեին, թե դա ինչ էր (Ել. ԺԶ.15): Այն անվանվել է նաև «հրեշտակների հաց» և «երկնքի հաց» (Սաղ. ՀԸ.24–25, Հովհ. 2.31): Այն խորհրդանշում էր Քրիստոսին, որը պիտի լիներ Կյանքի Հացը (Հովհ. 2.31–35):

ՄԱՆԱՄԵ: *Տե՛ս նաև* Եփրեմ. Իսրայել. Հովսեփ՝ Հակոբի որդի

Հին Կտակարանում՝ ավագ որդին Ասանեթի և Հովսեփի, որը ծախվեց Եգիպտոս (Ծն. ԽԱ.50–51): Նա և նրա եղբայր Եփրեմը Հակոբի (Իսրայելի) թոռներն էին, սակայն որդեգրվեցին ու օրհնվեցին նրա կողմից, ինչպես որ նրա որդիները լինեին (Ծն. ԽԸ.1–20):

Մանասեի ցեղը. Մանասեի հետնորդներ-

ըր համարվեցին Իսրայելի ցեղերի թվում (Թվ. Ա.34–35, Հես. ԺԳ.29–31): Մովսեսի օրհնությունը Հովսեփի ցեղին, որը տրվեց նաև Եփրեմին և Մանասեին, արձանագրված է Երկրորդ Օրինաց ԼԳ.13–17-ում: Նրանց նշանակված հողերը մասամբ Հորդանանից արևմուտք էին և Եփրեմի կողքին: Նրանք նաև գաղութներ ունեին Հորդանանի արևելքում, Բաասանի և Գադաադի հարուստ արոտավայրերում: Վերջին օրերին, ցրված Իսրայելի հավաքման գործում, Մանասեի ցեղը կօգնի Եփրեմի ցեղին (Բ Օր. ԼԳ.13–17): Մորմոնի Գրքի մարգարե Լեքին Մանասեի հետնորդն էր (Ալմա 10.3):

ՄԱՆԱՆԵՆԻ ՀԱՏԻԿ

Մանանեխ բույսի սերմերը: Չնայած որ սերմը շատ փոքր է, սակայն նրանից աճող բույսի բարձրությունը շատ մեծ է: Հիսուսը երկնքի արքայությունը համեմատել է մանանեխի հատիկի հետ (Մատ. ԺԳ.31):

Եթե մանանեխի հատի չափ հավատք ունենաք, կարող եք սարերը տեղափոխել՝ **Մատ. ԺԷ.19**:

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԻ ՄԿՐՏՈՒԹՅՈՒՆ:

Տե՛ս նաև Երեխա, Երեխաներ.

Հաշիվ, Պատասխանատու,

Պատասխանատվություն.

Մկրտություն, Մկրտել –

Մկրտությունը մանուկների համար

չէ. Փրկություն – Երեխաների

փրկությունը

Պատասխանատվության տարիքից՝ ութ տարեկանից ցածր մանուկներին և փոքր երեխաներին մկրտելու ոչ անհրաժեշտ գործողություն: Տերը դատապարտում է մանուկների մկրտությունը (Մոր. 8.10–21): Երեխաները ծնվում են անաղարտ և անմեղ: Սատանան գործություն չունի փորձելու երեխաներին, քանի դեռ նրանք պատասխանատու չեն դարձել (ՎևոՒ 29.46–47), ուստի նրանք կարիք չունեն ոչ ապաշխարելու, ոչ էլ մկրտվելու: Երեխաները պիտի մկրտվեն ութ տարեկան հասակում (ՎևոՒ 68.25–27):

ՄԱՍԱԹԻԱ: *Տե՛ս նաև* Առաքյալներ – Առաքյալների ընտրությունը

Այն անձնավորությունը, որն ընտրվել էր,

որ փոխարիներ Հուդա Իսկարիոթւտացուն, որպէս Տասներկու Առաքյալների Քվորումի անդամ (Գոր. Ա.15–26): Նա աշակերտ էր եղել Հիսուսի ողջ մահկանացու ծառայության ընթացքում (Գոր. Ա.21–22):

ՄԱՏԹԵՈՍ: *Տե՛ս նաև* Ավետարաններ

Հիսուս Քրիստոսի Առաքյալը և Նոր Կտակարանի առաջին գրքի հեղինակը: Մատթեոսը, որը հրեա էր և Կափառնայումում մաքսավոր էր Հռոմեացիների մոտ, հավանաբար, ծառայում էր Հերովդես Անտիպասին: Նախքան իր դարձի գալը, նա հայտնի էր որպէս Ղևի Ալփեան (Մար. Բ.14): Հիսուսի աշակերտ կանգնելուց ոչ շատ անց, նա խնջույք կազմակերպեց, որին ներկա էր Տեղը (Մատ. Թ.9–13, Մար. Բ.14–17, Ղուկ. Ե.27–32): Մատթեոսը, ըստ երևույթին, շատ գիտելիքներ ուներ Հին Կտակարանի սուրբ գրությունների վերաբերյալ, և մանրամասնորեն տեսնում էր Տիրոջ կյանքում կատարվող մարգարեությունները: Առաքյալի հետագա կյանքի մասին շատ քիչ է հայտնի: Կա ավանդույթ, որը հայտարարում է, որ նա նահատակվել է որպէս մարտիրոս:

Մատթեոսի Ավետարանը. Նոր Կտակարանի առաջին գիրքը: Մատթեոսի Ավետարանը սկզբնապես գրվել էր, հավանաբար, Պաղեստինի հրեաների օգտագործման համար: Այնտեղ շատ քաղվածքներ կան Հին Կտակարանից: Մատթեոսի հիմնական նպատակն էր՝ ցույց տալ, որ Հիսուսը Հին Կտակարանի Մեսիան է, որի մասին խոսել էին մարգարեները: Նա շեշտել է նաև, որ Հիսուսը մարդկանց Թագավորն ու Դատավորն է:

Գլուխների ընդհանուր տեսության համար, տե՛ս «Ավետարաններ» քեման:

ՄԱՐԳԱՐԵ: *Տե՛ս նաև* Հայտնություն.

Մարգարեություն, Մարգարեանալ.

Նախագահ. Տեսանող

Մարդ, որը կանգնել է Աստծո կողմից և խոսում է նրա անունից: Որպէս Աստծո սուրհանդակ՝ մարգարեն Աստծո կողմից ստանում է պատվիրաններ, մարգարեություններ և հայտնություններ: Նրա պատասխանատվությունն է՝ հայտնի դարձնել Աստծո կամքը և նրա իրական բնույթը մարդկությանը և ցույց տալ այն գործերի

իմաստը, որոնք նա կատարում է նրանց համար: Մարգարեն դատապարտում է մեղքը և կանխավ ասում է հետևանքների մասին: Նա արդարության քարոզիչ է: Երբեմն մարգարեները կարող են ոգեշնչվել կանխավ պատմելու ապագան՝ մարդկության օգտի համար: Այնուամենայնիվ, նրա առաջնային պատասխանատվությունն է՝ վկայել Քրիստոսի մասին: Այսօր Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցու Նախագահն Աստծո մարգարեն է երկրի վրա: Առաջին Նախագահության անդամները և Տասներկու Առաքյալները հաստատվում են՝ որպէս մարգարեներ, տեսանողներ և հայտնողներ:

Աստված կցանկանար, որ Տիրոջ բոլոր ժողովուրդը մարգարեներ լինեին՝ **Թվ. ԺԱ.29:** Եթե ձեզանից մեկը մարգարե լինի, ես՝ Տերս, ինձ կհմայեցնեմ նրան տեսիլքի մեջ՝ **Թվ. ԺԲ.6:** Տեղը վկայություն էր տվել Իսրայելի դեմ՝ իր բոլոր մարգարեների միջոցով՝ **Դ Թագ. ԺԷ.13** (Բ Մն. ԼՁ.15–16, Երեմ. Է.25): Ես քեզ ազգերի մարգարե եմ կարգել՝ **Երեմ. Ա.5, 7:** Նա իր գաղտնիքները հայտնում է իր ծառաներին՝ մարգարեներին՝ **Ամոս Գ.7:** Նա խոսեց իր սուրբ մարգարեների բերանով՝ **Ղուկ. Ա.70** (Գոր. Գ.21): Բոլոր մարգարեները վկայել են Քրիստոսի մասին՝ **Գոր. Ժ.43:** Աստված մարգարեներ է դրել Եկեղեցում՝ **Ա Կոր. ԺԲ.28** (Եփես. Գ.11): Եկեղեցին կառուցված է Առաքյալների և մարգարեների հիմքի վրա՝ **Եփես. Բ.19–20:** Մարդիկ մերժեցին մարգարեների խոսքերը՝ **1 Նեփի 3.17–18** (2 Նեփի 26.3): Հոգու միջոցով են բոլոր բաները հայտնի դարձվում մարգարեներին՝ **1 Նեփի 22.1–2:** Քրիստոսը եկավ Նեփիացիների մոտ, որպէսզի իրագործի բոլոր բաները, որոնք նա խոսել էր իր սուրբ մարգարեների բերանով՝ **3 Նեփի 1.13** (ՎևՈՒ 42.39): Նրանք, ովքեր ուշք չեն դարձնում մարգարեների խոսքերին, կկտրվեն՝ **ՎևՈՒ 1.14:** Նրանք, ովքեր հավատում են մարգարեների խոսքերին, հավերժական կյանք ունեն՝ **ՎևՈՒ 20.26:** Դուք պիտի ընդունեք մարգարեի խոսքերը, ինչպէս իմ իսկ բերանից՝ **ՎևՈՒ 21.4–6:** Հայտնություններն ու պատվիրանները, Եկեղեցու համար, գալիս են միայն մեկի միջոցով, ով նշանակված է՝ **ՎևՈՒ 43.1–7:** Նախագահի պարտականությունն է՝ նախագահել ողջ

Եկեղեցու վրա և լինել Մովսեսի պես՝ լինել մարգարե՝ **ՎՆՈՒ** 107.91–92: Մենք հավատում ենք մարգարեներին՝ **ՀՀ** 1.6:

ՄԱՐԳԱՐԵՆԵՐԻ ԴՊՐՈՑ: *St'u*

նաև Սմիթ Ջոզեֆ կրտսեր

Կիրթենդում՝ Օհայո (Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում), 1832–1833թթ. ծնունդը Տերը Ջոզեֆ Սմիթին պատվիրեց մի դպրոց կազմակերպել, որպեսզի եղբայրներին ուսուցանվի բոլոր բաները, որոնք վերաբերում են ավետարանին և Աստծո արքայությանը: Եկեղեցու վաղ շրջանի ղեկավարներից շատերը ծնունդ առան այդ դպրոցից: Մարգարեների կամ երեցների մեկ այլ դպրոց ղեկավարում էր Փարլի Պ. Պրատը Միսսուրիի Ջեկսոն գավառում (**ՎՆՈՒ** 97.1–6): Նմանատիպ դպրոցներ սկսեցին կազմակերպվել Սրբերի արևմտյան գաղթելուց ոչ շատ անց. սակայն շուտով դրանք դադարեցին գործել: Ավետարանի ուսուցումն այսօր անցկացվում է տանը, քահանայության քվորումներում և տարբեր օժանդակ կազմակերպություններում, և Եկեղեցու դպրոցների և ճեմարանի ու ինստիտուտի դասարանների միջոցով:

Սրբագործվեք և միմյանց սովորեցրեք արքայության վարդապետությունները՝ **ՎՆՈՒ** 88.74–80: Փնտրեք ջանասիրաբար և ուսուցանեք միմյանց՝ **ՎՆՈՒ** 88.118–122: Հաստատվեց մարգարեների դպրոցի կարգը՝ **ՎՆՈՒ** 88.127–141: Առաջին Նախագահությունն է կրում մարգարեների դպրոցի բանալիները՝ **ՎՆՈՒ** 90.6–7:

ՄԱՐԳԱՐԵՆՈՒԹՅՈՒՆ,

ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԱԼ: *St'u նաև*

Մարգարե. Մարգարեալի.

Հայտնություն. Տեսանող

Մարգարեությունը բաղկացած է Աստծուց ոգեշնչված խոսքերից կամ գրություններից, որոնք մարդ ստանում է Սուրբ Հոգուց, հայտնության միջոցով: Հիսուսի վկայությունը մարգարեության ոգին է (Հայտ. ԺԹ.10): Մարգարեությունը կարող է վերաբերել անցյալին, ներկային կամ ապագային: Երբ մարդ մարգարեանում է, նա խոսում կամ գրում է այն, ինչ Աստված ցանկանում է, որ նա իմանա՝ իր բարիքի կամ ուրիշների բարիքի համար: Մարդիկ կարող են մարգարեություն կամ

հայտնություն ստանալ իրենց անձնական կյանքի համար:

Աստված կցանկանար, որ Տիրոջ բոլոր ժողովուրդը մարգարե լիներ՝ **ԹՎ.** ԺԱ.29: Ձեր որդիները և դուստրերը կմարգարեանան՝ **Հովել** Բ.28 (Գոր. Բ.17–18): Նա հայտնում է իր գաղտնիքներն իր ծառաներին՝ մարգարեներին՝ **Ամոլս** Գ.7: Սուրբ գրքերի ամեն մարգարեություն իր հատուկ մեկնությունը չունի՝ **Բ Պետ.** Ա.20: Նեփիազիներն ունեին շատ հայտնություններ և մարգարեության ոգին՝ **Հակոբ** 4.6, 13: Ալման և Ամուլեյը գիտեին Ձիգրոմի սրտի խորհուրդները մարգարեության ոգու շնորհիվ՝ **Ալմա** 12.7: Վայ նրան, ով ասում է, որ Տերն այլևս չի գործում մարգարեությամբ՝ **3 Նեփի** 29.6: Զննեք Եսայիայի մարգարեությունները՝ **Մորմ.** 8.23: Բոլոր մարգարեությունները կկատարվեն՝ **ՎՆՈՒ** 1.37–38: Մարդիկ պետք է Աստծուց կանչված լինեն մարգարեությամբ՝ **ՀՀ** 1.5:

ՄԱՐԳԱՐԵՆՈՒՀԻ: *St'u նաև*

Մարգարեություն, Մարգարեանալ

Կին, որը վկայություն է ստացել Հիսուսի մասին և վայելում է հայտնության ոգին: Մարգարեուհին չի կրում քահանայություն կամ նրա բանալիները: Չնայած սուրբ գրքերում քիչ քվով կանայք են կոչվել մարգարեուհիներ, բայց շատերն են մարգարեություններ արել, ինչպես՝ Ռեբեկան, Աննան, Եղիսաբեթը և Մարիամը:

Մարիամն անվանվել է մարգարեուհի՝ **Ել.** ԺԵ.20: Դեբորան անվանվել է մարգարեուհի՝ **Դատ.** Դ.4: Ողղան անվանվել է մարգարեուհի՝ **Դ Թագ.** ԻԲ.14 (Բ Մն. ԼԴ.22): Աննան անվանվել է մարգարեուհի՝ **Ղուկ.** Բ.36:

ՄԱՐԴ ՍՐԲՈՒԹՅԱՆ: *St'u նաև*

Աստված, Աստվածություն.

Երկնային Հայր. Մարդու Որդի

Հայր Աստծո մեկ այլ անունը (Մովսես 6.57):

ՄԱՐԴ, ՄԱՐԴԻԿ: *St'u նաև* Աստծո

որդիներն ու դուստրերը. Աստված, Աստվածություն. Հոգեղեն ստեղծում. Ոգի

Վերաբերում է ողջ մարդկությանը՝ և՛

տղամարդկանց, և՛ կանանց: Բոլոր տղամարդիկ և կանայք, բառացիորեն, Երկնային Հոր հոգևոր գավակներն են: Ծնվելով մահկանացու կյանքում, նրանք ստանում են ֆիզիկական, մահկանացու մարմին: Այդ մարմինները ստեղծվել են Աստծո պատկերով (Ծն. Ա.26–27): Տղամարդիկ և կանայք, որոնք հավատարիմ կլինեն անհրաժեշտ օրհնություններ ստանալու, պահելով իրենց ուխտերը, և պահելով Աստծո պատվիրանները, կստանան իրենց վեհացումը և կլինեն ինչպես Աստված:

Աստված մարդուն ստեղծեց իր պատկերով **Ծն. Ա.27** (Մոսիա 7.27, ՎևոՒ 20.17–18): Ի՞նչ է մարդը, որ հիշում ես նրան՝ **Սաղ. Ը.4–5**: Անիծյալ է նա, որ մարդու է ապավինում և մարմինն իրեն բազուկ չիւնում՝ **Եբեմ. Ժ.5** (2 Նեփի 4.34, 28.26, 31): Երբ որ մարդ դարձա, երեխայության բաները խափանեցի՝ **Ա Եբ. Ժ.9.11**: Մարդիկ կան, որպեսզի ունենան ուրախություն **2 Նեփի 2.25**: Բնական մարդը թշնամի է Աստծուն **Մոսիա 3.19**: Ինչպիսի մարդ էր դուք պարտավոր լինել **3 Նեփի 27.27**: Մարդու գործերն են խափանվում, ոչ թե Աստծո գործերը՝ **ՎևոՒ 3.3**: Դուք չպետք է մարդուց ավելի շատ վախենայիք, քան Աստծուց՝ **ՎևոՒ 3.7** (ՎևոՒ 30.11, 122.9): Բոլոր բաներն արարվել են մարդու օգտի և օգտագործման համար՝ **ՎևոՒ 59.18**: Ես գիտեմ, որ մարդը ոչինչ է՝ **Մովսես 1.10**: Աստծո գործը և փառքն է՝ իրականացնել մարդու անմահությունը և հավերժական կյանքը՝ **Մովսես 1.39**:

Մարդը Երկնային Հոր հոգեղեն գավակ. Նրանք իրենց երեսների վրա ընկան և ասացին. Ո՛վ Աստված, բոլոր մարմնի հոգիների Աստված՝ **Թվ. Ժ.2.22** (Թվ. Ի.Է.16): Դուք ձեր Տեր Աստծո գավակներն եք՝ **Բ Օբ. Ժ.Դ.1**: Դուք աստվածներ եք և ամենքդ՝ Բարձրալի գավակներ՝ **Սաղ. ԶԲ.6**: Դուք կենդանի Աստծո որդիք եք՝ **Ովսես Ա.10**: Մի՞թե մեր ամենքի հայրը մեկ չէ. մի՞թե մեկ Աստված չէ ստեղծել մեզ՝ **Սաղ. Բ.10**: Մենք Աստծո ազգիք ենք **Գոր. Ժ.Է.29**: Հոգին ինքը վկայություն է տալիս, որ մենք Աստծո գավակներն ենք՝ **Հռովմ. Ը.16**: Հնազանդվեք հոգիների Հորը՝ **Եբր. Ժ.Բ.9**: Բոլոր մարդկանց հոգիները տարվում են տուն՝ այն Աստծո մոտ, որը նրանց

կյանք է տվել՝ **Ավնա 40.11**: Երկրի բնակիչներն Աստծո ծնված որդիներն ու դուստրերն են՝ **ՎևոՒ 76.24**: Մարդն ի սկզբանե Հոր մոտ էր՝ **ՎևոՒ 93.23, 29**: Աստված բոլոր մարդկանց ստեղծեց հոգեղեն, նախքան նրանց երկրի վրա լինելը՝ **Մովսես 3.5–7**: Ես եմ Աստված. Ես արարեցի աշխարհը, և մարդկանց, նախքան նրանց մարմնում լինելը՝ **Մովսես 6.51**:

Մարդ Երկնային Հոր նման դառնալու ներուժը. Արդ դուք կատարյալ եղեք, ճիշտ ինչպես ձեր Հայրը՝ **Մատ. Ե.48** (3 Նեփի 12.48): Գրված չէ՞ ձեր օրենքում, որ դուք աստվածներ եք՝ **Հովհ. Ժ.34** (ՎևոՒ 76.58): Մենք կարող ենք դառնալ Աստծո ժառանգներ և Քրիստոսի ժառանգակիցներ՝ **Հռովմ. Ը.17**: Դու որդի ես, և եթե որդի, ապա Աստծո ժառանգ՝ Քրիստոսի միջոցով՝ **Գաղ. Դ.7**: Երբ նա հայտնվի նրա նման կլինենք՝ **Ա Հովհ. Գ.2**: Ով որ հաղթում է, կտամ նրան, որ ինձ հետ նստի իմ գահի վրա՝ **Հայտ. Գ.21**: Նրանց ես տվել եմ դառնալու Աստծո որդիներ՝ **3 Նեփի 9.17**: Նրանք, ովքեր ժառանգում են սելեստիալ բազավորությունը, աստվածներ են, այսինքն՝ Աստծո որդիք՝ **ՎևոՒ 76.50, 58**: Այն ժամանակ նրանք աստվածներ կլինեն, որովհետև ունեն ողջ գորությունը՝ **ՎևոՒ 132.20**:

ՄԱՐԳԻԿ: Տե՛ս Մարդ, Մարդիկ

ՄԱՐԳՈՒ ՈՐԴԻ: Տե՛ս նաև Աստված, Աստվածություն. Հիսուս Քրիստոս

Տիտոս, որը Հիսուս Քրիստոսն օգտագործում էր իր մասին խոսելիս (Ղուկ. Թ.22, Ղուկ. ԻԱ.36): Այն նշանակում էր Սրբության Մարդու Որդի: Սրբության Մարդը Հայր Աստծո անուններից մեկն է: Երբ Հիսուսն իրեն կոչում էր Մարդու Որդի, դա բացահայտ հայտարարություն էր Հոր հետ ունեցած իր աստվածային հարաբերության վերաբերյալ: Այս տիտղոսը հաճախ է հայտնվում Ավետարաններում: Վերջին օրերի հայտնությունները հաստատում են Փրկչի այս անվան հատուկ իմաստն ու սրբությունը (ՎևոՒ 45.39, 49.6, 22, 58.65, Մովսես 6.57):

ՄԱՐԹԱ: Տե՛ս նաև Բեթանիացի Մարիամը. Ղազարոս

Ղազարոսի և Մարիամի քույրը Նոր

Կտակարանում (Ղուկ. Ժ.38-42, Հովհ. ԺԱ.1-46, ԺԲ.2):

ՄԱՐԻԱՄ: *Տէ՛ս նաև* Մովսէս

Հին Կտակարանում՝ Մովսէսի քույրը (ԹՎ. ԻԶ.59):

Հետևում էր եղեգմից պատրաստած տապանակին՝ **Ել.** Բ.1-8: Թմբուկներով առաջնորդեց կանանց՝ **Ել.** ԺԵ.20-21: Տրտմազ Մովսէսի դեմ և զարկվեց բորոտությամբ, հետո բժշկվեց՝ **ԹՎ.** ԺԲ.1-15 (ԲՕր. ԻԴ.9):

ՄԱՐԻԱՄ՝ ՀԻՍՈՒՄԻ ՄԱՅՐԸ: *Տէ՛ս նաև* Հիսուս Քրիստոս. Հովսեփ՝ Մարիամի ամուսինը

Նոր Կտակարանում՝ կույս, որն ընտրվել էր Հայր Աստծո կողմից, որ լինի Իր Որդու մարմնական մայրը: Հիսուսի ծնունդից հետո, Մարիամն էլի երեխաներ ունեցավ (Մար. Զ.3):

Նա նշանված էր Հովսեփի հետ՝ **Մատ.** Ա.18 (Ղուկ. Ա.27): Հովսեփին ասվեց, որ չբաժանվի Մարիամից, ոչ էլ նրա նշանը ետ վերցնի՝ **Մատ.** Ա.18-25: Իմաստուններն այցելեցին Մարիամին՝ **Մատ.** Բ.11: Մարիամը և Հովսեփը երեխայի հետ փախան Եգիպտոս՝ **Մատ.** Բ.13-14: Հերովդեսի մահից հետո ընտանիքը վերադարձավ Նազարեթ՝ **Մատ.** Բ.19-23: Գաբրիել հրեշտակն այցելեց նրան՝ **Ղուկ.** Ա.26-38: Նա այցելեց Նոխսաբեթին՝ իր ազգականին՝ **Ղուկ.** Ա.36, 40-45: Մարիամը Տիրոջը փառավորելու սաղմոս ասաց՝ **Ղուկ.** Ա.46-55: Մարիամը Հովսեփի հետ գնաց Բեթլեհեմ՝ **Ղուկ.** Բ.4-5: Մարիամը ծնեց Հիսուսին և նրան մտրիի մեջ դրեց՝ **Ղուկ.** Բ.7: Հովիվները գնացին Բեթլեհեմ այցելելու մանուկ Քրիստոսին՝ **Ղուկ.** Բ.16-20: Մարիամը և Հովսեփը Հիսուսին տարան Երուսաղեմի տաճար՝ **Ղուկ.** Բ.21-38: Մարիամը և Հովսեփը Հիսուսի հետ գնացին Ջատկի տոնին՝ **Ղուկ.** Բ.41-52: Մարիամը ներկա էր Կանայի հարսանիքին՝ **Հովհ.** Բ.2-5: Փրկիչը, երբ խաչի վրա էր, Հովհաննեսին խնդրեց հոգավ իր մոր մասին՝ **Հովհ.** ԺԹ.25-27: Քրիստոսի երկինք հափշտակվելուց հետո, Մարիամն Առաքյալների հետ էր՝ **Գոր.** Ա.14: Մարիամը մնացած բոլոր կույսերից գեղեցկագույնն էր ու ազնվագեղը՝ **1 Նեփի**

11.13-20: Քրիստոսի մայրը պիտի կոչվեր Մարիամ՝ **Մոսիա** 3.8: Մարիամը լինելու էր կույս՝ արժանավոր ու ընտրյալ մի անոթ՝ **Ալմա** 7.10:

ՄԱՐԻԱՄ ՄԱԳԴԱՂԵՆԱՅԻ

Մի կին Նոր Կտակարանում, որը դարձավ Հիսուս Քրիստոսի նվիրյալ աշակերտը: Մագդաղենացի բառն ակնարկում է Մագդաղեն, այն վայրը, որտեղից Մարիամն էր: Այն գտնվում է Գալիլեայի ծովի արևմտյան ափին:

Նա եղել է խաչի մոտ՝ **Մատ.** ԻԵ.56 (Մար. ԺԵ.40, Հովհ. ԺԹ.25): Նա եղել է Քրիստոսի թաղմանը՝ **Մատ.** ԻԵ.61 (Մար. ԺԵ.47): Նա գերեզմանի մոտ էր հարության առավոտյան՝ **Մատ.** ԻԸ.1 (Մար. ԺՁ.1, Ղուկ. ԻԴ.10, Հովհ. Ի.1, 11): Հարությունից հետո, Հիսուսն առաջինը հայտնվեց նրան՝ **Մար.** ԺՁ.9 (Հովհ. Ի.14-18): Նրանից յոթը դե էին դուրս եկել՝ **Ղուկ.** Ը.2:

ՄԱՐԻԱՄ՝ ՄԱՐԿՈՍԻ ՄԱՅՐԸ:

Տէ՛ս նաև Մարկոս

Նոր Կտակարանում՝ մայրը Հովհաննես Մարկոսի, որը գրել է Մարկոսի ավետարանը (Գոր. ԺԲ.12):

ՄԱՐԿՈՍ: *Տէ՛ս նաև* Ավետարաններ

Նոր Կտակարանում՝ Հովհաննես Մարկոսը Երուսաղեմում ապրող Մարիամի որդին էր (Գոր. ԺԲ.12). հնարավոր է նաև, որ նա Բառնաբասի կուզենը (կամ եղբորորդին) էր (Կող. Դ.10): Նա գնաց Պողոսի և Բառնաբասի հետ, Երուսաղեմից իրենց առաջին միսիոներական ճամփորդության ժամանակ, և նրանցից բաժանվեց Պերգեում (Գոր. ԺԲ.25, ԺԳ.5, 13): Ավելի ուշ, նա ուղեկցեց Բառնաբասին Կիպրոս գնալիս (Գոր. ԺԵ.37-39): Նա Պողոսի հետ էր Հռոմում (Կող. Դ.10, Փիլիմ. Ա.24). և Պետրոսի հետ էր Բաբելոնում (հավանաբար Հռոմում) (Ա Պետ. Ե.13): Ի վերջո, նա Տիմոթեոսի և Եփեսոսի հետ էր (Բ Տիմ. Դ.11):

Մարկոսի ավետարանը. Նոր Կտակարանի երկրորդ գիրքը: Մարկոսի ավետարանը հավանաբար գրվել է Պետրոսի ղեկավարությամբ: Նրա նպատակն է նկարագրել Տիրոջը, որպես Աստծո որդի, որն ապրում և գործում էր մարդկանց

մեջ: Մարկոսը եռանդազին և համեստությամբ նկարագրում է այն տպավորությունները, որ թողնում էր Հիսուսն իր ականատեսների վրա: Ըստ ավանդության՝ Պետրոսի մահից հետո Մարկոսը գնաց Եգիպտոս, կազմավորեց Եկեղեցին Ալեքսանդրիայում և այնտեղ էլ մահատակվեց որպես մարտիրոս:

Գլուխների ընդհանուր տեսության համար, տե՛ս «Ավետարաններ» թեման:

ՄԱՐՄԻՆ: *Տե՛ս նաև* Հարություն.

Հոգի. Մահ ֆիզիկական.

Մահկանացու, Մահկանացություն

Մարմին բառն ունի մի քանի իմաստ՝ (1) մահկանացություն. (2) մարդու ֆիզիկական կամ մարմնական էություն. (3) մահկանացու, ֆիզիկական կառուցվածք՝ մսից և ոսկորից, որը ստեղծվել է Աստծո պատկերով, որը միավորված է ոգու հետ՝ որպես կենդանի անձի բաղկացուցիչ մաս: Հարության ժամանակ բոլոր տղամարդկանց և կանանց մարմինները հավերժ կվերամիավորվեն իրենց ոգու հետ: Սուրբ գրքերում մարմնի և ոգու միավորումը երբեմն անվանվում են հոգի (Ծն. Բ.7, Վև. 88.15, Մովսես 3.7, 9, 19, Աբր. 5.7):

Մահկանացություն. Հիսուսը Հոր Միածինն է մարմնում՝ **Հովհ.** Ա.14 (Մոսիա 15.1–3): Աղամբ դարձավ առաջին մարմինը՝ **Մովսես** 3.7:

Մարդու մարմնական էությունը. Անիծյալ լինի այն մարդը, որը մարմինն իրեն բազուկ է շինում՝ **Երեմ.** Ժ.5: Հոգին հոժար է, բայց մարմինը տկար՝ **Մար.** ԺԴ.38: Մարմնի ցանկությունը Հորից չէ՝ **Ա Հովհ.** Բ.16: Նեփին վշտացած էր իր մարմնի և անօրինությունների համար՝ **2 Նեփի** 4.17–18, 34: Մի հաշտվեք դևի ու մարմնի հետ՝ **2 Նեփի** 10.24:

Ֆիզիկական կառուցվածք. Տե՛ր Աստվածը հողի փոշուց կազմավորեց մարդուն՝ **Ծն.** Բ.7 (Մովսես 3.7): Շոշափեք ինձ և տեսեք. որովհետև ոգին մարմին և ոսկորներ չունի՝ **Ղուկ.** ԻԴ.39: Ես իմ մարմինը ճնշում եմ և նվաճում՝ **Ա Կոր.** Թ.27: Կա շնչավոր մարմին, կա և հոգևոր մարմին՝ **Ա Կոր.** ԺԵ.44: Մարմինն առանց հոգու մեռած է՝ **Հակ.** Բ.26: Մահկանացու մարմինը հարություն կառնի՝ որպես անմահ մարմին՝ **Ալմա** 11.43–45: Մարմնի ամեն

մաս պիտի վերականգնվի՝ **Ալմա** 41.2: Հիսուսը Նեփիացիներին ցույց տվեց իր հարություն առած մարմինը՝ **3 Նեփի** 10.18–19, 11.13–15: Հայրն ունի մսից և ոսկորից մարմին, այնպես շոշափելի, ինչպես մարդունը. Որդին նույնպես՝ **Վև. 130.22:** Տղամարդուն և կնոջն Աստված ստեղծեց իր մարմնի պատկերով՝ **Մովսես** 6.9 (Ծն. Թ.6):

ՄԱՐՄՆԱԿԱՆ: *Տե՛ս նաև* Աղամի և

Եվայի անկումը. Բնական մարդ.

Զգայական, Զգայականություն

Այն, ինչը հոգևոր չէ. այս բառը, մասնավորապես, կարող է գործածվել կամ մահկանացու և ֆիզիկական (Վև. 67.10), կամ աշխարհիկ, մարմնավոր և զգայական իմաստով (Մոսիա 16.10–12):

Մարմնական մտածողությամբ լինելը մահ է՝ **2 Նեփի** 9.39: Դևը հանդարտեցնում է մարդկանց՝ առնելով դեպի մարմնական ապահովություն՝ **2 Նեփի** 28.21: Նրանք իրենց դիտել էին իրենց մարմնական վիճակում՝ **Մոսիա** 4.2: Նա, ով համառում է իր սեփական մարմնական էությամբ, մնում է իր ընկած վիճակում՝ **Մոսիա** 16.5: Բոլորը պետք է Աստծուց ծնվեն՝ փոխված իրենց մարմնական և ընկած վիճակից՝ **Մոսիա** 27.25: Մարդկությունը դարձել է մարմնական, զգայական և դիվական՝ **Ալմա** 42.10: Նրանք, ովքեր հետևում են իրենց կամքի ու մարմնական ցանկությունների թելադրանքին, պետք է ընկնեն՝ **Վև. 3.4:** Մարմնական մտքով մարդը չի կարող տեսնել Աստծուն՝ **Վև. 67.10–12:** Մարդիկ դարձան մարմնական, զգայական և դիվական՝ **Մովսես** 5.13, 6.49:

ՄԱՐԸ ԹՈՄԱՍ Բ.

1830 թվականին Եկեղեցու վերականգնվելուց հետո՝ Տասներկու Առաքյալների Բվորումի առաջին Նախագահը: Նա կրում էր արքայության բանալիները, որոնք վերաբերում էին Տասներկուսին (Վև. 112.16), և 1838թ. հայտնությամբ պատվիրան ստացավ՝ հրատարակել Տիրոջ խոսքը (Վև. 118.2): Վարդապետություն և Ուխտերի 31-րդ բաժինն ուղղված է նրան: 1839թ. Մարշը Եկեղեցուց հեռացվեց, բայց 1857-ին կրկին մկրտվեց:

ՄԱՔՍԱՎՈՐ: *Տե՛ս նաև* Հռոմեական կայսրություն

Հին Հռոմում կառավարության համար տուրք գանձող պաշտոնյա: Հրեաները հիմնականում ասում էին մաքսավորների: Որոշ մաքսավորներ պատրաստակամորեն ընդունեցին ավետարանը (Մատ. Թ.9-10, Դուկ. ԺԹ.2-8):

ՄԱՔՐԱՔԱՐՈՅՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Առաքինություն. Զգայական, Զգայականություն. Շնություն. Պոռնկություն

Տղամարդու և կնոջ սեռական մաքրություն:

Հովսեփը հակառակվեց Պետափիեսի կնոջ առաջարկին՝ **ԾՖ.** ԼԹ.7-21 (ՎևոՒ 42.24, 59.6): Շնություն մի անի՝ **ԵԼ.** Ի.14: Առաքինի կինն իր մարդու պսակն է՝ **Առաք.** ԺԲ.4 (Առաք. ԼԱ.10): Զգիտե՞ք, որ ձեր մարմինը Սուրբ Հոգու տաճարն է՝ **Ա.Կոր.** 2.18-19: Օրինակ եղիր սրբությունով՝ **Ա.Տիմ.** Դ.12: Ոչ մի անմաքուր բան չի կարող բնակվել Աստծո հետ՝ **1 Նեփի** 10.21: Քանզի ես՝ Տեր Աստված, հիանում եմ կամանց մաքրաբարոյությամբ՝ **Հակոբ** 2.28: Սեռական մեղքը պղծություն է՝ **Ալմա** 39.1-13: Մաքրաբարոյությունն ու առաքինությունն ամենաքանկ և արժեքավոր բաներն են՝ թուրք բաներից առավել՝ **Մոր.** 9.9: Մենք հավատում ենք մաքրաբարո լինելուն՝ **ՀՀ** 1.13:

ՄԱՔՈՒԻ ԵՎ ԱՆՄԱՔՈՒԻ: *Տե՛ս նաև* Կեղտ, Կեղտոտություն. Մաքուր, Անարատ. Մովսեսի Օրենք

Հին Կտակարանում Տերը Մովսեսին և հին Իսրայելացիներին հայտնել էր, որ միայն որոշ ուտելիքներ էին մաքուր կամ, այլ խոսքով, ուտելու համար պիտանի: Այն տարբերությունը, որն Իսրայելացիները դնում էին մաքուր և անմաքուր ուտելիքի միջև, մեծ ազդեցություն ուներ ցրանց կրոնական և հասարակական կյանքի վրա: Որոշ կենդանիներ, թռչուններ և ձկներ համարվում էին մաքուր և ուտելու համար թույլատրելի, մինչդեռ մյուսներն անմաքուր էին և արգելված (Դև. ԺԱ, Բ Օր. ԺԴ.3-20): Որոշ հիվանդ մարդիկ նույնպես անմաքուր էին համարվում:

Հոգևոր իմաստով, մաքուր լինելը մեղքից և մեղաավոր ցանկություններից զերծ

լինելն է: Այս իմաստով այդ բառն օգտագործվում է՝ նկարագրելու համար մի մարդու, որն առաքինի է և ունի անարատ սիրտ (Սաղ. ԻԴ.4): Աստծո ուխտյալ ժողովրդին միշտ հատուկ հրահանգներ են տրվել՝ մնալու մաքուր (3 Նեփի 20.41, ՎևոՒ 38.42, 133.5):

Նա, որ մաքուր է ձեռքով և անարատ՝ սրտով, վեր կգնա Տիրոջ սարը՝ **Սաղ.** ԻԴ.3-5: Ոչ մի մարդու մի անվանեք պիղծ կամ անմաքուր՝ **Պոր.** Ժ.11-28: Կարո՞ղ եք նայել վեր՝ Աստծուն, այդ օրը, անարատ սրտով ու մաքուր ձեռքերով՝ **Ալմա** 5.19: Տերը կխրատի Սիոնին, մինչև որ նա մաքրվի՝ **ՎևոՒ** 90.36: Մաքուր եղեք, ով Տիրոջ սպասները կրողներ՝ **ՎևոՒ** 133.4-5, 14 (Ես. ԾԲ.11):

ՄԵԼՔԻՍԵԴԵԿ: *Տե՛ս նաև* Մելքիսեդեկյան Քահանայություն. Սաղեմ

Հին Կտակարանի մեծ քահանայապետ, մարգարե և առաջնորդ, որն ապրել է ջրհեղեղից հետո և Աբրահամի ժամանակներում: Նրան կոչում էին Սաղեմի (Երուսաղեմի) թագավոր, խաղաղության թագավոր, արդարության թագավոր (որը հենց եբրայերեն Մելքիսեդեկ անվան նշանակությունն է) և բարձրյալ Աստծո քահանա:

Աբրահամը տասանորդ վճարեց Մելքիսեդեկին՝ **ԾՖ.** ԺԴ.18-20: Մելքիսեդեկի ժողովուրդն արդարություն գործեց և հասավ երկինք՝ **ԶՍԹ՝ ԾՖ.** 14.25-40: Քրիստոսը քահանայապետ էր ըստ Մելքիսեդեկի կարգի՝ **Եբր.** Ե.6: Մելքիսեդեկը Սաղեմի թագավորն էր՝ Բարձրյալ Աստծո քահանան՝ **Եբր.** Է.1-3: Մելքիսեդեկից ավելի մեծը չի եղել՝ **Ալմա** 13.14-19: Աբրահամը Մելքիսեդեկից ստացավ քահանայությունը՝ **ՎևոՒ** 84.14: Տիրոջ անվան հարգանքից ելնելով՝ հին Եկեղեցին բարձրագույն քահանայությունը կոչեց Մելքիսեդեկյան Քահանայություն՝ **ՎևոՒ** 107.1-4:

ՄԵԼՔԻՍԵԴԵԿՅԱՆ ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Երեք.

Մելքիսեդեկ. Քահանայություն

Մելքիսեդեկյան Քահանայությունը բարձրագույն կամ մեծագույն քահանայությունն է. Միարոնյան Քահանայությունն ավելի ցածր քահանայությունն է: Մելքի-

սեղեկյան Քահանայությունը ներառում է Եկեղեցու հոգևոր օրհնությունների բանալիները: Բարձրագույն քահանայության արարողությունների միջոցով, աստվածայնության գորությունը բացահայտվում է մարդկանց (ՎևՈՒ 84.18–25, 107.18–21):

Այս բարձրագույն քահանայությունը Աստված սկզբում հայտնեց Ադամին: Բոլոր տնտեսությունների հայրապետներն ու մարգարեներն ունեցել են այդ իշխանությունը (ՎևՈՒ 84.6–17): Սկզբում այն կոչվել է Սուրբ Քահանայությունը ըստ Աստծո Որդու կարգի: Հետագայում այն հայտնի դարձավ որպես Մեքիստեղեկյան Քահանայությունը (ՎևՈՒ 107.2–4):

Երբ Իսրայելի զավակները չապրեցին Մեքիստեղեկյան Քահանայության արտոնությունների և ուխտերի համեմատ, Տերը վերցրեց ավելի բարձր օրենքը և տվեց նրանց ավելի ցածր քահանայությունն ու ավելի ցածր օրենքը (ՎևՈՒ 84.23–26): Դրանք կոչվեցին Ահարոնյան Քահանայություն և Մովսեսի օրենք: Երբ Հիսուսը եկավ երկիր, նա վերականգնեց Մեքիստեղեկյան Քահանայությունը հրեաների համար և սկսեց կառուցել Եկեղեցին նրանց մեջ: Սակայն քահանայությունը և Եկեղեցին կրկին կորսվեցին ուրացության հետևանքով: Հետագայում դրանք վերականգնվեցին Ջոզեֆ Սմիթ կրտսերի միջոցով (ՎևՈՒ 27.12–13, 128.20, ՋՍ–Պ 1.73):

Մեքիստեղեկյան Քահանայության մեջ մտնում են երեցի, քահանայապետի, հայրապետի, Յոթանասունականի և Առաքյալի պաշտոնները (ՎևՈՒ 107): Մեքիստեղեկյան Քահանայությունը միշտ կլինի Աստծո արքայության բաղկացուցիչ մասը երկրի վրա:

Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցու նախագահը բարձրագույն կամ Մեքիստեղեկյան Քահանայության նախագահն է, և նա կրում է Աստծո արքայությանը պատկանող բոլոր բանալիները երկրի վրա: Նախագահի կոչումը տվյալ ժամանակաշրջանում կրում է միայն մեկ մարդ, և նա միակ մարդն է երկրի վրա, որը լիազորված է գործածելու քահանայության բոլոր բանալիները (ՎևՈՒ 107.64–67, ՎևՈՒ 132.7):

Քրիստոսը հավիտյան քահանա է Մեքիստեղեկի կարգի պես՝ Մաղ. ԾԺ.4 (Երբ.

Ե.6, 10, Է.11): Մեքիստեղեկյան Քահանայությունը սպասավորում է ավետարանը՝ **Երբ.** Է (ՎևՈՒ 84.18–25): Մեքիստեղեկը մեծ հավատք գործադրեց և ստացավ բարձր քահանայության պաշտոնը՝ **Ալմա** 13.18: Մեքիստեղեկյան Քահանայությունը շնորհվեց Ջոզեֆ Սմիթին և Օլիվեր Քաուդերիին՝ **ՎևՈՒ** 27.12–13 (ՋՍ–Պ 1.72): Այս քահանայությունը ստանում են երդումով և ուխտով՝ **ՎևՈՒ** 84.33–42: Երկու բաժին, կամ հիմնական գլուխ կա՝ Մեքիստեղեկյան և Ահարոնյան քահանայությունը՝ **ՎևՈՒ** 107.6: Մեքիստեղեկյան Քահանայությունը կրում է բոլոր հոգևոր օրհնությունները սպասավորելու իրավունքները՝ **ՎևՈՒ** 107.8–18: Մովսեսը, Եղիասը, Եղիան Ջոզեֆ Սմիթին և Օլիվեր Քաուդերիին տվեցին քահանայության բանալիները՝ **ՎևՈՒ** 110.11–16: Այժմ ես տալիս եմ ձեզ պաշտոնյաներ, որոնք պատկանում են իմ քահանայությանը, որ դուք կարողանաք կրել նրա բանալիները՝ **ՎևՈՒ** 124.123:

ՄԵՆ ԵՎ ՊԻՂՆ ԵԿԵՂԵՑԻ: *Տե՛ս*

Դև – Դևի եկեղեցին

ՄԵԿ: *Տե՛ս* Աստված, Աստվածություն. Սիություն

ՄԵՂԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*

Ապաշխարել, Ապաշխարություն

Միալ գործած վիճակը, կամ ափսոսանքի և ցավի զգացումները, որոնք մեղքի ուղեկիցներն են:

Նա մեղք է գործել և հանցավոր է՝ **Ղև.** 2.1–6: Ով որ անարժանությանը ընդունի հաղորդությունը, մեղավոր կլինի Հիսուսի մարմնի և արյան մեջ՝ **Ա Կոր.** ԺԱ.27: Մեղավորները ճշմարտությունը ծանր են համարում՝ **1 Նեփի** 16.2: Մենք կատարյալ գիտելիք կունենանք մեր ողջ հանցանքի մասին՝ **2 Նեփի** 9.14: Իմ հանցանքը սրբվեց՝ **Ենով** 1.6: Պատիժ կար սահմանված, որը բերում էր լիցքի խայր՝ **Ալմա** 42.18: Թող ջո մեղքերը խոռվեն քեզ այնպիսի մի խոռվելով, որը քեզ վար կբերի դեպի ապաշխարություն՝ **Ալմա** 42.29: Չեզանից ոմանք մեղավոր են իմ առաջ, բայց ես ողորմած կլինեմ՝ **ՎևՈՒ** 38.14: Աստծո Որդին բավել է նախնական հանցանքը՝ **Մովսես** 6.54:

ՄԵՂՔ: *Տէս նաև* Պիղծ, Պղծություն.

Կեղտ, Կեղտոտություն.

Ապստամբություն. Անաստվածային.

Անիրավ, Անիրավություն.

Ամբարիշտ, Ամբարշտություն

Գիտակից անհնազանդությունն Աստծո պատվիրաններին:

Իր մեղքը ծածկողը չի բարգավաճի՝ **Առաք.** ԻԸ.13: Եթե ձեր մեղքերը կրկնակի կարմիրի պես լինեն, ձյունի պես կսպիտականան՝ **Ես.** Ա.18: Մեղսագործները պիտի մեռնեն, իսկ արդարները պիտի փրկվեն՝ **Եզեկ.** ԺԸ: Աստծո Գառը վերցնում է աշխարհի մեղքերը՝ **Հովհ.** Ա.29: Մկրտվեք և լվացեք ձեր մեղքերը՝ **Գոր.** ԻԲ.16: Մեղքի վարձքը մահն է՝ **Հռովմ.** Զ.23: Ով որ բարին գիտի և չի անում, նրա համար մեղք է՝ **Հակ.** Գ.17: Կողարձնես ինձ այնպիսին, որ ցնցվեմ մեղքի տեսքից՝ **2 Նեփի** 4.31: Վայ բոլոր նրանց, ովքեր մահանում են իրենց մեղքերում՝ **2 Նեփի** 9.38: Նրանք էլին կարող նայել մեղքի վրա, բացի դա լինել զգվանքով **Ալմա** 13.12: Մի կարծեք, թե դուք կվերականգնվեք մեղքից դեպի երջանկություն՝ **Ալմա** 41.9–10: Տերը չի կարող նայել մեղքի վրա նվազագույն իսկ աստիճանի թույլտվությամբ՝ **Ալմա** 45.16 (Վև. 1.31): Փոքր երեխաներն ընդունակ չեն մեղք գործելու՝ **Մոր.** 8.8: Որպեսզի ապաշխարեն, մարդիկ պետք է խոստովանեն և թողնեն իրենց մեղքերը՝ **Վև.** 58.42–43: Ավելի մեծ մեղք է մնում նրա մեջ, ով չի ներում՝ **Վև.** 64.9: Նա, ով մեղադրում է ավելի մեծ լույսի դեմ, ավելի մեծ դատապարտություն պիտի ստանա՝ **Վև.** 82.3: Մեղանշող հոգու մոտ պիտի վերադառնան նախկին մեղքերը՝ **Վև.** 82.7: Երբ մենք ձգտում ենք քղարկել մեր մեղքերը, երկինքները ետ են քաշվում՝ **Վև.** 121.37:

ՄԵՂՔԵՐԻ ԹՈՂՈՒԹՅՈՒՆ: *Տէս նաև* Ապաշխարել, Ապաշխարություն. Հիսուս Քրիստոս. Ներել. Քավել, Քավություն

Կատարած սխալների ներում՝ ապաշխարության պայմանով: Մեղքերի թողությունը հնարավոր է դարձել Հիսուս Քրիստոսի քավության շնորհիվ: Անձը ստանում է իր մեղքերի թողությունը, եթե

նա հավատք ունի առ Քրիստոս, ապաշխարում է իր մեղքերից, ստանում է մկրտության և ձեռնադրման արարողությունները՝ Սուրբ Հոգու պարգևի համար, և հնազանդվում է Աստծո պատվիրաններին (ՀՀ 1.3–4):

Եթե ձեր մեղքերը կրկնակի կարմիրի պես լինեն, ձյունի պես կսպիտականան՝ **Ես.** Ա.16–18: Դա է իմ արյունը, որը թափվում է շատերի համար՝ ի թողություն մեղքերի՝ **Մատ.** ԻԶ.28 (Եբր. Թ.22–28, Վև. 272): Ապաշխարեք և մկրտվեք՝ մեղքերի թողության համար՝ **Գոր.** Բ.38 (Ղուկ. Գ.3, Վև. 107.20): Ամեն նրան հավատացող մեղքերի թողություն կատանա՝ **Գոր.** Ժ.43 (Մոսիա 3.13): Քրիստոսն է այն աղբյուրը, որին պետք է նրանք ապավինեն՝ մեղքերի թողության համար՝ **2 Նեփի** 25.26: Մեր մեղքերի թողությունը պահպանելու համար, մենք պետք է հոգ տանենք աղքատների և կարիքավորների համար՝ **Մոսիա** 4.11–12, 26: Ով որ ապաշխարում է, նա ողորմության իրավունք պիտի ունենա՝ իր մեղքերի թողության համար՝ **Ալմա** 12.34: Պատվիրանները կատարելը բերում է մեղքերի թողություն՝ **Մոր.** 8.25: Ահարոնյան Քահանայությունը կրում է մեղքերի թողության համար ընկղմամբ մկրտության բանալիները՝ **Վև.** 13.1 (Վև. 84.64, 74, ՀՀ 1.4): Ես՝ Տերս, այլևս չեմ հիշում նրանց մեղքերը՝ **Վև.** 58.42–43 (Եզեկ. ԺԸ.21–22): Նրանց ուսուցանվեց փոխարինող մկրտություն՝ մեղքերի թողության համար՝ **Վև.** 138.33:

ՄԵՈՅԱԼ ԾՈՎ

Հորդանանի դաշտավայրի հարավային ծայրամասի աղի ծովը: Այն նաև հայտնի է Աղի ծով անունով: Նրա մակարդակը մոտ 395 մետր ցածր է Միջերկրական ծովից: Սոդոմ, Գոմորա, Սեգովր կամ Բաղա քաղաքները նրա ափերի մոտ էին գտնվում (Ծն. ԺԳ.2–3):

Ի կատարումն մարգարեության, և որպես Փրկչի երկրորդ գալստի նշաններից մեկը, Մեռյալ ծովի ջրերը կառուցանան և կյանքն այնտեղ կծաղկի (Եզեկ. ԽԷ.8–9):

ՄԵՍԻԱ: *Տէս նաև* Հիսուս Քրիստոս.

Օծյալը

Արամեական և եբրայերեն բառաձև, որը

նշանակում է «օծյալը»: Նոր Կտակարանում Հիսուսին անվանում էին Քրիստոս, որը *Մեսիա* բառի հունարեն համարժեքն է: Այն նշանակում է օծյալ Մարգարե, Քահանա, Թագավոր և Ազատիչ, որի գալստին անհամբեր սպասում էին հրեաները:

Շատ հրեաներ սպասում էին միայն Հռոմեական իշխանությունից ազատվելուն և ազգային բարգավաճմանը. այդպիսով, երբ Մեսիան եկավ, ղեկավարներն ու շատ ուրիշներ մերժեցին նրան: Միայն խոնարհ և հավատարիմ մարդիկ կարողացան Նազովրեցի Հիսուսի մեջ տեսնել իրական Քրիստոսին (Ես. ԾԳ, Մատ. ԺԶ.16, Հովհ. Դ.25-26):

Մեսիան պիտի ունենա Հոգին, քարոզի ավետարանը և ազատություն հռչակի՝ **Ես. ԿԱ.1-3** (Հովկ. Դ.18-21): Մեսիային գտել ենք (որ քարգմանվում է Քրիստոս)՝ **Հովհ. Ա.41** (Հովհ. Դ.25-26): Աստված հրեաների միջից բարձրացրել է մի Մեսիայի կամ, այլ խոսքով, մի Փրկչի՝ **1 Նեփի 10.17**: Փրկագնումը սուրբ Մեսիայի մեջ է կամ նրա միջոցով՝ **2 Նեփի 2.6**: Մեսիան գալիս է ժամանակի լրիվության մեջ՝ **2 Նեփի 2.26**: Մեսիան կբարձրանա մեռելներից՝ **2 Նեփի 25.14**: Մեսիայի անունով ես ձեզ շնորհում եմ Ահարոնի Քահանայությունը՝ **Վևո 13.1**: Տերն ասաց. Ես եմ Մեսիան՝ Սիոնի թագավորը՝ **Մովսես 7.53**:

ՄԻԱԾԻՆ: *Տե՛ս նաև* Ծնված. Հիսուս Քրիստոս

Հիսուս Քրիստոսին տրված ևս մեկ անուն: Նա Հոր Միածին Որդին է (Հովկ. Ա.26-35, Հովհ. Ա.14, Գ.16, 1 Նեփի 11.18-20, 2 Նեփի 25.12, Ալմա 7.10, 12.33, Մովսես 7.62):

ՄԻԱՅՅԱԼ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ:

Տե՛ս նաև Նվիրաբերել, Նվիրաբերման Օրենք

Կազմակերպություն, որի միջոցով վերականգնված Եկեղեցու վաղ օրերի Սրբերը փորձում էին ապրել նվիրաբերման օրենքով: Մարդիկ նվիրաբերում էին իրենց ունեցվածքը, գույքը և շահույթը, ստանալով այդ բաները՝ համաձայն իրենց պահանջների և կարիքների (Վևո 51.3, 78.1-15, 104):

Ձեր նյութական հարցերում դուք պետք է հավասար լինեք՝ **Վևո 70.14**: Սրբերը պետք է կազմակերպվեին, որպեսզի հավասար լինեին բոլոր բաներում՝ **Վևո 78.3-11** (Վևո 82.17-20): Տերը հայտնություն և պատվիրան է տվել միացյալ միաբանության համար՝ **Վևո 92.1**: Ձոն Ձոնսը պետք է դառնա միացյալ միաբանության անդամ՝ **Վևո 96.6-9**: Տերն ընդհանուր հրահանգներ է տվել միացյալ միաբանության գործելակերպի վերաբերյալ՝ **Վևո 104**: Իմ ժողովուրդը միաբանված չէ այն միության համաձայն, որը պահանջվում է սելեստիալ արքայության կողմից՝ **Վևո 105.1-13**:

ՄԻՋՆՈՐԴ: *Տե՛ս նաև* Հիսուս Քրիստոս. Քավել, Քավություն

Բարեխոս կամ հաշտարար: Հիսուս Քրիստոսը միջնորդն է Աստծո և մարդու միջև: Նրա քավությունն ուղի հարթեց մարդկանց համար՝ հնարավոր դարձնելով մեղքերից ապաշխարելը և Աստծո հետ հաշտվելը:

Ոչ ոք չի գալիս Հոր մոտ, եթե ոչ Հիսուս Քրիստոսով՝ **Հովհ. ԺԴ.6**: Մեկ միջնորդ կա Աստծո և մարդկանց միջև՝ **Ա Տիմ. Բ.5**: Քրիստոսն ավելի լավ ուխտի միջնորդ է՝ **Եբր. Ը.6** (Եբր. Թ.15, ԺԲ.24, Վևո 107.19): Սուրբ Մեսիան կբարեխոսի բոլոր մարդկանց զավակների համար՝ **2 Նեփի 2.9** (Ես. ԾԳ.12, Մոսիա 14.12): Դուք պիտի նայեք մեծ Միջնորդին՝ **2 Նեփի 2.27-28**: Մենք կատարյալ ենք դարձվում Հիսուսի՝ նոր ուխտի միջնորդի միջոցով՝ **Վևո 76.69**:

ՄԻՍ: *Տե՛ս նաև* Բնական մարդ. Մահկանացու, Մահկանացություն. Մարմին. Մարմնական

Փափուկ հյուսվածք, որից կազմված են մարդկանց, կենդանիների, բույսերի կամ ձկների մարմինները:

Կենդանիները ձեզ համար միս լինեն՝ **Ծն. Թ.3**: Կենդանիները չպետք է սպանվեն անտեղի՝ **ՋՍԹ՝ Ծն. 9.10-11** (Վևո 49.21): Կենդանիները և բույսերը մարդու համար են, որ ուտեն և օգտագործեն որպես հագուստ՝ **Վևո 49.18-19** (Վևո 59.16-20): Միսը մենք պետք է ուտենք խնայողաբար՝ **Վևո 89.12-15**:

ՄԻՍԱԶ: *Տէս նաև* Դանիել

Հին Կտակարանում՝ Սեդրաքը, Միսաքը և Աբեղնագովն այն երեք Իսրայելացի երիտասարդներն էին, որոնք, Դանիելի հետ միասին, բերվեցին Բաբելոնի թագավոր՝ Նաբուգոդոնոսորի պալատը: Միսաքի երբայերեն անունը Միսայել էր: Այդ չորս երիտասարդները հրաժարվեցին իրենց ապականել՝ չճաշակելով թագավորի մատուցած մսից և զինուց (Դան. Ա): Սեդրաքին, Միսաքին և Աբեղնագովին թագավորը գտեց կրակի հնոցը, բայց նրանք փրկվեցին Աստծո Որդու կողմից (Դան. Գ):

ՄԻՍԻՈՆԵՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆԶ:

Տէս նաև Ավետարան. Քարոզել

Խոսքով և օրինակով կիսվել Հիսուս Քրիստոսի ավետարանով:

Ինչ գեղեցիկ են սարերի վրա նրա ոտքերը, ով փրկություն է հրատարակում՝ **Ես. ԾԲ.7:** Ես պահանջելու եմ իմ ոչխարներին և որոնելու եմ նրանց՝ **Եզեկ. ԼԳ.11:** Ավետարանը քարոզեք ամեն արարածի՝ **Մար. Ժ2.15** (Մորմ. 9.22): Արտերը սպիտակել են՝ արդեն հնձին հասել՝ **Հովհ. Դ.35:** Ինչպես պիտի նրանք քարոզեն, եթե ուղարկված չլինեն՝ **Հովհ. Ժ.15:** Ուսուցանեք նրանց Աստծո խոսքը ողջ ջանասիրությամբ՝ **Հակոբ. 1.19:** Տերը շնորհում է բոլոր ազգերին՝ սովորեցնելու իր խոսքը՝ **Ալմա 29.8:** Որպեսզի ավետարանը հռչակվի թույլերի և պարզամիտների միջոցով՝ **ՎևոՒ 1.23:** Մի զարմանալի գործ է առաջ գալիս՝ **ՎևոՒ 4.1:** Եթե դուք տքնեք ձեր բոլոր օրերում և ինձ մոտ բերեք գեթ մեկ հոգի, որքա՞ն մեծ կլինի ձեր ուրախությունը՝ **ՎևոՒ 18.15:** Իմ ընտրյալները լսում են իմ ձայնը և չեն կարծրացնում իրենց սիրտը՝ **ՎևոՒ 29.7:** Առաջ գնացեք, քարոզելով իմ ավետարանը, երկու-երկու՝ **ՎևոՒ 42.6:** Չայնա առաջ պիտի գնա այս տեղից՝ **ՎևոՒ 58.64:** Բացեք ձեր բերանները՝ հռչակելով իմ ավետարանը՝ **ՎևոՒ 71.1:** Հռչակեք ճշմարտությունը՝ հայտնությունների և պատվիրանների համաձայն՝ **ՎևոՒ 75.4:** Ամեն մարդ, ով զգուշացվել է, պետք է զգուշացնի իր մերձավորին՝ **ՎևոՒ 88.81** (ՎևոՒ 38.40–41): Տերը կապահովի նրանց ընտանիքները, ովքեր քարո-

զում են ավետարանը՝ **ՎևոՒ 118.3:** Աստծո ծառաներն առաջ կգնան՝ **ՎևոՒ 133.38:** Հավատարիմ երեցները, երբ հեռանում են մահկանացու կյանքից, շարունակում են իրենց աշխատանքները՝ **ՎևոՒ 138.57:**

ՄԻՍՍՈՒՐԻ: *Տէս* Նոր Երուսաղեմ**ՄԻՏՔ**

Մտավոր կարողությունները. մտածելու գիտակցական գործությունները:

Ծառայիր նրան կատարյալ սրտով և հոժար մտքով՝ **Ա Մն. ԻԸ.9:** Սիրիք քո Տեր Աստծուն քո ողջ մտքով՝ **Մաա. ԻԲ.37:** Մարմնական մտածողությամբ լինելը մահ է. հոգևոր մտածողությամբ լինելը՝ կյանք հավերժական՝ **2 Նեփի 9.39:** Տիրոջ ձայնը եկավ իմ մտքում՝ **Ենովս 1.10:** Խոսքն ավելի մեծ ազդեցություն ունի մարդկանց մտքի վրա, քան սուրը՝ **Ալմա 31.5:** Ես կասեմ լեզվ քո մտքում՝ **ՎևոՒ 8.2:** Քննիր այն քո մտքում՝ **ՎևոՒ 9.8:** Թող հավերժության հանդիսությունները հանգչեն քո մտքում՝ **ՎևոՒ 43.34:** Ձեր միտքն անցյալում մթազնել է՝ **ՎևոՒ 84.54:** Վաղ մտեք ձեր անկողինը. վաղ վեր կացեք, որ ձեր մարմինն ու միտքն առույգ լինեն՝ **ՎևոՒ 88.124:** Սատանան չգիտեր Աստծո միտքը՝ **Մովսես 4.6:** Տերն իր ժողովրդին անվանեց Սիոն, որովհետև նրանք մի սրտի և մի մտքի էին՝ **Մովսես 7.18:**

ՄԻՔԱՅԵԼ: *Տէս նաև* Ադամ.

Հրեշտակապետ

Այն անունը, որով հայտնի էր Ադամը մախամահկանացու կյանքում: Նրան անվանում են Հրեշտակապետ: Երբայերենում այդ անունը նշանակում է «Աստծո նմանը»:

Միքայելը՝ առաջին իշխաններից մեկը, եկավ Դանիելին օգնելու՝ **Դան. Ժ.13, 21** (ՎևոՒ 78.16): Վերջին օրերին Միքայելը՝ այն մեծ իշխանը, վեր կկենա՝ **Դան. ԺԲ.1:** Միքայել հրեշտակապետը վիճում էր դևի հետ՝ **Հուդա Ա.9:** Միքայելը և նրա հրեշտակները պատերազմեցին հրեշի դեմ՝ **Հայտ. ԺԲ.7** (Դան. Է): Միքայելն Ադամն է՝ **ՎևոՒ 27.11** (ՎևոՒ 107.53–57, 128.21): Միքայելը՝ Տիրոջ հրեշտակապետը, կհնչեցնի իր փողը՝ **ՎևոՒ 29.26:**

Միքայելը կհավաքի իր գորբերը և կպատերազմի Սատանայի դեմ՝ **ՎԼՈՒ** 88.112–115: Լսվեց Միքայելի ձայնը, երբ նա հայտնաբերեց դևին՝ **ՎԼՈՒ** 128.20:

ՄԻՔԻԱ

Հին Կտակարանի մարգարե: Նա ծնվել է Մորենթ-գերում՝ Հուդայի հարթավայրային երկրում, և մարգարեացել է Եզեկիա քաղաքի ժամանակ (Միքիա Ա.1–2):

Միքիայի գիրքը. Միքիան այն միակ գիրքն է Հին Կտակարանում, որտեղ նշվում է Բեթլեհեմը, որպես մի վայր, որտեղ պիտի ծնվեր Մեսիան (Միքիա Ե.2): Այդ գրքում Տերը խորհուրդ է տվել իր ժողովրդին և նրան պատմել է իր անցյալ բարոյությունների մասին. նա նրանցից պահանջել է արդարություն, ողորմություն և խոնարհություն (Միքիա 2.8):

ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Աստված, Աստվածություն

Մեկ դառնալ մտքով, ցանկությամբ և նպատակով, նախ՝ մեր Երկնային Հոր և Հիսուս Քրիստոսի հետ, իսկ հետո՝ մյուս Սրբերի հետ:

Բարի է, որ եղբայրները միասին միության մեջ ապրեն՝ **Մադ.** ԾԼԳ.1: Ես և իմ Հայրը մեկ ենք՝ **Հովհ.** Ժ.30 (ՎԼՈՒ 50.43): Հիսուսն աղոթեց, որ բոլորը մեկ լինեն, ինչպես ինքը և իր Հայրը են մեկ՝ **Հովհ.** ԺԷ.11–23 (3 Նեփի 19.23): Աղաչում եմ ձեզ, որ ձեր մեջ երկպառակություններ չլինեն, այլ որ կատարյալ միություն ունենաք՝ **Ա Կոր.** 1.10: Վճռական եղեք՝ մտքով մեկ և սրտով մեկ՝ բոլոր բաներում միաբանված՝ **2 Նեփի** 1.21: Սրբերը պետք է միավորեն իրենց սրտերը միությանը՝ **Մոսիա** 18.21: Հիսուսն աղոթեց, որ միություն լինի իր Նեփիացի աշակերտների մեջ՝ **3 Նեփի** 19.23: Աշակերտները միաբանվեցին հզոր աղոթքով և ծոմով՝ **3 Նեփի** 27.1: Հայրը, Որդին և Սուրբ Հոգին մեկ են՝ **ՎԼՈՒ** 20.27–28 (ՎԼՈՒ 35.2, 50.43): Քո պարտականությունն է միանալ ճշմարիտ եկեղեցուն՝ **ՎԼՈՒ** 23.7: Ինչ էլ որ դուք խնդրեք հավատքով, միաբանվելով աղոթքով, դուք կստանաք՝ **ՎԼՈՒ** 29.6: Եթե դուք մեկ չեք, դուք ինչ չեք՝ **ՎԼՈՒ** 38.27: Տերն իր ժողովրդին կոչեց Սիոն, որովհետև նրանք մեկ սրտի և մեկ մտքի էին՝ **Մովսես** 7.18:

ՄԽԻԹԱՐԻՉ: *Տե՛ս նաև* Հիսուս Քրիստոս. Սուրբ Հոգի

Սուրբ գրքերում խոսվում է երկու Մխիթարիչի մասին: Առաջինը՝ Սուրբ Հոգին է (Հովհ. ԺԴ.26–27, Մոր. 8.26, ՎԼՈՒ 21.9, 42.17, 90.11): Երկրորդ Մխիթարիչը Տեր Հիսուս Քրիստոսն է (Հովհ. ԺԴ.18, 21, 23): Երբ որ մարդ ձեռք է բերում Երկրորդ Մխիթարիչին, Հիսուս Քրիստոսը ժամանակ առ ժամանակ կհայտնվի իրեն, հայտնի կդարձնի Հորը, և դեմ առ դեմ կուսուցանի նրան (ՎԼՈՒ 130.3):

ՄԿՐՏԻՉ: *Տե՛ս* Հովհաննես Մկրտիչ

ՄԿՐՏՈՒԹՅՈՒՆ, ՄԿՐՏԵԼ: *Տե՛ս նաև* Արարողություններ. Մանուկների մկրտություն. Սուրբ Հոգի. Վերստին ծնված, Աստծուց ծնված

Մկրտել նշանակում է խորասուզել կամ ընկղմել ջրի մեջ: Ջրի մեջ ընկղմելով մկրտությունը, իշխանություն ունեցողի կողմից, ավետարանի սկզբնական արարողությունն է, և անհրաժեշտ պայման է Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցու անդամ դառնալու համար: Դրանից առաջ պետք է հավատք ունենալ առ Հիսուս Քրիստոս և պետք է ապաշխարել: Ամբողջական լինելու համար, դրան պետք է հաջորդի Սուրբ Հոգու պարզ և ստանալը (2 Նեփի 31.13–14): Ջրով և Հոգով մկրտությունը մարդու համար անհրաժեշտ պայման է, որ կարողանա մտնել սեղեստիալ արքայություն: Աղանձ առաջինն էր, որ մկրտվեց (Մովսես 6.64–65): Հիսուսը նույնպես մկրտվեց, որպեսզի ամեն արդարություն կատարի և ճանապարհի ցույց տա ողջ մարդկությանը (Մատ. Գ.13–17, 2 Նեփի 31.5–12):

Քանի որ երկրի վրա ոչ բոլորին է հնարավորություն ընձեռելուն ընդունել ավետարանը մահկանացու կյանքի ընթացքում, Տերը լիազորել է, որ մկրտություններ կատարվեն մահացածների համար փոխարինողների միջոցով: Ուստի, նրանք, ովքեր ընդունում են ավետարանը հոգիների աշխարհում, կարող են արժանի համարվել՝ մտնելու Աստծո արքայություն:

Էական է. Թույլ տուր հիմա, որ ամեն արդարություն կատարվի՝ **Մատ.** Գ.15: Հիսուսը եկավ և մկրտվեց Հովհաննեսի

կողմից՝ **Մար.** Ա.9: Չմկրտվելով՝ Փարիսեացիները և օրինականներն անարգեցին Աստծո խորհուրդը՝ **Ղուկ.** Է.30: Եթե մեկը ջրից և Հոգուց չծնվի, նա չի կարող Աստծո արքայությունը մտնել՝ **Հովհ.** Գ.5: Ապաշխարեք, և ձեզանից ամեն մեկը թող մկրտվի՝ **Գոր.** Բ.38: Նա պատվիրում է բոլոր մարդկանց, որ նրանք պետք է մկրտվեն իր անունով՝ **2 Նեփի** 9.23–24: Մարդիկ պետք է հետևեն Քրիստոսին, մկրտվեն, ստանան Սուրբ Հոգին և համբերեն մինչև վերջ, որպեսզի փրկվեն՝ **2 Նեփի** 31: Քրիստոսի վարդապետությունն է, որ մարդիկ պետք է հավատան և մկրտվեն՝ **3 Նեփի** 11.20–40: Նրանք, ովքեր չեն հավատում ձեր խոսքերին և ջրով չեն մկրտվում, իմ անունով, պիտի նզովվեն՝ **Վևո** 84.74: Աստված Ադամին բացատրել է, թե ինչու են ապաշխարությունն ու մկրտությունն անհրաժեշտ՝ **Մովսես** 6.52–60:

Ընկղմամբ մկրտություն. Մկրտվելուց հետո Հիսուսը շուտով դուրս եկավ ջրից՝ **Մատ.** Գ.16 (**Մար.** Ա.10): Հովհաննեսը մկրտում էր, որովհետև այնուհետ շատ ջուր կար՝ **Հովհ.** Գ.23: Փիլիպպոսը և ներքինին իջան ջուրը՝ **Գոր.** Ը.38: Մկրտությունով նրա հետ թաղվեցինք՝ **Հովհ.** Զ.4 (**Կող.** Բ.12): Հետևեք ձեր Տիրոջը և ձեր Փրկչին, մտնելով ջուրը՝ **2 Նեփի** 31.13: Այնպես, էլամը և մյուսները թաղվեցին ջրի մեջ՝ **Մոսիա** 18.12–16: Եվ հետո դուք պիտի ընկղմեք նրանց ջրի մեջ՝ **3 Նեփի** 11.25–26: Բացատրվում է մկրտության պատշաճ ձևը՝ **Վևո** 20.72–74: Նրանք մկրտվեցին նրա թաղվելու ձևով, թաղվելով ջրի մեջ՝ նրա անունով՝ **Վևո** 76.50–51: Ադամն ընկղմվեց ջրի տակ և դուրս բերվեց ջրից՝ **Մովսես** 6.64: Մկրտությունն ընկղմամբ է մեղքերի թողության համար՝ **ՀՀ** 1.4:

Մկրտություն մեղքերի թողության համար. Վեր կաց մկրտվիր և քո մեղքերը լվա՝ **Գոր.** Ի.16: Մկրտությունը կրակով և Սուրբ Հոգով՝ **2 Նեփի** 31.17: Եկե՛ք և մկրտվե՛ք ապաշխարության համար, որ կարողանաք լվացվել ձեր մեղքերից՝ **Ալմա** 7.14: Օրինված են նրանք, ովքեր կհավատան և կմկրտվեն, քանզի նրանք իրենց մեղքերին թողություն կստանան՝ **3 Նեփի** 12.1–2: Հայտարարեք ապաշխարություն և հա-

վատք առ Փրկիչը և մեղքերի թողություն մկրտությամբ՝ **Վևո** 19.31: Մենք հավատում ենք ընկղմամբ մկրտությանը՝ մեղքերի թողության համար՝ **ՀՀ** 1.4:

Պատշաճ իշխանությամբ. Գնացեք և բոլոր ազգերին ուսուցանեք՝ նրանց մկրտելով Հոր և Որդու և Սուրբ Հոգու անունով՝ **Մատ.** Ի.Ը.19 (**Վևո** 68.8): Լիմբին ու նրա ժողովրդից շատերը ցանկանում էին մկրտվել, բայց երկրում չկար ոչ մեկը, որ Աստծուց իշխանություն ունենար՝ **Մոսիա** 21.33: Ես տալիս եմ քեզ գործություն, որ դու մկրտես՝ **3 Նեփի** 11.19–21: Ահարոնյան Քահանայությունը կրում է մեղքերի թողության համար ընկղմամբ մկրտության բանալիները՝ **Վևո** 13.1: Այդ նրանք են, ովքեր կարգվել են իմ կողմից՝ մկրտելու իմ անունով՝ **Վևո** 18.29: Հովհաննես Սկրտիչը մկրտելու իշխանություն տվեց Ջոզեֆ Սմիթին և Օլիվեր Քաուդերիին՝ **ՋՍ–Պ** 1.68–69:

Մկրտության համար անհրաժեշտ պայմանները. Ապաշխարեք և մկրտվեք իմ Սիրելի Որդու անունով՝ **2 Նեփի** 31.11: Դուք պետք է ապաշխարեք և վերստին ծնվեք՝ **Ալմա** 7.14: Տեսե՛ք, որ դուք անարժանորեն չմկրտվեք՝ **Մորմ.** 9.29: Սովորեցրե՛ք ծնողներին, որ նրանք պետք է ապաշխարեն և մկրտվեն, և խոնարհեցնեն իրենց՝ **Մոր.** 8.10: Մկրտվել ցանկացողների համար բացատրվում են անհրաժեշտ պայմանները՝ **Վևո** 20.37: Դառնալով ուրիշ տարեկան՝ երեխաները պետք է մկրտվեն իրենց մեղքերի թողության համար՝ **Վևո** 68.25, 27:

Մկրտության միջոցով կապած ուխտերը. Դուք մտել եք նրա հետ ուխտի մեջ, որ դուք կծառայեք նրան և կպահեք նրա պատվիրանները՝ **Մոսիա** 18.8–10, 13: Նրանք, ովքեր ապաշխարում են, իրենց վրա են վերցնում Քրիստոսի անունը և վճռում են ծառայել նրան մինչև վերջ, մկրտությամբ պիտի ընդունվեն՝ **Վևո** 20.37:

Մկրտություն մահացածների համար. Ի՞նչ են անում նրանք, ովքեր մկրտվում են մեռելների համար՝ **Ա Կոր.** Ժ.29: Մահացածների համար մկրտությունները կատարվում են մեղքերի թողության համար՝ **Վևո** 124.29, 127.5–9, 128.1, 138.33:

Մկրտությունը մանուկների համար չէ. Փոքր

երեխաներին մկրտելը լուրջ ծաղր է Աստծո առաջ՝ **Մոր.** 8.4–23: Երեխաները պիտի մկրտվեն, երբ ութ տարեկան են՝ **ՎևոՒ** 68.27: Բոլոր երեխաները, ովքեր մահանում են նախքան պատասխանատվության տարիքի հասնելը, փրկվում են սեւեռտիպ աղքատությունում՝ **ՎևոՒ** 137.10:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ

Երկու գրքեր չին Կտակարանում: Դրանք տալիս են կարճ պատմություն՝ Սաեղծումից մինչև Կյուրոսի հռչակումը, երբ հրեաներին թույլատրվեց վերադառնալ Երուսաղեմ:

Ա Մնացորդաց. Ա–Թ գլուխներում թվարկվում է Ադամից եկող տոհմաբանությունը մինչև Սավուղ: Ժ գլուխը պատմում է Սավուղի մահվան մասին: ԺԱ–ԻԲ գլուխները պատմում են Դավթի թագավորության հետ կապված իրադարձությունները: ԻԳ–ԻԷ գլուխները բացատրում են, որ Սողոմոնը դարձվեց թագավոր և Ղևտացիները կազմակերպվեցին: ԻԸ գլուխը բացատրում է, որ Դավթը Սողոմոնին պատվիրեց տաճար կառուցել: ԻԹ գլուխը նկարագրում է Դավթի մահը:

Բ Մնացորդաց. Ա–Թ գլուխները պատմում են Սողոմոնի թագավորության հետ կապված իրադարձությունները: Ժ–ԺԲ գլուխները պատմում են Սողոմոնի որդի Ռոբովամի թագավորության մասին, որի ժամանակ Իսրայելի միացյալ պետությունը բաժանվեց հյուսիսային և հարավային թագավորությունների: ԺԳ–ԼԶ գլուխները նկարագրում են զանազան թագավորների թագավորությունների մասին, մինչև Հուդայի գերությունը Նաբուգոդոնոսորի կողմից: Գիրքն ավարտվում է Կյուրոս թագավորի հրամանագրով, որ Հուդայի գերի զավակները կարող են վերադառնալ Երուսաղեմ:

ՄՈՍԻԱՒ ԲԵՆԻԱՄԻՆԻ ՀԱՅՐ:

Տե՛ս նաև Բենիամին՝ Մոսիայի հայր. Ջարահեմլա

Մորմոնի Գրքում՝ Նեփիացի մարգարե, որը թագավոր դարձավ Ջարահեմլայի ժողովրդի վրա:

Մոսիային նախագոյացվեց, որ փախչի Նեփիի երկրից՝ **Օմնի** 1.12: Նա հայտնաբերեց Ջարահեմլայի ժողովրդը-

դին՝ **Օմնի** 1.14–15: Նա Ջարահեմլայի ժողովրդին սովորեցրեց իր լեզուն՝ **Օմնի** 1.18: Նա թագավոր նշանակվեց միացյալ ժողովուրդների վրա՝ **Օմնի** 1.19: Նրա մահից հետո թագավորեց նրա որդին՝ Բենիամինը՝ **Օմնի** 1.23:

ՄՈՍԻԱՒ ԲԵՆԻԱՄԻՆԻ ՈՐԴԻ:

Տե՛ս նաև Բենիամին՝ Մոսիայի հայր. Մոսիայի որդիները

Նեփիացի արդարակյաց թագավոր և մարգարե Մորմոնի Գրքում: Մոսիան հետևեց իր արդար հոր օրինակին (Մոսիա 6.4–7): Նա թարգմանեց քսանչորս ոսկե թիթեղները, որոնք պարունակում էին Հարեղացիների հիշատակարանները (Մոսիա 28.17):

Մոսիայի գիրքը. Գիրք՝ Մորմոնի Գրքում: 1–6-րդ գլուխները պարունակում են Բենիամին թագավորի գործը քարոզման ժողովրդին: Տիրոջ Հոգին դիպավ նրանց սրտերին, և մարդիկ դարձի եկան և այլևս չարիք գործելու ցանկություն չունեին: 7–8-րդ գլուխները պատմում են մի խումբ Նեփիացիների մասին, ովքեր գնացել էին Լամանացիների մեջ ապրելու: Որոնողների մի խումբ ուղարկվեց, որ նրանց գտնեն: Ամմոնը՝ որոնողների խմբի ղեկավարը, գտավ նրանց և իմացավ Լամանացիների ճնշման ներքո նրանց փորձությունների պատմության մասին: 9–24-րդ գլուխները նկարագրում են այդ ճնշումը, և թե ինչպես են նրանց ղեկավարները՝ Չենիֆը, Նոյը և Լիմբին, ապրել Լամանացիների ներքո: Արձանագրված է նաև մի մարգարեի՝ Աբինադիի նահատակությունը: Ալման դարձի եկավ Աբինադիի դստի ժամանակ: 25–28-րդ գլուխները շարադրում են այն պատմությունները, թե ինչպես դարձի եկան Ալմայի որդին և Մոսիա թագավորի չորս որդիները: 29-րդ գլխում Մոսիա թագավորն առաջարկում է, որ դատավորական համակարգը փոխարինի թագավորներին: Ալման՝ Ալմայի որդին, ընտրվեց որպես առաջին գլխավոր դատավոր:

ՄՈՍԻԱՅԻ ՈՐԴԻՆԵՐԸ: Տե՛ս նաև

Ահարոն՝ Մոսիայի որդի. Ամմոն՝ Մոսիայի որդի. Հիմնի. Մոսիա՝ Բենիամինի որդի. Օմներ

Մորմոնի Գրքում՝ Մոսիա թագավորի չորս

որդիները, որոնք դարձի եկան այն բանից հետո, երբ մի հրեշտակ հայտնվեց նրանց և նրանց ապաշխարության կոչ արեց: Նրանց անուններն էին՝ Ամնոն, Ահարոն, Օմներ և Հիմնի (Մոսիա 27.34): Նրանք տանչորս տարի հաջողությամբ քարոզեցին ավետարանը Լամանացիներին: Լամանացիների մեջ նրանց ծառայության մասին արձանագրությունը տրված է Ալմայի գրքում՝ 17–26 գլուխներում:

Սկզբում նրանք անհավատներ էին, որոնք փորձում էին կործանել Եկեղեցին՝ **Մոսիա** 27.8–10 (Ալմա 36.6): Նրանք կշտամբվեցին հրեշտակի կողմից և ապաշխարեցին՝ **Մոսիա** 27.11–12, 18–20: Նրանք թույլտվություն ստացան, որ քարոզեն Լամանացիներին՝ **Մոսիա** 28.1–7:

ՄՈՎԱԲ: *Տե՛ս նաև* Դովկո

Հին Կտակարանի ժամանակների մի երկիր, որը գտնվում էր Մեռյալ ծովի արևելքում: Մովաբացիները Դովկոյի հետնորդներն էին և Իսրայելացիներին ազգակից էին: Նրանք խոսում էին մի լեզվով, որը նման էր եբրայերենին: Մովաբացիների ու Իսրայելացիների միջև անընդհատ պատերազմ էր գնում (Դատ. 4.12–30, ԺԱ.17, ԲԹագ. Ը.2, ԴԹագ. Գ.6–27, ԲՄն. Ի.1–25, Ես ԺԵ):

ՄՈՎՍԵՍ: *Տե՛ս նաև* Ահարոն՝ Մովսեսի եղբայր. Կերպարանափոխում – Քրիստոսի կերպարանափոխումը. Հնգամատյան. Մովսեսի Օրենք. Պատվիրաններ՝ Տասը

Հին Կտակարանի մարգարե, որն Իսրայելացիներին դուրս բերեց Եգիպտական գերությունից և նրանց տվեց մի շարք կրոնական, հասարակական և սննդական ռեկոնստրուկցիաներ, ինչպես որ հայտնվել էր Աստծո կողմից:

Մովսեսի ծառայությունն անցնում է նրա մահկանացու կյանքի սահմաններից դուրս: Ջոզեֆ Սմիթն ուսուցանել է, որ Եդիպի հետ միասին, նա եկավ Կերպարանափոխման սար և քահանայության բանալիները հանձնեց Պետրոսին, Հակոբոսին և Հովհաննեսին (Մատ. ԺԷ.3–4, Մար. Թ.3–8, Լուկ. Թ.30, Վև. 63.21):

Մովսեսը հայտնվեց Ջոզեֆ Սմիթին և Օլիվեր Քաուլդերին, 1836թ. ապրիլի 3-

ին, Օհայոյի Կիրթլենդ տաճարում, և նրանց շնորհից Իսրայելի հավաքման բանալիները (Վև. 110.11):

Վերջին օրերի հայտնությունները շատ բաներ են ասում Մովսեսի մասին: Նա հաճախ է հիշատակվում Մորմոնի Գրքում, իսկ Վարդապետություն և Ուխտերից մենք սովորում ենք նրա ծառայության մասին (Վև. 84.20–26), և որ նա քահանայությունը ստացել էր իր աներոջից՝ Հոբորից (Վև. 84.6):

Վերջին օրերի հայտնությունները հաստատում են նաև Իսրայելի զավակների մեջ նրա ծառայության մասին աստվածաշնչյան պատմությունը, և վերահաստատում են, որ նա եղել է Հին Կտակարանի առաջին հինգ գրքերի հեղինակը (1 Նեփի 5.11, Մովսես 1.40–41):

Փրկվեց Փարավոնի դստեր կողմից՝ **Ել. Բ.1–10:** Փախավ Մադիամացիների մոտ՝ **Ել. Բ.11–22:** Տիրոջ հրեշտակը հայտնվեց նրան այրվող թփի մեջ՝ **Ել. Գ.1–15:** Հայտարարեց Եգիպտացիների վրա գալիք պատուհասները՝ **Ել. Է–ԺԱ:** Տերը սահմանեց Ջատիկը՝ **Ել. ԺԲ.1–30:** Իսրայելի զավակներին առաջնորդեց Կարմիր ծովի միջով՝ **Ել. ԺԳ.5–31:** Տերը մանա-նա ուղարկեց անապատ՝ **Ել. 16:** Ժայռին զարկեց և նրանից ջուր հոսեց՝ **Ել. ԺԷ.1–7:** Ահարոնը և Ովրը բարձր պահեցին նրա ձեռքերը, որպեսզի Հեռուն հաղթի Ամադեկացիներին՝ **Ել. ԺԷ.8–16:** Հոբորը խորհուրդ տվեց նրան՝ **Ել. ԺԸ.13–26:** Ժողովրդին նախապատրաստեց Սինայ սարի վրա Տիրոջ հայտնվելուն՝ **Ել. ԺԹ:** Տերը նրան հայտնեց Տասը Պատվիրանները՝ **Ել. Ի.1–17:** Նա և յոթնասուն ծեղեր տեսան Աստծուն՝ **Ել. ԻԳ.9–11:** Կոտրեց վկայության տախտակները և ոչնչացրեց ոսկե հորթը՝ **Ել. ԼԳ.19–20:** Խոսեց Աստծո հետ դեմառդեմ՝ **Ել. ԼԳ.9–11:** Հայտնվեց Հիսուսի կերպարանափոխման ժամանակ՝ **Մատ. ԺԷ.1–13** (Մար. Թ.1–12, Լուկ. Թ.28–36): Եկեք ուժեղ լինենք, ինչպես Մովսեսը՝ **1 Նեփի 4.2:** Քրիստոսն է Մովսեսի նման մարգարեն, որին Տերը պիտի բարձրացնե՝ **1 Նեփի 22.20–21** (3 Նեփի 20.23, ԲՕր. ԺԸ.15): Հայտնությամբ առաջնորդեց Իսրայելը՝ **Վև. 8.3:** Ազնիվ հոգիների քվում էր՝ **Վև. 138.41:** Տեսավ Աստծուն դեմառդեմ՝ **Մովսես 1.2, 31:** Միաձին

Որդու նմանությամբ էր՝ **Մովսես** 1.6, 13: Պետք է գրեք Ստեղծման վերաբերյալ իրեն հայտնված բաները՝ **Մովսես** 2.1:

Մովսեսի գիրքը. Գիրք Թանկագին Մարգարիտում, որը պարունակում է Ծննդոցի առաջին յոթ գլուխների Ջոզեֆ Սմիթի ոգեշնչված թարգմանությունը:

1-ին գլուխն արձանագրում է այն տեսիլքը, որում Մովսեսը տեսավ Աստծուն, որը նրան հայտնի դարձրեց փրկության ամբողջ ծրագիրը: 2–5-րդ գլուխները ստեղծման և մարդու անկման պատմություններն են: 6–7-րդ գլուխները տեսիլք են Ենովքի և երկրի վրա նրա ծառայության մասին: 8-րդ գլուխը տեսիլք է Նոյի և մեծ ջրհեղեղի մասին:

Մովսեսի հինգ գրքերը. տե՛ս Ծննդոց. Ելից. Գևտացոց. Թվոց. Երկրորդ Օրինաց

Հին Կառակարանի առաջին հինգ գրքերը հայտնի են որպես Մովսեսի գրքեր: Լաբանից վերցված Նեփիի արույրե քիթեղները պարունակում էին Մովսեսի գրքերը (1 Նեփի 5.11):

Նեփին շատ բաներ էր կարդացել, որոնք գրված էին Մովսեսի գրքերում՝ **1 Նեփի** 19.23:

ՄՈՎՍԵՍԻ ՕՐԵՆՔ: Տե՛ս նաև

Ահարոնյան Քահանայություն.

Մաքուր և Անմաքուր. Մովսես. Օրենք

Աստված Մովսեսի միջոցով օրենքներ տվեց Իսրայելի տանը, ավելի բարձր օրենքը փոխարինելու համար, որին նրանք չէին հնազանդվում: (Ել. ԼԳ, ՋՍԹ՝ Ել. 34.1–2, ՋՍԹ՝ Բ Օր. 10.2): Մովսեսի օրենքը բաղկացած էր շատ սկզբունքներից, կանոններից, արարողություններից, ծեսերից և խորհրդանշաններից, որոնք նախատեսված էին ժողովրդին իր պարտականություններն ու պատասխանատվությունները հիշեցնելու համար: Այն ընդգրկում էր բարոյական, վարքերաբքի, կրոնական և ֆիզիկական պատվիրաններ և ու ծեսերի օրենքներ, այդ թվում նաև զոհաբերություններ (Գև. Ա–Է), որոնց նպատակն էր հիշեցնել Աստծո և նրա հանդեպ ունեցած պարտականությունների մասին (Մոսիա 13.30): Հավատքը, ապաշխարությունը, ջրի մեջ մկրտվելը և մեղքերը թողելը, ինչպես նաև Տառ Պատվիրանները և բարձր վարքի ու բարոյական

արժեքների շատ այլ պատվիրաններ օրենքի մի մասն էին կազմում: Ծիսական շատ օրենքներ կատարվեցին Հիսուս Քրիստոսի մահվան և հարության ժամանակ, ինչը վերջ դրեց արյուն թափելով զոհաբերությանը (Ալմա 34.13–14): Օրենքը սպասավորվում էր Ահարոնյան Քահանայության ներքո և նախապատրաստական ավետարան էր՝ օրենքին հետևողներին Քրիստոսի մոտ բերելու համար:

Ես նրանց կտամ օրենք, ինչպես որ սկզբում, ասկայն դա կլինի ըստ մարմնավոր պատվիրանների օրենքի՝ **ՋՍԹ՝ Ել. 34.1–2**: Օրենքը մեզ համար դաստիարակ եղավ, որ բերի Քրիստոսի մոտ՝ **Գաղ. Գ. 19–24**: Մենք պահում ենք Մովսեսի օրենքը և հաստատամտությամբ սպասում Քրիստոսին՝ **2 Նեփի** 25.24–30: Փրկությունը չի գալիս միայն Մովսեսի օրենքով՝ **Մոսիա** 12.27–13.32: Ինձանում է Մովսեսի օրենքը կատարվում՝ **3 Նեփի** 9.17: Օրենքը, որը տրված էր Մովսեսին, վերջ ունի ինձանում՝ **3 Նեփի** 15.1–10: Անհնազանդության պատճառով՝ Տերը վերցրեց Մովսեսին և Սուրբ Քահանայությունն Իսրայելի զավակներից՝ թողնելով մարմնական պատվիրանների օրենքը՝ **ՎԼՈՒ** 84.23–27:

ՄՈՐՈՆԻ ՋՈՐԱՊԵՏԸ: Տե՛ս նաև

Ազատության դրոշ

Մորմոնի Գրքում՝ արդարակյաց Նեփիացի հրամանատար, որն ապրել է Ք.ծ.ա. մոտ 100թ.:

Մորմոնին նշանակվեց Նեփիացիների բոլոր զորքերի գլխավոր զորապետ՝ **Ալմա** 43.16–17: Ոգեշնչեց Նեփիացի զինվորներին՝ կռվել իրենց ազատության համար՝ **Ալմա** 43.48–50: Իր պատմության մի կտորից ազատության դրոշ պատրաստեց՝ **Ալմա** 46.12–13: Աստծո մարդ էր՝ **Ալմա** 48.11–18: Բարկացած էր կառավարության վրա՝ երկրի ազատության համար նրանց անտարբերության պատճառով՝ **Ալմա** 59.13:

ՄՈՐՈՆԻ՝ ՄՈՐՄՈՆԻ ՈՐԴԻ: Տե՛ս

նաև Մորմոնի Գիրքը. Մորմոն՝

Նեփիացի Մարգարե

Վերջին Նեփիացի մարգարեն Մորմոնի Գրքում (մոտ Ք.ծ.հ. 421թ.): Մորմոնը, ան-

միջապես իր մահանալուց առաջ, Մորմոնի թիթեղներ կոչվող պատմական հիշատակարանները հանձնեց իր որդուն՝ Մորմոնին (ՄՆ 1.1): Մորմոնին ավարտեց Մորմոնի թիթեղները կազմելը: Նա ավելացրեց Մորմոնի գրքի 8-րդ և 9-րդ գլուխները (Մորմ. 8.1): Նա համառոտագրեց և ներառեց Եթերի գիրքը (Եթեր 1.1–2) և ավելացրեց իր գիրքը, որը կոչվում է Մորմոնի գիրք (Մոր. 1.1–4): Մորմոնին կնքեց թիթեղները և դրանք պահեց Կոմորա բլրում (Մորմ. 8.14, Մոր. 10.2): 1823 թվականին, Մորմոնին՝ որպես հարություն առած էակ, ուղարկվեց, որպեսզի Մորմոնի Գիրքը հայտնի դարձնի Ջոզեֆ Սմիթին (ՋՍ–Պ 1.30–42, 45, Վև.Ու 27.5): Ամեն տարի, 1823–1827թթ., նա հրահանգում էր երիտասարդ մարգարեին (ՋՍ–Պ 1.54) և, ի վերջո, 1827-ին, նա թիթեղները հանձնեց նրան (ՋՍ–Պ 1.59): Թարգմանելուց հետո Ջոզեֆ Սմիթը թիթեղները վերադարձրեց Մորմոնին:

Մորմոնի գիրքը. Մորմոնի Գրքի վերջին գիրքը: Այն գրվել է Նեփիացի վերջին մարգարե՝ Մորմոնի կողմից: 1–3-րդ գլուխները պատմում են Նեփիացիների վերջնական բնաջնջման մասին և հրահանգներ են տալիս Սուրբ Հոգին և Քահանայությունը շնորհելու վերաբերյալ: 4–5-րդ գլուխները մանրամասն նկարագրում են հաղորդությունը սպասավորելու ճնշ: 6-րդ գլուխն ամփոփում է Եկեղեցու զործերը: 7–8-րդ գլուխները քարոզներ են ավետարանի առաջին սկզբունքների վերաբերյալ, այդ թվում՝ Մորմոնի ուսմունքները հավատքի, հույսի և գթության մասին, բարին ու չարը դատելու մասին (Մոր. 7) և Մորմոնի բացատրությունը, որ փոքր երեխաները կենդանի են Քրիստոսում և մկրտության կարիք չունեն (Մոր. 8): 9-րդ գլուխը նկարագրում է Նեփիացի ազգի անառակությունը: 10-րդ գլուխը Մորմոնի վերջին պատգամն է և ընդգրկում է այն ուղիք, որով կարելի է իմանալ ճշմարտությունը Մորմոնի Գրքի մասին (Մոր. 10.3–5):

ՄՈՐՈՆԻԱ՝ ՋՈՐԱՊԵՏ ՄՈՐՈՆԻԻ ՈՐԴԻ

Արդարակյաց Նեփիացի գորավար Մորմոնի Գրքում (մոտ Ք.ծ.ա. 60թ.):

Մորմոնի գրքերը հանձնեց իր որդի Մորմոնիային՝ Ալմա 62.43: Եւ վերցրեց Ջարահեմյա քաղաքը՝ Հել. 1.33: Լամանացիներին ապաշխարության բերեց և կրկին ձեռք բերեց հողերի տիրապետությունը՝ Հել. 4.14–20:

ՄՈՐՄՈՆՆԵՐ): Տե՛ս նաև Հիսուս

Քրիստոսի Եկեղեցի. Հիսուս
Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի
Եկեղեցի

Մորմոն մականունը ստեղծվել է մարդկանց կողմից, որոնք Եկեղեցու անդամ չէին, Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցու անդամներին դիմելու համար: Անունը գալիս է սուրբ գրքերի մի սրբազան հատորից, որը կազմվել է հին մարգարե Մորմոնի կողմից և վերնագրվել է «Մորմոնի Գիրքը»: Տիրույթ կողմից տրված անունը, որով Եկեղեցու անդամները պետք է հայտնի լինեն, «Սրբեր»-ն է: Եկեղեցու ճշգրիտ անունն է՝ Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցի:

ՄՈՐՄՈՆՆԵՓԻԱՅԻ ՄԱՐԳԱՐԵ:

Տե՛ս նաև Մորմոնի Գիրքը

Նեփիացի մարգարե, զինվորական հրամանատար և հիշատակարանները պահող Մորմոնի Գրքում: Մորմոնն ապրել է Ք.ծ.հ. մոտ 311–385թթ. (Մորմ. 1.2, 6, 6.5–6, 8.2–3): Իր կյանքի մեծ մասը, տասնհինգ տարեկանից սկսած, նա եղել է զինվորական առաջնորդ (Մորմ. 2.1–2, 3.8–12, 5.1, 8.2–3): Ամմարոն Մորմոնին հրահանգեց նախապատրաստվել, որ պահպանի հիշատակարանները և անձամբ մի հիշատակարան գրի (Մորմ. 1.2–5, 2.17–18): Իր կյանքի պատմության հուշագրություններն անելուց հետո, Մորմոնը Նեփիի մեծ թիթեղները համառոտագրեց Մորմոնի թիթեղների վրա: Հետագայում նա այս սրբազան հիշատակարանները հանձնեց իր որդուն՝ Մորմոնին: Այդ թիթեղներն այն հիշատակարանի մասն էին, որից Ջոզեֆ Սմիթը թարգմանեց Մորմոնի Գիրքը:

Մորմոնի Խոսքերը. Փոքր գիրք Մորմոնի Գրքում: Օմնիի գրքի Ամաղեկի վերջին խոսքերի և Մոսիայի գրքի առաջին խոսքերի միջև, Մորմոնը, բոլոր այդ հիշատակարանների խմբագիրը, տեղադրեց այս ներդիրը: (Տե՛ս Մորմոնի Գրքի

սկզբում՝ «Մորմոնի Գրքի մասին համառոտ բացատրություն»):

Մորմոնի գիրքը. Առանձին գիրք այն սուրբ գրքի հատորների թվում, որը հայտնի է որպես Մորմոնի Գիրքը: 1–2-րդ գլուխները պատմում են Ամմարոնի՝ Նեփիացիների մի մարգարեի մասին, որը Մորմոնին իրա-
հանգում է, թե երբ և որտեղ գտնել թիթեղ-ները: Նաև սկսվում են մեծ պատերազմ-ները և երեք Նեփիացիները վերցվում են՝ մարդկանց ամբարշտության պատճառով: 3–4-րդ գլուխները պատմում են, որ Մոր-
մոնն ապաշխարություն է աղաղակում ժողովրդին. սակայն նրանք անգգայացել էին և այնպիսի մեծ ամբարշտություն էր իշխում նրանց մեջ, ինչպիսին երբեք չէր եղել Իսրայելում: 5–6-րդ գլուխներում հիշատակվում են վերջին պատերազմնե-
րը Նեփիացիների և Լամանացիների միջև: Մորմոնը սպանվում է Նեփիացի-ների ազգի մեծ մասի հետ: 7-րդ գլխում, նախքան մահանալը, Մորմոնը կոչ է անում իր ժամանակի և ապագայի մարդ-
կանց, որ ապաշխարեն: 8–9-րդ գլուխնե-րում հիշատակվում է, որ միայն Մորմոնի որդին՝ Մորոնին էր կենդանի մնացել: Նա
գրի առավ մահվան և կոտորածի վերջին տեսարանները, այդ թվում՝ Նեփիական ազգի բնաջնջումը, և մի պատգամ գրեց
ապագա սերունդներին և հիշատակա-րանները կարդացողներին:

ՄՈՐՄՈՆԻ ԳԻՐՔԸ: *Տե՛ս նաև*

Եփրեմ – Եփրեմի կամ Հովսեփի փայտը. Թիթեղներ. Կանոնական Գրքեր. Մորմոն՝ Նեփիացի
Մարգարե. Մորմոնի Գրքի վկաները. Ոսկե թիթեղներ. Սմիթ
Ջոզեֆ կրտսեր. Սուրբ գրքեր

Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբե-րի Եկեղեցու կողմից ընդունված սուրբ գրքերի չորս հատորներից մեկը: Դա Ամերիկյան աշխարհամասի հնագույն բնակիչների հիշատակարանների համա-
ռոտագրում է հնագույն մարգարեի կող-մից, որի անունը Մորմոն էր: Այն գրված է որպես վկայություն, որ Հիսուսը Քրիստոսն է: Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթը, որը թարգմա-
նել է այդ հիշատակարանն Աստծո պար-գեով ու գործությամբ, ասել է դրա մասին. «Ես ասացի եղբայրներին, որ Մորմոնի Գիրքն ամենաճիշտն է երկրի վրա եղած

բոլոր գրքերից և մեր կրոնի պորտաբարն է, և ապրելով ըստ դրա ցուցումների, մարդ
ավելի շատ կմոտենա Աստծուն, քան ըստ որևէ այլ գրքի ցուցումների» (տե՛ս Մոր-
մոնի Գրքի սկզբի նախաբանը):

Մորմոնի Գիրքը երեք խմբի մարդկանց կրոնական հիշատակարան է, որոնք Հին Աշխարհից գաղթեցին դեպի Ամերիկյան
աշխարհամաս: Այդ խմբերը ղեկավար-վում էին մարգարեների կողմից, որոնք իրենց հոգևոր և աշխարհիկ պատմություն-
ները գրում էին մետաղյա թիթեղների վրա: Մորմոնի Գրքում արձանագրված է նաև Հիսուս Քրիստոսի հայտնվելն Ամե-
րիկյան աշխարհամասի ժողովրդին իր հարությունից հետո: Քրիստոսի այդ գալստին հետևեց երկու հարյուր տարվա
խաղաղ դարաշրջան:

Մորմոնի՝ վերջին Նեփիացի մարգա-րե-պատմագիրը, կնքեց այդ ժողովրդի
համառոտագիր հիշատակարանները, և դրանք պահ տվեց մոտ Ք.ծ.հ. 421 թվակա-
նին: 1823-ին, հարություն առած Մորմոն
այցելեց Ջոզեֆ Սմիթին և, ավելի ուշ, հանձնեց նրան այդ հնագույն և սրբազան
հիշատակարանները, որ դրանք թարգ-մանվեց և տրվեց աշխարհին՝ որպես ևս
մեկ վկայություն Հիսուս Քրիստոսի մասին:

Հովսեփը պտղատու ոստ է, որի ճյուղերը ձգվում են պատի վրայով՝ **ՏՃ**. ԽԹ. 22–26: Ճշմարտություն կրումնի երկրից՝ **Մադ**. 2Ե. 11 (Մորմ. 8.16, Մովսես 7.62): Տերը դրոշակ է բարձրացնելու հեռու ազգերի համար և սուլելու է նրանց՝ **Ես**. Ե. 26: Մի ձայն խոսելու է հողի միջից՝ **Ես**. ԻԹ. 4 (2 Նեփի 26.14–17): Բոլորի տեսիլքը դարձել է կնքված գրքի մնան՝ **Ես**. ԻԹ. 11 (Ես. ԻԹ. 9–18, 2 Նեփի 27.6–26): Հովսե-
փի և Հուդայի փայտերը մեկ կղառնան Տիրոջ ձեռքում՝ **Եզեկ**. ԼԷ. 15–20: Ուրիշ ոչխարներ ես ունեմ, որոնք այս փարա-
խից չեն՝ **Հովի**. Ժ. 16 (3 Նեփի 15.16–24): Մորմոնի Գիրքը և Աստվածաշունչը կտե-
րաճեն միասին՝ **2 Նեփի** 3.12–21: Տիրոջ խոսքերն առաջ կալանքն մինչև աշխարհի ծայրերը՝ **2 Նեփի** 29.2: Տերը Ենովսին ուխտ արեց, որ Մորմոնի Գիրքը կհասց-
նի Լամանացիներին՝ **Ենովս** 1.15–16: Մորմոնի Գիրքը գրվել է այն նպատակով, որ մենք հավատանք Աստվածաշնչին՝ **Մորմ**. 7.9: Մորմոնի Գիրքը կկանգնի՝
որպես վկայություն ընդդեմ աշխարհի՝

Եթեր 5.4: Հարցրեք Աստծուն, թե արդյոք այս բաները ճշմարիտ չեն՝ **Մոր.** 10.4: Քրիստոսը վկայություն է բերել, որ Մորմոնի Գիրքը ճշմարիտ է՝ **Վևո 17.6:** Մորմոնի Գիրքը պարունակում է Հիսուս Քրիստոսի ավետարանի լրիվությունը՝ **Վևո 20.9** (Վևո 20.8–12, 42.12): Մենք հավատում ենք, որ Մորմոնի Գիրքն Աստծո խոսքն է՝ **ՀՀ 1.8:**

ՄՈՐՄՈՆԻ ԳՐԹԻ ՎԿԱՆՆԵՐԸ:

Տե՛ս նաև Մորմոնի Գիրքը. Վկա

Բացի Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթից, Տերը նաև ուրիշների է պատվիրել վկայություն բերել Մորմոնի Գրքի աստվածայնության վերաբերյալ (Վևո 17, 128.20): Այս վկաների վկայությունների համար տե՛ս «Նախաբան» խորագիրը Մորմոնի Գրքի սկզբում:

Երեքի խոսքերով ես կհաստատեմ իմ խոսքը՝ **2 Նեփի 11.3:** Ակամատեսները վկայություն կբերեն նրա խոսքի ճշմարտության վերաբերյալ մարդկանց զավակներից՝ **2 Նեփի 27.12–13:** Երեք վկաների բերանով այս բաները կհաստատվեն՝ **Եթեր 5.4:** Հավատքով՝ Երեք Վկաները կտեսնեն թիթեղները՝ **Վևո 17:**

ՄՏՈՐԵԼ: Տե՛ս Խորհել

ՄՏՋԵՐ: Տե՛ս նաև Խորհել. Կամքի ազատություն

Գաղափարներ, մտահոգումներ և պատկերներ մարդու մտքում: Մտածելու գործընթացն Աստծո պարզ է և մենք ազատ ենք ընտրելու, թե ինչպես օգտագործենք մտածելու մեր գործընթացը: Այն, ինչ մենք մտածում ենք, մեծապես ազդում է մեր վերաբերմունքի և վարքի վրա, ինչպես նաև այս կյանքից հետո մեր ունեցած դիրքի վրա: Արդար մտքերը տանում են դեպի փրկություն. ամբարիշտ մտքերը տանում են դեպի նզովք:

Տերը գիտի մտքերի բոլոր երևակայությունները՝ **Ա Մմ. ԻԸ.9:** Ինչպես որ մտածում է իր սրտում, այնպես էլ ինքն է՝ **Առաք. ԻԳ.7:** Իմ մտքերը քո մտքերը չեն՝ **Ես. ԾԵ.7–9:** Հիսուսը գիտեր նրանց մտքերը՝ **Մատ. ԺԲ.25** (Ղուկ. Ե.22, Զ.8): Ներսիս՝ մարդկանց սրտից են դուրս գալիս չար մտքերը՝ **Մար. Է.20–23:** Գե-

րի բռնեք ամեն միտք՝ Քրիստոսին հնազանդեցնելու համար՝ **Բ Կոր. Ժ.5:** Ինչ որ ճշմարիտ է, ինչ որ պարկեշտ, ինչ որ մաքուր, ինչ որ սիրուն, այն մտածեք՝ **Փիլ. Գ.8:** Հիշեք, մարմնական մտածելակերպով լինելը մահ է, իսկ հոգևոր մտածելակերպով լինելը՝ կյանք հավերժական՝ **2 Նեփի 9.39:** Եթե դուք չհետևեք ձեզ և ձեր մտքերին, դուք պիտի կորչեք՝ **Մոսիա 4.30:** Մեր մտքերը մեզ կդատապարտեն՝ **Ալմա 12.14:** Միայն Աստված գիտի մտքերը և մտադրությունները քո սրտի՝ **Վևո 6.16** (Վևո 33.1): Նայե՛ք ինձ ձեր բոլոր մտորումներում՝ **Վևո 6.36:** Կյանքի խոսքերը զանձեք ձեր մտքում՝ **Վևո 84.85:** Հեռու վանքեք ձեր պարապ մտքերը՝ **Վևո 88.69:** Մարդկանց սրտի խորհուրդները հայտնի կդարձվեն՝ **Վևո 88.109:** Թող առաքինությունը զարդարի քո մտքերն անդադար՝ **Վևո 121.45:** Բոլոր մարդկանց մտքերը միշտ չար էին՝ **Մովսես 8.22:**

ՄՈՒՂԵԿ: Տե՛ս նաև Մեղեկիա

Հին Կտակարանի Մեղեկիա թագավորի որդին (Ք.ժ.ա. մոտ 589թ.): Աստվածաշնչում ասվում է, որ Մեղեկիայի բոլոր որդիները սպանվել էին (Գ. Թագ. ԻԵ.7), սակայն Մորմոնի Գիրքը պարզաբանում է, որ Մուղեկը կենդանի էր մնացել (Հել. 8.21):

Չարահեմլան Մուղեկի հետնորդն էր՝ **Մոսիա 25.2:** Մուղեկի ժողովուրդը միացավ Նեփիացիներին՝ **Մոսիա 25.13:** Տերը Մուղեկին բերել էր հյուսիսի երկիրը՝ **Հել. 6.10:** Մեղեկիայի բոլոր որդիները սպանվել էին, բացի Մուղեկից՝ **Հել. 8.21:**

ՅԱՆՎ ԲՐԻԳԱՄ

Արդի տնտեսության վաղ Առաքյալ և Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի կեցեղնու երկրորդ Նախագահը: Նա առաջնորդեց Սրբերին Իլինոյսի Նավու քաղաքից դեպի արևմուտք՝ մինչև Սուր Լեյքի հովիտը, և մեծ գաղութարար դարձավ Միացյալ Նահանգների արևմուտքում:

Բրիգամ Յանգը կանչվեց Տասներկու Առաքյալների Նախագահ՝ **Վևո 124.127:** Բրիգամ Յանգը զովաբանվում է իր աշխատանքների համար և ազատվում դեպի դուրս հետագա ճամփորդու-

բյուրներին» **ՎԼՈՒ** 126: Տերը հրահանգեց Բրիգամ Յանգին՝ ինչպես կազմակերպել Սրբերի երթը դեպի արևմուտք՝ **ՎԼՈՒ** 136: Բրիգամ Յանգը ընտրյալների թվում էր հոգիների աշխարհում՝ **ՎԼՈՒ** 138.53:

ՅՈԹԱՆԱՍՈՒՆԱԿԱՆ: *Տե՛ս նաև*

Առաքյալ. Մեկիսդեղեկյան
Քահանայություն

Մեկիսդեղեկյան Քահանայության պաշտոն, որին կարգվում են տղամարդիկ: Այսօր Յոթանասունականները Եկեղեցու Բարձրագույն Իշխանավորներ են, որոնց տրված է առաքելական իշխանություն, սակայն նրանք կարգված Առաքյալներ չեն: Նրանք իրենց ողջ ժամանակը նվիրում են ծառայությանը:

Տերն ուրիշ յոթանասունի էլ կարգեց՝ **Ղուկ.** Ժ.1: Յոթանասունականները կանչված են քարոզելու ավետարանը և լինելու Հիսուս Քրիստոսի հատուկ վկաները՝ **ՎԼՈՒ** 107.25–26: Եկեղեցին կառուցելիս և բոլոր ազգերի մեջ նրա գործերը կարգավորելիս՝ Յոթանասունականները գործում են Տիրոջ ամուրնով՝ Տասներկուսի ղեկավարության ներքո՝ **ՎԼՈՒ** 107.34: Ընտրեք ուրիշ յոթանասունի, մինչև յոթ անգամ յոթանասուն, եթե աշխատանքը պահանջում է՝ **ՎԼՈՒ** 107.93–97: Յոթանասունի թվորումը հաստատվել է ճամփորդող երեցների համար՝ ողջ աշխարհում իմ անվան մասին վկայելու համար՝ **ՎԼՈՒ** 124.138–139:

ՅՈՒՂ: *Տե՛ս նաև* Հիվանդների սպասավորում. Չիթենի. Օծել

Սուրբ գրքերում նշվող յուրը, սովորաբար, ձիթապտղի յուղն է: Հին Կտակարանի ժամանակներից ձիթապտղի յուղն օգտագործվել է տաճարների և խորանի ծեսերի ժամանակ, օծումների համար, լապտերները վառելու համար և սննդի մեջ: Չիթապտղի յուղը երբեմն խորհրդանշել է մաքրության և Սուրբ Հոգու ու նրա ազդեցության համար (Ա Թագ. Ժ.1, 6, Ժ2.13, Ես ԿԱ.1–3):

Քահանան պետք է յուղ քսի աջ ականջի թլթակին՝ **ՂԼ.** ԺԴ.28–29: Տերն ինձ ուղարկեց, որ քեզ թագավոր օծեմ իր ժողովրդի վրա՝ **Ա Թագ.** ԺԵ.1: Որբևայրու կուժից յուղը չէր պակասում **Չ Թագ.** ԺԷ.10–16: Տերն իմ գլուխն օծում է յուղով՝ **Մաղ.**

ԻԳ.5: Նրանք շատ հիվանդների յուղով օծում էին՝ **Մար.** 2.13: Թող երեցներն աղոթք անեն նրա վրա և յուղով օծեն նրան՝ **Հակ.** Ե.13–15: Ձեր լապտերները պատրաստեք ու վառեք և յուղ ունեցեք ձեզ հետ՝ **ՎԼՈՒ** 33.17 (Մատ. ԻԵ.1–13):

ՆԱԲՈՒԳՈՂՈՍՈՐ: *Տե՛ս նաև*

Բաբելոն. Դանիել

Հին Կտակարանում՝ Բաբելոնի թագավորը (Ք.ծ.ա. 604–561թթ.), որը հպատակեցրեց Հուդան (Դ Թագ. ԻԴ.1–4) և պաշարեց Երուսաղեմը (Դ Թագ. ԻԴ.10–11): Լեքի մարգարեին պատվիրվեց փախչել Երուսաղեմից, Ք.ծ.ա. 600 թվականին, որպեսզի խուսափի Բաբելոն գերի տարվելուց (1 Նեփի 1.4–13), երբ Նաբուգոդոնոսորը տարավ Սեղեկիա թագավորին ու նրա ժողովրդին (Դ Թագ. ԻԵ.1, 8–16, 20–22): Դանիելը մեկնաբանեց Նաբուգոդոնոսորի երազները (Դան. Բ, Դ):

ՆԱԶԱՐԵԹ: *Տե՛ս նաև* Հիսուս

Քրիստոս

Գալիլեայի ծովի արևմտյան բլուրների միջև ընկած մի գյուղ: Նազարեթը Հիսուսի վաղ տարիքի բնակավայրն է եղել (Մատ. Բ.23): Հիսուսն ուսուցանեց Նազարեթի ժողովարանում և հայտարարեց, որ իրենով կատարվեց Եսայիայի ԿԱ.1–2-ի մարգարեությունը (Մատ. ԺԳ.54–58, Մար. 2.1–6, Ղուկ. Դ.16–30):

ՆԱԹԱՆ: *Տե՛ս նաև* Դավիթ

Հին Կտակարանի մարգարե Դավիթ թագավորի ժամանակ: Երբ Դավիթն առաջարկեց տաճար կառուցել Տիրոջ համար, Տերը Նաթանին հրահանգեց Դավիթին ասել, որ նա չպետք է կառուցի այն: Նաթանը նաև կշտամբեց Դավիթին նրա զինվորներից մեկի՝ Ուրիայի մահվան պատճառը լինելու համար և Ուրիայի կնոջը՝ Բեթսաբեին վերցնելու համար (Բ Թագ. ԺԲ.1–15, ՎԼՈՒՒ 132.38–39): Սողոմվրը Նաթանի հետ թագավոր օծեց Դավիթի որդուն՝ Սողոմոնին (Գ Թագ. Ա.38–39, 45):

ՆԱԹԱՆԱՅԵԼ: *Տե՛ս նաև*

Բարբոդոմեոս

Քրիստոսի Առաքյալը և Փիլիպպոսի ընկերը Նոր Կտակարանում (Հովհ. Ա.45–51): Նա Գալիլեայի Կանայից էր (Հովհ.

ԻԱ.2): Քրիստոսն ասաց, որ Նաբանայելն Իսրայելացի էր, որի մեջ նենգություն չկար (Հովհ. Ա.47): Ընդհանուր կարծիք կա, որ նա և Բարթոլոմեոսը միևնույն անձն են (Մատ. Ժ.3, Մար. Գ.18, Ղուկ. 2.14, Հովհ. Ա.43-45):

ՆԱԽԱԳԱՀ: *Տե՛ս նաև* Առաջին Նախագահություն. Մարգարե

Կազմակերպության նախագահող պաշտոնյային տրվող կոչում: Եկեղեցու նախագահը մարգարե է, տեսանող և հայտնող (ՎևոՒ 21.1, 107.91-92), և Եկեղեցու անդամները պետք է Եկեղեցու մարգարեին դիմեն «Նախագահ» կոչումով (ՎևոՒ 107.65): Նա միակ անձն է երկրի վրա, որը լիազորված է գործադրելու քահանայության բոլոր բանալիները:

Քվորումների և Եկեղեցու մյուս կազմակերպությունների ղեկավարները նույնպես կարող են ունենալ նախագահի կոչումը:

Արքայության բանալիները Տերը տվել է Ջոզեֆ Սմիթին՝ **ՎևոՒ** 81.1-2: Երեք նախագահներ կազմում են Եկեղեցու Նախագահության քվորումը՝ **ՎևոՒ** 107.21-24: Նախագահները կարգվել էին ըստ Մելքիսեղեկի կարգի՝ **ՎևոՒ** 107.29: Բացառըրվում են սարկավագների, ուսուցիչների, քահանաների և երեցների վրա նախագահողների պարտականությունները՝ **ՎևոՒ** 107.85-89 (ՎևոՒ 124.136-38, 142): Յոթ նախագահներ կան մյուս բոլոր Յոթանասուներկանների վրա՝ **ՎևոՒ** 107.93-95: Նշանակվեցին ցգերի նախագահներ՝ **ՎևոՒ** 124.133-135:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Եկեղեցու Բարձրագույն Իշխանավոր: Նա ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում Եկեղեցու նյութական բարօրության համար (ՎևոՒ 107.68): Նախագահող Եպիսկոպոսը և նրա խորհրդականները, որոնք նույնպես Բարձրագույն Իշխանավորներ են, նախագահում են Եկեղեցու Ահարոնյան Քահանայության վրա (ՎևոՒ 68.16-17, 107.76, 87-88):

Էդվարդ Պատրիշը պետք է կարգվի եպիսկոպոս՝ **ՎևոՒ** 41.9: Եպիսկոպոսները պետք է կանչվեն և ի սպաս դրվեն Առաջին Նախագահության կողմից՝ **ՎևոՒ** 68.14-15: Ահարոնի անմիջական

հետնորդները, որոնք անդրանիկ են, ունեն նախագահելու իրավունք, եթե կանչվում, ի սպաս են դրվում և կարգվում են Առաջին Նախագահության կողմից՝ **ՎևոՒ** 68.16, 18-20: Կարող է դատվել միայն Առաջին Նախագահության առաջ՝ **ՎևոՒ** 68.22-24 (ՎևոՒ 107.82):

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս* Առաջին Նախագահություն

ՆԱԽԱԿԱՐԳՈՒՄ. *Տե՛ս նաև* Նախամահկանացու Կյանք

Իր անվեներ հոգեղեն զավակների նախամահկանացու կարգումն Աստծո կողմից՝ իրենց մահկանացու կյանքում որոշակի առաքելություն կատարելու համար:

Աստված դրել է մարդկանց սահմանները՝ **ԲՕր. Լ.Բ.8**: Քեզ որովայնում չստեղծած, ես քեզ մարգարե եմ կարգել՝ **Երեմ.** Ա.5: Նախքան նշանակելը՝ Աստված որոշեց ժամանակները՝ **Գոր. ԺԷ.26**: Որովհետև նրանց, ում սկզբից ճանաչեց, նրանց նախասահմանեց էլ՝ **Հոովմ. Ը.28-30**: Նա մեզ ընտրեց աշխարհի հիմնադրումից առաջ՝ **Եփես.** Ա.3-4: Հիսուս Քրիստոսը նախակարգված էր՝ Քավիչը լինելու՝ **Ա Պետ.** Ա.19-20 (Հայտ. ԺԳ.8): Նրանց կանչվել և պատրաստվել էին աշխարհի հիմնադրումից ի վեր՝ **Ալմա** 13.1-9: Ես նկատեցի այն ազնիվ ու մեծ անձանց, որոնք ի սկզբանե ընտրվել էին՝ **ՎևոՒ** 138.55-56: Իմ Սիրելի Որդին ընտրվել էր ի սկզբանե՝ **Մովսես** 4.2: Արքահամ ընտրվել էր նախքան իր ծնվելը՝ **Աբր. 3.23**:

ՆԱԽԱՄԱՀԱՆԱՑՈՒ ԿՅԱՆՔ:

Տե՛ս նաև Խորհուրդ Երկնքում.

Մարդ, Մարդիկ. Պատերազմ

Երկնքում. Սկիզբ

Նախաերկրային կյանքը: Բոլոր տղամարդիկ և կանայք արյել են Աստծո հետ, որպես նրա հոգեղեն զավակներ, նախքան որպես մահկանացու էակներ այս երկիր գալը: Սա երբեմն անվանում են առաջին վիճակ (Աբր. 3.26):

Երբ Աստված դնում էր երկրի հիմքը, Աստծո բոլոր որդիները ցնձում էին ուրախությունից՝ **Հոբ** ԼԸ.4-7: Հոգին կվերադառնա Աստծո մոտ, որը տվել է այն՝ **Ժող. ԺԲ.7**: Քեզ որովայնում չստեղծած, ես քեզ գիտեի՝ **Երեմ.** Ա.4-5: Մենք բոլորս նրա

ծառանգներն ենք՝ **Գոր. ԺԷ.28**: Աստված ընտրել է մեզ աշխարհի հիմնադրումից առաջ՝ **Եփես. Ա.3-4**: Մենք պետք է հնազանդվենք հոգիների Հորը՝ **Եբր. ԺԲ.9**: Հրեշտակներին, որոնք չպահեցին իրենց առաջին վիճակը, նա պահել է հավիտենական կապանքների մեջ՝ **Հուդա Ա.6** (Աբր. 3.26): Դևը և նրա հրեշտակները դուրս գցվեցին՝ **Հայտ. ԺԲ.9**: Նրանք կանչվել և պատրաստվել էին աշխարհի հիմնադրումից առաջ՝ **Ալմա 13.3**: Քրիստոսը նայում էր հավերժության լայնարձակ տարածության վրա և երկնքի սերովբեական գործերի վրա, նախքան աշխարհի արարումը՝ **ՎևոՒ 38.1**: Մարդը նույնպես սկզբում Աստծո մոտ էր՝ **ՎևոՒ 93.29** (Հել. 14.17, ՎևոՒ 49.17): Ազնիվ հոգիներն սկզբից ի վեր ընտրվել էին Եկեղեցու ղեկավարներ՝ **ՎևոՒ 138.53-55**: Շատերն իրենց առաջին դասերը ստացել են հոգիների աշխարհում՝ **ՎևոՒ 138.56**: Բոլոր բաները ստեղծվել են հոգեղեն, նախքան նրանց լինելը երկրի վրա՝ **Մովսես 3.5**: Ես արարեցի աշխարհը և մարդկանց, նախքան նրանք մարմնում էին՝ **Մովսես 6.51**: Աբրահամը տեսավ այն բանականությունները, որոնք կազմավորվել էին նախքան աշխարհի լինելը՝ **Աբր. 3.21-24**:

ՆԱԽԱՍԱՀՄԱՆՈՒՄ: *Տե՛ս*

Նախակարգում

ՆԱԽԱՆՁԵԼ: *Տե՛ս նաև* Ազահ լինել.

Նախանձոտ, Նախանձավորություն

Համաձայն սուրբ գրքերի՝ սխալ է ցանկանալ այն, ինչն ուրիշին է պատկանում:

Նահապետները, նախանձելով, Հովսեփին ծախեցին Եգիպտոս՝ **Գոր. Է.9**: Գթությունը չի նախանձում՝ **Ա Գոր. ԺԳ.4** (Մոր. 7.45): Նախանձը գալիս է հպարտությունից՝ **Ա Տիմ. 2.4**: Ուր որ նախանձ կա, այնտեղ անկարգություն և ամեն չար բաներ կան՝ **Հակ. Գ.16**: Տերը պատվիրել է, որ մարդիկ չպետք է նախանձեն՝ **2 Նեփի 26.32**: Նախանձություններ չկային Նեփիի ժողովրդի մեջ՝ **4 Նեփի 1.15-18**: Մարդկանց նախանձն ու ցասումն իմ ամենօրյա բաժինն են եղել իմ կյանքի բոլոր օրերում՝ **ՎևոՒ 127.2**:

ՆԱԽԱՆՁՈՏ, ՆԱԽԱՆՁԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Նախանձել

Սուրբ գրքերում օգտագործված իմաստով *նախանձոտ* բառն ունի երկու իմաստ. (1) նախանձախնդիր լինել և նուրբ ու խորը զգացումներ ունենալ ինչ-որ մեկի կամ ինչ-որ բանի նկատմամբ և (2) նախանձամիտ լինել մեկի հանդեպ, կամ կասկածամիտ, որ դիմացինը ձգտում է առավելություն ձեռք բերել:

Նախանձախնդիր լինելը. Ես՝ Տերս, նախանձոտ Աստված եմ՝ **Ել. Ի.5** (Բ Օր. Ե.9, Է.15, Մոսիա 11.22): Ես պիտի նախանձեմ իմ սուրբ անվան համար՝ **Եզեկ. ԼԹ.25**: Ես նախանձել եմ Երուսաղեմի և Սիոնի համար՝ **Ջաք. Ա.14**:

Նախանձամիտ և կասկածամիտ լինելը. Նախանձը մարդու կատաղությունն է՝ **Առակ. 2.32-35**: Աքիսը սկսեց նախանձել իր որդուն՝ **Եբեր 9.7**: Ձեր վրայից հանեք նախանձն ու վախը՝ **ՎևոՒ 67.10**:

ՆԱՀԱՍԱԿ, ՆԱՀԱՍԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Մարդ, որը նախընտրում է գոհել իր կյանքը, քան հեռանալ Քրիստոսից, ավետարանից կամ իր արդար հավատից ու սկզբունքներից:

Աբելից մինչև Ջաքարիա, բոլոր արդարների արյունը կվկայի ամբարիշտների դեմ՝ **Մատ. ԻԳ.35** (Դուկ. ԺԱ.50): Ով որ իր անձը Քրիստոսի համար և ավետարանի համար կորցնի, կփրկի այն՝ **Մար. Ը.35** (ՎևոՒ 98.13): Եվ նրանք քարկոծում էին Ստեփանոսին՝ **Գոր. Է.58** (Գոր. ԻԲ.20): Որտեղ որ կտակ կա, հարկավոր է, որ կտակարարի մահը մեջ մտնի՝ **Եբր. Թ.16-17**: Աբինադին ընկավ՝ տանելով մահ կրակով՝ **Մոսիա 17.20**: Դարձի եկած Ամոնիացիներին կրակի մեջ էին գցում՝ **Ալմա 14.8-11**: Շատերն էին սպանվել, որովհետև վկայել էին այս բաների մասին՝ **3 Նեփի 10.15**: Ով իմ գործի համար վայր է դնում իր կյանքը, նա հավերժական կյանք կգտնի՝ **ՎևոՒ 98.13-14**: Ջոզեֆ Սմիթը և Հայրում Սմիթը նահատակներ էին ավետարանի վերականգնման համար՝ **ՎևոՒ 135**: Ջոզեֆ Սմիթն արյամբ կնքեց իր վկայությունը՝ **ՎևոՒ 136.39**:

ՆԱՎՈՒ, ԻԼԻՆՈՅՍ (ԱՄՆ)

1839 թվականին Վերջին Օրերի Սրբերի կողմից հիմնադրված քաղաք Իլինոյս

նահանգում: Այն գտնվում է Միսսիսիպի գետի վրա, Մենա Լյուիսից մոտ 300կմ գետի երկայնքով վեր:

Միսսուրիի նահանգում եղած հալածանքների պատճառով, Սրբերը տեղափոխվեցին մոտ 300կմ դեպի հյուսիսարևելք, անցնելով Միսսիսիպի գետը՝ դեպի Իլինոյս նահանգ, որտեղ նրանք ավելի բարենպաստ պայմաններ գտան: Ի վերջո Սրբերը հող գնեցին ոչ զարգացած Կոմերս քաղաքի մոտ: Ըստ էության, այն ճահճոտ ամալի վայր էր, որտեղ միայն մի քանի հասարակ կառույցներ կային: Սրբերը չորացրեցին հողը և տներ հիմնեցին: Ջոզեֆ Սմիթն իր ընտանիքը տեղավորեց մի փոքր գերանե տնակում: Կոմերս քաղաքի անունը փոխվեց Նավու, որը երբայերեն բառ է և նշանակում է «գեղեցիկ»:

Վարդապետություն և Ուխտերի մի քանի բաժիններ գրվել են Նավուում (ՎևՆԻ 124-129, 132, 135): Սրբերին պատվիրեց տաճար կառուցել Նավուում (ՎևՆԻ 124.26-27): Նախքան 1846 թվականին իրենց տներից հանվելը, նրանք կառուցեցին տաճարը և կազմավորեցին Սիոնի ցցերը: Այդ հալածանքների արդյունքում Սրբերը հեռացան այդ տարածքից և ճանապարհ ընկան դեպի արևմուտք:

ՆԱՌԻՄ

Հին Կտակարանի մարգարե Գալիլեայում, որն իր մարգարեություններն արձանագրել է Ք.ծ.ա. 642-606թթ. միջև ընկած ժամանակաշրջանում:

Նաումի գիրքը. Ա գլուխը խոսում է Երկրորդ Գալստի ժամանակ երկրի այրվելու և Տիրոջ ողորմության ու գործության մասին: Բ գլուխը պատմում է Նինվեի կործանման մասին, որը նախանշան է այն բանի, թե ինչ պիտի գա փրչվին օրերին: Գ գլուխը շարունակում է կանխավ պատմել Նինվեի դժբախտ կործանումը:

ՆԵՆՄԱՆ: Տե՛ս նաև Եղիսե

Հին Կտակարանում՝ Ասորիների թագավորական բանակի գորապետն էր: Նա նույնպես բորոտ էր: Մի Իսրայելացի աղախնի հավատքի միջոցով, նա զնաց Իսրայել՝ տեսնելու Եղիսե մարգարեին:

Նա բորոտությունից բժշկվեց՝ խոնարհեցնելով իր անձը և յոթ անգամ ընկղմվելով Հորդանան գետը, ինչպես որ հրահանգել էր Եղիսե մարգարեն (Դ Թագ. Ե.1-19, Ղուկ. Դ.27):

ՆԵՆՄԻԱ

Հին Կտակարանում՝ Իսրայելացի ազնվական Բաբելոնում (կամ Ղևտացի, կամ Հուդայի ցեղից), որը մատովակի պաշտոն ուներ Արտաշեսի պալատում, որից նա թագավորական լիազորություն ստացավ, ինչը նրան իրավունք տվեց կրկին կառուցել Երուսաղեմի պատերը:

Նենմիայի գիրքը. Այս գիրքը Եզրասի գրքի շարունակությունն է: Այն մի պատմություն է Բաբելոնյան գերությունից հրեաների վերադարձից հետո Երուսաղեմի վրա կատարվող աշխատանքների հաջորդությունների և ղեկավարությունների մասին: Ա-Է գլուխները պատմում են Երուսաղեմ կատարած Նենմիայի առաջին այցելության և քաղաքի պատերի կառուցման մասին, չնայած մեծ ընդդիմությանը: Ը-Ժ գլուխները նկարագրում են կրոնական և սոցիալական այն բարեփոխումները, որոնք Նենմիան փորձում էր կատարել: ԺԱ-ԺԳ գլուխները շարադրում են արժանավոր մարդկանց անունների մի ցուցակ և պատմում են պատերի նվիրագործման մասին: ԺԳ գլխի 4-31-րդ հատվածները հիշատակում են տասներկու տարի դրսում լինելուց հետո Նենմիայի Երուսաղեմ կատարած երկրորդ այցելության մասին:

ՆԵՆԳՈՒԹՅՈՒՆ: Տե՛ս նաև

Խաբեկանք, Խաբել, Խաբեություն

Սուրբ գրքերում՝ նենգությունը խորամանկ խաբեությունն է:

Օրինված է այն մարդը, որի հոգում նենգություն չկա՝ **Մաղ.** Լ.Բ.2 (Մաղ. Լ.Դ.13, Ա Պես. Բ.1): Նաքանայելն Իսրայելացի էր, որի մեջ նենգություն չկար՝ **Հովհ.** Ա.47 (ՎևՆԻ 41.9-11): Կատարյալ գիտելիքը մեծացնում է հոգին առանց նենգության՝ **ՎևՆԻ** 121.42:

ՆՏՈՐ: Տե՛ս նաև Հակաքրիստոս.

Քահանանենգություն

Մի չար մարդ Մորմոնի Գրքում: Նեորո

առաջիններից մեկն էր, որը քահանաներ-
գություն էր գործադրում Նեփիաացիների
մեջ: Կեղծ վարդապետություն ուսուցա-
նելուց և Գեղեճունին սպանելուց հետո,
Նեորը մահվան դատապարտվեց իր
հանցանքների համար (Ալմա 1): Նեորի
մահից հետո, նրա հետևորդները երկար
ժամանակ շարունակում էին կիրառել
նրա չար գործերն ու ուսմունքները:

Ալման և Ամուդեկը բանտարկվեցին մի
դատավորի կողմից, որն ըստ Նեորի կար-
գի էր՝ **Ալմա** 14.14–18: Նրանք Նեորի
դավանանքից էին, ովքեր սպանվեցին՝
Ալմա 16.11: Շատերն ըստ Նեորյանների
կարգի էին **Ալմա** 21.4: Իրենց եղբայրնե-
րին սպանածների առավելագույն մասն
ըստ Նեորի կարգի էր՝ **Ալմա** 24.28:

ՆԵՐՇԼ: *Տե՛ս նաև* Ապաշխարել,
Ապաշխարություն. Խոստովանել,
Խոստովանություն. Մեղքերի
քողություն. Քավել, Քավություն

Սուրբ գրքերում օգտագործված իմաս-
տով՝ ներել, հիմնականում, նշանակում է
երկու բաներից մեկը. (1) Երբ Աստված
ներում է մարդկանց, նա հանում կամ մի
կողմ է դնում մեղքի համար պահանջվող
պատիժը: Քրիստոսի քավության միջոցով
մեղքերի ներումը հասու է բոլոր նրանց,
ովքեր ապաշխարում են, բացի նրանցից,
ովքեր մեղավոր են սպանության կամ
Սուրբ Հոգու դեմ անցնելի մեղքի մեջ: (2)
Երբ մարդիկ են միմյանց ներում, նրանք
Քրիստոսանման սեր են ցուցաբերում
միմյանց հանդեպ և վատ զգացումներ չեն
ունենում նրանց հանդեպ, ովքեր վիրա-
վորել են իրենց (Մատ. Ե.43–45, Զ.12–15,
Ղուկ. ԺԷ.3–4, 1 Նեփի 7.19–21):

Տերը երկայնամիտ է, և առատ ողորմու-
թյունով, անօրինությունը և հանցանքը
ներող՝ **ԹՎ.** ԺԴ.18: Թեև ձեր մեղքերը
կրկնակի կարմիրի պես լինեն, ձյունի
պես կսպիտակեն՝ **Իս.** Ա.18: Ներքի մեզ
մեր պարտքերը, ինչպես մենք ենք ներում
մեր պարտականներից՝ **Մատ.** Զ.12
(Ղուկ. ԺԱ.4, 3 Նեփի 13.11): Մարդու
Որդին իշխանություն ունի մեղքերը նե-
րելու՝ **Մատ.** Թ.6 (Մատ. ԺԸ.35, Մար.
Բ.10, Ղուկ. Ե.20–24): Քանի՞ անգամ
պիտի իմ եղբայրն իմ դեմ մեղք գործի, և
ես ներեմ նրան՝ **Մատ.** ԺԸ.21–22 (Վևու

98.40): Ով որ Սուրբ Հոգուն հայեցի, եր-
բեք ներում չի ունենա՝ **Մար.** Գ.29 (Ալմա
39.6): Եթե քո եղբայրը մեղանչի քո դեմ և
ապաշխարի, ներքի նրան՝ **Ղուկ.** ԺԷ.3:
Հա՛յր, ներքի նրանց, որովհետև չգիտեն
թե ինչ են անում՝ **Ղուկ.** ԻԳ.34: Աղոթեք
ներման համար՝ **1 Նեփի** 7.21: Գործի
դիր Քրիստոսի քավիչ արյունը, որպեսզի
մենք կարողանաք ներում ստանալ մեր
մեղքերից՝ **Մոսիա** 4.2: Եթե նա խոստո-
վանի իր մեղքերն իմ և քո առաջ, և
ապաշխարի, նրան պիտի դու ներես՝
Մոսիա 26.29–31: Նա, ով ապաշխա-
րում և կատարում է պատվիրանները,
պիտի ներվի՝ **Վևու** 1.32: Գցիր ման-
գաղղ քո ողջ հոգով, և մեղքերդ ներված
են՝ **Վևու** 31.5 (Վևու 84.61): Ով որ
ապաշխարել է իր մեղքերից, նա ներված
է, և ես՝ Տերս, այլևս չեմ հիշում դրանք՝
Վևու 58.42: Ես կներեմ, ում կկանենամ
ներել, բայց ձեզանից պահանջվում է
ներել բոլոր մարդկանց՝ **Վևու** 64.10:
Որքան որ դուք միմյանց ներել եք ձեր
զանցանքները, ճիշտ այդպես, ես՝ Տերս,
ներում եմ ձեզ՝ **Վևու** 82.1: Ում որ սի-
րում եմ, ես նաև խրատում եմ, որպեսզի
նրանց մեղքերը ներվեն՝ **Վևու** 95.1: Ես
քեզ ներել եմ քո օրինազանցությունը՝
Մովսես 6.53:

ՆԵԹՔԱԳԻՄ: *Տե՛ս նաև* Իսրայել.

Հակոբ՝ Իսահակի որդի

Հինգերորդը Հակոբի տասներկու որդինե-
րից՝ Ուրբելի աղայիսին Բաղդայի երկրորդ
որդին (Ծն. Լ.7–8): Նեփթալիմն ունեցավ
չորս որդի (Ա Մն. Է.13):

Նեփթալիմի ցեղը. Հակոբի օրինությունը
Նեփթալիմին արձանագրված է Ծննդոց
ԽԹ.21-ում: Այդ ցեղին տված Մովսեսի
օրինությունն արձանագրված է Երկրորդ
Օրինաց ԼԳ.23-ում:

ՆԵՓԻՒ ԼԵՔԻԻ ՈՐԴԻ: *Տե՛ս նաև*

Լեքի՝ Նեփիի հայր. Նեփիացիներ

Մորմոնի Գրքում՝ Լեքիի և Սարիայի ար-
դարակյաց որդին (1 Նեփի 1.1–4, 2.5):
Նեփին մեծ հավատք ուներ Աստծո խոս-
քի հանդեպ (1 Նեփի 3.7) և դարձավ մեծ
մարգարե, հիշատակարաններ վարող և
առաջնորդ իր ժողովրդի համար:

Հնազանդ էր և աղոթեց հավատքով՝

1 Նեփի 2.16: Վերադարձավ Երուսաղեմ՝ քիթեղները վերցնելու՝ **1 Նեփի 3-4:** Վերադարձավ Երուսաղեմ, որ անապատ բերի Իսմայելի ընտանիքը՝ **1 Նեփի 7:** Ստացավ նույն տեսիլքը, որը ստացավ Լեքին՝ **1 Նեփի 10.17-22, 11:** Տեսիլքում տեսավ իր ժողովրդի ապագան և ավետարանի վերականգնումը՝ **1 Նեփի 12-13:** Մեկնաբանեց կյանքի ծառի տեսիլքը՝ **1 Նեփի 15.21-36:** Աղեղը կոտրվեց, բայց նա հավատքով կարողացավ ուտել իբր հայրայթել՝ **1 Նեփի 16.18-32:** Մի նավ կառուցեց և ճանապարհորդեց դեպի խոստումի երկիր՝ **1 Նեփի 17-18:** Նեփիացիները և Լամանացիները բաժանվեցին՝ **2 Նեփի 5:** Վերջին վկայությունը բերեց **2 Նեփի 33:**

1 Նեփիի գիրքը. 1-ին գլխից մինչև 18.8-ը հիմնականում նկարագրվում է Լեքի մարգարեի և նրա ընտանիքի հեռանալը Երուսաղեմից: Նրանք ճամփորդում էին դատարկ անապատներով, մինչև որ ծովին հասան: 1 Նեփի 18.9-23-ը պատմում է դեպի խոստումի երկիր նրանց ծովային ճամփորդության մասին, ինչպես որ թևադրել էր Տերը, չնայած Լամանի և Լեմուելի ապստամբությանը: 19-22-րդ գլուխները պատմում են հիշատակարաններ վարելու Նեփիի նպատակի մասին (1 Նեփի 6.1-6, 19.18), որն էր՝ համոզել բոլորին, որ հիշեն Տիրոջը՝ իրենց Քավչին: Նա վկայակոչեց Տաայիային (1 Նեփի 20-21) և մեկնաբանեց Տաայիայի պատգամը, հույս ունենալով, որ բոլորը կգան Հիսուս Քրիստոսի ճանաչմանը, որպես իրենց Փրկիչ և Քավիչ (1 Նեփի 22.12):

2 Նեփիի գիրքը. 1-4-րդ գլուխները պարունակում են Լեքիի մահից առաջ նրա վերջին ուսմունքներից և մարգարեություններից մի քանիսը, այդ թվում՝ իր որդիներին և նրանց հետնորդներին օրհնելը: 5-րդ գլուխը բացատրում է, թե ինչու Նեփիացիները բաժանվեցին Լամանացիներից: Նեփիացիները մի տաճար կառուցեցին, ուսուցանում էին Մովսեսի օրենքը և հիշատակարաններ էին վարում: 6-10-րդ գլուխները պարունակում են Հակոբի՝ Նեփիի կրտսեր եղբոր խոսքերը: Հակոբը վերաբնեղ է Հուդայի պատմությունը և մարգարեացել Մեսիայի մասին՝ որոշ մաս վերցնելով Տաայիա մարգարեի գրու-

թյուններից: 11-33-րդ գլուխներում Նեփին արձանագրել է իր վկայությունը Քրիստոսի մասին, Հակոբի վկայությունը, մարգարեություններ վերջին օրերի վերաբերյալ և մի քանի գլուխներ Հին Կտակարանի Տաայիայի գրքից:

Նեփիի քիթեղները. Տե՛ս Թիթեղներ

ՆՏՓԻ՝ ՀԵԼԱՄԱՆԻ ՈՐԴԻ: *Տե՛ս նաև Լեքի՝ Նեփիացի քարոզիչ. Հելաման՝ Հելամանի որդի*

Մորմոնի Գրքում՝ Նեփիացի մեծ մարգարե և քարոզիչ:

Հելամանի ավագ որդին էր՝ **Հել.** 3.21: Նշանակվել էր գլխավոր դատավոր՝ **Հել.** 3.37: Նա և նրա եղբայր Լեքին շատ Լամանացիների դարձի բերեցին դեպի ավետարանը՝ **Հել.** 5.18-19: Օղակված էր կրակով և ազատվեց բանտից՝ **Հել.** 5.20-52: Աղոթեց իր այգու աշտարակի վրա՝ **Հել.** 7.6-10: Հայտնի դարձրեց գլխավոր դատավորի սպանությունը՝ **Հել.** 8.25-28, 9.1-38: Մեծ զորություն էր ստացել Տիրոջ կողմից՝ **Հել.** 10.3-11: Տիրոջը խնդրեց, որ սով լինի, և որ սովն ավարտվի՝ **Հել.** 11.3-18:

ՆՏՓԻ՝ ՀԵԼԱՄԱՆԻ ՈՐԴԻ

ՆՏՓԻԻ ՈՐԴԻՆ: *Տե՛ս նաև*

Աշակերտ. Նեփի՝ Հելամանի որդի

Նեփիացի տասներկու աշակերտներից մեկը, որն ընտրվել էր հարություն առած Հիսուս Քրիստոսի կողմից Մորմոնի Գրքում (3 Նեփի 1.2-3, 19.4): Այս մարգարեն իր ժողովրդի համար ուժգին աղոթեց Տիրոջը: Նեփին լսեց Տիրոջ ձայնը (3 Նեփի 1.11-14): Նեփիին նաև այցելեցին հրեշտակները, նա դեռ դուրս գցեց, մահից բարձրացրեց իր եղբորը և վկայություն բերեց, որին հնարավոր էր չհավատալ (3 Նեփի 7.15-19, 19.4): Նեփին սուրբ գրքերի հիշատակարան էր վարում (3 Նեփի 1.2-3):

3 Նեփիի գիրքը. Գիրք՝ Մորմոնի Գրքում, գրված Նեփիի որդի Նեփիի կողմից: 1-10-րդ գլուխները ցույց են տալիս Տիրոջ զալստի մասին մարգարեությունների իրականացումը: Տրվեց Քրիստոսի ծննդյան նշանը. մարդիկ ապաշխարեցին. բայց հետո նրանք վերադարձան ամբարշտության: Ի վերջո, փորձրիկները,

երկրաշարժերը, կատաղի մրրիկները և մեծ կործանումը նշանավորեցին Քրիստոսի մահը: 11–28-րդ գլուխներն արձանագրում են Քրիստոսի գալուստն Ամերիկյան աշխարհամաս: Սա 3 Նեփիի գրքի առանցքային մասն է: Քրիստոսի խոսքերից շատերը նման են Աստվածաշնչում արձանագրված նրա քարոզներին (օրինակ՝ Մատ. Ե–Է և 3 Նեփի 12–14): 29–30-րդ գլուխները Մորմոնի խոսքերն են ուղղված վերջին օրերի ազգերին:

4 Նեփիի գիրքը. Այս գիրքն ունի միայն քառասունհինգ հատված, բոլորը՝ մեկ գլխում, սակայն ընդգրկում է Նեփիացիների պատմության մոտ երեք հարյուր տարին (Ք.ժ.հ. 34–321թթ.): Մի քանի սերունդների գրողներ, այդ թվում՝ Նեփին, գրել են այդ հիշատակարանում: 1–19-րդ հատվածները պատմում են, որ Քրիստոսի այցելությունից հետո, բոլոր Նեփիացիներն ու Լամանացիները դարձի եկան դեպի ավետարանը: Գերիշխում էր խաղաղությունը, սերը և ներդաշնակությունը: Երեք Նեփիացի աշակերտները, որոնց Քրիստոսը թույլ էր տվել մնալ երկրի վրա, մինչև իր երկրորդ գալուստը (3 Նեփի 28.4–9), ծառայում էին ժողովրդին: Նեփին հիշատակարանները թողեց իր որդի Ամովսին: 19–47-րդ հատվածներն արձանագրում են Ամովսի ծառայության (84 տարի) և նրա որդի Ամովսի ծառայության (112 տարի) մասին: Ք.ժ.հ. 201 թվականին հպարտությունն սկսեց խնդիրներ առաջացնել մարդկանց մեջ, որոնք բաժանվել էին դասերի և հիմնել կեղծ եկեղեցիներ՝ շահ ստանալու նպատակով (4 Նեփի 1.24–34):

4 Նեփիի վերջին հատվածները ցույց են տալիս, որ ժողովուրդը կրկին վերադարձավ ամբարշտության (4 Նեփի 1.35–49): Ք.ժ.հ. 305 թվականին Ամովսի որդի Ամովսը մահացավ և նրա եղբայր Ամարոնը, ապահովության համար, քաբցրեց բոլոր սրբազան հիշատակարանները: Հետագայում Ամարոնը հիշատակարանները վստահեց Մորմոնին, որը շատ իրադարձություններ արձանագրեց իր կյանքից, իսկ հետո համառոտագրեց դրանք (Մորմ. 1.2–4):

ՆԵՓԻԱՅԻ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԸ: Տե՛ս

Երեք Նեփիացի աշակերտները

ՆԵՓԻԱՅԻՆԵՐ: Տե՛ս նաև

Լամանացիներ. Մորմոնի Գիրքը.

Նեփի՝ Լեքիի որդի

Մի խումբ մարդիկ Մորմոնի Գրքում, որոնցից շատերը Լեքիի որդու՝ Նեփի մարգարեի հետնորդներն էին: Նրանք առանձնացան Լամանացիներից և հիմնականում ավելի արդարակյաց էին, քան Լամանացիները: Ինչևէ, վերջ ի վերջո, ամբարշտության պատճառով նրանք կործանվեցին Լամանացիների կողմից:

Նեփիացիներն առանձնացան Լամանացիներից՝ **2 Նեփի** 5.5–17: Բոլորը, ովքեր Լամանացիներ չէին, Նեփիացիներ էին՝ **Հակոբ** 1.13: Նեփիացիները ոգեշնչված էին ավելի արդար դրդապատճառով՝ **Ալմա** 43.6–9, 45: Նեփիացիները երբեք այնքան երջանիկ չէին եղել, որքան Մորմոնի ժամանակ՝ **Ալմա** 50.23: Նեփիացիները փրկվեցին արդարների աղոթքների շնորհիվ՝ **Ալմա** 62.40: Նեփիացիներն սկսեցին ընկնել անհավատության մեջ՝ **Հել.** 6.34–35: Հիսուսն ուսուցանեց և ծառայեց Նեփիացիների մեջ՝ **3 Նեփի** 11.1–28.12: Բոլորը դարձի եկան առ Տերը և նրանց մոտ ամեն ինչ ընդհանուր էր՝ **4 Նեփի** 1.2–3: Հակառակություններ չկային, Աստծո սերը բնակվում էր նրանց սրտում, և նրանք ամենաերջանիկ ժողովուրդն էին՝ **4 Նեփի** 1.15–16: Նեփիացիներն սկսեցին լինել հպարտ և սնապարծ՝ **4 Նեփի** 1.43: Արյուն և կոտորած էր սփռվել ողջ երկրի երեսով մեկ՝ **Մորմ.** 2.8: Ամբարշտությունը շատացավ Նեփիացիների մեջ, և Մորմոնը հրաժարվեց առաջնորդել նրանց՝ **Մորմ.** 3.9–11: Բոլոր Նեփիացիները սպանվեցին, բացի քսանչորս հոգուց՝ **Մորմ.** 6.7–15: Յուրաքանչյուր Նեփիացի, ով չէր կամենում ուրանալ Քրիստոսին, մահվան էր դատապարտվում՝ **Մորմ.** 1.2: Նեփիացիները կործանվեցին իրենց ամբարշտության և մեղքերի պատճառով՝ **Վեռմ** 3.18: Զգուշացեք հպարտությունից, չլինի թե դուք դառնաք ինչպես Նեփիացիները՝ **Վեռմ** 38.39:

ՆՁՈՎՔ: Տե՛ս նաև Դժոխք. Դև.

Կորստի որդիներ. Մահ հոգևոր

Այն վիճակը, երբ մարդու զարգացումը կանգ է առնում և Աստծո ներկայությանն ու նրա փառքին հասու լինելը մերժվում

է: Գոյություն ունի տարբեր աստիճանի նգովք: Բոլոր նրանք, ովքեր սեղեստիալ վեհացման լիությունը չեն ստանում, ինչ-որ չափով կսահմանափակվեն իրենց զարգացման և արտոնությունների մեջ, և նրանց նգովքը կլինի այդ չափով:

Վա՛յ ձեզ, կեղծավորներ. դուք ավելի մեծ դատապարտություն կստանաք՝ **Մատ. ԻԳ.14:** Ով որ Սուրբ Հոգուն հայիռի, հավիտենական նգովքի վտանգի տակ կլինի **Մար. Ե.29:** Նրանք, ովքեր չարիք են գործել, դուրս կգան դեպի հարությունը նգովքի՝ **Հովհ. Ե.29 (3 Նեփի 26.5):** Նա, ով անարժանորեն ուտում և խմում է, իր համար նգովք է ուտում և խմում՝ **Ա Կոր. ԺԱ.29 (3 Նեփի 18.28–29):** Նա, ով չի ապաշխարում, չի մկրտվում և չի համբերում մինչև վերջ, պիտի նգովվի՝ **2 Նեփի 9.24 (Մար. ԺՁ.16, Եթեր 4.18, Վևո 68.9, 84.74):** Ամբարիշտներն ավելի թշվառ կլինեն, բնակվելով Աստծո հետ, քան դժոխքում՝ նգովված հոգիների հետ՝ **Մորմ. 9.4:** Ով ոչինչ չի անում, մինչև նրան չեն պատվիրում, նա նգովված է՝ **Վևո 58.29:** Նա, ով ստանում է նոր և հավիտենական ուխտի լիությունը, պետք է մնա օրենքի մեջ, այլապես նա պիտի նգովվի՝ **Վևո 132.6:**

ՆԻԿՈՂԵՄՈՍ: *Տե՛ս նաև*

Փարիսեցիներ

Նոր Կտակարանում՝ հրեաների արդարապես դեկավար (հավանաբար, Ծերակույտի անդամ) և Փարիսեցի (Հովհ. Գ.1):

Նա գիշերով խոսեց Հիսուսի հետ՝ **Հովհ. Գ.1–21:** Փարիսեցիների մոտ պաշտպանեց Քրիստոսին՝ **Հովհ. Է.50–53:** Նա համեմունքներ բերեց Հիսուսի թաղմանը՝ **Հովհ. ԺԺ.39–40:**

ՆԻՆՎԵ: *Տե՛ս նաև* Ասորեստան.

Հովնան

Հին Կտակարանում՝ Ասորեստանի մայրաքաղաքը, որը երկու հարյուր տարի շարունակ մեծ առևտրական կենտրոն էր Տիգրիս գետի արևելյան ափին: Ասորեստանյան կայսրության անկման ժամանակ, Ք.ձ.ա. 606 թվականին, այն նույնպես ընկավ:

Սնեդեբերիմը՝ Ասորեստանի թագավորը, ապրում էր Նինվեում՝ **Դ Թագ. ԺԺ.36:**

Հովնանն ուղարկվեց՝ այդ քաղաքին ապաշխարության կանչելու՝ **Հովն. Ա.1–2 (Հովն. Գ.1–4):** Նինվեի ժողովուրդն ապաշխարեց՝ **Հովն. Գ.5–10:** Քրիստոսը հրեաների առաջ Նինվեյն օգտագործեց որպես ապաշխարության օրինակ՝ **Մատ. ԺԲ.41:**

ՆՇԱՆ: *Տե՛ս նաև* Եկեղեցու

ճշմարտության նշանները.

Ժամանակների նշանները. Հրաշք

Իրադարձություն կամ փորձառություն, որոնք մարդիկ ընդունում են, որպես ինչ-որ բանի փաստ կամ ապացույց: Նշանը, սովորաբար, Աստծուց եկող հրաշքի դրսևորում է: Որոշ պայմանների դեպքում, Մատանն նույնպես ունի նշաններ ցույց տալու գործություն: Սրբերը պետք է փնտրեն Հոգու պարզևները, բայց չպետք է նշաններ փնտրեն՝ իրենց հետաքրքրությունը բավարարելու կամ հավատքը հաստատելու համար: Փոխարենը, երբ Տերը հարմար գտնի, նա նշաններ կտա նրանց, ովքեր հավատում են (Վևո 58.64):

Տերն ինքը ձեզ նշան կտա՝ **Ես. Է.14 (2 Նեփի 17.14):** Աստված նշաններ և հրաշքներ է գործում երկնքում և երկրի վրա՝ **Դան. 2.27:** Չար և շնացող ազգը նշան է ուզում՝ **Մատ. ԺԲ.39 (Մատ. ԺՁ.4, Դուկ. ԺԱ.29):** Նրանց, ովքեր հավատացին, այս նշանները կհետևեն՝ **Մար. ԺՁ.17 (Մորմ. 9.24, Եթեր 4.18, Վևո 84.65):** Մերեմը նշան էր ուզում՝ **Հակոբ 7.13–20:** Կորնիոսը նշան էր ուզում՝ **Ալմա 30.48–60:** Մեզ մի նշան ցույց տուր, այն ժամանակ կհավատանք՝ **Ալմա 32.17:** Ժողովրդի մեծ մասը հավատում էր նշաններին ու հրաշքներին՝ **3 Նեփի 1.22:** Մարդիկ մոռացան նշաններն ու հրաշքները՝ **3 Նեփի 2.1:** Նախքան ձեր հավատքի փորձությունը, դուք վկայություն չէք ստանում՝ **Եթեր 12.6:** Հրաշքներ մի պահանջեք, մինչև ես չպատվիրեմ՝ **Վևո 24.13:** Հավատքը չի գալիս նշաններով, այլ նշաններն են հետևում նրանց, ովքեր հավատում են՝ **Վևո 63.7–11:** Այն օրերին կբարձրանա կեղծ Քրիստոսներ և կեղծ մարգարեներ, և մեծ նշաններ ու հրաշքներ ցույց կտան՝ **ՁՄ–Մ 1.22:**

ՆՇԱՆՆԵՐԸ ՃՇՄԱՐԻՏ

ԵԿԵՂԵՑՈՒ: *Տե՛ս* Եկեղեցու

ճշմարտության նշանները

ՆՈՇՄԻ: *St'u* նաև Հռութ

Հին Կտակարանում՝ արդարակյաց մի կին՝ Ելիմելեքի կինը (Հռութ Ա-Դ): Ելիմելեքն ու Նոեմին իրենց ընտանիքը տարան Մովաբի երկիր՝ սովից փրկվելու համար: Ելիմելեքի և նրա երկու որդիների մահից հետո, Նոեմին, իր հարսի՝ Հռութի հետ, վերադարձավ Բեթլեհեմ:

ՆՈՅ՝ ԱՍՏՎԱԾԱՆՆԵՐՆԵՐ

ՀԱՅՐԱՊԵՏ: *St'u* նաև Գաբրիել.

Ծիածան. Նոյի ժամանակի ջրհեղեղը. Տապան

Հին Կտակարանում՝ Ղամբի որդին և տասներորդ հայրապետը՝ Աղամից սկսած (Ծն. Ե.29-32): Նա վկայել է Քրիստոսի մասին և ապաշխարություն քարոզել ամբարիշտ սերնդին: Երբ մարդիկ մերժեցին նրա պատգամը, Աստված պատվիրեց նրան տապան կառուցել, որտեղ կբնակվեն նրա ընտանիքը և բոլոր կենդանիները, երբ երկիրը կծածկվեր ջրհեղեղով՝ ամբարիշտներին կործանելու համար (Ծն. 2.13-22, Մովսես 8.16-30): Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթն ուսուցանել է, որ Նոյը Գաբրիել հրեշտակն է և կանգնած է Ադամի կողքին՝ կրելով փրկության բանալիները:

Նա և նրա որդիներ Հաբեթը, Սեմը և Քամը և նրանց ընտանիքները փրկվեցին, երբ նրանք Աստծո հրամանով տապան կառուցեցին՝ **Ծն. 2-9** (Եբր. ԺԱ.7, Ա Պետ. 9.20): Տերը նորացրեց այն ուխտը, որը հաստատել էր Ենոքի և Նոյի հետ՝ **Ծն. 9.1-17** (Մովսես 7.49-52, ՋՍԹ՝ Ծն. 9.15, 21-25): Նոյը քահանայություն կարգվեց Մաթուսաղայի կողմից, տալը տարեկանում՝ **ՎԼՈՒ 107.52**: Մարդիկ փորձեցին խլել նրա կյանքը, բայց Աստծո զորությունը փրկեց նրան՝ **Մովսես 8.18**: Նա դարձավ արդարության քարոզիչ և ուսուցանեց Հիսուս Քրիստոսի ավետարանը՝ **Մովսես 8.19, 23-24** (Բ Պետ. Բ.5):

ՆՈՅ՝ ԶԵՆԻՖԻ ՈՐԴԻ

Ամբարիշտ թագավոր Մորմոնի Գրքում: Նա մի խումբ Նեփիացիների վրա կառավարիչ էր Նեփիի երկրում:

Նոյը շատ մեղքեր գործեց՝ **Մոսիա 11.1-**

15: Նա պատվիրեց Աբինադի մարգարեի սպանությունը՝ **Մոսիա 13.1** (Մոսիա 17.1, 5-20): Նոյը մահ տարավ կրակով՝ **Մոսիա 19.20**:

ՆՈՅԻ ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԶՐՀԵՂԵԸ:

St'u նաև Ծիածան. Նոյ՝ աստվածաշնչյան հայրապետ. Տապան

Նոյի ժամանակ երկիրն ամբողջովին ծածկվեց ջրով: Դա երկրի մկրատությունն էր և խորհրդանշեց նրա մաքրվելը (Ա Պետ. 9.20-21):

Աստված ջրհեղեղ պիտի բերի երկրի վրա՝ ամեն մարմին կործանելու համար՝ **Ծն. 2.17** (Մովսես 7.34, 43, 50-52, 8.17, 30): Ջրհեղեղի ջրերը եկան երկրի վրա՝ **Ծն. Է.10**: Աստված իր աղեղը դրեց ամպի մեջ՝ որպես ուխտի նշան՝ **Ծն. Թ.9-17**: Երբ ջրերը ետ բաշխեցին, Ամերիկայի հողը դարձավ մի ընտիր երկիր՝ **Եբեր 13.2**: Ամբարիշտները պիտի տառապեն ջրհեղեղի մեջ՝ **Մովսես 7.38, 8.24**:

ՆՈՐ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ

Այն վայրը, որտեղ կհավաքվեն Սրբերը և Քրիստոսն անձամբ կթագավորի նրանց հետ Հազարամյակի ժամանակ: Սիոնը (Նոր Երուսաղեմը) կկառուցվի Ամերիկյան աշխարհամասում. և երկիրը կնորանա ու կընդունի իր դրախտային փառքը (ՀՀ 1.10): Այն վերաբերում է նաև մի սուրբ քաղաքի, որը կիջնի երկնքից Հազարամյակի սկզբում:

Սիոնից պիտի դուրս գա օրենքը՝ **Միքիա Դ.2**: Իմ Աստծո քաղաքի անունը Նոր Երուսաղեմ է՝ **Հայտ. Գ.12**: Հովհաննեսը տեսավ սուրբ քաղաքը՝ Նոր Երուսաղեմը՝ **Հայտ. ԻԱ.1-5**: Այս ժողովրդին ես կհաստատեմ այս հողի վրա, և այն կլինի Նոր Երուսաղեմ՝ **3 Նեփի 20.22**: Նոր Երուսաղեմը կկառուցվի Ամերիկայում՝ **Եբեր 13.3-6, 10**: Նոր Երուսաղեմ քաղաքը պատրաստ կլինի՝ **ՎԼՈՒ 42.9, 35, 62-69**: Սրբերը պետք է հավաքվեն և կառուցեն Նոր Երուսաղեմը՝ **ՎԼՈՒ 45.63-75**: Նոր Երուսաղեմը պիտի կառուցվի Միսսուրիում՝ **ՎԼՈՒ 84.1-5** (ՎԼՈՒ 57.1-3): Գառը կկանգնի Սիոն սարի և սուրբ քաղաքի՝ Նոր Երուսաղեմի վրա՝ **ՎԼՈՒ 133.56**: Իմ խորանը կկոչվի Սիոն՝ Նոր Երուսաղեմ՝ **Մովսես 7.62**:

ՆՈՐ ԵՎ ՀԱՎԻՏԵՆԱԿԱՆ ՈՒՆՏ:*St'u nush* Ուխտ

Հիսուս Քրիստոսի ավետարանի լրիվությունը (ՎևոՒ 66.2): Այն նոր է, ամեն անգամ, երբ ուրացության ժամանակաշրջանից հետո կրկին հայտնի է դառնում: Այն հավիտենական է այն իմաստով, որ Աստծո ուխտն է և մատչելի է եղել ավետարանի յուրաքանչյուր տնտեսության ժամանակ, երբ մարդիկ կամեցել են ստանալ այն: Նոր և հավիտենական ուխտը մարդկանց համար կրկին երկրի վրա հայտնվել է Հիսուս Քրիստոսի կողմից՝ մարգարե Ջոզեֆ Սմիթի միջոցով: Այն ներառում է արքազան արարողություններ, որոնք սպասավորվում են քահանայության իշխանությանը, ինչպես օրինակ՝ մկրտությունը և տաճարային ամուսնությունը, որոնք մարդու համար ապահովում են փրկություն, անմահություն և հավերժական կյանք: Երբ մարդիկ ընդունում են ավետարանը և խոստանում են պահել Աստծո պատվիրանները, Աստված ուխտում է նրանց տալ իր նոր և հավիտենական ուխտի օրհնությունները:

Ես կհաստատեն իմ ուխտն իմ և քո միջև՝ **ԾՆ. ԺԷ.7:** Նա կունենա հավիտենական քահանայության ուխտը՝ **ԹՎ. ԻԵ.13:** Մարդիկ փոխել են արարողությունները և դրժել հավիտենական ուխտը՝ **Ես. ԻԴ.5 (ՎևոՒ 1.15):** Չեզ հետ հավիտենական ուխտ պիտի դնեմ՝ **Ես. ԾԵ.3 (Երեմ. ԼԲ.40):** Դա հավիտենական ուխտ կլինի՝ **Եզեկ. ԼԷ.26:** Տերը նոր ուխտ է հաստատել և հիմն անցել է՝ **Եբբ. Ը.13:** Հիսուսը նոր ուխտի միջնորդն է՝ **Եբբ. ԺԲ.24 (ՎևոՒ 76.69):** Սա նոր և հավիտենական ուխտ է՝ **ՎևոՒ 22.1:** Ես աշխարհ եմ ուղարկել իմ հավիտենական ուխտը՝ **ՎևոՒ 45.9 (ՎևոՒ 49.9):** Տերն ուղարկել է իր ավետարանի լրիվությունը՝ իր հավիտենական ուխտը՝ **ՎևոՒ 66.2 (ՎևոՒ 133.57):** Սելեստիալ արքայության ամենաբարձր աստիճանին հասնելու համար, մարդ պետք է մտնի ամուսնության նոր և հավիտենական ուխտի մեջ՝ **ՎևոՒ 131.1–2:** Նոր և հավիտենական ուխտը հաստատվել է Տիրոջ փառքի լիության համար՝ **ՎևոՒ 132.6, 19:**

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ: *St'u nush*

Աստվածաշունչ. Մուրբ գրքեր

Ոգեշնչված գրությունների հավաքածու (սկզբնապես՝ հունարեն լեզվով) Հիսուս Քրիստոսի, Առաքյալների և Հիսուս Քրիստոսի այլ հետևորդների կյանքի ու ծառայության մասին: Նոր Կտակարանը հիմնականում կազմված է Ավետարաններից, Առաքյալների Գործքից, Պողոսի թղթերից, ընդհանրական թղթերից և Հայտնության գրքից:

Չորս Ավետարանները՝ Մատթեոսի, Մարկոսի, Լուկասի և Հովհաննեսի գրքերը, հիշատակարաններ են Քրիստոսի կյանքի վերաբերյալ: Գործք գիրքը հիշատակարան է Եկեղեցու պատմության և Առաքյալների մասին, հատկապես Պողոսի միսիոներական ճամփորդությունների մասին՝ Քրիստոսի մահից հետո: Պողոսի նամակները հրահանգներ են տալիս Եկեղեցու ղեկավարներին ու անդամներին: Մյուս նամակները գրվել են մյուս Առաքյալների կողմից և լրացուցիչ խորհուրդներ են տալիս վաղ Մրբերին: Հայտնության գիրքը, որը գրվել է Հովհաննես Առաքյալի կողմից, մեծամասամբ մարգարեություններ է պարունակում վերջին օրերի վերաբերյալ:

ՆՎԻՐԱԲԵՐԵԼ, ՆՎԻՐԱԲԵՐ-**ՄԱՆ ՕՐԵՆՔ:** *St'u nush* Աստծո

արքայություն կամ Երկնքի արքայություն. Միացյալ Միաբանություն

Նվիրել, սուրբ դարձնել կամ արդարակյաց դառնալ: Նվիրաբերման օրենքն աստվածային սկզբունք է, որով տղամարդիկ և կանայք կամավոր կերպով նվիրում են իրենց ժամանակը, շնորհները և նյութական հարստությունը՝ Աստծո արքայությունը հաստատելու և կառուցելու համար:

Այսօր ձեզ նվիրաբերեք Տիրոջը՝ **Ել. ԼԲ.29:** Բոլոր հավատացյալներն ամեն ինչ հասարակաց ունեին՝ **Գոր. Բ.44–45:** Նրանց մեջ բոլոր բաներն ընդհանուր էր. հետևաբար չկային հարուստ ու աղքատ՝ **4 Նեփի 1.3:** Տերը բացատրել է նվիրաբերման սկզբունքները՝ **ՎևոՒ 42.30–39 (ՎևոՒ 51.2–19, 58.35–36):** Մի մարդ չպետք է ունենա ավելին, քան մեկ ուրիշը՝ **ՎևոՒ 49.20:** Ամեն մարդու տրվեց հավասար բաժին՝ իր ընտանիքի համեմատ՝ **ՎևոՒ 51.3:** Հաստատվել էր կարգ, որպեսզի Մրբերը հավասար լինեին երկնային և

երկրային բաների կապերում՝ **ՎԼՈՒ** 78.4-5: Ամեն մարդ պետք է հավասար իրավունքներ ունենա՝ համաձայն իր պահանջների և կարիքների՝ **ՎԼՈՒ** 82.17-19: Միոնը կարող է կառուցվել միայն սելեստիալ օրենքի սկզբունքներով՝ **ՎԼՈՒ** 105.5: Ենովքի ժողովուրդը մեկ սրտի և մեկ մտքի էր և բնակվում էր արդարության մեջ, և նրանց մեջ ոչ մի աղքատ չկար՝ **Մովսես** 7.18:

ՇԱԲԱԹ: *Տե՛ս* Հանգստության օր

ՇԻՏԱԿՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Ազնիվ, Ազնվություն. Արդար, Արդարություն

Արդարակեցություն, ազնվություն և անկեղծություն:

Մինչև մեռնելս ինձանից չեմ հեռացնելու իմ ուղղությունը՝ **Հոբ** ԻԷ.5: Արդար գնում է իր ուղղությունով՝ **Առաք.** Ի.7: Նրանք ճշմարիտ տղաներ էին բոլոր դեպքերում, ինչ բան էլ որ նրանց վատասվում էր՝ **Ալմա** 53.20: Տերը սիրում էր Հայրում Սմիթին նրա շիտակ սրտի համար՝ **ՎԼՈՒ** 124.15:

ՇՄԱՎՈՆ: *Տե՛ս նաև* Իսրայել. Հակոբ՝ Իսահակի որդի

Հին Կտակարանում՝ Հակոբի և նրա կին Լիայի երկրորդ որդին (Ծն. ԻԹ.33, ԼԵ.23, Ել. Ա.2): Մյուսեմացիներին կոտորելիս նա Գևիի հետ էր (Ծն. ԼԳ.25-31): Ծնավոնի վերաբերյալ Հակոբի մարգարեությունը կարելի է գտնել Ծննդոց ԽԹ.5-7 հատվածում:

Ծնավոնի ցեղը. Ծնավոնի հետնորդները հաճախ բնակվում էին Հուդայի ցեղի հետ և Հուդայի թագավորության սահմաններում (Հես. ԺԹ.1-9, Ա Մն. Դ.24-33): Քանանացիների դեմ պատերազմելիս Ծնավոնի ցեղը միացել էր Հուդային (Դատ. Ա.3, 17): Հետագայում նրանք միացան նաև Դավթի բանակին (Ա Մն. ԺԲ.25):

ՇՆՈՐՀ: *Տե՛ս նաև* Հիսուս Քրիստոս. Ողորմած, Ողորմություն. Փրկություն. Քավել, Քավություն

Աստծուց եկող հնարավորության գործություն, որը տղամարդկանց և կանանց թույլ է տալիս օրհնություններ ստանալ այս կյանքում և ձեռք բերել հավերժական կյանք և վեհացում՝ հավատք գործադրե-

լուց, ապաշխարելուց և պատվիրանները պահելու համար իրենց լավագույն ջանքերը գործադրելուց հետո: Աստվածային այդպիսի օգնությունն ու ուժը տրվում է Ասածո ողորմության և սիրո շնորհիվ: Յուրաքանչյուր մահկանացու մարդ աստվածային շնորհի կարիքն ունի՝ Ադամի անկման պատճառով և նաև մարդու թուլության պատճառով:

Շնորհը և ճշմարտությունը Հիսուս Քրիստոսով եկավ՝ **Հովհ.** Ա.17: Քրիստոսի շնորհով մենք պիտի փրկվենք՝ **Գոր.** ԺԵ.11 (Հռովմ. Գ.23-24, ՎԼՈՒ 138.14): Հավատքով ստանում ենք նրա շնորհը՝ **Հռովմ.** Ե.2: Շնորհով ենք փրկվում հավատքի միջոցով՝ **Եփես.** Բ.8: Ասածո շնորհը փրկություն է բերում՝ **Տիմոս** Բ.11: Համարձակությունով մոտենանք շնորհի գահին՝ **Եբր.** Դ.16: Աստված խոնարհներին շնորհ է տալիս՝ **Ա Պետ.** Ե.5: Ոչ ոք չի կարողանա բնակվել Ասածո ներկայության մեջ, ոչ այլ կերպ, քան Սուրբ Մեսիայի արժանիքների, ողորմության և շնորհի միջոցով՝ **2 Նեփի** 2.8: Միայն Ասածո շնորհով և շնորհիվ է, որ մարդիկ փրկվում են՝ **2 Նեփի** 10.24: Շնորհի միջոցով է, որ մենք փրկվում ենք՝ այն ամենից հետո, ինչ մենք կարող ենք անել՝ **2 Նեփի** 25.23: Շնորհով է, որ մենք գործություն ունենք անելու այս բաները՝ **Հակոբ** 4.7: Մարդիկ պետք է ստանան շնորհ՝ շնորհի համար, համաձայն իրենց գործերի՝ **Հել.** 12.24: Իմ շնորհը բավական է հեգերի և բոլոր նրանց համար, ովքեր իրենց խոնարհեցնում են՝ **Եբր** 12.26-27: Մորոնին աղոթեց, որ հեթանոսներին շնորհ տրվեր, որ նրանք կարողանային զգրություն ունենալ՝ **Եբր** 12.36, 41: Ասածո շնորհով դուք կատարյալ եք Քրիստոսում՝ **Մոր.** 10.32-33: Հիսուսը ստացավ շնորհ՝ շնորհի տեղ՝ **ՎԼՈՒ** 93.12-13, 20:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼ, ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒ-ԹՅՈՒՆ, ԳՈՀԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Երկրպագել. Օրհնել, Օրհնված, Օրհնություն

Երախտագիտություն՝ Աստծուց ստացած օրհնությունների համար: Երախտագիտություն հայտնելը հաճելի է Աստծուն, և ճշմարիտ երկրպագությունը ներառում է նրան շնորհակալություն հայտնելը:

Բոլոր բաների համար մենք պետք է շնորհակալություն հայտնենք Տիրոջը:

Լավ բան է Տիրոջը գոհություն հայտնելը՝ **Սաղ. ՂԲ.1**: Գոհություն տալով գանք նրա ներկայությունը՝ **Սաղ. ՂԵ.1-2**: Շնորհակալ եղեք նրան և օրհնեք նրա անունը՝ **Սաղ. Ճ.1-5**: Մի դադարեք գոհություն հայտնել՝ **Եփես. Ա.15-16**: Երախտապարտ եղեք՝ **Կող. Գ.15**: Օրհնություն և փառք և գոհություն և պատիվ լինի մեր Աստծուն՝ **Հայտ. Է.12**: Օ՛հ, ինչպե՛ս եք դուք պարտավոր՝ շնորհակալություն հայտնել ձեր երկնային Թագավորին՝ **Մոսիա 2.19-21**: Ապրեք գոհություն հայտնելով ամեն օր՝ **Ալմա 34.38**: Երբ դու վեր կենաս առավոտյան, թող քո սիրտը լի լինի գոհությամբ առ Աստված՝ **Ալմա 37.37**: Դուք պետք է բոլոր բաներն անեք աղոթքով և գոհաբանությամբ՝ **ՎևոՒ 46.7**: Դուք պետք է գոհություն հայտնեք առ Աստված՝ **ՎևոՒ 46.32**: Արեք այս բաները գոհությամբ՝ **ՎևոՒ 59.15-21**: Ընդունեք այս օրհնությունը Տիրոջ ձեռքից գոհացող սրտով՝ **ՎևոՒ 62.7**: Նա, ով ընդունում է բոլոր բաները գոհությամբ, պիտի փառավորվի՝ **ՎևոՒ 78.19**: Բոլոր բաներում գոհություն հայտնեք՝ **ՎևոՒ 98.1** (Ա Թես. Ե.18): Գովք ասա Տիրոջը՝ գովքի ու գոհաբանության աղոթքով՝ **ՎևոՒ 136.28**:

ՇՆՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Զգայական, Զգայականություն. Համասեռամոլություն. Մաքրաբարոյություն. Պոռնկություն. Սեռական Անբարոյականություն

Անօրինական սեռական հարաբերությունները տղամարդու և կնոջ միջև: Չնայած շնությունը հիմնականում վերաբերում է սեռական հարաբերություններին ամուսնացած ամուսինների միջև, որն իր ամուսինը չէ, սուրբ գրքերում դա կարող է վերաբերել նաև չամուսնացածներին:

Շնությունը երբեմն օգտագործվում է որպես ուրացության խորհրդանիշ մի ազգի կամ մի ողջ ժողովրդի համար, որը չեղվել է Տիրոջ ճանապարհներից (Թվ. ԻԵ.1-3, Եզեկ. ԺԶ.15-59, Երեմ. Գ.6-10, Ովսե 4):

Հովսեփը չկամեցավ գործել այդ մեծ ամբարշտությունը և մեղանչել Աստծո դեմ՝

Ծն. ԼԹ.7-12: Շնություն մի անգիր՝ **Ել. Ի.14**: Ամեն ով որ նայում է կնոջ վրա, ցանկանալով նրան, շնանում է իր սրտում՝ **Մատ. Ե.28**: Ո՛չ պոռնիկները, ո՛չ էլ շնացողները Աստծո արքայությունը չեն ժառանգի՝ **Ա Կոր. Զ.9-10**: Աստված կդատի անառակներին և շնացողներին՝ **Եբր. ԺԳ.4**: Շնությունն ամենապիղծն է բոլոր մեղքերից, ամենից արյուն թափելուց և Սուրբ Հոգին ուրանալուց հետո՝ **Ալմա 39.3-5**: Նա, ով շնություն է անում և չի ապաշխարում, դուրս պիտի գզվի՝ **ՎևոՒ 42.23-26**: Եթե մարդիկ շնություն գործեն իրենց սրտում, նրանք չեն ունենա Հոգին՝ **ՎևոՒ 63.14-16**:

ՇՏԵՄԱՐԱՆ: *Տե՛ս նաև* Բարօրություն

Պահեստ, որտեղ եպիսկոպոսը ստանում, տնօրինում և աղքատներին է բաշխում իրեն վստահված Վերջին Օրերի Սրբերի սուրբ նվիրատվությունները: Յուրաքանչյուր շտեմարան կարող է լինել այնքան մեծ կամ այնքան փոքր, որքան պայմաններն են պահանջում: Հավատարիմ Սրբերը եպիսկոպոսին են նվիրաբերում շնորհները, հմտությունները, նյութական և ֆինանսական միջոցները՝ կարիքի մեջ գտնվող աղքատներին օգնելու համար: Ուստի, շտեմարանը կարող է ընդգրկել հնարավոր ծառայությունների, գումարի, սննդամթերքի կամ այլ ապրանքների ցուցակը: Եպիսկոպոսը շտեմարանի գործակալն է և ապրանքներն ու ծառայությունները բաշխում է ըստ կարիքի և ըստ Տիրոջ Հոգու թելադրանքի (ՎևոՒ 42.29-36, 82.14-19):

Թող նրանք կերակուրի պաշար հավաքեն յոթ տարվա սովի դեմ՝ **Ծն. ԽԱ.34-36, 46-57**: Բերեք ձեր բոլոր տասանորդները շտեմարան՝ **Սաղ. Գ.10** (3 Նեփի 24.10): Թող եպիսկոպոսը մի շտեմարան հիմնի այս Եկեղեցու համար՝ **ՎևոՒ 51.13**: Ավելացած ապրանքները պետք է հանձնվեն իմ շտեմարան՝ **ՎևոՒ 70.7-8**: Սրբերը պետք է կազմակերպեն ու հիմնեն մի շտեմարան՝ **ՎևոՒ 78.1-4**: Երեխաներն իրավունք ունեն աջակցվելու Տիրոջ շտեմարանից, եթե նրանց ծնողները չունեն՝ **ՎևոՒ 83.5**:

ՈԳԵԼԻՑ ԽՄԻՉԶԷ: *Տե՛ս* Իմաստության Խոսք

ՈԳԵՆՆՉՈՒՄ, ՈԳԵՆՆՉԵԼ: *Տե՛ս նաև* Հայտնություն. Սուրբ Հոգի

Աստվածային առաջնորդություն, որը մարդուն տրվում է Աստծո կողմից: Ոգեշնչումը հաճախ մարդու մտքին կամ սրտին է գալիս Հոգու միջոցով, տարբեր ձևերով:

Կրակից հետո եկավ մի մեղմ ու բարակ ձայն՝ **Գ Թագ. ԺԹ.12**: Սուրբ Հոգին ամեն բան կտոլորեցնի ձեզ և ամեն բան կիշխեցնի ձեզ՝ **Հովհ. ԺԴ.26**: Ճշմարտության Հոգին կառաջնորդի ձեզ ամեն ճշմարտության մեջ՝ **Հովհ. ԺԶ.13**: Ես առաջնորդվում էի Հոգու կողմից՝ նախօրոք չիմանալով բաները, որոնք պետք է անեի՝ **1 Նեփի 4.6**: Տիրոջ ձայնը եկավ իմ մտքի մեջ՝ **Եմովս 1.10**: Ամեն բան, ինչ հրավիրում և հրապուրում է բարիք անել, ոգեշնչված է Աստծո կողմից՝ **Մոր. 7.13–16**: Խաղաղություն չխոսեցի՞՞ ես քո մտքին՝ **ՎևոՒ 6.23**: Ես կասեմ քեզ քո մտքում և քո սրտում՝ **ՎևոՒ 8.2**: Իմ Հոգին կլուսավորի քո միտքը, որը քո հոգին կլցնի ուրախությանը՝ **ՎևոՒ 11.13**: Այդ նույն պահին քեզ կտրվի, թե ինչ պիտի դու ասես, կամ գրես՝ **ՎևոՒ 24.6** (ՎևոՒ 84.85): Մեղմ հանդարտ ձայնը շշնջում է և թափանցում բոլոր բաների միջով՝ **ՎևոՒ 85.6**:

ՈԳԻ: *Տե՛ս նաև* Մահ ֆիզիկական.

Մարդ, Մարդիկ. Հարություն. Հոգի

Կենդանի էակի այն մասը, որը գոյություն ունի նախքան մահկանացու ծնունդը, որը մահկանացության ընթացքում բնակվում է ֆիզիկական մարմնում, և որը մահից հետո մինչև հարությունը գոյություն ունի՝ որպես առանձին էակ: Նախքան կենդանության որևէ ձևի գոյությունը երկրի վրա, բոլոր կենդանի բաները՝ մարդկությունը, կենդանիները և բույսերը, ոգիներ էին (Ճն. Բ.4–5, Մովսես 3.4–7): Ոգեղեն մարմինը նման է ֆիզիկական մարմնին (1 Նեփի 11.11, Եփեթ 3.15–16, ՎևոՒ 77.2, ՎևոՒ 129): Ոգին նյութ է, բայց ավելի նուրբ և մաքուր, քան մահկանացու տարրը կամ նյութը (ՎևոՒ 131.7):

Ամեն մարդ բառապիտեմ Աստծո որդին կամ դուստրն է, ծնված լինելով Երկնային ծնողների համար՝ որպես ոգի, նախքան մահկանացու ծնողների համար երկրի վրա ծնվելը (Եբր. ԺԲ.9): Երկրի վրա

գտնվող յուրաքանչյուր անձ ի լրումն մահից ու ոսկորից մարմնի, ունի անմահ ոգեղեն մարմին: Ինչպես երբեմն բացատրվում է սուրբ գրքերում, ոգին և ֆիզիկական մարմինը միասին կազմում են հոգին (Ճն. Բ.7, ՎևոՒ 88.15, Մովսես 3.7, 9, 19, Աբր. 5.7): Ոգին կարող է ապրել առանց ֆիզիկական մարմնի, բայց ֆիզիկական մարմնի՝ չի կարող ապրել առանց ոգու (Հակ. Բ.26): Ֆիզիկական մահը ոգու առանձնացումն է մարմնից: Հարության ժամանակ ոգին վերամիավորվում է նույն ֆիզիկական մահից և ոսկորից մարմնի հետ, որը նա՝ որպես մահկանացու, ունեցել է, սակայն երկու մեծ տարբերությամբ. նրանք այլևս երբեք չեն բաժանվի, և ֆիզիկական մարմինը կլինի անմահ ու կատարյալ (Ալմա 11.45, ՎևոՒ 138.16–17):

Ոգին մարմնի և ոսկերք չունի, ինչպես ինձ եք տեսնում որ ունեմ՝ **Ղուկ. ԻԴ.39**: Նույն ինքը Հոգին վկայություն է տալիս մեր հոգուն, որ մենք Աստծո զավակներն ենք՝ **Հռովմ. Ը.16**: Փառավորեք Աստծուն ձեր մարմնում և ձեր հոգում՝ **Ա Կոր. 2.20**: Այս մարմնին իմ հոգու մարմնին է՝ **Եբեթ 3.16**: Մարդը ոգի է՝ **ՎևոՒ 93.33**: Քրիստոսը ծառայեց դրախտի արդար հոգիներին՝ **ՎևոՒ 138.28–30** (Ա Պետ. Գ.18–19): Դուք աշխարհ եք եկել ջրով, արյունով և ոգով՝ **Մովսես 6.59**: Նա կանգնել էր նրանց մեջ, ովքեր ոգիներ էին՝ **Աբր. 3.23**:

Չար ոգիներ. Հիսուսը շատ դևերի հանց՝ **Մար. Ա.27, 34, 39**: Դուրս եկ, պիղծ ոգի, այդ մարդից՝ **Մար. Ե.2–13**: Չար ոգին մարդուն սովորեցնում է, որ նա չպետք է աղոթի՝ **2 Նեփի 32.8**: Հիսուսի անունով նա դուրս հանեց դևեր և անմաքուր ոգիներ՝ **3 Նեփի 7.19**: Բազմաթիվ կեղծ ոգիներ են տարածված երկրի վրա՝ խաբելով աշխարհիին՝ **ՎևոՒ 50.2, 31–32**: Չոգեֆ Սմիթը բացատրել է երեք բանալիները, որոնցով կարելի է որոշել արդյոք ոգին Աստծու է, թե դևից՝ **ՎևոՒ 129**:

ՈՂՈՐՄԱԾ, ՈՂՈՐՄՈՒԹՅՈՒՆ:

Տե՛ս նաև Արդարադատություն.

Հիսուս Քրիստոս. Ներել. Շնորհ.

Քավել, Քավություն

Կարեկցանքի, սիրո և ներման ոգին: Ողորմությունն Աստծո բնորոշ հատկա-

նիշներին է: Հիսուս Քրիստոսը, իր քավիչ գոհարերությամբ, մեզ ողորմություն է առաջարկում:

Տերը ողորմած է և գթառատ՝ **Ել. ԼԳ.6** (Բ Օր. Գ.31): Նրա ողորմությունը հավիտյան է՝ **Ա Մճ. ԺՁ.34**: Բարիք և ողորմություն կզան իմ ետևից՝ **Մաղ. ԻԳ.6**: Ով որ աղքատի հանդեպ ողորմություն ունի, նա երջանիկ է՝ **Առակ. ԺԳ.21**: Ողորմություն եմ ուզում, ոչ թե զոհ՝ **Ովսե Զ.6**: Երանի ողորմածներին, որ նրանք ողորմություն կգտնեն՝ **Մատ. Ե.7** (3 Նեփի 12.7): Վայ կեղծավորներին, որ տասանորոշ տալիս են և թողնում են օրենքի ծանր բաները՝ դատաստանը, ողորմությունը և հավատքը՝ **Մատ. ԻԳ.23**: Ուրեմն ողորմած եղեք, ինչպես ձեր Հայրն է ողորմած՝ **Ղուկ. Զ.36**: Ոչ երազարություն գործերից, այլ իր ողորմության համեմատ նա փրկեց մեզ՝ **Տիմոթ. Գ.5**: Տիրոջ գործակալն ողորմությունները բոլորի վրա են՝ **1 Նեփի 1.20**: Ողորմությունը հայց չունի չապաշխարողի վրա՝ **Մոսիա 2.38–39**: Աստված ողորմած է բոլոր նրանց հանդեպ, ովքեր հավատում են նրա անվանը՝ **Ալմա 32.22**: Ողորմությունը կարող է բավարարել արդարադատության պահանջները՝ **Ալմա 34.16**: Կարծում ես ողորմությունը կարող է կողպտե՞լ արդարադատությանը՝ **Ալմա 42.25** (Ալմա 42.13–25): Փոքր երեխաները կենդանի են Քրիստոսում նրա ողորմության շնորհիվ՝ **Մոր. 8.19–20** (Վևո 29.46): Հիսուս Քրիստոսի ողորմության բազուկը քավել է ձեր մեղքերը՝ **Վևո 29.1**: Արյան շնորհիվ, որ թափել եմ, ես բարեխոսել եմ Հոր առաջ նրանց համար, ովքեր հավատում են իմ անվանը՝ **Վևո 38.4**: Նրանք, ովքեր պահել են ուխտը, ողորմություն կստանան՝ **Վևո 54.6**: Ես՝ Տերս, ներում եմ մեղքերը և ողորմած եմ նրանց հանդեպ, ովքեր խոնարհ սրտով խոստովանում են իրենց մեղքերը՝ **Վևո 61.2**: Ես՝ Տերս, ողորմած եմ բոլոր հեգերի հանդեպ՝ **Վևո 97.2**: Եվ ովքեր կընդունեն ձեզ, ինչպես մի փոքր երեխա, կընդունեն իմ արքայությունը, քանզի նրանք ողորմություն կգտնեն՝ **Վևո 99.3**: Ողորմություն պիտի գնա քո երեսի առաջից՝ **Մովսես 7.31**:

ՈՂՈՐՄՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ,
ՈՂՈՐՄՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏԱԼԸ:

Տե՛ս նաև Աղքատ. Բարօրություն.
Ընծա. Ծոմ, Ծոմապահություն

Աղքատներին օգնելու նվիրատվություններ:

Ձեր ողորմությունները մի արեք մարդկանց առաջ՝ **Մատ. Զ.1–4** (3 Նեփի 13.1–4): Այս աղքատ որբևայրին զանազան կզոհենքից ամենաշատը զոհեք՝ **Մար. ԺԲ.41–44**: Ավելի երանելի է տալը, քան ստանալը՝ **Գոր. Ի.33–35**: Ես կկամենայի, որ դուք ձեր ստացվածքից բաժին հանեք աղքատներին՝ **Մոսիա 4.26**: Եկեղեցու ժողովուրդը պետք է իր ստացվածքից բաժին հանի՝ ամեն մեկն իր ունեցածի համեմատ՝ **Մոսիա 18.27**:

ՈՍԿԵ ԹԻԹԵՂՆԵՐ: *Տե՛ս նաև*

Թիթեղներ. Մորմոնի Գիրքը

Ոսկե թիթեղների վրա գրված հիշատակարան: Այն տալիս է երկու մեծ քաղաքակրթությունների պատմությունն Ամերիկյան աշխարհամասում: Չոզեֆ Սմիթը թարգմանեց և հրատարակեց այդ թիթեղների մի մասը: Այդ թարգմանությունը հայտնի է «Մորմոնի Գիրքը» անունով: (Լրացուցիչ տեղեկությունների համար, տե՛ս «Նախաբան» և «Մարգարե Չոզեֆ Սմիթի վկայությունը» խորագրերը Մորմոնի Գրքի սկզբում):

ՈՎԲԵԴ: *Տե՛ս նաև* Բոռս. Հռութ

Հին Կտակարանում՝ Բոռսի և Հռութի որդին և Հեսեի հայրը, որը եղավ Դավիթ Թագավորի հայրը (Հռութ Գ.13–17, 21–22):

ՈՎՍԱՆՆԱ

Եբրայերենից եկած բառ, որը նշանակում է «փրկի՛ր, աղաչո՛ւմ եմք» և օգտագործվում է գովք ասելիս և աղերսելիս:

Տաղավարահարաց տոնին, որը փառաբանում էր Տիրոջ կողմից Իսրայելին ազատելը և խոստումի երկիր բերելը, ժողովուրդը երգում էր ճԺԸ Սաղմոսի բառերը և թափահարում արմավենու ճյուղեր: Տիրոջ հանդիսավոր մուտքի ժամանակ Երուսաղեմ, բազմությունը գոչում էր «Ովսաննա» և արմավենու ճյուղեր փռում, որ Հիսուսը դրանց վրայով անցնի, այդպիսով ցույց տալով իրենց խնացությունը,

որ Հիսուսը նույն Տերն է, որը հնում ազատել էր Իսրայելին (Մաղ. ՃԺԸ.25–26, Մատ. ԻԱ.9, 15, Մար. ԺԱ.9–10, Հովհ. ԺԲ.13): Այդ մարդիկ Քրիստոսին ընդունում էին, որպես երկար սպասված Մեսիա: *Ովսաննա* բառը դարձել է Մեսիայի փառաբանում բոլոր սերունդների ընթացքում (1 Նեփի 11.6, 3 Նեփի 11.14–17): Ովսաննա բացականությունն ընդգրկվեց Կիրթլենդի Տաճարի նվիրագործման մեջ (Վև.ՈՒ 109.79) և ներկայումս ժամանակակից տաճարների նվիրագործման մի մասն է:

ՈՎՍԵ

Հին կտակարանի մարգարե, որը մարգարեացել է Իսրայելի հյուսիսային թագավորությունում՝ Հեբրեոկան Բ-ի թագավորության վերջում: Նա ապրել է Իսրայելի մեղսագործության հետևանքով ազգի անկման և խորտակման ժամանակ:

Ովսեի գիրքը. Գրքի հիմնական թեման Աստծո սերն է իր ժողովրդի հանդեպ: Նրա բոլոր խրատները հասցվել են սիրով, և Իսրայելի վերականգնումը կլինի նրա սիրո շնորհիվ (Ովսե Բ.19, ԺԳ.4): Ի հակադրություն դրա, Ովսեն ցույց է տալիս Իսրայելի ուխտադրժությունն ու անհավատարմությունը: Այնուամենայնիվ, Աստված ի գործ է նայել հեռու՝ դեպի Իսրայելի վերջնական փրկագնումը (Ովսե ԺԱ.12–ԺԳ.9):

ՈՐԳԵԳՐՈՒՄ: *Տե՛ս նաև* Աբրահամ – Աբրահամի Սերունդը. Աստծո որդիներն ու դուստրերը. Իսրայել. Քրիստոսի զավակները

Սուրբ գրքերում խոսվում է երկու ձևի որդեգրման մասին:

1) Անձը, որը ծագումով Իսրայելացի չէ, դառնում է Աբրահամի ընտանիքի և Իսրայելի տան անդամ՝ հավատալով Հիսուս Քրիստոսին, ապաշխարելով, ընկրդման մկրտվելով և ստանալով Սուրբ Հոգին (2 Նեփի 31.17–18, Վև.ՈՒ 84.73–74, Աբր. 2.6, 11):

2) Բոլորը, ովքեր ստացել են ավետարանի փրկարար արարողությունները, դառնում են Հիսուս Քրիստոսի որդիներն ու դուստրերը՝ շարունակ հնազանդվելով նրա պատվիրաններից (Հռովմ. Ը.15–17, Գաղ. Գ.24–29, Դ.5–7, Մոսիա 5.7–8):

ՈՐԳԻՆԵՐԸ ՀԵԼԱՄԱՆԻ: *Տե՛ս* Հելամանի որդիները

ՈՐԳԻՆԵՐԸ ՄՈՍԻԱՅԻ: *Տե՛ս* Մոսիայի որդիները

ՈՐՈՄՆԵՐ

Խոտ կամ թունավոր մոլախոտ, որը տեքից մնան է ցորենի: Այն ցորենից չի տարբերվում, մինչև որ լիովին չի հասունացնում (Մատ. ԺԳ.24–30, Վև.ՈՒ 86.1–7):

ՉԱՐ ՈԳԻՆԵՐ: *Տե՛ս* Ոգի – Չար ոգիներ

ՉԱՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Բամբասանք. Հակառակություն. Համբավ. Ստել

Միայն, վիրավորական և ամբարիշտ բաներ ասելը: Սուրբ գրքերում հաճախ մնան խոսակցությունն ուղղված է ինչ-որ անձի դեմ՝ նրան ցավ պատճառելու հատուկ մտադրությամբ:

Պահիր քո լեզուն չարությունից՝ **Մաղ. ԼԳ.13** (Ա Պետ. Գ.10): Անաստված մարդը չարություն է փորում՝ **Առաք. ԺԶ.27**: Երանի է ձեզ, երբ մարդիկ ամեն չար բան սուտ տեղը ձեզ կասեն՝ **Մատ. Ե.11** (3 Նեփի 12.11): Չար մտքերը սրտից են դուրս գալիս՝ **Մատ. ԺԵ.19** (Մար. Է.21): Չար բան մի խոսիր քո ժողովրդի իշխանի մասին՝ **Գոր. ԻԳ.5**: Ամեն չարախոսություն թող վերցվի ձեզանից՝ **Եփես. Դ.31**: Իրար մասին մի չարախոսեք՝ **Հակ. Դ.11**: Տեսեք, որ չլինի ոչ բամբասանք, ոչ էլ չարախոսություն՝ **Վև.ՈՒ 20.54**:

ՊԱՀԱՊԱՆՆԵՐ: *Տե՛ս նաև* Զգուշացնել, Զգուշացում

Պահապանները ղեկավարներն են, որոնք կանչված են Տիրոջ ներկայացուցիչների կողմից, որպեսզի հատուկ պատասխանատվություն կրեն ուրիշների բարօրության համար: Կանչված ղեկավարները հատուկ պատասխանատվություն ունեն՝ պահապաններ լինելու մնացած աշխարհի համար:

Ես քեզ դետ եմ դրել՝ **Եզեկ. Գ.17–21**: Դետերը, որոնք զգուշացման ձայն են

բարձրացնում, փրկում են իրենց հոգին՝ **Եզեկ**. ԼԳ.7-9: Ալման քահանաներ և երեցներ կարգեց, որպեսզի նախագահեն և հսկեն Եկեղեցու վրա՝ **Ալմա** 6.1: Եպիսկոպոսը և մյուսները կանչվել են և կարգվել՝ Եկեղեցին հսկելու՝ **Վևո** 46.27: Տերը պահապաններ նշանակեց այդու վրա՝ **Վևո** 101.44-58:

ՊԱՇՏՈՆ, ՊԱՇՏՈՆՅԱ: *Տե՛ս նաև*

Կարգել, Կարգում. Քահանայություն

Կազմակերպության մեջ իշխանության կամ պատասխանատվության դիրք, որը սուրբ գրքերում հաճախ օգտագործվում է քահանայության իշխանության աստիճանի իմաստով. կարող է նշանակել նաև տվյալ դիրքի հետ կապված պարտականությունները կամ այդ դիրքը գրավող անձը:

Բոլոր անդամները չունեն միևնույն պաշտոնը՝ **Հոռվմ**. ԺԲ.4: Մենք մեծացնում էինք մեր պաշտոնը Տիրոջ համար՝ **Հակոբ** 1.19: Մեքիսդեկը ստացավ բարձրագույն քահանայության պաշտոնը՝ **Ալմա** 13.18: Հրեշտակների ծառայության պաշտոնը՝ ապաշխարության կանչել մարդկանց՝ **Երբ**. 7.31: Ոչ ոք, այս Եկեղեցում, չպետք է կարգվի որևէ պաշտոնի, առանց այդ Եկեղեցու քվարկության՝ **Վևո** 20.65: Թող ամեն մարդ կանգնի իր պաշտոնում՝ **Վևո** 84.109: Նախագահներ կամ նախագահող պաշտոնյաներ են նշանակվում նրանց միջից, ովքեր կարգված են այս երկու քահանայությունների պաշտոններում՝ **Վևո** 107.21: Նկարագրվում են քահանայության քվորումների պաշտոնների վրա նախագահողների պարտականությունները՝ **Վևո** 107.85-98: Թող ամեն մարդ սովորի իր պարտականությունը և գործի այն պաշտոնում, որին նշանակված է՝ **Վևո** 107.99-100: Ես տալիս եմ ձեզ պաշտոնյաներ, որոնք պատկանում են իմ քահանայությանը՝ **Վևո** 124.123:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒ-

ԹՅՈՒՆ-1: *Տե՛ս նաև* Ամուսնություն,

Ամուսնանալ – Բազմակնություն.

Հռչակագիր. Վուդրուֆ Վիլֆորդ

Վարդապետություն և Ուխտերի վերջին էջերում տպագրված «Պաշտոնական

Հայտարարություն-1»-ի առաջին մասը հայտնի է նաև որպես Հռչակագիր: Այն տրվել է Նախագահ Վիլֆորդ Վուդրուֆի միջոցով և ներկայացվել Եկեղեցու անդամներին 1890 թվականի հոկտեմբերի 6-ի գերագույն համաժողովում: 1862-ից սկսած, հաջորդ քսանհինգ տարիների ընթացքում, Միացյալ Նահանգների առանձին օրենքներ բազմակնությունն անօրինական դարձրեցին: Տերը Վիլֆորդ Վուդրուֆին տեսիլքով և հայտնությամբ ցույց տվեց, թե ինչ տեղի կունենար, եթե Սրբերը չդադարեին բազմակնության գործածությունը: Հռչակագիրը պաշտոնապես հայտարարեց, որ այլևս բազմակնի ամուսնություններ չեն կատարվում:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒ- ԹՅՈՒՆ-2: *Տե՛ս նաև* Քահանայու- թյուն. Քիմբալ Վ. Սպենսեր

Վարդապետական հայտարարություն այն բանի վերաբերյալ, թե ով կարող է կրել Աստծո քահանայությունը, որն այժմ տպագրված է Վարդապետություն և Ուխտերի վերջին էջերում: 1978 թվականի հունիսի սկզբին Տերը հայտնեց Նախագահ Սպենսեր Վ. Քիմբալին, որ քահանայությունը պիտի տրվի Եկեղեցու բոլոր արժանավոր տղամարդկանց: Այն մատչելի դարձրեց քահանայությունը բոլոր արժանավոր տղամարդկանց համար և տաճարային օրհնությունները բոլոր արժանավոր անդամների համար՝ անկախ ռասայից կամ մաշկի գույնից: 1978թ. սեպտեմբերի 30-ին այս հայտարարությունը ներկայացվեց Եկեղեցու գերագույն համաժողովում և միաձայն ընդունվեց:

ՊԱՌԱՆ

Նեփիացի երրորդ գլխավոր դատավորը Մորմոնի Գրքում (Ալմա 50.39-40, 51.1-7, 59-62):

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ

ՏԱՐԻՔ: *Տե՛ս* Երեխա, Երեխաներ.

Հաշիվ, Պատասխանատու, Պատասխանատվություն. Մանուկների մկրտություն. Մկրտություն, Մկրտել – Մկրտությունը մանուկների համար չէ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ: Տե՛ս նաև

Խաղաղություն

Դնակատամարտ կամ զինված ընդհարում. զենքերով կռվելը: Տերը պատերազմը թույլ է տալիս միայն որպես վերջին միջոց իր Սրբերի համար՝ պաշտպանելու իրենց ընտանիքները, ունեցվածքը, իրավունքները, արտոնությունները և ազատությունը (Ալմա 43.9, 45–47):

Մորոնիի ձգտումն էր՝ պաշտպանել իր ժողովրդին, իր իրավունքները, իր երկիրը և իր կրոնը՝ **Ալմա** 48.10–17: Ջոզեֆ Սմիթը հայտնություն և մարգարեություն ստացավ պատերազմի վերաբերյալ՝ **Վևոթ** 87: Մերժեք պատերազմը և հռչակեք խաղաղություն՝ **Վևոթ** 98.16, 34–46: Մենք հավատում ենք, որ մարդիկ արդարացված են իրենց, իրենց բարեկամներին և սեփականությունն ու կառավարությանը պաշտպանելու հարցում՝ **Վևոթ** 134.11: Մենք հավատում ենք օրենքին հնազանդվելուն, այն հարգելուն և պաշտպանելուն՝ **ՀՀ** 1.12:

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԵՐԿՆՔՈՒՄ: Տե՛ս նաև

Խորհուրդ Երկնքում.

Նախամահկանացու Կյանք

Ընդհարում, որը տեղի ունեցավ նախամահկանացու կյանքում Աստծո հոգեղեն գավակների միջև:

Սատանան երկնքից վայր գցվեց երկիր՝ **Հայտ.** ԺԲ.4, 7–9: Դևը և երկնքի մեկ երրորդ մասը ցած նետվեցին՝ **Վևոթ** 29.36–37: Լյուցիֆերն ապստամբեց Միածին Որդու դեմ՝ **Վևոթ** 76.25–26: Սատանան փնտրում էր Հոր փառքը և որ կործանի մարդու կամքի ազատությունը՝ **Մովսես** 4.1–4 (Ես. ԺԳ.12–15, Աբր. 3.27–28): Նրանք, ովքեր հետևեցին Աստծուն, պահեցին իրենց առաջին վիճակը, եկան երկիր և մարմին ստացան՝ **Աբր.** 3.26:

ՊԱՏԿԱՍԱՆՔ: Տե՛ս նաև Վախ.

Պատվել

Խորը հարգանք արբազան բաների նկատմամբ. ակնածանք:

Տերը Մովսեսին պատվիրեց հանել կոշիկ-

ները, քանի որ նա կանգնած էր սուրբ հողի վրա՝ **Ել.** Գ.4–5: Աստուծոց պետք է վախել և ակնածել՝ **Սաղ.** ԶԹ.7: Աստծուն ծառայեք հաճությամբ՝ ահով և երկյուղածությամբ՝ **Եբր.** ԺԲ.28: Մորոնին գետին խոնարհվեց և զորությամբ աղոթեց՝ **Ալմա** 46.13: Բազմությունն ընկավ գետնին և երկրպագեց Քրիստոսին՝ **3 Նեփի** 11.12–19: Խոնարհվիր իմ առաջ՝ **Վևոթ** 5.24: Բոլոր բաները խոնարհ պատկառանքով խոնարհվում են Աստծո զահի առաջ՝ **Վևոթ** 76.93: Չեր միտքը մթազնել է, որովհետև դուք թեթևամտությամբ եք վերաբերվել այն ամենին, ինչ ստացել եք՝ **Վևոթ** 84.54–57: Ամեն ծունկ պիտի ծալվի, և ամեն լեզու պիտի խոստովանի՝ **Վևոթ** 88.104: Գերագույն Էակի անվան հանդեպ ունեցած հարգանքից կամ պատկառանքից ելնելով՝ Եկեղեցին այդ քահանայությունը կոչեց Մելքիսեդեկի անունով՝ **Վևոթ** 107.4: Օրինություններ կթափվեն նրանց վրա, ովքեր երկրպագում են Տիրոջը նրա տանը՝ **Վևոթ** 109.21:

ՊԱՏՎԵԼ: Տե՛ս նաև Գնահատել.

Պատկառանք

Ինչպես սովորաբար օգտագործվում է սուրբ գրքերում՝ հարգանք և պատկառանք ցուցաբերել ինչ-որ մեկի կամ ինչ-որ բանի հանդեպ:

Պատվիր քո հորը և քո մորը՝ **Ել.** Ի.12 (1 Նեփի 17.55, Մոսիա 13.20): Պատվիր Տիրոջը քո ստացվածքից՝ **Առակ.** Գ.9: Եթե մեկը ծառայի ինձ, Հայրս կպատվի նրան՝ **Հովի.** ԺԲ.26: Ամուսինները պետք է պատվով տան իրենց կանանց՝ **Ա Պետ.** Գ.7: Իրենց շուրթերով են միայն պատվում Տիրոջը՝ **2 Նեփի** 27.25 (Ես. ԻԹ.13): Ես չեմ փնտրում աշխարհի պատիվը՝ **Ալմա** 60.36: Դևն ապստամբեց իմ դեմ, ասելով. Տո՛ր ինձ քո պատիվը, որն իմ զորությունն է՝ **Վևոթ** 29.36: Հավատարիմները կպսակվեն պատվով՝ **Վևոթ** 75.5 (Վևոթ 124.55): Տերը բերկրանքով պատվում է նրանց, ովքեր ծառայում են իրեն՝ **Վևոթ** 76.5: Նրանք ընտրված չեն, որովհետև տենչում են մարդկանց գովասանքներին՝ **Վևոթ** 121.34–35: Մենք հավատում ենք օրենքը հարգելուն և պաշտպանելուն՝ **ՀՀ** 1.12 (Վևոթ 134.6):

ՊԱՏՎԻՐԱՆՆԵՐ՝ ՏԱՍԸ: *Տե՛ս նաև*

Պատվիրաններն Աստծո. Մովսես

Տասն օրենքներ, որոնք տրվել են Աստծո կողմից, Մովսես մարգարեի միջոցով, բարոյական վարքը կարգավորելու համար:

Եբրայերենում դրանց անվանում են «Տասը Խոսք»: Դրանց անվանում են նաև Ուխտ (Բ Օր. Թ.9) կամ Վկայություն (Ել. ԻԵ.21, ԼԲ.15): Աստծո կողմից Տասը Պատվիրանները Մովսեսին և, նրա միջոցով, Իսրայելին տալը նկարագրված է Ելից գրքում ԺԹ.9-Ի.23, ԼԲ.15-19, ԼԴ.1: Պատվիրանները փորագրվել էին երկու սալաձև քարերի վրա, որոնք դրվել էին Տապանակի մեջ. այդպիսով էլ Տապանակն անվանում էին Ուխտի Տապանակ (Թվ. Ժ.33): Տե՛րը, մեջ բերելով Բ Օր. 2.4-5 և Ղև. ԺԹ.18 գրվածքները, Տասը Պատվիրաններն ամփոփել է «երկու մեծ պատվիրաններով» (Մատ. ԻԲ.37-39):

Տասը Պատվիրանները կրկնվել են վերջին օրերի Հայտնություններում (Մոսիա 12.32-37, 13.12-24, Վև. 42.18-28, 59.5-13, ԶՍԹ՝ Ել. ԼԴ.1-2):

ՊԱՏՎԻՐԱՆՆԵՐԻ ԳԻՐԶ: *Տե՛ս նաև* Հայտնություն.

Վարդապետություն և Ուխտեր

1833 թվականին Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթի կողմից ստացված հայտնությունների մի որոշ մաս պատրաստվեց հրատարակության «A Book of Commandments for the Government of the Church of Christ» (Պատվիրանների գիրք Քրիստոսի Եկեղեցու Կառավարման համար) վերնագրով: Տե՛րը շարունակում էր հաղորդակցվել իր ծառաների հետ, և երկու տարի անց Հայտնությունների մի ավելի մեծ ժողովածու հրատարակվեց, որպես «Վարդապետություն և Ուխտեր»:

Վև. 1-ը Տիրոջ նախաբանն է իր պատվիրանների գրքի համար՝ **Վև. 1.6:** Տե՛րը կոչ է անում, որ ամենախմաստուն մարդը փորձի կրկնօրինակել Պատվիրանների Գրքի իր Հայտնություններից ամենափոքրը՝ **Վև. 67.4-9:** Տնտեսներ են նշանակվում՝ հայտնությունները հրատարակելու համար՝ **Վև. 70.1-5:**

ՊԱՏՎԻՐԱՆՆԵՐՆ ԱՍՏԾՈ: *Տե՛ս նաև* Աստծո Խոսքը.

Հնազանդություն, Հնազանդ, Հնազանդվել. Մեղք.

Պատվիրաններ՝ Տասը. Օրենք

Այն օրենքներն ու պահանջները, որոնք Աստված տալիս է մարդկությանը՝ թե՛ մեկ հոգուն, թե՛ ընդհանուրին: Պատվիրանները պահելը Տիրոջ օրհնությունները կրելի հնազանդի վրա (Վև. 130.21):

Նոյն արեց բոլորը, ինչպես Աստված պատվիրել էր նրան՝ **Ծն. 2.22:** Գնացեք իմ կանոններով և պահեք իմ պատվիրանները՝ **Ղև. ԻԶ.3:** Պահիր իմ պատվիրանները և կապես՝ **Առակ. Գ.4** (Առակ. Է.2): Եթե ինձ սիրում եք, իմ պատվիրանները պահեք՝ **Հովի. ԺԴ.15** (Վև. 42.29): Ինչ որ խնդրենք, կստանանք նրանից, որովհետև պահում ենք նրա պատվիրանները՝ **Ա Հովի. Գ.22:** Նրա պատվիրանները ծանր չեն՝ **Ա Հովի. Ե.3:** Անխախտ եղիր պատվիրանները պահելիս՝ **1 Նեփի 2.10:** Տե՛րը չի տալիս պատվիրաններ, առանց ուղի պատրաստելու՝ **1 Նեփի 3.7:** Ես պետք է վարվեմ Աստծո խիստ հրամանների համաձայն՝ **Հակոբ 2.10:** Քանի դեռ դուք կպահեք իմ պատվիրանները, դուք կբարգավաճեք երկրում՝ **Հաբոմ 1.9** (Ալմա 9.13, 50.20): Քո երիտասարդության տարիներին սովորիր պահել Աստծո պատվիրանները՝ **Ալմա 37.35:** Այս պատվիրաններն ինձանից են՝ **Վև. 1.24:** Քննեք այս պատվիրանները՝ **Վև. 1.37:** Նրանք, ովքեր չեն պահում պատվիրանները, չեն կարող փրկվել՝ **Վև. 18.46** (Վև. 25.15, 56.2): Իմ պատվիրանները հոգևոր են. դրանք ոչ բնական են, ոչ էլ ֆիզիկական՝ **Վև. 29.35:** Պատվիրանները տրվում են, որպեսզի մենք կարողանանք հասկանալ Տիրոջ կամքը՝ **Վև. 82.8:** Ես չգիտեմ, բացի այն, որ Տե՛րը պատվիրել է ինձ՝ **Մովսես 5.6:** Տե՛րը կփորձի մարդկանց, որ տեսնի, թե արդյոք նրանք կանեն այն ամենը, ինչ նա պատվիրում է նրանց՝ **Աբր. 3.25:**

ՊԱՏՐԻՋ ԷԴՎԱՐԴ

Արդի ժամանակներում վերականգնված Եկեղեցու վաղ անդամ և առաջնորդ: Էդվարդ Պատրիջը ծառայել է որպես Եկեղեցու առաջին եպիսկոպոս (Վև. 36, 41.9-11, 42.10, 51.1-18, 115, 124.19):

ՊԱՐԱԿԱՆՈՆ ԳՐՔԵՐ: *Տե՛ս նաև*

Աստվածաշունչ. Սուրբ գրքեր

Հրեա ժողովրդի սրբազան գրքեր, որոնք չեն ընդգրկվել եբրայերեն Աստվածաշունչում, սակայն պահպանվում են որոշ Քրիստոնյա Եկեղեցիների Աստվածաշունչերում: Այս գրքերը հաճախ արժեքավոր են Հին և Նոր Կտակարանները կապակցելիս և Եկեղեցու կողմից օգտակար են համարվում կարդալու համար:

Պարականոն գրքերը հիմնականում ճիշտ են թարգմանված, բայց ոչ ճիշտ ընդմիջարկումներ են պարունակում՝ **ՎՆՈՒ** 91.1–3: Պարականոն գրքերը կարող են օգտակար լինել Հոգով լուսավորվածներին՝ **ՎՆՈՒ** 91.4–6:

ՊԱՐԳԵՎ: *Տե՛ս նաև* Սուրբ Հոգու պարգև. Հոգու պարգևները

Աստված մարդուն շնորհում է շատ պարգևներ:

Հոգևոր պարգևները շատ են՝ **Ա Կոր.** ԺԲ.4–10: Ձանախարաբ փնտրեք լավագույն պարգևները՝ **Ա Կոր.** ԺԲ.31: Ամեն կատարյալ պարգև Աստծուց է՝ **Հակ.** Ա.17: Սուրբ Հոգու զորությունն Աստծու պարգև է՝ **1 Նեփի** 10.17: Նրանք, ովքեր ասում են, թե պարգևներ չկան, չգիտեն Քրիստոսի ավետարանը՝ **Մորմ.** 9.7–8: Ամեն բարի պարգև գալիս է Քրիստոսից՝ **Մորմ.** 10.8–18: Հավերժական կյանքն Աստծու պարգևներից ամենամեծն է՝ **ՎՆՈՒ** 14.7 (1 Նեփի 15.36): Պարգևները տրվում են նրանք, ովքեր սիրում են Տիրոջը՝ **ՎՆՈՒ** 46.8–11: Բոլորին տրված չէ ամեն պարգև՝ **ՎՆՈՒ** 46.11–29:

ՊԱՐԾԵՆԱԼ: *Տե՛ս* Հպարտություն

ՊԱՐՏԱԴՐԵԼ, ՊԱՐՏԱԴՐՎԱԾ:
Տե՛ս նաև Սուրբ Հոգի

Ուժեղ դրդվել մի բան անելու կամ չանելու, հատկապես Սուրբ Հոգու ազդեցությամբ ու զորությամբ:

Ներսիս հոգին նեղում է ինձ՝ **Հոր** ԼԲ.18: Քրիստոսի սերը ստիպում է մեզ՝ **Բ Կոր.** Ե.14: Ես Հոգու կողմից պարտադրվեցի, որ սպանեմ Լաբանին՝ **1 Նեփի** 4.10: Հոգին պարտադրում է ինձ՝ **Ալմա** 14.11: Ես պարտադրված եմ՝ համաձայն ուխտի՝

Ալմա 60.34: Ամմարոնը, պարտադրվելով Սուրբ Հոգու կողմից, թաքցրեց հիշատակարանները՝ **4 Նեփի** 1.48: Այն, ինչ գալիս է վերևից, պետք է խոսվի Հոգու դրդմամբ՝ **ՎՆՈՒ** 63.64:

ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*

Հնազանդություն, Հնազանդ, Հնազանդվել

Սուրբ գրքերում՝ հանձնարարություն, նշանակում կամ պատասխանատվություն, որը հաճախ տրվում է Տիրոջ և նրա ծառաների կողմից:

Պահիր նրա պատվիրանները. որովհետև սա է մարդու ողջ պարտականությունը՝ **Ժող.** ԺԲ.13: Տերն ինչ է ուզում քեզանից, բացի արդար գործելուց՝ **Միքիա** 2.8: Ավելի շուտ Աստծուն պետք է հնազանդվել, քան թե մարդկանց՝ **Գռք.** Ե.29: Նրանք զարկվում էին չարչարանքով, որպեսզի զարթնեին և հիշեին իրենց պարտականությունները՝ **Մոսիա** 1.17: Նկարագրվում են երեցների, քահանաների, ուսուցիչների և սարկավագների պարտականությունները՝ **ՎՆՈՒ** 20.38–67: Քահանայություն կրողները պետք է մասնակցեն ընտանեկան բոլոր պարտականություններին՝ **ՎՆՈՒ** 20.47, 51: Նկարագրվում են անդամների պարտականությունները մկրտությունից հետո՝ **ՎՆՈՒ** 20.68–69: Իմ երեցները պետք է սպասեն մի փոքր ժամանակ, որպեսզի իմ ժողովուրդն ավելի կատարյալ ձևով իմանա իր պարտականությունը՝ **ՎՆՈՒ** 105.10: Թող ամեն մարդ սովորի իր պարտականությունը՝ **ՎՆՈՒ** 107.99–100:

ՊԱՐՏԵՋ ԳԵԹՍԵՄԱՆԻ: *Տե՛ս*
Գեթսեմանի

ՊԱՐՏԵՋ ԵԴԵՄԻ: *Տե՛ս* Եղեմ

ՊԱՐՏԶ: *Տե՛ս նաև* Ներել

Սուրբ գրքերում օգտագործվող իմաստով՝ ուրիշից պարտք վերցված դրամը կամ ունեցվածքը պատճառ է լինում, որ պարտապանը լինի ինչ-որ տեսակի գերության մեջ: Մեկ այլ իմաստով՝ Հիսուսն ուսուցանում էր, որ մենք պետք է Հորը խնդրենք, որ ների մեզ մեր մեղքերը, կամ ազատի մեզ մեր մեղքերի գիրը վճարելուց, Հիսուս

Քրիստոսի քավության միջոցով, այն բանից հետո, երբ մենք ուրիշներին ներում ենք մեզ հասցրած իրենց վիրավորանքների համար (Մատ. 2.12, 3 Նեփի 13.11):

Ամբարիշտը փոխ է առնում և չի վճարում՝ **Մադ. ԼԷ.21**: Փոխ առնողը ծառա կլինի փոխ տվողին՝ **Առակ. ԻԲ.7**: Ես այն բռնի պարտքը շնորհեցի քեզ: **Պետք է՞՞ր**, որ դու էլ ողորմություն ունենայիր՝ **Մատ. ԺԸ.23-35**: Ոչ ոքի ոչինչ պարտական մի մնացեք, բացի իրար սիրելուց՝ **Հռոմ. ԺԳ.8**: Դուք հավերժ պարտական եք ձեր երկնային Հորը՝ **Մոսիա 2.21-24, 34**: Ով որ պարտք է վերցնում իր հարևանից, պետք է վերադարձնի այն, ինչ պարտքով վերցրել է՝ **Մոսիա 4.28**: Վճարիր պարտքը և ազատիր քեզ գերությունից՝ **ՎՆՈՒ 19.35**: Չի կարելի բռնամիտների պարտքի տակ ընկնել՝ **ՎՆՈՒ 64.27**: Վճարեք ձեր բոլոր պարտքերը՝ **ՎՆՈՒ 104.78**: Պարտքի տակ մի ընկեք Տիրոջ համար տուն կառուցելու նպատակով՝ **ՎՆՈՒ 115.13**:

ՊԵՆՏԵԿՈՍՏԵ: *St'u* նաև Մովսեսի Օրենք

Որպես Մովսեսի օրենքի մաս՝ Ջատկի տոնից հիսուն օր անց, Պենտեկոստի կամ երախայրիքի տոն էր անցկացվում (Դև. ԻԳ.16): Պենտեկոստեն պետք է տոներ բերքահավաքը, և Հին Կտակարանում այն կոչվում էր երախայրիքի հնձելու տոն կամ շաբաթների տոն: Այս տոնակատարության ժամանակ էր, որ Առաքյալները երուսաղեմում լցվեցին Սուրբ Հոգով և խոսեցին լեզուներով (Գոր. Բ, ՎՆՈՒ 109.36-37):

ՊԵՏՐՈՍ

Նոր Կտակարանում Պետրոսը սկզբում հայտնի էր որպես Շմալոն կամ Սիմոն (Բ Պետ. Ա.1), ձկնորս Բեթսայիղայից, որն իր կնոջ հետ ապրում էր Կափառնալում: Հիսուսը բժշկեց Պետրոսի գոթանչին (Մար. Ա.29-31): Պետրոսը, իր եղբայր Անդրեասի հետ, կանչվեց Հիսուս Քրիստոսի աշակերտը լինելու (Մատ. Դ.18-22, Մար. Ա.16-18, Դուկ. Ե.1-11): Նրա արամեական անունը՝ Կեփաս, որը ընամական է «տեսանող» կամ «վեմ», նրան տրվել էր Տիրոջ կողմից (Հովհ. Ա.40-42, ՋՄԹ՝ Հովհ. 1.42): Չնայած

Նոր Կտակարանը նշում է Պետրոսի որոշ մահկանացու բուլությունները, այն լուսաբանում է նաև, որ նա ամուր դարձվեց իր հավատքով առ Հիսուս Քրիստոս:

Պետրոսը խոստովանեց, որ Հիսուսը Քրիստոսն էր և Ասածո Որդին (Հովհ. 2.69-70), և Տերն ընտրեց նրան, որ կրի արքայության բանալիները երկրի վրա (Մատ. ԺԶ.13-18): Կերպարանավորված սարի վրա Պետրոսը տեսավ կերպարանավորված Փրկչին, ինչպես նաև Մովսեսին և Եղիային (Մատ. ԺԷ.1-9):

Պետրոսն իր օրերի ավագ Առաքյալն էր: Փրկչի մահից, հարությունից և համբարձումից հետո, նա հավաքեց Եկեղեցին մեկտեղ և ղեկավարեց Հուդա Իսլայիմի տացու փոխարեն Առաքյալ կանչելու գործը: (Գոր. Ա.15-26): Պետրոսը և Հովհաննեսը մի մարդ բժշկեցին, որն ի ծնե կաղ էր (Գոր. Գ.1-16) և հրաշքով ազատվեցին բանտից (Գոր. Ե.11-29, ԺԲ.1-19): Պետրոսի ծառայությամբ էր, որ ավետարանը սկզբում բացվեց հեթանոսների առաջ (Գոր. Ժ-ԺԱ): Վերջին օրերին Պետրոսը, Հակոբոսի և Հովհաննեսի հետ, իջավ երկնքից և Մելքիսեդեկյան Քահանայությունն ու նրա բանալիները շնորհեց Ջոզեֆ Սմիթին և Օլիվեր Բաուդերիին (ՎՆՈՒ 27.12-13, 128.20):

Պետրոսի առաջին բողոքը. Առաջին բողոքը գրվել է «Բաբելոնից» (հավանաբար, Հռոմից) և ուղարկվել է այժմյան Փոքր Ասիայի տարածքի Սրբերին՝ Ներոնի կողմից Քրիստոնյաների հալածվելուց կարճ ժամանակ անց:

Ա գլխում խոսվում է Քրիստոսի՝ որպես Քավիչի նախակարգված դերի մասին: Բ-Գ գլուխները բացատրում են, որ Քրիստոսը Եկեղեցու գլխավոր անկյունաքարն է, որ Սրբերը կրում են բազավորական քահանայություն, և որ Քրիստոսը քարոզում էր բանտում եղած հոգիներին: Դ-Ե գլուխները բացատրում են, թե ինչու է ավետարանը քարոզվում մեռելներին և թե երեցներն ինչու պետք է արածեցնեն հոտը:

Պետրոսի երկրորդ բողոքը. Ա գլուխը Սրբերին հորդորում է հաստատուն անել իրենց կոչումը և ընտրությունը: Բ գլուխը գգուշացնում է կեղծ վարդապետների համար: Գ գլուխը խոսում է վերջին օրերի և Քրիստոսի երկրորդ գալստի մասին:

ՊԻՂԱՏՈՍ ՊՈՆՏԱՅԻ

Հռոմեացի ղեկավար Հուդայում, Ք.ծ.հ. 26–36թթ. (Ղուկ. Գ.1): Նա ատում էր հրեաներին ու նրանց կրոնը և մահվան էր ենթարկել առնավազմ մի քանի Գալիլեացիների (Ղուկ. ԺԳ.1): Հիսուսը Պիղատոսի առաջ մեղադրվեց և խաչման դատապարտվեց (Մատ. ԻԷ.2, 11–26, 58–66, Մար. ԺԵ, Ղուկ. ԻԳ, Հովհ. ԺԸ.28–ԺԹ.38):

ՊԻՂՇ ԵԿԵՂԵՑԻ: *Տե՛ս Դև – Դևի եկեղեցին*

ՊԻՂՇ, ՊՂԾՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև Մեղք*

Սուրբ գրքերում՝ այն բանը, որը զգվանք և ատելություն է առաջացնում արդար և մաքուր մարդկանց մոտ:

Ստախոս շուրթերը պղծություն են Տիրոջ համար՝ **Առակ. ԺԲ.22:** Հպարտությունը պիղծ է Տիրոջ աչքում՝ **Հակոբ 2.13–22:** Ամբարիշտները հանձնվում են սեփական պղծությունների ըմբռնմանը՝ **Մոսիա 3.25:** Ամբարտականությունը բոլոր մեղքերից ամենապիղծն է, բացի սպանությունից և Սուրբ Հոգին ուրանալուց՝ **Ալմա 39.3–5:** Տիրոջ զայրույթը բռնկված է նրանց պղծությունների դեմ՝ **Վևոթ 97.24:**

ՊՈՂՈՍ: *Տե՛ս նաև Պողոսի Թղթերը*

Առաքյալ Նոր Կտակարանում: Պողոսի եբրայական անունը Մոդոս էր, և նա կրում էր այդ անունը մինչև հեթանոսների մեջ իր առաքելությունն սկսելը: Նախկինում նա հայլածել էր Եկեղեցին, բայց Հիսուս Քրիստոսի տեսիլքը տեսնելուց հետո դարձի էր եկել դեպի նրա ճշմարտությունը: Պողոսը գնաց միսիոներական երեք մեծ ճամփորդության և շատ մամակներ գրեց Սրբերին: Այդ մամակներից տասնչորսը կազմում են այսօրվա Նոր Կտակարանի մի մասը: Վերջ ի վերջո, որպես բանտարկյալ՝ նրան տարան Հռոմ և նա սպանվեց, հավանաբար, Ք.ծ.հ. 65 թվականի գարնանը:

Կամակից էր Ստեփանոսի քարկոծմանը՝ **Գոր. Է.56–59:** Հալածեց Սրբերին՝ **Գոր. Ը.3:** Դամասկոս էր գնում, երբ Հիսուսը հայտնվեց նրան՝ **Գոր. Թ.1–9:** Մկրտվեց Ամանիայի կողմից՝ **Գոր. Թ.10–18:** Արաբիա գնալուց հետո վերադարձավ

Դամասկոս՝ քարոզելու՝ **Գոր. Թ.19–25** (Գաղ. Ա.17): Իր դարձի գալուց երեք տարի անց վերադարձավ Երուսաղեմ՝ **Գոր. Թ.26–30** (Գաղ. Ա.18–19): Գնաց միսիոներական երեք ճամփորդության՝ քարոզելով ավետարանը և Եկեղեցու ճյուղեր կազմավորելով Հռոմեական Կայսրության տարբեր մասերում՝ **Գոր. ԺԳ.1–ԺԴ.26, ԺԵ.36–ԺԸ.22, ԺԸ.23–ԻԱ.15:** Իր երրորդ առաքելությունից Երուսաղեմ վերադառնալուց հետո կալանավորվեց և ուղարկվեց Կեսարիա՝ **Գոր. ԻԱ.7–23, 35:** Երկու տարի մնաց Կեսարիայում՝ որպես բանտարկյալ՝ **Գոր. ԻԴ.1–ԻԶ.32:** Ուղարկվեց Հռոմ՝ դատվելու, և ճանապարհին նավարկելության ենթարկվեց՝ **Գոր. ԻԷ.1–ԻԸ.11:**

ՊՈՂՈՍԻ ԹՂԹԵՐԸ: *Տե՛ս նաև*

Պողոս. առանձին թղթերի վերնագրերը

Տասնչորս գիրք Նոր Կտակարանում, որոնք սկզբնապես Պողոս Առաքյալի կողմից գրված մամակներ էին ուղղված Եկեղեցու անդամներին: Դրանք կարելի է բաժանել հետևյալ խմբերի.

Թեսաղոնիկեցիս Ա և Բ (Ք.ծ.հ. 50–51թթ.)

Թեսաղոնիկեցիներին ուղղված իր թղթերը Պողոսը գրել է Կորնթոսից՝ իր երկրորդ միսիոներական ճամփորդության ժամանակ: Թեսաղոնիկեի նրա գործերը նկարագրված են Գործք ԺԷ-ում: Նա ցանկանում էր վերադառնալ Թեսաղոնիկեա, բայց չկարողացավ (Ա Թես. Բ.18): Ուստի, նա ուղարկեց Տիմոթեոսին, որ քաջալերի նորադարձներին և իրեն լուր բերի, թե ինչպես են նրանք: Առաջին թուղթը Տիմոթեոսի վերադարձի իր գոհունակության արդյունքն է: Երկրորդ թուղթը գրվել է կարճ ժամանակ անց:

Կորնթացիս Ա և Բ, Գաղատացիս, Հռովմայեցիս (Ք.ծ.հ. 55–57թթ.)

Կորնթացիներին ուղղված թուղթը Պողոսը գրել է իր երրորդ միսիոներական ճամփորդության ժամանակ՝ որոշ հարցերի պատասխանելու և Կորնթոսի Սրբերի մեջ անկարգությունները շտկելու նպատակով:

Գաղատացիներին ուղղված թուղթը, հավանաբար, գրվել է ողջ Գաղատիայում տարածված Եկեղեցու շատ ճյուղե-

րին: Եկեղեցու որոշ անդամներ հրեական օրենքի պատճառով հրաժարվում էին ավետարանից: Այս նամակում Պողոսը բացատրել է Մովսեսի օրենքի նպատակը և հոգևոր կրոնի արժեքը:

Հռոմեացիներին ուղղված թուղթը Պողոսը գրել է Կորնթոսից, մասամբ, որպեսզի Հռոմի Սրբերին նախապատրաստի իր հնարավոր այցելությանը: Այս նամակը նաև վերահաստատում է որոշ վարդապետություններ, որոնք կասկածի տակ էին առնվում դեպի Քրիստոնեությունը դարձած որոշ հրեաների կողմից:

Փիլիպպեցիս, Կողոսացիս, Եփեսացիս, Փիլիմոն, Եբրայեցիս (Ք.ժ.հ. 60–62թթ.)

Պողոսը գրել է այս թղթերը, երբ առաջին անգամ բանտարկված էր Հռոմում:

Փիլիպպեցիներին ուղղված իր թուղթը Պողոսը գրել է, հիմնականում, իր երկար բանտարկությունից տխրած Փիլիպպեցի Սրբերին իր երախտագիտությունն ու տերը հայտնելու և նրանց քաջալերելու համար:

Կողոսացիներին ուղղված իր թուղթը Պողոսը գրել է, տեղեկանալով, որ Կողոսացիները լուրջ սխալների մեջ են ընկել: Նրանք սկսել էին հավատալ, թե կատարելության կարելի է հասնել ավելի շուտ արտաքին արարողությունները ճշտորեն կատարելով, քան Քրիստոսանման հատկանիշներ զարգացնելով:

Եփեսացիներին ուղղված թուղթը մեծ կարևորություն ունի, քանի որ ուսմունքներ է պարունակում Քրիստոսի Եկեղեցու մասին:

Փիլիմոնին ուղղված թուղթն անձնական նամակ է Ոնեսիմոսի մասին, մի ստրուկի, որը թալանել էր իր տիրոջը՝ Փիլիմոնին, և փախել էր Հռոմ: Պողոսը Ոնեսիմոսին ետ էր ուղարկել իր տիրոջ մոտ՝ մի նամակով, որում խնդրել էր ներել Ոնեսիմոսին:

Եբրայեցիներին ուղղված իր թուղթը Պողոսը գրել է Եկեղեցու հրեա անդամներին՝ նրանց համոզելու համար, որ Մովսեսի օրենքը կատարվել է Քրիստոսով, և որ այն փոխարինվել է Քրիստոսի ավետարանի օրենքով:

Ա և Բ Տիմոթեոս, Տիտոս (Ք.ժ.հ. 64–65թթ.)

Այս թղթերը Պողոսը գրել է Հռոմի առաջին բանտարկությունից ազատվելուց հետո:

Պողոսը ճանփորդեց դեպի Եփեսոս, որտեղ նա բողեց Տիմոթեոսին, որպեսզի նա կանգնեցնի որոշ մտահայեցողական վարդապետությունների աճը, մտադրություն ունենալով հետագայում վերադառնալ: Տիմոթեոսին ուղղած իր առաջին թուղթը նա, հավանաբար, գրել է Մակեդոնիայից, որպեսզի խորհուրդ տա և քաջալերի նրան իր պարտքը կատարելիս:

Տիտոսին ուղղված իր թուղթը Պողոսը գրել է բանտից ազատված ժամանակ: Հավանաբար, նա այցելել էր Կրետե, որտեղ ծառայում էր Տիտոսը: Նամակը հիմնականում վերաբերում է արդարակյաց ապրելակերպին և կարգապահությանը Եկեղեցու մեջ:

Տիտոսին ուղղված իր երկրորդ թուղթը Պողոսը գրել է երկրորդ անգամ բանտում գտնվելու ժամանակ, իր նախատախնից կարճ ժամանակ առաջ: Այս թուղթը պարունակում է Պողոսի վերջին խոսքերը և ցույց է տալիս այն զարմանահրաշ քաջությունն ու վստահությունը, որով նա դիմավորում էր մահը:

ՊՈՌՆԿՈՒԹՅՈՒՆ. *Տե՛ս նաև*

Զգայական, Զգայականություն.

Մաքրաբարոյություն. Ծնություն

Անօրինական սեռական հարաբերությունը երկու չամուսնացած մարդկանց միջև: Սուրբ գրքերում այն երբեմն օգտագործվում է նաև որպես ուրացության խորհրդանիշ:

Ինձ մի ստիպիր, որովհետև այդպիսի բան չեն անի՝ **Բ Թագ. ԺԳ.12:** Ետ քաշվեք պոռնկությունից՝ **Գռք. ԺԵ.20:** Մարմինը պոռնկության համար չէ, այլ Տիրոջ համար՝ **Ա Կոր. Զ.13–18:** Պոռնկությունից գերծ մնալու համար, ամեն մարդ թող իր կինն ունենա՝ **Ա Կոր. Է.2–3:** Սա է Աստծո կամքը, որ դուք հեռու մնաք պոռնկությունից՝ **Ա Թես. Դ.3:** Հակոբը Նեփիի ժողովրդին նախազգուշացրեց պոռնկության համար՝ **Հակոբ 3.12:** Դուք հասունանում եք կործանման համար՝ ձեր սպանությունների և ձեր պոռնկությունների պատճառով՝ **Հել. 8.26:** Պոռնկություն անողները պետք է ապաշխարեն, որպեսզի միանան Եկեղեցուն՝ **ՎևոՒ 42.74–78:**

ՊՈՌՆՈԳՐԱՖԻԱ: *Տե՛ս* Մաքրաբարոյություն. Ծնություն. Պոռնկություն

ՊՍԱԿ: *Տե՛ս նաև* Հավերժական կյանք

Օղակաձև զարդարանք, որն իրենց գլխին կրում են իշխանավորները: Այն կարող է լինել երկնային գործության, տիրապետության և աստվածության խորհրդանիշ: Նրանք, ովքեր համբերում են մինչև վերջ՝ պահելով Աստծո բոլոր պատվիրանները, կստանան հավերժական կյանքի պսակը: (*Տե՛ս ՎևոՒ 20.14, Մովսես 7.56, ՋՍ-Մ 1.1*):

Ինձ մնում է արդարության պսակը՝ **Բ Տիմ.** Դ.8: Դուք կլնդումեք փառքի անթառամ պսակը՝ **Ա Պետ.** Ե.4: Տիրոջ մեջ մահացած մեռելները կստանան արդարության պսակը՝ **ՎևոՒ 29.13:** Նրանք թագ պիտի ստանան իմ հոր պարանգներում՝ **ՎևոՒ 59.2:** Տերը Սրբերին նախապատրաստում է, որ հասնեն իրենց համար պատրաստված պսակին՝ **ՎևոՒ 78.15:** Տերն իր Սրբերին փառքի պսակ է խոստացել իր աջ կողմում՝ **ՎևոՒ 104.7:**

ՊՐԱՏ ՓԱՐԼԻ ՊԱՐԿԵՐ

Օրսոն Պրատի ավագ եղբայրը և արդի ժամանակներում Եկեղեցու վերականգնումից հետո կանչված առաջին Տասներկու Առաքյալներից մեկը (**ՎևոՒ 124.128–129**): Փարլի Պրատը կանչվեց առաջին մի քանի միսիոներական գործերին, երբ 1830թ. հոկտեմբերին Տերը նրան հայտնություն տվեց Ջոզեֆ Սմիթի միջոցով (**ՎևոՒ 32, 50.37**):

ՊՐԱՏ ՕՐՍՈՆ

Արդի ժամանակներում Եկեղեցու վերականգնումից հետո կանչված առաջին Տասներկու Առաքյալներից մեկը (**ՎևոՒ 124.128–129**): Նա միայն վեց օրվա Եկեղեցու անդամ էր, երբ Տերը նրան հայտնություն տվեց Ջոզեֆ Սմիթի միջոցով (**ՎևոՒ 34**): Օրսոն Պրատը նաև Եկեղեցու միսիոներ է եղել (**ՎևոՒ 52.26, 75.14**) և երկար տարիներ ծառայել է որպես Եկեղեցու պատմաբան:

ՋԱՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հետևողական, անվեհեր ջանք՝ հատկապես Տիրոջը ծառայելիս և նրա խառնիմ հնազանդվելիս:

Լսեք ինձ ջանասիրաբար՝ **Ես.** ԾԵ.2: Աստված վարձահատույց է լինում նրանց,

ովքեր ջանասիրաբար փնտրում են իրեն՝ **Եբբ.** ԺԱ.6: Ամեն ջանք անելով՝ ձեր հավատքին ավելացրեք առաքինություն՝ **Բ Պետ.** Ա.5: Աստծո խոսքն ուսուցանեք ողջ ջանասիրությամբ՝ **Հակոբ 1.19:** Նրանք ջանասիրաբար ընկել էին սուրբ գրքերը՝ **Ալմա 17.2:** Նրանք հոժար էին ողջ ջանասիրությամբ պահել պատվիրանները՝ **3 Նեփի 6.14:** Եկ գործե՛ք ջանասիրաբար՝ **Մոր.** 9.6: Ջերմեռանդ ներգրավվեք բարի գործի մեջ՝ **ՎևոՒ 58.27:** Ոչ էլ ծովացեք, այլ աշխատե՛ք ձեր գործությամբ՝ **ՎևոՒ 75.3:** Ջանասիրաբար ուշք դարձրե՛ք հավերժական կյանքի խոսքերին՝ **ՎևոՒ 84.43:** Թող ամեն մարդ սովորի իր պարտականությունը և գործի ողջ ջանասիրությամբ՝ **ՎևոՒ 107.99:**

ՋԵԿՍՈՆ ԳԱՎԱՆ, ՄԻՍՍՈՒՐԻ

(ԱՄՆ): *Տե՛ս նաև* Նոր Երուսաղեմ

Սրբերի հավաքման վայրը վերջին օրերին. այսինքն՝ այն կենտրոնական վայրը, որտեղ նրանք կհիմնեն Նոր Երուսաղեմը (**ՎևոՒ 57–58, 82, 101.69–71, 105.28**):

ՋՂԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ: Տե՛ս Բարկություն

ՋՈՋԵՖ ՍՄԻԹ ԿՐՏՍԵՐ: Տե՛ս

Սմիթ Ջոզեֆ կրտսեր

ՋՈՋԵՖ ՍՄԻԹԻ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒ-

ԹՅՈՒՆ (ՋՍԹ): *Տե՛ս նաև* Սմիթ Ջոզեֆ կրտսեր

Անգլերեն Աստվածաշնչի՝ Հակոբ Թագավորի Տարբերակի վերանայումը կամ թարգմանությունը, որը Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթը սկսեց 1830 թվականի հունիսին: Նա Աստծո կողմից պատվիրվել էր թարգմանություն կատարել և այն համարում էր որպես մարգարե իր կոչման մի մասը:

Չնայած 1833-ի հուլիսին Ջոզեֆն ավարտել էր թարգմանության մեծ մասը, սակայն մինչև իր մահը, 1844թ., նա շարունակում էր փոփոխություններ կատարել, մինչ ձեռագիրը պատրաստում էր հրատարակության: Չնայած իր կենդանության օրոք նա հրատարակեց թարգմանության որոշ մասեր, սակայն հնարավոր է, որ նա լրացուցիչ փոփոխություններ կատարեր, եթե այնքան ապրեր, որ ողջ աշխատությունը հրատարակեր: 1867-ին

Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Վերականգնվողված Եկեղեցին հրատարակել է Ջոզեֆ Սմիթի ոգեշնչված թարգմանության առաջին հրատարակությունը: Այդ ժամանակից ի վեր, նրանց կողմից լույս է ընծայվել գրքի մի քանի հրատարակություններ:

Թարգմանության ընթացքում մարգարեն շատ բաներ սովորեց: Վարդապետություն և Ուխտերի մի քանի բաժիններ ստացվել են նրա թարգմանչական աշխատանքի արդյունքում (օրինակ՝ ՎՆՈՒ 76, 77, 91 և 132): Բացի այդ, Տերը Ջոզեֆին հատուկ հրահանգներ տվեց թարգմանության վերաբերյալ, որոնք արձանագրվել են Վարդապետություն և Ուխտերում (ՎՆՈՒ 37.1, 45.60–61, 76.15–18, 90.13, 91, 94.10, 104.58, 124.89): Մովսեսի գիրքը և Ջոզեֆ Սմիթ–Մատթեոսը, որոնք այժմ ընդգրկված են Թանկագին Մարգարիտում, վերցվել են անմիջապես Ջոզեֆ Սմիթի Թարգմանությունից:

Ջոզեֆ Սմիթի Թարգմանությունը վերականգնել է այն պարզ և արժեքավոր բաներից մի քանիսը, որոնք կորել էին Աստվածաշնչից (1 Նեփի 13): Չնայած, որ այն չի համարվում Եկեղեցու պաշտոնական Աստվածաշունչը, այդ թարգմանությունը բազում հետաքրքիր ներըմբռնումներ է պարունակում և շատ արժեքավոր է Աստվածաշունչը հասկանալու համար: Այն նաև վկայություն է Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթի աստվածային կոչման և ծառայության մասին:

ՌԱԳՈՒԵԼ: *Տե՛ս Հոթոր*

ՌԱՄԵՌՈՒՄԹՕՈՍ

Մորմոնի Գրքում՝ բարձր մի բեմ, որի վրա Ջորամացիները՝ ուրացած Նեփիացիները, կանգնում էին և աղոթում (Ալմա 31.8–14):

ՌԱՔԵԼ: *Տե՛ս նաև Հակոբ՝ Իսահակի որդի*

Հին Կտակարանում՝ Հակոբի կինը (Ճն. ԻԹ–ԼԱ, ԼԵ): Նա նաև Հովսեփի և Բենիամինի մայրն էր:

ՌԱՖԱՅԵԼ: *Տե՛ս նաև Հրեշտակներ*

Տիրոջ հրեշտակ, որը մասնակցել է բոլոր բաների վերականգնմանը (ՎՆՈՒ 128.21):

ՌԵԲԵԿԱ: *Տե՛ս նաև Իսահակ*

Հին Կտակարանի Իսահակ նահապետի կինը (Ճն. ԻԳ–ԻԷ): Ռեբեկան Եսավի և Հակոբի մայրն էր (Ճն. ԻԵ.23–26):

ՌԻԳՎՈՆ ՍԻԳՆԻ

Վերականգնված Եկեղեցու վաղ նորադարձ և ղեկավար 1830-ական և վաղ 1840-ական թվականներին: Սիդնի Ռիգ-դոնը որոշ ժամանակ ծառայեց որպես Ջոզեֆ Սմիթի առաջին խորհրդական Եկեղեցու Առաջին Նախագահությունում (ՎՆՈՒ 35, 58.50, 57, 63.55–56, 76.11–12, 19–23, 90.6, 93.44, 100.9–11, 124.126): Հետագայում նա ուրացության մեջ ընկավ և 1844թ. սեպտեմբերին հեռացվեց Եկեղեցուց:

ՌՈԲՈՎԱՄ: *Տե՛ս նաև Մողոմոն*

Հին Կտակարանում՝ Մողոմոնի որդին: Նա հաջորդեց իր հորը և տասնյոթ տարի թագավորեց Երուսաղեմում (Գ. Թագ. ԺԱ.43, ԺԲ.21, 31): Ռոբովամի ժամանակ թագավորությունը բաժանվեց Իսրայելի թագավորության՝ հյուսիսում, և Հուդայի թագավորության՝ հարավում (Գ. Թագ. ԺԱ.31–36, ԺԲ.19–20): Ռոբովամը թագավորեց Հուդայի թագավորության վրա:

ՌՈՒԲԵՆ: *Տե՛ս նաև Իսրայել. Հակոբ՝ Իսահակի որդի*

Հին Կտակարանում՝ Հակոբի և Լիայի ավագ որդին (Ճն. ԻԹ.32, ԼԷ.21–22, 29, ԽԲ.22, 37): Չնայած Ռուբենն առաջնեկն էր, մեղքի պատճառով նա կորցրեց իր անդրանիկությունը (Ճն. ԼԵ.22, ԽԹ.3–4):

Ռուբենի ցեղը. Ռուբենին տրված Հակոբի օրհնությունները գտնվում են Ճնդոց ԽԹ.3-ում և Երկրորդ Օրինաց ԼԳ.6-ում: Ցեղի թվաքանակն աստիճանաբար փոքրացավ, և չնայած այն շարունակեց գոյատևել, սակայն քաղաքականապես պակաս կարևոր դարձավ: Ռուբենի անդրանիկությունն անցավ Հովսեփին և նրա որդիներին, որովհետև Հովսեփը Հակոբի երկրորդ կնոջ՝ Ռաքելի առաջնեկ որդին էր (Ա Մն. Ե.1–2):

ՍԱԴՌՈՒԿԵՑԻՆԵՐ: *Տե՛ս նաև Հրեաներ*

Փոքր, բայց քաղաքականապես ուժեղ կուսակցություն կամ դասակարգ հրեա-

ների մեջ: Հավանաբար, ամենից շատ նրանք հայտնի էին Մովսեսի օրենքի գրին հնագանդվելու իրենց աննկուն հավատքի և հոգիների ու հրեշտակների իրական լինելը, ինչպես և հարության ու հավերժական կյանքի վարդապետությունները ժխտելու համար (Մար. ԺԲ.18–27, Գոր. Դ.1–3, ԻԳ.7–8):

ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Պետություն. Օրենք

Վարդապետություն և Ուխտերում «Սահմանադրությունը» վերաբերում է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների սահմանադրությանը, որը տրվել էր աստվածային ոգեշնչմամբ, որպեսզի ճանապարհ նախապատրաստի ավետարանի վերականգնման համար:

Սահմանադրական օրենքին պետք է բարեկամանալ՝ **ՎՆՈՒ** 98.5–6: Տերն այնպես է արել, որ Սահմանադրությունը հաստատվի՝ **ՎՆՈՒ** 101.77, 80:

ՍԱՂԵՄ: *Տե՛ս նաև* Երուսաղեմ. Մելքիսեդեկ

Հին Կտակարանի քաղաք, որտեղ կառավարում էր Մելքիսեդեկը: Այն, հավանաբար, տեղավորված է եղել ներկայիս Երուսաղեմի տեղում: «Մաղեմ» անունը շատ նման է Եբրայերեն մի բառի, որը նշանակում է «խաղաղություն»:

Մաղեմի թագավոր Մելքիսեդեկը հաց և զինի դուրս բերեց՝ **ԾՃ. ԺԴ.18**: Մելքիսեդեկը՝ Մաղեմի թագավորը, բարձրյալ Աստծո քահանա էր՝ **Եբբ. Է.1–2**: Մելքիսեդեկը թագավոր էր Մաղեմի երկրի վրա՝ **Ալմա 13.17–18**:

ՍԱՂՄՈՍ: *Տե՛ս նաև* Դավիթ. Երաժշտություն

Ոգեշնչված բանաստեղծություն կամ օրհներգ:

Սաղմոսաց գիրքը. Հին Կտակարանի գիրք, որը պարունակում է սաղմոսների հավաքածու, որոնցից շատերը Քրիստոսի մասին են: Սաղմոսաց գրքից շատ մեջբերումներ կան Նոր Կտակարանում:

Սաղմոսներից շատերը գրել է Դավիթը: Սաղմոսները գրվել են, որպես Աստծուն փառաբանություն: Շատերը դարձել են երաժշտություն:

ՍԱՄ: *Տե՛ս նաև* Լեքի՝ Նեփիի հայր

Մորմոնի Գրքում՝ Լեքիի երրորդ որդին (1 Նեփի 2.5): Նա արդար և սուրբ մարդ էր, որն ընտրել էր հետևել Տիրոջը (1 Նեփի 2.17, 2 Նեփի 5.5–6, Ալմա 3.6):

ՍԱՄԱՐԱՅԻՆԵՐ: *Տե՛ս նաև* Սամարիա

Աստվածաշնչյան ժողովուրդ, որոնք ապրում էին Սամարիայում, նրանից հետո, երբ Ասորեստանը գերի վերցրեց Իսրայելի հյուսիսային թագավորությունը: Սամարացիները մասամբ Իսրայելացիներ էին, մասամբ՝ հեթանոսներ: Նրանց կրոնը հրեական և հեթանոսական հավատքների ու ծեսերի խառնուրդ էր: Բարի Սամարացու առակը Ղուկասի Ժ.25–37-ում ցույց է տալիս այն ատելությունը, որն առաջացել էր հրեաների մոտ Սամարացիների նկատմամբ, քանի որ Սամարացիներն ուրացել էին Իսրայելացիների կրոնը: Տերն Առաքյալներին ուղարկեց, որ Սամարացիներին ուսուցանեն ավետարանը (Գոր. Ա.6–8): Փիլիպպոսը հաջողությամբ քարոզեց Քրիստոսի ավետարանը Սամարացիներին և շատ հրաշքներ գործեց նրանց մեջ (Գոր. Ը.5–39):

ՍԱՄԱՐԻԱ: *Տե՛ս նաև* Սամարացիներ

Հին Կտակարանում՝ Իսրայելի հյուսիսային թագավորության մայրաքաղաքը (Գ. Թագ. ԺՁ.23–24): Բլրի վրա գտնվելու նրա ռազմական ամուր դիրքի շնորհիվ՝ Ասորեստանցիները միայն երեք տարվա պաշարումից հետո կարողացան գրավել այն (Գ. Թագ. ԺԷ.5–6): Հերովդեսը կրկին կառուցեց այն և կոչեց Սեբաստա: Նոր Կտակարանի ժամանակներում Սամարիան Պաղեստինի ողջ կենտրոնական գավառի անունն էր՝ Հորդանանի արևմտյան մասում:

ՍԱՄՈՒԵԼ ԼԱՄԱՆԱՅԻ

Մորմոնի Գրքում՝ Լամանացի մարգարե, որն անմիջապես Փրկչի ծննդից առաջ Տիրոջ կողմից ուղարկվել էր Նեփիացիներին ուսուցանելու և զգուշացնելու: Սամուելը մարգարեացավ Հիսուս Քրիստոսի ծննդյան և մահվան նշանների մասին և Նեփիացիների կործանման մասին (Հել. 13–16):

ՍԱՄՈՒԵԼ՝ ՀԻՆ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ ՄԱՐԳԱՐԵ

Եղևանայի և Աննայի որդին՝ Սամուելը, ծնվեց ի պատասխան իր մոր աղոթքների (Ա. Թագավորաց Ա): Որպես երեխա՝ նա հանձնվել էր Հեղի քահանայապետի խնամակալությանը Սելովի խորանում (Ա. Թագ. Բ.11, Գ.1): Երիտասարդ տարիքում Տերը Սամուելին մարգարե կանչեց (Ա. Թագ. Գ): Հեղիի մահից հետո Սամուելը դարձավ Իսրայելի մեծ մարգարեն ու դատավորը և երկրում վերականգնեց օրենքը, կարգ ու կանոնը և կանոնավոր կրոնական երկրպագությունը (Ա. Թագ. Գ.15–18, Է.3–17):

Ա. Թագ. ԻԸ.5–20-ում պատմություն կա, որտեղ Սավուդ թագավորի խնդրանքով Ենդոլորի մի վիուկի կողմից Սամուելը ետ է բերվում մեռելներից: Այդ տեսիլքը չէր կարող Աստծուց լինել, որովհետև ոչ մի վիուկ կամ ոգիների որևէ այլ միջնորդ չի կարող ազդեցություն ունենալ մարգարեի վրա, որպեսզի մարգարեն հայտնվի նրա խնդրանքով (Ա. Թագ. ԻԸ.20, ԼԱ.1–4):

Սամուելի Ա և Բ գրքերը. Որոշ Աստվածաշնչերում Սամուելի Ա և Բ գրքերը մեկ գիրք են: Մյուսներում երկու գիրք են: Հայերեն Աստվածաշնչում Սամուելի Ա և Բ գրքերը կոչվում են նաև Թագավորաց Ա և Բ գրքեր: Գրքերի բովանդակության համար, տե՛ս «Թագավորաց» բեման:

ՍԱՄՓՍՈՆ

Հին Կտակարանում՝ Իսրայելի «դատավորներ»-ից տասներկուերորդը: Նա հայտնի էր իր մեծ ֆիզիկական ուժի համար, բայց իմաստուն չէր որոշ բարոյական ընտրություններում ու գործերում (Դատ. ԺԳ.24–ԺԶ.31):

ՍԱՎՈՒՂ՝ ԻՍՐԱՅԵԼԻ ԹԱԳԱՎՈՐ

Հին Կտակարանում՝ Իսրայելի առաջին թագավորը, նախքան նրա բաժանվելը: Չնայած իր թագավորության սկզբում նա արդար էր, ի վերջո նա լցվեց հպարտությամբ և անհնազանդ էր Աստծուն (Ա. Թագ. Թ–ԼԱ):

ՍԱՏԱՆԱ: Տե՛ս Դև

ՍԱՐ ԶԻԹԵՆՅԱՑ: Տե՛ս Զիթենյաց սար

ՍԱՐԻ ՎՐԱՅԻ ՔԱՐՈՁԸ: Տե՛ս նաև Երանություններ. Հիսուս Քրիստոս

Տեր Հիսուս Քրիստոսի խոսքն իր աշակերտներին, որոնք շուտով պետք է ուղարկվեին առաքելության (Մատ. Ե–Է, Դուկ. 2.20–49): Այդ քարոզը Տերը կարդաց Տասներկուսին կանչելուց ոչ շատ անց:

Քարոզը պարզաբանվել է Աստվածաշնչի Ջոզեֆ Սմիթի Թարգմանությամբ և նմանատիպ քարոզով, որն արձանագրված է 3 Նեփի 12–14-ում, որոնք ցույց են տալիս, որ քարոզի կարևոր մասերը կորսվել են Մատթեոսի հիշատակարանից:

ՍԱՐԻԱ: Տե՛ս նաև Լեքի՝ Նեփիի հայր

Մորմոնի Գրքում՝ Լեքիի կինը (1 Նեփի 5.1–8, 8.14–16, 18.19) և Լամանի, Լեմուելի, Սամի, Նեփիի, Հակոբի, Հովսեփի և դուստրերի մայրը (1 Նեփի 2.5, 2 Նեփի 5.6):

ՍԱՐԿԱՎԱԳ: Տե՛ս նաև Ահարոնյան Քահանայություն

Եկեղեցական ծառայության կոչում Պողոս Առաքյալի ժամանակ (Փիլ. Ա.1, Ա Տիմ. Գ.8–13) և Ահարոնյան Քահանայության պաշտոն (ՎևոՒ 20.38, 57–59, 84.30, 111, 107.85):

ՍԱՐԲԱ: Տե՛ս նաև Աբրահամ

Հին Կտակարանում՝ Աբրահամի առաջին կինը: Իր տարեց հասակում նա դարձավ Իսահակի մայրը (Ծն. ԺԸ.9–15, ԻԱ.2):

ՍԵՂԵԿԻԱ: Տե՛ս նաև Մուղեկ

Հին Կտակարանում՝ Հուդայի վերջին թագավորը (Դ. Թագ. ԻԳ.17–20, ԻԵ.2–7): Սեղեկիան բանտարկեց Երեմիա մարգարեին (Երեմ. ԼԲ.1–5), և Երեմիան մարգարեացավ Սեղեկիայի գերության մասին (Երեմ. ԼԳ.2–8, 21): Սեղեկիայի թագավորության առաջին տարին Լեքին ու նրա ընտանիքն ապրում էին Երուսաղեմում (1 Նեփի 1.4): Սեղեկիայի բոլոր որդիները սպանվեցին, բացի մեկից. նրա որդի Մուղեկն ազատվեց և գնաց Արևմտյան Կիսագունդ (Երեմ. ԾԲ.10, Օմնի 1.15, Հել. 8.21):

ՍԵՂԻԱԹ: Տե՛ս նաև Դանիել

Հին Կտակարանում՝ Սեդրաքը, Միսաքը և Աբեղնագովն Իսրայելացի այն երեք

երիտասարդներն էին, որոնք, Դանիելի հետ միասին բերվեցին Բաբելոնի թագավոր Նաբուգոդոնոսորի պալատ: Սեդրաքի Եբրայական անունն Անանիա էր: Այդ չորս երիտասարդները, չցանկանալով ապականվել, մերժեցին թագավորական կերակուրը և խմիչքը (Դան. Ա): Սեդրաքը, Միսաքը և Աբեղնագովը թագավորի կողմից գցվեցին կրակի հնոցը և պահպանվեցին Աստծո Որդու կողմից (Դան. Գ):

ՄԵԹ: *Տե՛ս նաև* Ադամ

Հին Կտակարանում՝ Ադամի և Եվայի արդար որդին:

Մեթը կատարյալ մարդ էր, և նրա նմանությունն իր հոր նմանության արտահայտումն էր՝ **ՎԼՈՒ** 107.42–43 (Ճն. Ե.3): Մեթը հոգիների աշխարհի հզորների թվում էր՝ **ՎԼՈՒ** 138.40: Աստված իրեն հայտնի դարձրեց Մեթին՝ **Մովսես** 6.1–3, 8–14:

ՄԵԼԵՍՏԻԱԼ ՓԱՈՔ: *Տե՛ս նաև*

Հավերժական կյանք. Վեհացում.

Փառքի աստիճաններ

Փառքի երեք աստիճաններից ամենաբարձրը, որին մարդ կարող է հասնել այս կյանքից հետո: Այնտեղ արդարները կյանակեն Հայր Աստծո և նրա Որդու՝ Հիսուս Քրիստոսի ներկայությամբ:

Ուրիշ է երկնավորների փառքը՝ **Ա Կոր.** ԺԵ.40 (ՎԼՈՒ 76.96): Պողոսը հափշտակվել էր մինչև երրորդ երկինքը՝ **Բ Կոր.** ԺԲ.2: Սելեստիալի փառքը ցույց տրվեց տեսիլքում՝ **ՎԼՈՒ** 76.50–70: Եթե Սրբերը տեղ են ցանկանում սելեստիալ աշխարհում, նրանք պետք է պատրաստվեն՝ **ՎԼՈՒ** 78.7: Նա, ով չի կարողանում մնալ սելեստիալ արքայության օրենքում, չի կարողանա մնալ սելեստիալ փառքում՝ **ՎԼՈՒ** 88.15–22: Սելեստիալ փառքի մեջ կա երեք երկինք. տրվում են ամենաբարձրին հասնելու համար անհրաժեշտ պայմանները՝ **ՎԼՈՒ** 131.1–2: Երեխաները, ովքեր մահանում են մախքան պատասխանատվության տարիքին հասնելը, փրկվում են սելեստիալ արքայությունում՝ **ՎԼՈՒ** 137.10:

ՄԵՊՓՈՐԱ: *Տե՛ս նաև* Մովսես

Հին Կտակարանում՝ Մովսեսի կինը և Հոթորի դուստրը (Ել. Բ.21, ԺԸ.2):

ՄԵՌԱԿԱՆ ԱՆԲԱՐՈՅԱԿԱՆՈՒ-

ԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Զգայական,

Զգայականություն. Շնություն.

Պոռնկություն

Կամավոր մասնակցություն շնության, պոռնկության, համասեռամոլության, լեսբիանիզմի, արյունապղծության կամ որևէ այլ անսուրբ, անբնական կամ անմաքուր սեռական գործողության մեջ:

Եկ մեր հորը գինի խմեցնենք և նրա հետ պառկենք՝ **Ճն.** ԺԹ.30–36: Ռուբենը գնաց և իր հոր հարձ Բաղդայի հետ պառկեց՝ **Ճն.** ԼԵ.22 (Ճն. ԽԹ.4, Ա Մն. Ե.1): Համասեռամոլությունը և սեռական այլասերությունները պղծություն են՝ **ՂԼ.** ԺԸ.22–23: Եթե մի տղամարդ մի կնկա ստիպում է պառկել իր հետ, միայն տղամարդն է մեղավոր մեղքում՝ **Բ Օր.** ԻԲ.25–27: Ով որ մի կնկա վրա մտիկ տա նրան ցանկանալով, արդեն շնություն է անում՝ **Մառ.** Ե.28 (3 Նեփի 12.28): Պոռնկությունը, պղծությունը, կիրքը կռապաշտություն են՝ **Կող.** Գ.5: Վերջին օրերին բնական սերը կապկասի մարդկանց մեջ՝ **Բ Տիմ.** Գ.1–3: Սեռական մեղքը պղծություն է՝ **Ալմա** 39.3–5:

ՄԵՄ: *Տե՛ս նաև* Նոյ՝ աստվածաշնչյան հայրապետ

Հին Կտակարանում՝ Նոյի արդար որդին և, ըստ ավանդության, նախահայրը Սեմական ժողովուրդների, որոնք են՝ արաբները, եբրայեցիները, բաբելոնացիները, ասորիները, փյունիկեցիները և ասորեստանցիները (Ճն. Ե.29–32, Զ.10, Է.13, Թ.26, Ժ.21–32, Մովսես 8.12): Վերջին օրերի հայտնություններում Սեմը հիշատակվում է, որպես «մեծ քահանայապետ» (ՎԼՈՒ 138.41):

ՄԵՐ: *Տե՛ս նաև* Գթություն. Թշնամանք.

Կարեկցանք

Խորը նվիրվածություն և կապվածություն: Մերն առ Աստված ներառում է նվիրվածություն, խորը հարգանք, ակնածանք, մեղմություն, ողորմություն, ներում, կարեկցանք, շնորհ, ծառայություն, երախտագիտություն, բարություն: Իր զավակների հանդեպ Աստծո սիրո մեծագույն օրինակն արտահայտվում է Հիսուս Քրիստոսի անսահման քավությամբ:

Սիրիի քո ընկերին քո անձի պես՝ **Ղև. ԺԹ.18** (Մատ. Ե.43–44, Մատ. ԻԲ.37–40, Հովմ. ԺԳ.9, Գաղ. Ե.14, Հակ. Բ.8, Մոսիա 23.15, ՎևՈՒ 59.6): Սիրիի քո Տեր Աստծուն քո բոլոր սրտով՝ **Բ Օր. 2.5** (Մոր. 10.32, ՎևՈՒ 59.5): Քո Տեր Աստվածը ձեզ փորձում է, որ տեսնի թե արդյոք սիրում եք Տիրոջը՝ ձեր Աստծուն՝ **Բ Օր. ԺԳ.3**: Տերն ում որ սիրում է՝ հանդիմանում է՝ **Առակ. Գ.12**: Ամեն ժամանակ սիրող է բարեկամը՝ **Առակ. ԺԷ.17**: Աստված այնպես սիրեց աշխարհը, որ տվեց իր Միածին Որդուն՝ **Հովհ. Գ.16** (ՎևՈՒ 138.3): Սիրեք միմյանց. ինչպես ես ձեզ սիրեցի՝ **Հովհ. ԺԳ.34** (Հովհ. Ե.Ժ.12, 17, Մովսես 7.33): Եթե ինձ սիրում եք, պահեք իմ պատվիրանները՝ **Հովհ. ԺԳ.15** (ՎևՈՒ 42.29): Ոչ ոք նրանից ավելի մեծ սեր չունի, ով իր անձը դնում է իր բարեկամների համար՝ **Հովհ. ԺԵ.13**: Պետրոս, սիրո՞ւմ ես ինձ դրանցից ավելի: Արածեցրու իմ գառները՝ **Հովհ. ԻԱ.15–17**: Ոչինչ չի բաժանի մեզ Քրիստոսում եղած Աստծու սիրով՝ **Հովմ. Ը.35–39**: Ինչ որ աչք չտեսավ, այն պատրաստեց Աստված նրանց համար, ովքեր սիրում են նրան՝ **Ա Կոր. Բ.9**: Սիրով ծառայեք իրար՝ **Գաղ. Ե.13**: Ամուսիններ, սիրեք ձեր կանանց՝ **Եփես. Ե.25** (Կող. Գ.19): Մի սիրեք աշխարհը՝ **Ա Հովհ. Բ.15**: Աստված սեր է՝ **Ա Հովհ. Դ.8**: Մենք սիրում ենք նրան, որովհետև առաջ նա սիրեց մեզ՝ **Ա Հովհ. Դ.19**: Քրիստոսը տառապում է՝ մարդկանց հանդեպ իր ողորմության պատճառով՝ **1 Նեփի 19.9**: Առաջ մղվեք սիրով Աստծո հանդեպ և բոլոր մարդկանց հանդեպ՝ **2 Նեփի 31.20**: Դուք ձեր երեխաներին կսովորեցնեք սիրել և ծառայել միմյանց՝ **Մոսիա 4.15**: Եթե դուք տրամադրված եք եղել երգելու քավիչ սիրո երգը, այժմ դուք ունե՞ք մեծ գագու՞մ՝ **Ալմա 5.26**: Առաջնորդվեք Սուրբ Հոգուց՝ դառնալով համբերատար, սիրով լի՝ **Ալմա 13.28**: Սամձիի քո բոլոր կրքերը, որ լցվես սիրով՝ **Ալմա 38.12**: Ոչ մի հակառակություն չկար՝ Աստծո սիրո շնորհիվ, որը բնակվում էր մարդկանց սրտերում՝ **4 Նեփի 1.15**: Ամեն բան, ինչ հրավիրում է սիրել Աստծուն, ոգեշնչված է Աստծուց՝ **Մոր. 7.13–16**: Գթությամբ Քրիստոսի մաքուր սերն է՝ **Մոր. 7.47**: Կատարյալ սերը ցրում է վախը՝ **Մոր. 8.16** (Ա Հովհ. Դ.18): Սերը մարդկանց

որակում է Աստծո գործի համար՝ **ՎևՈՒ 4.5** (ՎևՈՒ 12.8): Սրբագործումը գալիս է բոլոր նրանց, ովքեր սիրում և ծառայում են Աստծուն՝ **ՎևՈՒ 20.31**: Եթե ինձ սիրում ես, ծառայիր ինձ և պահիր իմ բոլոր պատվիրանները՝ **ՎևՈՒ 42.29** (Հովհ. ԺԳ.15): Ավելի մեծ սեր ցուցաբերիր նրա հանդեպ, ում ուղղում կամ հանդիմանում ես՝ **ՎևՈՒ 121.43**: Մարդիկ Սատանային ավելի շատ սիրեցին, քան Աստծուն՝ **Մովսես 5.13, 18, 28**:

ՄԵՐԵՄ: Տե՛ս նաև Հակաքրիստոս

Մի մարդ, Մորմոնի Գրքում, որն ուրանում էր Քրիստոսին և նշան էր պահանջում (Հակոբ 7.1–20):

ՄԵՐՈՒՆԴ ԱՔՐԱՀԱՄԻ: Տե՛ս

Աբրահամ – Աբրահամի սերունդը

ՄԻՔԼՈՆ: Տե՛ս նաև Ալմա՝ Ալմայի որդի

Մորմոնի Գրքում՝ Ալմա կրտսերի որդին: Միջոցն ուսուցանեց ավետարանը Ջորամացիներին և հալածվեց իր արդարակեցության համար: Տերը նրան ազատեց իր հալածանքներից՝ նրա հավատարմության և համբերության շնորհիվ (Ալմա 38): Միջոցը նաև որոշ ժամանակ պահպանում էր Նեփիացիների հիշատակարանները (Ալմա 63.1–2, 11–13):

ՄԻՋ: Տե՛ս նաև Հարեդացիներ

Հարեդացի զինվորական առաջնորդ Մորմոնի Գրքում: Նա մահացավ մեծ պատերազմի վերջում, որն ամբողջությամբ կործանեց Հարեդացիների ազգը (Եթեր 14.17–15.31):

ՄԻՄՈՆ ԿԱՆԱՆԱՅԻ

Նոր Կտակարանում՝ Հիսուս Քրիստոսի առաջին Առաքյալներից մեկը (Մատ. Ժ.2–4):

ՄԻՄՈՆ ՊԵՏՐՈՍ: Տե՛ս Պետրոս

ՄԻՆԱՅ ՍԱՐ: Տե՛ս նաև Մովսես.

Մովսեսի Օրենք

Սար Միմայ թերակղզում, որի մոտ Մովսեսը և Իսրայելացիները ճամբար էին դրել Եգիպտոսից իրենց դուրս գալուց հետո. այն անվանում են նաև Քորեբ սար (Ել. Գ.1): Այստեղ Աստված տվեց իր օրենքը Մովսեսին Իսրայելի տան համար.

այստեղ նաև կառուցվեց խորանը (Ել. ԺԹ.2, Ի.18, ԻԳ.12, ԼԲ.15):

ՄԻՈՆ: *Տե՛ս նաև* Ենովք. Նոր
Երուսաղեմ

Սրտով մաքուրները (ՎևՈՒ 97.21): Սիոն նշանակում է նաև այն տեղը, որտեղ ապրում են սրտով մաքուրները: Ենովքի և նրա ժողովրդի կողմից կառուցած քաղաքը, որն, ի վերջո, երկինք էր վերցվել արդարության շնորհիվ, կոչվում էր Սիոն (ՎևՈՒ 38.4, Մովսես 7.18–21, 69): Վերջին օրերին Սիոն անունով մի քաղաք կկառուցվի Ձեկսոն գավառի մոտ՝ Միստուրիում (Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ), որտեղ կհավաքվեն Իսրայելի ցեղերը (ՎևՈՒ 103.11–22, 133.18): Սրբերին խորհուրդ է տրվում կառուցել Սիոնն այնտեղ, որտեղ նրանք ապրում են աշխարհում:

Դավթի քաղաքը կոչվում էր Սիոն **ԳԹագ. Ը.1:** Սիոնից դուրս է գալու օրենքը՝ **Ես. Բ.2–3** (Միքիա Դ.2, 2 Նեփի 12.2–3): Քավիչը կգա Սիոն՝ **Ես. ԾԹ.20:** Ես ձեզ առնելու եմ քաղաքից մեկին, և ընտանիքից երկուսին, և բերելու եմ Սիոն՝ **Երեմ. Գ.14:** Սիոն սարի վրա և Երուսաղեմում փրկություն կլինի՝ **Հովել Բ.32** (Աբդիա Ա.17): Օրհնված են նրանք, ովքեր կփնտրեն առաջ բերել իմ Սիոնը՝ **1 Նեփի 13.37:** Սիոնի դուստրերը գոռոզ են՝ **2 Նեփի 13.16** (Ես. Գ.16): Վա՛յ նրան, ով անհոգ է Սիոնում՝ **2 Նեփի 28.19–25:** Փնտրեք առաջ տանել և հաստատել Սիոնի գործը՝ **ՎևՈՒ 6.6** (ՎևՈՒ 11.6): Նրան եմ ես ոգեշնչել՝ հզոր ուժով առաջ տանելու Սիոնի գործը բարիքի համար՝ **ՎևՈՒ 21.7:** Նոր Երուսաղեմը կկոչվի Սիոն՝ **ՎևՈՒ 45.66–67:** Միստուրիի Ինդիփենդենսն է վայրը Սիոն քաղաքի համար՝ **ՎևՈՒ 57.1–3:** Խարազան է մնում Սիոնի գավակների վրա մինչև նրանք ապաշխարեն՝ **ՎևՈՒ 84.58:** Տեքն իր ժողովրդին կոչեց Սիոն, որովհետև նրանք մեկ սրտի և մեկ մտքի էին՝ **Մովսես 7.18–19:** Սիոնը (Նոր Երուսաղեմը) կկառուցվի Ամերիկյան աշխարհամասում՝ **ՀՀ 1.10:**

ՄԻՐՏ. *Տե՛ս նաև* Կոտրված սիրտ.

Վերստին ծնված, Աստծուց ծնված

Մարդու մտքի և կամքի խորհրդանիշը և բոլոր հույզերի ու զգացումների փոխաբերական աղբյուրը:

Սիրիի քո Տեր Աստծուն քո ողջ սրտով՝ **Բ Օբ. 2.5** (Բ Օբ. 2.3–7, Մատ. ԻԲ.37, Ղուկ. Ժ.27, ՎևՈՒ 59.5): Տեքն իր սրտի համեմատ մի մարդ էր ուզում՝ **ԱԹագ. ԺԳ.14:** Մարդը տեսնում է աչքի առաջինը, բայց Տերը սրտին է նայում՝ **ԱԹագ. ԺԶ.7:** Նա, ով ունի մաքուր ձեռքեր և անարատ սիրտ, վեր կենի Տիրոջ աարը և կօրհնվի՝ **Մաղ. ԻԳ.3–5** (2 Նեփի 25.16): Ինչպես որ մարդ սրտում մտածում է, այդպիսին էլ է՝ **Առաք. ԻԳ.7:** Եղիան հայրերի սրտերը կդարձնի դեպի գավակները և գավակների սրտերը՝ դեպի իրենց հայրերը՝ **Մաղ. Դ.5–6** (Ղուկ. Ա.17, ՎևՈՒ 2.2, 110.14–15, 138.47, ԶՄ–Պ 1.39): Երանի նրանց, որ սրտով մաքուր են՝ **Մատ. Ե.8** (3 Նեփի 12.8): Մարդ իր սրտի բարուց կամ չարից է խոսում՝ **Ղուկ. 2.45:** Հետևեք Որդուն սրտի ողջ նվիրվածությամբ՝ **2 Նեփի 31.13:** Դուք հոգեպես ծնվե՞լ եք Աստծուց և ձեր սրտում զգացե՞լ եք հզոր փոփոխություն՝ **Ալմա 5.14:** Տիրոջ համար, որպես զոհ, մատուցեք կոտրված սիրտ և փշրված հոգի՝ **3 Նեփի 9.20** (3 Նեփի 12.19, Եթեր 4.15, Մոր. 6.2): Ես կասեմ քեզ քո մտքում և քո սրտում, Սուրբ Հոգով՝ **ՎևՈՒ 8.2:**

ՄԿԶԲՈՒՆԸ: *Տե՛ս նաև* Ավետարան

Հիմնական վարդապետություն, ճշմարտություն կամ օրենք: Ավետարանի առաջնային սկզբունքներն են՝ հավատք առ Տեր Հիսուս Քրիստոս և ապաշխարություն (ՀՀ 1.4):

Զթողնելով Քրիստոսի վարդապետության սկզբունքները՝ դեպի կատարյալ գնանք՝ **Եբր. 2.1–3:** Տրեցները, քահանաները և ուսուցիչները պետք է ուսուցանեն իմ ավետարանի սկզբունքները, որոնք սուրբ գրքերում են՝ **ՎևՈՒ 42.12:** Ավելի կատարյալ ձևով հրահանգվեք սկզբունքի, վարդապետության և բոլոր բաների մեջ՝ **ՎևՈՒ 88.78** (ՎևՈՒ 97.14): Որ ամեն մարդ կարողանա գործել վարդապետությամբ և սկզբունքով՝ համաձայն բարոյական կամքի ազատության, որը տվել եմ նրան՝ **ՎևՈՒ 101.78:** Բանակայության ինչ սկզբունքի որ մենք հասնենք այս կյանքում, հարության ժամանակ այն բարձրանալու է մեզ հետ՝ **ՎևՈՒ 130.18–19:**

ՄԿԻՋԲ: *Տե՛ս նաև* Հիսուս Քրիստոս.

Նախամահկանացու կյանք.

Ստեղծել, Ստեղծում

Հիմնականում վերաբերում է մահկանացու կյանքին նախորդած ժամանակին, այսինքն՝ նախամահկանացու կյանքին: Երբեմն Հիսուս Քրիստոսին անվանում են Սկիզբ:

Սկզբում Աստված ստեղծեց երկինքն ու երկիրը՝ **ԾՖ. Ա.1** (Մովսես 2.1): Սկզբում էր Բանը՝ **Հովհ. Ա.1**: Ես եմ Ալֆան և Օմեգան՝ սկիզբը և վերջը՝ **3 Նեփի 9.18**: Քրիստոսը սկիզբն է և վերջը՝ **ՎՆՈՒ 19.1**: Նոր և հավիտենական ուխտը կար ի սկզբանե՝ **ՎՆՈՒ 22.1**: Մարդը սկզբում Աստծո մոտ էր՝ **ՎՆՈՒ 93.23, 29**: Ազնիվ ու մեծ ոգիներն ի սկզբանե ընտրվել էին՝ դեկավարներ լինելու՝ **ՎՆՈՒ 138.55**: Իմ Միածինն ի սկզբանե ինձ հետ էր՝ **Մովսես 2.26**:

ՄՄԻԹ ԷՄՄԱ ՀԵՅԼ: *Տե՛ս նաև* Սմիթ Ջոզեֆ կրտսեր

Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթի կինը: Տերը Էմմային պատվիրեց Եկեղեցու համար օրհներգեր ընտրել: Նա ծառայել է նաև, որպես Սփոփող Միության առաջին նախագահ:

Հայտնություն տրվեց Էմմա Սմիթի համար Տիրոջ կամքի վերաբերյալ՝ **ՎՆՈՒ 25**: Տերը խորհուրդ տվեց Էմմա Սմիթին ամուսնության վերաբերյալ՝ **ՎՆՈՒ 132.51–56**:

ՄՄԻԹ ԼՅՈՒՄԻ ՄԱԿ: *Տե՛ս նաև* Սմիթ Ջոզեֆ ավագ. Սմիթ Ջոզեֆ կրտսեր

Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթի մայրը և Ջոզեֆ Սմիթ ավագի կինը (ՋՄ–Պ 1.4, 7, 20): Նա ծնվել է 1776 թվականի հուլիսի 8-ին և մահացել 1856թ. մայիսի 5-ին:

Սելեստիալ արքայության տեսիլքում Ջոզեֆ Սմիթ կրտսերը տեսավ իր մորը՝ **ՎՆՈՒ 137.5**:

ՄՄԻԹ ՀԱՅՐՈՒՄ: *Տե՛ս նաև* Սմիթ Ջոզեֆ կրտսեր

Ջոզեֆ Սմիթի ավագ եղբայրը և հավատարիմ գործընկերը: Հայրումը ծնվել է 1800թ. փետրվարի 9-ին: Նա ծառայել է, որպես Ջոզեֆ Սմիթի օգնական Եկեղեցու նա-

խագահությունում, ինչպես նաև եղել է Եկեղեցու երկրորդ հայրապետը: 1844-ի հունիսի 27-ին նա Ջոզեֆի հետ միասին նահատակվեց Քարթեջի բանտում:

Աստված Հայրումին հրահանգներ հայտնեց իր եղբոր՝ Ջոզեֆի միջոցով՝ **ՎՆՈՒ 11, 23.3**: Օրհնյալ է իմ ծառա Հայրում Սմիթն իր սրտի շիտակության համար՝ **ՎՆՈՒ 124.15**: Հայրումին պատվիրվեց վերցնել Եկեղեցու հայրապետի պաշտոնը՝ **ՎՆՈՒ 124.91–96, 124**: Ջոզեֆը և Հայրումը նահատակվեցին Քարթեջի բանտում՝ **ՎՆՈՒ 135**: Հայրումը և այլ ընտրյալ հոգիներ պահվել էին ժամանակների լրության մեջ առաջ գալու համար՝ **ՎՆՈՒ 138.53**:

ՄՄԻԹ ՋՈՁԵՑ ԱՎԱԳ: *Տե՛ս նաև*

Սմիթ Լյուսի Մակ. Սմիթ Ջոզեֆ կրտսեր

Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթի հայրը: Նա ծնվել է 1771թ. հուլիսի 12-ին: Նա ամուսնացել է Լյուսի Մակի հետ, և նրանք ունեցել են ինը երեխա (ՋՄ–Պ 1.4): Ջոզեֆը դարձավ վերջին օրերի վերականգնման հավատարիմ հավատացյալը և Եկեղեցու առաջին հայրապետը: Նա մահացել է 1840թ. սեպտեմբերի 14-ին:

Աստված նրան հրահանգներ հայտնեց իր որդու՝ Ջոզեֆի միջոցով՝ **ՎՆՈՒ 4, 23.5**: Թող իմ տարեց ծառան շարունակի իր ընտանիքի հետ՝ **ՎՆՈՒ 90.20**: Իմ տարեց ծառան նստած է Աբրահամի հետ, նրա աջ կողմում՝ **ՎՆՈՒ 124.19**: Սելեստիալ արքայության տեսիլքում Ջոզեֆ Սմիթ կրտսերը տեսավ իր հորը՝ **ՎՆՈՒ 137.5**: Հրեշտակը Ջոզեֆ Սմիթ կրտսերին պատվիրեց, որ հորը պատմի իր տեսած տեսիլքի մասին՝ **ՋՄ–Պ 1.49–50**:

ՄՄԻԹ ՋՈՁԵՑ ԿՐՏՍԵՐ: *Տե՛ս նաև*

Առաջին տեսիլք. Ավետարանի վերականգնումը. Թանկագին Մարգարիտ. Մորմոնի Գիրքը. Ջոզեֆ Սմիթի Թարգմանություն (ՋՄԹ). Վարդապետություն և Ուխտեր

Մարգարեն, որն ընտրվել էր Հիսուս Քրիստոսի ճշմարիտ Եկեղեցին երկրի վրա վերականգնելու համար: Ջոզեֆ Սմիթը ծնվել է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Վերմոնտ նահանգում և ապրել է 1805–1844թթ.:

1820թ. Հայր Աստվածը և Հիսուս Քրիստոսը հայտնվեցին Ջոզեֆին, և նա հասկացավ, որ երկրի վրայի եկեղեցիներից ոչ մեկը ճշմարիտ չէր (ԶՄ-Պ 1.1-20): Ավելի ուշ նրան այցելեց Մորոնի հրեշտակը, որը հայտնեց այն ոսկե թիթեղների թաքնված տեղը, որոնք պարունակում էին Ամերիկյան աշխարհամասի հնագույն ժողովուրդների հիշատակարանը (ԶՄ-Պ 1.29-54):

Ջոզեֆը թարգմանեց ոսկե թիթեղները և 1830 թվականին հրատարակեց դրանք, որպես «Մորմոնի Գիրքը» (ԶՄ-Պ 1.66-67, 75): 1829-ին նա քահանայության իշխանություն ստացավ Հովհաննես Մկրտչից և Պետրոսից, Հակոբոսից ու Հովհաննեսից (ՎևՈՒ 13, 27.12, 128.20, ԶՄ-Պ 1.68-70):

Ինչպես Աստված պատվիրել էր, Ջոզեֆը և ևս մի քանի հոգի 1830թ. ապրիլի 6-ին կազմավորեցին Հիսուս Քրիստոսի վերականգնված Եկեղեցին (ՎևՈՒ 20.1-4): Ջոզեֆի ղեկավարության ներքո Եկեղեցին աճեց Կանադայում, Անգլիայում և Միացյալ Նահանգների արևելյան մասում, հատկապես Օհայոյում, Միսսուրիում և Իլլինոյսում: Ջոզեֆը և Սրբերը ծանր հալածանքների ենթարկվեցին, որտեղ էլ բնակվեցին: 1844-ի հունիսի 27-ին Ջոզեֆը և նրա եղբայր Հայրումըր նահատակվեցին Քարտեջում՝ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Իլլինոյս նահանգում:

Հովսեփը՝ Հակոբի որդին, մարգարեացել է Ջոզեֆ Սմիթի մասին՝ **2 Նեփի** 3.6-15: Իմանալով գալիք աղետի մասին՝ Տերը կանչեց իր ծառա Ջոզեֆ Սմիթին՝ **ՎևՈՒ** 1.17 (ՎևՈՒ 19.13): Ջոզեֆ Սմիթը կարգվեց Հիսուս Քրիստոսի Առաքյալ և այս Եկեղեցու առաջին երեք **ՎևՈՒ** 20.2: Ջոզեֆն առաքյալ կարգվեց Պետրոսի, Հակոբոսի և Հովհաննեսի կողմից՝ **ՎևՈՒ** 27.12: Ջոզեֆը և Սիդնի Ռիզդոնը վկայեցին, որ նրանք տեսել են Հոր Միածին Որդուն՝ **ՎևՈՒ** 76.23: Օլիվեր Զառեթերիի հետ միասին Ջոզեֆ Սմիթը տեսիլքում տեսավ Տիրոջը՝ **ՎևՈՒ** 110.1-4: Տերը Ջոզեֆին կանչեց որպես նախագահող երեք, թարգմանիչ, հայտնող, տեսանող և մարգարե՝ **ՎևՈՒ** 124.125: Ջոզեֆ Սմիթն ավելի շատ բան արեց մարդկանց փրկության համար, քան որևէ այլ մարդ, բացի միայն Հիսուսից՝ **ՎևՈՒ** 135.3:

Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթի առաջ բերած սուրբ գրքերը. Ջոզեֆը թարգմանեց մի մաս ոսկե թիթեղներից, որոնք տրվել էին նրան Մորոնի հրեշտակի կողմից, թարգմանություն, որը հրատարակվեց 1830 թվականին, որպես «Մորմոնի Գիրքը»: Նա նաև շատ հայտնություններ ստացավ Տիրոջ կողմից, որոնք ուրվագծում էին Եկեղեցու հիմնական վարդապետություններն ու կազմակերպությունը: Այդ հայտնություններից շատերը կազմում են այն գիրքը, որն այժմ հայտնի է, որպես «Վարդապետություն և Ուխտեր»: Նա պատասխանատու էր նաև «Թանկագին Մարգարիտի» լույս ընծայման համար, որը ոգեշնչված թարգմանություններ է պարունակում Մովսեսի, Աբրահամի և Մատթեոսի գրություններից, հատվածներ իր անձնական պատմությունից և վկայությունից, և տասներեք պնդում՝ Եկեղեցու կողմից դավանվող վարդապետության և հավատքի վերաբերյալ:

ՄՄԻԹ ԶՈՁԵՖ Ֆ.

Եկեղեցու վեցերորդ Նախագահը. Հայրում և Մերի Ֆիլդինգ Սմիթների միակ որդին: Նա ծնվել է 1838թ. նոյեմբերի 13-ին և մահացել՝ 1918թ. նոյեմբերի 19-ին:

Ջոզեֆ Ֆ. Սմիթին տեսիլք տրվեց մահացածների փրկագնման վերաբերյալ՝ **ՎևՈՒ** 138:

ՄՄԻԹ ՍԱՄՈՒԵԼ Հ.: Տե՛ս նաև Սմիթ Ջոզեֆ կրտսեր

Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթի կրտսեր եղբայրը (ԶՄ-Պ 1.4): Սամուելը ծնվել է 1808 թվականին և մահացել 1844-ին: Նա եղել է Մորմոնի Գրքի Ուր Վկաներից մեկը և ծառայել է որպես առաջին միսիոներներից մեկը վերականգնված Եկեղեցու համար (ՎևՈՒ 23.4, 52.30, 61.33-35, 66.7-8, 75.13):

ՄՊԱՆԵԼ: Տե՛ս Գերագույն Պատիժ. Սպանություն

ՄՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ: Տե՛ս նաև Գերագույն Պատիժ. Կայեն

Մարդուն անօրինաբար և կանխամտածված ձևով սպանելը: Սպանությունը մեղք է, որը դատապարտվում է վաղ ժամանակներից ի վեր (Ծն. Դ.1-12, Մովսես 5.18-41):

Ով որ մարդու արյունը թափի, նրա արյունը մարդով պիտի թափվի՝ **ԾՆ. Թ.6** (ՋՍԹ՝ ԾՆ. Թ.12–13, Ել. ԻԱ.12, Ալմա 34.12): Մի՛ սպանիր՝ **Ել. Ի.13** (Բ Օր. Ե.17, Մատ. Ե.21–22, Մոսիա 13.21, Վևո 59.6): Հիսուսն ասաց. Մի՛ սպանիր՝ **Մատ. ԺԹ.18**: Մարդասպանների բաժինը երկրորդ մահը կլինի՝ **Հայտ. ԻԱ.8**: Դուք մարդասպաններ եք ձեր սրտում՝ **1 Նեփի 17.44**: Վայ մարդասպանին, որը սպանում է միտումնավոր՝ **2 Նեփի 9.35**: Աստված պատվիրել է, որ մարդիկ չպետք է սպանեն՝ **2 Նեփի 26.32**: Սպանությունը պղծություն է Տիրոջ համար՝ **Ալմա 39.5–6**: Ով որ սպանում է, ներում չի ունենա՝ **Վևո 42.18**: Ով որ սպանություն գործի, պիտի հանձնվի երկրի օրենքներին՝ **Վևո 42.79**:

ՍՊԱՍԱԶԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հանդերձանք, որը կրում են, որպեսզի մարմինը պաշտպանեն զենքերի զարկերից կամ հարվածներից: Այս բառն օգտագործվում է նաև հոգևոր հատկանիշների նշանակությամբ, որոնք մարդուն պաշտպանում են գայթակղություններից ու չարից:

Հագեք Աստծո սպառազինությունը՝ **Եփես. 2.10–18** (Վևո 27.15–18):

ՍՊԱՍԱՎՈՐ ՀԻԵՇՏԱԿՆԵՐ: *Տե՛ս*
Հրեշտակներ

ՍՈՂՈՄ: *Տե՛ս նաև* Գոմոր

Հին Կտակարանում՝ ամբարիշտ մի քաղաք, որը կործանվեց Տիրոջ կողմից (ԾՆ. ԺԹ.12–29):

ՍՈՂՈՄՈՆ: *Տե՛ս նաև* Բերսաբե.

Դավիթ

Հին Կտակարանում՝ Դավիթի և Բերսաբեի որդին (Բ Թագ. ԺԲ.24): Սողոմոնը որոշ ժամանակ թագավոր էր Իսրայելում:

Դավիթը Սողոմոնին թագավոր է անվանում՝ **Գ Թագ. Ա.11–53**: Դավիթը Սողոմոնին պատվիրում է քայլել Տիրոջ շավիղներով՝ **Գ Թագ. Բ.1–9**: Տերը նրան հասկացող սիրտ խոստացավ՝ **Գ Թագ. Գ.5–15**: Դատեց երկու մայրերի միջև և պարգեց երեխայի իսկական մորը՝ **Գ Թագ. Գ.16–28**: Առակներ և երգեր

խոսեց՝ **Գ Թագ. Դ.32**: Տաճար կառուցեց՝ **Գ Թագ. 2, Է.13–51**: Նվիրագործեց տաճարը՝ **Գ Թագ. Ը**: Նրան այցելեց Սաբայի թագուհին՝ **Գ Թագ. Ժ.1–13**: Սողոմոնն ամուսնացավ ոչ Իսրայելացիների հետ, և նրա կանայք նրա սիրտը դարձրեցին դեպի կեղծ աստվածների երկրպագությունը՝ **Գ Թագ. ԺԱ.1–8**: Տերը բարկացավ Սողոմոնի վրա՝ **Գ Թագ. ԺԱ.9–13**: Մահացավ՝ **Գ Թագ. ԺԱ.43**: Դավիթը մարգարեացավ Սողոմոնի թագավորության փառքի մասին՝ **Մաղ. ՀԲ**: Սողոմոնն ունեցավ շատ կանայք և հարճեր, բայց ոմանք չընդունվեցին Տիրոջ կողմից՝ **Վևո 132.38** (Հակոբ 2.24):

ՍՈՂՈՍ ՏԱՐՍՈՆԱՅԻ: *Տե՛ս* Պողոս

ՍՈՓՈՆԻԱ

Հին Կտակարանի մարգարե, որն ապրել է Հոսիայի թագավորության ժամանակ (639–608թթ. Բ.ծ.ա.):

Սոփոնիայի գիրքը. Ա գլուխը խոսում է գալիք օրվա մասին, որը լցված կլինի ցամաք և մեղությամբ: Բ գլուխը Իսրայելի ժողովրդին խրատում է արդարության և հեգույթան ձգտել: Գ գլուխը պատմում է Երկրորդ Գալստի մասին, երբ բոլոր ազգերը կհավաքվեն, որ պատերազմեն: Այնուամենայնիվ, Տերը կթագավորի նրանց մեջ:

ՄՏԵԼ: *Տե՛ս նաև* Ազնիվ, Ազնվություն.

Խաբկանք, Խաբել, Խաբեություն.

Չարախոսություն

Խաբեության նպատակով որևէ կեղծ և ոչ ճշմարիտ հաղորդակցություն:

Գողություն մի արեք, իրար մի խաբեք, սուտ մի խոսեք՝ **Ղև. ԺԹ.11**: Ստությունն ստում են և զարշելի համարում՝ **Մաղ. ԴԺԹ.163**: Զգվելի են Տիրոջ համար ստախոս շուրթերը՝ **Առակ. ԺԲ.22**: Նրանք իմ ժողովուրդն են, որովհետև չեն ստել՝ **Ես. ԿԳ.8**: Դևը ստախոս է և ստության հայրը՝ **Հովի. Ը.44** (2 Նեփի 2.18, Եթեր 8.25, Մովսես 4.4): Ոչ թե մարդկանց սուտ խոսեցիր, այլ Աստծուն՝ **Գոր. Ե.4** (Ալմա 12.3): Եթե մեկն ասի, թե Միքում է Աստծուն, բայց առի իր եղբորը, նա ստախոս է՝ **Ա Հովի. Դ.20**: Բոլոր ստախոսները բաժին ունեն երկրորդ

մահվան մեջ՝ **Հայտ.** ԻԱ.8 (Վև.ՈՒ 63.17): Վայ ստախտսին, քանզի նա վայր պիտի գցվի դժոխք՝ **2 Նեփի** 9.34: Շատերը կեղծ վարդապետություն կուսուցանեն՝ ասելով. Ստիր մի քիչ և դրանում ոչ մի վնաս չկա՝ **2 Նեփի** 28.8–9 (Վև.ՈՒ 10.25): Պատկերացնո՞ւմ եք, որ կարող եք ստել Տիրոջը՝ **Ալմա** 5.17: Գու ճշմարտության Աստված ես և չես կարող ստել՝ **Եբեր** 3.12 (Թվ. ԻԳ.19, Ա Թագ. ԺԵ.29, Տիտու Ա.2, Եբր. 2.18, Ենովա 1.6): Նա, ով ստում է և չի ապաշխարում, պիտի դուրս գցվի՝ **Վև.ՈՒ** 42.21: Ստախտները ժառանգում են թելեստիալ փառքը՝ **Վև.ՈՒ** 76.81, 103–106: Մենք հավատում ենք ազնիվ լինելուն՝ **ՀՀ** 1.13:

ՄՏԵՂԾԵԼ, ՄՏԵՂԾՈՒՄ: *Տե՛ս նաև*

Երկիր. Հանգստության Օր. Հիսուս Քրիստոս. Հոգեղեն Ստեղծում.

Սկիզբ

Կազմավորել: Աստված՝ գործելով իր Որդու՝ Հիսուս Քրիստոսի միջոցով, կազմավորեց բնության տարրերը՝ երկիրը ձևավորելու համար: Երկնային Հայրը և Հիսուսը մարդուն ստեղծեցին իրենց պատկերով (Մովսես 2.26–27):

Սկզբում Աստված ստեղծեց երկինքն ու երկիրը՝ **Ծն.** Ա.1: Մեր պատկերով մարդ արարենք՝ **Ծն.** Ա.26 (Մովսես 2.26–27, Աբր. 4.26): Ամեն ինչ նրանով եղավ՝ **Հովհ.** Ա.3, 10: Նրանով ամեն բան ստեղծվեց, ինչ որ երկնքում է՝ **Կող.** Ա.16 (Մոսիա 3.8, Հել. 14.12): Աստված աշխարհներն արարեց իր Որդիով՝ **Եբր.** Ա.2: Մարդը ստեղծվել էր ի սկզբանե՝ **Մոսիա** 7.27: Ես ստեղծեցի երկինքներն ու երկիրը և բոլոր բաները՝ **3 Նեփի** 9.15 (Մորմ. 9.11, 17): Ի սկզբանե բոլոր մարդիկ ստեղծվել էին ըստ իմ սեփական պատկերի՝ **Եբեր** 3.15: Հիսուս Քրիստոսը ստեղծել է երկինքներն ու երկիրը՝ **Վև.ՈՒ** 14.9: Նա ստեղծեց մարդուն՝ արու և էգ, իր իսկ պատկերով՝ **Վև.ՈՒ** 20.18: Անթիվ աշխարհներ են ես ստեղծել՝ **Մովսես** 1.33: Իմ Միածնով եմ ես ստեղծել երկինքը՝ **Մովսես** 2.1: Ես՝ Տեր Աստվածս, ստեղծեցի բոլոր բաները հոգեղեն, նախքան դրանք բնականորեն երկրի երեսին էին՝ **Մովսես** 3.5: Սրա մեան միլիոնավոր երկրները չէին լինի քո արարչագործությունների թվի սկիզբը՝ **Մովսես** 7.30:

Աստվածները կազմավորեցին և ձևավորեցին երկինքները՝ **Աբր.** 4.1:

ՄՏԵՂԾՈՂ: *Տե՛ս* Հիսուս Քրիստոս.

Ստեղծել, Ստեղծում

ՄՏԵՓԱՆՈՍ

Ստեփանոսը Փրկչի և նրա Եկեղեցու համար նահատակվեց Նոր Կտակարանի ժամանակներում: Նրա քարոզը նախաձևն եղավ և, հավանաբար, ազդեցություն ունեցավ Պողոսի մեծ աշխատանքի վրա, որը ներկա էր, երբ Ստեփանոսն իրեն պաշտպանում էր Ծերակույտի առաջ (Գոր. Ը.1, ԻԲ.20):

Ստեփանոսն այն յոթ հոգուց մեկն էր, որոնք նշանակվել էին օգնելու Տասներկու Առաքյալներին՝ **Գոր.** 2.1–8: Ստեփանոսը մեծ զարմանալիքներ ու հրաշքներ էր գործում՝ **Գոր.** 2.8: Ստեփանոսը վիճաբանության մեջ մտավ հրեաների հետ՝ **Գոր.** 2.9–10: Մեղադրանքներ ներկայացվեցին նրա դեմ, և նա դատվեց Ծերակույտի առաջ՝ **Գոր.** 2.11–15: Ստեփանոսն ասաց իր պաշտպանական խոսքը՝ **Գոր.** Է.2–53: Սուրբ Հոգով լցված՝ նա տեսիլքում տեսավ Հորը և Որդուն՝ **Գոր.** Է.55: Ստեփանոսը նահատակվեց իր վկայության համար՝ **Գոր.** Է.54–59:

ՄՐԲԱԳՈՐԾՈՒՄ: *Տե՛ս նաև*

Արդարացում, Արդարացնել. Հիսուս Քրիստոս. Քավել, Քավություն

Հիսուս Քրիստոսի քավության միջոցով՝ մեղքից ազատված, անարատ, մաքուր և սուրբ դառնալու գործընթացը (Մովսես 6.59–60):

Աստված ընտրեց ձեզ փրկության համար՝ Հոգու սրբագործման միջոցով՝ **Բ Թես.** Բ.12: Մենք սրբագործվել ենք Հիսուսի մարմնի պատարագով՝ **Եբր.** Ժ.10: Հիսուսը չարչարվեց, որպեսզի իր արյունով սրբագործի ժողովրդին՝ **Եբր.** ԺԳ.12: Գառի արյան միջոցով քահանայապետները սրբագործվել էին և նրանց հանդերձները դարձել էին ճեքմակ՝ **Ալմա** 13.10–12: Սրբագործումը գալիս է նրանց, ովքեր իրենց սրտերը ենթարկում են Աստծուն՝ **Հել.** 3.33–35: Ապաշխարեք, որպեսզի կարողանաք սրբագործվել՝ ստանալով Սուրբ Հոգին՝ **3 Նեփի** 27.20: Սրբագործումը՝ Հիսուս Քրիստոսի շնորհով, արդար է

և ճշմարիտ՝ **ՎևևՒ** 20.31: Հիսուսը եկավ՝ աշխարհը սրբագործելու՝ **ՎևևՒ** 76.41: Սրբագործեք ձեզ, որ ձեր միտքն ուղղված լինի միայն առ Աստված՝ **ՎևևՒ** 88.68:

ՍՐԲԱԶԱՆ: *Տե՛ս* Սրբություն. Սուրբ

ՍՐԲԱԶԱՆ ՊՈՒՐԱԿ: *Տե՛ս* Առաջին տեսիլք

ՍՐԲՈՒԹՅԱՆՑ ՍՐԲՈՒԹՅՈՒՆ:

Տե՛ս նաև Խորան. Տաճար՝ Տիրոջ տուն

Ամենասրբազան սենյակը Մովսեսի խորանում, իսկ ավելի ուշ՝ տաճարում: Սրբությանց Սրբությանն անվանում են նաև «ամենասուրբ վայր» (Ել. ԻԶ.33–34):

ՍՐԲՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Անարատ, Անարատություն. Սրբագործում. Սուրբ

Հոգևոր և բարոյական կատարելություն: Սրբությունը ցույց է տալիս մարդու սրտի և մտադրությունների մաքրությունը:

Ամդամները պիտի ցույց տան, որ իրենք արժանի են եկեղեցուն՝ սրբությամբ քայլելով Տիրոջ առաջ՝ **ՎևևՒ** 20.69: Տիրոջ տունը սրբության վայր է՝ **ՎևևՒ** 109.13: Սրբության Մարդ է Աստծո անունը՝ **Մովսես** 6.57 (Մովսես 7.35):

ՍՈՒՐԲ: *Տե՛ս նաև* Քրիստոնյաներ.

Հիսուս Քրիստոսի Եկեղեցի. Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցի. Սրբություն. Անարատ, Անարատություն. Սրբագործում

Ինչպես օգտագործված է սուրբ գրքերում, *սուրբ* բառն ունի երկու իմաստ՝ (1) լինել Հիսուս Քրիստոսի Եկեղեցու հավատարիմ անդամ. և (2) այն ինչ սրբազան է, ունի աստվածային բնույթ կամ հոգևոր և բարոյական մաքրություն: Սուրբի հասկանիչը սովորական է, կամ անսովոր:

Եկեղեցու անդամ սրբերը. Ժողովքն ինձ մոտ իմ սրբերին՝ **Մաղ. Ծ.5:** Մոդոսը Երուսաղեմում մեծ չարիք էր գործում Սրբերի հանդեպ՝ **Գոր. Թ.1–21:** Պետրոսը եկավ սրբերի մոտ, որոնք բնակվում էին Լյուդիայում՝ **Գոր. Թ.32:** Ձեզ ամենքիդ, որ Հռոմում եք, կանչված Սրբերիդ, շնորք լինի ձեզ և խաղաղություն՝ **Հռովմ. Ա.7:** Դուք Սրբերի համաքաղաքացիներն եք՝

Եփես. Բ.19–21: Ես տեսա Գառի Եկեղեցին, ովքեր Աստծո սրբերն էին՝ **1 Նեփի 14.12:** Բնական մարդը թշնամի է Աստծուն, մինչև որ չի դառնում Սուրբ՝ Քրիստոսի քավության միջոցով՝ **Մոսիա 3.19:** Ես՝ Տերս, օրհնեցի հողն իմ Սրբերի օգտագործման համար՝ **ՎևևՒ** 61.17: Մատանան պատերազմում է Աստծո Սրբերի հետ՝ **ՎևևՒ** 76.28–29: Աշխատեք ջանասիրաբար, որ սրբերին նախապատրաստեք դատաստանի համար, որը պիտի գա՝ **ՎևևՒ** 88.84–85: Սրբերը պետք է բաժին հանեն իրենց ստացվածքից՝ աղքատների ու տառապյալների համար՝ **ՎևևՒ** 105.3: Վերոհիշյալ պաշտոնները ես տվել եմ ծառայության գործի և իմ սրբերի կատարելության համար՝ **ՎևևՒ** 124.143 (Եփ Դ.12):

Սրբազան բնույթ ունենալը. Դուք ինձ համար քահանաների թագավորություն և սուրբ ազգ կլինեք՝ **Ել. ԺԺ.5–6** (Ա Պա Բ.9): Տերը պատվիրեց Իսրայելին. Սուրբ եղեք, քանզի ես սուրբ եմ՝ **Ղև. ԺԱ.44–45:** Նրանք, ովքեր մաքուր են ձեռքով և անարատ՝ սրտով, կկանգնեն նրա սրբության տեղում՝ **Մաղ. ԻԴ.3–4:** Մովորեցրեք իմ ժողովրդին սուրբի և անսուրբի տարբերությունը՝ **Եզեկ. ԽԴ.23:** Աստված մեզ սուրբ կոչումով կանչեց՝ **Բ Տիմ. Ա.8–9:** Մանկությունիցդ սուրբ գրքերը գիտես՝ **Բ Տիմ. Գ.15:** Աստծո սուրբ մարդիկ խոսել են՝ Սուրբ Հոգու ազդեցության ներքո՝ **Բ Պետ. Ա.21:** Բոլոր մարդիկ պիտի դատվեն՝ համաձայն այն ճշմարտության և սրբության, որն Աստծո մեջ է՝ **2 Նեփի 2.10:** Բնական մարդը սուրբ է դառնում Քրիստոսի քավության միջոցով՝ **Մոսիա 3.19:** Քայլեք Աստծո սուրբ կարգին համապատասխան՝ **Ալմա 7.22** (Ալմա 13.11–12): Երեք աշակերտները սրբագործվեցին մարմնում և սուրբ դարձվեցին՝ **3 Նեփի 28.1–9, 36–39:** Մի՛ կատակիր սրբազան բաների հետ՝ **ՎևևՒ** 6.12: Դու չես կարող գրել այն, ինչը սրբազան է, եթե դա չարվի ինձանից՝ **ՎևևՒ** 9.9: Դուք պետք է ինքնեդ ձեզ պարտավորեցնեք՝ ամենայն սրբությամբ վարվել՝ **ՎևևՒ** 43.9: Իմ աշակերտները պիտի կանգնեն սուրբ տեղերում՝ **ՎևևՒ** 45.32: Այն, ինչ գալիս է վերևից, սրբազան է՝ **ՎևևՒ** 63.64: Փոքր երեխաները սուրբ են՝ **ՎևևՒ** 74.7: Նվիրագործեք այդ տեղը

և այն սուրբ կդարձվի՝ **ՎՆՈՒ** 124.44: Տերն իր ընտրյալներին կհավաքի մի Սուրբ Զաղաքում՝ **Մովսես** 7.62:

ՍՈՒՐԲ ԳՐՔԵՐ: *St'u nash* Աստծո

Խոսքը. Աստվածաշունչ. Թանկագին Մարգարիտ. Ժամանակագրություն. Կանոնական Գրքեր. Մորմոնի Գիրքը. Վարդապետություն և Ուխտեր

Աստծո սուրբ մարդկանց խոսքերը՝ թե՛ գրավոր, թե՛ բանավոր, երբ ներշնչված են Սուրբ Հոգով: Եկեղեցու ներկայիս պաշտոնապես կանոնացված սուրբ գրքերի թվում են՝ «Աստվածաշունչը», «Մորմոնի Գիրքը», «Վարդապետություն և Ուխտերը» և «Թանկագին Մարգարիտը»: Հիսուսը և Նոր Կտակարանի հեղինակները Հին Կտակարանի գրքերը համարում էին սուրբ գրքեր (Մատ. ԻԲ.29, Հովի. Ե.39, Բ.Տիմ. Գ.15, Բ.Պետ. Ա.20–21):

Զե՞ որ մեր սրտերը բորբոքվում էին մեզանում, երբ սուրբ գրքերը բաց էր անում մեզ համար՝ **Ղուկ**. ԻԴ.32: Քննեք սուրբ գրքերը. քանզի կարծում եք, որ նրանցով ունեք հավերժական կյանք. և նրանք են, որ վկայում են իմ մասին՝ **Հովի**. Ե.39: Քրիստոսի խոսքերը կասեն ձեզ, թե ինչ պետք է անեք՝ **2 Նեփի** 32.3: Բոլոր նրանք, ովքեր առաջնորդվում են հավատալու սուրբ գրքերին, կայուն են և հաստատուն հավատքում՝ **Հեյ**. 15.7–8: Մարդիկ սխալվում են, աղավաղելով սուրբ գրքերը, և չեն հասկանում դրանք՝ **ՎՆՈՒ** 10.63: Այս խոսքերը ոչ մարդկանցից են, ոչ էլ մարդուց, այլ՝ ինձանից՝ **ՎՆՈՒ** 18.34–36: Մորմոնի Գրքի առաջ գալն աշխարհին ապացուցում է, որ սուրբ գրքերը ճշմարիտ են՝ **ՎՆՈՒ** 20.2, 8–12: Թող ձեր ժամանակը նվիրվի սուրբ գրքերն ուսումնասիրելուն՝ **ՎՆՈՒ** 26.1: Սուրբ գրքերը տրվել են Սրբերի ուսուցման համար՝ **ՎՆՈՒ** 33.16: Սուրբ գրքերը տրվել են՝ ընտրյալների փրկության համար՝ **ՎՆՈՒ** 35.20: Ուսուցանեք իմ ավետարանի սկզբունքները, որոնք Աստվածաշնչում են և Մորմոնի Գրքում՝ **ՎՆՈՒ** 42.12: Այդ բաների վերաբերյալ իմ օրենքները տրված են իմ սուրբ գրքերում՝ **ՎՆՈՒ** 42.28: Ինչ որ խոսվում է Սուրբ Հոգու ներգործությամբ, սուրբ գրություն է՝ **ՎՆՈՒ** 68.4:

Կորած սուրբ գրքեր. Սուրբ գրքերում

հիշատակված են սրբազան շատ գրություններ, որոնք մենք այսօր չունենք, որոնց թվում են հետևյալ գրքերը և հեղինակները՝ ուխտի գիրքը (Ել. ԻԴ.7), Տիրոջ պատերազմների գիրքը (Թվ. ԻԱ.14), Ուղիղի գիրքը (Հես. Ժ.13, ԲԹագ. Ա.18), Սողոմոնի գործերի գիրքը (Գ Թագ. ԺԱ.41), տեսանող Սամուելը (Բ Մն. ԻԹ.29), Նաբան մարգարեն (Բ Մն. Թ.29), Սեմայիա մարգարեն (Բ Մն. ԺԲ.15), Ադդով մարգարեն (Բ Մն. ԺԳ.22), Հեուն (Բ Մն. Ի.34), տեսանողների խոսքերը (Բ Մն. ԼԳ.19), Ենովքի գիրքը (Հուդա Ա.14) և Ջենոքի, Նեումի և Ջենուսի խոսքերը (1 Նեփի 19.10), Ջենուսի (Հակոբ 5.1), Ջենոքի և Եզիասի խոսքերը (Հեյ. 8.20), և հիշատակի գիրքը (Մովսես 6.5): Թուրք առ Կորնթացիս (Ա Կոր. Ե.9) և Թուրք առ Եփեսացիս (Եփես. Գ.3) և Թուրք առ Լավողիկեցիս (Աող. Դ.16):

Սուրբ գրքերը պետք է պահպանվեն. Մենք պետք է ձեռք բերենք այս հիշատակարանները, որպեսզի պահպանենք մարգարեների կողմից ասված խոսքերը՝ **1 Նեփի** 3.19–20: Ես պետք է պահպանեմ այս թիթեղները՝ **Հակոբ** 1.3: Այս բաները պահվել և պահպանվել են Աստծո ձեռքով՝ **Մոսիա** 1.5: Հոգ տար այս սրբազան բաների մասին՝ **Ալմա** 37.47: Սուրբ գրքերը պետք է ապահովությամբ պահպանվեն՝ **ՎՆՈՒ** 42.56: Բոլոր ջանքերն օգտագործիր դրանք պահպանելու համար՝ **ԶՄ–Պ** 1.59:

Սուրբ գրքերի արժեքը. Այս օրենքը կարդա ողջ Իսրայելի առաջ՝ **Բ Օր**. ԼԱ.10–13: Այս օրենքի գիրքը բերանիցդ չհեռանա՝ **Հես**. Ա.8: Տիրոջ օրենքը կատարյալ է՝ հոգին դարձի բերող՝ **Մաղ**. ԺԺ.7: Քո խոսքը ճրագ է իմ ոտքերի համար՝ **Մաղ**. ԴԺԺ.105: Սուրբ գրքերը վկայում են իմ մասին՝ **Հովի**. Ե.39: Բոլոր սուրբ գրքերն Աստծուց են ներշնչված և օգտակար են վարդապետության և ուսուցանելու համար՝ **Բ Տիմ**. Գ.15–16: Ես բոլոր սուրբ գրությունները նմանեցնում էի մեզ, որպեսզի դա լիներ մեր օգտի և ուսման համար՝ **1 Նեփի** 19.23: Հոգիս հրճվում է սուրբ գրություններից՝ **2 Նեփի** 4.15–16: Մենք ջանասիրաբար աշխատում ենք, որ գրենք, որպեսզի համոզենք մեր երեխաներին և նաև մեր եղբայրներին, որ հավատան

Քրիստոսին՝ **2 Նեփի** 25.23: Նրանք քննում էին սուրբ գրքերը և այլևս ականջ չէին դնում այս ամբարիշտ մարդու խոսքերին՝ **Հակոբ** 7.23 (Ալմա 14.1): Եթե չլիներին այս քիթեղները, մենք պիտի տառապեինք անգիտության մեջ՝ **Մոսիա** 1.2–7: Նրանք ջանասիրաբար քննել էին սուրբ գրքերը, որ կարողանային իմանալ Աստծո խոսքը՝ **Ալմա** 17.2–3: Սուրբ գրքերը պահպանվել են՝ հոգիներին փրկության բերելու համար՝ **Ալմա** 37.1–19 (**2 Նեփի** 3.15): Աստծո խոսքը կառաջնորդի Քրիստոսի մարդուն՝ **Հել.** 3.29: Ինչ որ նրանք խոսում են Սուրբ Հոգով, սուրբ գրություն կլինի և Աստծո գործությունն ի փրկություն՝ **Վևոթ** 68.4: Տպագրեք իմ սուրբ գրքերի լրիվությունը՝ իմ Եկեղեցին կառուցելու և իմ ժողովրդին նախապատրաստելու համար՝ **Վևոթ** 104.58–59: Ով որ զանձում է իմ խոսքը, չի մոլորվի՝ **ԶՄ–Մ** 1.37:

Սուրբ գրքերի ի հայտ գալու մարգարեություններ. Եսայիան կանխավ պատմել է Մորմոնի Գրքի առաջ գալը՝ **Ես.** ԻԹ.11–14: Վերցրու մի փայտ և վրան գրիր՝ Հուդային՝ **Եզեկ.** ԼԷ.15–20: Ուրիշ գրքեր առաջ կգան՝ **1 Նեփի** 13.39: Դուք կարիք չունեք ենթադրելու, որ Աստվածաշունչը պարունակում է իմ բոլոր խոսքերը՝ **2 Նեփի** 29.10–14: Կառչած մնացեք Քրիստոսի ավետարանին, որը ձեզ մատչելի կդարձվի այն հիշատակարանում, որն ի հայտ կգա՝ **Մորմ.** 7.8–9: Օրհնված կլինի նա, ով ի լույս կբերի այս բանը՝ **Մորմ.** 8.16: Գրիր այս բաները և ես ինձ իսկ հարմար ժամանակ ցույց կտամ դրանք՝ **Եթեր** 3.27 (Եթեր 4.7): Մենք հավատում ենք, որ նա դեռ շատ բաներ հայտնի կդարձնի՝ **ՀՀ** 1.9:

ՍՈՒՐԲ ԳՐՔԵՐ՝ ԿՈՐԱԾ: *Տե՛ս*

Սուրբ գրքեր – Կորած սուրբ գրքեր

ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻ: *Տե՛ս նաև* Աղավնու նշանը. Անցնելի մեղք. Աստված, Աստվածություն. Խոստումի Սուրբ Հոգի. Հայտնություն. Մկրտություն, Մկրտել. Մխիթարիչ. Ոգեշնչում, Ոգեշնչել. Սուրբ Հոգու պարգև

Աստվածազվիսի երրորդ անդամը (Ա Հովհ. Ե.7, Վևոթ 20.28): Նա հոգեղեն անձնավորություն է՝ չունենալով մսից և ոսկորից մարմին (Վևոթ 130.22): Սուրբ Հոգուն

հաճախ դիմում են՝ որպես Հոգի, կամ Աստծո Հոգի:

Սուրբ Հոգին մի բանի էական դեր է կատարում փրկության ծրագրում: (1) Նա վկայում է Հոր և Որդու մասին (Ա Կոր. ԺԲ.3, 3 Նեփի 28.11, Եթեր 12.41): (2) Նա հայտնում է բոլոր բաների ճշմարտությունը (Հովհ. Գ.5, 3 Նեփի 26, ԺԶ.13, Մոր. 10.5, Վևոթ 39.6): (3) Նա սրբագործում է նրանց, ովքեր ապաշխարել և մկրտվել են (Հովհ. Գ.5, 3 Նեփի 27.20, Մովսես 6.64–68): (4) Նա Խոստումի Սուրբ Հոգին է (Վևոթ 76.50–53, 132.7, 18–19, 26):

Սուրբ Հոգու գործությունը կարող է իջնել մարդու վրա մկրտությունից առաջ և վկայել, որ ավետարանը ճշմարիտ է: Մակայն Սուրբ Հոգու մշտական ընկերակցությունն ունենալու իրավունքը, երբ մարդ արժանի է, պարգև է, որը կարելի է ստանալ միայն Մեղիսեղեկյան Քահանայություն կողմների ձեռնադրմամբ՝ Հիսուս Քրիստոսի Եկեղեցում լիազորված մկրտությունից հետո:

Հիսուսն ուսուցանել է, որ բոլոր մեղքերը կարող են ներվել, բացի Սուրբ Հոգու դեմ հայիոյանքից (Մատ. ԺԲ.31–32, Մար. Գ.28–29, Դուկ. ԺԲ.10, Եբր. Զ.4–8, Վևոթ 76.34–35):

Հոգին մարդկանց դրդում է քայլել Աստծո կանոններով՝ **Եզեկ.** ԼԶ.27: Առաքյալները լիազորվեցին մկրտելու Հոր, Որդու և Սուրբ Հոգու անունով՝ **Մատ.** ԻԲ.19: Սուրբ Հոգին ձեզ կսովորեցնի ամեն բան՝ **Հովհ.** ԺԴ.26: Սուրբ մարդիկ խոսել են Սուրբ Հոգուց շարժված՝ **Բ Պետ.** Ա.21: Նեփին առաջնորդվում էր Հոգու կողմից՝ **1 Նեփի** 4.6: Սուրբ Հոգու գործությամբ Աստծո խորհուրդները նրանք համար հայտնի կդառնան՝ **1 Նեփի** 10.17–19: Սուրբ Հոգին ձեզ ցույց է տալիս բոլոր բաները, որ պիտի անեք՝ **2 Նեփի** 32.5: Սուրբ Հոգու գործությամբ դուք կիմանաք բոլոր բաների ճշմարտությունը՝ **Մոր.** 10.5: Սուրբ Հոգին կասի քեզ քո մտքում և քո սրտում՝ **Վևոթ** 8.2: Հոգին առաջնորդում է բարիք գործել՝ **Վևոթ** 11.12: Սուրբ Հոգին գիտի բոլոր բաները՝ **Վևոթ** 35.19: Սուրբ Հոգին սովորեցնում է արքայության խաղաղաբար բաները՝ **Վևոթ** 36.2 (Վևոթ 39.6): Եթե չստանաք Հոգին, դուք չպետք է ուսուցանեք՝ **Վևոթ** 42.14: Սուրբ Հոգին վկայում է Հոր և Որդու մասին՝ **Վևոթ** 42.17 (Ա Կոր. ԺԲ.3, 3 Նեփի 11.32,

35-36): Ումանց արված է, Սուրբ Հոգուց, իմանալ, որ Հիսուս Քրիստոսն Աստծո Որդին է՝ **ՎԼՈՒ** 46.13: Ինչ որ նրանք խոսեն, երբ շարժվում են Սուրբ Հոգով, պիտի լինի սուրբ գրություն՝ **ՎԼՈՒ** 68.4: Սուրբ Հոգին կրափվի՝ վկայություն բերելով բոլոր բաների մասին, որոնք դուք կասեք՝ **ՎԼՈՒ** 100.8: Սուրբ Հոգին կլինի քո մշտական ընկերը՝ **ՎԼՈՒ** 121.45-46:

ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՈՒ ՊԱՐԳԵՎ: *Sti'u nusi*

Աստված, Աստվածագլուխ. Հոգու պարզները. Պարզև. Սուրբ Հոգի

Սուրբ Հոգու մշտական ազդեցությունը եկեղեցու յուրաքանչյուր արժանի մկրտված անդամի իրավունքն է: Հիսուս Քրիստոսի ճշմարիտ եկեղեցուն մկրտվելուց հետո, յուրաքանչյուր անձ ստանում է Սուրբ Հոգու պարզեր, ձեռնադրմամբ, մեկի կողմից, որն ունի պատշաճ իշխանություն (Գոր. Ը.12-25, Մոր. 2.1-3, ՎԼՈՒ 39.23): Սուրբ Հոգու պարզն ստանալը հաճախ անվանում են կրակով մկրտություն (Մատ. Գ.11, ՎԼՈՒ 19.31):

Մարդկանց պատվիրվում է ապաշխարել, մկրտվել և ստանալ Սուրբ Հոգու պարզեր՝ **Գոր.** Բ.38: Պետրոսը և Հովհաննեսը Սուրբ Հոգու պարզեր շնորհում էին ձեռնադրմամբ՝ **Գոր.** Ը.14-22: Սուրբ Հոգին տրվում է ձեռնադրմամբ՝ **Գոր.** ԺԹ.2-6: Մեղքերի բողոքությունը գալիս է կրակով և Սուրբ Հոգով՝ **2 Նեփի** 31.17: Մենք հավատում ենք Սուրբ Հոգու պարզի համար ձեռնադրմանը՝ **ՀՀ** 1.4:

ՎԱԽ: *Sti'u nusi* Հավատք. Պատկառանք. Քաջություն, Քաջարի

Վախը կարող է ունենալ երկու իմաստ. (1) վախենալ Աստծուց՝ նշանակում է ակնաճանք և պատկառանք ունենալ նրա հանդեպ և հնազանդվել նրա պատվիրաններին. (2) վախենալ մարդուց, մահկանացու վտանգներից, ցավից և չարիքից, նշանակում է երկյուղել և սոսկալ դրանցից:

Աստվածավախություն. Իրավ աշխտեղ Աստծո վախը չկա՝ **Ծն.** Ի.11: Քո Տեր Աստծուց վախեցիր՝ **Բ Օր.** Զ.13 (Հեա. ԻԴ.14, Ա Թագ. ԺԲ.24): Վախով ծառայեք Տիրոջը՝ **Մաղ.** Բ.11: Իմաստության սկիզբը Տիրոջ երկյուղն է՝ **Մաղ.** ՃԺԱ.10: Վախեցիր Տիրոջից և հեռացիր չարից՝

Առախ. Գ.7: Աստծուց վախեցողների համար լավ կլինի՝ **Ժող.** Ը.12: Ձեր անձի փրկությունը գործեք ահով ու դողալով՝ **Փիլ.** Բ.12: Վախեցեք Աստծուց և փառք տվեք նրան՝ **Հայտ.** ԺԴ.7 (ՎԼՈՒ 88.104): Մարգարեները շարունակ սրափեցնում էին մարդկանց, որպեսզի նրանց պահեն Տիրոջ երկյուղի մեջ՝ **Ենովս** 1.23: Ալման և Մոսիայի որդիներն ընկան գետնին, քանզի Տիրոջ երկյուղը պատել էր նրանց՝ **Ալմա** 36.7: Երկյուղով ու դողալով իրագործեք ձեր անձնական փրկությունը՝ **Մորմ.** 9.27: Ես պիտի վրդովեմ նրանց, ովքեր չեն վախենում ինձանից, և այնպես անեն, որ նրանք դողան՝ **ՎԼՈՒ** 10.56: Նա, ով երկյուղում է ինձանից, պիտի սպասի Մարդու Որդու գալստյան նշանների՝ **ՎԼՈՒ** 45.39:

Մարդուց վախենալը. Մի վախեցիր, որովհետև ես քեզ հետ եմ՝ **Ծն.** ԻԶ.24 (Ես. ԽԱ.10): Տերը մեզ հետ է. նրանցից մի վախեցեք՝ **Թվ.** ԺԴ.9: Մի վախենա. որովհետև մեզ հետ եղողներն ավելի շատ են՝ **Դ Թագ.** Զ.16: Չեմ վախենա, թե ինչ կանի մարմինը՝ **Մաղ.** ԾԶ.4: Մի վախեցեք մարդկանց նախատինքից՝ **Ես.** ԾԱ.7 (2 Նեփի 8.7): Աստված չի տվել մեզ երկչոտության հոգի՝ **Բ Տիմ.** Ա.7: Կատարյալ սերը հեռացնում է վախը՝ **Ա Հովհ.** Դ.18 (Մոր. 8.16): Հելամանի որդիները մահից չէին վախենում՝ **Ալմա** 56.46-48: Մահվան վախը լցնում է մաքարիշտների կուրծքը՝ **Մորմ.** 6.7: Մի վախեցեք, թե ինչ կարող է անել մարդը՝ **Մոր.** 8.16: Դու մարդուց չպետք է ավելի շատ վախենայիր, քան Աստծուց **ՎԼՈՒ** 3.7 (ՎԼՈՒ 30.1, 11, 122.9): Մի վախեցեք բարիք գործել՝ **ՎԼՈՒ** 6.33: Ով որ պատկանում է իմ եկեղեցուն, վախենալու կարիք չունի՝ **ՎԼՈՒ** 10.55: Եթե պատրաստ լինեք, դուք չեք վախենա՝ **ՎԼՈՒ** 38.30: Ձեր վրայից հանեք նախանձն ու վախը՝ **ՎԼՈՒ** 67.10: Ուրախ եղեք, և մի վախեցեք, քանզի ես՝ Տերս, ձեզ հետ եմ՝ **ՎԼՈՒ** 68.6: Մի վախեցեք ձեր քննամիներից՝ **ՎԼՈՒ** 136.17:

ՎԱՐԱԳՈՒՅՐ

Այս բառը սուրբ գրքերում օգտագործվել է հետևյալ իմաստներով՝ (1) խորանի կամ տաճարի սենյակները բաժանող առաքատ. (2) Աստծո և մարդու միջև բաժանման խորհրդանիշ. (3) բարակ գործվածք

(քող), որը մարդիկ կրում են՝ իրենց երեսը կամ գլուխը ծածկելու համար կամ (4) Աստծուց տրված մոռացկոտություն, որը խոչընդոտում է մարդկանց հիշողությունը նախամահականացու գոյության վերաբերյալ:

Վարագույրը բաժանում է սրբությանց սրբությունը սուրբ տեղից՝ **Ել.** ԻԶ.33: Քրիստոսի խաչելության ժամանակ տաճարի վարագույրը պատռվեց՝ **Մատ.** ԻԷ.51 (Մար. ԺԵ.38, Ղուկ. ԻԳ.45): Հիմա հայելու մեջ օրինակով ենք տեսնում. այն ժամանակ դեմառդեն՝ **Ա Կոր.** ԺԳ.12: Անհավատության խաակար վարագույրը հեռացվում էր նրա մտքից՝ **Ալմա** 19.6: Հարեղի եղբորը հնարավոր չէր պահել վարագույրի միջով տեսնելուց՝ **Եթեր** 3.19 (Եթեր 12.19): Վարագույրը կպատռվի և դուք կտեսնեք ինձ՝ **ՎԼՈՒ** 67.10 (ՎԼՈՒ 38.8): Իմ տաճարը ծածկող վարագույրը կվերցվի՝ **ՎԼՈՒ** 101.23: Վարագույրը հեռացվեց մեր մտքերից՝ **ՎԼՈՒ** 110.1: Խավարի վարագույրը պիտի ծածկի երկիրը՝ **Մովսես** 7.61:

ՎԱՐԳԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ

ՈՒՆՏԵՐ: *Տե՛ս նաև* Կանոնական

Գրքեր. Պատվիրանների Գիրք.

Սմիթ Ջոզեֆ կրտսեր. Սուրբ գրքեր

Վերջին օրերի աստվածային հայտնությունների և ոգեշնչված հայտարարությունների մի ժողովածու: Տերը դրանք տվել է Ջոզեֆ Սմիթին և նրան հաջորդողներից շատերին՝ Աստծո արքայությունը վերջին օրերին երկրի վրա հաստատելու և կանոնակարգելու համար: «Վարդապետություն և Ուխտերը» Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցու սուրբ գրքերի օրինակելի աշխատություններից մեկն է՝ «Աստվածաշնչի», «Մորմոնի Գրքի» և «Թանկազին Մարգարիտի» հետ մեկտեղ: Սակայն «Վարդապետություն և Ուխտերը» եզակի գիրք է, քանի որ այն հնադարյան փաստաթղթերի թարգմանություն չէ. Տերը տվել է այդ հայտնություններն իր ընտրյալ մարգարեներին, արդի օրերում, որպեսզի վերականգնի իր արքայությունը: Հայտնություններում լսվում է Տեր Հիսուս Քրիստոսի մեղմ, բայց հաստատուն ձայնը (ՎԼՈՒ 18.35–36):

Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթն ասել է, որ «Վարդապետություն և Ուխտերը» Եկեղե-

ցու հիմքն է այս վերջին օրերին, և տրվել է ի օգուտ աշխարհի (ՎԼՈՒ 70.նախադրություն): Նրանում գտնվող հայտնությունները Տիրոջ երկրորդ գալստի համար ճանապարհի պատրաստելու աշխատանքի սկիզբն են՝ ի կատարումն աշխարհի սկզբից ի վեր բոլոր սուրբ մարգարեների խոսքերի:

ՎԵՀԱՑՈՒՄ. *Տե՛ս նաև* Քավել,

Քավություն. Սելեստիալ փառք.

Պասկ. Հավերժական կյանք. Մարդ,

Մարդիկ – Մարդ՝ Երկնային Հոր

նման դառնալու ներուժը

Երջանկության և փառքի ամենաբարձր վիճակը սելեստիալ արքայության մեջ.

Քո ներկայության մեջ ուրախության լիություն կա՝ **Սադ.** ԺԶ.11: Նրանք աստվածներ են, այսինքն՝ Աստծո որդիներ. ուստի, բոլոր բաները նրանցն են՝ **ՎԼՈՒ** 76.58–59: Սրբերը պիտի ստանան իրենց ժառանգությունը և հավասարեցվեն նրան՝ **ՎԼՈՒ** 88.107: Այդ իրեշտակները չմնացին իմ օրենքում. հետևաբար, նրանք մնում են առանձին և միայնակ՝ առանց վեհացման՝ **ՎԼՈՒ** 132.17: Վեհացում ձեռք բերելու համար տղամարդիկ և կանայք պետք է ամուսնանան Աստծո օրենքների համաձայն՝ **ՎԼՈՒ** 132.19–20: Նեղ է դուռը և անձուկ է ճանապարհը, որը տանում է դեպի վեհացում՝ **ՎԼՈՒ** 132.22–23: Սբրահանը, Բաահակը և Հակոբը մտել են իրենց վեհացումը՝ **ՎԼՈՒ** 132.29, 37: Ես կնքում եմ քեզ վրա քո վեհացումը՝ **ՎԼՈՒ** 132.49:

ՎԵՃ: *Տե՛ս* Հակառակություն

ՎԵՄ: *Տե՛ս նաև* Ավետարան.

Հայտնություն. Հիսուս Քրիստոս

Փոխաբերաբար՝ Հիսուս Քրիստոսը և նրա ավետարանը, որոնք ամուր հիմք են և հենարան (ՎԼՈՒ 11.24, 33.12–13): *Վեմը* կարող է վերաբերել նաև հայտնությանը, որի միջոցով Աստված մարդուն հայտնի է դարձնում իր ավետարանը (Մատ. ԺԶ.15–18):

Նա վեմն է. նրա գործը կատարյալ է՝ **Բ Օր.** ԼԲ.4: Տերն իմ վեմն է. ես նրան եմ հուսալու՝ **Բ Թագ.** ԻԲ.2–3: Մի քար կտրվեց՝ առանց ձեռքի՝ **Դան.** Բ.34–35: Այն հաստատված էր ժայռի վրա՝ **Մատ.** Է.25 (3 Նեփի 14.25): Հիսուս Քրիստոսն

է անարգված քարը՝ **Գոր.** Գ.10–11: Այդ վեմը Քրիստոսն էր՝ **Ա Կոր.** Ժ.1–4 (Ել. ԺԷ.6): Նա, ով կառուցված է վեմի վրա, ընդունում է ճշմարտությունը՝ **2 Նեփի** 28.28: Հրեաները կներծեն քարը [Քրիստոսին], որի վրա նրանք կկարողանային կառուցել՝ **Հակոբ** 4.15–17: Մեր Քաճի վեմի վրա է, որ մենք պետք է կառուցեք մեր հիմքը՝ **Հել.** 5.12: Ով որ կառուցում է Քրիստոսի վարդապետությունների վրա, կառուցում է նրա վեմի վրա, և չի ընկնի, երբ ջրհեղեղները գան՝ **3 Նեփի** 11.39–40 (Մատ. Է.24–27, 3 Նեփի 18.12–13): Իմաստունն իր տունը կառուցում է վեմի վրա՝ **3 Նեփի** 14.24: Եթե դուք կառուցված եք իմ վեմի վրա, երկիրն ու դժոխքը չեն կարող գերիշխել՝ **Վևո** 6.34: Նա, ով կառուցում է այդ վեմի վրա, երբեք չի ընկնի՝ **Վևո** 50.44: Ես Մեխիան եմ՝ Սիոնի Թագավորը՝ Երկրքի Վեմը՝ **Մովսես** 7.53:

ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՒՄ ԱՎԵՏԱՐԱՆԻ:

Տե՛ս Ավետարանի վերականգնումը

ՎԵՐԱՀԱՍՏԱՏՈՒՄ,

ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՒՄ: *Տե՛ս նաև*

Ավետարանի վերականգնումը

Վերադարձն այն բաներին կամ այն պայմաններին, որոնք վերցվել կամ կորսվել էին:

Հոգին ու մարմինը պիտի վերամիավորվեն կատարյալ տեսքով՝ **Ալմա** 11.43–44: Վերականգնումը նրա համար է, որ չարին չարը վերականգնի, արդարին՝ արդարը՝ **Ալմա** 41.10–15: Մենք հավատում ենք Տասը Յեղերի վերականգնմանը, և որ երկիրը կվերականգնի իր դրախտային փառքը՝ **ՀՀ** 1.10 (Վևո 133.23–24):

ՎԵՐՋԻՆ ԴԱՏԱՍՏԱՆ: *Տե՛ս նաև*

Դատապարտել, Դատապարտություն. Դատել, Դատաստան.

Հիսուս Քրիստոս – Դատավոր

Վերջին դատաստանը, որը տեղի կունենա հարությունից հետո: Աստված, Հիսուս Քրիստոսի միջոցով, կդատի յուրաքանչյուր անձնավորության, որոշելու համար, թե հավերժական ինչ փառքի պիտի նա արժանանա: Այդ դատաստանը կհիմնվի նրա վրա, թե որքան է տվյալ անձնավորությունը հնազանդվել Աստծո պատվի-

րաններին՝ ներառյալ Հիսուս Քրիստոսի քավիչ գոհաբերությունն ընդունելը:

Հայրը ողջ դատաստանը տվել է Որդուն՝ **Հովհ.** Ե.22: Բոլորս պիտի կանգնենք Քրիստոսի ատյանի առաջ՝ **Հռովմ.** ԺԳ.10: Մեռելները դատվեցին՝ ըստ այն բաների, որոնք գրված էին՝ **Հայտ.** Ի.12 (Վևո 128.6–7): Քո բոլոր արածների համար դու կբերվես դատաստանի՝ **1 Նեփի** 10.20: Տասներկու Առաքյալները և Նեփիացի տասներկու աշակերտները կդատեն Իսրայելին՝ **1 Նեփի** 12.9 (Վևո 29.12): Բոլորը պիտի հայտնվեն Սուրբի ատյանի առաջ՝ **2 Նեփի** 9.15: Պատրաստեք ձեր հոգիներն այն փառավոր օրվա համար՝ **2 Նեփի** 9.46: Կարո՞ղ եք պատկերացնել ձեզ Աստծո դատարանի առաջ՝ **Ալմա** 5.17–25: Հիսուս Քրիստոսը կկանգնի՝ դատելու աշխարհը՝ **3 Նեփի** 27.16: Տերը վար պիտի գա անձեքով, որ դատի բոլոր անաստվածների՝ **Վևո** 133.2:

ՎԵՐՋԻՆ ԸՆԹԻՔ: *Տե՛ս նաև*

Ջատիկ. Հաղորդություն

Համաձայն Նոր Կտակարանի՝ վերջին ճաշը, որը Հիսուսը կերավ նախքան իր բանտարկությունն ու խաչելությունը (Դուկ. ԻԲ.14–18): Նա և նրա Տասներկու Առաքյալները կերան այդ ընթրիքը Ջատիկ ժամանակ (Մատ. ԻԶ.17–30, Մար. ԺԳ.12–18, Դուկ. ԻԲ.7–13):

Փրկիչն օրհնեց հացը և գինին ու տվեց այն իր Առաքյալներին՝ **Մատ.** ԻԶ.26–29 (Մար. ԺԳ.22–25, Դուկ. ԻԲ.7–20): Հիսուսը լվաց Առաքյալների ոտքերը՝ **Հովհ.** ԺԳ: Նշվեց Հուդայի անունը՝ որպես Հիսուսի մատուցիչի՝ **Հովհ.** ԺԳ.21–26 (Մատ. ԻԶ.20–25):

ՎԵՐՋԻՆ ՕՐԵՐ, ԵՏԻՆ ՕՐԵՐ:

Տե՛ս նաև Ժամանակների նշաններ.

Հիսուս Քրիստոսի երկրորդ

գալուստը

Ժամանակները, որոնցում մենք ապրում ենք: Տիրոջ երկրորդ գալստին նախորդող օրերը (կամ ժամանակի տնտեսությունը):

Ես պատմում եմ ինչ որ պատահելու է ձեզ վերջին օրերում՝ **ԾՃ.** ԽԹ.1: Քավիչը վերջին օրը կանգնելու է երկրի վրա՝ **Հոր**

ԺԺ.25: Վերջին օրերին Տիրոջ տունը կհաստատվի՝ **Ես.** Բ.2: Ետին օրերում չար ժամանակներ կգան՝ **Բ Տիմ.** Գ.1–7: Ետին օրերում ծաղր անողները կուրանան Երկրորդ Գալուստը՝ **Բ Պետ.** Գ.3–7: Ես մարգարեանում եմ ձեզ վերջին օրերի վերաբերյալ՝ **2 Նեփի** 26.14–30: Այսպես պիտի կոչվի իմ եկեղեցին վերջին օրերին, այսինքն՝ Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցի՝ **ՎևոՒ** 115.4: Քրիստոսը կգա վերջին օրերին՝ **Մովսես** 7.60:

ՎԵՐՍԻՆ ԾՆՎԱԾ, ԱՍԾՈՒՑ

ԾՆՎԱԾ: *St'u nask* Աստծո որդիներն ու դուստրերը. Բնական մարդ. Դարձի գալ, Նորադարձ. Ծնված. Մկրտություն, Մկրտել. Քրիստոսի զավակները

Տիրոջ Հոգու ներգործությամբ մարդու սրտում կատարված այնպիսի գորեղ փոփոխություն, որի հետևանքով նա այլևս չի ցանկանում չարիք գործել, այլ ավելի շուտ ցանկանում է փնտրել Աստծո բաները:

Նոր հոգի պիտի դնեն ձեր սրտում՝ **Եզեկ.** ԺԱ.19 (Եզեկ. ԺԸ.31, ԼՁ.26): Նրանք, ովքեր հավատացին Քրիստոսի անվանը, ծնվեցին ոչ արյունից, այլ Աստծուց՝ **Հովի.** Ա.12–13: Եթե մեկը ջրից և Հոգուց չծնվի, չի կարող Աստծո արքայությունը մտնել՝ **Հովի.** Գ.3–7: Աստծո խոսքով մենք կարող ենք վերստին ծնվել՝ **Ա Պետ.** Ա.3–23: Ամեն ով որ ծնվում է Աստծուց, չի շարունակում մեղքի մեջ՝ **ՋՍԹ՝ Ա Հովի.** Գ.9: Որովհետև ամեն ով որ Աստծուց է ծնված, հաղթում է աշխարհին՝ **Ա Հովի.** Ե.4: Նրանք, ովքեր ծնվում են Քրիստոսից, ուխտ են անում Աստծո հետ՝ **Մոսիա** 3.19, 5.2–7: Բոլոր մարդիկ պետք է վերստին ծնվեն. այո՛, Աստծուց ծնվեն՝ **Մոսիա** 27.25–26 (Ալմա 5.49): Ծնվե՞լ եք դուք Աստծուց հոգեպես՝ **Ալմա** 5.12–19: Եթե դուք վերստին չծնվեք, դուք չեք կարող ժառանգել երկնքի արքայությունը՝ **Ալմա** 7.14: Ովքեր որ հավատան իմ խոսքերին, նրանք կծնվեն իմանից, այսինքն՝ ջրից և Հոգուց՝ **ՎևոՒ** 5.16: Դուք պետք է վերստին ծնվեք երկնքի արքայության մեջ՝ **Մովսես** 6.59:

ՎԻՐԱՎՈՐԵԼ

Նեղացնել կամ վնաս հասցնել. նաև ջղայնացնել կամ վրդովել:

Վիրավորված եղբորը գրավելն ավելի դժվար է, քան ամուր քաղաքը՝ **Առակ.** ԺԸ.19: Եթե քո եղբայրը կամ քույրը մեղանչի քո դեմ, և խոստովանի, դու պիտի հաշտվես՝ **ՎևոՒ** 42.88: Ոչնչով մարդ չի վիրավորում Աստծուն, բացի նրանցից, ովքեր չեն խոստովանում նրա ձեռքը և չեն հնազանդվում նրա պատվիրաններին՝ **ՎևոՒ** 59.21:

ՎԻԼՅԱՄՍ ՖԻՐԳԵՐԻԿ Գ.

Վերականգնված Եկեղեցու վաղ ղեկավարներից, որը որոշ ժամանակ ծառայեց Բարձրագույն Զահանայության Նախագահությունում՝ որպես խորհրդական (ՎևոՒ 81, 90.6, 19, 102.3):

ՎԻՃԱԿ

Ընտրելու կամ դուրս թողնելու ձև, ընտրության մի քանի տարբերակից, որը հաճախ արվում է թղթի կամ փայտի մի կտորը մի քանիսի միջից համելով: Դա կոչվում է վիճակ գցել:

Նրանք բաժանեցին նրա հանդերձները՝ վիճակ գցելով՝ **Մատ.** ԻԷ.35 (Սաղ. ԻԲ.18, Մար. ԺԵ.24, Դուկ. ԻԳ.34, Հովի. ԺԺ.24): Նրանց վրա վիճակ գցեցին, և վիճակն ընկավ Մատաթիայի վրա՝ **Գոր.** Ա.23–26: Մենք վիճակ գցեցինք, թե մեզանից ով պետք է գնար ներս՝ Լաբանի տուն՝ **1 Նեփի** 3.11:

ՎԿԱ: St'u nask Վկայություն

Վկան այն մարդն է, ով պնդում կամ հիմնավորում է, որ տվյալ բանը ճշմարիտ է՝ հիմնվելով սեփական իմացության վրա. այսինքն՝ մեկը, ով վկայություն է բերում:

Դուք կլինեք իմ վկաները՝ **Գոր.** Ա.8: Դուք կամենում եք կանգնել, որպես Աստծո վկաներ բոլոր ժամանակներում՝ **Մոսիա** 18.8–9: Վկաների օրենքը. երկու կամ երեք վկաների բերանով ամեն խոսք հաստատ կլինի՝ **ՎևոՒ** 6.28 (Բ Օր. ԺԷ.6, Մատ. ԺԸ.16, Բ Կոր. ԺԳ.1, Եթեր 5.4, ՎևոՒ 128.3): Ես ձեզ կարգել եմ, որ Առաքյալներ և հասուկ վկաներ լինեք իմ անվան համար՝ **ՎևոՒ** 27.12 (ՎևոՒ 107.23): Յոթանասունը կանչված են, որ հասուկ վկաներ լինեն հեթանոսների համար և ողջ աշխարհում՝ **ՎևոՒ** 107.25: Թող

լինի մի արձանագրող, և թող նա ակա-
նատես լինի ձեր մկրտություններին՝
ՎԼՈՒ 127.6 (ՎԼՈՒ 128.2-4):

ՎԿԱՅԵԼ: *Տե՛ս նաև* Վկայություն

Վկայություն բերել Սուրբ Հոգու զորու-
թյամբ. ճշմարտության վերաբերյալ
հանդիսավոր հայտարարություն անել՝
հիմնված անձնական գիտելիքի կամ հա-
վատքի վրա:

Միսիբարիչը կվկայի իմ մասին՝ **Հովհ.**
ԺԵ.26: Նա մեզ պատվիրել է քարոզել և
վկայել՝ **Գոր. Ժ.42:** Երեք վկաներ կվկա-
յեն ճշմարտության մասին՝ **2 Նեփի** 27.12:
Սուրբ Հոգու զորությունը տանում է այն
մինչև մարդկանց զավակների սրտերը՝
2 Նեփի 33.1: Սուրբ գրքերը վկայում են
Քրիստոսի մասին՝ **Հակոբ** 7.10-11 (Հովհ.
Ե.39): Վկայում են ձեզ, որ ես գիտեմ, որ
այս բաները, որոնց մասին խոսել եմ,
ճշմարիտ են՝ **Ալմա** 5.45 (Ալմա 34.8):
Դուք պիտի վկայեք դրանց մասին Աստ-
ծո զորությամբ՝ **ՎԼՈՒ** 17.3-5: Այն, ինչ
Հոգին վկայում է ձեզ, դուք պետք է անեք՝
ՎԼՈՒ 46.7: Ես ուղարկել էի ձեզ՝ վկայե-
լու և զգուշացնելու՝ **ՎԼՈՒ** 88.81:

ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Սուրբ
Հոգի. Վկա. Վկայել

Սուրբ Հոգու միջոցով տրված գիտելիք
և հոգևոր հաստատում: Վկայությունը
կարող է լինել նաև պաշտոնական կամ
իրավական հայտարարություն կամ պըն-
դում այն մասին, ինչը, ըստ մարդու
ըմբռնման, ճշմարիտ է (ՎԼՈՒ 102.26):

Սուտ վկայություն մի տուր՝ **Ել.** 1.16:
Գիտեմ, որ իմ քավիչն ապրում է՝ **Հոր**
ԺԹ.25-26: Ավետարանը ողջ աշխար-
հում կքարոզվի բոլոր ազգերին վկայու-
թյուն լինելու համար՝ **Մատ.** ԻԳ.14
(ՉՍ-Մ 1.31): Ինքը Հոգին վկայում է մեր
հոգիներին՝ **Հռովմ.** Ը.16 (Ա Հովհ. Ե.6):
Ամբ մի համարիք մեր Տիրոջ վկայությու-
նը՝ **Բ Տիմ.** Ա.8: Հիսուսի վկայությունը
մարգարեության հոգին է՝ **Հայտ.** ԺԹ.10:
Կանգնեք որպես Աստծո վկաներ բոլոր
ժամանակներում՝ **Մոսիա** 18.9: Չկար
մարդկանց ուղղելու ուրիշ ճանապարհ,
բացի նրանց դեմ պարզ վկայությամբ
հակադրվելուց՝ **Ալմա** 4.19-20: Ես ունեմ
բոլոր բաները, որպես վկայություն, որ

այս բաները ճիշտ են՝ **Ալմա** 30.41-44:
Մենք ճաշակում ենք հաղորդությունից,
որպես վկայություն Հոր առաջ, որ մենք
միշտ կպահենք պատվիրանները և միշտ
կհիշենք Հիսուսին՝ **3 Նեփի** 18.10-11
(Մոր. 4, 5, ՎԼՈՒ 20.77-79): Նախքան
ձեր հավատքի փորձությունը, դուք վկա-
յություն չեք ստանում՝ **Եթեր** 12.6: Խա-
ղաղություն չխոսեցի՞ ես քո մտքին՝ այդ
հարցի վերաբերյալ: Ավելի մեծ ի՞նչ
վկայություն կարող ես դու ունենալ, քան
Աստծուց՝ **ՎԼՈՒ** 6.22-23: Եվ արդ, բազ-
մաթիվ վկայություններից հետո, որ տրվել
են նրա մասին, սա է վկայությունը, որ մենք
տալիս ենք նրա մասին՝ **ՎԼՈՒ** 76.22-24:
Ես ուղարկել էի ձեզ՝ վկայելու և զգուշաց-
նելու մարդկանց՝ **ՎԼՈՒ** 88.81-82: Կտա-
կարարներն այժմ մահացել են, և նրանց
կտակն ուժի մեջ է՝ **ՎԼՈՒ** 135.4-5: Ենով-
քը տեսավ հրեշտակների, որոնք վկայում
էին Հոր և Որդու մասին՝ **Մովսես** 7.27:
Չնայած իմն առում և հալածում էին այն
բանի համար, որ ասում էի, թե տեսիլք եմ
տեսել, այնուամենայնիվ, դա ճշմարիտ
էր՝ **ԶՍ-Պ** 1.24-25:

ՎՍՏԱՀՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*

Ապավինել. Հավատ, Հավատալ.
Հավատք

Համոզվածություն, հավաստիություն, հույս
և հավատք ունենալ մեկի հանդեպ, հատ-
կապես Աստծո և Հիսուս Քրիստոսի
հանդեպ:

Լավ է Տիրոջն ապավինել, քան վստա-
հությունը մարդու վրա դնել՝ **Մաղ.** ԴԺԸ.8:
Տերը կլինի քո հույսը՝ **Առաք.** Գ.26: Որ
երբ Քրիստոսը հայտնվի, մենք կարողա-
նանք վստահություն ունենալ՝ **Ա Հովհ.**
Բ.28: Ամբարիշտ Նեփիացիները կորցրել
էին իրենց զավակների վստահությունը՝
Հակոբ 2.35: Այն ժամանակ քո վստահու-
թյունը կամրապնդվի Աստծո ներկայու-
թյան մեջ՝ **ՎԼՈՒ** 121.45:

ՎՐԵԺԽՆԴՐՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*
Թշնամանք

Վնասի կամ վիրավորանքի համար վրեժ
լուծելը կամ հատուցելը:

Չեր Աստվածը գալիս է վրեժ առնելու՝
Ես. ԼԵ.4: Վրեժխնդրություն իմն է. ես
կհատուցեմ՝ **Հռովմ.** ԺԲ.19 (Մորմ. 3.15,

8.20): Վրեժխնդրության սուրբ կախված է ձեռք վրա՝ **Մաթն.** 8.40–41: Ես վրեժ կառնեմ ամբարիշտներից, քանզի նրանք չեն ապաշխարի՝ **ՎԼՈՒ** 29.17: Փրկիչը եկավ ամբարշտության և վրեժխնդրության օրերին՝ **Մովսես** 7.45–46:

ՎՈՒԴՐՈՒՅ ՎԵԼՖՈՐԴ: *Տե՛ս նաև*
Հռչակագիր. Պաշտոնական
հայտարարություն–1

Եկեղեցու չորրորդ Նախագահը՝ Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթի միջոցով ավետարանի վերականգնումից հետո: Նա ծնվել է 1807 թվականին և մահացել 1898-ին:

Կանչվեց լրացնելու Տասներկուսի Խորհրդում եղած տեղերից մեկը՝ **ՎԼՈՒ** 118.6: Այն ընտրյալ հոգիների մեջ էր, որոնք պահվել էին՝ առաջ գալու ժամանակների լրության մեջ՝ **ՎԼՈՒ** 138.53: Հայտնություն ստացավ՝ վերջ դնելու բազմակնությանը Եկեղեցում՝ **ՎԼՈՒ** ՊՆ–1:

ՏԱՂԱՆԴ: *Տե՛ս* Քանքար:

ՏԱՃԱՐ՝ ՏԻՐՈՋ ՏՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*
Արարողություններ. Խորան.
Սրբությանց Սրբություն. Օծում

Ուղիղ իմաստով՝ Տիրոջ տունը: Տերն իր ժողովրդին միշտ պատվիրել է տաճարներ կառուցել, սուրբ կառույցներ, որտեղ արժանավոր Սրբերն ավետարանի սրբազան ծեսեր և արարողություններ են կատարում իրենց համար և մահացածների համար: Տերն այցելում է իր տաճարները, և դրանք երկրպագության համար ամենասուրբ վայրերն են:

Մովսեսի և Իսրայելի զավակների կողմից կանգնեցված խորանը փոխադրելի տաճար էր: Իսրայելացիներն այն օգտագործում էին Եգիպտոսից դուրս գալուց հետո:

Ամենահայտնի տաճարը, որը նշվում է Աստվածաշնչում, Սողոմոնի կողմից Երուսաղեմում կառուցված տաճարն էր (Բ Մն. Բ–Ե): Այն կործանվեց Ք.ծ.ա. 600 թվականին, Բաբելոնացիների կողմից, և վերականգնվեց գրեթե հարյուր տարի անց Ջորաբաբելի կողմից (Եզր. Ա–Ձ): Տաճարի մի մասը Ք.ծ.ա. 37 թվականին այրվեց, իսկ հետագայում, Հերովդես բազավորը կրկին կառուցեց այն: Ք.ծ.հ.

70 թվականին Հռոմեացիներն ավերեցին տաճարը:

Մորմոնի Գրքում՝ Աստծո արդար հետևորդներին պատվիրվել էր տաճարներ կառուցել և երկրպագել նրանցում (2 Նեփի 5.16, Մոսիա 1.18, 3 Նեփի 11.1): Հավուր պատշաճի տաճար կառուցելը և օգտագործելը ճշմարիտ Եկեղեցու նշաններ են ցանկացած տնտեսության ժամանակ, ինչպես որ մեր օրերին է վերականգնված Եկեղեցում: Արդի տնտեսության ժամանակ Կիրթլենդի տաճարն առաջին տաճարն էր, որը կառուցվեց և նվիրաբերվեց Տիրոջը: Այդ ժամանակից ի վեր երկրագրդի վրա շատ երկրներում են տաճարներ նվիրագործվել:

Ո՞վ կկանգնի նրա սրբության տեղում՝ **Մաթ.** ԻԲ.3–5: Եկեք վեր գնանք Հակոբի Աստծո տունը՝ **Ես.** Բ.2–3 (Միքիա Գ.1–2, 2 Նեփի 12.2–3): Տերը հանկարծակի գալու է իր տաճարը՝ **Մաթ.** Գ.1 (3 Նեփի 24.1, ՎԼՈՒ 36.8, 42.36): Հիսուսը մաքրեց տաճարը՝ **Մատ.** ԻԱ.12–16 (Մար. ԺԱ.15–18, Դուկ. ԺԹ.45–48): Սրբերին պատվիրվեց Միստրիում տաճար կառուցել՝ **ՎԼՈՒ** 57.3 (ՎԼՈՒ 84.3–5): Աստծո տուն հիմնեք՝ **ՎԼՈՒ** 88.119 (ՎԼՈՒ 109.8): Տերը խրատեց Սրբերին տաճարի կառուցումն ընդհատելու համար՝ **ՎԼՈՒ** 95.1–12: Ես չեմ մտնի անսուրբ տաճարները՝ **ՎԼՈՒ** 97.15–17: Ես ընդունել եմ այս տունը, և իմ անունը կլինի այստեղ՝ **ՎԼՈՒ** 110.7–8: Տիրոջ ժողովրդին միշտ պատվիրվել է տուն կառուցել նրա անվան համար՝ **ՎԼՈՒ** 124.39: Մեծ աշխատանք պիտի արվի տաճարներում, այդ թվում՝ ծնողների հետ երեխաներին կնքելը՝ **ՎԼՈՒ** 138.47–48: Վերջին օրերի մեծ աշխատանքը ներառում է տաճարներ կառուցելը՝ **ՎԼՈՒ** 138.53–54:

ՏԱՃԱՐԱՅԻՆ ԱՄՈՒՄՆՈՒԹՅՈՒՆ:

Տե՛ս Ամուսնություն, Ամուսնանալ

ՏԱՊԱՆ: *Տե՛ս նաև* Ծիածան. Նոյ՝

աստվածաշնչյան հայրապետ. Նոյի ժամանակի ջրհեղեղը.

Հին Կտակարանում՝ այն նավը, որը կառուցել էր Նոյը, մեծ ջրհեղեղի ժամանակ կյանքը պահպանելու համար:

Քեզ համար խիժաբեր փայտից մի տա-

պան շինիր՝ **ԾՃ. 2.14:** Տապանն Արարատ սարի վրա նստեց՝ **ԾՃ. Ը.4:** Հարեղացիների բեռնամավերը Նոյի տապանի պես անցրանցիկ էին՝ **Եթեր 6.7:**

ՏԱՍԱՆՈՐԴ, ՏԱՍԱՆՈՐԴԵԼ: *Տե՛ս նաև Ընծա. Փող*

Մարդու տարեկան եկամտի տասներորդ մասը, որը տրվում է Տիրոջը Եկեղեցու միջոցով: Տասանորդի հիմնադրամներն օգտագործվում են՝ եկեղեցիներ և տաճարներ կառուցելու, միախմբական աշխատանքին աջակցելու և Աստծո արքայությունը երկրի վրա կառուցելու համար:

Աբրահամն իր ամեն ունեցվածքից տասանորդ տվեց Մեղքիսեղեկին՝ **ԾՃ. ԺԳ.18-20** (Եբր. Է.1-2, 9, Ալմա 13.15): Բոլոր տասանորդը Տիրոջն է. այն սուրբ է Տիրոջ համար՝ **Դև. ԻԷ.30-34:** Ամեն եկամտից անպատճառ տասանորդ տուր՝ **ԲՕթ. ԺԳ.22, 28:** Նրանք առատորեն բերեցին ամեն բանի տասանորդը՝ **Բ ՄՃ. ԼԱ.5:** Մի՞թե մարդ կկողոպտի Աստծուն: Ի՞նչ բանում ենք քեզ կողոպտում՝ Տասանորդում և ընծայում՝ **Մաղ. Գ.8-11** (3 Նեփի 24.8-11): Նա, ով տասանորդ է վճարում, չի այրվի նրա գալստի ժամանակ՝ **Վևև 64.23** (Վևև 85.3): Տիրոջ տունը կկառուցվի նրա ժողովրդի տասանորդով՝ **Վևև 97.11-12:** Տերը հայտնել է տասանորդի օրենքը՝ **Վևև 119:** Տասանորդը պետք է տնօրինվի խորհրդով՝ **Վևև 120:**

ՏԱՍԸ ՊԱՏՎԻՐԱՆՆԵՐԸ: *Տե՛ս Պատվիրաններ՝ Տաք*

ՏԱՍԸ ՑԵՂԵՐԸ: *Տե՛ս Իսրայել*

ՏԱՄՆԵՐԿՈՒ ՑԵՂԵՐՆ

ԻՄՐԱՅԵԼԻ: *Տե՛ս Իսրայել* – Իսրայելի տասներկու ցեղերը

ՏԱՄՆԵՐԿՈՒՄԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴ: *Տե՛ս Առաքյալ*

ՏԱՄՆԵՐԿՈՒՄԻ ՔՎՈՐՈՒՄ: *Տե՛ս Առաքյալ*

ՏԵՍԱՆՈՎ: *Տե՛ս նաև Մարգարե.*

Ուրիմ ու Թումիմ

Անձ, որն Աստծո կողմից լիազորված է՝ հոգևոր աչքերով տեսնելու այնպիսի

բաներ, որոնք Աստված քաղցրել է աշխարհից (Մովսես 6.35-38): Նա հայտնող է և մարգարե (Մոսիա 8.13-16): Մորմոնի Գրքում՝ Ամոնն ուսուցանել է, որ միայն տեսանողը կարող է օգտագործել հատուկ մեկնիչները, կամ Ուրիմն ու Թումիմը (Մոսիա 8.13, 28.16): Տեսանողը գիտի անցյալը, ներկան և ապագան: Հնում մարգարեներին հաճախ անվանում էին տեսանող (Ա Թագ. Թ.9, Բ Թագ. ԻԳ.11):

Ջոզեֆ Սմիթը վերջին օրերի մեծ տեսանողն է եղել (Վևև 21.1, 135.3): Բացի այդ, Առաջին Նախագահությունը և Տասներկուսի Խորհուրդը ևս հաստատվում են, որպես մարգարեներ, տեսանողներ և հայտնողներ:

Դա մի ապաստամբ ժողովուրդ է, որ տեսանողներին ասում է՝ Մի տեսե՛ք. և մարգարեներին՝ Մի մարգարեանա՛ք՝ **Ես. Լ.9-10:** Քո երանքի պտղից ես մի ընտրյալ տեսանող կբարձրացնեմ՝ **2 Նեփի 3.6-15:** Սա է իմաստությունը. այո՛, լինել տեսանող, հայտնող, քարզմանիչ և մարգարե՝ **Վևև 107.92:** Տերը Հայրում Սմիթին նշանակեց, որ մարգարե և տեսանող և հայտնող լինի Եկեղեցու համար՝ **Վևև 124.91-94:**

ՏԵՍԻԼԶ: *Տե՛ս նաև Առաջին տեսիլք.*

Երազ. Հայտնություն

Տեսողական հայտնություն, Սուրբ Հոգու զորության միջոցով, որևէ իրադարձության, անձի կամ իրի վերաբերյալ:

Կարևոր տեսիլքների օրինակներ են՝ Եզեկիելի տեսիլքը վերջին օրերի վերաբերյալ (Եզեկ. ԼԷ-ԼԹ), Ստեփանոսի տեսիլքը՝ Հիսուսը կանգնած Աստծո աջ կողմում (Գոր. Է.55), Հովհաննեսի հայտնությունը վերջին օրերի վերաբերյալ (Հայտ. Դ-ԻԱ), Լեքիի և Նեփիի տեսիլքը կյանքի ծառի վերաբերյալ (1 Նեփի 8, 10-14), Ալմա կրտսերի Տիրոջ հրեշտակին տեսնելը (Մոսիա 27), Հարեղի եղբոր տեսիլքը երկրի բոլոր բնակիչների վերաբերյալ (Եթեր 3.25), փառքերի տեսիլքը (Վևև 76), Ջոզեֆ Սմիթին և Օլիվեր Քաուլերիին տրված տեսիլքները Կիրթլենդի տաճարում (Վևև 110), Ջոզեֆ Ֆ. Սմիթի տեսիլքը մահացածների փրկագրման վերաբերյալ (Վևև 138), Մովսեսի տեսիլքն Աստծո և նրա ստեղծագործությունների վերաբերյալ (Մովսես 1),

Ենովքի տեսիլքն Աստծո մասին (Մովսես 6-7), Ջոզեֆ Սմիթի առաջին տեսիլքը (ՋՍ-Պ 1):

Որտեղ տեսիլք չկա, այնտեղ ժողովուրդը կործանվում է՝ **Առաք.** ԻԹ.18: Երիտասարդները տեսիլքներ պիտի տեսնեն՝ **Հովել** Բ.28 (Գոր. Բ.17): Նա տեսիլքներով գիտելիք է տվել ինձ՝ **2 Նեփի** 4.23: Նա Աստծո ներկայությունից ինձ մոտ ուղարկված սուրհանդակ էր՝ **ՋՍ-Պ** 1.33: Մենք հավատում ենք մարգարեություններին, հայտնություններին, տեսիլքներին՝ **ՀՀ** 1.7:

ՏԵՐ: *Տե՛ս նաև* Աստված,

Աստվածություն. Հիսուս Քրիստոս

Խորը հարգանքի և պատվի տիտղոս Հայր Աստծո և Փրկչի Հիսուս Քրիստոսի համար: Այդ տիտղոսը վերաբերում է նրանց դիրքին՝ որպես գերագույն, սիրող տերեր իրենց ստեղծածների վրա:

Տիրոջ համար դժվար բան չկա՝ **Ծն.** ԺԸ.14: Տերը խոսեց Մովսեսի հետ դեմառդեն՝ **Ել.** ԼԳ.11: Սիրիր Տիրոջը՝ քո Աստծուն՝ **Բ Օր.** 2.5 (Մատ. ԻԲ.37, Մար. ԺԲ.30): Բայց ես և իմ տունը Տիրոջն ենք պաշտելու՝ **Հես.** ԻԴ.15: Տերն է իմ հովիվը՝ **Մաղ.** ԻԳ.1: Տերը գորավոր է և ուժեղ. պատերազմի մեջ ուժեղ՝ **Մաղ.** ԻԴ.8: Տեր Եհովան է իմ գորությունը՝ **Ես.** ԺԲ.2 (2 Նեփի 22.2): Ես՝ Տերս եմ քո Փրկիչը և քո Քավիչը՝ **Ես.** Կ.16: Տիրոջը՝ քո Աստծուն երկրպագիր՝ **Մատ.** Դ.10 (Դուկ. Դ.8): Տերն ինչ մեծ բաներ արեց քեզ՝ **Մար.** Ե.19: Մեկ Տեր կա՝ Հիսուս Քրիստոսը՝ **Ա Կոր.** Ը.6: Մեկ Տեր կա, մեկ հավատ, մեկ մկրտություն՝ **Եփես.** Դ.5: Ինքը՝ Տերը, վայր կգա երկնքից՝ **Ա Թես.** Դ.15: Ես կզման և կանեն այն բաները, որոնք պատվիրել է Տերը՝ **1 Նեփի** 3.7: Տերն արդարությամբ կդատի արքատներին՝ **2 Նեփի** 30.9: Տեր Աստվածը՝ Աբրահամի Աստվածը, Իսրայելացիներին հավատեց ճորտությունից՝ **Ալմա** 29.11: Ոչինչ չի կարող մարդկանց փրկել, բացի ապաշխարությունից և հավատքից առ Տերը՝ **Հել.** 13.6 (Մոսիա 3.12): Լսեք ձեր Տիրոջ՝ Հիսուս Քրիստոսի խոսքերը՝ **ՎևոՒ** 15.1: Միշտ փնտրեք Տիրոջ երեսը՝ **ՎևոՒ** 101.38: Երկրորդ գալստի ժամանակ Տիրոջ զգեստները կարմիր կլինեն՝ **ՎևոՒ**

133.48 (Ես. ԿԳ.1-4): Աբրահամը խոսեց Տիրոջ հետ դեմառդեն՝ **Աբր.** 3.11: Մենք հավատում ենք, որ ավետարանի առաջին սկզբունքը հավատքն է առ Տեր Հիսուս Քրիստոս՝ **ՀՀ** 1.4:

ՏԻՄՈԹԵՈՍ: *Տե՛ս նաև* Պողոս

Նոր Կտակարանում՝ Պողոսի միսիոներ գործընկերը նրա ծառայության ընթացքում (Գոր. ԺՁ.1-3, Բ Տիմ. Ա.1-5). հույն հոր և հրեա մոր որդի. նա իր ծնողների հետ ապրում էր Լյուստրա քաղաքում:

Պողոսը Տիմոթեոսին անվանում էր իր «որդին հավատքի մեջ» (Ա Տիմ. Ա.2, 18, Բ Տիմ. Ա.2): Տիմոթեոսը, հավանաբար, Պողոսի ամենավատահիված և շնորհալի օգնականն էր (Փիլ. Բ.19-23):

ՏԻՄՈԹԵՈՍԻ ԹՈՒՂԹ ԱՌ: *Տե՛ս նաև*

Պողոս. Պողոսի թղթերը. Տիմոթեոս

Երկու գիրք Նոր Կտակարանում. Սկզբում երկուսն էլ նամակներ էին, որոնք Պողոսը գրել էր Տիմոթեոսին:

Ա Տիմոթեոս. Առաջին թուղթը Պողոսը գրել է իր առաջին բանտարկությունից հետո: Նա Տիմոթեոսին թողել էր Եփեսոսում, հետագայում վերադառնալու մտադրությամբ (Ա Տիմ. Գ.14): Սակայն Պողոսը զգացել էր, որ ինքը հնարավոր է ուշանա, ուստի գրեց Տիմոթեոսին, հավանաբար, Մակեդոնիայից (Ա Տիմ. Ա.3), որպեսզի խորհուրդներ տա և քաջալերի նրան՝ իր պարտականությունները կատարելիս:

Ա գլխում Պողոսի ողջույններն են և նաև նրա հրահանգներն այն խենթ մտահայեցողությունների մասին, որոնք ներթափանցում էին Եկեղեցի: Բ-Գ գլուխներն ուղղություններ են տալիս հասարակական երկրպագության մասին և ծառայողների հատկանիշների և վարքի մասին: Դ-Ե գլուխներում նկարագրվում է վերջին օրերի ուրացությունը և Տիմոթեոսին խորհուրդ է տրվում, թե ինչպես ծառայի նրանց, ում առաջնորդում է: Ջ գլուխը հավատարմություն ցուցաբերելու և աշխարհիկ հարստություններից խուսափելու հորդոր է:

Բ Տիմոթեոս. Երկրորդ նամակը Պողոսը գրել է իր երկրորդ բանտարկության ժամանակ, իր մահատակությունից ոչ շատ առաջ: Դրանք Առաքյալի վերջին խոսքերն են և ցույց են տալիս այն զարմա-

նահրաշ քաջությունն ու վստահությունը, որով նա դիմավորում էր մահը:

Ա գլխում Պողոսի ողջույններն ու պատգամն են Տիմոթեոսին: Բ-Գ գլուխներում տրվում են տարբեր զգուշացումներ և ուղղություններ՝ կոչ անելով դիմակայել գալիք վտանգները: Դ գլուխը պատգամ է Պողոսի ընկերներին, որտեղ խորհուրդ է տրվում, թե ինչպես վարվել ուրացածների հետ:

ՏԻՏՈՍ: *Տե՛ս նաև* Պողոս. Պողոսի Թղթերը. Տիտոս՝ բուղբ առ

Նոր Կտակարանում՝ վստահելի Հույն նորադարձ, որը Պողոսի հետ ճամփորդեց դեպի Երուսաղեմ, իսկ հետագայում դարձավ միսիոներ (Գաղ. Բ.1-4, Բ Տիմ. Դ.10): Տիտոսը Պողոսի առաջին բուղբը հասցրեց Կորնթոսի Սրբերին (Բ Կոր. Է.5-8, 13-15):

ՏԻՏՈՍ՝ ԹՈՒՂԹ ԱՆ: *Տե՛ս նաև* Պողոս. Պողոսի Թղթերը. Տիտոս

Մինչ Պողոսը ժամանակավորապես ազատվել էր Հռոմեական բանտարկությունից, նա նամակ գրեց Տիտոսին, որը Կրետեում էր: Նամակում հիմնականում խոսվում է Եկեղեցու ներքին կարգ ու կանոնի և կազմակերպության մասին:

Ա գլխում Պողոսի ողջույններն են, ինչպես նաև հրահանգներ և ընդհանուր որակավորումներ եպիսկոպոսների համար: Բ-Գ գլուխներն ընդհանուր ուսմունքներ են և Տիտոսին ուղղված անձնական պատգամներ, թե ինչպես վարվել Կրետեի Եկեղեցու տարբեր խմբերի հետ: Պողոսը Սրբերին խրախուսել է հաղթահարել ինքնահաճությունը, խոհեմ ու հավատարիմ լինել և բարի գործեր կատարել:

ՏԻՐՈՋ ԱՂՈԹՔԸ: *Տե՛ս նաև* Աղոթք

Իր աշակերտների համար ասված Փրկչի աղոթքը, որն օրինակ է ծառայում բոլոր աղոթքների համար (Մատ. 2.9-13, 3 Նեփի 13.9-13):

ՏԻՐՈՋ ԱՅԳԻՆ: *Տե՛ս նաև* Արտ.

Իսրայել

Խորհրդանիշ՝ հոգևոր աշխատանքների ասպարեզի համար: Սուրբ գրքերում Տիրոջ այգին ակնարկելիս, սովորաբար, նկատի ունի Իսրայելի տունը կամ Աստ-

ծո արքայությունը երկրի վրա: Երբեմն այն ակնարկում է ընդհանրապես աշխարհի մարդկանց:

Չորաց Տիրոջ այգին Իսրայելի տունն է՝ **Տա. Ե.7** (2 Նեփի 15.7): Հիսուսը պատմեց այգու մշակների առակը՝ **Մատ. Ի.1-16**: Իսրայելը մնան է ընտանի ձիթենուն, որը սնուցվում է Տիրոջ այգում՝ **Հակոբ 5**: Տիրոջ ծառաները վերջին անգամ կետեն նրա այգին՝ **Հակոբ 6**: Տերը կօրհնի բոլոր նրանց, ովքեր տքնում են իր այգում՝ **ՎևոՒ 21.9** (Ալմա 28.14): Աշխատեք իմ այգում վերջին անգամ՝ **ՎևոՒ 43.28**:

ՏԻՐՈՋ ԸՆԹՐԻՔԸ: *Տե՛ս* Հաղորդություն

ՏԻՐՈՋ ՏՈՒՆԸ: *Տե՛ս* Տաճար՝ Տիրոջ տուն

ՏԻՐՈՋ ՕՐԸ: *Տե՛ս* Հանգստության օր. Հիսուս Քրիստոսի երկրորդ գալուստը. Վերջին դատաստան

ՏՆՏԵՄ: *Տե՛ս նաև* Տնտեսություն

Անձ, որը հոգ է տանում մեկ ուրիշի գործերի կամ ունեցվածքի համար: Բոլոր բաները երկրի վրա պատկանում են Տիրոջը. մենք նրա տնտեսներն ենք:

Հիսուսը տվեց անիրավ տնտեսի առակը՝ **Դուկ. ԺՁ.1-8**: Ով որ հավատարիմ տնտես լինի, կմտնի իր Տիրոջ ուրախությունը՝ **ՎևոՒ 51.19**: Նա, ով հավատարիմ և իմաստուն տնտես է, պիտի ժառանգի բոլոր բաները՝ **ՎևոՒ 78.22**: Տերն ամեն մարդու պատասխանատու կդարձնի, որպես երկրային օրհնությունների տնտես՝ **ՎևոՒ 104.11-17** (ՎևոՒ 42.32): Զանա-սեր եղիր, որպեսզի իմաստուն տնտես լինես՝ **ՎևոՒ 136.27**:

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*

Ավետարան. Ավետարանի

վերականգնումը. Կանչ, Աստծո կողմից Կանչված, Կոչում. Տնտես.

Քահանայություն. Քահանայության բանալիները

Ինչպես օգտագործված է սուրբ գրքերում, «տնտեսություն» բառն ունի երկու իմաստ. (1) Այն, ինչ Տերը մեր խնամքին է հանձնել, որպես տնտեսների: Մենք պատասխանատու ենք Տիրոջը, սակայն մենք կարող ենք

մեր տնտեսության համար հաշվետու լինել Աստծո լիազորված ներկայացուցիչներին: Երբ մենք ծառայության կանչ ենք ստանում Տիրոջից կամ նրա լիազորված ծառաներից, այդ տնտեսությունը կարող է ընդգրկել և՛ հոգևոր, և՛ նյութական գործեր (ՎևոՒ 29.34): (2) Ավետարանի տնտեսություն: Դա մի ժամանակաշրջան է, որի ընթացքում Տերը երկրի վրա ունի առնչված մեկ լիազորված ծառա, որը կրում է սուրբ քահանայության բանալիները:

Ադամը, Ենովքը, Նոյը, Աբրահամը, Մովսեսը, Հիսուս Քրիստոսը, Ջոզեֆ Սմիթը և այլոք, յուրաքանչյուրն սկսել է ավետարանի նոր տնտեսություն: Երբ Տերը տնտեսություն է կազմակերպում, ավետարանը կրկին հայտնի է դարձվում, որպեսզի այդ տնտեսության մարդիկ փրկության ծրագրի մասին գիտե՛լքի համար կախված չլինեն անցյալ տնտեսություններից: Արդի տնտեսությունը, որն սկսվել է Ջոզեֆ Սմիթից, հայտնի է որպես «ժամանակների լրության տնտեսություն»:

Որպես տնտես՝ մեր տնտեսությունը. Քիչ բաների վրա հավատարիմ էիր, ես քեզ շատ բաների վրա կառավարիչ կոչեմ՝ **Մատ.** ԻԵ.14–23: Ում որ շատ տրված է, նրանից շատ էլ պահանջվում է՝ **Ղուկ.** ԺԲ.48 (ՎևոՒ 82.3): Ամեն մարդ պետք է հաշիվ ներկայացնի իր տնտեսության վերաբերյալ՝ **ՎևոՒ** 72.3–5:

Ավետարանի տնտեսությունը. Երկնքի Աստվածը մի թագավորություն է հաստատել՝ **Դան.** Բ.44 (ՎևոՒ 65): Վերջին օրերին ես իմ Հոգին կթափեմ ամեն մարմնի վրա՝ **Գոր.** Բ.17 (Հովել Բ.28): Երկինքը պետք է ընդունի Քրիստոսին, մինչև բոլոր բաները վերականգնելու ժամանակները՝ **Գոր.** Գ.21: Ժամանակների լրության տնտեսության ժամանակ Աստված ամեն ինչ կբովանդակի Քրիստոսում՝ **Եփես.** Ա.10: Ես կիմանեմ իմ եկեղեցին նրանց մեջ՝ **3 Նեփի** 21.22: Տերը հանձնել է իր արքայության բանալիները և ավետարանի տնտեսությունը՝ վերջին ժամանակների համար՝ **ՎևոՒ** 27.13: Այս տնտեսության բանալիները հանձնվում են ձեր ձեռքը՝ **ՎևոՒ** 110.12–16: Անցյալի տնտեսությունների բոլոր բանալիները վերականգնվել են ժամանակների լրության տնտեսության ժամանակ՝ **ՎևոՒ** 128.18–21:

ՏՈՒՄԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ. *Տե՛ս նաև*

Արարողություններ – Փոխարինող արարողություններ. Ընտանիք. Հիշատակի Գիրք. Մկրտություն, Մկրտել – Մկրտություն Մահացածների համար. Փրկություն. Փրկություն մահացածների համար

Գրառում, որը ցույց է տալիս ընտանիքի սերունդների հաջորդական ծագումը: Տոհմաբանությունը սուրբ գրքերում հատկապես կարևոր է եղել այն դեպքերում, երբ քահանայության պաշտոններն ու որոշակի օրհնությունները սահմանափակված են եղել՝ տրվելով որոշակի ընտանիքի (Ծն. Ե, Ժ, ԻԵ, ԽԶ, Ա Մն. Ա–Թ, Եզր. Բ.61–62, Նեեմ. Է.63–64, Մատ. Ա.1–17, Ղուկ. Գ.23–38, 1 Նեփի 3.1–4, 5.14–19, Հարում 1.1–2): Վերականգնված Եկեղեցում այսօր Եկեղեցու անդամները շարունակում են հետազոտել իրենց ընտանիքի ծագումնաբանությունը, մասնակիորեն, որպեսզի պատշաճ ձևով պարզեն մահացած նախնիների ինքնությունը, որպեսզի կարողանան փրկության արարողություններ կատարել իրենց նախնիների համար: Այդ արարողություններն ուժ են ստանում այն մահացած անձանց համար, ովքեր ընդունում են Հիսուս Քրիստոսի ավետարանը հոգիների աշխարհում (ՎևոՒ 127, 128):

ՏՐՏՆԶԱԼ: *Տե՛ս նաև*

Ապստամբություն

Մրմնջալ և դժգոհել Աստծո նպատակների, ծրագրերի և ծառաների դեմ:

Ժողովուրդը տրտմեցա՞ց Մովսեսի դեմ՝ **Ել.** ԺԵ.23–ԺԶ.3: Հրեաները տրտմեցան էին Հիսուսից՝ **Հովի.** Զ.41: Լսամանն ու Լեմուելը տրտմեցան էին շատ բաներում՝ **1 Նեփի** 2.11–12 (1 Նեփի 3.31, 17.17): Մի տրտմեցա այն բաների պատճառով, որոնք դու չես տեսել՝ **ՎևոՒ** 25.4:

ՏՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Ընտանիք

Տունը պետք է լինի ավետարանի և ընտանեկան միջոցառումների կենտրոն:

Տղամարդը պետք է իր տանն ազատ լինի, որ ուրախացնի իր կնոջը՝ **Բ Օր.** ԻԴ.5: Նրան ուղարկեց նրա տուն՝ **Մար.** Ը.26: Թող տանը երեխաները սովորեն որդիական հարգանք ցուցաբերել՝ **Ա Տիմ.** Ե.4:

Եղեք խոհեմ, մաքրաբարո, տմարար՝ **ՏԻՐՈՋ** Բ.5: Գնացեք ձեր տները և խորհեք այն բաների վրա, որոնք ես ասացի՝ **3 ՆԵՓԻ** 17.2–3: Ես նրանց համոզեցի, որ կռվեն իրենց կանանց և իրենց երեխաների, իրենց տների և իրենց օջախների համար՝ **ՄՈՐԻ**. 2.23: Հայերին պատվիրվում է ջանասեր լինել և հոգ տանել տան համար՝ **ՎԼՈՒ** 93.43–44, 48–50:

ՏՈՒՆԸ ՏԻՐՈՋ: *Տե՛ս* Տաճար՝ Տիրոջ տուն

ՑԱՆԿԱՆԱԼ: *Տե՛ս* *նաև* Զգայական, Զգայականություն

Ոչ պատշաճ բուռն ցանկություն ունենալ ինչ-որ բանի համար:

Մի ցանկանա նրա գեղեցկությունը քո սրտում՝ **Առախ**. 2.25: Ով որ նայում է մի կնկա վրա, ցանկանալով նրան, արդեն շնություն է անում՝ **Մառ**. Ե.28 (3 Նեփի 12.28): Տղամարդիկ իրենց ցանկություններով իրար հետ բորբոքվեցին՝ **Հռովմ**. Ա.27: Իրենց հատուկ ցանկությունների համեմատ ուսուցիչներ կղիզեն իրենց վրա՝ **Բ ՏԻՄ**. Դ.3–4: Լաբանը տեսավ մեր ունեցվածքը և ցանկացավ այն՝ **1 ՆԵՓԻ** 3.25: Այլևս մի գնա քո աչքերի տեճանքների ետևից՝ **Ալմա** 39.3–4, 9: Ով որ նայում է կնոջ վրա, ցանկանալով նրան, ուրանում է հավատը՝ **ՎԼՈՒ** 42.23: Վերջ տվեք ձեր բոլոր հեշտասեր ցանկություններին՝ **ՎԼՈՒ** 88.121:

ՑԱՍՈՒՄ: *Տե՛ս* Բարկություն

ՑԻՑ

Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցու կազմակերպության և վարչական միավորներից մեկը: Ցիցը կազմված է մի քանի ծխերից կամ ճյուղերից: Հիմնականում այն ունի որոշակի աշխարհագրական սահմաններ և մնամվում է Եսայիայի ԾԳ.2-ում նկարագրված վրանի պատկերին: «Երկարացրու չվաններդ և ցցերդ պնդացրու»: Միոնի յուրաքանչյուր ցից աջակցում և օգնում է բարձր պահել Եկեղեցին, այնպես ինչպես վրանը կամ խորանը պահվում է իր ցցերով: Ցիցը հավաքման վայր է ցրված Իսրայելի մնացորդի համար (ՎԼՈՒ 82.13–14, 101.17–21):

Ամրացրու ցցերդ և ընդարձակիր սահ-

մաններդ՝ **ՄՈՐ**. 10.31 (ՎԼՈՒ 82.14): Նշանակիր այլ ցցեր Միոնի համար, բացի այս մեկից՝ **ՎԼՈՒ** 109.59: Որ միասին հավաքվելը, Միոնի հողի վրա և նրա ցցերում, պաշտպանություն լինի՝ **ՎԼՈՒ** 115.6 (ՎԼՈՒ 101.21): Ցցերի համար այլ վայրեր պետք է նշանակվեն՝ **ՎԼՈՒ** 115.18: Քահանայապետերի քվորումի նախագահը հաստատվել է, որպեսզի պատրաստի նրանց, ովքեր կնշանակվեն ցցերի նախագահներ՝ **ՎԼՈՒ** 124.133–134: Առաջ գնացեք դեպի Միոնի հողը, որպեսզի նրա ցցերն ամրանան՝ **ՎԼՈՒ** 133.9:

ՑՐՎԵԼ: *Տե՛ս* Իսրայել – Իսրայելի ցրվելը

ՈՒԻԹՄԵՐ ԴԵՅՎԻԴ

Վերականգնված Եկեղեցու վաղ ղեկավարներից և Մորմոնի Գրքի աստվածային ծագման և ճշմարտության Երեք Վկաներից մեկը (ՎԼՈՒ 14, 17–18): Տերը նրան ամհատական հրահանգներ է տվել Վարդապետություն և Ուխտեր 14-ում և 30.1–4-ում:

ՈՒԻԹՄԵՐ ՊԻՏԵՐ ԿՐՏՍԵՐ

Վերականգնված Եկեղեցու վաղ ղեկավարներից և Մորմոնի Գրքի Ուր Վկաներից մեկը: Տե՛ս «Ուր Վկաների վկայությունը» Մորմոնի Գրքի ներածական էջերում: Տերը նրան անհատական հրահանգներ է տվել Վարդապետություն և Ուխտեր 16-ում և 30.5–8-ում:

ՈՒԻԹՆԻ ՆՅՈՒՆԵԼ Ք.

Վերականգնված Եկեղեցու վաղ ղեկավարներից: Նյուել Ք. Ուիթնի Նախկապու էր Կիթթլենդում, Օհայո (Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ), իսկ ավելի ուշ, ծառայեց որպես Եկեղեցու Նախագահող Նախկապու (ՎԼՈՒ 72.1–8, 104, 117):

ՈՒԻԹՄԵՐ ՋՈՆ

Վերականգնված Եկեղեցու վաղ ղեկավարներից և Մորմոնի Գրքի Ուր Վկաներից մեկը: Տե՛ս «Ուր Վկաների վկայությունը» Մորմոնի Գրքի ներածական էջերում: Նա նաև կանչվել էր քարոզելու ավետարանը (ՎԼՈՒ 30.9–11):

ՈՒՆԱՅՆ, ՈՒՆԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ:*Տե՛ս նաև Աշխարհիկություն.**Հպարտություն*

Սուտ կամ կեղծիք. հպարտություն: *Ունայնը և ունայնությունը* կարող է նշանակել նաև սին կամ անարժեք:

Նա, ով իր անձը չի բարձրացնում ունայնությամբ, կկանգնի Տիրոջ սրբության տեղում՝ **Սաղ.** ԻԳ.3–4: Աղոթելիս մի գործածեք ունայն կրկնություններ՝ **Մատ.** 2.7: Մեծ և ընդարձակ շենքը սին երևակայություններն ու հպարտությունն է՝ **1 Նեփի** 12.18: Մի՞թե դուք կշարունակեք ձեր սրտերը դնել աշխարհի ունայն բաների վրա՝ **Ալմա** 5.53: Մի փնտրիր աշխարհի ունայն բաները, քանզի դու չես կարող դրանք տանել քեզ հետ՝ **Ալմա** 39.14: Ունայնությունն ու անհավատությունը դատապարտության տակ են դրել Եկեղեցին՝ **Վևո** 84.54–55: Երբ մենք փորձում ենք գոհացնել մեր ունայն փառասիրությունը, երկինքները ետ են քաշվում՝ **Վևո** 121.37:

ՈՒՆՏ: *Տե՛ս նաև* Աբրահամի Ուխտը.

*Երդում. Նոր և Հավիտենական**Ուխտ. Քահանայության Երդումը և Ուխտը*

Աստծո և մարդու միջև համաձայնություն, որի մեջ սակայն, նրանք չեն գործում որպես հավասարներ: Աստված տալիս է ուխտի պայմանները, և մարդիկ համաձայնվում են անել այն, ինչ նա խնդրում է անել: Այնուհետև, Աստված մարդկանց որոշակի օրհնություններ է խոստանում նրանց հնազանդության համար:

Սկզբունքներն ու արարողություններն ընդունվում են ուխտի միջոցով. Եկեղեցու այն անդամները, որոնք մնան ուխտեր են կապում, խոսք են տալիս հարգել դրանք: Օրինակ՝ անդամներն ուխտ են կապում Տիրոջ հետ մկրտության ժամանակ և նորացնում են այդ ուխտերը՝ ճաշակելով հաղորդությունից: Նրանք լրացուցիչ ուխտեր են կապում տաճարում: Տիրոջ ժողովուրդն ուխտյալ ժողովուրդ է, և նա մեծապես օրհնվում է՝ պահելով Տիրոջ հետ կապած ուխտերը:

Իմ ուխտը կհաստատեն քեզ հետ՝ **Ծն.** 2.18: Իմ ուխտը պահեք. այն ժամանակ դուք ինձ համար սեպհական ժողովուրդ

կլինեք՝ **Ել.** ԺԹ.5: Նրանց հետ և նրանց աստվածների հետ ուխտ չանես՝ **Ել.** ԻԳ.32: Պահեք հանգստության օրը, որպես հավիտենական ուխտ՝ **Ել.** ԼԱ.16: Ձեզ հետ արած ուխտս հավիտյան չեմ դրժի՝ **Դատ.** Բ.1: Իմ սրբերն ինձ հետ ուխտ արեցին զոհաբերությամբ՝ **Սաղ.** Ծ.5 (**Վևո** 97.8): Հիշեք նրա սուրբ ուխտը՝ **Ղուկ.** Խ.72 (**Վևո** 90.24): Աստծո գործությունն իջավ Տիրոջ ուխտյալ ժողովուրդի վրա՝ **1 Նեփի** 14.14: Աբրահամին տրված ուխտը պիտի իրականանա վերջին օրերում՝ **1 Նեփի** 15.18 (3 Նեփի 16.5, 11–12, 21.7, Մորմ. 9.37): Բենիամինի ժողովուրդը հոժար էր ուխտի մեջ մտնելու Աստծո հետ՝ կատարելու նրա կամքը՝ **Մոսիա** 5.5: Մկրտությունը վկայություն է, որ մարդ ուխտի մեջ է մտել Աստծո հետ՝ նրա կամքը կատարելու համար՝ **Մոսիա** 18.13: Դուք ուխտի զավակներն եք՝ **3 Նեփի** 20.25–26: Հրեշտակներն իրականացնում և կատարում են գործը Հոր ուխտերի՝ **Մոր.** 7.31: Քրիստոսի արյան հեղվեն ուխտն է՝ **Մոր.** 10.33: Ամեն ոք, ով պատկանում է Քրիստոսի այս եկեղեցուն, պիտի հետևի, որ պահի բոլոր ուխտերը՝ **Վևո** 42.78: Օրհնված են նրանք, ովքեր պահել են ուխտը՝ **Վևո** 54.6: Նա, ով դրժում է այս ուխտը, պիտի կորցնի իր պաշտոնն ու դիրքը Եկեղեցում՝ **Վևո** 78.11–12: Բոլոր նրանք, ովքեր ընդունում են քահանայությունը, ընդունում են այս երդումն ու ուխտը՝ **Վևո** 84.39–40: Նրանք կամենում են պահպանել իրենց ուխտերը զոհաբերությամբ՝ **Վևո** 97.8: Ամուսնության ուխտը կարող է հավերժական լինել՝ **Վևո** 132: Եվ սա պետք է լինի մեր ուխտը, որ մենք կքայլենք Տիրոջ բոլոր կանոններով՝ **Վևո** 136.4:

ՈՒՆՏԻ ՏԱՊԱՆԱԿ: *Տե՛ս նաև* Խորան

Ուխտի Տապանակը, որը հայտնի է նաև որպես Եհովայի Տապանակ և Վկայության Տապանակ, փայտից պատրաստված երկարավուն սնդուկ, կամ արկղ էր՝ ներսից և դրսից ոսկով պատված: Այն Իսրայելացիների կրոնական ամենախիճ և ամենասրբազան խորհրդանիշն էր: Քավություն կոչվող դրա կափարիչը համարվում էր Եհովայի երկրային բնակավայրը (**Ել.** ԻԵ.22): Խորանը կառուցելուց հետո, տապանակը դրվեց Մրբությանց Մրբությանց

մեջ՝ կառույցի ամենասուրբ վայրում (Գ. Թագ. Ը.1-8):

Մովսեսը տապանակ պատրաստեց Աստծո հրամանով՝ **Ել.** Իհ: Ղևիի որդիները պատասխանատու էին տապանակի պատրաստման համար՝ **Թվ.** Գ.15, 31: Ուխտի տապանակը գնում էր նրանց առաջից՝ **Թվ.** Ժ.33: Վերցրեք այս օրենքի գիրքը և դրեք ուխտի տապանակի մեջ՝ **Բ Օր.** ԼԱ.24-26: Հորդանանի ջրերը կտրվեցին ուխտի տապանակի առաջ՝ **Հնս.** Գ.13-17, Դ.1-7: Քահանաները վերցրեցին ուխտի տապանակը Երիցովը նվաճելիս՝ **Հնս.** 2.6-20: Փղշտացիներն առան Աստծո տապանակը՝ **Ա Թագ.** Ե: Տերն օրհնեց Արդեղոմի տունն Աստծո տապանակի պատճառով՝ **Բ Թագ.** 2.11-12: Ոգան զարկվեց Տիրոջ կողմից, երբ նա անհնազանդորեն փորձեց պահել տապանակը՝ **Ա Մն.** ԺԳ.9-12 (ՎԼՈՒ 85.8): Կառուցեք Տեր Աստծո սրբարանը, որ բերեք ուխտի տապանակը՝ **Ա Մն.** ԻԲ.19: Նկարագրվում է ուխտի տապանակի պարունակությունը՝ **Եբր.** Թ.4:

ՈՒՍՈՒՑԱՆԵԼ, ՈՒՍՈՒՑԻՉ: *Տե՛ս նաև Սուրբ Հոգի*

Գիտելիք տալ ուրիշներին, հատկապես ավետարանի ճշմարտության վերաբերյալ և արդարության առաջնորդել: Նրանք, ովքեր ուսուցանում են ավետարանը, պետք է ղեկավարվեն Հոգով: Բոլոր ծնողներն իրենց ընտանիքներում ուսուցիչներ են: Սրբերը պետք է ձգտող և կամեցող լինեն՝ հրահանգներ ստանալու Տիրոջ և նրա առաջնորդների կողմից:

Սովորեցրու որդիներին՝ **Բ Օր.** Դ.8-9: Զանախորքյամբ ուսուցանիր դրանք քո զավակներին՝ **Բ Օր.** 2.7 (Բ Օր. ԺԱ.18-19): Կրթիր երեխային իր ճանապարհի համեմատ՝ **Առակ.** ԻԲ.6: Քո զավակներն ուսուցանված կլինեն Տիրոջ կողմից՝ **Ես.** ԾԴ.13 (3 Նեփի 22.13): Գիտե՛ք, որ Աստծուց եկած վարդապետ ես՝ **Հովհ.** Գ.2: Դու, որ ուրիշին սովորեցնում ես, քո անձին չե՞ս սովորեցնում՝ **Հոգով.** Բ.21: Ես ինչ-որ չափով սովորեցվել էի հորս բոլոր գիտելիքներից՝ **1 Նեփի** 1.1 (Եմովս 1.1): Քահանաներն ու ուսուցիչները պետք է ջանասիրաբար ուսուցանեն, եթե ոչ, մարդկանց մեղքերը կրափվեն

նրանց գլխին՝ **Հակոբ** 1.18-19: Լսե՛ք ինձ և բացե՛ք ձեր ականջները՝ **Մոսիա** 2.9: Դուք պետք է սովորեցնե՛ք ձեր երեխաներին՝ սիրել և ծառայել մեկնեկու՝ **Մոսիա** 4.15: Մի վստահե՛ք ոչ ռքի, որ ձեր ուսուցիչը լինի, եթե նա Աստծո մարդ չէ՝ **Մոսիա** 23.14: Տե՛րը դուրս թափեց իր Հոգին ողջ երկրի վրա՝ նրանց սրտերը պատրաստելու համար, որ ընդունեն խոսքը՝ **Ալմա** 16.16: Նրանք ուսուցանում էին Աստծո գործքյամբ և իշխանությամբ՝ **Ալմա** 17.2-3: Նրանք սովորեցվել էին իրենց մայրերի կողմից՝ **Ալմա** 56.47 (Ալմա 57.21): Եվ որքան որ նրանք իմաստություն էին փնտրում՝ կարողանային հրահանգվել՝ **ՎԼՈՒ** 1.26: Ուսուցանե՛ք միմյանց՝ համաձայն պաշտոնի, որին նշանակել եմ ձեզ՝ **ՎԼՈՒ** 38.23: Ուսուցանե՛ք իմ ավետարանի սկզբունքները, որոնք Աստվածաշնչի և Մորմոնի Գրքի մեջ են՝ **ՎԼՈՒ** 42.12: Դուք պետք է ուսուցանվե՛ք բարձրից՝ **ՎԼՈՒ** 43.15-16: Ծնողները պետք է ուսուցանեն իրենց երեխաներին՝ **ՎԼՈՒ** 68.25-28: Միմյանց ուսուցանե՛ք արքայության վարդապետությունը՝ **ՎԼՈՒ** 88.77-78, 118: Մի ուսուցիչ նշանակե՛ք ձեր մեջ՝ **ՎԼՈՒ** 88.122: Դու քո երեխաներին լույս և ճշմարտություն չես ուսուցանում, և դա է քո նեղության պատճառը՝ **ՎԼՈՒ** 93.39-42: Ազատ սովորեցրե՛ք ձեր զավակներին այս բաները՝ **Մովսես** 6.57-61:

Հոգով ուսուցանելը. Դուք չե՛ք խոսողը, այլ Հոգին, որ խոսում է ձեզանում՝ **Մատ.** Ժ.19-20: Զե՞ որ մեր սրտերը բորբոքվում էին մեզանում, երբ նա բացում էր սուրբ գրքերը մեզ համար՝ **Ղուկ.** ԻԴ.32: Ավետարանը քարոզվում է Հոգու գործքյամբ՝ **Ա Կոր.** Բ.1-14: Նա խոսում էր Աստծո գործքյամբ և իշխանությամբ՝ **Մոսիա** 13.5-9 (Ալմա 17.3, Հել. 5.17): Դու կունենաս իմ Հոգին՝ մարդկանց համոզելու համար՝ **ՎԼՈՒ** 11.21: Քեզ կլսեն բոլոր այն բաներում, ինչ դու կուսուցանես Միսիթարիի միջոցով՝ **ՎԼՈՒ** 28.1 (ՎԼՈՒ 52.9): Եթե դուք չստանաք Հոգին, դուք չպետք է ուսուցանե՛ք՝ **ՎԼՈՒ** 42.14 (ՎԼՈՒ 42.6): Ուսուցանե՛ք մարդկանց զավակներին այդ բաներն իմ Հոգու գործքյամբ՝ **ՎԼՈՒ** 43.15: Երեցները Հոգով պետք է ուսուցանեն ավետարանը՝ **ՎԼՈՒ** 50.13-22: Նույն ժամին ձեզ կտրվի, եթե ինչ պիտի ասե՛ք՝ **ՎԼՈՒ** 84.85 (ՎԼՈՒ 100.5-8):

ՈՒՍՈՒՑԻՉ՝ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆ**ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹՅԱՆ:** *Տե՛ս նաև*

Ահարոնյան Քահանայություն

Ահարոնյան Քահանայության պաշտոն:

Ուսուցչի պարտականությունն է՝ հսկել Եկեղեցու վրա՝ **ՎՆՈՒ** 20.53–60: Ուսուցչի պաշտոնը փոքրագույն քահանայության անհրաժեշտ հավելումն է՝ **ՎՆՈՒ** 84.30, 111: Ուսուցիչների քվորումի նախագահը նախագահում է քաննչորս ուսուցիչների վրա՝ **ՎՆՈՒ** 107.86:

ՈՒՐ

Հին Կտակարանում՝ Քաղեցացիների Ուր քաղաքն Աբրահամի սկզբնական բնակավայրն էր (Ծն. ԺԱ.27–28, 31, ԺԵ.7, Նենն. Թ.7, Աբր. 2.1, 4):

ՈՒՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*

Հնազանդություն, Հնազանդ,

Հնազանդվել

Մեծ երջանկության վիճակ, որն առաջանում է արդարակյաց ապրելուց: Մահկանացու կյանքի նպատակն այն է, որ բոլոր մարդիկ ուրախություն ունենան (2 Նեփի 2.22–25): Լիակատար ուրախությունը կգա միայն Հիսուս Քրիստոսի միջոցով (Հովհ. ԺԵ.11, ՎՆՈՒ 93.33–34, 101.36):

Հեգերը նույնպես ուրախություն պիտի ավելացնեն Տերով՝ **Ես**. ԻԹ.19 (2 Նեփի 27.30): Ուրախության մեծ ավետիք են բերել քեզ՝ **Ղուկ**. Բ.10: Ձեր ուրախությունը ոչ որ չի առնի ձեզանից՝ **Հովհ. ԺՁ.22**: Հոգու պտուղն է՝ սեր, ուրախություն, խաղաղություն՝ **Գաղ**. Ե.22: Նրա պտուղը լցրեց իմ հոգին չափազանց մեծ ուրախությամբ՝ **1 Նեփի** 8.12: Մարդիկ կան, որ պեսգի ունենան ուրախություն՝ **2 Նեփի** 2.25: Արդարների ուրախությունը լիակատար կլինի հավիտյան՝ **2 Նեփի** 9.18: Նրանք կկարողանան բնակվել Աստծո հետ՝ երբեք չվերջացող երջանկության վիճակում՝ **Մոսիա** 2.41: Ես կիրառարվեմ այն ամենից, ինչ ունեմ, որ կարողանամ ստանալ այդ մեծ ուրախությունը՝ **Ալմա** 22.15: Գուցե ես կարողանամ Աստծո ձեռքում լինել մի գործիք՝ ինչ-որ մի հոգու ապաշխարության բերելու. և այս է իմ ուրախությունը՝ **Ալմա** 29.9: Ի՛նչպիսի ուրախություն, և ի՛նչ սքանչելի լույս տեսա ես՝ **Ալմա** 36.20: Իմ Հոգին կլցին քո հոգին

ուրախությամբ՝ **ՎՆՈՒ** 11.13: Որքա՛ն մեծ կլինի ձեր ուրախությունը նրա հետ իմ Հոր արքայությունում՝ **ՎՆՈՒ** 18.15–16: Այս աշխարհում ձեր ուրախությունը լիակատար չէ, բայց ինձանում ձեր ուրախությունը լիակատար է՝ **ՎՆՈՒ** 101.36: Այս կյանքում ես ուրախություն կունենամ՝ **Մովսես** Ե.10–11:

ՈՒՐԱՅՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*

Ապստամբություն. Ավետարանի վերականգնում

Երբ առանձին մարդիկ, Եկեղեցին կամ բոլոր ազգերը ճշմարտությունից երես են դարձնում:

Ընդհանուր ուրացություն. Իսրայելը պետք է զգոն լիներ, որ իր սիրտը չխտորներ Տիրոջից՝ **Բ Օր**. ԻԹ.18: Որտեղ տեսիլք չկա, այնտեղ ժողովուրդը կործանվում է՝ **Առաք**. ԻԹ.18: Նրանք խափանել են հավիտենական ուխտը՝ **Ես**. ԻԲ.5: Քամիներն այն տանը զարկեցին, և այն ընկավ՝ **Մատ**. Է.27: Ջարմանում են, որ այսպես շուտ փոփոխվում եք դեպի ուրիշ ավետարան՝ **Գաղ**. Ա.6: Նրանք սկսեցին լավ արահետով, սակայն մեզի մեջ կորցրեցին իրենց ճանապարհը՝ **1 Նեփի** 8.23 (1 Նեփի 12.17): Պտղից համումն անելուց հետո, նրանք հեռացան դեպի արգելված ուղիներ՝ **1 Նեփի** 8.28: Նեփիացիների ուրացությունը զայրակողության քար դարձավ անհավատների համար՝ **Ալմա** 4.6–12: Եկեղեցու շատ անդամներ դարձել էին հպարտ և հալածում էին մյուս անդամներին՝ **Հել**. 3.33–34 (Հել. 4.11–13, 5.2–3): Երբ Տերն օգնում է իր ժողովրդին բարգավաճել, երբեմն նրանք կարծրացնում են իրենց սրտերը և մոռանում են նրան՝ **Հել**. 12.2, 13.38: Նեփիացիները կարծրացնում էին իրենց սրտերը և ընկնում էին Սատանայի ազդեցության տակ՝ **3 Նեփի** 2.1–3: Մորոնին մարգարեացել է վերջին օրերի ուրացության մասին՝ **Մորմ**. 8.28, 31–41: Երկրորդ Գալստից կնախորդի ուրացությունը՝ **ՎՆՈՒ** 1.13–16:

Վաղ Քրիստոնեական Եկեղեցու ուրացությունը. Այս ժողովուրդը բերանով է մոտենում ինձ՝ **Ես**. ԻԹ.10, 13: Խավարը կծածկի երկիրը՝ **Ես**. Կ.2: Տիրոջ խոսքերը լսելու սով կուղարկի Տերը՝ **Ամովս** Ը.11: Կլիմեն կեղծ Քրիստոսներ և կեղծ

մարգարեներ՝ **Մատ.** ԻԳ.24: Հափշտակող գայլեր կգան ձեր մեջ՝ **Գոր.** Ի.29: Ջարմանում եմ, որ այսպես շուտ փոփոխվում եք նրանից՝ **Գաղ.** Ա.6: Նախքան Երկրորդ Գալուստն ուրացություն կլինի՝ **Բ Թես.** Բ.3: Ոմանք ճշմարտությունից շեղվել են՝ **Բ Տիմ.** Բ.18: Ոմանք աստվածայնության կերպարանք ունեն, բայց ուրանում են նրա գործությունը՝ **Բ Տիմ.** Գ.5: Ժամանակ կգա, որ ողջամիտ վարդապետությանը չեն համբերի՝ **Բ Տիմ.** Գ.3-4: Մուտ մարգարեներ և սուտ ուսուցիչներ կլինեն ժողովրդի մեջ՝ **Բ Պետ.** Բ.1: Որոշ մարդիկ ներս պրծան, որոնք ուրանում են միակ Տեր Աստծուն՝ **Հուդա** Ա.4: Ոմանք ասում էին, որ իրենք Առաքյալներ էին, բայց չէին՝ **Հայտ.** Բ.2: Նեփին տեսավ այն մեծ և պիղծ եկեղեցու կառուցումը՝ **1 Նեփի** 13.26: Հեթանոսները գայթեկ են և կառուցել բազմաթիվ եկեղեցիներ՝ **2 Նեփի** 26.20: Նրանք շեղվել են իմ կանոններից և դրժել են իմ հավիտենական ուխտը՝ **Վևոթ** 1.15: Խավարը պատել է երկիրը, և թանձր խավարը՝ մարդկանց մտքերը՝ **Վևոթ** 112.23: Ջոզեֆին ասվեց, որ բոլոր եկեղեցիներն էլ սխալ էին. նրանց սրտերը հեռու էին Աստծուց՝ **ՋՍ-Պ** 1.19:

ՈՒՐԻՄ ՈՒ ԹՈՒՄԻՄ: *Տե՛ս նաև*

Լանջապանակ. Տեսանող

Գործիքներ, որոնք պատրաստվել են Աստծո կողմից՝ հայտնություն ստանալիս և լեզուներ թարգմանելիս մարդուն օգնելու համար: Եբրայերեն այդ բառերի նշանակությունն է «լույսեր և կատարելություններ»: Ուրիմն ու Թումիմը բաղկացած է երկու քարից, որոնք դրված են արծաթե աղեղների մեջ և երբեմն օգտագործվում են լանջապանակի հետ (**Վևոթ** 17.1, **ՋՍ-Պ** 1.35, 42, 52): Իր սրբազորված և անմահ վիճակում, այս երկիրը կդառնա մեծ Ուրիմ ու Թումիմ (**Վևոթ** 130.6-9):

Եվ դատաստանի լանջապանակի մեջ դրեա Ուրիմն ու Թումիմը՝ **Ել.** ԻԸ.30: Ով որ հաղթում է, սպիտակ քար կտամ նրան՝ **Հայտ.** Բ.17: Նա ունի այն, ինչով կարելի է նայել և թարգմանել՝ **Մոսիա** 8.13: Այս երկու քարերը են կտամ քեզ՝ **Եֆեթ** 3.23-24, 28 (**Եֆեթ** 4.5): Ջոզեֆ Սմիթը հայտնություններ ստացավ Ուրիմի և Թումիմի միջոցով՝ **Վևոթ**-ի հետևյալ բաժինների նախադրությունները՝ 6, 11, 14-16: Քեզ

գործություն էր տրվել թարգմանել Ուրիմի և Թումիմի միջոցով՝ **Վևոթ** 10.1: Երեք վկաները պետք է տեսնեին Ուրիմը և Թումիմը, որոնք սարի վրա տրվել էին Հաբեդի եղբորը՝ **Վևոթ** 17.1: Վայրը, որտեղ Աստված բնակվում է, մի մեծ Ուրիմ ու Թումիմ է: Սպիտակ քարը Ուրիմ ու Թումիմ կդառնա յուրաքանչյուր անհատի համար, ով ստանում է այն՝ **Վևոթ** 130.6-11: Ես՝ Աբրահամս, Ուրիմ ու Թումիմ ունեի՝ **Աբր.** 3.1, 4:

ՓԱԹԵՆ ԴԵՅՎԻԴ Վ.

Վերջին օրերի տնտեսության ժամանակ ընտրված Տասներկու Առաքյալների առաջին Քվորումի անդամ: Դեյվիդ Փաթենը վերականգնված Եկեղեցու առաջին մարտիրոսն էր, որը մահատակվեց 1838թ., Միսսուրիի Քուրկտ գետի ճակատամարտում:

Նրան կոչ է արվում իր գործերը կարգավորել և առաքելություն կատարել՝ **Վևոթ** 114.1: Նա վերցվեց Տիրոջ մոտ՝ **Վևոթ** 124.19, 130:

ՓԱԴԵԿ

Հին Կտակարանում՝ Եբերի որդին և Սեմի ծոռնորդին: Նրա օրերում երկիրը բաժանվեց (Ծմ. Ժ.22-25):

ՓԱՅՏԸ ԵՓՐԵՄԻ: *Տե՛ս* Եփրեմ – Եփրեմի կամ Հովսեփի փայտը

ՓԱՅՏԸ ՀՈՎՍԵՓԻ: *Տե՛ս* Եփրեմ – Եփրեմի կամ Հովսեփի փայտը

ՓԱՅՏԸ ՀՈՒԴԱՅԻ: *Տե՛ս* Հուդա – Հուդայի փայտը

ՓԱՍՔ: *Տե՛ս նաև* Լույս, Քրիստոսի լույս. ճշմարտություն. Փառքի աստիճաններ

Սուրբ գրքերում փառքը հաճախ վերաբերում է Աստծո լույսին ու ճշմարտությանը: Այն կարող է վերաբերել նաև գովասանքին կամ պատվին և հավերժական կյանքի որոշակի վիճակին կամ Աստծո փառքին:

Սուրբ է Ջորաջ Տերը. ողջ երկիրը լցված է նրա փառքով՝ **Ես.** Զ.3 (2 Նեփի 16.3): Նույն պատկերի մեծ մեծ կերպարանափոխվում ենք փառքից դեպի փառք՝ **Բ Կոր.** Գ.18: Նա կբարձրացնի ինձ՝

ապրելու իր հետ, փառքի մեջ՝ **Ալմա** 36.28: Արդարակեցությամբ համապատասխան՝ հարության ժամանակ ստացած փառքերը կտարբերվեն՝ **Վևո** 76.50–119: Աստծո փառքը բանականություն է՝ **Վևո** 93.36: Աստծո փառքը մարդու անմահությունը և հավերժական կյանքն իրագործելն է՝ **Մովսես** 1.39: Ես տեսա երկու Անձնավորություն, որոնց պայծառությունն ու փառքն ամեն նկարագրությունից վեր էր՝ **ՋՍ-Պ** 1.17:

ՓԱՌՔԻ ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐ: *Տե՛ս նաև* Թելեստիալ փառք. Թերեստիալ փառք. Մելեստիալ փառք

Տարբեր թագավորություններ երկնքում: Վերջին դատաստանի ժամանակ ամեն մարդու հավերժական բնակավայր կնշանակվի փառքի որոշակի թագավորության մեջ, բացի նրանցից, ովքեր Կորստի որդիներ են:

Հիսուսն ասել է. Իմ Հոր տանը շատ ապարանքներ կան՝ **Հովհ.** ԺԴ.2 (Եթեր 12.32): Ուրիշ է արեգակի փառքը, և ուրիշ է լուսնինը, և ուրիշ է աստղերինը՝ **Ա Կոր.** ԺԵ.40–41: Պողոսը հափշտակվել էր մինչև երրորդ երկինքը՝ **Բ Կոր.** ԺԲ.2: Կա մի վայր, որը չունի փառք, և որտեղ հավիտենական պատիժ է՝ **Վևո** 76.30–38, 43–45: Փառքի երեք աստիճաններ կան՝ **Վևո** 76.50–113, 88.20–32:

ՓԱՐԱՎՈՆ: *Տե՛ս նաև* Եգիպտոս. Եգիպտոս

Քամի դուստր Եգիպտոսի ավագ որդին (Աբր. 1.25): Նաև տիտղոս, որը տրվում էր եգիպտական թագավորներին (Աբր. 1.27):

ՓԱՐԻՍԵՑԻՆԵՐ: *Տե՛ս նաև* Հրեաներ

Նոր Կտակարանում՝ կրոնական խումբ հրեաների մեջ, որոնց անունը ենթադրում է անջատված կամ առանձնացված լինելը: Փարիսեցիները հայարտանում էին, որ խստորեն հետևում են Մովսեսի օրենքին, և որ զերծ են մնում հեթանոսների հետ հաղորդակցվելուց: Նրանք հավատում էին հանդերձյալ կյանքին, հարությանը և հրեշտակների ու ոգիների գոյությանը: Նրանք հավատում էին, որ չգրված օրենքներն ու ավանդույթներն են մույնքան կարևոր էին,

որքան գրված օրենքները: Նրանց ուսմունքները սահմանափակում էին կրոնը կանոնների պահպանմամբ և հոգևոր հայարտություն էին ներշնչում: Նրանք շատ հրեաների ստիպում էին կասկածել Քրիստոսի և նրա ավետարանի վրա: Տերը դատապարտել է Փարիսեցիներին և նրանց գործերը Մատթեոս ԻԳ-ում, Մարկոս Է.1–23-ում և Լուկաս ԺԱ.37–44-ում:

ՓԵՄԱ: *Տե՛ս նաև* Հիսուս Քրիստոս

Հիսուս Քրիստոսը սուրբ գրքերում խորհրդանշվում է որպես Փեսա: Եկեղեցին նրա խորհրդանշական հարսնացուն է:

Տասը կույտերը գնացին Փեսային դիմավորելու՝ **Մատ.** ԻԵ.1–13: Հարսն ունեցողն է Փեսան՝ **Հովհ.** Գ.27–30: Երանելի են Գառի հարսանիքի ընթրիքին կանչվածները՝ **Հայտ.** ԺԺ.5–10: Պատրաստ եղե՞ք Փեսայի զայտսին՝ **Վևո** 33.17: Պատրաստ եղե՞ք դիմավորելու Փեսային՝ **Վևո** 65.3:

ՓԻԼԻՄՈՆ: *Տե՛ս նաև* Պողոս

Քրիստոնյա մարդ Նոր Կտակարանում՝ տերը Ոնեսիմոս ստրուկի, որը փախել ու միացել էր Պողոսին: Պողոսը Ոնեսիմոսին ետ ուղարկեց Փիլիմոնի մոտ, նրա հետ ուղարկելով մի նամակ, որ Փիլիմոնը ների ստրուկին:

ՓԻԼԻՄՈՆ՝ ԹՈՒՂԹ ԱՌ: *Տե՛ս նաև* Պողոս. Պողոսի Թղթերը

Գիրք Նոր Կտակարանում, վերցված մի նամակից, որը գրել էր Պողոսը: Պողոսի նամակը Փիլիմոնին անձնական նամակ է Ոնեսիմոսի մասին, մի ստրուկի, որը թալանել էր իր տիրոջը՝ Փիլիմոնին, և փախել էր Հռոմ: Պողոսը նրան ետ ուղարկեց Կողոսե՝ իր տիրոջ մոտ, Տյուքիկոսի ուղեկցությամբ, որը տանում էր Պողոսի նամակը Կողոսացիներին: Պողոսը խնդրեց, որ Ոնեսիմոսը ներվի և ընդունվի՝ որպես Քրիստոնյա ընկեր: Այս նամակը Պողոսը գրեց, երբ առաջին անգամ բանտարկված էր Հռոմում:

ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՄ՝ ԹՈՒՂԹ ԱՌ: *Տե՛ս նաև* Պողոս. Պողոսի Թղթերը

Փիլիպպեցի Սրբերին գրված նամակ, որը Պողոսը գրել է առաջին անգամ Հռոմում բանտարկված լինելու ժամանակ:

Այժմ այն Փիլիպպեցիների գիրքն է Նոր Կտակարանում:

Ա գլխում Պողոսի ողջույններն են և հրահանգները՝ միաբանության, խոնարհության և հաստատակամության վերաբերյալ: Բ գլուխը շեշտում է, որ բոլորը պետք է խոնարհվեն Քրիստոսի առաջ, և որ ամեն ոք պետք է գործի իր փրկություն: Գ գլխում Պողոսը բացատրել է, որ ինքն ամեն բան զոհաբերել է Քրիստոսի համար: Դ գլխում Պողոսը շնորհակալություն է հայտնել Փիլիպպեցի Սրբերին՝ նրանց աջակցության համար:

ՓԻԼԻՊՊՈՍ

Նոր Կտակարանում Փիլիպպոսը՝ Բեթսալիդայից, Փրկչի սկզբնական Տասներկու Առաքյալներից մեկն էր (Մատ. Ժ.2-4, Հովհ. Ա.43-45):

Մեկ այլ Փիլիպպոս այն յոթից մեկն էր, որոնք ընտրվել էին՝ օգնելու Տասներկու Առաքյալներին (Գոր. 2.2-6): Նա քարոզել է Սամարիայում և Եթովպացի ներքինիին (Գոր. Ը):

ՓՂԸՏԱՑԻՆՆԵՐ

Հին Կտակարանի մի ցեղ, որը սկզբում եկավ Կափորից (Ամովս Թ.7) և զբաղեցրեց Հոպպեից մինչև Եգիպտական անապատը ձգվող Միջերկրական ծովափի հարուստ հարթավայրերը, նախքան Աբրահամի օրերը (Ծն. ԻԱ.32): Շատ տարիներ շարունակ Փղշտացիների և Իսրայելացիների միջև ռազմական պայքար է եղել: Վերջ ի վերջո, Պաղեստինը՝ Փղշտացիների տարածքի ամունը, դարձավ ամբողջ Սուրբ Երկրի ընդունված անունը:

Իսրայելը բառասուն տարի Փղշտացիների գերության տակ էր՝ **Դատ. ԺԳ.1**: Մամփստոնը կռվեց Փղշտացիների դեմ՝ **Դատ. ԺԳ.-ԺԶ**: Գողիաթը Փղշտացի էր Գեթից՝ **Ա Թագ. ԺԷ**: Դավիթը հաղթեց Փղշտացիներին՝ **Ա Թագ. ԺԹ.8**:

ՓՇՐՎԱԾ ՍԻՐՏ: *Տես* Կոտրված սիրտ

ՓՈՆԱԿԵՐՊՎԱԾ ԷԱԿՆԵՐ

Անձինք, որոնք այնպիսի փոփոխության են ենթարկվում, որ չտանեն ցավ կամ

մահ, մինչև որ հարություն առնեն դեպի անմահություն.

Ենովքը քայլեց Աստծո հետ. և նա չէր գտնվում. որովհետև Աստված վերցրեց նրան՝ **Ծն. Ե.24** (Եբր. ԺԱ.5, ՎևոՒ 107.48-49): Ոչ ոք չիմացավ Մովսեսի գերեզմանը մինչև այսօր՝ **Բ Օր. Լ.Դ.5-6** (Ամս 45.19): Եղիան մորիկով վեր ելավ երկինք՝ **Դ Թագ. Բ.11**: Եթե ես կամենում եմ, որ մա մնա մինչև ես գամ, քե՞զ ինչ՝ **Հովհ. ԻԱ.22-23** (ՎևոՒ 7.1-3): Դուք երբեք մահ չեք ճաշակի՝ **3 Նեփի 28.7**: Որպեսզի նրանք մահ չճաշակեն, մի փոփոխություն էր կատարվել նրանց մարմնի հետ՝ **3 Նեփի 28.38** (4 Նեփի 1.14, Մորմ. 8.10-11): Հովհաննեսը՝ Սիրեցյալը, ապրելու է մինչև Տիրոջ գալուստը՝ **ՎևոՒ 7**: Ես նա եմ, որ իմ ծոցն եմ վերցրել Ենովքի Սիոնը՝ **ՎևոՒ 38.4** (Մովսես 7.21, 31, 69): Ենովքը և նրա եղբայրները մի քաղաք են, որը պահպանվելու է մինչև արդարության օրը՝ **ՎևոՒ 45.12**: Եղիան առանց մահ ճաշակելու երկինք էր վերցվել՝ **ՎևոՒ 110.13**: Սուրբ Հոգին իջավ շատերի վրա, և նրանք հափշտակվեցին Սիոն՝ **Մովսես 7.27**:

ՓՈՆԱՐԻՆՈՂ: *Տես*

Արարողություններ – Փոխարինող արարողություն. Փրկություն մահացածների համար

ՓՈՂ: *Տես* և նաև Աշխարհիկություն.

Հարստություններ. Ողորմություններ, Ողորմություններ տալը. Տասանորդ, Տասանորդել

Մետաղադրամներ, թղթադրամ, վկայականներ կամ այլ բաներ, որոնք մարդիկ օգտագործում են ապրանքների և ծառայությունների դիմաց վճարման համար: Երբեմն էլ այն նյութապաշտության խորհրդրդանիշ է:

Դուք առանց փողի պիտի փրկագնվեք՝ **Ես. ԾՐ.3**: Տասներկուսին պատվիրվեց ոչինչ չվերցնել ճանապարհի համար՝ ո՛չ պարկ, ո՛չ հաց, ո՛չ փող՝ **Մար. 2.8**: Պետք ուր Սիմոն մոգին ասաց, որ նրա փողը նրա հետ կկրճի՝ **Գոր. Ը.20**: Արծաթասիրությունն ամեն չարիքների արմատն է՝ **Ա Տիմ. 2.10**: Փող մի ծախսեք այն բանի համար, ինչն արժեք չունի՝ **2 Նեփի**

9.50–51 (Ես. ԾԵ.1–2, 2 Նեփի 26.25–27): Եթե նրանք աշխատում են փողի համար, նրանք կկորչեն՝ **2 Նեփի** 26.31: Նախքան հարստություն որոնելը, որոնք Աստծո արքայությունը՝ **Հակոբ** 2.18–19: Եկեղեցիները կասեն, որ ձեր փողով ձեզ կներվեն ձեր մեղքերը՝ **Մորմ.** 8.32, 37: Ով որ դրամ է տալիս Սիոնի գործի համար, ոչ մի դեպքում չի կորցնի իր վարձքը՝ **Վևո** 84.89–90:

ՓՐԿԱԳՆԵԼ, ՓՐԿԱԳՆՎԱԾ,

ՓՐԿԱԳՆՈՒՄ: *Տե՛ս նաև* Ադամի և Եվայի անկումը. Հիսուս Քրիստոս. Մահ հոգևոր. Փրկություն. Զավել, Զավություն

Ազատել, գնել կամ փրկագին տալ՝ վճարելով ազատել մարդուն գերությունից: *Փրկագնումը* վերաբերում է Հիսուս Քրիստոսի քավությանը և մեղքից ազատվելուն: Հիսուսի քավությունը բոլոր մարդկանց փրկագնում է ֆիզիկական մահից: Նրա քավության միջոցով բոլորը, ովքեր հավատք ունեն առ նա, և ովքեր ապաշխարում են, փրկագնվում են նաև հոգևոր մահից:

Ես փրկագնել եմ քեզ՝ **Ես.** ԽԳ.22: Մահվան ձեռքից կփրկագնեմ նրանց՝ **Ովսե** ԺԳ.14 (Մաղ. ԽԹ.15): Մենք փրկագնվել ենք Քրիստոսի արյունով՝ **Եփես.** Ա.7, 14 (Եբր. Թ.11–15, Ա Պետ. Ա.18–19, Ալմա 5.21, Հել. 5.9–12): Տերն իմ հոգին փրկագնել է դժոխքից՝ **2 Նեփի** 1.15: Փրկագնումը Սուրբ Մեսիայի մեջ է և նրա միջոցով՝ **2 Նեփի** 2.6–7, 26 (Մոսիա 15.26–27, 26.26): Նրանք գովերգում էին փրկագնող սերը՝ **Ալմա** 5.9 (Ալմա 5.26, 26.13): Ամբարիշտները մնում են, կարծես ոչ մի փրկագնում չի արվել՝ **Ալմա** 11.40–41 (Ալմա 34.16, 42.13, Հել. 14.16–18): Հիսուս Քրիստոսն իրականացրել է աշխարհի փրկագնումը՝ **Մորմ.** 7.5–7: Փրկագնման գործընթացը գործում է բոլորի վրա, ովքեր չունեն օրենք՝ **Մորմ.** 8.22 (Վևո 12.45.54): Նրանք, ովքեր չեն հավատում, չեն կարող փրկագնվել իրենց հոգևոր անկումից՝ **Վևո** 29.44: Փոքր երեխաները փրկագնված են աշխարհի հիմնադրումից ի վեր՝ **Վևո** 29.46: Տերը փրկագնել է իր ժողովրդին՝ **Վևո** 84.99: Ջոզեֆ Ֆ. Սմիթը տեսիլքում տեսավ մահացածների

փրկագնումը՝ **Վևո** 138: Ադամը և Եվան ցնծում էին իրենց փրկագնումով՝ **Մոլսես** 5.9–11:

ՓՐԿԱԳՆՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ: *Տե՛ս նաև*

Ադամի և Եվայի անկումը.

Ավետարան. Հիսուս Քրիստոս.

Փրկություն. Զավել, Զավություն

Հիսուս Քրիստոսի ավետարանի լրիվությունը, որը նախատեսված է իրագործելու մարդու անմահությունը և հավերժական կյանքը: Այն ներառում է Ստեղծումը, Անկումը և Զավությունը, ինչպես նաև Աստծուց տրված բոլոր օրենքները, արարողությունները և վարդապետությունները: Այդ ծրագիրը հնարավոր է դարձնում բոլոր մարդկանց վեհացումն ու հավերժ ապրելն Աստծո հետ (2 Նեփի 2, 9): Սուրբ գրքերում այս ծրագիրն ակնարկվում է նաև, որպես փրկության ծրագիր, երջանկության ծրագիր և ողորմության ծրագիր:

Նա մեր օրինագանցությունների համար վիրավորվեց՝ **Ես.** ԾԳ.5 (Մոսիա 14.5): Չկա ուրիշ ոչ մի անուն երկնքի տակ, որով մարդ կարողանա փրկվել՝ **Գոր.** Գ.12: Ինչպես Ադամով բոլորը մեռնում են, այնպես էլ Քրիստոսով բոլորը կենդանանում են՝ **Ա Գոր.** ԺԵ.22: Ծնողիով եք փրկված՝ հավատքի միջոցով՝ **Եփես.** Բ.8 (2 Նեփի 25.23): Աստված հավերժական կյանք խոստացավ աշխարհի սկզբից առաջ՝ **Տիտոս** Ա.2: Հիսուսն է հավերժական փրկության հեղինակը՝ **Եբր.** Ե.8–9: Փրկագնման ծրագիրը հասցվեց մահացածներին՝ **Ա Պետ.** Գ.18–20, Գ.6 (Վևո 138): Մահն իրագործում է մեծ Ստեղծողի ողորմած ծրագիրը՝ **2 Նեփի** 9.6: Ի՛նչ փառահեղ է մեր Աստծո ծրագիրը՝ **2 Նեփի** 9.13: Փրկագնման ծրագիրն իրագործում է հարությունը և մեղքերի բողոքությունը՝ **Ալմա** 12.25–34: Ահարոնն ուսուցանեց փրկագնման ծրագիրը Լամոնիի հորը՝ **Ալմա** 22.12–14: Անուղեկը բացատրեց փրկության ծրագիրը՝ **Ալմա** 34.8–16: Ալման բացատրեց փրկության ծրագիրը՝ **Ալմա** 42.5–26, 31: Ստեղծման, անկման, քավության և մկրտության վարդապետությունները հաստատվել են ժամանակակից հայտնություններում՝ **Վևո** 20.17–29: Ծրագիրը կարգվել էր աշխարհից առաջ՝

ՎԼՈՒ 128.22: Իմ գործը և իմ փառքն է՝ իրականացնել մարդու անմահությունը և հավերժական կյանքը՝ **Մովսես** 1.39: Սա է բոլոր մարդկանց փրկության ծրագիրը՝ **Մովսես** 6.52–62: Սրանով մենք կփորձենք նրանց **Աբր.** 3.22–26:

ՓՐԿԻՉ: *Տե՛ս նաև* Հիսուս Քրիստոս

Նա, ով փրկում է: Հիսուս Քրիստոսը, իր քավության միջոցով փրկագնում և փրկություն մատուցեց ողջ մարդկությանը: «Փրկիչ»-ը Հիսուս Քրիստոսի անունը և տիտղոսն է:

Տերն իմ լույսն է և իմ փրկությունը՝ **Մաղ.** ԻԷ.1 (Ել. ԺԵ.1–2, Բ Թագ. ԻԲ.2–3): Ես եմ Տերը. ինձանից բացի փրկիչ չկա՝ **Ես.** ԽԳ.11 (ՎԼՈՒ 76.1): Նրա անունը Հիսուս կոչես. որովհետև նա իր ժողովրդին կփրկի իրենց մեղքերից՝ **Մատ.** Ա.21: Այսօր ձեզ Փրկիչ ծնվեց Դավթի քաղաքում, որը Քրիստոս Տերն է՝ **Ղուկ.** Բ.11: Աստված այնպես սիրեց աշխարհը, որ Միածին Որդին եկավ մարդկանց փրկելու՝ **Հովհ.** Գ.16–17: Չկա ուրիշ անուն, բացի Քրիստոսից, որով մարդիկ կկարողանան փրկվել՝ **Գոր.** Գ.10–12 (2 Նեփի 25.20, Մոսիա 3.17, 5.8, ՎԼՈՒ 18.23, Մովսես 6.52): Երկնքից սպասում ենք Փրկչին՝ Տեր Հիսուս Քրիստոսին՝ **Փիլ.** Գ.20: Հայրն իր որդուն ուղարկեց՝ աշխարհի Փրկիչը լինելու՝ **Ա Հովհ.** Գ.14: Տերը բարձրացրեց մի Մեսիա՝ աշխարհի Փրկիչ՝ **1 Նեփի** 10.4: Աստծո Գառն աշխարհի Փրկիչն է՝ **1 Նեփի** 13.40: Փրկչի մասին գիտելիքը պիտի տարածվի ամեն ազգի, ցեղի, լեզվի և ժողովրդի մեջ՝ **Մոսիա** 3.20: Քրիստոսը պետք է մահանար, որպեսզի գար փրկությունը՝ **Հել.** 14.15–16: Փրկչի միջոցով արդարացումը և սրբագործումն արդար է և ճշմարիտ՝ **ՎԼՈՒ** 20.30–31: Ես Հիսուս Քրիստոսն եմ՝ աշխարհի Փրկիչը՝ **ՎԼՈՒ** 43.34: Իմ միածինն է Փրկիչը՝ **Մովսես** 1.6: Բոլոր նրանք, ովքեր հավատում են Որդուն և ապաշխարում իրենց մեղքերից, կփրկվեն՝ **Մովսես** 5.15:

ՓՐԿՆԻԹՅԱՆ ԾՐԱԳԻՐ: *Տե՛ս*

Փրկագնման ծրագիր

ՓՐԿՆԻԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Հիսուս

Քրիստոս. Մահ հոգևոր. Մահ ֆիզիկական. Շնորհ. Վեհազուն.

Փրկագնել, Փրկագնված, Փրկագնում. Փրկագնման ծրագիր. Զավել, Զավություն

Թե՛ ֆիզիկական, թե՛ հոգևոր մահից փրկվելը: Աստծո շնորհով՝ Հիսուս Քրիստոսի մահվան և հարության միջոցով, բոլոր մարդիկ կփրկվեն ֆիզիկական մահից: Աստծո շնորհով ամեն մի անհատ կարող է փրկվել նաև հոգևոր մահից՝ հավատքով առ Հիսուս Քրիստոս: Այդ հավատքը դրսևորվում է ավետարանի օրենքներին և ու արարողություններին հնազանդ ապրելով և Քրիստոսին ծառայելով:

Տերն է իմ լույսը և իմ փրկությունը՝ **Մաղ.** ԻԷ.1: Նա է միայն իմ վեճը և իմ փրկությունը՝ **Մաղ.** ԿԲ.2: Ավետարանն Աստծո գործունեությունն է փրկության համար՝ **Հռովմ.** Ա.16 (ՎԼՈՒ 68.4): Ահով գործեք ձեր անձերի փրկությունը՝ **Փիլ.** Բ.12: Աստված ձեզ ընտրել է, որ փրկվեք սրբագործմամբ՝ **Բ Թե.** Բ.12: Փրկությունն անհատույց է՝ **2 Նեփի** 2.4: Չկա ավելի մեծ պարգև, քան փրկության պարգևը՝ **ՎԼՈՒ** 6.13: Հիսուս Քրիստոսը միակ անունն է, որով փրկությունը պիտի գա՝ **Մովսես** 6.52 (Գոր. Գ.10–12): Մենք հավատում ենք, որ Քրիստոսի քավության միջոցով ողջ մարդկությունը կարող է փրկվել՝ **ՀՀ** 1.3:

Երեխաների փրկությունը. Եթե չդառնաք երեխաների նման, չեք մտնի երկնքի արքայությունը՝ **Մատ.** ԺԸ.3: Փոքր երեխաները նույնպես ունեն հավերժական կյանք՝ **Մոսիա** 15.25: Մանուկների մկրտությունը պղծություն է, և Զավության շնորհիվ փոքր երեխաները կենդանի են Քրիստոսում՝ **Մոր.** 8.8–24: Փոքր երեխաները փրկագնված են Միածին միջոցով. Սատանան չի կարող գալթակղել նրանց՝ **ՎԼՈՒ** 29.46–47: Երեխաներին պետք է ուսուցանել ավետարանը և մկրտել, երբ նրանք ուր տարեկան են՝ **ՎԼՈՒ** 68.25–28: Փոքր երեխաները սրբագործված են Հիսուս Քրիստոսի միջոցով՝ **ՎԼՈՒ** 74.7: Մարդիկ կրկին ամենը դարձան իրենց մանկության մեջ՝ **ՎԼՈՒ** 93.38: Բոլոր երեխաները, ովքեր մահանում են նախքան պատասխանատվության տարիքին հասնելը, փրկվում են սելեստիալ արքայությունում՝ **ՎԼՈՒ** 137.10: Երեխաներն ամենը են աշխարհի հիմնադրումից ի վեր՝ **Մովսես** 6.54:

ՓՐԿՈՒԹՅՈՒՆ ՄԱՀԱՑԱԾՆԵՐԻ**ՀԱՄԱՐ:** *Տե՛ս նաև* Հիշատակի

Գիրք. Տոհմաբանություն.

Փրկագման ծրագիր. Փրկություն

Հնարավորություն՝ նրանց համար, ովքեր մահացել են, չստանալով ավետարանի փրկարար արարողությունները, որ այդ արարողությունները նրանց համար կատարվեն տաճարներում՝ Եկեղեցու ապրող, արժանավոր անդամների կողմից: Հոգիների աշխարհում մահացածներին ուսուցանվում է ավետարանը, և նրանք կարող են ընդունել այն արարողությունները, որոնք մահկանացու կյանքում կատարվում են նրանց համար:

Եկեղեցու հավատարիմ անդամները, նախնիների անուններն ու ծննդյան քվերը որոշելու համար, հետազոտում և կազմում են ընտանեկան պատմություններ, որ հնարավոր լինի փրկարար արարողություններ կատարել նրանց համար:

Ասա կապվածներին. Դուրս եկեք՝ **Ես. ԽԹ.9** (Ես. ԻԳ.22, 1 Նեփի 21.9): Գերիներին ազատություն հրատարակելու՝ **Ես. ԿԱ.1** (Դուկ. Գ.19): Նա հայրերի սրտերը զավակներին պիտի դարձնի՝ **Մաղ. Դ.5-6** (3 Նեփի 25.5-6, ՎևոՒ 11.13-16): Մեռելները կլսեն Աստծո Որդու ձայնը՝ **Հովհ. Ե.25**: Ապա ինչո՞ւ են նրանք մկրտվում մեռելների համար՝ **Ա Կոր. ԺԵ.29**: Քրիստոսը քարոզեց բանտում եղած հոգիներին՝ **Ա Պետ. Գ.18-20**: Այս պատճառով ավետարանը քարոզվեց մեռելներին՝ **Ա Պետ. Դ.6**: Որդին այցելեց բանտում եղած հոգիներին՝ **ՎևոՒ 76.73**: Ապա գալիս է նրանց փրկագնումը, ովքեր ստացան իրենց բաժինն այդ բանտում՝ **ՎևոՒ 88.99**: Սկրտության ավազան չկա երկրի վրա, որ իմ Սրբերը կարողանան մկրտվել նրանց համար, ովքեր մահացել են՝ **ՎևոՒ 124.29**: Բոլորը մահացածները, ովքեր ընդունած կլինեին ավետարանը, կլինեն սելեստիալ արքայության ժառանգները՝ **ՎևոՒ 137.7-10**: Աստծո Որդին հայտնվեց՝ ազատություն հայտարարելով գերիներին, ովքեր հավատարիմ էին եղել՝ **ՎևոՒ 138.18**: Բոլոր այն ոգիները, որոնք բանտում էին, առաջ եկան՝ **Մովսես 7.57**:

ՔԱՀԱՆԱ՝ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆ**ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹՅՈՒՆ:** *Տե՛ս նաև*

Ահարոն՝ Մովսեսի եղբայր.

Ահարոնյան Քահանայություն.

Քահանայապետ

Ահարոնյան Քահանայության պաշտոն: Հնում, Ղևտական Քահանայության բարձրագույն պաշտոնը կրում էր միայն Ահարոնը և նրա հետնորդները: Երբ Քրիստոսը կատարեց Մովսեսի օրենքը, այդ սահմանափակմանը վերջ դրվեց:

Բացատրվում են քահանայի պարտականությունները վերականգնված Եկեղեցում՝ **ՎևոՒ 20.46-52**:

ՔԱՀԱՆԱ՝ ՄԵԼՔԻՍԵԴԵԿՅԱՆ**ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹՅՈՒՆ:** *Տե՛ս նաև*

Մելքիսեդեկյան Քահանայություն.

Քահանայապետ

Այն անձնավորությունը, որն Աստծուն ուղղված կրոնական ծեսեր է կատարում ուրիշների համար: Շատ հաճախ, սուրբ գրքերում, քահանաներն իրականում քահանայապետներ են ըստ Մելքիսեդեկի կարգի (Ալմա 13.2): Նրանք, ովքեր ստանում են Աստծո փառքի լիությունը, հարությունից հետո դառնում են քահանաներ և քաղավորներ սելեստիալ աշխարհում:

Մելքիսեդեկը բարձրյալ Աստծո քահանա էր՝ **ԾԳ. ԺԳ.18**: Դու քահանա ես հավիտյան Մելքիսեդեկի կարգի պես՝ **Մաղ. ԾԺ.4** (Եբր. Ե.6, Է.17, 21): Քրիստոսը մեզ քաղավորներ և քահանաներ է դարձրել Աստծո և իր Հոր համար՝ **Հայտ. Ա.6** (Հայտ. Ե.10, Ի.6): Հիշեք, որ Տեր Աստված քահանաներ կարգեց՝ ըստ իր սուրբ կարգի՝ **Ալմա 13.1-20**: Նրանք, ովքեր առաջ են գալիս արդարների հարության ժամանակ, քահանաներ են ու քաղավորներ՝ **ՎևոՒ 76.50, 55-60**:

ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏ: *Տե՛ս նաև*

Ահարոնյան Քահանայություն.

Մելքիսեդեկյան Քահանայություն

Քահանայության պաշտոն. Սուրբ գրքերում «քահանայապետի» մասին խոսվում է երկու իմաստով. (1) Մելքիսեդեկյան Քահանայության պաշտոն. և (2) Մովսեսի օրենքի ներքո՝ Ահարոնյան Քահանայության նախագահող պաշտոնյա.

Առաջինը վերաբերում է Հիսուս Քրիստոսին՝ որպես մեծ Քահանայապետ: Ադամը և բոլոր նահապետները նույնպես քահանայապետ են եղել: Այսօր երեք նախագահող քահանայապետ կազմում են Եկեղեցու Նախագահությունը և նախագահում են բոլոր մյուս քահանայություն կրողների և Եկեղեցու անդամների վրա: Այսօր Եկեղեցում, անհրաժեշտության դեպքում, լրացուցիչ արժանի մարդիկ են կարգվում քահանայապետեր: Քահանայապետերը կարող են կանչվել, ի սպաս դրվել և կարգվել, որպես եպիսկոպոսներ (ՎՆՈՒ 68.19, 107.69–71):

Երկրորդ իմաստով՝ Մովսեսի օրենքի ներքո, Ահարոնյան Քահանայության նախագահող պաշտոնյային կոչում էին քահանայապետ: Այդ պաշտոնը ժառանգական էր և զալիս էր Ահարոնի ընտանիքի առաջնեկների միջոցով, ինքը՝ Ահարոնը, լինելով Ահարոնյան կարգի առաջին քահանայապետը (Ել. ԻԸ, ԻԹ, ԳԼ. Ը, ՎՆՈՒ 84.18):

Մեքիսդեկը բարձրյալ Աստծո քահանա էր՝ ԾՆ. ԺԴ.18 (Ալմա 13.14): Քահանայապետերը կանչվել և նախապատրաստվել էին աշխարհի հիմնադրումից ի վեր՝ Ալմա 13.1–10: Քահանայապետերը ղեկավարում են հոգևոր գործերը՝ ՎՆՈՒ 107.10, 12, 17:

ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹՅԱՆ

ԲԱՆԱԼԻՆԵՐԸ: Տե՛ս նաև

Առաջին Նախագահություն.

Տնտեսություն. Քահանայություն

Բանալիները նախագահելու իրավունքներն են, կամ գորությունը, որն Աստծուց տրված է մարդուն՝ Աստծո քահանայությունը երկրի վրա ղեկավարելու, հսկելու և կառավարելու համար: Քահանայություն կրողները, որոնք կանչվում են նախագահի կոչման, բանալիները ստանում են իշխանության գծով իրենցից բարձր անձանցից: Քահանայություն կրողները քահանայությունն օգտագործում են միայն այն սահմաններում, որոնք նշվում են բանալիները կրողների կողմից: Եկեղեցու Նախագահը կրում է քահանայության բոլոր բանալիները (ՎՆՈՒ 107.65–67, 91–92, 132.7):

Պետրոսը ստացավ արքայության բանա-

լիները՝ Մատ. ԺԶ.19: Հիսուս Քրիստոսի ղեկավարության ներքո Միքայելը (Ադամը) ստացավ փրկության բանալիները՝ ՎՆՈՒ 78.16: Արքայության բանալիները միշտ պատկանում են Առաջին Նախագահությանը՝ ՎՆՈՒ 81.2: Մեքիսդեկյան Քահանայությունը կրում է Աստծո գիտության խորհուրդների բանալիները՝ ՎՆՈՒ 84.19: Ջոզեֆ Սմիթը և Օլիվեր Քաուդերին ստացան Իսրայելի հավաքման, Աբրահամի ավետարանի և կնքող գորությունների բանալիները՝ ՎՆՈՒ 110.11–16: Տասներկու Առաքյալները կրում են հատուկ բանալիներ՝ ՎՆՈՒ 112.16: Առաջին Նախագահությունն ու Տասներկուսը կրում են ժամանակների լրության տնտեսության բանալիները՝ ՎՆՈՒ 112.30–34: Քահանայության պաշտոնյաները կրում են բանալիներ՝ ՎՆՈՒ 124.123: Նա, ով բանալի ունի, կարող է գիտելիք ձեռք բերել՝ ՎՆՈՒ 128.11: Ահարոնյան Քահանայությունը կրում է հրեշտակների սպասավորության, ապաշխարության ավետարանի և մկրտության բանալիները՝ ԶՍ–Պ 1.69 (ՎՆՈՒ 13):

ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹՅԱՆ ԵՐԴՈՒՄԸ

ԵՎ ՈՒԽՏԸ: Տե՛ս նաև Երդում.

Ուխտ. Քահանայություն

Երդումը երաշխավորող հավաստում է՝ ճշմարիտ և հավատարիմ լինել տրված խոստումներին: Ուխտը հանդիսավոր խոստում է երկու կողմերի միջև: Ահարոնյան Քահանայությունն ընդունվում է միայն ուխտով: Մեքիսդեկյան Քահանայություն կրողները քահանայությունը ստանում են անբարբառ երդումով, ինչպես նաև ուխտով: Երբ քահանայություն կրողները հավատարիմ են մնում և մեծարում են իրենց կոչումը, ինչպես Աստված պատվիրում է, նա օրհնում է նրանց: Նրանք, ովքեր հավատարիմ են մնում մինչև վերջ և անում են այն ամենը, ինչ նա խնդրում է իրենց, կստանան բոլոր բաները, որոնք Հայրն ունի (ՎՆՈՒ 84.33–39):

Տերն ուխտ դրեց Աբրահամի հետ, և Աբրահամը հնազանդվեց՝ ԾՆ. ԺԵ.18, ԺԷ.1, ԻԲ.16–18: Եզեկիելի ժամանակներում քահանաները չէին արածեցնում հոտը՝ Եզեկ. ԼԳ.2–3: Մաղաքիայի ժամանակի քահանաներն ապականել էին ուխտը՝ Մաղ. Ա–Բ:

ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԵԼ:*Տե՛ս Կարգել, Կարգում***ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹՅՈՒՆ:** *Տե՛ս նաև*

Ահարոնյան Քահանայություն.

Ջորություն. Իշխանություն.

Կարգել, Կարգում. Մեղքեղեկյան Քահանայություն. Քահանայության բանալիները. Քահանայության երդումը և ուխտը

Իշխանություն և գորություն, որ Աստված տալիս է մարդուն, որպեսզի նա բոլոր բաներում գործի մարդու փրկության համար (Վև. 50.26–27): Եկեղեցու այն տղամարդիկ, որոնք քահանայություն են կրում և կազմակերպված են բժկորումներով ու լիագործված են կատարելու արարողություններ և որոշակի վարչական գործունեություններ Եկեղեցում:

Նրանց օծումն անկասկած հավիտենական քահանայություն կլինի՝ **Ել. Խ.15** (Թվ. ԻԵ.13): Ես ձեզ կարգեցի՝ **Հով. ԺԵ.16**: Դուք էլ շինվեցեք հոգևոր տաճար, սուրբ քահանայություն՝ **Ա Պետ. Բ.5**: Դուք ընտիր ազգ եք, թագավորական քահանայություն՝ **Ա Պետ. Բ.9** (Ել. ԺԶ.6): Մարդիկ կանչվում են քահանայապետեր իրենց մեծ հավատքի և բարի գործերի շնորհիվ՝ **Ալմա 13.1–12**: Ես մկրտելու գորություն եմ տալիս ձեզ՝ **3 Նեփի 11.21**: Դուք գորություն կունենաք պարզելի Սուրբ Հոգին՝ **Մոր. 2.2**: Ես կհայտնեմ ձեզ քահանայությունը Եղիա մարգարեի ձեռքով՝ **Վև. 2.1** (ՋՄ–Պ 1.38): Տերը քահանայությունը հաստատեց նաև Ահարոնի և նրա հետորդների վրա՝ **Վև. 84.18**: Այս մեծագույն քահանայությունը սպասավորում է ավետարանը՝ **Վև. 84.19**: Նա վերցրեց նրանց միջից Մովսեսին և Սուրբ Քահանայությունը՝ **Վև. 84.25**: Բացատրվում է քահանայության երդումը և ուխտը՝ **Վև. 84.33–42**: Քահանայությունը շարունակվել է ձեր հայրերի ազգատոհմի միջոցով՝ **Վև. 86.8**: Եկեղեցում կա երկու քահանայություն՝ **Վև. 107.1**: Առաջին քահանայությունը Սուրբ Քահանայությունն է՝ ըստ Աստծո Որդու կարգի՝ **Վև. 107.2–4**: Քահանայության իրավունքներն անբաժանորեն կապված են երկնքի գորությունների հետ՝ **Վև. 121.36**: Ոչ մի գորություն կամ ազդեցություն չի կարող և չպետք է պահպանվի,

քաղի քահանայության առաքիճությանը՝ **Վև. 121.41**: Եկեղեցու ամեն մի հավատարիմ, արժանի տղամարդ կարող է ստանալ քահանայություն՝ **Վև. 121.42**: Մենք հավատում ենք, որ մարդ պետք է կանչվի Աստծո կողմից՝ **ՀՀ 1.5**:

ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹՅՈՒՆ**ԱՀԱՐՈՆՅԱՆ:** *Տե՛ս Ահարոնյան**Քահանայություն***ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹՅՈՒՆ****ՄԵԼՔԻՍԵԳԵԿՅԱՆ:** *Տե՛ս**Մեղքեղեկյան Քահանայություն***ՔԱՀԱՆԱՆԵՆԳՈՒԹՅՈՒՆ**

Երբ մարդիկ քարոզում են և իրենց բարձր են դնում՝ իբրև մի լույս աշխարհի համար, որպեսզի կարողանան ստանալ շահ և գովասանքն աշխարհի. նրանք չեն որոնում Սիոնի բարօրությունը (2 Նեփի 26.29):

Արածեցրեք Աստծո հոտը, ոչ թե պիղծ շահասիրությունով՝ **Ա Պետ. Ե.2**: Եկեղեցիները, որոնք կառուցվել են շահ ստանալու համար, պետք է ցածրացվեն՝ **1 Նեփի 22.23** (Մորմ. 8.32–41): Քահանանեցություն և անօրինությունների պատճառով Հիսուսը կիսաշվի՝ **2 Նեփի 10.5**: Եթե քահանանեցություն գործադրվեր այս ժողովրդի մեջ, այն լիակատար կործանման կհասցներ նրանց՝ **Ալմա 1.12**: Հեթանոսները լցված կլինեն ամեն տեսակի քահանանեցությամբ՝ **3 Նեփի 16.10**:

ՔԱՂԵԲ

Այն մարդկանցից մեկը, որին Մովսեսն ուղարկել էր՝ հետախուզելու Քանան երկիրը Ելիցին հաջորդող երկրորդ տարում: Միայն նա և Հետուն տվեցին երկրի մասին ճիշտ նկարագիրը (Թվ. ԺԳ.6, 30, ԺԳ.6–38): Եգիպտոսից դուրս եկած ժողովրդից միայն նրանք 40 տարի կենդանի մնացին անապատում (Թվ. ԻԶ.65, ԼԲ.12, Բ Օր. Ա.36) և մտան Քանան (Հես. ԺԳ.6–14, ԺԵ.13–19):

ՔԱՄ: *Տե՛ս նաև Նոյ՝ աստվածաշնչյան հայրապետ*

Հին Կտակարանում Նոյի երրորդ որդին (Ծն. Ե.32, Զ.10, Մովսես 8.12, 27):

Նոյը, նրա որդիներն ու նրանց ընտանիքները տապանը մտան՝ **Ծն. Է.13**: Քանա-

նը՝ Քամի որդին, անիծվեց՝ **ԾՃ. Թ. 18–25**: Քամի կառավարության ձևը հայրապետական էր, և այն օրհնվեց երկրի օրհնություններով և իմաստությամբ, բայց ոչ քահանայությանը՝ **Աբբ. 1.21–27**: Քամի կինը՝ Եգիպտոսը, Կայենի հետնորդն էր. նրանց դստեր՝ Եգիպտոսի որդիները բնակվեցին Եգիպտոսում՝ **Աբբ. 1.23, 25** (Սաղ. ԴԵ.23, ԴՁ.21–22):

ՔԱՅԼԵԼ, ՔԱՅԼԵԼ ԱՍՏԾՈ ՀԵՏ:

Տե՛ս նաև Արդար, Արդարություն.

Հնազանդություն, Հնազանդ,

Հնազանդվել. Ճանապարհ

Ներդաշնակ լինել Աստծո ուսմունքներին և ապրել ինչպես Աստված կկամենար, որ իր ժողովուրդն ապրի. ընկալունակ և հնազանդ լինել Սուրբ Հոգու հուշումներին:

Որ փորձեն նրանց, թե իմ օրենքի համեմատ կբայյեն, թե ոչ՝ **Ել. ԺՁ.4**: Ոչ մի բարիք չի խնայվի ուղիղ քայլողներից՝ **Մադ. ԶԳ.11**: Նրանք, ովքեր կբայյեն իմ օրենքներում, և կպահեն իմ իրավունքները, կլինեն իմ ժողովուրդը՝ **Եզեկ. ԺԱ.20–21** (Բ Օր. Ը.6): Տերն ի՞նչ է ուզում քեզանից, բացի միայն Աստծո հետ խոնարհությամբ քայլելը՝ **Միքիա Զ.8** (ՎևոՒ 11.12): Լույսի մեջ քայլենք, ինչպես Աստված է լույսի մեջ՝ **Ա Հովհ. 1.7** (Բ Հովհ. 1.6, 4 Նեփի 1.12, Գ Հովհ. 1.4): Քայլեք անձուկ արահետով, որը տանում է դեպի կյանք՝ **2 Նեփի 33.9**: Բենիամին թագավորը քայլում էր մաքուր խղճմտանքով Աստծո առաջ՝ **Մոսիա 2.27**: Չոր պարտականությունն է՝ անառատ քայլել Աստծո սուրբ կարգի համեմատ՝ **Ալմա 7.22**: Եկեղեցու անդամներն աստվածային քայլեր ու վարք պիտի դրսևորեն՝ **ՎևոՒ 20.69**: Ուշք դարձրու մարգարեի խոսքերին և ողջ սրբությանը քայլի Տիրոջ առաջ՝ **ՎևոՒ 21.4**: Երեխաներին ուսուցանեք աղոթել և ուղիղ քայլել Տիրոջ առաջ՝ **ՎևոՒ 68.28**: Մնա ինձ հետ, և ես՝ քեզ հետ. հետևաբար, քայլիք ինձ հետ՝ **Մովսես 6.34**:

ՔԱՆԱՆ, ՔԱՆԱՆԱՅԻ

Հին Կտակարանի ժամանակներում՝ Քամի չորրորդ որդին (ԾՃ. Թ.22, Ժ.1, 6) և Նոյի թոռը: Քանանացի անվանում են այն մարդուն, որն այն հողից է, որտեղ սկզբնապես ապրում էր Քանանը, և նաև նրա հետնորդ-

ներին: Քանանացիներ անվանում էին նաև այն ժողովուրդին, որն ապրում էր Պաղեստինի՝ Միջերկրական ծոցի երկայնքով տարածվող հարթավայրում: Այս անունը երբեմն օգտագործվում էր բոլոր ոչ Իսրայելացիների համար, որոնք ապրում էին Հորդանանի արևմտյան մասում, որոնց հույներն անվանում էին Փյունիկեցիներ:

ՔԱՆՔԱՐ

Հնագույն կշռի միավոր կամ դրամի չափ, որը մեծ արժեք ուներ: Այն ծառայում է նաև որպես թանկարժեք մի բանի խորհրդանշան, ինչպիսին է, օրինակ՝ Հիսուս Քրիստոսի ավետարանը (Մատ. ԻԵ.14–29, Եթեր 12.35, ՎևոՒ 60.2, 13):

ՔԱՋՈՒԹՅՈՒՆ, ՔԱՋԱՐԻ: Տե՛ս նաև Հավատք. Վախ

Չվախենալը, հատկապես ճիշտը գործելուց չվախենալը:

Ուժովացե՛ք և քաջ եղե՛ք՝ **Բ Օր. ԼԱ.6** (Հեա. Ա.6–7): Շատ քաջ եղե՛ք, որ պահե՛ք և անե՛ք բոլորը, ինչ որ գրված է՝ **Հեա. ԻԳ.6**: Աստված մեզ չի տվել երկշտության հոգի՝ **Բ Տիմ. Ա.7**: Նրա սիրտը քաջությանը լցվեց, երբ նա լսեց՝ **Ալմա 15.4** (Ալմա 62.1): Հելամանի որդիներն անասանան անվեհեր էին խիզախության մեջ՝ **Ալմա 53.20–21**: Ես երբեք չեի տեսել այդպիսի մեծ արիություն՝ **Ալմա 56.45**: Քաջություն՝, եղբայրներ. և առաջ, առաջ դեպի հաղթանակ՝ **ՎևոՒ 128.22**:

ՔԱՎԵԼ, ՔԱՎՈՒԹՅՈՒՆ: Տե՛ս նաև

Աղամի և Եվայի անկումը. Ապաշխարել, Ապաշխարություն. Անմահ, Անմահություն. Աստծո որդիներն ու դուստրերը. Արդարացում, Արդարացնել. Արյուն. Գեթսեմանի. Ջոհաբերություն. Խաչ. Խաչելություն. Հարություն. Հաղորդություն. Հիսուս Քրիստոս. Մեղքերի թողություն. Ներել. Շնորհ. Ողորմած, Ողորմություն. Սրբագործում. Փրկագնել, Փրկագնված, Փրկագնում. Փրկագնման ծրագիր. Փրկություն. Քրիստոսի զավակները

Հաշտեցնել մարդուն Աստծո հետ.

Ինչպես օգտագործված է սուրբ գրքերում, քավել նշանակում է կրել գործած

մեղքի պատիժը՝ ապաշխարող մեղսավորից հեռացնելով մեղքի արդյունքը և թույլ տալով, որ նա հաշտություն ունենա Աստծո հետ: Հիսուս Քրիստոսը միակ անձն էր, որն ընդունակ էր կատարյալ քավություն անել ողջ մարդկության համար: Նա կարողացավ դա անել, նախքան աշխարհի ձևավորվելը եղած Մեծ Խորհրդրդում ընտրված և նախակարգված լինելու (Եթեր 3.14, Մովսես 4.1–2, Աբր. 3.27), իր աստվածային Որդի լինելու և իր անմեղ կյանքի շնորհիվ: Նրա քավությունն ընդգրկում է մարդկության մեղքերի համար նրա տառապանքները Գեթսեմանի այգում, նրա արյուն թափելը, և նրա մահն ու հետագա հարությունը գերեզմանից (Ես. ԾԳ.3–12, Մոսիա 3.5–11, Ալմա 7.10–13): Քավության շնորհիվ, բոլոր մարդիկ մահից կբարձրանան անմահ մարմիններով (Ա Կոր. ԺԵ.22): Քավությունը նաև ուղի է հարթում մեզ համար, որ ներվենք մեր մեղքերից և հավերժ ապրենք Աստծո հետ: Սակայն մարդը, որը հասել է պատասխանատվության տարիքին և ստացել է օրենքը, այս օրհնությունները կարող է ստանալ միայն երբ նա ունի հավատք առ Հիսուս Քրիստոս, ապաշխարում է իր մեղքերից, ստանում է փրկության արարողությունները և հնազանդվում է Աստծո պատվիրաններին: Նրանք, ովքեր չեն հասել պատասխանատվության տարիքին, և նրանք, ովքեր չեն ստացել օրենքը, Քավության շնորհիվ փրկագնվում են: (Մոսիա 15.24–25, Մոր. 8.22): Սուրբ գրքերը պարզորոշ ուսուցանում են, որ եթե Քրիստոսը չքավեր մեր մեղքերը, ոչ մի օրենք, արարողություն կամ գոհաբերություն չէր բավարարի արդարադատության պահանջները, և մարդը երբեք չէր կարող վերադառնալ Աստծո ներկայությունը (2 Նեփի 2, 9):

Սա է իմ արյունը, որ թափվում է շատերի համար՝ ի թողություն մեղքերի՝ **Մատ. Ի.28**: Նրա քրտնաբքն ինչպես արյան կաթիլներ էր՝ **Ղուկ. ԻԲ.39–44**: Ես կտամ իմ մարմինն աշխարհի կյանքի համար՝ **Հովհ. Զ.51–52**: Ես եմ հարությունը և կյանքը՝ **Հովհ. ԺԱ.25**: Քրիստոսը բոլոր իրեն հնազանդվողների համար հավերժական փրկության պատճառ եղավ՝ **Եբր. Ժ.9**: Մենք սրբագործվում ենք Քրիստոսի թափած արյունով՝ **Եբր. Թ, Ժ.1–10**: Քրիս-

տոսն էլ մեկ անգամ չարչարվեց մեղքերի համար՝ **Ա Պետ. Գ.18**: Հիսուս Քրիստոսի արյունը մեզ մաքրում է բոլոր մեղքերից՝ **Ա Հովհ. Ա.7**: Նա բարձրացվեց խաչի վրա և սպանվեց մեղքերի համար՝ **1 Նեփի 11.32–33**: Փրկագնումը գալիս է նրանց համար, ովքեր ունեն կոտրված սիրտ և փշրված հոգի՝ **2 Նեփի 2.3–10, 25–27**: Նա իրեն գոհ մատուցեց մեղքի համար՝ **2 Նեփի 2.7**: Քավությունը մարդուն ազատագնում է Անկումից և փրկում է մահից ու դժոխքից՝ **2 Նեփի 9.5–24**: Անպայման պետք է լինի մի անասնման քավություն՝ **2 Նեփի 9.7**: Հաշտվեք Աստծո հետ՝ Քրիստոսի քավությամբ՝ **Հակոբ 4.11**: Նրա արյունը քավություն է բոլոր նրանց մեղքերի համար, ովքեր անգիտակցորեն մեղք են գործել՝ **Մոսիա 3.11–18**: Մարդը փրկություն է ստանում քավության միջոցով՝ **Մոսիա 4.6–8**: Եթե չլիներ Քավությունը, նրանք անխուսափելիորեն կոչնչանային՝ **Մոսիա 13.27–32**: Նա պիտի քավի աշխարհի մեղքերը՝ **Ալմա 34.8–16**: Աստված ինքն է քավում աշխարհի մեղքերը, որպեսզի իրականացնի ողորմության ծրագիրը՝ **Ալմա 42.11–30**: Ես եմ ամբողջ երկրագնդի Աստվածը, որ սպանվել եմ աշխարհի մեղքերի համար՝ **3 Նեփի 11.14**: Ես՝ Աստվածս, տառապել եմ այս բաները բոլորի համար՝ **Վևոհ 19.16**: Պոքը երեխաները փրկագնված են իմ Միածնի միջոցով՝ **Վևոհ 29.46–47**: Տե՛ս տառապանքներն ու մահը նրա, ով չմեղանցե՞ց՝ **Վևոհ 45.3–5**: Դա նմանությունն է Հոր կողմից Միածնի գոհաբերությանը՝ **Մովսես 5.7**: Քրիստոսի Քավության շնորհիվ ողջ մարդկությունը կարող է փրկվել՝ **ՀՀ 1.3**:

ՔԱՎԻԶ: Տե՛ս նաև Հիսուս Քրիստոս.

Փրկիչ

Հիսուս Քրիստոսը մարդկության Քավիչն է, որովհետև, իր քավությամբ, նա վճարել է մարդկության մեղքերի գինը և հնարավոր է դարձրել բոլոր մարդկանց հարությունը:

Գիտե՞մ, որ քավիչս կենդանի է՝ **Հոբ ԺԹ.25**: Ես քեզ օգնելու եմ, ասում է քեզ փրկագնողը՝ Իսրայելի Սուրբը՝ **Ես. ԽԱ.14** (Ես. ԽԳ.14, ԽԸ.17, ԾԴ.5, ԾԹ.20): Ես՝ Տերս եմ քո Փրկիչը և քո Քավիչը՝ **Ես. ԽԹ.26** (Ես. Կ.16): Նրա անունը Հիսուս կղենս. որովհետև ևս իր ժողովրդին

կփրկի իրենց մեղքերից՝ **Մատ.** Ա.21: Մարդու Որդին եկավ, որ իր կյանքը շատերի համար փրկանք տա՝ **Մատ.** Ի.28 (Ա Տիմ. Բ.5-6): Իսրայելի Տեր Աստվածն այցելեց և փրկագնեց իր ժողովրդին՝ **Ղուկ.** Ա.68: Աստծո հետ հաշտվեցինք նրա Որդու մահով՝ **Հռոմ.** Ե.10: Հիսուս Քրիստոսն իր անձը մեր համար տվեց, որ մեզ փրկագնի ամեն անօրինությունից՝ **Տիմոս** Բ.13-14: Հիսուս Քրիստոսն իր արյունով լվաց մեզ մեր մեղքերից՝ **Հայտ.** Ա.5: Փրկագնումը Սուրբ Մեհաբյի մեջ է և նրա միջոցով՝ **2 Նեփի** 2.6-7, 26: Որդին իր վրա վերցրեց մարդկանց անօրինություններն ու օրինազանցությունները, փրկագնեց նրանց և բավարարեց արդարադատության պահանջները՝ **Մոսիա** 15.6-9, 18-27: Քրիստոսը եկավ փրկագնելու նրանց, ովքեր կմկրտվեն ապաշխարության համար՝ **Ալմա** 9.26-27: Նա աշխարհ եկավ, որ փրկագնի իր ժողովրդին՝ **Ալմա** 11.40-41: Փրկագնումը գալիս է ապաշխարության միջոցով՝ **Ալմա** 42.13-26: Հիսուս Քրիստոսը եկավ, որ փրկագնի աշխարհը՝ **Հել.** 5.9-12: Քրիստոսը փրկագնեց մարդկությանը ֆիզիկական և հոգևոր մահից՝ **Հել.** 14.12-17: Փրկագնումը գալիս է Քրիստոսի միջոցով՝ **3 Նեփի** 9.17: Ես նա եմ, ով աշխարհի հիմնադրումից ի վեր պատրաստվել էր, որ փրկագնի իմ ժողովրդին՝ **Եթեր** 3.14: Տերը՝ քո Բավիլը, մարմնի մեջ մահ տարավ՝ **Վևո** 18.11: Քրիստոսը տառապել է բոլորի համար, եթե նրանք ապաշխարեն՝ **Վևո** 19.1, 16-20: Փոքր երեխաները փրկագնված են Միածնի միջոցով՝ **Վևո** 29.46: Ես ուղարկել եմ աշխարհի իմ Միածին Որդուն՝ աշխարհի փրկագնման համար՝ **Վևո** 49.5: Քրիստոսը լույսն է և Բավիլն աշխարհի՝ **Վևո** 93.8-9: Ջոզեֆ Ֆ. Սմիթը տեսիլք ունեցավ մահացածների փրկագնման վերաբերյալ՝ **Վևո** 138: Մենք հավատում ենք, որ Քրիստոսի քավության միջոցով ողջ մարդկությունը կարող է փրկվել՝ **ՀՀ** 1.3:

ԲԱՐԹԵՋԻ ԲԱՆՏ (ԱՄՆ): *Տես նաև*

Սմիթ Հայրում. Սմիթ Ջոզեֆ կրտսեր

Ջոզեֆ և Հայրում Սմիթները սպանվեցին ամբոխի կողմից՝ 1844թ. հունիսի 27-ին, Բարթեյի բանտում, Իլինոյս

նահանգ, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ (Վևո 135):

ՔԱՐՈՋԵԼ: *Տես նաև* Ավետարան.

Միսիոներական աշխատանք

Ուղերձ հաղորդել, որն ավելի լավ հասկացողություն է տալիս ավետարանի սկզբունքների և վարդապետությունների վերաբերյալ:

Տերն ինձ օժել է, որ հեզերին ավետիք քարոզեմ՝ **Ես.** ԿԱ.1 (Ղուկ. Դ.16-21): Վեր կաց, զոհ Նինվե քաղաքը և քարոզիր՝ **Հովմ.** Գ.2-10: Այն ժամանակից Հիսուսը սկսեց քարոզել՝ **Մատ.** Դ.17: Գնացեք բոլոր աշխարհը և ավետարանը քարոզեք ամեն արարածի՝ **Մար.** ԺՁ.15: Մենք քարոզում ենք խաչված Քրիստոսին՝ **Ա Կոր.** Ա.22-24: Նա զոհն է քարոզեց բանտում եղած հոգիներին՝ **Ա Պետ.** Գ.19: Ոչինչ չկար, բացի քարոզելուց և նրանց շարունակ սրտիցնելուց՝ Տիրոջ երկյուղի մեջ նրանց պահելու համար՝ **Ենովս** 1.23: Նա պատվիրեց նրանց, որ չքարոզեն ոչինչ, բացի ապաշխարությունից և հավատքից առ Տերը՝ **Մոսիա** 18.20: Խոսքի քարոզելն ուներ մեծ միտում՝ առաջնորդել ժողովրդին անելու այն, ինչն արդար է՝ **Ալմա** 31.5: Դու կարիք չունես ենթադրելու, որ կանչված ես քարոզելու, մինչև որ չկանչվես՝ **Վևո** 11.15: Ոչ ոքի չպետք է տրվի առաջ գնալ՝ քարոզելու, մինչև որ նա չկարգվի՝ **Վևո** 42.11: Այս ավետարանը պիտի քարոզվի ամեն ազգի՝ **Վևո** 133.37: Սկզբից ի վեր Ավետարանը սկսեց քարոզվել՝ **Մովսես** 5.58:

ՔԱՆՈՒԴԵՐԻ ՕԼԻՎԵՐ

Վերականգնված Եկեղեցու երկրորդ երեցը և Մորմոնի Գրքի աստվածային ծագման և ճշմարտության Երեք Վկաներից մեկը: Մորմոնի Գիրքը ոսկե թիթեղներից քարգմանելիս, նա գործում էր որպես Ջոզեֆ Սմիթի դպիր (ՋՍ-Պ 1.66-68):

Վկայություն ստացավ Մորմոնի Գրքի քարգմանության ճշմարտության վերաբերյալ՝ **Վևո** 6.17, 22-24: Կարգվեց Հովհաննես Մկրտչի կողմից՝ **Վևո** 13 (Վևո 27.8, ՋՍ-Պ 1.68-73, տես 71-րդ հատվածին վերաբերող ժամոքագրությունը): Հետո, երբ դուր հավատք ձեռք բերեք և տեսնեք դրանք ձեր աչքերով,

դուք պիտի վկայեք, որ տեսել եք դրանք՝ **ՎԼՈՒ** 17.3, 5: Իմ Հոգով ես քեզ ցույց եմ տվել, որ բաները, որոնք դու գրել ես, ճշմարիտ են՝ **ՎԼՈՒ** 18.2: Նշանակվեց և կարգվեց՝ հայտնությունների տնտեսներից մեկը լինելու՝ **ՎԼՈՒ** 70.3: Ջոզեֆ Սմիթի հետ ստացավ քահանայության բանալիները՝ **ՎԼՈՒ** 110:

ՔԵԲՐՈՆ

Հուդայի հնագույն քաղաք, որը գտնվում էր Երուսաղեմից երեսուներկու կիլոմետր դեպի հարավ: Այնտեղ թաղվել էին Աբրահամը և նրա ընտանիքը (Ծն. ԽԹ.29–32): Այն Դավթի մայրաքաղաքն էր նրա թագավորության վաղ շրջանում (Բ Թագ. Ե.3–5):

ՔԵՐՈՎՔԵՆՆԵՐ

Երկնային էակներին ներկայացնող մարմիններ, որոնց ճշգրիտ տեսքը հայտնի չէ: Քերովքենները կոչվում են՝ լինելու սրբազան վայրերի պահապան:

Տերը քերովքեններ դրեց՝ կյանքի ծառի ճանապարհը պահելու համար՝ **ԾՆ. Գ.24** (Ալմա 12.21–29, 42.2–3, Մովսես 4.31): Քավություն կոչվող կափարիչի վրա դրվել էին քերովքենների խորհրդանշական պատկերներ՝ **ԵՂ. ԻԵ.18, 22** (Գ Թագ. 2.23–28, Եբր. Թ.5): Քերովքենների մասին նշվում է Եզեկիելի տեսիլքներում **Եզեկ. Ժ, ԺԱ.22**:

ՔԻՄԲԱԼ, ՍՓԵՆՍԵՐ Վ.: Տե՛ս նաև

Պաշտոնական
հայտարարություն–2

Եկեղեցու տասներկուերորդ Նախագահը նրա հիմնադրումից՝ 1830 թվականից հետո: Սփենսեր Վ. Քիմբալը Նախագահ է ծառայել 1973թ. դեկտեմբերից մինչև 1985թ. նոյեմբերը: Նա ծնվել էր 1895թ. և մահացավ 1985թ., իննսուն տարեկան հասակում:

1978թ. հունիսին, Առաջին Նախագահությունը հայտարարեց, որ Նախագահ Քիմբալը հայտնություն է ստացել, որը քահանայության և տաճարային օրհնությունները հաստ է դարձնում բոլոր արժանի տղամարդ անդամներին՝ **ՎԼՈՒ** ՊՂ–2:

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ: Տե՛ս

Ընդհանուր համաձայնություն

ՔՎՈՐՈՒՄ: Տե՛ս նաև Քահանայություն

Քվորում բառը կարող է օգտագործվել երկու իմաստով՝ (1) Քահանայության միևնույն պաշտոնը կրող տղամարդկանց հասույլ խումբ: (2) Քահանայության խմբի անդամների մեծամասնությունը կամ նվազագույն թիվը, որոնք պետք է ներկա լինեն ժողովին, որպեսզի վարեն Եկեղեցու գործերը (**ՎԼՈՒ** 107.28):

Նկարագրվում են Առաջին Նախագահության, Տասներկուսի և Յոթանասունի քվորումները և նրանց փոխհարաբերությունները միմյանց հետ՝ **ՎԼՈՒ** 107.22–26, 33–34 (**ՎԼՈՒ** 124.126–128): Այդ քվորումների որոշումները պետք է ընդունվեն միաձայն՝ **ՎԼՈՒ** 107.27: Քվորումների որոշումները պետք է կայացվեն ամենայն արդարությամբ՝ **ՎԼՈՒ** 107.30–32: Նկարագրվում են քահանայության քվորումների նախագահների պարտականությունները՝ **ՎԼՈՒ** 107.85–96: Երեցների քվորումը հաստատվել է տեղի ծառայողների համար՝ **ՎԼՈՒ** 124.137:

ՔՐԻՍՏՈՆՅԱՆՆԵՐ: Տե՛ս նաև

Աշակերտ. Սուրբ

Անուն, որը տրվել է Հիսուս Քրիստոսին հավատացողներին: Չմայած աշխարհով մեկ այս տերմինի ընդունված կիրառմանը, Տերը Քրիստոսի ճշմարիտ հետևորդներին անվանել է Սրբեր (Գոր. Թ.13, 32, 41. Ա Կոր. Ա.2, ՎԼՈՒ 115.4):

Աշակերտներին կոչեցին Քրիստոնյաներ՝ **Գոր. ԺԱ.26**: Եթե մեկն ինչպես Քրիստոնյա չարչարվի, թող չամաչի՝ **Ա Պետ. Գ.16**: Ուխտի շնորհիվ, որ դուք արել եք, դուք կկոչվեք Քրիստոսի զավակներ՝ **Մոսիա 5.7**: Եկեղեցու ոչ անդամները ճշմարիտ հավատացյալներին անվանում էին Քրիստոնյաներ՝ **Ալմա 46.13–16**:

ՔՐԻՍՏՈՍ: Տե՛ս Հիսուս Քրիստոս

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԶԱՎԱԿՆԵՐԸ: Տե՛ս

նաև Աստուծո որդիներն ու դուստրերը. Ծնված. Հիսուս Քրիստոս. Վերստին ծնված, Աստուծուց ծնված

Նրանք, ովքեր ընդունել են Հիսուս Քրիստոսի ավետարանը.

Ով որ իր անձն այս երեխայի նման խնարհեցնի, նա է ամենամեծը՝ **Մատ. ԺԸ.1–4**: Հավատացեք լույսին, որ լույսի

որդիք լինեք՝ **Հովհ.** ԺԲ.36: Հանք բնական մարդուն և դարձեք ինչպես երեխա՝ **Մոսիս** 3.19, 27.25–26: Ուխտի շնորհիվ, որ դուք արել եք, դուք կկոչվեք Քրիստոսի զավակներ՝ **Մոսիս** 5.7: Եթե դուք որդեգրեք այն ամենը, ինչ բարի է, դուք, անշուշտ, կլինեք Քրիստոսի զավակը՝ **Մոր.** 7.19: Բոլոր նրանց, ովքեր ընդունեցին ինձ, ես գործություն տվեցի՝ դառնալու իմ որդիները՝ **Վևո** 39.4: Մի վախեցեք, փոքր երեխաներ, քանզի դուք իմն եք՝ **Վևո** 50.40–41: Ահա, դու մեկ ես ինձանում՝ Աստծո որդի՝ **Մովսես** 6.68:

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև* Ավետարան.

Փրկագնան ծրագիր

Հիսուս Քրիստոսի ավետարանի և ուսմունքների սկզբունքները:

Անճրևի պես պիտի կաթի իմ վարդապետությունը՝ **Բ Օր.** ԼԲ.2: Տրանջացողները կտվորեն վարդապետությունը՝ **Ես.** ԻԹ.24: Ժողովուրդները զարմանում էին նրա վարդապետության վրա՝ **Մատ.** Է.28: Իմ վարդապետությունն իմը չէ, այլ ինձ ուղարկողինն է՝ **Հովհ.** Է.16: Ամեն սուրբ գիրք օգտակար է վարդապետության համար՝ **Բ Տիմ.** Գ.16: Սա է Քրիստոսի վարդապետությունը, և միակ ճշմարիտ վարդապետությունը Հոր՝ **2 Նեփի** 31.21 (2 Նեփի 32.6): Ձեր մեջ չպետք է լինեն վիճաբանություններ իմ վարդապետության կետերի վերաբերյալ՝ **3 Նեփի** 11.28, 32, 35, 39–40: Սատանան մարդկանց սրտերը հակառակության է դրդում իմ վարդապետության կետերի վերաբերյալ՝ **Վևո** 10.62–63, 67: Երեխաներին ուսուցանեք ապաշխարության, հավատքի՝ առ Քրիստոսը, մկրտության և Սուրբ Հոգու պարգևի վարդապետությունը՝ **Վևո** 68.25: Միմյանց ուսուցանեք արքայության վարդապետությունը՝ **Վևո** 88.77–78: Քահանայության վարդապետությունը կիջնի քո հոգու վրա՝ **Վևո** 121.45:

ՔՈՒՅՐ: Տե՛ս նաև

Եղբայր. Մարդ, Մարդիկ

Որպես մեր Երկնային Հոր զավակներ՝ բոլոր տղամարդիկ և կանայք եղբայրներ և քույրեր են: Եկեղեցու կին անդամներին ու ընկերներին Եկեղեցում հաճախ դիմում են որպես քույրեր:

Ով որ կատարում է իմ Հոր կամքը, նա իմ եղբայրն է և քույրը՝ **Մատ.** ԺԲ.50 (Մար. Գ.35): Ներկայացվում են այն օրենքները, որոնք դեկավարում են Եկեղեցու եղբայրների և քույրերի միջև մեղքերի խոստովանությունը՝ **Վևո** 42.88–93:

ՔՈՒՆ

Հանգստի վիճակ, որի ժամանակ մարդ անգործունյա է և անգիտակից: Տերը խորհուրդ է տվել իր Սրբերին չքնել ավելի շատ, քան անհրաժեշտ է (Վևո 88.124): Քունը կարող է խորհրդանշել նաև հոգևոր մահը (Ա Կոր. ԺԱ.30, 2 Նեփի 1.13) կամ ֆիզիկական մահը (Մորմ. 9.13):

ՕԺՏՈՒՄ: Տե՛ս նաև

Տաճար՝ Տիրոջ տուն

Ընդհանուր իմաստով՝ Աստծուց ստացած գործության պարգև: Եկեղեցու արժանի անդամները տաճարային արարողությունների միջոցով կարող են գործության պարգև ստանալ, որը նրանց կտա Սուրբ Քահանայության ուխտերը և հրահանգները, որոնք անհրաժեշտ են վեհացման հասնելու համար: Օժտումը հրահանգներ է ներառում փրկության ծրագրի վերաբերյալ:

Այնտեղ դուք գործությամբ կօծվեք բարձրից՝ **Վևո** 38.32, 38 (Դուկ. ԻԲ.49, Վևո 43.16): Տուն կառուցեք, մի տուն, որտեղ ես նախատեսել եմ ի վերուստ գործությամբ օծտել նրանց, որոնց ընտրել եմ՝ **Վևո** 95.8: Ես մեծ օժտում և օրհնություն եմ պատրաստել՝ **Վևո** 105.12, 18, 33: Շատերը կցնձան այն օժտման հետևանքով, որով իմ ծառաներն օծվել են՝ **Վևո** 110.9: Փառք, պատիվ և օժտում է տրվում իմ սուրբ տան արարողությամբ՝ **Վևո** 124.39: Նրանք, ովքեր կանչվում են Հոր կողմից, ինչպես Ահարոնը, օծվում են քահանայության բանալիներով՝ **Վևո** 132.59:

ՕԾԵԼ: Տե՛ս նաև

Հիվանդների սպասավորում. Յուդ

Հին ժամանակներում Տիրոջ մարգարեները յուրով օծում էին նրանց, ովքեր պետք է հատուկ պարտականություններ կրեին, ինչպես Ահարոնը կամ քահանաները կամ թագավորները, որոնք պիտի կառավարեին Իսրայելի վրա: Այսօր՝ Եկեղեցում, օծել նշանակում է մեկ-երկու կաթիլ

նվիրագործված յուղ կաթեցնել մարդու գլխին՝ որպես հատուկ օրհնության մաս: Սա կարող է արվել միայն Մելքիսեդեկյան Քահանայության իշխանությամբ և գործությամբ: Օծելուց հետո, այդ նույն քահանայության իշխանությամբ գործող անձը կարող է կնքել օծումը և օծված անձին տալ հատուկ օրհնություններ:

Օծիր նրանց և նվիրաբերիր նրանց, որպեսզի ծառայեն ինձ՝ **Ել. ԻԸ.41** (Ղև. Ը.6–12, 30): Նրան իշխան օծիր իմ ժողովուրդ Իսրայելի վրա՝ **Ա Թագ. Թ.16, Ժ.1:** Երեցները պետք է օծեն և օրհնեն հիվանդներին՝ **Հակ. Ե.14–15** (Վև.ՈՒ 42.44):

ՕԾՅԱԼԸ: *Տե՛ս նաև* Հիսուս Քրիստոս.

Մեսիա

Հիսուսին անվանում են Քրիստոս (հունարեն բառ) կամ Մեսիա (արամեական բառ): Երկու բառերն էլ նշանակում են «օծյալ»: Նա Հոր միակ *օծյալն* է, որ լինի Հոր անձնական ներկայացուցիչը բոլոր բաներում, որոնք վերաբերում են մարդկության փրկությանը:

Տերն օծել է ինձ՝ **Ես. ԿԱ.1–3:** Նա օծել է մեկի, որ քարոզի ավետարանը՝ **Ղուկ. Ի.16–22:** Հիսուսն օծվել էր Հայր Աստծո կողմից **Գոր. Դ.27:** Աստված օծեց Նագովրեցի Հիսուսին՝ **Գոր. Ժ.38:**

ՕՄԵԳԱ: *Տե՛ս Ալֆա* և Օմեգա. Հիսուս Քրիստոս

ՕՄՆԵՐ: *Տե՛ս նաև* Մոսիա՝ Բենիամինի որդի. Մոսիայի որդիները

Մորմոնի Գրքում՝ Մոսիա թագավորի որդին: Օմներն իր եղբայրների հետ գնաց Լամանացիներին քարոզելու (Մոսիա 27.8–11, 34–37, 28.1–9):

ՕՄՆԻ

Նեփիացի հիշատակարան վարող Մորմոնի Գրքում, որը գրել է Ք.ծ.ա. 361 թվականին (Հարոմ 1.15, Օմնի 1.1–3):

Օմնիի գիրքը. Նեփիի փոքր թիթեղներից բարգմանված գիրք Մորմոնի Գրքում: Գիրքն ունի միայն մի գլուխ, որն արձանագրում է Նեփիացիների և Լամանացիների միջև պատերազմը: Օմնին գրել է միայն գրքի առաջին երեք հատվածները: Այս թիթեղները հերթով փոխանցվել են

Ամարոնին, Քեմիսին, Արինադոմին և, ի վերջո, Ամադեկիին: Ամադեկին թիթեղները հանձնեց թագավոր Բենիամինին՝ Չարահեմլայի թագավորին:

ՕՐԵՆՔ: *Տե՛ս նաև* Հնազանդություն, Հնազանդ, Հնազանդվել. Մովսեսի Օրենք. Պատվիրաններն Աստծո. Օրհնել, Օրհնված, Օրհնություն

Աստծո պատվիրաններն ու կանոնները, որոնց վրա են հիմնված բոլոր օրհնություններն ու պատիժները երկնքում և երկրի վրա: Նրանք, ովքեր հնազանդվում են Աստծո օրենքներին, ստանում են խոստացված օրհնությունները: Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթն ուսուցանել է, որ մարդիկ պետք է նաև հնազանդվեն, պատվեն և աջակցեն պետության օրենքներին (ՀՀ 1.12):

Մովսեսի օրենքը նախապատրաստական օրենք էր՝ տղամարդկանց և կանանց Քրիստոսի մոտ բերելու համար: Այն սահմանափակումների, հրամանների և արարողությունների օրենք էր: Այսօր Քրիստոսի օրենքը, որը լրացրեց Մովսեսի օրենքը, ավետարանի լրիվությունն է, կամ «ազատության կատարյալ օրենքը» (Հակ. Ա.25):

Աստված պատվիրաններ տվեց Ադամին՝ **Ծն. Ա.28, Բ.16–17:** Աստված օրենքներ տվեց Նոյին՝ **Ծն. Թ.1:** Տիրոջ օրենքը կատարյալ է՝ հոգին հանգստացնող՝ **Մատ. ԺԹ.7:** Տերը մեր օրենսդիրն է՝ **Ես. ԼԳ.22:** Կա մեկ օրենսդիր՝ **Հակ. Դ.12:** Որտեղ չկա օրենք, չկա և պատիժ՝ **2 Նեփի 9.25:** Օրենք կա տրված՝ **Ալմա 42.17–22:** Մարդիկ կդատվեն ըստ օրենքի՝ **Ալմա 42.23:** Քրիստոսն է օրենքը՝ **3 Նեփի 15.9:** Բոլոր օրենքները հոգևոր են՝ **Վև.ՈՒ 29.34:** Ջոզեֆ Սմիթը ստացավ Եկեղեցու օրենքը հայտնությամբ՝ **Վև.ՈՒ 42:** Նա, ով պահում է Աստծո օրենքը, պետք չէ, որ խախտի երկրի օրենքը՝ **Վև.ՈՒ 58.21:** Քրիստոսի լույսն այն օրենքն է, որով կառավարվում են բոլոր բաները՝ **Վև.ՈՒ 88.7–13:** Նա օրենք է տվել բոլոր բաների համար՝ **Վև.ՈՒ 88.42–43:** Ժողովուրդը պետք է հետևի երկրի օրենքներին՝ **Վև.ՈՒ 98.4–5:** Երբ մենք օրհնություն ենք ստանում Աստծուց, դա օրենքին հնազանդվելու շնորհիվ է՝ **Վև.ՈՒ 130.20–21:** Եկեղեցին հայտարարել է իր դավանանքը քաղաքացիական օրենքների վերաբերյալ՝

ՎԼՈՒՒ 134: Մարդկությունը փրկվում է՝ հնազանդվելով ավետարանի օրենքներին և արարողություններին՝ **ՀՀ** 1.3:

ՕՐԸ ՏԻՐԱՋ: *Տե՛ս* Հանգստության օր

ՕՐԻՆԱԿ

Նմուշ, որին մարդ կարող է հետևել՝ որոշակի արդյունքի հասնելու համար: Մուրք գրքերում *օրինակը*, սովորաբար, նշանակում է նախատիպ՝ կամ որոշակի ձևով ապրելու համար, կամ ինչ-որ բան կառուցելու համար:

Տերն Իսրայելին պատվիրել է խորան կառուցել՝ Մովսեսին ցույց տրված օրինակի համաձայն՝ **Ել.** ԻԵ: Դավիթը Սողոմոնին տվեց այն օրինակը, ըստ որի պետք է կառուցվեր տաճարը՝ **Ա ՄՃ.** ԻԸ.11–13: Ինձանով Հիսուս Քրիստոսը կարողանա օրինակ ցույց տալ նրանց, ովքեր պետք է հավանանքով **Ա ՏՔԻ.** Ա.16: Ես ձեզ օրինակ ցույց կտամ բոլոր բաներում, որպեսզի դուք չխաբվեք՝ **ՎԼՈՒՒ** 52.14:

ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆ-

ՆԵՐ: *Տե՛ս* Կանոնական գրքեր

ՕՐՀՆԵԼ, ՕՐՀՆՎԱԾ,

ՕՐՀՆՈՒԹՅՈՒՆ: *Տե՛ս նաև*

Հայրապետական օրհնություններ.

Հիվանդների սպասավորում.

Շնորհ. Շնորհակալ,

Շնորհակալություն,

Գոհաբանություն. Օրենք

Աստվածային շնորհ պարգևել ինչ-որ մեկին: Ամեն բան, ինչը նպաստում է ճշմարիտ երջանկությանը, բարեկեցությանը կամ բարգավաճմանը, օրհնություն է:

Բոլոր օրհնությունները հիմնված են հավերժական օրենքների վրա (**ՎԼՈՒՒ** 130.20–21): Քանի որ Աստված ցանկանում է, որ իր զավակներն ուրախություն գտնեն կյանքում (2 Նեփի 2.25), նա օրհնություններ է պարգևում նրանց՝ որպես իր պատվիրաններին հնազանդվելու արդյունք (**ՎԼՈՒՒ** 82.10), որպես բախանայության արարողության աղոթքի պատասխան (**ՎԼՈՒՒ** 19.38, 107.65–67) կամ որպես իր շնորհի (2 Նեփի 25.23):

Օրհնված լինելու մասին սահմանումների բաշ հայտնի թվարկումներ են Երանությունները: (Մատ. Ե.1–12, 3 Նեփի 12.1–12):

Ընդհանուր. Եվ ես քեզ մեծ ազգ պիտի շինեմ, և քեզ օրհնեմ՝ **ՄՃ.** ԺԲ.2–3 (1 Նեփի 15.18, Աբր. 2.9–11): Օրհնություններ կան արդարի գլխին՝ **Առակ.** Ժ.6: Հավատարիմ մարդու օրհնությունները շատ են՝ **Առակ.** ԻԸ.20: Տերը ձեզ համար կբացի երկնքի պատուհանները և օրհնություններ կբափի՝ **Մադ.** Գ.10 (3 Նեփի 24.10): Երանություններն օրհնություններ են խոստանում՝ **Մատ.** Ե.1–12 (3 Նեփի 12.1–12): Երանելի են Գառի հարսանիքի ընթրիքին կանչվածները՝ **Հայտ.** ԺԹ.9: Նա, ով արդար է, օրհնվում է Աստծուց՝ **1 Նեփի** 17.35 (Մոսիա 10.13): Եթե դուք կամենաք ականջ դնել, ես ձեզ թողնում եմ օրհնություն՝ **2 Նեփի** 1.28: Ես թողնում եմ ձեզ նույն օրհնությունը՝ **2 Նեփի** 4.9: Նա անմիջապես օրհնում է ձեզ՝ **Մոսիա** 2.24: Տերն օրհնում է բարգավաճություն է տալիս նրանց, ովքեր իրենց վստահությունը դնում են նրա վրա՝ **Հեյ.** 12.1: Օգնիր առաջ տանել իմ գործը, և դու պիտի օրհնվես՝ **ՎԼՈՒՒ** 6.9: Անդադար աղոթքի, և մեծ կլինի քո օրհնությունը՝ **ՎԼՈՒՒ** 19.38: Մկրտվիր, և դու կստանաս իմ Հոգին, և այնպիսի մեծ օրհնություն, ինչպիսին երբեք չես իմացել՝ **ՎԼՈՒՒ** 39.10: Շատ նեղությունից հետո գալիս են օրհնությունները՝ **ՎԼՈՒՒ** 58.4: Մարդիկ չեն հնազանդվում. ես չեղյալ եմ համարում, և նրանք չեն ստանում օրհնությունը՝ **ՎԼՈՒՒ** 58.32: Դուք չեք հասկացել, թե որքան մեծ օրհնություններ ունի Հայրը ձեզ համար պատրաստած՝ **ՎԼՈՒՒ** 78.17: Բարձրագույն բահանայությունից է գալիս արարողությունների սպասավորումը և օրհնությունները եկեղեցու վրա՝ **ՎԼՈՒՒ** 107.65–67: Կա օրենք, որի վրա հիմնված են բոլոր օրհնությունները՝ **ՎԼՈՒՒ** 130.20: Ովքեր կամենում են օրհնություն ունենալ իմ ձեռքից, պիտի մնան օրենքի մեջ՝ **ՎԼՈՒՒ** 132.5: Օրհնություններ են պահպանվել նրանց համար, ովքեր սիրում են Տիրոջը՝ **ՎԼՈՒՒ** 138.52: Աբրահամը փնտրեց հայրերի օրհնությունները և դրանք սպասավորելու իրավունքը՝ **Աբր.** 1.2:

Երեխաներին օրհնելը. Նա նրանց առավ գիրկը և օրհնեց նրանց՝ **Մար.** Ժ.16: Նա վերցրեց նրանց փոքր երեխաներին, մեկ առ մեկ, և օրհնեց նրանց՝ **3 Նեփի** 17.21: Երեցները պետք է օրհնեն երեխաներին՝ Հիսուս Քրիստոսի անունով՝ **ՎԼՈՒՒ** 20.70:

ՕՐՀՆԵՐԳ: *Տե՛ս նաև* Երաժշտություն.
Երգել

Աստծուն ուղղված գովերգ:

Գեթսեմանիում, նախքան Տիրոջ առանձ-
նանալը, Տասներկու Առաքյալներն օրի-
ներգեցին՝ **Մատ.** ԻՁ.30: Տերը Էմմա
Սմիթին կանչեց՝ պատրաստելու սրբազան
օրհներգերի մի հավաքածու՝ **ՎևՈՒ** 25.11:
Արդարների երգն աղոթք է ինձ համար, և
այն կպատասխանվի օրհնությամբ նրանց
գլխին՝ **ՎևՈՒ** 25.12: Գովք ասեք Տիրոջը՝
երգելով և երաժշտությամբ՝ **ՎևՈՒ** 136.28:

ՖԱՅԵԹ, ՆՅՈՒ ՅՈՐԶ (ԱՄՆ)

Պիտեր Ուիթմեր ավագի անձնական
ազարակի տեղը, որտեղ շատ հայտնու-
թյուններ են տրվել Մարգարե Ջոզեֆ
Սմիթ կրտսերին: Այստեղ, 1830թ. ապրի-
լի 6-ին կազմավորվեց Եկեղեցին և լսվեց
Տիրոջ ձայնը (ՎևՈՒ 128.20):

ՖԵԼՓՍ ՎԻԼՅԱՄ Վ.

Եկեղեցու վաղ անդամ և ղեկավար 1830թ.
նրա վերականգնումից հետո: Տերը Վիլյամ
Ֆելվսին կանչեց որպես Եկեղեցու տպագ-
րիչ (ՎևՈՒ 57.11, 58.40, 70.1):